Journal of Roi Kaensarn Academi

ISSN 2697-5033 (Online)

ปีที่ 9 ฉบับที่ 7 กรกฎาคม 2567
Vol. 9 No. 7 July 2024

Journal of Roi Kaensarn Acadami

ISSN 2697-5033 (Online)

ปีที่ 9 ฉบับที่ 7 ประจำเดือนกรกฎาคม 2567

วัตถุประสงค์

Journal of Roi Kaensarn Academi เป็นวารสารวิชาการ ราย 1 เดือน (ปีละ 12 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม, ฉบับที่ กุมภาพันธ์, ฉบับที่ 3 มีนาคม, ฉบับที่ 4 เมษายน, ฉบับที่ 5 พฤษภาคม, ฉบับที่ 6 มิถุนายน, ฉบับที่ 7 กรกฎาคม, ฉบับที่ 8 สิงหาคม, ฉบับที่ 9 กันยายน, ฉบับที่ 10 ตุลาคม, ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน, และฉบับที่ 12 ธันวาคม) มีวัตถุประสงค์ เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษา ด้านศาสนา ปรัชญา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์ รวมถึงสหวิชาการอื่นๆ

บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) 3 ท่าน พิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ Journal of Roi Kaensarn Acadami ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะของกองบรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami ไม่สงวนลิขสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 12 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มกราคม)
ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)
ฉบับที่ 3 มีนาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มีนาคม)
ฉบับที่ 4 เมษายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)
ฉบับที่ 5 พฤษภาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤษภาคม)
ฉบับที่ 6 มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)
ฉบับที่ 7 กรกฎาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กรกฎาคม)
ฉบับที่ 8 สิงหาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)
ฉบับที่ 9 กันยายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กันยายน)
ฉบับที่ 10 ตุลาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)
ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤศจิกายน)
ฉบับที่ 12 ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

เกณฑ์การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบข้อมูลของผู้เขียนบทความ เช่น ชื่อหรือประวัติการทำงาน และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double-Blind Peer Review)

บทความที่ส่งมาขอเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความของวารสาร และต้องให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้

ทรรศนะและความคิดเห็นของผู้เขียนบทความ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือทรรศนะความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

เจ้าของ

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่
บจก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่
เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190
https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/index
E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

บรรณาธิการ

ดร.ธีร์ดนัย กัปโก	ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผศ.ดร.สมชาย ดำเนิน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.หอมหวล บัวระภา	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผศ.ดร.ปัญญา คล้ายเดช	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ดร.สมพงษ์ เกษานุช	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

รศ.ดร.รัตนะ ปัญญาภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รศ.ดร.สัญญา เคณาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รศ.ดร.พรชัย เจดามาน	นักวิชาการอิสระ
ผศ.ดร.กุลจิรา รักษนคร	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
ผศ.ดร.เสกสรรค์ สนวา	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผศ.ดร.ภูมิภควัธจ์ ภูมพงศ์คชศร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ผศ.ธีระวัฒน์ หินแก้ว	วิทยาลัยพิชญบัณฑิต
พระมหาพิสิฐ วิสิฏฐปณฺโญ,ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ดร.รัชดา ภักดียิ่ง	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ดร.ลักขณา อินทร์บึง	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ว่าที่ร้อยตรี ดร. สุริยะ หาญพิชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ดร.สาคร มหาหิงค์	นักวิชาการอิสระ
ดร.อดิศร หนันคำจร	นักวิชาการอิสระ
ดร.กิตติพงษ์ พิพิธกุล	นักวิชาการอิสระ
ดร.ภานุวัฒน์ กิตติกรวรานนท์ รัตนพิมลพลแสน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ดร.ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์	นักวิชาการอิสระ

ผู้จัดการวารสาร

นางสาวนิราวรรณ บุตรจันทร์	ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

สารบัญ

บทความวิจัย

➜**ผลกระทบของความรับผิดชอบต่อสังคม องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัท และการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย** 1

นิภาพร พิระภาค และ ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์

➜**แรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น** 15

ชยันต์รัชฎ์ อนันทนันดร และ อมรวรรณ รังกูล

➜ **ความเสี่ยงทางธุรกิจและการบริหารเงินสดที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ของกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย** 33

พิชชานันท์ ไพศาลวรภัทร และ ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์

➜ **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช** 49

เบญจมาภรณ์ สินตุ้น และ พรรณทิพย์ อย่างกลั่น

➜ **การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยใช้การเรียนรู้ร่วมกัน สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขตสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว** 65

ประไชคอน ไซโกสี, ธนานันต์ กุลไพบุตร และ สำราญ กำจัดภัย

➜ **พฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการให้บริการของชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ภายใต้สถานการณ์โควิด-19** 82

ห้าวหาญ ทวีเส้ง

➜ **การพัฒนาและยกระดับแพลตฟอร์มเพื่อขจัดความยากจนและ สร้างโอกาสทางสังคม จังหวัดร้อยเอ็ด** 101

ศรีสุนันท์ ประเสริฐสังข์, เกรียงไกร กันแก้ว, เจษฎ์บดินทร์ จิตต์โศภิตานนท์, วรฉัตร วริวรรณ, ธิดารัตน์ สาระพล, เมตตา ฟองฤทธิ์, การุณา แก้วนิมิตร, ประเสริฐ สุทธิประภา, วิชิต ถิรเดโชชัย และ พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์

➜**การพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมืองแบบมีส่วนร่วม: การวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเมืองในประเทศไทย** 121

กรุณา รักษวิณ, สุพักตรา สุทธสุภา และ ถิรวัฒน์ พิมพ์เวิน

➜ **การศึกษาการอนุรักษ์ธรรมชาติในภูฏาน: การนำไปประยุกต์ใช้ บางประการสำหรับประเทศไทย** 137

สุพักตรา สุทธสุภา

➜ **รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย** 153

เสกสรร ทุนอินทร์

➜ **The Constructing the Mongolian Short Songs Folk Music for Saxophone Quartet Guidebook for Teaching First-year Students at Wuhan Conservatory of Music in The People's Republic of China** 171

Xiong Yongjie and Pranote Meesorn

➜ **The Digital Transformation Factors Affected the Operation With Digital System in the Garment Manufacturing Industry in China** 182

Yulin Wang and Chanakiat Samarnbutra

➜ **The Traditional to Digital: Evolution and Trends in the Accessibility of Art Education** 198

Li Xiaofei, Pong Horadal, Kanakorn Sawangcharoen and Sombat Teekasap

➜ **ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะและจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชี ส่งผลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล** 214

สุทธิดา ลือดารา, จิรพงษ์ จันทร์งาม และ ไกรวิทย์ หลีกภัย

➜ **The Local Strategies for Guangzhou Vernacular Housing: A Case Study of Guangfu** 233

Yukang Yuan and Akapong Inkuer

➜ **คุณลักษณะและจรรยาบรรณทางวิชาชีพทางบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** 246

ปกรณ์กิตติ์ พงศ์พาป้อ และ ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์

➜ **The Influencing Factors of Private University Branding on Faculty members' Job Satisfaction at Jiangxi Province of China** 265

Qiaoling Lai and Kittiampol Sudprasert

➜ **The Developing the Learning Performance Model to Enhance Communication and Emotional Intelligence of Early Childhood** 284

Kamollapat Chaisongkram, Nataya Hokpanna, Sasikorn Suramanee, Chaemchan Na Kalasin, Nichapha Kankhunthod, Nanthanut Wiangin and Saweeya Suramanee

➜ **The enablers and challenges in using Parameterized Graphic Design Method to create innovation in the Guangxi Zhuang Brocade Graphics from a multiple perspective** 291
Chen Xiaodan

➜ **Analysis on The Current Situation and Influencing Factors of Career Adaptability of Applied Undergraduates** 305
Lu Yi and Yang Binfeng

➜ **A Western Singing Techniques from Chinese Operatic art Songs** 315
Palang Rocksilp and Weerachat Premananda

➜ **Research Report on Chuxiong Yi Clothing Culture** 330
Jiancai Wang, Chanoknart Mayusoh, Akapong Inkuer and Pisit Puntien

➜ **The Research on the Development of Cultural Heritage: Innovative Design of Gambiered Guangdong Silk in Foshan** 340
Xianke Zhou, Chanoknart Mayusoh, Akapong Inkuer and Pisit Puntien

➜ **The Curriculum Administration Model Under the "1+X" Certificate System in Nanning Higher Vocational College of Guangxi Province in People's Republic of China** 354
Ren Chong, Narumon Sakpakornkan and Siranee Chutopama

➜ **ประสิทธิผลการปฏิบัติตามนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดพิษณุโลก** 364
ศศิวิมล คำเมือง

➜ **หน้าที่และความหมายของคำไวยากรณ์ “คือ”** 380
แสงเทียน รัตนเสรีวงษ์

➜ **การตัดสินใจเลือกใช้พลังงานแสงอาทิตย์ (SOLAR CELL) ของสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา** 401
รพิพรรณี วรรณเพชร, นุกูล ชิ้นฟัก และ ปกรณ์ ลิ้มโยธิน

➜ **The Research on the Identification of Accomplice Liability in Telecommunications Network Fraud Crimes** 414
Liu Xiao and Ming-Hsun Hsie

➜ **The Management of Enhancing the Modern Tea Tourism Experience in Chinese Characteristic Towns: A Case Study in Gianxin town** 428
Yan Liu and Arphaporn Jongwiriyajaroenchai

➜ **การพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุขสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2** 445

ชินกฤต ศรีสุข, วราภรณ์ ไทยมา และ สิรินธร สินจินดาวงศ์

➜ **ผลกระทบของอัตราส่วนประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ที่มีผลต่ออัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินและอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของ กลุ่มธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แห่งประเทศไทย** 464

ปวีณา แซ่จู, ภณิตา จามิตร และ ไกรวิทย์ หลีกภัย

➜ **การพัฒนาวิธีตรวจวัดไอออนปรอทในน้ำด้วยชุดตรวจวัด เพอร์ไลต์-โรดามีน บี ไฮดราไซด์** 478

อรนวล หาญเม่ง

➜ **Needs for Educational Management Policy of the YI People in Liang sham Area, Sichuan Province** 493

Mise Niamu, Sukhum Moonmuang and Sataporn Pruettikul

➜ **Comparative Cultural Analysis and Modern Reflections on Chinese Dragon Dance** 504

Yanran Liang and Watanapun Krutasaen

➜ **การศึกษาการใช้คำกริยาอายตนในภาษาไทยของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทย ในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง** 517

สิริญญา สุขสวัสดิ์, ขนิษฐา ใจมโน, บุญเหลือ ใจมโน และ สนม ครุฑเมือง

➜ **การศึกษาและพัฒนาภูมิปัญญาเพื่อส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนแหล่งทอผ้าขิดบ้านโนนเสลา ตำบลหนองตูม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ** 538

จิราพร ลุนพรหม

➜ **รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม** 552

ธารินี แก้วมณีชัย

➜ **ความได้เปรียบทางการแข่งขันเป็นตัวแปรถ่ายทอดแนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรมสู่ผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรม** 565

ชาญชัย สุขสกุล , อัจฉรา กลิ่นจันทร์

➜ **The Impact of Environment Accounting Information Disclosure on Enterprise Value** 582

Xinna Zheng

➜ **ความเชื่อและพิธีกรรมเพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมา จังหวัดแม่ฮ่องสอน** 595

อิทธิพงษ์ ทองศรีเกตุ, จิรวัฒน์ รักชาติ และ พสุนิต สารมาศ

➜**การพยากรณ์ปริมาณการจำหน่ายไก่สดของผู้ประกอบการในจังหวัดสตูล** 612
ธภัทร บริรักษ์กิจดำรง, วิชชุดา หมาดหยัน และ วาสนา สุวรรณวิจิตร

➜ **Development Study of Chaozhou Gongfu Tea Culture Study Tourism Based on the SWOT-QSPM Model** 627
Lei Qiao, Jirawat Vongphantuset and Veerawat Sirivesmas

➜ **การขับเคลื่อนสู่ความเป็นเมืองที่ยั่งยืน: การวิเคราะห์บทบาทของเมืองอัจฉริยะ ภาคีเครือข่ายและการบริหารจัดการของเทศบาลนครขอนแก่น** 644
พระมหาวสันต์ หงอกชัย และ ชินวัตร เชื้อสระคู

➜ **คุณภาพการให้บริการทางบัญชีและประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีที่ส่งผลต่อ การตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** 657
วรางคณา ลายประจักษ์ และ พรทิวา แสงเขียว

➜ **แนวทางการตลาดสร้างสรรค์และธุรกิจดนตรี เพื่อส่งเสริมช่องทางทางการตลาด พื้นที่ตลาด 100 ปี คลองสิบสองหกวา** 672
มณเฑียร รุ่งหิรัญ, วรนาฎ อินถารต, เกษม ทิพยเมธากุล และ กิตติณัฐ ต.เทียนประเสริฐ

➜ **รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11** 684
ศศิธร ไชยโกษี, ไชยา ภาวะบุตร และ เพ็ญผกา ปัญจนะ

➜ **การศึกษาเชิงเปรียบเทียบอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI สำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์** 700
โอภาส กิจกำแหง, ธนกร พงษ์ภู่ และ กฤษฎา เครือชาลี

➜ **Model of Core Competencies of University Administrators Guangxi Province, People's Republic of China** 716
Huang Shilian, Somsak Jiwattana and Nawamin Prachanant

➜ **การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน โดยใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ขับเคลื่อน การมีส่วนร่วมภาคีเครือข่าย อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี** 731
ประสิทธิ์ มีแก้ว, วิสุทธิ์ สุกรินทร์, มานพ ทองตัน และ จิตต์ศจี ธฤตกุลวณิชย์

➜ **ความคาดหวังต่อคุณภาพการบริการของนวัตกรรมการบริการแบบใหม่ ในท่าอากาศยานของประเทศไทย** 752
รพีพร ตันจ้อย

➜ **The Exploring of Chinese Window Lattice Patterns in Ceramic Decoration: A Case Study in Suzhou Gardens** 768
Zhuo Anjing, Veerawat Sirivesmas and Ruenglada Punyalikit

➜ **รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2** 785
นิษฐ์ฐา พีระชัยภาวงศ์, สุพรรณี สมานญาติ และ สิรินธร สินจินดาวง

➜ **The Research on the Interaction Between Learning Power and Learning Outcomes of Engineering College Students Under the Background of China Engineering Education Accreditation** 802
Shixiao Li and Binfeng Yang

➜ **ทักษะการจัดทำงบการเงินและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล** 824
สุชญา ป้องภัย และ จิรพงษ์ จันทร์งาม

➜ **A Brief Analysis of Legal Issues Regarding Forestry Carbon Sequestration Rights in China** 842
Guanghua Du and Xiaowei Hu

➜ **The Evolution and Impact of Chinese Photographic Works in the World Press Photo Competition** 853
Honglin Ji and Akapong Inkuer

➜ **การพัฒนารูปแบบป้องกันภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง จังหวัดนนทบุรี** 863
อมรรัตน์ แก้วสุวรรณ และ กมลมาลย์ วิรัตน์เศรษฐสิน

➜ **การสร้างสรรค์ดนตรีเครื่องกระทบอีสานร่วมสมัย** 880
ทยารัตน์ โสภณพงษ์, สุพรรณี เหลือบุญชู และ บำรุง พาทยกุล

➜ **ความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาในประเทศไทย** 900
สุจิตรา วันทอง และ พนายุทธ เชยบาล

➜ **The Creative Leadership Model for Principals of Intermediate Vocational Schools in Guangzhou of People's Republic of China** 916
Yunting Mu, Somsak Jeewattana and Nawamin Prachanant

➜ **การยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบ รายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา** 927
ชญาณี นาคสุกดี

➜ **สวัสดิการชุมชนเมืองมิติสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุเพื่อการพัฒนาสังคมผู้สูงอายุ ที่มีศักยภาพอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ชุมชนแฟลตสิริสาสน์ เคหะศรีย่าน เขตดุสิต ชุมชนตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร** 946
แสน กีรตินวนันท์ และ สิริยา รัตนช่วย

➜ **ทักษะการคิดเชิงบริหาร รากฐานพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21** 964
จงจิต เค้าสิม และ สันติ วิจักขณาลัญฉ์

➜ **การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร** 981
จิรกฤต ธนกฤตศนนท์ , ภาสกร ดอกจันทร์ และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์

➜ **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย** 995
เจตน์สฤษฎ์ สังขพันธ์, ภณัชษ์ฉัตร คำนวณศิลป และ ปกรณ์ ลิ้มโยธิน

➜ **ปัจจัยเชิงสาเหตุของคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในประเทศไทย** 1014
พีรพัฒน์ มั่งคั่ง และ นิวัติ จันทราช

➜**แนวทางการเสริมสร้างความตระหนักในการทำการเกษตรแบบปลอดภัย สำหรับเกษตรกรในพื้นที่สูงโดยใช้หลักคิดทางการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย** 1028
จันทรา วันนารี และ ชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย

➜ **Mediation and Moderation Effects Model of Teachers' Job Satisfaction on the Relationship between Careers Planning and Teachers' Leadership in Rural Primary Schools in Baise** 1045
Huang RiJian, Sukhum Moonmuang and Sataporm Pruettikul

➜ **The Study of Gannan Tea Picking Drama Guidebook for Teaching Sophomores Majoring** 1058
Wu Wentin and Thanyawat Sondhiratna

➜ **The Music Choreography for Third Year Dance Major Students in the College of Music of Jiangxi Normal University of Science and Technology in The People's Republic of China** 1071
Xu Shuiliang and Thanyawat Sondhiratna

➜ **การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่** 1083
จารุณี ศรีบุรี และ ยุทธการ ไวยอาภา

➜ **กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล** 1098
วนิดา บิณกาญจน์, สุบิน ยุระรัช และ เกรียงไกร สัจจะหฤทัย

➜ **The Impact of Entrepreneurial Self-Efficacy on Entrepreneurial Intention of College Students in Henan Province of China: A Study of Mediating Role of Entrepreneurial Attitudes** 1117
Bai Songge and Chen Liang

➜ **The Development of University Administrators Leadership Model in Guangxi Province, People's Republic of China** 1134
Liu Fang, Somsak Jeewattana and Nawamin Prachanant

➜ **The Mediating Effects of Student Organization and Teacher Factors on the Relationship between University Factors and Student's Leadership in Guangdong Province** 1149
Cai Chengyao, Sukhum Moonmuang and Prapatpong Senarith

➜ **การสื่อสารของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้าง วัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศ** 1164
เอกกร มีสุข, จุฬารัตน์ จุลภักดิ์, ทนากร ศรีก๊อ, มนูญ วิวรรณ, อรรฆชัย ตระการศาสตร์, วิทยาธร ท่อแก้ว, ปิยฉัตร ล้อมชวการ, หฤทัย ปัญญาวุธตระกูล และ หัสพร ทองแดง

➜ **The Research on Cultivating Employment Ability of Chinese College Students in the New Era** 1186
Yang Haixia

➜ **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ ของลูกค้าในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา** 1198
ภานุพงศ์ ธนินทรานนท์, ยรรยง คชรัตน์ และ เจตน์สฤษฎ์ สังขพันธ์

➜ **รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์ จังหวัดมหาสารคาม** 1212
พระประกฤษฎ์ ธมฺมวโส (แสงเทียมจันทร์) และ พระมหามิตร ฐิตปญฺโญ (วันยาว)

➜ **The Development of Strategic Leadership Model for Public Kindergarten Administrators in Nanning City of Guangxi Province in People's Republic of China** 1226
Cao Shiyan, Somsak Jeewattana and Nawamin Prachanant

➜ **การเมืองภาคประชาชนภายใต้รัฐบาลทหาร** 1237
อลงกรณ์ อรรคแสง

➜ **The Influence of Digital Twin Technology on the Sustainable Development of World Cultural Heritage in Rural China** 1257
Juan guo and Manoon Tho-ard

➜ **รูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก** 1265
สาริณี หมัดอะดัม, นิรันดร์ จุลทรัพย์ , สมศักดิ์ ลิลา

➜ **ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน: กรณีศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู** 1280
กชพร พลศักขวา, นวัตกร หอมสิน และ ชัชจริยา ใบลี

➜ **มาตรการทางกฎหมายในการพักโทษนักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษจำคุกตลอดชีวิต** 1299
ณัฐวุฒิ วัฒนผลิน และ ศิริพงษ์ โสภา

➜ **The Development of Training Curriculum for Enhancing Leadership of Standardized Training Resident Physicians in Guangxi Province, People's Republic of China** 1316
Xiang Yonghong , Ketsuda Buranaphansak and Nawamin Prachanant

➜ **การพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตในรายวิชา มศว 361 มศว เพื่อชุมชน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ** 1331
ถนอมศักดิ์ ศรีจันทรา

➜ **Constructing Shandong Folk Music Pipa Workbook for Teaching Pipa Students at the College of Arts in Shandong Agricultural University, the People's Republic of China** 1343
Zhang Yuqian, Chutasiri Yodwised and Prasert Khunthongchan

➜**The Preservation of Ren Zhuang Nuo Drama in Shan Xi, China** 1351
Zhang Ying, Panya Roongruang , Zhang Yuxin, Jirapat Lertsivaporn and Nitaya Aroonwong

➜ **Overview of Single-Dimensional Physical Fitness Research in Tennis Players** 1360
Wang Zihao and Li Simin

➜ **The application status and Countermeasures of flipped classroom Teaching in pop vocal music class of Tianjin media college, China** 1368
Jiang Xiaoli, Chutasiri Yodwised and Sanga Kumjudpanpai

➜ **Constructing a Piano Guidebook for Teaching First Year Undergraduates at School of Music, University of Jinan, the Peoples' Republic of China** 1376
Liang Xiaoning, Chutasiri Yodwised and Narongsak Sribandasakwacharapon

➜ **Composing the "Qingming Capriccio": A Composition Based on Zhang Zeduan's the Qingming Shanghe Tu** 1393
Wang Yi, Panya Roongruang, Wattana Srisombut, Nitaya Aroonwong and Kunakorn Srisombut

➜ **Creating Pipa Performance Exercise Book for Non-Pipa Major First Year Students at Shandong University of Arts, Shandong Province, China** 1383
Wang Chen, Chutasiri Yodwised and Yongsit Yongkamol

บทความวิชาการ

➜ **The Performance of the Mapi Dance in China** 1408

Su Na, Panya Roongruang , Pattararin Siririat, Nitaya Aroonwong and Saisunee Hawang

➜ **การพัฒนาแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน** 1417

สมาภรณ์ นวลสุทธิ์, สุจินดา พรหมขำ และ บำรุง ศรีนวลปาน

➜ **การเสริมทักษะการอ่านโน้ตจังหวะดนตรีพื้นฐาน ด้วยนวัตกรรมระบบ สุ่มของรูบิคที่มีประสิทธิภาพ** 1433

เกษม ทิพยเมธากุล

➜ **การพัฒนาการจัดการปกครอง: นัยยะสำหรับการปฏิรูปภาครัฐในอนาคต** 1449

พระมหาสุทธิดล จิตฺตปญฺโญ, พระมหาสุรสิทธิ์ นนฺทปญฺโญ, ปราโมทย์ อุ่นจิตสกุล, กำธร สร้อยพรรณนา, พระมหากิตติ กิตฺติเมธี, พระมหาณัฐพันธ์ สุทสฺสนวิภาณี

➜ **ประเด็นคัดสรรว่าด้วยพฤติกรรมผู้นำ** 1461

พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์

➜ **Reshaping the Art Ecosystem: A Case Study on Art Space Emergence in Bangkok** 1477

Ark Fongsmut

➜ **Nanyin Songs for Children in China** 1490

Lyu Shaofeng, Chutasiri Yodwised and Yongsit Yongkamol

➜ **Literatures and Research on Cantonese Nursery Rhymes in China** 1499

Chen Huali, Nicha Pattananon and Siriwan Intrakamhaeng

ภาคผนวก 1509

ผลกระทบของความรับผิดชอบต่อสังคม องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัท และการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Impact of Social Responsibility the Composition of the Board of Directors and Disclosure of Sustainability Report that Affect Efficiency Performance of Companies Listed on the Stock Exchange of Thailand

นิภาพร พิระภาค และ ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Nipaphorn Pirapark and Titaporn Sincharoonsak
Sripatum University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: ninipaphorn.1819@gmail.com

****

บทคัดย่อ

ปัจจุบันองค์การธุรกิจเริ่มให้ความสำคัญกับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการดำเนินงานของกิจการ โดยกำหนดกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตลอดจนการรักษาสภาพแวดล้อมและการดูแลสังคมและชุมชนควบคู่กัน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของความรับผิดชอบต่อสังคม องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 272 บริษัท โดยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงาน 2) องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงาน และ 3) การเปิดเผยรายงานความยั่งยืนมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลลัพธ์ที่ได้นำไปใช้เป็นแนวทางที่ผู้บริหารนำไปปรับใช้ในการบริหารงานและควบคุมการทำงานกำกับดูแลให้กิจการมีผลประกอบการที่ดีในระยะยาว เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามีความยุติธรรมและความโปร่งใสภายในองค์กรเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันนำไปสู่

* วันที่รับบทความ : 2 กรกฎาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 15 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 17 กรกฎาคม 2567
Received: July 2 2027; Revised: July 15 2024; Accepted: July 17 2024

ความเจริญเติบโตและเพิ่มมูลค่า และสะท้อนถึงความมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจใช้เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์กร

คำสำคัญ: องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัท; การเปิดเผยรายงานความยั่งยืน; ความรับผิดชอบต่อสังคม; ประสิทธิภาพผลการดำเนินงาน

Abstract

Nowadays, business organizations are beginning to pay attention to the impacts that occur on society, communities, and the environment. In parallel with the operations of the business by setting business strategies, taking into account the conservation of natural resources, as well as preserving the environment and taking care of society and communities together. This research aimed to investigate the impact of the social responsibility composition of the board of directors and disclosure of sustainability reports that affects performance efficiency of companies listed on the stock exchange of Thailand. This study was a quantitative research. Data were collected from the annual reports (56-1) using a sample of 272 listed firms. The collected data were analyzed using multiple linear regression. The results revealed that 1) the corporate social responsibility had an impact on performance efficiency, 2) the composition of the board of directors had an impact on performance efficiency and 3) Disclosure of sustainability report had an impact on performance efficiency at statistically significant levels of 0.05. The results can be used as guidelines that executives can apply in managing and controlling work to ensure good business performance in the long term to ensure that there is fairness and transparency within the organization. To build competitiveness, lead to growth and increase value and reflects the efficiency of business operations and is used as a guideline for conducting business to bring maximum benefit to the organization.

Keywords: Composition of the board of directors; Disclosure of sustainability reports; Social responsibility; Performance efficiency

บทนำ

ในปัจจุบันการดำเนินงานของบริษัทควรคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตลอดจนการรักษาสภาพแวดล้อมและการดูแลสังคมและชุมชนควบคู่กัน ด้วยการกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจ โดยดำเนินธุรกิจด้วยการมีความรับผิดชอบต่อสังคมให้ความสำคัญกับการเปิดเผยรายงานผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคมชุมชน และสิ่งแวดล้อมเป็นการบริหารจัดการในรูปแบบที่แสดงออกถึงการมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยการยึดหลักการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของบริษัท ชุมชน และสังคม โดยบริษัทต่าง ๆ นิยมนำแนวคิดปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเมื่อนำมาประยุกต์กับรูปแบบการดำเนินธุรกิจคือการไม่แสวงหาผลกำไรจนเกินควร บริษัทควรมีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและให้เกิดประสิทธิภาพสูงที่สุด ทั้งนี้การดำเนินงานของบริษัท คณะกรรมการบริษัทถือเป็นผู้ที่มีบทความสำคัญเป็นอย่าง

ยิ่งเนื่องจากเป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจตามกฎหมายหรือเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของกิจการให้ดำเนินการมีบทบาทที่สำคัญในการควบคุมพฤติกรรมในการบริหารจัดการผลกำไรของผู้บริหาร (Ferreira and Matos, 2008 : 499) การวางแผนการบริหารงาน วางแผนกลยุทธ์ กำกับติดตาม ควบคุมและตรวจสอบเพื่อรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ (รุ่งฟ้า พรหมบุตร, 2557 : 4) ดังนั้น องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทจึงเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการกำกับดูแลกิจการ ซึ่งบริษัทมีโครงสร้างของคณะกรรมการบริษัทที่เหมาะสม มีความเป็นอิสระจะสามารถติดตามและควบคุมการทำงานของผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อรุณี ยศบุตร, 2563 : 95)

ประเด็นปัญหาการวิจัยนี้ ได้แก่ 1. พฤติกรรมการแสวงหาผลประโยชน์บิดเบือนข้อมูลทางการเงินเพื่อประโยชน์ส่วนตนของผู้บริหารหรือเพียงคนบางกลุ่ม บางหน่วยงานแสดงให้เห็นถึงความไม่ซื่อสัตย์สุจริตของคณะผู้บริหาร 2. ความไม่โปร่งใสของคณะกรรมการหรือผู้บริหารบริษัท ขาดความเชื่อมั่นจากนักลงทุนที่สนใจที่จะร่วมลงทุนกับกิจการอันจะส่งผลต่อการดำเนินงานของกิจการ และ 3. ขาดการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัท ให้แก่ ผู้ถือหุ้น ลูกค้า ชุมชนและผู้มีส่วนได้เสียรับทราบ จากปัญหาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคม องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงาน เพื่อให้หน่วยงานหรือองค์กรสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานให้เกิดความมั่นใจว่ามีความยุติธรรมและความโปร่งใสภายในองค์กร สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพผลการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3. เพื่อศึกษาการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจากกลุ่มตัวอย่างในช่วงปี พ.ศ. 2561 - 2565 และใช้ข้อมูลของตัวอย่างแต่ละบริษัทเป็นหน่วยวิเคราะห์ข้อมูล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในระหว่างปี พ.ศ. 2566 มีจำนวนบริษัททั้งสิ้น 880 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2567: ออนไลน์)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 272 บริษัท ซึ่งเป็นบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปี สมบูรณ์ งบการเงินอย่างครบถ้วนต่อสาธารณชนและต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565) โดยใช้ข้อมูลจากทุกหมวดอุตสาหกรรม ยกเว้น กลุ่มธุรกิจการเงิน และกลุ่มฟื้นฟูกิจการ เนื่องจากงบการเงินอาจมีการจัดประเภทรายการที่แตกต่างไป

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยและการวัดค่าตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

3.1.1 ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) 8 ด้านในการศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) โดยในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการนับจำนวนคำการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมในแต่ละด้านมาเป็นตัวแทนของปริมาณที่เปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม เนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงปริมาณที่มีความชัดเจนมากที่สุด (Lajili & Zeghal, 2005 : 125) สำหรับดัชนีปริมาณเชิงสัมบูรณ์ จากรายงานประจำปี แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และงบการเงินประจำปี จากนั้นนำจำนวนคำทั้งหมดที่เปิดเผยไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อกำหนดระดับการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งแบ่งระดับในการเปิดเผยข้อมูลเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 20, 40, 60, 80, และ 100 เป็นตัวกำหนดในการพิจารณาระดับคะแนนปริมาณในการเปิดเผยข้อมูล 1 2 3 4 และ 5 ตามลำดับ

3.1.2 องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัท (Board Composition: Board) ประกอบด้วย 1) จำนวนของคณะกรรมการ (BSIZE) จำนวนของคณะกรรมการต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน แต่ไม่ควรเกิน 12 คน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาด ประเภท และความซับซ้อนของธุรกิจ 2) ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ (INDD) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กำหนดให้ต้องมีสัดส่วน

กรรมการอิสระจำนวน 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งคณะ และต้องมีไม่ต่ำกว่า 3 คน โดยสัดส่วนกรรมการอิสระสามารถวัดค่าด้วยอัตราส่วนจำนวนกรรมการอิสระต่อจำนวนกรรมการทั้งหมดของบริษัท 3) จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ (ACE) มีคุณสมบัติเป็นกรรมการอิสระ ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการให้ตัดสินใจในการดำเนินกิจการของบริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทมีความรู้และประสบการณ์เพียงพอที่จะสามารถทำหน้าที่ในฐานะกรรมการตรวจสอบ ทั้งนี้ ต้องมีกรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คน ไม่เกิน 3 คน และ 4) การควบรวมตำแหน่งของประธานฝ่ายบริหารและประธานคณะกรรมการ (DUAL) สามารถวัดค่า ได้แก่ 1 หมายถึง บริษัทมีการควบรวมตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการในคนเดียวกัน, 0 หมายถึง บริษัทมีการแยกตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ

3.1.3 การเปิดเผยรายงานความยั่งยืน (Sustainability Disclosure and Reporting: SDR) ประกอบด้วย ด้านสิ่งแวดล้อม (SDR1) ด้านสังคม (SDR2) ด้านธรรมาภิบาล (SDR3) และด้านเศรษฐกิจ (SDR4) โดยใช้เกณฑ์ในการตรวจสอบการเปิดเผยข้อมูลรายงานความยั่งยืน ได้แก่ บริษัทเปิดเผยข้อมูล 1 ประเด็น ให้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน, บริษัทไม่เปิดเผยข้อมูล ให้คะแนนเท่ากับ 0 คะแนน และหลังจากที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลคะแนนแต่ละบริษัทเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยจะนำค่าคะแนนที่ได้จากการเก็บรวบรวมสถิติการเปิดเผยข้อมูลในกระดาษทำการวัดระดับการเปิดเผยรายงาน หาระดับการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure Scale) (Cooke, 1989 : 171-195)

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ประสิทธิภาพผลการดำเนินงาน (Performance Efficiency: PFE) ประกอบด้วย 1) อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) 2) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) 3) อัตราผลตอบแทนจากการขาย (ROS) 4) ราคาตลาดของหุ้นหารด้วยกำไรต่อหุ้น (PER) 5) กำไรต่อหุ้น (EPS) 6) ราคาตลาดต่อหุ้น (PBL)

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2561-2565

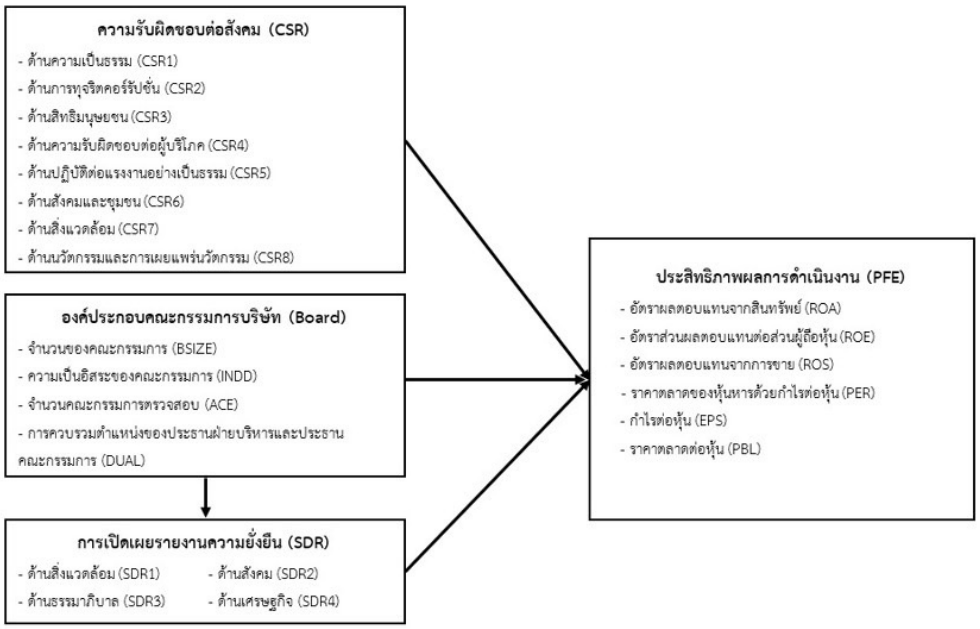
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าต่ำสุด (MIN) ค่าสูงสุด (MAX) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5.2 สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ 1) ความสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผู้วิจัยใช้ทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบตัวแปรอิสระต้องไม่มีความสัมพันธ์กันโดยใช้ค่าสถิติ Tolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF) เพื่อให้สอดคล้องและ

เหมาะสมกับการนำไปวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Burns & Grove, 1993) และ 2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคุณ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 สรุปผลการทดสอบผลกระทบของความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานการวิจัย	รายการทดสอบ	ความรับผิดชอบต่อสังคม	อิทธิพล		ผลการทดสอบ
			เชิงบวก (+)	เชิงลบ (-)	
1	ความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	ด้านสิทธิมนุษยชน (CSR3) ด้านปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (CSR5)	✓		ยอมรับ
2	ความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	ด้านสิทธิมนุษยชน (CSR3) ด้านสังคมและชุมชน (CSR6)	✓		ยอมรับ
3	ความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากการขาย	ด้านความเป็นธรรม (CSR1) ด้านสิ่งแวดล้อม (CSR7) ด้านนวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรม (CSR8)	✓		ยอมรับ
4	ความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อราคาตลาดของหุ้นหารด้วยกำไรต่อหุ้น	ด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (CSR4) ด้านสิ่งแวดล้อม (CSR7)	✓		ยอมรับ
5	ความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อกำไรต่อหุ้น	ด้านสังคมและชุมชน (CSR6) ด้านสิ่งแวดล้อม (CSR7)	✓	✓	ยอมรับ
6	ความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อราคาตลาดต่อหุ้น	ด้านความเป็นธรรม (CSR1) ด้านปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (CSR5)	✓		ยอมรับ

จากตารางที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า (1) ความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิทธิมนุษยชน (CSR3) และด้านปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (CSR5) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (2) ด้านสิทธิมนุษยชน (CSR3) และด้านสังคมและชุมชน (CSR6) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (3) ด้านความเป็นธรรม (CSR1) ด้านสิ่งแวดล้อม (CSR7) และด้านนวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรม (CSR8) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากการขาย (4) ด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (CSR4) และด้านสิ่งแวดล้อม (CSR7) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อราคาตลาดของหุ้นหารด้วยกำไรต่อหุ้น (5) ด้านสังคมและชุมชน (CSR6) มีผลกระทบเชิงลบต่อกำไรต่อหุ้น และด้านสิ่งแวดล้อม (CSR7) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อกำไรต่อหุ้น และ (6) ด้านความเป็นธรรม (CSR1) และด้านปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (CSR5) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อราคาตลาดต่อหุ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบผลกระทบขององค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานการวิจัย	รายการทดสอบ	องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัท	อิทธิพล		ผลการทดสอบ
			เชิงบวก (+)	เชิงลบ (-)	
7	องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทมีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	จำนวนของคณะกรรมการ (BSIZE) การควบรวมตำแหน่งของประธานฝ่ายบริหารและประธานคณะกรรมการ (DUAL)	✓		ยอมรับ
8	องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทมีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	จำนวนของคณะกรรมการ (BSIZE) การควบรวมตำแหน่งของประธานฝ่ายบริหารและประธานคณะกรรมการ (DUAL)	✓		ยอมรับ
9	องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทมีผลกระทบทางตรงเชิง	จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ (ACE) การควบรวมตำแหน่งของประธานฝ่ายบริหารและประธานคณะกรรมการ (DUAL)	✓		ยอมรับ

	บวกต่ออัตราผลตอบแทนจากการขาย			
10	องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทมีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อราคาตลาดของหุ้นหารด้วยกำไรต่อหุ้น	ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ (INDD)	✓	ยอมรับ
11	องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทมีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อกำไรต่อหุ้น	การควบรวมตำแหน่งของประธานฝ่ายบริหารและประธานคณะกรรมการ (DUAL)	✓	ยอมรับ
12	องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทมีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อราคาตลาดต่อหุ้น	ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ (INDD) การควบรวมตำแหน่งของประธานฝ่ายบริหารและประธานคณะกรรมการ (DUAL)	✓	ยอมรับ

จากตารางที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า (7) องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัท จำนวนของคณะกรรมการ (BSIZE) และการควบรวมตำแหน่งของประธานฝ่ายบริหารและประธานคณะกรรมการ (DUAL) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (8) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (9) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากการขาย (10) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อราคาตลาดของหุ้นหารด้วยกำไรต่อหุ้น (11) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อกำไรต่อหุ้น และ (12) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อราคาตลาดต่อหุ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 สรุปผลการทดสอบผลกระทบของการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานการวิจัย	รายการทดสอบ	การเปิดเผยรายงานความยั่งยืน	อิทธิพล		ผลการทดสอบ
			เชิงบวก (+)	เชิงลบ (-)	
13	การเปิดเผยรายงานความยั่งยืนมีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	ด้านธรรมาภิบาล (SDR3) ด้านเศรษฐกิจ (SDR4)	✓		ยอมรับ
14	การเปิดเผยรายงานความยั่งยืนมีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	ด้านธรรมาภิบาล (SDR3)	✓		ยอมรับ
15	การเปิดเผยรายงานความยั่งยืนมีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตรางผลตอบแทนจากการขาย	ด้านสิ่งแวดล้อม (SDR1) ด้านธรรมาภิบาล (SDR3)	✓		ยอมรับ
16	การเปิดเผยรายงานความยั่งยืนมีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อราคาตลาดของหุ้นหารด้วยกำไรต่อหุ้น	ด้านสิ่งแวดล้อม (SDR1) ด้านสังคม (SDR2) ด้านธรรมาภิบาล (SDR3)	✓		ยอมรับ
17	การเปิดเผยรายงานความยั่งยืนมีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อกำไรต่อหุ้น	ด้านเศรษฐกิจ (SDR4)	✓		ยอมรับ
18	การเปิดเผยรายงานความยั่งยืนมีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อกำไรต่อหุ้น	ด้านสิ่งแวดล้อม (SDR1) ด้านสังคม (SDR2) ด้านธรรมาภิบาล (SDR3)	✓		ยอมรับ

จากตารางที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า (13) การเปิดเผยรายงานความยั่งยืน ด้านธรรมาภิบาล (SDR3) และด้านเศรษฐกิจ (SDR4) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (14) ด้านธรรมาภิบาล (SDR3) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (15) ด้านสิ่งแวดล้อม (SDR1) และด้านธรรมาภิบาล (SDR3) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากการขาย (16) ด้านสิ่งแวดล้อม (SDR1) ด้านสังคม (SDR2) และด้านธรรมาภิบาล (SDR3) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อราคาตลาดของหุ้นหารด้วยกำไรต่อหุ้น (17) ด้านเศรษฐกิจ (SDR4) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวก

ต่อกำไรต่อหุ้น และ (18) ด้านสิ่งแวดล้อม (SDR1) ด้านสังคม (SDR2) และด้านธรรมาภิบาล (SDR3) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อราคาตลาดต่อหุ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของนราภรณ์ สุขอยู่ และ ดารารัตน์ โพธ์ประจักษ์ (2558 : 169) ที่พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน ทั้ง 2 กลุ่มเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีสูงที่สุดนอกจากนี้พบว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบทั้ง 10 ด้านไม่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รังสรรค์ โนชัย (2562 : 22) ที่พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมด้านชุมชน (COM) มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนมากเป็นกิจกรรมเพื่อชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เป็นกิจกรรมภายหลังกระบวนการ รองลงมาคือด้านการจ้างงาน (EMP) และด้านสิ่งแวดล้อม (ENV) ได้คะแนนต่ำสุด ซึ่งบริษัทส่วนใหญ่ไม่มีการนำเสนอนโยบายด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในรายงาน

2. ศึกษาองค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทมีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จีราภรณ์ พงศ์พันธุ์พัฒนะ (2558 : 66) ที่พบว่า จำนวนคณะกรรมการและโครงสร้างผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับผลการดำเนินงาน แต่งานวิจัยนี้ไม่พบว่าสัดส่วนความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัทและประธานกรรมการบริษัท และประธานกรรมการบริหารมิใช่คนเดียวกันมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับผลการดำเนินงานของกิจการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะณัฐ ถุนพุทธดม (2561 : 227) ที่พบว่า 1) จำนวนครั้งในการประชุมและระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้าไม่มีนัยสำคัญในขณะที่ขนาดกรรมการของบริษัท สัดส่วนกรรมการอิสระ สัดส่วนผู้ถือหุ้นสถาบันและสัดส่วนผู้ถือกระจุกตัว ตลอดจนขนาดของบริษัทสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี การแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีแบบไม่มีเงื่อนไข มีผลทำให้ผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้น ส่วนการควบตำแหน่งประธานบริหารและผู้บริหารสูงสุด มีผลทำให้ผลการดำเนินงานลดลง และ 2) การควบตำแหน่งประธานบริหารและผู้บริหารสูงสุด และค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีทำให้การบริหารกำไรลดลงเมื่อวัดโดยตัวแบบตัวแบบ Modifies Jones สัดส่วนกรรมการอิสระ มีผลทำให้การบริหารกำไรลดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา ทัดเทียม และพิมพิศา พรหมมา (2563 : 151) ที่พบว่า ปัจจัยความเสี่ยง

มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงาน ขณะที่จำนวนของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ และประเภทของผู้สอบบัญชีไม่มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3. ศึกษาการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การเปิดเผยรายงานความยั่งยืนมีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิธิภักดิ์ ปินตา (2559 : 112) ที่พบว่า อัตราผลกำไรสุทธิต่อรายได้รวม อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ของกลุ่ม DJSI และกลุ่ม Non-DJSI ไม่มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ความยั่งยืนไม่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน ส่วนรายได้สุทธิและขนาดขององค์กรไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่ม DJSI และ Non-DJSI และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพงศ์ วุ่นแสง (2561 : 120) ที่พบว่า ลักษณะกิจการเป็นตัวกำกับที่มีอิทธิพลร่วมกับการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับมูลค่าราคาตลาดของหุ้น พบว่า ขนาดของกิจการมีอิทธิพลร่วมกับการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนในมิติด้านเศรษฐกิจ

จากงานวิจัยนี้ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่ค้นพบ ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่างานวิจัยนี้ได้ใช้แนวทางการเพิ่มตัวแปรตามเข้าไปที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัท ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากการขาย (ROS), ราคาตลาดของหุ้นหารด้วยกำไรต่อหุ้น (PER), กำไรต่อหุ้น (EPS), ราคาตลาดต่อหุ้น (PBL) เป็นต้น เพื่อให้ผลสะท้อนไปถึงกลุ่มนักลงทุนหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทราบว่าผลประกอบการของบริษัทที่จะลงทุนนั้นมีผลประกอบการเป็นอย่างไร และทำให้ได้รับรู้ผลประกอบการในแต่ละด้านของบริษัทที่ลึกลงไปอีกเพื่อประกอบการตัดสินใจลงทุน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 การศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเพิ่มเติมโดยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ และปรับเปลี่ยนการเก็บรวบรวมข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นการใช้แบบสอบถามจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพิ่มเติมในบางประเด็นเพื่อให้ผลการศึกษามีมิติที่กว้างและสะท้อนผลการศึกษาที่แท้จริงเพิ่มมากขึ้น

1.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรความรับผิดชอบต่อสังคมในมิติอื่น เช่น ธรรมาภิบาลขององค์กร การต่อต้านการทุจริต และระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทเพื่อให้ผลการศึกษามีมิติที่กว้างมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ควรให้ความสำคัญกับบทบาทของความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม และด้านนวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรม และบทบาทขององค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทในประเด็นการควบรวมตำแหน่งของประธานฝ่ายบริหารและประธานคณะกรรมการ และในส่วนของการเปิดเผยรายงานความยั่งยืน ด้านธรรมาภิบาล เนื่องจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าตัวแปรเหล่านี้ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

จีราภรณ์ พงศ์พันธุ์พัฒนะ. (2558). กลไกลการกำกับดูแลกิจการที่ดี และผลการดำเนินงานของกิจการ : บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่.* 8 (1), 66-77.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2567). รายชื่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.set.or.th.

ธนพงศ์ วุ่นแสง. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับมูลค่าราคาตลาดของหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.* วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

นราภรณ์ สุขอยู่ และ ดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์. (2558). *การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.

นิธิภักดิ์ ปินตา. (2559). ผลกระทบของรายงานความยั่งยืนต่อผลการดำเนินงานขององค์กรสำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่มประเทศอาเซียน. *วารสารวิจัยเพื่อพัฒนาและชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.* 2 (6), 112-126.

นิตยา ทัดเทียม และ พิมพิศา พรหมมา. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์กับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.* 15 (3), 183-195.

ปิยะณัฐ ถุนพุทธดม. (2561). *ผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการ คุณภาพการสอบบัญชีที่มี ต่อผลการดำเนินงานผ่านการบริหารกำไรของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์บัญชีปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

รังสรรค์ โนชัย. (2562). อิทธิพลของความแตกต่างในมิติของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารบริหารธุรกิจและภาษา.* 7 (2), 22-31.

รุ่งฟ้า พรหมบุตร. (2557). *ขนาดและองค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทกับนโยบายการจ่ายเงินปันผล : หลักฐานจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.* วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อรุณี ยศบุตร. (2563). องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทกับคุณภาพกำไร: หลักฐานเชิงประจักษ์จากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ. *วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่.* 13 (1), 33-48.

Burns, N., & Grove, S. K. (1993). *The practice of nursing research conduct, critique and utilization*. (2nd ed.) W B Saunders, Philadelphia, Pennsylvania.

Cooke, T. E. (1989). Voluntary corporate disclosure by Swedish companies. *Journal of International Financial Management & Accounting*. 1 (2), 171-195.

Ferreira, M. A., & Matos, P. (2008). The colors of investors' money: the role of institutional investors around the world. *Journal of Financial Economics.* 88 (3), 499-533.

Lajili, K., & Zéghal, D. (2005). A content analysis of risk management disclosures in Canadian annual reports. *Canadian Journal of Administrative Sciences/Revue Canadienne des Sciences de Administration*. 22 (2), 125-142.

แรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

The Work Motivation of Employee in Liang Hong Chai Rice Mill Co., Ltd. in Ban Phai District of Khon Kaen Province

ชยันต์รัชฎ์ อนันทนันดร และ อมรวรรณ รังกูล
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Chayarat Ananthanandorn and Amornwan Rangkoon
Khon Kaen University,Thailand
Corresponding Author, E-mail: chayanrat.a@kkumail.com

****

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด และ 2) เสนอแนวทางการเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเป็นพนักงานบริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด จำนวน 192 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัครวมเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด ภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยค้ำจุน และปัจจัยจูงใจ อยู่ในระดับมาก พนักงานที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะการจ้างงาน อายุการทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยค้ำจุน แตกต่างกัน พนักงานที่มีอายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยจูงใจ แตกต่างกัน 2) แนวทางการเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 3 โครงการ ได้แก่ โครงการที่ 1 เรียนรู้เทคโนโลยี เพื่อยกระดับฝีมือพนักงาน โครงการที่ 2 Message to CEO และโครงการที่ 3 พื้นที่ส่วนกลาง สานสัมพันธ์พนักงาน หลังจากที่ได้ดำเนินโครงการเรียนรู้เทคโนโลยี เพื่อยกระดับฝีมือพนักงาน และโครงการ Message to CEO ในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2567 พบว่า อัตราการลา มาสาย และขาดงาน หลังทำโครงการลดลง เฉลี่ยอยู่ 4.47 วันต่อเดือน จาก 5.03 วันต่อเดือน ซึ่งสามารถนำผลการศึกษามาใช้เพิ่มแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานได้

คำสำคัญ: แรงจูงใจในการทำงาน; พนักงาน; โรงสีข้าว

---

*วันที่รับบทความ : 28 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 8 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 10 กรกฎาคม 2567
Received: June 28 2027; Revised: July 8 2024; Accepted: July 10 2024

Abstract

The objectives of this study were 1) to study the work motivation level of employees Liang Hong Chai Rice Mill Co., Ltd., and 2) to propose guidelines for increasing employee motivation at work, Liang Hong Chai Rice Mill Co., Ltd., Ban Phai District, Khon Kaen Province. This research was a quantitative research. Purposive sample group were 192 employees of Liang Hong Chai Rice Mill Co., Ltd. The questionnaire had IOC between 0.67-1.00, and Cronbach's alpha at 0.97. The statistically were analyzed by percentage, standard deviation (S.D.), t-test, and One-Way Anova.

The results demonstrated that 1) Level of the work motivation of employees Liang Hong Chai Rice Mill Co., Ltd., overall, was at high level. When each aspect considered, for hygiene factors and motivator factor were at high level. The samples with different sexes, ages, education, employment status, working experience, and monthly income affected to the work motivation level in hygiene factors of employees statistically significant difference at 0.05. The samples with different ages, education, and monthly income affected to the work motivation level in motivator factor of employees statistically significant difference at 0.05. 2) the guidelines for increasing the work motivation of employees of Liang Hong Chai Company Limited, Ban Phai District, Khon Kaen Province proposed 3 projects: namely Project 1 Learn technology to upgrade the skills of employees, Project 2 Message to CEO, and Project 3 Center area build employee relationship. That executives can use to increase employee motivation. After implementing the project 1 Learn technology to upgrade the skills of employees and project 2 Message to CEO lunched during April to May 2024, it was found that the leave, lateness, and absence rates after the project decreased by an average of 4.47 days per month from an average of 5.03 days per month. Finally, the results of this research can be used to increase employee motivation.

Keywords: Work Motivation, Employee, Rice Mill

บทนำ

การสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับพนักงานเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร เนื่องจากพนักงานที่มีแรงจูงใจย่อมมีความต้องการ มีแรงขับเคลื่อน และความปรารถนา ที่จะประสบความสำเร็จในการทำงาน อันจะช่วยขับเคลื่อนให้การดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จ ช่วยให้องค์กรเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น อีกทั้งช่วยลดหรือป้องกันความผิดพลาดในการดำเนินงานขององค์กร รวมทั้งสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจได้ (ศักดิ์ดา ศริรภัทรโสภณ, 2560 : 191-192) แรงจูงใจเป็นพลังผลักดันจากภายในจิตใจของพนักงานให้แสดงออกถึงพฤติกรรมที่ทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ เป็นการกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาในทางที่เป็นผลดีต่อองค์กร (เนตร์พัณณา ยาวิราช, 2565 : 87) ดังนั้น การจูงใจในการทำงาน จึงเป็นกระบวนการสร้างแรงขับจากภายในตัวบุคคลเพื่อให้ผู้นั้นแสดงพฤติกรรมในลักษณะที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย การจูงใจในการทำงานจึงเป็นการกระตุ้นให้สมาชิกในองค์กรมีความเต็มใจและมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของ

องค์กร (Certo & Certo, 2016 : 73-74) องค์กรจึงต้องมีการสร้างแรงจูงใจในการทำงานเพื่อให้พนักงานเกิดความทุ่มเทอุทิศตนในการทำงานอย่างมุ่งมั่นให้ประสบความสำเร็จ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการทำงานของ Kotni, Devi and Venkateswarlu (2018 : 24-42) พบว่า พนักงานมีความพอใจกับปัจจัยค้ำจุนมากกว่าปัจจัยจูงใจ โดยปัจจัยค้ำจุนมีแรงจูงใจระดับสูงจากสวัสดิการสังคม สภาพแวดล้อมการทำงาน รางวัลจูงใจ และสวัสดิการต่าง ๆ ปัจจัยจูงใจมีแรงจูงใจระดับสูงจากความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน ความเป็นอิสระในการทำงาน เป็นต้น ในขณะที่งานวิจัยของพิฆเนศ บัวสนิท และธานี เกสทอง (2559 : 155-166) พบว่า แรงจูงใจการทำงานของครูที่มีความสำคัญอันดับแรก ได้แก่ ความก้าวหน้าในการทำงาน รองลงมา คือ ความสำเร็จในการทำงาน งานวิจัยของ ธนัชชา ทรัพย์สิงห์ทอง และวิชากร เฮงษฎีกุล (2564 : 96-108) พบว่า แรงจูงใจด้านปัจจัยจูงใจมีแรงจูงใจระดับมากที่สุดกับด้านความสำเร็จในการทำงาน รองลงมา คือ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านปัจจัยค้ำจุนมีแรงจูงใจระดับมากในด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และงานวิจัยของนิวัตต์ จุลจำเริญทรัพย์ และอภิสิทธิ์ ตั้งเกียรติศิลป์ (2562 : 33-45) พบว่า พนักงานมีแรงจูงใจกับปัจจัยค้ำจุนมีแรงจูงใจในด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานเป็นอันดับแรก โดยมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ จากงานวิจัยเบื้องต้นจะเห็นได้ว่าพนักงานจะมีแรงจูงใจในการทำงานที่แตกต่างกันออกไป การสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับพนักงานจึงมีความหลากหลายวิธีเพื่อให้พนักงานบรรลุถึงที่ความต้องการที่พึงปรารถนาหรือแรงจูงใจของพนักงาน ดังนั้น การที่องค์กรจะสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับพนักงานได้ประสบความสำเร็จ จึงต้องมีการศึกษาว่าพนักงานมีแรงจูงใจใดบ้างที่เป็นแรงจูงใจในการทำงาน และมีแรงจูงใจอยู่ในระดับใด โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎี 2 ปัจจัยของเฮอร์ซเบอร์ก (Herzberg' Two - Factor Theory) เนื่องจากมีงานวิจัยหลายเรื่องได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีดังกล่าวในการศึกษา ประกอบด้วย ปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุน (Alfayad & Arif, 2017 : 150-156; Kotni et al., 2018 : 24-42; Holston-Okae & Mushi, 2018 : 218-248; พิฆเนศ บัวสนิท และธานี เกสทอง, 2559 : 155-166; นิวัตต์ จุลจำเริญทรัพย์ และอภิสิทธิ์ ตั้งเกียรติศิลป์, 2562 : 33-45; ธนัชชา ทรัพย์สิงห์ทอง และวิชากร เฮงษฎีกุล, 2564 : 96-108; ฆฬิสา สุธดาอนันตโภคิน และภมร ขันธะหัตถ์, 2564 : 23-38; ปานทิพย์ ลิมปติยากร และสุเมธ ธุวดาราตระกูล, 2566 : 91-106) ทั้งที่แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานมีความสำคัญกับองค์กร แต่ยังมีการศึกษาส่วนน้อยที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานในกลุ่มธุรกิจโรงสีข้าว ทั้งที่กลุ่มธุรกิจโรงสีข้าวเป็นธุรกิจที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ธุรกิจโรงสีข้าวเป็นธุรกิจที่ใช้แรงงานที่มีทักษะจำนวนมาก แต่ปัจจุบันแรงงานในท้องถิ่นมีน้อยลง เนื่องจากการย้ายถิ่นฐานไปยังพื้นที่อื่น ดังนั้น ธุรกิจจึงต้องรักษาพนักงาน โดยการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน

กลุ่มธุรกิจโรงสีข้าวเป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจการค้าข้าว โรงสีจะทำหน้าที่แปรรูปข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร ให้พร้อมที่จะจำหน่ายข้าวในรูปของข้าวสารต่อไป ซึ่งโรงสีมีการจำหน่ายข้าวสารทั้งจำหน่ายในประเทศและส่งออกไปจำหน่ายไปยังต่างประเทศ ปี พ.ศ. 2565 ประเทศไทยมีโรงสีจำนวน 1,484 แห่ง ทั่วประเทศ ได้ดำเนินการสีข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร จำนวน 33.0 ล้านตันข้าวสาร โดยมีปริมาณการบริโภคในประเทศ 25.3 ล้านตันข้าวสาร และการส่งออกไปยังต่างประเทศ 7.70 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นมูลค่า 4.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ชัยวัฒน์ โชคเจริญสุข, 2566 : ออนไลน์) เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม และข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจหลัก จึงทำให้ธุรกิจโรงสีข้าวกระจายตัวอยู่ทั่วประเทศ และมีการแข่งขันกันสูง เพื่อเตรียมพร้อมกับการแข่งขันองค์กรต้องมีการปรับกลยุทธ์ในการดำเนินงาน กลยุทธ์ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นอีกหนึ่งแนวทางที่จะช่วยสร้างแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความทุ่มเทแรงกายแรงใจในการทำงาน ลดปัญหาการลาออก และลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานของกลุ่มธุรกิจโรงสีข้าวได้

บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2530 ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับโรงสีข้าว การขายส่งข้าวและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการโรงสีข้าว จากการดำเนินธุรกิจผู้บริหารได้เล็งเห็นความสำคัญของกลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ อันเนื่องมาจากบริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด ประสบปัญหาด้านพนักงาน ซึ่งพนักงานบางรายขาดแรงจูงใจในการทำงาน หรือมีแรงจูงใจระดับต่ำ ซึ่งส่งผลให้พนักงานบางรายหยุดงานบ่อย การมาสายของพนักงาน รวมไปถึงพนักงานขาดความตั้งใจและความกระตือรือร้นในการทำงาน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ เช่น การขาดงานของฝ่ายผลิต หรือการควบคุมเครื่องจักรในการผลิตผิดพลาด ทำให้การผลิตลดลงในบางโอกาส การขาดงานหรือมาสายของฝ่ายซ่อมบำรุง ทำให้เครื่องจักรซ่อมเสร็จช้า ส่งผลให้การเริ่มกระบวนการผลิตล่าช้า การขาดงานหรือมาสายของฝ่ายสำนักงาน ส่งผลให้การติดต่อซื้อขายกับลูกค้าอาจจะมีข้อผิดพลาด และกระทบต่อการทำงานของตำแหน่งอื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งอัตราการขาดงานหรือลางานของพนักงานเฉลี่ยอยู่ 5.03 วันต่อเดือน ซึ่งเกินกว่าที่บริษัทได้กำหนดให้พนักงานขาดงานหรือลางานได้ 4 วันต่อเดือน จากสถิติอัตราการขาดงานหรือลางานของพนักงานเฉลี่ยอยู่ 5.03 วันต่อเดือน ซึ่งเกินกว่าที่บริษัทได้กำหนดให้พนักงานขาดงานหรือลางานได้ 4 วันต่อเดือน และเพิ่มขึ้นจาก ปีก่อนหน้า (ปี พ.ศ. 2566) ที่มีอัตราการขาดงานหรือลางานของพนักงานเฉลี่ยอยู่ 4.25 วันต่อเดือน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดงาน ลางาน หรือมาสายของพนักงานฝ่ายผลิตนั้นส่งผลกระทบต่อกำลังการผลิตข้าวสาร ซึ่งทำให้ลดลงถึงร้อยละ 16.67 ของกำลังการผลิต หรือคิดเป็นค่าเสียโอกาสสูงถึง 2,300,000 บาทต่อเดือนหรือมากกว่า (บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด, 2566 : 1-3) ดังนั้น ผู้บริหารของบริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด จึงเห็นความสำคัญในการสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับพนักงาน อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานให้บรรลุเป้าหมายของงานที่ตั้งไว้ พนักงานมีความทุ่มเท กระตือรือร้นในการทำงาน รวมทั้งลดการขาดงาน ลา และมาสายของพนักงาน อีกทั้งยังสามารถสร้างกำลังใจในการทำงานให้แก่พนักงานอีกด้วย

จากความสำคัญดังกล่าวนั้น ผู้ศึกษาซึ่งเป็นทายาทธุรกิจของบริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด มีความสนใจที่และต้องการศึกษาระดับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการเสนอแนะแนวทางการเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ต่อไป อันจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการกลุ่มธุรกิจโรงสีข้าว และสนับสนุนให้แรงงานก่อสร้างมีแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้น และเป็นพนักงานที่ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างเต็มความสามารถต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

2. เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยการเก็บแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ พนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบเจาะจง ได้แก่ พนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ทั้งหมด จำนวน 192 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยแบบสอบถามมีลักษณะปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ **ตอนที่ 1** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะการจ้างงาน อายุการทำงาน และรายได้ต่อเดือน **ตอนที่ 2** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับแรงจูงใจในการทำงานของปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) ของพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น มีข้อคำถาม จำนวน 33 ข้อ ได้แก่ 1) นโยบายและการบริหารงานขององค์กร 2) การปกครองบังคับบัญชา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการทำงาน 4) ค่าจ้าง และผลตอบแทน 5) สภาพการทำงาน 6) ความมั่นคงในงาน 7) ตำแหน่งงาน และ 8) ชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว ลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดระดับคะแนนแรงจูงใจออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ น้อยที่สุด

น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด **ตอนที่ 3** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับแรงจูงใจในการทำงานของปัจจัยจูงใจ (Motivator Factor) ของพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น มีข้อคำถาม จำนวน 22 ข้อ ได้แก่ 1) ความสำเร็จในการทำงาน 2) การได้รับการยอมรับนับถือ 3) ลักษณะของงาน 4) ความรับผิดชอบในงาน และ 5) ความก้าวหน้าในอาชีพ ลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดระดับคะแนนแรงจูงใจออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด และ **ตอนที่ 4** ข้อเสนอแนะเพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับพนักงาน

การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Tryout) จำนวน 30 ชุด พบว่า แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัครวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.8 (Sekaran and Bougie, 2020 : 127) นั่นคือแบบสอบถามชุดนี้มีคุณภาพดี สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) ทำการแจกแบบสอบถาม ให้กับกลุ่มตัวอย่างพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 192 คน ซึ่งผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามฉบับจริง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง จนครบจำนวน 192 ฉบับ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2567 2) ผู้วิจัยทำตรวจความถูกต้อง และครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลแบบสอบถาม แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

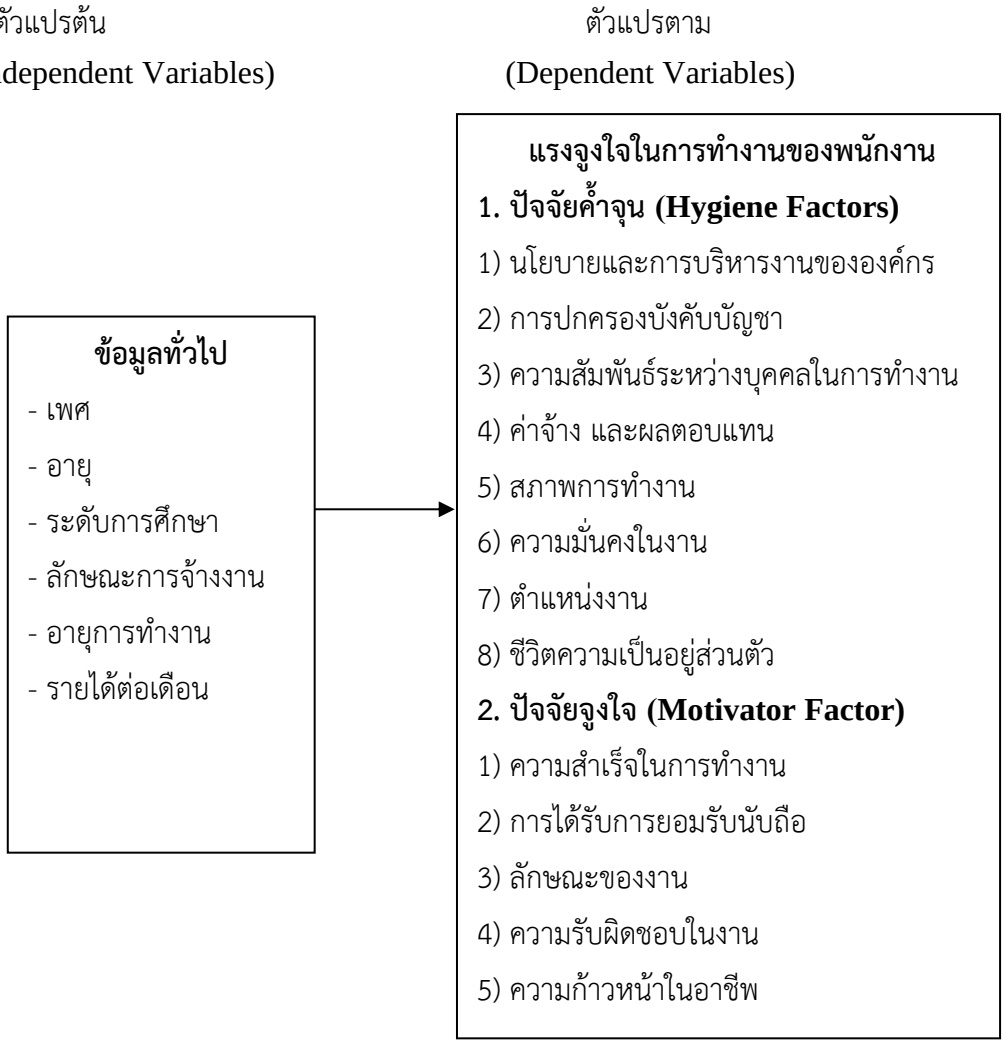
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยใช้สถิติ ดังนี้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One Way ANOVA) โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษานี้ได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎี 2 ปัจจัยของเฮอร์ซเบอร์ก (Herzberg' Two - Factor Theory) ประกอบด้วย แรงจูงใจในการทำงานของปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) ได้แก่ 1) นโยบายและการบริหารงานขององค์กร 2) การปกครองบังคับบัญชา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการทำงาน 4) ค่าจ้าง และผลตอบแทน 5) สภาพการทำงาน 6) ความมั่นคงในงาน 7) ตำแหน่งงาน และ 8) ชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว แรงจูงใจในการทำงานของปัจจัยจูงใจ (Motivator Factor) ของพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น มีข้อคำถาม จำนวน 22 ข้อ ได้แก่ 1) ความสำเร็จในการทำงาน 2) การได้รับ

การยอมรับนับถือ 3) ลักษณะของงาน 4) ความรับผิดชอบในงาน และ 5) ความก้าวหน้าในอาชีพ (Herzberg, Mausner and Snyderman, 1993: 113-114) จึงได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยกว่า 53.65) อายุ 41 - 50 ปี (ร้อยละ 39.58) ระดับการศึกษาปวส. / อนุปริญญา (ร้อยละ 38.02) เป็นพนักงานประจำ (ร้อยละ 71.35) อายุการทำงานมากกว่า 6 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 47.40) และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 - 30,000 บาท (ร้อยละ 46.36)

ระดับแรงจูงใจในการทำงานที่เป็นปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) ของพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน มีระดับแรงจูงใจในการทำงานอยู่ในระดับมากที่สุด ในด้านความมั่นคงในงาน ด้านการปกครองบังคับบัญชา และมีระดับแรงจูงใจในการทำงานอยู่ในระดับมาก ในด้านนโยบายและการบริหารงานขององค์กร ด้านชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการทำงาน ด้านค่าจ้าง และผลตอบแทน ด้านสภาพการทำงาน และด้านตำแหน่งงาน ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ภาพรวมของค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของระดับแรงจูงใจในการทำงานของปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors)

แรงจูงใจในการทำงานของปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
ด้านความมั่นคงในงาน	4.28	0.87	มากที่สุด
ด้านการปกครองบังคับบัญชา	4.25	0.74	มากที่สุด
ด้านนโยบายและการบริหารงานขององค์กร	4.14	0.68	มาก
ด้านชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว	4.14	0.79	มาก
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการทำงาน	4.10	0.79	มาก
ด้านค่าจ้าง และผลตอบแทน	4.03	0.91	มาก
ด้านสภาพการทำงาน	3.95	0.88	มาก
ด้านตำแหน่งงาน	3.80	0.94	มาก
ภาพรวม	**4.08**	**0.82**	**มาก**

แรงจูงใจในการทำงานที่เป็นปัจจัยจูงใจ (Motivator Factor) ของพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน มีระดับแรงจูงใจในการทำงานอยู่ในระดับมาก ในด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน และด้านความรับผิดชอบในงาน ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ภาพรวมของค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของระดับแรงจูงใจในการทำงานของปัจจัยจูงใจ (Motivator Factor)

แรงจูงใจในการทำงานของปัจจัยจูงใจ (Motivator Factor)	**ค่าเฉลี่ย**	**ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน**	**แปลผล**
ด้านความสำเร็จในการทำงาน	4.03	0.80	มาก
ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	4.02	0.97	มาก
ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ	3.96	0.85	มาก
ด้านลักษณะของงาน	3.90	0.90	มาก
ด้านความรับผิดชอบในงาน	3.88	0.87	มาก
ภาพรวม	**3.96**	**0.88**	มาก

การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการทำงานที่เป็นปัจจัยจูงใจของพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น พบว่า พนักงานที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะการจ้างงาน อายุการทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยค้ำจุน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พนักงานที่มีอายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยจูงใจ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ข้อมูลทั่วไป		ปัจจัยค้ำจุน		ปัจจัยจูงใจ	
		ค่าเฉลี่ย	สถิติทดสอบ	ค่าเฉลี่ย	สถิติทดสอบ
เพศ	ชาย	3.92	t=-2.664 p=0.008**	3.77	t=0.187 p=0.851
	หญิง	4.11		3.75	
อายุ	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี	3.94	F=3.098 p=0.028*	3.83	F=4.003 p=0.009**
	31 - 40 ปี	3.96		3.66	
	41 - 50 ปี	3.99		3.71	
	51 - 60 ปี	4.32		4.19	
ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	3.88	F=10.344 p<0.001**	3.67	F=7.751 p<0.001**
	มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	3.90		3.72	
	ปวส. / อนุปริญญา	4.00		3.66	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	4.50		4.34	
ลักษณะการจ้างงาน	พนักงานประจำ	4.11	t=4.686 p<0.001**	3.79	t=0.989 p=0.324
	พนักงานรายวัน	3.75		3.69	
อายุการทำงาน	น้อยกว่า 1 ปี - 4 ปี	3.79	F=13.467 p<0.001**	3.81	F=2.059 p=0.130
	มากกว่า 4 ปี - 6 ปี	3.87		3.62	
	มากกว่า 6 ปี ขึ้นไป	4.20		3.84	
รายได้ต่อเดือน	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท	3.78	F=30.772 p<0.001**	3.50	F=26.661 p<0.001**
	20,001 - 30,000 บาท	4.01		3.75	
	30,001 บาทขึ้นไป	4.55		4.44	

หมายเหตุ: * แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. แนวทางการเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

จากผลการศึกษาได้เสนอแนวทางการเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 3 โครงการ ดังนี้

โครงการที่ 1 เรียนรู้เทคโนโลยี เพื่อยกระดับฝีมือพนักงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงานด้านค่าจ้าง และผลตอบแทน
2. เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงานด้านความมั่นคงในงาน
3. เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงานด้านความก้าวหน้าในอาชีพ

วิธีดำเนินการ

1. หลังจากที่บริษัทฯ นำเทคโนโลยีแขนกลอัจฉริยะเข้ามาช่วยการทำงานหยิบกระสอบข้าวจากไลน์ผลิตไปวางบนพาเลทนั้น จัดอบรมการเรียนรู้เทคโนโลยี เพื่อให้พนักงานเรียนรู้การทำงานและการควบคุมเครื่องจักร ซึ่งทำให้พนักงานได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มทักษะการทำงาน

2. หลังจากที่พนักงานเรียนรู้เทคโนโลยีแขนกลอัจฉริยะ และการควบคุมเครื่องจักร หัวหน้าฝ่ายผลิตสังเกตพฤติกรรมการทำงานของพนักงานรายวัน เพื่อคัดเลือกพนักงานรายวันที่มีความขยัน ตั้งใจทำงาน เป็นพนักงานประจำ

3. เมื่อพนักงานรายวันได้เป็นพนักงานประจำแล้วจะได้รับค่าจ้างเป็นเงินเดือนที่เพิ่มขึ้น และได้รับสวัสดิการของบริษัทฯ

ระยะเวลา

เดือนเมษายนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2567

งบประมาณ

ค่าเครื่องจักรแขนกลอัจฉริยะ 800,000 บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

พนักงานมีแรงจูงใจในการทำงานด้านค่าจ้าง และผลตอบแทน ด้านความมั่นคงในงาน และด้านความก้าวหน้าในอาชีพ เพิ่มขึ้น

โครงการที่ 2 Message to CEO

ที่มาและความสำคัญ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงานด้านการปกครองบังคับบัญชา
2. เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงานด้านความสำเร็จในการทำงาน

วิธีดำเนินการ

1. จัดทำช่องทางสำหรับให้พนักงานได้ส่งข้อความความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานถึงผู้บริหาร ทั้งกล่องรับฟังความคิดเห็นและช่องทางออนไลน์
2. ฝ่ายบุคคลรวบรวมความคิดเห็นเพื่อนำเสนอผู้บริหารเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา
3. ผู้บริหารพบและพูดคุยตอนเช้าก่อนเริ่มทำงานและเปิดโอกาสให้พนักงานได้การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานเดือนละ 2 ครั้ง

ระยะเวลา

เดือนพฤษภาคมถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2567

งบประมาณ

กล่องรับฟังความคิดเห็น 1,000 บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

พนักงานมีแรงจูงใจในการทำงานด้านการปกครองบังคับบัญชา และด้านความสำเร็จในการทำงานเพิ่มขึ้น

โครงการที่ 3 พื้นที่ส่วนกลาง สานสัมพันธ์พนักงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการทำงาน
2. เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงานด้านสภาพการทำงาน

วิธีดำเนินการ

1. จัดทำพื้นที่ส่วนกลาง ได้แก่ ห้องครัว ที่พักรับประทานอาหาร พื้นที่ออกกำลังกาย เพื่อให้พนักงานใช้เป็นพื้นที่ทำกิจกรรมร่วมกัน
2. จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสามัคคี และสานความสัมพันธ์อันดีให้กับพนักงาน เช่น การแข่งขันกีฬาสี เป็นต้น
3. สนับสนุนค่าอาหารกลางวันให้กับพนักงานเดือนละ 2 ครั้ง ทุกวันที่ 16 และวันที่ 30 ของทุกเดือน

ระยะเวลา

เดือนมิถุนายนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2567

งบประมาณ

1. ค่าจัดทำพื้นที่ส่วนกลาง 250,000 บาท
2. ค่ากิจกรรมกีฬาสี 100,000 บาท
3. ค่าอาหารกลางวันเดือนละ 10,000 บาท x 8 เดือน เป็นเงิน 80,000 บาท

รวมเป็นเงิน 430,000 บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

พนักงานมีแรงจูงใจในการทำงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการทำงาน และด้านสภาพการทำงานเพิ่มขึ้น

สรุป แนวทางการเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 3 โครงการ ได้แก่ โครงการที่ 1 เรียนรู้เทคโนโลยี เพื่อยกระดับฝีมือพนักงาน โครงการที่ 2 Message to CEO และโครงการที่ 3 พื้นที่ส่วนกลาง สานสัมพันธ์พนักงาน โดยมีงบประมาณดำเนินการ 1,133,000 บาท ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สรุปแนวทางการเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

โครงการที่	โครงการ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ (บาท)
1	เรียนรู้เทคโนโลยี เพื่อยกระดับฝีมือพนักงาน	เดือนเมษายนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2567	หัวหน้าฝ่ายผลิตและฝ่ายบุคคล	702,000
2	Message to CEO	เดือนพฤษภาคมถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2567	ฝ่ายบุคคล	1,000
3	พื้นที่ส่วนกลางสานสัมพันธ์พนักงาน	เดือนมิถุนายนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2567	ฝ่ายบุคคล	430,000
รวมงบประมาณ				**1,133,000**

หลังจากที่ได้ดำเนินโครงการเรียนรู้เทคโนโลยี เพื่อยกระดับฝีมือพนักงาน และโครงการ Message to CEO ในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2567 พบว่า อัตราการลา มาสาย และขาดงาน หลังทำโครงการ ลดลง เฉลี่ยอยู่ 4.47 วันต่อเดือน จากเฉลี่ย 5.03 วันต่อเดือน

อภิปรายผลการวิจัย

มีประเด็นที่สำคัญ และประเด็นที่น่าสนใจ ที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลดังนี้

1) แรงจูงใจในการทำงานของปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) พบว่า มีระดับแรงจูงใจในการทำงานอยู่ในระดับมากที่สุด ในด้านความมั่นคงในงาน ด้านการปกครองบังคับบัญชา และมีระดับแรงจูงใจในการทำงานอยู่ในระดับมาก ในด้านนโยบายและการบริหารงานขององค์กร ด้านชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการทำงาน ด้านค่าจ้าง และผลตอบแทน ด้านสภาพการทำงาน และด้านตำแหน่งงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพร บุญคุณ และนพดล บุรณนัฏ (2562 : 36-46) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน ด้านการปกครองบังคับบัญชา ด้านสภาพการทำงานและความมั่นคง อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวัตต์ จุลจำเริญทรัพย์ และอภิสิทธิ์ ตั้งเกียรติศิลป์ (2562 : 33-45) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงาน ของบุคลากรโรงพยาบาลหนองแค พบว่า แรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยค้ำจุน ความสำเร็จในงาน ความรับผิดชอบ การได้รับการยอมรับ ความก้าวหน้า ลักษณะของงาน ปัจจัยค้ำจุน ประกอบด้วย สวัสดิการและค่าตอบแทน นโยบายและการบริหาร ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปานทิพย์ ลิมปติยากร และสุเมธ ธุวดาราตระกูล (2566 : 91-106) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานสถานีบริการน้ำมัน ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ระดับแรงจูงใจในการทำงานของปัจจัยค้ำจุน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ เงินเดือน นโยบายและการบริหารงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของธนัชชา ทรัพย์สิงห์ทอง และวิชากร เฮงษฎีกุล (2564 : 96-108) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่มีความสัมพันธ์ต่อการคงอยู่ในองค์กรของพนักงานธนาคารพาณิชย์ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า พนักงานมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของปัจจัยค้ำจุน ประกอบด้วย ค่าตอบแทนและสวัสดิการ นโยบายและการบริหารขององค์กร ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน สภาพในการทำงานและชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว อยู่ในระดับมาก

2) ระดับแรงจูงใจในการทำงานของปัจจัยจูงใจ (Motivator Factor) พบว่า มีระดับแรงจูงใจในการทำงานอยู่ในระดับมาก ในด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบในงาน โดยมีระดับแรงจูงใจในการทำงานอยู่ในระดับมากที่สุด ในหัวข้อการได้รับคำชมเชยจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานในการทำงานได้ตามเป้าหมาย ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานของท่านได้รับการยอมรับ มีโอกาสได้รับการฝึกอบรม เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มทักษะการทำงาน มีโอกาสการสนับสนุนให้มีการเลื่อนตำแหน่งหรือเพิ่มเงินเดือน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวัตต์ จุลจำเริญทรัพย์ และอภิสิทธิ์ ตั้งเกียรติศิลป์ (2562 : 33-45) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงาน ของบุคลากรโรงพยาบาลหนองแค พบว่า แรงจูงใจในการทำงานทั้งด้านปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จในงาน ความรับผิดชอบในงาน การได้รับการยอมรับ ความก้าวหน้า และลักษณะของงาน อยู่ในระดับมาก และ

สอดคล้องกับงานวิจัยของธนัชชา ทรัพย์สิงห์ทอง และวิชากร เฮงษฎีกุล (2564 : 96-108) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่มีความสัมพันธ์ต่อการคงอยู่ในองค์กรของพนักงานธนาคารพาณิชย์ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า พนักงานมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของปัจจัยจูงใจ ประกอบด้วย ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้า อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปานทิพย์ ลิมปติยากร และสุเมธ ธุวดาราตระกูล (2566 : 91-106) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน พบว่า ระดับแรงจูงใจในการทำงานของด้านปัจจัยจูงใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความก้าวหน้าการได้รับการยอมรับนับถือ ความรับผิดชอบ และความสำเร็จในการทำงาน

3) การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น พบว่า พนักงานที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะการจ้างงาน อายุการทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยค้ำจุน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พนักงานที่มีอายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการทำงานด้านปัจจัยจูงใจ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สยามรัฐ วรรณโคตร, ชาญวิทย์ โอภาสเพ็ญทรา, อดิสรณ์ สระบัว และสุปรีชา นามประเสริฐ (2562 : 11-20) ที่พบว่า ระดับการศึกษาสูงสุดและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน ส่งผลให้พนักงานเกิดแรงจูงใจในการทำงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลิสรา กอปรเมธากุล และภิรดา ชัยรัตน์ (2566 : 76-95) พบว่า พนักงานที่มี อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาในการทำงานที่ต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ผู้ประกอบการธุรกิจโรงสี ควรมีการสื่อสารให้พนักงานเข้าใจถึงวิสัยทัศน์และนโยบายการบริหารของบริษัท และควรมีการเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างพนักงานและฝ่ายบริหาร มีหัวหน้างานที่เอาใจใส่ดูแลและให้คำแนะนำปรึกษาเรื่องงาน รวมทั้งควรมีการยอมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับงานของพนักงาน

2. ผู้ประกอบการธุรกิจโรงสี ควรจัดให้มีกิจกรรมภายในบริษัท เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างพนักงาน เพื่อให้พนักงานมีน้ำใจและช่วยกันทำงานให้ลุล่วงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ควรมีการกล่าวคำชมเชยจากผู้บังคับบัญชา หัวหน้า และเพื่อนร่วมงานเมื่อพนักงานสามารถทำงานได้ตามเป้าหมาย

3. ผู้ประกอบการธุรกิจโรงสี ควรจัดให้มีสวัสดิการต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากเงินเดือน เช่น กองทุนกู้ยืม ค่าอาหารกลางวัน ทุนการศึกษาบุตรพนักงาน เงินฌาปนกิจ เป็นต้น รวมทั้งมีการปรับค่าจ้าง และผลตอบแทนให้เหมาะสมกับปริมาณงานที่รับผิดชอบ ค่าจ้าง และผลตอบแทนคุ้มค่ากับการทุ่มเทในการทำงาน

4. ผู้ประกอบการธุรกิจโรงสี ควรมีการพิจารณาปรับพนักงานรายวันที่ทำงานดีให้เป็นพนักงานประจำ ให้พนักงานสามารถอยู่ทำงานกับบริษัทจนเกษียณอายุ และพนักงานสามารถทำงานได้โดยไม่ต้องกังวลต่อการโยกย้าย สับเปลี่ยนหน้าที่ หรือให้ลาออกจากงานโดยไม่เป็นธรรม

5. ผู้ประกอบการธุรกิจโรงสี ควรจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องครัว ที่พักรับประทานอาหาร พื้นที่ออกกำลังกาย เป็นต้น

6. ผู้ประกอบการธุรกิจโรงสี ควรเปิดโอกาสให้พนักงานได้รับการฝึกอบรม เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มทักษะการทำงาน และสนับสนุนให้มีการเลื่อนตำแหน่งหรือเพิ่มเงินเดือน

7. หลังจากดำเนินตามแนวทางการเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น แล้วควรมีการประเมินผลโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาพัฒนาแนวทางการเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานต่อไป

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการจัดการทรัพยากรมนุษย์และการสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับพนักงาน รวมทั้งควรจัดให้มีแผนงานประจำปีสำหรับการจูงใจให้พนักงานปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งต่อไป เมื่อนำข้อเสนอแนะแนวทางการสร้างแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด มาปรับใช้ในการทำงานแล้ว ควรมีการศึกษาความพึงพอใจในการทำงานของพนักงานต่อไป

2. การศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาแรงจูงใจในการทำงานและตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติมที่มีอาจส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหาร คุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านความผูกพันในงาน การทำงานเป็นทีม เป็นต้น ซึ่งจะเพิ่มพูนความรู้อันจะเป็นประโยชน์ในการนำ ไปพัฒนาการทำงาน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

3. การศึกษาครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงบวกด้วยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการจัดการองค์กรสมัยใหม่ ได้แก่ สุนทรียสาธก เพื่อค้นหาคุณค่า จิตวิทยาเชิงบวก สิ่งปฏิบัติที่ดีที่มีอยู่ในตัวคน องค์กร และสังคมการทำงาน เพื่อนำมาเสนอแนะแนวทางการสร้างแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กุลิสรา กอปรเมธากุล และภิรดา ชัยรัตน์. (2566). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.* 7 (2), 76-95.

ฆพิสา สุธดาอนันตโภคิน และภมร ขันธะหัตถ์. (2564). ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุนที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารมหาวิทยาลัยปทุมธานี.* 13 (1), 23-38.

ชัยวัฒน์ โชคเจริญสุข. (2566). แนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรมปี 2566-2568: อุตสาหกรรมข้าว. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 14 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.krungsri.com/th/research/industry/industry-outlook/ agriculture/rice/io/io-rice-2023-2025

ธนัชชา ทรัพย์สิงห์ทอง และวิชากร เฮงษฎีกุล. (2564). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่มีความสัมพันธ์ต่อการคงอยู่ในองค์กรของพนักงานธนาคารพาณิชย์ในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารบริหารธุรกิจและภาษา.* 9 (2), 96-108.

นิวัตต์ จุลจำเริญทรัพย์ และอภิสิทธิ์ ตั้งเกียรติศิลป์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานและความผูกพันต่อองค์การ ของบุคลากรโรงพยาบาลหนองแค. *วารสารวิชาการ การตลาดและการจัดการ.* 6 (2), 33-45.

เนตร์พัณณา ยาวิราช. (2565). *การจัดการสมัยใหม่และการจัดการนวัตกรรม*. กรุงเทพมหานคร: ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.

บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด. (2566). *ข้อมูลธุรกิจ ปี 2565*. ขอนแก่น: บริษัท โรงสีเลียงฮงไชย จำกัด.

ปานทิพย์ ลิมปติยากร และสุเมธ ธุวดาราตระกูล. (2566). แรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานสถานีบริการน้ำมัน ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต.* 19 (2), 91-106.

พิฆเนศ บัวสนิท และธานี เกสทอง. (2559). การศึกษาแรงจูงใจในการทำงานของครู กลุ่มอู่ข้าว อู่น้ำ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.* 9 (19), 155-166.

ศักดิ์ดา ศริรภัทรโสภณ. (2560). *พื้นฐานธุรกิจ*. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สมพร บุญคุณ และนพดล บุรณนัฏ. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ กรุงเทพมหานคร. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา.* 9 (2), 36-46.

สยามรัฐ วรรณโคตร, ชาญวิทย์ โอภาสเพ็ญทรา, อดิสรณ์ สระบัว และสุปรีชา นามประเสริฐ. (2562). การศึกษาแรงจูงใจในการทำงานของคนงานก่อสร้างในเขตอำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารวิชาการเทคโนโลยีอุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.* 1 (1), 11-20.

Alfayad, Z. & Arif, L.S.M. (2017). Employee Voice and Job Satisfaction: An Application of Herzberg Two-factor Theory. *International Review of Management and Marketing.* 7 (1), 150-156.

Certo, S.C. & Certo, S.T. (2016). *Modern management: concepts and skills*. Boston: Pearson.

Herzberg, F., Mausner, B. & Snyderman, B.B. (1993). *The Motivation to Work*. Piscataway, NJ: Transaction Publishers.

Holston-Okae, B. L., & Mushi, R. J. (2018). Employee Turnover in the Hospitality Industry using Herzberg's Two-Factor Motivation-Hygiene Theory. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences.* 8 (1), 218-248.

Kotni, Devi & Venkateswarlu. (2018). Application of Herzberg Two-Factor Theory Model for Motivating Retail Salesforce. *IUP Journal of Organizational Behavior*. 17 (1), 24-42.

Sekaran, U. & Bougie, R. (2020). *Research Methods for Business*. 8th ed. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

ความเสี่ยงทางธุรกิจและการบริหารเงินสดที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ของกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

The Business Risks and Cash Management Affected the Operational Results of the Real Estate and Construction Group Listed in the Stock Exchange of Thailand

พิชชานันท์ ไพศาลวรภัทร และ ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Pitchanan Paisarnworrapatch and Titaporn Sincharoonsak
Sripatum University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: pitchanan.pswrp@gmail.com

****

บทคัดย่อ

ความเสี่ยงทางธุรกิจและการบริหารเงินสดมีความสำคัญอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างความเสี่ยงในการบริหารจัดการธุรกิจ และการบริหารเงินสดที่ไม่ดีอาจจะก่อให้เกิดปัญหาทางการเงินอย่างรุนแรง อาจจะก่อให้เกิดสภาพคล่องทางการเงินและอาจส่งผลให้การดำเนินงานหยุดชะงักได้ โดยการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความเสี่ยงทางธุรกิจที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน และ (2) การบริหารเงินสดที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากบริษัทกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ระหว่างปี พ.ศ. 2562-2566 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 485 ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ผลทางสถิติ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับความเสี่ยงจากการดำเนินงานส่งผลต่อผลการดำเนินงานด้านอัตรากำไรขั้นต้น ในทิศทางตรงกันข้ามหรือส่งผลเชิงลบ 2) ระดับความเสี่ยงจากการดำเนินงานส่งผลต่อผลการดำเนินงานด้านอัตรากำไรสุทธิ ในทิศทางตรงกันข้ามหรือส่งผลเชิงลบ 3) ระดับความเสี่ยงจากการดำเนินงานส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ในทิศทางตรงกันข้ามหรือส่งผลเชิงลบ 4) ระดับความเสี่ยงจากการดำเนินงานส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ในทิศทางตรงกันข้ามหรือส่งผลเชิงลบ 5) วงจรเงินสดส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตรากำไรขั้นต้น ในทิศทางเดียวกันหรือส่งผลเชิงบวก 6) วงจรเงินสด ความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ และสภาพคล่องกระแสเงินสด ไม่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านกำไรสุทธิ 7) ความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ และสภาพ

* วันที่รับบทความ : 24 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 28 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 29 มิถุนายน 2567
Received: June 24 2027; Revised: June 28 2024; Accepted: June 29 2024

คล่องเงินสดส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ในทิศทางเดียวกันหรือส่งผลเชิงบวก 8) ความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ในทิศทางเดียวกันหรือส่งผลเชิงบวก

สรุปผลการศึกษาได้ว่าความเสี่ยงจากการดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่ออัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ในขณะที่วงจรเงินสดส่งผลเชิงบวกต่ออัตรากำไรขั้นต้น และความสามารถในการเรียกเก็บหนี้และสภาพคล่องกระแสเงินสดส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากสินทรัพย์และผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

คำสำคัญ: ความเสี่ยงทางธุรกิจ; การบริหารเงินสด; ผลการดำเนินงาน;

Abstract

Business risk and cash management are extremely important in the real estate and construction industries. Business risk management And poor cash management can cause serious financial problems. It may cause financial liquidity and may result in operations being halted. This study aims to study (1) business risks affecting operating results and (2) cash management affecting operating results. Using a sample group of companies in the real estate and construction group listed on the Stock Exchange of Thailand. This is a quantitative research between 2019-2023. A total of 485 data were used in the study for statistical analysis. using multiple regression analysis.

The results of the study found that 1) The level of operational risk affects the performance in terms of gross profit margin. In the opposite direction or have a negative effect. 2) The level of operating risk affects the performance in terms of net profit margin. in the opposite direction or have a negative effect. 2) The level of operational risk affects the net profit margin performance. In the opposite direction or have a negative effect. 3) The level of risk from operations affects the operating results. In terms of the ratio of return on assets in the opposite direction or have a negative effect. 4) The level of operational risk affects the operating results. In terms of the ratio of return on shareholders' equity In the opposite direction or have a negative effect. 5) The cash cycle affects operating results. Gross profit margin In the same direction or have a positive effect. 6) Cash cycle, debt collection ability and cash flow liquidity Does not affect operating results Net profit 7) Ability to collect debts and cash liquidity affects operating results. In terms of the ratio of return on assets in the same direction or have a positive effect 8) The ability to collect debt affects operating results. In terms of the ratio of return on shareholders' equity in the same direction or have a positive effect

The conclusion of the study is that operational risk has a negative impact on gross profit margin. net profit margin Return on assets and return on shareholders' equity Meanwhile, the cash cycle has a positive impact on gross margins. And debt collection ability and cash flow liquidity positively affect return on assets and return on equity.

Keywords: Business Risk; Cash Management; Operational Performance

บทนำ

ในปัจจุบันที่เต็มไปด้วยความไม่แน่นอนและความเปลี่ยนแปลงของสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม ธุรกิจในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ก็ต้องเผชิญกับความเสี่ยงทางธุรกิจที่หลากหลาย ซึ่งส่งผลต่อผลการดำเนินงานและการบริหารเงินสดขององค์กรในกลุ่มนี้อย่างมีนัยสำคัญ การเป็นองค์กรในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างนั้น ต้องเผชิญกับความเสี่ยงต่าง ๆ ที่มีต่อธุรกิจ เช่น ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของราคาวัสดุก่อสร้าง ความเสี่ยงจากเจ้าของโครงการหรือลูกค้าที่ไม่ประสงค์รับผิดชอบ หรือความเสี่ยงจากเหตุสูญเสียทางธรรมชาติ เป็นต้น ทั้งนี้ความเสี่ยงเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานและสภาพคล่องทางการเงินขององค์กรในกลุ่มนี้ได้โดยตรง เพื่อที่จะเข้าใจถึงผลกระทบของความเสี่ยงทางธุรกิจและการบริหารเงินสดต่อผลการดำเนินงานขององค์กรในกลุ่มนี้ การศึกษาและวิจัยในส่วนนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ โดยจะต้องสำรวจและวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความเสี่ยงทางธุรกิจและการบริหารเงินสด เช่น การวิเคราะห์ความเสี่ยงทางกลยุทธ์ที่มีต่อโครงการ การประเมินความเสี่ยงทางการเงินและการวางแผนการบริหารเงินสด เป็นต้น และหากสามารถทำความเข้าใจและวิเคราะห์ความเสี่ยงได้อย่างถูกต้อง จะช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินธุรกิจอย่างมั่นคงและยั่งยืนได้ในระยะยาว กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงของธุรกิจ ตลอดจนแนวทางในการบริหารสภาพคล่องทางการเงิน เพื่อให้ธุรกิจยืนหยัดได้อย่างเข้มแข็งภายใต้ภาวะวิกฤติปัจจุบันและสามารถเติบโตต่อไปในอนาคต การบริหารความเสี่ยงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในภาพรวมของการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากความเสี่ยงมีลักษณะต่าง ๆ และสามารถมีผลกระทบต่อธุรกิจได้อย่างหลากหลาย โดยการบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นไปที่การรักษาสภาพคล่องที่เหมาะสมของธุรกิจให้มีความเสถียรและสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้คำแนะนำที่สำคัญสำหรับผู้บริหารธุรกิจคือการให้ความสำคัญกับสภาพคล่องทางการเงิน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้สำคัญที่สามารถบอกถึงความสามารถในการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินและความไม่แน่นอนของตลาดได้ การบริหารจัดการความเสี่ยงทางการเงินเป็นการตัดสินใจที่สำคัญในการให้ความสำเร็จแก่ธุรกิจ (จิตรลดา วิวัฒน์เจริญวงศ์, 2562)

การบริหารความเสี่ยงที่ดีจะช่วยให้ธุรกิจสามารถดำเนินธุรกิจตามวัตถุประสงค์หรือวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ได้ วัดประสิทธิภาพการดำเนินงานและความสามารถของฝ่ายบริหารในการสร้างผลกำไรให้กับผู้ถือหุ้น อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้ในการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานหรือการจัดการสินทรัพย์ หรือตอบแทนผู้ถือหุ้นและเป็นปัจจัยในการวัดผลการปฏิบัติงาน การจัดการสินทรัพย์และผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น ได้แก่ อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตรากำไรสุทธิ ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (นุชจรี พิเชฐกุล, 2555)

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ความเสี่ยงทางธุรกิจและการบริหารเงินสดที่ไม่ดีในอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้างสามารถส่งผลกระทบร้ายแรงต่อผลการดำเนินงานของบริษัท การวางแผนทางการเงินที่รอบคอบ การจัดการความเสี่ยงทางธุรกิจ และการบริหารเงินสดอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินไปได้อย่าต่อเนื่องและประสบความสำเร็จ บริษัทจะสามารถเผชิญกับความท้าทายและสร้างโอกาสในการเติบโตได้ในอนาคต จึงทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นและสนใจที่จะศึกษา ความเสี่ยงทางธุรกิจและการบริหารเงินสดที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ผู้วิจัยหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจจะลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมและก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

โดยสรุปได้ว่าการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาว่า ความเสี่ยงทางธุรกิจอันได้แก่ ระดับความเสี่ยงทางการเงิน ระดับความเสี่ยงจากการดำเนินงาน และการบริหารเงินสด ซึ่งประกอบด้วย วงจรเงินสด ความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ และสภาพคล่องกระแสเงินสด ส่งผลต่อผลการดำเนินงานหรือไม่ ด้วยการทำความเข้าใจความสัมพันธ์นี้ และวิเคราะห์การวิจัย รวมถึงสรุปผลการวิจัยและนำเสนอแนวทางการจัดการความเสี่ยงทางธุรกิจที่มีประสิทธิภาพและการบริหารเงินสดเพื่อสร้างความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจ และ การศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับความเสี่ยงทางธุรกิจและการบริหารเงินสดที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นสิ่งที่น่าสนใจและมีความสำคัญอย่างมาก โดยการวิจัยในส่วนนี้อาจจะช่วยให้เข้าใจถึงความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในธุรกิจดังกล่าวได้อย่างลึกซึ้งและมีความเข้าใจ เพื่อให้องค์กรสามารถวางแผนและดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยงและการเงินสดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเสี่ยงทางธุรกิจที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาการบริหารเงินสดที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นข้อมูลทุติยภูมิจากงบการเงิน และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลจากความสัมพันธ์ของ ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ความเสี่ยงทางธุรกิจ ประกอบด้วย ระดับเสี่ยงจากการดำเนินงาน ระดับความเสี่ยงทางการเงิน และ การบริหารเงินสด ประกอบด้วย วงจรเงินสด ความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ และสภาพคล่องกระแสเงินสด โดยตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการดำเนินงานซึ่งประกอบด้วย อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำนวน 97 บริษัท กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง โดยศึกษาเฉพาะบริษัทที่มีการจัดทำงบการเงินโดยกำหนดระยะเวลาของบริษัทที่มีผลการดำเนินงานระหว่างปี พ.ศ. 2562– พ.ศ. 2566 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 5 ปี และมีข้อมูลงบการเงินเพียงพอในการคำนวณหาตัวแปร ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 485 ข้อมูล สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางสรุปบริษัทที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย

กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1. หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้าง	18 บริษัท	90 ข้อมูล
2. หมวดธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์	53 บริษัท	265 ข้อมูล
3. หมวดธุรกิจบริการรับเหมาก่อสร้าง	26 บริษัท	130 ข้อมูล
รวมทั้งสิ้น	**97 บริษัท**	**485 ข้อมูล**

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.,2567

เครื่องมือการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นข้อมูลทุติยภูมิจาก งบการเงิน และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลจากความสัมพันธ์ของ ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ความเสี่ยงทางธุรกิจ ประกอบด้วย ระดับเสี่ยงจากการดำเนินงาน (DOL_{it}) ระดับความเสี่ยงทางการเงิน (DFL_{it}) และ การบริหารเงินสด ประกอบด้วย วงจรเงินสด (CCC_{it}) ความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ (RTR_{it}) และสภาพคล่องกระแสเงินสด (CFL_{it}) และตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการดำเนินงานซึ่งประกอบด้วย อัตรากำไรขั้นต้น (GPM_{it}) อัตรากำไรสุทธิ (NPM_{it}) อัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA_{it}) และอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE_{it})

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

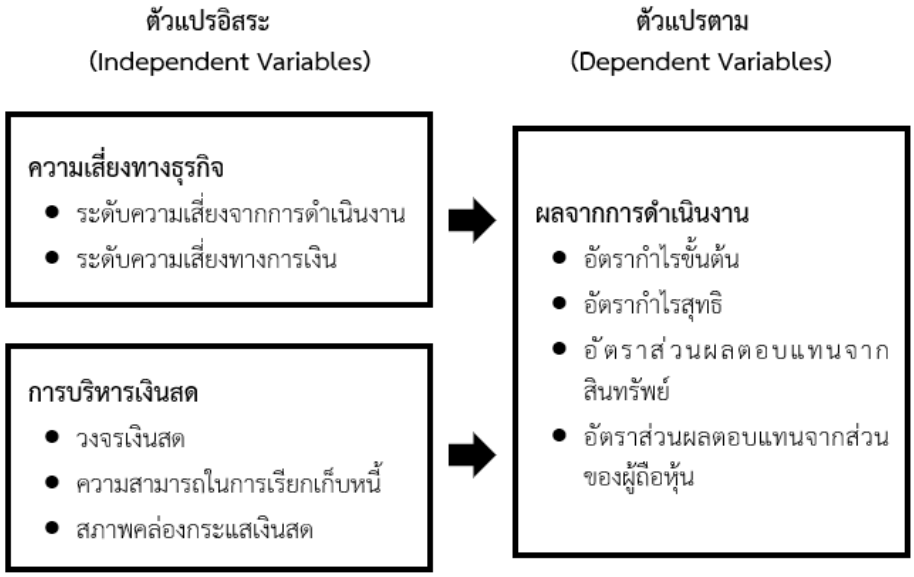
การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลงบการเงินของทั้งสิ้น 97บริษัท 485 ข้อมูล โดยจะจัดเก็บเป็นรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 ถึงปี 2566 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 5 ปี โดยข้อมูลจะเป็นข้อมูลทุติยภูมิจากฐานข้อมูลของ SETSMART ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สามารถสรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้ (1) สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (2) ค่าสถิติเชิงอนุมาน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ค่าองค์ประกอบการขยาย

และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ โดยก่อนการทดสอบสมมติฐานผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลว่ามีความเหมาะสมกับการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณหรือไม่ ดังนี้ การวิเคราะห์ค่าความทนทาน (Tolerance) และค่าองค์ประกอบการขยายความแปรปรวน (Variance Inflation Factor : VIF) สำหรับตัวแปรอิสระในแต่ละตัวนั้น เพื่อให้ตัวแปนนั้นไม่มีปัญหาความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมากหรือตัวแปรอิสระไม่มีความซ้ำซ้อน ค่าความทนทานจะต้องมากกว่า 0.1 และค่าองค์ประกอบการขยายความแปรปรวนต้องไม่เกิน 10 ซึ่งค่าองค์ประกอบการขยายความแปรปรวน (VIF) อยู่ระหว่าง 1.022 – 1.046 และค่าความทนทาน (Tolerance) อยู่ระหว่าง 0.956 – 0.978 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรในแต่ละตัวไม่มีความเป็นเส้นตรงร่วมกันอย่างมาก ไม่เกิด Multicollinearity หรือไม่มีความซ้ำซ้อนกันในการวัด ซึ่งสามารถทดสอบด้วยสถิติการถดถอยแบบพหุคูณได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีผลการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการศึกษาความเสี่ยงทางธุรกิจที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยผลการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านอัตรากำไรขั้นต้น ด้านอัตรากำไรสุทธิ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

ตารางที่ 2 : ความเสี่ยงทางธุรกิจที่ส่งต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตรากำไรขั้นต้น

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
DOL_{it}	-.170	-1.734	**.036***
DFL_{it}	-.075	-.761	.449

หมายเหตุ : n = 485, R^2 = 0.015 , Sig= 0.041

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ตามสมมติฐานที่ 1 ความเสี่ยงทางธุรกิจส่งผลเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตรากำไรขั้นต้น จากผลการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ ดังข้อมูลที่แสดงพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2 = 0.015) แสดงว่า ความเสี่ยงทางธุรกิจสามารถอธิบายการส่งผลต่อผลการดำเนินงานด้านอัตรากำไรขั้นต้น ได้เพียงร้อยละ 1.5

ผลจากการทดสอบสมมติฐานสรุปผลได้ ดังนี้ ระดับความเสี่ยงจากการดำเนินงาน มีค่า Sig. = 0.036 ซึ่งหมายความว่าระดับความเสี่ยงจากการดำเนินงานส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตรากำไรขั้นต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทิศทางตรงกันข้ามหรือส่งผลเชิงลบ ทั้งนี้ ระดับความเสี่ยงทางการเงินไม่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตรากำไรขั้นต้น

ตารางที่ 3 : ความเสี่ยงทางธุรกิจที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตรากำไรสุทธิ

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
DOL_{it}	-.251	-2.590	**.011***
DFL_{it}	-.039	-.402	.689

หมายเหตุ : n = 485, R^2 = 0.046, Sig= 0.017

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม สมมติฐานที่ 2 ความเสี่ยงทางธุรกิจส่งผลเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตรากำไรสุทธิ จากผลการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ ดังข้อมูลที่แสดงพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2= 0.046) แสดงว่า ความเสี่ยงทางธุรกิจสามารถอธิบายผลกระทบต่อผลการดำเนินงานด้านอัตรากำไรขั้นต้น ได้เพียงร้อยละ 4.6

ผลจากการทดสอบสมมติฐานสรุปผลได้ ดังนี้ ระดับความเสี่ยงจากการดำเนินงาน มีค่า Sig. = 0.011 ซึ่งหมายความว่าระดับความเสี่ยงจากการดำเนินงานส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตรากำไรสุทธิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทิศทางตรงกันข้ามหรือส่งผลเชิงลบ ทั้งนี้ ระดับความเสี่ยงทางการเงินไม่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตรากำไรสุทธิ

ตารางที่ 4 : ความเสี่ยงทางธุรกิจที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
DOL_{it}	-.266	-2.765	**.007****
DFL_{it}	-.001	-0.005	.996

หมายเหตุ : n = 485, R^2 = 0.052, Sig= 0.025*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ตามสมมติฐานที่ 3 ความเสี่ยงทางธุรกิจส่งผลเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ จากผลการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ ดังข้อมูลที่แสดงพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2 = 0.052) แสดงว่า ความเสี่ยงทางธุรกิจอธิบายผลกระทบต่อผลการดำเนินงานด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ได้เพียงร้อยละ 5.2

ผลจากการทดสอบสมมติฐานสรุปผลได้ ดังนี้ ระดับความเสี่ยงทางการเงิน มีค่า Sig. = 0.007 ซึ่งหมายความว่าระดับความเสี่ยงจากการดำเนินงานส่งต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทิศทางตรงกันข้ามหรือส่งผลเชิงลบ ทั้งนี้ ระดับความเสี่ยงทางการเงินไม่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์

ตารางที่ 5 : ความเสี่ยงทางธุรกิจที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
DOL_{it}	-.342	-3.654	**.000*****
DFL_{it}	-.068	-.724	.187

หมายเหตุ : n = 485, R^2 = 0.104, Sig= 0.001

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ตามสมมติฐานที่ 4 ความเสี่ยงทางธุรกิจส่งผลเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น จากผลการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ ดังข้อมูลที่แสดงพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ ($R^2 = 0.104$) แสดงว่า ความเสี่ยงทางธุรกิจอธิบายผลกระทบต่อผลการดำเนินงานด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ร้อยละ 10.40

ผลจากการทดสอบสมมติฐานสรุปผลได้ ดังนี้ ระดับความเสี่ยงจากการดำเนินงาน มีค่า Sig. = 0.000 ซึ่งหมายความว่าระดับความเสี่ยงจากการดำเนินงานส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทิศทางตรงกันข้ามหรือส่งผลเชิงบวก ทั้งนี้ ระดับความเสี่ยงทางการเงิน ไม่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

2. ผลการศึกษาการบริหารเงินสดที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยผลการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านอัตรากำไรขั้นต้น ด้านอัตรากำไรสุทธิ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

ตารางที่ 6 : การบริหารเงินสดที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตรากำไรขั้นต้น

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
CCC_{it}	.287	3.016	**.003****
RTR_{it}	.163	1.708	.091
CFL_{it}	.111	1.170	.245

หมายเหตุ : n = 485, R^2 = 0.097, Sig= 0.004

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม สมมติฐานที่ 5 การบริหารเงินสดส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตรากำไรขั้นต้น จากผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ดังข้อมูลที่แสดงพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ ($R^2 = 0.097$) แสดงว่า การบริหารเงินสดอธิบายผลกระทบต่อผลการดำเนินงานด้านอัตรากำไรขั้นต้น ได้เพียงร้อยละ 9.7

ผลจากการทดสอบสมมติฐานสรุปผลได้ ดังนี้ วงจรเงินสด มีค่า Sig. = 0.003 ซึ่งหมายความว่า วงจรเงินสดส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตรากำไรขั้นต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทิศทางเดียวกันหรือส่งผลเชิงบวก ทั้งนี้ ความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ และสภาพคล่องกระแส เงินสดไม่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานด้านอัตรากำไรขั้นต้น

ตารางที่ 7 : การบริหารเงินสดที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตรากำไรสุทธิ

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
CCC_{it}	.128	1.296	.198
RTR_{it}	.150	1.518	.132
CFL_{it}	.164	1.668	.099

หมายเหตุ : n = 485, R^2 = 0.033, Sig= 0.1

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ตามสมมติฐานที่ 6 การบริหารเงินสดส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตรากำไรสุทธิ จากผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ดังข้อมูลที่แสดงพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2 = 0.33) แสดงว่า การบริหารเงินสดอธิบายผลกระทบต่อผลการดำเนินงานด้านอัตรากำไรสุทธิ ได้เพียงร้อยละ 3.3

ผลจากการทดสอบสมมติฐานสรุปผลได้ ดังนี้ วงจรเงินสด ความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ และสภาพคล่องกระแสเงินสด ไม่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตรากำไรสุทธิ

ตารางที่ 8 : การบริหารเงินสดที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
CCC_{it}	.011	.113	.910
RTR_{it}	.197	1.994	**.047***
CFL_{it}	.189	1.924	**.050***

หมายเหตุ : n = 485, R^2 = 0.037, Sig= .042

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ตามสมมติฐานที่ 7 การบริหารเงินสดส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ จากผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ดังข้อมูลที่แสดงพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2 = 0.037) แสดงว่า การบริหารเงินสดอธิบายผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ได้เพียงร้อยละ 3.7

จากการทดสอบพบว่า ความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ มีค่า Sig. = 0.047 และสภาพคล่องกระแสเงินสด ค่า Sig. = 0.050 ซึ่งหมายความว่า ความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ และสภาพคล่องกระแสเงินสด ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทิศทางเดียวกันหรือส่งผลเชิงบวก ทั้งนี้ วงจรเงินสดไม่ส่งต่อผลการดำเนินงานด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์

ตารางที่ 9 : การบริหารเงินสดที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
CCC_{it}	.125	1.274	.206
RTR_{it}	.178	1.807	**.042***
CFL_{it}	.172	1.758	.082

หมายเหตุ : n = 485, R^2 = 0.043 Sig= 0.05

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ตามสมมติฐานที่ 8 การบริหารเงินสดส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น จากผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ดังข้อมูลที่แสดงพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2 = 0.043) แสดงว่า การบริหารเงินสดอธิบายผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ได้เพียงร้อยละ 4.3

จากผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ดังข้อมูลที่แสดงพบว่า ความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ มีค่า Sig. = 0.042 ซึ่งหมายความว่า ความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทิศทางเดียวกันหรือส่งผลเชิงบวก ทั้งนี้ วงจรเงินสดและสภาพคล่องกระแสเงินสด ไม่ส่งต่อผลการดำเนินงานด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

โดยที่

GPM_{it} แทน อัตรากำไรขั้นต้น ของบริษัท i ในปีที่ t

NPM_{it} แทน อัตราส่วนกำไรสุทธิ ของบริษัท i ในปีที่ t

ROA_{it} แทน อัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ของบริษัท i ในปีที่ t

ROE_{it} แทน อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัท i ในปีที่ t

DOL_{it} แทน ระดับความเสี่ยงจากการดำเนินงาน ของบริษัท i ในปีที่ t

DFL_{it} แทน ระดับความเสี่ยงทางการเงิน ของบริษัท i ในปีที่ t

CCC_{it} แทน วงจรเงินสด ของบริษัท i ในปีที่ t

RTR_{it} แทน ความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ ของบริษัท i ในปีที่ t

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความเสี่ยงทางธุรกิจและการบริหารเงินสดที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การวิเคราะห์ข้อมูลโดยเฉลี่ยระหว่างปี พ.ศ. 2562 ถึงปี พ.ศ. 2566 โดยผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความเสี่ยงทางธุรกิจที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ความเสี่ยงทางธุรกิจประกอบด้วย ระดับความเสี่ยงจากการดำเนินงาน และระดับความเสี่ยงทางการเงิน โดยผลจากการดำเนินงานประกอบด้วย อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

ระดับความเสี่ยงจากการดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตรากำไรขั้นต้น ด้านอัตรากำไรสุทธิ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Alfredo Juan Grau Grau, Araceli Reig (2021) ที่ได้ศึกษาการความเสี่ยงทางธุรกิจและผลการดำเนินงาน โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้คือการวิเคราะห์ผลกระทบที่ความเสี่ยงจากการดำเนินงานมีต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) นอกจากนี้ยังพิจารณาถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางสถาบันและกฎหมายต่อความเสี่ยงที่บริษัทต่าง ๆ ต้องรับ โดยผลการวิจัยพบว่าความเสี่ยงจากการดำเนินงานความสามารถในการทำกำไร อันประกอบด้วย อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราส่วนผลตอบแทนจากผู้ถือหุ้น นอกเหนือจากการส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรแล้วยังส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรในระดับที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับระดับความเสี่ยงจากการดำเนินงานของบริษัท

ระดับความเสี่ยงทางการเงินไม่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานด้านอัตรากำไรขั้นต้น ด้านอัตรากำไรสุทธิ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และด้านอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี เมืองเจริญ (2561) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งปประเทศไทย อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค โดยวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไร ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และด้านอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น จากผลการวิจัยพบว่า ระดับความเสี่ยงทางการเงิน ไม่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไร ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และด้านอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายชล มูลจิต (2562) พบว่าระดับความเสี่ยงไม่มีผลกระทบต่อความสามารถในการ

ทำกำไร ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ด้านอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น และด้านอัตรากำไรสุทธิ

2. การบริหารเงินสดที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การบริหารเงินสด ประกอบด้วย วงจรเงินสด ความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ และสภาพคล่องกระแสเงินสด โดยผลจากการดำเนินงานประกอบด้วย อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

วงจรเงินสด ส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตรากำไรขั้นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ธมลวรรณ กุลวิจิตร (2565) ที่ได้ศึกษาปัจจัยของโครงสร้างเงินทุนและการบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยผลการวิจัยพบว่า วงจรเงินสด ส่งผลเชิงบวกต่อผลอัตรากำไรขั้นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยพร วงศ์ปราโมทย์ (2562) ที่พบการศึกษาพบว่า วงจรเงินสด เป็นตัวแปรสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงขอความสามารถในการทำกำไรมากที่สุด ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจในการลงทุนในหลักทรัพย์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตรลดา วิวัฒน์เจริญวงศ์ (2562) ที่กล่าวไว้ว่าผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการวางแผนเกี่ยวกับเงินสด และสภาพคล่องของกิจการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการหมุนเวียนเงินสดให้กิจการไม่ขาดสภาพคล่อง

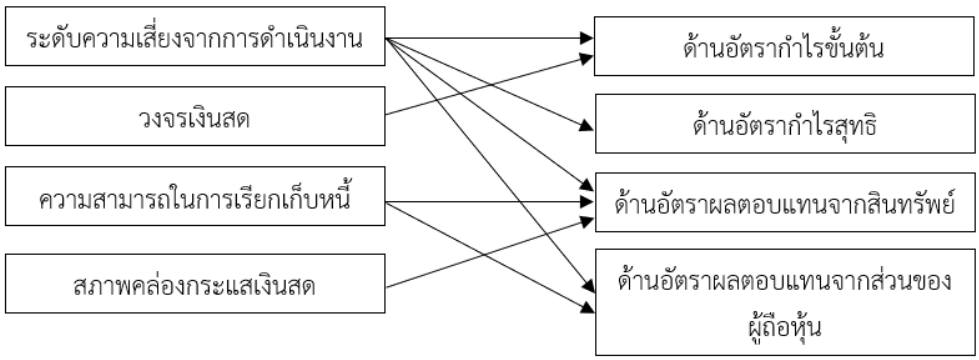
ความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ ส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัศวิณี เทพสวัสดิ์ (2562) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเงินทุนหมุนเวียนกับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 ระหว่างปี พ.ศ.2560 -2562 ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญ โดยสามารถอภิปรายได้ว่า หากมีการหมุนเวียนของลูกหนี้เร็วขึ้น สามารถเรียกเก็บลูกหนี้ได้ไว ส่งผลให้มีสภาพคล่องที่ดี แต่อย่างไรก็ตามหากกิจการมีสภาพคล่องสูงเกินไปก็อาจจะไม่เหมาสม กิจการควรจัดสรรเงินทุนหมุนเวียนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

สภาพคล่องกระแสเงินสด ส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษฎา อึ้งทองหล่อ (2565) ได้ศึกษาความสามารถในการชำระหนี้ ความรับผิดชอบต่อสังคมและการวิเคราะห์สภาพคล่องทางการเงิน ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้าง โดยเล็งเห็นถึงความสำคัญของความเสี่ยงของธุรกิจ สภาวะเศรษฐกิจ สภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจ และการควบคุมเพื่อป้องกันและบรรเทาความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต จากการศึกษาพบว่า การเติบโตของยอดขายมี

ผลกระทบทางบวกต่ออัตราส่วนของเจ้าของและกำไรจากส่วนต่างราคา ซึ่งกล่าวได้ว่า หากกิจการมีการเติบโตของยอดขายสูงขึ้น จะส่งผลให้กิจการมีกำไรสุทธิสูงขึ้นตาม และจากงานวิจัยของจิตรลดา วิวัฒน์เจริญวงศ์ (2562) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อกำไรสุทธิ อัตรากำไรต่อหุ้น และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศ โดยวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตัวแปร ผลการศึกษาพบว่า เงินทุนหมุนเวียนสุทธิมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกำไรสุทธิ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการวางแผนเกี่ยวกับเงินสด และหนี้สินหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพ การพิจารณาสภาพคล่องของกิจการ เงินที่หมุนเวียนในกิจการไม่ให้ขาดสภาพคล่อง สำหรับธนาคารสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงของกิจการก่อนอนุมัติให้สินเชื่อว่ามีความสามารถในการจ่ายชำระหนี้มากหรือน้อย ส่วนนักลงทุนก็สามารถใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์เปรียบเทียบกิจการที่เป็นคู่แข่งเพื่อดูจุดเด่น จุดด้อยสำหรับเลือกลงทุนในกิจการที่ดีกว่า

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยเรื่องความเสี่ยงทางธุรกิจและการบริหารเงินสดที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ครั้งนี้พบองค์ความรู้ใหม่ที่มีประโยชน์ต่อกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 2 ความเสี่ยงทางธุรกิจและการบริหารเงินสดที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากบริษัทในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2566 ระยะเวลารวม 5 ปี จากการรายงานของตลาดหลักทรัพย์ประเทศไทย ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป ดังนี้

(1) ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่นการสัมภาษณ์ผู้บริหารการเงินในกลุ่มธุรกิจที่สนใจ เพื่อให้เข้าใจถึงการบริหารความเสี่ยงทางธุรกิจ และมุมมองการบริหารจัดการความเสี่ยงในแต่ธุรกิจ เนื่องจากปัจจัยหรือเหตุอันก่อให้เกิดความเสี่ยงของแต่ธุรกิจจะมีข้อแตกต่างกัน และนำข้อมูลเหล่านั้นมารวบรวมเพื่อนำไปวิเคราะห์ผลประกอบการวิจัยเชิงปริมาณ

(2) เนื่องจากระยะเวลาที่มาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ อยู่ในช่วงระยะเวลาที่ใช้ในวิจัย ระหว่างปี พ.ศ. 2563 ถึงปี พ.ศ. 2565 ช่วงเวลาเหล่านั้น สภาพเศรษฐกิจในประเทศไทยช่วงที่นั้นอยู่ในสภาวะไม่ปกติ เพราะช่วงเวลานั้นเกิดสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 ซึ่งบริษัทส่วนหนึ่งได้รับผลกระทบจากสถานการณ์นั้น ดังนั้นควรเพิ่มช่วงระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ครอบคลุมถึงช่วงเวลาที่ปกติ เช่น งานวิจัยในอนาคตอาจขยายระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มขึ้นเป็น 5 ปี เพื่อให้ได้ข้อมูลมากพอที่จะทำให้ผลการวิเคราะห์มีความแม่นยำมากขึ้น

(3) แม้ผลการวิจัยจะพบว่า ตัวแปรอิสระบางประเภทไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานในการวิจัยในครั้งนี้ ก็ไม่ควรประเมินว่าตัวแปรอิสระดังกล่าวนั้นไม่มีส่งผลต่อผลการดำเนินงาน เนื่องจากการทบทวนวรรณกรรมในอดีตพบว่า ตัวแปรอิสระที่สนับสนุนสมมติฐานของงานวิจัยหนึ่งอาจไม่สนับสนุนสมมติฐานของอีกงานวิจัยได้

(4) การวิจัยในครั้งถัดไปควรทำการวิจัยกับปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจจะส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศไทย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย การจ่ายเงินปันผล เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กฤษฎา อึ้งทองหล่อ. (2565). *ความสามารถในการชำระหนี้ ความรับผิดชอบต่อสังคมและการวิเคราะห์สภาพคล่องทางการเงิน ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้าง*. การค้นคว้าอิสระ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

จิตรลดา วิวัฒน์เจริญวงศ์. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อกำไรสุทธิ อัตรากำไรต่อหุ้น และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย.* งานวิจัย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ธมลวรรณ กุลวิจิตร. (2565). *ปัจจัยของโครงสร้างเงินทุนและการบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.* การค้นคว้าอิสระ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

นุชจรี พิเชฐกุล. (2555). *การรายงานและการวิเคราะห์งบการเงิน.* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ทีพีเอ็น เพรส.

วลัยพร วงศ์ปราโมทย์. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมการแพทย์.* การค้นคว้าอิสระ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สายชล มูลจิต. (2562). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรม ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์.* การค้นคว้าอิสระ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

อัญชลี เมืองเจริญ. (2561). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค.* วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

อัศวิณี เทพสวัสดิ์. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเงินทุนหมุนเวียนกับผลการดำเนินงานของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100.* การค้นคว้าอิสระ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

Factors affecting the efficiency of school accounting by school accountants under the Office of the Basic Education Commission, Nakhon Si Thammarat Province

เบญจมาภรณ์ สินตุ้น และ พรรณทิพย์ อย่างกลั่น
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Benjamaporn Sintun and Phantip Yangklan
Sripatum University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: krubenjama1995@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้การจัดทำบัญชีและปัญหาการทำบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยประชากร คือ ผู้ทำบัญชีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 752 คน คำนวณกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของยามาเน่ ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่าง 262 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษา พบว่า (1) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้การจัดทำบัญชีด้านการบันทึกบัญชีการเงินมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ระเบียบการเงินและบัญชี และการจัดทำรายงานการเงินและบัญชี (2) ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาการทำบัญชีด้านผู้ปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านอุปกรณ์และสิ่งแวดล้อม และ ด้านกระบวนการทำงาน (3) ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนด้านความทันเวลา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านความครบถ้วน และด้านความถูกต้อง (4) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความรู้การจัดทำบัญชี ได้แก่ ด้านการบันทึกบัญชีการเงิน และด้านการจัดทำรายงานการเงินและบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีโรงเรียน และปัญหาการทำบัญชี ได้แก่ ด้านผู้ปฏิบัติงาน และด้านอุปกรณ์และสิ่งแวดล้อมส่งผลเชิงลบต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อเสนอแนะ คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องในด้านการจัดสรรบุคลากร ต้องให้ความสำคัญในการคัดเลือกบุคลากรที่มีความเหมะสมทั้งในด้านความรู้ด้านบัญชี อบรมการให้ความรู้ด้านบัญชีจาก

วันที่รับบทความ : 3 กรกฎาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 9 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 10 กรกฎาคม 2567
Received: July 3 2027; Revised: July 9 2024; Accepted: July 10 2024

ผู้เชี่ยวชาญ เข้ามาสอนงานด้านบัญชี จะทำให้ผู้ทำบัญชีมีความรู้และสามารถปฏิบัติงานด้านบัญชีได้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ: ความรู้การจัดทำบัญชี; ปัญหาการทำบัญชี; ประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี

Abstract

The study aims to study accounting knowledge and accounting problems that affect the school accounting efficiency of school accountants under the Office of the Basic Education Commission, Nakhon Si Thammarat Province. This is quantitative research. The population is 752 school accountants under the Office of the Basic Education Commission, Nakhon Si Thammarat Province. The sample was calculated from Yamane's formula. At 95% confidence, a sample of 262 people was obtained. A questionnaire was used as a tool to collect data. Statistics were frequency, percentage, mean, and standard deviation. Multiple regression analysis results of the study found that (1) respondents had the highest average level of accounting knowledge in financial accounting, followed by economic and accounting regulations. And preparation of financial and accounting reports. (2) Respondents had accounting problems on the operator side. It had the highest average, followed by equipment environment, and work process. (3) Respondents efficiently prepared school accounts in terms of timeliness. Has the most average Next is completeness. And accuracy (4) The results of the hypothesis testing found that accounting knowledge includes financial accounting recording. Preparing financial and accounting reports has a positive effect on the efficiency of school accounting. Accounting problems, including the operator side and equipment and environment, hurt the efficiency of school accounting. Statistically significant at the 0.05 level. Suggestions are those involved in personnel allocation. Emphasis must be placed on selecting personnel who have appropriate knowledge in accounting. Training to provide accounting knowledge from experts Came to teach accounting work It will make the accountant more knowledgeable and able to perform accounting work more efficiently.

Keywords: Accounting knowledge; accounting problems; Efficiency in accounting

บทนำ

การบริหารงานงานด้านการบริหารงานงบประมาณ เป็นงานที่ต้องการความสะดวก รวดเร็ว เรียบร้อย ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบแบบแผน เป็นปัจจุบันและเป็นงานหลักที่จะช่วยให้งานอื่นๆ ของโรงเรียนดำเนินไปด้วยดี มีคุณภาพ ตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ แต่จากสภาพการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชีในปัจจุบัน พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานการเงินและการบัญชีมีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน การประสานงานการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานไม่ชัดเจน จึงทำให้การปฏิบัติงานการเงินและบัญชีไม่เป็นไปตามแผนและไม่สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย (สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร, 2545: 32) อีกทั้งการวางแผนงานการเงินและนโยบายที่วางไว้ ขาดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน ตลอดจนข้อกฎหมายและระเบียบต่างๆที่มีอยู่ล้าสมัย ก่อให้เกิดปัญหา และอุปสรรคปฏิบัติงานการเงินและบัญชี เช่น

ด้านการปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบถ้วน ไม่เป็นปัจจุบัน งบการเงินไม่น่าเชื่อถือ ขาดความถูกต้อง การทุจริตต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จึงก่อให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการและการพัฒนาการศึกษาที่ต้องสูญเสียงบประมาณโดยไม่จำเป็นทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน ตลอดจนการควบคุมไม่มีกลไกติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง ไม่ได้รับการตอบสนองในการปฏิบัติงาน เพราะบุคลากรต่างมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ (ธนิดสรณ์ จิระพรชัย, 2547: 45)

สรุปได้ว่า สภาพปัญหาดังกล่าวจึงส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชี ทั้งด้านการรับเงิน ด้านการเบิกจ่ายเงิน ด้านการเก็บรักษาเงิน ด้านการบัญชี และด้านการควบคุมตรวจสอบ ซึ่งงานแต่ละด้านจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการปฏิบัติงานให้ถูกต้องเป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายของทางราชการ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชีของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลที่มุ่งเน้นผลงานได้อย่างมีมาตรฐาน

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มศักยภาพผู้ทำบัญชีนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชีของโรงเรียน สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราชให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้การจัดทำบัญชี ได้แก่ ด้านระเบียบการเงินและบัญชี ด้านการบันทึกบัญชีการเงิน และด้านการจัดทำรายงานการเงินและบัญชี ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

2. เพื่อศึกษาปัญหาการทำบัญชี ได้แก่ ด้านผู้ปฏิบัติงาน ด้านกระบวนการทำงาน และด้านอุปกรณ์และสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ ผู้ทำบัญชีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 752 คน จำนวน 752 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2566 : 40) โดยจำนวนกลุ่มตัวอย่างจะคำนวณจากสูตรของยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่าง 262 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา วิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และจำนวนชั่วโมงการสอน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้การจัดทำบัญชี ได้แก่ ระเบียบการเงินและบัญชี การบันทึกบัญชีการเงิน และการจัดทำรายงานการเงินและบัญชี

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการทำบัญชี ได้แก่ ด้านผู้ปฏิบัติงาน ด้านกระบวนการทำงาน และด้านอุปกรณ์และสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความครบถ้วน และด้านความทันเวลา

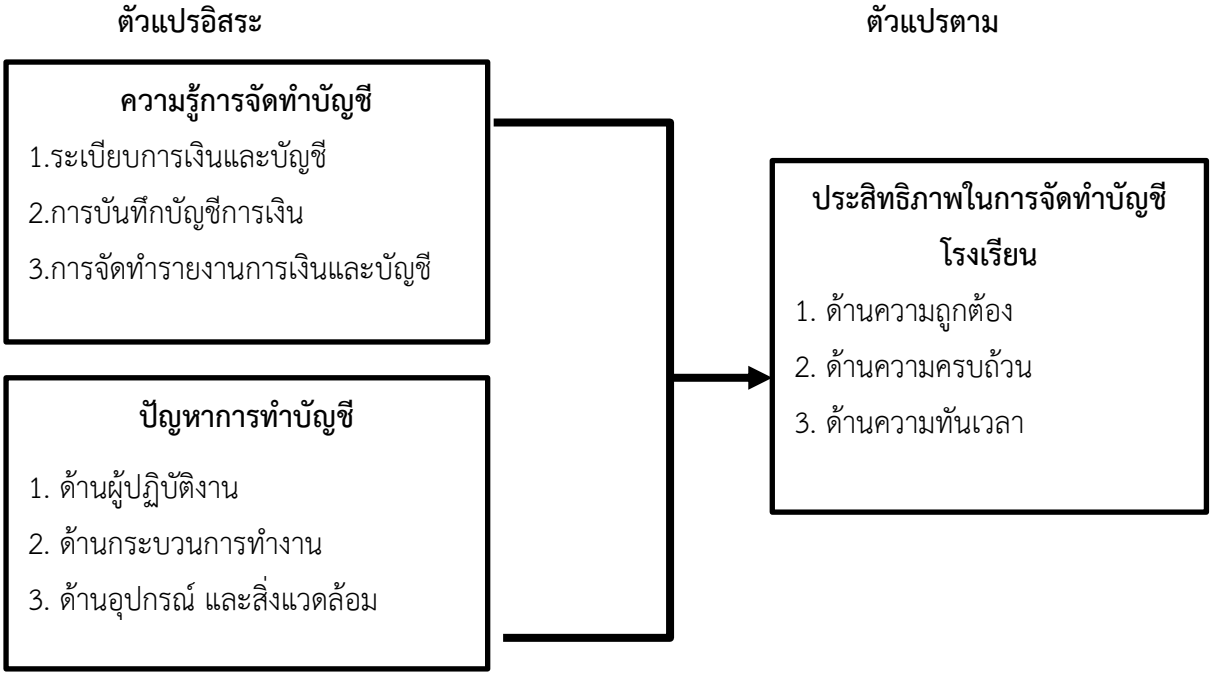
โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (Interval Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert)

ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวม เท่ากับ 0.986

การเก็บรวบรวมข้อมูล จัดทำแบบสอบถามในรูปแบบ Link online ผ่านระบบ Google Form จากนั้น ส่ง Link Online ให้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออำนวยความสะดวกในการตอบคำถามตามแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 66.0 มีอายุมากกว่า 30 – 35 ปี ร้อยละ 54.6 ผู้มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 64.5 ที่ไม่ใช่สาขาวิชาการเงิน/การบัญชี ร้อยละ 74.5 มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 5 - 8 ปี ร้อยละ 40.8 และมีจำนวนชั่วโมงการสอนมากกว่า 15 – 30 คาบ/สัปดาห์ ร้อยละ 64.5

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้การจัดทำบัญชี

ความรู้การจัดทำบัญชี	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ระเบียบการเงินและบัญชี	3.99	0.739	มาก
2. การบันทึกบัญชีการเงิน	4.09	0.720	มาก
3. การจัดทำรายงานการเงินและบัญชี	3.97	0.810	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.02	0.756	มาก

ความรู้การจัดทำบัญชี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้การจัดทำบัญชี ภาพรวมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.02 ; S.D = 0.756) โดยด้านการบันทึกบัญชีการเงิน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.09, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.720) รองลงมา คือ ระเบียบการเงินและบัญชี (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.99, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.739) และ การจัดทำรายงานการเงินและบัญชี (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.810) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการทำบัญชี

ปัญหาการทำบัญชี	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านผู้ปฏิบัติงาน	4.04	0.765	มาก
2. ด้านกระบวนการทำงาน	3.95	0.761	มาก
3. ด้านอุปกรณ์ และสิ่งแวดล้อม	3.85	0.754	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.99	0.760	มาก

ปัญหาการทำบัญชี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาการทำบัญชี ภาพรวมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.99 ; S.D = 0.760) โดยด้านด้านผู้ปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.04, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.765) รองลงมา คือ ด้านกระบวนการทำงาน (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.95, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.761) และ ด้านอุปกรณ์ และสิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.85 , ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.754) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยความเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียน

ประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านความถูกต้อง	3.95	0.797	มาก
2. ด้านความครบถ้วน	4.00	0.782	มาก
3. ด้านความทันเวลา	4.07	0.764	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.01	0.781	มาก

ประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ภาพรวมในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.01 ; S.D = 0.781) โดยด้านความทันเวลา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.07, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.764) รองลงมา คือ ด้านความ

ครบถ้วน (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.00 , ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.782) และ ด้านความถูกต้อง (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.95 , ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.797) ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1. ความรู้การจัดทำบัญชีด้านระเบียบการเงินและบัญชี ด้านการบันทึกบัญชีการเงิน และด้านการจัดทำรายงานการเงินและบัญชีที่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความถูกต้อง ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณความรู้การจัดทำบัญชีกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความถูกต้อง

ตัวแปร	ด้านความถูกต้อง						
	B	Std.	Beta	T	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่ (Constant)	3.850	0.326		11.811	0.000		
1. ระเบียบการเงินและบัญชี	0.142	0.184	0.118	0.769	0.443	0.160	6.241
2. การบันทึกบัญชีการเงิน	0.301	0.163	0.240	1.854	0.065	0.227	4.409
3. การจัดทำรายงานการเงินและบัญชี	0.412	0.160	0.394	2.575	0.011*	0.162	6.168
$R = 0.588$, $R^2 = 0.200$, Adjusted $R^2 = 0.211$ Durbin-Watson = 1.548, F= 2.601 Sig= 0.00							

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากสมมติฐานข้อที่ 1 ความรู้การจัดทำบัญชีด้านระเบียบการเงินและบัญชี ด้านการบันทึกบัญชีการเงิน และด้านการจัดทำรายงานการเงินและบัญชีที่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความถูกต้อง ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช มีผลการทดสอบสมมติฐาน คือ

ด้านระเบียบการเงินและบัญชี ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความถูกต้อง ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านการบันทึกบัญชีการเงินไม่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความถูกต้อง ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านการจัดทำรายงานการเงินและบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความถูกต้อง ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

สมมติฐานข้อ 2 ความรู้การจัดทำบัญชีด้านระเบียบการเงินและบัญชี ด้านการบันทึกบัญชีการเงิน และด้านการจัดทำรายงานการเงินและบัญชีที่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความครบถ้วน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณความรู้การจัดทำบัญชีกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความครบถ้วน

ตัวแปร	ด้านความครบถ้วน						
	B	Std.	Beta	T	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่ (Constant)	3.950	0.311		12.703	0.000		
1. ระเบียบการเงินและบัญชี	0.025	0.176	0.022	0.142	0.887	0.160	6.241
2. การบันทึกบัญชีการเงิน	0.352	0.155	0.293	2.268	0.024*	0.227	4.409
3. การจัดทำรายงานการเงินและบัญชี	0.350	0.153	0.351	2.295	0.023*	0.162	6.168
$R = 0.675$, $R^2 = 0.310$, Adjusted $R^2 = 0.190$ Durbin-Watson = 1.630, F= 2.686 Sig= 0.00							

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากสมมติฐานข้อที่ 2 ความรู้การจัดทำบัญชีด้านระเบียบการเงินและบัญชี ด้านการบันทึกบัญชีการเงิน และด้านการจัดทำรายงานการเงินและบัญชีที่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความครบถ้วน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช มีผลการทดสอบสมมติฐาน คือ

ด้านระเบียบการเงินและบัญชีไม่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความครบถ้วน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านการบันทึกบัญชีการเงิน ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความครบถ้วน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านการจัดทำรายงานการเงินและบัญชี ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความครบถ้วน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

สมมติฐานข้อ 3 ความรู้การจัดทำบัญชีด้านระเบียบการเงินและบัญชี ด้านการบันทึกบัญชีการเงิน และด้านการจัดทำรายงานการเงินและบัญชีที่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความทันเวลา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณความรู้การจัดทำบัญชีกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความทันเวลา

ตัวแปร	ด้านความทันเวลา						
	B	Std.	Beta	T	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่ (Constant)	4.054	0.319		12.718	0.000		
1. ระเบียบการเงินและบัญชี	-0.131	0.180	-0.112	-0.729	0.467	0.160	6.241
2. การบันทึกบัญชีการเงิน	0.419	0.159	0.340	2.638	0.009*	0.227	4.409
3. การจัดทำรายงานการเงินและบัญชี	0.292	0.156	0.284	1.864	0.063	0.162	6.168
$R = 0.488$, $R^2 = 0.350$, Adjusted $R^2 = 0.240$ Durbin-Watson = 1.633, F= 3.128 Sig= 0.00							

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากสมมติฐานข้อที่ 3 ความรู้การจัดทำบัญชีด้านระเบียบการเงินและบัญชี ด้านการบันทึกบัญชีการเงิน และด้านการจัดทำรายงานการเงินและบัญชีที่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความทันเวลา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช มีผลการทดสอบสมมติฐาน คือ

ด้านระเบียบการเงินและบัญชีที่ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความทันเวลา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านการบันทึกบัญชีการเงินส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความทันเวลา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านการจัดทำรายงานการเงินและบัญชีไม่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความทันเวลา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

สมมติฐานข้อที่ 4 ปัญหาการทำบัญชี ด้านผู้ปฏิบัติงาน ด้านกระบวนการทำงาน และด้านอุปกรณ์และสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความถูกต้อง ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณปัญหาการทำบัญชีกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความถูกต้อง

ตัวแปร	ด้านความถูกต้อง						
	B	Std.	Beta	T	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่ (Constant)	4.274	0.280		15.259	0.000		
1. ด้านผู้ปฏิบัติงาน	-0.552	0.192	-0.493	-2.871	0.004*	0.128	7.807
2. ด้านกระบวนการทำงาน	0.185	0.218	0.170	0.847	0.398	0.194	7.690
3. ด้านอุปกรณ์ และสิ่งแวดล้อม	0.285	0.238	0.264	1.198	0.232	0.278	6.824
$R = 0.412$, $R^2 = 0.320$, Adjusted $R^2 = 0.210$ Durbin-Watson = 1.524, F= 2.824 Sig= 0.00							

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากสมมติฐานข้อที่ 4 ปัญหาการทำบัญชี ด้านผู้ปฏิบัติงาน ด้านกระบวนการทำงาน และด้านอุปกรณ์และสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความถูกต้อง ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช มีผลการทดสอบสมมติฐาน คือ

ด้านผู้ปฏิบัติงานส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความถูกต้อง ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านกระบวนการทำงานไม่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความถูกต้อง ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านอุปกรณ์ และสิ่งแวดล้อมไม่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความถูกต้อง ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

สมมติฐานข้อที่ 5 ปัญหาการทำบัญชี ด้านผู้ปฏิบัติงาน ด้านกระบวนการทำงาน และด้านอุปกรณ์และสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความครบถ้วน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณปัญหาการทำบัญชีกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความครบถ้วน

ตัวแปร	ด้านความครบถ้วน						
	B	Std.	Beta	T	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่ (Constant)	4.284	0.266		16.076	0.000		
1. ด้านผู้ปฏิบัติงาน	-0.552	0.183	-0.517	-3.019	0.003*	0.128	7.807
2. ด้านกระบวนการทำงาน	-0.043	0.208	-0.041	-0.205	0.838	0.194	7.690
3. ด้านอุปกรณ์ และสิ่งแวดล้อม	-0.534	-0.226	-0.518	-2.361	0.019*	0.278	6.824
$R = 0.597$, $R^2 = 0.390$, Adjusted $R^2 = 0.270$ Durbin-Watson = 1.622, F= 3.437 Sig= 0.00							

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากสมมติฐานข้อที่ 5 ปัญหาการทำบัญชี ด้านผู้ปฏิบัติงาน ด้านกระบวนการทำงาน และด้านอุปกรณ์และสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความครบถ้วน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช มีผลการทดสอบสมมติฐาน คือ

ด้านผู้ปฏิบัติงานส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความครบถ้วน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านกระบวนการทำงานไม่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความครบถ้วน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านอุปกรณ์ และสิ่งแวดล้อมส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความครบถ้วน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

สมมติฐานข้อที่ 6 ปัญหาการทำบัญชี ด้านผู้ปฏิบัติงาน ด้านกระบวนการทำงาน และด้านอุปกรณ์และสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความทันเวลา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณปัญหาการทำบัญชีกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความทันเวลา

ตัวแปร	ด้านความทันเวลา						
	B	Std.	Beta	T	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่ (Constant)	4.409	0.275		16.035	0.000		
1. ด้านผู้ปฏิบัติงาน	-0.510	0.189	-0.464	-2.702	0.007*	0.128	7.807
2. ด้านกระบวนการทำงาน	0.039	0.214	0.037	0.183	0.855	0.194	7.690
3. ด้านอุปกรณ์ และสิ่งแวดล้อม	0.372	0.233	0.351	1.594	0.112	0.278	6.824
R = 0.576, R^2= 0.310, Adjusted R^2 = 0.200 Durbin-Watson = 1.623, F= 2.729 Sig= 0.00							

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากสมมติฐานข้อที่ 6 ปัญหาการทำบัญชี ด้านผู้ปฏิบัติงาน ด้านกระบวนการทำงาน และด้านอุปกรณ์ และสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความทันเวลา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช มีผลการทดสอบสมมติฐาน คือ

ด้านผู้ปฏิบัติงานส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความทันเวลา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านกระบวนการทำงานไม่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความทันเวลา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านอุปกรณ์ และสิ่งแวดล้อมไม่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียน ด้านความทันเวลา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1. เพื่อศึกษาความรู้การจัดทำบัญชี ได้แก่ ด้านระเบียบการเงินและบัญชี ด้านการบันทึกบัญชีการเงิน และด้านการจัดทำรายงานการเงินและบัญชี ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

สรุปผลการศึกษา พบว่า ความรู้การจัดทำบัญชี ได้แก่ ด้านการบันทึกบัญชีการเงิน และด้านการจัดทำรายงานการเงินและบัญชี ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเป็นการส่งผลในเชิงบวก แสดงว่า

ถ้าเพิ่มความรู้การจัดทำบัญชี ได้แก่ ด้านการบันทึกบัญชีการเงิน และด้านการจัดทำรายงานการเงินและบัญชี จะทำให้ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก การที่ผู้ทำบัญชี มีความรู้ ความเข้าใจด้านงานบัญชี การบันทึกบัญชีการเงิน การจัดทำรายงานการเงินและบัญชี และ เทคโนโลยีทางการบัญชี จะช่วยให้การทำงานด้านบัญชีมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ซึ่งถ้าผู้ทำบัญชีมีความรู้ ความสามารถสูง จะยิ่งทำให้การทำงานด้านบัญชีง่ายขึ้น สามารถควบคุมกำหนดระยะเวลาการทำงาน ความถูกต้อง และความครบถ้วนของงานด้านบัญชีได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของกุลธิดา ธนสมบัติศิริ (2564 : 4) ศึกษาคุณลักษณะของนักบัญชียุคใหม่ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในสำนักงานรับทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัย พบว่า ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี การใช้เทคโนโลยีทางการบัญชี ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชี ที่วัดด้วย ความถูกต้อง คุณภาพงาน ปริมาณงาน และ ความทันต่อเวลา ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญฐณา ดิษฐ์แก้ว (2561 : 3) ศึกษาเรื่อง สมรรถนะทางการบัญชีสมัยใหม่ที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในพื้นที่จังหวัดนนทบุรีและกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะทางการบัญชีสมัยใหม่ในมิติด้านความรู้และทักษะด้านบัญชีมีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน และสมรรถนะทางการบัญชีสมัยใหม่ในมิติด้านจริยธรรมในวิชาชีพมีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติมา ขำดำ, สุพิศ ฤทธิ์แก้ว และสมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2562 : 4) ได้ศึกษาความรู้ความสามารถของนักบัญชีและความเข้าใจในมาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานบัญชีของสำนักงานอัยการสูงสุด ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ความสามารถของนักบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพงานบัญชี กล่าวคือ ด้านความรู้ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณ และด้านประสบการณ์การทำงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพงานบัญชีในด้านความทันต่อเวลา ด้านความถูกต้อง ด้านความครบถ้วน และด้านความน่าเชื่อถือได้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2. เพื่อศึกษาปัญหาการทำบัญชี ได้แก่ ด้านผู้ปฏิบัติงาน ด้านกระบวนการทำงาน และด้านอุปกรณ์และสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

สรุปผลการศึกษา พบว่า ปัญหาการทำบัญชี ได้แก่ ด้านผู้ปฏิบัติงาน และด้านอุปกรณ์และสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเป็นการส่งผลในเชิงลบ แสดงว่า ถ้าลดปัญหาการทำบัญชี ได้แก่ ด้านผู้ปฏิบัติงาน และด้านอุปกรณ์และสิ่งแวดล้อมจะทำให้ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีโรงเรียนของผู้ทำบัญชีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช เพิ่มขึ้น ทั้งนี้

เนื่องจาก ในการทำงานด้านบัญชีปัจจัยสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติงานด้านบัญชีมีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด คือ ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี และความพร้อมของอุปกรณ์ในการทำงาน ถ้าในระหว่างการทำงานผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี เกิดปัญหาต่าง ๆ อาทิ การไม่เข้าใจในงานบัญชี ความไม่พร้อมของระบบปฏิบัติงาน ย่อมส่งผลกระทบต่อการทำงานและทำให้ประสิทธิภาพการทำงานด้านบัญชีลดลง โดยเฉพาะในด้านความถูกต้อง ความครบถ้วน และความทันต่อเวลา หมายความว่า ถ้าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถแก้ปัญหาด้านผู้ปฏิบัติงาน และความพร้อมของอุปกรณ์ในการทำงานได้จะส่งผลให้ประสิทธิภาพการทำงานเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล ฉันทพิชญานันท์ (2563 : 2) ศึกษาปัญหาการทำบัญชีในระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานภาครัฐ ในจังหวัดสิงห์บุรี พบว่า ปัญหาด้านผู้ปฏิบัติงาน ด้านกระบวนการทำงาน ด้านอุปกรณ์และสิ่งแวดล้อม ที่ต่างกัน ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงานด้านบัญชีแตกต่างกัน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอรนุช ทองสุโขวงศ์ (2545 : 4) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการเงินโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีวุฒิเกี่ยวกับการเงินและบัญชีโดยตรง ส่งผลกระทบต่อการทำงานด้านบัญชีและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการเงินโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณี นิลสิทธิ์ (2548 : 7) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชีในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มสำนักงานเขตที่ 5 สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานการเงินและการบัญชีที่เคยและไม่เคยได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชี มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชี โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

ในการทำงานด้านบัญชีปัจจัยสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติงานด้านบัญชีมีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด คือ ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี และความพร้อมของอุปกรณ์ในการทำงาน ถ้าในระหว่างการทำงานผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี เกิดปัญหาต่าง ๆ อาทิ การไม่เข้าใจในงานบัญชี ความไม่พร้อมของระบบปฏิบัติงาน ย่อมส่งผลกระทบต่อการทำงานและทำให้ประสิทธิภาพการทำงานด้านบัญชีลดลง ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องในด้านการจัดสรรบุคลากรที่ต้องทำงานด้านบัญชีของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช ต้องให้ความสำคัญในการคัดเลือกบุคลากรที่มีความเหมะสมทั้งในด้านความรู้ด้านบัญชี การมีใบประกอบวิชาชีพบัญชี มาทำงานด้านบัญชีจึงจะทำให้ประสิทธิภาพการทำงานด้านบัญชีเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการจัดอบรมการให้ความรู้ด้านบัญชีจากผู้เชี่ยวชาญ เข้ามาสอนงานด้านบัญชี จะทำให้ผู้ทำบัญชีมีความรู้และสามารถปฏิบัติงานด้านบัญชีได้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

จากผลการศึกษา พบว่า ปัญหาในด้านผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานด้านบัญชีในทุกด้านทั้งด้านความถูกต้อง ความครบถ้วน และความทันเวลา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรเป็นการศึกษาเชิงลึกถึงปัญหาของผู้ทำบัญชี ว่ามีประเด็นปัญหาใดบ้างที่สำคัญ และควรมีแนวทางการแก้ปัญหาที่เหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้จริง เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหางานด้านบัญชีของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กัญฐณา ดิษฐ์แก้ว. (2561). *สมรรถนะทางการบัญชีสมัยใหม่ที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในพื้นที่จังหวัดนนทบุรีและกรุงเทพมหานคร.* บัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

กุลธิดา ธนสมบัติศิริ. (2564). *คุณลักษณะของนักบัญชียุคใหม่ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในสำนักงานรับทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.* บัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

จิตติมา ขำดำ, สุพิศ ฤทธิ์แก้ว และสมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2562). ความรู้ความสามารถของนักบัญชีและความเข้าใจในมาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานบัญชีของสำนักงานอัยการสูงสุด. *วารสารนักบริหาร.* 39 (2), 52-65.

ธนิดสรณ์ จิระพรชัย. (2547). *การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารการเงินการบัญชีภาครัฐ.* กรุงเทพมหานคร: กองกลาง สำนักงาน ก.พ.

นฤมล ฉันทพิชญานันท์. (2563). *ศึกษาปัญหาการทำบัญชีในระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของหน่วยงานภาครัฐ ในจังหวัดสิงห์บุรี.* ทวิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พรรณี นิลสิทธิ์. (2548). *สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชีในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มสำนักงานเขตที่ 5 สังกัดกรุงเทพมหานคร.* ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช. (2566). *แนวทางการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* นครศรีธรรมราช: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช.

สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร. (2545). *ยุทธศาสตร์การศึกษาแห่งประเทศไทย.* กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร.

อรนุช ทองสุโขวงศ์. (2545). *สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการเงินโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์.* ทวิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยใช้การเรียนรู้ร่วมกัน สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

Development of an Enrichment Curriculum based on Collaborative Learning to Enhance Third-Year Students' Competency on Classroom Action Research at Savannakhket University, Lao people's Democratic Republic

ประไซคอน ไซโกสี,
ธนานันต์ กุลไพบุตร และ สำราญ กำจัดภัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
Pasaykhone Saycocie,
Thananan Kunpaibutr and Sumran Gumjudpai
Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, Email: paxaykhone.xks2017@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สปป.ลาว 3) พัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยใช้การเรียนรู้ร่วมกัน และ 4) ศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรเสริมที่พัฒนาขึ้น 5) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรเสริม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 12 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างอาศัยความน่าจะเป็นโดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Claster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย หลักสูตรเสริม แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ Wilcoxon matched-pairs signed-ranks test

ผลการวิจัย พบว่า 1) สมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษามี 3 องค์ประกอบ 18 ตัวชี้วัดโดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 พบว่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน มีความ

* วันที่รับบทความ : 29 กุมภาพันธ์ 2567; วันแก้ไขบทความ 27 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 28 มีนาคม 2567
Received: February 29 2027; Revised: March 27 2024; Accepted: March 28 2024

ต้องการจำเป็นมากกว่าสภาพที่มีอยู่จริง 3) หลักสูตรเสริมที่พัฒนาขึ้น มี 9 องค์ประกอบพบว่า หลักสูตรมีคุณภาพในระดับมากที่สุด 4) ผลการทดลองใช้หลักสูตรเสริมที่พัฒนาขึ้น พบว่า นักศึกษามี สมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติหลังเรียนด้วยหลักสูตรเสริมสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรเสริมที่พัฒนาขึ้นพบว่าอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: หลักสูตรเสริม; การเรียนรู้ร่วมกัน; สมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน;

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the components of classroom action research competency, 2) study the needs for developing classroom action research competency of third-year students, 3) to develop an enrichment curriculum to enhance classroom action research competency on collaborative learning for 3rd year students at Savannakhet University in Lao People's Democratic Republic, 4) to study the effects after the enrichment curriculum implementation and 5) to analyze students' satisfaction with the curriculum. The sample group consisted of 12 students through purposive sampling. The research instruments consist of an enrichment curriculum, a learning management plan, competency tests, and a set of satisfaction questionnaires. Statistics for data analysis included percentage, mean, standard deviation, and Wilcoxon matched-pairs signed-ranks test

The findings revealed that: 1) Students' research competence in the classroom consists of 3 components, 18 indicators with highest level of an average score. 2) The needs for developing classroom action research competency of third-year students was a critical need for development as greater than actual status. 3) The developed enrichment curriculum comprised 9 components and was confirmed its appropriateness of all aspects overall at the highest level. And 4) the effects after the enrichment curriculum implementation revealed that students' competency regarding knowledge, skills, and attitudes were higher than that of before intervention and the preset criterion at the .01 level of significance. And the students' satisfaction toward the activities management according to the integrated curriculum was at the high level.

Keywords: Enrichment Curriculum; Collaborative learning; Classroom Action Research

บทนำ

ยุคนี้เป็นยุคเทคโนโลยีสารสนเทศและข้อมูลข่าวสารที่ไร้พรมแดน ซึ่งบรรดาประเทศต่าง ๆ ในโลกมีแข่งขันและมีการพัฒนาประเทศของตนอย่างรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม รวมถึงด้านวัฒนธรรม เพื่อให้มีความทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว อีกทั้งปัจจัยสำคัญที่จะพัฒนาประเทศชาติไปสู่ความเจริญก้าวหน้า คือ การพัฒนาคนในชาติให้มีความรู้ สร้างคนภายในชาติให้กลายเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพอย่างสมบูรณ์แบบ สามารถสนองต่อความต้องการของสังคม เพื่อพัฒนาประเทศให้เจริญยิ่งขึ้น และให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศสาธารณรัฐ

ประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) โดยเฉพาะการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ ในการพัฒนาให้มีคุณภาพได้นั้น ครูคือตัวขับเคลื่อนระบบการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญอันส่งผลต่อคุณภาพ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา (2558 : 36) แห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้ระบุไว้ในกฎหมายการศึกษา ค.ศ. 2015 ฉบับปรับปรุงว่าครูในทุกสถาบันการศึกษา ทั้งในระดับสามัญ ระดับวิชาชีพ วิทยาลัยครู และระดับมหาวิทยาลัย ต้องมีหน้าที่ทำการวิจัย เพราะการวิจัยเป็นการสร้างความรู้ที่สำคัญอย่างหนึ่งซึ่งของการศึกษาและการวิจัยมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน และกระทรวงศึกษาธิการและกีฬากรมสร้างครู (2558 : 89) ได้กำหนดมาตรฐานครูในด้านการทำวิจัยว่า ครูทุกคนต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายความสำคัญของการวิจัยว่ามีส่วนสำคัญ ต่อการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของตน และต้องสามารถใช้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน

การวิจัย (Research) ถือเป็นวิธีการขั้นพื้นฐานที่สำคัญอย่างหนึ่งในการสร้างองค์ความรู้และพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม ทั้งเป็นกระบวนการและเทคนิคที่ช่วยแก้ไขปัญหาโดยการศึกษาวิทยาการความก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานของการปฏิบัติงานให้เกิดผลผลิตผลลัพธ์และผลกระทบที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตอย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2544 : 1 -3) สำหรับวิจัยในชั้นเรียนหรือการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) คือการศึกษาวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับหลักสูตรวิธีสอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำ สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผลโดยการศึกษาวิจัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การวิจัยในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือในการค้นหาคำตอบให้กับคำถามที่ครูสนใจด้วยวิธีการเชิงประจักษ์ ครูทุกคนสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนได้เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานสอนหรือเพื่อปรับปรุงและพัฒนางานการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วยวิธีการที่ครูสามารถทำวิจัยไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติการสอนประจำวัน (อัจฉรา สระวาสี, 2551 : 15 -17 อ้างถึงใน กติกา ราชบุตร, 2563 : 4)

นอกจากนี้แล้ว การพัฒนาหลักสูตรถือได้ว่ามีส่วนสำคัญในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน การผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพดีให้กับสังคมและชื่อเสียงของสถาบัน โดยเฉพาะหลักสูตรเสริมเป็นมวลประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดขึ้นเพื่อเสริมหลักสูตรเดิมที่มีอยู่ มีการขยายเพิ่มเติมสาระและกระบวนการอย่างเหมาะสมกับความต้องการ และความสามารถของผู้เรียน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งหลักสูตรเสริมอาจมีสาระเป็นเนื้อหาในรายวิชา โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตรเดิมที่มีอยู่ (รุ่งทิวา ปุณะตุง, 2560 : 4-5) โดยเฉพาะการเสริมการทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาครู ในระดับมหาวิทยาลัย ที่จะออกไปเป็นครูในอนาคต

มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต เป็นศูนย์กลางการศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตภาคกลางของ สปป.ลาว เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยและบริการทางวิชาการ (มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต, 2565 : 1) คณะศึกษาศาสตร์ มีบทบาทผลิตครูสู่สังคม แต่การเรียนการสอนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนยังไม่ได้เป็นจัดเข้าในวิชาหนึ่งในหลักสูตรเฉพาะ มีเพียงแต่ดำเนินการเรียนการสอนเข้าในวิชาสถิติและการวิจัย โดยจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายและขอบเขตของสถิติ การวิเคราะห์สถิติพรรณนาและสถิติอ้างอิง หลักการเบื้องต้นของการวิจัยแต่ไม่มีเนื้อหาสำหรับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งนักศึกษาจำเป็นต้องมีสมรรถนะในเรื่องดังกล่าว เพื่อใช้เข้าในฝึกปฏิบัติการจัดการเรียนการสอน

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยใช้การเรียนรู้ร่วมกัน สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่มุ่งพัฒนาให้นักศึกษาเกิดสมรรถนะการวิจัยใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 2) ด้านทักษะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และ 3) ด้านเจตคติต่อการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งจะเป็นการพัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถในการทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3. เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยใช้การเรียนรู้ร่วมกัน สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

4. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาขึ้น ในประเด็นต่อไปนี้

4.1 เพื่อเปรียบเทียบด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านเจตคติเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยหลักสูตรเสริม

5. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเสริม

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัย ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งการวิจัยเป็น 5 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้ 1). สังเคราะห์ และยกร่างองค์ประกอบ และตัวชี้วัด ของสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 2). ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างองค์ประกอบ และตัวชี้วัดของสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ในแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านซึ่งแบบประเมินต้องมีความคลอบคลุมของข้อคำถาม ขององค์ประกอบ สำหรับการหาคุณภาพเครื่องมือใช้การหาค่าความสอดคล้อง (IOC) และความชัดเจนของภาษา ซึ่งได้ข้อคำถามมีค่าตั้งแต่ 0.60-1.00 วิธิวิเคราะห์ข้อมูลในระยะนี้ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลผลตามเกณฑ์ผลของการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต้องอยู่ในระดับมากขึ้นไป หรือมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากกว่าหรือเท่ากับ 3.51 โดยค่าเฉลี่ยได้ยึดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121) ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ระยะที่ 2 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1). การศึกษาสภาพที่มีอยู่จริงกับสภาพคาดหวังเกี่ยวกับสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 2). วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{moddified}$) ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบสอบถามสภาพที่มีอยู่จริงและสภาพคาดหวังในการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน แบบลักษณะมาตรประมาณค่า 5 ระดับ (5 Rating Scale) 5, 4, 3, 2 และ 1 จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ในด้านต่าง ๆ โดยแยกเป็น 2 ประเด็น คือ สภาพที่มีอยู่จริงและสภาพที่คาดหวัง โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลผลตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121) ซึ่งได้ผ่านการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามได้สภาพที่มีอยู่จริงและสภาพที่คาดหวังทุกรายการข้อคำถามมีอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ $r \geq 0.20$ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และ 0.97 ตามลำดับ การวิเคราะห์ในระยะนี้ได้ใช้เกณฑ์การแปลระดับสภาพที่มีอยู่จริงและสภาพที่คาดหวัง เช่นเดียวกับระยะที่1 การวิเคราะห์ ความต้องการจำเป็น คำนวณจากการเอา “ค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวัง” ลบด้วย “ค่าเฉลี่ยสภาพที่มีอยู่จริง” จากนั้น

หารด้วย “ค่าเฉลี่ยสภาพที่มีอยู่จริง” โดยค่า $PNI_{modified}$ มีค่าตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป (สุวิมล ว่องวาณิช, 2550 : 279) จึงสามารถนำมาจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นได้

ระยะที่ 3 การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยใช้การเรียนรู้ร่วมกันสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1). ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำหรับนำมากำหนดเป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตรเสริมและสังเคราะห์องค์ประกอบเพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบของหลักสูตรเสริม 2). สร้างหลักสูตรเสริมและเอกสารประกอบหลักสูตรเสริม ดังนี้ 1) คู่มือการใช้หลักสูตร 2) แผนการจัดการเรียนรู้ และ 3) เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล และ 4). ประเมินคุณภาพของหลักสูตรเสริมและเอกสารประกอบหลักสูตรเสริม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน กำหนดลักษณะของแบบประเมินเป็นชนิดมาตรประมาณค่า 5 ระดับ มีการให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ โดยเกณฑ์การประเมินใช้เหมือนกันกับ ระยะที่ 1 ของบุญชม ศรีสะอาด (2560 : 121) ซึ่งคุณภาพผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ได้ค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปส่วนการวัดและประเมินผล การวัดสมรรถนะด้านความรู้กำหนดลักษณะของแบบทดสอบเป็นประเภทข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ข้อสอบชนิดปรนัย จำนวน 40 ข้อ ได้จากการคัดเลือกค่าความยาก 0.23-0.77 และค่าอำนาจ จำแนกมากว่า 0.20 จากข้อทดสอบทั้งหมดจำนวน 50 ข้อ คุณภาพของแบบทดสอบได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.72 จากนั้นผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะในด้านต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ระยะที่ 4 การทดลองใช้หลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยใช้การเรียนรู้ร่วมกัน สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สปป.ลาว เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One group pretest-posttest design) (ชวลิต ชูกำแพง, 2553 : 66) ซึ่งทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 12 คน ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน แบบประเมินทักษะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และแบบประเมินเจตคติต่อการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรเสริมกับนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน แบบประเมินทักษะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และแบบประเมินเจตคติต่อการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกันกับการทดสอบก่อนเรียน

4. หลังจากทดลองใช้หลักสูตรเสริมให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรเสริมด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากร คือ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สปป.ลาว จำนวน 4 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 56 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สปป.ลาว จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างอาศัยความน่าจะเป็นโดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Claster Random Sampling) ได้แก่นักเรียนครูสาขาคณิตศาสตร์

การวิเคราะห์เพื่อศึกษาสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยหาค่าเฉลี่ยร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการแจกแจงปกติ และทดสอบ Wilcoxon matched-pairs signed-ranks test (สำราญ กำจัดภัยม 2560 : 502-509) เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะ ด้านความรู้ ทักษะและเจตคติต่อการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน.

ระยะที่ 5 การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเสริม

ภายหลังสิ้นสุดหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นแล้ว จากนั้นได้ประเมินความความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเสริม โดยการใช้แบบประเมินความพึงพอใจ เป็นชนิดมาตรประมาณค่า 5 ระดับ มีการให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลผลตามเกณฑ์ โดยยึดเกณฑ์ ของบุญชม ศรีสะอาด (2560 : 121).

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 18 ตัวชี้วัด ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1.1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 1.2) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 1.3) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน1.4) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการหรือขั้นตอนในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 1.5) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสำรวจปัญหาของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 1.6) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์แนวทางการเลือกปัญหาของการวิจัย

ปฏิบัติการในชั้นเรียน และ 1.7) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกแนวทางการแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายเพื่อนำไปแก้ปัญหาที่เลือกทำวิจัย องค์ประกอบที่ 2 ด้านทักษะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด ดังนี้ 2.1) การจัดทำแผนหรือเขียนโครงร่างการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 2.2) การสร้างเครื่องมือการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้ถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 2.3) ปฏิบัติการแก้ปัญหาของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้ถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 2.4) การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนและการเลือกสารสนเทศมาประกอบการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม 2.5) การเลือกใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 2.6) การเลือกรูปแบบการเขียนรายงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม และ 2.7) เขียนรายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และ องค์ประกอบที่ 3 ด้านเจตคติต่อการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด ดังนี้ 3.1) มีเจตคติที่ดีต่อการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 3.2) รับรู้ความสามารถของตนเองในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 3.3) มีความรับผิดชอบ ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและ3.4) มีความกระตือรือร้นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.78, S.D.=0.13)

2. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษา

รายการ	สภาพที่มีอยู่จริง (D)			สภาพที่คาดหวัง (I)			ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	PNI	ลำดับความสำคัญ
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	2.95	0.38	ปานกลาง	4.42	0.42	มาก	0.51	3
1.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	2.83	0.65	ปานกลาง	4.24	0.70	มาก	0.55	3
1.2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	2.59	0.49	ป า น กลาง	4.35	0.71	มาก	0.71	1

1.3 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	2.66	0.47	ปานกลาง	4.33	0.65	มาก	0.66	2
1.4 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการหรือขั้นตอนในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	3.12	0.72	ปานกลาง	4.44	0.64	มาก	0.48	5
1.5 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสำรวจปัญหาของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	2.99	0.69	ปานกลาง	4.41	0.65	มาก	0.52	4
1.6 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์แนวทางการเลือกปัญหาของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	3.14	0.67	ปานกลาง	4.51	0.63	มากที่สุด	0.48	6
1.7 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกแนวทางการแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายเพื่อนำไปแก้ปัญหาที่เลือกทำวิจัย	3.30	0.70	ปานกลาง	4.64	0.57	มากที่สุด	0.45	7
2. ด้านทักษะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	2.68	0.30	ปานกลาง	4.37	0.28	มาก	0.64	1
2.1 การจัดทำแผนหรือเขียนโครงร่างการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	2.67	0.41	ปานกลาง	4.31	0.42	มาก	0.61	6
2.2 การสร้างเครื่องมือการวิจัยในชั้นเรียนได้ถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในชั้นเรียน	2.75	0.42	ปานกลาง	4.41	0.47	มาก	0.60	7
2.3ปฏิบัติการแก้ปัญหาของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้ถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	2.68	0.46	ปานกลาง	4.43	0.48	มาก	0.65	3
2.4 การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเรียนและการเลือกสารสนเทศมาประกอบการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม	2.59	0.47	ปานกลาง	4.31	0.49	มาก	0.66	2
2.5 การเลือกใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	2.54	0.51	ปานกลาง	4.28	0.50	มาก	0.68	1
2.6 การเลือกรูปแบบการเขียนรายงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม	2.70	0.56	ปานกลาง	4.38	0.55	มาก	0.62	5
2.7 เขียนรายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	2.76	0.33	ปานกลาง	4.50	0.36	มาก	0.63	4
3. ด้านเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน	3.04	0.37	ปานกลาง	4.59	0.27	มากที่สุด	0.52	2

3.1 เจตคติที่ดีต่อการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	3.22	0.45	ปานกลาง	4.74	0.47	มากที่สุด	0.47	3
3.2 การรับรู้ความสามารถของตนเองในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	3.12	0.42	ปานกลาง	4.72	0.38	มากที่สุด	0.52	1
3.3 ความรับผิดชอบ ใจกว้างและยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น	3.01	0.46	ปานกลาง	4.55	0.35	มากที่สุด	0.51	2

1) สภาพที่มีอยู่จริงของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง 86 คน เกี่ยวกับสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$=2.89, S.D.=0.24) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีสภาพที่มีอยู่จริงอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ สมรรถนะด้านเจตคติต่อการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ($\bar{x}$=3.04, S.D.=0.37) สมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ($\bar{x}$=2.95, S.D.=0.38) และสมรรถนะด้านทักษะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ($\bar{x}$=2.68, S.D.=0.30)

2) สภาพที่คาดหวังของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง 86 คน เกี่ยวกับสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.46, S.D.=0.25) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีสภาพคาดหวังอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ สมรรถนะด้านเจตคติต่อการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ($\bar{x}$=4.59, S.D.=0.27*)* สมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ($\bar{x}$=4.42, S.D.=0.42) และสมรรถนะด้านทักษะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ($\bar{x}$=4.37, S.D.=0.28)

3) ผลการประเมินความต้องการจำเป็น (Need assessment) ในการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modifies}$) ในภาพรวมทั้ง 3 ด้านเท่ากับ 0.55 ซึ่งเป็นค่าบวก นั่นแสดงว่า สภาพที่มีอยู่จริงในปัจจุบันมีค่าน้อยกว่าสภาพที่คาดหวัง โดยอัตราการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาจากสภาพที่มีอยู่จริงในปัจจุบันไปสู่สภาพที่คาดหวังมีค่าเท่ากับ 0.55 หรือร้อยละ 55 ถือว่ามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาที่ค่อนข้างสูง (เกินเกณฑ์ 0.30 หรือร้อยละ 30 ตามที่ตั้งไว้) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีดัชนีความต้องการจำเป็นเกิน 0.30 แสดงให้เห็นว่า สมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนทุกด้านจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาโดยการเรียง ลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ดังนี้สมรรถนะด้านทักษะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ($PNI_{modifies}$=0.64) สมรรถนะด้านเจตคติต่อการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ($PNI_{modifies}$=0.52) และสมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ($PNI_{modifies}$=0.51)

3. หลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยใช้การเรียนรู้ร่วมกันสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวประกอบด้วย 1) ที่มาและความสำคัญของหลักสูตรเสริม 2) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน 3) หลักการของหลักสูตรเสริม

4) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเสริม 5) องค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะการวิจัย 6) โครงสร้างเนื้อหา 7) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 9) การวัดและประเมินผล และผลประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่า หลักสูตรเสริมที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในมากที่สุด ($\bar{x}$=4.83, S.D.=0.12)

4. ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า สมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษา โดยการเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และเจตคติ การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการทดสอบ Wilcoxon matched-pairs signed-ranks test ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ปรากฏผลดังตาราง

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และ เจตคติเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยหลักสูตรเสริม

อันดับของผลต่าง (หลังเรียน-ก่อนเรียน)	n	ผลรวมอันดับ (Sum of rank)	ค่าเฉลี่ยอันดับ (Mean rank)	T
อันดับที่เป็นลบ	0	0	0	0**
อันดับที่เป็นบวก	12	6.5	78	
ไม่จัดอันดับ (ผลต่างที่เป็นศูนย์)	0	-	-	-
รวม	12	-	-	-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ค่าวิกฤต $T_{.05\ (1\text{-tailed}),\ 12} = 10$

จากตารางพบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยหลักสูตรเสริมที่พัฒนาขึ้น มีความรู้ ทักษะ เจตคติ เกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรเสริม ผู้วิจัยให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรเสริมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56

อภิปรายผลการวิจัย

1. องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 2) ด้านทักษะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 3) ด้านเจตคติต่อการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ทั้งนี้เพราะความรู้ ทักษะและเจตคติของนักศึกษาต้องประสมประสารร่วมกันขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ได้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับความหมายและองค์ประกอบของสมรรถนะสอดคล้องกับแนวคิดของ Best (1981 : 17-20) ได้กำหนดสมรรถนะการวิจัยออกเป็น ด้านความรู้ (knowledge) และทักษะ (Skills) ด้านเจตคติที่เอื้อต่อการทำวิจัย (Attributes) ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ David C. McClelland, Scott B. Parry และ Spencer and Spencer (อ้างถึงใน สำราญ กำจัดภัย, 2562: 25-27) ที่ว่าสมรรถนะของบุคคลแต่ละคนนั้นต้องเกี่ยวข้องกับงานที่ต้องปฏิบัติได้แก่ความรู้ ทักษะและเจตคติที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานเพื่อนำมาใช้ร่วมกันในการปฏิบัติงานนั้นให้บรรลุเป้าหมายและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพวัน ดวงพะจัน (2561 : 219-223) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยผลการวิจัย พบว่าตัวบ่งชี้สมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครูปะกอบด้วย 3 สมรรถนะหลัก ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจในการวิจัยในชั้นเรียน 2) ด้านเจตคติในการวิจัยในชั้นเรียน และ 3) ด้านทักษะปฏิบัติการในชั้นเรียน

2. ความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็น (Need assessment) ในการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modifies}$) ในภาพรวมทั้ง 3 ด้านเท่ากับ 0.55 ซึ่งเป็นค่าบวก นั่นแสดงว่า สภาพที่มีอยู่จริงในปัจจุบันมีค่าน้อยกว่าสภาพที่คาดหวัง โดยอัตราการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาจากสภาพที่มีอยู่จริงในปัจจุบันไปสู่สภาพที่คาดหวังมีค่าเท่ากับ 0.55 หรือร้อยละ 55 ถือว่ามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาที่ค่อนข้างสูง (เกินเกณฑ์ร้อยละ 30 ตามที่ตั้งไว้) ทั้งนี้เป็นผลเนื่องจากว่า 1) การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 เป็นความรู้ใหม่ และจะเป็นนักวิจัยมือใหม่ที่จะต้องทำวิจัยในภาคเรียนต่อไป 2) ขาดการเรียนการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติอย่างต่อเนื่องซึ่งนักศึกษาได้เรียนตั้งแต่ชั้นปีที่1 และ3) สมรรถนะต่างๆ ด้านการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนยังถูกจัดการเรียนการสอนสอนแบบแยกส่วน โดยไม่นำมาประสมประสารร่วมกันทำให้นักศึกษามีความรู้ ทักษะ เจตคติในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนข้องข้างต่ำกว่าที่คาดไว้ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขตและแขนงการศึกษาต่างๆ ได้เน้นมีแนวทางให้คูรยุกใหม่ต้องทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนให้เป็น ดั่งนั้นจึ่งทำให้ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่าบวกเกินเกณฑ์ 0.30 ที่ตั้งไว้ทุกตัวบ่งชี้และผลจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นที่จะต้องเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งพบว่าสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนทุกด้านจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ดังนี้ สมรรถนะด้านทักษะ

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ($PNI_{modifies}$=0.64) สมรรถนะด้านเจตคติต่อการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ($PNI_{modifies}$=0.52) และสมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ($PNI_{modifies}$=0.51)

3. หลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยใช้การเรียนรู้ร่วมกัน สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สปป.ลาว ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีดังนี้ 1) ที่มาและความสำคัญของหลักสูตรเสริม 2) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน 3) หลักการของหลักสูตรเสริม 4) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเสริม 5) องค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะการวิจัย 6) โครงสร้างเนื้อหา 7) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 9) การวัดและประเมินผล ซึ่งการกำหนดจำนวนองค์ประกอบของหลักสูตรเสริมนั้นไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว แต่จะมีองค์ประกอบหลัก ๆ เหมือนกัน อาทิ หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร กระบวนการ และการวัดและประเมินผล โดยพบว่ามีองค์ประกอบมากบ้าง น้อยบ้างแตกต่างกันอย่างไรก็ตามจำเป็นต้องมีองค์ประกอบสำคัญ ๆ ตามที่ ทิศนา แขมมณี (2558 : 222) ได้เสนอไว้คือ 1) มีปรัชญาทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อ ที่เป็นพื้นฐานของหลักสูตรนั้น ๆ 2) มีการบรรยายและอธิบายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ 3) มีการจัดระบบ คือ มีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้น ๆ และ 4) มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนหรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ อันจะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นหลักสูตรเสริมต่าง ๆ ที่นักวิจัยพัฒนาขึ้นจึงมีจำนวนองค์ประกอบที่แตกต่างกันไป เช่น พันทิวา กุมภิโร (2560 : 192) ได้พัฒนาหลักสูตรเสริมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบอิงบริบทโดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มี 8 องค์ประกอบ คือ 1) ที่มาและความสำคัญ 2) แนวคิดพื้นฐาน 3) หลักการ 4) จุดม่งหมาย 5) โครงสร้างเนื้อหา 6) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7) สื่อการเรียนรู้ 8) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในขณะที่ ลัดสะหมี พอนไซ (2565 : 194-201) ได้พัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางดิจิทัลของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมี 7 องค์ประกอบ คือ 1) ที่มาและความสำคัญของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) หลักการของหลักสูตร 4) กรอบความฉลาดทางดิจิทัลที่ต้องการพัฒนา 5) โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร 6) กระบวนการจัดการเรียนรู้และ 7) การวัดและประเมินผล

4. ผลการทดลองใช้หลักสูตรเสริมที่พัฒนาขึ้น เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติจการในชั้นเรียนของนักศึกษา ผู้วิจัยอภิปรายประเด็นต่อไปนี้

4.1 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนทั้ง 3 ด้านได้แก่ ความรู้ ทักษะ เจตคติระหว่างก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตร พบว่านักศึกษา มีสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า 1) หลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาที่พัฒนาขึ้นนี้ เป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพ

เหมาะสม และสอดคล้องกันในทุกองค์ประกอบ (ตามผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ) อีกทั้งยังสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนักศึกษา ส่งผลทำให้นักศึกษาเกิดกระบวนการสร้างความรู้โดยนักศึกษาเป็นเจ้าของการเรียนรู้เอง และเป็นการเรียนรู้ที่อาศัยการเรียนรู้ร่วมกันของนักศึกษา เพื่อก็ให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง 2) หลักการของหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษา อันเป็นตัวกำกับ และชี้นำการกำหนดองค์ประกอบอื่น ๆ ของหลักสูตร ซึ่งผู้วิจัยยึดถือในการปฏิบัติเพื่อพัฒนาสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษามีความเหมาะสมอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก กล่าวคือ หลักการของหลักสูตรเสริมมีความชัดเจนอ่านแล้วเข้าใจง่าย มีความเป็นไปได้ต่อความสำเร็จของการพัฒนาและสามารถใช้เป็นกรอบในการกำหนดองค์ประกอบอื่น ๆ ของหลักสูตรได้ ซึ่งหลักการของหลักสูตรเสริมนี้ ได้แก่ 1) มุ่งพัฒนาสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่นักศึกษาต้องได้ทำการวิจัย 2) ส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนาทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติที่จำเป็นต่อการการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 3) จัดการเรียนรู้ตามแนวคิด “การเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning)” โดยเน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้ผ่านการศึกษาค้นคว้าข้อมูล จากสื่อต่าง ๆ ที่น่าสนใจ การปฏิบัติงานด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากกันและกัน 4) วัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้งในจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย เน้นให้ข้อมูลย้อนกลับ และเพื่อสรุปผลการเรียนรู้ นอกจากนี้ การพัฒนาสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับงานวิจัย ไพวัน ดวงพะจัน (2561 : บทคัดย่อ) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ระดับความรู้ ทักษะ เจตคติทางการวิจัยในชั้นเรียนของครู โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก

5. จากผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรเสริมที่พัฒนาขึ้น พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจ โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.44, S.D.=0.56) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาโดยเน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้ ผ่านการศึกษาค้นคว้าข้อมูล กำหนดปัญหาวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การปฏิบัติงานด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม และ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพด้วยการปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ McCormick and Daniel (1980 : 306) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ที่ทำให้รู้สึกมีความสุข เมื่อได้รับผลสำเร็จตามความต้องการ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งทิวา ปุณะตุง (2560 : 180) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการรู้สารสนเทศตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานและการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

จากการพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้ร่วมกัน สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขตสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า นักศึกษามีความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนในทุกองค์ประกอบและตัวชี้วัด โดยเฉพาะทักษะ ดั่งนั้น ควรเพิ่มระยะเวลาการเสริมสร้างทักษะนานยิ่งขึ้น และควรต้องมีการวัดและประเมินผลจากสิ้นงานการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้มีความชัดเจนและให้สอดคล้องมากขึ้นกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1ควรศึกษาวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ร่วมกับในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อนำไปใช้พัฒนานักศึกษาที่มีข้อจำกัดบางประการได้เสริมสร้างสมรรถนะมากยิ่งขึ้น

2.2 อาจมีการขยายระยะเวลาในการทำวิจัย เพื่อจะได้ศึกษาว่าความคงอยู่ของความรู้ (retention) ส่งผลต่อการวิจัยหรือไม่ เพราะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนสามารนำไปใช้ในการเขียนวิทยานิพนธ์ในชั้นปีที่4 เมื่อเวลาผ่านไป และก่อให้เกิดการเรียนรู้แบบยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา. (2558). *กฎหมายศึกษา (ฉบับปรับปรุง ค.ศ 2015) นครหลวงเวียงจันทน์*: กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา.

กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา กรมสร้างครู. (2558). *การพัฒนาวิชาชีพครูแบบต่อเนื่องที่เน้นโรงเรียนเป็นฐานโดยรูปแบบการส่งเสริมการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน.* นครหลวงเวียงจันทน์: กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา.

กติกา ราชบุตร (2563). *รูปแบบการดูแลให้คำปึกษาแนะนำในการทำวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู วิทยาลัยครูสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิประไตยประชาชนลาว*

ชวลิต ชูกำแพง. (2553). *การวิจัยหลักสูตรและการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ทิศนา แขมมณี. (2558). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.* (พิมพ์ครั้งที่ 19). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

ไพวัน ดวงพระจัน. (2561*).* ตัวบ่งชี้สมรรถนะการวิจัยของครูระดับมัธยมศึกษาตอนปราย มีสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 24 (1), 208-255.

พันทิวา กุมภิโร. (2560). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบอิงบริบทโดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต. (2565). *บทรายงานสรุปแผนการประจำปี 2565 และวางแผนการประจำปี 2566 สะหวันนะเขต:* มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต.

รุ่งทิวา ปุณะตุง. (2560). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการรู้สารสนเทศ ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานและการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.* วิทยานิพนธ์ปร.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ลัดสะหมี พอนไซ. (2565). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางดิจิทัลของนักศึกษามหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สำราญ กำจัดภัย. (2560). *สถิติเพื่อการวิจัยทางหลักสูตรและการสอน.* สกลนคร: คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สำราญ กำจัดภัย. (2562). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาครูในการเตรียมฝึกปฏิบัติการกาสอน โดยใช้การเสริมสร้างพลังและการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.* สกลนคร: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2551). *การประเมินความต้องการจำเป็น ใน ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินและจัดการโครงการประเมิน หน่วยที่ 6-10*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Best, J.W. (1981). *Research in Education*. New Delhi: Prentice - Hall of India Private Limited.

McCormick, Ernest J. & Daniel, Ilgen R. (1980). *Industrial Psychology*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

พฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการให้บริการของชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ภายใต้สถานการณ์โควิด-19

The Needed Behavior of Thai Tourists Toward the Service of the Tourism Communities in Satun UNESCO Global Geopark During the COVID-19 Pandemic

ห้าวหาญ ทวีเส้ง
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Howhan Thaveeseng
Prince of Songkla University, Thailand
E-mail: Howhan.t@psu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา 1) แรงจูงใจและวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล 2) พฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 เมื่อการท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ New Normal เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างการวิจัยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดสตูลและเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการเดินทางเป็นการส่วนตัวเพิ่มขึ้น นิยมเดินทางเป็นกลุ่มขนาดเล็กลดความแออัด และนักท่องเที่ยวมีความต้องการต่อการให้บริการของชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ในระดับมากที่สุดทั้ง 8 ด้าน ($\overline{X}$ = 4.54, S.D. = 0.58) ประกอบด้วยความต้องการด้านความปลอดภัย ด้านสุขอนามัย ด้านการเข้าถึงชุมชน ด้านการต้อนรับของชุมชน ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านที่พักอาหารสินค้าที่ระลึก และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปกำหนดรูปแบบการให้บริการของชุมชนท่องเที่ยวที่เป็นมาตรฐานภายใต้หรือหลังสถานการณ์โควิด-19 เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับนักท่องเที่ยวและสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชนท่องเที่ยวต่อไป

คำสำคัญ: พฤติกรรมความต้องการ; นักท่องเที่ยวชาวไทย; ชุมชนท่องเที่ยว; อุทยานธรณีโลกสตูล; โควิด-19

---

* วันที่รับบทความ : 21 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 27 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 29 พฤษภาคม 2567
Received: May 21 2027; Revised: May 27 2024; Accepted: May 28 2024

Abstract

This research aims to study 1) the motivations and objectives for traveling of Thai tourists in Satun UNESCO Global Geopark 2) the needed behavior of Thai tourists toward the service of the tourism communities in Satun UNESCO Global Geopark during the COVID-19 pandemic, when tourism transformed into the " new normal" . The research applied a quantitative method with the use of an online questionnaire as a research instrument. The purposive sampling technique was employed in order to select there were 400 Thai tourists who travelled to Satun UNESCO Global Geopark. The statistics used in the data analysis consisted of frequency distribution, percentage, mean, standard deviation. and content analysis. The results showed an increase in travel in private small groups to avoided congestion. Tourists' needs regarding the service of the tourism communities in Satun UNESCO Global Geopark during the COVID-19 pandemic identified eight significant indicators: Safety needs, hygiene, accessibility, community' s hospitality, tourist attractions, tourist activities, accommodation and souvenirs, and amenities had the highest weight ($\bar{x}$ = 4.54, S.D. = 0.58) The results will benefit to creating a standardized service model for the tourism community during or after the COVID-19 pandemic and create awareness among tourists. The study will also contribute to sustainability for the tourism community in Satun in the future.

Keywords: Needed Behavior; Thai Tourist; Tourism communities; Satun UNESCO Global Geopark; COVID-19

บทนำ

การท่องเที่ยวได้พัฒนาจนกลายเป็นหนึ่งในกองกำลังทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ทรงพลังมากที่สุด ทำรายได้มหาศาลให้กับหลายประเทศทั่วโลกเมื่อเทียบกับภาคอุตสาหกรรมการผลิตอื่น (Regina Scheyvens, 2013 : 1) โดยมีองค์กรการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (UNWTO) ทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาด้านการท่องเที่ยวด้วยมุมมองการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศสมาชิกสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างประเทศ ทำให้เกิดการเคารพสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของปัจเจกบุคคล ผลักดันให้การท่องเที่ยวเปรียบเสมือนหัวใจสำคัญที่เชื่อมผู้คนทั่วโลกเข้าไว้ด้วยกัน โดยประเทศไทยมีการขับเคลื่อนทางด้านการท่องเที่ยวมาอย่างยาวนานกว่า 60 ปี ด้วยความสวยงามของทรัพยากรการท่องเที่ยว วัฒนธรรมที่โดดเด่น และผู้คนมีมิตรไมตรี ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2561 ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงเป็นอันดับ 4 ของโลก ก่อนที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะหยุดชะงักเมื่อมีการค้นพบการแพร่ระบาดของเชื้อโรคไวรัสโคโรน่า 2019 ในปี พ.ศ. 2562 หรือที่รู้จักกันในชื่อ โควิด-19 การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่เป็นสิ่งที่คาดเดาได้ยาก ยืดเยื้อและลุกลามไปทั่วโลก จนต้องมีการปิดประเทศ

แนวโน้มสถานการณ์การของการท่องเที่ยวจึงเปลี่ยนแปลงไปพฤติกรรมนักท่องเที่ยวก็เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย (กรมการท่องเที่ยว, 2564) ก่อให้เกิดแนวคิดการการท่องเที่ยววิถีใหม่ New Normal เกิดขึ้น ซึ่งราชบัณฑิตยสภาให้นิยามว่า เป็นความปกติใหม่ ฐานวิถีชีวิตใหม่ เป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต อันเนื่องมาจากมีบางสิ่งมากระทบ อีกทั้ง กรมควบคุมโรค (2563 : 1-5) ได้ออกมาตรการเที่ยวอย่างไรให้ปลอดภัยต่อสุขภาพ ในยุคโควิด-19 เพื่อให้นักท่องเที่ยวคำนึงถึงความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว และ กรมการท่องเที่ยว. (2563 : 3-5) ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับการให้บริการนักท่องเที่ยวและข้อปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวก่อนเข้าใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับนักท่องเที่ยวเมื่อเข้ารับบริการครั้งใดก็ตามจะรับรู้ได้ถึงความพึงพอใจอย่างสม่ำเสมอในทุกครั้งที่เข้ารับบริการ (สุนันทนา ทวีผล, 2550 : 13) และเมื่อมีการอนุญาตให้ผู้คนสามารถเดินทางภายในประเทศได้หลังจากที่มีการล็อกดาวน์เพื่อป้องกันและหยุดการแพร่การกระจายของเชื้อโรคโควิด-19 ทำให้พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสำคัญกับการเดินทางท่องเที่ยวด้วยตัวเองหรือเป็นกลุ่มขนาดเล็กภายในครอบครัว กลุ่มเพื่อนสนิท ไม่นิยมเดินทางไปในแหล่งท่องเที่ยวที่มีผู้คนแออัด ให้ความสนใจกับกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่โล่งแจ้งที่เป็นธรรมชาติ ส่งผลให้ชุมชนท่องเที่ยวได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นแต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าทุกชุมชนจะทำการท่องเที่ยวให้ประสบความสำเร็จได้เสมอไป หากขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง (พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัตย์, 2556 : 1-3) ดังที่ ศศิชา หมดมลทิล, (2562 : 1-2) กล่าวว่า ชุมชนส่วนมากร้อยละ 90 มีรายได้เพิ่มขึ้นหลังได้รับการพัฒนาคิดเป็นร้อยละ 35 จึงสะท้อนได้ว่าการจะพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนต้องเข้าใจถึงกรอบแนวคิดที่เกี่ยวกับชุมชนให้ชัดเจน และตอบสนองต่อพฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย ปัจจุบันชุมชนท่องเที่ยวในจังหวัดสตูลเกิดขึ้นมากมายหลายชุมชนอันเนื่องมาจาก UNESCO ประกาศให้อุทยานธรณีสตูลขึ้นทะเบียนเป็นอุทยานธรณีโลกแห่งแรกของประเทศไทยโดยมีพื้นที่หลายแห่งตั้งอยู่ในแหล่งชุมชนมีจุดเด่นคือการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนการพัฒนาจึงมุ่งเป้าไปสู่ความยั่งยืนซึ่งเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยรวมสามารถปรับสภาพการจัดการท่องเที่ยวเข้าสู่ยุคใหม่ของกระแสโลกที่เปลี่ยนไปแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนทั้งหมดจะต้องมุ่งสู่ความยั่งยืนตามแนวคิดของ Shirley Eber นอกจากนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงความปลอดภัยในสุขอนามัยของนักท่องเที่ยวสุขอนามัยของผู้ให้บริการและพฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยว Perreault and Dorden. (1979) กำหนดรูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับรายได้ของนักท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว ประเภทของการเดินทาง การใช้ระยะเวลาในการเดินทาง อีกทั้ง บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2557 : 276-278) ได้แบ่งประเภทของนักท่องเที่ยวทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย เป็น 9 ประเภทและแบ่งได้ออกตามวัยโดยใช้เกณฑ์อายุวงจรชีวิตในการกำหนดพฤติกรรมความต้องการกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยว 5 วัย ประกอบด้วย วัยเด็ก วัยหนุ่มสาวโสด วัยหนุ่มสาวที่สมรสแต่ยังไม่มีบุตร วัยกลางคนที่มีบุตร และวัยเกษียณอายุหรือกลุ่มผู้สูงอายุที่ย่อมจะมีความต้องการและพฤติกรรมที่แตกต่างกันไป ดังนั้นหาก

ชุมชนท่องเที่ยวหรือผู้ประกอบการทราบถึงแรงจูงใจ วัตถุประสงค์ในการเดินทางและพฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวหลังจากรูปแบบการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปจะส่งผลดีในการปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการรับมือกับรูปแบบการท่องเที่ยววิถีใหม่ ที่หันมาใส่ใจสุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว พื้นที่ให้บริการทางการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวที่สามารถจัดรูปแบบการให้บริการที่ตอบสนองต่อความต้องการส่งผลให้นักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นสร้างความผูกพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวจนทำให้กลับมาท่องเที่ยวซ้ำ

จากความสำคัญของการท่องเที่ยวและผลกระทบที่เกิดจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 นำไปสู่รูปแบบของการท่องเที่ยววิถีใหม่และการเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยวภายใต้สถานการณ์ที่ยังมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรและมีความต้องการต่อการให้บริการของชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 โดยผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำข้อมูลไปใช้สำหรับการให้บริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างมีมาตรฐานสอดคล้องไปกับกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งเป็นต้นแบบให้กับชุมชนท่องเที่ยวในจังหวัดสตูลและพื้นที่ชุมชนท่องเที่ยวอื่น ๆ นับเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับต้อนรับการให้บริการนักท่องเที่ยวหรือสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจและวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล

2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ภายใต้สถานการณ์โควิด-19

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักท่องเที่ยวชาวไทย จากรายงานข้อมูลจังหวัดสตูล ปี พ.ศ. 2564 สถิตินักท่องเที่ยวหลักที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดสตูลเป็นนักท่องเที่ยวคนไทย ประกอบกับปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรน่า 2019 นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติลดลงจากการปิดประเทศ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกประชากรจากข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดสตูลและเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกจังหวัดสตูล ก่อนช่วงสถานการณ์โควิด-19 ปี พ.ศ. 2561 เนื่องจากเป็นจำนวนสถิตินักท่องเที่ยวที่ไม่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 จำนวน 1,355,145 คน คำนวณโดยใช้สูตร Yamane (=N÷(1+Ne^2) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน และใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive selection) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป (ศิริพงศ์ พฤทธิพันธ์, 2553 : 204)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้การออกแบบเครื่องมือการวัดการวิจัยและวิธีทดสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบสอบถามและปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสอบถามพฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการให้บริการของชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูลภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามแรงจูงใจและวัตถุประสงค์การเดินทาง ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 จำนวน 8 ด้าน 32 หัวข้อ เป็นคำถามปลายปิด (Rating scale) ให้เลือก 5 ระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และ ตอนที่ 4 ข้อเสอนแนะอื่น ๆ แบบสอบถามมีการตรวจสอบและหาค่าความเที่ยงตรงของจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ด้วยการค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC : Index of item objective congruence) โดยใช้เกณฑ์ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 เท่านั้นที่นำไปใช้ได้ (IOC = ΣR/N) ซึ่งผลการตรวจสอบดัชนีความเหมาะสมของแบบสอบถามเฉลี่ยรวม IOC = 0.92 จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบัค Cronbach (1974) (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551) เพื่อทดสอบหาค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อื่นที่มีความใกล้เคียงจำนวน 30 ชุด ปรากฏผลได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อถือได้ เท่ากับ 0.911 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1.00 แสดงว่าข้อมูลในแบบสอบถามมีความเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ได้

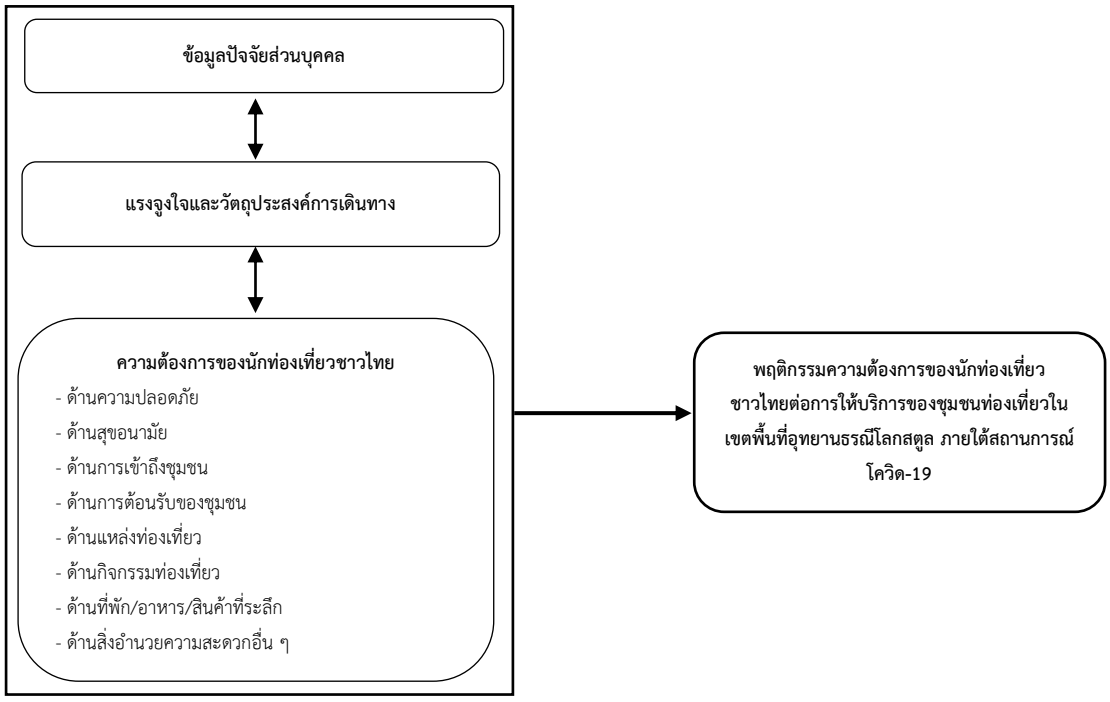
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ และการวัดค่าความเชื่อมั่น กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เคยเดินทางท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ด้วยวิธีการเก็บแบบสอบแบบออนไลน์ ตามที่ได้เสนอแก่คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์เพื่อลดการสัมผัส เว้นระยะห่างทางสังคมและลดการแพร่กระจายของเชื้อโควิด-19 ซึ่งเก็บข้อมูลตั้งแต่ช่วงเดือน มีนาคม ถึง เดือน เมษายน 2565 จนได้แบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์จำนวน 400 ชุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามออนไลน์นักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 400 ชุด โดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์คัดกรองความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามในขั้นแรก และผู้วิจัยตรวจสอบซ้ำอีกครั้ง ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ส่วนการวิเคราะห์พฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ด้วยการนำค่า เฉลี่ยมาแปลความหมายเป็นระดับความต้องการของนักท่องเที่ยว จากเกณฑ์เรียงลำดับ (Ordinal) การให้คะแนน 5 ระดับ คือ มีความต้องการต่อการให้บริการมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยเลือกค่าเริ่มต้นที่ 1.00-1.49 (วัฒนา สุนทรธัย, 2551 : 99-103)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการเก็บข้อมูลแบบสอบถามออนไลน์นักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 400 คน เพื่อสอบถามแรงจูงใจและวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล และเพื่อสอบถามพฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ภายใต้สถานกาณ์โควิด-19 พบว่า

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยมีสัดส่วนเพศหญิงร้อยละ 57.00 และเพศชายร้อยละ 43.00 อาจเนื่องมาจากจำนวนประชากรเพศหญิงมากกว่าเพศชายและส่วนใหญ่เพศหญิงให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวพักผ่อนเพิ่มขึ้น อายุเฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยทำงานที่มีอายุระหว่าง 30-39 ปี ร้อยละ 35.29 ซึ่งมีสถานภาพโสด ร้อยละ 51.50 รองลงมาสมรส ร้อยละ 40.00 กลุ่มโสดนิยมเดินทางไปท่องเที่ยวกับเพื่อนส่วนกลุ่มสมรสนิยมเดินทางท่องเที่ยวภายในครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 68.50 เป็นนักท่องเที่ยวจากต่างพื้นที่ เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดสตูลนับถือศาสนาอิสลามมากถึงร้อยละ 76.40 ด้านการศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 60.00 รองลงมาอนุปริญญา ร้อยละ 17.5 สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 14.00 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 3.50 รองลงมาเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 21.50 จึงสอดคล้องไปกับระดับการศึกษาส่งผลต่อการมีงานทำโดยเฉพาะพนักงานบริษัทเอกชนจะทำงานอย่างเต็มที่และเมื่อมีวันหยุดจะนิยมเดินทางท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,000-25,000 บาท ร้อยละ 25.25 นอกจากนั้นเมื่อสอบถามเกี่ยวกับภูมิลำเนาพื้นที่จังหวัดที่อยู่อาศัยของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาแบ่งตามภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย ภาคใต้ ร้อยละ 50 รองลงมา ภาคกลาง ร้อยละ 20 ภาคเหนือ ร้อยละ 15.50 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 8.25 ภาคตะวันตก ร้อยละ 4.25 และภาคตะวันออก ร้อยละ 2.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การศึกษาแรงจูงใจและวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล

ผลการศึกษาแรงจูงใจและวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล พบว่า รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แรงจูงใจและวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่อุทยานธรณี โลกสตูล

แรงจูงใจและวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยว (n = 400)	จำนวน	ร้อยละ
1. แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล		
- แหล่งท่องเที่ยวมีความสวยงาม	143	35.75
- ได้เรียนรู้เกี่ยวกับธรณีวิทยา	115	28.75
- นักท่องเที่ยวไม่แออัด มีความเป็นธรรมชาติ	76	19.00
- ราคาไม่แพงเหมาะแก่การพักผ่อน	39	9.75
- ผู้ให้บริการมีอัธยาศัยมิตรไมตรีที่ดี	24	6.00
- มีมาตรการความปลอดภัยจากโควิด-19	3	0.75
2. วัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล		
- พักผ่อนหย่อนใจ	188	47.00
- เรียนรู้เกี่ยวกับแหล่งธรณีวิทยา	97	24.25
- ทัศนศึกษา	36	9.00
- ร่วมงานเทศกาล/ชมหรือแข่งขันกีฬา	19	4.75
- เยี่ยมญาติ/เยี่ยมเพื่อน	26	6.50
- เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา ดูงาน	34	8.50
3. ลักษณะของการเดินทาง		
- เดินทางโดยส่วนตัว	269	67.25
- รถโดยสารประจำทาง	22	5.50
- หน่วยงาน/บริษัท/องค์กรจัดให้เดินทาง	107	26.75
- อื่น ๆ (ไปกับบริษัทนำเที่ยว)	2	0.50
4. ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง		
- รถยนต์ส่วนบุคคล	151	37.75
- รถโดยสารประจำทาง	120	30.00
- รถบริษัทนำเที่ยว	43	10.75
- ยานพาหนะของหน่วยงาน (สถานที่ทำงาน)	79	19.75
- อื่น ๆ (เครื่องบิน)	7	1.75

แรงจูงใจและวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยว (n = 400)	จำนวน	ร้อยละ
5. ความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีสตูล		
- มาครั้งแรก	201	50.25
- 2-3 ครั้ง	167	41.75
- 4-5 ครั้ง	21	5.25
- มากกว่า 6 ครั้ง	11	2.75
6. จำนวนผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ยในแต่ละครั้ง		
- 1-2 คน	47	11.75
- 3-5 คน	158	39.50
- 6-10 คน	75	18.75
- 10-15 คน	54	13.50
- มากกว่า 30 คน	66	16.50
7. ระยะเวลาที่ท่านเดินทางท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูลแต่ละครั้ง		
- 1 วัน	48	12.00
- 2 วัน	87	21.75
- 3 วัน	164	41.00
- 4 วัน	64	16.00
- 5 วัน	29	7.25
- มากกว่า 5 วัน	8	2.00
8. ค่าใช้จ่ายที่ท่านยินดีจะจ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ยในแต่ละครั้ง		
- น้อยกว่า 2,000 บาท	41	10.25
- 2,000–3,000 บาท	49	12.25
- 3,001–4,000 บาท	41	10.25
- 4,001–5,000 บาท	80	20.00
- 5,001–6,000 บาท	132	33.00
- มากกว่า 6,000 บาท	57	14.25
9. ช่องทางการรับรู้ข้อมูลประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว		
- การบอกต่อ จากเพื่อนหรือญาติ	86	21.50
- ป้ายประชาสัมพันธ์	29	7.25
- โฆษณาในวิทยุ โทรทัศน์	40	10.00

แรงจูงใจและวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยว (n = 400)	จำนวน	ร้อยละ
- เพจ เฟสบุ๊ค หรือ สื่อออนไลน์อื่น	218	54.50
- เว็บไซต์	8	2.00
- หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ โปรชัวร์	19	4.75
รวม	**400**	**100**

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล มีแรงจูงใจมาจากแหล่งท่องเที่ยวมีความสวยงาม ร้อยละ 35.75 และมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูลเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 47.00 มีลักษณะการเดินทางโดยส่วนตัว ร้อยละ 67.25 เพราะปัจจุบันการเดินทางท่องเที่ยวสะดวกมากขึ้นมีแอพพลิเคชั่นช่วยนำทาง ยานพาหนะที่นิยมใช้ในการเดินทาง คือ รถยนต์ส่วนบุคคล ร้อยละ 37.75 เนื่องจากนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากขึ้นกับการเดินทางป้องกันโควิด-19 ประกอบกับจังหวัดสตูลยังไม่มีสนามบินพาณิชย์ให้บริการ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูลส่วนใหญ่มาเป็นครั้งแรก ร้อยละ 50.25 ในการเดินทางแต่ละครั้งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางมาเป็นกลุ่ม 3-5 คน ร้อยละ 39.50 และใช้ระยะเวลาท่องเที่ยวประมาณ 3 วัน ร้อยละ 41.00 โดยใช้เวลาท่องเที่ยวในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยินดีที่จะจ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งเป็นเงิน 5,001 – 6,000 บาท ร้อยละ 33.00 สำหรับจ่ายเป็นค่าที่พัก ค่าเรือ ค่ากิจกรรมท่องเที่ยว ค่าอาหารหรือสินค้าที่ระลึก ทั้งนี้เมื่อสอบถามเกี่ยวกับช่องทางการรับรู้ข้อมูลประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ รับทราบข้อมูลจาก เพจ เฟสบุ๊ค หรือ สื่อออนไลน์ ร้อยละ 54.50 อาจเนื่องมาจากสื่อออนไลน์เข้ามามีอิทธิพลกับนักท่องเที่ยวทุกช่วงวัยเพิ่มมากขึ้น ถือเป็นช่องทางในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงนักท่องเที่ยวในยุคปัจจุบัน

ตอนที่ 3 การศึกษาพฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการให้บริการของชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ภายใต้สถานการณ์โควิด-19

ผลการศึกษาพฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการให้บริการของชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 พบว่า รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 พฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการให้บริการของ ชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 (n=400)

พฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย	Mean ($\overline{X}$)	S.D.	ระดับความต้องการ
1. ความต้องการด้านความปลอดภัย (Safety)	**4.52**	**0.57**	**มากที่สุด**
1.1 จัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยในเขตพื้นที่	4.63	0.55	มากที่สุด
1.2 จัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยและพร้อมให้การช่วยเหลือ	4.50	0.54	มากที่สุด
1.3 เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือพนักงานให้บริการได้รับการฉีดวัคซีนและมีระบบการคัดกรองตามที่สาธารณาสุขกำหนด	4.48	0.58	มาก
1.4 มีมาตรการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว และเว้นระยะห่างที่เหมาะสมตามข้อกำหนดของสาธารณสุขโดยเคร่งครัด	4.46	0.60	มาก
2. ความต้องการด้านสุขอนามัย (SHA)	**4.55**	**0.58**	**มากที่สุด**
2.1 จัดให้มีจุดตรวจวัดอุณหภูมิ ประเมินความเสี่ยงนักท่องเที่ยวผู้ใช้บริการ	4.62	0.56	มากที่สุด
2.2 จัดให้มีจุดล้างมือพร้อมสบู่ หรือ เจลแอลกอฮอร์สำหรับล้างมือไว้บริการอย่างเพียงพอ	4.60	0.57	มากที่สุด
2.3 ทำความสะอาดอุปกรณ์ก่อนและหลังใช้บริการทุกครั้ง	4.51	0.57	มากที่สุด
2.4 จัดให้มีถังขยะสภาพดีมีการแยกขยะที่เหมาะสมเพียงพอและกำจัดอย่างถูกต้อง	4.50	0.62	มากที่สุด
3. ความต้องการด้านการเข้าถึงชุมชน (Accessibility)	**4.52**	**0.59**	**มากที่สุด**
3.1 มีป้ายบอกทางเป็นระยะแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจน	4.53	0.57	มากที่สุด
3.2 ถนนหนทางมีการพัฒนาและปรับปรุงให้สามารถสัญจรได้อย่างสะดวก	4.56	0.58	มากที่สุด
3.3 จัดให้มีแสงสว่างที่เพียงพอสำหรับการเข้าถึงพื้นที่ทั้งกลางวันและกลางคืน	4.51	0.60	มากที่สุด
3.4 จัดให้มีระบบการจองผ่านช่องทางอินเตอร์เน็ตหรือแอปพลิเคชัน	4.49	0.61	มาก

พฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย	Mean ($\overline{X}$)	S.D.	ระดับความต้องการ
4.ความต้องการด้านการต้อนรับของชุมชน (Welcoming Guest)	**4.53**	**0.59**	**มากที่สุด**
4.1 มีการตรวจคัดกรองและวัดอุณหภูมิร่างกายทุกคนไม่เกิน 37.5 องศาเซลเซียสก่อนให้บริการ	4.66	0.57	มากที่สุด
4.2 จัดให้มีการลงทะเบียนก่อนเข้าและออกจากชุมชนท่องเที่ยว	4.50	0.62	มากที่สุด
4.3 จัดให้มีระบบการคัดกรองโดยการวัดอุณหภูมิร่างกายและสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าทุกครั้งในขณะปฏิบัติงาน หรือสวม Face Shield ร่วมด้วยก็ได้	4.50	0.59	มากที่สุด
4.4 นำเสนอความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นผ่านการตกแต่งสถานที่หรืออุปกรณ์ที่ให้บริการ	4.48	0.59	มาก
5. ความต้องการด้านแหล่งท่องเที่ยว (Tourist Attraction)	**4.56**	**0.57**	**มากที่สุด**
5.1 มีจุดตรวจวัดอุณหภูมิบริการทางเข้า-ออกในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อคัดกรองและประเมินความเสี่ยง	4.64	0.53	มากที่สุด
5.2 จำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวโดยจัดให้มีพื้นที่รอคิวรับบริการที่มีระยะห่างระหว่างบุคคล 1-2 เมตร	4.55	0.59	มากที่สุด
5.3 อนุญาตให้เฉพาะนักท่องเที่ยวหรือผู้รับบริการที่สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยเข้าใช้พื้นที่เท่านั้น	4.53	0.55	มากที่สุด
5.4 จัดให้มีการประชาสัมพันธ์หรือป้ายประชาสัมพันธ์ให้เว้นเกี่ยวกับมาตรการด้านสุขอนามัย	4.52	0.60	มากที่สุด
6. ความต้องการด้านกิจกรรมท่องเที่ยว (Activity)	**4.53**	**0.58**	**มากที่สุด**
6.1 กำหนดเวลาในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสม	4.60	0.57	มากที่สุด
6.2 จัดให้มีชุดอุปกรณ์ทำความสะอาดเครื่องเล่นหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับผู้ใช้บริการ	4.54	0.58	มากที่สุด
6.3 เข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยความสนุกสนานและรู้สึกถึงความปลอดภัยในมาตรการป้องกัน	4.50	0.58	มากที่สุด
6.4 จัดให้มีกิจกรรมที่รองรับการให้บริการนักท่องเที่ยวในทุกฤดูกาล	4.49	0.61	มาก
7 ความต้องการด้านที่พัก/อาหาร/สินค้าที่ระลึก (Accommodation/Food/Souvenir)	**4.56**	**0.59**	**มากที่สุด**
7.1 ทำความสะอาดห้องพักทุกครั้งและพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรคอุปกรณ์ในห้องพักก่อนเข้าพักทุกครั้ง	4.64	0.58	มากที่สุด
7.2 ปฏิบัติตามหลักสุขาภิบาลอาหารและมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	4.54	0.60	มากที่สุด

พฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย	Mean ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความต้องการ
7.3 มีการปกปิดอาหารทุกครั้งขณะเสิร์ฟหรือแยกอาหารส่วนบุคคลโดยอาหารต้องปรุงสุก	4.51	0.59	มากที่สุด
7.4 จัดให้มีการหีบห่อสินค้าที่ระลึกและลดการสัมผัส	4.55	0.59	มากที่สุด
8. ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ (Amenity)	**4.57**	**0.58**	**มากที่สุด**
8.1 จัดให้มีจุดจอดรถที่เพียงพอและเหมาะสม	4.67	0.57	มากที่สุด
8.2 ทำความสะอาดฆ่าเชื้อโรคเป็นประจำอย่างน้อยวันละ 3 เวลาในบริเวณพื้นที่สาธารณะที่ต้องใช้ร่วมกัน	4.58	0.57	มากที่สุด
8.3 กำหนดให้มีจุดเข้า-ออก ที่ชัดเจนตามความเหมาะสมของพื้นที่	4.50	0.59	มากที่สุด
8.4 จัดให้มีระบบชำระเงินผ่านแอปพลิเคชันธนาคารหรือสามารถสแกน QR Code เพื่อลดการสัมผัส	4.52	0.60	มากที่สุด
รวม	**4.54**	**0.58**	**มากที่สุด**

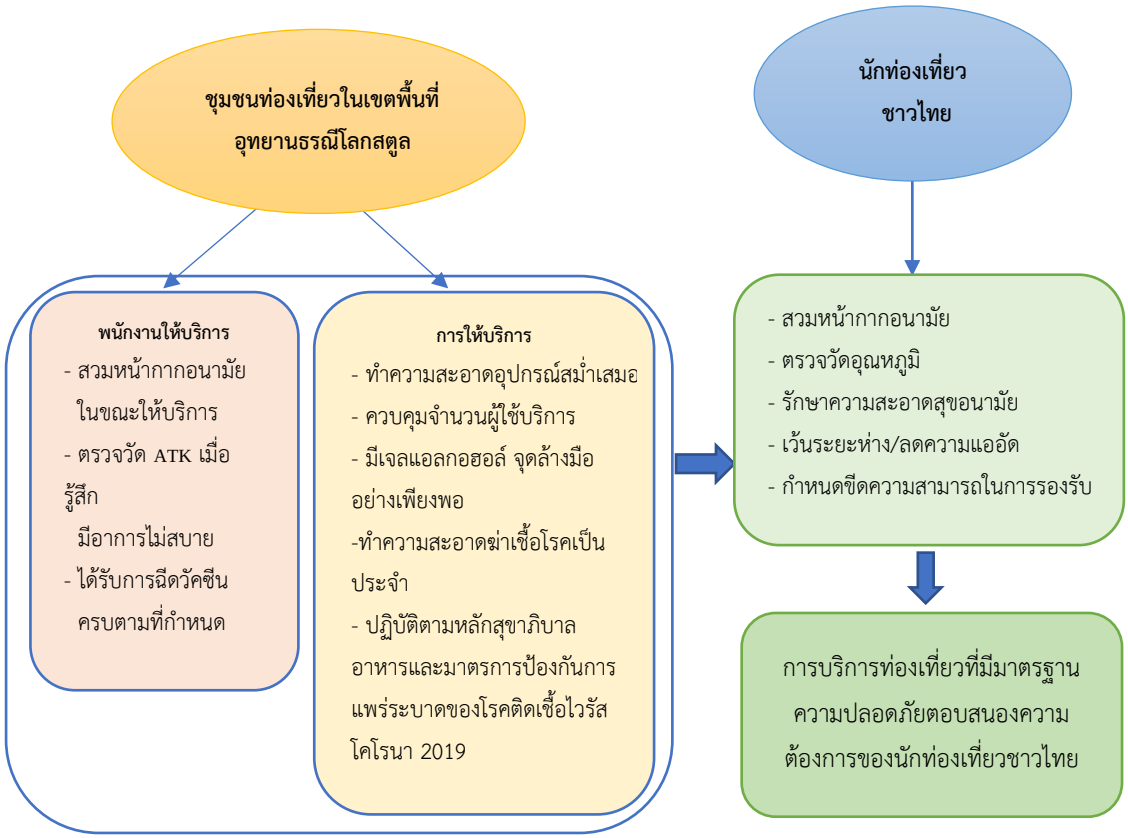
พฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการให้บริการของชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 โดยแบ่งออกเป็น 8 ด้าน สรุปได้ดังนี้ ด้านที่ 1 ความต้องการด้านความปลอดภัย (Safety) มีค่า $\bar{X}$ = 4.63 (S.D.=0.57) นักท่องเที่ยวมีความต้องการระดับมากที่สุด คือ จัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยในเขตพื้นที่ ($\bar{X}$ = 4.63) ด้านที่ 2 ความต้องการด้านสุขอนามัย (SHA) มีค่า $\bar{X}$ = 4.55 (S.D.=0.58) นักท่องเที่ยวมีความต้องการระดับมากที่สุด คือ การจัดให้มีจุดตรวจวัดอุณหภูมิประเมินความเสี่ยงนักท่องเที่ยวผู้ใช้บริการ ($\bar{X}$ = 4.62) ด้านที่ 3 ความต้องการด้านการเข้าถึงชุมชน (Accessibility) มีค่า $\bar{X}$ = 4.52 (S.D.=0.59) นักท่องเที่ยวมีความต้องการระดับมากที่สุด คือ ถนนหนทางมีการพัฒนาและปรับปรุงให้สามารถสัญจรได้อย่างสะดวก ($\bar{X}$ = 4.56) ด้านที่ 4 ความต้องการด้านการต้อนรับของชุมชน (Welcoming Guest) มีค่า $\bar{X}$ = 4.53 (S.D.=0.59) นักท่องเที่ยวมีความต้องการระดับมากที่สุด คือ มีการตรวจคัดกรองและวัดอุณหภูมิร่างกายทุกคนไม่เกิน 37.5 องศาเซลเซียสก่อนให้บริการ ($\bar{X}$ = 4.66) ด้านที่ 5 ความต้องการด้านแหล่งท่องเที่ยว (Tourist Attraction) มีค่า $\bar{X}$ = 4.56 (S.D.=0.57) นักท่องเที่ยวมีความต้องการระดับมากที่สุด คือ มีจุดตรวจวัดอุณหภูมิบริการทางเข้า-ออกในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อคัดกรองและประเมินความเสี่ยง ($\bar{X}$ = 4.64) ด้านที่ 6 ความต้องการด้านกิจกรรมท่องเที่ยว (Activity) มีค่า $\bar{X}$ = 4.53 (S.D.=0.58) นักท่องเที่ยวมีความต้องการระดับมากที่สุด คือ กำหนดเวลาในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.60) ด้านที่ 7 ความต้องการด้านที่พัก/อาหาร/สินค้าที่ระลึก (Accommodation/Food/ Souvenir) มีค่า $\bar{X}$ = 4.56 (S.D.=0.59) นักท่องเที่ยวมีความต้องการระดับมากที่สุด คือ ทำความสะอาดห้องพักทุกครั้งและพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรคอุปกรณ์ในห้องพักก่อนเข้าพักทุกครั้ง

($\overline{X}$ = 4.64) และด้านที่ 8 ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ (Amenity) มีค่า $\overline{X}$ = 4.57 (S.D.=0.58) นักท่องเที่ยวมีความต้องการระดับมากที่สุด คือ จัดให้มีจุดจอดรถที่เพียงพอและเหมาะสม ($\overline{X}$ = 4.67)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผลจากการสอบถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีความต้องการต่อการให้บริการของชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 พบว่า พนักงานให้บริการควรเข้มงวดเรื่องสุขอนามัยและความปลอดภัย ตรวจวัดอุณหภูมินักท่องเที่ยวและให้สวมใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลา จำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว โดยจัดให้มีการเว้นระยะห่างของนักท่องเที่ยว มีบริการจุดล้างมือหรือมีเจลแอลกอฮอล์ล้างมือให้บริการในทุกจุด มีการตรวจ ATK พนักงานก่อนให้บริการ มีการประชาสัมพันธ์มาตรการควบคุมที่เป็นระบบ และเป็นมาตรฐานตามหลักการรักษาความปลอดภัยภายใต้สถานการณ์โควิด-19 เพื่อสร้างความเชื่อมั่น และความปลอดภัยให้แก่ผู้รับบริการ และควรมีระบบรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวมีสัญญาณเตือนภัยธรรมชาติที่พร้อมใช้งานหรือได้รับการบำรุงรักษาอยู่สม่ำเสมอ

จากผลการศึกษาพฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ที่ยังคงมีการแพร่ระบาดอยู่ในประเทศไทยอาจจะน้อยหรือมากขึ้นอยู่กับการปฏิบัติตามมาตรฐานสุขอนามัยความปลอดภัย และความมีวินัยต่อตนเองของนักท่องเที่ยวรวมทั้งผู้ประกอบการท่องเที่ยว โดยร่วมกันตระหนักและให้ความสำคัญเพื่อขับเคลื่อนชุมชนท่องเที่ยวให้สามารถเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ปลอดภัยพร้อมต้อนรับและดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้มาเยือนด้วยความสบายใจที่เป็นไปตามความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการให้บริการของชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูลอย่างแท้จริง ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการให้บริการของชุมชนท่องเที่ยว
ในพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยพฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ผู้วิจัยมีข้อค้นพบจากผลการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การแพร่ระบาดของเชื้อโรคไวรัสโคโรน่า 2019 หรือโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้คนในโลกและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวก่อให้เกิดการท่องเที่ยววิถีใหม่ New Normal เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เกิดในยุคโควิด-19 ที่เน้นเรื่องสุขภาพอนามัยของนักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการท่องเที่ยว โดยเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิตใหม่แตกต่างจากอดีตจนเป็นแนวทางการปฏิบัติของผู้คนในสังคมอย่างเป็นปกติในปัจจุบัน การท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นจึงเน้นเรื่องของความสะอาดปลอดภัยมาเป็นอันดับหนึ่ง ฝึกให้กินร้อน เน้นใช้ช้อนของตัวเอง หรือ ช้อนกลาง ล้างมือบ่อย ๆ เว้นระยะห่าง (Social Distancing) สร้างมาตรฐานความสะอาดและสุขอนามัยของแหล่งท่องเที่ยวในเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ หรือแหล่งท่องเที่ยวชุมชน มีการปรับตัวที่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของ กรมการท่องเที่ยว.

(2563 : 3-5) ในการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว ตรวจวัดอุณหภูมิก่อนเข้าใช้บริการ สวมใส่หน้ากากอนามัย จัดให้มีสบู่ล้างมือหรือเจลแอลกอฮอล์ไว้บริการอย่างเพียงพอ จัดให้มีถังขยะที่มีฝาปิดมิดชิด และมีมาตรการติดตามข้อมูลของผู้มาใช้บริการลงทะเบียนก่อนเข้า-ออกสถานที่ท่องเที่ยว ทั้งนี้การฟื้นตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจำเป็นต้องอาศัยภาครัฐและภาคเอกชนให้การสนับสนุน สอดคล้องกับ Maromko S, Domingo R. S., Malgorzata P.R. (2021 : 1-14) ที่ศึกษาผลกระทบของโควิด-19 ต่อการเดินทางและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวใน 185 ประเทศภาคการท่องเที่ยวได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ต้องใช้เวลาในการฟื้นฟูและจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อเสริมความมั่นใจในการดำเนินการท่องเที่ยวให้ฟื้นตัวกลับมา

2. พฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมโดยเห็นได้จากลักษณะการเดินทางและยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางเน้นการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคลเพิ่มขึ้นและเดินทางเป็นกลุ่มขนาดเล็กคนในครอบครัวหรือญาติพี่น้องและนิยมเดินทางในระยะใกล้ใช้เวลาในการท่องเที่ยวประมาณ 2-3 วัน สอดคล้องกับ บริสุทธิ์ แสนคำ (2564 : 144-151) ที่พบว่า การแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้มีผู้ติดเชื้อจำนวนมากทั่วโลก ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทย ทำให้พฤติกรรมนักท่องเที่ยว จะเปลี่ยนแปลงไปใน 3 รูปแบบ คือ 1) เลือกการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศเป็นอันดับแรก 2) เน้นการเดินทางในระยะใกล้มากขึ้นโดยสามารถเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล และ 3) เน้นการเดินทางในสถานทีท่องเที่ยวที่เป็น Unseen ผู้คนไม่พลุกพล่าน นักท่องเที่ยวจะมุ่งเน้นความปลอดภัยเป็นปัจจัยสำคัญในการเดินทางท่องเที่ยว

3. ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 พบว่า นักท่องเที่ยวยังโหยหาการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อเป็นการพักผ่อนลดความเครียดจากการทำงานหรือปัญหาต่าง ๆ การได้ออกไปสัมผัสอากาศบริสุทธิ์หรือแหล่งธรรมชาติเปรียบเสมือนการบำบัดร่างกายเติมพลังให้กับชีวิต ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นจากวิกฤติการแพร่ระบาดของโควิด-19 โดยนักท่องเที่ยวมีความต้องการให้ชุมชนท่องเที่ยวการจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยในเขตพื้นที่หรือมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย จัดให้มีจุดตรวจวัดอุณหภูมิสม่ำเสมอและปฏิบัติกับทุกคน ประเมินความเสี่ยงนักท่องเที่ยวผู้ใช้บริการมีจุดล้างมือพร้อมสบู่หรือเจลแอลกอฮอร์สำหรับล้างมือไว้บริการอย่างเพียงพอ สอดคล้องกับ ศุศราภรณ์ แต่งตั้งลำ และ อริยา พงษ์พานิช (2564) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเดินทางมากที่สุดคือความปลอดภัยและสุขอนามัย อาจเนื่องมากจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19

อีกทั้งคำนึงถึง พนักงานให้บริการมีการแต่งตัวมิดชิด ใส่หน้ากาอนามัย และมีการตรวจวัดอุณภูมิร่างกาย มีเจลล้างมือให้บริการ นับเป็นปัจจัยใหม่ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดมาก่อนว่าพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในปัจจุบันให้ความสำคัญทางด้านนี้โดยสอดคล้องไปกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน นอกจากนั้นชุมชน

ท่องเที่ยวควรสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวและตอบสนองความต้องการทางด้าน การพัฒนาโครงสร้าง ถนนหนทางการเข้าถึงชุมชน การต้อนรับด้วยความเป็นมิตรไมตรี นำเสนอความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นผ่าน การตกแต่งสถานที่หรืออุปกรณ์ที่ให้บริการ สอดคล้องกับ อุทิศ สังขรัตน์ และ ธเนศ ทวีบุรุษ (2558 : 46-54) คือ การนำเสนออัตลักษณ์วิถีถิ่นของคนในชุมชนภาคใต้มีความโดดเด่นด้วยภาษา วัฒนธรรม ที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ ส่วนทางด้านการจัดการด้านแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมท่องเที่ยว ที่พัก อาหาร สินค้าที่ระลึก และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ควรคำนึงถึงความสะอาด ความปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ เน้นการทำความสะอาดในทุกพื้นที่ที่นักท่องเที่ยวเข้าใช้บริการอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ พรหมภัสสร ชุณหบุญญทิพย์ (2560 : 47-62) ที่พบว่า ความสะอาดเป็นปัจจัยที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ และการมีกิจกรรมการท่องเที่ยวจะช่วยดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวได้ ดังนั้นหากชุมชนท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจและทราบถึงพฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยวภายใต้สถานการณ์โควิด-19 จะช่วยสร้างความประทับใจให้กลับมาใช้บริการซ้ำส่งผลต่อให้ชุมชนท่องเที่ยวเกิดความยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1.1 การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรน่า 2019 ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีการเดินทางและรูปแบบการท่องเที่ยวโดยเน้นการเดินทางเป็นส่วนตัวมากขึ้น นักท่องเที่ยวไม่นิยมเดินทางไปในสถานที่ท่องเที่ยวที่แออัดผู้คนพลุกพล่าน แต่จะให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติโดยเฉพาะชุมชนท่องเที่ยว

1.2 ชุมชนท่องเที่ยวจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับต้อนรับนักท่องเที่ยววิถีใหม่ เข้าใจความต้องการของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเพื่อจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวและการบริการให้ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงและคำนึงถึงสุขอนามัยความปลอดภัย ปรับปรุงรูปแบบการให้บริการที่มีมาตรฐานเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล

1.3 หน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องให้การสนับสนุนด้านองค์ความรู้ให้กับชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล หรือสนับสนุนในด้านปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว ส่วนทางด้านภาคเอกชนหรือผู้ประกอบการควรสร้างความร่วมมือกับชุมชนท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมซึ่งกันและกันโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนชุมชนไปสู่ความยั่งยืนที่แท้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิเคราะห์องค์ประกอบสำคัญที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูลทั้งภายใต้สถานการณ์โควิด-19 และหลังสถานการณ์โควิด-19 เพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของชุมชน

2.2 ควรมีการกำหนดรูปแบบการให้บริการนักท่องเที่ยวของชุมชนท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูลเพื่อสร้างมาตรฐานการรับรู้แนวทางเดียวกันเมื่อเกิดสถานการณ์เกี่ยวกับโรคอุบัติใหม่

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัย (กองทุนวิจัยคณะศิลปศาสตร์) ประจำปี 2565

เอกสารอ้างอิง

กรมการท่องเที่ยว. (2564). เที่ยวอย่างไรให้ปลอดภัยต่อสุขภาพ ในยุคโควิด 19. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/int_protection/int_protection_ 070164.pdf

กรมการท่องเที่ยว. (2563). คู่มือการปฏิบัติตามมาตรการผ่อนปรนกิจการและกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรสโคโรน่า 2019 (COVID-19). *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 22 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: https://www.thailandsha.com/file/COVID-19_th.pdf

กรมควบคุมโรค. (2563). เที่ยวอย่างไรให้ปลอดภัยต่อสุขภาพ ในยุคโควิด-19. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 31 พฤษภาคม 2565. แหล่งที่มา: https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/int_protection/int_protection_070164.pdf

บริสุทธิ์ แสนคำ. (2564). พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยหลังสถานการณ์โควิด 19. *วารสารศิลปศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการ*. 4 (1), 144-151.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2557). *พฤติกรรมนักท่องเที่ยว.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: เฟิร์นข้าหลวง พริ้นติ้งแอนด์พับลิซชิ่ง

พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัตย์. (2556). *การท่องเที่ยวชุมชน.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พริ้นติ้งเฮ้าส์.

พรหมภัสสร ชุณหบุญญทิพย์. (2560). การท่องเที่ยวชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมพื้นที่ชุ่มน้ำหนองไชยวาน บ้านดอนแดง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม. *วารสารวิชาการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ*. 13 (2), 47-62.

วัฒนา สุนทรธัย. (2551). *การวิเคราะห์เครื่องมือวิจัยและการวิเคราะห์ข้อสอบ.* กรุงเทพมหานคร: วิทยพัฒน.

ศศิชา หมดมลทิล. (2562). *การท่องเที่ยวโดยชุมชนวิถีสู่ความยั่งยืน.* หน่วยวิเคราะห์เศรษฐกิจฐานราก ส่วนเศรษฐกิจฐานราก. ศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน

ศิริพงศ์ พฤทธิพันธุ์. (2553). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับธุรกิจ.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: ฮาซันพริ้นติ้ง.

ศุศราภรณ์ แต่งตั้งลำ และ อริยา พงษ์พานิช. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกการเดินทางท่องเที่ยวไทยปรกติใหม่. *วารสารสหวิทยาการมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์.* 4 (1), *12-24.*

สุนันทนา ทวีผล. (2550). *ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการด้านให้คำปรึกษาแนะนำปัญหาด้านกฎหมายของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย 3 (สคช.).* ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

อุทิศ สังขรัตน์ และ ธเนศ ทวีบุรุษ. (2558). *การจัดการท่องเที่ยวตามอัตลักษณ์และวิถีชุมชนในเขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศพื้นที่ภาคใต้.* รายงานวิจัยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

Maromko S, Domingo R. S., Malgorzata P.R. (2021). Impact of COVID-19 on the travel and tourism industry. *Technological Forecasting & Social Change*. 163 (2021), 1-14.

Perreault, W. D., Dorden, D.K. and Dorden, W.R. (1979). A Psychological Classification of Vacation Life-styles. *Journal of Leisure Research.* 9, 208-224.

Regina Scheyvens. (2013). *Tourism and Poverty.* New York.

การพัฒนาและยกระดับแพลตฟอร์มเพื่อขจัดความยากจนและสร้างโอกาสทางสังคม จังหวัดร้อยเอ็ด

Poverty Alleviation and Increasing the Chances of Social Mobility : Roi Et Province

ศรีสุนันท์ ประเสริฐสังข์, เกรียงไกร กันแก้ว,
เจษฎ์บดินทร์ จิตต์โศภิตานนท์, วรฉัตร วริวรรณ,
ธิดารัตน์ สาระพล, เมตตา ฟองฤทธิ์, การุณา แก้วนิมิตร,
ประเสริฐ สุทธิประภา, วิชิต ถิรเดโชชัย และ พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

Srisunan Prasertsang, Kriangkrai Gunkaew,
Jetbordin Jitsopitanon, Warachart Wariwan,
Thidarat Saraphon, Mettar Fongrit, Karuna Kaewnimit,
Prasert Suttiprapa, Wichit Thiradechochai and Pongsawut Rachjun
Roi Et Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, Email: seat007@outlook.com

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อพัฒนาและยกระดับแพลตฟอร์มขจัดความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำ (Provincial Poverty Alleviation Operating System : PPAOS) เพิ่มโอกาสของการเข้าถึงพัฒนาอาชีพ การศึกษาเรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำได้อย่างตรงจุดและเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ ระบบ PPAOS และ แบบสอบถามระบบข้อมูลครัวเรือนยากจนระดับพื้นที่ของหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย 1 กลุ่ม คือ ครัวเรือนเป้าหมายตามฐานข้อมูล TP MAP ปีพ.ศ.2566 จำนวน 3,456 ครัวเรือน ในพื้นที่เป้าหมายหลัก จำนวน 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเกษตรวิสัย อำเภอโพธิ์ชัย อำเภอจังหาร อำเภอธวัชบุรี อำเภอปทุมรัตต์ อำเภอสุวรรณภูมิ และ อำเภอโพนทราย พื้นที่เป้าหมายรองเป็นอำเภออื่นในจังหวัดร้อยเอ็ด นอกเหนือจาก 7 อำเภอเป้าหมายหลัก โดยมีกระบวนการรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการปฏิบัติการ การปรับปรุงแผนการทำงานให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และสถานการณ์ รวมทั้งการวิเคราะห์ผลย้อนกลับ

* วันที่รับบทความ : 21 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 27 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 29 พฤษภาคม 2567
Received: May 21 2027; Revised: May 27 2024; Accepted: May 28 2024

ผลการศึกษาประเด็นพัฒนาและยกระดับแพลตฟอร์มขจัดความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำ พบว่าการสร้างแพลตฟอร์มขจัดความยากจนของประเทศ (National Platform to End Poverty) สำหรับแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างเบ็ดเสร็จและแม่นยำ โดยใช้วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่ประกอบด้วย ระบบค้นหาสอบทานข้อมูลครัวเรือนยากจน ระบบข้อมูลครัวเรือนยากจนระดับพื้นที่ (PPPConnext) ระบบส่งต่อความช่วยเหลือคลังนวัตกรรมแก้จน และระบบติดตามประเมินผล ซึ่งทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูล ระบุคนจนเป้าหมาย และออกแบบการช่วยเหลือคนจนได้อย่างเบ็ดเสร็จ แม่นยำ สอดคล้อง และเหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ในจังหวัดร้อยเอ็ด

คำสำคัญ : การพัฒนา; แพลตฟอร์ม; ความยากจน; โอกาสทางสังคม

Abstract

The objectives of this research are : 1. To develop and upgrade a comprehensive and accurate poverty alleviation platform (Provincial Poverty Alleviation Operating System : PPAOS), increasing opportunities for access to career development. Education and learning about technology and innovation To solve the problems of poverty and inequality in a precise and appropriate manner to the local context. It is an action research. The research tools include the PPAOS system and the poor household information system questionnaire at the administrative unit's area level. and manage area development funds There is 1 target group : Target households according to the TP MAP database in 2023 total 3,456 households in the main target area of 7 districts, including Kaset Wisai District, Pho Chai District, Changhan District, Thawatchaburi District, Pathumrat District, Suvarnabhumi District and Phon Sai District, secondary target areas are other districts in Roi Et Province, apart from the 7 main target districts. There is a detailed process involved in planning. Operation Improving the work planTo be consistent with the area and situation including analysis of feedback results.

Results of the study on the issue of developing and upgrading a comprehensive and accurate poverty eradication platform. It was found that creating a national platform to end poverty (National Platform to End Poverty) for solving poverty problems in a complete and accurate manner. using science Research and innovation That consists of a system for searching and reviewing information on poor households. Area-level poor household information system (PPPConnext), assistance referral system, innovative poverty alleviation treasury and monitoring and evaluation system which allows access to information Identify the target poor people and design assistance to the poor in a complete, accurate, consistent, and appropriate manner to the context of each area in Roi Et Province.

Keywords : Development; Platform; Poverty; Social Opportunities

บทนำ

โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำ กรณีศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ปี พ.ศ. 2565 มีเป้าหมายในการค้นหาและจัดเก็บข้อมูลครัวเรือนยากจน 14 อำเภอ ในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้ฐานข้อมูล TPMAP ปี พ.ศ. 2565 จำนวน 3,868 ครัวเรือน และได้การสอบทานคนจนและครัวเรือนยากจนเป้าหมายเพื่อนำคนจนจริงเข้าสู่ระบบฐานข้อมูล และจำแนก (Classify) คนจนไม่จริงออกจากระบบฐานข้อมูล (Add on and Exit) การดำเนินการสอบทานและส่งต่อครัวเรือนยากจนอำเภอเกษตรวิสัยซึ่งเป็นอำเภอเป้าหมายแก้จนทั้งอำเภอ คณะผู้วิจัยได้จัด Forum ในระดับพื้นที่และระดับอำเภอโดยได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากนายอำเภอและหน่วยงานระดับอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านร่วมประชุม และยืนยันข้อมูลครัวเรือนยากจน นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่นำร่อง 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลเมืองบัว ตำบลทุ่งทอง และตำบลกู่กาสิงห์ เหตุผลที่เลือก 3 ตำบล นำร่องนั้น เนื่องจากมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง มีทุนกายภาพที่หมาะสม มีพื้นที่สาธารณะพร้อมให้ครัวเรือนยากจนได้ประกอบอาชีพ คณะผู้วิจัยได้ทำเครื่องมือเพิ่มเติมเพื่อวิเคราะห์เชิงลึกครัวเรือนยากจนเข้าสู่โมเดลแก้จนด้วยการปลูกผักและสมุนไพร จำนวน 179 ครัวเรือน และได้จัดกลุ่มแยกบริบทของความยากจนและความต้องการออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มบ้านทรุดโทรมต้องการความช่วยเหลือเร่งด่วน 2) กลุ่มผู้พิการและเจ็บป่วยเรื้อรัง 3) กลุ่มทักษะอาชีพที่ต้องการเสริม 4) กลุ่มสวัสดิการ และ 5) กลุ่มความจำเป็นอื่น ๆ เพื่อนำสู่กระบวนการส่งต่อหน่วยงานภารกิจต่อไป นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สอบทานและคัดกรองครัวเรือนยากจนอำเภอเมืองซึ่งเป็นอำเภอนำร่องปลูกสมุนไพรในพื้นที่ 2 ตำบลคือ 1) ตำบลแคนใหญ่ และ 2) ตำบลสีแก้ว เนื่องจากทั้ง 2 ตำบลนั้นมีบริบทอันเหมาะสมทั้งในด้านพื้นที่ทำการเกษตรและด้านแหล่งน้ำที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร โดยการส่งต่อเข้าโมเดลแก้จนจำนวน 55 ครัวเรือน ทั้งยังได้ส่งต่อครัวเรือนยากจนไปยังหน่วยงานภารกิจคือ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอ.ช) และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.จ)

การดำเนินงานในภาพรวมของโครงการปี พ.ศ. 2565 ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม และในปีพ.ศ. 2565 ได้เกิดภาคีเครือข่ายขับเคลื่อนผ่านบริษัทเอกชน วิสาหกิจชุมชน ซึ่งเป็นห่วงโซ่เชื่อมโยงให้การดำเนินงานทั้งการค้นหาสอบทาน และการทำโมเดลแก้จน เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น บริษัทหมอยาไทย 101จำกัด เมืองบัวการ์เด้นบริษัทประชารัฐรักสามัคคี สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจจังหวัดร้อยเอ็ด สมาพันธ์ SMEs แห่งประเทศไทย วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดร้อยเอ็ด สมาคม SME จังหวัดร้อยเอ็ดที่ช่วยวิเคราะห์ศักยภาพทุนและเทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงให้เกิดการเสริมหนุนศักยภาพของครัวเรือนยากจนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นจังหวัดที่มีความเข้มแข็งและโดดเด่นของกลไกความร่วมมือในการขจัดความยากจนครอบคลุมภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง มีความพร้อมในการทำงานร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกในระดับพื้นที่และระดับประเทศ มีความพร้อมด้านระบบข้อมูลหรือมีความมุ่งมั่นในการจัดทำฐานข้อมูลสำหรับวางแผนแก้ไขปัญหาความยากจนของหน่วยงานและภาคีในพื้นที่ มีทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ที่สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาความยากจน รวมถึงการมีศักยภาพเชิงพื้นที่ที่พร้อมสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมและยึดโยงครัวเรือนยากจนที่สามารถเป็นหน่วยดูดซับส่งเสริมในระดับพื้นที่จนถึงระดับจังหวัด ระดับประเทศ และ ระดับนานาชาติ เช่น กลุ่มผู้ประกอบการจิ้งหรีด กลุ่มผักปลอดภัย และกลุ่มข้าว โดยมีเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยสามารถแปรรูปสินค้าและบริการให้มีความทันสมัยตามความต้องการของตลาด ทั้งยังมีสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีการสอนและการทำวิจัยทั้งด้านสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ รวมถึงมีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2566 จังหวัดร้อยเอ็ด จึงเป็นพื้นที่ตัวแทนกลุ่มจังหวัดหรือภูมิภาคในการเป็นหน่วยขับเคลื่อนพื้นที่วิจัยเชิงยุทธศาสตร์เพื่อขจัดความยากจนและสร้างโอกาสทางสังคม (Strategic Research Area For Poverty Alleviation and Social Mobility : SRA) โดยมีเป้าหมายหลักในการดำเนินงานคือขจัดความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำด้วยการลดช่องว่างของการเข้าถึงโอกาสด้านการพัฒนาอาชีพ การศึกษาเรียนรู้ และเทคโนโลยีอย่างเท่าเทียมตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้วยการใช้ผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อพัฒนาและยกระดับแพลตฟอร์มขจัดความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำ (Provincial Poverty Alleviation Operating System : PPAOS) เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการพัฒนาอาชีพ การศึกษาเรียนรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำได้อย่างตรงจุดและเหมาะสมกับบริบท โดยใช้วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่ประกอบด้วย ระบบค้นหา สอบทานข้อมูลครัวเรือนยากจน ระบบข้อมูลครัวเรือนยากจนระดับพื้นที่ (PPPConnext) ระบบส่งต่อความช่วยเหลือ คลังนวัตกรรมแก้จน และระบบติดตามประเมินผล ซึ่งทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูล ระบุคนจนเป้าหมายและออกแบบการช่วยเหลือคนจนได้อย่างเบ็ดเสร็จ แม่นยำ สอดคล้อง และเหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่

ปีพ.ศ. 2566 มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดได้ขยายพื้นที่ดำเนินโครงการจากปี พ.ศ. 2565 ให้ครอบคลุมเป้าหมายการดำเนินกิจกรรม ได้แก่ 1) อำเภอเกษตรวิสัย (ขยายพื้นที่เดิม) 2) อำเภอโพธิ์ชัย 3) อำเภอปทุมรัตต์ 4) อำเภอสุวรรณภูมิ 5) อำเภอโพนทราย 6) อำเภอจังหาร 7) อำเภอธวัชบุรี 8) อำเภอโพนทอง 9) อำเภอศรีสมเด็จ และ 10) อำเภอเมือง (ติดตามป้อนกลับการพัฒนาอาชีพ ปี พ.ศ. 2565) ซึ่งมีครัวเรือนยากจนตามข้อมูล PPPConnext จำนวน 3,456 ครัวเรือน นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยยังได้เพิ่มการสอบทานครัวเรือนยากจนอำเภอที่เหลือให้ครอบคลุมทั้งจังหวัด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันในการเชื่อมโยงพื้นที่

และการวางแผนการดำเนินการแก้จนในปีถัดไป โดยคณะผู้วิจัยมีกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้คือ 1) สร้างความเข้าใจกระบวนการดำเนินโครงการวิจัยและกำหนดเป้าหมายพื้นที่และความสำเร็จร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย 2) การวางแผนพัฒนาระบบการค้นหา สอบทานข้อมูลครัวเรือนยากจน ระบบข้อมูลครัวเรือนยากจนระดับพื้นที่ และระบบส่งต่อความช่วยเหลือหน่วยงานภารกิจและการพัฒนาอาชีพ การติดตามประเมินผลได้อย่างเบ็ดเสร็จและแม่นยำสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทแต่ละพื้นที่ 3) การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ (DSS) ที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความยากจน และ 4) การพัฒนายุทธศาสตร์การขจัดความยากจนระดับจังหวัดด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาคีเครือข่าย เพื่อให้การดำเนินงาน ปี พ.ศ. 2566 บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ คณะผู้วิจัยได้เริ่มดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ด้านการวางแผนวิเคราะห์บริบทครัวเรือนยากจน บริบทพื้นที่ ศักยภาพหนุนเสริมที่จะช่วยให้เกิดความสำเร็จและมีผลลัพธ์ความสำเร็จตามเป้าหมายด้วยการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม จนทำให้สามารถกำหนดพื้นที่เป้าหมายในกรอบการทำงาน 1 ใน 3 อำเภอของจังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้เกณฑ์การแบ่งโซนพื้นที่เพื่อให้สามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาและศักยภาพที่ชัดเจนนำไปสู่การวางแผนพัฒนากิจกรรมเชิงปฏิบัติการแก้จน (โมเดลแก้จน) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ กลุ่มโซนพื้นที่สูงคืออำเภอโพธิ์ชัย โซนพื้นที่ลุ่มน้ำชีคืออำเภอจังหาร อำเภอธวัชบุรี และ อำเภอเมืองร้อยเอ็ด (ติดตามป้อนกลับข้อมูล) และโซนพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้คืออำเภอปทุมรัตต์ อำเภอเกษตรวิสัย (ขยายตำบลเพิ่มจากปี พ.ศ. 2565) อำเภอสุวรรณภูมิ และอำเภอโพนทราย โดยใช้โมเดลขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกันคือ “เกษตรพามี สุขภาพดีพาอยู่”

เป้าหมายสำคัญที่เป็นผลสำเร็จจากการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยมุ่งหวังให้เกิดกลไกความร่วมมือเพื่อขจัดปัญหาความยากจนระดับจังหวัดที่มีการสร้างเป้าหมายร่วมกัน เพื่อเพิ่มโอกาสและลดช่องว่างของการเข้าถึงการพัฒนาอาชีพ การศึกษาเรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตคนจนในชนบทด้วยองค์ความรู้ วิจัย และนวัตกรรม แก้ไขปัญหาความยากจน และความเหลื่อมล้ำได้อย่างตรงจุดและเหมาะสมกับบริบท รวมทั้งแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีและสังคมที่เป็นธรรมในระยะยาว โดยการสร้างนักบริหารจัดการเชิงพื้นที่มีแนวคิดและทักษะการขับเคลื่อนขจัดความยากจนระดับจังหวัดอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีมหาวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และปฏิบัติการแก้ไขปัญหาความยากจนระดับจังหวัดให้เสร็จสมบูรณ์ในปีพ.ศ. 2570

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาและยกระดับแพลตฟอร์มขจัดความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำ (Provincial Poverty Alleviation Operating System : PPAOS) เพิ่มโอกาสของการเข้าถึงพัฒนาอาชีพ การศึกษาเรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำได้อย่างตรงจุดและเหมาะสมกับบริบทพื้นที่

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

1.1 พื้นที่เป้าหมาย เป็นพื้นที่เป้าหมายหลัก จำนวน 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเกษตรวิสัย อำเภอโพธิ์ชัย อำเภอจังหาร อำเภอธวัชบุรี อำเภอปทุมรัตต์ อำเภอสุวรรณภูมิ และ อำเภอโพนทราย พื้นที่เป้าหมายรอง เป็นอำเภออื่นในจังหวัดร้อยเอ็ด นอกเหนือจาก 7 อำเภอเป้าหมายหลัก

1.2 ครัวเรือนเป้าหมายตามฐานข้อมูล TPMAP ปี พ.ศ.2566 จำนวน 3,456 ครัวเรือน

1.3 ครัวเรือนชี้เป้าจากผู้นำชุมชน (อาจอยู่นอกฐานข้อมูล TPMAP ปี พ.ศ.2566)

1.4 องค์กรหน่วยงานภาคีเครือข่ายและที่เกี่ยวข้อง

2. เครื่องมือวิจัย

2.1 ระบบ PPAOS

2.2 แบบสอบถามระบบข้อมูลครัวเรือนยากจนระดับพื้นที่ของหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ บพท. (แบบสอบทานครัวเรือนยากจน) โดยมีโครงสร้างข้อคำถาม โดยสรุป ได้แก่

1) ข้อมูลพื้นฐานครัวเรือน

2) ส่วนที่ 1 ข้อมูลสมาชิกในครัวเรือน (ทุนมนุษย์)

3) ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านกายภาพและสาธารณูปโภค สาธารณูปการ (ทุนกายภาพ)

4) ส่วนที่ 3 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ (ทุนการเงิน)

5) ส่วนที่ 4 ทรัพยากรธรรมชาติ และภัยพิบัติต่าง ๆ (ทุนทรัพยากรธรรมชาติ)

6) ส่วนที่ 5 การเกื้อกูลและระบบรองรับทางสังคม (ทุนทางสังคม)

7) ส่วนที่ 6 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

3. วิธีการดำเนินงาน

การพัฒนาและยกระดับแพลตฟอร์ม PPAOS มีขั้นตอนการดำเนินงานและกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

3.1 สร้างความเข้าใจในกระบวนการดำเนินโครงการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.2 การค้นหาและสอบทานข้อมูลครัวเรือนยากจนและการส่งต่อครัวเรือนยากจน

3.3 สอบทานคนจนและครัวเรือนยากจนเป้าหมาย เพื่อนำคนจนจริงเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลและจำแนก (Classify) คนจนไม่จริงออกจากระบบฐานข้อมูล (Add on and Exit)

3.4 วิเคราะห์ฐานทุน บริบทและศักยภาพครัวเรือนยากจนเพื่อนำเข้าสู่กระบวนการส่งต่อความช่วยเหลือ ดังนี้

3.5 พัฒนาระบบการส่งต่อข้อมูลครัวเรือนยากจนกับกลไกความร่วมมือแก้ไขปัญหาความยากจนโดยการจัด Poverty Forum ทั้งในระดับตำบล อำเภอและจังหวัด โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาคีเครือข่าย

3.6 สร้างการยอมรับและใช้ประโยชน์ สร้างเป้าหมายร่วมของข้อมูล (Ownership) เพื่อเป็นระบบข้อมูลในการแก้ไขปัญหาความยากจนระดับจังหวัด โดยการจัด Poverty Forum โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาคีเครือข่ายทั้งในระดับตำบล อำเภอ และ จังหวัด

3.7 พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ (DSS) ประกอบด้วยข้อมูลที่หลากหลาย จากระบบ PPAOS/PPPConnext/ TPMAP Logbook (พช.)/ThaiQM (ปกครองจังหวัด) ฐานข้อมูล ววน. ฐานข้อมูล กสศ. ฐานข้อมูล สสว. ฐานข้อมูล อบต. ฐานข้อมูล SMEs และ Innovation Library ข้อมูลจาก App Tech ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ฐานข้อมูลการปฏิบัติการแก้จน (Operation Model) ที่มีการเชื่อมโยง SME การท่องเที่ยว และเกษตรกรรม และยุทธศาสตร์จังหวัด

3.8 พัฒนาและยกระดับระบบข้อมูลครัวเรือนยากจนระดับพื้นที่ (PPPConnext) ให้เป็นระบบข้อมูลกลางของจังหวัด (Thai People Map ระดับจังหวัด) ที่ใช้ร่วมกัน

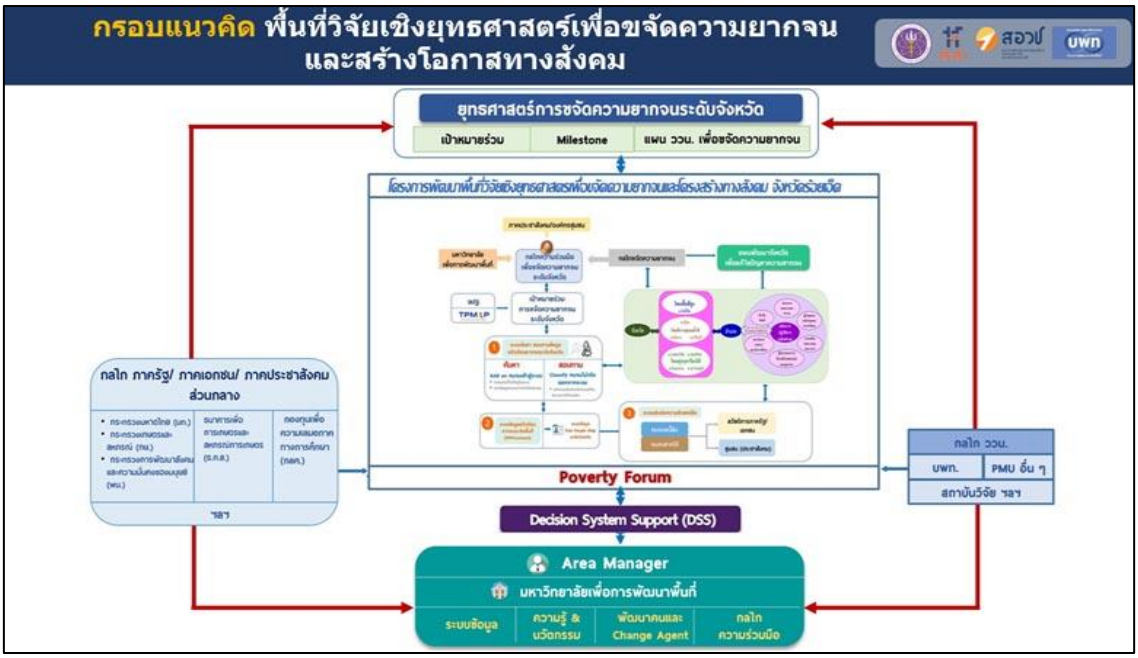
3.9 สร้างระบบข้อมูลย้อนกลับ (Feedback Loop) เพื่อติดตามผลการช่วยเหลือและนำคนจนที่ได้รับการช่วยเหลือแล้วออกจากระบบ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้นำแนวทางการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เป็นหลัก กล่าวคือ มีกระบวนการรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การปฏิบัติการ การปรับปรุงแผน การทำงานให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และสถานการณ์ รวมทั้งการวิเคราะห์ผลย้อนกลับ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาและยกระดับแพลตฟอร์มเพื่อขจัดความยากจนและสร้างโอกาสทางสังคม จังหวัดร้อยเอ็ด” ผู้วิจัยได้พัฒนากรอบแนวคิดการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์เพื่อขจัดความยากจนและสร้างโอกาสทางสังคมด้วยกลไกความร่วมมือจากหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมหรือองค์กรชุมชน ในการค้นหาสอบทานครัวเรือนยากจนที่ถูกต้องและแม่นยำ การวิเคราะห์ฐานทุนดำรงชีพ 5 ด้าน เพื่อนำมาสู่การส่งต่อความช่วยเหลือครัวเรือนยากจนไปยังหน่วยงานภาคีเครือข่าย ทั้งหน่วยงานภารกิจ แผนงานท้องถิ่น และการนำเข้าสู่แผนปฏิบัติการพัฒนาอาชีพ (โมเดลแก้จน) ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ทั้ง 3 โซน ได้แก่ 1) โซนพื้นที่สูง 2) โซนที่ราบลุ่มแม่น้ำชี และ 3) โซนทุ่งกุลาร้องไห้ โดยมีระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ (DSS) ที่มีประสิทธิภาพ และใช้ Poverty Forum เป็นกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ระดับจังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น ท้องที่ เช่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และสถาบันการศึกษาในพื้นที่จังหวัดร่วมบูรณาการการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย เกิดยุทธศาสตร์การขจัดความยากจนระดับจังหวัด ดังภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาและยกระดับแพลตฟอร์มเพื่อขจัดความยากจนและสร้างโอกาสทางสังคม จังหวัดร้อยเอ็ด” มีผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การสร้างแพลตฟอร์มขจัดความยากจนของประเทศ (National Platform to End Poverty) **สำหรับแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างเบ็ดเสร็จและแม่นยำ โดยใช้วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่ประกอบด้วย ระบบค้นหา สอบทานข้อมูลครัวเรือนยากจน ระบบข้อมูลครัวเรือนยากจนระดับพื้นที่** (PPPConnext) **ระบบส่งต่อความช่วยเหลือ คลังนวัตกรรมแก้จน และระบบติดตามประเมินผล ซึ่งทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูล ระบุคนจนเป้าหมาย และออกแบบการช่วยเหลือคนจนได้อย่างเบ็ดเสร็จ แม่นยำ สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่**

1.1 การค้นหา สอบทานครัวเรือนยากจนเป้าหมาย

คณะผู้วิจัยได้ค้นหาสอบทานครัวเรือนยากจน โดยอ้างอิงข้อมูลตาม TP MAP ในระบบ PPAOS ปี 2565 จาก 7 อำเภอ จำนวน 4,013 ครัวเรือน ซึ่งในระยะ 8 เดือนแรก คณะผู้วิจัยสามารถสอบทานข้อมูลครัวเรือนยากจนได้ทั้งสิ้น 1,557 ครัวเรือนจาก 7 อำเภอ ได้แก่ 1) อำเภอสุวรรณภูมิ จำนวน 475 ครัวเรือน 2) อำเภอปทุมรัตต์ จำนวน 242 ครัวเรือน 3) อำเภอโพนทราย จำนวน 32 ครัวเรือน 4) อำเภอจังหาร จำนวน 292 ครัวเรือน 5) อำเภอธวัชบุรี จำนวน 145 ครัวเรือน 6) อำเภอโพธิ์ชัย จำนวน 236 ครัวเรือน และ 7) อำเภอเกษตรวิสัย จำนวน 135 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 38.80 และได้สรุปข้อมูลที่จะทำการส่งต่อเพื่อแก้ไขปัญหา จำนวน 304 คน รายละเอียดดังตารางที่ 1 : แสดงข้อมูลการสอบทานครัวเรือนยากจนในพื้นที่ 7 และ ภาพที่ 3 : แสดงข้อมูลการส่งต่อครัวเรือนยากจนในพื้นที่ 7 อำเภอ

ตารางที่ 1 : แสดงข้อมูลการสอบทานครัวเรือนยากจน ในพื้นที่ 7 อำเภอ

ลำดับ	อำเภอ	ครัวเรือนทั้งหมด	จำนวนครัวเรือนที่สำรวจ	ครัวเรือนยากจน		จำนวนคน			ร้อยละ
				จนจริง	ไม่จนจริง	ตามทะเบียน	อยู่จริง	เสียชีวิต	
1	สุวรรณภูมิ	617	475	105	361	1,895	1,529	35	76.99
2	ปทุมรัตต์	499	242	48	194	1,116	1,098	17	48.49
3	โพนทราย	72	32	28	3	152	80	4	44.44
4	จังหาร	937	292	181	96	1,395	1,390	5	31.16
5	ธวัชบุรี	327	145	60	85	516	512	4	44.34
6	โพธิ์ชัย	417	236	53	183	245	242	3	56.59
7	เกษตรวิสัย	1,184	135	89	46	662	642	20	11.40
รวม		**4,053**	**1,557**	**564**	**968**	**5,981**	**5,493**	**88**	**38.42**

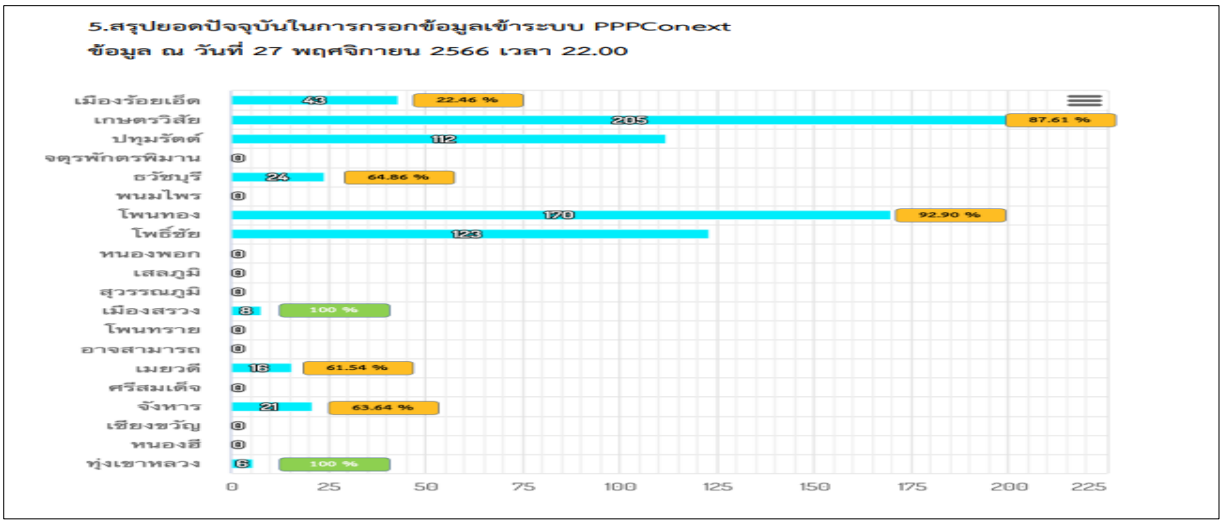
** อำเภอเกษตรวิสัย มีการสำรวจเพียง ตำบลเมืองบัว เพราะเป็นอำเภอที่ได้ดำเนินการสอบทานเสร็จ ในปีพ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565 อย่างต่อเนื่อง **

จากตารางที่ 1 พบว่า อำเภอที่จำนวนคนจนไม่จริง (Inclusion error) สูงที่สุดคือ ปทุมรัตต์ คิดเป็นร้อยละ 80.17 รองลงมาคือ อำเภอโพธิ์ชัย คิดเป็นร้อยละ 77.54 และ อำเภอสุวรรณภูมิ คิดเป็นร้อยละ 76.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 : แสดงข้อมูลการเก็บข้อมูลครัวเรือนยากจนตาม TPMAP ปี 66 เพิ่มเติม ใน 20 อำเภอ

อำเภอที่สำรวจ	ฐานข้อมูล TPMAP (2566)	จำนวนตำบลที่ลงชี้แจงแบบสอบถามแล้ว	แจกแบบสอบถามตามรายชื่อกลุ่มเป้าหมาย (ครัวเรือน)	แจกครัวเรือนตกสำรวจฐานข้อมูล TPMAP (Exclusion error)	รวมจำนวนแบบสอบถามที่แจกทั้งสิ้น	ตรวจสอบและเก็บแบบสอบถามคืนแล้ว	ร้อยละการเก็บแบบสอบถาม
ทุ่งเขาหลวง	5	3 จาก 3 ตำบล	5	1	6	6	100%
เมืองสรวง	8	4 จาก 4 ตำบล	5		5	5	100%
จังหาร	7	4 จาก 4 ตำบล	6	27	33	33	100%
เมืองร้อยเอ็ด	108	13 จาก 13 ตำบล	102	85	187	187	100%
เกษตรวิสัย	74	11 จาก 11 ตำบล	68	135	203	203	100%
ศรีสมเด็จ	10	4 จาก 4 ตำบล	10	0	10	10	100%
จตุ	4	3 จาก 3 ตำบล	4	0	4	1	25%
โพนทอง	43	8 จาก 13 ตำบล	27	0	27	0	
ธวัชบุรี	37	8 จาก 8 ตำบล	37	0	37	0	
โพธิ์ชัย	24	0	0	103	103	103	
ปทุมรัตต์	66	0	0	40	40	40	
สุวรรณภูมิ	16	6 จาก 7 ตำบล	15	29	44	0	
หนองพอก	83	6 จาก 9 ตำบล	67	5	72	0	
หนองฮี	5	3 จาก 3 ตำบล	5	1	6	0	
โพนทราย	10	3 จาก 3 ตำบล	10	0	5	0	
พนมไพร	10						
อาจสามารถ	17						
เชียงขวัญ	4						
เสลภูมิ	31	13 จาก 13 ตำบล	31	4	35	0	
รวม	**502**		**363**	**450**		**614**	

จากตารางที่ 2 พบว่า มีจำนวนครัวเรือนที่ต้องเก็บข้อมูลเพิ่มเติมทั้งสิ้น 502 ครัวเรือน อำเภอที่มีเก็บข้อมูลครบถ้วน จำนวน 6 อำเภอ คือ 1) อำเภอทุ่งเขาหลวง 2) อำเภอเมืองสรวง 3) อำเภอจังหาร 4) อำเภอเมืองร้อยเอ็ด 5) อำเภอเกษตรวิสัย และ 6) อำเภอศรีสมเด็จ ส่วนอีก 4 อำเภอที่เหลืออยู่ในระยะของการค้นหาและคีย์ข้อมูลลงในระบบ

ภาพที่ 2 : แสดงข้อมูลการค้นหา สอบทาน และคีย์ลงระบบ PPPConnext

คณะผู้วิจัยได้ค้นหาสอบทานครัวเรือนยากจน โดยอ้างอิงข้อมูลตาม TPMAP / ในระบบ PPPConnext ปีพ.ศ. 2566 จาก 20 อำเภอ จำนวน 1,919 ครัวเรือน แต่เมื่อตรวจสอบในระบบ พบว่าเป็นครัวเรือนที่มีข้อมูลในระบบแล้ว จำนวน 1,417 ครัวเรือน จำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพิ่มเติม 502 ครัวเรือน ซึ่งในระยะ 8 เดือนแรก และได้ดำเนินการเก็บข้อมูล และคีย์เข้าระบบแล้ว จำนวน 722 ครัวเรือน คณะผู้วิจัยสามารถสอบทานข้อมูลครัวเรือนยากจนได้ทั้งสิ้น 313 ครัวเรือน จาก 20 อำเภอ และได้ทำการลงพื้นที่ ค้นหาและสอบทานข้อมูลครัวเรือนยากจน 20 อำเภอ เพื่อส่งต่อความช่วยเหลือ ที่ประกอบไปด้วย กลุ่มเปราะบาง บ้านทรุดโทรม พื้นที่ทำกิน อาชีพ และทุนการศึกษา ได้ส่งต่อความช่วยเหลือ จำนวน 235 ราย และได้รับการช่วยเหลือแล้วจำนวน 7 ราย ส่วนรายที่ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือ อยู่ในขั้นตอนของการติดตามข้อมูลย้อนกลับ

1.2 กระบวนการส่งต่อและติดตามความช่วยเหลือ

ในการวางแผนการดำเนินงานในการช่วยเหลือส่งต่อครัวเรือนยากจน การวิจัยนี้ได้วางแผนการดำเนินการค้นหาข้อมูล สอบทานครัวเรือนยากจน และทำการส่งต่อไปยังหน่วยงานที่ทำการช่วยเหลือในพื้นที่ 20 อำเภอ มีผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ดังนี้

1) ลงพื้นที่ ค้นหาและสอบทานข้อมูลครัวเรือนยากจน 20 อำเภอ เพื่อส่งต่อความช่วยเหลือที่ประกอบไปด้วย กลุ่มเปราะบาง บ้านทรุดโทรม พื้นที่ทำกิน อาชีพ และทุนการศึกษา

2) ประสานหน่วยงานต่างๆเพื่อส่งต่อความช่วยเหลือจำนวน 428 ราย ดังนี้

2.1) ทุนการศึกษาส่งต่อให้หน่วยงานศึกษาธิการ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 17 ราย

2.2) บ้านทรุดโทรมส่งต่อให้หน่วยงาน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 130 ครัวเรือน

2.3) บ้านทรุดโทรมส่งต่อให้หน่วยงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 29 ครัวเรือน

2.4) กลุ่มเปราะบาง ส่งต่อให้หน่วยงาน พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 52 ราย

2.5) กลุ่มที่ขาดพื้นที่ทำกิน ส่งต่อไปให้พัฒนาชุมชนจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 11 ราย

2.6) กลุ่มพัฒนาอาชีพ ให้สหกรณ์การเกษตรอำเภอเกษตรวิสัย จำนวน 4 ราย

2.7) กลุ่มพัฒนาอาชีพ ส่งต่อให้โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (NIA) จำนวน 22 ราย

2.8) กลุ่มพัฒนาอาชีพ ทางแรงงานจังหวัดร้อยเอ็ด จัดสรรงบประมาณให้จัดหลักสูตรการอบรม 2 หลักสูตร คือ 1) หลักสูตรการสานตะกร้าจากหวายเทียม 2) หลักสูตรช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็กเพื่อการเกษตร โดยให้ทางโครงการวิจัย จัดหาคนจนจากครัวเรือนยากจนให้เข้าร่วมการอบรม หลักสูตรละ 20 คน

2.9) กลุ่มเปราะบาง ส่งต่อโครงการผ้าห่มป้องกันภัยหนาว ให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร้อยเอ็ด จำนวน 163 ครัวเรือน

โดยจำนวนการส่งต่อที่มากที่สุดได้แก่ กลุ่มเปราะบาง คิดเป็นร้อยละ 50.23 บ้านทรุดโทรม รองลงมาคือ ร้อยละ 37.15 การส่งต่อพื้นที่ทำกินและอาชีพ ร้อยละ 8.64 และน้อยที่สุดคือ ทุนการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 3.97

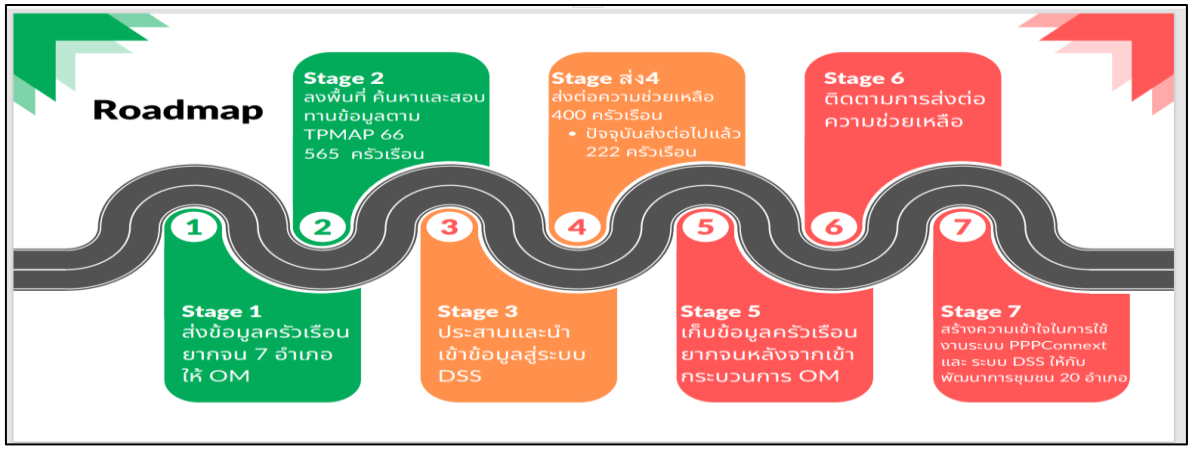
3) ติดตามการส่งต่อความช่วยเหลือ และได้รับการช่วยเหลือแล้วจำนวน 35 ราย ดังนี้

3.1) ทุนการศึกษา หน่วยงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด ให้การช่วยเหลือแล้ว 7 ราย โดยได้รับทุนจากสภาสมาคมสตรีแห่งชาติ ทุนละ 3,000 บาท

3.2) ส่งเสริมอาชีพ หน่วยงานสหกรณ์การเกษตรอำเภอเกษตรวิสัยให้การช่วยเหลือแล้ว 4 ราย โดยได้รับการพัฒนาอาชีพเพาะเมล็ดพันธุ์ข้าว

3.3) กลุ่มพัฒนาอาชีพ หน่วยงาน (NIA) ส่งเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ จำนวน 22 ราย

3.4) กลุ่มเปราะบาง สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร้อยเอ็ด ให้การช่วยเหลือเป็นผ้าอ้อม 1 ราย และรถวีลแชร์ 1 ราย

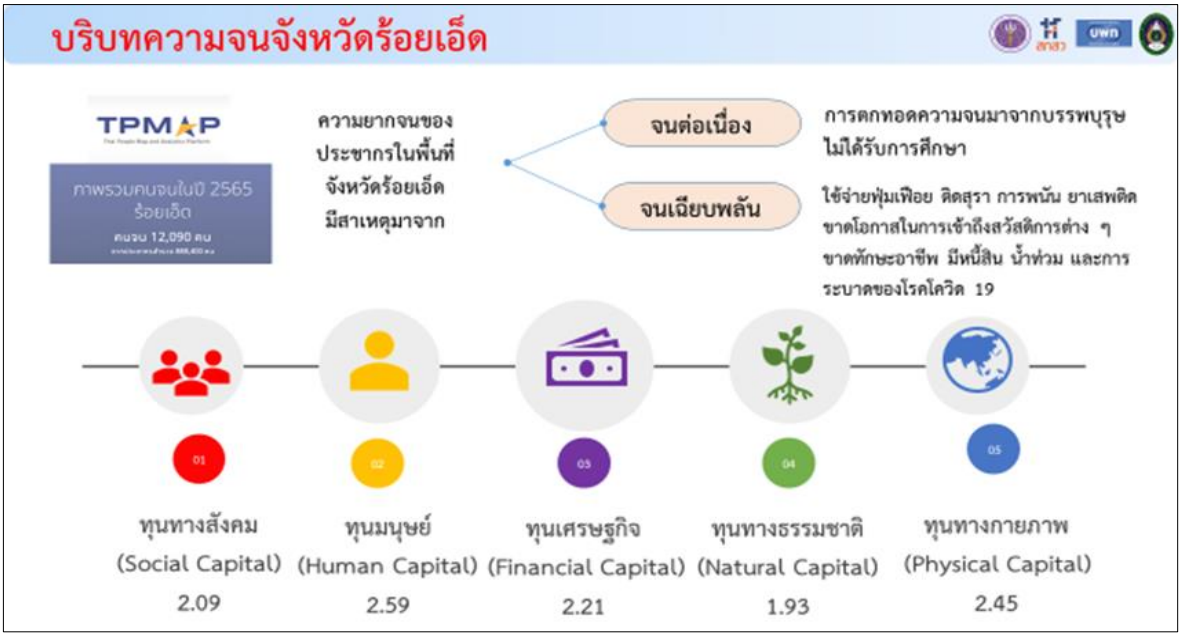
ภาพที่ 3 : แสดงกระบวนการทำงานในการค้นหา สอบทาน ส่งต่อ

ภาพที่ 4 : แสดงข้อมูลการส่งต่อความช่วยเหลือ

1.3 การวิเคราะห์ทุนดำรงชีพเพื่อการส่งต่อความช่วยเหลือ

การวิเคราะห์ทุนฐานดำรงชีพ 5 ด้าน วิเคราะห์จากบริบททุน 5 ด้าน โดยสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ที่ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์และสอบทาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพที่ 5 : บริบทความจนของจังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 3 : แสดงผลการวิเคราะห์ทุนฐานดำรงชีพ 5 ด้าน ใน 7 อำเภอ ของจังหวัดร้อยเอ็ด

	อำเภอ	ทุนมนุษย์	ทุนกายภาพ	ทุนเศรษฐกิจ	ทุนธรรมชาติ	ทุนทางสังคม
1	เกษตรวิสัย	2.60	2.46	2.34	1.88	2.19
2	โพธิ์ชัย	2.62	2.42	2.03	1.83	1.91
3	จังหาร	2.73	2.39	2.69	1.92	2.09
4	ธวัชบุรี	2.62	2.45	1.84	1.89	2.12
5	ปทุมรัตต์	2.51	2.41	2.03	1.90	2.49
6	สุวรรณภูมิ	2.49	2.46	1.85	1.93	2.01
7	โพนทราย	2.50	2.29	2.12	1.85	1.92

จากตารางที่ 3 การวิเคราะห์ทุนฐานดำรงชีพ 5 ด้าน ของจังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมค่าเฉลี่ย 2.45 อยู่ในระดับพออยู่ได้ เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สรุปได้ดังนี้

1. ทุนทรัพยากรมนุษย์ (Human Capital) ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวม 2.59 อยู่ในระดับพออยู่ได้
2. ทุนทางภายภาพ (Physical Capital) ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวม 2.45 อยู่ในระดับพออยู่ได้
3. ทุนเศรษฐกิจ (Financial Capital) ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวม 2.21 อยู่ในระดับพออยู่ได้
4. ทุนทางสังคม (Social Capital) ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวม 2.09 อยู่ในระดับพออยู่ได้
5. ทุนทางธรรมชาติ (Natural Capital) ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวม 1.93 อยู่ในระดับอยู่ลำบาก

จากการวิเคราะห์ทุนทั้ง 5 ด้านของครัวเรือนคนจนใน 7 อำเภอเป้าหมาย ของจังหวัดร้อยเอ็ด จะพบว่ามีทุนทรัพยากรมนุษย์ ทุนกายภาพ ทุนเศรษฐกิจ และทุนทางสังคม ที่ในระดับที่พออยู่ได้

เมื่อวิเคราะห์ทุนฐานดำรงชีพ 5 ด้าน ใน 7 อำเภอเป้าหมาย ของจังหวัดร้อยเอ็ด ที่เป็นเป้าหมายในการทำโมเดลแก้จน จะพบมีค่าเฉลี่ยของแต่ละทุนที่มีความใกล้เคียงกัน ตามภาพที่ 8

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาและยกระดับแพลตฟอร์มเพื่อขจัดความยากจนและสร้างโอกาสทางสังคมจังหวัดร้อยเอ็ด” ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้คือ

1. การพัฒนาและยกระดับแพลตฟอร์มขจัดความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำ (Provincial Poverty Alleviation Operating System : PPAOS) **เพิ่มโอกาสของการเข้าถึงพัฒนาอาชีพ การศึกษาเรียนรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำได้อย่างตรงจุดและเหมาะสมกับบริบทพื้นที่**

คณะผู้วิจัยได้จัดเวทีระดมความคิด (Poverty Forum) ในระดับจังหวัด ระดับอำเภอและระดับเครือข่ายภาคีความร่วมมือ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม รวมถึงหน่วยงานวิชาการทั้งในและนอกพื้นที่เพื่อระดมความคิดและบูรณาการแนวทางการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาความยากจนร่วมกันอย่างเป็นระบบ นำไปสู่การสร้างแพลตฟอร์มการขจัดความยากจนร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสอดคล้องกับ กิตติ สัจจาวัฒนา (2560) ซึ่งได้ศึกษางานวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่ รูปแบบงานวิจัยใหม่ที่ท้าทายกระบวนทัศน์การวิจัยของประเทศไทย ได้กล่าวไว้ว่า รูปแบบงานวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่นั้น เป็นรูปแบบเน้นการใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือในการสร้างกระบวนการการทำงานร่วมกันจนเกิดกลไกความร่วมมือเชิงพื้นที่ แล้วใช้ประเด็นหรือโจทย์วิจัยที่สำคัญของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดมาร่วมมือใช้หรือสร้างองค์ความรู้เพื่อการแก้ไขปัญหาสำคัญของพื้นที่นั่นเอง นำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ต้องกระจายอำนาจและบทบาทให้กับพื้นที่ก็จะเกิดนวัตกรรมการจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาสำคัญของพื้นที่ และเกิดการเจริญเติบโตของพื้นที่ในทั่วทุกจังหวัดและเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

2. การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ (Decision Support System : DSS)

ในการเพิ่มประสิทธิภาพของการแก้ไขปัญหาความยากจน คณะผู้วิจัยได้พัฒนาระบบ โดยมีมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ เป็นผู้พัฒนาระบบ โดยการระดมความคิดเห็น จาก 7 จังหวัด ที่มีการดำเนินงานของงานวิจัย SRA ร่วมกันทั้งภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ และได้นำเสนอแผนงานการใช้ข้อมูล DSS กับทางจังหวัดผ่านการประชุมคณะกรรมการจังหวัด และได้มีการจัดตั้งคณะทำงานพัฒนาระบบ 101 Thai People Map ของจังหวัดร้อยเอ็ด โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบทั้งจังหวัดเพื่อให้เกิดระบบที่เป็นประโยชน์และสามารถใช้งานร่วมกันได้ทุกหน่วยงาน อาทิเช่น สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) จังหวัดร้อยเอ็ดได้นำข้อมูล PPPConnext เพื่อขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการและส่งเสริมพัฒนาผู้ประกอบการในด้านต่าง ๆ สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ด มีความประสงค์ใช้ข้อมูล PPAOS ในการบูรการทำงานเพื่อให้หน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรฯ ได้ใช้เพราะเป็นข้อมูลเชิงลึกมีที่มีคุณภาพ ประธานสภาเกษตรจังหวัดร้อยเอ็ด นำข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลครัวเรือนยากจน PPPConnext และระบบสนับสนุนการตัดสินใจ DSS มาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี สอดคล้องกับพิมพ์ลิขิต แก้วหานาม และคณะ (2564) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องกลไกความร่วมมือเชิงพื้นที่แก้ไขปัญหาความยากจนจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้กล่าวไว้ว่า การแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงพื้นที่จะประสบความสำเร็จต้องใช้กลไกการสร้างความร่วมมือทั้งกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคีเครือข่ายอื่น ๆ บูรณาการร่วมกันทั้งรูปแบบการความร่วมมือที่เป็นทางการและความร่วมมือที่ไม่เป็นทางการผ่านความสัมพันธ์ส่วนตัว การเสวนากลุ่มให้ทุกคนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน

3. การพัฒนาและยกระดับบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ (Area Based University) **และสร้างนักบริหารจัดการเชิงพื้นที่** (Area Manager)

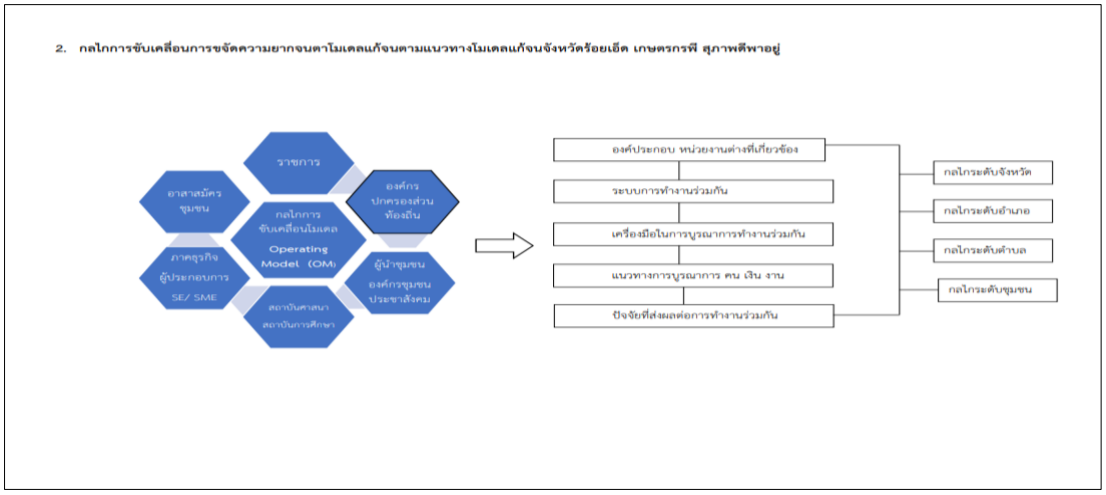
ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และปฏิบัติการแก้ไขปัญหาความยากจนระดับจังหวัด มหาวิทยาลัยเห็นความสำคัญของการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาความยากจนโดยการเป็นศูนย์บูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคีเครือข่ายโดยการสร้างอาคารศูนย์ประสานงานเพื่อให้เป็นพื้นที่ประชุมและทำงานร่วมกันโดยมหาวิทยาลัยได้สร้าง Co-Marketplace เพื่อเป็นพื้นที่ในการจำหน่ายสินค้าที่พัฒนาจากการวิจัยการบริการวิชาการและจากชุมชน ท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการรายได้ของชุมชน โดยสภามหาวิทยาลัยได้มีนโยบายสร้างศูนย์ธุรกิจ (Business Center) เพื่อสร้างรายได้และเป็นแหล่งสร้างองค์ความรู้ให้กับชุมชน อย่างไรก็ตาม เพื่อเกิดการเชื่อมโยงภารกิจของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นกับแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาและสร้างโอกาสทางสังคม (SRA) คณะผู้วิจัยได้เตรียมการพัฒนานักจัดการพื้นที่ (Area Manager) โดยการบูรณาการนักศึกษาจากโครงการวิศวกรสังคม (ซึ่งผ่านการอบรมทักษะ 4 ทักษะ คือ 1. ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงเหตุผล 2. ทักษะการสื่อสารองค์ความรู้เพื่อการแก้ปัญหา 3. ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น และ 4. ทักษะการสร้างนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาสังคมนักศึกษาจากชมรม Poverty Forum Club นักศึกษาที่เป็น

บุคคลในสื่อสังคมออนไลน์ (Influencer) และ นักศึกษาที่มีจิตอาสาเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 20 คน เพื่อสร้างเป็นต้นแบบในการเป็นนักจัดการพื้นที่ นักจัดการการตลาด และนักจัดการการขาย นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยได้ออกแบบหลักสูตรผู้นำนักบริหารจัดการเชิงพื้นที่ร่วมกับเครือข่าย SRA ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการสื่อสารให้ผู้ดูแลข้อมูล TPMAP ระดับจังหวัด และอำเภอมาอบรมเป็นนักบริหารจัดการเชิงพื้นที่ด้านข้อมูล (Data Area Manager) และแต่งตั้งให้ทีมโซนในแต่ละพื้นที่มีนักบริหารจัดการเชิงพื้นที่ (Area Manager) ในการทำงานเพื่อเป็นที่ปรึกษา ประสานงาน และแก้ปัญหาในการลงพื้นที่ของคณะนักวิจัย โดยทำเป็นหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อพัฒนาผู้ที่เข้าร่วมโครงการที่เป็นกลุ่มเป้าหมายทั้งผู้ที่ดูแลข้อมูลที่เกี่ยวกับครัวเรือนยากจนในระดับจังหวัด อำเภอ หรือตำบล ทั้งที่เป็นส่วนของภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม ผู้ที่เป็นผู้นำในชุมชนที่มีบทบาทเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนได้เข้ามาเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ในการช่วยเหลือการทำงานของโครงการวิจัย ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และ ปลายน้ำ มีความสอดคล้องกับสีลาภรณ์ บัวสาย (2551) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง ABC งานวิจัยรูปแบบใหม่เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนารูปแบบงานวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area - based collaborative research for development : ABC research) มีปัจจัยและเงื่อนไขของความสำเร็จคือมีพื้นที่ระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่มีโครงสร้างการพัฒนารองรับการเจริญเติบโตอย่างแท้จริง มีโจทย์วิจัยสำคัญระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่มีผลกระทบต่อคนจำนวนมาก และมีกลไกความร่วมมือ (Mechanism) ที่เป็นพื้นที่การทำงานร่วมกันของทุกภาคีการพัฒนา ทั้งภาคีวิชาการ ภาครัฐ ภาคเอกชน และที่สำคัญที่สุดคือภาคประชาสังคม ดังนั้น การทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่จึงมีผลลัพธ์หนึ่งที่สำคัญคือกลไกการพัฒนาเชิงพื้นที่

4. การพัฒนาโมเดลการสร้างแพลตฟอร์มขจัดความยากจนของประเทศ (National Platform to End Poverty)

สำหรับแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างเบ็ดเสร็จและแม่นยำ โดยใช้วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ที่ประกอบด้วย ระบบค้นหา สอบทานข้อมูลครัวเรือนยากจน ระบบข้อมูลครัวเรือนยากจนระดับพื้นที่ (PPPConnext) ระบบส่งต่อความช่วยเหลือ คลังนวัตกรรมแก้จน และระบบติดตามประเมินผล ซึ่งทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูล ระบุคนจนเป้าหมาย และออกแบบการช่วยเหลือคนจนได้อย่างเบ็ดเสร็จ แม่นยำ สอดคล้อง และเหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ โดยได้ดำเนินการ ภายใต้แนวคิด “เกษตรพามี สุขภาพดีพาอยู่” โดยการลงพื้นที่สอบทานข้อมูลครัวเรือนยากจน ตามฐานข้อมูล PPAOS และแบ่งกลุ่มครัวเรือนที่ต้องให้ความช่วยเหลือ และสร้างโอกาสทางสังคม ตามพื้นที่ 7 อำเภอ ของจังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งเป็นพื้นที่ 3 โซน คือ โซนพื้นที่สูง โซนลุ่มน้ำชี และโซนพื้นที่ทุ่งกุลา และพัฒนาโมเดล แก้จนออกเป็น 5 โมเดลหลัก คือ 1) โมเดลผัก 2) โมเดลสมุนไพร 3) โมเดลข้าว 4) โมเดลถั่วลิสง และ 5) โมเดลจิ้งหรีด โดย คณะผู้วิจัยฯ ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากฐานข้อมูลทุน 5 ด้าน ของ PPAOS และสอบทานแบ่งกลุ่มครัวเรือนยากจน ตามฐานทุน กลุ่มอยู่

ลำบาก อยู่ยาก อยู่พอได้ อยู่ดี และส่งต่อครัวเรือนที่มีปัญหาให้ได้รับการสงเคราะห์จากหน่วยงานต่าง ๆ และวางแผนในการเก็บข้อมูล Feedback Loop ต่อไป

ภาพที่ 6 : กลไกการขับเคลื่อนการขจัดปัญหาความยากจนตามโมเดลแก้จน จังหวัดร้อยเอ็ด “เกษตรพามี สุขภาพดีพาอยู่”

5. การพัฒนากลไกความช่วยเหลือและส่งต่อครัวเรือนยากจนให้ภาคีเครือข่าย

เพิ่มโอกาสและช่องทางในการช่วยเหลือครัวเรือนยากจน โดยการวิเคราะห์ข้อมูล / จัดทำยุทธศาสตร์การแก้จนจังหวัด พร้อมรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ แยกแยะครัวเรือนยากจนโดยใช้ฐานข้อมูลจาก TPMAP , PPPConnext , จปฐ , พมจ. เพื่อกำหนดกลุ่มเป้าหมายครัวเรือนยากจน และการดำเนินงานของโครงการวิจัยเชื่อมโยงกับนโยบายจากทางจังหวัดที่มีการเชื่อมโยงความร่วมมือ ของแต่ละอำเภอ และหน่วยงานราชการในแต่ละส่วน ที่มีการจัดตั้งคณะกรรมการที่ดำเนินการแก้ปัญหาความยากจนของแต่ละอำเภอ ให้มีการสนับสนุนการทำงานของทางมหาวิทยาลัย และอำนวยความสะดวกในการใช้ข้อมูลร่วมกัน มีการวางแผนในการใช้ข้อมูลครัวเรือนยากจนร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ โดยยึดโยงกับแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัด และอำเภอเป้าหมาย สอดคล้อง ชูชิต ชายทวีป (2559) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องปัจจัยสำเร็จของการลดปัญหาความยากจน ได้กล่าวไว้ว่า การแก้ไขปัญหาความยากจนจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย กำหนดปัญหา ร่วมตัดสินใจและร่วมประเมินผลที่จะทำให้ลดปัญหา โดยยึดหลัก 1) การมีส่วนร่วม 2) การกระจายทรัพยากร และกระจายอำนาจ 3) การมีส่วนร่วมใน 3 ฝ่ายคือ ภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน 4) การบริหารจัดการภายใต้หลักธรรมาภิบาล และ 5) การมีความตื่นรู้ กระตือรือร้นในการแสวงหาฝึกฝน และเพิ่มทักษะเพื่อให้มีความรู้สามารถเพิ่มผลิตและลดต้นทุนการใช้จ่ายที่เป็นปัญหาความยากจนได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 ผลจากงานวิจัยเชิงพื้นที่ควรจะทำให้เกิดข้อเสนอในเชิงวิชาการในมิติใหม่ ๆ ที่สอดคล้องไปกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมในปัจจุบัน

1.2 งานวิชาการในเชิงการพัฒนาควรจะต้องอาศัยองค์ความรู้และประสบการณ์เชิงพื้นที่ และไม่มุ่งหมายที่จะใช้องค์ความรู้แบบใดแบบหนึ่งในเชิงการพัฒนามาแก้ปัญหาความยากจนในมิติเดียวกันทั้งหมด แต่ต้องอาศัยความรู้ที่เกิดจากงานวิจัยและบริบทนั้น ๆ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ในปีพ.ศ. 2567 - 2569 ควรจะมีการขยายพื้นที่โมเดลแก้จนในการดำเนินการเป็นร้อยละ 66.66 ของพื้นที่ และสร้างจำนวน ARM และ ADM ให้เต็มจำนวนพื้นที่ โดยมีการสร้างมหาวิทยาลัยให้เป็นมหาวิทยาลัยในพื้นที่และเป็นศูนย์ข้อมูลของจังหวัดในการบูรณาการการแก้ปัญหาความยากจน โดยการใช้ข้อมูลจากฐาน PPPConnext ให้เป็นข้อมูล DSS ของทางจังหวัด โดยการบูรณาการให้เป็นแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัด

2.2 ในปีพ.ศ. 2570 ควรจะมีการเตรียมพร้อมในการส่งมอบโครงการ โดยการให้ชุมชนเป็นฐานในอัพเดทข้อมูลครัวเรือนยากจน และการจัดตั้งศูนย์แก้ปัญหาความยากจนในพื้นที่ มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยมีมหาวิทยาลัยในพื้นที่เป็นพี่เลี้ยงและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการ

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

3.1 ภาคราชการควรจะเปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่รัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความยากจนในลักษณะของการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnerships for the Goals)

3.2 ภาครัฐควรจะเพิ่มความมุ่งหมายต่อแก้ปัญหาความยากจน

3.3 หน่วยงานระดับจังหวัด ควรจะมีนโยบายเสริมสร้างศักยภาพและกระบวนการเรียนรู้ของคนยากจน

3.4 หน่วยงานระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควร จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนจนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

3.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจะเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาแก้ปัญหาความยากจน

เอกสารอ้างอิง

กิตติ สัจจาวัฒนา. (2560). งานวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่ รูปแบบงานวิจัยใหม่ที่ท้าทายกระบวนทัศน์การวิจัยของประเทศไทย. *วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่.* 9 (1), 1-7.

ชูชิต ชายทวีป. (2559). ปัจจัยสำเร็จของการลดปัญหาความยากจน. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ.* 3 (2), 188-214.

พิมพ์ลิขิต แก้วหานาม และคณะ. (2564). กลไกความร่วมมือเชิงพื้นที่แก้ไขปัญหาความยากจนจังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารการบริหารปกครอง.* 10 (2), 257-288.

หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่. (2566). *แนวทางดำเนินงานการขจัดความยากจนแบบเบ็ดเสร็จแม่นยำ : ถอดบทเรียนจาก โครงการวิจัยแก้จน 20 จังหวัด*. กรุงเทพมหานคร.

สีลาภรณ์ บัวสาย. (2551). *ABC งานวิจัยรูปแบบใหม่เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่*. ชุดบริหารงานวิจัย ลำดับที่ 13 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. กรุงเทพมหานคร.

การพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมืองแบบมีส่วนร่วม: การวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเมืองในประเทศไทย

The Participatory Urban Development and Renewal: Analyzing Insights from Experts and Specialists in Urban Development in Thailand

กรุณา รักษวิณ[1],
สุพักตรา สุทธสุภา[2*] และ ถิรวัฒน์ พิมพ์เวิน[3]
[1]มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, [2]มหาวิทยาลัยศิลปากร, [3]มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
Karuna Raksawin[1],
Supagtra Suthasupa[2*] and Tirawat Pimwern[3]
[1] Chiang Mai University, [2]Silpakorn University, [3]Thammasart University, Thailand
*Corresponding Author, E-mail:supakoy@yahoo.com

****

บทคัดย่อ

ในการพัฒนาเมืองและการฟื้นฟูเมืองเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างเมืองที่ยั่งยืนนั้น การมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคส่วนต่าง ๆ มีความสำคัญอย่างยิ่ง การศึกษานี้ได้ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเมืองในประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์และเข้าใจถึงปัจจัยสำคัญและผลกระทบของการพัฒนาเมืองและการฟื้นฟูเมืองที่มีส่วนร่วม ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการเลือกพื้นที่โครงการที่มีศักยภาพและการมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนนั้นสำคัญ โดยมีการร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมถึงการให้ข้อมูลที่โปร่งใสและการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมเป็นประจำ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคล การใช้นวัตกรรม และการสร้างกลไกการมีส่วนร่วมที่เอื้อต่อทุกภาคส่วน ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญที่สามารถนำไปสู่การพัฒนานโยบายและแผนการพัฒนาเมืองและการฟื้นฟูเมืองที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

คำสำคัญ: การพัฒนาเมือง; การฟื้นฟูเมือง; การมีส่วนร่วม; การเคหะแห่งชาติ

[*] วันที่รับบทความ : 7 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 15 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 16 พฤษภาคม 2567
Received: May 7 2024; Revised: May 15 2024; Accepted: May 16 2024

Abstract

Urban development and renewal are crucial for enhancing the quality of life and creating sustainable cities. This study employed qualitative interviews with experts and professionals in urban development in Thailand to analyze and understand the key factors and impacts of participatory urban development and renewal. The research findings indicate that selecting areas with potential and having clear goals and objectives are essential. This involves collaboration between the public and private sectors, maintaining transparency, and regular environmental impact assessments. Additionally, recommendations were made to develop human resources, utilize innovations, and establish participatory mechanisms that accommodate all stakeholders. These insights are vital for developing policies and plans that are effective and sustainable in urban development and renewal.

Keywords: Urban Development; Urban Renewal; Participation; National Housing Authority

บทนำ

ในช่วงเริ่มต้นของโครงการ การพูดคุยกับผู้เชี่ยวชาญเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพและมุ่งเน้นในการเก็บข้อมูลมากกว่าการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมหรือการสำรวจเชิงปริมาณแบบเป็นระบบ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญสามารถย่นระยะเวลาของกระบวนการเก็บข้อมูลได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากผู้เชี่ยวชาญถูกมองว่าเป็น “จุดรวมความรู้” จากการได้รับความรู้ภายในที่สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกแทนการสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้เล่นที่กว้างกว่า นอกจากนี้การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญยังมีประโยชน์ในสถานการณ์ที่การเข้าถึงข้อมูลอาจเป็นเรื่องยากหรือเป็นไปไม่ได้ เช่น ในเรื่องที่เป็นเรื่องต้องห้าม (Bogner et al., 2009 : 2)

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีประสบการณ์ในการพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมืองมีประโยชน์อย่างมาก เพราะผู้เชี่ยวชาญมีความรู้และประสบการณ์ที่ลึกซึ้ง ซึ่งช่วยให้เข้าใจแนวโน้มและความท้าทายในวงการได้ การพูดคุยกับผู้เชี่ยวชาญยังช่วยให้เราได้แนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนานโยบายหรือปรับปรุงโครงการต่างๆ ผู้ทรงคุณวุฒิสามารถให้ความเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของนโยบายและแนวทางการพัฒนาได้อย่างมีประโยชน์ การสัมภาษณ์ยังช่วยให้เราได้รับมุมมองที่หลากหลายจากบุคคลที่มีภูมิหลังและประสบการณ์ต่างกัน ซึ่งช่วยสนับสนุนการตัดสินใจในการวางแผนและดำเนินโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้สร้างความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งอาจนำไปสู่การพัฒนาเครือข่ายและความร่วมมือในอนาคต นอกจากนี้ การสัมภาษณ์ยังถือเป็นขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาโครงการที่เกี่ยวข้องกับการเคหะให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของสังคม ในภาพรวม การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีประสบการณ์ถือเป็นขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาโครงการที่เกี่ยวข้องกับการเคหะให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของสังคม

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเคหะแห่งชาติด้วยวิธีค้นคำสำคัญจากฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ไม่พบการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีประสบการณ์ในการพัฒนาการเคหะ บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีประสบการณ์ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาโครงการของการเคหะแห่งชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้คือเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบและปัจจัยสำคัญในการพัฒนาและฟื้นฟูเมืองแบบมีส่วนร่วมในประเทศไทย โดยสำรวจความต้องการและการมีส่วนร่วมของชุมชนผ่านการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพกับผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้เพื่อหาแนวทางยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างเมืองที่ยั่งยืน

ระเบียบวิธีวิจัย

เทคนิควิธีการสัมภาษณ์เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีการรับรู้ มีเงื่อนไข และเป็นอัตวิสัยขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยใช้หลักการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ (Kruger and Casey, 2015: 129) เพื่อประเมินความสอดคล้องของข้อมูลที่เป็นผลการสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์หรือคำถามงานวิจัยก่อนนำไปตัดสินใจในการดำเนินการขั้นต่อไป

1 ขั้นตอนการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1.1 ขั้นเตรียมการสัมภาษณ์ การเลือกกลุ่มบุคคลที่จะไปสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างไม่เพียงแต่เป็นขอบเขตเชิงปฏิบัติที่ช่วยในกระบวนการสุ่มตัวอย่างเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทสำคัญในเชิงทฤษฎีในการวิเคราะห์และตีความอีกด้วย (Robinson, 2014 : 28)

1.2 ขั้นเริ่มการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย แนะนำตัวเอง สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง บอกวัตถุประสงค์ พูดคุยอุ่นเครื่องก่อนการสัมภาษณ์จริง และมีการบันทึกหรือใช้เครื่องบันทึกเสียงที่ได้แจ้งผู้ให้สัมภาษณ์ก่อนการบันทึก

1.3 ขั้นสัมภาษณ์ ใช้คำถามที่เตรียมไว้ล่วงหน้า โดยมีโครงสร้างคำถามที่ชัดเจน

1.4 ขั้นบันทึกข้อมูลในขณะสัมภาษณ์และเขียนรายละเอียดภายหลัง อาจมีการตรวจสอบข้อมูลสัมภาษณ์จากแถบบันทึกเสียง และสิ้นสุดการสัมภาษณ์

2. หลักการบันทึกคำตอบ

ในการบันทึกคำตอบ ครอบคลุมข้อมูลดังต่อไปนี้

2.1 ทัศนคติของผู้ให้สัมภาษณ์และต่อการสำรวจ

2.2 ลักษณะปกปิดของผู้ให้สัมภาษณ์ที่อยู่อาศัยหรือองค์ประกอบอื่น ๆ ในชีวิตของผู้ให้สัมภาษณ์

2.3 องค์ประกอบใด ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการสัมภาษณ์ เช่น การขัดจังหวะ ความยุ่งยากเกี่ยวกับนักศึกษา ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ตอบคำถามบางข้อ

2.4 ข้อมูลอื่น ๆ นอกเหนือจากคำตอบจากการสัมภาษณ์ เช่น การวิพากษ์วิจารณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ในศาสตร์สาขานั้นหรือวิชาชีพนั้น ๆ เป็นสิ่งที่ยอมรับได้ (Gartmeier et al., 2008: 94)

วิธีการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้มีประสบการณ์ตามแนวคิดของ Gartmeier et al. (2008) เป็นวิธีการประเมินอีกรูปแบบหนึ่งที่มีลักษณะแตกต่างจากรูปแบบการประเมินอื่น การประเมินที่ทำโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีประสบการณ์ ไม่จำเป็นต้องมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์หรือการตอบปัญหาตามความต้องการ แต่จะเน้นการวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างลึกซึ้งในประเด็นที่พิจารณา อาจจะผสมผสานปัจจัยต่าง ๆ ตามวิจารณญาณเพื่อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพ หรือความเหมาะสมในการประเมิน การประเมินแบบนี้เน้นความเฉพาะทางในเรื่องที่ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นหลัก และได้พัฒนามาใช้ในการวิเคราะห์ที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสูง โดยเน้นการประเมินจากผู้รู้ที่มีประสบการณ์จริง สามารถสร้างความเชื่อมั่นและความเที่ยงธรรมในวิจารณญาณ ทั้งนี้ การประเมินที่ได้รับจะมีความยืดหยุ่นตามความถนัดและประสบการณ์ของแต่ละคน

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีประสบการณ์ด้านการพัฒนาเมือง การฟื้นฟูเมืองแบบมีส่วนร่วม โดยการกำหนดกลุ่มตัวแทน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ที่กำหนดนโยบาย กลุ่มผู้ปฏิบัติ และกลุ่มนักวิชาการ (Bogner et al., 2009: 221-222)

2. กลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือก เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาอย่างเจาะจงเป็นกลุ่มที่น่าสนใจ (Critical case) และมีประสบการณ์ในเรื่องการพัฒนาเมืองและการฟื้นฟูเมืองแบบมีส่วนร่วม ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ และเหตุผลและความสำคัญ

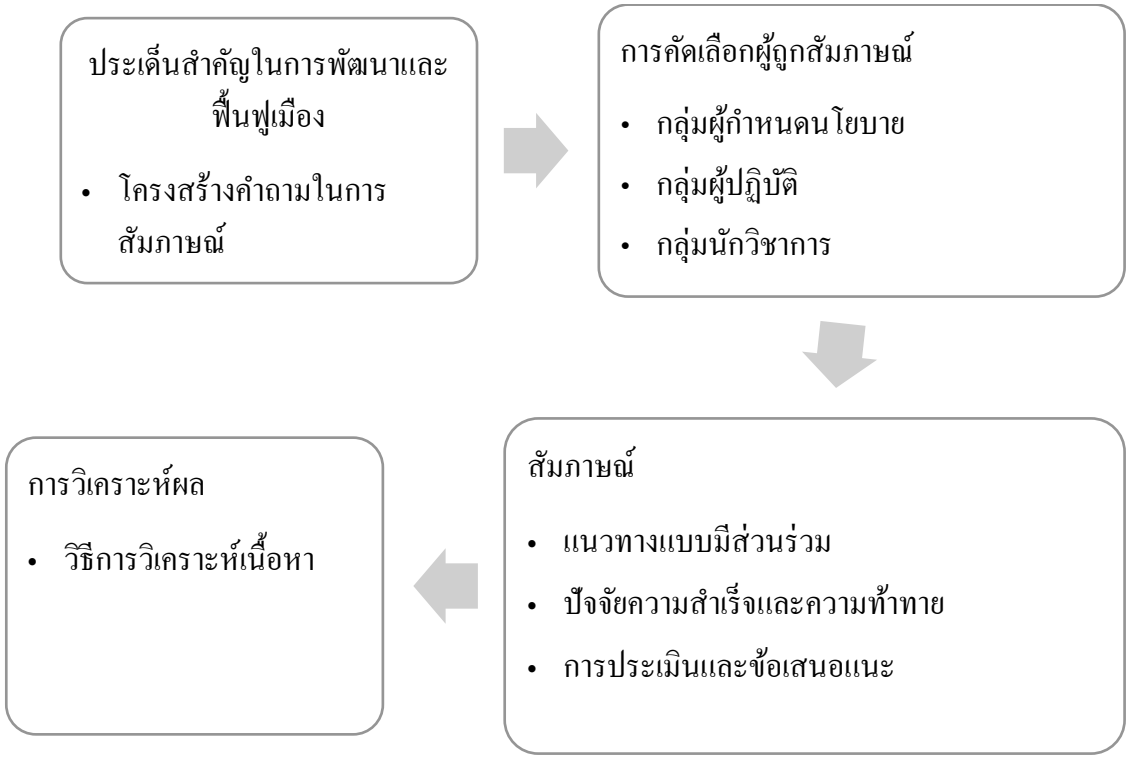
หน่วยงานและความเชี่ยวชาญ	เหตุผลและความสำคัญ
ผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน	สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) มีวัตถุประสงค์สนับสนุนองค์กรชุมชนในด้านพัฒนาอาชีพ รายได้ ที่อยู่อาศัย และความเป็นอยู่ พร้อมทั้งมีอำนาจในการให้สินเชื่อ ประสานงาน และสนับสนุนการพัฒนาองค์กรชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน
ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผลลัพธ์ทางสังคม	การประเมินผลลัพธ์ทางสังคมสำคัญเพราะช่วยวัดผลกระทบของโครงการหรือกิจกรรมที่มีต่อสังคม เป็นเครื่องมือวางแผนและปรับปรุงกลยุทธ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงการใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม
นักวิชาการด้านเคหการ	นักวิชาการด้านเคหการมีความสำคัญในการวางแผน ออกแบบ และพัฒนาที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความต้องการและความยั่งยืนของชุมชน รวมถึงส่งเสริมการอยู่อาศัยที่ดีเพื่อคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น
ผู้ทรงคุณวุฒิจากการเคหะแห่งชาติ	มีประสบการณ์และมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่อยู่อาศัยที่ยั่งยืน สร้างโอกาสการเข้าถึงที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม และปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน
ผู้มีประสบการณ์จากบริษัทขอนแก่นพัฒนาเมืองจำกัด	ภาคเอกชนมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการเมืองด้วยการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม และบริการสาธารณะ ส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน และสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมือง	มีประสบการณ์ในการวางแผนและดำเนินนโยบายผังเมืองที่ครอบคลุมเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
ผู้ทรงคุณวุฒิจากการเคหะแห่งชาติ	มีประสบการณ์ในการกำหนดและบริหารนโยบายพัฒนาที่อยู่อาศัย วางแผนกลยุทธ์เพื่อสร้างความยั่งยืนและปรับปรุงโครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
ผู้เชี่ยวชาญจาก UDDC (Urban Design and Development Center)	มีประสบการณ์ในการวางแผนและออกแบบเมืองที่ครอบคลุมและยั่งยืน เสริมสร้างคุณภาพชีวิต ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมเมือง

4. วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Minichiello, 1995: 249-259)

ขั้นตอน การเตรียมการก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล

1. อ่าน จัดหมวดหมู่เนื้อหา
2. ตั้งโครงสร้างหัวข้อ จำแนกตามหัวข้อหลัก และหัวข้อรอง
3. จัดหมวดหมู่ข้อมูลตามหัวข้อของโครงสร้าง โดยข้อมูลสามารถซ้ำกันได้
4. ดึงข้อมูลจากหัวข้อหลักออกมา
5. อ่านเนื้อหาของข้อมูลตามหัวข้อรอง แล้วรังสรรค์ขึ้นมาเป็นข้อค้นพบ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดของงานวิจัยนี้มีพื้นฐานมาจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาและฟื้นฟูเมืองในประเทศไทย โดยเน้นที่ความเข้าใจและการใช้ประโยชน์จากความรู้ของผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการพัฒนาเมือง องค์ประกอบสำคัญประกอบด้วย

1. การพัฒนาและฟื้นฟูเมือง งานวิจัยมุ่งเน้นไปที่กระบวนการพัฒนาและฟื้นฟูเมือง โดยมีเป้าหมายเพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงกระบวนการเหล่านี้

2. ข้อมูลเชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความสำคัญในการให้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณค่าสำหรับการพัฒนานโยบายและโครงการ ข้อมูลเชิงลึกเหล่านี้ช่วยในการเข้าใจมุมมองที่หลากหลายและเป็นพื้นฐานสำหรับการวางแผนและดำเนินโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1 แนวทางแบบมีส่วนร่วม เน้นการมีส่วนร่วมของรัฐบาล ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่นในกระบวนการพัฒนาเมือง เพื่อให้มั่นใจว่าตรงกับความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2.2. ปัจจัยความสำเร็จและความท้าทาย งานวิจัยระบุปัจจัยความสำเร็จ เช่น การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน การเลือกพื้นที่ที่มีศักยภาพ การสร้างความร่วมมือ และการให้ข้อมูลที่โปร่งใส รวมถึงความท้าทาย เช่น งบประมาณที่สูงในโครงการขนาดใหญ่ ขาดองค์กรหลัก และความยุ่งยากเชิงระบบราชการ

2.3 การประเมินและข้อเสนอแนะ มีการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมและเทคโนโลยี และการสร้างกลไกการมีส่วนร่วม

3. วิธีการ งานวิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงระบบในการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ รวมถึงการออกแบบคำถาม การเลือกกลุ่มตัวอย่าง และการวิเคราะห์เนื้อหา โดยมีหลักการวิเคราะห์ประกอบด้วย Constructionism, Interpretivism และ Phenomenology ซึ่งช่วยในการตีความและทำความเข้าใจข้อมูลเชิงคุณภาพ

กรอบแนวคิดนี้มีเป้าหมายที่จะสร้างโครงสร้างการพัฒนาเมืองแบบมีส่วนร่วมที่สนับสนุนการวางแผน ความร่วมมือ และการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของชุมชน

ผลการวิจัย

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 8 ท่าน นำไปสู่ผลดังนี้

1. ปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมืองแบบมีส่วนร่วม

- การเลือกพื้นที่โครงการที่มีความต้องการที่จะพัฒนา/ฟื้นฟูและมีความพร้อมในการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

- การเลือกพื้นที่โครงการที่มีศักยภาพและให้ความคุ้มค่าในหลายมิติ มีขนาดโครงการที่มีความเป็นไปได้

- การร่วมกันสร้างเป้าหมายของโครงการพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมือง เพื่อให้มีเป้าหมายที่ตรงกันของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และเป็นเป้าหมายที่ชัดเจน

- การกำหนดวัตถุประสงค์ของการฟื้นฟูเมือง

- การคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่ชุมชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ในระยะยาวที่จะนำไปสู่ความยั่งยืนของเมือง

- การมีขั้นตอนการดำเนินงาน และผู้ดำเนินการที่ชัดเจน

- บุคคลและภาคส่วนที่จะขับเคลื่อนการสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและฟื้นฟูเมือง เช่น คนในพื้นที่ เจ้าของที่ดิน นักวิชาการ หน่วยงานท้องถิ่น องค์กรหลักที่เกี่ยวข้อง (การเคหะฯ/กองฟื้นฟูเมือง)

- ผู้นำท้องถิ่น เป็นส่วนสำคัญในการทำให้เกิดโครงการ ส่วนผู้ว่าราชการจังหวัดและเทศบาลในพื้นที่ จะเป็นผู้ทำให้เกิดการบูรณาการในพื้นที่

- จำนวนและบทบาทของผู้ที่มีส่วนร่วม ต้องเป็นคนในพื้นที่มากกว่าคนนอกพื้นที่ อันแสดงถึงความเข้มแข็งของการมีส่วนร่วมในชุมชน

- หน่วยงานท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการพัฒนาเมือง ถ่วงดุลระหว่าง การลงทุนของเอกชน กับ มิติทางสังคม เพื่อประโยชน์ของสาธารณะ

- การเปิดเผยข้อมูลแก่ทุกฝ่าย แสดงความจริงใจของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

- องค์ประกอบในการพัฒนาและฟื้นฟูเมือง ที่ครบทั้งพื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่เพื่อการอาชีพ พื้นที่ทางสังคมและวิถีชีวิต พื้นที่เพื่อคุณภาพชีวิตและคุณภาพสิ่งแวดล้อม

- การเริ่มโครงการจากจุดเล็ก ๆ ค่อย ๆ ขยายไปทีละจุด โดยใช้จุดที่เป็นจุดร่วมกันของหลาย ๆ ชุมชน

- สถาบันการศึกษาให้การสนับสนุนความรู้ วิธีการ และช่วยวางแผน

- ปัจจัยด้านการเงิน และกองทุนสนับสนุนการพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมือง

- นโยบาย กฎหมายและข้อบังคับที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมือง

- ความจริงใจ ความเข้าใจตรงกัน ความเคารพและยอมรับนับถือต่อกัน ความสัมพันธ์กันแบบพี่น้องคนไทยด้วยกัน

- ความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทที่เปลี่ยนไป แต่มีทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน

2. ปัญหา อุปสรรค

- งบประมาณที่สูงในโครงการที่มีขนาดใหญ่

- ขาดองค์กรหลักในการพัฒนาเมือง

- การทำงานที่มีขั้นตอนและระเบียบปฏิบัติของภาคราชการและรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งหน่วยงานด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ รวมทั้งวัฒนธรรมการประสานงานของหน่วยราชการ และระบบสั่งการจากผู้บังคับบัญชา

- ถ้าหน่วยงานส่วนกลางริเริ่มการพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมืองจะมีบทบาทมาก หากแต่ละหน่วยงานส่วนกลางจะสนใจวาระการประชุม (Agenda) ของหน่วยงานตนเอง ไม่ได้พิจารณาร่วมกับ

หน่วยงานส่วนกลางอื่น ๆ ซึ่งบางครั้งเกิดการซ้ำซ้อนและสิ้นเปลือง เช่น ในพื้นที่เดียวกันมีโครงการเกิดขึ้นโดยหน่วยงานส่วนกลางหลายแห่ง

- ขาดกฎหมายและการผังเมืองที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและฟื้นฟูเมืองอย่างมีส่วนร่วม รวมทั้งใช้เครื่องมือทางกฎหมายไม่ถูกต้อง
- ความจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลของชุมชน
- การต่อต้านจากผู้ที่อยู่ในพื้นที่
- การขัดผลประโยชน์กับพื้นที่รอบโครงการ
- การสั่งให้ดำเนินโครงการจากหน่วยงานภาครัฐมากกว่าการริเริ่มโครงการจากชุมชนเอง (High of Top-down; Low of Bottom-up)
- ขาดการรู้สิทธิและหน้าที่ของตน
- ขาดความสามารถในการบริหารจัดการการมีส่วนร่วม
- ขาดบุคคลและภาคส่วนที่จะขับเคลื่อนการฟื้นฟูเมือง
- ขาดผู้ประสานงาน (Co-ordinator) ที่ดี
- ขาดความรู้ (Knowledge capacity)
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความสนใจงานพัฒนาเมือง ทำงานแต่ทางด้านการดูแลรักษาเมืองมากเกินไป
- ระบบการถ่ายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น ที่อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบหน่วยงานท้องถิ่นยังไม่สมบูรณ์แบบ
- ความไม่ต่อเนื่องของโครงการ และความไม่ต่อเนื่องทางการเมือง
- ข้อกังวลเกี่ยวกับราคาที่ดินของพื้นที่ที่จะมีการพัฒนาและฟื้นฟูเมืองนั้นจะสูงขึ้น มีโอกาสทำให้ผลักดันคนจนที่เคยอยู่อาศัย ออกนอกพื้นที่ ทำให้รูปแบบทางวัฒนธรรมบางอย่างหายไป
- ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการนาน
- กฎหมายผ่อนผันให้ผู้มีรายได้น้อยยังไม่ได้บังคับใช้
- ขาดการนำแผนไปปฏิบัติ
- ข้อจำกัดของ PPP ในประเทศไทย

3. วิธีการในการดำเนินงานพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมืองแบบมีส่วนร่วม

- มองภาพอนาคตของพื้นที่ (วิสัยทัศน์) ที่จะนำไปสู่แนวทางการพัฒนาด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาที่อยู่อาศัย การพัฒนาคมนาคมขนส่ง (ยุทธศาสตร์) จนนำไปสู่ โครงการย่อยต่าง ๆ (แผนรายสาขา)

- ขั้นต้นของโครงการ ในการสำรวจและเก็บข้อมูลในพื้นที่ ทำการศึกษา ค้นคว้า ทำความเข้าใจสภาพกายภาพ สังคม และเศรษฐกิจ ศึกษาศักยภาพของพื้นที่และชุมชนนั้น ๆ ศึกษาพัฒนาการและบริบทของพื้นที่ ศึกษานโยบายและการเปลี่ยนแปลงของนโยบายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพิจารณาขนาดโครงการที่จะเป็นไปได้

- ตรวจสอบและประเมินระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการในพื้นที่ เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการ

- สำรวจความพร้อมของการมีส่วนร่วมในพื้นที่พร้อมกับการสำรวจกายภาพของพื้นที่ เพื่อนำมาเป็นปัจจัยหนึ่งในการวิเคราะห์การเลือกพื้นที่ จึงจะได้พื้นที่ที่เหมาะสม และมีความพร้อมในการมีส่วนร่วม โดยอาจเป็นพื้นที่ที่มีปัญหาหรืออาจเป็นพื้นที่ที่ควรได้รับการส่งเสริมก็ได้

- พิจารณาวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมืองนั้นเป็นประโยชน์ต่อพื้นที่นั้นมากน้อยอย่างไร ถ้าโครงการนั้นเป็นประโยชน์ต่อชุมชนมาก ชุมชนก็จะให้ความร่วมมือมาก

- สรรหาหรือแต่งตั้งผู้ประสานงานโครงการ (Co-ordinator) ที่ดี เป็นที่ยอมรับของชุมชนและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

- จัดสรรผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อจูงใจให้ชุมชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมาเข้าร่วมโครงการ

- สื่อสารให้ชุมชนเข้าใจ ให้ความรู้แก่ชุมชน และให้ความเคารพต่อคนในชุมชน ควรหาเนื้อหาที่ชุมชนสนใจ ให้ชุมชนสงสัยว่าการเปลี่ยนแปลงจะดีขึ้นจริงหรือไม่ ชุมชนก็จะให้ความร่วมมือ ทั้งนี้ควรใช้เครื่องมือสื่อสารที่เข้าใจง่ายและส่งต่อได้

- ตั้งเป้าหมายสัดส่วนของคนที่เข้ามามีส่วนร่วมให้เป็นคนในพื้นที่มากกว่าคนนอกพื้นที่

- เริ่มต้นกระบวนการมีส่วนร่วม ด้วยการประชาสัมพันธ์ชุมชนให้ได้รับทราบ เข้าใจสถานการณ์ก่อน เพื่อให้เกิดการรับรู้ข่าวสาร

- ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมหลายระดับ ตั้งแต่การเข้ามาร่วมรับฟังอย่างเดียว จนถึงการมีส่วนร่วมเข้ามาช่วยกันคิดและประเมินโครงการ โดยเป็นการมีส่วนร่วมที่ชุมชนไม่ต้องสละเวลาทำมาหากิน แต่มีแรงจูงใจให้ชุมชนต้องการมีส่วนร่วม เช่น ผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่ชุมชนจะได้รับจากโครงการ

- สรรหาผู้ที่เป็นส่วนกลางในการสื่อสารของชุมชน หรือผู้นำชุมชน เป็นตัวแทนของชุมชนเข้ามาร่วมคิด ร่วมประชุมเป็นกรรมการในคณะกรรมการของโครงการ หลังจากนั้นจึงจัดการประชุมทั้งชุมชนเพื่อให้เกิดการรับรู้ว่าเขามีตัวแทนร่วมคิดกันในโครงการ และรับข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะจากการประชุมร่วมกับชุมชนมาพิจารณาดำเนินการต่อไป

- ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรตกลงกันในเป้าหมายของโครงการให้ตรงกัน และเป็นเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อที่จะได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน และผู้ดำเนินการ ว่าภาคส่วนใดหรือใครควรทำอะไร เมื่อไร

และทำอย่างไร โดยสามารถแบ่งเป้าหมายและขั้นตอนดำเนินการเป็นลำดับย่อยได้ โดยคำนึงถึงผลทางด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม เพื่อความยั่งยืนของเมือง

- กำหนดองค์ประกอบพื้นที่ในการพัฒนาและฟื้นฟูเมือง ให้ครบทั้งพื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่เพื่อการมีอาชีพ พื้นที่ทางสังคมและวิถีชีวิต พื้นที่เพื่อคุณภาพชีวิตและคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยตอบสนองทั้งมิติทางกายภาพและมิติทางสังคมเศรษฐกิจ

- ดำเนินการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA - Strategic Environmental Assessment) ในการวางแผนการใช้ที่ดินเพื่อการพัฒนาและฟื้นฟูเมือง รวมทั้งดำเนินการประเมินผลกระทบเบื้องต้นของโครงการ (IEE - Initial Environmental Examination) และประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (EIA - Environmental Impact Assessment) ในการดำเนินโครงการพัฒนาและฟื้นฟูเมือง ซึ่งการดำเนินการเพื่อสิ่งแวดล้อมทั้งสามอย่างนี้มีการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมอยู่ในขั้นตอนการประเมินอีกด้วย

- กำหนดตัวชี้วัด การฟื้นฟูเมืองที่ต้องการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัย เช่น

  - จำนวนหรือร้อยละที่เหมาะสมของผู้อยู่อาศัยกลุ่มเดิมและกลุ่มใหม่
  - สัดส่วนที่ครบถ้วนและเหมาะสมของผู้ที่อยู่อาศัยแบ่งตามรายได้กลุ่มประชากรในพื้นที่
  - ทุกคนได้มีที่อยู่อาศัยที่สอดคล้องกับรายได้
  - ความสามารถในเดินทางไปทำงานภายในเวลา 1 ชั่วโมง
  - พื้นที่รองรับกิจกรรมทางสังคม
  - สาธารณูปการ บริการพื้นฐาน เช่น โรงเรียน วัด
  - พาณิชยกรรมในพื้นที่

- หาแหล่งทุนงบประมาณจากภาครัฐ ภาคเอกชน รวมกลุ่มจัดตั้งสหกรณ์ กองทุนสนับสนุนการพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมือง

- มีการทำงานร่วมกับองค์กรที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานของเมือง อาจจัดตั้งบริษัทจำกัดเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงาน

- สร้างกลุ่มเครือข่ายและการใช้ทรัพยากรร่วม Networking & Sharing สนับสนุนข้อมูลและแหล่งเงินทุน

- ใช้แบบจำลองธุรกิจ Business Model ผลักดันให้โครงการสำเร็จ

- ใช้เครื่องมือกฎหมายตามที่มีอยู่ เช่น ผังเมืองเฉพาะ การจัดรูปที่ดิน การจัดสรรที่ดิน

- สร้างกระบวนการติดตามระหว่างการดำเนินโครงการ ได้แก่ การใช้การมีส่วนร่วมของไตรภาคี คือ ตัวแทนชุมชน เจ้าของโครงการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (เช่น ท้องถิ่น เทศบาล สถาบันการศึกษา)

- ให้สถาบันการศึกษาสนับสนุนความรู้ วิธีการ และช่วยวางแผน

4. นวัตกรรม

- การสร้างมิติทางสังคม การใช้นวัตกรรมทางสังคมในการพัฒนาและฟื้นฟูเมือง

- การให้ท้องถิ่นและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งโครงการพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมือง จัดตั้งบริษัทจำกัดเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงาน

- การเคหะแห่งชาติหรือสถาบันการศึกษาเป็นหน่วยงานช่วยให้ข้อมูลแก่ชุมชนหรือภาคส่วนในพื้นที่ให้ริเริ่มและดำเนินการพัฒนาเมืองและฟื้นฟูเมืองได้เอง

- ความยืดหยุ่นของโครงการ สามารถปรับตัวได้กับปัจจัยหลายด้าน เช่น พลวัติของสังคม นโยบายของภาครัฐ และสภาพการณ์ที่ไม่ได้คาดหมาย

- การจัดการเรียนการสอนเรื่องการฟื้นฟูเมืองในพื้นที่จริงให้แก่นักศึกษา

- การสร้างความรู้ (Knowledge capacity) ด้านการฟื้นฟูเมือง

- การกำหนดพื้นที่ที่ต้องการทำให้เกิดการฟื้นฟูเมืองอยู่ในผังเมืองรวมหรือผังเฉพาะ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการจัดทำผังเมือง

- การร่วมมือกับองค์กรที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานของเมือง

- การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment) ในการวางแผนการใช้ที่ดินเพื่อการพัฒนาและฟื้นฟูเมือง

- การสร้างกลุ่มเครือข่ายและการใช้ทรัพยากรร่วม Networking & Sharing

- การใช้แบบจำลองธุรกิจ Business Model

รูปที่ 2 การสังเคราะห์ผลการวิจัยโดยภาพรวม

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษานี้มุ่งเน้นที่กระบวนการพัฒนาและฟื้นฟูเมืองที่มีส่วนร่วมในประเทศไทย โดยวิเคราะห์จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด 8 ท่าน ผลการวิจัยได้นำเสนอแง่มุมหลายด้านที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยของความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรค และวิธีการดำเนินงานที่มีส่วนร่วม สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ปัจจัยความสำเร็จ ผลการวิจัยพบว่าการเลือกพื้นที่โครงการที่มีศักยภาพและความพร้อมในการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะช่วยให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้รับการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การมีเป้าหมายร่วมกันที่ชัดเจนยังช่วยเพิ่มความเข้มแข็งให้กับการดำเนินงานโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาโดย Konsti-Laakso & Rantala (2018) ที่ระบุถึงความสำคัญของความเชื่อมั่นและการมีเป้าหมายร่วมกันในการสร้างความยั่งยืนของเมือง

ปัญหาและอุปสรรค ปัญหาหลักที่พบคืองบประมาณที่สูงและการขาดองค์กรหลักที่จะรับผิดชอบในการพัฒนาเมือง ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานมีข้อจำกัด เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Bates (2010) ที่ได้ระบุว่าข้อจำกัดทางการเงินและการบริหารจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาเมือง

วิธีการดำเนินงาน การใช้วิธีการที่มีส่วนร่วมจากชุมชนในทุกขั้นตอนของโครงการช่วยให้โครงการได้รับการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ และช่วยลดปัญหาความขัดแย้งในชุมชน เทคนิคเหล่านี้รวมถึงการให้

ความรู้และสื่อสารข้อมูลอย่างเปิดเผยกับชุมชน ตรงกับคำแนะนำของ Dai et al. (2022) ที่ชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในการตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาโครงการพื้นฐานของเมือง

นวัตกรรมในการพัฒนาเมือง การใช้นวัตกรรมทางสังคมและการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและท้องถิ่นในการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การใช้ Business Model ในการดำเนินงานที่ได้รับความสนับสนุนจากการศึกษาของ Leland & Read (2013) ที่ระบุว่าการร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและนวัตกรรมในการพัฒนาเมืองได้

ผลการวิจัยนี้ช่วยให้เข้าใจว่าการพัฒนาและฟื้นฟูเมืองที่มีความยั่งยืนนั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนและการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การเชื่อมโยงข้อมูลเหล่านี้กับนโยบายและแนวปฏิบัติที่มีอยู่เป็นสิ่งจำเป็นในการปรับปรุงกระบวนการพัฒนาเมืองให้ตอบสนองความต้องการของประชากรในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

การพัฒนาทรัพยากรบุคคลและเครือข่าย สถาบันการศึกษาควรมีบทบาทในการสนับสนุนความรู้ วิธีการ และการวางแผน รวมถึงการสร้างเครือข่ายและการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างภาคส่วน

การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการพัฒนาและฟื้นฟูเมืองเป็นสิ่งสำคัญ เช่น การสร้างแผนผังเมือง การใช้การศึกษาและวิเคราะห์ Business Model และการกำหนดพื้นที่ในผังเมืองให้เอื้อต่อการพัฒนา

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน โครงการพัฒนาและฟื้นฟูเมืองต้องเริ่มต้นด้วยการกำหนดเป้าหมายร่วมกันของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานมีทิศทางที่ชัดเจนและสร้างความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับความต้องการและเป้าหมายที่จะบรรลุ

การเลือกพื้นที่และการมีส่วนร่วม ควรเลือกพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาและฟื้นฟู ซึ่งมีความพร้อมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะคนในพื้นที่เอง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปได้และมีประสิทธิภาพ

การสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วน ควรมีการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ อย่างเช่นการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมถึงหน่วยงานท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการลงทุนที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน

การประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในระดับยุทธศาสตร์ (SEA) และการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (EIA) ควรนำมาใช้ในทุกโครงการพัฒนาและฟื้นฟูเมือง เพื่อให้แน่ใจว่าโครงการมีการคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

การมีผู้ประสานงานที่ดี การมีผู้ประสานงานที่มีความสามารถและได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วนจะช่วยให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างราบรื่น สามารถจัดสรรประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

การให้ข้อมูลที่ถูกต้องและโปร่งใส การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นจริงและการให้ความรู้กับชุมชนเกี่ยวกับโครงการจะช่วยสร้างความเข้าใจและความร่วมมือจากชุมชน รวมถึงสร้างความน่าเชื่อถือในการดำเนินโครงการ

การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ควรมีการสร้างกระบวนการที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เช่น การประชุมร่วมกัน การกำหนดตัวแทนของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจ

4. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การปรับปรุงเทคนิคการเก็บข้อมูล การใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ที่หลากหลายมากขึ้น เช่น การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างเต็มที่ หรือการใช้กลุ่มโฟกัส อาจช่วยให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและความเข้าใจในเรื่องความต้องการและปัญหาของชุมชนอย่างแท้จริงได้ดียิ่งขึ้น

การขยายพื้นที่วิจัย การสำรวจและเปรียบเทียบพื้นที่การพัฒนาเมืองในหลายภูมิภาคของไทยเพื่อทำความเข้าใจว่าสถานการณ์และความท้าทายแตกต่างกันอย่างไรในแต่ละพื้นที่

การประเมินผลกระทบระยะยาว การศึกษาผลกระทบระยะยาวของโครงการพัฒนาและฟื้นฟูเมือง ทั้งในด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ เพื่อประเมินประสิทธิภาพและความยั่งยืนของโครงการ

การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ การนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศและการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อช่วยในการวางแผนและการตัดสินใจในการพัฒนาเมือง

การมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากขึ้นในทุกขั้นตอนของโครงการ เพื่อให้ชุมชนมีบทบาทและรับผิดชอบร่วมกับผลลัพธ์ของโครงการ

การฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรบุคคล การฝึกอบรมและเพิ่มพูนความรู้ให้กับทีมงานและผู้เชี่ยวชาญท้องถิ่น เพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนและดำเนินโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อศึกษาความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาเมืองการฟื้นฟูเมืองด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเมือง ซึ่งได้รับการสนับสุนงบประมาณจากการเคหะแห่งชาติ

เอกสารอ้างอิง

การเคหะแห่งชาติ. (2562). *โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อศึกษาความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาเมือง การฟื้นฟูเมืองด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเมือง.* รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Bates, T. (2010). Alleviating the financial capital barriers impeding business development in inner cities. *Journal of the American Planning Association*. 76 (3), 349-362. https://doi.org/10.1080/01944363.2010.488717

Bogner, A., Littig, B., & Menz, W. (2009). *Interviewing experts*. Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1057/9780230244276

Dai, L., Han, Q., de Vries, B., & Wang, Y. (2022). Exploring key determinants of willingness to participate in EIA decision-making on urban infrastructure projects. *Sustainable Cities and Society*. 76 (103400), 1-12. https://doi.org/10.1016/j.scs.2021.103400

Gartmeier, M., Bauer, J., Gruber, H., et al. (2008). Negative knowledge: Understanding professional learning and expertise. *Vocations and Learning*, 1, 87–103. https://doi.org/10.1007/s12186-008-9006-1

Konsti-Laakso, S., & Rantala, T. (2018). Managing community engagement: A process model for urban planning. *European Journal of Operational Research*. 268 (3), 1040-1049. https://doi.org/10.1016/j.ejor.2017.12.002

Krueger, R. A., & Casey, M. A. (2015). *Focus groups: A practical guide for applied research* (5th ed.). SAGE.

Leland, S., & Read, D. C. (2013). Representative bureaucracy, public-private partnerships, and urban development. *Journal of Place Management and Development*. 6 (2), 86-101. https://doi.org/10.1108/JPMD-04-2012-0015

Minichiello, V. (1995). *In-depth interviewing: Principles, techniques, analysis* (2nd ed.). Longman. https://archive.org/details/indepthinterview0000unse

Robinson, O. C. (2014). Sampling in interview-based qualitative research: A theoretical and practical guide. *Qualitative Research in Psychology*. 11 (1), 25–41. https://doi.org/10.1080/14780887.2013.801543

การศึกษาการอนุรักษ์ธรรมชาติในภูฏาน: การนำไปประยุกต์ใช้บางประการสำหรับประเทศไทย

A Study of Nature Conservation in Bhutan: Some Implications for Thailand

สุพักตรา สุทธสุภา
มหาวิทยาลัยศิลปากร
Supagtra Suthasupa
Silpakorn University, Thailand
E-mail: supakoy@yahoo.com

****

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษานโยบาย กฎหมาย แผนงาน โครงการและแนวปฏิบัติหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ธรรมชาติในประเทศภูฏาน 2) สำรวจความคิดเห็นอย่างไม่เป็นทางการต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง 3) เสนอแนวทางการอนุรักษ์ธรรมชาติและมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับประเทศไทยโดยการประยุกต์ใช้แนวทางความสำเร็จของประเทศภูฏาน การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสำรวจพื้นที่ และการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับตัวแทนผู้ที่อยู่อาศัยและปฏิบัติงานในบริเวณพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติและบริเวณใกล้เคียง 30 คน ผลการวิจัยพบว่า การอนุรักษ์ธรรมชาติในภูฏานประสบความสำเร็จเนื่องจากปัจจัยหลายประการ เช่น นโยบายระดับชาติ กฎหมาย วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของประชาชน จริยธรรมทางพุทธศาสนา และบรรทัดฐานทางสังคม ด้านความคิดเห็นอย่างไม่เป็นทางการต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับนโยบาย กฎหมาย แผนงานการอนุรักษ์และพัฒนา และโครงการที่รัฐดำเนินการ ข้อเสนอแนะแนวทางการอนุรักษ์ธรรมชาติและมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับประเทศไทย ได้แก่ โครงการพัฒนาการอนุรักษ์แบบบูรณาการที่มีการปรึกษาหารือกับชุมชน การประยุกต์ใช้แนวทางของ B2C2 เพื่อการจัดทำแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศ การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูง และการสร้างบรรทัดฐานทางสังคมด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ

คำสำคัญ: การอนุรักษ์ธรรมชาติในภูฏาน; ภูฏาน; การพัฒนาที่ยั่งยืน

* วันที่รับบทความ : 7 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 12 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 16 พฤษภาคม 2567
Received: May 7 2024; Revised: May 12 2024; Accepted: May 16 2024

Abstract

The objectives of this research were to 1) study policies, laws and legislations, plans, programs and practices, as well as agencies and organizations involving in nature conservation in Bhutan; 2) conduct an informal opinion survey about Bhutan's nature conservation; and 3) suggest some implications to Thailand's nature conservation and sustainable development. This study is a qualitative research, collecting information from documents, a site survey and informal interviews with 30 participants selected from residents and officials who reside or work in or near the nature conservation areas. The results show that the success of Bhutan's nature conservation is accounted for several factors. Included are national policies, laws and legislations, the ways of life and culture, the ethics from Buddhism Philosophy and national etiquettes. The interviews show that the participants agree with policies, laws and legislations, programs of nature conservation and development. The suggested implications for Thailand include the Integrated Conservation Development Programs (ICDP) with the local communities' consultations, the approach of B2C2 for the ecological corridors, the sustainable tourism with an increase of high-quality tourists, and development of social norms for nature conservation.

Keywords: Nature Conservation in Bhutan; Bhutan; Sustainable Development

บทนำ

ปัจจุบันการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจจากหลายภาคส่วน ด้วยเป็นข้อกังวลหลักทั้งในระดับภูมิภาค ระดับท้องถิ่น และระดับโลกจากวิกฤตการณ์ธรรมชาติและสถานการณ์โลกรวน (Climate Change) องค์การสหประชาชาติได้จัดทำกรอบการทำงานและข้อตกลงระดับนานาชาติเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนี้ เช่น เป้าหมายด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change: UNFCC) และความตกลงปารีส (The Paris Agreement) การดำเนินการแบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลัก ได้แก่ การลดการปล่อยก๊าซ การปรับตัวให้เข้ากับผลกระทบด้านสภาพอากาศ และการจัดหางบประมาณสำหรับการปรับเปลี่ยนที่จำเป็น (สหประชาชาติ ประเทศไทย, 2567) การอนุรักษ์ธรรมชาติเป็นวิธีการที่สำคัญในการลดความรุนแรงของวิกฤตการณ์ธรรมชาติและสถานการณ์โลกรวนนี้

การอนุรักษ์ เป็น กิจกรรมป้องกันการเสื่อมสภาพ (Hackett, 1980) และ การจัดการการใช้ชีวมณฑล (Biosphere) ของมนุษย์ เพื่อให้ได้ประโยชน์ที่ยั่งยืนสูงสุดแก่คนรุ่นปัจจุบัน ในขณะเดียวกันก็รักษาศักยภาพในการตอบสนองความต้องการและความปรารถนาของคนรุ่นอนาคต (Lucas, 1992) ดังนั้น การอนุรักษ์ธรรมชาติจึงสัมพันธ์กับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในลักษณะที่เป็นการกระทำเพื่อห้ามกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมกับ

ธรรมชาติ และจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อหลีกเลี่ยงและลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับธรรมชาติ เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืน (Motloch, 1991)

ประเทศภูฏานเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงในการรักษามรดกทางธรรมชาติไว้ได้ โดยพื้นที่ของประเทศประมาณ 2 ใน 3 ส่วนเป็นพื้นที่ป่าไม้และธรรมชาติอันสมบูรณ์ (Encyclopedia Britannica, 2024a) ประเทศไทยและประเทศภูฏานมีทั้งความคล้ายคลึงและความแตกต่างในด้านสังคม การเมือง และภูมิประเทศ ตัวอย่างเช่น การนับถือศาสนา แม้ผู้คนส่วนใหญ่ของทั้งสองประเทศจะนับถือศาสนาพุทธแต่ก็จะต่างนิกายกัน ผู้คนในภูฏานและประเทศไทยมีความเชื่อร่วมกันในธรรมชาติอันเป็นผลมาจากหลักจริยธรรมทางพุทธศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูฏาน พุทธศาสนาร่วมกับนิทานพื้นบ้านได้กำหนดกฎเกณฑ์ทางสังคมในการปกป้องธรรมชาติ โดยเชื่อกันว่าองค์ประกอบของธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ภูเขา และแม่น้ำ มีเทพารักษ์อาศัยอยู่ ดังนั้นธรรมชาติเหล่านี้จึงต้องได้รับการเคารพและปกป้อง ในด้านระบบการเมือง ภูฏานและไทยมีความคล้ายคลึงกันของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยสถาบันกษัตริย์ได้รับการเคารพรักและเทิดทูลจากประชาชน ในด้านภูมิประเทศ ภูฏานตั้งอยู่บนพื้นที่เขาสูงเหนือระดับน้ำทะเล 3,700 – 7,300 เมตร ส่วนประเทศไทยอยู่ในพื้นที่ราบต่ำเหนือระดับน้ำทะเลน้อยกว่า 2,500 เมตร (Encyclopedia Britannica, 2024a; 2024b) ดังนั้นจึงทำให้มีสภาพภูมิอากาศแตกต่างกัน ภูฏานมีพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติจำนวนมาก ในขณะที่พื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยมีจำนวนลดลงอย่างรวดเร็ว แม้ว่าจะมีความแตกต่างกัน แต่ภูฏานก็สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับประเทศไทยในการเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน จุดร่วมระหว่างไทยกับภูฏาน เช่น ปรัชญาพุทธศาสนา สภาพสังคมและวัฒนธรรม และระบบการปกครอง จะเป็นพื้นฐานในการประยุกต์ใช้แนวทางการอนุรักษ์ธรรมชาติสำหรับประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษานโยบาย กฎหมาย แผนงาน โครงการและแนวปฏิบัติ หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ธรรมชาติในประเทศภูฏาน

2. การสำรวจความคิดเห็นอย่างไม่เป็นทางการต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง

3. เสนอแนวทางการอนุรักษ์ธรรมชาติและมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับประเทศไทยโดยการประยุกต์ใช้แนวทางความสำเร็จของประเทศภูฏาน

ระเบียบวิธีวิจัย

1. วิธีการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร จากการสำรวจพื้นที่ และการสำรวจความคิดเห็นอย่างไม่เป็นทางการจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เป็นการสำรวจความคิดเห็นอย่างไม่เป็นทางการต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติจากกลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติ ประกอบด้วยคำถามที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นต่อนโยบาย กฎหมาย แผนงาน โครงการและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ รวมทั้งข้อมูลอื่นที่น่าสนใจ

2.2 แผนที่และเอกสารแสดงสภาพภูมิศาสตร์ ขอบเขต ที่ตั้ง ของพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติและชุมชนในพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารจากหอสมุดแห่งชาติภูฏาน ห้องสมุด Renewable Natural Resource-Research Center at Yusipang และข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เกี่ยวกับนโยบาย กฎหมาย แผนงาน โครงการและแนวปฏิบัติ หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประเด็นทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ

3.2 การสำรวจพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติ สังเกตสภาพแวดล้อมธรรมชาติและสภาพแวดล้อมชุมชนที่อยู่ในพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติและบริเวณโดยรอบพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติ จำนวนพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติ 4 แห่ง ชุมชนในพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติ 6 แห่งและชุมชนใกล้เคียงพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติ 4 แห่ง

3.3 การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติ ซึ่งใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ให้เป็นตัวแทนผู้ที่อยู่อาศัยและปฏิบัติงานในบริเวณพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติและบริเวณใกล้เคียง 30 คน ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติ 4 คน ผู้อยู่อาศัยในชุมชนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติ 18 คน และผู้อยู่อาศัยในชุมชนที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติ 8 คน

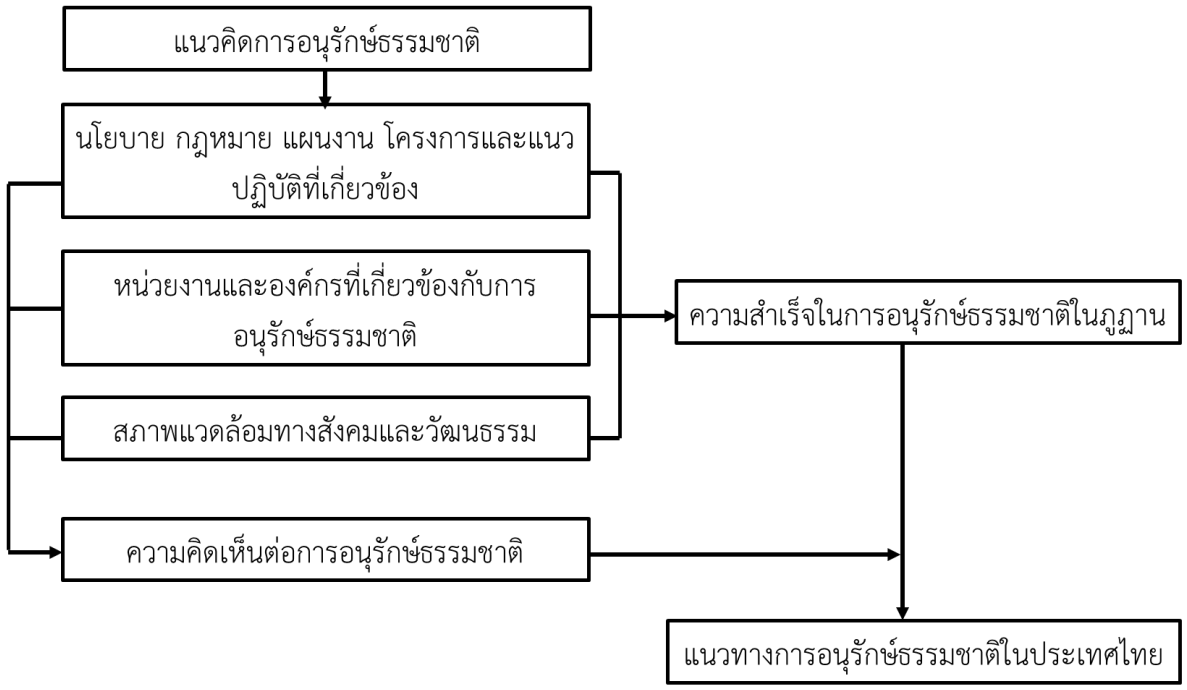
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบกับแนวคิดการอนุรักษ์ธรรมชาติและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งประกอบด้วย การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างชาญฉลาดและมีเหตุผล การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมให้ฟื้นคืนสภาพก่อนแล้วจึงนำมาใช้ประโยชน์ และการสงวนทรัพยากรธรรมชาติที่หายากหรือที่กำลังเสื่อมสูญ การเปลี่ยนไปใช้สิ่งทดแทน อีกทั้งใช้แนวคิดให้สาธารณะชนให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์ธรรมชาติ การใช้กฎหมายที่มีทั้งมาตรการควบคุมและจูงใจ และการให้การศึกษา

แก่ประชาชนเพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ธรรมชาติ (สามัคคี บุณยะวัฒน์, 2541; ชวิศ จิตรวิจารณ์ และคณะ, 2552)

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ โดยการจัดหมวดหมู่แล้วเปรียบเทียบเพื่อสร้างข้อสรุปความคิดเห็นต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติในภูฏาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ของการศึกษาการอนุรักษ์ธรรมชาติในภูฏาน มีข้อค้นพบดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้รับจากการรวบรวมนโยบาย กฎหมาย แผนงาน โครงการและแนวปฏิบัติ หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ แสดงให้เห็นว่ามีความเชื่อมโยงกับแนวคิดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสนับสนุนการอนุรักษ์ธรรมชาติในภูฏาน ประกอบด้วยกฎหมายและการปฏิบัติ องค์กรที่เกี่ยวข้อง และแง่มุมทางสังคมและวัฒนธรรม

1.1 กฎหมาย แผนงาน โครงการและแนวปฏิบัติ

1.1.1 กฎหมายและแนวปฏิบัติที่สำคัญซึ่งเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ธรรมชาติมีความเชื่อมโยงกับแนวคิดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาทิ กฎหมายป่าไม้ พระราชบัญญัติป่าไม้และการอนุรักษ์ธรรมชาติ กฎระเบียบว่าด้วยการป่าไม้ชุมชน พระราชบัญญัติการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ และกลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยภูฏานได้ออกกฎหมายสูงสุด (Supreme Law) ฉบับแรกในปี ค.ศ. 1959 ซึ่งก่อนหน้านั้นไม่มีการออกกฎหมายเป็นลายลักษณ์อักษร มีเพียงข้อตกลงกันในชุมชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่นำไปสู่การอนุรักษ์ธรรมชาติ

1.1.2 Bhutan Biological Conservation Complex (B2C2) เป็นแผนงานการอนุรักษ์ธรรมชาติที่สำคัญประกอบด้วยโครงข่ายอุทยานและพื้นที่อนุรักษ์ซึ่งเชื่อมต่อกันด้วยแนวพื้นที่ชีวภาพ (Biological Corridor) แผน B2C2 นี้มุ่งให้เกิดการอนุรักษ์และส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ธรรมชาติ ช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เป็นพื้นที่เพื่อการศึกษาสิ่งแวดล้อม เป็นที่ตั้งของโครงการอนุรักษ์หลายแห่ง และเป็นแหล่งทรัพยากรที่สามารถนำมาใช้ได้แต่มีการจำกัดการใช้สอย (Nature Conservation Division, 2004) ภายในพื้นที่ B2C2 มีหลายโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจาก World Wild Fund for Nature (WWF) ซึ่งรวมถึงโครงการป่าไม้และแหล่งน้ำจืด (Forest and Freshwater Program) และโครงการการดำรงชีพอย่างยั่งยืน (Sustainable Livelihood) (WWF Bhutan Program, 2005)

โครงการป่าไม้และแหล่งน้ำจืดมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้อง ฟื้นฟู และส่งเสริมโครงการอนุรักษ์ป่าไม้ ผ่านการส่งเสริมด้านนโยบายและความร่วมมือกับรัฐบาลในการดำเนินการอนุรักษ์ธรรมชาติในระดับท้องถิ่น ส่วนโครงการการดำรงชีพอย่างยั่งยืนมุ่งเน้นไปที่ผู้คนที่ยากจนและเปราะบางซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง โดยวิถีชีวิตของพวกเขาได้รับผลกระทบเชิงลบจากการจัดตั้งพื้นที่คุ้มครองขึ้นมาใหม่บนพื้นที่ดั้งเดิมที่พวกเขาอยู่อาศัยมาก่อน รัฐบาลจึงได้พัฒนาทางเลือกใหม่ในการดำรงชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเสริมการดำรงชีวิตแบบดั้งเดิมที่พึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติมาก ซึ่งเป็นโครงการที่เชื่อมโยงการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่คุ้มครองกับการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในท้องถิ่น การดำเนินโครงการจะทำให้ประชากรในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียงมีรายได้มากขึ้นจากการพัฒนาด้านอาชีพ

การเกษตร และปศุสัตว์ ได้รับการศึกษาและบริการสาธารณสุข มีโครงสร้างพื้นฐานที่ทั่วถึง และคาดว่าจะพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นและลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติลง

1.1.3 แผนการจัดการอุทยานแห่งชาติ (Management Plans) เพื่อกำหนดทิศทางโครงการและกิจกรรมในพื้นที่คุ้มครองต่าง ๆ ซึ่งมีปัญหาแตกต่างกัน ดังนั้นรายละเอียดของแต่ละแผนการจัดการจึงต่างกัน หลายแผนมักจะประกอบด้วยวัตถุประสงค์การจัดการและนโยบายการอนุรักษ์สำหรับภาคส่วนต่าง ๆ ของอุทยาน โดยมักจะรวมถึงการนำแผนไปปฏิบัติและการตรวจสอบและประเมินผลแผนการจัดการ (WWF Bhutan Program, 2005)

1.1.4 โครงการป่าชุมชน (Community Forest) ตั้งอยู่นอกเขตพื้นที่อนุรักษ์ ซึ่งต้องการถ่ายโอนความรับผิดชอบในการจัดการพื้นที่ป่าซึ่งอยู่ติดกับชุมชนไปยังกลุ่มคนในท้องถิ่น ให้มีอำนาจในการป้องกัน พัฒนา และใช้ประโยชน์ทรัพยากรของตน อีกทั้งยังเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถของกลุ่มจัดการป่าไม้ของชุมชน (Forest Management Groups: FMG) ให้สามารถจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน มีการแบ่งปันผลประโยชน์จากป่าของพวกเขาอย่างยุติธรรม ช่วยเหลือ FMG ในการพัฒนาอุตสาหกรรมภายในครัวเรือนและให้ความช่วยเหลือด้านการตลาด (Social Forestry and Extension Section, 1996)

1.1.5 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติบนฐานชุมชน (Community-Based Natural Resource Management: CBNRM) เป็นหนึ่งในกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีเป้าหมายเพื่อรักษาและพัฒนาวิถีชีวิตชนบทอย่างยั่งยืน ซึ่งคนท้องถิ่นจะได้รับโอกาสและความรับผิดชอบในการจัดการทรัพยากรของตนเองตามกฎหมายและนโยบายของรัฐ ที่ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน อีกทั้ง CBNRM ให้ความสำคัญกับผู้คนในท้องถิ่น ความยั่งยืนของผลผลิต และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (Department of Research and Development Services, 2002)

1.1.6 โครงการสร้างความตระหนักรู้เรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติ โดยองค์กรเอกชนเพื่อสาธารณประโยชน์ชื่อว่า Royal Society for Protection of Nature (RSPN) ทำงานร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ RSPN ได้จัดตั้ง Nature Clubs ทำงานร่วมกับครูในท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้ริเริ่มงานและกิจกรรมสำหรับนักเรียน เช่น วันทำความสะอาด การเดินป่าศึกษาธรรมชาติ การทัศนศึกษาในอุทยานแห่งชาติ การปลูกต้นไม้ และตั้งค่ายพักแรม กิจกรรมเหล่านี้สอนเยาวชนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและสร้างความตระหนักรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมและพัฒนาพฤติกรรมการอนุรักษ์ธรรมชาติ นอกจากนั้นแล้ว RSPN ยังได้ตีพิมพ์หนังสือเกี่ยวกับศาสนาและสิ่งแวดล้อมในชื่อ “พุทธศาสนาและสิ่งแวดล้อม” โดยเน้นไปที่การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (Royal Society for Protection of Nature, 2006)

1.2 หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ

1.2.1 หน่วยงานของรัฐที่มีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์ธรรมชาติ คือ กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตร และหลายหน่วยงานย่อยที่อยู่ภายในกระทรวงเดียวกันนี้ เช่น สภาการวิจัยทรัพยากรธรรมชาติและการเกษตรของภูฏาน (Council for RNR Research of Bhutan) กองป่าชุมชน (Social Forestry Division) และกองพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ (Forest Resources Development) นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งอยู่นอกกระทรวงเกษตรที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ เช่น กรมการท่องเที่ยว และกรมพลังงาน อีกทั้งมีหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบโครงการของรัฐในระดับท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ชุมชนและการจัดการไฟป่า (Nature Conservation Division, 2004)

1.2.2 หน่วยงานอิสระที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ โดยหน่วยงานหลักคือ สำนักเลขาธิการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (National Environment Secretariat) ก่อตั้งในปี ค.ศ. 1990 เพื่อประสานงานด้านสิ่งแวดล้อมภายในประเทศ รวมทั้งเพื่อเข้าร่วมการประชุมเวทีระหว่างประเทศและประสานงานโครงการด้านสิ่งแวดล้อม ต่อมาสำนักเลขาธิการฯ ถูกยกระดับให้เป็นคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในปี ค.ศ. 1992 โดยมีอำนาจหน้าที่ในการเข้าร่วมการประชุมอนุสัญญาสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ จัดทำแผนปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กำหนดกฎหมายสิ่งแวดล้อม สร้างกระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนในสังคมภูฏาน (Tsering, 2002)

1.2.3 Bhutan Trust Fund for Environmental Conservation เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่สนับสนุนการอนุรักษ์ธรรมชาติ จัดตั้งกองทุนอนุรักษ์แห่งแรกของโลกโดยมีวัตถุประสงค์หลักคือการปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพผ่านแหล่งเงินทุนระยะยาว เพื่อให้แน่ใจว่าความมุ่งมั่นในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพนั้นยั่งยืน (Tsering, 2002)

1.2.4 Royal Society for Protection of Nature (RSPN) เป็นองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่แสวงหากำไรของภูฏาน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในหมู่เยาวชนและสาธารณชน ภารกิจขององค์กรคือการสร้างแรงบันดาลใจด้านความรับผิดชอบส่วนบุคคลและให้ประชาชนในภูฏานมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมผ่านการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ข้อมูล รวมถึงการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานและสถาบันที่เกี่ยวข้อง (Lonely Planet, 2002; Nature Conservation Division, 2004)

1.2.5 หน่วยงานระหว่างประเทศที่สนับสนุนการอนุรักษ์ธรรมชาติในรูปแบบของความช่วยเหลือทางการเงินและทางเทคนิค ได้แก่ WWF Bhutan Program, Danish International Development Assistance (DANIDA), United Nations Development Program (UNDP), Netherlands Development Organization (SNV) และ Helvetas and Swiss Agency for Development and Cooperation (Tsering, 2002)

1.3 แง่มุมทางสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ ภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ อิทธิพลของพุทธศาสนาต่อการปกป้องธรรมชาติข และปรัชญาการพัฒนาภายใต้กรอบการอนุรักษ์ของภูฏาน

1.3.1 ความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างชาวภูฏานและธรรมชาติ องค์ประกอบในธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ภูเขา ทะเลสาบ และแม่น้ำ มีความสำคัญต่อชาวบ้านเพราะเชื่อว่าเป็นที่สถิตย์ของเทพเจ้า ผู้คนจึงไม่รบกวนสถานที่ศักดิ์สิทธิ์เหล่านี้ แต่ใช้ชีวิตอย่างกลมกลืนโดยแสวงหาการคุ้มครองจากวิญญาณและเทพที่อาศัยอยู่ในสถานที่เหล่านั้น (Schicklgruber and Pommaret, 1997; Chhenpo, 2003)

1.3.2 อิทธิพลของศาสนาที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ชาวภูฏานน้อมนำหลักธรรมในพุทธศาสนามาใช้ในการดำเนินชีวิตมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 6 และได้ทำให้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีความเข้มแข็ง ชาวพุทธเชื่อว่าความสุขที่แท้จริงมาจากการสละความโลภและการเห็นแก่ตัว การใช้ชีวิตอย่างไม่เห็นแก่ตัวเพื่ออยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างกลมกลืนจะนำมาซึ่งความสุข การแทรกแซงของมนุษย์ในสมดุลของธรรมชาติจะนำไปสู่หายนะต่อมนุษย์ทุกคน การทำร้ายสิ่งแวดล้อมถือเป็นบาปที่จะทำให้ไม่พบความสุข ทั้งในชาตินี้และชาติหน้า (Chhenpo, 2003; Royal Society for Protection of Nature, 2006)

1.3.3 มารยาทประจำชาติ (National Etiquettes) ภูฏานมีบรรทัดฐานทางสังคมเพื่อควบคุมพฤติกรรมและช่วยให้ผู้คนอยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุก จำแนกออกได้เป็นมารยาททางกาย วาจา และใจ โดยมารยาททางใจถือว่าสำคัญที่สุด เนื่องจากสามารถควบคุมการกระทำและคำพูดของคนได้ มารยาทเหล่านี้ประกอบด้วยการอุทิศตนให้กับงาน ความจงรักภักดีต่อประเทศ ความตั้งใจที่ดี การแสดงความเมตตาและความกตัญญู และความเชื่อมั่นในเหตุและผล เป็นต้น (National Library of Bhutan, 1999; Dargye, 2005) อย่างไรก็ตาม ไม่ได้มีมารยาทที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติอย่างชัดเจน แต่อาจอยู่ในบรรทัดฐานทางสังคมผ่านศาสนา โดยมีความเชื่อว่าศาสนาพุทธมีเป้าหมายเพื่อให้คนอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างกลมกลืน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอนุรักษ์ธรรมชาติเพื่อการดำรงชีวิต แนวคิดนี้ได้ถ่ายทอดให้ผู้คนปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับธรรมชาติ ส่วนมารยาททางใจอาจควบคุมให้คนมีเจตนาดีและปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อธรรมชาติ

1.3.4 ความสุขมวลรวมประชาชาติ (Gross National Happiness: GNH) เป็นแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนาประเทศซึ่งบัญญัติโดยสมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี ซิงเย วังชุก ที่คำนึงถึงแง่มุมซึ่งไม่ใช่รูปธรรมของการพัฒนาและหาจุดสมดุลระหว่างความเจริญรุ่งเรืองทางวัตถุและความเป็นอยู่ที่ดีทางจิตวิญญาณ มุ่งเน้นการเพิ่มความสุขมากกว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยกุญแจสู่ความสุขคือความพึงพอใจในความต้องการที่ไม่ใช่รูปธรรมและการเติบโตทางอารมณ์และจิตวิญญาณเมื่อได้ตอบสนองความต้องการทางวัตถุขั้นพื้นฐานแล้ว แนวคิดนี้มุ่งสร้างสมดุลในการพัฒนาทางวัตถุและที่ไม่ใช่วัตถุ (Planning Commission, 1999)

1.3.5 แนวคิดทางสายกลาง (The Concept of Middle Path) เป็นอีกหนึ่งปรัชญาการพัฒนาที่ให้แนวคิดว่าการอนุรักษ์จะเกิดขึ้นควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แนวคิดนี้มีอยู่ในยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติซึ่งได้วิเคราะห์ผลกระทบของการพัฒนาที่มีต่อวัฒนธรรม โดยศึกษาความขัดแย้งระหว่างค่านิยมของพุทธศาสนาแบบดั้งเดิมกับวิถีชีวิตสมัยใหม่ ผลลัพธ์ที่ได้แสดงประเด็นของการผสมผสานความสำคัญของสิ่งแวดล้อมเข้ากับการวางแผนทางเศรษฐกิจ (National Environment Commission, 1998)

2. ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ เป็นความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อย เพื่อให้เห็นบางแง่มุมและความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติเท่านั้น ข้อมูลที่ได้รับไม่ได้มุ่งสรุปความคิดเห็นและการประเมินของสาธารณชนทั้งหมด

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ทำงานและอาศัยอยู่ในเขตอนุรักษ์ธรรมชาติ เล่าถึงโครงการ ICDP (Integrated Conservation and Development Programs) ที่ภาครัฐและเอกชนดำเนินการ เช่น การปรับปรุงทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ การพัฒนาระบบชลประทานเพื่อการเกษตร การจัดหาหลังคาสังกะสีเพื่อใช้ทดแทนการตัดไม้มาทำแผ่นมุงหลังคา การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขภาพ โรงเรียน และไฟฟ้า รวมถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน โครงการและกิจกรรมเหล่านี้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเพิ่มผลผลิตจากที่ดินทำกินที่มีอยู่อย่างจำกัด ช่วยสร้างโอกาสในการจ้างงาน พัฒนาคุณภาพชีวิต และสร้างความพอเพียงและความสุขมวลรวม คนในชุมชนมีความพึงพอใจกับโครงการและการพัฒนาที่รัฐบาลจัดหาให้ ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนมีความคิดเห็นว่าควรเพิ่มการตระหนักรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติมากขึ้น อย่างไรก็ตาม พวกเขายังคงต้องการไม้มาสร้างรั้วและใช้เป็นเชื้อเพลิงเพิ่มขึ้น บางคนมีความขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับพื้นที่เลี้ยงสัตว์ในช่วงฤดูหนาว เนื่องจากทางภาครัฐไม่อนุญาตให้เกษตรกรเคลื่อนย้ายฝูงวัวไปหากินยังพื้นที่ระดับความสูงที่ต่ำกว่าซึ่งป่าไม้กำลังอยู่ในช่วงฟื้นฟู เจ้าหน้าที่บางคนให้ความเห็นว่าควรปรับเปลี่ยนขอบเขตพื้นที่คุ้มครองสัตว์ป่าที่มากินผลผลิตจากการเพาะปลูก เพื่อให้เกษตรกรสามารถปกป้องผลผลิตทางการเกษตรของพวกเขาได้ เจ้าหน้าที่บางคนแสดงความคิดเห็นว่าควรลดค่าปรับให้กับชาวบ้านที่ยากจนที่ได้ตัดต้นไม้ในป่าเพื่อนำไปใช้ในครัวเรือน และควรยืดหยุ่นการใช้ระเบียบเกี่ยวกับป่าไม้กับชาวบ้านด้วย

ผลการสัมภาษณ์ผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตอนุรักษ์ธรรมชาติ ประมวลได้ว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลนี้มีทัศนคติที่ดีกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ ชื่นชอบภูมิทัศน์ธรรมชาติ เห็นด้วยกับวิธีการอนุรักษ์ธรรมชาติ รับรู้เกี่ยวกับกฎหมายและโครงการอนุรักษ์ธรรมชาติ มีส่วนร่วมและชอบโครงการอนุรักษ์ มีความเชื่อในเทพารักษ์ที่สถิตย์อยู่ในธรรมชาติ ต้องการโครงการปลูกป่าเพิ่มขึ้น ต้องการให้สร้างความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และต้องการการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษานำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ในด้านกฎหมาย แผนงาน โครงการและแนวปฏิบัติ รวมถึงหน่วยงานและองค์กรซึ่งเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ธรรมชาติในภูฏานมีความสอดคล้องกับแนวคิดการอนุรักษ์ธรรมชาติและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งประกอบด้วย การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างชาญฉลาดและมีเหตุผล การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติก่อนแล้วจึงนำมาใช้ประโยชน์ การสงวนรักษาธรรมชาติ การเปลี่ยนไปใช้สิ่งทดแทน การสร้างความร่วมมือกับประชาชนในการอนุรักษ์ธรรมชาติ การใช้กฎหมาย และการให้การศึกษาแก่ประชาชน (สามัคคี บุณยะวัฒน์, 2541; ชวิศ จิตรวิจารณ์ และคณะ, 2552) มีตัวอย่างดังนี้

- กฎระเบียบว่าด้วยการป่าไม้ชุมชน (Community Forestry Rules) ได้กำหนดพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เหมาะสมสำหรับการจัดการโดยชุมชนท้องถิ่นให้เป็นพื้นที่ป่าชุมชน โดยกรรมสิทธิ์ของต้นไม้และผลผลิตจากป่าจะเป็นของชุมชน ส่วนกรรมสิทธิ์ของที่ดินและทรัพยากรสัตว์ป่าและแหล่งแร่ยังคงเป็นของรัฐบาล ด้วยกฎระเบียบนี้สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติจะได้รับการคุ้มครองและใช้งานอย่างยั่งยืนควบคู่ไปกับภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยกลุ่มชาวบ้านที่ได้รับการแต่งตั้ง กฎระเบียบว่าด้วยการป่าไม้ชุมชนของภูฏานมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562 ของไทยด้วยวัตถุประสงค์ที่ตรงกันที่ต้องการส่งเสริมให้ชุมชนได้ร่วมกับรัฐในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน (ราชกิจจานุเบกษา, 2562)

- กลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ที่มุ่งให้ภูฏานเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับโลก และมุ่งหลีกเลี่ยงผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่อาจเกิดขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม จึงมีวิธีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขีดความสามารถของสังคมและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ด้วยการเลือกกลุ่มนักท่องเที่ยวชั้นดีที่ยอมจ่ายในราคาที่สูงเพื่อการท่องเที่ยวแบบ เชิงนิเวศ โดยที่จำนวนนักท่องเที่ยวไม่สำคัญเท่ากับประโยชน์ที่การท่องเที่ยวให้ในการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อการดำรงชีพอย่างยั่งยืนและการพัฒนาสวัสดิการของรัฐให้แก่ชุมชนท้องถิ่น กลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนี้เชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 12b (SDG12b) ที่มีเป้าประสงค์ในการพัฒนาและใช้เครื่องมือเพื่อติดตามผลกระทบการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนซึ่งสร้างงานและส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2567) สอดคล้องกับการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของไทยในการจำกัดรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความจำเป็นและรองรับสภาวะในอนาคต ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่มีคุณค่าอย่างสมเหตุสมผล และสามารถรักษาเอกลักษณ์ทางธรรมชาติ อัตลักษณ์ท้องถิ่น วิถีชีวิตชุมชน และสุนทรียภาพ เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (สำนักพัฒนาขีดความสามารถการท่องเที่ยว อพท. 2565)

รวมทั้งสอดคล้องกับหลักการเบื้องต้นในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งกำหนดโดยองค์กรการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme, & World Trade Organization (WTO), 2005).

- Bhutan Biological Conservation Complex (B2C2) คือโครงข่ายอุทยานและเขตสงวนแห่งชาติที่เชื่อมต่อกันด้วยเส้นทางชีวภาพ มีแนวเชื่อมต่อป่าเพื่อให้สัตว์ป่าสามารถเคลื่อนย้ายประชากรหรือกระจายพันธุกรรมได้ เรียกเส้นทางหรือพื้นที่นี้ว่า Ecological Corridor หรือ Wildlife Corridor (มงคล สาฟูวงศ์ และคณะ, 2555) B2C2 มีแนวเชื่อมต่อป่ากว้างตั้งแต่ 500 เมตรถึง 3 กิโลเมตร โดยพิจารณาจากจำนวนสัตว์ป่าที่มีการเคลื่อนย้าย ความลาดชันของภูมิประเทศ การเกิดไฟป่า สภาพของเรือนยอดไม้และพืชพื้นล่าง ระดับการรบกวนของมนุษย์ และความกว้างของทางที่แคบที่สุด ทั้งนี้การจัดทำแนวเชื่อมต่ออุทยานและเขตสงวนแห่งชาติใน B2C2 นี้คล้ายคลึงกับการจัดทำแนวเชื่อมต่อป่าระหว่างพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่และอุทยานแห่งชาติทับลาน ในการศึกษาของมงคล สาฟูวงศ์และคณะ (2555) ซึ่งศึกษาความหลากชนิดของสัตว์ป่า ความชุกชุมของสัตว์ป่า และพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการใช้ประโยชน์ของสัตว์ป่า แผน B2C2 เป็นโครงข่ายของพื้นที่อนุรักษ์ซึ่งครอบคลุมกระจายทั่วพื้นที่ของประเทศภูฏานและเชื่อมต่อไปยังประเทศอินเดียที่มีอาณาเขตติดต่อกันด้วย (Nature Conservation Division, 2004) ส่วนพื้นที่คุ้มครองของไทยในรูปแบบของพื้นที่อนุรักษ์ ทั้งอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเกือบทุกพื้นที่มีการบุกรุกเพื่อตั้งถิ่นฐานและทำการเกษตร ส่งผลให้มีการแตกกระจายเป็นหย่อมป่าที่ไม่ต่อเนื่องเป็นผืนป่าเดียวกัน ทางหน่วยงานภาครัฐจึงนำแนวคิดแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศมาใช้เพื่อช่วยให้ระบบนิเวศของพื้นที่คุ้มครองที่กระจัดกระจายอยู่ในกลุ่มป่าต่าง ๆ ทั่วประเทศไทยกลับคืนสู่ความอุดมสมบูรณ์ (ทรงธรรม สุขสว่าง และธรรมนูญ เต็มไชย, 2561)

- ความสัมพันธ์ระหว่างพุทธศาสนากับสิ่งแวดล้อมของภูฏาน คณะสงฆ์ได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ธรรมชาติด้วยวิธีการปลูกฝังความรับผิดชอบส่วนบุคคลต่อสิ่งแวดล้อมผ่านคำสั่งสอนและปรัชญาพุทธศาสนาประเทศไทยซึ่งถือว่าพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติเช่นเดียวกัน จึงควรเน้นย้ำแก่นแท้ของพุทธศาสนาแก่ผู้คนว่าพุทธศาสนาเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ การอนุรักษ์ธรรมชาติสามารถส่งเสริมได้ผ่านการเทศนาสั่งสอน การบรรยาย การจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับการศึกษาความคิดเห็นของพระธรรมวิทยากรเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้หลักทางพระพุทธศาสนาในการสอนการอนุรักษ์ป่าไม้และสัตว์ป่า (ประยูร วงศ์จันทรา, 2013)

- ปรัชญาการพัฒนาของภูฏานใช้แนวคิดความสุขมวลรวมและแนวคิดทางสายกลาง ซึ่งมุ่งสร้างสมดุลในการพัฒนาทางวัตถุและที่ไม่ใช่วัตถุ รวมทั้งการอนุรักษ์ธรรมชาติควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ที่ได้พระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทยให้เป็นปรัชญาในการดำรงชีวิตที่ยึดหลักความพอเหมาะพอดี ความมีเหตุผลและความไม่ประมาท รัฐบาลจึงน้อม

นำมาเป็นแกนหลักในการพัฒนาประเทศให้ยั่งยืน หนึ่งในแง่มุมที่อธิบายไว้ในปรัชญานี้คือความสมดุลในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยระบุว่าทรัพยากรของประเทศจำเป็นต้องใช้อย่างมีประสิทธิภาพและระมัดระวังเพื่อสร้างผลประโยชน์ที่ยั่งยืนและพัฒนาความมั่นคงของประเทศอย่างก้าวหน้า ดังพบได้ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมากมาย เช่น โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า และโครงการอนุรักษ์แหล่งพันธุกรรมพืช (สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.), 2567)
2. กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจกับโครงการและการพัฒนาขององค์กรภาครัฐและเอกชน แสดงการยอมรับการอนุรักษ์ธรรมชาติที่ดำเนินการในภูฏาน เพราะเห็นคุณค่าที่เกิดขึ้นกับคุณภาพชีวิตและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับการศึกษาในประเทศไทยเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในหลายโครงการ พบว่ามีความพึงพอใจมากกับโครงการที่ตนเข้าร่วม (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดมุกดาหาร, 2561; อารยะ จันทรสุขโข, 2560)

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการอนุรักษ์ธรรมชาติและมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนบางประการ จากการนำแนวทางความสำเร็จของประเทศภูฏานมาประยุกต์ใช้สำหรับประเทศไทย

- โครงการพัฒนาการอนุรักษ์แบบบูรณาการ (Integrated Conservation Development Program: ICDP) ที่มีการปรึกษาหารือกับชุมชน ลักษณะของโครงการมุ่งช่วยปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่นและลดแรงกดดันต่อพื้นที่ธรรมชาติ ตามจุดประสงค์ของโครงการเพื่อปกป้องพื้นที่ป่าไม้และจำกัดการขยายพื้นที่ทำกินในเขตอนุรักษ์ธรรมชาติ ซึ่งจุดประสงค์นี้อาจไม่ได้คำนึงถึงความต้องการของชุมชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในป่าก่อนที่จะมีการกำหนดเขตอนุรักษ์ธรรมชาติ จึงควรปรึกษาหารือกันระหว่างชุมชนท้องถิ่นและหน่วยราชการที่รับผิดชอบพื้นที่เพื่อบรรลุข้อตกลงร่วมกัน

- การประยุกต์ใช้แนวทางของ B2C2 มาสู่การจัดทำแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศ เพื่อช่วยให้ระบบนิเวศของพื้นที่คุ้มครองที่อยู่กระจัดกระจายของไทยกลับคืนสู่ความอุดมสมบูรณ์ ด้วยการเพิ่มพื้นที่นิเวศทั้งที่เป็นที่ดินกรรมสิทธิ์ของภาครัฐและเอกชน ทำหน้าที่เป็นเส้นทางชีวภาพให้สัตว์ป่าเคลื่อนย้ายประชากรหรือกระจายพันธุกรรมได้ และเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพในธรรมชาติ

- การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มากกว่าการเพิ่มปริมาณนักท่องเที่ยว และพิจารณาขีดความสามารถในการรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สร้างผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม

- การสร้างบรรทัดฐานทางสังคมด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ เทียบได้กับมารยาทแห่งชาติของภูฏาน ด้วยการใช้ประเพณี วัฒนธรรมและความเชื่อของไทยเป็นสื่อในการตระหนักถึงคุณค่าของธรรมชาติ และสร้างพฤติกรรมการอนุรักษ์ธรรมชาติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

- ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี

- ควรมีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องจำนวนมากขึ้น และใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้างผสมกับการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลจำนวนมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- ควรสร้างการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์ธรรมชาติ ให้ทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและรักษาทรัพยากรธรรมชาติของตน

- ควรสนับสนุนด้านการเงินและการจัดตั้งกองทุนเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ โดยงบประมาณจากภาครัฐและองค์กรภาคเอกชนที่สามารถรับประโยชน์ทางภาษีจากการสนับสนุนด้านการเงินนี้

- ควรจัดหลักสูตรและกิจกรรมการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติ

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- หน่วยงานสามารถนำข้อมูลการศึกษาการอนุรักษ์ธรรมชาติในภูฏานมาใช้ในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจาก Asian Scholarship Foundation รวมทั้งองค์กรและบุคคลที่มีส่วนร่วม ได้แก่ Council for RNR Research of Bhutan, Renewable Natural Resource-Research Center at Yusipang, K.B. Wakhley และครอบครัว, Dr. Pema Choephoel, Dr. Lungten Norbu, Dorji Dhradhul, Kunsang Choden, Sonam Wangmo, เพื่อนชาว CoRRB และ RNR-RC Yusipang, และบุคคลอื่นๆ อีกมากที่ไม่สามารถกล่าวถึงได้ทั้งหมด ผู้วิจัยขอขอบคุณอย่างยิ่ง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2567). ฐานข้อมูลกองการต่างประเทศ. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 2 เมษายน 2567. แหล่งที่มา: https://fad.mnre.go.th/th/mph/content/196

ชวิศ จิตรวิจารณ์ และคณะ. (2552). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำด้วยกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา กรณีศึกษาป่าต้นน้ำ หมู่บ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน.* รายงานการวิจัย สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.).

ทรงธรรม สุขสว่าง และธรรมนูญ เต็มไชย. (2561). *แนวเชื่อมต่อระบบนิเวศในประเทศไทย.* (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: ส. มงคลการพิมพ์.

ประยูร วงศ์จันทรา. (2013). แนวทางการประยุกต์ใช้หลักทางพระพุทธศาสนาในการสอนการอนุรักษ์ป่าไม้และสัตว์ป่า. *Journal of Education and Innovation*. 12 (1), 95–112.

พระราชบัญญัติป่าชุมชน. (2562). *ราชกิจจานุเบกษา.* ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 136 ตอนที่ 71 ก ในวันที่ 29 พฤษภาคม 2562.

มงคล สาฟู และคณะ. (2555). *ความหลากหลาย ความชุกชุม และพื้นที่อาศัยที่เหมาะสมของสัตว์ป่าบริเวณแนวเชื่อมต่อป่าอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่และอุทยานแห่งชาติทับลาน.* กรุงเทพมหานคร: กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช.

สหประชาชาติ ประเทศไทย. (2567). การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 2 เมษายน 2567. แหล่งที่มา: https://thailand.un.org/th/173511-การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

สามัคคี บุณยะวัฒน์. (2541). *ป่าต้นน้ำลำธารและการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ. ครูกับการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้.* กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.). (2567). ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 2 เมษายน 2567. แหล่งที่มา: https://www.rdpb.go.th/th/Sufficiency

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดมุกดาหาร. (2561). สรุปผลโครงการส่งเสริมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วันที่ 3 สิงหาคม 2561 ณ สถานีควบคุมไฟป่าดงบังอี่–ถ้ำผาน้ำทิพย์ ต.บ้านเป้า อ.หนองสูง จ.มุกดาหาร. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 2 เมษายน 2567. แหล่งที่มา: http://mukdahan.nfe.go.th/nongsung/images/nature.pdf

สำนักพัฒนาขีดความสามารถการท่องเที่ยว อพท. (2565). คู่มือแนวทางการปฏิบัติตามมาตรฐานการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 2 เมษายน 2567. แหล่งที่มา: https://www.dasta.or.th/th/article/1495

อารยะ จันทรสุขโข. (2560). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อศูนย์การเรียนรู้การอนุรักษ์ป่าชายเลน กองพันรถสะเทินน้ำสะเทินบก อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี.* นิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

Chhenpo, Nima Sangye. (2003). *A Glimpse of Bhutanese Culture*. Phuentsholing, Bhutan: KMT Press.

Dargye, Yonten. (2005). *An Introduction to Values Education: A Guide to Happy and Harmonious Living.* Thimphu, Bhutan: National Library of Bhutan.

Department of Research and Development Services. (2002). *Community-Based Natural Resource Management in Bhutan: A Framework.* Thimphu, Bhutan: Ministry of Agriculture.

Encyclopedia Britannica. (2024a). Bhutan. *Online.* Retrieved April 2, 2024. from https://www.britannica.com/place/Bhutan

Encyclopedia Britannica. (2024b). Thailand. *Online.* Retrieved April 2, 2024. From https://www.britannica.com/place/Thailand

Hackett, B. (1980*). Landscape Conservation*. Chichester, UK: Packard Publishing Ltd.

Lonely Planet. (2002). *Bhutan*. Hongkong: Colorcraft Ltd., Lonely Planet Publications Pty., Ltd.

Lucas, P.H.C. (1992). *Protected Landscapes: A Guide for Policy-makers and Planners*. Gland, Switzerland: IUCN.

Motloch, J. (1991). *Introduction to Landscape Design*. New York: Van Nostrand Reinhold.

National Environment Commission. (1998). *The Middle Path: National Environment Strategy for Bhutan.* Bangkok, Thailand: Keen Publishing.

National Library of Bhutan. (1999). *Driglam Namzhag (Bhutanese Etiquette)*: *A Manual.* Translated by Dr. Yonten Dargye. Thimphu, Bhutan: National Library of Bhutan.

Nature Conservation Division. (2004). *Bhutan Biological Conservation Complex: A Landscape Conservation Plan.* Thimphu, Bhutan: Nature Conservation Division, Department of Forestry Services.

Planning Commission. (1999). *Bhutan 2020: A Vision for Peace, Prosperity and Happiness*. Bangkok, Thailand: Keen Publishing.

Royal Society for Protection of Nature. (2006*). Buddhism and the Environment*. Thimphu, Bhutan: Kuensel Corporation.

Schicklgruber, C. and F. Pommaret. (1997). *Bhutan: Mountain Fortress of the Gods*. New Delhi, India: Bookwise Pvt., Ltd.

Social Forestry and Extension Section. (1996). *Community Forestry Guidelines for Bhutan*. Thimphu, Bhutan: Ministry of Agriculture, Forestry Services Division.

Tsering, Dechen. (2002). *Public Biodiversity Policy Analysis in Bhutan*. Bangkok, Thailand: Keen Publishing.

United Nations Environment Programme, & World Trade Organization (WTO). (2005). Making Tourism More Sustainable: A Guide for Policy Makers. *Online.* Retrieved April 2, 2024. From https://wedocs.unep.org/20.500.11822/8741

WWF Bhutan Program. (2005). *WWF Bhutan Annual Report'05.* Thimphu, Bhutan: WWF Bhutan Program Office.

รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

The Teacher Development Model in Classroom Research by Using Participatory Action Research for Upgrading Achievement at Thoengwittayakhom School Under the Office of Chiang Rai Secondary Educational Service Area

เสกสรร ทุนอินทร์
โรงเรียนเทิงวิทยาคม, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย
Sekson Tun-in
Theongwittayakhom School,
Chiang Rai Secondary Educational Service Area Office
E-mail: seksonsai1@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีการดำเนินการวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอน 1) การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ปีการศึกษา 2565 จากครู 130 คน และศึกษาแนวทางการพัฒนาจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 10 คน 2) การสร้างและตรวจสอบรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน 3) การศึกษาผลการใช้รูปแบบโดยผู้บริหารและครู ปีการศึกษา 2566 และ 4) การประเมินรูปแบบโดยผู้บริหารและครู 136 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อมูล และการทดสอบค่าที ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการพัฒนา คือ ควรจัดอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนและการสร้างนวัตกรรมโดยวิทยากรที่มีประสบการณ์ทุกปี 2) รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ระบบงานและกลไก กระบวนการ การประเมินผล และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ โดยรูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ผู้บริหารและครูมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ผลการประเมินรูปแบบด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

* วันที่รับบทความ : 29 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 7 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 8 กรกฎาคม 2567
Received: June 29 2027; Revised: July 7 2024; Accepted: July 8 2024

คำสำคัญ: การพัฒนาครู; การทำวิจัยในชั้นเรียน; การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

Abstract

This research article aimed to development teacher development model in classroom research by using participatory action research for upgrading achievement. This research and development methodology involved four steps as follows: 1) to study conditions and approaches for teacher developing in classroom research for the academic year 2022 from 130 teachers, and to study solutions from literature reviews and interviews with 10 experts. 2) to construct and verifying the model's quality by 7 experts. 3) to implement the model with administrators and teachers of Thoengwittayakhom School in the academic year 2023. And 4) to evaluate the model by 136 both administrators and teachers of Thoengwittayakhom School. The research tools were questionaires, interview form and evaluation form. Data were analyzed using mean, standard deviation, percentage, content analysis and t-test for one sample. The results of research were present as follows: 1) The overall condition of classroom research was at the highest level, the needs were to provide annual training on classroom research and education innovation creation by experienced instructors. 2) The teacher development model in classroom research using participatory action research consist of 6 components: principles, objectives, systems and mechanisms, processes, evaluation, and conditions for implementation. The model was at the highest level of appropriate, feasible, beneficial and accurate.3) The results of the model implementation revealed that the admistrators and teachers have significantly higher classroom research abilities than the predetermined criteria at the .05 significance level. And 4) The results of model evaluation in term of context, input, process, and product were overall at the highest level.

Keywords: Teacher development; Classroom research; Participatory action research.

บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ และการจัดการศึกษาจำเป็นต้องปฏิรูปครูให้เป็นผู้มีทักษะความเป็นครูมืออาชีพ มีความเชี่ยวชาญในเนื้อหาของวิชา ความเป็นผู้มีจรรยาบรรณวิชาชีพและจิตวิญญาณความเป็นครู เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 อาทิเช่น ทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem solving) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) เป็นต้น ดังนั้นการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ครูต้องมีสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมการสอนทั้งด้านองค์ความรู้ แนวทางใหม่ สิ่งประดิษฐ์ และสื่อการสอนใหม่ เพื่อใช้ในการพัฒนาการศึกษา (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2564)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 30 กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2562) จากสาระบัญญัติดังกล่าวทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการ

เรียนรู้และทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้มากขึ้น โดยยึดหลักทำวิจัยโดยทั่วไป 1 ฉบับต่อปีหรือ 2 ฉบับต่อปี เพื่อแสดงว่าได้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษา จากการศึกษาปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน สรุปได้ดังนี้ 1) ครูขาดแรงผลักดันและแรงบันดาลใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน แม้จะพบปัญหาผู้เรียนเกิดขึ้นจากบันทึกหลังสอน (Teaching log) และพบปัญหาการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ 2) ปัญหาคุณภาพของการวิจัยและการรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียน 3) ปัญหาความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน 4) ปัญหาเรื่องปัจจัยสนับสนุน ความร่วมมือ และการสนับสนุนของผู้บริหาร 5) ปัญหาที่ปรึกษาสำหรับทำวิจัยในชั้นเรียน 6) ปัญหาแหล่งค้นคว้าข้อมูลในการทำวิจัยในชั้นเรียน และ 7) เวลาในการทำวิจัยในชั้นเรียน (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2556; พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2564; จินดา อุ่นทอง, 2565)

การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom research) เป็นการวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในห้องเรียน มีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในห้องเรียน โดยการศึกษาสภาพการณ์หรือปัญหาการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน และครูแสวงหาวิธีการหรือนวัตกรรมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ ปฏิบัติการแก้ปัญหาหรือพัฒนา สังเกตผลหรือตรวจสอบผลการแก้ปัญหา และสะท้อนผลกลับต่อการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อหาทางปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนบรรลุผลสำเร็จของการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2556; สุวิมล ว่องวาณิช, 2557; มนสิช สิทธิสมบูรณ์, 2563) แนวคิดการพัฒนาครูโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation action research) เป็นการวิจัยที่ดำเนินการโดยผู้มีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงการปฏิบัติต่างๆ ให้ดีขึ้น โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา การปฏิบัติตามแผน การสะท้อนผลการปฏิบัติร่วมกัน การประเมินผลการดำเนินงาน โดยยึดหลักประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชนทุกขั้นตอน จากการศึกษาพบว่า มีนักการศึกษาหลายคนได้นำกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน เช่น งานวิจัยของรัชนีกร บุญดี (2558) จตุภูมิ กุสาลา (2561) ศิวพร ละม้ายนิล (2561) พบว่า กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน เมื่อนำกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไปใช้ในการพัฒนาครูด้านอื่นๆ ทำให้เกิดผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลง คือ การเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการเรียนการสอน และการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน

โรงเรียนเทิงวิทยาคม เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จัดการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2564 และปีการศึกษา 2565 จุดที่ควรพัฒนาด้านคุณภาพ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และพัฒนาผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานให้สูงขึ้น พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะกระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดค้น สร้างสรรค์ และพัฒนานวัตกรรมมากขึ้น ดังนั้นโรงเรียนเทิงวิทยาคมได้กำหนดนโยบายการพัฒนาครู คือ การส่งเสริมสนับสนุนครูทำวิจัยในชั้นเรียนโดยยึดหลักการทำวิจัยในชั้นเรียน 1 เรื่องต่อภาคเรียนหรือ 2 เรื่องต่อปีการศึกษา เป็นรายงานการวิจัยฉบับเต็มหรือฉบับย่อหรือรายงานการวิจัยหน้าเดียว ทั้งนี้ในการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในโรงเรียน โรงเรียนต้องเตรียมความพร้อมจากทุกฝ่ายทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจและความตระหนักในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน การจัดเตรียมพื้นที่และทรัพยากร และสร้างการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกันเพื่อกำหนดแนวปฏิบัติ ข้อตกลง กิจกรรมสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนให้ประสบความสำเร็จ (โรงเรียนเทิงวิทยาคม, 2565; 2566)

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูและบุคลากรโรงเรียนเทิงวิทยาคม พบว่า แม้ว่าผู้บริหารและครูทุกคนต้องทำวิจัยในชั้นเรียนตามนโยบายที่กำหนดไว้ แต่ครูส่วนใหญ่มีขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ การกำหนดปัญหาวิจัยและเลือกนวัตกรรมการเรียนรู้ การออกแบบและวางแผนการวิจัย การเขียนรายงานการวิจัย การเผยแพร่ผลการวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน และการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เพื่อให้ได้รูปแบบการพัฒนาครูที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน และได้นำกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยมุ่งหวังให้ครูมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน ปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนาคุณภาพผู้เรียน สร้างความเปลี่ยนแปลงและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รวมทั้งได้นวัตกรรมการเรียนการสอนบนฐานการทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ เกิดผลที่ดีนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลการเรียนรู้ได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยใช้วิธีการดำเนินการวิจัยและพัฒนา (Research and development) 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยศึกษาสภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารและครู โรงเรียนเทิงวิทยาคม ปีการศึกษา 2565 จำนวน 130 คน และศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย อาจารย์ในมหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน ผู้บริหารสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3 คน และผู้บริหารสถานศึกษาระดับโรงเรียน จำนวน 4 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1 ทุกข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดย 1) ยกร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ 2) ตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ 3) ปรับปรุงรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ที่สอนในระดับอุดมศึกษามีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาเอกขึ้นไป มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษา หลักสูตรและการสอน และการทำวิจัยในชั้นเรียนมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 5 คน และเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้วิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1 ทุกข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล

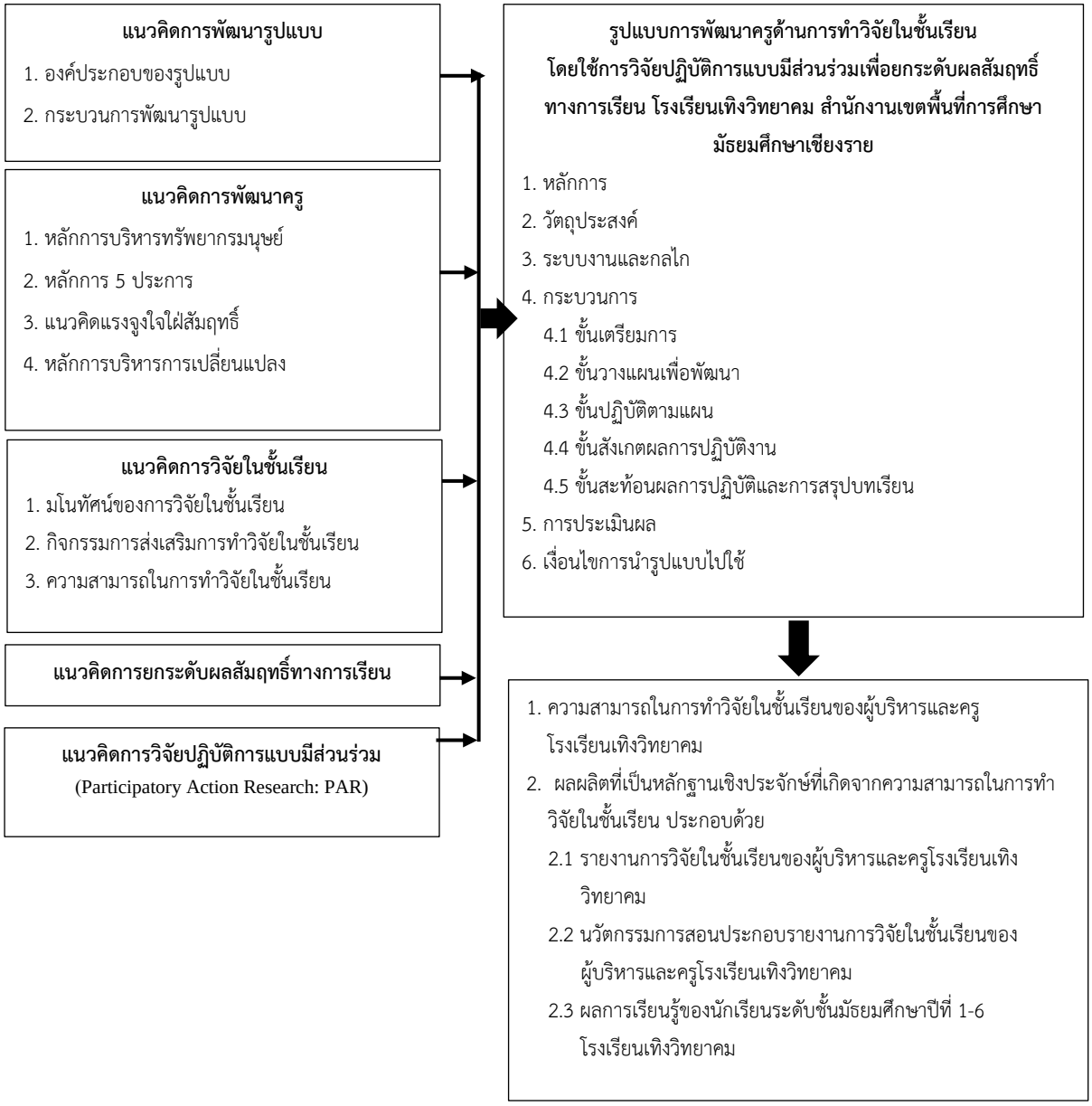
ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้พัฒนาครูในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 1

ปีการศึกษา 2566 โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียมการพัฒนาครู ขั้นวางแผนพัฒนาครู ขั้นปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการพัฒนาครู ขั้นสังเกตผลการทำวิจัยในชั้นเรียน และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติและการสรุปบทเรียน จากนั้นทำการประเมินความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม โดยคณะกรรมการประเมินความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน และสรุปข้อมูลผลผลิตที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย 1) รายงานการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม 2) นวัตกรรมการสอนประกอบรายงานการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม 3) ผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนเทิงวิทยาคม กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม ปีการศึกษา 2566 ภาคเรียนที่ จำนวน 136 คน และภาคเรียนที่ 2 จำนวน 137 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบประเมิน โดยมีค่า IOC เท่ากับ 1 ทุกข้อ และค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน เท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และสรุปข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน และครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม จำนวน 132 คน รวมจำนวน 136 คน ซึ่งทั้งหมดเป็นผู้มีส่วนร่วมใช้รูปแบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบบันทึก ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1 ทุกข้อ และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม ได้แก่ ได้แก่ แนวคิดการพัฒนารูปแบบ แนวคิดการพัฒนาครู แนวคิดการวิจัยในชั้นเรียน แนวคิดการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม แนวคิดการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย มีดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ได้นำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม โดยรวม

รายการ	n = 130		ระดับสภาพ	n = 130		ระดับปัญหา
	$\bar{x}$	S.D.		$\bar{x}$	S.D.	
1. การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้	4.64	0.43	มากที่สุด	4.34	1.09	มาก
2. การกำหนดปัญหาวิจัยและเลือกนวัตกรรมการเรียนรู้	4.74	0.41	มากที่สุด	4.37	1.07	มาก
3. การออกแบบและวางแผนการวิจัย	4.71	0.44	มากที่สุด	4.36	1.10	มาก
4. การลงมือปฏิบัติตามแผนการวิจัย	4.66	0.48	มากที่สุด	4.36	1.10	มาก
5. การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัยในชั้นเรียน	4.69	0.45	มากที่สุด	4.33	1.10	มาก
6. การสรุปและสะท้อนผลจากการปฏิบัติงาน	4.66	0.49	มากที่สุด	4.33	1.11	มาก
7. การเผยแพร่ผลการวิจัยในชั้นเรียน	4.55	0.54	มากที่สุด	4.24	1.07	มาก
โดยรวม	4.67	0.41	มากที่สุด	4.33	1.07	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.67, S.D. = 0.41) และปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.33, S.D. = 1.07)

2. แนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยจัดอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนและการสร้างนวัตกรรมโดยวิทยากรที่มีประสบการณ์ทุกปี และการเตรียมความพร้อมด้านปัจจัยบริหารความร่วมมือของบุคลากรทั้งโรงเรียนต่อเนื่อง ร่วมกันหาประเด็นการพัฒนาผู้เรียน วางแผนพัฒนาครู ลงมือปฏิบัติโดยทำวิจัยในชั้นเรียนตามระยะเวลาที่กำหนด สังเกตการสอนและพัฒนาการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนให้ครอบคลุมเพื่อให้งานวิจัยมีคุณภาพ มีการติดตามอย่างต่อเนื่อง สร้างขวัญและกำลังใจในการทำวิจัย และจัดกิจกรรมเสวนา ประกอบการนำเสนอผลการวิจัยในชั้นเรียน แสดงผลงานการวิจัยในชั้นเรียนที่เป็นต้นแบบ

ตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ทำให้ได้รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ระบบงานและกลไกกระบวนการ การประเมินผล และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ โดยกระบวนการ มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียมการพัฒนาครู ขั้นวางแผนพัฒนาครู ขั้นปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการพัฒนาครู ขั้นสังเกตผลการทำวิจัยในชั้นเรียน ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติและการสรุปบทเรียน และคู่มือการใช้รูปแบบ และรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบมีระดับความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 4.69) ระดับความเป็นไปได้ (ค่าเฉลี่ย 4.71) ระดับความเป็นประโยชน์ (ค่าเฉลี่ย 4.79) และระดับความถูกต้อง (ค่าเฉลี่ย 4.76) อยู่ในระดับมากที่สุด

แผนภาพที่ 2 รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

1. ผลการประเมินความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคมภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 มีดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม โดยรวม

รายการ	ภาคเรียนที่ 1/2566 n = 136			ภาคเรียนที่ 2/2566 n = 137		
	$\bar{x}$	S.D.	ผลการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ผลการประเมิน
1. การกำหนดชื่อเรื่องวิจัย	4.32	0.57	มาก	4.70	0.45	มากที่สุด
2. การกำหนดปัญหาวิจัยและเลือกนวัตกรรมการเรียนรู้	4.18	0.52	มาก	4.60	0.45	มากที่สุด
3. การออกแบบและวางแผนการวิจัย	4.30	0.52	มาก	4.69	0.43	มากที่สุด
4. การลงมือปฏิบัติตามแผนการวิจัย	4.22	0.50	มาก	4.62	0.46	มากที่สุด
5. การนำเสนอผลการวิจัย	4.22	0.51	มาก	4.58	0.47	มากที่สุด
6. การสรุปและสะท้อนผลการวิจัย	4.24	0.56	มาก	4.62	0.47	มากที่สุด
7. การเผยแพร่ผลการวิจัยในชั้นเรียน	4.19	0.52	มาก	4.54	0.50	มากที่สุด
โดยรวม	4.24	0.48	มาก	4.63	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ในภาคเรียนที่ 1/2566 ผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม มีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = 0.48) ในภาคเรียนที่ 2/2566 ผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคมมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.41)

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนกับเกณฑ์คุณภาพระดับดีขึ้นไป

ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน	จำนวนครู	ประเด็นการประเมิน	คะแนนเต็ม	เกณฑ์คุณภาพระดับดีขึ้นไป	$\bar{x}$	S.D.	t	p
ภาคเรียนที่ /2566	136	27	4	3.51	4.24	0.48	17.969*	.000
ภาคเรียนที่ /2566	137	27	4	3.51	4.63	0.41	31.746*	.000

จากตารางที่ 3 หลังการใช้รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม พบว่า ผู้บริหารและครูมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าเกณฑ์คุณภาพระดับดีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่าผู้บริหารและครูมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนภาคเรียนที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ซึ่งอยู่ในระดับดี และภาคเรียนที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก แสดงว่าผู้บริหารและครูมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนที่สูงขึ้น

2. ผลผลิตที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วยรายงานการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 136 เรื่อง และภาคเรียนที่ 2 จำนวน 137 เรื่อง นวัตกรรมการสอน และผลการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เกิดจากการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม

ตอนที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67, S.D. = 0.34) และการสะท้อนผลการใช้รูปแบบ พบว่าผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคมมีความรู้ความเข้าใจและสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีจุดเด่น คือ ครูมีความรับผิดชอบในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนผ่านการทำวิจัยในชั้นเรียน ผ่านการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และครูแกนนำด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน สามารถพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ดีขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย นำมาอภิปรายผลใน 4 ประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. จากผลการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม พบว่า สภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีการดำเนินงานมากที่สุด และปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นครูมีความเห็นว่าควรจัดอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนและการสร้างนวัตกรรมโดยวิทยากรที่มีประสบการณ์ทุกปี เพื่อนำความรู้ เทคนิค วิธีการ แนวทางใหม่มาใช้แก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น โดยมีการเตรียมความพร้อมด้านปัจจัยบริหารและความร่วมมือของบุคลากรทั้งโรงเรียนต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องมาจากครูมีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ เมื่อพบปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่หลากหลาย จำเป็นต้องค้นหาวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน สิ่งที่พบเจอ คือ ครูมีปัญหาในการกำหนดปัญหาวิจัยและเลือกนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนไม่ถูกต้อง ทำให้งานวิจัยที่ออกมาไม่มีคุณภาพ จึงมีความต้องการได้รับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและความสามารถจากวิทยากรภายนอก และครูต้นแบบที่มีความรู้ความเข้าใจสามารถให้คำแนะนำ ชี้แนะการทำวิจัยในชั้นเรียนให้มีคุณภาพได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรนุช ศรีคำ และคณะ (2561) พบว่า ด้านสภาพปัญหาของการดำเนินงานด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูผู้สอนส่วนมากยังไม่ได้ลงมือทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูบางส่วนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ไม่ถูกต้อง และงานวิจัยของเสาวณีย์ ชูศรี (2564) ที่พบว่า กลุ่มมีความต้องการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ต้องการพัฒนาทักษะการสร้างนวัตกรรมและกระบวนการในการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเต็มรูปแบบที่เป็นเชิงวิชาการ ต้องการพัฒนาตนเองตามกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน ฝึกปฏิบัติการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเต็มรูปแบบ โดยการให้จัดอบรมและดำเนินการนิเทศภายใน

2. รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ระบบงานและกลไก กระบวนการ การประเมินผล และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ โดยมีกระบวนการ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียมการพัฒนาครู ขั้นวางแผนพัฒนาครู ขั้นปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการพัฒนาครู ขั้นสังเกตผลการทำวิจัยในชั้นเรียน ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติและการสรุปบทเรียน ทั้งนี้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นเกิดจากการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนโดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้

ความสามารถและมีประสบการณ์ในการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ทำการสังเคราะห์เพื่อนำมายกร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ เมื่อทำการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน จึงมีความเห็นว่ารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งกระบวนการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสร้างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบเป็นไปตามแนวคิดกระบวนการพัฒนารูปแบบของ Briggs (2005) ชัยวิชิต เชียรชนะ (2560) และทิศนา แขมมณี (2564) สอดคล้องกับงานวิจัยของ กติกา ราชบุตร (2563) ที่พบว่า รูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน มีองค์ประกอบเชิงหลักการและวัตถุประสงค์ องค์ประกอบเชิงกระบวนการ และองค์ประกอบเชิงการสนับสนุน โดยกระบวนการมี 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 เตรียมการ ระยะที่ 2 วางแผนการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ ระยะที่ 3 ดำเนินการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ และระยะที่ 4 การประเมินผลการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนเทิงวิทยาคมมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนปีการศึกษา 2566 ภาคเรียนที่ 1 อยู่ในระดับมาก และภาคเรียนที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความสามารถสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องมาจากรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความต้องการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนและมีองค์ประกอบครบถ้วนครอบคลุม และคู่มือการใช้รูปแบบมีความชัดเจนและมีความเหมาะสมสำหรับนำไปใช้พัฒนาครู ซึ่งกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนตั้งอยู่บนพื้นฐานของการพัฒนาความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำงานเป็นทีม การประเมินผลการปฏิบัติงาน และใช้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการบูรณาการความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของครูเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอนทำให้ได้รายงานการวิจัยในชั้นเรียนที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นไปตามหลักการการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของ Deshler & Ewert (1995) Servaes, et al. (1996) Stringer (1999) Kemmis & Taggart (2000) กระบวนการดังกล่าวเมื่อนำสู่การปฏิบัติ ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนมาก ในระหว่างการทำวิจัยในชั้นเรียนครูได้รับการชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญครูต้นแบบด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งคณะกรรมการประเมินความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน ทำให้ภายหลังการใช้รูปแบบดังกล่าว ครูมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนในระดับดีมากและสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวณีย์ ชูศรี (2564) ที่พบว่า ครูกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น สามารถจัดทำรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียนแบบเป็นทางการได้ ผลการประเมินการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับดี มีเจตคติที่ดีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนปรากฏผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจจะเป็นเพราะว่า ก่อนนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้มีการเตรียมความพร้อมด้านนโยบายการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน การสร้างความเข้าใจ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการทำวิจัยในชั้นเรียน และการเตรียมความพร้อมและการสนับสนุนปัจจัยทรัพยากร ได้แก่ งบประมาณ วิทยากรหรือบุคลากรภายในที่มีความเชี่ยวชาญในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้มาให้ความรู้และการชี้แนะ ให้คำปรึกษาตลอดปีการศึกษา 2566 ในระหว่างการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง สร้างขวัญและกำลังใจ และเจตคติที่ดีในการวิจัยในชั้นเรียน จนทำให้ครูมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนที่สูงขึ้น และมีรายงานการวิจัยที่สามารถเผยสู่สาธารณชน และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านเกณฑ์การประเมินที่สถานศึกษากำหนดไว้ และโรงเรียนมีคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Chen (2020) ที่พบว่า ครูได้รับการพัฒนาโดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ ทำให้ครูสามารถเรียนรู้ มีประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการฝึกปฏิบัติและการพัฒนาครูในบริบทที่หลากหลาย นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียนได้อย่างแท้จริง (Wright, 2021)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 ควรวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมความสามารถของครูด้านอื่นๆ เช่น การส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน การส่งเสริมความสามารถในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ เป็นต้น

1.2 ควรศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการประยุกต์ใช้รูปแบบการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

1.3 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาโดยใช้กระบวนการอื่นๆ ที่มุ่งส่งเสริมความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนหรือการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 โรงเรียนควรกำหนดนโยบายการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างชัดเจนและจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพครูและคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน

2.2 โรงเรียนควรมีงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอเพื่อให้ครูสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนการสอนและสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

3.1 จากการศึกษาพบว่า ครูพบปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนมากที่สุด คือ การกำหนดปัญหาวิจัยและเลือกนวัตกรรมการเรียนรู้ ดังนั้นโรงเรียนควรจัดอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนและการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้โดยวิทยากรที่มีประสบการณ์ทุกปี เพื่อนำความรู้ เทคนิค วิธีการ แนวทางใหม่มาใช้แก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น และควรส่งเสริมให้ทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีคุณค่าสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาและแก้ปัญหาในชั้นเรียนต่อไป

3.2 ผู้วิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูทุกคนต้องมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นเตรียมการพัฒนาครู ขั้นวางแผนพัฒนาครู ขั้นปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการพัฒนาครู ขั้นสังเกตผลการทำวิจัยในชั้นเรียน และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติและการสรุปบทเรียนจึงจะทำให้ครูมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กติกา ราชบุตร. (2563). *การพัฒนาครูโดยกระบวนการสร้างรูปแบบดูแลให้คำปรึกษาแนะนำครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน วิทยาลัยครูสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

จตุภูมิ กุสาลา. (2561). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จินดา อุ่นทอง. (2565). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถการวิจัยในชั้นเรียนของครูการศึกษาพิเศษโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันกับทีมสหวิชาชีพ.* วิทยานิพนธ์ กศ.ด. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ชัยวิชิต เชียรชนะ. (2560). การสร้างและการพัฒนาโมเดล/รูปแบบ/แบบจำลอง/ตัวแบบ. *วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย*. 9 (1), 1-11.

ทิศนา แขมมณี. (2564). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.* (พิมพ์ครั้งที่ 25). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2556). *ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน : ครูทุกคนทำได้ไม่ยาก.* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์ .

พิมพันธ์ เดชะคุปต์. (2564). *สมรรถนะการสร้างนวัตกรรมการสอนบนฐานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มนสิช สิทธิสมบูรณ์. (2563). *การวิจัยในชั้นเรียน.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

รัชนีกร บุญดี. (2558). การพัฒนาความสามารถในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม: กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลสีชมพู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. *วารสารการศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์.* 2 (1), 10-22.

โรงเรียนเทิงวิทยาคม. (2565). *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2564.* เชียงราย: โรงเรียนเทิงวิทยาคม.

โรงเรียนเทิงวิทยาคม. (2566). *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2565.* เชียงราย: โรงเรียนเทิงวิทยาคม.

ศิวพร ละม้ายนิล. (2561). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างศักยภาพนักวิจัยชุมชน อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก.* ปริญญานิพนธ์ ปร.ด. สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2557). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน.* (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสาวณีย์ ชูศรี. (2564). *การพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนวัดสมัยสุวรรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

อรนุช ศรีคำ และคณะ. (2561). การพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนให้บุคลากรทางการศึกษา ใน การพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*. 10 (2), 157-169.

Briggs, D. C. (2005). Meta-analysis: A case study. *Evaluation Review*. 29 (2), 87–127.

Chen, Y. (2020). How a teacher education program through action research can support English as a foreign language teachers in implementing communicative approaches: A case from Taiwan. *SAGE Open.* 10 (1), 1-16.

Deshler, D. & Ewert, M. (1995). "*Participatory action research: Tradition and major assumption,"* The PAR Tool Box: Part #001, http://www.parnet.org/tools.

Kemmis, S. & McTaggart, R. (2000). Participatory action research. In N.K. Denzin and Y.S. Lincoln (Eds.), *Handbook of qualitative research*. (2nd ed)., 567-605. Thousand Oaks, CA: Sage.

Servaes, J., et al. (1996). *Participatory communication for social change*, California: Sage.

Stringer, E. T. (1999). *Action research. (2nd ed.).* California, Sage.

Wright, P. (2021). Transforming mathematics classroom practice through participatory action research. *Journal of Mathematics Teacher Education*. 24 (2), 155-177.

The Constructing the Mongolian Short Songs Folk Music for Saxophone Quartet Guidebook for Teaching First-year Students at Wuhan Conservatory of Music in The People's Republic of China

Xiong yongjie and Pranote Meesorn
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 1369941902@qq.com

****

Abstract

The objectives of this research were (1) To study the usage of the Guidebook for using in the higher education teaching. （2） To construct the Mongolian short songs Folk Music for Saxophone Quartet Guidebook for using with Guidebook in teaching.(3)To use the Guidebook in teaching one year students at Wuhan Conservatory of Music, China.(4)To evaluate the Mongolian short songs Folk Music for Saxophone Quartet Curriculum by using with Guidebook in teaching one year students at Wuhan Conservatory of Music, China.

The findings of this paper are as follows: (1) The usage of guidebook in higher education teaching can bring significant benefits to both teachers and students. These Guidebooks can provide a more engaging and interactive learning experience that can improve students understanding and retention of course material. (2) The guidebooks for the one-year students at Wuhan Conservatory of Music of Hubei have six chapters. The chapter one is to learn the basic knowledge of the saxophone, the second chapter is the posture and changes of playing the saxophone, the third chapter is the introduction of the Mongolian short-tune folk songs, and the fourth chapter is the basic practice of the fingers. The fifth chapter is an interpretation of the repertoire of the saxophone quartet, and the sixth chapter is a further study of the playing skills of the saxophone quartet. (3) The instruction lasted 12 weeks and was taught in two classrooms. Each classroom was given two lessons per week, each lasting 40 minutes. The course was taught using a blended approach with three processes: before class, in class, and after class. (4) The average score of formative tests is 80.46 and summative test score is 84.55.

In conclusion, the utilization of guidebooks in higher education teaching, as demonstrated in this study on saxophone instruction at the Wuhan Conservatory of Music, has proven to yield significant benefits for both educators and students. in improving student performance and understanding in music education contexts.

Keywords: The first-year students, Saxophone; Mongolian short songs Folk Music; Saxophone Quartet; Wuhan Conservatory of Music; China.

* Received: June 24 2027; Revised: June 28 2024; Accepted: June 29 2024

Introduction

With the ongoing development of China's social economy, the material living standards of its people are continuously improving. Despite this progress, the cultural significance of folk songs seems to be diminishing. In the realm of philosophy, we contemplate the origins of humanity and its future trajectory. For a diverse nation like China, with its 56 ethnic groups and vast cultural tapestry, it is imperative to distill the essence from the dross in our cultural heritage. Understanding how our ancestors paved the way for our present happiness is crucial for future generations (Li, 2010)

In the evolution of music worldwide, musicians across different nations are striving to depart from classical music conventions, seeking new breakthroughs. Modern music is marked by its spirit of exploration, innovation, and a focus on free structures, unconventional rhythms, dissonant harmonies, complex polytonality, atonality, and unique sound effects, often evoking great excitement. While not all composers pursue these avant-garde elements, some advocate for a seamless fusion of Classical music traditions with their national styles and modern compositional techniques to create superior music. However, not every piece of modern music finds widespread acceptance. Personally, I view each new musical composition as an exercise in continual progress and innovation. I hold profound admiration for these trailblazers. To enhance the proliferation of musical culture, European and some East Asian composers have endeavored to revitalize regional folk music by incorporating modern performance techniques. Unfortunately, there is a dearth of music researchers in China actively engaging in field studies and analyses, leading to the neglect and fading of some remarkable national musical treasures (Li & Feng, 2018).

Due to its relatively late emergence, the saxophone has a smaller repertoire compared to other instruments. Over the past decade, numerous young Chinese musicians have traveled worldwide to study and exchange music, bringing back diverse works and learning resources. However, few of these compositions align well with China's national context. With 56 ethnic groups in China, the Mongols stand out as a historically rich nation known for their singing and dancing traditions, offering ample material for musical development. To advance the Sinicization of saxophone works, I plan to arrange them into saxophone quartets inspired by Mongolian chamber music. This effort is crucial for promoting Mongolian culture and increasing awareness about this enigmatic nation (Gao, 2018).

Conclusion, In China as the social economy progresses, living standards improve but traditional folk songs lose cultural significance. Philosophically, reflecting on humanity's origins and future is essential for a nation like China with diverse ethnic groups. Global music evolution sees artists breaking from classical norms towards innovative structures and sound, though not all compositions gain universal acceptance. There is a lack of music researchers in China, leading to neglect of national musical treasures. The saxophone, with a smaller repertoire, is being explored by Chinese musicians globally, aiming to Sinicize works inspired by Mongolian culture for broader promotion and awareness.

Research Objectives

1) To study the Mongolian short songs.

2) To Construct the Mongolian short songs for Saxophone Quartet Guidebook.

3) To teach the first-year students at Wuhan Conservatory of Music with guidebook.

4) To assess the first-year students at Wuhan Conservatory of Music students learning the guidebook.

Literature Review

Current Situation of the saxophone quartet playing Mongolian short songs folk music

In the midst of China's advancing social and economic landscape, the improvement in material living standards is evident. However, there appears to be a waning cultural significance attached to folk songs. Delving into philosophical realms prompts contemplation on humanity's

origins and its trajectory ahead. For a multifaceted nation like China with 56 diverse ethnic groups and a rich cultural tapestry, it becomes pivotal to distill the essence from our heritage, recognizing the foundational role our ancestors played in shaping our current happiness, thereby ensuring a meaningful legacy for future generations (Li, 2010). In the global evolution of music, musicians globally are breaking away from classical norms in pursuit of new paradigms. Modern music embodies exploration, innovation, and experimentation, characterized by free structures, unconventional rhythms, dissonant harmonies, polytonality, atonality, and unique sound effects that often evoke excitement. While not all composers embrace these avant-garde elements, some advocate for a fusion of classical traditions with modern techniques to create exceptional music. Despite this, not every modern piece garner universal acclaim; each new composition represents a stride towards progress and innovation, deserving admiration. Efforts by European and East Asian composers to infuse modern performance techniques into regional folk music aim to revive cultural heritage. Regrettably, a lack of music researchers actively studying national musical treasures in China risks their neglect and fading (Li & Feng, 2018).

The delayed introduction of the saxophone has led to a relatively restricted repertoire. Despite young Chinese musicians bringing back diverse works from global exchanges, only a few connect well with China's cultural context. China's rich ethnic diversity, including 56 groups, highlights the historically important Mongols, renowned for their lively traditions, providing ample material for musical exploration. The proposition to rearrange saxophone compositions into quartets inspired by Mongolian chamber music aims to promote Mongolian culture, increase awareness about this intriguing nation, and further the Sinicization of musical works (Gao, 2018).

Mongolian short songs in folk music are known for their beautiful melodies, vibrant rhythms, and succinct lyrics, often accompanied by traditional instruments like the maroquin and Sihu. A saxophone quartet—a Western ensemble comprising soprano, alto, tenor, and baritone saxophones—offers a fresh perspective and artistic allure when fused with Mongolian folk music. While some musicians and groups have experimented with this fusion, widespread adoption remains limited (Ma, 2014).

The challenge lies in balancing the need to preserve Mongolian musical authenticity using traditional instruments while requiring saxophonists to possess advanced skills and a deep understanding of Mongolian folk music (Jiang, 2014). To popularize saxophone quartet renditions of Mongolian short songs, further research, training of skilled performers, and the preservation of Mongolian folk music are essential. This will enhance appreciation and love for this traditional musical art form among a broader audience.

Therefore, in order to promote the performance of Mongolian short songs folk music by saxophone quartets, it is necessary to strengthen the research and exploration of this form of performance, cultivate more performers with relevant skills and literacy, and also

strengthen the protection and inheritance of Mongolian short songs folk music, so that more people can understand and love this traditional music form.

Research Methodology

Research methods: This research uses mixed research methods. Qualitative research includes collecting related literature and interviewing saxophone and Mongolian short songs Folk Music experts. Quantitative research includes the construction of Mongolian short songs Folk Music for saxophone quartet teaching guidebook, the use and experiment of Saxophone teaching guidebook to the students of at Wuhan Conservatory of Music 2023 spring class. Experts

evaluate of teaching results.

Population

The population was 24 students from one-year undergraduate students in Music major, at Wuhan Conservatory of Music, Hubei Province, China.

Sample

The sample group was 12 students who studied in one-year undergraduate students in Music major. Cluster sampling be used in the research phase.

Key informant

Three experts with extensive experience in teaching saxophone quartet.

Inclusion Criteria

1) President and member of Musicians Association.

2) Engaged in mass cultural work for more than 20 years.

3) Music expert, Various competition judges.

Data collection: Data is collected after completion of courses, practices and tests.

Data analysis: Descriptive analysis used to explain the information of nine key informants. And statistical analysis was used for the performance test.

Research Conceptual Framework

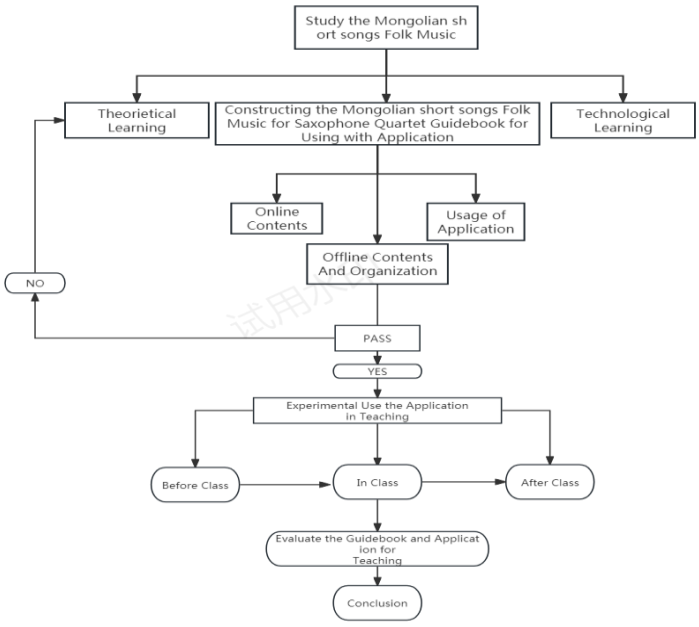

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Results

1. A study of the saxophone quartet playing Mongolian short songs folk music

This is a qualitative study. The researchers studied Mongolian short songs folk music and saxophone quartets. and conducted in-depth interviews with three key informants. The researchers mainly learned from saxophone experts how to write a teaching guide for playing Mongolian short songs folk music through a saxophone quartet, and how to choose the teaching content and mode of Mongolian short songs folk music suitable for saxophone quartet. Through the study of books and literature, the researchers learned about the history of the development of Mongolian short songs folk music and saxophone quartets. and the teaching status and methods of saxophone playing Mongolian short songs folk music. On the basis of the study of the literature and interviews with experts, the acquired knowledge was collated and the book "Saxophone Quartet Playing Mongolian Short songs folk music" was compiled. Before conducting teaching experiments on students, experts were invited to conduct an IOC evaluation of the 8 questions in the teaching guide, and the results of the experts' evaluation were feasible.

2. Construct a teaching guidebook for saxophone quartets to play Mongolian short songs folk music

This is a qualitative study that developed a pedagogical guide for the saxophone playing of Mongolian short songs folk music through literature research and in-depth interviews with experts from three conservatories. Three experts reviewed the effectiveness of the guidelines. The three main informants are renowned saxophone performance teaching experts at the Conservatory, all of whom have more than 20 years of experience working and are professionals with teaching experience in saxophone quartets. They have certain experience or achievements in teaching piano improvisational accompaniment, and their success in teaching piano improvisational accompaniment is widely recognized. For the purposes of the study, this guide is divided into 6 chapters. The researchers designed three evaluation indicators, and the experts evaluated the guidelines. The results of the experts' evaluation are feasible and agree that they can be used in teaching, as follows:

Contents

Chapter 1 Basic knowledge of saxophone

1.1. Understand the invention and promotion of the saxophone
1.2. Understand the development of the saxophone quartet
1.3. Re-systematically understand the staff and strengthen the solfeggio ability
1.4. Strengthen the rhythm training
1.5. International fingering, marking the introduction

Chapter 2 Playing posture and its change

2.1. Playing posture
2.2. The saxophone quartet layout distribution
2.3. Cultivation methods of playing tacit understanding

Chapter 3 Introduction of Mongolian short-tune folk songs

3.1. Introduction of Mongolian folk songs

Chapter 4 Basic exercises of the fingers

4.1. Training method of finger flexibility and strength

Chapter 5: Analysis of the saxophone quartet repertoire

5.1. Track 1: "The Hong Yan"

5.2. Track 2: "Sai Ma"

5.3. Track 3: "Mongolian Allegro"

Chapter 6: Further study of the playing skills of the saxophone Quartet

6.1. Intonation training

6.2. The drama of the stage music performance, how to make the audience better understand your musical ideas.

6.3. Control the sound of the instrument and simulate the playing skills of other Mongolian instruments.

3. Using the Guidebook to Teach the first-year students at Wuhan Conservatory of music

This is a qualitative and quantitative study. Researchers have developed a teaching plan based on the " The Mongolian Short Songs Folk Music for Saxophone Quartet Guidebook". The course plan includes an 80-minute class per week for 18 weeks. Researchers conduct self-evaluation of teaching after each class. The evaluation form is attached to the course plan. The course plan is as follows:

Lessons1: Understand the invention and promotion of the saxophone.
Lessons2: Understand the development of the saxophone quartet.
Lessons3: Re-systematically understand the staff, strengthen the solfeggio ability.
Lessons4: Strengthen the rhythm training
Lessons5: Introduction of international fingering notation
Lessons6: Playing posture
Lessons7: The saxophone quartet layout distribution
Lessons8: The saxophone quartet layout distribution
Lessons9: Cultivation methods of playing tacit understanding
Lessons10: Introduction of Mongolian folk songs
Lessons11: Training method of finger flexibility and strength
Lessons12: Track 1: "The Hong Yan “Analysis of the saxophone quartet repertoire
Lessons13: "Sai MA “Analysis of the saxophone quartet repertoire
Lessons14: "Mongolian Allegro “Formative testing
Further study of the saxophone quartet playing skills
Lessons15: Intonation training
Further study of the saxophone quartet playing skills
Lessons16: The drama of the stage music performance, how to make the audience better understand your musical ideas.
Lesson17.Control the sound of the instrument and simulate the playing skills of other Mongolian instruments.
Lesson18.Performance exams. Key informants evaluate performances.

4. Evaluating the Result of Teaching by Using the Guidebook

It is a research method that combines qualitative and quantitative methods. The researchers prepared pre-tests, formative tests, and summative tests to collect data and test students' performance of Mongolian short songs folk music through a saxophone quartet. Use charts to compare and analyze the collected data. The researchers designed three assessment zones, each with a maximum score of 5 points. Including: Degree of technique completion、

Rhythm accuracy、The overall completion degree of the music etc.

In order to gain a more comprehensive understanding of the teaching effectiveness of the experiment, researchers used qualitative research methods such as expert interviews after the experiment to understand the evaluation of the teaching effectiveness by experts.

1) From a performance perspective, the students improved their saxophone quartet playing skills through learning. First-year college students learn through the saxophone quartet that the Mongolian short-tune folk song is cultural, entertaining and healthy, but it faces physical and psychological challenges. The teaching objectives should focus on the students' achievement expectations, interests and health expectations, and choose the appropriate technical difficulty and music according to the Chinese aesthetics. The study of theoretical knowledge should be based on the comprehension ability and memory ability of freshmen students. The arrangement of performance activities can help them to achieve a sense of accomplishment and satisfaction. The experience in the learning process should focus on the communication with students and improve their relevant cultural ability.

2) In the teaching process of the first-grade college students, personalized teaching plans should be made according to the learning needs and characteristics and basic characteristics of college students. Fully understand each student's musical background, learning objectives and learning difficulties to adjust their appropriate teaching content and schedule. Choose the appropriate repertoire and practice methods for first-year undergraduates based on their learning ability and finger flexibility. In the teaching content, pay attention to the foundation and simplification, gradually increase the difficulty, so that they can learn the saxophone quartet in a relaxed and happy atmosphere.

Table 2 Compare the formative testing and summative testing scores.

Students	Formative Mean	Summative Mean	Comparing	Result
1	2.75	4	1.25	Improved
2	3	4	1	Improved
3	2.5	4	1.5	Improved
4	2.75	4.33	1.58	Improved
5	3.5	4.33	0.83	Improved
6	2.62	4	1.38	Improved
7	3.12	4	0.88	Improved
8	2.87	4	1.13	Improved
9	3.12	4.33	1.21	Improved
10	2.62	4.33	1.71	Improved
11	2.62	4.33	1.71	Improved
12	3	4.33	1.33	Improved
Mean	2.87	4.16	1.29	Improved

Discussion

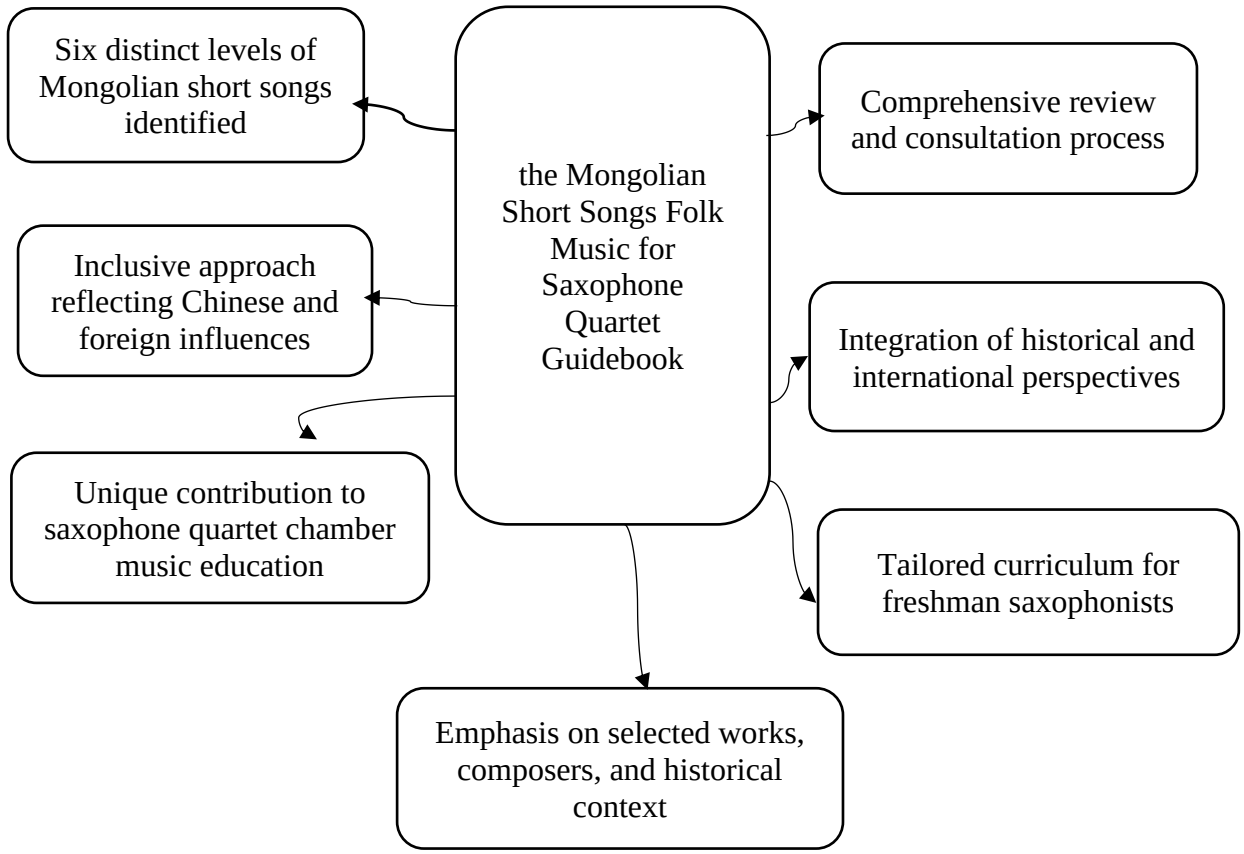
The guidebook "Saxophone Quartet's Guide to Playing Mongolian Folk Songs" was developed through a comprehensive review of local and international resources, consultations with music experts, and engagement with stakeholders. By analyzing Mongolian short songs folk music across different periods and styles, six distinct levels were identified, showcasing remarkable artistry suitable for first-year students at the Wuhan Conservatory of Music. These levels were integrated into the saxophone quartet curriculum for school students. The classification and comparison of class levels accurately gauge student learning progression.

This research delves into historical, temporal, national, and inclusive perspectives by exploring the evolution of music over time, reflecting both Chinese and foreign influences. The final piece selection, "Mongolian Allegro," encapsulates these diverse elements. Tailored for freshman saxophonists at Wuhan Conservatory of Music, the guidebook provides a structured approach to piano repertoire, ranging from easy to challenging, shallow to profound, considering students' performance capabilities, situational contexts, and other pertinent factors (Jiang, 2014).

Currently, there is a lack of specific research on categorizing Mongolian short tunes within university settings. Moreover, many saxophone quartet compositions in China predominantly feature foreign genres. For instance, within the chamber music curriculum at the Wuhan Conservatory of Music, instruction primarily revolves around Western classical pieces. This study guide stands out as a saxophone quartet chamber music textbook that directly incorporates Mongolian short songs folk music, emphasizing selected works for teaching and evaluation purposes. The guide also provides insights into the composers of the chosen works, the historical context in which they were created, the unique characteristics of Mongolian short songs folk music, and other relevant knowledge pertaining to their development process (Li, 2010).

This study meticulously examines the alignment between the school's trajectory and Mongolian short songs folk music within saxophone quartet performance design. It integrates expert recommendations, consolidates input from teachers and students, and thoroughly refines program design. The approach is characterized by innovation and freshness while ensuring a sustained, stable utility cycle in the long run. Emphasis is placed on the individual circumstances of students and incorporates their feedback after each session, fostering continuous improvement and student engagement.

Synthesize the overall finding as the mind mapping

Conclusions

Teaching saxophone to first-year students at Wuhan Conservatory of Music through the exploration of Mongolian folk songs via saxophone quartet performances offers numerous advantages. This approach fosters an appreciation for musical diversity, nurtures national pride, establishes a strong musical foundation, enhances daily life with music, boosts social engagement, and more. The construction of a comprehensive saxophone guidebook with chapters covering fundamental saxophone knowledge, playing techniques, Mongolian folk songs, finger exercises, repertoire analysis, and quartet performance skills provides a structured framework for teaching. Implementing this guidebook in saxophone instruction at Wuhan Conservatory of Music ensures a well-rounded educational experience for first-year students, enriching their musical journey and honing their skills effectively. The teaching program includes 18 sessions, ranging from 1 to 17 for taking on the basics of saxophone, playing techniques, and music. Test scores for Lesson 18 and were assessed by experts. We should pay attention to the selection of teaching materials, the arrangement of repertoire, the study of music theory, listening to, playing and singing the melody of Mongolian short-tune folk songs.

The formative total mean score was 2.88 points. The overall composite mean score was 4.49 points. Comparing the formative and summative test scores, the summative test is superior to the formative test 1.61. From a performance perspective, the students improved their saxophone quartet playing skills through learning. First-year college students learn through the

saxophone quartet that the Mongolian short-tune folk song is cultural, entertaining and healthy, but it faces physical and psychological challenges. The teaching objectives should focus on the students' achievement expectations, interests and health expectations, and choose the appropriate technical difficulty and music according to the Chinese aesthetics. The study of theoretical knowledge should be based on the comprehension ability and memory ability of freshmen students. The arrangement of performance activities can help them to achieve a sense of accomplishment and satisfaction. The experience in the learning process should focus on the communication with students and improve their relevant cultural ability.

Finding new knowledge:

The process of teaching saxophone to first-year students at Wuhan Conservatory of Music, centered on exploring Mongolian folk songs through saxophone quartet performances, not only cultivates a deep appreciation for musical diversity and national pride but also lays a social engagement, and more. The development of a comprehensive saxophone guidebook structured around fundamental knowledge, playing techniques, Mongolian folk tunes, finger exercises, repertoire analysis, and quartet performance skills serves as a foundational educational tool. Implementation of this guidebook across 18 sessions has yielded positive outcomes, reflected in formative and summative test scores showing notable student improvement in saxophone quartet playing abilities. By focusing on addressing physical and psychological challenges while aligning teaching objectives with student expectations and health considerations, selecting appropriate technical levels and music reflecting Chinese aesthetics, and emphasizing theoretical knowledge based on student comprehension and memory capacity, students receive a holistic learning experience. Through effective communication, cultural immersion, and performance activities that foster a sense of achievement and satisfaction, students are empowered to enhance their musical skills and cultural understanding.

Suggestions

1.General Recommendations

In researching effective strategies for teaching saxophone to first-year students, it is crucial to conduct studies that investigate the impact of culturally diverse music, such as Mongolian folk songs, on student engagement and learning outcomes. Research should focus on designing structured curricula with comprehensive guidebooks, implementing formative assessments to track progress, and exploring the relationship between regular performance opportunities and student skill development. Studies should also address the importance of student well-being, including physical and psychological challenges encountered during saxophone practice. By emphasizing cultural relevance, effective communication, and continuous improvement in teaching methods based on research findings, educators can enhance the saxophone learning experience for first-year students and contribute valuable insights to the field of music education.

2. Recommendation for future research

For future research on teaching saxophone to first-year students, it is recommended to explore the implementation of technology-enhanced learning tools and virtual resources in saxophone instruction. Investigating the effectiveness of incorporating interactive apps, online tutorials, virtual reality simulations, or AI-assisted practice platforms can provide insights into how technology can enhance student engagement, skill development, and overall learning outcomes. Additionally, research could focus on longitudinal studies to assess the long-term

impact of cultural immersion programs on students' musical growth and cultural appreciation. By examining the integration of technology and the sustained benefits of cultural music exploration, future research can offer valuable contributions to optimizing saxophone education for first-year students.

References

Gao, Q. (2018). A Study on the Contemporary Development Path of Horqin Mongolian Short-Tone Folk Songs. *Music Communication*. (04), 35-37.

Jiang, G. (2014). Characteristics analysis and inheritance of Horqin Mongolian short-tone folk songs. *Music Composition*. (09), 159-160.

Li, Shixiang. (2010). Basic Artistic Characteristics of Mongolian Short-Pitched Folk Songs. *Inner Mongolia Art*. (02), 83-86.

Li, Y., & Feng, X. J. (2018). Analysis on saxophone teaching for the elderly. *Northern Music.* (15), 102-103.

Ma, L. (2014). Feasibility exploration of community saxophone teaching for the elderly. *Music Time and Space*. (19), 150-154.

The Digital Transformation Factors Affected the Operation With Digital System in the Garment Manufacturing Industry in China

Yulin Wang and Chanakiat Samarnbutra
Rangsit University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 2995029775@qq.com

****

Abstract

Digitalization is boosting the economy and society, but there's a lack of empirical research on the digital transformation of China's garment manufacturing industry. As a result, the purpose of this study aimed to determine the factors driving the digital transformation of China's garment manufacturing industry. In this study digital transformation was proposed to be affected by external factors, operation with digital system, organizational and management factors, and digital transformation of organization. The participants consisted of 260 executives and employees who were analyzed for valid and qualified respondents. The research instrument was a questionnaire. A second order confirmatory factor analysis was conducted to examine the proposed model. The findings revealed that there were seventeen factors which were significant at the 0.01 level. On the other hand, four factors were significant at the 0.05 level. Additionally, the correlation matrix analysis of 21 observed variables on Chinese garment manufacturing' digital transformation revealed a level of statistical significance of .05, and KMO was 0.697. The regression from diagram is analyzed in Null Plot. Thus, it can be summarized that the variance of each latent variables in the correlation matrix is acceptable to conduct a second order confirmatory factor analysis. Furthermore, the findings revealed that a set of statistics indicated that the proposed model showed a good fit of empirical date when chi-square = 421.676, degree of freedom = 174, $\square^2$ / df = 2.42, GFI = 0.90, AGFI = 0.86, NFI = 0.92, CFI = 0.97, RMR = 0.46, RMSEA = 0.068. Therefore, the proposed model is fitted to empirical data according to aforementioned goodness of fit indices. It can be summarized that there are four measurements that significantly affect the digital transformation of China's garment manufacturing industry including external factors, operation with digital system, organizational and management factors, and digital transformation of organization.

Keywords: Digital Transformation; Factors; China's Garment Manufacturing Industry; The operation with digital system

Introduction

Digitalization is increasingly driving economic and societal prosperity in today's era. As economic globalization continues, competition among garment companies has intensified, making technological innovation essential for sustainable growth (Mai and Yao, 2023). Research on digital transformation can be categorized into three areas. Some scholars focus on the background and current state of digital transformation. For example, Guxian (2019) highlighted that digital technology in clothing production can enhance efficiency by gathering consumer demand information, promoting industry chain development, and proposing

* Received: May 29 2027; Revised: June 4 2024; Accepted: June 5 2024

a digital enterprise model based on the industrial Internet. Gonzalo et al. (2020) analyzed fashion industry sales before and after the pandemic, finding that highly digitalized companies better withstand its impact, making digital transformation a core strategy. In the post-pandemic era, a contactless economy will become the new norm.

Some researchers blend models in their research. For example, Jian et al. (2021) applied the C2M model to evaluate digital structure stability in the clothing industry, illustrating how digital transformation benefits top-notch garment companies. Sabrina et al. (2019) examined electronic supply chain management's role in Indonesia's apparel sector, underscoring its significant impact on the apparel value chain. Moreover, certain scholars concentrate on specific case studies. Songyuan and Genqin (2021) utilized the Y Group to advocate for a digital platform and bolster digitalization, stressing the need for management mechanisms and nurturing digital expertise in traditional clothing firms. The digital economy has emerged as a primary catalyst for global expansion, urging conventional manufacturing to embrace digital transformation for industrial advancement and stability. Shaoxing Keqiao, a key Chinese textile industry center, aspires to be "The World's Fashion Textile Capital" by prioritizing intelligence, upscale production, and globalization. It's imperative to tackle the challenges facing Shaoxing's textile manufacturing in digital transformation, propose remedies, and drive comprehensive enhancements to enhance China's standing in the global value chain (Yuxin et al., 2021).

Yuxin et al. (2021) highlighted issues within the Chinese textile manufacturing sector. Despite the industry's significant contribution, particularly in Shaoxing where it makes up 28% of the local economy and a third of Zhejiang's textile industry, the majority of textile enterprises are small or medium-sized, with only 1,862 meeting designated size criteria out of nearly 70,000 citywide. These smaller enterprises often grapple with outdated technology, limited innovation awareness, reliance on cheap labor for minimal profits, and a lack of digitalization. While many recognize the potential of digital transformation, constraints like capital and resources hinder progress, leaving intelligent manufacturing out of reach. The COVID-19 pandemic further exacerbated these challenges, especially for export-dependent businesses reliant on processing trade, with limited funds severely impeding comprehensive digital transformation efforts.

In 2020, Shaoxing's textile industry led China in innovation and digital intelligence, yet significant technological hurdles persist. Dependence on imported components and outdated equipment hinders data collection, integration, and intelligent operations. Traditional mindsets pose a major barrier to digital transformation, compounded by limited academic qualifications and resources, fostering reliance on imitative innovation. As industries evolve digitally, there's a growing need for professionals adept in both digital and industry knowledge. However, varying levels of informatization and transformation approaches among Chinese enterprises make replication of success impractical. Tailored transformation plans are essential. Despite this, garment enterprises face talent shortages in advanced design, technical management, and research. Geographical constraints in Shaoxing deter high-level digital talent, exacerbating a long-term structural shortage (Yuxin et al., 2021).

According to a report by management consultants McKinsey, for example, in 2018, the proportion of Chinese companies that were active in the Cloud was only 40%, compared to 85% in the US and 70% in the EU (Dong et al., 2018). Only 46% of Chinese manufacturing companies surveyed in 2016 had dedicated Industrial Internet of Things (IIoT) strategies. The most significant barriers cited were a lack of interoperability and common standards, data ownership and security concerns, and under-qualified operators (Deloitte, 2017). Furthermore, more than half of the surveyed Chinese manufacturing companies did not have industrial clouds in place in 2017 (Deloitte, 2019). However, there has been very little digital research with the garment manufacturing industry as the primary research object. There is insufficient empirical evidence to conduct research on performance evaluation and driving factors in the Chinese garment manufacturing industry's digital transformation. As a result, the purpose of this research is to assess the digitalization performance of China's garment manufacturing industry. It also aims to survey driving factors in the Chinese garment manufacturing industry's digital transformation in order to provide key findings for the Chinese garment manufacturing industry to find new developments in digital industrial platforms.

Research Objective

The purpose of this study aims to determine the factors driving the digital transformation of China's garment manufacturing industry.

Literature Review

Digitalization is increasingly driving economic and societal prosperity in today's era. With ongoing economic globalization, competition among garment companies has intensified, making technological innovation essential for sustainable development (Mai and Yao, 2023). Research on digital transformation is categorized into three areas. Some scholars focus on the background and current state of digital transformation. For instance, Guxian (2019) found that digital technology can enhance clothing production by gathering consumer demand information, promoting efficient industry chain development, and proposing a digital enterprise model based on the industrial Internet. Gonzalo et al. (2020) analyzed fashion industry sales before and after the pandemic, concluding that highly digitalized companies better withstand the pandemic's impact, making digital transformation a core strategy. In the post-pandemic era, the contactless economy will become the norm.

Research by Yuxin et al. (2021) identified several issues in the Chinese textile manufacturing industry. As of 2019, Shaoxing's textile industry comprised 28% of its industrial economy and about one-third of Zhejiang's total, making it the largest in China by scale. However, only 1,862 of Shaoxing's nearly 70,000 textile enterprises are large, with small and medium-sized businesses (SMEs) dominating. These SMEs often struggle with outdated production technology, a lack of innovation, reliance on low-cost labor, and insufficient digitalization. Despite recognizing the potential of digital transformation, many cannot afford intelligent production line upgrades due to limited capital and resources. The COVID-19 pandemic has worsened the situation, particularly for export-dependent businesses, severely hindering their digital transformation efforts.

A McKinsey report in 2018 highlighted that only 40% of Chinese companies were using cloud technology, compared to 85% in the US and 70% in the EU (Dong et al., 2018). In 2016, only 46% of Chinese manufacturing companies had Industrial Internet of Things (IIoT) strategies, with major barriers including lack of interoperability and common standards, data ownership and security concerns, and under-qualified operators (Deloitte, 2017). By 2017, more than half of these companies still lacked industrial clouds (Deloitte, 2019). Despite this, there is limited research focusing on digital transformation in the garment manufacturing industry, with insufficient empirical evidence on performance evaluation and driving factors. Therefore, this research aims to assess the digitalization performance of China's garment manufacturing industry and identify key factors driving its digital transformation to support new developments in digital industrial platforms.

Research Methodology

This research was conducted using the steps involved in quantitative research as follows.

Population

The purpose sampling rule is commonly employed in multi-case studies to effectively control external influences and limit the scope of research results. In this study, the population was drawn from three garment manufacturing industries that have adopted AI technology. These industries were selected based on research design, data availability and quality, theoretical requirements, and the marginal utility of including additional industries. The selected industries are leading players in the Chinese garment manufacturing sector, with abundant public data and online information, and AI technology plays a significant role in transforming traditional manufacturing and creating value for enterprises (Wang and Su, 2021).

This study selects three industries that represent different approaches to AI adoption. Industry A has established a wholly owned IT subsidiary early on, Industry B utilizes its industrial internet platform to form a cooperative holding company and leverage external resources alongside its own technology, while Industry C adopts a completely outsourced development model. The background and implementation of the 'AI+' mode in each industry are introduced in this section (Wang and Su, 2021). Table 1 provides detailed information on these industries.

Table 1 Basic information and features of industries

Basic features	Industry A	Industry B	Industry C
Ownership type	Listed industry (state-owned)	Private (shareholding)	Local state-owned (shareholding)
Main products	Garment manufacturing industry		
Annual sales turnover	¥ 45 million	¥ 38 million	¥ 23 million

Basic features	Industry A	Industry B	Industry C
AI adoption model	Wholly-owned subsidiary (established in 2016)	Holding company (established in 2015)	Outsourcing
Intelligent manufacturing method	Digitalize the entire value chain and process equipment with intelligent manufacturing technologies.	Adopt a product lifecycle management platform and build a cloud intelligent system.	Use information system to connect equipment terminals.
Intelligent manufacturing features	Integration of the informatization and industrialization.	From selling products to selling services; intelligent synchronization of internal and external.	Digital factory technology
Progress in intelligent manufacturing	Leading the industry in both the number and the application of intelligent devices.	Transform from a Traditional manufacturing enterprise to a high-end intelligent service enterprise.	Smart factory with large-scale computing systems and production equipment.
Interviewee	The executives and employees including technician, product manager, product director, technology department leader, AI team members, etc.		
Supplementary data sources	Official Website; News Report; Public Annual Report	Official Website; News Report; Public Annual Report	Official Website; News Report; Public Annual Report

Source: Adapted from Wang and Su (2021)

Sample Size

Determining the sample size was crucial for statistical analysis in this study. A total of 260 executives and employees were selected through convenience sampling, all of whom were knowledgeable about digital transformation in garment manufacturing. According to

Hair et al. (2010), sample size guidelines for Structural Equation Model (SEM) analysis recommend a minimum of 100 for models with up to five constructs, 150 for seven constructs with moderate communalities, 300 for seven constructs with low communalities, and 500 for complex models. Kline (2011) suggests having 10-20 respondents per parameter. Thus, the sample size of 260 is sufficient for the SEM analysis in this study, which involves 21 measurements and 5 hypotheses.

Data Collection

According to study driving factors about digital transformation in the Chinese garment manufacturing industry as aforementioned in chapter 1, several studies have collected data from the other companies or enterprises, therefore the results could not single out driving factors relative influence on digital transformation of the Chinese garment manufacturing industry (Hsu and Lam, 2003). The qualified respondents needed to be the executives and employees, who have some awareness about digital transformation of the Chinese garment manufacturing industry. Additionally, this study employed an online questionnaire survey for data collection. The questionnaire will be launched on Wjx.cn, a popular Chinese survey platform, allowing respondents to complete the survey via the website. The data collection period is scheduled from May 1st to May 30th, 2024.

Survey Instrument

The questionnaire was designed as a research instrument based on the comprehensive review of relevant literature focusing on driving factors about digital transformation in the Chinese garment manufacturing industry. The draft questionnaire was also viewed by the executives, employees, and academic scholars who provided helpful comments and feedback to revise and develop appropriate instruments for this research. The questionnaire was originally developed in English and then translated into Chinese. A back-translation was carefully translated and checked the correspondent of meaning between the two versions by an academic scholar to ensure that both English and Chinese versions were comparable. The equivalence of the translation must be verified. According to Beaton et al. (2000), a Back-translation is a very helpful tool for a cross cultural study, the items of the original instrument must be translated into the language of the target and adjusted for cultural differences to maintain content validity. The electronic survey is utilized to collect data of this study and the result is reported in English. The data collected from electronic survey. The questionnaire consists of 5 sections as shown in Table 2.

Table 2 Structure of the survey instrument

Section	Questionnaire Included
1	Demographic Characteristics; gender, age, marital status, educational background, ownership type, annual sales turnover, AI adoption model, intelligent manufacturing method, intelligent manufacturing features, progress in intelligent manufacturing, and supplementary data sources.
2	External factors - Customer behaviours and expectations - Digital shifts in the industry - Changing competitive landscape - Regulative changes

Section	Questionnaire Included
3	Operation with digital system - Ensuring digital readiness - Digitally enhancing products and services - Embracing product innovation - Developing new business models - Improving digital channels - Increasing customer satisfaction
4	Organizational and management factors - A supportive organizational culture - Well-managed transformation activities - Leveraging external and internal knowledge - Engaging managers and employees - Growing information system capabilities - Developing dynamic capabilities - Developing a digital business strategy - Aligning business and information systems
5	Digital transformation of organization - Reforming an organization's information system - New business models - Affecting outcomes and performance

Source: Adapted from Osmundsen et al. (2018)

The five academic scholars and experts in the department of Business Administration, Rangsit University were requested to review the content reliability and validity of the indicators and evaluated indicators of each construct and gave the useful suggestion to organize the appropriate instrument for this research. The research instrument was corrected and adjusted in accordance with the recommendations and comments. The Index of Item Objective Congruence (IOC) was applied to find the content validity. The Item Objective Congruence (IOC) was used to evaluate the items of the questionnaire based on the score range from -1 to +1. Congruent = + 1 Questionable = 0 Incongruent = -1. The items that had scores lower than 0.5 were revised. On the other hand, the items that had scores higher than or equal to 0.5 were reserved. After the items of the measurement scales were adjusted and developed, the pre-testing of the scales was conducted in order to evaluate the reliability and validity of this research before gathering data (Hinkin et al., 1997). According to the determine pilot sample size using the confidence interval approach, a sample with 80% accuracy at the 95% confidence level was calculated as n = 1.962 (0.5*0.5)/ 0.22, The result based on this formula is 25 (Chi, 2005). Thus, the first version of questionnaire was conducted and distributed in a small-scale preliminary testing to 30 Chinese executives and employees in the garment manufacturing industry in order to ensure the reliability and validity of the construct before the main research.

The scale in this study was adapted from established existing measures that have been applied and validated in several of the garment manufacturing industry research. In order to ensure that the measurement scale was reliable, the reliability of measurement is examined by Cronbach's alpha test which is frequently used in various research. The reliability coefficients score is generally agreed upon limit for Cronbach's Alpha is 0.70 which is defined as

adequate, while 0.80 and 0.90 are defined as good and excellent respectively (Chang, 2013; Kim, 2015). The discrimination indices of the research instrument are analyzed to measure how well an item was able to distinguish by using Pearson product moment coefficient between the item's scores and the total test scores with the pilot survey data, the total test scores are derived partly from that item's scores. The correlational indices, so values can range from -1.00 to 1.00 and more than 0.20 is defined as acceptable (Ebel and Frisbie, 1986).

According to the survey from pilot study of 30 respondents, the reliability of research instrument was examined by Cronbach's alpha test together with the discrimination indices of each research construct from analyzing the result from the survey in section 2 to section 5. Table 3 presents Cronbach's alpha coefficient and item discrimination index from the reliability testing.

Table 3 Reliability testing and Discrimination Index

Item	Cronbach's Alpha Coefficient	Item Discrimination Indices
External factors - Customer behaviors and expectations - Digital shifts in the industry - Changing competitive landscape - Regulative changes	0.704	0.612-0.706
Operation with digital system - Ensuring digital readiness - Digitally enhancing products and services - Embracing product innovation - Developing new business models - Improving digital channels - Increasing customer satisfaction	0.862	0.532-0.773
Organizational and management factors - A supportive organizational culture - Well-managed transformation activities - Leveraging external and internal knowledge - Engaging managers and employees - Growing information system capabilities - Developing dynamic capabilities - Developing a digital business strategy - Aligning business and information systems	0.935	0.584-0.784
Digital transformation of organization - Reforming an organization's information system - New business models - Affecting outcomes and performance	0.857	0.614-0.799

Statistical Methods

The Structural Equation Model (SEM) was utilized to estimate the causal relationship model and confirm the relationship between observed variables and corresponding latent variables. To assess the overall fit of the proposed model, multiple goodness-of-fit indices were employed. According to Kline (2011), various fit indices, including the goodness-of-fit index (GFI), adjusted goodness-of-fit index (AGFI), normed fit index (NFI), comparative fit index (CFI), root mean square residual (RMR), and root mean square error of approximation (RMSEA), should be used to evaluate model fit comprehensively. Additionally, Kline (2004) suggested that the relative chi-square statistic (χ^2/df) should be considered satisfactory when its value is less than 3 in large samples (N > 200), less than 2.5 in medium-sized samples (100 < N < 200), and less than 2 in small samples (N < 100). Since the sample size in this study exceeds 200, a χ^2/df value less than 3 indicates a reasonable model fit. Table 4 displays acceptable thresholds for these goodness-of-fit indices used in SEM (Kline, 2011).

Table 4 Goodness-of-fit indices Criteria

Fit Index	Criteria
Goodness-of-fit Index (GFI)	> .90
Adjusted Goodness-of-fit Index (AGFI)	> .90
Normed Fit Index (NFI)	> .90
Comparative Fit Index (CFI)	> .90
Root Mean Square Residual (RMR)	< .50
Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)	< .08
Relative Chi Square (χ^2 / df)	< 3.0

Source: Applied from Kline (2011)

Research Conceptual Framework

In association with the research objectives, 4 latent variables and 21 observed variables were proposed based on the extensive literature review. In the proposed model, the research hypotheses and proposition derived from the literature based on the theories of related constructs of digital transformation in manufacturing industry. The conceptual framework is shown in figure 1

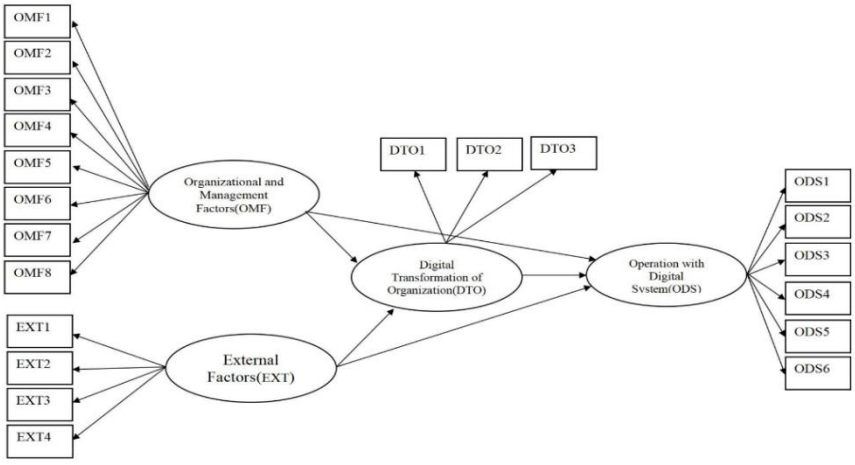

Figure 1 Research Conceptual Framework

Note*: OMF = Organizational and management factors, OMF1 = A supportive organizational culture, OMF2 = Well-managed transformation activities, OMF3 = Leveraging external and internal knowledge, OMF4 = Engaging managers and employees, OMF5 = Growing information system capabilities, OMF6 = Developing dynamic capabilities, OMF7 = Developing a digital business strategy, OMF8 = Aligning business and information systems, EXT = External factors, EXT1 = Customer behaviors and expectations , EXT2 = Digital shifts in the industry, EXT3 = Changing competitive landscape , EXT4 = Regulative changes , DTO = Digital transformation of organization , DTO1 = Reforming an organization's information system , DTO2 = New business models , DTO3 = Affecting outcomes and performance, ODS = Operation with digital system , ODS1 = Ensuring digital readiness , ODS2 = Digitally enhancing products and services, ODS3 = Embracing product innovation , ODS4 = Developing new business models , ODS5 = Improving digital channels , ODS6 = Increasing customer satisfaction

Research Results

The findings of correlation matrix of latent variables in the overall measurement model revealed that all variables in correlation matrix had a value of correlation between 0.073 – 0.897. The correlation matrix analysis of 21 observed variables on Chinese garment manufacturing' digital transformation revealed a level of statistical significance of .05, and KMO was 0.697. The regression from diagram is analyzed in Null Plot. Thus, it can be summarized that the variance of each latent variables in the correlation matrix is acceptable to conduct a second order confirmatory factor analysis. The findings are shown in Figure 2.

Variables	EXT1	EXT2	EXT3	EXT4	ODS1	ODS2	ODS3	ODS4	ODS5	ODS6	OMF1	OMF2	OMF3	OMF4	OMF5	OMF6	OMF7	OMF8	DTO1	DTO2	DTO3
EXT1	1.000																				
EXT2	.448**	1.000																			
EXT3	.418**	.373**	1.000																		
EXT4	.286**	.405**	.551**	1.000																	
ODS1	.183**	.301**	.390**	.448**	1.000																
ODS2	.341**	.297**	.308**	.315**	.496**	1.000															
ODS3	.166**	.214**	.309**	.324**	.490**	.376**	1.000														
ODS4	.325**	.153**	.284**	.323**	.360**	.439**	.424**	1.000													
ODS5	.641**	.270**	.273**	.195**	.107**	.208**	.107**	.196**	1.000												
ODS6	.277**	.687**	.310**	.313**	.234**	.197**	.192**	.119**	.361**	1.000											
OMF1	.264**	.260**	.705**	.394**	.305**	.220**	.233**	.223**	.454**	.443**	1.000										
OMF2	.173**	.268**	.398**	.761**	.339**	.244**	.277**	.227**	.264**	.507**	.534**	1.000									
OMF3	.120**	.200**	.281**	.308**	.739**	.398**	.413**	.319**	.216**	.362**	.442**	.458**	1.000								
OMF4	.210**	.200**	.232**	.266**	.393**	.724**	.316**	.355**	.274**	.315**	.280**	.347**	.473**	1.000							
OMF5	.084*	.147**	.195**	.234**	.383**	.276**	.708**	.377**	.260**	.237**	.400**	.281**	.443**	.354**	1.000						
OMF6	.166**	.084**	.214**	.232**	.320**	.351**	.366**	.727**	.194**	.176**	.237**	.303**	.344**	.412**	.386**	1.000					
OMF7	.624**	.231**	.245**	.149**	.076*	.160**	.073*	.155**	.839**	.344**	.405**	.225**	.120**	.230**	.211**	.254**	1.000				
OMF8	.279**	.728**	.304**	.301**	.199**	.189**	.159**	.105**	.334**	.891**	.364**	.387**	.277**	.264**	.224**	.219**	.390**	1.000			
DTO1	.253**	.245**	.713**	.367**	.233**	.179**	.177**	.186**	.394**	.354**	.857**	.432**	.283**	.245**	.314**	.273**	.516**	.408**	1.000		
DTO2	.170**	.284**	.400**	.774**	.292**	.235**	.234**	.219**	.204**	.394**	.444**	.897**	.361**	.283**	.274**	.370**	.261**	.449**	.492**	1.000	
DTO3	.111**	.201**	.284**	.297**	.743**	.383**	.383**	.300**	.101*	.289**	.295**	.373**	.856**	.449**	.406**	.435**	.149**	.362**	.335**	.451**	1.000
Mean	3.33	3.36	3.34	3.24	3.38	3.27	3.35	3.24	3.39	3.41	3.32	3.28	3.38	3.39	3.36	3.25	3.36	3.39	3.29	3.23	3.37
S.D.	0.80	0.79	0.83	0.84	0.76	0.83	0.81	0.82	0.77	0.76	0.82	0.80	0.74	0.78	0.79	0.74	0.74	0.72	0.77	0.75	0.70
Bartlett's Test of Sphericity = 10867.112, df = 210, p = .00, KMO = 0.697																					

**p<0.01, *p<0.05

Figure 2 Correlation matrix of latent variables in the overall measurement model

After the overall measurement model was found acceptable, the structural model was tested with the collective data (n=500). A set of statistics indicated that the proposed model showed a good fit of empirical date when chi-square = 421.676, degree of freedom = 174, χ^2 / df = 2.42, GFI = 0.90, AGFI = 0.86, NFI = 0.92, CFI = 0.97, RMR = 0.46, RMSEA = 0.068. Therefore, the proposed model is fitted to empirical data according to aforementioned goodness of fit indices. The findings are shown in Table 5 and Figure 3.

Table 5 The Validity Analysis of the Conceptual Elements of Digital Transformation Model

Variables	b	SE	t	R^2
External factors (EXT)	0.710	0.043	8.290	0.504
Customer behaviors and expectations: EXT1 (y1)	0.407	0.047	4.338	0.165
Digital shifts in the industry: EXT2 (y2)	0.509	0.046	5.507	0.259
Changing competitive landscape: EXT3 (y3)	0.586	0.039	7.537	0.343
Regulative changes: EXT4 (y4)	0.715	0.037	9.583	0.511
Operation with digital system (ODS)	0.931	0.027	17.506	0.867
Ensuring digital readiness: ODS1 (y5)	0.558	0.044	6.373	0.311
Digitally enhancing products and services: ODS2 (y6)	0.512	0.051	5.000	0.262
Embracing product innovation: ODS3 (y7)	0.553	0.049	5.681	0.306
Developing new business models: ODS4 (y8)	0.561	0.048	5.905	0.315
Improving digital channels: ODS5 (y9)	0.477	0.045	5.330	0.227
Increasing customer satisfaction: ODS6 (y10)	0.515	0.043	5.971	0.265
Organizational and management factors (OMF)	1.002	0.020	17.403	0.735
A supportive organizational culture: OMF1 (y11)	0.574	0.038	7.494	0.330
Well-managed transformation activities: OMF2 (y12)	0.634	0.038	8.398	0.402
Leveraging external and internal knowledge: OMF3 (y13)	0.631	0.038	8.362	0.398
Engaging managers and employees: OMF4 (y14)	0.587	0.047	6.244	0.344
Growing information system capabilities: OMF5 (y15)	0.601	0.045	6.661	0.362
Developing dynamic capabilities: OMF6 (y16)	0.595	0.045	6.600	0.354
Developing a digital business strategy: OMF7 (y17)	0.434	0.045	4.859	0.189

Variables	b	SE	t	R^2
Aligning business and information systems: OMF8 (y18)	0.496	0.044	5.660	0.246
Digital transformation of organization (DTO)	0.877	0.026	17.109	0.769
Reforming an organization's information system: DTO1 (y19)	0.553	0.037	7.390	0.306
New business models: DTO2 (y20)	0.717	0.035	10.335	0.514
Affecting outcomes and performance: DTO3 (y21)	0.652	0.035	9.297	0.425
Relative Chi-square (c^2 / df) = 2.42, GFI = 0.90, AGFI = 0.86**, NFI = 0.92, CFI = 0.97, RMR = 0.46, RMSEA = 0.068				

The following figure depicts a second order confirmatory factor analysis of digital transformation model.

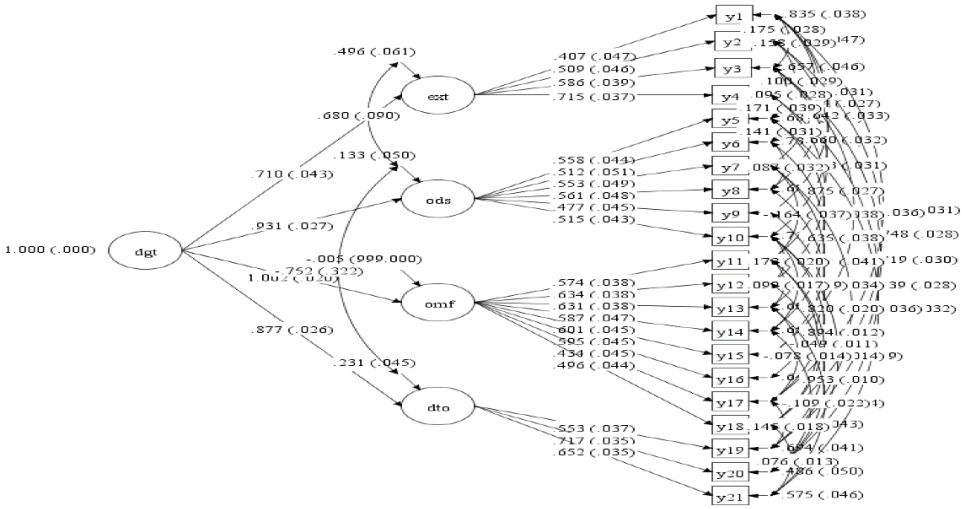

Figure 3 A second order confirmatory factor analysis of digital transformation model

Discussion

According to the finding, external factors' constraints significantly affected digital transformation of Chinese manufacturing industry because the external factors of digital transformation were instrumental in shaping the future of the Chinese manufacturing industry. Embracing these external factors enabled manufacturers to stay competitive, meet consumer expectations, and contribute to economic growth, positioning China as a leader in the global digital manufacturing landscape. The findings were compiled to the study of Mizark (2023) who sated that the external factors of digital transformation play a critical role in propelling the Chinese manufacturing industry toward a future characterized by innovation, efficiency, and competitiveness. It also was in line with Belhadi et al. (2022) who said that evolving consumer preferences and demands for personalized, high-quality products drive manufacturers to embrace digital technologies. Meeting these expectations often requires advanced technologies

for customization, quick response to market trends, and efficient supply chain management. Moreover, Digital transformation serves as a catalyst for innovation in manufacturing processes, product design, and R&D. Companies investing in digital technologies can accelerate the pace of innovation, introducing new products and services to the market more rapidly than their competitors (Santarsiero et al., 2022).

The research findings also found that operation with digital system significantly affected the digital transformation of the Chinese garment manufacturing industry. The operation with digital system set by businesses in the Chinese garment manufacturing industry were instrumental in driving and shaping the course of digital transformation. The operation with digital system set by Chinese garment manufacturers played a pivotal role in guiding the digital transformation journey. Whether focused on efficiency, innovation, customer satisfaction, or global competitiveness, these operations with digital systems shaped the strategic direction and priorities of the industry, making digital transformation a key enabler for achieving success in a rapidly evolving market. The findings were consistent with Yu et al. (2022) who stated that the operation with digital system of digital transformation is closely aligned with the broader business goals of Chinese garment manufacturers. Whether the focus is on expanding market share, enhancing operational efficiency, or entering new markets, digital transformation is a strategic enabler that helps achieve these objectives. The findings were in line with Zhu et al. (2023) who said that operation with digital system often includes fostering innovation in product design and development. By incorporating technologies such as computer-aided design (CAD) and advanced prototyping tools, Chinese garment manufacturers can bring new and innovative products to market faster.

Furthermore, organizational and management factors significantly affected the digital transformation of the Chinese garment manufacturing industry. The organizational and management factors in the digital transformation of the Chinese garment manufacturing industry were crucial as they directly influence the effectiveness and sustainability of the transformation journey. These factors served as the guiding principles and determinants that contribute to achieving positive outcomes, ensuring that digital initiatives align with business objectives, enhance operational capabilities, and position the industry competitively in the global market. In essence, success factors provide the essential framework for navigating the complexities of digital transformation, fostering innovation, and adapting to the evolving landscape of the garment manufacturing sector in China. These findings were consistent with Mohammadi et al. (2023) who sated that organizational and management factors ensure that digital transformation initiatives are closely aligned with the overarching business objectives of Chinese garment manufacturers. When strategies and technologies are designed to meet specific business goals, the likelihood of success increases, fostering a more purposeful and results-driven transformation. The study of Kunduru (2023) also reported that organizational and management factors emphasize the importance of enhancing operational efficiency and adaptability. By identifying and prioritizing factors that contribute to streamlined processes and agile operations, the industry can respond swiftly to market changes, customer demands, and other dynamic factors.

In addition, digital transformation of organization significantly affected the digital transformation of the Chinese garment manufacturing industry. Digital transformation of organization significantly affected the digital transformation of the Chinese garment manufacturing industry as they encompassed the far-reaching consequences, both positive and negative, that arise from the adoption and integration of digital technologies. This digital

transformation of organization guided decision-making, strategy development, and resource allocation, shaping the industry's trajectory in the digital era. Understanding the digital transformation of organization ensured that Chinese garment manufacturers can proactively address challenges, capitalize on opportunities, and navigate the complexities inherent in the transformative process, ultimately influencing the overall success and sustainability of digital initiatives in the sector. The findings were in line with Scott and Orlikowski (2022) who suggested that digital transformation of organization encompass the economic and environmental impact of digital transformation. Manufacturers need to consider how their initiatives contribute to economic growth, job creation, and sustainability goals. Understanding this digital transformation of organization ensures a holistic approach to digital transformation that aligns with broader societal objectives. The study of Holmstrom (2022) found that digital transformation of organization dictates the operational changes that come with digital transformation. Manufacturers need to understand how adopting digital technologies will reshape their internal processes, supply chain dynamics, and overall workflow. This knowledge enables them to proactively manage and optimize these changes for improved efficiency.

Recommendations

This research building upon previous theories extends the knowledge on digital transformation of Chinese garment manufacturing industry. The benefit of this study can be integrated to various sectors such as nation / government sector, business and organization and academic area. Future study should evaluate the patterns and trends in the adoption of digital technologies within the Chinese garment manufacturing sector. It also examines the prevalence of specific technologies, the rate of adoption, and factors influencing companies' decisions to embrace or resist digital transformation. Moreover, the study should analyze how digital transformation impacts operational processes within garment manufacturing. It should explore changes in design, production, quality control, and supply chain management. It also can be able to consider the implications for efficiency, productivity, and overall business performance. In addition, future studies should investigate the transformation of supply chain dynamics driven by digital technologies. Additionally, it should be considered to examine the role of blockchain, real-time tracking systems, and data analytics in enhancing transparency, traceability, and collaboration within the supply chain.

References

Beaton, D. E., Bombardier, C., Guillemin, F., and Ferraz, M. B. (2000). Guidelines for the Process of Cross-Cultural Adaptation of Self-Report Measures. *SPINE*. 25 (24), 3186 –3191.

Belhadi, A., Kamble, S. S., Venkatesh, M., Jabbour, C. J. C., and Benkhati, I. (2022). Building supply chain resilience and efficiency through additive manufacturing: An ambidextrous perspective on the dynamic capability view. *International Journal of Production Economics*. 249 (2022), 1-20. https://doi.org/10.1016/j.ijpe.2022.108516

Chang, L. (2013). *Influencing Factors on Creative Tourists' Revisiting Intentions: The Roles of Motivation, Experience and Perceived Value* [Unpublished Doctoral dissertation]. Clemson University, South Carolina.

Chi, G. (2005). *A study of Developing Destination Loyalty Model* [Unpublished Doctoral Dissertation]. University of Oklahoma, United States.

Deloitte. (2017). *2017 Deloitte Global Human Capital Trends*. https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/About-Deloitte/central-europe/ce-global human-capital-trends.pdf

Deloitte. (2019). *2019 Deloitte Global Human Capital Trends*. https://www2.deloitte.com /ro/en/pages/human-capital/articles/2019-deloitte-global-human-capital-trends.html

Dong, L., Tang, S. Y., and Tomlin, B. (2018). Production Chain Disruptions: Inventory, Preparedness, and Insurance. *Production and Operations Management*. 27 (7), 1251-1270. https://doi.org/10.1111/poms.12866

Ebel, R. L. and Frisbie, D. A. (1986). *Essentials of education measurement*. Prentice Hall.

Gonzalo, A., Harreis, H., and Altable, H. C. (2020). *Fashion's digital transformation: Now or never*. https://www.mckinsey.com/industries/retail/our-insights/fashions-digital-transformation-now-or-never

Guxian, M. (2019). Research on the digital promotion path of the textile and garment industry under the background of new manufacturing. *Industry and Technology Forum*. 18 (18), 66-67.

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J. and Anderson, R. E. (2010). *Multivariate Data Analysis* (7th ed.). Prentice Hall.

Hinkin, T. R., Tracey, J. B. and Enz, C. A. (1997). Scale construction: Developing reliable and valid measurement instruments. *Journal of Hospitality & Tourism Research*. 21 (1), 100-120. DOI:10.1177/109634809702100108

Holmstrom, J. (2022). From AI to digital transformation: The AI readiness framework. *Business Horizons*. 65 (3), 329-339. https://doi.org/10.1016/j.bushor.2021.03.006

Hsu, C. and Lam, T. (2003). Mainland Chinese Travelers' Motivations and Barriers of Visiting Hong Kong. *Journal of Academy of Business and Economics*. 2 (1), 60-67.

Jian, P., Haoqi, Y., and Jinjian, Y. (2021). Research on the Necessity and Path of Digital Economy Boosting the Digital Transformation of the Apparel Industry. *Modernization of Shopping Malls*. (05), 1-4.

Kim, H. L., (2015). *An Examination of Salient Dimensions of Senior Tourist Behavior: Relationships among Personal Values, Travel Constraints, Travel Motivation, and Quality of Life (QoL)* [Unpublished Doctoral dissertation]. The Virginia Polytechnic Institute and State University, Blackburg, United States.

Kline, R. B. (2011). *Principles and practice of structural equation modeling* (3rd ed.). Guilford Press.

Kunduru, A. R. (2023). Cloud BPM Application (Appian) Robotic Process Automation Capabilities. *Asian Journal of Research in Computer Science*. 16 (3), 267-280. https://doi.org/10.9734/ajrcos/2023/v16i3361

Mai, J. and Yao, L. (2023). Research on the Influence of Digital Transformation on the Sustainable Development of China's Textile and Apparel Listed Enterprises. *EAI Endorsed Transactions on Industrial Networks and Intelligent Systems*. 10 (2), 1-8. http://dx.doi.org/10.4108/eai.9-12-2022.2327632

Mizark, F. (2023). Driving innovation and competitiveness through digital ecosystems: a case-based exploration. *Journal of Social Sciences*. 11 (Special issue), 1-15. https://doi.org/10.52122/nisantasisbd.1346145

Mohammadi, S., Heidari, A., and Navkhsi, J. (2023). Proposing a Framework for the Digital Transformation Maturity of Electronic Sports Businesses in Developing Countries. *Sustainability*. 15 (12354), 1-18. https://doi.org/10.3390/su151612354

Osmundsen, K., Iden, J., & Bygstad, B. (2018). *Digital Transformation: Drivers, Success Factors, and Implications*. https://aisel.aisnet.org/cgi/viewcontentcgi?article=1004& context=mcis2018

Sabrina, P. N., Maspupah, A., and Umbara, F. R. (2019). E-Supply Chain Management Model for Garment & Textile Industry with Limitation of Technological Capabilities. *Materials Science and Engineering, 2019*, 072003.

Santarsiero, F., Lerro, A., Carlucci, D. and Schiuma, G. (2022). Modelling and managing innovation lab as catalyst of digital transformation: theoretical and empirical evidence. *Measuring Business Excellence*. 26 (1), 81-92. https://doi.org/10.1108/MBE-11-2020-0152

Scott, S. and Orlikowski, W. (2022). The Digital Undertow: How the Corollary Effects of Digital Transformation Affect Industry Standards. *Information Systems Research*. 33 (1), 311-336. https://doi.org/10.1287/isre.2021.1056

Songyuan, B. and Genqin, L. (2021). Thoughts on the digital transformation of traditional clothing enterprises: Taking Jiangsu Y Group Co., Ltd. as an example. *Investment andEntrepreneurship*. 32 (3), 38-40.

Wang, Y. and Su, X. (2021). Driving factors of digital transformation for manufacturing enterprises: a multi-case study from China. *International Journal of Technology Managemen*t. 87 (2-4), 229-253. https://doi.org/10.1504/IJTM.2021.120932

Yu, J., Wang, J., and Moon, T. (2022). Influence of Digital Transformation Capability on Operational Performance. *Sustainability*. 14 (1), 1-20. https://doi.org/10.3390/su1413 7909

Yuxin, C., Fangbin, Q., and Yunfeng, S. (2021). The Integrated Development of Digital Economy and China's Textile Manufacturing Industry: Based on the Experience ofShaoxing, Zhejiang Province. *Academic Journal of Business & Management*. 3 (4), 10-14. https://doi.org/10.25236/AJBM.2021.030403

Zhu, Y., Wang, W., and Jiang, C. (2023). The Application of Clothing Patterns based on Computer-AidedTechnology in Clothing Culture Teaching. *Computer-aided design and applications*. 20 (S4), 145-155. https://doi.org/10.14733/cadaps.2023.S4.145-155

The Traditional to Digital: Evolution and Trends in the Accessibility of Art Education

Li Xiaofei, Pong Horadal,
Kanakorn Sawangcharoen and Sombat Teekasap
Bansomdejchaopraya Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: lixiaofei2104@163.com

****

Abstract

The purpose of the office study is the issue of the evolution and trend of accessibility of traditional art education to digital art education . The samples were experts from 21 schools in Anhui Province, China. They consisted of experts in the field of art education. The research tools chosen for data collection were questionnaires and interview forms. Statistical data for data analysis were represented by quartile values and median values.The results of the study are as follows:

(1) The influencing factors of the application and impact of digital technology in art teaching are 3 aspects, i.e. geographical limitation, lack of resources, and economic threshold. (2) The influencing factors of the change of art education mode under digital transformation are 4 aspects The rise and development of online art education platforms, the application of VR and AR technology in art education. The role of digital resources and social media in art education, the development of personalisation and differentiation in art education. (3) Challenges and coping strategies of digital transformationThe influencing factors of the problem of digital transformation are 4 aspects Balance between the use of technology and educational effects, inequality of educational resources brought about by digital technology, the role of teachers and students in the digital environment and their adaptations, and the issue of privacy and copyright in digital art education. Concerns.

Keywords: Digitalisation; Accessibility; Fine Arts Education

Introduction

Art education is an essential domain for nurturing and developing students' artistic creativity, aesthetic abilities, and cultural literacy. However, traditional models of art education face a series of accessibility issues, including geographical constraints, resource scarcity, and economic barriers. These issues limit the opportunities for many students to access and participate in art education, leading to the unequal distribution of art education resources.

With the rapid development of digital technology, digital art education has become an important approach to address traditional accessibility issues. Digital technology provides students with more flexible and convenient learning methods, breaking geographical and temporal barriers, broadening the accessibility of art education, and positively impacting its accessibility.

* Received: March 13 2027; Revised: March 23 2024; Accepted: March 28 2024

However, the digital transformation also brings about a series of challenges. Balancing the use of technology and educational effectiveness is a significant issue facing digital art education. The problem of unequal distribution of educational resources brought about by digital technology needs to be addressed. The role transformation and adaptation of teachers and students in the digital environment is another challenge. Additionally, privacy and copyright issues also require sufficient attention and concern in digital art education.

Digital art education will continue to develop and gradually become mainstream. Trends such as personalized education, intelligent learning, and community co-construction will lead the development of digital art education. Governments and schools should formulate corresponding policies and practices to promote the accessibility of digital art education. At the same time, digital art education should also take on the responsibility of sustainable development and social responsibility, cultivating more talents with artistic enthusiasm and creativity for society, and promoting the prosperity and development of arts and culture.

Research Objectives

1. To examine the application and impact of digital technology in art education.
2. To explore the transformation of art education models under digitalization.
3. To study the challenges and strategies for addressing the digital transformation.

Research Methodology

1. Questionnaire Method: The questionnaire method is a commonly used data collection technique for gathering opinions, views, behaviors, and other information from a large number of participants. Typically, a questionnaire consists of a series of questions, and participants provide information by filling out these questions. Questionnaires can be distributed through paper-based, electronic, or face-to-face interview formats.

2. Interview Method: The interview method involves collecting information and data by directly engaging in conversation with respondents. It can be used to gain in-depth insights into individuals' perspectives, experiences, attitudes, values, as well as to understand the motivations and meanings behind them. Interviews can be structured (following a predetermined sequence of questions), semi-structured (partially fixed questions but also allowing for flexibility), or unstructured (open-ended dialogue guided primarily by the respondent's answers.

Research Scope

The researchers' study period is from March 2023 to March 2024.The location is in Anhui Province, China.

Limiting the research scope to this period ensures the novelty and contemporaneity of the study. Research conducted during this timeframe may more accurately reflect the social, economic, technological, and political environment at that time. Researchers have obtained specific datasets or sources within this period, which may contain information from a specific timeframe. This contributes to ensuring the relevance and applicability of the research findings.

Research Conceptual Framework

The conceptual framework of this study is shown in Figure 1:

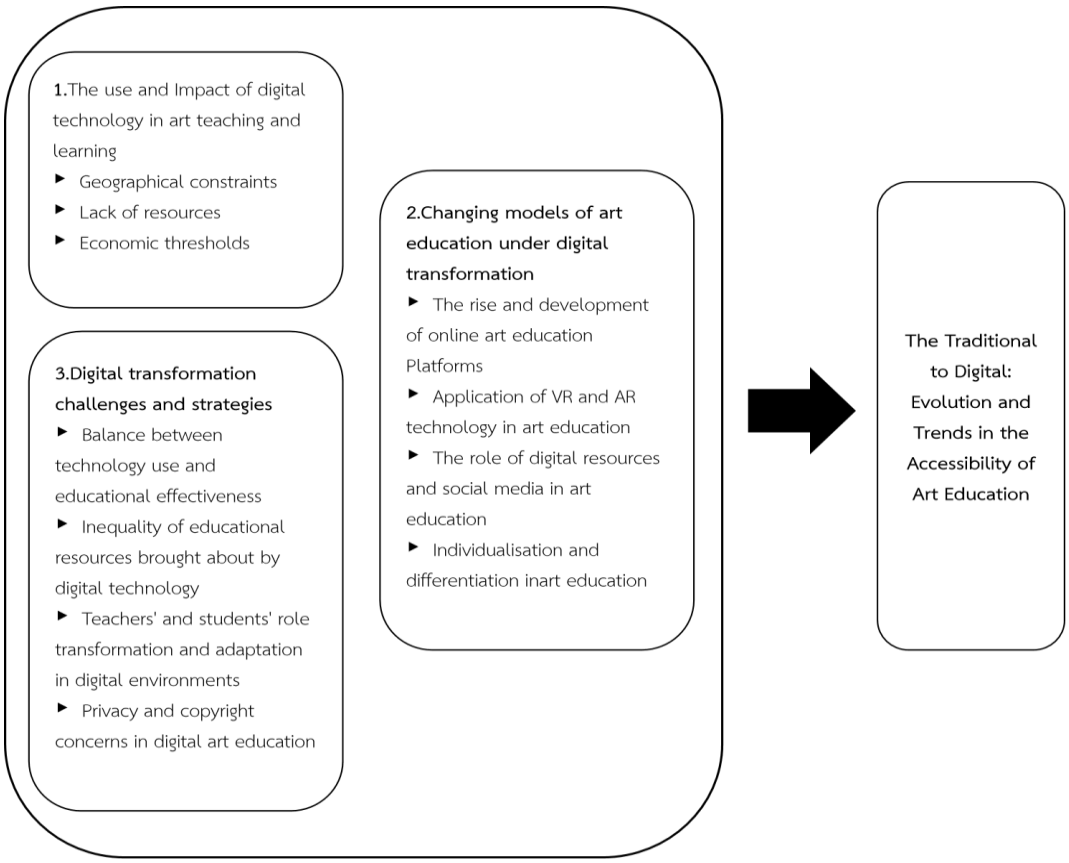

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Results

The problem of the application and impact of digital technology in art teaching. Fine arts education is an important area for cultivating and developing students' artistic creativity, aesthetic ability and cultural literacy. However, the traditional model of art education has a series of accessibility problems, including geographical restrictions, lack of resources and economic thresholds. These problems limit many students' access to and participation in fine arts education, resulting in a lack of equitable distribution of fine arts education resources.

In order to study the issue of changing the art education model under digital transformation. Digital transformation brings a series of challenges. How to balance the use of technology and educational effects is an important issue facing digital art education. The problem of inequality of educational resources brought about by digital technology. The issue of role change and adaptation of teachers and students in the digital environment. In addition, privacy and copyright issues need to be given sufficient attention and concern in digital art education.

In order to examine the issue of challenges and coping strategies for digital transformation. Digital art education will continue to develop and gradually become mainstream. Trends such as personalised education, intelligent learning and community co-construction will lead the development of digital art education. The government and schools should formulate appropriate policies and practical measures to promote the accessibility of digital art education. At the same time, digital art education should also assume sustainable development and social responsibility, cultivate more talents with artistic sentiments and creativity for the society, and promote the prosperity and development of art and culture.

1. Accessibility issues in the traditional art education model

1.1 Characteristics and Limitations of Traditional Art Education

Traditional art education is characterized by its curriculum content, teaching methods, and learning environment. It emphasizes the imparting of fundamental knowledge, including training in drawing, color theory, and composition. This traditional foundational training helps improve students' drawing skills and artistic literacy, providing them with a strong artistic foundation (Li, 2021).

Furthermore, traditional art education emphasizes the cultivation of students' practical abilities through extensive practical exercises and artwork creation, enhancing their artistic creativity. Additionally, it focuses on developing students' observational and imaginative skills, inspiring their love for art and unleashing their creative potential through activities such as plein air sketching and free-form creation. The traditional art education model emphasizes manual guidance and teacher-student interaction (Feng, 2012). In a traditional classroom environment, interaction between students and teachers and individualized guidance are crucial. Teachers can tailor teaching plans according to individual differences, provide professional guidance and feedback, and help students overcome difficulties and improve their skills.

However, traditional art education also faces some limitations and challenges. Firstly, there is a clear geographical restriction in traditional art education. Traditional art education primarily relies on schools and specialized art institutions, with only specific regions or universities possessing good art education resources, while students in other areas have limited access to art education opportunities. Secondly, resource scarcity is also a major constraint of traditional art education. Traditional art education requires substantial resources such as art materials, equipment, and qualified teachers, yet in some regions or schools, these resources are insufficient to meet students' needs. Additionally, traditional art education also faces economic barriers. Due to the substantial investment in human and material resources required by traditional art education, learning art requires high costs, and some students cannot afford high-quality art education due to economic constraints.

Furthermore, the traditional art education model also has some limitations. It primarily focuses on imparting knowledge and skills, lacking cultivation of students' autonomous development and creativity. Emphasizing a standardized teaching and evaluation system overlooks students' individuality and innovative capabilities (Zhao, 2015). This may limit students' creativity and personality development, resulting in artworks lacking uniqueness and innovation. The traditional art education model also suffers from the issue of a singular learning approach. In the traditional educational model, students mainly acquire knowledge and skills through lectures and imitation, which may limit students' diverse learning needs and personalized development.

In summary, traditional art education demonstrates certain advantages in cultivating students' foundational and creative abilities, particularly in developing students' drawing skills and fundamental techniques. However, challenges such as geographical constraints, resource scarcity, and economic barriers (Figure 1), hinder traditional art education in the digital era, posing both opportunities and challenges. Only through the application and innovation of digital technology can the accessibility of art education be further enhanced, promoting the diversification and personalization of art education models.

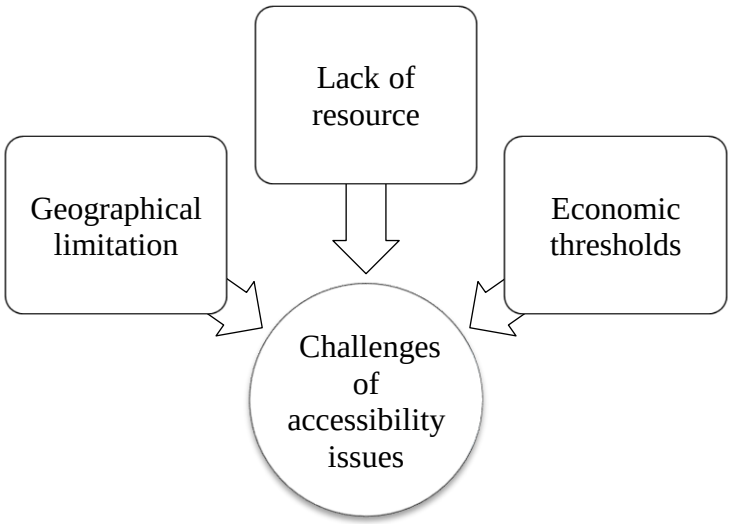

Figure 2 The challenge of accessibility
Source: Created by author

1.2 Challenges of Accessibility

Under the traditional art education model, accessibility has always been a significant challenge. Factors such as geographical constraints, resource scarcity, and economic barriers affect students' ability to access high-quality art education.

Firstly, geographical constraints pose a major challenge in traditional art education. In the traditional educational model, students need to physically attend schools or specialized training institutions to receive education. Due to geographical limitations, some regions may lack schools or institutions with abundant art resources, preventing students from accessing quality art education. Particularly, students in remote or impoverished areas often face greater geographical restrictions.

Secondly, resource scarcity is also a major factor contributing to accessibility challenges. Teaching resources required for traditional art education include art materials, tools, and teaching equipment, which may not be readily available to all students. Some schools or institutions may be unable to provide adequate art teaching resources to students due to insufficient funding or uneven resource distribution (Yu, 2011). This results in some students being unable to access comprehensive art education, limiting their opportunities for development.

Moreover, economic barriers are also a significant factor restricting students' access to art education. Traditional art education typically requires certain tuition or training fees, which may be burdensome for economically disadvantaged students. Particularly, some high-quality art education institutions may have high tuition fees, making it unaffordable for students from financially challenged families. This leads to inequality in art education, preventing some students with artistic talent but poor economic conditions from fully realizing their potential.

Digital art education also faces additional challenges. Balancing between technology use and educational effectiveness is crucial. While digital technology brings convenience to art education, excessive reliance on technology may affect students' creativity and practical skills. Educators need to focus on cultivating students' artistic literacy and creativity while utilizing digital technology. The problem of unequal access to educational resources persists despite the abundance of digital resources. Due to economic and technological constraints, some students may not fully utilize learning resources provided by digital technology, leading to the existence of a digital divide. The role transformation of teachers and students in the digital environment is also a challenge. Teachers need to adapt to the characteristics of digital teaching, requiring not only expertise in art education but also proficiency in digital technology and teaching methods. For students, they need to possess a certain level of information literacy and self-learning ability to effectively utilize digital technology for learning. Finally, privacy and copyright issues require sufficient attention. In digital art education, students may need to upload or share personal works and teaching resources. Therefore, protecting students' privacy and copyright and establishing reasonable legal protection measures are crucial.

In conclusion, geographical constraints, resource scarcity, and economic barriers are challenges faced by accessibility under the traditional art education model. The application of digital technology can effectively address these challenges and improve the accessibility of art education. However, digital art education also faces challenges that require joint efforts from educators and relevant authorities to achieve sustainable development and promote students' artistic literacy.

2. Digital Technology Application and Impact in Art Education

2.1 Emergence and Development of Digital Technology

The rise and development of digital technology have become an undeniable trend in contemporary society. With the continuous advancement of technology, digital technology has been widely applied in various fields. Similarly, in the field of art education, digital technology plays a significant role.

The emergence of digital technology is attributed to the rapid development of information technology. With the widespread popularity of computer technology and the internet, digital technology has found extensive application in art education. For instance, through the dissemination and storage of digital media, art education can transcend geographical limitations, allowing students to access more learning resources and knowledge from experts and teachers from different regions and even countries. Additionally, digital technology provides students with more flexible learning methods, enabling them to choose learning materials tailored to their interests and needs, thus enhancing their autonomy in learning (Xia,2018). The development of digital technology promotes innovation in art education. Supported by digital technology, teachers can utilize various multimedia teaching

tools such as projectors and digital drawing boards to demonstrate and showcase artworks, enhancing students' understanding and appreciation of art. Furthermore, the application of digital technology has brought about the utilization of virtual reality (VR) and augmented reality (AR) technologies, allowing students to experience the charm of art more deeply through simulated real-life scenarios or interactions with the real world（Shao,2018).

These new teaching methods not only enhance students' learning enthusiasm and interest but also boost their creativity and imagination. The rapid evolution of digital technology necessitates continuous learning and mastery of new technologies by teachers to better integrate them into teaching. The emergence and development of digital technology present many opportunities and challenges for art education. Educational authorities and educators need to actively explore and research how to better apply digital technology to improve the accessibility and quality of art education. Only through continuous innovation and improvement can digital art education advance towards a brighter future.

2.2 Current Application of Digital Technology in Art Education

Digital technology has provided students with access to more learning resources and opportunities in art education. Through the internet, students can easily access a diverse range of art learning resources, such as art appreciation, professional knowledge learning, and instructional videos. The open sharing of these resources allows students to go beyond traditional textbooks and choose learning materials that suit their needs and interests. Additionally, digital technology provides students with opportunities for online learning (Mai,2021), enabling them to participate in remote teaching through online classrooms and engage in real-time interaction and learning with professional artists and teachers from around the world.

An important technology widely applied in art education is computer-aided design and image processing software (Ma,2016).These software tools assist students in creating and designing artworks more effectively. Through these software tools, students can quickly transform their ideas into concrete design plans and make modifications and adjustments during the design process. Furthermore, digital technology provides students with virtual reality and augmented reality technologies, allowing them to immerse themselves in painting and sculpting experiences, thereby increasing the interest and interactivity of learning.

Digital technology has also facilitated personalized and differentiated development in art education. With digital technology, teachers can provide students with personalized learning resources and learning aids based on their learning situations and interests. For example, teachers can recommend instructional videos and art appreciation materials suitable for students' painting levels and interests. This personalized learning approach better meets students' learning needs, enhancing their learning enthusiasm and effectiveness (Deng, 2018).

The current application of digital technology in art education is diverse. Students have access to rich learning resources and opportunities through the internet, computer-aided design and image processing software provide students with more creative and design tools, virtual reality and augmented reality technologies enable students to experience art firsthand, and personalized learning methods offer students a better learning experience and outcome. The application of digital technology brings new opportunities and challenges to art education while also providing a broader space for the accessibility of art education. In the future, with the continuous development and innovation of technology, the application of digital technology in art education will become more extensive and profound.

2.3 Impact of Digital Technology on the Accessibility of Art Education

The rapid development and widespread application of digital technology have significantly influenced the accessibility of art education. Through the introduction of digital technology, issues such as geographical limitations, resource scarcity, and economic barriers present in traditional art education models have been effectively alleviated, providing more equal learning opportunities for students.

Digital technology has overcome the geographical limitations inherent in traditional art education. In traditional models, accessing high-quality art education often requires students to travel to major cities or regions with art academies (He,2022). However, with the application of digital technology, students can participate in global art education resources through the internet from the comfort of their homes. Whether attending remote online courses, watching instructional videos from renowned teachers, or engaging in collaborations with students from around the world, digital technology offers students broader learning opportunities, breaking through geographical constraints and enhancing the accessibility of art education.

Digital technology has addressed the issue of resource scarcity in traditional art education. In traditional models, some schools in certain regions lack the necessary resources to provide rich art education, making it difficult for students to access quality art education. However, the application of digital technology provides students with online art courses, learning materials, and diverse digital art resources. Students can access high-definition images and videos of artworks and museum collections from around the world through the internet, benefiting from the vast resources brought by digital technology and gaining access to a wider range of in-depth art knowledge. As a result, regardless of their location, students can access abundant art education resources, thereby improving the quality and effectiveness of learning.

Digital technology has also lowered the economic barriers in traditional art education. In traditional models, the high cost of art education often serves as a major barrier for students. However, through the application of digital technology, students can participate in free or low-cost online art courses via the internet, no longer constrained by economic conditions. Additionally, digital technology provides students with more learning methods and material choices, such as downloading e-books and watching online instructional videos, reducing the cost of learning economically and enabling more students to enjoy quality art education.

In conclusion, digital technology has positively impacted the accessibility of art education. Through the application of digital technology, geographical limitations have been overcome, resource scarcity has been addressed, and economic barriers have been lowered. Students can participate in global art education and access diverse art resources through the internet. Digital technology offers new avenues and possibilities for achieving accessibility in art education, playing a crucial role in advancing the development of art education. However, challenges and issues still exist in the application of digital technology, requiring concerted efforts from educational authorities, schools, and educators to formulate reasonable policies and measures to further promote the development of digital art education, ensuring its sustainability and quality.

3. Changing Models of Art Education under Digital Transformation

3.1 The Rise and Development of Online Art Education Platforms

Online art education platforms refer to platforms that provide art education services through internet technology. By offering online courses, sharing teaching resources, and establishing learning communities, these platforms provide students with more flexible and convenient learning methods, injecting new vitality into traditional art education models (Tang,2020). The emergence and development of online art education platforms have had a positive impact on improving the accessibility of art education.

These platforms break geographical barriers by providing students with learning resources and teaching services through the internet. Students can access high-quality art education from around the world without leaving their homes, greatly expanding their learning scope and providing more opportunities for students to access and learn art.

Online art education platforms broaden the ways in which students acquire resources. Traditional art education often faces limitations in accessing teaching resources, making it difficult for students to encounter various art styles and learn from experiences shared by artists from different regions. However, online art education platforms, through digital technology, can replicate and disseminate artworks, art history knowledge, and professional skills resources infinitely, enriching students' learning content. Students can watch tutorial videos, participate in online discussions, and share learning experiences with art enthusiasts from around the world, broadening their perspectives and thinking.

Online art education platforms also promote personalized learning and differentiated development. Traditional art education models are often one-to-many, where teachers may not fully focus on each student's individual development and different needs. However, online art education platforms can provide personalized learning plans and guidance for each student based on their interests, learning levels, and pace. Students can learn according to their own learning progress and styles, thereby enhancing learning effectiveness and motivation (Li&Liu,2008).

3.2 The Application of VR and AR Technology in Art Education

Virtual Reality (VR) and Augmented Reality (AR) technologies are key innovations in the digital age. By providing users with new sensory experiences and interaction methods, they are gradually changing various fields, including art education.

VR and AR technologies offer immersive learning experiences for students (Zhang,2021). Students can enter a virtual art world through VR devices, intimately interact with artworks, and engage in creation and practice within virtual spaces. This immersive learning method can stimulate students' creativity and imagination, enabling them to better understand and appreciate artworks.

VR and AR technologies provide opportunities for simulated practice. Practice is crucial for art education, yet traditional art education models limit students' opportunities for practice. With VR and AR technologies, students can practice various art forms, such as painting, sculpting, or designing, in virtual spaces (Chen,2021). This simulated practice can improve students' skills and creative abilities, making them more confident and proficient.

VR and AR technologies can create interactive learning environments. Traditional art education is often one-way, with students passively receiving knowledge and skills. However, VR and AR technologies can provide opportunities for interaction and participation, allowing students to interact, collaborate, and create with virtual artworks. This interactive

learning environment helps cultivate students' collaboration, innovative thinking, and problem-solving skills.

3.3 The Role of Digital Resources and Social Media in Art Education

With the continuous advancement and development of digital technology, it has played an increasingly important role in the field of art education. The emergence of digital resources and social media has brought new opportunities and challenges to art education.

Digital resources provide abundant learning materials for art education. In traditional art education, students often rely on physical books, teacher explanations, and classroom practice to acquire knowledge and skills. However, these resources are sometimes limited by geographical and quantity constraints. The advent of digital resources allows students to access more information and learning resources via the internet. For example, students can visit art exhibitions from around the world through online galleries, watch demonstration videos by renowned artists, and participate in talent selection and competitions globally through online platforms. These digital resources offer more learning opportunities and pathways, making art education more diverse and enriched.

Social media platforms serve as a communication and sharing platform for students and teachers. In traditional art education, communication between students and teachers is mainly confined to the classroom, and student-to-student communication is often restricted by time and space. The emergence of social media breaks these constraints, allowing students and teachers to share their works, exchange learning experiences, and insights. Additionally, social media provides an opportunity for interaction with artists and enthusiasts worldwide, allowing students to draw inspiration from different cultures and art styles. Through social media, students can establish a more open and free learning environment, fostering creativity and imagination.

3.4 Personalized and Differentiated Development in Art Education

Personalized education is one of the hot topics in the current education field, and art education also needs to explore paths of personalized and differentiated development in the digital transformation. The personalized and differentiated development of art education not only affects students' learning outcomes but also relates to the fairness and inclusiveness of education.

The personalized and differentiated development of art education needs to fully respect students' individual differences and interests. Each student has different aesthetic abilities, creative potentials, and learning styles, so art education should focus on respecting and developing individual differences. By providing personalized learning content and diversified teaching methods, art education can stimulate students' creativity and imagination, helping them find their interests and directions in artistic practice (Huang & Huang,2017).

The personalized and differentiated development of art education needs to leverage digital technology. Digital technology provides more diverse and autonomous learning resources and tools to meet the diverse needs of different students. For example, through online learning platforms and applications, students can choose learning content and engage in personalized learning and creative practice according to their levels and interests. Additionally, by using Virtual Reality (VR) and Augmented Reality (AR) technologies, art education can break the constraints of time and space, providing more specific and realistic art experiences, and promoting personalized development.

The personalized and differentiated development of art education also requires teachers to enhance their professional competence and update their educational philosophies. Teachers need to be sensitive to and understand students' individual differences, providing personalized guidance and feedback based on students' different needs and characteristics. Teachers also need to continuously learn and innovate, using digital tools and resources in teaching, constructing personalized learning environments, and inspiring students' learning motivation and creativity.

Furthermore, in the personalized and differentiated development of art education, cooperation with families, communities, and industries is also necessary. Family support and participation are crucial for students' personalized development, while resources and practical experiences from communities and industries can provide students with broader development opportunities and platforms. Through extensive cooperation with various sectors of society, art education can promote students' personalized development, cultivate talents with creativity and innovative thinking, and contribute to the sustainable development of art education.

4. Challenges and Strategies in Digital Transformation

4.1 Balancing Technology Use and Educational Effectiveness

In digital art education, the application of technology plays a crucial role in enhancing educational effectiveness. However, striking a balance between technology use and educational effectiveness is a key issue. Excessive use of technology may have negative impacts on students' learning, while inadequate use may fail to fully realize its potential. Therefore, finding a balance between technology use and educational effectiveness is an important task in digital art education.

It is essential to recognize that technology is merely a tool for education, not education itself. The application of technology should serve the goals and content of education rather than blindly pursuing technological novelty and advancement. When designing digital art education courses, teachers should clarify the core objectives of education and students' learning needs, then choose appropriate technological tools to support teaching.

Technology use should consider both teaching effectiveness and students' learning experiences. In digital art education, technology can provide a more diverse range of teaching resources and learning environments. However, excessive application of technology may lead students to spend too much time and energy on technical operations, thereby affecting their genuine learning and mastery of artistic knowledge and skills. Therefore, teachers should reasonably select and use technology based on students' actual situations and learning abilities, avoiding the problem of over-reliance on technology.

Technology use should emphasize evaluation and reflection. In digital art education, teachers should promptly evaluate and reflect on the technology they use, understanding students' acceptance of the technology and its learning effects. Based on the evaluation results, adjustments and improvements should be made accordingly. Only through continuous evaluation and reflection can the balance between technology use and educational effectiveness be found.

Teachers' roles in digital art education also need to adapt and transform. Teachers need to become guides for learning and partners of students. Teachers should choose appropriate technological tools and teaching strategies based on students' learning needs and interests, stimulating students' learning interests and initiative, thereby achieving a balance between technology use and educational effectiveness (Hu,2018).Choosing suitable technological tools, paying attention to students' learning experiences, conducting evaluation

and reflection, and adapting to their role transformation are essential to achieving a balance between technology use and educational effectiveness, thus improving the quality and effectiveness of digital art education.

4.2 Inequality in Educational Resources Due to Digital Technology

With the widespread application of digital technology in art education, the issue of inequality in educational resources has gradually become prominent. Although digital technology provides more learning opportunities and resources, due to the existence of the digital divide, some students may face difficulties in accessing these resources equally. This poses new challenges to educational fairness.

The use of digital technology requires students to have certain technical capabilities and equipment conditions. However, some students come from economically disadvantaged families and cannot afford expensive computers, tablets, or other necessary digital devices. They may only rely on limited school-provided equipment for learning, which is far from meeting their comprehensive and in-depth artistic education needs. Although many high-quality learning resources such as video tutorials, online courses, and educational software can be freely accessed through the internet, these resources may still not be equally distributed among students in different regions. On the one hand, some remote schools may lack network bandwidth and equipment, resulting in students being unable to fully utilize these resources. On the other hand, some schools or regions may lack awareness and resources to purchase and use these digital educational resources, making students unable to access the same learning opportunities as those in other areas (Wang,2017). The use of digital technology also requires teachers to have corresponding teaching capabilities and knowledge reserves. However, some teachers may lack sufficient training and support to fully utilize digital technology to provide high-quality artistic education. This also results in some students not receiving sufficient guidance and support in the digital environment, further exacerbating the inequality in educational resources.

Governments and educational authorities should formulate and implement targeted policies to ensure wider coverage and higher popularity of digital technology. This may include providing economic support to help economically disadvantaged students purchase and use digital devices, as well as providing training and support to teachers to enhance their digital teaching capabilities. Schools and educational institutions should strengthen cooperation and share digital educational resources to expand students' learning opportunities. This can be achieved through establishing joint education platforms, sharing courses, and resource libraries. At the same time, schools should actively promote the popularity and application of digital technology and provide more digital education opportunities to students.

In addition, education authorities can increase support for remote areas by providing network equipment and bandwidth improvement measures to deliver digital learning resources to these areas. At the same time, cooperation with internet companies can provide free or low-cost internet access services to ensure that all students have equal access to digital learning resources.

Finally, educational institutions and teachers should strengthen training and research on digital technology to improve their digital teaching capabilities and professional levels. This can be achieved through teacher training programs, seminars, and cooperative exchanges. At the same time, establishing dedicated digital education teams and professional

committees can promote the application and research of digital technology in the field of art education.

4.3 Role Transformation and Adaptation of Teachers and Students in the Digital Environment

In traditional art education, teachers often play the roles of knowledge disseminators and learning guides, while students are recipients and executors. However, with the application of digital technology in art education, the roles of teachers and students are also undergoing transformation and adaptation.

The digital environment brings more possibilities for teachers' roles. In the digital environment, students can access a large amount of art knowledge and resources through various channels, and the role of teachers transitions from traditional knowledge disseminators to resource integrators and guides. Teachers need to have a broader knowledge base, accurately analyze and judge students' needs, and provide more targeted guidance and support. The digital environment empowers students with more opportunities and autonomy in learning. Students can autonomously choose learning content and methods through online courses, teaching platforms, etc., thus achieving personalized learning better. In the digital environment, teachers need to focus more on stimulating students' learning interests and autonomy, guiding them to actively participate in learning and independent thinking (Yuan, 2003).

Furthermore, the digital environment also prompts teachers to make adjustments and adaptations in teaching methods and techniques. Teachers can use multimedia, virtual reality, and other technological means to enrich teaching content and forms, providing more interactive and interesting teaching experiences. At the same time, teachers also need to learn and master digital teaching tools and skills to improve their teaching abilities and adaptability.

In the face of the role transformation of teachers and students in the digital environment, teachers need to possess technological application capabilities and innovative spirit. Meanwhile, students also need to have certain digital literacy and self-learning abilities to better adapt to the learning methods and requirements in the digital environment. In the digital environment, there are issues such as information overload and fragmented learning. Teachers need to help students correctly understand and apply a large amount of information resources. Only when teachers and students can reasonably cope with and adapt to the role changes in the digital environment can they better promote the development and progress of digital art education.

4.4 Privacy and Copyright Concerns in Digital Art Education

Privacy and copyright issues are crucial concerns in digital art education. With the digitization of learning content and the popularity of online education platforms, personal information of students and teachers is widely collected and used in digital art education. However, the protection of personal information has become an important issue. The use of personal information such as students' and teachers' names, ages, and contact information must comply with relevant privacy policies and regulations. Copyright issues in digital art education are also a focus of attention. Students' works can be easily disseminated and replicated in digital form, bringing the risk of copyright infringement. Students' works created in digital art education may be plagiarized or used without authorization, damaging students' intellectual property rights.

To address these issues, a series of measures need to be taken to solve privacy and copyright concerns. Firstly, educational institutions and platforms should strengthen data security management, formulate privacy policies, and ensure their compliance. Secondly, awareness of personal information protection for students and teachers should be enhanced, educating them on the correct use and management of personal information. At the same time, education on copyright awareness and intellectual property protection should be strengthened, guiding students to correctly understand and safeguard their copyrights. Additionally, at the legal and policy level, relevant regulations and enforcement concerning privacy and copyright protection should be strengthened.

Discussion

Art education, as an important part of cultural inheritance and personal growth, has shown a diverse trend in its evolution from traditional to digital. The aim of this thesis is to explore the application and impact of digital technology in art teaching and learning, the changes in the art education model brought about by digital transformation, and the challenges and coping strategies brought about by digital transformation. These three research aims will contribute to an in-depth understanding of the development trends and challenges in the field of art education, and provide theoretical support and practical guidance for future educational practice and policy making.

1.To study the application and impact of digital technology in the teaching of fine arts. With the continuous development and popularisation of digital technology, the field of art education is gradually making use of digital tools for teaching innovation. Digital technology has brought new possibilities for art teaching, such as the application of digital painting software, virtual reality technology, digital image processing and other tools. The application of these technologies enriches the form and content of art teaching, expands students' learning channels and methods, and improves the learning effect and creative ability. Relevant studies have shown that the application of digital technology in art teaching can promote students' creative thinking, aesthetic ability and technical level, and push students to achieve personalised artistic expression. With this research purpose, we will explore the specific application of digital technology in art teaching, analyse its impact on students' learning and creativity, and discuss the future development trend of digital technology in art education.

2. To study the issue of changing the art education model under digital transformation. Digital transformation is not only the introduction of technological tools, but also a profound challenge and change to the art education model. The traditional art teaching mode focuses on the teaching of manual art skills and the accumulation of practical experience, while digital transformation requires educators to rethink the teaching content, methods and evaluation system. The wide application of digital technology allows art teaching to be more personalised and autonomous, with students acquiring knowledge and skills through online courses and remote instruction. Digital transformation has also prompted art education to move from a single traditional art form to diversity and interdisciplinary integration, opening up the boundaries and possibilities of art teaching. With this research purpose in mind, we will analyse in depth the specific impact of digital transformation on the art education model, and explore how art education can innovate and change its teaching model with the help of digital technology.

3. Examining the challenges of digital transformation and coping strategies. Although digital transformation has brought many opportunities to art education, it also faces a series of challenges. The upgrading of teachers' skill levels, the acquisition and management of digital resources, and the updating of the teaching and learning environment are all aspects of the challenges of digital transformation. In order to effectively deal with these challenges, educational institutions and teachers need to adopt a series of coping strategies, including but not limited to professional training, co-operation and co-construction, and innovation in curriculum design. These strategies aim to enhance teachers' digital literacy and teaching ability, promote the effective application of digital technology in art teaching, and thus facilitate the sustainable development of art education.

Recommendations

Digital transformation has brought unprecedented opportunities for art education, however, it is also accompanied by a series of challenges. In order to effectively address these challenges, educational institutions, teachers and policy-makers need to adopt a series of strategies and measures to ensure the effective application of digital technologies in art education.

Provide professional training programmes on digital technologies to help teachers familiarise themselves with the use of various digital tools and platforms, as well as the corresponding teaching strategies and techniques. Encourage teachers to participate in professional communities and seminars to share experiences and exchange techniques, so as to continuously enhance their digital literacy and teaching abilities. To support teachers to participate in practical projects and research, so as to cultivate their innovative ability and practical experience in the field of digital transformation.

To establish a digital resource library to collect and collate quality digital teaching resources, including teaching videos, tutorials and demonstration works, for use by teachers and students. Provide appropriate technical support and services to help teachers and students make full use of digital resources and resolve technical problems and difficulties encountered in the process of using them. Encourage teachers and students to actively participate in the co-construction and sharing of digital resources, so as to jointly create a richer and more diversified teaching resource base.

Updating teaching facilities and equipment, and providing hardware equipment and software tools suitable for digital teaching and learning, including computers, tablet PCs, digital drawing boards, and so on. Improve the teaching environment by designing flexible and diverse classroom layouts and space settings to suit different teaching modes and needs. Encourage teachers and students to participate in the design and renovation of the teaching environment, and advocate the concept of co-operation and co-construction, so as to create a teaching place with an artistic atmosphere and creative stimulation.

In summary, addressing the challenges posed by digital transformation requires the concerted efforts of educational institutions, teachers and policy makers to promote the effective application of digital technologies in art education through measures such as upgrading the level of teachers' skills, optimising the management of digital resources and updating the teaching and learning environments, so as to promote the continuous development and progress of art education.

References

Chen, L. B. (2021). Application of virtual technology in the protection of Huizhou carving art. *Journal of Anhui University of Technology (Social Science Edition)*.

Deng, L. (2018). Teaching design of economic investigation professional courses based on the concept of smart classroom. *Journal of China People's Public Security University (Natural Science Edition)*.

Feng, J. (2012). Feasibility study of digitization of art teaching resources in higher education. *Qun Wen Tian Di*.

He, X. P. (2022). Innovative thinking on art education teaching methods in the digital age—Review of "Art Education in the Era of Big Data". *Chinese High-Tech Enterprises*.

Huang, X. C., & Huang, X. Q. (2017). Analysis of digitalization of art education in the new period. *Educational Modernization*.

Hu, Y. F. (2018). Reflections on digital art teaching in secondary schools. *Chinese Extracurricular Education*.

Li, A. J. (2021). On the cultivation of practical ability of students in higher vocational art teaching. *Journal of Jiangxi Electric Power Vocational and Technical College*.

Ma, L. Y. (2016). Research and practice on the improvement of "Color Composition" curriculum teaching method. *Western Quality Education*.

Tang, S. Y. (2020). Analysis of the current situation and development strategy of "Internet+" art education (Master's thesis). Hainan University.

Wang, T. J. (2017). Application and prospect of virtual and augmented reality (VR/AR) technology in teaching. *Digital Education*.

Xia, Y. (2018). Analysis of characteristics of college students' learning from a self-directed learning perspective. *Management Observer*.

Yu, Y. (2011). Exploration of traditional Chinese art education types (Master's thesis). Guangzhou University.

Zhang, Q. (2021). *Research and practice on ATDE teaching activities design in early childhood art in AR environment (Master's thesis).* Northwest Normal University.

Zhao, S. Y. (2015). On the application of traditional Chinese painting teaching in elementary school art education. *Cai Zhi*.

ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะและจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชี ส่งผลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

The Relationships and Ethics of Auditing and Auditing the quality of Accounts to be Audit in Bangkok and the surrounding area

สุทธิดา ลือดารา,
จิรพงษ์ จันทร์งาม และ ไกรวิทย์ หลีกภัย
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Sutthida Luedara,
JirapongChanngam and Kraiwit Leekpai
Sripatum University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: sutthida_lu.27@gmail.com

****

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันทุกหน่วยงานไม่ว่าจะภาครัฐ ภาคเอกชน หรือประชาชน หันมาสนใจกับการลงทุนมากขึ้นมีทั้งผลดีและผลเสียที่เกิดจากงบการเงินที่ขาดความว่าน่าเชื่อถือ ฉะนั้นความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะและจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีที่ดี

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1)ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะผู้สอบบัญชี ส่งผลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 2)ความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณผู้สอบบัญชี ส่งผลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม (IOC: Index of item Objective Congruence) ถ้าค่า IOC มากกว่า 0.50 ทุกข้อแล้วจะนำไปหาค่าความเชื่อมั่นต่อไป รวมทั้งปรับปรุงแก้ไขภาษาตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ประชากร คือผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 262 คน การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลในแต่ละตัวแปร และทดสอบสมมติฐานวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะผู้สอบบัญชี ด้านความรอบรู้ ความเชี่ยวชาญ, ความชำนาญทางด้านบัญชี, ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี, ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 2) ความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณผู้สอบบัญชี ด้านความซื่อสัตย์สุจริต, ความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ,

* วันที่รับบทความ : 17 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 25 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 29 มิถุนายน 2567
Received: June 17 2027; Revised: June 25 2024; Accepted: June 29 2024

ความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน, การรักษาความลับ, พฤติกรรมทางวิชาชีพ, ความโปร่งใส ส่วนใหญ่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

ฉะนั้นผู้สอบบัญชีควรให้ความสำคัญกับคุณภาพการตรวจสอบในด้านตรงต่อเวลาและด้านความสมบูรณ์ของเนื้อหา คุณภาพงานเป็นที่ยอมรับเชื่อถือได้ รวมถึงการเพิ่มองค์ความรู้ในส่วนคุณลักษณะ และจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อช่วยให้มีความน่าเชื่อถือ ให้กับรายงานทางการเงินสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาองค์กร ส่งผลให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ในอนาคตต่อไป

คำสำคัญ: คุณลักษณะของผู้สอบบัญชี; จรรยาบรรณวิชาชีพ; คุณภาพการตรวจสอบบัญชี: ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

Abstract

At present, every agency, whether government, private sector, or the public, has turned its attention to investing more. There are both good and bad results from financial statements that lack credibility. Therefore, the relationship between the auditor's professional characteristics and ethics is very important to good audit quality.

The objectives of this research were 1) Relationship of auditor characteristics Affects the quality of Accounts to be Audit in Bangkok and the surrounding area.2) Relationship of auditor ethics Affects the quality of Accounts to be Audit in Bangkok and the surrounding area. It is quantitative research. The research tool is a questionnaire using a method to find the index of consistency between the questions. and the objective of the questionnaire (IOC: Index of item Objective Congruence). If the IOC value is greater than 0.50 for every item, then it will be taken to find the confidence value. Including improving and correcting the language according to the advice of experts. The population is certified public accountants. In Bangkok and surrounding areas There was a sample of 262 people. Data was analyzed using descriptive statistics including percentages, means and standard deviations. To compare data in each variable and test hypotheses using multiple regression analysis.

The results of the research found that 1) the relationship between auditor characteristics Knowledge aspect Expertise, accounting expertise, ability to use technology, attitude towards work It mainly influences the quality of Accounts to be Audit in Bangkok and the surrounding area. 2) Relationship of auditor ethics The aspects of honesty, objectivity and independence, knowledge, ability, care and maintenance of work standards, confidentiality, professional behavior, and transparency largely influence the quality of Accounts to be Audit in Bangkok and the surrounding area. Statistically significant at the 0.01 and 0.05 levels.

Therefore, the auditor should pay attention to the quality of the audit in terms of timeliness and completeness of content. The quality of work is acceptable and reliable. Including adding knowledge in the features section and professional ethics to help gain credibility to financial reports that can be applied in organizational management and development as a result, the organization will continue to achieve its future objectives.

Keywords: Auditor characteristics; Ethics for Professional; Auditing quality; Certified Public Accountant

บทนำ

ในประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชนล้วนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยมีลักษณะและวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกัน ภาครัฐจะมุ่งเน้นการให้บริการสาธารณะและประโยชน์ส่วนรวม ไม่มีวัตถุประสงค์ในการทำกำไร แต่ส่วนภาคเอกชนจะมุ่งเน้นทำกำไรและการเพิ่มมูลค่าให้แก่ธุรกิจ ฉะนั้นผู้สอบบัญชีจึงมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนความน่าเชื่อถือ ไม่ว่าจะเป็นความน่าเชื่อถือในข้อมูลการเงิน การควบคุมความเสี่ยง และการป้องกันการทุจริตทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน

คุณลักษณะของผู้สอบบัญชีมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนคุณภาพการตรวจสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีที่มีความรู้และทักษะทางวิชาชีพแข็งแกร่งจะมีประสิทธิภาพในการตรวจสอบ ความเชี่ยวชาญทางจริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาความน่าเชื่อถือ การรับผิดชอบในการปฏิบัติตามมาตรฐานและข้อกำหนดช่วยให้มั่นใจว่าการตรวจสอบถูกดำเนินการอย่างถูกต้อง จรรยาบรรณวิชาชีพที่เชื่อถือได้ช่วยส่งเสริมความน่าเชื่อถือในวงการและกับลูกค้า การรักษาความลับและการปฏิบัติตามกฎหมายช่วยสร้างความเชื่อถือในการตรวจสอบบัญชีและวงการในทุกๆ ด้าน ผู้สอบบัญชีที่มีความเชี่ยวชาญและรับผิดชอบต่อการตรวจสอบจะสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและเชื่อถือได้ในวงการและกับลูกค้า (ศรัณย์ สุภัคศรัณย์)

ความรู้และทักษะทางวิชาชีพเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างความเชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชี จรรยาบรรณวิชาชีพช่วยสร้างความเชื่อถือและความเคารพในวงการ การปฏิบัติตามมาตรฐานและกฎหมายช่วยให้การตรวจสอบเป็นไปตามมาตรฐาน ผู้สอบบัญชีมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการและความเชื่อถือในข้อมูลการเงิน การมีผู้สอบบัญชีช่วยในการปรับปรุงกระบวนการภายในและสร้างความเชื่อมั่นในรายงานทางการเงินที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ การมีผู้สอบบัญชีช่วยในการตรวจสอบและปรับปรุงกระบวนการภายในธุรกิจช่วยเสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีและการใช้ทรัพยากรทางอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ (จุมพฏ ไพรัตนากร)

จากการศึกษาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณและความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชีกับคุณภาพงานสอบบัญชีตามเกณฑ์สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พบว่า จรรยาบรรณและความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชีทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพงานสอบบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ศึกษาอิทธิพลจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ทักษะการปฏิบัติงานตรวจสอบและความเป็นมืออาชีพที่ส่งผลตอคุณภาพรายงานการสอบบัญชีในมุมมองของผู้ให้บริการสอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร (ศศิพร ชาญศิลป์, 2565) ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ทักษะการปฏิบัติงานตรวจสอบและความเป็นมืออาชีพที่ส่งผลตอคุณภาพรายงานการสอบบัญชีในมุมมองของ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติ ศึกษาคุณลักษณะของธุรกิจ ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ และสมรรถนะของผู้จัดทำบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร (พลกฤต โสลาพากุล, 2564) ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประเภทธุรกิจด้านการผลิตสินค้า มีประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความทันเวลา แตกต่างจากผู้ประกอบการที่มีประเภทธุรกิจด้านการค้าและการบริการ โดยผู้ประกอบการที่มีประเภทธุรกิจการค้ามีประสิทธิภาพน้อยสุด ดังนั้นนักบัญชีธุรกิจด้านการค้าต้องทบทวนทักษะเพื่ออนาคตและตอบสนองต่อความต้องการในอนาคต และศึกษาด้านจริยธรรมทางธุรกิจต่อความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของสาขาวิชาบัญชีรับอนุญาต (D'Elia, 2019) พบว่าเหตุการณ์ที่ผิดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับองค์กร ใหญ่ๆ ทำให้เกิดภาวะที่กลืนไม่เข้าคายไม่ออกสำหรับ จุดมุ่งหมายคือการตรวจสอบว่าCPAสาขาวิชาเอก MRA ที่วัดโดยDIT2อาจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับชั้นเรียนจริยธรรมทางธุรกิจที่ดำเนินการหรือไม่ กรอบการทำงานทางทฤษฎีพัฒนามาจากแบบจำลองของ Kohlberg และแบบจำลองสี่องค์ประกอบของ Rest ขนาดตัวอย่างสุดท้ายคือCPAสาขาวิชาเอก 108 คน ชาย 52% หญิง 48% ล้วนมีอายุเกิน18 ปีคะแนนMRA ของสาขาวิชาเอกCPAไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับ ชั้น เรียนจริยธรรม ทาง ธุรกิจที่เรียนและหรืออายุ อย่างไรก็ตามคะแนน MRA มีความแตกต่างกันไปตามเพศ ด้วยการใช้DIT2 การศึกษาในปัจจุบันจะเพิ่มมิติใหม่ให้กับวรรณกรรมที่มีอยู่ในการศึกษาด้านจริยธรรมของCPA ติดตามวิชาเอกการบัญชีซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในหลักสูตรที่ครอบคลุมและมีจริยธรรม มากขึ้น สำหรับนักศึกษาการบัญชี

การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในการสอบบัญชี และจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเพิ่มขึ้นทุกปี ผู้สอบบัญชีต้องพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอเพื่อรักษาความเชี่ยวชาญ ความพร้อมของข้อมูลทางบัญชีมีผลต่อความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของการตรวจสอบบัญชี การมีระบบควบคุมภายในที่เข้มงวดและการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงที่เหมาะสมเป็นตัวบ่งชี้ว่าองค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของคุณลักษณะผู้สอบบัญชี ส่งผลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณผู้สอบบัญชี ส่งผลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของคุณลักษณะและจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชี ส่งผลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โดยประชากรที่ทำการวิจัยครั้งนี้เป็น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีจำนวนประชากร 756 คน (ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2567)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยกำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane(1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมรับค่าความคลาดเคลื่อนอยู่ที่ 5% ดังนี้ (Yamane, 1967) ได้กลุ่มตัวอย่าง 262 คน

เครื่องมือการวิจัย

ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราวัดแบบช่วงสเกล (interval scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1981)โครงสร้างของแบบสอบถามประกอบด้วย 5 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต

ตอนที่ 2 ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้สอบบัญชี

ตอนที่ 3 ความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชี

ตอนที่ 4 ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณภาพการตรวจสอบบัญชี

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผู้วิจัยทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามไปทดลองแจก (Try out) ให้แก่ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเบื้องต้นก่อน 30 คนที่มิใช่กลุ่มตัวอย่าง และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach’s Alpha Coefficient) ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้ในการทดสอบความเชื่อมั่นของมาตราวัดที่มีสำรวจหลายรายการ โดยมีเกณฑ์ของค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70

การเก็บรวบรวมข้อมูล

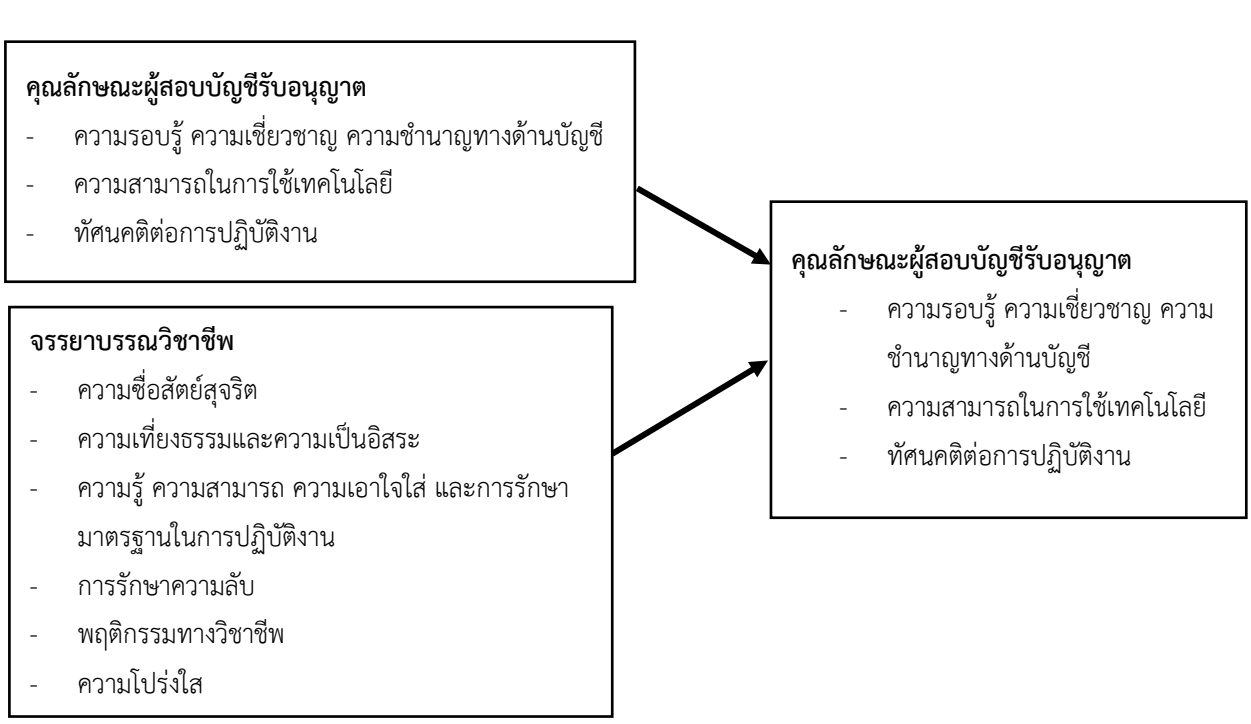
ผู้วิจัยหาข้อมูลรายละเอียดผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากนั้นติดต่อประสานงานและแจ้งรายละเอียดเบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย สร้างแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ด้วย Google Form และส่งผ่านอีเมล์ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดและประสานไว้ จนได้ข้อมูลที่ครบถ้วน นำมาวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย 1) ค่าร้อยละ (percentage), ค่าเฉลี่ย (Average: $\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลในแต่ละตัวแปร ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน จำนวนกิจการที่รับงานสอบบัญชีต่อปี และจำนวนผู้ช่วยของผู้สอบบัญชี 3) ทดสอบสมมติฐานวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) โดยการหาค่าอำนาจพยากรณ์ (Regression Equation) และหาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของแบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ของคุณลักษณะและจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชี ส่งผลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดงานวิจัยฉบับนี้มาจาก พลกฤต โสลาพากุล (2564), ศรัญญา พลภูงา และ อุษาพร บุญขวัญ. (2560), ศศิพร ชาญศิลป์ (2564), Dadzie, Benjamin (2024), Wiseman, Denise. (2022), Bilal Adel Moustafa Abdallah (2024), D'Elia, Louis P (2019), EKERGİL, Vedat; ONAY, Ahmet. (2018), Lapteş, Ramona Preview author details (2019), Rogošić, Andrijana; Bakotić, Danica. Ekonomski Vjesnik (2019), Lucky Ogbomo Osagioduwa; Ogbonmwan, Evelyn Ehizogie. (2022)

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของคุณลักษณะผู้สอบบัญชี ส่งผลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ของคุณลักษณะผู้สอบบัญชี ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความถูกต้อง ความชัดเจนของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1.ความรอบรู้ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญทางด้านบัญชี	.245	5.768	.000**
2.ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	.141	4.103	.000**
3.ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน	.368	9.736	.000**

หมายเหตุ: n = 262, R = .701, R2 = .491, Adjusted. R2 = .485, SEest = .291, F = 82.979
**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 1 แสดงผลทดสอบสมมติฐานที่ 1 พบว่าความสัมพันธ์ของคุณลักษณะผู้สอบบัญชี ประกอบด้วย ด้านความรอบรู้ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญทางด้านบัญชี, ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความถูกต้อง ความชัดเจนของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ตารางที่ 2 แสดงการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ของคุณลักษณะผู้สอบบัญชี ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความตรงต่อเวลาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1.ความรอบรู้ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญทางด้านบัญชี	.093	1.674	.095
2.ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	.061	1.375	.170
3.ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน	.417	8.491	.000**

หมายเหตุ: n = 262, R = .560, R2 = .314, Adjusted. R2 = .306, SEest = .379, F = 39.392
**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 แสดงผลทดสอบสมมติฐานที่ 2 พบว่า พบว่า ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะผู้สอบบัญชี ในส่วนของทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความตรงต่อเวลาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ยกเว้น ด้านความรอบรู้ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญทางด้านบัญชี, ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความตรงต่อเวลาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 3 แสดงการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ของคุณลักษณะผู้สอบบัญชี ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์ของเนื้อหา คุณภาพงานเป็นที่ยอมรับเชื่อถือได้ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1.ความรอบรู้ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญทางด้านบัญชี	.342	6.374	.000**
2.ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	.082	1.896	.059
3.ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน	.337	7.073	.000**

หมายเหตุ: n = 262, R = .602, R2 = .362, Adjusted. R2 = .355, SEest = .368, F = 48.814,
**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 แสดงผลทดสอบสมมติฐานที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะผู้สอบบัญชี ประกอบด้วย ความรอบรู้ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญทางด้านบัญชี, ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์ของเนื้อหา คุณภาพงานเป็นที่ยอมรับเชื่อถือได้ ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ยกเว้น ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์ของเนื้อหา คุณภาพงานเป็นที่ยอมรับเชื่อถือได้ ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4 แสดงการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ของคุณลักษณะผู้สอบบัญชี ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความพึงพอใจจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1.ความรอบรู้ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญทางด้านบัญชี	.217	3.736	.000**
2.ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	.183	3.887	.000**
3.ทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน	.227	4.387	.000**

หมายเหตุ: n = 262, R = .499, R2 = .249, Adjusted. R2 = .24, SEest = .398, F = 28.495
**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 แสดงผลทดสอบสมมติฐานที่ 4 พบว่า ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะผู้สอบบัญชี ประกอบด้วย ความรอบรู้ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญทางด้านบัญชี, ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความพึงพอใจจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 5 แสดงการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชี ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความถูกต้อง ความชัดเจนของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ความซื่อสัตย์สุจริต	-.112	-2.047	.042*
ความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ	.246	5.065	.000**
ความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน	.232	4.65	.000**
การรักษาความลับ	.048	1.474	.142
พฤตติกรรมทางวิชาชีพ	.358	5.471	.000**
ความโปร่งใส	.075	1.164	.246

หมายเหตุ: n = 262 R = .841, R2 = .707, Adjusted. R2 = .7, SEest = .222, F = 102.505
**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 แสดงผลทดสอบสมมติฐานที่ 5 พบว่า ความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชี ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต, ความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ, ความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน และพฤตติกรรมทางวิชาชีพ ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความถูกต้อง ความชัดเจนของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในส่วนการรักษาความลับ และความโปร่งใส ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความถูกต้อง ความชัดเจนของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และ 0.05

ตารางที่ 6 แสดงการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชี ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความตรงต่อเวลาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ความซื่อสัตย์สุจริต	.002	.032	.975
ความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ	.173	2.546	.011*
ความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน	.368	5.25	.000**
การรักษาความลับ	-.009	-.202	.840
พฤตติกรรมทางวิชาชีพ	.230	2.511	.013*
ความโปร่งใส	.067	.745	.457

หมายเหตุ: n = 262, R = .736, R2 = .542, Adjusted. R2 = .531, SEest = .311, F = 50.246
**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 แสดงผลทดสอบสมมติฐานที่ 6 พบว่า ความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชี ประกอบด้วย ความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ, ความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน และพฤตติกรรมทางวิชาชีพ ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความตรงต่อเวลาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล แต่ในส่วนของความซื่อสัตย์สุจริต, การรักษาความลับ และความโปร่งใส ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความตรงต่อเวลาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

ตารางที่ 7 แสดงการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชี ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์ของเนื้อหา คุณภาพงานเป็นที่ยอมรับเชื่อถือได้ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ความซื่อสัตย์สุจริต	-.027	-.348	.728
ความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ	-0.064	-.947	.345
ความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน	.452	6.454	.000**
การรักษาความลับ	-.009	-.187	.852
พฤตติกรรมทางวิชาชีพ	.392	4.271	.000**
ความโปร่งใส	-.059	-.652	.515

หมายเหตุ: n = 262, R = .739, R2 = .546, Adjusted. R2 = .536, SEest = .312, F = 51.206
**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 7 แสดงผลทดสอบสมมติฐานที่ 7 พบว่า ความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชี ประกอบด้วย ความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน และพฤตติกรรมทางวิชาชีพ ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ของเนื้อหา คุณภาพงานเป็นที่ยอมรับเชื่อถือได้ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานคร และในส่วนของความซื่อสัตย์สุจริต, ความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ, การรักษาความลับ และความโปร่งใส ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์ของเนื้อหา คุณภาพงานเป็นที่ยอมรับเชื่อถือได้ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 8 แสดงการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชี ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความพึงพอใจจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ความซื่อสัตย์สุจริต	-.065	-.739	.461
ความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ	.150	1.931	.055
ความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน	.303	3.798	.000**
การรักษาความลับ	.182	3.474	.001**
พฤตติกรรมทางวิชาชีพ	.294	2.814	.005**
ความโปร่งใส	-.254	-2.473	.014*

หมายเหตุ: n = 262, R = .640, R2 = .409, Adjusted. R2 = .395, SEest = .356, F = 29.442
**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 8 แสดงผลทดสอบสมมติฐานที่ 8 พบว่าความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชี ประกอบด้วย ความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน, การรักษาความลับ, พฤตติกรรมทางวิชาชีพ และความโปร่งใส งผลกระทบเชิงลบต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชี ด้านความพึงพอใจจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในส่วนของความซื่อสัตย์สุจริต และความเที่ยงธรรมและความเป็น ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความพึงพอใจจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะและจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชี ส่งผลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สามารถนำผลการศึกษามาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การศึกษาได้ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะผู้สอบบัญชี ส่งผลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผลการวิจัยที่ 1 พบว่า คุณลักษณะผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความถูกต้อง ความชัดเจนของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของพลกฤต โสลาพากุล (โสลาพากุล, Knowledge Bank at Sripatum University, 2565) เรื่อง คุณลักษณะของธุรกิจ ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ และสมรรถนะของผู้จัดทำบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับการเปลี่ยนแปลงของประสิทธิภาพการจัดทำาบัญชี ประกอบด้วย ด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชี, ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านเจตคติในวิชาชีพ ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี ด้านความครบถ้วน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิจัยที่ 2 พบว่า คุณลักษณะผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความตรงต่อเวลาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัย ศศิพร ชาญศิลป์ (ชาญศิลป์, 2565) เรื่อง อิทธิพลจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ทักษะการปฏิบัติงานตรวจสอบและความเป็นมืออาชีพที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการสอบบัญชีในมุมมองของผู้ให้บริการสอบบัญชี ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ทักษะการปฏิบัติงานตรวจสอบ ประกอบด้วย การบัญชี, การสอบบัญชี, กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการสอบบัญชีความถูกต้อง โดยได้รับการสนับสนุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยทักษะการปฏิบัติงานตรวจสอบ การบัญชี การสอบบัญชี กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เทคโนโลยีสารสนเทศ แสดงว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพรายงานการสอบบัญชีความทันกาล ในผลการวิจัยนี้มีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความทันเวลา ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และสามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับการศึกษาในอนาคตได้นอกจากนั้นสามารถใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลของผู้สอบบัญชีเพื่อคุณลักษณะของตนเองเพื่อนำไปปรับปรุงให้เกิดประสิทธิภาพของคุณภาพการตรวจสอบบัญชี

ผลการวิจัยที่ 3 พบว่า คุณลักษณะผู้สอบบัญชีรับ ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์ของเนื้อหา คุณภาพงานเป็นที่ยอมรับเชื่อถือได้ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศของ Mulyani, Ika (Ika, 2020) เรื่อง ผลกระทบของจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี ประสบการณ์ของผู้สอบบัญชี ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี และแรงจูงใจของผู้สอบบัญชีต่อคุณภาพการตรวจสอบ (The Effect of Auditor Ethics, Auditor Experience, Audit Fees, and Auditor's Motivation on Audit Quality) พบว่าประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีบางส่วนมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อคุณภาพการตรวจสอบ ดังนั้นสมมติฐานที่ว่า ประสบการณ์ของผู้ตรวจสอบบัญชีที่ถูกกล่าวหามีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการตรวจสอบบางส่วนคุณภาพได้รับการยอมรับ

ผลการวิจัยที่ 4 พบว่า คุณลักษณะผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชี ด้านความพึงพอใจจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งมีสอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศของ Siti Nur Mawar Indah (Siti Nur Mawar Indah, 2022) เรื่อง ผลกระทบของความสามารถและความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีต่อคุณภาพการตรวจสอบ (The effect of auditor competence and independence on audit quality) พบว่า ตัวแปรของประสบการณ์ ความรู้, ระยะเวลาในความสัมพันธ์กับลูกค้า, แรงกดดันจากลูกค้า, คำวิจารณ์จากพันธมิตรผู้ตรวจสอบบัญชี และบริการที่ไม่ใช่การตรวจสอบร่วมกันมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อคุณภาพการตรวจสอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณผู้สอบบัญชี ส่งผลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผลการวิจัยที่ 1 พบว่า ความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชี ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีด้านความถูกต้อง ความชัดเจนของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของพลกฤต โสลาพากุล (โสลาพากุล, Knowledge Bank at Sripatum University, 2565) เรื่อง คุณลักษณะของธุรกิจ ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ และสมรรถนะของผู้จัดทำบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ ประกอบด้วย ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต, ด้านความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน , ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีด้านความครบถ้วน สามารถอธิบายระดับการเปลี่ยนแปลงของประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีด้านความครบถ้วนของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

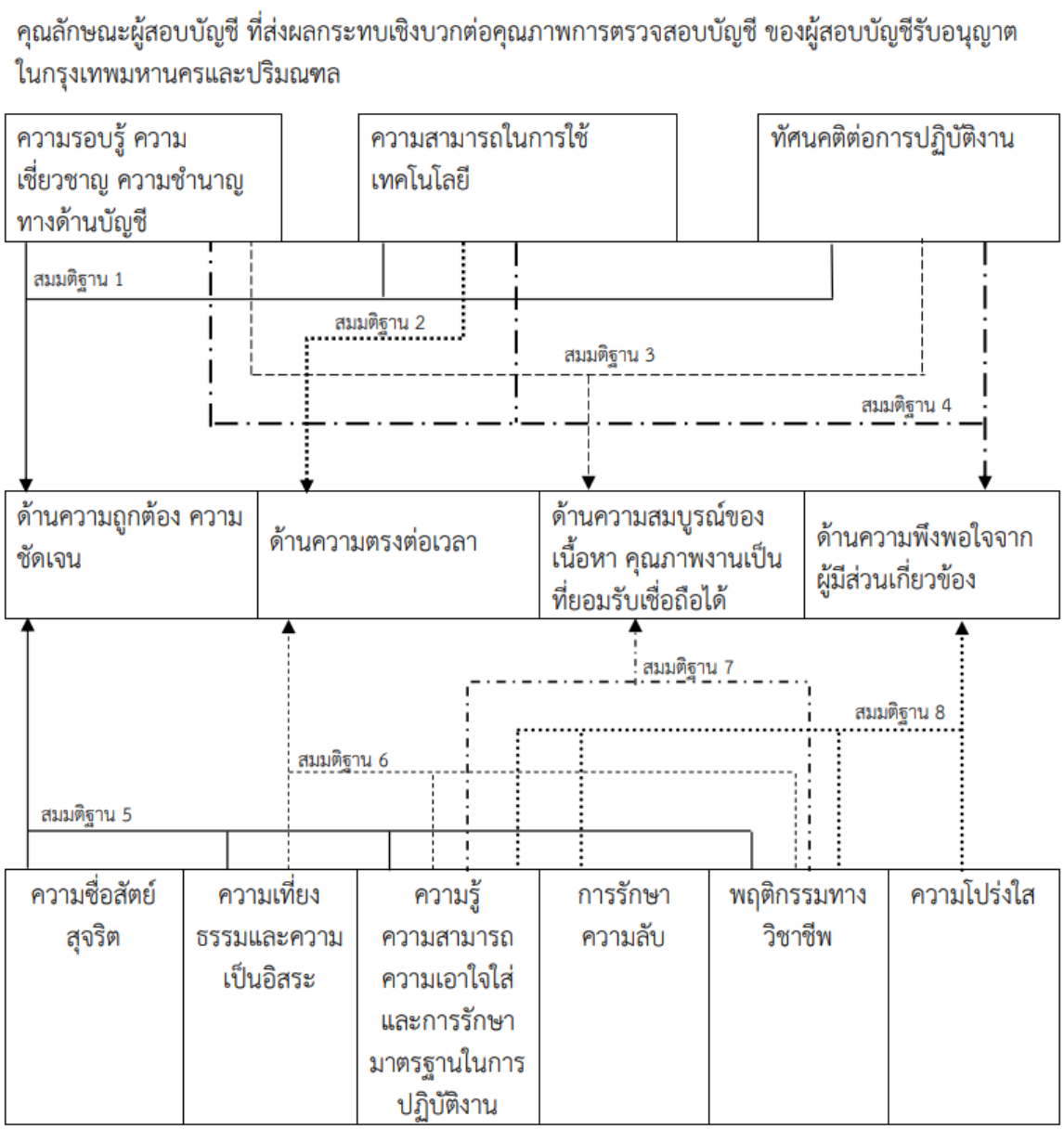
ผลการวิจัยที่ 2 พบว่า ความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชี ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชี ด้านความตรงต่อเวลาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิพร ชาญศิลป์ (ชาญศิลป์, 2565) เรื่อง อิทธิพลจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ทักษะการปฏิบัติงานตรวจสอบและความเป็นมืออาชีพที่ส่งผลต่อคุรภาพรายงานการสอบบัญชีในมุมมองของผู้ให้บริการสอบบัญชี ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้และความสามารถมาตรฐานในการปฏิบัติงาน การรักษาความลับ ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ความรับผิดชอบต่อผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคล ที่ผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติหน้าที่ให้ ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ

และจรรยาบรรณทั่วไปเป็นหลักการเกี่ยวกับพฤติกรรมวิชาชีพ ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการสอบบัญชีด้านความทันกาล โดยได้รับการสนับสนุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชี ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ของเนื้อหา คุณภาพงานเป็นที่ยอมรับเชื่อถือได้ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยงานวิจัยของศศิพร ชาญศิลป์ (ชาญศิลป์, 2565) เรื่อง อิทธิพลจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ทักษะการปฏิบัติงานตรวจสอบและความเป็นมืออาชีพที่ส่งผลต่อคุรภาพรายงานการสอบบัญชีในมุมมองของผู้ให้บริการสอบบัญชี ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้และความสามารถมาตรฐานในการปฏิบัติงาน การรักษาความลับ ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ความรับผิดชอบต่อผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคล ที่ผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติหน้าที่ให้ ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไปเป็นหลักการเกี่ยวกับพฤติกรรมวิชาชีพ ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการสอบบัญชีความสมบูรณ์ โดยได้รับการสนับสนุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยที่ 4 พบว่า ความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชี ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชี ด้านความพึงพอใจจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิพร ชาญศิลป์ (ชาญศิลป์, 2565) เรื่อง อิทธิพลจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ทักษะการปฏิบัติงานตรวจสอบและความเป็นมืออาชีพที่ส่งผลต่อคุรภาพรายงานการสอบบัญชีในมุมมองของผู้ให้บริการสอบบัญชี ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้และความสามารถมาตรฐานในการปฏิบัติงาน การรักษาความลับ ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ความรับผิดชอบต่อผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคล ที่ผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติหน้าที่ให้ ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไปเป็นหลักการเกี่ยวกับพฤติกรรมวิชาชีพ ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการสอบบัญชีด้านความเที่ยงธรรม โดยได้รับการสนับสนุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัยเป็นแผนภาพดังนี้

แผนภาพที่ 2 สรุปผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย

ผู้สอบบัญชีควรทราบถึงความสัมพันธ์ของคุณลักษณะผู้สอบบัญชี จรรยาบรรณวิชาชีพกับคุณภาพการตรวจสอบบัญชี โดยเน้นไปที่ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพและการตรวจสอบที่มีคุณภาพสูง ซึ่งส่งผลให้กระบวนการตรวจสอบบัญชีมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผู้สอบบัญชีควรมีความรอบรู้และความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาบัญชีและการตรวจสอบ และต้องมีความรับผิดชอบและความเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน เช่น การเคารพสิทธิของผู้ใช้บัญชี การเชื่อถือได้ในการรักษาความลับ และการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการตรวจสอบบัญชีที่มีคุณภาพสูงควรให้การยืนยันถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูลทางการเงิน การตรวจสอบความเป็นไปได้ที่เกี่ยวข้อง และการรายงานผลการตรวจสอบอย่างชัดเจนและเป็นกลาง ซึ่งสามารถช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถทำการตัดสินใจได้ถูกต้องและมั่นใจในข้อมูลทางการเงิน

การพัฒนาทักษะและความรู้ของผู้สอบบัญชีมีความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยการอบรมและพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับมาตรฐาน ระเบียบ ข้อกำหนด และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสนับสนุนกระบวนการตรวจสอบบัญชี นอกจากนี้ยังควรส่งเสริมการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้สอบบัญชีเพื่อเสริมสร้างชุมชนที่มีความชำนาญในสาขานี้ให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ควรศึกษาคุณลักษณะ และจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี ที่มีผลต่อคุณภาพการตรวจสอบโดยการเปรียบเทียบประสบการณ์ในการทำงานในแต่ละช่วงอายุ ศึกษาปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นขนาดกิจการ ประเภทของธุรกิจ ที่อาจมีผลต่อคุณภาพการตรวจสอบรวมถึงความอิสระของทางผู้สอบบัญชี และการใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีอื่นเพิ่มเติมจากการแจกแบบสอบถาม เพื่อให้ทราบถึงทัศนคติ และข้อมูลเชิงลึกซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการวิจัยมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

พลกฤต โสลาพากุล. (2564). คุณลักษณะของธุรกิจ ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ และสมรรถนะของผู้จัดทำบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา.* 11 (2), 24-38.

ศรัญญา พลภูงา และ อุษาพร บุญขวัญ. (2560). ผลกระทบของความพยายามในการสอบบัญชีและความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชีที่มีต่อผลลัพธ์ในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ (บช.ม. (การบัญชี)). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ศศิพร ชาญศิลป์. (2565). *อิทธิพลจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ทักษะการปฏิบัติงานตรวจสอบและความเป็นมืออาชีพที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการสอบบัญชีในมุมมองของผู้ให้บริการสอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

Abdallah, B. A. (2024). Analyzing the Factors That Affect Auditor's Judgment and Decision Making in Lebanese Audit Firms. *Journal of Risk and Financial Management*. doi:10.3390/jrfm17020073

Dadzie, B. (2024). *Certified Public Accountants' Perceptions and Experiences of Accounting Ethics: A Qualitative Inquiry*. Capella University ProQuest Dissertations & Theses,. Retrieved from Certified Public Accountants' Perceptions and Experiences of Accounting Ethics: A Qualitative Inquiry: https://www.proquest.com/dissertations-theses/certified-public-accountants-perceptions/docview/2930373859/se-2?accountid=44377

D'Elia, L. P. (2019). Effects of Business Ethics Education on Moral Reasoning Ability of Certified Public Accounting Majors. Saint Leo University ProQuest Dissertations & Theses. *Online*. Retrieved from https://www.proquest.com/docview/2235421358/D4E22BAB4BF14AC6PQ/3?accountid=44377&sourcetype=Dissertations%20&%20Theses

EKERGİL, V., & ONAY, A. (2018). THE OPINION OF ACCOUNTANTS AND TAXPAYERS ON ACCOUNTANTS PROFESSIONAL BEHAVIOURS BASED ON IESBA'S ETHICAL PRINCIPLES: A RESEARCH ON ESKİŞEHİR. *Business & Management Studies: An International Journal; Bursa Vol. 6, Iss. 2*, 622-655. doi:10.15295/bmij.v6i2.260

Lapteș, R. (2019). ETHICS AND INTEGRITY OF THE PROFESSIONAL ACCOUNTANT. *Bulletin of the Transilvania University of Brasov. Economic Sciences. Series V, 87-92*. doi:10.31926/but.es.2019.12.61.2.11

Osagioduwa, L. O., & Ogbonmwan, E. E. (2022). Professional Accountants Codes of Ethics and the Public Sector Experience. *The Journal of Accounting and Management Vol. 12, Iss. 3*. Retrieved from https://www.proquest.com/docview/2769622384/112E814D27FC466CPQ/2?accountid=44377&sourcetype=Scholarly%20Journals

Rogošić, A., & Bakotić, D. E. (2019). JOB SATISFACTION OF ACCOUNTANTS AND THEIR PROFESSIONAL ETHICS. *Osijek: J.J. Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics Vol. 32, Iss. 1*, 165-177. Retrieved from https://www.proquest.com/docview/2251626682/112E814D27FC466CPQ/6?accountid=44377&sourcetype=Scholarly%20Journals

Wiseman, D. (2022). *Personality Traits and Career Choice of Certified Public Accountants: An Exploration of Accounting Specialty Selection*. Saint Leo University ProQuest Dissertations & Theses. Retrieved from https://www.proquest.com/dissertations-theses/personality-traits-career-choice-certified-public/docview/2672315490/se-2

The Local Strategies for Guangzhou Vernacular Housing: A Case Study of Guangfu

Yukang Yuan and Akapong Inkuer
Suan Sunandha Rajabhat University, Bangkok, Thailand;
Corresponding Author, E-mail: akapong.in@ssru.ac.th

****

Abstract

The research goals of this article are to understand villagers and tourists' evaluations of traditional residences and self-built houses, as well as their preferences for new residences; to explore regional residence design strategies that adapt to Guangzhou's climate and cultural characteristics; to design economic and residential buildings with Guangzhou's regional characteristics. Beautiful new residential scheme. The study conducted random surveys among 250 local villagers and 200 foreign tourists in 10 villages, for a total of 450 people. Research tools include questionnaires, pens, notebooks, cameras, voice recorders, etc. The survey results show that traditional dwellings play an important role in the hearts of villagers and tourists, and villagers and tourists pay great attention to traditional villages and residential spaces. Therefore, this article proposes "reasonable layout and orientation, create a comfortable environment, continue the traditional spatial form, build the spirit of the place, continue the traditional spatial scale, meet the needs of modern life, innovate the architectural appearance form, inherit the cultural spirit, adapt to the climate characteristics of Guangzhou, be green and energy-saving, increase revenue and reduce expenditure , energy conservation and environmental protection, focusing on the economic cost of the entire construction process, and meeting the requirements of ordinary villagers." Seven strategies for new residential design.

Keywords: Guangzhou; Vernacular dwellings; Localisation; Design strategy

Introduction

Traditional dwellings carry local history, culture, art, and technology, and are an important expression of local civilization and spirit. They need to be well inherited and developed. Continuing traditional residential culture and building "new residential buildings" is a demand for spiritual and cultural construction in the new era, and a specific practice of cultural consciousness, confidence, and self-improvement in rural areas; It is an important lever for the construction and revitalization of beautiful rural areas in Guangzhou.

Guangzhou region is a subtropical climate, high temperature and heat, humid and rainy, long sunshine hours, large amount of solar radiation, therefore, the traditional houses in Guangzhou pay great attention to sunshade and heat insulation, ventilation and moisture-proof to adapt to the local climate characteristics. The traditional houses in Guangzhou countryside have flexible and diverse architectural forms; the buildings are mainly oriented in the south direction; the appearance of the buildings is distinctive, with the most representative features being the wok ear wall, the hard hill wall, the dragon boat roof ridge and the Bogu roof ridge; the building materials are represented by the green bricks, the oyster shells, the stepped bricks, the tube tiles; the doors and windows are rich in styles, with both safety and transparency, with

* Received: February 19 2027; Revised: March 4 2024; Accepted: March 10 2024

the most distinctive features being the bar door and the Manchurian window; the building colours are dominated by the greenish-grey colour, which is fresh, simple and elegant, and gives the impression of a fresh, simple and elegant life. The colour of the building is mainly green-grey, which is fresh and simple, giving people a cool and comfortable feeling (Figure 1).

Figure 1. Traditional houses in rural Guangzhou
Source: Photo by the author

Guangzhou's rural self-built houses have gradually lost their traditional cultural characteristics and regional features. The architectural style is uniform and lacks characteristics. the building is basically a modernist "square box" shape, the exterior collage of various types of tiles, red, yellow, blue and white, bright and colorful, blind pursuit of the appearance of bright and shiny, individual houses and even strong implantation of Roman columns and mountain flower decorations, appearing to be even more fragmented and grotesque.(Figure 2).

Figure 2. Self-built houses in rural Guangzhou
Source: Photo by the author

The traditional folk houses in Guangzhou area have distinctive local characteristics and are the symbol and crystallization of traditional culture and ancient wisdom. However, the current problem of "homogenization" of rural self-built houses in Guangzhou area is becoming increasingly serious, and the problem of "one thousand villages" has emerged. Therefore, the regional characteristics proposed in this article Research on residential design strategies is of great significance and is urgent.

Research Objectives

1. Understand the evaluation of villagers and tourists on traditional houses and self-built houses, as well as their preferences for new houses.
2. Explore regional residential design strategies that adapt to Guangzhou's climate characteristics and cultural characteristics.
3. Design an economical and beautiful new residential scheme with Guangzhou's regional characteristics.

Literature Review

In 1954, Swiss architectural critic S. Gideon published "The New Regionalism", pointing out the intrinsic connection between region and architecture. 1984, Greek architectural theorist Alexandre Chounis and his wife, Liana Lefebvre, put forward critical regionalism, which rejects globalism but at the same time rejects retrofuturism, arguing that modern architecture should be localised as an identity label(Shan Jun,2001). In 1999, the World Congress of Architects adopted the Context Charter, the core idea of which is to create a sustainable and liveable environment, emphasise the use of indigenous technologies and the

creative integration of local economies, and advocate a culture of harmony and difference in architecture.

New China has been committed to the contemporary architecture of regional design exploration and research.In 1997, in the "Contemporary Vernacular Architecture-Modernisation of the traditional" international symposium. "International Symposium, academician Wu Liangyong made a" vernacular architecture modernisation, modern architecture regionalisation" keynote report, suggesting that attention to regional architecture, in a critical and developmental approach to regional architecture. Emphasis on oriental thinking and Asian characteristics (Wu Liangyong, 2009). 2002, Professor Zou Dennon published "China's regional architectural achievements, limitations and foresight" (Zou Dennon, 2002: 4-7), summed up the achievements of China's regional architecture and the shortcomings of the "form-based", and proposed that in the future should establish "In 2004, Professor Shan Qide proposed in his book From Traditional Habitat to Regional Architecture that the most important thing for the inheritance of today's Habitat is the holistic mindset of Habitat at the spiritual level and the comprehensive utilitarian value, and the search for the harmonious coexistence of human and nature (Shan Qide, 2004). Xie Yingjun advocates the design concept of eco-friendly, low-cost. In 2008, during the earthquake reconstruction of Yangliu Village in Wenchuan, Xie Yingjun adopted light steel structures in the building structure in response to problems such as high local earthquake resistance requirements and poor economic capacity(Guo Yongjian，2020).

The research on regional architecture in Guangfu is thick and thin, with remarkable achievements. Xia Changshi, Chen Boqi, and Lin Keming have done a lot of architectural explorations and published a series of papers on the subtropical climate characteristics of Lingnan, heat insulation, sun shading, and ventilation of buildings(Tang Guohua,2005). Mo Bozhi summarized his theory of creation as: truth-seeking, identity, reversion and communication. He Jingtang proposed the concept of "two views and three natures", pointing out that architecture is a product of the region, rooted in the specific environment, influenced by the natural climate and topography of the region, and is a comprehensive response to the social, economic, cultural and technological aspects of the region (He Jingtang, 2002: 16-18).

These conceptual principles have significant value and significance, however, research on Guangfu dwellings mainly focuses on the study of the architecture itself, with architectural history and theoretical research as the main line, focusing on sorting out history, analyzing the current situation, and summarizing. There is a lack of practical application research in architecture, and even less research on the design practice of Guangfu new dwellings; Lack of comprehensive and systematic research from a holistic perspective, as well as a lack of comprehensive perspectives on natural climate, regional culture, building technology, and construction costs to study residential buildings and their design. This article will study the design strategy of regional new residential buildings from a comprehensive perspective.

Research Methodology

1.Research Methodology: Questionnaire survey method. In order to understand the evaluation and needs of villagers and tourists towards residential buildings, a survey questionnaire is used to understand the true thoughts of tourists and villagers through questions.

2. Source of Data: Collect data through on-site questionnaire surveys. Organize and summarize the relevant data based on 450 collected survey questionnaires.

3.Population and Sampling: The survey subjects of this study were local villagers and foreign tourists, with 250 local villagers and 200 foreign tourists, totaling 450 people. The survey was conducted through random sampling from 10 villages.

4. Data Collecting: In this study, tools such as questionnaires, pens, notebooks, cameras, and recording pens were used. Before conducting the survey, print out the questionnaire form. During the survey process, the survey subjects can fill out the questionnaire form themselves, or the researcher can fill out the questionnaire form through a question and answer format. The questionnaire form can be filled out using a signature pen. During the investigation, the investigators recorded the investigation process with cameras, recording pens, notebooks and other tools.

5. Analysis of Data: The article uses quantitative analysis methods to statistically analyze and classify the questionnaire survey forms. Organize the questionnaire results and obtain corresponding patterns and conclusions through quantitative statistics of option data.

Research Conceptual Framework

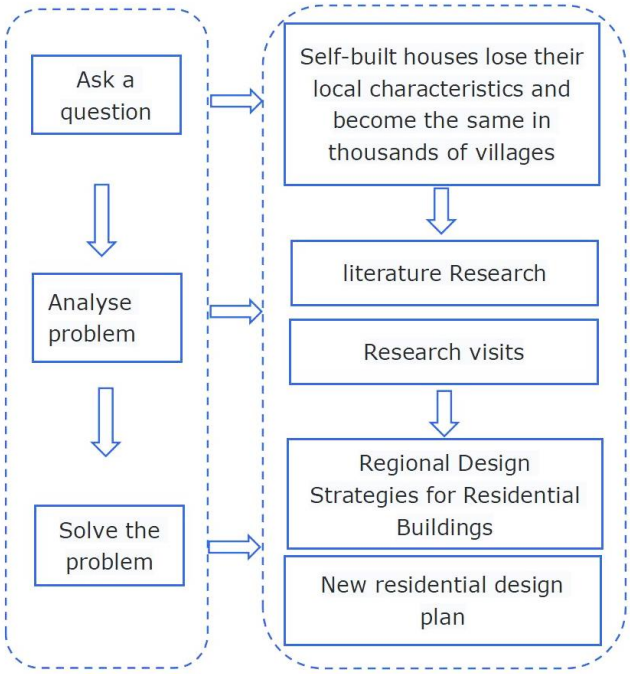

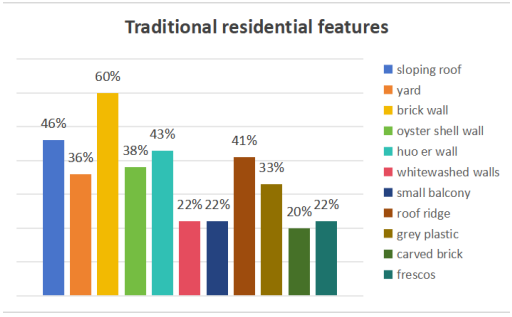
Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Results

Objective 1: Villagers and tourists' evaluation of traditional houses and self-built houses, as well as their preferences for new houses.

In order to understand the evaluation and needs of villagers and tourists towards residential buildings, a survey questionnaire is used to understand the true thoughts of tourists and villagers through questions. The survey subjects of this study are local villagers and foreign tourists, with 250 local villagers and 200 foreign tourists, totaling 450 people. According to different administrative regions, 10 villages were selected for research. The questionnaire was addressed to local villagers and tourists. The purpose of the questionnaire was to understand the villagers' and tourists' evaluation of traditional houses and rural self-built houses, the villagers' existing housing situation and satisfaction, and the villagers' preference for the need of new houses. A total of 450 questionnaires were distributed and 420 questionnaires were returned, of which 400 were valid.

The research results show that 88 per cent of the respondents believe that traditional houses have local characteristics, 95 per cent believe that traditional houses have preservation value, 64 per cent do not like rural self-built houses, and 76 per cent believe that rural self-built houses are not in harmony with traditional houses. The research results show that most ordinary households have 3-4 rooms, accounting for 42 per cent, followed by 5-6 rooms, accounting for 28 per cent. Regarding the size of rural homes, they are generally within 80 m^2, more than half of them. This is followed by 81-120 square metres, accounting for 42%. Regarding the floor of the residence, villagers generally choose 3-storey or 2.5-storey, accounting for 54 per cent; followed by 2-storey, accounting for 29 per cent. Regarding the total construction cost of new dwellings that the villagers can afford, 34% of the villagers can afford the construction cost of new dwellings within 500,000 yuan, 33% can afford the construction cost of 510,000-800,000 yuan, and about 500,000 yuan is appropriate. The research results show that tourists are most impressed by traditional dwellings with green brick walls, accounting for 60% of tourists choosing that item; followed by sloping roofs, accounting for 46%; then wok walls accounting for 43%, roof ridges accounting for 41%, oyster shell walls accounting for 38%, patios accounting for 36%, and grey sculptures accounting for 33%. Therefore, blue brick wall, sloping roof, wok wall, oyster shell wall, patio, and grey plastic have the most local architectural characteristics (Figure 3). Regarding the relationship between the architectural combinations of the new residential buildings, 81% of the visitors thought that they should be in a single-family style. Regarding the architectural style of new residential buildings, 60% of tourists chose traditional Chinese style and 25% chose modern Chinese style, accounting for a total of 85%, indicating that tourists preferred with Chinese style (Figure 4).

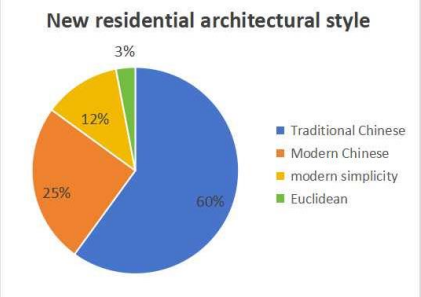

Figure 3. Traditional residential features **Figure 4.** New residential architectural style
Source: Author's own work

The research results indicate that traditional dwellings play an important role in the hearts of villagers and tourists, who are very mindful of the traditional villages and residential spaces. Therefore, the design of new residential buildings should inherit the local characteristics of traditional residential buildings in terms of shape, space, materials, colors, etc; Secondly, traditional residential buildings have the climate adaptability characteristics of warm winter and cool summer, and their ventilation, insulation, and shading effects are excellent, which is worth learning from; Thirdly, due to the limited economic conditions of villagers, consideration should be given to building energy efficiency and the economic cost of building houses.

Objective 2: Regional design strategy for new rural residences in the Guangfu area of Guangzhou.

1) Reasonable layout and orientation to create a comfortable environment.

Under the climatic conditions of Guangzhou, the new residential houses in rural Guangzhou should follow and learn from the comb-style layout techniques of the Guangfu villages in order to facilitate the ventilation and cooling of the villages and buildings. Residences should be orientated in a south-eastern or southern direction, avoiding east-west orientation, especially north-west orientation, so as to strive for cool south-easterly winds in summer, avoiding western sunshine and cold north-westerly winds in winter . The location of residential buildings should respect the topography, minimise the modification and destruction of the natural environment, make full use of the topographical features, combine the buildings with the environment, lean on the mountains and face the water, rely on each other, and merge the contexts to create a safe and comfortable building ecological environment.

2) Continue the traditional space form, build the spirit of place.

The spirit of place is people's perception of the space of the place, the emotional and cultural connection to the space based on life experience, and the spirit of place can evoke memories, recall the past, and nurture a hopeful sense of belonging. In Guangfu villages and buildings, the most typical spatial images are cold alleys, patios, courtyards, concave porches, multi-level balconies and other spatial forms.

Cold alleys are the core channels for village ventilation, with good self-shading and wind-conducting effects, and have obvious thermal buffering and cooling effects for both villages and dwellings, e.g., the Cold Alley of the Fifth Garden of Vanke in Shenzhen, where

bamboos are also planted on both sides of the alleys in order to add a better sense of coolness(Cao Ying，2020: 105-107) (Figure 5).

Figure 5. Cold alleys, Vanke Fifth Park, Shenzhen
Source: Zhu Jianping.2006

The patio is an important element in the spatial organisation of the Guangfu residence, and is the central hub for climate regulation and air conversion within the building, playing a prominent role in both wind-pressure ventilation and heat-pressure ventilation. Courtyard is the ideal living pattern of Chinese residential buildings, which is influenced by the Chinese view of feng shui and humanities, and conforms to both the subtle aesthetics of the Chinese and the feng shui view of "hiding the wind and gathering the qi". A recessed porch is a recessed form at the entrance area of a building that forms a retreat from the building façade. The Guangfu area has long sunshine hours and high solar radiation, the concave space is shaded to reduce solar irradiation, thus lowering the temperature of the entrance space and creating a cool, comfortable and stayable grey space. Multi-level balconies include different forms of balconies such as concave balconies, convex balconies, balconies, terraces and verandas. The balconies, usually on the south side of the building, provide shade from the sun and rain, insulate against heat and conduct wind, and are particularly suitable for the hot and humid climate of Guangfu.

3) Continuing the traditional space scale to meet the needs of modern life.

Continuing the compact and suitable spatial scale of traditional houses, which is not only friendly and pleasant, but also saves energy consumption, meets the requirements of contemporary rural people's life and production and humanistic care, and adopts moderate decorations to enhance the architectural aesthetics and quality of the building, and creates a cultural atmosphere.

Traditional Chinese architecture contains a profound "moderate moderation" philosophical ideas, from the emperor's house to the ordinary people are so,which is not too big, more pleasant, and gives a sense of intimacy and spatial domain.The design of new houses needs to pay attention to the current living and production needs of villagers and meet their human needs. Secondly, it should also meet the spiritual needs of the villagers, especially in terms of folk beliefs, and should retain the ritual space of folk beliefs in the building. Moderate decoration can improve the architectural aesthetic value of new residential buildings, enhance

the quality of the building, and at the same time, give the building cultural connotation and spiritual support, and evoke the beautiful nostalgia of the local people.

4) Innovative architectural appearance and form, inheriting the spirit of culture Using traditional residential building symbols, building materials, abstract restructuring, heterogeneous reconstruction, clever use of new materials and new technologies to express the traditional architectural form qualities, architectural imagery, the continuation of the local architectural expression of colour, to evoke the local architectural and cultural memories, and to pass on the spirit of local culture.

Wang Shu, in the design of the new residence in Dongziguan, Hangzhou, extracted the characteristics of the curvilinear shape of the roofs of the residential houses in Zhejiang, and through dissecting, abstracting and restructuring, he designed the curvilinear sloped roofs with variations of the long and short slopes, the flexibility of the longitudinal and transversal roofs, the combination of single-sloped and double-sloped roofs, and the continuous but asymmetrical curvilinear sloped roofs, which is like a poem, and demonstrated the modern roof form with a full of traditional flavour (Figure 6).

Figure 6. Dongziguan Returned Agricultural Residence, Fuyang, Hangzhou
Source: gad.2017

5) Adapt to the climate characteristics of Guangzhou, green energy saving

The core of adapting to Guangfu's climatic characteristics lies in solving the cooling problem of buildings under hot and humid climatic conditions, so as to reduce air-conditioning energy consumption and realise green energy saving. Xia Changshi published in 1958, "subtropical buildings of the cooling problem - shading, insulation, ventilation" clearly put forward the key to solving the problem in the building shading, insulation and ventilation, which is a milestone in the development of the Guangfu regionalism thought.

6) Open source and reduce expenditure, energy saving and environmental protection.

Dr Anna Tibaijuka, Under-Secretary-General of the United Nations and Executive Director of UN-Habitat, once said that "sustainable urban development must depend on energy-saving development", and by the same token, sustainable rural development also depends on green energy-saving development. Green energy-saving ways include "open source" and "cutting back" two methods, "open source" that is, the use of renewable energy, solar energy is a renewable source of energy, low-carbon and non-polluting, residential application of solar water heaters, solar photovoltaic, solar power, and other energy-saving technologies. Solar energy is a kind of renewable energy, low-carbon and non-polluting, which can be applied to

residential buildings. The "cost-saving" method is the use of rainwater, water, recycling of old materials and the use of environmentally friendly energy-saving equipment.

7) Focusing on the economic cost of the entire construction process to meet the requirements of ordinary villagers.

The construction of new homes should take into account the economic capacity of villagers, and on the basis of ensuring building quality and safety, it should be built independently through low-technology, i.e., indigenous technology, locally sourced materials; standardised design, with a combination of unit modules, is conducive to assembly-type standard work, improves the efficiency of design and construction, and reduces the cost of construction and maintenance. The labour cost of building houses can also be reduced through the mutual help of villagers in exchanging labour.

Objective 3: New residential design plan: regional design practice of new residential buildings in Daling Village, Panyu District, Guangzhou City

The project is located in Daling Village, Shilou Town, Panyu District, Guangzhou City, Guangdong Province . The base of the building is a flat area of 120 m² with a length of 12 m and a width of 10 m. It is bordered by the street to the east and south, and by neighbouring buildings to the west and north .

The residence is rectangular in plan, 10 metres long and 8 metres wide, with an area of 80 square metres. The first floor of the building is mainly a public space, with functions including foyer, living room, dining room, kitchen, bathroom and stairwell. The living room and dining room are orientated towards the east and connected to the courtyard, which not only enjoys the beautiful scenery, but also ensures the lighting and ventilation. The first floor is arranged for the elderly room, which ensures the convenience of the elderly's life. The first floor is a private space, including bedroom and living room. The living room and master bedroom on the first floor have balconies, which ensures the ventilation and lighting of the space on the first floor, as well as the sense of proximity to nature, and the windows and doors on the first floor are cleverly designed to take into account the convection of air between the north and south. The third floor is the tower and rooftop. The tower serves as a storage room, and the rooftop can be used for drying clothes and crops, and at night it is also a venue for family members to relax and enjoy the moon, entertain friends, and have fun (Figure 7).

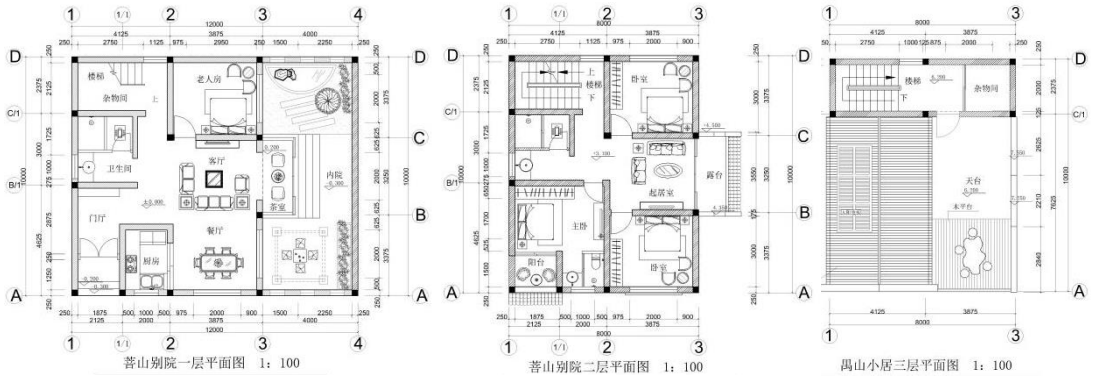

Figure 7. Architectural plan
Source: Drawing by the author

Architectural style and appearance. This scheme adopts modern Chinese style, the building uses geometric shapes, simple colour scheme and large floor-to-ceiling glass to reflect the era and modernity. At the same time, combined with local architectural characteristics, the design incorporates local architectural elements wok ear walls, herringbone walls, sloping roofs, flower windows, green bricks and white walls, etc., highlighting the local characteristics of Guangfu and passing on local culture (Figure 8).

A) Elevation view B) Top view

Figure 8. Rendering of residential design
Source: Drawn by the author

The study found that through "reasonable layout and orientation, we can create a comfortable environment, continue the traditional spatial form, build the spirit of the place, continue the traditional spatial scale, meet the needs of modern life, innovate the appearance of the building, inherit the cultural spirit, adapt to the climate characteristics of Guangzhou, be green and energy-saving, increase revenue and reduce expenditures" Measures such as "energy saving and environmental protection, paying attention to the economic cost of the entire construction process, and meeting the requirements of ordinary villagers" not only make the new residential buildings have traditional architectural characteristics and advantages, but also meet the living needs and aesthetic quality of modern people, and are also economical and environmentally friendly.

Discussion

1. In terms of residential design concepts, this article proposes a regional design concept, insisting that the design should respect local culture and local climate, make full use of local building materials and construction techniques, and at the same time oppose the immutable plagiarism tradition and emphasize innovation on the basis of inheritance. This is consistent with the critical regionalism proposed by the Greek architectural theorist Alexander Chunis and his wife Liana Lefebvre, respecting nature and respecting local culture, emphasizing respect for local characteristics and the spirit of the times.

2. In terms of the spiritual value of folk houses, the research results of this article show that traditional folk houses have an important spiritual status in the hearts of villagers and tourists. Villagers and tourists are very fond of traditional houses and have deep feelings. They regard traditional villages and houses as the roots of their own culture and feel nostalgic. The source is the beautiful spiritual sustenance of villagers and tourists for their hometown. This is consistent with Professor Shan Qide's view that "the most important thing in the inheritance of folk houses today is the spiritual level." Folk houses carry the sustenance of villagers and tourists for the roots of history and culture. .

3. In terms of climate adaptability of residential buildings, the rational layout and orientation proposed in this article mainly adopts the "comb layout" to facilitate ventilation, the southeast orientation is mainly used to facilitate the influence of sunlight and monsoon, and the reasonable spatial scale is adopted to enhance the building's Feeling of intimacy and reducing energy consumption, focusing on building shading, heat insulation and ventilation, and achieving ecological energy saving are consistent with Xia Changshi's core points of green building design for Lingnan's subtropical climate.

4. In terms of residential building structures, this article advocates the use of concrete frame structures, and the walls are constructed of aerated concrete bricks and foam cement concrete blocks, which are fast in construction, safe and durable, have good thermal insulation performance, and are economical and affordable. This is inconsistent with the view of light steel structures advocated by Xie Yingjun. Although light steel structures are fast in construction and low in construction costs, they have limited building floors, weak corrosion resistance and fire resistance, and require regular inspection and maintenance. In Guangfu area, Typhoons prevail every year and it is humid and rainy, which is not conducive to the stability and durability of the light steel structure, so it is not accepted by local villagers.

Suggestions

1. Based on the research results of this paper, it is suggested to establish a Guangfu residential design scheme resource base to provide design schemes with different base area, plot shape, building floor and building appearance, so as to facilitate villagers to choose schemes according to their own conditions and preferences.

2. As for the promotion of the design scheme, it is suggested to promote it through the government and the Internet. The government can spread the design scheme to all districts, towns and villages through administrative departments for centralized publicity and peer-to-peer introduction. The Internet is more flexible, can be widely publicized, and has a wider audience, especially young people.

3. It is suggested that the research team and the government set up a joint guidance organization to provide all-round guidance for villagers in the process of declaration, design, approval, construction application, construction and acceptance during the renovation and new construction of residential houses, so as to promote the smooth development of villagers' housing construction.

References

Cao Ying. (2020). Application of traditional gardens in the design of new Chinese residential environment: the example of Shenzhen Vanke Fifth Garden. *Modern Horticulture.* (12), 105-107

Gad. (2017). Dongziguan Returned Farm Residence in Fuyang, Hangzhou. World Architecture Herald. (04), 48-57.

Guo Yongjian. (2020). *Research on the Generation Mechanism and Design Strategy of Contemporary Settlement from the Perspective of Self-organization*. Master's Thesis. China Academy of Architecture and Design

He Jingtang. (2002). Architectural creation and architectural literacy. *Journal of Architecture*. (09), 16-18.

Shan, Q. D.. (2004). *From Traditional Houses to Regional Architecture.* Beijing. China Building Industry Press.

Shan Jun. (2001). *Architecture and the locality of the city*. Doctoral dissertation. Tsinghua University.

Tang Guohua. (2005). *The hot and humid climate of Lingnan and traditional architecture*. Beijing. China Construction Industry Press

Wu, Liangyong. (2009). Chinese architecture and urban culture. Beijing. Kunlun Publishing House.

Zou Denon. (2002). Achievements, Limitations and Prospects of Regional Architecture in China. *Journal of Architecture.* (05),4-7.

Zhu, Jianping. (2006). Attempting to Write Tradition in the Vernacular - Designing the Fifth Garden of Vanke in Shenzhen. *Times Architecture*. (03),75-81

คุณลักษณะและจรรยาบรรณทางวิชาชีพทางบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

The Professional Characteristics and Ethics Affected Auditing Quality of the Tax Auditor in the Northeastern Region

ปกรณ์กิตติ์ พงศ์พาป้อ และ ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Pakornkit Pongpapor and Titaporn Sincharoonsak
Sripatum University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Bm_tajun@hotmail.com

****

บทคัดย่อ

ในปัจจุบัน การสอบบัญชีภาษีอากรเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้ธุรกิจสามารถดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพและปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรที่กำหนดไว้ คุณภาพของการสอบบัญชีภาษีอากรนั้นขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ซึ่งหนึ่งในปัจจัยสำคัญคือคุณลักษณะและจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีภาษีอากรเอง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยเป็นภูมิภาคที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจและธุรกิจอย่างรวดเร็ว การพัฒนาทางเศรษฐกิจนี้นำมาซึ่งความต้องการที่เพิ่มขึ้นในการมีระบบการตรวจสอบบัญชีที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้ เพื่อให้มั่นใจว่าธุรกิจในภูมิภาคนี้จะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) คุณลักษณะทางวิชาชีพที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีกร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือและ (2) จรรยาบรรณทางวิชาชีพที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของของผู้สอบบัญชีภาษีกร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือกลุ่มตัวอย่างคือผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 251 ตัวอย่าง เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า (1) คุณลักษณะทางวิชาชีพที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีภาษีกร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า คุณลักษณะทางวิชาชีพประกอบด้วย ความรู้ทางด้านวิชาชีพ, ประสบการณ์การทำงาน, การพัฒนาทางวิชาชีพต่อเนื่องและทักษะทางวิชาชีพส่วนใหญ่ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีภาษีกร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือและ (2) จรรยาบรรณทางวิชาชีพที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่าจรรยาบรรณทางวิชาชีพประกอบด้วย ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต, ความรู้

* วันที่รับบทความ : 24 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 30 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 1 กรกฎาคม 2567
Received: June 24 2027; Revised: June 30 2024; Accepted: July 1 2024

ความสามารถในการปฏิบัติงาน, จรรยาบรรณต่อผู้เสียภาษีอากร, จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพและจรรยาบรรณทั่วไปส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

ผลการวิจัยจะมีส่วนช่วยในการสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีความโปร่งใสและน่าเชื่อถือ ซึ่งจะส่งเสริมการลงทุนและการเติบโตทางเศรษฐกิจในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย รวมถึงการพัฒนาคุณภาพการสอบบัญชีภาษีอากร และส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและธุรกิจในภูมิภาคนี้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: คุณภาพรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี; ความรู้ทางด้านวิชาชีพ;จรรยาบรรณทางวิชาชีพ; ทักษะทางวิชาชีพ; ผู้สอบบัญชีภาษีอากร

Abstract

Today, tax auditing is an important part of helping businesses operate efficiently and comply with established tax laws. The quality of a tax audit depends on many factors. One of the important factors is the characteristics and ethics of the tax auditor. The northeastern region of Thailand is a region experiencing rapid economic and business growth. This economic development has brought with it an increased need to have a quality and reliable auditing system. To ensure that businesses in this region can comply with tax laws correctly and efficiently.

The objectives of this research were (1) professional characteristics that affect the audit quality of tax auditors; in the northeastern region and (2) professional ethics that affect the auditing quality of tax auditors In the northeastern region, the sample group is A sample of 251 tax auditors in the Northeastern region collected data from questionnaires. Statistics used are mean, standard deviation. and multiple regression analysis

The results of the research found that (1) professional characteristics that affect audit quality of the tax auditor In the northeastern region, it was found that Professional qualifications include Professional knowledge, work experience, continuing professional development and professional skills mostly have a positive effect on audit quality. of the tax auditor in the northeastern region and (2) professional ethics that affect the auditing quality of tax auditors in the northeastern region It was found that professional ethics consists of independence Objectivity and honesty, knowledge and ability to perform work, ethics towards taxpayers, ethics towards fellow professionals and general ethics have a positive impact on audit quality. of tax auditors in the Northeastern region with statistical significance at the 0.05 and 0.01 levels.

The research results will contribute to creating a transparent and trustworthy business environment. This will promote investment and economic growth in the northeastern region of Thailand. Including developing the quality of tax auditing. and promote compliance with tax laws in the Northeast This will be beneficial to the sustainable development of the economy and business in this region.

Keywords: Quality of Audit Reports and Accounting Certification; Professional Knowledge; Professional Ethics; Professional Skills; Tax Auditor

บทนำ

การจัดตั้งธุรกิจเพื่อประกอบกิจการในประเทศไทยในรูปแบบของห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด หรือนิติบุคคลอื่นๆ ได้มีการจดทะเบียนจัดตั้งเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ ซึ่งตามกฎหมายเมื่อธุรกิจได้ดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งเป็นที่เรียบร้อยแล้ว มีหน้าที่ต้องจัดทำบัญชีและจัดทำงบการเงินประจำปีเพื่อนำส่งรายงานงบการเงินต่อหน่วยงานราชการได้แก่ กรมพัฒนาธุรกิจการค้าและกรมสรรพากรซึ่งงบการเงินของนิติบุคคลจะต้องดำเนินการตรวจสอบโดยบุคคลภายนอกได้แก่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตซึ่งต้องมีความเป็นอิสระจากกิจการที่ตรวจสอบ แต่เนื่องจากจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทยมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอกับจำนวนธุรกิจที่เพิ่มขึ้นประกอบกับจำนวนผู้ที่ผ่านการทดสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในแต่ละปีมีจำนวนไม่มากพอ ด้วยเหตุนี้กระทรวงพาณิชย์ อาศัยพระราชบัญญัติการบัญชี (พ.ศ. 2543) ได้ประกาศกฎกระทรวง ว่าด้วยข้อกฎหมายและข้อบังคับที่อธิบายถึงการยกเว้นให้ธุรกิจขนาดเล็กไม่ต้องจัดทำงบการเงินเพื่อการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เป็นมาตรการที่มุ่งเสริมสร้างความสะดวกสบายและลดภาระทางการบัญชีแก่ธุรกิจขนาดเล็กมีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5,000,000 บาทและมีรายได้รวมไม่เกิน 30,000,000 บาท โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสนับสนุนการเจริญเติบโตของธุรกิจขนาดเล็กในประเทศไทยในกรณีที่ธุรกิจมีการยกเว้นให้ไม่ต้องจัดทำงบการเงินที่จะต้องผ่านการตรวจสอบและรับรองจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต กรมสรรพากรจึงกำหนดให้มีผู้สอบบัญชีภาษีกร ทำหน้าที่ในการเป็นผู้สอบบัญชีภาษีกรของธุรกิจขนาดเล็กที่ได้รับการยกเว้นนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ของการจัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรโดยให้บังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบบัญชีสิ้นสุดตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม 2545 เป็นต้นไป กรมสรรพากรจึงได้ออกข้อกฎหมาย กำหนดให้มีผู้สอบบัญชีภาษีกร ทำหน้าที่ในการเป็นผู้สอบบัญชีภาษีกรให้ธุรกิจขนาดเล็ก ที่ได้รับยกเว้นให้ไม่ต้องตรวจสอบงบการเงินตามกฎกระทรวงว่าด้วยการยกเว้นไม่ต้องจัดให้งบการเงินได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร โดยอาศัยม. 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร

การวิจัยนี้มุ่งเน้นที่จะวิเคราะห์และระบุปัจจัยไม่ว่าจะเป็นจรรยาบรรณทางวิชาชีพ, ความโปร่งใสและความรับผิดชอบ การศึกษาและการฝึกอบรม เพื่อที่จะสามารถปรับปรุงคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ดียิ่งขึ้น

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น จึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องคุณลักษณะและจรรยาบรรณทางวิชาชีพที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีกร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะทางวิชาชีพและจรรยาบรรณทาง

วิชาชีพของผู้สอบบัญชีภาษีกรโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทดสอบว่า คุณลักษณะทางวิชาชีพและจรรยาบรรณทางวิชาชีพจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีกรหรือไม่ เพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินผู้สอบบัญชีภาษีกรและสามารถนำไปพัฒนาให้เหมาะสมกับคุณสมบัติที่ดีและพึงประสงค์ของผู้สอบบัญชีภาษีกร เพื่อใช้เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพงานตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีกรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะทางวิชาชีพที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. เพื่อศึกษาจรรยาบรรณทางวิชาชีพที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของของผู้สอบบัญชีภาษีกร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะและจรรยาบรรณทางวิชาชีพที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของของผู้สอบบัญชีภาษีกร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 251 คน (กรมสรรพากร, 2566)

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple random sampling) และเลือกตัวอย่างที่มีข้อมูลครบถ้วนทุกตัวแปร โดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ในการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนประชากรของงานวิจัยได้จำนวน 155 ตัวอย่าง

เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราวัดแบบช่วงสเกล (interval scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1981) โครงสร้างของแบบสอบถามประกอบด้วย 5 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คุณลักษณะทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ตอนที่ 3 จรรยาบรรณทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีภาษี

ตอนที่ 4 คุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เป้าหมายการวิจัยจำนวน 30 ราย และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งชุด โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Coefficient alpha) ของครอนบาค ซึ่งคำนวณได้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ 0.84 ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.70สามารถใช้ในการเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

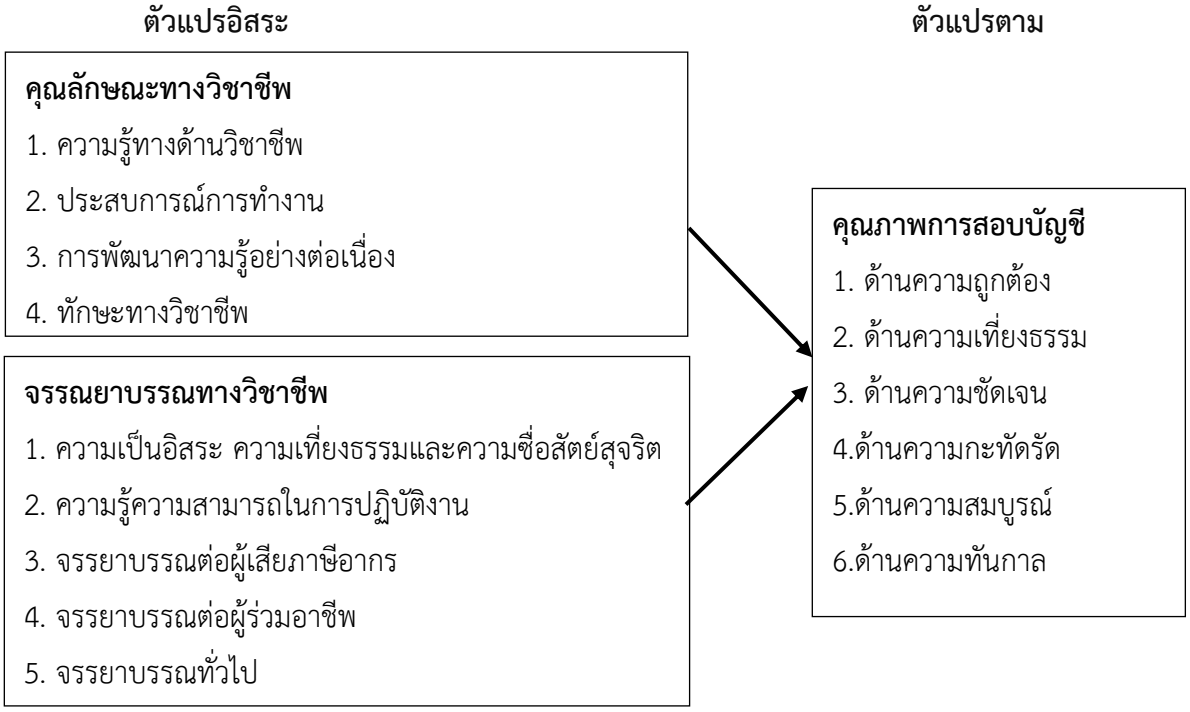
ผู้วิจัยหาข้อมูลรายละเอียดการติดต่อผู้สอบบัญชีภาษีอากร) ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากนั้นติดต่อ ประสานงานและแจ้งรายละเอียดเบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย สร้างแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ด้วย Google Form และส่งผ่านอีเมล์ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดและประสานไว้ จนได้ข้อมูลที่ครบถ้วน นำมาวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย 1) ค่าร้อยละ (percentage), ค่าเฉลี่ย (Average: $\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลในแต่ละตัวแปร ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ด้านการสอบบัญชีภาษีอากร การอบรมเกี่ยวกับความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอบบัญชีภาษีอากร และความรู้ด้านอื่น ๆ 2) ทดสอบสมมติฐานวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) โดยการหาค่าอำนาจพยากรณ์ (Regression Equation) และหาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของแบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ของคุณลักษณะและจรรยาบรรณวิชาชีพผู้สอบบัญชี ส่งผลต่อคุณภาพการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 และ 0.05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดงานวิจัยฉบับนี้มาจาก ธิติสุดา เนียมคำ (2562), วณิชฌา ผาอำนาจ (2562), ศิรินภา อันทรง, พร้อมพร ภูวดิน และสมใจ บุญหมื่นไวย. (2562),

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะทางวิชาชีพที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีภาษีกร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ คุณลักษณะทางวิชาชีพ ที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1. ความรู้ทางด้านวิชาชีพ	0.547	4.350	0.000**
2. ประสบการณ์การทำงาน	(0.215)	(1.813)	0.072
3. การพัฒนาทางวิชาชีพต่อเนื่อง	(0.047)	(0.818)	0.415
4. ทักษะทางวิชาชีพ	0.513	7.177	0.000**

หมายเหตุ: n = 155, R = .670, R2 = .449, Adjusted. R2 = .435, SEest = .361, F = 30.593

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 1 คุณลักษณะทางวิชาชีพประกอบด้วยความรู้ทางด้านวิชาชีพและทักษะทางวิชาชีพส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้องของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยกเว้น คุณลักษณะทางวิชาชีพ ด้านประสบการณ์การทำงาน และการพัฒนาทางวิชาชีพต่อเนื่อง ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้องของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ คุณลักษณะทางวิชาชีพ ที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความเที่ยงธรรม

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ความรู้ทางด้านวิชาชีพ	1.234	22.92	0.000**
ประสบการณ์การทำงาน	-0.260	-5.132	0.000**
การพัฒนาทางวิชาชีพต่อเนื่อง	0.016	0.658	0.512
ทักษะทางวิชาชีพ	0.035	1.155	0.250

หมายเหตุ: n = 155,R = .943, R2 = .890, Adjusted. R2 = .887, SEest = .154, F = 302.426,
**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 2 พบว่า คุณลักษณะทางวิชาชีพประกอบด้วย ความรู้ทางด้านวิชาชีพและประสบการณ์การทำงานส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความเที่ยงธรรมของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยกเว้น คุณลักษณะทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพต่อเนื่อง และทักษะทางวิชาชีพ ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความเที่ยงธรรมของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับคุณลักษณะทางวิชาชีพ ที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ความรู้ทางด้านวิชาชีพ	0.564	4.790	0.000**
ประสบการณ์การทำงาน	-0.213	-1.917	0.057
การพัฒนาทางวิชาชีพต่อเนื่อง	-0.059	-1.099	0.274
ทักษะทางวิชาชีพ	0.532	7.953	0.000**

หมายเหตุ: n = 155,R = .710, R2 = .504, Adjusted. R2 = .504, SEest = .490, F = 38.053
**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 3พบว่า คุณลักษณะทางวิชาชีพประกอบด้วย ความรู้ทางด้านวิชาชีพและทักษะทางวิชาชีพส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจนของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยกเว้น คุณลักษณะทางวิชาชีพ ด้านประสบการณ์การทำงาน และการพัฒนาทางวิชาชีพต่อเนื่อง ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจนของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับคุณลักษณะทางวิชาชีพ ที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความกะทัดรัด

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ความรู้ทางด้านวิชาชีพ	0.505	5.130	0.000**
ประสบการณ์การทำงาน	-0.054	-0.579	0.563
การพัฒนาทางวิชาชีพต่อเนื่อง	-0.075	-1.670	0.097
ทักษะทางวิชาชีพ	0.335	5.989	0.000**

หมายเหตุ : n = 155,R = .720, R2 = .518, Adjusted. R2 = .505, SEest = .282, F = 40.353
**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 4 พบว่า คุณลักษณะทางวิชาชีพประกอบด้วย ความรู้ทางด้านวิชาชีพและทักษะทางวิชาชีพส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจนของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยกเว้น คุณลักษณะทางวิชาชีพ ด้านประสบการณ์การทำงาน และการพัฒนาทางวิชาชีพต่อเนื่อง ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจนของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับคุณลักษณะทางวิชาชีพ ที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ความรู้ทางด้านวิชาชีพ	0.021	0.223	0.824
ประสบการณ์การทำงาน	-0.035	-0.394	0.694
การพัฒนาทางวิชาชีพต่อเนื่อง	0.806	18.685	0.000**
ทักษะทางวิชาชีพ	0.022	0.404	0.686

หมายเหตุ : n = 155, R = .837 R2 = .700, Adjusted. R2 = .692, SEest = .270, F = 87.539
**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 5 พบว่า คุณลักษณะทางวิชาชีพด้านการพัฒนาทางวิชาชีพต่อเนื่องส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจนของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยกเว้น คุณลักษณะทางวิชาชีพ ประกอบด้วย ด้านความรู้ทางด้านวิชาชีพประสบการณ์การทำงาน ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจนของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับคุณลักษณะทางวิชาชีพ ที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาล

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ความรู้ทางด้านวิชาชีพ	0.099	2.331	0.021*
ประสบการณ์การทำงาน	0.811	20.325	0.000**
การพัฒนาทางวิชาชีพต่อเนื่อง	-0.027	-1.400	0.163
ทักษะทางวิชาชีพ	0.044	1.818	0.071

หมายเหตุ : n = 155,R = .958, R2 = .919, Adjusted. R2 = .916, SEest = .122, F = 423.053
**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 6 พบว่า คุณลักษณะทางวิชาชีพด้านความรู้ทางด้านวิชาชีพ และด้านประสบการณ์การทำงานส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาลของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยกเว้น คุณลักษณะทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ และทักษะทางวิชาชีพ ไม่

ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาลของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการศึกษาจรรยาบรรณทางวิชาชีพที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีภาษีกร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีดังนี้

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต	0.023	0.320	0.750
ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	-0.165	-1.767	0.079
จรรยาบรรณต่อผู้เสียภาษีอากร	0.392	3.63	0.000**
จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ	0.119	1.566	0.119
จรรยาบรรณทั่วไป	0.345	4.851	0.000**

หมายเหตุ: n = 155, R = .750, R2 = .563, Adjusted. R2 = .548, SEest = .322, F = 38.414
**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 7 พบว่า พบว่าจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ประกอบด้วย จรรยาบรรณต่อผู้เสียภาษีอากร และจรรยาบรรณทั่วไปส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้องของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยกเว้นจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ประกอบด้วย ด้านความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต, ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้องของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความเที่ยงธรรม

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต	0.063	1.103	0.272
ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	-0.053	-0.736	0.463
จรรยาบรรณต่อผู้เสียภาษีอากร	0.461	5.488	0.000**
จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ	0.401	6.765	0.000**
จรรยาบรรณทั่วไป	0.150	2.714	0.007**

หมายเหตุ: n = 155, R = .843, R2 = .711, Adjusted. R2 = .701, SEest = .251, F = 73.368
**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 8 พบว่าจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ประกอบด้วย จรรยาบรรณต่อผู้เสียภาษีอากร, จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไปส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความเที่ยงธรรมของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยกเว้นจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ประกอบด้วย ด้านความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตและความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความเที่ยงธรรมของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต	0.005	0.067	0.946
ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	-0.174	-1.953	0.053
จรรยาบรรณต่อผู้เสียภาษีอากร	0.368	3.555	0.001**
จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ	0.185	2.532	0.012*
จรรยาบรรณทั่วไป	0.322	4.735	0.000**

หมายเหตุ: n = 155,R = .767, R2 = .588, Adjusted. R2 = .574, SEest = .309, F = 42.574
**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 9 พบว่า จรรยาบรรณทางวิชาชีพ ประกอบด้วยจรรยาบรรณต่อผู้เสียภาษีอากร, จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไปส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจนของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยกเว้นจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ประกอบด้วย ด้านความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจนของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความกะทัดรัด

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต	0.016	0.404	0.686
ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	-0.061	-1.234	0.219
จรรยาบรรณต่อผู้เสียภาษีอากร	0.755	13.09	0.000**
จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ	-0.019	-0.455	0.650
จรรยาบรรณทั่วไป	0.172	4.544	0.000**

หมายเหตุ :n = 155,R = .907, R2 = .822, Adjusted. R2 = .816, SEest = .172, F = 137.798
**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 10 พบว่า จรรยาบรรณทางวิชาชีพ ประกอบด้วย จรรยาบรรณต่อผู้เสียภาษีอากรและจรรยาบรรณทั่วไปส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความกะทัดรัดของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยกเว้นจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ประกอบด้วย ด้านความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต, ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน และจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความกะทัดรัดของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต	0.106	1.463	0.145
ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	-0.148	-1.60	0.112
จรรยาบรรณต่อผู้เสียภาษีอากร	0.266	2.487	0.014*
จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ	0.289	3.832	0.000**
จรรยาบรรณทั่วไป	0.083	1.179	0.240

หมายเหตุ :n = 155,R = .620, R2 = .384, Adjusted. R2 = .363, SEest = .319, F = 18.583
**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 11 พบว่า จรรยาบรรณทางวิชาชีพ ประกอบด้วย จรรยาบรรณต่อผู้เสียภาษีอากร และจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยกเว้นจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ประกอบด้วย ด้านความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต, ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน และจรรยาบรรณทั่วไป ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 12 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านทันกาล

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต	0.003	0.05	0.960
ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	0.091	1.025	0.307
จรรยาบรรณต่อผู้เสียภาษีอากร	0.312	3.05	0.003**
จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ	0.270	3.735	0.000**
จรรยาบรรณทั่วไป	0.165	2.452	0.015*

หมายเหตุ : n = 155,R = .699, R2 = .488, Adjusted. R2 = .471 SEest = .306, F = 28.413
**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 12 พบว่า จรรยาบรรณทางวิชาชีพ ประกอบด้วย จรรยาบรรณต่อผู้เสียภาษีอากร, จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไปส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาลของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยกเว้นจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ประกอบด้วย ด้านความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต และความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาลของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษางานวิจัยเรื่อง คุณลักษณะและจรรยาบรรณทางวิชาชีพที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือสามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การศึกษาได้ ดังนี้

1.เพื่อศึกษาคุณลักษณะทางวิชาชีพที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีภาษีกรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย

คุณลักษณะทางวิชาชีพด้านความรู้ทางด้านวิชาชีพ ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง,ด้านความเที่ยงธรรม, ด้านความชัดเจน และด้านความกะทัดรัดของผู้สอบบัญชีภาษีกร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ(วณิชฌา ผาอำนาจ, 2562) พบว่าความรู้ด้านบัญชี ด้านสอบบัญชี และด้านภาษีอากร ส่งผลเชิงบวกต่อสมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต แสดงว่าผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีความรู้ทางวิชาชีพ จะเพิ่มความเข้าใจความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน ทำให้สามารถทำงานได้สำเร็จได้อย่างน่าเชื่อถือยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศิรินภา อันทรง, พร้อมพร ภูวดิน และสมใจ บุญหมื่นไวย, 2562) พบว่าการปฏิบัติงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร จำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านงานสอบบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี ประมวลรัษฎากรและความรู้ด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การปฏิบัติงานตรงตามมาตรฐานการบัญชีกำหนดไว้และทำให้รายงานผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีคุณภาพมากยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับ(Sunarmin Sunarmin, 2022) พบว่าความรู้ทางวิชาชีพส่งผลในเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบความถูกต้องความเป็นวัตถุประสงค์และความชัดเจนความรู้ระดับมืออาชีพช่วยเพิ่มความกะทัดรัดของผู้สอบบัญชีและนักบัญชี

คุณลักษณะทางวิชาชีพ ด้านประสบการณ์การทำงานส่วนใหญ่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง,ด้านความชัดเจน และด้านความกะทัดรัดของผู้สอบบัญชีภาษีกร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วณิชฌา ผาอำนาจ, 2562) พบว่าประสบการณ์จาการทำงาน ซึ่งประกอบไปด้วย

ด้านความหลากหลายของธุรกิจที่ตรวจสอบ ด้านจำนวนธุรกิจที่ทำการตรวจสอบ ด้านระยะเวลาในการตรวจสอบบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร แสดงว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรทีมีประสบการณ์ด้านความหลากหลายของธุรกิจที่ตรวจสอบ ด้านจำนวนธุรกิจที่ทำการตรวจสอบด้านระยะเวลาในการตรวจสอบบัญชีสามารถวางแผน กำหนดแนวทาง กำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบได้เป็นอย่างดีและครบถ้วน ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ABBAS MOHSIN AREEF ALSAEEDI, 2023) พบว่า ประสบการณ์และความสามารถของผู้สอบบัญชี ตลอดจนบทบาทกลั่นกรองจรรยาบรรณของผู้ตรวจสอบบัญชี การวิจัยดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่างของผู้ตรวจสอบบัญชีชาวอิรักที่ทำงานในภาคเอกชน การศึกษาสรุปว่าความสามารถของผู้ตรวจสอบบัญชีมีผลกระทบเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อคุณภาพการตรวจสอบและสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ธิติสุดา เนียมคำ, 2562) พบว่าปัจจัยด้านปริมาณการรับงาน ด้านประสบการณ์การทำงาน และด้านการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ส่งผลเป็นไปในเชิงบวกต่อทักษะทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน

คุณลักษณะทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพต่อเนื่อง ที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ของผู้สอบบัญชีภาษีกร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานยวิจัยของ (ผาณิตา สันติสุข, 2023) พบว่าการพัฒนาความรู้ ด้านการบัญชีและการสอบบัญชี ด้านความรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณ กฎระเบียบข้อบังคับ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้ตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในภาพรวมยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ธิติสุดา เนียมคำ, 2562) พบว่าในปัจจุบันผู้สอบบัญชีภาษีอากรให้ความสำคัญกับทักษะด้านความสามารถในการปฏิบัติงานว่าขึ้นอยู่กับข้อมูลทั่วไป ปริมาณการรับงาน ประสบการณ์การทำงาน และการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องของผู้สอบบัญชีภาษีอากรซึ่ง เป็นไปในเชิงบวกต่อทักษะทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

คุณลักษณะทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพส่วนใหญ่ ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง, ด้านความชัดเจน และด้านความกะทัดรัด ของผู้สอบบัญชีภาษีกร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วณิชฌา ผาอำนาจ, 2562) พบว่าทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาชีพเชิงปฏิบัติงานและหน้าที่ ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร และทักษะทางองค์การและการจัดการธุรกิจ ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร แสดงว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีทักษะทางวิชาชีพส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศิรินภา อันทรง, พร้อมพร ภูวดิน และสมใจ บุญหมื่นไวย, 2562) พบว่าด้านทักษะทางวิชาชีพ ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากร เนื่องจากการปฏิบัติงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรควรมีการฝึกฝนทักษะวิชาชีพด้านงานสอบบัญชีอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีเกิดความเชี่ยวชาญ

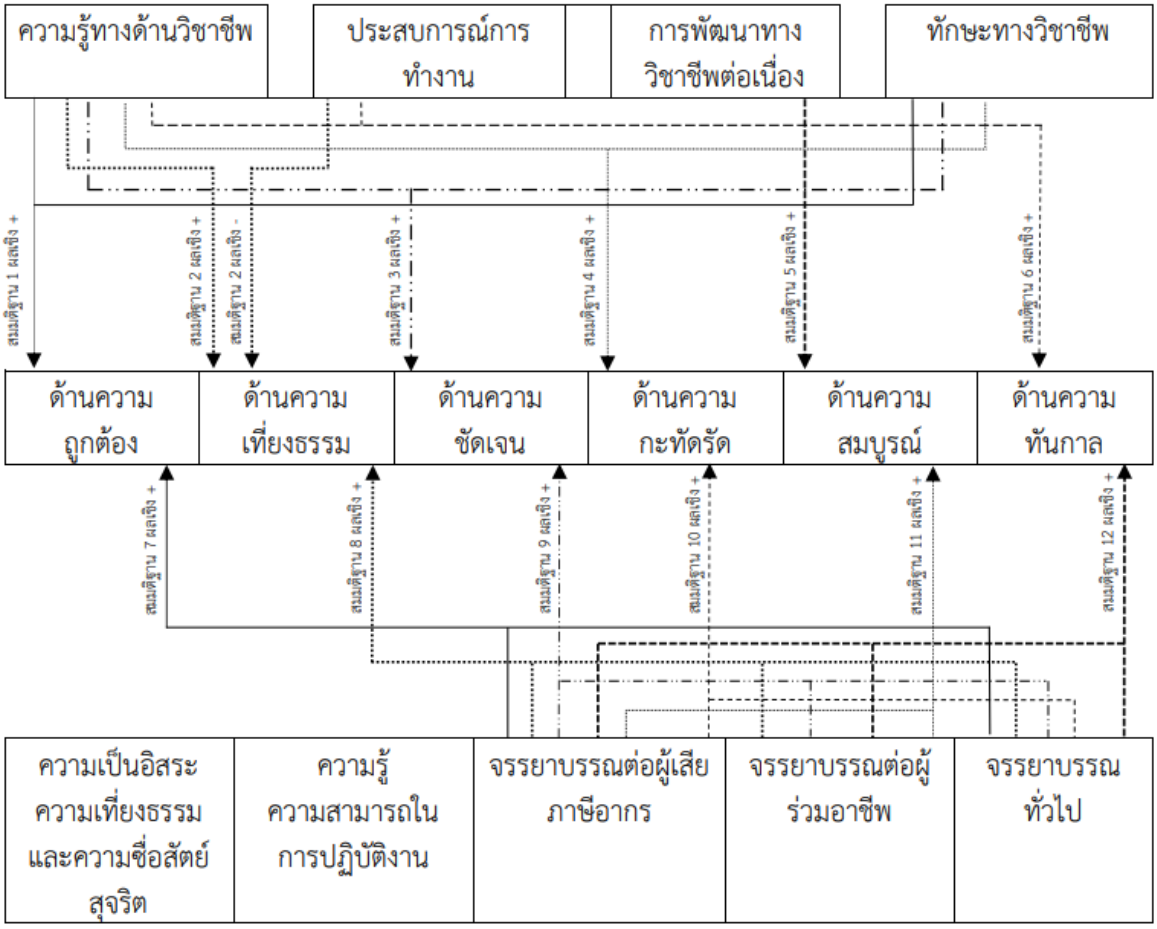
และชำนาญในการปฏิบัติงานสอบบัญชีเพื่อให้รายงานผู้สอบบัญชีมีคุณภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัย (Mohammed Mahmoud Al-Taie, 2022) พบว่าทักษะของผู้สอบบัญชีภายนอกส่งผลดีต่อคุณภาพการตรวจสอบจึงอาจกล่าวได้ว่าทักษะของผู้สอบบัญชีภายนอกโดยเฉพาะการจัดการเวลาการสื่อสารที่ดีขึ้นการประเมินความเสี่ยงและการตรวจจับการฉ้อโกงมีผลกระทบในเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบของผู้สอบเป็นสิ่งสำคัญ

2. เพื่อศึกษาจรรยาบรรณทางวิชาชีพที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ของของผู้สอบบัญชีภาษีกร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วยจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้เสียภาษีอากร, จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไปส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง, ด้านความเที่ยงธรรม, ด้านความชัดเจน, ด้านความกะทัดรัด, ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันกาลของของผู้สอบบัญชีภาษีกร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สาธิต นกไม้ และ ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์ , 2016) พบว่าจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้นความถูกต้อง เที่ยงธรรม ความชัดเจน ความคิดสร้างสรรค์ และความทันกาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ยกเว้นจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ในด้านความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตและความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง, ด้านความเที่ยงธรรม, ด้านความชัดเจน, ด้านความกะทัดรัด, ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันกาลของของผู้สอบบัญชีภาษีกร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศิรินภา อันทรง, พร้อมพร ภูวดิน และสมใจ บุญหมื่นไวย, 2562) ด้านความเชี่ยวชาญชำนาญของผู้สอบบัญชีไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากรผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความสามารถในการระบุปัญหาและมีทักษะในการแก้ไขปัญหาในลักษณะที่แตกต่างกันโดยอาศัยความเชี่ยวชาญชำนาญงานในการแก้ไขปัญหาก่อนที่จะมีการแสดงความเห็นของรายงานผู้สอบบัญชีเป็นการป้องการการเกิดข้อผิดพลาดในรายงานก่อนมีการเปิดเผยสู่สาธารณชนยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ณิชกานต์ รัศมีจาตุรงค์, 2564) พบว่าจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านความซื่อสัตย์ มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งผู้ศึกษามีความเห็นว่า การปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วยความซื่อสัตย์ ประพฤติตนอย่างตรงไปตรงมา ไม่คดโกง ไม่หลอกหลวง และปฏิบัติงานตามความเป็นจริง ไม่ปกปิดหรือบิดเบือนข้อเท็จจริง จะส่งผลให้รายงานการสอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความน่าเชื่อถือด้านความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ ไม่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน แม้ว่าจะไม่มีนัยสำคัญแต่จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีด้านความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ แต่มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สรุปผลการวิจัยเป็นแผนภาพดังนี้

คุณลักษณะทางวิชาชีพที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จรรยาบรรณทางวิชาชีพที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ของของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1. ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ควรให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณวิชาชีพไม่ว่าจะเป็นจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้เสียภาษีอากร, จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพจรรยาบรรณทั่วไป หรือความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตและความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อก่อให้เกิดคุณภาพการสอบบัญชีและเพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่งบการเงินในส่วนของรายงานของผู้สอบบัญชี

1.2. ผู้สอบบัญชีภาษีอากรควรให้ความสำคัญกับการรอบรมพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง ในส่วนของมาตรฐาน ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยให้กระบวนการปฏิบัติงานมีคุณภาพ ส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.3. ผู้สอบบัญชีภาษีอากร สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาคุณลักษณะส่วนบุคคลในหน่วยงานของตน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้เพิ่มมากยิ่งขึ้นและสามารถกำหนดมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกำหนดคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่พึงมีต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีในหน่วยงานราชการ หรือเอกชนเพื่อนำผลการวิจัยมาศึกษาเปรียบเทียบ

2.2. ควรใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการอื่น นอกเหนือจากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม เพื่อให้ทราบถึงมุมมองและข้อมูลเชิงลึกซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการวิจัยมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ณิชกานต์ รัศมีจาตุรงค์. (2564). *การศึกษาคุณภาพการสอบบัญชีของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน.* ค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ธิติสุดา เนียมคำ. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทักษะทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล.* การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

วณิชฌา ผาอำนาจ. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในเขตกรุงเทพมหานคร.* การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต. คณะวิชาบัญชี. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ศิรินภา อันทรง, พร้อมพร ภูวดิน และสมใจ บุญหมื่นไวย. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.

สาธิต นกไม้. (2016). ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีในประเทศไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน.* 22 (2), 169-180.

Ahmad Junaidi SunarminSunarmin. (2022). Auditor Skill, Work Experience and Professional Skepticism on Performance of Auditors**.** *Ilomata International Journal of Tax and Accounting***.** doi:10.52728/ijtc.v3i2.453

Mr. Hayder Sameer AbdulKadhim Mohammed Mahmoud Al-Taie. (2022). Impact Of Skills Of The External Auditor On Auditing Quality. *MUTHANNA JOURNAL OF ADMINISTRATIVE AND ECONOMICS SCIENCES*, 65-86. From: https://muthjaes.mu.edu.iq/impact-of-skills-of-the-external-auditor-on-auditing-quality/

YAHYA KAMYABI ABBAS MOHSIN AREEF ALSAEEDI. (2023). The impact of auditor experience and competence on audit quality with moderating role of auditors ethics: evidence from iraq. *Russian Law Journal*. doi:10.52783/rlj.v11i11s.1880

The Influencing Factors of Private University Branding on Faculty members' Job Satisfaction at Jiangxi Province of China

Qiaoling Lai and Kittiampol Sudprasert
Southeast Asia University
Corresponding Author, E-mail: s6372A20007@sau.ac.th

****

Abstract

The objectives of this research were to study (1) private university branding factors through a win-win labour relations climate to faculty members' job satisfaction; (2) private university branding factors through a transactional psychological contract to faculty members' job satisfaction; and (3) to develop the faculty members' job satisfaction in Jiangxi, China. The research instrument is a mixed method, collected data from a sample of private university staff in Jiangxi Province who are teachers 457 people. Based on the review and evaluation of relevant theories in the existing literature and in-depth interviews, this study revises the model of branding in private universities and proposes a model of the influence mechanism of university branding on job satisfaction. At the same time, data collection was carried out through a questionnaire survey, and empirical tests were conducted using SPSS and AMOS tools.

The results of research found that: (1) private university branding factors by brand diagnosis, positioning, impression, and management through a win-win labour relations climate to faculty members' job satisfaction by mediation effect on .03, .07, .06, and .05 respectively; (2) private university branding factors by brand diagnosis, positioning, impression, and management through a transactional psychological contract to faculty members' job satisfaction by mediation effect on .05, .08, .07, and .06 respectively, and (3) The college brand scale was revised to improve the factors influencing teachers' satisfaction. The measurement scale of university brand (diagnosis, positioning, impression, and management) was finalized to verify the above factors on teachers' satisfaction, and validate the partial mediating role of labour relations climate in the relationship between college brand and job satisfaction, and validate the partial mediating role played by psychological contract in the relationship between university brand and job satisfaction.

Keywords: Faculty members' Job Satisfaction; University Branding; Win-win Labor Relations Climate; Transactional psychological contract

Introduction

Since the reform and opening up of China's society has changed dramatically, with unprecedented socio-economic prosperity and a growing demand for higher education among the people（Yan et al., 2015: 1858). This demand is also a response to the demand for a large number of high-quality talents and is a result of social development. Along with this process, China's higher education business has gradually arisen, developed and grown（Zhong et al., 2018: 546) According to the data of the National Education Development Statistics Bulletin 2021 released by the Ministry of Education of the People's Republic of China on September

* Received: January 5 2027; Revised: February 8 2024; Accepted: February 11 2024

15, 2022, as of 2021, there were 3,012 colleges and Universities in China, of which 764 were Private Universities, accounting for 25.37% of the Private Universities. Private higher education has a huge volume and has been the practitioner and supporter of "massification and popularization" of higher education in China.

In recent years, Private Universities in Jiangxi have developed rapidly. As of 2022, there are 108 higher education institutions in Jiangxi Province, of which 31 are Private Universities, accounting for a relatively large proportion, and the overall level of schooling is ranked first in the country (Yan et al., 2015: 1859) To a certain extent, Private Universities in Jiangxi have effectively integrated educational resources, alleviated the pressure of government education funding, promoted the reform of the education system, and made positive contributions to improving the cultural quality of the whole population and meeting the growing demand for diversified education of our citizens. However, many problems still seriously constrain the sustainable development of Private Universities (Zhong et al., 2018: 547).

After more than 30 years of hard work and struggle, Private Universities have reaped considerable results and accumulated considerable management experience. However, they started late and are constrained by the traditional elite talent training mode, and the mode of running schools is still in the exploratory stage and lacks relevant experience in running schools (Liu et al., 2023: 7). In the process of running the school, there are situations such as unclear target positioning, unclear professional characteristics, failure to synchronize teaching quality due to one-sided pursuit of the number of students, lack of teaching facilities, large teacher turnover and unreasonable structure, and weak brand awareness (Yan et al., 2015: 1859). In the continuous exploration of various aspects of brand building, although measures have been taken to improve the overall appearance of the school, and some achievements have been made, but most of them are the transformation of hardware, such as campus construction, teaching equipment renewal, etc., and there is a lack of systematic understanding and planning for the brand development, management, publicity, maintenance, service and other connotative construction (Cao & Zhu, 2007: 132) The brand image has been inconsistent with the image of Private Universities, seriously affecting the pace of continuing to move forward (Biel A L, 1997: 149).

Private Universities to top the competition, stand firmly in the education market, and cultivate senior practical and technical graduates to meet the market demand, it is necessary to adjust the strategy, reorganize educational resources according to their own advantages and schooling characteristics, improve the quality of education, standardize the management system, enrich the campus culture, explore the connotation of the talent training mode, and constantly improve the overall image of the school, and gradually cultivate a suitable for their own Brand (Wang et al., 2015: 75). Therefore, Private Universities should focus on thinking about the road of brand building in the future and strive to explore the development path in line with their own characteristics. (China's Ministry of Education Press Conference on the Basic Situation of National Education Development in 2022, Online)

Teachers are the core of the development of Private Universities, and their Faculty members' Job Satisfaction affects teachers' motivation and stability. The level of teachers' Faculty members' Job Satisfaction in Private Universities also reflects the effectiveness of school management from one side and provides an important basis for the brand management of Private Universities (Huang et al., 2011: 107). At present, the teacher team of Private

Universities is very unstable, teachers' motivation is not high, and the tendency to leave is high, and all of these are inextricably linked with teachers' Faculty members' Job Satisfaction (Yan et al., 2015: 1859).

As a kind of high-quality educational resources accumulated by Private Universities in the process of running schools for a long period of time, the brand of Private Universities is an important soft power that distinguishes itself from other top schools (Yuan et al., 2008: 5200). It is of great significance for Private Universities to study the countermeasures to improve teachers' Faculty members' Job Satisfaction. this research takes a number of Private Universities in Jiangxi Province as an example, tries to market the brand theory of marketing, through the questionnaire form of Private Universities in Jiangxi teacher satisfaction to carry out a comprehensive, systematic, in-depth research on the impact of their Faculty members' Job Satisfaction on the basis of a comprehensive analysis of the college brand-related factors, and strives to establish a high-quality Private Universities in the province and the country's teaching force to put forward some effective recommendations, and expects to provide some useful suggestions for the development of similar Private Universities , and to provide some useful suggestions for the development of the Private Universities (Yuan et al., 2008: 5200). It is expected to provide some useful references for the development of similar Private Universities.

Labor relations atmosphere is a sub-atmosphere of the organizational atmosphere, is the product of the combination of labor relations and organizational atmosphere, is a kind of arising in the workplace, perceived by the members of the organization, Private Universities labor relations in the organization of a certain kind of typical atmosphere (Payne & Pugh, 1976: 1142) In order to shape the brand of the excellent Private Universities , the Private Universities need to take some corresponding measures, which also are effective ways and means to improve labor relations in Private Universities (Yang & Zhang, 2008: 329), which can promote the formation of a harmonious labor relations atmosphere. At the same time, labor relations atmosphere significantly affects Faculty members' Job Satisfaction (Cui, Zhang, & Jiaojiao, 2012: 7), from which we can also think that labor relations atmosphere will have a significant impact on teachers' Faculty members' Job Satisfaction.

The Transactional psychological contract is based on teachers' subjective understanding of commitment (Morrison & Robinson, 1997: 234) and is the perceived beliefs of teachers about their responsibilities and obligations to each other in the organization-teacher relationship (Rousseau, 1989: 131). For teachers within the private university, the private university brand is the "promise" that the private university makes to the teachers, either in the relationship that the private university establishes with the teachers or in the unique work experience that the private university provides to the teachers. At the same time, the degree of fulfillment of the Transactional psychological contract has an impact on teachers' attitudes and behaviors, and studies have examined the relationship between the Transactional psychological contract and Faculty members' Job Satisfaction (Shore & Barksdale, 1998: 735; Larwood et al., 1998: 115; Millward & Hopkins, 1998: 1541; Hopkins, 1998: 481).

As a result, this study intends to introduce labor relations atmosphere and Transactional psychological contract as mediating variables to further discuss the role between Private University brand and Faculty members' Job Satisfaction, so as to construct a mechanism model of the role between Private University brand and teachers' Faculty members' Job Satisfaction, in order to enrich the theories related to teachers' Faculty members' Job Satisfaction as well as the brand of Private Universities , to fill the corresponding theoretical gaps, to improve the

relevant theoretical system and to provide valuable guiding suggestions for the actual operation of Private Universities . Universities, to fill in the theoretical gaps, to improve the theoretical system, and to provide valuable suggestions for the actual operation of private Universities.

Research Objectives

1. To study private university branding factors through a win-win labour relations climate to faculty members' job satisfaction

2. To study private university branding factors through a transactional psychological contract to faculty members' job satisfaction

3. To develop the faculty members' job satisfaction in Jiangxi, China

Research Methodology

Simple and data collection

1. for quantitative method using a sampling method in which the units in the population are merged into a number of non-overlapping and non-repetitive sets, which are called clusters, and then the samples are taken from the clusters as sampling units. The sampling formula of Taro Yamane (1973: 1420) was employed to determine the sample size of the research. Its error rate is 5%, and the result indicated that the sample number should be 381 out of the population of 7618. When the overall population size is 7618 and the allowed error is 0.05, the sample size (n) determined using Yamane's sampling formula is approximately 381. This is the sample size required in this case to meet the required sampling error. According to the above calculations, at least samples are selected to meet the Yamane's sampling criteria.

2. for qualitative method in this study, 12 faculty members were selected for in-depth interviews to find out their true feelings about university branding, in order to obtain first-hand practical information to support them. The 12 samples, selected from different Universities, were chosen from the two top-ranked private Universities in Jiangxi Province, as well as the two middle-ranked private Universities, and then the two last-ranked private Universities, totaling six schools. In addition, in order to increase the validity of the interview content, the average number of years of experience of the selected sample was 3 years to ensure that the interviewees had a high level of familiarity with the specifics of the organization.

Instrument

In this research, according to the existing mature scale, and each variable, design the questionnaire, collect a certain amount of empirical data to test the reliability and validity of the scale, and determine the measurement scale of each variable.

At the same time, a small-scale pre-test was conducted, and then the order of the questions and expressions were adjusted according to the results of the test to ensure that the interviewees could correctly understand the contents of the questions and answer them conscientiously by

1. For quantitative methods

This study will use a questionnaire to collect relevant data, the investigated teachers are mainly selected representative of Private Universities staff in Jiangxi Province, the content of the questionnaire is based on the variables of the scale for the design of the questionnaire, a total of five parts can be divided into.

The first part is the introduction. This part is to introduce the purpose of this questionnaire, confidentiality, and the researcher's contact information to the respondents and to instruct the respondents on how to fill out this questionnaire so as to reduce their wariness and fill out this questionnaire seriously. The second part of the questionnaire is the basic information, which asks the gender, age, education level, position, years of experience, nature and size of the university where the faculty members work in order to understand the distribution of the sample and to prepare for the selection of control variables in the regression analysis, which consists of six question items. The third part is brand related variables. This part mainly asks faculty members about their perception of the various functional and symbolic benefits provided by the university for themselves, which is measured in terms of brand positioning, brand diagnosis, brand impression, and brand management, with 5 items for brand positioning, 5 items for brand diagnosis, 5 items for brand impression, and 5 items for brand management, for a total of 20 items. The fourth part is Win-Win Labor Relations Climate, Transactional psychological contract mediating variables. This part mainly inquiries about faculty members' perceptions of the organizational characteristics of the interaction between the university and faculty members, and their perceptions of the mutual responsibilities and rewards between themselves and their university, which are measured in terms of labor-management win-win labor atmosphere and Transactional psychological contract, with 4 question items on labor-management win-win labor atmosphere and 4 question items on Transactional psychological contract, for a total of 8 question items. The fifth part is Faculty members' Job Satisfaction, and this part asks about faculty members' perceptions in the university, with 5 question items. The total combined questionnaire items were 39.

All variables were scored on a 5-point Likert scale, where 5 stands for "strongly agree", 4 for "somewhat agree", 3 for "not sure", 2 for "somewhat disagree", and 1 for "strongly disagree". "Comparatively Disagree", and 1 represents "Strongly Disagree".

2. For Qualitative Method

Semi-structured interviews are widely used in academia for exploratory research. Generally speaking, semi-structured interviews are mainly face-to-face exchanges between the researcher and interviewees on the main contents of the study, so as to explore the understanding, attitude, and motivation of the research subjects towards the issues involved in the study in practice.

The issue involved in this study is the exploration of the mechanism between university brand and job satisfaction, therefore, the interview mainly asked the interviewees to describe their perception of the brand of the university and the atmosphere of labor relations, as well as their evaluation of their own fulfillment of the psychological contract, based on their own real thoughts and feelings in the work practice.

Therefore, this interview mainly asked the interviewees to describe their perception of the brand and labor relations atmosphere of their universities and their evaluation of their own psychological contract performance based on their real thoughts and feelings in their work

practice, in order to obtain a more realistic picture of the paths of the variables and the relationship between them.

Research Forecast

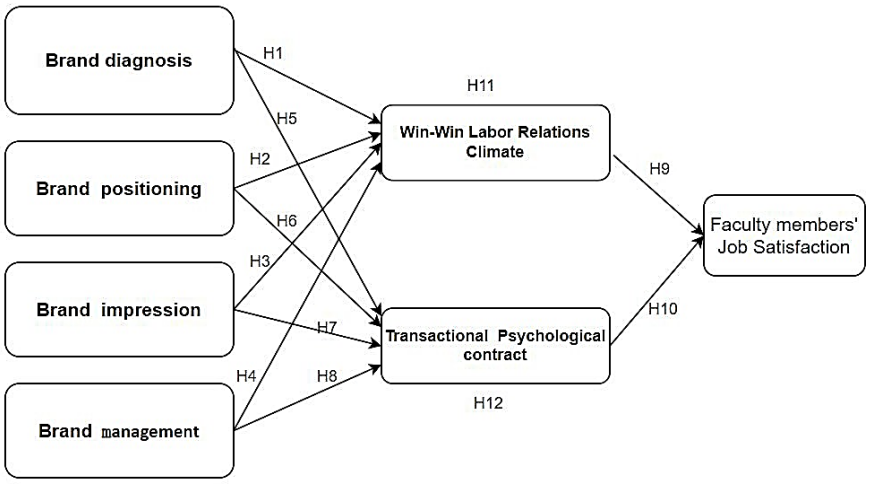
Prior to the formal large-sample survey, this study conducted a small-sample pre-survey to ensure the reliability and validity of the questionnaire and the reasonableness of the measurement. The small sample survey included all the remaining variables except social approbation, and Private Universities were used as pre-survey respondents (these samples were not included in the final sample), the questionnaire was self-administered, and the researcher distributed the questionnaire electronically to the respondents from June to December, 2022. A total of 100 questionnaires were distributed and 97 questionnaires were successfully returned, of which only 89 questionnaires were valid. In the study, the data collected from this survey were analyzed for descriptive statistics of demographic variables and reliability tests to prepare for the next large sample survey.

Data Analysis

The data analysis software used in this study was SPSS and AMOS, with the help of which the reliability and validity of the scales, the basic descriptive statistics of the samples, and the regression model for hypothesis testing were statistically analyzed.

Research Conceptual Framework

By sorting out and integrating the existing research variables related to Faculty members' Job Satisfaction and brand diagnosis, we propose the main path of the preliminary conceptual framework of this study, the role of brand diagnosis, brand positioning, brand impression, brand management and Faculty members' Job Satisfaction (as shown in the figure below). Overall, university faculty members' brand perceptions of their schools affect their current Faculty members' Job Satisfaction situation. Therefore, we attempted to validate and revise this main line in the hope of further identifying mediating variables that may be critical in order to explore the role relationship in depth.

Picture 1 Research Conceptual Framework

Research Result

For Quantitative Method

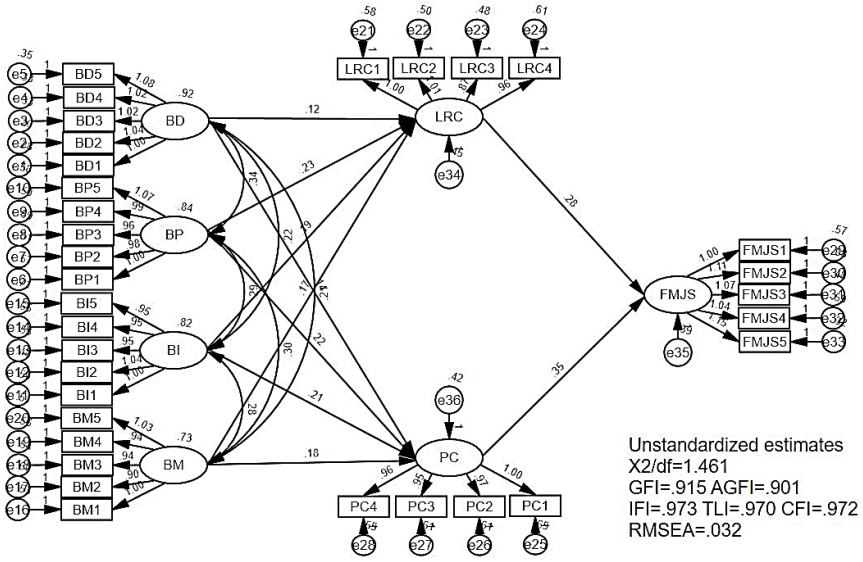
1. Basic situation: regarding for 255 males (55.8%), the age within 26-35 years old 181 persons (39.61%), Education on master's degree is 272 persons (59.52%), teacher population of school below 100 is 168 persons (36.76%), and position is senior-level manager is 190 persons (51.58%)

By research objectives following:

1. To determine private university branding factors through a win-win labour relations climate to faculty members' job satisfaction

2. To study private university branding factors through a transactional psychological contract to faculty members' job satisfaction

Structural Equation Modeling, using AMOS 26.0, a structural equation model was constructed with BD, BP, BI, and BM as independent variables, LRC and PC as mediating variables, and FMJS as the dependent variable for model testing.

Picture 2 Structural equation modeling (unstandardized coefficients)

Before conducting structural equation modeling analysis, it is necessary to perform model fit tests. The results indicate that the standard for X2/df is <5.00, with a study value of 1.46, which meets the criteria. The standard for GFI is >0.90, with a study value of 0.92, meeting the criteria. AGFI's standard is >0.90, with a study value of 0.90, meeting the criteria. IFI's standard is >0.90, with a study value of 0.97, meeting the criteria. TLI's standard is >0.90, with a study value of 0.97, meeting the criteria. CFI's standard is >0.90, with a study value of 0.97, meeting the criteria. RMSEA's standard is <0.08, with a study value of 0.03, meeting the criteria. The model fit is satisfactory.

Table 1 Model Fit Indicator

Indicator	X2/df	GFI	AGFI	IFI	TLI	CFI	RMSEA
Standard Value	<5.00	>0.90	>0.90	>0.90	>0.90	>0.90	<0.08
Result	1.46 ✓	0.92 ✓	0.90 ✓	0.97 ✓	0.97 ✓	0.97 ✓	0.03 ✓

As shown in the figures and tables, a further path coefficient analysis was conducted. The results indicate that BD (B=0.12, P<0.05), BP (B=0.23, P<0.05), BI (B=0.20, P<0.05), and BM (B=0.17, P<0.05) can positively influence LRC. This confirms the hypotheses H1-H4. Furthermore, BD (B=0.15, P<0.05), BP (B=0.22, P<0.05), BI (B=0.21, P<0.05), and BM (B=0.18, P<0.05) can positively influence PC. This confirms the hypotheses H5-H8. Finally, LRC (B=0.28, P<0.05) and PC (B=0.35, P<0.05) can positively influence FMJS.

Table 2 Path coefficient testing

Path	B	SE	Std.B	T	P-value
BD→LRC	0.12	0.04	0.14	2.62	0.009
BP→LRC	0.23	0.05	0.26	4.32	***
BI→LRC	0.20	0.05	0.22	3.87	***
BM→LRC	0.17	0.05	0.18	3.09	0.002
BD→PC	0.15	0.04	0.17	3.29	0.001
BP→PC	0.22	0.05	0.25	4.19	***
BI→PC	0.21	0.05	0.23	4.17	***
BM→PC	0.18	0.05	0.19	3.31	***
LRC→FMJS	0.28	0.05	0.31	5.39	***
PC→FMJS	0.35	0.06	0.37	6.32	***

noted: ***represent p<0.001

Testing the mediating effect by Amos

Further mediation effect analysis was carried out using bootstrap method with 2000 simulated sampling, and the effect was tested to be significant by the confidence interval method (when the confidence interval between Lower and Upper does not include 0, it means that the effect is significant), and the results showed that:

LRC plays a mediating role on the paths with BD, BP, BI and BM as independent variables and FMJS as dependent variable, and the effect values on the paths of BD→LRC→FMJS, BP→LRC→FMJS, BI→LRC→FMJS, BM→LRC→FMJS, and BM→LRC→FMJS are 0.03, 0.07, 0.06, and 0.05, respectively, and the corresponding confidence intervals do not include 0, and the p-values are all less than 0.05, indicating that LRC mediates less than holds on all these paths.

PC plays a mediating role on the paths with BD, BP, BI and BM as independent variables and FMJS as dependent variable, and the effect values on the paths BD→PC→FMJS, BP→PC→FMJS, BI→PC→FMJS, BM→PC→FMJS are 0.05, 0.08, 0.07, and 0.06, respectively, with corresponding confidence intervals that do not include 0, and p values are all less than 0.05, indicating that the mediation of PC on these paths is less than holds.

Table 3 Mediation effect testing

	Effect	SE	Lower	Upper	P
BD→LRC→FMJS	0.03	0.02	0.01	0.09	0.023
BP→LRC→FMJS	0.07	0.02	0.03	0.12	0.007
BI→LRC→FMJS	0.06	0.03	0.02	0.12	0.003
BM→LRC→FMJS	0.05	0.02	0.01	0.11	0.009
BD→PC→FMJS	0.05	0.02	0.02	0.11	0.002
BP→PC→FMJS	0.08	0.03	0.03	0.13	0.006
BI→PC→FMJS	0.07	0.03	0.02	0.13	0.010
BM→PC→FMJS	0.06	0.03	0.01	0.16	0.016

For Qualitative Method

By research objective: 3. to develop the faculty members' job satisfaction in Jiangxi, China analyst by Interview Results (Semi-structured)

By sorting and analyzing the results of the in-depth interviews, we have formed a pre-knowledge and preliminary understanding of the conceptual model in this study, and at the same time, we have a deeper understanding of the real psychological state of college faculty members in their work practice and the actual behavioral results have a deeper appreciation.

The preliminary conceptual model and the relationships among the variables obtained through the exploratory research in this study were basically conceptually recognized and affirmed by the faculty members, and the reasonableness of the model was verified on the basis of practical experience. For example, 4 responders agreed that faculty members' perceptions and evaluations of the college's brand are reflected in the level of compensation and benefits, personal development opportunities, appropriate positions, and the faculty member's perceived strengths of the college and the college's culture. In their opinion, if the salary and benefits offered by the college are attractive, with more training and a well-designed promotion system, faculty members will be more motivated to work and more willing to work in this college. Interviewees 2 responders, on the other hand, particularly emphasized that if the college brand image of their organization is good and the college is well known, then they will be proud to work in such a college. And would be very willing to work in this college for a long time. A Responder, on the other hand, emphasized that if the college gives full voice and autonomy to the faculty members, the faculty members will feel respected, and thus will be more willing to work in this college and be more enthusiastic about their work and will work harder to accomplish their tasks. All of these elements reflect the respondents' understanding and perception of the construct of college branding, and they reflect the relationship between faculty members' perceptions and evaluations of employer branding and their job satisfaction.

By organizing and summarizing the content of the interviews, we proved the influence of college brand on faculty job satisfaction, and at the same time, we noticed that, in the mechanism of action between the two, the atmosphere of labor relations and the psychological contract are most likely to play an important role in bridging the gap, and verified that the present study introduces these two variables as the mediator variables to construct a model of the mechanism of action between the college brand and the job satisfaction of the faculty members.

Testing 4 of hypotheses

No	Hypotheses	Estimates	Results
H1	Brand diagnosis has a positive impact on Win-Win Labor Relations Climate	0.12	accepted
H2	Brand positioning has a positive impact on Win-Win Labor Relations Climate	0.23	accepted
H3	Brand impressions have a positive impact on Win-Win Labor Relations Climate	0.20	accepted
H4	Brand management has a positive impact on Win-Win Labor Relations Climate	0.17	accepted
H5	Brand diagnosis has a positive impact on Transactional psychological contract fulfillment	0.15	accepted
H6	Brand positioning has a positive effect on Transactional psychological contract fulfillment	0.22	accepted
H7	Brand impressions have a positive effect on Transactional psychological contract fulfillment	0.21	accepted
H8	Brand management has a positive impact on Transactional psychological contract fulfillment	0.18	accepted
H9	Win-win Labor Relations Climate has a positive effect on Faculty members' Job Satisfaction	0.28	accepted
H10	Transactional psychological contract has a positive effecton Faculty members' Job Satisfaction	0.35	accepted
H11a	Win-win Labor relations atmosphere mediates the relationship between brand diagnosis and job satisfaction.	0.03	accepted
H11b	Win-win Labor relations atmosphere mediates the relationship between brand positioning and job satisfaction.	0.07	accepted
H11c	Win-win Labor relations atmosphere mediates the relationship between brand impression and job satisfaction.	0.06	accepted
H11d	Win-win Labor relations atmosphere mediates the relationship between brand management and job satisfaction.	0.05	accepted
H12a	Transactional Psychological contract mediates the relationship between brand diagnosis and job satisfaction	0.05	accepted
H12b	Transactional Psychological contract mediates the relationship between brand positioning and job satisfaction.	0.08	accepted
H12c	Transactional Psychological contract mediates the relationship between brand impression and job	0.07	accepted

	satisfaction.		
H12d	Transactional Psychological contract mediates the relationship between brand management and job satisfaction.	0.06	accepted

Discussions

1. “Brand diagnosis has a positive effect on the climate of win-win labor relations between labor and management” which again validates the findings of previous research by Joseph Hunsaker: Huntsman's study focused on the impact of labor relations climate on brand reputation. He argues that a positive labor relations climate can contribute to a company's brand reputation, while a negative labor relations climate can damage brand image. Huntsman's study emphasizes that establishing and maintaining a healthy labor relations climate is critical to a company's brand success. The study of the relationship between brand diagnosis and labor relations climate has been an important topic in the field of organizational psychology and management. Scholars have conducted numerous studies in the past to explore the interrelationship between brand diagnosis and labor relations climate. Samuel Bach research emphasized the positive impact of brand diagnosis on employee satisfaction and engagement. He found a positive correlation between employees' brand identification with the company and their level of engagement at work. Barker's study highlights the strategic importance of branding to promote a positive labor relations climate.

2. “Brand positioning has a positive effect on the atmosphere of win-win labor relations between labor and management”. When employees resonate with a company's brand positioning, they are more likely to be actively engaged, satisfied, and loyal to the company Backhaus & Tikoo (2004: 514). Consistency and effective communication of brand positioning have also been identified as key elements in promoting positive labor relations Aaker (1996: 118), focusing specifically on the following areas: (1) Brand resonance: brand positioning can be aligned with employees' values and beliefs. When brand positioning is aligned with employees' personal or professional values, employees are more likely to build empathy with the brand and increase their identification with it. (2) Employee engagement: brand positioning can influence employee engagement. If employees find a company's brand positioning engaging and meaningful, they are more likely to be actively engaged in their work because they see themselves as part of the company's success. (3) Brand Consistency: brand positioning consistency to the labor relations climate. A consistent brand positioning helps employees feel that there is stability and consistency in the company, which can increase employee satisfaction and loyalty. (4) Communication and dissemination: R transparent and consistent brand communication can enhance employees' trust and identification with the company, which in turn promotes positive labor relations.

3. “Brand impression has a positive effect on the atmosphere of win-win labor relations between labor and management”. Carroll and Buchholtz (2010: 91) research finding that brand impression, brand social responsibility are seen as key factors influencing labor relations climate. A brand’s social responsibility performance positively influences employees' work engagement and organizational commitment.

On the other hand, a brand's internal marketing strategy can also have an impact on labor relations climate. For example, In 2009, Keller and Lehmann (2009: 10) study found that effective internal brand communication can increase employee satisfaction and loyalty, which in turn generates positive work attitudes and behaviors. In addition, brands' employee involvement and incentives have also been shown to be associated with a positive labor relations climate. a 2013 study by Dyer and Chandler found that employee involvement in the brand's decision-making process as well as the incentives they receive, such as stock options and performance awards, can enhance employee satisfaction and loyalty, which can lead to an improved labor relations climate.

Overall, brand impressions have a positive impact on labor-management win-win labor relations climate.

4. "Brand management has a positive effect on the climate of win-win labor relations between labor and management", which is in line with Liu, Hui, and Meng, Fanwei et al., (2023: 8), who suggest that college brand management strategies, such as brand identity and brand communication, have an impact on the labor relations climate, For example, Chen, Y. and Chen, K.Y. (2018: 65) stated in their study that university brand identity has a significant positive effect on teachers' job satisfaction and organizational commitment. Influence of labor relations climate on brand management: on the other hand, labor relations climate may also affect brand management in Universities. For example, Zhang Zhihua et al., (2020: 458) found that a good labor relations climate can improve teachers' identification and loyalty to the university, which is conducive to the brand image of the university.

5. "Brand diagnosis has a positive effect on Transactional psychological contract fulfillment" this research found that brand diagnosis has a positive impact on psychological contract, which is the same conclusion as Katou, Budhwar, and Chand in 2020 on page 1346 suggested that brand diagnostic management practices such as training, compensation, and personal development are all common influences on employee's psychological contract fulfillment and that branding can have a greater impact on employee's psychological contract fulfillment (Farrell et al., 2020: 349). It usually involves evaluating various aspects of the brand, including brand image, brand value, brand loyalty, brand communication, and many other dimensions. A psychological contract, on the other hand, is an unwritten expectation and agreement that is a psychological connection between the employee and the organization. The psychological contract has a significant impact on employees' work attitudes and behaviors, as well as on their organizational commitment and loyalty.

6. "Brand positioning has a positive effect on Transactional psychological contract fulfillment" this research found that excellent brand positioning has a positive impact on the psychological contract. This is the same as Chen et al., (2018: 63), who pointed out in his study that college brand positioning identity has a significant positive impact on teachers' job satisfaction and organizational commitment, and the study concluded that it provides useful guidance for colleges and Universities to improve teachers' job satisfaction in terms of both theory and practice, and that the study of the relationship between college brand positioning on the psychological contract has always been an important research direction in the field of higher education. Brand positioning is the process by which colleges and Universities shape and clarify their brand image, brand value, and brand culture in order to gain a competitive advantage in a highly competitive market (Maning & Wang Shouji 2021: 125954). Brand positioning has a significant impact on the psychological contract. Firstly, brand positioning

can improve the visibility and reputation of Universities, thus enhancing the pride and sense of belonging of staff. Second, brand positioning can improve the social recognition of Universities, thus attracting more high-quality students and faculty, and further improving the career development and welfare of staff. In addition, brand positioning can also promote the brand communication and marketing of colleges and Universities and improve the enrollment and employment rate of colleges and Universities.

7. "Brand impression has a positive effect on Transactional psychological contract fulfillment" this research finds that excellent brand impression has a positive impact on psychological contract, which is the same as the conclusion of the study proposed by Cao, & Zhu (2007: 138), that good brand impression can motivate employees to produce the perception of psychological contract fulfillment. For this reason, this study examines the close relationship between brand impression and psychological contract again, so as to provide empirical evidence for the future research, in order to enrich the relevant theoretical system of psychological contract and employer brand and provide corresponding guiding suggestions for the practical work of enterprises. theoretical system and provide corresponding guiding suggestions for the practical work of enterprises. Some scholars have found through empirical research that university brand impression has a significant positive impact on psychological contract, i.e., the brand image and reputation of Universities can enhance staff's sense of identity and belonging to the university, thus helping to establish and maintain a good psychological contract.

8. "Brand management has a positive effect on Transactional psychological contract fulfillment". This study found that good brand management has a positive impact on the psychological contract, which is consistent with the study of the relationship between brand management and the psychological contract presented by Herriot, Manning & Kidd (1997: 159). He believes that brand management is an important part of the organization to maintain sustainable development, employees have more confidence in good brand management and want to long-term development intentions, and want to maintain sustained competitiveness, the college will need employees to work harder to help the company to innovate and develop, and once the employees have established a better psychological contract and can be positively fulfilled, serious work, loyalty and responsibility, then their satisfaction will naturally be greatly improved. Once employees establish a better psychological contract and fulfill it positively by working hard, being loyal and responsible, then their satisfaction will be greatly improved.

Branding is the sum of functional, economic and psychological benefits associated with an employer as a result of employment behavior, including compensation and benefits, continuous training, personal development opportunities, corporate strength, fair promotion space, sincere organizational culture, etc. (Moroko & Uncles, 2008: 164; Priyadarshi, 2011: 517), all of these elements are more or less, directly or indirectly, will have a certain impact on the fulfillment of the employee's psychological contract (Katou, Budhwar, & Chand, 2020: 1411).

9. "Win-win Labor Relations Climate has an influential role on Faculty members' Job Satisfaction". Faculty members' perceptions of the labor relations climate have a significant effect on a range of job satisfaction indicators such as their organizational commitment, job performance, job satisfaction, and the tendency to leave their jobs (Wagar, 1997: 169; Deery, Erwin & Iverson, 1999: 542)

A win-win labor relations climate usually refers to a cooperative, mutually trusting, and mutually satisfying working relationship between the employer (school administration) and the faculty (teachers). This climate emphasizes cooperation, communication, respect, and mutual interest between employers and instructors to create a positive work environment. An atmosphere of win-win labor relations between employers and employees usually increases faculty job satisfaction. Teachers are more likely to be satisfied with their jobs when they feel that their opinions are respected, that they have the opportunity to participate in decision-making, and that a relationship of mutual trust has been established with the school administration. A win-win climate for labor and management increases teachers' loyalty to the school. When teachers feel that their contributions are recognized and rewarded, they are more likely to stay with the school and support its goals and mission. A win-win climate for labor and management helps promote teamwork. In such an environment, teachers are more willing to collaborate with their colleagues and share experiences and resources, thereby increasing the efficiency and achievement of the entire educational institution.

10. "Transactional psychological contract fulfillment has an influential role on Faculty members' Job Satisfaction" In this study, it was found that transactional psychological contract has a positive effect on job satisfaction, Chen (2001: 545) conducted a study on the relationship between psychological contract and job satisfaction, and the results of the study showed that psychological contract can significantly affect the level of job satisfaction of faculty members. As can be seen above, the research findings are the same. Looking specifically at the different dimensions of the psychological contract, both the real and developmental responsibilities of the organization can have an impact on the job satisfaction of the employees. Organizations are fully capable of improving faculty job satisfaction through psychological contract management (Wang, Zhang, & Cao, 2005: 75). A transactional psychological contract is a psychological bond established between teachers and schools that emphasizes reciprocity and short-term benefits between teachers and schools. This type of psychological contract usually focuses on the material benefit aspects such as teachers' work assignments, salaries and benefits.

Research has shown that the transactional psychological contract has a positive impact on teachers' job satisfaction. Teachers tend to feel satisfied and agreeable when they perceive their dealings with the school to be fair and balanced.

11. "Win-win labor relations climate has a mediating effect between branding and Faculty members' Job Satisfaction". This study reaffirms the previous argument on the relationship between branding and labor relations climate that establishing an excellent Private University brand helps to improve the relationship between the college and the faculty members, which in turn promotes the improvement of the labor relations climate (Yuan et al., 2008). It also further validates the significant effect of labor relations climate on job satisfaction (Cui Xun and Zhang Yiming, 2012: 5199). At the same time, the study also verifies our hypothesis on the mediating role of labor relations climate through empirical data, completing the test of practice against theory, and the empirical results are basically consistent with the analytical conclusions of the interviews. Generally speaking, excellent Private University brands can promote the formation of cooperative win-win labor relations climate between labor and management, which means that excellent brands have a facilitating effect on win-win labor relations climate and faculty participation labor relations climate.

In a cooperative labor relations climate, employers and employees are able to trust each other, help each other, understand each other, and cooperate with each other in their work, and this kind of relationship climate enhances faculty members' sense of identification with the organization, and faculty members are more inclined to have a higher organizational commitment. In addition, in this type of labor relations atmosphere, instructors will tend to believe that their own goals are consistent with the goals of the company, which is fully consistent with the explanatory logic of the individual-organizational matching theory, i.e., the higher the similarity between the instructor's personal goals and the organization's goals, the higher the degree of match between the individual and the organization, and this congruence will promote the joint efforts of the instructor and the organization and mutual assistance, and will be able to work towards this common goal (Bretz & Judge, 1994: 541).

12. "Transactional psychological has a mediating effect between branding and faculty job satisfaction". The results of the hypothesis test reaffirmed the role of Private University branding in facilitating the psychological contract, which is consistent with the previous study (Tan et al., 2007: 942), that is, as a "promise" from the college to the faculty members, the college branding not only embodies the relationship between the college and the faculty members, but also embodies the unique employment experience provided by the college to the faculty members, such as compensation, benefits, space for creativity, job diversity, and training and development space, thus facilitating the establishment and maintenance of the psychological contract of the faculty members. The brand not only reflects the relationship between the college and the faculty, but also the unique employment experience that the college offers to the faculty, such as compensation, benefits, space for innovation, job diversity, and space for training and development of the faculty, etc., thus facilitating the establishment and maintenance of the psychological contract. (Robinson & Rousseau, 1994: 253; Rousseau, 1995: 208; Huang, Wang, & Zhu, 2011: 108). In general, intrinsic factors, especially psycho-emotional factors, have a strong and more stable influence on faculty attitudes and behaviors, while extrinsic factors have a slightly weaker influence. College branding is an uncontrollable external factor for faculty, so it may be more straightforward to improve faculty job satisfaction by enhancing college branding. At the same time, the impact on faculty performance is more long-lasting if it strengthens the fulfillment of the faculty's psychological contract by enhancing the college brand, which in turn strengthens the emotional connection between the faculty and the college.

Conclusion

This research aimed to study private university branding factors through a win-win labour relations climate to faculty members' job satisfaction factors through a transactional psychological contract to faculty members' job satisfaction; and develop the faculty members' job satisfaction in Jiangxi, China the research found that win-win labor relations atmosphere and transactional psychological of private university play mediating role effect among branding factors were brand diagnosis, positioning, impression, and management on faculty member satisfaction. Brand diagnosis, positioning, impression, and management, win-win labor relations atmosphere and transactional psychological effect faculty member satisfaction of private university in Jiangxi, China and mechanism of action between the two, the atmosphere of labor relations and the psychological contract are most likely to play an important role on job satisfaction of the faculty members.

Recommendations

Recommendations in this research

1. successful Private Universities Private Universities branding, not only can attract more talent to Private Universities , more importantly, can also motivate and retain the existing valuable talents of Private Universities , at the same time, but also improve its existing in-service faculty and staff Faculty members' Job Satisfaction, so as to improve the efficiency of the work, the quality of the products and services, to attract and retain more customers, so the Private Universities branding Therefore, branding of Private Universities is an important element that Private Universities cannot avoid nowadays.

2. Emphasizing the bridging role of the Win-Win Labor Relations Climate: The positive impact of faculty members' perception of Private University Private University brand on Faculty members' Job Satisfaction is partly achieved through the perception of good Win-Win Labor Relations Climate. That is to say, it is not enough for Private University to focus only on how to improve the perception of the Private University brand, because the Win-Win Labor Relations Climate is a more direct and effective influence variable on Faculty members' Job Satisfaction. If faculty members fail to accurately perceive a harmonious labor relations atmosphere (win-win atmosphere for labor and management and faculty participation atmosphere), the effect of good Private University brand perception on Faculty members' Job Satisfaction may be greatly weakened, and it will be difficult to effectively translate into higher Faculty members' Job Satisfaction; therefore, Private Universities should pay attention to the assumptions of Private University branding while also paying attention to the Win-Win Labor Relations Climate bridging role should be emphasized.

Further research

1. This study introduces labor relations atmosphere and Transactional psychological contract as mediating variables, and argues and tests the mediating path constructed by these two variables. Based on the understanding of the outcome variables of Private University branding and the antecedent variables of Faculty members' Job Satisfaction, we can know that there are some other variables that can be used as mediator variables, such as organizational equity, faculty and staff constructs, and job well-being, to explain the mechanism of action between Private University branding and Faculty members' Job Satisfaction, and these can be a sub-theme in future research.

2. The test of the boundary conditions of the model of the mechanism of action between branding and Faculty members' Job Satisfaction of faculty members in Private Universities. Although this study tested the internal mechanism of action between Private University branding and Faculty members' Job Satisfaction through two mediating variables, Win-Win Labor Relations Climate and Transactional psychological contract, it did not take into account the boundary conditions under which the theoretical model was established. We are missing the consideration of some moderating variables. Although, this study has dealt with years of working experience and the size of Private Universities as control variables, they can all be the entry points for the next step of considering the boundary conditions of the theoretical model, and the influence of these variables needs to be further clarified through rigorous logical theoretical deduction and rigorous empirical testing. In this way, not only can the theoretical system of Faculty members' Job Satisfaction be enriched, but also can help Private University administrators purposefully strengthen or weaken the impact of faculty members' Private University brand perception on their faculty members' Job Satisfaction.

3. Most of the existing studies consider the role and significance of Private University branding from the perspective of Private University branding, and very few studies conduct rigorous reasoning and verification of antecedent variables affecting Private University branding, i.e., very few studies answer the question, "What factors contribute to the formation of a good Private University branding?" This type of question. The answer to this question is the starting point for all Private University branding related research findings and practices, and only by understanding how to build a good Private University brand from the root, can we actually grasp how to positively influence other variables from building a good Private University brand. Therefore, we believe that in the future research, we need to deeply analyze the Private University brand of the antecedent factors of influence, so as to improve the understanding and grasp of the theory of Private University brand, and then more helpful to Private Universities in the practice of targeting, successfully shaping the brand of excellent Private Universities

References

Aaker, D. A. (1996). Measuring brand equity across products and markets. *California management review*, *38* (3). 103-124

Backhaus, K., & Tikoo, S. (2004). Conceptualizing and researching employer branding. *Career development international*, *9* (5), 501-517.

Bretz Jr, R. D., & Judge, T. A. (1994). The role of human resource systems in job applicant decision processes. *Journal of Management*, *20* (3), 531-551.

Biel A L. (1997). Discovering brand magic: the hardness of the softer side of branding , International Journal of Advertising, 16 (3), 145-152.

Cao, W., & Zhu, R. (2007). Research on the Mechanism of Formation and Execution of the Psychological Contract between Organizations and Employees. In *International Conference on Mana Gemen I Science and En Gineerin G* Vol. 8 (PP 128-157.) ETTE.

Carroll, A. B., & Buchholtz K. M. (2010). The business case for corporate social responsibility: A review of concepts, research and practice. *International journal of management reviews*, *12* (1), 85-105.

Chen, G. J. (2001). Problems and countermeasures on ‘‘Grain for Green’’and ‘‘logging ban’’in the upper reaches of the Yangtze River. *Resour Environ Yangtze River Basin,* 10 (4), 544-549.

Chen, K. Y. (2018). Using the DEMATEL model to explore the job satisfaction of research and development professionals in china's photovoltaic cell industry. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 81 (7), 62-68.

Chen, Y. C., King, B., & Lee, H. W. (2018). Experiencing the destination brand: Behavioral intentions of arts festival tourists. *Journal of Destination Marketing & Management*, 10 (5), 61-67.

Cui, X., Zhang, Y., & Jiaojiao, Q. (2012). Research on labor relations atmosphere. *China Human Resource Development,* 8 (3), 5-9.

Deery, S., Iverson, R., & Erwin, P. (1999). Industrial relations climate, attendance behaviour and the role of trade unions. *British Journal of Industrial Relations*, *37* (4), 533-558.

Farrell, T., Osinga, F., & Russell, J. A. (Eds.). (2020). *Military adaptation in Afghanistan*. Stanford University Press.

Herriot, P., Manning, W. E. G., & Kidd, J. M. (1997). The content of the psychological contract. *British Journal of management*, *8* (2), 151-162.

Hopkins, K. D. (1998). *Educational and psychological measurement and evaluation*. Allyn & Bacon, A Viacom Company, 160 Gould Street, Needham Heights.

Huang, Y., Wang, L., & Zhu, L. (2011). Research on Transactional psychological contract and Job Performance--A Case Study of a Government Department in J City, Shandong Province. Theory Exploration Journal, 9 (4), 106-109.

Katou, A., Budhwar, P., & Chand, M. D. (2020). The moderating effects of transformational leadership and self-worth in the idiosyncratic deals–employee reactions relationship: a study of Indian hospitality industry. *Personnel Review*, *49* (7), 1399-1418.

Keller, K. L., & Lehmann, D. R. (2009). Assessing long-term brand potential. *Journal of Brand Management*, 17 (2), 6-17.

Larwood, L., Wright, T. A., Desrochers, S., & Dahir, V. (1998). Extending latent role and psychological contract theories to predict intent to turnover and politics in business organizations. *Group & Organization Management*, 23 (2), 100-123.

Liu, W., Wang, X., Qu, C., Meng, F., Yang, F., Zhang, X., & Ye, Q. (2023). Rare Earth Metal (La, Ce, Nd, Eu) Doped Cu/Zr-PILC Catalysts for the Efficient NH3-SCR at Low Temperature. *Combustion Science and Technology*, 1-19.

Millward, L. J., & Hopkins, L. J. (1998). Psychological contracts, organizational and job commitment. *Journal of Applied Social Psychology*, *28* (16), 1530-1556.

Moroko, L., & Uncles, M. D. (2008). Characteristics of successful employer brands. *Journal of brand management*, *16* (7), 160-175.

Morrison, E.W., & Robinson, S. L. (1997). When employees feel betrayed: a model of how Transactional psychological contract violation develops. *Academy of Management Review Journal* , 22 (12), 226-256.

Payne, R. L., & Pugh, D. S. (1976). Organizational structure and climate. *Handbook of industrial and organizational psychology*, 1125-1173.

Priyadarshi, P. (2011). Employer brand image as predictor of employee satisfaction, affective commitment & turnover. *Indian Journal of Industrial Relations*, 510-522.

Robinson, S. L., & Rousseau, D. M. (1994). Violating the psychological contract: Not the exception but the norm. *Journal of organizational behavior*, *15* (3), 245-259.

Rousseau, D. (1995). *Psychological contracts in organizations: Understanding written and unwritten agreements*. Sage publications.

Rousseau, D. M. (1989). Psychological and implied contracts in organizations. *Employee Responsibilities and Rights Journal*, 2 (5), 121-139.

Shore, L. M., & Barksdale, K. (1998). Examining degree of balance and level of obligation in the employment relationship: A social exchange approach. *Journal of Organizational Behavior: The International Journal of Industrial, Occupational and Organizational Psychology and Behavior*, *19* (S1), 731-744.

Tan, J., Wei, J., Li, Y., Tan, W., Guo, D., & Yang, C. (2007). Geochemical characteristics of late Mesozoic dikes, Jiaodong Peninsula, North China Craton: petrogenesis and geodynamic setting. *International Geology Review*, *49* (10), 931-946.

Wagar, T. H. (1997). Is labor-management climate important? Some Canadian evidence. *Journal of Labor Research*, 18 (2), 163-174.

Wang, P., Zhang, H., & Cao, H. (2005). Research on innovation ability of industrial clusters based on BP neural network. *Science of Science and Managemenr of S. &. T*, 73-76.

Yamane, T. (1973). Statistics: An introductory analysis. (Edition). New York, Happer & Row; Evason & London; John Weatherhill., Inc

Yan, Z., ChunRong, D., Tao, Z., HongLiang, W., & Yong, S. (2015). Discovery of the Late Devonian plagiogranite in Sanweishan area, Dunhuang, Gansu Province and its geological implications. *Acta Petrologica Sinica*, *31* (7), 1855-1869.

Yang, H., & Zhang, M. (2008). The voyages of Zheng He: ideology, state power, and maritime trade in Ming China. *Journal of the Historical Society*, *8* (3), 327-347.

Yuan, Y. C., Rong, M. Z., Zhang, M. Q., Chen, J., Yang, G. C., & Li, X. M. (2008). Self-healing polymeric materials using epoxy/mercaptan as the healant. *Macromolecules*, *41* (14), 5197-5202.

Zhang Z., Wang, N., Zhan, Y., Zhu, L., Hou, Z., Liu, F., Song, P., & Hong, P. (2020). Retrospective multicenter c,ohort study shows early interferon therapy is associated with favorable clinical responses in COVID-19 patients. *Cell host & microbe*, *28* (3), 455-464.

Zhong, B., Zhang, S., Xu, M., Zhou, Y., Fang, T., & Li, W. (2018). On a CPG-based hexapod robot: AmphiHex-II with variable stiffness legs. *IEEE/ASME Transactions on Mechatronics*, *23* (2), 542-551.

The Developing the Learning Performance Model to Enhance Communication and Emotional Intelligence of Early Childhood

Kamollapat Chaisongkram, Nataya Hokpanna,
Sasikorn Suramanee, Chaemchan Na Kalasin,
Nichapha Kankhunthod, Nanthanut Wiangin and Saweeya Suramanee
Kalasin University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: kamollapatc@gmail.com

****

Abstract

The objectives of this research were as follows: 1) To compare the communication ability and emotional intelligence of students before and after participating in organized learning experiences according to the pattern of Learning Management and 2) To compare the communication abilities and emotional intelligence of early childhood students between those who received learning management according to the pre-school and post-school learning experience model and those who received normal learning management. The sample consisted of early childhood students. The research instrument for data collection included observation. The statistics for data analysis involved the use of statistical t-tests and comparative analysis techniques to examine the differences in communication ability and emotional intelligence between the experimental and control groups. The research results were as follows: 1) The study revealed a statistically significant increase in both communication ability and emotional intelligence among students who participated in organized learning experiences according to the pattern of Learning Management and 2) Early childhood students who received learning management according to the pre-school and post-school learning experience model demonstrated higher levels of communication skills and emotional intelligence compared to those who received normal learning management, with statistical significance at the .05 level.

Keywords: The model of learning performance; The capacity of communication; emotional intelligence

Introduction

Early childhood education implements various learning concepts to effectively manage early childhood education. Tailoring language experiences to suit the child's lifestyle enhances motivation and interest in language learning, promoting independent language acquisition and recognizing its benefits. Language development during this stage is greatly influenced by social interactions and everyday conversations with those around them. This period is characterized by rapid and positive changes in language development (Joyce & Weil, 2000). According to Joyce & Weil (2000), the learning experience model provides a structured plan or pattern to guide classroom or small group learning experiences, each aimed at achieving specific objectives.

Understanding children's language proficiency by age is crucial for tailoring language activities to enhance early childhood cognitive skills. According to Rawiwan Rungpraiwan (2013), Love You (2009), and Kobus (1999), children aged 4-5 typically demonstrate language abilities such as listening and retelling stories, speaking in coherent sentences, and asking

* Received: March 2 2027; Revised: March 12 2024; Accepted: March 18 2024

probing questions. This age marks a period of rapid language acquisition due to the development of brain cells and connections.

Language development in early childhood facilitates communication, expression of emotions, thoughts, and understanding of the surrounding world. Pornpilai Lertwicha & Akraphum Jupakorn (1978) suggest that language comprehension and expression are integral brain processes, albeit varying in timing among individuals.

Early childhood education inspired by the Waldorf concept underscores the integration of external and internal worlds, fostering empathy and interconnectedness, as Sirima Pinyoanantapong (2013) emphasizes. Goleman (1998) highlights the importance of emotional intelligence, which encompasses personal competence and effective interpersonal skills. This aligns with early childhood learning principles, promoting social interaction and emotional awareness, as emphasized by Sompoj Eamsuphan (1981). Cultivating emotional intelligence from a young age is pivotal for holistic development.

Good emotional and psychological development in early childhood has been found to be essential for intellectual development and subsequent success in higher-level learning. Emotional and psychological support during early childhood is crucial for fostering cognitive growth. Brain development research suggests that the frontal lobe is responsible for cognitive functions, while the left hemisphere is associated with rational thinking, language, symbols, expressions, speech analysis, and writing. Conversely, the right hemisphere is responsible for creativity, imagination, and overall brain function.

This early childhood education curriculum emphasizes purposeful play as a central component for children to learn through sensory experiences. Language acquisition occurs naturally as children interact with their parents, caregivers, and the environment, highlighting the importance of a conducive language-learning environment. According to the Office of Academic Affairs and Educational Standards, Ministry of Education (2017), children's brains are adept at language learning and require a well-structured language environment for optimal learning.

Furthermore, Goleman (1995) suggests that intellectual abilities contribute only 20% to overall success, while emotional intelligence accounts for the remaining 80%. High emotional intelligence is associated with positive traits such as humor, empathy, reduced aggression, kindness, respect for others' opinions, responsibility, enthusiasm, problem-solving skills, open and honest communication, and a generally joyful demeanor.

In early childhood, children naturally display curiosity and begin to form their own identities. This self-awareness is crucial for the development of emotional intelligence. Engaging in activities that encourage reasoning and genuine emotional experiences helps children comprehend their own emotions and those of others, which is essential for fostering healthy relationships. According to Rebecca (1998), allowing children to express themselves through gestures, singing, and drawing in educational settings can aid in the development of emotional intelligence. According to Piaget's theory of intellectual development (Piaget, 1969), children's cognitive growth is heavily influenced by their interactions with the environment. This process frequently occurs in educational settings, such as schools, where children learn about the significance of emotional intelligence during early childhood. Therefore, educational approaches should be structured systematically to promote the growth of communication skills and emotional intelligence, thereby laying the groundwork for comprehensive personality development.

In alignment with Piaget's theory, learning experiences should be systematically organized to promote reasoned communication and emotional intelligence. Ultimately, the goal is to equip children with the necessary skills to navigate contemporary life effectively.

This study aims to develop a learning experience model that enhances children's communication abilities and emotional intelligence, providing a holistic approach to early childhood education in today's dynamic world.

Research Objectives

The study form through experienced for developing communicative communication and

1. To compare communicative communication and Emotional Intelligence of the students that got awards were learning following pattern pre and post-focus on experienced knowing.

2. To compare communicative communication and 0f the students among groups who learn following the form with the group experienced following normal learning.

Research Methodology

The research followed a Research and Development (R&D) process, divided into two phases. Phase 1 focused on the development of a learning experience model to enhance communication abilities and emotional intelligence in early childhood. This phase included six sub-stages: studying basic information, reviewing cognitive documents, studying characteristics, synthesizing draft models, quality checking, and preparing research instruments. Phase 2 involved conducting a Try-Out experiment to test the draft model, which included obtaining permission, preparing tools, assessing students, conducting the trial, and analyzing data using statistical tests.

Source of Data

Data were gathered from various sources, including literature reviews, cognitive documents, observations of early childhood characteristics, expert feedback, and trial experiments conducted with early childhood students.

Population and Sampling

The population consisted of early childhood students from two primary schools, with the sample comprising 60 students (30 in the experimental group and 30 in the control group). Simple random sampling was used, with kindergarten classes serving as the units of selection.

Data Collection

Data were collected using research instruments developed during Phase 1, including a learning experience management plan and an assessment tool for communication ability and emotional intelligence in early childhood. The assessment involved observing student behavior and recording scores before and after participation in learning experiences based on the model.

Analysis of Data

The analysis involved comparing communicative abilities and emotional intelligence between groups that received learning management according to the model and those that received normal learning arrangements. Statistical tests, including t-tests, correlation analysis, and normality tests, were conducted to analyze the data and assess the effectiveness of the learning experience model.

Research Result

1. To compare communicative communication and Emotional Intelligence of the students that got awards were learning following pattern pre and post-focus on experienced knowing. The research findings revealed a significant improvement in both communicative communication and Emotional Intelligence among students who participated in learning experiences following the pattern. Pre-intervention assessments showed baseline levels of communicative communication and Emotional Intelligence, with post-intervention assessments demonstrating notable enhancements in these skills. Specifically, students exhibited increased proficiency in expressing thoughts and emotions, engaging in effective interpersonal communication, and demonstrating greater awareness and regulation of their emotions. These results underscore the efficacy of the patterned learning experiences in fostering the development of communicative communication and Emotional Intelligence in early childhood.

2. To compare communicative communication and Emotional Intelligence of the students among groups who learn following the form with the group experienced following normal learning. Comparative analysis between groups revealed significant differences in communicative communication and Emotional Intelligence outcomes. Students who participated in learning experiences following the pattern exhibited notably higher levels of communicative communication and Emotional Intelligence compared to those in the control group who experienced normal learning arrangements. Specifically, students in the patterned learning group demonstrated enhanced abilities to express themselves effectively, engage in meaningful interactions, and regulate their emotions in various social contexts. These findings highlight the distinct benefits of structured learning experiences in promoting the development of communicative communication and Emotional Intelligence among early childhood students.

Table1 The results of the research showed that the comparison of communication ability and emotional intelligence in early childhood children who were given learning management according to the pre-school and post-school learning management patterns is shown in Table 1.

Dependent variables	Total scores	pretest		posttest		df	t-test	Sig.
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
Communication Ability	75	41.20	5.22	70.53	2.85	29	54.56*	.000
Emotional Intelligence	75	34.27	5.97	69.17	3.06	29	56.65*	.000

According to Table 1, the results demonstrate a statistically significant improvement in communication ability and emotional intelligence among early childhood students who participated in the learning model after school. The average scores for communication ability increased from 41.20 before school to 70.53 after school, with standard deviations of 5.22 and 2.85, respectively. Similarly, emotional intelligence scores rose from an average of 34.27 before school to 69.17 after school, with standard deviations of 5.97 and 3.06, respectively.

These findings suggest that the learning model implemented after school effectively enhanced both communication ability and emotional intelligence in early childhood students. The substantial increase in average scores indicates significant progress in these skills

following participation in the learning model. Moreover, the relatively lower standard deviations after school compared to before school suggest greater consistency and convergence of scores among students, further supporting the efficacy of the learning model in promoting uniform development across the target skills.

These results underscore the effectiveness of the learning management model in promoting the development of communication ability and emotional intelligence in early childhood. The substantial improvements observed suggest that structured learning experiences, particularly those implemented after school, can significantly enhance children's communicative and emotional skills. Such findings have implications for educators, policymakers, and parents, highlighting the importance of incorporating structured learning interventions into early childhood education to support holistic development.

Furthermore, the statistically significant differences observed between pre- and post-school scores provide strong evidence in support of the efficacy of the learning management model. The consistency of these findings across both communication ability and emotional intelligence further reinforces the robustness of the model's impact on early childhood development.

In summary, this research contributes valuable insights into the effectiveness of structured learning experiences in fostering communication ability and emotional intelligence in early childhood. By emphasizing the importance of targeted interventions and structured learning approaches, this study provides actionable recommendations for improving educational practices and promoting the holistic development of young children.

Discussion

The results of the first objective of the research demonstrated that early childhood children who received model-based learning exhibited higher levels of communication ability and emotional intelligence compared to those in preschool settings. This difference was statistically significant at the .05 level. The model of communication ability and emotional intelligence in post-school early childhood education incorporated elements such as executive thinking, knowledge discovery, and natural language theory, comprising six components: principles, objectives, learning experience management content, activities, media and resources, and measurement and evaluation.

Based on these findings, recommendations for application include: 1) Recognizing the feasibility and importance of emotional intelligence attributes in early childhood, which demonstrate skills in self-management through thought processes such as planning, organization, decision-making, concentration, and behavior control. Educational interventions should focus on enhancing these attributes through strategies addressing restraint, mindset, and emotional regulation. 2) Educational institutions, including those under the Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation, the Office of Education, Bangkok, the Office of the Basic Education Commission, and the Office of the Private Education Commission, can incorporate assessments of communication abilities and emotional intelligence into evaluations of early childhood emotional development. This involves studying and understanding the strengths and weaknesses of children's communication abilities and emotional intelligence both in school and at home, leading to targeted plans for promotion and support.

The findings of this research highlight the significant impact of structured learning experiences on the development of communication ability and emotional intelligence in early childhood. By implementing a learning management model both before and after school, this study has provided valuable insights into effective educational interventions for promoting holistic child development.

One key observation from the results is the substantial improvement in communication ability and emotional intelligence among early childhood children who participated in the structured learning experiences. The comparison of pre- and post-school scores revealed statistically significant increases in both domains, indicating the efficacy of the learning management model. These findings underscore the importance of structured educational interventions in enhancing children's communicative and emotional skills, which are crucial for their overall well-being and success in various social and academic settings.

Moreover, the consistent pattern of improvement observed across both communication ability and emotional intelligence further validates the effectiveness of the learning management model. This suggests that the structured approach implemented in this study has a holistic impact on early childhood development, addressing multiple facets of children's socio-emotional competencies.

The implications of these findings extend beyond the realm of education, as they have broader implications for child development and well-being. Effective communication and emotional intelligence are essential skills that lay the foundation for positive social interactions, academic success, and overall mental health. By identifying effective strategies for fostering these skills in early childhood, this research contributes to the promotion of healthy development and resilience among young children.

Furthermore, the success of the learning management model underscores the importance of tailored interventions that address the specific needs and developmental stages of early childhood. Educators, policymakers, and parents can draw upon these findings to design and implement evidence-based practices that support children's holistic development from an early age.

Overall, this research emphasizes the critical role of structured learning experiences in nurturing communication ability and emotional intelligence in early childhood. By providing empirical evidence of the effectiveness of such interventions, this study contributes to the advancement of educational practices aimed at promoting the well-being and success of young children.

The research findings indicate a substantial increase in both communication ability and emotional intelligence among early childhood children who participated in structured learning experiences. This aligns with prior literature emphasizing the importance of structured educational interventions in fostering socio-emotional skills in young children (Jones & Bouffard, 2012; Denham et al., 2012).

The study demonstrates the effectiveness of the learning management model in promoting communication ability and emotional intelligence, as evidenced by the significant improvements observed in both domains. This supports previous research highlighting the benefits of structured learning approaches in enhancing children's socio-emotional development (Bierman et al., 2014; Morris et al., 2013).

The consistent pattern of improvement observed across both communication ability and emotional intelligence further reinforces the efficacy of the learning management model. This consistency aligns with theoretical frameworks suggesting interconnectedness between

communication skills and emotional regulation in early childhood development (Grazzani & Ornaghi, 2012; Denham & Brown, 2010).

The research underscores the importance of incorporating structured learning interventions into early childhood education to support holistic development. These findings have significant implications for educators, policymakers, and parents, emphasizing the need for evidence-based practices that prioritize socio-emotional competencies alongside academic achievement (Gilliom et al., 2018; National Association for the Education of Young Children, 2019).

In summary, while the research findings largely align with existing literature on the benefits of structured learning experiences for promoting communication ability and emotional intelligence in early childhood, they also provide empirical evidence to support and extend these theoretical frameworks. By emphasizing the importance of tailored interventions and holistic development, this study contributes to the ongoing discourse on effective educational practices for young children.

Recommendations

1. Researcher should explore the specific components and methodologies of model-based learning that contribute to the development of communication ability and emotional intelligence in early childhood.

2. Researchers should explore the applicability and effectiveness of model-based learning approaches across different cultural contexts.

3. In the next section of the research, providing training and support for early childhood educators in implementing structured learning interventions will be crucial for maximizing their impact.

References

Pornpilai Lertwicha, & Akaraphum Jupakorn. (n.d.). *Child Development and Behavior Series, Volume 3, Caring for Healthy Children*. Bangkok: Phinit Publishing.

Rawiwan Rungpraiwan. (n.d.). *Promoting Language Skills for Children. In Child Development and Behavior, Volume 3, Caring for Healthy Children*. Bangkok: Beyond Enterprises.

Office of Academic Affairs and Educational Standards. (n.d.). Early Childhood Education Curriculum. Bangkok: Agricultural Cooperative Assembly of Thailand.

Sirima. (2013). *Measurement and Evaluation: Early Childhood*. Bangkok: Srinakharinwirot University.

Goleman, D. (1995). *Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ*. New York: Bantam Books.

Goleman, D. (1998). *Working with Emotional Intelligence*. New York: Bantam Books.

Joyce, B. R., & Weil, M. (2000). *Models of Teaching and Learning: Where Do They Come From and How Are They Used? In Models of Teaching*. Boston: Allyn and Bacon.

The enablers and challenges in using Parameterized Graphic Design Method to create innovation in the Guangxi Zhuang Brocade Graphics from a multiple perspective

Chen Xiaodan
Krirk University, Thailand
E-mail: 236063529@qq.com

****

Abstract

The objectives of this research were: to explore the application of Guangxi Zhuang Brocade graphics in parametric graphic design methods, and as well as the innovative driving factors and challenges of application. The derivation rules of shape grammar are transformed into parameterized grammar expressions, and a series of systematic grammar rules are used to control the emotional generation process of pattern parameters. The sample Huang brocade octagonal patterns as Grasshopper. They were selected by this article will conduct an in-depth study of this issue from multiple perspectives. This study advocates the application of parametric design theory to deeply explore the graphic innovation of Guangxi Zhuang brocade. The research instrument for the data collection were through the analysis of the history, culture, and artistic characteristics of Guangxi Zhuang Brocade, as well as the understanding of parametric graphic design methods, the derivation rules of shape grammar are transformed into parameterized grammar expressions, and a series of systematic grammar rules are used to control the emotional generation process of pattern parameters. The statistics for data analysis analyzes the parameterized construction process of Zhuang brocade patterns from the perspectives of morphology, color, etc., and explores in detail various derivative methods based on parameterized design, from single elements to overall composition, from two-dimensional to three-dimensional, and from static to dynamic. Taking the parameterized cultural creative design of Zhuang brocade octagonal patterns as a case study, Grasshopper, a parameterized tool, is used to reconstruct patterns.

The research results were found as follows;

1) The potential application of parameterized Zhuang brocade graphics in creative product design is explored. This practice provides practical experience and reference for the integration of digital technology and modern graphic creative product design, which is conducive to promoting the development of modern cultural creative products.

2) With the rise of artificial intelligence and the continuous evolution of computer technology, the digital creative industry has received strong support from cutting-edge technologies. In order to meet the aesthetic needs of Guangxi Zhuang brocade patterns in the new era and improve the design and production efficiency of Zhuang brocade.

Keywords: Parameterized graphic design; Zhuang brocade; Cultural and Creative design; Creative design

* Received: July 2 2027; Revised: July 11 2024; Accepted: July 15 2024

Introduction

Since the implementation of the (Traditional Chinese Craft Revitalization Plan), the issue of how to revitalize traditional crafts has become the focus of attention. In order to explore the path of Zhuang Brocade revitalization, on the basis of previous research, a field survey was conducted on the inheritance and development status of Zhuang Brocade. It was found that the revitalization of Zhuang Brocade is facing many difficulties such as lack of funds, lack of successors, lack of innovation ability, etc. Innovation is the key to realizing creative transformation and innovative development of Zhuang Brocade in the context of revitalizing traditional crafts (Fan Daozhi. and Wan Fubin, 2018 (04): 45- 51). From this, we can know that， under the impact of the modernization wave, the development and inheritance of Zhuang brocade face great challenges. On the one hand, traditional Zhuang brocade struggles to meet the changing aesthetic needs of modern people. On the other hand, the design and manufacturing process of traditional Zhuang brocade is complex, with high production costs and low efficiency. As a result, Zhuang brocade has gradually shifted from a traditional physical form to a mere graphic representation, with most works remaining on the surface level of graphic art, failing to deeply engage the public's emotions.

Guangxi Zhuang Brocade is a traditional handmade textile that originated in Guangxi, China. It has a long history and profound cultural heritage. This unique form of textile art had its initial development during the Song Dynasty and reached its peak of prosperity during the Ming and Qing dynasties (Fan Daozhi. and Wan Fubin, 2018, (3): 102- 103) Zhuang Brocade is renowned as the "Oriental Art Treasure" for its rich colors, exquisite patterns, and superb craftsmanship. In 2006, it was listed in the first batch of national-level intangible cultural heritages.

Therefore, research, taking the octagonal pattern of Zhuang brocade as an example, refines its color and graphic genes, and through the construction of a parametric model, the application of shape grammar and derivation rules, innovates and reconstructs traditional patterns, and designs an evaluation system to explore how traditional culture can continue to be inherited and developed in contemporary society.

Research Objectives

1) To deeply explore the cultural connotation and artistic characteristics of Zhuang Brocade in Guangxi, providing rich materials and inspiration for graphic design.

2) To use parametric graphic design methods to innovate the design approach and production process of Zhuang Brocade in Guangxi, improving its market competitiveness.

3) To verify the feasibility and advantages of parametric design in the creative design of Zhuang Brocade graphics in Guangxi through Zhuang Brocade as the research object, providing reference for design innovation in related fields.

Research Methodology

1) Literature review method: Systematically combing domestic and foreign literature on parametric design, as well as parametric Zhuang brocade design, as the theoretical basis for writing this paper and reference for relevant research experience.

2) Semi-structured interview method: Through interviews with teachers, students, and creative designers, understand the feasibility and applicability of parametric graphic design to pattern graphics analysis.

3) Case study method: Taking Guangxi Zhuang Brocade as an example, based on the related concepts of parametric design, explore how parametric design should be applied in the graphic creative design of Guangxi Zhuang Brocade.

4) Shape grammar: Using Grasshopper, a parametric tool, to reconstruct the pattern, transforming the derivation rules of shape grammar into parametric syntax expression, utilizing a series of systematic shape grammar rules to control the perceptual generation process of pattern parameters, and exploring the application of parametric Zhuang Brocade graphics in creative product design.

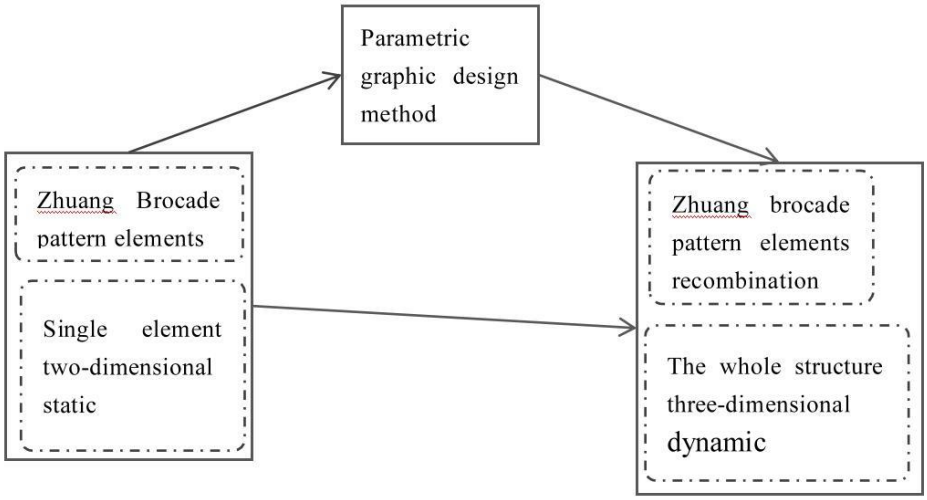

Figure1: Model studied
Source: Drawn by the author

Research Scope

This study is based on literature review and the concepts and characteristics of Guangxi Zhuang Brocade and parametric graphic design. It mainly focuses on the correlation between parametric design and Zhuang Brocade patterns, the parameterization construction of Zhuang Brocade patterns, and the derived strategies for the creative redesign of Zhuang Brocade patterns through parametric design. It selects suitable parametric design software and modularized derivative methods for Guangxi Zhuang Brocade graphic design, laying a foundation for the application of parametric Zhuang Brocade graphic creative design. Finally, it applies the parametric tool Grasshopper to reconstruct the Zhuang Brocade patterns, transforming the derivation rules of shape grammar into parametric syntax expression, and utilizing a series of systematic grammar rules to control the perceptual generation process of pattern parameters. It explores the potential application of parametric Zhuang Brocade graphics in creative product design.

Literature review

1. Zhuang Brocade and parametric graphic design overview

"Zhuang brocade," a mysterious silk fabric meticulously crafted by the Zhuang people of China, is renowned for its unique weaving techniques. It features distinctive weaving patterns, durable quality, and is listed alongside "Yun brocade," "Shu brocade," and "Song brocade" as one of the four famous silks in China.

2. Parametric Graphic Design Concept in Guangxi Zhuang Brocade Graphic Creative Design

2.1 The application of parametric design in Zhuang brocade patterns

The digital economy era, graphic design technology has taken a qualitative leap, and parametric design has begun to be widely applied to the innovative design of traditional ethnic patterns. Many designers have introduced parametric design into the design of Zhuang brocade and have conducted a lot of beneficial practices, evolving the art of Zhuang brocade patterns into an innovative "design language". This design language is based on the basic framework and process of parametric design, breaking down complex Zhuang brocade patterns into basic graphic elements and colors, and defining and encoding these resources one by one. Then, according to design needs, rules are established, and the computer generates various complex modeling effects based on the internal logic of the rules by adjusting parameters. With the help of this method, not only can the design effect be more diversified, and the design efficiency greatly improved, but it can also provide designers with broader design ideas.

2.2 The Association of Parametric Graphic Design with the Characteristics of Zhuang Brocade

The composition of points, lines, and planes in Zhuang brocade patterns is rich in the ethnic characteristics of the Zhuang people, with bright colors and distinct warm and cool layers, resulting in a strong contrast effect and visual impact, which is distinctly different from other ethnic patterns (Deng Yan. and Chen Shuwei, 2020, (15), 149-155).

2.3 Graphic Construction of Zhuang Brocade Patterns

"Modularization" is the interaction of mathematical logic and modular thinking within the concept of parametric design. In practical application, it is akin to using different architectural components to build a house, or like a typesetter arranging content "blocks" in the most rational layout on a newspaper page. It allows for the random combination of design "modules" under specific rules to achieve a variety of creative outcomes, with the derivation carried out by computer parametric design programs (Liu Jing, 2020, (24), 294-300).

2.4 Color Construction of Zhuang Brocade Patterns

This "extraction-induction-construction" process retains the traditional color characteristics of Zhuang brocade, providing a foundational reference for subsequent color matching and adjustment (Chi Ningjun. and Xie Jia, 2022, (12): 257-262) ensuring that the subsequent cultural and creative design preserves the traditional color genes of Zhuang brocade to the greatest extent.

3. Derivative Strategies for Creative Reconstruction of Zhuang Brocade Patterns Based on Parametric Design

3.1 Derivation from Single Graphic Elements to the Entirety

Extract geometric patterns, animal patterns, plant patterns, and character patterns from Zhuang brocade patterns. Within the framework of traditional Zhuang visual aesthetics,

recombine these graphic elements or integrate the extracted graphic elements with traditional patterns to form a layout of two-dimensional continuity and four-directional continuity. Then, apply symmetrical treatment to the combined graphics, evenly divide their overall structure, and thus achieve a diversification of the composition of Zhuang brocade elements (Jia Xiaojun et al., 2020, (01), 110 - 117).

3.2 Derivation from Two-Dimensional to Three-Dimensional

select a representative frog pattern graphic element and use three-dimensional modeling software Rhino for solid modeling treatment, transforming the flat frog pattern into a three-dimensional white model frog. In three-dimensional form, operations such as rotation, scaling, and deformation can be used to control the spatial attributes of the frog model. This allows the traditional flat pattern to transcend the limitations of two dimensions and, by combining with a three-dimensional.

3.3 Modular Derivation Method

Dynamic graphics originate from the original animated films and broadly include all dynamic graphics. In today's design field, dynamic graphic design refers to the use of computer technology to dynamically express static

graphics. Parametric dynamic graphic design, on the other hand, is a method where designers, according to design needs and creativity, rely on computer software algorithms to control the generation and motion changes of graphics

through parameterization. Zhuang brocade patterns can also be derived and created using the design method of parametric dynamic graphics. Colors can also be added to enrich the expression of the graphics.

Research Results

1. Extraction of the Genetic Pattern of the Octagonal Zhuang Brocade Pattern

Based on this research finding, we analyzed the octagonal Zhuang brocade pattern and observed that the composition of the octagonal pattern also contains a "modular" design thinking. In the octagonal Zhuang brocade pattern, there are 24 parallelograms that follow specific combination rules, forming the decorative matrix to ensure the accurate transmission of Zhuang traditional cultural connotations. Other patterns are composed of easily replaceable decorative units. By adjusting and replacing these decorative units, creators can continuously and efficiently generate new works of art, all of which are derived from established cultural patterns. To further extract the genetic pattern of the octagonal Zhuang brocade pattern, this study employed the widely used graph quantification method in the field of archaeology. By profiling the contour lines of samples, a graph system is established to visually compare the differences, similarities, and inheritability of each sample's shape. Therefore, when extracting cultural genetic patterns, it is essential to strive for the greatest degree of objectivity and accuracy (Li Zhiwei, 2021, (5), 205- 207).

2. Establishing a Parametric Model of the Octagonal Zhuang Brocade Pattern

The basis for constructing this parametric model is to determine the geometric structure of its key graphics and to build a data structure framework through software and programs. Taking the octagonal Zhuang brocade pattern observed that the entire pattern is composed of three parallelograms A, B, and C, which are the key graphics of the pattern. To construct the entire pattern, it is first necessary to determine the position, size, and combination of A, B, and C. After combining A, B, and C into a basic unit, mirror copy processing is performed on

this unit to form an expanded graphic unit. From the above text, it is known that mirror symmetry in four directions is one of the important cultural genes of the Zhuang brocade pattern. Therefore, as long as the expanded unit is rotated to 0°, 180°, and 270° in three directions, and finally
combined, the complete pattern model can be obtained.

3. Parametric Translation of Shape Grammars

After constructing the parametric model of the octagonal Zhuang brocade pattern using Grasshopper, it is necessary to establish inference rules and carry out the procedural translation of shape grammars through the Grasshopper plugin to achieve the derivation of the pattern.

The parameters of the inference rules and their corresponding variable definitions:

1) Translation parameters. t_x Indicate the distance that the graphic element is translated along the x-axis, and t_y indicate the distance that the graphic element is translated along the y-axis;

2) Scaling parameters. s_x and s_y respectively represent the scaling multiples of the graphic element in the x-axis and y-axis directions;

3) Rotation parameters. C represents the center of rotation, and C（x_c, y_c）represents its coordinates. θ represents the angle at which the graphic element rotates counterclockwise around the center C;

4) Shear parameters. h_x represents the shear amount of the graphic element on the x-axis, and h_y represents the shear amount of the graphic element on the y-axis;

5) Mirroring parameters.（x_m, y_m） are the coordinates of the mirror symmetry point within the coordinate system, and （x_v, y_v） are the coordinates of the normal vector of the axis of symmetry;

6) Array parameters. N, Δd, （x_c, y_c）, and （x_v, y_v）respectively represent the number of arrays, spacing, center coordinates, and vector coordinates;

7) Bezier curve parameters. n represents the order of the curve, and i represents the number of control points.

After defining the above parameters in the Grasshopper software, save the shape grammar. Thereafter, you can adjust the corresponding parameters through the Grasshopper plugin, and the computer will execute the shape grammar to realize the inference of graphic elements according to the inference rules.

Table 1 Modification Rules and Transformation Matrix

Modification Rules	Transformation Matrix
Translation	$T=\begin{bmatrix}1 & 0 & t_x\\ 0 & 1 & t_y\\ 0 & 0 & 1\end{bmatrix}$
Scaling	$S=\begin{bmatrix}s_x & 0 & 0\\ 0 & 1 & 0\\ 0 & 0 & 1\end{bmatrix}$
Rotation	$R=\begin{bmatrix}1 & 0 & 0\\ 0 & 1 & 0\\ x_c & y_c & 1\end{bmatrix}\begin{bmatrix}\cos\theta & \sin\theta & 0\\ -\sin\theta & \cos\theta & 0\\ 0 & 0 & 1\end{bmatrix}\begin{bmatrix}s_x & 0 & 0\\ 0 & 1 & 0\\ -x_c & -y_c & 1\end{bmatrix}$
Mirroring	$T=\begin{bmatrix}1 & 0 & 0\\ 0 & 1 & 0\\ x_m & y_m & 1\end{bmatrix}\begin{bmatrix}1-2x_y^2 & -2x_y y_y & 0\\ -2x_y y_y, & 1-2y_y^2 & 0\\ 0 & 0 & 1\end{bmatrix}\begin{bmatrix}s_x & 0 & 0\\ 0 & 1 & 0\\ -x_m & -y_m & 1\end{bmatrix}$
Shearing	$S=\begin{bmatrix}1 & h_x & 0\\ h_y & 1 & 0\\ 0 & 0 & 1\end{bmatrix}\begin{bmatrix}\cos(2\pi i/N) & \sin(2\pi i/N) & 0\\ -\sin(2\pi i/N) & \cos(2\pi i/N & 0\\ 0 & 0 & 1\end{bmatrix}\begin{bmatrix}1 & 0 & 0\\ 0 & 1 & 0\\ -x_c & -y_c & 1\end{bmatrix}$
Directional Array	$\begin{bmatrix}1 & 0 & 0\\ 0 & 1 & 0\\ i\cdot\Delta d\cdot x_y & i\cdot\Delta d\cdot y_c & 1\end{bmatrix}$
Bezier Curve Variation	$B(t)=\sum_{i=0}^{n}\binom{n}{i}pi(1-t)^{n-i}t^{i},t\in[0,t]$

4. Design Case of Evolutionary Rules

After establishing the parametric model and completing the definition of shape grammar parameters, the software can perform logical operations on the graphics for evolution by applying different evolutionary rules.

This study takes the hexagonal pattern as an example and applies different evolutionary rules:

At the beginning, implement the pattern Rule1 mirroring rule 6 times: Set the corresponding parameters as follows: Ym, xv, yv are respectively n5.5, 0, 1, where n is between 1 and 6, which can generate a single column of hexagonal pattern graphics.

Then, let the basic figure implement Rule2 mirroring rule: Set the corresponding parameters as follows: xv, yv, i represent 45, 0, 5, respectively, where Δd is reduced according to the conic curve function, which can generate an array of graphics with decreasing distance.

Finally, let the most basic unit implement Rule3 scaling rule: Each basic figure can scale proportionally to the nearest distance, which refers to the shortest distance between the center point of the figure and the upper line segment in the figure. After scaling treatment, the final derived graphics are generated.

From the above example, it can be seen that by establishing different evolutionary rules and continuously adjusting parameters, the derived graphics can continuously

5. Modular Parametric Shape Grammar Evolution of Zhuang Brocade Pattern

According to different design needs and pattern carriers, a set of basic initial pattern parametric models can be first established, and then a specific set of shape grammar derivation rules can be formulated and applied on this basis. The combination and sequence of these shape grammar rules determine the evolution path and final form of the basic pattern. Within the established rule framework, the basic pattern will generate a variety of design schemes (QIN Zhen, 2021, 33(10), 1595-1603).

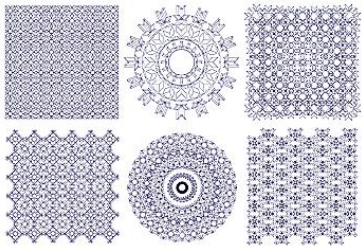

Figure 2 Octagonal Zhuang Brocade Pattern Parametric Combinational Derivative Pattern
Source: Photographed by the author

6. Optimal Selection of Different Zhuang Brocade Pattern Schemes

The Utility Evaluation Method (QIN Zhen, 2021, 33(10), 1595-1603) is a basic technique for characterizing the overall performance of the object being evaluated using quantitative means. This method can be used to optimize the selection of various schemes generated, and the specific steps are as follows.

$$o = \{(C_1, V_1), (C_2, V_2), (C_3, V_3)\}$$

Based on the creative design of ethnic traditional culture, it is necessary to maintain and transmit the ethnic cultural genes while also meeting the aesthetic needs of modern people. Therefore, the design has put forward higher requirements in terms of pattern graphic design and color selection. Reflected in technical indicators, indicator c3 is "Especially important" relative to c1, while c2 is "Significantly important" relative to c1. Based on the ratio scale of these three evaluation indicators, a judgment matrix is constructed, as shown in formula.

$$A=\begin{bmatrix}1 & 1/3 & 1/4\\ 3 & 1 & 1/2\\ 4 & 2 & 1\end{bmatrix}$$

Using the characteristic vector method to calculate the weight coefficients of each measurement indicator, the results are obtained as follows:

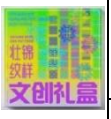
$\alpha_1 = 0.1220$, $\alpha_2 = 0.3196$ $\alpha_3 = 0.5584$ 。

3）Construct the correlation function. For the parametric shape grammar derivation scheme of the octagonal Zhuang brocade pattern, a discrete correlation function is constructed to comprehensively evaluate the aesthetics of the derived graphics, the adaptability of the carrier, and the accuracy of the key semantics (compared with the description of the design requirements), see formula.

$$K_i(x)=\begin{cases}5, x=\text{Very Beautiful/ Very Suitable/V ery Accurate}\\ 4,\ x=\text{Somewhat Beautiful/ Somewhat Suitable/S omewhat Accurate}\\ \text{Average}\\ 3,\ x=\text{Average}\\ 2,\ x=\text{Not Beautiful/ Not Suitable/N ot Accurate}\\ 1,\ x=\text{Very Ugly/Very Unsuitable/Very Inaccurate}\end{cases}$$

As shown in Table 4, with the cultural and creative gift box serving as the carrier for the Zhuang brocade pattern, professional designers evaluate the aesthetics (c1), carrier adaptability (c2), and key semantic accuracy (c3) of six Zhuang brocade pattern schemes from three different perspectives, and record the evaluation characteristic values of the six schemes.

Table 2 Evaluation Characteristic Values of Each Derived Scheme

Pattern carrier	Evaluation characteristics						
	Beauty c_1	Average	Very beautiful	Average	Somewhat beautiful	Somewhat beautiful	Average
	Vector suitability c_2	Not Suitable	Average	Average	Very Suitable	Very unsuitable	Somewhat Suitable
	Key semantic accuracy c_3	Very accurate	Very inaccurate	Somewhat accurate	Somewhat accurate	Not accurate	Very inaccurate

$$\begin{cases}k_{C_1}=(3,5,3,4,4,3)\\ k_{C_2}=(2,3,3,5,1,4)\\ k_{C_3}=(5,1,4,4,2,1)\end{cases}$$

4）Apply formula to calculate the rule correlation degree for each derived design method, where formula is:

$$k_i(o_j)=\frac{k_i(o_j)}{\max|k_i(x)|}(i,j=1,2,3,\cdots,n)$$

The standardized correlation degrees of the 6 derived Zhuang brocade pattern design schemes obtained.

$$\begin{cases} K(P_1)=(0.6,0.4,1) \\ K(P_2)=(1,0.6,0.2) \\ K(P_3)=(0.6,0.6,0.8) \\ K(P_4)=(0.8,1,0.8) \\ K(P_5)=(0.8,0.2,0.4) \\ K(P_6)=(0.6,0.8,0.2) \end{cases}$$

5) Calculate the utility degree of each Zhuang brocade pattern design scheme, see formula.

$$C(K_p)=\sum_{i=1}^{n}\alpha_i k_i(x_j)(i=1,2,3,\ j=1,2,3,4,5,6)$$

Substitute the correlation degrees of each item into the utility calculation formula to calculate, and the utility values for schemes P1 to P6 are obtained in sequence as 0.7594, 0.4254, 0.7117, 0.8639, 0.3849, and 0.4406, respectively. It is not difficult to see from the data that the utility value of Scheme P4 is significantly higher than that of the other schemes, indicating that the derived pattern of Scheme P4 is more suitable for the packaging scheme of the cultural and creative gift box.

during the parametric design process, designers can select and provide feedback on the results, making further adjustments to the existing design outcomes. By appropriately adjusting the parameter values of the patterns, they can further refine the form and expressiveness to achieve the most satisfactory effect.

Discussion

The previous section mainly demonstrated the derivation methods of Zhuang Brocade pattern elements from single elements to overall composition, from two-dimensional to three-dimensional, and from static to dynamic based on parametric design. Taking the parameterized cultural and creative design of Zhuang Brocade octagonal pattern as a case study, the pattern was reconstructed using the parametric tool Grasshopper. The deduction rules of shape grammar were transformed into parametric syntax expressions, and a series of systematic grammar rules were used to control the perceptual generation process of pattern parameters. The main data collection tool of this study is individual interviews with respondents. And the interview results were analyzed and summarized.

This study firstly adopts semi-structured interviews to explore the specific elements of innovation promotion of Guangxi Zhuang Brocade graphics using parametric graphic design methods in teaching, learning, and innovative design among design institute teachers, students, and creative designers. It identifies the cognitive effects of teachers, students, and creative designers on parametric graphic design methods, providing theoretical practice for subsequent empirical research. In terms of interview sample selection, it mainly chooses design full-time teachers, students, and creative designers who have direct relationship with this study (see Table 1), conducting semi-structured interviews on issues related to the use of parametric

design methods, and gradually exploring the degree of use of parametric design methods in design using sequential interview method.

Table 3 Basic information of interviewees

number	Name	sex	s e x	job
1	Miss Liu	female	30	Teacher
2	Miss Wang	male	33	Teacher
3	Miss Chen	male	35	Teacher
4	Classmate Huang	male	23	Pupil
5	Classmate Liu	female	22	Pupil
6	Classmate Yuan	female	22	Pupil
7	Designer Lee	male	30	Designers
8	E u r o p e a n designer	female	28	Designers
9	Designer Chen	male	27	Designers

This study focuses on conducting interviews with the above-mentioned interviewees regarding five questions. Question 1: Do you have any knowledge of parametric graphic design methods? Question 2: Has the parametric graphic design method been helpful in bringing innovation to your designs? Question 3: Would you recommend using parametric graphic design methods in design? Question 4: What do you think are the advantages and disadvantages of using parametric graphic design methods in creative design? Question 5: In terms of innovation, what areas do you believe can be improved or innovated further?

1. The recognition of parametric graphic design method is not high

According to the interview results, Teacher Liu and understanding of parametric graphic design Teacher Liu and Teacher Wang have some understanding of parametric graphic design methods, but Teacher Chen is not very familiar with it. This indicates that the teaching and popularization of emerging technologies in the field of education still need to be strengthened. All three students have some understanding of parametric graphic design methods. Although Huang has not used it before, he has gained some understanding through learning; Liu has used it in design projects and is familiar with its basic principles and functions; Yuan is at the basic stage, but can also feel its powerful functions and has used relevant software.

For creative designers, they are much more familiar with parametric graphic design methods and often use them in their work to handle complex graphic design tasks. This means that designers not only understand this method, but can also proficiently apply it to complete specific tasks.

2. The use of parametric graphic design method and innovative design

The parametric graphic design method has a positive effect on design innovation to some extent. Interviewees believe that the parametric graphic design method can help users more accurately control the shape and proportion of graphics, and create more complex and unique designs. This method can help designers create more unique and innovative designs, which shows that they regard the parametric graphic design method as an important driving

force for design innovation.

Therefore, when facing complex graphics and design problems, interviewees consider using the parametric graphic design method to improve design efficiency and solve difficult problems. They believe that the parametric graphic design method has significant advantages in handling these tasks, but also need to choose and apply it according to specific situations.

3. The pros and cons of using parametric graphic design methods in creative design

1）Advantage

Interviewees believe that parametric graphic design methods can improve design efficiency and generate complex design effects, such as quickly generating complex and accurate designs, improving efficiency, increasing design flexibility, etc. It allows designers to better realize their creativity and ideas. It enables the generation of multiple different design variations in a short time, making it easier to find the best design solution.

2）Disadvantages

Teachers believe that the repetitiveness and lack of personalization in designs may limit designers' creativity and thinking abilities. This indicates the need to balance efficiency with innovation when using parametric graphic design methods. Students believe that over-reliance on technology can restrict creativity and hinder the development of thinking skills, while also being costly to learn. Designers, on the other hand, believe that excessive dependence on software can limit their creativity and imagination. Additionally, there may be other limitations, such as a lack of flexibility in handling complex design problems, which can lead to neglecting one's own creativity and imagination.

4. Create new suggestions in creative design

Teachers believe that innovation can be made in the use of color. With the development of the times, the colors of Zhuang Brocade can also be more abundant, innovative and fashionable. Regarding the designer's perception of the world, current innovations are more reflected in the innovation of design concepts and technology, but the more important innovation is in design thinking. It concerns how the designer perceives the world, what mindset and perspective to pay attention to the world, and how to present it in design. This is a more valuable innovation. As a traditional ethnic handicraft, Zhuang Brocade can be innovative in terms of materials and techniques, combined with modern technology, using modern materials to innovate tools for making Zhuang Brocade or even production techniques, pursuing higher efficiency and quality to keep up with the times.

Students believe that innovation can be made in the use of color as well as from cultural inheritance and technological innovation. They can deeply explore Guangxi's ethnic culture and history, and explore more possibilities for innovative design. They can try to make innovations from two aspects: design materials and methods. They can also try to use modern technology tools such as 3D printing technology and laser cutting technology to improve the efficiency and accuracy of Zhuang Brocade graphics. In terms of design methods, they can make innovations from functionality, culturality, and artistry. Or they can start from the cultural connotation of Zhuang Brocade, apply its patterns, colors, and symbols to modern design, and create more design works with unique ethnic cultural characteristics. In addition, they can draw on some modern art techniques such as abstract art and expression art to further excavate and innovate the artistic value of Zhuang Brocade.

Designers believe that exploration and attempts can be made from multiple aspects such as form, material, function, concept, method, etc. from concept generation to final product implementation. The innovation of design concept is the core driving force for the development of design. Designers are encouraged to pay attention to social hotspots, user needs, and industry trends, propose new design concepts and ideas with unique perspectives and ways of thinking. This will create more unique and practical design works, while also improving product quality and production efficiency.

Conclusion

Regarding the specific steps of Zhuang brocade cultural and creative design, it is necessary to scientifically set the three-dimensional parameters first, and then integrate the parametric pattern model with visual design, thus creating a Zhuang brocade pattern vase, allowing consumers who purchase this vase to experience the cultural atmosphere of the Guangxi Zhuang ethnic group brought by the Zhuang brocade. The specific process is as follows:

Firstly, two types of Zhuang brocade patterns, the diamond pattern and the frog pattern, are selected for analysis. The reason for this choice is that these two types of patterns are relatively easy to 3D model. In the computer modeling software, the patterns are constructed parametrically to build a model, for details, please refer to (Figure 3). The advantage of this approach is not only the ability to optimize the parameters within the software but also the ability to quickly build the relevant models.

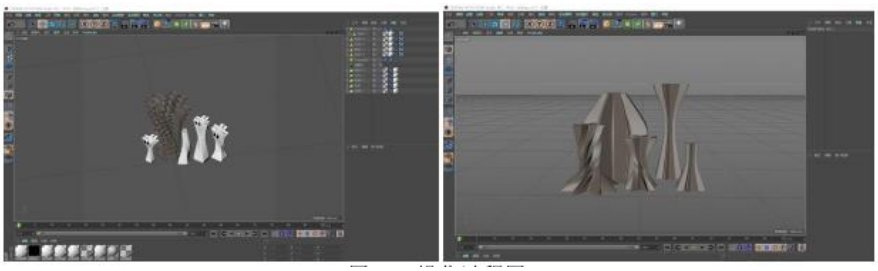

Figure 3 Specific
Operational Procedure
Source: Photographed by the author

Suggestions

1) In-depth study of Zhuang Brocade culture: conduct in-depth research on the history, patterns, colors, and production techniques of Zhuang Brocade to understand its cultural connotations and aesthetic characteristics. This helps to ensure the originality and authenticity of the design.

2) Mastery of parametric design tools: learn and master advanced parametric design software such as Grasshopper, Rhino, etc. These tools can help designers quickly realize complex design ideas and make real-time adjustments to the design.

3) Innovation in design elements: on the basis of traditional Zhuang Brocade pattern elements and traditional colors, try to introduce modern design elements, explore new color combinations such as abstract geometric patterns, dynamic visual effects, etc., to increase the modern feel and attractiveness of the design and create works that have both traditional charm

and conform to modern aesthetics.

4) Integration with modern art concepts: draw on the expression techniques and concepts of modern art, integrate them into the design of Zhuang Brocade elements, consider the use of environmentally friendly materials and the sustainability of production processes, so that the design works are not only beautiful but also have a sense of social responsibility. It is more innovative and artistic in form.

5) Interior design. With the improvement of living standards, people's pursuit of life quality has become increasingly strong. The personalized demand for interior design is no longer limited to a certain group, but rather it applies to the majority of people who grew up in this era of scarcity and specialization. Perhaps in the near future, parametric graphics will be applied to art decorations, wall stickers, artistic wallpapers, etc. Just imagine if this kind of graphic is applied to wallpapers, it not only avoids the uniformity and rigidity of traditional graphics, but also its inherent sense of space can make the room appear larger (Li Jinchen, 2014: 110-115).

6) New media. If the derivation process of parametric graphics is presented to the audience through a new media expression method, then this beauty will not only exist in the understanding of a minority group, but will be known by more people. If we use new media to present the beauty of parametric graphics, it brings art closer to life, allowing more audiences to personally experience the mystery and beauty of the graphic's derivation process (Li Jinchen, 2014, 110-115).

References

Chi Ningjun, Xie Jia. (2022). Derivation and Application of Traditional Pattern Structure Based on Parametric Design. *Packaging Engineering*. 43 (12), 257-262.

Deng Yan, Chen Shuwei. (2020). Aesthetic Exploration of Guangxi Zhuang rocade Pattern Symbols in Modern Architectural Design. *Architectural Structure*. 50 (15), 149-155.

Fan Daozhi, Wan Fubin. (2018). A Brief History of Zhuang Brocade. Chinese Handwork. 150（3),102- 103.

Fan Daozhi, Wan Fubin. (2018). Difficulties and Solutions for the revitalization of traditional Crafts in Minority Areas: A Case study of Zhuang Brocade. *Journal of Guangxi University for Nationalities (Natural Science Edition).* (04), 45-51.

Jia Xiaojun, Ye Lihua, et al. (2020). Classification of Blue Calico Pattern Primitives Based on Convolutional Neural Network. *Journal of Textile Research*. 41 (01), 110-117.

Li Jinchen. (2014). *Parametric Graphic Design Analysis*. Tutor: Peng Cheng. Xi 'an Academy of Fine Arts. 110-115.

Liu Jing. (2020). *Application Research on the Regeneration Design of Qiang Embroidery Patterns Based on Shape Grammar*. Packaging Engineering. 41 (24), 294-300.

Li Zhiwei. (2021). *Research on the Generation of Parametric Stereo Composite Cloud and Thunder Patterns Based on Mathematical Models*. Journal of Nanjing University of the Arts (Fine Arts & Design). (5), 205-207.

QIN Zhen, JI Tie, LIU Fang, et al. (2021). *The Method of Product Design Based on Extension Semantics of Na tional Pattern Primitives*. Journal of Computer-Aided Design & Computer Graphics. 33 (10), 1595-1603.

Zhang Shuhan. (2021). *Application of traditional patterns of Zhuang Brocade in Graphic Design -- Taking octagonal pattern as an example*. Textile Report. (03), 55-56.

Analysis on The Current Situation and Influencing Factors of Career Adaptability of Applied Undergraduates

Lu Yi and Yang Binfeng
Krirk University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: yi.lu1029@foxmail.com

****

Abstract

Research objectives：Investigate the current status of college students' career adaptability and its influencing factors, help college students establish a positive attitude, enable them to calmly cope with career development, increase their attention to career, and improve college students' cognitive level of themselves and the environment in order to control Career development. Research tools：This study used the Variable Career Orientation Scale and the Career Adaptability Scale for investigation. Data analysis：SPSS 27.0 statistical software for statistical analysis of the data. The measurement data used "mean ± standard deviation", and the component comparison used the independent sample T test and ANOVA single factor.Analysis of variance, explored using Pearson correlation analysis. Research results: The study found that the overall situation of college students' career adaptability is good, and college students of different grades have significant differences in career adaptability; variable career orientation is positively correlated with career adaptability.

Keywords: College Students; Changeable Career Orientation; Career Adaptability

Introduction

Driven by the wave of globalization and the knowledge economy, the speed of technological updates and industrial upgrades is accelerating, and career development is becoming more dynamic and unpredictable. The traditional career model needs to be gradually replaced by a changeable career model, which means that individuals should constantly adapt and respond to career changes. Contemporary college students should persist in continuous learning and progress, with the core of enhancing the flexibility and adaptability of career development, focusing on the establishment of interpersonal relationships and the improvement of social skills, and focusing on cultivating innovative thinking and problem-solving skills. At the same time, maintaining an open mind, constantly exploring and adapting to the path of career development can achieve career success and achievement.

After 20 years of vigorous development, the gross enrollment rate of higher education in China has climbed from 15% in 2002 to 60.2% in 2023. This important milestone means that China's higher education has entered the stage of universalization. The national level is paying more and more attention to meeting the diversified needs of the higher education system and cultivating applied talents. With employment as the orientation, focusing on cultivating undergraduate students and focusing on improving innovation and practical ability, such an educational positioning and development trend can better meet the society's demand for applied talents.

* Received: May 29 2027; Revised: June 2 2024; Accepted: June 5 2024

Contemporary college students face some challenges and criticisms in real life. For example: In China , a phenomenon called “Elder-gnawing” has attracted increasing attention. This phenomenon mainly manifests itself in the fact that some college students continue to rely on their parents for financial support after completing their studies, thus lacking the ability to live independently. This phenomenon has aroused widespread concern and criticism at the social level (Deng et al., 2008: 59). In addition, in Taiwan, some people jokingly call contemporary college students the "strawberry tribe", which means that they grow up in a relatively favorable environment and look good in appearance, but lack the ability to cope with stress and difficulties. This term is over-protective and incompetent for college students. A satire of resilience (Jiang, 2003). The emergence of these criticisms and titles fully demonstrates concerns about the current status of career development of contemporary college students. In a social background full of variables and challenges, college students must have corresponding abilities in order to cope with various difficulties more efficiently and achieve personal growth and development (Jia, 2005: 68) . Therefore, enhancing the career adaptability of college students has gradually become a top priority in the current education work of colleges and universities. Colleges and universities need to actively reform the education system and create more courses that focus on practice and comprehensive ability training to guide students to develop independent learning and problem-solving skills. The insights described by Super and Knasel (1981: 194) once again emphasized the core concept of "adaptability" importance.

An individual's adaptability determines their ability to cope with challenges and changes in their career development. By being adaptable, individuals with the ability to flexibly adjust their behaviors and ways of thinking can better adapt to changing environments and achieve career development goals. Adaptability is called adaptability resource in career construction theory. This concept was proposed by psychologist Savickas (2005). Adaptability is a key human capital that helps individuals effectively cope with changes and challenges and achieve self-regulation. According to Savickas and Porfeli (2012:661), career adaptability mainly includes four core elements: career confidence, career curiosity, career focus, and career control. These elements jointly build the foundation for individuals to achieve lasting success in their careers, and play a vital role in successful employment, effectively coping with career changes, and smoothly advancing their careers. After in-depth discussions in many academic studies, career adaptability has been widely confirmed to have a significant positive impact on employment and career outcomes. For example, career adaptability predicts individual employment status (Guan et al., 2014:136) and reemployment ability (Koen et al., 2010: 126), the quality of career development (Guan et al., 2013: 561), overall career success (Ebberwein et al., 2004: 292), the level of job satisfaction, and the possibility of career advancement (Tolentino et al., 2013: 410) and perceptions of work stress (Johnston et al., 2013: 295) and other aspects have shown significant predictive effects. When considering the depth of an individual's focus on the future and the effort they put into preparing for it, we focus on career focus. At the same time, the career control level is used to evaluate the self-discipline displayed by individuals in the career decision-making process. In addition, the career curiosity aspect focuses on the individual's degree of exploration of the environment and willingness to seek career opportunities. As for the level of career confidence, it focuses on assessing an individual's confidence in their ability to solve problems and cope with challenges. The cultivation of career adaptability is crucial for individuals to cope with challenges and

overcome obstacles in their careers. Difficulties such as unemployment, career transition, work pressure, etc. can be effectively dealt with, and then more steadily move toward personal career goals and the peak of career development. . In college, life has reached a crucial turning point. It plays an indispensable and key role in the role development and transformation of individual careers. During this stage, students transition from the school environment to the work environment and face many challenges and opportunities. The career adaptability of college students plays an important role that cannot be ignored in the development of their entire career.

Research Objectives

1. Population and sample group

According to the latest data of Henan's education statistics in 2023, as of November 2023, the total number of ordinary colleges and universities in Henan Province has reached 168, of which 57 are undergraduate universities. In the field of ordinary undergraduate and junior college education, the number of students in Henan Province has exceeded 3 million, ranking first in the country. Therefore, according to the actual situation of the researchers, random stratified sampling is carried out to ensure the efficiency of the research, ensuring that the sample is similar to the population in certain important characteristics, thereby increasing the representativeness and reliability of the sample. Therefore, the study adopted a random stratified sampling method to conduct a sampling survey of four applied undergraduate colleges in Henan Province, China .

Research Methodology

A. Fluctuating Career Orientation Scale: This study uses the Fluctuating Career Orientation Scale of Briscoe et al., (2006: 4) to assess the degree of orientation of individuals in fluctuating careers. The scale includes two sub-dimensions, namely, self-directed (SD) and value-driven (VD). Self-directed is the core indicator for evaluating an individual's ability to independently manage his or her career. It covers 8 items and reflects the individual's comprehensive quality in career planning, decision-making and career management. Value-driven measures the degree to which an individual adheres to values in career decision-making. It consists of 6 questions and reflects how an individual makes career decisions and takes actions based on values and beliefs. This study uses the Likert five-level scale for scoring. The Cronbach's α coefficient of the questionnaire reached 0.899, showing good reliability.

B. Career Adaptability Scale: This study selected the most popular career adaptability assessment tool, the CAAS (Career Adapt-Abilities Scale) (Hou et al., 2012: 686). CAAS covers four levels, namely the 4C model: Career Concern, Career Control, Career Curious, and Career Confidence. When considering the depth of an individual's concern for the future and the efforts made to prepare for it, we focus on career concern. At the same time, the career control level is used to assess the self-discipline shown by an individual in the career decision-making process. In addition, the career curiosity level focuses on the individual's degree of exploration of the environment and the willingness to seek career opportunities. As for the career confidence level, it focuses on assessing the individual's confidence in his or her ability to solve problems and cope with challenges. This study uses the Likert five-level scale for scoring. The Cronbach's α coefficient of the questionnaire reached 0.890, showing good reliability.

2. Collection of information

To ensure the smooth progress of the assessment, this study uses the class as the basic unit and makes full use of class meeting time for testing. Each test will involve 30-50 people. Before the test, the counselor or class teacher will explain the basic situation of the questionnaire. After confirming that the subjects understand the content of the questionnaire, the counselor or class teacher will release the questionnaire QR code through WeChat and other tools, and the subjects will start to answer. The counselor will supervise and check the students' filling in the questionnaire during the students' answering period, and they can leave only after they have finished answering. The questionnaire filled in by the subjects includes (i) demographic data; (ii) Variable Career Orientation Scale; and (iii) Career Adaptability Scale. It takes about 10 minutes to answer.

3. Research Methods

SPSS 27.0 statistical software was used for statistical analysis of the data. The measurement data were expressed as "mean ± standard deviation". The independent sample T test and ANOVE one-way analysis of variance were used for component comparison, and Pearson correlation analysis was used for exploration.

4. Reliability Analysis

This study conducted a reliability analysis on the 12-question variable career orientation scale and the 24-question career adaptability scale. The results showed that the Cronbach 's alpha internal consistency coefficient of the variable career orientation scale was 0.944; the Cronbach 's alpha internal consistency coefficient of the career adaptability scale was 0.984, indicating that the questionnaire had good reliability. Therefore, the social support scale and career adaptability questionnaire used in this study are reliable.

Research Results

1. Basic situation of college students' career adaptability

The survey results of this study show that the average career adaptability of college students is 92.029, and the average values of each dimension are between 22.712-23.231; the standard deviation of career adaptability is 17.280, and the standards of each dimension are between 4.462-4.879.

Table 1 Basic information on college students' career adaptability (n=281)

Project	Number of Entries	Average Value	Standard Deviation
Career Adaptability	24	92.029	17.380
Career Focus	6	23.217	4.879
Career Control	6	22.712	4.459
Career Curiosity	6	23.231	4.620
Career Confidence	6	22.868	4.462

The results show that in the average scores of career adaptability, career curiosity > career concern > career confidence > career control, indicating that college students are more concerned about their future career curiosity.

2. Basic situation of college students' changeable career orientation

The survey results of this study show that the average value of college students' changeable career orientation is 46.445, and the average values of each dimension are 23.541 and 22.904; the standard deviation of changeable career orientation is 8.859, and the standards of each dimension are 4.593 and 4.767.

Table 2 Basic information of changeable career orientation (n= 281)

Project	Number of Entries	Average Value	Standard Deviation
Variable Career Orientation	12	46.445	8.859
Self-direction	6	23.541	4.593
Values Driven	6	22.904	4.767

The results show that in the average scores of each dimension of changeable career, self-orientation > value-driven, indicating that college students currently attach more importance to self-orientation.

3. Single factor analysis on the impact of college students' career adaptability

Table 3Analysis of gender differences in career adaptability

	Mean (Standard Deviation)		*df*	*t*-value	*P*	Effect Size (*d*)
	Male (*N* = 98)	Female (*N* = 183)				
Career Adaptability	91.63 (20.08)	92.24 (15.80)	279	.279	.781	.287

After independent sample T test analysis, the results show that there is no significant difference in career adaptability between students of different genders, t (279)=0.279, p=0.781, d=0.287. There is no significant difference between boys' career adaptability (M =91.63, SD =20.08) and girls' career adaptability (M =92.24, SD =15.80).

Table 4 Analysis of differences in career adaptation in areas of origin

	mean (standard deviation)		*df*	*t*-value	*P*	Effect Size (d)
	Towns (*N* =176)	Rural area (*N* =105)				
Career Adaptability	91.85 (17.31)	92.31 (17.58)	279	.213	.832	.026

After independent sample T test analysis, the results show that there is no significant difference in career adaptability among students from different places of origin, t (279)=0.212, p=0.832, d=0.026. There is no significant difference between the career adaptability of students from urban areas (M =91.85, SD =17.31) and the degree of career adaptability of students from rural areas (M =92.31, SD =17.58).

Table 5Analysis of differences in career adaptability by grade

Analyze factors	SS	df	MS	F	P	η_{p^2}
Grade	1508.86	3	502.95	1.68	.01	.150
Error	83072.92	277	299.90			
Sum	84581.77	280				

According to ANOVE single factor analysis, there is a significant difference between the career adaptability of college students and their grades. The career adaptability of senior students (M=97.07, SD=16.29) is generally higher than that of freshmen (M=91.02, SD =17.24), sophomores (M=89.61, SD=18.01) and juniors (M=92.10, SD=17.33). At the same time, compared with sophomores, the career development ability scores of freshmen students also showed that higher level. This phenomenon may occur, on the one hand, due to the gradual improvement of students' career development abilities as they advance through grade, age, and accumulation of learning and growth experience; on the other hand, it may also be related to the differences in the different grades of colleges and universities. It is related to the way of career education implemented.

4. Analysis of the correlation between college students' career adaptability and social support

According to the results of Pearson correlation analysis, Table 6 shows that the various dimensions and total scores of college students' variable career orientation are significantly positively correlated with the total score of career adaptability. It shows that the clearer the self-direction of college students, the more correct the value drive of college students, and the higher the career adaptability of students.

Table 6 Correlation analysis between career adaptability and variable career orientation

	Self-Directed	**Values Driven**	**Variable Career Orientation Total Score**	**Total Career Adaptability Score**
Self-directed	1			
values driven	.792***	1		
Variable Career Orientation Total Score	.944***	.949***	1	
Total career adaptability score	.414***	.392***	.425***	1

Discussion

1. Analysis of the current situation of college students' career adaptability

This study shows that the average score of college students' career adaptability is 92.029 points, indicating that the overall career adaptability of college students is at an above-average level, but there is still much room for improvement. The average score of each dimension is greater than 3 points and is relatively balanced, indicating that college students have good adaptability to their future careers.

According to the difference between college students' career adaptability and grade, through in-depth interviews with college students, we further learned that colleges and universities mainly focus on the freshman stage in the setting of career education courses, and carry out career planning courses as the main form. Especially during the epidemic, limited by objective conditions, career education is mainly carried out online, including online course learning and the use of career education platforms. However, at the school level, sophomores and juniors have not received a stable and systematic implementation form in career education. For seniors, as they are about to face key stages such as further studies, career education activities are relatively more, such as internship opportunities, special lectures, experience sharing sessions, etc. Therefore, in terms of career education, colleges and universities still have deficiencies in top-level design, and have failed to provide stable and systematic career development guidance and support for students of all grades. This result is consistent with previous literature results (Savickas & Porfeli, 2012:661). Therefore, colleges and universities need to further strengthen their attention and investment in career education and improve top-level design to better promote the improvement of students' career development capabilities.

2. The impact of changeable career orientation on college students' career adaptability

The changeable career orientation emphasizes that individuals need to be adaptable and flexible when facing a constantly changing career environment. Therefore, individuals with a changeable career orientation usually actively develop and improve their career adaptability to cope with various career changes and challenges. At the same time, career adaptability refers to the coping ability that individuals show when facing changes and challenges in their careers, covering many aspects such as adjusting psychological state, adapting to changes, solving problems, and coping with stress. This enhanced adaptability enables individuals to cope with various challenges and changes in the workplace more easily, and then achieve their personal career development goals more effectively. Correspondingly, individuals with a changeable career orientation tend to actively shape and improve their career adaptability, so as to more effectively cope with uncertainty and challenges in their career development. Research has found that when individuals have a higher tendency to change their careers, they are more likely to have extensive contact with different people and things. Individuals not only interact with the environment through job changes, but also establish connections with the surrounding environment in various ways. This result is consistent with previous literature results Supeli and Creed (2015:66). Therefore, individuals are more likely to get more opportunities to improve their adaptability and gradually improve their resilience in these interactions.

Recommendations

1. Establish a positive attitude and calmly deal with career development

In the process of college students' career development, unpredictability and uncertainty are inevitable. These incidental events and uncontrollable situations often trouble career decision makers, making their planning face many challenges. Although every college student will try to make a preliminary career plan when they first enter college, the large variables of career trajectory cannot be ignored, and the existence of these uncertainties is inevitable. In view of this, in career counseling work, we particularly emphasize cultivating students to face and accept these uncertainties in their careers with a positive and optimistic attitude. This positive attitude not only helps them better adapt to various changes in their careers, but also improves their career adaptability.

Therefore, we should not only strengthen students' awareness of career planning, but also guide them to establish the awareness of constantly adjusting their plans in the face of changes. In this way, we can help students better cope with challenges in their careers and maximize their personal values.

2. Stimulate career curiosity and increase career attention

Career curiosity and career attention are the key elements of career adaptability. In order to effectively improve college students' career attention, it is particularly important to enhance their career curiosity. Cultivating students' strong interest in their majors is the cornerstone of stimulating them to carry out professional exploration activities. To this end, professional career planning instructors can be arranged to systematically guide students to pay close attention to career development information at all stages based on the individual interests and hobbies of students, combined with the inherent laws of professional development, the specific development characteristics of each grade, and actual cases closely related to their interests, so as to gradually enhance their career exploration awareness. Unknown and novel things often have a strong attraction, which can effectively stimulate and enhance individuals' desire for exploration and attention. In view of this, as educators, teachers should shoulder the important mission of guidance and enlightenment, and constantly guide college students to have a deep understanding of the new dynamics and new developments in their professional fields. To this end, we should adopt a teaching strategy that combines theory and practice, aiming to help college students broaden their knowledge horizons and deepen their understanding of their professional fields.

Specifically, teachers can integrate the latest academic achievements and research progress into teaching by constantly updating and optimizing classroom teaching content, so that students can be exposed to cutting-edge knowledge in a timely manner. At the same time, lectures by famous employment experts are invited to give students in-depth and easy-to-understand explanations, guiding students to understand professional knowledge from multiple angles and levels. In addition, a variety of practical courses are designed to encourage students to apply what they have learned to the solution of practical problems and cultivate their practical ability and innovative spirit. In the process of professional exploration and innovative practice of college students, teachers should give full encouragement and support, respect students' personality and differences, and protect their curiosity and enthusiasm for careers.

Through active guidance and help, students' initiative and creativity are stimulated, and they are promoted to achieve more outstanding achievements in their professional fields.

References

Briscoe, J. P., & Hall, D. T. (2006). The interplay of boundaryless and protean careers: Combinations and implications. *Journal of Vocational Behavior. 69 (1), 4-18.* https://doi.org/10.1016/j.jvb.2005.09.002

Deng, B., Deng, W., & Li, J. (2008). An empirical study on the career adaptability of college students and related countermeasures. *Journal of Chongqing University: Social Science Edition. 4*, 59-63. https://doi.org/10.3969/j.issn.1008-5831.2008.04.012

Ebberwein, C. A., Krieshok, T. S., Ulven, J. C., & Prosser, E. C. (2004). Voices in transition: Lessons on career adaptability. *The Career Development Quarterly. 52 (4), 292-308.* https://doi.org/10.1002/j.2161-0045.2004.tb00947.x

Guan, Y., Deng, H., Sun, J., Wang, Y., Cai, Z., Ye, L., Fu, R., Wang, Y., Zhang, S., & Li, Y. (2013). Career adaptability, job search self-efficacy and outcomes: A three-wave investigation among Chinese university graduates. *Journal of Vocational Behavior. 83 (3), 561-570*. https://doi.org/10.1016/j.jvb.2013.09.003

Guan, Y., Guo, Y., Bond, M. H., Cai, Z., Zhou, X., Xu, J., Zhu, F., Wang, Z., Fu, R., Liu, S., & Wang, Y. (2014). New job market entrants' future work self, career adaptability and job search outcomes: Examining mediating and moderating models. *Journal of Vocational Behavior. 85(1), 136-145*. https://doi.org/10.1016/j.jvb.2014.05.003

Hou, Z. J., Leung, S. A., Li, X., Li, X., & Xu, H. (2012). Career adapt-abilities scale—China form: Construction and initial validation. *Journal of Vocational Behavior. 80 (3), 686-691*. https://doi.org/10.1016/j.jvb.2012.01.006

Jia, X. (2005). On the current situation of career adaptability development and employment ability cultivation of college students. *Journal of Tianjin Normal University: Social Science Edition. 3*, 68-73. https://doi.org/10.3969/j.issn.1671-1106.2005.03.014

Jiang, R. (2003). A study on factors related to the career development of students in practical skills classes in Taipei City.

Koen, J., Klehe, U. C., Van Vianen, A. E., Zikic, J., & Nauta, A. (2010). Job-search strategies and reemployment quality: The impact of career adaptability. *Journal of Vocational Behavior. 77 (1), 126-139*. https://doi.org/10.1016/j.jvb.2010.02.004

Johnston, C. S., Luciano, E. C., Maggiori, C., Ruch, W., & Rossier, J. (2013). Validation of the German version of the career adapt-abilities scale and its relation to orientations to happiness and work stress. *Journal of Vocational Behavior. 83 (3), 295-304.* https://doi.org/10.1016/j.jvb.2013.06.002

Savickas, M. L. (2005). Teaching career construction and the career style interview. In M. L. Savickas & W. B. Walsh (Eds.), *Career Development and Counseling: Putting Theory and Research to Work* (pp. 61-80). Wiley.

Savickas, M. L., & Porfeli, E. J. (2012). Career adapt-abilities scale: Construction, reliability, and measurement equivalence across 13 countries. *Journal of Vocational Behavior. 80 (3), 661-673*. https://doi.org/10.1016/j.jvb.2012.01.011

Super, D. E., & Knasel, E. G. (1981). Career development in adulthood: Some theoretical problems and a possible solution. *British Journal of Guidance & Counselling. 9 (2), 194-201*. https://doi.org/10.1080/03069888100760211

Supeli, A., & Creed, P. (2015). The longitudinal relationship between protean career orientation and job satisfaction, organizational commitment, and intention-to-quit. *Journal of Career Development. 43 (1), 66-80.* https://doi.org/10.1177/0894845315581686

Tolentino, L. R., Garcia, P. R. J. M., Restubog, S. L. D., Bordia, P., & Tang, R. L. (2013). Validation of the career adapt-abilities scale and an examination of a model of career adaptation in the Philippine context. *Journal of Vocational Behavior. 83 (3), 410-418.* https://doi.org/10.1016/j.jvb.2013.06.013

A Western Singing Techniques from Chinese Operatic art Songs

Palang Rocksilp and Weerachat Premananda
Chulalongkorn University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: rocksilppalang@gmail.com

****

Abstract

The objective of to study Western singing techniques from Chinese operatic art songs. The researcher utilized qualitative research by studying classical Western singing techniques from Western and Chinese operas, and receiving advice from in-depth interviews with experts. Between June 2022 and September 2023, the researcher collected data and used descriptive analysis to identify singing innovations or better singing techniques.

The results were found: Chinese singing requires mastering vocal techniques to accurately convey emotions and sentiments. Techniques such as synchronization, breathing through the nose, and engaging the stomach are all essential for improving vocal abilities. Classical singing techniques, which incorporate Western vocal techniques, are crucial for Chinese art, providing excellent control and precise expression of emotions. Understanding Chinese music through music helps gain a comprehensive understanding of Chinese culture and facilitates the development of effective singing techniques.

Keywords: Western Singing; Singing Techniques; Chinese opera; Art songs

Introduction

Chinese opera singing has become a significant part of education, promoting moral sentiments, cultural confidence, and preserving traditional art forms. Vocal education in China has evolved significantly in the 20th century, with the flourishing of Chinese vocal music in the 1990s. Chinese art songs, representing a treasure of China's culture, play a crucial role in vocal literature education in colleges and universities. The integration of traditional opera forms and art songs into educational curricula reflects a concerted effort to promote and preserve China's rich musical heritage while adapting to modern educational needs. (Ni et al., 2022) Chinese opera teaching faces challenges in teacher qualities, student learning abilities, and integrating traditional and online methods. The transmission and development of opera culture in Chinese universities face obstacles, leading to a decline in cultural literacy among students. (Mei & Thotham, 2023). Classical music education suffers from lack of innovation, single teaching methods, and low student participation, impacting learning interest and effectiveness. The lack of a consistent opera repertoire in China also poses a significant challenge, highlighting the need for innovative approaches to enhance opera teaching and cultural appreciation in China. (Ce, 2023)

Chinese art songs, a form of music combining poetry and music, have evolved from European influences to Chinese culture, blending Western influences with domestic traditions. Yishu gequ, a significant part of the country's cultural heritage, blends European Romantic styles with local traditions. (Liu & Karin, 2022) However, there is a lack of emphasis on teaching art songs in vocal music education in some institutions. Chinese art songs, such as the May Fourth Movement, reflect the search for "new culture" while maintaining ties to traditional

* Received: June 17 2027; Revised: June 21 2024; Accepted: June 23 2024

Chinese music practices. The musical aspect of multi-media practices, like those of William Blake, is sometimes disregarded, despite its integral role in his composite artistry. (Yixuan, (2019). Art songs, such as the May Fourth Movement, reflect the search for "new culture" while maintaining ties to traditional Chinese music practices. Bel canto, a vocal style originating in the seventeenth and eighteenth centuries, is a valuable tool in vocal and instrumental performance, benefiting not only singing but also brass pedagogy. Despite their importance, there is a disparity in the attention given to teaching art songs in vocal music education, particularly in vocal music education. (Abd Wahab et al., 2022; Tristano, 2023)

Chinese operatic performances blend traditional heritage with modern innovation, reflecting Asian intercultural Shakespearean interpretations. Advanced transmission and preservation of Chinese opera music are promoted through vocal scores and databases, promoting academic research and access to operatic works. Local operas like Sizhou Opera and Errentai represent China's cultural heritage. (Tuan & Tuan, 2018) The influence of political figures like Jiang Qing on the performing arts during and after the Cultural Revolution underscores the adaptations of traditional art forms for political and propagandist purposes. The issues surrounding Chinese opera, including Peking Opera, Jiangxi Opera, and the modern national opera of China, are multifaceted. (Guy, 2019) Opera struggles to establish itself as an international drama category due to misunderstandings in communication, lack of cross-cultural communication talents, and incomplete communication systems. The opera faces challenges such as a shortage of actors, audience loss, and lack of performance venues. These problems highlight the need for clarifying communication goals, enhancing cross-cultural dissemination, Western singing, vocal techniques and implementing innovative strategies to popularize and preserve Chinese operatic traditions.

This style, often used in contemporary Chinese operas, is often sung at concerts and serves as a teaching tool for Chinese singers. The merging of Western and Chinese music, influenced by Western discoveries and learnings, has created a unique musical style that reflects Chinese stories and history. Despite the evolution of Chinese art songs, the foundation of contemporary Chinese opera remains rooted in creativity and deeper techniques. The majority of people may not be familiar with Chinese singing art, but they are likely aware with Chinese musical instruments like the guzheng and fiddler. (Cheung, & Tokita, 2023) These songs often feature intricate arrangements. Rich in flair and feeling Ancient poetry or tales from Chinese literature often appear in the songs. Chinese singing styles are difficult and intricate. A Western music, particularly bel canto, has significantly influenced Chinese music. This is a result of the tones in Chinese language. As a result, vocalists need to work on their beautiful and accurate pronunciation. Control of voice and breathing exercises are also crucial.

Therefore, the objective of this article is to investigate the utilization of western singing techniques in Chinese singing. It is to be anticipated that the explanation of a variety of pronunciation techniques will elicit emotions through education. Drawing on examples from both western melodies and Chinese operas.

Research Objective

To study Western singing techniques from Chinese operatic art songs.

Litterature Review

A review of literature related to Chinese opera, Operatic vocal techniques, Western singing techniques, and Art songs has relevant contents briefly as follows.

Chinese opera is a distinctive art form that blends traditional Chinese and Western influences, evolving over half a century. It emphasizes incorporating opera elements to improve performance quality and emotional expression, adapting to cultural diversification and globalization trends. Yue Opera, a prominent genre, promotes traditional Chinese culture and storytelling, while enhancing cross-cultural communication strategies. The preservation and development of Chinese opera music are facilitated by vocal scores compilation and database creation, providing academic research resources and promoting comprehensive understanding and appreciation of operatic works. (Lingling, 2021). The contemporary Chinese operatic performances are a blend of traditional heritage and modern innovation, reflecting Asian intercultural Shakespearean interpretations. The transmission and preservation of Chinese opera music have been advanced through the compilation of vocal scores and databases, promoting academic research and access to operatic works. Local operas like Sizhou Opera and Errentai represent important facets of China's traditional cultural heritage, but face challenges in heritage preservation and contemporary development.

Operatic vocal techniques comprise a diverse array of components that are essential for a captivating performance. Vocal processing, sound formation, respiration control, frasering, head voice utilization, energizing, vibrato application, interpretation skills, and the capacity to convey compelling characterization are among the techniques that are employed. Opera has been influenced by historical contexts, with Romanticism accentuating the wide vocal register extension and forceful vocal emission of heroines, particularly sopranos. (Sinaga, 2018). Furthermore, early music singers, despite their distinction from opera singers, frequently make use of contemporary operatic vocal production techniques. These distinctions are indicative of the vocal backgrounds of the individual, rather than a revival of historical vocal techniques. Research on Chinese folk song singing also explores humanistic interpretation and multi-dimensional analysis to improve the understanding and vocal abilities of traditional opera performances. (Chen, 2020). The opera singing techniques are a combination of individual vocal training, historical context, emotional expression, and vocal prowess.

Art songs, a global phenomenon of lyrical modernity, are a unique form of music that combines poetry and music, often performed by piano and voice. Originating in nineteenth-century Europe, they have spread to regions like China, Japan, Korea, Taiwan, and Australia. (Abd Wahab et al., 2022) Chinese art songs, known as Yishu gequ, are a significant part of the country's cultural heritage, blending Western influences with domestic traditions. (Chaloupková, 2021) During the May Fourth Movement, Chinese composers integrated European Romantic styles with local traditions to create unique pieces. Despite its importance, there is a lack of emphasis on teaching art songs in vocal music education in some institutions. (Qu, 2018) Art songs are essential in vocal music education, shaping singers and enhancing vocal skills and emotional expression. Chinese art songs, for example, emerged during the May Fourth Movement, blending Western influences with domestic roots, reflecting the search for "new culture" while maintaining ties to traditional Chinese music practices.

Singing techniques are essential for effective vocal performance, encompassing posture, breathing, sound production, articulation, intonation, resonance, dynamics, and emotional expression. Acquiring proper singing techniques enhances vocal abilities, enables dependable performances, and enhances performance quality. Techniques like the Complete Vocal Technique (CVT) provide a comprehensive approach to various singing styles, allowing for experimentation with different vocal effects. These techniques not only deepen the connotation of vocal music but also strengthen emotional expression and highlight the style of vocal art, contributing to the overall appeal and expressiveness of a performance. (Ross, 1961). A Bel canto, a vocal style originating in the seventeenth and eighteenth centuries, is characterized by beautiful tone, agility, smooth legato, perfect intonation, and expressive delivery. Bel canto vocal techniques are a sophisticated singing method originating from Italian operas, focusing on the coordination of the larynx, vocal cords, and resonance cavities for a resonant sound. Rooted in ancient Greek culture and Christianity, it emphasizes tone quality, agility, smooth legato, perfect intonation, and musical expression. (Tristano, 2023) It involves ear training, graded exercises, perfection at each level, and method comprehension. This tradition has gained resurgence in contemporary vocal pedagogy, benefiting not only singing but also brass pedagogy. Bel canto extends beyond vocal performance, proving effective in trumpet exercises and instrumental practices. Its versatility and impact across different musical domains make it a valuable tool in vocal and instrumental performance. Integrating Bel canto with national vocal music can enrich the art of vocal music in different cultural contexts. Research has shown that the technique can improve voice quality in patients with vocal disorders through breathing, relaxation, and phonation exercises. (Beauchamp, 1980).

Operatic vocal techniques: Songzhang Liu (Liu, 2019). A study on the significance of excellent vocal techniques in the interpretation of vocal works. The vocal music skills are crucial for the expression and completion of vocal music, as they deepen the connotation and express emotions in vocal works. The perfect harmony between vocal skills, language, and sound is essential for the development of vocal art. The combination of vocal skills and emotions is essential for a work of art to be emotionally strong and powerful. The style of vocal art can better reflect emotions and the emotional atmosphere contained in vocal music art. Vocal skills manifest in various ways, such as speaking speed, sound level, breathing speed, and direct feeling. The development trend of vocal skills reflects the unique characteristics of different regions and regions. Artistic songs have elaborate ideas and beautiful accompaniments, often in solo or concert forms. Mass songs reflect ideal aspirations and social life, while large-scale vocal art is a comprehensive art that includes music, drama, dance, and art. Vocal skills promote the development of vocal art, as they express emotions, spiritual sustenance, and the spiritual power of society. The continuous improvement of vocal skills helps improve the connotation of vocal art and make it the best choice for vocal music.

The Western singing techniques emphasize a wide vocal range and tonal clarity, while Chinese operatic art songs prioritize a more limited vocal range, emphasizing vocal timbre and expressiveness to convey emotions and storytelling effectively. This difference can be attributed to the distinct cultural and historical backgrounds shaping each tradition. The study of relationships fundamental to Chinese vocal culture underscores the division between Western-oriented traditions and those associated with national opera drama in China. Research on the role of tone language on singing demonstrates how linguistic factors influence singing styles, with Mandarin and Cantonese singers showing variations in departure from Western

singing norms based on their native languages. (Wang, 2017) Analyzing Western singing techniques from Chinese operatic art songs involves understanding the unique characteristics of Beijing opera singing, such as pitch and vibrato, compared to Western classical singing. Investigating vibrato use in Beijing opera singing can aid in understanding overall plots and roles, as vibrato is a crucial ornamental technique in this genre.

Research Methodology

Research methods: As it is phase 1 of the creative research, the researcher chose to use qualitative research by reviewing documents, receiving suggestions from two Chinese professors, and using creative research to develop new songs or singing innovations.

Keys informance:: The researcher, who has lived in China for more than 20 years, draws on his experience in both speaking and singing correctly in Mandarin. They practice pronunciation through the game of Tongue Twister and directly from Chinese art songs. The researcher received advice from knowledgeable people with the following qualifications, also sought advice from two Chinese professors, Chen Ye Yuan, and Song Yi.

Research tools: The researcher created an interview form and used in-depth interviews to conduct a discussion on issues related to 1) classical western singing techniques from the international operas Don Giovanni and La Traviata, both of which convey emotions in the characters' roles. It is important to use a variety of singing techniques to match the melody, and 2) Chinese art songs learn about the history of Chinese music, the background of each song, and how to apply Western singing techniques to Chinese singing techniques to better express the emotions in the song.

Research process:

1) Study classical Western singing techniques from Western and Chinese opera. Study classical western singing techniques from the western opera Don Giovanni, study Western singing techniques from the romantic era, Western operas La Traviata, and study Chinese art songs, The ode to the yellow river.

2) Review classical singing techniques and use them in Chinese art songs.

3) Synthesize content from the literature review to create new knowledge.

4) Create works and improve three synthesis performance**.**

5) The researcher improves the creative work.

6) Writeing a thesis conceptual and present the study results to the committee.

Data Collecting: The documents were selected from articles in the database (Liao, 2020; Liu, 2021), and recommendations were obtained from pertinent experts regarding the music teaching method syllabus by interview form. Conducted between June 2022 to September 2023.

Data Analysis: The researcher selects the analysis through descriptive analysis and receives advice on composition, creation of contemporary works from experts in order to develop contemporary creative works from Chinese art song.

Research Conceptual Framework

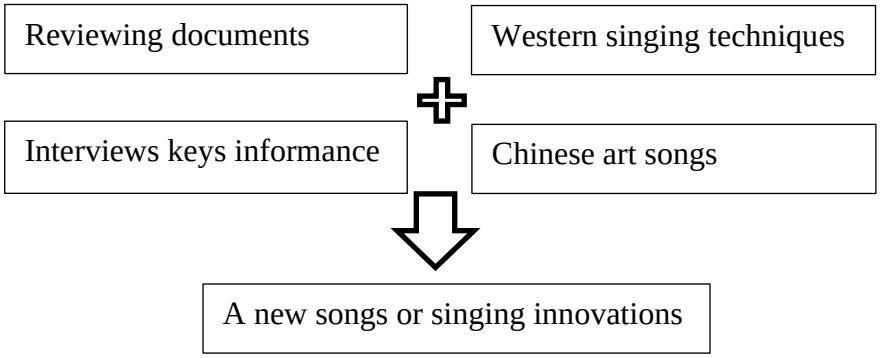

Figure 1: Research Conceptual Framework

Research results

Synthesis from the 1st performance.

The character Don Jofanni has a vocal range in the low baritone range. (Bass-Baritone), which must use the technique of lower voice (Chest voice) as the main principle in singing the full story, but in some parts, such as "Aria 'Deh Vieni Alla Finestra'" requires head voice techniques and a soft, delicate voice when singing in order to accurately convey emotions. Because this song is a time when Don Jofanni, a womanizer, is using his charm to seduce Elvira's servant girl.

Figure 2. Aria 'Deh Vieni Alla Finestra'
Source: Mozart (2018)

Conversely, the aria "Fin ch'han dal vino" or The Champagne Aria necessitates a high level of vocal force and strength to convey the masculine instinct and desire for the opposite sex. The music is characterized by a rapid cadence, and the rapid vibrations of the voice serve to portray Donjo's character as energetic and thirsty.

Figure 3. Aria ‘Fin ch'han dal vino’
Source: Mozart (2018)

Synthesis from the 2nd performance

The researcher gained a more comprehensive comprehension of the characteristics of Romantic music as a result of the second performance. This is due to the fact that the majority of Chinese art songs are composed of melodies that are reminiscent of the Romantic era, which is distinct from classical music. The Romantic period's music was challenging in numerous respects due to its liberation. particularly the chorus, which is a particularly challenging aspect. The researcher was required to practice harmonizing with the protagonist, Violetta. Including the synchronization with the protagonist, Violetta. Alfredo, the hero, and the choir, which require an extensive amount of practice,

The vocal range for this role is high baritone (High Baritone), necessitating a more profound vocal technique. Additionally, Melisma is employed extensively, as evidenced by its utilization in SCENA ED ARIA following Giorgio. The researcher employs Ghermont's conflict with Alfredo in the song "No, non udrai rimproveri" (No, non udrai rimproveri) at numerous instances. The complete story will require a significant amount of energy to sing if your voice is too low. So in the high pitch of "Aria "Di Provenza il mar, il suol," which has a continuous high pitch. Consequently, the researcher employs upper voice techniques and Covering to bolster the high voices.

Elevating the uvula is necessary for the concealing technique. Similar to the act of yawning The covering technique, as well as support from the lower abdomen, will be induced by recalling the sensation of exhaling and elevating the uvula when increasing a high voice. Enhances the potential of the high sound. Furthermore, in the song "Aria di Provenza il mar il suol," which features lengthy lyrics and a sluggish cadence, abdominal respiration is necessary to ensure that the singer is able to breathe adequately.

The utilization of the nostril to breathe through the abdomen is sufficient to supply the body with oxygen and air. Oxygen levels will be diminished if one exclusively breathes through their nostrils. This will impact your vocal ability; therefore, it is recommended that you breathe through your nostrils and engage your stomach to the extent of 70% or more in order to take a full inhalation and resolve the issue of lengthy lines in this song.

The performance "La Traviata" is a reimagining of Western vocal techniques from the Romantic era that underscores the composer's personality and the ambiance of the music. Utilizing a variety of vocal techniques to address this issue Aids in the enhancement of the researcher's vocal abilities and skills. Whether it is the technique of abdominal respiration, upper voice, lower voice, or upper voice. This also enhances our comprehension of the music and performance of the Romantic era.

Figure 4. La Traviata, Act II, Scena ed Aria: No, non udrai rimproveri
Source: Fisher (2005)

The high-pitched sound of the Aria Di Provenza il mar, il suol section will have a high, continuous sound. Using upper range techniques to help and adding covering techniques will make the sound sound powerful and be transmitted far.

Figure 5. La Traviata, Aria Di Provenza il mar, il suol
Source: Fisher (2005)

Synthesis from the 3rd performance

The narration that accompanies the solo singing performance of "The Legendary Song of Contemporary Chinese Opera" is an invention that facilitates the comprehension of the song's history and the viewing of the singing performance. There is an article description that is based on the researcher's experience. and translations and illustrations of the lyrics It has showcased the outcomes of employing flawless classical vocal techniques and incorporating them into Chinese art melodies. and methods of pronunciation in the singing of Chinese melodies, including techniques for regulating the sound of the pronunciation from one syllable to another.

One example of application from this performance is the song "Ascending The Tower" or "点绛唇·赋登楼," which is the primary theme of Chinese art songs. Clear and accurate pronunciation is prioritized. Singing language and spoken language are distinct. Pronunciation in singing is more pronounced than it is when spoken in a normal voice. This ability is of paramount significance in the art of Chinese singing. When singing, the pronunciation of any consonant must be pronounced until the conclusion of the note. It is advisable to refrain from stopping prematurely or tardily. In Chinese, a syllable frequently contains multiple vowels. A single letter contains a first, middle, and last letter.

The pronunciation of the character "归" (Gui) is a distinct example. In spoken languages, the high-pitched and lengthy sound of "Gui" would render a straightforward pronunciation insufficient. which is the concluding melody of the composition To ensure that the singing is harmonious and melodious in accordance with the musical notes One approach is to progressively pronounce the "gu" sound, which can then be expanded into the "ah" sound, resulting in a sound that is similar to the "kwa" sound. The "ah" sound should be the longest note. As the rhythm approaches its conclusion, the sound progressively transitions to a "ee," resulting in the pronunciation of the word "Gui" as "Guaaai." This method enhances the smoothness and melodicity of the pronunciation. Despite the fact that Pinyin is a

standard Chinese romanization system. They are employed to facilitate the acquisition of Chinese writing and pronunciation. No such modification to the sound will be specified.

By employing this approach when singing Chinese melodies, you will achieve a more authentic sound. It is also beneficial to address lengthy notes and blended vowels. The pronunciation techniques that are demonstrated in this document are uncommon in the context of Chinese pinyin. Consequently, it will be highly advantageous to implement and practice this technique in order to sing Chinese art melodies that are both complete and gorgeously rendered.

Figure 6. The “Gui” word in “Ascending The Tower”
Source: Liao, (2020).

Opening the sound with "ah" enhances the fluidity of the pronunciation and facilitates a more fluid singing experience when encountering letters that sound like "oo" or "o." Classical vocal techniques can assist in the preservation of one's voice. and adopt an elevated tone of voice Alternatively, they may be combined as desired. The ability to maintain a stable position while singing is a critical skill that can be further refined, such as the ability to pronounce the beginning of letters. and the conclusion of the correspondence The tongue rolls over the syllables as they are sung, and the flat letters are sung into a broad sound.

An additional illustration is "Ode to the Yellow River" (黄河颂). Through-composed, which necessitated the use of vocals that could accurately depict the situation of war, its grandeur, its anguish, and its fortitude. Using a low voice is a critical technique for delivering this song. and techniques for covering To generate a forceful and robust sound.

The composition commences with a view of the valley below from the summit of a mountain range, which suggests the concept of grandeur. In this section, it is recommended that you employ the technique of reducing your voice and concealing it. The melody is composed of three stanzas, each of which decreases in volume and increases in intensity.

Chapter 1: Bars 24 The lyrics alludes to the wonders of nature, including mountains and vast rivers. Deep voice techniques should be employed during this portion of the singing to generate a stately and robust sound. For the sound to be seamless and continuous, the legato technique should be employed to connect the sound.

Figure 7. Bars 23-25 of the song "Ode to the Yellow River"
Source: Liao, (2020).

Chapter 2: Bars 52 The lyrics allude to the extensive and illustrious culture and history of China. This section of the song should be performed with a more forceful, lower-pitched voice. To demonstrate the grandeur of culture and history.

Figure 8. Bars 52-56 of the song "Ode to the Yellow River"
Source: Liao, (2020).

Chapter 3: Bars 82 The lyrics describe the river's fortitude, strength, and grandeur. This section of singing should employ the most potent low tones. To enhance one's vocal abilities and fortitude A cover technique can be employed to conceal the final word of the melody. To ensure that the sound is both distinct and gentle.

Figure 9. Bars 77-84 of the song “Ode to the Yellow River”
Source: Liao, (2020).

To ensure that you can sing the entire song without feeling fatigued, it is crucial to convey the impact of each line of the song. It is imperative to effectively manage sound power. Additionally, refrain from exerting excessive energy at the commencement of the melody. Reserve your energy for occasions when you require a more forceful and robust singing voice. By engaging in low voice techniques and covering, you can exert control over your voice and convey a diverse array of emotions. Controlling the weight of your voice and ensuring a seamless connection will facilitate the expression of intricate emotions in your singing.

The vocal praises to Huang He necessitates the use of vocal techniques that can accurately convey emotions and sentiments. A potent and subtle atmosphere is established by employing a low voice and appropriately concealing it. Breath control and vocal coherence are essential skills that singers should consistently develop. To ensure that the singing is comprehensive and capable of intensely and powerfully conveying the song's emotional content. Classical singing techniques necessitate sophisticated study and practice in order to sing Chinese art. It is crucial to integrate and implement Western classical vocal techniques when singing Chinese art melodies. This is due to the numerous variations in aural sounds that are present in the Chinese language. Consequently, it is imperative to possess classical vocal abilities in order to accurately communicate the author's intended sentiments and emotions.

The following are the significant reasons for the use of classical vocal techniques in the performance of Chinese art songs:

1) Excellent control: Classical singing techniques offer seamless transitions from one syllable to the next.

2) Singing expertly necessitates the ability to maintain a sturdy vocal position.

3) Communicate Emotions and Feelings: The practice of classical singing techniques enables the precise and profound expression of a song's emotions and sentiments.

The history of Chinese music is extensive and has been continuously researched and transmitted. By studying Chinese history through music, we can gain a more comprehensive understanding of Chinese culture. Learning Chinese music is beneficial for comprehending the culture and lifestyle of the Chinese people. Additionally, it is feasible to integrate Chinese music techniques with Thai music or international classical music in order to generate compositions. Further, the development of effective singing techniques can also be facilitated by Chinese singing techniques.

The researcher analyzed the vocal techniques used in Chinese singing performances, focusing on Don Jofanni and Alfredo. They learned about the characteristics of Romantic music and the importance of abdominal respiration and breathing through the nose. The performance "La Traviata" reimagined Western vocal techniques from the Romantic era, enhancing the researcher's understanding of the music and performance. Chinese singing also requires mastering vocal techniques to accurately convey emotions and sentiments. Classical singing techniques, integrating Western vocal techniques, are crucial for Chinese art, offering excellent control, maintaining a sturdy vocal position, and enabling the precise expression of emotions. Understanding Chinese music through music helps gain a comprehensive understanding of Chinese culture. Integrating Chinese singing techniques with Thai or international classical music can facilitate the development of effective singing techniques.

Discussion

The performance of "La Traviata" showcased the character Don Jofanni, who uses a low baritone range and lower voice to convey emotions. The second performance provided a deeper understanding of Romantic music characteristics in Chinese art songs, emphasizing the importance of harmonizing with the protagonist, Violetta, Alfredo, the hero, and the choir. The researcher learned about the importance of employing various vocal techniques, (Ross, 1961) such as abdominal respiration, upper voice, lower voice, or upper voice, to improve their vocal abilities. The research results are consistent with or according to the report of Fisher (2005), and Sala (2013).

In "Ode to the Yellow River," precise vocal techniques are essential for conveying emotions and sentiments. Breath control and vocal coherence are crucial skills for a potent and subtle atmosphere. Mastering classical singing techniques is essential for a powerful and accurate expression of emotions in Chinese art songs, as they require sophisticated study and practice. Learning Chinese music can be integrated with Thai or international classical music to create compositions and facilitate the development of effective singing techniques. The research results are consistent with or according to the report of Liu (2019), and Lingling (2021).

The narration accompanying the solo singing performance of "The Legendary Song of Contemporary Chinese Opera" highlights the importance of using flawless classical vocal techniques and incorporating them into Chinese art melodies, including pronunciation. For example, the song "Ascending The Tower" emphasizes clear and accurate pronunciation, using progressively expanded vowels to achieve a more authentic sound. To maintain a stable position while singing, the "ah" sound is used to enhance the fluidity of the pronunciation. The research results are consistent with or according to the papers of Tuan, & Tuan (2018), and Chen (2020),

Recommendations

1. Practical Recommendations

The researcher sets the framework for the study and presents only part 1, and there is limited scope for reviewing the study. Therefore, in writing the next report, we should expand the framework even further and try out new knowledge before actual creation.

2. Recommendation for future research

Studying previous knowledge and studying comparative data is the basis for creating new knowledge, to be used in creating similar works in the future. Therefore, research for the creation of new works must be carried out on principles or on the basis of previous knowledge and add inspiration or new innovations created through the examination process by experts or listeners.

Reference

Abd Wahab, A. F., & Noor, K. D. M. (2022). From Forest to a Song; A Process of Extracting the Soundscape of Nature into Art Songs. *Formosa Journal of Applied Sciences*. *1* (3), 285-292.

Beauchamp, M. E. (1980). *The application of bel canto concepts and principles to trumpet pedagogy and performance*. Louisiana State University and Agricultural & Mechanical College.

Ce, S. (2023). Solutions to the Problems Existing in the Teaching of Classical Singing. *Frontiers in Art Research*. *5* (5).

Chaloupková, L. (2021). The Chinese art song, Yishu gequ: Between tradition and modernity. *Acta Universitatis Carolinae Philologica*. (3), 29-46.

Chen, X. (2020). The conception of the contemporary Chinese opera music score database. *Journal of Contemporary Educational Research*. *4* (1).

Cheung, J. H., & Tokita, A. M. (2023). Art song as lyrical modernity in colonial and post-colonial contexts: Listening to each other's songs. In *The Art Song in East Asia and Australia, 1900 to 1950* (pp. 1-15). Routledge.

Fisher, B. D. (2005). *Verdi's La Traviata*. Opera Journeys Publishing.

Guy, N. (2019). Peking Opera and Politics in Taiwan revisited. In *Taiwan Studies Revisited* (pp. 160-177). Routledge.

Liao, C. Y. (2020). Collection of Chinese art songs in 100 years (Vol. 1: 1930-1936, Vol. 2: 1901-1929, Vol. 3: 1937-1948) for baritone.

Lingling, L. (2021). A study on the cross-cultural communication strategies of Yue opera. *Journal of Critical Studies in Language and Literature*. *2* (2), 53-59.

Liu, J. (2021). *A Performance Guide to Mandarin-Chinese Art Songs Reflecting the Second Sino-Japanese War (1931-1945)*. The University of Wisconsin-Madison.

Liu, M., & Karin, K. (2022). The Role of Local Government in the Preservation, Promotion and Transmission of the Intangible Cultural Heritage. *The International Journal of Interdisciplinary Civic and Political Studies*. *17* (1), 83.

Liu, S. (2019). Study on the Importance of Superb Vocal Techniques in Interpreting Vocal Works. *2019 International Conference on Arts, Management, Education and Innovation (ICAMEI 2019).* 12-14 January 2019. Published by CSP © 2019

Mei, J., & Thotham, A. (2023). *The Transmission of Hukou Qingyang Opera, Jiangxi Province, China* (Doctoral dissertation, Mahasarakham University).

Mozart, W. A. (2018). *Don Giovanni*. Alma Books.

Ni, Y., Lou, J., Wang, Y., Yu, C., Li, Y., Xia, T., ... & Cao, S. (2022). A study on the current situation and countermeasures of the communication and development of college students' opera culture----A case study of universities in Hangzhou. *Advances in Education, Humanities and Social Science Research*. *1* (3), 180-180.

Qu, D. (2018, November). Research on the Value of Art Songs for Music Education Teaching of Preschool Education Major. In *2018 5th International Conference on Education, Management, Arts, Economics and Social Science (ICEMAESS 2018)* (pp. 880-884). Atlantis Press.

Ross, W. E. (1961). The importance of good technique in singing. *Music Educators Journal*. *48* (1), 91-95.

Sala, E. (2013). *The Sounds of Paris in Verdi's La Traviata*. Cambridge University Press.

Sinaga, T. (2018). Dasar-Dasar Teknik Bernyanyi Opera. *Gondang*. *2* (2), 79-89.

Tristano, R. M. (2023, May). Bel canto among the barricades: Rossini, his music, and history. In *Forum Italicum* (Vol. 57, No. 1, pp. 33-65). Sage UK: London, England: SAGE Publications.

Tuan, I. H., & Tuan, I. H. (2018). Contemporary Legend Theatre's A Midsummer Night's Dream: Tradition, Modernity, and Translocality. *Translocal Performance in Asian Theatre and Film*, 21-36.

Wang, F. (2017, July). Analysis of Features and Singing Skills of Chinese Classical Poetry Songs. In *2017 3rd International Conference on Economics, Social Science, Arts, Education and Management Engineering (ESSAEME 2017)*. Atlantis Press.

Yixuan, W. (2019). The Significance of Artistic Songs in Vocal Music Singing and Teaching. *2019 International Conference on Arts, Management, Education and Innovation (ICAMEI 2019).* 12-14 January 2019. Published by CSP © 2019

Research Report on Chuxiong Yi Clothing Culture

Jiancai Wang, Chanoknart Mayusoh,
Akapong Inkuer and Pisit Puntien
Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: s63584948028@ssru.ac.th

****

Abstract

The traditional culture of the Yi people is a valuable part of China's multi-ethnic culture, and the Yi dress is an important carrier of this traditional culture. Chuxiong Yi costumes and their elements have gradually formed unique styles and characteristics in the long-term historical inheritance and innovation, which not only reflect the history, customs and aesthetic concepts of the Yi people, but also show their unique cultural charms in the modern society. The purpose of this paper is to dig deeper into the elements of Chuxiong Yi clothing to find out its unique color, pattern and other characteristics. A qualitative research method is used to interview designers and experts and analyze the survey data. Aiming at the problems existing in the research on the innovative design of Chuxiong Yi clothing culture, it puts forward the research method of "sustainable development", emphasizing in-depth research, and the application of innovative design not only in the design of the clothing itself, but also in its combination with modern clothing and other items.This study uses data collection tools as well as region-specific scale tools to help the researcher with data collection and assessment. Combining scale tools from different areas can explore the connotation, change and influence of Yi dress culture more comprehensively. Through this research, it provides rich inspiration and materials for modern design. It also explores a design idea that retains the cultural characteristics of the Yi ethnic group while conforming to modern aesthetics, providing new possibilities for the inheritance and development of Yi culture. The results of the study can be applied to promote cultural inheritance and protection, cultural and creative design, economic development and social identity of great significance. To promote its inheritance and protection. And as a part of local tourism resources, it attracts tourists and promotes the development of tourism and the increase of economic income. The research results can also open up new market space, drive the development of related industrial chains, provide employment opportunities for local residents, and promote economic growth. Holiday research and promotion of Chuxiong Yi dress culture can enhance the Yi people's sense of identity with their own culture, and promote national unity and social harmony.

Keywords: Chuxiong; Yi Dress; Cultural Studies

Introduction

Research on Chuxiong Yi Clothing Culture and Application of Innovative Design is an academic research focusing on exploring the inheritance and development path of Yi traditional clothing culture in modern society. The Yi, as an ancient ethnic group in southwest China, has a long history and rich cultural tradition, and its dress culture is an important part of this tradition. With its unique style, rich symbolism and exquisite production technology, Chuxiong Yi costumes have attracted extensive attention from the academic and design circles(Figure1).

* Received: March 13 2027; Revised: April 6 2024; Accepted: April 16 2024

Figure 1 Samples of Yi clothing patterns collected in Chuxiong Prefecture, Yunnan Province
Source: Photographed by author, 2023

This study aims to deeply excavate the cultural connotation of Chuxiong Yi clothing, including its historical background, social significance, aesthetic characteristics and production techniques. By systematically collecting and analyzing the traditional elements of Yi costumes, the research team hopes to provide theoretical support for the protection and inheritance of Yi costumes. At the same time, the research also focuses on how to combine the elements of Yi dress with modern design concepts and explore the possibilities of innovative design applications, with a view to broadening its modern application areas, fashion industry, and cultural and creative products, while maintaining the characteristics of the national culture. Another focus of the study is to explore how Yi dress culture can play its cultural value and economic benefits in contemporary society. This includes analyzing the potential applications of Yi costumes in tourism promotion, education inheritance, and international exchange, as well as how to enhance the market competitiveness of Yi costumes through innovative design.

The study of Chuxiong Yi dress culture and innovative design application is not only an academic exploration of Yi cultural heritage, but also a practical attempt to combine traditional culture with modern social needs. The research results will help to promote the sustainable development of the Chuxiong Yi dress culture and provide a source of inspiration for innovative design for related industries.

Research Objectives

1. collect and organize the artistic elements of Chuxiong Yi costumes, including the form, pattern and color of the costumes.

2. classify and summarize the collected artistic elements of Chuxiong Yi costumes, explore the cultural connotation and different artistic characteristics behind each type of different elements, record them in detail and keep them as academic materials.

3. according to the systematic theoretical information organized in the early stage, innovatively design the pattern design, dress design and effect diagram with the theme of Chuxiong Yi Clothing Art Elements.

Research Methodology

1. Literature search method to study Chuxiong Yi ethnic costume decoration samples

The research is carried out through three research methods: literature review method, field survey method and interview method. First of all, we use the literature review method to obtain the image samples of Chuxiong Yi clothing from historical documents and atlases; at the same time, we use the field investigation method to go to Chuxiong Autonomous Prefecture to excavate information in the field, record the image samples, conduct fieldwork in the Yi settlements, and collect a large number of photographs and video materials to obtain practical first-hand information. Through several field researches, we have a clearer understanding of the classification of Chuxiong Yi costumes, which is more convenient for the work progress in the later stage; we use the interview method to interview the local Yi people, scholars, and practitioners related to Chuxiong Yi costumes, and record the depiction samples through conversations and inquiries. Finally, after the sample collection is completed, the comparative method is used to classify and compare the samples, summarize the types, and make a good foundation for the next step of extracting features.

2. Orientation analysis method to study specific elemental objects

Through the directional research method, typology research method and comparative research method, the collected materials of Chuxiong Yi clothing are summarized by type, observing the pattern elements, color information, decorative logic, history and culture, humanistic feelings, aesthetic consciousness, shape structure, modeling laws and cultural influences to analyze the specific type of elements, so as to accurately extract the corresponding elemental information and find the commonality of Chuxiong Yi clothing and design laws. and design rules.

3. Quantitative analysis method and ethnography method to study the demand of consumer market

Through the questionnaire survey method, to understand the current consumer market and various types of people on the development of Chuxiong Yi clothing culture, what are the needs and suggestions, the target group of the questionnaire for this project is divided into three categories, a questionnaire target group mainly on the traditional culture of Chuxiong Yi clothing scholars and scholars on the historical development of the Chuxiong Yi to conduct a survey of the development of Chuxiong Yi clothing related to history or clothing art, the current direction of its development and how to better disseminate and promote it. The questionnaire is aimed at scholars who have studied the traditional culture of Chuxiong Yi costumes and scholars who have studied the historical development of the Chuxiong Yi costumes to investigate the development of the Chuxiong Yi costumes and the art of the costumes, the

direction of the development of the Chuxiong Yi costumes at present, and how to better disseminate and promote the costumes.

4. Comprehensive analysis method to put forward the design program to carry out design practice

The comprehensive analysis method is mainly used to extract the methods and ideas of redesigning the Chuxiong Yi dress culture by summarizing the information materials and selecting the appropriate application carriers for practical design, as follows:

The first step is the extraction and selection of elements: extract the pattern elements, color information and the structure of the costumes in Chuxiong Yi costumes, extract and organize the costume patterns, and then break up, reconstruct and synthesize the patterns through certain artistic techniques, so as to make them into patterns that can be applied to products; organize the information on the colors, reorganize them according to the different meanings, and design several sets of color systems; extract the shape and structure of the costumes, including female, male, middle-aged and old-aged costumes; and extract the shape and structure of the costumes, including female, male, middle-aged, old-aged and young people. Structure, female, male, middle-aged, old, children and other characteristics highlight the different stages.

The second step is to investigate and analyze the current development and the trend of consumer demand and market demand;

The third step is to find a suitable carrier for the application products, highlighting the decorative, identifying and practical functions of Chuxiong Yi clothing, and analyzing the problems encountered by such application design products at present.

The fourth step is to select and categorize the application design, divided into functional application design and decorative application design, and to investigate and analyze the application environment and application demand of the application design products.

The fifth step is to practice design for the style, direction, color, pattern and material of the application products. The overall shape and style of the product mainly comes from the market consumption towards the consumer's preference, the material should be in the practice of designing a number of attempts, in the basic shape of the selected form of further design, and ultimately, to determine the relevant color, pattern, functionality and modeling and draw program drawings to complete the complete product line.

Research Scope

1. Content Scope

The scope of this paper centers on "the traditional culture of Chuxiong Yi clothing, clothing characteristics, embroidery technology, pattern structure, color application, creation methods, communication value", the main content includes the performance of the elements of the Chuxiong Yi clothing, the cultural connotation of the elements in the clothing, and the research on the method of artistic innovation of the Chuxiong Yi clothing. The main contents include the expression of the elements of Chuxiong Yi costumes, the cultural connotation of the elements in the costumes, and the research on the innovation method of Chuxiong Yi costume art.

2. Regional Scope

The research area of this paper is Chuxiong Autonomous Prefecture in Yunnan Province, mainly focusing on Muding County, Shuangbai County, Nanhua County, Lufeng County, and Chuxiong Prefecture.

Research Results

1. SArtistic Elements of Chuxiong Yi Clothing

The costumes of the Chuxiong Yi ethnic group take various forms, including blouses, skirts, headdresses and ornaments. There are different styles of tops, including collar, collarless, and neck-wrapped; skirts are also available in a variety of lengths and styles, and some long skirts are decorated with ruffles or tassels. Headdresses are an important part of the Yi costume, including headscarves, hair bands, hair ornaments, etc., and usually earrings, necklaces, bracelets and other ornaments are also worn. These different forms of dress not only reflect the aesthetic concepts and traditional customs of the Yi people, but also the unique decorative flavor and humanistic spirit of the Yi people. The rich and varied forms of Chuxiong Yi costumes are pleasing to the eye and show the unique traditional culture and artistic style of the Yi people.

Figure 2 Samples of Yi clothing patterns collected in Chuxiong Prefecture, Yunnan Province
Source: Photographed by author, 2023

2. Findings of Chuxiong Yi Clothing Innovation Design:

Through the questionnaire survey, the data on the degree of understanding of Chuxiong Yi traditional costumes were obtained. According to the pie chart data analysis of the degree of understanding of Chuxiong Yi traditional costumes, it shows the degree of knowledge of different tourists about Chuxiong Yi traditional costumes. Among them, the highest percentage is "understand some", reaching 60%, indicating that most tourists have some understanding of the traditional culture of Chuxiong Yi clothing. The next highest percentage is "don't know much" at 20%, which shows that some tourists still have to know more about the traditional culture of Chuxiong Yi dress." The percentages of "very well" and "don't know" are both 10%, which represent the relatively small number of tourists who know the traditional culture of Chuxiong Yi clothing more thoroughly and less well, respectively. Therefore, we can formulate corresponding publicity and promotion strategies for tourists with different degrees of understanding, so as to enhance the recognition and attractiveness of the traditional culture of Chuxiong Yi clothing in the minds of tourists.

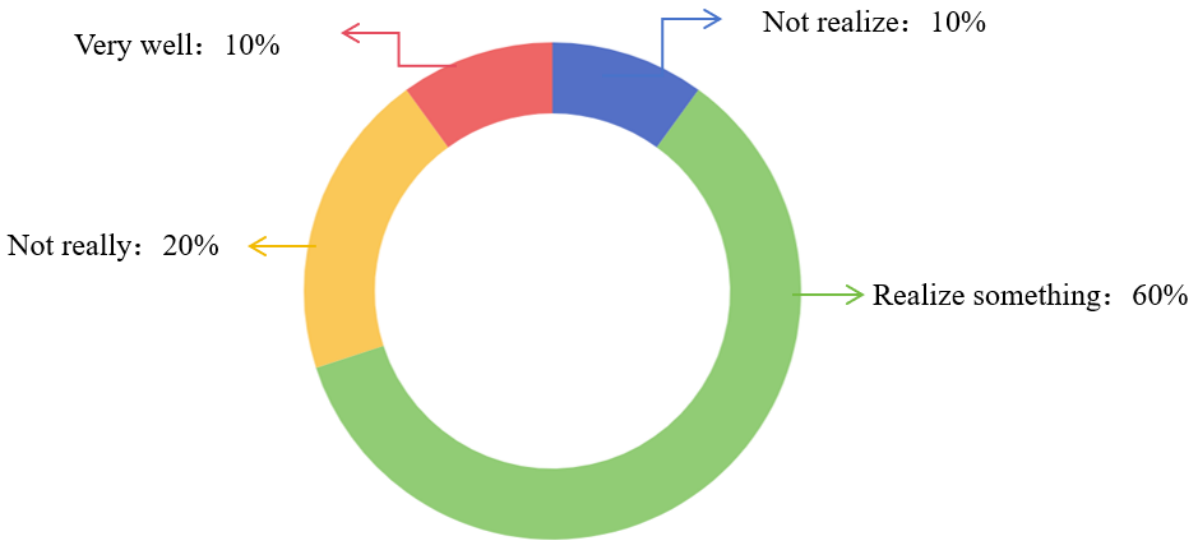

Figure 3 Level of Knowledge of Chuxiong Yi Clothing Culture
Source: Created by author

In this study, the purchase behavior and consumer data of creative derivatives related to the traditional dress culture of the Chuxiong Yi ethnic group were obtained through a questionnaire survey. When purchasing traditional ones, consumers first consider elaborate designs, followed by unique ethnic characteristics and reasonable prices. The main reason for not making purchases is mainly due to unattractive prices. Chuxiong Yi Clothing Chuxiong Yi Clothing is one of the most important expressions of local traditional culture and has an important value. In the product line, consumers favor decorative items with prominent ethnic characteristics, accounting for 75%. The second most popular category is ornaments, accounting for 32%. Gifts, bags and stationery accounted for 20%, 18% and 10% respectively.

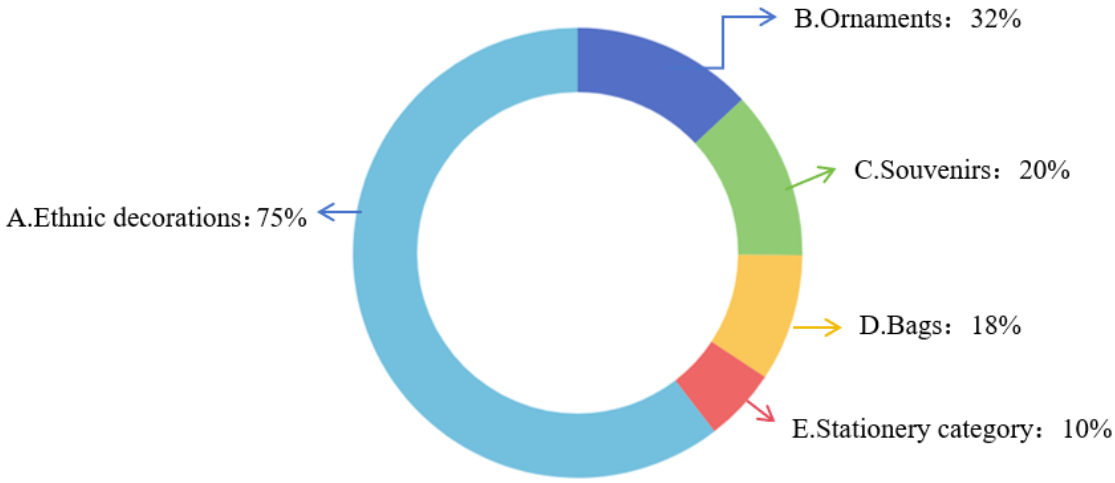

Figure 4 Procurement Preferences for Chuxiong Yi Clothing Related Cultural and Creative
Source: Created by author

A survey of cultural and creative products related to Chuxiong Yi ethnic dress found that 70% of tourists had purchased cultural and creative products or tourist souvenirs. The main motivation for purchasing tourism cultural and creative products is that the products show a unique sense of design, as well as the cultural flavor of ethnic minorities. Among the surveyed tourists, 53% purchased tourism cultural and creative products with a price of less than 50 yuan, and 48% chose products with a price of less than 50-100 yuan. 20% of tourists were willing to buy products between 100-200 yuan. Only 12% of tourists accept prices greater than 200. These results indicate that in the current period, the tourism market needs to reassess the pricing positioning of tourism cultural and creative products.

Figure 5 Chuxiong Yi Clothing Culture Creative Products
Source:Photographed by author, 2023

Therefore, in the process of developing the product design of Chuxiong Yi Clothing Creative Design, we will keep the price of the product in the range of 0-100 RMB to attract a higher purchasing rate from tourists

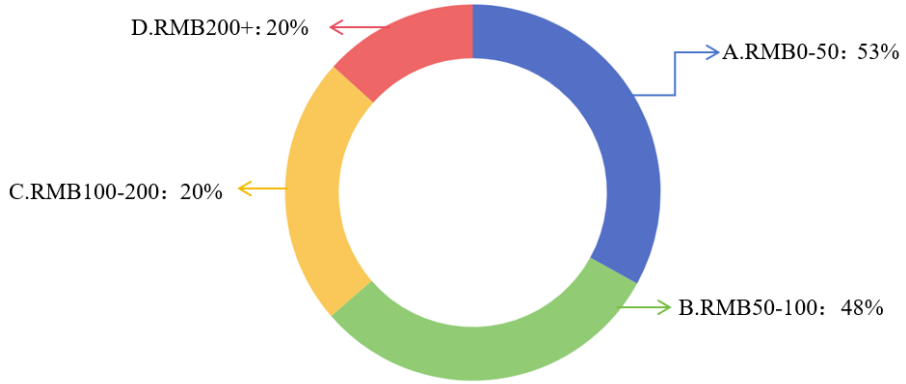

Figure 6 Chuxiong Yi Clothing Related Cultural and Creative Product Series Tourist Price Choice
Source: Created by author

According to the conclusion of the data of the above questionnaire survey for innovative design, more people like the traditional Yi culture, but due to the Chuxiong Yi clothing elements of the cultural and creative products are less, not only did not convey the cultural connotation in time, and even make the traditional culture of the inheritance of the cracks, this study actively inherits the emergence of the Yi clothing culture, according to the preliminary investigation and research, for the design of the cultural and creative product design to provide the design, to pass on the traditional culture of the Chuxiong Yi clothing.

Discussion

This study proposes to effectively utilize the elements of Chuxiong Yi ethnic costume for artistic creation and application as one of the intangible cultural heritages. Carrying rich historical and cultural information, it is extremely important for the inheritance and protection of Yi culture. Chuxiong Yi costumes not only reflect the way of life, aesthetic concepts and traditional customs of the ethnic people, but also a special way of expressing the history, society and religion of the Yi people. With the change of modern lifestyle and the influence of foreign cultures, Yi costumes are facing the challenge of inheritance and protection. The conclusions of this study are consistent with those of (Liu & Hou, 2015) and (Li, 2021), and it is necessary to take a series of measures to strengthen the protection and inheritance of the Yi dress in order to preserve this unique cultural heritage and pass it on to future generations (Tang, 2022). The study proposes that the Yi dress culture in Chuxiong Prefecture is in a period of value reconstruction dilemma and functional transformation stage, and the protection and utilization of dress culture has become an important issue for the local government's cultural governance and management. Strengthening multi-party participation, realizing the cohesion and harmony of multiple subjects on the topic of protection and utilization of Yi dress culture. This will positively enhance the sense of national pride and identity, promote national unity and cultural exchanges, and provide a solid cultural foundation for future development.

This study summarizes specific development suggestions for the heritage protection of Chuxiong Yi clothing, including strengthening the awareness of cultural heritage, improving production techniques, innovative design applications, expanding sales channels, strengthening brand building, product visibility and market competitiveness, and promoting tourism development (Liu, 2008). provides insights into the innovative design methods of Chuxiong Yi clothing. First, when applying an ethnic element to modern clothing, it is necessary to have an accurate positioning of the clothing first, or when doing brand design, it is necessary to have an accurate understanding of the brand. Secondly, according to different starting points, different positioning of clothing brands, the application of ethnic elements can be summarized as "shape design" and "meaning design". Thirdly, in the application of Chuxiong Yi clothing in modern clothing, it must be combined with the market. The development strategy of design is proposed, emphasizing the return to daily life, interdisciplinary integration, adherence to tradition and embracing innovation.

The results of the study show that Chuxiong Yi dress, as one of the intangible cultural heritages, has strong cultural values. These cultural values can be transformed into substantial commercial values to promote the economic development of Chuxiong region. By developing innovative designs and applying them to Chuxiong Yi clothing, tourists can purchase these related products, thus increasing local economic income and generating greater socio-economic benefits. These findings are consistent with Qiao(2022)'s conclusion that the development of

Chuxiong Yi traditional dress skills can improve the local regional economy, and she argues that the national culture industry development policy fuels the industrialization of Yi embroidery, and that cultural policies and regulations escort the development of Yi embroidery. The Yi Embroidery Association, as an industry organization, has had remarkable results in leading embroiderers out of poverty and generating income, and in driving the clustering and large-scale development of the regional Yi clothing and embroidery industry.

Recommendations

In order to promote the innovative development and sustainable growth of the Yi dress culture in Chuxiong on the basis of inheritance and protection, it is important to ensure that the inheritance of the Yi dress culture continues and to promote its development in modern society. This is not only of great significance to the inheritance of Yi culture itself, but also has a positive impact on the promotion of cultural diversity, social cohesion and economic development. These strategies and recommendations are put forward to actively promote the sustainable development and prosperity of Yi dress culture.

1. Strengthening craftsmen's awareness of collection: This research found that there are fewer and fewer people who learn and pass on traditional dress-making skills and do not pay attention to the collection of the artistic elements of the traditional dress of the Chuxiong Yi ethnic group, which leads to the discontinuation of the use of unpopular motifs and the loss of more traditional motifs, so it is recommended to strengthen the awareness of the collection of the craftsmen so that the artistic elements of the dress of the Chuxiong Yi ethnic group can be continued.

2. Updating modern technology: According to the preliminary research, it is found that the production technology is still in the traditional stage, and there is the problem of poor handmade quality in some of the materials collected for the artistic elements of the traditional costumes of the Chuxiong Yi ethnic group, so it is suggested to introduce modern technological means to improve the production efficiency and product quality, so as to adapt to the market and ensure the high-quality inheritance of the artistic elements.

3. Strengthening the product promotion platform: Based on the conclusions of this study, influential products of Yi dress elements have been cultivated, and it is recommended to strengthen the product promotion platform to enhance the popularity and market competitiveness of Yi dress and related products through the platform effect.

4. At the same time, the implementation of strategies and opinions for the development of Yi dress culture in Chuxiong requires support and resources from various aspects, and the government and relevant departments should provide policy support and financial investment to create a favorable environment for the inheritance and development of Yi dress culture. Through the implementation of these strategies and measures, it is possible to ensure the effective inheritance and development of Yi dress culture in modern society.

Acknowledgments

Researcher would like to express his sincere to the thesis advisor, Asst. Prof. Dr. Chanoknart Mayusoh for her invaluable help and constant encouragement throughout the course of this research. In addition, the researcher has to give thanks to all lecturers for their assistance: Asst. Prof. Dr. Akapong Inkuer and Asst. Prof. Dr. Pisit Puntien. At the same time, the researcher gratefully thanks to everyone who give great supports. Finally, the researcher would like to express his gratitude to the Faculty of Fine and Applied Arts, Suan Sunandha Rajabhat University for supporting in every aspect.

References

Li, N. (2021). *Design and application of Chuxiong Yi costume elements in cultural and creative products (Master's thesis).* Kunming University of Science and Technology.

Liu, A. (2008). *Chuxiong Yi costume research and its design application (Master's thesis).* Beijing Institute of Fashion Technology.

Liu, S., & Hou, W. (2015). Research on the costume culture of the Yi people in Chuxiong, Yunnan. *Times Literature (First Half of the Month)*. (12), 241-242.

Qiao, H. (2022). *The inheritance and innovative development of Chuxiong Yi embroidery culture (Master's thesis).* Donghua University.

Tang, J. (2022). *Government management mechanism for the protection and utilization of Yi costume culture in Chuxiong (Master's thesis).* Yunnan University.

The Research on the Development of Cultural Heritage: Innovative Design of Gambiered Guangdong Silk in Foshan

Xianke Zhou, Chanoknart Mayusoh,
Akapong Inkuer and Pisit Puntien
Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail; s63584948013@ssru.ac.th

****

Abstract

Background： Foshan, located in Guangdong Province, China, boasts a rich tradition of Gambiered Guangdong silk dating back to the Ming Dynasty. Initially exported to Southeast Asia, Hong Kong, and Macao, this silk faced a decline due to competition from inexpensive synthetic fibers. Government interventions briefly revitalized the industry, yet market challenges persisted. In 2008, its dyeing and finishing techniques were designated as a national intangible cultural heritage, highlighting its cultural significance.

Aims： This study explores revitalization strategies through innovative design and plant dyeing experiments. Consumer preferences indicate a demand for diverse colors and improved pattern designs.

Methodology: Through literature review, field investigations, and experimental methods, the study gathers insights into historical production techniques and contemporary consumer perceptions.

Results: By adapting traditional craftsmanship with modern technological enhancements, the aim is to restore market appeal while safeguarding cultural heritage. The research underscores the importance of adapting heritage crafts to modern demands for cultural sustainability and economic viability.

Conclusion: Findings emphasize the potential for Gambiered Guangdong silk to regain prominence in the textile market through strategic innovation and cultural adaptation. This approach not only preserves a distinctive cultural legacy but also aligns it with contemporary market dynamics, ensuring its relevance and continuity in a globalized era.

Keywords: Development of Cultural Heritage; Innovative Design; Gambiered Guangdong Silk; Foshan

Introduction

Foshan is an ancient city located in the Pearl River Delta impact plain in Guangdong Province, China. It has a well-developed water system, a prosperous culture, and a developed economy. It has a long tradition of "raising silkworms and reeling silk" in history. According to historical records, Guangdong began to produce and export gambiered Guangdong silk as early as the Yongle period of the Ming Dynasty in China in the 15th century. In the 1940s and 1950s, Gambiered Guangdong silk was sold well in Southeast Asia, Hong Kong and Macao, and became a fashionable clothing material in the local area. However, since the 1970s, a large number of new textile fiber products with a wide variety and low prices have emerged, while gambiered Guangdong silk takes a long time to make, is costly, and has only two monotonous colors of black and brown, which has caused the gambiered Guangdong silk market to shrink

* Received: June 29 2027; Revised: July 7 2024; Accepted: July 8 2024

and the industry to decline. Later, due to government support, the gambiered Guangdong silk industry prospered for a while. However, due to market and sales reasons, the prosperous situation did not continue. In order to save this traditional cultural skill, in 2008, the "Gambiered Guangdong Silk Dyeing and Finishing Technique" was included in the second batch of national intangible cultural heritage protection list by the Chinese government.

The single color, lack of fashion and high price of gambiered Guangdong silk are important reasons for the decline of gambiered Guangdong silk. Nowadays, although gambiered Guangdong silk has a smaller and smaller market share, the country attaches great importance to its protection and inheritance, hoping that it can continue its glory, so it is also the responsibility of gambiered Guangdong silk researchers. Considering the sustainable development of gambiered Guangdong silk, researchers choose to give full play to its advantages and improve its shortcomings, improve the fabric (dyeing and pattern design) of the intangible cultural heritage gambiered Guangdong silk, and innovate the design and research of related products and promote their dissemination.

Figure 1 Gambiered Guangdong Silk
Source: Researchers

Research Objectives

1. To study history and production research of Foshan Cultural gambiered Guangdong silk
2. To design with a pattern design with gambiered Guangdong silk as the raw material.
3. To design modern clothing and derivative products with gambiered Guangdong silk innovatively.
4. To test the design of gambiered Guangdong silk fabrics and evaluate the design effect of related products.

Literature Review

Gambiered Guangdong silk, a traditional Chinese textile with roots dating back to the Ming Dynasty, has faced challenges in modern times due to its high cost and limited color range. This review aims to explore recent efforts in revitalizing this cultural heritage through innovative design and sustainable practices.

Since its inception in the 15th century, Gambiered Guangdong silk from Foshan has been prized for its craftsmanship and cooling properties (Xuhong & Jingjing, 2020). Initially flourishing across Southeast Asia and Hong Kong, its popularity waned with the advent of cheaper synthetic alternatives in the 20th century. Despite governmental efforts to revive the industry, sustained market competitiveness remained elusive (Parente et al., 2012).

Designated a national intangible cultural heritage in 2008, Gambiered Guangdong silk holds intrinsic value as a cultural artifact (Tuttle et al., 2007). However, its single-color palette and traditional patterns have hindered broader market appeal, prompting calls for innovation.

Research Mehodology

Research Methodology

The article adopts descriptive research and qualitative research methods.

Literature Research Method: During the research stage, extensive reference materials on gambiered Guangdong silk were collected, including articles, books, pictures, audio-visual materials, and physical objects. The domestic materials collected are detailed due to the unique status of gambiered Guangdong silk as intangible heritage in China. Many documents suggest innovative development opportunities for this heritage (Baum, 2006).

Field Investigation Method: Field investigations were conducted in Foshan, the production area of gambiered Guangdong silk. Visits to the Gambiered Guangdong Silk Museum, sun-drying factories, clothing factories, and specialty stores were carried out. Interviews were conducted with various stakeholders, including intangible cultural heritage inheritors, workers, designers, sales personnel, and consumers. Feedback indicated a desire for richer color options in gambiered Guangdong silk to meet market demands.

Experimental Measurement Method: Experimental methods involved plant dyeing techniques, extracting pigments from natural plants. Materials for dyeing experiments related to gambiered Guangdong silk included plant dyes, experimental tools, and preparatory items. Experiments were conducted on fabric samples of specific sizes, varying plant types, weights, water solubility, temperatures, times, and other factors. Dyeing effects were observed, photographed, and documented on registration forms.

Questionnaire Survey Method: A questionnaire survey aimed to capture participant interests and preferences regarding gambiered Guangdong silk art. The survey, consisting of 15 questions, focused on design directions and purchase intentions related to this art form.

Source of Data

The data sources for this study include:

Extensive literature and document collections on gambiered Guangdong silk, encompassing articles, books, images, audio-visual materials, and physical artifacts.

Field investigations conducted in Foshan, involving visits to key sites such as the Gambiered Guangdong Silk Museum, production facilities, and retail outlets.

Experimental data from dyeing experiments using plant dyes on gambiered Guangdong silk fabric samples.

Responses gathered through a questionnaire survey designed to explore attitudes and preferences towards gambiered Guangdong silk art.

Population and Sampling

Intangible cultural heritage inheritors of gambiered Guangdong silk.

Workers in sun-drying factories, clothing factories, and specialty stores related to gambiered Guangdong silk.

Designers and sales personnel involved in the production and promotion of gambiered Guangdong silk.

Consumers interested in gambiered Guangdong silk products and art.

Sampling methods included purposive sampling for interviews and questionnaires, targeting individuals directly involved in or affected by gambiered Guangdong silk production and consumption.

Data Collecting

Data collection methods encompass:

Gathering and analyzing extensive literature and reference materials on gambiered Guangdong silk.

Conducting field investigations and interviews in Foshan, capturing firsthand insights from various stakeholders.

Performing experimental dyeing procedures on gambiered Guangdong silk fabric, recording and analyzing resulting color effects.

Administering and analyzing responses from a structured questionnaire survey on gambiered Guangdong silk art.

Research Results

1. Tourists' cognition of gambiered Guangdong silk and gambiered Guangdong silk cultural and creative industries

Collect questionnaires to conduct satisfaction surveys on traditional gambiered Guangdong silk related products.

In the first part, in terms of background, women are the majority, accounting for 76%; in terms of age, they are mainly in the two age groups of 46-60 and 61 years old or above, accounting for 92% of the total number; in terms of education, they are mainly concentrated in high school education or above; in terms of occupation, the majority are businessmen, accounting for 56%, in fact, they are civil servants and public institutions, and there are almost no students; in terms of income, they are mainly concentrated in the middle and high-income groups with an annual income of more than 100,000 yuan.

In the second part, in terms of cognition and use, the main channels for understanding are shopping malls and friends' introductions; the reason for not buying is that the most common choice is a single and dull color, accounting for 91%, while the options of old patterns, old and outdated styles, and expensive prices also account for a high proportion; when asked whether the colors of gambiered Guangdong silk need to be diverse, 94% chose diverse, and whether the traditional gambiered Guangdong silk patterns need to be improved, the most choose very necessary, accounting for 87%, and do you think that gambiered Guangdong silk products need innovation and development, the most think very necessary, accounting for 82%.

In the third part, regarding the evaluation form of each module of gambiered Guangdong silk, most people thought the craftsmanship was very good, accounting for 88%; most people thought the color was relatively poor, accounting for 77%; most people chose the pattern as average; and most people chose the shape as average.

2. Views of gambiered Guangdong silk inheritors and designers on the sustainable development of gambiered Guangdong silk

Through one-on-one or group interviews with many gambiered Guangdong silk national, provincial and municipal intangible cultural heritage inheritors from the origin of gambiered Guangdong silk, textile professors from South China Agricultural University, fashion design professors from Guangzhou Academy of Fine Arts, and well-known fashion designers from industry enterprises, their main consensus is that gambiered Guangdong silk intangible cultural heritage has complex craftsmanship, fine workmanship, cool fabrics, and many advantages, but it does have shortcomings such as dull colors, high prices, old styles, monotonous patterns, fewer related cultural and creative products, and a narrow audience. However, gambiered Guangdong silk is a treasure of our national culture and cannot be abandoned. Efforts should be made to improve color, pattern design and product design so that gambiered Guangdong silk can integrate modernity, technology and fashion, keep pace with the times, and go global.

3. Plant dyeing experiment and its results

The traditional gambiered Guangdong silk dyeing and finishing process has no chemical additives and is green, environmentally friendly and health-care. The front of the fabric is black and the back is brown, and the color is relatively simple. Although some bright-colored gambiered Guangdong silk have been newly launched on the market, it is understood that many of them use modern post-processing processes such as chemical printing and dyeing, which do not conform to the concept of nature and environmental protection. Therefore, I purchased a large number of equipment and materials for dyeing experiments, and dyed the gambiered Guangdong silk with black front and brown back with plants. The dyes selected are all natural plants, most of which are Chinese herbal medicines, which have the effects of clearing heat and detoxification, health care and health preservation. In ancient China, plant dyeing mostly used minerals such as alum (KAl(SO4)2·12H2O), green vitriol (FeSO4·7H2O), and blue vitriol (CuSO4·5H2O) with good dyeing effects in the selection of mordants and fixatives. However, these minerals contain heavy metals and are harmful to the human body. Therefore, this experiment gave up using these substances as mordants and fixatives. Instead, considering that gambiered Guangdong silk is a silk product, silk is more friendly to acidic substances, and most plant dyes are also acidic, so choosing natural plant dyes to dye gambiered Guangdong silk has inherent advantages and better dyeing effects. At the same time, choosing edible acidic substances such as rice vinegar as mordant and fixative can improve the color saturation and color fastness of dyeing. Through this experiment, a variety of brighter colors were produced, laying the foundation for subsequent pattern design and product design.

First, prepare the following materials and tools: gambiered Guangdong silk fabric, undyed white silk, 15 representative natural plants (plants in five colors, including blue, yellow, green, red, and purple), PH test paper, measuring cup, rubber gloves, electronic scale, basin, chopsticks, thermometer, scissors, ruler, water, rice vinegar, edible alkali, river mud, steel pot, electronic materials, camera, etc.

Gambiered Guangdong silk itself is a kind of silk. Considering that 85℃ is suitable for silk dyeing, the temperature of the natural plant dyeing liquid needs to be controlled by a thermometer. At the same time, considering that silk fabrics are best dyed with acidic substances, PH test paper is needed to detect the PH of the dyeing liquid. When the pH value of the dyeing liquid is greater than 7, it is alkaline, and edible alkali needs to be added to react chemically until the pH value of the dyeing liquid is less than 7, that is, it is acidic before the dyeing experiment can be carried out.

The side of the gambiered Guangdong silk fabric coated with river mud will turn black. This is because the yam juice used to dye the gambiered Guangdong silk is rich in tannins, which reacts chemically with substances such as high-valent iron ions in the river mud and turns black. Many plants in nature are rich in tannin. In order to get rid of the potential risks of a single source of material, this experiment specially selected pomegranate peels rich in tannin to make dyeing liquid to dye undyed white silk and apply river mud to see the final color effect of the fabric.

By using 14 kinds of plant dyeing dyes to dye gambiered Guangdong silk fabric samples, and using 1 plant to dye undyed white silk and apply river mud, the dyeing effect is as follows:

No.	Fabric type	Size (cm^2)	Plant category	Weight (g)	Water capacity (L)	Staining time (min)	Extraction temperature of the dye solution was set at (℃)	Staining was performed at the temperature of (℃)	Medium colorant / color stain	Picture
1	Cloud yarn (black and anti-brown)	5	Indigo blue	100	1	30	100	80	Rice vinegar	

Table 1 Blue category Source: Author

No.	Fabric type	Size (cm^2)	Plant category	Weight (g)	Water capacity (L)	Staining time (min)	Extraction temperature of the dye solution was set at (℃)	Staining was performed at the temperature of (℃)	Medium colorant / color stain	Picture
1	Cloud yarn (black and anti-brown)	5	Cape jasmine	100	1	30	100	80	Rice vinegar	
2	Cloud yarn (black and anti-brown)	5	Amur corktree	100	1	30	100	80	Rice vinegar	
3	Cloud yarn (black and anti-brown)	5	Sophora flower bud	100	1	30	100	80	Rice vinegar	
4	Cloud yarn (black and anti-brown)	5	Rhizoma curcumae longae	100	1	30	100	80	Rice vinegar	
5	Cloud yarn (black and anti-brown)	5	Cortex granati	100	1	30	100	80	Rice vinegar	

Table 2 Yellow category Source: Author

No.	Fabric type	Size (cm^2)	Plant category	Weight (g)	Water capacity (L)	Staining time (min)	Extraction temperature of the dye solution was set at (℃)	Staining was performed at the temperature of (℃)	Medium colorant / color stain	Picture
1	Cloud yarn (black and anti-brown)	5	Gardenia + indigo	100	1	30	100	80	Rice vinegar	
2	Cloud yarn (black and anti-brown)	5	Ay Tsao	100	1	30	100	80	Rice vinegar	
3	Cloud yarn (black and anti-brown)	55	Tokyo violet herb	100	1	30	100	80	Rice vinegar	

Table 3 Green category Source: Author

No.	Fabric type	Size (cm^2)	Plant category	Weight (g)	Water capacity (L)	Staining time (min)	Extraction temperature of the dye solution was set at (℃)	Staining was performed at the temperature of (℃)	Medium colorant / color stain	Picture
1	Cloud yarn (black and anti-brown)	5	Carthamus tinctorious	100	1	30	100	80	Rice vinegar	
2	Cloud yarn (black and anti-brown)	5	Madder	100	1	30	100	80	Rice vinegar	
3	Cloud yarn (black and anti-brown)	5	Hematoxylon	100	1	30	100	80	Rice vinegar	
4	Cloud yarn (black and anti-brown)	5	Polygonum cuspidatum	100	1	30	100	80	Rice vinegar	

Table 4 Red category Source: Author

No.	Fabric type	Size (cm^2)	Plant category	Weight (g)	Water capacity (L)	Staining time (min)	The extraction temperature of the dye solution was set at (℃)	Staining was performed at the temperature of (℃)	Medium colorant / color stain	Picture
1	Cloud yarn (black and anti-brown)	5	Radix lithospermi	100	1	30	100	80	Rice vinegar	

Table 5 Purple category Source: Author

No.	Fabric type	Size (cm^2)	Plant category	Weight (g)	Water capacity (L)	Staining time (min)	The extraction temperature of the dye solution was set at (℃)	Staining was performed at the temperature of (℃)	Medium colorant / color stain	Picture
1	White blank yarn	5	Cortex granati	100	1	30	100	80	River mud, rice vinegar	

Table 6 Pomegranate skin replaced potato stained with mud experiment Source: Author

Through dyeing experiments on gambiered Guangdong silk fabric samples with 14 kinds of plant dyes, the red plant dyeing effect is better, and the other types of plant dyeing show the same color gradient, but the effect is weaker. Therefore, the conclusion is that the plant dyeing effect of gambiered Guangdong silk fabric is not particularly ideal, but it can still be dyed into some colors, which is also an expansion and extension of the original color.

The undyed white silk was dyed with pomegranate peel, the white silk was dyed into a khaki color, and then the river mud was applied to the experiment, and the color did not change significantly. Therefore, the conclusion is that the traditional gambiered Guangdong silk fabric is dyed with yam juice and coated with river mud. For the time being, no other plants have been found to replace yam.

4. Design of a series of cultural and creative products based on improved traditional

Gambiered Guangdong silk craft, including pattern design, design concept, pattern design evaluation, applied design pattern, product evaluation, cultural and creative product design display, etc.

Figure 2 Gambiered Guangdong silk pattern design
Source: Researchers

Figure 3 Gambiered Guangdong silk pattern design (printing)
Source: Researchers

Figure 4 Gambiered Guangdong silk clothing design
Source: Researchers

Figure 5 Gambiered Guangdong silk clothing design
Source: Researchers

Figure 6 Gambiered Guangdong silk product design
Source: Researchers

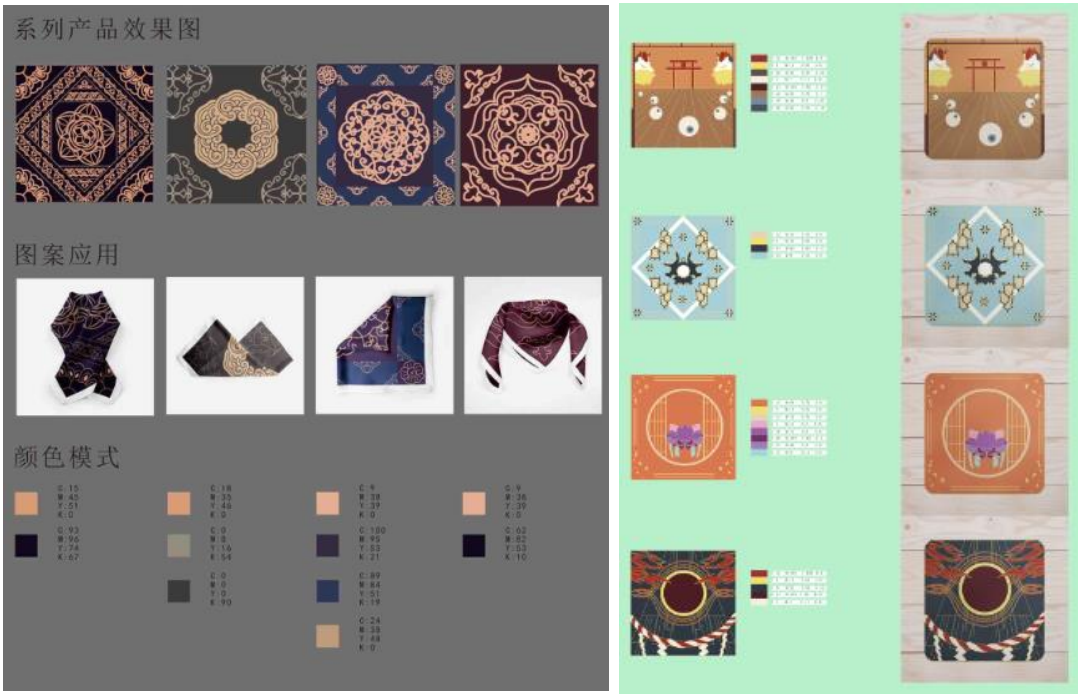

Figure 7 Gambiered Guangdong silk product design
Source: Researchers

Several colors with relatively obvious chroma generated by plant dyeing experiments are preferred. If more colors are needed, other chemical dyes that meet safety, environmental protection and quality parameters can be selected for dyeing. Whether natural plant dyes or chemical dyes, the mature "printing" dyeing process of modern technology is used in pattern drawing and fabric generation.

In terms of innovative design of clothing and other cultural and creative products, the relevant materials are mainly traditional gambiered Guangdong silk fabrics, supplemented by modern gambiered Guangdong silk fabrics with chemical dyeing, as well as other modern materials such as beading, sequins, lace, lace, metal, and other modern techniques such as hot stamping and diamond pasting, and other traditional techniques such as embroidery and weaving. To achieve matching of traditional gambiered Guangdong silk with other materials. Other materials can be traditional gambiered Guangdong silk with a single color, or white yarn, ramie silk, or other natural fabrics such as cotton, linen, wool and silk, or even other chemical fiber fabrics and technological elements. Mix and match by using methods such as "intangible cultural heritage + technology" and "intangible cultural heritage + (other) intangible cultural heritage", so that traditional gambiered Guangdong silk can be more fashionable while retaining traditional essence. To achieve the combination of traditional and modern materials and techniques.

5. Inspection and testing

Under the operations of literature collection, experimental measurement, questionnaire survey, classification research, interview records, etc., through a large number of experimental data and design solutions, for SPSS data analysis software, check the consistency between the measurement content and the measurement goals, and determine the determination Met the

measurement target. Compare the effects of before and after research, comprehensively use various equipment and textile and clothing design manuals, the quality was assessed by 5 experts. IOC (Item Objective Congruence) is a method used to evaluate the consistency of test and assessment objectives. IOC is usually calculated through the expert's evaluation of each item. The specific calculation method is as follows: Scoring criteria: Each expert scores each test question according to three levels: -1, 0, and 1. 1: Indicates that the question meets the assessment objective. 0: Indicates that the question meets the assessment objective. -1: Indicates that the question is inconsistent with the assessment objective.

IOC = 1 + 1 + 1 + 0 + 1 / 5 = 4 / 5 = 0.8

The detailed development of the questionnaire for this study also evaluated its validity. Questionnaire survey by 5 industry experts all questionnaire data were entered into statistical software and sorted and coded by statistical packages to handle missing data and outliers to ensure clean data.

Discussion and Conclusion

Song Hailing's "On the inheritance and development of ramie silk in the perspective of ecological design" (Baum, 2006) discusses the feasibility of gambiered Guangdong silk in terms of fabric design innovation and reference to traditional culture by explaining the practical value, cultural value and economic value of gambiered Guangdong silk under the background of green ecological concept. Shao Qiurong, Meng Zhaojian, Ren Zhonghai and Li Chun's "Dyeing and finishing technology and development of gambiered Guangdong silk" (Shao Qiurong, Meng Zhaojian, Ren Zhonghai and Li Chun,2014) also introduces the dyeing and finishing technology and production process of gambiered Guangdong silk, explores the chemical mechanism of its natural dyeing process, and proposes the development concept of gambiered Guangdong silk's color diversification. Liu Ting and Liu Xin's "Exploration of the current development status of traditional skills under the 'Belt and Road' initiative - taking the dyeing and finishing skills of Shunde gambiered Guangdong silk as an example" (Liu Ting and Liu Xin,2018) starts with the necessity of protecting traditional skills under the "Belt and Road" initiative, and uses empirical research methods to study the current status of gambiered Guangdong silk dyeing and finishing technology. About the application research of gambiered Guangdong silk. Since gambiered Guangdong silk is a local traditional fabric, the practical application of gambiered Guangdong silk is mainly concentrated in Guangdong. Local governments and related practitioners and fashion designers have also held related exhibitions many times. However, the overall theoretical research and applied research are relatively weak. On the one hand, practitioners who have been engaged in gambiered Guangdong silk for a long time are unfamiliar with new media and lack awareness of protection; on the other hand, there is an extreme shortage of practitioners and researchers who master the core technology of gambiered Guangdong silk, which has led to the long-term backwardness of the protection of gambiered Guangdong silk. There are not many applied researches in the field of innovative design of gambiered Guangdong silk. At present, the research results on the systematic analysis and application of gambiered Guangdong silk are relatively weak, and there is also a certain lack of applied research on the correlation between gambiered Guangdong silk and popular elements. Therefore, it is a very valuable and meaningful topic to deeply analyze the value connotation of gambiered Guangdong silk and the difficulties it faces, and combine it with

contemporary popular elements for innovative application. The potential benefits it brings are immeasurable and need further development and research.

The intangible cultural heritage of traditional skills has distinct historical, regional and inheritance characteristics, and is a valuable cultural wealth of the country and the whole society. However, due to the development and changes of society, people's original living environment is changing. Some traditional intangible cultural heritages are gradually losing their survival basis and conditions, and their cultural characteristics are gradually disappearing. Some are even on the verge of extinction under the impact of modern lifestyles, which affects the construction of our national culture. For this reason, many scholars have proposed the view of rescuing, restoring and rebuilding traditional intangible cultural heritage, which is quite reasonable. But in my opinion, instead of letting our modern life cater to the intangible cultural heritage of traditional skills and trying to maintain its inherent state, it is better to properly develop and innovate the intangible cultural heritage of traditional skills, so that the intangible cultural heritage of traditional skills can cater to our modern life. In other words, the intangible cultural heritage of traditional skills should be modernized and transformed to make it close to modern life, adapt to modern life, and find its reasonable space in modern life, so as to achieve the most favorable protection of the intangible cultural heritage of traditional skills.

The development and utilization of the intangible cultural heritage gambiered Guangdong silk is inseparable from the innovative design of gambiered Guangdong silk products, so that more intangible cultural heritage gambiered Guangdong silk products can enter our daily life, such as notebooks, sachets, curtains, gift packaging, shoes, bags, electronic and electrical products, etc. Inspire a new era and life atmosphere, preserve tradition and keep pace with the times, and at the same time increase the dissemination and promotion of Foshan intangible cultural heritage, so that traditional gambiered Guangdong silk can go global. The results of this study can be applied to the development and design of cultural and creative products of other traditional Chinese clothing crafts, providing valuable reference and inspiration for the protection of China's intangible cultural heritage and the research and development of cultural and creative products. By designing gambiered Guangdong silk cultural and creative products, the market value of Xiangyunsha intangible cultural heritage can be enhanced. The cultural concept of gambiered Guangdong silk intangible cultural heritage is transformed into physical product development, emphasizing people-oriented and sustainable development and production, and expanding the scope of product development from handicrafts based on gambiered Guangdong silk traditional crafts to cultural spaces and daily necessities related to gambiered Guangdong silk intangible cultural heritage, so as to enhance the functionality and practical value of cultural and creative products and expand the purchasing demand of customers for gambiered Guangdong silk products. At the same time, actively explore the expression methods, innovative designs and development strategies of various elements of gambiered Guangdong silk intangible cultural heritage in cultural and creative products, so that tourists can obtain cultural products with local characteristics, transform culture into business, and promote the development of local cultural and creative product economy.

The synthesis underscores the need for a balanced approach that respects the heritage of gambiered Guangdong silk while innovatively adapting it to modern contexts. By leveraging its cultural significance and embracing contemporary design principles, gambiered Guangdong silk can continue to thrive as a symbol of cultural identity and economic opportunity.

In conclusion, the thematic elements from the provided texts, highlighting the significance, challenges, and strategic pathways for safeguarding and revitalizing gambiered Guangdong silk as a cherished intangible cultural heritage.

Acknowledgement

Researcher would like to express her sincere to the thesis advisor, Asst. Prof. Dr. Chanoknart Mayusoh for her invaluable help and constant encouragement throughout the course of this research. In addition, the researcher has to give thanks to all lecturers for their assistance: Asst. Prof. Dr. Akapong Inkuer and Asst. Prof. Dr. Pisit Puntien. At the same time, the researcher gratefully thanks to everyone who give great supports. Finally, the researcher would like to express her gratitude to the Faculty of Fine and Applied Arts, Suan Sunandha Rajabhat University for supporting in every aspect.

References

Baum, T. (2006). Reflections on the nature of skills in the experience economy: Challenging traditional skills models in hospitality. *Journal of Hospitality and Tourism Management.* 13 (2), 124-135.

Parente, D. H., Stephan, J. D., & Brown, R. C. (2012). Facilitating the acquisition of strategic skills: The role of traditional and soft managerial skills. *Management Research Review.* 35 (11), 1004-1028.

Tuttle, R. P., Cohen, M. H., Augustine, A. J., Novotny, D. F., Delgado, E., Dongilli, T. A., Lutz, J. W., & DeVita, M. A. (2007). Utilizing simulation technology for competency skills assessment and a comparison of traditional methods of training to simulation-based training. *Respiratory Care.* 52 (3), 263-270.

Xuhong, K., & Jingjing, H. (2020). P*roductive protection of intangible cultural heritage based on the theory of involvement: a case study on the farmers' paintings of XinJi county, Hebei province, China.* SHS Web of Conferences,

The Curriculum Administration Model Under the "1+X" Certificate System in Nanning Higher Vocational College of Guangxi Province in People's Republic of China

Ren Chong,
Narumon Sakpakornkan and Siranee Chutopama
Buriram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 640427090013@bru.ac.th

****

Abstract

This research article were to 1) study the current states of curriculum administration under the "1+X" certificate system in Higher Vocational College, 2) develop the curriculum administration model under the "1+X" certificate system and 3) evaluate the curriculum administration model under the "1+X" certificate system. The research processes were divided into three phases. Phase 1: collected the data by using questionnaire with 50 school administrators and 215 teachers. Phase 2: proceeded a semi-structured interview with 11 experts in the curriculum. Phase 3: 10 experts used model evaluation form evaluated the accuracy, propriety, feasibility and utility of the model.

The research findings indicated that: 1) The overall and each aspect of the current states of curriculum administration under the "1+X" certificate system was at a moderate mean score. 2) The development of curriculum administration model under the "1+X" certificate system shown four aspects: teaching content, teaching staff, teaching methods and Integration of curriculum and certificates. 3) The evaluation found that in overall, the accuracy and propriety were at the high level, while the feasibility and utility were at the highest level. Furthermore, the accuracy, the propriety, the feasibility and the utility of the manual for the model in overall were at the highest level.

Keywords: Model; Curriculum Administration; "1+X" Certificate System; Higher Vocational College

Introduction

The People's Republic of China has placed immense emphasis on strengthening vocational education. The government has implemented comprehensive policies aimed at reforming and enhancing the quality of vocational education, fostering industry-education integration, nurturing creativity, innovation, and entrepreneurial skills, and promoting modern and diversified educational approaches (The State Council of the People's Republic of China, 2010). Furthermore, to align vocational education with industry skill demands, the government fosters collaboration between educational institutions and enterprises (The State Council of the People's Republic of China, 2014). Within the framework of a learning society, society increasingly values multifaceted expertise, moving away from prioritizing individuals with specialized skills. Recognizing this shift, the government has implemented the National Vocational Education Reform Plan, introducing a pilot program for the "1+X" certificate system. This program aims to equip vocational college students with diverse professional skills and award them diplomas while still enrolled, enhancing their employability (The State Council

* Received: May 22 2027; Revised: May 27 2024; Accepted: May 29 2024

of the People's Republic of China, 2019). “1” in this approach refers to an academic certificate and “X” refers to a vocational skill certificate. These certificates focus on specific practical skills relevant to a particular job or industry (Mao & Li, 2021).

The implementation of the "1+X" diploma system for education reform has not yet gained widespread acceptance, leading to a lack of adequate support for learners and a scarcity of resources, including both teaching personnel and knowledge resources. (Zhang, 2022) Additionally, a lack of collaboration with industry partners has resulted in unclear learning management guidelines, limited opportunities for practical training, and an assessment system that is not aligned with the "1+X" certificate system. Consequently, this system fails to provide comprehensive learner evaluation and lacks coherence with national standards and industry demands (Dai et al, 2021).

Therefore, this study aims to gather insights into curriculum administration model under the "1+X" certificate system in Nanning Higher Vocational College, Guangxi Province, People's Republic of China. The findings aim to serve as a valuable guide for vocational colleges and relevant stakeholders in implementing this management model effectively. By adopting this approach, educational institutions can enhance their planning, promotion, and development strategies, ensuring that their curriculum aligns with the demands of the labor market.

Research Objectives

1. To study the current states of curriculum administration under the “1+X” certificate system in Nanning Higher Vocational College, Guangxi Province, People's Republic of China.
2. To develop the curriculum administration model under the “1+X” certificate system in Nanning Higher Vocational College, Guangxi Province, People's Republic of China.
3. To evaluate the curriculum administration model under the “1+X” certificate system in Nanning Higher Vocational College, Guangxi Province, People's Republic of China.

Research Methodology

This research was conducted qualitatively and quantitatively and can be divided into 3 phases as follows.

1. Literature Review: This research commenced with a comprehensive literature review of curriculum administration practices within the "1+X" certificate system. The findings revealed that the scope of a curriculum should encompass the essence of course content, faculty expertise, teaching methodologies, and the integration of the curriculum with the certificate program (Gong, 2017 : 57-62) (Mao & Li, 2021 : 47-51).

2. Synthesis and curriculum development: This phrase aimed to synthesize a comprehensive framework for the design and development of curriculum administration models within the "1+X" certificate system at Nanning Vocational College, Guangxi Province, People's Republic of China.

3. Evaluation: Employing the evaluation framework developed by Madaus, Scriven, and Stufflebeam (2000: 390), examining its validity, propriety, feasibility, and utility.

Population and Sample:

Phrase 1: This research involved a population of administrators and instructors from 3 vocational colleges in Nanning, Guangxi Province, China. The total population included 104 administrators and 408 teachers. To determine the appropriate sample size, the Krejcie and

Morgan (1970: 607-610) sample size table was utilized, resulting in a sample of 50 school administrators and 215 teachers.

Phrase 2: 11 curriculum development experts were selected through purposive sampling.

Phrase 3: 10 key informants were engaged: 5 experts evaluated the model's validity and appropriateness, and 5 assessed its feasibility and utility.

Research Instrument:

A mixed-methods approach was used for data collection.

Phase 1: A questionnaire was distributed to assess the current state of curriculum administration for the "1+X" certificate system in Nanning Vocational Colleges. The questionnaire utilized a 5-point Likert scale and demonstrated strong internal consistency (α = 0.987) and item-objective congruence (IOC) values ranging from 0.80 to 1.00.

Phase 2: Semi-structured interviews were conducted with key informants to gather in-depth insights into the administration of the "1+X" certificate system in Nanning Vocational Colleges. The IOC values ranged from 0.80 to 1.00.

Phase 3: Experts evaluated the proposed curriculum administration model using a 5-point Likert scale questionnaire. The IOC values ranged from 0.80 to 1.00

Data Collection:

First, a questionnaire survey targeted administrators and teachers at Nanning Vocational Colleges in China. This phase involved obtaining permission from the Graduate School Buriram Rajabhat University and subsequently distributing the questionnaire electronically via www.wjx.cn.

The second phase involved semi-structured interviews with key informants. The interviews explored the administration of the "1+X" Certificate System in Nanning Vocational Colleges.

Finally, phase three involved expert evaluation of the proposed model. A 5-point Likert scale questionnaire was distributed to a panel of experts for their assessment.

Data Analysis:

Data analysis employed a mixed-methods approach, encompassing both quantitative and qualitative techniques.

Descriptive Statistics: Mean and standard deviation were calculated to summarize numerical data. (Phrase 1 and 3)

Content Analysis: Qualitative data was analyzed using content analysis to identify recurring themes, patterns, and meanings. (Phrase 2)

Research Conceptual Framework

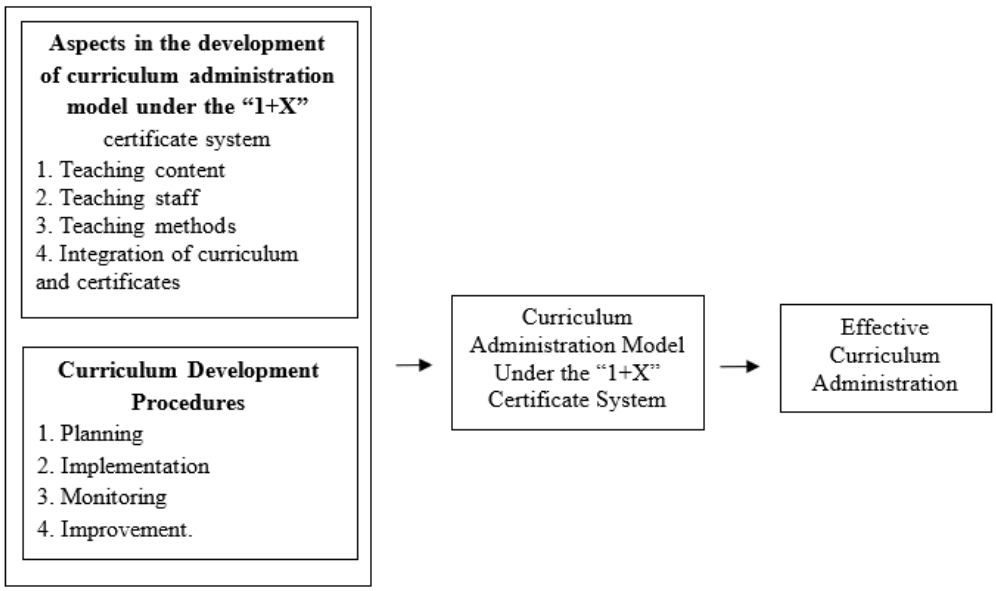

Figure 1 Research Conceptual Framework
Source: Constructed by the researchers

Research Results

1. As shown in Table 1, the overall results of the survey indicated that the perception of curriculum administration among administrators and instructors at Nanning Vocational College was moderate ($\bar{X}$= 3.36). A further breakdown of the results revealed that all four aspects of curriculum administration fell within the moderate range. Curriculum content and curriculum-certificate integration received the highest average scores ($\bar{X}$ = 3.37). Teaching methods received a slightly lower average score ($\bar{X}$= 3.35). The lowest average score was for teaching staff ($\bar{X}$= 3.34).

Table 1 Analysis of Questionnaire Results on Curriculum Administration

No.	Aspects	$\bar{X}$	S.D.	Interpretation	Ranking
1.	Teaching content	3.37	0.69	Moderate	1
2.	Teaching staff	3.34	0.68	Moderate	4
3.	Teaching methods	3.35	0.67	Moderate	3
4.	Integration	3.37	0.69	Moderate	1
	Total	**3.36**	**0.67**	**Moderate**	

2. The development of curriculum administration model under the "1+X" certificate system shown four aspects: teaching content, teaching staff, teaching methods and integration of curriculum and certificates. The findings suggest areas for improvement across four key aspects. First, curriculum content should be closely aligned with the certificate competencies, utilize innovative assessment methods, and seamlessly integrate certificate training. Second,

teacher development programs are needed to enhance expertise, encourage project-based learning with industry collaboration, and revise evaluation systems to incentivize effective teaching. Third, teaching methods should prioritize project-based learning, interdisciplinary approaches, practical training, and support for online and personalized learning. Finally, curriculum-certificate integration requires development of specialized vocational courses, industry expert involvement, strong industry collaboration, utilization of multimedia technologies and innovative learning approaches, and expanded internship opportunities.

The implementation of the aforementioned measures empowers colleges to effectively integrate diploma programs into their curriculum management practices. The curriculum management process encompasses four distinct phases: planning, implementation, monitoring, and improvement. These phases work in conjunction to ensure the efficient execution of curriculum management initiatives. The culmination of these efforts can be summarized in the form of the "1+X Certificate System Curriculum Administration Model," as illustrated in Figure 2.

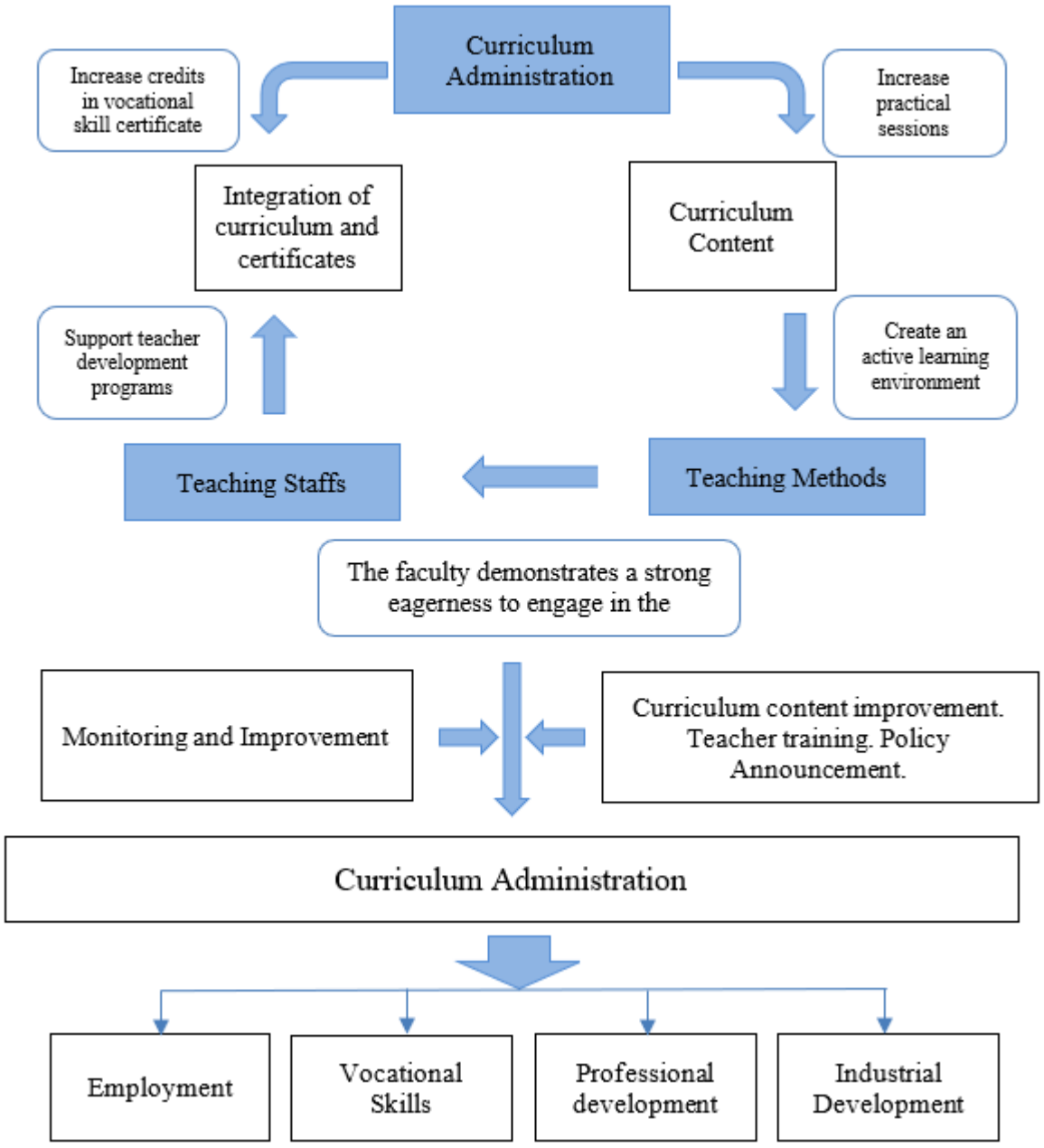

Figure 2 Curriculum Administration Model Under the "1+X" Certificate System
Source: Constructed by the researchers

3. An evaluation of the "1+X" certificate system at Nanning Vocational College in Guangxi, China, revealed overall validity and appropriateness. Individual aspects were mostly rated highly, with curriculum integration with the diploma being the highest-rated, followed by curriculum content and teaching methods. Personnel was the lowest-rated aspect.

The feasibility and practicality of the curriculum management model were also evaluated, with overall results indicating high feasibility and practicality. Individual aspects were again highly rated, with curriculum integration with the diploma being the highest-rated, followed by personnel and curriculum content. Teaching methods was the lowest-rated aspect.

Finally, the evaluation of the user manual for the "1+X" certificate system found overall validity, appropriateness, feasibility, and practicality.

Discussion

1. Perceptions of curriculum management in the "1+X" certificate system at Nanning Vocational College, China, were generally moderate across all aspects. This may be attributed to delays in curriculum development, inflexible curriculum content that fails to adapt to societal demands, and a lack of comprehensive integration across subjects. Additionally, limited evaluation methods focus solely on exam results, disregarding the cultivation of well-rounded abilities. These findings align with Tang's (2019) finding that vocational education differs from general education in terms of target groups, training objectives, system structure, management approaches, training models, and assessment methods. Vocational education is characterized by its interdisciplinary nature, integrating educational and industry needs, promoting collaboration between institutions and enterprises, and emphasizing personal and professional development. Furthermore, the findings resonate with Qi and Dong's (2015) emphasis on the integration and connection of various elements in modern vocational education, including linkages between vocational education and society, industry and general education, higher vocational education, general education, and lifelong learning.

The findings of this study align with Zhang's (2021) research on the innovative value, normative dimensions, and strategic adjustments for vocational colleges in implementing the "1+X" certificate system. Zhang (2021) highlights that the "1+X" certificate system not only reflects the unique characteristics of vocational education but also promotes societal engagement in vocational education development, transforms outdated assessment and personnel training models, and fosters a learning society and establishes a national qualification framework. As vocational colleges are the pioneers and primary implementers of the "1+X" certificate system, they should have a deep understanding of its significance and innovative value. To ensure effective implementation, vocational colleges should revitalize their educational goals, enhance the efficiency of their teaching and learning management systems, strengthen industry integration, and promote school-enterprise cooperation, ultimately enabling the "1+X" certificate system to truly deliver its intended value to learners and society.

2. The development of the curriculum management framework "1+X" at Nanning Vocational College, Guangxi Province, People's Republic of China, encompasses four dimensions: subject content, personnel, teaching methods, and curriculum integration with certification. Researchers have produced a manual to ensure proper implementation, comprising instructions, objectives, significance, details of the management framework, roles of administrators, faculty, and students, as stakeholders in its execution. Additionally, the manual includes performance evaluation criteria aligned with the policies and regulations of the Ministry of Education for the "1+X" certificate system. This manual serves as a crucial factor in the college's curriculum management, necessitating adjustments and enhancements to meet policy requirements and achieve the goal that learning aligns with market demands. Consequently, the college must refine its curriculum content to meet the needs of both the job

market and learners, and ensure instructors possess relevant industry background and teaching experience to effectively integrate contemporary theory and practical knowledge.

Furthermore, this research aligns with the findings of Yang, Liu, and Jia (2023: 216-219), indicating that the "1+X" certificate system facilitates smooth educational attainment while concurrently enhancing vocational skills, thus enabling learners to obtain relevant professional certification. This aids learners in transitioning into the job market. For effective implementation of the "1+X" certificate system, curriculum reform, instructional management restructuring, specialized training plans, competent teaching teams, and integration of certification requirements into curriculum standards are recommended. Additionally, designing learning scenarios to foster knowledge and relevant technical integration, utilizing learning management tools and both internal and external curriculum resources, employing efficient learning management methods and strategies, fostering innovation to promote skill integration between skill standards and curriculum, and enhancing the quality of professional skill training for learners are crucial.

3. The evaluation results of the curriculum management framework indicate high levels of accuracy, appropriateness, feasibility, and utility. Additionally, the assessment of the management framework usage manual reveals similarly high levels of accuracy, appropriateness, feasibility, and utility. These findings may be attributed to the influence and significant roles of subject content, personnel, teaching methods, and curriculum integration with certification in the "1+X" certificate system management at vocational colleges. These reasons align with the perspectives of Zhou and Deng (2023: 3-8) emphasizing the alignment of vocational education curricula with industry requirements, integration of theoretical and practical components, and industry involvement in curriculum design. Similarly, they resonate with Ren's (2022: 59-61) emphasis on the importance of teacher training and collaboration between vocational colleges and industry to foster teacher development in new directions.

Moreover, this research aligns with the findings of Zhang and Zhao (2023: 61-66), stressing the importance of collaborative education management between schools and businesses. They advocate for reforms starting from practical and innovative learning management, prioritizing collaboration between educational institutions and businesses, jointly improving curriculum content to stay contemporary and meet industry standards. Such initiatives are believed to promote educational development and standards in learning management.

Recommendations

1. Academic Recommendations

Vocational education must adapt to the dynamic landscape of industry by continuously updating its curriculum and instructional methods. To achieve this, it is essential to engage in ongoing research that aligns with industry trends, market demands, and evolving standards. Additionally, interdisciplinary research initiatives should be fostered to equip vocational learners with the diverse knowledge and skills required for success in the modern workforce.

2. Policy Recommendations

To ensure the effectiveness of vocational education, curriculum leaders must remain informed about industry trends and actively participate in curriculum development. Additionally, instructors should receive comprehensive training on the 1+X Certificate System's requirements and instructional methodologies. Moreover, assessment practices and

resource management strategies should be aligned with the 1+X Certificate System to ensure quality education and efficient resource utilization.

3. Practical Recommendations

To ensure the successful implementation of the 1+X Diploma System, a comprehensive curriculum management system must be established. This includes clearly defining the curriculum framework, learning objectives, and learning outcomes, as well as designing appropriate course content and instructional methodologies. Additionally, a robust faculty development program should be implemented to enhance the professional qualifications and instructional skills of the teaching team, enabling them to effectively deliver high-quality vocational education and adapt to the system's requirements.

References

Dai, L. Cheng, G., Liu, D., Qu, J. (2021). Talent Training Model Integrating Production and Education in Higher Vocational Colleges under the "1+X" Certificate System: Inherent Similarities, Realistic Dilemmas and Elimination Paths. *Experimental Technology and Management.* 38 (11), 247-253, 281.

Gong, W. (2017). *Research on the "Double Certificate" Curriculum Mode of Vocational Education in the "Docking" Perspective* (Doctoral Dissertation). Republic of China : Tianjin University.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3), 607–610.

Madaus, G. F., Scriven, M.S. & Stufflebeam, D. L. (2000). *Evaluation Models Viewpoints on Education and Human Services Evaluation.* Boston : Khunver - Nijhoft.

Mao, S., & Li, Z. (2021). Problems and Countermeasures of Course-Certificate Integration in Higher Vocational Colleges under the 1+X Certificate System. *Vocational Education Forum*. (12), 47-51.

Qi, H., & Dong, Y. (2015). Reflections on Constructing China's Modern Vocational Education Curriculum Connection System by Drawing on New Zealand's Experience. *Journal of Qingdao Vocational and Technical College.* (04), 66-69.

Ren, Q. (2022). Analysis on the Construction Path of Teaching Staff in Higher Vocational Colleges. *Journal of Liaoning Radio and Television University.* (2), 59-61.

Tang, Y. (2019). The 1+X Certificate System: Innovation in Vocational Education System Design in the New Era. *Chinese Vocational and Technical Education.* (16), 5-11.

The State Council of the People's Republic of China. (2010). National Medium and Long-term Education Reform and Development Plan Outline (2010-2020). *Online.* Retrieved July 1, 2023. from : https://www.gov.cn/jrzg/2010-07/29/content_1667143.htm.

The State Council of the People's Republic of China. (2014). Decision of the State Council on Accelerating the Development of Modern Vocational Education. *Online.* Retrieved July 1, 2023. from : https://www.gov.cn/ zhengce/content/2014-06/22/content_8901. htm.

The State Council of the People's Republic of China. (2019). Notice of the State Council on Issuing the National Vocational Education Reform Implementation Plan. *Online.* Retrieved from :https://www.gov.cn/gongbao/content/2019/content_5368517.htm.

Yang, Y., Liu, Z., & Jia, H. (2023). The Teaching Reform Practice of Integrating “1+X” Certificate in Mechanical Design, Manufacturing and Automation Majors. *Equipment Manufacturing Technology*. (5), 216-219.

Zhang, G. (2022). Value Implications, Realistic Dilemmas, and Optimization Strategies of the 1+X Certificate System: From the Perspective of “Three Orientations” of Vocational Education. *China Higher Education Research.* (04), 103-108.

Zhang, H. (2022). Exploration on the Implementation Strategy of “Course-Certificate Integration” for Foreign Business and Trade Major Group in Higher Vocational Colleges Based on 1+X Certificate. *The Economist.* (9), 209-210.

Zhang, H., & Zhao, W. (2023). Analysis of Trends in Vocational Education Teaching Reform in the New Era - Content Analysis Based on the 2022 Recommendation of Some Provinces to Participate in the National Teaching Achievement Award Publicity Project. *Vocational Education Research.* (7), 61-66.

Zhang, X. (2021). Innovative Value, Normative Dimension, and Adjustment Strategies for Higher Vocational Colleges to Implement the 1+X Certificate System. *Education and Occupation.* (05), 5-11.

Zhou, F., & Deng, W. (2023). The Main Contents, Highlights and Future Reform Priorities of Vocational Education Evaluation Research and Practice – Analysis of the Winning Results of the 2022 Vocational Education National Teaching Achievement Award on the Theme of “Evaluation Reform”. *China Vocational and Technical Education.* (27), 3-8.

ประสิทธิผลการปฏิบัติตามนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดพิษณุโลก

Effectiveness of the Implementation of the Poverty Alleviation Policy of the Phitsanulok Provincial Administrative Organization

ศศิวิมล คำเมือง
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Sasiwimon Kummuang
Rachaphatpibulsongkram University, Thailand
E-mail: sasiwimonk@nu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของกระบวนการนำนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดพิษณุโลก 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดพิษณุโลก และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค และนำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาความยากจนของจังหวัดพิษณุโลก การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสมผสานที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากกำนัน และผู้ใหญ่บ้านในเขต 9 อำเภอจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 316 คน โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดพิษณุโลกภาพรวมทุกด้านเกิดประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความยากจนในระดับมากที่สุด (มีค่าเฉลี่ย 4.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .090) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 ด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ มีค่าเฉลี่ย 4.96 อยู่ในระดับมากที่สุด อันดับที่ 2 คือ ด้านรายได้ มีค่าเฉลี่ย 4.95 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับที่ 3 คือ ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.71 อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ปัจจัยด้านศักยภาพชุมชน (Beta =.570) ปัจจัยด้านผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ (Beta =.415) ปัจจัยด้านนโยบาย (Beta =.412) และปัจจัยด้านความเพียงพอของทรัพยากร (Beta =.503) สามารถอธิบายตัวแปรตามร่วมกันได้ร้อยละ 86.90 และ 3) ปัญหาและอุปสรรคจากการปฏิบัติตามนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ด้านการเก็บข้อมูล การขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจในการสำรวจและรวบรวมข้อมูลระดับท้องถิ่น

*วันที่รับบทความ : 6 มีนาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 27 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 28 มีนาคม 2567
Received: March 6 2027; Revised: March 27 2024; Accepted: March 28 2024

ด้านทัศนคติและพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายที่เคยชินกับการรับการสงเคราะห์จากภาครัฐ ด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติที่ขาดการกลั่นกรองข้อเท็จจริงอย่างครอบคลุม ก่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่อคนยากจนบางกลุ่มที่เข้าไม่ถึงความช่วยเหลือจากภาครัฐ และด้านการมีส่วนร่วมแบบบูรณาการของหน่วยปฏิบัติขาดความเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันของแต่ละภาคส่วนแบบบูรณาการ ส่วนแนวทางที่ช่วยให้การแก้ไขปัญหาความยากจนของจังหวัดพิษณุโลกมีประสิทธิผลมากขึ้นควรสร้างทัศนคติการทำงานแบบบูรณาการเชิงนโยบายแบบองค์รวมรายมิติ ปรับเปลี่ยนเป็นการกำหนดเป้าหมายร่วม การเชื่อมโยงงบประมาณร่วมกัน การออกแบบมาตรการแบบมุ่งเป้าจากฐานข้อมูลเดียวกัน สร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ร่วมบูรณาการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่

คำสำคัญ: ประสิทธิผล; นโยบายแก้ไขปัญหาความยากจน; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น; พิษณุโลก

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the effectiveness of the poverty alleviation policy on the implementation process of local government organizations in Phitsanulok Province. 2) to study the factors affecting the effectiveness of poverty alleviation policy on the basis of the implementation of local government organizations in Phitsanulok Province, and 3) to study problems and obstacles and to present some guidelines for poverty problem solving in Phitsanulok Province.

This research used both quantitative and qualitative research methods, namely mixed methods research. Survey research was launched by collecting quantitative data from sub-district headmen and village headmen in nine districts of Phitsanulok Province, totaling 316 people. The qualitative data were analyzed by using inductive methods, content analysis, and interpretation through in-depth interviews with key informants to explain the phenomena. The results of research were found that

1. The level of effectiveness of the implementation of poverty alleviation policies by local administrative organizations in Phitsanulok Province was at the highest level (with a mean of 4.70, standard deviation of .090). When considering each aspect, it was found that the top position in terms of government service access had an average of 4.96, at the highest level. The second top rank was income, with an average of 4.95, at the highest level, and the third one was in education, with an average of 4.71, at a very high level.

2. Factors that affect the effective of implementing poverty alleviation policies into practice by local administrative organizations in Phitsanulok Province are community potential factors (Beta =.570), policy implementation leadership factors (Beta =. 415) policy factors (Beta =.412) and resource adequacy factors (Beta =.503)

3. In terms of problems and obstacles from implementing the poverty alleviation policy by local government organizations in Phitsanulok Province, it was found that (1) data collection reflected lack of knowledge and understanding in surveying and collecting data at the local level. (2) project implementation/activities had no consistency. Therefore, the target group did not have confidence in problem solving by the local government organizations. (3) Attitudes and behavior of the target group who were used to receiving assistance from the government made this group provide inaccurate information because the group was afraid of

not receiving state welfare. (4) Attitude of policy leaders to practice without comprehensive scrutiny of the facts had negative impacts on certain groups of poor people who did not have access to government assistance. And (5) The integrated participation of the operating units had no connections to the integrated collaboration from each sector.

Guidelines for poverty problem solving in Phitsanulok Province are: use the same data set and create working attitude by integrating with 'Matching Policy' from the level of creating plans/projects in a holistic level that is appropriate to the target group. Besides, do set common goals, link to common budgets (Matching Fund) and design target measures from the same database, create cooperation with various sectors, and work together to solve spatial problems.

Keywords: Effectiveness; Poverty Resolution Policy; Local Administrative Organization; Phitsanulok

บทนำ

ปัญหาความยากจนเป็นปัญหาที่ทั่วโลกพยายามแก้ไขปัญหาความยากจนในรูปแบบต่างๆ องค์กรสหประชาชาติได้กำหนดเป้าหมายในการขจัดความยากจนขั้นรุนแรงและความหิวโหย (No Poverty) ทั้งหมดให้หมดไปจากโลกนี้ ในปี ค.ศ. 2030 (พ.ศ.2573) สำหรับประเทศไทย ปัญหาความยากจนถือได้ว่าเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศที่เป็นทั้งปัญหาเชิงระบบ และเชิงโครงสร้างระดับชาติ กระบวนการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะในระดับพื้นที่ของไทย ทำให้เห็นถึงประเด็นปัญหาสำคัญๆ ที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาความยากจน โดยเน้นบทบาทภาครัฐไปสู่การเพิ่มบทบาทของชุมชนภายใต้การสนับสนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจากการแก้ปัญหาแบบแยกส่วนไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างองค์รวม อย่างไรก็ตามแม้ว่า การแก้ไขปัญหาความยากจนได้ถูกกำหนดไว้เป็นนโยบายหลักของรัฐบาลทุกสมัย (จิรวัฒน์ พิระสันต์ และคณะ, 2565 : บทนำ) แต่ผลสัมฤทธิ์ของการแก้ไขปัญหายังถูกมองว่าไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากนัก (วสันต์ เหลืองประภัสสร์และคณะ, 2557 : ม.ป.น.) เกิดจากปัญหารวมศูนย์อำนาจหน้าที่และกลไกในการดำเนินภารกิจต่าง ๆ กระจุกตัวอยู่ที่กรมหรือหน่วยงานระดับกรมและกรมส่วนกลางต่าง ๆ โดยใช้หน่วยงานเหล่านี้เป็นแขนขาและกลไกในการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะของไทย

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนหรือ SDGs (Sustainable Development Golds) และขับเคลื่อนประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ "มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน" ทำให้ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหา "ความยากจน" อย่างจริงจัง โดยนำระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP : Thai People Map and Analytics Platform) มาใช้เป็นฐานข้อมูลหลัก สำหรับการคัดกรองและชี้เป้าที่แม่นยำผ่านการเก็บข้อมูลด้วยการลงพื้นที่ของเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงาน รวมทั้งข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และการลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ แต่ก็ยังประสบปัญหาในการนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติ พบว่า มีประชาชนบางกลุ่มไม่สามารถเข้าถึงบางมาตรการได้ เนื่องจากมีการจำกัดจำนวนผู้ที่จะได้รับสิทธิและต้องลงทะเบียนผ่านเว็บไซต์ที่กำหนดเท่านั้น ทำให้ประชาชนจำนวนไม่น้อยที่ได้รับ

ความเดือดร้อนไม่สามารถลงทะเบียนเพื่อรับความช่วยเหลือได้ (วัลยา พุ่มต้นวงค์ และธัญญาภัทร์ โทจำปา ,2564 : 18)

จังหวัดพิษณุโลก ได้ดำเนินการสำรวจครัวเรือนยากจนตามข้อสั่งการของรัฐบาลตามเกณฑ์ความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (จปฐ.) ในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก พบว่า จังหวัดพิษณุโลกมีจำนวนครัวเรือนยากจนลดลง ซึ่งเป็นผลมาจากการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ ในรูปแบบของโครงการ/กิจกรรมจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องดำเนินนโยบายของรัฐบาลร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหา “ความยากจน” อย่างจริงจัง ทำให้คณะกรรมการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืน (คจพ.) ส่งผลให้การแก้ไขปัญหาความยากจนเกิดประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนได้อย่างตรงจุด ซึ่งจะต้องมีกระบวนการและปัจจัยสำคัญที่เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่เป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงพื้นที่ของแต่ละจังหวัด ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญที่จำเป็นต้องดำเนินการศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของกระบวนการนำนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดพิษณุโลก

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดพิษณุโลก

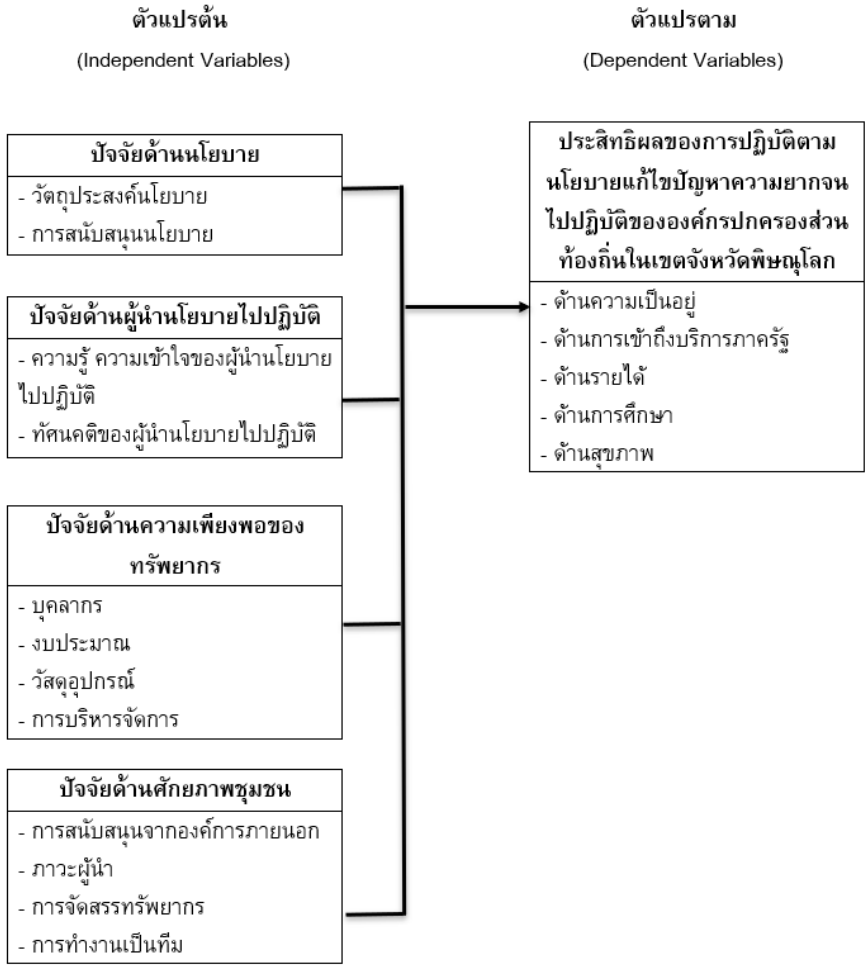
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค และนำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาความยากจนของจังหวัดพิษณุโลก

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Quantitative Research and Qualitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods) โดยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาตามตัวแปรที่ผู้วิจัยได้พัฒนามาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและกลุ่มเป้าหมายเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามจากกลุ่มตัวอย่าง คือ กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ในเขต 9 อำเภอจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 316 คน ด้วยสูตรคำนวณของทาโร่ ยามาเน่ ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 โดยแบบสอบถามทดลองใช้ (Try Out) กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ไม่ถูกเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ผลวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha Coefficient) ใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.790 และผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ 0.80 จากนั้นเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย 5 ระดับ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ

ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการแก้ไขปัญหาความยากจนไปปฏิบัติในระดับจังหวัด และระดับตำบล และการศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร และกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ตามคุณลักษณะของประชากรที่ต้องการศึกษา (วิโรจน์ ก่อสกุล, 2559 : 37) จำนวน 30 คน โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือก (Criteria) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีอุปนัย วิเคราะห์และการตีความ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่ออธิบายได้ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตาราง 1 แสดงระดับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดพิษณุโลก ภาพรวมรายด้าน

ประสิทธิผลในการนำนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนสู่การปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับประสิทธิผล
1.ด้านความเป็นอยู่	4.32	.270	มาก
2.ด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ	4.96	.181	มากที่สุด
3.ด้านรายได้	4.95	.129	มากที่สุด
4.ด้านการศึกษา	4.71	.179	มากที่สุด
5.ด้านสุขภาพ	4.59	.223	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	**4.70**	**.090**	**มากที่สุด**

จากตาราง 1 พบว่า ระดับประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดพิษณุโลกภาพรวมทุกด้านเกิดประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความยากจนในระดับมากที่สุด (มีค่าเฉลี่ย 4.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .090) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 ด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ มีค่าเฉลี่ย 4.96 อยู่ในระดับมากที่สุด อันดับที่ 2 คือ ด้านรายได้ มีค่าเฉลี่ย 4.95 อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับที่ 3 คือ ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.71 อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

ตาราง 2 แสดงระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดพิษณุโลกภาพรวม

ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับประสิทธิผล
1.ปัจจัยด้านนโยบาย	4.45	.220	มาก
2.ปัจจัยด้านผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ	4.85	.168	มากที่สุด
3.ปัจจัยด้านความเพียงพอของทรัพยากร	4.36	.192	มาก
4.ปัจจัยด้านศักยภาพของชุมชน	4.82	.108	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	**4.62**	**.092**	**มากที่สุด**

จากตาราง 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (มีค่าเฉลี่ย 4.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .092) เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย 4.85 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านศักยภาพของชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.82 อยู่ในระดับมากที่สุด และปัจจัยด้านนโยบายมีค่าเฉลี่ย 4.45 ระดับมากที่สุด โดยปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านความเพียงพอของทรัพยากร และจากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดพิษณุโลกด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร พบว่า การปัจจัยด้านศักยภาพชุมชน โดยปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัยดังกล่าว ส่งผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดพิษณุโลกร้อยละ 86.90 (R2adj= .869) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ปัญหาและอุปสรรค และแนวทางในการแก้ไขปัญหาความยากจนของจังหวัดพิษณุโลก พบว่า (1) ด้านการเก็บข้อมูล เกิดจากการขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจในการสำรวจและรวบรวมข้อมูลในระดับท้องถิ่น ส่งผลให้การตีความหมายเพื่อนำข้อมูลมาตอบคำถามตามแบบสอบถามของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องค่อนข้างไม่ชัดเจน (2) ด้านการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามนโยบาย ความไม่ต่อเนื่องของการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายขาดความเชื่อมั่นในการแก้ไขปัญหาของรัฐ ขาดการเชื่อมโยง มุ่งเน้นการสงเคราะห์ที่เกิดผลกระทบทางลบระยะยาวที่การพัฒนาประเทศ (3) ด้านทัศนคติและพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย คนยากจนเคยชินกับการรับของสงเคราะห์จากภาครัฐ และการให้ข้อมูลที่ไม่เป็นความจริงในบางเรื่อง เพราะมีความเชื่อว่า ภาครัฐมาตรวจสอบข้อมูล โดยกังวลว่าจะถูกปฏิเสธการได้รับสวัสดิการแห่งรัฐที่พึงจะได้รับ และ (4) ด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ การรายงานข้อมูลโดยขาดการกลั่นกรองข้อเท็จจริงส่งผลให้คนยากจนจริงๆ เข้าไม่ถึงโอกาสและความช่วยเหลือจากภาครัฐ การระดมความช่วยเหลือจากท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่จำกัด โดยขาดการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกที่จะมาหนุนเสริมเชิงรุก และ (5) ด้านการมีส่วนร่วมแบบบูรณาการของหน่วยปฏิบัติ การประสานการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความเชื่อมโยงการทำงานแบบบูรณาการ

อภิปรายผลการวิจัย

ประสิทธิผลของการปฏิบัติตามนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดพิษณุโลกแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของปริมาณครัวเรือนยากจนลดลง จากการดำเนินนโยบายของรัฐบาล การดำเนินนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนตั้งแต่ปี พ.ศ.2564-ปัจจุบัน ปรับรูปแบบการดำเนินนโยบายเปลี่ยนไปจากเดิมโดยสำนักงานการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) โดยใช้เครื่องมือในการพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform) มาใช้ในการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลปัญหาความยากจน เพื่อให้การแก้ไขปัญหาความยากจนแบบมุ่งเป้าและแม่นยำ ซึ่งสอดคล้องกับ ดิเรก ปัทมวัฒน์ (2550 : 8) ที่มองถึงประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาความยากจนต้องทำความเข้าใจคนจน และศึกษากลไกการขับเคลื่อนนโยบายให้มากขึ้นแบบเอาจริงเอาจัง ความยากจนเป็นปัญหาหลายมิติไม่สามารถต่อสู้ โดยเน้นภาคส่วนใดภาคส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจได้กลยุทธ์แก้ไขความยากจนจึงต้องหลายมิติเช่นกัน โดยมุ่งเน้นบทบาททุกภาคส่วนที่มีผู้แทนภาครัฐคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่ในการนำนโยบายระดับจังหวัดไปสู่การปฏิบัติระดับฐานราก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดประชาชนและมีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาระดับฐานรากของชุมชน ถือว่า มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการลดปัญหาความยากจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ หวัน จวินตัน และกฤชวรรธน์ โล่วัชรินทร์ (2563 : 45) ได้ทำการศึกษาการนำนโยบายแก้จนตรงเป้าไปปฏิบัติของสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมองว่ารัฐบาลไทย มีความจำเป็นต้องกำหนดนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะโครงการที่ดำเนินงานกับคนจนโดยตรง ฝึกอบรมคนยากจนให้ตื่นตัว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐต้องมีการแบ่งอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนในการทำงานร่วมกัน

กิจกรรมการพัฒนาบนพื้นฐานของความต้องการของชุมชน ซึ่งโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาต่างๆ สามารถพัฒนาไปเป็นแผนแม่บทชุมชนเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาความยากจนแบบมีส่วนร่วม สามารถสร้างรายได้ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และทำให้ครัวเรือนลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ (ไพศาล สรรสรวิสุทธ์, 2555 : 14) โดยหน่วยงานต่างๆ ให้การสนับสนุนทรัพยากร เช่น กำลังคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สอดคล้องกับแนวคิดนโยบายแก้จนแบบตรงจุดของจีนที่พบว่า มีการสำรวจข้อมูลทั่วประเทศอย่างถูกต้อง แม่นยำ วิเคราะห์ฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ การมอบหมายงานและจัดส่งบุคลากรไปแก้ปัญหาอย่างมุ่งมั่น (Man) การสนับสนุนงบประมาณไปแก้ไขปัญหาที่ตรงจุด (Money) และการจัดสรรทรัพยากร (Material) จากทุกภาคส่วนไปร่วมกันแก้ไขปัญหา

2. ปัจจัยความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดพิษณุโลก ประการแรก คือ **ปัจจัยด้านนโยบาย** จังหวัดพิษณุโลกกำหนดนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนเป็นนโยบายสำคัญของจังหวัด โดยกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจนตามบริบทของแต่ละท้องถิ่น อีกทั้งนโยบายของรัฐาบาลมุ่งเน้นให้แต่ละท้องถิ่นสนับสนุน ส่งเสริม

ให้ประชาชนดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นนโยบายสำคัญในการแก้ไขปัญหาความยากจนเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารเป็นปัจจัยหลักในการลดรายจ่าย และอาศัยทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนที่มีอย่างอุดมสมบูรณ์มาเป็นปัจจัยหลักในการสร้างรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับ กาญจนารถ แก้วทิพย์ และคณะ (2563 : 336) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการขจัดความยากจนเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนในจังหวัดเชียงราย พบว่า ปัจจัยความสำเร็จในการขจัดความยากจนของชุมชนในจังหวัดเชียงราย 5 ประการ คือ 1) ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ 2) การมีกลุ่มอาชีพที่หลากหลาย 3) การสนับสนุนจากองค์กรภายนอก 4) การดำเนินชีวิตที่มีสภาพวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่ดี และ 5) ผู้นำชุมชนมีความน่าเชื่อถือสามารถสร้างความเชื่อมั่นแก่คนในชุมชน การเสริมสร้างความร่วมมือเพื่อเป็นพลังภายในของชุมชน ซึ่งเป็นพลังการมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พึ่งพากันเองภายในชุมชนเพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาความยากจน

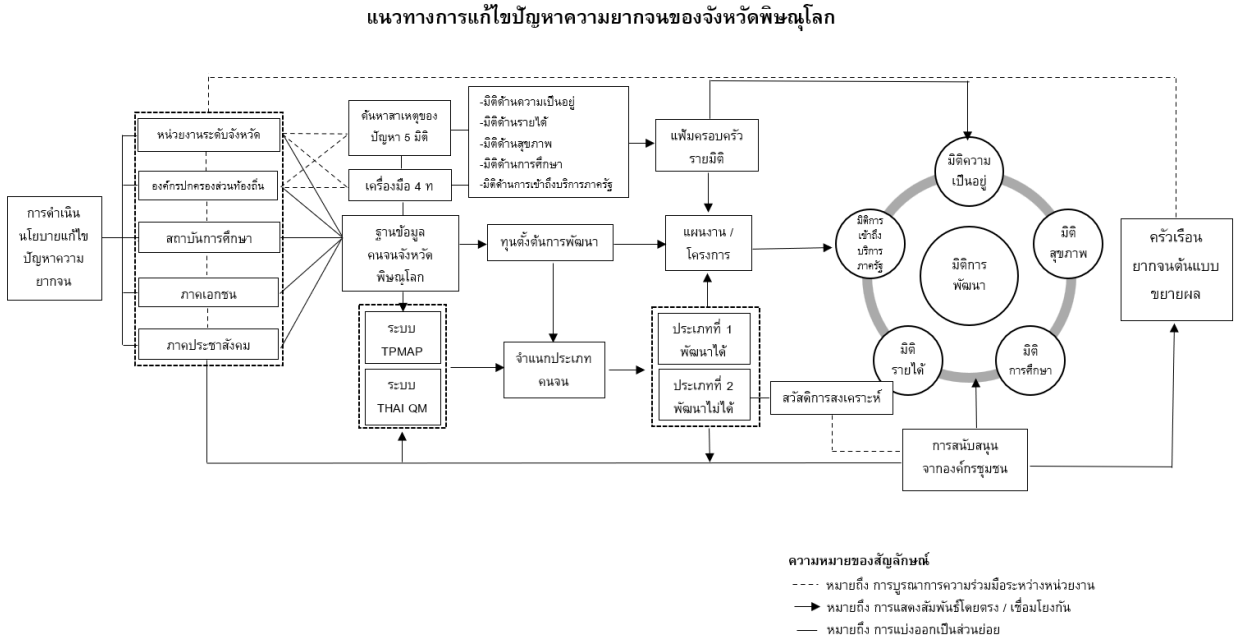
ปัจจัยด้านศักยภาพชุมชน ด้านการทำงานเป็นทีม ชุมชนมีการแบ่งอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน ซึ่งเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมของ 4 ภาคส่วน ประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคการศึกษาและภาคเอกชนในการร่วมมือกันแก้ไขปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศศิธร ทองจันทร์ (2559 : 78) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารกิจการบ้านเมืองแบบร่วมมือกันกับการขับเคลื่อนนโยบายภาครัฐไทย : กรณีศึกษาโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน จังหวัดพิษณุโลก พบว่า เป็นการทำงานร่วมกันในรูปแบบเครือข่าย “เครือข่ายการแก้ไขปัญหาความยากจนในระดับพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก” ที่ก่อรูปขึ้นจากประสานบทบาทระหว่างภาคีภาครัฐ ภาคประชาชนและชุมชน รวมถึงภาควิชาการในการร่วมกันดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน (Collaboration) ตั้งแต่การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาในชุมชนไปจนถึงการบูรณาการแผนชุมชนสู่ยุทธศาสตร์จังหวัด รวมถึงการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาความยากจนระดับฐานราก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภานุเดช ปัญญา (2560 : 82) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการนำนโยบายประชารัฐไปสู่การปฏิบัติ : กรณีศึกษาโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐในตำบลธัญญา และตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐไปปฏิบัติ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชูชิต ชายทวีป (2559 : 226) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยสำเร็จของการลดปัญหาความยากจน พบว่า การมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการลดปัญหาความยากจน โดยมีส่วนร่วมตั้งแต่การกำหนดนโยบายมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการระบุปัญหา การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมประเมินผล

กระบวนการนำนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเริ่มจากการถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติไปยังส่วนราชการระดับต่างๆ ระดับอำเภอและระดับตำบลแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับจังหวัด โดยจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานระดับจังหวัด อำเภอและตำบล จากนั้นลงพื้นที่สำรวจแบบปูพรมรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาในชุมชนรายครัวเรือนแล้วบูรณาการแผนชุมชนสู่ยุทธศาสตร์จังหวัด ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าว มีลักษณะหนุนเสริมพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนทรัพยากรที่แต่ละฝ่ายมีอยู่เพื่อขับเคลื่อนภารกิจภายใต้เป้าหมายที่ทุกฝ่ายกำหนดและยึดถือร่วมกันและบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform) ของสำนักงานการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลความยากจนตามมิติ 5 ด้าน ได้แก่ มิติด้านรายได้ มิติด้านการศึกษา มิติด้านสุขภาพ มิติด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ และมิติด้านที่อยู่อาศัย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Yuanzhi Guo , Yang Zhou , Yansui Liu. (2019 : 93) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบรรเทาความยากจนแบบกำหนดเป้าหมายและการปฏิบัติในพื้นที่ชนบทของจีน กรณีศึกษาอำเภอฝูผิง มณฑลเหอเป่ย พบว่า การเก็บข้อมูลรายบุคคล ครัวเรือน ชุมชน ช่วยให้การระบุการช่วยเหลือคนจนอย่างแม่นยำ จัดการสิ่งของและมาตรการต่างๆ อย่างแม่นยำ และบรรลุผลลัพธ์ที่แท้จริง

อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติตามนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดพิษณุโลกยังพบปัญหาและอุปสรรคจากการทำงานของภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องการการดำเนินนโยบาย 5 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นแรกคือ ปัญหาด้านที่มาของข้อมูล การเก็บข้อมูลครัวเรือนยากจนในระดับท้องถิ่น ขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ที่ทำหน้าที่ในการเก็บข้อมูล ทำให้ข้อมูลที่ได้มาขาดการกลั่นกรองความถูกต้อง และไม่ใช่ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง การแก้ไขปัญหาความยากจนในปัจจุบัน ส่งผลให้การจัดสรรสวัสดิการไม่ทั่วถึง และไม่ครอบคลุม ซึ่งส่งผลมาจากการได้รับข้อมูลที่ขาดการให้ข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมา ก่อให้เกิดคนจนรั่วไหล (inclusion error) ประการที่สองคือ ด้านการกำหนดโครงการ/กิจกรรมตามนโยบายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการจำแนกคนเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา การดำเนินนโยบายปีเดียวเป็นการแก้ไขปัญหาแบบไม่จริงจัง คนยากจนจะเกิดความรู้สึกถึงความไม่จริงใจในการแก้ไขปัญหา ประการที่สามคือ ด้านทัศนคติ และพฤติกรรมของบุคคล คนจนเชื่อในความคิดของตนเองเพื่อที่จะรอเป็น “ผู้รับ” อย่างเดียว คนกลุ่มนี้ได้รับเงินทุนหรือการสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคลักษณะของการสงเคราะห์ ซึ่งเป็นการสร้างพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบทางลบต่อการแก้ไขปัญหาเชิงพฤติกรรมและเป็นผลต่อการพัฒนาประเทศระยะยาวจากนโยบายรัฐบาล แสดงให้เห็นถึงชุดความคิด (Mind set) ของบุคคลที่จะรอรับความช่วยเหลือจากการรับสิ่งของเครื่องใช้แทนการหางาน หาเงินจากการสร้างรายได้ด้วยตนเอง ประการที่สี่คือ ด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ การแก้ไขปัญหาความยากจนต้องกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาที่หลากหลายมิติ ปัญหาความยากจนไม่ใช่สูตรสำเร็จที่จะใช้รูปแบบแก้ไขปัญหาเหมือนกันได้ทุกครัวเรือน ทุกตำบลและทุกหมู่บ้าน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้สูตรสำเร็จเดียวกันตามนโยบายแก้ไขปัญหากับทุกครัวเรือน ครัวเรือนยากจนที่ไม่ได้ประสบปัญหานี้ก็ไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาอย่างแท้จริง และประการสุดท้ายคือ ด้านการมีส่วนร่วมแบบบูรณาการของหน่วยปฏิบัติ การแก้ไขปัญหาความยากจนเป็นเรื่องที่หน่วยงานต้องแบ่งหน้าที่กันดำเนินการและใช้แนวคิดการแก้ไขปัญหาแบบ Area based development ไม่ใช่หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงอย่างเดียว แต่หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้นำชุมชนต้องปฏิบัติคือ ศูนย์กลางแห่งการบูรณาการ ภายใต้การสนับสนุนจากสถาบันการศึกษาในพื้นที่ของหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาความยากจนของจังหวัดพิษณุโลก ดังแผนภาพ 2

แผนภาพ 2 แนวทางการแก้ไขปัญหาความยากจนของจังหวัดพิษณุโลก

แหล่งที่มา : โดยผู้วิจัย

จากแผนภาพ 2 อธิบายได้ว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาความยากจนควรมีการเชื่อมโยงงบประมาณซึ่งกันและกัน (Matching Fund) ก็มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินนโยบาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพด้านงบประมาณตามภารกิจส่วนหน่วยงานอื่นที่เข้ามาช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในพื้นที่ในรูปแบบของการบูรณาการนโยบายการทำงาน (Matching Policy) ในการจัดทำแผนงาน/โครงการที่มีลักษณะองค์รวม ปรับเปลี่ยนเป็นการกำหนดเป้าหมายร่วม (common goal) และมุ่งเป้าการแก้ไขปัญหาที่พัฒนาเพิ่มพูนสินทรัพย์ในภายในตัวบุคคล ได้แก่ ความรู้ และทุนตั้งต้นที่ไม่ใช่งบประมาณอย่างเดียว โดยคำนึงถึงศักยภาพและจำแนกประเภทของคนจนว่าพัฒนาได้หรือไม่ หากพัฒนาได้ควรกำหนดรูปแบบและแนวทางอย่างไร และหากเป็นกลุ่มที่พัฒนาไม่ได้ ควรกำหนดรูปแบบแนวทางพัฒนาอย่างไร โดยใช้รูปแบบการแก้ไขปัญหาที่แตกต่าง

กัน โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหา จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

การดำเนินนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจน เริ่มจากการการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ประกอบด้วยภาคส่วนหลักที่สำคัญ ได้แก่ หน่วยงานราชการระดับจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมทำงานร่วมกันแบบองค์รวม โดยจัดตั้งเป็นคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาความยากจนระดับจังหวัด

ระดับต่อไป คือ การค้นหาครัวเรือนยากจน 5 มิติ ประกอบด้วย มิติด้านความเป็นอยู่ มิติด้านรายได้ มิติด้านการศึกษา มิติด้านสุขภาพ และมิติด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ (จากภาพเป็นรูปนาฬิกาทราย) ที่บ่งบอกถึงการใช้เวลาในการค้นหาและสำรวจเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อทเท็จจริง ครบถ้วน ถูกต้อง และไม่ตกสำรวจ เครื่องมือ 4 ท ของกรมการพัฒนาชุมชน จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาความยากจนมีฐานข้อมูลคนจนที่เหมือนกันทั้งในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด สิ่งสำคัญคือ เป็นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงที่ผ่านการคัดกรองจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชนมาแล้ว และส่งผลให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อมูลครัวเรือนที่สามารถพัฒนาเป็นแฟ้มบ้านรายครัวเรือน (Family Folder) ในแต่ละหมู่บ้านได้ เพราะข้อมูลชัดเจน ชี้เป้าถูกต้องแม่นยำ มีทิศทางแก้ปัญหา หากทุกครัวเรือนมีแฟ้มบ้านของตนเองที่พัฒนาข้อมูลตลอดเวลา เมื่อหน่วยงานใดเข้าไปให้ความช่วยเหลือครัวเรือนควรมีการกรอกข้อมูลเพื่อหน่วยงานอื่นๆ จะได้ใช้ประโยชน์และลดปัญหาการพัฒนาที่ซ้ำซ้อนในการให้ความช่วยเหลือ และเป็นแนวคิดสู่การเป็น one digital one platform ของภาครัฐ เครื่องมือเกื้อกูลหนุนเสริมการทำงานร่วมกัน และถือเป็นระบบบริหารข้อมูลเพื่อการตัดสินใจอีกด้วย

ระบบฐานข้อมูลคนจนและปัญหาความต้องการของพื้นที่รายประเด็น ปัจจุบันมีฐานข้อมูลชองประเทศ จำนวน 2 ฐาน คือ ระบบ TPMAP ของสำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และฐานข้อมูล Thai QM ของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งฐานข้อมูล 2 แห่งนี้ เป็นฐานข้อมูลที่มีเป้าหมายเดียวกันคือการแก้ไขปัญหาและความต้องการของชุมชนรายมิติ หากเป็นไปได้ในเชิงนโยบายสามารถรวมฐานข้อมูลที่เป็นภาพรวมการพัฒนาเป็นฐานเดียวกันได้จะทำให้ทิศทางการพัฒนามาจากข้อมูลตั้งต้นชุดเดียวกันทั้งระบบ

การจำแนกคนจน เป็นปัจจัยที่ต้องพิจารณาควบคู่กับการกำหนดแผนงาน/โครงการ และส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยจำแนกตามคำจำกัดความของคนจน 2 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 คนจนที่สามารถพัฒนาได้ และประเภทที่ 2 คือ คนจนที่ไม่สามารถพัฒนาได้ เพื่อออกแบบรูปแบบการพัฒนาตอบสนองวงจรชีวิตของประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนที่จะเข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหากับคนจน 2 ประเภทนี้ตกเกณฑ์มิติใดใน 5 มิติ 5 ภาคส่วนก็แบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามภารกิจเข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหา

ข้อมูลจากฐานข้อมูลประกอบกับปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่นำไปสู่ออกแบบนโยบายและแผนงาน โดยภาคส่วนหลัก 5 ภาคส่วน ได้แก่ หน่วยงานราชการระดับจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ลงสู่ระดับปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเป็นเจ้าภาพและหน่วยงานประสานงานกลาง เพื่อสนับสนุนให้คำแนะนำการทำงานของ 5 ภาคส่วน โดยให้ข้อมูลสำคัญที่จะเป็นปัจจัยหนุนเสริมการพัฒนาคือ ทุนตั้งต้นการพัฒนาที่แต่ละชุมชนมีแตกต่างกัน โดยเมื่อหน่วยงาน 5 ภาคส่วนลงพื้นที่ปฏิบัติการการสนับสนุนตามภารกิจหน้าที่ ดังนี้

1. หน่วยงานราชการระดับจังหวัด สนับสนุนงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ตามกฎระเบียบที่สามารถกระทำได้ ลงพื้นที่หนุนเสริมการทำงานให้เป็นไปตามกรอบนโยบาย ทิศทางการพัฒนา แผนงาน โครงการที่กำหนดในบทบาทของผู้สนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนข้อมูลที่ผ่านการคัดกรองตามข้อเท็จจริงร่วมกับผู้นำชุมชน เป็นผู้ประสานงานกลางของแผนงาน โดยคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่ตรงกับเป้าหมายของแผนงาน โครงการ

3. สถาบันการศึกษา สนับสนุนการถ่ายทอดความรู้ โดยอาศัยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (ววน.) จากการวิจัยสู่การบริการวิชาการแก่ชุมชนตามแผนงาน / โครงการที่กำหนด เพื่อขจัดความยากจน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน ขยายโอกาสทางความรู้และทรัพยากรในการแก้ไขปัญหาความยากจน

4. ภาคเอกชน สนับสนุนปัจจัยการพัฒนา การจ้างงาน การสนับสนุนการตลาดเพื่อให้เกิดการหมุนเวียนเศรษฐกิจชุมชน

5. ภาคประชาสังคม พลังเครือข่ายทางสังคมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม และการใช้กองทุน และองค์กรชุมชนมาเสริมพลังความเข้มแข็งให้ชุมชนในการแก้ไขปัญหา

ทั้งนี้ องค์กรชุมชนก็มีส่วนสำคัญในความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาความยากจน องค์กรชุมชนอาจมีการต่อยอดร่วมกับหน่วยงาน 5 ภาคส่วนเพื่อให้เกิดการพัฒนามุ่งเป้าจะก่อให้เกิดครัวเรือนต้นแบบขยายผล โดยองค์กรชุมชนอาจสนับสนุนเงินกองทุนชุมชนแบบปลอดดอกเบี้ยหรือดอกเบี้ยต่ำที่คนยากจนมีความสามารถในการชำระคืน ซึ่งจะก่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาความยากจนเกิดประสิทธิผลคือ การดำรงชีพอย่างยั่งยืน มีครัวเรือนยากจนต้นแบบขยายผลที่เกิดจากการพัฒนาตามแนวทางการพัฒนาครัวเรือนยากจนครัวเรือนอื่นๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1. จากผลการศึกษา พบว่า ศักยภาพชุมชนมีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติมากที่สุด ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ชุมชนเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2. การแก้ไขปัญหาความยากจนควรใช้ฐานทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนเป็นปัจจัยหลักในการแก้ไขปัญหาตามศักยภาพของชุมชนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างเป็นระบบ และออกแบบวิธีการพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชน

3. นโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนควรมาจากเสียงสะท้อนจากคนจนไปสู่การกำหนดนโยบายและทิศทางในการแก้ไขปัญหาในแต่ละพื้นที่ที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกัน โดยกระจายอำนาจและงบประมาณให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง

4. ผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติควรเป็นผู้นำชุมชน ซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชนในชุมชนที่จะช่วยให้การแก้ไขปัญหาความยากจนตรงกับกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยดังกล่าว มีขอบเขตการศึกษาเฉพาะจังหวัดพิษณุโลก ดังนั้น ควรมีการศึกษาในมิติของประสิทธิผลของการแก้ไขปัญหาความยากจนในเชิงนโยบายจังหวัดอื่นๆ เพื่อศึกษาความสำเร็จและกลไกที่สำคัญในการแก้ไขปัญหา ซึ่งอาจเกิดตัวแบบเชิงนโยบายในการแก้ไขปัญหาความยากจนที่เหมาะสมในแต่ละจังหวัดที่ชัดเจนและครอบคลุม

2. งานวิจัยฉบับนี้ เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพกับกลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่ได้เก็บข้อมูลกับกลุ่มครัวเรือนยากจน อาจยังไม่เห็นภาพประสิทธิผลเชิงรูปธรรมกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับฐานรากของนโยบาย ดังนั้นควรศึกษาวิจัยลักษณะ 3 เส้าทั้งกลุ่มผู้บริหารนโยบายระดับท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเสนอกลไกในแต่ละระดับที่จะก่อให้เกิดสมดุลเชิงโครงสร้างในการแก้ไขปัญหาความยากจน

3. การศึกษาความสำเร็จจากการนำแนวทางการแก้ไขปัญหาความยากจนตามรูปแบบที่นำเสนอจากงานวิจัยชิ้นนี้ โดยกำหนดพื้นที่นำร่องและทดลองนำแนวทางการแก้ไขปัญหาความยากจนที่นำเสนอจากงานวิจัยชิ้นนี้ไปปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

กาญจนารถ แก้วทิพย์, พระสุธีรัตนบัณฑิต และ โกนิฏฐ์ ศรีทอง (2563 : 336).*รูปแบบการขจัดความยากจนเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนในจังหวัดเชียงราย.วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.* 8 (1), 336-347.

ชูชิต ชายทวีป. (2559). *ปัจจัยสำเร็จของการลดปัญหาความยากจน*. INTEGRATED SOCIAL SCIENCE JOURNAL, FACULTY OF SOCIAL SCIENCES AND HUMANITIES, MAHIDOL UNIVERSITY. 3 (2).

จิรวัฒน์ พิระสันต์ และคณะ. (2565). *โครงการ การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำภาคเหนือตอนล่าง: กรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ระยะที่ 2.* รายงานฉบับสมบูรณ์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ภานุเดช ปัญญา. (2560 : 82). *การศึกษาการนำนโยบายประชารัฐไปสู่การปฏิบัติ : กรณีศึกษาโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทาง ประชารัฐในตำบลธัญญาและตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์.* วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญารัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์. (2549). *นโยบายกระจายอำนาจและเพิ่มพลังให้แก่ท้องถิ่นศึกษาการทำงานเชิงบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐในการลดความยากจน.* รายงานโครงการวิจัย. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.

ไพศาล สรรสรวิสุทธิ์. (2550). *การบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง โดยการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน.* วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ศศิธร ทองจันทร์. (2559 : 78). *การบริหารกิจการบ้านเมืองแบบร่วมมือกันกับการขับเคลื่อนนโยบายภาครัฐไทย กรณีศึกษาโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนจังหวัดพิษณุโลก.* สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วสันต์ เหลืองประภัสร์และคณะ. (2557). *การบริหารกิจการบ้านเมืองแบบร่วมมือ กันกับการขับเคลื่อนนโยบายภาครัฐไทย : กรณีศึกษา โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนจังหวัดพิษณุโลก*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วัลยา พุ่มต้นวงศ์ และธัญญาภัทร โทจำปา. (2564). *นโยบายภาครัฐกับการแก้ไขปัญหาความยากจน*. กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

หวัง จวินตัน และกฤชวรรธน์ โล่ห์วัชรินทร์. (2563). การนำนโยบายแก้จนตรงเป้าไปปฏิบัติของสาธารณรัฐประชาชนจีน. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์*. 18 (1), 39-57.

วิโรจน์ ก่อสกุล. (2558). *เอกสารประกอบการบรรยายวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์.* กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.

Yuanzhi Guo , Yang Zhou , Yansui Liu. (2019). Targeted poverty alleviation and its practices in rural China : A case study of Fuping county, Hebei Province. University of Chinese Academy of Sciences, Beijing . *Journal of Rural Studies*. 93 (2022).

หน้าที่และความหมายของคำไวยากรณ์ “คือ”

The Grammatical Functions And Meanings Of “Khɯɯ”

แสงเทียน รัตนเสรีวงษ์
มหาวิทยาลัยโอซากา
Sangtiean Rattanaseriwong
Osaka University
E-mail: sangtiean.r.hmt@osaka-u.ac.jp

****

บทคัดย่อ

ในทางวากยสัมพันธ์ คำว่า “คือ” ทำหน้าที่เป็นสัมพันธกริยาที่สามารถใช้เชื่อมประธานที่เป็นนามวลีกับภาคแสดงนาม (Nominal Predicate) หรือเชื่อมประธานกับประโยคหรือวลีที่เป็นส่วนขยาย ทว่า จากข้อมูลการใช้ภาษาของผู้พูดภาษาไทยที่ได้รวบรวมจาก SNS (Social Networking Service) เป็นจำนวน 300 ตัวอย่าง พบว่านอกจากหน้าที่และความหมายในฐานะที่เป็นสัมพันธกริยาแล้ว คำว่า “คือ” ที่ปรากฏในตำแหน่งภายนอกโครงสร้างนามวลี ยังมีหน้าที่เป็นคำไวยากรณ์อีกด้วย หาก “คือ” เชื่อมนามวลีที่เป็นหัวเรื่องหรือประธานกับภาคแสดงวิเศษณ์ (Adjectival Predicate) หรือภาคแสดงกริยา (Verbal Predicate) จะสื่อความเชิงระบุเฉพาะเพื่ออธิบายคุณสมบัติของหัวเรื่องนั้น ๆ เปรียบกับสิ่งอื่น ๆ แต่หาก “คือ” ปรากฏนำหน้าประโยคหรือกริยาวลีที่ไม่ได้เป็นส่วนขยายนาม จะเป็นการอธิบายเรื่องราวความคิดของผู้พูดที่มีต่อหัวเรื่องนั้น ๆ ซึ่งโดยมากมักถูกละไว้แต่สามารถตีความได้จากบริบท นอกจากนี้ ยังพบการใช้ในรูปแบบสำนวน หาก “คือ” เชื่อมหน่วยคำเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน จะทำหน้าที่เน้นย้ำความหมายแฝง (Connotation) ของหน่วยคำนั้น ๆ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: คือ; คำไวยากรณ์; ภาคแสดงคุณสมบัติ

Abstract

In syntactic terms, the word “khɯɯ” functions as a copula that can link a noun phrase subject with a nominal predicate or connect a subject with a clause or phrase serving as a complement. However, an analysis of 300 instances of Thai language usage collected from social media service (SNS) reveals that “khɯɯ” not only serves its traditional copula function but also acts as a grammatical functional word when appearing outside noun phrase structures. When “khɯɯ” links a topic or subject noun phrase with an adjectival or verbal predicate, it indicates specific properties of the topic in comparison to others. Conversely, when “khɯɯ” precedes a clause or verb phrase that does not modify a noun, it explicates the speaker’s thoughts concerning the topic, which are often contextually implied but not explicitly stated.

* วันที่รับบทความ : 3 กรกฎาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 9 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 10 กรกฎาคม 2567
Received: July 3 2027; Revised: July 9 2024; Accepted: July 10 2024

Furthermore, idiomatic expressions were identified wherein "khuu" connects identical or near-identical word units, thereby emphasizing the connotation of those units.

Keywords: khuu; functional word; property predication

บทนำ

ในงานวิจัยที่ผ่านมา โดยทั่วไปจะจัดให้ "คือ" เป็นกริยาที่ใช้เชื่อมภาคแสดงนาม อาจมีงานวิจัยที่มองต่างบ้าง เช่น Warotamasikkhadit, U. (1994 : 174) ที่จัดให้ "คือ" เป็นดุลกริยา ซึ่งเป็นประเภทหนึ่งของกริยาสภาวะ (Stative Verbs) และได้อธิบายไว้ว่า สามารถละ "คือ" ได้ รวมทั้งสามารถสลับภาคประธานกับภาคแสดงได้เช่น ข้อ (1) และใช้กริยา "เป็น" แทนได้บางกรณี เช่นข้อ (2)

(1) บ้านหลังนั้น(*คือ*)บ้านของผม
=บ้านของผม(*คือ*)บ้านหลังนั้น

(2) เขา*คือ*/เป็นน้องชายผม

แต่ Warotamasikkhadit, U. (1994 : 174) ไม่ได้อธิบายชัดเจนถึงเงื่อนไขและความแตกต่างระหว่างรูปประโยคที่ละและไม่ละ "คือ" หรือความแตกต่างระหว่าง "คือ" กับ "เป็น" ในกรณีที่ใช้แทนกันได้เอาไว้

โดยปกติ "คือ" จะถูกจัดให้เป็น สัมพันธกริยา (Copula Verb) เช่น Wongwattana, U. S. (2015 : 112) ได้สรุปไว้ว่า ในทางวากยสัมพันธ์ "คือ" สามารถใช้ร่วมกับภาคแสดงนาม (Nominal Predicate) และใช้นำหน้าประโยค (Sentence) หรือวลีที่เป็นส่วนขยาย (Propositional Complement) ได้

(3) เขา*คือ*ฆาตกร

(4) ผล*คือ*ฉันต้องจ่ายเพิ่ม

(5) ความฝันของเรา*คือ*อยากมีลูก

จะเห็นได้ว่า "คือ" สามารถใช้กับนาม "ฆาตกร" และประโยค "ฉันต้องจ่ายเพิ่ม" และวลี "อยากมีลูก" ที่เป็นส่วนขยายแต่ไม่ใช่กริยาวลี อนึ่ง "คือ" ในข้อ (3) ถึง (5) นั้น ไม่สามารถละหรือแทนด้วยสัมพันธกริยาคำอื่นได้ และถึงแม้จะแทนด้วย "เป็น" ได้ แต่ก็จะสื่อความหมายไม่เหมือนกัน

Wongwattana, U. S. (2022 : 63) อธิบายเพิ่มเติมไว้ว่า จะละ "คือ" ได้ในกรณีเฉพาะ การสื่อความเชิงระบุในบริบทภาษาพูดเท่านั้น เช่น

(6) นี่ (*คือ*) มาริโอ้

บริบทของข้อ (6) คือการแนะนำบุคคลที่ 3 ให้คู่สนทนาได้ทำความรู้จัก ซึ่งเป็นสถานการณ์ค่อนข้างเฉพาะและจำกัด

Wongwattana, U. S. (2022 : 62) ยังได้อธิบายไว้อีกด้วยว่า ในภาษาไทยมีประโยคที่ปกติแล้วจะไม่ปรากฏสัมพันธกริยา ได้แก่ ประโยคที่มีภาคแสดงเป็นนามวิเศษณ์หรือกริยาวิเศษณ์ ซึ่งต่อไปขอเรียกรวมว่า ภาคแสดงวิเศษณ์ (Adjectival Predicate)

(7) เขา (เป็น) บ้า

(8) พริตตี้*เป็นสวย

ข้อ (7) ภาคแสดง “บ้า” ซึ่งเป็นนามวิเศษณ์ จะปรากฏหรือไม่ปรากฏร่วมกับสัมพันธกริยาก็ได้ หรือหากปรากฏกับสัมพันธกริยา ก็จะปรากฏร่วมกับกริยา “เป็น” เท่านั้น แต่ในกรณีภาคแสดงกริยาวิเศษณ์ เช่น “สวย” ในข้อ (8) จะไม่ปรากฏร่วมกับสัมพันธกริยาใด ๆ

ส่วน Kuno, S. and Wongkhomthong, P. (1981) ได้วิเคราะห์หน้าที่ของ “คือ” โดยเปรียบเทียบกับ “เป็น” และสรุปว่า “คือ” ใช้เพื่อสื่อความเชิงระบุ (Indentificational Sentence) ดังนั้น แม้จะสามารถใช้สลับกับ “เป็น” ที่ใช้เพื่อสื่อความเชิงแสดงลักษณะ (Characterizational Sentence) ได้ในบางกรณี แต่ประโยคทั้งสองไม่ได้มีความหมายที่เหมือนกันโดยบริบูรณ์

(9) จอห์นเป็น/*คือ*คนที่ฉันรัก

(10) คนนั้นเป็น/*คือ*ใคร

ในประโยค (9) เมื่อใช้ “เป็น” จะเป็นการแสดงลักษณะของจอห์น แต่เมื่อใช้ “คือ” จะเป็นการระบุว่าคนที่ผู้พูดรักกับจอห์นคือบุคคลเดียวกัน ส่วนในประโยค (10) เมื่อใช้ “เป็น” ใน ประโยคคำถาม สิ่งที่ผู้ถามคาดว่าจะได้คำตอบคือสถานะของคนที่ถามถึง เช่น “เขาเป็นนักเรียน” “เขาเป็นอาจารย์” แต่หากใช้ “คือ” แล้ว สิ่งที่ผู้ถามคาดหวังว่าจะได้คำตอบคือการระบุตัวบุคคล เช่น “เขาคือคุณสมิธ” “เขาคือพ่อคุณสมิธ” เป็นต้น

นอกจากนี้ Kuno, S. and Wongkhomthong, P. (1981 : 74-75) ยังได้ตั้งข้อสังเกตไว้อีกว่า จะพบ “คือ” ปรากฏได้บ่อยในสถานการณ์ที่ผู้พูดสรุปเรื่องราวหรือผลที่ได้จากกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลที่ตนเองมีอยู่ ดังประโยคต่อไปนี้

(11) ความจริงก็*คือ*/*เป็นฉันเป็นคนขโมยเงินคุณ

(12) หมอที่ดี*คือ*/*เป็นหมอที่มีความรักในมนุษย์

ในข้อ (11) ตีความได้ว่า อาจมีผู้ต้องสงสัยหลายคน แต่ผู้พูดใช้ “คือ” เพื่อระบุเฉพาะว่าความจริงมีเพียงหนึ่งเดียว ส่วนข้อ (12) นั้นตีความได้ว่า หมอมีหลายประเภท ผู้พูดจึงระบุว่าหมอที่ดีควรเป็นแบบใด

งานวิจัยของ Kuno, S. and Wongkhomthong, P. (1981 : 65-109) นี้ ช่วยให้เรามองเห็นการใช้งานเชิงหน้าที่ ของสัมพันธกริยาในภาษาไทย จากเดิมที่เป็นการวิเคราะห์เพียงลักษณะทางวากยสัมพันธ์เท่านั้น ซึ่งต่อมา Wongwattana, U. S. (2015 : 97-120) และ (2022 : 60-65) ได้วิเคราะห์ต่อยอดโดยใช้แนวคิดเชิงหน้าที่เช่นกัน และได้สรุปไว้ว่า “คือ” ไม่เพียงสามารถใช้สื่อความ

เชิงระบุได้เท่านั้น ยังสามารถสื่อความเชิงเฉพาะ สื่อความเชิงเทียบเท่า และสื่อความเชิงนิยามได้อีกด้วย (Wongwattana, U. S., 2022 : 63)

ทว่า ในบริบทการเขียนข้อความใน SNS ที่ผู้พูดใช้ภาษาในรูปแบบกึ่งภาษาเขียนกึ่งภาษาสนทนากับผู้ฟัง ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้ “คือ” ที่มีรูปไม่ตรงตามลักษณะทางวากยสัมพันธ์ดังที่ได้อ้างถึงในงานวิจัยต่าง ๆ ที่ผ่านมา กล่าวคือ พบ “คือ” ปรากฏร่วมกับทั้งภาคแสดงวิเศษณ์ (Adjectival Predicate) และกริยาวลีที่ไม่ได้เป็น ส่วนขยายแต่ทำหน้าที่เป็นภาคแสดงกริยา (Verbal Predicate) ของประธานได้อีกด้วย

(13) เซย์นิสในลุคนางมโหรธรเทวี*คือ*งามมาก

(14) จูดี้*คือ*หลับสบายเลย พี่จองขับรถ

(15) ทัศนคติผู้หญิงคนนี้*คือ*เป็นเลิศ

จะเห็นได้ว่าในการใช้ “คือ” ของผู้พูดที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ในปัจจุบัน มีการใช้ “คือ” เพื่อเชื่อมภาคแสดงวิเศษณ์ เช่น “งาม” ในข้อ (13) และ “เป็นเลิศ” ในข้อ (15) หรือเชื่อมภาคแสดงกริยา เช่น “หลับสบาย” ในข้อ (14)

ผู้วิจัยสังเกตว่าคำว่า “คือ” ในข้อ (13) (14) (15) นั้น สามารถละ “คือ” ออกโดยที่ยังสามารถสื่อความได้ครบถ้วน ต่างจากการใช้ “คือ” ที่เชื่อมภาคแสดงนามหรือวลีที่เป็นส่วนขยายซึ่งไม่สามารถละได้

นอกจากนี้ พบว่า “คือ” มีลักษณะทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างจากคุณสมบัติของการเป็นกริยาทั่วไปหลายประการ หนึ่งในนั้นคือการไม่มีรูปปฏิเสธ โดยทั่วไป เราสามารถทดสอบคำที่ทำหน้าที่เป็นกริยาได้โดยดูจากการปรากฏร่วมกับคำแสดงการปฏิเสธ “ไม่” (Prasithrathasint, A.,2010 : 46) ทว่า “คือ” กลับไม่มีรูป “*ไม่คือ” แต่ต้องใช้รูป “ไม่ใช่” เป็นรูปปฏิเสธ อีกทั้งยังไม่สามารถปรากฏในประโยคคำถาม “ไหม” แต่กลับปรากฏในประโยคคำถามที่มีโครงสร้างเหมือนบอกเล่าเท่านั้น (Prasithrathasint, A., 2010 : 65) ในขณะที่กริยา “ใช่” ผ่านการทดสอบความเป็นกริยาแต่ “คือ” กลับขาดคุณสมบัติในจุดนี้

(16) ผู้ชนะไม่ใช่/*ไม่*คือ*แสนศักดิ์

(17) ผู้ชนะใช่/**คือ*แสนศักดิ์ไหม

(18) ผู้ชนะ*คือ*ใครหรือ

ลักษณะเด่นอีกประการของ “คือ” คือ การไม่ปรากฏร่วมกับคำช่วยทั้งหน้าและหลังกริยา เช่น คำบอกกาลและการณ์ลักษณะ รวมทั้งคำบอกทัศนะภาวะ (Dejpitaksirikul, K., 2018 : 387-388)

(19) เขาเป็น/**คือ*นักกีฬาว่ายน้ำแล้ว

(20) ผู้จัดการ*อาจจะ*เป็น/**คือ*คุณยามาดะ

สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า “คือ” อาจมีหน้าที่อื่นนอกเหนือจากการเป็นสัมพันธกริยา และอาจมีการใช้งานที่ซับซ้อนกว่าที่ได้วิเคราะห์กันในงานวิจัยที่ผ่าน ๆ มา

วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาหน้าที่และความหมายอื่นที่ไม่ใช่สัมพันธกริยาของ “คือ” ตลอดจนเงื่อนไขการปรากฏร่วมกับภาคแสดงแต่ละประเภท

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อรวบรวมตัวอย่างการใช้ “คือ” ในภาษาไทยปัจจุบันของผู้ใช้ภาษาไทย ผู้วิจัยจึงได้ทำการเก็บตัวอย่างการใช้ภาษาที่มีการใช้ “คือ” จากบริการเครือข่ายสังคม หรือ SNS (Social Media Service) จำนวน 300 ประโยค ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2567 โดยเน้นตัวอย่างที่ไม่เป็นไปตามกฎ จากนั้นทำการวิเคราะห์หน้าที่และความหมายของ “คือ” ตาม ขั้นตอนการตรวจสอบการกลายเป็นภาคแสดงคุณสมบัติที่ Kageyama, T. (2009 : 5) ได้สรุปไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอน 1.

เมื่อศึกษารูปไวยากรณ์ X ใด ๆ จะพบกฎไวยากรณ์ A ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป

ขั้นตอน 2.

เมื่อศึกษารูปไวยากรณ์ X ใด ๆ จะพบข้อยกเว้นที่ไม่ตรงตามกฎ A แต่ใช้กันโดยทั่วไป

ขั้นตอน 3.

วิเคราะห์โครงสร้างที่เป็นข้อยกเว้น และอภิปรายว่าสามารถตีความเป็นภาคแสดงแบบใด

ตามขั้นตอนที่ 1 เราสามารถสรุปได้ว่า ในที่นี้ “รูปไวยากรณ์ X” ได้แก่ “คือ” ซึ่งสามารถสรุป “กฎไวยากรณ์ A” ได้ด้านล่าง (Wongwattana, U. S.,2015 : 97-120) (Dejpitaksirikul, K.,2018 : 381-394) ส่วนขั้นตอนที่ 2 และ 3 ผู้วิจัยจะอภิปรายเพิ่มเติมในส่วนของผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

กฎไวยากรณ์:

“คือ” เป็นสัมพันธกริยาที่ใช้เชื่อมประธานนามวลีกับภาคแสดงนาม หรือเชื่อมประโยคและวลีที่เป็นส่วนขยายเท่านั้น จะไม่ปรากฏร่วมกับคำช่วยหน้าและหลังกริยา รวมทั้งคำบอกทัศนภาวะ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

เราสามารถสรุปลักษณะโครงสร้างภาษาไทยได้ดังนี้ (Minegishi, M. and Wittayapanyanon, S., 2019 : 113)

1. ภาษาไทยเป็นภาษาคำโดดและไม่มีการผันรูปคำ
2. มีรูปประโยคพื้นฐาน SVO คือ “ประธาน + กริยา (+กรรม)”
3. ภาษาไทยเป็นภาษาเน้นหัวเรื่อง (Topic-Prominent Language)
4. ภาษาไทยเป็นภาษาที่สามารถละประธาน (ประธานไร้รูป) ได้ (Pro-drop)
5. มีจำนวนคำไวยากรณ์ (Functional words) น้อย

ในทางวากยสัมพันธ์ ลำดับคำในภาษาไทย เป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดหน้าที่และความหมายของหน่วยคำในประโยค แต่ถึงอย่างไรก็ตาม คำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์ก็มีความสำคัญมาก เพราะยังคงต้องใช้เสริมเพื่อบ่งหน้าที่และความหมายของคำในประโยคให้ชัดเจน เช่น สัมพันธกริยา ซึ่งมีหน้าที่เป็นกริยาเชื่อมระหว่างประธานกับหน่วยคำต่าง ๆ ที่ไม่สามารถเป็นภาคแสดงด้วยตัวเองได้ เช่น นามวลีหรือบุพบทวลี

อนึ่ง ในบางกรณี การไม่มีคำไวยากรณ์ช่วยบ่งบอกหน้าที่ ก็อาจทำให้เกิดความกำกวมในประโยคได้ เช่น “บ้านใหญ่” อาจมองให้หน่วยคำ “ใหญ่” เป็นส่วนขยายในนามวลี (Big house) ก็ได้ หรือมองให้เป็นภาคแสดงวิเศษณ์ในประโยค (The house is big.) ได้ทั้งคู่ (Tanaka, H. , 2012 : 110-111)

ลักษณะเด่นอีกข้อของภาษาไทย คือ เป็นภาษาที่สามารถเน้นหัวเรื่องและสามารถละพจน์ในประโยคได้ ทำให้บางครั้ง เราอาจพบรูปประโยคที่ขึ้นต้นด้วยกริยาวลีหรือนามวลีที่ทำหน้าที่เป็นกรรม ซึ่งวิธีการเน้นหัวเรื่องในภาษาไทยสามารถแบ่งออกได้หลัก ๆ 3 วิธี (Khambunchu, R., 2014 : 35-40) ได้แก่

1. การนำส่วนที่ผู้พูดให้ความสนใจขึ้นมาอยู่ต้นประโยค

ในข้อ (21) เมื่อผู้พูดให้ความสนใจกรรมในประโยค ก็นำ “ขนมนี่” มาอยู่ต้นประโยคได้

(21) ขนมนี่ ฉันทำเอง (ฉันทำขนมนี่เอง)

2. การใช้คำบ่งหัวเรื่อง “นี่” และ “น่ะ” ในภาษาพูด

คำบ่งหัวเรื่อง “นี่” สามารถปรากฏด้วยตัวเอง เช่น ข้อ (22) ด้านล่าง หรือปรากฏร่วมกับนาม เช่น “หนังสือ” และอาจแทนที่ด้วย “ลักษณนาม+นี้” ได้ เช่น ข้อ (23) ในขณะที่ “น่ะ” เป็นคำบ่งห้วข้อที่ไม่สามารถปรากฏด้วยตัวเอง และต้องปรากฏร่วมกับคำอื่นเท่านั้น แต่ในขณะเดียวกันก็สามารถปรากฏได้ทั้งในตำแหน่งต้นและท้ายประโยค เช่น ข้อ (24) และ (25) Khambunchu, R. (2014 : 38) จึงมองว่า “น่ะ” มีลักษณะเป็นคำไวยากรณ์มากกว่า “นี่”

(22) นี่/*น่ะ อะไร

(23) หนังสือนี่/เล่มนี้ ใครให้มา

(24) หนังสือน่ะ ใครให้มา

(25) ใครให้มา หนังสือน่ะ

3. การเคลื่อนคำแทนตัวไปทางซ้าย (Left Dislocation)

เป็นการนำส่วนที่ต้องการเน้นให้เป็นหัวเรื่องเคลื่อนไปต้นประโยค (เคลื่อนไปทางซ้าย) จากนั้นแทนตำแหน่งเดิมด้วยคำแทนตัว เช่น

(26) คุณวิรา เขาตื่นเช้าทุกวัน

(27) คุณวิราตื่นเช้าทุกวัน

ในข้อ (26) เมื่อเกิดการเคลื่อนไปทางซ้ายของคำแทนตัวแล้ว จะทำให้สามารถตีความภาคแสดงในประโยคนั้นในเชิงแสดงคุณสมบัติของหัวเรื่องได้ ในที่นี้คือเป็นลักษณะนิสัยของ “คุณวิรา” ในขณะที่ข้อ (27) เป็นการบอกเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป มีประธานในประโยคเป็น “คุณวิรา” เท่านั้น (Khambunchu, R., 2014 : 39-40)

นอกจากลำดับของคำจะส่งผลต่อความหมายในภาษาไทยแล้ว การตีความในเชิงอรรถศาสตร์ปริชานก็ส่งผลต่อความเข้าใจความหมายของภาคแสดงของผู้ใช้ภาษา Givón, T. (1984 : 55) ได้แบ่งชนิดของคำไว้ตามความเสถียรทางเวลา (Temporal Stability) โดยใช้หลักเกณฑ์ว่ามีความเป็นไปได้ที่จะคงสภาพนั้น ๆ ไว้ได้นานเท่าใด ซึ่ง Givón, T. (1984 : 55) มองว่าคำนามมีความเสถียรทางเวลามากที่สุด ส่วนคำวิเศษณ์และคำกริยา มีความเสถียรรองลงมาตามลำดับ ทว่า ในภาษาที่ไม่มีวิภัติปัจจัยอย่างภาษาในเอเชีย เช่น ภาษาไทยหรือญี่ปุ่น เราอาจไม่สามารถสรุปความสัมพันธ์ระหว่างความเสถียรทางเวลากับ ชนิดของคำแบบตายตัวได้

Masuoka, T. (2008 : 5-8) จึงนำแนวคิดของ Givón, T. (1984 : 55) มาปรับใช้เพื่ออธิบายประเภทของภาคแสดง โดยดูจากหน้าที่และการตีความของผู้พูดที่ขึ้นอยู่กับบริบทการใช้ภาษา และได้แบ่งประเภทไว้ดังนี้

1. ภาคแสดงคุณสมบัติ (Property Predication)

ภาคแสดงที่บอกเล่าสภาพของประธานหรือหัวเรื่อง ภาคแสดงประเภทนี้ยังสามารถแบ่งออกได้อีก ดังนี้

1.1 คุณสมบัติภายในที่เป็นส่วนหนึ่งของตัวเป้าหมายเอง (Inherent Property)

(28) ประเทศญี่ปุ่นเป็นเกาะ

(29) คนนั้นใจดี

คุณสมบัติเหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่อยู่ภายใต้เงื่อนไขทางเวลา สามารถแบ่งออกได้อีก ดังนี้

1.1.1 คุณสมบัติที่เป็นการแบ่งประเภท (Category) เช่น ข้อ (28) ด้านบน

1.1.2 คุณสมบัติลักษณะของเป้าหมาย

โดยทั่วไปหมายถึงประธานหรือหัวเรื่อง คุณสมบัติลักษณะของเป้าหมายยังแบ่งออกได้อีก ดังนี้

1.1.2.1 คุณสมบัติทั่วไป ได้แก่ ภาคแสดงวิเศษณ์ เช่น ข้อ (29) ด้านบน

1.1.2.2 คุณสมบัติจากประสบการณ์

ในกรณีภาษาญี่ปุ่น คือประโยคที่มีภาคแสดงกริยาแต่ถูกตีความให้เป็นการบ่งบอกประสบการณ์ของประธานหรือหัวข้อเพื่ออธิบายลักษณะของเป้าหมาย เช่น

(30) เพื่อนไปเที่ยวญี่ปุ่นมาหลายครั้ง

ข้อ (30) แม้จะมีภาคแสดงเป็นกริยา แต่หากอยู่ในบริบทที่เหมาะสม ก็สามารถตีความให้เป็นคุณสมบัติของประธานได้ กล่าวคือ ผู้พูดอธิบายลักษณะเพื่อนว่า เป็น “เพื่อนที่ไปเที่ยวญี่ปุ่นมาหลายครั้ง” ถือเป็นคุณสมบัติจากประสบการณ์ ในขณะที่ภาคแสดงอื่นเช่นข้อ (28) หรือ (29) จะไม่สามารถตีความให้เป็นประสบการณ์ได้ อย่างไรก็ตาม ทั้งในภาษาญี่ปุ่นและภาษาไทย คุณสมบัติจากประสบการณ์นี้อาจมองให้เป็นภาคแสดงเหตุการณ์ก็ได้ ขึ้นอยู่กับบริบทว่าจะตีความอย่างไร

1.2 คุณสมบัติภายนอกที่เปลี่ยนแปลงได้ (Non-inherent Property)

คุณสมบัติภายนอกเช่นนี้จะคงสภาพอยู่ในกรอบระยะเวลาที่จำกัด ดังนั้น จึงไม่ใช่คุณสมบัติต้นแบบ (Prototype) ของภาคแสดงคุณสมบัติ

(31) คนนั้นงานยุ่งมาก

อนึ่ง หากเปลี่ยนโครงสร้างประโยคหรือใช้คำไวยากรณ์แล้ว แม้จะเป็นหน่วยคำเดียวกัน แต่การตีความหมายทางเวลาและภาคแสดงอาจจะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เช่น

(32) คนนั้นใจดีเฉพาะกับฉัน

(33) คนนั้นเป็นคนงานยุ่ง (เสมอ)

แม้ข้อ (29) กับ (32) และ (31) กับ (33) จะมีภาคแสดงเหมือนกัน แต่ข้อ (29) และ (33) ถือเป็นคุณสมบัติภายใน เพราะไม่สามารถปรากฏร่วมกับคำบอกเวลาที่แสดงสภาพชั่วคราว เช่น “ตอนนี้” ได้ ในขณะที่ข้อ (31) และ (32) ถือเป็นคุณสมบัติภายนอก เพราะสามารถปรากฏร่วมกับคำบอกเวลาที่แสดงสภาพชั่วคราวได้

2. ภาคแสดงเหตุการณ์ (Event Predication)

เป็นการบรรยายเรื่องราวที่จะเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาไปตามเวลา สามารถแบ่งได้อีก 3 ประเภท (Kageyama, T., 2012 : 3-4) ได้แก่

2.1 สิ่งที่เกิดขึ้นมาแล้ว

(34) เพื่อนได้คลอดฝาแฝดเมื่อวาน

2.2 การประพฤติปฏิบัติ

(35) ฉันจะวิ่งออกกำลังกายทุกวันตอน 5 โมง

2.3 สภาพการณ์ชั่วคราว

(36) ปู่ยังแข็งแรงอยู่

จะเห็นได้ว่า ภาคแสดงเหตุการณ์มีความเกี่ยวข้องกับกาลและการณ์ลักษณะอย่างมาก จึงมักปรากฏร่วมกับคำบอกเวลา เช่น “เมื่อวาน” หรือใช้กับคำบอกการณ์ลักษณะต่าง ๆ เช่น “แล้ว” “จะ” “ยัง” เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การตีความภาคแสดงไม่ได้เป็นสิ่งตายตัว โดยเฉพาะภาคแสดงกริยานั้น ปกติมักตีความเป็นภาคแสดงเหตุการณ์ แต่หากอยู่ในโครงสร้างหรือบริบทที่เหมาะสม ก็สามารถตีความเป็นภาคแสดงคุณสมบัติได้เช่นกัน (Kageyama, T., 2012 : 10-11) ซึ่งต่อไปจะขอเรียกปรากฏการณ์นี้ว่า *การกลายเป็นภาคแสดงคุณสมบัติ*

การกลายเป็นภาคแสดงคุณสมบัติที่ได้กล่าวมานี้ มีลักษณะร่วมกับกลวิธีการเน้นหัวเรื่องในภาษาไทยหลายประการ เช่น การเคลื่อนกรรมขึ้นมาไว้หน้าประโยค หรือการกลายเป็นนามวลีโดยใช้ “ลักษณะนาม+นี้” เราจึงอาจตั้งสมมติฐานได้ว่า ในภาษาไทยนั้น กลวิธีการเน้นหัวเรื่องอาจเป็นไวยากรณ์หนึ่งที่ช่วยในการตีความภาคแสดงเหตุการณ์ให้เป็นภาคแสดงคุณสมบัติ

ผู้วิจัยจึงมองว่า แนวคิดเกี่ยวกับการเน้นหัวเรื่องและการตีความภาคแสดงที่ได้กล่าวมานี้ สามารถนำมาใช้อธิบายการปรากฏของ “คือ” ที่ไม่ตรงกับกฎเกณฑ์การใช้สัมพันธกริยา “คือ” โดยทั่วไปได้

ผลการวิจัย

ตามระเบียบวิธีวิจัยในขั้นตอนที่ 2 เพื่อศึกษาการใช้ “คือ” ที่ไม่ตรงตามกฎไวยากรณ์ ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลตัวอย่างและแบ่งการใช้ “คือ” ที่ไม่ตรงตามกฎได้ 5 ประเภท อนึ่ง การสะกดคำในตัวอย่างจะเป็นการสะกดคำตามแหล่งอ้างอิง

1. “คือ” ที่ใช้เชื่อมนามวลีกับวิเศษณ์วลี (NP + ***คือ*** + AP)

ตามกฎไวยากรณ์แล้วนั้น “คือ” จะไม่สามารถใช้กับภาคแสดงวิเศษณ์ แต่จากข้อมูลพบว่ามีการใช้ “คือ” เพื่อเชื่อมนามวลีกับภาคแสดงวิเศษณ์จำนวนมาก โดยที่ยังคงหน้าที่สื่อความเชิงระบุ (Identifical) เช่น

(37) เพื่อนแบบนี้*คือ*ดี

(38) ซากุระที่เหลืออยู่ให้ชม*คือ*สตรองสุด

นามวลีในข้อ (37) และ (38) เป็นสามัญนาม ได้แก่ “เพื่อน” และ “ซากุระ” มาใช้กับไวยากรณ์ที่เป็นการระบุเฉพาะได้แก่ “ลักษณะนาม+นี้” และ “ที่” เพื่อสื่อความหมายระบุเจาะจงจากสิ่งอื่นที่มีความใกล้เคียงกัน เช่น ในข้อ (37) ตีความได้ว่า เพื่อนอาจมีหลายแบบ แต่ผู้พูดระบุเฉพาะว่าเพื่อนแบบนี้จึงจะ “ดี” ส่วนเพื่อนแบบอื่นไม่ดี ในข้อ (38) ที่มีการใช้คำว่า “ที่” ก็สามารถตีความได้ว่าซากุระที่ร่วงก่อนผู้พูดจะได้มาเห็นนั้น ไม่สามารถทนต่อสภาวะอากาศ หรือ “สตรอง” เท่าซากุระที่เหลืออยู่

นอกจากนี้ ยังพบการเติมส่วนขยายเพื่ออธิบายลักษณะของนามหลักเพิ่มเติมและเป็นการระบุชี้เฉพาะเช่นกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(39) ขบวนของฟ่านปิงปิง*คือ*โคโลโสมาก ๆ

ข้อ (39) นามหลักคือ “ขบวน” แห่ สงกรานต์ ซึ่งมีส่วนขยายชี้เฉพาะคือ “ของฟ่านปิงปิง” เพื่อระบุเฉพาะว่า ขบวนในประโยคมีความ “โคโลโส (โกโรโกโส)” มากกว่าขบวนอื่น

นอกจากนี้ นามวลีที่สามารถปรากฏนำหน้า “คือ” ในประโยคได้นั้น นอกจากจะใช้สามัญนามที่มีส่วนขยายชี้เฉพาะดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังอาจเป็นชื่อเฉพาะ (วิสามัญนาม) ได้อีกด้วย เช่น

(40) ตัวจริงโคตรน่ารักทั้งคู่ โคตะ*คือ*ใสมาก

(41) (แต่เมนูที่ผมชอบสุด ๆ คือพวกของทอด) โดยเฉพาะ คางกุ้งทอด*คือ*อร่อยมากกกกกก

(42) ได้ดูหนังเรื่องนี้แล้ว พี่เปิ้ล*คือ*สุดยอดจริง ๆ

(43) แม่ศรีเรือน*คือ*อร่อยจริงค่ะ

ข้อ (40) ประธาน “โคตะ” ซึ่งเป็นชื่อเฉพาะ เราทราบได้จากบริบทว่า เป็นการชี้เฉพาะว่า “โคตะ” คือคนที่มีหน้าตาผ่องใส ไม่ใช่อีกคน ข้อ (41) ก็เช่นกัน ในบรรดาเมนูทั้งหมด เมนูที่ผู้พูดชอบและรู้สึกว่าอร่อยกว่าเมนูอื่น คือเมนูที่เรียกว่า คางกุ้งทอด ส่วนในข้อ (42) นักแสดงในหนังอาจมีหลายคน แต่คนที่ผู้พูดต้องการชี้เฉพาะเพื่อระบุว่าแสดงได้สุดยอด คือ “พี่เปิ้ล” หรืออาจจะเป็นการชี้ว่าพี่เปิ้ลเล่นบทบาทในหนังเรื่องนี้ได้ดีกว่าบทบาทอื่นในหนังเรื่องอื่นก็เป็นได้ นอกจากนี้ในบางกรณีอาจไม่มีข้อความที่อธิบายไว้อย่างชัดเจน แต่ยังคงเข้าใจสิ่งที่ผู้พูดต้องการชี้เฉพาะได้จากบริบท เช่นข้อ (42) ซึ่งเป็นชื่อร้านอาหาร ผู้พูดต้องการชี้ว่าเฉพาะร้านนี้เท่านั้นที่ตัวเองได้ไปทานมาแล้วและรู้สึกว่ามีรสชาติอร่อยจริง ๆ

กรณีที่เป็นสามัญนามทั่วไป ก็อาจปรากฏเป็นประธานได้ หากอยู่ในบริบทที่เป็นการชี้เฉพาะเพื่อระบุคุณลักษณะของประธานเช่นกัน เช่น

(44) เหตุสุดวิสัยไม่มีใครอยากให้เกิดสำหรับเคสนี้ ที่สำคัญกัปตัน*คือ*เก่งมาก ๆ

(45) นางร้าย*คือ*น่ารำคาญ จีบปากจีบคอมาก

แม้ว่าประธาน “นางร้าย” และ “กัปตัน” ปกติถือเป็นสามัญนาม แต่ในกรณีข้อ (44) และ (45) เราสามารถอุปมานจากบริบทได้ว่า เป็นการระบุเพื่อชี้เฉพาะ กล่าวคือ ข้อ (44) แม้จะมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายคน แต่คนที่มีความสามารถโดดเด่นคือ กัปตันที่นำเครื่องบินลงจอด ได้อย่างปลอดภัยในเหตุการณ์เครื่องบินตกหลุมอากาศ หรือข้อ (45) แม้ตัวละครมีหลายคน แต่นักแสดงที่เล่นเป็นนางร้ายเล่นได้น่ารำคาญกว่าใคร

2. “คือ” ที่ใช้เชื่อมนามวลีกับกริยาวลี (NP + ***คือ*** + VP)

ตามกฎไวยากรณ์สัมพันธกริยา “คือ” นั้นสามารถใช้เชื่อมประธานนามวลี กับประโยคหรือวลีที่เป็นส่วนขยาย แต่ไม่ได้กล่าวถึงกริยาวลีที่ทำหน้าที่เป็นภาคแสดง ข้อแตกต่าง ที่สำคัญที่สุดคือ หาก “คือ” ใช้กับส่วนขยายจะไม่สามารถละได้ แต่หากเป็นภาคแสดงกริยาจะสามารถละได้ โดยไม่กระทบ สารัตถะเนื้อความเดิม

อย่างไรก็ตาม “คือ” ที่นำหน้าภาคแสดงกริยายังคงสามารถสื่อความเพื่อระบุ และตำแหน่งหน้า “คือ” ในประโยคสามารถเป็นหน่วยคำที่ทำหน้าที่ผู้กระทำ (Agent) ได้

(46) พี่จูดี้*คือ*หลับสบายเลย พี่จองขับรถ

(47) เด็ก*คือ*ถามตอบกันเสียงแจ๋ว แต่ผัวฉันหาได้แคร์ไม่

(48) แต่เชื่อว่าจะจบที่รุ่นชิว เพราะเอ็ม*คือ*รักแม่ รักม่า ดูแลแม่ ดูแลม่า

ในข้อ (46) ประธาน “พี่จูดี้” เป็นผู้ที่หลับสบายในรถในขณะที่คนอื่น ๆ เช่น พี่จอง ไม่สามารถนอนหลับได้ เช่นเดียวกับในข้อ (47) เป็นการชี้ว่า ในขณะที่มีคนสองกลุ่มที่อยู่ร่วมสถานที่เดียวกัน ฝ่ายที่ส่งเสียงดังคือ “เด็ก” แต่สามีผู้พูดกลับอยู่เงียบ ๆ ไม่สนใจใคร ส่วนข้อ (48) ต้องการสื่อความระบุเฉพาะว่า “เอ็ม” คือคนที่รักและดูแลทั้งแม่ (ชิว) และอาม่า (ม่า) มากกว่าใคร

นอกจากนี้ นามวลีที่มีหน้าที่อื่นนอกเหนือจากประธานที่ทำหน้าที่ผู้กระทำของกริยาวลีก็สามารถปรากฏนำหน้า “คือ” ในประโยคได้ เช่น

(49) อันนี้*คือ*ทำให้คนที่บ้านกิน ทำแบบทุลักทุเลมากก

(50) น่าทานมากค่ะ เห็ดเผา*คือ*ชอบมาก ไม่ว่าแกงแบบไหน

ในข้อ (49) นาม “อันนี้” ที่อยู่หน้า “คือ” นั้น เดิมทำหน้าที่ผู้ทรงสภาพ (Patient) หรือกรรมในกริยาวลี “ทำ” ซึ่งมีรูปเดิม คือ “ทำอันนี้ให้คนที่บ้านกิน” แต่เกิดการเคลื่อนไปทางซ้ายหน้าประโยค ซึ่งเป็นหนึ่งในวิธีการเน้นหัวเรื่องในภาษาไทยดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในตอนต้น เช่นเดียวกับข้อ (50) “เห็ดเผา” ที่เดิมทำหน้าที่เป็นผู้รับรู้ (Experiencer) จากรูปเดิมคือ “ชอบเห็ดเผามาก” ก็สามารถเคลื่อนมาเป็นหัวเรื่องและปรากฏร่วมกับ “คือ” ได้

ทว่าในบางกรณีอาจเป็นเพียงการละคำนามหลักจนเหลือเพียงส่วนขยายที่เป็นกริยาวลีเท่านั้น ในกรณีนี้ “คือ” ไม่สามารถละได้ มิเช่นนั้นประโยคจะไม่สมบูรณ์

(51) ภาพจำคุณตั้ม*คือ*ถือป้ายกะเทยรอรับคุณฟาที่สนามบิน

(*ภาพจำคุณตั้มถือป้ายกะเทยรอรับคุณฟาที่สนามบิน)

ข้อ (51) ต้องการจะสื่อว่า ภาพในความทรงจำคือภาพที่คุณตั้มถือป้ายมารอรับคุณฟา นามหลักในนามวลีจึงไม่ใช่คุณตั้ม แต่คือ “ภาพ” ทำให้คำว่า “คือ” ในที่นี้ไม่ได้เชื่อมภาคแสดงกริยาวลี “ถือ” ที่คุณตั้มเป็นผู้กระทำโดยตรง แต่เชื่อมส่วนขยายของนามหลัก “ภาพ” ที่ได้ถูกละไว้ ซึ่งมีรูปเดิมคือ “(ภาพที่คุณตั้ม) ถือป้ายกะเทยรอรับ” ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า “คือ” ในที่นี้ทำหน้าที่สัมพันธกริยาเชื่อมวลีที่เป็นส่วนขยายตามกฎไวยากรณ์เดิมที่สื่อความเชิงเทียบเท่า (Wongwattana, U. S., 2022 : 64)

3. “คือ” ที่ใช้เชื่อมกริยาวลีกับกริยาวลีหรือวิเศษณ์วลี (VP + ***คือ*** + VP / AP)

แม้กฎไวยากรณ์ได้บอกไว้ว่า “คือ” ใช้เชื่อมนามวลีกับภาคแสดงนาม หรือประโยคและวลีได้ แต่จากที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น หน่วยคำหรือวลีที่อยู่หลัง “คือ” ก็ไม่จำเป็นต้องเป็นไปตามกฎเสมอไป

จากข้อมูล ผู้วิจัยยังพบว่าหน่วยที่อยู่หน้า “คือ” ก็ไม่จำเป็นต้องเป็นนามวลีเช่นกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(52) กินคู่ส้มตำ*คือ*เริสมากค่า

(53) นั่งละเลียดข้าวปั้นจิบกาแฟชมซากุระ*คือ*ดีมาก

ในข้อ (52) และ (53) ส่วนที่นำหน้า “คือ” คือกริยาวลี “กินคู่ส้มตำ” ที่ละประธานและมีส่วนหลังเป็นภาคแสดงวิเศษณ์ ในข้อ (52) หากไม่มี “คือ” (?กินคู่ส้มตำเริสมากค่า) จะเป็นเพียงการบอกเล่าประสบการณ์ที่ผ่านมาของผู้พูดว่า ผู้พูดเคยทานคู่กับส้มตำแล้วรู้สึกอร่อย หรือในข้อ (53) เช่นกัน หากไม่มี “คือ” (?นั่งละเลียดข้าวปั้นจิบกาแฟชมซากุระดีมาก) จะตีความได้ว่า ผู้พูดเคยนั่งละเลียดข้าวปั้นจิบกาแฟชมซากุระแล้วรู้สึกดี แต่หากมี “คือ” ปรากฏขึ้น จะตีความได้ว่า ผู้พูดมั่นใจว่า หากทำสิ่งนั้นแล้วสภาพการณ์จะเป็นเช่นนั้นเสมอ เช่น ในข้อ (52) และข้อ (53) ผู้พูดต้องการสื่อว่า ไม่ว่าใคร ถ้าได้กินสิ่งนั้นคู่กับส้มตำ ก็คงจะรู้สึกอร่อยประทับใจ และไม่ว่าใครถ้าได้นั่งละเลียดทานข้าวปั้นและจิบกาแฟไปพร้อมกับชมซากุระก็คงจะรู้สึกดี

ในกรณีที่เป็นภาคแสดงกริยาก็เช่นกัน ยังคงพบว่า “คือ” ที่อยู่หลังกริยาวลีก็ยังคงแสดงความมั่นใจของผู้พูดว่า ถ้าเงื่อนไขนั้น ๆ เกิดขึ้น ผลจะเป็นอย่างที่ผู้พูดคาดการณ์ไว้อย่างแน่นอน

(54) เรียนเสร็จ*คือ*ซื้อกินเหมือนเดิมแหละ

(55) เกาหลี ไม่รวย*คือ*โดนหนักมากนะ

(56) แล้วก็อย่างที่เห็นว่าน้ำตรงที่น้องเขาจะกระโดดมันไหลแรงมากนะ ตก*คือ*โดนซัดลงไปแน่ ๆ

ในข้อ (54) ที่มีภาคแสดงเป็นกริยาวลี ต้องการสื่อว่า แม้จะเรียน (ทำอาหาร) ไป แต่ผู้พูดมองว่าวิธีการทำซับซ้อนยุ่งยาก ทำให้ต่อให้ใครก็ตามมาเรียน สุดท้ายก็ยังต้องซื้อกินอยู่ดี ส่วนข้อ (55) และ (56) มีภาคแสดงกริยาวลีที่เป็นรูปถูกกระทำ (Passive) แต่ก็สื่อความหมายในเชิงเดียวกัน ข้อ (55) สื่อว่า

การใช้ชีวิตที่เกาหลี ผู้พูดมองว่า หากไม่ร่ำรวย ไม่ว่าใครก็คงจะใช้ชีวิตอย่างยากลำบาก ส่วนข้อ (56) สื่อว่า ผู้พูดมั่นใจว่าถ้าตกลงไปตรงจุดนั้น ไม่ว่าใครก็จะโดนน้ำซัดอย่างแน่นอน

กล่าวคือ ข้อ (52) ถึง (56) เป็นประโยควิเศษณ์เงื่อนไขไม่ปรากฏจริง (Irrralis Conditional Sentences) ที่แสดงการณ์ลักษณะประจำ และแสดงทัศนะภาวะความมั่นใจของผู้พูดว่า เมื่อเงื่อนไขนั้นเป็นจริงขึ้นมา ผลจะเป็นเช่นนั้นเสมอ ดังนั้น ในกริยาวลีที่อยู่หน้า “คือ” จึงมักพบรูปไวยากรณ์ที่บอกเงื่อนไข เช่น

(57) มันไม่สดค่ะ แช่น้ำเกลือย่างเพื่อลดความเปื่อยยุ่ย ถ้านึ่ง*คือ*เกือบเละค่ะ

(58) อร่อยมาก ๆ ไปทีไร*คือ*ซื้อกลับบ้านหลายถุงมาก

มักพบ “คือ” ว่าปรากฏร่วมกับไวยากรณ์ “ถ้า” เช่นในข้อ (57) และ “ทีไร” เช่นในข้อ (58) โดยข้อ (57) ต้องการสื่อว่า หากทุกครั้งพบขาปูที่นำมานึ่งขาย ผู้พูดมั่นใจว่าจะต้องเป็นเนื้อปูที่ไม่สดยิ่งกว่าขาปูที่ย่างขาย ส่วนข้อ (58) ต้องการสื่อว่า อาหารของร้านนั้นอร่อยจนเมื่อได้ไปทุกครั้ง ผู้พูดจะต้องซื้อกลับบ้านอย่างแน่นอน

นอกจากนี้ กริยาวลีแสดงเงื่อนไขที่อยู่หน้า “คือ” ยังสามารถตีความให้เป็นเงื่อนไขตรงข้ามกับข้อเท็จจริงในอดีต (Counter-Fact Conditional Sentences) ได้อีกด้วย ซึ่งเป็นการแสดงความคิดเห็นที่ผู้พูดมีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วในอดีต

(59) ถ้ามีพากย์ไทยอ่ะ ณ เวลานั้น*คือ*นอนตายอมยิ้มไปเลยจ้า

(60) ถ้าจีฮยอกมาช่วยไม่ทันนี่*คือ*ตุยเลยนะ

ข้อ (59) ต้องการสื่อว่า ถ้าขณะที่ดูละครจีนเรื่องนั้น ๆ มีพากษ์ภาษาไทย ผู้พูดมั่นใจว่าคงมีความสุขในการดูมากกว่าเดิม แต่ข้อเท็จจริงคือผู้พูดได้ดูโดยไม่มีพากย์ไทย ส่วนข้อ (60) สื่อว่า ผู้พูดมองว่าถ้าพระเอก (ชื่อจีฮยอก) มาช่วยไม่ทัน นางเอกในละครคงเสียชีวิตไปแล้ว แต่ข้อเท็จจริงคือพระเอกได้มาช่วยนางเอกไว้ได้ทัน ดังนั้น ข้อ (59) และ (60) จึงแสดงเหตุการณ์สมมติต่อเหตุการณ์ในอดีตที่ตรงข้ามกับข้อเท็จจริง

4. “คือ” ที่ปรากฏหน้าประโยคหรือวลี (คือ + Sentence / Phrase)

นอกจากนี้ ยังพบว่า “คือ” สามารถใช้นำหน้าประโยคหรือวลีได้โดยไม่ต้องมีหน่วยคำใดนำหน้า Minegishi, M. and Wittayapanyanon, S. (2019 : 130) มองว่า “คือ” ที่อยู่หน้าประโยคเป็นคำเชื่อมประเภทหนึ่ง

(61) *คือ*คนกรี๊ดเยอะกว่าแฮรี่เยอะ

Minegishi, M. and Wittayapanyanon, S. (2019 : 130) ได้ยกตัวอย่างข้อ (61) และอธิบายว่าจะปรากฏเมื่อผู้พูดยกข้อมูลที่ผู้ฟังไม่รู้มาก่อน (ข้อมูลใหม่) ในหัวเรื่องที่ผู้พูดและผู้ฟังมีความเข้าใจร่วมกัน (ข้อมูลเก่า) โดยมองว่าคำเชื่อม “คือ”เช่นนี้ มีหน้าที่ในการสรุปรวมและมีเงื่อนไขในการปรากฏ 3 ประการ ได้แก่

1. ต้องอยู่หน้าประโยคเท่านั้น

2. ปรากฏในโครงสร้าง “(ข้อมูลเก่า) + คือ + ข้อมูลใหม่”

3. ช่วยขยายความหรือเพิ่มเติมข้อมูล

จากข้อมูล ผู้วิจัยพบการใช้ “คือ” ปรากฏนำประโยค โดยสามารถแบ่งประโยคที่ “คือ” นำหน้าออกเป็นประโยคที่มีประธานและประโยคที่มีการละประธาน ไม่เพียงเท่านั้น ผู้วิจัยยังพบว่าประโยคที่ตามหลัง “คือ” ยังสามารถเป็นคำถามที่เป็นการยืนยันได้อีกด้วยได้อีกด้วย

(62) (อิปเปย์ ล่ามคู่บุญของโอทานินักเบสบอลนี่คือหนักจริงค่ะ)

*คือ*อิปเปย์พาโอทานิไปเปิดบัญชีตั้งแต่ปี 2018

(63) *คือ*แม่น้องไม่อยู่แล้วหรอ ในเรื่องหน่ะ

จะเห็นได้ว่าในข้อ (62) “คือ” ปรากฏหน้า ประโยคที่มีประธานคือ “อิปเปย์” ซึ่งผู้พูดได้แสดงหัวเรื่องขึ้นมาในประโยคก่อนหน้าไว้แล้วเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันกับผู้ฟัง จากนั้นจึงใช้ “คือ” เพื่อสรุปข้อมูลที่ตนเองมีอยู่ใหม่อีกครั้งในประโยคต่อมา

ส่วนข้อ (63) ผู้พูดต้องการยืนยันข้อมูลจากผู้ฟัง เป็นการถามถึงข้อมูลเก่าที่ผู้ฟังมีความรู้อยู่แล้ว ดังนั้นผู้วิจัยมองว่า ประโยคหลัง “คือ”อาจจะไม่จำเป็นต้องเป็นข้อมูลใหม่สำหรับผู้ฟังก็ได้ แต่เป็นการแสดงว่าเนื้อความนั้น ๆ เป็นสิ่งที่กลั่นกรองออกมาจากมโนทัศน์ที่ผู้พูดมีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ มากกว่า

(64) (สอบถามเพื่อน ๆ พี่ ๆ ในกลุ่มหน่อยค่ะ)

*คือ*เราไปเที่ยวลาว แล้วพาสโดนปั้มแบบนี้ เราจะไปเที่ยวเกาหลี จะมีผลอะไรไหมคะ

(65) (หนูรักเวทีมาก) *คือ*หนูกลับมาประกวดเพราะหนูเห็นพี่ฟ้ารวย หนูก็อยากมีตังค์บ้าง

ข้อ (64) และ (65) จะเห็นว่า “คือ” ปรากฏหน้าประโยคที่มีประธานเป็นสรรพนาม บุรุษที่ 1 แทนตัวผู้พูด กรณีนี้หากเคลื่อนตำแหน่งประธานไปทางซ้ายจะเป็นประโยคที่ไม่เป็นธรรมชาติ (? เรา คือไปเที่ยวลาวแล้วพาสโดนปั้มแบบนี้) และ (?หนู คือกลับมาประกวด เพราะหนูเห็นพี่ฟ้ารวย) ในขณะที่ข้อ (62) และ (63) นั้น สามารถนำประธานเคลื่อนมาทางซ้ายเพื่อเป็นการเน้นหัวเรื่องได้ (อิปเปย์ คือพาโอทานิไปเปิดบัญชีตั้งแต่ปี 2018) (แม่น้อง คือไม่อยู่แล้วหรอ)

(66) *คือ*เป็นหนังจีนที่ไม่มีพากย์ไทยแล้วต้องอ่านซับ ซึ่งอ่านซับยังฟินขนาดเนี้ย

(67) *คือ*แปลตรงตัวก็ไม่ผิดนะ แต่คนญี่ปุ่นจะเก็ตว่าเราด่าอยู่มั้ยนั่นอีกเรื่อง

“คือ” ยังสามารถนำหน้าประโยคที่ละประธาน (กริยาวลี) ได้อีกด้วย แม้จะละประธานในประโยคไว้ แต่ข้อ (66) ก็เป็นการให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเภทของ หนังจีนที่กำลังพูดคุยกันอยู่ ส่วนข้อ (67) เป็นความเห็นที่ถกเถียงกันเกี่ยวกับการแปลที่ยกมาถือเป็นหัวเรื่องร่วมกันและผู้พูดได้แสดงความเห็นส่วนตัวเอาไว้

นอกจากนี้ แม้ว่าตามกฎไวยากรณ์จะได้ บอกไว้ว่า “คือ” จะไม่ปรากฏร่วมกับคำช่วยหน้าและหลังกริยา ตลอดจนคำบอกทัศนภาวะ (Dejpitaksirikul, K., 2018 : 387-388) แต่ผู้วิจัยกลับพบว่า “คือ” สามารถปรากฏร่วมได้ในตำแหน่งนำหน้าวลีนั้น ๆ

(68) (ฝีมือช่างแต่งหน้า ช่างผม และฝ่ายคอสตูมของทีมไทยแลนด์) *คือ*ต้องกราบค่ะ

(69) (ช่วยหน่อยค่ะ ตามหาซีรี่ย์เรื่องหนึ่ง) *คือ*น่าจะนางเอกติดคุกแล้วนางไม่ถูกใจอาหารในคุก แต่นางน่าจะรวยเลยสั่งอาหารมากินแบ่งเพื่อน ๆ ในคุกด้วยค่ะ

(70) และ*คือ*พึ่งบอกรักคัลแลนไม่ถึง 10 วิ แม่ไปควงแขนพี่จองแล้ว

ในข้อ (68) และ (69) หลัง “คือ” มีคำช่วยบอกทัศนภาวะ “ต้อง” และ “น่าจะ” ส่วนข้อ (70) ก็มีคำบอกการณ์ลักษณะ “พึ่ง” สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่า สาเหตุที่ “คือ” ถูกมองว่าไม่สามารถ ปรากฏร่วมกับหน่วยคำเหล่านี้ในงานวิจัยที่ผ่านมา เพราะมองว่า “คือ” มีหน้าที่เป็นสัมพันธกริยาเหมือน “เป็น” เท่านั้น ตัวอย่างเช่น “ต้องเป็น/*คือ” “น่าจะเป็น/ *คือ” “พึ่งเป็น/*คือ” ตามลำดับ ดังนั้นการปรากฏของ “คือ” ในข้อ (68) (69) (70) จึงเป็นหลักฐานว่า “คือ” ในกรณีนี้กับสัมพันธกริยา “เป็น” มีความแตกต่างมาตั้งแต่ตำแหน่งในโครงสร้างวลี (Pharse Structure) แล้ว

5. “คือ” ที่กลายเป็นสำนวน (Idiom)

ผู้วิจัยยังพบการใช้ “คือ” ที่เชื่อมคำหรือวลี ที่เหมือนกันเพื่อเป็นการเน้นความหมาย เช่น

(70) แม่ก็*คือ*แม่

(71) สวย*คือ*สวย

(72) (พี่รู้จักชิมาเนะมั้ย? ชิมาเนะที่มีพื้นที่ป่าประมาณเกือบ 80% ของจังหวัดน่ะ!) ตรงที่ไม่มีอะไร*คือ*ไม่มีจริง ๆ อย่าว่าแต่ห้องน้ำ มีแต่ป่าเขา

ในกรณีนี้ “คือ” เชื่อมหน่วยคำที่หน้าและหลังเป็นคำหรือวลีเดียวกัน ได้แก่ “แม่” ในข้อ (70) และ “สวย” ในข้อ (71) และ “ไม่มี” ในข้อ (72) เพื่อ เป็นการเน้นความหมาย ข้อ (70) เป็นการสื่อว่า ดารา (แทนตัวว่าแม่) ผู้หญิงคนนั้น มีความเป็น ตัวของตัวเองในทุกสถานการณ์ หรือข้อ (71) ที่เป็นการเน้นว่า แม้ว่าปกติความสวยจะเป็นเรื่องปัจเจก แต่หัวเรื่องที่กำลังพูดอยู่นั้นสวยจริงๆ ส่วนในข้อ (72) สื่อว่าจังหวัดชิมาเนะบางจุด ไม่มีร้านค้าหรือบ้านเรือนแม้แต่หลังเดียวเลยจริง ๆ อนึ่ง การใช้ในเชิงสำนวนเพื่อเน้นเช่นนี้ ไม่สามารถละ “คือ” ได้

สรุปได้ว่า จากการวิเคราะห์ “คือ” ที่ไม่ตรงตามกฎไวยากรณ์ทั้ง 5 ประเภท พบว่า ทั้งหมดมีลักษณะร่วมกันคือ สามารถละ “คือ” ได้โดยที่ไม่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสารัตถะสำคัญ (ยกเว้นการใช้แบบสำนวนข้อ 5.) แต่อย่างไรก็ตาม อาจมองว่าการปรากฏหรือการละ “คือ” จะส่งผลต่อการตีความภาคแสดง ซึ่งจะอธิบายเพิ่มเติมต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วว่า จุดแตกต่างที่ชัดเจนที่สุดระหว่าง “คือ” ที่ไม่เป็นไปตามกฎกับ “คือ” ที่เป็นสัมพันธกริยา คือการทดสอบว่าสามารถละคำว่า “คือ” โดยที่สารัตถะเนื้อความของประโยคเปลี่ยนไปได้หรือไม่

นอกจากนี้ เมื่อมองในทางวากยสัมพันธ์แล้ว ในกรณีที่ “คือ” เป็นสัมพันธกริยานั้น “คือ” ควรมีตำแหน่ง อยู่ภายในโครงสร้างกริยาวลี ดังนี้

(73) สติ*คือ*/เป็นการรู้ตัว

(74) [NP สติ [VP *คือ*/เป็น [NP การรู้ตัว]

“คือ” ที่เป็นสัมพันธกริยามีหน้าที่เชื่อมภาคแสดงนามนั้นไม่สามารถละได้ แม้ประธานจะถูกเน้นให้เป็นหัวเรื่องโดยการเคลื่อนไปทางซ้ายก็ตาม ตำแหน่งของประธานก็จะอยู่ตำแหน่งเดิม

(73’) สติ มัน*คือ*การรู้ตัว (*สติ *คือ*มันการรู้ตัว)

จะเห็นได้ว่า สรรพนาม “มัน” ที่แทนตำแหน่งเดิมที่ถูกเน้นให้เป็นหัวเรื่อง จะไม่สามารถอยู่ในตำแหน่งตามหลัง “คือ” ได้ สิ่งนี้เป็นการพิสูจน์ว่า “คือ” ที่เป็นสัมพันธกริยานั้น มีตำแหน่งอยู่ภายในโครงสร้างกริยาวลีจริง ๆ

ทว่า “คือ” ที่ไม่ตรงตามกฎ (ยกเว้นการ ใช้เป็นสำนวน) มีลักษณะเด่นอย่างหนึ่งคือ สามารถปรากฏนำหน้าประโยคหรือกริยาวลีได้

(63) *คือ*แม่น้องไม่อยู่แล้วหรอ ในเรื่องหน่ะ

(63’) แม่น้อง*คือ*เขาไม่อยู่แล้วหรอ ในเรื่องหน่ะ (*แม่น้อง เขา*คือ*ไม่อยู่แล้วหรอ ในเรื่องหน่ะ)

ในทางกลับกัน ข้อ (63) และ (63’) จะเห็นได้ว่าสรรพนามแทนตำแหน่งเดิมที่ถูกเน้น “เขา” ไม่สามารถปรากฏในตำแหน่งหน้า “คือ” ได้ ซึ่งต่างจากข้อ (73) และ (73’) จึงตั้งสมมติฐานได้ว่า ตำแหน่งของ “คือ” ที่ไม่ตรงตามกฎ ไม่ได้อยู่ในโครงสร้างกริยาวลีเช่น “คือ” ที่เป็นสัมพันธกริยา แต่ อยู่ภายนอกโครงสร้างกริยาวลีต่างหาก

(75) [S แม่น้อง [? *คือ* [NP (เขา) [VP ไม่อยู่แล้วเหรอ]

สรุปได้ว่า “คือ” ที่ไม่ตรงตามกฎที่พบจากข้อมูลนั้น อยู่ในตำแหน่งที่แตกต่างจาก “คือ” ที่เป็นสัมพันธกริยา และไม่ได้ทำหน้าที่เป็นกริยา สิ่งนี้อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เราสามารถใช้ “คือ” นำหน้าภาคแสดงวิเศษณ์หรือภาคแสดงกริยา รวมทั้งนำหน้าประโยคที่มีการละประธานเช่นข้อ (66) และ (67) และประโยคที่มีคำบอกทัศนะภาวะเช่นข้อ (68) (69) (70) ได้ แต่ไม่สามารถเคลื่อนประธานมาหน้า “คือ” เช่นข้อ (64) และ (65) ได้

คำว่า “คือ” จึงไม่เพียงทำหน้าที่เป็นสัมพันธกริยาได้เท่านั้น แต่มีหน้าที่เป็นคำไวยากรณ์อีกด้วย ซึ่งสิ่งนี้สอดคล้องกับ Minegishi, M. and Wittayapanyanon, S. (2019 : 130) ที่ได้เสนอไว้ ทว่าอย่างไรก็ตาม จากข้อมูล ที่ผู้วิจัยได้สำรวจไว้พบว่า “คือ” ไม่จำเป็นจะต้องอยู่หน้าประโยคเท่านั้น แต่ตำแหน่งของ “คือ” จะถูก กำหนด ตามเงื่อนไขหลายประการที่เกี่ยวข้องกับบริบทและการตีความภาคแสดง

ตัวอย่างเช่นกรณี “คือ” ที่ใช้เพื่อเชื่อมนามวลีกับภาคแสดงวิเศษณ์ดังข้อ (39) (40) (41) (42) (43) ด้านบน เราสามารถตีความ “คือ” ได้ว่า เป็นการชี้เฉพาะเพื่อเปรียบลักษณะคุณสมบัติของหัวเรื่องเทียบกับสิ่งอื่น

ถึงกระนั้น หาก “คือ” ปรากฏหน้าประโยค โดยนำนามที่ได้เคลื่อนไปทางซ้ายหน้าประโยค เพื่อยกให้เป็นหัวเรื่องกลับสู่ตำแหน่งประธานดังตัวอย่างด้านล่าง สิ่งที่ “คือ” ระบุเฉพาะจะไม่ใช่นามนั้น ๆ อีกต่อไป แต่เป็นการแสดงความคิดเห็นส่วนตัวที่มาจากประสบการณ์ของผู้พูด

(43’) (ร้านอื่นเราไม่รู้ แต่)
แม่ศรีเรือน*คือ* (เขา) อร่อยจริงค่ะ

(76) (วันก่อนไปร้านแม่ศรีเรือนมา)
*คือ*แม่ศรีเรือน (เขา) อร่อยจริงค่ะ

ในข้อ (43) ผู้พูดเปรียบเทียบร้านแม่ศรีเรือนกับร้านอื่น กล่าวคือ สำหรับร้านอื่นไม่ทราบ แต่ร้านที่อร่อยจริง ๆ คือแม่ศรีเรือน ในขณะที่เมื่อ “คือ” อยู่หน้าประโยคเช่นข้อ (76) จะเป็นการบอกความคิดของผู้พูด ซึ่งเป็นความคิดเห็นส่วนตัว เป็นความเชื่อมั่นของผู้พูดที่มีต่อร้านแม่ศรีเรือน แต่ไม่ได้ระบุเฉพาะร้านแม่ศรีเรือนเพื่อเปรียบกับร้านอื่นแต่อย่างใด เราอาจทดสอบได้โดยใช้คำ “โดยเฉพาะ” ซึ่งเป็นคำเน้นสิ่งที่ต้องการระบุชี้เฉพาะ

(41’) โดยเฉพาะ คางกุ้งทอด*คือ* (มัน) อร่อยมาก

(77) ?โดยเฉพาะ *คือ*คางกุ้งทอด (มัน) อร่อยมาก

ในข้อ (77) นี้ เมื่อ “คางกุ้งทอด” ไม่ได้เป็นเป้าหมายของการชี้เฉพาะ ก็จะไม่สามารถใช้คำว่า “โดยเฉพาะ” ด้วยได้

นอกจากนี้ การที่ภาษาไทยมีลักษณะเป็นภาษาที่มีการใช้ประธานไร้รูป โดยเฉพาะหากประธานนั้นคือตัวผู้พูดเอง ทำให้มองได้ว่า การที่ “คือ” ที่อยู่หน้าประโยค ในกรณีที่ปรากฏคำแทนตัวผู้พูด เช่น “เรา” หรือ “หนู” จะไม่สามารถนำคำแทนตัวผู้พูดนั้น ๆ เคลื่อนมาเป็นหัวเรื่องหน้าประโยคได้ เพราะหัวเรื่องซึ่งก็คือตัวผู้พูดนั้นมีอยู่แล้ว ดังนั้นจึงเป็นการสื่อความเชิงระบุประเภทหนึ่งที่สามารถตีความให้เป็นการแสดงความคิดเห็นส่วนตัว บอกเล่าความเห็นหรือเรื่องราวของตนเองเช่นในข้อ (64) และ (65) ดังนั้น ในบริบทที่มีความชัดเจนว่าไม่ได้เป็นการเปรียบเทียบว่าประธานมีคุณสมบัติแตกต่างจากสิ่งอื่น คำแทนตัวผู้พูดเหล่านั้นจะไม่สามารถถูกนำขึ้นมาเป็นหัวเรื่องได้

(78) (กรณีของเราต่างจากเพื่อน ๆ พี่ ๆ ในกลุ่ม) เรา*คือ*ไปเที่ยวลาว แล้วพาสโดนปั้มแบบนี้

(79) (หนูต่างจากผู้เข้าประกวดคนอื่น) หนู*คือ*กลับมาประกวดเพราะหนูเห็นพี่ฟ้ารวย

หากเคลื่อนสรรพนามบุรุษที่ 1 มาด้านซ้ายเพื่อระบุเฉพาะเปรียบเทียบกับผู้อื่นดังข้อ (78) และ (79) ก็จะตีความได้ว่า เป็นการระบุเฉพาะว่าตัวผู้พูดนั้นมีความคิดไม่เหมือนผู้อื่น ซึ่งแตกต่างจากความหมายในข้อ (64) และ (65) เดิมซึ่งเป็นเพียงการแสดงความเห็นของตนเอง

นอกจากนี้ นามวลีที่อยู่หน้า “คือ” อาจไม่ใช่หัวเรื่องที่เดิมอยู่ในตำแหน่งประธานก็เป็นได้ ในกรณีนี้จะปกติจะตีความเป็นการระบุเฉพาะเพื่อเปรียบเทียบเช่นในข้อ (49) และ (50) แต่หากย้ายหัวเรื่องนั้น ๆ กลับไปตำแหน่งเดิมเช่นในข้อ (49‘) และ (50’) ที่มีกรรมที่เป็นผู้รับรู้ (Experiencer) หรือผู้ทรงสภาพ (Patient) เป็นต้น ก็จะสามารถตีความให้เป็นการแสดงความคิดเห็นหรืออธิบายเรื่องราวของผู้พูดเช่นกัน

(49’) *คือ* (เรา) ทำอันนี้ให้คนที่บ้านกิน

(50’) *คือ* (เรา) ชอบเห็ดเผาะมาก ไม่ว่าแกงแบบไหน

อนึ่ง “คือ” ที่เป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้พูด ยังปรากฏในรูปประโยคเงื่อนไข “กริยา วลี + คือ + กริยาวลี” อีกด้วย แม้จะเป็นเงื่อนไขของเหตุการณ์ที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงและแสดงการณ์ลักษณะประจำว่าจะเป็นเช่นนั้นเสมอ แต่ก็ยังถือเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้พูดเช่นเดียวกัน ผู้วิจัยจึงมองว่าเป็นกลุ่มเดียวกับ “คือ” ที่แสดงความคิดเห็นของผู้พูดซึ่งอยู่นำหน้าประโยคหรือกริยาวลี

จากที่ได้อภิปรายมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า “คือ” ในภาษาไทยปัจจุบัน สามารถแบ่งหน้าที่และความหมาย ออกได้ 3 ประเภท ได้แก่

1. “คือ” ที่เป็นสัมพันธกริยา

เป็นหน้าที่ที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่สามารถละ “คือ” ได้

2. “คือ” ที่เป็นคำไวยากรณ์

สามารถละได้โดยไม่กระทบต่อสารัตถะหลักของประโยค แบ่งออกได้อีก 2 ประเภท ได้แก่

2.1 “คือ” ที่ปรากฏร่วมกับหัวเรื่องในประโยค

มีหน้าที่ชี้เฉพาะเพื่อเปรียบเทียบลักษณะ คุณสมบัติของหัวเรื่องนั้น ๆ กับสิ่งอื่น

2.2 “คือ” ที่ปรากฏหน้าประโยคหรือวลี

มีหน้าที่ใช้กับเนื้อความที่เป็นการอธิบายหรือขยายความเรื่องราว ตลอดจนความคิดเห็นส่วนตัวของผู้พูด สามารถปรากฏร่วมกับคำบอกทัศนะภาวะ รวมทั้งคำช่วยหน้ากริยาต่าง ๆ ได้

3. “คือ” ที่กลายเป็นสำนวน

ใช้เชื่อมวลีที่สร้างจากหน่วยคำเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน ไม่สามารถละ “คือ” ได้ มีหน้าที่เน้นความหมายโดยนัย (Connotation) ของหน่วยคำนั้น ๆ

สรุปผล

แม้จะเป็นหน่วยคำเดียวกัน แต่หากเปลี่ยนโครงสร้างประโยค ก็จะสามารถตีความหมายทางเวลาหรือความเสถียรทางเวลา (Temporal Stability) ของภาคแสดงได้แตกต่างกันออกไป ผู้วิจัยจึงจะสรุปผลโดยใช้การแบ่งประเภทภาคแสดงของ Masuoka, T. (2008 : 5-8) และ Kageyama, T. (2012 : 3-9) ที่ได้กล่าวไว้แล้วในส่วนทบทวนวรรณกรรมเพื่ออธิบายความแตกต่างของภาคแสดงที่มีและไม่มีไวยากรณ์ “คือ”

ผู้วิจัยมองว่าหน้าที่ต่าง ๆ ของ “คือ” ที่เป็นคำไวยากรณ์นั้นแม้จะมีหน้าที่และความหมายในด้านวัจนปฏิบัติศาสตร์แตกต่างกัน แต่มีลักษณะร่วมกันคือ เมื่อปรากฏขึ้นในภาคแสดงแล้ว จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความเสถียรทางเวลาของภาคแสดงนั้น ๆ โดยเฉพาะ “คือ” ที่ปรากฏหน้าประโยคหรือวลี ซึ่งถือเป็นรูปที่สูญเสียรูปไวยากรณ์เดิมไปมากที่สุด เนื่องจากไม่มีประธานหรือหัวเรื่องปรากฏนำหน้า

เมื่อใช้ “คือ” นำหน้าประโยคหรือวลีเพื่อแสดงความคิดเห็นของผู้พูดเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จะทำให้ภาคแสดงเดิมที่เป็นภาคแสดงเหตุการณ์ (Event Predication) เช่นในข้อ (65’) ที่บอกเล่าเหตุการณ์ที่เกิดแล้วของตัวเอง กลายเป็นภาคแสดงคุณสมบัติ (Property Predication) ที่เป็นการอธิบายขยายความลักษณะหรือคุณสมบัติของหัวเรื่อง (ผู้พูด) ในข้อ (65)

(65’) (หนูรักเวทีมาก) หนูกลับมาประกวดเพราะหนูเห็นพี่ฟ้ารวย หนูก็อยากมีตังค์บ้าง

(65) (หนูรักเวทีมาก) *คือ*<u>*หนู*</u>กลับมาประกวดเพราะหนูเห็นพี่ฟ้ารวย หนูก็อยากมีตังค์บ้าง

เมื่อมี “คือ” ปรากฏ ตีความได้ว่าหัวเรื่อง “หนู” ต้องการอธิบายคุณสมบัติของตนเอง กล่าวคือตนเองเป็นคนที่รักเวทีการประกวดเพราะตนเองมีคุณสมบัติเป็นคนที่ได้กลับมาประกวดซ้ำอีกครั้งไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม จึงจัดเป็นภาคแสดงคุณสมบัติที่มาจากประสบการณ์หรือทัศนะของผู้พูดเอง

คำไวยากรณ์ “คือ” ที่อยู่หลังนามวลีหน้าภาคแสดงวิเศษณ์ซึ่งทำหน้าที่เชิงระบุเฉพาะเพื่อเปรียบเทียบหัวเรื่องก็เช่นกัน ยังได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนความหมายทางเวลาของภาคแสดงวิเศษณ์ซึ่งเดิมเป็นคุณสมบัติทั่วไปของหัวเรื่อง ให้กลายเป็นคุณสมบัติที่เป็นการแบ่งประเภท (Category) เพราะการระบุเพื่อเปรียบเทียบ ก็เสมือนเป็นการจัดแยกว่าคุณสมบัติของหัวเรื่องนี้กับหัวเรื่องนั้นว่าแตกต่างกันอย่างไร ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงความหมายให้เข้าใกล้คุณสมบัติต้นแบบ (prototype) ของภาคแสดงคุณสมบัติมากยิ่งขึ้น

Kageyama, T. (2012 : 13) ได้กล่าวไว้ว่า โครงสร้างไวยากรณ์ที่ไม่ตรงกับกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับทางวากยสัมพันธ์ทั่วไป แต่กลับได้รับการยอมรับว่าเป็นการใช้ภาษาที่ถูกต้อง (Peculiar) โดยทั่วไป เราอาจตั้งสมมติฐานได้ว่า ไวยากรณ์นั้น ๆ ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความหมายทางเวลาของภาคแสดง กล่าวคือ ทำให้เราสามารถตีความภาคแสดงนั้น ๆ ให้เป็นภาคแสดงคุณสมบัติได้แม้จะเป็นภาคแสดงกริยา แต่ภาคแสดงนั้น ๆ จะ ไม่ตีความให้เป็นภาคแสดงเหตุการณ์อีกต่อไป ส่วนคำไวยากรณ์ “คือ” ก็เช่นกัน ถ้าในประโยคนั้นมี “คือ”เราจะสามารถตีความให้เป็นภาคแสดงคุณสมบัติได้ นอกจากนี้ การกลาย เป็นภาคแสดง

คุณสมบัตินั้น มักก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางไวยากรณ์ต่าง ๆ ในประโยคอีกด้วย เช่น การเสียลักษณะความเป็นกริยาสกรรมต้นแบบ (Transitivity) หรือการลดอาร์กิวเมนต์ (Valency) การกลายเป็นนาม (Nominalization) เป็นต้น ซึ่งเหล่านี้ตรงกับลักษณะแวดล้อมที่พบได้จากรูปประโยคของคำไวยากรณ์ “คือ” ในครั้งนี้ เราจึงสรุปได้ว่า คำไวยากรณ์ “คือ” เป็นคำไวยากรณ์ที่มีหน้าที่ทำให้ภาคแสดงใด ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงความหมายทางเวลาให้เข้าใกล้ภาคแสดงคุณสมบัติต้นแบบมากยิ่งขึ้นนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยนี้ ทำให้สามารถยืนยันได้ว่า “คือ” ไม่เพียงมีหน้าที่ในฐานะสัมพันธกริยา แต่ยังมีหน้าที่ในฐานะคำไวยากรณ์ทำให้ภาคแสดงกลายเป็นภาคแสดงคุณสมบัติ ช่วยให้อธิบายการใช้ “คือ” ได้อย่างชัดเจนมากขึ้น ซึ่งคาดว่าจะสามารถนำไปปรับใช้ในการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศต่อไป

2. การตีความภาคแสดงเหตุการณ์ให้กลายเป็นภาคแสดงคุณสมบัตินั้น ไม่ใช่เป็นปรากฏการณ์ทางภาษาที่พบได้ในภาษาไทยเท่านั้น แต่พบได้ในภาษาตระกูลต่าง ๆ ทั่วโลก นอกจากคำว่า “คือ” แล้ว ในภาษาไทยยังมีรูปไวยากรณ์ที่ช่วยให้สามารถตีความภาคแสดงเป็นคุณสมบัติได้อยู่อีกไม่น้อย ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยนี้จะเป็นตัวอย่างแนวทางในการวิเคราะห์คำไวยากรณ์อื่น ๆ ที่มีลักษณะผิดแผก ไปจากกฎไวยากรณ์ดั้งเดิมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

Dejpitaksirikul, K. (2018), Practical Thai Usage of /pen/ and /khɯ:/ for Chinese Student. *Veridian E-Journal Silpakorn University*. 381-394,

Givón, T. (1984), *Syntax: A Functional-Typological Introduction*, Benjamins Publishing Company

Kageyama, T. (2009), Structural Constraints and Predication Function in Language. *Journal of the Linguistic Society of Japan*, 136, 1-34. [in Japanese]

Kageyama, T. (2012), *Zokusei Jojutsu no Sekai*, Kurosio Publishers. [in Japanese]

Khambunchu, R. (2014), *“Topic” in Thai*. https://ir.library.osaka-u.ac.jp/repo/ouka/all/34542/. [Unpublished doctoral dissertation]. Osaka University. [in Japanese]

Kuno, S., Wongkhomthong, P. (1981). Characterizational and Identificational Sentences in Thai, *Studies in Language*, 5, 65 - 109, Foundations of Language.

Masuoka, T. (2008), Jojutsu Ruikeiron, Kurosio Publishers. [in Japanese]

Minegishi, M., Wittayapanyanon, S. (2019), Topic in Thai and its use in discourse. *Gengo No Ruikei Teki Tokucho Taisho Kenkyu Kai Ronshu*, 2, 111-135. [in Japanese]

Prasithrathasint, A. (2010). *Parts of speech in Thai : A syntactic analysis*. Chulalongkorn University Printery

Tanaka, H. (2012), *Tougo Kouzou wo Chushin toshita Nihongo to Taigo no Taishou Kenkyu*. 110-111. Hituzi Syobo Publishing. [in Japanese]

Warotamasikkhadit, U. (1994), *Basic Linguistics Theory (ภาษาศาสตร์เหมาะสมัยเบื้องต้น)*. 174-175. TonThaam. [in Thai]

Wongwattana, U. S. (2015), Complexities of Thai copular constructions. *Journal of the Southeast Asian Linguistics Society (JSEALS)*, 8, 97-120.

Wongwattana, U. S. (2022), *Communicative Thai Grammar (ไวยากรณ์ไทยเชิงสื่อสาร)*. Naresuan University Publishing House. [in Thai]

การตัดสินใจเลือกใช้พลังงานแสงอาทิตย์ (SOLAR CELL) ของสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา

The Decision of Using Solar Energy (Solar Cell) in Small and Med Ium Enterprises of Songkhla Province

รพิพรรณี วรรณเพชร,
นุกูล ชิ้นฟัก และ ปกรณ์ ลิ้มโยธิน
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
Raphiphannee Wannapetch,
Nukool Chinfuk and Pakron Limyothin
Hatyai University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: bgood.rw789@gmail.com

****

บทคัดย่อ

ยุคที่พลังงานหมุนเวียนกำลังมีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงาน พลังงานแสงอาทิตย์ถือเป็นแหล่งพลังงานที่มีศักยภาพสูงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การนำพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้จึงเป็นทางเลือกที่น่าสนใจ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจลงทุนติดตั้งโซลาร์รูฟของสถานประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา และ 2) เพื่อหาแนวทางในการตัดสินใจเลือกใช้พลังงานแสงอาทิตย์ ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา โดยงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการศึกษาด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบเจาะจงเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 22 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจลงทุนติดตั้งโซลาร์รูฟของสถานประกอบการ ได้แก่ 1) ภาพลักษณ์ของผู้ให้บริการ โดยรูปแบบของผู้ให้บริการต้องเป็นนิติบุคคลและมีทุนจดทะเบียนที่เหมาะสม 2) ปัจจัยด้านคุณภาพของผู้ให้บริการติดตั้งโซลาร์เซลล์มีความสำคัญยิ่งต่อการพิจารณาในการเลือกผู้ให้บริการติดตั้งโซลาร์เซลล์ ทั้งการได้รับการรับรองจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง ประเภทของแผงโซลาร์เซลล์ และประสิทธิภาพของอุปกรณ์ที่ติดตั้ง การปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยที่เข้มงวดของผู้ให้บริการ และการบริการหลังการขาย และ 3) ปัจจัยด้านประสบการณ์ของผู้ให้บริการติดตั้งโซลาร์เซลล์ ทั้งในเรื่องระยะเวลาในการดำเนินการตลอดจนผลงานอ้างอิงที่ผ่านมา

การวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีข้อมูลที่ถูกต้องและนโยบายสนับสนุนที่ชัดเจนเพื่อส่งเสริมการใช้พลังงานแสงอาทิตย์อย่างแพร่หลายและยั่งยืนในอนาคต

* วันที่รับบทความ : 14 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 20 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 21 มิถุนายน 2567
Received: June 14 2027; Revised: June 20 2024; Accepted: June 21 2024

คำสำคัญ: พลังงานทดแทน; พลังงานแสงอาทิตย์; โซลาร์เซลล์; การตัดสินใจ

Abstract

In an era where renewable energy plays a crucial role in solving environmental and energy problems, solar energy is considered a high-potential and environmentally friendly energy source. Therefore, the adoption of solar energy is an interesting alternative. The objectives of this research were 1) to study the factors influencing the decision to invest in installing solar roofs for small and medium enterprises in Songkhla Province, and 2) to propose guidelines for deciding on using solar energy (Solar Cell). This is a qualitative research study. The tool and method used in the study were in-depth interviews with a semi-structured format to collect data from 22 key informants selected through purposive sampling.

The research found that the important factors in deciding to invest in installing a solar roof for small and medium enterprises in Songkhla Province include: 1) Image of the service provider: the form of the service provider must be a juristic person and have appropriately registered capital. Because in the case of damage in providing services, they can be held responsible for the damage with the value of the registered company. 2) Quality factors of the solar cell installation service provider which is very important to consider when choosing a solar cell installation service provider. Both being certified by relevant organizations, types of solar panels and efficiency of installed equipment, a team of engineers with experience in designing solar cell systems, compliance with strict security standards of the service provider and after-sales service, and 3) experience factors of solar cell installation service providers, both in terms of time of operation as well as past reference works.

This research underscores the critical importance of accurate information and well-defined supportive policies to foster the widespread and sustainable adoption of solar energy in the future.

Keywords: Alternative Energy; Solar Energy; Solar Cell; Decision

บทนำ

พลังงานแสงอาทิตย์เป็นพลังงานธรรมชาติและพลังงานหมุนเวียนที่สะอาดปราศจากการก่อมลพิษ ในปัจจุบันการนำพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้ประโยชน์ ด้านการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ใช้ในอาคารทั่วไป เช่น การใช้เซลล์แสงอาทิตย์ผลิตไฟฟ้า (Solar Cell) เป็นต้น และในด้านการผลิตความร้อนจากพลังงานแสงอาทิตย์ เช่น การใช้แผงรับแสงอาทิตย์ผลิตน้ำร้อน (Solar Collector) เพื่อนำไปใช้ในการอุปโภคบริโภค เป็นต้น ทั้งนี้การหาแหล่งพลังงานทดแทน หรือที่เรียกว่า พลังงานหมุนเวียน (Renewable Energy) เพื่อทดแทนพลังงานจากฟอสซิลที่กำลังจะหมดไป โดยพลังงานทดแทนถือได้ว่าเป็นพลังงานสะอาดลดมลพิษ ลดภาวะเรือนกระจก ลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมได้ จากการประเมินศักยภาพพลังงานหมุนเวียนของไทย พบว่า การใช้พลังงานทดแทนจะเพิ่มขึ้น 30% ของการใช้พลังงานทั้งหมดภายในปี 2579 ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า เมื่อเทียบกับปี 2558 หรือ คิดเป็น 23% ในปี 2568 จากในปี

2559 มีสัดส่วนอยู่ที่ 12.4% ตามแผนพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก AEDP 2015 (กระทรวงพลังงาน กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน, 2558)

ในอนาคตคาดการณ์ว่า พลังงานแสงอาทิตย์จะเข้ามามีบทบาทในด้านพลังงานทดแทน โดยคาดการณ์ว่า พลังงานแสงอาทิตย์ สามารถขยายกำลังงานผลิตได้มากถึง 600 จิกะวัตต์ และจะเติบโตมากที่สุดในช่วงปี 2018 – 2023 เมื่อเทคโนโลยีการผลิตไฟฟ้าโดยพลังงานแสงอาทิตย์เข้าถึงได้ง่ายมากขึ้นไม่ว่าจะในระดับอุตสาหกรรมหรือครัวเรือนก็ตาม ซึ่งสำนักงานพลังงานสากล (International Energy Agency: IEA) คาดการณ์ว่าในปี 2023 ทั่วโลกจะนำพลังงานแสงอาทิตย์มาผลิตกระแสไฟฟ้าเพิ่มขึ้นประมาณ 2% (ศูนย์ข่าวด้านพลังงาน, 2561) การใช้เทคโนโลยีพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Cell) ยังเป็นตัวเสริมควบคู่ไปกับการใช้พลังงานฟอสซิลที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ โดยสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานตามแม่บทของกระทรวงพลังงาน พ.ศ. 2562 - 2565 ที่สามารถช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยเทคโนโลยีพลังงานที่เหมาะสม ส่งเสริมนโยบายของภาครัฐ โดยคณะกรรมการพลังงานแห่งชาติ (กพช.) ได้เห็นชอบว่าจะส่งเสริมให้มีการติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์บนหลังคาอาคาร (Solar Rooftop) เพื่อใช้เองโดยมีโครงการพลังงานแสงอาทิตย์โซลาร์ภาคประชาชน ปีละ 100 เมกะวัตต์ เริ่มปี 2562 และต่อเนื่องไปเป็นระยะเวลา 10 ปี เทคโนโลยีพลังงานแสงอาทิตย์ เป็นเรื่องที่ได้ถูกกล่าวถึงมานานแล้ว แต่ยังถือว่าเป็นเรื่องใหม่สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กรวมถึงครัวเรือน จึงจำเป็นจะต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ทั้งด้านนโยบายและสนับสนุนงบประมาณรวมถึงกระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจและการยอมรับในเทคโนโลยีดังกล่าว (กระทรวงพลังงาน กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน, 2565) สอดคล้องกับสถานการณ์ของโลกที่ทุกฝ่ายจะต้องการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยมีแนวทางให้บริษัท ภาคธุรกิจจะต้องลงทุนเพิ่มเพื่อเปลี่ยนธุรกิจตัวเองให้ปล่อยก๊าซที่ทำให้โลกร้อนน้อยลง โดยมีการจูงใจให้บริษัทต่างๆ ในโลกนี้ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ได้ ดังนั้นการทำให้ ‘ก๊าซเรือนกระจก’กลายเป็น ‘สินค้า’ ที่เรียกว่า ‘คาร์บอนเครดิต’ (Carbon Credit) ที่มีราคาซื้อขายได้ในตลาด และกลายเป็นต้นทุนที่ต้องลด หรือเป็นสินค้าที่ไว้ขายเพื่อเพิ่มรายได้

จากปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้าและการรณรงค์สถานการณ์ภาวะโลกร้อน และปัญหาการเข้าร่วมของโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ของภาครัฐที่ผ่านมาจะเห็นว่าแม้ภาครัฐจะส่งเสริมและมีมาตรการต่างๆ มากมาย แต่ภาคธุรกิจและภาคครัวเรือนกลับสนใจในการติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์และขายคืนให้หน่วยงานรัฐยังมีตัวเลขที่น้อย กลุ่มผู้สนใจเข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่อยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลเท่านั้น หากเป็นพื้นที่ในต่างจังหวัดโดยเฉพาะจังหวัดสงขลา ที่นับเป็นเมืองเศรษฐกิจที่สำคัญและมีปริมาณการใช้มหาศาล ปัจจุบันเศรษฐกิจจังหวัดสงขลามีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการก่อสร้างอาคารสำนักงาน บ้านเรือนเพิ่มขึ้น และมีอาคารที่ตั้งของส่วนราชการ หน่วยงานบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 458 แห่ง ดังนั้น การอนุรักษ์พลังงานและการใช้

พลังงานทดแทนในทุกภาคส่วนจึงเป็นแนวทางสำคัญประการหนึ่งที่จะส่งเสริมและสาธิตให้ประชาชนได้ทราบและตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัดพลังงานและการใช้พลังงานทดแทน โดยการช่วยผลักดันให้จังหวัดสงขลาก้าวไปสู่เมืองสีเขียว (Green City) และเป็นเมืองคาร์บอนต่ำตามมาตรการลดสัดส่วนการปล่อยก๊าซเรือนกระจก อันเป็นเป้าหมายหลักของจังหวัดสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2557 ที่เห็นชอบกับรายงานการประชุมระดับผู้นำ IMT-GT ครั้งที่ 8 และได้มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลักของประเทศในการขับเคลื่อนโครงการเมืองสีเขียว ภายใต้การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการเมืองสีเขียว หรือ จีแค๊ปส์ และให้มีการขยายขอบเขตการดำเนินการไปยังจังหวัดอื่นๆ ทั่วประเทศไทย สำหรับจังหวัดสงขลานั้นได้รับการเสนอให้เป็นเมืองนำร่องเพื่อจะได้ขยายการดำเนินการต่อไปยังจังหวัดอื่นทั่วทั้งประเทศ ภายใต้บทบาทหน้าที่ร่วมกันในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์พลังงาน และการใช้พลังงานทดแทน (สำนักงานพลังงานจังหวัดสงขลา, 2563 : 1-2)

การนำพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้ในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลายังไม่เป็นที่แพร่หลายแม้ว่าจะมีการสนับสนุนจากภาครัฐในรูปแบบต่างๆ เช่น โครงการรับซื้อไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคา (Solar Rooftop) และโครงการพลังงานแสงอาทิตย์ ภาคประชาชนพบว่ามีผู้สนใจเข้าร่วมโครงการไม่ถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ ปัญหาหลักๆ ที่ อาทิ ทัศนคติและการยอมรับของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลายังมีทัศนคติที่ไม่แน่ใจในความคุ้มค่าของการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ แม้ว่าจะมีประโยชน์ในด้านการประหยัดค่าไฟฟ้าและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แต่ความไม่แน่ใจในเรื่องความคุ้มค่า ความปลอดภัย และข้อมูลข่าวสารที่ไม่เพียงพอทำให้ผู้ประกอบการยังไม่มั่นใจในการเปลี่ยนมาใช้พลังงานแสงอาทิตย์อย่างเต็มที่ อีกทั้งการลงทุนในระบบพลังงานแสงอาทิตย์ต้องใช้ต้นทุนสูงในการซื้อและติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์ ซึ่งถือเป็นค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายเพิ่มขึ้นสำหรับผู้ประกอบการ แม้ว่าภาครัฐจะมีนโยบายสนับสนุนแต่ก็ยังขาดความชัดเจนและต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีความไม่มั่นใจว่าผู้ประกอบการจะสามารถขายไฟฟ้าคืนให้กับภาครัฐได้จริงหรือไม่ ตลอดจน แม้ว่าภาครัฐจะมีนโยบายและมาตรการสนับสนุนต่างๆ แต่ยังขาดความชัดเจนและความต่อเนื่อง นโยบายบางอย่างยังไม่ครอบคลุมถึงการสนับสนุนด้านงบประมาณและกระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจและการยอมรับในเทคโนโลยีพลังงานแสงอาทิตย์ ทำให้ผู้ประกอบการยังมีความคลางแคลงใจในเรื่องการลงทุน

จากความเป็นมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการเลือกใช้พลังงานแสงอาทิตย์ (Solar cell) ของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา ด้วยเหตุผลว่าผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีศักยภาพในด้านการลงทุนที่สามารถเป็นต้นแบบที่สามารถผลักดันนวัตกรรมการใช้พลังงานแสงอาทิตย์เพื่อการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ และศักยภาพของเทคโนโลยี ตลอดจนการนำเสนอนโยบายและมาตรการสนับสนุนจากภาครัฐ เพื่อผลักดันให้เกิดการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย 1) การสำรวจทัศนคติของภาคธุรกิจในการยอมรับ

การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ เช่น ประโยชน์จากการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ 2) ความไม่แน่ใจในความคุ้มค่าในการเปลี่ยนมาใช้พลังงานแสงอาทิตย์ หรือข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องของการนำพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้ 3) การลงทุนซื้อและติดตั้งเป็นค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายเพิ่ม 4) ความไม่แน่ในความปลอดภัยรวมไปถึงนโยบายของภาครัฐที่ต้องขาดความชัดเจน และต่อเนื่องที่ประชาชนยังคลางแคลงใจว่าจะขายไฟฟ้าคืนให้ภาครัฐได้จริงหรือไม่ เป็นต้น ซึ่งคำถามในเรื่องทัศนคติของประชาชนเหล่านี้จะนำไปสู่วัตถุประสงค์ของการศึกษาข้อที่ 2 ว่าด้วยเรื่องเหตุผลในการตัดสินใจลงทุนติดตั้งโซลาร์รูฟของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดสงขลา โดยผู้วิจัยคาดว่าผลการวิจัยนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาพลังงานทดแทน และเพื่อเป็นแนวทางของการวางแผนและประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ให้เป็นพลังงานทดแทนของจังหวัดพื้นที่จังหวัดสงขลา อย่างแพร่หลายและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจลงทุนติดตั้งโซลาร์รูฟของสถานประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา

2. เพื่อหาแนวทางการในการตัดสินใจเลือกใช้พลังงานแสงอาทิตย์ (Solar cell) ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดสงขลา

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการวิจัย (Methodology) ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) อันประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาด้านเนื้อเอกสารแนวคิดทฤษฎี (Documentary Study) ประกอบด้วย การทบทวนเอกสาร แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการศึกษาการตัดสินใจใช้พลังงานแสงอาทิตย์ และนำข้อสรุปจากการทบทวนเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัย มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาในภาคสนาม (Field Study) ประกอบด้วยการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ซึ่งเป็นผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ทั้งภาคผู้ประกอบการและหน่วยงานของรัฐ จากนั้นกำหนดคำถามในแบบสอบถามที่ได้จากการทบทวนเอกสาร และทำการลงพื้นที่ในขอบเขตจังหวัดสงขลา เพื่อดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก

ขนตอนที่ 3 ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ประกอบด้วย 25 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลาง จำนวน 5 คน และขนาดย่อมจำนวน 5 คน ที่มีความสนใจใช้พลังงานแสงอาทิตย์ (Solar cell) ในจังหวัดสงขลา

กลุ่มที่ 2 ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลาง จำนวน 5 คน และขนาดย่อมจำนวน 5 คน ที่ใช้พลังงานแสงอาทิตย์ (Solar cell) ในจังหวัดสงขลา

กลุ่มที่ 3 เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องการส่งเสริมการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ (Solar cell) ในจังหวัดสงขลา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา จำนวน 5 คน

ขั้นตอนที่ 4 การรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยเริ่มทำการเก็บข้อมูลโดยผู้ทำวิจัยทำการเข้าสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง สังเกตพฤติกรรม และศึกษาการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ผลของการวิจัยที่ดีที่สุด คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เป็นเรื่องของการผลลัพธ์ และการตอบรับ และการตัดสินใจเลือกใช้พลังงานแสงอาทิตย์ (Solar cell) ของผู้ประกอบการขนาดกลาง และขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา การสัมภาษณ์เป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยการสนทนาซักถามและโต้ตอบระหว่างผู้รวบรวมข้อมูลหรือผู้สัมภาษณ์ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการสังเกตบุคลิกภาพ อากัปกริยา ตลอดจนพฤติกรรม ขณะสัมภาษณ์ซึ่งอาจใช้เป็นข้อมูลใช้ตีความหมายพฤติกรรมของผู้ถูกสัมภาษณ์ประกอบคำสัมภาษณ์ได้ด้วย

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยรวบรวมมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกอย่างละเอียดจนกระทั่งข้อมูลครบถ้วน จากนั้นนำประเด็นหลัก (Major Themes) หรือแบบแผนหลัก (Major Pattern) จากนั้นจึงนำประเด็นหลัก (Major Themes) มาพิจารณาแบ่งแยกออกเป็นประเด็นย่อย (Sub-Themes) และหัวข้อย่อย (Categories) อันเป็นกระบวนการวิเคราะห์ โดยการเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ภาพรวมไปสู่การวิเคราะห์ประเด็นย่อยของกระบวนการวิเคราะห์ตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการเลือกใช้พลังงานแสงอาทิตย์ (Solar cell) ของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถประมวลความรู้และได้นำมาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจลงทุนติดตั้งโซลาร์รูฟของสถานประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา พบว่า การตัดสินใจ คือ การเลือกจากทางเลือกหลายๆ ทางเลือกโดยมีความคาดหวังว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงพอใจหรือเป็นกระบวนการในทางเลือกรูปแบบของการปฏิบัติเพื่อจัดการกับปัญหาและโอกาสที่เกิดขึ้น การตระหนักถึงความต้องการการเสาะหาข้อมูล และการประเมินทางเลือกในการซื้อ (ศิริวัฒน์ เหมือนโพธิ์, 2560) และองค์ประกอบในการตัดสินใจซื้อ (Purchase Decision) ผู้บริโภคแต่ละคนจะใช้ข้อมูลและระยะเวลาที่แตกต่างกันในการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ใดสักอย่าง ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้บริโภคแต่ละคน (วธมลวรรณ สมพงศ์, 2564 : 53) การวิเคราะห์ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกใช้พลังงานแสงอาทิตย์ (Solar cell) ของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยอาศัยการสนทนาซักถามและโต้ตอบระหว่างผู้รวบรวมข้อมูลหรือผู้สัมภาษณ์ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการสังเกตบุคลิกภาพ อากัปกริยา ตลอดจนพฤติกรรม ขณะสัมภาษณ์ด้วย โดยผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ความน่าเชื่อถือของผู้ให้บริการติดตั้งผลิตภัณฑ์

1. ด้านภาพลักษณ์ของผู้ให้บริการ

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ทั้งที่มีความสนใจใช้และที่ใช้พลังงานแสงอาทิตย์แล้ว รวมถึงเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ มีผลการรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์ที่ให้ผลไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งกล่าวถึงภาพลักษณ์ของผู้ให้บริการโดยพิจารณาจากการตรวจสอบข้อมูลของผู้ให้บริการว่ารูปแบบของผู้ให้บริการต้องเป็นนิติบุคคล และมีทุนจดทะเบียนที่เหมาะสม เพราะในกรณีเกิดความเสียหายในการให้บริการ ก็สามารถรับผิดชอบความเสียหายได้ด้วยมูลค่าของบริษัทที่จดทะเบียนไว้ เช่น มีทุนจดทะเบียน 1 ล้านบาทขึ้นไป นอกจากนี้ยังพิจารณาในประเด็นด้านชื่อเสียงของผู้ให้บริการจากคนรู้จักหรือสื่อต่างๆ ด้วย ดังนั้นภาพลักษณ์ของผู้ให้บริการจึงมีความสำคัญและป็นปัจจัยที่ช่วยประกอบในการตัดสินใจเลือกใช้พลังงานแสงอาทิตย์ (Solar cell)

2. ด้านคุณภาพการบริการ

ผู้ให้ข้อมูลหลักกล่าวถึงปัจจัยด้านคุณภาพของผู้ให้บริการติดตั้งโซลาร์เซลล์ ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพิจารณาในการเลือกผู้ให้บริการติดตั้งโซลาร์เซลล์ ในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การได้รับการรับรองจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง
2. ประเภทของแผงโซลาร์เซลล์และประสิทธิภาพของอุปกรณ์ที่ติดตั้ง
3. ทีมวิศวกรที่มีประสบการณ์ในการออกแบบระบบโซลาร์เซลล์
4. การออกแบบที่เหมาะสมกับกิจการ ความต้องการของผู้รับบริการและสามารถผลิตไฟฟ้าได้เพียงพอและเหมาะสมต่อการใช้ไฟฟ้าของสถานประกอบการ

5. การปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยที่เข้มงวดของผู้ให้บริการ

6. การบริการหลังการขายรวมทั้งระยะเวลารับประกันของอุปกรณ์และการติดตั้ง

3. ประสบการณ์

การรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์ให้ผลไปในทิศทางเดียวกัน โดยกล่าวถึงประสบการณ์ของผู้ให้บริการติดตั้งโซลลาร์เซลล์ ว่าพิจารณาจาก

1. ระยะเวลาในการดำเนินการมานานกว่า 5 ปี ย่อมมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญมากกว่าบริษัทที่มีประสบการณ์น้อยกว่าหรือยังไม่เคยติดตั้ง

2. พิจารณาจากผลงานอ้างอิงที่ผ่านมาว่า สถานที่ติดตั้งของลูกค้าที่ผ่านมาเปรียบเทียบกับสถานประกอบการของผู้รับบริการมีความใกล้เคียงหรือสอดคล้องกันหรือไม่

3. ตรวจสอบข้อมูลจากผู้รับบริการที่เคยใช้บริการกับผู้ให้บริการติดตั้งรายนั้น หรือหาข้อมูลจากสื่อออนไลน์

จากคำสัมภาษณ์สะท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยความน่าเชื่อถือของผู้ให้บริการติดตั้งโซลาร์เซลล์ มีความสำคัญต่อการประเมินการตัดสินใจเลือกใช้พลังงานแสงอาทิตย์ (Solar cell) ของสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา โดยตระหนักว่า ปัจจัยสำคัญ 3 ประการที่มีผลในการตัดสินใจเลือกผู้ให้บริการติดตั้งโซลาร์เซลล์ ได้แก่ ภาพลักษณ์ คุณภาพการบริการ และประสบการณ์ ของให้บริการติดตั้งระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar cell) เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา ตระหนักว่า ภาพลักษณ์หรือชื่อเสียงมีความสำคัญและเป็นตัวชี้วัดความน่าเชื่อถือของผู้ให้บริการติดตั้งโซลาร์เซลล์ นอกจากนี้ ด้านคุณภาพของอุปกรณ์และระบบการติดตั้งที่ดีบ่งชี้ถึงความน่าเชื่อถือของผุ้ให้บริการติดตั้ง และปัจจัยสุดท้าย ประสบการณ์ของบริษัทในการติดตั้งโซลาร์เซลล์ ซึ่งจะคุ้นเคยกับเทคโนโลยี มาตรฐานความปลอดภัย และกระบวนการ ดังนั้นจากการกล่าวมาข้างต้น ภาพลักษณ์ของผู้ให้บริการติดตั้งโซลาร์รูฟเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญทำให้ตัดสินใจได้ง่ายยิ่งขึ้นในการเลือกใช้พลังงานแสงอาทิตย์ (Solar cell) ของสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา

2. เพื่อหาแนวทางในการตัดสินใจเลือกใช้พลังงานแสงอาทิตย์ (Solar cell) ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดสงขลา พบว่า

แนวทางติดตั้งโซลาร์เซลล์สำหรับสถานประกอบการ

1 .ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับระบบโซลาร์เซลล์ ประเภท อุปกรณ์ วิธีการติดตั้ง

2. ประเมินความต้องการใช้ไฟฟ้าของสถานประกอบการ

3 .เปรียบเทียบผู้ให้บริการด้านภาพลักษณ์ คุณภาพ ประสบการณ์ ราคา

4. เลือกผู้ให้บริการที่มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการ

แนวทางติดตั้งโซลาร์เซลล์สำหรับผู้ให้บริการ

1. ออกแบบระบบโดยวิศวกรผู้เชี่ยวชาญ
2. ติดตั้งระบบโดยช่างผู้ชำนาญการ
3. ตรวจสอบระบบหลังการติดตั้ง
4. ดูแลรักษาตามคำแนะนำของผู้ให้บริการ

แนวทางติดตั้งโซลาร์เซลล์สำหรับผู้ประกอบการให้บริการติดตั้ง

1. สร้างภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือ จดทะเบียนบริษัทอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และมีทุนจดทะเบียนที่เหมาะสม สื่อสร้างชื่อเสียงของบริษัทผ่านผลงานที่ผ่านมา รีวิวจากลูกค้า และรางวัลที่ได้รับ เน้นย้ำความน่าเชื่อถือของบริษัทผ่านการรับรองจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง แสดงความโปร่งใสในข้อมูล นโยบาย และราคาบริการ

2. มุ่งเน้นคุณภาพการบริการ พัฒนาความรู้และทักษะของทีมวิศวกรและช่างเทคนิคให้เชี่ยวชาญด้านพลังงานแสงอาทิตย์ ใช้แผงโซลาร์เซลล์และอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูง จากแบรนด์ที่เชื่อถือได้ ออกแบบระบบโซลาร์เซลล์ที่เหมาะสมกับความต้องการของลูกค้าแต่ละราย ปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด นำเสนอบริการหลังการขายที่ดีเยี่ยม พร้อมทั้งการรับประกันสินค้าและบริการ

3. สื่อถึงประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ เน้นย้ำประสบการณ์การทำงานในธุรกิจติดตั้งโซลาร์เซลล์มานานหลายปี นำเสนอผลงานการติดตั้งโซลาร์เซลล์ที่ผ่านมาให้ลูกค้าเห็น แบ่งปันความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับพลังงานแสงอาทิตย์ผ่านสื่อต่างๆ สร้างความน่าเชื่อถือผ่านการเป็นสมาชิกของสมาคมที่เกี่ยวข้อง

4. เสนอทางเลือกการติดตั้งที่หลากหลายและตอบโจทย์ นำเสนอตัวเลือกแผงโซลาร์เซลล์ อุปกรณ์ และระบบโซลาร์เซลล์ที่หลากหลาย เสนอแผนการเงินและสินเชื่อที่หลากหลายเพื่อช่วยให้ลูกค้าเข้าถึงพลังงานแสงอาทิตย์ได้ง่ายขึ้น นำเสนอบริการติดตั้งและบำรุงรักษาแบบครบวงจร

5. มุ่งเน้นการตลาดและการขาย กำหนดกลุ่มเป้าหมายลูกค้าที่ชัดเจน ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของลูกค้า พัฒนาช่องทางการตลาดที่หลากหลาย ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ จัดโปรโมชั่นและกิจกรรมส่งเสริมการขาย นำเสนอบริการให้คำปรึกษาฟรี

6. สร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพกับลูกค้า ให้บริการลูกค้าด้วยความใส่ใจ เก็บรวบรวมข้อเสนอแนะจากลูกค้าเพื่อนำไปพัฒนาบริการ รักษาความสัมพันธ์กับลูกค้าเก่าและสร้างลูกค้าใหม่

7. ติดตามเทรนด์และพัฒนาธุรกิจ ศึกษาเทคโนโลยีใหม่ๆ ด้านพลังงานแสงอาทิตย์ พัฒนาสินค้าและบริการให้ทันสมัย ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของตลาด มองหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ

8. สนับสนุนนโยบายภาครัฐ ติดตามนโยบายส่งเสริมการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ของภาครัฐ ปรับกลยุทธ์ธุรกิจให้สอดคล้องกับนโยบายภาครัฐ ร่วมมือกับภาครัฐในการส่งเสริมการใช้พลังงานแสงอาทิตย์

9. เน้นความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน สนับสนุนการใช้พลังงานสะอาด ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับพลังงานแสงอาทิตย์

10. พัฒนาบุคลากร พัฒนาความรู้และทักษะของพนักงานให้ทันสมัย ส่งเสริมให้พนักงานมีส่วนร่วมในธุรกิจ สร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจลงทุนติดตั้งโซลาร์รูฟของสถานประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา พบว่า ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1. ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ของผู้ให้บริการ โดยรูปแบบของผู้ให้บริการต้องเป็นนิติบุคคล และมีทุนจดทะเบียนที่เหมาะสม เพราะในกรณีเกิดความเสียหายในการให้บริการ ก็สามารถรับผิดชอบความเสียหายได้ด้วยมูลค่าของบริษัทที่จดทะเบียนไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอภิชัจ พุกสวัสดิ์ (2556 : 32) ที่กล่าวว่า ภาพลักษณ์ หมายถึง ภาพที่ได้เกิดขึ้นในจิตใจของบุคคลที่มีต่อองค์การ หน่วยงานหรือสถาบันต่างๆ และจะต้องรวมไปถึงการบริหารจัดการขององค์การหน่วยงานหรือสถาบันเหล่านั้นด้วย และรวมถึงสินค้า ผลิตภัณฑ์และบริการที่องค์การ หน่วยงานหรือสถาบันเหล่านั้นมีจำหน่าย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิคม อนุจิตรอนันต์ (2559 : 69) ที่กล่าวว่า จากการศึกษาวิเคราะห์ถึงสภาพแวดล้อมทางการแข่งขันของธุรกิจ พบว่า ลูกค้าจะตัดสินใจเลือกใช้บริการธุรกิจรับติดตั้งแผงเซลล์แสงอาทิตย์ ในจังหวัดระยองที่ชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์และการได้รับการแนะนำบอกต่อจากผู้ที่เคยใช้บริการของบริษัทรับติดตั้งแผงเซลล์แสงอาทิตย์เป็นสิ่งแรก เนื่องจากชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์เป็นตัวชี้วัดของคุณภาพมาตรฐานของบริษัทรับติดตั้งแผงเซลล์แสงอาทิตย์ในการทำงาน

2. ผู้ประกอบการให้ความสำคัญปัจจัยด้านคุณภาพของผู้ให้บริการติดตั้งโซลาร์เซลล์ ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพิจารณาในการเลือกผู้ให้บริการติดตั้งโซลาร์เซลล์ ทั้งการได้รับการรับรองจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง ประเภทของแผงโซลาร์เซลล์และประสิทธิภาพของอุปกรณ์ที่ติดตั้ง มีทีมวิศวกรที่มีประสบการณ์ในการออกแบบระบบโซลาร์เซลล์ การปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยที่เข้มงวดของผู้ให้บริการ และการบริการหลังการขายแระยะเวลารับประกันของอุปกรณ์และการติดตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑาพัฒน์ ธิโสภา และศุภชาต เอี่ยมรัตนกูล (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าด้วยแสงอาทิตย์สำหรับบ้านอยู่อาศัย ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านคุณภาพการบริการที่ได้รับเป็นสำคัญที่สุด ผู้ประกอบการควรแสดงให้เห็นถึงการส่งมอบบริการหลังการขายให้เป็นไปตามที่ตกลงหรือทำสัญญาไว้ เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความมั่นใจ

3. ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับประสบการณ์ของผู้ให้บริการติดตั้งโซลาร์เซลล์ ทั้งในเรื่องระยะเวลาในการดำเนินการ ตลอดจนผลงานอ้างอิงที่ผ่านมา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑาพัฒน์ ธิโสภา และศุภชาต เอี่ยมรัตนกูล (2562) ที่สรุปได้ว่า หากมีการแสดงถึงประสบการณ์ผู้ติดตั้งโซลาร์เซลล์ ที่มีความเชี่ยวชาญผ่านงานมาหลายปี และผู้ประกอบการมีการเปิดเผยข้อมูล นำเสนอลูกค้าที่ชัดเจนหรือได้รับรางวัลแสดงถึงภาพลักษณ์ที่ดีของการให้บริการจะทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าด้วยแสงอาทิตย์ (Solar Rooftop) สำหรับบ้านอยู่อาศัย

ภาพที่ 2 Mind Mapping การตัดสินใจเลือกใช้พลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Cell) ของสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยการตัดสินใจเลือกใช้พลังงานแสงอาทิตย์ (Solar cell) ของสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ภาครัฐและภาคเอกชนควรมีการส่งเสริมและผลักดันการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ (Solar cell) ซึ่งเป็นการใช้พลังงานสะอาด เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเพื่อเพิ่มมูลค่าทางธุรกิจ ช่วยลดต้นทุนให้กับผู้ประกอบการได้

2. ให้ความสำคัญกับการรับประกันสินค้าที่มีระยะเวลาที่เหมาะสมรวมทั้งมีบริการหลังการขายเพื่อตรวจสอบอุปกรณ์ต่างๆ หลังติดตั้งให้มีความคุ้มค่าของราคาเมื่อเทียบกับการลงทุนในระยะยาว รวมทั้งสถานที่ให้บริการมีความสะดวกสบายต่อการติดต่อใช้บริการและเข้าถึงง่าย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ทำการศึกษาเพิ่มเติมโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ประกอบการธุรกิจโซลาร์เซลล์ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดของโซลาร์เซลล์

2. ขยายขอบเขตของการศึกษาไปยังกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่นในระดับภูมิภาค หรือในระดับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เพื่อนำผลศึกษาที่ได้มาพัฒนาและจัดทำแผนการตลาดของโซลาร์เซลล์ที่มีความเหมาะสมและครอบคลุมกลุ่มผู้บริโภค

3. ควรทำการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจผู้บริโภค เช่น ต้นทุนการดำเนินงาน ระยะเวลาในการคุ้มทุนศึกษาแหล่งเงินทุนกู้ยืมเพื่อการติดตั้งโซลาร์เซลล์

4. ควรจะทำการศึกษาเรื่องการให้บริการหลังการขายเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ครบวงจร และปัจจัยในการเลือกใช้เทคโนโลยีการกักเก็บพลังงานเพื่อเป็นแนวทางในการต่อยอดทำธุรกิจ

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน. (2558). รายงานสถานการณ์พลังงานของประเทศไทยในช่วงเดือนมกราคม - สิงหาคม 2565 ประเทศไทย. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 22 ตุลาคม 2565. แหล่งที่มา: https://www.dede.go.th/main.php?filename=index.

กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน. (2565). แผนปฏิบัติราชการรายปี พ.ศ. 2565. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 22 ตุลาคม 2565. แหล่งที่มา: https://www.energy.go.th/th.

จุฑาพัฒน์ ธิโสภา และ ศุภชาต เอี่ยมรัตนกูล. (2562, กรกฎาคม-ธันวาคม). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าด้วยแสงอาทิตย์ สำหรับบ้านอยู่อาศัยโดยวิธีการวิเคราะห์เชิงลำดับชั้น. *วารสารสหวิทยาการวิจัย ฉบับบัณฑิตศึกษา.* 8 (2), 400 - 409

วธมลวรรณ สมพงศ์. (2564). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าทางออนไลน์ของผู้บริโภคในจังหวัดนครปฐม*. ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศิริวัฒน์ เหมือนโพธิ์. (2560). กระบวนการตัดสินใจซื้อกล้องวงจรปิดของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ.

ศูนย์ข่าวด้านพลังงาน. (2561). พลังงาน. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 27 พฤศจิกายน 2565. แหล่งที่มา: https://www.energynewscenter.com/.

สำนักงานพลังงานจังหวัดสงขลา. (2563). แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.songkhla.go.th/files/com_news_project/2020-07_706fb28561563af.docx

อธิคม อนุจิตรอนันต์. (2559). *การจัดทำกลยุทธ์เพื่อการขยายฐานของธุรกิจรับติดตั้งแผงเซลล์แสงอาทิตย์ในจังหวัดระยอง* : กรณีศึกษา บริษัท ยูนิตรอน กรุ๊ป จำกัด. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

The Research on the Identification of Accomplice Liability in Telecommunications Network Fraud Crimes

Liu Xiao and Ming-Hsun Hsieh
Krirk University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: vance11166516@gmail.com

****

Abstract

As a new type of criminal method, telecommunications network fraud is developing rapidly and has a serious impact on people's lives and property security. This type of crime relies on network science and technology, affects a wide range, defrauds victims of large amounts of money, and is highly harmful to society. Due to its strict organizational structure, clear management levels, and large number of participants, it is difficult to convict and sentence the perpetrators in the joint crime of telecommunications network fraud. From the perspective of common crime, this article summarizes and defines the common crime of telecommunications network fraud, and analyzes its characteristics. Telecom network fraud is basically committed as a joint crime, and its accomplice structure is complex. It needs to be analyzed from the perspective of the joint criminal organization form, and the liability of the accomplice is determined accordingly.

It was found that the content of judicial interpretations has certain limitations, making it difficult to systematically identify the emerging common crimes of telecommunications and network fraud, and sometimes it is difficult to clarify its legal principles. This article provides a comprehensive perspective on the study of accomplice liability in telecommunications network fraud crimes, covering the characteristics of the crime, the form of joint crime, the legal basis, and its challenges and problems in judicial practice.

Keywords: Telecommunications Fraud; Joint Crime; Liability Determination

Introduction

With the rapid development of technology, telecom network fraud is also constantly evolving and upgrading, shifting from traditional methods to online fraud. According to big data from the court, the proportion of telecommunications network fraud is gradually decreasing, but the activities of criminals have also changed, from traditional communication methods such as phone calls and text messages in the past to network services such as social networking sites and instant messaging (Zhang et al., 2021). In recent years, the proportion of online fraud has increased significantly and has exceeded 60% (Li & Wang, 2022). According to the data analysis of related fraud cases, the most common means of contact and communication when conducting fraud activities are QQ and WeChat. Fraud cases using these two contact methods accounted for 73.8% and 24% of all fraud cases, respectively (Chen & Liu, 2023). Overall, telecommunications network fraud is still a serious problem. Especially in recent years, Internet crime has developed rapidly and has become the biggest threat to the security of public property. The rapid development of the Internet and mobile phone communications has caused China's cybercrime to grow at an annual rate of approximately 30%, accounting for one-third of the country's total crimes, making it the most important

*Received: May 8 2027; Revised: May 28 2024; Accepted: May 29 2024

criminal behavior in the world (Wang et al., 2022). According to a survey by the China Judicial Big Data Center, fraud crimes account for the largest proportion of all illegal activities, exceeding 30%, and are still growing (Xu & Zhao, 2021).

At present, telecommunications network fraud is no longer an individual behavior but has gradually become an organized and disciplined group crime. Even different members have participated in the fraud gang at different times, and the specific division of labor in the criminal group is also different. Therefore, when judging the amount of fraud and the responsibility of each member, it is necessary to analyze the specific situation and cannot generalize. It also causes certain difficulties in determining the liability of accomplices in telecommunications network fraud in current judicial practice. The upstream and downstream illegal activities of telecommunications network fraud, such as the trading of personal information, the helping behavior of platform operators, the sale or fraudulent use of bank cards for subsequent withdrawals, etc., also need to be discussed in detail in terms of specific applicable laws.

This means that in the trial process of telecommunications network fraud cases, the role of "accomplice" is extremely important but difficult to determine. In fact, telecommunications network fraud criminal groups have a wide range of coverage, and one telecommunications network fraud incident may be associated with multiple people. However, due to various factors such as the amount limit and the concealment of contact methods in the process of telecommunications network fraud, some of the people involved in the case cannot be sentenced, and it is not clear whether many of the people involved in the case can be judged as accomplices. The first paragraph of Article 25 of the "Criminal Law" (Gao & Chang, 2016) stipulates that "two or three or more people are accomplices". According to the general theoretical proposition, an accomplice must meet three conditions at the same time. First, the practitioners must be two or more individuals. Secondly, the perpetrators must form a common criminal intent. Finally, there must be a connection of interest between the practitioners. However, compared with ordinary crimes, telecommunications network fraud crimes have more hidden intentions and contact methods. The various steps in the overall criminal process are more complex. Hired criminals often focus only on their work and pay no attention to other aspects. This leads to difficulties in determining intended contact.

In judicial practice, the reason why it is difficult to determine the false information of using fake base stations is that there are two problems in determining its subjective intention. On the one hand, criminal suspects who commit fraud often hide in the background. In order to avoid police investigation, they mainly contact the criminals who hired fake base stations to send fraudulent information through non-real-name forms such as QQ and WeChat, making it difficult for the police to detect the person who committed the fraudulent message in the shortest possible time, and they cannot collect relevant testimony to prove the subjective knowledge of the person who hired the fake base station to send the fraudulent text message. The criminal purpose of being hired to send false information is only to obtain money from the hired person, rather than to actually commit fraud. Therefore, criminal suspects who are hired to use fake base stations to transmit false information will give various explanations for their academic qualifications after arriving at the scene. For example, they have not read a book and do not know what they are sending, or they are just sending scamming text messages to make money, thinking that using fake base stations to send text messages is an ordinary crime, and not knowing that the employer is committing fraud, etc. Therefore, in the current social context, the study of accomplices in telecommunications network fraud is a topic worthy of consideration and in-depth discussion.

This study aims to deeply explore the issue of identifying the liability of accomplices in telecommunications network fraud crimes. By analyzing relevant cases and laws and regulations, it is expected to clarify the standards and principles for identifying the liability of accomplices in telecommunications network fraud crimes and provide useful reference for judicial practice.

Research Objective

Objective 1: To clarify the basic principles for determining accomplice liability in telecommunications network fraud crimes.

Objective 2: To conduct an in-depth analysis of the specific behaviors and liability determination of accomplices in telecommunications network fraud crimes through actual case analysis.

Objective 3: To discuss the legal provisions and practical operations on the identification of accomplice liability in telecommunications network fraud crimes, with a view to providing reference for relevant legislation and practice in China.

Literature Review

With the development of communication network technology, new types of fraud crimes have become increasingly popular. Because they cause great harm and are very different from other crimes, they are separately designated as "telecommunications network fraud" in judicial interpretations. Therefore, in the past decade or so, Chinese academic circles have begun to study "telecom network fraud", "Internet fraud" and other related issues. In order to better analyze and prevent and control these problems, academic circles have put forward their own methods in practice. views and try to find a new way to solve such problems.

Professor Zhong Jiansheng pointed out in "Qualification of Helping Withdrawal Behavior in Telecom Network Fraud Crimes" that in terms of the security of personal information, he pointed out the illegal use of citizens' personal information in telecom network fraud. Access and use are the root causes of their occurrence, and countermeasures have been proposed to address these problems from many aspects, including the following: establishing special laws and regulations, improving the real-name system, and strengthening administrative supervision of these problems (Zhong Jiansheng, 2023) .

However, the governance plan in this article mainly focuses on protecting personal information, and does not propose a plan on how to combat telecommunications network fraud crimes. The main point expounded by Professor Li Chaonan in the article "Research on the Identification of Co-Criminals in Telecommunications Network Fraud" is that there are three key points in controlling the crime of telecommunications network fraud. The first is to establish and improve citizens' personal information protection mechanisms; the second is the administrative agencies and the judiciary. Close collaboration is needed between agencies; the third is the information and technology linkage between state agencies, enterprises and institutions, and financial and banking institutions (Li Chaonan, 2023). Starting from the perspective of joint crime, Professor Liang Zilin's article "Research on Qualitative Issues of Helping Withdrawal Behavior in Telecom Network Fraud Crimes" believes that common difficult issues in telecom network fraud such as the intention to contact accomplices, the determination of the degree of knowledge of related crimes, etc. The problem must adhere to

the principle of unity of subjectivity and objectivity, prove subjective intention through objective facts, use the presumption system within a reasonable range, and adopt scientific proof methods (Liang Zilin, 2023).

Chen Yufeng's "Criminal Judicial Identification of Telecommunications Network Fraud-Related Acts" believes that the premise of effective governance is to trace the source of the crime of telecommunications network fraud, and the "crime circle" should be reasonably delineated from the upstream source and downstream tracking of telecommunications network fraud crimes. On the premise of correctly interpreting existing legislation, we should comprehensively examine related behaviors based on the entire criminal chain, so as to achieve a comprehensive criminal justice policy of "strict" governance (Chen Yufeng, 2023).

Shan Chenglin published "Knowing Identification of Accomplices in Telecommunications Network Fraud Crimes", which conducted an in-depth analysis of the criminal liability of parallel and division of labor joint crime models. According to his views, intermediary platform operators were identified as telecommunications network fraudsters. The basis of criminal accomplices is that they are subjectively aware and objectively provide substantial help, but the article does not elaborate on the identification of accomplice liability of personal information providers (Shan Chenglin, 2022).

Currently, not only some scholars in the fields of law and criminology are concentrating on studying telecommunications network fraud, but some Internet business entities such as online media and Internet technology companies are also conducting research on this type of crime. Compared with scholars in the field of law, they have mastered the A large amount of data also has strong technical capabilities, which makes them more likely to use statistical analysis to conduct research. For example, Tencent launched the Guardian Program in 2016 and releases the "Anti-Telecommunications Network Fraud Big Data Report" every quarter, which discloses relevant cases and basic data on telecommunications network fraud crimes. 360 Internet Security Center released the "China Telecom Network Fraud Situation Analysis Report" in 2016, and also cooperated with the China Academy of Information and Communications Technology to release the "2020 China Mobile Phone Security Situation Report", which includes mobile phone security data, mobile phone fraud overview, Relevant black and gray industrial chains and other content were combined with examples to provide targeted solution suggestions. It can be seen that new crimes developed based on new technical means have also attracted the attention of emerging technology companies, because they may play the role of leakers and victims at the same time (Lv Wenyi, 2022).

Compared with ordinary crimes, telecommunications network fraud crimes have more and more hidden contact methods, and at the same time, each step in the whole process is more cumbersome. Hired criminals are often focused on their job to the exclusion of other components, making it more difficult to determine intent to contact.

In judicial practice, there are the following three issues regarding the determination of joint crimes. First of all, whether the perpetrator constitutes an accomplice or accomplice to the crime of interfering with radio management order or a crime of fraud depends on whether the perpetrator accepts someone else's entrustment and uses a fake base station to transmit false information. Second, there is an operator who is only commissioned to advertise the victim, attract the victim's attention, and then hand the victim off to the next colleague. In this case, the dispute centered on whether the operator was a co-perpetrator of the fraud or whether he was not guilty of the crime because he did not participate in the subsequent scam. Third, it involves "water houses", which are criminal organizations that transfer funds for fraud

organizations. Usually, the "water house" has a long-term cooperative relationship with the fraud organization, but the "water house" is only responsible for transferring money to the account. Regarding this situation, the controversy mainly focuses on whether the "water house" constitutes a fraud accomplice or a criminal act such as covering up and concealing criminal proceeds and proceeds (Xu Guimin and Wang Xiaoyu, 2023).

Both China's criminal law and the traditional theory of accomplices believe that the establishment of an accomplice relationship requires the existence of "intentional connection." The "Opinions on Several Issues Concerning the Application of Laws in the Handling of Criminal Cases such as Telecommunications and Internet Fraud" (referred to as the "Opinions of the Two High Schools and One Ministry of Finance"), issued by the Supreme People's Court, the Supreme People's Procuratorate, and the Ministry of Public Security, for "knowingly that another party has committed fraudulent activities" "The requirements also have specific requirements. This article believes that to establish the relationship of "accomplice", it is necessary to provide evidence that combines "intentional", "intentional", "intentional", etc. In addition, the "Opinions of Two High Schools and One Ministry of Finance" also pointed out that when understanding this crime, it is necessary to comprehensively consider the suspect's level of knowledge, past experience, method of committing the crime, contact information with other persons, the size of the income, and whether it is due to the telecommunications network. Make a comprehensive and accurate judgment based on subjective and objective factors such as whether you have been punished for fraud and whether you deliberately evaded detection. This clause supplements "knowing that someone else has committed the crime" and is a "mitigation zone" established based on the characteristics of current telecommunications network fraud and national criminal policies, which is similar to the theory of conspiracy in German criminal law.

From the provisions of this article, the following explanations can be made: First, during the investigation process, the police do not have to rely too much on the suspect's confession. Even if they are not aware of this subjectively, they can also collect information from the suspect. We can use clues from aspects such as past experiences, times and methods of behavior, relationships with others, profit status, etc. to determine whether the suspects are subjectively informed, so that they can be investigated in a timely manner and the crimes can be effectively investigated. The criminal liability of the suspect; secondly, as far as the accomplice is concerned, he does not need to be subjectively aware of the way he committed the fraud, but only needs to prove that he was subjectively aware that he committed the illegal act of fraud. However, from daily life experience Judging from the judicial practice, if the perpetrator has not committed any illegal fraud, he should not be considered an accomplice in fraud. For example, an actor who is hired to use a fake base station to send invoice information should usually not be considered an accomplice in fraud. ; Third, prosecutors and judges can mentally determine a criminal suspect based on factors such as his past experience, the number and manner of his behavior, his relationships with others, and his profit-making situation during the review of arrest, review of prosecution, and court hearings. When a person has a high probability, prosecutors and judges can treat him or her as an accomplice in accordance with the law.

Further specific research based on these theories can also help to make the determination of accessories in telecom network fraud-related cases clearer.

In addition, in order to prevent, contain and punish telecommunications network fraud activities, strengthen anti-telecommunications network fraud work, protect the legitimate rights and interests of citizens and organizations, and maintain social stability and national security, in accordance with the Constitution, the Anti-Telecommunications Network Fraud Law of the People's Republic of China was formulated. It was voted on on September 2, 2022 to crack down on telecommunications network fraud activities committed within the territory of the People's Republic of China or telecommunications network fraud activities committed by citizens of the People's Republic of China abroad. Although this law clarifies the general direction of combating telecommunications network fraud, it proposes various governance measures and elaborates on a series of management methods from three aspects: telecommunications, finance, and the Internet. At the same time, it elaborates on the legal responsibilities of those directly responsible. However, current telecom network fraud gangs often have complex structures, and the identification of "accomplices" is still a question worth pondering.

The identification of accomplice liability refers to the process of determining the responsibility of each person involved in a joint crime. In a joint crime, the liability determination of each accomplice should be comprehensively judged based on their status and role in the crime, as well as whether they have subjective intention and other factors. When we discuss crime, we often mention the two concepts of "single crime" and "joint crime". A solo crime is when one person commits a crime alone, while a joint crime is when two or more people participate together. In joint crimes, the determination of liability of accomplices is a complex and important issue. For example, A, B, and C jointly committed a theft. A was the principal criminal, planning and organizing the entire theft process; B was responsible for the lookout during the theft process; C was an accessory, providing the tools and participating in the theft. In this case, A, as the principal offender, bears the main responsibility. His behavior played a decisive role in the entire joint crime and was the planner and organizer of the entire theft. Therefore, A's punishment should be more severe than that of other accomplices. As an accessory in this case, B’s liability is relatively light. He served as a lookout during the theft and although he participated in the crime, he was not directly involved in the theft. Therefore, when determining responsibility, B’s status and role in the joint crime should be taken into consideration and corresponding punishment should be imposed. As an accessory, C provided the tools to commit the crime and participated in the theft. Although his behavior played a certain role in the success of the theft, in this case, his behavior was secondary to that of A and B. Therefore, when determining responsibility, C’s status and role in the joint crime should be taken into consideration and corresponding punishment should be imposed. In determining the liability of accomplices, the principle of “partial execution, full responsibility” should be followed. That is to say, for each accomplice in a joint crime, regardless of his specific behavior, he should bear legal responsibility for the entire joint crime. However, the degree of responsibility should be judged based on the status, role and behavior of each accomplice in the joint crime.

Research Methodology

1、Research Methodology This study employed a qualitative research methodology, combining literature analysis and case study analysis. The literature analysis involved a comprehensive review of relevant legal theories, judicial interpretations, and academic publications related to accomplice liability in telecommunications network fraud crimes. The case study analysis focused on examining actual telecom network fraud cases to gain insights into the specific behaviors and liability determination of accomplices in real-world scenarios.

2、Source of Data The data for this research was collected from both primary and secondary sources. Primary data was obtained through the analysis of actual telecommunications network fraud cases, which were sourced from legal databases, court records, and official reports. Secondary data was gathered from academic journals, books, legal commentaries, and government publications related to accomplice liability and telecom network fraud crimes.

3、Population and Sampling The population for this study consisted of all telecommunications network fraud cases involving accomplices in China. Due to the large number of cases and the complexity of the issue, a purposive sampling technique was employed to select a representative sample of cases for in-depth analysis. The cases were chosen based on criteria such as the severity of the crime, the complexity of the accomplice network, and the availability of detailed information on the roles and behaviors of accomplices.

4、Data Collecting Data collection for this research involved a systematic process of identifying, retrieving, and organizing relevant information from the selected sources. For the literature analysis, data was collected through keyword searches in academic databases, legal databases, and online libraries. The case study analysis involved retrieving court records, police reports, and other official documents related to the selected telecom network fraud cases. The collected data was then carefully reviewed, and relevant information was extracted and categorized based on the research objectives.

5、Analysis of Data The collected data was analyzed using a thematic analysis approach. The literature analysis involved identifying and synthesizing key themes, principles, and theories related to accomplice liability in telecommunications network fraud crimes. The case study analysis involved a detailed examination of the specific behaviors, roles, and degrees of involvement of accomplices in the selected cases. The findings from both the literature analysis and case study analysis were then integrated to develop a comprehensive framework for determining accomplice liability in telecom network fraud crimes.

Research Conceptual Framework

Conceptual Framework The conceptual framework for this research is based on the integration of legal principles, judicial interpretations, and real-world practices related to accomplice liability in telecommunications network fraud crimes. The framework consists of three main components:

1、Basic Principles: This component focuses on establishing the fundamental principles and guidelines for determining accomplice liability in telecom network fraud cases. It draws on relevant legal theories, such as the theory of joint crime and the principle of "partial implementation, full responsibility," to provide a solid foundation for assessing accomplice responsibility.

2、Specific Behaviors and Liability Determination: This component examines the various roles, behaviors, and degrees of involvement of accomplices in actual telecom network fraud cases. It seeks to identify patterns and criteria for determining the liability of accomplices based on their specific actions and contributions to the crime.

3、Legal Provisions and Practical Operations: This component analyzes the current legal provisions and operational practices related to accomplice liability in telecom network fraud cases in China. It aims to identify strengths, weaknesses, and areas for improvement in the existing system and provide recommendations for enhancing the effectiveness of combating these crimes.

Research Results

In cases of telecommunications network fraud crimes, the impact of identification of accomplice liability and defense statements can be reflected in the following cases:

Case 1: Chen Mouwang organized a transnational fraud group, used online chat software to trick victims into participating in gambling, and defrauded victims through background manipulation. Xie Mouhao and Chen Mouwang were identified as the principal criminals and were sentenced to 15 years and 13 years in prison respectively, as well as fines. The defendant Lin was sentenced to six years in prison and fined for helping to transfer criminal proceeds.

Case 2: Long Moudong case: Long Moudong knew that others were committing telecommunications network fraud crimes, but still provided them with software development and technical support. His behavior was regarded as direct assistance to the crime of fraud, and he was punished as an accomplice in the crime of fraud and sentenced to five years in prison and a fine. This case shows that if the act of providing technical support directly helps the crime of fraud, it can constitute an accomplice in the crime of fraud.

Case 3: Chen Wenhui and 7 others Case: Chen Wenhui and 7 others purchased student information and citizen housing purchase information through the Internet, pretending to be state agency staff to commit fraud. They were convicted of fraud and infringement of citizens' personal information. Chen Wenhui was sentenced to life imprisonment for his role in organizing and directing the fraud. This case reflects the infringement of citizens’ personal information and the damage to social integrity caused by telecommunications and network fraud crimes.

Case 4: Case of Liu Moumou and others: Liu Moumou and others formed a telecommunications network fraud criminal group and used posing as the person in charge of the company to trick financial personnel into transferring large amounts of money. Liu Moumou, as the planner, organizer and leader of a criminal group, was sentenced to life imprisonment. Other persons involved were also sentenced to varying degrees of fixed-term imprisonment.

The specific behaviors and subjective intentions of these cases show that in telecommunications network fraud crimes, the determination of accomplice liability needs to comprehensively consider the degree of help from the perspective of the perpetrator. Excuses and statements can serve as an important basis for judging the perpetrator's degree of knowledge and responsibility, but they need to be combined with other evidence to accurately determine the responsibility of the accomplice.

1. Liability determination of accomplices in telecommunications network fraud crimes

The determination of liability of accomplices in telecommunications network fraud crimes is a complex issue involving many aspects. According to the "Opinions on Several Issues Concerning the Application of Laws in the Handling of Telecommunications and Internet Fraud and Other Criminal Cases" (hereinafter referred to as the "Opinions"), telecommunications and Internet fraud crimes are usually joint crimes, and the responsibilities of different accomplices need to be clarified in order to accurately convict and impose sentences. In telecommunications network fraud crimes, there are two modes: "parallel fraud" and "division fraud". In parallel fraud, multiple actors are directed and led by the same person to commit fraud against different targets, and each actor independently completes the fraud activities. Division-of-labor fraud is a fraud in which each actor is responsible for a certain stage or module of behavior according to a pre-agreed fraud method, and jointly completes the fraud. The "Opinions" also stipulates the principle of "partial implementation of full responsibility", that is, the behaviors of each principal offender objectively use and complement each other, so that his own behavior and the behavior of others lead to the occurrence of the result. Therefore, even if the perpetrator only shares part of the principal responsibility for the commission of the act, he must bear principal responsibility for the entire result. In addition, regarding the issue of knowingness of accomplices, the subjective determination of knowingness of accomplices in telecommunications network fraud crimes is very critical. An accomplice must be someone who knows others to commit a telecommunications network fraud crime, rather than just knowing others to commit a crime. The "prior conspiracy" mentioned in the "Opinions" is different from "knowingly knowing that others have committed the crime of telecommunications and network fraud." Prior conspiracy means that before the crime is committed, the accomplices have formed a common criminal intention and have planned and carried out the crime. Negotiate.

The "Opinions" also stipulates the principle of "partial implementation of full responsibility", that is, the behaviors of each principal offender objectively use and complement each other, so that his own behavior and the behavior of others lead to the occurrence of the result. Therefore, even if the perpetrator only shares part of the principal responsibility for the commission of the act, he must bear principal responsibility for the entire result.

In addition, regarding the issue of knowingness of accomplices, the subjective determination of knowingness of accomplices in telecommunications network fraud crimes is very critical. An accomplice must be someone who knows others to commit a telecommunications network fraud crime, rather than just knowing others to commit a crime. The "prior conspiracy" mentioned in the "Opinions" is different from "knowingly knowing that others have committed the crime of telecommunications and network fraud." Prior conspiracy means that before the crime is committed, the accomplices have formed a common criminal intention and have planned and carried out the crime. Negotiate.

When handling telecommunications network fraud criminal cases, it is necessary to comprehensively consider the specific model of the crime, the roles and responsibilities of each perpetrator, and their degree of subjective knowledge to ensure the accurate determination of the liability of accomplices.

In telecommunications network fraud crimes, the identification of accomplice liability is a complex issue involving many aspects.

In actual cases, these principles and regulations are used to accurately determine and allocate the liability of accomplices. For example, in a division-of-labor fraud case, some people are responsible for technical support, such as making fake websites or writing fraudulent information, while others are responsible for contacting victims and implementing fraud. In such cases, all participants are considered accomplices and are held liable based on their role and knowledge in the fraud.

Therefore, when dealing with telecommunications network fraud cases, it is necessary to comprehensively consider the specific model of the crime, the roles and responsibilities of each perpetrator, and their degree of subjective knowledge to ensure the accurate determination of the liability of accomplices.

2. How to specifically judge the degree of knowledge of accomplices in actual cases.

In actual cases of telecommunications network fraud crimes, determining the degree of knowledge of accomplices is an important judicial practice issue. This typically involves a comprehensive assessment of the accomplice's behavior, intentions, background knowledge, and the degree of communication and collaboration between them. Here are some key factors in determining an accomplice’s level of knowledge:

A. If the perpetrator has relevant professional background, such as information technology, finance, etc., this may indicate that they have a deeper understanding of the nature and purpose of the fraud.

B. The perpetrator's specific role and degree of participation in fraudulent activities are important basis for judging the degree of knowledge. For example, technical support personnel may have a clear understanding of the purpose of the scam when providing technical assistance.

C. If the perpetrator has obtained improper benefits from fraudulent activities, this may indicate that they knew that their actions were part of participating in the fraud.

D. Communication records between perpetrators, such as text messages, emails, social media chats, etc., can provide evidence of whether they are aware of fraudulent activities.

E. The actor's explanation and statement of his behavior are also important factors in judging the degree of awareness. If they provide a reasonable explanation for their actions, this may affect the assessment of their level of knowledge.

F. The specific circumstances of each case are unique, so the specific facts and context of the case need to be considered when determining the degree of knowledge.

In actual cases, courts will combine these factors to assess the degree of knowledge of accomplices and determine their liability accordingly. For example, if a technical support staff knows that the services they provide will be used for fraud and continues to provide those services, they may be found to have knowledge and therefore be held liable as an accomplice. It should be noted that these factors are not used in isolation, but are interrelated and influence each other. In specific cases, the court will comprehensively consider these factors based on the specific circumstances of the case to accurately determine the degree of knowledge of the accomplice.

3. What impact does the accomplice’s excuses and statements have in determining the degree of knowledge.

The accomplice's excuses and statements have a significant impact on determining his degree of knowledge in telecommunications network fraud, because they are directly related to the perpetrator's subjective intention and cognition. The following are the possible effects of excuses and statements on the determination of knowledge:

A. If the accomplice voluntarily admits that he knew that his actions were part of his participation in the fraud, this confession can be used as important evidence to determine the degree of knowledge. A voluntary, candid admission of guilt may indicate that the perpetrator knew that his or her actions were in aid of fraud.

B. The perpetrator may argue that he misunderstood the situation or did not know that his behavior was assisting in fraud. This defense needs to be verified by other evidence, such as the perpetrator's professional knowledge, communication records with others, etc. If the perpetrator can provide reasonable explanations and evidence to support his statement of ignorance, this may affect the determination of his degree of awareness.

C. In some cases, the perpetrator may claim that he was forced or induced to participate in the crime. This defense may affect the assessment of the degree of knowledge but will usually need to be supported by corroborating evidence. If the perpetrator can prove that his or her actions were prompted by threats or misdirection, this may reduce liability.

D. The perpetrator may argue that he does not understand the law or has misunderstood the provisions of the law. This defense may be taken into account, especially where the perpetrator lacks legal knowledge. However, the law generally assumes that citizens have some knowledge of the law, so this defense may not be a complete exoneration.

E. If the perpetrator demonstrates knowledge of the fraud in multiple communications and actions, this may weaken their defense of ignorance. Continuity of behavior may indicate ongoing awareness of the fraud.

F. The relationship between the perpetrator and other accomplices, as well as their interactions, are also important factors in assessing the veracity of excuses and statements. If the perpetrator has close connections and collaborations with other accomplices, this may indicate a deeper understanding of the fraud.

In judicial practice, the court will comprehensively consider the accomplice's defense and statement and other evidence, such as the perpetrator's background, degree of participation, communication records, etc., to evaluate his degree of knowledge. If the excuses and statements are contradicted by other evidence or are deemed untrustworthy, the court may rely on other evidence to determine the perpetrator's level of knowledge. On the contrary, if the defense and statement are supported by other evidence and considered reasonable, then this may affect the determination of the perpetrator's degree of knowledge.

Discussion

From the current research status, we know that first of all, telecommunications network fraud crimes are often closely related to the security of citizens’ personal information. The successful implementation of this type of crime usually relies on the personal information obtained. Serious leaks and transactions of personal information have nourished a large number of black and gray crimes. industrial chain. Data shows that from January 1 to August 31, 2021, courts across Guizhou Province accepted a total of 867 cases of telecommunications network fraud and upstream and downstream related crimes involving 1,808 people, with a total amount of 2.293 billion yuan involved. Among them, 103 cases of telecommunications network fraud involving 247 people were concluded, 5 cases of infringement of citizens’ personal information involving 7 people; in addition, 467 cases of assisting information network criminal activities involving 724 people, and 14 cases of covering up or concealing criminal proceeds and proceeds of crime involving 47 people (Ayinigar Aisha, 2021).

In this year, the promulgation of the new "Personal Information Protection Law" demonstrated the attitude of the Chinese government in protecting citizens' personal information, and also demonstrated the measures taken by the Chinese government to combat telecommunications network fraud. Secondly, if a person's behavior is judged according to the constituent elements of a criminal case, many people's behavior cannot be characterized as a crime and can only reach the level of administrative punishment. After joining the fraud group, some criminal suspects and defendants failed to commit the crime and the numbers they dialed did not reach the amount required by the Criminal Law, so they could only be considered "attempts." If the theory of joint crime is integrated into the analysis process and the principle of "partial implementation, full responsibility" is followed, then the criminal crackdown on telecommunications network fraud crimes can be increased to a certain extent, and the upstream and downstream gangsters can be punished. The gray industrial chain has a deterrent effect and can also enhance the whole society's awareness of the illegality of telecommunications network fraud-related crimes.

As a new type of fraud, telecommunications network fraud crimes appear frequently, and their crime patterns are also unique to the background of today's information society. They mainly refer to criminal suspects constantly and deliberately fabricating false identity information and events, using the Internet, telephone, WeChat, text messages and other communication tools as well as new Internet banking technologies are used as carriers to commit criminal activities to defraud the masses. This crime originated in Taiwan, and later gradually developed from the coast of Fujian to the whole country and spread throughout Southeast Asia. The conclusion of the main article on this crime is consistent with the provisions of the Anti-Telecommunications Network Fraud Law of the People's Republic of China, and is also consistent with the criminal law's protection of the rights and interests of natural persons, legal persons and other subjects. It is clarified that the "principal offenders" and "accomplices" who engage in telecommunications network fraud activities committed by foreign institutions or personnel against the People's Republic of China, or provide goods or services for other telecommunications network fraud activities committed within the country, shall be punished in accordance with the relevant provisions of the Criminal Law and cannot No one involved should be allowed to go unpunished. The Anti-Telecommunications Network Fraud Law of the People's Republic of China also clarifies: "Whoever organizes, plans, implements, or participates in the implementation of telecommunications network fraud, or assists in the implementation of telecommunications network fraud, shall comply with the Civil Code of the People's Republic of China, etc. Relevant provisions bear corresponding civil liability. "However, as long as the joint criminal behavior of joint offenders is defined, the specific content of the criminal law can be implemented and made effective.

As our country enters a period of modern development, China's communications industry and financial industry are developing rapidly and with strong momentum, especially the rapid spread of information. New electronic products and companies based on emerging industry services are constantly emerging and changing our lives, social networking The network is complex and diverse. The development of the telecommunications industry has promoted the normalization of online shopping and online payment, completely changing our production and life. At present, China has become one of the countries with the largest number of Internet users and developed Internet in the world. At the same time, the number of electronic products purchased online by Chinese citizens is also increasing rapidly. The replacement of electronic products is fast and the time is short. The number of downloads and users of some

online APPs such as Sina Weibo and WeChat continue to grow. The development of the Internet is making things easier for us. While living, it inevitably induces the frequent occurrence of telecommunications network fraud crimes; it shows outstanding characteristics such as cross-regional crimes, group forms of criminal organizations, diversified, intelligent, and concealed fraud methods.

Behind the rampant and high incidence of telecom network fraud crimes, many problems in the punishment and prevention of such crimes have gradually been exposed. Its high frequency and diversified methods determine the importance and necessity of effectively punishing and preventing telecom network fraud crimes. , Preventing telecommunications network fraud crimes is the top priority for maintaining the long-term stability of our society and the happiness and well-being of the people. From the perspective of legal theory, combined with domestic and foreign theories and judicial practices, through the definition, characteristics, and countermeasures of accomplices in telecommunications network fraud, etc. Conduct research to promote theoretical circles and judicial and law enforcement practitioners to pay more attention to this type of crime, thereby clarifying the criminal liability of each perpetrator and forming relatively unified regulations in judicial judgments. Let all those involved in telecommunications network fraud be punished accordingly, so as to warn many people who are lucky.

Suggestions

1、Suggestions for this research work

1) Telecommunications network fraud crimes should prioritize the protection of citizens' personal information and establish a sound personal information protection mechanism.

2) The theory of joint crime should be integrated into the analysis process of telecommunications network fraud cases, and the principle of "partial implementation, full responsibility" should be followed to increase the crackdown on such crimes.

3) Theoretical circles and judicial and law enforcement practitioners should pay more attention to telecommunications network fraud crimes, clarify the criminal liability of each perpetrator, and form relatively unified regulations in judicial judgments.

4) All those involved in telecommunications network fraud should be punished accordingly to warn potential criminals.

2、Suggestions for further research

1) Future studies should investigate the long-term impact of the proposed liability determination principles on combating telecommunications network fraud crimes.

2) Researchers should explore the potential of integrating technology into the identification and prevention of telecommunications network fraud crimes, such as using big data analysis and artificial intelligence to detect and prevent such crimes.

References

Zhong Jiansheng, Tan Liang. (2023). Qualification of helping with withdrawals in telecommunications network fraud crimes [J]. Journal of Wuhan Public Security Cadre College. 37 (02), 42-46.

Shan Chenglin. (2022). Identification of knowing accomplices in telecommunications network fraud crimes [J]. *China Prosecutor*. (09), 11-14.

Wen Deng, Guangjun Liang, Chenfei Yu, Kefan Yao, Chengrui Wang & Xuan Zhang. (2023). An Early Warning Model of Telecommunication Network Fraud Based on User Portrait. Computers, Materials & Continua (1).

Chen, J., & Liu, Y. (2023). Analysis of contact methods in telecommunications network fraud cases. *Journal of Criminal Investigation*. 12 (3), 45-52.

Gao, M., & Chang, M. (2016). *Criminal Law*. Beijing: Law Press China.

Li, H., & Wang, S. (2022). Trends and characteristics of online fraud crimes in China. *Crime Research.* 8 (2), 112-121.

Wang, L., Zhang, M., & Chen, T. (2022). The development and prevention of cybercrime in China. *Chinese Journal of Criminology*. 15 (4), 78-89.

Xu, G., & Zhao, L. (2021). A survey of fraud crimes in China based on judicial big data. *Legal Science.* 39 (5), 22-31.

Zhang, Y., Liu, J., & Wang, H. (2021). The evolution and countermeasures of telecommunications network fraud in the era of big data. *Journal of Public Security Science and Technology.* 18 (3), 55-63.

The Management of Enhancing the Modern Tea Tourism Experience in Chinese Characteristic Towns: A Case Study in Gianxin town

Yan Liu and Arphaporn Jongwiriyajaroenchai
Southeast Asia University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : s6372A20012@sau.ac.th

****

Abstract

The objectives of this research were to study (1) the factors of happiness, relaxation, entertainment, and cultural experiences, through a tea tourism to customer retention; (2) the factors of happiness, relaxation, entertainment, and cultural experiences, through value perception to customer retention, and (3) to develop the customer retention. The research instrument is a mixed method, collected data from a sample of 400 tourists visiting the town of Qianxin. Based on reviewing and commenting on the relevant theories in the existing literature and combining the contents of in-depth interviews, this study revises the model of tea tourism experience in a Chinese specialty town and proposes a model of the mechanism of the influence of tea tourism and value perception on customer retention rate. At the same time, a questionnaire survey was taken for data collection, and empirical tests were carried out using SPSS and AMOS tools.

The results of research found that: (1) the factors of happiness, relaxation, entertainment, and cultural experiences, through a tea tourism to customer retention by mediation effect on .215, .118, .146, and .108 respectively; (2) the factors of happiness, relaxation, entertainment, and cultural experiences, through value perception to customer retention by mediation effect on .128, .170, .111, and .116 respectively; and (3) The modern tea tourism experience scale was revised to improve the factors influencing the customer retention rate. The measurement scales of happiness, relaxation, entertainment, and cultural experience were finally determined to verify the influence of the above factors on customer retention rates, and the partial mediating role played in the relationship between tea tourism and customer retention rate was verified, and validated the partial mediating role played by value perception in the relationship with customer retention rate.

Keywords: Chinese characteristic towns; tea tourism experience; management approaches; service quality; innovation; repeat tourism

Introduction

Chinese specialty towns are an increasingly important part of China's tourism industry, and these towns have become the center of attention for tourists with their unique geographic and cultural resources. Among them, tea culture tourism, as an important form of specialty tourism, has become increasingly popular among tourists. Tea culture not only reflects the profundity of China, but also provides a unique tourism experience, while contributing to local economic development and cultural heritage. However, it is a complex challenge to enhance the management of modern tea tourism experiences in Chinese specialty towns. With growing tourist demand, town managers need to balance tourism sustainability, cultural heritage,

* Received: January 5 2027; Revised: February 8 2024; Accepted: February 11 2024

environmental protection, and tourist satisfaction. In this context, Pious Heart Town has become a case study of great interest. Located in Longnan County, Jiangxi Province, China, Pious Heart Town is famous for its long tea culture tradition and picturesque natural environment, which attracts a large number of tourists. (Peng & Nansheng, 2020: 41)

Although Pious Heart Town has achieved some success in the field of tea tourism, it also faces a series of management challenges, such as single tourism product, incomplete implementation, imperfect system, and cultural heritage. Therefore, this study aims to use Pious Heart Town as a case study to delve into the problems of modern tea tourism management and explore how to improve the tourist experience while protecting and passing on the local tea culture. Through the case study of Pious Heart Town, we can extract successful management practices and lessons learned to provide useful experiences for other similar towns in order to promote the sustainable development of modern tea tourism experiences in China's specialty towns. (Peng & Nansheng, 2020: 40)

Tea culture tourism, an important sub-sector in the tourism industry of China's specialty towns, has great potential and appeal. However, towns managing tea culture tourism face multiple challenges, including the surge in the number of tourists, cultural heritage, environmental protection, and the improvement of tourist experience satisfaction and tourist repetition rate. As a representative tea culture town, the management experience and challenges of Piety Town are typical. Therefore, the problem statement of this study is as follows:

(1) How to improve the visitor experience of tea tourism in Pious Heart Town? Tourist experience is the core of tea culture tourism, but Pious Heart Town may face problems such as tourist crowding, service quality, and tour route design. This study will explore how to improve the management of Pious Heart Town in order to improve the visitor experience.

(2) How to protect and pass on the tea culture heritage of Pious Heart Town? The heritage of tea culture is crucial to the sustainable development of the town, but while attracting a large number of tourists, the cultural heritage may face challenges. This study will examine cultural preservation strategies in Pious Heart Town and how to balance tradition and modern needs.

(3) How to address the environmental sustainability of tea tourism in Pious Heart Town? Tourism has an impact on the natural environment, and Pious Heart Town may face environmental protection issues, including waste disposal and water management. This study will explore the management methods of environmental sustainability.

(4) How can the management experience of Pious Heart Town be drawn upon to provide useful experience and guidance for other Chinese specialty towns? By studying the case of Pious Heart Town, this study will attempt to summarize successful management practices and provide actionable suggestions for other similar towns in order to promote the sustainable development of tea culture tourism in Chinese characteristic towns. (Hu, 2018: 54)

From problem above this study aims to explore the economic management methods for enhancing the tea culture experience in a feature town. The study focuses on tea tourism as a modern concept for healthy tourism, representing the next generation of tourism development. The research investigates specific tourism sectors, particularly eco-tourism and tea tourism, and examines a successful case, Qianxin Town in Ganzhou city, China, to understand how to promote tea tourism across China, other Asian countries, and globally.

Research Objectives

1. To study the factors of happiness, relaxation, entertainment, and cultural experiences, through a tea tourism to customer retention

2. To study the factors of happiness, relaxation, entertainment, and cultural experiences, through value perception to customer retention

3. to develop the customer retention

Research Methodology

Simple and data collection

1. For quantitative method in order to make the respondents more representative, this survey was taken from tourists who visited the town of Qianxin for tourism. Whole cluster sampling was used to select samples for this study. It is a sampling method that combines the units in the whole into a number of units. The set of non- overlapping and non-duplicated units, called cluster, and then samples are taken from the cluster as sampling units. Based on the number of 500,000 tourists visiting the town of Qianxin each year, this study used the Taro-Yaman (1973: 1420) method of selection, according to the formula n = N/(1 + N(e^2)), with a margin of error of 5%, and the results showed that the sample size should be about 400 people. With a total population size of 500,000 and an allowable error of 0.05, the sample size (n) determined using the Yamane sampling formula is approximately 400, which is the sample size error that meets the required sampling requirements in this case. Based on the above calculations, at least the sample selected satisfies Yamane's sampling criteria.

2. For qualitative method in this study, 12 tourists were selected for in-depth interviews based on 12 months in a year to understand their real feelings after the tourism experience in order to obtain first-hand practical information as support. The 12 samples came from tourists visiting the town in different months, and 1 tourist was selected from each month. In addition, in order to increase the validity of the interview content, the selected samples were tourists who participated in the tour at least twice a year in the tour frequency to ensure that the respondents had a high degree of familiarity with the specifics of the tour place.

Instrument

In this research, according to the existing mature scale, and each variable, design the questionnaire, collect a certain amount of empirical data to test the reliability and validity of the scale, and determine the measurement scale of each variable.

At the same time, a small-scale pre-test was conducted, and then the order of the questions and expressions were adjusted according to the results of the test to ensure that the interviewees could correctly understand the contents of the questions and answer them conscientiously by

1. For quantitative methods

This study will use a questionnaire to collect relevant data, combined with the background of this study is the tourist attraction of Qianxin town, the research object is the tourists who visit the town, the content of the questionnaire is based on the variables of the scale for the questionnaire design, which can be divided into a total of five parts.

The first part of the questionnaire is the introduction, indicating the purpose of the survey, the use and the survey background description, to ensure that no personal privacy, to obtain the first step of the trust of the respondents, while giving a certain amount of background information, and to guide the respondents on how to fill out this questionnaire, in order to reduce their vigilance, and fill out the questionnaire seriously.

The second part of the questionnaire is the basic information, asking tourists about their gender, age, occupation, salary, whether they have traveled to the town and the frequency of travel, in order to understand the distribution of the sample.

The third part is the variables related to the perception of tourism experience. This part mainly asks tourists about their perceptions after participating in tourism, which is measured in four aspects: happiness, leisure, entertainment, and cultural experience.

The fourth part is the mediating variables of tea tourism, value perception. This part mainly examines the tourists' perception of tourism experience is measured by tea tourism and value perception. There are 5 items for tea tourism and value perception.

The fifth part is customer repetition rate, which asks tourists about their perception of tea tourism in Qianxin town.

All variables in this questionnaire are scored on a 5-point Likert scale, where 5 stands for "Strongly Agree", 4 stands for "Somewhat Agree", 3 stands for "Unsure", 2 stands for "don't really agree", and 1 "don't agree at all".

2. For Qualitative Method

Semi-structured interviews are widely used in academia for survey research. In general, Semi-structured interviews were mostly face-to-face exchanges between the researcher and the interviewee on the main content of the study. To explore the understanding, attitude, and motivation of research subjects towards issues related to education in practice.

A relevant aspect of this study is the survey of people's tourism within the city. By selecting one person per month, for a total of 12 people, the interviewer was selected as a person who had experience in traveling within the city that the researcher had specified. The interview was open-ended so that the interviewer could explain the message that was on their minds through their most recent travel experience.

Data Analysis

The data analysis software used in this study was SPSS and AMOS, with the help of which the reliability and validity of the scales, the basic descriptive statistics of the samples, and the regression model for hypothesis testing were statistically analyzed.

Research Conceptual Framework

This dissertation is about the research on economic management methods of enhancing experience in tea culture in feature town. First, the tea tourism is a modern term that can be considered as part of healthy tourism that is the next generation of tourism development. Specific tourism sectors will be investigated in the eco-tourism and tea tourism. In the end, a representative case of success, tea tourism in Qianxin Town, Ganzhou city of China will be discussed as an example how to improve the spread of tea tourism in China, other Asian countries and even the world. (Meng, 2019: 93; Xue, 2018: 122)

This dissertation aims to explore the economic management methods for enhancing the tea culture experience in a feature town. The study focuses on tea tourism as a modern concept for healthy tourism, representing the next generation of tourism development. The research investigates specific tourism sectors, particularly eco-tourism and tea tourism, and examines a successful case, Qianxin Town in Ganzhou city, China, to understand how to promote tea tourism across China, other Asian countries, and globally.

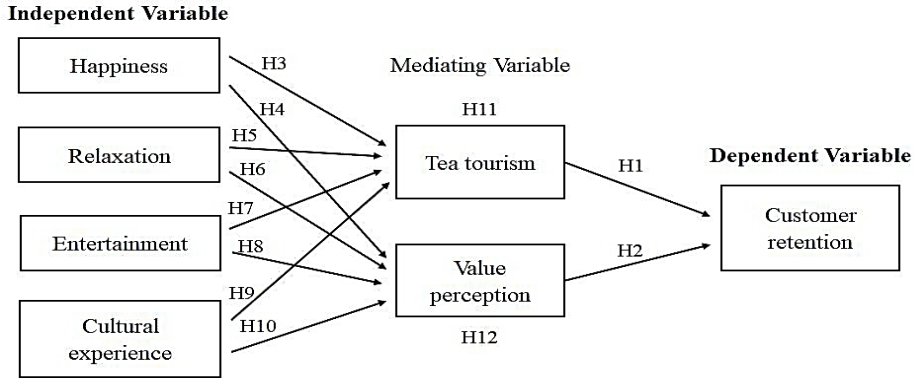

Figure 1 Research Conceptual Framework

The research framework described is a theoretical framework that discusses the relationship between various independent variables (happiness, relaxation, entertainment and cultural experience), mediating variable (tea tourism and value perception), and the outcome variable (customer retention).

Research Result

For Quantitative Method

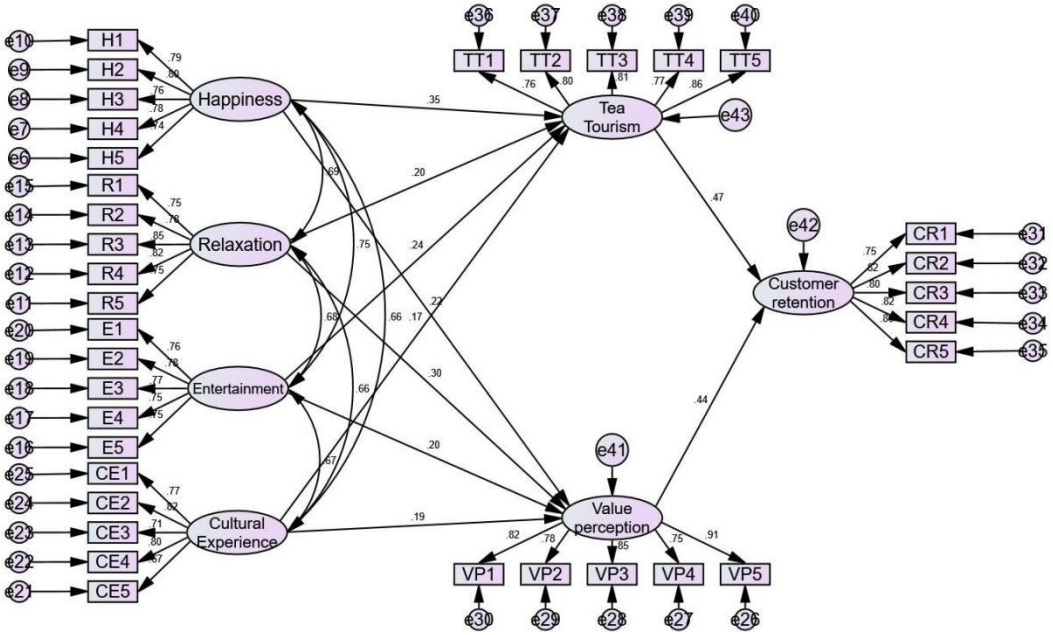
1. The demographic sample for this thesis was 400, with more females than males in terms of gender. The frequency of females was 266 (58.72%). The analysis of the age groups shows that: 72 persons (15.89%) are under 18 years old. The analysis of occupation shows that the frequency of commuters/white-collar workers is 194, accounting for 42.83%. The results of monthly income show that the frequency of 5001-7000 yuan is 138, accounting for 30.46%.

Doing research by objectives:

1. the factors of happiness, relaxation, entertainment, and cultural experiences, through a tea tourism to customer retention

2. the factors of happiness, relaxation, entertainment, and cultural experiences, through value perception to customer retention

Structural Equation Modeling, using AMOS 26.0, a structural equation model was constructed with Happiness, Relaxation, Entertainment, and Cultural Experience as an independent variables are Tea Tourism and Value Perception as an mediating variables, and Customer Retention as the dependent variable for model testing.

Picture 2 Structural equation modeling (unstandardized coefficients)

Table 1 Degree of model fit

model fitness	Adaptation Standards		model fit value	fit
	acceptable level	favorable		
X2/df	3-5	1-3	1.808	favorable
GFI	>0.85	>0.9	0.894	acceptable level
AGFI	>0.80	>0.9	0.877	acceptable level
RMSEA	<0.08	<0.05	0.042	favorable
NFI	>0.85	>0.9	0.915	favorable
TLI	>0.85	>0.9	0.956	favorable
CFI	>0.85	>0.9	0.960	favorable
RFI	>0.85	>0.9	0.907	favorable

From the above table, it can be seen that X2/df is 1.808, which meets the criterion of less than 3, GFI is 0.894, which meets the criterion of greater than 0.85, AGFI, is 0.877, which meets the criterion of greater than 0.8, RMSEA is 0.042, which meets the criterion of less than 0.05, and the model fit values of NFI, TLI, CFI, and RFI are 0.915 respectively, 0.956, 0.960, and 0.907, with good model fit.

Table 2 Results of path significance test

Impact Pathways			Estimate	Standard Estimate	S.E.	C.R.	P
Tea Tourism	<---	Happiness	0.376	0.345	.071	5.286	<0.001
Tea Tourism	<---	Relaxation	0.206	0.196	.058	3.520	<0.001
Tea Tourism	<---	Entertainment	0.255	0.244	.067	3.795	<0.001
Tea Tourism	<---	Cultural Experience	0.188	0.17	.060	3.122	0.002
Value Perception	<---	Happiness	0.338	0.216	.104	3.237	0.001
Value Perception	<---	Relaxation	0.448	0.297	.090	4.996	<0.001
Value Perception	<---	Entertainment	0.293	0.196	.101	2.906	0.004
Value Perception	<---	Cultural Experience	0.307	0.194	.092	3.351	<0.001
Customer Retention	<---	Tea tourism	0.572	0.466	.066	8.629	<0.001
Customer Retention	<---	Value perception	0.379	0.443	.043	8.719	<0.001

Based on the structural equation modeling, this study further investigates the indirect effect of Talent Management, Mentorship Support on Florist Design Capability improvement, Baron and Kenny (1986: 1179) suggested that the mediating variable explains the independent variable's influence on the mediator's variable effect, how and why the process occurs. There are three main methods to test for mediating effects: i) causal method (hierarchical test), ii) coefficient difference and coefficient product method (Sobel test), and iii) self-help method (Bootstrap), as causal and coefficient difference and coefficient product methods require that the coefficients of paths a and b must obey an approximate normal distribution.

Bootstrap is a test for repeated sampling, by sampling at least 1,000 times from the sample with put-backs and forming a confidence interval with a 95% confidence level from the 2.5th percentile and the 97.5th percentile; if the confidence interval does not contain a zero, the mediating effect exists, and vice versa, it means that the mediating effect does not exist.

Table 3 Summary of intermediary results

Intermediary Path	Estimate	SE	P	Bias-Corrected 95%	
				LLCI	ULCI
Happiness --> Tea tourism --> Customer Retention	0.215	0.056	0.000	0.118	0.339
Relaxation --> Tea tourism --> Customer Retention	0.118	0.044	0.003	0.042	0.216
Entertainment --> Tea tourism --> Customer Retention	0.146	0.054	0.003	0.051	0.261
Cultural Experience --> Tea tourism --> Customer Retention	0.108	0.046	0.010	0.024	0.208
Happiness --> Value Perception --> Customer Retention	0.128	0.055	0.006	0.035	0.279

Relaxation --> Value Perception --> Customer Retention	0.170	0.044	0.000	0.098	0.279
Entertainment --> Value Perception --> Customer Retention	0.111	0.043	0.006	0.031	0.201
Cultural Experience --> Value Perception --> Customer Retention	0.116	0.045	0.003	0.038	0.216

For Qualitative Method

Analysis of Interview Results (Semi-structured) by the third of objective; to develop the customer retention.

Based on the transcripts of the interviews with 12 individuals for the 8 questions above, the following summary is made:

Happiness and customer return: most interviewees believe that happiness in tea tourism has a positive impact on customer return. They noted that travelers are more likely to repeat their participation in tea tourism in pleasant and happy situations. Sense of relaxation and customer retention: most respondents also agreed that sense of relaxation has a significant impact on customer retention in tea tourism. A sense of relaxation is usually associated with the serene and relaxing environment of tea tours, which makes travelers more likely to want to return. Sense of Entertainment and Customer Repeat: Respondents generally agreed that a sense of entertainment has a positive impact on customer repeat. Entertainment in tea tourism, such as tea ceremonies and traditional cultural activities, provided the attraction that motivated travelers to re-engage. Sense of cultural experience and customer retention rate: cultural experience was perceived to have a significant impact on customer retention rate. Travelers sought to learn about tea culture and traditions and participate in cultural activities, which deepened their emotional connection to tea tourism and motivated them to re-engage. Relationship between tea tourism and customer retention rate: respondents generally agreed that providing an enjoyable tea tourism experience, including a sense of well-being, relaxation, entertainment, and cultural experience, increases customer satisfaction and loyalty, which leads to higher customer retention rates. Relationship between sense of value and customer retention rate: sense of value is often seen as a key factor influencing customer retention rate. Customers are more likely to be willing to re-engage if they feel they have received a value-for-money experience in tea tourism. Mediating variables for customer retention: respondents identified tea tourism and perceived value as mediating variables influencing the relationship between feelings of well-being, relaxation, entertainment, and cultural experience and customer retention. Tea tourism and value perception were seen as key elements in converting these feelings into repeat participation. Variables affecting customer retention: respondents mentioned other factors affecting customer retention such as word-of-mouth communication, service quality, price, brand loyalty and destination reputation. These factors also have an impact on customers' decision making and thus their willingness to repeat their participation in tea tourism.

Table 4 hypotheses studied in this research:

No.	Hypothesis	Results
H1	Tea tourism is positively related to customer retention rate.	accepted
H2	Value perception has a positive relationship with customer retention rate.	accepted
H3	Happiness has a positive effect on Tea Tourism.	accepted
H4	Happiness has a positive effect on value perception.	accepted
H5	Relaxation has a positive effect on tea tourism.	accepted
H6	Relaxation has a positive effect on value perception.	accepted
H7	Entertainment has a positive effect on tea tourism.	accepted
H8	Entertainment has a positive effect on value perception.	accepted
H9	Cultural experience has a positive effect on tea tourism.	accepted
H10	Cultural experience has a positive effect on value perception Tea tourism has a significant positive effect in mediating	accepted
H11	between happiness relaxation entertainment cultural experience and customer retention rate Value perception has a significant positive effect in mediating	accepted
H12	between happiness relaxation entertainment cultural experience and customer retention rate	accepted

Discussions

1. The definition of customers' willingness to make repeat purchases varies among researchers, but the connotation is basically similar. Jones and Sasser (1995: 88). believe that customer repeat purchase intention refers to the customer in the purchase and use of products and services, based on the experience of the feelings generated by the willingness to re-purchase, is the implementation of repeat purchase behavior of customers in a more reliable psychological prediction indicator. According to Mingliang (2002: 182), customers' intention to repeat purchase refers to the desire or tendency to realize a continuous trading relationship between customers and existing suppliers. How to satisfy consumers and strengthen their repeat. How to satisfy consumers and strengthen their repetitive purchase intention to retain customers and ultimately gain customer loyalty and finally realize a sustainable and positive trading relationship has been the focus of much attention in the research. In the existing research, the factors affecting repeat purchase intention are mainly discussed in terms of value, satisfaction, brand, seller's reputation, and service quality. (Huang et al., 2014: 145)

Examining the impact of the positive correlation between tea tourism and customer repetition, this hypothesis is relevant to service quality and satisfaction studies as these factors are usually closely related to customer retention, unlike previous studies. Previous studies have emphasized the association between satisfaction and loyalty and the effect of satisfaction on word-of-mouth communication. However, differences may lie in the specific characteristics and elements of tea tourism, such as the uniqueness of tea culture and tea production. (Yang et al., 2020: 239)

2. According to Guo Guoqing (2010: 1600) consumption experiences generate experiential values, such as hedonic and aesthetic values. All consumption is value, including physical, emotional, intellectual, and spiritual dimensions, which is conferred by the subject. Sun Naijuan's study found that service experience is positively related to repurchase decision,

but is influenced by a variety of factors, such as customer loyalty programs, enjoyable experiences, and stimulating experiences that can affect shopping experience behaviors. Gwinner and Swanson (2003: 284) argued that confidence benefits can increase customers' willingness to make repeat purchases by generating higher levels of customer satisfaction. Similarly, in tea tourism, there is a close relationship between value perception and customer retention. Tea tourism operations usually involve the provision of unique cultural, natural, and tea-making experiences, and customers' perceived value of these experiences will have a direct impact on their willingness to participate in the same or similar tea tourism activities again. The perceived value of a tea tourism business depends on the customer's evaluation of the experience provided. If customers perceive that they received excellent service, an interesting cultural experience, and a high-quality tea tasting experience on a tea tour, they are more likely to retain that positive experience and want to return.

3. According to Epicurus, "the ultimate goal of life is the pursuit of happiness and the attainment of happiness, and people's choices in life are based on happiness." Chen et al., (2012: 22) believes that happiness consists of two dimensions: life satisfaction based on cognitive evaluation and positive emotions negative emotions based on emotional experience, while the research direction is the human existence law and life challenges. After a long period of theoretical development, the structure of happiness has become more diversified and hierarchical. Xiaoxiao and Ying (2015: 205) believes that happiness is the ultimate goal of every individual in society, and the exploration of happiness should be included in the scope of tourism research. Through tourism, people can get in touch with and experience a new way of life. The six elements of tourism, namely, "eating, living, traveling, touring, shopping, and entertainment", bring satisfaction to tourists from the material level and the spiritual level, which in turn enables them to gain a sense of happiness.

The positive correlation between well-being and tea tourism is to some extent similar to research in tourism psychology and experiential economics, both of which study the effects of tourism on an individual's mood and well-being. However, differences may lie in the specific contextual and cultural elements of tea tourism and the uniqueness of the field.

In addition, in terms of psychological satisfaction, well-being is closely related to an individual's emotional state and satisfaction. The sense of pleasure, fulfillment and positive emotions in the tea tourism experience will motivate tourists to participate more actively in and enjoy tourism activities.

4. The hypothesis of studying the relationship between happiness and value perception, unlike previous studies, is somewhat similar to studies related to experiential economics and emotional value. These studies emphasize the importance of emotional experiences on individual value perceptions and are not limited to the field of tourism. However, unlike previous studies, tea tourism has its own unique culture, history, and characteristics, which may lead to different emotional and value perceptions than other tourism experiences. In addition, in terms of the link between emotion and value perception, pleasure is usually closely related to emotional experience, and emotion plays a key role in determining an individual's value perception of things. In tea tourism, when travelers feel happy and satisfied, they are more likely to perceive the experience as valuable because they associate it with positive emotions. In terms of psychological satisfaction and perceived value, tea tourism usually includes interactions with the natural environment, culture, history, and tea tasting, all of which create a deep sense of psychological fulfillment for the tourist. This psychological satisfaction usually enhances the perceived value of the experience for the traveler as they find

it enriching and meaningful. In terms of the impact of positive evaluations, when tourists feel pleasure and associate it with tea tourism, they are more likely to give positive evaluations and spread word-of-mouth. This can increase others' interest in tea tourism and thus increase its perceived value. (Zhang, 2014: 205)

5. Marx linked relaxation to the free and comprehensive development of human beings, pointing out that relaxation is an important part of realizing the free and comprehensive development of human beings. This actually reflects Marx's positive attitude towards the value of relaxation. Cao and Qian (2015: 114) believes that a sense of relaxation refers to a relatively stable psychological experience and mental state of freedom, comfort, optimism, and sensitivity that is formed by a person's active life activities through constantly demonstrating the essential power of human beings and constructing and obtaining harmonious external relationships. Luo (2006: 15) believes that taking the characteristics of the experience economy era as the main line, taking the leisure tourism products under this background as the research object, and taking the leisure consumption demand in the experience economy era as the entry point, he introduces the concept of experience economy and demand development and its related theories. Li and Zhang (2010: 59) that from the influence of leisure tourism concept, tea culture tourism resources in the specific development, want to achieve the best development effect, not only need to focus on the integration of leisure tourism concept, but also need to combine the development requirements of the times, the overall innovation and improvement.

6. Kotler et al., (2018: 218) argues that value perception is a concept widely used in a number of fields, including psychology, economics, social science, and philosophy, to describe how individuals perceive, evaluate, and assign importance and meaning to things, behaviors, or choices. Value perception typically involves subjective assessments, personal beliefs, preferences, and moral, cultural, and social factors. Value perception is an individual's or group's subjective assessment and perception of the importance, significance, goodness or badness of things, behaviors, decisions or choices. Thurmauer proposes that tourist value perception factors are the factors that influence tourists to travel actively through the orientation of others and their own initiative to understand the destination's products, prices, transportation, and services. Wu et al., (2022: 582) argues that sensory attraction only positively affects the perceived value of tourists, providing management tips in six areas: stimulating curiosity, mobilizing sensory attraction, enhancing cultural experience, providing relaxation space, promoting emotional connection, and focusing on perceived value. Li et al., (2020: 205) believes that the research paradigm of consumer demand depth mining, combined with the background of experience economy and value factors, summarizes and refines the changing trend of leisure consumption demand under the experience economy, and proposes a marketing innovation model for leisure tourism destinations according to the changes in consumer demand.

7. Wang et al., (2006: 743) believes that entertainment refers to activities and tasks that attract the attention and interest of the audience, or bring pleasure and joy to the audience, with a focus on bringing interest to the audience and attracting their attention. Nguyen et al., (2020: 649) considers recreation to be a relaxing activity in the context of human free time, the purpose of which is to make a person a "complete human being". In Marx's view, the "entertainment" is a free, creative activity that people engage in outside of labor time, which can promote the overall development of man. Qunzhong and Yingying (2019: 77) believes that "recreation is one of the important ways to satisfy people's spiritual needs, an indispensable

part of their cultural life, and "an important manifestation of the meaning of human existence and the significance of life". Wang et al., (2021: 43863) believes that the satisfaction of tourism and entertainment directly affects the overall tourism satisfaction of tourists.

8. The hypothesis that research entertainment is positively related to value perceptions, unlike previous research, relates in part to the entertainment factor in tourism experience and consumer behavior research. Previous research has typically pointed to the nature of entertainment as having a positive impact on tourism satisfaction and perceived value. However, differences may lie in how entertainment factors are utilized in the field of tea tourism and the influence of specific cultural elements and environments on the entertainment experience. Furthermore, in terms of the attractiveness of the nature of the entertainment, entertainment factors usually increase the attractiveness of the tour or experience. Tourists are usually more likely to find fun and enjoyment in activities of an entertainment nature and are therefore more likely to find these activities rewarding. These activities may include recreational elements of tea tourism such as tea ceremonies, traditional cultural activities, or interactive experiences. In terms of psychological satisfaction, recreational activities usually trigger positive emotions such as pleasure, excitement and satisfaction. These emotional experiences are closely related to the perception of value. In tea tourism, participation in recreational activities may increase the emotional satisfaction of travelers, which in turn increases the perceived value of the overall experience. In terms of the association between recreation and participation, recreational activities usually require active participation and interaction of tourists. This participation may increase tourists' engagement with the experience, which in turn makes it easier to perceive the value of the experience.

9. The hypothesis that the study of cultural experience tea tourism is positively correlated is to some extent related to the study of cultural tourism and cultural experience compared to previous studies. Previous studies have usually emphasized the importance of cultural experience for tourism satisfaction and value perception.

However, the differences may lie in the specific cultural elements and history of tea tourism and the unique interest of tourists in tea culture. In addition, in terms of cultural appeal, tea tourism usually involves tea culture, traditional tea-making methods, and the history of tea culture. These cultural elements appeal to many people. Tourists may be interested in learning about and experiencing these cultures, including participating in traditional tea performances, tea culture activities and cultural exchanges. This cultural attraction can increase the appeal of tea tourism.

In terms of the uniqueness of cultural experiences, cultural experiences are usually unique and difficult to replace. In tea tourism, travelers may feel special satisfaction from having a unique cultural experience in this area. This uniqueness may increase their perceived value of tea tourism. In terms of education and enlightenment, cultural experiences may provide educational and inspirational opportunities. Tourists may gain knowledge and insights by learning about the history, cultural traditions, and production processes of tea. This education and enlightenment may increase their perceived value of tea tourism.

10. Zhou et al., (2012: 880) believes that tourists' value perception is based on the expectations of tourists in the process of playing in the tourist destination, the destination infrastructure, tourism services, tourism products and other overall and its cost of comprehensive comparison and evaluation, and ultimately formed a more subjective cognition. Long et al., (2019: 72) jointly concluded that tourists' perceived quality and cultural perceived value positively affect tourists' satisfaction, and cultural experience has no significant effect on

tourists' satisfaction; tourists' cultural experience significantly affects tourists' loyalty, and tourists' perceived quality and cultural perceived value have no significant effect on tourists' loyalty; tourists' perceived quality significantly affects tourists' cultural perceived value and cultural experience, and tourists' cultural perceived value significantly affects tourists' cultural experience.

11. Saayman and Dieske (2015: 79). findings showed that tourists' motivation to participate affects their tourism experience value co-creation behavior through externalities, which ultimately achieves direct and indirect positive effects on tourists' loyalty. Mathis et al., (2016: 66) findings showed that tourists' tourism experience value co-creation is positively correlated with their service provider's loyalty are positively correlated. An additional Saayman and Dieske of Nankai University believes that only if tourists actively participate in the co-creation of high-quality tourism value, tourism products can truly meet the actual needs of tourists, and at the same time, while tourists are realizing their individual growth and self-actualization, tourism enterprises can seize the opportunity to utilize the resources of tourists, design a mechanism to stimulate the participation of tourists according to the market and the needs of tourists, optimize the products, services, and management, and enhance the tourists' tourism The final goal is to realize the sustainable development of tourism business model. Bao (2014: 33) constructed a conceptual model of rural high-end tourism development under the theory of co- creation of tourism experience value and proved the positive correlation between tourism experience value and tourist satisfaction.

12. Zhang and Yang (2013: 6-7) argues that the sum of the value benefits perceived by tourists is the value of the tourism experience, independent of the costs and inputs that tourists pay for it. The customer perception theory proposed by Zeithaml in 1988, i.e., customer perceived value refers to the customer's overall evaluation of the utility of a product or service after weighing the perceived benefits and perceived costs of obtaining the product or service, and argues that the perceived value of a tourist's tourism experience is the result of the tourists' trade-off between the perceived benefits of the tourism experience and the perceived costs of the experience. From the perspective of benefits, Zhang and Yang (2013: 6-7) argues that the perceived value of tourism experience is characterized by comprehensiveness, cognition, dynamism and hierarchy. Zhao and Wang (2019: 50) believes that experience can enhance consumers' goodwill towards the enterprise, stimulate their purchase willingness and commitment, and then influence their subsequent behavior and improve their loyalty to the product and the enterprise, i.e., experiential value co- creation can improve consumers' ultimate satisfaction and loyalty.

Recommendations

Recommendations in this research

First, establish a cultural protection agency, carry out tea culture education programs, and regularly organize tea culture festivals and tea art performances to attract tourists while passing on and promoting the excellent traditional Chinese tea culture.

Second, strengthen environmental protection and ecological education, put forward environmental protection initiatives, and cooperate with local communities and enterprises to jointly develop and promote environmental protection initiatives and action plans to raise their environmental awareness.

Once again, strengthen the publicity and marketing of tea tourism in the town in order to increase its visibility. Strengthen operation and management, set up a feedback system for tourists, and encourage them to provide suggestions and evaluations so as to improve services and facilities. Strengthen the training of the talent team to ensure that they can provide high-quality services.

Finally, personalization according to customer needs, continuous innovation of tea tourism routes, tea tourism activities, tea tourism products and membership programs to meet the needs of different customers, so as to make tourists linger and guide them to visit the town again or recommend them to others.

In addition, the need to improve the construction of intelligent tourism facilities, intelligent business management achievements of tea tourism industry. Intelligent and information technology has covered a number of industries, and so has the tourism industry, where advanced information technology can be fully utilized in tourism products, tourism marketing, and the operation and management of the tourism industry. The application of 5G, AI, AR, VR and other high-tech, digital technology in tea tourism can achieve a new scene experience, tourists can realize a wonderful experience from the visual, auditory, tactile, olfactory and other aspects. In the future, tea tourism can make full use of these information technologies to carry out intelligent upgrading and comprehensively improve the quality of modern tea tourism in terms of intelligent management of tea tourism and personalized customized services, so as to improve the satisfaction and repetition rate of tourists.

The above suggestions and improvement measures can help to solve the challenges faced by tea tourism in Qianxin Township, further enhance the experience management of modern tea tourism in Qianxin Township, improve the perception of tourists' experience and tourists' repetition rate, and strengthen the value perception of tea tourism, so as to promote the sustainable development of the experience management of modern tea tourism in Qianxin Township.

Suggestions

A major limitation of our study is its geographic scope. Our explorations were rooted in the charming town of Qianxin, and while this microcosm yielded valuable insights, it is only a fragment of the vast and diverse tapestry that makes up the world of tea tourism. Future research could endeavor to broaden the perspective to encompass a multitude of places spanning continents and cultures. Researchers could adopt a comparative approach to examine the nuances of the tea tourism experience in different destinations in order to uncover patterns, idiosyncrasies, and universals that paint a more comprehensive picture of consumer behavior and preferences.

In addition, the influence of socio-cultural factors on consumer values remains an area that deserves to be explored in depth. The kaleidoscope of human society is filled with countless nuances of cultural differences that shape perceptions, aspirations, and behaviors. Delving into how these socio-cultural threads intertwine with the modern field of tea tourism can unearth a treasure trove of insights. It is in this exploration that we can reveal how cultural norms, values, and traditions intertwine with the pursuit of wellness to redefine what constitutes a meaningful health and wellness experience.

In the field of marketing, a fascinating path beckons us to explore the effectiveness of specific strategies to promote modern tea tourism. While our study delved into the integration of consumer values, future research could delve deeper into marketing interventions that resonate with a focus on tourists' perceptions of the experience. How personalized marketing campaigns, digital platforms, or influencer collaborations impact consumer engagement and decision-making. Answering these questions could shed light on the mechanisms underlying successful marketing in modern tea tourism.

In conclusion, as we reflect on the road traveled and look to the horizon of the future, it is clear that our research, like any exploration, has inherent limitations. However, it is in the interplay of these limitations and the tantalizing prospect of future research that the true spirit of inquiry thrives. The road ahead is full of promise as we reveal new levels of understanding, cultivate innovative strategies, and chart a course that not only enriches academic discourse, but also promotes the growth of an industry that impacts the lives and well-being of countless travelers.

References

Bao, C. G. (2014). Technical Advances in Second Stage Cofferdam of TGP and Its Significance for High Cofferdam Construction in China. *Journal of Yangtze River Scientific Research Institute*, *31* (9), 33.

Baron, R. M., & Kenny, D. A. (1986). The moderator-mediator variable distinction in Social psychological research: Conceptual, strategic, and statistical considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51, 1173-1182.

Cao, R., & Qian, D. (2015). The effects of tourism development expectations and perceived tourism impacts on the attitudes of community residents in nature tourism sites to their tourism - A comparative study of Jiuzhaigou, China and NF National Park, UK. *South Central Forestry Science and Technology University Journal*, 14 (7), 113-115.

Chen, Canrui, Gao, Yanhong, & Shen, Hoyong. (2012). A study on the correlation between subjective well-being and personality traits of juniors of meta-analysis. *Advances in Psychological Science*, 20 (1), 19-26.

Guo, H., & Han, F. (2010). An overview of rural tourism development in China. *Progress in Geographic Science*, (12), 1597-1605.

Gwinner, K., & Swanson, S. R. (2003). A model of fan identification: Antecedents and sponsorship outcomes. *Journal of services marketing*, *17* (3), 275-294.

Hu, M. (2018). Research on the development path of recreation tourism industry under the perspective of tea tourism experience--Taking Guilin area as an example. *Journal of Guilin Normal Higher and Specialized School*, 6 (32), 53- 56.

Huang, H. C., Lin, T. H., Lai, M. C., & Lin, T. L. (2014). Environmental consciousness and green customer behavior: An examination of motivation crowding effect. *International Journal of Hospitality Management*, 40, 139-149.

Jones, T. O., & Sasser, W. E. (1995). Why satisfied customers defect. *Harvard business review*, 73(6), 88.

Kotler, P., Keller, K. L., Ang, S. H., Tan, C. T., & Leong, S. M. (2018). *Marketing management: an Asian perspective*. London: Pearson.

Li, G., & Zhang, J. (2010). Rethinking the concept of rural tourism and its connotation. *Science and Industry*, 11 (5), 58-61.

Li, L., Jianming, Y., & Li, J. (2020). Study on the relationship between perceived value, local identity and behavioral intention of tourists in grassland tourism. *Arid Zone Resources and Environment*, 34 (9), 202-208.

Long, L., You, W. U., Rui, H., & Zhenfang, H. (2019). Perception dimension and influence effect of residents and tourists on rural cultural memory space: a case study of jinting town, Suzhou. *Hum Geogr*, *34* (5), 69-77.

Luo, M. (2006). Characteristics and Modes of Developing Rural Tourism in Yunnan. *Journal of Tourism*, 8 (5), 9-18.

Mathis, E. F., Kim, H. L., Uysal, M., Sirgy, J. M., & Prebensen, N. K. (2016). The effect of co-creation experience on outcome variable. *Annals of tourism research*, *57*, 62-75.

Meng, T. (2019). Tea culture tourism development under the perspective of ecological chain: connotation, problems and strategies. *Fujian Tea*, 05 (41), 93-94.

Mingliang, C. (2002). A study of the customer life cycle model. *Journal of Zhejiang University (Humanities and Social Sciences)*, *6*, 120-148.

Nguyen, N., Jearanaitanakij, K., Selamat, A., Trawiński, B., & Chittayasothorn, S. (2020). *Intelligent information and database systems*. Springer: Cham, Swtizerland.

Peng, Z., & Nansheng, W. (2020). Research on the innovative development and enhancement path of forest recreation tourism products based on tourists' demand orientation--Taking Ganzhou Pious Heart Town Recreation Base as an example. *Old Area Construction*, 18 (6), 39-44.

Qunzhong, X., & Yingying, L. (2019). Analysis of the Meaning of Patriotism# br. *Teaching and Research*, *53* (1), 77.

Saayman, M., & Dieske, T. (2015). Segmentation by motivation of tourists to the Kgalagadi Transfrontier Park. *South African Journal of Business Management*, *46* (2), 77-87.

Wang, J., Tang, K., Feng, K., Lin, X., Lv, W., Chen, K., & Wang, F. (2021). Impact of temperature and relative humidity on the transmission of COVID-19: a modelling study in China and the United States. *BMJ open*, *11* (2), e043863.

Wang, T., Hong, D. W., Jahn, B. M., Tong, Y., Wang, Y. B., Han, B. F., & Wang, X. X. (2006). Timing, petrogenesis, and setting of Paleozoic synorogenic intrusions from the Altai Mountains, Northwest China: implications for the tectonic evolution of an accretionary orogen. *The Journal of Geology*, *114* (6), 735-751.

Wu, Y., Duan, J., Ma, W., Ou, Q., Li, P., Alonso-González, P., ... & Bao, Q. (2022). Manipulating polaritons at the extreme scale in van der Waals materials. *Nature Reviews Physics*, *4* (9), 578-594.

Xiaoxiao, X., & Ying, W. (2015). Influence factors of rural tourism development from community perspective--A study based on Hangzhou.Economic Geography, (03), 203-208.

Xue, L. (2018). Development of tea culture tourism resources under the concept of ecotourism. *Fujian Tea*, 11 (40), 120-123.

Yamane, T. (1973). Statistics: An introductory analysis. (Edition). New York, Happer & Row; Evason & London; John Weatherhill., Inc

Yang, G., Zhou, D., Wan, R., Wang, C., Xie, J., Ma, C., & Li, Y. (2022). HPLC and high-throughput sequencing revealed higher tea-leaves quality, soil fertility and microbial community diversity in ancient tea plantations: compared with modern tea plantations. *BMC Plant Biology*, *22* (1), 239.

Zhang, X. (2014). Research on Rizhao Tea Culture Tourism Development. (ed). Northwest Normal University.

Zhang, Y., & Yang, X. (2013). A Review of Rural Tourism Literature Contained in Domestic Geography and Tourism. *Academic Journals in the Last 10 Years, Journal of Southwest Agricultural University*, 11 (9), 1-7.

Zhao, M., & Wang, L. H. (2019). Review of domestic recreation tourism research in the past decade. *Journal of Panzhihua College*, 4 (36), 48-53.

Zhou, Wei, Huang, Zhenfang, Yin, Hongwei, et al. (2012). The impact and effect analysis of free access to urban parks on visitors' perceived value dimensions. The case of Nanjing Zhongshan Mausoleum. *Geography Research*, 31 (5), 873-884.

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุขสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

The Development of Happy School Management Strategies under The Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2

ชินกฤต ศรีสุข,
วราภรณ์ ไทยมา และ สิรินธร สินจินดาวงศ์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Chinakrit Srisuk,
Waraporn Thaima and Sirinthorn Sinjindawong
Sripatum University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : Chinakrit.sri@spumail.net

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2, 2) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข และ 3) เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสานวิธี โดยการออกแบบคู่ขนาน กลุ่มตัวอย่าง จาก 6 สหวิทยาเขต จำนวน 450 คน ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 2) รองผู้อำนวยการโรงเรียน และ 3) ครู ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน และสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนี PNIModified

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่มีค่าดัชนีสูงสุด ที่เป็นจุดอ่อน ได้แก่ ด้านการบริหารโรงเรียน ด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ที่เป็นจุดแข็ง ได้แก่ ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านสมรรถนะครู 2) กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุขสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ประกอบด้วยกลยุทธ์หลัก 4 กลยุทธ์หลัก คือ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการใช้เทคโนโลยี ให้มีประสิทธิภาพ 2 พัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข 3 พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้คุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างมีความสุข

* วันที่รับบทความ : 2 กรกฎาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 8 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 10 กรกฎาคม 2567
Received: July 2 2027; Revised: July 8 2024; Accepted: July 10 2024

และ 4 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และ 3) ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มี 4 กลยุทธ์หลัก 11 กลยุทธ์รอง และ 33 วิธีดำเนินการ ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนากลยุทธ์; กลยุทธ์การบริหาร; โรงเรียนแห่งความสุข

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the needs of the management of the Happy Schools under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2, 2) to develop the Happy School Management Strategies, and 3) to evaluate the Happy School Management Strategies, using the mixed methods research method by parallel – database design, a sample of 450 paticipants, including 1) directors, 2) deputy school directors, and 3) teachers from stratified random sampling across 6 school clusters. The tools used to collect research data included questionnaires, interviews, assessments, and focus group discussions. Data were analyzed using content analysis, quantitative data analysis using descriptive statistics, percentage, mean, standard deviation, and $PNI_{Modified}$ index.

The results showed that: 1) The needs assessment of happy school management under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2 revealed that the highest priority needs (weaknesses) were in school administration, school environment, and teaching and learning management. The strengths were in building human relationships, student development, and teacher competencies. 2) The Happy School Management Strategies for the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2 consisted of 4 main strategies as follows:1:Develop an educational management system emphasizing participatory management and effective use of technology, 2: Develop environments and learning resources that promote happy learning, 3: Develop and enhance the potential of administrators, teachers, and educational personnel to meet professional standards with happiness, and 4: Promote educational management that enables learners to learn happily. 3) The results of the evaluation of The Happy School Management Strategies under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2 resulted in 4 main strategies, 11 sub-strategies, and 33 implementation methods. Overall, all aspects were rated at the highest level.

Keywords: The Development Strategles; Management Strategles; Happy School

บทนำ

ปัจจุบันความสุขได้กลายเป็นวาระเชิงนโยบายที่สำคัญของโลก ในปี พ.ศ. 2554 การแสวงหาความสุขได้รับการยอมรับว่าเป็น 'สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน' ตามข้อมติสมัชชาสหประชาชาติ และในปีถัดมาได้มีการประกาศข้อมติให้มีการเฉลิมฉลองวันแห่งความสุขสากล ในวันที่ 20 มีนาคมของทุกปี และมีเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals หรือ SDGs ได้ส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีผ่านเป้าหมายหลักและเป้าหมายย่อยต่าง ๆ และเป้าหมายที่ 4 เป็นเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่มีคุณภาพ ได้รวบรวมแง่มุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดของโรงเรียนแห่งความสุข โดยพยายามที่จะวัดความสุขของนักเรียนและศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างความสุขและผลการเรียนรู้ รวมถึงได้กำหนดตัวชี้วัดความสุขของนักเรียนในการประเมินปี พ.ศ. 2555 และศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างความเป็นอยู่ที่ดีและผลการเรียนรู้ในปี พ.ศ. 2561 และเมื่อไม่นานมานี้ หลายประเทศได้กำหนดให้ประเด็นความสุขเป็นเป้าหมายเฉพาะของนโยบายการพัฒนาและการศึกษาหรือมีการนำองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความสุขมากำหนดไว้ในกรอบนโยบาย ตัวอย่างเช่น ประเทศภูฏาน ได้ประกาศใช้นโยบายการศึกษาเพื่อความสุขมวลรวมประชาชาติในปี พ.ศ. 2554 ประเทศญี่ปุ่นได้มีการสำรวจคุณภาพชีวิตเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2555 สาธารณรัฐเกาหลี เรื่อง 'การศึกษาที่มีความสุขสำหรับทุกคน: พรสวรรค์ทางการสร้างสรรค์กำหนดอนาคต' ได้กำหนดมาตรการที่สนับสนุนการศึกษาอย่างมีความสุข ประเทศสิงคโปร์และประเทศวานูอา พัฒนาหลักสูตรส่งเสริมความสุขในโรงเรียน (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และ วัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ประเทศไทย, 2565) (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ประเทศไทย, 2565) และจากการจัดอันดับความสุขตามค่าเฉลี่ย 3 ปี พ.ศ. 2562–2564 ของ World Happiness Report 2022 พบว่า ประเทศที่มีอันดับความสุขสูงคือ ได้แก่ 1.Finland, 2.Denmark, 3.Iceland, 4.Switzerland, 5.Netherlands, 6.Luxembourg, 7.Sweden, 8.Norway, 9.Israel, 10.New Zealand และ ประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยความสุข 3 ปี พ.ศ. 2562–2564 อยู่ในอับดับที่ 61 จากทั้งหมด 146 ประเทศ (The World Happiness Report, 2022) และสำหรับนโยบายการเสริมสร้างความสุขของประเทศไทย ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ในยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วง และในประเด็นที่ 5 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ครอบคลุมทั้งด้านกาย ใจ สติปัญญา และสังคม โดย (1) การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะ (2) การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ (3) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี (4) การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี และ (5) การส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาวะที่ดี

ในทุกพื้นที่ และประเด็นที่ 6 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดย (1) การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย (ราชกิจจานุเบกษา, 2561)

การบริหารความสุขในสถานศึกษา ของสถาบันการศึกษาและครูผู้สอนจึงถูกคาดหวังให้เป็นกลไกสำคัญในการแก้ปัญหาต่างๆ ของสังคมและพัฒนาเยาวชนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่จะสามารถแข่งขันในระดับสากล สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่มีเจตนารมณ์ให้ผู้เรียนมีความเก่ง ดี และมีความสุข (อธิคุณ สินธนาปัญญาและคณะ, 2557) โรงเรียน จึงจำเป็นต้องเสริมสร้างศักยภาพ และพัฒนาโรงเรียนให้สามารถบริหารจัดการและจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพได้ และโรงเรียนเป็นสุข ประกอบด้วย1.โรงเรียนมีการบริหารจัดการ ที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาวะของผู้เรียน 2. โรงเรียนมีการบูรณาการ กระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริม สร้างให้ผู้เรียนมีสุขภาวะโดย สอดคล้องกับบริบทภายใน โรงเรียนและท้องถิ่น 3.โรงเรียนมีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การติดตาม ประเมินผลร่วมกันภายใน โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง 4.โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อ ต่อการเสริมสร้างสุขภาวะของผู้เรียน (สำนักศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ, 2560) สำหรับความสุขในโรงเรียน มีมุมมองที่แตกต่างกัน ของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ครูให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน การจัดการโรงเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวก ในทางกลับกัน ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกและนโยบายการศึกษาเพื่อความสุขในโรงเรียนมากกว่า ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับสิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ความร่วมมือและการสื่อสารเพื่อความสุขในโรงเรียน นอกจากนี้ นักเรียนให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้น (Sezer, 2020) และผลจากการสำรวจเรื่องโรงเรียนแห่งความสุข มีปัจจัยสำคัญ 5 ประการแรกที่ส่งผลให้โรงเรียนมีความสุข ได้แก่ 1. มิตรภาพ และ ความสัมพันธ์ ในสังคมโรงเรียน 2.สภาพแวดล้อม ทางการเรียนรู้ที่อบอุ่น และเป็นมิตร 3.เสรีภาพของผู้เรียน ความคิดสร้างสรรค์ และ การมีส่วนร่วมของผู้เรียน 4.การทำงานเป็นหมู่คณะ และความเป็นน้ำหนึ่งใจ เดียวกัน และ 5.ทัศนคติ และคุณลักษณะเชิงบวกของครู และโรงเรียนแห่งความสุขในทางกลับกันจากการสำรวจเรื่องโรงเรียนแห่งความสุข มีปัจจัยสำคัญ 5 ประการแรกที่ส่งผลให้โรงเรียนไม่มีความสุข ได้แก่ 1.สภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย และมีแนวโน้มจะเกิดการรังแก 2.ปริมาณงานที่มาสำหรับนักเรียนและความเครียดที่เกิดจากการสอบ และผลการเรียน 3. สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้และบรรยากาศของโรงเรียนที่มีลักษณะเชิงลบ 4. ทัศนคติ และคุณลักษณะเชิงลบของครู และ 5. ความสัมพันธ์ไม่ราบรื่น (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และ วัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ประเทศไทย, 2565) ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนไม่มีความสุขในการเรียนได้แก่ ปัจจัยจากตัวผู้เรียน ปัจจัยจากครูผู้สอนและปัจจัยจากสภาพแวดล้อม (กมล โพธิเย็น, 2559) โรงเรียนจึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) รวมถึงนโยบายระดับนานาชาติ จากที่กล่าวมาข้างต้น ความสุข

เป็นหนึ่งในนโยบายหลักของการบริหารและมีการริเริ่มการออกแบบการจัดการศึกษาเพื่อให้บุคลากรทุกคนในองค์กร และส่งเสริมการจัดการศึกษาได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข พบว่า มีการศึกษาในวิธีการต่าง ๆ ดังนี้ (กมลทิพย์ ใจเที่ยง และ วรกาญจน์ สุดสดเขียว, 2563) ได้ศึกษา องค์ประกอบการบริหารองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียนประถมศึกษา (สมสินธ์ รักบุญ และ อำนวย ทองโปร่ง, 2563) ได้ศึกษา การบริหารโรงเรียนเทศบาลเพื่อให้เป็นองค์กรแห่งความสุข โดยใช้กรอบในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย ครูทำงานที่มีความสุข โรงเรียนน่าอยู่ และชุมชนสมานฉันท์ (ธนวุฒิ แก้วนุช และคณะ , 2563) ได้ศึกษา เรื่อง รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การเป็นองค์กรแห่งความสุข (พระมหาวิไลศักดิ์ ปญญาวโร และคณะ, 2562) ได้ศึกษา แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความสุขในโรงเรียน (พิกุล พุ่มช้าง และ ปริญญา มีสุข, 2560) ได้ศึกษา การวิเคราะห์องค์ประกอบการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถาบันการศึกษาไทย (บุรินทร์ เทพสาร, 2557) ได้ศึกษา ยุทธศาสตร์การบริหารการเปลี่ยนแปลงสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสู่การเป็นองค์กรแห่งความสุข (Banoeieh, et al, 2022) ได้ศึกษา รูปแบบการส่งเสริมความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (Taheri, et al 2019) ได้ศึกษารูปแบบการสร้างความสุขในโรงเรียนมัธยมปลาย (Khanzadi, et al, 2018) ได้ศึกษา รูปแบบการส่งเสริมความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า มีการวิจัยมีแง่มุมในการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข ในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา ในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสังกัดการปกครองท้องถิ่น และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และมีวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ 1. การวิเคราะห์องค์ประกอบ, 2. แนวทางพัฒนาการบริหาร, 3. ยุทธศาสตร์การบริหาร และ 4. การพัฒนารูปแบบ ผู้วิจัยจึงมีความสนในการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข

สภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข เนื่องจากการพัฒนากลยุทธ์นั้น จะเป็นการขับเคลื่อนองค์กรโดยภาพรวมของทุกด้านของการบริหารโรงเรียน เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ที่จะช่วยส่งเสริมการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข ที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ เพื่อนำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ให้สอดคล้องกับวาระเชิงนโยบายที่สำคัญของโลก และแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการวิจัย โดยการออกแบบคู่ขนาน (Parallel – Database Design) โดยทำการวิจัยโดยให้วิธีการเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมกันเพื่อเป็นแบบแผนการวิจัย โดยศึกษากรอบแนวคิด ทฤษฎี ความต้องการจำเป็น แล้วนำมาวิเคราะห์หาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 สามารถแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ผู้วิจัยทำการศึกษาที่เกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข เพื่อสร้างแบบสอบถามการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อนำข้อมูลไปสร้างแบบสอบถามความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบการให้คะแนน 5 ระดับ (Likert Scale) ระดับตั้งแต่ 1 ถึง 5 จากการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของข้อคำถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งฉบับเท่ากับ 0.90 และได้ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.92

ผู้วิจัยทำศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยใช้แบบสอบถามความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูของโรงเรียนในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยคำนวณตามสูตร Yamane (Yamane, 1967) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน และผู้วิจัยเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 20 เพื่อป้องกันข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้น จากการเก็บข้อมูล รวมจำนวนทั้งสิ้น 450 คน โดยผู้ให้ข้อมูลได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยมีการแบ่งออกเป็น 6 สหวิทยาเขต จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่าง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก และนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ว่าการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข ที่ถูกสังเคราะห์ขึ้นจากทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้น มาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index : PNI Modified) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2550) เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 ถูกนำมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการศึกษาเชิงปริมาณ และทำการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 (ฉบับร่าง) และผู้วิจัยได้นำผลจากการตอบแบบสอบถามความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 มาวิเคราะห์ผลและนำคำถามที่เป็น จุดอ่อน และจุดแข็งในด้านของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข มาสร้างเป็นประเด็นข้อคำถามที่ใช้ในสร้างแบบสัมภาษณ์สภาพแวดล้อมภายนอกของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จากการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของข้อคำถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 โดยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 7 คนและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์โอกาส และภาวะคุกคาม และพัฒนาเป็นกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 (ฉบับร่าง) โดยดำเนินการตามวิธีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ ภาวะคุกคาม (SWOT) และการกำหนดกลยุทธ์ทางเลือก (TOWS Matrix)

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

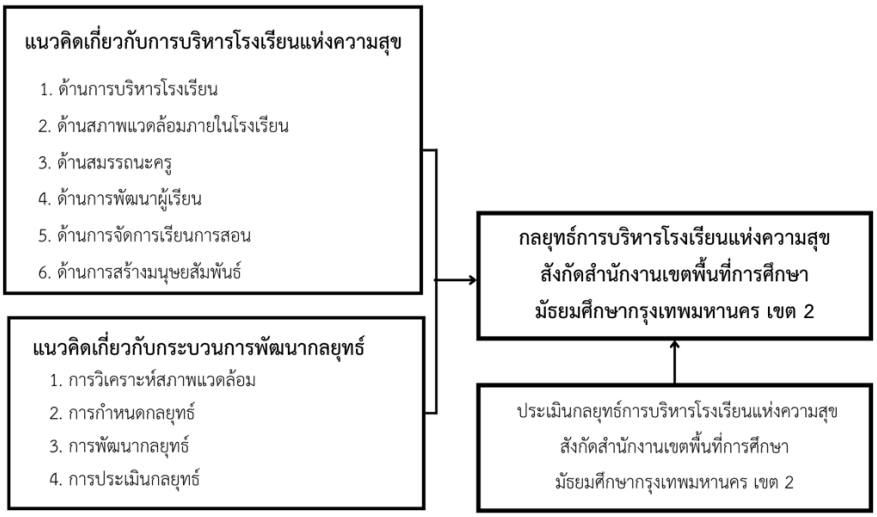
ผู้วิจัยนำกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 (ฉบับร่าง) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ซึ่งประกอบด้วย จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน โดยนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มาวิเคราะห์เนื้อหา ปรับปรุงและพัฒนาและทำการตรวจสอบและประเมินความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ได้กำหนดกรอบแนวคิดได้ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารโรงเรียน 2) ด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน 3) ด้านสมรรถนะครู 4) ด้านการพัฒนาผู้เรียน 5) ด้านการจัดการเรียนการสอน และ 6) ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ โดยจากการสังเคราะห์แนวคิดของBanoeieh, et al, (2022), Sezer & Can, (2020), Taheri, et al, (2019), Khanzadi, et al, (2018), สมสินธ์ รักบุญ และ อำนวย ทองโปร่ง, (2563), กมลทิพย์ ใจเที่ยง และ วรกาญจน์ สุดสดเขียว, (2563), พิกุล พุ่มช้าง และ ปริญญา มีสุข, (2560)

แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การพัฒนากลยุทธ์และ 4) การประเมินกลยุทธ์ โดยจากการสังเคราะห์แนวคิดของ สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์, (2564)

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ตารางที่ 1 ความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวม

รายการ	ความต้องการจำเป็น		การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
	PNIModified	ผลการจัดกลุ่ม	
ด้านการบริหารโรงเรียน	0.26	สูง	จุดอ่อน
ด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	0.24	สูง	จุดอ่อน
ด้านการจัดการเรียนการสอน	0.22	สูง	จุดอ่อน
ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์	0.15	ต่ำ	จุดแข็ง
ด้านการพัฒนาผู้เรียน	0.14	ต่ำ	จุดแข็ง
ด้านสมรรถนะครู	0.11	ต่ำ	จุดแข็ง

จากตารางที่ 1 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวม พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่มีค่าดัชนีสูงสุดที่เป็นจุดอ่อน ได้แก่ ด้านการบริหาร โรงเรียน ($PNI_{Modified} = 0.26$) รองลงมา ด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ($PNI_{Modified} = 0.24$) รองลงมา ด้านการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{Modified} = 0.22$) และความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่เป็นจุดแข็ง ได้แก่ ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ($PNI_{Modified} = 0.15$) รองลงมา ด้านการพัฒนาผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.14$) รองลงมา ด้านสมรรถนะครู ($PNI_{Modified} = 0.11$) ตามลำดับ

2. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ตารางที่ 2 ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 (ฉบับร่าง)

TOWS Matrix		**ปัจจัยภายใน**	
		จุดแข็ง (S)	**จุดอ่อน** (W)
ปัจจัยภายนอก	**โอกาส** (O)	SO 1 : ส่งเสริมการบริหาร โดยใช้เทคโนโลยี เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดตามและรวบรวมข้อมูล SO 2 : ส่งเสริม กำกับ ติดตามดูแล การปฏิบัติงานด้วยกัลยาณมิตร เพื่อสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีและมีความสุข SO 3 : ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียน ให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน อย่างมีความสุข SO 4 : สนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบบูรณาการ ร่วมกับ ชุมชน ท้องถิ่น และองค์กรภายนอก	WO 1 : สนับสนุนให้ใช้การบริหารงานแบบกระจายอำนวย และเน้นการมีร่วมส่วนของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาช่วยพัฒนา รวมถึงการนำข้อมูลมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาการทำงาน WO 2 : สนันสนุนการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากร เพื่อสร้างความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กรเกิดการทำงานอย่างมีความสุข WO 3 : สนับสนุนการบริหารจัดการอาคาร สถานที่ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียนและครู

		SO 5 : ส่งเสริมการนิเทศ การให้คำปรึกษา และถ่ายทอดประสบการณ์ทางวิชาชีพ SO 6 : สร้างความร่วมมือกับชุมชนในการแก้ไขปัญหาเพื่อช่วยเหลือนักเรียน SO 7 : ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นความสร้างสรรค์ด้วยการแสวงหาความรู้โดยใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาผลงาน	WO 4 : สนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้ครูและนักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ และทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับนักเรียน WO 5 : สนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการตามความต้องการโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ปัจจัยภายนอก	**โอกาส (O)**	SO 8 : ส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่ให้นักเรียนมีการทำงานเป็นทีม ร่วมกันวางแผนและแก้ปัญหาร่วมกับชุมชน SO 9 : กำหนดให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพให้กับครูและบุคลากรที่หลากหลาย SO 10 : สนับสนุนให้ครูและบุคลากรจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข SO 11 : ส่งเสริมให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู และความก้าวหน้าทางวิชาชีพ	WO 6 : เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและครู ได้ทำงานร่วมกันเป็นทีม ร่วมแสดงความเห็นในการทำกิจกรรมต่างๆ WO 7 : สร้างความตระหนักให้กับผู้เรียนให้รู้จักกับเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น รวมถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล WO 8 : สนับสนุนให้ผู้เรียนกล้าคิดและกล้าแสดงออก ด้วยกิจกรรม แสวงหาความรู้โดยใช้เทคโนโลยีผลงานใหม่ๆ WO 9 : สนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมวิชาชีพ เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกับเพื่อนครูได้อย่างมีความสุข
	อุปสรรค (T)	ST 1 : ทบทวนการจัดสรรงบประมาณ สำหรับการปรับปรุงพัฒนาและระบบการบริหาร ให้ทันสมัย	WT 1 : ยกระดับระบบการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ และเน้นการมีส่วนร่วม

		ST 2 : จัดสรรงบประมาณ สำหรับปรับปรุงอาคารเรียน จัดหาสื่อเทคโนโลยีและโสตทัศนูปกรณ์ ให้มีความพร้อมใช้งาน ST 3 : สร้างความตระหนักให้กับผู้เรียน ร่วมกันรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน ST 4 : สร้างเครือข่ายความร่วมมือวิทยากรกับ ชุมชน ท้องถิ่นและหน่วยงานภายนอก เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ST 5 : ยกระดับระบบการนิเทศ การให้คำปรึกษา และถ่ายทอดประสบการณ์ทางวิชาชีพเพื่อความเชื่อมั่นในเพื่อนร่วมงาน ST 6 : สร้างกลไก ความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อร่วมกับผู้บริหาร ครูและผู้เรียนในการจัดทำ กฎ ระเบียบ หรือแนวปฏิบัติที่เหมาะสม ST 7 : สร้างทีมร่วมมือทางวิชาชีพ จัดทำ PLC จัดครูพี่เลี้ยง เพื่อพัฒนาสมรรถนะครู	WT 2 : ปรับลดขั้นตอนในการดำเนินงานให้กระชับ เพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหาร WT 3 : ลดความซ้ำซ้อนของกิจกรรมในโรงเรียน โดยจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ WT 4 : ลดความซ้ำซ้อนการปฏิบัติงานและสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายร่วมกัน WT 5 : ทบทวนค่าใช้จ่ายที่เป็นการใช้ทรัพยากรโดยไม่จำเป็น WT 6 : พัฒนาระบบพี่เลี้ยงให้กับครูใหม่เพื่อสร้างโอกาสให้ครูทำงานร่วมกัน WT 7 : รับฟังเสียงสะท้อนจากผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น เพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียน WT 8 : สร้างโอกาสให้ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมวิชาชีพเพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกับอย่างมีความสุข

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามวิธีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม (SWOT) และการกำหนดกลยุทธ์ทางเลือก (TOWS Matrix) กลยุทธ์การบริหารโรงเรียน แห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 (ฉบับร่าง) ประกอบด้วยกลยุทธ์หลัก 4 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาเน้นการบริหาร

แบบมีส่วนร่วมและการใช้เทคโนโลยี ให้มีประสิทธิภาพ มี 2 กลยุทธ์รอง 7 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริม การเรียนรู้อย่างมีความสุข มี 3 กลยุทธ์รอง 5 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพผู้บริหาร ครูและบุลากรทางการศึกษาให้คุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างมีความสุข มี 3 กลยุทธ์รอง 9 วิธีดำเนินการ และ กลยุทธ์หลักที่ 4 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข มี 3 กลยุทธ์รอง 14 วิธีดำเนินการ

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ผลประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วยกลยุทธ์หลักมีจำนวน 4 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการใช้เทคโนโลยี ให้มีประสิทธิภาพ กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพผู้บริหาร ครูและบุลากรทางการศึกษาให้คุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างมีความสุข และกลยุทธ์หลักที่ 4 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และสามารถนำเสนอผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวม ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวม

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2	**ความเป็นประโยชน์**			**ความเป็นไปได้**			**ความเหมาะสม**			**ความถูกต้อง**		
	$\bar{x}$	**S.D**	**แปลผล**	$\bar{x}$	**S.D**	**แปลผล**	$\bar{x}$	**S.D**	**แปลผล**	$\bar{x}$	**S.D**	**แปลผล**
กลยุทธ์ ที่ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการใช้เทคโนโลยี ให้มีประสิทธิภาพ	4.91	0.30	มากที่สุด	4.73	0.65	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

กลยุทธ์ ที่ 2 พัฒนาสภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข	4.82	0.40	มากที่สุด	4.64	0.67	มากที่สุด	4.91	0.30	มากที่สุด	4.82	0.60	มากที่สุด
กลยุทธ์ ที่ 3 พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้คุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างมีความสุข	4.73	0.47	มากที่สุด	4.82	0.40	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.83	0.70	มากที่สุด
กลยุทธ์ ที่ 4 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข	4.91	0.30	มากที่สุด	4.82	0.40	มากที่สุด	4.91	0.30	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	**4.84**	**0.37**	**มากที่สุด**	**4.75**	**0.53**	**มากที่สุด**	**4.96**	**0.15**	**มากที่สุด**	**4.91**	**0.33**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.96, S.D. 0.15) รองลงมา ด้านความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.91, S.D. 0.33) ด้านความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.84, S.D. 0.37) และด้านความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.75, S.D. 0.53) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาและผลการวิจัยการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยจึงนำผลการวิจัยมาอภิปรายดังนี้

1) ความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวม พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ด้านการบริหารโรงเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านสมรรถนะครู ตามลำดับ เพราะว่า การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข

มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านสมรรถนะครู การควบคุมดูแลการเรียนรู้ของนักเรียน การกำกับติดตามที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ของโรงเรียน โดยคำนึงถึงเป้าหมายให้บุคคลในองค์กรให้มีความสุข และส่งเสริมการจัดการศึกษา โดยเคารพในความหลากหลาย สอดคล้องกับบริบทภายในโรงเรียน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้การติดตาม ประเมินผลร่วมกัน จะส่งเสริมการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนด้วยความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ สมสินธ์ รักบุญ และ อำนวย ทองโปร่ง (2563) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารโรงเรียนเทศบาลเพื่อให้เป็นองค์กรแห่งความสุข พบว่า การพัฒนาโรงเรียนเทศบาลเพื่อให้เป็นองค์กร แห่งความสุข ต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย และยุทธศาสตร์ซึ่งต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กรการออกแบบกระบวนการสร้างสุขต้องเหมาะสมกับบริบทขององค์กรและต้องพัฒนาทั้งด้านครูทำงานมีความสุขที่ทำงานน่าอยู่ และชุมชนสมานฉันท์รวมถึงต้องอาศัยความร่วมมือกัน ระหว่าง ครู และ องค์กร เมื่อองค์กรพัฒนาองค์กรแห่งความสุขไปได้ระยะหนึ่งแล้วต้องทำให้เป็นวัฒนธรรมองค์กรหรือการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งความสุข รวมถึงทบทวน ต่อยอดแผนการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับ Sezer & Can (2020) ได้ศึกษาความสุขในโรงเรียน พบว่า ผลลัพธ์ระบุว่าระดับความสำคัญของคุณสมบัติหลักแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มผู้เข้าร่วม ครูให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนการจัดการโรงเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวก ในทางกลับกัน ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับนโยบายการศึกษา การบริหารโรงเรียน สภาพแวดล้อมของโรงเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อความสุขในโรงเรียนมากกว่า ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับสิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อมของโรงเรียนความร่วมมือและการสื่อสาร เพื่อความสุขในโรงเรียน นอกจากนี้ นักเรียนให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน และสิ่งอำนวย ความสะดวกมากขึ้น และสังคมโรงเรียนควรร่วมมือและสื่อสารกัน เพื่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ควรมีการประสานจัดหาสิ่งอำนวย ความสะดวกเพื่อการศึกษาความสามารถพิเศษ ควรจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงการพัฒนาหลายด้านของนักเรียนเพื่อเพิ่มความสุขในโรงเรียน

2) ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เนื่องจากผู้วิจัยได้นำผลจากการตอบแบบสอบถามความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 มาวิเคราะห์ผลและนำคำถามที่เป็น จุดอ่อน และจุดแข็ง ในด้านของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข มาสร้างเป็นประเด็นข้อคำถาม ที่ใช้ในการสร้างแนวทางการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอกของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 และนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์โอกาส และภาวะคุกคาม และดำเนินการวิเคราะห์ (SWOT) จากจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม และจึงนำผลการวิเคราะห์

(SWOT) มากำหนดกลยุทธ์ทางเลือก (TOWS Matrix) เพื่อนำมาพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 (ฉบับร่าง) ประกอบด้วย กลยุทธ์หลัก 4 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ ที่ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการใช้เทคโนโลยี ให้มีประสิทธิภาพ มี 2 กลยุทธ์รอง 7 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์ ที่ 2 ยกระดับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความสุขมี 3 กลยุทธ์รอง 5 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์ ที่ 3 พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพผู้บริหาร ครูและบุลากรทางการศึกษาให้คุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ มี 3 กลยุทธ์รอง 9 วิธีดำเนินการ และ กลยุทธ์ ที่ 4 พัฒนาอาคาร สถานที่ สภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข มี 3 กลยุทธ์รอง 14 วิธีดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับ สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2564) กล่าวไว้ว่า พื้นฐานของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า องค์กรจะประสบความสำเร็จตามที่ได้วางไว้ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1.การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร คือ การวิเคราะห์ถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยพิจารณาถึงทิศทาง การเปลี่ยนแปลงทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อหาข้อสรุปว่าถ้าการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมส่งผลกระทบต่อองค์กรในเชิงบวกถือว่าเป็นโอกาส แต่ถ้ากระทบต่อองค์กรในเชิงลบถือว่าเป็นอุปสรรค 2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กร คือ การพิจารณาถึงโครงสร้างองค์กรทัพยากรต่าง ๆ ขององค์กรเพื่อประเมินให้ทราบถึงกำลังความสามารถที่จะดำเนินงานให้สำเร็จภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เป็นอยู่และเปลี่ยนแปลงเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่งแล้วจะเป็นจุดอ่อนหรือจุดแข็ง 3. การวิเคราะห์ทัศนคติ ค่านิยม ความคาดหวัง ตลอดจนวัฒนธรรมขององค์กร เพราะการที่จะดำเนินแนวนโยบายหรือการวางแผน กลยุทธ์ให้ได้ผลนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริงในการทำแผนให้สามารถปฏิบัติได้ ส่วนแนวความคิดค่านิยมในองค์กรอาจมีความแตกต่างหรือขัดแย้งกัน จึงต้องคำนึงถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่จะผลักดันแนวนโยบายให้สำเร็จ

3) ผลประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และจัดเรียงลำดับกลยุทธ์ตามลำดับของโครงสร้างการบริหาร ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ประกอบด้วยกลยุทธ์หลัก 4 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการใช้เทคโนโลยี ให้มีประสิทธิภาพ มี 2 กลยุทธ์รอง 7 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข มี 3 กลยุทธ์รอง 5 วิธีดำเนินการ กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้คุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างมีความสุข มี 3 กลยุทธ์รอง 9 วิธีดำเนินการ และ กลยุทธ์หลักที่ 4 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข มี 3 กลยุทธ์รอง 12 วิธีดำเนินการ ในภาพรวม ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.96, S.D. 0.15) รองลงมา ด้านความถูกต้อง

มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.91, S.D. 0.33) ด้านความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.84, S.D. 0.37) และด้านความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.75, S.D. 0.53) ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะว่าผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 11 ท่าน ที่ให้ข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ มาวิเคราะห์เนื้อหา ปรับปรุงและพัฒนา ให้มีความสมบูรณ์ จึงทำให้ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จากผู้ทรงคุณวุฒิในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ประทีบ ทับโทน และคณะ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล พบว่า กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และสอดคล้องกับ สิริกานต์ เอื้อธารากุล และคณะ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นกลยุทธ์ที่มีความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

จากผลการศึกษา พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่เป็นจุดแข็ง คือ ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ในการบริหารโรงเรียนแห่งความสุขอาจจะขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่วนความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนแห่งความสุข ที่เป็นจุดอ่อน คือ ด้านการบริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นส่วนคำสัญนำไปสู่การเป็นโรงเรียนแห่งความสุข ทั้งระบบที่จะส่งผลถึงด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน และด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านสมรรถนะครู ของทุกโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานระดับนโยบาย สามารถนำผลของการวิจัยการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุขไปใช้กำหนดนโยบายซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” ของกระทรวงศึกษาธิการอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียน แห่งความสุข ทั้งระบบ

3. ข้อเสนอในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1 กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีกลยุทธ์หลักทั้งหมด 4 กลยุทธ์ ก่อนที่จะนำกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำเป็นต้องศึกษา กลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และวิธีการดำเนินการ อย่างละเอียดเพื่อให้เกิดความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทโรงเรียน

3.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หรือหน่วยงานในระดับนโยบาย สังกัดอื่นๆ สามารถนำผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข ไปส่งเสริมในการบริหารโรงเรียนในสังกัดเพื่อให้เกิดความสุข

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

4.1 ควรนำไปศึกษาค้นคว้าโรงเรียนที่มีบริบทและขนาดแตกต่างกัน โดยใช้การศึกษาพหุกรณี ว่าผลการวิจัย มีประโยชน์เหมือนและแตกต่างกันอย่างไร

4.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนแห่งความสุข ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ เป็นขยายผลการศึกษาให้ครอบคลุมพื้นที่ หากบริบทใกล้เคียงจะสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้

เอกสารอ้างอิง

กมล โพธิเย็น. (2559). การจัดการเรียนรู้เพื่อนำความสุขสู่ผู้เรียน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 13* (2), 121-131.

กมลทิพย์ ใจเที่ยง และ วรกาญจน์ สุดสดเขียว (2563). การบริหารองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียนประถมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.* 18 (2), 75-93.

ธนวุฒิ แก้วนุช, อุทัย บุญประเสริฐ และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2563). รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การเป็นองค์กรแห่งความสุข. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. 23 (1), 54-71.

บุรินทร์ เทพสาร และ อภิภา ปรัชญพฤทธิ์. (2557). ยุทธศาสตร์การบริหารการเปลี่ยนแปลงสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสู่การเป็นองค์กรแห่งความสุข. *วารสารครุศาสตร์.* 45 (3), 83-96.

พระมหาวิไลศักดิ์ ปญญาวโร, กระเศียรย อาคารสุวรรณ และชัชวาล จารย์คูณ (2562). แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความสุขในโรงเรียน. *วารสารวิชาการแสงอีสาน.* 16 (2), 37-49.

พิกุล พุ่มช้าง และ ปริญญา มีสุข (2560). การวิเคราะห์องค์ประกอบการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถาบันการศึกษาไทย. *วารสารฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ.* 10 (2), 647-663.

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์.(2564). *การบริหารเชิงกลยุทธ์ ฉบับปรับปรุงใหม่.* กรุงเทพมหานคร: (พิมพ์ครั้งที่ 21).

สมสินธ์ รักบุญ และ อำนวย ทองโปร่ง (2563). การบริหารโรงเรียนเทศบาลเพื่อให้เป็นองค์กรแห่งความสุข. *วารสารดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์, 10* (2), 310-320.

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และ วัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ประเทศไทย. (2565). *โรงเรียนแห่งความสุข กรอบแนวคิดเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของผู้เรียนในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก.* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานยูเนสโก.

สำนักศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ. (2560). โรงเรียนสุขภาวะ : การศึกษาแบบนวัตกรรมยุคใหม่ (Healthy School). *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2565. แหล่งที่มา: https://dol.thaihealth.or.th/Media /Index/ 14636424-c01a-e811-80df-00155dddb750?isSuccess=False.

อธิคุณ สินธนาปัญญา, อภิธีร์ ทรงบัณฑิตย์, ราชันย์ บุญธิมา และ วีระ สุภากิจ (2557). การบริหารความสุขในสถานศึกษา. *วารสารสุทธิปริทัศน์.* 28 (88), 15-32.

Khanzadi, K., Jafari, P., & Ghourchiyan, N. (2018). Presenting a Model for promoting happiness of High School Students (first grade) in Tehran City. *Iranian journal of educational sociology*. 1 (7), 14-26.

Mohammad Taheri, M., Veissi, G., & Fazlollahi, S. (2019). Providing a Model for Creating Happiness in High Schools. Iranian journal of educational sociology, 2 (4), 115-126.

Sezer, S., & Can, E. (2020). School Happiness: A Grounded Theory. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*. 15 (1), 44-62.

Sheikh Siyah Banoeieh, S., Bagheri, M., Jafari, P., & Qorchian, N. (2022). Designing a Model to Promote Happiness in High School Students. *Iranian Evolutionary and Educational Psychology Journal*. 4 (1), 124-135.

ผลกระทบของอัตราส่วนประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ที่มีผลต่ออัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินและอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แห่งประเทศไทย

The Impact of Efficiency Ratios on Asset Management on the Leverage Ratios and the Profitability Ratiosof the Industrial Goods Business Groups Listed onthe Market for Alternative Investment (Mai) of Thailand

ปวีณา แซ่จู,
ภณิตา จามิตร และ ไกรวิทย์ หลีกภัย
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Paweena Saechoo,
Panita Jamit and Kraiwit Leekpai
Sripatum University,Thailand
Corresponding Author, E-mail: Paweena.sa@spu.ac.th

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลกระทบระหว่างอัตราส่วนประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ที่มีผลต่ออัตราส่วนโครงสร้างทางการเงิน และอัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินที่มีผลต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แห่งประเทศไทย กลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษาในงานวิจัยนี้คือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แห่งประเทศไทย จำนวน 209 บริษัท โดยกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาได้แก่กลุ่มธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แห่งประเทศไทย จำนวน 41 บริษัท โดยใช้การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินมาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

* วันที่รับบทความ : 30 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 8 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 11 มิถุนายน 2567
Received: May 30 2027; Revised: June 8 2024; Accepted: June 11 2024

ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนประสิทธิในการบริหารสินทรัพย์ส่งผลกระทบต่ออัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินในด้านอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ และอัตรากำไรขั้นตอน เช่นเดียวกันกับอัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด และ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ที่ได้รับผลกระทบจากอัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินที่มีต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร โดยอัตราส่วนทางการเงินที่สื่อถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรทั้งเชิงบวกและลบ และเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการทำกำไร จุดแข็งจุดอ่อน รวมไปถึงความเสี่ยงทางการเงินของธุรกิจ

คำสำคัญ: อัตราส่วนประสิทธิในการบริหารสินทรัพย์; อัตราโครงสร้างทางการเงิน; ความสามารถในการทำกำไร

Abstract

This research aims to study the impact of asset management efficiency ratios on financial structure ratios and the impact of financial structure ratios on profitability ratios of industrial product businesses listed on the Market for Alternative Investment (MAI) in Thailand. The population used in this study consists of 209 companies listed on the MAI in Thailand. The sample group includes 41 industrial product businesses listed on the MAI in Thailand. Financial ratio analysis was used as a tool for data analysis. The statistics used in this research include descriptive statistics, multiple regression analysis, and Pearson product-moment correlation coefficient analysis to test the hypotheses.

The research findings indicate that asset management efficiency ratios affect financial structure ratios, including the debt-to-equity ratio, interest coverage ratio, debt-to-asset ratio, and gross profit margin. Similarly, operating profit margin, net profit margin, return on assets, and return on equity are impacted by financial structure ratios affecting profitability ratios. Financial ratios that indicate operational efficiency are related to profitability both positively and negatively, reflecting the profitability, strengths, weaknesses, and financial risks of the business.

Keywords: Assets Management Ratios; Leverage Ratios; Profitability

บทนำ

ปัจจุบันมีธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอยู่มากมายไม่ว่าจะเป็น กลุ่มธุรกิจด้านเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน สินค้าอุตสาหกรรม อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง อุตสาหกรรมทรัพยากร ธุรกิจบริการและอุตสาหกรรมเทคโนโลยี โดยแต่ละบริษัทต่างก็มีการทำธุรกิจในรูปแบบของตนเอง หากเป็นธุรกิจซื้อมาขายไปก็จะมีการซื้อวัตถุดิบเพื่อมาผลิตสินค้าแล้วนำไปขายเป็นสินค้าสำเร็จรูป หรือเป็นธุรกิจบริการก็จะให้บริการแก่ลูกค้าเพื่อสร้างความพึง

พอใจให้ลูกค้า นำไปสู่ผลประกอบการนั่นก็คือผลกำไรหรือขาดทุนของกิจการนั่นเอง แต่ในการการประกอบธุรกิจไม่ได้มีเพียงการขายสินค้าและให้บริการ ยังมีการจัดหาเงินทุน การจ่ายเงินปันผลแก่ผู้ถือหุ้น รวมถึงความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่สำคัญในการประเมินสภาพคล่องของกิจการที่สามารถส่งผลกระทบแก่กิจการได้ เนื่องจากผู้ที่สนใจลงทุนจะทำการเลือกหรือตัดสินใจลงทุนโดยอิงจากปัจจัยดังกล่าว สำหรับตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ได้เปิดอย่างเป็นทางการในวันที่ 21 มิถุนายน 2542 มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการเปิดโอกาสให้กับบริษัทที่ดำเนินธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีช่องทางในการเข้าถึงเงินทุนระยะยาวในการดำเนินงาน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจและเติบโตอย่างยั่งยืน โดยในปัจจุบันมีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แห่งประเทศไทย รวมทั้งหมด 209 บริษัท (ที่มา set.or.th สืบค้นออนไลน์เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2566) สำหรับนักธุรกิจที่ต้องการลงทุนในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ สิ่งที่ต้องพิจารณา คือ ศักยภาพทางธุรกิจของบริษัทที่จะเลือกลงทุน ได้แก่ งบการเงินที่สะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานของกิจการ โดยงบการเงินที่เปิดเผยในตลาดหลักทรัพย์แก่สาธารณะชน ประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ประสิทธิชัย ดอกไม้หอม, 2563) เนื่องจากการลงทุนในสถานการณ์ปัจจุบันมีความไม่แน่นอนหรือมีความเสี่ยงสูง การศึกษาและวิเคราะห์วิธีในการลงทุนเพื่อให้เกิดผลประโยชน์หรือกำไรสูงสุด และมีความเสี่ยงต่ำสุด จึงเป็นเรื่องที่นักลงทุนพึงกระทำ โดยใช้การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินมาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ (จิรายุ อิงปัญจลาภ, 2560 : ออนไลน์)

อัตราส่วนทางการเงิน (Financial ratio) เป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์งบการเงิน เพื่อได้ข้อมูลตัวเลขที่สามารถนำมาใช้วิเคราะห์สุขภาพทางการเงินของกิจการ ทำให้เห็นภาพรวมของกิจการ อัตราส่วนทางการเงิน คือการนำข้อมูลจากงบการเงินตั้งแต่ 2 รายการขึ้นไป มาสร้างความสัมพันธ์กัน เพื่อเข้าใจถึงสภาพการณ์ทางการเงินที่แท้จริง การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial ratio analysis) เป็นการนำข้อมูลอัตราส่วนทางการเงินมาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของธุรกิจ และข้อเท็จจริงของธุรกิจ เพื่อใช้ตัดสินใจทางการเงินได้อย่างมีเหตุผล โดยนำตัวเลขอัตราส่วนทางการเงินมาเปรียบเทียบกัน เพื่อสามารถมองเห็นปัญหาทางการเงินและปัญหาอื่นๆ ที่ธุรกิจกำลังเผชิญอยู่ (ธีรพงษ์ กรรณิกา, 2562) การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินทำให้ทราบว่าอะไรคือสาเหตุของปัญหา และ อะไรคือเครื่องแสดงอาการของปัญหาเหล่านั้น เพื่อจะได้หาทางแก้ไขปัญหาให้ตรงประเด็น ในการนำอัตราส่วนทางการเงินมาเปรียบเทียบกันนั้น จะมีการเปรียบเทียบใน 2 ลักษณะด้วยกัน คือ 1.เปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของบริษัทอื่นๆ ที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกัน (ค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม) เรียกว่า Cross section analysis 2.เปรียบเทียบผลการดำเนินงานของบริษัทในปัจจุบันกับอดีตเพื่อพยากรณ์ แนวโน้มในอนาคต เรียกว่า Time series analysis ความสามารถในการชำระหนี้จะสะท้อนถึงสภาพคล่องของธุรกิจ โดยดูว่ามีเงินหมุนเวียนในธุรกิจมากกว่า

หนี้สินแค่ไหน หรือมีเงินเพียงพอที่จะชำระหนี้ได้ตามกำหนดหรือไม่ ซึ่งดูได้จากสัดส่วนของสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน เรียกว่าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio) จะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินนั้นเป็นสิ่งที่มีประโยชน์มาก ทั้งจากมุมของนักบริหาร นักลงทุน และสถาบันทางการเงินภายนอกที่จะให้สินเชื่อหรือเงินกู้ มันเป็นสิ่งที่จะทำให้เรามองภาพของธุรกิจในแง่มุมที่เราต้องการได้อย่างรวดเร็ว พร้อมกันนั้น มันก็เป็นตัวช่วยในการเช็คความผิดปกติต่างๆ ที่เราจะมองไม่เห็นถ้าไม่มองเป็นอัตราส่วน เช่น ถ้าดูงบการเงินแบบเร็วเราอาจจะเห็นยอดขายก็โตขึ้น กำไรก็โตขึ้น แต่มาดูดีๆ ผ่านการทำเป็นอัตราส่วนทางการเงิน เราอาจพบว่าอัตรากำไรลดลง แล้วมารื้อดูต่อ เราก็อาจพบว่าค่า D/E เพิ่มขึ้น นี่อาจทำให้เราฉุกคิดว่ามันมีอะไรผิดปกติ หากสำรวจดูอาจพบว่าบริษัทไปกู้เงินมาเพื่อเป็นงบในการส่งเสริมการขาย ซึ่งผลก็คือทำให้ยอดขายเพิ่มขึ้น แต่อัตราผลกำไรลดลง ซึ่งก็แน่นอนว่านี่เป็นตัวบ่งชี้พื้นฐานว่าการโตของบริษัทเป็นการโตที่ไม่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น (ที่มา businessplus.co.th สืบค้นออนไลน์เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2566) งบการเงินของกิจการมักถูกใช้เป็นข้อมูลหลักตัวหนึ่งในการพิจารณาผลการดำเนินงานของบริษัทเพื่อประเมินความสามารถในการบริหารของผู้บริหาร และคาดการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นของบริษัท หรือที่รู้จักกันว่า “การวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน” โดยมีงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศรองรับแนวคิดดังกล่าวมากมาย ในส่วนของกิจการนั้นการดำเนินงานของกิจการ จะสามารถแสดงผ่านงบการเงินซึ่งประกอบด้วยงบกำไรขาดทุน ที่แสดงถึงผลการดำเนินงานของ กิจการและงบแสดงฐานะการเงิน ซึ่งแสดงฐานะของกิจการว่ามีสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของเป็นเท่าไหร่ หรือเราสามารถประเมินกิจการได้โดยการคำนวณหามูลค่ากิจการและผลการดำเนินงานถือเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารให้ความสนใจนั่นหมายถึงกำไรหรือขาดทุนของกิจการ (ธนศักดิ์ ชอบธรรม, 2562) กำไรหรือขาดทุนนั้นเกิดจากผลต่างระหว่างรายได้และค่าใช้จ่าย ในส่วนของค่าใช้จ่ายนั้นเราสามารถแบ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง และค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร เช่น หนี้สงสัยจะสูญ ค่าเสื่อมราคา เป็นต้น ซึ่งค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารอาจทำให้เกิดการจัดการกำไรขึ้น เช่น หากกิจการต้องการกำไรสูง ๆ ก็มักจะตั้งค่าใช้จ่ายส่วนนี้ให้น้อยลง หรือหากต้องการกำไรน้อย ๆ ก็จะทำให้ค่าใช้จ่ายส่วนนี้มากขึ้น หากกิจการมีการจัดการกำไรแล้ว จะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและมูลค่ากิจการด้วย ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับมูลค่ากิจการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม MAI จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยในอดีตจำนวนหนึ่งแสดงให้เห็นถึงอัตราส่วนทางการเงินที่ผลถึงการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของกิจการในตลาดหลักทรัพย์ ตัวอย่างเช่น อัตราส่วนทางการเงินที่แสดงความสามารถทำกำไรที่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าของกิจการคือ อัตรากำไรสุทธิ อัตรากำไรต่อหุ้น อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไร มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร แสดงถึงกิจการสามารถบริหารสินทรัพย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ปทุมวดี โบงูเหลือม, 2560)

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาหาความรู้ความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ของกลุ่มธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรมโดยอ้างอิงจากผลกระทบของอัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินที่ผลต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตราส่วนประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์มีผลกระทบมากน้อยเพียงใดต่ออัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินและอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แห่งประเทศไทย โดยผู้วิจัยได้ให้ความสนใจกับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ การลงทุนและสังคมเป็นอย่างมาก และเป็นแนวทางให้บริษัทเหล่านี้ได้ตระหนักถึงความสำคัญต่ออัตราส่วนทางการเงินที่มีผลต่อมูลค่ากิจการเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อ ผู้ใช้รายงานประจำปี ผู้ถือหุ้น สำหรับใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์ธุรกิจในการตัดสินใจร่วมลงทุน และสามารถเสริมศักยภาพในการแข่งขันทางธุรกิจและสามารถสะท้อนถึงจุดแข็ง จุดอ่อน และความเสี่ยงทางการเงินของธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ และช่วยให้ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ในการตัดสินใจทางการเงินและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลกระทบระหว่างอัตราส่วนประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ที่มีผลต่ออัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินของกลุ่มมธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แห่งประเทศไทย

2. เพื่อศึกษาผลกระทบระหว่างอัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินที่มีผลต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มธุรกิจ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลกระทบของอัตราส่วนประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์ที่มีต่ออัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินและอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แห่งประเทศไทย เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ในรูปแบบของการศึกษาแบบวัดผลครั้งเดียว โดยใช้งบการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นเครื่องมือในการเก็บรวมรวมข้อมูลครั้งนี้

1.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แห่งประเทศไทย จำนวน 209 บริษัท ที่ดำเนินการอยู่ในตลาดหลักทรัพย์จนถึงปัจจุบัน เนื่องจากตลาดบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอไอ

เป็นตลาดสำหรับกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพราะเป็นธุรกิจที่มีการเติบโตสูง และมีแนวโน้มการเติบโตดีในอนาคต (ข้อมูลจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันที่ 30 กันยายน 2566)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ กลุ่มธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แห่งประเทศไทย จำนวน 41 บริษัท โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบค่าความน่าจะเป็นอย่างการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มาเป็นวิธีการในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

2.การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้ข้อมูลทุติยภูมิโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี งบการเงิน ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงของผู้ถือหุ้น งบกระแสเงินสด เอกสารประกอบรายงานทางการเงินของกิจการที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ และศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น งานวิจัย ตำรา บทความ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาใช้อ้างอิงประกอบการศึกษาวิจัยผลกระทบของอัตราส่วนประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ที่มีผลต่ออัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินและความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มธุรกิจกลุ่มธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แห่งประเทศไทย จำนวน 41 บริษัท ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ประกอบการวิจัยครั้งนี้ จากประชาการทั้งหมดคือธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอไอ จำนวน 209 บริษัท (ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ออนไลน์ 2567)

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเว็บไซต์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าแห่งประเทศไทย ดังนี้

1. ข้อมูลงบการเงิน และบริษัทกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แห่งประเทศไทย โดยเก็บจากเว็บไซต์ set.or.th และเว็บไซต์กรมพัฒนาธุรกิจการค้า dbd.go.th ของแต่ละบริษัทในกลุ่มธุรกิจดังกล่าว ในปี พ.ศ. 2563-2565 (สามรอบระยะเวลาบัญชี)

2. ข้อมูลอัตราส่วนประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้และความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แห่งประเทศไทย โดยเก็บจากข้อมูลในงบการเงินจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและกรมพัฒนาธุรกิจการค้า รวมถึงบทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้รวบรวมเกี่ยวกับงบการเงินที่แสดงถึงผลกระทบของอัตราส่วนประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ที่มีต่อความสมารถในการชำระหนี้และความสามารถในการทำกำไร เมื่อได้ข้อมูลแล้วจึงทำการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล เพื่อหาค่าทางสถิติตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการวิเคราะห์ขั้นพื้นฐาน ที่ทำให้เห็นภาพรวมของข้อมูล และความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล ช่วยอธิบายว่าเกิดอะไรขึ้นบ้างในช่วงที่ผ่านมา และอาจนำมาช่วยในการตัดสินใจ อีกทั้งยังเป็นการวัดตำแหน่งกึ่งกลางในการแจกแจงของข้อมูล โดยการพรรณนาลักษณะของข้อมูลเป็นค่าสรุปเพียงค่าเดียว ใช้กรณีตัวแปรต่อเนื่อง ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย (Mean), ค่าสูงสุด (Max), ค่าต่ำสุด (Min) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มาทำการวิเคราะห์ค่าสถิติของกลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แห่งประเทศไทย

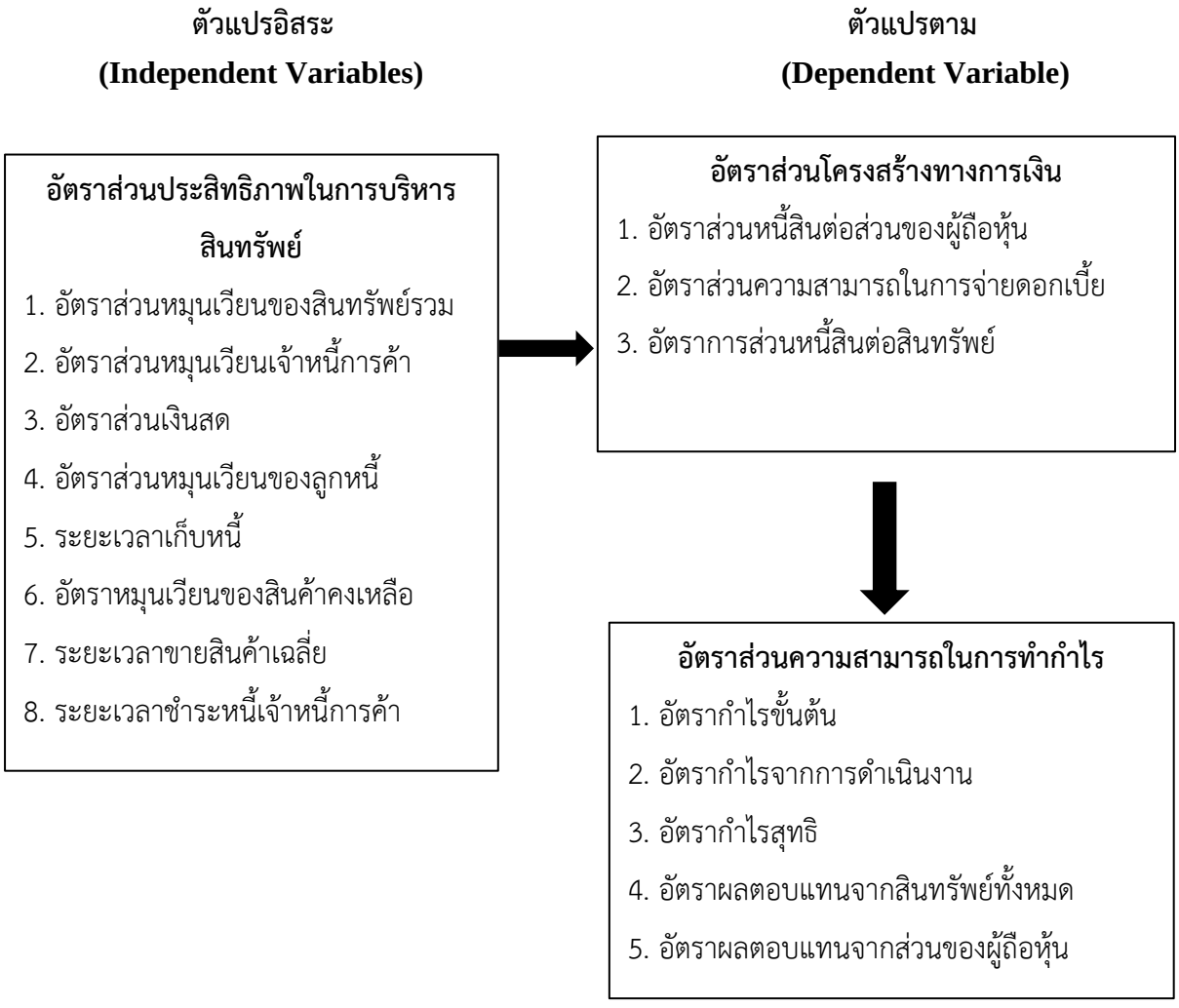
2. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาผลกระทบและทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย เรื่องผลกระทบของอัตราส่วนประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ที่มีต่อความสมารถในการชำระหนี้และความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แห่งประเทศไทย

3. การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะมีค่าอยู่ระหว่าง -1.0 จนถึง +1.0 โดยหากพบว่าค่า r เข้าใกล้ -1.0 หมายความว่าตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์กันในเชิงตรงกันข้าม แต่หากค่า r มีค่าเข้าใกล้ +1.0 หมายความว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน แต่ถ้าตัวแปรทั้งสองมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0 หมายความว่าตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมาก (Multicollinearity) โดยพิจารณาจากค่า VIF (Variance inflation factors) และค่าความทนทาน (Tolerance) สำหรับตัวแปรอิสระในแต่ละตัวนั้น ไม่มีปัญหาความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมากหรือตัวแปรอิสระไม่มีความซ้ำซ้อนในการวัดค่า Variance inflation factors (VIF) และค่าความทนทาน Tolerance มีค่ามากกว่า 0.1 และค่า VIF ไม่เกิน 10 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรแต่ละตัวไม่มีความเป็นเส้นตรงร่วมกันอย่างมาก (Multicollinearity) หรือไม่มีความซ้ำซ้อนกันในการวัด ผู้วิจัยทำการตรวจสอบการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของ

บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 โดยค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้องต่ำกว่า 0.8 แสดงให้เห็นว่าข้อมูลไม่มีปัญหาที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองในระดับสูง (Multicollinearity) ที่จะส่งผลกระทบต่อผลการทดสอบสมการถดถอยพหุคูณ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ผลกระทบของอัตราส่วนประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ที่มีผลต่ออัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินและอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ผลการวิจัยโดยแบ่งเป็น 3 ส่วนดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

2. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

3. การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ปี 2563-2565

ตัวแปร	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
AT	0.09	0.99	0.62	0.26
AP	-2.02	11.31	4.50	3.82
CASH	0.44	1.17	0.44	0.37
RT	0.96	12.97	11.13	11.43
AC	7.30	2.13	32.77	34.28
IT	-3.55	19.07	7.50	6.03
AI	7.76	1.43	22.16	15.48
AVP	-3.55	3.92	31.60	31.42
DE	0.05	1.98	0.55	0.30
IC	-8.19	1.60	17.60	22.27
DA	0.21	1.91	0.58	0.51
GPM	0.07	12.66	1.54	2.49
OM	-10.49	1.51	0.82	3.78
NPM	-7.65	3.07	3.02	19.23
ROA	-2.12	3.92	9.65	15.15
ROE	-12.82	42.78	-43.81	12.98

จากตารางที่ 1 พบว่า อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม มีค่าต่ำสุดที่ 0.09 มีค่าสูงสุดที่ 0.99 ค่าเฉลี่ยที่ 0.62 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.26 อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า มีค่าต่ำสุดที่ -2.02 มีค่าสูงสุดที่ 11.31 ค่าเฉลี่ยที่ 4.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 3.82 อัตราส่วนเงินสด มีค่าต่ำสุดที่ 0.44 มีค่าสูงสุดที่ 1.17 ค่าเฉลี่ยที่ 0.44 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.37 อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้

มีค่าต่ำสุดที่ 0.96 มีค่าสูงสุดที่ 12.97 ค่าเฉลี่ยที่ 11.13 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 11.43 ระยะเวลาเก็บหนี้ มีค่าต่ำสุดที่ 7.30 มีค่าสูงสุดที่ 2.13 ค่าเฉลี่ยที่ 32.77 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 34.28 อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ มีค่าต่ำสุดที่ -3.55 มีค่าสูงสุดที่ 19.07 ค่าเฉลี่ยที่ 7.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 6.03 ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย มีค่าต่ำสุดที่ 7.76 มีค่าสูงสุดที่ 1.43 ค่าเฉลี่ยที่ 22.16 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 15.48 ระยะเวลาชำระหนี้เจ้าหนี้การค้า มีค่าต่ำสุดที่ -3.55 มีค่าสูงสุดที่ 3.92 ค่าเฉลี่ยที่ 31.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 31.42 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีค่าต่ำสุดที่ 0.05 มีค่าสูงสุดที่ 1.98 ค่าเฉลี่ยที่ 0.55 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.30 อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย มีค่าต่ำสุดที่ -8.19 มีค่าสูงสุดที่ 1.60 ค่าเฉลี่ยที่ 17.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 22.27 อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ มีค่าต่ำสุดที่ 0.21 มีค่าสูงสุดที่ 1.91 ค่าเฉลี่ยที่ 0.58 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.51 อัตรากำไรขั้นต้น มีค่าต่ำสุดที่ 0.07 มีค่าสูงสุดที่ 12.66 ค่าเฉลี่ยที่ 1.54 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 2.49 อัตรากำไรจากการดำเนินงาน มีค่าต่ำสุดที่ -10.49 มีค่าสูงสุดที่ 1.51 ค่าเฉลี่ยที่ 0.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 3.78 อัตรากำไรสุทธิ มีค่าต่ำสุดที่ -7.65 มีค่าสูงสุดที่ 3.07 ค่าเฉลี่ยที่ 3.02 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 19.23 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด มีค่าต่ำสุดที่ -2.12 มีค่าสูงสุดที่ 3.92 ค่าเฉลี่ยที่ 9.65 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 15.15 และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น มีค่าต่ำสุดที่ -12.82 มีค่าสูงสุดที่ 42.78 ค่าเฉลี่ยที่ -43.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 12.98 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อทดสอบผลกระทบอัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินที่มีผลต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แห่งประเทศไทย

ตัวแปร	Standardized Coefficients			Collinearity Statistics	
	Beta	t-value	Sig.	Tolerance	VIF
(Constant)		-1.171	0.249		
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	0.222	1.392	0.172	0.953	1.050
อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย	0.160	1.013	0.317	0.978	1.023
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์	-0.222	-1.401	0.170	0.972	1.029
$R=0.317$ $R^2=0.101$ Adjusted $R^2=0.028$ SEE.=211.76 F=1.379 Durbin=1.955					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า เมื่อวิเคราะห์ค่า Tolerance พบว่าค่า Tolerance น้อยกว่า 1 ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.953-0.978 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่น ๆ ในระดับสูง ส่วนการวิเคราะห์ค่า Variance Inflation Factor (VIF) ก็พบว่าค่า VIF น้อยกว่า 10 ซึ่งอยู่ระหว่าง 1.023-1.050 นอกจากนี้ยังพบว่าความคลาดเคลื่อนแจกแจงเป็นอิสระกัน และเมื่อทำการตรวจสอบค่า Durbin-Watson พบว่ามีค่าเท่ากับ 1.955 ซึ่งค่าอยู่ระหว่าง 1.50-2.50 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดนี้ไม่มีอัตตะสัมพันธ์ในข้อมูล (Autocorrelation) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรอิสระทั้งหมดนี้เข้าสู่สมการถดถอย จากการวิเคราะห์ค่า R-Square สำหรับการทดสอบผลกระทบระหว่างอัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินที่มีผลต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรด้านอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น เท่ากับ 0.101 ซึ่งหมายความว่าอัตราส่วนดังกล่าวสามารถอธิบายผลกระทบกับอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นได้ร้อยละ 10.1 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยมีค่า F เท่ากับ 1.379

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปร	AT	AP	CASH	RT	AC	IT	AI	AVP
AT	1	0.26	0.21	0.07	-0.06	0.13	0.17	-0.29
AP		1	0.06	0.04	-0.30	0.06	0.54**	0.04
CASH			1	0.63**	-0.62**	-0.01	-0.18	-0.03
RT				1	-0.75**	-0.08	-0.03	0.26
AC					1	0.18	0.04	-0.04
IT						1	0.04	0.16
AI							1	0.10
AVP								1

จากตารางที่ 3 พบว่า การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 8 ตัวแปร ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปร โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันนั้นพบว่ามีค่าน้อยกว่า 0.80 ($r < 0.80$) โดยมีค่าอยู่ระหว่าง -0.75 ถึง 0.26 แสดงว่า ไม่เกิดปัญหาการที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในระดับ หรือเกิดปัญหา Multicollinearity และเมื่อพิจารณาค่า VIF (Variance Inflation Factor) พบว่าค่า VIF ของตัวแปรอิสระมีค่าอยู่ในระหว่าง 1.153-3.892 ซึ่งน้อยกว่า 10 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า อัตราส่วนประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินของกลุ่มธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แห่งประเทศไทย พบว่า อัตราส่วนประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ส่งผลกระทบต่ออัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามแนวคิดเกี่ยวกับอัตราส่วนประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ที่แสดงให้เห็นถึงการบริหารสินทรัพย์ของกิจการที่อาจส่งผลต่อโครงสร้างทางการเงินที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงตามการบริหารงานนั้น และเป็นไปตามแนวคิดของ จิราพร เหง้าคา (2561) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับผลตอบแทน จากการลงทุนในหลักทรัพย์กรณีศึกษา บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค พบว่า อัตราส่วนทางการเงินที่ไม่มีความสัมพันธ์อัตราผลตอบแทนกลุ่มธุรกิจดังกล่าวคือ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ ระยะเวลาในการขายสินค้า อัตราการหมุนเวียน ของสินทรัพย์ถาวร อัตราส่วนวัดความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตรากำไรสุทธิ อัตราส่วนกำไรต่อหุ้น และอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรต่อหุ้น อัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์ กับอัตราผลตอบแทนหลักทรัพย์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 คือ ระยะเวลาในการเก็บหนี้ อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อ สินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น โดยผลการวิจัยยังพบว่ายังมี ปัจจัยอื่นนอกเหนือจากตัวแปรอิสระที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ที่มีผลต่อผลตอบแทนของหลักทรัพย์กลุ่มนี้ ดังนั้นนักลงทุน ควรพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ เพิ่มเติม ในการวิเคราะห์หลักทรัพย์ด้วย เช่น อัตราแลกเปลี่ยน สภาวะเศรษฐกิจ เป็นต้น

อัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินมีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แห่งประเทศไทย พบว่า อัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินไม่ส่งผลต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ แห่งประเทศไทย พบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย และอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ ไม่ส่งผลกระทบต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร โดยอาจเกิดจากความสามารถในการทำกำไรมาจากผลประกอบการของกิจการอาทิเช่น รายได้จากการขาย รายได้อื่น หรือดอกเบี้ยรับ เป็นต้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบมากกว่าโครงสร้างทางการเงิน เพราะโครงสร้างทางการเงินเป็นการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการมิได้เกี่ยวข้องกับการทำกำไรของกิจการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรียา อัชฌาสัย (2553) การศึกษาความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในอุตสาหกรรม พบว่า (1) กลุ่มกำไร

สัมพันธ์กับยอดขาย บริษัทที่สามารถรักษาระดับค่าเฉลี่ยได้ ใกล้เคียงกันในแต่ละปีและสูงกว่าค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม เป็นผลมาจากบริษัทมีรายได้จากการ รักษาพยาบาลเพิ่มสูงขึ้นกว่าต้นทุนในการรักษาพยาบาล สามารถบริหารต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังมีรายได้อื่นเข้ามาสนับสนุนอีกด้วยสำหรับบริษัทที่มี ค่าเฉลี่ยไม่แน่นอนและต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม เป็นผลมาจากบริษัทมีต้นทุนในการ รักษาพยาบาลเพิ่มสูงขึ้นได้แก่ ค่ายา เวชภัณฑ์ และค่าธรรมเนียมแพทย์อีกทั้งมีค่าใช้จ่ายในการบริหารสูง ได้แก่ ค่าตอบแทนผู้บริหาร และเงินเดือนพนักงาน (2) กลุ่มกำไรสัมพันธ์กับเงินลงทุน บริษัทที่สามารถรักษาระดับค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันในแต่ละปีและสูงกว่าค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม เป็นผล มาจากบริษัทมีความสามารถบริหารสินทรัพย์ให้เกิดความคุ้มค่าในการลงทุน อีกทั้งสามารถบริหาร จัดการค่าใช้ง่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับบริษัทที่มีค่าเฉลี่ยปรับตัวดีขึ้นแต่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย อุตสาหกรรม เป็นผลมาจากบริษัทไม่สามารถบริหารสินทรัพย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ และ มีภาระค่าใช้จ่ายสูง และงานวิจัยนี้ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับผลกระทบของอัตราส่วนประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ที่มีต่ออัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินและอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรในกลุ่มธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนี้สามารถสะท้อนถึงจุดแข็ง จุดอ่อน และความเสี่ยงทางการเงินของธุรกิจ และช่วยให้ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ในการตัดสินใจทางการเงินและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งเสริมให้บริษัทสามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้ที่สนใจนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการลงทุนกับบริษัทที่จัดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ หรือเพื่อการบริหารสินทรัพย์ต่ออัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินและความสามารถในการทำกำกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรม ควรพิจารณราปัจจัยอื่นประกอบด้วย เช่นปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ภาวการณ์แข่งขันของอุตสาหกรรมหรือนโยบายทางเศรษฐกิจอื่นๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมแม่นยำและประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้ที่สนใจสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำงานวิจัยหรือใช้เป็นกรณีศึกษาเพื่อพัฒนางานวิจัยในอนาคตผู้ที่สนใจทำการศึกษาโดยแยกเป็นรายอุตสาหกรรมรรมเนื่องจากแต่ละอุตสาหกรรมมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ซึ่งอาจทำให้ผลการวิจัยแตกต่างกันจึงทำให้เกิดประโยชน์และข้อสังเกตไหมที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้นรวมถึงศึกษาอุตสาหกรรมการเงินที่งานวิจัยฉบับนี้ไม่ได้นำมาศึกษาและวิเคราะห์

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 งานวิจัยในอนาคตควรศึกษาข้อมูลทางบัญชีอุตสาหกรรมอื่นๆ จากข้อมูลทางบัญชีในงบการเงินกับการซื้อขายหลักทรัพย์ เพื่ออธิบายความมีประโยชน์ของข้อมูลทางบัญชีเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แก่ผู้ที่ต้องการใช้ข้อมูล

2.2 ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษา อาทิเช่น กระแสเงินสดของกิจการ หรือราคาต่อหุ้นของกิจการ เป็นต้น ที่อาจมีผลต่อโครงสร้างทางการเงินและความสามารถในการทำกำไรของกิจการ ซึ่งอาจมีประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการใช้ข้อมูลดังกล่าวในการตัดสินใจลงทุนได้

เอกสารอ้างอิง

จิราพร เหง้าดา. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ กรณีศึกษา บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค.* การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.วิชาเอกการเงินและการธนาคาร. คณะบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ณัฐชรัตน์ สินธุชัย และ ณัฐกานต์ แหวนเพ็ชร. (2560). ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจการแพทย์และธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีส เทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.* 6 (2), 111-120.

ปียพล อยู่สำราญ. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินและราคาเสนอขาย IPO: กรณีศึกษาตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.* การค้นคว้าอิสระหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศรีสุดา นามรักษา. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาตลาดหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.* บัญชีมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

Anderson, K., & Brooks, C. (2006). Decomposing the price-earnings ratio. *Journal of Asset Management.* 6 (6), 456-469.

การพัฒนาวิธีตรวจวัดไอออนปรอทในน้ำด้วยชุดตรวจวัดเพอร์ไลต์-โรดามีน บี ไฮดราไซด์

Development of mercury ions determining method in water using perlite - Rhodamine B hydrazide kit

อรนวล หาญเม่ง
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
Oranual Hanmeng
Thepsatri Rajabhat University, Thailand
E-mail : oranual.h@lawasri.tru.ac.th

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดตรวจวัดไอออนปรอทในน้ำด้วยวิธีการหยดสารละลายที่ใช้งานง่ายและราคาไม่แพง ได้จากการพัฒนาหินเพอร์ไลต์ซึ่งเป็นทรัพยากรในท้องถิ่นจังหวัดลพบุรี เป็นงานวิจัยที่นำไปสู่การแก้ปัญหาความเสื่อมโทรมทางสภาวะแวดล้อมทางน้ำที่เกิดจากการตกค้างของโลหะหนักปรอท โดยการนำหินเพอร์ไลต์มาผูกติดสารโรดามีน บี ไฮดราไซด์ ใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจวัดไอออนปรอทในน้ำ สรุปผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาชุดตรวจวัดไอออนปรอทนี้ ใช้หินเพอร์ไลต์ 0.1 กรัมต่อการวัด 1 ตัวอย่าง สามารถพัฒนาเป็นชุดตรวจวัดได้ ราคาโดยประมาณ 4.75 บาท ต่อ การวัด 1 ตัวอย่าง เมื่อมีการตรวจวัดไอออนปรอทในน้ำด้วยวิธีการหยดสารละลาย สามารถสังเกตการเปลี่ยนสีของชุดตรวจวัดได้ในทันที โดยเกิดการเปลี่ยนสีจากผงสีขาวขุ่นเป็นสีชมพู นอกจากนี้การทดสอบพบว่า ความเข้มข้นสีของชุดตรวจวัดที่เปลี่ยนแปลงแปรผันตรงกับปริมาณไอออนปรอทที่เพิ่มขึ้น ตรวจวัดปรอทได้ในช่วงความเข้มข้น 4.0 – 16.0 มิลลิกรัมต่อลิตร และสามารถยืนยันการตรวจวัดไอออนปรอทภายใต้แสงยูวีได้ พบว่าเกิดการเปลี่ยนสีจากผงสีม่วงเป็นสีส้มสว่างเมื่อนำชุดตรวจวัดไปหยดด้วยสารละลายไอออนปรอท

คำสำคัญ : เพอร์ไลต์; โรดามีน บี ไฮดราไซด์; ชุดตรวจวัดไอออนปรอท

* วันที่รับบทความ : 22 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 4 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 6 กรกฎาคม 2567
Received: June 22 2027; Revised: July 4 2024; Accepted: July 6 2024

Abstract

The objective of research was to develop a mercury ion determining kit in water using a water dripping, which was easy and inexpensive. The kit obtained from the development of perlite, which was a local resource in Lop Buri Province. This research led to solving water pollution problem because of the residue of mercury heavy metal. Perlite based rhodamine B hydrazide was used as a tool for measuring mercury ions in water. The results provided that 0.1 gram of perlite was used to measure 1 sample. When it can be developed into the kit, the price was calculated at 4.75 baht per 1 sample. The kit resulted the color change when mercury solutions were dripped immediately, that changed from white solids to pink solids in the present of mercury ions. Moreover, the kit provided the mercury detection was tested in the concentration range of 4.0 - 16.0 milligrams per liter and was confirmed the mercury ions detection under UV light, which was found that a color change from purple to bright orange in the present of mercury ions.

Keywords: Perlite; Rhodamine B hydrazide; Mercury ion test kit

บทนำ

ปัจจุบันมนุษย์มีความต้องการพึ่งพาเทคโนโลยีต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกสบายในการดำรงชีวิตมากขึ้น การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อตอบสนองความต้องการ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านความสวยความงาม ทางด้านการแพทย์ รวมถึงทางด้านสิ่งอุปโภคบริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมด้านอาหารมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ การตอบสนองความต้องการเหล่านี้จึงเป็นโอกาสให้โรงงานอุตสาหกรรมขยายจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วซึ่งในกระบวนการผลิตต่างๆ นั้น มักมีการใช้สารเคมีในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งอยู่เสมอและสารเคมีที่เหลืออยู่หรือของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิตนี้อาจตกค้างจนเป็นพิษต่อคนและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะมลพิษทางน้ำที่มักประสบปัญหาเกี่ยวกับการตกค้างของไอออนโลหะหนัก ตัวอย่างเช่น ปรอท ตะกั่ว และแคดเมียม เป็นต้น การปนเปื้อนของไอออนปรอท (Hg^{2+}) ในสิ่งแวดล้อมถือได้ว่าเป็นอันตรายอย่างยิ่งโดยเฉพาะเมื่อมีการปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำ เพราะจุลินทรีย์ในแหล่งน้ำสามารถเปลี่ยนไอออนปรอทให้อยู่ในรูปของเมทิลเมอร์คิวรี (CH_3Hg^+) ซึ่งสามารถเข้าสู่ห่วงโซ่อาหารและสะสมอยู่ร่างกายมนุษย์ได้ง่าย มักก่อให้เกิดโรคมินามาตะซึ่งเป็นความผิดปกติของ

ระบบประสาทและสมองและปัจจุบันปรอทก็มีบทบาทที่สำคัญในกระบวนการอุตสาหกรรมหลายประเภท มีการนำมาเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตหรือถูกนำไปใช้เป็นส่วนผสมในหลายภาคส่วน อาทิเช่น การผลิตหลอดไฟ พีวีซี สีทาอาคาร ถ่านไฟฉายหรือแบตเตอรี่ ผลิตเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ หรือใช้เป็นตัวเร่งปฏิกิริยาในกระบวนการผลิตกระดาษ พลาสติก ในด้านของอุตสาหกรรมความงามที่เริ่มได้รับความแพร่หลายก็มักใช้โลหะปรอทเป็นส่วนผสมของเครื่องสำอาง และครีมบำรุงผิวเพื่อความขาวใส โดยกากของเสีย

จากอุตสาหกรรมดังกล่าวอาจเป็นพิษต่อสิ่งมีชีวิต หรือไม่สามารถย่อยสลายได้เองในกระบวนการทางธรรมชาติ หากมีการกำจัดกากของเสียอย่างผิดวิธีอาจส่งผลให้เกิดการสะสมอยู่ในดินและแหล่งน้ำธรรมชาติได้

โดยทั่วไปการตรวจวัดไอออนโลหะหนักในน้ำสามารถทำได้ในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์โดยใช้เทคนิควิเคราะห์ด้วยเครื่องมือขั้นสูง เช่น Flame Photometry Atomic Absorption Spectrometry (AAS) (ต้องชนะ สกุลเกียรติปัญญา, 2562) หรือ Inductively Coupled Plasma Mass Spectro metry (ICP-MS) (กานติมา สิทธิ์เหล่าถาวร และ รพีพร สุคนธปฏิภาค, 2567) เป็นต้นแต่การใช้เครื่องมือเหล่านี้มักมีข้อจำกัดด้านการเคลื่อนย้ายและค่าใช้จ่ายในการวิเคราะห์ (ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, 2567. สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2567) วิธีการหนึ่งที่ใช้สำหรับตรวจวัดไอออนโลหะหนักที่ได้รับความสนใจและถูกพัฒนาขึ้นอย่างแพร่หลายในปัจจุบันคือการใช้ชุดทดสอบ (test kit) เนื่องจากเคลื่อนย้ายสะดวก พกพาง่าย และสามารถนำไปใช้ที่บริเวณหน้างานจริงได้ ไม่จำเป็นต้องนำไปทำในห้องปฏิบัติการ

การพัฒนาชุดตรวจวัดไอออนปรอทนั้นโดยหลักการคือ การการนำตัวกลางของแข็งที่จับต้องได้มาผูกติดกับสารที่ทำหน้าที่ตรวจวัดไอออนปรอท สารนั้นถือว่าเป็นระบบโครงสร้างโมเลกุล (molecular system) ที่สามารถเหนี่ยวนำให้ทำงานได้โดยการใช้แสงเป็นตัวกระตุ้น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือเมื่อมีการตรวจวัดไอออนโลหะจะเกิดการเรืองแสงฟลูออเรสเซนต์ขึ้น แต่สารบางชนิดมีความพิเศษมากว่านั้น กล่าวคือ เมื่อมีการตรวจวัดไอออนปรอทแล้วสามารถเรืองแสงฟลูออเรสเซ็นต์ได้ และสามารถสังเกตเห็นการเปลี่ยนสีด้วยตาเปล่าได้ด้วย (Li Q. and Zhou Y., 2023. Udhayakumari D., 2022. Li L. et al., 2022. Shuai H. et al., 2021. Nguyen T. H. et al., 2019.) ซึ่งการใช้สารเหล่านี้ทำให้สามารถตรวจวัดไอออนปรอทได้รวดเร็วและจำเพาะเจาะจง เห็นได้จากการใช้สารโรดามีน บี ไฮดราไซด์ ตามงานวิจัยของ Kraithong S. et al. (2016: 10401) เป็นทางเลือกที่ดีวิธีหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การทดสอบในสารละลายก็ไม่เหมาะต่อการนำไปใช้งานในการลงพื้นที่จริงหรืองานภาคสนาม การพัฒนาวิธีตรวจวัดไอออนปรอทในน้ำที่สามารถใช้งานได้ง่าย รวดเร็ว และราคาไม่แพง จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ

ในงานวิจัยนี้สนใจเพิ่มมูลค่าทรัพยากรในท้องถิ่น ได้แก่ หินเพอร์ไลต์ (Perlite) ซึ่งเป็นหินภูเขาไฟเนื้อแก้ว (นิคม จึงอยู่สุข, 2531: 133) ที่มีส่วนประกอบหลักเป็นซิลิกา (SiO_2) ค่อนข้างสูงถึงร้อยละ 75.2 (เสาวนีย์ เสียมไหม, 2551: 45) พบได้ในบริเวณอำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี มีราคาไม่แพง เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมนำไปผสมดิน ทำให้ดินโปร่งร่วนซุย และยังช่วยในการเก็บกักความชื้น ธาตุอาหาร รวมทั้งช่วยในเรื่องของการระบายน้ำในดินได้ด้วย นอกจากนี้มีการนำเพอร์ไลต์ไปใช้อุตสาหกรรมก่อสร้างประมาณ 70% ของปริมาณที่ผลิตได้ทั่วโลก เนื่องจากคุณสมบัติที่น้ำหนักเบา ความหนาแน่นต่ำ มีความพรุนสูง ทนไฟ และมีความแข็งแรง ราคาของเพอร์ไลต์คุณภาพสูงก่อนการเผาที่ 650 บาทต่อตัน (กลุ่มวิศวกรรมและความปลอดภัย สำนักเหมืองแร่และสัมปทาน, 2567) หรือประมาณ 0.65 บาทต่อกิโลกรัม เท่านั้น ซึ่งถือว่าเป็นวัสดุที่มี

ราคาถูกหาได้ง่าย ประกอบกับสารโรดามีน บี ไฮดราไซด์ สามารถเตรียมได้ง่ายภายใน 1 ขั้นตอนจากสีย้อมพื้นฐานชนิด โรดามีน บี ราคาประมาณ 900 บาท ต่อ 25 กรัม (เทียบจากราคาโรดามีน บี มาตรฐาน ณ วันที่ 17 มิถุนายน 2567) เมื่อพัฒนาเป็นชุดตรวจวัดแล้วจะได้ชุดตรวจวัดไอออนปรอทในน้ำที่มีราคาที่ถูกกว่าชุดตรวจวัดที่มีขายในปัจจุบัน

ดังนั้นงานวิจัยนี้ จึงพัฒนาชุดตรวจวัดไอออนปรอทในน้ำจากหินเพอร์ไลต์ที่เป็นทรัพยากรในท้องถิ่นจังหวัดลพบุรี โดยการนำหินเพอร์ไลต์มาผูกติดกับสารโรดามีน บี ไฮดราไซด์ที่มีความสามารถในการตรวจวัดไอออนปรอท ทำให้ได้ชุดตรวจวัดที่ใช้งานง่าย พกพาสะดวก ราคาถูก และถือเป็นการเพิ่มมูลค่าทรัพยากรในท้องถิ่นจังหวัดลพบุรีได้วิธีหนึ่ง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดตรวจวัดไอออนปรอทในน้ำด้วยวิธีการหยดสารละลายที่ใช้งานง่ายและราคาไม่แพง
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการตรวจวัดไอออนปรอทของหินเพอร์ไลต์-โรดามีน บี ไฮดราไซด์
3. เพื่อเพิ่มมูลค่าหินเพอร์ไลต์ในท้องถิ่นจังหวัดลพบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

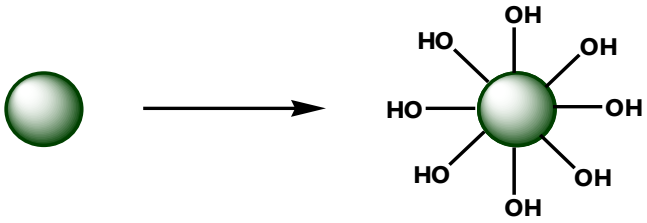
งานวิจัยนี้ได้ศึกษาการพัฒนาวิธีการตรวจวัดไอออนปรอทในน้ำ ซึ่งถือเป็นปัญหามลพิษทางน้ำที่สำคัญในปัจจุบัน ดังนั้นการการพัฒนาชุดทดสอบที่มีประสิทธิภาพ ราคาไม่แพง ใช้งานง่ายจึงเป็นสิ่งที่หน้าสนใจ การสร้างชุดทดสอบโดยการนำเพอร์ไลต์มาผูกติดกับสารโรดามีน บี ไฮดราไซด์ ที่มีประสิทธิภาพในการตรวจวัดไอออนปรอท เพื่อพัฒนาให้สามารถนำไปใช้งานได้สะดวกมากยิ่งขึ้น สามารถแบ่งขั้นตอนของการดำเนินงานที่สำคัญเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : การศึกษาและค้นคว้าผลิตภัณฑ์ตรวจวัดไอออนปรอท พบว่าไม่ปรากฏการใช้หินเพอร์ไลต์เป็นตัวกลางของแข็ง แต่จากการค้นคว้างานวิจัยเพิ่มเติมพบว่ามีนักวิจัยบางกลุ่มได้ศึกษาการพัฒนาชุดตรวจวัดไอออนปรอทและไอออนชนิดอื่นลงบนตัวกลางต่าง ๆ เช่น กระจก ซิลิกา และซิลิกาเจล เป็นต้น (He C. et al., 2009. Wu D. et al., 2012. Praikaew P. et al., 2015. Kim H. et al., 2016.) ซึ่งตัวกลางเหล่านี้มักมีราคาค่อนข้างสูง ส่งผลให้การนำไปสร้างชุดตรวจวัดจะมีราคาสูงตามไปด้วย โดยชุดตรวจวัดไอออนปรอทที่พบได้ในประเทศไทยส่วนใหญ่จะใช้สำหรับตรวจวัดไอออนปรอทในเครื่องสำอาง แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 : ราคาทดสอบปรอทที่มีขายในท้องตลาด (สำรวจ ณ วันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2567)

วิธีการตรวจวัด	**ราคา (บาท/1 ตัวอย่างทดสอบ)**
1. ชุดทดสอบปรอทในเครื่องสำอางมาตรฐาน (ใช้ตรวจหาสารประกอบปรอทในเครื่องสำอาง ประเภท ครีม โลชั่น เจล และเซรั่ม ปริมาณ 10 ตัวอย่างทดสอบ/กล่อง)	48
2. ชุดตรวจสารปรอทในเครื่องสำอางฟอกผิวขาว (1 ขวด สามารถใช้ทดสอบได้ 20 ครั้ง โดยใช้ตัวอย่างเครื่องสำอาง 0.2 กรัม และ ใช้เวลาทดสอบ 1 นาที)	25
3. ชุดทดสอบเครื่องสำอาง 4 in 1 (ใช้ตรวจหาสารอันตราย 4 ตัวในชุดเดียว ได้แก่ สเตียรอยด์ ปรอท ไฮโดรควิโนน และกรดเรทิโนอิก ในเครื่องสำอาง ประเภท ครีม โลชั่น เจล และเซรั่ม ปริมาณ 5 ตัวอย่าง/กล่อง)	256.8
4. ชุดทดสอบปรอทแอมโมเนียในเครื่องสำอาง (เป็นชุดทดสอบเบื้องต้นสำหรับทดสอบสารห้ามใช้ปรอทแอมโมเนียในครีมทาหน้า ปริมาณ 20 ตัวอย่าง/กล่อง)	53
5. วิเคราะห์ด้วยเครื่องมือขั้นสูง Flame - AAS	600
6. วิเคราะห์ด้วยเครื่องมือขั้นสูง ICP-MS	600

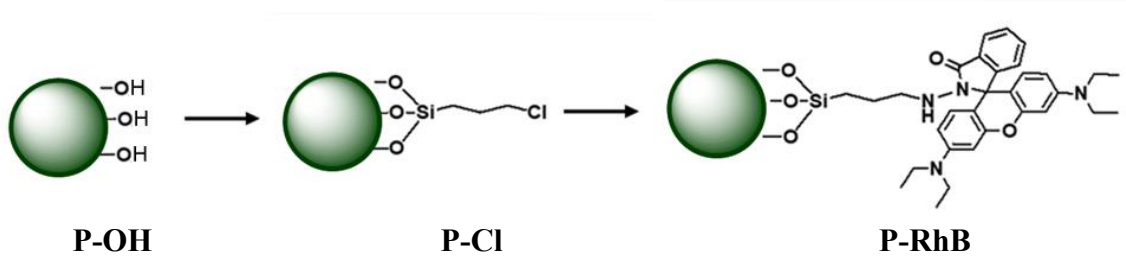
ขั้นตอนที่ 2 : การเตรียมสารโรดามีน บี ไฮดราไซด์และการเตรียมเพอร์ไลต์ก่อนการผูกติดสารตรวจวัด ในกระบวนการเตรียมสารโรดามีน บี ไฮดราไซด์ สามารถทำได้ตามวิธีการของ Kraithong et al. (2016: 10401) โดยใช้สีย้อมพื้นฐานชนิด โรดามีน บี ปริมาณ 0.2 กรัม (ราคาประมาณ 7.2 บาท) ทำปฏิกิริยากับไฮดราซีน 0.5 มิลลิลิตร (ราคาประมาณ 1.5 บาท) ภายในขั้นตอนเดียว ส่วนการเตรียมเพอร์ไลต์นั้น เพื่อให้พื้นผิวเหมาะแก่การนำไปทำปฏิกิริยาเคมีแบบง่ายตามรูปที่ 1

แผนภาพที่ 1 การเตรียมเพอร์ไลต์

การเตรียมเพอร์ไลต์เริ่มจากการนำเพอร์ไลต์ มาทำการบดและร่อนเพื่อคัดแยกขนาด ให้มีขนาดเล็กกว่า 100 เมช จากนั้นจึงนำเพอร์ไลต์ที่ได้มาปรับผิวให้เป็นหมู่ไฮดรอกซิล (-OH) โดยการสลายพันธะของซิลิกาในหินเพอร์ไลต์ ตามรูปที่ 1 จะได้เป็นหินเพอร์ไลต์ที่พร้อมใช้งาน (P-OH) โดยใช้วิธีการล้างพื้นผิวของหินเพอร์ไลต์ด้วยสารละลายปิรันยา (Mahony T. F. and Morris M. A., 2021. Saengdee et al., 2015: 134) เริ่มจากนำเพอร์ไลต์ ปริมาณ 0.2 กรัม (ราคาประมาณ 0.0013 บาท) แช่ในสารละลายปิรันยา (กรดซัลฟิวริกเข้มข้น: ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ อัตราส่วน 3:1 โดยปริมาตรต่อปริมาตร) เป็นเวลา 30 นาที จากนั้นนำไปกรองและล้างด้วยน้ำสะอาด นำหินเพอร์ไลต์ P-OH ที่ได้ไปอบแห้งที่อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง

ขั้นตอนที่ 3 : การผูกติดหินเพอร์ไลต์ด้วยสารโรดามีน บี ไฮดราไซด์ทำได้ใน 2 ขั้นตอนย่อย โดยทุกขั้นตอนย่อยจะอาศัยการเกิดปฏิกิริยาทาเคมีชนิดปฏิกิริยาการแทนที่ (Roos G. and Roos C., 2015) ตามรูปที่ 2

แผนภาพที่ 2 การผูกติดหินเพอร์ไลต์ด้วยสารโรดามีน บี ไฮดราไซด์

การผูกติดหินเพอร์ไลต์ด้วยสารโรดามีน บี ไฮดราไซด์ ในขั้นแรกเป็นการทำปฏิกิริยาของหินเพอร์ไลต์ P-OH 0.2 กรัม กับสารตัวเชื่อม 3-คลอโรโพรพิลไตรเมทอกซีไซเลน 0.2 มิลลิลิตร (ราคาประมาณ 0.8 บาท) ได้ผลิตภัณฑ์เป็นหินเพอร์ไลต์ P-Cl ส่วนในขั้นที่สองเป็นการนำหินเพอร์ไลต์ P-Cl ไปทำปฏิกิริยาอีกครั้งกับ

สารโรดามีน บี ไฮดราไซด์ ได้ผลิตภัณฑ์สุดท้ายเป็นหินเพอร์ไลต์ที่ผูกติดสารโรดามีน บี ไฮดราไซด์ (P-RhB) เรียบร้อยแล้ว ซึ่งหินเพอร์ไลต์ P-RhB นี้ จะถูกนำไปพัฒนาเป็นชุดตรวจวัดไอออนปรอทในน้ำต่อไป โดยเมื่อคำนวณต้นทุนเฉพาะหินเพอร์ไลต์ ตัวเชื่อม และสารโรดามีน บี ไฮดราไซด์ ได้เท่ากับ 9.5013 บาท ต่อปริมาณหินเพอร์ไลต์ P-RhB จำนวนโดยประมาณ 0.2 กรัม (สามารถนำไปใช้งานจริงได้เท่ากับ 2 ครั้ง ครั้งละ 0.1 กรัม คิดเป็นเงินโดยประมาณ เท่ากับ 4.75 บาท)

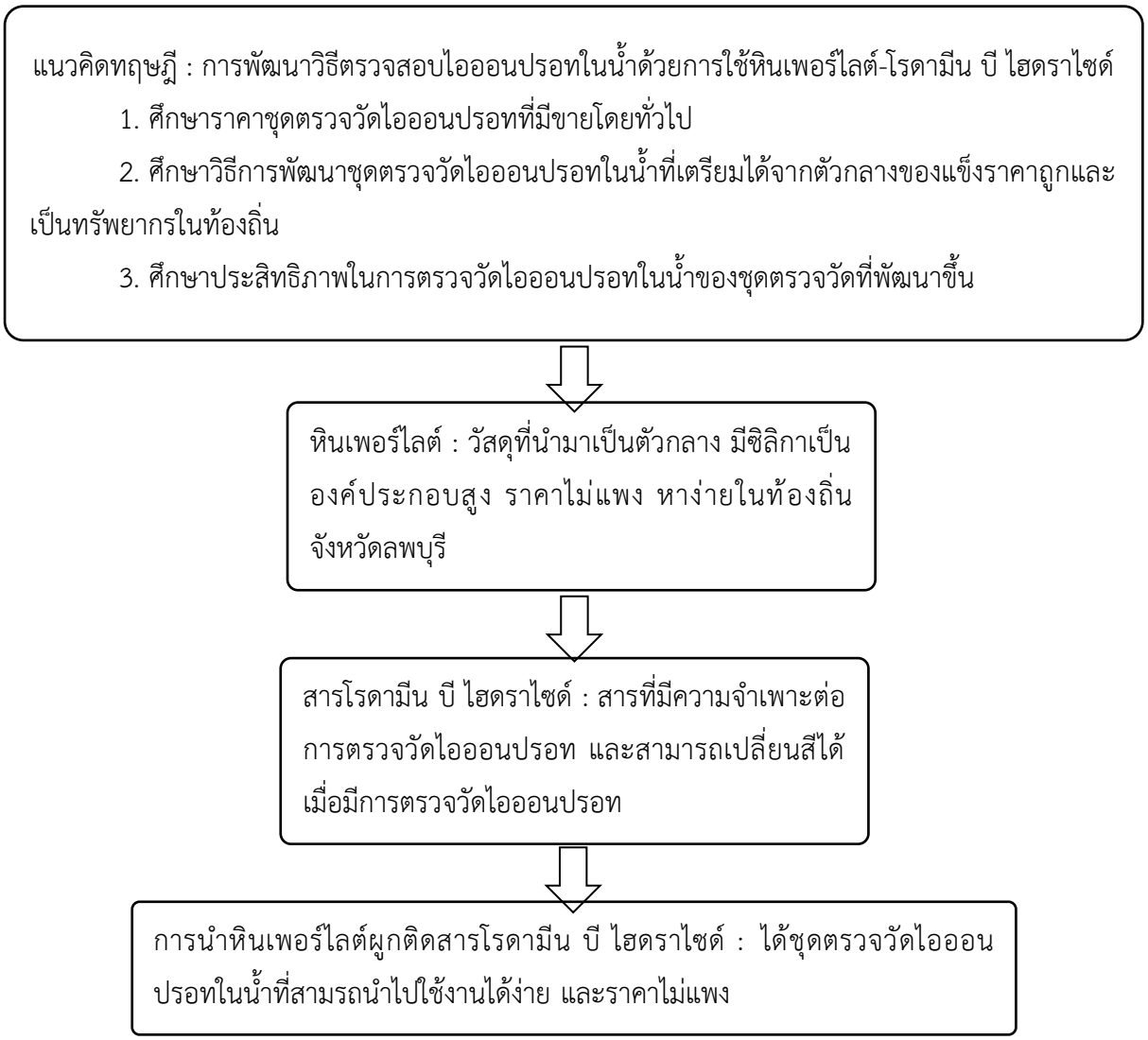
ขั้นตอนที่ 4 : การทดสอบความสามารถในการตรวจวัดไอออนปรอทของหินเพอร์ไลต์ P-RhB สารมารถทำได้โดยการสังเกตการเปลี่ยนสีของหินเพอร์ไลต์ P-RhB เมื่อตรวจวัดไอออนปรอทได้ในภาชนะที่เตรียมไว้ โดยทุกภาชนะจะมีหินเพอร์ไลต์ P-RhB บรรจุอยู่ ปริมาณ 0.1 กรัม เมื่อหยดสารละลายไอออนปรอทในน้ำที่ความเข้มข้นต่าง ๆ ลงในภาชนะที่ 1-5 ตามตารางที่ 2 ชุดตรวจวัดไอออนปรอทที่พัฒนาขึ้นจะเปลี่ยนสีจากผงสีขาวขุ่นเป็นสีชมพู โดยสีชมพูที่ได้จะเข้มขึ้นตามปริมาณไอออนปรอทที่เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 2 : แสดงปริมาณการหยดสารละลายไอออนปรอทในน้ำบน P-RhB

ภาชนะ	**ไอออนปรอท เข้มข้น** 1x10-4 M (ไมโครลิตร)	**น้ำปราศจากไอออน** (ไมโครลิตร)	**ความเข้มข้นไอออนปรอทที่คำนวณได้** (มิลลิกรัมต่อลิตร)
1	0	50.00	0
2	10.00	40.00	4.0
3	20.00	30.00	8.0
4	30.00	20.00	12.0
5	40.00	10.00	16.0

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดของงานวิจัยนี้แสดงดังแผนภาพที่ 1 ซึ่งได้อ้างอิงอยู่บนพื้นฐานของการนำปฏิกิริยาเคมีมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุดตรวจวัดไอออนปรอทในน้ำ จากตัวกลางของแข็งเป็นหินเพอร์ไลต์ผูกติดกับสารโรดามีน บี ไฮดราไซด์ ที่มีความจำเพาะต่อการตรวจวัดไอออนปรอทในน้ำ ทั้งนี้วัสดุและสารเคมีที่ใช้ต้องมีราคาไม่แพง และหาได้ง่ายในท้องถิ่น เพื่อที่จะนำไปพัฒนาสำหรับการใช้งานภาคสนาม (ราคาถูก สะดวกในการพกพาและใช้งานง่าย) ได้ต่อไป

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดตรวจวัดไอออนปรอทในน้ำด้วยวิธีการหยดสารละลายที่ใช้งานง่ายและราคาไม่แพง พบว่า การนำหินเพอร์ไลต์ตัวอย่างตามรูปที่ 3ก มาบดมาบดละเอียดและคัดแยกขนาดด้วยตะแกรงร่อน ตามรูปที่ 3ข-ค ได้หินเพอร์ไลต์ขนาดเล็กกว่า 100 เมช ตามรูปที่ 3ง ในปริมาณร้อยละ 100 ของน้ำหนักเริ่มต้น (quantitative yield)

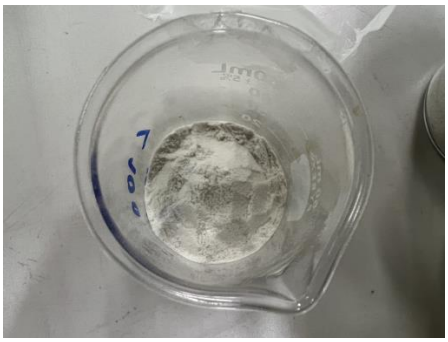
ก) หินเพอร์ไลต์ก่อนบดละเอียด

ข) หินเพอร์ไลต์หลังบดละเอียด

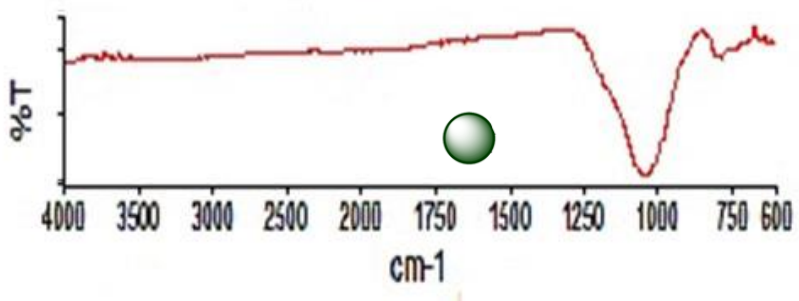
ค) การคัดขนาดหินเพอร์ไลต์ด้วยตะแกรงร่อน

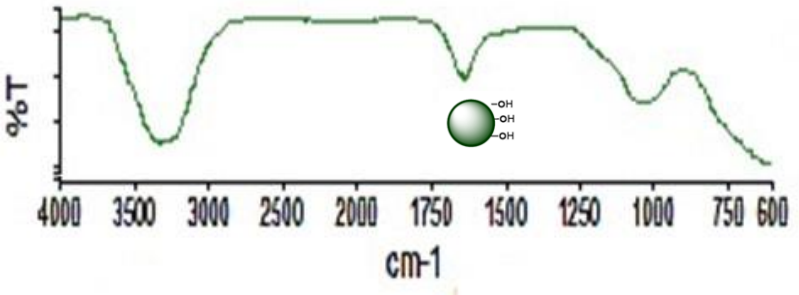
ง) หินเพอร์ไลต์ขนาดเล็กกว่า 100 เมช

แผนภาพที่ 3 ตัวอย่างหินเพอร์ไลต์สำหรับงานวิจัย

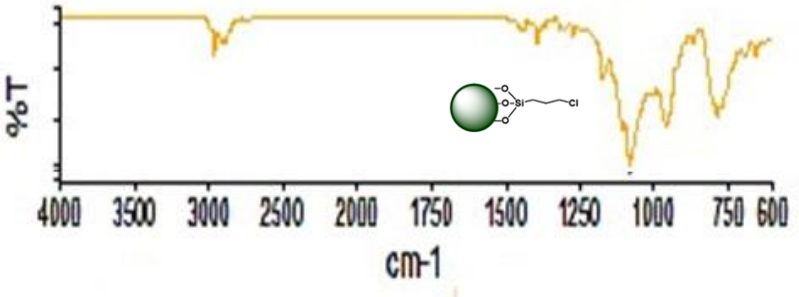
เมื่อนำหินเพอร์ไลต์ขนาดเล็กกว่า 100 เมช มาผูกติดสารโรดามีน บี ไฮดราไซด์ ที่มีประสิทธิภาพในการตรวจวัดไอออนปรอทอย่างจำเพาะเจาะจงแล้ว การยืนยันว่าหินเพอร์ไลต์นั้นได้ผูกติดกับสารโรดามีน บี ไฮดราไซด์ สารมารถทำได้โดยอาศัยเทคนิคทางเคมี คือ อินฟาเรดสเปกโทรสโกปี (infrared หรือ IR spectroscopy) ซึ่งได้ผลการทดลองตามรูปที่ 4 ดังนี้

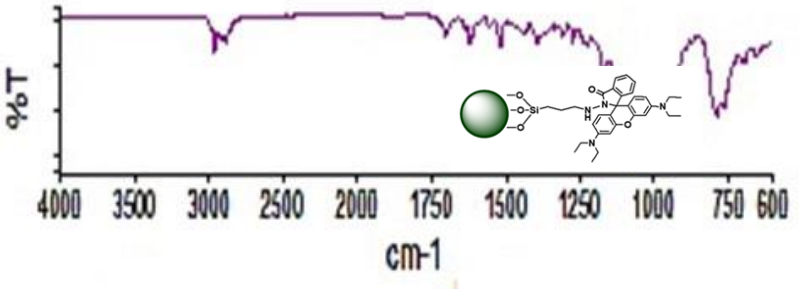
ก) กราฟอินฟาเรดสเปกโทรสโกปีของหินเพอร์ไลต์ขนาดเล็กกว่า 100 เมช

ข) กราฟอินฟาเรดสเปกโทรสโกปีของหินเพอร์ไลต์ P-OH

ค) กราฟอินฟาเรดสเปกโทรสโกปีของหินเพอร์ไลต์ P-Cl

ง) กราฟอินฟาเรดสเปกโทรสโกปีของหินเพอร์ไลต์ P-RhB

แผนภาพที่ 4 กราฟผลการทดลองด้วยเทคนิคอินฟาเรดสเปกโทรสโกปี

จากการวิเคราะห์ผลการทดลอง ตามรูปที่ 4 พบว่า หินเพอร์ไลต์ขนาดเล็กกว่า 100 เมช แสดงลักษณะสัญญาณตามกราฟรูปที่ 4ก เมื่อล้างหินเพอร์ไลต์ด้วยสารละลายปรับยาจะได้หินเพอร์ไลต์ P–OH แสดงลักษณะสัญญาณตามกราฟรูปที่ 4ข สังเกตได้จากการเกิดเป็นพีคฐานกว้าง (board band) ขึ้นใหม่ ที่เลขคลื่นประมาณ 3,600 cm-1 ซึ่งเป็นตำแหน่งสัญญาณเฉพาะของหมู่ไฮดรอกซิล จากนั้นนำหินเพอร์ไลต์ P–OH ไปต่อด้วยตัวเชื่อมจะเกิดหินเพอร์ไลต์ P–Cl แสดงลักษณะสัญญาณตามกราฟรูปที่ 4ค สังเกตเห็นพีคสัญญาณเฉพาะของหมู่ไฮดรอกซิลหายไป และเกิดพีคสัญญาณของสารตัวเชื่อม ที่เลขคลื่นในช่วง 1,300-1,500 cm-1 และ 2,700-2,900 cm-1 ขั้นสุดท้าย เมื่อนำหินเพอร์ไลต์ P–Cl ไปผูกติดกับสารโรดามีน บี ไฮดราไซด์ จะเกิดหินเพอร์ไลต์ P–RhB แสดงลักษณะสัญญาณตามกราฟรูปที่ 4ง สังเกตเห็นพีคสัญญาณเฉพาะของหมู่คาร์บอนิล (C=O) ขึ้นที่เลขคลื่นในช่วง 1,500-1,700 cm-1 ซึ่งลักษณะของหินเพอร์ไลต์ที่ได้จากการเตรียมแต่ละขั้นตอนแสดงได้ดังรูปที่ 5

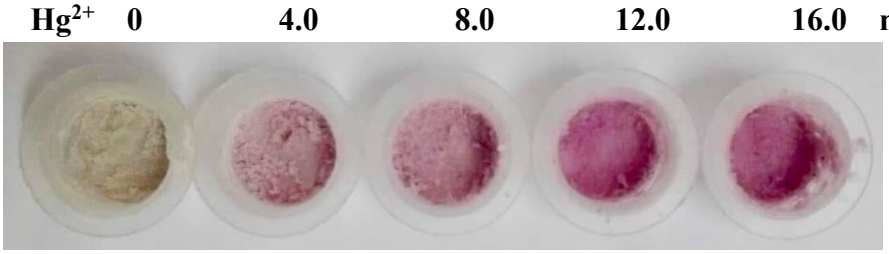
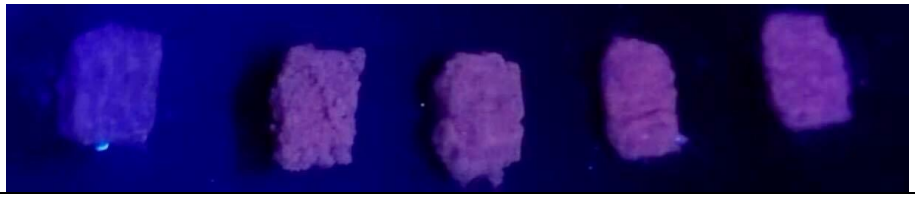
ก) หินเพอร์ไลต์ P-OH ข) หินเพอร์ไลต์ P-Cl ค) หินเพอร์ไลต์ P-RhB

แผนภาพที่ 5 หินเพอร์ไลต์ที่ได้จากการขั้นตอนการผูกติดสารโรดามีน บี ไฮดราไซด์

จากรูปที่ 5 จะสังเกตเห็นว่าหินเพอร์ไลต์ที่ได้จากการทดลองในแต่ละขั้นตอนมีลักษณะคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ มีลักษณะเป็นผงละเอียดสีขาวขุ่น ซึ่งหินเพอร์ไลต์ P-RhB สามารถพัฒนาเป็นชุดตรวจวัดไอออนปรอทในน้ำได้และการใช้งานนั้นสามารถหยดสารละลายไอออนปรอทในน้ำลงบนหินเพอร์ไลต์ P-RhB ได้โดยตรง

จากวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการตรวจวัดไอออนปรอทของหินเพอร์ไลต์-โรดามีน บี ไฮดราไซด์ พบว่า เมื่อหยดสารละลายไอออนปรอทในน้ำที่ความเข้มข้นในช่วง 4.0-16.0 มิลลิกรัมต่อลิตร ลงบนหินเพอร์ไลต์ P-RhB จะเกิดการเปลี่ยนสีจากสีขาวขุ่นเป็นสีชมพูของหินเพอร์ไลต์ P-RhB ได้ในทันที โดยความเข้มของสีชมพูจะเพิ่มขึ้นเมื่อหยดสารละลายไอออนปรอทความเข้มข้นเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ได้มีการศึกษาประสิทธิภาพในการเรืองแสงภายใต้แสงยูวีที่ความยาวคลื่น 336 nm พบว่า เกิดการเปลี่ยนสีจากม่วงเข้มเป็นการเรืองแสงสีส้ม ได้ผลการทดลองดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 : ผลการศึกษาประสิทธิภาพการตรวจวัดไอออนปรอทในน้ำของหินเพอร์ไลต์ P-RhB

การทดสอบและการสังเกต	**ผลการทดลอง**
ตาเปล่า	
ใต้แสงยูวี	

จากวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อเพิ่มมูลค่าหินเพอร์ไลต์ในท้องถิ่นจังหวัดลพบุรี พบว่า หินเพอร์ไลต์ ปริมาณ 0.2 กรัม คิดเป็นราคาประมาณ 0.0013 บาท นำมาผูกติดสารตัวเชื่อม 3-คลอโรโพรพิลไตรเมทอกซีไซเลน 0.2 มิลลิลิตร คิดเป็นราคาประมาณ 0.8 บาท จากนั้นนำโรดามีน บี ไฮดราไซด์ ปริมาณ 0.2 กรัม คิดเป็นราคาประมาณ 8.7 บาท มาผูกติดในขั้นตอนสุดท้าย เมื่อคำนวณต้นทุนเฉพาะหินเพอร์ไลต์ ตัวเชื่อม และสารโรดามีน บี ไฮดราไซด์ ได้เท่ากับ 9.5013 บาท ต่อปริมาณหินเพอร์ไลต์ P-RhB ที่เตรียมได้โดยประมาณ 0.2 กรัม ซึ่งสามารถนำไปใช้งานจริงได้เท่ากับ 2 ครั้ง ดังนั้นในการตรวจวัดไอออนปรอทคิดเป็นเงินโดยประมาณ เท่ากับ 4.75 บาท ต่อการวัด 1 ตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่าสามารถพัฒนาชุดตรวจวัดไอออนปรอทที่มีราคาไม่แพงจากหินเพอร์ไลต์ได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดตรวจวัดไอออนปรอทในน้ำด้วยวิธีการหยดสารละลายที่ใช้งานง่ายและราคาไม่แพง พบว่า การนำหินเพอร์ไลต์มาผูกติดสารโรดามีน บี ไฮดราไซด์ เตรียมได้จากการทำปฏิกิริยาเคมีใน 2 ขั้นตอน สามารถพัฒนาเป็นชุดตรวจวัดไอออนปรอทในน้ำได้ การใช้งานนั้นสามารถหยดสารละลายไอออนปรอทในน้ำลงบนหินเพอร์ไลต์ P-RhB ได้โดยตรง ถือได้ว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย กล่าวคือ ขั้นตอนการใช้งานไม่ยุ่งยาก อีกทั้งชุดตรวจวัดที่ได้นี้มีลักษณะเป็นของแข็งจึงสะดวกต่อการนำไปใช้งานภาคสนามหรือการลงพื้นที่จริง

จากวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการตรวจวัดไอออนปรอทของหินเพอร์ไลต์-โรดามีน บี ไฮดราไซด์ พบว่า เมื่อหยดสารละลายไอออนปรอทในน้ำที่ความเข้มในช่วง 4.0-16.0 มิลลิกรัมต่อลิตร ลงบนหินเพอร์ไลต์ P-RhB จะเกิดการเปลี่ยนสีจากสีขาวขุ่นเป็นสีชมพู สามารถสังเกตได้ด้วยตาเปล่าในทันที เนื่องจากเมื่อสารโรดามีน บี ไฮดราไซด์ ตรวจจับปรอทแล้ว จะเกิดการเปลี่ยนโครงสร้างให้อยู่ในรูปที่สามารถดูดกลืนแสงในช่วงการมองเห็นได้ (Kraithong S. et al., 2016: 10401) ชุดตรวจวัดนี้สามารถทำงานได้ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพคล้ายกับการวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือขั้นสูง เทคนิค Flame-AAS และ ICP-MS นอกจากนี้ เมื่อนำชุดตรวจวัดไปทดสอบภายใต้แสงยูวี พบว่า เกิดการเรืองแสงสีส้มเมื่อหยดสารละลายไอออนปรอทในน้ำลงไป ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการสังเกตด้วยตาเปล่า แต่การทดสอบภายใต้แสงยูวีนั้น เห็นความเข้มขึ้นของแสงสีส้มไม่ชัดเจน อย่างไรก็ตามผลการทดสอบในที่นี้ถือได้ว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และเป็นแนวโน้มที่ดีสำหรับการพัฒนาชุดตรวจวัดไอออนปรอทในน้ำจากหินเพอร์ไลต์-โรดามีน บี ไฮดราไซด์

จากวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อเพิ่มมูลค่าหินเพอร์ไลต์ในท้องถิ่นจังหวัดลพบุรี พบว่า หินเพอร์ไลต์ ปริมาณ 0.2 กรัม คิดเป็นราคาประมาณ 0.0013 บาท เมื่อพัฒนาเป็นชุดตรวจวัดทำให้ได้ชุดตรวจวัดที่มีราคาคิดเป็นเงินโดยประมาณ เท่ากับ 4.75 บาท ต่อ การวัด 1 ตัวอย่าง ถือได้ว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย กล่าวคือ หินเพอร์ไลต์เป็นทรัพยากรในท้องถิ่นจังหวัดลพบุรีที่มีราคาไม่แพง ส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้ในงานด้านการเกษตร เมื่อนำมาพัฒนาเป็นชุดตรวจวัดไอออนปรอทในน้ำ ซึ่งเป็นแหล่งที่มักพบโลหะหนักตกค้างจากน้ำเสียตามโรงงานอุตสาหกรรม จึงถือเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถช่วยตรวจสอบปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมทางน้ำได้ อีกทั้งเป็นการนำหินเพอร์ไลต์มาใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าของหินเพอร์ไลต์ได้อีกทางหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำการพัฒนาชุดตรวจวัดไอออนปรอทให้อยู่ในรูปแบบการใช้แถบทดสอบ (strip test) ที่สะดวกต่อการนำไปใช้งานในภาคสนามมากยิ่งขึ้น

2. การพัฒนาชุดตรวจวัดควรมีการทดสอบเรื่องอายุการเก็บรักษาก่อนการนำไปใช้งาน

เอกสารอ้างอิง

กลุ่มวิศวกรรมและความปลอดภัยสำนักเหมืองแร่และสัมปทาน. (2567). เพอร์ไลต์. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2567. แหล่งที่มา: https://www1.dpim.go.th/ppr/title.php?tid=000001074149948

กานติมา สิทธิ์เหล่าถาวร และ รพีพร สุคนธปฏิภาค. (2567). การหาปริมาณสารหนู แคดเมียม ปรอท และตะกั่วในตัวอย่างสัตว์น้ำด้วยเทคนิค Inductively Coupled Plasma - Mass Spectrometry (ICP-MS). *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2567. แหล่งที่มา: https://scispec.co.th/app/TH/AN _Fisheries_As_Cd_ Hg_Pb_ICPMS.pdf

ต้องชนะ สกุลเกียรติปัญญา. (2562). *คู่มือวิเคราะห์โลหะหนักด้วยเทคนิค Flame Atomic Absorption Spectroscopy*. งานปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานสากลคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหิดล.

นิคม จึงอยู่สุข. (2531). ประโยชน์ของหินภูเขาไฟเนื้อแก้วเพอร์ไลต์ในงานอุตสาหกรรม. *การประชุมเหมืองแร่ประจำปี 2531 (หน้า 133 – 140).* 17 - 19 สิงหาคม 2531. ห้องสมุดกรมทรัพยากรธรณี.

ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. (2567). อัตราค่าบริการวิเคราะห์ทดสอบตัวอย่าง/ผลิตภัณฑ์. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2567. แหล่งที่มา: https://cse.wu.ac.th/wp-content/uploads/2017/07/WU-1-5.pdf

สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2567). อัตราค่าบริการประเภทงานวิเคราะห์ของสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย . *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2567. แหล่งที่มา: https://eric.chula.ac.th/documents/upload/20180222/927794fd2cb1938cb62b029fc3589371.pdf

เสาวนีย์ เสียมไหม. (2551). การศึกษาสมบัติหินเพอร์ไลต์ ตำบลมหาโพธิ์ อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี. *การประชุมวิชาการธรณีวิทยา 2551 (หน้า 45 – 50).* 3 - 5 กันยายน 2551. ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทคบางนา. กรุงเทพมหานคร

He C., Zhu W., Xu Y., Chen T., & Qian X. (2009). Trace mercury (II) detection and separation in serum and water samples using a reusable bifunctional fluorescent sensor**.** *Analytica Chimica Acta*. 651 (2), 227-233.

Kim H., Ananda R. B., Jeong J., Angupillai S., Choi J. S., Nam J.-O., Lee C.-S., & Son Y.-A. (2016). A rhodamine scaffold immobilized onto mesoporous silica as a fluorescent probe for the detection of Fe (III) and applications in bio-imaging and microfluidic chips. *Sensors and Actuators B: Chemical*. 224, 404-412.

Kraithong S., Damrongsak P., Suwatpipat K., Sirirak J., Swanglap P., & Wanichacheva N. (2016). Highly Hg^{2+}-sensitive and selective fluorescent sensors in aqueous solution and sensors encapsulated polymeric membrane. *RSC Advances*. 6, 10401-10411.

Li L., Wang J., Xu S., Li C., & Dong B. (2022). Recent progress in fluorescent probes for metal ion detection. *Frontiers in Chemistry*. 10, 875241.

Li Q., & Zhou Y. (2023). Recent advances in fluorescent materials for mercury (II) ion detection. *RSC Advances*. 13, 19429-19446.

Mahony T. F., & Morris M. A. (2021). Hydroxylation methods for mesoporous silica and their impact on surface functionalization. *Microporous and Mesoporous Materials*. 317, 110989.

Nguyen T. H., Sun T., & Grattan K. T. V. (2019). A turn-on fluorescence-based fibre optic sensor for the detection of mercury. *Sensors*. 19 (9), 2142.

Praikaew P., Duangdeetip T., Chimpalee N., Wainiphithapong C., Swanglap P., & Wanichacheva N. (2015). Colorimetric sensor for detection of Hg^{2+} in aqueous samples utilizing rhodamine B hydrazide-modified silica. *Materials Express*. 5 (4), 300-308.

Roos G., & Roos C. (2015). Chapter 7 - Functional Classes II, Reactions. *Organic Chemistry Concepts*. An EFL Approach, pp. 103-149.

Saengdee P., Chaisriratanakul W., Bunjongpru W., Sripumkhai W., Srisuwan A., Jeamsaksiri W., Hruanun C., Poyai A., & Promptmas C. (2015). Surface modification of silicon dioxide, silicon nitride and titanium oxynitride for lactate dehydrogenase immobilization. *Biosensors and Bioelectronics*. 67, 134-138.

Shuai H., Xiang C., Qian Le., Bin F., Xiaohui L., Jipeng D., Chang Z., Jiahui L., & Wenbin Z. (2021). Fluorescent sensors for detection of mercury: From small molecules to nanoprobes. *Dyes and Pigments*. 187, 109125.

Udhayakumari D. (2022). Review on fluorescent sensors-based environmentally related toxic mercury ion detection. *Journal of Inclusion Phenomena and Macrocyclic Chemistry*, Vol. 102, 451–476.

Wu D., Wang Z., Wu G., & Huang W. (2012). Chemosensory rhodamine-immobilized mesoporous silica material for extracting mercury ion in water with improved sensitivity. *Materials Chemistry and Physics*. 137 (1), 428-433.

Needs for Educational Management Policy of the YI People in Liang sham Area, Sichuan Province

Mise Niamu,
Sukhum Moonmuang and Sataporn Pruettikul
Bankokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : 349531895@qq.com

****

Abstract

The Yi people in Liang Shan area in Sichuan province were one of target group for educational reform for ethnic group, and the appropriated educational policy needs to be investigated. The objective of this study were, (1) to survey data of the needs for educational management policy in Liang Shan area, (2) to identify the components of the needs for educational management policy in Liang Shan area, (3) to find the needs for educational management policy in Liang Shan area, and (4) to prioritize the needs for educational management policy in Liang Shan area.

Mixed method research design were employed to achieve those objectives. The first part was the qualitative employing the focus group with expert who concerned the educational management in Liang Shan Yi people area to achieve objective 1, and 2. The second part was quantitative survey method, population were Yi people who were living in Liang Shan area. Data analysis was descriptive statistic, pair t-test the different means between the expected situation and current situation, as well as the Priority Needs Index (PNI) statistics.

The findings were (1) data of the needs for educational management policy in Liang Shan area were composed of 5 dimensions namely satisfaction, development, reform, target, and resources and in each dimension, there were some items of educational policy. (2) The four dimensions of the needs for educational management policy in Liang Shan area were at high level (PNI > 0.2), found that educational reform policy was the highest priority follow by educational development policy, and the last was educational resources policy. (3) The means different between expected situation and current situation of items for educational management policies were statistically significant different all items showed that people want to improve the situation policy in Yi people area in Liang Shan. (4) The needs for educational management policy in Liang Shan area for all item were very high, for the PNI ranged from 0.67-0.72, 0.67-1.03, 0.94-1.09, 0.60-1.02, and 0.59-0.78 in dimension, educational satisfaction, educational development, educational reform, educational target, and educational resources respectively (cutting point PNI >.02).

Keywords: Educational Management Policy; Needs for Education Policy; Yi people; PNI.

* Received: March 14 2027; Revised: March 29 2024; Accepted: March 30 2024

Introduction

Geographically, Liangshan Yi Autonomous Prefecture is located in the southwest of Sichuan Province, covering an area of more than 60,000 square kilometers. Since its development (Wang, J., Seyler, B. C., Ticktin, T., Zeng, Y., & Ayu, K., 2020), the quantity and quality of the Yi population in Liangshan have been increasing. According to the Main Data Bulletin of the Seventh National Census (Phase 1), as of 0:00 on November 1, 2020, the permanent population of Liangshan Prefecture was more than 4.85 million (Cheng, M., & Duan, C., 2021).

In terms of economic and social development, facing the severe external environment and arduous reform and development tasks, Liangshan Prefecture calmly responded to the impact of various complex and unexpected factors, went all out to build the economy, quickly released a package of economic stabilization policies, and made overall efforts. The macroeconomic market has been stabilized, the state's economy has continued to develop, and the overall social situation has remained stable. "In 2022, the annual gross domestic product (GDP) will reach 208.14 billion Yuan, an increase of 6.0% over the previous year. (NBoSo, C., 2016). Liangshan's social economy has achieved leapfrog development.

According to the 2022 National Economic and Social Development Statistical Bulletin of Liangshan Prefecture issued by the Liangshan Prefecture Statistics Bureau, at the end of 2022, there are 898 schools of all levels and types in the prefecture, with 1.024 million students, including 759,500 (NBoSo, C., 2016) 。There are 53,600 full-time teachers in schools. The data seems pale, but the data is also the most convincing evidence. According to the education development data of Liangshan Prefecture in 2021 and 2022 (NBoSo, C., 2016), it is found that Liangshan education has developed greatly in terms of quantity and quality. In particular, the educational undertakings in Puge，Zhaojue and Butuo counties have achieved very good results (Wang, J., Seyler, B. C., Ticktin, T., Zeng, Y., & Ayu, K., 2020).

Research objectives

The objective of this research were:

(1) To survey data of the needs for educational management policy in Liangshan Yi people area,

(2) To identify the components of the needs for educational management policy in Liangshan Yi people area,

(3) To find the needs for educational management policy in Liangshan Yi people area,

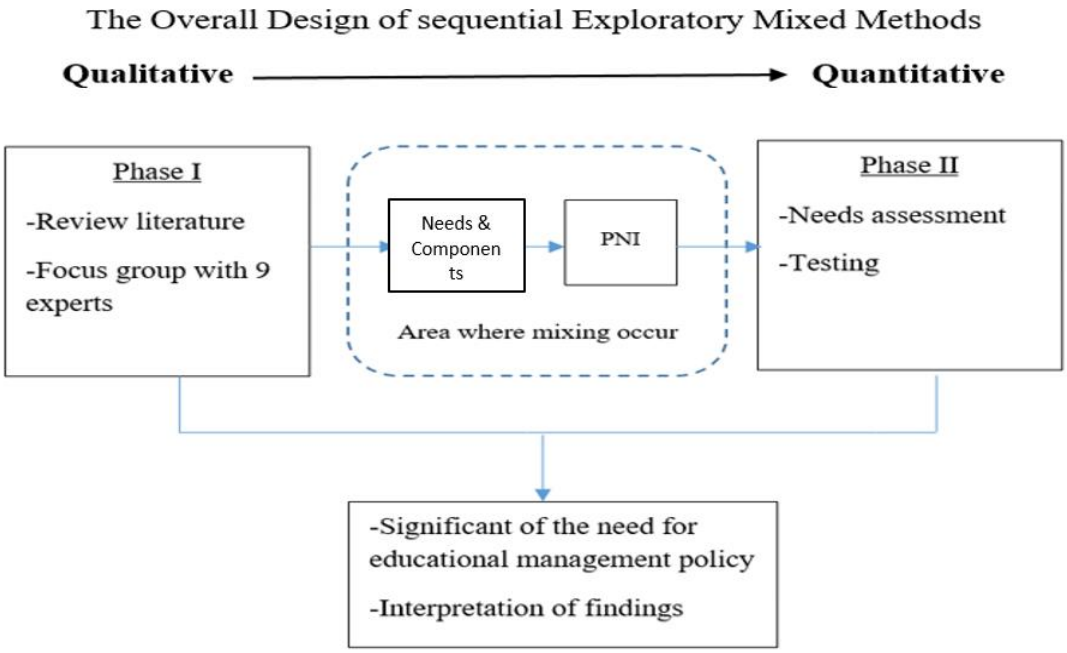
(4) To prioritize the needs for educational management policy in Liangshan Yi people area.

Research Methodology

The Mixed method research design were employed to achieve those objectives. The first part was the qualitative employing the focus group with experts who concerned the educational management in Liangshan Yi people area to achieve objective 1, and 2. The second part was quantitative survey method, population were Yi people who were living in Liangshan Yi people area. Data analysis was descriptive statistic, pair t-test the different means between the expected situation and current situation, as well as the Priority Needs Index (PNI) statistics. The specific situation was shown in Figure.

Figure 1: Conceptual framework

Population and sample

Target population in this research were people who were living in Liangshan Yi people area in year 2023. The population frame of this research were residents of Puge County, Zhaojue County and Butuo County in Liangshan Prefecture.

Sample in this research were selected from people who were living in Liangshan Yi people area in year 2023 by using a multi-stage random sampling technique. Number of sample were 383 people which was calculated by using Krecie & Morgan's table. (Chuan, C. L., & Penyelidikan, J. , 2006)

Qualitative method

When conducting qualitative methods, the researcher will follow the following steps (Onya, H. E., & Flisher, A. J., 2004):

Step 1: Find relevant variables through the literature

Step 2: Identify relevant variables through focus group discussions

The researcher conducted a comprehensive analysis based on 51 variables in the literature and 51 variables in focus group discussions, and finally formed 5 main dimensions and 51 item of variables of the people's needs for education management policies in the

Liangshan Yi people area. The five main variables are educational satisfaction, educational development, educational reform, educational goals and educational resources. These 5 main variables include 51 sub-variables. The 51 independent variables are specifically 6 for educational satisfaction, 7 for educational development, 16 for educational reform, 11 for educational goals, and 12 for educational resources.

Quantitative method

Quantitative survey research will be employed in research. The researchers used the effectiveness variables discussed in the focus group in "the perception of the needs for educational management policy of the people in the Liangshan Yi people area to compile a questionnaire and use the method of sample data collection.

The purpose is to understand the composition of people's needs towards education management policy in Liangshan Yi people area the needs assessment: The researcher will identify the needs for educational management policy by using the PNI statistics. Priority Needs Index Modified (PNI Modified) has its formula as follow (Wongwanich, 2007)

$$PNI\ modified = (D - I) / D,$$

Where: I=Actual situation，

D= Expected situation。

The criteria to identify the needs for educational management policy is 0.20. (Wongwanich, 2007)

Research Results

Finding from qualitative research

There were 51 educational policy items needed to be operated in Liangshan Yi people area, that were categorized into 5 components as summarized in table 1

Table 1 items of needs of educational policy in Liangshan Yi people area

Educational policies	No. of expert's agreements
Component Educational satisfaction	5
A1:High level of educational quality.	7
A2:Adequate educational resources	4
A3:Perfect educational results	4
A4:Scientific school management	5
A5:Harmonious learning environment	5
A6:Perfect service system	5
Component Educational Development	5
B7:Scientific education policies and regulations	5
B8:Perfect education system	5
B9:Scientific education management system	5
B10:Adequate investment in education	5
B11:Ensure education quality	5

Table 1 items of needs of educational policy in Liangshan Yi people area

Educational policies	No. of expert's agreements
B12:Equity and Inclusion in Education	5
Component Educational Reform	5
C13:scientific education policy	5
C14:Scientific allocation of educational resources	5
C15:Innovative teaching methods	6
C16:Scientific courses	5
C17:Innovation evaluation mechanism	5
C18:Promote educational equity	5
C19:Proper use of science and technology	6
C20:Teacher Development Policy	5
C21:Strengthen teacher training	5
C22:Focus on professional development	5
C23:Management system reform	5
C24:Streamlining management levels	5
C25:Organizational structure optimization	4
C26:Carry out quality education	5
C27:Cultivate a sound worldview among students	4
C28:Improve students' problem-solving abilities	7
Component Educational Goals	5
D29::Comprehensive development of the school	5
D30:All-round development of students	6
D31:Teacher development	5
D32:Student knowledge growth	9
D33:Student skill development	5
D34:Improvement of student abilities	5
D35:Student emotional health	4
D36:Improve learning ability	6
D37:Cultivate innovation capabilities	5
D38:Good interpersonal relationships	4
D39:Improve problem-solving skills	5
Component Educational Resources	6
E40:Sufficient teachers	5
E41:Education administrator	5

Table 1 items of needs of educational policy in Liangshan Yi people area

Educational policies	No. of expert's agreements
E42:Education researcher	9
E43:Student	5
E44:Education administrator	6
E45:Teaching facilities	5
E46:Teaching Equipment	5
E47:Teaching room	5
E48:Government funding	5
E49:Financial budget	5
E50:Teacher salary	9
E51:Resource allocation	7

Findings from quantitative research

Data analysis from survey data both expected situation and current situation were tested the different, analyzed the PNI, and the needs priorities, to identify the needs for educational policy in Liangshan Yi people area, and their priorities, findings were summarized as in table 2.

Table 2. Mean expected, current, t-test, PNI, and priority of policy component

Policy Component	No. of items	expected ($\overline{X}_1$)	current ($\overline{X}_2$)	t-test	p-value	PNI	Priority
1.Satisfaction (A)	6	4.00	2.37	60.01	< .001	0.688	4
2.Development (B)	6	4.00	2.31	61.49	< .001	0.732	2
3.Reform (C)	16	4.00	2.01	143.18	< .001	0.990	1
4.Target (D)	11	4.00	2.36	72.83	< .001	0.695	3
5.Resources (E)	12	3.99	2.43	78.01	< .001	0.642	5

Data analysis in table 2 showed the average value of expected value and current value of policy demand for Yi education policy, t-test, PNI and priorities in Liangshan Yi people area. The results showed that all educational policies component and their items were statistically significant identified the all components were needed for educational policies in Liangshan Yi people area. Details were as followed:

The first priority of the needs for educational policy in Liangshan Yi people area was educational reform policy which compose of 16 item policies the PNI = 0.990 the different means between the expected situation and the current situation was statistically significant (P<.001) and all item policy also significant with high level of PNI (ranged from 0.91 to 1.09) followed by educational development policy which composed of 6 items of policy, had the different means between expected situation and current situation (P<.001) and also the every

item policy was significant. The component policy index was at high level (PNI=0.732) and the item policy index ranged from 0.62-1.03 showed that this component and its items were needed at high level. The last priority was educational resources policy which composed of 12 item policies which found that the different means between expected and current situation were statistically significant both component and its policies. The policy component index had at high level (PNI=0.624) as well as its item policies were at high level (PNI ranged 0.59-0.78) which pointed that the needs of this policy still be at high level both in term of component and its item even though it was at the last priority.

Discussions

The research found that:

(1) Based on the results of table2 PNI, the priority needs of mass education management policies in the Liangshan Yi people area are as follows:

The first highest priority is “Reform(C)”,

The second highest priority is “Development (B)”,

The third highest priority is “Target (D)”,

The fourth highest priority is “Satisfaction (A)”,

The fifth highest priority is “Resources (E)”.

(2) The first highest priority is “Reform(C)”d reason:

This shows that the people in the Liangshan Yi people area have an urgent need for educational reform.

For a long time, due to historical and cultural factors as well as many subjective and objective factors, there has been a certain gap between the educational level of the Yi ethnic minority areas in Liangshan and other places (Heberer, T., 2014), especially areas with relatively high economic and social development such as Chengdu City and Mianyang City in Sichuan Province. It is necessary to narrow the gap with other places. The only way to improve the educational level is through educational reform. Reform can release the vitality of education and continuously improve the educational level.

Educational reform has a positive effect on the Liangshan Yi people area: first, it improves the quality of education. Educational reform helps to improve the quality of the education system in the Liangshan Yi people area (Ying, Z., & Xing, L. , 2019), including improvements in teaching methods, curriculum content, teacher training, etc., and the introduction of advanced education Concepts, methods and technologies, and high-quality education can cultivate students' comprehensive abilities and lay a solid foundation for their future careers and lives (Ying, Z., & Xing, L. , 2019). Secondly, it is to promote innovation and creativity. Educational reform can introduce a more flexible and open education model to the Liangshan Yi people area, encourage students to think independently, innovate and solve problems, thereby cultivating creative talents for the Liangshan Yi people area and provide a better environment for the Liangshan Yi people area. The Liangshan Yi region contributes talents and intelligence to the sustainable development and progress of society (Wang, J., Seyler, B. C., Ticktin, T., Zeng, Y., & Ayu, K., 2020). The third is to reduce educational inequality. Educational reform can help adjust the education system to adapt to the changing social and economic environment, and reduce inequalities within and outside the education system in Liangshan Yi people areas, including socioeconomic status (Heberer, T., 2014), gender, race, etc. differences, and thus by providing equal opportunities for learning, education

reform helps create a more equitable society. The fourth is cultural protection and inheritance (Heberer, T., 2014). Educational reform can better consider the cultural differences in ethnic minority areas, design courses and educational content that are more in line with local cultural characteristics, and help protect and inherit the languages, customs and traditional cultures of ethnic minorities. At the same time, educational reform also promotes mutual understanding and integration among various ethnic groups, helps build harmonious social relations, reduces ethnic conflicts, and improves social stability. The fifth is to develop the education management system (Heberer, T., 2014). By reforming the education management system, we can better adapt to the special conditions of minority areas, improve local education management capabilities, ensure the rational allocation of resources, and better meet local education needs.

Generally speaking, the effect of educational reform on education in the Liangshan Yi people area is to make it more flexible, closer to the needs of students, and more in line with social development trends, so as to better cultivate a new generation of citizens with comprehensive qualities.

Therefore, educational reform has become the first priority educational management policy demanded by the people in the Liangshan Yi people area.

(3）The second highest priority is "Development (B)"：

This illustrates the desire of the people in the Liangshan Yi people area for educational development, hoping to learn more knowledge through education and change their destiny through knowledge.

Educational development has many positive effects on the Liangshan Yi region (Ying, Z., & Xing, L. , 2019) and is of great significance to the development of individuals and the entire region. First, improve the quality of talents in the Liangshan Yi people area (Wang, J., Seyler, B. C., Ticktin, T., Zeng, Y., & Ayu, K., 2020). Education provides individuals with opportunities to acquire knowledge, skills and thinking abilities, promotes the all-round development of individuals, and improves overall quality. Educational development helps to cultivate higher-quality talents in the Liangshan Yi people area and improve their comprehensive quality and professional competitiveness enable them to better integrate into the overall development of the country and better make positive contributions to the positive development of regional society (Ying, Z., & Xing, L. , 2019). The second is to promote local economic development. By improving the education level in the Liangshan Yi people area and cultivating more professional talents, it will help promote the development of the local economy, because talents with good education and more science and technology can better participate in and drive innovation and growth in the local economy (Ying, Z., & Xing, L. , 2019) . In addition, educational development is usually accompanied by the improvement of infrastructure, such as school construction, transportation improvements, etc., which helps to improve the quality of life and promote the overall development of the Liangshan Yi region. The third is to improve employment opportunities (Wang, J., Seyler, B. C., Ticktin, T., Zeng, Y., & Ayu, K., 2020). Educated people are usually more likely to find better job opportunities. Educational development helps to improve the employment competitiveness of individuals, breaks the restrictions of social class, and gives individuals the opportunity to improve themselves through learning and development. Social status, this will help break the vicious cycle of poverty in the Liangshan Yi people area and improve the socioeconomic status of individuals, thereby alleviating the poverty problem in the Liangshan Yi people area (Heberer,

T., 2014), thereby promoting economic growth and improving the overall quality of life. The fourth is to promote social and cultural progress. Well-educated individuals are more likely to have innovative thinking and problem-solving abilities, which is crucial to the development of science and technology and society in the Liangshan Yi people area (Cheng, M., & Duan, C., 2021), because educational development is an important engine for social and cultural progress and promotes The development of literature, art, science and other fields helps to create a more enlightened and rich cultural atmosphere.

Generally speaking, educational development is the cornerstone of social progress and has a profound positive impact on the development of individuals and society in the Liangshan Yi people area (Ying, Z., & Xing, L. , 2019).

(4）The fifth highest priority is "Resources (E)"：

This shows that educational resources are the lowest expected demand for education management policies among the people in the Liangshan Yi people area, which means they are least needed.

From this we can get: First, the educational resources in the Liangshan Yi people area have been greatly improved, which is enough to meet the needs of the masses (Ying, Z., & Xing, L. , 2019). Second, the allocation of educational resources in the Liangshan Yi people area is scientific and reasonable, and can meet the needs of the local people and society for active development. Third, the people in Liangshan Yi people area are satisfied with the government's investment in educational resources, and believe that the government will continue to increase investment in education and provide education that satisfies the people.

Recommendations

1. Policy formulation suggestions

Based on the actual situation and historical and cultural factors of the current socio-economic development, educational development and educational management policy needs in the Liangshan Yi people area, and based on current policies and socialist values, the suggestions for the formulation and implementation of education management policies and education development in the Liangshan Yi people area are as follows:

(1). Adhere to the correct political direction

Education in the Baoliang Mountain Yi people area has always followed the direction of socialist school running, strengthened the party's leadership, deeply implemented the party and the country's educational guidelines and ethnic policies, and strengthened the education of patriotism, collectivism and socialist core values.

Through these measures, we can ensure the correct direction of education management policies in Liangshan Yi people area, promote the development of education in ethnic minority areas, and lay a solid talent foundation for the overall economic and social progress of ethnic minority areas.

(2). Increase resource investment guarantee

Increasing investment is the key to ensuring the continued vigorous development of education in Liangshan Yi people areas. Continue to ensure funding investment, continue to increase financial support for education in ethnic minority areas, especially investment in boarding schools, improve educational facilities and living conditions, and ensure a balanced distribution of educational resources. Increasing investment in education in Liangshan Yi people areas can be achieved through the following measures:

The first is to increase government financial investment； The second is to establish special funds； The third is to strengthen the connection with social resources； The fourth is to integrate and optimize the allocation of resources: by integrating various educational resources, rationally planning and optimizing the allocation of educational resources, improving the efficiency of educational resource utilization, and ensuring the effective use of education funds in the Liangshan Yi people area.

(3). Implement quality education

The development of quality education in the Liangshan Yi people area can be strengthened from the following aspects: First, enrich the curriculum system: integrate national culture, national skills and other contents into the curriculum system, develop school-based courses with national characteristics, so that students can understand and become familiar with the culture of their own nation tradition and enhance cultural confidence. The second is to strengthen teacher training: by training teachers in the Yi ethnic area in Liangshan, we will improve their education and teaching standards so that they can better implement quality education. The third is innovative teaching models: teachers are encouraged to explore teaching models suitable for students in Liangshan Yi people area, such as inquiry-based, project-based, cooperative, etc., to stimulate students' learning interest and creativity. The fourth is to focus on the all-round development of students: quality education is not only knowledge education, but also pays attention to the all-round development of students' physical, psychological, moral and other aspects, and cultivates students' good moral character, innovative spirit and practical ability. Fifth, make full use of local resources: Liangshan Yi people area is rich in ethnic culture, natural resources, traditional skills and other resources. The education department should actively develop and utilize these resources to provide richer teaching content and practice opportunities for quality education.

2. Recommendations for further research

After investigation and research, this research obtained scientific data about the needs of the people in the Liangshan Yi people area for education management policies. Based on scientific data analysis, it obtained the structural equation model (ESM) and the people's needs for education management policies in the Liangshan Yi people area. Priority needs.

In the future, researchers can further expand the research population and conduct surveys in more detailed categories such as different age groups, different educational experiences, different occupational groups, different genders, families with different economic conditions, etc., so as to obtain a clearer picture of the characteristics of different age groups and different educational experiences. , the needs of people from different occupational groups, different genders, and families with different economic conditions for education management policies, so as to obtain the public's demand for education management policies and also obtain the different needs for education and education management policies of different groups, classes, and regions of different needs. This can better provide the basis for the needs of the masses for the formulation of education management policies, and can also better point out clear goals for the implementers of education management policies.

Future research can further expand the scope of research, select areas with different regional characteristics and ethnic groups as research objects, and investigate the masses' needs for education management policies more comprehensively and systematically.

Reference

Cheng, M., & Duan, C. (2021). (2021). The changing trends of internal migration and urbanization in China: new evidence from the seventh National Population Census. *China Population and Development Studies,* 5 (3), , 275-295.

Chuan, C. L., & Penyelidikan, J. . (2006). Sample size estimation using Krejcie and Morgan and Cohen statistical power analysis: A comparison. . *Jurnal Penyelidikan IPBL,* 7 (1), 78-86.

Heberer, T. (2014). (2014). The contention between Han “civilizers” and Yi “civilizees” over environmental governance: a case study of Liangshan prefecture in Sichuan. . *The China Quarterly,* 219, 736-759.

NBoSo, C. (2016). *(2016). national economic and social development statistical bulletin of the people’s republic of China (2019).*

Onya, H. E., & Flisher, A. J. (2004). Qualitative adolescent health research—focus groups: a rural South African example. *Journal of Child and Adolescent Mental Health,* 16 (2), 117-125.

Wang, J., Seyler, B. C., Ticktin, T., Zeng, Y., & Ayu, K. (2020). (2020). An ethnobotanical survey of wild edible plants used by the Yi people of Liangshan Prefecture, Sichuan Province, . *China. Journal of ethnobiology and ethnomedicine,* , 16, 1-27.

Wongwanich, S. (2007). *Needs Assessment Research, 2nd edition.* Bangkok: Chulalongkorn University Press.

Ying, Z., & Xing, L. . (2019). A Review of the Frontier Research on Poverty Alleviation through Education of the Yi Minority in Liangshan, Sichuan. . *International Journal of New Developments in Engineering and Society,* 3 (5).

Comparative Cultural Analysis and Modern Reflections on Chinese Dragon Dance

Yanran Liang and Watanapun Krutasaen
Silpakorn University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : wspxwps@hotmail.com

****

Abstract

Developed as a customary ritual ceremony, yet today it is believed to be an integral part of both Chinese folk art and culture. Against this background, it is important to consider how the years have treated Chinese dragon dances in terms of modern stylistic application. Specifically, it classifies systematically the diversities of kinds of dragons in terms of archive records, designs, and analysis of cultural significance. 10 cultural experts were also invited to carry out semi-structured interviews in which more light would be shed on the relevance of this dance today in giving recommendations on how to sustain it in light of this intangible heritage.

These findings disclosed 5 different classifications of dragons based on their ritual purpose. A further fact agreed upon is that they have come to transcend the traditional boundaries due to such modern adaptations as augmented reality technology, which further retains its symbolic potency at home in young, diverse sensibilities. Yet, there certainly exists an urgency for their preservation in the face of a declining tradition, making youth education on cultural values paramount.

In sum, the Chinese dragon dances encapsulate a deep cultural past imbued by an innovative present; traditional modernity supports their dynamism for cross-generation transmission of ethnic pride in China and globally among diasporic countries. This research will offer an analytical frame to understand the duality and importance of safeguarding this dragon dance heritage through strategic adaptations and youth involvement.

Keywords: Comparative; Modern Reflections

Introduction

The Chinese dragon symbolises China and has significant cultural importance. Chinese dragons represent knowledge, strength, and prosperity, and are said to bring good fortune. In ancient times, people performed dragon dances to beg for rain during droughts and to protect crops from bug infestations after sowing (Budianta, 2007). Currently, dragon dances are conducted at celebratory events to ward off malevolent forces and usher in periods of prosperity.

Their evolution is intricately linked with societal events including sacrifice, religion, and festivals, displaying deep and intriguing colours. Dragon dance is a traditional folk pastime in Sichuan, used for sacrifice and praying for rain. It has a diverse range of rich and colourful material. Panlong Song first gained popularity in the Zigong region, with many recordings documenting dragon dance performances.

For instance, dragon lanterns have their origins in the Tang Dynasty, while gongs and drums emerged during the Song Dynasty. There are very few recordings regarding dragon dances. With the rapid progress and development of the modern society, the entertainment

* Received: February 22 2027; Revised: March 11 2024; Accepted: March 14 2024

function of the dragon dance, which is lively and festive, and the economic function, which can be used for tourism development, have become the most demanded by the contemporary people. As a result, the Dragon Dance has developed into an activity with more simplified ceremonies, more colourful equipment, and stronger entertainment. The main consciousness has changed the development direction of dragon dance culture (Budianta, 2007).

The Dragon Dance, originating from China, has become a renowned cultural dance throughout the Asia area. China borders the north of Vietnam geographically. Furthermore, with the North's authority over South Vietnam, Chinese culture started to spread throughout Vietnam. Vietnamese culture has been influenced by and has intermingled with Chinese culture throughout time. In addition, Vietnam has shared other cultural elements with China throughout time, including cuisine, Lunar New Year celebrations, traditional clothes, clothing, music styles, and dances. Although none of my family members have Chinese ancestry, we still celebrate Lunar New Year and other Chinese festivals. Currently, we have decided to showcase the Dragon Dance, a very influential Chinese dance, in Vietnam. Since we lack traditional dances for significant occasions, it is delightful that the Chinese are bringing their dance to Vietnam. This dance has become one of the most significant dances celebrating Tet, the Vietnamese Lunar New Year. The Vietnamese family finds joy in seeing their cultural dance around the New Year, similar to how Americans enjoy watching fireworks during their New Year celebrations.

In modern times, the Dragon Dance has begun to be infused with a more commercial performance nature, appearing on more occasions and turning into a common festive activity, but the content of the Dragon Dance culture has not received much attention in society, and the traditional skills, historical significance, and cultural symbols behind it may be gradually forgotten. This paper documents and analyses 32 officially recognized intangible cultural heritage dragon dance programs in China, and attempts to discuss and propose the hypothesis that the ancient dragon dance culture can have a positive impact on modern life.

Hence, it is vital to conduct a comparative cultural analysis and modern reflections on the Chinese dragon dance.

Research Objectives

1. Classify and showcase the significance of the dragons in the dance
2. Analyse the relevance of the Chinese Dragon Dance to modern culture.
3. Provide recommendations on how the upcoming generation can be involved in the culture

Literature Review

Performance of the Dragon Dance

The dragon dance has been traditionally done in several styles using different kinds and colours of dragons. Green is sometimes used as the primary colour of the dragon, representing a bountiful harvest. Green is recognised as the colour associated with a healthy environment. The dragon may appear in several colours, including yellow, golden, red, and silver. Yellow symbolises the sombre empire (Liang & Zhang, 2019). Red symbolises eagerness, with its scales and tail being mostly gorgeous. Golden or silver hues representing wealth. Silver hues and sparkle create a joyful ambiance. The Dragon dance is not a daily

occurrence, thus the dragon's fabric is taken off and repainted with ultra-paint before each performance.

The dragon dance involves a troupe of performers manipulating a dragon prop attached to poles in time with loud drumming. A standard dragon dance typically lasts for 30 minutes and includes around 12 forms throughout the performance. The dragon dance, originally associated with Chinese rain ceremonies, is often performed during celebratory occasions like Chinese New Year and religious ceremonies at Chinese temples.

Occasionally, the Dragon pursues the person who is carrying a ball on a stick. This is the "Pearl of Wisdom." The Dragon seeking the "pearl of wisdom" symbolises the Dragon's pursuit of insight and knowledge. This guy enhances the whole presentation by dancing, moving about the stage, waving, and engaging in playful banter with the audience. He also manages to guide the dragon to the next movement, which may enhance their performance. During the performance, individuals present the guy with a red envelope containing money, believing it would bring them better luck.

Association with other Social and Cultural Practices

Dragon dance has evolved into a ceremonial and athletic activity throughout history. During the festival, individuals often offer prayers for the peace and prosperity of the country. The realistic dragon lanterns can create a joyful and serene festival atmosphere for people. Dragon dance has evolved into an athletic sport.

Government funds the establishment of dragon dance organisations, which hold regular dragon dancing events. Women are increasingly participating in the competitive sport of dragon dance, leading to the formation of women's dragon dancing teams (Huangsheng, 2021). Women were prohibited from participating in dragon dance throughout its early and intermediate developmental stages due to the belief that they were inferior to males. Despite ongoing advancements in gender awareness in Chinese culture, women began participating in dragon dancing in the early 1980s due to a shortage of male dragon dancers. Women were prohibited from entering the ancestral hall in ancient times due to the regulations of feudal moral codes.

Dragon dance, performed by both men and women, has been passed down and evolved throughout history. This is primarily due to the efforts of cultural institutions in China, which safeguard dragon dancing as intangible cultural heritage and have constructed effective preservation and promotion mechanisms. Dragon dance training is primarily broken into two primary elements. The dragon dance team is founded in universities.

Taking Hunan Province in China as an example, it is one of the provinces with a long history and rich culture in China, possessing diverse folk culture and traditional arts. This activity has significantly expanded since its introduction into the higher education institutions in Hunan province in 1997. Currently, 15 out of 28 higher education schools have formed their own dragon dance teams (Huangsheng, 2021). It is a significant percentage when compared to other conventional cultural programmes. The government establishes a range of prizes and honours for university dragon dance teams to encourage their growth. The dragon dance teams from universities in Hunan province took part in many competitions at the global, national, and provincial levels.

Present Situation of the Dragon Dance

The number of dragon dance performers in China is gradually decreasing. Shafira and Rui (2023) showed that professional troupes needed as many as 70 performers. Current troupes have reduced their members to 20 performers, although it is still challenging to maintain this amount. Although the industry has attracted some younger and non-Chinese artists in recent years, there is a decline in the overall number of persons joining the profession.

Some troupes have highlighted concerns about funding. Authors demonstrated that the dragon dance incurs significant financial costs and lacks profitability. Customers often ask for new props, necessitating the importation of raw materials from elsewhere at a substantial expense. Shafira and Rui (2023) find it positive that private firms supported the yearly dragon dance contests in 2017 and 2018. Troupes assist each other by sharing practice rooms or dividing the leasing expenses of these venues.

The disappearance of dragon dance tradition has significant effects on Chinese society The loss is a degradation of the traditional heritage, ethnic identity, and community ties. For centuries, a dominant characteristic of all Chinese festivals and celebrations, the dragon dance symbolizes power, bravery, and unity. Such decline may deprive the next generations of the values, thereby social cohesion as well as patriotism.

Measures Put in Place to Remedy the Situation

Modern adaptations might include modernizing the heritage of the dragon dance without losing its authenticity but could introduce elements such as digital technology for even better visual effects and music likely to appeal to youths. Through these modern elements introduced, the dragon dance can stay appealing while bridging the past with the present (Global Times, 2023. It even helps to pass down the heritage to the future when the younger lots are called for workshops, performances, and educational programmes. Collaboration with artists of other art forms could present the dragon dance in a way that is richly colourful and avant-garde.

So, a community-based outdoor game like Dragon Dance, where people take part in the sequence with each other, would, indeed, be another very suitable alternative to holding mobiles and looking at the screens. Through participation in this routine, it would be possible to move from individual space to social space; therefore, it would allow the building of teamwork, cooperation, and communication processes toward actual social interaction.

"Seeing live dragon dance is an experience that not only gives visual satisfaction but it creates communal impact in the manner members of the audience feel free to express what they may not consider being allowed to such as expression of emotions and behaviours that are generally repressed. Basically, collective experiences create memories that are more enduring and deeper than individual ones.

Research Methodology

Research Design

That study used a qualitative research design to investigate the correlation between Comparative Cultural Analysis and Modern Reflections on Chinese Dragon Dance with a view to establishing their mutual relationship in influencing contemporary cultural expression and societal values. In terms of its own rationale, qualitative research is inherently directed toward the complete comprehension and investigation of social processes, so it seems quite apt that this methodology should be applied in the study proposed here (Pathak et al., 2013). A qualitative approach to the study would develop from some prominent components. Such an approach to the study is going to provide a very in-depth focus on the research subject, most particularly with respect to the Comparative Cultural Analysis and Modern Reflections on Chinese Dragon Dance and its impact on the current cultural practices and social views. The paper under consideration gives a possibility to find out insights on a very basic process of society values examination and the effects it has on the manifestations.

Data Collection

Interviews are a core feature in this kind of research, since they give researchers the ability to deeply examine their participants' experiences, views, and interpretations. The methodology applied in the research work was semi-structured interviews and an extensive review of literature through which data was gathered with as much structure as could make comparison of participants possible and retain sufficient flexibility to allow development of themes/issues that are unexpected.

All the interviews were done at a place that was serene and neutral so as to make the participants be relaxed and not distracted. During an interview, notes were taken down while the interviewer was able to discern the available perceptual clues that were given by the participants, which included non-verbal ones (Flick, 2017). Participants were notified that their involvement was optional, they had the option to withdraw at any point, and their answers would be kept confidential in the study findings. Prior to interviews, participants were given an information sheet detailing the goal and expectations of their involvement, as well as the procedures for processing and storing their data, before being interviewed by one of our researchers. The interview questions that were used to direct the interview may be found in Appendix 1 below.

In terms of the expanded literature review, the research data of this thesis came from the China Intangible Cultural Heritage Website, which is a government website hosted by the Ministry of Tourism of the Chinese government, and contains a directory of China's intangible cultural heritage that has been scientifically recognized, safeguarded and rationally utilized, and inherited and developed by the Chinese government. As of November 2023, among the 3,610 officially recognized cultural heritage items in China, this study presents the results of the content analysis of the 32 dragon dances in China's intangible cultural heritage.

Population and Sampling

For the respondents to be used in the interview, the study used purposive sampling, a non-probability selection strategy where participants were chosen based on their knowledge and experiences related to the research issue. Purposive sampling was used as the way to choose individuals who could provide in-depth information on The Comparative Cultural Analysis and Modern Reflections on Chinese Dragon Dance (DiCicco-Bloom & Crabtree, 2006). They all received a description of the purposes, objectives, and guarantees of preservation of

confidentiality and anonymity to be observed in case of participation by email; those who accepted it were answering an email for arrangements on the time when an in-depth interview was conducted.

It was composed of diverse members who held different positions in cultural and societal sectors as scholars with interests in Comparative Cultural Analysis, modern-day cultural practitioners, policy makers, and community leaders who were committed to making sure the Chinese Dragon Dance cultural practices were safely preserved and promoted. This consideration tends to ensure that full knowledge on the problem of study is established from various perspectives. The added breadth of sample would have helped to make the results more generalizable to other circumstances. The broad overview of the research issue elicited a multitude of viewpoints. Each member comes with his or her perspective to be added in the study of Comparative Cultural Analysis and Modern Reflections on Chinese Dragon Dance. This approach has a much broader perspective that encompasses differing experiences, perspectives, and insights that ensured the quality of data collected and increases the analytical complexness of the research.

Data Analysis

After having conducted 10 in-depth interviews for my "The Comparative Cultural Analysis and Modern Reflections on Chinese Dragon Dance," it seems that analyzing the data gathered to find applicable themes is the next big step. I familiarized myself with the interview transcripts first through a six-step model and listened repeatedly for key perspectives relating to my research topic. I used this transcript to code according to the main conceptions or ideas reviewed, such as the modernism in the dance. (Doody & Noonan, 2013)

Following these steps, the codes were combined into larger thematic codes such as "cultural history" and "modern adaptations." They were then further worked with care to detail and acquire what adequately reflected the data in consonance with my research objectives. For example, forming codes around changes in dragon dance costumes across time and coding them under "modern adaptations." Finally, I clearly defined each theme, chose descriptive names for them, and logically structured the findings using illustrative quotes to showcase the cultural significance of dragon dances, both traditionally and in contemporary performance contexts. This multi-step analytical process enabled me to make sense of my interview data in relation to my comparative cultural study of Chinese dragon dances.

Research Conceptual Framework

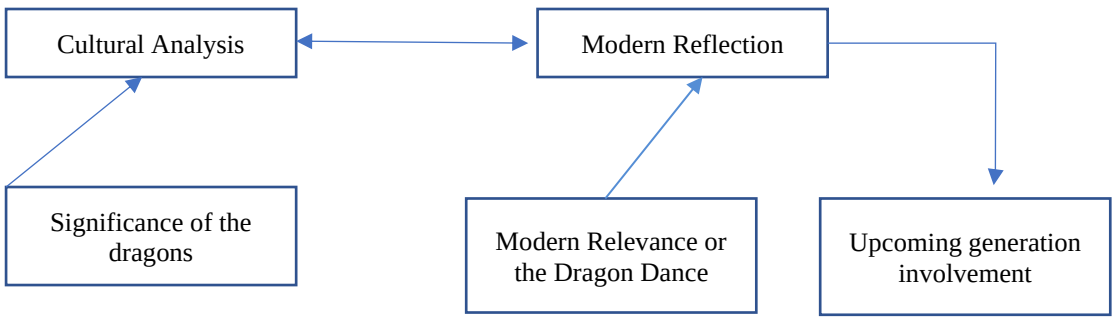

Figure 1: Research Conceptual Framework

Research Results

Classification and Significance of the Dragons

The expounded literature review using the China Intangible Cultural Heritage Website revealed that there were a total of 30 dragons. The full classification of the dragons with their respective pictures; name; place; festival time; musical instruments that they are accompanied with; number of dragons per dancer and their respective dragon materials will be in the Appendix 2 below.

There are a total of 30 distinct dragons mentioned across different regions of China. This includes 18 from Southern China, 7 from Northern China, and 5 found in both North and South. On average the dragons require 39 people (median of 13 people) showing great variability. 21 out of 30 dragons have 13 people or less. The Lantern Board Dragon has the second highest number at 200 people. Bamboo is used in 28 of the 30 dragon designs showing it is the most common material. Other materials frequently used include paper (25 dragons), wire (20 dragons), cloth (19 dragons) and twine (18 dragons). Straw is exclusively used for harvest dragons, while wood and incense tend to be used for ceremonial or ritual dragons.

The dragons were generally classified into five depending on their purpose. The five purposes were; Prayed for Good Luck; Prayed for Rain; Prayed for Bountiful Harvest; Prayed for Health, Safety and Worshiped the Dragon God.

Relevance to Modern Culture

All participants unequivocally agreed that the Chinese Dragon Dance bears great implications for today's contemporary culture, and comments from Participant A alluded to this point when he said, "The Chinese Dragon Dance has broken free of tradition and entered modern expression in a more in-depth way." It develops into features of contemporary cultural expression such a performance of the type that, according to Li (2019), has developed to be that it spans those original cultural platforms to impact on all cultural experience. This point of view is emphasized in the fact that they all agreed so willingly, which points to the Dragon Dance not only bridging cultures but also causing them to understand old traditions.

This was demonstrated by Participant E, who said, "While traditional practices are adhered to, troupes now embrace modern elements with costumes and choreography adopted to accord better understanding with contemporary audiences." This agrees well with Lin & Lian (2018), who gave the very examples of adaptations, like fused musical scores of East and West, as currently being executed in some performances. Such changes point out the cultural adaptability embraced by dragon dances even though their essence continues to be from years past. The agreement of participants over these new interpretations shows that the Intangible Cultural Heritage form remains relevant, as it may be adapted in time to allow the clear transmission of this folk art form to fresh generations and cultures while keeping the symbolic strength of the element intact.

Involvement of the Younger Generation in Preservation

All the participants indicated that dragon dance sustainability is dependent on youth empowerment through education on its cultural significance, as depicted in one of Participant F's statements: "Organizations should teach children about the mythological stories and symbolic meanings, so they will take pride in preserving this unique heritage." Goodarzparvari and Bueno Camejo (2018), further suggested developing cross-generational communities around the troupes that enable older performers to mentor recruits who are new to the stage. Prior generations have passed on the subtleties of that form of performance by doing it. As

Participant H explained, youth even sometimes innovate: "I have also added contemporary beats to our musical repertoire and modernized it for the young while keeping the traditional choreography." Findings then point clearly to the surfacing of innovations, and young members, if not directly, then indirectly involved as supporters or performers.

Furthermore, Participant E expresses that "educating the young generation on the historical importance and values related to its culture is very crucial for the perpetuation of the Dragon Dance." And this view falls in line with Zhang (2020), who also pointed out on behalf of intergenerational education so that cultures may be sustained, such as those of the Dragon Dance. There is unanimous understanding among all, emphasizing the indispensable need to engage the upcoming generation to the cause of keeping the Chinese Dragon Dance alive by orienting them to the historical, cultural, and social values through the educational development programs. This consensus shall develop upon the collective train, own, and be proud of feeling among kids so that the Dragon Dance remains a lively part of cultural heritage for future generations.

Discussion

Classification and Significance of the Dragons

The comparison and meaning of the dragons within the above-mentioned information illustrate the rich cultural perspective that is dominant with the Chinese Dragon Dance. These dragons are so diverse in the sense that they achieve different purposes very much, reflecting how multifaceted the society is, from praying for good luck and rain to ensuring health and safety. In its design, materials, and the amount of people that partake for each dragon, all done to enhance its dance, all enhances for each and every one of them its significance, and in this way, it carries the moral value and beliefs of the cultures and their people.

Prayed for Good Luck

In Southern China, vital activities to the cultural fabric are dragons that get prayed for good luck. Basic colors and designs including dragons like the firecracker dragon and the blast dragon of China represent prosperity and good luck. Their construction material included bamboo, twine, and paper to express prowess that the area had hitherto possessed, while the large group or participants of the dance expressed the sense of community that these days were celebrated.

Prayed for Rain

Of all the dragons which are prayed for rain, one of the most significant would have to be the most similar in shape or size of the Water Dragon and the two Prayers - the Fire Dragon and the Incense Dragon. It depicts that effort was constant in the community around agriculture when these creatures were thought to pray for rain at all times of each year. They brought rain in the lives of the crops and hence assumed prosperity of land. The actual materials but not the mechanics applied in their build were chosen for their symbolic significance with the incense representing purity and also the need for rain. For instance, straw was used alongside the incense.

Prayed for Bountiful Harvest

Straw Dragons and the Lotus Pond Silk Dragons are examples of harvest dragons, so close to an agricultural tradition in South China. They are made from what the country has in abundance—straw and bamboo standing for soil fertility. Large participation during their dances underlines what an incredible effort taken from everybody, as though only like this, the system guaranteed successful harvesting.

Prayed for Health, Safety

The dragons that beckon for health and safety are the Cloud-Dancing Dragon and the Ground-dancing Dragon. They serve as check and balance tools in keeping one another safe at all times from malevolent spirits that bring danger into the community. The large amount of its participants who focus on communal effort in maintaining tranquility and safety stresses the characteristics of their materials, which are mainly bamboo and cloth that are intended to repel aggressors.

Worshipped the Dragon God

The gods that the danced dragons represented, which included the Hundred-section dragon, and even the Quzhou dragon, were more inclined towards the worship of the Chinese nation. It is said that these dragons are the reincarnations of the Dragon God since such ancient animals owe it to him. They are supposed to have descended from the dragon and their dance symbolizes worship. All such complex designs and that multitude of people participating in this dance were sort of paying deep respect and reverence to the Dragon God who became a protector with his power and strength.

Relevance of the Chinese Dragon Dance to modern culture

Adaptation to the modern education setting

Modern variations of the Dragon Dance showcase cultural versatility while maintaining the basic style and spirit of this traditional art form. Participants agree that the Intangible Cultural Heritage form remains relevant by adapting to current circumstances, facilitating the transmission of this folk art to new generations and cultures while preserving its symbolic power.This modernism has also influenced the way dance is taught at higher education institutions. University training methods for dragon dance differ greatly from traditional ancestral traditions. This difference has caused a clear division among dragon performers (Lin & Lian, 2018). The first part of the show highlights artists who have received training from university dragon dance teams. Many of these individuals do not make dragon dance their vocation, but choose to participate in dragon dancing as public officials, entrepreneurs, or labourers. Typically, these activities do not provide financial benefits, therefore participants cannot be considered professionals exclusively devoted to dragon dance. Only a small number of persons in dragon dancing may become trainers or information disseminators due to the sport's physical requirements, which make it unsuitable for youngsters, the elderly, and most young adults who participate in dragon dancing.

Dancers must meet significant physical fitness standards, and contemporary dragon dancing includes elements of competitive sports and martial arts. Novices may develop fundamental dragon dance abilities within a 6–7-month training period, however experienced individuals need continuous training to engage in dragon dancing events (Lin & Lian, 2018). The qualifications highlight the talent level and training experience needed for dragon dance artists. Individuals who get training in dragon dancing at colleges are less inclined to pursue a career as professional dragon dancers due to these constraints. Professional dragon dancers are

mostly those who have finished just middle school education, indicating an educational disparity in the industry.

Modernistic Adaptations to the Dance

The ancient art of dragon dance is known for its fresh and powerful twists on the history of the Chinese culture. And this is done by the Tongliang Dragon Dance by taking the past into the present to live eternally forevermore. Proof that there is timeless charm from cultural practices that have fascinated its audiences across China and beyond. Dancing dragons around in the city of Chongqing, Tongliang district, long been transformed into a ritualistic dance across the world representing the centuries-old history and tradition seen with great zeal and expert experience. The Tongliang Dragon Dance has a long history, originating from the Sui and Tang dynasties and evolving throughout the Ming and Qing dynasties, with its cultural stewards making continual adaptations (Li, 2019).

The Tongliang Dragon Dance now showcases several varieties of dragons, each distinguished by a diverse range of movements and rhythms. The performance requires extraordinary coordination, with troupe members needing to synchronise exact movements, demonstrating harmony, and portraying a flawless combination of power and elegance, as well as motion and stillness. The Tongliang Dragon Dance showcases talent, creativity, and culturalimportance.

Tongliang is located in the upper part of the Yangtze River and is well-known for its beautiful natural scenery, particularly Mount Bayue, which is famous for its bamboo forests. In the old town of Anju, inhabitants customarily gathered straw and bamboo from the mountains in the autumn to decorate the figures in the dragon dances. The performances, originating in this old town more than a millennium ago, have been enhanced by the use of seasonal local resources, resulting in the development of several dragon variations tailored to bestow specific benefits.

The Fire Dragon is the most famous performance of the Tongliang Dragon Dance Team and Tongliang Dragon Art Troupe. The collection also features many varieties of dragons, such as the Lotus Dragon, which emerges throughout the summer with scales resembling the petals of the flower, symbolising development and the abundance of nature (Li, 2019). The Water Dragon dance is a traditional ceremony done in bodies of water to invoke rain. As autumn arrives and farmers prepare to store their crop, the Wheat Dragon is introduced to symbolise hopes for a plentiful yield. The ancient art form of dragon dances, from its historical origins to its contemporary interpretations, showcases the vitality of Chinese heritage and the communal philosophy of its general public. The Tongliang Dragon Dance captivates audiences in China and beyond, showcasing the ongoing heritage of cultural practices that blend the past and present.

Recommendations

Adoption as learning programs in learning institutions

College and university participation is crucial to the dragon dance sport since dragon dance and Chinese dragon culture are intimately associated. On the one hand, the growth and dissemination of Chinese dragon culture may aid in the advancement of dragon dance; on the other hand, the advancement of dragon dance can actively advance the growth and dissemination of Chinese dragon culture. The dynamic process of cultural innovation and inheritance should be fully used in the development of the dragon dance cultural function (Zhang, 2023).

It is crucial to place a strong emphasis on developing talent and to take an active role in educating people about culture. For instance, colleges and universities should start encouraging activities that include dragon culture elective courses. This should be followed by bolstering scientific research; for instance, colleges and universities should host lectures and academic exchanges about dragon culture. Thirdly, they should increase their social service offerings. For instance, they could host dragon dance performances as part of their large-scale events or engage in dragon dance performances and exchanges in businesses or villages.

Learning institutions may also implement measures to promote the preservation and development of Dragon Dance Sport. Institutions may begin by preserving the valuable cultural aspects of dragon culture, while assimilating the core features and eliminating the unnecessary parts. They should preserve the rituals associated with honouring, respecting, and bidding farewell to dragons, as well as enhance and cultivate their traditional culture by emphasising reverence for nature, history, culture, noble qualities, and the achievements of ancestors. It is important to maintain the dragon dance as a form of festival celebration, blending tradition with modern trends to enhance the cultural significance of festivals.

They should maintain the traditional traits of dragon dance as a national sport while improving its quality by enhancing elements like as props, costumes, technical procedures, performance style, and music (Zhang, 2023). To boost the visual appeal of a dragon creative picture, using technological dragon dance accessories may create a striking contrast and elevate the overall ambiance of the performance. Adjustments may be made to increase the quantity of 8-shaped dragon dance movements and dragon rolls while decreasing the amount of swimming dragon motions.

They may adapt the needs of dragon dancers and audience to what best organises competitions, competition format, and place of competition. Finally, since we are building dragon dance as a national sport, it is good to incorporate good things in modern sports and contemporary life into it.

Incorporating Dragon Dance in Early Childhood Education

Parents could introduce their children to Chinese dragon dances through simple, participatory activities right at home. They can share colourful picture books and age-appropriate videos so kids can visually understand these vibrant performances. Trying out basic hand motions like waves and snaps enables them to mimic basic dance steps. Even making simple crafts like paper dragon puppets gives them hands-on fun while experiencing cultural symbols. Requesting leeway in screen time rules to showcase recordings of other celebrations where children are taking part in dances will build enthusiasm. Local cultural centres may also put on family workshops (Choy, 2017). On seeking these, parents allow children to get first exposure

in environments that are not new to them. Teachers have a role in integrating dragon dance right from the early childhood education.

The dragon dance in the curriculum becomes very relevant, dynamic, and culturally meaningful. It increases physical skills and offers practice that requires work in a team as creative results through performances. Research of techniques and the stories of a dragon dance beforehand can be useful for a teacher to start participation because in such a way, they will understand the cultural significance of this activity and educational benefits behind it. This way, they can structure dragon dance lessons to be part of their normal curriculum, combining parts that deal with storytelling, movement, music and other features that make learning highly interactive and stimulating. Teachers can also encourage parents and community members to take part in dragon dance activities that create a support mechanism for the children to learn and perform (Choy, 2017). In addition, teachers can receive professional practice in dragon dance; thus, such educators will acquire the needed skills to carry out the dance in the best possible manner that will most definitely increase its educative value.

Acknowledgements

This paper is a research project from the Ph.D. program in design at the Faculty of Decorative Arts, Silpakorn University. I would like to express my heartfelt gratitude and thanks to Assistant Professor (Ph.D.) Watanapun Krutasaen for his support, patience and guidance that enabled me to successfully complete this thesis and the research work behind it. I would also like to thank the other professors at Sipakorn University for their continuous guidance and support of my research work.

References

Budianta, M. (2007). The Dragon Dance: Shifting Meanings of Chineseness in Indonesia. *Palgrave Macmillan UK EBooks*, 169–189. https://doi.org/10.1057/9780230592049_9

Choy, G. (2017). Chinese Culture in Early Educational Environments. *Early Childhood Education in Chinese Societies*, 31–52. https://doi.org/10.1007/978-94-024-1004-4_3

DiCicco-Bloom, B., & Crabtree, B. F. (2006). The qualitative research interview. *Medical Education*, 40 (4), 314–321.

Doody, O., & Noonan, M. (2013). Preparing and Conducting Interviews to Collect Data. *Nurse Researcher*, 20 (5), 28–32.

Flick, U. (2017). The SAGE Handbook of Qualitative Data Collection. *Www.torrossa.com*, 7 (2), 1736.https://www.torrossa.com/gs/resource eProxy?an=5018779&publisher=FZ7200#page=262

Global Times. (2023). *Young inheritors bring creative changes to China's Intangible Cultural Heritages - Global Times*. Www.globaltimes.cn. https://www.globaltimes.cn/page/202402/1307879.shtml

Goodarzparvari, P., & Bueno Camejo, F. C. (2018). Preservation of cultural heritage via education of children, utilizing visual communication: Persepolis as a case of study. *Roderic.uv.es*, *7*. https://roderic.uv.es/handle/10550/74496

Huangsheng, K. (2021, August 9). *The Practice Exploration of the Penetration of the Dragon Dance Option Course in Shanghai Higher Vocational Colleges*. Www.atlantis-Press.com; Atlantis Press. https://doi.org/10.2991/assehr.k.210806.113

Li, D. (2019, May 3). *The Classical Echo in Chinese Poetic Modernism*. Brill.com; Brill. https://brill.com/display/book/edcoll/9789004402898/BP000013.xml?alreadyAuthRedirecting

Liang, Y., & Zhang, G. (2019). Research on the Modern Changes of Yushan Dragon Dance Culture in Chongqing. *Advances in Physical Sciences*, 07 (03), 87–96. https://doi.org/10.12677/aps.2019.73012

Lin, Q., & Lian, Z. (2018). On Protection of Intangible Cultural Heritage in China from the Intellectual Property Rights Perspective. *Sustainability*, 10 (12), 4369. https://doi.org/10.3390/su10124369

Pathak, V., Kalra, S., & Jena, B. (2013). Qualitative Research. *Perspectives in Clinical Research*, 4 (3), 192. NCBI.

Shafira, V., & Rui, C. (2023). Semiotics Analyisis of Representation Chinese Culture in Sony Pictures Animation Film Wish Dragon Movie. *MANDARINABLE Journal of Chinese Studies*, 2 (2), 86–103. https://doi.org/10.20961/mandarinable.v2i2.799

Zhang, Q. (2023). Exploration and Analysis on the Development of Chinese Dragon Dance and the Training System of Dragon Dancing in Universities. *Journal of Humanities, Arts and Social Science*, 7 (2), 461–464. https://doi.org/10.26855/jhass.2023.02.040

การศึกษาการใช้คำกริยาอายตนในภาษาไทยของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

A Study of Perception Verbs in Thai Language by Chinese StudentsStudying Thai as a Foreign Language of Lampang Rajabhat University

สิริญญา สุขสวัสดิ์, ขนิษฐา ใจมโน,
บุญเหลือ ใจมโน และ สนม ครุฑเมือง
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
Sirinya Suksawat, Kanita Chaimano,
Boonlue Chaimano and Sanom Khrutmuang
Lampang Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : milky_mhew@hotmail.com

****

บทคัดย่อ

คำที่มีความหมายคู่กันหรือใกล้เคียงกันเป็นลักษณะหนึ่งของความรุ่มรวยทางภาษา เป็นคลังศัพท์ที่ช่วยให้ผู้ใช้สามารถเลือกใช้คำได้อย่างหลากหลายตามกาลและเทศะ ในทางกลับกัน หากผู้ใช้ภาษาไม่ได้เป็นเจ้าของภาษา ก็อาจสร้างความยุ่งยากในการเลือกใช้คำกลุ่มนี้ได้ งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้คำกริยาอายตนในภาษาไทยของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ในกลุ่มนักศึกษาจีนชั้นปีที่ 3-4 สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง จำนวน 81 คน โดยเก็บข้อมูลจากแบบทดสอบความเข้าใจการใช้อายตนกริยาในภาษาไทยของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ จำนวน 87 ข้อ ในหมวดคำกริยาอายตน 29 คู่คำ ผลการวิจัยพบการใช้คำอายตนกริยาในภาษาไทยของนักศึกษาจีนใน 3 แบบ คือ 1) คำกริยาที่ใช้ถูกต้องทั้งหมด 11 คู่คำ โดยสามารถจำแนกออกเป็น 5 กลุ่มอายตนกริยาที่เกี่ยวกับร่างกาย ดังนี้ 1.1 อายตนกริยาที่เกี่ยวกับมือจำนวน 7 คู่คำ 1.2 อายตนกริยาที่เกี่ยวกับเท้าจำนวน 1 คู่คำ 1.3 อายตนกริยาที่เกี่ยวกับปากจำนวน 1 คู่คำ 1.4 อายตนกริยาที่เกี่ยวกับตาจำนวน 1 คู่คำ 1.5 อายตนกริยาที่เกี่ยวกับจมูกจำนวน 1 คู่คำ 2) คำกริยาที่ใช้ผิดทั้งหมดจำนวน 1 คู่คำ คือคู่คำกริยาคำว่า “ทิ่ม-แทง” 3. คำกริยาที่ใช้ถูกและผิดบางส่วนจำนวน 17 คู่คำ พบว่านักศึกษาใช้ถูกมากกว่าผิด จำนวน 10 คู่คำ และเลือกใช้ผิดมากกว่าถูก จำนวน 7 คู่คำ ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นการใช้คำอายตนกริยาในภาษาไทยของนักศึกษาจีนถึงสาเหตุของการเลือกใช้คำผิดมากกว่าคำที่ถูกต้องอันเนื่องมาจากการแทรกแซงภาษาและการแทนที่ภาษาโดยเฉพาะภาษาแม่ของผู้เรียน อย่างไรก็ดีปัญหาเหล่านี้อาจแก้ไขได้หากผู้เรียนมีคลังศัพท์ หรือประสบการณ์ทางภาษาที่มากพอ

* วันที่รับบทความ : 26 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 4 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 5 มิถุนายน 2567
Received: May 26 2027; Revised: June 4 2024; Accepted: June 5 2024

คำสำคัญ: การใช้คำกริยาอายตน; ภาษาไทย; นักศึกษาจีน; ภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ; มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

Abstract

Analogous words were a feature of language to show the abundant meanings. It was a thesaurus for users to select and use variously and occasionally. On the other hand, the users who were not native might encounter the difficulty to use. This research aimed at studying the usage of perception verbs in Thai language by Chinese students who studied Thai language as a foreign language. The population were 81 Chinese students studied in 3rd and 4th year at Lampang Rajabhat university. Tool used for collecting data were the closed test about perception verbs in Thai language with 84 items with 29 pairs of perception verbs. The result found that the usage of perception words divided into 3 types were 1) all verbs were correct usage 2) all verbs were incorrect usage 3) both correct and incorrect verb usage. Firstly, all correct verb usage was body perception verbs divided into 5 groups: hands (7-word pairs), feet (1 word pair), mouth (1 word pair), eyes (1 word pair), nose (1 word pair). Secondly, all incorrect verb usage had 1 word pair was stab-prick. Finally, both correct and incorrect verb usage had 17 word pairs. It also found that the students used correctly more than incorrectly in 10 word pairs and used incorrectly more than correctly in 7 word pairs. This result showed that the incorrect usage of perception words in Thai language by Chinese students studying Thai as a foreign language came from the intervention and replacement of mother language of learners. However, these problems could be solved by thesaurus or an enough language experience of learners.

Keywords: Perception words usage; Thai language; Chinese students; Thai as a foreign language; Lampang Rajabhat university

บทนำ

การเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศมีความสำคัญมากสำหรับผู้ที่ต้องการเรียนภาษาไทยเพื่อประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยหรือสำหรับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ผู้เรียนจะต้องมีทักษะทางภาษาไทยด้านต่าง ๆ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาไทยได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งการที่ผู้เรียนเหล่านั้นจะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ภาษาไทยจำต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการใช้ภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามความแตกต่างทางด้านภาษา สังคม และวัฒนธรรมของผู้เรียนชาวต่างชาติก็อาจเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความล้มเหลวในการสื่อสาร จนอาจนำไปสู่ความเข้าใจที่ผิดพลาด โดยเฉพาะด้านการเลือกใช้คำศัพท์และการสื่อความหมายของถ้อยคำ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความหมายในระดับคำ หมายถึง ความหมายที่เป็นคุณสมบัติประจำคำ หรือที่เรียกว่า “อรรถศาสตร์” (Semantics) (ชัชวดี ศรลัมพ์, 2562) ซึ่งเป็นสาขาหนึ่งของภาษาศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับความหมาย กล่าวคือ เป็นการศึกษาแนวคิดเรื่องการสื่อความหมายของภาษาในระดับต่าง ๆ โดยการศึกษาเกี่ยวกับการใช้หมวดคำอายตนกริยาในภาษาไทยของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศครั้งนี้จะใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบทางความหมายในระดับคำของหมวดคำอายตนกริยาในภาษาไทยซึ่งหมายรวมถึงคำศัพท์ที่เป็นคำกริยาที่เกี่ยวกับการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสต่าง ๆ ของอวัยวะในร่างกายทั้ง 6 ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ โดยคัดเลือกจากคำกริยาที่จัดอยู่ในหมวดอายตนกริยาที่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ทั้งนี้ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะคำกริยาที่เป็นรูปธรรมเท่านั้น ซึ่งรูปคำอายตนกริยานั้นสามารถนำมาประกอบเข้าคู่กันเป็นคำซ้อน หรือที่เรียกว่าคำซ้อนเพื่อความหมาย ทั้งนี้ความหมายของคู่คำอายตนกริยาที่นำมาวิเคราะห์นั้นจะต้องมีอรรถลักษณ์ที่ต่างกันเพียงหนึ่งอรรถลักษณ์เท่านั้น เพื่อแสดงความแตกต่างของลักษณะร่วมและต่างบางประการ ซึ่งการแสดงอรรถลักษณ์ของหมวดคำอายตนกริยาในภาษาไทยที่เกี่ยวกับประสาทสัมผัสในร่างกาย ไม่ว่าจะเป็นการใช้มือ ปาก จมูก ตา หรือเท้านั้นจะทำให้เห็นหมวดคำกริยาที่เกี่ยวกับอายตนเหล่านี้มีความเกี่ยวเนื่องกันในทางความหมายบางประการและมีลักษณะการใช้ที่แตกต่างกันด้วย การนำคำลักษณะดังกล่าวนี้ไปใช้ในบริบทต่างๆ จึงมีผลทำให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศที่เรียนภาษาไทยมีความสับสนต่อการใช้หมวดคำเหล่านี้ได้เนื่องด้วยปัจจัยหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นอิทธิพลจากภาษาแม่ หรือแม้แต่ปัจจัยด้านข้อจำกัดทางความหมายของหมวดคำกริยาในภาษาไทยเอง ซึ่งอาจก่อให้เกิดความผิดพลาดในการสื่อสารขึ้นทั้งในระดับของเจ้าของภาษาและผู้ที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศเช่นกัน

จากข้อมูลที่ได้จากการสังเกตนักศึกษาชาวจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศสามารถแบ่งได้สองลักษณะ คือ ตัวอย่างการใช้ภาษาในสถานการณ์จริงและตัวอย่างจากแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อวิเคราะห์ลักษณะการใช้ความหมายของหมวดคำกริยาเหล่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศของชาวต่างชาติว่ามิใช่เพียงแค่พูดได้เท่านั้นหากแต่ยังต้องอาศัยความเข้าใจในความ หมายของคำที่ต้องการจะสื่อเหล่านั้นอีกด้วย ซึ่งปัจจุบันผู้เรียนที่เป็นนักศึกษาชาวต่างชาติมีการใช้คำที่มีความหมายผิดพลาดบ่อยครั้งในชีวิตประจำวันซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาด้านการสื่อสารกับผู้พูดที่เป็นเจ้าของภาษาได้ หรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า มโนทัศน์การรับรู้ความหมายของผู้เรียนชาวไทยและผู้เรียนชาวจีนมีความแตกต่างกัน ด้วยปัจจัยทางภาษาหลายประการจึงทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจผิดทางภาษาได้โดยง่าย อาจเนื่องด้วยบริบททางภาษามีผลต่อความเข้าใจและการรับรู้ของผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

อย่างไรก็ตามงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาทางด้านอรรถศาสตร์ของผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศค่อนข้างมีจำกัด และยังไม่มีผู้ศึกษาการใช้อายตนกริยาของผู้เรียนภาษาไทยที่เป็นนักศึกษาจีนด้วยเช่นกัน จากการศึกษาที่ผ่านมาจึงพบงานวิจัยเกี่ยวกับอายตนกริยาในภาษาไทยในประเด็นดังนี้ คือ งาน

ของนนทิยา จันทร์เนตร์ ที่ได้ศึกษาไว้ 2 เรื่อง ได้แก่ *“วิวัฒนาการคำกริยาวิเศษณ์บอกลักษณะในภาษาไทย”* (2558) และ*“คำคุณศัพท์บอกลักษณะที่รับรู้ทางอายตนะทั้ง 6 ในสมัยสุโขทัย”* (2561) ส่วนของปริญญา วงษ์ตะวัน (2559) จะเป็นการศึกษาเรื่อง *“การบ่งชี้แหล่งที่มาของข้อมูลที่แสดงผ่านอายตนกริยาในภาษาไทย”* นอกจากนั้นแล้วยังพบงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวต่างชาติที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศอีกด้วยในประเด็นปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีนจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งในไทยและต่างประเทศหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นงานของ นิภา กู้พงษ์ศักดิ์ (2555), OU LIUFEN (2561) หรือจะเป็นการศึกษาปัญหาและข้อบกพร่องการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาชาวต่างชาติโดยเฉพาะที่ปรากฏในงานของ จินตนา พุทธเมตะ (2554) และนันทา ทองทวีวัฒนะ (2562) รวมทั้งงานวิจัยล่าสุดของวิโรจน์ กองแก้ว (2564) ที่ศึกษาเรื่อง *“ปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยเป็นวิชาเอกมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน”* แต่ไม่พบการศึกษาประเด็นการใช้อายตนกริยาในภาษาไทยของนักศึกษาชาวต่างชาติในกรณีที่เป็นนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ซึ่งการใช้คำกริยาดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความสับสนและความเข้าใจผิดแก่ผู้ใช้ภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติได้

ทว่าความแตกต่างทางด้านภาษา สังคม และวัฒนธรรมของผู้เรียนชาวต่างชาติเหล่านั้นก็อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การสื่อสารในบริบทต่างๆ ไม่ประสบผลสำเร็จ และนำไปสู่ความเข้าใจที่ผิดระหว่างการสื่อสารด้านความหมายของคำเหล่านั้นได้เช่นเดียวกัน การเรียนภาษาต่างประเทศให้ได้ดังเจ้าของภาษานั้นจึงเกิดความผิดพลาดขึ้นได้ง่ายด้วยความต่างระหว่างภาษาที่สองกับภาษาแม่ของตน โดยปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากผู้เรียนได้รับภาษาอื่นมาก่อนแล้ว ซึ่งเป็นปัญหาด้านอิทธิพลของภาษาแม่ต่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศฉะนั้นการเรียนรู้ภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นข้อผิดพลาดในด้านการออกเสียง การเขียนหรือการพูดในระดับโครงสร้างทางไวยากรณ์โดยเฉพาะเรื่องการใช้คำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันในภาษาไทย นั้นจึงเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนดังกล่าว

ทั้งนี้ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศและมีความเชี่ยวชาญในการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศมาเป็นระยะเวลาหนึ่งจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการเลือกใช้หมวดคำอายตนกริยาแสดงการรับรู้เหล่านี้เพื่อให้ผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะนักศึกษาจีนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์เหล่านี้เพิ่มมากขึ้นทั้งนี้เพื่อการนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถเลือกใช้คำศัพท์เกี่ยวกับอายตนกริยาในภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามบริบทในการสื่อสารของสถานการณ์นั้นได้ โดยการศึกษาครั้งนี้จึงมีประโยชน์ต่อทั้งผู้สอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศเนื่องจากสามารถนำไปปรับใช้เป็นคู่มือประกอบการเรียนการสอนหมวดคำศัพท์เกี่ยวกับอายตนกริยาในภาษาไทยได้ ทั้งนี้ผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศก็ยังสามารถนำองค์ความรู้เหล่านี้ไปใช้ในเรียนรู้ภาษาเพื่อทำความเข้าใจความหมายและวิธีการเลือกใช้คำศัพท์

หมวดอายตนกริยาในภาษาไทยได้อย่างถูกต้องมากขึ้นด้วย อันจะเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษาภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในแง่มุมด้านความหมายของการใช้หมวดคำกริยาในบริบทต่างๆ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการใช้หมวดคำอายตนกริยาในภาษาไทยของนักศึกษาชาวจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลจากเอกสารและนำไปทดสอบกับกลุ่มนักศึกษาชาวจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยมีรายละเอียดขั้นตอนกระบวนการวิจัยดังต่อไปนี้

การกำหนดประชากร

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทดสอบความรู้ความเข้าใจการใช้หมวดคำอายตนกริยาในภาษาไทยของนักศึกษาชาวจีนที่กำลังศึกษาภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย เพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีสุดท้าย ปีการศึกษา 2566 โดยจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 81 คน แบ่งออกเป็นเพศหญิง จำนวน 68 คน และเพศชาย จำนวน 13 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การเก็บรวมรวมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ และการเก็บรวบรวมข้อมูลประชากร

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2 ประเด็น คือ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการศึกษาความหมายของคำ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหมวดคำกริยาของอวัยวะร่างกายในภาษาไทย ดังนี้

1.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการศึกษาความหมายของคำ ดังนี้

การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีที่ว่าด้วยการศึกษาความหมายของคำ ทั้งนี้ก็เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ความหมายของหมวดคำอายตนกริยาในภาษาไทย อรรถลักษณ์ของคู่คำอายตนกริยาที่ต่างกันจะนำไปอภิปรายถึงประเด็นการใช้หมวดคำอายตนกริยาในภาษาไทยของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศต่อไป

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหมวดคำกริยาของอวัยวะร่างกายในภาษาไทย ดังนี้

การทบทวนนี้จะทำให้เห็นว่ามีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับหมวดคำอายตนกริยาในประเด็นใดบ้าง โดยมีขอบเขตงานวิจัยด้านใด ซึ่งจะนำไปใช้ในการอภิปรายผลการศึกษาวิจัย ยิ่งไปกว่านั้น การทบทวนงานวิจัยเหล่านี้ยังเป็นเครื่องมือยืนยันได้ว่ายังไม่มีผู้ใดหรืองานวิจัยใดที่ศึกษาเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวมาก่อนหน้านี้

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลหมวดคำกริยาอายตนในภาษาไทย

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลหมวดคำศัพท์อายตนกริยาจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ซึ่งเป็นฉบับล่าสุดที่ใช้ปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะมีการระบุหน้าที่หรือชนิดของคำ และมีการนิยามความหมายตลอดจนตัวอย่างการใช้คำศัพท์นั้นๆ อย่างสมบูรณ์ จึงช่วยให้สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบทางความหมายหรืออรรถลักษณ์ (component analysis) ได้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยอาจนำความหมายหรือตัวอย่างของการใช้คำกริยาจากแหล่งอ้างอิงอันที่เป็นวิชาการมาประกอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน และมากเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์การวิจัยครั้งนี้

จากการรวบรวมคำศัพท์หมวดคำอายตนกริยาทุกคำจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (ฉบับล่าสุด) จากนั้นนำมาคัดเลือกเก็บเฉพาะคำกริยาอายตนในภาษาไทยโดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ คำกริยาอายตนที่นำมาซ้อนกันนั้นจะต้องมีอรรถลักษณ์ร่วมกัน 1 อรรถลักษณ์ขึ้นไป และต่างกันเพียง 1 อรรถลักษณ์เท่านั้น จากการคัดเลือกข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยได้คำศัพท์หมวดคำอายตนกริยา จำนวน 29 คู่คำ โดยแบ่งตามหมวดคำอายตนกริยาได้จำนวน 4 หมวด ได้แก่ ตา จมูก ลิ้น และกาย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบ “ความเข้าใจการใช้อายตนกริยาในภาษาไทยของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ” สำหรับเก็บข้อมูลครั้งนี้ แบบทดสอบประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบทดสอบ และตอนที่ 2 เป็นประโยคทดสอบการใช้อายตนกริยาในภาษาไทย จำนวน 29 คู่คำกริยา 87 ข้อ

การสร้างเครื่องมือแบบทดสอบ ซึ่งผู้วิจัยได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยให้กับนักศึกษาชาวต่างชาติ จึงเป็นแนวทางในการออกแบบสอบถามสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เมื่อได้ปรับแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อรับคำแนะนำและตรวจแก้ไขเนื้อหาทั้งสองส่วนเพื่อให้ครอบคลุมต่อวัตถุประสงค์ จึงนำเครื่องมือที่ปรับปรุงและแก้ไขเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องของเนื้อหา โดยใช้ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาหรือดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruency: IOC) ตามแบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบความเข้าใจการใช้อายตนกริยาในภาษาไทยของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบทางความหมายของคำ (componential analysis) ซึ่งเป็นวิธีการวิเคราะห์ความหมายของคำในวงความหมายหนึ่ง โดยแจกแจงส่วนประกอบของความหมายเรียกว่า “อรรถลักษณ์” (semantic feature) และการจัดกลุ่มคำทางความหมาย (semantic domain) ตามแนวคิดของ ไนด้า (Nida, 1975: 32 – 33) ที่กล่าวว่า การวิเคราะห์ความหมายประจำรูปคำจะต้องระบุลักษณะที่จำเป็นและเพียงพอที่จะแยกความหมายของคำหนึ่งออกจากคำอื่นที่อยู่ในวงความหมายของคำศัพท์เดียวกันและจะต้องรู้ว่าคำที่นำมาวิเคราะห์มีความสัมพันธ์ทางความหมายกับคำอื่นอย่างไร เพื่อทำให้ความหมายของคำมากขึ้น อีกทั้งทำให้รู้ว่าคำแต่ละคำมีความหมายเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างเป็นระบบ เช่น คำว่า “พ่อ” ต่างจากคำว่า “แม่” ในแง่ที่ “พ่อ” เป็นเพศชาย ส่วน “แม่” เป็นเพศหญิง ส่วนคำว่า “พ่อ” ต่างจากคำว่า “ลูกชาย” และ “ปู่” ในเรื่องของอายุที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ในการวิเคราะห์จะต้องระบุว่าประกอบด้วยอรรถลักษณ์ใดบ้าง ซึ่งทำให้ความหมายต่างจากคำอื่น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2553: 83) ตามกระบวนการวิจัย ดังนี้

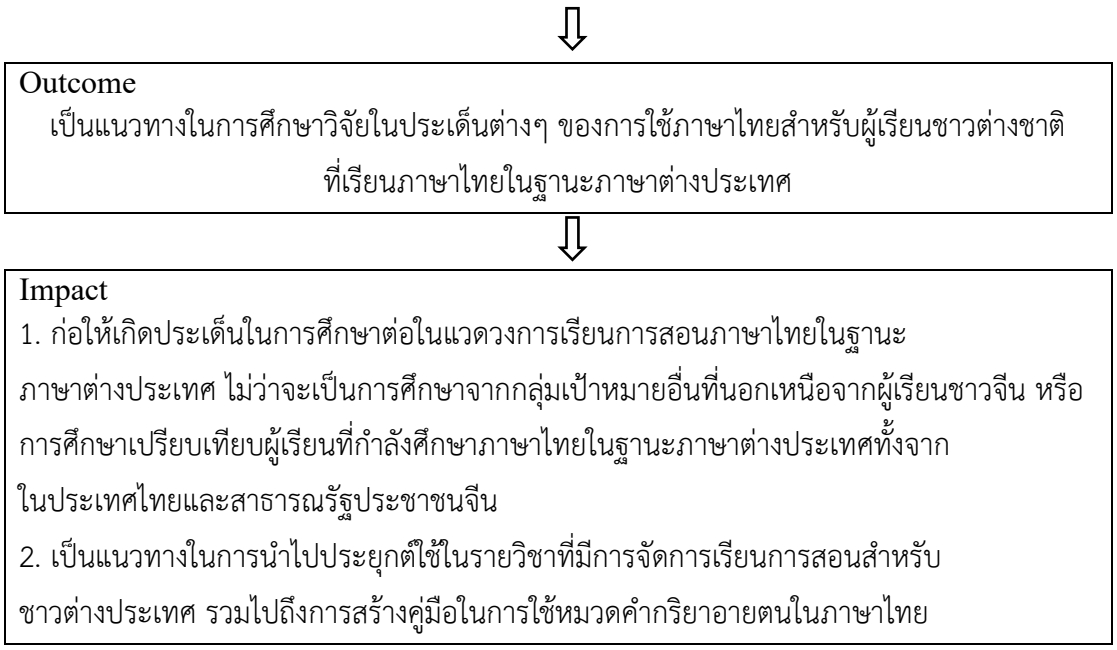
Input
1. ข้อมูลหมวดคำศัพท์อายตนกริยาจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 จำนวน 29 คู่คำ โดยแบ่งตามหมวดคำอายตนกริยาที่ได้จำนวน 4 หมวด คือ ตา จมูก ลิ้น กาย
2. ข้อมูลจากแบบทดสอบความเข้าใจการใช้อายตนกริยาในภาษาไทยของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง จำนวน 81 คน

⇩

Process
1. ศึกษาการใช้หมวดคำอายตนกริยาในภาษาไทยของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ จำนวน 29 คู่คำ และนำไปออกแบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจ
2. นำแบบทดสอบไปใช้กับนักศึกษาจีนที่กำลังเรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง จำนวน 81 คน เพื่อดูลักษณะการใช้คำกริยาอายตนเหล่านี้ว่าคำกริยาอายตนคำใดที่นักศึกษาสามารถใช้ได้อย่างถูกต้อง และคำใดบ้างที่นักศึกษาเลือกใช้ไม่ถูกต้อง
1. สรุปผลการศึกษาในการใช้หมวดคำกริยาอายตนในภาษาไทยของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศจากกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด

⇩

Output
ได้องค์ความรู้ในการเลือกใช้หมวดคำกริยาอายตนในภาษาไทยสำหรับนักศึกษาชาวต่างชาติ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยพบการเลือกใช้อายตนกริยาในภาษาไทยของนักศึกษาชาวต่างชาติ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1. คำกริยาอายตนในภาษาไทยที่ใช้ถูกต้องทั้งหมดจำนวน 11 คู่คำ ซึ่งปรากฏอยู่ในหมวดคำกริยาที่เกี่ยวกับร่างกายของมนุษย์อันได้แก่ มือ, เท้า, ปาก, ตา และจมูก 2. คำกริยาอายตนในภาษาไทยที่ใช้ผิดทั้งหมดจำนวน 1 คู่คำ และ 3. คำกริยาอายตนในภาษาไทยที่ใช้ถูกและผิดบางส่วน โดยมีการเลือกใช้ได้ถูกต้องมากกว่าผิดจำนวน 10 คู่คำ และการใช้ผิดมากกว่าการใช้ได้ถูกต้องจำนวน 7 คู่คำ ดังนี้

1. คำกริยาอายตนในภาษาไทยที่ใช้ถูกต้องทั้งหมด จำนวน 11 คู่คำ

1.1 คำอายตนกริยาในภาษาไทยที่เกี่ยวกับมือ พบว่ามีการเลือกใช้ถูกต้องทั้งหมด จำนวน 7 คู่คำ

ผู้เรียนที่เป็นนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศมีการเลือกใช้คำกริยาที่เกี่ยวกับมือได้อย่างถูกต้องตามบริบทในการสื่อสารภาษาไทยเป็นจำนวนทั้งสิ้น 7 คู่คำ ได้แก่ “ก่อ-สร้าง”, “กัก-กัน”, “ขูด-ขีด”, “ถัก-ทอ”, “ถอด-ถอน”, “ทับ-ซ้อน” และ “พัด-โบก”

โดยผู้วิจัยพบว่าหมวดคำศัพท์อายตนกริยาในภาษาไทยที่เกี่ยวกับมือทั้ง 7 คู่คำนี้ นักศึกษาจีนเลือกใช้คำศัพท์ที่เป็นคำกริยาซึ่งแสดงการกระทำสิ่งต่างๆ จากหมวดอวัยวะของร่างกายที่เกี่ยวข้องกับมือได้ถูกต้องทั้งหมดจากกรอบประโยคทดสอบจำนวน 3 ประโยคในแต่ละคู่คำ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างที่จะกล่าวต่อไปนี้

พัด-โบก

อายตนกริยา (มือ)	ความถี่	ร้อยละ
ตำรวจจราจร.....รถให้เด็กนักเรียนเดินข้ามถนน		
พัด	27	33.33
โบก	54	66.67
อายตนกริยา (มือ)	**ความถี่**	**ร้อยละ**
ทุกคนช่วยกัน.....ให้คนกำลังจะเป็นลมเพราะอากาศร้อนจัด		
พัด	55	67.9
โบก	26	32.1
เด็กๆ ตั้งแถว.....ธงเพื่อต้อนรับแขกที่มาเยี่ยมโรงเรียน		
พัด	30	37.04
โบก	51	62.96

จากตารางแสดงคู่คำกริยาในภาษาไทยที่เกี่ยวกับมือในคำว่า “พัด-โบก” ทั้งหมด 3 ประโยคจากกรอบประโยคทดสอบพบว่า นักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศเลือกใช้ได้ถูกต้องทั้งสามประโยค กล่าวคือ ประโยคที่ (1) *“ตำรวจจราจร<u>โบก</u>รถให้เด็กนักเรียนเดินข้ามถนน”* มีผู้ตอบถูกต้องจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ประโยคที่ (2) *“ทุกคนช่วยกัน<u>พัด</u>ให้คนกำลังจะเป็นลมเพราะอากาศร้อนจัด”* มีผู้ตอบถูกต้องจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 67.9 และประโยคที่ (3) *“เด็กๆ ตั้งแถว<u>โบก</u>ธงเพื่อต้อนรับแขกที่มาเยี่ยมโรงเรียน”* มีผู้ตอบถูกต้องจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 62.96

ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าหมวดคำศัพท์กริยาอายตนในภาษาไทยและภาษาจีนที่กล่าวมาข้างต้นนั้น มีลักษณะทางความหมายที่แตกต่างกัน โดยอรรถลักษณ์ที่ต่างกันเหล่านี้สามารถช่วยให้นักศึกษาชาวจีนเลือกใช้คำกริยาตามบริบทต่างๆ ในภาษาไทยได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น

อายตนกริยา		ความหมายที่แตกต่างกันในภาษาจีน	
ก่อ-สร้าง	**มือ**	‘ก่อ’ **形式**	‘สร้าง’ **建造**
กัก-กัน		‘กัก’ **隔离**	‘กัน’ **一起**
ขูด-ขีด		‘ขูด’ **刮**	‘ขีด’ **短跑**
ถัก-ทอ		‘ถัก’ 针织	‘ทอ’ 编织
ถอด-ถอน		‘ถอด’ 消除	‘ถอน’ 提取
ทับ-ซ้อน		‘ทับ’ 压碎	‘ซ้อน’ 重叠
พัด-โบก		‘พัด’ 吹	‘โบก’ 海浪

อย่างไรก็ตามนอกเหนือจากนี้ผู้วิจัยยังพบอีกด้วยว่าคู่คำศัพท์บางคำที่มีลักษณะทางความหมายในภาษาไทยที่ใกล้เคียงกันมาก กล่าวคือ ต้องมีอรรถลักษณ์บางประการที่จะสามารถแยกความแตกต่างของหน่วยคำเหล่านั้นได้ ตัวอย่างเช่นคำว่า “ก่อ-สร้าง” ในภาษาไทยจะมีอรรถลักษณ์ทางความหมายดังนี้

ก่อ **สร้าง**

[+มือ
+ทำให้เกิดขึ้น
+เริ่มต้น] [+มือ
+ทำให้เกิดขึ้น
-เริ่มต้น]

.

จากการแสดงอรรถลักษณ์ของหน่วยคำที่ 1 และหน่วยคำที่ 2 ข้างต้น พบว่า หน่วยคำที่ 1 และหน่วยคำที่ 2 มีอรรถลักษณ์ย่อย 3 อรรถลักษณ์ โดยอรรถลักษณ์ย่อยที่ 1 – 2 มีอรรถลักษณ์เหมือนกันคือ (+มือ), (+ทำให้เกิดขึ้น) ส่วนอรรถลักษณ์ย่อยที่ 3 แตกต่างกันตรงหน่วยคำว่า “ก่อ” จะใช้กับการเริ่มต้นทำสิ่งใหม่ (+เริ่มต้น) แต่หน่วยคำว่า “สร้าง” จะใช้กับสิ่งที่อาจจะไม่ได้เริ่มต้นตั้งแต่แรก (-เริ่มต้น)

โดยผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ว่านักศึกษาอาจเลือกใช้ได้อย่างไม่ถูกต้อง แต่ผลวิจัยกลับพบว่านักศึกษาชาวต่างชาติที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศสามารถเลือกใช้ได้ถูกต้องทั้ง 3 ประโยคจากกรอบประโยคทดสอบ ดังนี้

อายตนกริยา (มือ)	**ความถี่**	**ร้อยละ**
คนงานกำลัง.....บ้านพักที่อยู่อาศัย		
ก่อ	11	13.58
สร้าง	70	86.42
ชาวบ้าน.....ไฟเพื่อประกอบอาหาร		
ก่อ	58	71.6
สร้าง	23	28.4
ล่าสุดมีการ.....สงครามขึ้นระหว่างประเทศ		
ก่อ	46	56.79
สร้าง	35	43.21

จากตารางแสดงคู่คำกริยาในภาษาไทยที่เกี่ยวกับมือในคำว่า “ก่อ-สร้าง” ทั้งหมด 3 ประโยคจากกรอบประโยคทดสอบพบว่า นักศึกษาเลือกใช้ได้ถูกต้องทั้งสามประโยคทดสอบ กล่าวคือ ประโยคที่ (1) *“คนงานกำลังก่อสร้างบ้านพักที่อยู่อาศัย”* มีผู้ตอบถูกต้องจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 86.42 ประโยคที่ (2) *“ชาวบ้านก่อไฟเพื่อประกอบอาหาร”* มีผู้ตอบถูกต้องจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 71.6 และประโยคที่ (3) *“ล่าสุดมีการก่อสงครามขึ้นระหว่างประเทศ”* มีผู้ตอบถูกต้องจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 56.79

1.2 คำอายตนกริยาในภาษาไทยที่เกี่ยวกับเท้า พบว่า มีการใช้ที่ถูกต้องทั้งหมด จำนวน 1 คู่คำ **เหยียบ-ย่ำ**

อายตนกริยา (เท้า)	ความถี่	ร้อยละ
ระวัง.....ตะปูเพราะเป็นเขตก่อสร้าง		
เหยียบ	53	65.43
ย่ำ	28	34.57
ทหารเดิน.....เท้าเป็นจังหวะพร้อมเพรียงกัน		
เหยียบ	36	44.44
ย่ำ	45	55.56
น้องเดิน.....ขี้ม้าที่สวนสัตว์		
เหยียบ	54	66.67
ย่ำ	27	33.33

จากตารางแสดงคู่คำกริยาในภาษาไทยที่เกี่ยวกับเท้าในคำว่า “เหยียบ-ย่ำ” ทั้งหมด 3 ประโยคจากกรอบประโยคทดสอบพบว่า นักศึกษาเลือกใช้ได้ถูกต้องทั้งสามประโยค กล่าวคือ ประโยคที่ (1) *“ระวังเหยียบตะปูเพราะเป็นเขตก่อสร้าง”* มีผู้ตอบถูกต้องจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ประโยคที่ (2) *“ทุกคนช่วยกันพัดให้คนกำลังจะเป็นลมเพราะอากาศร้อนจัด”* มีผู้ตอบถูกต้องจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 67.9 และประโยคที่ (3) *“เด็กๆ ตั้งแถวโบกธงเพื่อต้อนรับแขกที่มาเยี่ยมโรงเรียน”* มีผู้ตอบถูกต้องจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 62.96

แม้ว่าอรรถลักษณ์ทางความหมายในภาษาจีนของคำว่า ‘เหยียบ’ **踏** และ ‘ย่ำ’ **踏** จะมีความหมายที่เหมือนกัน แต่นักศึกษาก็สามารถเลือกใช้ได้อย่างถูกต้องทั้งหมด 3 ประโยคจากกรอบประโยคทดสอบที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากโครงสร้างประโยคดังกล่าวมีการแสดงคำนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรมอยู่ด้านหลัง คือ คำว่า “ตะปู-เท้า-ขี้ม้า” ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้จำเป็นต้องเลือกใช้คำกริยาใดนั้นให้เหมาะสมกับคำนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรมเหล่านั้นด้วยเช่นกัน ดังนั้นหน้าที่ของคำศัพท์เหล่านี้จึงอาจส่งผลต่อการเลือกใช้หมวดคำกริยาในภาษาไทยได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้นถึงแม้ว่าความหมายของคำกริยาทั้งสองใน

ภาษาจีนจะมีความหมายที่เหมือนกันก็ตาม อาจกล่าวได้ว่าการที่นักศึกษามีความรู้ทั้งภาษาแม่และภาษาที่สองที่เพียงพอ รวมทั้งปัจจัยการใช้ชีวิตอยู่ในบริบทของสังคมไทยมาช่วงระยะเวลาหนึ่งจึงส่งผลต่อการใช้หมวดคำกริยาในภาษาไทยของนักศึกษาจีนได้เช่นเดียวกัน

1.3 คำอายตนกริยาในภาษาไทยที่เกี่ยวกับปาก พบว่า มีการใช้ที่ถูกต้องทั้งหมด จำนวน 1 คู่คำ **ดูด-ดื่ม**

อายตนกริยา (ปาก)	**ความถี่**	**ร้อยละ**
เด็กอนุบาล.....นมกล่องก่อนนอนกลางวัน		
ดูด	33	40.74
ดื่ม	48	59.26
เขาใช้หลอด.....น้ำส้มในขวดให้หมด		
ดูด	43	53.09
ดื่ม	38	46.91
ในหนึ่งวันควร.....น้ำอย่างน้อยวันละแปดแก้ว		
ดูด	35	43.21
ดื่ม	46	56.79

จากตารางแสดงคู่คำกริยาในภาษาไทยที่เกี่ยวกับปากในคำว่า “ดูด-ดื่ม” ทั้งหมด 3 ประโยคจากกรอบประโยคทดสอบพบว่า นักศึกษาเลือกใช้ได้ถูกต้องทั้งสามประโยค กล่าวคือ ประโยคที่ (1) *“เด็กอนุบาล<u>ดื่ม</u>นมกล่องก่อนนอนกลางวัน”* มีผู้ตอบถูกต้องจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 59.26 ประโยคที่ (2) *“เขาใช้หลอด<u>ดูด</u>น้ำส้มในขวดให้หมด”* มีผู้ตอบถูกต้องจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 53.09 และประโยคที่ (3) *“ในหนึ่งวันควร<u>ดื่ม</u>น้ำอย่างน้อยวันละแปดแก้ว”* มีผู้ตอบถูกต้องจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 56.79

โดยอรรถลักษณ์ทางความหมายของคำว่า ‘ดูด’ **吸** และ ‘ดื่ม’ **喝** มีความหมายที่แตกต่างกันในภาษาจีน จึงทำให้นักศึกษาสามารถเลือกใช้ได้ถูกทั้ง 3 ประโยคจากกรอบประโยคทดสอบที่กำหนด นอกจากนั้นแล้วคำศัพท์ที่เป็นคำนามที่อยู่ข้างหน้าและข้างหลัง ในคำว่า “นม-หลอด-น้ำ” ก็เป็นบริบทแวดล้อมจากโครงสร้างประโยคในภาษาไทยปัจจัยหนึ่งด้วยต่อการการเลือกใช้หมวดคำกริยาในภาษาไทยได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น

อายตนกริยา	**ปาก**	**ความหมายที่แตกต่างกันในภาษาจีน**	
ดูด-ดื่ม		‘ดูด’ **吸**	‘ดื่ม’ **喝**

1.4 คำอายตนกริยาในภาษาไทยที่เกี่ยวกับตา พบว่า มีการใช้ที่ถูกต้องทั้งหมด จำนวน 1 คู่คำ **จ้อง-มอง**

อายตนกริยา (ตา)	ความถี่	ร้อยละ
เขา.....หมูกรอบชิ้นนั้นอย่างไม่คลาดสายตา		
จ้อง	53	65.43
มอง	28	34.57
เขานั่งเหม่อและ.....ออกไปที่นอกหน้าต่าง		
จ้อง	26	32.1
มอง	55	67.9
เด็กๆ.....หน้าวิทยากรขณะฟังบรรยาย		
จ้อง	36	44.44
มอง	45	55.56

จากตารางแสดงคู่คำกริยาในภาษาไทยที่เกี่ยวกับตาในคำว่า “จ้อง-มอง” ทั้งหมด 3 ประโยคจากกรอบประโยคทดสอบพบว่า นักศึกษาเลือกใช้ได้ถูกต้องทั้งสามประโยค กล่าวคือ ประโยคที่ (1) *“เขา<u>จ้อง</u>หมูกรอบชิ้นนั้นอย่างไม่คลาดสายตา”* มีผู้ตอบถูกต้องจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 65.43 ประโยคที่ (2) *“เขานั่งเหม่อและ<u>มอง</u>ออกไปที่นอกหน้าต่าง”* มีผู้ตอบถูกต้องจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 67.9 และประโยคที่ (3) *“เด็กๆ <u>มอง</u>หน้าวิทยากรขณะฟังบรรยาย”* มีผู้ตอบถูกต้องจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56

โดยอรรถลักษณ์ทางความหมายของคำว่า ‘จ้อง’ 盯 และ ‘มอง’ 看 มีความหมายที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนในภาษาจีน จึงทำให้นักศึกษาสามารถเลือกใช้ได้ถูกทั้ง 3 ประโยคจากกรอบประโยคทดสอบที่กำหนด

อายตนกริยา	ตา	ความหมายที่แตกต่างกันในภาษาจีน	
จ้อง-มอง		‘จ้อง’ 盯	‘มอง’ 看

1.5 คำอายตนกริยาในภาษาไทยที่เกี่ยวกับจมูก พบว่า มีการใช้ที่ถูกต้องทั้งหมด จำนวน 1 คู่คำ **สูด-ดม**

อายตนกริยา (จมูก)	ความถี่	ร้อยละ
เพื่อนชอบ.....กลิ่นน้ำหอมของฉันเป็นประจำ		
สูด	30	37.04
ดม	51	62.96

หมอบอกให้คนไข้.....ลมหายใจเข้าลึกๆ		
สูด	59	72.84
ดม	22	27.16
เธอต้องออกไป.....อากาศบริสุทธิ์ข้างนอกบ้าง		
สูด	49	68.06
ดม	23	31.94

จากตารางแสดงคู่คำกริยาในภาษาไทยที่เกี่ยวกับจมูกในคำว่า “สูด-ดม” ทั้งหมด 3 ประโยคจากกรอบประโยคทดสอบพบว่า นักศึกษาเลือกใช้ได้ถูกต้องทั้งสามประโยค กล่าวคือ ประโยคที่ (1) *“เพื่อนชอบดมกลิ่นน้ำหอมของฉันเป็นประจำ”* มีผู้ตอบถูกต้องจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 62.96 ประโยคที่ (2) *“หมอบอกให้คนไข้สูดลมหายใจเข้าลึกๆ”* มีผู้ตอบถูกต้องจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 72.84 และประโยคที่ (3) *“เธอต้องออกไปสูดอากาศบริสุทธิ์ข้างนอกบ้าง”* มีผู้ตอบถูกต้องจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 68.06

โดยอรรถลักษณ์ทางความหมายของคำว่า ‘สูด’ 吸入 และ ‘ดม’ 闻 มีความหมายที่แตกต่างกันในภาษาจีน จึงทำให้นักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศสามารถเลือกใช้ได้ถูกทั้ง 3 ประโยคจากกรอบประโยคทดสอบที่กำหนด

อายตนกริยา	**จมูก**	**ความหมายที่แตกต่างกันในภาษาจีน**	
สูด-ดม		‘สูด’ 吸入	‘ดม’ 闻

จากที่กล่าวมาทั้งหมดแสดงให้เห็นถึงปัจจัยด้านการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนชาวต่างชาติในด้านคำศัพท์ทางความหมายด้วยลักษณะที่แตกต่างกันนั้นจึงทำให้นักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศเลือกใช้อย่างถูกต้องทั้งหมดในแต่ละคู่คำจากกรอบประโยคทดสอบที่กำหนดให้ ทั้งนี้อาจด้วยผู้ใช้ภาษามีประสบการณ์ในการใช้ภาษาไทยและอยู่ในบริบทสังคมไทยมาเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่งจึงทำให้เกิดการแทรกซึมการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาไปโดยปริยาย อีกทั้งการมีความหมายไม่ทับซ้อนกันดังกล่าวเช่นนี้ในภาษาจีนซึ่งเป็นภาษาแม่ของเจ้าของภาษาแล้วนั้นจึงทำให้ผู้ใช้ภาษาสามารถแยกความแตกต่างทางความหมายและนำไปใช้ในบริบทต่างๆ ของไทยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ด้วยลักษณะดังกล่าวนี้ทำให้ผู้วิจัยสังเกตถึงเหตุปัจจัยของการเลือกใช้คำเหล่านี้ด้วยลักษณะทางความหมายหรืออรรถลักษณ์ในภาษาจีนที่มีความหมายแตกต่างจากในภาษาไทย สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้เรียนที่เป็นนักศึกษาชาวจีนสามารถเลือกใช้คำที่มีลักษณะทางความหมายต่างประการได้อย่างถูกต้องในทั้งหมดจากกรอบประโยคทดสอบที่กำหนด

2. คำกริยาอายตนในภาษาไทยที่ใช้ผิดทั้งหมด จำนวน 1 คู่คำ

2.1 คำอายตนกริยาในภาษาไทยที่เกี่ยวกับมือ พบว่า มีการใช้ไม่ถูกต้องทั้งหมดใน 3 ประโยค จากกรอบประโยคทดสอบ จำนวน 1 คู่คำ ได้แก่

ทิ่ม-แทง

อายตนกริยา (มือ)	ความถี่	ร้อยละ
คนร้ายใช้มีด.....ผู้อื่นจนได้รับบาดเจ็บ		
ทิ่ม	44	54.32
แทง	37	45.68
แม่บอกน้องให้ระวังไม้.....ตา		
ทิ่ม	36	44.44
แทง	45	55.56
ชาวบ้านช่วยกัน.....ปลาไหลในหนองน้ำ		
ทิ่ม	42	51.85
แทง	39	48.15

จากตารางแสดงคู่คำกริยาในภาษาไทยที่เกี่ยวกับมือในคำว่า “ทิ่ม-แทง” ทั้งหมด 3 ประโยคจากกรอบประโยคทดสอบพบว่า นักศึกษาจีนเลือกใช้ไม่ถูกต้องทั้งสามประโยค กล่าวคือ ประโยคที่ (1) *“คนร้ายใช้มีดทิ่มผู้อื่นจนได้รับบาดเจ็บ”* มีผู้ตอบผิดจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 54.32 ประโยคที่ (2) *“แม่บอกน้องให้ระวังไม้แทงตา”* มีผู้ตอบผิดจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 และประโยคที่ (3) *“ชาวบ้านช่วยกันทิ่มปลาไหลในหนองน้ำ”* มีผู้ตอบผิดจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 51.85

ทั้งนี้เนื่องจากคำว่า ‘ทิ่ม’ **刺** ‘แทง’ **刺** ด้วยอรรถลักษณ์ทางความหมายในภาษาจีนมีความหมายเดียวกันจึงทำให้นักศึกษาจีนไม่สามารถเลือกใช้ได้ถูกต้องในบริบทต่างๆ อาจเนื่องด้วยอิทธิพลของภาษาแม่มีบทบาทกับการเลือกใช้หมวดคำกริยาในภาษาไทยเป็นอย่างมาก และผู้เรียนอาจยังมีความรู้ในภาษาที่สองอย่างไม่เพียงพอเพราะลักษณะทางความหมายในภาษาจีนที่ไม่แตกต่างกันจึงทำให้เลือกใช้ผิดความหมายในทุกบริบท จึงส่งผลให้นักศึกษาจีนไม่สามารถเลือกใช้ได้อย่างถูกต้องในทั้งสามประโยคจากกรอบประโยคทดสอบ

อย่างไรก็ตามอรรถลักษณ์ทางความหมายในภาษาไทยในคู่คำกริยาอายตนในภาษาไทยของคำว่า “ทิ่ม-แทง” นี้ จะมีอรรถลักษณ์ทางความหมายบางประการที่แสดงถึงความแตกต่างตรงลักษณะของแรงที่เคลื่อนที่ไปยังวัตถุหรือสิ่งของนั้นๆ ในหน่วยคำว่า “ทิ่ม” จะต้องใช้แรงกระแทกอย่างแรงเพื่อให้สิ่งนั้นทะลุ (+กระแทกโดยแรง) ส่วนหน่วยคำว่า “แทง” ไม่จำเป็นต้องใช้แรงกระแทกโดยแรง (-กระแทกโดยแรง) จึงทำ

ให้คำนามที่เป็นกรรมอยู่ด้านหลังคือคำว่า “ผู้อื่น-ปลาไหล” จึงต้องใช้คำว่า “แทง” เพราะต้องออกแรงให้สิ่งนั้นทะลุออกมา แต่สำหรับคำนามที่เป็นกรรมในคำว่า “ตา” เป็นลักษณะที่ไม่จำเป็นต้องใช้แรงกระแทกเพื่อให้สิ่งนั้นทะลุจึงทำให้สองคำนี้มีอรรถลักษณ์ทางความหมายที่แตกต่างกันซึ่งผู้ใช้ที่เป็นเจ้าของภาษาก็อาจเลือกใช้ได้อย่างถูกต้องมากกว่าผู้เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองด้วยบริบทการใช้ในสังคมไทยนั่นเอง

3. คำกริยาอายตนในภาษาไทยที่ใช้ผิดบางส่วน โดยสามารถแบ่งออกเป็นการใช้ถูกต้องมากกว่าผิด จำนวน 10 คู่คำ ส่วนการใช้ผิดมากกว่าถูกอีกจำนวน 7 คู่ ซึ่งพบในการใช้คำกริยาที่เกี่ยวกับมือ กาย ปาก และตา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

3.1 คำกริยาอายตนในภาษาไทยที่ใช้ถูกต้องมากกว่าผิด พบจำนวน 10 คู่คำ ได้แก่ “กอบ-โกย”, “ขยำ-ขยี้”, “ขว้าง-ปา”, “ขุด-คุ้ย”, “คัด-เลือก”, “บีบ-คั้น”, “พก-พา”, “ฟาด-ฟัน”, “ทัก-ท้วง”, “เพ่ง-เล็ง” ดังตัวอย่างนี้

บีบ-คั้น

อายตนกริยา (มือ)	**ความถี่**	**ร้อยละ**
คุณแม่.....น้ำส้มให้ลูกดื่มทุกเช้า		
บีบ	39	48.15
คั้น	42	51.85
อายตนกริยา (มือ)	**ความถี่**	**ร้อยละ**
เขา.....คอเธอจนหายใจไม่ออก		
บีบ	38	46.91
อายตนกริยา (มือ)	**ความถี่**	**ร้อยละ**
คั้น	43	53.09
ต้มยำถ้วยนี้ต้อง.....มะนาวเพิ่มความเปรี้ยว		
บีบ	46	56.79
คั้น	35	43.21

จากตารางแสดงคู่คำกริยาในภาษาไทยที่เกี่ยวกับมือในคำว่า “บีบ-คั้น” ทั้งหมด 3 ประโยคจากกรอบประโยคทดสอบพบว่า นักศึกษาจีนเลือกใช้ไม่ถูกต้องหนึ่งประโยคจากทั้งหมดสามประโยค กล่าวคือ ประโยคที่ (1) *“คุณแม่<u>คั้น</u>น้ำส้มให้ลูกดื่มทุกเช้า”* มีผู้ตอบถูกต้อง จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 51.85 ส่วนประโยคที่ (2) นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกใช้คำว่า *“เขา<u>คั้น</u>คอเธอจนหายใจไม่ออก”* ซึ่งมีผู้ตอบผิด จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 53.09 และประโยคที่ (3) *“ต้มยำถ้วยนี้ต้อง<u>บีบ</u>มะนาวเพิ่มความเปรี้ยว”* มีผู้ตอบถูกต้อง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 56.79

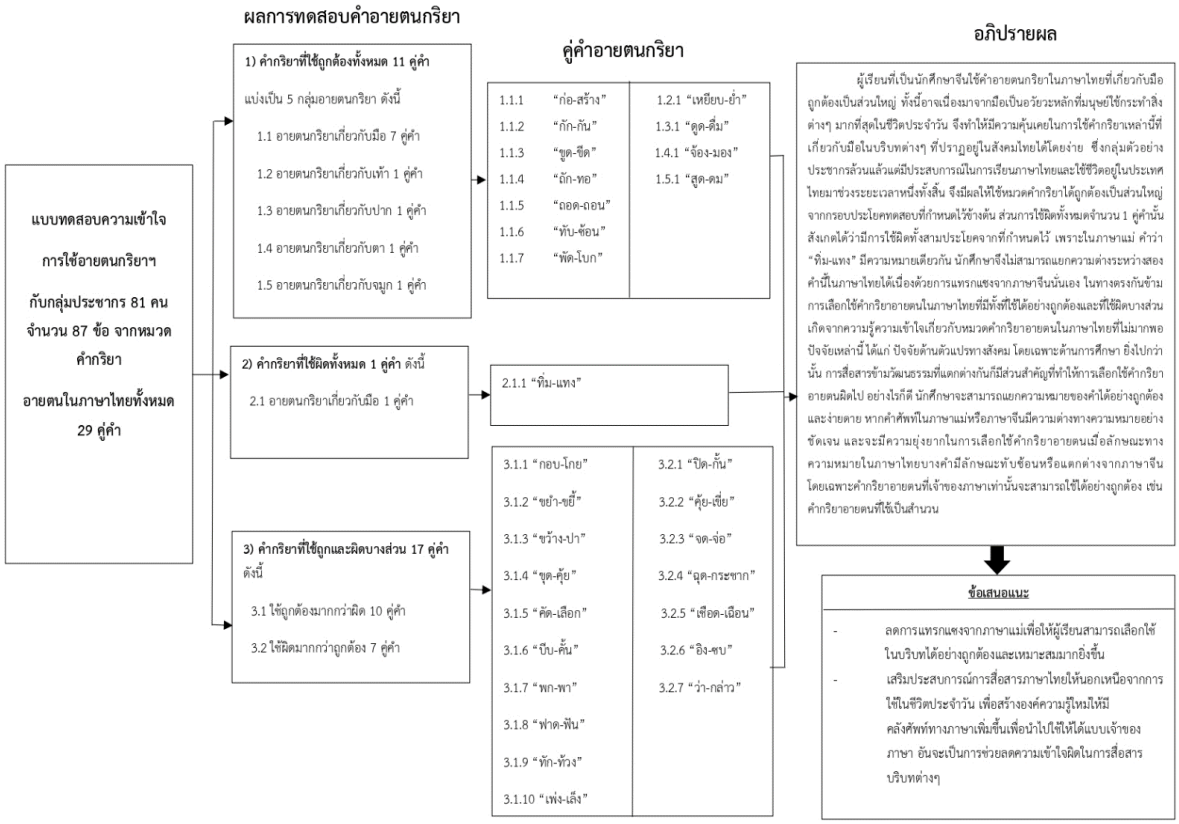
3.2 คำกริยาอายตนในภาษาไทยที่ใช้ผิดมากกว่าถูกต้อง พบจำนวน 7 คู่คำ ได้แก่ “ปิด-กั้น, “คุ้ย-เขี่ย” “จด-จ่อ”, “ฉุด-กระชาก”, “เชือด-เฉือน”, “อิง-ซบ”, “ว่า-กล่าว” ดังตัวอย่างนี้

ฉุด-กระชาก

อายตนกริยา (มือ)	**ความถี่**	**ร้อยละ**
โจร.....กระเป๋าจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติหน้าวัดพระแก้ว		
ฉุด	36	44.44
อายตนกริยา (มือ)	**ความถี่**	**ร้อยละ**
กระชาก	45	55.56
ชายคนนั้น.....ผู้หญิงเข้าไปในป่าข้างทาง		
ฉุด	33	40.74
กระชาก	48	59.26
น้องโมโหพี่สาวมากจึง.....ผมพี่สาวอย่างแรง		
ฉุด	42	51.85
กระชาก	39	48.15

จากตารางแสดงคู่คำกริยาในภาษาไทยที่เกี่ยวกับมือในคำว่า “ฉุด-กระชาก” ทั้งหมด 3 ประโยคจากกรอบประโยคทดสอบพบว่า นักศึกษาจีนเลือกใช้ไม่ถูกต้องในสองประโยคจากทั้งหมดสามประโยค กล่าวคือ ประโยคที่ (1) *“โจร<u>กระชาก</u>กระเป๋าจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติหน้าวัดพระแก้ว”* มีผู้ตอบถูกต้อง จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 ส่วนประโยคที่ (2) นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกใช้คำว่า *“ชายคนนั้น<u>กระชาก</u>ผู้หญิงเข้าไปในป่าข้างทาง”* ซึ่งมีผู้ตอบผิด จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 59.26 และในประโยคที่ (3) นักศึกษาส่วนใหญ่ก็เลือกใช้คำว่า *“น้องโมโหพี่สาวมากจึง<u>ฉุด</u>ผมพี่สาวอย่างแรง”* โดยมีผู้ตอบผิด จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 51.85

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจะขอสรุปและสังเคราะห์ผลการวิจัยเป็นภาพรวมตามแผนผังความคิดดังต่อไปนี้

สำหรับการศึกษาที่ผ่านมาพบว่ามีงานวิจัยที่มีลักษณะสอดคล้องกับการศึกษาครั้งนี้อยู่สองเรื่องคือ งานวิจัยของสุชาดา เจียพงษ์ (2562) ที่ศึกษาเรื่อง *“คำคล้ายในภาษาไทย: การวิเคราะห์รูปคำและความหมาย”* และงานวิจัยของยุพิน จันทร์เรือง และสมหวัง อินทร์ไชย (2564) *“ศึกษาข้อผิดพลาดด้านการใช้คำที่มีความหมายคล้ายกันในภาษาไทยของนักศึกษาจีน”* ซึ่งงานทั้งสองนี้จะทำให้ผู้ใช้ภาษาไทยที่เป็นเจ้าของภาษาและผู้เรียนชาวต่างชาติมีความรู้เรื่องความหมายของคำที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น รวมถึงการนำไปใช้ตามบริบทของสังคมไทย เพราะคำบางคำมีความหมายคล้ายคลึงกันเมื่อนำไปใช้จึงต้องคำนึงถึงบริบทที่ถูกต้องในการสื่อสารเพื่อป้องกันความเข้าใจอันผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ งานวิจัยทั้งสองนี้จึงเป็นเสมือนแนวทางอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาการใช้คำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันในภาษาไทยได้เป็นอย่างดี การศึกษาดังกล่าวจึงสามารถ

นำไปประยุกต์ใช้สำหรับการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศได้ด้วยเช่นกัน อาจกล่าวได้ว่าการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศมิใช่แค่เพียงสอนหลักการใช้ภาษาหรือการสนทนาโต้ตอบกันเพียงเท่านั้น หากแต่ยังหมายรวมถึงการสื่อสารผ่านความหมายที่สะท้อนไปยังมโนทัศน์ของภาษาแม่หรือผู้ใช้ภาษาด้วย เพื่อที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารจะได้สื่อความหมายให้ตรงกันอันจะนำไปสู่ความเข้าใจในภาษาที่แท้จริงของเจ้าของภาษาได้ดียิ่งต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้า

1.1 สามารถนำไปใช้ในกลุ่มเป้าหมายอื่นได้ที่นอกเหนือจากชาวจีน โดยอาจเป็นชาวต่างชาติอื่นเพื่อหาข้อแตกต่างว่ามีการเลือกใช้เหมือนหรือต่างกับนักศึกษาชาวจีนหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้จะเป็นการแสดงให้เห็นถึงปรากฏการณ์บางประการอย่างชัดเจนของลักษณะการใช้ภาษาและวัฒนธรรมที่มีผลต่อการเลือกใช้หมวดคำกริยาอายตนในภาษาไทยอีกด้วย

1.2 ศึกษาเปรียบเทียบผู้เรียนที่กำลังศึกษาภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนเกี่ยวกับการเลือกใช้หมวดคำกริยาอายตนในภาษาไทยเพื่อหาความแตกต่างในการใช้รวมถึงเหตุปัจจัยในการเลือกใช้ถูกหรือผิดเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจบางประการ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์

2.1 ควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนสำหรับชาวต่างประเทศ เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนที่เป็นนักศึกษาชาวต่างชาติมีความรู้ความเข้าใจอันดีมากยิ่งขึ้นในหมวดคำกริยาภาษาไทย

2.2 ผลการวิเคราะห์ในครั้งนี้สามารถนำไปใช้สร้างคู่มือในการเลือกใช้หมวดคำกริยาที่เกี่ยวกับอายตนกริยาในภาษาไทยได้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนชาวต่างชาติที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศเป็นอย่างมาก

เอกสารอ้างอิง

จินตนา พุทธเมตะ. (2554). การศึกษาข้อบกพร่องในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาในโครงการความร่วมมือทางวิชาการวิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 ภาควิชาภาษาไทย คณะภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก มหาวิทยาลัยภาษาและการค้าต่างประเทศ กวางตุ้ง สาธารณรัฐประชาชนจีน พ.ศ. 2552. *วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์).* 3 (5), 23 – 30.

ชัชวดี ศรลัมพ์. (2562). *ภาษาและความหมาย.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นนทิยา จันทร์เนตร์. (2558). *วิวัฒนาการคำกริยาวิเศษณ์บอกลักษณะในภาษาไทย.* วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาไทย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นนทิยา จันทร์เนตร์. (2561). คำคุณศัพท์บอกลักษณะที่รับรู้ทางอายตนะทั้ง 6 ในสมัยสุโขทัย. *รมยสาร.* 16 (1). 401 – 415.

นันทา ทองทวีวัฒนะ. (2562). การศึกษาปัญหาการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาต่างชาติมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. *วรรณวิทัศน์.* 19 (1), 160 – 178.

นิภา กู้พงษ์ศักดิ์. (2555). ปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาต่างชาติ: กรณีศึกษานักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร. *วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์.* 31 (1), 123 – 139.

ปริญญา วงษ์ตะวัน. (2559). *การบ่งชี้แหล่งที่มาของข้อมูลที่แสดงผ่านอายตนกริยาในภาษาไทย.* วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต. คณะอักษรศาสตร์ สาขาวิชาภาษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554. (2556). กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

ยุพิน จันทร์เรือง และสมหวัง อินทร์ไชย. (2564). การศึกษาข้อผิดพลาดด้านการใช้คำที่มีความหมายคล้ายกันในภาษาไทยของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.* 11 (1), 134 – 141.

วิโรจน์ กองแก้ว. (2564). ปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยเป็นวิชาเอก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.* 15 (2), 147 – 170.

สุชาดา เจียพงษ์. (2562). คำคล้ายในภาษาไทย: การวิเคราะห์รูปคำและความหมาย. *วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.* 16 (2), 49 – 57.

OU LIUFEN. (2561). ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. *การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2561.* 4 พฤษภาคม 2561. อาคารพระพิฆเนศ.

Nida, Eugene A. (1975). *Componential Analysis of Meaning.* Mouton: The Hague.

การศึกษาและพัฒนาภูมิปัญญาเพื่อส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนแหล่งทอผ้าขิดบ้านโนนเสลา ตำบลหนองตูม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ

A Study of Development of Folk Wisdom for the Promotion of Community Products : A Case Study of Khit Weaving Community at Ban Non Salao, Nong Tum Sub-District, Phu Khiao District, Chaiyaphum Province

จิราพร ลุนพรหม
มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น
Jiraporn Loonprom
Sripatum University Khonkaen, Thailand
E- Mail: Jiraporn.lo@spu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภูมิปัญญาของชุมชนโนนเสลา ตำบลหนองตูม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ (2) ศึกษากระบวนการสร้างสรรค์งานหัตถกรรมทอผ้าขิดของชุมชนโนนเสลา ตำบลหนองตูม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ และ (3) การสร้างสรรค์ลวดลายงานหัตถกรรมทอผ้าขิด จากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนโนนเสลา ตำบลหนองตูม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินความพึงพอใจเป็นเครื่องมือการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้นำชุมชน กลุ่มผู้ทอผ้าขิดบ้านโนนเสลาและชาวบ้านโนนเสลาที่ได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง

ผลการวิจัยพบว่า (1) ภูมิปัญญาของชุมชนแหล่งทอผ้าขิดบ้านโนนเสลาเป็นภูมิปัญญาที่ควรค่าแก่การธำรงไว้ซึ่งเยาวชนคนรุ่นหลังต่อไป เนื่องจากการทอผ้าเป็นภูมิปัญญาที่สามารถต่อยอดเป็นอาชีพหลักและเพิ่มพูนรายได้ได้ดียิ่ง เพราะผ้านั้นเป็นหนึ่งในปัจจัย 4 ที่มนุษย์ยังมีความต้องการอยู่ทุกยุคสมัย แต่จำเป็นที่เราจะต้องมีการพัฒนาภูมิปัญญานี้และส่งต่อให้ได้เรื่อย ๆ ไม่ว่าสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครองจะมีการหมุนเวียนสับเปลี่ยนอยู่ทุกชั่วขณะ ก็จะยังคงทำให้เราไม่หลงลืมสิ่งดีดีที่ถูกส่งต่อ รวมถึงทำให้เราได้รู้คุณค่าของผ้าเพิ่มมากยิ่งขึ้น ปัญหาแฟชั่นด่วนที่หลายพื้นที่กำลังเผชิญอยู่ก็อาจจะสิ้นสุดลง (2) กระบวนการสร้างสรรค์งานหัตถกรรมทอผ้าขิดของชุมชนโนนเสลา มีกระบวนการที่เป็นขั้นตอน มีระเบียบแบบแผนอย่างดี แม้ว่าบางขั้นตอนจะต้องใช้เวลานานในการผลิต เพื่อให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและความสวยงาม ถึงแม้ว่าเครื่องมือบางชนิดจะถูกส่งต่อมาเป็นระยะเวลาหลายสิบปี ก็ยังคงสามารถทอผ้าขิดออกสู่สังคมได้ดีดังเดิม และไม่แปลกที่ว่าผ้าทอบางผืนมีเพียงชิ้นเดียวในโลก (3) กลุ่มผู้ทอผ้าขิดชุมชนโนนเสลามีความต้องการที่จะพัฒนา

* วันที่รับบทความ : 26 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 4 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 5 มิถุนายน 2567
Received: May 26 2027; Revised: June 4 2024; Accepted: June 5 2024

สินค้ารวมถึงบรรจุภัณฑ์เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคตามยุคสมัย รวมถึงมีความต้องการพัฒนาฝีมือออกแบบลวดลายต่าง ๆ ได้มากขึ้น เพื่อที่จะเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าของชุมชน

คำสำคัญ: ผ้าขิด; วัฒนธรรมอีสาน; ภูมิปัญญาท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the wisdom of the Nonsela community; Nong Tum Phu Khieo District, Chaiyaphum Province (2) To study the creative process of khid weaving handicrafts of Nonsela community. Nong Tum and (3) for the creation of khaid weaving handicrafts from the local wisdom of Non Sela community. Nong Tum Phu Khieo District, Chaiyaphum Province is a qualitative research. Use interview and satisfaction assessment as research tools. The population and sample were community leaders, Nonsela weavers and Nonsela villagers obtained through a specific selection.

The results showed that: (1) the wisdom of the Nonsela weaving community is a wisdom worthy of preserving for future generations; Since weaving is a wisdom that can be extended as a main occupation and increase income even better because fabric is one of the 4 factors that humans still need in every era, but it is necessary that we develop this wisdom and pass it on continuously. The quick fashion problems that many areas are facing may also come to an end. (2) The creative process of handicrafts of the Nonsela community. There is a well-structured, step-by-step process, although some steps take a long time to produce in order to obtain quality and aesthetic products. Even though some tools have been passed down for decades, they are still able to weave khid into society as well as before, and it is not surprising that some textiles are the only ones in the world. (3) Nonsela community weavers want to develop products and packaging to meet the needs of consumers according to the times, as well as want to develop more designs in order to add value to the community's products.

Keywords: Khit Weaving; Culture; Local wisdom

บทนำ

ภูมิปัญญาถือเป็นรากเหง้าความเป็นไทยที่โดดเด่น ไม่เพียงแสดงถึงความเป็นชาติหากแต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ภาวะวิกฤติของชาติที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้ง ไม่ได้เกิดเพราะภูมิปัญญาถูกใช้มากเกินไป แต่เกิดขึ้นเพราะทอดทิ้งภูมิปัญญาไทยและนิยมในภูมิปัญญาสากล วิกฤติจากการพัฒนาจึงเกิดขึ้นในทุกระดับ โดยเฉพาะท้องถิ่น ซึ่งเป็นรากฐานของประเทศที่สำคัญกลับได้รับผลกระทบจากการพัฒนาสมัยใหม่มากมาย แสดงให้เห็นถึงสภาพความอ่อนแอ ของฐานราก การพัฒนาประเทศที่เข้มแข็งไม่สามารถเกิดขึ้นได้ โดยปราศจากความแข็งแกร่งของท้องถิ่น และความแข็งแกร่งของท้องถิ่นก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้โดยปราศจากภูมิปัญญา ดังนั้น การนำภูมิปัญญามาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นจึงสามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับการพัฒนาประเทศได้เป็นอย่างดี

“ภูมิปัญญา” เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและดำรงอยู่กับสังคมมนุษย์ มาช้านาน เป็นการดำรงอยู่ในชีวิตที่เกี่ยวพันอยู่กับธรรมชาติของแต่ละท้องถิ่น โดยมีการปรับสภาพการดำเนินชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติ ตามกาลเวลา เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์โลกที่พิเศษกว่าสัตว์อื่น ๆ กล่าวคือ มีมันสมองที่มีความสามารถในการคิดค้น เรียนรู้ แก้ปัญหาและมีการสืบทอด เป็นมรดกมาช้านาน แม้ว่าภูมิปัญญาเป็นสิ่งที่สั่งสมและถ่ายทอดมาช้านาน แต่ มีลักษณะที่สำคัญอย่างหนึ่งคือเป็นองค์ความรู้ที่เชื่อมโยงกันไปหมดไม่ว่าจะเป็นเรื่องของอาชีพ เศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ การใช้จ่าย การศึกษา วัฒนธรรม จะมีความผสมกลมกลืนกัน

และภูมิปัญญาท้องถิ่นถือเป็นทุนทางสังคมและวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าของ ไทย แม้จะถูกมองข้ามมาเป็นเวลานานในยุคของการก้าวสู่ความทันสมัย หากแต่เมื่อประเทศประสบปัญหาก็ต้องหวนกลับมามองภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกครั้ง เพราะภูมิปัญญาเกิดและพัฒนาในพื้นที่นั้น จึงเหมาะที่จะนำมาใช้ในการแก้ไข ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นนั้น ตรงตามบริบทปัญหา สิ่งแวดล้อม สังคมและ วัฒนธรรม กล่าวได้ว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยถือกำเนิดมาพร้อมกับประเทศ ไทยทั้งเป็นภูมิปัญญาเพื่อการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิต การรักษาสุขภาพ การรักษาเอกราชและความเป็นปึกแผ่นของประเทศ การดำรงภูมิปัญญา ท้องถิ่นไว้ จึงเปรียบเสมือนการดำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย เกิดจากการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ นำไปใช้และถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น สอดคล้องกับแนวคิดของกรมส่งเสริมการเกษตรที่ระบุว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย มีกระบวนการเกิดจากการสืบทอด ถ่ายทอด องค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมในชุมชน ท้องถิ่นต่าง ๆ แล้วพัฒนา เลือกสรรและปรับปรุงองค์ความรู้เหล่านั้นจนเกิด ทักษะและความชำนาญ ที่สามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย แล้วเกิดองค์ความรู้ใหม่ที่เหมาะสมและสืบทอดพัฒนาต่อไปอย่าง ไม่สิ้นสุด

เช่นเดียวกับภูมิปัญญาการทอผ้า ซึ่งผ้าถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะผ้าเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่นอกเหนือจากอาหาร ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค ในสังคมเกษตรกรรมตั้งแต่บรรพกาลสืบมา ทุกครัวเรือนจะมีการทอผ้าเพื่อใช้สอยภายในครอบครัว และมีการถ่ายทอดและสั่งสมกรรมวิธีการทอให้แก่สมาชิกที่เป็นเพศหญิง เพราะการทอผ้าเป็นงานศิลปะที่ต้องใช้ทั้งความขยัน ความอดทน ความพยายาม และความประณีตละเอียดอ่อน แม่หรือยายจะเป็นผู้ทำหน้าที่อบรมและถ่ายทอดวิชาการกรรมวิธีและประสบการณ์ในการทอผ้าให้แก่บุตรสาวหรือหลานสาว จนสั่งสมเป็นภูมิปัญญาที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง เป็นเสมือนมรดกทางวัฒนธรรม ผ้าทอได้เกิดขึ้นในทุกภูมิภาคของประเทศไทยมาช้านาน กรรมวิธีในการทอผ้ามีขั้นตอนที่ประณีตละเอียดอ่อน กรรมวิธีในการทอผ้าเป็นการกระทำให้เกิดลวดลายบนผืนผ้าในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่ซับซ้อนและไม่ซับซ้อน ได้แก่ ประเภทการย้อมสีเพื่อให้เกิดลวดลาย ประเภทเพิ่มเส้นพุ่งเพื่อให้เกิดลวดลายและประเภทไหม 2 เส้น มาตีเกลียวเป็นเส้นเดียวกัน ส่วนลวดลายที่ปรากฏบนผืนผ้าทอมีลวดลายที่สวยงามเกิดจากภูมิปัญญาของผู้ทอและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ลวดลายผ้าทอไทยเป็นลวดลายที่เริ่มต้นจากสิ่งที่พบเห็นในธรรมชาติ และลวดลายเรขาคณิต แล้วนำมาผสมผสานกัน ลวดลายส่วนใหญ่ มักเป็นลวดลายที่จดจำและได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ

โดยการทอผ้าในแต่ละท้องถิ่นของประเทศจะมีลักษณะของตนเองทั้งในด้านเทคนิคการทอ วัตถุดิบที่ให้สีสัน ลวดลาย และรูปแบบการใช้สิ่งทอนั้น ๆ ในปัจจุบันผ้าไทยมีประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวัน เช่น ตัดเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มแล้วยังใช้ในการผลิตเคหะสิ่งทอและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ตามความต้องการของตลาดทั้งภายในประเทศและสินค้าส่งออกตลาดต่างประเทศที่มีปริมาณเพิ่มขึ้น ภูมิปัญญาการทอผ้าของคนไทย ผ้าไทยเป็นมรดกสายใยแห่งภูมิปัญญาที่เป็นมรดกอันทรงคุณค่าของประเทศไทย เป็นองค์ความรู้ที่ได้ถ่ายทอดสืบต่อกันมาด้วยสายใยแห่งความรัก ความสัมพันธ์อันใกล้ชิดในครอบครัวและเครือญาติ โดยเฉพาะในอดีตนั้นลักษณะครอบครัวของคนไทย จะอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวใหญ่และอาศัยใกล้ชิดกันเป็นเครือญาติ มีปู่ ย่า ตา ยาย พี่ ป้า น้า อา การเรียนรู้และสืบทอดภูมิปัญญาในการทอผ้าซึ่งสังคมจัดให้เป็นหน้าที่ของผู้หญิงไทยทุกคน จึงมีโอกาสสั่งสมข้อมูลภูมิปัญญาในเรื่องการทอผ้า ซึ่งได้เห็น ย่า ยาย พี่ ป้า น้า อา สร้างสรรค์ทอผ้าไทยอันงดงามผืนแล้วผืนเล่าจากภาพคุ้นตาตั้งแต่วัยเยาว์

เช่นเดียวกับหมู่บ้านโนนเสลาที่เป็นหมู่บ้านทอผ้าขิดที่ถือว่าเป็นแหล่งผลิตที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดชัยภูมิ หมู่บ้านโนนเสลาแห่งนี้ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลหนองตูม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ โดยชาวบ้านโนนเสลาได้สืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาการทอผ้าขิดมาแต่ครั้งปู่ย่าตายาย โดยจะทอผ้าใช้เองแทบทุกครัวเรือน หมู่บ้านโนนเสลาแห่งนี้ได้มีการตั้งกลุ่มแม่บ้านขึ้นเมื่อปี 2521 และได้พัฒนาลวดลาย สีสัน ผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องและตอบสนองกับความต้องการของตลาด และได้ทอผ้าด้วยลวดลายที่คิดขึ้นมาใหม่ คือ ลายนาคโหด มาจากเป็นประเพณีอุปสมบทหมู่แห่นาคโหดของจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นประเพณีแห่นาคแบบแปลกประหลาดและโหดที่สุด โดยจะใช้คนหนุ่มหามแคร่ไม้ไผ่แห่นาคไปรอบหมู่บ้านระยะทางกว่า 3 กิโลเมตร พร้อมทั้งเขย่า-โยนนาคอย่างรุนแรงเพื่อความสนุกสนาน ทั้งนี้ เชื่อว่าเป็นการทดสอบความตั้งใจของผู้บวชว่ามีความมุ่งมั่นที่จะบวชหรือไม่ โดยนาคต้องห้ามตกลงมาจากแคร่ไม้ไผ่ หากตกลงมาถูกพื้นดินจะถือว่าขาดคุณสมบัติไม่ให้บวช ดังนั้นชาวบ้านจึงได้นำประเพณีแห่นาคโหดอันเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของชาวชัยภูมิมาร้อยเรียงบนผ้าฝ้ายเกิดเป็นลายแห่นาคโหดแห่งเดียวประจำจังหวัด และได้มีการทอผ้าหลากหลายรูปแบบไว้สำหรับจำหน่าย อันได้แก่ ผ้าฝ้ายมัดหมี่ ผ้าขิดไหม ผ้าคลุมไหล่ ผ้าปูโต๊ะ นอกจากนี้แล้วยังมีผลิตภัณฑ์เครื่องใช้เพิ่มเติมที่ต่อยอดมาจากการทอผ้าขิดอีกด้วย อาทิเช่น กระเป๋าผ้า หมอนขิด เสื้อทั้งของสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษ กล่องใส่กระดาษชำระ เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบัน ได้มีวิวัฒนาการทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและอุตสาหกรรมสิ่งทอได้เข้ามาแทนที่อันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้หัตถกรรมสิ่งทอลวดลายและสีสันความละเอียดอ่อนฝีมือและภูมิปัญญาชาวบ้านที่บรรจงใส่ในเส้นใยผืนผ้ากำลังจะสูญไป

จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัย เล็งเห็นความสำคัญในการศึกษาเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้าน และบริบทแวดล้อมในชุมชน ที่จะสามารถนำมาพัฒนาชุมชนให้สืบต่อภูมิปัญญาการทำผ้าทอลวดลายผ้าทอต่าง ๆให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืน จึงจะทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาและพัฒนาภูมิปัญญาเพื่อส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนแหล่งทอผ้าขิดบ้านโนนเสลา ตำบลหนองตูม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ” โดยผู้วิจัย

ทำการศึกษาภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมดังกล่าว และศึกษาโอกาสในการต่อยอดภูมิปัญญาการทอผ้าขิดของชุมชนโนนเสลา ให้เกิดประโยชน์ เกิดการพัฒนาให้กับประเทศชาติบ้านเมืองอย่างยั่งยืน จากรุ่นสู่รุ่น อย่างภาคภูมิใจ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภูมิปัญญาของชุมชนโนนเสลา ตำบลหนองตูม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างสรรค์งานหัตถกรรมทอผ้าขิดของชุมชนโนนเสลา ตำบลหนองตูม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ
3. เพื่อศึกษาการสร้างสรรค์ลวดลายงานหัตถกรรมทอผ้าขิด จากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนโนนเสลา ตำบลหนองตูม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาและพัฒนาภูมิปัญญาเพื่อส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนแหล่งทอผ้าขิดบ้านโนนเสลา ตำบลหนองตูม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเรื่องต่าง ๆ อย่างครอบคลุมจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อนำมาดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยทำการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้ในการพัฒนาและออกแบบโดยได้ศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ 1) ห้องสมุดสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดชัยภูมิ 2) ห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น 3) การสืบค้นออนไลน์
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ชาวบ้านและผู้นำชุมชนที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญการทอผ้าขิดในพื้นที่บ้านโนนเสลา ตำบลหนองตูม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 20 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามถามกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย การสังเกต และบันทึกข้อมูลภาพถ่าย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยทำการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้ในการพัฒนาและออกแบบโดยได้ศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ดังกล่าวมารวบรวมเป็นข้อมูลในรูปแบบเอกสาร เพื่อสรุปผลการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเอกสาร ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้สืบค้นนั้น นำมาจัดเรียงลำดับข้อมูลความสำคัญ และทำการสรุปข้อมูล โดยจัดทำในรูปแบบของเอกสาร ส่วนข้อมูลจากภาคสนาม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่บันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์ การสังเกตและการภาพถ่าย จากชาวบ้าน นักปราชญ์ ผู้รู้ ในพื้นที่ แล้วนำมาสรุปเรียบเรียงในรูปแบบของเอกสาร และข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ทำเป็นแบบการบรรยายภาคเอกสาร และสรุปสาระสำคัญ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดการวิจัยการศึกษาและพัฒนาภูมิปัญญาเพื่อส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนแหล่งทอผ้าขิดบ้านโนนเสลา ตำบลหนองตูม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาภูมิปัญญาโดยใช้ทุนทางสังคม จากงานวิจัยของ World Bank. (1999) เรื่องอะไรเป็นทุนทางสังคมและจะทำอย่างไรเพื่อที่จะเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนที่สุดต่อประเทศหรือชุมชน จากงานวิจัยของ Robert D. Putnam. (1993) เรื่องการนำความสำเร็จร่วมกันในอดีตมาใช้ประโยชน์เพื่อสร้างความร่วมมือในอนาคต จากงานวิจัยของ ฐิติรดา เปรมปรี (2562) มาประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวทางการศึกษา

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการค้นคว้าข้อมูลภาคเอกสาร การลงพื้นที่เก็บข้อมูล และการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของตารางและเรียบเรียง โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ผลการศึกษาภูมิปัญญาของชุมชนโนนเสลา ตำบลหนองตูม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ในพื้นที่ชาวบ้านโนนเสลามีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ภาคภูมิใจและได้สืบทอดมาแต่บรรพชนมากมายหลายอย่าง เช่น การทอผ้าขิดโนนเสลาซึ่งเป็นวัฒนธรรมและภูมิปัญญามาแต่ครั้งปู่ย่าตายาย โดยจะทอผ้าใช้เองแทบทุกครัวเรือน เป็นการทอมือ มีลวดลายเป็นเอกลักษณ์สมัยโบราณ สีที่ย้อมจะเป็นสีที่ได้จากธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ สำหรับผู้หญิง และงานจักสานสำหรับผู้ชาย มีงานจักสานที่เป็นของใช้ในครัวเรือน เช่น มวยนึ่งข้าว กล่องใส่ข้าวเหนียว กระด้ง ตะกร้า กล่องใส่กระดาษชำระ กล่องใส่เครื่องประดับ เป็นต้น และพบว่าผู้สืบทอดภูมิปัญญาดังกล่าวจำนวนลดน้อยลงเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจ กระแสสังคม และสภาวการณ์จากโรคอุบัติใหม่ที่เพิ่ง

เกิดขึ้นจึงทำให้ผู้คนที่บ้านโนนเสลาต้องเปลี่ยนทิศทางการประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงชีพโดยการไปใช้แรงงานตามเมืองอุตสาหกรรมต่าง ๆ และเลือกประกอบอาชีพรับราชการ จึงทำให้ภายในหมู่บ้านโนนเสลาขาดทั้งแรงงานและปัจจัยที่จะสืบทอดภูมิปัญญาดังกล่าว ซึ่งนั่นอาจจะเป็นสิ่งที่ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นี่ถูกลบลืมไปตามกาลและเวลา

2. ผลจากแนวทางการสัมภาษณ์ (Interview guide) เรื่อง การศึกษาและพัฒนาภูมิปัญญาเพื่อส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนแหล่งทอผ้าขิดบ้านโนนเสลา ตำบลหนองตูม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ

1. ชุมชนบ้านโนนเสลา มีประวัติความเป็นมาอย่างไร

ประวัติความเป็นมาของชุมชนโนนเสลาสรุปได้ว่า : บ้านโนนเสลาเป็นหมู่บ้านเก่าแก่ตั้งขึ้นราวปี พ.ศ.2360 ชนพื้นเมืองเป็นชาวลาวที่อพยพมาพร้อมกับเจ้าพ่อพญาแล และเลือกตั้งบ้านเรือนที่ลุ่มน้ำหนองตูม สมัยก่อนเรียกว่าบ้านตูมเพราะหนองตูมเป็นหนองน้ำธรรมชาติที่มีปลาอาศัยอยู่อย่างชุกชุม เสียงปลาตัวใหญ่ ๆ เช่น ปลาคล้าว ปลาคังกระโดดดังตูม ตูม ชาวบ้านเลยเรียกว่าหนองตูม ต่อมาเมื่อตั้งบ้านเรือนและหาพื้นที่สำหรับทำนาไร่ จึงพบว่าพื้นที่ส่วนใหญ่มีต้นเสลาเกิดขึ้นอยู่ทั่วไปและเมื่อถึงฤดูกาลออกดอก ดอกเสลาสวยยิ่งนัก จึงตกลงร่วมกันเปลี่ยนชื่อหมู่บ้านจากบ้านตูม เป็นบ้านโนนเสลาตามพรรณไม้ที่มีอยู่ทั่วไปในพื้นที่ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา ซึ่งไม่ปรากฏ พ.ศ. ที่แน่นอน เป็นเพียงการเล่าขานสืบต่อกันมาเท่านั้น ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวขยายขนาดใหญ่ อยู่รวมกันกับครอบครัวเดิมมีปู่ ย่า ตา ยาย ลูก หลาน เหลนอยู่ด้วยกันจึงเป็นครอบครัวที่มีความอบอุ่น มีการอบรมและถ่ายทอดภูมิปัญญาสู่ลูกหลานอยู่ตลอดเวลา

2. ชาวบ้านโนนเสลาประกอบอาชีพใดเป็นหลัก

ประวัติความเป็นมาด้านการประกอบอาชีพของชุมชนโนนเสลาสรุปได้ว่า : หมู่บ้านโนนเสลามีประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ทำไร่ เลี้ยงวัว เป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 78.50 และมีอาชีพเสริมคือการทอผ้าขิด สำหรับผู้หญิง โดยมีการสืบทอดการทอผ้าขิดมาแต่ครั้งปู่ย่าตายาย โดยทอผ้าใช้เองแทบทุกครัวเรือน ใต้ถุนบ้านทุกบ้านจะมีกี่ทอมือไว้ทอผ้าทุกหลัง ต่อมาได้มีการตั้งกลุ่มแม่บ้านขึ้นเมื่อปี ๒๕๒๑ และได้พัฒนาลวดลาย สีสัน ผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีจำหน่ายทั้งผ้าฝ้ายมัดหมี่ ผ้าขิดไหม ผ้าคลุมไหล่ ผ้าปูโต๊ะ กระเป๋าผ้า และหมอนขิด รวมถึงงานจักสาน สำหรับผู้ชาย ที่เป็นของใช้ในครัวเรือน เช่น มวยนึ่งข้าว กล่องใส่ข้าวเหนียว กระด้ง ตะกร้า กล่องใส่กระดาษชำระ กล่องใส่เครื่องประดับ เป็นต้น

3. ชุมชนโนนเสลาได้ชื่อว่าเป็นแหล่งทอผ้าขิดขนาดใหญ่ ซึ่งมีที่มาอย่างไร

ประวัติความเป็นมาของแหล่งทอผ้าขิดขาดใหญ่สรุปได้ว่า : ชาวบ้านโนนเสลาสืบทอดการทอผ้าขิดมาแต่ครั้งปู่ ย่า ตา ยาย โดยทอผ้าใช้เองแทบทุกครัวเรือน มีการตั้งกลุ่มแม่บ้านขึ้นเมื่อปี ๒๕๒๑ และได้พัฒนาลวดลาย สีสัน ผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีจำหน่ายทั้งผ้าฝ้ายมัดหมี่ ผ้าขิดไหม

ผ้าคลุมไหล่ ผ้าปูโต๊ะ กระเป๋าผ้า และ หมอนขิด ทำให้เกิดความหลากหลายในด้านของผลิตภัณฑ์ จึงทำให้บ้านโนนเสลาเป็นที่รู้จักในนามแหล่งทอผ้าขิดขนาดใหญ่ที่สุดของจังหวัดชัยภูมิ

4. รายได้หลักของชุมชนโนนเสลามาจากแหล่งใด

รายได้หลักของชุมชนบ้านโนนเสลาสรุปได้ว่า : รายได้หลักของชุมชนโนนเสลามาจากภาคการเกษตรคือการทำนาปี ซึ่งเมื่อถึงฤดูกาลเก็บเกี่ยวชาวบ้านก็จะนำผลผลิตส่วนมากไปขายและจะเก็บไว้แค่เพียงพอที่จะใช้รับประทานภายในครัวเรือนเท่านั้น รองลงมาก็จะเป็นรายได้จากอาชีพเสริม คือการทอผ้าขิด ที่เป็นหัตถกรรมท้องถิ่น แปรรูปเป็นสินค้าต่าง ๆ ที่มีชื่อเสียงจนได้เป็นหมู่บ้าน OTOP ซึ่งเป็นสินค้าที่ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์จากกระทรวงอุตสาหกรรม

5. ท่านชื่นชอบลายผ้าขิดลายใดมากที่สุด เพราะอะไร

จากข้อคำถามดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า : ลายผ้าขิดที่ได้รับความนิยมจากทั้งภายในชุมชนและที่เป็นสินค้าสำหรับส่งออกสู่ตลาดคือ ลายนาคโหด เพราะเป็นลวดลายที่คิดขึ้นมาใหม่ที่มีที่มาจากประเพณีอุปสมบทหมู่แห่นาคโหดของจังหวัดชัยภูมิ ชาวบ้านจึงได้นำประเพณีแห่นาคโหดอันเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของชาวชัยภูมิมาร้อยเรียงบนผ้าฝ้ายเกิดเป็นลายแห่นาคโหดแห่งเดียวประจำจังหวัด

6. หากท่านสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่จากผ้าขิดได้ 1 อย่าง ท่านอยากพัฒนาสิ่งใด เพราะเหตุใด

จากข้อคำถามดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า : ชาวชุมชนโนนเสลาอยากที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่คือ ชุดสูทร่วมสมัย สำหรับวัยทำงาน ซึ่งอาจจะตอบโจทย์ผลิตภัณฑ์ใหม่สำหรับผู้คนในยุคนี้ได้เป็นอย่างดี

7. ท่านคิดว่าชุมชนของท่านมีสิ่งใดบ้างที่จะสามารถนำมาพัฒนาเป็นลวดลายใหม่ของผลิตภัณฑ์ผ้าขิด

จากข้อคำถามดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า : โดยส่วนใหญ่อยากที่จะพัฒนาลวดลายจากที่มาของชื่อหมู่บ้านคือ ไม้กระเลา ซึ่งต้นกระเลามีชื่อเรียกแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น จะมีลักษณะเป็นไม้ต้นผลัดใบ สูงประมาณ 5- 12 เมตร เป็นไม้ทรงพุ่ม ออกดอกเป็นช่อ มีหลายสี เช่น ม่วงเข้ม ม่วงอ่อน ชมพูอมม่วง ชมพูอ่อนเกือบขาว มีกลีบดอก 6 กลีบ รูปทรงดอกค่อนข้างกลม

3. ผลจากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อศึกษาภูมิปัญญาและวิถีชีวิตของชุมชนโนนเสลาด้วยวิธีการสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์และการสังเกต พบว่า ยังมีการสืบทอดภูมิปัญญาเดิมตั้งแต่บรรพบุรุษคือการทอผ้าและมีการทำไร่ทำนาเป็นอาชีพหลัก แต่เมื่อรายได้จากอาชีพหลักไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพจึงได้มีการพัฒนาการทอผ้าขิดที่เป็นอาชีพเสริมให้มีรายได้จากส่วนนี้เพิ่มขึ้นโดยมีการพัฒนาทั้งสีสันและลวดลายเพื่อสนองต่อความต้องการของคนตามยุคสมัย โดยลวดลายที่ถูกพัฒนาจนได้รับการกล่าวขานว่ามีเพียงที่ชุมชนโนนเสลาเพียงที่เดียว ก็คือ ลายนาคโหด ซึ่งถูกพัฒนามาจากประเพณีประจำถิ่นของชุมชนโนนเสลานั่นเอง นอกจากลวดลายดังกล่าวแล้วนั้น ผ้าทอและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ก็ยังเป็นลวดลายเดิมที่สืบทอดกันมาแต่ช้านาน

ทำให้ผู้บริโภครู้สึกถึงความจำเจ ไม่ทันสมัย ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาและยกระดับกลุ่มผู้ทอผ้าขิดที่ชุมชนโนนเสลานี้ด้วยการทอผ้าขิดลายสถานที่สำคัญหรือสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดชัยภูมิ เช่น ลายป่าหินงาม ซึ่งป่าหินงามเป็นอุทยานแห่งชาติและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดชัยภูมิ เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะโดดเด่นทางด้านธรรมชาติ มีลานหินที่มีรูปลักษณ์แปลก มีทุ่งดอกกระเจียวที่สวยงาม ลายมอหินขาว ลายน้ำตกตาดโตน ลายดอกกระเลา เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสร้างสรรค์ลวดลายขึ้นมาใหม่ ทั้งหมด 3 รูปแบบดังนี้

1.

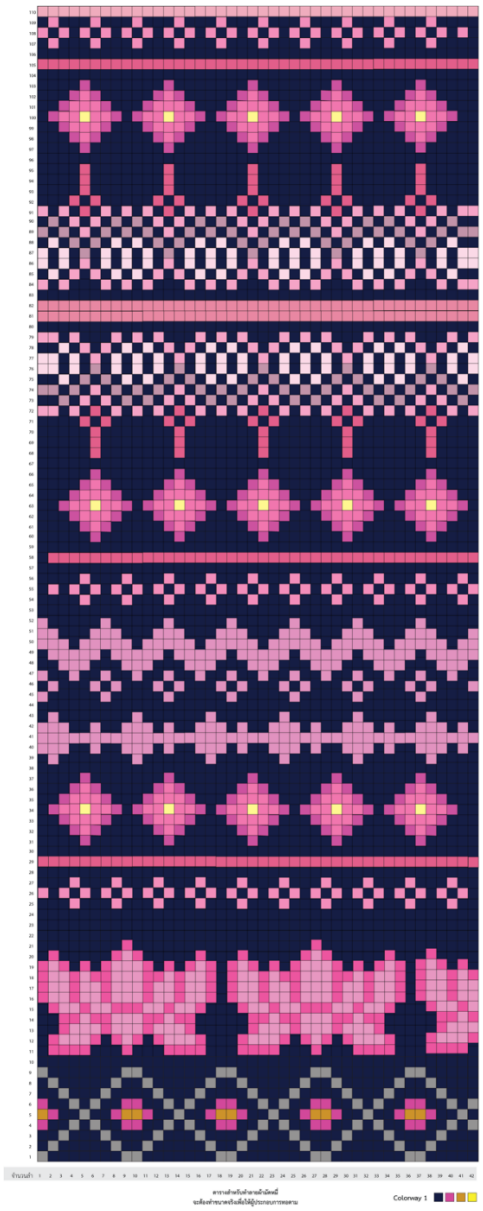
ภาพที่ 1 แสดงลายดอกกระเลา 1 : ลวดลายนี้ผู้วิจัยได้แรงบันดาลใจมาจากเรื่องราวของประวัติชุมชนบ้านโนนเสลา ที่เรียกกันผิดเพี้ยนมากันต่อเนื่องจากคำว่า โนนเสลา มาจากต้นกระเลา ที่มีดอกสีม่วงอมชมพู มีเกสรสีเหลือง ผู้วิจัยจึงนำเรื่องราวนี้มาออกแบบตารางลำผ้าเพื่อให้ชาวบ้านได้ทอตาม

2.

ภาพที่ 2 แสดงลายดอกกระเลา 2 : ลวดลายนี้ผู้วิจัยได้แรงบันดาลใจมาจากเรื่องราวของประวัติชุมชนบ้านโนนเสลา ที่เรียกกันผิดเพี้ยนมากันต่อเนื่องจากคำว่า โนนเสลา มาจากต้นกระเลา ที่มีดอกสีม่วงอมชมพู มีเกสรสีเหลือง แต่ขยายลำในการทอให้ใหญ่ขึ้นเพื่อที่จะสามารถนำผ้าดังกล่าวไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ได้นอกจากเครื่องนุ่งห่ม เช่น กระเป๋า เครื่องประดับ ของตกแต่ง เป็นต้น ผู้วิจัยจึงนำเรื่องราวนี้มาออกแบบตารางลำผ้าเพื่อให้ชาวบ้านได้ทอตาม

3.

ภาพที่ 3 แสดงลายดอกกระเลา 3 : ลวดลายนี้ผู้วิจัยได้แรงบันดาลใจมาจากเรื่องราวของประวัติชุมชนบ้านโนนเสลา ที่เรียกกันผิดเพี้ยนมากันต่อเนื่องจากคำว่า โนนเสลา มาจากต้นกระเลา ที่มีดอกสีม่วงอมชมพู มีเกสรสีเหลือง และเพิ่มลวดลายบัวแดงเข้าไปในการออกแบบลำผ้า ซึ่งมีเรื่องราวมาจากสถานที่ท่องเที่ยวและอำเภอในจังหวัดชัยภูมิคือ ทุ่งบัวแดง บึงละหาน ผู้วิจัยจึงนำเรื่องราวนี้มาออกแบบตารางลำผ้าเพื่อให้ชาวบ้านได้ทอตาม

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยการศึกษาและพัฒนาภูมิปัญญาเพื่อส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนแหล่งทอผ้าขิดบ้านโนนเสลา ตำบลหนองตูม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลการวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ตามหัวข้อวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. อภิปรายผลการศึกษาภูมิปัญญาชุมชนแหล่งทอผ้าขิดบ้านโนนเสลา ตำบลหนองตูม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ

ผู้วิจัยพบว่า ภูมิปัญญาการทอผ้าขิดของชุมชนโนนเสลายังเป็นเรื่องที่ยังต้องให้ความสำคัญกันต่อไป เพราะไม่ใช่เพียงแค่คนในชุมชนจะได้ผลประโยชน์จากภูมิปัญญานั้น ๆ บางสิ่งยังสามารถพัฒนาให้เป็นผลิตภัณฑ์ประจำชาติได้ และที่สำคัญคือความผันเปลี่ยนของยุคสมัยอาจจะเป็นตัวทำลายภูมิปัญญาเดิม ซึ่งนั่นอาจจะเป็นวิกฤติของคนรุ่นหลังจนกลายเป็นปัญหาทางสังคมเพิ่มขึ้น ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากวิธีการถ่ายทอดของคนรุ่นเก่าและวิธีการรับรู้ของคนรุ่นใหม่แตกต่างกันมากและข้อจำกัดด้านเวลา จึงอาจจะเป็นปัญหาตามมา ซึ่งสอดคล้องกับเสรี พงศ์พิศ (2548 : 49) อธิบายว่า การสืบทอดภูมิปัญญาจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่งนั้นสามารถเกิดขึ้นได้หลายช่องทาง ได้แก่ ครอบครัว วัด สำนัก ชุมชน เป็นต้น ซึ่งการเรียนรู้ในอดีตเรียนโดยการปฏิบัติ ซึมซับพ่อแม่สอนลูกโดยให้ลูกสังเกตสิ่งที่พ่อแม่ทำ ลูกช่วยพ่อแม่ทำ และค่อย ๆทำตามทำเอง เรื่องการทำมาหากิน การทำเครื่องมือเครื่องใช้ การทอผ้าทำหัตถกรรม ล้วนเกิดจากการปฏิบัติและซึมซับทีละเล็กทีละน้อยและ ดวงฤทัย อรรคแสง (2552) ได้กล่าวว่า การถ่ายทอดความรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ การบอกวิชาความรู้ให้แก่ผู้เรียนเข้าใจ และนำไปปฏิบัติได้ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น มักจะถ่ายทอดความรู้ ให้กับผู้เรียนหรือกลุ่มเป้าหมายโดยอัตโนมัติไม่ได้เรียนวิชาการสอนมาจากสถาบันใด ๆ และจะใช้ 17 สามัญสำนึกแบบสังคมประกิต คือ การเรียนการสอน ที่เกิดจากการเรียนแบบและการจดจำ สืบทอดกันมาในครอบครัว และวิธีการถ่ายทอดมี2 รูปแบบดังนี้ 1. วิธีสาธิต คือ การทำให้ดูเป็นตัวอย่าง อธิบายทุกขั้นตอน ให้ผู้เรียนรู้เข้าใจและปฏิบัติตาม 2. การปฏิบัติจริง คือ ฟังคำบรรยาย อธิบาย และการสาธิตแล้วนำไปปฏิบัติจริงและทำซ้ำ ๆ จนเกิดเป็นความชำนาญ เพราะผลงานที่จะใช้ดำรงชีวิตได้ต้องเป็นผลงานที่เกิดขึ้นจริงสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

2. อภิปรายผลการศึกษากระบวนการสร้างสรรค์งานหัตถกรรมทอผ้าขิดของชุมชนโนนเสลา ตำบลหนองตูม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ

ผู้วิจัยพบว่า จากกระบวนการที่สลับซับซ้อนและใช้เวลาค่อนข้างนานในการผลิตต่อชิ้น จนทำให้ผู้จะสืบทอดภูมิปัญญาการทอผ้าขิดนี้เกิดความท้อและมีความรู้สึกว่ารายได้ไม่คุ้มกับการลงทุนทั้งแรงกายและแรงทรัพย์ในการหาวัตถุดิบเพื่อมาผลิตเป็นสินค้า หากสามารถลดขั้นตอนหรือย่นระยะเวลาในกระบวนการต่าง ๆ ได้ เช่น การหาเครื่องมือในยุคปัจจุบันมาปรับใช้ อาจจะเป็นอีกหนึ่งแรงผลักดันให้คนรุ่นใหม่หันมาสนใจภูมิปัญญาการทอผ้าขิดเพิ่มมากยิ่งขึ้น ลดการออกไปทำงานนอกพื้นที่ ที่สำคัญคือ ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้แก่

ครัวเรือน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การทอผ้าขิดต้องอาศัยความชำนาญและชั้นเชิงทางฝีมือสูงกว่าการทอผ้าอย่างอื่น ๆ เพราะทอยากมากและมีเทคนิคการทอที่ซับซ้อนมากกว่าการทอผ้าธรรมดา เพราะต้องใช้ทั้งเวลา ความอดทน และความละเอียดลออ มีกรรมวิธีที่ยุ่งยากและผู้ทอต้องมีประสบการณ์และพรสวรรค์ในการทอ จนเกิดเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญเฉพาะท้องถิ่น

3. อภิปรายผลการสร้างสรรค์ลวดลายงานหัตถกรรมทอผ้าขิด จากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนโนนเสลา ตำบลหนองตูม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มผู้ทอผ้าขิดบ้านโนนเสลามีความต้องการที่จะพัฒนาลวดลายใหม่ ๆ ออกสู่ตลาดเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากผู้บริโภคในยุคปัจจุบันมีความหลากหลายทั้งเพศและวัย เพื่อตอบสนองความต้องการของทุกกลุ่มผู้บริโภคให้ได้ และได้มีการทดลองทำลวดลายต่าง ๆ บนข้าวของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันเพิ่มมากขึ้น เป็นลวดลายที่เกิดจากวัฒนธรรมประเพณีในการดำรงชีวิต ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งจำเป็นต่อความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของกลุ่มคนและชุมชน ความรู้ท้องถิ่น ทักษะและแนวทางการปฏิบัติที่ได้รับ การคงไว้และเพิ่มพูนจากรุ่นสู่รุ่นทำ ให้เกิดวิถีชีวิต การดำรงชีพในกลุ่มคนจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น ครอบครัว เกษตรกรในประเทศเอสโตเนียทำการเลี้ยงแกะและผลิตขน แกะด้วยวิธีที่สอดคล้องกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น วิถีชีวิตดังกล่าวทำ ให้เกษตรกรมีแหล่งการดำรงชีพและอัตลักษณ์ของตนเอง เกษตรกรดังกล่าว ปั่นเส้นด้ายให้แก่ ช่างถัก ผลิตสิ่งของที่ทอจากขนสัตว์ผลิตเทียนไขและสบู่จาก ไขมันแกะ โดยแนวทางการปฏิบัติเพื่อดำรงชีพดังกล่าวนี้ เป็นสิ่งสำคัญต่อความเป็นอยู่ที่ดีในชุมชนและก่อให้เกิด สิ่งป้องกันความยากจนที่สำคัญในระดับท้องถิ่น ซึ่งนับเป็นความจริงในทุก ๆ ที่ สำหรับแนวทางการปฏิบัติอื่น ๆ เช่น แนวทางการปฏิบัติทางเกษตรกรรมท้องถิ่นและระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและพัฒนาภูมิปัญญาเพื่อส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนแหล่งทอผ้าขิดบ้านโนนเสลา ตำบลหนองตูม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ครั้งต่อไปนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษารวบรวมองค์ความรู้ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของชาวบ้านเกี่ยวกับการทอผ้าขิดพื้นบ้านในแต่ละภูมิภาคไว้อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะทำให้คนในท้องถิ่นนั้น ๆ เกิดความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน และเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์และการพัฒนาอาชีพเสริมไปสู่อาชีพหลักของการทอผ้าขิดมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาการเก็บรวบรวมลวดลายดั้งเดิมและลวดลายที่คิดค้นขึ้นมาใหม่ของผ้าขิดพื้นบ้านที่สะท้อนถึงวิถีชีวิต วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย

3. ควรมีการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนโดยมีการรวบรวมลวดลายดั้งเดิมจนถึงลวดลายที่มีการพัฒนาใหม่ของผ้าขิดที่มีการพัฒนาจากด้านต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนทั้งในอดีตและปัจจุบัน

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม

เอกสารอ้างอิง

ฐิติรดา เปรมปรี. (2562). *ชุมชนกับการพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวด้วยทุนทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาประเพณีแห่นาคโหด บ้านโนนเสลา ตำบลหนองตูม อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ.* รายงานการวิจัย คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

ดวงฤทัย อรรคแสง. (2552). *กระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ย้อมสีธรรมชาติ.* วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) KKU RESEARCH JOURNAL (GRADUATE STUDIES). 9 (4), 135-147.

เสรี พงศ์พิศ. (2548). *ข้อควรรู้เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน*. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการเกษตร

Putnam, R. D, Leonardi, R. and Nanetti, R. Y. (1993). *Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy.* Princeton, New Jersey: Princeton University Press.

รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมาย พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

The Model for Development of Potential for Healthcare Facility Operators to Comply with the Laws of Healthcare Act B.E. 2541 (1998), Revised Edition in Nakhon Phanom Provincial Public Health Office

ธารินี แก้วมณีชัย

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

Tarinee Kaewmaneechai

Nakhon Phanom Provincial Public Health Office, Thailand

E-mail: tharinifnfn@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพปัญหาของการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข 2) ศึกษาแบบตรวจประเมินมาตรฐานการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้รับอนุญาตประกอบกิจการสถานพยาบาล จังหวัดนครพนม จำนวน 122 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตารางของ Krejcie and Morgan ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณแบบมีโครงสร้าง และแบบบันทึกการประเมินมาตรฐานการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล ในสถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน (คลินิก) โดยตนเองของผู้ประกอบการสถานพยาบาลที่ได้รับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าที แบบ dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า (1) ข้อมูลสภาพปัจจุบันมีปัญหาและอุปสรรค ในกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ ตัวบทกฎหมายที่ไม่ทันสมัยกับ สภาพการณ์ บทลงโทษที่ไม่รุนแรง เจ้าหน้าที่ของรัฐและสิ่งสนับสนุนไม่เพียงพอ จึงไม่สามารถควบคุมได้ อย่างเต็มประสิทธิภาพ การตรวจสอบการกระทำผิดไม่ทั่วถึง อำนาจหน้าที่ขององค์กรหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ควบคุมกำกับมีความซ้ำซ้อนหรือเหลื่อมล้ำกันในเชิงนโยบาย ความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมทาง สังคมของผู้รับบริการ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและธุรกิจบริการทางการแพทย์ (2) ผลการดำเนินงานพบว่า การประเมินหลังกระบวนการพัฒนามาตรฐานโดยใช้รูปแบบฯ พบว่า

*วันที่รับบทความ : 5 กรกฎาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 15 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 17 กรกฎาคม 2567

Received: July 5 2027; Revised: July 15 2024; Accepted: July 17 2024

ร้านที่สมัครใจเข้าร่วมกระบวนการพัฒนา ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานทั้งหมด 122 ร้าน คะแนนเฉลี่ยผลการประเมินมาตรฐานภาพรวม และจำแนกรายหมวดเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ศักยภาพของผู้ประกอบการ; กฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข; สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

Abstract

This research aims to: 1) study the current status and issues in Development of Potential for Healthcare Facility Operators to Comply with the Laws ofHealthcare Act B.E. 2541 (1998), Revised Edition, and 2) examine the assessment model for Development of Potential for Healthcare Facility Operators to Comply with the Laws of Healthcare Act B.E. 2541 (1998), Revised Edition before and after participating in the program. The sample group consists of 122 healthcare facility operators in Nakhon Phanom province. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table and stratified random sampling. The research tools included structured interviews and self-assessment records for compliance with the healthcare facility law for non-overnight healthcare facilities (clinics). The statistics used include percentage, mean, standard deviation, and hypothesis testing using the dependent samples t-test.

The research findings indicate that: (1) The current status reveals problems and obstacles in law enforcement, including outdated laws, lenient penalties, insufficient state officials and support, ineffective control, incomplete violation inspections, overlapping authority among regulatory organizations, knowledge, understanding, and social behavior of service recipients, and changes in the environment and medical service business. (2) The post-development assessment results using the assessment model show that all 122 facilities that voluntarily participated in the development process met the assessment standards. The average overall assessment scores and scores for individual categories increased significantly at the .01 level.

Keywords: Operator Capabilities; Laws of Healthcare Act B.E. 2541 (1998), Revised Edition; Nakhon Phanom Provincial Public Health Office.

บทนำ

นโยบายกระทรวงสาธารณสุขปี 2567 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและยกระดับระบบสุขภาพของไทยในทุกมิติทั้งการส่งเสริม ป้องกัน รักษา และฟื้นฟู เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อสุขภาพของประชาชนในการได้รับบริการสุขภาพที่ครบวงจร มีคุณภาพ มาตรฐาน สะดวก รวดเร็ว มีทางเลือกในการเข้ารับการดูแลรักษาที่เหมาะสม สามารถเข้ารับบริการสุขภาพได้ทุกที่ ทุกหน่วยบริการ ไม่ว่าจะเป็น โรงพยาบาลของรัฐ เอกชน รวมไปถึงคลินิก และร้านขายยาใกล้บ้าน โดยการใช้บัตรประชาชนใบเดียว (One ID Card Smart Hospital) ในปี พ.ศ. 2567 จึงได้จัดทำแผนขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงสาธารณสุข (Strategy House) เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานของกระทรวงสาธารณสุข และทุกหน่วยงานในสังกัด เป็นไปในทิศทาง

เดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถนำไปสู่เป้าหมายการสร้างความมั่นคงทางสุขภาพให้กับประเทศโดยมีแนวทางสำคัญ 3 ประการ คือ 1) มุ่งแก้ปัญหา ทั้งความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการรักษา โดยเฉพาะประชากรในเขตเมือง และความขาดแคลนบุคลากร 2) เสริมสร้างความเข้มแข็งและวางรากฐานที่มั่นคงให้กับระบบสุขภาพและการบริการที่ครบวงจร เพิ่มความคล่องตัวในการปฏิบัติงานของบุคลากร และ 3) พลิกบทบาทการสาธารณสุขไทยสู่การเป็นองค์กรที่ช่วยสร้างเศรษฐกิจของประเทศ (กระทรวงสาธารณสุข, 2566 : 3)

กระทรวงสาธารณสุข ได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรฐานการให้บริการของสถานพยาบาลเกี่ยวกับฉลากบรรจุยา พ.ศ. 2565 ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2565 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 17 มีนาคม 2565 เป็นต้นมา ส่งผลให้สถานพยาบาลทุกแห่งต้องถือปฏิบัติ โดยให้สถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนซึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการและดำเนินการสถานพยาบาลอยู่ในวันก่อนที่ประกาศนี้ใช้บังคับดำเนินการจัดทำฉลากยาสำหรับยาที่จ่ายออกจากสถานพยาบาล โดยผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในสถานพยาบาลตามประกาศนี้ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันนี้ประกาศนี้บังคับใช้ และให้สถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนซึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการและดำเนินการสถานพยาบาลอยู่ในวันก่อนที่ประกาศนี้ใช้บังคับดำเนินการจัดทำฉลากยาสำหรับยาที่จ่ายออกจากสถานพยาบาล โดยผู้ประกอบวิชาชีพซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในสถานพยาบาลตามประกาศนี้ ภายในสองปีนับแต่วันนี้ประกาศนี้บังคับใช้ และสถานพยาบาลทุกแห่งต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 และฉบับแก้ไขปรับปรุง (ราชกิจจานุเบกษา เรื่องมาตรฐานการให้บริหารสถานพยาบาลเกี่ยวกับฉลากบรรจุยา พ.ศ. 2565, 2565 : 19)

จังหวัดนครพนม มีสถานพยาบาลที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการและดำเนินการสถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 จำนวน 175 แห่ง ผลการตรวจมาตรฐานสถานพยาบาลพบว่า มีสถานพยาบาลที่ผ่านมาตรฐาน จำนวน 159 แห่ง (ร้อยละ 90.86) สถานพยาบาลที่ไม่ผ่านมาตรฐาน จำนวน 16 แห่ง (ร้อยละ 9.14) ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ มาตรฐานการตรวจสอบสถานที่ รายละเอียดดังนี้ 1) มาตรฐานการแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อสถานพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบโรคศิลปะในสถานพยาบาล พบไม่ผ่านมาตรฐาน 15 แห่ง คิดเป็นร้อยละผ่านมาตรฐาน 91.43 2) มาตรฐานด้านลักษณะของสถานพยาบาล พบไม่ผ่านมาตรฐาน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละผ่านมาตรฐาน 99.43 3) มาตรฐานเครื่องมือ เครื่องใช้ ยาและเวชภัณฑ์ที่จำเป็นในสถานพยาบาล พบไม่ผ่านมาตรฐาน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละผ่านมาตรฐาน 99.43 4) มาตรฐานสถานพยาบาลตามลักษณะการให้บริการสถานพยาบาล ร้อยละผ่านมาตรฐาน 100 5) มาตรฐานเครื่องมือ เครื่องใช้ ยาและเวชภัณฑ์ฉุกเฉินที่จำเป็นในสถานพยาบาล ร้อยละผ่านมาตรฐาน 100 และยังพบปัญหาการแสดงฉลากบรรจุยาที่ยังไม่เป็นไปตามที่ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรฐานการให้บริการของสถานพยาบาลเกี่ยวกับฉลากบรรจุยา พ.ศ. 2565 จำนวนมากถึง 129 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 73.71 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสถานพยาบาลที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการและดำเนินการ

สถานพยาบาลก่อนที่ประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 16 มีนาคม 2567 จำนวน 79 แห่ง และหากพ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด สถานพยาบาลที่ปฏิบัติไม่เป็นไปตามประกาศกระทรวงฉบับนี้จะมีความผิดตามมาตรา 35(4) ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (รายงานประจำปีสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566, 2567 : 23)

จากปัญหาและความสำคัญที่ได้กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ.2541 และฉบับแก้ไขปรับปรุง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่สถานพยาบาลที่ต้องปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข และผู้ประกอบการสามารถปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ.2541 และฉบับแก้ไขปรับปรุง เพื่อเป็นการจะขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าวให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ บรรลุผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ต้องอาศัยการบูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับการดูแลสุขภาพประชาชนให้มีคุณภาพ เพิ่มการเข้าถึงบริการสาธารณสุขอย่างเท่าเทียม และสร้างความมั่นคงทางสุขภาพ นำไปสู่การพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพปัญหาของการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข

2. ศึกษาผลแบบตรวจประเมินมาตรฐานการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research-PAR) เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ.2541 และฉบับแก้ไขปรับปรุง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้รับอนุญาตประกอบกิจการสถานพยาบาล จังหวัดนครพนม จำนวน 175 คน ดำเนินการตั้งแต่เดือนในช่วงเดือน มีนาคม 2567 – มิถุนายน 2567 (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม : 3 มกราคม 2567)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้รับอนุญาตประกอบกิจการสถานพยาบาล จังหวัดนครพนม จำนวน 122 คน ดำเนินการตั้งแต่เดือนในช่วงเดือน มีนาคม 2567 – มิถุนายน 2567 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตารางของ Krejcie and Morgan (Krejcie and Morgan. 1970 : 608-609) วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้ศึกษาได้พัฒนาและสร้างเครื่องมือขึ้น โดยมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา ประกอบด้วย จำนวน 5 คน จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .60-1.00 2) แบบบันทึกการประเมินมาตรฐานการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล ในสถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน (คลินิก) โดยตนเอง ของผู้ประกอบการสถานพยาบาลที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการและดำเนินการสถานพยาบาลในจังหวัดนครพนม ที่ผู้ศึกษาได้พัฒนาและสร้างเครื่องมือขึ้น จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม โดยมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา ประกอบด้วย จำนวน 5 คน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .60-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.65-0.88 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 ซึ่งถือได้ว่ามีความเชื่อมั่นสูง สามารถนำไปเก็บจริงกับกลุ่มตัวอย่างได้
ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการปฏิบัติตามมาตรฐานสถานพยาบาลซึ่งเป็นไปตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 และฉบับปรับปรุงแก้ไข จำนวน 30 ข้อ_โดยแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจะแบ่งเป็นแบบสอบถามการปฏิบัติตามมาตรฐานของผู้รับอนุญาตประกอบกิจการสถานพยาบาลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม โดยใช้คำถามแบบให้เลือกตอบใช่หรือไม่ใช่ มีหรือไม่มี ซึ่งมีเกณฑ์ในการวัดและการแปลผลการศึกษาดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบใช่ หรือมี ได้คะแนน 1 คะแนน

ตอบไม่ใช่ หรือ ไม่มี ได้คะแนน 0 คะแนน

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ประกอบกิจการและผู้ดำเนินการสถานพยาบาล ที่เกี่ยวข้องต่อพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ.2541 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

2. แบบตรวจมาตรฐานสถานพยาบาลก่อนและหลังเข้ากระบวนการพัฒนารูปแบบการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 และฉบับแก้ไขปรับปรุง

3.รูปแบบการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ.2541 และฉบับแก้ไขปรับปรุง ของจังหวัดนครพนมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดำเนินการโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) ในการบริหารจัดการ ใน 4 ขั้นตอน คือ

1) การวางแผน (PLAN) โดยศึกษาบริบทและวิเคราะห์สถานะปัจจุบันตามมาตรฐานสถานพยาบาล เพื่อใช้ในการวางแผนการพัฒนา

โดยการสำรวจข้อมูลเชิงบริบทของสถานพยาบาลผ่านมาตรฐานการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล ในสถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน (คลินิก) โดยตนเอง และออกตรวจมาตรฐานสถานพยาบาลเพื่อนำข้อมูลผลการตรวจมาตรฐานสถานพยาบาลโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ ทำ GAP analysis เพื่อวิเคราะห์และกำหนดแผนพัฒนา จัดประชุมผู้ประกอบการเพื่อวางแผนการพัฒนาร่วมกัน และเสนอแผนและแนวทางพัฒนากับผู้รับอนุญาตสถานพยาบาล

2) การปฏิบัติ (DO) โดยปฏิบัติตามแผนที่กำหนดเริ่มจากการ สร้างรูปแบบในการพัฒนาที่ได้จากการศึกษาทบทวนเอกสารและงานวิจัย และนำรูปแบบไปปฏิบัติ

ขับเคลื่อนแผนพัฒนา โดยวางระบบพี่เลี้ยงเพื่อให้คำแนะนำแก่ผู้รับอนุญาตสถานพยาบาล ผ่านการจัดตั้งไลน์ เป็นเวที KM แลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด

3) ตรวจสอบการทำงาน (CHECK) (ประเมินความเป็นไปได้ในการนำมาใช้ปฏิบัติและขยายผล

ออกตรวจประเมินมาตรฐานสถานพยาบาล ครั้งที่ 2 และนำข้อมูลมา ทำ GAP analysis ครั้งที่ 2

4.) ปรับปรุงแก้ไขเมื่อพบปัญหา (ACTION) เมื่อพบข้อบกพร่องนำไปใช้ในการวางแผนแก้ไขในการดำเนินงานขั้นที่ 2 ต่อไป เป็นวงจรไม่มีที่สิ้นสุด

นำปัญหาที่พบมาปรับปรุงแก้ไข โดยดำเนินการแบบมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการสถานพยาบาล เพื่อเตรียมความพร้อมการตรวจมาตรฐานสถานพยาบาล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. รวบรวมข้อมูลสถานพยาบาลในจังหวัดนครพนม

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการและดำเนินการสถานพยาบาล โดยใช้แบบบันทึกการประเมินมาตรฐานการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล ในสถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน (คลินิก) โดยตนเอง โดยผู้ศึกษาเป็นผู้แนะนำ ความเป็นมา วิธีการตอบแบบสอบถาม และอธิบายนิยามศัพท์ที่สำคัญก่อนการดำเนินการเก็บข้อมูล

3. เก็บข้อมูลผลการตรวจมาตรฐานสถานพยาบาลก่อนและหลังการเข้ากระบวนการพัฒนารูปแบบการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ.2541 และฉบับแก้ไขปรับปรุง

4. สรุปผลและจัดทำรายงาน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IC)

1.2 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของแบบสอบถามแต่ละข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation)

1.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา

2. สถิติพื้นฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121-127)

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดลองสมมติฐาน ได้แก่ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 133-140)

3.1 การทดสอบค่าที t-test แบบ dependent Samples

ผลการวิจัย

รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม มีดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของของผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของของผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

ประเภทคลินิก	จำนวน	ร้อยละ
เวชกรรม	43	36.26
เวชกรรมเฉพาะทาง	18	14.75
ทันตกรรม	10	8.20
พยาบาล	41	33.61
เทคนิคการแพทย์	5	4.10
โรคศิลปะแผนจีน	1	.77

แผนไทย	1	.77
แผนไทยประยุกต์	1	.77
กายภาพบำบัด	1	.77
รวม	122	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของของผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม ประกอบด้วย ประเภทคลินิก เวชกรรม จำนวน 43 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 36.26 เวชกรรมเฉพาะทาง 18 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.75 ทันตกรรม จำนวน 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 8.20 พยาบาล 41 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 33.61 เทคนิคการแพทย์ จำนวน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4.10 โรงศิลปะแผนจีน จำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ .77 แผนไทย จำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ .77 กายภาพบำบัด จำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ .77

2. จากการศึกษาข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพปัญหาของการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไขกลุ่มผู้ให้ข้อมูล สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ ตัวบทกฎหมายที่ไม่ทันสมัยกับสภาพการณ์ บทลงโทษที่ไม่รุนแรง เจ้าหน้าที่ของรัฐและสิ่งสนับสนุนไม่เพียงพอ จึงไม่สามารถควบคุมได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ การตรวจสอบการกระทำผิดไม่ทั่วถึง อำนาจหน้าที่ขององค์กรหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ควบคุมกำกับมีความซ้ำซ้อนหรือเหลื่อมล้ำกันในเชิงนโยบาย ความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมทางสังคมของผู้รับบริการ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและธุรกิจบริการทางการแพทย์ สถานประกอบการเน้นให้บริการเชิงพาณิชย์มากเกินไป จนละเลยเรื่องสุขภาพและความปลอดภัยของผู้รับบริการและไม่มีมาตรฐานจรรยาบรรณควบคุมกำกับโดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่กฎหมายไม่ได้กำหนดให้ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่ความรับผิดชอบควบคุมและดูแลบุคคลที่ไม่ใช่แพทย์ทำการประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาล

3. ผลของศึกษาผลแบบตรวจประเมินมาตรฐานการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข ก่อนและหลังเข้าร่วมโครง

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบผลแบบตรวจประเมินมาตรฐานการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข ก่อนและหลังเข้าร่วมโครง

ข้อกำหนดตามประกาศฯ	คะแนนเต็ม	ก่อน		หลัง		df	t	Sig.
		$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.			
หมวดที่ 1 สถานที่	26.00	15.21	1.12	26.00	.00	121	106.85**	.00
หมวดที่ 2 ลักษณะการให้บริการ	7.00	3.53	.72	7	.00	121	53.34**	.00
หมวดที่ 3 การแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อสถานพยาบาล	15	6.53	1.32	15.00	.00	121	70.93**	.00
หมวดที่ 4 ชนิดและจำนวนเครื่องมือเครื่องใช้ ประจำสถานพยาบาล	21	14.62	1.11	21.00	.00	121	33.18**	.00
หมวดที่ 5 ยาเวชภัณฑ์ ชุดช่วยชีวิตและแผนช่วยชีวิตฉุกเฉิน	21	15.15	2.89	21.00	.00	121	17.98**	.00
รวม	90	55.04	.65	90	.00	121	98.95**	.00

** มีนัยสำคญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 ผลเปรียบเทียบแบบตรวจประเมินมาตรฐานการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข หลังเข้าร่วมโครงการฯ พบว่า ผลการประเมินมาตรฐานหลังการพัฒนาโดยใช้รูปแบบฯ พบว่า ทุกสถานพยาบาล

ที่สมัครใจเข้าร่วมกระบวนการพัฒนา ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานทั้งหมด เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายหมวดของผู้ประกอบการสถานพยาบาลก่อนและหลังเข้าร่วมกระบวนการพัฒนา พบว่าทุกหมวดมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง“รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม” ซึ่งจะอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. จากการศึกษาข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพปัญหาของการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไขกลุ่มผู้ให้ข้อมูล สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ ตัวบทกฎหมายที่ไม่ทันสมัยกับสภาพการณ์ บทลงโทษที่ไม่รุนแรง เจ้าหน้าที่ของรัฐและสิ่งสนับสนุนไม่เพียงพอ จึงไม่สามารถควบคุมได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ การตรวจสอบการกระทำผิดไม่ทั่วถึง อำนาจหน้าที่ขององค์กรหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ควบคุมกำกับมีความซ้ำซ้อนหรือเหลื่อมล้ำกันในเชิงนโยบาย ความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมทางสังคมของผู้รับบริการ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและธุรกิจบริการทางการแพทย์ สถานประกอบการเน้นให้บริการเชิงพาณิชย์มากเกินไป จนละเลยเรื่องสุขภาพและความปลอดภัยของผู้รับบริการและไม่มีมาตรฐานจรรยาบรรณควบคุมกำกับโดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่กฎหมายไม่ได้กำหนดให้ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่ความรับผิดชอบควบคุมและดูแลบุคคลที่ไม่ใช่แพทย์ทำการประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาล ทั้งนี้เนื่องมาจากมีการแข่งขันทางธุรกิจบริการทางการแพทย์ ปัญหาการกระทำผิดมาตรฐานสถานพยาบาล มีผลสืบเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของสถานพยาบาลประกอบกับการขาดการกำหนดนโยบายเชิงบูรณาการด้านการคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กฤษณี เกิดศรี และสงวน ลือเกียรติบัณฑิต, 2560 : 246 ที่กล่าวว่า กระทรางสาธารณาสุขขาดการสื่อสารนโยบายและให้ความรู้และเสริมสร้างความตระหนักให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง จำนวนสถานพยาบาลเพิ่มขึ้นดังกล่าว เป็นภาระงานสำคัญที่ทำให้กำลังคนของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้น ไม่สามารถดูแลควบคุมได้อย่างทั่วถึง ผู้ประกอบการจึงมีโอกาสกระทำผิดแบบซ้ำๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภา สุดราม และภาวัต ชาวพัฒนวรรณ (2562 : 206) ได้ทำวิจัยเรื่อง อุปสรรคในกระบวนการบังคับใช้พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 เพื่อควบคุมการโฆษณาสถานพยาบาล ผลการวิจัยพบว่า 1) กฎหมายที่ไม่ทันสมัยกับสภาพการณ์ ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีทางการแพทย์และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม 2) บังคับใช้ไม่ทั่วถึง กระบวนการบังคับใช้กฎหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ทั่วถึง เนื่องจากการโฆษณาสถานพยาบาลมีหลายช่องทาง และจำนวนสถานพยาบาลมีจำนวนมาก

3) บทลงโทษที่ไม่รุนแรง บทลงโทษที่ไม่รุนแรง มีผลทำให้ความเคารพต่อกฎหมายของผู้ประกอบพาณิชย์โดยขาดความรับผิดชอบต่อสังคมและหย่อนประสิทธิภาพในการบังใช้กฎหมาย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเนาวรัตน์ ศรีพงษ์พันธุ์กุล (2560 : 46) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบตรวจประเมินมาตรฐานการจัดบริการการแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลเอกชน ผลการวิจัยพบว่า แบบตรวจประเมินมาตรฐานการจัดบริการการแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลเอกชน ควรประกอบด้วย ประเด็นการตรวจประเมิน 6 ด้าน คือ 1) ส่วนนำเป็นข้อมูลทั่วไปและการได้รับอนุมัติแบบแปลนของโรงพยาบาลเอกชนที่ขอรับการประเมิน 2) ด้านโครงสร้างและการบริการ 3) ด้านบุคลากร 4) ด้านการจัดพื้นที่ใช้สอย 5) ด้านเครื่องมือ เครื่องใช้ ยาและเวชภัณฑ์ 6) ด้านความคิดเห็นของผู้ตรวจประเมินข้อเสนอแนะของผู้วิจัย คือ 1) แบบตรวจประเมินควรมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 และกฎกระทรวงฯที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. 2558 เพื่อให้ใช้ในการตรวจประเมินได้จริง 2) กระทรวงสาธารณสุขควรกำหนดรายการสิ่งสนับสนุนการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้ผู้บริหารสถานพยาบาลเอกชนพิจารณาตัดสินใจในการจัดหา 3) ควรพัฒนาระบบบริการการแพทย์แผนไทยสู่ระดับสากลโดยให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการบริการ 4) กิจกรรมการให้บริการการแพทย์แผนไทยที่เผยแพร่สู่ประชาชนควรมีงานวิจัยรองรับ 5) ควรสร้างความแข็งให้บริการการแพทย์แผนไทยโดยส่งเสริมให้สภาวิชาชีพการแพทย์แผนไทยเข้ามาบทบาทในการพัฒนา

2. ผลเปรียบเทียบแบบตรวจประเมินมาตรฐานการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม หลังเข้าร่วมโครงการฯ พบว่า ผลการประเมินมาตรฐานหลังการพัฒนาโดยใช้รูปแบบฯ พบว่า ทุกสถานพยาบาลที่สมัครใจเข้าร่วมกระบวนการพัฒนา ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานทั้งหมด เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายหมวดของผู้ประกอบการสถานพยาบาลก่อนและหลังเข้าร่วมกระบวนการพัฒนา พบว่า ทุกหมวดมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) กระบวนการที่ใช้ในการผลิต การกระจายความรู้ รวมทั้งเป้าหมายของการปรับปรุงขีดความสามารถและการปฏิบัติทำให้บรรลุ วัตถุประสงค์ในทางปฏิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นจริงทางสังคมผ่านทางนักวิจัย กลุ่มผู้มีส่วนร่วม และกลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบ มีส่วนร่วมถึงประเด็นปัญหาตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการ การวิเคราะห์และ การประยุกต์ใช้ ผลของการวิจัย การเจริญเติบโตและการพัฒนาของผู้มีส่วนร่วมเป็นส่วนสำคัญในการออกแบบ ผลลัพธ์ที่ต้องการ เพื่อความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงการจัดตั้งรวมกลุ่มหรือองค์กร โดยเฉพาะในระบบสุขภาพ และนโยบายทางด้านสุขภาพ (Loewenson, 2014 : 195) การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมีความแตกต่างจาก แนวทางการวิจัยอื่น ๆ ในทางสาธารณสุข เพราะมันขึ้นอยู่กับ

การสะท้อน การเก็บรวบรวมข้อมูลและการดำเนิน การที่มีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงสุขภาพ และลดความไม่เท่าเทียมทางสุขภาพ ผ่านบุคคลที่เกี่ยวข้องกันที่หันมา ดำเนินการเพื่อปรับปรุงสุขภาพของตัวเอง (Baum, MacDougall, & Smith, 2006 : 854) โดยดำเนินการบนพื้นฐานวงจรคุณภาพ (PDCA) เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องพบว่า หลังจากผู้ได้รับอนุญาตมีการประเมินตนเองร่วมกับเจ้าหน้าที่ตามเกณฑ์มาตรฐาน ครั้งที่ 1 ผู้ประกอบการสถานพยาบาลที่พบข้อบกพร่องในการปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข พร้อมที่จะศึกษาและให้ความร่วมมือเข้าร่วมโครงการฯ และมีความตะหนักที่จะปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข อย่างเคร่งครัดเพื่อจะทำให้สถานประกอบการมีคุณภาพ และเป็นประโยชน์สูงสุดของผู้บริโภค ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุสาห์ จันทรวิจิตร (2563 : 119) ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนายกระดับมาตรฐานวิธีปฏิบัติเภสัชกรรมชุมชน (GPP) ในร้านขายยาแผนปัจจุบัน จังหวัดสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานพบว่าหลังจากผู้รับอนุญาตมีการประเมินตนเองร่วมกับเจ้าหน้าที่ตามเกณฑ์มาตรฐานครั้งที่ 1 มีร้านขายยาแผนปัจจุบันที่สมัครใจเข้าร่วมกระบวนการพัฒนาโดยใช้รูปแบบฯ จำนวน36 ร้าน ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 11 ร้าน คิดเป็นร้อยละ 23.9 ส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ หมวด 3 บุคลากร ผลการประเมินหลังกระบวนการพัฒนา มาตรฐานโดยใช้รูปแบบฯ พบว่า ร้านที่สมัครใจเข้าร่วมกระบวนการพัฒนา ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานทั้งหมด 36 ร้าน คะแนนเฉลี่ยผลการประเมินมาตรฐานภาพรวม และจำแนกรายหมวดเพิ่มขึ้น มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม นำไปพัฒนาระบบการคุ้มครองผู้บริโภคด้านบริการสุขภาพและเชื่อมต่อระบบบริการสุขภาพในวิถีปกติใหม่ (New Normal) ด้วยการส่งเสริมผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข อย่างเคร่งครัด

1.2 ควรสร้างเครือข่าย ความร่วมมือ การเผยแพร่ผลลัพธ์จากงานวิจัย และร่วมกันวิพากษ์ก่อนการนำไปใช้เพื่อให้สามารถต่อยอดและนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการสถานพยาบาลในระดับประเทศต่อไป เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้บริโภคอย่างจริงจัง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข

2.3 ควรมีการศึกษาอุปสรรคในกระบวนการบังคับใช้พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 ฉบับปรับปรุงแก้ไข

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงสาธารณสุข. (2566). *แผนขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2567*. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.

กฤษณี เกิดศรี,สงวน ลือเกียรติบัณฑิต. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างความแตกฉานด้านสุขภาพกับความสามารถในการคุ้มครองตนเองของผู้บริโภคในเรื่องผลิตภัณฑ์สุขภาพ. *วารสารเภสัชกรรมไทย.* 10 (1), 239-248.

เนาวรัตน์ ศรีพงษ์พันธุ์กุล. (2560). การพัฒนาแบบตรวจประเมินมาตรฐานการจัดบริการการแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลเอกชน. *วารสารสุขภาพภาคประชาชน.* 12 (1), 46-56.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น.* พิมพ์ครั้งที่ 10 (แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรฐานการให้บริการของสถานพยาบาลเกี่ยวกับฉลากบรรจุยา พ.ศ. 2565. (2565, 16 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา.* เล่ม 139 ตอนพิเศษ 61 ง. หน้า 19-20.

ประภา สุดราม และภาวัต ชาวพัฒนวรรณ (2562 : 206) ได้ทำวิจัยเรื่อง อุปสรรคในกระบวนการบังคับใช้พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 เพื่อควบคุมการโฆษณาสถานพยาบาล. *วารสารเกษมบัณฑิต.* 20 (ฉบับตุลาคม), 200-209.

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม. (2567). *รายงานประจำปีสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566.* นครพนม: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม

อุสาห์ จันทรวิจิตร. (2563). รูปแบบการพัฒนายกระดับมาตรฐานวิธีปฏิบัติเภสัชกรรมชุมชน (GPP) ในร้านขายยาแผนปัจจุบัน จังหวัดสิงห์บุรี. *วารสารโรงพยาบาลสิงห์บุรีเวชสาร. 29* (1), 119-128.

Baum, F., MacDougall, C., & Smith, D. (2006). Participatory Action Research. *Journal Epidemiol Community Health*. 60, 854-857.

Krejcie, V. R. and W. D. Morgan. (1970). "Determining sample size for research activities," *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3), 607-610.

Loewenson, R. (2014). *Partici Patory Action Research in Health Systems: a Method Reader*. Canada: Equinet

ความได้เปรียบทางการแข่งขันเป็นตัวแปรถ่ายทอดแนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรมสู่ผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรม

The Competitive advantage was the Variable on Transferring Soft Quality Management Practices to the Firm Performance of the Hotel Business

ชาญชัย สุขสกุล และ อัจฉรา กลิ่นจันทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
Chanchai Suksakul and Autchara Klinchan
Phetchabun Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Autchara.kli@pcru.ac.th

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) แนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรม ความได้เปรียบทางการแข่งขัน ผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรม และ2) ความได้เปรียบทางการแข่งขันในฐานะตัวแปรคั่นกลางเชื่อมแนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรมสู่ผลการดำเนินงานธุรกิจโรงแรม กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารของโรงแรมภาคเหนือตอนล่างจำนวน 288 คน โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาหา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโมเดลสมการโครงสร้างด้วยโปรแกรม AMOS และ PROCESS

ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญแนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรมคือการมุ่งเน้นลูกค้า การมุ่งเน้นพนักงาน ความเป็นผู้นำ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือความได้เปรียบทางการแข่งขัน และผลการดำเนินงานตามลำดับ โมเดลเชิงทฤษฎีผลการดำเนินงานองค์กรมีความสอดคล้องกลมกลืนกับโมเดลจากข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับอยู่ในเกณฑ์ดี (χ^2 = 16.907, df = 12, p-value = 0.153, χ^2/df = 1.409, GFI = 0.985, IFI = 0.977, CFI = 0.975, RMSEA = 0.038) และความได้เปรียบทางการแข่งขันเป็นตัวแปรเชื่อมโยงบางส่วน (Patial Mediation) ระหว่างแนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรมที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานธุรกิจโรงแรม

คำสำคัญ: ความได้เปรียบทางการแข่งขัน; ผลการดำเนินงาน; แนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรม

---

* วันที่รับบทความ : 25 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 1 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 2 กรกฎาคม 2567
Received: June 25 2027; Revised: July 1 2024; Accepted: July 2 2024

Abstract

This research aims to explore: 1. the impact of Soft Quality Management Practices, Competitive Advantage, and Firm Performance outcomes in Hotel Businesses, and 2. the mediating role of Competitive Advantage in connecting Soft Quality Management Practices to Hotel Business Performance outcomes. Conducted among 288 hotel managers from Thailand's northern region, the study employed questionnaire surveys for data collection. Analysis encompassed descriptive statistics, frequency analysis, percentages, means, standard deviations, and structural equation modeling using AMOS and PROCESS software.

The research findings indicate that according to respondents in the questionnaire, the most crucial Soft Quality Management Practices in order of importance are customer focus, employee focus, and high-value leadership. Subsequently, Competitive advantage and Firm Performance follow in that order. The theoretical model aligns well with empirical observations at a good level ($\chi^2 = 16.907$, df = 12, p-value = 0.153, χ^2/df = 1.409, GFI = 0.985, IFI = 0.977, CFI = 0.975, RMSEA = 0.038). Additionally, Competitive advantage partially mediates the relationship between Soft Quality Management Practices and hotel business performance.

Keywords: Competitive advantage; Firm Performance; Soft Quality Management Practices

บทนำ

การท่องเที่ยวและการบริการ เป็นภาคส่วนทางธุรกิจที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาและการสร้าง ความเข้มแข็งและความมั่งคั่งทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของทุกประเภท โดยเฉพาะประเทศที่ไม่ใช่ประเทศผู้ผลิตสินค้าหรือส่งออกผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีสมัยใหม่ นโยบายและ การวางแผนในการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการที่ชัดเจนจะเป็นองค์ประกอบสำคัญ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้สถานการณ์ที่เต็มไปด้วยความผันผวน ความปั่นป่วน (disruption) และ สภาวะวิกฤติต่าง ๆ ให้สามารถลดความรุนแรงของผลกระทบต่าง ๆที่อาจจะเกิดขึ้นและนำไปสู่ความยั่งยืน และมั่นคง การเปลี่ยนแปลงในบริบททางธุรกิจและความต้องการของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นตลอดเวลาและเกิดขึ้นอย่าง รวดเร็ว รวมถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเทคโนโลยี (ศฐิฒฎา ธารารัตนสุวรรณ, 2563) ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (2553-2562) การท่องเที่ยวในประเทศไทยเติบโตอย่างมาก นักท่องเที่ยวคนไทยเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 6.0% ต่อปี โดยส่วนใหญ่เน้นการท่องเที่ยวภายในประเทศ ที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและการสนับสนุนจากภาครัฐ โดยมีมาตรการลดหย่อนภาษีและกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว ทำให้เศรษฐกิจท้องถิ่นได้รับประโยชน์อย่างมากด้วย นอกจากนี้ การปรับปรุงสนามบินและการขยายเส้นทางคมนาคมยังช่วยเพิ่มความสะดวกในการเดินทางของนักท่องเที่ยวไทยอย่างมีส่วนสำคัญด้วย (ศูนย์วิจัยกรุงศรี, 2564) ธุรกิจโรงแรมและรีสอร์ทเป็นธุรกิจบริการด้านที่พักแรมที่มีความสำคัญอย่างมากในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยธุรกิจโรงแรมปี 2564 มีแนวโน้มซบเซาต่อเนื่อง แต่จะทยอยฟื้นตัวในปี 2565-2566 โดยคาดว่าต้องใช้เวลาอย่างน้อย 4 ปี จำนวนนักท่องเที่ยว

ต่างชาติจึงจะฟื้นตัวกลับมาเท่ากับระดับช่วงก่อน COVID-19 ขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวไทยจะฟื้นตัวเร็วกว่า จากมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวในประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงครึ่งหลังของปี 2564 การผลิตวัคซีนและนำมาใช้ได้อย่างแพร่หลายจะหนุนให้นักท่องเที่ยวต่างชาติมีจำนวนเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งได้รับปัจจัยหนุนจากภาวะเศรษฐกิจโลกทยอยฟื้นตัว รวมถึงศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของไทยในระยะยาว อย่างไรก็ตาม ภายใต้ฐานวิถีชีวิตใหม่หลังวิกฤต COVID-19 ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรมควรเร่งปรับตัวเพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้อย่างยั่งยืน อาทิ การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้งานมากขึ้น เน้นการวิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างและหลากหลายเพื่อเสนอบริการที่ตอบโจทย์รายบุคคล และการให้ความสำคัญกับความปลอดภัยด้านสุขภาพและอนามัยมากขึ้น (ศูนย์วิจัยด้านตลาดการท่องเที่ยว, 2565)

ปัญหาที่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรมเผชิญอยู่ในปัจจุบันได้แก่การปรับตัวให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้อย่างยั่งยืนธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรมจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับฐานวิถีชีวิตใหม่หลังจากวิกฤต COVID-19 โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ เน้นการวิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างและหลากหลาย เพื่อให้บริการที่ตอบโจทย์รายบุคคลได้ดียิ่งขึ้น การเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคและนักลงทุนในการท่องเที่ยวจะต้องเป็นศักยภาพที่สำคัญของธุรกิจท่องเที่ยวในอนาคต ความสำเร็จในธุรกิจนี้จำเป็นต้องมีการวางแผนที่ดีในการตอบสนองความต้องการของตลาดและการปรับเปลี่ยนที่ทันสมัย ความเป็นไปได้ในการฟื้นตัวของตลาดนักท่องเที่ยว เนื่องจากต้องพิจารณาปัจจัยหลายปัจจัย เช่น สภาพเศรษฐกิจโลก และนโยบายที่สนับสนุนการเดินทางระหว่างประเทศ

จากการศึกษาของธุรกิจโรงแรมนั้นจำเป็นที่ต้องการแก้ปัญหาเชิงเศรษฐกิจ เพื่อความอยู่รอดและสามารถสู้กับคู่แข่งขันได้ธุรกิจต้องมีการปรับเปลี่ยนตนเองเสมอการจัดการคุณภาพเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ได้เปรียบทางการแข่งขัน เป็นหลักในการบริหารธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าทั้งภายในและภายนอก (พุทธชาด ลำคำ, 2564) และจากเหตุการณ์ที่ผ่านมาการดำเนินการสามารถวางแผนการดำเนินงานที่ลดความซ้ำซ้อน และต้นทุนในการดำเนินงานที่ชัดเจน (สวัสดิ์ วรรณรัตน์, 2561) จึงทำให้เกิดคำถามในการวิจัยว่าแนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรม ความได้เปรียบทางการแข่งขัน ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมสามารถวางแผนและกำหนดทิศทางในการบริการ เพื่อการบริหารงานที่ยั่งยืนของธุรกิจโรงแรม และส่งผลต่อความสำเร็จให้กับธุรกิจในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรม ความได้เปรียบทางการแข่งขัน ผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรม

2. เพื่อศึกษาความได้เปรียบทางการแข่งขันในฐานะตัวแปรคั่นกลางเชื่อมแนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรมสู่ผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรม

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านประชากร (Population) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลจากผู้จัดการหรือหัวหน้าฝ่ายธุรกิจโรงแรมในเขตภาคเหนือตอนล่างจำนวน 344 ราย คือ จังหวัดตาก พิษณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2565)

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample size) คือ ผู้บริหารโรงแรมหรือหัวหน้าฝ่ายของโรงแรมที่ในเขตภาคเหนือตอนล่างโดยจำนวนตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของ Hair et al, (2010) และ Anderson & Gerbing, (1988) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 288 ราย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 มาตรวัดตัวแปรแฝง ประกอบด้วย 1. แนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรม(SQMP) 2. ความได้เปรียบทางการแข่งขัน (COM) 3. ผลการดำเนินงาน (FP) โดยลักษณะของคำถามจะเป็นคำถามปลายปิดแบบหลายคำตอบ (Close ended Question) สำหรับการเลือกใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากแบบสอบถามที่ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ท (Likert Scale) 5 ระดับ (David and Sutton, 2011: 259) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยเลขคณิต 4.51-5.00	แปลความว่า มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยเลขคณิต 3.51-4.50	แปลความว่า มาก
ค่าเฉลี่ยเลขคณิต 2.51-3.50	แปลความว่า ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยเลขคณิต 1.51-2.50	แปลความว่า น้อย
ค่าเฉลี่ยเลขคณิต 1.00-1.50	แปลความว่า น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถามปลายปิดและทำการเก็บข้อมูลตามจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ จากนั้นจึงติดต่อทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ของผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมในกลุ่มภาคเหนือ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโดยใช้ Google form การกับหนดกลุ่มตัวอย่างของ Hair., et al (2010) และ Anderson and Gerbing, (1988) มาบูรณาการและคำนวณแล้วจะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 288 ราย ตามเงื่อนไขกำหนดขนาดตัวอย่างเพื่อการวิจัยด้วยตัวแบบสมการโครงสร้าง (SEM)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยอธิบายลักษณะต่าง ๆ ของประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่วิจัยค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) สถิติอนุมาน (Inferential Statistic) การวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) นำเสนอค่าสถิติแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทุกด้าน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Standardized Regression Weights) พร้อมทั้งค่า t-Value และ p-Value ที่ได้จากผลการวิเคราะห์ จัดทำเป็นตัวแบบเส้นทางหลังจากนั้นได้นำเสนอสถิติแสดงค่าอิทธิพลระหว่างตัวแปรการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ก่อนการสำรวจจริงด้วยการวัดความสอดคล้องกับจุดหมายของตัวชี้วัด (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจำนวน 3 ท่าน พบว่ามี IOC ไม่ต่ำกว่า 0.5 ทุกข้อแสดงว่าข้อคำถามค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) และได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมที่มีคุณสมบัติเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และวัดความเชื่อถือได้ (Reliability) คือค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือน และความเที่ยงตรงเชิงจำแนก ด้วย SEM software ทั้งกับข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้มาตราวัดและข้อมูลที่ได้จากการสำรวจจริงผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือจากการทดลองใช้มาตราวัดผล พบว่าเครื่องมือมีคุณภาพตรงตามเกณฑ์จึงทำการสำรวจจริง คุณภาพเครื่องมือจากการสำรวจ ความเชื่อมั่นขององค์ประกอบและความแปรปรวนเฉลี่ย มีการประเมินความเชื่อมั่นองค์ประกอบ (Composite Reliability: CR) และการหาความแปรปรวนที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: AVE) พบว่าการวิเคราะห์ค่า CR และ AVE ของตัวแปรพบว่า การมุ่งเน้นลูกค้า (CF) ความเป็นผู้นำ (LD) การมุ่งเน้นพนักงาน (EM) การจัดการความรู้ของลูกค้า (CM) นวัตกรรม (IN) การส่งมอบบริการ(SD) การวัดผลการเรียนรู้และการเจริญเติบโต (LG) ความสามารถในการทำกำไร (PI) ทุกตัวมีค่า CR > 0.7 และ AVE > 0.5ดังตารางที่ 1

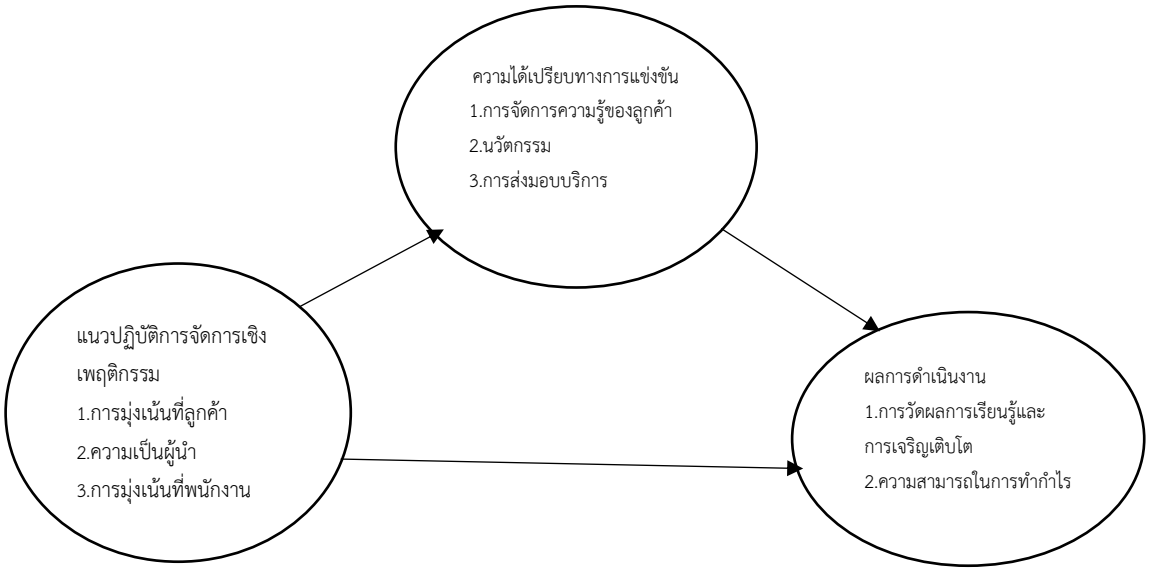
ตารางที่ 1 ความเชื่อมั่นขององค์ประกอบและความแปรปรวนเฉลี่ย

ตัวแปรแฝง/ตัวแปรสังเกตได้	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Loading > 0.5)	ค่า CR (ต้อง > 0.7)	ค่า AVE (ต้อง > 0.5)
การมุ่งเน้นลูกค้า (CF)		0.789	0.556
CF2	0.677		
CF3	0.816		
CF4	0.738		
ความเป็นผู้นำ (LD)		0.847	0.652
LD1	0.688		
LD2	0.892		
LD3	0.828		
การมุ่งเน้นพนักงาน (EM)		0.842	0.641
EM1	0.723		
EM3	0.860		
EM4	0.813		
การจัดการความรู้ของลูกค้า (CM)		0.876	0.704
CM2	0.734		
CM3	0.863		
CM4	0.910		
นวัตกรรม (IN)		0.897	0.744
IN2	0.807		
IN3	0.914		
IN4	0.864		
การส่งมอบบริการ(SD)		0.786	0.556
SD1	0.770		
SD2	0.596		
SD4	0.848		
การวัดผลการเรียนรู้และการเจริญเติบโต (LG)		0.866	0.683
LG2	0.823		
LG3	0.875		
LG4	0.778		

ความสามารถในการทำกำไร (PI)		0.882	0.715
PI2	0.856		
PI3	0.781		
PI4	0.895		

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยโดยมีตัวแปรสาเหตุ ได้แก่ แนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรม ซึ่งประกอบไปด้วย การมุ่งเน้นลูกค้า ความเป็นผู้นำ และการมุ่งเน้นพนักงาน ตัวแปรคั่นกลางได้แก่ ความได้เปรียบทางการแข่งขัน ประกอบไปด้วยการจัดการความรู้ของลูกค้า นวัตกรรม และ การส่งมอบบริการ ตัวแปรผลได้แก่ ผลการดำเนินงานประกอบไปด้วยการวัดผลการเรียนรู้และการเจริญเติบโต ความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจโรงแรม จากผลการศึกษาและรวบรวมจากการทบทวนวรรณกรรมของ Caputo, Garcia-Perez, Cillo, and Giacosa, (2019: 1334); Otieno and Maina, (2019: 226); Wisenthige, K., Guoping, C. (2016: 54); Alieva, J., & Powell, D.J, (2022: 2) ดังกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิเคราะผู้บริหารธุรกิจโรงแรมจำนวน 288 คน พบว่าเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายมีอายุระหว่าง 30-40 ปี มากที่สุดการศึกษาระดับปริญญาตรีสูงที่สุดรองลงมาปริญญาโทและต่ำกว่าปริญญาตรีตามลำดับ ประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 10 ปีสูงที่สุดรองลงมาคือ 4-6 ปี ประเภทธุรกิจเป็นบริษัทจำกัดสูงที่สุด โดยมีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจมากกว่า 10 ปีจำนวนพนักงานสูงที่สุดคือ 10 คนรองลงมาคือ 10-20 คน มากกว่า 65 คนและ 21-30 คนตามลำดับ (ดูตารางที่ 2)

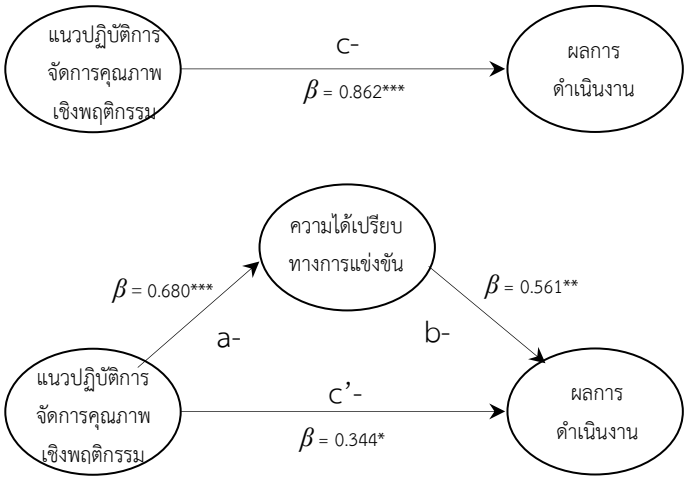
ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม

ลักษณะทางประชากร		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	122	42.40
	หญิง	166	57.60
อายุ	น้อยกว่า 30 ปี	79	24.40
	30 – 40 ปี	106	36.80
	41 – 50 ปี	31	19.10
	51 – 60 ปี	17	5.90
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	17	5.90
	ปริญญาตรี	200	69.40
	ปริญญาโท	63	21.90
	ปริญญาเอก	8	2.80
ประสบการณ์การทำงาน	1- 3 ปี	64	22.20
	4- 6 ปี	75	26.00
	7 – 10 ปี	49	17.00
	มากกว่า 10 ปี	100	34.80
ประเภทธุรกิจ	เจ้าของคนเดียว	92	31.90
	ห้างหุ้นส่วนจำกัด	26	9.00
	บริษัทจำกัด	164	56.90
	บริษัทมหาชน	6	2.00

ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ	น้อยกว่า 1 ปี	5	1.70
	1- 3 ปี	29	10.10
	4 - 5 ปี	51	17.70
	6 – 10 ปี	84	29.20
	มากกว่า 10 ปี	119	41.30
จำนวนพนักงาน	พนักงานไม่เกิน 10 คน	118	41.00
	พนักงานระหว่าง 10-20 คน	72	25.00
	พนักงานระหว่าง 21-30 คน	33	11.50
	พนักงานมากกว่า 30 คน	65	22.00

ผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ที่ 1. จากการศึกษาแนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรม ความได้เปรียบทางการแข่งขัน ผลการดำเนินงานธุรกิจโรงแรม พบว่าผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมมีระดับความคิดเห็นต่อทุกด้านระดับมาก อันดับแรกคือแนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรมมากที่สุด ($\overline{X}$=4.54, S.D.= 0.651, CV = 0.143) รองลงมาคือความได้เปรียบทางการแข่งขัน ($\overline{X}$=4.48, S.D.= 0.682, CV = 0.152) ผลการดำเนินงาน ($\overline{X}$=4.44, S.D.= 0.711, CV = 0.160) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ที่ 2 ความได้เปรียบทางการแข่งขันในฐานะตัวแปรคั่นกลางเชื่อมแนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรมสู่ผลการดำเนินงานธุรกิจโรงแรม พบว่า ผลการวิเคราะห์ตัวแปรส่งผ่าน (Meditating Effect) ซึ่งการวิเคราะห์ตามแนวคิดของ Baron & Kenny (1986) พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (a-path) เท่ากับ 0.680 มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.001 ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (b-path) เท่ากับ 0.561 มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.001 โดยค่าอิทธิพลรวม (Total Effect) ลดลงจาก 0.862 เป็น 0.344 (c’-path < c-path) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดูรูปที่ 2) แสดงว่าความได้เปรียบทางการแข่งขันเป็นตัวแปรส่งผ่านสมบูรณ์แบบ (Full Mediation) ระหว่างแนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรมกับผลการดำเนินงาน

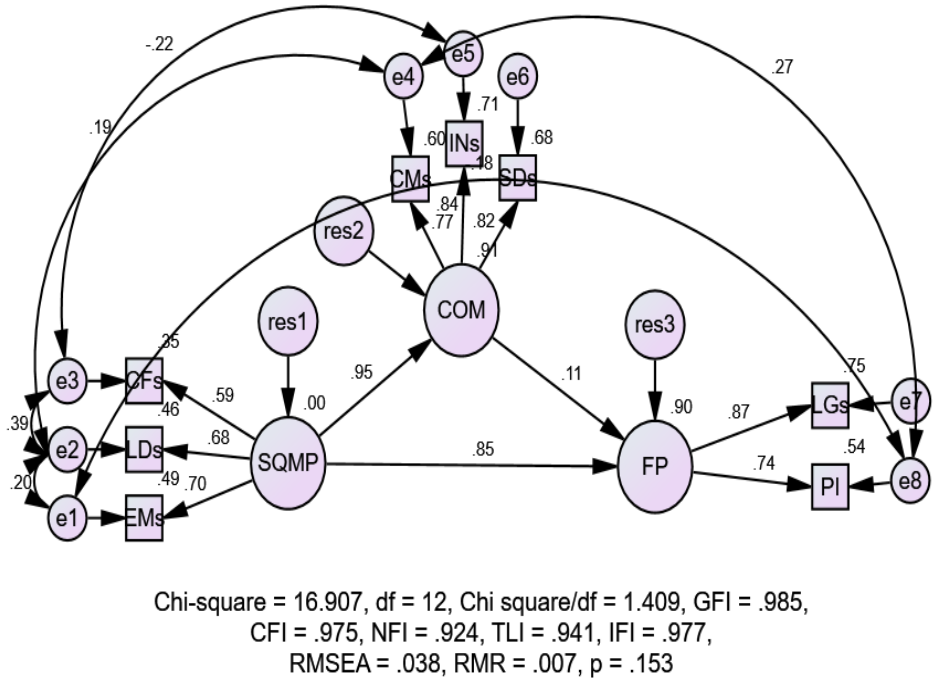
รูปที่ 2 เปรียบเทียบอิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อม ที่ส่งผ่านความได้เปรียบทางการแข่งขัน

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ในฐานะตัวแปรส่งผ่าน

เส้นทาง	สัมประสิทธิ์เส้นทาง	t-value	ผลลัพธ์	Mediating effect
SQMP → FP	0.862	22.575	0.000	
SQMP → COM	0.680	23.203	0.000	
COM→FP	0.561	18.008	0.000	
SQMP→ COM→ FP	0.344	8.138	0.000	Patial Mediation

จากรูปที่ 2 และตารางที่ 3 พบว่า โมเดลที่ไม่มีตัวเชื่อมโยงมีสัมประสิทธิ์เส้นทาง (β) เท่ากับ 0.862 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (β = 0.862, t= 22.575, p < 0.001) และเมื่อมีอิทธิพลของตัวแปรเชื่อมโยงความได้เปรียบทางการแข่งขันพบว่าค่าสัมประสิทธิเส้นทางลดลงจาก 0.862 เป็น 0.344 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (β = 0.344, t= 8.138, p < 0.001) แสดงว่าความได้เปรียบทางการแข่งขันเป็นตัวแปรเชื่อมโยงบางส่วน (Patial Mediation) ระหว่างแนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรมที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานธุรกิจโรงแรม

ผลการวิเคราะห์โมเดลผลการดำเนินงานธุรกิจโรงแรมเป็นการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) ด้วยโปรแกรม AMOS ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ แนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรม (SQMP) ความได้เปรียบทางการแข่งขัน(COM) ผลการดำเนินงาน (FP) การวิเคราะห์เส้นทางซึ่งเป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายนอกและตัวแปรภายในเพื่อหาความสัมพันธ์ในการประเมินความสอดคล้องกลมกลืนของตัวแบบผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรม โดยผลการปรับโมเดล (Adjusted Model) เป็นการปรับค่าสถิติของโมเดลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ โดยพิจารณาค่าสถิติด้วยการวิเคราะห์ตัวแบบด้วยโปรแกรม AMOS (Joreskog & Sorborn, 1989) ได้แก่ (1) ค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่ทดสอบไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value > 0.05) (2) ค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ (Chi-square: χ^2/df) เป็นค่าไคสแควร์หารด้วยค่า degree of freedom ค่า CMIN/df < 3 (3) ค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดล (Goodness of fit index: GFI) ค่าดัชนี GFI > 0.90 (Joreskog and Sorborn, 1989) (4) ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted goodness of fit index: AGFI) ค่าดัชนี AGFI > 0.90 (5) ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (Comparative fit Index: CFI) ค่า CFI > 0.90 (6) ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน (Root mean square error of approximation: RMSEA) ค่าดัชนี RMSEA < 0.08 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลหลังปรับโมเดล ดูรูปที่ 3

Chi-square = 16.907, df = 12, Chi square/df = 1.409, GFI = .985,
CFI = .975, NFI = .924, TLI = .941, IFI = .977,
RMSEA = .038, RMR = .007, p = .153

รูปที่ 3 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลหลังปรับโมเดล

ผลการวิเคราะห์โมเดลผลการดำเนินงานองค์กร (หลังปรับโมเดล) พบว่าประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ แนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรม (SQMP) ความได้เปรียบทางการแข่งขัน (COM) ผลการดำเนินงาน (FP) โดยโมเดลเชิงทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี (χ^2 = 16.907, df = 12, p-value = 0.153, χ^2/df = 1.409, GFI = 0.985, IFI = 0.977, CFI = 0.975, RMSEA = 0.038) สรุปได้ว่าโมเดลเชิงทฤษฎีผลการดำเนินงานองค์กรมีความสอดคล้องกลมกลืนกับโมเดลจากข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่ยอมรับได้

ตารางที่ 4 ผลทดสอบสมมติฐาน

	เส้นทาง	สัมประสิทธิ์เส้นทาง	t-value	p-value	ผลลัพธ์
H1	SQMP → COM	0.954	9.816	0.000	สนับสนุน
H2	COM→ FP	0.107	1.675	0.094	ไม่สนับสนุน
H3	SQMP →FP	0.847	12.208	0.000	สนับสนุน

หมายเหตุ (1) * หมายถึง นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p < 0.05$) ($1.96 \leq$ t-value < 2.57), (2)

** หมายถึง นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($p < 0.01$) (t-value ≥ 2.57), (3)

*** หมายถึง นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($p < 0.001$) (t-value ≥ 3.29)

จากตารางที่ 4 พบว่าสมมติฐาน 1 แนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรม มีอิทธิพลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง 0.954 (β = 0.954, t=9.816, $p < 0.001$) สมมติฐาน 2 ข้อมูลเชิงประจักษ์ยังไม่สนับสนุนความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานธุรกิจโรงแรม (β = 0.107, t=1.675, $p > 0.05$) สมมติฐาน 3 แนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรม มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานธุรกิจโรงแรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง 0.847 (β = 0.847, t=12.208, $p < 0.001$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. แนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรม ให้ความสำคัญในการมุ่งเน้นลูกค้า โดยมีการพัฒนาคุณภาพของการให้บริการ เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้า มุ่งเน้นความต้องการของลูกค้าเป็นหลักรวมถึงการรับฟังความคิดเห็นของลูกค้าเพื่อนำมาปรับปรุงกระบวนการในการให้บริการ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าเพื่อการซื้อซ้ำหรือมารับบริการใหม่และเพื่อเป็นการบอกต่อไปยังลูกค้าอื่น ๆ รองลงมาให้ความสำคัญกับความเป็นผู้นำซึ่งต้องมีการกำหนดเป้าหมายด้านคุณภาพการบริการที่ชัดเจน และมุ่งมั่นในการให้บริการที่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้า รวมทั้งส่งเสริมให้พนักงานมีการปรับปรุงและแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อพัฒนาตนเองในการให้บริการ โดยให้พนักงานมีการอบรม และพัฒนาทักษะที่จำเป็น มีการมอบหมายงานให้พนักงานรับผิดชอบเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ การให้ความสำคัญกับคุณภาพและการปรับปรุงต่อเนื่อง แนวทางนี้มีผลต่อความสามารถทางการแข่งขันขององค์การอย่างมีนัยสำคัญ โดยแนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรม เป็นแนวทางการจัดการคุณภาพที่เน้นไปที่ ด้านการบริหารและการวางแผน ภายในองค์การที่มีการให้ความสำคัญกับคุณภาพและการปรับปรุงต่อเนื่องสอดคล้องกับ Torret, Petrolo D, Sarti D, (2022) กำหนดแนวปฏิบัติการจัดการเชิงพฤติกรรม มี 5 มิติ คือมุ่งเน้นลูกค้าเป็นสำคัญ พนักงานควรได้รับการฝึกอบรม มีส่วนร่วม และมีอำนาจในการสื่อสารที่จะเข้าใจและปฏิบัติตามแนวปฏิบัตินั้น ซึ่งธุรกิจที่นำการจัดการคุณภาพมาใช้จะสามารถสร้างประโยชน์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสู่ความพึงพอใจของลูกค้าและลดต้นทุนในการดำเนินงานรวมถึงการปรับปรุงคุณภาพทั้งทางด้านการเงิน และด้านนวัตกรรม โดยปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น แนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรม จึงส่งผลทางตรงต่อการปรับปรุงคุณภาพพนักงานและความพึงพอใจของลูกค้าซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Yang and Kang, (2020) ที่ได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการคุณภาพมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความสามารถทางการแข่งขันโดยการปรับปรุงคุณภาพตามความต้องการของลูกค้า

2. ความได้เปรียบทางการแข่งขัน มีผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ โดยการจัดการความรู้ของลูกค้า สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผน ตอบสนองความต้องการของลูกค้าและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ความสามารถทางการแข่งขันนั้น ควรมีนวัตกรรมที่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าในการให้บริการรูปแบบใหม่ ๆ การใช้เทคโนโลยีในการให้บริการ เพื่อพัฒนากระบวนการให้บริการรูปแบบใหม่อย่างมีประสิทธิภาพที่ดีกว่าเดิมและการส่งมอบบริการเป็นส่วนสำคัญอีกประการที่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้า ได้อย่างรวดเร็ว การบริการมีคุณภาพสูงอาจเป็นการใช้แอพพลิเคชั่น หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ ช่วยลดต้นทุนส่งผลให้เพิ่มรายได้ของธุรกิจ ความสามารถทางการแข่งขัน มีผลต่อผลการดำเนินงานขององค์การในหลายด้าน การที่มีการแข่งขันในตลาดช่วยเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้และกำไรขององค์การ เนื่องจากการแข่งขันส่งผลให้ต้องมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ดีขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า การมีความสามารถทางแข่งขันที่ดีส่งผลให้องค์การมีโอกาสในการขยาย

ธุรกิจและการลงทุนในโครงการที่มีโอกาสในการเจริญเติบโตสอดคล้องกับ Altinay and Kozak, (2021) ที่พบว่าความสามารถในการแข่งขันที่มีจุดหมายปลายทางในการให้บริการลูกค้า ผลิตภัณฑ์ที่ดีมีความพึงพอใจของลูกค้า ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมโดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มความมีความสามารถขององค์การในการแข่งขันในตลาด มีความโดดเด่นของการให้บริการ รวมถึงมีคุณภาพที่สูงกว่าคู่แข่งขันอื่น ๆ โดย Limaj and Bernroider, (2019) ได้กล่าวถึงการที่ธุรกิจมีข้อได้เปรียบที่เกิดจากการพัฒนาปรับปรุงสินค้าหรือบริการ การพัฒนากระบวนการปฏิบัติงาน กระบวนการจัดการธุรกิจที่มีประสิทธิภาพและการมีต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานที่ลดลง คือมีการส่งมอบบริการ (Service Delivery) ที่เหนือกว่าคู่แข่งขัน และ Wizening and Gulping, (2016) พบว่าความได้เปรียบทางการแข่งขัน จะวัดจากการเพิ่มขึ้นของผลกำไรและระดับความเสี่ยงในการเผชิญกับปัญหาทางการเงิน ในขณะที่ประสิทธิภาพหรือความสามารถในการผลิตผลิตภัณฑ์และผลกำไรจะมากขึ้นโดยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในปัจจุบัน การเติบโตของธุรกิจวัดจากการเพิ่มขึ้นของทรัพย์สินและยอดขายเพิ่มขึ้น

3 ผลการดำเนินงาน ซึ่งผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมสามารถวัดได้จากหลายปัจจัยที่สำคัญจากผลการเรียนรู้และการเจริญเติบโตของธุรกิจ เป็นอันดับแรก สามารถวัดผลได้โดย การตรวจสอบการเติบโตของธุรกิจในด้านต่าง ๆ เช่น การเพิ่มจำนวนห้องพักที่เปิดให้บริการ รายได้ที่เพิ่มขึ้น ความพึงพอใจของลูกค้า และอื่น ๆ ซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของธุรกิจในเชิงของการดำเนินงานทั่ว ๆ ไปและการทำกำไรก็เป็นอีกด้านที่สำคัญ โดยความสามารถในการทำรายได้ผลกำไรสามารถวัดได้จากอัตราผลกำไรรวมถึงอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนในธุรกิจ การสร้างกำไรในธุรกิจโรงแรมมักมาจากการให้บริการคุณภาพที่ดี การจัดการทรัพยากรอย่างเหมาะสม เช่น การจัดการค่าใช้จ่าย การควบคุมค่าใช้จ่าย และการตลาดที่มีประสิทธิภาพ ส่วนแบ่งทางการตลาดนั้นเป็นการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมกับคู่แข่งขันในการวัดส่วนแบ่งทางการตลาดสามารถทำได้โดยการวิเคราะห์การตลาด โดยการส่งเสริมการขาย การตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า การสร้างและรักษาฐานลูกค้าที่แข็งแกร่งสอดคล้องกับ Gupta, Drave, Dwivedi, Baabdullah and Ismayilova, (2020) กล่าวว่าผลการดำเนินงานเป็นศักยภาพ และความสามารถของธุรกิจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนงานของบริษัท โดยคำนึงถึงความเกี่ยวข้องกับลูกค้า และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Uluskan, Godfrey and Joines, (2017) ที่ได้ทำการวัดผลการดำเนินงานของกิจการ เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงสถานะภาพของธุรกิจ และความประสบผลสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายซึ่งธุรกิจส่วนใหญ่มักมีเป้าหมายเดียวกันคือสร้างความมั่งคั่งให้กับธุรกิจและผู้ถือหุ้น ดังนั้นสิ่งสำคัญที่จะชี้ให้เห็นถึงผลประกอบการนั้น คือผลกำไรในการประกอบการของธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วย การเติบโตของส่วนแบ่งทางการตลาด ผลตอบแทนจากการลงทุนการเติบโตของผลตอบแทนจากการลงทุน การเติบโตของยอดขาย ผลกำไรสุทธิต่อยอดขาย ดังนั้น ผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมส่วนใหญ่จะพึงพอใจในผลการ

เรียนรู้และการเจริญเติบโตที่ต่าง ๆ ความสามารถในการทำกำไรที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมในการทำธุรกิจในธุรกิจโรงแรมได้อย่างยั่งยืนและมั่นคง

ประเด็นหลักในแนวปฏิบัติการการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรมในธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรม เป็นการเชื่อมโยงกันได้ดังนี้: 1. การมุ่งเน้นลูกค้า คือพัฒนาคุณภาพการให้บริการเพื่อสร้างความพึงพอใจและความพึงพอใจของลูกค้า การรับฟังความคิดเห็นของลูกค้าเพื่อปรับปรุงกระบวนการให้บริการ 2. การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าเป็นการส่งเสริมการซื้อซ้ำและการบอกต่อจากลูกค้าที่พึงพอใจ การตอบสนองความต้องการของลูกค้าอย่างทันท่วงที 3. การกำหนดเป้าหมายด้านคุณภาพการบริการเป็นการมุ่งมั่นในการให้บริการที่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างเป็นประจำ 4. การพัฒนาทักษะและการอบรมของพนักงานเป็นการมอบหมายงานและการอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานในการให้บริการ การส่งเสริมให้พนักงานมีการปรับปรุงและแลกเปลี่ยนความรู้ 5. การปรับปรุงต่อเนื่องและการให้ความสำคัญกับคุณภาพเป็นการพัฒนากระบวนการให้บริการอย่างต่อเนื่อง การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการปรับปรุงคุณภาพการบริการ 6. ความได้เปรียบทางการแข่งขัน เป็นการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดได้ การใช้ข้อมูลจากลูกค้าในการวางแผนและการตัดสินใจทางธุรกิจ การเชื่อมโยงกันนี้ช่วยให้เข้าใจถึงแนวทางการจัดการคุณภาพในธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรมที่มุ่งเน้นไปที่การตอบสนองความต้องการของลูกค้าและการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริการที่น่าสนใจแก่ลูกค้าทั้งในระดับบุคคลและองค์กร

ข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ด้านวิชาการ

นักวิชาการสามารถนำผลการวิจัยไปเสริมทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพของแนวปฏิบัติการจัดการคุณภาพเชิงพฤติกรรม ความได้เปรียบทางการแข่งขัน

ประโยชน์เชิงนโยบาย

นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคุณภาพในธุรกิจโรงแรมมีความสำคัญอันมากในการสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของธุรกิจโรงแรม โดยสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นกันเองและมีความเท่าเทียมในการให้บริการแก่ทุกกลุ่มลูกค้า ช่วยเพิ่มภาพลักษณ์ที่ดีให้กับธุรกิจ และสามารถเพิ่มยอดขายได้ด้วยการจัดการคุณภาพที่มีมาตรฐานสูงและเป็นที่ยอมรับในการให้บริการ นอกจากนี้ยังส่งเสริมการพัฒนาของพนักงานด้วยกรอบการทำงานที่เหมาะสมและการส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในตลาดอย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว

ประโยชน์เชิงพาณิชย์

การจัดการคุณภาพในธุรกิจโรงแรมมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาธุรกิจเพื่อเพิ่มโอกาสในการประสบความสำเร็จ โรงแรมสามารถนำข้อมูลลูกค้าที่เก็บรวบรวมได้มาใช้เพื่อวิเคราะห์และเข้าใจความต้องการและพฤติกรรมของลูกค้า ซึ่งช่วยให้สามารถปรับการบริการและกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงแรมให้เหมาะสมกับความต้องการของลูกค้ามากขึ้นการมุ่งเน้นลูกค้าและการมุ่งเน้นพนักงานในโรงแรม รวมถึงการสร้างทีมงานที่มีความสามารถและมีความรับผิดชอบ ในการให้บริการและสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับลูกค้าการติดตามและนำเทรนด์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและการนำเข้านวัตกรรมใหม่เข้าสู่ธุรกิจและช่วยสร้างความแตกต่างให้กับโรงแรมในการจัดการคุณภาพ บทบาทสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาของธุรกิจโรงแรมเพื่อเพิ่มโอกาสในการประสบความสำเร็จในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

พุทธชาด ลุนคำ. (2564). ธุรกิจนิคมอุตสาหกรรม. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน 2564. แหล่งที่มา: https://www.krungsri.com/th/research/industry/industry-outlook/RealEstate/Industrial-Estate/IO/Industry-Outlook-Industrial-Estate

ศูนย์วิจัยด้านตลาดการท่องเที่ยว. (2563). คาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ท่องเที่ยว. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน 2564. แหล่งที่มา: https://www.tatreviewmagazine.com/article/คาดการณ์แนวโน้มสถานการ

ศฐิฒฎา ธารารัตนสุวรรณ. (2563). ผลกระทบเชื้อไวรัส Covid-19 ต่อวิกฤตการท่องเที่ยวของประเทศไทย พบว่าการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19. โรงพิมพ์ลาดพร้าว: มหาวิทยาลัยเกษตรศาตร์.

สวัสดิ์ วรรณรัตน์. (2561). อิทธิพลการส่งผ่านของความพึงพอใจและความผาสุกในชีวิตที่มีต่อพฤติกรรมการสร้างคุณค่าร่วมกันและความตั้งใจซื้อซ้ำของลูกค้าในธุรกิจโรงแรม. *วารสารการจัดการธุรกิจ.* มหาวิทยาลัยบูรพา. 9 (2), 86-104.

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2565). ข้อมูลโรงแรมและห้องพักของโรงแรมทั่วประเทศ. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2567. แหล่งที่มา: https://multi.dopa.go.th/omd3/main/web_index

Adel, I. M., & Elkasabgy, N. A. (2022). Conventional and recent trends of scaffolds fabrication: a superior mode for tissue engineering. *Pharmaceutics.* 14 (2),306.

Alieva, Jamila & Powell, Daryl. (2022). The significance of employee behaviors and soft management practices to avoid digital waste during a digital transformation. *International Journal of Lean Six Sigma.*

Anderson, J. C., & Gerbing, D. W. (1988). Structural equation modeling in practice: A review and recommended two-step approach. *Psychological bulletin*. 103 (3), 411.

Aranki, D. H., Suisan, T. S., & Sweis, R. J. (2019). The relationship between organizational culture and organizational commitment. *Modern Applied Science*. 13 (4), 137-154.

Bouranta, N., Psomas, E. L., & Pantouvakis, A. (2017). Identifying the critical determinants of TQM and their impact on company performance: Evidence from the hotel industry of Greece. *The TQM Journal.* 29 (1), 47-166.

Caputo, F., Garcia-Perez, A., Cillo, V., & Giacosa, E. (2019). A knowledge-based view of people and technology: directions for a value co-creation-based learning organization. *Journal of Knowledge Management*. 23 (7), 1314-1334

David, & Sutton. (2011). *Social research: An introduction*. 2nd ed. SAGE, London, 259

Escrig-Tena, A. B., Segarra-Ciprés, M., García-Juan, B., & Beltrán-Martín, I.(2018). The impact of hard and soft quality management and proactive behavior in determining innovation performance. *International Journal of Production Economics*. 200, 1–14.

Fahy (2000). The Resource-Based View of the Firm: Some Stumbling-Blocks on the Road to Understanding Sustainable Competitive Advantage. *Journal of European Industrial Training.* 24, 94-104.

Fidel, P., Schlesinger, W., & Cervera, A. (2015). Collaborating to innovate: Effects on customer knowledge management and performance. *Journal of business research*. 68 (7), 1426-1428.

Fotopoulos, C.B., Psomas, E.L. (2009) The impact of "soft" and "hard" TQM elements on quality management results. *International Journal of Quality and Reliability Management*. 26 (2), 150-163

Gilbert, X, & Strebel, P. (1989). From innovation to outpacing. *Business Quarterly*. 54 (1), 19-22.

Guasch, J. L. (2007). *Quality systems and standards for a competitive edge.* World Bank Publications.

Hair, J., et al. (2010). *Multivariate Data Analysis*. New Jersey: Upper Saddle River, Prentice Hall.

Krizanova, A., Gajanova, L., & Nadanyiova, M. (2018). Design of a CRM level and performance measurement model. *Sustainability*. 10 (7), 2567.

Maylor, H., Turner, N., & Murray-Webster, R. (2015). It worked for manufacturing: operations strategy in project-based operations. *International Journal of Project Management.* 33 (1), 103-115.

Otieno, D. B., & Maina, J. (2019). Learning Organization Attributes and Performance of G4s Kenya Limited Mombasa County, Kenya. *International Journal of Current Aspects.* 3 (3), 212- 226.

Preble, Richard C. Hoffman, (1994), Competitive Advantage through Specialty Franchising II, *Journal of Services Marketing*. 8 (2), 5 - 18.

Saleh, R. A., Sweis, R. J., Saleh, F. I. M., Sarea, A. M., Mahmoud, I., Eldin, S., & Obeid, D. N. (2018). Linking soft and hard total quality management practices: evidence from Jordan. *In Int. J. Business Excellence*. 14 (1).

Swiss, G., Ganz, T., & Goodnough, L. T. (2019). Anemia of infula. Blood, *The Journal of the American Society of Hematology.* 133 (1), 40-50.

Spyropoulou, S., Katsikeas, C. S., Skarmeas, D., & Morgan, N. A. (2018). Strategic goal accomplishment in export ventures: the role of capabilities, knowledge, and environment. *Journal of the Academy of Marketing Science*. 46, 109-129.

The Impact of Environment Accounting Information Disclosure on Enterprise Value

Xinna Zheng
Dhurakit Pundit University, Thailand
E-mail: zhengxinna@situ.edu.cn

****

Abstract

The objectives of this research were: 1) research results on the relationship between expanding and enriching corporate environmental accounting information disclosure and corporate value2) By using theoretical analysis, mathematical modeling and other methods, combined with qualitative and quantitative research conclusions, we strive to guide practice through theoretical research.The sample studied were 410 Chinese A-share Listed Companies from 2010 to 2020. They were selected by the database of Tai' an. the research instrument for the data collection were StataSE 15.0. The statistics for data analysis were mean, analysis of variance, and Multiple regression analysis method.

The research results were found as follows; 1)There is a significant U-shaped relationship between enterprise value and environmental accounting information disclosure. 2)The inflection point of the U-shaped relationship is 0.368.

The suggestion were 1)strengthen the formulation of laws, regulations, and standards, establish corresponding review mechanisms, and promote transparent disclosure of environmental information by enterprises. 2)support enterprises to carry out technological innovation and improvement in clean production, resource utilization, energy conservation and emission reduction, and improve their environmental protection level.

Keywords: Environmental Accounting Information Disclosure; Enterprise Value; Asymmetric Information Theory

Introduction

With the continuous development of technology, humans have discovered that while pursuing economic development, they are facing increasing environmental problems, such as waste disposal, biodiversity, and land degradation, which have become major obstacles to economic and social development (Imek and Gkhan 2021: 46). As a component of the ecosystem, enterprises need to consume natural resources and discharge waste during production and operation. Without good environmental control measures, it will have a significant impact on the ecosystem. The disclosure of environmental information is not only a bridge between enterprises and external society, but also relates to its own value and development, attracting attention from government departments, stakeholders, and the general public.

There are many literature on environmental information disclosure and corporate value, but research on the impact of environmental information disclosure on corporate value is not yet mature. Scholars generally conduct research on a certain field or industry to determine the interaction between the two, but most of their research results are slightly biased or completely

* Received: May 11 2027; Revised: July 1 2024; Accepted: June 5 2024

contradictory, and there is still no unified understanding. Therefore, this research still needs to be further deepened.

This article mainly measures the environmental accounting information disclosure of listed companies through the index of environmental accounting information disclosure, and studies the relationship between environmental accounting information disclosure and enterprise value. Using the data of A-share listed companies in China's Shanghai and Shenzhen stock markets from 2010 to 2020 as samples, this study investigates how companies can improve their corporate value through environmental accounting information disclosure, promoting A-share listed companies in China to actively and proactively disclose environmental accounting information. This has certain guiding significance for government regulatory departments to formulate policies and capital investment.

Research Objective

Against the backdrop of the energy revolution driven by the national strategic carbon reduction goals of "peaking carbon emissions and achieving carbon neutrality", A-share listed companies, as an important component of China's national economy, are the focus of the country's green, low-carbon, and high development reform. They are also major consumers and polluters of the natural environment, fundamentally addressing the concerns of enterprise managers and improving the autonomy and enthusiasm of enterprise environmental accounting information disclosure, To enable the enterprise management team to fully understand the positive role of environmental accounting information disclosure and market regulation on enterprise value, aiming to enhance the sense of social responsibility of enterprises, promote their transformation and sustainable development, and enhance their development potential and enterprise value. Specifically, it includes the following three aspects:

1. Expand and enrich the research results on the relationship between corporate environmental accounting information disclosure and corporate value. Against the backdrop of promoting environmental resource protection and sustainable economic development in today's country, the disclosure of environmental information has become the main way to measure corporate social responsibility, attracting increasing attention from scholars and business managers. However, due to the influence of macroeconomic factors such as economy and society, there is controversy among different researchers regarding the analysis results of the relationship between environmental accounting information disclosure and corporate value. This article mainly explores the relationship between environmental accounting information disclosure and corporate value through both theoretical and empirical perspectives, enriching current theoretical research results, providing theoretical support for listed companies to better disclose environmental information, and promoting enterprises to provide high-quality environmental reports.

3. Using theoretical analysis, mathematical modeling and other methods, combined with qualitative and quantitative research conclusions, strive to guide practice through theoretical research. How to solve environmental protection problems and raise people's awareness of environmental protection has become a focus of social attention. Therefore, this article collects, processes, and analyzes data related to corporate environmental accounting information disclosure and corporate value, explores its internal impact relationship, and helps enterprise managers, government departments, and investors solve environmental accounting

information disclosure related problems, providing a basis for subsequent research on environmental accounting information disclosure and corporate value issues.

Literature Review

Sharfman and Fernando (2008) studied the relationship between environmental performance and economic performance and found a certain linear relationship between environmental performance and economic performance. In short, companies with low environmental risks are more likely to obtain low-cost loans, attract more investors, reduce debt costs, promote long-term economic development, and promote enterprise value growth. Plumlee and Marlene (2009) studied the relationship between environmental information disclosure and the value of companies in various industries, and found significant differences in environmental information disclosure among different industries. Heavy polluting companies disclose more environmental information than ordinary companies, and he also emphasized the negative correlation between environmental information and capital costs. Tian Cuixiang and Yu Wen (2010) studied the correlation between environmental performance and stock prices. She used 109 heavily polluting listed companies as samples to construct an empirical model of environmental performance and stock prices, and verified the correlation between the two. Empirical research shows that the environmental performance of listed companies in China does not have a value-added effect, but also has a negative impact on stock prices. Zhang Shuhui and Shi Xuanxuan (2012) used environmental information released by 647 listed companies on the Shanghai Stock Exchange and Shenzhen Stock Exchange as an example to study the linear relationship between environmental information disclosure and corporate value. They constructed a theoretical model and studied the impact of environmental information on corporate value through a combination of direct and indirect methods. Research has found that the disclosure of environmental accounting information has a positive impact on the enhancement of corporate value. Dhar et al. (2021) analyzed empirical data from heavily polluting enterprises in Bangladesh from 2010 to 2019 and found that the quality of social responsibility information disclosure of heavily polluting enterprises is positively correlated with their sustainable development capabilities. Khosroshahi et al. (2021) studied the impact of the quantity and quality of corporate environmental disclosure on enterprises, and evaluated the impact of government intervention through subsidies on enterprises. They found that providing positive and negative disclosure subsidies is more beneficial for both parties than not intervening by the government. Imek and Gkhan (2021) analyzed the enterprise data of Türkiye's industrial zone, evaluated the relationship between the environmental accounting of enterprises and the overall performance of enterprises, and found that there was an obvious positive correlation between environmental accounting and performance.

Research Methodology

The main content of this article is to study the impact of environmental accounting information disclosure on corporate value. Through a combination of theoretical and empirical methods, on the basis of enriching theoretical research, and combining relevant data from listed companies in Shanghai and Shenzhen for empirical analysis, the research conclusion of this article is drawn. Specifically, the main research methods involved include the following three:

1. Literature analysis method

Literature analysis method is an analytical method that collects and studies literature on a certain aspect, in order to discover the nature and characteristics of the research content, and thus discover new research perspectives. The literature analysis method can enable researchers to grasp the historical dynamics and research status of the research object, which is conducive to in-depth analysis of the characteristics of the research object, and can also study research objects that are no longer close. This study mainly uses literature analysis method to sort and analyze literature related to key words such as environmental accounting information disclosure and enterprise value at home and abroad. Then, it defines relevant concepts such as environmental accounting information disclosure, enterprise value, and market regulation, and summarizes its research conclusions, providing a foundation for in-depth research.

2. Statistical analysis method

The statistical analysis method mainly uses mathematical methods to create mathematical models, analyze and statistically analyze the sorted financial data, and finally form quantitative conclusions. Statistical analysis is a widely used modern scientific method, which is a relatively scientific, accurate, and objective evaluation method. In practice, there are many practical methods in application, such as evaluation indicators and chart evaluation methods. This study downloaded the annual financial reports, environmental reports, and other data of A-share listed companies in China from the Guotai An database. Then, statistical analysis was used for statistical analysis, feature extraction was performed on the data samples, and the disclosed content was assigned values by item to obtain the specific values of the environmental accounting information disclosure index from the calculation. The calculation of other variables is the same as the calculation method of environmental accounting disclosure index, providing objective and prepared data information for empirical analysis.

3. Multiple linear regression method

In statistics, linear regression is a type of regression analysis that uses a least squares function called a linear regression equation to model one or more dependent variables, independent variables, and relationships between dependent variables. This function is a linear combination of one or more model parameters called regression coefficients. A situation with only one independent variable is called simple regression, and a situation with multiple independent variables is called multiple regression.

This study uses enterprise value as the dependent variable, enterprise environmental accounting information disclosure index as the explanatory variable, and market regulation as the moderating variable to conduct multiple linear regression analysis and moderating effect analysis, providing technical support for the research hypothesis.

Research Scope

When enterprises disclose environmental accounting information in the early stage, the quality of the disclosed environmental accounting information is usually low, which can have the following effects: (1) In order to facilitate work and improve efficiency when disclosing environmental information, enterprises may purchase management systems to achieve information management, which increases the investment in software costs; (2) If a company discovers serious environmental problems and needs to purchase equipment or introduce relevant technologies for governance, it will result in greater investment from the company; (3) Due to the relatively one-sided or immature environmental information disclosed in the early stage, it cannot provide information support and confidence in the development of the enterprise to corporate investors and banks, which can cause suspicion or panic among corporate investors or banking departments. In the short term, it may withdraw or no longer increase investment, thereby reducing the value of the enterprise（Ş Imsek and Ozturk (2021: 46). The environmental information disclosed by enterprises is incomplete and has a negative impact on the stock prices of listed companies (Kong Huige and Tang Wei, 2016: 182).

As the environmental information disclosed by enterprises continues to improve, they comprehensively disclose environmental issues related to daily production, such as emissions and treatment of pollutants, carbon dioxide emissions, investment and measures for environmental protection. The higher the quality of disclosure, the greater the fluctuation of stock prices (You Chunhui, 2014: 53), and the better the disclosure of environmental accounting information, The more earnings can be obtained (Marshall et al. 2009: 1, Xu Guanghua and Wan Sijia 2017: 35), listed companies that receive environmental rewards for their environmental accounting information disclosure behavior make their corporate profits perform well, resulting in higher stock prices. Environmental accounting information disclosure not only benefits short-term profits, but also enhances long-term value (Li and Liu et al, 2017: 9447).

Based on the theory of information asymmetry, the better the disclosure of environmental accounting information, the better it can enable investors to understand the current situation of enterprise operation, reduce the probability and losses of future unexpected situations, reduce information asymmetry, reduce the cost of enterprise refinancing, establish a good image of the enterprise, and at the same time, use more funds to engage in product research and development, production, and other aspects, Promoting the growth of enterprise value (Liachoviius et al., 2020: 7259). From the above analysis, it can be concluded that the impact of environmental accounting information disclosure on enterprise value is a trend of first having a negative impact and then positively promoting its growth. Therefore, this study proposes the following preliminary hypotheses:

H1: There is a U-shaped correlation between environmental accounting information disclosure and enterprise value, that is, as environmental accounting information disclosure increases, enterprise value shows a trend of first decreasing and then increasing.

Research Results

1. Sample selection and data sources

This study selected A-share listed companies in China that disclose a lot of environmental information as the research object, and used the environmental accounting information disclosure information of enterprises from 2010 to 2020 as a sample to study their impact on corporate value. The following screening was performed during sample selection:

(1) Excluding ST, * ST, and SST companies, as these companies have certain losses and there is a high possibility of abnormal financial data, which will affect the accuracy of the research;

(2) Excluding companies that lack complete data may disrupt data continuity and affect the accuracy of research.

The data part mainly comes from Guotai An data. After sorting and removing incomplete data from enterprises, a total of 410 enterprises and 4510 sample data were obtained.

2. Variable measurement

2.1 Dependent variable

Enterprise Value (FV), based on research conducted by domestic and foreign scholars on enterprise value, it has been found that most measures of enterprise value are based on Tobin's Q value. The high or low Tobin's Q value indicates whether investors are optimistic about the enterprise and willing to invest in it. Demsetz was the first to use Tobin Q value to measure enterprise value, and many scholars in China have widely used this measurement method to measure enterprise value. Referring to the research results of Li Jiangyan et al. (2016), the logarithm of Tobin Q value is used as the variable to measure enterprise value. The Tobin Q calculation formula defined by economist James Tobin is shown in formula (1).

$$\text{Tobin Q} = \frac{market\ value}{asset\ reset\ capital} \qquad (1)$$

From a definition perspective, Tobin's Q value reflects the ability of a company to create value based on its own resources, and is expressed as the company's efficiency measured by value. This study does not recalculate the Tobin Q value, but directly downloads it from the Guotai An database to measure the enterprise value using the natural logarithm of the Tobin Q value.

2.2 Explanatory variables

Studying the impact of environmental accounting information disclosure on corporate value, using the environmental accounting information disclosure index as an explanatory variable, however, the databases searched for do not have data that can represent the environmental accounting information disclosure index, and scholars do not have a unified standard for the construction of the environmental accounting information disclosure index. In order to improve data acquisition efficiency and measurement methods, the "Environmental Information Disclosure Measures (Trial)" are used as the theoretical basis, Based on the actual situation of environmental accounting information disclosure in the selected sample, this study adopts the most common content analysis method in social responsibility disclosure research to make a comprehensive evaluation of environmental accounting information disclosure. Specifically, the items and assignment criteria shown in Table 1 were selected as the objects for measuring environmental accounting information disclosure, and an environmental accounting information disclosure index was constructed. The specific calculation is shown in formula (2).

$$\mathrm{EDI_{i,t}} = \frac{\sum_{j=1}^{20} \mathrm{edi_{i,j,t}}}{42} \quad (2)$$

In formula (2), i represents the enterprise, t represents the year, and j represents the environmental accounting information disclosure indicator, $\sum_{j=1}^{20} \mathrm{edi_{i,j,t}}$ The total score of environmental accounting information disclosure for company i in the t-th year is 42, which is the best score for all statistical indicators. The Environmental Accounting Information Disclosure Index (EDI) is the ratio of the actual score of the company to the best score. The actual score of environmental accounting information in the above formula is obtained by summarizing the specific scores of five items: environmental liability disclosure, environmental performance and governance disclosure, environmental management disclosure, environmental supervision and certification disclosure, and environmental accounting information disclosure methods. The data of the five environmental accounting information disclosure items is obtained from the Guotai An database.

2.3 Construction of Empirical Models

(1) Choose a multiple regression model to test the impact of environmental accounting information disclosure on corporate value, and construct model (1).

$$FV_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 EDI_{i,t} + \beta_2 EDI_{i,t}^2 + \sum \beta_j Control_{i,t} + ID_{i,t} + YEAR_{i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (1)$$

Among them, represents the enterprise value of enterprise i in year t, represents the environmental accounting information disclosure of enterprise i in year t, represents all control variables, and Control includes other variables that may affect the enterprise value, including company size (SIZ),financial risk (LEV), number of employees (PNUM), company growth (GR), equity concentration (LHR),number of directors(DM) and Equity nature(STA). In addition, we also controlled for individual and time effects of the company, representing a random disturbance term, the same below.

Discussion

1. Descriptive statistical analysis

The descriptive statistics of variables are shown in Table 1.

Table 1 Descriptive Statistics of Variables

Variable Description	Variable Name	Sample quantity	Mean	median	standard deviation	Min	Max
Dependent variable	FV	4510	1.625	1.120	1.724	0.030	28.930
Explanatory variables	EDI	4510	0.217	0.190	0.175	0.020	0.850
	SIZ	4510	2543.820	79.655	1.7e+04	0.770	2.8e+05

	LEV	4510	-0.844	-0.700	0.574	-4.890	-0.020
control	PNUM	4510	1.6e+04	4178.000	4.8e+04	23.000	5.0e+05
variable	GR	4510	0.798	0.060	15.230	-0.990	706.200
	LHR	4510	3.477	3.520	0.458	1.600	4.440
	DM	4510	9.210	9.000	2.128	5.000	21.000
	STA	4510	0.566	1.000	0.496	0.000	1.000

The dependent variable (FV) is the value of listed companies in China. It can be seen that the minimum value is 0.030, while the maximum value is 28.930, indicating a significant difference in value among listed companies in China. The average value is 1.625, which is greater than the median value of 1.120, indicating a higher proportion of companies with higher value among listed companies in China.

The explanatory variable (EDI) is the disclosure of corporate environmental accounting information, with a minimum value of 0.020 and a maximum value of 0.850. It can be concluded that there is a significant gap in environmental accounting information disclosure among listed companies in China, and most listed companies do not attach importance to disclosing environmental information. The average disclosure of environmental accounting information is 0.217, indicating that under the current economic development strategy in China, listed companies generally disclose less environmental information, There is a significant gap between the environmental governance level and construction investment of different enterprises.

In the controlled variables (SIZ, LEV, PNUM, GR, LHR, DM, STA), the minimum value of company growth potential (GR) is -0.990 and the maximum value is 706.220, indicating a significant difference in company growth potential between listed companies in China.

2. Correlation analysis

This article uses Pearson correlation analysis to analyze variables. Pearson correlation analysis, also known as product difference correlation coefficient, ranges from -1 to 1. The larger the absolute value, the stronger the correlation. Based on the calculation and testing results of this coefficient, the relationship between environmental accounting information disclosure and enterprise value can be preliminarily determined. The correlation analysis of variables is shown in Table 2. Among them, there is a significant correlation between FV and EDI at the 1% level, which preliminarily indicates a significant relationship between environmental accounting information disclosure and enterprise value. By analyzing the variance inflation factor (VIF) values of each variable in Table 2, which are far less than 10, it can be concluded that there is no multicollinearity problem.

Table 2 Correlation Analysis of Variables

变量	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. FV	1								
2. EDI	-0.202***	1							
3. SIZ	-0.126***	0.035**	1						
4. LEV	-0.523***	0.181***	0.182***	1					
5. PNUM	-0.181***	0.182***	0.700***	0.243***	1				
6. GR	0.017	-0.006	-0.005	0.007	-0.004	1			
7. LHR	-0.032**	0.092***	0.081***	0.053***	0.165***	0.008	1		
8. DM	-0.207***	0.109***	0.291***	0.254***	0.228***	0.006	-0.078***	1	
9. STA	-0.254***	0.162***	0.001	0.271***	0.096***	-0.001	0.245***	0.174***	1
VIF	-	1.150	2.110	1.240	2.190	1.000	1.140	1.200	1.220

Note: * * * is significant at the 1% level, * * is significant at the 5% level, and * is significant at the 10% level.

3. Testing the Relationship between Environmental Accounting Information Disclosure and Enterprise Value

After conducting a Hausman test on the panel data, the probability of rejecting the null hypothesis and making false positives is 0, which is significant at the 1% level. Based on the above results, we choose to reject the null hypothesis and choose a fixed effects model.

This study first used a fixed effects regression model to conduct regression analysis on the relationship between EDI and FV. The fixed effects regression model was used to estimate Model (1), and the specific regression results are shown in Table 3.

Table 3 Regression Analysis of Main Effects

Variable	**FV**
EDI	-0.772* （-1.95）
EDI^2	1.047* （1.76）
SIZ	6.20e-07 (0.19)
LEV	-0.322*** (-5.76)
PNUM	1.28e-06 (0.72)
GR	0.001 (1.07)
LHR	0.084 (0.92)
DM	-0.010 (-0.59)
STA	-0.602*** (-4.58)
Time/Individuality	Control
Constant Term	2.398*** (6.28)
Observations	4510
Adjust R^2	0.191

Note: * * * is significant at the 1% level, * * is significant at the 5% level, * is significant at the 10% level, and the values in parentheses are t-values.

According to the U-shaped relationship test, the statistical results are shown in Table 4.

Table 4 U-shaped relationship test results

Variable	Lower bound	Upper bound
Interval	0.020	0.850
Slope	-.730	1.009
t-value	-1.946	1.500
P>|t|	0.026	0.067
Extreme point	0.368	

From the regression statistical results, it can be seen that in the test results of Model (1), the first-order regression coefficient of enterprise value and environmental accounting information disclosure is -0.772, significantly negatively correlated at the 10% level, and the second-order regression coefficient of enterprise value and environmental accounting information disclosure is 1.047, significantly positively correlated at the 10% level. According to the U-shaped test results, the P-value of the "U-shaped" test for enterprise value and environmental accounting information disclosure is 1.50, which is significant at the 10% level, further proving the conclusion that there is a "U-shaped" relationship between enterprise value and environmental accounting information disclosure In the U-shaped relationship test results, when EDI is 0.368, FV is the smallest. When the value of EDI is less than 0.368, EDI inhibits the growth of enterprise value. When the value of EDI is greater than 0.368, EDI promotes the growth of enterprise value.

Recommendations

Given the relationship between environmental accounting information disclosure and corporate value, it is recommended that government regulatory agencies and corporate managers take the following specific measures:

1. Strengthen the formulation of laws, regulations, and standards, establish corresponding review mechanisms, and promote transparent disclosure of environmental information by enterprises.

(1) Accelerate the improvement of the institutional system. Accelerate the formulation and release of management measures and supporting documents, disclose environmental information in accordance with the law, further improve the content of corporate responsibility disclosure, unify behavior disclosure, establish information disclosure requirements, set information restrictions, and effectively guide enterprises to disclose environmental information in accordance with the law.

(2) Strengthen implementation capacity building. Develop environmental information verification technology based on big data filtering and cloud computing to enhance the supervision ability of the environment and related departments. Timely summarize and promote local experiences, strengthen publicity and training, and enhance the ability of enterprises to disclose environmental information in accordance with laws and regulations.

(3) Conduct continuous tracking and evaluation. Strengthen the reform of the environmental information disclosure system in accordance with the law, improve reform measures, and deepen institutional reform.

2. Support enterprises to carry out technological innovation and improvement in clean production, resource utilization, energy conservation and emission reduction, and improve their environmental protection level.

(1) Scientific planning promotes energy conservation and emission reduction

According to the requirements of the Scientific Outlook on Development, Scientific Planning, and Energy Conservation and Emission Reduction, taking the chemical industry as an example, through scientific planning of the chemical industry, we can achieve rational planning, energy conservation and emission reduction, scientific planning, and open thinking development.

(2) Scientific management and implementation of energy conservation and emission reduction

Scientific and standardized management is an important link in doing a good job in energy conservation and emission reduction. Management personnel improve their level of scientific and standardized management through learning. Implement energy conservation and emission reduction through scientific management and strict operating procedures.

(3) Technological innovation strengthens energy conservation and emission reduction

Improving technological level and promoting technological progress through technological innovation is an important support and guarantee for achieving energy conservation and emission reduction. The country has gradually arranged special funds for energy conservation and emission reduction, supporting and encouraging pilot projects and technological innovation in energy conservation and emission reduction for chemical enterprises, and providing financial support for enterprise energy conservation and emission reduction. Promoting industrial upgrading through technological progress and achieving energy conservation and emission reduction.

References

Kong Huige, Tang Wei. (2016). *Factors influencing the quality of environmental accounting information disclosure from the perspective of stakeholders*. Management Review, 9182-193.

You Chunhui. (2014). Environmental Accounting Information Disclosure, Marketization Process, and Enterprise Value: Empirical Evidence from Listed Companies in China's *Chemical Products Industry Chinese Certified Public Accountant*. 8, 53-57.

Xu Guanghua, Wan Sijia. (2017). Environmental accounting information disclosure, *media attention, and research on corporate value Friends of Accountants.* 10, 35-42

Yang Jie, Shi Yiting (2023). Carbon Information Disclosure, Executive Dual Incentives, and Corporate Value. *Journal of Natural Science, Hunan Normal University*. 46 (01), 29-37+99.

Dhar B K, Sarkar S M, Ayittey F K. (2022). Impact of social responsibility disclosure between implementation of green accounting and sustainable development: A study on heavily polluting companies in Bangladesh. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management.* 29 (1),71-78. https://doi.org/10.1002/csr.2174.

Imek H ,Gkhan ztürk. (2021). Evaluation of the relationship between environmental accounting and business performance: the case of Istanbul province[J]. *Green Finance*. 3 (1), 46-58.https://doi.org/10.3934/GF.2021004.

Khosroshahi H , Azad N , Jabbarzadeh A ,et al. (2021). Investigating the level and quality of the information in the environmental disclosure report of a corporation considering government intervention. *International Journal of Production Economics*. 108071. https://doi.org/10.1016/j.ijpe.2021.108071

Liachoviius E , Skrickij V , Podviezko A. (2020). MCDM Evaluation of Asset-Based Road Freight Transport Companies Using Key Drivers That Influence the Enterprise Value[J]. *Sustainability*. 12 (18), 7259. https://doi.org/10.3390/su12187259.

Li Li, Liu Quanqi, Tang Dengli. (2017). Media reporting, carbon information disclosure, and the cost of equity financing: evidence from China[J]. *Environmental science and pollution research.* (24), 9447-9459. https://doi.org/10.1007/s11356-017-8614-4.

Marshall, S., Brown, D., & Plumlee, M. (2009). The Impact of Voluntary Environmental Disclosure Quality on Firm Value. *In Academy of Management Proceedings*. (1), 1-6. Briarcliff Manor, NY 10510: Academy of Management.https://doi.org/10.5465/ AMBPP.2009.44264648.

Plumlee M, Brown D, Hayes R M, et al. (2015). Voluntary environmental disclosure quality and firm value: Further evidence[J]. *Journal of accounting and public policy.* 34 (4), 336-361.https://doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2015.04.004

Sharfman M P , Fernando C S. (2008). Environmental risk management and the cost of capital.Strategic Management Journal. 29 (6), 569-592. https://doi.org/10.1002/smj. 678.

Şimsek H, Ozturk G. (2021). Evaluation of the relationship between environmental accounting and business performance: the case of Istanbul province[J]. *Green Financ.* 3, 46-58. https://doi.org/10.3934/GF.2021004.

Tian Cuixiang, Yu Wen. (2008). *On the Theoretical Basis and Development Direction of Enterprise Environmental Accounting Information Disclosure* [C] The 2008 Academic Annual Conference of the Higher Engineering College Branch of the Chinese Accounting Society, Central China Group Enterprise Financial Management Seminar, 400-402.

Zhang Shuhui, Shi Xuanxuan. (2011). Learning ability, company characteristics, and environmental accounting information disclosure. *China Securities and Futures*. 9, 24-25.

ความเชื่อและพิธีกรรมเพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมา จังหวัดแม่ฮ่องสอน

The Belief and Ritual for Mental Under COVIND-19 Situation of Ethnic Group in Thailand- Myanmar Border Area of Mae Hong Son Province

อิทธิพงษ์ ทองศรีเกตุ,
จิรวัฒน์ รักชาติ และ พสุนิต สารมาศ
มหาวิทยาลัยแม่โจ้

Ittipong Thongsrikate,
Jirawat Rugchat and Pasunit Saramad
Meajo University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Thongsrikatei@gmail.com

****

บทคัดย่อ

ภายใต้วิกฤติของโรคระบาดโคโรนาไวรัส 2019 มาตรการทางกายภาพเพื่อป้องกันการแพร่กระจายและการติดเชื้อถือกำเนิดขึ้น ขณะที่ผู้คนก็แสวงหาที่พึ่งทางใจเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อและพิธีกรรมเพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจภายใต้สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมา จังหวัดแม่ฮ่องสอนใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่ และกลุ่มชาติพันธุ์กระเหรี่ยงแดง จำนวน 20 คน จาก 4 ชุมชนที่ตั้งอยู่ใกล้กับพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมา จังหวัดแม่ฮ่องสอน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้สร้างความหวาดกลัว ความวิตกกังวลต่อการติดโรคที่มีอาจนำมาสู่การเสียชีวิตอย่างฉับพลัน กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนได้ประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อที่มีมาแต่โบราณ กลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่ได้ประกอบพิธีวานปะลึกและเลี้ยงผีเจ้าเมือง ส่วนกลุ่มชาติพันธุ์กระเหรี่ยงแดงได้ประกอบพิธีเสี่ยงทางกระดูกไก่และปลูกเสาต้นธี ความเชื่อและพิธีกรรมที่ประกอบขึ้นของทั้งสองกลุ่มชาติพันธุ์เป็นเสมือนเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ช่วยประโลมให้คนในชุมชน สังคมผ่อนคลายจากความตึงเครียด ตลอดจนเป็นกำลังใจในการต่อสู้กับการระบาดของโรคโควิด-19 และเป็นแนวทางหนึ่งในการรักษาที่ตั้งอยู่บนฐานคิดแบบพหุลักษณ์ทางการแพทย์อันเป็นการดูแลสุขภาพภายใต้ความเชื่อ พิธีกรรมและวัฒนธรรมท้องถิ่น

* วันที่รับบทความ : 2 กรกฎาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 13 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 14 มีนาคม 2567
Received: February 7 2027; Revised: March 13 2024; Accepted: March 14 2024

คำสำคัญ: ความเชื่อ; พิธีกรรม; โรคโควิด-19; จิตใจ; กลุ่มชาติพันธุ์

Abstract

Under the crisis of the Coronaviruses 2019 (COVID-19) epidemic. Physical measures to prevent spread and infection were born. Meanwhile, people are seeking spiritual refuge together. The purpose of this article to study belief and ritual for mental under COVIND-19 situation of ethnic group in Thailand- Myanmar border area of Mae Hong Son province. Qualitative research methods were used in the study. Data were collected through in-depth interviews with the target group of the Tai-Yai ethnic group, and Kaya ethnic group, numbering 20 people from 4 communities located near the Thai-Myanmar border area, Mae Hong Son Province. Data analysis used content analysis.

The results found that COVID-19 outbreak has created fear anxiety about contracting a disease can lead to sudden death. Ethnic group in border communities perform rituals according to ancient beliefs. Tai Yai ethnic group performs the Wan Pa Liek ceremony and feeds the spirit of the city governor as for ethnic groups the Kaya performed the chicken bone staking ceremony and planted thethi poles. The beliefs and rituals of both ethnic groups serve as a spiritual anchor help comfort people in the community, society relaxes from stress, as well as providing moral support in fighting the COVID-19 outbreak, and it is one way of treatment that is based on the idea of medical pluralism, which is health care under belief, local rituals, and culture

Key words: Belief; Ritual; COVID-19; Mental; Ethnic group

บทนำ

การระบาดของโรคโคโรนาไวรัส (โควิด-19) เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและยาวนานกว่า 3 ปี ก่อให้เกิดการสูญเสียชีวิตของบุคคลอันเป็นที่รัก และการสูญเสียทางเศรษฐกิจทั้งในระดับครอบครัวและประเทศ นำมาสู่ความวิตกกังวล ความกลัว และความเครียด ภายใต้วิกฤติของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนี้การดูแลด้านจิตใจเพื่อให้มีจิตใจที่เข้มแข็ง ปลอดโปร่ง และมีความสุขจึงเป็นสิ่งสำคัญ (วิภานันท์ ม่วงสกุล ระชี ดิษฐจร บัวทิพย์ เพ็งศรี และนิตยา วิโรจนะ, 2565) ข้อมูลจากกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พบว่า คนไทยมีความวิตกกังวลจากการระบาดของโรคโควิด-19 ร้อยละ 71.5 วิตกกังวลเรื่องรายจ่าย ค่าใช้จ่ายในครอบครัว ร้อยละ 70.0 มีความกังวลด้านสุขภาพอนามัยของตนเองและคนในครอบครัว และร้อยละ 60 มีภาพจิตใจที่ย่ำแย่ เครียด คิดมาก เบื่อชีวิต (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2563) ขณะเดียวกันองค์การอนามัยโลกได้ออกรายงานคำแนะนำด้านสุขภาพจิตและจิตสังคมในช่วงการระบาดของโรควิด-19 ในเดือนมีนาคม 2563 ให้ประชาชนทั่วไปได้ปฏิบัติ เช่น การดูแลสุขภาพจิตใจในช่วงเวลาของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 มีความสำคัญเท่ากับการดุแลสุขภาพกาย การไม่สร้างตราบาปให้กับผู้ป่วยด้วยโรคนี้ว่าเป็นตัวเชื้อโรค หรือพยายามใช้วิธีการจัดการอารมณ์ที่เป็นประโยชน์กับตัวเองและได้ผลสำหรับตัวเอง เป็นต้น เช่นเดียวกับรัฐบาล

ของสหราชอาณาจักรที่ได้ออกคำแนะนำด้านสุขภาพจิตและสุขภาวะในช่วงโควิด-19 ในปลายปี 2563 ที่ผ่านมา (SDG Move, 2564)

การหาแนวทางในการช่วยลดความวิตกกังวลจากการแพร่ระบาดของโรควิด-19 ในหลายประเทศมีการประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อเพื่อช่วยปัดเป่า การจัดจำกัดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เช่น ศาสนาคริสต์ 18 นิกายในประเทศโรมาเนีย จัดพิธีทางศาสนาเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจและเพื่อเยียวยาสังคมให้อยู่รอดปลอดภัยจากโควิด-19 หรือพระสงฆ์ในประเทศศรีลังกาประกอบพิธีสวดขับไล่โควิด-19 ที่จัตุรัสอินสภาพในกรุงโคลัมโบ (นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ, 2564) ขณะที่ประเทศไทยได้มีการจัดพิธีเลี้ยงผี พิธีฌาปณกิจหุ่นนายโควิด การสวดมนต์คาถา การขอพร เพื่อขับไล่ จำกัด หรือป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (อภิลักษณ์ เกษมผลกูล และสินีกานต์ แก้วกันหา, 2563) โดยอาศัยอำนาจของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือผีในการปัดเป่าสิ่งชั่วร้าย เช่น ผีฟ้าพญาแถน ผีปู่ตา ผีป่าในภาคอีสาน และผีเจ้านายในภาคเหนือ เมื่อคนในสังคมเกิดอาการเจ็บป่วยก็จะอาศัยอำนาจของผีในการรักษาโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่ผู้คนจะประกอบพิธีกรรมขอขมา หรือเซ่นไหว้ เพื่อให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ปกป้อง ช่วยดลบันดาลให้หายจากการเจ็บป่วยและเหตุการณ์ที่กำลังเผชิญ และยกโทษให้มนุษย์ (สามารถ ใจเตี้ย และวราคณา สินธุยา, 2562; โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และยงศักดิ์ ตันติปิฎก, 2550) ภายใต้สถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ที่เกิดขึ้นอันยากที่จะควบคุม อีกทั้งได้สร้างความทุกข์ให้กับคนในสังคม ความเชื่อต่าง ๆ ที่คนไทยนับถือจึงกลายมาเป็นทางเลือกหนึ่งในการจัดการกับโรคระบาด รวมทั้งการต่อความต้องการทางด้านจิตใจ (อภิลักษณ์ เกษมผลกูล และสินีกานต์ แก้วกันหา, 2563)

การดูแลรักษาทางจิตใจของผู้ที่กำลังเผชิญกับการวิกฤติของโรคระบาด ผ่านมิติของความเชื่อทางวัฒนธรรม หรือการประกอบพิธีกรรม เพื่อปลดปล่อยความวิตกกังวล ความโชคร้ายที่เกิดขึ้นกับตนเอง ตลอดจนชุมชนและสังคมเป็นแนวทางหนึ่งที่ตั้งอยู่บนฐานคิดแบบพหุลักษณ์ทางการแพทย์ (Medical pluralism) โดยเชื่อว่าในชุมชนไม่มีระบบการแพทย์ใดที่สามารถตอบสนองความต้องการของมนุษยชาติได้ครบทุกมิติ การดูแลรักษาทางการแพทย์จึงต้องมีความหลากหลายของการอยู่ร่วมกันในสังคมรวมทั้งวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน (Kleinman, 1980) เนื่องจากในสังคมหนึ่ง ๆ ย่อมจะมีระบบการแพทย์ดำรงอยู่มากกว่าหนึ่งระบบเสมอ ไม่ว่าสังคมนั้นจะเป็นสังคมสมัยใหม่ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ หรือสังคมดั้งเดิมที่ห่างไกลจากความทันสมัย(โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์, 2549; สังคม ศุภรัตนกุล, 2561) ภายใต้แนวคิดพหุลักษณ์ทางการแพทย์ที่กล่าวมานี้สามารถแบ่งระบบย่อย ๆ ออกเป็น 3 ระบบ ประกอบด้วย 1) ระบบการแพทย์ของสามัญชน หรือระบบสุขภาพภาคประชาชน (Popular sector) 2) ระบบการแพทย์พื้นบ้าน (Folk sector) และ 3) ระบบสุขภาพภาควิชาชีพ (Professional sector) ทั้ง 3 ระบบมีความเกี่ยวข้องกัน และเมื่อความเจ็บป่วยเกิดขึ้น บุคคลก็สามารถใช้ระบบการดูแลรักษาได้มากกว่าหนึ่งระบบ ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาการดูแลรักษาเพียงระบบเดียว

จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็น 1 ใน 7 จังหวัดของประเทศไทยที่มีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีพื้นที่ติดต่อกับรัฐฉาน รัฐคะยา และรัฐคอทูเล ประเทศเมียนมา โดยทุกอำเภอของจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีเขตแดนติดต่อกับประเทศเมียนมามีระยะทางรวม 483 กิโลเมตร และมีจุดผ่อนปรนทางการค้าชายแดน (Check Point for Border Trade) จำนวน 5 แห่ง และมีช่องทาง-ท่าข้ามบริเวณชายแดนมากกว่า 30แห่ง (การจัดการค้าชายแดน, 2562) ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทางจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีการเฝ้าระวังจากผู้ที่เดินทางมาจากประเทศเมียนมา มีการวางกำลังสกัดกั้นผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายและมาตรการทางด้านสาธารณสุข (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2563) อย่างไรก็ตามแม้ว่ามีความพยายามสกัดกั้นในการเดินทางเข้าออกด้วยการปิดชายแดน ทว่าในพื้นชายแดนยังมีการลื่นไหลของผู้คน การทำกิจกรรม และวิถีชีวิตต่าง ๆ ของผู้คนในชุมชน (โสภี อุ่นทะยา, 2557) ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มาจากการลักลอบเข้ามายังพื้นที่ชายแดนของผู้คน ตลอดจนสินค้าที่ยังคงมีการเคลื่อนย้าย ขณะเดียวกันการระบาดของโรคโควิด-19 ได้สร้างความวิตกกังกลใจ ความกลัวให้กับกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ เนื่องจากการไม่ทราบที่ไปที่มาของการแพร่ระบาด ความรุนแรงของโรคที่อาจส่งผลต่อการเสียชีวิต กอปรกับเป็นพื้นที่ค่อนข้างห่างไกล ไม่สะดวกในการเข้ารับบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขหากเกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นวงกว้าง ดังนั้นกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อาจมีการแสวงหาแนวทางในการป้องกันโรคทั้งทางกายภาพและทางจิตใจ ด้วยการประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อ เพื่อช่วยเยี่ยวยาทางจิตใจ ผ่อนคลายจากวิตกกังวลจากโรคระบาดที่เกิดขึ้น ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจที่จะเผชิญหน้ากับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 หรือโรคอุบัติอื่นในอนาคตได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อและพิธีกรรมเพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมา จังหวัดแม่ฮ่องสอน ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ระเบียบวิธีวิจัย

บทความวิจัยเรื่อง ความเชื่อและพิธีกรรมเพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมา จังหวัดแม่ฮ่องสอน ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เพื่อให้ข้อมูลอย่างลุ่มลึกเกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมา จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีพื้นที่ในการวิจัยคือ ชุมชนที่ตั้งอยู่ใกล้กับจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนไทย-เมียนมา จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในรัศมีไม่เกิน 30 กิโลเมตร จำนวน 4 ชุมชน ประกอบด้วย 1) ชุมชนบ้านต่อแพ ซึ่งตั้งอยู่ใกล้กับจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน 2) ชุมชนนาปลาจาด

3) ชุมชนบ้านห้วยผึ้ง ทั้งสองชุมชนตั้งอยู่ใกล้กับจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนบ้านห้วยผึ้ง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน และ 4) ชุมชนบ้านห้วยเสือเฒ่า ตั้งอยู่ใกล้กับจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนบ้านน้ำเพียงดิน อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทั้ง 4 ชุมชนมีประชากรหลักที่อาศัยอยู่ในชุมชนคือ กลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่ (Tai-Yai) และกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงแดง (Kaya)

คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยที่เป็นกลุ่มชาติพันธ์ไทใหญ่และกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงแดง จำนวน 20 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก(In - depth interview) โดยมีเครื่องมือในการสัมภาษณ์คือ แนวทางการสัมภาษณ์ (Interview guideline) ที่พัฒนามาจากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และได้ผ่านตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ แนวทางการสัมภาษณ์มีลักษณะข้อคำถามที่เป็นปลายเปิด (Opened form) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนเมษายน 2565 ถึงเดือนสิงหาคม 2565 ทั้งนี้กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยต้องผ่านเกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วมการวิจัย (Inclusion criteria) ประกอบด้วย 1) เป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป 2) สามารถอ่าน เขียนและสื่อสารภาษาไทยได้ และ 3) มีความเต็มใจในการให้ข้อมูล

จากการสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้ให้ข้อมูลเพศชาย จำนวน 13 คน และเป็นผู้ให้ข้อมูลเพศหญิง จำนวน 7 คน มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปจนถึงอายุ 59 ปี ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่กำเนิด (อาศัยอยู่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน) ประกอบอาชีพเกี่ยวกับภาคเกษตรกรรม และมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรควิด-19 ที่จะแพร่ระบาดเข้ามายังในชุมชน จึงให้ความสำคัญกับการร่วมมือในการปฏิบัติตามมาตรการการป้องกันโรคทั้งที่เป็นมาตรการที่กำหนดมาจากภาครัฐ เช่น การสวมใส่หน้ากากอนามัยเมื่อออกจากบ้าน (Mask wearing) การเว้นระยะห่างทางสังคม (Social distancing) การล้างทำความสะอาดมือ (Hand washing) การงดเข้าร่วมกิจกรรมที่มีคนจำนวนมาก และมาตรการที่กำหนดขึ้นมาในชุมชน เช่น การปิดชุมชน งดเดินทางเข้า-ออกชุมชน หรือการไม่ให้บุตรหลานที่อยู่นอกชุมชนเดินเข้ามายังชุมชนหากไม่มีความจำเป็น เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis) ด้วยการนำเทปเสียงที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเป็นเนื้อความแบบคำต่อคำ แยกบทสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล พร้อมตรวจสอบความความถูกต้อง กำหนดรหัสให้กับข้อความ หรือเนื้อความที่ได้จากการทบทวนเอกสาร งานวิจัย และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และเรียบเรียงเพื่อจัดกลุ่มสำหรับตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ในส่วนของจริยธรรมการวิจัย การวิจัยได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัย จากคณะกรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยพายัพ รหัส PYU_REC No.64/055 ลงวันที่ 14 มกราคม พ.ศ.2565

ผลการวิจัย

ความเชื่อ ที่พิธีกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมา จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นความเชื่อที่คนในชุมชนได้ปฏิบัติสืบทอดกันมาตั้งแต่ยังไม่เกิดโรคระบาดโควิด-19 หรือเคยมีประสบการณ์มาแล้วในอดีตและนำความเชื่อเหล่านั้นมาปฏิบัติอีกครั้งหนึ่ง โดยปรากฏในรูปแบบของการจัดพิธีกรรมตามความเชื่อที่อยู่ทั้งในศาสนาและพิธีกรรมของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งพิธีกรรมเหล่านั้นจะจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี จัดทุก 3 หรือ 5 ปี ในแต่ละชุมชน ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 แม้ว่าจะมีข้อจำกัดในการจัดกิจกรรม เนื่องจากต้องมีการรวมตัวของคนชุมชนเพื่อจัดเตรียมสิ่งของ สถานที่ รวมถึงการจำกัดคนเข้าร่วมพิธี แต่กลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในชุมชนก็ยังคงดำเนินต่อไป ด้วยการคงไว้ซึ่งสาระสำคัญของพิธี มีความเชื่อและพิธีกรรมที่กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมา จังหวัดแม่ฮ่องสอนใช้ในการยึดเหนี่ยวจิตใจภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ดังนี้

การขอพรไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ การเสี่ยงทายกระดูกไก่ และปลูกเสาต้นธี ของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงแดง

กลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยง (Karen Ethnicity) เป็นกลุ่มชาติที่พันธุ์หนึ่งที่อาศัยอยู่บนที่สูงของจังหวัดแม่ฮ่องสอน และตามรอยต่อระหว่างชายแดนไทย-เมียนมา กลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงยังสามารถจำแนกออกเป็นกะเหรี่ยงขาว กะเหรี่ยงแดง กะเหรี่ยงคอยาว กะเหรี่ยงหูยาว เป็นต้น ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 กลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในพื้นที่ชุมชนบ้านห้วยเสือเฒ่า ซึ่งอยู่ใกล้กับจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนบ้านน้ำเพียงดิน เป็นจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนทางน้ำมีแม่น้ำปายเป็นแม่น้ำสำคัญในการขนส่งสินค้าจากประเทศเมียนมามายังจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนแห่งนี้ การระบาดโรคโควิด-19 ในระยะแรก (ประมาณต้นปี 2563)ได้มีการปิดกั้นไม่ให้บุคคลภายนอกเข้า-ออกชุมชน มีการตั้งจุดคัดกรอง รณรงค์ให้คนในชุมชนสวมหน้ากากอนามัย ล้างมือ เป็นต้น ชาวบ้านในชุมชนต่างตระหนักและตื่นตัวกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่เกิดขึ้นและหวั่นกลัวว่าจะแพร่ระบาดเข้ามายังชุมชน ชาวบ้านในชุมชนและผู้นำชุมชนได้เดินเท้าเข้าไปยังพื้นที่ป่าบริเวณขุนห้วยเดื่อ ซึ่งตั้งอยู่ใกล้กับชายแดนประเทศเมียนมา เพื่อไปขอพรกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ โดยชาวบ้านในชุมชนเชื่อกันว่าเมื่อไปขอพรในพื้นที่ดังกล่าวแล้วจะได้รับความปลอดภัย ดังคำบอกเล่าที่ว่า

> *“...ถ้าเป็นของกะเกรี่ยงแดงเขาก็มีพิธีกรรมที่อยู่ที่ขุนห้วยเดื่อ ซึ่งไกลมากต้องเดินไปประมาณครึ่งวัน เขาจะเลี้ยงด้วยหมูเขาจะมีพิธีของเขา เชื่อกันว่าตรงนั้นเป็นจุดที่เขาเคยไปขอแล้วก็หมู่บ้านเขา เขาเคยป่วยด้วยโรคที่ติดต่อแบบนี้เหมือนกันเมื่อสมัยก่อนโน้นอะคะ เขาเคยไปขอแล้ว จากนั้นหมู่บ้านเขาก็ดีขึ้น ไม่มีคนตายไม่มีคนเจ็บอย่างนี้อะคะ จากนั้นเมื่อโควิดกำลังจะเริ่มระบาดคนในหมู่บ้านก็เลยไปขอกันที่นั่น ด้วยความเชื่อของเขา ไปขอเหมือนกับว่าให้ ช่วยปกปักษ์คุ้มครอบหมู่บ้านของเราอย่างนี้ ให้ชาวบ้านพ้นจากโรคร้ายแรงครั้งนี้...”*

ประสบการณ์การเผชิญกับโรคระบาดที่มีความคล้ายคลึงกันกับโรคโควิด-19 ของชาวบ้านห้วยเสือเฒ่า สะท้อนให้เห็นถึงการนำเอาบทเรียน ประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีตมาใช้เพื่อเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ โดยเชื่อว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์จะช่วยปกป้องคุ้มครองให้หมู่บ้านรอดพ้นจากโรคระบาด ดลบันดาลให้ชุมชนที่อยู่อาศัยไม่มีใครเจ็บป่วยหรือล้มตายจากโรคระบาดที่เกิดขึ้น

ขณะที่ชาวบ้านในชุมชนบ้านห้วยผึ้ง ซึ่งเป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ใกล้กับจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนบ้านห้วยผึ้ง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงแดง การระบาดของโรคโควิด-19 ชุมชนแห่งนี้ไม่ได้มีการปิดชุมชน เนื่องจากเป็นทางสัญจรหลักที่เข้าไปยังตัวเมืองแม่ฮ่องสอนและจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนบ้านห้วยผึ้ง ผู้นำชุมชนร่วมกับชาวบ้านได้มีการจัดตั้งจุดคัดกรองเพื่อตรวจวัดอุณภูมิ การลาดตระเวนบริเวณชายแดนร่วมกับเจ้าหน้าที่ด่านชายแดน อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) และผู้นำชุมชน ควบคู่ไปกับการดำเนินมาตรการป้องกันโรคด้วยการสวมหน้ากากอนามัย ล้างมือ งดกิจกรรมการรวมกลุ่มของคนจำนวนมาก เป็นต้น นอกเหนือจากมาตรการป้องกันโรคโควิด-19 ตามมาตรการทางสาธารณสุขแล้ว ชาวบ้านในชุมชนได้ประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อของคนในชุมชน คือ การทำพิธีเสี่ยงทายกระดูกไก่และปลูกเสาต้นธี พิธีกรรมที่ประกอบขึ้นมานี้เพื่อพยากรณ์ (Prediction) หรือเสี่ยงทายเกี่ยวกับความรุนแรงของการระบาดของโรคโควิด-19 ที่จะเกิดขึ้นกับคนในชุมชน

ชาวบ้านในชุมชนบ้านห้วยผึ้ง มีความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมเสี่ยงทายกระดูกไก่ว่า หากมีโรคภัยไข้เจ็บ หรือภัยอันตรายที่เข้ามายังหมู่บ้านก็จะใช้พิธีกรรมในการเสี่ยงทาย ส่วนหนึ่งเพื่อให้ชุมชนเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและอีกส่วนหนึ่งเป็นการเสริมสร้างกำลังใจให้กับคนในชุมชน โดยนำกระดูกไก่ (บริเวณน่องติดสะโพก) เลือกมาหนึ่งคู่ ทั้งนี้ไก่ที่นำมาเสี่ยงทายใช้ไก่ที่เลี้ยงในชุมชน ผู้ที่เลือกไก่มาจะต้องเป็นผู้ชาย หลังจากนั้นก็จะมีหมอผีในชุมชนเป็นผู้ทำพิธีเสี่ยงทาย โดยให้ผลของการเสี่ยงทายไม่ว่าจะดีหรือไม่ดีให้ปรากฏในกระดูกไก่นั้น ดังคำบอกเล่าที่ว่า

> *“...เสี่ยงทายกระดูกไก่ โควิดจะมาถึงบ้านเราไหม เราจะมีมาตรการอย่างไร ดูหมดเลย กระดูกไก่เอา เลือดไก่สด ๆไปหยอดที่ต้นธี คล้ายๆกับเราบนบาน ขอทุกอย่างขอให้ปรากฏในนี้ ให้ปรากฏในกระดูกไก่นี้...”*

ภาพที่ 1 พิธีกรรมปลูกเสาต้นธีของกลุ่มชาติพันธุ์กระเหรี่ยงแดงในชุมชนห้วยผึ้ง ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผลการเสี่ยงทายกระดูกไก่ของคนในชุมชนแห่งนี้พบว่า “ดี” หมายความว่า คนในชุมชนจะไม่มีใครเสียชีวิตจากโรคโควิด-19 และชุมชนก็ยังดำเนินการป้องกันต่อไปด้วยการไม่ให้คนภายนอกเข้ามาในชุมชน ร่วมกันดูแลสมาชิกในชุมชน และสวมใส่หน้ากากอนามัย เป็นต้น ดังคำบอกเล่าของคนในชุมชนที่ว่า

> *“...พิธีที่เสี่ยงทายนี่ทำหลังจากโควิด-19 เกิดขึ้นแล้วเขากลัวเขามาก็มาลุ้น มาเสี่ยงทายกัน ยังไม่ระบาดในชุมชน แล้วก็เสี่ยงทาย... ถ้าเกิดมันดีเราก็ดำเนินมาตรการต่อไป คือไม่ให้ลูกหลานที่อยู่ภายนอกเข้ามา เราจะใช้ชีวิตปกติดูแลกัน ไปไหนก็ใส่แมส หลังจากทำพิธีเสร็จแล้วเราก็ทำบุญ คนไหนที่เคราะห์ไม่ดีเราก็ทำบุญ ในพิธีต้นธีนี่มันจะแฝงไปด้วยความเคารพนับถือปู่ย่า ตายาย ก็จะมีการขอขมากันในพิธีนี้...”*

ภาพที่ 2 การเสี่ยงทายกระดูกไก่ของกลุ่มชาติพันธุ์กระเหรี่ยงแดง ชุมชนห้วยผึ้ง ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

พิธีกรรมการเสี่ยงทายกระดูไก่ของคนในชุมชนแห่งนี้เปรียบเสมือนการรักษาโรคให้กับคนในชุมชน เมื่อประสบกับปัญหา ภัยอัตราย โรคระบาด ความเจ็บป่วย ก็จะประกอบพิธีกรรมขึ้นเพื่อเสี่ยงทาย หรือทำนายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งมีลักษณะคล้ายการถามเมื่อ หรือการถามหมอผีตามความเชื่อของคนล้านนา และนำผลจากการเสี่ยงทายมาปฏิบัติ รักษาเพื่อให้รอดพ้นจากปัญหาที่กำลังเผชิญ

“...เสี่ยงทายกระดูไก่นี่มีปกติ ถ้ามีเรื่องปุ๊บเราก็มาทำพิธี สารพัดเรื่องในเรื่องของการเจ็บไข้ได้ป่วยต่างๆ การทำมาหากิน การเกษตรก็ใช้พิธีนี้ ถ้าสมมติว่าป่วยโดยไม่ทราบสาเหตุไปหาหมอ หมอวินิจฉัยออกว่าว่าไม่รู้ เขาก็มาเสี่ยงทายตรงนี้ ถ้าเราเสี่ยงทายแล้วเขาจะบอกหมดเราก็ทำพิธีต่อ เช่น เรียกขวัญ หรือทำบุญ มัดมือ คล้ายๆกับผียาหม้อนึ่งของทางล้านนา...”

การประกอบพิธีวานปะลึก (พิธีสืบชะตา) การเลี้ยงผีเจ้าเมือง ของกลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่

กลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่ (Tai Yai Ethnicity) เป็นกลุ่มชาติพันธุ์หลักที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยอพยพมาจากดินแดนทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศพม่าที่เรียกกันว่ารัฐฉาน แถบเมืองหมอกใหม่ เมืองนาย เมืองลานเคอ และเมืองอื่น ๆ แถบลุ่มน้ำสาละวิน เข้ามาอาศัยในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อราว พ.ศ. 2374 ซึ่งตรงกับรัชสมัยของรัชกาลที่ 3 กระจายตัวกันอยู่อาศัยในทุกอำเภอของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

การเข้ามาตั้งถิ่นฐานของกลุ่มคนไทใหญ่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่มีระยะเวลากว่าหนึ่งศตวรรษ กลุ่มชาติพันธ์ไทใหญ่ยังคงยึดเอาวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะที่มาจากผสมผสานเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงความเป็นชาติพันธุ์ที่มีวัฒนธรรมเป็นของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นภาษาพูด ภาษาเขียน การแต่งกาย การละเล่น การแสดง อาหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเชื่อและความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา กลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่เชื่อว่าการทำบุญจะส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าครอบครัวเจริญรุ่งเรือง ดังปรากฏในประเพณีปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมทางศาสนา 12 เดือน หรือที่เรียกว่า หย่าสิบสิบสอง หรือพิธี 12 ราศี

พิธีวานปะลึก หรือ พิธีสืบชะตาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่ เป็นพิธีกรรมหนึ่งที่ยังคงดำเนินการจัดพิธีกรรมนี้ขึ้นในชุมชน แม้ว่าจะมีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในการทำพิธีกรรมจะมี “ตาแหลว” ซึ่งเป็นเครื่องจักสานไม้ไผ่ มัดด้วยด้าย หญ้าคา สายสิญจน์และฝักส้มป่อยเป็นสัญลักษณ์สำคัญในพิธีกรรมนี้ โดยเชื่อว่าตาแหลวเป็นสิ่งที่ดักความชั่วร้ายและสิ่งอัปมงคล และยังเชื่อว่าหากผู้ใดได้ลอดตาแหลวก็จะสามารถขจัดปัดเป่าสิ่งชั่วร้ายนั้นให้ออกไปจากร่างกายได้และวัตถุมงคลอื่น ๆ ในแต่ละชุมชนจะเลือกพื้นที่เพื่อจัดทำพิธีขึ้นในช่วงเดือนสาม (เมษายน) เช่น ชุมชนห้วยเดื่อ ตำบลผาบ่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ใช้บริเวณทางแยกในชุมชนเป็นสถานที่ประกอบพิธีวานปะลึก หรือการทำบุญกลางบ้าน พิธีจัดขึ้นมาเป็นประจำทุกปีเพื่อสะเดาะเคราะห์ ปัดเปาสิ่งอัปมงคล ชั่วร้ายให้ออกนอกชุมชน ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนนำเอาถังน้ำใส่น้ำขมิ้นส้มป่อยใส่หินทราย พร้อมกับตาแหลว 7 ชั้นและใบไม้มงคลต่างๆ และด้ายสายสิญจน์เข้าร่วมทำพิธี คนในชุมชนถือว่าพิธีที่เกิดขึ้นนี้เป็นพิธีที่สำคัญ ซึ่งในช่วงประกอบพิธีกรรมนี้มีการปิดทางเข้า-ออกชุมชนจนกว่าพิธีจะแล้วเสร็จ หลังจากนั้นผู้ที่มาร่วมพิธีก็นำเอาตาแหลวไปปักไว้ทางเข้าออกและออกของหมู่บ้าน ส่วนชาวบ้านก็จะแขวนตาแหลวและใบไม้มงคลไว้หน้าประตูบ้านและเอาหินทรายโปรในบ้าน นอกบ้าน หลังคาบ้าน เพื่อป้องกันสิ่งชั่วร้ายที่จะเข้าภายในบ้าน

> *“...ในช่วงเกิดโควิด-19 ก็มีการทำพิธีกรรมสืบชะตาหมู่บ้าน ในตอนนั้นเราก็มีการทำตาแหลว โดยเขา (ชาวไทใหญ่แต่ละครอบครัว) จะสานตาแหลวของตนเองเอาไปรวมกันให้พระสงฆ์ 5 รูปสวดมนต์และทำพิธีกรรมให้ที่กลางหมู่บ้านใช้เวลาประมาณครึ่งชั่วโมง ซึ่งก็เหมือนเป็นการขับไล่สิ่งไม่ดีออกจากหมู่บ้าน หลังจากทำพิธีกรรมแล้วก็จะนำเอาตาแหลวไปแขวนไว้ที่ประตูบ้าน โดยที่ตาแหลวก็จะประกอบไปด้วยวัตถุศักดิ์สิทธิ์หลายชนิดมาสานและมัดรวมกัน เช่น ไม้ไผ่จักสาน หญ้าแฝก ไม้ก้าง ถั่ว ผักกุ่ม หนามเจ็ดเชื้อ เป็นต้น โดยมีความเชื่อว่าเมื่อแขวนตาแหลวไว้จะทำให้สิ่งที่ไม่ดีไม่สามารถเข้าบ้านเราได้ นอกจากตาแหลวก็อาจจะมีหิน มีทราย ที่ชาวไทใหญ่ในหมู่บ้านเขาเอาไปทำพิธีกรรมด้วย เมื่อพระสงฆ์สวดมนต์*

และทำพิธีกรรมเสร็จเรียบร้อยชาวไทใหญ่จะนำหินและทรายเหล่านั้นมาโปรยตามพื้นที่บ้านเรือนของตนเพื่อขจัดสิ่งชั่วร้ายและโรคภัยไข้เจ็บให้ออกไปจากบ้านตนเอง...”

ภาพที่ 3 ตาแหลวที่ประดับไว้บริเวณบานหน้าต่างของบ้านกลุ่มชาติพันธุ์ชาวไทใหญ่

นอกจากการประกอบพิธีวานปะลึกที่กล่าวไปข้างต้น บางชุมชนในพื้นที่ยังมีการประกอบพิธีเลี้ยงเมือง หรือเลี้ยงผีเจ้าเมือง ชาวไทใหญ่เชื่อว่า วิญญาณของบรรพบุรุษหรือเป็นวีรบุรุษ ส่วนใหญ่เป็นจะนักรบ เมื่อสิ้นชีวิตจะกลายเป็นดวงวิญญาณที่มีอิทธิฤทธิ์ ชาวไทใหญ่ยกย่องให้เป็น “เจ้าบ้าน-เจ้าเมือง” และเมื่อมีการตั้งหมู่บ้านหรือสร้างเมือง ก็จะสร้าง “หอ” หรือ “ศาลเจ้า” เพื่อให้เป็นที่สิงสถิตของผีเจ้าเมือง เพื่อให้ปกปักรักษาบ้านเมืองให้ร่มเย็นเป็นสุข เครื่องเซ่นไหว้ในพิธีกรรมเลี้ยงเมือง หรือเลี้ยงผีเจ้าเมือง ส่วนใหญ่ประกอบด้วยเหล้า 1 ไห ไก่หนึ่งคู่ หรือที่ชาวบ้านในชุมชนเรียกว่า “เหล้าไหไก่คู่” เช่น ในชุมชนนาปลาจาด ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้จัดพิธีเลี้ยงผีเข้าเมืองเป็นประจำขึ้นทุกปีในเดือน 7 ด้วยเชื่อว่าพิธีกรรมนี้เป็นการสร้างความตระหนัก มีความระมัดระวังในการลบหลู่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ของชุมชน สร้างแรงยึดเหนี่ยว รวมถึงเป็นพื้นที่สร้างขวัญและกำลังใจของคนในชุมชน ดังคำบอกเล่าที่ว่า

“...บ้านไทใหญ่จะต้องมีเจ้าที่ประจำหมู่บ้าน มีมาตั้งแต่บรรพบุรุษ อย่างนาปลาจาด (ชื่อชุมชน) เลี้ยงปีละสองครั้ง อย่างบ้านอื่นอาจจะเลี้ยงปีละครั้ง ก็จะไม่เหมือนกัน แล้วแต่บ้านไหนที่เคยปฏิบัติมา ถึงจะมีสถานการณ์ไหนเราก็ต้องเลี้ยง ต้องทำ ก็เป็นส่วนหนึ่งที่สร้างขวัญกำลังใจให้กับชาวบ้าน ก็คือการได้เลี้ยง การที่จะได้ขอเจ้าที่เจ้าทางช่วยขจัดปัดเป่า ช่วยป้องกันภัยอันตรายต่างๆ อันนี้ถือว่าเป็นส่วนขวัญและกำลังใจ...”

“...คนที่ไปไหว้ผีเสื้อบ้านหรือเจ้าพ่อ และผีเจ้าที่ส่วนใหญ่จะเป็นคนเฒ่าคนแก่ พวกเขาจะเตรียมเครื่องเซ่นไหว้ต่าง ๆ ให้ผี เช่น ธูป เทียน ดอกไม้ หมากพลู น้ำส้ม น้ำแดง น้ำหวาน เหล้า เบียร์ ขนม เนื้อหมู ไก่ เป็นต้น ขณะเซ่นไหว้บูชาเจ้าพ่อ ผู้เฒ่าผู้แก่ก็จะขอพรจากเจ้าพ่อให้คนในชุมชนหายจากเป็นโรคโควิด ขอให้เจ้าพ่อคุ้มครองป้องกันภัย และขอให้โรคระบาดโควิดนี้หายไป ซึ่งพิธีกรรมนี้ก็จะเป็นพิธีกรรมของชาวไทใหญ่ คนกะเหรี่ยงก็จะไม่เข้าร่วม...”

อภิปรายผลการวิจัย

ระบบความคิด ความเชื่อ ที่ถูกสร้างขึ้นมาจากการเป็นสมาชิกของคนในชุมชน หรือบนพื้นฐานของระบบสังคมและบริบทของคนในชุมชน ซึ่งมีความเกี่ยวโยงกับพิธีกรรมหรือระบบสัญลักษณ์ ปรากฏการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมา ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เช่น การเดินทางเข้าไปในพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงแดง บ้านห้วยเสือเฒ่า ที่ต้องเดินทางเข้าไปยังพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ขุนห้วยเดื่อ เพื่อไปสักการะเซ่นไหว้ ขอพรให้หมู่บ้านรอดพ้นจากโรคระบาด การเสี่ยงทายกระดูกไก่ เพื่อทำทายความสูญเสียชีวิตจากโรคระบาด หรือการทำพิธีวานปะลึก (สืบชะตา) การเลี้ยงผีเจ้าเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่ เพื่อให้ชุมชนอยู่เย็นเป็นสุข ปราศจากโรคภัย เป็นต้น พิธีกรรมเหล่านี้ถูกประกอบขึ้นมาอีกครั้งความความเชื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนเพื่อใช้ต่อรอง (Negotiate) กับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยหวังว่าพิธีกรรมดังกล่าวจะนำมาซึ่งความรู้สึกผ่อนคลายทางด้านจิตใจ มีพละกำลังที่จะดำเนินชีวิตต่อไปในช่วงวิกฤติของโรคระบาด สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา เนตะวงศ์ (2565) ที่ว่า กลุ่มชาติพันธุ์มีการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดด้วยการใช้ภูมิปัญญาและการประกอบพิธีกรรมโบราณ เช่น การปิดชุมชน การอพยพย้ายถิ่นกลับเข้าสู่ป่าลึก เป็นปฏิบัติการที่แสดงให้เห็นว่ากลุ่มชาติพันธุ์ไม่ยอมจำนวนต่อข้อจำกัดทางทรัพยากรที่จะยับยั้งและป้องกันตนเองจากการแพร่ระบาดของโควิด-19

การใช้ความเชื่อ พิธีกรรม เพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมา จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในมิติของการดูแลสุขภาพ (Health care) ถือว่าเป็นการดูแลสุขภาพที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อ พิธีกรรม วัฒนธรรมท้องถิ่น หรือที่เรียกว่า การแพทย์พื้นบ้าน (Folk sector) ดังเห็นได้จากคนในชุมชนได้ร่วมกันประกอบพิธีกรรมเพื่อปัดเป่าสิ่งไม่ดีออกจากชุมชน ขณะเดียวกันความเชื่อของคนในชุมชนที่มีต่อพิธีกรรมที่จัดขึ้นนี้ก็ช่วยให้เกิดขวัญและกำลังใจให้กับคนในชุมชน เป็นวิธีการรักษาโรคอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นภายในชุมชนและมีความสัมพันธ์กับระบบนิเวศวัฒนธรรม (Cultural ecology) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดพหุลักษณ์ทางการแพทย์ (Medical pluralism) โดยเชื่อว่าในชุมชนไม่มีระบบการแพทย์ใดที่สามารถตอบสนองความต้องการของมนุษยชาติได้ครบทุกมิติ การดูแลรักษาทางการแพทย์จึงต้องมีความหลากหลาย

ตามลักษณะการอยู่ร่วมกันในสังคมรวมทั้งวัฒนธรรมที่แตกต่างกันด้วย (Kleinman, 1980; โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์, 2549; สังคม ศุภรัตนกุล, 2561)

ในประเด็นการใช้ความเชื่อ พิธีกรรม เพื่อเรียกขวัญและกำลังใจให้กับคนในชุมชนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 มีหลายงานวิจัยที่มีการศึกษาวิจัย เช่นงานวิจัยของธิดารัตน์ วงศ์จักรติ๊บ, ภาณุวัฒน์ สกุลสืบ และทัตพิชา สกุลสืบ (2564) พบว่า ช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ชาวบ้านในชุมชนบ้านกิ่วท่ากลาง-ท่าใต้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ได้นำผ้าแดง หรือเสื้อแดงมาห้อยไว้หน้าบ้าน หรือสะตวงและของอื่น ๆ มาวางไว้หน้าบ้าน เพื่อไม่ให้โรคโควิด-19 เข้ามาในบ้าน ซึ่งวิธีการปฏิบัติของคนในชุมชนที่กล่าวไปข้างต้นมีผลต่อจิตใจของผู้ที่ได้กระทำ รู้สึกมีที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ก่อให้เกิดกำลังใจที่จะต่อสู้ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่กำลังประสบอยู่ เช่นเดียวกับงานวิจัยของอภิลักษณ์ เกษมผลกูล และสินีกานต์ แก้วกันหา (2563) พบว่าในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ชาวบ้านนิยมนำวัตถุมงคลตามความเชื่อในท้องถิ่นมาแขวนไหว้หน้าบ้าน เช่น ตาแหลว ต้นกะเพรา ผ้าแดง และสามหมอ วัตถุมงคลเหล่านี้จะช่วยให้ชาวบ้านรู้สึกปลอดภัยเมื่ออาศัยอยู่ในบ้านมากขึ้น และเป็นเครื่องเตือนใจไม่ให้ออกจากบ้าน เกิดความไม่ประมาทในการดูแลตนเอง ซึ่งเป็นผลที่ดีในการช่วยกันป้องกันโรคระบาด ขณะที่งานวิจัยของภานุวัฒน์ สกุลสืบ (2566) พบว่า กลุ่มศรัทธาวัดปงสนุกเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ได้จัดทำหุ่นพยนต์ขึ้นมาในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 โดยหุ่นพยนต์มีฐานะเป็นทหารของเจ้าพ่อประตูผา ทำหน้าที่ในการปกป้องไม่ให้โรคโควิด-19 เข้ามาในตัวเมืองลำปาง และช่วยในการผ่อนคลายความคับข้องใจ คลายความรู้สึกตึงเครียด จากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 รวมทั้งเป็นการแสดงทางวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วย เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ในการดูแลรักษาความเจ็บป่วยทางการแพทย์จึงจำเป็นต้องมีหลายระบบเพื่อที่จะแก้ปัญหาสุขภาพอย่างรอบด้าน (วิชัย โชควิวัฒน, สุวิทย์ วิบูลผลประเสริฐ และ ประพจน์ เภตรากาศ, 2553) เนื่องจากการแพทย์กระแสหลักที่ดำเนินการให้การช่วยเหลือผู้ที่กำลังเผชิญกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งเป็นโรคระบาดครั้งใหญ่ของโลกอาจไม่สามารถตอบสนองได้อย่างเพียงพอและไม่สามารถแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคได้อย่างสำเร็จ การแพทย์ทางเลือกจึงเป็นทางออกหนึ่งที่อาจช่วยบรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้นได้

การประกอบพิธีกรรมตามความเชื้อของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมา จังหวัดแม่ฮ่องสอน หากพิจารณาจากการประกอบพิธีกรรมที่เกิดขึ้นถือได้ว่าเป็นการกระทำทางประเพณี (Traditional) เป็นปฏิบัติการของคนในชุมชน (Practice of community) ที่กระทำขึ้นเพื่อให้ตนเองและคนในชุมชนรอดพ้นจากความเจ็บไข้ได้ป่วยจากการระบาดของโรคโควิด-19 โดยพิธีกรรมมีส่วนช่วยปลอบประโลมทางจิตใจ (Mental comfort) ในช่วงเวลาที่ยากลำบาก ขณะเดียวกันพิธีกรรมที่เกิดขึ้นนี้ก็สะท้อนให้เห็นความรู้สึกร่วม (Collective consciousness) ของคนในชุมชนที่มีร่วมกัน หรือเป็นความสำนึกร่วมทางชาติพันธุ์ (Ethnic consciousness) และเชื่อว่าผู้คนสามารถการเอาชนะความกลัวและความวิตกกังวลในรูปแบบอื่นๆ และบางครั้งอาจนำไปสู่การเรียกร้อง การสร้างทางออกร่วมกันเกี่ยวกับการป้องกันการแพร่ระบาดของ

โรคโควิด-19 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Khanna, Chakrabarti & Indraganti (2021) พบว่า สำนึกร่วมเป็นชุดของความคิดและแนวคิดร่วมกันของคนในสังคมและมีพลังก่อให้เกิดการรวมกลุ่มภายในชุมชน ซึ่งในกรณีสถานการณ์การเกิดโรคระบาดโควิด-19 สำนึกร่วมของคนในสังคมเกิดขึ้นในลักษณะของความรู้สึกร่วมกัน (Feeling of togetherness) เกี่ยวกับสุขภาพและการต่อสู้กับโรคโควิด-19

ความเชื่อ พิธีกรรม ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่กล่าวไปข้างต้นนี้อาจมีความเกี่ยวข้องกับอำนาจเหนือธรรมชาติ (Supernatural power) สิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือผีที่มีอำนาจดลบันดาลให้ชุมชนเกิดความสงบสุข ซึ่งในประเด็นความเชื่อเรื่องผีของคนในภาคเหนือนั้น มีความสัมพันธ์กับการสร้างเสริมสุขภาพที่เชื่อมโยงกับทรัพยากรธรรมชาติ และเป็นทางเลือกหนึ่งในการแก้ปัญหา ต่อรอง การวิงวอน ตลอดจนการแลกเปลี่ยนผ่านความศรัทธาส่วนบุคคลที่เกิดจากการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์โดยมุ่งหวังให้ปัญหาที่เผชิญอยู่ได้รับการแก้ไข (สามารถ ใจเตี้ย และ วราคณา สินธุยา, 2562) ขณะเดียวกันอำนาจสิ่งเหนือธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับผีก็มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของผู้คนในเขตภาคเหนือเป็นอย่างยิ่ง โดยมีเป้าหมายของเน้นไปที่การสร้างเสริมกำลังใจให้ผู้ที่ศรัทธา มีกำลังใจในการแก้ไขปัญหาที่ตนเอง ครอบครัวและชุมชนกำลังประสบ ทั้งนี้กุศโลบายเกี่ยวกับการรักษาโรค ได้ดำเนินผ่านสัญลักษณ์ที่มีความหลากหลายแตกต่างตามสภาพพื้นที่และชาติพันธุ์แต่ละแห่ง (สามารถ ใจเตี้ย, 2561)

อนึ่งมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ด้วยการรณรงค์ให้บุคคลล้างมือ การสวมหน้ากากอนามัย หรือการปฏิบัติตามมาตรการทางแพทย์และสาธารณสุขเพื่อลดความเสี่ยงในการในการติดโรคโควิด-19 อาจเป็นพิธีกรรมใหม่ หรือที่เรียกว่าชีวิตวิถีใหม่ (New normal) ได้ถูกสถาปนาขึ้นในช่วงเวลาของการระบาดของโรคโควิด-19 โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพเป็นผู้แนะนำ รวมทั้งการทักทายด้วยการชนข้อศอกหรือกอดลม (Air hugs) และการสวมหน้ากาก เริ่มกลายเป็นวิถีแห่งการแสดงความเคารพต่อสังคมไปพร้อมกับการเป็นวิถีที่พิสูจน์ได้ทางวิทยาศาสตร์ว่าสามารถช่วยลดความเสี่ยงในการแพร่กระจายของโรค อย่างไรก็ตามในมิติของความเชื่อ พิธีกรรม รวมทั้งศาสนาก็มีบทบาทสำคัญในช่วงที่มนุษย์กำลังเผชิญกับโรคระบาด ผู้สอนศาสนา หรือนักบวชสามารถโน้มน้าวจิตใจและเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้คนที่กำลังหวาดกลัวโรคระบาดได้ดีกว่านักวิทยาศาสตร์ ในสถานการณ์ที่มนุษย์กำลังทุกข์ทรมาน ปวดร้าว หวาดกลัว และเครียดกับโรคระบาด มนุษย์กำลังต้องการสิ่งที่มาเยียวยาจิตใจให้ฟื้นคืนสู่สภาพปกติ ซึ่งเป็นการฟื้นทางจิตวิญญาณ (Spiritual renewal) สิ่งนี้คือประสบการณ์ที่ช่วยให้มนุษย์เดินไปข้างหน้าได้อย่างมั่นใจ (Kowalczyk et al., 2020; นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ, 2564) ดังนั้นจึงปฏิเสธไม่ได้ว่าความเชื่อ และพิธีกรรมที่กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียมาได้ประกอบขึ้นมานั้น มีส่วนที่จะทำให้พวกเขารู้สึกอบอุ่นใจ มีความรู้สึกปลอดภัย อย่างน้อยก็ได้รับการผ่อนคลายความตึงเครียดจากโรคระบาดที่มองไม่เห็นตัวตน และเป็นเครื่องมือสำคัญในการที่จะก้าวต่อไปหากมีโรคอุบัติใหม่เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง ความเชื่อและพิธีกรรมเพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมา จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีข้อแสนแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ความเชื่อและพิธีกรรมที่จัดขึ้นมาในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ยังคงเป็นพิธีกรรมที่จัดขึ้นมาตามความเชื่อของคนในชุมชน ไม่ใช่พิธีกรรมที่จัดขึ้นมาใหม่ เพียงแต่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยสาระสำคัญของพิธีกรรมนั่นคือ การเกิดสิ่งที่เป็นสิริมงคล ปัดเป่าความชั่วร้ายให้หมดไปจากชุมชน ดังนั้นหน่วยงานท้องถิ่นในชุมชนควรต้องมีการอนุรักษ์ รักษาขนบธรรมเนียม ประเพณีความเชื่อดั้งเดิมเอาไว้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของระบบการรักษาโรคที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมา จังหวัดแม่ฮ่องสอน สำหรับใช้ในการเยี่ยวยาความรู้สึกทางด้านจิตใจ การสร้างความรู้มั่นใจในการรอดพ้นจากภัยของโรคระบาด ขณะเดียวกันก็เป็นมาตรการทางสังคมหนึ่งที่ช่วยป้องกันและควบคุมการการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่อื่น ๆ ต่อไปในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมา จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งการวิจัยครั้งต่อไปอาจมีการขยายในการศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ที่นำมาใช้ในการรักษาโรคทั้งทางด้ายร่างกาย จิตใจ ตลอดจนบริบทของความเชื่อ พิธีกรรมในการป้องกันและควบคุมโรคในพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2563). *รายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ฉบับที่ 256 วันที่ 16 กันยายน 2563*. ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข.

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2563). 10 ความวิตกกังวลของคนไทย ในวันที่โควิด-19 ยังระบาด. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2566 แหล่งที่มา: https://dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=30339

การจัดการค้าชายแดน. (2562). การค้าชายแดน จังหวัดแม่ฮ่องสอน.จังหวัดแม่ฮ่องสอน. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2566. แหล่งที่มา: https://www.maehongson.go.th/new/border-trading/.

โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์. (2549). *พหุลักษณ์ทางการแพทย์:มุมมองมานุษยวิทยากับความหลากหลายของวัฒนธรรมสุขภาพ.ในพหุลักษณ์ทางการแพทย์กับสุขภาพในมิติสังคมวัฒนธรรม*. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์กรมหาชน).

โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์และยงศักดิ์ ตันติปิกฎ. (2550). *สุขภาพไทย วัฒนธรรมไทย*. นนทบุรี: สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ.

เจษฎา เนตะวงศ์. (2565). การต่อสู้ ต่อรองของชุมชนชาติพันธุ์กับการแพร่ระบาดของโคโรนาไวรัส (COVID-19). คลังข้อมูลจดหมายเหตุดิจิทัล โควิด-19 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2566. แหล่งที่มา: https://db.sac.or.th/covid-19/th/article-details.php?atc_id=101#

ธิดารัตน์ วงศ์จักรติ๊บ, ภาณุวัฒน์ สกุลสืบ และ ทัตพิชา สกุลสืบ. (2564). พิธีกรรมการป้องกันโรคโควิด-19 ของชุมชนบ้านกิ่วท่ากลาง-ท่าใต้ หมู่ที่ 7 ตำบลบ้านกิ่ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง. *วารสารมังรายสารสถาบันภาษาและวัฒนธรรมนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*. 9 (1), 65-79.

นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ. (2564). ความหวัง กำลังใจ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และโควิด-19. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 19 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.sac.or.th/portal/th/article/detail/247

ภานุวัฒน์ สกุลสืบ. (2566). หุ่นพยนต์กับการป้องกันโรคโควิด-19: กรณีศึกษาตามแนวคิดคติชนวิทยา 3 มิติของกิ่งแก้ว อัตถากร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ปริทัศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*. 11 (1), 79-89.

วิชัย โชควิวัฒน์, สุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ และ ประพจน์ เภตรา กาศ. (2553). *รายงานการสาธารณสุขไทยด้านการแพทย์แผนไทยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ ทางเลือก*. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข.

วิภานันท์ ม่วงสกุล, ระชี ดิษฐจร, บัวทิพย์ เพ็งศรี และนิตยา วิโรจนะ.(2565). พหุลักษณ์ทางการแพทย์เพื่อป้องกันโรคโควิด-19. *วารสารพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม*. 23 (45), 99-111.

สังคม ศุภรัตนกุล. (2561). การเลือกแบบแผนการรักษาการเจ็บป่วยของครัวเรือนในพื้นที่ชนบทอีสาน. *วารสารความปลอดภัยและสุขภาพ*. 11 (2), 12-22.

สามารถ ใจเตี้ย. (2561). การสื่อสารพิธีกรรมล้านนาเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ. *วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม*. 6 (2), 142-151.

สามารถ ใจเตี้ย และ วราคณา สินธุยา. (2562). ผีล้านนาในมิติการสร้างเสริมสุขภาพชุมชน. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*. 14 (2), 161-169.

โสภี อุ่นทะยา. (2557). วาทกรรมชายแดน. *วารสารสังคมลุ่มน้ำโขง*. 10 (3), 49-68.

อภิลักษณ์ เกษมผลกูล และ สินีกานต์ แก้วกันหา. (2563). รูปแบบและบทบาทความเชื่อในสถานการณ์ไวรัสโคโรนา: การศึกษาความเป็นพหุวัฒนธรรมในสังคมไทย. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*. 28 (3), 260-286.

โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์. (2549). *พหุลักษณ์ทางการแพทย์กับสุขภาพในมิติสังคมวัฒนธรรม.* กรุงเทพมหานคร: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.

Khanna, A., I, N., Chakrabarti, R., & Indraganti, P.K. (2021). Does Collective Consciousness Compromise during Epidemics and Pandemics?. *EAI Endorsed Transactions on Smart Cities*. 5 (13), 1-7.

Kleinman, A. (1980). *Patients and Healers in the Context of Culture: An Exploration of the Borderland between Anthropology, Medicine, and Psychiatry*. Berkeley: University of California Press.

Kowalczyk, O., Roszkowski, K., Montane, X., Pawliszak, W., Tylkowski, B., & Bajek, A. (2020). Religion and Faith Perception in a Pandemic of COVID-19. *Journal of Religion and Health.* 59, 2671–2677.

SDG Move. (2564). SDG Updates สำรวจผลกระทบของโควิด-19 ต่อสุขภาพจิตของคนไทยใน 1 ปีที่ผ่านมาเพื่อดูแลสุขภาพจิตใจกันให้มากขึ้นในปี 2564. *ออนไลน์*. สืบค้น 24 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.sdgmove.com/2021/01/13/sdg-updates-impact-covid-19-mental-health/

การพยากรณ์ปริมาณการจำหน่ายไก่สดของผู้ประกอบการในจังหวัดสตูล

Forecasting the demand for whole fresh chickens of entrepreneur in Satun Province

ธภัทร บริรักษ์กิจดำรง,
วิชชุดา หมาดหยัน และ วาสนา สุวรรณวิจิตร
มหาวิทยาลัยทักษิณ

Tapat Borirakkitdamrong,
Wichuda Mardyan and Wassana Suwanvijit
Thaksin University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : 661998005@tsu.ac.th

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสร้างตัวแบบพยากรณ์ที่เหมาะสมและเปรียบเทียบวิธีการพยากรณ์ปริมาณการจำหน่ายไก่สดของผู้ประกอบการในจังหวัดสตูล ด้วยเทคนิคอนุกรมเวลาปรับเรียบเอกซ์โพเนนเชียล 2 วิธี ได้แก่ วิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงเส้นของโฮล์ท และ วิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดม โดยใช้ข้อมูลปริมาณการจำหน่ายไก่สด ใน เดือนมกราคม พ.ศ. 2561 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ.2565 มาสร้างตัวแบบพยากรณ์ แล้วพยากรณ์ปริมาณการจำหน่าย ในเดือนมกราคม พ.ศ.2566 ถึง เดือนธันวาคมพ.ศ. 2566 และเปรียบเทียบความแม่นยำของตัวแบบพยากรณ์กับปริมาณการขายจริงโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของเปอร์เซ็นต์ความผิดพลาดสัมบูรณ์ (MAPE) และรากที่สองของค่าเฉลี่ยของกำลังสองของความผิดพลาด (RMSE)

ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลที่นำมาสร้างตัวแบบพยากรณ์เหมาะสมกับการพยากรณ์ด้วยเทคนิคอนุกรมเวลาปรับเรียบวิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงเส้นของโฮล์ทตัว และ ตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดม เมื่อเปรียบเทียบตัวแบบพยากรณ์พบว่าค่า MAPE และ RMSE ตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดม ต่ำกว่าวิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงเส้นของโฮล์ท จึงเลือกใช้การพยากรณ์ปริมาณการจำหน่ายไก่สดด้วยวิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดม และเมื่อเปรียบเทียบกับการพยากรณ์แบบเชิงคุณภาพพบว่า เมื่อการพยากรณ์ด้วยเทคนิคแนวโน้มเชิงลงหลั่นของแดมมาวางแผนการผลิตจะทำให้ปริมาณการผลิตขาดแคลนลดลง

คำสำคัญ: ไก่สด; การพยากรณ์; ตัวแบบแนวโน้มเชิงเส้นของโฮล์ท; ตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดม

* วันที่รับบทความ : 3 มีนาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 17 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 18 มีนาคม 2567
Received: March 3 2027; Revised: March 17 2024; Accepted: March 18 2024

Abstract

The purpose of this research is to study the creation of an appropriate forecasting model and compare methods for Forecasting the demand for whole fresh chickens of an entrepreneur in Satun Province. The method is two exponential time series techniques as Holt's linear trend and Damped Trend Models. The data are the sales volume of fresh chicken in January 2018 to December 2022 was used to create a forecasting model, then there are forecasting the sales volume. In January 2023 to December 2023 and compare the accuracy of the forecast model with the actual sales volume by considering the Mean Absolute Percentage Error (MAPE) and Root Mean Squared Error (RMSE).

As the result, the data used for creating the forecasting model is appropriate for forecasting with the exponential time series technique of Holt's linear trend and Damped Trend Models. By comparing the forecasting models, it is found that MAPE and RMSE of Damped Trend model is lower than MAPE and RMSE of Holt's linear trend model; therefore, the method for forecasting the demand for whole fresh chickens is Damped Trend model. And by comparing the forecasting in quantitative, it is found that applying Damped Trend model with production planning will cause reduction in production quantity.

Keywords: Fresh Chicken; Forecasting; Holt's Linear Trend; Damped Trend Models

บทนำ

อุตสาหกรรมเนื้อสัตว์ที่สำคัญที่สุดของประเทศไทย คือไก่เนื้อ ซึ่งไก่เนื้อเป็นสัตว์ที่ให้โปรตีนสูงอันดับหนึ่งในกลุ่มเนื้อสัตว์บก มีไขมันต่ำ ราคาถูก และเป็นหนึ่งในสัตว์เศรษฐกิจที่ให้ผลตอบแทนเร็ว เนื่องจากใช้เวลาในการเลี้ยงสั้นกว่าสัตว์เศรษฐกิจประเภทอื่น อีกทั้งมีอัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นน้ำหนักตัวสูง และต้านทานโรคได้ดี ส่งผลให้ปริมาณการผลิตและการบริโภคไก่สูงกว่าเนื้อสัตว์ประเภทอื่น โดยปริมาณการบริโภคไก่ในประเทศไทย ปี 2566 มีปริมาณการบริโภคเนื้อไก่ 2.065 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 1.85 เมื่อเทียบกับปี 2565 และ มีการผลิตไก่เนื้อ 2,000 ล้านตัว (Office of agricultural economics, 2023:162) อีกทั้งยังเป็นสินค้าเกษตร ที่มีมูลค่าส่งออกเป็นอันดับ 6 มียอดการส่งออกสินค้าไก่แช่แข็ง ปริมาณรวม 0.491 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 45,950 ล้านบาท โดยตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น จีน และมาเลเซีย (Department of trade negotiations, 2022:1) ธุรกิจไก่เนื้อ จึงเป็นธุรกิจที่ทำให้ ผู้ประกอบการหรือนักลงทุน สนใจที่จะเข้ามาทำธุรกิจ ประกอบกับผู้ประกอบการรายเดิม ที่มีศักยภาพสูง มองเห็นแนวโน้มการเติบโต และยอดการส่งออกเติบโตเพิ่มขึ้น จึงมีการขยายฟาร์ม เพิ่มการเลี้ยงไก่มากขึ้น

ปริมาณการผลิตไก่ของไทยมีแนวโน้มเติบโตเฉลี่ย 2.5-3.5% ต่อปี ในปี 2566-2568 โดยตลาดประเทศไทยเองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจที่ทยอยฟื้นตัว ตามภาวะธุรกิจท่องเที่ยวที่จะเติบโตในอัตราเร่งหลังการเปิดประเทศเต็มรูปแบบเพื่อรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะธุรกิจอาหารและร้านอาหาร ขณะที่การส่งออกผลิตภัณฑ์ไก่เนื้อจะเติบโตต่อเนื่อง โดยมีแรงหนุนจาก 1) ความต้องการบริโภคของประเทศคู่ค้า เช่น ญี่ปุ่น และ สหราชอาณาจักร ที่ยังคงเพิ่มขึ้นตามอุปสงค์ที่เกี่ยวเนื่องกับความมั่นคงทางอาหาร 2) การ

ขยายตลาดไปยังประเทศในตะวันออกกลาง จากความสัมพันธ์ทางการค้าที่เปิดกว้างขึ้น และ 3) การยอมรับในมาตรฐานการผลิตของไทย ตลอดจนความตกลงการค้าเสรี ระหว่างไทยและประเทศคู่ค้า จากการคาดการณ์พบว่า ในปี 2566 อัตราการเติบโตของการส่งออกจะยังไม่สูงนักจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่มีแนวโน้มชะลอตัว และค่าครองชีพที่จะยังคงสูงตามภาวะเงินเฟ้อ รวมถึงแรงกดดันด้านต้นทุนการผลิตจากวัตถุดิบอาหารสัตว์ (Kornboontritos, 2024)

จากภาวะการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกจึงส่งผลกระทบกับความไม่แน่นอนให้กิจการธุรกิจไก่สดในจังหวัดสตูล ประสบปัญหาความไม่แน่นอนของราคาไก่ เนื่องจากมีผู้ประกอบการส่งออกไก่หลายรายส่งออกได้น้อยลง ก็ทำให้ปริมาณสต๊อกล้น จนราคาปรับลง(Areepakorn, 2024 :1) ผู้ประกอบการในจังหวัดสตูลประกอบธุรกิจเลี้ยงไก่เนื้อ ชำแหละไก่เนื้อ และจำหน่ายไก่เนื้อ ประสบปัญหายอดจำหน่ายเนื้อไก่ลดลง และปริมาณการจำหน่ายมีความผันผวนมาก ทำให้ประสบกับภาวะขาดทุนในบางช่วงเนื่องจากราคาไก่ตกต่ำ นอกจากนี้ในบางช่วงกิจการยังประสปปัญหาการผลิตปริมาณการผลิตไม่เพียงพอจากการคาดการณ์ ทำให้ผู้ประกอบการเสียโอกาส ในการจำหน่ายไก่สดจากการผลิตที่ไม่เพียงพอ (Kornboontritos, 2024 :1)

จากปัญหาดังกล่าว พบว่าการคาดการณ์ล่วงหน้าที่มีความแม่นยำมีความสำคัญกับผู้ประกอบการจำหน่ายไก่สด ในปัจจุบันผู้ประกอบการได้วางแผนการผลิตด้วยการคาดการณ์จากข้อมูลในสถานการณ์หรือพยากรณ์ด้วยวิธีเชิงคุณภาพ พบว่ามีความคาดเคลื่อนในการผลิตสูง นอกจากนี้ยังมีปัญหาผลิตสินค้าขาดแคลนปริมาณสูง และความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อปริมาณการจำหน่าย ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการพยากรณ์ปริมาณความต้องการไก่สดด้วยวิธีการเชิงปริมาณ เพื่อวางแผนการผลิตไก่สดที่จำหน่าย งานวิจัยนี้จึงศึกษาการพยากรณ์ปริมาณการจำหน่ายไก่สดของผู้ประกอบการในจังหวัดสตูล โดยมุ่งเน้นมีส่วนสำคัญในการวางแผนการผลิต เพื่อเป็นแนวทางแผนการผลิตและเพิ่มศักยภาพให้กับกิจการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพยากรณ์ปริมาณการจำหน่ายไก่สดสำหรับกำหนดปริมาณการผลิตที่เหมาะสม
2. เพื่อเปรียบเทียบวิธีการพยากรณ์ปริมาณการจำหน่ายไก่เนื้อ ด้วยวิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงเส้นของโฮล์ท (Holt’s linear trend) และ วิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดม (Damped trend models)
3. เพื่อเปรียบเทียบการใช้ค่าจากการพยากรณ์ด้วยตัวแบบที่นำเสนอกับการพยากรณ์เชิงคุณภาพ

ระเบียบวิธีวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้ข้อมูลปฐมภูมิจากปริมาณการขายไก่สดของผู้ประกอบการในจังหวัดสตูลมาศึกษาซึ่งผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับไก่เนื้อในโซ่อุปทานตั้งแต่ต้นน้ำ คือเลี้ยงไก่เนื้อ กลางน้ำ คือ แปรรูปไก่เนื้อที่เลี้ยงเป็นเนื้อไก่สดสำหรับการจำหน่าย และปลายน้ำ คือการจำหน่ายไก่สดแก่ผู้บริโภคและผู้ประกอบการ เดิมผู้ประกอบการได้เลือกใช้การพยากรณ์ปริมาณการจำหน่ายไก่สดด้วยวิธีการพยากรณ์ด้วยการคาดการณ์ยอดการจำหน่ายหรือการพยากรณ์เชิงคุณภาพ ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงเลือกข้อมูลที่นำมาศึกษาดังนี้

1.ข้อมูลปริมาณไก่สดที่จำหน่ายเป็นรายเดือน รวบรวมตั้งแต่ เดือนมกราคม 2561 จนถึง เดือนธันวาคม 2565 จำนวนทั้งหมด 60 เดือน เพื่อนำมาสร้างตัวแบบพยากรณ์ปริมาณการจำหน่ายไก่สด ในเดือนมกราคม 2566 ถึง เดือนธันวาคม 2566

2.ข้อมูลปริมาณไก่สดที่จำหน่ายเป็นรายเดือน ในเดือนมกราคม2566 ถึงเดือนธันวาคม 2566 เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพตัวแบบพยากรณ์ที่นำมาใช้

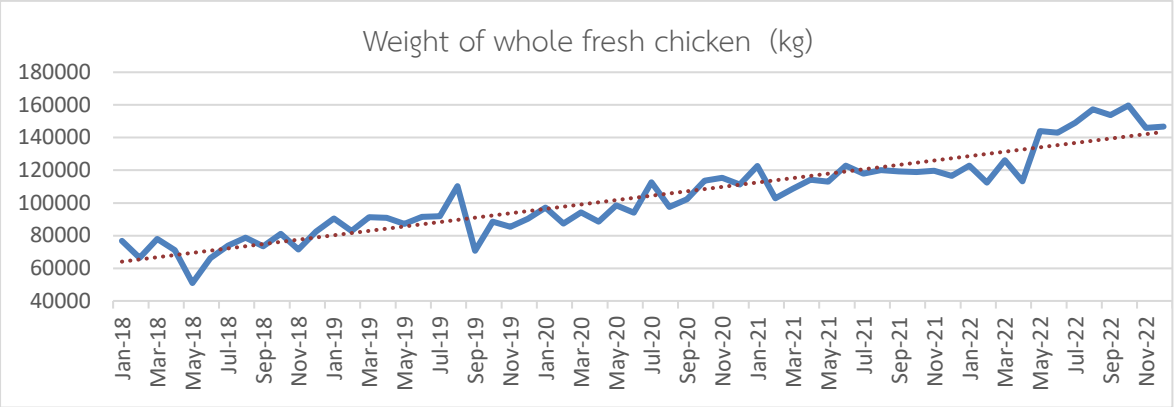
3. ข้อมูลการพยากรณ์ด้วยการคาดการณ์ยอดการจำหน่ายหรือการพยากรณ์เชิงคุณภาพเพื่อเปรียบเทียบความคาดเคลื่อนกับการพยากรณ์จากตัวแบบที่สร้างขึ้น

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลปฐมภูมิของสถานประกอบการจำหน่ายไก่สดในจังหวัดสตูลซึ่งผู้ประกอบการได้อนุเคราะห์ให้ข้อมูลแก่ผู้ทำวิจัย ประกอบไปด้วยปริมาณไก่สดที่จำหน่าย จำนวนตัวไก่เลี้ยง ราคาไก่สด จำนวนร้านค้าปลีกจำหน่ายไก่สด โดยข้อมูลเป็นรายเดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม 2561 ถึง ธันวาคม 2566

การเลือกตัวแบบพยากรณ์ที่เหมาะสมกับข้อมูล

ในขั้นต้นผู้วิจัยศึกษาเทคนิคพยากรณ์ที่หลากหลายเพื่อให้สามารถสร้างแบบการพยากรณ์ที่เหมาะสมที่สุด เนื่องจากการพยากรณ์ด้วยเทคนิคถดถอยพหุคูณพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการพยากรณ์ Y เทียบกับข้อมูลตัวแปรอิสระ X ของข้อมูลในสถานประกอบที่มีการพบว่า สมการถดถอยพหุคูณสามารถอธิบายความสัมพันธ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ (R^2) ได้เพียงแค่ร้อยละ 32.2 ถือว่าไม่เหมาะสมสำหรับการพยากรณ์นี้ และจากข้อมูลที่ใช้ในการการพยากรณ์มีแนวโน้มในลักษณะเพิ่มขึ้น แต่ไม่ขึ้นกับฤดูกาลผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการพยากรณ์ด้วยเทคนิคอนุกรมเวลาปรับเรียบเอกซ์โพเนนเชียลด้วย วิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงเส้นของโฮล์ท (Holt's linear trend) และ วิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดม (Damped trend models) มาใช้ศึกษาการพยากรณ์นี้ (แสดงรายละเอียดดัง รูปที่ 2)

แผนภาพที่ 2 ปริมาณการจำหน่ายไก่สดในช่วงเดือนมกราคม 2561 ถึง เดือนธันวาคม 2565

การวิเคราะห์ข้อมูล

การพยากรณ์ปริมาณการจำหน่ายไก่สดของผู้ประกอบการในจังหวัดสตูลมีขั้นตอนดังนี้

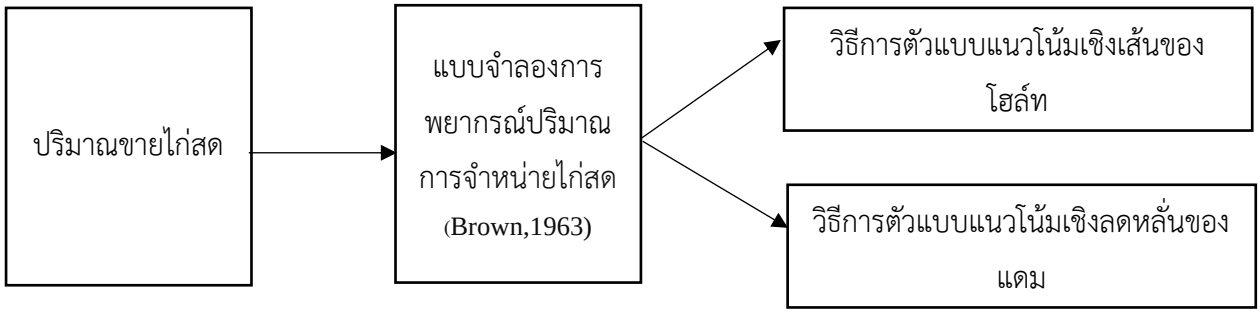
1.การวิเคราะห์ข้อมูลการพยากรณ์ปริมาณไก่สดที่จำหน่ายเป็นรายเดือน รวบรวมตั้งแต่ เดือนมกราคม 2561 จนถึง เดือนธันวาคม 2565 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อวิเคราะห์พยากรณ์ปริมาณการจำหน่ายไก่สด

2.การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนสัมบูรณ์ (Mean absolute percentage error: MAPE) (Lewis & Rice, 1982) และค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนกำลังสอง (Root mean square error: RMSE) (Satangmongkol, 2019 :1) ของวิธีพยากรณ์ทั้ง 2 เทคนิคและเลือกวิธีการที่ดีที่สุดเพื่อนำไปเป็นตัวแบบพยากรณ์ปริมาณความต้องการไก่เนื้อ

3. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพตัวแบบพยากรณ์นำค่าพยากรณ์ที่ได้มาวิเคราะห์ประสิทธิภาพตัวแบบการพยากรณ์โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลชุดที่ 2 ปริมาณไก่เนื้อจากข้อมูลจริงในเดือนมกราคม 2566 ถึง ธันวาคม 2566 เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของตัวแบบพยากรณ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการพยากรณ์ปริมาณการจำหน่ายไก่สดของผู้ประกอบการในจังหวัดสตูลใช้แนวคิดทฤษฎีการพยากรณ์เชิงปริมาณโดยอาศัยข้อมูลปฐมภูมิจากการพยากรณ์ปริมาณการจำหน่ายจริงมาสร้างตัวแบบพยากรณ์ด้วยเทคนิคอนุกรมเวลา ปรับเรียบด้วยวิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงเส้นของโฮล์ท วิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดม มาสร้างตัวแบบพยากรณ์และวิเคราะห์ตัวแบบพยากรณ์ที่มีความแม่นยำมากที่สุดมาใช้เป็นตัวแบบพยากรณ์ในการสร้างตัวแบบการวางแผนการผลิตของผู้ประกอบการต่อไป

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพยากรณ์เชิงปริมาณ (Quantitative forecasting) คือการนำข้อมูลมาใช้ในการสร้างตัวแบบ เพื่อที่จะพยากรณ์ ค่าในอนาคตในรูปแบบฟังก์ชันของค่าในอดีต จากการใช้หลักสถิติเป็นเครื่องมือ เพื่อประมาณค่าความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (Brown,1963 : 81)

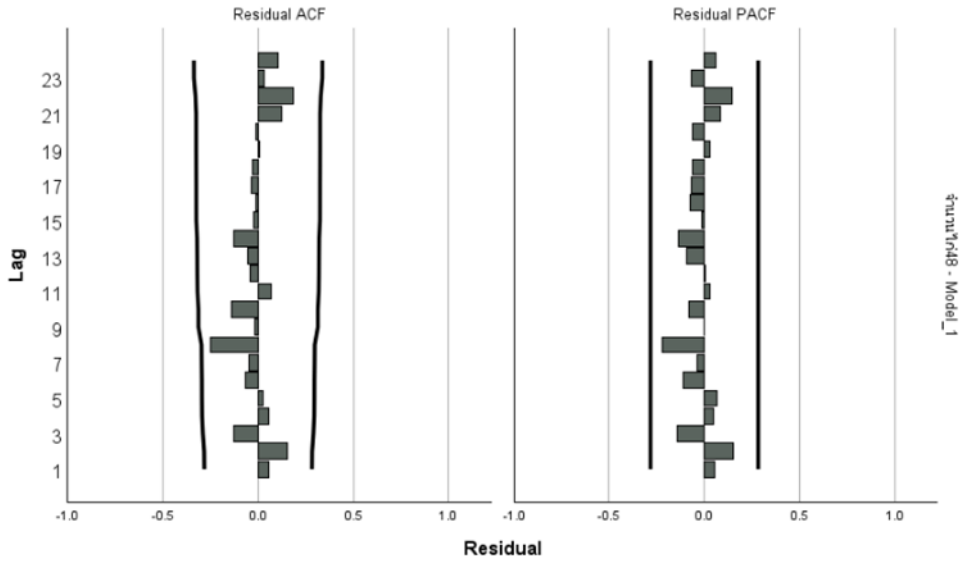
วิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงเส้นของโฮล์ท (Holt's linear trend) เป็นตัวแบบการพยากรณ์ที่เหมาะสมกับอนุกรมเวลาที่มีส่วนประกอบของแนวโน้มที่เป็นเส้นตรงและไม่มีความผันแปรตามฤดูกาล มีค่าคงตัวการปรับเรียบ 2 ตัว คือ ค่าคงตัวการปรับเรียบของค่าระดับ และค่าคงตัวการปรับเรียบของค่าความชัน (Holt,C. 1957 : 96)

วิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดม (Damped trend models) เป็นตัวแบบการพยากรณ์ที่มีความเหมาะสมกับอนุกรมเวลาที่มีส่วนประกอบของแนวโน้มที่เป็นเส้นตรงและไม่มีความผันแปรตามฤดูกาล เช่นเดียวกับการปรับเรียบด้วยเส้นโค้งเลขชี้กำลังของโฮลต์ แต่อัตราการเปลี่ยนแปลงของแนวโน้มนั้นไม่ว่าจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงจะช้ากว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของแนวโน้มที่เป็นเส้นตรงของการปรับเรียบด้วยเส้นโค้งเลขชี้กำลังของโฮลต์ รวมถึงความชันจะมีค่าลดลงตามเวลา(Gardner, 1985: 28)

ผลการวิจัย

ผลการพยากรณ์ปริมาณไก่สดที่จำหน่ายด้วยเทคนิคอนุกรมเวลาปรับเรียบเอกซ์โพเนนเชียลด้วยวิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงเส้นของโฮล์ท (Holt's linear trend)

จากการพยากรณ์ปริมาณไก่สดที่จำหน่ายด้วยเทคนิคอนุกรมเวลาปรับเรียบเอกซ์โพเนนเชียลด้วยวิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงเส้นของโฮล์ท ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติพบว่ามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอนุกรมเวลาประกอบไปด้วย แนวโน้ม (Trend) = 0.300 และวัฏจักร (Cycle) = 0.00 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อตรวจสอบความคลาดเคลื่อนจากการพยากรณ์โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติพบว่าความคาดเคลื่อนมีการแจกแจงปกติเนื่องจากค่า p-value มีค่ามากกว่า 0.05 มีการเคลื่อนไหวเป็นอิสระต่อกัน ค่าสัมประสิทธิสหสัมพันธ์ภายในและ ภายในบางส่วนตกอยู่ในขอบเขตความเชื่อมั่นร้อยละ 95 แสดงดัง ภาพที่ 3

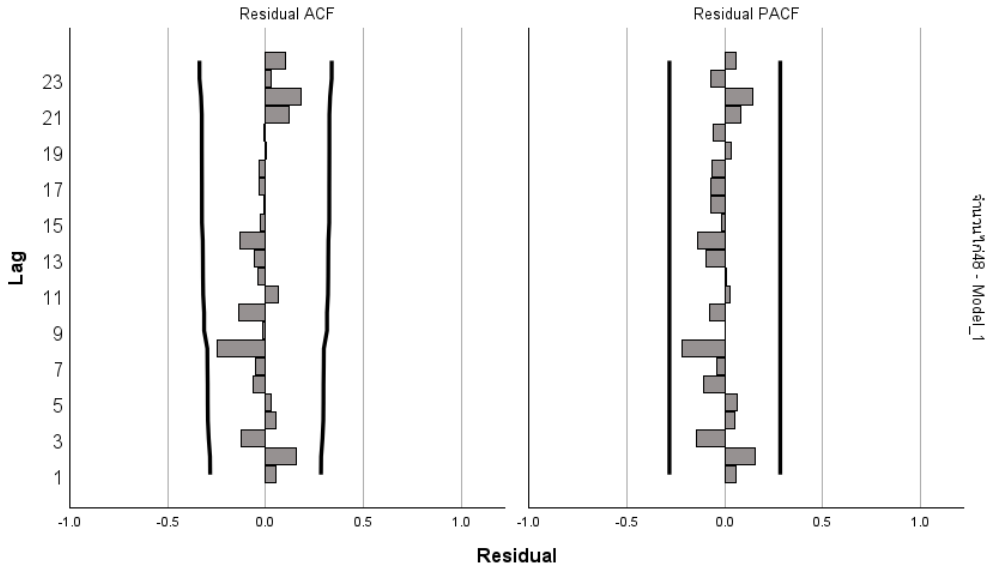

แผนภาพที่ 3 กราฟ ACF และ PACF แสดงความคาดเคลื่อของการพยากรณ์ด้วยเทคนิคอนุกรมเวลาปรับเรียบเอกซ์โพเนนเชียลด้วยวิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงเส้นของโฮล์ท

การพยากรณ์ปริมาณไก่สดที่จำหน่ายด้วยเทคนิคอนุกรมเวลาปรับเรียบเอกซ์โพเนนเชียลด้วยวิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดม (Damped trend models)

จากการพยากรณ์ปริมาณไก่สดที่จำหน่ายด้วยเทคนิคอนุกรมเวลาปรับเรียบเอกซ์โพเนนเชียลด้วยวิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดม ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติพบว่าพบว่ามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอนุกรมเวลาประกอบด้วย แนวโน้ม (Trend) = 0.306 วัฏจักร (Cycle)= 0 และความผิดปกติหรือความไม่แน่นอน (Irregular or Random) = 1.00 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อตรวจสอบความคลาดเคลื่อนจากการพยากรณ์โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติพบว่าความคาดเคลื่อนมีการแจกแจงปกติ

เนื่องจากค่า p-value มีค่ามากกว่า 0.05 มีการเคลื่อนไหวเป็นอิสระต่อกัน ค่าสัมประสิทธิสหสัมพันธ์ภายในและ ภายในบางส่วนตกอยู่ในขอบเขตความเชื่อมั่นร้อยละ 95 แสดงดัง ภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 กราฟ ACF และ PACF แสดงความคาดเคลื่อนของการพยากรณ์ด้วยเทคนิคอนุกรมเวลาปรับเรียบเอกซ์โพเนนเชียลด้วยวิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดม

ผลการเปรียบเทียบความแม่นของตัวแบบพยากรณ์

จากการใช้ตัวแบบพยากรณ์วิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงเส้นของโฮล์ท และวิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดม แสดงค่าการพยากรณ์ข้อมูลคืออนุกรมเวลาปริมาณไก่เนื้อที่จำหน่าย จำนวน 12 เดือน คือ เดือนมกราคม 2566 ถึง เดือนธันวาคม 2566 แสดงผลการพยากรณ์ดัง ตารางที่ 1 เมื่อเปรียบเทียบค่าการพยากรณ์กับค่าจริง พบว่าปริมาณการขายไก่สดในไตรมาสที่ 3 ของปี 2566 ลดลงต่างจากค่าการพยากรณ์มาก ซึ่งมีสาเหตุมาจากในช่วงสภาวะความต้องการเนื้อไก่ของตลาดโลกลดลง และสต๊อกเนื้อไก่สดมีปริมาณล้น (Areepakorn, 2023: 1) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนสัมบูรณ์ (MAPE) และค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนกำลังสอง (RMSE) พบว่า วิธีการ ตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดม มีค่าความคลาดเคลื่อนน้อยกว่าวิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงเส้นของโฮล์ทเล็กน้อย โดยวิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงเส้นของโฮล์ท มีค่า MAPE= 7.061 RMSE= 9182.512 และ วิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดมมีค่า MAPE=7.039 RMSE=9269.948 ผู้วิจัยจึงเลือกเสนอให้ผู้ประกอบการใช้วิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดมมาเป็นตัวแบบในการพยากรณ์ปริมาณไก่สดที่จำหน่าย

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปริมาณการจำหน่ายไก่สด และ ผลการพยากรณ์ด้วยตัวแบบปรับเรียบด้วยวิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงเส้นของโฮล์ท และ วิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดม ในช่วงเดือนมกราคม 2566 ถึง ธันวาคม 2566 หน่วยกิโลกรัม

เดือน	**ปริมาณการจำหน่ายไก่สดจริง**	**ค่าพยากรณ์ตามวิธีตัวแบบการพยากรณ์**			
		ตัวแบบแนวโน้มเชิงเส้นของโฮล์ท		**ตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดม**	
		ค่าพยากรณ์	**%ค า ด เคลื่อน**	**ค่าพยากรณ์**	**%ค า ด เคลื่อน**
มกราคม 2566	154,482.39	152,709.21	-1.27	152,526.24	-1.15
กุมภาพันธ์ 2566	149,529.82	154,056.3	2.86	153,811.58	3.03
มีนาคม 2566	158,474.00	155,403.39	-2.13	155,096.42	-1.94
เมษายน 2566	153,619.80	156,750.47	1.80	156,380.78	2.04
พฤษภาคม 2566	154,349.56	158,097.56	2.15	157,664.63	2.43
มิถุนายน 2566	159,445.70	159,444.65	-0.31	158,948.00	-0.01
กรกฎาคม 2566	96,732.38	160,791.73	65.64	160,230.87	66.22
สิงหาคม 2566	101,715.95	162,138.82	58.79	161,513.25	59.40
กันยายน 2566	97,103.10	163,485.91	67.65	162,795.14	68.36
ตุลาคม 2566	160,680.90	164,832.99	2.11	164,076.53	2.58
พฤศจิกายน 2566	169,027.87	166,180.08	-2.17	165,357.44	-1.68
ธันวาคม 2566	165,189.98	167,527.17	0.87	166,637.85	1.41
MAPE		7.061%		7.039%	
RMSE		9,182.512		9269.948	

การเปรียบเทียบปริมาณการขายจริงกับการพยากรณ์ด้วยวิธีเชิงคุณภาพและการพยากรณ์ด้วยวิธีตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดม

จากการเปรียบเทียบการพยากรณ์ด้วยวิธีลดหลั่นของแดมและการพยากรณ์เชิงคุณภาพในช่วงเดือน มกราคม 2566 ถึง ธันวาคม 2566 โดยใช้ปริมาณค้างสต็อกของไก่สด พบว่า การพยากรณ์ด้วยวิธีลดหลั่นของแดมมีปริมาณไก่สดที่ผลิตขาดแคลนเล็กน้อยเมื่อเทียบกับการพยากรณ์ด้วยวิธีเชิงคุณภาพ แต่ไก่สดค้างสต็อกมีปริมาณที่มาก ซึ่งมีสาเหตุมาจากในช่วงไตรมาสที่ 3 เกิดช่วงสภาวะความต้องการเนื้อไก่ของตลาดโลกลดลงและสต๊อกเนื้อไก่สดมีปริมาณล้นตลาด(Areepakorn, 2023: 1) ทำให้เกิดความคาดเคลื่อนจากการพยากรณ์ช่วงนี้เป็นปริมาณมาก ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ไม่อาจคาดเดาล่วงหน้าได้ เมื่อแยกพิจารณาโดยไม่นำค่าจากไตรมาสที่ 3 มาพิจารณาพบว่าหากใช้ตัวเลขพยากรณ์ด้วยวิธีเชิงลดหลั่นของแดมมาเป็นตัวกำหนดปริมาณการผลิตจะมีการผลิตเหลือมากกว่าการใช้การพยากรณ์เชิงคุณภาพมาเป็นตัวกำหนดการผลิตเล็กน้อยซึ่งมีปริมาณในแต่ละเดือนไม่มากผู้ประกอบการยังสามารถนำมาเก็บรักษาเพื่อจำหน่ายในอนาคตได้ ในส่วนปริมาณการผลิตที่ขาดแคลน พบว่าวิธีเชิงลดหลั่นของแดมจะมีการผลิตขาดแคลนน้อยกว่า วิธีการพยากรณ์เชิงคุณภาพมาก แสดงดังตารางที่ 2 ซึ่งการผลิตไก่สดเมื่อผลิตขาดแคลนผู้ประกอบการจะไม่สามารถผลิตเพิ่มได้ทันทีเนื่องจากต้องใช้เวลาในการเลี้ยงไก่เป็นให้โตเพื่อนำมาผลิตไก่สดจำหน่าย ทำให้ผู้ประกอบการต้องซื้อไก่สดจากผู้ประกอบการรายอื่นมาจำหน่ายแทนทำให้เกิดค่าเสียโอกาสและต้นทุนการจำหน่ายที่สูงขึ้น

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าพยากรณ์วิธีเชิงลดหลั่นของแดมกับการพยากรณ์เชิงคุณภาพและปริมาณการผลิตไก่สดค้างสต็อก(ขาดแคลน) ในช่วงเดือน มกราคม 2566 ถึงธันวาคม 2566 หน่วยกิโลกรัม

ช่วงระยะเวลา	ปริมาณการจำหน่ายจริง	ค่าพยากรณ์		ปริมาณค้างสต็อก(ขาดแคลน)	
		Damped	เชิงคุณภาพ	Damped	เชิงคุณภาพ
มกราคม 2566	154,482.39	152,526.24	**150,000**	(1,956.15)	(4,482.39)
กุมภาพันธ์ 2566	149,529.82	153,811.58	**160,000**	4,281.76	10,470.18
มีนาคม 2566	158,474.00	155,096.42	**150,000**	(3,377.58)	8,474.00
เมษายน 2566	153,619.80	156,380.78	**120,000**	2,760.98	33,619.80
พฤษภาคม 2566	154,349.56	157,664.63	**120,000**	3,315.07	34,349.56
มิถุนายน 2566	159,445.70	158,948.00	**150,000**	(497.70)	9,445.70
กรกฎาคม 2566	96,732.38	160,230.87	**150,000**	63,498.49	-53,267.62
สิงหาคม 2566	101,715.95	161,513.25	**100,000**	59,797.30	1,715.95
กันยายน 2566	97,103.10	162,795.14	**100,000**	65,692.04	-2,896.89
ตุลาคม 2566	160,680.90	164,076.53	**100,000**	3,395.63	60,680.90

พฤศจิกายน 2566	169,027.87	165,357.44	**150,000**	(3,670.43**)**	19,027.87
ธันวาคม 2566	165,189.98	166,637.85	**150,000**	1,447.87	(15,189.98)
ผลิตเหลือ				204,189.14	66,634.70
ผลิตขาดแคลน				(9,501.86)	(186,986.15)
ผลิตเหลือ(ไม่พิจารณาไตรมาสที่3)				15,201.31	10,470.18
ผลิตขาดแคลน(ไม่พิจารณาไตรมาสที่3)				(9,004.16)	(135,270.20)

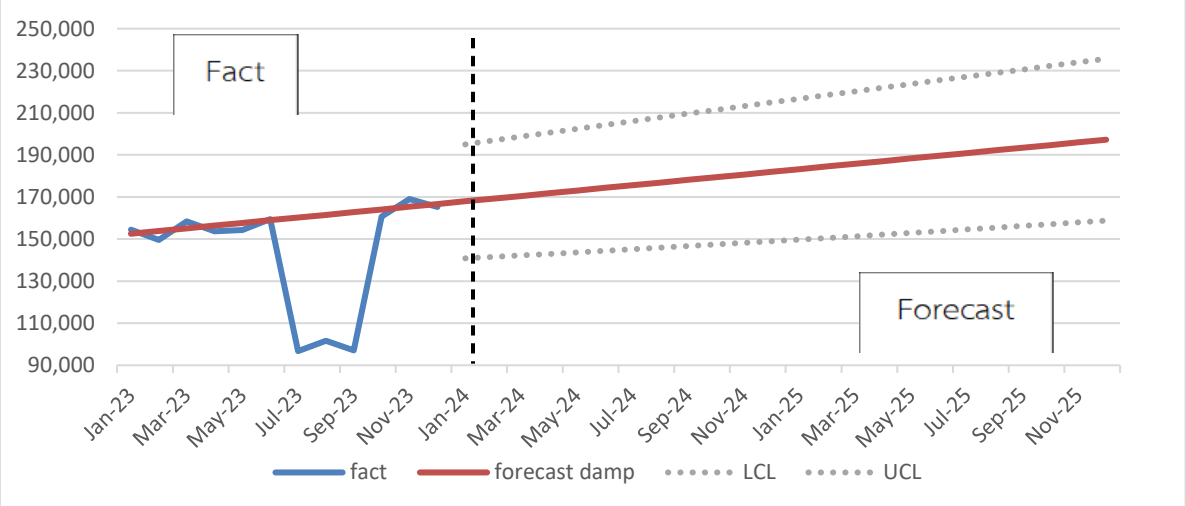
ผลการพยากรณ์ปริมาณการจำหน่ายเนื้อไก่ของผู้ประกอบการแห่งหนึ่งในจังหวัดสตูลด้วยวิธีตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดม

การพยากรณ์ด้วยเทคนิคอนุกรมเวลาปรับเรียบเอกซ์โพเนนเชียลด้วยวิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดมมีความเหมาะสมสำหรับการพยากรณ์ข้อมูลอนุกรมเวลาปริมาณการจำหน่ายเนื้อไก่สดของผู้ประกอบการในจังหวัดสตูล ผู้วิจัยจึงนำเสนอตัวแบบพยากรณ์ดั่งกล่าวเพื่อใช้พยากรณ์ปริมาณการจำหน่ายเนื้อไก่ของผู้ประกอบการแห่งหนึ่งในจังหวัดสตูล ตั้งแต่เดือนมกราคม 2567 ถึงเดือน ธันวาคม 2568 ผลการพยากรณ์มีแนวโน้มปริมาณการจำหน่ายเพิ่มขึ้น เนื่องจากปริมาณความต้องการบริโภคทั้งในพื้นที่และต่างประเทศที่มีปริมาณเพิ่ม (Satun Provincial, 2023: 1) การขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวและร้านอาหารในจังหวัดสตูลแสดงดัง ภาพที่ 5 และ ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการพยากรณ์ปริมาณการจำหน่ายไก่สด ในช่วงเดือนมกราคา 2567 ถึง เดือนธันวาคม 2568 ด้วยวิธีตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดม

ช่วงเวลา	**ค่าพยากรณ์การจำหน่ายไก่สด (กิโลกรัม)**
มกราคม 2567	167,917.77
กุมภาพันธ์ 2567	169,197.19
มีนาคม 2567	170,476.13
เมษายน 2567	171,754.57
พฤษภาคม 2567	173,032.53
มิถุนายน 2567	174,309.99
กรกฎาคม 2567	175,586.96
สิงหาคม 2567	176,863.45
กันยายน 2567	178,139.44

ช่วงเวลา	ค่าพยากรณ์การจำหน่ายไก่สด (กิโลกรัม)
ตุลาคม 2567	179,414.94
พฤศจิกายน 2567	180,689.95
ธันวาคม 2567	181,964.47
มกราคม 2568	183,238.51
กุมภาพันธ์ 2568	184,512.05
มีนาคม 2568	185,785.11
เมษายน 2568	187,057.67
พฤษภาคม 2568	188,329.75
มิถุนายน 2568	189,601.34
กรกฎาคม 2568	190,872.44
สิงหาคม 2568	192,143.05
กันยายน 2568	193,413.17
ตุลาคม 2568	194,682.81
พฤศจิกายน 2568	195,951.96
ธันวาคม 2568	197,220.62

แผนภาพที่ 5 การเปรียบเทียบปริมาณไก่สดจริงและการพยากรณ์ ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2566 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2568 ด้วยวิธีตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่นของแดม

อภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาเทคนิคการพยากรณ์ที่เหมาะสมที่สุดในการพยากรณ์ปริมาณความต้องการไก่สดของผู้ประกอบ การในจังหวัดสตูล โดยใช้ข้อมูล ปริมาณไก่สดที่จำหน่าย ในช่วงเดือนมกราคม 2561 ถึงเดือนธันวาคม 2565 จำนวน 60 เดือนมาใช้พยากรณ์ปริมาณความต้องการด้วยเทคนิคอนุกรมเวลาปรับเรียบเอกซ์โพเนนเชียลด้วย วิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงเส้นของโฮล์ท และ วิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่น พบว่า มีความคาดเคลื่อนมากในช่วงไตรมาสที่ 3 ของปี 2566 เนื่องจากอยู่ในช่วงสภาวะความต้องการเนื้อไก่ของตลาดโลกลดลง และสต๊อกเนื้อไก่สดมีปริมาณล้นตลาด (Areepakorn,2023: 1) ส่วนช่วงค่าพยากรณ์อื่นๆ มีแนวโน้มปกติไปตามค่าพยากรณ์ และผลการศึกษาพบว่าวิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงลดหลั่น ให้ความแม่นยำในการพยากรณ์มากกว่าวิธีการตัวแบบแนวโน้มเชิงเส้นของโฮล์ท ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (Keerativibool, 2016 : 37) เรื่องการพยากรณ์ปริมาณการส่งออกเนื้อไก่แช่แข็งและแช่เย็น พบว่า วิธีปรับเรียบด้วยเส้นโค้งเลขชี้กำลังที่มีแนวโน้มแบบแดมเป็นวิธีที่มีความแม่นมากที่สุด ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Riansut,2018 : 145) ที่ได้ศึกษาการสร้างตัวแบบพยากรณ์ที่เหมาะสมกับอนุกรมเวลาของราคาเมล็ดกาแฟ พบว่า วิธีที่มีประสิทธิภาพสูงสุด คือ วิธีการปรับเรียบด้วยเส้นโค้งเลขชี้กำลังที่มีแนวโน้มแบบแดม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ (Riansut,2018 : 460) เรื่องการเปรียบเทียบตัวแบบพยากรณ์ราคาส้มเขียวหวาน โดยวิธีการปรับเรียบด้วยเส้นโค้งเลขชี้กำลัง พบว่า วิธีที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ วิธีการปรับเรียบด้วยเส้นโค้งเลขชี้กำลังที่มีแนวโน้มแบบแดม เมื่อเปรียบเทียบกับการพยากรณ์ด้วยวิธีเชิงคุณภาพของผู้ประกอบการพบว่า เมื่อใช้ค่าพยากรณ์ที่ได้จากตัวแบบการพยากรณ์ด้วยเทคนิคอนุกรมเวลาปรับเรียบด้วยวิธีโน้มเชิงลดหลั่นของแดมวางแผนการผลิต พบว่าจะมีประสิทธิภาพในการวางแผนการผลิตที่ดีกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Sirat Jangruxsakul, 2021 : 45) ที่ได้ศึกษาการพยากรณ์ปริมาณความต้องการ กรณีศึกษาโรงงานผลิตขวดน้ำ พบว่า การวางแผนการผลิตจากการพยากรณ์โดยใช้เทคนิคอนุกรมเวลา มีประสิทธิภาพในการผลิตดีกว่าการพยากรณ์แบบเก่า หรือเชิงคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

จากการศึกษาการพยากรณ์ปริมาณการจำหน่ายไก่สดของผู้ประกอบการในจังหวัดสตูลมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการและหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ผู้ประกอบการเลี้ยงไก่เนื้อและปศุสัตว์ควรนำผลการพยากรณ์ไปใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ของกิจการเพื่อวางแผนในการเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขัน ทั้งตัวไก่เนื้อเองและสินค้าปศุสัตว์อื่นที่สามารถเป็นสินค้าทดแทนไก่เนื้อได้ผู้ประกอบการควรวางแผนกลยุทธ์หาแหล่งตลาดใหม่ หรือเพิ่มสาขาจำหน่ายเนื้อไก่ หรืออาจคิดค้นผลิตภัณฑ์จากเนื้อไก่ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า ทดแทนในช่วงภาวะราคาไก่ตกต่ำ

2. จากผลการวิจัยแนวโน้มปริมาณความต้องการไก่เนื้อมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ในทางกลับกันผู้ประกอบการควรวางแผนกลยุทธ์เพื่อรองรับสถานการณ์ที่อาจคาดเดาได้ยาก เช่น สภาวะไก่เนื้อล้นตลาดชั่วคราว สถานการณ์ความไม่สงบที่อาจส่งผลต่อปริมาณความต้องอาหาร

3. ภาครัฐควรมีการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร การถ่ายทอดความรู้ทางเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่จากผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านการผลิตไก่เนื้อและส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและใช้นวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างความหลากหลายให้แก่สินค้า รวมถึงสร้างความแตกต่างจากสินค้าคู่แข่ง เพิ่มมาตรการส่งเสริมและเสริมสร้างความเชื่อมั่นในมาตรฐานและความปลอดภัยของสินค้าไก่ไทย (ปรับปรุงและกำกับดูแลมาตรฐานการผลิตตั้งแต่ฟาร์มจนถึงโรงงานแปรรูปให้ได้มาตรฐาน GMP และ HACCP รวมทั้งยกระดับมาตรฐานโรงฆ่าเพื่อการส่งออก กำหนดมาตรการควบคุมและป้องกันโรคระบาดสัตว์ปีก พัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ พัฒนามาตรฐานฟาร์มไก่ให้ ครอบคลุมประเด็นด้านแรงงาน) ออกนโยบายช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงเกิดสถานการณ์ล้นราคาตกต่ำ โครงการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้คนไทยหันมาบริโภคเนื้อไก่และโครงการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ไก่ ภาครัฐควรมีเครื่องมือเพื่อวางแนวทางในการกำหนดปริมาณการผลิต และจำนวนไก่ให้มีความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ให้มีความสอดคล้องและเกิดการบูรณาการทุกภาคส่วนตั้งแต่การผลิตจนถึงการขายสู่ผู้บริโภค เพื่อให้ราคาไก่มีเสถียรภาพในระยะยาว เพื่อป้องกันให้ผู้ประกอบการไม่ต้องเผชิญปัญหาการขาดทุนและปัญหาหนี้สินจากการดำเนินกิจการ นอกจากนี้การสนับสนุนแหล่งเงินทุนอัตราดอกเบี้ยต่ำให้กับผู้ประกอบการ เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน และนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเนื้อไก่ หรือปรับปรุงโรงเรือนให้ได้มาตรฐานสากล

4. แนวโน้มอนาคตประชาคมโลกให้ความสำคัญกับการพัฒนาสู่ความยั่งยืนทั้งภาครัฐผู้ประกอบการรวมทั้งแวดวงวิชาการควรให้ความสนใจกับ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่อาจส่งผลต่อปริมาณการผลิตไก่เนื้อ ไม่ว่าจะเป็น เอลนีโญที่ส่งผลต่อปริมาณอาหาร การบังคับใช้ภาษีคาร์บอนของประเทศกลุ่มสหภาพยุโรป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

แนวโน้มในอนาคตโลกจะให้ความสนใจกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน การวางแผน พยากรณ์ หรือวิจัย ควรคำนึงถึงตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้องกับมาตรการพัฒนาอย่างยั่งยืน เช่น การจัดเก็บภาษีคาร์บอน การซื้อขายคาร์บอนเครดิต จากนโยบายปล่อยคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์

เอกสารอ้างอิง

Areepakorn K. (2024). *Online.* Febuary, 2 2024.from: Prachachat: https://www.prachachat.net/economy

C. C. Holt. (1957). *Forecasting seasonals and trends by exponentially weighted averages*. Pittsburgh US: Carnegie Institute of Technology.

E. S. Gardner Jr. (1985). Exponential smoothing. *The state of the art Journal of forecasting,* 1-28.

Keerativibool W. (2016). Forecasting the Export Quantity of Frozen and Chilled Chicken. *RMUTP Research Journal*. 10 (1), 37–50.

Pongsai Petcharuk,Sittichok Jalernkij Sirat Jangruxsakul. (2021). DEMAND FORECASTING: A CASE STUDY DRINKING WATER BOTTLE . *JOURNAL OF MANAGEMENT SCIENCE UDON THANI RAJABHAT UNIVERSITY*. 45-58.

R.G Brown. (1963). Smoothing, Forecasting and Prediction of Discrete Time Series. Englewood Cliffs. Prentice-Hall.

Riansut.W. (2018). Comparison of Tangerine Prices Forecast Model by Exponential Smoothing Methods. *Thai Journal of Science and Technology*. 7 (5), 460–470.

Riansut.W. (2018). Forecasting Model for Coffee Bean Prices. *Research Journal*, Rajamangala University of Technology Bangkok. 13 (1), 145-155.

Satangmongkol .K. (2024). Data Science. *Online.* Febuary, 2 2024. from: https://datarockie.com/blog/top-ten-machine-learning-metrics/

Satun Provincial. (2024). Satun Provincial Development Plan 2023-2027. *Online.* Febuary, 2 2024. from: https://www.satun.go.th/news/detail/551

Suppakorn Kornboontritos. (2566). *Online.* February, 15 2024. From: https://www.Krungsri.com/th/research/industry/industry-outlook/food-beverage/frozen-processed-chicken/io/io-chilled-frozen-processed-chicken

Development Study of Chaozhou Gongfu Tea Culture Study Tourism Based on the SWOT-QSPM Model

Lei Qiao,
Jirawat Vongphantuset and Veerawat Sirivesmas
Silpakorn University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : 28857972@qq.com

****

Abstract

Tourism plays a vital role in today's economy. Chaozhou has good tea culture tourism resources, and its characteristic Gongfu tea culture has the potential to develop study tourism. The purpose of this study is to provide strategic tourism industry development assessment and optimization strategies in order to promote the high-quality and sustainable development of Chaozhou Gongfu Tea Culture Study Tourism. This paper uses the SWOT-QSPM model and takes the development of Chaozhou Gongfu Tea Culture Study Tourism as a research case to analyze the opportunities and challenges faced by the development of Gongfu Tea Culture Tourism. The study used two techniques namely: Quantitative Strategic Planning Matrix (QSPM) and Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats (SWOT) to determine the necessary guidelines for tourism development in the city. The study first used SWOT to classify the different factors, QSPM is then used to prioritize various factors. The study found that the strategic choice for the development of Chaozhou Gongfu Tea Culture Study Tourism should be based on SO strategy, supplemented by the combination of ST strategy and WO strategy, and supplemented by WT strategy. Specific measures are: enhance the core competitiveness of Chaozhou Gongfu Tea Culture Study Tourism, implement new development concepts, and the successful application of tea culture as an intangible cultural heritage is an important strategic opportunity for Chaozhou Gongfu Tea Culture to comprehensively revitalize Chinese traditional tea culture; regain Chaozhou Gongfu Tea Characteristic cultural memory, create a Gongfu Tea culture study tourism brand with "Chaozhou impression"; improve Chaozhou's public cultural service system, and achieve brand promotion and sustainable development of Chaozhou Gongfu Tea study tourism.

Keywords: SWOT, QSPM, study tourism, culture tourism, Chaozhou Gongfu Tea Culture.

Introduction

As an important carrier for promoting local economy, inheriting and promoting traditional culture, the development model and strategy of tourism industry are increasingly receiving attention from academia and industry (Fan & Chen 2024: 1-11). The "14th Five-Year Plan" Cultural Industry Development Plan of the Ministry of Culture and Tourism of China in 2021 clearly states that during the "14th Five-Year Plan" period, "encourage the vigorous development of cultural heritage tourism and study tourism relying on cultural relics and intangible cultural heritage resources" (The 14th Five Year Plan. 2021). Study tourism are tourism activities that combine exploratory learning and travel experience in a team format and cover educational content (Liu 2022: 152-154). Although the current main users are primary and secondary school students, in the long run the market scope of study tourism will definitely

* Received: July 2 2027; Revised: July 14 2024; Accepted: July 15 2024

extend to college students and the adult market . In China, in recent years, there have been many academic studies on the coupling value of study tours and intangible inheritance. It is generally believed that study tours have become a new field of intangible inheritance (Zhang & Ding 2020: 64-66).

On November 29, 2022, China's "Traditional Chinese Tea Making Techniques and Related Customs" officially passed the review and was included in the UNESCO Representative List of Human Intangible Cultural Heritage (Zhuo 2022). It contains 44 items (Lu 2023: 49-53)，Chaozhou Gongfu Tea is on the list. Chaozhou, as the intersection of Lingnan culture and Hakka culture in China, its unique Gongfu tea culture not only carries profound cultural heritage, but also becomes a unique resource for local tourism development. In recent years, research-based tourism has been favored as a new type of tourism model due to its emphasis on knowledge acquisition and experiential learning (Yu 2023). Therefore, combining Chaozhou Gongfu tea culture with research-based tourism and developing research-based tourism products with local characteristics is of great significance for promoting the sustainable development of Chaozhou's tourism industry (Liu 2023: 147-149). The Chaozhou Gongfu tea culture has a long and rich history, starting from the Song Dynasty and flourishing in the Ming and Qing dynasties. It has a history of hundreds of years to this day. Gongfu tea is not only a unique way of drinking tea, but also an art of life. It integrates various cultural elements such as tea ceremony, tea art, and tea customs, and has a profound cultural heritage and unique aesthetic value. In Chaozhou, every household has the habit of drinking tea, and Gongfu tea plays an important role in both daily life and social occasions (Zhang 2024: 004).The inheritance and development of Chaozhou Gongfu tea culture not only reflects the respect and love of Chaozhou people for traditional culture, but also provides rich resources for the development of local tourism industry. In 2019, the China Tea Society released the group standard "Technical Regulations for Chaozhou Gongfu Tea Art" to provide scientific standards for the inheritance and development of Chaozhou Gongfu Tea Art. The "21 Styles of Gongfu Tea" have since had a standard definition (Ye et al. 2019).

As a new tourism model that emphasizes the combination of learning and practice, research-based tourism has received widespread attention and promotion worldwide in recent years. study tourism not only emphasizes knowledge acquisition and experiential learning during the tourism process, but also focuses on cultivating tourists' comprehensive qualities and innovative abilities (Ding 2014). For Chaozhou, combining Gongfu tea culture with research-based tourism and developing research-based tourism products with local characteristics can not only attract more tourists to experience and learn, but also promote the inheritance and development of Chaozhou Gongfu tea culture, further enhancing the competitiveness and influence of Chaozhou's tourism industry. However, the development of Chaozhou Gongfu tea culture study tourism also faces many challenges and problems. Firstly, how to deeply explore the connotation and value of Chaozhou Gongfu tea culture, and transform it into attractive study tourism products, is the primary problem that needs to be solved in the development process. Secondly, how to integrate the tourism resources of the Chaozhou region, build a complete study tourism industry chain, and enhance the quality and competitiveness of study tourism products is also a key issue that needs to be considered in the development process. In addition, how to strengthen the promotion and promotion of study tourism products, improve the participation and satisfaction of tourists, is also a problem that needs to be paid attention to in the development process.

The modern application and promotion of SWOT Analysis is mainly attributed to American management scientist Kenneth R. Andrews and Stanford University professor Albert Humphrey, They further developed this concept in the 1960s and 1970s, and in 1971 Kenneth R. Andrews proposed the SWOT analysis framework (Randrews 1971:22-24). Weihrich improved its framework theory, mainly identifying and analyzing the threats (T) and opportunities (O) in the external environment and assessing the organization's weaknesses (W) andstrengths (S) (Weihrch.1982: 54-66).

The Quantitative Strategic Planning Matrix (QSPM), The tool was developed by Fred R. David in 1986 (David, 1986: 102-107). Used to evaluate and prioritize potential strategies. Used in the context of strategic planning to help decision makers evaluate the relative attractiveness and feasibility of different strategic options.

Wang & Li (2019) In the article "Exploration of Chaozhou Tea Culture Tourism Development Based on SWOT Analysis", an in-depth analysis and research were conducted on the development of Chaozhou tea culture tourism, and countermeasures and suggestions were proposed to promote the development of Chaozhou tea culture tourism. In addition, Jin (2017) explored and studied the development of tea culture tourism from the perspective of global tourism in his article "Development of Tea Culture Tourism from the Perspective of Global Tourism", providing useful references for this study.

In summary, this article conducts an in-depth study on the development of Chaozhou Gongfu Tea Culture research-oriented tourism based on the SWOT-QSPM model. At present, there is little research on study tours for college students and adult market groups. This article will use the SWOT (strengths, weaknesses, opportunities, threats) analysis method, combined with the QSPM (quantitative strategic planning matrix) model, to explore the Chaozhou Gongfu tea culture study tourism and adult market group projects for college students, and formulate specific strategic planning and implementation strategies for the development of Chaozhou Gongfu tea culture education tourism. Intended to provide valuable insights into the development and future prospects of the Chaozhou Kung Fu Tea Culture Study Tourism Project, enhance the quality and competitiveness of study tourism products, and provide new ideas and methods for the sustainable development of Chaozhou's tourism industry.

Research Objectives

The research is conducted for the purpose as follow：

1. Evaluate the development potential of Chaozhou Gongfu tea culture study tourism:

Using SWOT analysis, systematically sort out the resource advantages, market potential, policy support and other factors of Chaozhou Gongfu tea culture study tourism, and clarify its development potential and space.

2. Identify the challenges and threats of Chaozhou Gongfu tea culture study tourism:

Identify the challenges and threats that Chaozhou Gongfu Tea Culture study tourism may face in the development process, such as market competition, cultural inheritance difficulties, and insufficient policy support, to provide a basis for formulating response strategies.

3. Develop a development strategy for Chaozhou Gongfu tea culture study tourism:

Using the QSPM model, quantitatively evaluate the development strategy of Chaozhou Gongfu tea culture study tourism, determine the priority development strategic direction, and provide decision-making support for relevant departments and enterprises.

Research Methodology

The research design of this study was comprehensively analyzed using the SWOT-QSPM (Advantages, Disadvantages, Opportunities, Threats - Quantitative Strategic Planning Matrix) model. This method can systematically evaluate the internal and external factors that affect the development of Chaozhou Gongfu tea culture study tourism.

Step 1: SWOT analysis

Conduct a thorough SWOT analysis to identify the strengths, weaknesses, opportunities, and threats related to the research on Chaozhou Gongfu tea culture and the development of educational tourism. This analysis will be based on existing literature, data, and expert opinions.

Step 2: Quantitative Strategic Planning Matrix (QSPM):

After completing the SWOT analysis, QSPM will be used to prioritize strategies based on their attractiveness and feasibility. QSPM will assign weights to each factor in SWOT analysis and score the strategy based on each factor to obtain a score representing the relative attractiveness of each strategy.

Step 3: Data collection:

Quantitative data will be collected through surveys, questionnaires, and secondary data sources such as government statistics and tourism industry reports. These data will provide insights into tourist preferences, behaviors, and market trends. Collect qualitative data through in-depth interviews with stakeholders such as tourism operators, local community members, and cultural experts to gain a deeper understanding of challenges, opportunities, and potential development strategies.

Population and Participants of the Study

Target audience:

The target audience includes tourists, residents of Chaozhou, tourism operators, cultural experts, and local government officials. These people have varying degrees of participation and interest in the research of Chaozhou Gongfu tea culture and the development of educational tourism.

Sampling strategy:

Divided into two groups:

1. For tourists and residents, targeted sampling strategies will be adopted to select participants representing a wide range of backgrounds, interests and experiences related to Chaozhou Gongfu Tea culture from Internet UGC type platforms.

2. For tourism operators, cultural experts, and local cultural and tourism bureau staff, a snowball sampling strategy can be used to determine key participants based on initial participant recommendations.

Sample size:

The sample size will be collected from 50 tourists (college students), 20 local residents, 10 tourism operators, 5 cultural experts, and 5 local cultural and tourism bureau staff on various online platforms such as Qunar.com, Xiaohongshu, Honeycomb Travel, Qiuyou, travel, and life sharing.

Research Instruments

In the process of studying the tourism development strategy of Chaozhou Gongfu Tea Culture, we first used the SWOT analysis method to deeply analyze the internal strengths, weaknesses, opportunities, and threats of the project. Through this process, we have identified the key factors that affect the success of the project. Next, in order to determine the priority and importance of these factors, we adopted the Quantitative Strategic Planning Matrix (QSPM). In QSPM, we assigned weights to each SWOT factor and scored each factor based on different strategic options. This step helped us quantify and evaluate the attractiveness of different strategies for the development of Chaozhou Gongfu tea culture study tourism, ensuring that we were able to select the most promising and effective project strategy. This research method that combines SWOT and QSPM provides us with systematic and scientific decision support, ensuring the pertinence and effectiveness of project development.

1. Data collection:

Online platform solicitation: Publish solicitation information from travel and life sharing online platforms such as Qunar.com, Xiaohongshu, Honeycomb Travel, and Qiuyou to attract the participation of college students. Collect their views, interests, and expectations on Chaozhou Gongfu tea culture tourism.

Local residents: Collect their opinions, concerns, and suggestions on the Chaozhou Gongfu tea cultural tourism project through community activities, questionnaire surveys, and other means.

Tourism operators: Directly contact local tourism operators, such as travel agencies, hotels, scenic area managers, etc., to understand their views on the commercial potential, feasibility, and potential challenges of the project.

Cultural experts: Invite experts in the field of Chaozhou Gongfu tea culture to provide professional opinions on the cultural value, inheritance significance, and potential cultural impact of the project.

Local cultural and tourism bureau staff: Communicate with cultural and tourism bureau staff to understand their views on policy support, resource allocation, and other aspects of the project.

2. Data Analysis

Through literature review and data collection, we will explore the development of Chaozhou Gongfu Tea Culture Study Tour, and use SWOT analysis method to obtain the following content. Preliminary classification: Classify and organize the collected data according to the four dimensions of SWOT analysis (strengths, weaknesses, opportunities, threats).

Weight allocation: Assign different weights to each group based on their representativeness and professionalism. For example, the opinions of cultural experts and cultural tourism operators may be more authoritative, while the opinions of students and residents can better reflect market demand and social acceptance.

Factor rating: Based on data and weights from different groups, rate each SWOT factor. For example, a market opportunity that receives high attention from students and residents may receive higher ratings.

3. SWOT analysis of Chaozhou tea culture study tourism

Chaozhou tea culture study tourism internal strengths：

(1) Chaozhou has a rich tea culture and a unique Gongfu tea cultural tradition.

As one of the important birthplaces of Chinese tea culture, Chaozhou has a long-standing tea culture and a unique tradition of Gongfu tea culture. The tea culture here not only has a long history, but also has rich connotations, including the cultivation, picking, production, and tasting of tea, as well as related poetry, songs, and etiquette culture (She, 2024: 4-6). This rich tea culture resource provides a solid foundation for the study and tourism of Chaozhou tea culture.

(2) The tea art performance of Chaozhou Gongfu Tea is unique and can attract tea art lovers and tea experts.

The Chaozhou Gongfu Tea Art Performance has attracted numerous tea enthusiasts and experts with its unique skills and exquisite performance forms. Tea artists showcase the unique charm of Chaozhou Gongfu tea with their skilled techniques, exquisite tea utensils, and strict brewing processes (Li, 2019).This tea art performance not only has ornamental value, but also allows tourists to experience the profound cultural heritage of tea in person.

(3) Tea culture study tours can promote cross-cultural exchanges and help deepen understanding of Chinese tea culture.

Tea culture study tours are not just mere excursions to explore scenic landscapes; they serve as a bridge between cultures, fostering mutual understanding and appreciation. In particular, these tours focused on Chinese tea culture have the potential to promote cross-cultural exchanges, allowing individuals from diverse backgrounds to immerse themselves in the rich traditions and practices of tea-making and tea appreciation (Fu & Zhang, 2024: 554-564).

(4) The local area has the intangible inheritors of Gongfu tea and tea experts who provide support and rich knowledge for tea culture research.

The local area is blessed with intangible cultural inheritors of Gongfu tea and tea experts who possess invaluable knowledge and experience. These individuals not only preserve the traditional tea-making techniques but also provide crucial support and rich insights for tea culture research, further enriching our understanding and appreciation of this ancient art (Fan,2024: 88-90).

(5) Has an institution that provides high-quality Gongfu tea art education and training.

Chaozhou has institutions that provide high-quality kung fu tea art education and training, which provide professional training and guidance for tea culture research, learning, and tourism. Tourists can receive professional tea art training in these institutions, learn tea art knowledge and skills, and improve their tea art level. This professional training can not only help tourists better understand Chaozhou tea culture, but also lay a solid foundation for their future development.

(6) Chaozhou has convenient geographical location and convenient transportation.

Chaozhou has a superior geographical location and convenient transportation, which provides good conditions for tea culture research and tourism. Chaozhou is located in the eastern part of Guangdong Province, adjacent to tea culture hubs such as Fujian and Jiangxi. With convenient transportation, tourists can easily reach it. In addition, Chaozhou also has a

complete tourism service system and abundant tourism resources, providing tourists with a convenient and comfortable tourism environment.

(7) Supporting policy support for intangible cultural heritage tourism.

Chaozhou has provided significant support for intangible cultural heritage tourism, and the government has formulated a series of supportive policies aimed at protecting and inheriting the unique cultural heritage of the local area. These policies not only provide strong guarantees for the protection of cultural heritage, but also actively promote the development of cultural heritage tourism, allowing more tourists to experience the profound cultural heritage and unique artistic charm of Chaozhou (Zhang, 2024).

4. Chaozhou tea culture study tourism internal weaknesses:

(1) Chaozhou Gongfu Tea Study Tourism is not widely promoted among students and adults, which limits the scope of the project.

The promotion strategy of the Chaozhou Gongfu Tea study tour tourism project seems to be relatively conservative, mainly limited to local or surrounding areas, resulting in low awareness of it among students from other regions. This phenomenon of limited promotion limits the development potential of the project, making it difficult to expand its scope of influence, thereby affecting the dissemination and experience of tea culture.

(2) People in Chaozhou mainly speak Chaoshan dialect, and there are language barriers. The slightly smaller number of people speaking Mandarin may hinder communication and learning among participants from other provinces in China.

The Chaozhou area is mainly spoken in Chaoshan dialect, which to some extent poses communication barriers for tourists from non Chaoshan areas. Although Mandarin is the national language, its usage rate in Chaozhou is not as high as in other regions, which may lead to obstacles for tourists from other provinces in China to participate in learning and communication, affecting their experience and learning effectiveness.

(3) The cluster effect of Gongfu Tea Culture tourism attractions is not good.

The planning and construction of the Chaozhou Gongfu Tea Culture Tourism Scenic Area may lack unified planning and coordination, resulting in insufficient linkage between various scenic spots and unclear agglomeration effects. This not only affects the tourist experience, but also lacks strong support for the dissemination and promotion of Chaozhou Gongfu tea culture.

(4) The promotion of Gongfu tea culture study tourism products is not adequate.

Although the study tourism products of Chaozhou Gongfu tea culture have certain characteristics and value, their promotion seems to be insufficient. This may be due to limited promotional channels, insufficient attraction of promotional content, or improper promotional strategies. Insufficient promotion efforts will directly affect the product's popularity and influence, thereby limiting its competitiveness in the market.

5. Chaozhou tea culture study tourism external opportunities:

(1) System and mechanism reform for cultural and tourism integration.

With the deepening of the reform of the integrated system and mechanism of culture and tourism, Chaozhou tea culture study tourism has ushered in unprecedented development opportunities. This reform breaks the boundary between culture and tourism, enabling tea culture study tourism to better integrate into the tourism industry chain, achieve resource sharing and complementary advantages. By integrating the rich tea culture resources of Chaozhou and combining with the diversified needs of the tourism industry, more tea culture

research and learning tourism products with local characteristics can be developed to meet the diverse needs of tourists.

(2) Strategic support for a strong cultural and tourism province.

As an important city in Guangdong Province, Chaozhou plays an important role in the strategy of building a strong cultural and tourism province. With the support of this strategy, Chaozhou tea culture study tourism has received more policy support and financial investment. The government will increase its support for tea culture research and tourism projects, promote project construction and operation, and improve project quality and service level. At the same time, the government actively cooperates with well-known domestic and foreign tourism institutions, introduces advanced management concepts and experience, and provides strong support for the development of Chaozhou tea culture study tourism.

(3) Conduct cultural exchange promotion through digital media and social media to expand the visibility of the project.

In the digital age, digital media and social media have become important channels for cultural exchange and promotion. Chaozhou tea culture study tourism can utilize these platforms to attract more attention and interest by publishing tea culture related articles, pictures, videos, and other content. At the same time, the interactivity of social media can be utilized to engage in real-time interaction and communication with tourists, understand their needs and feedback, and continuously improve and optimize projects. In addition, by collaborating with well-known bloggers, internet celebrities, and leveraging their influence, we can promote Chaozhou tea culture research and tourism projects.

(4) Collaborate with international tea culture organizations and university cultural exchange projects to expand the project’s influence.

Collaboration with international tea culture organizations, universities and other institutions is an important way for Chaozhou tea culture research and tourism to expand its influence. By establishing cooperative relationships with these institutions, we can introduce internationally advanced tea culture concepts and study tourism models, and improve the internationalization level of Chaozhou's tea culture study tourism. At the same time, these institutions can also leverage their influence to promote the Chaozhou tea culture study tourism project to the international market, attracting more international tourists to come and experience.

(5) Provide customized experiences to meet the needs of different groups, attracting a broader audience participation.

In the study tourism market, different groups have varying demands for tourism products. Chaozhou tea culture study tourism can provide customized experiential services tailored to the needs of different groups. For example, tea culture research courses with educational significance can be designed for young students; A tea culture experience project for leisure and health preservation can be launched for middle-aged and elderly tourists; We can provide bilingual guide services in both Chinese and English for foreign tourists. By providing customized experiential services, a wider audience can be attracted to participate in Chaozhou tea culture research and tourism projects.

6. Chaozhou tea culture study tourism external threats:

(1) The excessive commercialization can potentially lead to the dilution of cultural traditions, impacting the authenticity of cultural exchanges.

With the rise of Chaozhou tea culture study tourism, the trend of commercialization is becoming increasingly evident. Excessive commercialization may lead to the weakening of cultural traditions, and the original spirit of tea culture may be replaced by commercial interests. In the process of pursuing economic benefits, it is possible to overlook the protection and promotion of tea culture inheritance, which affects the authenticity of cultural exchange. This phenomenon not only affects the quality of tourist experience, but may also have adverse effects on the long-term development of Chaozhou tea culture.

(2) Economic and political factors may influence international travel and cross-cultural projects, thereby increasing uncertainty.

International travel and cross-cultural projects are often influenced by economic and political factors. Global economic fluctuations, exchange rate fluctuations, political tensions, and other factors may impose restrictions on international travel, thereby affecting the international exchange of Chaozhou tea culture study tourism. In addition, political factors may also affect international cultural cooperation projects, making originally planned cultural exchange projects unable to proceed as planned, increasing project uncertainty.

(3) Tea culture experiences or travel projects in other regions within China may pose a competitive threat to the Chaozhou Gongfu Tea study tourism.

China has a long history of tea culture, with unique tea culture experiences or tourism projects in various regions. These projects may pose a competitive threat to Chaozhou Kung Fu Tea Research and Tourism. For example, Wuyi Rock Tea from Fujian and Longjing Tea from Zhejiang have a wide reputation and influence, and they are also actively promoting tea culture research and tourism projects. In this situation, Chaozhou tea culture study tourism needs to constantly innovate and improve service quality to attract more tourists.

(4) Profit-driven attitudes affect the in-depth development of Chaozhou's distinctive Gongfu Tea culture.

In the pursuit of economic benefits, some people may view the Chaozhou characteristic Gongfu tea culture as a tool for making money and overlook its cultural value. This profit driven mentality may affect the in-depth development of Chaozhou Gongfu tea culture. In order to maintain the uniqueness and purity of Chaozhou Gongfu tea culture, it is necessary to guide relevant practitioners to establish correct cultural values and prioritize cultural inheritance.

(5) Insufficient external capital investment hampers the development of Gongfu Tea culture study tourism.

The development of Chaozhou tea culture study tourism requires a large amount of capital investment, including tourism infrastructure construction, cultural product development, market promotion, and other aspects. However, current external funding may not be sufficient to meet the development needs of the project. This may lead to slow project progress and failure to achieve the expected results. In order to promote the development of Chaozhou tea culture study tourism, it is necessary to actively seek support from the government, enterprises, and various sectors of society, and increase funding investment. At the same time, more external funds can also be attracted to participate in the construction and development of projects through methods such as attracting investment and strategic investors.

Research Conceptual Framework

The research framework of Chaozhou tea culture study tourism not only reveals the internal and external relationships of its development, but also provides important references for formulating scientific and reasonable development strategies. By deeply analyzing the interrelationships between advantages, disadvantages, opportunities, and threats, we can more accurately grasp the development trend and potential problems of Chaozhou tea culture study tourism, and point out the direction for its future development. As shown in Figure 1, the advantages, disadvantages, opportunities, and threats of Chaozhou tea culture study tourism.

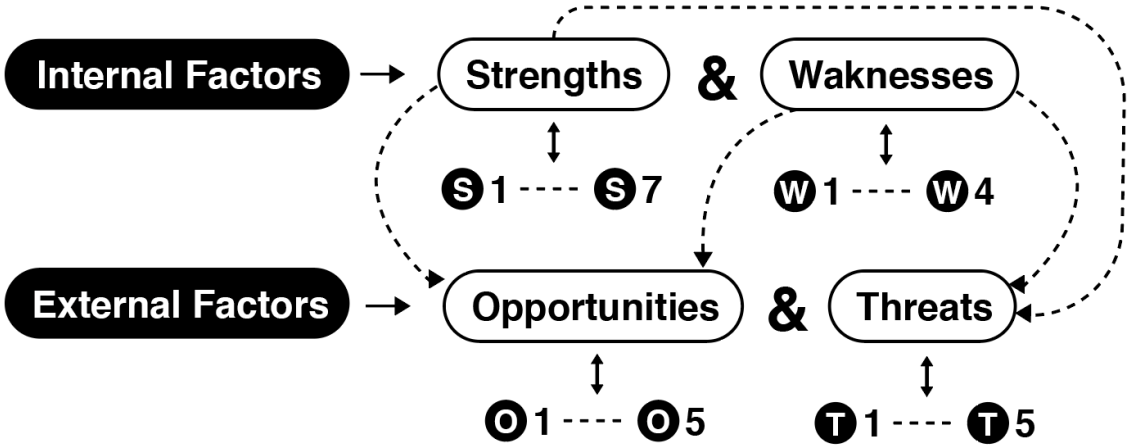

Figure 1 SWOT analysis chart of Chaozhou tea culture study tourism.

Research Results

Based on the SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) matrix, which comprehensively analyzes the various factors influencing the development of Chaozhou Gongfu Tea culture study tourism, the expert panel has carefully evaluated and summarized a set of alternative strategic options. These strategic alternatives, designed to leverage strengths, mitigate weaknesses, seize opportunities, and counter threats, are categorized into four main strategies: Strengths-Opportunities (SO) strategy, Weaknesses-Opportunities (WO) strategy, Strengths-Threats (ST) strategy, and Weaknesses-Threats (WT) strategy. As shown in Table 1, It clearly illustrates these alternative strategies, providing a visual representation of how each strategy aligns with the SWOT analysis and offering a roadmap for the future development of Chaozhou Gongfu Tea culture study tourism. By implementing these strategies, the expert panel aims to enhance the overall competitiveness and sustainability of the local tourism industry, leveraging the unique cultural heritage of Chaozhou Gongfu Tea.

Table 1 SWOT Matrix Strategic Table for Chaozhou Gongfu Tea Culture Study Tourism.

Optimization Strategy (SO)	**Improvement Strategy (WO)**
Make full use of national policy support for cultural tourism(O1,O2,) and Chaozhou Gongfu Tea's own rich historical and cultural tourism resources(S1,S3,S6,S7), seize the historical opportunity to comprehensively promote study tourism(O3,O5), and vigorously develop the study culture tourism industry(S2,S4,S5,O4).	Seize the opportunity that the current study tourism audience does not extend to college students and adults(W1). Continuously improve the infrastructure for Gongfu tea culture study tourism, increase cultural tourism promotion efforts, and create tea culture Tourism attractions with regional characteristics, historical perception, and profound experience(O1-O5,W3,W4).
Transformational Strategy (ST)	**Disruptive Strategy (WT)**
Establish the concept of sustainable development(T1,T3,T4), scientifically and rationally develop rich Kungfu tea culture tourism resources(S1,S4,S6), and use the unique geographical advantages to build Kungfu tea culture research and tourism projects with regional characteristics, historical characteristics, and experience characteristics(S5,S7,T2,T5).	Strengthen the training and reserve of tourism talents to increase the popularity of Mandarin in the region(W2), improve the introduction and incentive mechanism for Gongfu tea culture tourism talents(T5), enhance the capabilities of Gongfu tea performers, focus on the development of Gongfu tea tourism research(W3,W4), and create a Gongfu tea culture study tourism brand with Chaozhou characteristics (T1,T3).

1. The QSPM for Chaozhou Gongfu Tea Culture Study Tourism.

The QSPM Rating for Chaozhou Gongfu Tea Culture Research and Tourism refers to the quantitative evaluation of the attractiveness of different strategies for the development of Chaozhou Gongfu Tea Culture research and tourism using the Quantitative Strategic Planning Matrix (QSPM) method. This evaluation takes into account the internal strengths, weaknesses, external opportunities, and threats identified through a SWOT analysis and assigns scores based on how well each strategy aligns with these factors. The QSPM rating allows for a comparative assessment of the various strategies to determine which one is most likely to lead to successful outcomes for Chaozhou Gongfu Tea Culture research and tourism.This process involves weighting and scoring various factors related to the tourism niche, taking into account both internal and external considerations. The weight allocation for each factor is based on the level of importance identified in the preceding SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) analysis, as outlined in the research conducted by Perdana et al. (2023:64-76).

The SWOT analysis serves as a foundation for understanding the strengths, weaknesses, opportunities, and threats facing Chaozhou Gongfu Tea Culture Study Tourism. Following this analysis, the QSPM matrix is employed to quantify the attractiveness of different strategic options. The four levels of attractiveness analyzed by the SWOT framework are then translated into numerical scores using the expert scoring method. This method allows experts to express the relative attractiveness of each factor to each strategic model.

The rating range and standard of attractiveness are clearly defined. A score of 1 represents a factor that is "not attractive" for a particular strategic option, indicating that it may pose challenges or limitations. A score of 2 signifies a factor that is "moderately attractive," indicating that it has some positive potential but may not be a decisive factor. A score of 3

indicates a factor that is "quite attractive," suggesting that it is a significant strength or opportunity that should be capitalized on. Finally, a score of 4 represents a factor that is "very attractive," indicating that it is a crucial component of a successful strategy.

By combining the weighted factors and expert scoring, the QSPM matrix provides a quantitative assessment of the attractiveness of each strategic option. This allows for a more informed decision-making process, ensuring that the chosen strategies are well-aligned with the strengths, weaknesses, opportunities, and threats identified in the SWOT analysis, ultimately leading to the development of a robust and successful Chaozhou Gongfu Tea Culture Study Tourism program. As shown in Table 2.

Table 2 Chaozhou Gongfu Tea Culture Study Tourism QSPM quantitative evaluation.

	Weight		**Rating**	**Score**	**Key Influencing Factors**		**Weight**	**Rating**	**Score**
Internal Strengths	S1	0.19	4	0.76	External Opportunities	O1	0.15	4	0.60
	S2	0.11	4	0.44		O2	0.17	3	0.51
	S3	0.12	3	0.36		O3	0.19	3	0.57
	S4	0.15	2	0.30		O4	0.09	2	0.18
	S5	0.03	1	0.03		O5	0.11	1	0.11
	S6	0.08	2	0.16					
	S7	0.04	2	0.08					
Sum				2.13					1.97
Internal Weaknesses	W1	0.10	1	0.10	External Threats	T1	0.03	2	0.06
	W2	0.09	4	0.36		T2	0.07	1	0.07
	W3	0.03	2	0.06		T3	0.08	4	0.32
	W4	0.06	3	0.18		T4	0.06	2	0.12
						T5	0.05	3	0.15
Sum				0.70					0.72
Total		1		3.83			1		3.69

The analysis of the development of Chaozhou Gongfu Tea Culture Study Tourism mainly includes the key factors of its own development advantages and key disadvantages, and the weight of the 11 internal key factors of the SWOT analysis is scored. The weighted score of each key factor is obtained by multiplying the weight and the corresponding score, and the sum of the weighted scores of the key factors of internal advantages is 2.13, and the sum of the weighted scores of the key factors of internal disadvantages is 0.70. Chaozhou Kungfu Tea Culture Study Tourism The total weighted score of internal environmental factors affecting development is 2.83, as shown in the left column of Table 2. Based on the external evaluation of the development of Chaozhou Gongfu Tea Culture Study Tourism, the weighted score of the key external opportunity factors of Chaozhou Gongfu Tea Culture Study Tourism is calculated to be 1.97, the sum of the weighted scores of the key external threat factors is 0.72, and the total weighted score of the external key influencing factors is 3.69 As shown in the right column of Table 2, this shows that the external opportunities faced by the development of Chaozhou Gongfu Tea Study Tourism outweigh the threats in a large proportion. Therefore, in the development process of Chaozhou Kungfu Tea Culture Study Tourism, it is necessary to

firmly seize external opportunities, further study the market of college students and adult groups for study tourism, and promote the high-quality development of Chaozhou Kungfu Tea Culture Study Tourism.

2. The optimal solution of the tourism QSPM matrix for the study of Chaozhou Gongfu tea culture.

According to the SWOT-QSPM model, the calculated attractiveness scores for the development strategy of Chaozhou Gongfu Tea Culture Study Tourism among the four provided alternative strategies are as follows: The SO (Strengths-Opportunities) strategy has the highest attractiveness with a total score of 4.10, indicating that this strategy is the most attractive. The ST (Strengths-Threats) and WO (Weaknesses-Opportunities) strategies have scores of 2.85 and 2.67, respectively. The WT (Weaknesses-Threats) strategy has the lowest score of 1.42, thus representing the least attractive option. As shown in table 3.

Table 3 Chaozhou Gongfu Tea Culture Study Tourism QSPM Matrix.

Factors		**Weight**	**SO**		**ST**		**WO**		**WT**	
			AS	**TAS**	**AS**	**TAS**	**AS**	**TAS**	**AS**	**TAS**
Strengths	S1	0.19	4	0.76	4	0.76				
	S2	0.11	4	0.44	4	0.44				
	S3	0.12	3	0.36	3	0.36				
	S4	0.15	2	0.30	2	0.30				
	S5	0.03	1	0.03	1	0.03				
	S6	0.08	2	0.16	2	0.16				
	S7	0.04	2	0.08	2	0.08				
Weaknesses	W1	0.10					1	0.10	1	0.10
	W2	0.09					4	0.36	4	0.36
	W3	0.03					2	0.06	2	0.06
	W4	0.06					3	0.18	3	0.18
Opportunities	O1	0.15	4	0.60			4	0.60		
	O2	0.17	3	0.51			3	0.51		
	O3	0.19	3	0.57			3	0.57		
	O4	0.09	2	0.18			2	0.18		
	O5	0.11	1	0.11			1	0.11		
Threats	T1	0.03			2	0.06			2	0.06
	T2	0.07			1	0.07			1	0.07
	T3	0.08			4	0.32			4	0.32
	T4	0.06			2	0.12			2	0.12
	T5	0.05			3	0.15			3	0.15
Total				4.10		2.85		2.67		1.42

Discussion

The SWOT-QSPM analysis has provided us with a comprehensive understanding of the strategic positioning and attractiveness of various development options for Chaozhou Gongfu Tea Culture Study Tourism. The results indicate that the SO (Strengths-Opportunities) strategy emerges as the most favorable choice, scoring significantly higher than the other alternatives.

The SO strategy's dominance is not surprising given the unique strengths of Chaozhou Gongfu Tea Culture and the increasing global interest in cultural tourism. Chaozhou's tea culture, with its rich history and intricate brewing techniques, offers a unique experience for tourists seeking authenticity and immersion. The global trend towards experiential and cultural tourism further enhances the attractiveness of this strategy.

However, the results also highlight the importance of being vigilant about potential threats. The ST (Strengths-Threats) strategy scored relatively lower, indicating that while Chaozhou Gongfu Tea Culture has significant strengths, there are external factors that could hinder its development. This highlights the need for a proactive approach to marketing and brand positioning, as well as collaboration with stakeholders to mitigate these threats.

The WO (Weaknesses-Opportunities) and WT (Weaknesses-Threats) strategies scored the lowest, indicating that focusing solely on weaknesses or threats may not be the most effective approach. However, these strategies do provide valuable insights into areas for improvement, such as increasing promotion and diversifying tourism products. By addressing these weaknesses, Chaozhou Gongfu Tea Culture Study Tourism can build a more resilient and sustainable future.

The findings of this analysis align with previous research on cultural tourism. For example, Perdana et al. (2023) emphasize the importance of understanding and leveraging a destination's unique cultural strengths to attract tourists. Similarly, the results of this SWOT-QSPM analysis suggest that Chaozhou Gongfu Tea Culture's strengths, combined with the global trend towards cultural tourism, provide a powerful foundation for its development.

In conclusion, the SO strategy represents the most attractive option for the development of Chaozhou Gongfu Tea Culture Study Tourism. However, it is crucial to remain vigilant about potential threats and address weaknesses to ensure long-term success. By leveraging its unique cultural strengths and seizing opportunities in the global tourism market, Chaozhou Gongfu Tea Culture Study Tourism has the potential to become a significant contributor to the region's economic and cultural development..

Suggestions

Chaozhou Gongfu tea culture, as a treasure of traditional Chinese tea culture, its unique charm and profound cultural heritage provide unique conditions for the development of local cultural tourism. In order to promote the comprehensive development of Chaozhou Gongfu tea culture tourism, the following are my detailed suggestions based on strategic opportunities, cultural inheritance and innovation, infrastructure construction and market promotion.

1. Deepening cultural inheritance and innovation

The inheritance and development of Chaozhou Gongfu tea culture require us to innovate and modernize our expression while maintaining the essence of tradition. Firstly, we need to fully explore the historical connotation of Chaozhou Gongfu tea culture, and hold tea culture lectures, tea art performances, and other activities to allow tourists to deeply understand its unique charm. At the same time, combining modern technological means such as virtual reality and augmented reality, we aim to create an immersive experience that allows tourists to experience the charm of Chaozhou Gongfu tea culture firsthand.

In addition, we can also combine the Chaozhou Gongfu tea culture with other local cultural elements, such as Chaozhou opera and Chaozhou woodcarving, to jointly create cultural tourism products with local characteristics. Through innovative integration, the Chaozhou Gongfu tea culture is revitalized and revitalized.

2. Strengthen infrastructure construction and market promotion

Infrastructure construction is the foundation for the development of Chaozhou Gongfu tea culture and tourism. We need to increase investment in tourism facilities such as tea gardens and tea rooms to improve their quality and service level. At the same time, strengthen the construction of supporting facilities such as transportation and accommodation, and improve the satisfaction and comfort of tourists.

In terms of market promotion, we should make full use of modern media means, such as the Internet, social media, etc., to increase publicity and improve the popularity and influence of Chaozhou Gongfu tea culture tourism. At the same time, strengthen cooperation with tourism institutions, travel agencies, etc., launch attractive tourism routes and products, and attract more tourists to come and experience.

In addition, we can also attract tea culture enthusiasts and experts and scholars from home and abroad to exchange and learn by organizing tea culture festivals, tea expos, and other activities, further enhancing the international influence of Chaozhou Gongfu tea culture.

3. Implementing comprehensive strategies to promote comprehensive development

In the development process of Chaozhou Gongfu tea cultural tourism, we need to adopt the SO strategy (advantage opportunity strategy), fully utilize the unique advantages and market demand of Chaozhou Gongfu tea culture, seize development opportunities, and promote the rapid development of the cultural tourism industry. At the same time, in combination with the ST strategy (advantage threat strategy), actively respond to market competition and potential threats, and maintain one's own competitive advantage.

In addition, we can also draw on the WO strategy (Disadvantage Opportunity Strategy), improve our own shortcomings and seize development opportunities by introducing advanced technology and management experience. At the same time, be vigilant of potential risks in the WT strategy (disadvantage threat strategy), and take effective risk prevention and response measures.

In summary, the development of Chaozhou Gongfu tea cultural tourism requires us to make efforts in cultural inheritance and innovation, infrastructure construction, and market promotion. By implementing a comprehensive strategy, we aim to promote the comprehensive development of Chaozhou Gongfu tea cultural tourism and enable more people to understand and appreciate this unique cultural treasure..

References

David, F. R. (1986). The strategic planning matrix—a quantitative approach. *Long Range Planning*, 102-107. https://doi.org/10.1016/0024-6301(86)90015-4

Ding, Y. (2014). Study Tour: A new comprehensive practical activity course. *Chinese Moral Education*, (09), 12-14.

Fan, D. (2024). An innovative study on the development of tea culture music. *Fujian Tea*, (06), 88-90.

Fan, Z., & Chen, C. (2024). Research on public experience perception of city wall ruins park based on comment data analysis. *Chinese and Foreign Architecture*, 1-11. https://kns.cnki.net/kcms/detail/43.1255.TU.20240614.1431.021.html

Fu, X., & Zhang, P. (2024). Coordination situation and motivation mechanism of rural tourism and rural revitalization in the Xi'an metropolitan area. *Journal of Resources and Ecology*, (03), 554-564.

Jin, R. (2017). The development of tea culture tourism from the perspective of holistic tourism. *Journal of Jiyuan Vocational and Technical College*, 16 (4), 3.

Li, J. (2019). From "Technology" to "Art": The contemporary evolution of Chaozhou Gongfu Tea. Master's thesis, Southwest University for Nationalities. https://link.cnki.net/doi/10.27417/d.cnki.gxnmc.2019.000076

Liu, R. (2022). Innovative development of tea culture and study tours from the perspective of new liberal arts. *Tourism and Photography*, (19), 152-154. https://doi.org/CNKI:SUN:LYYS.0.2022-19-048.

Liu, Y. (2023). The integration and development of Chaozhou Gongfu Tea and cultural tourism industry. *Tourism Overview*, (06), 147-149.

Lu, C. (2023). Interpretation of the application for intangible cultural heritage of “Traditional Chinese Tea Making Techniques and Related Customs”. *China Tea*, 49-53. https://doi.org/CNKI:SUN:CAYA.0.2023-02-009.

Perdana, M. A., Rusmawan, P. N., Tyas, I. C., & Febrian, A. W. (2023). The development of cultural event strategy: SWOT analysis and QSPM approach. *Jurnal Inovasi Ilmu Sosial dan Politik*, 64-76. https://doi.org/10.33474/jisop.v5i1.20035.

She, S. (2024). Integrating intangible cultural heritage into neighborhood: Community aesthetic education practice of Chaozhou Gongfu Tea Culture. *Popular Literature and Art*, 4-6. https://doi.org/10.20112/j.cnki.1007-5828.2024.03.002.

Wang, X., & Li, X. (2019). Exploration of Chaozhou Tea Culture Tourism Development based on SWOT analysis. *Journal of Hanshan Normal University*, 46-50. https://doi.org/10.3969/j.issn.1007-6883.2019.01.009.

Weihrch, H. (1982). The TOWS matrix—A tool for situational analysis. *Long Range Planning*, 54-66. https://doi.org/10.1016/0024-6301(82)90120-0.

Zhang, B., & Ding, L. (2020). SWOT analysis of tea tourism research development and management: Take Wuyi Mountain as an example. *Journal of Hunan Institute of Technology (Social Science Edition)*, 64-66.

Zhang, W. (2024). Promoting cultural inheritance and development to build a strong cultural city in the new era. *Yunnan Daily*, 006.

Zhang, X. (2024). "Tea Life" in the intangible cultural heritage tea space. *China Culture Daily*, 004.

Zhou, W. (2022). “Traditional Chinese tea-making techniques and related customs” included in the representative list of human intangible cultural heritage. Government portal website of the Ministry of Culture and Tourism. *Online.* Retrieved October 15, 2023, from https://www.mct.gov.cn/whzx/whyw/202211/t20221129_937816.htm.

การขับเคลื่อนสู่ความเป็นเมืองที่ยั่งยืน: การวิเคราะห์บทบาทของเมืองอัจฉริยะ ภาคีเครือข่ายและการบริหารจัดการของเทศบาลนครขอนแก่น

Driving Sustainable Urbanization: Analyzing the Roles of Smart City, Network Partnership, and Administrations of Khon Kaen Municipality

พระมหาวสันต์ หงอกชัย และ ชินวัตร เชื้อสระคู
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
Phramahawasan Hngokchai and Chinnawat Chueasraku
Mahasarakham University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Chinnawat.c@msu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเมืองที่ยั่งยืนได้แก่ เมืองอัจฉริยะ ภาคีเครือข่ายและการบริหาร การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณมีกลุ่มตัวอย่างที่เก็บในพื้นที่เทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 400 คน โดยใช้การสุ่มตามความสะดวก (Convenience Sampling) และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เก็บข้อมูลกับประชาการในเขตเทศบาลนครขอนแก่นที่มีอายุตั้งแต่18 ปีขึ้นไปและใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์การถดถอย

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเมืองที่ยั่งยืนได้แก่ เมืองอัจฉริยะ ภาคีเครือข่ายและการบริหาร พบว่า การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเมืองที่ยั่งยืนได้แก่ เมืองอัจฉริยะ ภาคีเครือข่ายและการบริหาร ได้พบตัวแปรต้น 3 มิติ ได้แก่ เมืองอัจฉริยะ ภาคีเครือข่าย และการบริหารงานมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกระดับปานกลางถึงสูงกับตัวแปรตาม (ความเป็นเมืองที่ยั่งยืน) โดยปัจจัยเมืองอัจฉริยะด้านการจัดการภาครัฐ ด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยภาคีเครือข่ายมิติภาครัฐ มิติภาคอุตสาหกรรม และปัจจัยการบริหารงาน ด้านการทำงานเป็นทีมและด้านกลยุทธ์ สามารถพยากรณ์ความเป็นเมืองที่ยั่งยืนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งอิทธิพลของตัวแปรเชิงสาเหตุดังกล่าวทำนายตัวแปรตามได้ร้อยละ 75 ข้อเสนอแนะเชิงนโนบายต่อการพัฒนาเมืองที่ยั่งยืนได้แก่ ควรเสริมสร้างทักษะและการศึกษาให้กับประชากรที่เหมาะสมเช่น การสนับสนุนการศึกษาอาชีพและการฝึกอบรมที่ทันสมัย เพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงานและอุตสาหกรรมของอนาคตให้กับประชากรในเมือง ควรจัดกิจกรรมเพื่อให้ประชาชนมองเห็นถึงความสำคัญ

* วันที่รับบทความ : 30 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 18 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 19 มิถุนายน 2567
Received: May 30 2027; Revised: June 18 2024; Accepted: June 19 2024

กับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและ ควรมีการสนับสนุนกิจกรรมทางสังคมและการชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและชุมชน

คำสำคัญ: ความเป็นเมืองที่ยั่งยืน; เมืองอัจฉริยะ; ภาคีเครือข่าย; การบริหารงาน

Abstract

The objective of this research is to 1) analyze the factors influencing sustainable urbanization, including smart city, network partnership and administration, The research was quantitative research, with quantitative research involving a sample of 400 people collected in Khon Kaen Municipality. Statistics used in data analysis include frequency values, percentages, correlation and multiple regression analysis.

The results showed that three (3) primary variables, namely Smart City, Network Partnership and Administration were moderately to highly positively correlated with the dependent variable (Sustainable Urbanization). Smart City factors in public sector management and economic; government and industrial dimension in Network Partnership, while lastly independent factor which are teamwork and strategy in Administration dimension can predict sustainable urbanization statistically significantly at the .001 level. The influence of variables predicts the dependent variable by 75 percent. Policy recommendations for sustainable urbanization include; strengthening education systems to provide learning for all such as support for vocational education and modern training. In order to prepare the future of work and industry for the urban population, activities should be organized to make people see the importance of natural resource and environmental management, and social and community activities should be encouraged to strengthen relationships between individuals and communities.

Keywords: Sustainable Urbanization; Smart City; Network Partnership; Administration

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในปัจจุบันของโลกมีผลกระทบต่อทุกด้านของชีวิตมนุษย์ โดยเฉพาะเมื่อพูดถึงการเคลื่อนไหวที่เกิดจากเทคโนโลยีดิจิทัลและยุคอุตสาหกรรม 4.0 ซึ่งเป็นการระบุถึงการเข้าสู่ยุคของการผสมผสานเทคโนโลยีและการผลิต (สำนักโฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2560) การใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะและการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่สร้างความเชื่อมโยงอุปกรณ์ ในกลุ่มงานการผลิตและบริการอื่น ๆ ล้วนมีผลต่อการลงทุน ระบบธุรกิจ และการใช้ชีวิตของผู้คนในทุกช่วงวัย ซึ่งภาครัฐต้องปรับตัวและต้องพลิกโฉมเข้าสู่ยุคดิจิทัล โดยมีแนวทางและนโยบายที่รัฐบาลไทยได้พัฒนาขึ้นเพื่อให้ประเทศพร้อมที่จะเข้าสู่ยุคของการแข่งขันในระดับโลกด้วยองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยการนำเข้านวัตกรรมใหม่เพื่อกระจายโอกาสใน

การพัฒนาไปยังทุกภาคของสังคม และคำนึงถึงการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ประเทศไทยจะต้องมีความพร้อมทางทุนและทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ และประเทศไทยสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในเวทีโลกได้อย่างเหมาะสม (Pensute C ,2017)

เมืองยั่งยืนหรือเมืองอัจฉริยะ Smart Cities Council (SCC) (อ้างถึงใน เอกชัย สุมาลี, 2558) ได้นิยามให้ความหมายว่า เมืองอัจฉริยะคือเมืองที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้นคือการสร้างสภาพแวดล้อมในเมืองที่ยั่งยืนมากขึ้น ซึ่งเกี่ยวข้องกับการลดการใช้พลังงาน ลดของเสีย และส่งเสริมระบบการขนส่งที่สะอาดและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ความยั่งยืนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการจัดการข้อกังวลด้านสิ่งแวดล้อมและรับประกันความเป็นอยู่ที่ดีของประชากรในเมืองในระยะยาว จึงกล่าวได้ว่าเมืองอัจฉริยะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัย ความสำเร็จนี้เกิดขึ้นได้จากบริการสาธารณะที่ได้รับการปรับปรุง การดูแลสุขภาพที่ดีขึ้น ทางเลือกในการคมนาคมที่เพิ่มขึ้น และความปลอดภัยที่เพิ่มขึ้น คุณภาพชีวิตที่สูงขึ้นมีส่วนทำให้ความเป็นอยู่โดยรวมของประชากรในเมืองดีขึ้น และนอกจากนั้นเมืองอัจฉริยะสามารถดึงดูดการลงทุนและส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ ด้วยการสนับสนุนอุตสาหกรรมนวัตกรรมและเทคโนโลยี เมืองเหล่านี้สร้างโอกาสในการทำงานและกระตุ้นเศรษฐกิจในท้องถิ่น การเติบโตของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเมืองอัจฉริยะยังช่วยเพิ่มพลังทางเศรษฐกิจอีกด้วย

"ขอนแก่นโมเดล" เอนก เหล่าธรรมทัศน์ (2552) เป็นแบบอย่างการพัฒนาเมืองอัจฉริยะที่เกิดขึ้นจากการเชื่อมโยงระหว่างเทคโนโลยี ผู้คน เมือง และสิ่งแวดล้อม เพื่อยกระดับความเป็นอัจฉริยะในด้านคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการสร้างเมืองที่มีความสมดุลอย่างยั่งยืน และส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศในลักษณะเดียวกัน ส่วนสำคัญของขอนแก่นโมเดลคือการจัดตั้ง "สภาเมืองขอนแก่น (Khon Kaen’s Citizen Council)" เพื่อให้พื้นที่ในการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคประชาสังคม องค์กรชุมชน และเอกชนในการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาเมือง และการระดมความร่วมมือในการพัฒนาเมืองระหว่างภาครัฐและเอกชน เป็นประสบการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในการพัฒนาเมืองขอนแก่น โดยมุ่งเน้นให้การพัฒนาเมืองเป็นไปอย่างยั่งยืน และมีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสิ่งแวดล้อม และร่วมกันกับภาคเอกชนในการสร้างเมืองที่อัจฉริยะ โดยมีแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ เพื่อเดินหน้าสู่การเป็นเมืองอัจฉริยะและการพัฒนาประเทศในลักษณะเดียวกันด้วยชีวิตอยู่ของคนในสังคมที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ดังนั้นเมืองอัจฉริยะที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม มีส่วนยกระดับคุณภาพชีวิต ที่สร้างความสมดุลระหว่าง เทคโนโลยี เมือง มนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์ของเมืองอัจฉริยะ ภาคีเครือข่ายการบริหารแบบกระจายอำนาจ และความเป็นเมืองที่ยั่งยืนของเทศบาลนครขอนแก่น จากความร่วมมือระหว่างเครือข่ายต่างๆ มี

บทบาทสำคัญในการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืนที่ตอบสนองความต้องการของผู้อยู่อาศัยทุกคนและบรรลุความเป็นเมืองในอนาคตที่น่าอยู่อย่างยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และอิทธิพลเชิงบวกต่อความเป็นเมืองที่ยั่งยืนของเทศบาลนครขอนแก่นว่าเป็นอย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการและให้ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเมืองที่ยั่งยืนได้แก่ เมืองอัจฉริยะ ภาคีเครือข่ายและการบริหาร

ระเบียนวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องการขับเคลื่อนสู่ความเป็นเมืองที่ยั่งยืน: การวิเคราะห์บทบาทของเมืองอัจฉริยะ ภาคีเครือข่ายและการบริหารจัดการของเทศบาลนครขอนแก่น เป็นการวิจัยแบบ Mixed Method ผสมผสานทั้งงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยทำการสุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตรที่รู้จำนวนประชากรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967) ขนาดตัวอย่างจะมีระดับความเชื่อมั่นที่ 0.95 กลุ่มตัวอย่างที่ต้องใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ 398.43 ราย แต่เพื่อป้องกันความผิดพลาดของข้อมูล ผู้วิจัยจึงทำการแจกแบบสอบถามทั้งหมด 400 ชุด โดยใช้การสุ่มตามความสะดวก (Convenience Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามความสะดวกในการเก็บแบบสอบถามประชาชนกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลนครขอนแก่น และผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งจะเก็บข้อมูลกับประชาการในเขตเทศบาลนครขอนแก่นที่มีอายุตั้งแต่18 ปีขึ้นไป

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในเรื่องเมืองอัจฉริยะ ความเข้มแข็งภาคีเครือข่าย และการบริหารแบบกระจายอำนาจที่มีความสัมพันธ์ต่อเมืองในอนาคตที่น่าอยู่อย่างยั่งยืน จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาให้ความเห็นและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา โดยการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญดังนี้ คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2550)

การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยค่าความเชื่อมั่นต้องมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (Nunnally and Bernstein, 1994) ค่าอ่านอาจจำแนกรายข้อของแต่ละข้อคำถาม (Corrected Item-Total Correlation) ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไป (Field, 2009) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ในการทดสอบแบบสอบถามฉบับปรับปรุงและการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Pilot Test) กับประชาชนเทศบาลนครขอนแก่นที่ไม่อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามครอนบาค อัลฟ่าที่ใช้ในการวิจัยที่ได้จากการคำนวณ มีค่าเท่ากับ 0.886 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งถือว่าเป็นมาตรวัดที่มีความเชื่อถือได้สูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการ ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในการขอส่งแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่าง

2. หนังสือและแบบสอบถามพร้อมทั้งแนบซองตอบกลับ ส่งไปถึงประชาชนเทศบาลนครขอนแก่นที่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ราย

3. หลังจากส่งแบบสอบถาม 4 สัปดาห์ หากผู้วิจัยยังไม่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยจะโทรศัพท์ไปสอบถามเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและส่งกลับ

4. ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยและสมมติฐานการวิจัย โดยใช้โปรแกรมทางสถิติ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อทราบลักษณะตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency)

2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชากรในเทศบาลนครขอนแก่น ในเรื่องเมืองอัจฉริยะ ความเข้มแข็งภาคีเครือข่าย และการบริหารแบบกระจายอำนาจที่มีความสัมพันธ์ต่อเมืองในอนาคตที่น่าอยู่อย่างยั่งยืนโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผลที่กำหนด

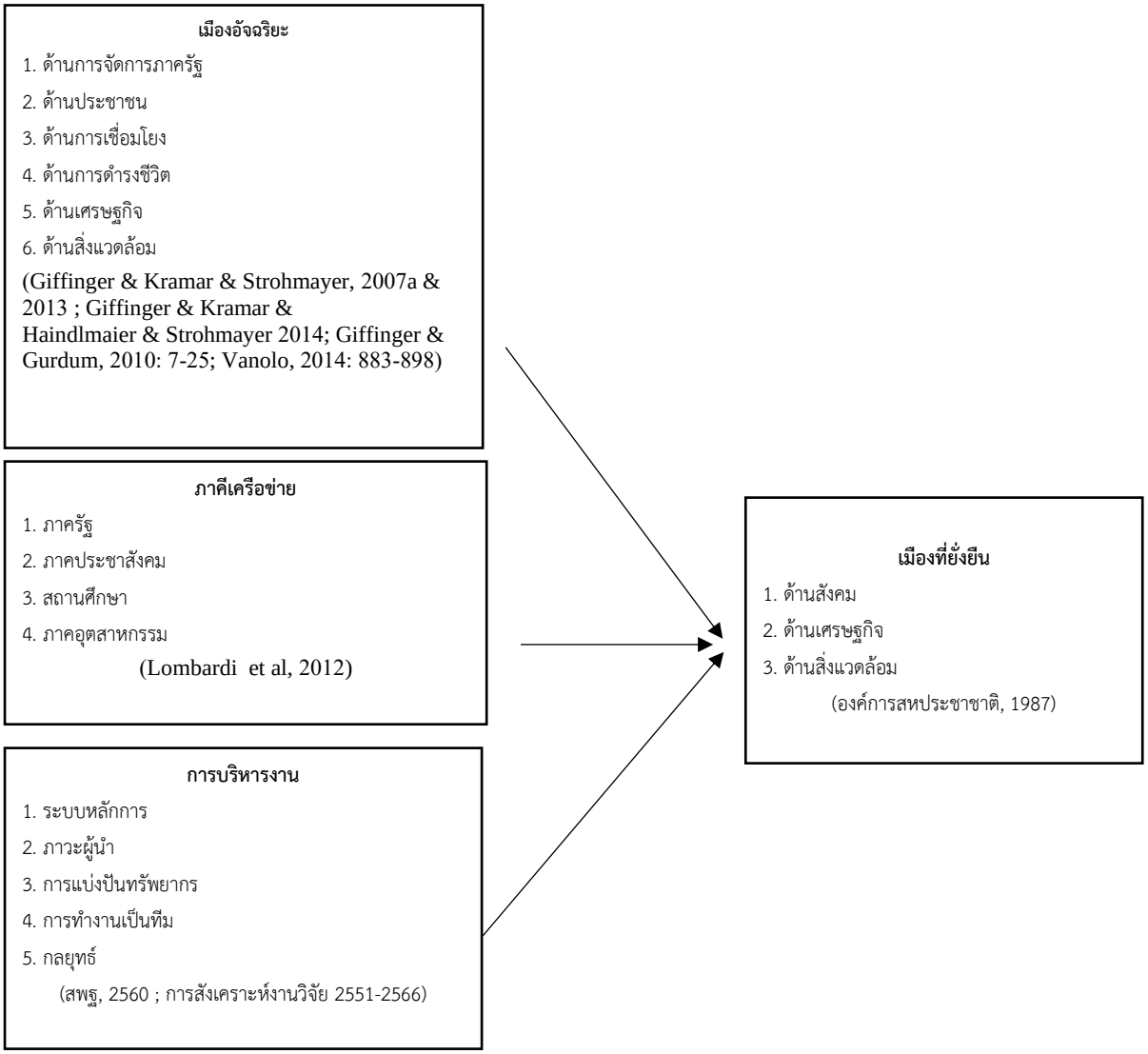
3.การหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) (r) ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเมืองอัจฉริยะ ภาคีเครือข่าย การบริหารจัดการและความเป็นเมืองที่ยั่งยืน สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) โดยมีเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ของตัวแปร ดังนี้

ค่า r	ระดับของความสัมพันธ์
0.81 – 1.00	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก
0.61 – 0.80	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
0.41 – 0.60	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
0.21 – 0.40	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
0.00 – 0.20	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

4. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เมืองอัจฉริยะ ได้แก่ ด้านการจัดการภาครัฐ ด้านประชาชน ด้านคมนาคมการขนส่ง ด้านการดำรงชีวิต ด้านเศรษฐกิจ และด้านสิ่งแวดล้อม แบบสอบถามตอนที่ 3 ตัวแปรด้านภาคีเครือข่าย ซึ่งประกอบด้วย 4 มิติ 1) ภาครัฐ 2) ภาคประชาสังคม 3) สถานศึกษา 4) ภาคอุตสาหกรรม แบบสอบถามตอนที่ 4 การบริหารงาน ได้แก่ 1) ระบบหลักการ 2) ภาวะผู้นำ 3) การแบ่งปันทรัพยากร 4) การทำงานเป็นทีม 5) กลยุทธ์ และตอนที่ 5 ตัวแปรเมืองที่ยั่งยืน มาบันทึกวิเคราะห์เพื่อหาว่าใน 3 กลุ่มของตัวแปรต้นมีมิติไหนที่มีอิทธิพลหรือเป็นตัวแปรทำนายต่อตัวแปรตามความเป็นเมืองอัจฉริยะ โดยใช้ Multiple regression

5. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ เรื่อง ความสัมพันธ์ของเมืองอัจฉริยะ ภาคีเครือข่าย การบริหารและความเป็นเมืองที่ยั่งยืนของผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนที่ 6 ที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าความถี่ (Frequency) เรียงตามลำดับจากน้อยไปมาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเมืองที่ยั่งยืนได้แก่ เมืองอัจฉริยะ ภาคีเครือข่ายและการบริหาร

ตัวแปรต้น / ตัวแปรตาม		X1	X2	X3	Y
เมืองอัจฉริยะ (X1)	Pearson Correlation	1	.598**	.816**	.736**
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000
	N	400	400	400	400
ภาคีเครือข่าย (X2)	Pearson Correlation	.598**	1	.682**	.528**
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000
	N	400	400	400	400
การบริหารงาน (X3)	Pearson Correlation	.816**	.682**	1	.755**
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000
	N	400	400	400	400
เมืองที่ยั่งยืน (Y)	Pearson Correlation	.738**	.528**	.755**	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000
	N	400	400	400	400

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรเมืองอัจฉริยะ ภาคีเครือข่าย การบริหารงาน และความเป็นเมืองที่ยั่งยืน ด้วยทฤษฎี Pearson Correlation พบว่า ตัวแปรต้นเมืองอัจฉริยะ มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่สุดกับตัวแปรตามเมืองที่ยั่งยืนด้านการบริหารงาน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .816 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 รองลงมาคือ ด้านเมืองที่ยั่งยืน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .736 อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ .01 และด้านภาคีเครือข่าย ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .598 อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ .01

ตัวแปรต้นภาคีเครือข่าย มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่สุดกับตัวแปรตามเมืองที่ยั่งยืนด้านการบริหารงาน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .682 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 รองลงมาคือ ด้านเมืองอัจฉริยะ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .598 อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ .01 และด้านเมืองที่ยั่งยืน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .528 อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ .01

ตัวแปรต้นการบริหารงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่สุดกับตัวแปรตามเมืองที่ยั่งยืนด้านการเมืองอัจฉริยะ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .816 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 รองลงมาคือ ด้านเมืองที่ยั่งยืน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .755 อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ .01 และด้านภาคีเครือข่าย ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ . 682 อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ .01

ตัวแปรต้นเมืองที่ยั่งยืน มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่สุดกับตัวแปรตามด้านการบริหารงาน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .755 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 รองลงมาคือ ด้านเมืองอัจฉริยะ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .738 อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ .01 และด้านภาคีเครือข่าย ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .528 อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ .01

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของเมืองอัจฉริยะร่วมกับภาคีเครือข่ายและการบริหารงานมีอิทธิพลต่อเมืองที่ยั่งยืน พบว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.870 การแสดงอิทธิพลของตัวแปรต้น สามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามเมืองที่ยั่งยืน โดยค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจในพหุคูณเท่ากับร้อยละ 75.8 การแปรผันของตัวแปรด้านอื่นๆที่ไม่ได้นำมาวิเคราะห์ร้อยละ 24.2 ดังนั้นการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ด้วยค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ Multiple Correlation มีค่าเข้าใกล้ 1 มากแสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมากเกิดความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดจากการใช้ตัวแปรต้นมาพยากรณ์ตัวแปรตามประสิทธิผลเชิงดุลยภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 13 และตัวแปรต้นเมืองอัจฉริยะสามารถอธิบายความแปรปรวนหรือมีอำนาจการพยากรณ์ได้ร้อยละ 75

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเมืองที่ยั่งยืนได้แก่ เมืองอัจฉริยะ ภาคีเครือข่ายและการบริหาร พบว่า

เมืองอัจฉริยะ (Smart City) จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะพบว่าองค์ประกอบในเมืองอัจฉริยะมีอยู่ 6 มิติ ซึ่งได้แก่ การจัดการภาครัฐ ประชาชน การเชื่อมโยงและคมนาคม การดำรงชีวิต เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (Giffinger & Kramar & Strohmayer, 2007a & 2013 ; Giffinger & Kramar &Haindlmaier & Strohmayer 2014; Giffinger & Gurdum, 2010: 7-25;

Vanolo, 2014: 883-898) แต่ผลการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้จากการวิเคราะห์โดยใช้การถดถอยเชิงพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยด้านเมืองอัจฉริยะที่ส่งผลต่อความเป็นเมืองที่ยั่งยืนคือการจัดการภาครัฐและเศรษฐกิจ ทั้งนี้สามารถวิเคราะห์ได้ว่าการจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพและการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีนวัตกรรมจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความเป็นเมืองอัจฉริยะที่ยั่งยืนได้ ซึ่งคล้ายกับแนวคิดของ Graham and Aurigi (1997) พบว่า รัฐบาลที่ผลักดันส่งเสริมให้เกิดเมืองอัจฉริยะในประเทศไทยนั้น ถือเป็นการตอบสนองต่อความยั่งยืนในมิติสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เช่นเดียวกับงานวิจัยชิ้นนี้

ภาคีเครือข่าย (Network Partnership) จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะพบว่า องค์ประกอบที่อยู่ในกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับภาคีเครือข่ายมี 4 ส่วนได้แก่ ภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคสถานศึกษา และภาคอุตสาหกรรม (Lombardi et al, 2012) แต่ผลการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้จากการวิเคราะห์โดยใช้การถดถอยเชิงพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่าภาคส่วนในภาคีเครือข่ายส่งผลต่อความเป็นเมืองที่ยั่งยืนคือ ภาครัฐและภาคอุตสาหกรรม ทั้งนี้สามารถวิเคราะห์ได้ว่าความเป็นเมืองที่ยั่งยืนมีการพิจารณาภาครัฐและภาคอุตสาหกรรมว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตในเมืองที่ยั่งยืนอย่างสำคัญ ภาครัฐมักมีบทบาทในการสร้างนโยบาย และกำหนดมาตรฐานที่สำคัญในการพัฒนาเมือง ในขณะที่ภาคอุตสาหกรรมมีบทบาทในการสร้างพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญในชีวิตประจำวันของคนในเมือง ดังนั้น ภาครัฐและภาคอุตสาหกรรมถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อการเป็นเมืองที่ยั่งยืนโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Han, M. J. N., & Kim, M. J. (2021). ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง A critical review of the smart city in relation to citizen adoption towards sustainable smart living พบว่า การนำแนวคิดเมืองอัจฉริยะมาใช้ในการใช้ชีวิตอย่างชาญฉลาดอย่างยั่งยืนของประชาชน โดยการรวมสมบัติของการเป็นเมืองอัจฉริยะที่ยั่งยืนจากภาครับและอุตสาหกรรม จากการวางแผนอย่างมีระบบเพื่อให้ประชาชนมีสิทธิในการใช้ชีวิตอย่างสมารถจะยั่งยืนได้อย่างสุดความสำเร็จ

การบริหาร (Administration) จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่การบริหารส่งผลต่อความสำเร็จของงานจะพบว่า องค์ประกอบของการบริหาร 5 มิติ ที่ใช้ในการศึกษาซึ่งได้แก่ ระบบหลักการ ภาวะผู้นำ การแบ่งปันทรัพยากร การทำงานเป็นทีมและกลยุทธ์ (สพฐ, 2560 ; การสังเคราะห์งานวิจัย 2551-2566) มีเพียง 2 มิติด้านการทำงานเป็นทีมและกลยุทธ์ที่เป็นแนวทางที่ส่งผลต่อความเป็นเมืองที่ยั่งยืน ทั้งนี้สามารถวิเคราะห์ได้ว่าการทำงานเป็นทีมและกลยุทธ์ ที่มีผลต่อความเป็นเมืองที่ยั่งยืน อาจจะสามารถวิเคราะห์ได้ว่าเป็นผลมาจากทั้งมิติการทำงานเป็นทีมที่สร้างความร่วมมือและมิติกลยุทธ์ที่เป็นแนวทางสำหรับการสร้างความแตกต่างที่เชื่อมโยงกับความเป็นเมืองที่ยั่งยืนซึ่งสอดคล้องกับดวงใจ พานิชเจริญกิจ. (2019). ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการเทศบาลอย่างยั่งยืนในจังหวัดภูเก็ต จากการศึกษาพบว่า การจัดการเทศบาลอย่างยั่งยืนในจังหวัดภูเก็ต การบริหารจัดการเทศบาลที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลมีความสัมพันธ์กับ

สิ่งแวดล้อมภายนอก ได้แก่ 1) การเมืองท้องถิ่น 2) การเมืองท้องถิ่น 2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น 3) บริการสาธารณะ และ 4) ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับผู้นำท้องถิ่น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการถดถอยเชิงพหุคูณแบบขั้นตอน ปัจจัยทัง 6 ด้านมีความสัมพันธ์กับความเป็นเมืองที่ยั่งยืนในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธสหสัมพันธ์พหคณเป็น .758 และสามารถร่วมกันพยากรณ์ความเป็นเมืองที่ยั่งยืน ได้ร้อยละ 75.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทีระดับ .001 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณี พบว่าทุกมิติสามารถพยากรณความเป็นเมืองที่ยั่งยืนได้ โดยปัจจัยเมืองอัจฉริยะด้านการจัดการภาครัฐ ด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยภาคีเครือข่ายมิติภาครัฐ มิติภาคอุตสาหกรรม และปัจจัยการบริหารงาน ด้านการทำงานเป็นทีมและด้านกลยุทธ์ สามารถพยากรณ์ความเป็นเมืองที่ยั่งยืนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยตัวแปรที่มีอำนาจการทำนายที่ดีที่สุด คือ เศรษฐกิจ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ .529 จึงทำให้ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพยากรณ์ตัวแปรทั้ง 6 ตัวนี้สามารถแปรปรวนหรือมีอำนาจการพยากรณ์ความเป็นเมืองที่ยั่งยืนได้ จึงตอบวัตถุประสงค์ข้อที่หนึ่ง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเมืองที่ยั่งยืนได้แก่ เมืองอัจฉริยะ ภาคีเครือข่ายและการบริหารงาน โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ Mitchell (1968) กล่าวว่า เครือข่ายคือการมีความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมระหว่างบุคคลหนึ่งกับบุคคลหรือองค์กรหนึ่งเพื่อเป็นการเชื่อมต่อในการดำเนินการให้เกิดความสำเร็จหรือตรงตามความต้องการของบุคคลหรือองค์กรนั้นๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนาจุฑา กังสกุลนิติ (2562) “แนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะในประเทศไทยในอนาคต” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยหลักในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ มาจากการเชื่อมโยงของภาคีเครือข่ายส่งผลให้การพัฒนาเมืองอัจฉริยะสามารถทำได้อย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตามเมืองต่าง ๆ ในประเทศไทยยังมีความพร้อมในด้านปัจจัยต่าง ๆ ที่ไม่เท่ากันทั้งนี้งานวิจัยนี้ได้เสนอแนะเชิงปฏิบัติและข้อเสนอแนะตามด้านปัจจัยในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ และงานวิจัยของ ศิริวัฒน์ เจนรังสรรค์ และวิมลสิริ แสงกรด (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาเทศบาลเมืองให้เป็นเมืองอัจฉริยะ ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น จากการศึกษาพบว่า ภาคีเครือข่ายจากรัฐบาลควรให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณ ตลอดจนการให้ความรู้ การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยมาใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเมืองให้ก้าวสู่การเป็นเมืองอัจฉริยะด้วยความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน

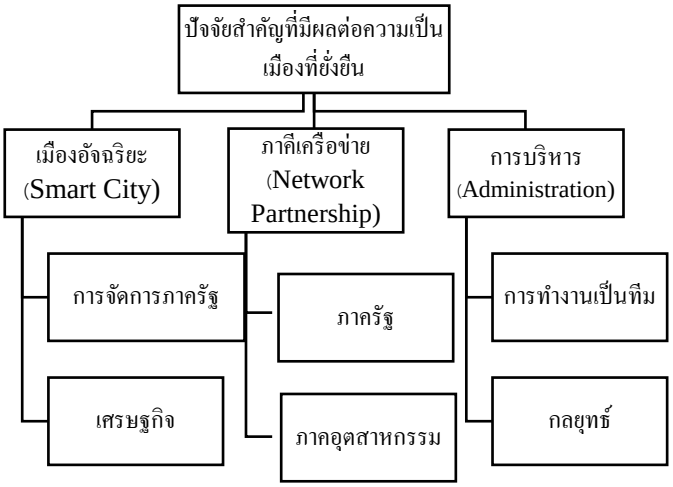
ข้อเสนอแนะ

ควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชนเป็นสิ่งจำเป็น การมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรต่าง ๆ ในการวางแผนและการตัดสินใจสามารถนำไปสู่การพัฒนาเมืองที่ตอบสนองต่อความต้องการของคนทุกกลุ่ม นอกจากนี้ การแลกเปลี่ยนข้อมูลและความรู้ระหว่างเมืองต่างๆ ยังช่วยเสริมสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาเมืองที่ ยั่งยืน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนและเพิ่ม

ประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร เมืองอัจฉริยะสามารถลดการใช้พลังงาน เพิ่มความปลอดภัยในเมือง และปรับปรุงการบริการสาธารณะ เช่น ระบบขนส่งมวลชนอัจฉริยะ การจัดการขยะ และระบบสุขาภิบาลที่มีการควบคุมด้วยเทคโนโลยี

องค์ความรู้ที่ได้รับ

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อความเป็นเมืองที่ยั่งยืน เช่นในกรณีของเมืองอัจฉริยะ (Smart City) พบว่าการจัดการภาครัฐและเศรษฐกิจมีบทบาทสำคัญโดยเฉพาะ การจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพและการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีนวัตกรรม เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความเป็นเมืองอัจฉริยะที่ยั่งยืนได้ นอกจากนี้ ภาคีเครือข่าย (Network Partnership) โดยเฉพาะภาครัฐและภาคอุตสาหกรรม มีบทบาทสำคัญในการสร้างความเป็นเมืองที่ยั่งยืนด้วยการสร้างนโยบายและสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญในชีวิตประจำวันของประชาชนในเมือง ในขณะเดียวกัน การบริหาร (Administration) โดยเฉพาะการทำงานเป็นทีมและกลยุทธ์ มีผลต่อความเป็นเมืองที่ยั่งยืน โดยการสร้างความร่วมมือและนำเสนอกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงกับความเป็นเมืองที่ยั่งยืน เป็นเส้นทางสำคัญในการสร้างความแตกต่างที่ยั่งยืนในเมือง ซึ่งอาจจะสนับสนุนการพัฒนาและการยั่งยืนในอนาคตของเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทั้งสามมิติที่กล่าวถึงเป็นส่วนสำคัญในการสร้างเมืองที่ยั่งยืนทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับแนวคิดของการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองอัจฉริยะและยั่งยืนในยุคปัจจุบันและอนาคต การเสนอแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมและเชื่อมโยงกับความต้องการของประชาชนและสิ่งแวดล้อมอาจจะเป็นการสร้างเมืองที่มีคุณภาพและยั่งยืนในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นกัน และอาจเป็นแรงจูงใจสำคัญในการพัฒนาเมืองให้ก้าวไปสู่สังคมและเศรษฐกิจที่ยั่งยืนในอนาคตด้วยความยั่งยืนในทุกด้านในระยะยาว การทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมาและผลการวิจัยในงานนี้จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจอย่างมากเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและการนำไปใช้อย่างเหมาะสมในการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองที่ยั่งยืนในทุกด้านในอนาคต

Reference

Athit Phutthithaksaeng. (2023). Administration and Sustainable Development Affecting the Life Quality of People in Nakhon Ratchasima Province. *Journal of Nakhon Ratchasima College of Humanities and Social Sciences,* 17 (1), 316-316.

Atitaya Sukprasert. (2010). *Vision of a Livable City and Development Strategies of Civil Society in Pak Nam Prasae Subdistrict Municipality*, Klaeng District, Rayong Province. Chanthaburi: Faculty of Local Administration**,** Rambhai Barni Rajabhat University.

Bastidas, V. &. (2017). *Cities as Enterprises: A comparison of Smart City Frameworks based on Enterprise Architecture requirements*. In Alba E., & Chicano F., & Luque G. (eds). Smart Cities. Smart-CT 2017. Lecture Notes in Computer Science, vol 10268. Springer International Publishing.

Brahmakappa, A. (2021). The Management and Model of Smart Cities from a Buddhist Perspective to Enhance the Quality of Life in Terms of Morality and Ethics in Villages and Communities in Nakhon Sawan Province. *Journal of Buddhist Anthropology,* 6 (11), 35-47.

Campbell, T. (2013). *Beyond smart cities: how cities network,* learn and innovate. Routledge.

Chaiyut Tanchai, Waranyu Senasu, Thianthawat Srijaingam, and Ekachai Sumalee. (2019). *Action Research Project on Local Development Towards a Sustainable Smart City, Phase 2 (Smart City).* Final Research Report. Bangkok: King Prajadhipok's Institute, College of Local Administration Development.

Dominic M. Mezzanotte, D. M. (2012). *Enterprise Architecture: A Framework Based on Human Behavior Using the Theory of Structuration*. Software Engineering Research, Management and Applications. SCI630.

Doshi, V. &. (2011). *Impact of inter-organizational relationships on organizational learning.* Working Paper. Indian: Indian Institute of Management Ahmedabad-380-015.

Ekstedt, M. (2004). *Enterprise Architecture for IT Management: A CIO Decision Making Perspective on the Electric Power Industry.* Department of Industrial Information and Control Systems. Stockholm: KTH, Royal Institute of Technology.

Department of Provincial Administration. (2000). *Sustainable Development*. Bangkok: Ministry of Interior.

Dueanphen Khampuang, Suphaporn Thaipakdee, & Phanchit Seenieng. (2016). Process of Building Sustainable Agro-tourism Networks in Pak Chong District, Nakhon Ratchasima Province. *Thai and International Tourism Journal*, 12 (1), 65-90.

Digital Economy Promotion Agency. (2020). *Smart City*. Bangkok: Special Projects and Digital and Innovation Development Center.

Ekachai Sumalee and Chaiyut Tanchai. (2019). *Smart City: Basic Concepts and Operating Systems for Cities in the Digital Age.* Bangkok: King Prajadhipok's Institute.

Giffinger, R. &. (2014). Smart Cities – europeansmartcities 3.0. Vienna. *Online.* Retrieved September 3, 2023, from http://www.smart-cities.eu/?cid=2&ver=3

Giffinger, R. &.-M. (2007). *Smart Cities: Ranking of European Medium-sized Cities*. Vienna: Centre of Regional Science.

Han, M. J. N., & Kim, M. J. (2021). *A critical review of the smart city in relation to citizen adoption towards sustainable smart living.* Habitat International, 108, 102312.

คุณภาพการให้บริการทางบัญชีและประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

The Accounting Service Quality and Efficiency in Accounting For Decision to Use the Accounting Office in the Northeastern Region

วรางคณา ลายประจักษ์ และ พรทิวา แสงเขียว
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Warangkana Laiprajuk and Porntiwa Saengkhiew
Sripatum University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : Warangkana_bumbim@hotmail.com

****

บทคัดย่อ

ปัจจุบันสำนักงานบัญชีประสบปัญหาลูกค้าขอเปลี่ยนสำนักงานบัญชีหรือไม่ต่อสัญญา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสำนักงานบัญชีไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้ ดังนั้น คุณภาพการให้บริการจึงเป็นประเด็นที่ควรให้ความสำคัญและนอกจากนี้ยังสะท้อนถึงประสิทธิภาพของการจัดทำบัญชีอีกด้วย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาคุณภาพการให้บริการทางบัญชีและประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานบัญชีที่สามารถใช้ในการพัฒนานโยบายและกลยุทธ์ในการปรับปรุงคุณภาพการบริการบัญชีและเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากรบัญชีภายในสำนักงานบัญชี เป็นผลให้ลูกค้ามีความภักดีต่อสำนักงานบัญชีอย่างต่อเนื่อง

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) คุณภาพการให้บริการทางบัญชีที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ (2) ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างคือ บริษัทจำกัดและห้างหุ้นส่วนจำกัดที่จดทะเบียนนิติบุคคลกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 346 ตัวอย่าง เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า (1) คุณภาพการให้บริการทางบัญชีที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า คุณภาพการให้บริการทางบัญชี ด้านความน่าเชื่อถือของสำนักงานบัญชี ส่งผลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี ด้านราคา ด้านการเข้าถึงบริการและด้านกระบวนการ และพบว่าด้านความรับผิดชอบต่อลูกค้า ส่งผลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ

* วันที่รับบทความ : 23 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 28 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 29 มิถุนายน 2567
Received: June 23 2027; Revised: June 28 2024; Accepted: June 29 2024

สำนักงานบัญชี ด้านราคาและด้านการเข้าถึงบริการ และพบว่าด้านภาพลักษณ์ของสำนักงานบัญชี ส่งผลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี ด้านการเข้าถึงบริการ และส่งผลเชิงลบต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี ด้านกระบวนการ ในขณะที่ด้านการให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้าและด้านการดูแลเอาใจใส่ต่อลูกค้า ส่งผลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี ด้านกระบวนการ และ (2) ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี ด้านความเข้าใจได้ ส่งผลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี ด้านราคา ด้านการเข้าถึงบริการและด้านกระบวนการ และพบว่าด้านความทันเวลา ส่งผลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี ด้านการเข้าถึงบริการและด้านกระบวนการ ในขณะที่ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ส่งผลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี ด้านราคา และด้านความเชื่อถือได้ ส่งผลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี ด้านกระบวนการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

สรุปผลการวิจัย พบว่า ผู้ใช้บริการต้องการการบริการที่สามารถรับรู้ถึงกระบวนการจัดทำบัญชีอย่างถูกต้อง ครบถ้วน จึงเลือกใช้สำนักงานบัญชีในการจัดทำรายงานทางการเงินตามกฎหมายที่กำหนด โดยผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี คือ ผู้ประกอบการ ที่จะตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีจากกระบวนการจัดทำบัญชี การกำหนดราคาตามปริมาณงานอย่างมีความเหมาะสมกับคุณภาพของงาน และการเข้าถึงบริการที่สะดวก เพื่อให้การติดต่อสอบถามของผู้ใช้บริการไม่ยุ่งยาก เข้าใจง่าย ไม่ซ้ำซ้อน จึงจะเกิดความน่าเชื่อถือให้กิจการนั้นใช้บริการสำนักงานบัญชีอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: คุณภาพการให้บริการทางบัญชี; ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี; การตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี; บริษัทและห้างหุ้นส่วนจำกัด

Abstract

Currently, the accounting office is facing issues with customers requesting to change their accounting office or not renew their contracts, indicating that the accounting office is unable to meet the needs of the customers. Therefore, the quality of service should be a priority, reflecting the efficiency of accounting practices. Researchers are interested in studying the quality of accounting services and the efficiency of accounting practices that impact the decision to choose accounting office services. The results of this study will be beneficial for accounting offices to use in developing policies and strategies to improve the quality of accounting services and enhance the efficiency of accounting staff within the office, leading to continuous customer satisfaction.

The objectives of this research were to (1) the quality of accounting services that affect the decision to choose to use accounting office services in the Northeastern region, and (2) the efficiency of accounting preparation that affects the decision to choose to use accounting office services in the Northeastern region. The sample group consists of limited companies and limited partnerships registered with the Department of Business Development in the Northeastern region, totaling 346 samples. Data will be collected through questionnaires. The statistical methods used will be mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

The research findings show that (1) the quality of accounting service has an impact on the decision to choose to use accounting office services in the Northeastern region. It was found that the quality of accounting service, particularly in terms of reliability, has a positive impact on the decision to choose to use accounting office services. Price, accessibility, and process also have a positive impact on the decision. On the other hand, responsibility towards customers has a positive impact on the decision in terms of price and accessibility, but a negative impact on the decision in terms of process. Meanwhile, customer trust and customer care have a positive impact on the decision in terms of process. (2) The efficiency of accounting preparation has an impact on the decision to choose to use accounting office services in the Northeastern region. It was found that the efficiency of accounting preparation, particularly in terms of understanding, has a positive impact on the decision to choose to use accounting office services. Price, accessibility, and process also have a positive impact on the decision. Timeliness has a positive impact on the decision in terms of accessibility and process. In terms of decision-making, price and trustworthiness have a positive impact on the decision. Process has a significant statistical impact at the 0.05 and 0.01 levels.

The research findings indicate that service users desire accurate and comprehensive accounting services. Therefore, they choose to utilize accounting offices to prepare financial reports in accordance with the law. The decision to use accounting office services is made by business owners who have the authority to make such decisions. They select accounting office services based on the appropriate pricing for the amount of work and the quality of the services provided. Additionally, convenient access to services is important to ensure that service users can easily and clearly communicate their inquiries. This will establish trust and encourage continuous use of accounting office services for the business.

Keywords: Accounting Service Quality; Accounting Efficiency; Deciding to use an Accounting Office; Limited Companies and Partnerships

บทนำ

สำนักงานบัญชีมีบทบาทสำคัญในการให้บริการทางด้านบัญชี ภาษี และการให้คำปรึกษาทางด้านบัญชี โดยการจัดทำบัญชีและการจัดทำงบการเงิน ต้องได้รับการตรวจสอบและรับรองการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชี ซึ่งการทำบัญชี การจัดทำงบการเงิน และการเก็บเอกสารทางบัญชี จะถูกจัดทำโดยผู้ชำนาญงานทางด้านบัญชี ซึ่งจะมีความถูกต้องและสามารถนำตัวเลขทางบัญชีไปจัดการวางแผนงานทางธุรกิจได้ ปัจจุบันภาครัฐมีการสนับสนุนการประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทำให้มีผู้ประกอบการรายใหม่เพิ่มขึ้นจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องจัดหาผู้ทำบัญชีเพื่อเก็บรวบรวมเอกสาร จัดทำบัญชีและภาษีให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการ

จัดทำบัญชี พ.ศ. 2543 สำนักงานบัญชีต้องการพัฒนาเทคโนโลยีและการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน โดยการสร้างกลยุทธ์คุณภาพการให้บริการที่เป็นที่พึงพอใจของลูกค้า เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าอย่างเต็มที่ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ด้วยการสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารจัดการคุณภาพการให้บริการอย่างเต็มที่ในสำนักงานบัญชี จะช่วยเสริมสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของสำนักงานบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยและกลยุทธ์การบริหารจัดการที่เชื่อถือได้ สำนักงานบัญชีจะสามารถเพิ่มศักยภาพในการให้บริการและตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (โสภาพรรณ ไชยพัฒน์, 2563)

คุณภาพการให้บริการทางบัญชีจึงเป็นกลยุทธ์ที่จะสร้างความแตกต่างจากคู่แข่งขัน หากสำนักงานบัญชีมีการพัฒนาคุณภาพการให้บริการอย่างมีศักยภาพ เป็นที่น่าเชื่อถือ สามารถแก้ไขปัญหาให้กับลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว ก็จะสามารถทำให้สำนักงานบัญชีประสบความสำเร็จได้อย่างมั่นคง ลูกค้าใช้บริการอย่างยั่งยืน ไม่เปลี่ยนสำนักงานบัญชี และยังบอกต่อให้กับลูกค้ารายใหม่ ปัจจุบันกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานของสำนักงานบัญชีไทย ด้วยการให้มีการรับรองคุณภาพของสำนักงานบัญชี โดยสิทธิประโยชน์เป็นการรับรองคุณภาพว่ามีมาตรฐานการทำงานที่ดี สร้างความน่าเชื่อถือ ความเชื่อมั่นให้แก่ลูกค้า (ชลิดา ลิ้นจี่, พงษ์พิพัฒน์ มัลลิกะมาลย์, สมภพ อุยยานุกูล และ อุเทน อยู่บุญ, 2566)

ปัจจุบันสำนักงานบัญชีกำลังประสบปัญหาลูกค้าขอเปลี่ยนสำนักงานบัญชีภายในปี หรือไม่ต่อสัญญา ซึ่งแสดงว่าสำนักงานบัญชีไม่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ และไม่สามารถตอบสนองสำนักงานบัญชีได้ ดังนั้น คุณภาพการบริการจึงเป็นประเด็นที่สำนักงานบัญชีควรให้ความสำคัญ แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การให้บริการที่ตรงตามความคาดหวังซึ่งหมายความว่าจะทำให้ลูกค้าพึงพอใจ แต่ถ้าคุณต้องการให้ลูกค้าภักดีต่อบริการ ผู้ให้บริการจะต้องพัฒนาตนเองเพื่อให้บริการที่ตรงใจลูกค้าอย่างเต็มที่และเกินความคาดหมาย ซึ่งจะช่วยสร้างความประทับใจและความภักดีต่อการบริการ ซึ่งคุณภาพการให้บริการทางบัญชี ประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ความรับผิดชอบต่อลูกค้า (2) การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า (3) ภาพลักษณ์ของสำนักงานบัญชี (4) การดูแลเอาใจใส่ต่อลูกค้า (5) ความน่าเชื่อถือของสำนักงานบัญชี (ศรัณยพงศ์ เที่ยงธรรม, 2552) นอกจากนี้ยังสะท้อนถึงประสิทธิภาพของการบัญชีด้วย ผลการดำเนินงานทางบัญชีต้องเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เพื่อให้ได้ข้อมูลทางบัญชีที่ถูกต้องและครบถ้วน ผู้ใช้ข้อมูลจะต้องมีความมั่นใจในความถูกต้องของข้อมูลและสามารถใช้ข้อมูลได้ ยังสามารถใช้เพื่อการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุรวดี เอ็มรัตน์, 2561)

ด้วยเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาคุณภาพการให้บริการทางบัญชีและประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานบัญชีที่สามารถใช้ในการพัฒนานโยบายและกลยุทธ์ในการปรับปรุงคุณภาพการบริการบัญชีและเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากรบัญชีภายในสำนักงานบัญชี เป็นผลให้ลูกค้ามีความภักดีต่อสำนักงานบัญชีอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพการให้บริการทางบัญชีที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการทางบัญชีและประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านราคา ด้านการเข้าถึงบริการและด้านกระบวนการ

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บริษัทจำกัดและห้างหุ้นส่วนจำกัดที่จดทะเบียนนิติบุคคลกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากระทรวงพาณิชย์ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 2,551 ราย (จากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ข้อมูล ณ วันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2567) ดังนี้

ลำดับที่	จังหวัด	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	บริษัทจำกัด	ห้างหุ้นส่วนจำกัด	รวมทั้งสิ้น
1	กาฬสินธุ์	82	11	8	3	11
2	ขอนแก่น	416	57	45	12	57
3	ชัยภูมิ	80	11	7	4	11
4	นครพนม	69	9	6	3	9
5	นครราชสีมา	449	61	41	20	61
6	บึงกาฬ	37	5	3	2	5
7	บุรีรัมย์	147	20	15	5	20

8	มหาสารคาม	102	14	10	4	14
9	มุกดาหาร	40	5	3	2	5
10	ยโสธร	39	5	3	2	5
11	ร้อยเอ็ด	125	17	9	8	17
12	เลย	66	9	6	3	9
13	ศรีสะเกษ	102	14	9	5	14
14	สกลนคร	111	15	10	5	15
15	สุรินทร์	107	15	9	6	15
16	หนองคาย	61	8	4	4	8
17	หนองบัวลำภู	54	7	5	2	7
18	อำนาจเจริญ	29	4	2	2	4
19	อุดรธานี	228	31	25	6	31
20	อุบลราชธานี	207	28	20	8	28
รวม		2,551	346	240	106	346

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ในการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนประชากรของงานวิจัยได้จำนวน 346 ตัวอย่าง

เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราวัดแบบช่วงสเกล (interval scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1981)โครงสร้างของแบบสอบถามประกอบด้วย 5 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คุณภาพการให้บริการทางบัญชี

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี

ตอนที่ 4 การตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามส่งตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัย(IOC) และนำไปทดลองใช้ (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เป้าหมายการวิจัย จำนวน 39 ราย และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งชุด โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Coefficient alpha) ของครอนบาค ซึ่งคำนวณความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ 0.98 สามารถใช้ในการเก็บข้อมูลได้

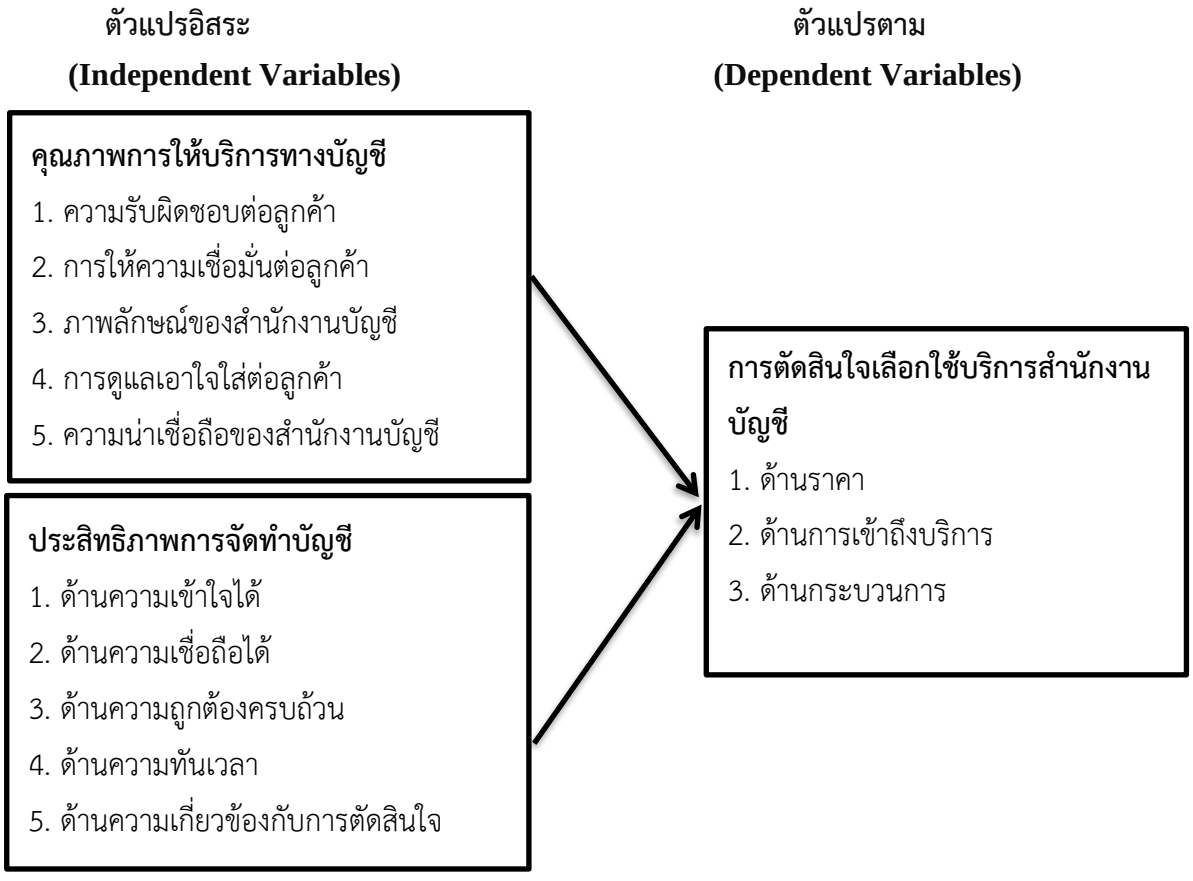
การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยหาข้อมูลรายละเอียดการติดต่อบริษัทจำกัดและห้างหุ้นส่วนจำกัดที่จดทะเบียนนิติบุคคลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากนั้นติดต่อ ประสานงานและแจ้งรายละเอียดเบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย สร้างแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ด้วย Google Form และส่งผ่านอีเมล์ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดและประสานไว้ จนได้ข้อมูลที่ครบถ้วน นำมาวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาคุณภาพการให้บริการทางบัญชีที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการทางบัญชีโดยมีตัวแปรตามเป็นการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านราคา

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1. ความรับผิดชอบต่อลูกค้า	0.489	5.341	0.000**
2. การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า	-0.054	-0.630	0.529
3. ภาพลักษณ์ของสำนักงานบัญชี	-0.094	-1.772	0.077
4. การดูแลเอาใจใส่ต่อลูกค้า	0.019	0.193	0.847
5. ความน่าเชื่อถือของสำนักงานบัญชี	0.347	4.711	0.000**

หมายเหตุ: n = 346, R = 0.684, Adjusted R^2 = 0.461, SE_{est} = 0.505 , F = 59.916

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 1 พบว่า คุณภาพการให้บริการทางบัญชี ด้านความรับผิดชอบต่อลูกค้าและด้านความน่าเชื่อถือของสำนักงานบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านราคา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ยกเว้นคุณภาพการให้บริการทางบัญชีด้านการให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า ด้านภาพลักษณ์ของสำนักงานบัญชีและด้านการดูแลเอาใจใส่ต่อลูกค้า ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านราคา

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการทางบัญชีโดยมีตัวแปรตามเป็นการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการเข้าถึงบริการ

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1. ความรับผิดชอบต่อลูกค้า	0.298	3.237	0.001**
2. การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า	-0.113	-1.303	0.193
3. ภาพลักษณ์ของสำนักงานบัญชี	0.225	4.205	0.000**
4. การดูแลเอาใจใส่ต่อลูกค้า	-0.043	-0.434	0.665
5. ความน่าเชื่อถือของสำนักงานบัญชี	0.399	5.375	0.000***

หมายเหตุ: n = 346, R = 0.680, Adjusted R^2 = 0.454, SE_{est} = 0.523 , F = 58.424

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 2 พบว่า คุณภาพการให้บริการทางบัญชี ด้านความรับผิดชอบต่อลูกค้า ด้านภาพลักษณ์ของสำนักงานบัญชีและด้านความน่าเชื่อถือของสำนักงานบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการเข้าถึงบริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ยกเว้นคุณภาพการให้บริการทางบัญชีด้านการให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้าและการดูแลเอาใจใส่ต่อลูกค้า ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการเข้าถึงบริการ

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการทางบัญชีโดยมีตัวแปรตามเป็นการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านกระบวนการ

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1. ความรับผิดชอบต่อลูกค้า	0.028	0.376	0.707
2. การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า	0.300	4.232	0.000**
3. ภาพลักษณ์ของสำนักงานบัญชี	-0.133	-3.029	0.003**
4. การดูแลเอาใจใส่ต่อลูกค้า	0.331	4.066	0.000**
5. ความน่าเชื่อถือของสำนักงานบัญชี	0.287	4.724	0.000***

หมายเหตุ: n = 346, R = 0.799, Adjusted R^2 = 0.633, SE_{est} = 0.356 , F = 119.950

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 3 พบว่า คุณภาพการให้บริการทางบัญชี ด้านการให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า ด้านการดูแลเอาใจใส่ต่อลูกค้าและด้านความน่าเชื่อถือของสำนักงานบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านกระบวนการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, ด้านภาพลักษณ์ของสำนักงานบัญชี มีอิทธิพลเชิงลบต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านกระบวนการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ยกเว้นคุณภาพการให้บริการทางบัญชีด้านความรับผิดชอบต่อลูกค้า ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านกระบวนการ

2. ผลการศึกษาประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีดังนี้

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีโดยมีตัวแปรตามเป็นการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านราคา

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1. ความเข้าใจได้	0.359	4.671	0.000**
2. ความเชื่อถือได้	0.112	0.866	0.387
3. ความถูกต้องครบถ้วน	-0.157	-1.635	0.103
4. ความทันเวลา	0.112	1.287	0.199
5. ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	0.325	2.089	0.037*

หมายเหตุ: n = 346, R = 0.726, Adjusted R^2 = 0.520, SE_{est} = 0.476 , F = 75.662

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 4 พบว่า ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี ด้านความเข้าใจได้ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านราคา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านราคา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี ด้านความเชื่อถือได้ ด้านความถูกต้องครบถ้วน และด้านความทันเวลา ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านราคา

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีโดยมีตัวแปรตามเป็นการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการเข้าถึงบริการ

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1. ความเข้าใจได้	0.411	5.095	0.000**
2. ความเชื่อถือได้	-0.012	-0.091	0.927
3. ความถูกต้องครบถ้วน	-0.052	-0.519	0.604
4. ความทันเวลา	0.191	2.090	0.037*
5. ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	0.190	1.161	0.247

หมายเหตุ: n = 346, R = 0.692, Adjusted R^2 = 0.472, SE_{est} = 0.515, F = 62.612

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 5 พบว่า ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี ด้านความเข้าใจได้ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการเข้าถึงบริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, ด้านความทันเวลา มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการเข้าถึงบริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี ด้านความเชื่อถือได้ ด้านความถูกต้องครบถ้วน และด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการเข้าถึงบริการ

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีโดยมีตัวแปรตามเป็นการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านกระบวนการ

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1. ความเข้าใจได้	0.166	2.877	0.004**
2. ความเชื่อถือได้	0.276	2.835	0.005**
3. ความถูกต้องครบถ้วน	0.028	0.384	0.701
4. ความทันเวลา	0.296	4.527	0.000**
5. ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	0.137	1.171	0.242

หมายเหตุ: n = 346, R = 0.856, Adjusted R^2 = 0.729, SE_{est} = 0.306, F = 186.169

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 6 พบว่า ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านความทันเวลา มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านกระบวนการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ยกเว้นประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี ด้านความถูกต้องครบถ้วน และด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านกระบวนการ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง คุณภาพการให้บริการทางบัญชีและประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าผู้ประกอบการให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและมากที่สุด เรียงลำดับจากการสรุปค่ามากไปน้อย คือ ด้านกระบวนการ มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด ส่งผลให้ผู้ใช้บริการมีความเข้าใจในเรื่องของการจัดทำบัญชีในด้านต่างๆ ผู้ใช้บริการจึงต้องการการบริการในส่วนนี้มากที่สุด ส่วนในด้านราคามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยผู้ใช้บริการจะให้ความสำคัญกับการกำหนดราคาให้เหมาะสมกับปริมาณงานมาเป็นอันดับแรก การกำหนดราคาให้ชัดเจนจึงมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาจากด้านกระบวนการ และปัจจัยด้านการเข้าถึงบริการผู้ใช้บริการให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญมาอธิบายแยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

ด้านกระบวนการ มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด โดยปัจจัยย่อยที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความชัดเจนในการอธิบาย เนื่องจากเหตุผลหลักของการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีของบริษัทจำกัดและห้างหุ้นส่วนจำกัด ที่จดทะเบียนนิติบุคคลนั้นมาจากการไม่เข้าใจในด้านการจัดทำบัญชี เช่น การจดจัดตั้งบริษัท การบันทึกรายรับ - รายจ่าย การคิดคำนวณภาษี และการจัดทำงบการเงิน อาจส่งผลให้การส่งงานล่าช้า ด้านกระบวนการจึงมีความสำคัญเป็นอันดับแรก หากการมีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบัญชีและเทคโนโลยีที่ทันสมัยจะช่วยให้การทำบัญชีเป็นไปตามข้อตกลงได้แม่นยำและทันเวลามากยิ่งขึ้น

ด้านราคา มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยผู้ใช้บริการให้ความสำคัญกับ การกำหนดราคาอย่างเหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะผู้ใช้บริการแต่ละคนมีความต้องการและงานที่แตกต่างกัน การกำหนดราคาอย่างชัดเจนจึงเป็นเรื่องสำคัญ และเรื่องที่สำคัญต่อมาคือผู้ใช้บริการสามารถกำหนดเงื่อนไขการจัดทำบัญชีได้ เช่น ทำบัญชีเป็นรายเดือนหรือรายปี และการสามารถต่อรองราคาจะมีผลต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีอีกด้วย กล่าวคือราคาที่ถูกกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับสำนักงานบัญชีอื่น หากมีการกำหนดราคาอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพงานที่ดี ผู้ใช้บริการจะยินดีชำระค่าบริการตามที่ตกลงกันไว้

ด้านการเข้าถึงบริการ มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่ผู้ใช้บริการให้ความสำคัญคือ การให้บริการที่รวดเร็วและตรงตามกำหนดเวลา เพราะจะช่วยให้ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจและมีความเชื่อมั่นในการใช้บริการต่อไป นอกจากนี้ สำนักงานควรให้ความสะดวกสบายและไม่ซับซ้อนในการเข้าถึงบริการ สถานที่ที่สำนักงานตั้งอยู่ควรเป็นสถานที่ที่สะดวกต่อการเข้าถึง และสามารถติดตามความคืบหน้าของงานบริการได้อย่างสม่ำเสมอ

จากการศึกษาในแต่ล่ะด้านนั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ นภัสสินี เปรื่องการ (2562) วัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้คือเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้สำนักงานบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตภาคกลาง และเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตภาคกลาง โดยการศึกษานี้จะช่วยให้เราเข้าใจถึงปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคกลางอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น และช่วยให้ธุรกิจสามารถตัดสินใจเลือกใช้บริการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการบัญชีของตนได้อย่างมีเหตุผลและมั่นใจมากยิ่งขึ้นด้วย ดังนั้นการศึกษานี้จึงมีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างมากสำหรับธุรกิจในภาคกลางที่ต้องการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทำการเก็บข้อมูลจากประชากร คือ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผลการศึกษาพบว่าธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคกลางส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำเนินงานของกิจการระหว่าง 5-10 ปี ซึ่งมีรูปแบบของธุรกิจเป็นบริษัทจำกัดและเป็นธุรกิจประเภทบริการ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือด้านกระบวนการ ($\bar{x}$= 4.49) ตามลำดับต่อมาคือด้านการเข้าถึงบริการ ($\bar{x}$= 4.44) ด้านความน่าเชื่อถือ ($\bar{x}$= 4.43) และด้านราคา ($\bar{x}$= 4.19) ตามลำดับ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้สำนักงานบัญชีโดยรวมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีของบริษัทจำกัดและห้างหุ้นส่วนจำกัด ที่จดทะเบียนนิติบุคคล ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวม พบว่า ตัวแปรต้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม เนื่องจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณมีนัยความสำคัญทางสถิติ 0.05 เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชุตา นาคเถื่อน (2559) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานรับทำบัญชีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดปทุมธานี จากการศึกษา ปัจจัยด้านค่าบริการจัดทำบัญชี ด้านสถานที่และช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการให้บริการและด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ พบว่า โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ด้านบริการบัญชี รองลงมาคือด้านกระบวนการให้บริการ และด้านสถานที่และช่องทางการจัดจำหน่าย ส่วนด้านที่เหลืออยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านค่าบริการจัดทำบัญชี ด้านส่งเสริมการตลาด และด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ตามลำดับทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ประกอบการธุรกิจต้องการสำนักงานรับทำบัญชีที่มีความถูกต้อง ครบถ้วนตามหลักการบัญชีและภาษีอากร สามารถในการให้คำปรึกษา แนะนำด้านบัญชีและภาษีอากรได้อย่างดี มีอัตราค่าบริการที่เหมาะสม สถานที่ตั้งสำนักงานบัญชี สะดวกต่อการติดต่อ

สรุปผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ผู้ใช้บริการต้องการการบริการที่สามารถรับรู้ถึงกระบวนการจัดทำบัญชีอย่างถูกต้อง ครบถ้วน จึงเลือกใช้สำนักงานบัญชีเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำรายงานทางการเงินตามกฎหมายที่กำหนด โดยผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี คือ ผู้ประกอบการ ที่จะตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีจากกระบวนการจัดทำบัญชีตามขั้นตอน สำนักงานบัญชียังต้องคำนึงถึงเรื่องกำหนดราคาตามปริมาณงานอย่างมีความเหมาะสมกับคุณภาพของงาน และการเข้าถึงบริการที่สะดวกเพื่อให้การติดต่อสอบถามของผู้ใช้บริการไม่ยุ่งยาก เข้าใจ ง่าย ไม่ซ้ำซ้อน จึงจะเกิดความน่าเชื่อถือให้กิจการนั้นใช้บริการสำนักงานบัญชีในอนาคต ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลิดา ลิ้นจี่,สุภาพร บุญเอี่ยมและชัยสิน สุขวิบูลย์ (2564) วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยการศึกษานี้จะช่วยให้ธุรกิจเข้าใจถึงความต้องการและความพึงพอใจของลูกค้า และช่วยพัฒนาบริการให้ดียิ่งขึ้นตามความต้องการของตลาดในปัจจุบันและอนาคต ด้วยความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยนี้ ธุรกิจจะสามารถปรับปรุงและพัฒนาบริการของตนให้เหมาะสมกับความต้องการของลูกค้าอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในการแข่งขันในตลาดปัจจุบันและอนาคต พบว่า ปัจจัยด้านราคา และปัจจัยด้านบุคลากร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีที่สำคัญ และพบว่าปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมการตลาด กระบวนการให้บริการและสถานที่ มีความสำคัญในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี จำแนกตามประเภทของธุรกิจ พบว่า ผู้ใช้บริการทุกประเภทมีการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชี โดยมีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การศึกษานี้สำนักงานบัญชีจึงควรให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านราคาและบุคลากรในการเลือกใช้บริการของพวกเขาในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลการวิจัยผล พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในเรื่องกระบวนการอยู่ใน ระดับมากที่สุด ส่งผลให้ทราบว่าผู้ใช้บริการนั้นต้องการทราบถึงกระบวนการจัดทำบัญชีมากที่สุด จึงควรรับฟังปัญหาข้อจำกัดทางด้านการให้บริการ เสนอแนะแนวทางการปฏิบัติที่สอดคล้องกันทั้งทางผู้ใช้บริการกับสำนักงานบัญชีได้ และสามารถหาข้อตกลงร่วมกันในการรับ-ส่งข้อมูล แนวทางปฏิบัติในการจัดทำบัญชีได้

2. ผลการวิจัย พบว่า ผู้ใช้บริการมีความคิดเห็นในเรื่องราคาและการเข้าถึงบริการอยู่ในระดับมาก ดังนั้น สำนักงานบัญชีจึงควรทบทวนการคิดอัตราค่าบริการจัดทำบัญชีให้เหมาะสมกับปริมาณและคุณภาพของงานที่ได้รับ มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้กับการดำเนินงานระบบบัญชีให้มากขึ้น เพื่อความสะดวก แม่นยำ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลการวิจัย พบว่า ควรเพิ่มการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้สำนักงานบัญชี ในด้านอื่น เช่น ด้านเทคโนโลยี ด้านความยืดหยุ่น ด้านความสอดคล้อง ด้านความสามารถในการเข้าถึงได้ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชี

2. ผลการวิจัย พบว่า ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจที่มีผลในการเลือกใช้สำนักงานบัญชีในภูมิภาคอื่นเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2567).ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 2 เมษายน 2567. แหล่งที่มา: https://opendata.dbd.go.th /dataset/dataset_11_01

ชลิดา ลิ้นจี่, พงษ์พิพัฒน์ มัลลิกะมาลย์, สมภพ อุยยานุกูล และอุเทน อยู่บุญ. (2566). คุณภาพการให้บริการด้านบัญชีที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสำนักงานบัญชีในประเทศไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.* 7 (1), 66-78.

ชลิดา ลิ้นจี่, สุภาพร บุญเอี่ยม, และชัยสิน สุขวิบูลย์. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้บริการสำนักงานบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.* 4 (3), 891-906.

วิชุตา นาคเถื่อน. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานรับทำบัญชีของผู้ประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อยในจังหวัดปทุมธานี.* วิทยานิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

ศรัณยพงศ์ เที่ยงธรรม. (2552). *พฤติกรรมผู้บริโภค.* กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

สุรวดี เอ็มรัตน์. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนการปฏิบัติงานทางการบัญชีกับประสิทธิภาพการทำบัญชีของวิทยาลัยสังกัดสานักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.* วิทยานิพนธ์ บช.ม. (การบัญชี). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

โสภาพรรณ ไชยพัฒน์. (2563). คุณภาพการบริการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดภูเก็ต. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.* 6 (1), 110-121.

แนวทางการตลาดสร้างสรรค์และธุรกิจดนตรี เพื่อส่งเสริมช่องทางทางการตลาด พื้นที่ตลาด 100 ปี คลองสิบสองหกวา

The Creative Marketing and Music Business Strategies to Enhance Marketing of 100 Years Klong Sip-Song Hok Wha

มณเฑียร รุ่งหิรัญ[1], วรนาฎ อินถารต[2],
เกษม ทิพยเมธากุล[3] และ กิตติณัฐ ต.เทียนประเสริฐ[4]
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์[1,2.4], มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์[3]
Monthien Runghirun[1], Woranad Intarot [2],
Kasem Thipayametrakul[3] and Kittinut T.theanprasert[4]
Valaya Alongkorn Rajabhat University[1,2,4]
Kasetsart University[3], Thailand
Corresponding Author, E-mail: trishania@hotmail.com

****

บทคัดย่อ

การตลาดและธุรกิจดนตรีเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างในสร้างรายได้ ให้แก่ชุมชน การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นการใช้ดนตรีเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในชุมชนเพื่อดูวิถีชีวิต ซึมซับวัฒนธรรมและบรรยากาศ ซึ่งในปัจจุบันก็มีแนวโน้มที่จะเกิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวมากขึ้น อีกทั้งเป็นการเพิ่มเม็ดเงินให้แก่คนในชุมชน วัยทำงานจะได้ไม่ต้องเดินทางไปทำงานยังที่ต่างๆ งานวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาแนวโน้มความเป็นไปได้ และวิเคราะห์โอกาสทางการตลาด และ 2. ศึกษาแนวทางการตลาดสร้างสรรค์และธุรกิจดนตรีเพื่อส่งเสริมช่องทางทางการตลาด พื้นที่ตลาด 100 ปี คลองสิบสองหกวา เป็นการวิจัยเชิงผสม (Mixed Method Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากคือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวพื้นที่ตลาด 100 ปี คลองสิบสองหกวา จำนวน 400 คน และใช้แบบ สัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรูปแบบการสัมภาษณ์แบบคำถามสั้น (Short Interview) และใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ นักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการ จำนวน 5 คน จากการศึกษาพบว่าการตลาดและธุรกิจดนตรีมีแนวโน้มและเป็นส่วนสำคัญให้ผู้คนเกิดรายได้ เนื่องจากมีผู้ประกอบการมาออกร้านขายของ ทำให้เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนกลับสู่ชุมชน ทั้งนี้ชุมชนยังต้องปรับตัวและขอร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาพื้นที่ให้ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ร่วมไปกับกลยุทธ์การตลาดเชิงสร้างสรรค์ เช่นการจัดอีเว้นท์ดนตรี

คำสำคัญ: การตลาด; ธุรกิจดนตรี; การจัดการ; การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

---

* วันที่รับบทความ : 8 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 28 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 29 มิถุนายน 2567
Received: April 8 2027; Revised: June 28 2024; Accepted: June 29 2024

Abstract

Marketing and music businesses are crucial aspects of generating income for communities. Community-based tourism leverages music to attract tourists and showcase their way of life, cultural immersion, and ambiance. There is a growing trend towards more tourist destinations. Additionally, this contributes to the local economy by reducing commuting for working-age individuals and improving community financial stability. Research aims to 1) study market trends and opportunities and 2) explore creative marketing strategies and music business to promote market channels like the "100-Year Market, Khlong Sip Song Wa." The study employed mixed-methods research, gathering data from 400 tourists visiting the market and conducting short interviews with five key informants, including community leadership, local business owners, and bloggers. The study found that marketing and music businesses play a significant role in generating income and fostering local economic circulation. Communities need to collaborate with the public and private sectors to develop attractive tourist destinations and implement creative marketing strategies such as music events to attract more tourists.

Keywords: Community Based Tourism; Music Industry; Music Business; Creative Marketing

บทนำ

อุตสาหกรรมดนตรีเป็นภาคส่วนที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา การถือกำเนิดขึ้นของบริการเพลงดิจิทัลและสตรีมมิ่งได้เปลี่ยนรูปแบบการกระจายและการบริโภคเพลงแบบดั้งเดิม นำเสนอความท้าทายและโอกาสใหม่สำหรับธุรกิจในอุตสาหกรรมดนตรีเป็นสื่อทางศิลปะที่มีความสามารถในการกระตุ้นการตอบสนองทางอารมณ์ในวงกว้างของผู้ฟัง การหลั่งสารเอ็นดอร์ฟินในสมอง ซึ่งเป็นฮอร์โมนที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกมีความสุขและความพึงพอใจ สามารถถูกกระตุ้นโดยไม่รู้ตัวในขณะที่สัมผัสกับสิ่งเร้าทางดนตรีตามหลักกายภาพ เนื่องจากดนตรีสามารถกระตุ้นสภาวะอารมณ์ต่างๆ ของมนุษย์ได้ จึงถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในขอบเขตต่างๆ เช่น การศึกษา ศาสนา การบำบัด และการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ นอกจากนี้ ดนตรียังถูกนำมาใช้เพื่อการสื่อสาร ความบันเทิง และการโฆษณา เนื่องจากลักษณะที่ปรับเปลี่ยนได้ทำให้คล้อยตามวัตถุประสงค์ในการแสดงออกที่หลากหลาย (ต้องตา จิตดี, 2560)

ในการทำการตลาดสร้างสรรค์เกี่ยวกับดนตรีเป็นกลยุทธ์การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพซึ่งสามารถเชื่อมต่อกับผู้บริโภคผ่านอารมณ์ วิธีการนี้ช่วยให้ธุรกิจเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและสร้างเอกลักษณ์ของแบรนด์ได้ด้วยการใช้ประโยชน์จากพลังของดนตรี ธุรกิจสามารถเพิ่มการจดจำแบรนด์ เพิ่มการรับรู้แบรนด์ และสร้างฐานลูกค้าที่ภักดี ในการใช้แคมเปญการตลาดทางดนตรีที่ประสบความสำเร็จ ธุรกิจจำเป็นต้องวางแผนอย่างรอบคอบและดำเนินการตามกลยุทธ์ของตน ในขณะที่วัดประสิทธิภาพของความพยายามทางการตลาดของตนอย่างต่อเนื่อง (นภพรรณ วรสิทธิ์ และโมไนยพล รณเวช, 2563) การตลาดสร้างสรรค์ช่วยให้ธุรกิจดนตรีช่วยสร้างความแตกต่างจากคู่แข่งและสร้างเอกลักษณ์ ซึ่งสามารถทำได้โดยการพัฒนาเอกลักษณ์ทางภาพที่แข็งแกร่ง การใช้คำขวัญและบทกลอนที่น่าจดจำ และการสร้างเนื้อหามัลติมีเดียที่น่าสนใจซึ่งแสดงถึง

ความสามารถของศิลปินและนักดนตรีท้องถิ่น ด้วยการสร้างเอกลักษณ์ของแบรนด์ที่แข็งแกร่งและสร้างฐานลูกค้าที่ภักดี ธุรกิจเพลงจะสามารถเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดและขับเคลื่อนการเติบโตของรายได้ (ปัฐมาภรณ์ พงษ์ไพบูลย์, 2561)

อีกทั้งการส่งเสริมช่องทางการตลาดเป็นองค์ประกอบสำคัญของการตลาดทางดนตรีที่มีประสิทธิภาพ สิ่งนี้อาจเกี่ยวข้องกับการใช้ช่องทางการตลาดแบบดั้งเดิม เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ รวมถึงการรวมกลยุทธ์การตลาดดิจิทัล เช่น โซเชียลมีเดีย การตลาดผ่านอีเมล และการเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องมือค้นหา ด้วยการใช้ประโยชน์จากพลังของการตลาดดิจิทัล ธุรกิจเพลงสามารถเข้าถึงผู้ชมได้กว้างขึ้นและเพิ่มการมองเห็นในตลาดท้องถิ่น ซึ่งสามารถทำได้โดยการสร้างเนื้อหาที่น่าสนใจซึ่งปรับให้เหมาะกับความต้องการของผู้บริโภคในท้องถิ่น เช่นเดียวกับการใช้แคมเปญโฆษณาที่กำหนดเป้าหมายซึ่งออกแบบมาเพื่อเข้าถึงกลุ่มตลาดเฉพาะ สามารถได้รับประโยชน์จากการพัฒนาความร่วมมือเชิงกลยุทธ์กับธุรกิจและองค์กรในท้องถิ่นอื่นๆ สิ่งนี้อาจเกี่ยวข้องกับการสร้างแคมเปญการตลาดร่วมกัน การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ร่วมกัน และการแบ่งปันทรัพยากรและความเชี่ยวชาญ ด้วยการทำงานร่วมกัน ธุรกิจสามารถใช้ประโยชน์จากจุดแข็งและสร้างการทำงานร่วมกันที่ขับเคลื่อนการเติบโตและนวัตกรรมในตลาดท้องถิ่น (เผ่าไท ผคุณสินธ์, 2563)

ตลาด 100 ปี คลองสิบสองหกวาตั้งอยู่ในตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ประเทศไทย ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจสำหรับผู้มาเยือน ตั้งขึ้นตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ในปี พ.ศ. 2440 โดยชาวชุมชนส่วนใหญ่มีเชื้อสายจีนซึ่งประกอบอาชีพค้าขายทางเรือ ในช่วงเวลานี้ ชุมชนมีความเจริญขึ้น บ้านเรือนส่วนใหญ่เป็นร้านค้า พื้นที่ดังกล่าวมีโรงสี โรงน้ำแข็ง และแม้แต่โรงภาพยนตร์ซึ่งฉายภาพยนตร์จากลิโดสกาลา อย่างไรก็ตามด้วยการสร้างถนนทำให้ผู้อยู่อาศัยค่อยๆ ย้ายถิ่นฐานไปยังบริเวณโดยรอบ ส่งผลให้จำนวนร้านค้าลดลง ในปี พ.ศ. 2540 ตลาดประสบกับความยากลำบากทางเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้ผู้อยู่อาศัยพิจารณาถึงศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งรายได้ของชุมชน ด้วยเหตุนี้ ตลาดจึงได้รับการฟื้นฟูด้วยความพยายามที่มุ่งเน้นไปที่ความยั่งยืน นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสบรรยากาศของชุมชนได้ด้วยการเดินเล่นผ่านเรือนแถวไม้ที่ชวนให้หวนคิดถึงอดีต บ้านบางหลังมีอายุมากกว่าหนึ่งศตวรรษ แสดงให้เห็นถึงความแข็งแกร่งและความงามแบบคลาสสิก มอบโอกาสในการถ่ายภาพที่ไม่เหมือนใครและประสบการณ์การเดินทางย้อนเวลากลับไป พื้นที่นี้ยังใช้เป็นฉากหลังของภาพยนตร์และละครต่าง ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับความเห็นชอบของชุมชนท้องถิ่น สร้างรายได้ให้กับผู้อยู่อาศัย บริเวณตลาดยาวประมาณ 500 เมตร มีบ้านไม้เป็นที่อยู่อาศัยและร้านขายของชำ ชุมชนที่เป็นมิตรยินดีต้อนรับผู้มาเยือน มีจักรยานให้เช่าเพื่อสำรวจบริเวณโดยรอบ บริเวณนี้มีสถานที่ทางประวัติศาสตร์หลายแห่ง เช่น ศาลเจ้าทีกงเตมา โบสถ์วิสุทธิวงศ์ และสถานีตำรวจเก่า ทั้งหมดนี้เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมในวันอาทิตย์ ตลาดเปิดตั้งแต่ 7.00 น. ถึง 14.00 น. ส่วนในวันธรรมดา นักท่องเที่ยวยังสามารถเดินสำรวจพื้นที่ได้ (จันลันทุ่ง, 2564)

ในอดีตที่ผ่านมาเป็นย่านที่เจริญรุ่งเรืองและคึกคัก มีชื่อเสียงในด้านอาหารที่หลากหลายและร้านอาหารมากมายที่มักมีลูกค้าแน่นขนัด อย่างไรก็ตาม ตลาดได้ผ่านการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในช่วงหลายปีที่ผ่านมา และความรุ่งเรืองในอดีตได้จางหายไป เหลือเพียงความรู้สึกคิดถึงอดีต นอกจากนี้ กราฟิกและงานศิลปะสไตล์วินเทจโดยคนในท้องถิ่นยังช่วยเพิ่มเสน่ห์ให้กับพื้นที่ ทำให้ที่นี่เป็นชุมชนที่น่าสนใจและดึงดูดใจ ตลาดเก่า 100 ปี ยังรอให้ผู้คนมาสำรวจและเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนและทำให้ตลาดกลับมามีชีวิตชีวาดังเดิม การมีร้านค้า งานศิลปะ และร้านกาแฟในท้องถิ่น รวมถึงบริการเรือให้พายไปตามลำคลองสร้างประสบการณ์อันสมบูรณ์แก่ผู้มาเยือนตลาดแห่งนี้ ตลาดแสดงถึงลักษณะสำคัญของชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งต้องได้รับการอนุรักษ์และเฉลิมฉลอง ดังนั้น การที่จะลงทุนกับธุรกิจดนตรีในพื้นที่ต้องมีการปรับแนวทางให้มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตเดิมของพื้นที่และสอดคล้องกับยุคสมัยของดนตรีที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลาจึงจะสามารถแข่งขันอยู่ในตลาดได้ (travel.kapook, 2565)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่อง ศึกษาแนวทางการตลาดสร้างสรรค์และธุรกิจดนตรี เพื่อส่งเสริมช่องทางทางการตลาด พื้นที่ตลาด 100 ปี คลองสิบสองหกวา เพื่อทำการศึกษาแนวโน้มความเป็นไปได้ และวิเคราะห์โอกาสทางการตลาด และเสนอแนวทาง จะช่วยให้ผู้ประกอบการที่สนใจลงทุนเกี่ยวกับธุรกิจดนตรีนำไปต่อยอดธุรกิจให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพภายในพื้นที่ และส่งมอบพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาด 100 ปี คลองสิบสองหกวา อีกทั้งยังช่วยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยว โดยใช้ธุรกิจดนตรีเข้ามาเป็นสื่อกลาง และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันในธุรกิจดนตรีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวโน้มความเป็นไปได้ และวิเคราะห์โอกาสทางการตลาด
2. เพื่อศึกษาแนวทางการตลาดสร้างสรรค์และธุรกิจดนตรี เพื่อส่งเสริมช่องทางทางการตลาด พื้นที่ตลาด 100 ปี คลองสิบสองหกวา

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสม (Mixed-Method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และนำเสนอรายงานในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

1. ขอบเขตผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

เชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากรที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาในครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวพื้นที่ตลาด 100 ปี คลองสิบสองหกวา โดยไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวพื้นที่ตลาด 100 ปี คลองสิบสองหกวา โดยไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงใช้การคำนวณตามสูตรไม่ทราบจำนวนประชากรของ Cochran (Cochran, 1977) ที่ระดับความเชื่อมั่นประมาณ 95% ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) รูปแบบในการสัมภาษณ์แบบคำถามสั้น (Short Interview) และใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ที่เกี่ยวข้อง 5 คน ซึ่งประกอบไปด้วย แกนนำชุมชน ผู้ประกอบการณ์ในชุมชน บล็อกเกอร์การท่องเที่ยว (Blogger) และนักดนตรีอิสระ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 การศึกษาแนวโน้มความเป็นไปได้ และวิเคราะห์โอกาสทางการตลาด โดยใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ ได้แก่ SWOT (SWOT Analysis) TOWS (TOWS matrix) และส่วนประสมทางการตลาด (7P’s)

2.2 การศึกษาแนวทางการตลาดสร้างสรรค์และธุรกิจดนตรี เพื่อส่งเสริมช่องทางทางการตลาด พื้นที่ตลาด 100 ปี คลองสิบสองหกวา

3. ขอบเขตระยะเวลา

ในการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาจากการค้นคว้าข้อมูลจากทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เชิงปริมาณ (Quantitative Research)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการใช้มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 4 ข้อ คือ จำนวนครั้งในการเดินทาง ช่องทางการรับรู้ข้อมูล วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว และเหตุผลในการเลือกใช้บริการ

ส่วนที่ 3 การส่งเสริมช่องทางทางการตลาด มีลักษณะแบบสอบถามเป็น Rating Scale ประกอบด้วย 7 ด้าน จำนวน 35 ข้อ ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ ราคา สถานที่ การส่งเสริมการตลาด พนักงาน กระบวนการ และลักษณะทางกายภาพ

เชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เลือกใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน โดยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและคำถามปลายเปิด โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย เพศ อายุ และอาชีพ/ตำแหน่ง

ตอนที่ 2 แนวโน้มความเป็นไปได้ และวิเคราะห์โอกาสทางการตลาด ประกอบด้วย

ตอนที่ 3 แนวทางการตลาดสร้างสรรค์และธุรกิจดนตรี เพื่อส่งเสริมช่องทางทางการตลาด พื้นที่ตลาด 100 ปี คลองสิบสองหกวา

การวิเคราะห์ข้อมูล

เชิงปริมาณ (Quantitative Research)

วิเคราะห์และอธิบายโดยใช้สถิติ เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ความถี่ และร้อยละ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการใช้บริการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ความถี่ และร้อยละ

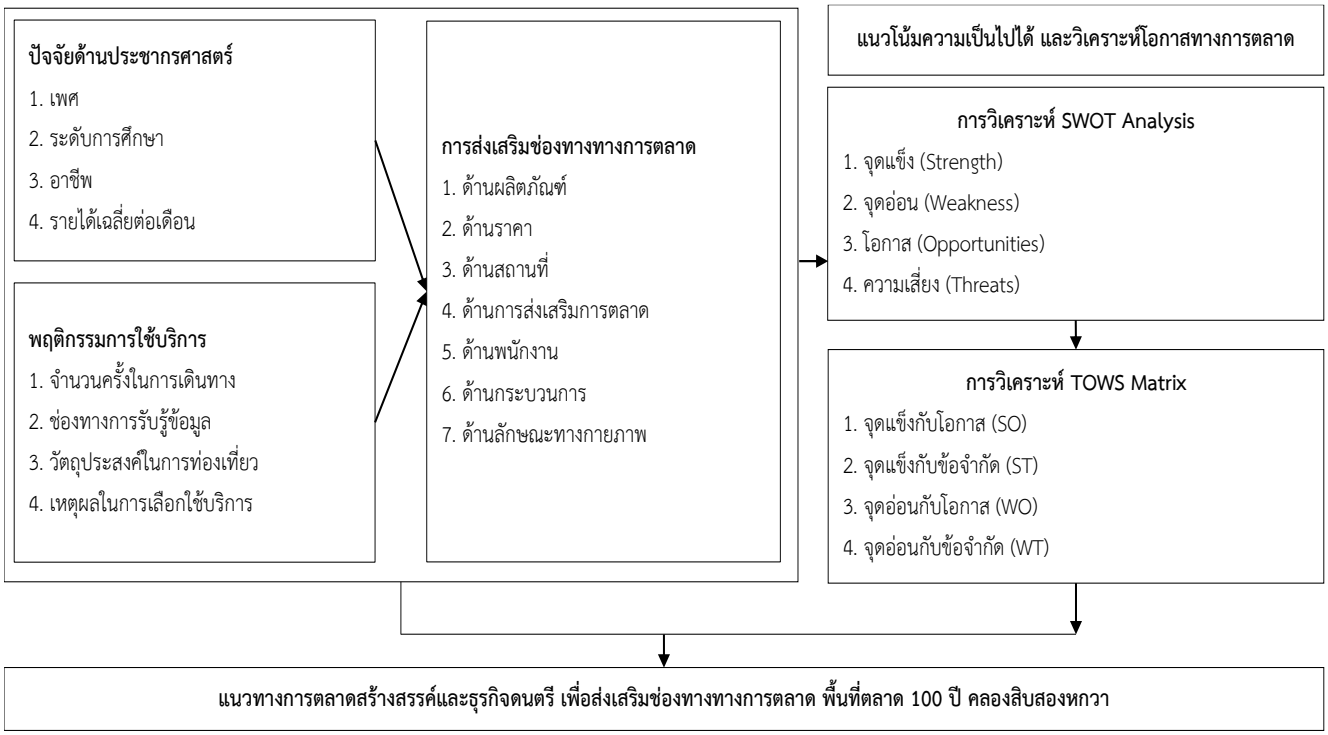
ส่วนที่ 3 การส่งเสริมช่องทางทางการตลาด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

สัมภาษณ์ เน้นการบรรยายเป็นหลัก และการสังเกตโดยตรง (Direct Observation) โดยเก็บข้อมูลจากบุคคลที่ได้เลือกสรรมาอย่างดีแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อช่วยเสริมงานวิจัยเพราะเป็นคำตอบที่ค่อนข้างชัดเจนและหนักแน่น

จากนั้นทำการกำหนดข้อความสั้น ๆ เพื่อใช้เป็นมโนทัศน์หรือหัวข้อสรุปแนวคิดที่สะท้อนความหมายสำคัญ แล้วจึงนำหัวข้อสรุปแนวคิดที่มีความหมายคล้ายคลึงหรือแตกต่างกัน มาจัดเป็นกลุ่มหัวข้อสรุปแนวคิด (Conceptual Categories) ต่าง ๆ เป็นการนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า Triangulation) ด้านข้อมูล โดยเป็นการพิสูจน์ว่า ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีการตรวจสอบของข้อมูลนั้น จะต้องตรวจสอบแหล่งที่มา 3 แหล่ง ได้แก่ เวลา สถานที่ และบุคคล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวพื้นที่ตลาด 100 ปี คลองสิบสองหกวา จำนวน 400 ตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 69.0 มีอายุระหว่าง 35-44 ปี จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 มีระดับการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 67.5 มีอาชีพพนักงานเอกชน จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 - 20,000 บาท จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 จำนวนครั้งในการเดินทางเคย 1 ครั้ง จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 64.3 รับรู้ข้อมูลผ่านโซเชียลมีเดีย จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 58.5 มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 และมีเหตุผลในการเลือกใช้บริการเพื่อบรรยากาศ จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง 5 คน ซึ่งประกอบไปด้วย แกนนำชุมชน ผู้ประกอบการณ์ในชุมชน บล็อกเกอร์การท่องเที่ยว (Blogger) และนักดนตรีอิสระโดยมีช่วงอายุระหว่าง 30-50 ปี ซึ่งเป็นผู้ประกอบการ และกลุ่มที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ตลาด 100 ปี คลองสิบสองหกวา สามารถสรุปผลการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. แนวโน้มความเป็นไปได้ และวิเคราะห์โอกาสทางการตลาด

จากการสัมภาษณ์สามารสรุปผลการศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) และการวิเคราะห์ TOWS (TOWS matrix)

ตารางที่ 1. แสดงการวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) และการวิเคราะห์ TOWS (TOWS matrix)

ปัจจัยภายใน / ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	1. ความเก่าแก่และเชื่อมโยงกับชุมชน 2. เป็นที่รู้จักจากสถานที่ถ่ายทำละคร 3. มีเรื่องราวหลากหลาย 4. ใกล้กับสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ	1. ไม่มีกลุ่มนักดนตรีเยาวชน 2. การจัดระเบียบพื้นที่ภายในตลาดที่ไม่ดี 3. การส่งเสริมตลาดไม่เพียงพอสำหรับแหล่งท่องเที่ยว 4. ไม่มีกิจกรรมเพิ่มเติมในบริเวณใกล้เคียง 5. ไม่มีการสนับสนุนเพียงพอสำหรับการแสดงดนตรีหรือกิจกรรมสร้างสรรค์อื่นๆ ในพื้นที่
โอกาส (O) 1. การสร้างประสบการณ์ที่ไม่เหมือนใครและมีส่วนร่วมในธุรกิจดนตรี 2. การดำเนินนโยบายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ 3. การใช้ประโยชน์จากอินฟลูเอนเซอร์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว 4. การสร้างเนื้อหาออนไลน์ที่น่าสนใจ 5. การอยู่ใกล้กับเมืองใหญ่อย่างกรุงเทพฯ	SO 1. ร่วมมือกับโรงเรียนในพื้นที่เพื่อจัดตั้งกลุ่มนักดนตรีเยาวชน 2. ปรับปรุงการจัดระเบียบพื้นที่ภายในตลาดเพื่อทำให้น่าดึงดูดยิ่งขึ้น 3. โปรโมตตลาดนัดมากขึ้นในฐานะแหล่งท่องเที่ยว 4. จัดหากิจกรรมเพิ่มเติมในบริเวณใกล้เคียงเพื่อดึงดูดผู้คนให้มาเยี่ยมชมตลาดบ่อยขึ้น 5. สนับสนุนการแสดงดนตรีและกิจกรรมสร้างสรรค์อื่นๆ ในพื้นที่มากขึ้น	WO 1. จัดตั้งกลุ่มนักดนตรีเยาวชนเพื่อดึงดูดผู้คนให้มาชมตลาดนัด 2. ปรับปรุงการจัดระเบียบพื้นที่ภายในตลาดเพื่อทำให้น่าดึงดูดยิ่งขึ้น 3. โปรโมตตลาดนัดมากขึ้นในฐานะแหล่งท่องเที่ยว 4. จัดหากิจกรรมเพิ่มเติมในบริเวณใกล้เคียงเพื่อดึงดูดผู้คนให้มาเยี่ยมชมตลาดบ่อยขึ้น 5. สนับสนุนการแสดงดนตรีและกิจกรรมสร้างสรรค์อื่นๆ ในพื้นที่มากขึ้น
อุปสรรค (T) 1. ข้อจำกัดในการเคลื่อนไหว 2. มาตรการรักษาระยะห่างทางสังคม 3. ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ 4. การปิดตลาดที่ยืดเยื้อ 5. ความหลากหลายและความพร้อมใช้งานของผลิตภัณฑ์ลดลง	ST 1. พัฒนากลยุทธ์เพื่อช่วยให้ผู้คนสามารถเข้าถึงตลาดได้แม้ว่าจะมีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหวก็ตาม 2. ดำเนินการเพื่อลดความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการแพร่กระจายของโควิด-19 ในตลาดนัด 3. ทำงานร่วมกับภาครัฐเพื่อพัฒนานโยบายที่จะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างงานใหม่ 4. สร้างเนื้อหาออนไลน์ที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดผู้คนให้มาเยี่ยมชมตลาดนัดจากทั่วทุกมุมโลก 5. ใช้ประโยชน์จากเมืองใหญ่อย่างกรุงเทพฯ เพื่อดึงดูดผู้คนให้มาเยี่ยมชมตลาดนัด	WT 1. จัดตั้งกลุ่มนักดนตรีเยาวชนเพื่อดึงดูดผู้คนให้มาเยี่ยมชมตลาดนัด 2. ปรับปรุงการจัดระเบียบพื้นที่ภายในตลาดเพื่อทำให้น่าดึงดูดยิ่งขึ้น 3. โปรโมตตลาดนัดมากขึ้นในฐานะแหล่งท่องเที่ยว 4. จัดหากิจกรรมเพิ่มเติมในบริเวณใกล้เคียงเพื่อดึงดูดผู้คนให้มาเยี่ยมชมตลาดบ่อยขึ้น 5. สนับสนุนการแสดงดนตรีและกิจกรรมสร้างสรรค์อื่นๆ ในพื้นที่มากขึ้น

2. แนวทางการตลาดสร้างสรรค์และธุรกิจดนตรี เพื่อส่งเสริมช่องทางทางการตลาด พื้นที่ตลาด 100 ปี คลองสิบสองหกวา

1) ผลิตภัณฑ์ พบว่า การประชาสัมพันธ์ตลาดผ่านสื่อต่างๆ เช่น สื่อออนไลน์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ และสื่อโทรทัศน์ จัดอีเวนต์และโปรโมชั่นดึงดูดนักท่องเที่ยว เช่น การจัดเทศกาลอาหาร การจัดคอนเสิร์ต การจัดตลาดนัดสินค้ามือสอง และการจัดตลาดนัดสินค้าเกษตรอินทรีย์ เพิ่มสินค้าและบริการที่หลากหลาย

2) ราคา พบว่า สินค้าและบริการควรมีความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน สินค้าและบริการควรมีราคาปานกลาง การเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการผ่านเรื่องราวและประสบการณ์ เพิ่มการใช้ Cashless เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับลูกค้า และกำหนดราคาค่าเข้าชมและค่าใช้จ่ายเหมารวมให้เหมาะสม ไม่แพงเกินไป

3) สถานที่ พบว่า การพัฒนาช่องทางการตลาดออนไลน์ เช่น Facebook, Line, YouTube, เว็บไซต์ เพื่อสร้างการรับรู้และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย จัดงานดนตรีสดประจำสัปดาห์/เดือน เพื่อสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานมีชีวิตชีวา จัดอีเวนท์พิเศษตามเทศกาลต่างๆ

4) การส่งเสริมการตลาด พบว่า การจัดดนตรีสด ทุกวันหยุดสุดสัปดาห์ โดยเชิญวงดนตรีที่มีชื่อเสียงมาแสดงสด จัดเทศกาลดนตรีประจำปี เพื่อสร้างสีสันและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวตลาดมากขึ้น จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์

5) บุคคล พบว่า การคัดเลือกร้านที่สินค้ามีความเป็นเอกลักษณ์ทั้งในด้านรสชาติและรูปลักษณ์เพื่อสร้างจุดขาย พัฒนาร้านอื่นๆ ให้มีสินค้าที่มีความแตกต่างจากร้านในตลาดและตลาดอื่น พัฒนาสื่อต่างๆ

6) กระบวนการ พบว่า การจัดอีเวนท์ดนตรีเป็นประจำจะช่วยสร้างบรรยากาศที่มีชีวิตชีวาและดึงดูดผู้คนให้มาเที่ยวตลาดมากขึ้น สนับสนุนนักดนตรีท้องถิ่น ทำการตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของตลาดให้สะอาด สวยงาม และสะดวกสบายจะช่วยดึงดูดผู้คนให้มาเที่ยวตลาดมากขึ้น

7) ลักษณะทางกายภาพ พบว่า ใช้จุดแข็งคือเรื่องราวของชุมชนและตลาดที่มีมายาวนาน แต่ถูกเลือนหายไป ผู้ประกอบการจะต้องมี Product ที่สะท้อนความเป็นชุมชน สะท้อนเอกลักษณ์ของตลาดที่สืบทอดกันมา ร่วมกับกิจกรรมวิถีชาวบ้าน ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการสื่อสารเรื่องราวไปยังกลุ่มเป้าหมาย ใช้ Influencer สายท่องเที่ยว กิน วิถีชาวบ้านร่วมกับสื่อของชุมชนร่วมกับชุมชนใกล้เคียง วัด โบสถ์ หรือสถานที่สำคัญรอบข้างเพื่อสร้างความน่าสนใจมากกว่าแค่ตัวตลาดเองในการดึงคนมาท่องเที่ยว การจัดคอนเสิร์ตหรือการแสดงดนตรียุค 90 ลูกทุ่งสมัยใหม่ Pop jazz ลูกกรุง เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวตลาดมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

พบประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล วัตถุประสงค์ ดังนี้

1. แนวโน้มความเป็นไปได้ และวิเคราะห์โอกาสทางการตลาด

จากการศึกษาแนวโน้มความเป็นไปได้ และวิเคราะห์โอกาสทางการตลาด พบว่า ตลาดนัดมีแนวโน้มความเป็นไปได้สูง เนื่องจากเป็นสถานที่ที่ผู้คนสามารถมาพบปะสังสรรค์ ซื้อของ รับประทานอาหาร และเพลิดเพลินกับกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ตลาดนัดยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมที่ดึงดูดผู้คนจากทั่วทุกมุมโลก โอกาสทางการตลาดสำหรับตลาดนัดมีมากมาย ตลาดนัดสามารถดึงดูดลูกค้าได้หลากหลายกลุ่ม เช่น นักท่องเที่ยว คนในท้องถิ่น นักเรียน พนักงานออฟฟิศ ผู้สูงอายุ และครอบครัวที่มีเด็ก ตลาดนัดยังสามารถขายสินค้าและบริการที่หลากหลาย เช่น อาหาร เครื่องดื่ม เสื้อผ้า เครื่องประดับ ของที่ระลึก หนังสือ ดนตรี ศิลปะ และงานฝีมือ ตลาดนัดสามารถประสบความสำเร็จได้หากมีการจัดระเบียบที่ดี มีบรรยากาศที่อบอุ่นและเป็นกันเอง และมีการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจเป็นประจำ

2. แนวทางการตลาดสร้างสรรค์และธุรกิจดนตรี เพื่อส่งเสริมช่องทางทางการตลาด พื้นที่ตลาด 100 ปี คลองสิบสองหกวา

จากการศึกษาแนวทางการตลาดสร้างสรรค์และธุรกิจดนตรี เพื่อส่งเสริมช่องทางทางการตลาด พื้นที่ตลาด 100 ปี คลองสิบสองหกวา พบว่า ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ สินค้าและบริการที่หลากหลาย มีคุณภาพ และราคาปานกลาง ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาตลาด และพัฒนาตลาดให้สะอาด ปลอดภัย และน่าอยู่ สินค้าและบริการมีราคาที่เหมาะสม มีสินค้าท้องถิ่น ของที่ระลึก ของฝากที่น่าสนใจ อาหารและเครื่องดื่มมีรสชาติอร่อย สะอาด ปลอดภัย ราคา ได้แก่ สินค้าและบริการราคาปานกลาง เพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการผ่านเรื่องราวและประสบการณ์ เพิ่มการใช้ Cashless และกำหนดราคาค่าเข้าชมและค่าใช้จ่ายเหมารวมให้เหมาะสม อัตราค่าบริการเข้าเยี่ยมชมต่อครั้งมีความเหมาะสม ราคาสินค้าและบริการมีความโปร่งใส ชัดเจน ราคาสินค้าในตลาดอยู่ในระดับที่เหมาะสม สถานที่ ได้แก่ อยู่ในทำเลที่สะดวก เข้าถึงได้ง่าย มีที่จอดรถเพียงพอ บรรยากาศน่าเดินเล่น น่าถ่ายรูป และมีกิจกรรมที่น่าสนใจ เช่น ดนตรีสด การแสดงละคร เวิร์คช็อปศิลปะ ฯลฯ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้

1. จากการศึกษาในนครั้งนี้ช่วยให้ทราบถึงการพัฒนาพื้นที่ตลาดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและดนตรี โดยการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น คอนเสิร์ต ดนตรีสด การแสดงละคร การแสดงพื้นบ้าน นิทรรศการศิลปะ และอื่นๆ เพื่อสร้างบรรยากาศที่มีชีวิตชีวาและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือน

2. พื้นที่ตลาด 100 ปี คลองสิบสองหกวา มีชุมชนดนตรีที่เข้มแข็ง มีโรงเรียนสอนดนตรี วงดนตรี และนักดนตรีมากมาย ส่งเสริมธุรกิจดนตรีในชุมชนโดยการจัดหาสถานที่สำหรับฝึกซ้อมดนตรี การแสดงดนตรี และอื่นๆ สนับสนุนให้นักดนตรีรุ่นใหม่มีเวทีแสดงผลงาน และพัฒนาศักยภาพเพื่อก้าวสู่ระดับมืออาชีพ

3. เพื่อส่งเสริมช่องทางทางการตลาดให้กับพื้นที่ตลาด 100 ปี คลองสิบสองหกวา ควรสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สมาคมธุรกิจท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชมตลาด 100 ปี คลองสิบสองหกวา เพื่อจะได้เข้าใจถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวและสามารถพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

2. ควรศึกษาถึงผลกระทบของเทคโนโลยีต่อธุรกิจดนตรี เพื่อจะได้พัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดที่สอดคล้องกับเทคโนโลยีและสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น

3. ควรศึกษาถึงความร่วมมือระหว่างธุรกิจดนตรีและตลาด 100 ปี คลองสิบสองหกวา เพื่อจะได้พัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดร่วมกันและสามารถส่งเสริมธุรกิจและตลาดให้เติบโตได้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จันลันทุ่ง. (2564). จันลั่นทุ่ง พาเที่ยว ตลาด100ปี คลอง 12 หกวา ปทุมธานี. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2567. แหล่งที่มา: https://www.ejan.co/ejan-luntung/จันลั่นทุ่ง-พาเที่ยว-ตลาด100ปี-คลอง12-หกวา-ปทุมธานี.

ต้องตา จิตดี. (2560). *แผนธุรกิจสตูดิโอรับผลิตดนตรีเพื่อโฆษณา ศิลปิน และภาพยนตร์*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

นภพรรณ วรสิทธิ์ และโมไนยพล รณเวช. (2563). การใช้การตลาดผ่านดนตรีเพื่อสร้างการรับรู้ตราสินค้า. *วารสารการสื่อสารและการจัดการ.* 6 (1), 88-109.

ปัฐมาภรณ์ พงษ์ไพบูลย์. (2561). *รูปแบบกลยุทธ์การตลาดเชิงสร้างสรรค์สินค้าของที่ระลึกจากการท่องเที่ยวไทยของนักท่องเที่ยวตลาดแนวชายแดนกัมพูชา-ลาว-เมียนมา-เวียดนาม*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสยาม.

เผ่าไท ผคุณสินธ์. (2563). *การศึกษาความต้องการดนตรีสมัยนิยมของกลุ่มวัยรุ่นไทยในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

A Model for Developing Team Leadership for Primary School Teachers under Regional Education Office NO. 11

ศศิธร ไชยโกษี,
ไชยา ภาวะบุตร และ เพ็ญผกา ปัญจนะ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
Sasithorn Chaikosri,
Chaiya Phawabutra and Penphaka Panjana
Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Nuopia11@gmail.com

****

บทคัดย่อ

สังคมโลกมีความเปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดปัญหาของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง ครูจึงต้องใช้ภาวะผู้นำทีมและทักษะในการทำงานร่วมกันเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยของภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 2) สร้างและพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และ 3) หาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยการวิเคราะห์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเชิงลึกและการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ครูในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 375 คน ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และยืนยันรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 กับครูจำนวน 30 คนจากโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน

* วันที่รับบทความ : 23 กุมภาพันธ์ 2567; วันแก้ไขบทความ 13 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 14 มีนาคม 2567
Received: February 23 2027; Revised: March 13 2024; Accepted: March 14 2024

20 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย คือประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบประเมินภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มี 5 องค์ประกอบหลัก 16 องค์ประกอบย่อย 80 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) การมีเป้าหมายร่วม มี 20 ตัวบ่งชี้ 2) การแก้ปัญหาความขัดแย้ง มี 15 ตัวบ่งชี้ 3) ความรับผิดชอบร่วมกัน มี 20 ตัวบ่งชี้ 4) การมีความเชี่ยวชาญ มี 10 ตัวบ่งชี้ 5) การสื่อสาร มี 15 ตัวบ่งชี้

2. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) ความมุ่งหมายของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ 5) การวัดและประเมินผล

3. ประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีความเหมาะสมโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และครูที่เข้ารับการพัฒนามีภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เพิ่มขึ้นหลังการพัฒนาคิดเป็นร้อยละ 25.16

คำสำคัญ รูปแบบการพัฒนา; ภาวะผู้นำทีมของครู; การจัดการเรียนรู้

Abstract

World society has changed. Students have lower academic performance. Teachers must therefore use teamwork and collaborative skills to play a role in organizing learning in order to improve academic achievement. This research article aims to 1) examine the components of team leadership for Primary School Teachers under Regional Education office NO.11 2) establish a development model for team leadership for Primary School Teachers under Regional Education office NO. 11 and 3) validate the effectiveness of the developed model.; This research and development approach (R&D) was performed in three phases: Phase I: Model Investigation concerning team leadership for Primary School Teachers under Regional Education office NO. 11. through document analysis, experts' in-depth interviews, and survey research with 375 teachers working in primary schools under the Regional Education Office No.11 in the 2022 academic year; Phase II: Model Construction and Confirmation based on Experts' reviews; III: Model Implementation with 30 teachers drawn

from Twenty primary schools and Educational Opportunity expansion school under the Regional Education Office No.11 under the Office of Nakhon Phanom Primary Education Area 2. The research instruments included an unstructured interview, a set of rating scale questionnaires, and an assessment form of team leadership for Primary School Teachers under Regional Education Office NO.11. analyzed through frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The findings were as follows:

1. The components of team leadership for Primary School Teachers under Regional Education office NO. 11. involved five components with 80 indicators described as follows: Goal Setting comprising 20 indicators; 2) Conflict management comprising fifteen indicators; 3) Responsibility comprising twenty indicators; 4) Expert comprising ten indicators; 5) Communication comprising fifteen indicators.

2. A model for Developing Team Leadership for Primary School Teachers under Regional Education Office NO. 11 included five components: 1) principles, 2) objectives, 3) contents 4) processes, 5) measurement and evaluation.

3. The overall effectiveness of the developed model was rated at the highest level of appropriateness. After the model implementation, participating teachers reported improvement in their team leadership for learning management within primary schools under ROE 11, reaching the effectiveness index of 1.25 or 25.16 percent.

Keywords: Development Model; Team Leadership Of Teacher; Instructional Management

บทนำ

สังคมโลกในปัจจุบันที่ทุกประเทศกำลังเผชิญมีความเปลี่ยนแปลงไป โลกแห่งเทคโนโลยี มีความก้าวหน้าอย่างมาก เนื่องจากมีการพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ทักษะทางด้านดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิตของมนุษย์ จำเป็นต่อการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต และเป็นเงื่อนไขสำคัญในการพัฒนาประเทศ (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2567 : 26) การแข่งขันทางเศรษฐกิจกับประเทศต่างๆ ในเวทีโลก ทรัพยากรมนุษย์และทุนทางปัญญาจึงกลายเป็นทรัพยากรสำคัญที่สุดขององค์กรและของประเทศชาติ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 หมวดที่ 4 ได้กล่าวไว้ว่า หน้าที่หลัก ในการจัดการศึกษาของการศึกษาไทยคือพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย เป็นการเพิ่มต้นทุนทางสังคมให้แก่ประเทศ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม ในการจัดการศึกษา โดยเน้นให้เด็กเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข มีคุณธรรม อาศัยการสอนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนเกิดการบูรณาการวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน การเรียนรู้ที่ดีของผู้เรียนคือการได้ลงมือทำด้วยตนเอง (Learning by Doing) และให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่สำคัญคือ 3R 8C ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับผู้เรียน

จากนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พุทธศักราช 2567 กล่าวถึงด้านคุณภาพทางการศึกษา โดยส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้เรียนในระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เห็นคุณค่าประวัติศาสตร์ และรักษาขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยมไทย รวมถึงเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง รู้สิทธิ และหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบ ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง เพื่อให้เป็นพื้นฐานของสังคมไทย และเป็น “ซอฟต์พาวเวอร์” ในการสื่อสารภาพลักษณ์ของประเทศไทย และนำเสนอความเป็นไทยสู่สากล ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนทุกระดับมีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เต็มตามศักยภาพของผู้เรียนรายบุคคล เหมาะสมตามช่วงวัย นำไปสู่การมีงานทำ มีอาชีพ และส่งเสริมความเป็นเลิศ ของผู้มีความสามารถพิเศษอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2567 : 2) ซึ่งจากสภาวการณ์ดังกล่าว ในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอาศัยการมีภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นบทบาทของครูที่ใช้อิทธิพลเพื่อหลอมรวมให้องค์ประกอบต่าง ๆ ของทีมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันด้วยความราบรื่น จนสามารถสร้างพลังขับเคลื่อนในทีมเดินไปพร้อมๆกัน มีเป้าหมายร่วมกัน ในการจัดการเรียนรู้และสามารถผลักดันให้ทีมงานของตนประสบความสำเร็จ การเปลี่ยนบทบาทการสอนมาเป็นผู้แนะนำเพื่อสร้างพลังขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ ฝึกให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ หากผู้เรียนได้รับการพัฒนาที่ดี มีทักษะที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ย่อมจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ให้เจริญงอกงาม ในการทำงานจะมีประสิทธิภาพสูงได้นั้น ทีมงานทุกคนจะต้องมีความคิด มีทัศนคติที่ดี ในการทำงานร่วมกัน

ปัจจุบันปัญหาของการศึกษาไทย จากผลการประเมิน PISA (Programme for International Student Assessment) 2022 สะท้อนให้เห็นคุณภาพการศึกษาของนักเรียนไทย พบว่า ทักษะของเด็กไทยทั้งด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และการอ่าน มีแนวโน้มลดลง มีผลการประเมินทุกด้านคะแนนต่ำสุดในรอบ 20 ปี อีกปัจจัยที่ทำให้ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนคือ บรรยากาศไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ นักเรียนให้ความสนใจในอุปกรณ์มือถือ เกม และเครือข่ายสังคมออนไลน์มากขึ้น จึงส่งผลต่อพัฒนาการและการใช้ชีวิตของเด็กในยุคปัจจุบัน ปัญหาความเหลื่อมล้ำของระบบการศึกษาทางสังคมในพื้นที่ชนบท ขาดแคลนทรัพยากรและสื่อการเรียนรู้ ปัญหาจากครูผู้สอน ขาดการพัฒนาตนเองให้เท่าทันศาสตร์ต่างๆ เทคโนโลยี และความรู้ใหม่ ๆ รวมไปถึงทัศนคติที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เกิดอุปสรรค ในการทำงานเป็นทีมเพื่อการจัดการเรียนรู้ ในองค์กรส่วนใหญ่ เกิดจากความแตกต่างของค่านิยมและวัตถุประสงค์ ในการทำงาน ความแตกต่างของความเชื่อเกี่ยวกับแรงจูงใจและพฤติกรรมการทำงานของเพื่อนสมาชิกคนอื่นๆ ตลอดจนความแตกต่างของความคาดหวังที่เกิดจากผลลัพธ์จากการตัดสินใจในการทำงาน ภาวะผู้นำทีมครูจึงมีความสอดคล้องกับปัญหาการศึกษาของไทย ที่ต้องมีทักษะการทำงานร่วมกัน ถ้ามองภาพรวมของการทำงานของครู

ไทย พบว่า อุปสรรคที่ท้าทายของครูคือ ขาดทักษะการทำงานที่เป็นทีม ไม่มีการแบ่งภาระหน้าที่ ที่ชัดเจน จึงทำให้ภาระหน้าที่ไปตกอยู่กับเจ้าของโครงการหรือเจ้าของกิจกรรม (จารุณี แสงหวัง, 2564 : 79)

ทั้งนี้ แนวทางหนึ่งของการแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น ที่เป็นการสร้างหรือปรับปรุงรูปแบบการดำเนินงานขององค์กรที่แสดงถึงความคิด วัตถุประสงค์ เป้าหมายและวิธีการที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นคือ การสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ เป็นการศึกษาองค์ประกอบที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างมีเหตุผลทางวิชาการ ซึ่งเป็นการอธิบายกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้

จากปัญหาและความเป็นมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของภาวะผู้นำทีมในการจัดการเรียนรู้ จึงมีความสนใจที่จะนำเสนอรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาแนวคิดภาวะผู้นำทีมให้แก่ครูเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น การพัฒนาบริหารงานของตนเองที่ได้รับผิดชอบและองค์กรที่มีคุณภาพในรูปแบบทีมให้ประสบผลสำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D)

การดำเนินการวิจัยมี 3 ระยะ 7 ขั้นตอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทีม

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาเชิงสำรวจ จากการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเชิงลึกเกี่ยวกับองค์ประกอบและวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 4 ร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 6 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11

ขั้นตอนที่ 7 สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 รวม 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร จำนวน 15,935 คน

1.1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ปีการศึกษา 2565 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยตาราง Krejcie & Morgan (1970 : 608-609) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จำนวน 375 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้มาโดย การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

1.1.2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ที่สมัครใจและเต็มใจเข้าร่วมการพัฒนา จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 9 ท่าน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้าง

2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติและสภาพปัญหาในการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มีการปฏิบัติหรือแสดงออกอยู่ในระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับโดยให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1

3. แบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำทีมครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เป็นแบบประเมินที่ใช้เพื่อประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ที่พัฒนาขึ้นผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ระดับการปฏิบัติมากที่สุด ระดับการปฏิบัติมาก ระดับการปฏิบัติปานกลาง ระดับการปฏิบัติน้อย ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด โดยให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือราชการขอความร่วมมือในการวิจัยจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการส่งจดหมายทางไปรษณีย์

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามเก็บข้อมูล ทางแบบสอบถามที่เป็นต้นฉบับและแบบสอบถามออนไลน์ โดยใช้ Application Google Form ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

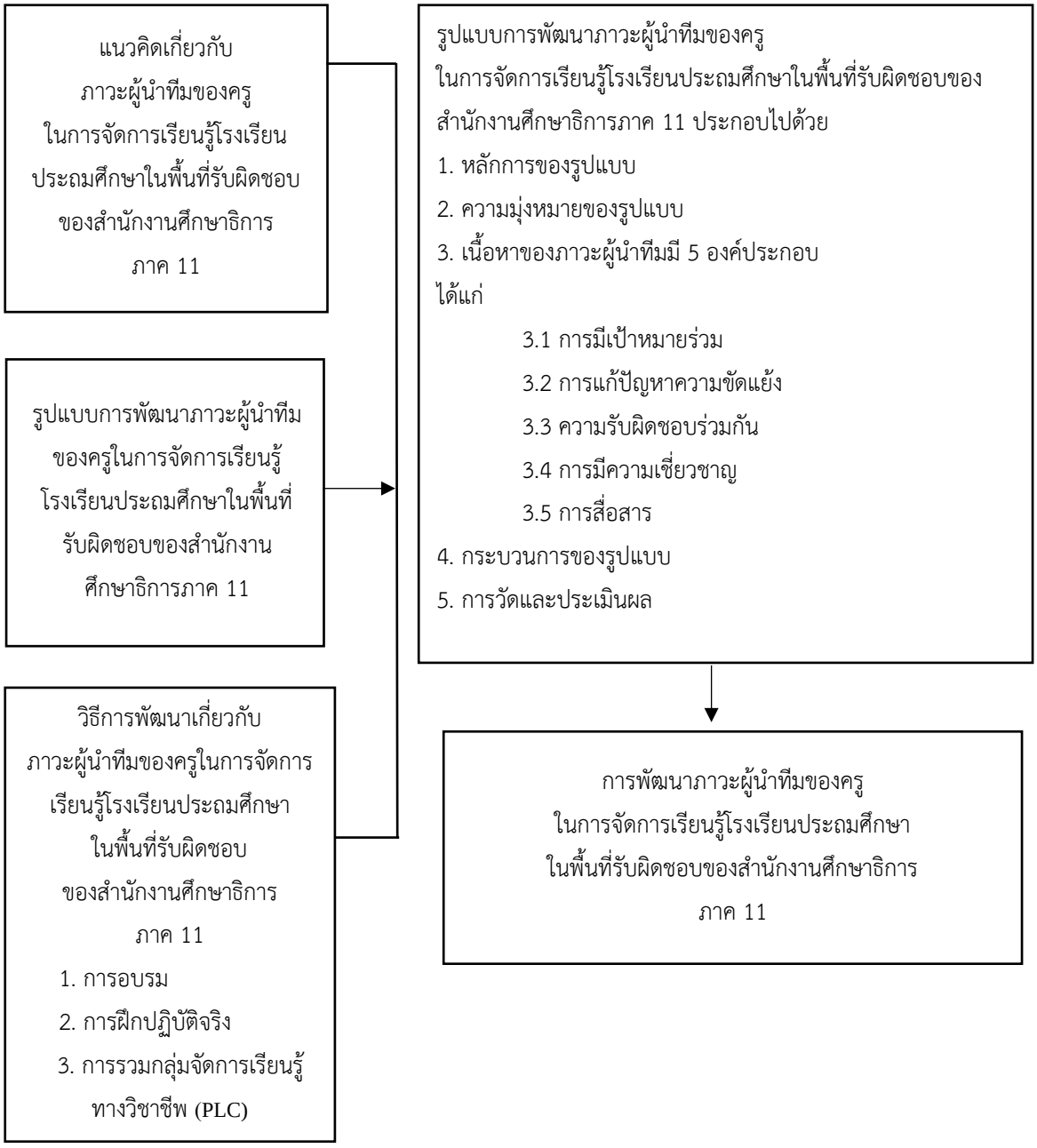
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับกลับคืนมา แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ (Data Analysis and Statistics)

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย Mean และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า

1. ภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มี 5 องค์ประกอบ 16 องค์ประกอบย่อย 80 ตัวบ่งชี้ ดังนี้
1) การมีเป้าหมายร่วม มี 20 ตัวบ่งชี้ 2) การแก้ปัญหาความขัดแย้ง มี 15 ตัวบ่งชี้ 3) ความรับผิดชอบร่วมกัน มี 20 ตัวบ่งชี้ 4) การมีความเชี่ยวชาญ มี 10 ตัวบ่งชี้ 5) การสื่อสาร มี 15 ตัวบ่งชี้

2. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) ความมุ่งหมายของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ 5) การวัดและประเมินผล

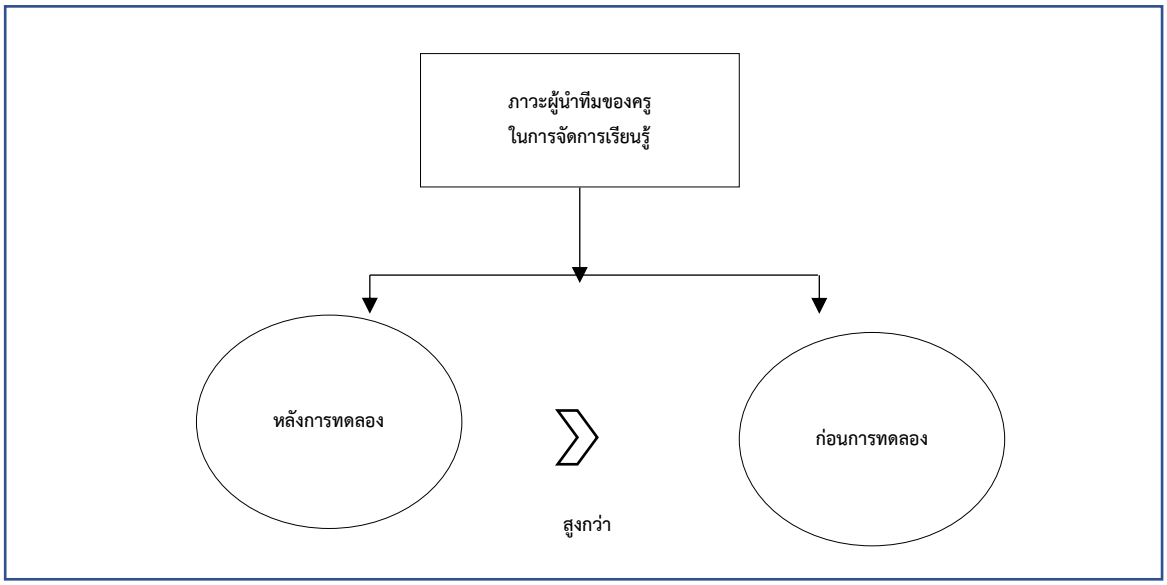
3. ประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีความเหมาะสมโดยรวมมากที่สุดและครูที่เข้ารับการพัฒนามีภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เพิ่มขึ้นหลังการพัฒนาคิดเป็นร้อยละ 25.16

ตาราง 1 ภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา

ข้อ	องค์ประกอบภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ค่าสถิติ (N=30) ระดับการปฏิบัติ				เพิ่มขึ้น	ร้อยละความก้าวหน้า
		ก่อน		หลัง			
		$\overline{X}$	S.D	$\overline{X}$	S.D		
1	การมีเป้าหมายร่วม	3.96	0.75	4.84	0.27	0.88	17.60
2	การแก้ปัญหาความขัดแย้ง	3.25	0.98	4.68	0.39	1.43	28.60
3	ความรับผิดชอบร่วมกัน	3.55	0.99	4.85	0.27	1.30	26.00
4	การมีความเชี่ยวชาญ	3.48	0.97	4.69	0.39	1.21	24.20
5	การสื่อสาร	3.41	0.97	4.88	0.24	1.47	29.40
	ค่าเฉลี่ย	**3.53**	**0.93**	**4.78**	**0.31**	**1.25**	**25.16**

จากตาราง 1 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ระหว่างก่อนการทดลองใช้รูปแบบและหลังการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการประเมินภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ระยะหลังการทดลองใช้รูปแบบ ($\overline{X}$ = 4.78 S.D=0.31) สูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบ ($\overline{X}$ = 3.53 S.D=0.93) และมีความแตกต่างเพิ่มขึ้น 1.25 ซึ่งหมายความว่า ครูผู้สอนในสถานศึกษา ที่ร่วมวิจัยมีภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ก่อนเข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 อยู่ในระดับมากที่สุด หลังจากที่ได้เข้าร่วมทดลองใช้ รูปแบบภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 อยู่ในระดับมากที่สุด มีความแตกต่างเพิ่มขึ้น 1.25 หรือคิดเป็นดัชนีความก้าวหน้า 25.16 ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการสื่อสาร การแก้ปัญหาความขัดแย้ง ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีความเชี่ยวชาญ การมีเป้าหมายร่วม

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์ออกมา ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ระหว่างก่อนการทดลองใช้รูปแบบและหลังการทดลองใช้รูปแบบ

ตาราง 2 แสดงผลค่าดัชนีประสิทธิผลของการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่ รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

คะแนน	N	คะแนนรวม	E.I.
การทดสอบก่อนการอบรม	30	568	0.90094
การทดสอบหลังการอบรม	30	865	

จากตาราง 2 พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีค่าเท่ากับ 0.90094 หรือคิดเป็นร้อยละ 90.09 ดัชนีประสิทธิผลจึงมีค่าเพิ่มขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลองค์ประกอบภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า มีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบหลัก 16 องค์ประกอบย่อยทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้ทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เชิงลึกเพื่อยืนยันในแต่ละองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้จึงเป็นบทบาทของครูที่ใช้อิทธิพลเพื่อหลอมรวมให้องค์ประกอบต่าง ๆ ของทีม เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันด้วยความราบรื่นจนสามารถสร้างพลังขับเคลื่อนในทีมเดินไปพร้อมๆ กันมีเป้าหมายร่วมกันในการจัดการเรียนรู้และสามารถผลักดันให้ทีมงานของตนประสบความสำเร็จซึ่งมีความสอดคล้องกับ วราภรณ์ ชาเรืองเดช (2558 : 154) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของทีมคุณภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวถึงภาวะผู้นำทีมว่าเป็นกระบวนการแสดงออกของผู้นำทีมเพื่อการมีอิทธิพลต่อสมาชิกในทีมด้วยการโน้มน้าวจูงใจให้สมาชิกเกิดจิตสำนึกและร่วมมือกันทำงานให้บรรลุเป้าหมายของทีมที่ร่วมกันกำหนดไว้ มีความสอดคล้องบางส่วนเช่นเดียวกับ Zaccaro (2001 : 451-483) ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทีม ปัจจัยหลัก ที่ส่งผลให้ทีมประสบผลสำเร็จ ประการแรก คือ สมาชิกของทีมมีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม ประการที่สอง คือ บรรยากาศในทีมเอื้อต่อความสำเร็จและประการสุดท้ายความรู้ความสามารถของผู้นำทีม ภาวะผู้นำทีมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากที่ผู้นำทีมใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างแรงจูงใจในการทำงานต่อสมาชิกในทีมทุกคน

1.1 องค์ประกอบที่ 1 การมีเป้าหมายร่วม คือ การปฏิบัติงานของครูในการกำหนดทิศทางของการทำงานของทีมเพื่อให้การพัฒนาองค์กรเกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิผล สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ร่วมกัน โดยที่สมาชิกทุกคนภายในทีมมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย โดยการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นไปได้ ได้รับการยอมรับจากสมาชิกในทีม การสร้างความท้าทายร่วมกัน และการวางแผน ในการปฏิบัติงานร่วมกันมีความสอดคล้องกับ ประโยชน์ คล้ายลักษณ์ (2556 : 80–82) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กล่าวว่า การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน (Common Objective) คือการทำงานเป็นทีม สมาชิกทุกคนในทีมจะต้องรับรู้ถึงวัตถุประสงค์และเข้าใจของเป้าหมายการทำงานเป็นทีมก่อนการปฏิบัติงาน และจะตั้งระบุให้ชัดเจนถึงเป้าหมาย

1.2 องค์ประกอบที่ 2 การแก้ปัญหาความขัดแย้งของการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู

ในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผลการวิจัยพบว่า การแก้ปัญหาความขัดแย้ง คือ การมีภาวะผู้นำทีมของครูที่แสดงถึงวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยมีผลมาจากความขัดแย้งทางด้านทัศนคติ เป้าหมายและความขัดแย้งต่อภาระงานที่ส่งผลต่อการทำงานของทีมโดยมีวิธีและกลยุทธ์การแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยมีองค์ประกอบย่อย คือ 1) การประนีประนอม

2) การร่วมมือ 3) การหลีกเลี่ยง มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรวรรนี ไชยปัญหา ได้ทำการศึกษางานวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก (2556 : 56-62) ได้กล่าวถึงการแก้ปัญหาความขัดแย้งว่า เป็นการใช้กลยุทธ์จัดการความขัดแย้งและการใช้เทคนิคลดความขัดแย้ง การขัดแย้งในทางสร้างสรรค์ (Constructed Conflict) ซึ่งเป็นความขัดแย้งที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกันจะนำไปสู่การเพิ่มความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีองค์ประกอบคือ การประนีประนอม หรือพบกันครึ่งทางของทั้งสองฝ่ายจะนำมาใช้กับ การแก้ปัญหาขนาดใหญ่ ซึ่งมีความซับซ้อนต้องใช้เวลามากจึงต้องหาข้อตกลงชั่วคราว หรือถอยกันคนละก้าว เพราะยังสามารถแก้ปัญหาได้ทั้งหมด ถือเป็นการแก้ปัญหาแบบเสียทั้งสองฝ่าย

1.3 องค์ประกอบที่ 3 ความรับผิดชอบร่วมกัน ของการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผลการวิจัยพบว่า ความรับผิดชอบร่วมกันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของครูในความรับผิดชอบที่มีต่อตนเองและทีม อย่างเต็มความสามารถโดยเน้นเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม สมาชิกในทีมปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น เพียรพยายามและมีประสิทธิภาพ มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ มีการยอมรับในความผิดพลาด และความสำเร็จได้ มี 4 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การมีวินัยร่วม 2) การสร้างความเชื่อมั่นของกลุ่ม 3) การร่วมกันทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร 4) การยอมรับผลการปฏิบัติงานร่วมกัน สอดคล้องกับ เสถียร พโยธร ได้

ทำการศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำทีมที่มีประสิทธิผลสำหรับผู้บริหารระดับต้นโรงเรียนมัธยมศึกษา (2560 : 61) ผลการวิจัยพบว่า ความรับผิดชอบร่วมกัน (Responsibility) หมายถึง พฤติกรรมระดับต้นในการโน้มน้าวให้สมาชิกในทีมปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น เพียรพยายามมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตัวเอง และปรับปรุงการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ มี 4 ตัวชี้วัด คือ 1) การมีวินัยร่วม 2) การสร้างความเชื่อมั่นของกลุ่ม 3) การร่วมกันทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร 4) การยอมรับผลการปฏิบัติงานร่วมกัน

1.4 องค์ประกอบที่ 4 `การมีความเชี่ยวชาญ ของการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผลการวิจัยพบว่า การมีความเชี่ยวชาญเกิดจากการที่ครูมีความรู้ทักษะ ประสบการณ์ ความสามารถงานที่ทำ มีความรู้ที่หลากหลายใฝ่หาความรู้ศึกษาค้นคว้าและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มี 2 องค์ประกอบย่อย คือ 1) ความสามารถทางด้านความรู้ทักษะ และประสบการณ์ 2) การมีอัธยาศัยดี มีสัมพันธภาพที่ดีรับฟังและเข้าใจผู้อื่น สอดคล้องบางส่วนกับ Donnellon (2006 : 71) ได้กล่าวว่า ผู้นำที่ประสบความสำเร็จจะตระหนักเสมอว่า การทำงานเป็นทีมคือการพึ่งพาอาศัยกัน ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องจำเป็นสำหรับทีม ที่ประสบความสำเร็จ องค์ประกอบที่สำคัญคือ การสอน การฝึกอบรม สมาชิกในทีมเพื่อให้ปรับปรุงและพัฒนา ผลการปฏิบัติงานของตนเอง แสดงถึงการมีความเชี่ยวชาญในการทำงาน

1.5 องค์ประกอบที่ 5 การสื่อสาร ของการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครู ในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผลการวิจัยพบว่า การสื่อสาร เป็นการสื่อความหมายระหว่างในทีมของครู โดยใช้ภาษาหรือสัญลักษณ์เป็นเครื่องมือติดต่อระหว่างกันเพื่อให้สมาชิกในทีมรับรู้เละเกิดความเข้าใจตรงกัน ท่าทาง ภาษาพูดและภาษาเขียนนำไปสู่การถ่ายทอดได้อย่างชัดเจนและเรียบง่าย เกิดความเข้าใจที่ตรงกันเปิดโอกาสให้สมาชิกทีมได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่สามารถสรุปความคิดเห็นและนำเสนอเป็นประเด็นได้ โดยมี 3 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การมีความเข้าใจตรงกันในการสื่อสาร 2) การใช้รูปแบบการสื่อสารและช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม 3) การสื่อสารที่มีความชัดเจน สอดคล้องกับ Belch (2004 : 5) ได้กล่าวไว้ว่า การสื่อสาร หมายถึง การส่งผ่านข้อมูลข่าวสารการแลกเปลี่ยนความคิดหรือกระบวนการทำความเข้าใจในความหมายร่วมกัน ระหว่างผู้รับกับผู้ส่ง สอดคล้องกับ ไพวัล ไชยทองศรี ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558 : 93-94) การสื่อสาร ประกอบด้วย 1) สามารถถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารให้คนอื่นเข้าใจตรงกัน 2) สามารถใช้ช่องทางติดต่อสื่อสารได้อย่างหลากหลายและเหมาะสม 3) สามารถใช้การสื่อสารสร้างวัฒนธรรมอันดีงามในสถานศึกษา 4) สามารถใช้เครื่องมือในการติดต่อสื่อสารได้อย่างถูกต้อง

2. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการรู้ โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 1 หลักการของรูปแบบของรูปแบบ 2) ความมุ่งหมายของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ 5) การวัดและการประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร กุลสานต์ (2557 : 206) เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า มีองค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการพัฒนา 5) การวัดและประเมินผลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพรัตน์ อภิวิมลลักษณ์ (2559 : 410-415) เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในศาลยุติธรรม ผลการวิจัยพบว่า มีองค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ และ 5) การวัดและประเมินผล มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของกับณัฐพล วรรณศรี (2564 : 114-115) เรื่อง รูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า มีองค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระของรูปแบบ 4) กระบวนการพัฒนาและ 5) การวัดและประเมินผล

3. ประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ตรวจสอบได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\overline{\mathbf{X}}$ = 4.68 S.D=0.52) พิจารณารายตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ คือ รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พิจารณารายตามลำดับค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้คือ ความมุ่งหมายของรูปแบบ ($\overline{\mathbf{X}}$ = 4.77 S.D=0.44) เนื้อหาของรูปแบบ ($\overline{\mathbf{X}}$ = 4.77 S.D=0.44) หลักการของรูปแบบ ($\overline{\mathbf{X}}$ = 4.66 S.D=0.70) การวัดและประเมินผล ($\overline{\mathbf{X}}$ = 4.66 S.D=0.50) กระบวนการของรูปแบบ ($\overline{\mathbf{X}}$ = 4.55 S.D=0.52) ตามลำดับ

3.2 ภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ระหว่างก่อนการทดลองใช้ รูปแบบและหลังการทดลองใช้ รูปแบบ พบว่าค่าเฉลี่ยผลการประเมินภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ระยะหลังการทดลองใช้รูปแบบ ($\overline{\mathbf{X}}$ = 4.78 S.D=0.31) สูงกว่า ก่อนการทดลองใช้รูปแบบ ($\overline{\mathbf{X}}$ = 3.53 S.D=0.93) และมีความแตกต่างเพิ่มขึ้น 1.25 ซึ่งหมายความว่า ครูผู้สอนที่ร่วมเข้ารับการพัฒนา มีภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ก่อนเข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบอยู่ในระดับมาก หลังจากที่ได้เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบภาวะ

ผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 อยู่ในระดับมากที่สุด มีความแตกต่างเพิ่มขึ้น 1.25 หรือคิดเป็นดัชนีความก้าวหน้า 25.16 เกณฑ์เป็นที่น่าพอใจ คือ ตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2549 : 78-79)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

สถานศึกษาควรส่งเสริม เผยแพร่ส่งต่อ นำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของครูในการจัดการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ไปใช้ในสถานศึกษาระดับที่สูงขึ้น เช่น โรงเรียนในสังกัดมัธยมศึกษา เพื่อทำให้ครูปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำงานเป็นทีมได้

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สถานศึกษาควรกำหนดนโยบาย การสร้างภาวะผู้นำทีมของครู เพื่อให้ครูมีภาวะผู้นำทีมเพิ่มขึ้น รวมถึงการให้ความรู้เรื่องภาวะผู้นำทีมแก่นักเรียนเพื่อส่งเสริมการมีภาวะผู้นำทีมและสร้างต้นกล้าที่แข็งแกร่งให้แก่ประเทศ

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ผลการวิจัยพบว่า การสื่อสาร มีผลการประเมินภาวะผู้นำทีมมากที่สุด ควรส่งเสริมให้ครูมีทักษะภาษาในการสื่อสารเพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจน

2. ควรส่งเสริมให้ครูใช้ภาวะผู้นำทีมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ใช้จัดบรรยายกาศในชั้นเรียนเพื่อให้ผู้เรียน สนใจในการเรียน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2567). *แผนปฏิบัติราชการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ระยะ 5 ปีพ.ศ.2566-2570.* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). *นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2567.* ประกาศกระทรวง.

จารุณี แสงหวัง. (2564). *ภาวะผู้นำครูไทย: การปรับแนวคิดตะวันตกให้สอดคล้องกับบริบทการศึกษาไทย.* สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ณัฐพล วรรณศรี. (2564). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

นพรัตน์ อภิวิมลลักษณ์. (2559). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในศาลยุติธรรม.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ประโยชน์ คล้ายลักษณ์. (2556). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมของบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2549). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์.* กรุงเทพมหานคร: เฮ้าส์ออฟเคอร์มีสท์.

ไพวัล ไชยทองศรี. *(2558). การพัฒนาตัวบ่งชี้การทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ภิญโญ มนูศิลป์. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิผลของทีม.*วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*. 1 (2), 1–28.

วราภรณ์ ชาเรืองเดช. (2558). *รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของทีมคุณภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ศิริพร กุลสานต์. (2557). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

เสถียร พะโยธร. (2560). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำทีมที่มีประสิทธิผลสำหรับผู้บริหารระดับต้นโรงเรียนมัธยมศึกษา.* ปริญญา กศ.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อรวรรนี ไชยปัญหา. (2556). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

Belch, George E. and Belch, Michael A. (2004*). Advertising and Promotion: An Intergrated Marketing Communication Perspective*. 6th ed. Boston: McGraw-Hill.

Donnellan, M. B., Oswald, F. L., Baird, B. M., & Lucas, R. E. (2006). *The Mini-IPIP Scales: Tiny-Yet-Effective Measures of the Big Five Factors of Personality*. Psychological Assessment. 18, 192-203.

Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities.* Educational and Psychological Measurement. 30, 608-610.

Zaccaro, Stephen J.; Rittman, Andrea L. and Marks, Michelle A. (2001). *Team Leadership. The Leadership Quarterly*. 12 , 451.

การศึกษาเชิงเปรียบเทียบอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI สำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์

A comparative study of the profitability ratios of companies listed on the THSI sustainable stocks list for companies listed on the Stock Exchange of Thailand. Service industry group Commercial business category

โอภาส กิจกำแหง,
ธนกร พงษ์ภู่ และ กฤษฎา เครือชาลี
วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม
Opas Kitkamhang,
Thanakorn Pongphoo and Krisada Khruachalee
Siam Technology College, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Thanakornpo@siamtechno.ac.th

****

บทคัดย่อ

สถานการณ์ในปัจจุบันนักลงทุนให้ความสำคัญกับบริษัทที่มีนโยบายหรือกลยุทธ์ด้าน ESG และเริ่มให้ความสำคัญในการลงทุนกับบริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI กับบริษัทที่ไม่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI และ 2) เพื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรก่อนและหลังของบริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI สำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบทุติยภูมิจาก www.setsmart.com ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ บริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์ โดยมีเงื่อนไขที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI และบริษัทที่ไม่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI โดยมีข้อมูลที่เปิดเผยครบหรือผลประกอบการในตลาดหลักทรัพย์เกิน 6 ปี ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ.2561 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ.2566 ซึ่งพบว่ามีจำนวนรวมทั้งสิ้น 20 บริษัท ผู้วิจัยเลือกใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา และสถิติอนุมานการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย Independent Samples t-test และ Paired Sample t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI มีอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) แตกต่างกับบริษัทที่ไม่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน

* วันที่รับบทความ : 30 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 10 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 12 กรกฎาคม 2567
Received: June 30 2027; Revised: July 10 2024; Accepted: July 12 2024

THSI อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2) กลุ่มบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์หลังจากที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI 5 จาก 6 บริษัทมีความแตกต่างกับก่อนมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบว่าอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) 3 จาก 6 บริษัทมีค่าเฉลี่ย หลังมากกว่าก่อนมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THIS และอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) 4 จาก 6 บริษัทมีค่าเฉลี่ย หลังมากกว่าก่อนมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THIS

คำสำคัญ: อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร; ความยั่งยืน; กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์

Abstract

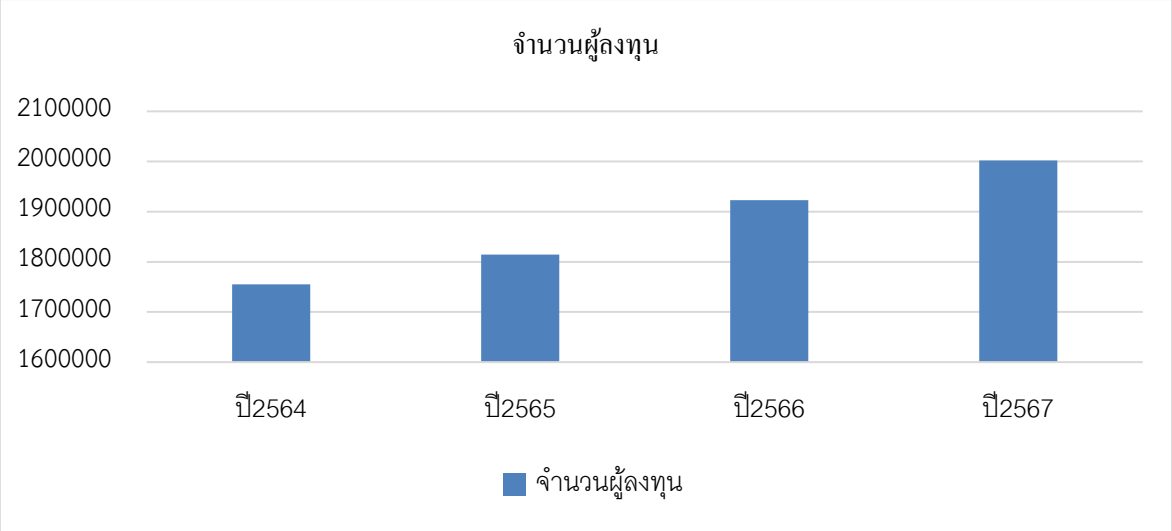
In the current situation, investors are paying more attention to companies that have ESG policies or strategies and are starting to give importance to investing in companies that are listed on the THSI sustainable stocks list. This research has the objectives 1) to compare the profitability ratios. of companies that have a list of THSI sustainable stocks and companies that do not have a list of THSI sustainable stocks and 2) to compare the profitability ratio before and after of companies that have a list of THSI sustainable stocks for companies listed on the Stock Exchange of Thailand in Service industry group Commercial business category The researcher collected secondary data from www.setsmart.com The example in this research is a company listed as a sustainable stock, THSI, a company listed on the Stock Exchange of Thailand in the service industry group. Commercial business category The conditions include companies that have a list of THSI sustainable stocks and companies that do not have a list of THSI sustainable stocks with complete disclosure of information or operating results on the stock exchange for more than 6 years between January 2018 and December 2023. It was found that there were a total of 20 companies. The researcher chose to use descriptive statistical analysis. and inferential statistics, data analysis using Independent Samples t-test and Paired Sample t-test.

The results of the research found that 1) the group of companies listed on the Stock Exchange of Thailand that have a list of sustainable stocks, THSI, has a profitability ratio. Return on assets (ROA), return on equity (ROE), and earnings per share (EPS) are significantly different from companies that do not have a list of THSI sustainable stocks. 2) Group of companies Listed on the Stock Exchange of Thailand in the service industry group In the commercial business category, after 5 out of 6 companies were listed on the THSI sustainable stocks list, there was a statistically significant difference from before the THSI sustainable stocks list. But it was found that the return on assets (ROA) and return on equity (ROE) of 3 out of 6 companies were average. The latter is more than before with the listing of LI sustainable stocks, and the earnings per share (EPS) ratio of 4 out of 6 companies is average. After more than before there is a list of sustainable stocks THIS

Keywords: Profitability ratio; sustainability; Service industry group Commercial business category

บทนำ

ปัจจุบันนักลงทุนสามารถใช้ผลหรือข้อมูลจากการวิเคราะห์ เป็นเกณฑ์ประกอบการพิจารณาตัดสินใจลงทุนได้ เช่น จะซื้อหลักทรัพย์ก็ต่อเมื่อราคาตลาดของหลักทรัพย์นั้นต่ำกว่ามูลค่าตามปัจจัยพื้นฐานที่คำนวณได้ และจะขายหลักทรัพย์เมื่อพบว่าราคาตลาดของหลักทรัพย์นั้นสูงกว่ามูลค่าตามราคาพื้นฐาน (Nopiana and Novita, 2022) การวิเคราะห์หลักทรัพย์โดยใช้ปัจจัยพื้นฐาน จะวิเคราะห์ถึงภาวะและแนวโน้มทางเศรษฐกิจโดยทั่วไป ซึ่งอาจพิจารณาถึงเศรษฐกิจโลกที่มีผลกระทบต่อประเทศ รวมถึงนโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาล นอกจากนี้ ยังวิเคราะห์ถึงภาวะอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง และตัวบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ด้วย ซึ่งจะเป็นการวิเคราะห์ทั้งในเชิงคุณภาพ เช่น ประสิทธิภาพการบริหารของผู้บริหาร เป็นต้น และการวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ เช่น ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของบริษัท รวมทั้งอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร เป็นต้น (อัศวเทพ อากาศวิภาต, 2566) โดยการลงทุนในหุ้นได้รับความสนใจจากนักลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากสามารถสร้างผลตอบแทนได้มากทั้งจากผลกำไรจากการซื้อขายหุ้นและผลตอบแทนในรูปของเงินปันผล ซึ่งยืนยันได้จากจำนวน ผู้ลงทุนบุคคลธรรมดาไทย-ต่างชาติ นิติบุคคลไทย-ต่างชาติ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี แสดงดัง ภาพที่ 1

ภาพที่ 1 : ผู้ลงทุนบุคคลธรรมดาไทย-ต่างชาติ นิติบุคคลไทย-ต่างชาติ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (2567)

โดยนักลงทุนจำนวนมากขึ้นเริ่มแสดงความกังวลเกี่ยวกับผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมจากการลงทุน เริ่มมีการเคลื่อนไหวต้านการลงทุนที่ไม่รับผิดชอบต่อสังคม โดยพยายามที่จะนำสิ่งเหล่านี้มาใช้กับการตัดสินใจลงทุน สิ่งนี้นำไปสู่การเกิดขึ้นของ กลยุทธ์การลงทุนที่รับผิดชอบต่อสังคมที่หลากหลาย รวมถึงการคัดกรองบางอุตสาหกรรมหรือบริษัทออกจากพอร์ตการลงทุนโดยพิจารณาจากผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

หรือสังคม และการคัดกรองบริษัทที่มีผลการดำเนินงานด้านESG ที่ดีกว่าเข้ามาในพอร์ตลงทุน (Donovan, 2022) โดยจากงานวิจัยของ Koundouri, Pittis, Plataniotis (2022) พบว่าบริษัทในยุโรปที่มีผลการดำเนินงาน ESG ที่ดีมีความสามารถเพิ่มอัตราความสามารถในการทำกำไร การประเมินมูลค่า ประสิทธิภาพของเงินทุนและกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงของบริษัท โดยในส่วนของรายชื่อหุ้นยั่งยืนของประเทศไทย Thailand Sustainability Investment (THSI) ทำหน้าที่เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าสำหรับนักลงทุนที่ต้องการปรับเป้าหมายทางการเงินให้สอดคล้องกับหลักการด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านธรรมาภิบาล (ESG) จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ซึ่งระบุบริษัทที่มีการซื้อขายหุ้นสาธารณะซึ่งแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในแนวทางปฏิบัติที่ยั่งยืน เกณฑ์การคัดเลือกนั้นเข้มงวด โดยครอบคลุมการประเมินประสิทธิภาพ ESG ของบริษัท ซึ่งบริษัทต่างๆ ได้รับการประเมินเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการจัดการสิ่งแวดล้อม ความริเริ่มด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และโครงสร้างการกำกับดูแล (ศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน, 2567) ซึ่งสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG) มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจลงทุน และกำหนดภูมิทัศน์ทางการเงินที่ยั่งยืนมากขึ้น โดยครอบคลุมหลัก 3 ประการ ประกอบด้วย สิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นไปที่ผลกระทบของบริษัทต่อโลกธรรมชาติ โดยพิจารณาปัจจัยต่างๆ เช่น การบรรเทาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การใช้ทรัพยากรและมลพิษ การจัดการของเสีย และประสิทธิภาพการใช้พลังงาน นักลงทุนมองหาบริษัทที่มีแนวปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวดเพื่อจัดการความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การขาดแคลนทรัพยากร และการเปลี่ยนแปลงด้านกฎระเบียบที่อาจเกิดขึ้น (Jinga, 2021) สังคมตรวจสอบความสัมพันธ์ของบริษัทกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงพนักงาน ลูกค้า ชุมชน และซัพพลายเออร์ โดยจะประเมินแนวทางปฏิบัติด้านแรงงาน นโยบายความหลากหลายและการไม่แบ่งแยก ข้อพิจารณาด้านสิทธิมนุษยชน และการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้วยการลงทุนในบริษัทที่มีแนวปฏิบัติทางสังคมเชิงบวก นักลงทุนสามารถลดความเสี่ยงด้านชื่อเสียงและสนับสนุนธุรกิจที่มีส่วนร่วมในสังคมที่ยุติธรรมและเท่าเทียมกันมากขึ้น (Sherwood and Pollard, 2023) ธรรมาภิบาล ประเมินโครงสร้างและกระบวนการภายในของบริษัท โดยพิจารณาปัจจัยต่างๆ เช่น องค์ประกอบของคณะกรรมการ ค่าตอบแทนผู้บริหาร แนวปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยง ความโปร่งใส และหลักจริยธรรม การกำกับดูแลที่แข็งแกร่งช่วยลดความเสี่ยงให้กับนักลงทุนโดยการส่งเสริมความรับผิดชอบและป้องกันเรื่องอื้อฉาวขององค์กร (O'Connor, 2022) อีกทั้งบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจบริการ ธุรกิจพาณิชย์มีความน่าสนใจในการวิจัย เนื่องจากกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจบริการมีสัดส่วนประมาณ 61.8 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) ซึ่งถือว่าเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบต่อการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยและจากการศึกษาวิจัยแนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรมปี 2567-2569: ธุรกิจร้านค้าปลีกสมัยใหม่คาดว่าธุรกิจร้านค้าปลีกสมัยใหม่มีแนวโน้มเติบโตในอัตราเฉลี่ย 5.0-5.5% ต่อปี แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 : การเติบโตของธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ %

การเติบโตของธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ %	**2020**	**2021**	**2022**	**2023E**	**2024-2026F**
ห้างสรรพสินค้า	-14.0	-11.5	3.5	3.6	4.0-5.0
ร้านค้าลดราคา/ไฮเปอร์มาร์เก็ต/ซูเปอร์เซ็นเตอร์	-11.0	-9.0	3.0	2.0	2.0-3.0
ซุปเปอร์มาร์เก็ต	-11.0	-8.0	6.0	6.5	6.5-7.0
ร้านสะดวกซื้อ	-6.5	-4.5	4.5	5.0	5.0-5.5
รวม	-12.0	-9.0	4.0	4.0-5.0	5.0-5.5

ที่มา : ธนาคารกรุงศรีอยุธยา (2567)

โดยอัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือที่ผู้ลงทุนใช้ในการวิเคราะห์และประเมินฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน ประสิทธิภาพ และความสามารถในการหากำไรของบริษัทจากงบการเงินที่ผ่านมาของบริษัท โดยผู้วิเคราะห์อาจนำอัตราส่วนทางการเงินของบริษัทเทียบกับอัตราส่วนอดีตที่ผ่านมา หรือเทียบกับบริษัทอื่นที่เป็นคู่แข่งหรืออาจเทียบกับค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมนั้น ซึ่งการศึกษาอัตราส่วนทางการเงินจะทำให้นักลงทุนได้เห็นภาพว่าบริษัทจะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในอุตสาหกรรมและสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจและการเงินได้อย่างไร (setinvestnow, 2564) ทั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาอัตราความสามารถในการทำไร ดังนี้

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on equity หรือ ROE) เป็นตัวชี้วัดทางการเงินที่สำคัญที่นักลงทุนและนักวิเคราะห์ใช้เพื่อประเมินความสามารถในการทำกำไรของบริษัทเทียบกับส่วนของผู้ถือหุ้น โดยพื้นฐานแล้วจะวัดผลกำไรที่บริษัทสร้างขึ้นจากการลงทุนของผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณค่าสำหรับการทำความเข้าใจสถานะทางการเงินและศักยภาพในการเติบโตของบริษัท (Gavilanes, Castellanos, Paredes & Chagerben, 2023)

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on assets หรือ ROA) คืออัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญซึ่งวัดความสามารถของบริษัทในการสร้างผลกำไรจากสินทรัพย์รวม โดยเป็นมาตรวัดที่สำคัญของประสิทธิภาพของบริษัทในการใช้ทรัพยากร โดยนำเสนอข้อมูลเชิงลึกอันมีค่าสำหรับนักลงทุนและนักวิเคราะห์ (Karadayi, 2023)

อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (Earning Per Share หรือ EPS) เป็นตัวชี้วัดทางการเงินพื้นฐานที่ทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของความสามารถในการทำกำไรของบริษัทเมื่อเทียบกับหุ้นสามัญที่โดดเด่น โดยพื้นฐานแล้วจะวัดสัดส่วนของกำไรของบริษัทที่จัดสรรให้กับหุ้นสามัญแต่ละหุ้น โดยให้ข้อมูลเชิงลึกอันมีค่าสำหรับนักลงทุนในการแสวงหาความเข้าใจสถานะทางการเงินของบริษัทและศักยภาพในการเติบโตในอนาคต (Prasetiyo, 2022)

จากแนวโน้มและทิศทางของการลงทุนของนักลงทุนที่กล่าวมาแล้ว แสดงให้เห็นว่ามีนักลงทุนมากขึ้นในทุกปีและส่วนใหญ่เริ่มให้ความสำคัญกับการลงทุนในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI เพื่อมั่นใจว่าบริษัทสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืน ผู้วิจัยจึงศึกษาว่า บริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จะมีอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) แตกต่างจากบริษัทที่ไม่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI หรือไม่ อีกทั้งอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรก่อนและหลังที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI มีความแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของทั้งภาคธุรกิจและการตัดสินใจของนักลงทุนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI กับบริษัทที่ไม่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI

2) เพื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรก่อนและหลังของบริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI สำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์ จำนวน 35 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2567) ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ บริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI สำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์ ที่มีคุณสมบัติครบตามเงื่อนไข โดยมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI ต้องมีคะแนนการประมาณอย่างน้อยร้อยละ 50 จากทั้งสามด้าน คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม ด้านธรรมาภิบาลและบริษัทที่ไม่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI โดยต้องมีข้อมูลที่เปิดเผยครบหรือผลประกอบการในตลาดหลักทรัพย์เกิน 6 ปี ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ.2561 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ.2566 รวมจำนวนทั้งสิ้น 20 บริษัท ดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 รายชื่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์ ตัวอย่างจำนวน 20 บริษัท ที่มีคุณสมบัติครบตามเงื่อนไข

ลำดับ	ชื่อย่อ	ชื่อบริษัท	บริษัทที่ได้รับการคัดเลือกด้านความยั่งยืน	บริษัทที่ไม่ได้รับการคัดเลือกด้านความยั่งยืน
1	BEAUTY	บริษัท บิวตี้ คอมมูนิตี้ จำกัด (มหาชน)		✓
2	BIG	บริษัท บิ๊ก คาเมร่า คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)		✓
3	BJC	บริษัท เบอร์ลี่ ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน)	✓	
4	COM7	บริษัท คอมเซเว่น จำกัด (มหาชน)	✓	
5	CPALL	บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)	✓	
6	CSS	บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน)		✓
7	FN	บริษัท เอฟเอ็น แฟคตอรี่ เอ๊าท์เลท จำกัด (มหาชน)		✓
8	FTE	บริษัท ไฟร์เทรดเอ็นจิเนียริ่ง จำกัด (มหาชน)		✓
9	GLOBAL	บริษัท สยามโกลบอลเฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)	✓	
10	HMPRO	บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)	✓	
11	ICC	บริษัท ไอ.ซี.ซี. อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)		✓
12	IT	บริษัท ไอที ซิตี้ จำกัด (มหาชน)		✓
13	KAMART	บริษัท คาร์มาร์ท จำกัด (มหาชน)		✓
14	LOXLEY	บริษัท ล็อกซเล่ย์ จำกัด (มหาชน)		✓
15	MEGA	บริษัท เมก้า ไลฟ์ไซแอ็นซ์ จำกัด (มหาชน)	✓	
16	MIDA	บริษัท ไมด้า แอสเซ็ท จำกัด (มหาชน)		✓
17	RS	บริษัท อาร์เอส จำกัด (มหาชน)	✓	
18	SINGER	บริษัท ซิงเกอร์ประเทศไทย จำกัด (มหาชน)		✓
19	SPC	บริษัท สหพัฒนพิบูล จำกัด (มหาชน)		✓

ลำดับ	ชื่อย่อ	ชื่อบริษัท	บริษัทที่ได้รับการคัดเลือกด้านความยั่งยืน	บริษัทที่ไม่ได้รับการคัดเลือกด้านความยั่งยืน
20	SPI	บริษัท สหพัฒนาอินเตอร์โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)	✓	

ที่มา : (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2567)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) และการเปรียบเทียบ ก่อนและหลังมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI โดยใช้สถิติอนุมานข้อมูล Independent Samples t-test เพื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) และ Paired Sample t-test เพื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรก่อนและหลังมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้ข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิโดยเป็นข้อมูลงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์ ประกอบด้วย อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) ซึ่งนำข้อมูลมาจากเว็บไซต์ www.setsmart.com โดยเก็บรวบรวมข้อมูลที่อยู่ในระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ.2561 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ.2566 รวมระยะเวลา 6 ปี จากนั้นนำมาทำการจัดรูปแบบข้อมูลให้เหมาะสมก่อนการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ผล แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

1) ใช้สถิติเชิงพรรณนาวิเคราะห์ เพื่ออธิบายและสรุปลักษณะของข้อมูลที่เก็บมาของบริษัทได้รับการคัดเลือกด้านความยั่งยืนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์ เช่น ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) เปรียบเทียบอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรระหว่างบริษัทที่ได้รับการคัดเลือกด้านความยั่งยืนกับบริษัทที่ไม่ได้รับการคัดเลือกด้วยการทดสอบ Independent Samples t-Test

3) เปรียบเทียบอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรก่อนและหลังของบริษัทที่ได้รับคัดเลือกด้านความยั่งยืนด้วยการทดสอบ Paired Sample t-test

ผลการวิจัย

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรระหว่างที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI กับบริษัทที่ไม่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI

อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร	การได้รับการคัดเลือกด้านความยั่งยืน	Mean	S.D.	t	df	P-value
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)	บริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI	8.49	1.25	10.48*	88.97	0.00
	บริษัทที่ไม่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI	3.90	3.49			
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)	บริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI	20.60	3.58	19.62*	129.51	0.01
	บริษัทที่ไม่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI	6.49	4.93			
อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS)	บริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI	3.91	0.07	20.47*	137.46	0.03
	บริษัทที่ไม่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI	0.16	0.06			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ Independent Samples t-test ของตัวอย่างจำนวน 20 บริษัท (ข้อมูลในระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ.2561 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ.2566) พบว่าอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่ได้รับการคัดเลือกด้านความยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.49 และบริษัทที่ไม่ได้รับการคัดเลือกด้านความยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 โดยค่า P-value มีค่าเท่ากับ 0.00 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่ 0.05 สรุปผลได้ว่า อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI มีความแตกต่างกับบริษัทที่ไม่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ในส่วนของอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ของบริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.60 และบริษัทที่ไม่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THIS มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.49 โดยค่า P-

value มีค่าเท่ากับ 0.01 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่ 0.05 สรุปผลได้ว่า อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ของบริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI มีความแตกต่างกับบริษัทที่ไม่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) ของบริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และบริษัทที่ไม่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.16 โดยค่า P-value มีค่าเท่ากับ 0.03 มีค่าน้อยกว่าค่านัยสำคัญที่ 0.05 สรุปผลได้ว่า อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (ROE) ของบริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI มีความแตกต่างกับบริษัทที่ไม่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบค่าฉลี่ยอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรก่อนและหลังของบริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI สำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการหมวดธุรกิจพาณิชย์

รายชื่อบริษัท	**อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร**	**ก่อนมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI**		**หลังมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI**		t	P-value
		mean	SD	mean	SD		
BJC	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)	2.18	0.44	1.16	0.49	11.01	0.00
	อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)	6.31	1.22	3.32	1.41	11.53	0.00
	อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS)	0.44	0.09	0.24	0.10	10.29	0.00
COM7	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)	14.99	3.37	17.77	4.25	-2.67*	0.01
	อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)	40.48	8.63	49.84	11.31	-3.37*	0.00
	อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS)	0.16	0.10	0.36	0.08	-8.63*	0.00

รายชื่อบริษัท	อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร	ก่อนมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI mean	ก่อนมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI SD	หลังมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI mean	หลังมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI SD	t	P-value
GLOBAL	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)	6.18	1.02	8.26	2.10	-8.13*	0.00
	อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)	13.36	2.29	15.71	4.81	-3.81*	0.00
	อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS)	0.10	0.02	0.16	0.05	-7.54*	0.00
MEGA	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)	12.49	2.70	14.79	2.56	-2.57*	0.02
	อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)	20.75	4.49	24.18	4.31	-2.25*	0.03
	อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS)	0.34	0.07	0.61	0.09	-8.83*	0.00
RS	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)	11.97	3.24	6.87	14.83	2.03	0.05
	อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)	27.72	8.31	20.47	43.86	0.99	0.33
	อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS)	0.10	0.03	0.13	0.30	-0.60	0.55
SPI	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)	5.54	2.24	5.25	2.31	0.41	0.69
	อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)	7.41	2.96	7.29	3.25	0.12	0.90

รายชื่อบริษัท	อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร	ก่อนมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI		หลังมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI		t	P-value
		mean	SD	mean	SD		
	อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS)	1.27	0.55	1.41	0.63	-0.78*	0.45

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

หมายเหตุ : บริษัท CPALL, HMPRO มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI มากกว่า 6 ปีจึงไม่ถูกนำมาเปรียบเทียบ

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรก่อนและหลังของบริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI สำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์ พบว่า อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ในส่วนอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) หลังจากการได้รับการคัดเลือกด้านความยั่งยืน ค่าเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 1.16-17.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าระหว่าง 0.49-14.83 และก่อนมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI ค่าเฉลี่ยมีค่า 2.18-12.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าระหว่าง 0.44-3.37 เมื่อทำการเปรียบเทียบด้วยสถิติ Paired Sample t-test พบว่า 5 จาก 6 บริษัทมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่พบว่า 3 จาก 6 บริษัทมีค่าเฉลี่ย หลังมากกว่าก่อนมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI

อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) หลังจากการมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI ค่าเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 3.32-49.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าระหว่าง 1.41-43.86 และก่อนมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI ค่าเฉลี่ยมีค่า 6.31-40.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าระหว่าง 1.22-8.63 เมื่อทำการเปรียบเทียบด้วยสถิติ Paired Sample t-test พบว่า 5 จาก 6 บริษัทมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่พบว่า 3 จาก 6 บริษัทมีค่าเฉลี่ย หลังมากกว่าก่อนมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI

อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) หลังจากมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI ค่าเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 0.16-1.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าระหว่าง 0.05-0.63 และก่อนมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI ค่าเฉลี่ยมีค่า 0.10.-12.7 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าระหว่าง 0.02-0.55 เมื่อทำการเปรียบเทียบด้วยสถิติ Paired Sample t-test พบว่า 5 จาก 6 บริษัทมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่พบว่า 4 จาก 6 บริษัทมีค่าเฉลี่ย หลังมากกว่าก่อนมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐานการวิจัยคือ 1) อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI กับบริษัทที่ไม่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI มีความแตกต่างกันและ 2) อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI หลังมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI มีความแตกต่างกับก่อนมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI ซึ่งการวิจัยครั้งนี้อภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ดังนี้

1) อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI กับบริษัทที่ไม่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI ภายหลังการเปรียบเทียบ พบว่า กลุ่มบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI ซึ่งพิจารณาอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) แตกต่างกับบริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่าการเปลี่ยนแปลงแนวคิดและกลยุทธ์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์ เพื่อเป็นบริษัทที่สามารถดำเนินการและทำหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมก่อให้เกิดอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ซึ่งพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) เพิ่มขึ้นมากกว่าบริษัทในอุตสาหกรรมเดียวกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Das (2022) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางปฏิบัติที่ยั่งยืนขององค์กรและความสามารถในการทำกำไร - เข้ากันได้? ซึ่งนำข้อมูลมาจาก"ESG Sector Leaders IDX KEHATI" โดยในอินโดนีเซียมีที่มาจากสถานการณ์ความเสี่ยงด้านคาร์บอนและความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกลายเป็นเรื่องสำคัญอันดับต้นๆ ในวาระการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกส่งผลให้ผู้ถือหุ้นกดดันองค์กรให้นำสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG) มาใช้มากขึ้น แต่มุมมองของผู้วิจัยคิดว่ากลยุทธ์ ESG จะปรับปรุงประสิทธิภาพทางการเงิน ในขณะที่มีผู้คนจำนวนหนึ่งมุ่งเน้นไปที่ต้นทุนล่วงหน้าจำนวนมากในการปรับปรุง แต่ผลของงานวิจัยพบว่า ว่ากลยุทธ์ ESG มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไรขององค์กร การค้นพบนี้มีประสิทธิภาพต่อการควบคุมระดับบริษัทขนาดและการเข้าถึงตลาดทุน ตลอดจนตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาค และประเทศและปีที่ยังไม่ได้สังเกต

2) อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI หลังมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI มีความแตกต่างกับก่อนมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI ภายหลังการเปรียบเทียบ พบว่ากลุ่มบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหลังมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI มีอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ในส่วนอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) มี 5 จาก 6 บริษัท พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบว่าอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) 3 จาก 6 บริษัทมีค่าเฉลี่ย หลังมากกว่าก่อนมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI และอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) 4 จาก 6 บริษัท

มีค่าเฉลี่ย หลังมากกว่าก่อนมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI อธิบายได้ว่าการนำกลยุทธ์ ESG ในการพัฒนา ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านธรรมาภิบาล จนบริษัทมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI เมื่อเปรียบเทียบก่อนและหลังในการนำกลยุทธ์ ESG มาใช้แล้วมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Duan (2023) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์หลังโควิดระหว่าง ESG และความสามารถในการทำกำไรขององค์กร: หลักฐานจากประเทศจีน โดยทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านธรรมาภิบาล (ESG) กับความสามารถในการทำกำไรขององค์กรในบริษัท A-Share ของจีนหลังการแพร่ระบาดของโควิค-19 ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างคะแนน ESG กับรายได้ขององค์กรและการเพิ่มของคะแนน ESG สามารถเพิ่มความสามารถในการทำกำไรได้

ทั้งนี้สามารถสรุปงานวิจัยในภาพรวมได้ว่าบริษัทควรให้ความสำคัญกับการวางกลยุทธ์ด้านความยั่งยืน ESG เพื่อมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI ในปีต่อไปหรือรักษาอันดับที่ถูกประเมินในปีปัจจุบัน ซึ่งไม่ใช่แค่ทำให้อัตราความสามารถในการทำกำไรทั้ง 3 ด้านมีความแตกต่าง แต่ในมุมผู้ของผู้บริโภคและนักลงทุนต่างให้ความสำคัญกับด้านความยั่งยืนซึ่งจะส่งผลทำให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์ประสบความสำเร็จอย่างมีคุณค่าเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประนอม คำผา (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบเชิงสาเหตุของอัตราส่วนทางการเงินและผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในรายชื่อหุ้นยั่งยืน ส่วนหนึ่งของผลการวิจัยพบว่า อัตรากำไรสุทธิและอัตราผลตอบแทนต่อทรัพย์สินของบริษัทจดทะเบียนในรายชื่อหุ้นยั่งยืนส่งผลต่ออิทธิพลทางบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกช่วยยืนยันผลการวิจัย

1.2. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาในกลุ่มอุตสาหกรรมและหมวดอื่นๆ ที่มีความแตกต่างกันประกอบเพื่อเป็นการเปรียบเทียบและทำให้ได้ข้อมูลที่เพิ่มมากขึ้น

1.3 ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) ซึ่งยังมีอีกหลายปัจจัยที่สามารถเปรียบเทียบกับการมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI เช่น อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพของสินทรัพย์ (Activity Ratios) และอัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity Ratios)

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ภาคธุรกิจบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์ ควรมีการส่งเสริมและให้การสนับสนุน ในการพัฒนาศักยภาพในการยื่นเสนอเพื่อมีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI โดยนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ศึกษาและต่อยอดการพัฒนา

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ภาคธุรกิจบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์ควรนำไปประยุกต์ใช้ในการประยุกต์ใช้กลยุทธ์ ESG เพื่อยื่นให้มีรายชื่อหุ้นยั่งยืน THSI เพราะมีหลักฐานด้านงานวิจัยว่ามีผลดีต่ออัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ในส่วนอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

เอกสารอ้างอิง

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2567). SERVICE. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 22 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.set.or.th/th/market/index/set/service

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา. (2567). แนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรมปี 2567-2569: ธุรกิจร้านค้าปลีกสมัยใหม่. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 22 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.krungsri.com/th/research/industry/industry-outlook/wholesale-retail/modern-trade/io/modern-trade-2024-2026

ประนอม คำผา. (2562). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอัตราส่วนทางการเงินและผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในรายชื่อหุ้นยั่งยืน. *Journal of Accountancy and Management*. 11 (4), 160-173.

ศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน. (2567). SET ESG RATINGS. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2567. แหล่งที่มา: https://setsustainability.com//ESG-ratings

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2567). ผู้ถือหน่วยลงทุน. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา: https://market.sec.or.th

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). ภาวะเศรษฐกิจในประเทศรายไตรมาส. *ออนไลน์*. สืบค้นวันที่ 25 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=qgdp_page

อัศวเทพ อากาศวิภาต. (2566). อิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET 100. *Journal of Graduate Studies Valaya Alongkorn Rajabhat University*. 17 (2), 257-267.

Donovan, W. (2022). The Origins of Socially Responsible Investing. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา: https://thebalancemoney.com/a-short-history-of-socially-responsible-investing-3025578

Das, M. (2022). Corporate Sustainable Practices and Profitability – Compatible?. *Journal of economics and management sciences*. 5 (2), 13-21

Duan, Y. (2023). The Post-Covid Relationships between ESG and Corporate Profitability: Evidence from China. *BCP business & management*. 44, 544-551.

Gavilanes, A. Q., Castellanos, J. D. P. Q., Paredes, T. F. C., & Chagerben, W. (2023). Internal and external factors related to the Return On Equity (ROE) of Ecuadorian Savings and Credit Cooperatives, *Segment 1, Period 2014–2020. Studies of Applied Economics*. 41 (2). DOI: https://doi.org/10.25115/sae.v41i2.8651

Jinga, P. (2021). The increasing importance of environmental, social and governance (ESG) investing in combating climate change. Environmental Management-Pollution, *Habitat, Ecology, and Sustainability*.

Koundouri P, Pittis N, Plataniotis A. (2022) The Impact of ESG Performance on the Financial Performance of European Area Companies: An Empirical Examination. *Environmental Sciences Proceedings*. 15 (1), 1-11.

Karadayi, N. (2023). Determinants of Return on Assets. European *Journal of Business and Management Research*. 8 (3), 37-44.

Nopiana, P.R. and Novita, W. (2022). Analysis Stock Price Comparison with Price To Book Value (PBV) Method as the Basis for Investment Decisions At Starup Indonesia Company. International *Journal of Islamic Business and Management Review*. 2 (2), 192-201.

O'Connor, B. (2022). The ESG Investing Handbook: Insights and developments in environmental, social and governance investment. *Harriman House Limited.*

Prasetiyo, Y. (2022). The Financial Signaling And Internal Factor Company Against To Earning Per Share. *JAS (Jurnal Akuntansi Syariah)*. 6 (2), 216-227.

Sherwood, M. W., & Pollard, J. (2023). Responsible investing: An introduction to environmental, social, and governance investments. *Routledge*.

setinvestnow. (2564). อยากรู้... เขาดูอะไรในอัตราส่วนทางการเงิน. ลงทุน. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา: www.setinvestnow.com/th/knowledge/article/169-the-usefulness-of-financial-ratio

Model of Core Competencies of University Administrators Guangxi Province, People's Republic of China

Huang Shilian,
Somsak Jiwattana and Nawamin Prachanant
Buriram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 640427090008@bru.ac.th

****

Abstract

Background: In the context of the knowledge economy era, higher education is an important base for cultivating high-quality talents. The management level of university managers directly affects the quality of education and school development. At the same time, with the rapid development of China's higher education and the deepening of education reform, the role of university managers has become particularly critical. They must not only lead schools to adapt to the new requirements of education reform, but also serve the national development strategy and cultivate outstanding talents with innovative spirit and practical ability for society. Guangxi Province, as an important province in southwest China, has a higher education development level that is directly related to the economic revitalization and social progress of the entire region. However, the current university managers in Guangxi Province face many challenges in terms of knowledge updating, management innovation and leadership. Therefore, studying and constructing a core competency model for university managers that conforms to the actual situation in Guangxi Province has important theoretical and practical significance for improving the quality of university management and promoting education reform. This study aims to explore the core competencies that university managers in Guangxi Province should possess through systematic empirical research, and provide a scientific basis for the selection, training and career development of university managers.

Aims: The main objectives of this study are three: First, to systematically study the main competency composition of university administrators in Guangxi Province and clarify the core competencies they should have in the current context of education reform; second, based on the research results, a core competency model suitable for university administrators in Guangxi Province is developed to provide a reference for the selection, training and career development of university administrators; finally, the developed core competency model is evaluated to ensure its scientificity, practicality and effectiveness, and to provide a reference for university management in Guangxi Province and other parts of China.

Methodology: This study adopts a mixed research method, combining quantitative and qualitative research methods. In the first stage, the research framework was determined through literature review and expert consultation, and a questionnaire survey was designed to collect core competency data of college administrators in Guangxi Province. In the second stage, a semi-structured interview method was used to conduct in-depth interviews with some college administrators to obtain richer qualitative information. In the third stage, based on the research results of the first two stages, a core competency model of college administrators in Guangxi Province was developed, and experts and practitioners were organized to evaluate the model. Descriptive statistical analysis, content analysis and other methods were used in the study to ensure the accuracy and reliability of the research results.

* Received: July 2 2027; Revised: July 15 2024; Accepted: July 17 2024

Results: The research results show that the core competencies of college administrators in Guangxi Province in terms of knowledge, ability and attitude are generally at a high level. In particular, they are outstanding in terms of subject expertise and management knowledge, while educational knowledge and strategic planning ability need to be further improved. The core competency model of college administrators in Guangxi Province developed has been highly evaluated by experts and practitioners, who believe that the model has reached high standards in terms of accuracy, suitability, feasibility and practicality. In addition, through the evaluation of the model, the applicability and effectiveness of the model in 9 demonstration schools in Guangxi Province were confirmed.

Conclusion： This study successfully constructed a core competency model of college administrators in Guangxi Province, and verified its scientificity and practicality through the evaluation of experts and practitioners. The model not only provides an important reference for the selection, training and career development of university managers in Guangxi Province, but also provides a reference for the cultivation and improvement of the core capabilities of university managers in other regions. The study also pointed out that university managers should continue to strengthen the improvement of educational knowledge and strategic planning capabilities to better adapt to the requirements of educational reform and promote the sustainable development of universities and social progress.

Keywords: College administrators; Core Competency; Model evaluation

Introduction

In 1998, China issued the "Higher Education Law of the People's Republic of China", which is an important legal document of the Chinese government on higher education. It aims to regulate and manage the higher education system, ensure the healthy development of higher education, promote educational equity, and promote the development of education in the direction of modernization. Under the background of China's deepening education reform, administrators of universities in Guangxi Province are also facing challenges in various aspects. Guangxi Province is located in the western part of South China. Due to various reasons, Guangxi's economy is in a backward area in the country, and universities in Guangxi Province also face problems such as insufficient funds. Under such circumstances, it brings greater challenges to school administrators, but it is also a good opportunity to promote school development. Regarding challenges, first, as university administrators, they need to find solutions to problems such as funds for the normal operation and development of the school; second, in order to promote local economic development, universities need to assume the responsibility of cultivating high-level talents and provide talent support for local economic development. Managers need to have excellent leadership and good communication and coordination skills. Third, under the situation of education reform, university administrators need to strengthen education planning, actively promote school reform and development, and promote the prosperity and progress of school education. Fourth, in the face of a complex and changing social and educational environment, university administrators also need to have a sense of responsibility and shoulder the responsibility of promoting school development. Regarding opportunities, China is in a period of rapid development, and the country's support for local universities is constantly increasing. University managers should make use of relevant national policies and make reasonable use of them to promote the development of schools.

Second, Guangxi is included in the national strategy of western development. Managers need to seize important opportunities and play the role of schools in regional economic and social development. Third, in the context of industrial transformation, university managers should actively promote cooperation between schools and the industry, promote the integration of industry, academia and research, and provide opportunities for the school's industrial transformation. In view of the above opportunities and challenges, the study of the core literacy of university managers is particularly important, providing a reference for the selection and appointment of university managers in Guangxi Province. (Higher Education Law of the People's Republic of China, 1998)

China's economic development has entered a new normal, with changes in the supply and demand of talents and profound adjustments in the social and economic structure. In order to effectively alleviate the problems of employment difficulties for graduates, a mechanism for cultivating applied talents should be established to adapt the talent cultivation structure of colleges and universities to the economic development structure and enhance the ability of local colleges and universities to serve regional economic and social development. In October 2019, Sun Chunlan, member of the Political Bureau of the CPC Central Committee and Vice Premier of the State Council, emphasized during her investigation in western China that colleges and universities should conscientiously implement the decisions and arrangements of the CPC Central Committee and the State Council and the spirit of the National Education Conference, and should be based in the local area, rooted in the local area, and serve the local area, continue to deepen higher education reform, comprehensively revitalize higher education in central and western China, improve the quality and level of talent cultivation, and better serve the national and regional economic and social development. (China Education News Network, 2019-10-23)

In 2020, the CPC Central Committee and the State Council issued the "Guiding Opinions of the CPC Central Committee and the State Council on Promoting the New Pattern of Western Development". The "Opinions" proposed that all localities and universities should start from adapting to and leading the new normal of economic development and serving the overall situation of innovation-driven development, and enhance their awareness of the importance and urgency of serving regional economic development. Local universities should change their school-running ideas and shift their talent training goals to cultivating high-level application-oriented talents who can serve regional economic development. University administrators are the main responsible persons for school education reform and decision-makers for implementing national policies. Administrators are the key to determining school education reform, and the core literacy level of administrators will have an important impact on schools.(China Government Website, 2020-05-17)

The Chinese government has long been committed to promoting educational modernization and higher education reform. In 2018, the Chinese government issued the Outline of the National Medium- and Long-Term Education Reform and Development Plan (2010-2020), which focused on promoting the modernization of Chinese higher education and improving the quality of education. Against this background, clear expectations are put forward for university managers. First, university managers should lead and serve the national development strategy, actively respond to national development requirements, combine school development with national development, and contribute to national economic development. Second, managers should have corresponding subject expertise to better manage and lead

school development. Third, managers need to have excellent management skills and leadership to drive the school in the right direction. Fourth, managers need to have a high sense of responsibility, advanced educational concepts, an international perspective, and their own unique personality charm to lead the school to meet the challenges brought about by reform and promote the overall development of the school. (Ministry of Education of the People's Republic of China, 2018-12-3)

Guangxi Province is an economic hub in southwest China. The rapid development of social economy has brought greater challenges to Guangxi colleges and universities. Colleges and universities play an important role in local economic and social development, and are the key force in cultivating local talents and promoting local development. College managers need to play a more active role in promoting the integrated development of schools and local economic and social development, and promote the organic combination of higher education and local industries. Therefore, studying the key capabilities of college managers to adapt to the needs of local higher education development is the key to promoting school education reform and development, and also the key to leading the high-quality development of schools. ((Tang , 2015).

As educational institutions, colleges and universities play an important role in local society and undertake important tasks such as talent training, scientific research and social services. Its mission is not only to train students, but also to cultivate innovative and socially responsible talents for society. Research on the core competencies of university managers can help improve the leadership and management levels of managers, improve the quality of education and teaching and the overall operating level of the school. As an important institution that cultivates talents, promotes economic development and social progress, university administrators need to have a sense of social responsibility, a sense of mission and good communication and coordination skills, and be able to maintain close cooperation with local governments, industries and all sectors of society. Make positive contributions to local social development (Wu &Wu, 2008: 3-5).

In summary, the main problem that university managers need to face is how to ensure the quality of education and school development when the school is underfunded. They need to solve how to cultivate talents that are compatible with local economic development and meet the new demands brought about by the adjustment of social and economic structures. Moreover, China's education reform requires managers to have not only forward-looking educational planning capabilities, but also the actual execution of reforms, and to show a strong sense of responsibility and leadership in a rapidly changing social environment. At the same time, managers need to grasp the national policy orientation, make good use of the country's support for education, promote the integrated development of schools and local economic and social development, deeply understand the importance of industry-university-research cooperation, and promote the close integration of school education and local industrial development. Therefore, this study is largely based on the needs and changes of higher education and management, and its purpose is to explore the abilities and qualities that school managers must possess when facing a complex educational environment. This article is based on China's national conditions and takes meeting actual needs as its goal and motivation. Therefore, this study is very necessary for the development of universities and the development of managers' own abilities.

This study is based on China's national conditions and the needs and changes in China's higher education and management. It explores the abilities and characters that school administrators must possess in the face of a complex educational environment, and is based on the goals and motivations of actual needs. Therefore, this research is necessary for the development of universities in Guangxi Province and the development of managers' own capabilities.

Research Objectives

1. Study the main competency components of university administrators. Guangxi Province, People's Republic of China.
2. Develop a core competency model for university administrators, Guangxi Province, People's Republic of China.
3. Evaluate the core competency model of university administrators. Guangxi Province, People's Republic of China.

Literature Review

By combing through the literature, we found that there is research on the construction of core competency models for college managers. Scholars have made significant academic contributions in the construction of core competency models for university managers. Through empirical research, they clarified the core competencies that university managers should possess, and provided theoretical support for the selection, training and career development of university managers. Feng Yong (2005: 92-94) emphasized the qualities that middle-level managers should possess, and proposed that middle-level managers in colleges and universities should fully understand the school's educational philosophy, enhance their sense of responsibility and mission, persist in lifelong learning, and improve management capabilities and skills.

In terms of applied research on the model, scholars have explored how to apply the core competency model to the selection and appointment of university managers. Meng Qingjin (1998) pointed out that in the era of knowledge economy, the quality of university managers directly affects the quality of talent training, emphasizing the political quality, knowledge structure and ability structure that university managers should possess.

In the study of model evaluation and optimization, it is proposed to evaluate the effectiveness of the model and propose improvement measures. Zhao Lijuan (2012) provided a basis for enhancing the scientificity and objectivity of selection and staffing by constructing a core competency model and applying it in cadre selection.

In terms of research on the development trends of the model, current research hotspots focus on how to further refine and improve the core competency model based on the actual situation of colleges and universities to adapt to the rapidly changing educational environment. Through research, Gu Xiangdong et al. (2015) proposed a competency model for middle-level managers in colleges and universities, and emphasized the importance of dimensions such as character and management capabilities.

In summary, the research on the core competency model of university managers is gradually in-depth. Scholars have not only contributed to the construction and application of the model, but also provided valuable opinions on the evaluation and optimization of the model. Future research trends will pay more attention to the dynamic adjustment and personalized development of models to adapt to the specific needs of different types of universities and managers.

Research Methodology

1. Population and sample: The overall research subjects are 9576 university managers and full-time teachers from 9 model universities in Guangxi Province.

2. Research instrument: The research instrument is a questionnaire divided into two parts. Part I: Personal Information. Part II: Components of the core competencies of university administrators in Guangxi Province, the People's Republic of China, data collected through a five-level rating scale. The content validity of the questionnaire was assessed using the Index of Item-Object Congruence (IOC) (Rovinelli & Hambleton, 1997). Cronbach's alpha coefficient (α-coefficient) (Wiersma & Jurs, 2009: 335) was used to evaluate the overall reliability of the questionnaire. The reliability value is 0.914, confirming that it is suitable for further research.

3. Data analysis: Quantitative data analysis was performed using percentage, mean, standard deviation and validity index, while qualitative data was analyzed through content analysis. A 5-point rating scale based on Likert concepts (Likert scale) was used.

Research Scope

In this study, the researcher aimed to develop a model to develop the core competencies of university administrators in Guangxi Province. This study analyzed the theoretical concept of the core competencies of college managers. The researchers synthesized the content scope of the core competencies of managers and divided them into three aspects:

1.Knowledge
- 1.1 Educational knowledge
- 1.2 Subject expertise
- 1.3 Management knowledge

2. Ability
- 2.1 Communication and coordination skills
- 2.2 Strategic planning capabilities
- 2.3 Ability to lead change
- 2.4 Leading teachers to grow their abilities
- 2.5 Cultural education ability

3.Attitude
- 3.1 Responsibility spirit
- 3.2 Educational philosophy
- 3.3 International perspective
- 3.4 Personality charm.

Research Findings

Research on the core competency model of university administrators in Guangxi Province, the People's Republic of China

The researchers summarized the findings as follows:

1. Research on the components of the development of the core competency model for university administrators in Guangxi Province, the People's Republic of China. Overall, at a high level. When considered individually, the domain with the highest mean score was the knowledge domain, followed by the ability domain, and the lowest mean score was with the attitude domain.

1.1 Knowledge

1.1.1 Educational knowledge sub-section of the knowledge core competencies of university administrators in Guangxi Province, the People's Republic of China. Overall, at a high level.

When considered individually, the item with the highest mean is Item 1: University administrators use educational principles to guide decision-making and advance education, followed by Item 3: Administrators can effectively integrate technology to support this process. The item with the lowest average is item 6. Executives can operate under legal oversight by enforcing laws and policies.

1.1.2 Professional knowledge sub-components of core competencies for university managers in Guangxi Province, People’s Republic of China. Overall, at a high level.

When considered individually, the item with the highest average is item 7. Managers understand educational theory and can apply it to practical management work, followed by item 9. Managers can apply theory. Teaching promotes educational reform and innovation. The lowest average score is in item 8. Administrators can use teaching theories to guide teacher training and development and improve teaching quality.

1.1.3 Administrative knowledge subcomponent of the knowledge core competency of university administrators, Guangxi Province, People's Republic of China. Overall, it is at a high level.

When considered individually, the item with the highest average is item 10. Executives demonstrate a deep understanding of organizational management knowledge and the ability to apply knowledge in practical management work, followed by Item 12: Administrators use knowledge of human resource management to stimulate the work enthusiasm of faculty and staff. The item with the lowest average was item 11. Administrators use knowledge in human resource management to recruit, select, and train outstanding faculty and staff.

1.2 Ability

1.2.1 Communication and coordination subcomponents of the core competence of university administrators, Guangxi Province, People's Republic of China. Overall, it is at a high level. When considering each item with the highest average value, item 13, executives have the ability to express themselves clearly. Accurate and able to convey information and intentions effectively. Next is item 17. Executives can apply conflict management skills.

That is effective in resolving conflicts and differences between teachers and staff The item with the lowest average was item 15. Administrators can use listening skills to build good communication and trusting relationships with teachers and staff.

1.2.2 Strategic planning competency subcomponent of the core competency of university administrators, Guangxi Province, People's Republic of China. Overall, it is at a high level. When considering each item with the highest average value, item 22, executives can

Manage resources efficiently in executing the plan, followed by item 24. Executives can use the evaluation results to continuously improve strategic planning. and improve our ability to respond to emergencies. The item with the lowest average value is item 20. Executives set goals that are measurable and achievable.

1.2.3 Change leadership ability subcomponent of the core competency of university administrators, Guangxi Province, People's Republic of China. Overall, it is at a high level. When considered individually, the item with the highest average is Item 1: Administrators have a correct understanding of the content and direction of the country's educational reform that can be put into practice, followed by Item 28: Administrators can communicate with teachers and Effective staff to encourage active participation in changes and implementation of relevant requirements. The item with the lowest average was item 29: Administrators support teachers to be creative and promote the application and change of educational and scientific research results.

1.2.4 Teacher competency promotion subcomponent of the core competence of university administrators, Guangxi Province, People's Republic of China. Overall, it is at a high level. When considered individually, the item with the highest average was Item 31: Administrators actively recognize teachers' efforts and achievements and provide motivational support, followed by Item 33: Administrators recognize and reward innovation achievements. of teachers and promotes sustainable development of teachers' innovations The item with the lowest average was item 34: Administrators support projects and teams of cooperation between teachers to improve the level of teaching and scientific research.

1.2.5 The sub elements of enhancing the core competencies of management personnel in Guangxi University Overall, the People's Republic of China is at a relatively high level. Considering the highest average project, Article 35, management effectively conveys correct values and guides faculty and staff to form their views on life and values. Secondly, Article 36 states that management personnel convey the socialist core values and cultural concepts of the university through educational activities and curriculum design. The minimum average value is 38. The management encourages teachers and employees to implement innovative practices and promote reforms. Teaching and Scientific Research.

Discussion

Research on the main competencies of university administrators in Guangxi Province, the People's Republic of China. The results of the discussion of research objectives are as follows.

1. Analysis of the quality and moral status of university managers in Guangxi Province. The three first-level indicators and 12 second-level indicator components in the questionnaire cover a complete set of characteristics and capabilities required by the management team. Overall, the average is high. The emergence of the above research results may be due to the need for university administrators, as school leaders, to be familiar with higher education and related policies and regulations. Adhere to the correct concept of educating people. Understand and master administrative work rules. Teaching and educating people, rules for student growth. Good at work, ideal teacher, passionate about education, adhering to principles, and dare to

take responsibility. Therefore, managers should have a high level of comprehensive knowledge in order to adapt to In a rapidly changing educational environment and the challenges of managing a complex university under the regulations of the Chinese Ministry of Education, school leaders must be prepared and qualified in terms of professional knowledge. Professional qualifications Relevant competencies Must have professionalism and sense of responsibility The results of the study were found to be consistent (Ministry of Education, 2017).

From the data analysis, among the knowledge elements of university managers, the one with the highest average level is subject mastery. The lowest mean score was for educational knowledge.

The above research results may be due to the belief of education management experts that administrators need to pay attention to the overall development of students and shoulder the responsibility of leading the school forward. Managers need to master pedagogy knowledge and understand the nature of education in order to better guide school development. As administrators of colleges and universities, they have overall responsibility for all aspects of their operations. School development or preparation of school development plans. Therefore, they must continuously improve their expertise as a guide in creating disciplines. Curriculum design and better teaching practices and improvement of curriculum teaching quality in order to effectively manage school work and plan better organization and coordination of school activities. Managers also need to be proficient in management theory. This is consistent with Feng Yong's research Feng Yong (Feng , 2005: 92-94). Feng Yong believes that the quality of university administrators determines the future of a school. School managers must fully understand the school's educational philosophy and enhance their sense of responsibility and mission. Therefore, managers need to have teaching knowledge. Professional management knowledge and corresponding psychological knowledge

1.2 From the data analysis, from the factors affecting the ability of university managers, the highest average level is cultural research ability. The lowest average was for strategic planning skills.

The above research results may be due to the fact that in order to effectively promote high-quality development of schools, managers need to communicate with personnel at all levels, clearly convey the school's vision and goals, and promote the smooth progress of school affairs. Therefore, managers need to have good communication and coordination skills when formulating goals, plans and development plans. Promote the development of the school in a clear direction

Executives also need to have strategic planning capabilities. In order to ensure the sustainable development of schools, school administrators need to have strong abilities to lead changes and promote innovation and improvement in education and teaching. Teachers are the guarantee for school development. Administrators must pay attention to teachers' professional development and growth and help teachers continuously improve their teaching standards and professional abilities. Therefore, managers must have a high ability to lead teacher growth. A positive university cultural atmosphere can shape students' correct outlook on life and values. Managers must pay attention to the construction of school culture and have high-level cultural and educational capabilities. This is consistent with Li Xueshan's research results. Li Xueshan (Li , 2018), Li Xueshan believes that the principal is the head of the school management team. As a member of the management team, he can plan the development of the school. Create

educational culture, lead learning courses, lead teacher growth, improve internal management efficiency, and adjust external environment

1.3 From the data analysis, in terms of attitude of college managers, the highest mean value is personality charm, and the lowest mean value is educational philosophy.

The above results may be due to attitudinal factors reflecting issues such as managers' sense of responsibility. Educational management concepts and leadership styles From the results of data analysis, managers must have the courage to take responsibility and promote school development. Therefore, they must take responsibility. Advanced educational concepts can guide managers to make correct decisions. Promote innovation and improve the level of school education and teaching. College administrators must have advanced educational concepts, be able to accurately grasp the development trends of education, and bring the school to the forefront of education. Education management experts believe that university managers need to have an international perspective and understand international education development trends and advanced experience. Lead the school towards internationalization and promote better international cooperation and exchanges in the school. Improving the competitiveness of schools at the international level The charismatic personality of administrators is very important in uniting teachers and students. And promote the development of school education, which is consistent with Li Yiqin's research results (Li, 2017: 7-9). Li Yiqin believes that university administrators should be responsible and regard learning as a professional lifestyle. They should think about it. Be diligent in summarizing and reflecting.

2. Construct a core competency model for university managers in Guangxi Province. Improving the leadership of university administrators in the People's Republic of China. We can start from 3 aspects: 1) knowledge, 2) ability, 3) attitude.

2.1 As a school leader, you must pay attention to the quality of education. Knowledge of the school's subject development and effective operations is fundamental to managers' effective performance of their responsibilities. Develop comprehensive college knowledge The following three areas are extremely important: 1)Pedagogical knowledge, 2) professional knowledge, and 3) management knowledge. This is because improving the pedagogical knowledge of university administrators can help them understand the nature and goals of education. Help administrators better define educational goals and policies. Ensure the normal operation of the school. Subject expertise can help administrators gain in-depth understanding of subject development trends and teaching needs. Provide guidance for the creation of school disciplines and better support teaching work. Management knowledge is one of the necessary skills for managers. It can help managers efficiently manage the school's various businesses, help select and train faculty and staff, and achieve the school's long-term development goals. This is consistent with Xi Yaying's research results (Xi, 2017: 117-120). Xi Yaying believes that from a social perspective, school managers must first be teachers. To become administrators, they must possess deep pedagogical knowledge and subject expertise as teachers. As managers, they not only need to have teaching knowledge; but they also have management knowledge respectively so that the school can develop better.

2.2 Ability is the practical ability that managers need to achieve goals and complete tasks at work. Because as a school administrator, you need to maintain good communication relationships with faculty, committees, and all walks of life for the development of the school. Ensure the smooth flow of information and improve the overall operational efficiency of the school. Strategic planning capabilities can help executives identify development opportunities and challenges. and help set consistent development goals. As a school administrator, you must

remain flexible and adaptable to educational changes. Responding to Educational Challenges and Promoting School Reform and Development Teachers are important resources for schools. Administrators need to focus on teacher development and personal growth. Teachers are encouraged to continuously improve themselves. Promote the development of overall education quality in schools

School culture is critical in setting the tone and core values of the school. Administrators need the ability to define and perpetuate school culture. We can lead schools by setting good examples and values, creating a positive learning environment and developing good character in students. This is consistent withWang Dexun.'s research results (Wang. 2008: 4). Wang Dexun. believes that in the era of educational informationization, school administrators should be able to lead teaching reforms. Use of advanced media in school development planning. Create an educational culture, lead teaching according to curriculum, lead teacher growth, improve internal management efficiency, and modify the external environment.

2.3 A school administrator is not only a school leader but also an educator. The spirit of responsibility is an important manifestation of administrative leadership. Management needs to show a responsible attitude. Actively undertake the important work of school development. Ensure the stable operation of the school. Advanced educational concepts can help managers better understand educational development trends. Guiding schools to achieve educational goals Improving the international perspective of administrators means administrators can better understand the trends and nature of educational development around the world. and provide strategic advice for the development of international schools. Executives' focus on developing personal talents is an important manifestation of their influence. They not only win the respect and trust of staff, students and parents; they also inspire team unity and promote the continuous development of the school.This is consistent with Cheng Hongbing's research results (Cheng, 2015: 13-14). Cheng Hongbing believes that school managers need to have advanced educational concepts. International perspective Political commitment and charisma, including responsibility and professionalism He believed these qualities demonstrated an individual's character. Reflect on their positive impact on others. And have a high spiritual realm and moral sentiment.Evaluation results of the core competency model and manual of Guangxi University managers People's Republic of China.Evaluating the feasibility and usefulness of a manual using the Core Competencies Model for University Administrators in terms of accuracy and application. Overall it is still at a high level. This may be because the core literacy model for university administrators was properly created through a process of expert interviews, evaluation, and summary analysis.

Evaluate the correctness, applicability, feasibility and effectiveness of the core competency model and manual for university managers in Guangxi. They are all experts in educational management or teachers with direct knowledge and experience in educational management. As a result, we are able to provide practical and realistic advice covering the knowledge, abilities and attitudes required of university managers. This is consistent with the research results of Song Libo (Song Libo, 2028: 37-41). Song Libo collected relevant elements and data analysis results of executives' core competencies through questionnaires, and accepted interviews and evaluations from experts. The research results are accurate, appropriate, feasible and practical, and can be applied in practice to achieve good results. The research is based on interviews with experts. This is followed by a comprehensive collection

of expert opinions and suggestions. Develop core competency guidelines for university managers in Guangxi Province. This includes executing components of the core competency model. Model Description Management Fundamentals About the Deming Quality Cycle, concepts and principles of implementing the model. A complete guide to implementing the model's strategies and model components has been reviewed by experts. The Core Competencies Manual for University Managers in Guangxi Province must be successful in practice. Provide reference for selecting and appointing personnel in colleges and universities.

According to the study by Weng Lin, Zhao Xiuli, & Ma Zaoming (2022:12-17), They studied the development of core performance models for school administrators. Models were created through semi-structured interviews and questionnaires with education professionals and tested to obtain good application results and inform selection. The training and evaluation of principals is referred to by the Ministry of Education. Overall, all aspects of the core competency model and practice of this study are at the highest level. The core competency model in this study is applicable to the experiment of 9 demonstration schools in Guangxi Province, and has the highest feasibility and practicability. Based on Zhen Li's research (Li, 2019:86-89), Zhen Li studied the modeling of core competencies for trusted school administrators and compiled core competency guidelines and guidance for trusted school administrators from both holistic and various aspects. At the highest level in terms of accuracy, applicability, feasibility, and effectiveness.

Synthesize the overall fonding as the diagram:

This study focuses on the core competencies of managers in nine demonstration universities in Guangxi Province. SPSS statistical software was used to analyze the data and the results were presented in a table.

Table 4.1 Participant Profile shows that women accounted for a high proportion of the respondents (51.62%), and their ages were mainly between 46 and 55 years old (54.05%). Most respondents had 5-10 years of management experience (40.27%). Most of the respondents were managers and full-time teachers (97.57%), including associate professors (33.78%), professors (31.08%), masters (49.73%), and doctors (34.86%).

Table 4.2 Core competency components shows that the overall evaluation of core competencies is at a high level (mean = 4.20).

Among them, the knowledge domain (mean = 4.23) was rated the highest, followed by ability (mean = 4.19) and attitude (mean = 4.18).

Knowledge domain sub-element professional knowledge, university managers are guided by educational principles in decision-making and promoting educational development.

(mean = 4.40) was considered the most important component, followed by technology integration and legal compliance (mean = 4.17). Sub-factor professional knowledge, respondents showed high ability in the application of educational theory and practice (mean = 4.49). Sub-factor management knowledge, management was highly evaluated in the application of organizational management knowledge (mean = 4.41).

Sub-factor communication and coordination ability in the ability area, management performed well in conveying information clearly and communicating effectively (mean = 4.28). Sub-factor strategic planning ability, management's ability in resource management and strategic execution was positively evaluated (mean = 4.08). Sub-factor leading change ability, management showed high ability in understanding and implementing national education reforms (mean = 4.35). Sub-factor leading teacher growth ability, management highly recognized the efforts and successes of teachers and provided incentive support (mean = 4.38).

Sub-factor cultural education ability, management played an important role in conveying positive values and promoting the formation of students' values (mean = 4.51).

In the attitude domain, the sub-factor of responsibility and responsibility, the management showed a high degree of professionalism, enthusiasm and commitment to the development of the university (mean = 4.36). In the sub-factor of educational philosophy, the management used scientific management concepts to improve the performance and work level of the university (mean = 4.36). In the sub-factor of global vision, the management promoted cross-cultural exchanges and enhanced international vision (mean = 4.34). In the sub-factor of personality charm, the management treated others with a fair, compassionate and positive attitude and created a harmonious working environment (mean = 4.47).

Finally, based on the expert evaluation opinions, the experts gave high praise to the correctness and applicability of the development model and the user manual.

Recommendations

1. Theoretical Recommendation

1.1 It is recommended to draw lessons from leadership development theory to clarify the leadership qualities that college managers need to possess in order to improve the core qualities of college managers.

1.2 It is recommended to draw lessons from the learning organization theory and encourage university managers to continuously learn, reflect and improve to adapt to the ever-changing university management environment.

2. Policy Recommendations

Establish a complete performance evaluation mechanism for Guangxi university managers and incorporate core competencies into the evaluation index system to encourage managers to continuously improve their literacy levels.

3. Practical Recommendations

3.1 The research results found that the average level of university managers' core competencies, research and strategic planning, is the lowest. Therefore, it should be vigorously developed. Managers should take measures to strengthen the study and application of strategic planning theory and improve strategic planning awareness. Flexibly arrange learning by participating in training courses, online learning resources, seminars, etc. to enhance the comprehensive strategic planning capabilities of university managers and promote the development of higher education institutions.

3.2 The research results found that the main areas of competence of university managers seeking development are knowledge, ability and attitude, and these three areas should be developed through learning and following the format manual.

3.3 Model evaluation results: The model is feasible and applicable. University administrators can use this model in their daily management work, and schools can allocate budgets to support the continued research of this project.

References

Cheng, H. (2015). I see the core competencies of real excellent managers. *School Management.* (3), 13-14.

China .(2019). Education News Network. 10-23, http://www.shaanxi.gov.cn/xw/ld/201910/t20191023_1536593_wap.html.

China. (2020). Government Network. 2020-05-17, https://baike.baidu.com/reference/50101882/533aYdO6cr3_z3kATPWJna_5YXvDPoms7LLRB-dzzqIP0XOpX5nyFI899pk88Lh_HQXctZYtMoZHxqX6D1RE6ehDLrNxF-tm8nP6UjHGzLj4p51s.

Feng, Y. (2005). Reflection on the quality requirements and knowledge framework of middle-level managers in universities. *Journal of Guizhou University of Technology (Social Sciences Edition).* 7 (6), 92-94.

Gu Xiangdong, Guan Changhai, & Wang Yunqi. (2015). Research on the competency of middle-level managers in Beijing universities. *Beijing Education: Moral Education.* (10), 4.

Higher Education Law of the People's Republic of China. (1998). Higher Education Law of the People's Republic of China (passed at the Fourth Session of the Standing Committee of the Ninth National People's Congress on August 29, 1998). *Chinese Higher Education.* (10), 4.

Li, X. (2018). Discuss the core competencies of managers. *National Teacher Research Special Fund Research Achievements 2018 (2).*

Li, Y. (2017). The basic qualities that middle management personnel in schools should possess. *Teaching and Educating: Principal's Reference.* (10), 7-9.

Li, Z. (2019). Model construction and practical cultivation of core competencies for school administrators entrusted with management. *People's Education.* (15), 4.

Meng Qingjin. (1998). Facing the 21st century, improving the quality of university managers to meet the challenges of the knowledge economy era. *Higher Agricultural Education*. (11), 4.

Ministry of Education of the People’s Republic of China, 2018-12-3, http://www.moe.gov.cn/srcsite/A01/s7048/201007/t20100729_171904.html.

Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research.* 2, 49-60.

Tang Zhengren. (2015). *Thoughts on promoting the construction of the core hub of my country's "Belt and Road" in Southwest China*. Chinese Regional Economics Society. Chinese Regional Economics Society.

The Ministry of Education of China. (2017). Interim Measures for the Management of Leaders in Higher Education Institutions. *Online.* Retrieved from http://www.moe.gov.cn/jyb_xwfb/s6319/zb_2017n/2017_zb02/17zb02_wj/201701/t20170123_295615.html.

Wang, R. (2002). The quality and ability of university administrators during the transformation period. *Ideological Front.* 28 (1), 4.

Weng, L., Zhao, X., & Ma, Z. (2022). The construction of a core competency model for school administrators and the development of a scale. *Educational Theory and Practice.* 42 (11), 12-17.

Wiersma, W., & Jurs, G. S. (2009). *Research method in education*. Essex: Pearson Education Limited.

Wu, Z., & Wu, Y. (2008). Research on the mechanism of local merger universities in serving local economic and social development. *Journal of Donghua University of Technology: Social Sciences Edition.* 27, 3-5.

Xi, Y. (2017). Construction of a core literacy model for school managers. *Education (Weekly).* 15, 117-120.

Zhao Lijuan. (2012). *Construction of competency model for middle-level managers in higher vocational colleges and its application in cadre selection.* Value Engineering. 31(2), 2.

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน โดยใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมภาคีเครือข่าย อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

The Development of the Road Safety Management Model by Using the Mechanism of District Quality of Life Development Committee to Drive Participation for Network Partners in Kaeng Khoi District of Saraburi Province

ประสิทธิ์ มีแก้ว, วิสุทธิ์ สุกรินทร์,
มานพ ทองตัน และ จิตต์ศจี ธฤตกุลวณิชย์
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี
Prasit Meekaew, Wisut Sugarin,
Manop Thongton and Jitsajee Tharitkulwanich
Saraburi Provincial Public Health Office, Thailand
Corresponding Author, E-mail: prasit.meekaew@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน โดยใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมภาคีเครือข่าย อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ใช้รูปแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การศึกษาแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาบริบทพื้นที่ วิเคราะห์สถานการณ์และการดำเนินงานความปลอดภัยทางถนน ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ระยะที่ 3 ประเมินผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน ประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล (พชต.) โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 130 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน โดยใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมภาคีเครือข่าย ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การขยายเครือข่าย สู่ระดับพื้นที่ตำบล 2) การพัฒนาการมีส่วนร่วม สร้างความร่วมมือและความเป็นเจ้าของ 3) การพัฒนาระบบจัดการข้อมูล การคืนข้อมูลสารสนเทศให้กับพื้นที่ 4) การพัฒนาศักยภาพทีมคณะทำงานภาคีเครือข่าย สนับสนุนการดำเนินงาน 5) การชื่นชม สร้างคุณค่าการปฏิบัติงานและสร้างแรงจูงใจ ผลการประเมินการพัฒนารูปแบบฯ พบว่า มีการดำเนินการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนนที่มีประสิทธิภาพ

* วันที่รับบทความ : 13 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 22 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 28 พฤษภาคม 2567
Received: May 13 2027; Revised: May 22 2024; Accepted: May 28 2024

โดยมีผลการประเมินภาพรวมที่คะแนนเฉลี่ย 3.63 ระดับดี และหลังการดำเนินการ พบว่า อัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตทางถนนลดลง ร้อยละ 6.98 สรุปว่ารูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้อัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลงได้

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ; การบริหารจัดการความปลดภัยทางถนน; การมีส่วนร่วม; ภาคีเครือข่าย

Abstract

The research aims to develop of the road safety management model. By using the mechanism of the district quality of life development committee to drive participation for network partners in Kaeng Khoi District, Saraburi Province. Use a participatory action research model. The study is divided into 3 phases: Phase 1: Area context study, analyze the situation and operation of road safety. Phase 2: The development of road safety management model with the participation of network partners. Phase 3: Evaluate the development of road safety management model.The sample population is the sub-district quality of life development committee with a specific selection of 130 people. Analyze data with descriptive statistics, frequency, percentage, mean, and standard deviation. Qualitative data uses content-based analysis techniques.

The results showed that the road safety management model using mechanisms district quality of life development committee drives network participation. Consists of 5 steps: 1) Expanding the network to the sub-district level 2) Participation development build partnerships and ownership 3) Development of information management system, return of information to the area, 4) Capacity development of network partner working group teams, support operations, 5) Appreciation, create performance value and motivation. The results of the assessment of the development of the model showed that effective road safety management was implemented. The overall assessment results showed an average score of 3.63 at a good level, and after implementation it was found that the death rate from road accidents decreased 6.98 percent. In conclusion, the road safety management model Efficient As a result, the death rate from road accidents can be reduced.

Keywords: Model Development; Road Disaster Management; Participation; Network Partners

บทนำ

รัฐบาลมีนโยบายในการสร้างเสริมสุขภาพของประชาชน โดยใช้กลไกของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับพื้นที่ พ.ศ. 2561 ในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับพื้นที่ที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน เกิดการบูรณาการ เป้าหมาย ทิศทางและยุทธศาสตร์ร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนอย่างเป็นองค์รวม เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาค

ส่วน โดยมีพื้นที่เป็นฐานและประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีความเป็นเจ้าของและภาวะการนำร่วมกัน โดยบูรณาการและประสานความร่วมมือในการนำไปสู่การสร้างเสริมให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน มีสุขภาวะทางกาย จิต และสังคมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและเกิดความยั่งยืน และมีอำนาจหน้าที่ในการเป็นหน่วยงานกลางในการจัดทำแผนงาน ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับอำเภอ ประสานงานในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน จัดเก็บ รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล ปฏิบัติการ ประสานการปฏิบัติ สนับสนุนและช่วยเหลือให้เกิดการดำเนินงานตามแผน และเป็นศูนย์ข้อมูลกลาง ในการประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร (สำนักส่งเสริมสุขภาพดีวิถีไทย, 2561)

สำนักนายกรัฐมนตรีได้ออกแบบกลไกการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบาดเจ็บทางถนน ด้วยการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันและลดการบาดเจ็บทางถนน พ.ศ. 2554 ส่วนกลางมีคณะกรรมการนโยบายและลดการบาดเจ็บทางถนนแห่งชาติ โดยมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน โดยกำหนดให้มีศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนน (ศปถ.) มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้อำนวยการศูนย์ ในระดับอำเภอมีศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนน (ศปถ. อำเภอ) มีนายอำเภอเป็นประธาน และในระดับท้องถิ่นที่มีปัญหาเกี่ยวกับการบาดเจ็บ ทางถนน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อตั้งเป็นศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ศปถ.อปท.) มีผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประธาน (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2554)

สอดคล้องกับกระบวนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) สู่การปฏิบัติการเสริมสร้างบทบาทของทุกภาคส่วน โดยสนับสนุนการประสานกำลังของ “บวร” (บ้าน วัด โรงเรียน) ซึ่งครอบคลุมถึงชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศาสนสถาน สถาบันทางศาสนา บุคลากรและองค์กรทางการศึกษา อาสาสมัคร จิตอาสาและภาคีการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อแปลงกลยุทธ์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ไปสู่การร่วมแก้ไขปัญหาและการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งสร้างแพลตฟอร์มหรือช่องทางให้ทุกภาคีมีโอกาสแสดงความคิดเห็น เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของชุมชน และร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานในระดับพื้นที่อื่น ๆ ในการขับเคลื่อนซึ่งจะช่วยฟื้นฟูให้ชุมชนเข้มแข็งและสนับสนุนให้ชุมชนเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

อุบัติเหตุทางถนนเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชากรในประเทศไทยและอีกหลายประเทศทั่วโลก จากรายงานสถานการณ์โลกด้านความปลอดภัยทางถนน พ.ศ. 2561 (Global Status Report on Road Safety 2018) โดยองค์การอนามัยโลก (World Health Organization ; WHO)) พบว่า การบาดเจ็บและสูญเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา จากฐานข้อมูลของปี พ.ศ. 2556 พบว่า อัตราผู้เสียชีวิตบนท้องถนน สูงถึง 1.25 ล้านคนต่อปี

และปี 2562 มีอัตราผู้เสียชีวิตบนท้องถนนเพิ่มขึ้นเป็น 1.35 ล้านคนต่อปี คาดการณ์ว่าปี พ.ศ. 2573 จะมีผู้เสียชีวิตทั่วโลกเพิ่มสูงขึ้นเฉลี่ยปีละ 2.40 ล้านคน ประเทศไทย มีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนสูงที่สุดเป็นลำดับที่ 9 ของโลกโดยมีประมาณการผู้เสียชีวิต 32.7 คนต่อประชากรหนึ่งแสนคน (เฉลี่ย 60 คนต่อวัน) หรือมีผู้เสียชีวิตเฉลี่ยปีละ 22,491 คน (สำนักนโยบายและแผนการขนส่งและการจราจร, 2562) แนวโน้มผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิตสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง หากแต่ละประเทศยัง ไม่มีมาตรการที่ดีพอในการป้องกันอุบัติเหตุทางถนน ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุทางถนน พบว่า ประเทศไทย ในปี 2564 ที่ผ่านมามีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนมีมากกว่า 13,000 ราย หรือเฉลี่ยวันละ 36 ราย โดยเป็นกลุ่มคนวัยทำงานอายุตั้งแต่ 25-60 ปี เสียชีวิตมากถึง 54% หรือประมาณกว่า 7,000 ราย (สำนักนโยบายและแผนการขนส่งและการจราจร, 2563)

บริบทพื้นที่และสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุทางถนน อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เป็นอำเภอที่มีขนาดใหญ่มีพื้น 684 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองเป็น 14 ตำบล 117 หมู่บ้าน อปท.13 แห่ง มีประชากรทั้งสิ้นจำนวน 101,078 คน ในอำเภอแก่งคอยยังเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม ขนาดใหญ่อยู่เป็นจำนวนมาก เช่น โรงงานปูนซีเมนต์ โรงไฟฟ้า โรงงานเซรามิก เคมีภัณฑ์ เป็นต้น ทำให้มีประชากรแฝงเข้ามาทำงานจำนวนมาก ด้านการคมนาคมมีชุมทางรถไฟแก่งคอย มีถนนมิตรภาพผ่าน ถนนแก่งคอย-บ้านนา เป็นถนนสี่เลนส์ และยังมีถนนสายรองเป็นทางหลวงชนบทอีกหลายสาย มีประชาชนสัญจรผ่านและเข้าออกเป็นจำนวนมาก และมีลักษณะที่อยู่อาศัยเป็นสังคมเมือง (ปกครองอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี,2565) จากรายงานสถานการณ์ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตทางถนน ข้อมูล ปี พ.ศ.2561-2565 การเกิดอุบัติเหตุทางถนน โดยมีจำนวนครั้งการเกิดอุบัติเหตุทางถนนจำนวน 1,467, 1,624, 1,483, 1,109 ,1232 ครั้ง ตามลำดับ มีผู้บาดเจ็บที่ต้องรับการรักษาในสถานบริการสาธารณสุขจำนวน 1,648, 1,876, 1,706, 1,212, 1,366 ราย ตามลำดับ และพบอัตราผู้เสียชีวิตจากการเกิดอุบัติเหตุทางถนนอัตรา 58.13 (58 ราย), 60.77 (61 ราย), 45.74 (46 ราย), 31.66 (32 ราย), 43.58 (44 ราย) ต่อแสนประชากร (ข้อมูลบริหารจัดการด้านสุขภาพอำเภอแก่งคอย, 2565) ในภาพรวมการดำเนินการจัดการความปลอดภัยทางถนน อำเภอแก่งคอยได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการระบบสุขภาพอำเภอ (DHS : District Health System) มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2557 ขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคเครือข่ายผ่านศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนระดับอำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในปี พ.ศ. 2561 มีคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) เกิดขึ้นและมีการดำเนินงานต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

จากการสรุปผลการดำเนินงานและถอดบทเรียนด้านความปลอดภัยทางถนน อำเภอแก่งคอย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2561 - 2565 ซึ่งได้มีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงพบสถิติการเกิดอุบัติเหตทางถนนเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวโน้มลดลงแต่ไม่มากนัก ส่วนใหญ่เกิดขึ้นในพื้นที่ตำบล ชุมชนและหมู่บ้าน โดยเป็นถนนสายรองและถนนในหมู่บ้าน แม้ว่าจะมีดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องด้วยบริบทของพื้นที่ ปัจจัยด้านถนน ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านบุคคล ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม (ฉลองชัย สิทธิวังและคณะ, 2564) การพัฒนาความ

ปลอดภัยทางถนนยังมีข้อจำกัดคือยังไม่สามารถจัดการกับพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลได้อย่างยั่งยืน จึงต้องมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและขยายการจัดการลงในระดับท้องถิ่นที่ถือว่าเป็นจุดจัดการที่สำคัญ เพราะจะเป็นผู้ที่เห็นปัญหารับรู้ปัญหาและรับผลกระทบ (ชูชาติ นิจวัฒนา และคณะ ,2565) การดำเนินการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนนของประเทศไทยจะดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้ต้องเน้นให้ความสำคัญต่อบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ซึ่งถือเป็นจุดจัดการที่อยู่ใกล้ชิดกับปัญหามากที่สุด และสร้างจิตสำนึกให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นให้ร่วมมือกันจะทำให้การพัฒนาสามารถดำเนินไปได้ก้าวหน้ารวดเร็ว และส่งผลต่อสังคมในวงกว้างยิ่งขึ้น

ดังนั้นคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ซึ่งถือเป็นคณะกรรมการชุดใหญ่ในการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในมิติต่างๆ ในระดับอำเภอ จะมีกลไกการทำงานอย่างไรในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในระดับพื้นที่ ได้มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยนี้จึงต้องการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน โดยใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ ขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับพื้นที่ซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับประชาชน เกิดการ บูรณาการ เป้าหมาย ทิศทางและการจัดทำแผนงานและโครงการแก้ปัญหา การจัดหา และการสนับสนุนทรัพยากร (คน เงิน พัสดุ) ร่วมกันอย่างเป็นองค์รวม เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน โดยใช้พื้นที่เป็นฐานและประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเพื่อให้เกิดการบาดเจ็บและการเสียชีวิตทางถนนลดลง ผลจากการวิจัยนี้จะนำไปสู่การพัฒนาเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเชิงปฏิบัติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน โดยใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Action Research) ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย 12 เดือน ตั้งแต่เดือน มกราคม 2566 - ธันวาคม 2566 โดยแบ่งการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาบริบทพื้นที่ วิเคราะห์สถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุทางถนนและการดำเนินงานจัดการความปลอดภัยทางถนน อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ระยะเวลา 2 เดือน ตั้งแต่เดือน มกราคม 2566 – กุมภาพันธ์ 2566 โดยใช้รูปแบบการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) และการถอดบทเรียนร่วมกับทีมคณะทำงานเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ด้านการจัดการความปลอดภัยทางถนน ประกอบด้วย 1) สาธารณสุขอำเภอ (เป็นทีมผู้วิจัย) 2) ผู้รับผิดชอบงานอุบัติเหตุของ

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ (เป็นทีมผู้วิจัย) 3) ผู้รับผิดชอบงานอุบัติเหตุโรงพยาบาลแก่งคอย 4) ผู้รับผิดชอบงานข้อมูลสารสนเทศโรงพยาบาลแก่งคอย 5) เจ้าหน้าที่ตำรวจ 6) ปลัดอำเภอ และ7) เจ้าหน้าที่แขวงการทางแก่งคอย ร่วมดำเนินการ คือ

1)การศึกษาบริบทพื้นที่ วิเคราะห์สถานการณ์การเกิดอบัติเหตุทางถนนและการดำเนินงานจัดการความปลอดภัยทางถนน จากแหล่งข้อมูล (Sources of Data) ได้แก่ นโยบาย แผนงาน โครงการ และแผนปฏิบัติงาน คำสั่ง รายงานการประชุม เอกสารสรุปผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุ และฐานข้อมูลอุบัติเหตุ (Health Data Center) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2561–2565

2) ถอดบทเรียนและสรุปผลการดำเนินงาน ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบริบทพื้นที่ ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุทางถนน ด้านกระบวนการดำเนินการจัดการความปลอดภัยทางถนน และด้านผลลัพธ์การดำเนินงานจัดการความปลอดภัยทางถนน ที่ผ่านมา

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน โดยใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมภาคีเครือข่าย ระยะเวลา 7 เดือน ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2566 – กันยายน 2566 เพื่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Action Research) มี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วยขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Planning) ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติการ (Action) ขั้นตอนที่ 3 การสังเกตผล (Observation) ขั้นตอนที่ 4 การสะท้อนผล (Reflection) ผู้เข้าร่วมวิจัย ประกอบด้วย คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล (พชต.) คณะทำงานศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนระดับอำเภอ (ศปถ.อำเภอ)และคณะทำงานศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ศปถ.อปท.) โดยมีการดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Planning) เป็นกระบวนการที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ร่วมรับรู้ปัญหา ตลอดจนร่วมวางแผนออกแบบกระบวนการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน โดยประชุมเชิงปฏิบัติการโดยใช้เทคนิคประชุมแบบมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์มาประยุกต์ใช้ ผู้ร่วมพัฒนารูปแบบคือคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) มีกิจกรรม ประกอบด้วย

กิจจกรรมที่ 1 นำเสนอผลการศึกษาบริบทพื้นที่ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกิดอบัติเหตุทางถนนและการดำเนินงานความปลอดภัยทางถนน อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2561–2565 ในระยะที่ 1

กิจกรรมที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน โดยใช้แนวคิดการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้วยวิธี SWOT Analysis 2) การจัดวางทิศทางองค์กร 3) การกำหนดกลยุทธ์ด้วยวิธี TOWS Matrix 4) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 5) การประเมินผลและการควบคุม (ธมลวรรณ เจนธนสาร,2564) การจัดการเชิงกลยุทธ์

กิจกรรมที่ 3 กำหนดกลยุทธ์ หรือรูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน

กิจกรรมที่ 4 นำกลยุทธ์ หรือรูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน ที่ได้ไปสู่การปฏิบัติ โดยการจัดทำแผนงาน โครงการและแผนปฏิบัติการ เพื่อให้บรรลุวัตประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้ ตามขั้นตอนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์

ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติการ (Action) เป็นการดำเนินการตามกลยุทธ์ หรือรูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน ซึ่งได้กำหนดแผนงาน โครงการ และแผนปฏิบัติการ มุ่งปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามกลยุทธ์ที่วางไว้ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายคือ คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล (พชต.) คณะทำงานศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนระดับอำเภอ (ศปถ.อำเภอ) และคณะทำงานศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ศปถ.อปท.) มีกิจกรรม ประกอบด้วย

กิจกรรมที่ 1 จัดประชุมชี้แจงการดำเนินงานตามกลยุทธ์ แผนงาน โครงการและแผนปฏิบัติการมอบนโยบายและภาระกิจ พร้อมจัดทำบันทึกความร่วมมือ (MOU)

กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายระดับอำเภอและตำบลในการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน

กิจกรรมที่ 3 การพัฒนาระบบศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุเชื่อมโยงกับฐานข้อมูล HDC (Health Data Center) ของโรงพยาบาล และ รพ.สต.การจัดเก็บ การวิเคราะห์ การนำเสนอและการคืนข้อมูลข่าวสารให้ระดับพื้นที่

กิจกรรมที่ 4 ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานการพัฒนาการมีส่วนร่วมการจัดการความปลอดภัยทางถนน ในพื้นที่ตำบลเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 3 การสังเกตผล (Observation) เป็นขั้นตอนการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการ มีกิจกรรม ประกอบด้วย

กิจกรรมที่ 1 ให้ภาคีเครือข่ายมีการนำเสนอในการประชุมหัวหน้าส่วนราชการ และการประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้าน ของอำเภอทุกเดือน เพื่อติดตาม สนับสนุนและให้คำแนะนำการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ 2 เยี่ยมติดตามชื่นชมเสริมพลังภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ทุกตำบล สรุปผลการดำเนินงาน จากการสังเกตตลอดจนเสร็จสิ้นกระบวนการโดยประธานคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) หรือคณะอนุกรรมการที่นายอำเภอแต่งตั้ง

ขั้นตอนที่ 4 การสะท้อนผล (Reflection) มีกิจกรรม คือการร่วมมหกรรมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับจังหวัด (งานพลังคน พชต.) เพื่อสรุปผลการดำเนินงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล (พชต.) สร้างคุณค่า ชื่นชมคนดี สร้างความภูมิใจ สร้างขวัญกำลังใจ เพื่อทบทวนและปรับปรุงพัฒนาการทำงานและเพื่อขยายผลการดำเนินงานในพื้นที่

ระยะที่ 3 ประเมินผลรูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน ระยะเวลา 3 เดือนตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2566 – ธันวาคม 2566 เป็นการประเมินผลประสิทธิภาพรูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน โดยใช้แบบการประเมินแบบ CIPP Model (Stufflebeam, 1971) โดยนำเกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพกลไกคณะทำงานศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนระดับอำเภอ (ศปถ.อำเภอ) (จุทาทิพ ต่อยอด และคณะ, 2562) คู่มือขับเคลื่อนกลไก คณะทำงานศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนระดับอำเภอ (ศปถ.อำเภอ) ในงานป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนมาเป็นแนวทางปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล (พชต.) และการประมินผลลัพธ์ในการดำเนินการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล (พชต.) ในพื้นอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล (พชต.) โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) ประกอบด้วย 1) นายกนายกเทศมนตรีหรือองค์การบริหารส่วนตำบล 2) กำนัน 3) ผู้อำนวยการโรงพยาบส่งเสริมสุขภาพตำบล 4) ปลัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น 5) ผู้อำนวยการโรงเรียนในพื้นที่ตำบล 6) ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขระดับตำบล 7) ตัวแทนภาคเอกชนในพื้นที่ 8) ตัวแทนภาคประชาชนหรือปราญชาวบ้านในพื้นที่ 9) ตำรวจ 10) พัฒนากรตำบลหรือเกษตรตำบล จำนวน 13 แห่ง ๆ 10 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 130 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 เชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามประเมินผลประสิทธิภาพ ในการจัดการความปลอดภัยทางถนนระดับตำบล ประกอบด้วย ด้านสภาวะแวดล้อม ประเมินโครงสร้าง ด้านปัจจัยนำเข้า ประเมินสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงาน ด้านกระบวนการ ประเมินการทำงานร่วมกันและการบริหารจัดการข้อมูล และด้านผลผลิต ประเมินแผนงานโครงการ และการติดตามประเมินผล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ระดับ 4.21 – 5.00 หมายถึง ดีมาก 3.41 – 4.20 หมายถึง ดี 2.61 – 3.40 หมายถึง ปานกลาง 1.81 – 2.60 หมายถึง พอใช้ และ 1.00 – 1.80 หมายถึง ปรับปรุง

ส่วนที่ 2 เชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกประเด็นการทนากลุ่ม (Focus Group) สอบถามปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของการจัดการความปลอดภัยทางถนนระดับตำบล เป็นคำถามปลายเปิด

ส่วนที่ 3 แบบวิเคราะห์ข้อมูล ที่ผู้วิจัยและทีมผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วนำมาใช้ในการพัฒนาสำหรับการบันทึกรายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูล จากฐานข้อมูลอุบัติเหตุ (Health Data Center)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยและทีมผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนและความสมบูรณ์แล้ว มาดำเนินการวิเคราะห์และเรียบเรียง ดังนี้

1) ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา ความถี่ (frequency) ร้อยละ(percentage) ค่าเฉลี่ย(mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

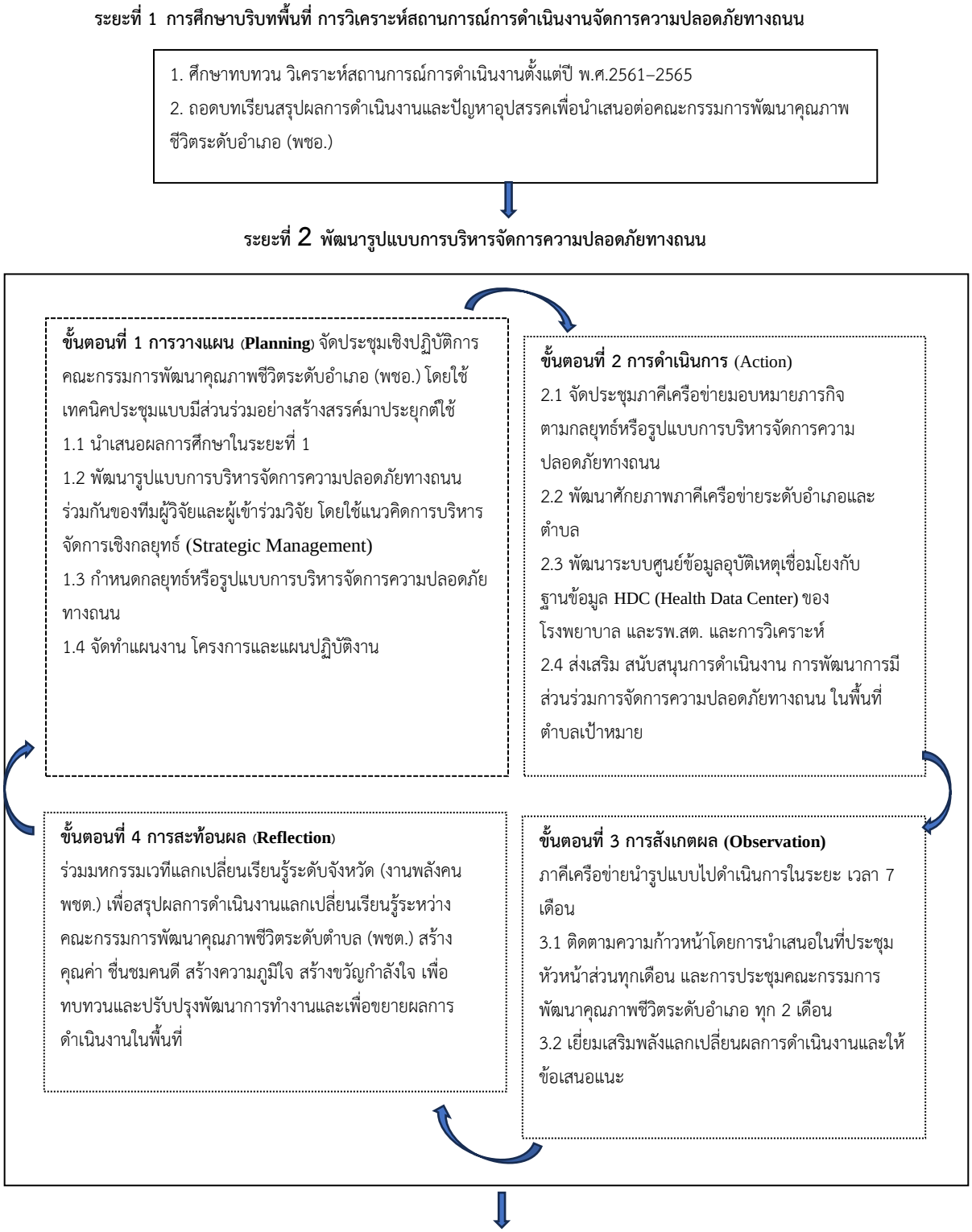
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์กระบวนการสนทนากลุ่ม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ผ่านการรับรองการขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี เอกสารรับรองเลขที่ EC 006/2566 รับรองวันที่18 มีนาคม 2566 – 15 มีนาคม 2567

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Action Research) ของ Kemmis และ Mc Taggart (1988) มี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วยขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Planning) ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติการ (Action) ขั้นตอนที่ 3 การสังเกตผล (Observation) ขั้นตอนที่ 4 การสะท้อนผล (Reflection) ร่วมกับแนวคิดการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) 5 ขั้นตอน 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้วยวิธี SWOT Analysis 2)การจัดวางทิศทางองค์กร 3)การกำหนดกลยุทธ์ด้วยวิธี TOWS Matrix 4) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 5) การประเมินผลและการควบคุม (ธมลวรรณ เจนธนสาร , 2564) ในการกำหนดกลยุทธ์หรือรูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน และใช้รูปแบบจำลองซิปโมเดล (CIPP Model) ของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebram.1971) มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการประเมิน Safe Community และ Safe System โดยใช้รูปแบบการประเมินตามเกณฑ์ที่ปรับใช้จาก คู่มือขับเคลื่อน “กลไก ศปถ.อำเภอ” ในงานป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน (จุฑาทิพ ต่อยอด และคณะ , 2562) เพื่อประเมินประสิทธิภาพของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนนระดับตำบล การศึกษาแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ 1) การศึกษาบริบทพื้นที่ วิเคราะห์สถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุทางถนนและการดำเนินงานจัดการความปลอดภัยทางถนน 2) การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน และ 3) ประเมินผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน และจัดทำเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน โดยใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมภาคีเครือข่าย อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาบริบทพื้นที่ วิเคราะห์สถานการณ์การเกิดอบัติเหตุทางถนนและการดำเนินงานจัดการความปลอดภัยทางถนน

1.1 ด้านบริบทพื้นที่ อำเภอแก่งคอย เป็น 1 ใน 13 อำเภอ ในจังหวัดสระบุรี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออก ห่างจากอำเภอเมืองสระบุรี 10 กิโลเมตร มีพื้นที่ 801.162 ตารางกิโลเมตร มีลักษณะพื้นที่เป็นภูเขาและที่ราบลุ่ม จึงเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่อยู่เป็นจำนวนมาก และมีส่วนหนึ่งเป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีแหล่งท่องเที่ยวและ สถานที่พักแรมอีกหลายแห่งในพื้นที่ ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพที่มีรายได้จากเงินเดือน ค่าจ้างประจำรายเดือน และอาชีพเกษตรกรรม ประชากรมีรายได้เฉลี่ย 100,092.00 บาท ต่อคนต่อปี (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระบุรี, 2565) ลักษณะที่อยู่อาศัยเป็นส่วนใหญ่เป็นสังคมเมือง มีประชากรแฝงและแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในพื้นที่จำนวนมาก การปกครองเป็น 14 ตำบล 117 หมู่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 13 แห่ง มีประชากรทั้งสิ้นจำนวน 101,078 คน แบ่งเป็นชาย จำนวน 44,583 คน หญิงจำนวน 56,495 คน (ปกครองอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี, 2565) การคมนาคม เป็นชุมทางรถไฟที่สำคัญ มีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 ถนนมิตรภาพ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3222 ถนนแก่งคอย–บ้านนาตัดผ่าน และทางหลวงชนบทอีกหลายสาย ด้วยมีเส้นทางคมนาคมหลายเส้นทางที่เป็นทางหลักและทางรอง มีประชาชนสัญจรผ่านและเข้าออกเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ปัญหาด้านอุบัติเหตุทางถนนเป็นปัญหาหลัก หนึ่งในหลายปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตประชาชน

1.2 ด้านสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุทางถนน อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ปี พ.ศ.2561-2565 เมื่อมีการวิเคราะห์ข้อมูลด้านระบาดวิทยาตามบุคคล เวลา และสถานที่ พบว่า ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในพื้นทีอำเภอแก่งคอยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 61.67 ช่วงอายุที่มีอัตราป่วยสูงที่สุดคือ 10-24 ปี ร้อยละ 47.01 รองลงมาคือ 25-49 ปี ร้อยละ 28.51 ไม่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 43.23 ยานพาหนะที่ใช้ส่วนใหญ่คือรถจักรยานยนต์ ร้อยละ 80.42 รองลงมาคือรถยนต์ ร้อยละ 4.81 ส่วนใหญ่เกิดขึ้นนอกช่วงเทศกาล โดยมีอัตราบาดเจ็บร้อยละ 94.98 โดยมีอัตราบาดเจ็บในช่วงเทศกาลสงกรานต์และช่วงเทศกาลส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ รวมร้อยละ 5.02 ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุทางถนนมาที่สุด คือ 16.00-19.59 น. ร้อยละ 30.69 รองลงมาคือ 20.00-23.59 น. ร้อยละ 19.64 และ 08.00-11.59 น. ร้อยละ 18.26 ตามลำดับ ด้านประเภทถนนที่เกิดอุบัติเหตุ พบว่า ถนนภายในหมู่บ้าน เป็นจุดที่เกิดอุบัติเหตุทางถนนสูงที่สุด ร้อยละ 64.87 รองลงมาคือ ทางหลวงแผ่นดิน ร้อยละ 35.13 การรับผู้บาดเจ็บเข้ารักษาในโรงพยาบาล และสถานบริการสาธารณสุข เป็นผู้บาดเจ็บกลับบ้านได้ เฉลี่ยร้อยละ 73.13 Admit ร้อยละ 8.94 ส่งตอ ร้อย

15.43 และเสียชีวิต ร้อยละ 2.51 ต่อปี ด้านจุดเสี่ยงการเกิดอุบัติเหตุในพื้นที่อำเภอแก่งคอยมีจุดเสี่ยงอันตรายสูง(มีอุบัติเหตุมากกว่า 20 ครั้ง/ปี) 3 จุด และจุดอันตราย (มีอุบัติเหตุน้อยกว่า 20 ครั้ง/ปี) อีก 21 จุด จากฐานข้อมูลอุบัติเหตุ (Health Data Center) ปี พ.ศ.2561-2565

1.3 ด้านการดำเนินการจัดการความปลอดภัยทางถนน อำเภอแก่งคอย เริ่มตั้งแต่คณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนอำเภอ (ศปถ.อำเภอ) และคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ศปถ.อปท.) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน พ.ศ.2554 ต่อมาในปี พ.ศ.2557 อำเภอแก่งคอย ได้ใช้กลไกระบบสุขภาพอำเภอ (District Health system; DHS) เป็นระบบการทำงานด้านสุขภาพระดับอำเภอร่วมกับทุกภาคส่วน ด้วยการบูรณาการทรัพยากรภายใต้บริบทของพื้นที่ผ่านกระบวนการชื่นชมและการจัดการความรู้ส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนพึ่งตนเองได้ และไม่ทอดทิ้งกัน โดยมีเป้าหมายร่วมเพื่อสุขภาวะของประชาชน ในการจัดการความปลอดภัยทางถนน ที่เป็นปัญหาอยู่ระดับต้นๆของอำเภอทุกปี และต่อมาเกิดคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับพื้นที่ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2561 มีการบูรณาการร่วมกัน ซึ่งกำหนดปัญหาอุบัติเหตุจราจรทางถนน เป็น 1 ใน 3 ประเด็นปัญหาหลักที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข เริ่มดำเนินงาน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2561 เกิดคณะทำงานที่เกิดจากการที่หน่วยงานด้านสาธารณสุขใช้ข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุทางถนนสนับสนุนการดำเนินงาน โดยมีกรอบแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน 3 มารตการ (1)มาตรการการจัดการปัจจัยด้านคน (2)มาตรการการจัดการด้านรถ (3)มาตรการการจัดการด้านถนนและสิ่งแวดล้อม ใช้กระบวนการดำเนินการจัดการความปลอดภัยทางถนน มีการกำหนดประเด็นปัญหาและตั้งเป้าหมายร่วมกัน เป็นบันไดผลลัพธ์ คือ ปี พ.ศ.2561 สร้างทีมงานระดับอำเภอ เป็นเจ้าภาพในการดำเนินงาน ปี พ.ศ.2562 สร้างทีมงานระดับตำบล เป็นเครือข่าย ปี พ.ศ.2563 แก้ไขจุดเสียง เพื่อลดความเสี่ยง ปี พ.ศ.2564 สร้างชุมชนต้นแบบ และปี พ.ศ.2565 สร้างทักษะคิดลดความเสี่ยง โดยมีภาคีเครือข่ายที่ร่วมให้การสนับสนุน และดำเนินงาน

1.4 ด้านผลลัพธ์การดำเนินงานจัดการความปลอดภัยทางถนน อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ปี พ.ศ.2561-2565 พบว่าสถิติการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในภาพรามมีแนวโน้มลดลงแต่ไม่มาก ยังมีผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิตค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายอาจจะด้วยบริบทของพื้นที่อำเภอและปัจจัยอื่นๆที่เอื้อให้เกิดอุบัติเหตุ คือ 1) อำเภอแก่งคอยมีขนาดของพื้นที่กว้างมีลักษณะทางกายภาพ ลักษณะของประชากร การอยู่อาศัยและลักษณะสังคม ในบริบทที่ต่างกัน 2) การดำเนินกิจกรรมในการแก้ไขปัญหาขาดความต่อเนื่องหรือไม่เป็นรูปธรรม โดยขาดเจ้าภาพหลัก การมีหรือการสนับสนุนทรัพยากร งบประมาณ ไม่เพียงพอหรือไม่มีในการดำเนินงาน 3) การดำเนินกิจกรรมไม่ครอบคลุมพื้นที่ ขาดการมีส่วนร่วมและความร่วมมือ 4) การจัดการความปลอดภัยทางถนนยังมีข้อจำกัดคือยังไม่สามารถจัดการกับพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลได้อย่าง

5) การขับเคลื่อนการดำเนินงานการจัดการความปลอดภัยทางถนนในปัจจุบันยังขาดความต่อเนื่อง จากข้อสรุปถอดบทเรียน และการทบทวนเอกสารข้างต้นชี้ให้เห็นถึงความสำคัญ ความจำเป็นและความท้าทายของการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และสาเหตุปัจจัยที่เกิดขึ้น ที่จะสามารถส่งเสริมให้เกิดการจัดการสุขภาพด้วยตนเองซึ่งจะส่งผลให้สถานะสุขภาพ (Health Status) และคุณภาพชีวิตประชาชนดีขึ้น

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

2.1 การขยายเครือข่าย (Expanding the network) สู่ระดับพื้นที่ ตำบล หมู่บ้าน และชุมชน เพื่อให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วม และได้มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ 1) การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล (พชต.) กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร 2) แต่งตั้งคณะที่ปรึกษา คณะทำงานหรืออนุกรรมการที่ประกอบด้วยภาครัฐ ภาคเอกชน ท้องถิ่นและชุมชน เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการประสานงานภาคีเครือข่าย การจัดหาและการจัดสรรทรัพยากร ทั้ง คน เงิน วัสดุอุปกรณ์เพื่อการแก้ปัญหาในพื้นที่ 3) จัดประชุมชี้แจงคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล (พชต.) มอบนโยบายและภาระกิจ พร้อมจัดทำบันทึกความร่วมมือ (MOU) เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของร่วมในการจัดการความปลอดภัยทางถนนใน

2.2 การ**พัฒนาการมีส่วนร่วม** (Participation development) เพื่อสร้างความร่วมมือและความเป็นเจ้าของในการจัดการความปลอดภัยทางถนน ประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ 1)คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล (พชต.) จัดประชุมทำประชาคม การนำเสนอข้อมูลอุบัติเหตุทางถนน ระดมความคิดเห็นในการแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วมจากประชาชนในพื้นที่ กำหนดมาตรการร่วมโดยสร้างธรรมนูญชุมชนถนนปลอดภัย 2)คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล (พชต.) และภาคีเครือข่าย ร่วมจัดประชุมทำแผนงานและโครงการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่ เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน การจัดหางบประมาณ และการดำเนินการตามแผนงาน โครงการที่กำหนด

2.3 การพัฒนาระบบจัดการข้อมูล (Data management system) เพื่อพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารด้านความปลอดภัยทางถนน ประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ 1)พัฒนาศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุเชื่อมโยงกับฐานข้อมูล HDC (Health Data Center) ของโรงพยาบาล และ รพ.สต. วิเคราะห์ข้อมูลด้านอุบัติเหตุทางถนนและการจัดทำสารสนเทศข่าวสาร 2)การคืนข้อมูลให้กับภาคีเครือข่ายเพื่อนำเสนอใช้ในการประชุมและวางแผน การจัดทำประชาคม จัดทำโครงการแก้ไขปัญหาในพื้นที่

2.4 การพัฒนาศักยภาพทีมคณะทำงานภาคีเครือข่าย (Team potential development) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานการจัดการความปลอดภัยทางถนนในระดับพื้นที่ ประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ1) การจัดอบรมสร้างทีมวิทยากรครูพี่เลี้ยงครู ก ในการจัดการความปลอดภัยทางถนนในระดับอำเภอ และครู ข ในสถานประกอบการโรงงาน โรงเรียน และในระดับพื้นที่ 2)จัดอบรมพัฒนาทีมสอบสวนอุบัติเหตุทุกตำบล จาก

คณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ศปถ.อปท.) ในการสอบสวนอุบัติเหตุ การวิเคราะห์สถานการณ์และปัญหาการเกิดอุบัติเหตุในพื้นที่

2.5 การชื่นชม (Appreciation) โดยการเยี่ยมติดตาม เพื่อให้กำลังใจภาคีเครือข่าย สร้างคุณค่าการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ 1) นำเสนอข้อมูลการจัดการความปลอดภัยทางถนนในการประชุมหัวหน้าส่วนราชการ การประชุมประจำเดือนกำนันผู้ใหญ่บ้าน 2) ติดตามเยี่ยมชื่นชมเสริมพลังคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล (พชต.) ทุกแห่ง โดยคณะอนุกรรมการที่นายอำเภอแต่งตั้ง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน รับฟังความคิดเห็น แก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน 3) ร่วมมหกรรมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับจังหวัด(งานพลังคน พชต.) เพื่อสรุปผลการดำเนินงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล (พชต.) สร้างคุณค่า ชื่นชมคนดี สร้างความภูมิใจ สร้างขวัญกำลังใจ เพื่อทบทวนและปรับปรุงพัฒนาการทำงานและเพื่อขยายผลการดำเนินงานในพื้นที่

ระยะที่ 3 ประเมินผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน

จากการศึกษาการประเมินผลประสิทธิภาพกลไกการขับเคลื่อนของภาคีเครือข่ายในระดับพื้นที่ตำบล คือคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล (พชต.) โดยผสมผสานเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พบว่า 1)ด้านสภาวะแวดล้อม โครงสร้างคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล (พชต.) ผลการประเมินอยู่ในระดับดี เฉลี่ย 3.89 (S.D.=.46) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล (พชต.) มีบทบาทในการขับเคลื่อนและเชื่อมประสานการทำงานภาคีที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในระดับดีมาก 4.38 (S.D.=.65) รองลงมา คณะกรรมการมีสมาชิกที่ครอบคลุมหน่วยงานและภาคีที่เกี่ยวข้อง คะแนนระดับดีมาก 4.31 (S.D.=.75) และ มีคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล (พชต.) ที่มีโครงสร้างอย่างชัดเจนและเป็นปัจจุบันตามระเบียบสำนักนายกฯ พ.ศ.2561 คะแนนระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 3.00 (S.D.=.00) 2) ด้านปัจจัยนำเข้า ศักยภาพบุคคลากรและทีมงาน ผลการประเมินพบว่า อยู่ในระดับดี เฉลี่ย 3.89 (S.D.=.73) ผลการประเมินรายข้อ พบว่า การวางแผนงาน และกำหนดเป้าหมายผลลัพธ์และตัวชี้วัดระดับดี คะแนน 4.15 (S.D.=.89) รองลงมาคือการวิเคราะห์สภาพปัญหา กำหนดปัจจัยที่เกี่ยวข้อง จัดลำดับความสำคัญของปัญหา ระดับดี คะแนนเฉลี่ย 4.00 (S.D.=.91) การกำหนดนโยบาย/และขับเคลื่อนนโยบาย ระดับดี คะแนน 4.00 (S.D.=.91) ความรู้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประเมินสถานการณ์ปัญหา ระดับดี คะแนนเฉลี่ย 3.92 (S.D.=.76) การออกแบบที่สอดคล้องกับเป้าหมาย/ผลลัพธ์และตัวชี้วัดระดับดี คะแนนเฉลี่ย 3.69 (S.D.=.75) ความรู้ในการติดตาม กำกับ ประเมินผลและการสะท้อนผลการทำงาน ระดับดี คะแนนเฉลี่ย 3.62 (S.D.=.65) 3) กระบวนการ ผลการประเมินพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 3.38 (S.D.=.80) ระดับเกณฑ์ประเมินปานกลาง แยกรายองค์ประกอบ ได้แก่ (1) การมีส่วนร่วม คะแนนเฉลี่ย 3.50 (S.D.=.93) ระดับดี เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีการทำงานเชื่อมโยงกับพื้นที่ทั้งในแนวดิ่งและแนวราบ ได้คะแนนสูงสุดเฉลี่ย 4.15 (S.D.=.80) ระดับดีมาก รองลงมาคือ มีการสื่อสารภายในทีมอย่าง

ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ คะแนนเฉลี่ย 3.92(S.D.=.95) ระดับดี อันดับสาม ได้แก่ มีการบูรณาการแผน และ มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน คะแนนเฉลี่ย 3.62 (S.D.=1.61) ระดับดีเท่ากัน ส่วนเกณฑ์ที่ได้คะแนนน้อยที่สุดคือ มีการประเมินผลร่วมกันคะแนนเฉลี่ย 2.85 (S.D.=.89) ระดับปานกลาง (2) การบริหารจัดการจัดการข้อมูล คะแนนเฉลี่ย 3.26 ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ที่มาของข้อมูลได้มาจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้คะแนนประเมินสูงสุดที่คะแนนเฉลี่ย 4.08 ระดับดี รองลงมาได้แก่ มีการนำข้อมูลมากำหนดเป็นนโยบายในการขับเคลื่อนงานและมีการนำข้อมูลมาใช้ในการจัดทำแผนปฏิบัติการ คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล (พชต.) คะแนนเฉลี่ยเท่ากัน 3.46 ระดับดี อันดับสามคือ มีระบบรายงานและการจัดเก็บข้อมูล คะแนนเฉลี่ย 3.00 ระดับปานกลาง 4) ด้านผลผลิต ผลการประเมินพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 3.63 (S.D.=.76) ระดับเกณฑ์ประเมินระดับดี แยกรายองค์ประกอบ ได้แก่ (1) ด้านแผนการดำเนินงานและโครงการได้คะแนนประเมินเฉลี่ย 3.86 ระดับดี เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าเกณฑ์ประเมินที่ได้รับคะแนนสูงสุดคือ มีแผนที่สอดคล้องกับข้อมูลสถานการณ์ปัญหาของพื้นที่ คะแนนเฉลี่ย 4.38 (S.D.=.87) ระดับดีมาก รองลงมาคือ มีแผนที่ขับเคลื่อนงานต่อเนื่องทั้งปี มิใช่เฉพาะในห้วงเทศกาลเท่านั้น คะแนนเฉลี่ย 4.31 (S.D.=.95) ระดับดีมาก และ มีแผนที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง คะแนนเฉลี่ย 4.08 (S.D.=.76) ระดับดี (2) ด้านการติดตามประเมินผล คะแนนประเมินเฉลี่ย 3.38 (S.D.=.68) ระดับดี เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าคะแนนประเมินที่ได้สูงสุดคือ มีการใช้ข้อมูลในการติดตามประเมินผล บอกความสำเร็จและความก้าวหน้าของการดำเนินงาน คะแนนเฉลี่ย 5.00 (S.D.=.00) ระดับดีมาก รองลงมาคือมีการสะท้อนผลการประเมินกับภาคีและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง คะแนนเฉลี่ยว 4.23 (S.D.=1.01) ระดับดีมาก และ มีการติดตามประเมินผลอย่างมีส่วนร่วมภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง คะแนนเฉลี่ย 3.77 (S.D.=1.24) ระดับดี

อภิปรายผลการวิจัย

1.การบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน ที่ผ่านมาทำให้สถานการณ์เกิดอุบัติเหตุทางถนนมีแนวโน้มลดลงแต่ไม่มาก ยังมีผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิตค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายประเทศไทยประกาศเป้าหมายลดการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรให้เหลือ 12 ต่อแสนประชากรในปี พ.ศ.2570 จากอัตรา 32.70 ต่อแสนประชากรในปี 2563 หรือ ลดการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลงให้ได้ครึ่งหนึ่งภายในปี พ.ศ.2573 นับจากปี พ.ศ.2563 (รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์อุบัติเหตุทางถนนของกระทรวงคมนาคม พ.ศ. พ.ศ. 2565) การดำเนินการที่ผ่านมา มีการดำเนินการได้ในระดับหนึ่งแต่ไม่ครอบคลุมประเด็นปัญหาของการเกิดอุบัติเหตุทางถนน อาจจะด้วยบริบทของอำเภอและปัจจัยอื่นๆที่เอื้อให้เกิดอุบัติเหตุทางถนนที่ต่างกัน เช่น มีการดำเนินกิจกรรมไม่ต่อเนื่องหรือไม่เป็นรูปธรรม โดยขาดเจ้าภาพหลักหรือความเป็นเจ้าของ มีการสนับสนุนทรัพยากร งบประมาณ ไม่เพียงพอ การดำเนินกิจกรรมไม่ครอบคลุมพื้นที่ ขาดการมีส่วนร่วมและความร่วมมือ

และยังมีปัจจัยด้านปัจเจกบุคคลในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ต้องใช้เวลาในการดำเนินการเพื่อให้เกิดความยั่งยืน สอดคล้องกับการศึกษาของ ฉลองชัย สิทธิวัง และคณะ (2564) การพัฒนาความปลอดภัยทางถนนโดยใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่าย 6 อำเภอนำร่อง จังหวัดน่านพบว่ายังมีข้อจำกัด คือ ยังไม่สามารถจัดการกับพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลได้อย่างยั่งยืน จากข้อสรุปถอดบทเรียน และการทบทวนเอกสารข้างต้นชี้ให้เห็นถึงความสำคัญ ความจำเป็นและความท้าทายของการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ จึงจะสามารถส่งเสริมให้เกิดการจัดการสุขภาพด้วยตนเองที่จะส่งผลให้สถานะสุขภาพ (Health Status) และคุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน โดยใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมภาคีเครือข่าย ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) การขยายเครือข่าย (Expanding the network) สู่ระดับพื้นที่ ตำบล หมู่บ้าน และชุมชน เพื่อให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วม และได้มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) การ**พัฒนาการมีส่วนร่วม** (Participation development) เพื่อสร้างความร่วมมือและความเป็นเจ้าของในการจัดการความปลอดภัยทางถนน 3) การพัฒนาระบบจัดการข้อมูล (Data management system) จัดทำศูนย์ข้อมูลความปลอดภัยทางถนน มีการจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล และการคืนข้อมูลสารสนเทศ ให้กับพื้นที 4) การพัฒนาศักยภาพทีมคณะทำงานภาคีเครือข่าย (Team potential development) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานการจัดการความปลอดภัยทางถนนในระดับพื้นที่ 5) การชื่นชม (Appreciation) โดยการเยี่ยมติดตามให้กำลังใจภาคีเครือข่าย สร้างคุณค่าการปฏิบัติงานและสร้างแรงจูงใจในการประชุมทุกเดือนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับกระบวนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) สู่การปฏิบัติการเสริมสร้างบทบาทของทุกภาคส่วน โดยสนับสนุนการประสานกำลังของ “บวร” (บ้าน วัด โรงเรียน) ซึ่งครอบคลุมถึงชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศาสนสถาน สถาบันทางศาสนา บุคลากรและองค์กรทางการศึกษา อาสาสมัคร จิตอาสาและภาคีการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อแปลงกลยุทธ์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ไปสู่การร่วมแก้ไขปัญหาและการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งสร้างแพลตฟอร์มหรือช่องทางให้ทุกภาคีเครือข่าย มีโอกาสแสดงความคิดเห็น เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของชุมชน และร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานในระดับพื้นที่อื่น ๆ ในการขับเคลื่อนซึ่งจะช่วยฟื้นฟูให้ชุมชนเข้มแข็งและสนับสนุนให้ชุมชนเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) สอดคล้องกับการศึกษาของ เดชา บัวเทศ, เย็นฤดี กะมุกดา (2564) ทำการศึกษา การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในระดับพื้นที่เพื่อเสนอเป็นนโยบายสู่การปฏิบัติ พบว่า ปัญหาที่นำมาสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับพื้นที่ต้องเป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจรายครัวเรือน และตรงกับความต้องการของประชาชน กระบวนการพัฒนาต้องสร้างการมีส่วนร่วมตั้งแต่ระดับ

บุคคล ครัวเรือน กลุ่มบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เป็นแกนหลักในการพัฒนา ผลสำเร็จที่ได้จากกระบวนการพัฒนาทำให้ประชาชน คิดเป็น ทำเป็น เข้าใจสภาพปัญหาของตนเองและชุมชนลงมือแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง การขยายผลการพัฒนาเน้นการขยายผลให้ครอบคลุมทั่วถึงทุกหลังคาเรือนในพื้นที่ รูปแบบที่เสนอเป็นนโยบายสู่การปฏิบัติในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับพื้นที่ต้องปรับบทบาทของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับอำเภอ (พชอ.) จากผู้ปฏิบัติมาเป็นผู้กำหนดนโยบาย พิจารณาแผนงานในระดับพื้นที่ สนับสนุนวิชาการ กำกับ ติดตามและประเมินผล ต้องกำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับพื้นที่หรือระดับตำบล (พชต.) อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เป็นแกนหลักในการพัฒนา โดยสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ควรจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของคนในชุมชนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับแนวคิด วิธีการพัฒนา และความสำเร็จของการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การต่อยอดขยายผลในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ รังสรรค์ ศรีคราม และคณะ (2566) การพัฒนารูปแบบการป้องกันและควบคุมอุบัติเหตุทางถนนโดยใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ อำเภอกันทรารมย์จังหวัดศรีสะเกษ พบว่ารูปแบบการป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนโดยใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัด ศรีสะเกษ คือ UN3CRA Model ประกอบด้วย 1) Unity district Health Team: มีกลไกคณะกรรมการระดับอำเภอที่มีความเข้มแข็ง เชื่อมโยงอย่างไร้รอยต่อกับทุกหน่วยงานในระดับอำเภอ 2) Network:การสร้างความร่วมมือของภาคีหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชนและประชาชน ในระดับพื้นที่ 3) Communication : การสื่อสารที่ชัดเจน มีชุดข้อมูลที่ประชาชนเข้าถึงได้ ถูกต้องทันต่อเหตุการณ์ 4) Community Participation: ชุมชนมีส่วนร่วมขั้นตอนการศึกษาข้อมูล นำข้อมูลมาวิเคราะห์การวางแผนการดำเนินงานและการประเมินผล 5) Customer Focus:การกำหนดกิจกรรมที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายร่วมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ส่งผลให้ขนาดของปัญหาลดลง 6) Resource Sharing and Human Development : การแบ่งปันทรัพยากรทั้ง คน เงิน วัสดุ และพัฒนาคนในองค์กรให้มีสมรรถนะในการแก้ไขปัญหาด้านอุบัติเหตุการจราจรที่มีประสิทธิภาพ 7) Appreciation : การชื่นชมคนในองค์กรเมื่อปัญหาดังกล่าวได้รับการแก้ไข สร้างคุณค่าคนจากการปฏิบัติงานและเสริมสร้างแรงจูงใจอย่างสม่ำเสมอในการประชุมทุกเดือน เปิดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์คนเก่ง คนดีและคนมีจิตอาสารร่วมพัฒนางานโดยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถนำมาใช้ในการป้องกันและควบคุมอุบัติเหตุในกลุ่มระชาชาชนได้ตามเป้าหมายหมายที่ตั้งไว้

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน โดยใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมภาคีเครือข่าย อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี พบว่า คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบล (พชต.) มีบทบาทในการขับเคลื่อนการดำเนินการจัดการความปลอดภัยทางถนน โดยมีบทบาทในการขับเคลื่อนและเชื่อมประสานการทำงานภาคีที่เกี่ยวข้อง มี

สมรรถนะการปฏิบัติงานสามารถการออกแบบแผนงาน กำหนดเป้าหมายผลลัพธ์และตัวชี้วัด มีการทำงานเชื่อมโยงกับพื้นที่ทั้งในแนวดิ่งและแนวราบ จัดการข้อมูลที่ได้มาจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนการดำเนินงานและโครงการที่สอดคล้องกับข้อมูลสถานการณ์ปัญหาของพื้นที่ มีการใช้ข้อมูลในการติดตามประเมินผลและบอกความสำเร็จและความก้าวหน้าของการดำเนินงาน สรุปผลการประเมินในภาพรวมที่คะแนนเฉลี่ย 3.63 ระดับดี สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชูชาติ นิจวัฒนา และคณะ (2565) ที่ศึกษาโครงการพัฒนาระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน แบบบูรณาการเชิงพื้นที่กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต พบว่า แกนนำหลักค้นหาทีมงานชุมชนในพื้น ที่มาเป็นแนวร่วมโดยทีมงานชุมชนเป็นผู้รวบรวมและเก็บข้อมูลในพื้นที่วิเคราะห์ และนำเสนอปัญหาแก่ ผู้บริหารท้องถิ่น แก้ไขปัญหาร่วมกัน เป็นการสร้างความมีส่วนร่วมของเครือข่ายในชุมชนตั้งแต่ระยะเริ่มต้น และสอดคล้องกับการศึกษาของ วิไลวรรณ บัวชุม (2559) ในเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการความปลอดภัยทางถนนของหน่วยงานด้านการมีส่วนร่วม พบว่าการมีส่วนร่วม การพึ่งพาอาศัยและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของ สมาชิก จะเป็นปัจจัยที่หนุนเสริมให้เครือข่ายนั้นมีพลังมากขึ้น เพราะการมีส่วนร่วมจะทำให้สมาชิกมี ความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่าย ซึ่งจะช่วยให้ทุกฝ่ายหันหน้าเข้าหากันและพึ่งพากันมากขึ้น ค่าเฉลี่ย 4.32 มากที่สุด

ปัจจัยความสำเร็จ จากการสนทนา พบว่า สิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายและการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุทางถนน คือ ความร่วมมือระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จากคำพูด “การดำเนินงานโดยมีภาคีเครือข่ายเข้ามาร่วมกันดำเนินงาน สำคัญมาก เพราะคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับ ระดับตำบล (พชอ.) มีข้อจำกัดในอำนาจหน้าที่ จึงมีความจำเป็นต้องมีการประสานงานระหว่างภาคีเครือข่ายทั้งแนวดิ่งและแนวราบ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้” สอดคล้องกับ สมนึก จันทร์เหมือน (2563) ที่ศึกษาพบว่า กุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายและการทำงานการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิต จากอุบัติเหตุทางถนน คือ ความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาชิกจะเป็นปัจจัยที่หนุนเสริมให้เครือข่ายนั้นมีพลังมากขึ้น และการใช้ระบบศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุทางถนน เป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์ศึกษาสถานการณ์ปัญหาอุบัติเหตุทางถนนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปิติ จันทรุไทยและคณะ (2562) ที่พบว่าการบริหารจัดการข้อมูล เพื่อทำให้ประชาชนได้ทราบข้อมูลสภาพปัญหา การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา รวมถึงมีการทำมาตรการของ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

การศึกษาสถานการณ์อุบัติเหตุทางถนนอำเภอแก่งคอยก่อนพัฒนาระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนนระดับพื้นนที่ (พ.ศ.2561- 2565) และ หลังการพัฒนาระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนนระดับพื้นนที่ (พ.ศ.2566) พบว่าการเกิดอุบัติเหตุช่วงก่อนพัฒนาระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนนระดับพื้นนที่เฉลี่ย 2,142 ครั้งต่อปี (S.D.= 334.44) หรือเท่ากับ เฉลี่ยว 5.87 ครั้ง/วัน มากกว่า หลังดำเนินการที่เกิดอุบัติเหตุเฉลี่ย 1,626 ครั้งต่อปี (S.D.= 166.66) หรือเท่ากับ เฉลี่ย 4.45

ครั้ง/วัน เท่ากับลดลงร้อยละ 24.09 จำนวนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน ก่อนการพัฒนาระบบฯ เฉลี่ย 2,320 คน/ปี (S.D.= 413.22) หรือเท่ากับค่าเฉลี่ย 6.36 คน/วัน จำนวนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนหลังการพัฒนาระบบฯ บาดเจ็บเฉลี่ย 1,904.80/ปี (S.D.=267.59) หรือเท่ากับค่าเฉลี่ย 5.22 คน/วัน จำนวนผู้บาดเจ็บลดลง ร้อยละ 17.93 จำนวนผู้เสียชีวิตก่อนพัฒนาระบบฯ เฉลี่ยเท่ากับ 51.60 คน/วัน (S.D.= 4.39) และจำนวนผู้เสียชีวิตหลังการพัฒนาระบบฯ เฉลี่ย 48.00 คน/ปี (S.D.= 11.73) เสียชีวิตลดลง ร้อยละ 6.98 สอดคล้องกับ สมนึก จันทร์เหมือน (2563) ภายหลังการนำระบบการป้องกันอุบัติเหตุที่พัฒนาขึ้นไปใช้ พบว่า อัตราการเสียชีวิตลดลงร้อยละ 20.8

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. การวิจัยครั้งนี้ พบว่า การดำเนินงานพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน โดยใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมภาคีเครือข่ายส่งผลให้อัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุลดลงดังนั้น ควรมีการศึกษาในวงรอบต่อไปเพิ่มอีกเพื่อติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างยั่งยืน

2. การศึกษาเชิงปฏิบัติการ ต่อเนื่องในพื้นที่เนื่องจากผลสำเร็จ ในการลดอุบัติเหตุยังคงมีกิจกรรมที่ดำเนินการโดยปรับรูปแบบที่เป็นพลวัตรและเริ่มมีรูปแบบที่เน้นเรื่องพฤติกรรมและการสร้างความมีส่วนร่วมของชุมชนมากขึ้น การศึกษาในวงรอบต่อ ๆ ไปจะทำให้เกิดความรู้จากผลสำเร็จที่สามารถนำไปขยายผลในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับจังหวัด (พชจ.) และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ควรกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดในการดำเนินงานแก้ปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนด้านความปลอดภัยทางถนน หรือปัญหาคุณภาพชีวิตด้านอื่นๆ โดยขยายไปสู่อำเภออื่นๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ด้านการสร้างความมีส่วนร่วม พบว่า การประชุมอย่างสม่ำเสมอ การใช้และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารไม่ว่าจะเป็นข้อมูลอุบัติเหตุในพื้นที่ ข้อมูลการประเมินผลการดำเนินงาน โดยทำให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในเป็นเจ้าของ การตัดสินใจและการร่วมวางแผนอย่างมีทิศทาง ส่งผลการการแก้ไขปัญหาตรงกับความต้องการและเกิดความยั่งยืน ทีมงานในระดับตำบลจึงควรมีการนำเสนอผลงานและรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานต่อคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) อย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

มูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนาและสำนักพัฒนายุทธศาสตร์ดีวิถีไทย. (2563). *บทเรียน พชอ. การพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ.* สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. นนทบุรี.

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2562). ทศวรรษแห่งความปลอดภัยทางถนน แผนโลก. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2566. แหล่งที่มา: https://ddc.moph.go.th/uploads/publish/1357720221213073508.pdf.

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร สำนักแผนความปลอดภัย. (2564). รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์อุบัติเหตุทางถนนของกระทรวงคมนาคม. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.otp.go.th/uploads/tiny_uploads/PDF/2565-09/25650919-ReportExcident-2565.pdf

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566—2570).* ราชกิจจานุเบกษา.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2561). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับพื้นที่ พ.ศ. 2561. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 27 มกราคม 2566. แหล่งที่มา: http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/ 2561/E/054/1.PDF

มูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนาและสำนักพัฒนายุทธศาสตร์ดีวิถีไทย. (2563). *บทเรียน พชอ. การพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ.* สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. นนทบุรี.

ชูชาติ นิจวัฒนา และ สุรางค์ศรี ศีตมโนชญ์. (2565). *โครงการพัฒนาระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน แบบบูรณาการเชิงพื้นที่กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต.* แผนงานระบบบริการสุขภาพ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.).

ศรีสมบูรณ์ คำผง. (2564). การพัฒนารูปแบบการจัดการความปลอดภัยในการจราจรโดยคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนน อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารศาสตร์สาธารณสุขและนวัตกรรม.* 1 (2), 72-86

สมนึก จันทร์เหมือน. (2563). การพัฒนาศักยภาพรูปแบบการจัดการความปลอดภัยในการจราจรโดยคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง. *วารสารสุขภาพและสิ่งแวดล้อมศึกษา.* 5 (3), 105-116.

ปิติ จันทรุไทย และคณะ. (2562). *การประเมินประสิทธิผลของโครงการกำหนดความเร็วของยานพาหนะที่ขับขี่ในพื้นที่เขตกำหนดความเร็ว.* มูลนิธินโยบายถนนปลอดภัย(มนป.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.).

ธมลวรรณ เจนธนสาร. (2564). การจัดการเชิงกลยุทธ์. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2566. แหล่งที่มา: https://www.spu.ac.th/fac/account/th/content.php?cid=24582

ฉลองชัย สิทธิวัง และ คณะ. (2564). การพัฒนาความปลอดภัยทางถนนโดยใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่าย 6 อำเภอนำร่อง จังหวัดน่าน. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2566. แหล่งที่มา: https://kb.hsri.or.th/dspace/handle/11228/5397

จุฑาทิพ ต่อยอด และคณะ. (2562). *คู่มือขับเคลื่อน "กลไก ศปถ.อำเภอ" ในงานป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน ร่วมกับศูนย์วิชาการเพื่อความปลอดภัยทางถนน ศวปถ.).* มูลนิธินโยบายถนนปลอดภัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

มิตร สารัตน์. (2565). การพัฒนารูปแบบการจัดการความปลอดภัยทางถนน โดยใช้ระบบและกลไกของคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนอำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางสุขภาพ*. 3 (1), 161-74.

เกษมสุข กันชัยภูมิ. (2565). การพัฒนารูปแบบการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนแบบมีส่วนร่วมโดยเครือข่ายพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ. *วารสารอนามัยสิ่งแวดล้อมและสุขภาพชุมชน.* 7 (2), 82-92.

เดชา บัวเทศ และ เย็นฤดี กะมุกดา. (2564). การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในระดับพื้นที่เพื่อเสนอเป็นนโยบายสู่การปฏิบัติ. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2566. แหล่งที่มา: https://thaidj.org/index.php/jdhss/article/view/12473/10364

สมยศ ศรีจารนัย. (2561). *บทบาทของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและลดความเหลื่อมล้ำของประชาชน ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4*. หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 60. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

รังสรรค์ ศรีคราม และ สุคนทิพย์ บัวแดง. (2566). การพัฒนารูปแบบการป้องกันและควบคุมอุบัติเหตุทางถนนโดยใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีษะเกษ. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2566. แหล่งที่มา: https://he03.tci-thaijo.org/index.php/SJRH/article/view/1756

World Health Organization. Road traffic injuries. *online*. Cited 2022 March 11. Available from: https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/road-traffic-injuries.

Kemmis, S & McTaggart, R. (1988). *The Action Research Planer*. (3rd ed.). Victoria: Deakin University.

Stufflebeam, D. L., & Shinkfield, A. J. (2007). *Evaluation Theory, Models & Applications.* San Francisco, CA: Jossey-Bass.

ความคาดหวังต่อคุณภาพการบริการของนวัตกรรมการบริการแบบใหม่ในท่าอากาศยานของประเทศไทย

Passenger's Expectation for Service Quality of New Service Innovation of Airports in Thailand

รพีพร ตันจ้อย
สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
Rapeeporn Tunjoy
Panyapiwat Institute of Management
E-Mail: rapeeporntun@pim.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การยอมรับของผู้โดยสารที่มีต่อนวัตกรรมการบริการในท่าอากาศยานของประเทศไทย 2) ความคาดหวังต่อคุณภาพบริการของผู้โดยสารที่มีต่อนวัตกรรมการบริการแบบใหม่ในท่าอากาศยานของประเทศไทย 3) อิทธิพลของการยอมรับนวัตกรรมบริการที่ส่งผลต่อความคาดหวังคุณภาพการบริการของนวัตกรรมการบริการแบบใหม่ โดยนำทฤษฎีการตลาดบริการ (Service Marketing:7Ps) ใช้ในการประเมินคุณภาพของนวัตกรรมการบริการที่ใช้ในปัจจุบัน และนำแนวคิด SERVQUAL ประเมินความคาดหวังคุณภาพการบริการ โดยประชากรที่ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นประชากรที่ไม่ทราบจำนวนแน่นอน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้โดยสารชาวไทยที่เคยมีประสบการณ์การเดินทางและเคยใช้บริการนวัตกรรมการบริการภายในท่าอากาศยานของประเทศไทย จำนวน 416 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบตัวอย่างแบบเป็นระบบ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บแบบสอบถามโดยสร้างแบบสอบถามมาจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้โดยสารชาวไทยยอมรับนวัตกรรมบริการภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.94) ซึ่งด้านที่มีการยอมรับมากที่สุด คือ กระบวนการ (Process) ส่วนความคาดหวังคุณภาพการบริการของผู้โดยสารภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.22) ด้านที่ผู้โดยสารมีความคาดหวังคุณภาพบริการมากที่สุด คือ การตอบสนอง (Responsiveness) และผลการวิเคราะห์อิทธิพลของการยอมรับนวัตกรรมบริการของผู้โดยสารที่ส่งผลต่อความคาดหวังคุณภาพการบริการของนวัตกรรมการบริการแบบใหม่ พบว่า การยอมรับนวัตกรรมบริการด้านผลิตภัณฑ์ (Product) ส่งผลต่อ ความคาดหวังคุณภาพบริการด้านการเข้าถึงจิตใจมากที่สุด

* วันที่รับบทความ : 14 กุมภาพันธ์ 2567; วันแก้ไขบทความ 22 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 28 มีนาคม 2567
Received: February 14 2027; Revised: March 22 2024; Accepted: March 28 2024

(Empathy) โดยมีค่า β เท่ากับ 1.00 สามารถทำนายได้ร้อยละ 100 (R^2 = 1.000) ผลจากงานวิจัยนี้ท่าอากาศยานหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพนวัตกรรมการบริการต่อไป

คำสำคัญ: ความคาดหวัง; คุณภาพการบริการ; ท่าอากาศยาน; นวัตกรรมการบริการ

Abstract

This exploratory research aims to study ; 1)passenger acceptance of service innovations in airports in Thailand, 2) passenger expectations of service quality towards new service innovations in airports in Thailand, and 3) the influence of acceptance of service innovations that affect service quality expectations of new service innovations, by applying service marketing theory (Service Marketing:7 Ps) to evaluate the quality of service innovations currently in use and the SERVQUAL concept in evaluating service quality expectations. The population in this research is unknown. The sample group was Thai passengers who had travel experience and had used service innovations within Thailand's airports, a total of 416 people, using a systematic sampling method. The tools used to collect the data were questionnaires created from theories and related research. Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean, and standard deviation. and regression analysis.

The research results found that Thai passengers are generally accepting of service innovations at a high level ($\bar{X}$ = 3.94). The aspect that is most accepted is the Process. As for the overall service quality expectations of passengers, It is at a high level ($\bar{X}$ = 4.22). The aspect that passengers have the highest expectations for service quality is responsiveness and the results of the analysis of the influence of passenger acceptance of service innovations that affect service quality expectations of innovations found that acceptance of product service innovations has the greatest impact on service quality expectations was Empathy with a β value of 1.00 which able to predict 100 percent (R^2 = 1.000). Results from this research, airports or related agencies can use the results as guidelines for further development of the quality of service innovations.

Keywords: Expectation; Service Quality; Airports Service Innovation

บทนำ

ปัจจุบันท่าอากาศยานมีการนำนวัตกรรมการบริการมาใช้ในท่าอากาศยานหลายจุด เพื่อเพิ่มความสามารถในการบริการให้กับผู้โดยสาร และนวัตกรรมบริการเป็นส่วนสำคัญที่ดึงดูดให้ผู้โดยสารเลือกตัดสินใจมาใช้บริการท่าอากาศยาน ทั้งนี้เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน ท่าอากาศยานจึงควรให้ความสำคัญกับนวัตกรรมบริการ (Saif M.A. et al., 2022 : 4777)

International Civil Aviation Organization (ICAO) (n.d.) คือ องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ ระบุว่าบริเวณจุดแสดงตนเพื่อรับบัตรโดยสาร (Check-in Counter) เป็นจุดบริการที่มีผู้โดยสารจำนวนมาก ICAO แนะนำให้ท่าอากาศยานควรมีเครื่องออกบัตรโดยสารและป้ายติดสัมภาระอัตโนมัติ (Kiosk) เพื่อให้บริการแก่ผู้โดยสาร ซึ่งนวัตกรรมการบริการดังกล่าวปัจจุบันมีการใช้งานในท่าอากาศยานและท่าอากาศยานได้นำนวัตกรรมอื่นเข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ เช่น ระบบ e-Passport เครื่องตรวจค้นร่างกาย (Full Body Scanner (X-Ray)) หรือระบบ Online เป็นต้น จากงานวิจัยที่ผ่านมา โดย Miles (2005 : 39) พบว่า นวัตกรรมการบริการส่วนใหญ่ที่นำมาใช้ในธุรกิจ เป็นธุรกิจที่มีเรื่องของความรู้มาประกอบการใช้นวัตกรรมการบริการ เช่น ธุรกิจด้านสุขภาพ ธุรกิจด้านกีฬาและการให้บริการภายในท่าอากาศยาน เนื่องจากมีปฏิสัมพันธ์กับลูกค้าและผู้มีส่วนได้เสียอื่นในระดับสูง รวมถึงจากงานวิจัยของ Martin-Cejas (2006 : 874) พบว่า คุณภาพการบริการในท่าอากาศยานมีส่วนสร้างความประทับใจให้กับผู้โดยสาร ซึ่งอาจสร้างความประทับใจครั้งแรกหรืออาจเป็นการใช้บริการท่าอากาศยานครั้งสุดท้าย

ผลของการระบาดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่ง World Health Organization (WHO) (n.d.). ชี้แจงว่า หนึ่งในวิธีการแพร่กระจายของเชื้อโรคเกิดจากการสัมผัส ซึ่งการระบาดครั้งนี้เป็นหนึ่งในตัวเร่งปฏิกิริยาส่งผลให้ท่าอากาศยานพิจารณา เพิ่มนวัตกรรมการบริการแบบใหม่ เพื่อลดการสัมผัสระหว่างผู้โดยสารกับพนักงานสายการบิน International Air Transport Association (IATA) (n.d.). คือ สมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ สนับสนุนให้ใช้นวัตกรรมการบริการแบบใหม่ เรียกว่า “ONE ID” คือ การยืนยันตัวตนของผู้โดยสารในรูปแบบดิจิทัล โดยการจดจำข้อมูลชีวมาตร (Biometrics) ยกตัวอย่างเช่น Facial Recognition ผ่านการวิเคราะห์ใบหน้าหรือวิเคราะห์เพียงม่านตาหรือด้วยวิธีการอื่น แต่ทั้งนี้การนำนวัตกรรมการบริการแบบใหม่มาใช้อาจพบข้อจำกัด ไม่ว่าจะเป็นการใช้งานหรือการเก็บฐานข้อมูล ซึ่งงานวิจัยของ เมธิชา ยุบลชิต (2564 : 49) พบว่า การเก็บรักษาข้อมูลชีวมาตรในรูปดิจิทัลถูกบันทึกไว้ในระบบฐานข้อมูลของผู้ให้บริการ จึงเสี่ยงต่อการถูกคุกคามและไวต่อความเสียหายมากกว่าข้อมูลในรูปแบบอื่น นอกจากระบบดิจิทัลแล้ว นวัตกรรมการบริการแบบใหม่อาจมาในรูปแบบของอุปกรณ์ เช่น เก้าอี้รถเข็นที่ทำงานได้ด้วยตนเอง หรือเครื่องตรวจค้นสัมภาระ (ไม่ต้องแยกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ออกจากสัมภาระ) เป็นต้น อย่างไรก็ตามการนำนวัตกรรมบริการแบบใหม่มาใช้อาจส่งผลต่อการให้บริการผู้โดยสารซึ่งเปลี่ยนไปจากเดิมที่เคยใช้บริการ งานวิจัยที่ผ่านมา โดย James K.C. Chen et al.(2015 : 219) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของ

ผู้โดยสาร คือ จุดตรวจค้นที่มีประสทธิภาพ คือผู้โดยสารสามารถอดทนรอขั้นตอนการบริการด้านการรักษาความปลอดภัย เพราะส่งผลต่อความปลอดภัยของผู้โดยสาร รวมทั้งผู้โดยสารยังคาดหวังว่าการรักษาความปลอดภัยควรพัฒนาคุณภาพให้ดียิ่งขึ้น จากงานวิจัยโดย Natocheeva et al.(2020 : 159) พบว่ากระบวนการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวส่งผลดี เนื่องจากลูกค้าได้รับคุณภาพการบริการที่ดีขึ้น นำมาซึ่งรายได้ของกิจการที่เพิ่มขึ้นนั่นเอง ผลจากการศึกษาข้อมูลและงานวิจัยที่ผ่านมาท่าอากาศยานมีแนวโน้มนำนวัตกรรมการบริการแบบใหม่เข้ามาให้บริการผู้โดยสาร ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผู้โดยสารมีความคาดหวังคุณภาพการบริการต่อนวัตกรรมการบริการแบบใหม่อย่างไร ส่งผลต่อคุณภาพการบริการของท่าอากาศยานและสายการบินในอนาคตอย่างไร นวัตกรรมการบริการในท่าอากาศยานที่มีใช้ในปัจจุบัน คือ 1) เครื่องออกบัตรโดยสารและป้ายติดสัมภาระอัตโนมัติ (Kiosk) 2) ระบบ Online เช่น Check-in, ระบบสำรองที่นั่ง (Reservation) 3) ระบบ e-Passport และ 4) เครื่องตรวจค้นร่างกาย (Full Body Scanner (X-Ray)) นวัตกรรมการบริการแบบใหม่ที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาความคาดหวังคุณภาพการบริการ คือ 1) Facial Recognition 2) เก้าอี้รถเข็นที่ทำงานได้ด้วยตนเอง 3) เครื่อง X-Ray ตรวจสัมภาระ (ไม่ต้องแยกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ออกจากสัมภาระ) และ 4) Self-Boarding Gate จากการทบทวนทฤษฎีและงานวิจัยที่ผ่านมาผู้วิจัยจึงนำทฤษฎีการตลาดบริการ (Service Marketing:7Ps) โดย Kotler (1997 : 47) ใช้ประเมินคุณภาพของนวัตกรรมการบริการที่มีใช้อยู่ในปัจจุบัน ผู้โดยสารยอมรับนวัตกรรมการบริการอย่างไร โดยนำทฤษฎีคุณภาพการบริการ (SERVQUAL) แนวคิดของ Parasuraman et al. (1988 : 15) ประเมินความคาดหวังคุณภาพบริการนวัตกรรมการบริการแบบใหม่อย่างไร จึงเป็นที่มาของกรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงการยอมรับของผู้โดยสารที่มีต่อนวัตกรรมการบริการในท่าอากาศยานของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาถึงความคาดหวังต่อคุณภาพบริการของผู้โดยสารที่มีต่อนวัตกรรมการบริการแบบใหม่ในท่าอากาศยานของประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของการยอมรับนวัตกรรมบริการที่ส่งผลต่อความคาดหวังคุณภาพการบริการของนวัตกรรมการบริการแบบใหม่

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

คือ ประชากรของงานวิจัยนี้ ได้แก่ ผู้โดยสารที่มีอายุ 20 ปีหรือมากกว่า เพศใดก็ได้ ที่เคยมีประสบการณ์ในการเดินทางและใช้บริการนวัตกรรมการบริการภายในท่าอากาศยานในประเทศไทย เป็นประชากรที่ไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้ คือ ผู้โดยสารที่เคยใช้บริการนวัตกรรมการบริการภายในท่าอากาศยานในประเทศไทย เดือนธันวาคม 2566 จำนวน 424 คน จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Cochran W.G. (1977 :18) ด้วยวิธีการสุ่มแบบตัวอย่างแบบเป็นระบบ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของประชากร ได้แก่ ผู้ที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป ที่เคยมีประสบการณ์ในการเดินทางและใช้บริการนวัตกรรมการบริการภายในท่าอากาศยานของประเทศไทย ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลการยอมรับนวัตกรรมบริการที่มีใช้ในปัจจุบัน นำทฤษฎีการตลาดบริการ (Service Marketing:7Ps) โดย Kotler (1997 : 47) ประเมินคุณภาพของนวัตกรรมการบริการที่มีใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งนวัตกรรมการบริการที่มีใช้ในปัจจุบัน ได้แก่ 1) เครื่องออกบัตรโดยสาร (Boarding Pass) อัตโนมัติ (Kiosk) และป้ายติดสัมภาระ (Baggage Tag) อัตโนมัติ (Kiosk) 2) ระบบ e-Passport 3) ระบบ Online เช่น การ Check-in, ระบบสำรองที่นั่ง (Reservation) และ 4) เครื่องตรวจค้นร่างกาย (Full Body Scanner (X-Ray)) ข้อคำถามแบบมาตรส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 18 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลการคาดหวังคุณภาพการบริการที่มีต่อนวัตกรรมการบริการแบบใหม่ นำแนวคิดคุณภาพบริการ (SERVQUAL) โดย Parasuraman et al. (1988 : 15) ประเมินความคาดหวังคุณภาพการบริการของนวัตกรรมการบริการแบบใหม่ ซึ่งนวัตกรรมการบริการแบบใหม่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ 1) Facial Recognition คือ ขั้นตอนการตรวจสอบและยืนยันตัวตนด้วยใบหน้า ไม่ต้องแสดงเอกสารหนังสือเดินทาง และบัตรโดยสาร 2) เครื่องตรวจค้นสัมภาระ (ไม่ต้องแยกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ออกจากสัมภาระ) 3) เก้าอี้รถเข็นที่ทำงานได้ด้วยตนเอง 4) Self-Boarding Gate เมื่อผู้โดยสารพร้อมขึ้นเครื่องสามารถยืนยันตัวตนผ่านกล้องที่จำแนกบุคคล (Self-Boarding Gate) สามารถจำแนกใบหน้าของผู้โดยสารได้ ข้อคำถามแบบมาตรส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 15 ข้อ

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

3.2 นำแบบสอบถาม มาปรับปรุงตามข้อแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.3 จากนั้นนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Congruence: IOC) โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาค่าความสอดคล้อง IOC ต้องมากกว่า 0.50 จึงถือว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560 : 95) โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบแบบสอบถามและผลรวมคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญเท่ากับ 0.8 จากนั้นนำแบบสอบถามมาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบัค (Cronbach) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2562 : 14) โดยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าที่เข้าใกล้ 1 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง

3.4 นำแบบสอบถามที่มีการปรับให้สมบูรณ์แล้ว ไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค (Cronbach’s Alpha Coefficients) เท่ากับ 0.96 แสดงว่าเครื่องมือในการเก็บข้อมูลอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2562 : 14)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์การยอมรับนวัตกรรมบริการที่มีใช้ในปัจจุบัน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 วิเคราะห์การคาดหวังคุณภาพการบริการที่มีต่อนวัตกรรมการบริการแบบใหม่ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.4 วิเคราะห์อิทธิพลการยอมรับนวัตกรรมบริการที่ส่งผลต่อความคาดหวังคุณภาพการบริการของนวัตกรรมการบริการแบบใหม่ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอย (Regression analysis) โดยวิธี Enter

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์กับผู้โดยสารชาวไทยที่เคยมีประสบการณ์การเดินทางและใช้บริการนวัตกรรมการบริการภายในท่าอากาศยานของประเทศไทย ในเดือนธันวาคม 2566 ทั้งนี้มีแบบสอบถามกลับมาอย่างสมบูรณ์และสามารถนำมาใช้ในการศึกษาได้จำนวน ทั้งสิ้น 416 ชุด คิดเป็นอัตราการตอบกลับ ร้อยละ 98.11

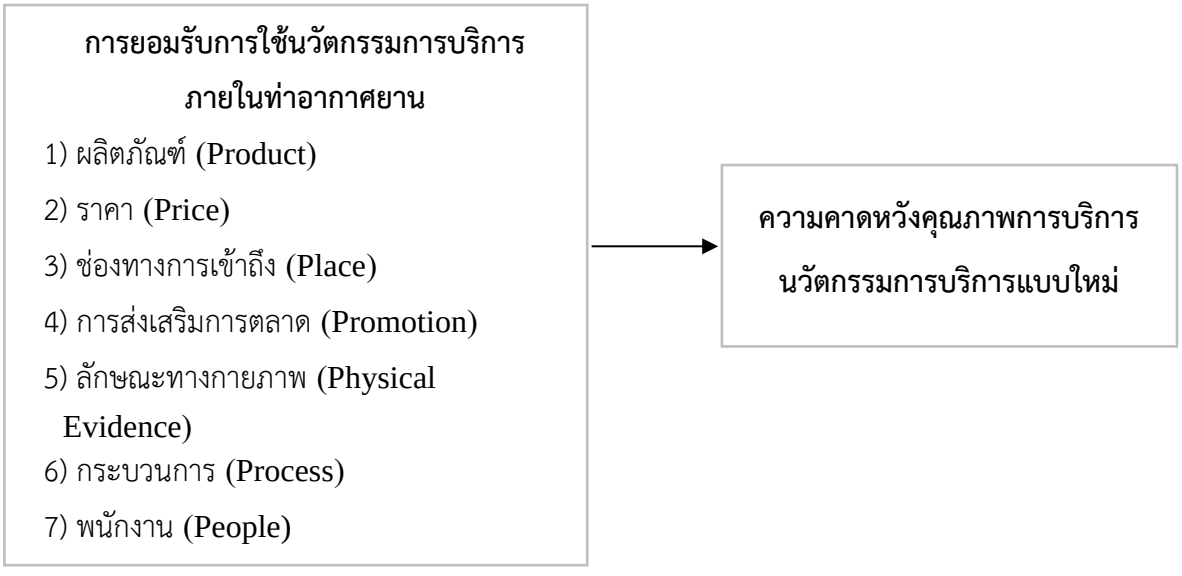
6. จริยธรรมในการวิจัย

ผู้วิจัยยื่นขออนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ และได้เอกสารรับรองที่ PIM-REC 045/2566 ผู้วิจัยคำนึงถึงการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างและได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการเก็บข้อมูล การเก็บรักษาข้อมูล โดยที่ผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถยุติการเข้าร่วมการวิจัย เมื่อผู้เข้าร่วมวิจัยเกิดความรู้สึกอึดอัดหรือไม่สบายใจที่จะตอบข้อคำถาม หรือเกิดเหตุอื่นใด ที่ทำให้ต้องยุติการตอบแบบสอบถามกลางคัน โดยไม่ส่งผลกระทบใด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยความคาดหวังต่อคุณภาพของนวัตกรรมการบริการแบบใหม่ในท่าอากาศยานของประเทศไทย ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีการตลาดบริการ (Service Marketing:7Ps) โดย Kotler (1997 : 47) ทั้ง 7 ด้าน ใช้ในการประเมินคุณภาพของนวัตกรรมการบริการที่มีใช้อยู่ในปัจจุบัน เพื่อศึกษาการยอมรับการใช้นวัตกรรมการบริการของผู้โดยสารที่มีอยู่ในปัจจุบัน

สำหรับการประเมินความคาดหวังคุณภาพการบริการของนวัตกรรมการบริการแบบใหม่ นำแนวคิดคุณภาพบริการ (SERVQUAL) โดย Parasuraman et al. (1988 : 15) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ความเป็นรูปธรรมของบริการ (Tangibles) 2) ความน่าเชื่อถือไว้วางใจได้ (Reliability) 3) การตอบสนอง (Responsiveness) 4) การให้ความเชื่อมั่น (Assurance) และ 5) การเข้าถึงจิตใจ (Empathy) ประเมินคุณภาพการบริการนวัตกรรมแบบใหม่ ซึ่ง SERVQUAL เป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายเพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพการบริการ จึงเป็นที่มาของกรอบแนวคิดงานวิจัยได้ดังรูปภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย ดังนี้

1. ลักษณะประชากรศาสตร์ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 61.54 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด 233 คน คิดเป็นร้อยละ 56.01 ส่วนใหญ่มีระดับรายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001-40,000 บาท จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 39.90 และอาชีพส่วนใหญ่คือพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 62.74

2. ผลการวิเคราะห์การยอมรับของผู้โดยสารที่มีต่อนวัตกรรมการบริการในท่าอากาศยานของประเทศไทย ซึ่งแสดงผลดังตารางที่ 1

(n=416)

	N	Mean	SD
1. ระบบและอุปกรณ์มีประสิทธิภาพในการใช้งาน เช่น Boarding Pass Kiosk ระบบ e-Passport เป็นต้น	416	4.19	0.63
2. ระบบและอุปกรณ์ปลอดภัยและได้มาตรฐานตามข้อกำหนด เช่น เครื่องตรวจค้นร่างกาย (Full Body Scanner (X-Ray)) ระบบ e-Passport เป็นต้น	416	4.18	0.66
3. ระบบและอุปกรณ์ใช้งานได้ง่าย ตอบสนองการใช้งานรวดเร็ว เช่น Boarding Pass Kiosk ระบบ e-Passport เป็นต้น	416	4.19	0.69
4. การจ่ายค่าบัตรโดยสารมีความคุ้มค่ากับการใช้งานระบบและอุปกรณ์ เช่น Boarding Pass Kiosk ระบบ e-Passport เป็นต้น	416	3.79	0.74
5. การจ่ายค่าบัตรโดยสารมีความเหมาะสมเมื่อเทียบกับคุณภาพของระบบและอุปกรณ์	416	3.78	0.75
6. ระบบและอุปกรณ์วางในจุดที่สามารถมองเห็นได้ง่าย เช่น Boarding Pass Kiosk หรือระบบ e-Passport	416	3.90	0.72
7. ระบบ Online ใช้งานได้ทุกที่ ตลอด 24 ชั่วโมง เช่น Check-in Online เป็นต้น	416	4.41	0.74
8. มีระบบและอุปกรณ์ที่ลดเวลาในการเดินทางในจุดต่างๆ เช่น Boarding Pass Kiosk หรือระบบ e-Passport	416	3.30	0.87
9. การใช้งานระบบและอุปกรณ์ก่อนการใช้งานจริงจากสื่อต่างๆ เช่น โฆษณา TikTok Facebook	416	2.92	0.89
10. สามารถระบุได้ง่ายว่า ระบบและอุปกรณ์เป็นของสายการบินใด	416	3.48	0.77
11. ระบบและอุปกรณ์รูปร่างสวยงาม เหมาะสมกับการใช้งาน เช่น Boarding Pass Kiosk ระบบ e-Passport เป็นต้น	416	3.98	0.60
12. ระบบและอุปกรณ์มีความทันสมัย	416	4.19	0.72
13. การใช้งานระบบและอุปกรณ์รวดเร็ว คำสั่งไม่ซ้ำซ้อน เช่น Boarding Pass Kiosk ระบบ e-Passport เป็นต้น	416	4.03	0.68

	N	Mean	SD
14. ระบบและอุปกรณ์ เช่น Boarding Pass Kiosk หรือ Check-in Online เมื่อใช้งานแล้วไม่จำเป็นต้องต่อแถว Check-in ที่ Counter Check-in อีกครั้ง	416	4.23	0.62
15. ระบบและอุปกรณ์ช่วยลดเวลาในแถวคอยได้	416	4.50	0.63
16. ระบบและอุปกรณ์มีพนักงานพร้อมให้ความช่วยเหลือ	416	3.90	0.74
17. เมื่อท่านมีปัญหาในการใช้งานระบบและอุปกรณ์มีเจ้าหน้าที่มาให้ความช่วยเหลือ เช่น Boarding Pass Kiosk ระบบ e-Passport เป็นต้น	416	3.94	0.69
18. เมื่อท่านมีปัญหาในการใช้งานระบบและอุปกรณ์พนักงานให้บริการด้วยความเต็มใจ	416	4.06	0.67

ผลการวิเคราะห์การยอมรับของผู้โดยสารที่มีต่อนวัตกรรมการบริการในท่าอากาศยานของประเทศไทย โดยนำการตลาดบริการ (Service Marketing:7Ps) ประเมินคุณภาพของนวัตกรรมการบริการที่มีใช้อยู่ในปัจจุบัน พบว่า ผู้โดยสารชาวไทยมีการยอมรับนวัตกรรมบริการภาพรวมระดับมาก ($\bar{x}$=3.94) เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากมากไปน้อย พบว่า การยอมรับนวัตกรรมบริการด้านที่มีการยอมรับมากที่สุด คือ ด้านกระบวนการ เกี่ยวกับระบบและอุปกรณ์ช่วยลดเวลาในแถวคอยได้ ($\bar{x}$ =4.50, *SD*=0.63) รองลงมา คือ ช่องทางการเข้าถึง ผู้โดยสารยอมรับนวัตกรรมบริการการใช้งานระบบ Online ที่สามารถใช้งานได้ทุกที่ตลอด 24 ชั่วโมง เช่น Check-in Online ($\bar{x}$=4.41, *SD*=0.74) และด้านกระบวนการ ผู้โดยสารยอมรับนวัตกรรมการบริการ เกี่ยวกับระบบและอุปกรณ์ เช่น Boarding Pass Kiosk หรือ Check-in Online เมื่อใช้งานแล้วไม่จำเป็นต้องต่อแถว Check-in ที่ Counter Check-in อีกครั้ง ($\bar{x}$=4.23, *SD*=0.62) ตามลำดับ ผู้โดยสารยอมรับนวัตกรรมบริการน้อยที่สุด คือ ด้านช่องทางส่งเสริมการขาย ในเรื่องของการรับรู้การใช้งานระบบและอุปกรณ์ก่อนการใช้งานจริงจากสื่อ เช่น โฆษณา TikTok Facebook ($\bar{x}$=2.92, *SD*=0.89)

3. ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อคุณภาพบริการของผู้โดยสารที่มีต่อนวัตกรรมการบริการแบบใหม่ในท่าอากาศยานของประเทศไทย ซึ่งแสดงผลดังตารางที่ 2

(n=416)

	N	Mean	SD
1. ระบบและอุปกรณ์มีประสิทธิภาพในการใช้ เช่น Facial Recognition, Self-Boarding Gate เครื่องตรวจค้นสัมภาระ เป็นต้น	416	4.14	0.67
2. ระบบและอุปกรณ์วางในจุดที่สามารถมองเห็นและใช้งานได้ง่าย	416	4.29	0.56
3. ระบบ Online มีช่องทางในการเข้าถึงเพื่อใช้งานได้ง่าย เช่น Airline Website, Mobile Application เป็นต้น	416	4.36	0.57
4. ระบบและอุปกรณ์มีความน่าเชื่อถือ สามารถใช้งานรวดเร็ว คำสั่งไม่ซ้ำซ้อน	416	4.24	0.64

	N	Mean	SD
5. ทราบการใช้ระบบและอุปกรณ์ก่อนการใช้งานจริงจากสื่อต่างๆ เช่น โฆษณา TikTok Facebook เป็นต้น	416	4.18	0.73
6. ระบบและอุปกรณ์มีความปลอดภัยและได้มาตรฐานตามข้อกำหนด	416	4.58	0.59
7. ระบบและงานอุปกรณ์มีความคุ้มค่ากับเงินที่จ่ายค่าบัตรโดยสารไป เช่น Facial Recognition Self-Boarding Gate เครื่องตรวจค้นสัมภาระ เป็นต้น	416	4.21	0.66
8. ระบบและอุปกรณ์ใช้งานได้ง่าย ตอบสนองต่อการใช้งานรวดเร็ว เช่น Facial Recognition Self-Boarding Gate เครื่องตรวจค้นสัมภาระ เป็นต้น	416	4.26	0.64
9. ระบบ Online ใช้งานได้ทุกที่ ตลอด 24 ชั่วโมง	416	4.60	0.58
10. ระบบและอุปกรณ์มีประสิทธิภาพในการใช้งานและเก็บข้อมูล ไม่มีข้อมูลส่วนบุคคลรั่วไหล เช่น e-Passport, Facial Recognition เป็นต้น	416	3.39	1.03
11. ระบบและอุปกรณ์จะใช้งานได้ง่าย ปลอดภัย เช่นเก้าอี้รถเข็นที่ทำงานได้ด้วยตนเอง เครื่องตรวจค้นสัมภาระ เป็นต้น	416	3.89	0.91
12. ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องเมื่อใช้ระบบและอุปกรณ์ เช่น เที่ยวบินถูกต้อง เวลาถูกต้อง เป็นต้น	416	4.53	0.63
13. มีพนักงานใส่ใจให้บริการและเสนอความช่วยเหลือโดยไม่ต้องร้องขอ	416	4.19	0.65
14. เมื่อท่านมีปัญหาในการใช้ระบบและอุปกรณ์ ได้รับการบริการจากพนักงานให้ความช่วยเหลือทันที	416	4.21	0.64
15. เมื่อท่านมีปัญหาในการใช้ระบบและอุปกรณ์พนักงานให้บริการด้วยความเต็มใจ	416	4.23	0.64

ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อคุณภาพบริการของผู้โดยสารที่มีต่อนวัตกรรมการบริการแบบใหม่ในท่าอากาศยานของประเทศไทย โดยนำคุณภาพบริการ (SERVQUAL) ประเมินคุณภาพบริการ พบว่าผู้โดยสารคาดหวังคุณภาพการบริการภาพรวมระดับมาก ($\bar{X}$=4.22) เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากมากไปน้อย พบว่าผู้โดยสารมีความคาดหวังคุณภาพบริการที่มีค่ามากที่สุด คือ การตอบสนอง (Responsiveness) ผู้โดยสารคาดหวังเกี่ยวกับการตอบสนอง เช่น ระบบ Online ใช้งานได้ทุกที่ตลอด 24 ชั่วโมง ($\bar{x}$=4.60, *SD*=0.58) รองลงมาคือ ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจได้ (Reliability) ซึ่งผู้โดยสารคาดหวังว่าระบบและอุปกรณ์มีความปลอดภัยและได้มาตรฐานตามข้อกำหนด ($\bar{x}$=4.58, *SD*=0.59) และด้านความเชื่อมั่น (Assurance) ซึ่งผู้โดยสารคาดหวังว่าได้รับข้อมูลที่ถูกต้องเมื่อใช้ระบบและอุปกรณ์ เช่น เที่ยวบินถูกต้อง เวลาถูกต้อง เป็นต้น ($\bar{x}$=4.53, *SD*=0.63) ตามลำดับ ผู้โดยสารมีความคาดหวังคุณภาพการบริการน้อยที่สุด คือ ด้านความเชื่อมั่น (Assurance) ผู้โดยสารมีความคาดหวังเกี่ยวกับระบบและอุปกรณ์ มีประสิทธิภาพในการใช้งานและเก็บข้อมูลไม่มีข้อมูลส่วนบุคคลรั่วไหล เช่น e-Passport, Facial Recognition เป็นต้น ($\bar{x}$=3.39, *SD*=1.03)

4. ผลการวิเคราะห์ อิทธิพลของการยอมรับนวัตกรรมบริการที่ส่งผลต่อความคาดหวังคุณภาพการบริการของนวัตกรรมการบริการแบบใหม่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแจกแจงปกติ และตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นอิสระต่อกัน โดยมีค่า Correlation (r) ไม่เกิน 0.75 แสดงผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 อิทธิพลของการยอมรับนวัตกรรมบริการที่ส่งผลต่อความคาดหวังคุณภาพการบริการแบบใหม่

Variables	Tangibles		Reliability		Responsiveness		Assurance		Empathy	
	β	R Square	β	R Square	β	R Square	β	R Square	β	R Square
Product	0.212	0.430	0.311	0.095	0.205	0.040	0.053	0.000	1.000	1.000
Price	0.206	0.040	0.295	0.085	0.219	0.046	0.092	0.006	0.630	0.395
Place	0.183	0.031	0.354	0.123	0.193	0.035	0.105	0.001	0.524	0.273
Promotion	0.204	0.039	0.235	0.053	0.161	0.023	0.326	0.104	0.116	0.011
Physical Evidence	0.235	0.053	0.265	0.068	0.246	0.058	0.106	0.009	0.472	0.221
Process	0.344	0.116	0.379	0.142	0.317	0.098	0.148	0.019	0.628	0.393
People	0.261	0.066	0.315	0.097	0.233	0.052	0.012	-0.002	0.500	0.248

$**p \leq 0.01$

จากตารางที่ 1 ศึกษาอิทธิพลของการยอมรับนวัตกรรมบริการที่ส่งผลต่อความคาดหวังคุณภาพการบริการของนวัตกรรมการบริการแบบใหม่ด้วยการวิเคราะห์การถดถอย พิจารณารายด้าน ดังนี้ 1) ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) มีอิทธิพลต่อความคาดหวังคุณภาพการบริการมากที่สุด คือ การเข้าถึงจิตใจ (Empathy) (β=1.000) สามารถทำนายได้ร้อยละ 100 (R^2 = 1.000) ซึ่งการยอมรับนวัตกรรมบริการด้านผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น 1 หน่วยส่งผลให้ความคาดหวังการบริการด้านการเข้าถึงจิตใจเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1.000 หน่วย ซึ่งถือว่าเป็นอิทธิพลในระดับมากที่สุด 2) ด้านราคา (Price) มีอิทธิพลต่อความคาดหวังคุณภาพการบริการมากที่สุด คือ การเข้าถึงจิตใจ (Empathy) (β=0.630) สามารถทำนายได้ร้อยละ 39.5 (R^2 = 0.395) ซึ่งการยอมรับนวัตกรรมบริการด้านราคาเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ส่งผลให้ความคาดหวังการบริการการเข้าถึงจิตใจเพิ่มขึ้นเท่ากับ .630 หน่วย ซึ่งถือว่าเป็นอิทธิพลในระดับมาก 3) ด้านสถานที่ (Place) มีอิทธิพลต่อความคาดหวังคุณภาพการบริการมากที่สุด คือ คือ การเข้าถึงจิตใจ (Empathy) (β=0.524) สามารถทำนายได้ร้อยละ 27.3

(R^2 = 0.273) ซึ่งการยอมรับนวัตกรรมบริการด้านสถานที่เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ส่งผลให้ความคาดหวังการบริการด้านการเข้าถึงจิตใจเพิ่มขึ้นเท่ากับ .524 หน่วย ซึ่งถือว่าเป็นอิทธิพลในระดับปานกลาง 4) ด้านการส่งเสริมการขาย (Promotion) มีอิทธิพลต่อความคาดหวังคุณภาพการบริการมากที่สุด คือ การให้ความเชื่อมั่น (Assurance) (β=0.326) สามารถทำนายได้ร้อยละ 10.4 (R^2 = 0.104) ซึ่งการยอมรับนวัตกรรมบริการด้านการส่งเสริมการขายเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ส่งผลให้ความคาดหวังการบริการด้านความเชื่อมั่นเพิ่มขึ้นเท่ากับ .326 หน่วย ซึ่งถือว่าเป็นอิทธิพลในระดับน้อย 5) ด้านลักษณะทางกายภาพ (Physical Evidence) มีอิทธิพลต่อความคาดหวังคุณภาพการบริการมากที่สุด คือ การเข้าถึงจิตใจ (Empathy) (β=0.472) สามารถทำนายได้ร้อยละ 22.1 (R^2 = 0.221) ซึ่งการยอมรับนวัตกรรมบริการด้านลักษณะทางกายภาพเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ส่งผลให้ความคาดหวังบริการด้านการเข้าถึงจิตใจเพิ่มขึ้นเท่ากับ .472 หน่วย ซึ่งถือว่าเป็นอิทธิพลในระดับปานกลาง 6) ด้านกระบวนการ (Process) มีอิทธิพลต่อความคาดหวังคุณภาพการบริการมากที่สุด คือ การเข้าถึงจิตใจ (Empathy) (β=0.628) สามารถทำนายได้ร้อยละ 39.3 (R^2 = 0.393) ซึ่งการยอมรับนวัตกรรมบริการด้านกระบวนการเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ส่งผลให้การคาดหวังบริการการเข้าถึงจิตใจเพิ่มขึ้นเท่ากับ .628 หน่วย ซึ่งถือว่าเป็นอิทธิพลในระดับมาก 7) ด้านพนักงาน (People) มีอิทธิพลต่อความคาดหวังคุณภาพการบริการมากที่สุด คือ การเข้าถึงจิตใจ (Empathy) (β=0.500) สามารถทำนายได้ร้อยละ 24.8 (R^2 = 0.248) ซึ่งการยอมรับนวัตกรรมบริการด้านราคาเพิ่มขึ้น 1 หน่วยส่งผลให้การคาดหวังบริการด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจเพิ่มขึ้นเท่ากับ .500 หน่วย ซึ่งถือว่าเป็นอิทธิพลในระดับปานกลาง

จากผลข้างต้นพบว่า ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของการยอมรับนวัตกรรมบริการที่ส่งผลต่อความคาดหวังคุณภาพการบริการของนวัตกรรมการบริการแบบใหม่ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การยอมรับของผู้โดยสารที่มีต่อนวัตกรรมการบริการในท่าอากาศยานของประเทศไทย ศึกษาโดยทฤษฎีการตลาดบริการ (Service Marketing:7Ps) พบว่าการยอมรับของผู้โดยสารที่มีต่อนวัตกรรมการบริการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่ยอมรับมากคือ ด้านกระบวนการ ทั้งนี้เนื่องจาก เครื่องออกบัตรโดยสารและป้ายติดสัมภาระอัตโนมัติ (Kiosk) ระบบ e-Passport เป็นระบบและอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกให้กับผู้โดยสาร ทำให้ผู้โดยสารลดขั้นตอนในกระบวนการ Check-in และใช้เวลาในกระบวนการนี้ลดลง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยที่ผ่านมาของ Natocheeva et al. (2020 : 159) พบว่า กระบวนการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากลูกค้าได้รับคุณภาพการบริการที่ดีขึ้น นำมาซึ่งรายได้ของกิจการที่เพิ่มขึ้น แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ James K.C. Chen et al. (2015 : 219) พบว่า

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้โดยสารคือ จุดตรวจค้นที่มีประสทธิภาพ นั่นคือผู้โดยสารสามารถอดทนรอขั้นตอนการบริการที่เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยได้

ช่องทางส่งเสริมการขายหรือการประชาสัมพันธ์ คือด้านที่ผู้โดยสารทราบข้อมูลน้อย ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้การใช้งานระบบและอุปกรณ์ภายในท่าอากาศยานก่อนการใช้งานจริง เช่น โฆษณา TikTok Facebook เป็นต้น ดังนั้นการเพิ่มการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโซเชียลมีเดียช่วยให้ผู้โดยสารรับรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมบริการเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Eun-Ju Seo and Jin-Woo Park (2018 : 36) พบว่า กิจกรรมการตลาดบนโซเชียลมีเดียมีผลต่อการรับรู้ของผู้โดยสาร โดยกิจกรรมการตลาดของสายการบินมีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ของสายการบิน ผลลัพธ์แสดงให้เห็นว่าการรับรู้ภาพลักษณ์ของสายการบินมีผลต่อการบอกต่ออยู่ในระดับสูง

การวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า ผู้โดยสารยอมรับนวัตกรรมการบริการและสามารถใช้นวัตกรรมการบริการด้วยตนเอง เนื่องจากระบบและอุปกรณ์ช่วยลดเวลาบางกระบวนการให้บริการ โดยไม่ต้องรอรับการบริการจากพนักงาน เช่น เครื่องออกบัตรผ่านขึ้นอากาศยานอัตโนมัติ (Self Check-in Kiosk) เครื่องรับสัมภาระอัตโนมัติ (Self-Bag Drop) การ Check-in Online ระบบ e-Passport เป็นต้น แต่จากวิจัยในอดีตที่ผ่านมาทำให้ทราบว่า แม้อุปกรณ์ช่วยลดเวลาในแถวคอย แต่เมื่อเป็นเรื่องของความปลอดภัยผู้โดยสารสามารถรอและใช้เวลากับกระบวนการดังกล่าวได้ เนื่องจากความปลอดภัยส่งผลต่อตัวผู้โดยสารเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ David Gilbert and Robin K.C Wong. (2003 : 519) พบว่า ผู้โดยสารจัดอันดับการให้ความเชื่อมั่นเป็นมิติการบริการที่สำคัญที่สุด เนื่องจากผู้โดยสารมีความกังวลด้านความปลอดภัย

2. ความคาดหวังต่อคุณภาพบริการของผู้โดยสารที่มีต่อนวัตกรรมการบริการแบบใหม่ในท่าอากาศยานของประเทศไทย ศึกษาโดยนำแนวคิดคุณภาพบริการ (SERVQUAL) 5 ด้าน ด้านที่ผู้โดยสารมีความคาดหวังมากที่สุด ได้แก่ ด้านการตอบสนอง ผู้โดยสารคาดหวังเกี่ยวกับการใช้งานนวัตกรรมบริการ เช่น ระบบ Online ใช้งานได้ทุกที่ตลอด 24 ชั่วโมง เนื่องจากปัจจุบันวิถีชีวิตของผู้โดยสารสามารถเข้าถึงระบบ Online ผ่านอุปกรณ์การสื่อสารได้ทุกที่ทุกเวลา จึงทำให้ด้านการตอบสนองเป็นด้านที่ผู้โดยสารมีความคาดหวังมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาของ Miles (2005 : 39) พบว่า นวัตกรรมการบริการส่วนใหญ่ที่นำมาใช้ในธุรกิจและเป็นธุรกิจที่มีเรื่องของความรู้มาประกอบการใช้นวัตกรรมการบริการ เช่น ธุรกิจด้านสุขภาพ ธุรกิจด้านกีฬาและการให้บริการภายในท่าอากาศยาน เนื่องจากมีปฏิสัมพันธ์กับลูกค้าและผู้มีส่วนได้เสียในระดับสูง รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Martin-Cejas (2006 : 874) พบว่า คุณภาพการบริการที่ท่าอากาศยานมีส่วนสร้างความประทับใจให้กับผู้โดยสาร ซึ่งอาจสร้างความประทับใจครั้งแรกหรืออาจเป็นการใช้บริการท่าอากาศยานครั้งสุดท้าย

ด้านที่ผู้โดยสารมีความคาดหวังน้อย คือ ด้านความเชื่อมั่น ผู้โดยสารคาดหวังเกี่ยวกับระบบและอุปกรณ์ประสิทธิภาพในการใช้งานและเก็บข้อมูล ไม่มีข้อมูลส่วนบุคคลรั่วไหล เช่น e-Passport หรือ Facial Recognition เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูวดล งามมาก และชวลีย์ ณ ถลาง (2563 : 108) พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวจีนและชาวไทย ไม่นิยมใช้นวัตกรรมการบริการเนื่องจากยังขาดความเชื่อมั่นในระบบเทคโนโลยีในการให้บริการและสื่อสารความเข้าใจกับนวัตกรรมใหม่ ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาของ เมธิชา ยุบลชิต (2564 : 49) พบว่า การเก็บรักษาข้อมูลชีวมาตรในรูปดิจิทัลจะถูกบันทึกไว้ในระบบฐานข้อมูลของผู้ให้บริการ จึงเสี่ยงต่อการถูกคุกคามและไวต่อความเสียหายมากกว่าข้อมูลในรูปแบบอื่น

3. อิทธิพลการยอมรับนวัตกรรมบริการที่ส่งผลต่อความคาดหวังคุณภาพการบริการของนวัตกรรมการบริการแบบใหม่ การวิจัยครั้งนี้พบว่า การยอมรับนวัตกรรมบริการด้านผลิตภัณฑ์ (Product) ส่งผลต่อความคาดหวังคุณภาพบริการที่เกี่ยวกับ การเข้าถึงจิตใจ (Empathy) มากที่สุด ผู้โดยสารยอมรับนวัตกรรมบริการด้านผลิตภัณฑ์ โดยยอมรับว่าระบบและอุปกรณ์มีประสิทธิภาพในการใช้งาน ปลอดภัยและได้มาตรฐานตามข้อกำหนด รวมถึงใช้งานได้ง่ายและตอบสนองการใช้งานได้เร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูวดล งามมาก และชวลีย์ ณ ถลาง (2563 : 108) พบว่า พฤติกรรมการใช้บริการนวัตกรรมการบริการ ส่วนใหญ่ชาวยุโรปมีความนิยมใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมของสายการบินพาณิชย์ และสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาของ Saif M.A. et al. (2022 : 4777) พบว่า การศึกษาประสิทธิภาพของการบริการที่สนามบินนานาชาติอาบูดาบี ทำการศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมบริการใหม่ กระบวนการบริการใหม่และโมเดลธุรกิจบริการใหม่ โดยสนามบินควรสนับสนุนการนำนวัตกรรมหรือกระบวนการบริการใหม่มาใช้ สนามบินพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและควรดำเนินการนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ หากท่าอากาศยานนำนวัตกรรมการบริการแบบใหม่มาใช้ผู้โดยสารย่อมมีการคาดหวังการบริการจากพนักงาน โดยผู้โดยสารคาดหวังว่า พนักงานใส่ใจให้บริการ พนักงานเสนอความช่วยเหลือโดยไม่ต้องร้องขอและช่วยเหลือทันทีด้วยความเต็มใจ ($\bar{x}$=4.21) สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาของ Hunter J.A. (2011 : 35) พบว่า พนักงานสายการบินที่ให้ความช่วยเหลือผู้โดยสารด้วยรอยยิ้ม เมื่อผู้โดยสารเห็นรอยยิ้มมีปฏิกิริยาตอบสนองที่ดี ซึ่งรอยยิ้มบ่งบอกถึงการให้ความสำคัญกับผู้โดยสาร ความเข้าใจ ความใส่ใจในรายละเอียด ความเต็มใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Nachanart (2019 : 123) พบว่า พนักงานให้บริการในห้องรับรองผู้โดยสาร ควรมีคุณสมบัติในการให้บริการผู้โดยสาร คือ มีทักษะในการแก้ปัญหา การใส่ใจในรายละเอียด การตระหนักรู้ในสถานการณ์ การมีใจบริการ ความเป็นมิตร ความสามารถในการรักษาทัศนคติเชิงบวกและทักษะการบริการผู้โดยสาร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรด้านผลิตภัณฑ์ มีอิทธิพลต่อความคาดหวังนวัตกรรมการบริการของผู้โดยสารในระดับมากที่สุด ดังนั้น ท่าอากาศยานควรพัฒนาระบบและอุปกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ ใช้งานได้อย่างสะดวกรวดเร็ว รวมถึงบำรุงรักษาระบบและอุปกรณ์ให้ใช้งานได้เสมอ

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรด้านราคา มีอิทธิพลต่อความคาดหวังนวัตกรรมการบริการของผู้โดยสารในระดับมาก ดังนั้น ท่าอากาศยานควรจัดหาระบบและอุปกรณ์ที่เหมาะสมและเพียงพอเพื่อให้ผู้โดยสารรู้สึกคุ้มค่ากับค่าบัตรโดยสารที่จ่ายไป

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรด้านกระบวนการ มีอิทธิพลต่อความคาดหวังนวัตกรรมการบริการของผู้โดยสารในระดับมาก ดังนั้น ท่าอากาศยานควรนำนวัตกรรมการบริการที่ช่วยให้กระบวนการบริการภายในท่าอากาศยานมีความสะดวก รวดเร็วและจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการผู้โดยสาร

2. **ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป**

2.1 งานวิจัยนี้มีข้อจำกัดวิธีทางสถิติในการวิจัยครั้งต่อไปอาจพิจารณาสถิติขั้นสูง เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่แม่นยำมากขึ้น

2.2 งานวิจัยนี้มีข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาการเก็บข้อมูล ควรเพิ่มระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2562). *การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) ด้วย AMOS.* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2560). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS.* (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพมหานคร: บิซสิเนส อาร์แอนด์ดี.

ภูวดล งามมาก และชวลีย์ ณ ถลาง. (2563). นวัตกรรมการเพิ่มคุณภาพการให้บริการผู้โดยสารสายการบินพาณิชย์ในประเทศไทย. *วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม*. 8 (2) (16), 108.

เมธิชา ยุบลชิต. (2564). การคุ้มครองข้อมูลชีวมาตรภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562. *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.* 14 (1), 49.

Cochran, W.G. (1977). *Sampling Techniques.* (3 rd.). New York: John Wiley & Sons. Inc.

David Gilbert and Robin K.C Wong. (2003). Passenger expectations and airline services: a Hong Kong based study. *Tourism Management.* 24 (5), 519-532.

Eun-Ju Seo and Jin-Woo Park. (2018). A study on the effects of social media marketing activities on brand equity and customer response in the airline industry. *Journal of Air Transportation Management.* 66, 36-41.

Hunter, J.A. (2011). A study of consumer perception of smiling customer service within the airline industry**.** *Journal of Transportation Security.* 4, 35-56.

James K.C. Chen et al. (2015). Services innovation impact to customer satisfaction and customer value enhancement in airport**.** *Technology in Society.* 43, 219-230.

Kotler, P. (1997). *Marketing Management: Analysis, Planning, Implementation and Control (14th Global ed.).* Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.

International Air Transport Association(IATA).(n.d.).Passenger Facilitation. *Online.* Retrieved August 20, 2023, from https://www.iata.org/en/programs/passenger/passenger-facilitation/.

International Civil Aviation Organization(ICAO).(n.d.). Airport Module- General Check-In Area. *Online.* Retrieved August 20,2023, from https://www.icao.int/covid/cart/Pages/Airport-Module---General-Check-In-Area.aspx

Martin-Cejas, R.R. (2006). Tourism service quality begins at the airport. *Tourism Management,* 27, 874–877.

Miles,I (2005). Knowledge intensive business services: Prospects and policies. *Foresight*. 7 (6), page 39-63.

Natocheeva N., Shayakhmetova L., Bekkhozhaeva A., Khamikhan N., and Pshembayeva. (2020). Digital Technologies as a Driver for the Development of the Tourism Industry. *E3S Web of Conferences.* 159, 04002 (2020) BTSES-2020.

Nachanart Cholkongka. (2019). Identification of Service Quality Competency Framework for The Lounge Attendants: a Case of A Privately-Owned Airline in Thailand. *ABAC Journal Assumption University.* 39 (4), 123-150.

Saif M.A., Norliah LK., and Saleh A.H. (2022) The Effectiveness of Service Innovation on Service Innovation Performance in Abu Dhabi International Airport in UAE. *Journal of Positive School Psychology 2022*, 6 (3), 4777-4786.

World Health Organization (WHO). (n.d.). Coronavirus Disease (COVID-19). *Online.* Retrieved August 20,2023, from https://www.who.int/health topics/coronavirus#tab=tab_1

Parasuraman, A., Zeithaml, and V.A., Berry,L.L., (1988). SERVQUAL: a multiple-item scale for measuring customer perceptions of service quality. *Journal of Retailing.* 64, 12-40.

The Exploring of Chinese Window Lattice Patterns in Ceramic Decoration: A Case Study in Suzhou Gardens

Zhuo Anjing,
Veerawat Sirivesmas and Ruenglada Punyalikit
Silpakorn University, Thailand
Corresponding Author, E-mail:anjing_z@silpakorn.edu

****

Abstract

This paper takes the visual analysis of window lattice patterns as the starting point and proposes a design application method for window lattice patterns in contemporary ceramic decorative art. This study has three objectives: 1. To conduct a systematic study on the patterns of Chinese window lattices; 2. Explore design methods for window lattice patterns; 3. Develop the application of window lattice patterns in ceramic decorative art by combining contemporary ceramic art creation concepts.

The first is a literature review and fieldwork in Suzhou will be conducted, summarize the window lattice evolution rules. Subsequently, based on experimental methods, a detailed analysis of ceramic glazing, shaping, and firing techniques will be carried out. This will support creative practices to explore various ways in which window lattice patterns can be represented in ceramics. Gradually breaking away from traditional approaches while incorporating them into the essence of the designs, these patterns will be applied to new design developments. The researcher's focus on exploring the development forms of window lattice patterns and their hidden philosophical meanings, expanding different modes of expression in ceramic decoration, and created a new visual language.

Through the study and exploration of window lattice patterns, it is hoped that this will deepen people's understanding and development of traditional Chinese culture, inspire designers engaged in ceramic art, and provide certain theoretical references.

Keywords: Chinese window lattice pattern; Contemporary ceramics; Decorative art

Introduction

Window lattice patterns are part of the traditional Chinese visual elements. As an indispensable architectural component in traditional residential buildings, they contain rich artistic forms and have significant research value in the field of art. With the development of society, window lattice patterns integrate social hierarchy, religious ideas, and folk culture, becoming a pattern with rich national connotations and strong decorative aesthetics (Sun yong 2019). Unfortunately, few researchers have studied the application of window lattice patterns in contemporary art. Mostly, they are simply copied or directly applied in two-dimensional design or architectural decoration, with a lack of research and innovative development of window lattice patterns.

* Received: March 3 2027; Revised: March 18 2024; Accepted: March 23 2024

Ceramics is an ancient art form, and an important decorative technique. In recent years, contemporary design concepts have strongly influenced the overall shape and details of ceramics, as if injecting fresh blood into the ceramic development. Contemporary ceramic decoration usually focuses on innovation and modernity, expressing the connotation that artists convey with a new visual language.

The window lattice is a folk cultural expression that expresses the spirit of traditional Chinese culture. Through contemporary ceramic decoration design, it provides a wide design space and diverse expression methods for the development and innovation of window lattice patterns, enriching the contemporary expression of traditional Chinese culture. The thesis explores and develops different expression bu researching the characteristics of window lattice patterns in combination with contemporary ceramic decoration design to integrate traditional Chinese patterns with contemporary art, create new visual languages and provide designers with new creative ideas. This research has both theoretical value and practical significance.

Problem statements

The research on window lattice patterns mainly focuses on graphic design, or the application of wood or stone as creative materials in the building. Most existing designs only involve simple replication or direct application of window lattice patterns, with less involvement in contemporary ceramic decoration design.

Research Objective(s)

1. To investigate the origin, historical evolution, and cultural connotations of window frames, providing a theoretical basis for in-depth exploration of window frame patterns, and exploring their potential in contemporary ceramic decoration design
2. Explore and develop various forms of window lattice patterns, combined with ceramic materials, to achieve wider applications in modern spaces.
3. Ceramic art is based on the shaping of traditional Chinese elements, giving them new life and creating works with national characteristics, combining traditional and modern art aesthetics.

Research Scope

This study mainly takes the window lattice patterns in Suzhou gardens as an example, and the selection scope mainly focuses on the structures of linear, simple geometric, and complex geometric shapes.

Research Methodology

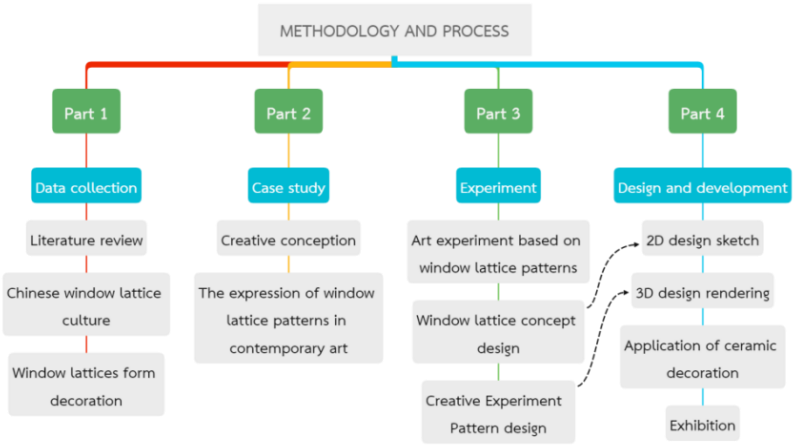

Figure 1 Diagram of research methodology
Source: Zhuo Anjing, 2023

This chapter mainly analyzes and explores the design methods and philosophical ideas of window lattice patterns, reflecting them in contemporary ceramic decorative art, and promoting the research methods and creative process of traditional Chinese culture. Researchers have obtained a large amount of data from literature, case studies, and fieldwork to systematically study Chinese window lattice patterns and ceramic decorative art. It demonstrates the researchers' creative thinking and process, which can provide readers with more valuable references.

1. Data collection

The development history of window lattice:

Window, as an important component of architecture, its most primitive function is ventilation and lighting. Before the popularization of glass, most windows in Chinese architecture used hemp paper and yarn as lighting materials. In order to facilitate installation, dense lattice strips were placed inside the window frames, which changed into various patterns.

With the development of architecture, windows have taken on important decorative functions. More than 2000 years ago, Laozi described in his work The Tao Te Ching that “Shape the doors and windows to make a room; it is the emptiness within that makes it useful.” It is currently unknown when the earliest windows in China appeared. According to archaeological research, the earliest known architectural relic is the Yangshao Cultural Primitive Settlement Site, as shown in Figure 2, which archaeologists reconstructed and depicted in an imaginative image, revealing the embryonic form of window lattice.

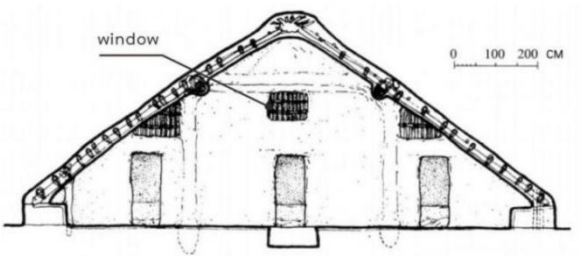

Figure 2 Yangshao Culture building recovery
Source: https://www.awhouse.art

The development of window lattice is influenced by factors such as economy, culture, and technology, with the most profound impact being the reform of construction technology. Huang Hanmin pointed out in his book The Art of Doors and Windows that only bronze ware from the Zhou Dynasty and wooden coffins from the Warring States period had cross shaped and diagonal square shaped window frames (Huang, 2010). From this, it can be inferred that the earliest physical information about windows appeared on bronze ware from the Western Zhou Dynasty, as shown in Figure 3, which is a Jiyue Copper House bronze ware unearthed during the Spring and Autumn period, with floor standing lattice long windows on both sides and cross shaped lattice windows at the back, with an ancient and simple design.

Figure 3 Bronze artifacts (770 B.C.-221 B.C.)
Source: https://m.sohu.com/a/253571777_210889

In the Sui and Tang dynasties, due to the exchange of economy, policies, and culture, people's thoughts were liberated unprecedentedly, and architectural culture was further developed. Window lattice decoration became more and more complex, among which straight lattice windows were the most representative pattern of the Tang dynasty, with simple and atmospheric shapes. Before the Song Dynasty, the existence of window frames was mainly for lighting and ventilation. During the Song Dynasty, various aspects of society developed rapidly, and the artistic value of window frame design gradually improved.

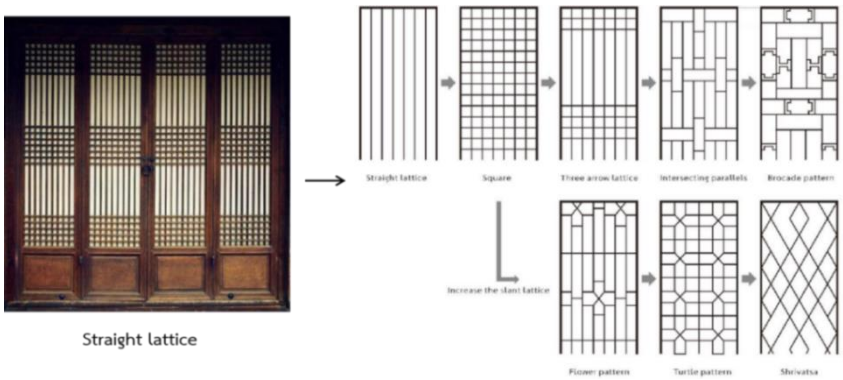

Figure 4 Evolution of window lattice patterns
Source: Zhuo Anjing, 2023

The Ming and Qing dynasties were a glorious period for the development of window frame design, evolving into various styles, embodying both decoration and practicality. The geometric shaped window lattice structure was the mainstream of the Ming dynasty, with fine craftsmanship and the combination of calligraphy, painting, embroidery and inlay techniques with window lattice.

Figure 5 Window lattice patterns of gardens in the Ming and Qing dynasties
Source: https://new.qq.com/omn/20210120/20210120A05VJK00.html

Questionnaire investigation

Before conducting research on window lattice patterns, it is crucial to conduct initial questionnaire surveys. The research at this stage aims to evaluate the cognitive level of participants towards traditional Chinese architectural areas, their understanding of window lattice patterns, and their recognition level. By analyzing these three basic dimensions and conducting quantitative analysis, the aim is to verify the research scope of window lattice patterns and their research value in contemporary ceramic decoration design.

Table 1 Basic information to participate in the survey of 168 persons

	Gender		**Age**					**China region**		
	Male	Female	0-18	18-25	25-35	35-45	>45	North	South	Central
Number of people (unit: person)	60	108	45	42	48	28	5	54	56	58
	35.7%	64.3%	26.8 %	25 %	28.6 %	16.6 %	3%	32.1%	33.3 %	34.6%

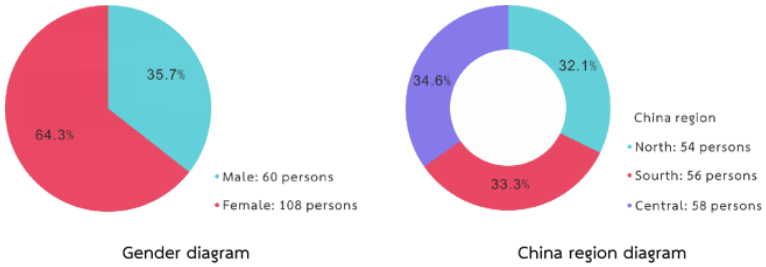

Figure 6 Gender and regional distribution diagram
Source: Zhuo Anjing, 2023

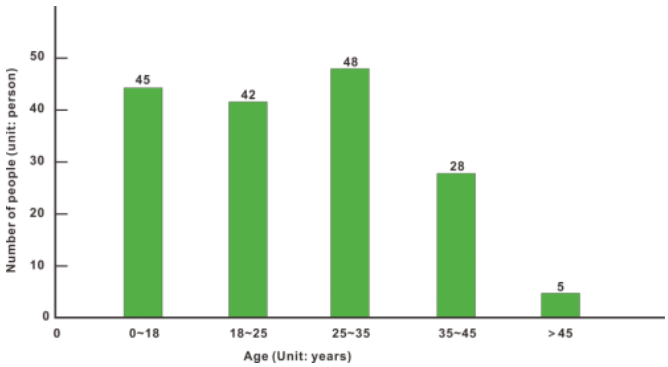
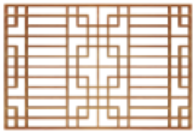
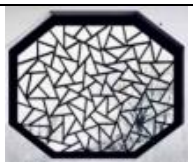
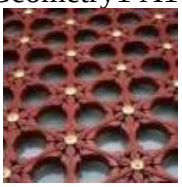
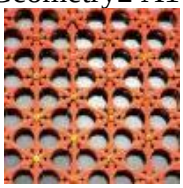
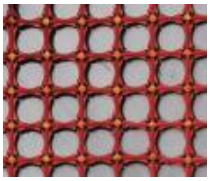

Figure 7 Age distribution diagram
Source: Zhuo Anjing, 2023

In order to comprehensively understand the participants' level of recognition regarding window lattice pattern features, the researchers decided to use a wide range of sample sources. Xu Huacheng's book "Traditional Chinese Door and Window Woodcarvings (Xu, H. 2010) provided a comprehensive and systematic description of the development, types, and categorization of window lattice patterns in traditional Chinese architecture. This work is widely cited in academic circles and is regarded as an authoritative account of the various characteristics of window lattice patterns and the esthetic and cultural symbolism in traditional architecture.

From the literature, researchers provided window lattice patterns of Suzhou gardens as survey samples.

Table 2 The second group of window lattice structure

Lattice structure				
 Straight lattice1 A1	 Straight lattice2 A2	 Straight lattice3 A3	 Crack1 A4	 Crack2 A5
 Windmill A6	 Rectangle A7	 Turtle back A8	 Hexagon A9	 Flower1 A10
 Flower2 A11	 Flower3 A12	 Flower4 A13	 Flower5 A14	 Flower6 A15
 Geometry1 A16	 Geometry2 A17	 Fish-scale A18	 Curve A19	 Overlay1 A20
 Overlay2 A21	 Overlay3 A22	 Overlay4 A23	 Overlay5 A24	 Overlay6 A25

Source: Zhuo Anjing, 2023

Table 3 Lattice structure sample survey

Lattice structure					
Sample number	Number of people (unit: person)	Sample number	Number of people (unit: person)	Sample number	Number of people (unit: person)
A1	98	A10	85	A19	35
A2	93	A11	55	A20	16
A3	39	A12	72	A21	27
A4	105	A13	44	A22	54
A5	43	A14	26	A23	70
A6	57	A15	19	A24	68
A7	46	A16	55	A25	116
A8	58	A17	42		
A9	18	A18	76		

After evaluating the participants' recognition rates for the different window lattice, the following represents the statistical results for the window lattice patterns.

Table 4 Summary results

The second group result				
				
Overlay6 A25	Crack1 A4	Straight lattice1 A8	Straight lattice1 A10	Fish-scale A18

Source: Zhuo Anjing, 2023

Based on the survey data regarding the recognition level of each window lattice pattern sample by the participants, the research scope can be further narrowed down. The window lattice patterns with the highest recognition rates can be retained, and this information can be reflected in practical design schemes, serving as a guiding direction for the design.

2. Case study

The application of window lattice patterns has enriched and diversified the forms of contemporary art expression. Due to the widespread application of various decorative techniques in window lattice, the forms of expression and aesthetic experience are also constantly changing (Gao & Zhao, 2013).

Researcher have collected a large number of works on the theme of window lattice in contemporary art, analyzing the creative ideas, molding techniques, and the use of comprehensive materials by different artists. Summarizing the innovative points and artist's design concepts in excellent work cases provides necessary ideas and methods for researchers to create decorative art using ceramics as carriers.

3. Experiment

Inspiration:

Ceramics refers to the creation of ceramic works with unique artistic styles and expressive power, based on traditional ceramic production techniques and combined with modern aesthetic concepts and artistic techniques. Window lattice patterns serve as a source of inspiration for creation, and are redesigned using ceramic decorative techniques to enhance the aesthetic value and expressive power of the work.

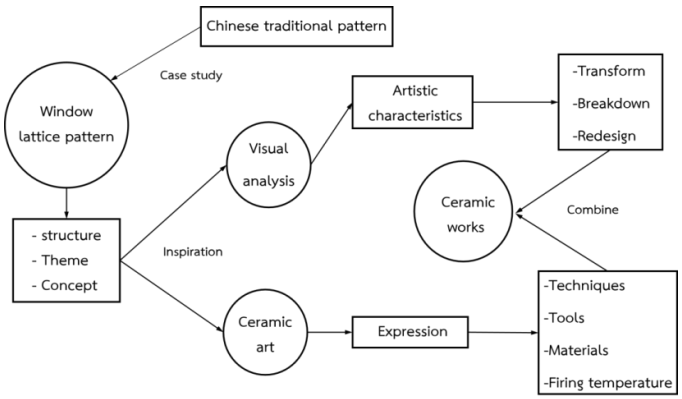

Figure 8 Analysis and development flowchart of window lattice patterns
Source: Zhuo Anjing, 2023

In Yuanye, the author Ji Cheng highlights that “borrowing scenery is the most important aspect of gardens (Ji, 2020).” In Casual Expressions of Idle Feeling, Li Yu also states that “opening windows is not better than borrowing scenery (Li, 2020).” that is, using window lattice to complete the function of borrowing scenery. Architectural designer I.M. Pei said, “Western windows are just meant to put air and light into them, but for China, windows belong to picture frames, and the scenery outside the window is also an important part of the painting. A window on the wall becomes a painting.” The scenery outside the window will change differently with the seasons and weather, like a dynamic three-dimensional painting that expands the visual space, as shown in Figure 9.

Figure 9 Borrowing scenery from window lattices
Source: https://www.19lou.com/forum-138-thread-6491448278776771-1-1.html

Conception:

The range of scenery seen through window frames is related to the position of the person, as well as the direction and range of vision. When a person is far away from the window, the range of sight seen through the window frame is narrower, and the scale of the scenery is also smaller. As the person gradually approaches the window, their visual threshold becomes wider, and the spatial range seen by the person also gradually expands. This change is a dynamic and continuous process.

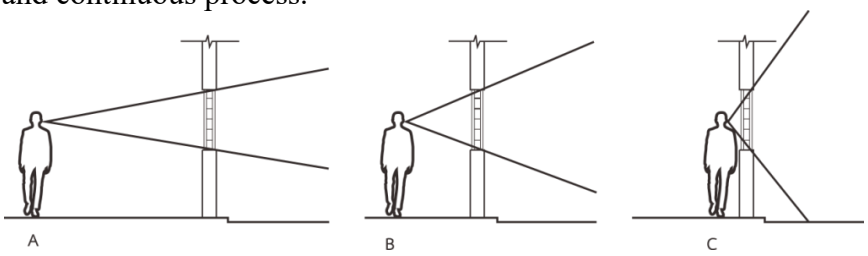

Figure 10 Different locations and viewpoints can see the different landscapes and scope
Source: Zhuo Anjing, 2023

Observing the scenery through the window lattice, the range seen is limited. As shown in Figure 11, the shape of the window lattice can affect the visual experience of the viewer. Borrowing a window lattice to incorporate the infinite natural world outside into a limited space.

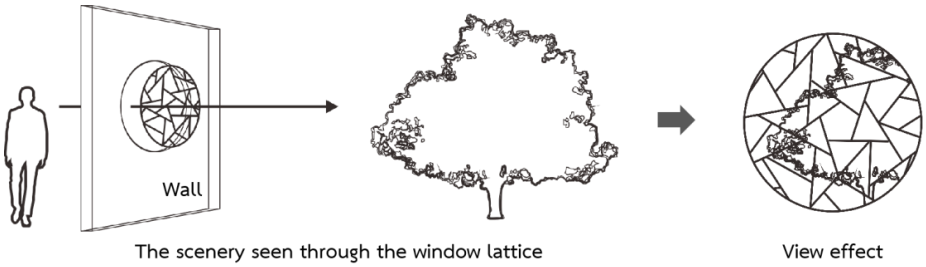

Figure 11 Observe the scenery through the window
Source: Zhuo Anjing, 2023

Creative Experiment: Pattern design:

Pattern transform**:**

There is a certain connection between blue-white patterns and the philosophy of Yin-Yang. Yin-Yang philosophy emphasizes the complementary yet opposing forces within the universe. In blue-white porcelain, typically blue symbolizes Yin, while white symbolizes Yang, reflecting the concept of Yin-Yang philosophy through this color contrast. In the article "On the Similarities between Modern Blue-White Landscape Porcelain Painting and Chinese Ink Painting" (Hu & Zheng, 2009), they conducted an in-depth comparative study between blue-white ceramic decoration and Chinese ink painting, revealing their similarities. Both art forms emphasize the contrast of colors, embodying the Yin-Yang concept in traditional Chinese philosophy. This similarity is not only evident in technique but also reflects the core values of Chinese aesthetic culture—harmony between humans and nature, emphasizing balance, opposition, and complementary.

Blue-white decoration is one of China's traditional decorative techniques. It gradually matured after the Yuan Dynasty and became widely used in ceramics. The porcelain's surface is pure white, and the blue-white pigment used for decoration remains stable, enduring high temperatures without fading. Blu-white paintings in ceramics share similarities in brushwork, materials, colors, and techniques with traditional Chinese paintings, especially influenced by Chinese ink painting. The diversity in decorative themes caters to the aesthetic preferences of the masses. The artistic style expressed by blue-white combines the artistic conception of ink painting with the decorative beauty of ceramics. It can be said that the art of blue-white landscape painting is to use ceramics as the material to express the artistic conception of ink painting (Long, 2008)

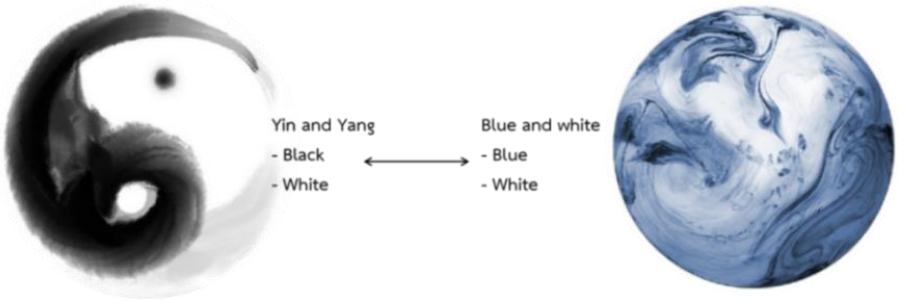

Figure 12 The artistic similarity between yin-yang and blue-white
Source: Zhuo Anjing, 2023

The scenery in nature is ever-changing, and the scenery seen outside the window lattice is also different. It is impossible to express everything in tangible images. Researchers have adopted the traditional Chinese philosophy of yin-yang, Xunzi said, "The harmony of yin and yang leads to the creation of all things." advocating the harmonious unity of humans and nature and abstracted the scenery in black and white, similar to the expression of Chinese ink painting. In ceramic decoration, the artistic characteristics of blue-white colors share similarities with the representation of Yin-Yang philosophy by black and white, using two contrasting things to show infinite world. For researcher creating ceramic works, using blue-white as decoration provides a basis for creative.

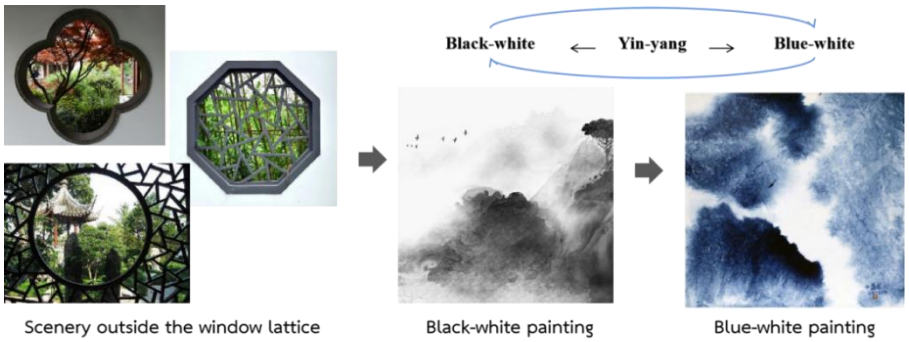

Figure 13 Artistic changes in window lattice scenery
Source: Zhuo Anjing, 2023

Pattern creation**:**

Through the window lattice, different landscapes can be observed, and it is necessary to consider how to transform these scenery into the required ceramic blue-white decorations. Influenced by the philosophy of yin-yang, researchers adopt the expressive style of Chinese ink painting to pursue artistic conception in their painting creations.

In terms of craftsmanship, there is a significant difference between Chinese ink painting and ceramic blue-white art. Ink painting is painted on paper, while blue-white pigments are decorated on ceramics. The two have different application carriers, so blue-white decoration needs to be experimented with different methods to achieve the same freehand effect as ink painting.

Firstly, the researchers attempted to apply techniques similar to ink painting, combining a large amount of water with blue-white pigments. However, clay does not absorb water as quickly as paper, which prevents rapid diffusion of the paint color. In addition, blue and white pigments contain many substances that are difficult to dissolve in water, which further hinders the water absorption of clay and the fluidity of the painting, and has a negative impact on the decorative effect, as shown in Figure 14.

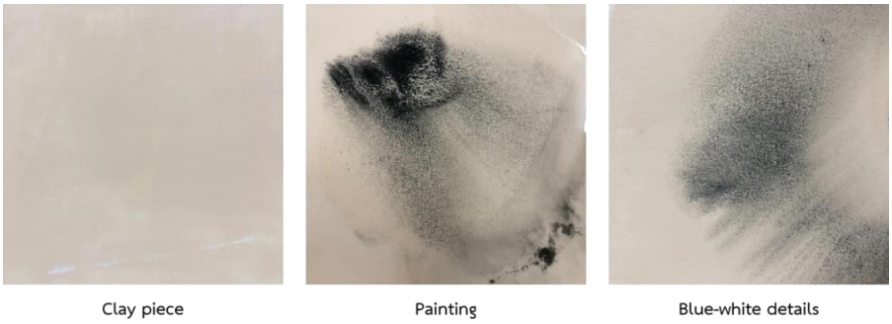

Figure 14 The experiment of blue-white with water
Source: Zhuo Anjing, 2023

Another method is to replace water with clay slip, and blue-white pigments will gradually disperse with the flow of the clay slip, as if ink is spreading on paper. Researcher pour a small amount of clay slip onto the clay piece and decorate it with blue-white. During this process, they control the flow speed of the clay slip, and the blue-white will flow to create a different pattern, achieving a freehand effect, similar to ink painting, making it more natural and artistic.

After the experiment, determine the creative method. Choose to mix blue-white pigments with clay slip for creation, wait for the clay to completely dry, apply clear glaze, and fire in a high-temperature reducing atmosphere at 1300°C.

Figure 15 Blue-white decoration process
Source: Zhuo Anjing, 2023

After high-temperature firing, the color changes from black-white to blue-white, forming a set of color patterns with unique visual appeal and creative expression.

Figure 16 Blue-white decoration
Source: Zhuo Anjing, 2023

4. Design development

Design process:

By analyzing the evolution of the window lattice, the researcher gradually reveals the geometric structure of the pattern and the transform rule, the application of which helps to maintain the traditional elements while injecting modern creativity, achieving diverse design effects.

Case study on coin pattern from window lattice, this pattern is similar in shape to ancient Chinese copper coins and has evolved and developed from it. It has a beautiful meaning of wealth and prosperity. The composition is often arranged in two or four party continuity, and it is also depicted as an image of circles intersecting in pairs, with strong decorative value.

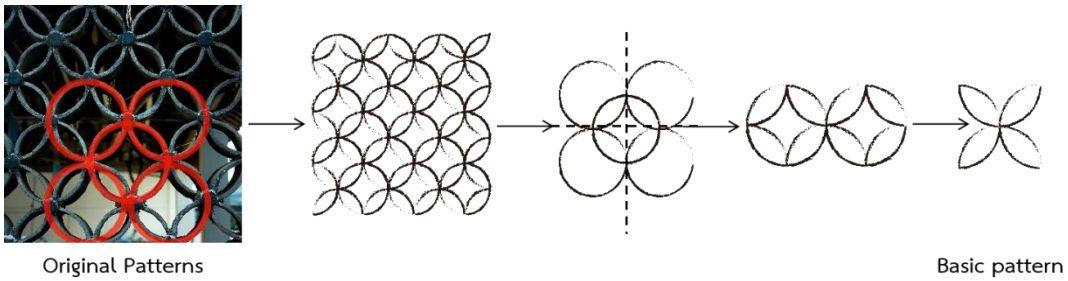

Figure 17 Transform of window lattice patterns
Source: Zhuo Anjing, 2023

In the philosophy of yin-yang, “reality” and “emptiness” are mutually opposed and transformed, and the “reality” of the window lattice forms a visual transformation with the “emptiness” of the space it is located in. Based on the experimental results of the creation of blue-white patterns, they are cleverly integrated into the window lattice structure, endowing the decorative effect with philosophical depth.

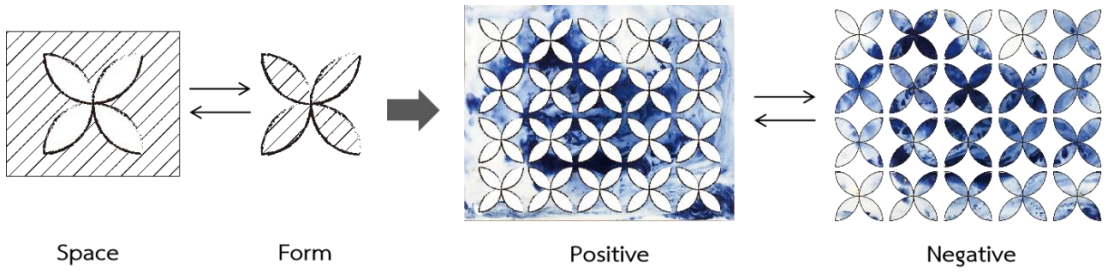

Figure 18 Visual Transformation
Source: Zhuo Anjing, 2023

Through the creation of blue-white patterns, the integration of ceramic decoration and window lattice has been successfully achieved, creating artistic works with cultural connotations. This is the fusion of traditional culture and contemporary art, injecting new vitality into ceramic art.

This set of ceramic works is designed based on the window lattice pattern. The works are suspended from the ceiling, and When visitors watch or pass through the works, they feels like being in a blue-white world surrounded by window lattice. By using clay piece molding and installation techniques, performance effect is the collision of ceramics and blue-white decoration.

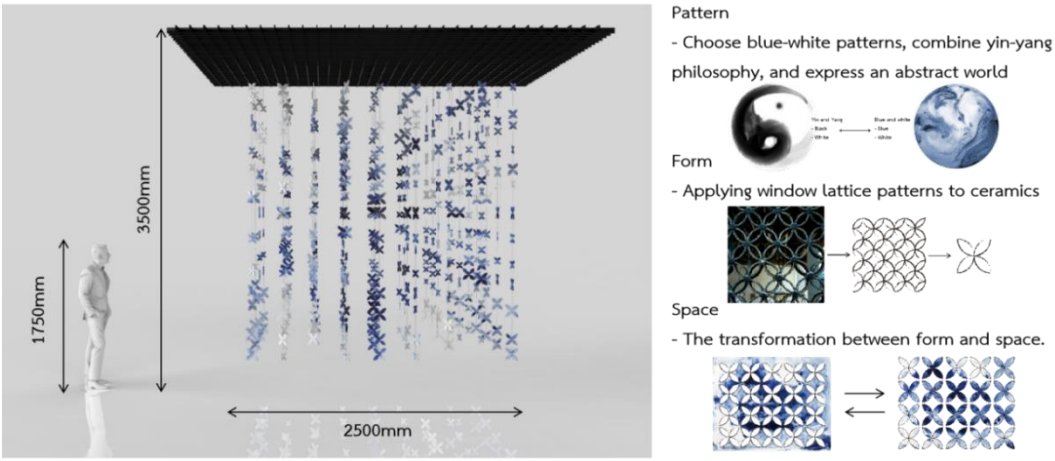

Figure 19 Design sketch
Source: Zhuo Anjing, 2023

Production process:

Firstly, use a machine to press the clay into a flat and cut it according to the graphic size. When the clay is moderately dry, use tools to drill holes in the work to prepare for installation. Based on the previous experimental color production process, start decorating the shape, and then put the work in the kiln for high-temperature firing. The kiln is set with two heating stages. The first stage is fired for 4 hours, with a temperature curve of 0°C~800°C. The second stage is fired for 5 hours, with a temperature curve of 800°C~1300°C.

As this work will be presented in a hanging manner, special attention should be paid to the double-sided decoration to ensure the best visual effect and viewing experience can be achieved from all angles.

Figure 20 Production process
Source: Zhuo Anjing, 2023

Figure 21 Work display
Source: Zhuo Anjing, 2023

The final creative plan is to create ceramic decorative works that can be hung, and the display method can be changed according to the needs of the space. Researcher use 3dmax to simulate the presentation effects of works in different spaces for rendering.

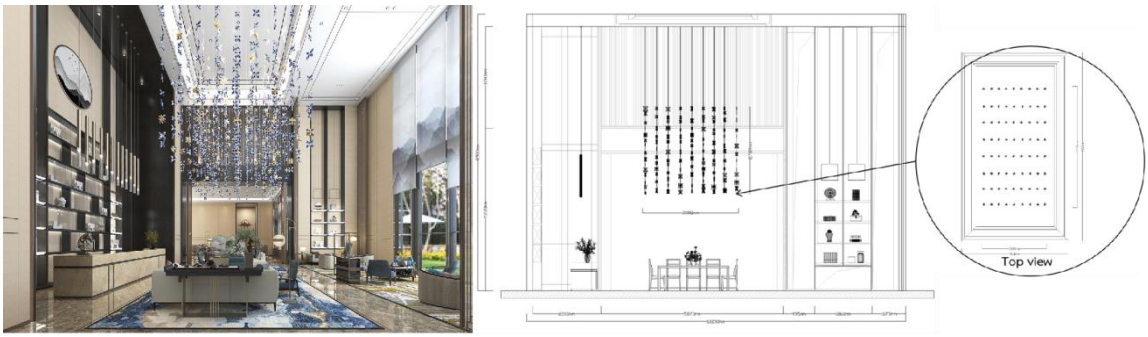

Figure 22 3ds Max work rendering 1
Source: Zhuo Anjing, 2023

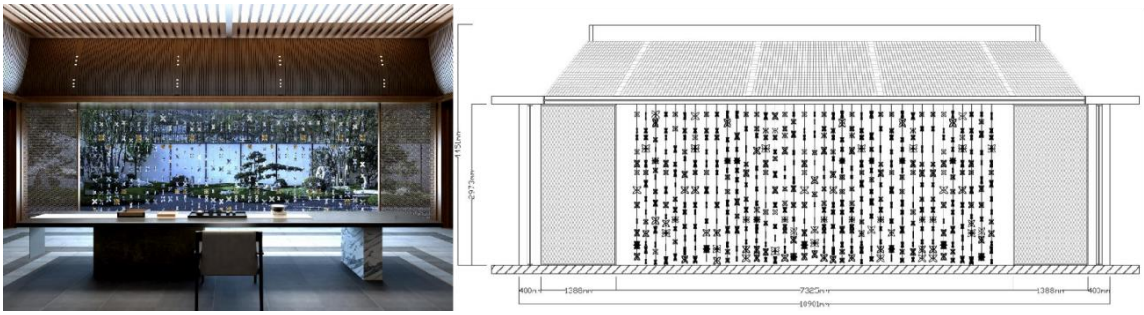

Figure 23 3ds Max work rendering 2
Source: Zhuo Anjing, 2023

Conclusion

The article is divided into three parts: an overview of window lattice, the applications in contemporary design, and the design process combined with ceramic decoration. When creating ceramic works with traditional Chinese elements as the theme, researchers focused on the form and hidden philosophical significance of window lattice patterns after their development, applied them to ceramic decoration, and finally came to the conclusion:

(1) Summarized the different forms of expression and artistic features of Chinese window lattice, which can meet the diverse decoration needs of contemporary ceramics.

(2) The expression of traditional Chinese elements is not just imitation, it requires innovation, adding new forms of expression and philosophical ideas on the basis of tradition, and conveying highly overview emotional thinking.

(3) Obtain new design concepts in traditional Chinese elements, combine ceramic materials and technologies, expand the window lattice expression.

Suggestion

With the changes of the times, more and more new concepts are influencing the development of the design field.

1. The carrier of window lattice design is not limited to ceramics, but can also try various combinations of emerging materials.

2. This research introduces an innovative approach to window lattice pattern analysis and application based on visual analysis, aiming to apply traditional window decorative elements in modern design. It is hoped that this approach can provide meaningful reference value for designers seeking innovation.

3. Future research can consider how to improve and expand the design materials of window frames, combine new technologies, materials, etc., apply window lattice patterns to contemporary times, explore and develop traditional Chinese aesthetic elements, and enrich modern design themes.

References

Gao, Y., & Zhao, X. (2013). The application of traditional window lattices in modern design. *Fine Arts*. (04), 80-81.

Hu, X., & Zheng, Y. (2009). On the similarities between modern blue-white landscape porcelain painting and Chinese ink painting. *China Ceramics*. (03), 56-59.

Huang, H. (2010). *Art of doors and windows*. Beijing: China Construction Industry Press.

Ji, C. (2020). *Yuan Ye*. Beijing: Zhonghua Book Company.

Li, Y. (2020). *Casual expressions of idle feeling*. Jiangsu: Phoenix Literature and Art Publishing House.

Long, Y. (2008). Ink Painting Artistic Conception Under the Zen Buddhism Thought and Artistic Creation of Blue-White Porcelain (Master's thesis, Jingdezhen Ceramic University).

Sun, Y. (2019). "Research on Window Culture of Suzhou Classical Gardens." Central Academy of Fine Arts.

Xu, H. (2010). *Traditional Chinese Door and Window Woodcarvings*. Beijing: China Forestry Publishing House.

รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

A Management Model for Excellence in Safety School Under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2

นิษฐ์ฐา พีระชัยภาวงศ์,
สุพรรณี สมานญาติ และ สิรินธร สินจินดาวงศ์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Nittha Peerachaipawong,
Supannee Sanarnyart and Sirinthorn Sinjindawong
Sripatum University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: nitthapee@gmail.com

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามเกณฑ์การเสริมสร้างความปลอดภัยที่เป็นเลิศ (The Best Safety Practice) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้รูปแบบการวิธีวิจัยเชิงผสานวิธี (Mixed Methodology) รูปแบบการวิจัยแบบขั้นตอนเชิงสำรวจ (Exploratory Sequential Design) ซึ่งมีการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จากการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 9 คน ระยะที่ 2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 508 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตร Yamane และระยะที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 แบบสัมภาษณ์ ระยะที่ 2 แบบสอบถาม และระยะที่ 3 แบบประเมินรูปแบบ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 508 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบประเมินรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์เชิงปริมาณ ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

* วันที่รับบทความ : 3 กรกฎาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 11 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 12 กรกฎาคม 2567
Received: July 3 2027; Revised: July 11 2024; Accepted: July 12 2024

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ 2) ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย ค่าดัชนีมีความสอดคล้องและค่าสถิติผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 3) ผลการประเมิน ในภาพรวมทุกด้าน อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ =4.98 S.D. = 0.15) และรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบไปด้วย 3.1) ด้านการวางแผนและพัฒนากลยุทธ์สถานศึกษาปลอดภัย 3.2) ด้านการบริหารงบประมาณสถานศึกษาปลอดภัย 3.3) ด้านการนำองค์กรการอำนวยการ การปฏิบัติสถานศึกษาปลอดภัย 3.4) ด้านการกำหนดบุคลากรปฏิบัติหน้าที่สถานศึกษาปลอดภัย 3.5) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปลอดภัย 3.6) ด้านการบริหารเทคโนโลยีสถานศึกษาปลอดภัย 3.7) ด้านการรายงานผลการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัย และ 3.8) ด้านการวัดผลและการประเมินผลลัพธ์การบริหารสถานศึกษาปลอดภัย

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหาร; การบริหารความเป็นเลิศ; สถานศึกษาปลอดภัย

Introduction

The objectives of this study were: 1) to study the elements of management towards the excellence Safety School practice, 2) to develop a management model, and 3) to evaluate the management model for excellent Safety School practice under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2 in accordance with the criteria for enhancing safety excellence (The Best Safety Practice) of the Office of the Basic Education Commission using the mixed methodology and exploratory sequential design. The study was conducted in 3 phrases including 1) the interview phase with 9 school administrators which were purposively selected, 2) the survey phase conducted using the questionnaires with 508 school administrators and teachers which were retrieved by the stratified random method and Yamane's formula for sample size calculation, and 3) the assessment phase of which the sample was 11 invited experts. The research instruments were questionnaires, interview forms, and model assessment forms. The statistics used in the research were percentages, mean, confirmatory factor analysis, standard deviations for quantitative, and analysis group discussions, and content analysis were used for qualitative analysis.

The results showed that: 1) the management elements for excellence in safety schools consisted of 10 elements, 2) the results of the development of the management model for excellence in safety schools showed that the consistency index and statistical values met the specified criteria. 3) The overall assessment results in all aspects, was at the highest level ($\bar{x}$ =4.98 S.D. = 0.15), and the management model for excellence in safety schools under the supervision of the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2 consisted of 3.1) planning and development of safe school strategies, 3.2) safety school budget administration, 3.3) organizational leadership and supervision, 3.4) assignment of personnel to account for Safety School practice, 3.5) development of Safety School curriculum, 3.6) Safety School technology management, 3.7) performance report on Safe School practice, and 8) measurement and evaluation of Safety School management.

Keywords: Management Model; Management Excellence; Safety School

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560 – 2579 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ ไว้ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ มีเป้าหมายเพื่อให้คนทุกช่วงวัยมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้คนทุกช่วงวัยในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และเพื่อให้คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษา การดูแลและป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่ เช่น อาชญากรรมและความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ยาเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติ ภัยจากโรคอุบัติใหม่ และภัยจากไซเบอร์ เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) และนโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - พ.ศ.2567 ของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัยมีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง และนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2565) มุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็น “การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ” มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา ที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม และบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นพัฒนาระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษาจากภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบรวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566) ดังนั้น การรักษาความปลอดภัยในโรงเรียนจึงเป็นงานที่สำคัญยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถละเลยได้ (อดิศร ดีปานธรรม, 2561)

ทั้งนี้ สภาพโดยทั่วไปของภัยที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามขอบข่ายความปลอดภัย 4 กลุ่มภัย พบว่า สถานศึกษาทั้ง 52 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีการเกิดภัยทั้ง 4 กลุ่มภัย สามารถเรียงตามลำดับภัยที่พบมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ 1) ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและจิตใจ (Unhealthiness) โดยเป็นภัยด้านการติดเกม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.00 2) ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ (Violence) โดยเป็นภัยจากการทะเลาะวิวาท คิดเป็นร้อยละ 28.00 3) ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident) โดยเป็นภัยที่เกิดจากการใช้ยานพาหนะ คิดเป็นร้อยละ 26.00 และ 4) ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ (Right) โดยเป็นภัยที่เกิดจากการถูกปล่อยปละ ละเลย ทอดทิ้งคิดเป็นร้อยละ 14.00 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2, 2565) และสภาพปัจจุบันในการบริหารด้านสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 มีสภาพ

ปัจจุบันโดยรวมอยู่ที่ระดับมาก ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73 และตามมาตรการ 3 ป คือ การปราบปราม การป้องกัน และการปลูกฝัง ระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ที่ระดับมาก ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.75 (นิษฐ์ฐา พีระชัยภาวงศ์ และคณะ, 2567) แต่เมื่อพิจารณาการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับภัยที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา รวมถึงการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาเกิดความปลอดภัย กลับพบว่า ปัจจุบัน สถานศึกษาทั้ง 52 โรงเรียน ยังไม่มีรูปแบบการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย รวมถึงแนวทางหรือมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติภัยในสถานศึกษาที่เป็นระบบและสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับ (กนกอร อุ่นสถานนท์, 2563) ที่ศึกษาการบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวม สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติด้านสถานศึกษาปลอดภัยอยู่ในระดับมาก และสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันกัน มีการบริหารด้านความปลอดภัยแตกต่างกัน

ด้วยปัญหาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจากที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาและทำการวิจัยในหัวข้อรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยจะพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 มีรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย รวมถึงคุณประโยชน์ด้านวิชาการ ได้แก่ นักวิชาการ นักวิจัย นักศึกษา ที่สามารถนำผลจากการศึกษาเชิงประจักษ์ในครั้งนี้ไปพัฒนาบูรณาการ และการศึกษาต่อยอดทางวิชาการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามเกณฑ์การเสริมสร้างความปลอดภัยที่เป็นเลิศ (The Best Safety Practice) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามเกณฑ์การเสริมสร้างความปลอดภัยที่เป็นเลิศ (The Best Safety Practice) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสานวิธี (Mixed Methodology) รูปแบบการวิจัยแบบขั้นตอนเชิงสำรวจ (Exploratory Sequential Design) (ปาจรีย์ ผลประเสริฐ, 2562) ซึ่งแบ่งการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน โดยขั้นตอนแรกจะเป็นการวิจัยเพื่อสำรวจข้อมูลโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก จากนั้น จึงนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงกว้าง และเพื่อยืนยันเพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้ในวงกว้าง นอกจากนี้ ยังใช้การตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) ด้วยรูปแบบการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Data Triangulation) จึงสามารถแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ผู้วิจัยใช้รูปแบบการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Data Triangulation) ศึกษาและสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย จากแหล่งข้อมูลคือ เอกสารคู่มือความปลอดภัยของโรงเรียน เอกสารรายงานการดำเนินงานด้านความปลอดภัยของโรงเรียนและเอกสารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2, 2565) ซึ่งเป็นเส้าที่หนึ่ง โดยศึกษาด้วยตัวผู้วิจัยเอง และเส้าที่สอง มีแหล่งข้อมูลคือ กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (Miles & Huberman, 1998; Suri, 2011) โดยคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษา ระดับผู้อำนวยการสถานศึกษา จาก 52 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามองค์ประกอบที่กำหนด ซึ่งเป็นการเลือกตัวอย่างแบบกำหนดเกณฑ์ประกอบ (Moser & Korstjens, 2018) คือ มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป และดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการของสถานศึกษาที่สังกัดอยู่ในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่า 2 วาระ เพื่อให้เห็นความต่อเนื่องของการปฏิบัติงานสานต่อนโยบายต่างๆ แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดกลาง 2 ท่าน โรงเรียนขนาดใหญ่ 3 ท่าน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 4 ท่าน รวม 9 ท่าน โดยการสัมภาษณ์ ด้วยแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.96 ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น จากศึกษาและสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยจากเอกสารต่างๆ ด้วยตนเอง

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามเกณฑ์การเสริมสร้างความปลอดภัยที่เป็นเลิศ (The Best Safety Practice) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ 1 มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาเชิงปริมาณ และจัดทำแบบสอบถามเพื่อหาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.98 และนำแบบสอบถาม ให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทั้ง 52 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 508 คน ทำแบบสอบถาม ถือเป็นเส้าที่สาม จากนั้น นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดอันดับความสำคัญขององค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย เพื่อนำไปจัดทำร่างรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัยต่อไป

ระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามเกณฑ์การเสริมสร้างความปลอดภัยที่เป็นเลิศ (The Best Safety Practice) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นำเสนอร่างรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัยแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน ประเมิน โดยจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อประเมิน 2 ประเด็น คือ

1) ประเมินความคิดเห็น ได้แก่ เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย กับร่างรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

2) ประเมินความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องของรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

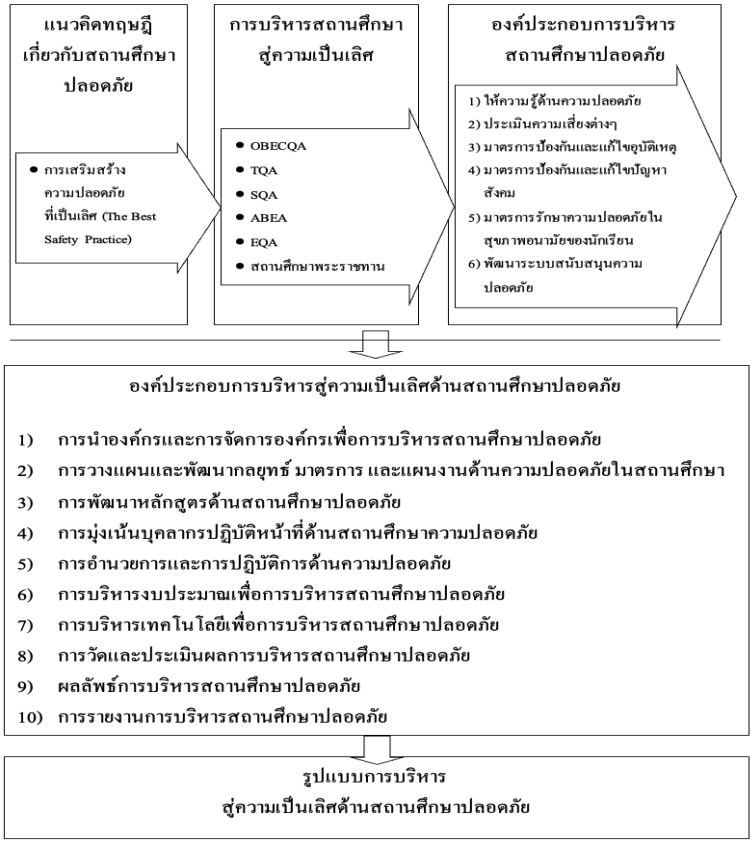
จากนั้น วิเคราะห์การประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จนได้รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 (ฉบับสมบูรณ์)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การเสริมสร้างความปลอดภัยที่เป็นเลิศ (The Best Safety Practice) เป็นนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการที่เร่งสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้พัฒนาระบบ Ministry of Education Safety School (MOE safety school) เพื่อใช้เป็นระบบมาตรฐานความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยใช้หลัก Digital Based Management ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงระบบ MOE Safety Center เมื่อมีความรู้สึกไม่ปลอดภัยและมีความประสงค์จะร้องทุกข์ ร้องเรียน หรือเตือน

ให้ทราบว่าสถานศึกษาแห่งหนึ่งกำลังเกิดภัยอย่างหนึ่งอย่างใดใน 4 กลุ่มภัย และได้กำหนดเกณฑ์การเสริมสร้างความปลอดภัยที่เป็นเลิศ (The Best Safety Practice) ครอบคลุม 11 ประเด็น (ภาพที่ 1) สำหรับการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ พิจารณาจากเกณฑ์รางวัลคุณภาพต่างๆ ประกอบด้วย 1) เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of Basic Education Commission Quality Award ; OBECQA) 2) เกณฑ์ของรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศไทย (Thailand Quality Award; TQA) 3) เกณฑ์ของรางวัลคุณภาพแห่งชาติประเทศสิงคโปร์ (Singapore Quality Award; SQA) 4) เกณฑ์ของรางวัลความเป็นเลิศในธุรกิจของประเทศออสเตรเลีย (Australian Business. Excellence Award; ABEA) 5) เกณฑ์ของรางวัลคุณภาพแห่งยุโรป (European Quality Award; EQA) และ 6) เกณฑ์รางวัลสถานศึกษาพระราชทาน และศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ให้ความรู้ด้านความปลอดภัย 2) ประเมินความเสี่ยงต่างๆ 3) มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ 4) มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม 5) มาตรการรักษาความปลอดภัยในสุขภาพอนามัยของนักเรียน และ 6) พัฒนาระบบสนับสนุนความปลอดภัย

จากการศึกษาและวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสถานศึกษาปลอดภัย การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ และองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยทำให้ผู้วิจัยได้องค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย รวม 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การนำองค์กรและการจัดการองค์กรเพื่อการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย 2) การวางแผนและพัฒนากลยุทธ์ มาตรการ และแผนงานด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา 3) การพัฒนาหลักสูตรด้านสถานศึกษาปลอดภัย 4) การมุ่งเน้นบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ด้านสถานศึกษาความปลอดภัย 5) การอำนวยการและการปฏิบัติการด้านความปลอดภัย 6) การบริหารงบประมาณเพื่อการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย 7) การบริหารเทคโนโลยีเพื่อการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย 8) การวัดและประเมินผลการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย 9) ผลลัพธ์การบริหารสถานศึกษาปลอดภัย และ 10) การรายงานการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

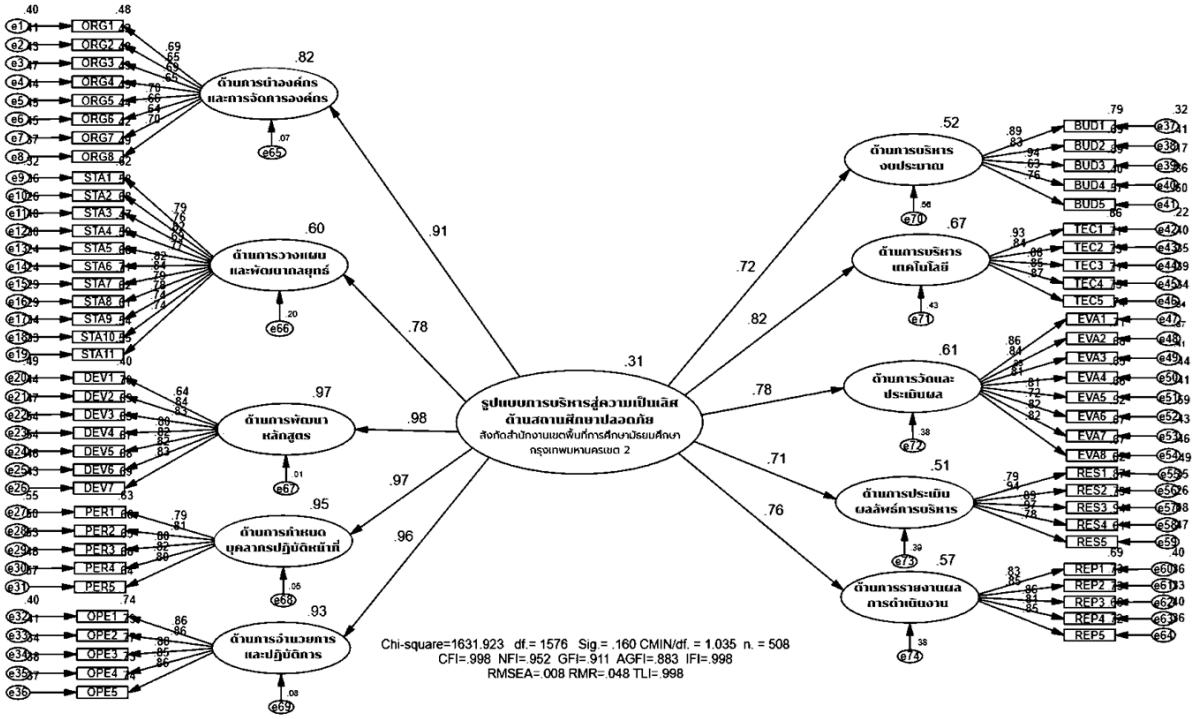
1. ผลการศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ผลการศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การนำองค์กรและการจัดการองค์กร 2) การวางแผนและพัฒนากลยุทธ์ มาตรการ และแผนงานด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา ให้ครอบคลุมทั้ง 4 กลุ่มภัย 3) การพัฒนาหลักสูตรด้านการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย 4) การมุ่งเน้นบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ด้านสถานศึกษาความปลอดภัย 5) การอำนวยการและการปฏิบัติการด้านความปลอดภัยอย่างจริงจัง 6) การบริหารงบประมาณ 7) การบริหารเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย 8) การวัดและประเมินผลการบริหาร

สถานศึกษาปลอดภัยอย่างเป็นระบบ 9) การประเมินผลลัพธ์ และ 10) การรายงานผลการดำเนินงานด้านการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย

2) ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามเกณฑ์การเสริมสร้างความปลอดภัยที่เป็นเลิศ (The Best Safety Practice) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในส่วนนี้เป็นผลวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองแบบจำลององค์ประกอบรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง (Second Order Confirmatory Factor Analysis) รวม 10 ตัวแปรแฝง และ 60 ตัวแปรสังเกตได้ ตรวจสอบความเหมาะสมของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองและปรับโมเดลให้มีความสมบูรณ์ให้ค่าสถิติเป็นที่ยอมรับวิธีเชื่อมตัวแปร Modification Indices ตรวจสอบความเหมาะสมองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองด้วยการพิจารณาค่าน้ำหนักตัวแปรของตัวบ่งชี้ สรุปผลวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองแบบจำลององค์ประกอบรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ดังรูปภาพที่ 2 และตารางที่ 1

รูปภาพที่ 2 องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองแบบจำลององค์ประกอบรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต2

ตารางที่ 1 ค่าสถิติประเมินองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองแบบจำลององค์ประกอบรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2

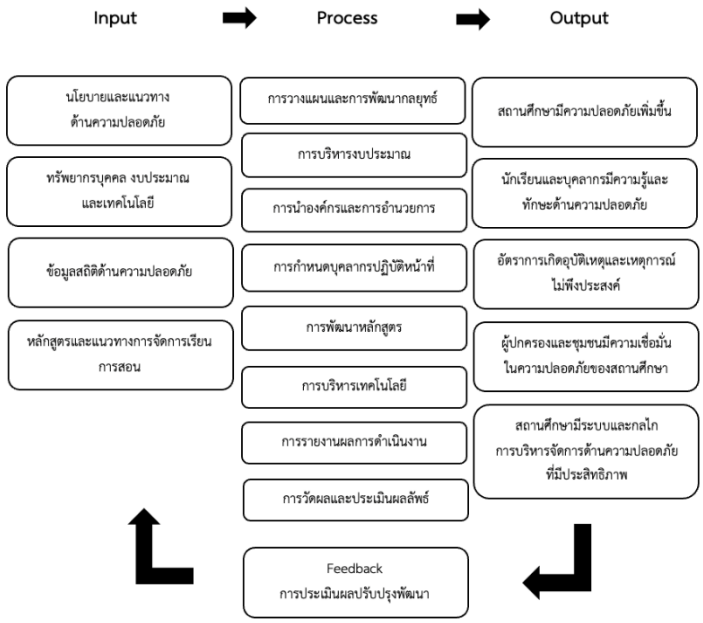
ดัชนี	เกณฑ์วัด	ผลลัพธ์	ผลสรุป	แนวคิดในการอ้างอิง
Chi –Square = 1631.923 df. = 1576.0				
Sig.	> 0.05	0.160	ตรงเกณฑ์	Hair et al. (2006), Bollen (1989), Sorbon (1996)
CMIN/df.	< 2.0	1.035	ตรงเกณฑ์	Bollen (1989) , Diamantopoulos , Fan and Sivo (2005)
GFI	> 0.90	0.911	ตรงเกณฑ์	Hair et al. (2006),Browne and Cudeck (1993), Miles (1998)
AGFI	> 0.80	0.883	ตรงเกณฑ์	Durande-Moreau an Usunier(1999),Harrison walker (2001)
NFI	> 0.90	0.952	ตรงเกณฑ์	Hair et al. (2006) , Mueller (1996)
IFI	> 0.90	0.998	ตรงเกณฑ์	Hair et al. (2006) , Mueller (1996)
CFI	> 0.90	0.998	ตรงเกณฑ์	Hair et al. (2006) , Suciu, Tavares and Zalmon (2018)
RMR	< 0.05	0.048	ตรงเกณฑ์	Diamantopoulos , Siguaw (2000)
RMSEA	< 0.05	0.008	ตรงเกณฑ์	Hair et al. (2006),Browne and Cudeck (1993)
TLI	> 0.90	0.998	ตรงเกณฑ์	Diamantopoulos , Siguaw (2000)

จากภาพที่ 2 และตารางที่ 1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์และค่าสถิติประเมินองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองแบบจำลององค์ประกอบรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 จำนวน 10 ตัวแปรแฝง ประกอบด้วย ด้านการนำองค์กรและการจัดการองค์กร ด้านการวางแผนและพัฒนากลยุทธ์ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการกำหนดบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ ด้านการอำนวยการและการปฏิบัติการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารเทคโนโลยี ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการประเมินผลลัพธ์การบริหาร และด้านการรายงานผลการดำเนินงาน รวม 60 ตัวแปรสังเกตได้ หลังจากปรับค่าความคลาดเคลื่อนระหว่างสองตัวแปรใช้ค่าสถิติดัชนีการปรับโมเดล (Modification Index) พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี มีค่า Chi – Square เท่ากับ 1631.923 df = 1576.0 Sig. = 0.160 > 0.05 และ CMIN/df. เท่ากับ 1.035 < 2.0 สอดคล้องกับตามแนวคิด Hair et al. (2006), Bollen (1989) and Sorbon (1996) ผลการวิเคราะห์หลังปรับโมเดลพบว่า ดัชนีมีความสอดคล้องและค่าสถิติเหล่านี้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแบบจำลององค์ประกอบรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ผลวิเคราะห์ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรมีอิทธิพลสูงสุด

มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.98 รองลงมา ด้านการกำหนดบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ ค่าสัมประสิทธิ์ 0.97 ด้านการอำนวยการและการปฏิบัติการ ค่าสัมประสิทธิ์ 0.96 ด้านการนำองค์กรและการจัดการองค์กร ค่าสัมประสิทธิ์ 0.91 ด้านการบริหารเทคโนโลยี ค่าสัมประสิทธิ์ 0.82 ด้านการวัดและประเมินผล ค่าสัมประสิทธิ์ 0.78 ด้านการวางแผนและพัฒนากลยุทธ์ ค่าสัมประสิทธิ์ 0.78 ด้านการรายงานผลการดำเนินงาน ค่าสัมประสิทธิ์ 0.76 ด้านการบริหารงบประมาณ ค่าสัมประสิทธิ์ 0.72 และด้านการประเมินผลลัพธ์การบริหาร ค่าสัมประสิทธิ์ 0.71 ตามลำดับ โดยมีอิทธิพลต่อองค์ประกอบเชิงยืนยันแบบจำลององค์ประกอบรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ร้อยละ 31.0% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001

3) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามเกณฑ์การเสริมสร้างความปลอดภัยที่เป็นเลิศ (The Best Safety Practice) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการประเมินรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวมทุกด้านอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ =4.98 S.D. = 0.15) และจากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน ผู้วิจัยได้ปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบไปด้วย 1) ด้านการวางแผนและพัฒนากลยุทธ์สถานศึกษาปลอดภัย 2) ด้านการบริหารงบประมาณสถานศึกษาปลอดภัย 3) ด้านการนำองค์ก การอำนวยการ การปฏิบัติสถานศึกษาปลอดภัย 4) ด้านการกกำหนดบุคลากรปฏิบัติหน้าที่สถานศึกษาปลอดภัย 5) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปลอดถัย 6) ด้านการบริหารเทคโนโลยีสถานศึกษาปลอดภัย 7) ด้านการรายงานผลการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัย และ 8) ด้านการวัดผลและการประเมินผลลัพธ์การบริหารสถานศึกษาปลอดภัยดังนี้

รูปภาพที่ 3 รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การนำองค์กรและการจัดการองค์กร 2) การวางแผนและพัฒนากลยุทธ์ มาตรการ และแผนงานด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา ให้ครอบคลุมทั้ง 4 กลุ่มภัย 3) การพัฒนาหลักสูตรด้านการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย 4) การมุ่งเน้นบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ด้านสถานศึกษาความปลอดภัย 5) การอำนวยการและการปฏิบัติการด้านความปลอดภัยอย่างจริงจัง 6) การบริหารงบประมาณ 7) การบริหารเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย 8) การวัดและประเมินผลการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยอย่างเป็นระบบ 9) การประเมินผลลัพธ์ และ 10) การรายงานผลการดำเนินงานด้านการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิ รัชนี จูมจี และคณะ (2565) พบว่า รูปแบบการดำเนินงานการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมอุบัติภัยทางจราจรในโรงเรียนต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมอุบัติภัยจากกลุ่มชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน และกลุ่มเป้าหมายที่จะเสริมสร้างความปลอดภัยในโรงเรียน ส่วนกนกอร อุ่นสถานนท์ (2563) ระบุว่า การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัด

สิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย ด้านการให้บริการความปลอดภัย ด้านการจัดสวัสดิศึกษา และด้านสุขภาพอนามัย และอดิศร ดีปานธรรม (2561) ที่พบว่า รูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยต้องอาศัยการมีส่วนร่วม และมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา (2) ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติภัยในสถานศึกษา และ (3) ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม (4) ด้านมาตรการรักษาความปลอดภัยในสุขภาพอนามัยของนักเรียน

2) ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามเกณฑ์การเสริมสร้างความปลอดภัยที่เป็นเลิศ (The Best Safety Practice) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี มีค่า Chi – Square เท่ากับ 1631.923 df = 1576.0 Sig. = 0.160 > 0.05 และ CMIN/df. เท่ากับ 1.035 < 2.0 สอดคล้องกับตามแนวคิด Hair et al. (2006), Bollen (1989) and Sorbon (1996) ผลการวิเคราะห์หลังปรับโมเดล พบว่า ดัชนีมีความสอดคล้องและค่าสถิติเหล่านี้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแบบจำลององค์ประกอบรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ผลวิเคราะห์ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรมีอิทธิพลสูงสุดมีค่าสัมประสิทธิ์ 0.98 รองลงมา ด้านการกำหนดบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ ค่าสัมประสิทธิ์ 0.97 ด้านการอำนวยการและการปฏิบัติการ ค่าสัมประสิทธิ์ 0.96 ด้านการนำองค์กรและการจัดการองค์กร ค่าสัมประสิทธิ์ 0.91 ด้านการบริหารเทคโนโลยี ค่าสัมประสิทธิ์ 0.82 ด้านการวัดและประเมินผล ค่าสัมประสิทธิ์ 0.78 ด้านการวางแผนและพัฒนากลยุทธ์ ค่าสัมประสิทธิ์ 0.78 ด้านการรายงานผลการดำเนินงาน ค่าสัมประสิทธิ์ 0.76 ด้านการบริหารงบประมาณ ค่าสัมประสิทธิ์ 0.72 และด้านการประเมินผลลัพธ์การบริหาร ค่าสัมประสิทธิ์ 0.71 ตามลำดับ โดยมีอิทธิพลต่อองค์ประกอบเชิงยืนยันแบบจำลององค์ประกอบรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 ร้อยละ 31.0% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Deok and Ha (2023) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาด้านความปลอดภัยโดยใช้ถังดับเพลิงจำลองในประเทศเกาหลี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยที่ปลอดภัยผ่านการศึกษาที่เน้นประสบการณ์ซึ่งรวมเอาความรู้ ทักษะ และทัศนคติเข้าไว้ด้วยกัน การศึกษานี้จัดทำโปรแกรมการให้ความรู้ด้านความปลอดภัยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา 34 คน โดยใช้เนื้อหาการศึกษาด้านความปลอดภัยที่เหมือนจริงคือ เครื่องดับเพลิงจำลองจำนวน 4 ครั้ง โดยใช้การทดสอบความรู้ด้านความปลอดภัยและการทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาด้านความปลอดภัยเป็นเครื่องมือวัดและยืนยันนัยสำคัญทางสถิติผ่านการทดสอบตัวอย่างแบบจับคู่ การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการศึกษาด้านความปลอดภัยโดยใช้ “เครื่องดับเพลิงจำลอง” มีประสิทธิภาพในการปรับปรุงความรู้ด้านความปลอดภัยและความสามารถในการแก้ปัญหา คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนระดับประถมศึกษาเพิ่มขึ้นจาก 8.47 เป็น 9.23 ใน

การทดสอบความรู้ด้านความปลอดภัย และจาก 4.26 เป็น 4.64 ในการทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาด้านความปลอดภัย ผลลัพธ์เหล่านี้มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ส่วน Widowati et al. (2021) ศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบการเตรียมพร้อมของภัยพิบัติและความปลอดภัยของโรงเรียน : การวิเคราะห์ปัจจัยยืนยัน การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการวัดแบบจำลอง เครื่องมือสร้างและตัวชี้วัดของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมและความปลอดภัยของโรงเรียน (SSSB) เพื่อใช้ในการประเมินระบบการศึกษาความปลอดภัยเด็กในโรงเรียน การศึกษาครั้งนี้ใช้การออกแบบการวิจัยเชิงอธิบายด้วยวิธีการแบบตัดขวาง เทคนิคการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน กลุ่มตัวอย่าง คือโรงเรียนประถมศึกษา 539 แห่ง ข้อมูลถูกวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์ปัจจัยยืนยัน (CFA) ผลลัพธ์ การศึกษาพบว่าโครงสร้าง SSSB มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ โมเดลที่ได้รับการดัดแปลงนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ และมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้กับโรงเรียนโดยมีความมุ่งมั่นของโรงเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการสร้าง SSSB ที่ประสบความสำเร็จ

3) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามเกณฑ์การเสริมสร้างความปลอดภัยที่เป็นเลิศ (The Best Safety Practice) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการประเมินรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวมทุกด้าน อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ =4.98 S.D. = 0.15) และจากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน ผู้วิจัยได้ปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบไปด้วย 1) ด้านการวางแผนและพัฒนากลยุทธ์สถานศึกษาปลอดภัย 2) ด้านการบริหารงบประมาณสถานศึกษาปลอดภัย 3) ด้านการนำองค์ก การอำนยการ การปฏิบัติสถานศึกษาปลอดภัย 4) ด้านการกกำหนดบุคลากรปฏิบัติหน้าที่สถานศึกษาปลอดภัย 5) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปลอดถัย 6) ด้านการบริหารเทคโนโลยีสถานศึกษาปลอดภัย 7) ด้านการรายงานผลการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัย และ 8) ด้านการวัดผลและการประเมินผลลัพธ์การบริหารสถานศึกษาปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับ ขำ แสงจันทร์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชน เพื่อสร้างอาชีพในโครงการโรงเรียนดีประจำตำบล พบว่าโครงสร้างขององค์ประกอบมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยด้านความเหมาะสมอรรถประโยชน์ ความเป็นไปได้ และความถูกต้อง อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และ สอดคล้องกับ Koury (2019) ได้ศึกษาเรื่องโรงเรียนที่ปลอดภัย: แนวปฏิบัติด้านความปลอดภัยและการรับมือภาวะวิกฤตในหนึ่งเขตการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและปรับปรุงพื้นที่ทั้งอำเภอแนวปฏิบัติในการดูแลนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ปลอดภัยทั้งทางร่างกายและจิตใจหลังเลิกเรียน โดยประเมินความเปราะบางระบุ

จุดอ่อนในระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินสำหรับทั้งโรงเรียนประถมและมัธยม ผลการวิจัยพบว่า 1) เหตุการณ์วิกฤตที่เกิดจากมนุษย์ 3 อันดับแรกที่นักเรียนและบุคลากรเตรียมพร้อมรับมือมากที่สุดและน้อยที่สุด ได้แก่ อัคคีภัย ไฟฟ้าดับและผู้บุกรุก และสถานการณ์จับตัวประกัน การปนเปื้อน และการก่อการร้ายตามลำดับ 2) นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าการเตรียมพร้อมรับมือวิกฤตมีความสำคัญอย่างยิ่ง ความต้องการความสอดคล้องกันทั่วทั้งเขตในขั้นตอนและคำจำกัดความของวิกฤตนั้นชัดเจน ต้องมีการสอนความคาดหวังพฤติกรรมสากลในทุกระดับสำหรับหัวข้อการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม การแก้ไขข้อขัดแย้ง และทักษะในการสื่อสาร จำเป็นต้องมีแนวทางการฝึกอบรมที่ครอบคลุมในทุกบทบาทของพนักงานในกลยุทธ์การลดระดับความรุนแรงและการตอบสนองต่อภาวะวิกฤต เมื่อพิจารณาจากข้อมูลที่ครอบคลุมซึ่งรวบรวมจากการวิเคราะห์ปัญหาปัจจุบัน คำแนะนำเชิงปฏิบัติหลายข้อสามารถนำไปใช้กับเขตการศึกษานี้เพื่อปรับปรุงแนวปฏิบัติและนโยบายด้านความปลอดภัยของโรงเรียนและการเตรียมพร้อมรับมือวิกฤต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

เพื่อเพิ่มความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ควรสร้างแผนการเรียนการสอนที่มีการสอนแนวทางการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย ตั้งแต่ระดับอาคารเรียน การใช้พื้นที่สอน จนถึงการแข่งขันกีฬา อีกทั้งควรสอนให้นักเรียนรู้จักการรักษาความปลอดภัยส่วนตัว เช่น เรียนรู้การใช้งานอุปกรณ์ป้องกันอันตราย และแผนการดำเนินการเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และสถานศึกษา สามารถนำผลของการวิจัยรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย ไปใช้กำหนดนโยบายให้มีความสอดคล้องของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยที่เป็นเลิศ (The Best Safety Practice) อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนทั้งระบบ

3. ข้อเสนอในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1 ก่อนนำรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามเกณฑ์การเสริมสร้างความปลอดภัยที่เป็นเลิศ (The Best Safety Practice) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องศึกษา วัตถุประสงค์ รูปแบบ กระบวนการใช้รูปแบบและปัจจัยความสำเร็จ อย่างละเอียดเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา

3.2 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านความปลอดภัย ควรสร้างแผนการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา โดยจัดทำเป็นระเบียบการปฏิบัติงาน (Quality Procedure)

ด้านการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านความปลอดภัย โดยมีการกำหนดแผนผังขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยที่ชัดเจน ควรจัดทำแผนการจัดการความเสี่ยงที่เน้นการทบทวนและปรับปรุงโครงสร้างสถานที่อย่างสม่ำเสมอ เช่น การตรวจสอบระบบการรักษาความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ การฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการเหตุฉุกเฉิน และการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้ถึงความสำคัญของความปลอดภัยในทุกที่ทุกเวลา

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

4.1 ควรนำไปศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านความปลอดภัย ที่มีบริบทและขนาดแตกต่างกัน โดยใช้การศึกษาพหุกรณี ว่าผลการวิจัย มีประโยชน์เหมือนและแตกต่างกันอย่างไร

4.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศด้านความปลอดภัยในระดับศึกษาธิการจังหวัด ระดับเขตตรวจราชการ และระดับศึกษาธิการภาค เพื่อเป็นการขยายผลการศึกษาให้ครอบคลุมพื้นที่ หากบริบทใกล้เคียงจะสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้

เอกสารอ้างอิง

กนกอร อุ่นสถานนท์. (2563). การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.* 10 (2), 1 – 14.

ขำ แสงจันทร์. (2561). การวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชนเพื่อสร้างอาชีพในโครงการโรงเรียนดีประจำตำบล. Veridian E-Journal,Silpakorn University *ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 11 (2), 1546-1563.

ปาจรีย์ ผลประเสริฐ. (2562). *การวิจัยเชิงผสานวิธี* (Mixed Method) [เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์]. คณะวิทยาลัยการจัดการ. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

นิษฐ์ฐา พีระชัยภาวงศ์ และคณะ. (2567). การศึกษาการบริหารด้านสถานศึกษาปลอดภัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*. 4 (1). 15-25.

รัชนี จูมจี, มณฑิชา รักศิลป์, ญาณิฐา แพงประโคน, และจารุพร ดวงศรี. (2565). การสร้างรูปแบบดำเนินงานการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความปลอดภัยทางจราจรในโรงเรียนกรณีศึกษา โรงเรียนบ้านยางลุ่ม จังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.* 11 (1), 118-126.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. (2565). *การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

อดิศร ดีปานธรรม. (2561). *การพัฒนารูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

Bollen, K. A. (1989). *Structural equations with latent variables*. New York: John Wiley & Sons.

Browne, M. W. & Cudeck, R. (1993). *Alternative ways of assessing model fit, in Testing Structural 3 Equation Models,* ed. K. A. Bollen and Long. S., Newbury Park CA: Sage. components: Rationale of two-index strategy revisited. *Structural Equation Modeling.* 12 (3), 343-367.

Deok-Jin Jang & Ha-Sung Kong, (2023). "Development of a safety education program using simulator fire extinguishers in Korea: Focusing on elementary school students," *Journal of Education and e-Learning Research, Asian Online Journal Publishing Group*. 10 (2), 294-298.

Diamantopoulos, A., & Siguaw, A. D. (2005). *Introducing LISREL: A guide for the uninitiated.* London: Sage Publications.

Durande-Moreau, A., & Usunier, J. (1999). "Time Styles and the Waiting Experience: An Exploratory Study". *Journal of Service Research*. 2 (2), 173-186.

Fan, X., & Sivo, S. (2005). *Sensitivity of fit indexes to misspecified structural or measurement model.*

Hair et al. (2006). *Multivariate data analysis.* (7th ed.). New Jersey: Pearson Education International.

Harrison-Walker, L. J., (2001). The measurement of word-of-mouth communication and investigation of service quality and customer commitment as potential antecedents. *Journal of Service Research.* 4 (1), 60-75.

Koury, G. C. (2019). Safe Schools: *One School District's Safety and Crisis Response Practices*. Wilmington University (Delaware).

Korstjens, I., & Moser, A. (2018). Series: Practical guidance to qualitative research. Part 4: Trustworthiness and publishing. *European Journal of General Practice.* 24 (1), 120-124.

Mueller, R. O. (1996). *Basic Principles of Structural Equation Modeling. An Introduction to LISREL and EQS.* New York: Springer-Verlag.

Sorbon, D. (1996). *LISREL 8: User's Reference Guide.* Scientific Software International

Suri, H. (2011). Purposeful sampling in qualitative research synthesis. *Qualitative research journal.* 11 (2), 63-75.

Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1998). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook.* sage.

Suciu, M. C., Tavares, D. C., & Zalmon, I. R. (2018). Comparative evaluation of crustaceans as bioindicators of human impact on Brazilian sandy beaches. *Journal of Crustacean Biology*. 38 (4), 420-428.

Widowati, E., Istiono, W., & Husodo, A. H. (2021). The development of disaster preparedness and safety school model: A confirmatory factor analysis. *International Journal of Disaster Risk Reduction*. 53 (5), 102004.

The Research on the Interaction Between Learning Power and Learning Outcomes of Engineering College Students Under the Background of China Engineering Education Accreditation

Shixiao Li and Binfeng Yang
Krirk University, Thailand
Corresponding Author E-mail: 77076259@qq.com

****

Abstract

This paper focuses on the intricate interaction between learning power and learning outcomes among engineering college students within the context of China's Engineering Education Accreditation. The study aims to explore : 1.the role of learning power on learning outcomes from the perspective of learning power system, adjustment power system, behavior power system and support power system by comparing the influence degree of different factors; 2.various strategies that can effectively improve the level of college students' learning power. The sample were 517 junior and senior undergraduate students from engineering universities. They were selected by the questionnaire investigation,the research instrument for the data collection were SoJump. The statistics for data analysis were carried out by descriptive statistical analysis, correlation analysis and regression analysis with SPSS 25.0, to determine the degree of correlation between each element and learning outcome according to the correlation coefficient and significance level. The research results were found as follows: 1.The mean ranking of each factor of engineering students' learning power from high to low is power system, support force system, behavior force system and adjustment force system respectively; 2. The scores of senior students in learning power and learning outcomes are significantly higher than those of junior students, and the scores of CPC members (including probationary party member) in learning power and learning outcomes are significantly higher than those of Communist Youth League members and the masses. The scores of students who have participated in discipline competitions are significantly higher than those without participating in discipline competitions, and the scores of students who have participated in teacher's project research or interest group are significantly higher than those without participating in teacher's project research or interest group； 3.There is a significant positive correlation between the motivation power system, behavior power system, adjustment power system and support power system system of learning power and the learning outcomes.the paper suggests that we can effectively improve the learning outcomes of engineering students through stimulating students' learning interest, rationally arranging learning time, providing quality teaching resources, strengthening psychological counseling and support, and cultivating students' self-regulation ability.

Keywords: Engineering Education; Learning Power; Learning Outcomes

* Received: July 2 2027; Revised: July 15 2024; Accepted: July 17 2024

Introduction

At present, the whole world is facing a profound systemic change, a new round of technological revolution and industrial transformation is advancing by leaps and bounds. The generation, deepening and dissemination of innovation are significantly accelerated, the shapes of various fields are also being reshaped, and the emergence of new technologies, new forms of business, new models of higher education put forward higher requirements. Education is an important field which has been widely affected by changes. Education itself should not only make forward-looking adjustments with changes, but also help students prepare for future jobs that cannot be accurately defined, and respond to the "transformation question" of national economic development. Anlei and Binglin, (2020: 65) discussed the situation, problems and paths of training first-class engineering and technical talents, and mentioned that in order to adapt to the new trend of the new round of scientific and technological revolution and industrial transformation, institutions of higher learning all over the world are taking active actions to systematically adjust the structure of higher education and formulate and implement engineering education reform strategies to meet the urgent demand for technical talents in the global market. For example, Germany's requirements for "Industry 4.0" continue to increase investment in engineering education, the "Europe 2020 strategy" clearly proposes to promote engineering education cooperation among EU countries, and the United Kingdom has promulgated a national skills strategy. Faced a new wave of technological revolution and industrial transformation, China urgently needs to focus on the urgent needs of the country and long-term development needs, cultivate outstanding engineering talents for the future, bravely shoulder the heavy responsibility of The Times, and accelerate the promotion of engineering innovation and technology. Therefore, how to cultivate the engineers of diversity and innovation who can meet the challenges of the future and adapt to the needs of economic development in the new era is an urgent issue faced by the colleges and universities.

Yingqiu Yi et al, (2023: 337) discussed the significance and path cultivation of college students' lifelong learning power from the perspective of new engineering, and proposed that learning power is the core element to help engineering students adapt to the growth of individual life and career development in the new era, which should be the focus point of the promoted and deepened reformation of "new engineering" education. According to the previous theoretical combing and construction, learning power not only contains the psychological concepts such as learning motivation, learning attitude and learning perseverance, but also includes the behavioral content such as learning methods, learning strategies and learning management, which has a wide breadth and a high degree of comprehensive concepts (Wang, 2023: 25),which is the integrated embodiment of one’s learning motivation, perseverance and the power (King & Kitchener, 1994). Learning power mainly includes the key issues such as why learners learn, how to learn and whether the learner is willing to learn. From the perspective of power view, this study suggests that learning power is a comprehensive system composed of various force factors that can support learners' continuous learning and improve their learning outcomes in the process of learning, including Motivation power system, Adjustment power system, Behavior power system and Support power system (He, 2013: 106). Motivation power system involves students' willingness to learn, presented as "desire of learning", is the internal driving force to carry out learning behavior, including learning motivation, learning interest, learning attitude and learning perseverance. The adjustment power system is manifested as "capability of learning", showing that students timely and appropriately adjust learning activities based on self-cognition and

correct assessment, so as to achieve the best learning effect, including goal setting, self-monitoring and assessment adjustment. The performance of behavior power system is "ability of learning", which reflects the learning ability of students based on cognition, including knowledge acquisition, knowledge understanding, knowledge transformation and knowledge innovation. The support system is manifested as the problem of "possibility of learning ", which is the guarantee condition to support students' continuous learning, mainly including the support from the school, teachers and classmates. The four systems are closely related and work together on the learning power of students.

In recent years, tremendous changes have taken place in the field of engineering education, one of which is the shift from the traditional teacher-centered and knowledge-oriented engineering education to the student-centered, ability-oriented and learner-oriented Outcome-Based Education (OBE) education (Shaeiwitz, 1996: 239). That is, more attention should be paid to students' learning outcomes upon graduation (Froyd, Wankat & Smith 2012: 1344). Accreditation Board for Engineering and Technology (ABET)defines the students' learning outcomes as the skills, knowledge and behaviors that students are expected to master before graduation through professional learning (Dan, 2015: 7). In 2022, China Engineering Education Accreditation Association (CEEAA) defined learning outcomes as the specific description of the knowledge and ability that students should master at the time of graduation, including the knowledge, ability and quality that students have mastered after learning, and put forward 12 graduation requirements. This study takes the graduation requirements of engineering students as the test standard for learning outcomes, aims to explore the interaction between various factors in the learning power that affect the learning outcomes of students, and how each factor in the learning power affects the learning outcomes, so as to propose specific paths to improve the learning outcomes of students in engineering colleges and universities, and expand the depth of engineering education talent training, injecting vitality into the research related to the higher education and higher engineering education in our country.

In conclusion, faced with the high-quality development of new engineering education in the future, the cultivation of lifelong learning power of engineering students is not only related to the development needs of the social dimension of professional identity of future engineers, but also related to the value demands of lifelong growth of the subject dimension.. Therefore, the training of learning power should become the origin of the high-quality development and reform of application-oriented undergraduate education. So this study aims to explore the interaction between various factors in the learning power that affect the learning outcomes of students, and how each factor in the learning power affects the learning outcomes, so as to propose specific paths to improve the learning outcomes of students in engineering colleges and universities, and expand the depth of engineering education talent training, injecting vitality into the research related to the higher education and higher engineering education in our country.

Research Objective

1.To conduct a survey and analyze questionnaires regarding the learning power and learning outcomes of engineering students.

2.To understand the relationship between learning power

3.To the learning outcomes of engineering students This facilitates the scientific evaluation of the learning outcomes of engineering students. and promoting the development of engineering talent for the better.

Research Scope

This study adopts convenient sampling and conducts an online survey of students in Xinxiang area of Henan province through the questionnaire Star platform. It takes about 7 minutes to complete the questionnaire. 540 questionnaires were sent out, 532 were recovered, 15 unqualified questionnaires were proposed, such as the completion time of the questionnaire was less than 100s, random answers and obvious data errors, and 517 valid questionnaires were obtained, with an effective rate of 95.74%. Among them, 330 are juniors (63.83%), 187 are seniors (36.17%), 456 are boys (88.20%), and 61 are girls (11.80%). Other demographic variables are shown in Table 1.

Table 1 Statistical Table of Sample Population Variables

Variables	Classification	Frequency	Percentage(%)
Major	Mechanical Design, Manufacturing, and Automation	159	30.8
	Electrical Engineering	151	29.2
	Automotive Engineering	96	18.6
	Cable Engineering	100	19.3
	other	11	2.1
Gender	Male	456	88.2
	Female	61	11.8
Grade	Junior	330	63.8
	Senior	187	36.2
Political Outlook	Communist Party members (including probationary members)	72	13.9
	Communist Youth League members	365	70.6
	masses	80	15.5
Whether to Participate Subject Competitions	yes	165	31.9
	no	352	68.1
Whether to participate in project research or interest groups	yes	124	24
	no	393	76

Research Methodology

1. Source of Data :The data for this research was collected from the target population of engineering college students through through testing and questionnaire with questionnaire collection software “SoJump” .

2. Population and Sampling :The population for this study consisted of 517 junior and senior undergraduate students from Henan Institute of Technology, one of engineering universities, established in 1975. A stratified handy sampling technique was employed to ensure representation from different backgrounds, years of study, and engineering disciplines. allowing for a more diverse and representative sample, and enhancing the validity and reliability of the findings.

3. Data Collecting :Data collection was conducted from questionnaires and surveys , distributed to the sampled students to gather quantitative data on their learning power, including learning motivation, learning behavior,learning adjustment and learning support . Subsequently, the collected data was entered into a data processing software SPSS for further analysis.

4. Analysis of Data：SPSS 25.0 software was used to conduct correlation analysis to determine the strength and direction of the correlation between different variables. A regression analysis was performed to determine how learning-related factors affect learning outcomes and to estimate the strength of this effect. Difference analysis (such as independent sample t test or ANOVA)was conducted to compare the differences between different groups (such as different genders, age groups, etc.) in learning power related factors and learning outcomes.

5. Research Methodology:

1）Literature research was adopted to explore the factors of learning power through the collection, sorting, classification and reading of literature related to the theory of college students' learning power and its influencing factors to;

2）Quantitative research was carried out with the compiling and distribution of questionnaires through random sampling, aims to collect and analyze data related to learning power.

2.1 Learning Power Questionnaire Scale

The learning power questionnaire is self-designed and Likert 5-point scoring method is adopted, with 1 representing completely inconsistent and 5 representing completely consistent. The Motivation power system questionnaire adopts the current situation survey scale of secondary vocational students' learning motivation compiled by Hongxiu Zhou (2022: 39), The scale has 15 questions and is divided into four dimensions, including learning motivation, learning interest, learning attitude and learning will. Cronbach'sα in the Motivation power system is 0.966. The Behavior power system questionnaire was used in the current status questionnaire compiled by Anqi Wu, (2021: 42) The questionnaire consisted of 15 questions, including four dimensions of knowledge acquisition, knowledge understanding, knowledge transformation and knowledge innovation. In this study, the Cronbach'sα of the Behavior power system was 0.980. The Adjustment power system adopts questionnaire from the questionnaire on the status of rural teachers' online learning power compiled by Anqi Wu et al. The questionnaire has 10 questions, including three dimensions of goal setting, self-monitoring and assessment adjustment, and the Cronbach'sα of the Adjustment power system is 0.971. Support power system adopts questionnaire from the social support scale (the Perceived Social Support Scale, PSSS) compiled by Zimet, Dahlem and Farley (1988), as the research object of

this study is college students, their life and study is close relationship between students, so this study replaces "friend support" with "classmate support". There were 12 items in the scale, including family support, classmate support and family support. The Cronbach's α of the Support power system was 0.963. The reliability results of each system are shown in Table 2.

Table 2 Reliability Test of Learning Power Systems

Variables	Index Quantity	Cronbach's α	Cronbach's α Based on the standardized item	The Whole Cronbach's α
Motivation power system	4	0.966	0.967	0.992
Behavior power system	4	0.980	0.980	
Adjustment power system	3	0.971	0.971	
Support power system	3	0.962	0.963	

2.2 Learning Outcomes Scale

The learning outcomes scale is adapted from the engineering student training plan, with a total of 12 questions. Likert5-point scoring method is adopted, with 1 representing complete non-conformity and 5 representing complete conformity. In this study, Cronbach'sα of learning outcomes was 0.985, indicating that the measurement results of learning outcomes also reached a high reliability level. The reliability results of learning outcomes are shown in Table 3.

Table 3 Reliability Test of Learning Outcomes

Cronbach's Alpha	Cronbachs Alpha Based on Standardized Items	Number of Terms
0.985	0.985	12

2.3 Questionnaire Validity Analysis

SPSS25.0 was used to test the validity of the questionnaire data, and the results were shown in Table 4. The KMO value of the questionnaire is 0.984>0.9, which indicates that it is very suitable for factor analysis. The observed value of Bartlett's spherical test measurement is 51690.456, and its significance is p<.01, indicating that there are common factors among variables rather than contrary ones. It also indicates that there is a high correlation between the sample data in this group, which is suitable for factor analysis.

Table 4 KMO and Bartlett Tests of the Questionnaire

Sample the Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Adequacy		**0.984**
Bartlett's Spherical test	Approximate Chi-square	51690.456
	df	2016
	Sig	.000

KMO and Bartlett tests were carried out on each system dimension of learning power, and the results were shown in Table 5. The KMO values of each system dimension are 0.960, 0.968, 0.957 and 0.954 respectively, all of which are greater than 0.9, indicating that they are very suitable for factor analysis. The observed values of Bartlett spherical test measurement are 7937.917, 10329.034, 6235.291 and 6110.300, respectively. Their significance is $p<.01$, indicating that the variables are not opposed to each other, but there are common factors. It also indicates that the correlation between the sample data in this group is high, and it is suitable for factor analysis.

Table 5 KMO and Bartlett Tests for Learning Power Systems

		Motivation Power System	**Behavior Power System**	**Adjustment Power system**	**Support Power System**
KMO		0.960	0.968	0.957	0.954
Bartlett's spherical test	Approximate chi-square	7937.917	10329.034	6235.291	6110.300
	Df	105	105	45	66
	Sig	.000	.000	.000	.000

KMO and Bartlett tests were conducted on learning outcomes, and the results were shown in Table 6. The KMO value of learning outcomes was $0.964>0.9$, indicating that it was very suitable for factor analysis. The observed value of Bartlett's sphericity test measurement was 10722.951, and its significance was $p<0.01$, indicating that there were common factors rather than opposites among variables. It also indicated that there was a high correlation between the sample data in this group, which was suitable for factor analysis.

Table 6 KMO and Bartlett Tests of Learning Outcomes

Sample the Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Adequacy		**0.964**
Bartlett's Sphericity test	Approximate chi-square	10722.951
	df	66
	Sig	0.000

Research Results

1. Descriptive Statistics and Correlation Analysis

The data and statistics of each system of learning power and learning outcomes are carried out, and the results are shown in Table 7. Pearson correlation analysis results showed that the correlation between Motivation power system, Behavior power system, Adjustment power system, and Support power system is very significant, indicating that there is a significant pairwise correlation between each variable.

Table 7 Descriptive Statistics and Correlation Matrices for Learning Power Systems and Learning Outcomes

Variable	M	SD	Motivation Power System	Behavior Power System	Behavior Power System	Support Power System	Learning Outcomes
Motivation Power System	3.86	0.76	1				
Behavior Power System	3.82	0.79	0.972**	1			
Adjustment Power System	3.82	0.80	0.965**	0.977**	1		
Support Power System	3.86	0.78	0.938**	0.913**	0.898**	1	
Learning Outcomes	3.76	0.80	0.882**	0.881**	0.870**	0.844**	1

** indicates that P<.01 is at the level of 0.01 (double-tailed), and the correlation is significant.

2. Difference Analysis

2.1 Comparison of Differences in Various Variables among Engineering Students of Different Genders

Independent sample T-test was used to analyze the scores of engineering students of different genders in each project, and the results were shown in Table 8. The results showed that there were no significant differences between boys and girls in motivation power system, behavior power system, adjustment power system, support power system and learning outcomes.

Table 8 Independent Sample T Test of Different Gender Engineering Students in Each Variable

Variables	Mean (standard deviation)		t	p	Difference Comparison
	Male	Female			
Motivation Power System	3.87(.77)	3.80(.68)	.644	.521	
Learning Motivation	3.98(.77)	3.94(.70)	.384	.701	
Learning Interest	3.70(.89)	3.60(.78)	.864	.388	
Learning Attitude	3.87(.81)	3.81(.72)	.521	.604	
Learning Will	3.82(.84)	3.75(.76)	.607	.544	
Behavior Power System	3.83(.80)	3.74(.70)	.849	.397	
Knowledge Acquisition	3.86(.81)	3.80(.67)	.570	.570	
Knowledge Understanding	3.80(.84)	3.65(.72)	1.547	.126	
Knowledge Transformation	3.86(.83)	3.65(.72)	.689	.491	
Knowledge Innovation	3.81(.83)	3.73(.73)	.742	.460	
Adjustment Power System	3.83(.81)	3.76(.71)	.633	.527	
Goal Setting	3.76(.87)	3.67(.76)	.791	.430	
Self-Monitoring	3.89(.82)	3.80(.76)	.748	.455	
Assessment Adjustment	3.83(.83)	3.81(.75)	.748	.455	
Support Power System	3.87(.79)	3.81(.67)	.532	.595	
Teacher Support	3.78(.85)	3.68(.75)	1.034	.304	
Classmate Support	3.89(.83)	3.86(.70)	.262	.794	
Family Support	3.92(.80)	3.89(.79)	.337	.736	
Learning Outcomes	3.76(.81)	3.73(.76)	.241	.809	

1= male, 2= female
**. **. At level 0.01 (two-tailed), the independent sample T-test was significant;
*. At level 0.05 (two-tailed), the independent sample T-test was significant.

2.2 Comparison of the Differences of Various Variables among Engineering Students of Different Grades

T test of independent samples was used to analyze the scores of engineering students in different grades in each project, and the results were shown in Table 9. The results show that there are significant differences between junior and senior students in motivation power system, adjustment power System, behavior power system and support power system and learning outcomes. The scores of senior students in motivation system, learning interest, learning attitude, learning will, behavior power system, knowledge acquisition, knowledge understanding, knowledge transformation, knowledge innovation, adjustment power system, goal setting, self-monitoring, assessment adjustment, support power system, teacher support, classmate support and learning outcomes are significantly higher than those of junior students.

Table 9 Independent Sample T Test of Different Grade Engineering Students in Each Variable

Variables	Mean (Standard Deviation)		t	p	Difference Comparison
	Junior	Senior			
Motivation Power System	3.80(.77)	3.97(.72)	-2.455	.014*	1<2
Learning Motivation	3.93(.78)	4.06(.73)	-1.882	.060	
Learning Interest	3.62(.88)	3.81(.85)	-2.407	.016*	1<2
Learning Attitude	3.89(.82)	3.99(.76)	-2.793	.005**	1<2
Learning Perseverance	3.75(.85)	3.94(.79)	-2.621	.009**	1<2
Behavior Power System	3.75(.80)	3.94(.75)	-2.680	.008**	1<2
Knowledge Acquisition	3.78(.81)	3.97(.74)	-2.631	.009**	1<2
Knowledge Understanding	3.71(.84)	3.91(.77)	-2.890	.004**	1<2
Knowledge Transformation	3.79(.83)	3.98(.72)	-2.555	.011*	1<2
Knowledge Innovation	3.74(.83)	3.91(.79)	-2.555	.011*	1<2
Adjustment Power System	3.76(.80)	3.93(.78)	-2.322	.021*	1<2
Goal Setting	3.67(.86)	3.88(.83)	-2.747	.006**	1<2
Self-Monitoring	3.82(.82)	3.97(.81)	-1.976	.049*	1<2
Assessment Adjustment	3.78(.83)	3.93(.81)	-2.023	.044*	1<2
Support Power System	3.67(.87)	3.81(.67)	-2.753	.006**	1<2
Teacher Support	3.67(.87)	3.95(.75)	-3.731	.000**	1<2
Classmate Support	3.82(.83)	4.00(.78)	-2.350	.019*	1<2
Family Support	3.87(.81)	4.00(.75)	-1.716	.087	
Learning Outcomes	3.70(.80)	3.86(.81)	-2.264	.024*	1<2

1= junior, 2= senior

**. At level 0.01 (two-tailed), the independent sample T-test was significant;

*. At level 0.05 (two-tailed), the independent sample T-test was significant.

2.3 Comparison of the Differences of Various Variables among Engineering Students with Different Political Profiles

One-way analysis of variance is used to analyze the scores of engineering students with different political profiles in each project, and the results are shown in Table 10. The results show that CPC members (including probationary party members) have significant differences in motivation power system, adjustment power system, behavior power system,support power system and learning outcomes. The scores of CPC members (including probationary party members) in motivation power system, learning motivation, learning interest, learning attitude, learning will, behavior power system, knowledge acquisition, knowledge understanding, knowledge transformation, knowledge innovation, adjustment power system, goal setting, self-monitoring, assessment adjustment, support power system, teacher support, classmate support, family support and learning outcomes were significantly

higher than those of the Communist Youth League members. The scores of CPC members (including probationary party members) in motivation power system, learning motivation, learning interest, learning attitude, learning will, behavior power system, knowledge acquisition, knowledge understanding, knowledge transformation, knowledge innovation, adjustment power system, goal setting, self-monitoring, assessment adjustment, support power system, teacher support, classmate support, family support and learning outcomes were significantly higher than those of the masses.

Table 10 Univariate Analysis of Variance of Different Political Profiles in Each Variable

	Mean (standard deviation)					
Variables	**CPC Members (including Probationary Party Members) N=72**	**Communist Youth League Members N=365**	**Masses N=80**	**F**	**p**	**Difference Comparison**
Motivation Power System	4.16(.63)	3.81(.74)	3.84(.86)	6.438	.002**	1>2,1>3
Learning Motivation	4.28(.57)	3.93(.76)	3.93(.88)	6.945	.001**	1>2,1>3
Learning Interest	4.04(.80)	3.63(.85)	3.64(..97)	6.853	.001**	1>2,1>3
Learning Attitude	4.09(.71)	3.81(.79)	3.87(.90)	3.725	.025*	1>2
Learning Perseverance	4.08(.74)	3.75(.82)	3.85(.92)	4.889	.008**	1>2
Behavior Power System	4.12(.66)	3.76(.78)	3.83(.87)	6.645	.001**	1>2,1>3
Knowledge Acquisition	4.17(.64)	3.78(.78)	3.87(.90)	7.431	.001**	1>2,1>3
Knowledge Understanding	4.13(.71)	3.71(.82)	3.78(.88)	7.889	.000**	1>2,1>3
Knowledge Transformation	4.13(.71)	3.80(.82)	3.89(.92)	4.899	.008**	1>2,1>3
Knowledge Innovation	4.07(.70)	3.75(.81)	3.81(.91)	4.631	.010*	1>2,1>3
Adjustment Power System	4.13(.67)	3.76(.80)	3.87(.84)	6.897	.001**	1>2,1>3
Goal Setting	4.06(.76)	3.68(.86)	3.77(.88)	6.206	.002**	1>2,1>3
Self-Monitoring	4.17(..67)	3.80(.82)	3.96(.87)	6.685	.001**	1>2
Assessment Adjustment	4.14(.69)	3.77(.82)	3.85(.88)	6.244	.002**	1>2,1>3

Support Power System	4.20(.59)	3.80(.77)	3.82(.88)	8.304	.000**	1>2,1>3
Teacher Support	4.12(.69)	3.71(.83)	3.74(.96)	7.341	.001**	1>2,1>3
Classmate Support	4.26(.61)	3.81(.81)	3.87(.90)	9.206	.000**	1>2,1>3
Family Support	4.22(.62)	3.87(.78)	3.86(.89)	6.232	.002**	1>2,1>3
Learning Outcomes	4.01(.72)	3.70(.79)	3.79(.88)	4.487	.012*	1>2,1>3

1= Communist Party members (including probationary members),2= Communist Youth League members,3= the masses
**. At 0.01 level (double tail), ANOVA test was significant;
*. At level 0.05 (two-tailed), ANOVA test was significant.

2.4 Comparison of Differences in Various Variables among Engineering Students Who Have Participated in Discipline Competitions

The t test of independent samples was used to analyze the scores of engineering students in various projects whether they had participated in discipline competitions, and the results were shown in Table 11. The results showed that The scores of the students who participated in the discipline competition were significantly higher than those of the students who did not participate in the discipline competition in motivation power system, learning interest, learning attitude, learning will, behavior power system, knowledge acquisition, knowledge understanding, knowledge transformation, knowledge innovation, adjustment power system, goal setting, self-monitoring, assessment adjustment, support power system, teacher support, classmate support and learning outcomes.

Figure 11 Independent Sample T Test of Engineering Students in Each Variable Whether They Have Participated in Discipline Competitions

Variables	**Mean (Standard Deviation)**		**t**	**p**	**Difference Comparison**
	Yes(N=165)	**No(N=352)**			
Motivation Power System	3.99(.78)	3.80(.74)	2.553	.011*	1>2
Learning Motivation	4.07(.77)	3.93(.76)	1.935	.054	
Learning Interest	3.82(.91)	3.63(.86)	2.348	.019*	1>2
Learning Attitude	4.00(.80)	3.80(.79)	2.651	.008**.	1>2
Learning Perseverance	3.98(.83)	3.74(.83)	3.066	.002**.	1>2
Behavior Power System	3.97(.78)	3.75(.78)	2.920	.004**.	1>2
Knowledge Acquisition	3.97(.79)	3.79(.79)	2.434	.015*	1>2
Knowledge Understanding	3.94(.82)	3.71(.81)	2.963	.003**.	1>2
Knowledge Transformation	4.03(.82)	3.78(.82)	3.275	.001**.	1>2
Knowledge Innovation	3.94(.81)	3.73(.82)	2.696	.007**.	1>2
Adjustment Power	3.96(.79)	3.76(.79)	2.664	.008**.	1>2

System					
Goal Setting	3.86(.86)	3.70(.85)	2.023	.044*	1>2
Self-Monitoring	4.02(.81)	3.81(.81)	2.747	.006**.	1>2
Assessment Adjustment	3.98(.83)	3.76(.81)	2.859	.004**.	1>2
Support Power System	3.96(.82)	3.81(.75)	2.115	.035*	1>2
Teacher Support	3.94(.87)	3.71(.82)	2.545	.011*	1>2
Classmate Support	4.00(.86)	3.83(.79)	2.161	.031*	1>2
Family Support	3.98(.83)	3.89(.77)	1.303	.193	
Learning Outcomes	3.89(.82)	3.69(.79)	2.681	.008**.	1>2

1= participated in discipline competition,2= did not participate in discipline competition;
**. At level 0.01 (two-tailed), the independent sample T-test was significant；
*. At level 0.05 (two-tailed), the independent sample T-test was significant.

2.5 Whether or Not Have Participated in the Teacher's Project Research or Interest Group and Compared the Differences in Various Variables

The independent sample T-test was used to analyze the scores of various items in teachers' research projects or interest groups, and the results were shown in Table 12. The results showed that The scores of the students who participated in the discipline competition were significantly higher than those without participation in the teacher's project research or interest group in motivation power system, learning motivation, learning interest, learning attitude, learning will, behavior power system, knowledge acquisition, knowledge understanding, knowledge transformation, knowledge innovation, adjustment power system, goal setting, self-monitoring, assessment adjustment, support power system, teacher support, classmate support, family support and learning outcomes.

Table 12 Independent sample T Test of Engineering Students in Each Variable Whether They have Participated in the Teacher's Project Research or Interest Group

Variable	**Mean (Standard Deviation)**		**t**	**p**	**Difference Comparison**
	Yes(N=124)	**No(N=393)**			
Motivation Power System	4.08(.73)	3.80(.76)	3.632	.000**	1>2
Learning Motivation	4.07(.77)	3.93(.76)	3.306	.001**	1>2
Learning Interest	3.97(.87)	3.60(.86)	4.122	.000**	1>2
Learning Attitude	4.06(.77)	3.80(.80)	3.284	.001**	1>2
Learning Perseverance	4.01(.82)	3.75(.83)	2.982	.003**	1>2
Behavior Power System	4.05(.77)	3.75(.78)	3.766	.000**	1>2
Knowledge Acquisition	4.10(.77)	3.77(.79)	3.981	.000**	1>2
Knowledge Understanding	4.02(.82)	3.71(.81)	3.743	.000**	1>2
Knowledge Transformation	4.08(.80)	3.78(.82)	3.550	.000**	1>2
Knowledge Innovation	4.00(.81)	3.73(.81)	3.243	.001**	1>2

Adjustment Power System	4.03(.79)	3.76(.79)	3.405	.001**	1>2
Goal Setting	3.95(.88)	3.68(.84)	3.070	.002**	1>2
Self-Monitoring	4.09(.79)	3.81(.81)	3.321	.001**	1>2
Assessment Adjustment	4.05(.82)	3.76(.81)	3.397	.001**	1>2
Support Power System	4.05(.77)	3.80(.77)	3.196	.001**	1>2
Teacher Support	4.00(.83)	3.70(.83)	3.487	.001**	1>2
Classmate Support	4.08(.84)	3.83(.80)	3.023	.003**	1>2
Family Support	4.08(.79)	3.87(.78)	2.591	.010*	1>2
Learning Outcomes	3.98(.77)	3.69(.80)	3.585	.000**	1>2

1= have participated in the teacher's project research or interest group,
2= did not participate in the teacher's project research or interest group;
**. At level 0.01 (two-tailed), the independent sample T-test was significant;
*. At level 0.05 (two-tailed), the independent sample T-test was significant.

2.6 Comparison of Differences of Household Residence in Each Variable

Independent sample T-test was used to analyze the scores of students whose families live in various items, and the results were shown in Table 13. The results showed that students living in urban areas scored significantly higher on both support power system and family support than students living in rural areas.

Table 13 Independent Sample T-test of Household Residence in Each Variable

Variables	**Mean (Standard Deviation)**		**t**	**p**	**Difference Comparison**
	Urban(N=132)	**Rural(N=393)**			
Motivation Power System	4.07(.78)	3.94(.75)	1.342	.180	
Learning Motivation	4.07(.77)	3.93(.76)	1.648	.100	
Learning Interest	3.97(.87)	3.60(.86)	1.232	.218	
Learning Attitude	4.06(.77)	3.80(.80)	.980	.327	
Learning Perseverance	4.01(.82)	3.75(.83)	.811	.419	
Behavior Power System	4.05(.77)	3.75(.78)	1.333	.183	
Knowledge Acquisition	4.10(.77)	3.77(.79)	1.714	.087	
Knowledge Understanding	4.02(.82)	3.71(.81)	1.476	.141	
Knowledge Transformation	4.08(.80)	3.78(.82)	.937	.350	
Knowledge Innovation	4.00(.81)	3.73(.81)	.914	.361	
Adjustment Power System	4.03(.79)	3.76(.79)	1.491	.136	
Goal Setting	3.95(.88)	3.68(.84)	1.927	.055	
Self-Monitoring	4.09(.79)	3.81(.81)	1.365	.173	
Assessment Adjustment	4.05(.82)	3.76(.81)	1.007	.315	

Support Power System	4.05(.77)	3.80(.77)	2.054	.040*	1>2
Teacher Support	4.00(.83)	3.70(.83)	1.652	.099	
Classmate Support	4.08(.84)	3.83(.80)	1.908	.057	
Family Support	4.08(.79)	3.87(.78)	2.330	.020*	1>2
Learning Outcomes	3.98(.77)	3.69(.80)	1.909	.057	

1= urban,2= rural;;

**. At level 0.01 (two-tailed), the independent sample T-test was significant;

*. At level 0.05 (two-tailed), the independent sample T-test was significant.

3. Regression Analysis of Each System of Learning Power and Learning Effect of Engineering Students

3.1 Regression Analysis of Engineering Students' Learning Outcomes and Motivation Power System

This part of the study takes the four factors of the motivation power system of engineering students, namely learning motivation, learning interest, learning attitude and learning will, as independent variables and learning outcomes as dependent variables, and conducts multiple linear regression analysis of the factors of the dynamic system and learning outcomes. The analysis results are shown in Table 14 below. The R2 value of the model is 0.790, less than 1, indicating that the model has a good fit. Four factors can explain 79.0% of the variation in learning outcomes. Secondly, the F value in the analysis of variance is 482.590, p=0.000, less than 0.001, indicating that at least one of the four factors can significantly affect the learning outcomes of engineering students. The model constructed is meaningful, and the model is significant overall specific analysis shows that learning motivation can significantly positively affect learning outcomes (β=0.352, p=0.000 < 0.01), learning interest can significantly positively affect learning outcomes (β=0.679, p=0.000 < 0.01), and learning attitude can significantly positively affect learning outcomes (β=0.611, P =0.000 < 0.01). p=0.021 < 0.05), the will to learn can significantly positively affect the learning outcomes (β=1.678, p=0.000 < 0.01). Finally, the standardized regression equation that can be obtained between the independent variable and the dependent variable is: learning outcomes =0.167* learning motivation +0.185* learning interest +0.153* learning attitude +0.435* learning will.

Table 14 Multiple Linear Regression Analysis of Learning Outcomes and Motivation Power System of Engineering Students(n=517)

Model	Unnormalized Coefficient	Standardization Coefficient		Significance	R2	Adjusted R2	F
	B	Standard Error	Beta				
(Constant)	2.888	1.039		0.006			
Learning Motivation	0.352	0.097	0.167	0.000			
Learning Interest	0.679	0.129	0.185	0.000	0.790	0.789	F (4,516)= 482.590, p=0.000
Learning Attitude	0.611	0.263	0.153	0.021			
Learning Will	1.678	0.230	0.435	0.000			

Dependent Variable: learning outcomes
Durbin-watson Value: 1.921

3.2 Regression Analysis of Engineering Students' Behavior Power System and Learning Outcomes

This part of the study takes the four factors of engineering students' behavior power system, namely knowledge acquisition, knowledge understanding, knowledge transformation and knowledge innovation, as independent variables, and learning outcomes as dependent variables, and conducts multiple linear regression analysis of behavioral force system factors and learning outcomes. The analysis results are shown in Table 15 below. The R2 value of the model is 0.781, which is less than 1, indicating that the model has a good fit, and the four factors can explain 78.1% of the changes in learning outcomes. Secondly, the F value in the analysis of variance is 455.838, p=0.000, less than 0.001, indicating that at least one of the four factors can significantly affect the learning outcomes of engineering students. The model constructed is meaningful and the model is significant as a whole. The concrete analysis of the data shows that knowledge acquisition can significantly positively affect learning outcomes (β=0.595，p=0.001＜0.01, Knowledge understanding had a significant positive impact on learning outcomes (β=0.347, p=0.048 < 0.05), knowledge transformation had a significant positive impact on learning outcomes (β=1.278, p=0.000 < 0.01), and knowledge innovation had a significant positive impact on learning outcomes (β=0.794, p=0.000 < 0.01). Finally, the standardized regression equation that can be obtained between the independent variable and the dependent variable is: learning outcomes =0.196* knowledge acquisition +0.118* knowledge understanding +0.329* knowledge transformation +0.270* knowledge innovation.

Table 15 Multiple Linear Regression Analysis of Learning Outcomes and Behavior Power System of Engineering Students

Model	Unnormalized Coefficient		Standardization Coefficient	T	Significance	R2	Adjusted R2	F
	B	Standard Error	Beta					
(constant)	3.830	0.999		3.836	0.000			
Knowledge Acquisition	0.595	0.176	0.196	3.384	0.001			
Knowledge Understanding	0.347	0.175	0.118	1.979	0.048	0.781	0.779	(4,516)=455.838, p=0.000
Knowledge Transformation	1.278	0.230	0.329	5.548	0.000			
Knowledge Innovation	0.794	0.200	0.270	3.975	0.000			

Dependent variable: learning outcomes
Durbin-watson values: 1.908

3.3 Regression Analysis of Engineering Students' Learning Adjustment Power System and Learning Outcomes

In this part of the study, the three factors of the adjustment power system of engineering students' learning power, including goal setting, self-monitoring and evaluation adjustment, were taken as independent variables, and the learning outcomes was taken as dependent variable, and the multiple linear regression analysis of the adjustment system factors and learning outcomes was conducted. The analysis results are shown in Table 16 below. The R2 value of the model is 0.766, which is less than 1, indicating that the model has a good fit, and the three factors can explain 76.6% of the change of learning outcomes. Secondly, the F value in the analysis of variance is 560.981, p=0.000, less than 0.001, indicating that at least one of the three factors can significantly affect the learning outcomes of engineering students. The model constructed is meaningful and the model is significant as a whole. The specific analysis of the data found that goal setting had a significant positive impact on learning outcomes (β=0.687, p=0.000 < 0.01), self-monitoring had a significant positive impact on learning outcomes (β=1.742, p=0.000 < 0.01), and assessment adjustment had a significant positive impact on learning outcomes (β=0.518, p=0.026 < 0.05). Finally, The standardized regression equation that can be obtained between the dependent variables and the independent variable is: learning outcomes =0.183* goal setting +0.590* self-monitoring +0.133* assessment adjustment.

Table 16 Multiple Linear Regression Analysis of Engineering Students' Learning Outcomes and Adjustment Power System (n=517)

Model	Unnormalized Coefficient		Standardization Coefficient	T	Significance	R2	Adjusted R2	F
	B	Standard Error	Beta					
(constant)	4.391	1.015		4.326	0.000			
Goal setting	0.687	0.181	0.183	3.790	0.000			
self-monitoring	1.742	0.152	0.590	11.439	0.000	0.766	0.765	(3,516) =560.981, p=0.000
Assessment Adjustment	0.518	0.232	0.133	2.232	0.026			

Dependent variable: learning outcomes
Durbin-watson values:1.900

3.4 Regression Analysis of Engineering Students' Learning Support Power System and Learning Outcomes

In this part of the study, three factors of engineering students' learning support power system, namely teacher support, classmate support and family support, were taken as independent variables, and learning outcomes was taken as dependent variable, and multiple linear regression analysis was conducted on the supporting system factors and learning outcomes. The analysis results are shown in Table 17 below. The R2 value of the model is 0.721, which is less than 1, indicating that the model has a good fit, and the three factors can explain 72.1% of the changes in learning outcomes. Secondly, the F value in the analysis of variance is 440.881, p=0.000, less than 0.001, indicating that at least one of the three factors can significantly affect the learning outcomes of engineering students. The model constructed is meaningful and the model is significant as a whole. Specific analysis of the data found that teacher support had a significant positive impact on learning outcomes (β=1.376, p=0.000 < 0.01), classmate support had a significant positive impact on learning outcomes (β=0.811, p=0.000 < 0.01), and family support had a significant positive impact on learning outcomes (β=0.401, P =0.000 < 0.01). p=0.011 < 0.05). Finally, the standardized regression equation that can be obtained between the independent variable and the dependent variable is: learning outcomes =0.480* teacher support +0.274* classmate support +0.132* family support.

Table 17 Multiple Linear Regression Analysis of Engineering Students' Learning Outcomes and Support Power System (n=517)

Model	Unnormalized Coefficient		Standardization Coefficient	T	Significance	R2	Adjusted R2	F
	B	Standard Error	Beta					
(constant)	5.427	1.157		4.691	0.000	0.721	0.719	(3,516) =440.881, p=0.000
Teacher Support	1.376	0.143	0.480	9.598	0.000			
Classmate Support	0.811	0.162	0.274	5.018	0.000			
Family Support	0.401	0.158	0.132	2.547	0.011			

Dependent variable: learning outcomes
Durbin-watson values: 1.963

Discussion

1. This study found that there were no significant differences between male and female students in motivation power system, behavior power system , adjustment power system, support power system and learning outcomes, which was inconsistent with the results of Jie Tang, (2021: 27), although Stephanie Atkinson, (2008: 26) found that there were significant differences between boys and girls in academic performance. However, in this study, there are no significant differences between male and female students in learning power systems and learning outcomes, which may be due to the particularity of the research objects in this study. The number of female students majoring in engineering is relatively small, and the academic performance of female students majoring in engineering is better than that of female students in high school, thus narrowing the gap between male students and engineering students.

2. The difference analysis results of this study showed that there are positive correlations between the four systems of learning power and learning outcomes to varying degrees. The scores of senior students in learning power and learning outcomes are significantly higher than those of junior students, which is consistent with the research results of Yun Luo, (2012: 90). The learning power is positively correlated with the grade level. At the same time, practical activities in and out of school also enhance students' ability and help students establish positive values, which have a profound impact on the development of students. All these contribute to the improvement of senior students' learning power, making senior students' learning power higher than that of juniors.

3. Those who participated in discipline competitions scored significantly higher on the four systems of learning power and learning outcomes than those who did not participate in discipline competitions, and those who participated in the teacher's project research or interest group scored significantly higher on the four systems of learning power and learning outcomes than those who did not participate in the teacher's project research or interest group. These results are basically consistent with the research results of Chengyu Jiang, (2015: 44), Jie Tang, (2021: 34), and Weiguang Zhou, (2018: 45), indicating that the overall learning ability and learning outcomes of CPC members (including probationary party members), those who have participated in discipline competitions, and those who have participated in teachers' research projects or interest groups are higher than those who have not had such experience. Subject competitions and interest groups promote students to combine theoretical knowledge with practice, exercise college students' learning thinking and learning ability, and transform what students learn at school. Therefore, universities and teachers should actively encourage students to participate in subject competitions or interest groups in various forms.

Suggestions

Under the background of the new era, the rapid innovation of engineering science and technology and the integration and cluster development of strategic emerging industries have put forward higher requirements and new challenges to the cultivation system of engineering talents in colleges and universities. To explore and innovate the cultivation system of "resilient talents" that adapts to the individual development of students and the needs of industry is an inevitable requirement to achieve the cultivation system goal of new engineering talents in the new era and improve the quality of talent cultivation. The research shows that the factors affecting the improvement of college students' learning power are multi-level and all-round. Therefore, in the process of improving college students' learning power, we should not only focus on the reality, but also look at the future, land in the overall situation, and systematically and comprehensively analyze the methods and measures to improve college students' learning power, which can be focused on the following aspects.

1. To Establish an Educational Concept of " Student Development-Orientated ".

Learning motivation, learning behavior, learning adjustment and support can significantly affect the learning outcomes. Based on these four main lines, it is necessary to systematically improve the level of college students' learning power. For example, starting from the learning motivation, and settling on the university's learning interest, learning will and learning attitude and other internal motivation, encourage the formation of college students' learning motivation system; Based on the behavioral power of learning, colleges and universities should play the main role, guide college students to formulate scientific and effective learning strategies and explore suitable and feasible learning methods, and constantly optimize the process of knowledge acquisition, understanding, transformation and innovation; Focus on the cultivation of college students' learning adjustment ability, guide students to clearly recognize their goals, always pay attention to their learning status and progress, understand their strengths and weaknesses, formulate reasonable learning plans and goals, and constantly reflect and adjust during learning; Pay attention to the factors of school support, classmate support and family support, and provide the external power support points for the improvement of college students' learning power, so as to improve the level of college students' learning power.

2. To Promote the Teaching Concept of "Teaching for the Unknown and Learning for the Future".

Teachers should shift from teaching knowledge to helping students learn how to learn, work, cooperate, and survive in order to adapt to the challenges of future uncertainty. The learning goal of students should be changed from coping with exams to making themselves develop comprehensively, harmoniously and fully in moral, intellectual, physical, beauty and labor through personalized independent learning. The goal of the course is to adhere to the organic integration of knowledge, ability and quality, and to cultivate students' comprehensive ability to solve complex problems and advanced thinking; The teaching content should reflect the cutting-edge and epochal, and timely introduce the cutting-edge achievements of academic research and scientific and technological development into the curriculum; Course content design should enhance research, innovation and comprehensiveness, increase students' learning input, scientifically "increase the burden", and let students experience the learning challenge of "jumping to get". It is necessary to resolutely eliminate the "water class", strive to create a "gold class", completely cancel the "clear examination", so that "the teaching materials are fine, the classroom is alive, the students are busy, the management is strict, and the effect is real." We should actively explore new forms of curriculum resource construction, adhere to the concept of "construction and use, continuous improvement, co-construction and sharing, intelligent teaching", and speed up the updating and iteration of teaching resources.

3. To Practice the Learning Concept of the "Practice-Driven"

Practice is the source and purpose of cognition, but also the driving force of cognition development. In "practice", students can improve their problem awareness, critical thinking, independent thinking ability, practical ability and communication and cooperation ability, and exercise the quality of perseverance. And finally made a breakthrough. Colleges and universities can rely on the advantages of disciplines and industries, take the research and development of real projects and real products in the industry and scientific research as the carrier, create a real learning environment and platform construction for engineering practice under the new engineering background, build an integrated engineering practice teaching system that integrates "knowledge, skills and consciousness", and realize the transformation and upgrading of students' practical ability cultivation mode from "fragmentation" to "systematization". And through teaching research, put forward the evaluation index system of engineering practice ability development, deepen the closed-loop mechanism of curriculum continuous improvement, and promote the spiral progressive improvement of students' engineering practice and innovation ability.

References

Anlei, J., & Binglin, Z. (2020). The situation, problems, and paths of cultivating first-class engineering and technical talents. *Journal of the National School of Education Administration.* 267 (03), 65-70.

Yi, Y., et al. (2023). Reflection on the lifelong learning ability of college students from the perspective of new engineering. *Journal of Shanghai University of Technology (Social Sciences Edition).* 45 (03), 337-342.

Wang, Y. (2023). *A study on the learning ability of engineering students in local comprehensive universities under the background of new engineering* [Master's thesis, Shanxi University].

King, P. M., & Kitchener, K. S. (1994). *Developing reflective judgment: Understanding and promoting intellectual growth and critical thinking in adolescents and adults*. Jossey-Bass.

He, W. (2013). The cultivation of learning ability among college students under the concept of "learner-centered". *Educational Research.* 34 (03), 106-111.

Shaeiwitz, J. A. (1996). Outcomes assessment in engineering education. *Journal of Engineering Education*. 85 (3), 239-246.

Froyd, J. E., Wankat, P. C., & Smith, K. A. (2012). Five major shifts in 100 years of engineering education. *Proceedings of the IEEE, 100*(Special Centennial Issue), 1344-1360.

Dan, Y. (2015). A *Study on the Evaluation of Learning Effectiveness for Engineering Students* [Master's thesis, Shanghai Jiao Tong University].

Zhou, H. (2022). *Research on strategies for stimulating learning motivation of vocational school students* [Master's thesis, East China University of Technology].

Wu, A. (2021). Research on strategies for enhancing the online learning ability of rural teachers [Master's thesis, Southwest University].

Zimet, G. D., Dahlem, N. W., Zimet, S. G., & Farley, G. K. (1988). The multidimensional scale of perceived social support. *Journal of Personality Assessment.* 52 (1), 30-41.

Tang, J. (2021). *The study on the structure and influence of college students' learning ability* [Master's thesis, Nanjing University of Posts and Telecommunications].

Stephanie, A. (2008). The study of preferred information processing style and its relationship to gender and achievement in the context of design and technology project work. *Design and Technology Education: An International Journa*l. (1), 26-42.

Luo, Y. (2012). The Research on undergraduates' General academic self and related factors -- based on a survey of 5 universities. *Chinese University Teaching*. 264 (08), 90-92.

Jiang, C. (2015). *A survey on English learning ability of Chinese college students* [Master's thesis, North China Electric Power University].

Zhou, W. (2018). *The study on the learning ability of Korean college students* [Master's thesis, Yanbian University].

ทักษะการจัดทำงบการเงินและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Financial statement preparation skills and work environment that affect efficiency in accountant work at accounting offices in Bangkok and surrounding areas

สุชญา ป้องภัย และ จิรพงษ์ จันทร์งาม
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Suchaya Pongphai and Jirapong Channgam
Sripatum University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: suchaya.pp2528@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ทักษะการจัดทำงบการเงิน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และ (2) สภาพแวดล้อมในการทำงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กลุ่มตัวอย่างคือ นักบัญชีที่จัดทำงบการเงินของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม ถ้าค่า IOC มากกว่า 0.50 ทุกข้อแล้วจะนำไปหาค่าความเชื่อมั่นต่อไป ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักบัญชีที่จัดทำงบการเงินของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 303 ตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลในแต่ละตัวแปร และทดสอบสมมติฐานวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

สรุปผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 251 คน คิดเป็นร้อยละ 82.80 อยู่ในช่วงอายุ 25 - 34 ปี จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 52.10 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 85.50 มีตำแหน่งพนักงานบัญชี จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 70.60 และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 5 - 14 ปี จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 61.70 (1) ทักษะการจัดทำงบการเงินส่วนใหญ่ ประกอบด้วย ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี ทักษะการวางแผนการปฏิบัติงาน ทักษะการบันทึกธุรกรรมการเงิน ทักษะการประมวณผลข้อมูลการเงิน และทักษะการรายงานการเงิน มีอิทธิพลผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชี ด้านการบรรลุเป้าหมาย

* วันที่รับบทความ : 24 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 30 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 1 กรกฎาคม 2567
Received: June 24 2027; Revised: June 30 2024; Accepted: July 1 2024

ความสำเร็จ ด้านความน่าเชื่อถือของงบการเงิน ด้านความถูกต้อง ด้านความพึงพอใจของทุกฝ่าย ของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และ (2) สภาพแวดล้อมในการทำงาน ประกอบไปด้วย ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความมั่นคงก้าวหน้าในงาน และสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมในองค์กร มีอิทธิพลผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล แต่สภาพแวดล้อมในการทำงาน ประกอบไปด้วย ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความมั่นคงก้าวหน้าในงาน สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมในองค์กร ไม่มีผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

คำสำคัญ: ทักษะการของนักญชี; สภาพแวดล้อมในการทำงาน; การปฏิบัติงานของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี

Abstract

The objectives of this research were (1) Financial statement preparation skills Affecting the work efficiency of accountants in accounting offices in Bangkok and surrounding areas and (2) the working environment It affects the work efficiency of accountants at accounting offices in Bangkok and surrounding areas. The sample group is Accountant who prepares financial statements of accounting offices in Bangkok and surrounding areas. It is quantitative research. The research instrument was a questionnaire using a method to find the index of consistency between the questions. and the purpose of the questionnaire, if the IOC value is greater than 0.50 for all items, then it will be taken to find the confidence value. The population used in this research is Accountant who prepares financial statements of accounting offices in Bangkok and surrounding areas. There were 303 samples. Data were analyzed using descriptive statistics, including percentages, means, and standard deviations. To compare data in each variable and test multiple regression analysis hypotheses.

The results of the research found that it was found that the majority of respondents were female, 251 people, representing 82.80 percent, in the age range of 25 - 34 years, 158 people, representing 52.10 percent, graduated with a bachelor's degree, 259 people, representing 85.50 percent, had employee positions. Accounting, 214 people, accounting for 70.60 percent, and working experience in the current position 5 - 14 years, 187 people, accounting for 61.70 percent (1) Financial statement preparation skills mainly consist of skills in using information technology. Professional skills of an accountant Operational planning skills Skills for recording financial transactions Financial data processing skills and financial reporting skills It has an influence on the work efficiency of accountants. Achieving success goals Reliability of financial statements Aspect of correctness Satisfaction of all parties of accountants of accounting offices in Bangkok and surrounding areas and (2) working environment, consisting of relationships with supervisors Relationships with co-workers Stability and progress in the job and the environment and culture in the organization It has an influence on the work efficiency of accountants in accounting offices in Bangkok and surrounding areas. But the working environment consists of relationships with supervisors. Relationships with co-workers Stability and progress in the job Environment and culture in the organization There is no positive effect on the performance of

accountants of accounting offices in Bangkok and surrounding areas. Statistically significant at the 0.05 and 0.01 levels.

Keywords: Skills of an accountant; work environment; work performance of an accountant in an accounting office.

บทนำ

ปัจจุบัน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งในเรื่องของสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งทั้งหมดนี้ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์กร การที่จะประสบความสำเร็จนั้น องค์กรจำเป็นต้องประกอบด้วยปัจจัยหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการเงินและการบัญชี การจัดทำงบการเงินเป็นสิ่งที่ธุรกิจทุกประเภทต้องให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น ๆ การมีที่ปรึกษาทางการเงินและการบัญชีที่มีประสิทธิภาพและไว้วางใจได้ เช่น สำนักงานบัญชี จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง สำนักงานบัญชีเป็นสำนักงานที่ประกอบธุรกิจทางด้านการให้บริการจัดทำบัญชีและงบการเงิน รวมถึงการให้คำปรึกษาด้านการวางระบบบัญชี การวางแผนภาษีและการจัดทำบัญชี วัตถุประสงค์หลักของสำนักงานบัญชีคือการให้บริการจัดทำบัญชีและจัดทำงบการเงินที่ถูกต้อง ครอบคลุม และมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง (PEAK, 2024)

เทคโนโลยีในปัจจุบันมีบทบาทสำคัญในทุกระบบปฏิบัติการ รวมถึงการจัดทำบัญชี นักบัญชีจึงต้องมีการปรับตัวและทบทวนทักษะ (Reskill) เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของโลกอนาคต ความเข้าใจในธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ความรู้ด้านการทำธุรกิจและการตลาด และมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้รายการเป็นสิ่งสำคัญ นักบัญชีจะต้องมีความเข้าใจระบบสารสนเทศทางการบัญชีและเทคโนโลยี เพื่อให้ทันกับระบบงานของลูกค้าและการปฏิบัติงานของตนเอง ในประเทศไทย มีสำนักงานบัญชีทั้งสิ้น 4,139 แห่ง (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2567) ซึ่งแต่ละแห่งต้องมีผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการดำเนินงาน สำนักงานบัญชีต้องนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้เพื่อความสะดวกรวดเร็วและถูกต้องแม่นยำ นอกจากนี้ยังต้องให้บริการอื่น ๆ แก่ธุรกิจ เช่น การวางแผนภาษี การยื่นแบบและเสียภาษีต่าง ๆ รวมถึงการรับจัดทำบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพและ (ธีรศักดิ์ ฉั่วศรีสกุล, 2563)

งบการเงินเป็นข้อมูลสำคัญที่สะท้อนถึงสุขภาพทางการเงินของธุรกิจ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2565) งบการเงินช่วยให้ผู้บริหารสามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าและโอกาสทางธุรกิจ การวิเคราะห์เปรียบเทียบงบการเงินมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะช่วยให้ผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนนโยบายที่เหมาะสมเพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ไม่เอื้ออำนวยได้ นอกจากนี้ งบการเงินยังช่วยให้ผู้ถือหุ้นทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงาน ตลอดจนความสามารถในการสร้างรายได้และความแข็งแกร่งทางการเงินของบริษัท ผู้ให้กู้และเจ้าหนี้ก็ใช้ข้อมูลงบการเงินในการตัดสินใจเกี่ยวกับการให้กู้ในอนาคต บุคคลทั่วไป เช่น นักวิเคราะห์ทางการเงิน นักกฎหมาย สมาคมการค้า สหภาพแรงงาน สื่อมวลชน

นักวิชาการวิจัย และครู ต่างก็สนใจในความคืบหน้าและโอกาสในการดำเนินธุรกิจขององค์กร ซึ่งสามารถวิเคราะห์ ตัดสิน และแสดงความคิดเห็นต่อองค์กรธุรกิจได้จากงบการเงินที่เผยแพร่

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางและเป็นประโยชน์แก่สำนักงานบัญชีในการเตรียมความพร้อมที่จะขอรับรองคุณภาพ ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีคุณภาพ สร้างความน่าเชื่อถือและความเชื่อมั่นแก่ผู้ที่สนใจจะใช้บริการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการจัดทำงบการเงิน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในการทำงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการจัดทำงบการเงินและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักบัญชีที่จัดทำงบการเงินของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำนวน 1,245 บริษัท (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 15 ม.ค. 2567)

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple random sampling) และเลือกตัวอย่างที่มีข้อมูลครบถ้วนทุกตัวแปร โดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ในการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนประชากรของงานวิจัยได้จำนวน 303 ตัวอย่าง

เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราวัดแบบช่วงสเกล (interval scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1981) โครงสร้างของแบบสอบถามประกอบด้วย 5 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการจัดทำงบการเงิน

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชี

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เป้าหมายการวิจัย จำนวน 30 ราย และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งชุด โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Coefficient alpha) ของครอนบาค ซึ่งคำนวณได้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ 0.758 ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.70 สามารถใช้ในการเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

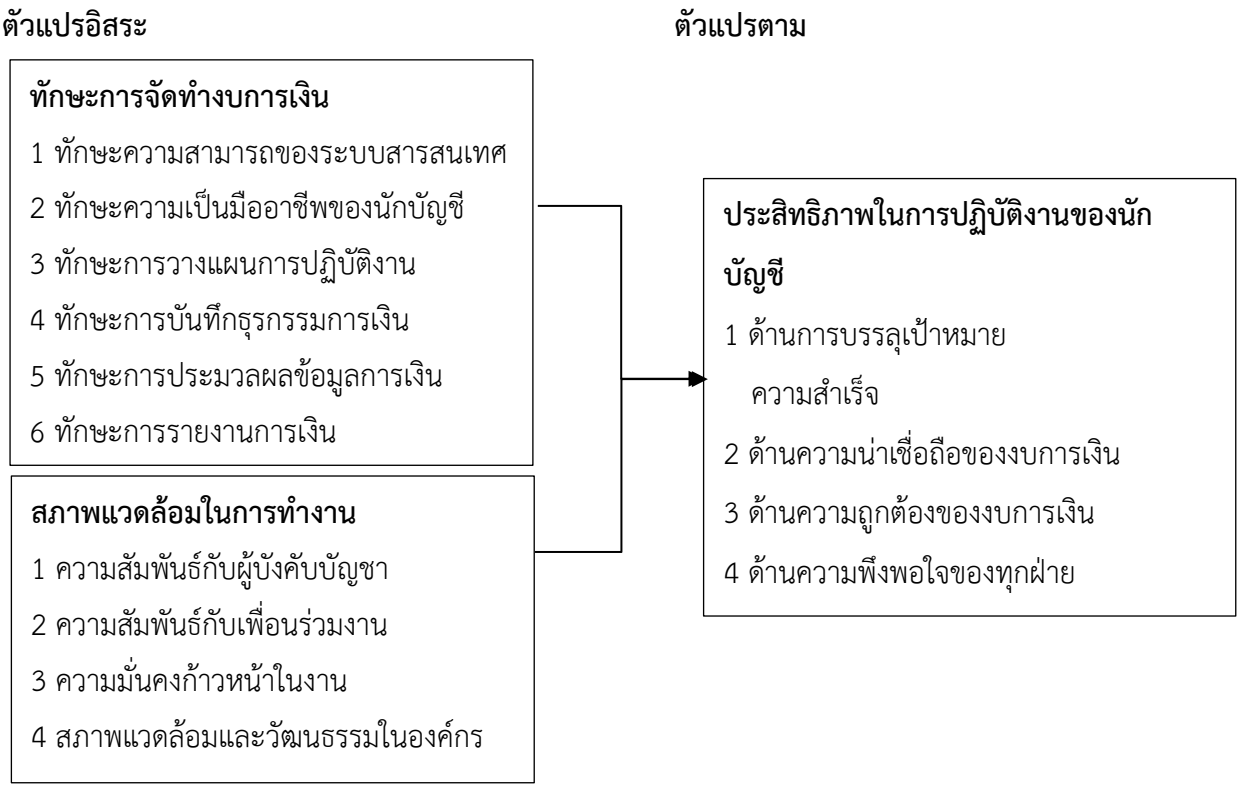
ผู้วิจัยหาข้อมูลรายละเอียดการติดต่อนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จากนั้นติดต่อ ประสานงานและแจ้งรายละเอียดเบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย สร้างแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ด้วย Google Form และส่งผ่านอีเมล์ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดและประสานไว้ จนได้ข้อมูลที่ครบถ้วน นำมาวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย 1) ค่าร้อยละ (percentage), ค่าเฉลี่ย (Average: $\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลในแต่ละตัวแปร ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์การทำงาน 3) ทดสอบสมมติฐานวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) โดยการหาค่าอำนาจพยากรณ์ (Regression Equation) และหาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของแบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะการจัดทำงบการเงินและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 และ 0.05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดงานวิจัยฉบับนี้มาจาก จันทัปปภา ปุณยวิทิตโรจน์ , ศรัญยา เลิศพุทธรักษ์ และธีรวัฒน์ หังสพฤกษ์ (2563), ฐิตาฉัตร แป้นดวงเนตร (2563), ร้อยตรีหญิง แคทรียา วันวงค์ (2563), วนิดา เจริญแก้ว (2563), ศิริขวัญ ผลวิจิตร (2562), กษมาพร ยังส้มป่อย (2561), วสันต์ ครองมี ปุณยวีร์ ยังดี พุฒิสรรค์ เกตุมรรค (2561), ธนัญกรณ์ ราศี (2558), นลพรรณ บุญฤทธิ์ (2558), กุณฑลี ไชยมงคล (2565), กมลพร เดชาศุภโกศล (2565), สุรัตน์ ยาสิทธิ์ และเสรฐสุดา ปรีชานนท์ (2564), Mohammed Muneerali Thottoli (2020), Diamantidisand Chatzoglou (2019), Sandifer (2018), Abdul Hadi (2017), Houcine (2017), Tan & Fawzi (2017) และ Emma (2016)

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. จากการศึกษาทักษะการจัดทำงบการเงิน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับปัจจัยด้านทักษะการจัดทำงบการเงินส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1. ทักษะความสามารถของระบบสารสนเทศ	0.167	2.747	0.006**
2. ทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี	-0.114	-1.808	0.072
3. ทักษะการวางแผนการปฏิบัติงาน	0.160	3.941	0.000**
4. ทักษะการบันทึกธุรกรรมการเงิน	0.187	3.498	0.001**
5. ทักษะการประมาณผลข้อมูลการเงิน	0.040	0.667	0.505
6. ทักษะการรายงานการเงิน	0.188	3.599	0.000**

หมายเหตุ N = 303, R = 0.607, R2 = 0.369, Adjusted. R2 = 0.356, SEest = 0.323, F = 28.848,
**มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตาราง 1 พบว่า ทักษะการจัดทำงบการเงิน ประกอบด้วย ด้านทักษะความสามารถของระบบสารสนเทศ ด้านทักษะการวางแผนการปฏิบัติงาน ด้านทักษะการบันทึกธุรกรรมการเงิน และด้านทักษะการรายงานการเงิน ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ยกเว้น ทักษะการจัดทำงบการเงิน ในด้านทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี และด้านทักษะการประมาณผลข้อมูลการเงิน ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับปัจจัยด้านทักษะการจัดทำงบการเงินส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านความน่าเชื่อถือได้ของงบการเงินของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1. ทักษะความสามารถของระบบสารสนเทศ	-0.131	-1.878	0.061
2. ทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี	0.118	1.632	0.104
3. ทักษะการวางแผนการปฏิบัติงาน	0.251	5.387	0.000**
4. ทักษะการบันทึกธุรกรรมการเงิน	0.227	3.698	0.001**
5. ทักษะการประมาณผลข้อมูลการเงิน	0.053	0.772	0.441
6. ทักษะการรายงานการเงิน	0.112	1.856	0.064

หมายเหตุ: N = 303, R = 0.600, R2 = 0.361, Adjusted. R2 = 0.348, SEest = 0.371, F = 27.822,
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 2 พบว่า ทักษะการจัดทำงบการเงินประกอบด้วย ด้านทักษะการวางแผนการปฏิบัติงาน และด้านทักษะการบันทึกธุรกรรมการเงิน ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านความน่าเชื่อถือได้ของงบการเงินของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ยกเว้น ทักษะการจัดทำงบการเงิน ประกอบด้วย ด้านทักษะความสามารถของระบบสารสนเทศ ด้านทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี ด้านทักษะการประมาณผลข้อมูลการเงิน และด้านทักษะการรายงานการเงิน ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านความน่าเชื่อถือได้ของงบการเงินของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับปัจจัยด้านทักษะการจัดทำงบการเงินส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านความถูกต้องของงบการเงินของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1. ทักษะความสามารถของระบบสารสนเทศ	-0.018	-0.308	0.759
2. ทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี	0.017	0.28	0.779
3. ทักษะการวางแผนการปฏิบัติงาน	0.267	6.782	0.000**
4. ทักษะการบันทึกธุรกรรมการเงิน	-0.027	-0.522	0.602
5. ทักษะการประมาณผลข้อมูลการเงิน	-0.105	-1.815	0.071

6. ทักษะการรายงานการเงิน	0.479	9.428	0.000**

หมายเหตุ: N = 303, R = 0.692, R2 = 0.478, Adjusted. R2 = 0.468, SEest = 0.314, F = 45.233
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 3 พบว่า ทักษะการจัดทำงบการเงินประกอบด้วย ด้านทักษะการวางแผนการปฏิบัติงาน และทักษะการรายงานการเงิน ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านความถูกต้องของงบการเงินของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ยกเว้น ทักษะการจัดทำงบการเงิน ประกอบด้วย ด้านทักษะความสามารถของระบบสารสนเทศ ด้านทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี ด้านทักษะการบันทึกธุรกรรมการเงิน และด้านทักษะการประมาณผลข้อมูลการเงิน ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านความถูกต้องของงบการเงินของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับปัจจัยด้านทักษะการจัดทำงบการเงินส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านความพึงพอใจของทุกฝ่ายของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1. ทักษะความสามารถของระบบสารสนเทศ	-0.093	-1.336	0.183
2. ทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี	0.001	0.009	0.993
3. ทักษะการวางแผนการปฏิบัติงาน	0.144	3.106	0.002**
4. ทักษะการบันทึกธุรกรรมการเงิน	0.191	3.128	0.002**
5. ทักษะการประมาณผลข้อมูลการเงิน	0.136	2.001	0.046*
6. ทักษะการรายงานการเงิน	0.143	2.400	0.017*

หมายเหตุ: N = 303, R = 0.516, R^2 = 0.266, Adjusted. R^2 = 0.251, SE_{est} = 0.370, F = 17.882
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 4 พบว่า ทักษะการจัดทำงบการเงินประกอบด้วย ด้านทักษะการวางแผนการปฏิบัติงาน ด้านทักษะการบันทึกธุรกรรมการเงิน ด้านทักษะการประมาณผลข้อมูลการเงิน และทักษะการรายงานการเงิน ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านความพึงพอใจของทุกฝ่ายของนักบัญชีของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ยกเว้น ทักษะการจัดทำงบการเงิน ประกอบด้วย ด้านทักษะความสามารถของระบบสารสนเทศ และด้านทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อ

ประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านความพึงพอใจของทุกฝ่ายของนักบัญชีของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการทำงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีดังนี้

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1. ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา	-0.032	-0.637	0.525
2. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	0.203	4.435	0.000**
3. ความมั่นคงก้าวหน้าในงาน	0.004	10.048	0.000**
4. สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมในองค์กร	0.132	2.443	0.015*

หมายเหตุ: N = 303, R = 0.710, R^2 = 0.503, Adjusted. R^2 = 0.497, SE_{est} = 0.286, F = 75.528
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 5 พบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงานประกอบด้วย ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน, ความมั่นคงก้าวหน้าในงาน และสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมในองค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ยกเว้น สภาพแวดล้อมในการทำงาน ในความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านความน่าเชื่อถือได้ของงบการเงินของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1. ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา	-0.004	-0.057	0.955
2. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	0.372	6.449	0.000**
3. ความมั่นคงก้าวหน้าในงาน	0.003	6.338	0.000**
4. สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมในองค์กร	0.039	0.579	0.563

หมายเหตุ: N = 303, R = 0.629, R^2 = 0.396, Adjusted. R^2 = 0.388, SE_{est} = 0.360, F = 48.829
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 6 พบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงานประกอบด้วย ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และความมั่นคงก้าวหน้าในงาน ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านความน่าเชื่อถือได้ของงบการเงินของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ยกเว้น สภาพแวดล้อมในการทำงาน ประกอบด้วย ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา และสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมในองค์กร ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านความน่าเชื่อถือได้ของงบการเงินของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานความถูกต้องของงบการเงินของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1. ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา	0.000	-0.016	0.987
2. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	0.183	3.517	0.001**
3. ความมั่นคงก้าวหน้าในงาน	0.003	6.965	0.000**
4. สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมในองค์กร	0.266	4.343	0.000**

หมายเหตุ: N = 303, R = 0.660, R^2 = 0.436, Adjusted. R^2 = 0.428, SE_{est} = 0.326, F = 57.553
** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 7 พบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงานประกอบด้วย ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน, ความมั่นคงก้าวหน้าในงาน และสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมในองค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานความถูกต้องของงบการเงินของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ยกเว้น สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานความถูกต้องของงบการเงินของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านความพึงพอใจของทุกฝ่ายของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1. ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา	-0.02	-0.31	0.757
2. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	0.220	3.699	0.000**
3. ความมั่นคงก้าวหน้าในงาน	0.002	4.035	0.000**
4. สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมในองค์กร	0.179	2.561	0.011*

หมายเหตุ: N = 303, R = 0.504, R^2 = 0.254, Adjusted. R^2 = 0.244, SE_{est} = 0.371, F = 25.338
**มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01, *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 8 พบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงานประกอบด้วย ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน, ความมั่นคงก้าวหน้าในงาน และสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมในองค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานความถูกต้องด้านความพึงพอใจของทุกฝ่ายของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ยกเว้น สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านความพึงพอใจของทุกฝ่ายของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เป็นไปตามสมมติฐานและวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยผลที่ได้จากการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ทักษะการจัดทำงบการเงิน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ทักษะการจัดทำงบการเงิน ประกอบด้วย ด้านทักษะความสามารถของระบบสารสนเทศ ด้านทักษะการวางแผนการปฏิบัติงาน ด้านทักษะการบันทึกธุรกรรมการเงิน และด้านทักษะการรายงานการเงิน ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ร้อยตรีหญิง แคทรียา วันวงค์, 2563) เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชี ในกรุงเทพมหานคร พบว่า คุณลักษณะของนักบัญชี ด้านการมีทักษะวิชาชีพบัญชี ด้านการมีความละเอียดรอบคอบ และ ด้านการมีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ที่ส่งผลต่อความเชื่อถือได้ของงบการเงิน โดยด้านการมีทักษะวิชาชีพบัญชี ด้านการมีความละเอียดรอบคอบ และ ด้านการมีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเชื่อถือได้ของงบการเงิน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วนิดา เจริญแก้ว, 2563) เรื่อง ความรู้และทักษะวิชาชีพของผู้ทำบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีในมุมมองของผู้ประกอบการบริษัทต่างชาติในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความรู้ในวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีด้านการนำเสนองบการเงินที่ถูกต้องครบถ้วน ในมุมมองของผู้ประกอบการบริษัทต่างชาติในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (โปรแกรมบัญชี) ด้านธุรกิจองค์กร ส่งผลในเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีด้านการนำเสนองบการเงินที่ถูกต้องครบถ้วน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ยังรวมถึง ทักษะการจัดทำงบการเงินใน ด้านทักษะการวางแผนการปฏิบัติงาน และด้านทักษะการบันทึกธุรกรรมการเงิน ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านความน่าเชื่อถือได้ของงบการเงินของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ (ร้อยตรีหญิง แคทรียา วันวงค์, 2563) เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชี ในกรุงเทพมหานคร พบว่าคุณสมบัติของการปฏิบัติงานของนักบัญชี อันได้แก่ ด้านการมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบัญชีของผู้จัดทำบัญชี และ ด้านการมีประสบการณ์ในการทำงานของผู้จัดทำบัญชี ที่ส่งผลต่อความเชื่อถือได้ของงบการเงิน โดยด้านการมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับบัญชีของผู้จัดทำบัญชี และ ด้านการมีประสบการณ์ในการทำงานของผู้จัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ความเชื่อถือได้ของงบการเงิน อีกทั้งทักษะการจัดทำงบการเงินประกอบด้วย ด้านทักษะการวางแผนการปฏิบัติงาน และทักษะการรายงานการเงิน ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านความถูกต้องของงบการเงินของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ร้อยตรีหญิง แคทรียา วันวงค์, 2563) เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อ

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชี ในกรุงเทพมหานคร พบว่าคุณสมบัติของการปฏิบัติงานของนักบัญชี อัน ได้แก่ ด้านการมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบัญชีของผู้จัดทำบัญชี และด้านการมีประสบการณ์ในการทำงานของผู้จัดทำบัญชี ที่ส่งผลต่อความถูกต้องของงบการเงิน โดยด้านการมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบัญชีของผู้จัดทำบัญชี และด้านการมีประสบการณ์ในการทำงานของผู้จัดทำบัญชีที่ส่งผลต่อความเชื่อถือได้ของงบการเงิน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความถูกต้องของงบการเงิน และทักษะการจัดทำงบการเงินประกอบด้วย ด้านทักษะการวางแผนการปฏิบัติงาน ด้านทักษะการบันทึกธุรกรรมการเงิน ด้านทักษะการประมาณผลข้อมูลการเงิน และทักษะการรายงานการเงิน ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านความพึงพอใจของทุกฝ่ายของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สอดล้องกับงานวิจัยของ (วนิดา เจริญแก้ว, 2563) เรื่องความรู้และทักษะวิชาชีพของผู้ทำบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีในมุมมองของผู้ประกอบการบริษัทต่างชาติในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความรู้ในวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการรายงานผลอย่างแม่นยำ ในมุมมองของผู้ประกอบการบริษัทต่างชาติใน เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (โปรแกรมบัญชี) ด้านธุรกิจองค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการรายงานผลอย่างแม่นยำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **(Maneewan Sripan, 2023)** เรื่อง การประเมินประสิทธิภาพของที่ปรึกษาด้านบัญชีจากการใช้ไอซีที ผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถและคุณภาพการรายงานทางการเงินโดยรวมเท่ากับ 4.31 และ 4.37 ตามลำดับ ดังนั้น สำหรับระดับความสามารถที่สูงขึ้น การศึกษานี้แนะนำให้ปรับปรุงประเด็นต่อไปนี้: ความรู้ทางวิชาชีพ (ได้แก่ เศรษฐศาสตร์ ภาษี กฎหมายและข้อบังคับทางธุรกิจ) จรรยาบรรณวิชาชีพ (ได้แก่ ในด้านการเงินและการจัดการทางการเงิน) ทักษะการปฏิบัติงาน (ได้แก่ ทักษะการรายงานทางการเงิน) ทักษะการจัดการองค์กร (ได้แก่ ธุรกิจและการจัดองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม) และทักษะการปรับตัวสำหรับยุคดิจิทัล (ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ) นอกจากนี้ เพื่อให้รายงานมีคุณภาพสูงขึ้น การศึกษานี้แนะนำให้ปรับปรุงด้านต่างๆ ต่อไปนี้: ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (เช่น วัตถุประสงค์ ขั้นตอน และวิธีการ) ความน่าเชื่อถือ (ได้แก่ การรับประกันและการตรวจสอบ) และความสามารถในการตรวจสอบได้ (ได้แก่ การกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายใน) . ข้อค้นพบจากการศึกษาครั้งนี้มีส่วนสนับสนุนสิ่งที่ถูกละเลยในทางทฤษฎี และอาจเป็นส่วนหนึ่งของกรอบแนวคิดที่ได้รับการปรับปรุงใหม่ที่แนะนำสำหรับการสอบสวนในอนาคต

ยกเว้น ทักษะการจัดทำงบการเงิน ในด้านทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี และด้านทักษะการประมาณผลข้อมูลการเงิน ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ และการปฏิบัติงานด้านความน่าเชื่อถือได้ของงบการเงินของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ (วนิดา เจริญแก้ว, 2563) เรื่อง ความรู้และทักษะวิชาชีพของผู้ทำบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีใน

มุมมองของผู้ประกอบการบริษัทต่างชาติในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ในขณะที่ความรู้ด้านบัญชีและภาษีส่งผลในเชิงลบต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีด้านการนำเสนองบการเงินที่ถูกต้องครบถ้วน อาจทำให้การนำเสนองบการเงินเกิดความผิดพลาดไม่ตรงตาม มาตรฐานหรือตามที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้

2. สภาพแวดล้อมในการทำงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สภาพแวดล้อมในการทำงานประกอบด้วย ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน, ความมั่นคงก้าวหน้าในงาน และสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมในองค์กร ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ, ด้านความน่าเชื่อถือได้ของงบการเงิน, ความถูกต้องของงบการเงิน และด้านความพึงพอใจของทุกฝ่ายของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศิริขวัญ ผลวิจิตร, 2562) เรื่อง พบว่า ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดและมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายงานที่ท้าทายความสามารถอยู่เสมอ และงานที่ทำมีขั้นตอนและกระบวนการทำงานที่ชัดเจน ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนงานประจำปีที่กำหนดไว้ โดยในส่วนที่รับผิดชอบสามารถ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างถูกต้องและทันตามเวลาที่กำหนด รวมถึงด้านความสำเร็จในการทำงาน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดและมีผลต่อ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การที่บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนงานประจำปีที่กำหนดไว้เนื่องมาจากบุคลากรภายในสำนักงานมีความภูมิใจที่สามารถปฏิบัติงาน ที่ได้รับมอบหมายประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยตนเองเป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มที่มีส่วน ทำให้ผลงานประสบความสำเร็จ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วรรณา เทพท้าว, 2022) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า สภาพแวดล้อมด้านปฏิบัติงานพบว่าการทำงานของนักบัญชีในเขตกรุงเทพและปริมณฑลที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ดีได้แก่ ปริมาณงานมีความเหมาะสม มีการมอบหมายงานอย่างเหมาะสม เป็นงานที่มีความสำคัญในหน่วยงาน เป็นงานที่มีความท้าทายความรู้ความสามารถ สอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ (Maslow, 1970) กล่าวว่า ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ด้าน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการทางสังคม ความต้องการเกียรติยศ ความต้องการเติมความสมบูรณ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Adiwiratna Briandana Ganefanto Rachmat, 2019) เรื่อง ผลกระทบของสภาพแวดล้อมการทำงานและวัฒนธรรมองค์กรต่อประสิทธิภาพของพนักงานโดยอาศัยแรงจูงใจในการทำงาน (การศึกษาพนักงานภาคสนามปฏิบัติการของ PT. Bank Pembangunan Daerah Provinsi Jawa Timur Tbk) พบว่าการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบและวิเคราะห์ผลกระทบของสภาพแวดล้อมการทำงานและวัฒนธรรมองค์กรต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานภาคสนามปฏิบัติงานของ PT Bank Pembangunan Daerah Provinsi Jawa Timur Tbk Cabang

Sidoarjo ด้วยแรงจูงใจในการทำงานแบบสื่อกลาง ประชากรในการวิจัยครั้งนี้มีพนักงาน 134 คน การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้เป็น SEM โดยใช้ซอฟต์แวร์ PLS ผลการวิจัยพบว่าสภาพแวดล้อมการทำงานมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อประสิทธิภาพของพนักงาน วัฒนธรรมองค์กรมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของพนักงานอย่างมีนัยสำคัญ สภาพแวดล้อมในการทำงานส่งผลต่อแรงจูงใจในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญ วัฒนธรรมองค์กรมีผลกระทบต่อแรงจูงใจในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญ แรงจูงใจในการทำงานส่งผลต่อพนักงานอย่างมีนัยสำคัญ ผลงาน. งานสร้างแรงจูงใจยังมีบทบาทเป็นตัวกลางบางส่วนจากผลกระทบของสภาพแวดล้อมในการทำงานต่อการปฏิบัติงานของพนักงาน และผลกระทบของวัฒนธรรมองค์กรต่อการปฏิบัติงานของพนักงาน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Yerisma Welly, 2022) เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสนใจในอาชีพนักบัญชีของนักศึกษาบัญชี: สภาพแวดล้อมในการทำงานในฐานะผู้ดำเนินรายการ พบว่าการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาผลกระทบของผลตอบแทนทางการเงิน มูลค่าที่แท้จริงของงาน และการพิจารณาตลาดแรงงานต่อผลประโยชน์ของอาชีพนักศึกษาบัญชีในฐานะนักบัญชีสาธารณะ และเพื่อกำหนดบทบาทของสภาพแวดล้อมการทำงานในฐานะผู้ดูแล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณประเภทหนึ่ง กลุ่มตัวอย่างงานวิจัยเป็นวิชาเอกบัญชีปีสุดท้าย จำนวน 74 คน เทคนิคการสุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณและการวิเคราะห์การถดถอยแบบปานกลาง ผลการวิจัยพบว่ามีอิทธิพลเชิงบวกและมีนัยสำคัญระหว่างผลตอบแทนทางการเงิน มูลค่าที่แท้จริงของงาน และการพิจารณาตลาดแรงงานเกี่ยวกับผลประโยชน์ของนักศึกษาบัญชี STIE Sultan Agung สำหรับอาชีพนักบัญชีสาธารณะไม่ว่าจะพร้อมกันหรือบางส่วน สภาพแวดล้อมในการทำงานไม่สามารถกลั่นกรองความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนทางการเงิน คุณค่าที่แท้จริงของงาน และการพิจารณาตลาดแรงงานได้ คำสำคัญ: รางวัลทางการเงิน; ความสนใจ; ค่านิยมที่แท้จริงของงาน; ข้อพิจารณาเกี่ยวกับตลาดแรงงาน นักบัญชีสาธารณะ

ยกเว้น สภาพแวดล้อมในการทำงาน ในความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา, สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมในองค์กร ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศิริขวัญ ผลวิจิตร, 2562) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินการบัญชี หน่วยงานราชการ เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ในองค์กรมีความใส่ใจเรื่องความปลอดภัย มีอาคาร สถานที่ทำงานสะอาด ปลอดภัย สะดวกต่อการปฏิบัติงาน รวมไปถึงมีเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอและเหมาะสม ซึ่งมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในระดับความคิดเห็นมากดีอยู่ แล้วจึงไม่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

หน่วยงานภาครัฐ หรือเอกชน สามารถนำผลการวิจัยที่ได้จัดทำเป็นคู่มือ เพื่อนักบัญชีหรือผู้ทำบัญชีได้รับรู้และได้เรียนรู้ร่วมกันของทักษะการจัดทำงบการเงิน หรือสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชี อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ควรนำผลการวิจัยเป็นฐานข้อมูลในการวางแผนในการกำหนดนโยบายในการพัฒนานักบัญชีให้มีทิศทาง สอดคล้องกับบริบทสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน

2. นักบัญชี ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะและองค์ความรู้ รวมถึงปฏิบัติตามจรรยาบรรณ เพื่อให้ก้าวทันต่อรูปแบบการปฏิบัติงานที่เปลี่ยนแปลงไป เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และเพิ่มโอกาสประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน และโอกาสในความก้าวหน้ามากขึ้น

เชิงปฏิบัติการ

1. หน่วยงานภาครัฐอื่นหรือเอกชน สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาทักษะ ของบุคลากรในหน่วยงานของตน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้เพิ่มมากยิ่งขึ้นและยังสามารถใช้ประโยชน์ใน การกำหนดมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกำหนดคุณสมบัติของบุคลากรที่พึงมีต่อไป

2. สำนักงานบัญชีควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานนักบัญชีในหน่วยงานอื่น เช่น กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมสรรพากร หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หรือในองค์กรธุรกิจอื่น เพื่อนำผลการวิจัยมา ศึกษาเปรียบเทียบ

3. ควรใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการอื่น นอกเหนือจากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม เพื่อให้ทราบถึงมุมมอง และข้อมูลเชิงลึกซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการวิจัยมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2565). งบการเงินส่วนบุคคล. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2567. แหล่งที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: https://www.set.or.th/th/education-research/education/happymoney/glossary/personal-financial-statement?lang=th

ธีรศักดิ์ ฉั่วศรีสกุล. (21 เม.ย. 2563). ทักษะและเทคโนโลยีที่สำคัญสำหรับนักบัญชีบริหาร. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2567. แหลางที่มา: สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์: https://www.tfac.or.th/Article /Detail/123469

ร้อยตรีหญิง แคทรียา วันวงค์. (2563). คุณลักษณะและแรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางบัญชีของผู้ทำบัญชี ที่เป็นสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีในเขตพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.* 531-547.

วรรณา เทพท้าว. (2022). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย.* 16 (1), 73-83.

ศรัณยา เลิศพุทธรักษ์, ธรีวัฒน์ หังสพฤกษ์ และ จันทัปปภา ปุณยวิทิตโรจน์. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของนักบัญชี. *The International and National Conference on Business Administration and Accountancy*. การประชุมวิชาการระดับนานาชาติและระดับชาติด้านบริหารธุรกิจและการบัญชี 2563. 33-45. แหล่งที่มา: https://incbaa.kku.ac.th/img/files/articles/e441d-9.c9-149.pdf

ศิริขวัญ ผลวิจิตร. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินการบัญชีหน่วยงานราชการ เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร.* สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

Christine Loist,Andi Wijaya, Yerisma Welly. (2022). Factors Influencing the Interest of Accounting Students' Career as Public Accountant: Work Environment as Moderators. E-Jurnal Akuntansi is an academic journal published by Udayana University., 3684. *Online.* Retrieved from https://typeset.io/papers/factors-influencing-the-interest-of-accounting-students-1vmgkcmb

Maneewan Sripan. (2023). Competencies of Accounting Professionals and Quality of Financial Reporting: Evidence from Enterprises in Thailand. Humanities and social sciences letters is an academic journal published by Conscientia Beam. *Online.* Retrieved from https://typeset.io/papers/competencies-of-accounting-professionals-and-quality-of-3mbjawh5

A Brief Analysis of Legal Issues Regarding Forestry Carbon Sequestration Rights in China

Guanghua Du and Xiaowei Hu
Krirk University , Thailand
Corresponding Author, E-mail: Vance11166516@gmail.com

****

Abstract

In recent years, global climate change has attracted people's attention to carbon sinks. As the world's largest developing country, China has abundant forestry carbon sink resources, which is of great significance to global carbon balance. However, the legal issues of China's forestry carbon sink rights have not received sufficient attention, which not only affects the rational utilization of carbon sink resources, but also restricts China's development in the global carbon market. Therefore, this paper aims to explore the legal issues of China's forestry carbon sequestration rights and provide legal support for China to play a better role in the global carbon market; at the same time, it also explores the legal issues of China's forestry carbon sequestration rights, so as to provide reasonable management and global Provide legal support for carbon emission reduction undertakings.

Keywords: Forestry Carbon Sequestration Rights; Legal Issues; China

Introduction

The earth is a shared habitat for mankind, and it is the common mission of all countries to maintain the balance of nature and promote sustainable development. With the rapid growth of global economy and population, the excessive consumption of fossil fuels has led to a significant increase in greenhouse gas emissions, resulting in a series of environmental problems such as global warming, climate change, and ecological degradation. To address these challenges, the international community has been actively exploring effective ways to reduce carbon emissions and mitigate climate change (United Nations Framework Convention on Climate Change, 2015).

As the largest developing country in the world, China is facing the dual pressure of economic development and environmental protection (Wang & Zhu, 2020). In recent years, China has made great efforts to promote green and low-carbon development, and has achieved remarkable results in energy conservation and emission reduction (Ministry of Ecology and Environment of the People's Republic of China, 2020). However, with the increasing energy demand and the urgency of addressing climate change, merely controlling energy consumption is no longer sufficient. It is necessary to explore more proactive and flexible emission reduction measures, such as carbon sequestration through forestry (Griscom et al., 2017).

Forestry carbon sequestration refers to the process of absorbing and storing atmospheric carbon dioxide through forest ecosystem (Pan et al., 2011). It is a natural and cost-effective way to mitigate climate change and has great potential for application (Bastin et al., 2019). In China, forestry carbon sequestration has been given high priority in the national strategy of ecological civilization construction and has been included in the national plan for tackling climate change (State Council of the People's Republic of China, 2021). However, the

* Received: May 3 2027; Revised: May 28 2024; Accepted: May 29 2024

development of forestry carbon sequestration in China is still in its infancy, facing many challenges such as unclear property rights, imperfect market mechanism and lack of incentive policies (Yang & Ji, 2019). Therefore, it is of great theoretical and practical significance to study the legal issues of forestry carbon sequestration rights in China, which can provide legal guarantee and policy support for the development of forestry carbon sequestration, and contribute to China's efforts to achieve carbon neutrality and sustainable development goals (Yu & Xu, 2021).

Research Objective(s)

1. Explore the legal issues of China's forestry carbon sequestration rights and provide legal support for China to play a better role in the global carbon market.

2. Discuss the legal issues of China's forestry carbon sequestration rights and provide legal support for its reasonable management and global carbon emission reduction.

Literature Review

1. Research on legal issues of China's forestry carbon sequestration rights is a policy direction

In recent years, my country's measures to combat climate change have been continuously adjusted and upgraded, and the intensity has been continuously increased. Especially after the "double carbon" vision was proposed in 2020, the importance and impact of forest carbon sinks in combating climate change have been further emphasized. The proposal of the "double carbon" goal and related policy deployment provide a good opportunity to promote the development of forestry carbon sinks. Forestry carbon sink plays a key role in the "dual carbon" strategy. It not only has solid policy support, but also contains many value connotations. The forestry carbon sink project promotes sustainable forestry management methods, ensures the long-term availability of China's timber and other forest resources, and promotes sustainable resource management (Wang et al., 2021).

The important value of forestry carbon sinks in China not only involves climate change response, but also covers ecosystem protection, economic development and sustainable resource management. It is a green poverty alleviation project that improves the service value of forest ecological benefits and is an important part of the implementation of General Secretary Xi Jinping's " "Forests are reservoirs, grain depots, money depots and carbon depots", a green and people-enriching project.

2. Research on legal issues of China's forestry carbon sequestration rights is forced by the situation

The development of forestry carbon sinks is forced by the situation, mainly from the pressure of China's sustainable development, the pressure of international responsibility commitments and the pressure of China's ecological environment. The development of forestry carbon sinks is a core requirement for China's sustainable development. Li Zhian and Zheng Weirong (2021) believe that building a forestry carbon sink rights system is an inevitable requirement to respond to the challenges of climate change and carbon emission reduction. Achieving the goals of carbon peak and carbon neutrality is a key strategic choice of China's central leadership and is crucial to maintaining global ecological balance, reducing the impact of climate change, and promoting sustainable development. The impacts of climate change in China are intensifying, including more frequent extreme weather events, making emissions

reduction measures particularly urgent. The development of forestry carbon sinks is a powerful measure for China to fulfill its international commitments. Wang Yu et al. (2021) pointed out that carbon sinks play a key part in China's achievement of international climate goals, highlighting forestry carbon sinks as a core strategy that helps reduce carbon emissions and achieve carbon neutrality goals. Yang Jun et al. (2021) emphasized that forestry carbon sinks, as a sustainable climate action, are of great value to China in fulfilling its international climate commitments. China's active participation in global climate governance and its proactive commitment to energy conservation and emission reduction are to transform the mode of economic development, achieve high-quality economic and social development, help enhance collaborative work with other countries, improve international image and reputation, and promote global climate action. The development of forestry carbon sinks is a strategic need to alleviate the deterioration of China's ecological environment. Building a reasonable forestry carbon sink rights system can promote forest protection and restoration, improve soil health, slow down soil loss, improve ecological quality, and ensure the stability of water resources and ecological systems.

To sum up, the important motivation for promoting the research on legal issues of China’s forestry carbon sequestration rights is to address multiple pressing issues such as climate change, improving the ecological environment, fulfilling international commitments, promoting sustainable development, and meeting social needs.

3. Research on legal issues of China’s forestry carbon sequestration rights is necessary for development

Forestry carbon sinks are in line with China’s development needs for green development, high-quality development and sustainable development. Forestry carbon sinks are consistent with China’s green development. Wang Shuai et al. (2019) discussed the contribution and mechanism of forestry carbon sinks to China's green development, and pointed out that the implementation mechanism of forestry carbon sink projects is an important measure to achieve green development goals. Zhang Li and Yang Jie (2020) discussed the synergistic mechanism between forestry carbon sink projects and green development strategies, and proposed that forestry carbon sink projects provide dual ecological and economic benefits and play a key role in green development. Forestry carbon sequestration is consistent with China’s high-quality development strategy. Research on the legal issues of China’s forestry carbon sequestration rights plays an important role in promoting China’s high-quality development. First, it helps improve resource utilization efficiency. Research on the legal issues of forestry carbon sequestration rights can help improve the efficiency of resource utilization and ensure the sustainable use of carbon sequestration rights through reasonable management and protection of forest resources. Research on legal issues of forestry carbon sequestration rights can help reduce environmental risks and reduce the threats of natural disasters and climate change to ecosystems through reasonable management of forest resources (UNFCCC, 2016). This is crucial for high-quality development. Forestry carbon sinks are consistent with China’s sustainable development strategy. A key element of sustainable development is to promote a low-carbon economy, and the forestry carbon sink project is a powerful tool to promote a low-carbon economy. In addition, forestry carbon sequestration projects usually include forest protection and restoration measures to help enhance ecological stability, protect biodiversity, and reduce soil erosion and water resource pollution. This is

closely linked to the concept of ecologically sustainable development and helps maintain ecological balance.

4. Research on legal issues of China’s forestry carbon sequestration rights is a general trend

Research on the legal issues of China’s forestry carbon sequestration rights plays a key role in achieving the “double carbon” goal. pass

The establishment of a legal framework will help protect and manage carbon sink rights, increase carbon sink capacity, reduce carbon emissions, and promote

move China towards a more environmentally friendly and sustainable development direction. The issue of forestry carbon sink has become a key issue that countries pay close attention to. At present, the international community mainly adopts direct emission reduction and indirect emission reduction (that is, achieved through carbon sinks) to achieve emission reduction purposes. Forestry carbon sink projects have the advantages of long-term benefits, low cost, excellent cost performance and multiple benefits. They have become China's most effective emission reduction measures and will also become a key development focus of my country's carbon neutrality strategy in the future. As global climate change issues continue to emerge, carbon sink rights play a key role in maintaining ecological balance, mitigating climate change, and promoting sustainable development. Research on the legal issues of China's forestry carbon sequestration rights has become increasingly prominent and is bound to become the focus of future academic research. The research on the legal issues of China's forestry carbon sequestration rights is a general trend, both in terms of actions to achieve the "double carbon" goal and the focus of future academic research. It is a focus and hot spot that requires continued attention and research in the future.

Research Methodology

This section outlines the research methodology employed in this study to investigate the legal issues of forestry carbon sequestration rights in China. The research methodology is designed to systematically collect, analyze, and interpret data to answer the research questions and achieve the research objectives.

1、Research Methodology

This study adopts a qualitative research approach, which is suitable for exploring complex social phenomena and understanding the perspectives of various stakeholders (Creswell & Poth, 2018). Specifically, this study employs a case study research design, which allows for an in-depth examination of the legal issues of forestry carbon sequestration rights in the Chinese context (Yin, 2018). The case study focuses on the legal framework, policy implementation, and practical challenges related to forestry carbon sequestration rights in China.

2、Source of Data

The data for this study are collected from both primary and secondary sources. Primary data are obtained through semi-structured interviews with key informants, including policymakers, legal experts, forestry practitioners, and other relevant stakeholders. Secondary data are gathered from various sources, such as legal documents, policy reports, academic literature, and media articles related to forestry carbon sequestration rights in China.

3、Population and Sampling

The target population for this study includes individuals and organizations involved in the development and implementation of forestry carbon sequestration rights in China. A purposive sampling technique is used to select participants who have rich knowledge and experience in this field (Patton, 2015). The sample size is determined by the principle of data saturation, which means that data collection continues until no new information or themes emerge (Guest et al., 2006).

4、Data Collecting

Data collection is conducted through semi-structured interviews and document analysis. The interviews are guided by an interview protocol that covers key themes related to the legal issues of forestry carbon sequestration rights in China. The interviews are conducted face-to-face or via telephone/video conferencing, depending on the availability and preference of the participants. The interviews are audio-recorded and transcribed verbatim for data analysis. Document analysis involves systematically reviewing and extracting relevant information from legal documents, policy reports, and other secondary sources.

5、Analysis of Data

The collected data are analyzed using thematic analysis, which is a method for identifying, analyzing, and reporting patterns or themes within qualitative data (Braun & Clarke, 2006). The analysis process involves familiarization with the data, generating initial codes, searching for themes, reviewing themes, defining and naming themes, and producing the report. The data analysis is assisted by qualitative data analysis software, such as NVivo, to facilitate the coding and retrieval of data.

Conceptual Framework

The conceptual framework for this study is based on the legal and policy dimensions of forestry carbon sequestration rights in China. The framework considers the interplay between legal provisions, policy instruments, and practical implementation in shaping the development of forestry carbon sequestration rights. The key components of the conceptual framework include:

Legal basis: The legal foundation for forestry carbon sequestration rights in China, including relevant laws, regulations, and judicial interpretations.

Policy instruments: The policy tools and mechanisms used to promote and regulate forestry carbon sequestration rights, such as fiscal incentives, market-based instruments, and administrative measures.

Institutional arrangements: The roles and responsibilities of different government agencies, organizations, and stakeholders in the governance of forestry carbon sequestration rights.

Implementation challenges: The practical difficulties and obstacles encountered in the implementation of forestry carbon sequestration rights, such as property rights definition, benefit sharing, and monitoring and verification.

The conceptual framework guides the data collection and analysis process, and helps to organize and interpret the research findings in a coherent and meaningful way.

Research Results

Based on the research objectives and the analysis of the collected data, the following research findings are presented:

1、Legal issues of China's forestry carbon sequestration rights and their implications for China's role in the global carbon market

1.1 Unclear property rights of forestry carbon sequestration

The research reveals that the property rights of forestry carbon sequestration in China are not clearly defined in the current legal framework. The ownership, use rights, and transfer rights of forestry carbon sequestration are not explicitly stipulated in the existing laws and regulations. This ambiguity in property rights has led to difficulties in the development and trading of forestry carbon sequestration projects, as well as disputes over the allocation of benefits and responsibilities among different stakeholders. The lack of clear property rights also hinders China's participation in the global carbon market. Without a well-defined legal basis for forestry carbon sequestration rights, it is difficult for China to establish a credible and transparent system for measuring, reporting, and verifying carbon sequestration activities. This undermines the confidence of international investors and buyers in China's forestry carbon sequestration projects, limiting China's role in the global carbon market.

1.2 Inadequate legal support for the development of forestry carbon sequestration projects

The research finds that the existing legal framework in China does not provide adequate support for the development of forestry carbon sequestration projects. There is a lack of specific laws and regulations that address the unique characteristics and requirements of forestry carbon sequestration projects, such as the long project cycle, high development costs, and strong technical expertise needed. The absence of targeted legal support has created uncertainties and risks for project developers and investors. For example, there are no clear provisions on the allocation of costs and benefits, the sharing of risks and responsibilities, and the resolution of disputes in forestry carbon sequestration projects. This has discouraged the participation of private sector and foreign investors in China's forestry carbon sequestration projects, limiting the scale and impact of these projects.

1.3 Limited legal incentives for the participation of local communities and forest farmers

The research reveals that the current legal framework in China does not provide sufficient incentives for the participation of local communities and forest farmers in forestry carbon sequestration projects. The benefits and rights of local communities and forest farmers are not adequately protected and promoted in the existing laws and regulations. The lack of legal incentives has led to a low level of awareness and enthusiasm among local communities and forest farmers for forestry carbon sequestration projects. Many forest farmers are reluctant to participate in these projects due to concerns over the long-term benefits and the potential loss of land use rights. This has hindered the effective implementation of forestry carbon sequestration projects at the local level, as the active participation and support of local communities and forest farmers are crucial for the success and sustainability of these projects.

2、Legal issues of China's forestry carbon sequestration rights and their implications for reasonable management and global carbon emission reduction

2.1 Fragmented and inconsistent legal provisions

The research finds that the legal provisions related to forestry carbon sequestration rights in China are fragmented and inconsistent. The relevant laws and regulations are scattered in different legal documents, such as the Forest Law, the Environmental Protection Law, and the Climate Change Response Law. There is a lack of a unified and comprehensive legal framework that systematically addresses the various aspects of forestry carbon sequestration rights. The fragmentation and inconsistency of legal provisions have created confusion and conflicts in the management of forestry carbon sequestration projects. Different government agencies and stakeholders may have different interpretations and applications of the relevant laws and regulations, leading to inefficiencies and contradictions in the implementation of these projects. This has also made it difficult to establish a coordinated and effective system for the reasonable management of forestry carbon sequestration rights in China.

2.2 Insufficient legal mechanisms for monitoring and verification

The research reveals that the current legal framework in China lacks sufficient mechanisms for monitoring and verifying forestry carbon sequestration activities. There are no clear provisions on the standards, procedures, and responsibilities for measuring, reporting, and verifying the carbon sequestration performance of forestry projects. The absence of robust legal mechanisms for monitoring and verification has undermined the credibility and effectiveness of China's forestry carbon sequestration projects in contributing to global carbon emission reduction. Without reliable and transparent data on the carbon sequestration outcomes, it is difficult for China to demonstrate its efforts and achievements in mitigating climate change through forestry projects. This has also limited the potential of China's forestry carbon sequestration projects to generate high-quality carbon credits that can be recognized and traded in the international carbon market.

2.3 Limited legal basis for international cooperation and coordination The research finds that the existing legal framework in China does not provide a strong basis for international cooperation and coordination in forestry carbon sequestration activities. There are no specific provisions that facilitate the participation of China's forestry carbon sequestration projects in international carbon trading schemes or support the alignment of China's forestry carbon sequestration standards with international norms. The lack of legal basis for international cooperation and coordination has hindered China's efforts to contribute to global carbon emission reduction through forestry projects. Without a compatible and internationally recognized system for forestry carbon sequestration rights, it is difficult for China to engage in cross-border carbon trading and benefit from international financial and technical support for its forestry projects. This has also limited the potential of China's forestry carbon sequestration projects to generate global environmental benefits and promote sustainable development.

These research findings highlight the key legal issues and challenges facing China's forestry carbon sequestration rights, and their implications for China's role in the global carbon market and its efforts to promote reasonable management and global carbon emission reduction through forestry projects. The findings suggest that there is a need to strengthen the legal framework for forestry carbon sequestration rights in China, by clarifying property rights, providing adequate legal support and incentives, harmonizing legal provisions, establishing robust monitoring and verification mechanisms, and facilitating international cooperation and coordination. Addressing these legal issues is crucial for China to fully realize the potential of

its forestry carbon sequestration projects in contributing to global climate change mitigation and sustainable development goals.

Discussion

The research findings of this study provide valuable insights into the legal issues surrounding forestry carbon sequestration rights in China and their implications for China's role in the global carbon market and its efforts to promote sustainable forest management and climate change mitigation. The results highlight several key aspects that merit further discussion and comparison with previous research.

First, our finding on the unclear property rights of forestry carbon sequestration in China aligns with the research by Zhang et al. (2021), who also identified the ambiguity in property rights as a major barrier to the development of forestry carbon sequestration projects in China. However, our study goes a step further by emphasizing the importance of clarifying property rights not only for domestic project development but also for China's participation in the global carbon market. This finding is consistent with the argument by Wang et al. (2020) that a well-defined legal framework for forestry carbon sequestration rights is crucial for China to establish a credible and transparent system for measuring, reporting, and verifying carbon sequestration activities, which is necessary for engaging in international carbon trading.

Second, our research reveals the inadequate legal support for the development of forestry carbon sequestration projects in China, which echoes the findings of previous studies such as Li et al. (2019) and Chen et al. (2018). These studies also highlighted the lack of specific laws and regulations addressing the unique characteristics and requirements of forestry carbon sequestration projects in China. However, our study provides a more comprehensive analysis of the legal gaps and their implications, such as the uncertainties and risks faced by project developers and investors, which have not been fully explored in previous research.

Third, our finding on the limited legal incentives for the participation of local communities and forest farmers in forestry carbon sequestration projects is consistent with the research by Xu et al. (2022), who also identified the lack of legal protection and promotion of community rights and benefits as a major obstacle to the effective implementation of forestry carbon sequestration projects in China. However, our study extends this analysis by emphasizing the crucial role of local communities and forest farmers in the success and sustainability of these projects, which has been overlooked in some previous studies.

Fourth, our research uncovers the fragmented and inconsistent legal provisions related to forestry carbon sequestration rights in China, which is a relatively new finding compared to previous studies. While some studies, such as Yang et al. (2021), have mentioned the issue of policy fragmentation in China's forestry sector, our study provides a more focused and in-depth analysis of the legal inconsistencies and their impacts on the management of forestry carbon sequestration projects. This finding highlights the need for a unified and comprehensive legal framework to address the various aspects of forestry carbon sequestration rights in China.

Finally, our study identifies the insufficient legal mechanisms for monitoring and verification of forestry carbon sequestration activities in China, which is consistent with the findings of previous studies such as Liu et al. (2020) and Zhang et al. (2019). These studies also emphasized the importance of establishing robust monitoring and verification systems to ensure the credibility and effectiveness of forestry carbon sequestration projects. However, our

study further highlights the legal basis for such systems and the implications for China's contribution to global carbon emission reduction through forestry projects.

In summary, our research findings contribute to the existing literature on the legal aspects of forestry carbon sequestration rights in China by providing a more comprehensive and in-depth analysis of the key issues and their implications. While some of our findings align with previous studies, we also identify new aspects and extend the analysis to cover the broader context of China's role in the global carbon market and its efforts to promote sustainable forest management and climate change mitigation. These findings underscore the need for further research and policy actions to strengthen the legal framework for forestry carbon sequestration rights in China and unlock the full potential of forestry carbon sequestration projects in contributing to global sustainable development goals.

Recommendations

1. Theoretical suggestions

1) In-depth discussion of the legal attributes of forestry carbon sequestration rights, clarifying their relationship with existing rights such as land ownership, forest ownership, and income rights, to provide a theoretical basis for building a scientific rights system.

2) Draw lessons from economic theories such as property rights theory, contract theory, and incentive theory to analyze the efficiency of forestry carbon sink rights allocation and provide theoretical support for designing reasonable trading rules and management systems.

3) Use sustainable development theory, ecological civilization theory, etc. to explore the role mechanism of forestry carbon sinks in coping with climate change and promoting green development, and expand the theoretical horizons of forestry carbon sink rights research.

2. Policy recommendations

1) Accelerate the formulation of special forestry carbon sink management regulations, clarify the rights subject, object, content, circulation mechanism, etc. of forestry carbon sink rights, and provide a basic legal basis for forestry carbon sink activities.

2) Improve the policy environment for forestry carbon sink trading, establish and improve the carbon sink trading market, formulate scientific carbon sink measurement, verification, trading and other standards and regulations, and promote the orderly transfer and efficient allocation of forestry carbon sink rights.

3) Establish and improve the incentive policy for forestry carbon sink rights, mobilize the enthusiasm of forest farmers, forestry enterprises, etc. to participate in forestry carbon sink projects through fiscal and tax incentives, ecological compensation and other means, and expand the scale and benefits of forestry carbon sinks.

4) Strengthen the supervision system of forestry carbon sink rights, establish a forestry carbon sink information management platform, strengthen the monitoring, verification and evaluation of forestry carbon sink projects, prevent the risks of carbon sink transactions, and maintain transaction order.

3. Practical suggestions

1) Summarize the practical experience of forestry carbon sink rights management at home and abroad, and form a set of practical forestry carbon sink rights management models and operating mechanisms to provide reference for pilot demonstrations.

2) Carry out an assessment of the potential and benefits of forestry carbon sinks, scientifically formulate forestry carbon sink development goals and implementation paths, rationally arrange key areas and key projects, and improve the quality and benefits of forestry carbon sinks.

3) Strengthen the training and technical guidance of forestry carbon sink practitioners, improve their professional quality and management capabilities, and provide talent support for the standardized operation of forestry carbon sink projects.

4. Encourage international cooperation in the field of forestry carbon sinks, actively introduce advanced technology and management experience, participate in the global forestry carbon sink market, and enhance the status and influence of China's forestry carbon sinks in the international carbon market.

References

Wang,B.,&Li,F.,&Wang,S. (2021). Sustainable forest management in China:The role of international and domestic policies. *Forest Policy and conomics*. (125), 102464.

Li Zhian, Zheng Weirong. (2021). Research on the importance and path of establishing a forestry carbon sink rights system. *Forestry Economics Economics*. 43 (1), 42-43.

Yang, J., Liu, X.Y., and Li, Y. (2021). Research on China’s carbon neutral path and implementation mechanism. *Meteorological Science and Technology*. 45 (2), 34.

Wang, Y., Huang, Y. E., Yang, M., Chen, P., and Han, Y. (2021). Research on China’s carbon neutrality and carbon market policies. *Chinese Social Sciences*. (3), 78, 54.

Wang Shuai, Li Jia, Li H., and Kang H. J. (2019). The contribution and mechanism of forestry carbon sinks to China’s green development. *Forestry Science Research*. (1), 115.

Zhang L, Yang Jie (2020). Synergistic mechanism between forestry carbon sequestration projects and green development strategies. *Newsletter of the Chinese Forestry Society*. (1), 96.

United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC). (2015). Paris Agree ment. *Online.* Retrieved from https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreem ent/the-paris-agreement.

Chen, J., Wang, S., & Li, Y. (2018). Legal challenges and opportunities for developing forest carbon sequestration projects in China. *Sustainability.* 10 (5), 1617.

Li, Y., Zhang, Q., & Wang, S. (2019). Analysis of the legal obstacles to the development of forestry carbon sequestration projects in China. *Journal of Forestry Research*. 30 (4), 1505-1512.

Liu, Y., Wang, S., & Zhang, L. (2020). Research on the construction of China's forestry carbon sequestration project monitoring and verification system. *Forest Resources Management.* (3), 1-8. (In Chinese)

Wang, H., Zhang, Y., & Chen, J. (2020). The role of forestry carbon sequestration in China's Nationally Determined Contributions: Challenges and prospects. *Climate Policy*. 20 (9), 1140-1153.

Xu, W., Li, Y., & Wang, S. (2022). Community participation in forestry carbon sequestration projects in China: Challenges and legal countermeasures. *Forests*. 13 (3), 467.

Yang, X., Zhang, J., & Wang, S. (2021). Policy fragmentation and coordination in China's forestry sector: A case study of forestry carbon sequestration. *Forest Policy and Economics*. 128, 102489.

Zhang, L., Wang, S., & Li, Y. (2019). Research on the legal system of forestry carbon sequestration monitoring and verification in China. *Forestry Economics*. (8), 50-56. (In Chinese)

Zhang, Y., Chen, J., & Wang, H. (2021). Clarifying property rights for forestry carbon sequestration in China: Challenges and recommendations. *Journal of Environmental Management*. 290, 112607.

The Evolution and Impact of Chinese Photographic Works in the World Press Photo Competition

Honglin Ji and Akapong Inkuer
Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: s63584948012@ssru.ac.th

****

Abstract

The World Press Photography Competition is the most representative and authoritative news photography competition, attracting thousands of photographers to participate every year. Since China participated in the 31st Competition for the first time in 1988, its works have gradually gained attention and recognition around the world. So far, more than 50 groups of works have won awards. Based on the award distribution and theme of the competition, we can comprehensively and systematically study the winning works, especially the winning works of Chinese photographers, which can have a clearer understanding of the development and change trend of Chinese news photography from a worldwide perspective. As the most famous photography competition in the world, the community pays more and more attention to the competition. The study of Chinese works in the World Press Photo Competition not only provides us with the latest criteria for judging news photography works, but also provides the creative direction for photography creators. At the same time, with the emergence of new ideas of news photography creation in the Internet era, it is different from the traditional news photography in the traditional sense. In the final analysis, due to the updated iteration of ideas and technologies, the communication media has become rich and challenging.

Keywords: The World Press Photo Competition; Press Photography; China Photography

Introduction

With the development of technology, photography has changed from early film to today's digital technology, and media forms have gradually evolved from traditional paper media to more extensive Internet communication. The new communication environment provides a broad space for the development of photography art. So it needs today's photography art constantly sum up experience, deepen the cognitive, at the same time under the background of the World Press Photo competition, study how Chinese news photography is developing and change step by step, make the domestic art level to the world, let more audience to recognition, is also the focus of this paper. At the beginning of the World Press Photo Competition, most of the winners were Western photographers. As more and more photographers from developing countries participated in the competition, many of their excellent works were gradually recognized in the competition, while Chinese photographers gradually realized the richness and leapfrog in the step by step development. From 35 years ago for the first time, let Chinese photography appeared in the worldwide stage to now has more than 50 groups of awards, can say whether in the creation, or creative content on the different changes and development, and the development of work is not only limited to the change of the picture itself, more important is the map to China's own photography art and the development of Chinese social landscape and evolution.

* Received: February 26 2027; Revised: February 27 2024; Accepted: March 10 2024

Research Objective

Explore the changing trend of Chinese photography works in the World Press Photo competition, and provide a methodology for today's photography creation.

Literature Reviews

With the increase of entries every year and the development of society, especially the Internet is gradually more and more recognized and used by the society, the literature on image art in the Internet age is increasing. At the same time, the World Press Photo Competition still has great popularity in today's Chinese photography academic circle. Studying its development and change is conducive to guiding people to better image creation, and at the same time making Chinese photography works to the international stage. Therefore, the literature review of this paper mainly focuses on the Chinese works of the World Photography Competition and the photography creation in the current Internet era.

1. The development of photography and news photography

The word news in China can be traced back to 1923 modern famous newspaper Shao Pioping wrote "practical application news" news media basic requirements of news for "standard", namely the news media according to the principle of all news from news reports, any news activities to news itself as the starting point, focus, adhering to the news responsible attitude, in accordance with the characteristics and rules of news research work. As the recorder of news and the creator of news images, the quality and skills of news photographers play a vital role in the dissemination of news (Xu Zhongmin, 1995).

Media convergence seems to put forward higher requirements for news photography creators. It is easy for versatile creators to say, but it poses great challenges to news photographers who have adapted to the traditional media report and way of thinking. For example, the development of digital technology saves the post-production and transmission of news photography a lot of time and energy than before, which provides time for photographers to learn new technologies and new thinking.(Zhou Chunhong, 2012). Related western countries also have more in-depth research on the image art in the Internet era, Tan Ngian Chye Published " A picture speaks a thousand words: the use of digital photography and the Internet as a cost-effective tool in monitoring free flaps, The article mainly focuses on the use of the Internet for photography for a detailed analysis, Focus on the transmission efficiency of the Internet and the ratio of economic output.

2. Research on the literature related to the World Press Photography Competition By reviewing the relevant literature, the typical characteristics and artistic tendencies of the winning works of the World Press Photo Competition are summarized. For example, Chen Wei once concluded in the article "Analysis of the Characteristics of the winning photos of the World Press Photo Competition" that the winning works of the World Press Photo Competition have five characteristics: important events, decisive moments, exquisite technology, difficult to obtain pictures, and extensive social influence. Wang Huaichun's research "Interpretation of the" Aesthetic "tendency of winning works in the World Press Photo Competition in recent years" believes that the winning works focus on human suffering, which is the expression of western aesthetic tradition in the field of news photography. In his opinion, aestheticism is not a subjective assumption of photographers, it is a portrayal of true suffering and the true embodiment of human nature in the western tragic culture. Scholars in the World Press Photo contest like black lens, points out: " the World Press Photo contest winning works is a large

part of war, disaster subject, such has an important position in photography photos using direct narrative photography to performance, often let the author bear heavy psychological burden, leave readers negative impression. The reason is mainly related to the news value orientation of the West."

In China photographer works after the World Press Photo contest, many scholars began to study the cause of Chinese photographers started to international, for example, in the World Press Photo competition and China pointed out: " with China's reform and opening up, comprehensive strength, Chinese mass media in the international voice enhanced, orthodox propaganda cause under the context of national support, news photography practitioners vision also expand in the progress of The Times."The collection of relevant literature can prove that China is increasing its participation in the World Press Photo Contest, and is also getting familiar with the changing World News Contest.

So you can see, with the development of technology, the face of photography is constantly change and innovation, through the study of the history of photography, photography from 1839, as a kind of social tools, after the birth of the news photography in the 19th century let people pay attention to the important record of photography, to later discuss whether it exists as an independent art category, to now on the high-speed train of digital technology development, as the rise of digital technology, change in the field of photography is imperative. In this context, the following table is obtained through the author's literature summary and extraction, so it is more necessary to face up to the development of photography and the historical origin of the development of news photography, analyze its rationality, and discuss how photography continues to develop and innovate in the new era background.

Age	In the early 19th century	In the late 19th century	In the early 20th century	In the late 20th century
Background	Be born	Rise	Crisis	Transform
Keyword	Reappear	Record	Express	Medium

Figure 1: The appearance of photography evolves
Source: Author

We can just combine the changes and development of photography art in different times, so that the creation can constantly meet the needs of the current social development. As mentioned above, the intuition of today's digital image art makes us not limited to the research in the form of academic papers, but also in a combination of atlas, videos and other ways. As for the change of video art with the development of The Times, we constantly seek for new theoretical points. Through consulting many literature materials, it also provides a reliable theoretical basis for the research of this paper, and summarize and explore how the participants of Chinese photography tell Chinese stories well in different times. However, the Chinese entries are rarely combed and analyzed in the literature, so this is also the research innovation of this paper.

Research Methodology

This study conducts qualitative research with literature research as the main research tool. Through descriptive statistics and hierarchical multivariate analysis content. The research body is mainly divided into the following parts. First, to consult the representative works of Chinese news photography in recent years, to conduct a comprehensive review, and second, to read the relevant publications. Through qualitative analysis, the following three ways:

1. Descriptive analysis: explain the creation background and theme content of representative works. Through collecting and consulting relevant materials, the changes and influence of China's works in the World Press Photo Competition in recent years.2. Comparative analysis: According to the changes and development of Chinese news photography, the expression elements of the representative works are compared and analyzed.3. Induction and analysis: Through consulting relevant books, materials and literaturepublications, understand the current news thematic photography works, analyze and summarize the creation methods suitable for the development of today's photography.

Research Results

1. The contemporary changes of the theme content

Since 1988, Yang Shaoming has won the third prize in the Hessay Prize for "Deng Xiaoping retired."After eight years, Li Nan's "Liaocheng Children's Acrobatic School" won the gold medal in art. Since then, more and more Chinese photographers have participated in the tournament and achieved good results.

Figure 2：The retired Deng Xiaoping
Source: Internet

Figure 3：Liaocheng Children's acrobatic
Source: Internet

If the early Chinese politician Deng Xiaoping taken by Yang Shaoming was a curiosity of the West about the daily life of Chinese leaders, then Li Nan's work is a defamiliarization experience to the overseas judges."Top bowl" acrobatics is a common type of acrobatics, and Chinese audiences can often see such performances in various galeas. The acrobatic training pictures of the photos, the blue painted wall skirt, the bright pole, and the mottled white walls, the common emotions of the Chinese audience are strange to the foreign judges, and it is precisely this strangeness that the foreign judges pay attention to it. It can be said that the early entries were mainly won by virtue of the western world's strangeness and curiosity about China. The change of strangeness gradually evolves with the different development of The Times, among which the most obvious is the sports photography works in China participating in the World Press Photo Competition. Since the end of the 20th century, China put forward the slogan of sports power, and Chinese sports have gradually appeared on the world stage, which has successfully attracted the western attention of Chinese sports. More and more Chinese

photographers began to shoot sports. Since Jia Guorong won the bronze medal in sports in 2002, several photographers have won awards for shooting Chinese sports works.

Statistical table of award-winning sports works			
Time	**Author**	**The name of the work**	**Classification**
2002	Guorong Jia	China won the gymnastics championship	Single bronze prize in sports category
2005	Yan Qiu	Li Xiaoshuang Gymnastics School	Third prize of sports special topic group photo
2008	Maohua Fei	2007 Movement moment	Second prize of sports action category
2009	Qing Zhao	The Olympics on Beijing TV	First prize of sports feature category group photo
2009	Xiaoling Wu	Judo — Blood-dyed arena	First prize in sports category
2013	Zheng Wei	Synchronized Swimming	Third prize in the sports action category
2013	Yongzhi Chu	Warm up	Second prize in sports action category
2014	Guorong Jia	The battle on the bar	First prize of sports action group photo
2014	Kunrong Chen	Work out	Second prize of sports special-up group photo
2015	Tailiang Bao	The World Cup — is one step away	First prize in sports category

Figure 4：Statistical table of award-winning sports works
Source: Author

According to the statistical tables and contents, sports works have become one of the key directions for Chinese photographers to participate in the World Press Photo Competition. Among the more than 50 groups of winning works so far, sports account for nearly 20%. From the sports power slogan, to the 2008 Olympic Games first held in China, after nearly a decade, Chinese sports is not just a sport so simple, from the early focus on Chinese sports training daily, based on 2005 Qiu Yan works with some irony Chinese sports development behind the degree of training, to 2009 Zhao Qing works reflects the national Olympic spectacle of a performance, to 2014, the bar battle. Obviously from the picture content from irony to performance to praise the change trend of Chinese athletes, is also simply a single pole, the difference is the early era is childlike by a few boys, hard training is not tally with their body shape, and ten years after the winning works, in the background of the same horizontal bar, is the performance of the Chinese athletes under the moment. In different times, the judges can clearly feel the difference of the focus and attention of Chinese works. At the same time, the reasons for the author's creation changes and the award of his works have jumped out of the category of sports themselves. With the development of The Times, the western society can better understand China with the help of sports, and behind the award of his works is an obvious embodiment of The Times.

Figure 5：Li Xiaosh Gymnastics School
Source: Internet

Figure 6：The battle on the war
Source: Internet

2. Subjective changes in the photographer's creation

As is known to all, news photography has an inherent objective record. As early as 2013, a scholar Wu Wenyi pointed out that news photography has the most prominent connection with aesthetics in the process of communication. The so-called aesthetic correlation depends on the selection of the photographer in the creation, which is a highly subjective process. The creation of news photography comes from the subjective choice of the theme and the subjective choice of the shooting point. If the choice of the shooting point is limited by the environmental conditions of the shooting site, then the choice of the shooting theme is a strong embodiment of the creator's subjective.From the early winning entries, Most of the work is based on an objective record of the photographer at the news scene, It's more about the reproduction and restoration of an event, Only through their own unique perspective using the image to tell the audience about a special event in a special scene, But according to the study, Since the endangered Plants in Wanzhou Nature Reserve in 2008, More and more photographers in China choose to stop simply recording it objectively, Instead, try to use poses or director-like scenes, Still rely on the creation of news photography, Like the audience to tell their own subjective thoughts. In 2009, Fu Yongjun's "A Tree by the West Lake" won the second prize in the nature category, and a judge gave the photos such comments as "the unity of man and nature"."And the unity of nature and man, is the realm of Chinese traditional culture, Fu Yongjun is relying on their own subjective ideas, also taken from the existing objective world, but the difference is, in his photography, has jumped out of the pure record of emergency events or special events, work is in its nearly one thousand photos selected nine, the same location environment is the picture of people, things, and that like the observer bloom of peach trees.

Figure 7：A tree by the West Lake, Fu Yongjun
Source: Internet

Like yong-jun fu, after the years more and more Chinese photographers to image creation with strong subjective idea, in the same year Li Jiejun war photography icon series and the second year of the area ZhiHang works "push-ups" are out of the emergency or news scene records, turn to posing or director photography, for their own subjective thoughts.

Figure 8：Push-ups
Source: Internet

In the push-ups series, the author use take naked do push-ups, with obvious symbol appears in each work, the creation of obvious behavior art can not help but feel whether this is news photography, but explore the work is not difficult to find that the photo environment or space, actually is the location of the major news events. But all news is timeliness, and timeliness is a double-edged sword, both timely and easy to outdated. Subject to various factors, major public events or social contradictions with complex social problems are often replaced by new events and forgotten, intentionally or unintentionally, without time to identify and solve them. Therefore, Ozhihang adopts the naked way, showing itself as an observer in the picture, naked and naked observing the face of the society. Although such a practice has broken the timeliness of news photography, it has extended the timeliness of news photography to another extent, and triggered and extended people's attention, questioning and reflection on major public events.In today's digital age, although everyone can become a professional operator of the camera or manipulate the camera in a very simple way, due to the breakthrough of the shackles of equipment, when the tools become simple, the things people make become the problem we need to think about. The creation of photography can be carried out with a strong subjective intention.

3. Changes in the richness of technology applications

As a key step of creation, the mastery of photography technology is not only a necessary skill for every photographer, but sometimes also provides new ideas and new methods for creation along with the development of technology. Analysis from the technical perspective of winning works, because belongs to the category of news photography, so "decisive moment" theory is throughout the application of all works, that is, basically used in the creation of the camera high speed shutter, this is conducive to capture news photography moment, but in 2009, the digital age rich popularity, thanks to the digital camera can bring faster shutter speed, Wu Xiaoling judo —— blood won the sports project class first prize.

Figure 9：Judo—Blood dyed match
Source: Internet

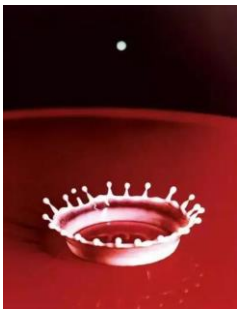

Figure 10：Milk crown
Source: Internet

Know the history of photography, the winning works of blood and classic photography milk crown, different is the shooting environment, early to shoot the moment of milk, Harold iger (Harold Edgerton) set up multiple flash to ensure enough brightness, so that the camera can get high shutter speed. However, with the improvement of science and technology, the use of high-speed shutter is no longer so complicated, which also makes creators easily use photography technology in line with today's development level to create.

In the 58th World News Photography Competition, the Chinese photographer Lu Guang can clearly see the different contents of the application of different landscape technologies. By selecting some representative works, do the analysis results in the following table:

Works	Shotsize	Content	Affect
	Medium Close-up	The government has placed more than 120 carved sheep on the Horqin grassland, but pollution from the coal mines has degraded the grassland	Through close-up views, the sculpture of the foreground produces irony with the contamination of the background.
	Full Shot	Rivers and ponds in Guiyu town of Guangdong province are severely polluted	Highlights the environmental pollution of human small and life is surrounded by pollution.
	Close-up	shepherds on the banks of the Yellow River could not bear the pungent smell of chemical sewage	The close-up of the wide-angle lens exaggerates the characters under the pollution

	Wide Shot	In banded mining areas in Hebei province, coal dust and sand blow into the air, causing smog and pollution	The area of the polluted mining area is huge, and the prospect is particularly small

Figure11：Special photography "China's Environmental pollution" part of the work analysis list
Source: Author

Through the analysis of Lu Guang's works, we can see that under different scenes, the role presented through the picture language has already gone beyond the image itself. Environmental pollution is a thorny problem facing the development of social and economic production, in order to show this social situation. At the same time, in order to show this problem, through the analysis, the author often uses 17-40mm wide-angle lens and 70-200mm telephoto lens, they can bring strong image near, large, far small and compressed space image distortion, and this distortion can bring strong visual impact. With the development and continuous application of technology, the creators can better express the theme. It can be said that the creation of art cannot be separated from the application and development of technology, and the application of technology provides a better service for the creation of art.

Discussion & Conclusion

Through the analysis of the content and background of the works, it tries to show the changes and development of the winning works of China in the World Press Photo Competition. Indeed, as a world photography competition dominated by the Western world, no matter the theme, content or technology, the works contain both the label of "China" and the visual cognition of "China" around the world. The early image of China was more based on a sense of strangeness and curiosity than on our real care for Chinese society. And with China's international status, the World Press Photo contest of China winning works gradually have their own context, at the same time with the real image of the Chinese image reshape, it is for today's image creators, thinking, dare to practice, insist on all technology, according to a scientific subjective way, which can better world news photography contest platform show the Chinese story, to the heart of the view with image, to create rich content at the same time weight of image works.

Acknowledgment

Researcher would like to express his sincere to the thesis advisor, Asst. Prof. Dr. Akapong Inkuer for his invaluable help and constant encouragement throughout the course of this research. In addition, the researcher has to give thanks to all lecturers for their assistance: Asst. Prof. Dr. Chanoknart Mayusoh, and Asst. Prof. Dr. Pisit Puntien. At the same time, the researcher gratefully thanks to Miss Kanyanee Phuangsua, Miss Sasanant Rattanapornpisit, Miss Visitha Chintaladdha, Mr. Chat Sukarin, and others who give great supports.

Finally, the researcher would like to express his gratitude to the Faculty of Fine and Applied Arts, Suan Sunandha Rajabhat University for supporting in every aspect.

References

Chen,J. (2023). The dialectics of "the final conclusion of photography" in the Internet era. *Internet Weekly*. (11), 17-19.

Chen,X.T. (2018). *Research on news photography in the era of National Photography*. Jinzhou: Bohai University.

Du,J.,Ma,M.H.(2018,July20). *New media,new technology and new trends of news photography.* China Photography News.p.3.

Fan,H. (2004). *Globalization and localization of Chinese media*. News lovers. (12), 14-15.

Gu,Z. (2006). *History of World Photography*. Zhejiang：Zhejiang Photography Publishing House.

Hu,X.L. (2021). *On the role of news photography in news reporting*. News culture construction. 2, 179-180.

Liang,C. (2009). *On the aesthetic characteristics of photography*. New west. 5, 139-140.

Varkey, P., Tan, N.C., Girotto, R., Tang, W., Liu, Y., & Chen, H. (2008). A Picture Speaks a Thousand Words: The Use of Digital Photography and the Internet as a Cost-Effective Tool in Monitoring Free Flaps. *Annals of Plastic Surgery*. 60, 45-48.

Shi,J.(2009). Research on Image Art Creativity and Communication in the Digital Age (Master's dissertation, Northwest Normal University). https://43.138.60.40/KCMS/detail/detail.aspx?dbname=CMFD2010&filename=2009293406.nh

Xu，Z. (1995). The dilemma and the way out of news photography. *Journal of Hangzhou University (Philosophy and Social Sciences Edition)*. (04), 139-142.

Xu，Z & Fu，J. (2003). *Changes in news photography in the Internet age. The Chinese Press Photography Society.* (Eds.) Establish a scientific picture operation mechanism —— The 6th National Newspaper Editor-in-Chief Press Photography Symposium (pp.55-66). The Great Wall Publishing House.

Zhou，C. (2012). The professionalism of news photographers in the background of media convergence. *News enthusiast*. (22), 83-84. doi:10.16017/j.cnki.xwahz. 2012.22.005.

การพัฒนารูปแบบป้องกันภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง จังหวัดนนทบุรี

Development of Dementia Prevention Model for Dependent Older Adults Nonthaburi Province

อมรรัตน์ แก้วสุวรรณ และ กมลมาลย์ วิรัตน์เศรษฐสิน
มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
Amornrat Kaewsuwan and Kamonmarn Virutestazin
Western University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: amornrat.k1809@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยและพัฒนาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์และบริบทการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง จังหวัดนนทบุรี เพื่อพัฒนารูปแบบป้องกันภาวะสมองเสื่อมในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเพื่อฟื้นฟูการรู้คิดและการทรงตัวในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง และเพื่อทดสอบรูปแบบป้องกันภาวะสมองเสื่อมในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเพื่อฟื้นฟูการรู้คิดและการทรงตัวในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง เพื่อพัฒนารูปแบบป้องกันภาวะสมองเสื่อมในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเพื่อฟื้นฟูการรู้คิดและการทรงตัวในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 สังเคราะห์รูปแบบการฝึกสมองจากสถานการณ์ ปัจจัยและบริบทในกิจวัตรประจำวันของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ชมรมผู้สูงอายุมหาสวัสดิ์ บางบัวทอง และไทรน้อย 122 คน และผู้เกี่ยวข้องในชุมชน 33 คน ประกอบด้วยกิจกรรมฝึกสมอง คือ การกระตุ้นระบบประสาทสัมผัสทั้ง 5 การออกกำลังกายระบบประสาท กิจกรรมการคิดวิเคราะห์ และการสื่อสาร โดยใช้แบบสอบถามสถานการณ์ปัจจัยและบริบทในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เรื่องนโยบาย การดำเนินงาน การจัดบริการ และแนวทางการป้องกันโรคสมองเสื่อมในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการฝึกสมอง ในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงชมรมบ้านบางเลน ทดลองและพัฒนากิจกรรมการฝึกสมอง 4 กิจกรรม ๆ ละ 3–5 คน/ครั้ง รวม 21 คน จนได้คำตอบต้นแบบการฝึกสมองในกิจวัตรประจำวันสำหรับผู้สูงอายุที่สมบูรณ์ (prototype) โดยทดลองใช้รูปแบบการฝึกสมองฉบับร่างในกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก (small groups) ระยะที่ 3 ทดสอบรูปแบบการฝึกสมองในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง เปรียบเทียบในกลุ่มทดลอง ตำบลบางไผ่ และกลุ่มเปรียบเทียบ ตำบลเกาะเกร็ด กลุ่มละ 30 คน โดยใช้แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบประเมินการรู้คิด และแบบประเมินการทรงตัว ผลการวิจัยพบว่า หลังได้รับการใช้รูปแบบการฝึกสมองกลุ่มทดลองมีระดับการรู้คิดสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การทรงตัวไม่เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

* วันที่รับบทความ : 1 กรกฎาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 4 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 6 กรกฎาคม 2567
Received: July 1 2027; Revised: July 4 2024; Accepted: July 6 2024

คำสำคัญ : รูปแบบป้องกันภาวะสมองเสื่อม; การออกกำลังสมอง; ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

Abstract

This research and development The objective is to study the situation and context of daily activities in dependent elderly people. Nonthaburi Province To develop a model for preventing dementia in daily activities to restore cognition and balance in dependent elderly people. and to test a model to prevent dementia in daily activities to restore cognition and balance in dependent older adults. This divided into 3 phases: Phase Ⅰ: synthesized a draft prototype, neurobic exercise, from situations, factors and context of daily activities among 122 dependent older adults, Mahasawat, Bang Bua Thong and Sai Noi elderly club, and 33 persons involved in the community; consists of stimulating the Five Senses, the nervous system exercise, critical thinking and communication. Using a questionnaire on situational factors and contexts in dependent elderly people. and an in-depth interview on policy, operations, service provision, and guidelines for preventing dementia in the elderly who are dependent. Phase Ⅱ : developed a prototype, neurobic exercise, try and develop 4 activities, among 3–5 persons/activity, total of 21 dependent older adults, until a prototype in daily routines got complete. By testing the draft brain training model in small sample groups (small groups). Phase Ⅲ : testing a prototype, neurobic exercise, compare the experimental group, Bang Phai subdistrict, and the comparison group, Koh Kret subdistrict, 30 person group. By using a general information questionnaire Cognitive assessment and balance assessment form. Research results, found that after receiving the neurobic exercise, the experimental group had statistical significant cognitive levels increase than before, had statistical significant cognitive levels increase than the comparison group. But the body balance did not change statistical significance.

Keywords : Dementia Prevention Model; Neurobic Exercise; Dependent Older Adults

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยถือเป็นสังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) ตามคำนิยามขององค์การสหประชาชาติเป็นที่เรียบร้อยแล้ว นั่นคือ ประเทศไทยมีสัดส่วนผู้สูงอายุเกินร้อยละ 10 ของประชากรทั้งประเทศ โดยในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยมีประชากรที่มีอายุสูงกว่า 60 ปีสูงถึงร้อยละ 15.6 ของประชากรทั้งประเทศ หรือ 10.42 ล้านคน และจะก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Completed Aged Society) เมื่อมีสัดส่วนผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 20 ในปี พ.ศ. 2563 ทั้งนี้ประเทศไทยจะก้าวสู่การเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอด (Super Aged Society) ในปี พ.ศ. 2578 นอกจากนี้จากข้อมูลการสำรวจการทำงานของผู้สูงอายุในประเทศไทยของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2558 ยังพบว่า ผู้สูงอายุชาวไทยที่ทำงานมีสัดส่วนอยู่ร้อยละ 36.3 หรือคิดเป็นแรงงานสูงอายุ จำนวน 3.78 ล้านคน เมื่อจำแนกผู้สูงอายุตามช่วงอายุสามารถจำแนกได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้สูงอายุวัยต้น (อายุ 60-69 ปี) กลุ่มผู้สูงอายุวัยกลาง (อายุ 70-79 ปี) และกลุ่มผู้สูงอายุวัยปลาย (อายุ 80 ปีขึ้นไป) ทั้งนี้ ได้มีการแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุโดยการแบ่งตามหลักการช่วยตนเองในกิจวัตร

ประจำวัน (Activity Daily Living : ADL) ได้แก่ กลุ่มติดสังคม หมายถึง กลุ่มที่ช่วยตนเองได้ดี โดยด้านสุขภาพ คือ สุขภาพทั่วไปดี ช่วยเหลือตนเองได้อาจมีโรคเรื้อรังแต่ควบคุมได้ และทางด้านสังคม คือ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมช่วยเหลือคนอื่นได้ กลุ่มติดบ้าน หมายถึง กลุ่มที่พอช่วยเหลือตนเองได้บ้าง โดยด้านสุขภาพ คือ สามารถช่วยตนเองได้ในบางเรื่อง ต้องการการช่วยเหลือบางส่วน อาจมีโรคเรื้อรัง และโรคที่มีผลต่อการเคลื่อนไหว ด้านสังคม คือ มีความจำกัดในการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม และกลุ่มติดเตียง หมายถึง กลุ่มที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ โดยด้านสุขภาพ คือ ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ มีโรคประจำตัวหลายโรค มีโรคแทรกซ้อน หรือเจ็บป่วยระยะสุดท้าย ด้านสังคม คือ ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมได้

กระทรวงสาธารณสุขให้ความสำคัญกับการที่ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และมีนโยบายด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุทุกกลุ่มมาอย่างต่อเนื่อง กระทรวงสาธารณสุขดำเนินการประเมินคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุ จำนวน 12,126,016 คน พบว่าเป็นกลุ่มติดสังคมประมาณ 6 ล้านคนหรือร้อยละ 79 และเป็นผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงกลุ่มติดบ้านติดเตียง จำเป็นต้องสนับสนุนบริการด้านสุขภาพและสังคม ประมาณ 1.3 ล้านคน หรือร้อยละ 21 ในปี 2559 รัฐบาลได้มุ่งเน้นในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ทั้งกลุ่มติดบ้านและกลุ่มติดเตียง โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ ทำอย่างไรจะป้องกันไม่ให้ผู้สูงอายุที่ยังแข็งแรงมีการเจ็บป่วยจนต้องอยู่ในภาวะพึ่งพิง และทำอย่างไรผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงจะได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม

ภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกกลุ่มไม่ว่าจะเป็นผู้สูงอายุทั่วไปหรือผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง จากการเปลี่ยนแปลงระบบโครงสร้างของประชากรผู้สูงอายุที่พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ซึ่งคาดว่าการเพิ่มจำนวนและสัดส่วนของผู้สูงอายุอย่างรวดเร็วนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อระบบโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคม ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้สูงอายุนั้นมีความเสี่ยงสูงในด้านความเจ็บป่วยเมื่ออายุมากขึ้น สุขภาพร่างกายอ่อนแอลงมีความเสื่อมของร่างกายมากขึ้น วัยสูงอายุเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จะเป็นไปในลักษณะที่เสื่อมถอยการทำงานของระบบต่างๆ ลดลง มีสุขภาพร่างกายที่อ่อนแอลงและเมื่อต้องเจ็บป่วยด้วยโรคทางจิตเวชที่มีการเสื่อมถอยทางพฤติกรรมอารมณ์และการรับรู้ด้วยแล้วย่อมทำให้บุคคลนั้นบกพร่องในการทำหน้าที่ต่างๆ ลดลง โดยเฉพาะความสามารถในการดำเนินชีวิตได้อย่างปกติเหมือนคนทั่วไป ถ้าปัญหานั้นรุนแรงอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อตนเองผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและสังคมโดยรวม ภาวะสมองเสื่อมเป็นปัญหาสำคัญของประชากรผู้สูงอายุและมีผลกระทบอย่างมากต่อคุณภาพชีวิตทั้งตัวผู้ป่วยและครอบครัว จากการศึกษาในประชากรสูงอายุไทย พบความชุกของโรคสมองเสื่อม ร้อยละ 3.4 แต่ความชุกตามกลุ่มอายุจะเพิ่มขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้น โดยพบอัตราความชุกร้อยละ 1 ในกลุ่มอายุ 60-69 ปี ร้อยละ 3 ในกลุ่มอายุ 70-79 ปี ร้อยละ 10 ในกลุ่มอายุ 80-89 ปี ร้อยละ 30 ในกลุ่มอายุ 90 ปีขึ้นไป เมื่อโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น การดำเนินของโรคที่ถดถอยลงอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านความจำและพฤติกรรม รวมถึงระยะเวลาการดำเนินโรคที่นานทำให้จำเป็นต้องมีผู้ดูแลและเกิดเป็นภาวะพึ่งพา

ค่าใช้จ่ายในการดูและผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ความต้องการทางการพยาบาลและสาธารณสุขจึงมีเพิ่มมากขึ้น ในที่สุดกลายเป็นปัญหาสำคัญและเกิดภาวะวิกฤติได้ในอนาคต

ปลายทศวรรษ 1990 Siegler แห่งสถาบันคาร์เนกี สหรัฐอเมริกา ชี้ให้เห็นว่าพัฒนาการของสมองยังคงดำเนินต่อไปตลอดช่วงชีวิต สมองซีกซ้ายและซีกขวาทำงานสอดประสานกันในลักษณะสั่งงานการเคลื่อนไหวร่างกายแบบไขว้ (Bilaterally Symmetrical) สิ่งที่เสื่อมถอยไปในวัยผู้สูงอายุน่าจะเป็นความเร็วในการสร้างความจำใหม่ๆ กระบวนการประมวลข้อมูลใหม่มักจะช้าลง ผนวกกับการดำเนินชีวิตตามความเคยชินหรือเป็นอัตโนมัติ ขอบเขตการทำงานของสมองจะถูกจำกัด ทำให้มีวงจรชีวิตวนเวียนอยู่ในกรอบเดิม การบริหารสมองซีกซ้ายและซีกขวาหรือการออกกำลังกายสมอง (Neurobic Exercise) โดย Lawrence C. Katz เป็นการบริหารคอร์ปัส คาโลซัม (Corpus Callosum) ซึ่งมีเครือข่ายของใยประสาทส่งสัญญาณประสาทให้การทำงานสมองทั้ง 2 ซีกมีความสมดุล ขอบเขตการทำงานของสมองจะถูกขยายวงจรความคิดใหม่ๆ ชะลอความเสื่อมของเซลล์สมอง (กมลมาลย์ วิรัตน์เศรษฐสิน, 2565)

กิจกรรมกระตุ้นการรู้คิดหรือกิจกรรมบริหารสมอง นิวโรบิค เอ็กเซอร์ไซส์จะมีความหลากหลายเพื่อการส่งเสริมและการกระตุ้น เน้นกิจกรรมรายกลุ่มมากกว่ารายบุคคล อีกทั้งยังเน้นด้านความสนุกสนาน ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการส่งเสริมทางด้านการรู้คิดและการทรงตัวที่ดี เพื่อเป็นการชะลอและป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้ ดังนั้นการจัดกิจกรรมจึงมุ่งสู่การมีปฏิสัมพันธ์ทางด้านสังคมเป็นหลัก รวมถึงการใช้สิ่งแวดล้อมมาจัดกิจกรรมการฝึกสมองเพื่อกระตุ้นการรู้คิดและการทรงตัวที่ดี และเป็นการกระตุ้นการรู้คิดผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ได้มีสุขภาพปกติในด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุซึ่งสามารถทำได้อย่างง่ายโดยการเปลี่ยนแปลงชีวิตประจำวันเล็กน้อย ก็สามารถทำให้ชีวิตประจำวันที่เปลี่ยนไปนั้นเป็นแบบฝึกกิจกรรมนิวโรบิกได้ ในแบบฝึกหลายแบบสามารถกระตุ้นสมองด้วยการมองเห็น การได้ยินเสียง การรับกลิ่น การสัมผัสและการลิ้มรส การฝึกเช่นนี้ทำให้เกิดการกระตุ้นการเชื่อมโยงของสมองในส่วนต่าง ๆ ตลอดทั้งวัน สมองจะทำงานและได้รับสิ่งเร้าใหม่ตลอดเวลา กิจกรรมนิวโรบิกทำได้โดยการเปลี่ยนแนวทางในการรับความรู้ใหม่ การเปลี่ยนสถานการณ์รอบตัวจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน และการเรียนรู้ในสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อน

จากสถิติโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุในจังหวัดนนทบุรี มีประชากรผู้สูงอายุทั้งหมด 692,589 คน พบว่าเป็นกลุ่มติดสังคม จำนวน 37,731 คน คิดเป็นร้อยละ 5.45 และกลุ่มผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงกลุ่มติดบ้านติดเตียง จำนวน 6,107 คน คิดเป็นร้อยละ 0.88 และพบว่า ในปี พ.ศ. 2563 มีจำนวนผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงกลุ่มติดบ้านติดเตียงที่มีภาวะเสี่ยงโรคสมองเสื่อม จำนวนร้อยละ 8.3 และปี พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565 จำนวนร้อยละ 10.7 และ 1.5 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุกๆ ปี ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดภาวะสมองเสื่อมคือ ความชรา และพันธุกรรม คิดเป็นร้อยละ 55 ของสาเหตุการเกิดภาวะสมองเสื่อมทั้งหมด ขณะที่อีกร้อยละ 35 เป็นปัจจัยด้านพฤติกรรมการใช้ชีวิต เช่น การสูบบุหรี่ ขาดการออกกำลังกาย

และยังพบว่า ความสามารถทางการรู้คิดและการได้ยิน ก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้เกิดภาวะสมองเสื่อมเช่นกัน โดยพบมากเป็นร้อยละ 10 ของปัจจัยด้านพฤติกรรมการใช้ชีวิต

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงปัญหาด้านสุขภาพของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ที่มีชีวิตอยู่ด้วยความยากลำบากซึ่งในอนาคตอันใกล้ ปัญหานี้จะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จึงสนใจการฟื้นฟูการรู้คิดและการทรงตัวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงโดยการให้ความรู้ร่วมกับการทำกิจกรรมในกิจวัตรประจำวันใน 24 ชั่วโมง เพื่อให้ความจำสามารถกลับมาเป็นปกติหรือใกล้เคียงกับสภาพที่เคยเป็นอยู่ รวมถึงการฝึกการทรงตัวที่ดีในการใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างคล่องตัว โดยการประยุกต์ทฤษฎีนิวโรบิค เอ็กเซอร์ไซส์ (Neurobic Exercise) พัฒนาเป็นรูปแบบการฝึกสมองเพื่อฟื้นฟูการรู้คิดและการทรงตัวในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ซึ่งจะมีการกระตุ้นให้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ กิจกรรมการมองภาพ กิจกรรมการรับรส กิจกรรมการได้กลิ่น กิจกรรมการได้ยิน และกิจกรรมการสัมผัส ร่วมกับการใช้กิจกรรมการคิดวิเคราะห์ กิจกรรมการออกกำลังกายโดยใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ในการทรงตัว และกิจกรรมการสื่อสาร โดยพัฒนากิจกรรมแต่ละเรื่องให้มีความเหมาะสมกับการใช้ชีวิตประจำวัน และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนไทย อันจะเป็นการเพิ่มความสามารถของผู้สูงอายุในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และชะลอการเสื่อมของสมอง นอกจากนี้สามารถนำรูปแบบการฝึกสมองที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยกลุ่มสมองเสื่อมกลุ่มอื่นให้ดำรงชีวิตอยู่กับครอบครัวได้อย่างมีความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนารูปแบบป้องกันภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง จังหวัดนนทบุรี

2. วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์และบริบทการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง จังหวัดนนทบุรี

2. เพื่อพัฒนารูปแบบป้องกันภาวะสมองเสื่อมในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเพื่อฟื้นฟูการรู้คิดและการทรงตัวในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

3. เพื่อทดสอบรูปแบบป้องกันภาวะสมองเสื่อมในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเพื่อฟื้นฟูการรู้คิดและการทรงตัวในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

ระเบียบวิธีวิจัย

การพัฒนารูปแบบป้องกันภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง จังหวัดนนทบุรี เป็นการวิจัยและการพัฒนา (Research and Development) แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสถานการณ์ปัจจัยและบริบทในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการฝึกสมองในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง และระยะที่ 3 ทดสอบรูปแบบการฝึกสมองเพื่อฟื้นฟูการรู้คิดและการทรงตัวในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ดังนี้

ระยะที่ 1 การสังเคราะห์รูปแบบการฝึกสมองในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่มีอายุระหว่าง 60-79 ปี อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดนนทบุรี ประกอบไปด้วย 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนนทบุรี อำเภอปากเกร็ด อำเภอบางกรวย อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางบัวทอง และอำเภอไทรน้อย จำนวน 6,107 คน

1.1 ศึกษาสถานการณ์ ปัจจัยและบริบทในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่มีอายุระหว่าง 60-79 ปี และ มีผลการประเมิน ADL 9-11 คะแนน คือ ช่วยเหลือตัวเองได้ปานกลาง ต้องพึ่งพาผู้อื่นบ้าง ในชมรมผู้สูงอายุ จังหวัดนนทบุรี ศึกษาสถานการณ์ ปัจจัยและบริบทในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

การคำนวณผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการใช้โปรแกรม G*power จำนวน 110 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ป้องกันการสูญเสียของข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จึงได้เพิ่มขนาดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ร้อยละ 10 เป็นจำนวน 12 ตัวอย่าง รวมเป็น 122 ตัวอย่าง (มีค่าตอบแทนให้) โดยการสุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามสัดส่วนประชากร

การเลือกผู้ให้ข้อมูลโดยการสุ่มหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) คือ จังหวัดนนทบุรี สุ่ม 3 อำเภอประกอบด้วยอำเภอบางกรวย อำเภอบางบัวทอง และอำเภอไทรน้อย สุ่มอำเภอละ 1 ตำบล ประกอบด้วยตำบลมหาสวัสดิ์ ตำบลบางบัวทอง และตำบลไทรน้อย และแต่ละตำบลมีชมรมผู้สูงอายุประจำตำบลนั้น และการสุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญอย่างง่ายตามสัดส่วนประชากรในชมรมผู้สูงอายุนั้น (Simple random sampling)

อำเภอ	ตำบลและชมรมผู้สูงอายุ	ประชากรในชมรมผู้สูงอายุ	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
1. บางกรวย	มหาสวัสดิ์	2,311	52
2. บางบัวทอง	บางบัวทอง	2,451	55
3. ไทรน้อย	ไทรน้อย	679	15
รวม		**5,441**	**122**

เกณฑ์การคัดเข้าของผู้เข้าร่วมกิจกรรม (Inclusion criteria) เกณฑ์ที่กำหนดเพื่อใช้คัดผู้ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเลือกอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการ และการคัดเลือกอาสาสมัครต้องอยู่บนพื้นฐานของความปลอดภัย ยุติธรรม เท่าเทียม เป็นเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อให้โครงการวิจัยตอบวัตถุประสงค์ได้ โดยระบุเกณฑ์/คุณสมบัติของอาสาสมัคร ดังต่อไปนี้

1. ผู้สูงอายุ 60 – 79 ปี
2. มีระดับภาวะสมองเสื่อม อยู่ในระดับต้น อาการมีเพียงเล็กน้อย เช่น เริ่มมีอาการหลงลืม เสียความจำระยะสั้น ลืมสถานที่ที่คุ้นเคย แต่สุดท้ายอาจจะนึกได้ (Alzheimer's Society, 2020)
3. ผู้ที่มีผลการประเมิน ADL คะแนน 9-11 คะแนน ภาวะพึ่งพิงปานกลาง (Intermediate initial score, moderately severs dependence) คือ ช่วยเหลือ ตัวเองได้ปานกลาง ต้องพึ่งพาผู้อื่นบ้าง
4. สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ สะดวกในการเดินทาง
5. ยินดีเข้าร่วมงานวิจัยตลอดการวิจัย
6. ใช้โทรศัพท์มือถือเป็นและมี Application

เกณฑ์การคัดออกของผู้เข้าร่วมกิจกรรม (Exclusion criteria) เกณฑ์ที่กำหนดเพื่อใช้คัดผู้ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเลือกอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการ (Inclusion criteria) แต่ผู้วิจัยไม่สามารถรับเข้าร่วมโครงการได้ เนื่องจากเงื่อนไขต่าง ๆ เช่น อาสาสมัครไม่ปลอดภัย อาสาสมัครจะไม่สามารถร่วมกิจกรรมที่สำคัญทำให้ผลการวิจัยเกิดอคติ เป็นต้น โดยกำหนดดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ที่ไม่สะดวกเข้าร่วมในการทำกิจกรรม
2. เป็นผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบ
3. เป็นผู้ที่ตอบแบบสอบถามไม่ครบตามที่กำหนดไว้ในรูปแบบโปรแกรม ฯ การฝึกสมอง

1.2 ศึกษาแนวทางในการร่างรูปแบบเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูล ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive selection) โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ได้แก่ ชมรมผู้สูงอายุ ผู้รับผิดชอบงานชมรมผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุต้นแบบที่มีภาวะพึ่งพิง ผู้นำระดับตำบล ภาคีเครือข่ายสุขภาพ และผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะทางทางเกี่ยวกับศัลยกรรมกระดูกและข้อและแพทย์เวชศาสตร์ฟื้นฟู

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามสถานการณ์ปัจจัยและบริบทในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ซึ่งประกอบด้วย การดำเนินชีวิต/ กิจวัตรประจำวัน กิจกรรมการออกกำลังกาย กิจกรรมการคิดวิเคราะห์
2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เรื่อง นโยบาย การดำเนินงาน การจัดบริการ และแนวทางการป้องกันโรคสมองเสื่อมในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

1.4 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

นำเครื่องมือที่ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างคำถามกับคำนิยามหรือกรอบทฤษฎีและวิเคราะห์ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content validity index: CVI)

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ร่างรูปแบบการฝึกสมองเพื่อฟื้นฟูการรู้คิดและการทรงตัวในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ดำเนินการดังนี้

1.1 รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล 122 คน โดยวิธีการให้อาสาสมัครสาธารณสุขเป็นผู้แจกและผู้รวบรวมข้อมูล ซึ่งใช้เวลาประมาณ 30 นาที

1.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) 5 กลุ่มโดยผู้วิจัย

2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ สถานการณ์ ปัจจัยและบริบท เพื่อค้นปัญหา แนวทางแก้ปัญหาร่างรูปแบบการฝึกสมอง ในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง เพื่อนำมาร่างกิจกรรมการฝึกสมองในชีวิตประจำวันเพื่อฟื้นฟูการรู้คิดและการทรงตัวในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ศึกษาสถานการณ์ ปัจจัยและบริบท ร่างรูปแบบการป้องกันโรคโดยการฝึกสมองเพื่อฟื้นฟูการรู้คิดและการทรงตัวในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการเกิดโรคสมองเสื่อมในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เรื่องนโยบาย การดำเนินงาน การจัดบริการ และแนวทางการป้องกันโรคสมองเสื่อมในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ด้านประสบการณ์การเจ็บป่วย การรับบริการ และความต้องการในการดูแลสุขภาพ การปฏิบัติตน รูปแบบการป้องกันการเกิดโรคสมองเสื่อมในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง การร่างรูปแบบการป้องกันโรคสมองเสื่อมในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งประยุกต์ใช้แนวคิดของ Creswell and Poth. Qualitative Inquiry and Research Design; 2017

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการฝึกสมองในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

2.1 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่มีอายุระหว่าง 60-79 ปี และ มีผลการประเมิน ADL 9-11 คะแนน สุ่มได้อำเภอบางใหญ่ ตำบลบางเลน บ้านบางเลน ทดลองพัฒนาในกลุ่มทดลองขนาดเล็ก (small groups) และเลือกผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือมีความสามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะเพื่อการทดลองพัฒนากิจกรรมการฝึกสมองสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในการฟื้นฟูการรู้คิด

และการทรงตัว 4 กิจกรรม กิจกรรมละ 3–5 คน/ครั้ง กิจกรรมที่ 4 กำหนดให้ผู้สูงอายุสามารถใช้โทรศัพท์มือถือและมี Application ทดลองพัฒนากิจกรรมจนได้คำตอบต้นแบบการฝึกสมองสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในการฟื้นฟูการรู้คิดและการทรงตัว (prototype)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพัฒนารูปแบบการฝึกสมองในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในกลุ่มทดลองพัฒนาขนาดเล็ก (small groups) คือ แบบสังเกตพฤติกรรมและแบบบันทึกความคิดเห็นข้อเสนอแนะการทดลองพัฒนาในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงขนาดเล็ก (small groups)

2.3 การสร้างเครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาองค์ประกอบของทั้ง 4 กิจกรรม จากระยะที่ 1

2. ศึกษาแบบสังเกตพฤติกรรมเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบ แบบสังเกตพฤติกรรมและแบบบันทึกความคิดเห็น

3. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสังเกตพฤติกรรมและการมีส่วนร่วมกิจกรรมทั้ง 4 กิจกรรม

4. สร้างแบบบันทึกสังเกตการพฤติกรรมและการมีส่วนร่วมกิจกรรม และแบบบันทึกความคิดเห็น ข้อเสนอแนะแบบไม่มีโครงสร้าง (Non-structured Observation) ตามองค์ประกอบของทั้ง 4 กิจกรรม

5. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ คือ ความสอดคล้อง ชัดเจน และครบถ้วนของข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของทั้ง 4 กิจกรรม

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การทดลองพัฒนา 4 กิจกรรม ๆ ละ 3–5 คน/ครั้ง (small groups) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขในรอบถัดไปของแต่ละกิจกรรมจนได้คำตอบต้นแบบการฝึกสมองในกิจวัตรประจำวันผู้สูงอายุ (prototype) สำหรับฟื้นฟูการรู้คิดและการทรงตัว

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาและทดลองใช้รูปแบบการฝึกสมองในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง 4 กิจกรรม ๆ ละ 3–5 คน/ครั้ง (small groups) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและนำมาปรับปรุงแก้ไขในรอบถัดไปของแต่ละกิจกรรมจนได้คำตอบต้นแบบการฝึกสมองในกิจวัตรประจำวันผู้สูงอายุ (prototype) สำหรับฟื้นฟูการรู้คิดและการทรงตัว

ผลการพัฒนารูปแบบการฝึกสมองในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในระยะที่ 2 นำไปสู่การทดสอบประสิทธิผลต้นแบบในระยะที่ 3

ระยะที่ 3 ทดสอบรูปแบบการฝึกสมองเพื่อฟื้นฟูการรู้คิดและการทรงตัวในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

3.1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงเพื่อทดสอบรูปแบบการฝึกสมองเพื่อฟื้นฟูการรู้คิดและการทรงตัว

การคำนวณกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้โปรแกรม G*power ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 52 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีความสำคัญอย่างมากในการวิจัย เพื่อให้ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมีมากพอจะทำให้ผลงานวิจัยมีคุณค่า ผู้วิจัยได้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 60 คนให้มีความเหมาะสม และดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงโดยการสุ่มหลายขั้นตอน และการสุ่มอย่างง่ายแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มทดลอง อำเภอเมืองนนทบุรี ตำบลบางไผ่ จำนวน 30 คน ได้รับรูปแบบการฝึกสมองสำหรับฟื้นฟูการรู้คิดและการทรงตัวที่ดี

กลุ่มเปรียบเทียบ อำเภอปากเกร็ด ตำบลเกาะเกร็ด จำนวน 30 คน ไม่ได้รับรูปแบบการฝึกสมองสำหรับฟื้นฟูการรู้คิดและการทรงตัวที่ดี

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย ปัจจัยด้านประชากรและสังคม เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา รายได้ สถานภาพสมรส สถานที่พักอาศัย ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่หยุดทำงานประจำ สัมพันธภาพในครอบครัว การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม และปัจจัยด้านสุขภาพ เช่น ดัชนีมวลกาย การมีโรคประจำตัว และประวัติครอบครัวมีภาวะสมองเสื่อม

2. แบบประเมินการรู้คิด ประกอบด้วย การรู้คิด ภาวะสับสนเฉียบพลันและอารมณ์ โดยใช้แบบทดสอบสภาพสมองเสื่อมเบื้องต้นฉบับภาษาไทย (MMSE-Thai 2002) (คณะกรรมการจัดทำแบบทดสอบสภาพสมองเบื้องต้นฉบับภาษาไทย พ.ศ. 2542, 2543) จำนวน 11 ข้อ

3. แบบประเมินการทรงตัว

3.3 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยและสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากรายงานการวิจัย รายงานวิชาการ และวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และแนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก ในการป้องกันภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง สถานการณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

3.4 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือรวบรวมข้อมูล

1. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1.1) นำเครื่องมือที่ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างคำถามกับคำนิยามหรือกรอบทฤษฎีและวิเคราะห์ค่าดัชนีความตรง

ตามเนื้อหา (Content validity index: CVI) โดยกำหนดระดับการแสดงความคิดเห็นเป็น 4 ระดับ เกณฑ์ในการตัดสินคุณภาพเครื่องมือ = 0.80 ขึ้นไป (Davis,1992) ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาผ่านเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

เครื่องมือ	CVI
แบบทดสอบสภาพสมองเบื้องต้นฉบับภาษาไทย	1.00
แบบประเมินการทรงตัว	1.00
แบบสอบถามความพึงพอใจ	0.89

1.2 นำเครื่องมือวิจัยรวบรวมข้อมูล ตามข้อ 2.1 ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน ในชมรมผู้สูงอายุ จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ อำเภอบางบัวทอง เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยการหาสัมประสิทธิ์ แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha) และข้อคำถามเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก ตรวจสอบโดยการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation)

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

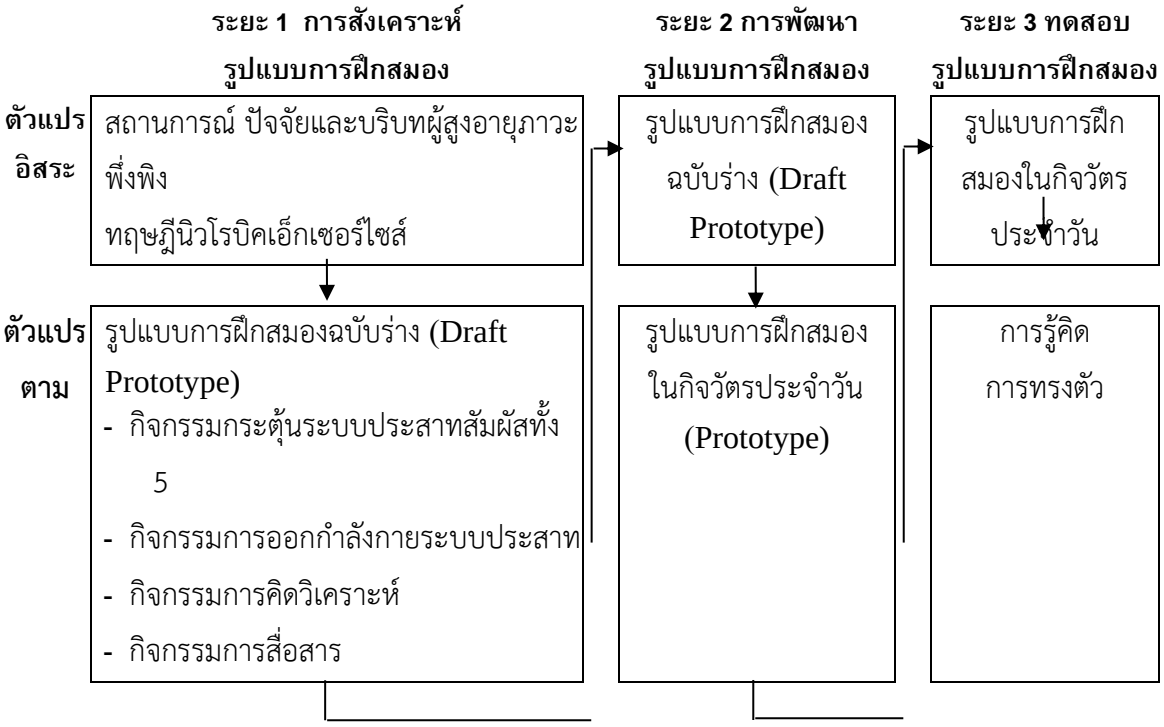
รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบประเมินการรู้คิด แบบประเมินการทรงตัว แบบบันทึกการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันประยุกต์บาร์เธลเอดีแอล ในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบก่อนการทดลองและหลังการทดลองในสัปดาห์ที่ 4, 8 และ12 และรวบรวมแบบสอบถามความพึงพอใจ ในสัปดาห์ที่ 12

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การทดสอบประสิทธิผลรูปแบบการฝึกสมองในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง เพื่อฟื้นฟูการรู้คิดก่อนการทดลอง และหลังการการทดลองในสัปดาห์ที่ 4, 8 และ 12 โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measures ANOVA) และการทรงตัว ก่อนการทดลอง และหลังการการทดลองในสัปดาห์ที่ 12 โดยวิเคราะห์ความแตกต่างด้วยสถิติที (Dependent และ Indpendent t-test) และวิเคราะห์ความพึงพอใจรูปแบบการฝึกสมองเพื่อฟื้นฟูการรู้คิดและการทรงตัวเชิงพรรณนา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปแบบการฝึกสมองในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ได้พัฒนามาจากทฤษฎีนิวโรบิค เอ็กเซอร์ไซส์ (Neurobic Exercise) และทฤษฎีกิจกรรม(Activity Theory) โดยมีกิจกรรมการกระตุ้นระบบประสาทสัมผัสทั้ง 5 ประกอบด้วย ด้านการมองภาพ ด้านการรับรส ด้านการได้กลิ่น ด้านการได้ยิน และด้านการสัมผัส ร่วมกับการทำกิจกรรมการออกกำลังกายโดยใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ การทรงตัว กิจกรรมการคิดวิเคราะห์ และกิจกรรมการสื่อสาร มีรายละเอียด ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การพัฒนารูปแบบป้องกันภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง จังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้สูงอายุมีความรู้เกี่ยวกับภาวะสมองเสื่อมเพิ่มมากขึ้น มีความพึงพอใจมากในการใช้รูปแบบกิจกรรมนิวโรบิค ฯ และสามารถนำเอารูปแบบกิจกรรมมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ดีขึ้น เช่น การใช้มือหรือเท้าข้างที่ไม่ถนัดนำก่อน การวางแผนการซื้อวัตถุดิบในการปรุงอาหาร การคิดเมนูอาหารใหม่ ๆ การรู้จักคิดคำนวณทอนเงิน การออกกำลังกายในท่าใหม่ ๆ รวมถึงการร่วมทำกิจกรรมในสังคม การพบปะผู้คน เป็นต้น โดยการใช้รูปแบบการการฝึกสมอง (Neurobic Exercise) ประกอบด้วยกิจกรรมการกระตุ้นระบบประสาทสัมผัสทั้ง 5 กิจกรรม การออกกำลังกายระบบประสาท กิจกรรมการคิดวิเคราะห์ และกิจกรรมการสื่อสาร สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สถานการณ์และบริบทการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง จังหวัดนนทบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 73.8 มีอายุ 60-70 ปี ร้อยละ 75.4 เชื้อชาติ ไทย ร้อยละ 73.8 ศาสนา พุทธ ร้อยละ 63.9 รายได้ 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 32.8 สถานภาพสมรส สมรส ร้อยละ 59.8 สถานที่พักอาศัย บ้านตัวเอง ร้อยละ 70.5 ระดับการศึกษาสูงสุด ปวส. /อนุปริญญา ร้อยละ 22.1 สัมพันธภาพในครอบครัว เมื่อมีปัญหา ได้รับความสนใจและเอาใจใส่จากคนในครอบครัว ร้อยละ 97.5 การเข้า

ร่วมกิจกรรมขององค์กร/ชมรม/กลุ่มต่าง ๆ เข้าร่วม ร้อยละ 92.6 มี โรคประจำตัว ร้อยละ 62.3 ไม่มีประวัติครอบครัวมีภาวะสมองเสื่อม ร้อยละ 69.7

2. พัฒนารูปแบบป้องกันภาวะสมองเสื่อมในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเพื่อฟื้นฟูการรู้คิดและการทรงตัวในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง พบว่า การรู้คิดของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง กลุ่มทดลองหลังได้รับการใช้รูปแบบการฝึกสมองสูงกว่าก่อนได้รับการฝึกรูปแบบการฝึกสมองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. รูปแบบป้องกันภาวะสมองเสื่อมในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเพื่อฟื้นฟูการรู้คิดและการทรงตัวในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง พบว่า การทรงตัวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง กลุ่มทดลองก่อนและหลังได้รับการใช้รูปแบบการฝึกสมองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่แตกต่างกับกลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

การรู้คิดของกลุ่มทดลองที่มีภาวะพึ่งพิงและการทรงตัว หลังได้รับการใช้รูปแบบการฝึกสมองสูงกว่าก่อนทดลอง

การรู้คิดของกลุ่มทดลอง พบว่า หลังการทดลองในสัปดาห์ที่ 4 ($\overline{X}$ =26.94±15.93) และก่อนการทดลอง ($\overline{X}$ =23.37±13.79) แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หลังการทดลองในสัปดาห์ที่ 8 ($\overline{X}$ = 24.12±14.28) และสัปดาห์ที่ 12 ($\overline{X}$ =25.46±12.30) สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่า หลังการทดลองในสัปดาห์ที่ 12 สูงกว่าหลังการทดลองในสัปดาห์ที่ 4 และสัปดาห์ที่ 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการฝึกสมองเพื่อฟื้นฟูการรู้คิดในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่พัฒนาขึ้นโดยการฝึกทักษะการใช้คำสั่งด้านตรงกันข้ามจากข้างที่ไม่ค่อยได้ใช้งานมาใช้งานมากขึ้น ทำให้เกิดการกระตุ้นการทำงานของสมองได้ตามแนวคิดของ Lawrence, C.K และ Neurobics Exercise ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมเปลี่ยนแปลงชีวิตประจำวันกระตุ้นระบบประสาทสัมผัสมากขึ้น เชื่อมโยงกระบวนการทำงานของระบบประสาท และกระตุ้นการทำงานของระบบสมอง 2) การฝึกระบบประสาทสมอง ขยับร่างกายโดยตาราง 9 ช่อง นั่งว่ายน้ำ(กรรเชียง+ฟรีสไตล์) ก้าวเดินขยับซ้ายและขยับขวา และ 3) กิจกรรมการคิดวิเคราะห์เกมส์จับผิดรูปภาพ เล่นไพ่หรรษาพัฒนาสมอง กระตุ้นกระบวนการรับรู้ความคิด ความจำ และ 4) กิจกรรมการสื่อสาร พูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ทั้ง 4 กิจกรรมเน้นการใช้ประสาทสัมผัสอย่างเป็นขั้นตอนสัมพันธ์กัน พัฒนาลำดับกิจกรรมจากง่ายไปยาก กลุ่มทดลองสามารถทำกิจกรรมนิวโรบิกดังกล่าวได้ในชีวิตประจำวันและฝึกปฏิบัติต่อเนื่องตลอด 12 สัปดาห์ อธิบายได้ว่ารูปแบบการฝึกสมองในการวิจัยครั้งนี้สามารถกระตุ้นการทำงานร่วมกันของสมองทั้งสองซีก เป็นการบริหารคอร์ปัส คาโลซัม(Corpus callosum) ส่วนที่เชื่อมสมองซีกซ้ายกับซีกขวาเพื่อให้การส่งข้อมูลระหว่างสมองทั้ง 2 ซีกมีความสมดุล สมองหลาย ๆ ส่วน

มีการตื่นตัว เป็นการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ประสบการณ์ที่แปลกใหม่จะสามารถกระตุ้นการทำงานของสมองได้มากกว่าปกติ โดยเฉพาะฮิปโปแคมปัส (Hippocampus) สมองส่วนความจำ จะทำหน้าที่เก็บความทรงจำจากประสบการณ์และการรับรู้จากประสาทสัมผัสต่าง ๆ เช่น การมองเห็น การได้ยิน การดมกลิ่น การสัมผัส การรับรส เมื่อฝึกสมองกับการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ บ่อย ๆ จะมีการหลั่งสารโปรตีนชนิดหนึ่ง (Neurotrophin) หรืออาหารสมอง เซลล์ประสาทหรือเส้นใยเซลล์ประสาทแตกแขนงกิ่งก้านสาขาและเพิ่มจำนวนทดแทนส่วนที่สูญเสียไป ซึ่งแขนงเหล่านี้ทำหน้าที่ในการรับและส่งสัญญาณประสาททำให้เซลล์สมองเชื่อมโยงและสื่อสารกันมากขึ้น ขอบเขตการทำงานของสมองจะถูกขยายวงจรความคิดใหม่ ๆ ชะลอความเสื่อมของเซลล์สมอง โดยเฉพาะการเชื่อมโยง กลิ่น เสียง ช่วยให้ฮิปโปแคมปัส สมองส่วนประมวลผลความทรงจำ มีการจัดระเบียบความคิดได้ดีขึ้น ส่งผลให้การรู้คิดดีได้แม้อายุมากขึ้นแล้วก็ตาม สรุปว่า กิจกรรมนิวโรบิกเป็นอีกหนึ่งวิธีที่ผู้สูงอายุควรจะนำไปใช้เพื่อที่สร้างเสริมการทำงานของสมองให้สม่ำเสมอ โดยสามารถฝึกได้โดยการประยุกต์เข้ากับชีวิตประจำวันหรือปรับเปลี่ยนกิจกรรมในชีวิตประจำวันไปจากเดิม เช่น การใช้มือข้างที่ไม่ถนัด การทำกิจกรรมง่ายๆที่ไม่เคยทำมาก่อน การใช้ประสาทสัมผัสของตนเองในรูปแบบใหม่ ซึ่งกระบวนการกระตุ้นการทำงานของสมองทั้งหมดช่วยให้มีสุขภาพสมองที่ดีได้ สอดคล้องกับงานวิจัยหลาย ๆ งานที่ให้ผลค่าความทรงจำของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจนทุกครั้งหลังให้โปรแกรมกระตุ้นการรู้คิด คือ สอดคล้องกับการศึกษาผลของโปรแกรมการบริหารสมองต่อการรู้คิดของผู้สูงอายุ พบว่า คะแนนเฉลี่ยการรู้คิดโดยรวมของผู้สูงอายุหลังได้รับโปรแกรมการบริหารสมองเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนรับโปรแกรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรากร เกรียงไกรศักดา และ เสรี ชัดแช้ม (2555) พบว่า โปรแกรมการฝึกสมองที่พัฒนาขึ้นสามารถเพิ่มความจำระยะสั้นของผู้ป่วยภาวะสมองเสื่อมระยะเริ่มต้นได้ โดยความจำระยะสั้นในกลุ่มทดลอง (เปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง) เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งด้านช่วงตัวเลข (Digit span) และด้านสัญลักษณ์ตัวเลข (Digit symbol) และภายหลังการเข้าโปรแพรมฝึกสมองกลุ่มทดลองมีคะแนนความจำทั้ง 2 ด้าน สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การทรงตัวของกลุ่มทดลอง พบว่า ก่อนและหลังสัปดาห์ที่ 4, 8 และ 12 แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และแตกต่างกับกลุ่มเปรียบเทียบอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้อธิบายได้ว่าการทรงตัวจำเป็นต้องอาศัยการทำงานประสานสัมพันธ์กันของระบบประสาทรับความรู้สึก ระบบประสาทสั่งการ ระบบประสาทและระบบโครงร่างกล้ามเนื้อ แต่รูปแบบการฝึกสมองนิวโรบิคเอ็กเซอร์ไซส์ ในการวิจัยครั้งนี้โดยเฉพาะกิจกรรมที่ 2 การออกกำลังกายระบบประสาท ได้แก่ ตาราง 9 ช่อง การนั่งว่ายน้ำ (กรรเชียง + ฟรีสไตล์) และการก้าวเดินขยับซ้ายและขยับขวา เป็นกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถปฏิบัติได้เป็นประจำทุกวัน ไม่เพียงพอที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบด้านชีวกลศาสตร์ (biomechanical component) ได้แก่ ความตึงตัว ความยืดหยุ่น ความยาว ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ และช่วงการเคลื่อนไหวของข้อต่อ

และจากผลของการวิจัยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมของความพึงพอใจต่อรูปแบบการป้องกันภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X} = 4.24 \pm 0.75$) กลุ่มทดลองสามารถทำกิจกรรมนิวโรบิกทั้ง 4 กิจกรรมได้ในชีวิตประจำวันและฝึกปฏิบัติต่อเนื่องตลอด 12 สัปดาห์กล่าวได้ว่ากิจกรรมนิวโรบิกเป็นกิจกรรมที่สนุก ส่งผลต่อการหลั่งสารเอ็นดอร์ฟินส์ กระตุ้นกระแสประสาทไปยังระบบ ลิมบิกในสมองส่วนซีรีบรัลคอร์เท็กซ์ รับรู้ความพึงพอใจต่อกิจกรรม

ผลการวิจัยการพัฒนารูปแบบป้องกันภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง จังหวัดนนทบุรี แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการฝึกสมองในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงด้วยกิจกรรมนิวโรบิก เปลี่ยนสถานการณ์รอบตัวจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน เปลี่ยนแนวทางในการรับสิ่งใหม่และการเรียนรู้ในสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อน 3 กลุ่มกิจกรรมนิวโรบิก เป็นวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ ซึ่งสามารถทำได้ง่ายๆโดยการเปลี่ยนแปลงชีวิตประจำวันเล็ก ๆ น้อย ๆ ในแต่ละวันด้วยความสม่ำเสมอ (consistency) ความเพียรและความมุ่งมั่น (perseverance and determination) ความอดทน (endurance) และเวลา(time) เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการป้องกันภาวะสมองเสื่อม ก็สามารถทำให้ชีวิตประจำวันเปลี่ยน ทำให้เกิดการกระตุ้นการเชื่อมโยงของสมองในส่วนต่าง ๆ ตลอดทั้งวัน สมองจะทำงานและได้รับสิ่งเร้าใหม่ตลอดเวลา นั่นคือ ‘เปลี่ยน 1% ชีวิตเปลี่ยน’ สอดคล้องตาม กฎ 1% ของทอมมี่ เบเกอร์ (The 1% Rule)

ภาพที่ 2 การออกกำลังนิวโรบิกในชีวิตประจำวัน (Neurobic Exercise in Daily Life)

สรุป ผลจากการทดสอบพบว่าผู้สูงอายุมีความรู้เกี่ยวกับภาวะสมองเสื่อมเพิ่มมากขึ้น มีความพึงพอใจมากในการใช้รูปแบบกิจกรรมนิวโรบิค ฯ และสามารถนำเอารูปแบบกิจกรรมมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ดีขึ้น เช่น การใช้มือหรือเท้าข้างที่ไม่ถนัดนำก่อน การวางแผนการซื้อวัตถุดิบในการปรุงอาหาร การคิดเมนูอาหารใหม่ ๆ การรู้จักคิดคำนวณทอนเงิน การออกกำลังกายในท่าใหม่ ๆ รวมถึงการร่วมทำกิจกรรมในสังคม การพบปะผู้คน เป็นต้น ดังนั้นผู้สูงอายุต้องการวัดผลประสิทธิภาพการทำงานของสมองนั้น อาจจะใช้เครื่องมือวัดประสิทธิภาพการทำงานของสมองจากแบบทดสอบทางจิตวิทยาคลินิก ประกอบด้วยแบบทดสอบสมองเบื้องต้น แบบวัดความจำ แบบวัดสมาธิ และแบบวัดการทำงานของสมองระดับสูง ซึ่งสามารถทดสอบโดยนักจิตวิทยาคลินิกหรือจิตแพทย์ได้ในโรงพยาบาลต่าง ๆ หรืออีกนัยหนึ่งคือ ผู้สูงอายุอาจจะใช้การสังเกตหรือประเมินตนเองในเบื้องต้นได้ว่า มีอาการหลงลืมมากขึ้นหรือไม่ หรือมีความรู้สึกนึกคิดเป็นอย่างไรหลังจากการทำกิจกรรมหรือยังรับสัมผัสทั้ง 5 ได้ดีอยู่หรือไม่ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ดูแลผู้ป่วยภาวะสมองเสื่อมระยะเริ่มต้นอาจช่วยสนับสนุน ส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้ป่วยภาวะสมองเสื่อมระยะเริ่มต้นปฏิบัติกิจกรรมตามรูปแบบการฝึกสมองเพื่อฟื้นฟูความจำระยะสั้น กระตุ้นสมองอย่างสม่ำเสมอ โดยทำกิจกรรมให้เป็นกิจวัตรประจำวัน

2. บุคลากรทางสุขภาพสามารถนำรูปแบบการฝึกสมองไปประยุกต์ใช้กับบุคคลในกลุ่มอื่น เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง โดยนำกิจกรรมตามรูปแบบไปปฏิบัติเพื่อเป็นการฟื้นฟูความจำระยะสั้นและป้องกันภาวะสมองเสื่อมในอนาคต

3. สถาบันการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกสมอง ไปใช้ประกอบการเรียนการสอนการวิจัย และการบริการวิชาการ ในการดูแลผู้ที่มีอาการของภาวะสมองเสื่อมระยะเริ่มต้น

4. ผู้บริหารงานด้านสาธารณสุขในระดับต่าง ๆ สามารถนำผลการศึกษาวิจัยไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมสุขภาพ การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสภาพร่างกาย สำหรับผู้ป่วยภาวะสมองเสื่อมระยะเริ่มต้น

เอกสารอ้างอิง

กมลมาลย์ วิรัตน์เศรษฐสิน. (2565). [E-book]. ระบบประสาทสมอง และโรคที่พบบ่อย. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2567. https://www.chulabook.com/medical-and-nursing/168945

Alzheimer's Society. (2020). The progression and stages of Dementia. *Online.* Retrieved March 3, 2024. from: https://www.alzheimers.org.uk/sites/default/files/pdf/factsheet_the_progression_of_alzheimers_disease_and_other_dementias.pdf.

การสร้างสรรค์ดนตรีเครื่องกระทบอีสานร่วมสมัย

The Isaan Percussion in New Music Applications of Traditional Soundscapes

ทยารัตน์ โสภณพงษ์,
สุพรรณี เหลือบุญชู และ บำรุง พาทยกุล
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Thayarat Sopolpong,
Supunnee Leauboonshoo and Bumrung Phattayakul
Bunditpatanasilpa Institute of Fine Arts, Thailand
Corresponding Author, E-mail: sthayarat@gmail.com

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์ดนตรีเครื่องกระทบอีสานร่วมสมัย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาเครื่องดนตรีประเภทเครื่องกระทบอีสาน และ 2) เพื่อสร้างสรรค์ดนตรีเครื่องกระทบอีสานร่วมสมัย ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ด้านศิลปะการแสดงและการประพันธ์เพลง (2) นักดนตรีพื้นบ้านอีสาน และ (3) นักดนตรีสากล แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ได้องค์ความรู้สู่การสร้างสรรค์บทเพลงและนำเสนอรายงานการวิจัยและผลงานการสร้างสรรค์สู่สาธารณชน ผลการวิจัยพบว่า

1) เครื่องกระทบอีสานเมื่อแบ่งหมวดหมู่ตามแนวคิดของดนตรีสากล สามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ เครื่องกระทบกลุ่มที่เป็นทำนองและเครื่องกระทบกลุ่มที่ไม่เป็นทำนอง ในปัจจุบันเครื่องกระทบกลุ่มที่เป็นทำนองที่นิยมนำมาใช้มีเพียงโปงลาง พิณไห หรือไหปลาร้าในปัจจุบัน มีการพัฒนานำเครื่องดนตรีประยุกต์มาใช้แทนในบางโอกาส

2) การสร้างสรรค์ดนตรีเครื่องกระทบอีสานร่วมสมัย จากการจำแนกเครื่องกระทบอีสานตามหลักแนวคิดสากลแล้ว ทำให้เกิดแนวคิดผลงานสร้างสรรค์ดนตรีเครื่องกระทบอีสานแบบร่วมสมัยในสไตล์ดนตรีตะวันตก ในชุดเพลง “ตีเกราะเคาะไม้” ประกอบด้วยบทเพลง 3 บทเพลง ได้แก่ เพลงสารคาม เพลงสาเกตนคร และเพลงสุระอินทร์ ทำให้เกิดเสียงใหม่แต่ยังคงไว้ซึ่งความคลาสสิกแบบดั้งเดิม เป็นการยกระดับเสียงสำเนียงอีสาน เปิดมุมมอง มิติใหม่ให้แก่ผู้เล่น และผู้ฟังที่นิยมความเป็นแบบร่วมสมัย

คำสำคัญ: เครื่องกระทบ; ดนตรีพื้นบ้านอีสาน; การสร้างสรรค์ดนตรีเครื่องกระทบอีสาน; เพอคัสชั่น

---

* วันที่รับบทความ : 2 กรกฎาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 15 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 17 กรกฎาคม 2567
Received: July 2 2027; Revised: July 15 2024; Accepted: July 17 2024

Abstract

This study consists of the exploration of the acoustic characteristics of Isaan percussion instruments and an original composition exploiting these qualities, through the extensive reviews of Isaan folk music literature and related research, observation of music masters, as well as interviews conducted with sixteen experts, from the fields of composition, Isaan folk music and Western Art performance.

Western classification determines that Issan percussion instruments be dividable into two categories: pitched and non-pitched percussion. Among pitched percussion, pong lang is often observed in Isaan contemporary music, whilst the sound of pin hai ("harp jars"), a bass harp devised from fermented fish jars (hai pla ra), fell into obscurity, due to the rise of electronic musical instrument. This new classification of instrument leads to a new conceptualization of sound, resulting in Isaan contemporary percussion ensemble pieces in Western music style, namely the Tee-Kroa-Koh-Mai Suite, consisting of three movements: "Sarakham", "Sagatenakorn" and "Sura-In", reintroducing the Isaan folk music to a new soundscape and interpretation for audiences and musicians alike.

Keywords: Percussion; Isaan; Traditional Music; Contemporary Thai Music; Western Music

บทนำ

ดนตรีนับว่าเป็นหนึ่งในวัฒนธรรมที่สะท้อนวิถีชีวิตของผู้คนในสังคม การสร้างสรรค์ดนตรีเกิดขึ้นจากจินตนาการที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ ความคิด ตลอดจนสภาพความเป็นอยู่ ถ่ายทอดเป็นองค์ความรู้อันทรงคุณค่าที่สืบทอดต่อกันมา ดนตรีในสังคมไทยจึงนับเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่มีวิวัฒนาการและมีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ควรค่าต่อการอนุรักษ์และเผยแพร่ (ฉลองชัย ทัศนโกวิท, 2563)

เนื่องด้วยยุคสมัยที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะในปัจจุบันสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ทำให้ความคิดและค่านิยมของคนเปลี่ยนไป นิยมความเป็นไทยน้อยลง นิยมเล่นเครื่องดนตรีตะวันตกมากขึ้น ทั้งยังนิยมศิลปินและวงดนตรีจากต่างประเทศ การสืบสานและเผยแพร่ศิลปะการดนตรี นอกจากจะต้องดำรงความคลาสสิกเอาไว้แล้ว ยังจำเป็นที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยน ประยุกต์ให้เป็นรูปแบบที่ทันสมัย เข้าถึงคนทุกรุ่นทุกวัย เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้รับรู้ถึงวัฒนธรรมมากขึ้น การผสมผสานดนตรีอย่างสร้างสรรค์จึงเป็นรูปแบบใหม่ที่น่าดึงดูดใจ ทำให้เกิดความแตกต่างและเป็นการต่อยอดในการพัฒนา อีกทั้งยังสามารถเชิดชูความเป็นไทยให้ยังคงอยู่และนำไปสู่อารยประเทศได้อีกทางหนึ่งด้วย (วีรยุทธ สีคุณหลิ่ว, 2559)

เครื่องกระทบ เครื่องตี เครื่องเคาะ หรือเครื่องประกอบจังหวะ (Percussion) นอกจากจะเป็นหลักในการควบคุมจังหวะแล้ว ยังเป็นตัวดำเนินทำนองและเพิ่มสีสันให้แก่บทเพลง เครื่องกระทบในมุมมองของดนตรีสากลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เครื่องที่มีระดับเสียง (Pitched Percussion) จำพวกไซโลโฟนหรือระนาดฝรั่ง และเครื่องที่ไม่มีระดับเสียง (Non-Pitched หรือ Auxiliary Percussion) เช่น กลอง ฉาบ ไทรแองเกิล ฯลฯ ในทางดนตรีสากล บทบาทเครื่องกระทบหรือกลุ่มเครื่องเพอคัสชั่น นอกจากเป็นเครื่องประกอบในวงแล้ว ยังถูกนำมาบรรเลงเดี่ยว และมีการบรรเลงเป็นวงสำหรับเครื่องกระทบโดยเฉพาะ (คมสันต์ วงค์วรรณ์, 2548)

กลองเป็นหัวใจหลักสำคัญของเครื่องกระทบ สำหรับดนตรีพื้นบ้านของไทย สำเนียงของเสียงกลองหรือเครื่องกระทบนั้นเป็นตัวชี้ชัดในด้านสำเนียงหรือที่มาของดนตรี เพลงพื้นบ้านในแต่ละภาคจะมีสำเนียงที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง และเครื่องกระทบถือเป็นหัวใจหลักในการสร้างเสียงสำเนียงนั้น ทั้งนี้ดนตรีพื้นบ้านอีสานมีเครื่องดนตรีที่หลากหลาย โดยเฉพาะในกลุ่มของเครื่องกระทบ และสามารถจำแนกประเภทย่อยได้เทียบเท่ากับดนตรีสากล คือมีทั้งเครื่องกระทบที่มีระดับเสียงและไม่มีระดับเสียง (ธนดล ภาษี, 2559)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นว่าดนตรีพื้นบ้านอีสานไทยนั้นมีคุณค่าและการสืบสานต่อยอดศิลปวัฒนธรรมทางดนตรีนั้นมีความสำคัญ จึงกำหนดหัวข้องานวิจัยเชิงสร้างสรรค์นี้ว่า การสร้างสรรค์ดนตรีเครื่องกระทบอีสานร่วมสมัย การศึกษาครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้คนเข้าถึงวัฒนธรรม สร้างความภูมิใจให้แก่นักดนตรีพื้นบ้าน ส่งเสริมสืบทอดอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ทำให้เกิดการเชื่อมต่อระหว่างวัฒนธรรมในอดีตกับปัจจุบัน นำไปสู่การพัฒนาในรูปแบบนวัตกรรมใหม่ที่สร้างสรรค์ในท่วงทำนองพื้นบ้านและสร้างความนิยมไทยให้เพิ่มมากขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเครื่องดนตรีประเภทเครื่องกระทบอีสาน
2. เพื่อสร้างสรรค์ดนตรีเครื่องกระทบอีสานร่วมสมัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในการศึกษาเครื่องดนตรีประเภทเครื่องกระทบอีสานและการสร้างสรรค์ดนตรีเครื่องกระทบอีสานร่วมสมัย มีรายละเอียดดังนี้

1. การศึกษาเครื่องดนตรีประเภทเครื่องกระทบอีสาน ได้ศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและสังเกตการแสดงดนตรี มีการกำหนดประเด็นคำถามเชิงลึกรวมถึงรายละเอียดของเพลงพื้นบ้าน เจาะลึกถึงเครื่องดนตรีที่จะสอบถาม ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตการแสดงดนตรีของวงดนตรีพื้นบ้านอีสาน โดยกำหนดประเด็นในการสังเกตการแสดง ใช้วิธีบันทึกการสัมภาษณ์ บันทึกเสียงและภาพ มีการตรวจสอบสามเส้า (Data Triangulation) ถอดบทสัมภาษณ์ นำมาเรียบเรียง ก่อนนำข้อมูลไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยถอดโน้ตออกมาในรูปแบบสากลและใช้ทฤษฎีประพันธ์เพลงตะวันตกเป็นหลักในการประพันธ์ รวมถึงการจดบันทึกอธิบายรูปแบบลักษณะและวิธีการบรรเลง

2. การสร้างสรรค์ดนตรีเครื่องกระทบอีสานร่วมสมัย ผู้วิจัยได้มีการกำหนดขั้นตอนในการสร้างสรรค์ดนตรีเครื่องกระทบอีสานร่วมสมัย ดังนี้

2.1 ถอดโน้ตเพลงไทยจากข้อมูลที่ได้เก็บบันทึกและจากข้อมูลเอกสารออกมาในรูปแบบการบันทึกโน้ตแบบสากล ก่อนนำไปเรียบเรียงใหม่

2.2 สร้างสรรค์บทเพลงในรูปแบบการประสมวงแบบสากลร่วมสมัย 3 รูปแบบ ได้แก่ การเล่นประชัน (Duo) การเล่นบรรเลงเป็นวง (Ensemble) ขนาดเล็กและขนาดใหญ่

2.3 ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีพื้นบ้านอีสาน 3 ท่าน พร้อมรับข้อเสนอแนะก่อนการแสดง ได้แก่ 1) ผศ. ดร.ทินกร อัตไพบูลย์ ผู้เชี่ยวชาญดนตรีพื้นบ้านอีสาน มหาวิทยาลัยนครพนม 2) ผศ. ดร.อนรรฆ จรัณยานนท์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีวิทยา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล และ 3) ผศ. ดร.สนอง คลังพระศรี อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีไทยและดนตรีตะวันออก วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

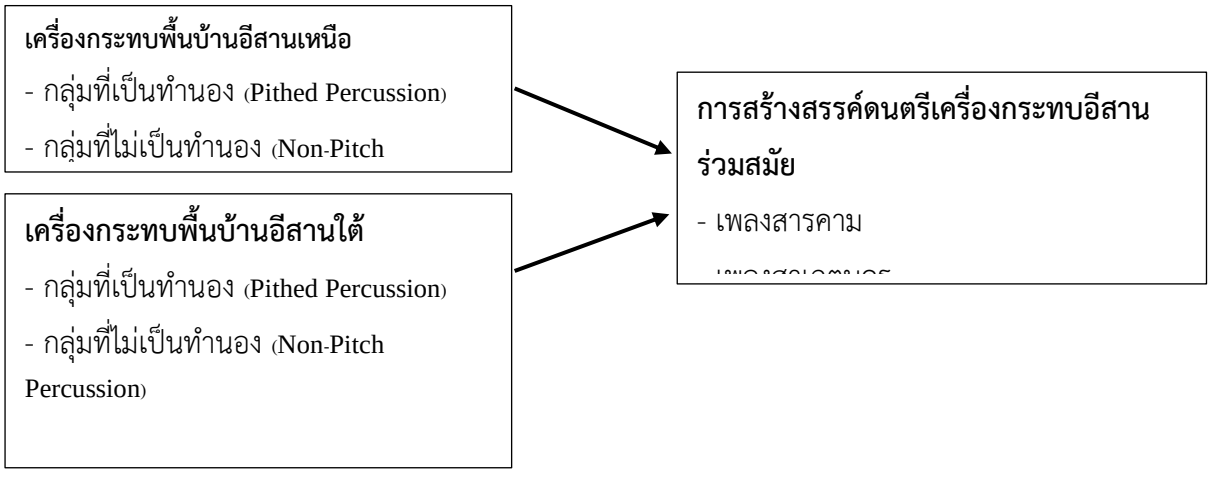
2.4 นำเสนอผลงานการสร้างสรรค์วงดนตรีเครื่องกระทบอีสานร่วมสมัยทั้ง 3 บทเพลง ได้แก่ เพลงสารคาม เพลงสาเกตนคร และเพลงสุระอินทร์

3. การนำเสนอผลการวิจัยและการประเมินผลงานสร้างสรรค์ดนตรีเครื่องกระทบอีสานร่วมสมัย นำเสนอทั้งในรูปแบบเอกสารและจัดแสดงบทเพลงในรูปแบบคอนเสิร์ต (Concert) ในชื่อ “การสร้างสรรค์ดนตรีเครื่องกระทบอีสานร่วมสมัย” (The Isaan Percussion in New Music Applications of Traditional Soundscapes)

4. การประเมินผลงานสร้างสรรค์ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นต่อผลของการสร้างสรรค์ดนตรีในรูปแบบของการผสมผสานดนตรีในรูปแบบใหม่ของเครื่องดนตรีไทยและสากล ด้วยเทคนิคการเรียบเรียงเสียงประสาน การบรรเลง และการประสมวงแบบสากล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์ดนตรีเครื่องกระทบอีสานร่วมสมัย ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดในการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า มีการศึกษาเครื่องกระทบพื้นบ้านอีสานเหนือและอีสานใต้ ทั้งในกลุ่มที่เป็นทำนองและกลุ่มที่ไม่เป็นทำนอง เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์ดนตรีเครื่องกระทบอีสานร่วมสมัย ใน 3 บทเพลง ได้แก่ เพลงสารคาม เพลงสาเกตนคร และเพลงสุระอินทร์ เป็นการอนุรักษ์การเล่นเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสาน ผสมผสานกับเครื่องดนตรีสากล สู่การสร้างสรรค์บทเพลงใหม่ที่มีคุณค่ายิ่งต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ผลการศึกษาเครื่องดนตรีประเภทเครื่องกระทบอีสาน และตอนที่ 2 การสร้างสรรค์ดนตรีเครื่องกระทบอีสานร่วมสมัย มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาเครื่องดนตรีประเภทเครื่องกระทบอีสาน

ผลการศึกษาเครื่องดนตรีประเภทเครื่องกระทบอีสาน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มจำแนกตามพื้นที่ ดังนี้

1. เครื่องกระทบพื้นบ้านอีสานเหนือ

เครื่องกระทบพื้นบ้านอีสานเหนือ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่เป็นทำนอง (Pitch Percussion) และกลุ่มที่ไม่เป็นทำนอง (Non-Pitch Percussion) ดังนี้

1.1 กลุ่มที่เป็นทำนอง (Pitch Percussion)

1) โปงลาง ประกอบด้วยไม้ท่อนโตจำนวน 12 ท่อน เรียงจากขนาดใหญ่ไปหาเล็กหรือระดับเสียงต่ำไปหาสูง ถากตรงกลางให้บางเพื่อปรับระดับเสียงแล้วใช้เชือกร้อยเป็นผืน ประกอบด้วยเสียงโด เร มี ซอล ลา ใช้คนตี 2 คน แต่ละคนใช้ไม้ตีสองอัน คนหนึ่งตีเสียงทำนองเพลงตามลายต่าง ๆ อีกคนหนึ่งตีเสียงเสริมประสาน มีแหล่งกำเนิดที่จังหวัดกาฬสินธุ์ อาจารย์เปลื้อง ฉายรัศมี ศิลปินแห่งชาติ ผู้คิดประดิษฐ์กับอาจารย์ประชุม อินทรชุม เมื่อครั้งสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ไปทรงโปงลางครั้งแรกที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ทำให้โปงลางเป็นที่รู้จักแพร่หลายในเวลาต่อมา (ทินกร อัตไพบูลย์, 2566, 18 กุมภาพันธ์, สัมภาษณ์)

2) พิณไห ทำด้วยไหปลาร้าหรือไหกระเทียมที่มีขนาดลดหลั่นต่างกัน ระดับเสียงสามารถปรับเข้ากับวงได้ แล้วแต่ขนาดของตัวไหและความตึงหย่อนของยางที่นำมาตั้งเสียง โดยการใช้เส้นยางที่มีขนาดหนาหรือยางในล้อรถมาขึงที่ปากไห เล่นโดยการดึงยางที่ขึงให้สั่นสะท้อนลงในตัวไหจึงเกิดเสียง เสียงมีลักษณะทุ้มต่ำ ดึงให้เข้ากับจังหวะของกลองและเครื่องประกอบจังหวะอื่น ๆ พิณไหใช้บรรเลงในวงโปงลาง (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2528)

1.2 กลุ่มที่ไม่เป็นทำนอง (Non-Pitch Percussion)

1.2.1 ขึงด้วยหนัง

1.2.1.1 หนังหน้าเดียว

1) กลองยาวอีสาน เป็นกลองที่ขึงด้วยหนังหน้าเดียว ตัวกลองทำด้วยไม้ เช่น ไม้มะม่วง ไม้ขนุน ตอนหน้าใหญ่ ตอนท้ายมีลักษณะเรียว มีหลายขนาด กลองยาวหรือกลองหางเป็นเครื่องดนตรี

ในตระกูลของเสียงเกิดจากการสั่นสะเทือนของแผ่นหนัง (Membranophones) ชาวผู้ไทเรียกชื่อว่า “กลองหาง” กลองยาวอีสานเป็นชุด 4 ใบ 5 ใบ จูนด้วยหู โทนเสียงจะมีเอกลักษณ์เฉพาะ แต่ก่อนจูนด้วยข้าวสุก หรือกล้วยตาก สมัยนี้เอาดินน้ำมัน เป็นกาว มาจูนแทน (ชาลี เพ็งจิ๋ว, 2565, 29 ตุลาคม, สัมภาษณ์)

2) กลองตึ้ง เป็นกลองรำมะนาขนาดใหญ่ที่ขึงหนังหน้าเดียว ใช้ตีเข้าชุดในวงกลองยาว เรียกว่ากลองชุดอีสาน ให้เสียงทุ้มต่ำ คุมจังหวะตกของเพลง มีลักษณะทรงกระบอกกลม ข้างในกลวง ตัวกลองทำจากต้นไม้ขนาดใหญ่ เจาะรูทะลุ หุ้มด้านหนึ่งด้วยหนังสัตว์ นิยมใช้หนังวัว ขึงให้ตึงด้วยเชือกหนังสัตว์ (ปัจจุบันใช้เชือกไนล่อน) ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางใหญ่พอ ๆ กับกลองเพล แต่ความยาวจะน้อยกว่าหรือยาวหนึ่งศอก (สุพรรณี เหลือบุญชู, 2564 : 85) กลองตึ้งให้เสียงคุมจังหวะตกเท่านั้น จึงตีเพียงตึ้ง ตึ้ง (ไม่มีปะ) ที่จังหวะตกของเพลง ไม้ตีทำจากไม้ไผ่ ด้านปลายหุ้มมัดเป็นก้อนกลมด้วยเศษผ้า แต่หากไม่มีไม้ตี ก็สามารถใช้มือตีได้

1.2.1.2 หนังสองหน้า

1) กลองเส็ง หรือกลองกิ่ง หรือกลองแต้ มีมาตั้งแต่สมัยโบราณกาล เรียกว่า กลองกิ่ง ทำมาจากไม้ประดู่ เมื่อตัดไม้มาเป็นท่อนแล้วจึงได้ถากเป็นรูปกลอง แล้วเจาะข้างในให้กลวงเป็นรูปปลีกล้วย เสร็จแล้วใช้หนังควายเป็นหน้ากลอง สมัยโบราณใช้หนังบิดเป็นรูปเชือกนำไปร้อยหน้าหนังกลอง ทำให้ได้เสียงดัง กลองกิ่งใช้ตีเป็นสัญญาณเวลาเกิดเหตุการณ์ผิดปกติ และใช้ตีเป็นสัญญาณให้ชาวบ้านรู้ว่าเป็นวันพระ กลองกิ่งถือเป็นภูมิปัญญาอีสาน (จีรพล เพชรสม, 2566, 21 กุมภาพันธ์, สัมภาษณ์)

2) กลองตุ้ม มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 30 ซม. ยาว 40 ซม. ขึงด้วยหนังทั้งสองหน้า ตัวกลองทำด้วยไม้เนื้อแข็ง ใช้ขึ้นหน้าด้วยเชือกหนัง ใช้ประสมในวงดนตรีประกอบหมอลำ ร่วมกับแคน พิณ ปี่ลูกแคน ในกระบวนแห่ร่วมกับกลองเส็ง ผางฮาด กลองหาง ฉิ่ง แส่ง (เจริญชัย ชนไพโรจน์, 2526ก : 59)

1.2.2 ใช้เป็นเครื่องประกอบจังหวะ (Auxiliary Percussion)

1.2.2.1 ทำด้วยไม้

1) หมากกั๊บแก๊บ เป็นเครื่องดนตรีประเภทให้จังหวะ ใช้เคาะหรือตีประกอบการลำของหมอลำ เป็นการให้จังหวะแทนเสียงแคน หมากกั๊บแก๊บทำได้หลายรูปแบบ เช่น ตัดไม้เป็นแท่งแบนเล็ก ๆ สั้น ๆ ประมาณพอดีกับฝ่ามือ เล่นโดยถือไม้กั๊บแก๊บไว้ข้างละคู่ ใช้ฝ่ามือจับ บีบให้ไม้สองอันกระทบกัน

2) หมากขอลอ (เกราะ) หรือเกราะลอ ในสมัยก่อนเป็นเครื่องตีที่ใช้เป็นสัญญาณเรียกประชุมชาวบ้านของกำนันผู้ใหญ่บ้าน (เจริญชัย ชนไพโรจน์, 2526ข : 48) หมากขอลอทำจากไม้ไผ่ เจาะบากตรงกลางให้มีโพรงเป็นปล่องเสียง เล่นโดยใช้ไม้เล็ก ๆ ตี เป็นเครื่องประกอบจังหวะสำหรับวงดนตรีพื้นบ้านอีสาน

1.2.2.2 ทำด้วยทองเหลือง

1) ฉิ่ง เป็นเครื่องกำกับจังหวะที่ทำจากทองเหลือง มีสองฝา เจาะรูตรงกลางร้อยด้วยเชือกเพื่อให้สะดวกในการถือ ใช้วิธีตีโดยการนำฝาสองด้านกระทบกัน ตีแล้วเปิดออกทำให้ได้เสียง “ฉิ่ง” ตีแล้วปิดฝาประกบกัน ทำให้ได้เสียง “ฉับ” (กรมศิลปากร, 2544 : 21)

2) ฉาบเล็ก (แส่ง) เป็นเครื่องกำกับจังหวะที่ทำด้วยโลหะทองเหลือง การตีให้หงายฉาบมือซ้ายขึ้นและคว่ำมือขวาลง ตีประกบลงให้ฉาบดังเสียง “แช่” เมื่อวางฉาบมือขวาลงประกบจะดังเสียง “วับ” ฉาบเล็กใช้ตีขัดกับจังหวะหลัก คือ กลอง เป็นต้น (โยธิน พลเขต, 2563 : 6)

3) ฉาบใหญ่ ทำหน้าที่กำกับจังหวะ ฉาบใหญ่มีรูปลักษณะเหมือนฉาบเล็กทุกประการ แตกต่างตรงเสียงที่กังวานและขนาดใหญ่ ฉาบใหญ่จะตีจังหวะพร้อมกลองหางใบสุดท้าย ฉาบใหญ่จะเสียงดัง “แฉ่” (ภิภพ ปิ่นแก้ว, 2559 : 60)

4) ฆ้องโหม่ง สมัยโบราณมีการให้สัญญาณในการบอกเวลา โดยตีกลองและฆ้องกลางวันใช้ฆ้อง เสียงตีฆ้องดังโหม่ง ๆ เรียกว่า โมง ส่วนกลางคืนใช้กลองเสียงกลองดังตุ้ม ๆ เรียกว่า ทุ่ม การเรียกเวลาว่าทุ่มและโมงจึงมีมาถึงปัจจุบัน ฆ้องโหม่งใช้ตีกำกับจังหวะ ได้ชื่อนี้ตามเสียงที่เกิดจากการตีคู่กับจังหวะกลอง ที่ได้เสียงร้องว่า “มง มง มง ตุ้มมง ตุ้มมง” (สุพรรณี เหลือบุญชู, 2541 : 54)

5) ผางฮาด มีลักษณะเหมือนฆ้องโหม่ง แต่ไม่มีส่วนนูนออกมาตรงกลาง ผางฮาดมีลักษณะแบนเรียบ เสียงตีจะดังผ่าง ๆ ปัจจุบันใช้บรรเลงประสมกับกลอง (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2528 : 43)

2. เครื่องกระทบพื้นบ้านอีสานใต้

เครื่องกระทบพื้นบ้านอีสานใต้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่เป็นทำนอง (Pitch Percussion) และกลุ่มที่ไม่เป็นทำนอง (Non-Pitch Percussion) ดังนี้

2.1 กลุ่มที่เป็นทำนอง (Pitch Percussion)

1) ระนาด เป็นเครื่องดนตรีชนิดเครื่องตี ประกอบด้วยลูกระนาดร้อยด้วยเชือก เรียกว่า ผืน แขวนไว้กับรางที่รองรับลูกระนาดและเป็นกล่องเสียงด้วย ผู้เล่นใช้ไม้ตี 1 คู่ สำหรับตีให้เกิดเป็นทำนอง ในปัจจุบันที่ปรากฏอยู่ ได้แก่ ระนาดเอก มีขนาด 21 ลูก เหมือนระนาดของภาคกลาง (สุพรรณี เหลือบุญชู, 2541 : 99)

2) ฆ้องวง คือฆ้องที่ใช้ตีดำเนินทำนอง เจาะรูที่ใบฉัตร 4 รู สำหรับร้อยหนังตีเกลียวผูกโยงกับวงที่ทำด้วยต้นหวายโป่ง วงหนึ่งมีลูกฆ้อง 16-18 ลูก ทุกลูกเทียบเสียงต่ำสูงเรียงกันเป็นลำดับ เช่น ฆ้องวงใหญ่ ฆ้องวงเล็ก ฆ้องมโหรี (สุพรรณี เหลือบุญชู, 2541 : 100)

3) ฆ้องราว ฆ้องราง หรือกวง เป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี ลูกฆ้องทำด้วยโลหะหล่อขนาดต่างกันจำนวน 9 ลูก เจาะรู 4 รู ใช้เชือกหนังผูก ขึงบนรางที่ทำมาจากหวาย ลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าเรียงจากลูกใหญ่สุดจนถึงเล็กสุด การบรรเลงใช้ไม้ตี 2 อัน เสียงขึ้นอยู่กับขนาดของลูกฆ้อง (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2528 : 93)

2.2 กลุ่มที่ไม่เป็นทำนอง (Non-Pitch Percussion)

2.2.1 ขึงด้วยหนัง

2.2.1.1 กลองที่ขึงด้วยหนังหน้าเดียว

กลองกันตรึม เป็นเครื่องดนตรีประเภทกลองชนิดหนึ่งที่ทำด้วยไม้ขุดกลวง ขึงด้วยหนังหน้าเดียว ดึงให้ตึงด้วยเชือก ใช้ตีประกอบจังหวะในวงกันตรึม ซึ่งเสียงตีกลองจะดัง “โจ๊ะ ครึม ครึม” หรือ “โจ๊ะกันตรึม ตรึม” จึงได้นำเสียงที่ดังนั้นมาตั้งเป็นชื่อวงดนตรี เรียกว่า “กันตรึม”

2.2.1.2 กลองที่ขึงด้วยหนังสองหน้า

กลองตุ้ม เป็นกลองสองหน้าขนาดใหญ่ ทำจากไม้เนื้อแข็ง ขึงด้วยหนังวัวสองหน้า ตรึงด้วยหมุด เสียงมีความกังวาน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดของกลอง ถูกนำมาใช้เป็นสัญญาณในวัดของชาวบ้าน และนำมาใช้เป็นเครื่องประกอบจังหวะในวงตุ้มโมง (สุพรรณี เหลือบุญชู, 2541 : 101)

2.2.2 ใช้เป็นเครื่องประกอบจังหวะ (Auxiliary Percussion)

ฆ้องหุ่ย คือเครื่องดนตรีนำงานศพ เสียงฆ้องหุ่ยคือสัญญาณบอกว่ามีการตายเกิดขึ้น เป็นเสียงที่ใช้ส่งดวงวิญญาณผู้ตายขึ้นสู่สวรรค์ วงตุ้มโมงเป็นวงดนตรีสำหรับบรรเลงงานศพ มีกลองเพลตีดัง “ตุ้ม” และฆ้องหุ่ยตีดัง “โมง” บรรเลงร่วมกับปี่ในหรือปี่เน และฆ้องราว (ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์, 2526 : 199-200)

ตอนที่ 2 การสร้างสรรค์ดนตรีเครื่องกระทบอีสานร่วมสมัย

แนวคิดในการสร้างสรรค์บทเพลง จำนวน 3 บทเพลง ประกอบด้วย เพลงสารคาม เพลงสาเกตนคร และเพลงสุระอินทร์ มีรายละเอียดดังนี้

1. บทเพลงสารคาม (Sarakham)

1.1 แนวคิด

เพลงสารคามนี้ประพันธ์ขึ้นสำหรับกีตาร์คลาสสิกและเครื่องกระทบสากล คาฮอง (Cajon) ได้แรงบันดาลใจมาจากอาจารย์พิณเพชร ทิพย์ประเสริฐ ศิลปินพื้นบ้านอีสาน หมอพิณจากเมืองร้อยเอ็ด พร้อมกับแนวคิดสร้างสรรค์แบบร่วมสมัยของการสร้างสรรค์แนวเพลงหมอลำของสมาชิกในวง ทำให้เกิดวงเดอะพาราไดซ์บางกอกหมอลำอินเตอร์เนชั่นแนลแบนด์ (The Paradise Bangkok Molam International Band) ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2555 เป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศไทยและนานาชาติ ผู้วิจัยจึงเกิดแนวคิดนำลายพิณมาประยุกต์ในรูปแบบคลาสสิก โดยเลือกใช้กีตาร์คลาสสิกมาบรรเลงลายทำนองในแบบของพิณอีสาน จากเทคนิคพิณสามสายสู่กีตาร์หกสาย เพื่อให้เกิดเสียงใหม่ ความรู้สึกใหม่ แต่ยังคงกลิ่นอายความเป็นอีสาน ในส่วนของการสร้างสรรค์จังหวะได้ใช้หมากขอลอ สร้างสรรค์จังหวะใหม่บนกลองคาฮอง ในรูปแบบเครื่องกระทบสากลลงในบทเพลงสารคาม

1.2 กระบวนการสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้นำทำนองจากการเดี่ยวพิณที่ได้คัดเลือกมาเขียนบันทึกเป็นโน้ตและอัตราจังหวะแบบสากล โดยยังคงอัตราจังหวะแบบสนุกสนานในสไตล์อีสานไว้ ความเร็วอยู่ที่ 90 Bpm (Beat per minute) จากนั้นได้วิเคราะห์ทำนองเพื่อเพิ่มคอร์ดลงในบทเพลง หลังจากที่ได้เรียบเรียงทางคอร์ดทั้งหมดแล้ว รวมถึงจดบันทึกช่วงเสียง เลือกตำแหน่งสายของกีตาร์เพื่อที่จะนำมาเขียนใหม่ให้เป็นรูปแบบสากลของทางกีตาร์คลาสสิก มีการระบุรูปแบบของนิ้วที่เล่น (Fingering) ตามหลักเทคนิคกีตาร์แบบสเปน ซึ่งเรียกว่า “P-I-M-A” (Jpaliotto, 2021) จากการจดบันทึกระบบนิ้วและระบบเสียงของกีตาร์ทำให้ได้รายละเอียดของโน้ตทางกีตาร์คลาสสิกแบบสมบูรณ์ ยังได้เพิ่มเติมโน้ตในส่วนของทำนองเบสตามจังหวะของคอร์ด เพื่อให้ได้จังหวะและเสียงที่หนักแน่นขึ้น ก่อนนำมาบันทึกลงในสกอร์เพลงแบบมาตรฐาน ดังภาพที่ 1

สำหรับการสร้างสรรค์เสียงและจังหวะเครื่องกระทบนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบเสียงบนกลองคาฮอง ได้แก่ เสียงสูง เสียงกลาง และเสียงต่ำ โดยนำแนวคิดจากโทนเสียงเครื่องกระทบวงโปงลางพื้นบ้านอีสาน มีเสียงของเกราะลอเป็นเครื่องให้จังหวะโทนเสียงสูง กลองยาวอีสานเป็นโทนเสียงกลาง และกลองตุ้มเป็นเบสของวง และได้กำหนดการบันทึกโน้ตตามเทคนิคการเล่นเพื่อให้ได้เสียงที่ต้องการ

ภาพที่ 1 การจดบันทึกรูปแบบนิ้วและการระบุสายกีตาร์ที่ใช้ในการบรรเลง

1.3 ทำนอง

ผู้วิจัยได้เลือกใช้ทำนองเพลงพื้นบ้านอีสานที่มีความสนุกสนาน ทั้งหมด 4 ลาย มาเรียบเรียงต่อกันเป็นเมดเลย์ (Medley) ได้แก่ ลายเต้ย ลายลำเพลิน ลายเซิ้งบั้งไฟ และลายเซิ้งสาละวัน นำมาเรียบเรียงอยู่ในคีย์เดียวกันทั้งหมด ในส่วนของทำนองที่มีโน้ตลากยาวได้แทนที่ด้วยโน้ตเขบ็ตสองชั้นตามจังหวะ ให้กลมกลืนบนกีตาร์คลาสสิกเพื่อเลียนเสียงกรอของพิณ

1.4 จังหวะ

จังหวะของบทเพลงสารคามใช้รูปแบบ Rhythmic Accents โดยเน้นโน้ตในจังหวะที่สำคัญ และในจังหวะขัด (Syncopation Beats) เพื่อสร้างความน่าสนใจ บันทึกลงในลักษณะจังหวะ (Time Signature) 4/4 ความเร็วอยู่ที่ 90 Bpm เพื่อให้สามารถเก็บรายละเอียดโน้ตองค์ประกอบที่เพิ่มเติมได้อย่างละเอียด โดยเฉพาะโน้ตเขบ็ตสองชั้นและสามชั้น แต่ยังคงเอกลักษณ์ของความเป็นอีสาน

1.5 รูปแบบบทเพลง

บทเพลงสารคามนั้น เป็นรูปแบบโมเดิร์นคลาสสิก (Modern Classic) หรือคอนเทมโพลารีมิวสิก (Contemporary) มีจังหวะที่ซับซ้อน (Complex time) ที่เชื่อมโยงกัน ใช้เครื่องดนตรีที่ทันสมัย เน้นความหลากหลายและความเข้มข้นของดนตรี มีลักษณะการเล่นแบบใช้ผู้เล่นสองคน (Duet หรือ Duo) คือมีกีตาร์คลาสสิกและกลอง Hybrid Slaptop Cajon ลักษณะคล้ายกับการประชัน และใช้การบรรเลงแบบอคูสติก

1.6 สังคีตลักษณ์ (Form)

สังคีตลักษณ์ของเพลงนี้ มีลักษณะเป็นแบบเมดเลย์ มีลักษณะโครงสร้างเป็นแบบ ABCD.. โดยเลือกเอาเพลงที่เป็นที่รู้จักและน่าสนใจมาเรียบเรียงต่อกัน ไม่มีการย้อนกลับมาที่ธีม (Theme) เดิม เพื่อความต่อเนื่องของอารมณ์เพลงที่สนุกสนาน บทเพลงคงอัตราจังหวะแบบเดิม แต่มีส่วนขยายเพิ่มเติมในรายละเอียดของโน้ตดนตรีที่มากขึ้น ดนตรีอยู่ในบันไดเสียง A minor ตลอดทั้งบทเพลง

1.7 คุณลักษณะของบทเพลง

บทเพลงสารคาม ผู้วิจัยสร้างสรรค์จังหวะที่มีความสนุกสนานและท้าทายเพื่อความโดดเด่นของเครื่องกระทบ สร้างสรรค์ให้เกิด Dynamic ของจังหวะ ผสมผสานกับทำนองเพลงพื้นบ้านที่ได้เลือกนำมาใช้ร้อยเรียงในบทเพลง ทำให้เกิดดนตรีในรูปแบบคลาสสิก บทเพลงพื้นบ้านไทยที่เรียบเรียงใหม่ในแบบดนตรีตะวันตกและได้มีการจดบันทึกโน้ตในรูปแบบสากล ที่นักดนตรีทั่วโลกสามารถเข้าใจและนำไปบรรเลงได้เพื่อเชิดชู “ความรู้ที่ยิ่งใหญ่” ของดนตรีอีสานสู่สากล

2. บทเพลงสาเกตนคร (Sagatenakorn)

2.1 แนวคิด

สาเกตนคร คือชื่อของจังหวัดร้อยเอ็ดในปัจจุบัน นอกจากประตูเมืองสาเกตนครแล้ว ใจกลางเมืองยังมีสัญลักษณ์ที่สำคัญคือหอโหวด 101 สถาปัตยกรรมรูปทรงโหวด เครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานที่สำคัญ คิดค้นและพัฒนาโดยอาจารย์ทรงศักดิ์ ประทุมสินธุ์ ศิลปินแห่งชาติ ผู้ที่มีความสามารถในการบรรเลงดนตรีพื้นบ้านหลายชนิด เช่น แคน พิณ โปงลาง และประพันธ์เพลงอีกหลายบทเพลง ผู้วิจัยมีโอกาสชมการแสดงดนตรี ได้ฟังการบรรเลงโหวดของท่านอย่างใกล้ชิด รวมทั้งได้รับมุมมองการพัฒนาต่อยอดทางดนตรี ทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของดนตรีอีสานเพิ่มมากขึ้น จึงเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยต้องการสร้างสรรค์บทเพลงนี้ โดยใช้ โหวด ที่เป็นเครื่องดนตรีประจำจังหวัดเป็นเครื่องดำเนินทำนอง และเลือกใช้ ไห เครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานเป็นเครื่องกระทบของบทเพลงนี้

2.2 กระบวนการสร้างสรรค์

ผู้วิจัยเริ่มจากการเขียนแนวทำนองของโหวด ในบันไดเสียง B minor โดยเน้นที่การลากเสียงยาว เพื่อต้องการความเป็นธรรมชาติของเสียงลมจากโหวด ใช้ขั้นคู่เสียง Major Second เพื่อเลียนเสียงสำเนียงพื้นบ้านอีสาน และเลือกใช้โน้ตในคอร์ด (Arpeggio) ในการแต่งทำนอง ขยายทำนองโดยการเพิ่มกลุ่มโน้ตและจังหวะให้เร็วขึ้น เช่น จากโน้ตเขบ็ตสองชั้นเป็นเขบ็ตสามชั้น และจากโน้ตจังหวะสามพยางค์เป็นสี่พยางค์ เป็นต้น นอกจากโหวด ยังมีเครื่องดนตรีที่ทำทำนองได้แก่เปียโน เสียงของเปียโนนำเสนอความเป็นดนตรีตะวันตก ช่วยเน้นจังหวะของทำนอง เสริมคอร์ด และเติมสีสันของเสียง นอกจากนี้ยังใช้พิณ โดยการด้นเสียง (Improvise) ในบันไดเสียงเดียวกัน กำหนดให้บรรเลงในส่วนโน้ตเขบ็ตสองชั้นเพื่อเติมเต็มและสร้างสำเนียงของเสียงเครื่องดนตรีอีสาน

ภาพที่ 2 การใช้ขั้นคู่เสียง Major Second เพื่อเลียนสำเนียงไทยและพื้นบ้าน

เครื่องกระทบในส่วนของบทเกริ่นนำเป็นเครื่องประกอบจังหวะที่มีระดับเสียง (Auxiliary Percussion) เป็นเครื่องในกลุ่มจำพวกที่ใช้สร้างเสียงเอฟเฟกต์ เพื่อช่วยสร้างบรรยากาศในยามเช้าของเมืองสาเกตนคร ประกอบด้วย 1) นกหวีดเสียงนก (Bird Whistle) 2) วินไชม์ (Wind Chime) 3) แท่งเสียงฝน (Rain Stick) 4) ฉาบรัว พร้อมเสียงแซ่ (Sizzle Cymbal) และ 5) ไม้แปรงลวดเหล็ก (Wire Brush)

ในส่วนที่สองของเพลงมีการใช้ทำนองเพลงพื้นบ้าน ได้แก่ เพลงตั้งหวาย เพลงนกไซบินข้ามทุ่ง และเพลงสังข์สินไช โดยเลือกนำเอาทำนองที่โหวดสามารถบรรเลงเป็นแนวโซโลได้และทำนองมีความสนุกสนาน เครื่องดนตรีที่ใช้ในการดำเนินทำนองหลักยังคงเป็นโหวด และมีแคนเป็นตัวช่วยเดินทำนอง บรรเลงคอร์ดตามจังหวะของบทเพลง และเปียโนช่วยเติมเต็มเน้นจังหวะในบางช่วง

เครื่องกระทบที่ผู้วิจัยได้เลือกนำมาใช้สำหรับช่วงที่สองของเพลงนี้ ได้แก่ กลอง “ไห” เมื่อผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลกับผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีสากล รองศาสตราจารย์ ดร.สุกรี เจริญสุข จึงได้รับคำแนะนำว่าให้นำไหไปตีเป็นกลอง ทำจังหวะและสร้างเสียงใหม่ ท่านได้มอบไห เจาะรู 2 รู จำนวนสองลูก ซึ่งไหเจาะรู 2 รูนี้ เป็นเครื่องกระทบหลักที่ผู้วิจัยได้เลือกนำมาสร้างสรรค์จังหวะในช่วงที่สองของบทเพลง ก่อนหน้านี้ ผู้วิจัยได้ทำการทดลองไห โดยการนำเอายางในรถจักรยานมาผูกที่ปากไห เพื่อใช้ดีดเป็นเสียงเหมือนกับพิณไหสมัยก่อน และทดลองเติมน้ำลงในไห เพื่อให้เสียงนุ่มกังวานตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเสียงไหที่เติมน้ำนั้นได้เสียงที่ดังกังวานกว่าไหที่ไม่ได้เติมน้ำ และยางในรถจักรยานที่นำทดลองผูกนั้นได้เสียงเบส

ที่ชัดเจนไพเราะแต่เสียงเบา และเสียงที่ตีบนตัวกลองทึบลง ยังคงต้องใช้ไมโครโฟนช่วยเพื่อขยายเสียง ผู้วิจัยจึงได้นำเอาแนวคิดของการเล่นเพอคัสชั่นสากลมาใช้สำหรับการบรรเลงไห คือใช้เทคนิคการตีแฮนด์ดรัม สร้างเสียงไหโดยเปรียบเทียบไหเป็นกลองใบหนึ่ง และได้ทดลองสร้างสรรค์จังหวะกลองไหและทดลองบันทึกเสียงร่วมกับพิณและแคน อีกทั้งยังได้นำงานสร้างสรรค์กลองไหนี้ร่วมบรรเลงกับวงไทยซิมโฟนีออร์เคสตรา ศิลปินพื้นบ้านอีสาน และครูผู้เชี่ยวชาญหลายท่าน เมื่อวันศุกร์ที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2566 ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี วงดนตรีพื้นบ้านอีสานแบบใหม่ที่ได้เปลี่ยนจากกลองพื้นบ้านอีสานเป็นกลองไห ได้สร้างความตื่นตาตื่นใจจากครูผู้เชี่ยวชาญทางดนตรีและผู้ชมที่มาร่วมงานเป็นอย่างมาก ศิลปินพื้นบ้านอีสานที่ผู้วิจัยได้ร่วมบรรเลงกลองไห ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนูศักดิ์ เรืองเดช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทินกร อัตไพบูลย์ อาจารย์สนธยา กาฬสินธุ์ อาจารย์พิณเพชร ทิพย์ประเสริฐ คุณพิมพา พรศิริ และคุณธวัชชัย โสภากุล

ภาพที่ 3 โน้ตตัวอย่างการสร้างสรรค์จังหวะกลองไห

ในการสร้างสรรค์รูปแบบจังหวะของกลองไห ใช้วิธีการพัฒนาจากรูปแบบจังหวะของทำนองเพลงในแต่ละท่อนเพลงมาสร้าง Rhythmic Groove เล่นซ้ำและขยายต่อในและท่อน เน้นจังหวะด้วยเสียงเบสของไห และเพิ่มเติมจังหวะขัด (Syncopation Beat) ด้วยโน้ตเขบ็ตสามชั้น เพื่อสร้างสีสันให้แก่บทเพลง โดยเฉพาะในท่อนสุดท้ายของบทเพลงในทำนองเพลงสังข์ศิลป์ชัย เป็นท่อนที่มีความเร็วสูงสุด อัตราจังหวะ 156 Bpm (Vivace) รูปแบบจังหวะเป็นส่วนโน้ตเขบ็ตสองชั้น ดำเนินต่อเนื่อง พร้อมกับเน้นจังหวะขัดในสัดส่วนที่ต่างออกไปในแต่ละห้องเพลง

2.3 ทำนอง

ช่วงเกริ่นนำ ผู้วิจัยได้แต่งทำนองใหม่ตามบันไดเสียงของโหวดในคีย์ B minor ต้องการจะสื่อถึงธรรมชาติในตอนเช้า โดยใช้เครื่องดนตรีหลัก คือ โหวด มีเปียโน พิณ เป็นเครื่องล้อทำนอง และเสียงเอฟเฟกต์ของเครื่องกระทบสากล เสียงนก เสียงฝน เสียงลม และเสียงน้ำ

ในช่วงที่สอง ผู้วิจัยได้เลือกใช้ทำนองเพลงพื้นบ้านอีสานที่เป็นที่รู้จัก มีด้วยกันทั้งหมด 3 ลาย มาเรียบเรียงต่อกัน ได้แก่ ทำนองลายตั่งหวาย ลายนกไซบินข้ามทุ่ง และลายสังข์ศิลป์ชัย นำมาเรียบเรียงอยู่ในคีย์ B minor สำหรับโหวด แคน และเปียโน โดยเน้นการสร้างสีสันของบทเพลงด้วยเสียงไหเป็นหลัก

2.4 จังหวะ

โครงสร้างจังหวะของเพลงนี้ได้แบ่งออกเป็นสองส่วนคือ ช่วง Solo ของโหวด บรรเลงจังหวะตามธรรมชาติ แบบช้า ตามประโยคทำนองเพลงและตามค่าของโน้ตที่ได้กำหนดไว้

ในส่วนที่สองของบทเพลง ท่อนเร็ว ใช้ Rhythmic Grooves เพิ่มความเข้มข้นตามเนื้อหาของบทเพลง จังหวะของเพลงจากอัตราเร็วปานกลางไปเร็วถึงเร็วมาก ผู้วิจัยต้องการแสดงถึงช่วงเสียงของไห เทคนิคการเล่น ให้บทเพลงมีความสนุกสนานและน่าติดตาม

2.5 รูปแบบบทเพลง

ใช้รูปแบบการประพันธ์แบบ Program Music เพื่อเล่าเรื่องราวผ่านเสียงดนตรี โดยไม่มีคำร้อง นำเสนอเรื่องราวโดยเลือกใช้เครื่องดนตรีต่าง ๆ เช่น การใช้เสียงโหวด เสียงฉาบ แทนเสียงลมและเอฟเฟกต์ต่าง ๆ ของเครื่องเพอคัสชั่น แสดงถึงบรรยากาศของเมือง วิถีชีวิตของชาวบ้าน มีรูปแบบการเล่นเป็นวงดนตรีขนาดเล็ก (Small Ensemble) และ Mixed Ensemble โดยมีการผสมผสานเครื่องดนตรีพื้นบ้านและเครื่องดนตรีสากล

2.6 สังคีตลักษณ์

สังคีตลักษณ์ในบทเพลงแบ่งออกเป็น 2 ช่วงคือ ช่วงแรกเป็นรูปแบบ Program Music หรือดนตรีเล่าเรื่อง เชื่อมโยงความรู้สึกด้วยเสียงและจังหวะที่หลากหลาย ตามจินตนาการของผู้วิจัย

ในช่วงที่สองเป็นรูปแบบการร้อยเรียงทำนองของหลายเพลง (Medley) มีลักษณะโครงสร้างเป็นแบบ ABC นำเสนอทำนองเพลงหลัก 3 บทเพลง ได้แก่ ลายตั่งหวาย ลายนกไซบินข้ามทุ่ง และลายสังข์ศิลป์ชัย ไม่มีท่อนพัก มีอัตราจังหวะที่เร็วขึ้นเพื่อสร้างความสนุกสนานและน่าติดตาม

2.7 คุณลักษณะของบทเพลง

บทเพลงสาเกตนคร เป็นดนตรีที่ใช้แนวคิดการประพันธ์ในแบบตะวันตก โดยการบรรยายเรื่องราวผ่านเสียงโหวด และสร้างสรรค์เสียงใหม่ของเครื่องกระทบพื้นบ้านอีสาน โดยใช้กลองไห มีการจดบันทึกโน้ตในรูปแบบโน้ตสากลในทุกรายละเอียดการเล่น เพื่อถ่ายทอดให้แก่นักดนตรีและผู้สนใจในบทเพลงพื้นบ้านร่วมสมัย สามารถนำไปศึกษาและบรรเลงเผยแพร่ได้ในอนาคต

3. บทเพลงสุระอินทร์ (Sura-In)

3.1 แนวคิด

สุระอินทร์ หรือสุรินทร์ หมายถึงพระอินทร์ผู้กล้าหาญ ตราประจำจังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้นำชื่อสุระอินทร์ มาตั้งเป็นชื่อบทเพลงในชุดเพลงตีเกราะเคาะไม้ เป็นหนึ่งในจังหวัดที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลในภาคสนาม ได้พบกับครูน้ำผึ้ง เมืองสุรินทร์ และพ่อครูโฆษิต ดีสม ศิลปินดนตรีพื้นบ้านกันตรึม และจากการศึกษารูปแบบการตีกลองกันตรึม พร้อมทั้งได้รับความรู้จากงานสร้างสรรค์ที่ครูทั้งสองได้แสดงกับวงร่วมสมัยต่าง ๆ จึงได้เกิดแนวคิดในการสร้างสรรค์และตั้งชื่อบทเพลงสุระอินทร์เพื่อเป็นการเชิดชูความรู้ที่ได้จากครูในพื้นที่จังหวัดนี้

3.2 กระบวนการสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้วางโครงสร้างเพลงเป็นแบบเพลงโหมโรง เครื่องดนตรีที่เลือกใช้ในบทเพลง ได้แก่ โปงลาง แคน พิณ เป็นเครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานใช้ดำเนินทำนอง เชลโล (Cello) เปรียบเทียบกับเสียงซอในสไตล์ฝรั่งเป็นตัวดำเนินทำนองในสไตล์สากล พร้อมกับเปียโน (Piano) และเบล (Glockenspiel) ที่เป็นเครื่องกระทบที่มีระดับเสียง ในส่วนของเครื่องกระทบพื้นบ้านอีสาน ได้แก่ กลองยาวอีสาน กลองกันตรึม กลองตุ้มฆ้อง หมากกั๊บแก๊บ ฉาบ ไม้ไผ่ เพื่อใช้ในการ “ทั่ง” ตามพิธีกรรมโซ่ทั่งบั้งของชาวอีสาน และเครื่องกระทบสากล ได้แก่ กลองทิมพานี (Timpani) กลองทอม (Tom-Toms) กลองใหญ่ (Bass Drum) กลองคองก้า (Conga) ฉาบรัว (Suspended Cymbals) และวินไชม์ (Wind Chimes)

ในตอนต้นเพลงช่วงเกริ่นนำได้วางรูปแบบให้มีการร้องแบบลำล่องตามสไตล์อีสาน โดยได้เขียนกลอนร้องและให้ผู้ร้องได้ด้นสด เสียงร้องตามธรรมชาติของการร้องสไตล์หมอลำ ประกอบกับเสียงแคน และดนตรีบรรเลงคอร์ด a minor เพื่ออธิบายถึงความหมายของงานวิจัยสร้างสรรค์เครื่องกระทบอีสานร่วมสมัย และชื่อของบทเพลงสุระอินทร์ บทกลอนลำล่องมีเนื้อร้องดังนี้ *“โอ้ละหนอ ล่ะเสียงเอ๊ย ยินเสียงดนตรีห่าวมรดกไทยเฮาอีสานก้ำในท้องถิ่น ทั่ง ตี ต่อย เคาะ เป็นศิลป์ การสร้างสรรค์เครื่องกระทบอีสานร่วมสมัยได้ต่อเพิ่มคันเสริมสร้าง ดั่งชื่องานในนามเรื่อง สุระอินทร์ ศาสตร์ศิลป์ไทย โอ้ละหนอ”*

ในช่วงกลางเพลง ได้วางรูปแบบบทเพลงเรียงลำดับจากช้าไปเร็ว โดยใช้เครื่องประทบเป็นหลักในการเชื่อมและเปลี่ยนจังหวะของบทเพลง ได้เลือกใช้ทำนองเพลงพื้นบ้านอีสาน ได้แก่ ทำนองโซ่ทั่งบั้ง ทำนองเพลงอมตูก ลายโปงลาง กันตรึมมาแล้ว เต้ยกันตรึม ลายเต้ย เต้ยโขง เต้ยพม่า เป็นต้น

ช่วงต่อจากกลอนลำล่อง ในทำนองเพลงโซ่ทั่งบั้ง ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิธีทั่งหรือการกระแทกในบทเพลง โดยใช้ไม้ไผ่กระแทกลงพื้น ให้นักเพอคัสชั่นคนหนึ่งถือไม้ไผ่ในมือขวา และมือซ้ายถือไม้กลองตีแบบปกติบนกลองทิมพานีและกลองทอม ส่วนผู้เล่นเพอคัสชั่นอีกคนหนึ่งตีกลองตุ้มในมือขวา พร้อมกับฆ้องในมือซ้าย ในจังหวะหนัก เป็นรูปแบบการเล่นแบบ Multi Percussion ตามแบบสากล นำเสนอการเล่นแบบกลุ่มของเครื่องกระทบในช่วง Transition ที่อัตราจังหวะเร็วขึ้น ประกอบกับทำนองพิณด้นสดในสไตล์อีสาน เปรียบเหมือนกับพิธีกรรมโซ่ทั่งบั้งในช่วงจังหวะเร็ว

นอกจากวิธีการทั่ง ผู้วิจัยได้วางรูปแบบการประชันกลองลงในช่วงกลางของเพลงในท่อน Percussion Solo เพื่อเลียนเสียงและต้องการสื่อให้เห็นถึงประเพณีการดวลกลองหรือการเส็งกลองของอีสาน โดยประพันธ์ให้มีการประชันกันระหว่างกลองทิมพานีกับกลองเส็ง ให้มีความอึกทึก เร้าใจ

ในช่วงท้ายของเพลงได้นำทำนองเพลงพื้นบ้านทั้งอีสานใต้และอีสานเหนือมาเรียบเรียงต่อกันเป็นเมดเลย์ก่อนที่จะนำส่งเข้าสู่กลอนลำลาในตอนจบ โดยออกแบบให้เชลโลและเปียโนเป็นเครื่องดำเนินทำนองหลัก ร่วมกับแคนเพื่อสร้างสำเนียงความเป็นอีสานเพิ่มมากขึ้น และจัดวางการเล่นเครื่องกระทบโดยใช้เครื่องกระทบสากลเล่นในจังหวะสไตล์อีสาน Rhythmic Pattern เน้นเสียงเบสแบบอีสาน และเน้นตัวจังหวะ

ทำนองเพลง ผู้วิจัยได้วางรูปแบบให้มีการลำลา ตามรูปแบบการแสดงดนตรีอีสาน โดยใช้ลายเต้ยเป็นทำนองที่เชื่อมเข้าสู่กลอนลำลาในช่วงท้าย กลอนลำลาได้ใช้ทำนองเพลง ประกอบด้วย เต้ยพม่า เต้ยโขง และลายเต้ยธรรมดา ลำพร้อมกับแคนและดนตรีประกอบ

3.3 ทำนอง

ในช่วงเกริ่นนำท่อน A บทลำล่อง ให้ผู้ร้องหมอลำร้องกลอนลำล่อง บันไดเสียง a minor คลอกับเสียงแคน และเติมเต็มด้วยเสียงคอร์ด จากเครื่องดนตรีสากลในเปียโน เชลโล และจังหวะกลองทิมพานี ในส่วนของตัวทำนองปล่อยให้ผู้ร้องได้ร้องตามอิสระ เพื่อให้ได้สำเนียงภาษาอีสาน

ช่วงท่อนช้า B ใช้ทำนองเพลงโซ่ทั่งบั้ง วิธีการเล่นเครื่องกระทบโดยการ “ทั่ง” หรือการกระทุ้ง ในส่วนของตัวทำนองใช้วิธีการประพันธ์แบบ Canon คือการวนซ้ำทำนองเพื่อเป็นการเน้นธีมหลักของเพลง คลาสสิก สร้างสีสันโดยใช้เปียโนและเชลโล ในการดวล (Duo) แนวทำนองหลัก และเสริมด้วยการด้นเสียงพิณในบันไดเสียงเดียวกัน เพื่อให้แนวทำนองมีความเข้มข้นในตอนท้าย

ภาพที่ 4 โน้ตตัวอย่างทำนองเพลงโซ่ทั่งบั้งในแบบ Canon

ช่วงที่สองของท่อนช้า C ผู้วิจัยได้เลือกแนวทำนองเพลงอมตูก บทเพลงที่เป็นที่รู้จักของอีสานใต้มาเรียบเรียงใหม่แบบดนตรีคลาสสิกในบันไดเสียง f sharp minor ให้เชลโลเป็นเครื่องดำเนินทำนองหลัก มีเบลเครื่องกระทบสากลแบบมีระดับเสียงเป็นแนวทำนองประสาน (Counter Melody) เล่นประกอบ (Accompaniment) ด้วยเปียโน ส่วนเครื่องจังหวะหลักคือกลองกันตรึมของอีสานใต้ และทั่งที่กระทุ้งเป็นจังหวะในบางช่วงของบทเพลง

ช่วงครึ่งหลังของเพลง ใช้ทำนองเพลงจากช้าไปเร็ว โดยมีช่วงเชื่อมต่อของแต่ละเพลง เริ่มจากท่อน D ใช้ทำนองลายโปงลางมาเรียบเรียงสำหรับเครื่องโปงลางเล่นสลับกับเชลโล มีเปียโนเป็นคอร์ดและทำนองเสริม เน้นจังหวะในทำนองด้วยกลองทิมพานี

ท่อน F ใช้ทำนองเพลงกันตรึมมาแล้ว เรียบเรียงแบบสากล ใช้เชลโลเป็นเครื่องดำเนินทำนองหลัก เปียโนเป็นเครื่องเล่นประกอบทำนอง และใช้กลองคองก้าและกลองทิมพานีเป็นเครื่องประกอบเน้นจังหวะของทำนองให้วงมีความกระชับมากขึ้น คงกลิ่นอายความเป็นสำเนียงอีสานด้วยจังหวะของฉาบเล็ก

ภาพที่ 5 โน้ตตัวอย่างทำนองลายกันตรึมมาแล้ว สำหรับเชลโล

ท่อน G และ H เรียบเรียงเป็นเมดเลย์ของลายทำนองเต้ยกันตรึมต่อด้วยทำนองลายเต้ย เชลโลยังเป็นเครื่องทำทำนองหลัก และมีแคนเข้ามาเสริมในทำนองลายเต้ย เพื่อนำเข้าสู่ในช่วงท้ายของเพลงที่เป็นกลอนลำลา บทกลอนนำส่งการจบของเพลง ใช้ทำนองเพลงเต้ยพม่า เต้ยโขง และทำนองเต้ยธรรมดา สำหรับกลอนลำ ลำคู่กับแคนและมีวงเล่นประกอบ แคนช่วยเน้นทำนองในช่วงท้ายของทำนองเต้ย

3.4 จังหวะ

บทเพลงสุระอินทร์ใช้การกำหนดจังหวะแบบดนตรีคลาสสิกสากล โดยการกำหนดแบบจังหวะที่ไม่ตายตัว กำหนดด้วยลักษณะจังหวะและรูปแบบจังหวะคงที่ โดยระบุอัตราความเร็วในที่แน่นอน

โดยท่อนเกริ่นนำ A ใช้ลักษณะจังหวะ Maestoso คือ จังหวะช้า แบบสง่างาม ดนตรีนำเสนอท่อนนำที่ยิ่งใหญ่ ไม่กำหนดจังหวะตายตัวเพื่อให้คำร้องได้ลำกลอนอย่างเป็นธรรมชาติ

ท่อน B ใช้ลักษณะจังหวะ Largo คือ จังหวะที่ช้ามาก เป็นท่อนที่นำเสนอทำนองเพลงโซ่ทั่งบั้ง เน้นจังหวะด้วยการทั่งหรือกระแทกไม้ไผ่ลงบนพื้น ในช่วงท้ายของท่อนเพลงกำหนดให้เพิ่มความเริ่มขึ้นเพื่อส่งเข้าทำนองพิณโซโล และเร็วขึ้นเรื่อย ๆ จนจบท่อน

ท่อน C ใช้ลักษณะจังหวะ Andante คือ จังหวะที่ปานกลาง เร็วกว่าจังหวะ Largo ในทำนองเพลงอมตูก มีกลองกันตรึมเป็นเครื่องดำเนินจังหวะหลัก

ท่อน Transition อัตราจังหวะ Free Style เพื่อให้โปงลางเล่นโซโล และใช้กลองยาวอีสานในการด้น (Improvise) ตามทำนองของลายโปงลาง

ท่อน D ในทำนองเพลงลายโปงลาง จังหวะมีความเร็วเพิ่มขึ้นโดยกำหนดอัตราจังหวะ 100 Bpm มีกลองยาวอีสาน กลองทิมพานี และฉาบ เป็นเครื่องดำเนินจังหวะหลัก

ท่อน E “Percussion Solo” โซโลเฉพาะกลุ่มเครื่องเพอคัสชั่น กำหนดอัตราจังหวะ Allegro จังหวะเร็ว และมีการคุมจังหวะด้วยฉาบ ประพันธ์ในอัตราจังหวะ 2/4 เน้นจังหวะขัด (Syncopation Beat) ด้วยการเน้น (Accents) ในจังหวะยกด้วยส่วนโน้ตเขบ็ตสองชั้น เพื่อสร้างความเร้าใจ

ในช่วงท้ายของเพลง จากท่อน F จนถึงตอนจบเพลง ในทำนองเพลงกันตรึมมาแล้ว เต้ยกันตรึม ลายเต้ย และกลอนลำลา ใช้จังหวะที่ช้าลง โดยกำหนดอัตราจังหวะ 110 Bpm ตลอดทั้งท่อน มีกลองคองก้าเป็นจังหวะหลักของเพลง เน้นจังหวะหนักด้วยกลองทิมพานี และฉาบเป็นตัวคุมจังหวะ

3.5 รูปแบบบทเพลง

บทเพลงสุระอินทร์ มีลักษณะเป็นการเล่าเรื่องราวในโครงสร้างเพลงรูปแบบเพลงโหมโรง (Overture) ลักษณะการบรรเลงเป็นวงดนตรีขนาดเล็ก (Small Ensemble) ที่รวมเครื่องดนตรีพื้นบ้านและดนตรีสากลเข้าด้วยกัน (Mixed Ensemble) บทเพลงมีความยาวประมาณ 12 นาที ใช้ผู้เล่นทั้งหมด 7 คน

3.6 สังคีตลักษณ์

บทเพลงสุระอินทร์ เริ่มต้นด้วยท่อนช้าและจบลงด้วยความสนุกสนาน เป็นบทเพลงโหมโรงสมัยใหม่ ใช้รูปแบบโครงสร้างแบบไม่ตายตัวโดยมีท่อน Introduction ได้แก่ กลอนลำล่อง ธีมหลักของแต่ละบทเพลง พร้อมทั้งขยายของแต่ละทำนอง (Development section) ท่อนเชื่อม (Transition) และท่อนขยายในตอนท้าย (Recapitulation) บทเพลงอยู่ในบันไดเสียง a minor และเปลี่ยนไปในบันไดเสียง f sharp minor และลงจบด้วยบันไดเสียง a minor อีกครั้ง (ABA)

3.7 คุณลักษณะของบทเพลง

เป็นบทเพลงชุดที่รวมรวบเอกลักษณ์สำคัญของความเป็นอีสาน ทั้งอีสานเหนือและใต้ บรรยายเรื่องราวผ่านคำร้องและเสียงดนตรี มีการประสมวงด้วยเครื่องสากลและเครื่องดนตรีพื้นบ้านในรูปแบบใหม่ ทำให้เกิดสีสันและมิติใหม่ในการฟัง เป็นการนำเสนอเทคนิคการเล่นเครื่องกระทบของไทยและสากลเข้าด้วยกันผ่านจังหวะของดนตรีพื้นบ้าน อีกทั้งนำเสนอทำนองดนตรีพื้นบ้านอีสานผ่านเครื่องดนตรีสากล รูปแบบการนำเสนอและการประพันธ์แบบสากล เป็นการอนุรักษ์ สืบสานมรดกพื้นบ้านอีสานให้แก่คนรุ่นใหม่ และต่อยอดสู่สากล

อภิปรายผลการวิจัย

1. เครื่องดนตรีประเภทเครื่องกระทบอีสาน

เครื่องดนตรีพื้นบ้านของไทยแบ่งจำแนกตามประเภท ดีด สี ตี เป่า เครื่องตี หรือที่เรียกว่า “เครื่องกระทบ” ตามหลักของดนตรีสากล เสียงกลองเป็นเสียงที่สื่อถึงเอกลักษณ์ประจำชาติที่ดีที่สุด ผลการวิจัยจากการศึกษาเครื่องดนตรีประเภทเครื่องกระทบอีสานมีความสอดคล้อง เชื่อมโยงกับองค์ความรู้ และแนวคิดของสุกรี เจริญสุข (2565, 29 ตุลาคม, สัมภาษณ์) ที่ได้กล่าวว่า “เมื่อก่อนมีดนตรีเพื่อพิธีกรรม สมัยใหม่มีดนตรีเพื่อความบันเทิง แต่รุ่นใหม่เราศึกษาได้มากขึ้น เช่น ศึกษาทำนองอีสาน เนื้อเรื่อง เนื้อร้องของอีสาน เพราะสามารถบอกประวัติศาสตร์ได้ ทำนอง กลิ่นของมัน สำเนียงของมัน เครื่องดนตรี จังหวะ element ของดนตรีทั้งหมดสามารถศึกษาได้หมด” และจีรพล เพชรสม (2566, 21 กุมภาพันธ์, สัมภาษณ์) ได้กล่าวถึงกลองของแต่ละภาคไว้ว่า เครื่องกระทบคือชื่อเรียกในทางดนตรีสากล ถ้าเป็นดนตรีไทยจะเรียกเครื่องประกอบจังหวะ หรือถ้าจะเป็นพวก

เกี่ยวกับกลอง คือเครื่องหน้าทับ แต่ในทางอีสาน เครื่องดนตรีที่มีอยู่ใช้ตามโอกาสเทศกาลงานต่าง ๆ เช่น การสร่วงเรือ ก็จะมีกลองสร่วงเรือ ยืนตีบนเรือ กลองเตก เป็นของทางภูไท ขนาดเล็ก กลองย่อส่วนลงมาอีก เป็นกลองของบั้งไฟ กลองขนาดใหญ่ก็จะเป็นกลองกิ่ง กลองรำมะนาใหญ่ กลองสองหน้า เรียกกลองตุ้ม เอามาใช้กับขบวนเซิ้ง เครื่องจังหวะ ก็จะมีฉาบใหญ่ ผ่าง (ฆ้อง) นอกนั้นก็เป็นพวกเครื่องทำทำนอง เครื่องดนตรีเหล่านี้ต่างก็ถือได้ว่าเป็นการสื่อสารถึงวัฒนธรรมที่แสดงออกตามแหล่งที่เราอาศัยอยู่ในแต่ละพื้นที่ หากเราสามารถนำมาสร้างสรรค์บทเพลงให้เกิดความหมายก็จะทำให้ผู้ฟังต่างก็รับรู้ถึงคุณค่าที่มีอยู่ในเสียงดนตรีนั้น ๆ ได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ ณรงค์ชัย ปิฎกรัชต์ (2563 : 81) ได้กล่าวไว้ว่า หลักคิดสำหรับการสร้างสรรค์งานศิลป์ ประกอบด้วย หลักมิติการสร้างสรรค์ คือการสร้างสรรค์ที่เกิดจากจินตนาการ ต่อยอดมาจากภูมิรู้เดิม และก่อให้เกิดประโยชน์เป็นการสืบทอด และหลักวิพิธลักษณาการสร้างสรรค์ คือคุณสมบัติที่นำมาใช้ในการพิจารณาผลงานสร้างสรรค์ อันได้แก่ วิถีชน สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ความเชื่อ ศาสนา ศรัทธา การเรียนรู้ ถ่ายทอด ต่อยอด และคุณค่าศิลป์

2. การสร้างสรรค์ดนตรีเครื่องกระทบอีสานร่วมสมัย

ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ดนตรีเครื่องกระทบอีสานร่วมสมัยใน 3 บทเพลง ประกอบด้วย บทเพลงสารคาม บทเพลงสาเกตนคร และบทเพลงสุระอินทร์ ชื่อของบทเพลงนั้น ผู้วิจัยมีนัยที่จะสื่อถึงพื้นที่สำคัญของภาคอีสาน สารคาม หรือจังหวัดมหาสารคาม สาเกตนคร หรือเมืองร้อยเอ็ด สุระอินทร์ หรือสุรินทร์ เหล่านี้เป็นพื้นที่ที่ผู้วิจัยได้ลงไปศึกษาในงานภาคสนามและเกิดแรงบันดาลใจในการประพันธ์ ทั้งยังเชื่อมโยงถึงความหมายของดนตรีในแง่มุมต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ค้นพบลงไปด้วย สอดคล้องกับ ฐิตินันท์ เจริญสลุง และคณะ (ม.ป.ป.) ได้ศึกษางานสร้างสรรค์ทางดนตรีเป็นการนำองค์ประกอบของสังคม วัฒนธรรม ศิลปะ และดนตรีในแบบตะวันตกและตะวันออกมาผสมผสานกัน อาจกล่าวได้ว่า การนำดนตรีตะวันตกและตะวันออกมาแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมการบรรเลงในรูปแบบของทำนอง หรือทำการเรียบเรียงเสียงประสานของดนตรีไทยในรูปแบบดนตรีตะวันตก หลังจากนั้นการผสมผสานดนตรีไทยกับดนตรีตะวันตกจึงเริ่มเป็นที่แพร่หลายมากขึ้น

บทเพลงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอในครั้งนี้ มีองค์ประกอบที่สำคัญหลาย ๆ มุมมอง เช่น แนวคิดแรงจูงใจในการสร้างสรรค์ กระบวนการสร้างสรรค์ ทำนอง จังหวะเพลง อารมณ์ รูปแบบบทเพลง สังคีตลักษณ์ และคุณลักษณะของบทเพลง สอดคล้องกับ เรวัฒน์ สายันเกณะ (หนุ่มภูไท) ที่ได้มองถึงอารมณ์ในบทเพลงผสมผสานกับจินตนาการในการเรียบเรียง หาเสียงเครื่องดนตรีที่เหมาะกับอารมณ์เพลงนั้น ๆ เพื่อให้มีความกลมกลืนกัน (ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2565)

นอกจากนี้ งานสร้างสรรค์ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ถ่ายทอดและบันทึกไว้ในรูปแบบโน้ตสากลมาตรฐานของนักดนตรีทั่วไป เพื่อเป็นประโยชน์แก่นักดนตรีและคนรุ่นใหม่ เผยแพร่ออกสู่ระดับสากล สอดคล้องกับ นันธิดา จันทรางศุ, สุรสีห์ ชานกสกุล และสกาวรุ้ง สายบุญมี (2563) ที่กล่าวว่า เป็นการเปิดมุมมองด้านดนตรีและวัฒนธรรมที่หลากหลาย เชื่อมโยงถึงวัฒนธรรมของมนุษย์และสังคม เพื่อให้ความสำคัญกับเนื้อหาและวิธีการสอนดนตรีในยุคโลกไร้พรมแดน และให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการทางวัฒนธรรมในการสืบสานและเรียนรู้ดนตรีให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตลอดไป

เอกสารอ้างอิง

กรมศิลปากร. (2544). *เครื่องดนตรีไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร.

คมสันต์ วงค์วรรณ์. (2548). เครื่องดนตรีประเภทเครื่องตีกระทบ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา https://musiclib.psu.ac.th/data/western-musuc/chapter3/chap3-4.htm

เจริญชัย ชนไพโรจน์. (2526ก). *ดนตรีพื้นบ้านอีสาน*. มหาสารคาม: ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดมหาสารคาม.

เจริญชัย ชนไพโรจน์. (2526ข). *ดนตรีและการละเล่นพื้นบ้านอีสาน*. มหาสารคาม: ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดมหาสารคาม.

จีรพล เพชรสม. ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด. (21 กุมภาพันธ์ 2566). สัมภาษณ์.

ฉลองชัย ทัศนโกวิท. (2563). การสร้างสรรค์บทเพลงขับขานประสานเสียง “สร้างปัญญา ศรัทธาความดี”. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.* 12 (1), 78-112.

ชาลี เพ็งจิ๋ว. พันจ่าเอก ดุริยางคศิลปินระดับอาวุโส สำนักการสังคีตกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม. (29 ตุลาคม 2565). สัมภาษณ์.

ฐิตินันท์ เจริญสลุง และคณะ. (ม.ป.ป.). *งานสร้างสรรค์ทางดนตรี: ดนตรีพรรณนา “วิหคเริงรมย์” สำหรับการบรรเลงด้วยวงทรอมโบนควอร์เท็ตและวงสตริงคอมโบ. ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 19 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา https://research.bkkthon.ac.th/abstac/ab_20052563162712.pdf.

ณรงค์ชัย ปิฎกรัชต์. (2563). *ทฤษฎีเพื่อการวิจัยและสารัตถบทดนตรี*. ลพบุรี: โรงพิมพ์นาฏดุริยางค์.

ทินกร อัตไพบูลย์. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประธานหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม. (18 กุมภาพันธ์ 2566). สัมภาษณ์.

ธนดล ภาษี. (2559). ภาคอีสาน. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2367. แหล่งที่มา https://balltanadolblog.wordpress.com/ภาคอีสาน/

นันธิดา จันทรางศุ, สุรสีห์ ชานกสกุล และ สกาวรุ้ง สายบุญมี. (2563). ทิศทางการสอนดนตรีโลก: นิยาม หลักการและข้อเสนอแนะสำหรับประเทศไทย. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 48 (1), 142-163.

ภิภพ ปิ่นแก้ว. (2559). *ปฏิบัติดนตรีพื้นบ้านอีสานขั้นพื้นฐาน*. อุดรธานี: สาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

โยธิน พลเขต. (2563). *เครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานประเภทกำกับจังหวะโปงลาง*. ร้อยเอ็ด: วิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 28 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา http://media.bpi.ac.th/admin/attach/w2/f20180927174205_YV5j3ZiXgV.pdf.

วีรยุทธ สีคุณหลิ่ว. (2559). การอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านอีสาน กรณีศึกษาวัดพรหมคุณาราม เมืองฟีนิกส์ มลรัฐแอริโซนา สหรัฐอเมริกา. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา https://hujmsu.msu.ac.th/pdfsplit.php?p=MTU5OTAxNDA3OS5wZGZ8MTQyLTE1MA==

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์. (2526). *เพลงพื้นบ้านและการละเล่นพื้นบ้านจังหวัดสุรินทร์*. กรุงเทพมหานคร: กรุงสยามการพิมพ์.

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2565). เรวัฒน์ สายันเกณะ “หนุ่มภูไท” - ฐานข้อมูลศิลปินมรดกอีสาน. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 17 มกราคม 2566. แหล่งที่มา https://cac.kku.ac.th/cac2021/เรวัฒน์-สายันเกณะ-หนุ่ม/.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. (2528). *ดนตรีพื้นบ้านและศิลปะการแสดงของไทย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สุกรี เจริญสุข. รองศาสตราจารย์ ดร. ผู้อำนวยการวงไทยซิมโฟนีออร์เคสตรา. (29 ตุลาคม 2565 และ 1 มีนาคม 2566). สัมภาษณ์.

สุพรรณี เหลือบุญชู. (2541). *ดนตรีและศิลปะการแสดงพื้นบ้านอีสาน*. มหาสารคาม: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุพรรณี เหลือบุญชู. (2564). *บทเพลงไทยสำเนียงภาษา ตับต้นเพลงเต้ย จากภูมิเพลงสำเนียงไทยอีสาน*. วิจัยสร้างสรรค์ได้รับทุนสนับสนุนงานสร้างสรรค์จากงบประมาณแผ่นดิน. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.

Jpaliotto. (2021). What is Pima?. *Online*. Retrieved January 21, 2023. from https://www.theguitarjournal.com/what-is-pima/.

ความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย

A Needs of Digital Competency of Primary School Administrators in Thailand

สุจิตรา วันทอง และ พนายุทธ เชยบาล
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
Sujittra Wanthong and Panayuth Choeybal
Udon Thani Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 64300601102@udru.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 379 คน ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.87 และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่คาดหวังเท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยมีความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัลทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบการใช้ดิจิทัลมีความต้องการจำเป็นลำดับแรก (PNImodified = 0.49) รองลงมา คือ การปรับตัวยุคดิจิทัล (PNImodified = 0.46) การแก้ปัญหาดิจิทัล (PNImodified = 0.44) การรู้และเข้าใจดิจิทัล (PNImodified = 0.42) และการมีจริยธรรมดิจิทัล (PNImodified = 0.39) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น; สมรรถนะดิจิทัล; ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

* วันที่รับบทความ : 9 มีนาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 28 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 30 มีนาคม 2567
Received: March 9 2027; Revised: March 28 2024; Accepted: March 30 2024

Abstract

The objective of this survey research was to study the needs of digital competency of primary school administrators in Thailand. The samples were 379 primary school administrators under the Primary Educational Service Area Office of Academic Year 2023. They obtained from stratified random sampling. The research tool was a five rating-scale questionnaire on the actual and expected state regarding the digital competencies of primary school administrators. The reliability of the actual state questionnaire was at 0.87 and the reliability of the expected state questionnaire at 0.96. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and $PNI_{modified}$. The results found that the digital competencies of primary school administrators in Thailand had needs and in aspect of digital use was in the first order ($PNI_{modified}$ = 0.49) followed by the digital era adaptation ($PNI_{modified}$ = 0.46) digital problem solving ($PNI_{modified}$ = 0.44) digital literacy ($PNI_{modified}$ = 0.42), and digital ethics ($PNI_{modified}$ = 0.39) respectively.

Keywords: Needs; Digital Competency; Primary School Administrators

บทนำ

โลกศตวรรษที่ 21 มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน (Disruptive Change) ส่งผลกระทบต่อองค์กรและพลเมืองโลกหลายด้าน เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทและความจำเป็นกับการดำรงชีวิตและการพัฒนาประเทศ จากการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัลแบบก้าวกระโดดส่งผลให้การจัดการศึกษาจำเป็นต้องผลิตและพัฒนากำลังคนด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเร่งด่วน ประเทศไทยให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีดิจิทัล โดยกำหนดนโยบายและวางแนวทางการดำเนินงานด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และเพิ่มโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เช่น แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) การประกาศใช้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561-2580) เป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลของประเทศ นอกจากนี้ตามคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการร่าง แนวทางการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ เป็นต้น (วิจารณ์ พานิช, 2546 : 1, ชูชัย สมิทธิไกร, 2549 : 3, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558 : 3 และสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562 : 1)

กกกกกกกระบบสารสนเทศ (Information System) มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัล (Digital Era) เป็นอย่างมาก โดยทัศนคติต่อเทคโนโลยี และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันของผู้บริหารโรงเรียนที่ถูกต้องย่อมมีผลทำให้การลงทุน และการใช้เทคโนโลยีของโรงเรียนเป็นไปอย่างเหมาะสม เกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารงานของโรงเรียน กระแสการเปลี่ยนแปลงทำให้ดิจิทัลเทคโนโลยีมีผลกระทบต่อการบริหารงานของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหาร

งานทั่วไป ซึ่งงานของโรงเรียนในทุกด้านจะต้องมีระบบจัดการฐานข้อมูลของโรงเรียนเพื่อการตัดสินใจในการบริหารงาน ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ICT (Information and Communication Technology) มาใช้เพื่อสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารและการจัดการความรู้ในด้านต่าง ๆ ผู้บริหารจะต้องรู้จักนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการโรงเรียน ได้แก่ Cloud Computing, Mobile Devices, Social Network, และ Internet of Thing (IOT) (จิณณวัตร ปะโคทัง, 2561: 109) ผู้บริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัลจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสาร เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการโรงเรียน เพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่าแท้จริง (สุกัญญา แช่มช้อย, 2561: 12)

โรงเรียนประถมศึกษาเป็นหน่วยปฏิบัติงานที่อยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาภาคบังคับในระดับประถมศึกษาและส่วนหนึ่งดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น มีภารกิจในการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์สูงสุด โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ฉบับที่ 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 6-7) โดยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีการใช้เทคโนโลยีในการบริหารโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งการบริหารงานของโรงเรียนจะเกิดประสิทธิผลขึ้นอยู่กับสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นโรงเรียนที่มีผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถหรือมีสมรรถนะ (Competency) ในระดับสูง ย่อมพัฒนาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุรีพร โพธิภักดี, 2558: 47 และ จารุนันท์ ผิวผาง, 2564: 102) ผู้บริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบันจึงควรมีสมรรถนะดิจิทัลเพื่อใช้ในการบริหารโรงเรียน อย่างเช่น ผลการศึกษาของเบญจมาศ ตันสูงเนิน (2564: 22) ที่ศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า มีองค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล 2 องค์ประกอบ คือ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะด้านคอมพิวเตอร์ ผลการศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องสามารถสื่อสารได้หลายภาษาและมีความสามารถในการใช้ภาษาทางเทคโนโลยี (Technology Literacy) เช่น การใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ประกอบด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งถือเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน (นุชนรา รัตนะศิระประภา, 2557 : 509)

ถึงแม้ว่าผู้บริหารโรงเรียนจะมีสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลแต่ก็ยังไม่มากเท่าที่ควร และยังมีปัญหาด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เห็นได้จากผลการศึกษาของอดิศักดิ์ ด้านวังขวา (2564 : 3) ที่ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า สมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน ด้านความรู้

ทางเทคโนโลยีดิจิทัลและด้านทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับด้านปัญหาเรื่องความชำนาญด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า 1) ปัญหาความรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัล ได้แก่ ผู้ใช้งานไม่ทราบนโยบายเกี่ยวกับด้านเทคโนโลยีดิจิทัล หลักสูตรที่เรียนจบไม่เกี่ยวข้องด้านเทคโนโลยี จากการกระจายนโยบายสู่ระดับปฏิบัติไม่เพียงพอ แนวทางการพัฒนาแก้ไขปัญหาความรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัล ได้แก่ การศึกษาจากคู่มือ นโยบายขององค์การ ติดตามข้อมูลข่าวสารในเว็บไซต์สำนักงานเขต เว็บไซต์กระทรวง เพิ่มช่องทางการสื่อสารสู่หน่วยงานปฏิบัติ 2) ปัญหาทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล การใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างสื่อการเรียนการสอนความปลอดภัยในการใช้อินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์ การสร้างสื่อดิจิทัล เช่น ภาพยนตร์สั้น การใช้งาน Google ให้เกิดประโยชน์เต็มความสามารถ การใช้งานแอปพลิเคชันบนมือถือ การใช้งานการสร้างสื่อนำเสนอผลงาน แนวทางการพัฒนาแก้ไขปัญหาทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล ได้แก่ เรียนรู้ด้วยตนเองทางอินเทอร์เน็ต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดอบรมให้ผู้ที่สนใจ พิจารณาผู้ที่สนใจที่เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรที่มีการเปิดอบรม เรียนรู้จากเพื่อนครูที่มีความชำนาญด้านเทคโนโลยีดิจิทัลส่งเสริมการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน และ 3) ปัญหาคุณลักษณะทางเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้ใช้งานอายุมากใกล้เกษียณใช้คอมพิวเตอร์ไม่เป็น ไม่มีคนสอนการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล บุคลากรขาดแรงจูงใจศึกษาเทคโนโลยีใหม่ๆ ไม่ได้เรียนจบทางด้านคอมพิวเตอร์มาทำให้เรียนรู้ช้า หน่วยงานขาดผู้มีความรู้เฉพาะทางทำให้ขาดคนปรึกษา ขาดความรู้เรื่องกฎหมาย ผู้ปฏิบัติงานไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สอดคล้องกับที่บุตรี แก้วอินธิ (2565: 42) ได้ทำการศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม พบว่า สภาพปัจจุบันทักษะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านทักษะการมีวิสัยทัศน์และความฉลาดทางดิจิทัล 2) ด้านทักษะการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 3) ด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรมดิจิทัล 4) ด้านทักษะการมีส่วนร่วมและวัฒนธรรมดิจิทัล 5) ด้านทักษะการสื่อสารดิจิทัล และ 6) ด้านทักษะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ตามลำดับ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาระดับสมรรถนะดิจิทัลในสภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวังและความต้องการจำเป็นของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยว่าเป็นอย่างไร เพื่อนำไปใช้เป็นสารสนเทศในการพัฒนานวัตกรรมโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาว่าควรเป็นอย่างไร และนำไปสู่การนำสมรรถนะดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาองค์การให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาผู้วิจัยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. สร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย

3. นำแบบสอบถามไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้องแล้วนำผลการตรวจสอบมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยาม (Index of Item Objective Congruence: IOC)

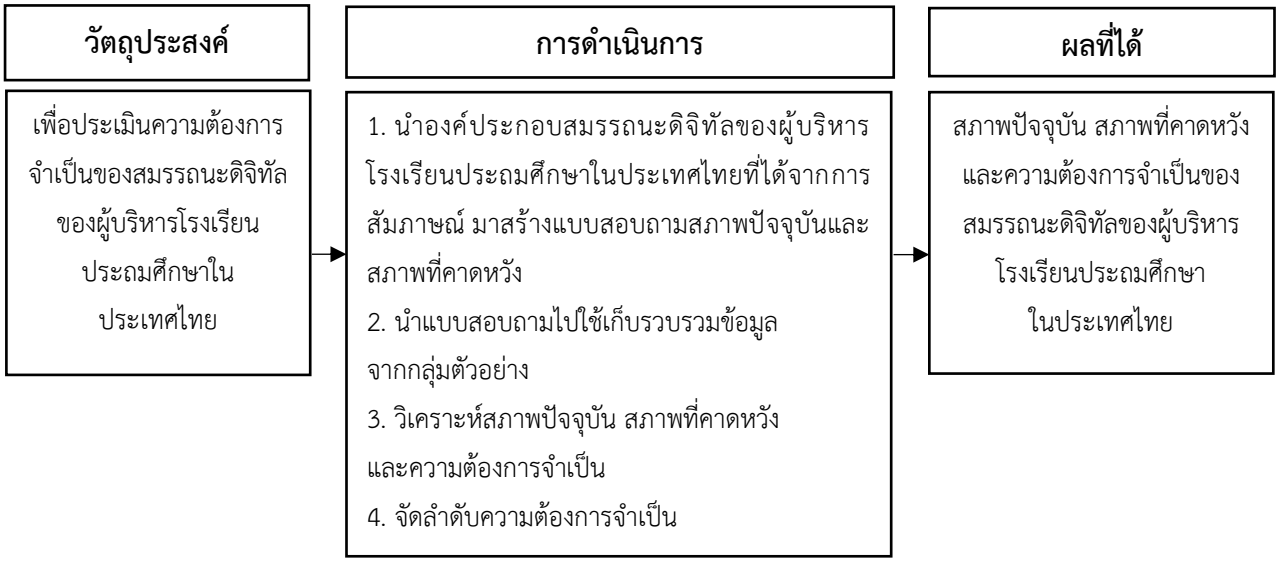
4. ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

6. วิเคราะห์ความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

7. พัฒนาแบบสอบถามให้เป็นฉบับสมบูรณ์ จากนั้นนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

8. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

แผนภาพที่ 1 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา**ในประเทศไทย** ปีการศึกษา 2566 จาก 26,905 โรงเรียน ได้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 26,905 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565: ออนไลน์) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บข้อมูลแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา**ในประเทศไทย** ปีการศึกษา 2566 ได้จากการเปิดตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 609) จำนวน 379 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 379 คน ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ภาคในการแบ่งชั้น ใช้เขตเป็นหน่วยในการสุ่ม กำหนดสัดส่วนเขตพื้นที่ร้อยละ 20.00 ของเขตพื้นที่ในแต่ละภาค คำนวณสัดส่วนจำนวนโรงเรียนแต่ละเขตพื้นที่แล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนโดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ให้ครบตามสัดส่วนที่กำหนด โดยวิธีการจับสลากแบบไม่ใส่คืน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย เป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งมีดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 – 1.00 จำนวน 65 ข้อ และมีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.87 และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่คาดหวังเท่ากับ 0.96 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์บริหารโรงเรียน ระดับชั้นที่เปิดสอน ที่ตั้งโรงเรียน และขนาดโรงเรียน ข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

แบบสอบถามในตอนนี้เป็นรูปแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) อยู่ในรูปแบบของการตอบสนองคู่ (Dual-response Format) โดยใน 1 ข้อคำถาม ผู้ตอบแบบสอบถามต้องตอบข้อมูล 2 ชุด คือ สภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวัง รูปแบบนี้สร้างขึ้นโดยมีพื้นฐานแนวคิดของการนิยามความต้องการจำเป็นตามโมเดลความแตกต่าง (Discrepancy Model) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การรู้และเข้าใจดิจิทัล องค์ประกอบที่ 2 การใช้ดิจิทัล องค์ประกอบที่ 3 การแก้ปัญหาดิจิทัล องค์ประกอบที่ 4 การปรับตัวยุคดิจิทัล และองค์ประกอบที่ 5 การมีจริยธรรมดิจิทัล ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 65 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เสนอเรื่องการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่พัฒนาขึ้น

2. ทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามชนิดเอกสารจัดส่งทางไปรษณีย์ และอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม จำนวน 450 ฉบับ เพื่อชดเชยอัตราการสูญหาย โดยกำหนดระยะเวลารวบรวมข้อมูล 30 วัน และได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งสิ้น จำนวน 403 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.56 ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 379 ฉบับ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา บุญชม ศรีสะอาด (2553: 121) ดังนี้

1.00 – 1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่คาดหวังของสมรรถนะดิจิทัลในระดับน้อยมาก

1.51 – 2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่คาดหวังของสมรรถนะดิจิทัลในระดับน้อย

2.51 – 3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่คาดหวังของสมรรถนะดิจิทัลในระดับปานกลาง

3.51 – 4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่คาดหวังของสมรรถนะดิจิทัลในระดับมาก

4.51 – 5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่คาดหวังของสมรรถนะดิจิทัลในระดับมากที่สุด

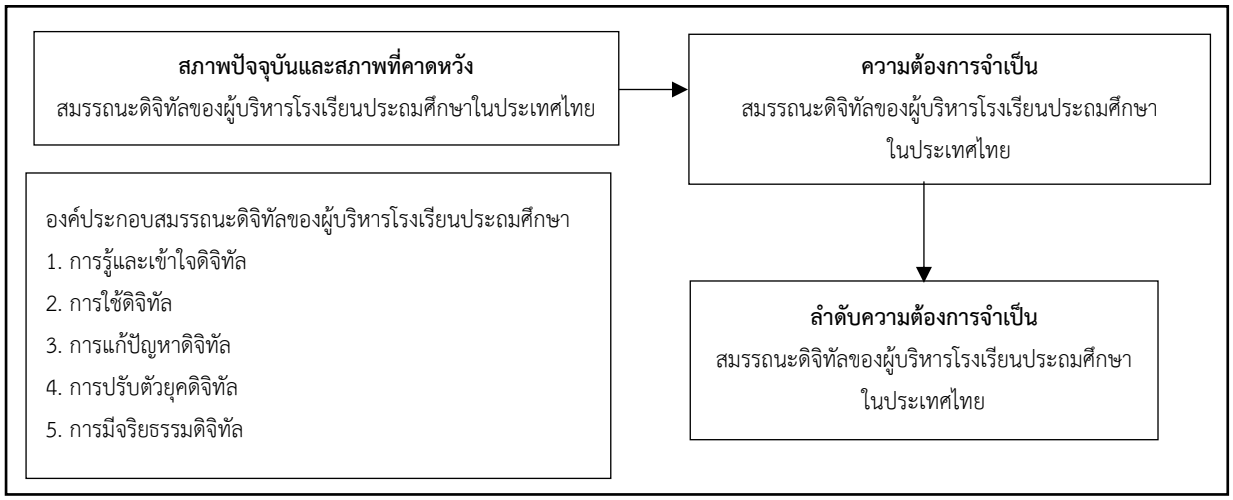
2. การวิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย

การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวัง ใช้วิธี Modified Priority Needs Index (PNImodified) ซึ่งเป็นวิธีหาผลต่างของสภาพที่คาดหวัง (Importance: I) กับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (Degree of Success: D) และหารด้วยค่าสภาพที่เป็นจริงซึ่งมีสูตรการคำนวณ คือ PNImodified = (I - D)/D เพื่อหาความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นใช้การเรียงดัชนีจากมากไปหาน้อย ดัชนีที่มีค่า

มากแปลว่ามีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อยกำหนดเกณฑ์ PNImodified ตั้งแต่ .30 ขึ้นไป ถือว่ามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (สุวิมล ว่องวาณิ, 2550 : 72)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา**ในประเทศไทย** โดยศึกษาสภาพปัจจุบันของระดับสมรรถดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เปรียบเทียบกับ สภาพที่คาดหวัง ผลลัพธ์คือ ความต้องการจำเป็นของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา**ในประเทศไทย** ซึ่งจะเป็นสารสนเทศที่นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาหรือส่งเสริมสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา**ในประเทศไทย**ให้สอดคล้องและเหมาะสม โดยการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะเอกสารและการสัมภาษณ์และยืนยันองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ได้องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา 5 องค์ประกอบ คือ 1) การรู้และเข้าใจดิจิทัล 2) การใช้ดิจิทัล 3) การแก้ปัญหาดิจิทัล 4) การปรับตัวยุคดิจิทัล และ 5) การมีจริยธรรมดิจิทัล กรอบแนวคิดของการวิจัยมีดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่คาดหวังเสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยโดยรวมและรายองค์ประกอบ

สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. การรู้และเข้าใจดิจิทัล	3.48	0.49	ปานกลาง	4.94	0.06	มากที่สุด
2. การใช้ดิจิทัล	3.33	0.47	ปานกลาง	4.97	0.03	มากที่สุด
3. การแก้ปัญหาดิจิทัล	3.42	0.35	ปานกลาง	4.93	0.13	มากที่สุด
4. การปรับตัวดิจิทัล	3.39	0.30	ปานกลาง	4.96	0.06	มากที่สุด
5. การมีจริยธรรมดิจิทัล	3.57	0.26	มาก	4.97	0.08	มากที่สุด
โดยรวม	**3.44**	**0.23**	**ปานกลาง**	**4.96**	**0.36**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.44) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกองค์ประกอบยกเว้นองค์ประกอบการมีจริยธรรมดิจิทัล ($\overline{X}$ = 3.57) อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่คาดหวังของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.95) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบการใช้ดิจิทัล ($\overline{X}$ = 4.97) และการมีจริยธรรมดิจิทัล ($\overline{X}$ = 4.97) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การปรับตัวยุคดิจิทัล ($\overline{X}$ = 4.96) การรู้และเข้าใจดิจิทัล ($\overline{X}$ = 4.94) และการแก้ปัญหาดิจิทัล ($\overline{X}$ = 4.93) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index : PNImodified) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D) ค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวัง (I) ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified) และลำดับความต้องการจำเป็น

สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. การรู้และเข้าใจดิจิทัล	3.48	4.94	0.42*	4
2. การใช้ดิจิทัล	3.33	4.98	0.49*	1
3. การแก้ปัญหาดิจิทัล	3.42	4.93	0.44*	3
4. การปรับตัวยุคดิจิทัล	3.39	4.96	0.46*	2
5. การมีจริยธรรมดิจิทัล	3.57	4.97	0.39*	5

หมายเหตุ : *PNImodified $\geq$ 0.30

กกกกกกกกจากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยมีความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัลทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบการใช้ดิจิทัลมีความต้องการจำเป็นลำดับแรก ($PNI_{modified}$ = 0.49) รองลงมา คือ การปรับตัวยุคดิจิทัล ($PNI_{modified}$ = 0.46) การแก้ปัญหาดิจิทัล ($PNI_{modified}$ = 0.44) การรู้และเข้าใจดิจิทัล ($PNI_{modified}$ = 0.42) และการมีจริยธรรมดิจิทัล ($PNI_{modified}$ = 0.39) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย มีประเด็นการอภิปรายดังนี้กกกก/กกก

1. จากผลการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกองค์ประกอบ ยกเว้นองค์ประกอบการมีจริยธรรมดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากเทคโนโลยีดิจิทัลมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและไม่หยุดนิ่ง ในขณะที่ผู้บริหารโรงเรียนบางส่วนที่สูงอายุหรือไม่ได้สนใจเทคโนโลยี อาจตามเทคโนโลยีไม่ทัน เมื่อนำคะแนนมาเฉลี่ยจึงทำให้ระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับแนวคิดของจิณณวัตร ปะโคทัง (2561 : 164) ที่ให้ความเห็นว่าปัจจุบันเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและผลกระทบต่อการศึกษา การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อให้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีได้ก้าวเข้ามามีบทบาทกับชีวิตประจำวันมากขึ้นในทุกๆ ด้าน ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้ มีทักษะด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างเพียงพอในโลกดิจิทัล เพื่อให้สามารถบริหารโรงเรียนที่ต้องพัฒนาครู พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะทางด้านเทคโนโลยี

อย่างเพียงพอ สอดคล้องกับวิจารณ์ พานิช (2546 : 1) และชูชัย สมิทธิไกร (2549 : 3) ที่กล่าวถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลว่า กระแสโลกาภิวัตน์มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน (Disruptive Change) ส่งผลกระทบต่อองค์การและพลเมืองโลกหลายด้าน ซึ่งมีปัจจัยมาจากความเจริญด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ทำให้เศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว ทำให้การจัดการทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร ประสบปัญหาหลายประการ เนื่องจากบุคลากรขาดความรู้และทักษะที่ทันสมัย โดยทักษะที่ควรมีของคนในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะการรู้สารสนเทศ เป็นต้นสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อดิศักดิ์ ด้านวังขวา (2564 : 3) ที่ศึกษาสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า สมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน ด้านความรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัลและด้านทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยปัญหาคุณลักษณะทางเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้ใช้งานอายุมากใกล้เกษียณใช้คอมพิวเตอร์ไม่เป็น ไม่มีคนสอนการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล บุคลากรขาดแรงจูงใจศึกษาเทคโนโลยีใหม่ๆ ไม่ได้เรียนจบทางด้านคอมพิวเตอร์มาทำให้เรียนรู้ช้า หน่วยงานขาดผู้มีความรู้เฉพาะทางทำให้ขาดคนปรึกษา ขาดความรู้เรื่องกฎหมาย ผู้ปฏิบัติงานไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

2. สภาพที่คาดหวังของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย โดยรวมทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบการใช้ดิจิทัลและการมีจริยธรรมดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การปรับตัวดิจิทัล การรู้และเข้าใจดิจิทัลและการแก้ปัญหาดิจิทัล ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบันก้าวสู่ยุคเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Era) ซึ่งเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อชีวิตประจำวันและการปฏิบัติงาน ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายโดยการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารโรงเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้บริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบันจึงมีความคาดหวังที่จะมีสมรรถนะดิจิทัลเพื่อใช้ในการบริหารโรงเรียนในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวทางของ International Society for Technology in Education: ISTE (2009 : ออนไลน์) ประเทศสหรัฐอเมริกาที่กำหนดมาตรฐานชาติด้านเทคโนโลยีสำหรับผู้บริหาร (National Educational Technology Standards for Administrators: NETS-A 2009) ไว้ว่าประกอบด้วย 5 ด้าน 1) มีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารจะต้องสามารถนำการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี 2) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกดิจิทัล ผู้บริหารจะต้องสร้างสรรค์พลวัตในการใช้เทคโนโลยีให้เป็นปกติ 3) การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ ผู้บริหารจะต้องจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และนวัตกรรมอย่างมืออาชีพให้กับผู้เรียน 4) การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารต้องส่งเสริมความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัลและการบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และ 5) การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหารจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทาง

สังคมจริยธรรมและกฎหมาย ตลอดจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อการวิวัฒนาการของวัฒนธรรมของสังคมดิจิทัล สอดคล้องกับแนวคิดของสุกัญญา แช่มช้อย (2561 : 12) ที่ให้ความเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัลจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสาร เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการโรงเรียน เพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่าแท้จริง และสอดคล้องกับแนวคิดของ สงบ อินทรมณี (2562 : 356) ที่ให้ความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัลต้องมีทักษะเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ โดยการมีวิสัยทัศน์ในการใช้ข้อมูลจากเทคโนโลยีและสารสนเทศให้เกิดประโยชน์ โดยการสร้างมูลค่าเพิ่มในการบริหารจัดการสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีและสารสนเทศใหม่ๆ มาสร้างความโดดเด่นที่แตกต่างจากโรงเรียนอื่น โดยผู้บริหารโรงเรียนต้องวางเป้าหมายการบริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัลโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างรอบด้าน สอดคล้องกับผลการศึกษาของเบญจมาศ ตันสูงเนิน (2564 : 22) ที่ศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า มีองค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล 2 องค์ประกอบ คือ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่าแท้จริง

3. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบการใช้ดิจิทัลมีความต้องการจำเป็นอันดับแรก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งโครงสร้างการบริหารโรงเรียนแบ่งออกเป็น 4 คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป สังคมปัจจุบันอยู่ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทและความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการปฏิบัติงานมากขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในยุคปัจจุบันจึงมีความต้องการจำเป็นที่จะมีสมรรถนะดิจิทัลเพื่อใช้ในการบริหารโรงเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับแนวคิดของชรัมและเลวิน (Schrum & Levin, 2009 : 78) ที่ให้ความเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัลมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าใจบริบทของโรงเรียนในยุคนี้ที่สภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment) เข้ามามีผลกระทบต่อการบริหารโรงเรียนอย่างมาก โดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เป็นทั้งปัจจัยเอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน ถึงแม้ว่าโรงเรียนในยุคดิจิทัลนั้นดูจะเป็นสิ่งธรรมดามากที่ผู้เรียนและครูรุ่นใหม่จะเป็นผู้ที่มีทักษะการใช้เทคโนโลยีได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะมีความแตกต่างจากครูรุ่นเก่าและตัวผู้บริหารโรงเรียนหลายๆ คน แต่นั่นไม่ได้หมายความว่าจะเพียงพอแล้วสำหรับการจัดการเรียนรู้ของครูและผู้เรียนยังต้องการผู้บริหารที่มีความรู้และวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ โดยนำไปกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของไบเลย์และลัมเลย์ (Bialey & Lumley, 1992 อ้างถึงใน

ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ, 2541 : 61-62) ที่นำเสนอกรอบมาตรฐานด้านเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนที่ต้องมีทักษะการใช้เทคโนโลยี และจำเป็นต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยี สอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 17) ที่ได้กำหนดกรอบมาตรฐานการพัฒนาโครงการโรงเรียนต้นแบบการพัฒนา ICT เพื่อการเรียนรู้ นำเสนอกรอบแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับมาตรฐานการใช้เทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนไว้ ดังนี้ 1) ทักษะการใช้โปรแกรมนำเสนอ (Presentation) 2) ทักษะการใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) 3) ทักษะการใช้ห้องสนทนา (Chat Room) 4) ทักษะการใช้กระดานถามตอบ (Web Board) 5) ทักษะการสืบค้นข้อมูล (Search Engine) และ 6) ทักษะในด้านการประชุมเครือข่าย (Video Conference) และสอดคล้องกับแนวคิดของจิณณวัตร ปะโคทัง (2561 : 112) ที่ให้ความเห็นว่า การบริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัลผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อให้สามารถที่จะเลือกใช้กับการบริหารโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม คุ้มค่าและเพียงพอต่อการใช้งาน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องแสดงศักยภาพทางด้านการบริหารและจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งนอกจากจะมีผลต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียนในชุมชนแล้ว ยังจะทำให้โรงเรียนเป็นที่ไว้วางใจของชุมชนในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เบญจมาศ ตันสูงเนิน (2564 : 22) ที่ศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า มีองค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล จำนวน 2 องค์ประกอบ คือ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะด้านคอมพิวเตอร์ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จารุนันท์ ผิวผาง (2564 : 101-102) ที่ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล โดยผลการศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านงานบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยมีความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัล ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยไปใช้เป็นสารสนเทศในการวางแผนพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นที่สำคัญตามลำดับ เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยมีความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัล ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนเป็นนโยบายหนึ่งในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นที่วิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็นเท่านั้น ยังไม่ใช่การประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ ดังนั้น ควรมีการศึกษาสาเหตุของความต้องการจำเป็น และการหาแนวทางในการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็น เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยเท่านั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรนำผลการศึกษาความต้องการจำเป็นไปใช้ในการพัฒนานวัตกรรมและศึกษาผลการเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย

3. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา การวิจัยครั้งต่อไปควรดำเนินการวิจัยกับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา หรือผู้บริหารโรงเรียนทั่วประเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่กว้างมากขึ้นและสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545.* กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

จารุนันท์ ผิวผาง. (2564). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. วารสารรัชต์ภาคย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.* 6 (2), 96-108.

จิณณวัตร ปะโคทัง. (2561). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมืออาชีพ.* อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซ็ท.

ชูชัย สมิทธิไกร. (2549). *การฝึกอบรมบุคลากรในองค์การ.* กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นุชนรา รัตนะศิระประภา. (2557). สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิชาการ*. 7 (3), 507 -528.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

บุตรี แก้วอินธิ. (2565). สภาพและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม. *วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.* 13 (1), 42-51.

เบญจมาศ ตันสูงเนิน. (2564). องค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1**.** *วารสารวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.* 13 (1), 22-40**.**

ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ. (2541). *กรณีศึกษากระบวนการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียน.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิจารณ์ พานิช. (2546). องค์การแห่งการเรียนรู้และการจัดการความรู้. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 27 มิถุนายน 2565. แหล่งที่มา: http://www.ha.or.th/km.html.

สงบ อินทรมณี. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น.* 16 (1), 353 – 360.

สุกัญญา แช่มช้อย. (2561). *การบริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัล (SCHOOL MANAGEMENT IN DIGITAL ERA).* กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรีพร โพธิ์ภักดี. (2558). สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้.* 8 (1), 39-52.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.* กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *แนวปฏิบัติงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษานิติบุคคลในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). โครงสร้างองค์กร. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 28 กันยายน 2565. แหล่งที่มา: https://www. obec.go.th/about/โครงสร้างองค์กร.

สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). กรอบสมรรถนะด้านดิจิทัลสำหรับพลเมืองไทย. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2565. แหล่งที่มา: https://web.parliament. go.th/assets/portals/1/files/digital competence_framework_for_thai_citizens.pdf.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). *ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564.* กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชัน.

อดิศักดิ์ ด้านวังขวา. (2564). สมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. *สารวารโครงการทวิปริญญาทางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ*. 1 (2), 3-14.

International Society for Technology in Education. (2002). *ISTE National Educational Technology Standards (NETS) and Performance Indicators for Administrators.* Retrieved October 1, 2023, from https://id.iste.org/docs/ _ddddddpdfs/nets-for-administrators-2002 en.pdf?sfvrsn=2.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement***.** 30 (3), 607-610.

Schrum, L., & Levin, B. B. (2009). *Leading 21th Century Schools: Harnessing Technology for Engagement and Achievement [computer file]*. California: SAGE Publications.

The Creative Leadership Model for Principals of Intermediate Vocational Schools in Guangzhou of People's Republic of China

Mu Yunting,
Somsak Jeewattana and Nawamin Prachanant
Buriram Rajabhat University, Thailand.
Corresponding Author, E-mail: 640427090012@bru.ac.th

****

Abstract

The objectives of this research were:1) To study the elements of creative leadership of managers of middle vocational schools in Guangzhou of People's Republic of China; 2) To develop creative leadership elements for managers of secondary vocational schools in Guangzhou of People's Republic of China; 3) To evaluate the creative leadership elements of secondary vocational school managers in Guangzhou of People's Republic of China.The sample size was determined from the total population of 32 schools (70 managers and 5450 full-time teachers). The research tool is Statistical Product Service Solutions, which conducts descriptive analysis with results including frequency, percentage, mean, and standard deviation.The research results were found as follows:

1. The overall average level of creative leadership model projects in all aspects is at a high level. All the standard deviation values are very close, which means that in all dimensions, the expert opinions are relatively consistent, and there is no particularly prominent term.

2. The creative leadership model for managers of Guangzhou Intermediate Vocational School, People's Republic of China, consists of three parts: the first part is visionary leadership, the second part is effective management skills, and the third part is to support collaboration and coordination. The whole process is divided into four steps: the first step is the research before the construction, the second step is the construction of the model, and the fourth step is the evaluation after the construction. In addition, the researchers also compiled a guide manual on creative leadership models used by managers of secondary vocational schools in Guangzhou.

3. The model has been evaluated by experts and school administrators. Experts believe that the accuracy and appropriateness of the model have been evaluated at the highest level, and the feasibility and practicality of the model have been evaluated at the highest level after trial by school administrators.

Keywords: Guangzhou City; Intermediate Occupation; Needs Analysis; Manager

Introduction

As China's education system continues to evolve, secondary vocational schools (known as vocational schools) are gaining a more prominent position in the country's educational landscape. As a vital component of China's education system, vocational schools not only assess the academic achievements of junior high school graduates but also serve as a pivotal gatekeeper deciding whether they advance to general high school education or opt for vocational education (Guangming Daily, 2022). Given China's prominence in manufacturing, the significance of vocational education is unmistakable. It plays an indispensable role in

* Received: June 16 2027; Revised: June 25 2024; Accepted: June 29 2024

enhancing employment competitiveness, elevating skill levels, and facilitating industrial advancement and innovative growth.

The Chinese government has invested heavily in the development of vocational education, constructing the world's largest vocational education system through a suite of policy measures that includes boosting capital investment, enhancing faculty development, and refining career guidance and educational training. Particularly in Guangzhou, the government has actively facilitated the articulation between secondary and higher vocational education, fully implemented the vocational education college entrance examination system, resulting in a significant enhancement in educational quality. Secondary vocational school students can now pursue further education via multiple avenues, such as the college entrance examination, specialized individual enrollment tests, the integrated three-year and two-year vocational education programs, and exemptions for top-performing skilled students. This undoubtedly offers these students a broader spectrum of developmental opportunities (Ministry of Education's official We-Media "Weiyan Education", 2022).

In the 2021 academic year, Guangzhou further expanded the pilot scope and enrollment scale of the "three or two sections". This measure not only promotes the organic connection of secondary and higher vocational education, but also provides a more diversified growth path for students. At the same time, Guangzhou also strongly supports the construction of vocational education groups (alliances), creates a high-quality platform for the integration of industry and education, and realizes the full coverage of the development of vocational education in municipal secondary vocational schools.

In this context, it is particularly important to study the creative leadership model of secondary vocational school administrators. Creative leadership can not only stimulate the innovative spirit of teachers and students, but also promote the overall development of the school and improve the quality of education. This study aims to improve the core leadership evaluation index system based on professional standards from the perspective of evaluation, and jointly promote the improvement of core leadership through the development and use of professional evaluation tools and the leading role of professional standards (Sohu.com, 2023).

In order to achieve this goal, we will use formal methods such as questionnaires and semi-structured in-depth interviews, as well as the most commonly used data collection methods such as observation and informal interviews with relevant managers and full-time teachers to fully and deeply understand the creative leadership status of secondary vocational school managers in Guangzhou. In these ways, we expect to reveal the inherent mechanisms and influencing factors of creative leadership, and provide a useful reference for the cultivation and development of secondary vocational school administrators.

In China, many researchers have conducted in-depth research on creative leadership. For example, Wen Liqun (2017) discussed the impact of creative leadership on the creativity of subordinates; Pan Hong and others (2018) discussed the relationship between creative reform and creative leadership by recording the speeches and interviews of Tadanori Nagasawa, president of Musashino University of Fine Arts; Li Minghao (2017) studied the impact mechanism of creative leadership on employee creativity. These studies provide us with valuable theoretical foundation and practical experience.

This study is entitled "Creative Leadership Model for Managers of Intermediate Vocational Schools in Guangzhou". It is not only conducive to guiding the managers of secondary vocational schools in Guangzhou to improve their creative leadership, but also hopes to contribute to the development of creative management of intermediate vocational education

in Guangzhou, China. Through in-depth exploration and analysis of the creative leadership model of secondary vocational school managers, we hope to provide useful inspiration and suggestions for the sustainable and healthy development of secondary vocational education in Guangzhou and even the whole country.

Research Objectives

The researchers identified the following research objectives.

1. To Study the constituent elements of creative leadership among managers of intermediate vocational schools in Guangzhou.

2. To Develop a creative leadership model for managers of intermediate vocational schools in Guangzhou.

3. To Evaluate the creative leadership model of managers in intermediate vocational schools in Guangzhou.

Literature Review

According to the research findings of Zhang Xingmin (2000: 1), Cheng Chun (2011(24): 26-27), and Fu Changqing (2021: 18), Chinese scholars have identified Visionary Leadership as a crucial and essential capability that facilitates educational institutions in adapting to change, inspiring team members, and fostering adaptability and innovation.

According to Shen Zhidong .(2007: 6), Jia Huiliang. (2004: 4), and Nong Guoxiang (2017: 215-216), Chinese scholars have suggested that effective management skills can facilitate clear communication of the school institution's vision, efficient integration of resources, team coordination, and rapid problem-solving abilities among managers, all of which directly impact the development and success of the school.

According to Liu Jianling . (1999: 2), Chang Shangwen.(2011: 1), and Su Hualong (2010: 12), Chinese scholars have concluded that the development of advocacy and collaboration-related competencies can enable managers to apply systems thinking as a framework for coordinating diverse factors, thereby facilitating collective efforts towards advancing school development.

In conclusion, the triad of Visionary Leadership, Effective Management, and Advocacy and Collaboration constitutes a framework. The specific research based on Chinese scholars' literature materials will provide detailed standards and indicators for defining each element.

1.The three most frequently cited indicators in the scholarly literature on Visionary Leadership1) Predictability and Planning 2) Adaptability3) Developing the Potential of Successors

2.The three most frequently cited indicators in the scholarly literature on Effective Management1) Ability to plan and allocate resources 2) Organizational and Capability Coordination

3.The three most frequently cited indicators in the scholarly literature on Advocacy and Collaboratio 1)The ability of leaders and representatives 2) Ability to solve problems and negotiate 3)Ability to establish interpersonal relationships

In this study, researchers focused on the development of creative leadership models for secondary vocational school managers in Guangzhou, analyzing the elements that need to be developed for creative leadership, covering three aspects of academic management concepts,

including: 1) visionary leadership; 2) Effective management skills; 3) Advocacy and Collaboration.

Research Methods

This study mainly uses qualitative research methods, specifically the following three types:

1. Literature research and analysis

Search and study relevant literature, concepts, and expert research theories on creative leadership of Chinese secondary vocational school principals, and establish a basic theoretical system. Collect data through a questionnaire survey, use confirmatory component analysis (CFA) to analyze the data and test its consistency with the creative leadership indicators of secondary vocational school principals.

2. Semi-structured interviews

A semi-structured interview was conducted on the creative leadership issues of principals in intermediate vocational schools in Guangzhou, with a total of three individuals. Including Guangzhou Textile and Clothing Vocational School, Guangzhou Finance and Trade Vocational School, and Guangzhou Transportation Vocational School.

3. Focus group interviews

Drafting a creative leadership model for secondary vocational school principals, with expert groups discussing and confirming the draft model, and improving the draft template based on expert suggestions.

Population and sample group

1.Population

There are currently 70 managers and 5450 full-time teachers of intermediate vocational schools in Guangzhou, Guangdong Province, China.

2. Sample group

Including intermediate vocational school managers and full-time teachers, the sample size is based on Krejcie&Morgan 1970: 608-609 (Krejcie&Morgan 1970: 608-609), which includes 59 managers and 361 vocational school teachers, totaling 420 people.

Data collection

The testing tools used include IOC expert evaluation, questionnaire survey, Statistical programs to analyze the data analysis, semi-structured interviews, etc. The discussion on the development methods of these research tools is as follows:

1. IOC expert evaluation, the questionnaire mainly consists of three modes, 51 options, invited 5 experts for review, tested with 30 non samples, and finally used for regional samples.

2. Conduct a questionnaire survey by distributing the questionnaire designed by the "Questionnaire Star" app in China to the sample group's email, and then inviting participants to participate in the survey through WeChat, phone, and SMS in China.

3. Based on the research results, design an interview outline and conduct semi-structured interviews with three demonstration schools to obtain a summary of the interviews.

4. Verify the results of the above data analysis, obtain valid data, and establish an effective model.

Data analysis

1.Data analysis of the questionnaire. The ready-made computer graphics are used to analyze the data as follows:

Part 1: general data of the respondents, analyzed by frequency and percentage.

Part 2: analysis and statistics of data, namely mean and standard deviation.

2. The correlation coefficient is used to conduct preliminary correlation analysis of the data before component analysis.

3. The Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) is used to analyze whether the data is suitable for component analysis.

4. Confirmatory factor analysis is to test the consistency of linear structural relationships with empirical data, and then analyze the data in the questionnaire through statistical software.

5. Check the consistency of linear structural relationships with empirical data.

6. Utilize the consistency analysis results of the model.

Research Conceptual Framework

Based on the research results of three demonstration colleges: Guangzhou Information Technology Vocational School, Guangzhou Urban Construction Vocational School, and Guangzhou Textile and Clothing Vocational School. These three colleges are all public colleges and demonstration colleges for vocational education reform in Guangdong Province, People's Republic of China. It is also an important national vocational college in the People's Republic of China. The results show that the creative leadership model of management personnel in Guangzhou Vocational College consists of three factors:

1) Visionary Leadership; 2) Effective Management; 3) Advocacy and Collaboration.

As shown in Figure 1

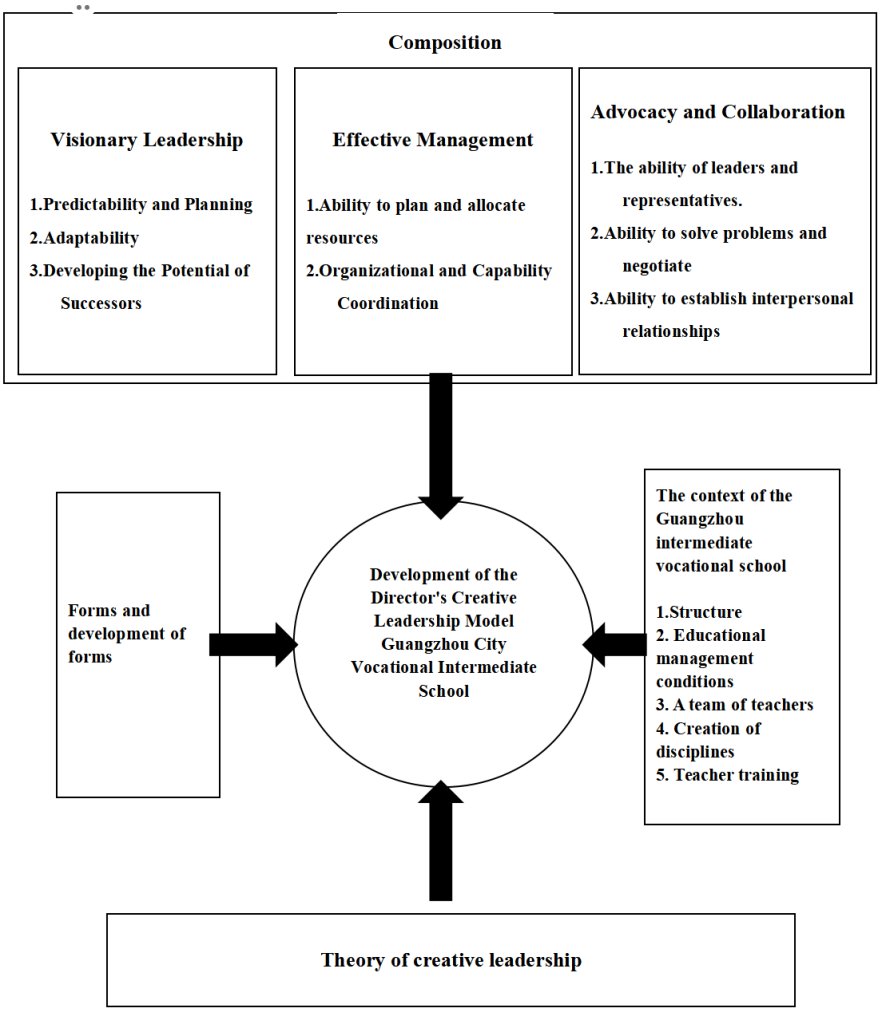

Figure 1 Creative leadership model for managers of intermediate vocational schools in Guangzhou, People's Republic of China

Research Results

From Table 2, it is found that the opinions of executives and teachers on the creative leadership of executives at Guangzhou Vocational College in the People's Republic of China are at a high level. When considering the highest average level, which is support and collaboration, followed by visionary leadership, the lowest average level is effective management skills. A sub component of visionary leadership. The highest average level considered is predictability and planning, followed by adaptability. The lowest average value is when considering the potential development of successors at the highest average level, the subcomponents of effective management skills are organizational and coordination abilities, and the lowest average level is ability to plan and allocate resources reasonably, support and work subcomponents

Table 2 The average and standard deviation of opinions on creative leadership among management personnel of Guangzhou Vocational College, People's Republic of China.

NO.	Elements of Creative Leadership	$\bar{x}$	S.D.	grade	sort
1	Visionary Leadership	4.15	0.23	suit	2
	1.1 Predictability and Planning	4.16	0.22	suit	1
	1.2 Adaptability	4.16	0.23	suit	2
	1.3 Developing the Potential of Successors	4.15	0.24	suit	3
2	Effective Management	4.15	0.25	suit	3
	2.1 Ability to plan and allocate resources	4.12	0.26	suit	2
	2.2 Organizational and Capability Coordination	4.18	0.25	suit	1
3	Advocacy and Collaboration	4.16	0.23	suit	1
	3.1 The ability of leaders and representatives.	4.19	0.22	suit	1
	3.2 Ability to solve problems and negotiate	4.15	0.23	suit	2
	3.3 Ability to establish interpersonal relationships	4.14	0.23	suit	3
	TOTAL	4.15	0.23	suit	

In summary, when considering both parties, the highest average level is 3.1, which is the ability to become a leader and representative $\bar{x}$ =4.19; S.D.=0.22), followed by 3.2, which is the ability to solve problems and negotiate ($\bar{x}$ ==4.15;S.D.=0.23). The lowest average level is 3.3, indicating the ability to establish interpersonal relationships ($\bar{x}$ ==4.14;S.D.=0.23)

The development of creative leadership models for senior executives in Guangzhou Vocational College, People's Republic of China in the second stage

Step 1: Interview 3 Model University Management Personnel

Step 2: Creation and Development of Creative Leadership Model for Management Personnel of Guangzhou Vocational College, People's Republic of China

The third stage, the evaluation results of the creative leadership model of managers of Guangzhou Vocational College of the People's Republic of China From the end of the expert interview, the information from the experts and the format created are consistent. In order to develop the creative leadership of the executives of Guangzhou Vocational College of the People's Republic of China, it is necessary to consider the following three aspects: 1) Visionary Leadership; 2) Effective Management; 3) Advocacy and Collaboration. The development of the creative leadership model of Guangzhou, a service provider of vocational colleges in the People's Republic of China, should be practical. Results must play a role in all three of the following skills. In short, the development results of the model and the user manual of the executive creative leadership model of Guangzhou Vocational College created by the People's Republic of China are very likely and practical. Therefore, this form and manual are very useful for the managers of vocational colleges. In the development of the creative leadership of senior executives of Guangzhou Vocational College, the details of the executive creative leadership model of Guangzhou Vocational College of the People's Republic of China can be summarized, as shown in Figure 2.

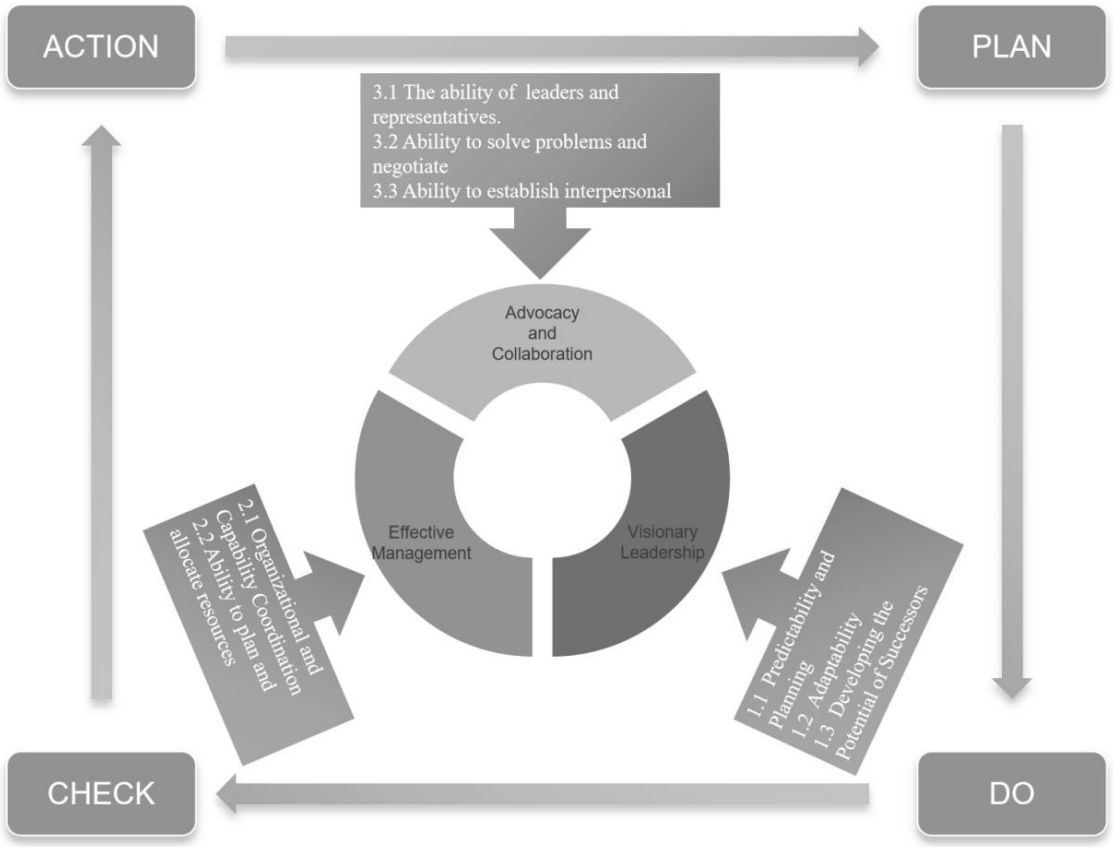

Figure 2 PDCA Creative Leadership Model of Guangzhou Intermediate Vocational School of the People's Republic of China (Source: Constructed by the researcher)

Discussion

1. The composition of the creative leadership model for management personnel at Guangzhou Vocational College, People's Republic of China, and research findings

Study the composition of the management and creative leadership model of Guangzhou Vocational College in the People's Republic of China. The overall situation is at a high level in all aspects. When considering the highest average level, support and collaboration are at a high level, indicating that support and collaboration are part of the management creative leadership of Guangzhou Vocational College in the People's Republic of China. Because support and collaboration are considered high-level needs of vocational college executives. This is consistent with the concept of Liu Jianling (Liu, 1999:2). The ability to work together is an important skill that executives must possess. Because successful executives need to know how to solve specific problems well, work together to find solutions, know how to handle them intelligently, and then become high-level visionary leaders. Indicating that visionary leadership is one of the important components of the development of creative leadership models for executives at Guangzhou Vocational College in the People's Republic of China. As a visionary leader of vocational college management, it has the ability to predict and plan. This includes the ability to adapt and develop the potential of successors, which is consistent with the concept of Fu Chengqingtu. Fu Changqing (2021:18) said that in the era of digital technology, leaders

must have a broader perspective and a good perspective to manage this complex work environment. The lowest average is a high level of effective management skills. Effective management skills are a part of creative leadership among vocational college executives. Guangzhou, the People's Republic of China, must be very developed, which is consistent with the concept of Jia Huiliang (Jia, 2004:4). Explain that the efficiency of administrative leadership is an important factor in decentralized management within the college. Executives must know how to plan and allocate resources, and coordinate within and outside the organization.

2. The effectiveness of the development of creative leadership models for executives at Guangzhou Vocational College, People's Republic of China

The development of creative leadership models for management personnel at Guangzhou Vocational College in the People's Republic of China includes three aspects:1) Visionary Leadership; 2) Effective Management; 3) Advocacy and Collaboration. This is a mechanism that is in line with the management development system, Guangdong Province, People's Republic of China. In 2014, the rules and guidelines for the professional standards of vocational college managers were formulated, which defined the scope of responsibilities and specific requirements, as well as the various skills that executives should possess. The creative leadership model of executives at Guangzhou Vocational College in the People's Republic of China is characterized by a quality management cycle, including planning, practice, inspection, and improvement. This is a process for developing a systematic creative leadership model with the goal of sustainable development, consistent with Zhao Xiaowen's research (Zhao, 2016: 270-272). studied the impact of leadership patterns on organizations. He said that creative leaders must possess leadership skills, have a clear vision of what to do, plan to develop what you want to happen in the future, serve others enthusiastically, promote and support work, delegate power to subordinates, execute accounts appropriately according to their abilities, negotiate correctly, understand technology, solve conflicts correctly, communicate friendly, creatively, know how to empower others, use technology, provide modern technology equipment to meet the needs of practitioners, and also comply with the inspiration (Pei, 2018:105). Leadership in interpersonal relationships should be organized. The support of leaders or personnel, as it is the foundation of human nature, It is also an important foundation for excellent executives. Starting from sincere communication, accepting cultural differences and always respecting others.

3. Evaluation results of creative leadership models for management personnel at Guangzhou Vocational College, People's Republic of China

The accuracy and applicability of the Handbook on Creative Leadership Models and the Use of Creative Leadership Models for Senior Management at Guangzhou Vocational College, People's Republic of China. The overall situation is at the highest level. And evaluate the creative leadership model of executive management at Guangzhou Vocational College in the People's Republic of China. Guangzhou, which has the highest level of overall feasibility and efficiency, is suitable. Possibility and utility are at their highest level. This is also in line with Zhou Tingting's research (Zhou, 2013:361), which studied the effective change leader development model of the college and found that the evaluation results of the change leader development model are at a high level in terms of accuracy, applicability, feasibility, and usefulness overall.

Recommendations

Based on the research results on the creative leadership model of executives at Guangzhou Vocational College in the People's Republic of China, the researchers propose the following suggestions.

1. Theoretical Recommendation

The research on the creative leadership model of executives at Guangzhou Vocational College in the People's Republic of China found that the creative leadership model has an average level in all three aspects. The overall situation is at a high level. When considering both parties, the average level is the highest. For effective management skills, support and collaboration score lower than other aspects. Therefore, vocational colleges should have skills training, planning abilities, resource allocation, organization and coordination, and involve vocational college managers in strengthening these skills to improve efficiency.

2. Policy Recommendations

The research results found that effective management skills scored relatively lower compared to other aspects. Therefore, vocational colleges should organize training activities. It is normal for vocational colleges to organize annual training. Training activities can be organized in the form of teamwork to practice various coordination and organizational skills both inside and outside the college, and there will be a seminar to write various plans or allocate resources together to achieve good communication among executives, teachers, employees, or stakeholders, which will be improved and developed in the coming years

3. Practical Recommendations

The research results indicate that the evaluation of the manual on the development model of creative leadership used by executives at Guangzhou Vocational College in the People's Republic of China is at the highest level. Therefore, executives, teachers, and relevant institutions can apply this model to manage and support the implementation of budget allocation, and find ways to develop sustainable development models.

References

Cheng Chun.(2011). Building the Learning Ability of University Leaders under the New Situation .*China Higher Education*. (24), 26-27

Chang Shangwen (2011). Communication and coordination skills are essential qualities for principals. *Gansu Education.* (1), 1

Fu Changqing Tu .(2021). Visionary and execution oriented leadership traits .*Chinese Hospital Dean*. 17 (11), 1

Guangming Net. (2022). The Ministry of Education responds to the "general vocational separation" in the middle school entrance examination - vocational education will adjust its positioning, increase opportunities for further education and development channels. *Online*. Retrieved February 23, 2022, from https://new.qq.com/rain/a/20220223A09U2Z00

Jia Huiliang (2004). Research on the Effectiveness and Evaluation System of Leadership by Primary and Secondary School Principals.*GuangDong:South China Normal University*

Jia, H. (2004). *Research on the effectiveness and evaluation system of leadership by primary and secondary school principals* (Master's thesis, South China Normal University).

Liu, J. (1999). *Development of Principal's Comprehensive Coordination*

Liu Jianling (1999). The cultivation of the principal's comprehensive coordination ability .*Education Guide: First Half of the Month.* (Z2), 2

Liu, J. (1999). Development of principal's comprehensive coordination ability. *Education Guide: First Half of the Month. Z(2)*, 2-4.

Ministry of Education's new government media "Weiyan Education". (2022). Enhancing the ability of vocational education teachers, the latest deployment of the Ministry of Education has arrived. *Online*. Retrieved May 26, 2022, from https://weibo.com/2737798435/LuKSzziXj

Nongguoxiang (2017). Analysis of the effectiveness of primary school principal management. *Children's World*, 000 (005), 215-216

Pei, S. (2018). On the abilities that vocational school principals should possess. *Henan Education*. 10 (2), 105.

Shen Zhidong (2007). What qualities should a principal possess .*Modern Educational Science: Primary School Principals*,6

Sohu Net. (2023). In 2022, the total investment in education in China exceeded 6 trillion yuan, with the largest increase in vocational education. *Online*. Retrieved July 7, 2023, from https://baijiahao.baidu.com/s?id=1770458396432225630&wfr=spider&for=pc

Su Hualong (2010). On the abilities that vocational school principals should possess. *Henan Education: Teacher Education.* (2). 12

Zhao, X. (2016). Establishing a student management operation mechanism that adapts to the cultivation of diverse talents. *Frontline Positions.* 13 (6), 270-272.

Zhou, T. (2013). A study on the value discourse construction of teacher education policy in China - Based on textual analysis of teacher education policy from 1978 to 2021. *Journal of Higher Education. 6* (5), 36-38.

Zhang Xingmin (2000). Leaders need to have foresight. *Leadership Science.* (11), 1

การยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

The Government E-Service Acceptance and Usage of Personal Income Tax E-Filing System

ชญาณี นาคสุกดี
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
Chayanee Naksukdee
National Institute of Development Administration,Thailand
E-mail : Parkland284@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การให้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ถูกพัฒนาและนำมาใช้ในการให้บริการสำหรับการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อช่วยเพิ่มความสะดวกให้แก่ประชาชน แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การให้บริการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น งานวิจัยนี้ จึงได้ศึกษาสถานการณ์การใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปัจจุบัน และปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาการให้บริการต่อไป โดยการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสม โดยสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ หรือผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่องการบริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 9 คน และเก็บแบบสอบถามกับประชาชนในกรุงเทพมหานครที่ยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาออนไลน์ผ่านทางเว็บไซต์ของกรมสรรพากร จำนวน 480 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

ผลการวิจัย พบว่า

1. กรมสรรพากรเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ให้บริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เริ่มตั้งแต่การลงทะเบียน การยื่นแบบ การชำระเงิน การคืนภาษี ใบกำกับภาษี ภาษีหัก ณ ที่จ่ายผ่านธนาคาร เพื่อให้ภาคธุรกิจและประชาชนเข้าถึงการทำธุรกรรมภาษีได้สะดวกยิ่งขึ้น

2. ปัจจัยการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังพบว่าปัจจัยดังกล่าว ได้รับอิทธิพลทางตรงมาจากความตั้งใจในการใช้งาน

วันที่รับบทความ : 28 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 5 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 6 กรกฎาคม 2567
Received: June 28 2027; Revised: July 5 2024; Accepted: July 6 2024

3. ทักษะและความสามารถทางดิจิทัลของบุคลากรภาครัฐ ควรได้รับการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานและความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนตามลำดับ

คำสำคัญ: การยอมรับ; การบริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์; การยื่นแบบรายการภาษี; เงินได้บุคคลธรรมดา

Abstract

Government services through electronic systems were developed and used to provide services for filing personal income tax returns to create convenience for the citizens. However, to make them more efficiently, this research studied the current situation of government services through the electronic system for filing personal income tax returns and factors affecting the acceptance and use of government services through electronic systems to develop policy recommendations for further development of services. This research was a mixed-methods research, using the interviews with 9 experts and experts in government services via electronic systems and questionnaires with a total of 480 citizens who submitted personal income tax online via the website of the Revenue Department in the Bangkok area. Tools employed included questionnaires and interviews. Statistics for data analysis were mean, standard deviation with structural equation modeling (SEM).

The research results found that

1. The Revenue Department was an important government agency and provided services through an electronic system from e-Registration), e-filing, e-payment, e-Refund, e-tax Invoice, to e-Withholding Tax to help businesses and citizens access to tax transactions more conveniently.

2. The acceptance and use of government services via electronic systems for filing personal income tax returns were consistent with empirical data at the statistical significance level of 0.05 and were directly influenced by the intention to use.

3. Digital skills and abilities of government personnel should be improved to keep up with the changes which could enhance work efficiency and the ability to respond to the needs of the citizens respectively.

Keywords: Acceptance; Government Service Use Via Electronic Systems; Filing Tax Returns; Personal Income

บทนำ

รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ มีที่มาจากมติรัฐมนตรีเมื่อปี 2539 โดยออกนโยบายกำหนดให้มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทยในระยะ 5 ปีแรก เพื่อพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศแห่งชาติ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และด้านปรับปรุงกระบวนการทำงานและให้บริการของรัฐ จากการออกนโยบายฉบับที่ 1 ดำเนินการเรื่อยมาจนถึงฉบับ 3 ที่กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาไปสู่เป้าหมายในหลายด้าน โดยเฉพาะด้านกลยุทธ์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในภาครัฐ (สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ, 2539; สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ, 2545; กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2554)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี 2560 ได้กำหนดให้รัฐบาลพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล ดังนั้น ทิศทางในการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ต้องดำเนินการให้สอดรับกับรัฐธรรมนูญที่มีบทบัญญัติให้นำเอาเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน เช่น หนึ่งในบทบัญญัติ คือ ให้นำเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน และจัดทำการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยมีสาระสำคัญครอบคลุมถึงการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานรัฐเข้าด้วยกัน เพื่อเป็นระบบข้อมูลในการบริหารราชการแผ่นดิน และบริการประชาชน รวมถึงการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐ เพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ ความสามารถอย่างแท้จริงมาทำงานในหน่วยงานภาครัฐ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560) โดยแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้มีการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่าและปฏิบัติงานเทียบกับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้างเชื่อมโยงถึงกัน และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว สะดวกและโปร่งใส (สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561)

สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ยกกรมสรรพกร ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญแห่งหนึ่งและมีการให้บริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ขึ้นมาเป็นกรณีศึกษา เฉพาะการให้บริการด้านการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หรือ e-filing เป็นระบบที่มีความสำคัญ เนื่องจากระบบดังกล่าวเป็นระบบที่ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีจะต้องยื่นแบบเพื่อแสดงรายได้เพื่อชำระภาษีตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อเป็นรายได้ในการพัฒนาประเทศ สำหรับปัจจัยที่นำมาใช้ในการศึกษามาจากทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยี (TAM1-3) หลักการของทฤษฎีดังกล่าวเสนอว่า การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานและความง่ายในใช้งาน เป็นตัวทำนายที่สำคัญของการใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของประชาชน และทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (TPB) โดยทฤษฎีดังกล่าว เสนอว่า การแสดงพฤติกรรมของมนุษย์จะได้รับอิทธิพลจากความตั้งใจในการใช้งาน (Intention to Use) และสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจแสดงพฤติกรรม คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุม

พฤติกรรมของตนเอง (Perceived Behavioral Control) ในการแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากความเชื่อของบุคคลที่มีต่อปัจจัยที่อาจจะส่งเสริมหรือขัดขวางต่อการแสดงพฤติกรรมนั้น และเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการนำเอาระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการให้บริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จึงได้นำปัจจัยด้านคุณภาพระบบ (System Quality) และปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการ (Service Quality) ที่ส่งผลต่อการตั้งใจในการใช้งาน ของแนวคิดแบบจำลองความสำเร็จในการใช้ระบบสารสนเทศ (Information System Success Model: IS Success Model) และการรับรู้ความเสี่ยงเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญ ทั้งทางด้านข้อมูลส่วนตัว ด้านประสิทธิภาพของระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการรับรู้ความเสี่ยง ที่กล่าวว่า การรับรู้ความเสี่ยงเป็นการรับรู้ถึงความแน่นอนในการรักษาความปลอดภัย การเก็บรักษาข้อมูลส่วนตัวและความไม่ชัดเจนครบถ้วนของข้อมูลที่ผู้ซื้อหรือใช้บริการได้รับ ทำให้เกิดผลกระทบทางลบนำไปสู่ความไม่พึงพอใจในการใช้บริการที่ได้รับรู้เสี่ยงนั้น

ด้วยที่มาและความสำคัญดังกล่าว ทำให้การให้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Government E-Service) ถูกพัฒนาและนำมาใช้ในการให้บริการสาธารณะในหลายหน่วยงานภาครัฐ เพื่อช่วยให้การบริหารงานภายในภาครัฐเกิดประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ โดยช่วยเพิ่มความสะดวกให้แก่ประชาชนในการเข้าถึงภาครัฐ **แต่อย่างไรก็ตาม** เพื่อให้การให้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อที่ให้ทราบถึงสถานการณ์การใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบัน และปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยสำหรับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ยกกรมสรรพกร ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญแห่งหนึ่งและมีการให้บริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ขึ้นมาเป็นกรณีศึกษา เฉพาะการให้บริการด้านการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หรือ e-filing เป็นระบบที่มีความสำคัญ เนื่องจากระบบดังกล่าวเป็นระบบที่ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีจะต้องยื่นแบบเพื่อแสดงรายได้เพื่อชำระภาษีตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อเป็นรายได้ในการพัฒนาประเทศ

ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ มุ่งสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาการให้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริงและบรรลุเป้าหมายการให้บริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ สะดวกและรวดเร็ว ตอบสนองต่อความต้องการและพฤติกรรมของประชาชน นำไปสู่คุณภาพบริการที่ดีขึ้น เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และมีความคล่องตัวในการบริหารงาน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่ออธิบายสถานการณ์การใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปัจจุบัน

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

3. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาการให้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินโครงการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณจากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ประชาชนผู้ที่ยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาออนไลน์ผ่านทางเว็บไซต์ของกรมสรรพากร และอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เนื่องจากประชากรที่มีขนาดใหญ่และไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน ใช้สูตรดังนี้ (W.G.cochran อ้างใน กัลยา วานิชย์บัญชา, 2550) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา 385 ตัวอย่าง เพื่อความสะดวกในการประเมินผล และวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้ขนาดตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง และเพื่อป้องกันการสูญหายของตัวอย่าง ความไม่ครบถ้วนสมบรูณ์ของแบบสอบถามในการศึกษาครั้งนี้ จึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้อัตราการสูญหายของกลุ่มตัวอย่างเป็นร้อยละ 20 (Gupta et al. 2016) ซึ่งจะได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 480 คน โดยการใช้วิธีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Sampling)

การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องหรือมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในเรื่องการให้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในส่วนของสถานการณ์ในปัจจุบันและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาการให้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 9 ตัวอย่าง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. นำร่างแบบสอบถามเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา

2. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจความตรงเชิงเนื้อหาตลอดจนความเหมาะสมถูกต้องของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ แล้วเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปเป็นข้อคำถาม โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.00

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.889 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขการใช้ภาษาและข้อคำถามให้ชัดเจนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แล้วนำไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไปประชากรตัวอย่างต่อไป

แบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา 12 ตัวแปร มีเกณฑ์การวัดระดับความคิดเห็นตามวิธีของลิเคิร์ท เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 การใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเชิงเสนอแนะ โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ได้ข้อมูลและผลวิจัยในเชิงลึก

แบบสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview Protocol) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 9 ท่าน โดยใช้คำถามปลายเปิดเป็นแนวคำถามสำหรับการวิจัยในครั้งนี้เพื่ออธิบายสถานการณ์การใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบันของประชาชนและเพื่อเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาการให้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

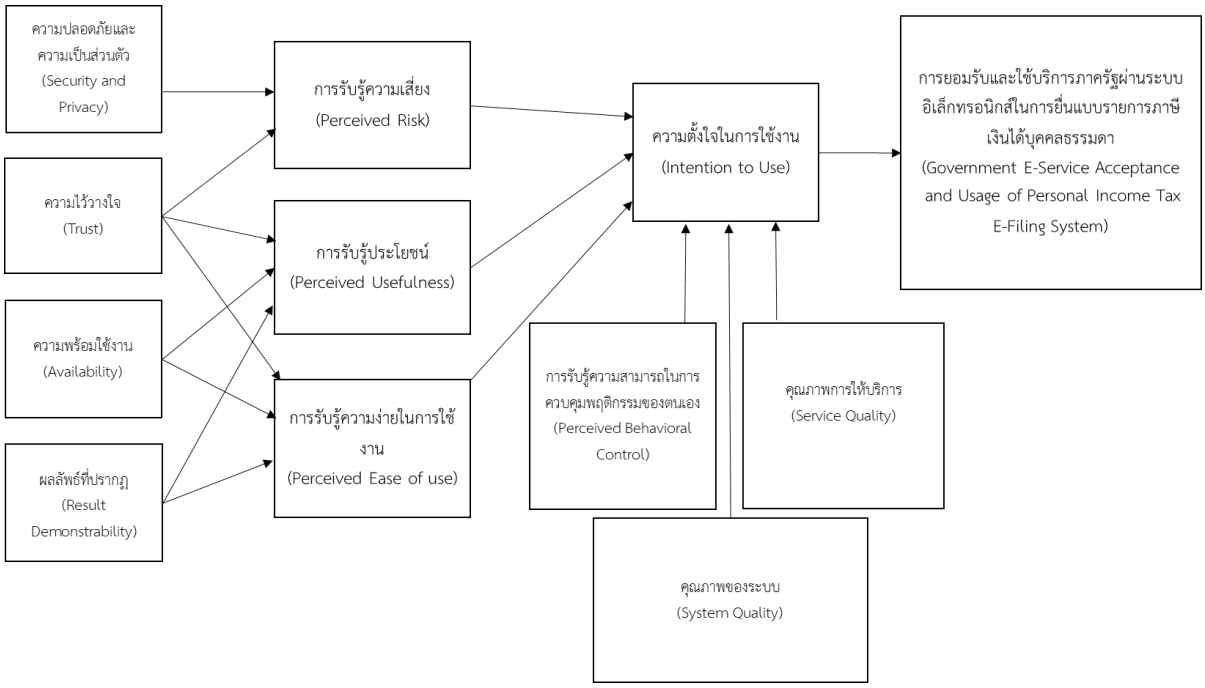
ส่วนที่ 1 สัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อการให้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในส่วนของสถานการณ์ในปัจจุบันและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาการให้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนานำมาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าสูงสุดและต่ำสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) โดยใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) ทำนายปัจจัยที่ผลต่อการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic induction) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์เพื่อหาบทสรุปร่วมกันของเรื่องนั้น (สุข, 2021)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. สถานการณ์การใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปัจจุบัน

จากมติรัฐมนตรีเมื่อปี 2539 ได้ออกนโยบายกำหนดให้มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทยในระยะ 5 ปีแรก เพื่อพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศแห่งชาติ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และด้านปรับปรุงกระบวนการทำงานและให้บริการของรัฐ จากการออกนโยบายฉบับที่ 1 ดำเนินการเรื่อยมาจนถึงฉบับ 3 ที่กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาไปสู่เป้าหมายในหลายด้าน โดยเฉพาะด้านกลยุทธ์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในภาครัฐ รวมถึงรัฐธรรมนูญ ปี 60 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล ดังนั้นทิศทางในการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ต้องดำเนินการให้สอดรับกับรัฐธรรมนูญ ที่มีบทบัญญัติให้นำเอาเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน เช่น หนึ่งในบทบัญญัติคือ ให้นำเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน และจัดทำการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหาร ด้วยที่มาและความสำคัญ

ดังกล่าว ทำให้การให้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Government E-Service) ถูกพัฒนาและนำมาใช้ในการให้บริการสาธารณะในหลายหน่วยงานภาครัฐ เพื่อตอบสนองทั้งความต้องการของประชาชนและช่วยเพิ่มความสะดวกให้แก่ประชาชนในการเข้าถึงภาครัฐ และช่วยให้การบริหารงานภายในภาครัฐเองเกิดประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อนำเอาระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการให้บริการของภาครัฐนั้น ประชาชนผู้ใช้บริการให้ความสนใจเลือกใช้มากน้อยเพียงใด และปัจจัยใดบ้างที่ทำให้ประชาชนผู้ใช้บริการเกิดการยอมรับและหันมาใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

ปัจจุบันกรมสรรพากร ได้ยกระดับการให้บริการยื่นแบบและชำระภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์โดยได้เปิดใช้ระบบ New e-filing การยื่นแบบ ฯ และชำระภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ตั้งแต่วันที่ 6 ตุลาคม 2564 เปิดระบบกรณียื่นแบบฯ และชำระภาษีเพิ่มเติม เกินกำหนดเวลา เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2564 เปิดระบบการจัดการสิทธิ์การใช้งานระบบฯ ดังนั้นเพื่อให้การรณรงค์และประชาสัมพันธ์การใช้ e-Service ของกรมสรรพากรบรรลุวัตถุประสงค์ ภาคธุรกิจและปะชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และเข้ามาใช้ e-Service ด้วยความสมัครใจอย่างกว้างขวาง ตอบสนองนโยบายของกรมสรรพากรในการขับเคลื่อน การทำภาษีเป็นเรื่องง่าย ปรับบริการและกระบวนงานเป็นดิจิทัล 100% ให้ตรงใจ ผู้เสียภาษี และเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร จึงจัดทำโครงการ “รณรงค์และประชาสัมพันธ์การใช้ e-Service ของกรมสรรพากรปี 2566” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ภาคธุรกิจและประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ e-Service กรมสรรพากร สร้างแรงจูงใจให้เข้ามาใช้ e-Service ด้วยความสมัครใจ รวมถึงเพิ่มจำนวนรายใหม่ให้ยื่นแบบแสดงรายการ และสร้างมุมมองที่ดีของผู้เสียภาษีต่อกรมสรรพากร สำหรับผลที่คาดว่าจะได้รับ คือจำนวนแบบที่ยื่นผ่านอิเล็กทรอนิกส์ได้ตามเป้าหมาย ผู้เสียภาษีที่มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถใช้ e-Service ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเกิดความสะดวกรวดเร็วในการคืนภาษีและลดงานค้าง อันส่งผลต่อความพึงพอใจในการให้บริการและเสริมสร้างความสมัครใจในการเสียภาษี อันเป็นการขับเคลื่อนกลยุทธ์ ในด้าน Digital Transformation ตลอดจนการขับเคลื่อนให้เกิดการยื่นแบบผ่าน Digital Service ในทิศทางการทำภาษีเป็นเรื่องง่าย

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานี้ มีรายละเอียดดังนี้

2.1.ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1) ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=3.79, SD=0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านปัจจัยการรับรู้ตั้งใจในการใช้งาน ($\bar{X}$=3.96, SD=0.53) รองลงมาคือ การยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ($\bar{X}$=3.92, SD=0.52) และน้อยที่สุดคือ ด้านปัจจัยการรับรู้ความเสี่ยง ($\bar{X}$=3.53, SD=0.74)

2) การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling)

ปัจจัยการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประกอบด้วย ด้านปัจจัยความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัว ด้านปัจจัยความไว้วางใจ ด้านปัจจัยความพร้อมใช้งาน ด้านปัจจัยผลลัพธ์ที่ปรากฏ ด้านปัจจัยการรับรู้ความเสี่ยง ด้านปัจจัยการรับรู้ประโยชน์ ด้านปัจจัยการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน ด้านปัจจัยการรับรู้ตั้งใจในการใช้งาน ด้านปัจจัยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ด้านปัจจัยคุณภาพการให้บริการ และด้านปัจจัยคุณภาพของระบบ ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไคสแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 23.488 องศาอิสระ (df) มีค่าเท่ากับ 15 ค่า P-value มีค่าเท่ากับ 0.074 ค่าไคสแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df) มีค่าเท่ากับ 1.566 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.992 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ 0.997 ค่ารากกำาลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.034 และค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือ (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.006 จากผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยค่าสถิติต่าง ๆ พบว่า โมเดลปัจจัยการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และยังพบว่าการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้รับอิทธิพลทางตรงมาจากความตั้งใจในการใช้งาน

3) ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานโมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา พบว่า มีการยอมรับสมมติฐาน ได้แก่ การรับรู้ความง่ายในการใช้งานมีผลกระทบเชิงบวกต่อการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้ความง่ายในการใช้งานมีผลกระทบเชิงบวกต่อความตั้งใจในการใช้งาน การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานมีผลกระทบเชิงบวกต่อความตั้งใจในการใช้งาน ความตั้งใจในการใช้งานมีผลกระทบเชิงบวกต่อการยอมรับและใช้งานในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การรับรู้ความเสี่ยงมีผลกระทบเชิงบวกต่อความตั้งใจในการใช้งาน ความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัวมีผลกระทบเชิงบวกต่อการรับรู้ความเสี่ยง ความพร้อมใช้งานมีผลกระทบเชิงบวกต่อการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน ผลลัพธ์ที่ปรากฏมีผลกระทบเชิงบวกต่อการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน ผลลัพธ์ที่ปรากฏมีผลกระทบเชิงบวกต่อการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน คุณภาพของระบบมีผลกระทบเชิงบวกต่อความตั้งใจในการใช้งาน ส่วนข้อที่ปฏิเสธสมมติฐาน ได้แก่ ความไว้วางใจมีผลกระทบเชิงบวกต่อการรับรู้ความเสี่ยง ความไว้วางใจมีผลกระทบเชิงบวกต่อการรับรู้ประโยชน์ (H7b) ความไว้วางใจมีผลกระทบเชิงบวกต่อการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน ความพร้อมใช้งานมีผลกระทบเชิงบวกต่อการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองมีผลกระทบเชิงบวกต่อความตั้งใจในการใช้งาน คุณภาพในการให้บริการมีผลกระทบเชิงบวกต่อความตั้งใจในการใช้งาน

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาการให้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1) นโยบายเพื่อพัฒนาระบบการให้บริการการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์

จากผลการสัมภาษณ์นโยบายเพื่อพัฒนาระบบการให้บริการการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์–พบว่าแบ่งออกเป็น 5 ประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การกำหนดนโยบายมีผลกระทบต่อคนในวงกว้าง ดังนั้นควรกำหนดแนวทางการดำเนินการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาระบบการให้บริการการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยนโยบายเหล่านั้นต้องได้รับการยอมรับและได้รับความร่วมมือในการขับเคลื่อนนโยบายจากหลากหลายหน่วยงานหรือกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องถึงจะทำให้นโยบายนั้นขับเคลื่อนไปได้ ในกรณีของกรมสรรพากร ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตามมาตรการที่ทางรัฐกำหนดให้ในแต่ละปี เช่น โครงการ ช็อปดีมีคืน ดอกเบี้ยกู้ยืมเพื่อซื้อหรือสร้างที่อยู่อาศัย เป็นต้น

ประเด็นที่สอง นโยบายที่นำมาใช้ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับปัจจัยส่วนบุคคล

ประเด็นที่สาม นโยบายที่นำมาใช้ต้องสร้างความเชื่อมั่นว่าเป็นนโยบายที่ยกศักยภาพของการให้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์และผลักดันทุกมิติให้เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน

ประเด็นที่สี่ การกำหนดนโยบายทั้งแผนไอทีและแผนยกระดับทั้งบุคคลากรภาครัฐ ทางทักษะในระบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือทางดิจิทัล ให้ทุกส่วนร่วมคิดร่วมพัฒนา ช่วยกันแก้ไขปัญหาอย่างเต็มประสิทธิภาพในแนวทางที่สอดรับกัน

ประเด็นที่ห้า นโยบายที่นำมาใช้ควรมาจากการมีส่วนร่วมของผู้ใช้บริการ เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการได้อย่าง

2) แนวทางส่งเสริมให้เกิดการยอมรับและใช้บริการการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์อ สามารถสรุปได้ 3 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 ส่งเสริมผ่านประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้จากการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ได้รับเงินคืนภาษีเร็วขึ้นมีความชัดเจนในรายละเอียดมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องชัดเจน โดยอาจจะใช้การประชาสัมพันธ์ผ่านบุคคลที่มีอิทธิพลในโลกโซเชียลตามแพลตฟอร์มต่าง ๆ เช่น Facebook, Instagram, Tiktok, Twitter หรือ Youtube

แนวทางที่ 2 ใช้การเข้าถึงพื้นที่ห่างไกล โดยอาจตั้งอาสาสมัครในชุมชนแห่งนั้น เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พร้อมประโยชน์ที่จะได้รับ และข้อมูลการลดหย่อนต่างๆ

แนวทางที่ 3 แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของการให้บริการ คุณภาพของระบบ และการป้องกันความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเป็นรูปธรรม เช่น ตัวชี้วัดทั้งรูปแบบตัวเลขและแบบบรรยาย นำมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ และนำเสนอผลลัพธ์ทางเว็บไซต์ สื่อออนไลน์ต่างๆ เพื่อให้ผู้ใช้บริการเกิดความเชื่อมั่น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในแต่ละด้านอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านปัจจัยความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัว

ปัจจัยความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัวอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้การสงวนรักษาไว้ซึ่งความลับความครบถ้วนถูกต้องความพร้อมใช้ของข้อมูลที่มีความสำคัญและการปกป้องข้อมูลส่วนตัวในระบบอิเล็กทรอนิกส์ สิทธิการปกป้องข้อมูลความส่วนตัวของผู้ใช้งานที่บุคคลหรือหน่วยงานอื่นจะนำไปจัดเก็บนำไปใช้ประโยชน์ ในปัจจุบันประเด็นด้านความเป็นส่วนตัวถือเป็นสิ่งหนึ่งที่ประชาชนเริ่มให้ความสำคัญเนื่องจากข้อมูลที่สามารถระบุถึงตัวตนและความเป็นส่วนตัวโดยข้อมูลส่วนบุคคลสามารถถูกนำไปใช้ได้ในหลายมิติ การรักษาไว้ได้ซึ่งความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัวจะเป็นหนึ่งในปัจจัยที่จะนำไปสู่การยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lallmahomed et al. (2017) ได้ทำการศึกษาในการนำ e-Government ไปใช้ในองค์การขนาดเล็ก โดยสำรวจกับประชาชนในเกาะมอริเซียส พบว่า รัฐบาลควรมีส่วนร่วมในการรับรู้ถึงปัจจัยการนำ e-Government ไปใช้ในองค์การขนาดเล็ก เพื่อที่จะปรับปรุงคุณภาพโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัวเพื่อเพิ่มความไว้วางใจและลดการต่อต้านต่อการเปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Carter et al. (2011) บทบาทของความปลอดภัยและความไว้วางใจในการใช้บริการยื่นภาษีออนไลน์ การศึกษานี้ใช้โมเดล UTAUT พร้อมกับปัจจัยการรับรู้ส่วนบุคคล ความปลอดภัยและความไว้วางใจเพื่ออธิบายการนำระบบการยื่นแบบภาษีออนไลน์มาใช้

2. ด้านปัจจัยความไว้วางใจ

ความไว้วางใจเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ทำให้การยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีการตรวจสอบข้อมูลของผู้ใช้งานก่อนเข้าระบบอิเล็กทรอนิกส์ การปรับปรุงระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้มีความปลอดภัยตามมาตรฐานสากลในการใช้บริการยื่นแบบอยู่เสมอ จึงทำให้ประชาชนผู้เสียภาษีมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจในการใช้บริการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ทั้งนี้การปรับปรุงพัฒนาระบบอย่างต่อเนื่องส่งผลให้เกิดความไว้วางใจในระบบ และนำไปสู่การยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบ

อิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Alkraiji and Ameen (2021) ได้นำเสนอรูปแบบใหม่ของความจงรักภักดีของประชาชนที่มีต่อบริการ e-Government จากการผสมระหว่างรูปแบบคุณภาพการบริการและทฤษฎีความไว้วางใจ นอกจากนี้ ยังได้แบ่งการศึกษาในเรื่องความไว้ใจออกเป็นสามปัจจัยได้แก่ ความไว้ใจในรัฐบาล ความไว้ใจระบบ e-Government และการจัดการความไว้วางใจ โดยนำทั้งสามปัจจัยดังกล่าวนำมาสร้างเป็นรูปแบบ นอกจากนี้ผลการศึกษายังเสนอให้เห็นบทบาทของความพึงพอใจและคุณภาพการให้บริการเพื่อนำไปสู่การเพิ่มความไว้วางใจของประชาชนและความภักดีที่มีต่อการใช้บริการ e-Government และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Li (2021) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของความไว้วางใจและความเสี่ยงในระบบ e-Government จากมุมมองการยอมรับของประชาชนผ่านทฤษฎี UTAUT ผลการศึกษาพบว่า ความไว้วางใจต่อรัฐบาลและความไว้วางใจต่อระบบอินเทอร์เน็ตส่งผลดีต่อการยอมรับ e-Government

3. ด้านปัจจัยความพร้อมใช้งาน

ปัจจัยความพร้อมใช้งานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ระบบในการใช้งานที่มีเสถียรภาพ สามารถตอบสนองการใช้งานได้ตลอดเวลาที่ผู้ใช้ต้องการ ซึ่งในการศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น ความพร้อมในการใช้งานถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่นำไปสู่การใช้บริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะเป็นซอฟแวร์ ฮาร์ดแวร์ ต่างต้องมีความพร้อมเพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้อย่างทันท่วงที สอดคล้องกับงานวิจัยของ Li (2021) ได้เสนอบทความเรื่อง บทบาทของความไว้วางใจและความเสี่ยงในระบบ e-Government จากมุมมองการยอมรับของประชาชนผ่านทฤษฎี UTAUT และ TAM ผลการศึกษาพบว่า ความคาดหวังในประสิทธิภาพ ความคาดหวังของความพยายาม อิทธิพลทางสังคม เงื่อนไขการอำนวยความสะดวก และความพร้อมในการใช้งานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการยอมรับ e-Government ของประชาชน

4. ด้านปัจจัยผลลัพธ์ที่ปรากฏ

ปัจจัยผลลัพธ์ที่ปรากฏอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผลลัพธ์ที่ปรากฏ (Result Demonstrability) เป็นหนึ่งในปัจจัยภายนอกที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาในทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยี 2 ปัจจัยผลลัพธ์ที่ปรากฏเป็นระดับการรับรู้ส่วนบุคคลที่มีต่อผลลัพธ์ที่ปรากฏภายหลังจากที่ใช้งานระบบสารสนเทศไปแล้ว ปัจจัยผลลัพธ์ที่ปรากฏ ถือเป็นปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการรับรู้ประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Alruwaie et al. (2020) ได้ศึกษาการใช้บริการ e-Government อย่างต่อเนื่องของพลเมือง: บทบาทของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ความคาดหวังในผลลัพธ์ และความพึงพอใจ พบว่า ประสบการณ์ก่อนหน้า อิทธิพลทางสังคม คุณภาพของข้อมูล และคุณภาพการบริการ ความคาดหวังในผลลัพธ์ส่วนบุคคลและความพึงพอใจ เป็นตัวทำนายที่สำคัญของความตั้งใจของประชาชนในการใช้ e-Government

5. ด้านปัจจัยการรับรู้ความเสี่ยง

ปัจจัยการรับรู้ความเสี่ยงอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้การรับรู้ความเสี่ยงอาจเป็นเพราะประชาชนผู้เสียภาษีส่วนใหญ่มีความเข้าใจดีว่าการใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอาจเกิดปัญหาข้อผิดพลาดระหว่างการกรอกข้อมูลบนระบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การกรอกสถานภาพผิด ทำให้การคำนวณการลดหย่อนผิดพลาดได้ หรือการกรอกจำนวนเงินผิดพลาดก็ยังสามารถยื่นแบบได้ เป็นต้น ซึ่งอาจทำให้มีโอกาสถูกตรวจสอบย้อนหลัง หรือขอให้ยื่นเอกสารเพิ่มเติมในภายหลังได้ ฉะนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการยื่นแบบผู้มีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ควรกำหนดให้ระบบมีข้อความเตือนให้ตรวจสอบให้ถูกต้องในกรอกข้อมูลในจุดสำคัญที่ผู้ใช้งานควรให้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Li (2021) ได้เสนอบทความเรื่อง บทบาทของความไว้วางใจและความเสี่ยงในระบบ e-Government จากมุมมองการยอมรับของประชาชนผ่านทฤษฎี UTAUT ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความเสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการยอมรับ e-Government ผลลัพธ์ยังระบุด้วยว่าความคาดหวังในประสิทธิภาพ (PE) ความคาดหวังของความพยายาม (EE) อิทธิพลทางสังคม (SI) และเงื่อนไขการอำนวยความสะดวก (FC) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการยอมรับ e-Government ของประชาชน

6. ด้านปัจจัยการรับรู้ประโยชน์

ปัจจัยการรับรู้ประโยชน์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาช่วยให้ผู้มีเงินได้รับความสะดวก ประหยัดเวลา ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ไม่มีค่าใช้จ่ายในการสมัคร ช่วยให้ลดข้อผิดพลาดในการชำระภาษี มีความถูกต้องแม่นยำ และมีความปลอดภัย เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการเป็นอย่างมาก ดังนั้นปัจจัยการรับรู้ประโยชน์ของการใช้งานจึงส่งผลต่อการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของฟ้ารพินฑ์ ฟ้าฏิษฐกุล (2562) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้งานระบบยื่นภาษีแบบแสดงรายการและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของผู้มีเงินได้ในเขตอำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ระบบยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของผู้มีเงินได้บุคคลธรรมดา เขตอำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ได้แก่ ปัจจัยการรับรู้ว่ามีประโยชน์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Akram et al. (2019) ได้สำรวจความสัมพันธ์ระหว่างเทคโนโลยีกับพฤติกรรมการใช้บริการการยื่นภาษีผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ผลลัพธ์ยืนยันว่า การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน (perceived functional benefit)

7. ด้านปัจจัยการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน

ปัจจัยการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าระบบมีการออกแบบที่ง่ายต่อการใช้งาน มีความชัดเจนและภาษาเข้าใจง่าย มีขั้นตอนการคำนวณภาษีที่ถูกต้องครบถ้วน เชื่อถือได้ มีการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ต้องนำส่งเอกสารหลักฐานการยื่นยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีการจัดพิมพ์แบบแสดงรายการและใบเสร็จรับเงินที่ทำได้ง่ายและรวดเร็ว จะสามารถช่วยเพิ่มจำนวนผู้ใช้บริการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มมากขึ้นได้ ดังนั้นปัจจัยด้านการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน จึงส่งผลต่อการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Suradi et al. (2020) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการ e-Government ของเยาวชนในโอมาน ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความง่ายของการใช้บริการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมให้เยาวชนใช้บริการ e-Government หรือพัฒนาแอปพลิเคชัน e-Service ของรัฐบาล

8. ด้านปัจจัยการรับรู้ตั้งใจในการใช้งาน

ปัจจัยการรับรู้ตั้งใจในการใช้งานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเรื่องที่ค่อยข้างยุ่งมากและมีเอกสารต่าง ๆ มากมายที่ต้องคอยจัดทำ ซึ่งการที่ทางภาครัฐออกแบบระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระในการจัดการเอกสารของประชาชนผู้ที่ต้องเสียภาษีทุกคน คอยอำนวยความสะดวกและคอยให้คำแนะนำในขั้นตอนของการกรอกเอกสารต่าง ๆ ดังนั้นการรับรู้ตั้งใจในการใช้งานจึงเป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Alruwaie et al. (2020) ได้ศึกษาการศึกษาการใช้บริการ e-Government อย่างต่อเนื่องของพลเมือง: บทบาทของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ความคาดหวังในผลลัพธ์ และความพึงพอใจ พบว่า ประสบการณ์ก่อนหน้า อิทธิพลทางสังคม คุณภาพของข้อมูล และคุณภาพการบริการ ความคาดหวังในผลลัพธ์ส่วนบุคคล และความพึงพอใจ เป็นตัวทำนายที่สำคัญของความตั้งใจของประชาชนในการใช้ e-Government

9. ด้านปัจจัยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง

ปัจจัยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ทฤษฎีที่ใช้ทำนายพฤติกรรมส่วนบุคคล และช่วยให้เข้าใจถึงพฤตกรรมของบุคคลนั้น ๆ โดยได้รับการพัฒนามาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล โดยมีแนวความคิดที่ว่ามนุษย์เป็นผู้ที่มีเหตุผลและใช้ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ดังนั้นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงเป็นพฤติกรรมที่มีเหตุผล (Ajzen and Fishbein, 1980) ความตั้งใจแสดงพฤติกรรมส่งผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์และสิ่งที่ส่งผลต่อความตั้งใจแสดงพฤติกรรม ประกอบไปด้วยปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ 1) ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม 2) บรรทัดฐานของบุคคลเกี่ยวกับพฤติกรรม และ 3) การรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมของตนเองในการแสดงพฤติกรรม โดยทั้ง 3 ปัจจัยเกิดจากความเชื่อที่ถูกชี้นำ 3 ประการ

1) ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม 2) ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และ 3) ความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุม (วิวัฒน์ จันทร์กิ่งทอง, 2557) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mensah et al. (2020) ได้ศึกษาการรับบริการ e-Government ผ่านการประยุกต์ทฤษฎีรวมการยอมรับและใช้เทคโนโลยี (UMEGA) ผลการศึกษาพบว่า ความคาดหวังในการปฏิบัติงาน ความคาดหวังของความพยายามและอิทธิพลทางสังคมไม่ได้ทำนายทัศนคติต่อการใช้บริการ e-Government อย่างไรก็ตาม พบว่าเงื่อนไขการอำนวยความสะดวกเป็นตัวกำหนดทั้งความตั้งใจเชิงพฤติกรรมในการใช้และความคาดหวังของความพยายาม รวมถึงการรับรู้ถึงคุณภาพบริการมีผลต่อความไว้วางใจในการใช้บริการ e-Government

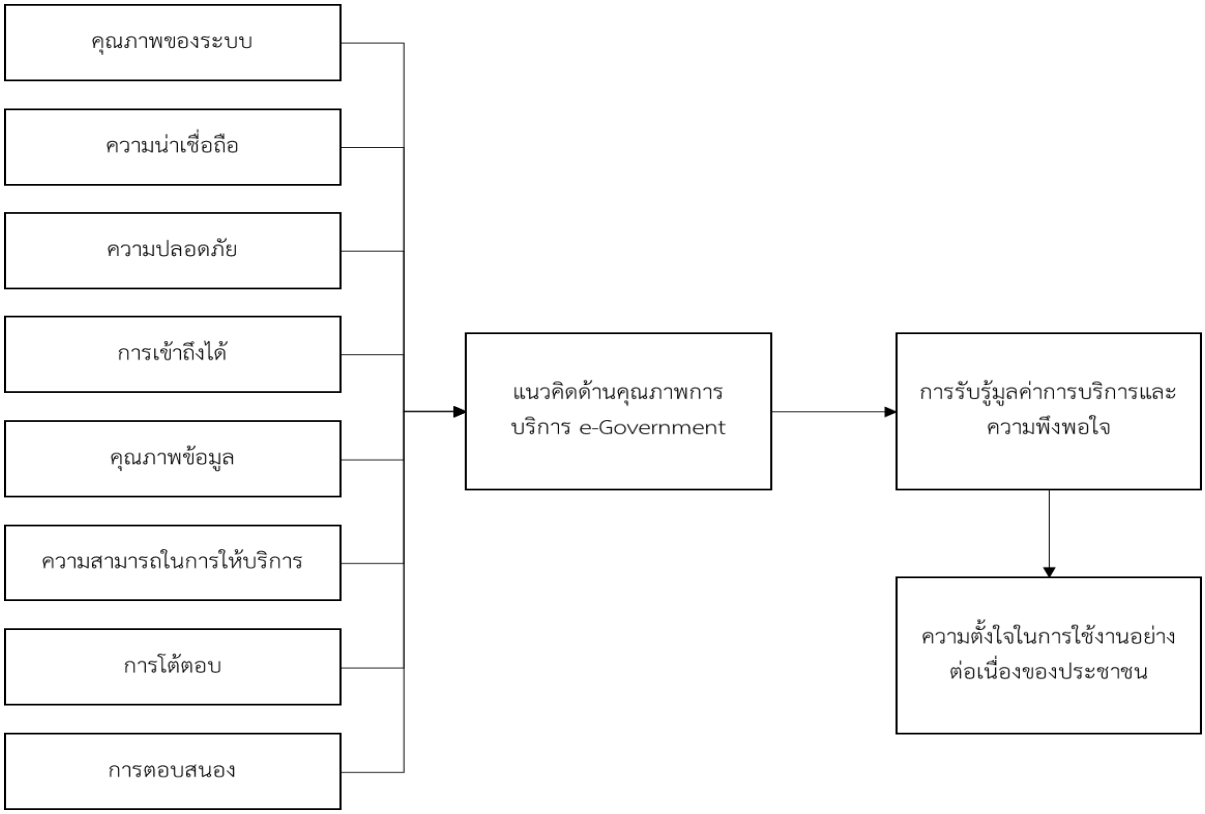
10. ด้านปัจจัยคุณภาพการให้บริการ

คุณภาพของการให้บริการอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านคุณภาพของการให้บริการส่งผลต่อการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเมื่อมีการยื่นแบบแสดงรายการทางภาษี ผู้ใช้งานสามารถยื่นแบบแสดง รายการทางภาษีได้ด้วยตนเอง เมื่อเกิดความสงสัยหรือข้อซักถามเกี่ยวกับการใช้งานในระบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถที่จะติดต่อกับเจ้าหน้าที่ผ่านการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารกันโดยตรงอย่างไร้ขีดจำกัด และจากฟังชั่นการใช้งานที่อำนวยความสะดวกช่วยอธิบายรายละเอียดที่ซับซ้อนให้มีความเข้าใจง่ายและชัดเจนมากยิ่งขึ้น สิ่งสำคัญคือการเลือกใช้ภาษาต้องไม่ซับซ้อน เข้าถึง ได้กับผู้ใช้งานทุกคนและไม่จำเป็นต้องมีความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับภาษี คุณภาพบริการจึงส่งผลต่อการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Alruwaie et al. (2020) ได้ศึกษาการศึกษาการใช้บริการ e-Government อย่างต่อเนื่องของพลเมือง: บทบาทของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ความคาดหวังในผลลัพธ์ และความพึงพอใจ พบว่า คุณภาพการบริการเป็นตัวทำนายที่สำคัญของความตั้งใจของประชาชนในการใช้ e-Government

11. ด้านปัจจัยคุณภาพของระบบ

ปัจจัยด้านคุณภาพระบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งหน่วยงานภาครัฐได้พัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพื่อลดปัญหาการยื่นแบบแสดงรายการภาษีผ่านกระดาษที่มีความยุ่งยากและซับซ้อน เมื่อมีการใช้งานผ่านระบบส่งผลให้ผู้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถดำเนินการยื่นภาษีได้ด้วยตนเอง คุณภาพระบบจึงส่งผลต่อการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีโมเดลความสำเร็จของระบบสารสนเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Li and Shang (2020) ได้ศึกษาถึงคุณภาพการบริการ การรับรู้คุณค่า และความตั้งใจในการใช้อย่างต่อเนื่องของประชาชนในระบบ e-Government ใช้กรณีศึกษาจากประเทศจีน ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดด้านคุณภาพการบริการ e-Government มี 8 มิติ ได้แก่ คุณภาพของระบบ ความน่าเชื่อถือ ความปลอดภัย การเข้าถึงได้ คุณภาพข้อมูล ความสามารถในการให้บริการ

การโต้ตอบ และการตอบสนอง การรับรู้มูลค่าการบริการเป็นตัวกลางที่มีประสิทธิภาพระหว่างคุณภาพการบริการและความตั้งใจในการใช้งานอย่างต่อเนื่องของประชาชน ความตั้งใจที่จะใช้เป็นผลจากคุณภาพการบริการ มูลค่าของการให้บริการและความพึงพอใจ

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่สังเคราะห์ได้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1. โมเดลปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนั้นการจะทำให้ประชาชนผู้เสียภาษีหันมายอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต้องมีการนำปัจจัยต่าง ๆ ทั้ง 11 ปัจจัยมาประยุกต์ใช้เพื่อประชาชนได้เข้าถึงระบบและส่งผลให้การยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเรื่องที่กระทำได้โดยง่ายและส่งผลดีทำให้ภาครัฐสามารถจัดเก็บภาษีได้เพิ่มมากขึ้นในอนาคต

2. ด้านปัจจัยการรับรู้ตั้งใจในการใช้งานเป็นด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุด ดังนั้นควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบและเข้าถึงระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อให้ประชาชนผู้เสียภาษีพิจารณาการใช้บริการ การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เป็นทางเลือกแรก นอกจากนี้ตั้งใจที่จะเพิ่มการใช้บริการการยื่นแบบแสดงรายการภาษียังทำให้ในอนาคตประชาชนผู้เสียภาษีจะยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มมากขึ้น

3. นโยบายที่นำมาใช้เพื่อพัฒนาระบบการให้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็หทรอนิกส์ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับปัจจัยส่วนบุคคล เช่น อาชีพ อายุของผู้ใช้งาน

4. ให้ความสำคัญต่อการรับฟังความคิดเห็นหรือปัญหาในการใช้งานโดยเพิ่มช่องทางในการร้องเรียนหรือแจ้งปัญหาในการใช้งาน เช่น Call Center ช่องทางออนไลน์ 24 ชม.

5. กำหนดนโยบายของกระบวนการทำงานภายใน ในเรื่องความมีคุณภาพของข้อมูลและระบบความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล และความมีประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร

6. หน่วยงานภาครัฐควรตระหนักถึงความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ที่เกี่ยวกับการยื่นแบบ ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้เห็นถึงประโยชน์ และที่สำคัญควรหาช่องทางในการให้ความรู้เข้าถึงประชาชนทุกคนเพื่อเป็นการชักจูงและส่งเสริมให้มีการใช้ช่องทางการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้ประสบผลสำเร็จ อีกทั้งนำไปเป็นข้อมูลปรับปรุง พัฒนาระบบให้เกิดประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการให้ได้มากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาตัวแปรปัจจัยอื่น ๆ เพิ่มเติมที่อาจจะส่งผลต่อการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เช่น ความพึงพอใจ ทัศนคติ ความคาดหวัง อิทธิพลทางสังคม กระบวนการในการให้บริการ เป็นต้น เพื่อให้เข้าใจความต้องการของประชาชนในการใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอย่างแท้จริง นำมาปรับปรุงหรือสร้างความน่าเชื่อถือให้กับระบบดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และนำไปปรับใช้ในอนาคต

2. ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ เป็นเพียงประชาชนผู้ที่ยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาออนไลน์ผ่านทางเว็บไซต์ของกรมสรรพากร และอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในการศึกษาครั้งต่อไปควรเปลี่ยนขนาดของกลุ่มประชากรจากระดับจังหวัดเป็นระดับภาคเพื่อให้รับข้อมูลที่มีความแตกต่างกันออกไป หรืออาจศึกษาผู้ที่ใช้บริการในการยื่นแบบและชำระภาษีกลุ่มประเภทภาษีอื่น เช่น ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น และเพื่อให้ผลการวิจัยมีหลากหลายมากยิ่งขึ้น

3. ควรทำการศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ เพื่อจะได้นำข้อมูลทางประชากรศาสตร์มาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและใช้บริการภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการยื่นแบบรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ เช่น เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส การเป็นผู้นำครอบครัว เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). *สถิติสำหรับงานวิจัย ฉบับปรับปรุงใหม่.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2554). *กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ. 2554-2563 ของประเทศไทย.* กรุงเทพมหานคร: กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.

สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 (ฉบับย่อ).* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ. (2539). *ไอที 2000 : นโยบายเทคโนโลยีสนเทศแห่งชาติ.* กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ.

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ. (2545). *กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศระยะ พ.ศ. 2544-2553 ของประเทศไทย.* กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนาเพรส แอนด์ กราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.* กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์.

ฟ้ารฬิณฑ์ ฟ้าฏิษฐกุล. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้งานระบบยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของผู้มีเงินได้ ในเขตอำเภอลี้ จังหวัดลำพูน. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 4 เมษายน 2567. แหล่งที่มา: http://www.graduate.cmru.ac.th/core/km_file/484.pdf

วิวัฒน์ จันทร์กิ่งทอง. (2557). ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนกับความภักดีของนักท่องเที่ยว. *มหาวิทยาลัยศิลปากร.* 34 (2), 132-146

สุข, ส. อ. (2021). การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ: Qualitative Data Analysis. *วารสารวิจัยและวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา.* 1 (1), 25-36.

Ajzen, I., & Fishbein, M. (1980). *Understanding attitudes and predicting social behavior*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Akram, U. et al. (2020). Prevalence and psychiatric correlates of suicidal ideation in UK university students. *Journal of Affective Disorders*. 272, 191-197

Alkraiji, A., & Ameen, N. (2021). The impact of service quality, trust and satisfaction on young citizen loyalty towards government e-services. *Information Technology & People*.

Alruwaie, M., El-Haddadeh, R., & Weerakkody, V. (2020). Citizens' continuous use of eGovernment services: The role of self-efficacy, outcome expectations and satisfaction. *Government information quarterly*. 37 (3), 101485.

Carter, L., & Bélanger, F. (2011). The utilization of e-government services: citizen trust, innovation and acceptance factors. *Information systems journal*. 15 (1), 5-25

Fishbein, M., & Ajzen, I. (2010). *Predicting and changing behavior: The reasoned action approach.* Psychology Press.

Gupta et al. (2016). *Sustainable Management of Keratin Waste Biomass: Applications and Future Perspectives.* Brazilian Archives of Biology and Technology, 59, e16150684.https://doi.org/10.1590/1678-4324-2016150684

Lallmahomed, M. Z., Lallmahomed, N., & Lallmahomed, G. M. (2017). Factors influencing the adoption of e-Government services in Mauritius. *Telematics and Informatics.* 34 (4), 57-72.

Li, Y., & Shang, H. (2020). Service quality, perceived value, and citizens' continuous-use intention regarding e-government: Empirical evidence from China. *Information & Management. 57* (3), 103197.

Li, Y., & Shang, H. (2021). Service quality, perceived value, and citizens' continuous-use intention regarding e-government: Empirical evidence from China. *Information & Management*. 57 (3), 103197.

Mensah, I. K., Zeng, G., & Luo, C. (2020). E-Government services adoption: an extension of the unified model of electronic government adoption. *SAGE Open*. 10 (2), 2158244020933593.

Suradi, Z., Yusoff, N. H., & AlMashiki, K. S. (2020). Factors Affecting the Use of E-Government Services Among Youths in Oman. *SAR Journal.* 3 (1), 17-23.

สวัสดิการชุมชนเมืองมิติสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุเพื่อการพัฒนาสังคมผู้สูงอายุที่มีศักยภาพอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ชุมชนแฟลตสิริสาสน์ เคหะศรีย่านเขตดุสิต ชุมชนตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร

Urban Community Welfare in Public Health for the Elderly to Sustainable Development in an Active Ageing Society: Case Study of Flat Sirisat Keha Sriyan Community in Dusit District, Bangkok and Talad Noi Community in Samphantawong District, Bangkok

แสน กีรตินวนันท์[1] และ สิริยา รัตนช่วย[2]

[1]มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช [2]มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Saen Keeratinawanun[1] and Siriya Rattanachuay[2]

[1]Navamindradhiraj University [2]Thammasat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail : saen_sk@hotmail.com

****

บทคัดย่อ

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรนำไปสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุและการสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและการสร้างสังคมผู้สูงอายุที่มีศักยภาพอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ บทความวิจัยนี้*** มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุทางด้านสวัสดิการชุมชนเมือง และ 2) เพื่อศึกษากลไกและกระบวนการในการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชนเมืองสำหรับผู้สูงอายุที่นำไปสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุที่มีศักยภาพอย่างยั่งยืน มีผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย 2 กลุ่มหลัก คือ 1) กลุ่มผู้นำของทั้งสองชุมชน จำนวน 12 คน และ 2) กลุ่มผู้สูงอายุทั้งสองชุมชน จำนวน 28 คน รวมทั้งสิ้น 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 1) การศึกษาเอกสาร 2) การสังเกต 3) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และ 4) การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม โดยการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพในลักษณะของการบรรยายที่เน้นการพรรณนาและวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่อหาข้อสรุปในเชิงอุปนัย (Inductive)

ผลการศึกษา พบว่า 1) ความต้องการของผู้สูงอายุที่มีต่อสวัสดิการชุมชนเมืองมิติสาธารณสุขประกอบด้วย การตรวจสุขภาพประจำปีสำหรับผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ การออกกำลังกายและการกายภาพบำบัดเบื้องต้นสำหรับผู้สูงอายุ ชุดความรู้ที่จำเป็นต่อการดูแลสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ อุปกรณ์ช่วยเหลือฉุกเฉินทางการแพทย์ประจำชุมชน บุคลากรทางการแพทย์เคลื่อนที่เข้าบริการผู้สูงอายุในชุมชน และ 2) กลไกและกระบวนการในการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชนเมืองสำหรับผู้สูงอายุ ที่กรณีศึกษาทั้งสองชุมชน

*** วันที่รับบทความ : 16 กุมภาพันธ์ 2567; วันแก้ไขบทความ 5 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 10 มีนาคม 2567

Received: February 16 2027; Revised: March 5 2024; Accepted: March 10 2024

นำมาใช้ร่วมกัน ประกอบด้วย กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร กิจกรรมของชุมชนในวันสำคัญต่าง ๆ กลุ่มผู้นำชุมชนและกลุ่มแกนนำอาสาสมัคร เครือข่ายความสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกชุมชน

คำสำคัญ: สวัสดิการชุมชนเมืองมิติสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุ; ความต้องการของผู้สูงอายุ; สังคมผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ; การพัฒนาที่ยั่งยืน

Abstract

The elderly creating a potential aging society in sustainable. The objectives of this research article are 1) to study the needs of the elderly regarding urban community welfare and 2) to study the mechanisms and processes in managing urban community welfare for the elderly, leading to a sustainable aging society. There were two main groups of informants: 1) a group of leaders of both communities, totaling 12 people, and 2) a group of elderly in both communities, 28 people, totaling 40 people. The tools to collect data included 1) Documentary, 2) Observation, 3) In-depth interviews, and 4) Focus Group. The research is qualitative research in the form of a narrative that emphasizes description and analysis (Descriptive Analysis) to find conclusions inductively.

The results of this study found that 1) The needs of the elderly towards urban community welfare in public health include regular annual health examinations, Basic exercise and physical, A set of knowledge necessary in health care, Community emergency medical equipment and Mobile medical personnel provide services to the elderly in the community and 2) Mechanisms and processes in managing urban community welfare for the elderly. The case studies used by both communities include the Bangkok Public Health Volunteer Group. Community activities on the important days, community leaders and volunteer leaders Network relationships both inside and outside the community.

Keywords: Urban Community Welfare in Public Health for The Elderly**;** The Need of Elderly; Active Ageing Society; Sustainable Development

บทนำ

เมื่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรนำไปสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ การปรับตัวและคุณค่าในวัยสูงอายุทำให้เกิดการยอมรับว่าผู้สูงอายุมีความสามารถและศักยภาพที่พัฒนาเพื่อให้ตนเองยังคงมีความกระตือรือร้นและต้องการมีส่วนร่วมกับคนในวัยอื่น ดังเช่นการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดพฤฒพลัง โดย วิภานันท์ ม่วงสกุล (2558) แสดงให้เห็นถึงหลักการสำคัญ 3 ประการคือ หนึ่ง สุขภาพที่ดี (Healthy) สอง ความมั่นคงหรือการมีหลักประกันในชีวิต (Security) สาม การมีส่วนร่วม (Participation) ทั้งนี้ ประเทศไทยตลอดระยะเวลา 2 - 3 ทศวรรษที่ผ่านมาได้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรอย่างรวดเร็ว กล่าวคือตั้งแต่ พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา ประเทศไทยมีประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในเวลานั้น พ.ศ. 2556 พบว่า ประเทศไทยมีจำนวนผู้สูงอายุ 8,734,101 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ขณะที่ พ.ศ.2558 มีจำนวนผู้สูงอายุ 10,351,200 คน คิดเป็นร้อยละ 14.78 นอกจากนี้ สำนักงาน

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2562 อ้างถึงใน มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2563. : น. 6 - 12) ยังคาดการณ์อีกว่า ภายใน พ.ศ. 2563 จะมีจำนวนผู้สูงอายุมากขึ้นกลายเป็น 12,620,340 คน ขณะที่ประชากรในช่วงวัยเด็กเหลืออยู่เพียง 11,081,300 คน กระทั่ง พ.ศ. 2568 ประเทศไทยจะมีจำนวนผู้สูงอายุมากถึง 15,125,900 คน ขณะที่อัตราการเกิดลดลงเหลือประชากรวัยเด็กเพียง 10,505,900 คน พ.ศ. 2573 จะมีประชากรในวัยผู้สูงอายุมากถึง 17,581,000 คน ขณะที่ประชากรวัยเด็กเหลือเพียง 9,801,000 คน กลายเป็นว่าประชากรผู้สูงอายุมีจำนวนมากกว่าวัยเด็กที่จะพัฒนามาเป็นวัยแรงงานถึงเกือบ 8 ล้านคน ทั้งนี้สาเหตุหลักที่ทำให้เกิดความแตกต่างในโครงสร้างประชากรเนื่องจากสาเหตุ (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2554. : น. 12 - 13) ประกอบด้วย (1) อัตราการเกิดลดลงหรือการลดลงของช่วงวัยเจริญพันธุ์ โดย พ.ศ. 2517 พบว่า หญิงในวัยเจริญพันธุ์หนึ่งคนมีบุตรเฉลี่ย 4.9 คน ขณะที่ พ.ศ. 2556 มีอัตราการเกิดของเด็กต่อหญิงหนึ่งคนเหลือเพียง 1.6 คนเท่านั้น มีการคาดการณ์ว่า พ.ศ. 2576 จะมีอัตราการเกิดของเด็กเหลือเพียง 1.3 คนต่อหญิงวัยเจริญพันธุ์หนึ่งคน (2) อัตราการตายลดลงคนไทยมีอายุที่ยืนยาวขึ้น เนื่องด้วยการแพทย์สมัยใหม่และระบบสาธารณสุขดีขึ้น ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประชากรทั่วโลกและประเทศไทยในยุคปัจจุบันมีอายุเฉลี่ยที่สูงขึ้น

จากการเปลี่ยนโครงสร้างทางประชากรดังกล่าว ทำให้คณะผู้วิจัยได้พัฒนามาสู่การสร้างโจทย์วิจัยคือ ผู้สูงอายุเมืองที่เผชิญกับมิติการพัฒนามหานครในทุกรูปแบบ กำลังเผชิญปัญหาและมีความต้องการของผู้สูงอายุต่อสวัสดิการชุมชนเมืองมิติสาธารณสุขอย่างไร อีกทั้ง กลไกและกระบวนการในการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชนเมืองมิติสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุ ที่นำไปสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุที่มีศักยภาพอย่างยั่งยืน มีกลไกใดบ้างและดำเนินการอย่างไร เพื่อจะนำมาสู่การสร้างแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชนเมืองที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาเมืองและรองรับสังคมผู้สูงอายุที่มีศักยภาพได้อย่างแท้จริง เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทยที่สามารถใช้เป็นตัวแทนในเชิงพื้นที่เกี่ยวกับการศึกษาผู้สูงอายุเมืองได้เป็นอย่างดียิ่ง

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสวัสดิการชุมชนเมืองสำหรับผู้สูงอายุบนฐานอัตลักษณ์ชุมชนเมืองและมหานครศึกษายังมีจำนวนไม่มากเพียงพอที่จะขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมในระดับมหภาคได้ คณะผู้วิจัยจึงได้ทำการทบทวนผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุในมิติต่าง ๆ จากการศึกษาของณัฏฐ์ฐิตตา เทวาเลิศสกุล และ คณะ (2559) เรื่องแนวทางการพัฒนาผู้สูงอายุจากภาระให้เป็นพลังกรณีศึกษาเทศบาลนครรังสิต พบว่า ศักยภาพของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ด้านทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้คือ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความคิดที่เป็นระบบ มีประสบการณ์ ด้านการทำงานคือ ผู้สูงอายุเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญมาช่วยทำงานพัฒนาชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมและการอยู่ร่วมกันในสังคมคือ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความยินดีมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ส่วนความต้องการของผู้สูงอายุ ด้านร่างกายคือ ต้องการศูนย์สุขภาพและการดูแลตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ ด้าน

การพัฒนาความรู้คือ ต้องการการอบรมให้ความรู้ด้านต่าง ๆ ด้านรายได้และสวัสดิการสังคมคือ ต้องการรายได้จากเบี้ยยังชีพที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ด้านครอบครัวและสังคมคือ ต้องการให้ลูกหลานดูแลเอาใจใส่ตนอย่างใกล้ชิดทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ประกอบกับการวิจัยของ อุทุมพร วานิชคาม (2562) เรื่องการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนมีการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านที่อยู่อาศัย รองลงมาคือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสุขภาพ ตามลำดับ ทั้งนี้ การศึกษาของ Asadzadeh, et al., (2022) เรื่องการศึกษาทบทวนการให้บริการดูแลผู้สูงอายุในประเทศต่าง ๆ ซึ่งเป็นการศึกษาทบทวนในกลุ่มประเทศยุโรปและกลุ่มประเทศเอเชียและนำมาเปรียบเทียบกับประเทศอิหร่าน ผลการศึกษาพบว่า การให้บริการผู้สูงอายุจะมีหลักที่สำคัญในการดำเนินการที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ ขึ้นอยู่กับการสร้างหลักประกัน การบริการสุขภาพ และการบริการด้านสังคมให้กับผู้สูงอายุ ตลอดจนรูปแบบการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (Home care) อีกทั้ง การศึกษาวิจัยของ Sumini, et al., (2020) เรื่องการดูแลผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาการดูแลผู้สูงอายุโดยชุมชน อินโดนีเซีย พบว่า บริการดูแลผู้สูงอายุมีความสำคัญต่อการเติบโตขึ้นของประชากรวัยผู้สูงอายุ ในประเทศกำลังพัฒนาอย่างประเทศอินโดนีเซีย ระดับการเติบโตขึ้นของจำนวนประชากรผู้สูงอายุไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมกัน ดังนั้น ความจำเป็นในบริการดูแลผู้สูงอายุจึงมีหลากหลาย การศึกษานี้ได้อภิปรายถึงการขยายตัวขึ้นของรูปแบบบริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (Home care) ที่ตอบสนองการเติบโตขึ้นของประชากรวัยสูงอายุได้เป็นอย่างดี ซึ่งรูปแบบและกระบวนการบริการดูแลที่บ้านในชุมชนเกิดขึ้นโดยการริเริ่มของท้องถิ่น ตลอดจนปัจจัยที่เป็นผลกระทบโดยตรงต่อการจัดบริการดูแลที่บ้านในชุมชนคือ ผู้นำและภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน จากการทบทวนผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ โดยภาพรวมบ่งชี้ให้เห็นว่า การศึกษาวิจัยที่ผ่านมาเน้นไปที่การดูแลผู้สูงอายุให้มีครบทั้งกาย จิต สังคม การสาธารณสุข และแนวทางการสร้างบริการที่ตอบสนองการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุในช่วงการเปลี่ยนผ่านสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ ซึ่งมีการศึกษาวิจัยทั้งภายในประเทศไทยและต่างประเทศ ที่พยายามดำเนินการเกี่ยวกับการเตรียมให้เกิดเป็นสังคมผู้สูงอายุที่มีศักภาพอย่างยั่งยืนเพร้อมกันทั่วโลก ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้พยายามเชื่อมร้อยรอยต่อขององค์ความรู้ด้านการจัดสวัสดิการชุมชนเมืองมิติสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุ ในบริบทของความเป็นชุมชนเมืองและมหานคร อันจะนำไปสู่การต่อยอดเรื่องการสร้างสังคมผู้สูงอายุที่มีศักยภาพสอดคล้องกับบริบทการพัฒนากรุงเทพมหานครและการพัฒนาประเทศในภาพรวมให้เกิดขึ้นได้อย่างมีแนวโน้มสู่ความยั่งยืน ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้เลือกชุมชนเมืองในเขตกรุงเทพมหานครขึ้นมาเป็นพื้นที่ศึกษา 2 ชุมชน ที่มีนัยยะสำคัญในความเป็นตัวแทนชุมชนที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เป็นชุมชนเข้มแข็งบนฐานอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์และมีความผูกพันชุมชนร่วมกันขึ้น 2 ชุมชนเมือง ประกอบด้วย ชุมชนตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ เป็นตัวแทนของชุมชนชาวจีนย่านการค้าในเมืองหลวงที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก และชุมชนแฟลตสิริสาสน์ เขตดุสิต เป็นตัวแทนของชุมชนชาวไทยที่ถูกเวรคืนพื้นที่ชุมชนและมารวมชุมชนกันใหม่

ในลักษณะอาคารสูงในเมืองหลวง ที่มีผู้สูงอายุเป็นจำนวนมากและต้องอาศัยอยู่ร่วมกับสมาชิกในครอบครัวภายในห้องพักเดียวกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุที่มีต่อสวัสดิการชุมชนเมืองมิติสาธารณสุข
2. เพื่อศึกษากลไกและกระบวนการในการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชนเมืองมิติสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุ ที่นำไปสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุที่มีศักยภาพอย่างยั่งยืน

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพในลักษณะของการบรรยาย (Descriptive method) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. เครื่องมือการวิจัย

1.1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยใช้ทั้งเอกสารชั้นต้นและเอกสารชั้นรอง เช่น บันทึกเรื่องราวและประวัติศาสตร์ชุมชน บทสัมภาษณ์ รายงานผลดำเนินงานและข้อมูลสถิติขององค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนของชุมชนเมืองที่เป็นกรณีศึกษาทั้ง 2 ชุมชน เป็นต้น

1.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) สร้างขึ้นจากแนวคิดและทฤษฎีร่วมกับวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน โดยใช้เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลในทุกประเด็นที่ศึกษาแซะเป็นเครื่องมือในการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยที่ถูกกำหนดขึ้นทั้ง 2 ข้อให้ชัดเจน

1.3 การสังเกต (Observation) ทั้งการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) โดยการเข้าไปร่วมในสภาวการณ์จริง เช่น การประชุมร่วมกับชุมชน และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non Participant observation) เช่น การสังเกตการณ์การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ตลอดจนลักษณะทั่วไปของกลุ่มผู้สูงอายุและสมาชิกของชุมชนที่เป็นกรณีศึกษา ในช่วงเวลากลางวันที่สมาชิกชุมชนมีการดำรงชีวิตภายในชุมชน เป็นต้น

1.4 การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus group) เป็นเครื่องมือหลักอีกหนึ่งเครื่องมือในการเก็บรวมรวมข้อมูลในทุกประเด็นที่ศึกษา สำหรับเป็นเครื่องมือในการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ให้ชัดเจน โดยคณะผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์แบบกลุ่มกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นกลุ่มผู้นำชุมชนและกลุ่มผู้สูงอายุของชุมชนที่เป็นกรณีศึกษา

2. ขอบเขตด้านเนื้อหาและประเด็นที่ศึกษา

2.1 ศึกษาและวิเคราะห์ ความต้องการของผู้สูงอายุที่มีต่อสวัสดิการชุมชนเมืองมิติสาธารณสุข โดยการวิจัยเชิงคุณภาพในลักษณะของการบรรยายที่เน้นการพรรณนาและวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่อหาข้อสรุปในเชิงอุปนัย (Inductive)

2.2 ศึกษาและวิเคราะห์ กลไกและกระบวนการในการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชนเมืองมิติสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุ ที่นำไปสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุที่มีศักยภาพอย่างยั่งยืน โดยการวิจัยเชิงคุณภาพในลักษณะของการบรรยายที่เน้นการพรรณนาและวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่อหาข้อสรุปในเชิงอุปนัย (Inductive)

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

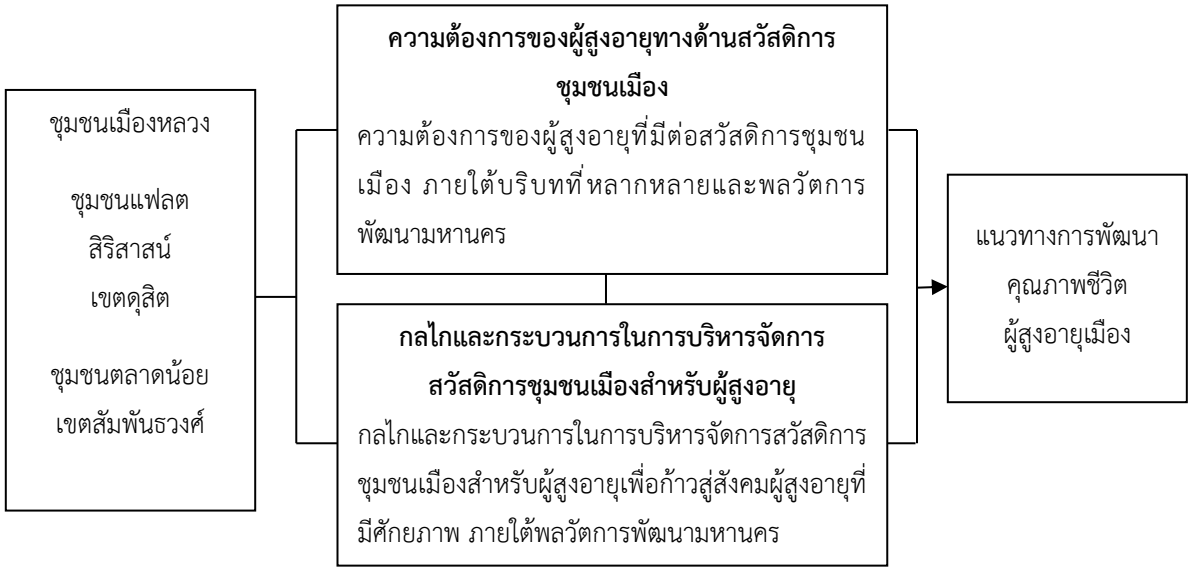
คณะผู้วิจัยได้จำกัดขอบเขตในการศึกษาไว้เฉพาะในพื้นที่ชุมชนเมืองหลวง กรุงเทพมหานคร โดยทำการเลือกชุมชนที่เป็นกรณีศึกษา 2 ชุมชนคือ ชุมชนตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ และชุมชนแฟลตสิริสาสน์ เคหะศรีย่าน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกพื้นที่กรณีศึกษาเป็นไปตามลำดับขั้นจากหน่วยใหญ่ไปยังหน่วยย่อย โดยเริ่มจากการคัดเลือกในระดับจังหวัดและไปสู่หน่วยสุดท้ายในระดับชุมชน อันเป็นลักษณะการคัดเลือกพื้นที่ที่มีนัยยะสำคัญของความเป็นพื้นที่เขตชุมชนเมือง และใช้การคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงในพื้นที่เขตเมืองใหญ่ ดังนั้น การคัดเลือกพื้นที่ในระดับจังหวัด คณะผู้วิจัยกำหนดหลักเกณฑ์เรื่องของความสำคัญในการเป็นตัวแทนของประเทศไทยและการเป็นตัวแทนของจังหวัดที่มีความเป็นตัวแทนชุมชนเมืองอย่างรอบด้านและต้องเป็นจังหวัดที่ได้รับการพัฒนาทุกมิติอย่างรอบด้านเป็นสำคัญ ด้วยหลักเกณฑ์ดังกล่าว ทำให้คณะผู้วิจัยเลือกกรุงเทพมหานครมาเป็นพื้นที่หลักในการศึกษา สำหรับหลักเกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ในระดับชุมชน คณะผู้วิจัยกำหนดหลักเกณฑ์เรื่องของความสำคัญในการเป็นตัวแทนชุมชนเมืองที่มีสมาชิกชุมชนเป็นผู้สูงอายุเป็นจำนวนมากและต้องเป็นชุมชนที่สามารถเป็นตัวแทนของชุมชนที่มีการรูปแบบการช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุอย่างชัดเจน ตลอดจนเป็นชุมชนที่มีการจัดโครงการและกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ที่สามารถใช้เป็นตัวแทนชุมชนเมืองหลวง กรุงเทพมหานคร ในการศึกษาเกี่ยวกับผู้สูงอายุเมืองได้

4. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยใช้ระบบตัวแทนโดยมีกลุ่มเป้าหมายในการจัดเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล 2 กลุ่มหลัก คือ (1) กลุ่มผู้นำ สามารถจำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้นำที่เป็นทางการ ได้แก่ ประธานชุมชน คณะกรรมการชุมชน กลุ่มผู้นำที่ไม่เป็นทางการ ได้แก่ ผู้นำกลุ่มชมรมและกลุ่มกิจกรรมผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุที่เป็นที่เคารพนับถือของชุมชน ปราชญ์ชุมชน รวมทั้งสองชุมชนกรณีศึกษาจำนวน 12 คน (2) กลุ่มผู้สูงอายุ ที่เป็นสมาชิกชุมชนกรณีศึกษาทั้งสองชุมชน รวมทั้งสองชุมชนกรณีศึกษาจำนวน 28 คน ดังนั้น จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสองชุมชนกรณีศึกษาจำนวน 40 คน

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ คณะผู้วิจัยทำการจัดแบ่งข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ออกเป็น 3 ประเภท ตามลักษณะของการศึกษาในแต่ละวิธี ซึ่งจำเป็นจะต้องใช้ข้อมูลที่แตกต่างกัน คือ หนึ่ง ข้อมูลเอกสาร เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเน้นในส่วนของกรอบแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และประวัติศาสตร์ชุมชน ตลอดจนนำมาใช้ในส่วนของการอ้างอิงข้อมูลประกอบการบรรยายและอภิปรายเนื้อหาข้อค้นพบ ซึ่งข้อมูลเอกสารเหล่านี้ ได้มาจากการรวบรวมรายงานผลการดำเนินงานและข้อมูลเชิงสถิติขององค์กรทั้งภาครัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องในชุมชนเมืองที่เป็นกรณีศึกษาทั้ง 2 ชุมชน รวมถึงข้อมูลจากวารสารวิชาการ หนังสือ บทความวิชาการ บทความวิจัย งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น สอง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึกและการสัมภาษณ์กลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในทุกมิติของการศึกษา เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในการลงพื้นที่ภาคสนาม โดยคณะผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ ดังนี้ ขั้นการเตรียมพื้นที่ คณะผู้วิจัยจะทำการประสานงานและนัดหมายเพื่อขออนุญาตเข้าสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ทุกกลุ่มก่อนที่จะทำการลงพื้นที่จริง โดยใช้ทั้งวิธีการติดต่อทางโทรศัพท์ และการลงพื้นที่เพื่อเข้าไปทำการนัดหมายด้วยตัวเอง อันเป็นขั้นตอนในการแจ้งให้ทราบและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาและการเก็บข้อมูล ที่ถูกต้องตามหลักปฏิบัติการและหลักจริยธรรมในการวิจัย ขั้นการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกและการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม คณะผู้วิจัยจะทำการประสานและนัดหมาย เพื่อขออนุญาตเข้าสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลก่อนทุกครั้ง ก่อนที่จะทำการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกและการสัมภาษณ์แบบกลุ่มกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในทุกพื้นที่ที่เป็นกรณีศึกษา ตามหลักปฏิบัติและหลักจริยธรรมในการวิจัย สาม ข้อมูลจากการสังเกต เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการเฝ้าสังเกตบริบทของการศึกษาทั้งหมด ควบคู่ไปกับการสัมภาษณ์เจาะลึกและการสัมภาษณ์กลุ่ม ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้ได้ข้อมูลในภาพกว้าง อันเป็นข้อมูลบริบทเชิงพื้นที่ สภาพแวดล้อมของชุมชน การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ การบริหารจัดการของชุมชน และข้อมูลเชิงบริบทบุคคลของผู้ให้ข้อมูลอีกด้วย โดยที่จะทำการเก็บข้อมูลจากการประชุมของชุมชนในวาระต่าง ๆ การประชุมคณะกรรมการและกลุ่มกิจกรรมชุมชนต่าง ๆ โดยสังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งหลายที่กลุ่มกิจกรรมภายในชุมชนจัดขึ้นว่ามีความคิดเห็นต่อกิจกรรม รูปแบบสวัสดิการชุมชนเมืองสำหรับผู้สูงอายุหรือชุมชนอย่างไร ตลอดจนจำนวนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมว่ามีมากน้อยเพียงใด เพื่อพิจารณาถึงความเข้มแข็งของชุมชนและรูปแบบสวัสดิการชุมชนเมืองสำหรับผู้สูงอายุ โดยคณะผู้วิจัยจะนำข้อมูลในส่วนนี้มาเขียนประกอบการบรรยายเนื้อหาของทุกประเด็นหลักตามวัตถุประสงค์การวิจัย ตามวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพในลักษณะของการบรรยายที่เน้นการพรรณนาและวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่อหาข้อสรุปในเชิงอุปนัย (Inductive)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุที่มีต่อสวัสดิการชุมชนเมืองมิติสาธารณสุข

ความต้องการของผู้สูงอายุที่มีต่อสวัสดิการชุมชนเมืองมิติสาธารณสุข จากการศึกษาพบว่า ชุมชนกรณีศึกษาทั้ง 2 ชุมชน มีความต้องการที่คล้ายคลึงและแตกต่างกัน ดังนี้

1.1 ชุมชนตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์

ปัญหาทางด้านสาธารณสุขของผู้สูงอายุในชุมชนตลาดน้อย สามารถประมวลและสังเคราะห์ออกมาได้ดังนี้ (1) ปัญหาโรคประจำตัวในผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุในชุมชนตลาดน้อยส่วนใหญ่มีปัญหาโรคประจำตัวและบางรายมีความเสี่ยงต่อภาวะซึมเศร้าในผู้สูงอายุเมือง (2) ปัญหาการขาดตรวจสุขภาพประจำปีสำหรับผู้สูงอายุ เนื่องจากไม่สามารถเดินทางไปได้ด้วยตัวเอง หรือบางรายไม่เห็นความสำคัญของการตรวจสุขภาพประจำปี หรือบางรายไม่ชอบไปโรงพยาบาล (3) ปัญหาขาดการออกกำลังกายที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุ เนื่องจากข้อจำกัดที่เป็นปัจจัยด้านพื้นที่และโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน และปัจจัยส่วนบุคคลที่มาจากลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของผู้สูงอายุเองร่วมด้วย เช่น ความเคยชินกับการอยู่แค่บริเวณที่พักอาศัย การไม่มีแรงจูงใจในการออกกำลังกาย (4) ปัญหาขาดการกายภาพบำบัดเบื้องต้นสำหรับผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกายภาพบำบัดเบื้องต้นด้วยตัวเอง ที่จะสามารถกระทำได้ในเวลาที่ปวดเมื่อยหรือสามารถกระทำได้ทุกวันด้วยตัวเอง (5) ปัญหาการขาดความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพกายสำหรับผู้สูงอายุ ทั้งความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพกายและการดูแลสุขภาพจิตและวิธีบริหารจัดการความเครียดใน

ผู้สูงอายุ (6) ปัญหาการขาดข้อมูลเกี่ยวกับการเข้ารับการรักษาพยาบาล ทั้งข้อมูลเกี่ยวสิทธิการรักษาพยาบาลจากภาครัฐ ข้อมูลเครือข่ายโรงพยาบาลและสถานพยาบาลของรัฐและเอกชน ข้อมูลเบอร์โทรศัพท์และช่องทางการติดต่อเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินด้านสุขภาพ เป็นต้น

ด้วยปัญหาทางด้านสาธารณสุขของผู้สูงอายุในชุมชนตลาดน้อยข้างต้น จึงนำมาสู่ความต้องการสวัสดิการชุมชนเมืองมิติสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุ ชุมชนตลาดน้อย ดังนี้ (1) ความต้องการตรวจสุขภาพประจำปีสำหรับผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ ผู้สูงอายุเมืองมีความต้องการให้มีบริการด้านการตรวจสุขภาพประจำปีฟรีสำหรับผู้สูงอายุทุกคนในชุมชน เนื่องจากบริการด้านสาธารณสุขมีส่วนทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงและมีส่วนสำคัญต่อการคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุเมือง (2) ความต้องการออกกำลังกายและการกายภาพบำบัดเบื้องต้นสำหรับผู้สูงอายุ การจัดสถานที่ออกกำลังกายที่เหมาะสม การจัดออกกำลังกายกลุ่มร่วมกับการสันทนาการกลุ่มสำหรับผู้สูงอายุบนฐานอัตลักษณ์ชุมชนชาวจีน เช่น การรำไทเก็กตอนเช้าหรือตอนเย็น การบริการเกี่ยวกับการกายภาพบัดสำหรับผู้สูงอายุที่ถูกต้องมาแนะนำหรือจัดบริการกายภาพบำบัดกลุ่มให้กับผู้สูงอายุสามารถทำท่ากายภาพบำบัดได้ด้วยตัวเอง (3) ความต้องการชุดความรู้ที่จำเป็นต่อการดูแลสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ ชุดความรู้ที่จำเป็นต่อการดูแลสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุที่ถูกต้องและครอบคลุมทุกด้านที่ผู้สูงอายุจำเป็นต้องรู้สำหรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน (4) ความต้องการอุปกรณ์ช่วยเหลือฉุกเฉินทางการแพทย์ประจำชุมชน ประกอบกับสอนการใช้งานให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการชุมชนไว้ ร่วมกับชุมชนจัดเตรียมอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น (First Aid Kit) และอุปกรณ์กายภาพบำบัดสำหรับผู้สูงอายุ (5) ความต้องการบุคลากรทางการแพทย์เคลื่อนที่เข้าบริการผู้สูงอายุในชุมชนด้วยการขอความร่วมมือจากโรงพยาบาลรัฐและศูนย์บริการสาธารณสุข จัดบุคลากรทางการแพทย์เข้ามาตรวจรักษาและให้ความรู้ทางสาธารณสุขทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจแก่ผู้สูงอายุภายในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

1.2 ชุมชนแฟลตสิริสาสน์ เขตดุสิต

ปัญหาทางด้านสาธารณสุขของผู้สูงอายุในชุมชนแฟลตสิริสาสน์ สามารถประมวลและสังเคราะห์ออกมาได้ดังนี้ (1) ปัญหาเรื่องการละเลยการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ เช่น การรับประทานยาเองตามอาการ การละเลยโรคประจำตัวโดยไม่ให้ความสำคัญกับการรับประทานยาให้ตรงเวลา การไม่ออกกำลังกายแต่เน้นการทำงานบ้านแทนการออกกำลังกาย (2) ปัญหาการขาดความรู้ในการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุในชุมชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในภาษาไทยอยู่ในระดับอ่านออกเขียนได้ ส่วนภาษาอังกฤษไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ ทำให้เกิดปัญหาในการอ่านฉลากยาที่ระบุสรรพคุณเป็นภาษาอังกฤษหรือเมื่อเวลาผ่านไปจะกลับมาใช้ยาอีกครั้งจะทำให้ใช้ยาด้วยการคาดเดา และการไม่รู้ถึงวิธีการเก็บรักษายาที่ถูกต้อง (3) ปัญหาการขาดครอบครัวดูแล จะเกิดขึ้นในเวลากลางวันเป็นส่วนใหญ่เนื่องจากลูกหลานอยู่ในวัยเรียนและวัยทำงาน อีกทั้ง หลายครอบครัวต้องค้าขายและทำงานพิเศษถึงดึก ทำให้ผู้สูงอายุต้องอยู่โดดเดี่ยวตามลำพัง (4) ปัญหาอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานครไม่เพียงพอ ซึ่งชุมชนแฟลตสิริสาสน์มีอาสาสมัครสาธารณสุข

กรุงเทพมหานคร (อสส.) เพียงแค่ 1 คนเท่านั้นแต่ต้องดูแลสมาชิกทั้งชุน 960 คน แบ่งเป็นผู้สูงอายุจำนวน 89 คน โดยเฉพาะในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัส โคโรนา 2019 ซึ่ง อสส. เป็นบุคคลที่ทำหน้าที่ทางสาธารณสุขหนักมากที่สุดในชุมชน

ด้วยปัญหาทางด้านสาธารณสุขของผู้สูงอายุในชุมชนแฟลตสิริสาสน์ข้างต้น จึงนำมาสู่ความต้องการสวัสดิการชุมชนเมืองมิติสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุ ชุมชนแฟลตสิริสาสน์ ด้วย การสร้างความตื่นตัวและความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ ผ่านอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานครเนื่องจากเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์อันดีและใกล้ชิดกับผู้สูงอายุมากเป็นอย่างมาก ควบคู่กับครอบครัวอันเป็นกลุ่มบุคคลที่สามารถย้ำเตือนและกระตุ้นให้ผู้สูงอายุรับรู้ถึงความสำคัญของการละเลยการดูแลสุขภาพที่อาจเกิดอันตรายแก่ผู้สูงอายุได้ อีกทั้ง กลุ่มเครือข่ายความสัมพันธ์ภายนอกชุมชนทางด้านสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาลชิรพยาบาล ศูนย์บริการสาธารณสุข เป็นหน่วยงานทำหน้าที่ทางด้านการแพทย์และสาธารณสุขในเชิงรุกกับการดูแลสุขภาพของประชาชนในชุมชนด้วยการลงมาให้ความรู้และตรวจเยี่ยมสุขภาพของผู้สูงอายุและสมาชิกชุมชนเป็นอีกหนึ่งกลไกในการให้ความรู้ที่ผู้สูงอายุให้ความเชื่อถือและรับฟังเป็นอย่างมาก

2. กลไกและกระบวนการในการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชนเมืองสำหรับผู้สูงอายุ ที่นำไปสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุที่มีศักยภาพอย่างยั่งยืน

กลไกและกระบวนการสำคัญในการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชนเมืองสำหรับผู้สูงอายุที่นำไปสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุที่มีศักยภาพอย่างยั่งยืน จากการศึกษาพบว่า ชุมชนกรณีศึกษาทั้ง 2 ชุมชน ได้นำมาใช้และถือเป็นกลไกหลักร่วมกัน ประกอบด้วย

2.1 กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร หรือ อสส. อาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร ถือเป็นโครงการที่กรุงเทพมหานครให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนภายในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพอนามัยของสมาชิกชุมชนเมืองให้ดียิ่งขึ้น โดยการนำวิธีการสาธารณสุขมูลฐานมาใช้เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาสุขภาพอนามัยของประชาชนในชุมชนด้วยประชาชนในชุมชนเอง ภายใต้แนวคิดผู้ใดจะดูแลสมาชิกชุมชนเมืองแต่ละชุมชนได้ดีเทียบเท่าคนที่อยู่ข้างในชุมชน ดังนั้น อาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร ได้กลายเป็นกลไกสำคัญหนึ่งในการดำเนินกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยขั้นพื้นฐานสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน ครอบคลุมทั้งด้านการรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมและป้องกันโรค การฟื้นฟูสมรรถภาพของสมาชิกชุมชนเมือง รวมถึงการประสานงานด้านสุขภาพหรือสุขอนามัยภายในชุมชนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) ถือว่าเป็นช่วงเวลาที่อาสาสมัครกรุงเทพมหานครมีบทบาทสำคัญและมีภาระหนักมากที่สุดในชุมชน ทั้งนี้ อาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร ยังมีบทบาทในการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาสังคม ที่จะเข้ามาจัดกิจกรรมทางด้านสุขภาพและสาธารณสุข

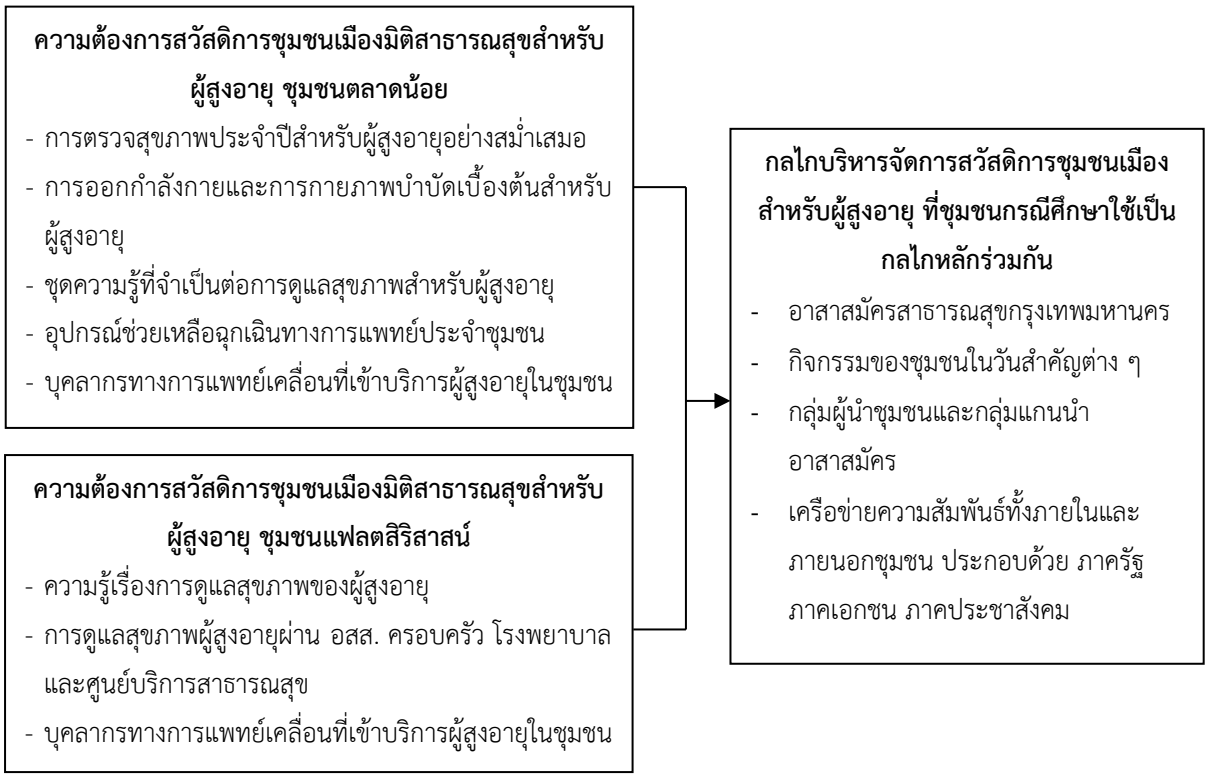
สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน เช่น การตรวจสุขภาพพื้นฐาน การวัดความดันโลหิต การเจาะน้ำตาลปลายนิ้ว วัดความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ หรือการลอกตาต้อ เป็นต้น กล่าวได้ว่า อาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานครเป็นกลไกหนึ่งที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุในชุมชนกับการเข้าถึงบริการสาธารณสุขมูลฐาน ผ่านการดูแลสุขภาพอนามัย การเยี่ยมบ้านพูดคุยสอบถามสารทุกข์สุขดิบด้วยความห่วงใยต่อผู้สูงอายุ จนเกิดความใกล้ชิดสนิทสนมหรือการช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างกันในลักษณะของการดูแลทางด้านสุขภาพร่างกายและสุขภาพใจให้กับผู้สูงอายุเมืองได้เป็นอย่างดี

2.2 กิจกรรมของชุมชนในวันสำคัญต่าง ๆ ชุมชนกรณีศึกษาทั้งสองชุมชนจะดำเนินการจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ ขึ้นด้วยการขอความร่วมมือ การประสานการทำงานร่วมกับผู้สูงอายุภายในชุมชนและเครือข่ายทั้งภายนอกและภายในชุมชน เพื่อประสานความร่วมมือในการจัดกิจกรรมตามวันสำคัญและช่วงเทศกาลต่าง ๆ ตลอดจนการให้ความร่วมมือกับทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ที่ได้ขอความร่วมมือกับชุมชนในกิจกรรมของภาคส่วนภายนอกที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ โดยหลายกิจกรรมที่หน่วยงานภายนอกจัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในมิติต่าง ๆ ทางชุมชนจะประสานขอความร่วมมือจากกลุ่มผู้สูงอายุที่ยังมีความแข็งแรงทางร่างกายให้เข้าร่วมกิจกรรม ดังนั้น สามารถกล่าวได้ว่ากลไกกิจกรรมของชุมชนในวันสำคัญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นกระบวนการสร้างและดึงการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้สูงอายุ ให้เข้าร่วมเพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมและโครงการในวันสำคัญที่จัดขึ้น เช่น การรับบริการตรวจสุขภาพในวันสำคัญต่าง ๆ การได้รับอุปกรณ์และเวชภัณฑ์ในการดูแลสุขภาพ การได้รับความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพใจของผู้สูงอายุ เป็นต้น อีกทั้ง เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมให้กับกลุ่มผู้สูงอายุเมืองได้อีกทางหนึ่งด้วย

2.3 กลุ่มผู้นำชุมชนและกลุ่มแกนนำอาสาสมัคร ชุมชนกรณีศึกษาทั้งสองชุมชน มีกลุ่มผู้นำชุมชนและกลุ่มแกนนำอาสาสมัครเป็นแกนหลักในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมให้ผู้สูงอายุในชุมชนเข้ามาทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ จนเกิดกระบวนการสร้างปฏิสัมพันธ์และการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องระหว่างผู้สูงอายุและภาคประชาสังคมภายนอก ที่นำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุและสามารถต่อยอดสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุเมืองที่มีศักยภาพต่อไปได้ โดยกลุ่มผู้นำชุมชนที่ทั้งสองชุมชนมีในลักษณะเดียวกัน ประกอบด้วย ประธานชุมชน คณะกรรมการชุมชน ปราชญ์ชุมชน กลุ่มแกนนำอาสาสมัครของชุมชน เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร กลุ่มกิจกรรมผู้สูงอายุ และชมรมผู้สูงอายุ

2.4 เครือข่ายความสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกชุมชน ชุมชนกรณีศึกษาทั้งหมดมีรูปแบบเครือข่ายความสัมพันธ์ที่ใกล้เคียงกัน โดยทั้งสองชุมชนมีประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชนเป็นเครือข่ายภายในที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุภายในชุมชนและบริหารจัดการสวัสดิการชุมชนเมืองสำหรับผู้สูงอายุ อีกทั้ง ประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชนยังมีส่วนสำคัญในการเชื่อมต่อกับหน่วยงานภายนอกเกิดเป็นเครือข่ายความสัมพันธ์ภายนอก 3 ภาคส่วนคือ (1) ภาครัฐ สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์และสำนักงาน

เขตดุสิตเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ช่วยเหลือสนับสนุนกิจกรรมของผู้สูงอายุในชุมชนกรณีศึกษาทั้งสองชุมชนมาโดยตลอด ศูนย์บริการสาธารณสุข13 ที่ให้บริการสาธารณสุขแก่ผู้สูงอายุตลาดน้อย ศูนย์บริการสาธารณสุข38 และโรงพยาบาลวชิรพยาบาลที่ให้บริการสาธารณสุขแก่ผู้สูงอายุชุมชนแฟลตสิริสาสน์ อีกทั้งสำนักงานทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ยังได้เข้ามาดูแลกิจกรรมเกี่ยวกับผู้สูงอายุชุมชนแฟลตสิริสาสน์เป็นอย่างดีในฐานะผู้ให้เช่าพื้นที่ (2) ภาคเอกชน ทั้งสองชุมชนมีภาคเอกชนเข้ามาสนับสนุนการทำบรรษัทบริบาล CRS (Corporate Social Responsibility) โดยชุมชนตลาดน้อยจะได้รับการสนับสนุนในภาคการท่องเที่ยวชุมชนและกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุ ส่วนชุมชนแฟลตสิริสาสน์ได้รับการสนับสนุนในภาคธุรกิจการค้าของชุมชนและสินค้าของผู้สูงอายุ (3) ภาคประชาสังคม ทั้งสองชุมชนได้รับการสนับสนุนทางวิชาการจากสถาบันการศึกษา โดยชุมชนแฟลตสิริสาสน์มีมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช สำหรับชุมชนตลาดน้อยมีมหาวิทยาลัยนวมินทราธิราชและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เข้ามาทำโครงการเกี่ยวกับการสุขภาพอนามัยและการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ทั้งนี้ สามารถสังเคราะห์ผลการวิจัยได้ ดังนี้

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษานำมาสู่การทำความเข้าใจ เกิดบทเรียนรู้เพื่อการสังเคราะห์และอภิปรายผลถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเมืองและการสร้างสังคมผู้สูงอายุเมืองที่มีศักยภาพ ที่เหมาะสมและมีแนวโน้มสู่ความยั่งยืนสอดคล้องกับบริบทชุมชนเมืองกรณีศึกษาทั้ง 2 ชุมชน และการพัฒนามหานคร ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตมิติสุขภาพและสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุเมือง ชุมชนตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์

แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุเมืองมิติสุขภาพและสาธารณสุข ที่ตรงกับปัญหาบริบทความเป็นเมือง และสอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุที่มีมากขึ้น โดยคณะผู้วิจัยเสนอให้เพิ่มการให้บริการแพทย์ทางไกล (Telemedicine) ขึ้นมาเป็นอีกหนึ่งวิธีการสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเมือง เป็นอีกหนึ่งความต้องการของผู้สูงอายุเมืองที่ต้องการให้ชุมชนสร้างให้เกิดเป็นสวัสดิการชุมชนเมืองสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งต้องอาศัยการบูรณาการความร่วมมือกับทางภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรุงเทพมหานครและชุมชนอย่างจริงจัง จึงจะสามารถจัดบริการการแพทย์ทางไกลให้กลายมาเป็นรูปแบบหนึ่งของสวัสดิการชุมชนเมืองสำหรับผู้สูงอายุมิติสาธารณสุข ตามความต้องการของผู้สูงอายุเมืองที่เพิ่มสูงขึ้นและด้วยข้อจำกัดของบริบทความเป็นเมือง โดยสามารถดำเนินการได้ใน 3 ลักษณะ ซึ่งเป็นผลดีต่อการให้บริการผู้สูงอายุที่สะดวกและครอบคลุม ดังนี้ (1) การเก็บข้อมูลและส่งต่อ (store-and-forward telemedicine) เป็นการเก็บข้อมูลของผู้ป่วยหรือผู้สูงอายุของชุมชนไว้ในหน่วยเก็บข้อมูลแบบออนไลน์ (online data file) เช่น ประวัติส่วนตัวและครอบครัว ประวัติการรักษาและการรับยา ประวัติการเจ็บป่วย ประวัติการผ่าตัด เป็นต้น ที่สามารถส่งต่อข้อมูลผู้ป่วยเพื่อไปปรึกษาแพทย์ที่เชี่ยวชาญกว่าโดยทางออนไลน์ได้ โดยการส่งต่อทางออนล์จะสามารถช่วยลดภาระของผู้ป่วยและญาติ ทำให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาที่เร็วและบริการที่ดีขึ้นผ่านคำแนะนำออนไลน์จากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรคเฉพาะทาง อีกทั้ง ในกรณีผู้สูงอายุป่วยด้วยโรคที่ซับซ้อน สามารถดำเนินการประชุมชนออนไลน์ (online conference) จากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อสรุปในการวางแผนการรักษาที่ดีขึ้นและรวดเร็วขึ้นอีกด้วย (2) การติดตามดูแลทางไกล (remote patient monitoring) เป็นการเพิ่มความรวดเร็วและสะดวกที่จะให้แพทย์ได้ติดตามอาการ ให้คำแนะนำแก่ผู้สูงอายุ โดยที่ผู้สูงอายุไม่ต้องเดินทางผ่ารถติดมาที่โรงพยาบาล และเพิ่มความสะดวกให้กับผู้สูงอายุที่นอนติดเตียงได้เป็นอย่างดี (3) สุขภาพทันทีทางไกล (real-time telemedicine) เป็นการให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือจากบุคลากรทางการแพทย์ที่ผู้สูงอายุสามารถเลือกได้ตามความต้องการ ในลักษณะการพูดคุยกันแบบเห็นหน้าผ่านระบบออนไลน์หรือผ่านศูนย์การแพทย์ทางไกล (telemedicine center) ดังนั้น การให้บริการการแพทย์ทางไกล จึงเป็นอีกหนึ่งบริการทางการแพทย์ที่ตอบโจทย์ผู้สูงอายุเมือง สอดคล้องกับข้อเสนอของ สันต์ หัตถีรัตน์ (2564) ในบทความวิชาการเรื่องการแพทย์ทางไกล แสดงให้เห็นว่าการติดตามอาการจากแพทย์ด้วยบริการแพทย์ทางไกลจะทำได้สะดวก รวดเร็ว บ่อยขึ้นผ่านการออนไลน์โดยเฉพาะบริบทเมืองใหญ่ที่ต้องเผชิญกับปัญหา

การจราจรติดขัด และเป็นการลดค่าใช้จ่ายนอกเหนือจากค่ายา อีกทั้ง คณะผู้วิจัยเสนอให้ดำเนินการควบคู่กับการสอนและฝึกปฏิบัติกายภาพบำบัดสำหรับผู้สูงอายุออนไลน์ เพียงแต่การสอนและฝึกปฏิบัติกายภาพบำบัดสำหรับผู้สูงอายุออนไลน์ ที่จะต้องดำเนินการเองที่บ้านของผู้สูงอายุสามารถทำได้เพียง 3 วิธีการเท่านั้นคือ กายภาพบำบัดทั่วไป กายภาพบำบัดประคบเย็น และกายภาพบำบัดประคบร้อน ซึ่งการกายภาพบำบัดผู้สูงอายุ (Geriatric Physical Therapy) จะเป็นทั้งการป้องกัน บรรเทา และรักษาอาการเจ็บปวดให้กับกลุ่มผู้สูงอายุได้โดยตรง ตลอดจนเป็นการสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเป็นการฝึกทักษะปฏิบัติด้านสุขภาพให้กับผู้สูงอายุเมืองได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ น้อมจิตต์ นวลเนตร (2553) ศึกษาเรื่องศาสตร์น่ารู้สำหรับงานกายภาพบำบัดชุมชน ที่บ่งชี้ว่า การออกกำลังกายและการกายภาพบำบัดในผู้สูงอายุจะเพิ่มการรับรู้ของประสาทสัมผัสและการรับรู้การเคลื่อนไหวของร่างกาย และผลการวิจัยของ ญาดานุช บุญญรัตน์ (2561) เรื่องการป้องกันการหกล้มสำหรับผู้สูงอายุในชุมชนโดยมีผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง ที่บ่งชี้ว่า ชนิดของการออกกำลังกายควรมีความใกล้เคียงกับกิจกรรมในการดำเนินชีวิตประจำวัน อีกทั้ง กิจกรรมการออกกำลังกายที่ไม่ออกแรงมากเกินไป เช่น โยคะ รำมวยจีน และนันทนาการในผู้สูงอายุ สามารถทำให้เกิดผลดีต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ทั้งสุขภาพกาย การพัฒนาอารมณ์ ส่งเสริมการแสดงออก เสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ และเพิ่มความสุขให้กับผู้สูงอายุ (Singh and Kiran, 2014; Toepoel, 2013) ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิตและก่อเกิดสังคมผู้สูงอายุที่มีศักยภาพต่อไป

2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตมิติสุขภาพและสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุเมือง ชุมชนแฟลตสิริสาสน์ เขตดุสิต

แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตมิติสุขภาพและสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุเมือง คณะผู้วิจัยเสนอให้มีการเพิ่มจำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร (อสส.) ควบคู่กับการให้ชุมชนพัฒนาคนในชุมชนให้กลายมาเป็นผู้ช่วยอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นลักษณะการเพิ่มผู้ช่วยให้กับ อสส. ในชุมชนที่ได้รับการแต่งตั้งและได้รับเงินประจำตำแหน่ง เนื่องจากปรากฏการณ์จริงภายในชุมชนแฟลตสิริสาสน์มีอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร (อสส.) เพียงแค่ 1 คนที่ได้รับการแต่งตั้งและต้องดูแลสมาชิกในชุมชนทั้งสิ้น 960 คน แบ่งเป็นผู้สูงอายุ 89 คน ซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่ต้องการการดูแลสุขภาพและสาธารณสุขเป็นจำนวนมาก ดังนั้น การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในเบื้องต้นคือ การเพิ่มจำนวนผู้ช่วยอาสาสมัครสาธารณสุขของชุมชนขึ้นมาเอง ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วย อสส. ที่มีอยู่เพียง 1 คน ด้วยการให้ อสส. ถ่ายทอดองค์ความรู้ทางด้านสุขภาพและสาธารณสุขที่ได้รับการฝึกอบรมมาจาก สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร แก่กลุ่มผู้สูงอายุที่ร่างกายแข็งแรงหรือสมาชิกชุมชนเมืองที่มีจิตอาสาเป็นผู้ช่วยอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงความต้องการบุคลากรที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) พบว่า อสม. เป็นกลไกประจำหมู่บ้านและชุมชนในชนบทที่ช่วยเพิ่มการเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้มากขึ้นโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลางและมีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาการขาดแคลนกำลังคนทางสาธารณสุขเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสุขภาพของ

ประชาชนในประเทศกำลังพัฒนาได้ส่วนหนึ่ง (ยุทธนา แยบคาย และ ปราโมทย์ วงศ์สวัสดิ์, 2563) ด้วยเหตุผลและปรากฏการณ์ดังกล่าว จึงนำมาสู่แนวทางการแก้ปัญหาในเบื้องต้นด้วยการส่งเสริมให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เป็นความรู้ฝังลึก (Tacit Knowledge) ของ อสส. ไปสู่สมาชิกในชุมชนที่มีจิตอาสาเข้ามาเป็นผู้ช่วยให้เกิดเป็นความรู้ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) (สิริยา รัตนช่วย, 2565) เพื่อการสร้างเกราะการดูแลผู้สูงอายุและการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจากฐานชุมชน เพื่อรอการผลักดันในระดับนโยบายจากภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเพิ่มจำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานครและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอจากการวิจัยของ แสน กีรตินวนันท์ และ เพชร รอดอารีย์ (2562) เรื่องกลไกการสร้างความเข้มแข็งและความต้องการทางด้านสวัสดิการชุมชนเมืองสำหรับผู้สูงอายุ ที่เสนอให้ภาคชุมชนและจิตอาสาในชุมชนเข้ามาเป็นกลไกสำคัญในการดูแลผู้สูงอายุเนื่องจากมีความไกล้ชิดกับผู้สูงอายุมากที่สุด และสนับสนุนให้จิตอาสาได้พัฒนามาเป็นเครื่องมือในกระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการสร้างกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในระดับพื้นที่

1.1 การเปิดโอกาสและเสริมพลังให้กับผู้สูงอายุได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบสวัสดิการชุมชนเมืองมิติสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุและเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการบริหาร ที่จะเป็นกลุ่มแกนนำในการกำหนดทั้งรูปแบบสวัสดิการ การดำเนินงาน และการรับประโยชน์ที่เกิดขึ้นสำหรับผู้สูงอายุ นอกจากจะทำให้สวัสดิการและบริการทางด้านสาธารณสุขที่เกิดขึ้นตรงกับปัญหาและสอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริงแล้ว ยังเป็นการสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วม ความภาคภูมิใจ และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องร่วมกันระหว่างผู้สูงอายุและคนทุกวัยทั้งในระดับชุมชนและระดับภาคีเครือข่ายภายนอกชุมชน ซึ่งจะเป็นอีกหนึ่งกลไกในการสร้างสังคมผู้สูงอายุที่มีศักยภาพที่มีแนวโน้มสู่ความยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.1 กรุงเทพมหานครควรนำแนวคิดการจัดสวัสดิการชุมชนเมืองมิติสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุเพื่อการพัฒนาสังคมผู้สูงอายุที่มีศักยภาพอย่างยั่งยืน มากำหนดสร้างให้เป็นหนึ่งในแผนงานและกลยุทธ์ในการพัฒนามหานคร ซึ่งจะเป็นหน่วยหนึ่งในการขับเคลื่อนคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเมืองจากฐานรากและตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง โดยสามารถสร้างคณะทำงานด้านการจัดสวัสดิการชุมชนเมืองมิติสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุ ด้วยการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาที่มีคณะแพทย์และสาขาที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขในสังกัดของกรุงเทพมหานคร สถาบันการศึกษาที่มีคณะแพทย์และสาขาที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขภายในพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร สำนักอนามัย สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล และสำนักงานเขตต่าง ๆ

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

3.1 การพัฒนานโยบายสาธารณะที่จะนำไปสู่การสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับผู้สูงอายุและนำไปสู่การสร้างสังคมผู้สูงอายุที่มีศักยภาพได้นั้น มิติหนึ่งที่สำคัญและตรงกับปัญหาของผู้สูงอายุทั่วทั้งประเทศคือ มิติการพัฒนาระบบสาธารณสุข ให้เกิดการเข้าถึงได้สะดวก การมีอุปกรณ์และบุคลากรทางการแพทย์ที่มากเพียงพอให้เกิดการกระจายการดูแลผู้สูงอายุที่มีอยู่จำนวนมากทั่วประเทศได้อย่างเท่าเทียมกัน ด้วยการเพิ่มงบประมาณอุดหนุนทางการแพทย์ที่จำเป็นเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนของสถิติผู้ป่วย ความร้ายแรงของโรค และรองรับสภาวการณ์การเกิดโรคอุบัติใหม่ เป็นต้น ซึ่งการดำเนินการนโยบายสาธารณสุขของประเทศให้มีครบทั้งประสิทธิภาพในเชิงการบริหารจัดการ สิทธิการรักษาที่ครอบคลุมเป็นมาตรฐานเดียวกันในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ จำนวนที่เพียงพอและมาตรฐานเดียวกันของอุปกรณ์และเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ อันจะนำมาซึ่งประสิทธิผลที่เพิ่มขึ้น ในการสร้างให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพอนามัยที่ดี มีร่างกายที่แข็งแรง ลดอัตราการป่วย อันเป็นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในเชิงการป้องกัน ส่วนในเชิงการดูแลรักษาจะนำมาซึ่งการหายขาดของโรค การบรรเทาอาการ และการลดอัตราการเสียชีวิตได้ส่วนหนึ่ง

3.2 การเพิ่มจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ ด้วยการผลักดันไปพร้อมกันในหลายรูปแบบ ทั้งการกระตุ้นและผลักดันให้เยาวชนในประเทศที่มีความสามารถได้เข้าสู่การศึกษาเพื่อการเป็นบุคลากรทางการแพทย์ให้มากขึ้น การผลักดันให้มีการเปิดคณะและหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบุคลากรทางการแพทย์เพิ่มมากขึ้นและครอบคลุมทั่วประเทศ ควบคู่การสร้างแรงจูงใจทางบวกด้วยค่าตอบแทนที่สอดคล้องกับภาระหน้าที่และบริบทความห่างไกลของพื้นที่ร่วมด้วย

4. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไปสามารถขยายชุมชนในการศึกษาเพิ่มขึ้น เพื่อหาความต้องการทางด้านสวัสดิการชุมชนเมืองมิติสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุให้ครบทั้ง 50 เขต ของกรุงเทพมหานคร ที่จะทำให้เกิดความรู้ในการพัฒนาสังคมผู้สูงอายุเมืองและส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเมือง

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่องความต้องการทางด้านสวัสดิการชุมชนเมืองสำหรับผู้สูงอายุที่มีศักยภาพอย่างยั่งยืน ที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ตามสัญญาเลขที่ สกสว./169648/2565 คณะผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณที่เห็นคุณค่าในการสนับสนุนงานวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

ณัฏฐ์ฐิตตา เทวาเลิศสกุล, วณิฎา ศิริวรสกุล และ ชัชสรัญ รอดยิ้ม. 2559. แนวทางการพัฒนาผู้สูงอายุจากภาระให้เป็นพลัง กรณีศึกษาเทศบาลนครรังสิต, *Veridian E-Journal, Silpakorn University*. 9 (1), 529 – 545.

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2554). *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2554*. กรุงเทพมหานคร: พงษ์พาณิชย์เจริญผล.

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2563). *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2563*. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

น้อมจิตต์ นวลเนตร. (2553). *ศาสตร์น่ารู้สำหรับงานกายภาพบำบัดชุมชน*, กรุงเทพมหานคร: คลังนานาวิทยา.

ยุทธนา แยบคาย และ ปราโมทย์ วงศ์สวัสดิ์. (2563). การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่สำคัญของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี*. 31 (2), 269 – 279.

ญาดานุช บุญญรัตน์. (2561). การป้องกันการหกล้มสำหรับผู้สูงอายุในชุมชนโดยมีผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง. *ลำปางเวชสาร*. 39 (1), 41 – 55.

วิภานันท์ ม่วงสกุล (2558). การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ตามลำพังด้วยแนวคิดพฤฒพลัง. *วารสารวิจัยสังคม*. 38 (2), 93 – 112.

สิริยา รัตนช่วย. (2565). *กระบวนการจัดการความรู้ในงานพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

แสน กีรตินวนันท์ และ เพชร รอดอารีย์. (2562). กลไกการสร้างความเข้มแข็งและความต้องการทางด้านสวัสดิการชุมชนเมืองสำหรับผู้สูงอายุ, *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น)*. 14 (2), 103 – 120.

สันต์ หัตถีรัตน์. (2564). การแพทย์ทางไกล. *หมอชาวบ้าน*. 43 (508), 34 – 39.

อุทุมพร วานิชคาม. 2562. การเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร. *วารสารสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี*. 25 (1), 164 – 179.

Asadzadeh, Mohammad, Maher, Ali, Jafari, Mehrnoosh, Mohammadzadeh, Khalil A., Hosseini and Seyed Mojtaba. 2022, A review study of the providing elderly care services in different countries, *Journal of Family Medicine and Primary Care*. 11 (2), 458 - 465.

Sumini, Sukamdi, Evita Hanie Pangaribowo, Yeremias T. Keban and Muhadjir Darwin. 2020. Elderly Care: A Study on Community Care Services in Sleman, DIY, Indonesia, *Hindawi Journal of Aging Research*. 2020, 1 – 11.

Singh, B, & Kiran, U. V. (2014). Recreational activities for senior citizens. *IOSR Journal of Humanities and Social Science*. 19 (4), 24 – 30.

Toepoel, V. (2013). Ageing, leisure, and social connectedness: How could leisure help reduce social isolation of older people? *Social Indicators Research*. 113, 355 – 372.

ทักษะการคิดเชิงบริหาร รากฐานพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21

Executive Functions Foundations of Early Childhood Development in the 21st Century

จงจิต เค้าสิม และ สันติ วิจักขณาลัญฉ์
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
Jongjit Kaosim and Santi Wijakkanalan
Northeastern University, THailand
Corresponding Author, E-mail: Jongjit.coa@neu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 355 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน (MU.EF-101) มีลักษณะเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร 5 ด้าน ได้แก่ การหยุดการยับยั้งพฤติกรรม การเปลี่ยน/ความยืดหยุ่นในการคิด การควบคุมอารมณ์ ความจำขณะทำงาน และการวางแผนจัดการ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลงคะแนนดิบให้เป็นคะแนนมาตรฐาน T ปกติ (T-Score) ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการการคิดเชิงบริหารอยู่ในระดับต่ำ ควรปรับปรุง (T-Score $\leq$ 40) ร้อยละ 15.49 ระดับต่ำ ควรพัฒนา T-Score 40-44) ร้อยละ 21.41 ระดับปานกลาง (T-Score 45-55) ร้อยละ 39.15 ระดับดี (T-Score 56-60) ร้อยละ 6.48 และระดับดีมาก (T-Score >60) ร้อยละ 17.46

จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าร้อยละของเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 39.15 ระดับต่ำ ควรปรับปรุง และระดับต่ำ ควรพัฒนา อยู่ถึงร้อยละ 36.90 และอยู่ในระดับอยู่ในระดับ ดี ขึ้นไป เพียงร้อยละ 23.94

คำสำคัญ: ทักษะการคิดเชิงบริหาร; พัฒนาการ; เด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21

* วันที่รับบทความ : 2 กรกฎาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 15 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 17 กรกฎาคม 2567
Received: July 2 2027; Revised: July 15 2024; Accepted: July 17 2024

Abstract

The purpose of this survey research was to study the development of executive functions thought during the early childhood. A total of 355 children, aged 5–6 years, who were in kindergarten 3, Semester 2, and Academic Year 2023, Obtained by stratified random sampling method. Classified by school size Extra large, large, medium and small under the jurisdiction of the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office1.The research tools were the Assessment of Executive Function in Early Childhood (MU.EF–101). There were questions about the development of executive functions in 5 areas: Inhibitory control, Shift Cognitive Flexibility, Emotion Control, Working Memory and Plan/Organize. Data were analyzed using mean, standard deviation. and converting raw scores to T-scores. The results of the study found that early childhood have a low level of executive functions development, should improve (T-Score ≤ 40) 15.49 %, low level, should develop T-Score 40-44), 21.41%, moderate level (T-Score 45 -55) 39.15 %, good level (T-Score 56-60) 6.48 % and very good level (T-Score >60) 17.46 %

The results of this research show that the percentage of early childhood has overall development in executive functions. At a low level, it should be improved and at a low level, it should be developed at 36.90%, and at a good level and above at only 23.94%.

Keywords: Executive functions skills; Development; Early Childhood in the 21st Century

บทนำ

โลกในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว ผันผวน (Volatility) ไม่แน่นอน ยากแก่การคาดเดาผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น (Uncertainty) มีความสลับซับซ้อน (Complexity) และคลุมเครือ (Ambiguity) หรือที่ถูกเรียกว่า โลกยุค VUCA world ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบในวงกว้างของเทคโนโลยี (Technological Disruption) นี้ ก่อให้เกิดการแข่งขันกันอย่างรุนแรงพร้อม ๆกับการทำลายล้างเพื่อสร้างสิ่งใหม่ (Disruption) ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมที่ต้องปรับตัวให้ทันต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นอย่างรู้เท่าทัน โดยเฉพาะในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตประจำวันจนกลายเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญของชีวิต ที่ส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ทั้งด้านบวกและด้านลบ ในด้านบวกจะเป็นเรื่องของความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน ความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต การช่วยอำนวยความสะดวกในด้านวิทยาศาสตร์ การแพทย์ การศึกษา การคมนาคม การติดต่อสื่อสารที่ทำให้ผู้คนจากทุกมุมโลกสามารถติดต่อเชื่อมโยงถึงกันได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมที่ดีงามจากสังคมหนึ่งไปสู่อีกสังคมหนึ่งอย่างกว้างขวาง เป็นต้น ส่วนในด้านลบนั้น สังคมอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่เห็นหน้ากันที่เป็นผลจากความก้าวล้ำนำหน้าของ Learning Digital platform / AI / Chat GPT อาจทำให้เกิดผลเสียในด้านการสื่อสาร ที่อาจจะไม่ตรงกัน และเป็นช่องว่างให้เกิดการหลอกลวงกันได้ง่ายหรือเกิดอาชญากรรมไซเบอร์ ความปลอดภัยในชีวิตลดลง ความเครียดและความขัดแย้งในสังคมสูงขึ้น และการมีส่วนร่วมในสังคมลดน้อยลง ส่งผลให้การดำเนินชีวิตยุ่งยาก เร่งรีบ ซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะเยาวชนบางคน บางกลุ่ม ที่ปรับตัวเข้ากับค่านิยมใหม่ไม่ได้ อาจก่อให้เกิดการสับสนต่อค่านิยม

เกิดความอยากรู้อยากเห็นสิ่งใหม่ ๆที่ผิดศีลธรรม และลอกเลียนแบบจนกลายเป็นสิ่งที่ถูกต้องในกลุ่มเยาวชน ซึ่งค่านิยมที่ไม่เหมาะสมดังกล่าวนี้ล้วนมีผลกระทบต่อพัฒนาการทางอารมณ์ - จิตใจของเยาวชน จนเป็นสาเหตุให้แสดงพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนทั้งทางร่างกายและจิตใจ อาจถึงขั้นทำลายทรัพย์สินหรือชีวิตทั้งของตนเองและบุคคลอื่น แม้แต่ในระบบการศึกษา พบว่าการจัดเรียนการสอนก็เปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัดเจน เด็ก ๆ ตั้งแต่วัยอนุบาลเรียนรู้โดยใช้แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน สืบค้นข้อมูลจาก Website รวมทั้งการเล่นเกมออนไลน์ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อพลวัตการพัฒนาในอนาคตของโลก และอาจจะทำให้ผู้ที่ก้าวไม่ทันหรือไม่สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีนี้จะต้องเป็นผู้รับแรงกดดันและเผชิญความเสี่ยงต่อความอยู่รอด ทั้งในระดับปัจเจก องค์กร หรือระดับประเทศ ดังนั้นการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นบุคคลแห่งอนาคตในทักษะศตวรรษที่ 21 จึงเป็นความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องให้สนใจอย่างจริงจังและทำไปพร้อม ๆกับการส่งเสริมเด็กให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา เต็มศักยภาพตามวัย (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562 : 31-32; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564 : 26-27) เพื่อให้เติบโตเป็นพลเมืองของชาติให้มีคุณภาพและมีคุณลักษณะของพลโลกที่สมบูรณ์ ที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีใน “โลกดิจิทัล” และสามารถดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันและอนาคตได้อย่างมีคุณภาพ อันจะช่วยสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติต่อไป

เด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 หรือที่เรียกว่า Digital natives เป็นกลุ่มที่เติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยี ในชีวิตประจำวัน เด็กถูกหล่อหลอมและเติบโตขึ้นมาในสิ่งแวดล้อมแบบดิจิทัล มีชีวิตอยู่ท่ามกลางความเจริญของสื่อออนไลน์ มีความคุ้นเคยและผูกพันกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีอย่างอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์และสื่อสังคมออนไลน์ เด็กสามารถรับข้อมูล ข่าวสาร ความรู้จากทั่วโลกได้ง่ายและรวดเร็ว ซึ่งเนื้อหาสาระในโลกดิจิทัลที่เด็กสัมผัสและรับรู้ในชีวิตประจำวันนั้น จะมีทั้งเนื้อหาสาระ ความรู้หรือเรื่องราวที่ดีและร้าย ทั้งความจริงและความเท็จ ปะปนกันไปหมด คนที่หาความรู้เป็นและนำความรู้ไปใช้เป็นเท่านั้นจึงจะดำเนินชีวิตในสังคมยุคดิจิทัลได้อย่างราบรื่นและมีคุณภาพ ซึ่งการเตรียมเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 นั้น สิ่งสำคัญและเร่งด่วนที่สุดที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องตระหนัก คือการสร้างเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีและสมดุลรอบด้านทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และการเตรียมเด็กให้มีทักษะศตวรรษที่ 21 นั่นคือ ทักษะการคิดและแก้ปัญหา มีความฉลาดทางอารมณ์ เรียนรู้ตลอดชีวิต แกร่ง ล้มแล้วลุกได้และปรับตัวได้ไม่สิ้นสุด (สุภาวดี หาญเมธี, 2562 : 32) และทักษะศตวรรษที่ 21 จะเกิดขึ้นได้ด้วยการฝึกฝนทักษะสมองส่วนหน้าหรือ Executive Functions (EF) อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอตั้งแต่ปฐมวัยจนฝังตัวก่อรูปเป็นโครงสร้างของพัฒนาการที่เป็นรากฐานของทักษะศตวรรษที่ 21

ทักษะการคิดเชิงบริหาร (Executive Functions: EF) คือความสามารถของสมองส่วนหน้า (Prefrontal cortex: PFC) ในการคิดและบริหารจัดการตนเองในการกำกับความคิด อารมณ์ และการกระทำของมนุษย์ ช่วยให้มนุษย์คิดเป็น มีเหตุผล ยับยั้งชั่งใจได้ ควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองได้ วางแผนทำงานเป็น ทำอะไรไม่วอกแวก จดจำคำสั่ง และจัดการกับงานหลาย ๆอย่างให้สำเร็จได้ โดยยึดเป้าหมาย จัดลำดับงานเป็นขั้นตอนแล้วทำไปตามขั้นตอนนั้นจนสำเร็จ (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2560 : 26 และสุภาวดี หาญเมธี, 2558 : 23) เป็นความสามารถในการคิดเชื่อมโยงประสบการณ์กับสิ่งที่กำลังทำ ช่วยควบคุมความคิด การตัดสินใจ การกระทำมุ่งมั่นจนงานสำเร็จตามเป้าหมาย (Anderson, 2002 : 73) นั่นคือทักษะการคิดเชิงบริหารจะช่วยให้คนรู้จักคิดแก้ปัญหา ทำงานเป็น อยู่ร่วมกับคนอื่นได้ดี มีความสุข และดำเนินชีวิตอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงความเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นและกระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม เพื่อนำไปสู่ประโยชน์สูงสุดในระยะยาวที่กำหนดไว้ (Barkley,R.,2011 : 39) ซึ่งลักษณะของบุคคลที่มีทักษะการคิดเชิงบริหารนี้ถือเป็นคุณลักษณะของพลเมืองที่มีคุณภาพ คือ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีจิตใจที่เข้มแข็งเบิกบาน มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น สื่อสารเป็น ควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ของตนเองให้เป็นที่ยอมรับรักใคร่ของผู้คนที่เกี่ยวข้อง ทำงานกับคนอื่นได้ เป็นคนที่คิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล สามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม ทำงานเป็นระบบ รู้จักวางแผนก่อนลงมือทำ มีความพากเพียรมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย และมีสติ รู้ว่าสิ่งใดควรหรือไม่ควรทำ อดทน รอได้ มีเมตตา เห็นอกเห็นใจผู้อื่น และตั้งมั่นในศีลธรรม (สุภาวดี หาญเมธี, 2562 : 32-33) และเป็นคุณลักษณะของเด็กที่สังคมต้องการ กล่าวคือ มีความสามารถในการเรียนรู้ เข้ากับเพื่อน ๆได้ดี ร่าเริง อารมณ์ดี สุขภาพแข็งแรง สุภาพอ่อนน้อม ไม่ก้าวร้าว และมีวินัย รับผิดชอบ ทักษะการคิดเชิงบริหาร สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝนและพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยกระบวนการคิดและการลงมือปฏิบัติเพื่อแสดงพฤติกรรมออกมาให้บรรลุเป้าหมายได้ (Seana and Howard, 2012 : 9) โดยช่วงเวลาที่ดีที่สุดในการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร คือช่วงอายุ 4 – 6 ปี เพราะเป็นระยะที่สมองส่วนหน้าสุดกำลังพัฒนาได้มากที่สุด และศักยภาพและหน้าที่ของสมองส่วนนี้ก็คือการกำกับควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก คิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผน แก้ปัญหา ควบคุมพฤติกรรมและสั่งการให้มีการกระทำต่าง ๆ นอกจากนี้ในช่วงวัยดังกล่าวยังเป็นช่วงเวลาที่พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็กพัฒนาในอัตราสูงสุดอีกด้วย ดังนั้นการส่งเสริมให้เด็กในช่วงวัยนี้ มีทักษะการคิดเชิงบริหารบนพื้นฐานของพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน จึงเป็นโอกาสที่เหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการสร้างภูมิคุ้มกันชีวิตให้เด็กมีความพร้อมที่จะก้าวสู่การเรียนรู้ในโลกศตวรรษที่ 21 ซึ่งทักษะการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น จะประกอบด้วยทักษะย่อย 5 ทักษะ ดังนี้ 1. ความจำในการทำงาน (Working Memory) เป็นความจำที่เก็บข้อมูลที่มีความหมายและดึงข้อมูลนั้นออกมาใช้ในสถานการณ์ที่ต้องการ 2. ยั้งคิด ไตร่ตรอง (Inhibitory control) คือ ความสามารถในการกำกับตนเองให้คิดก่อนที่จะลงมือทำ 3. ยืดหยุ่นทางความคิด (Shift) คือ ความสามารถในการสลับความคิด และแก้ไขปัญหาด้วยวิธีที่เหมาะสมได้ 4. ควบคุมอารมณ์ (Emotional Control) คือ ความสามารถในการควบคุมอารมณ์

ของตนเองให้แสดงออกอย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ 5. วางแผน และจัดระบบดำเนินการ (Planning and Organizing) คือ ทักษะการทำงานที่มีการตั้งเป้าหมาย การวางแผนดำเนินการ และการประเมินผล (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2559 : 73-74) ซึ่งทักษะเหล่านี้ถือเป็นคุณสมบัติพื้นฐานสำคัญของการดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบัน นั่นคือ ถ้าเด็กมีคุณลักษณะดังกล่าวนี้แล้วจะเป็นภูมิคุ้มกันให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างราบรื่น ปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงและก้าวทันสังคมโลกในอนาคตอย่าง มีคุณภาพและตอบสนองต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ และในทางตรงกันข้ามหากเด็กมีทักษะการคิดเชิงบริหารต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยแล้ว จะทำให้มีปัญหาในเรื่องการควบคุมกำกับตนเอง ทำอะไรโดยไม่คิด หุนหันพลันแล่น ไม่รู้จักรอคอย วอกแวก ไม่สามารถทำงานยากให้สำเร็จ ในระยะยาวจะส่งผลเสียต่อการเรียน การทำงาน และการดำรงชีวิตในสังคม รวมทั้งอาจเกิดปัญหาอื่น ๆตามมาได้ เช่น หนีเรียน ก้าวร้าว ติดบุหรี่ ติดสุรา ติดการพนัน ติดยาเสพติด การก่ออาชญากรรม ฯลฯ ยิ่งไปกว่านั้นพฤติกรรมการคิดเชิงบริหารยังเกี่ยวข้องกับอาการทางจิตเวช เช่น สมาธิสั้น ย้ำคิดย้ำทำ ซึมเศร้า ประพฤติผิดปกติ เกเรอันธพาล เป็นต้น (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2561 : 26)

จากความสำคัญของทักษะการคิดเชิงบริหารที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น เขต 1 ซึ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษา 1 ใน 5 ของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่มีโรงเรียนครบทุกขนาด ทั้งขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก มีนักเรียนระดับปฐมวัยจำนวนมากที่มีความหลากหลายทั้งในด้านบริบทของครอบครัว และระดับพัฒนาการ จึงมีการกระจายของประชากรมากกว่าเขตอื่น ซึ่งจะทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความครอบคลุมลักษณะของประชากรที่ศึกษา และได้ข้อมูลสารสนเทศสำหรับการวางแผนพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการการคิดเชิงบริหารให้อยู่ระดับดีขึ้นไป อันจะส่งผลให้เด็กมีชีวิตที่ยั่งยืน ปลอดภัย เป็นบุคคลแห่งอนาคต มีความพร้อมที่จะเติบโตเป็นพลเมืองคุณภาพ เพื่อร่วมเป็นพลังสร้างสรรค์ที่จะนำพาสังคมและประเทศชาติให้อยู่รอดได้ในโลกที่ซับซ้อนในยุคศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาพัฒนาการการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จังหวัดขอนแก่น

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ เด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 จำนวน 1,518 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กปฐมวัย อายุ 5-6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำนวน 355 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 25 (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 42-46) จำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม ตามขนาดโรงเรียน ได้แก่ ขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก แล้วใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากเป็นโรงเรียนจำแนกตามขนาดกลุ่มโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) ในเด็กวัยก่อนเรียน (แบบ MU.EF-101) (สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส) และมหาวิทยาลัยมหิดล, 2557:175-180) เป็นเครื่องมือมาตรฐานที่ใช้แพร่หลายในประเทศไทย ที่ครูผู้ดูแลเด็กหรือครูอนุบาลใช้ประเมินพฤติกรรมเด็กในชั้นเรียน แบบประเมินมีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 32 ข้อ สำหรับประเมินพัฒนาการการคิดเชิงบริหาร 5 ด้าน ได้แก่ การยับยั้งพฤติกรรม (Inhibitory control) การเปลี่ยน/ความยืดหยุ่นในการคิด (Shift Cognitive Flexibility) การควบคุมอารมณ์ (Emotion Control) ความจำขณะทำงาน (Working Memory) และการวางแผนจัดการ (Plan/Organize) คำตอบมีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับพิสัย 0-128 คะแนน แปลผลโดยนำคะแนนดิบไปเทียบเป็น T-score และเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตรงกับช่วงอายุและเพศของเด็กเพื่อจัดระดับพัฒนาการการคิดเชิงบริหารของเด็ก ดังนี้ ช่วงคะแนน T>60 หมายถึง ระดับดีมาก T56-60 หมายถึง ระดับดี T45-55 หมายถึง ระดับปานกลาง T40-44 หมายถึง ระดับต่ำควรพัฒนา T<40 หมายถึง ระดับต่ำควรปรับปรุง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1) ทำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือถึงโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลพัฒนาการการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย

2) ผู้วิจัยประสานงานกับครูประจำชั้นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือให้เป็นผู้ประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของนักเรียน โดยประชุมชี้แจงและศึกษาคู่มือการประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย (สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส) และ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2557:175-180) และฝึกใช้แบบประเมินกับเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จนมั่นใจว่าสามารถใช้ได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ

3) ครูประจำชั้นดำเนินการประเมินพัฒนาการการคิดเชิงบริหารของกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) ในเด็กวัยก่อนเรียน (แบบ MU.EF-101) (สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส) และ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2557 : 175-180)

4) ผู้วิจัยและครูประจำชั้นร่วมกันพิจารณาตรวจสอบผลการประเมินพัฒนาการการคิดเชิงบริหารของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจากข้อมูลการประเมินของครูผู้สอน เพื่อยืนยันความถูกต้องของผลการประเมินให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด จากนั้นรวมคะแนนของแต่ละตัวบ่งชี้ของพัฒนาการแต่ละด้านของเด็กเป็นรายบุคคล รวบรวมข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

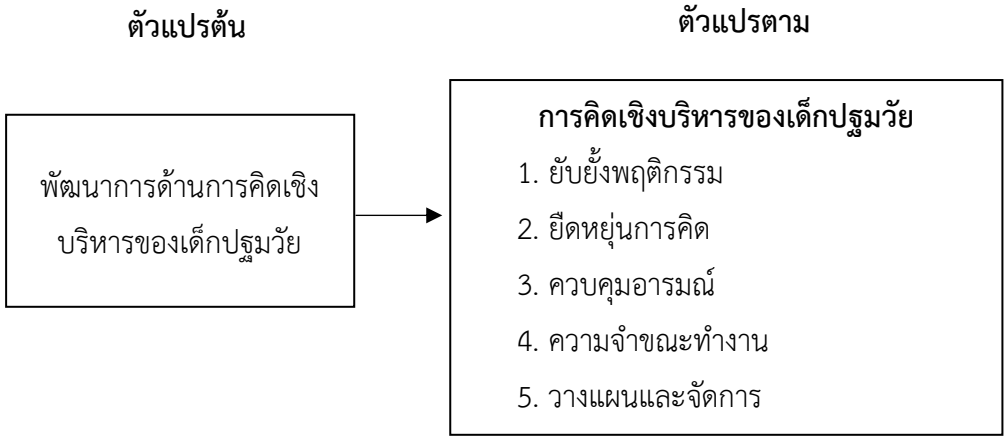
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพัฒนาการการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย

4.2 แปลงคะแนนดิบให้เป็นคะแนนมาตรฐาน T ปกติ (T-Score) เป็น 5 ช่วงตามเกณฑ์การจัดระดับพัฒนาการการคิดเชิงบริหารของแบบประเมิน MU.EF-101 ดังนี้ T>60 หมายถึง ระดับดีมาก T56-60 หมายถึง ระดับดี T45-55 หมายถึง ระดับปานกลาง T40-44 หมายถึง ระดับต่ำควรพัฒนา T<40 หมายถึง ระดับต่ำควรปรับปรุง (สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส) และ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2557 : 175-180)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ด้านการหยุด การยับยั้งพฤติกรรม การเปลี่ยน/ความยืดหยุ่นการคิด การควบคุมอารมณ์ ความจำขณะทำงาน และการวางแผนจัดการ โดยใช้แบบประเมิน MU.EF-101 (สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส) และ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2557 : 175-180) สรุปกรอบแนวคิดการวิจัยดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย จากการประเมินด้วยแบบประเมินพัฒนาการด้านทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ในเด็กก่อนวัยเรียน (แบบ MU.EF-101) (สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส) และมหาวิทยาลัยมหิดล, 2557 : 175-180) ดังแสดงในตาราง 1-6

ตาราง 1 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ในภาพรวม (ช่วงคะแนน 0-128 คะแนน)

คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย					
จำนวน	T-Score ≤40	T-Score 40-44	T-Score 45-55	T-Score 56-60	T-Score >60
รวม n=355	55	76	139	23	62
ร้อยละ	15.49	21.41	39.15	6.48	17.46
ชาย n=178	34	41	77	10	16
ร้อยละ	9.58	11.55	21.69	2.82	4.51
หญิง n=177	21	35	62	13	46
ร้อยละ	5.92	9.86	17.46	3.66	12.96

จากตาราง 1 พบว่า เด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีค่าเฉลี่ยคะแนนรวมของพัฒนาการการคิดเชิงบริหารทุกด้านเมื่อเทียบกับเกณฑ์การจัดระดับพัฒนาการการคิดเชิงบริหารของแบบประเมิน MU.EF-101 ดังนี้ มีพัฒนาการการระดับต่ำ ควรปรับปรุง (T-Score≤40) ร้อยละ 15.49 เป็นเด็กชายร้อยละ 9.58 เด็กหญิงร้อยละ 5.92 พัฒนาการระดับต่ำ ควรพัฒนา (T-Score 40-44) ร้อยละ 21.41 เป็นเด็กชายร้อยละ 11.55 เด็กหญิงร้อยละ 9.86 พัฒนาการระดับปานกลาง (T-Score 45-55) ร้อยละ 39.15 เป็นเด็กชายร้อยละ 21.69 เด็กหญิงร้อยละ 17.46 พัฒนาการระดับดี (T-Score 56-60) ร้อยละ 6.48 เป็นเด็กชายร้อยละ 2.82 เด็กหญิงร้อยละ 3.66 พัฒนาการระดับดีมาก (T-Score >60) ร้อยละ 17.46 เป็นเด็กชายร้อยละ 4.51 และเด็กหญิงร้อยละ 12.96 ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ร้อยละของเด็กปฐมวัยที่มีระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารอยู่ในระดับต่ำ ควรปรับปรุง และ ระดับต่ำ ควรพัฒนา มีอยู่ถึงร้อยละ 36.90 ระดับปานกลาง ร้อยละ 39.15 และอยู่ในระดับดี ขึ้นไป มีเพียงร้อยละ 23.94 แสดงให้เห็นว่าพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการพัฒนาให้สูงขึ้น

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาในรายองค์ประกอบของพัฒนาการการคิดเชิงบริหาร ปรากฏดังตารางที่ 2-6 ดังนี้

ตาราง 2 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการหยุด การยับยั้งพฤติกรรม (ช่วงคะแนน 0-40 คะแนน)

คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการการคิดเชิงบริหาร ด้านการหยุด การยับยั้งพฤติกรรม					
จำนวน	T-Score ≤40	T-Score 40-44	T-Score 45-55	T-Score 56-60	T-Score >60
รวม n=355	56	63	153	31	52
ร้อยละ	15.77	17.75	43.10	8.73	14.65
ชาย n=178	31	35	77	19	16
ร้อยละ	8.73	9.86	21.69	5.35	4.51
หญิง n=177	25	28	76	12	36
ร้อยละ	7.04	7.89	21.41	3.38	10.14

จากตาราง 2 พบว่า เด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีค่าเฉลี่ยคะแนนรวมของพัฒนาการการคิดเชิงบริหารด้านการหยุด การยับยั้งพฤติกรรม เมื่อเทียบกับเกณฑ์การจัดระดับพัฒนาการการคิดเชิงบริหารของแบบประเมิน MU.EF-101 ดังนี้ พัฒนาการระดับต่ำควรปรับปรุง (T-Score≤40) ร้อยละ 15.77 เป็นเด็กชายร้อยละ 8.73 เด็กหญิงร้อยละ 7.04 พัฒนาการระดับต่ำ ควรพัฒนา (T-Score 40-44) ร้อยละ 17.75 เป็นเด็กชายร้อยละ 9.86 เด็กหญิงร้อยละ 7.89 พัฒนาการระดับปานกลาง (T-Score 45-55) ร้อยละ 43.10 เป็นเด็กชายร้อยละ 21.69 เด็กหญิงร้อยละ 21.41 พัฒนาการระดับดี (T-Score 56-60) คิดเป็นร้อยละ 8.73 เป็นเด็กชายร้อยละ 5.35 เด็กหญิงร้อยละ 3.38 พัฒนาการระดับดีมาก (T-Score >60) ร้อยละ 14.65 เป็นเด็กชายร้อยละ 4.51 และเด็กหญิงร้อยละ 10.14 ตามลำดับ

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการเปลี่ยน/ความยืดหยุ่นทางความคิด (ช่วงคะแนน 0-20 คะแนน)

คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการการคิดเชิงบริหาร ด้านการเปลี่ยน/ความยืดหยุ่นทางความคิด					
จำนวน	T-Score ≤40	T-Score 40-44	T-Score 45-55	T-Score 56-60	T-Score >60
รวม n=355	71	43	152	23	66
ร้อยละ	20.00	12.11	42.82	6.48	18.59
ชาย n=178	38	25	79	11	25
ร้อยละ	10.70	7.04	22.25	3.10	7.04
หญิง n=177	33	18	73	12	41
ร้อยละ	9.30	5.07	20.56	3.38	11.55

จากตาราง 3 พบว่า เด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีค่าเฉลี่ยคะแนนรวมของพัฒนาการการคิดเชิงบริหารด้านการเปลี่ยน/ความยืดหยุ่นทางความคิด เมื่อเทียบกับเกณฑ์การจัดระดับพัฒนาการการคิดเชิงบริหารของแบบประเมิน MU.EF-101 ดังนี้ พัฒนาการระดับต่ำ ควรปรับปรุง (T-Score≤40) ร้อยละ 20.00 เป็นเด็กชายร้อยละ 10.70 เด็กหญิงร้อยละ 9.30 พัฒนาการระดับต่ำ ควรพัฒนา (T-Score 40-44) ร้อยละ 12.11 เป็นเด็กชายร้อยละ 7.04 เด็กหญิงร้อยละ 5.07 พัฒนาการระดับปานกลาง (T-Score 45-55) ร้อยละ 42.82 เป็นเด็กชายร้อยละ 22.25 เด็กหญิงร้อยละ 20.56 พัฒนาการระดับดี (T-Score 56-60) ร้อยละ 6.48 เป็นเด็กชายร้อยละ 3.10 เด็กหญิงร้อยละ 3.38 พัฒนาการระดับดีมาก (T-Score >60) ร้อยละ 18.59 เป็นเด็กชายร้อยละ 7.04 และเด็กหญิงร้อยละ 11.55 ตามลำดับ

ตาราง 4 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการควบคุมอารมณ์ (ช่วงคะแนน 0-20 คะแนน)

คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการการคิดเชิงบริหารด้านการควบคุมอารมณ์					
จำนวน	T-Score ≤40	T-Score 40-44	T-Score 45-55	T-Score 56-60	T-Score >60
รวม n=355	60	41	131	70	53
ร้อยละ	16.90	11.55	36.90	19.72	14.93
ชาย n=178	42	23	69	28	16
ร้อยละ	11.83	6.48	19.44	7.89	4.51
หญิง n=177	18	18	62	42	37
ร้อยละ	5.07	5.07	17.46	11.83	10.42

จากตาราง 4 พบว่า เด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีค่าเฉลี่ยคะแนนรวมของพัฒนาการการคิดเชิงบริหารด้านการควบคุมอารมณ์ เมื่อเทียบกับเกณฑ์การจัดระดับพัฒนาการการคิดเชิงบริหารของแบบประเมิน MU.EF-101 ดังนี้ พัฒนาการระดับต่ำ ควรปรับปรุง (T-Score≤40) ร้อยละ 16.90 เป็นเด็กชายร้อยละ 11.83 เด็กหญิงร้อยละ 5.07 พัฒนาการระดับต่ำ ควรพัฒนา (T-Score 40-44) ร้อยละ 11.55 เป็นเด็กชายร้อยละ 6.48 เด็กหญิงร้อยละ 5.07 พัฒนาการระดับปานกลาง (T-Score 45-55) ร้อยละ 36.90 เป็นเด็กชายร้อยละ 19.44 เด็กหญิงร้อยละ 17.46 พัฒนาการระดับดี (T-Score 56-60) ร้อยละ 19.72 เป็นเด็กชายร้อยละ 7.89 เด็กหญิงร้อยละ 11.83 พัฒนาการระดับดีมาก (T-Score >60) ร้อยละ 14.93 เป็นเด็กชายร้อยละ 4.51 และเด็กหญิงร้อยละ 10.42 ตามลำดับ

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านความจำขณะทำงาน ช่วงคะแนน 0-24 คะแนน

คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการการคิดเชิงบริหาร ด้านความจำขณะทำงาน					
จำนวน	T-Score ≤40	T-Score 40-44	T-Score 45-55	T-Score 56-60	T-Score >60
รวม n=355	68	32	149	47	59
ร้อยละ	19.15	9.01	41.97	13.24	16.62
ชาย n=178	44	13	87	24	10
ร้อยละ	12.39	3.66	24.51	6.76	2.82
หญิง n=177	24	19	62	23	49
ร้อยละ	6.76	5.35	17.46	6.48	13.80

จากตาราง 5 พบว่า เด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีค่าเฉลี่ยคะแนนรวมของพัฒนาการการคิดเชิงบริหารด้านความจำขณะทำงาน เมื่อเทียบกับเกณฑ์การจัดระดับพัฒนาการการคิดเชิงบริหารของแบบประเมิน MU.EF-101 ดังนี้ พัฒนาการระดับต่ำ ควรปรับปรุง (T-Score≤40) ร้อยละ 19.15 เป็นเด็กชายร้อยละ 12.39 เด็กหญิงร้อยละ 6.76 พัฒนาการระดับต่ำ ควรพัฒนา T-Score 40-44) ร้อยละ 9.01 เป็นเด็กชายร้อยละ 3.66 เด็กหญิงร้อยละ 5.35 พัฒนาการระดับปานกลาง (T-Score 45-55) ร้อยละ 41.97 เป็นเด็กชายร้อยละ 24.51 เด็กหญิงร้อยละ 17.46 พัฒนาการระดับดี (T-Score 56-60) ร้อยละ 13.24 เป็นเด็กชายร้อยละ 6.76 เด็กหญิงร้อยละ 6.48 พัฒนาการการระดับดีมาก (T-Score >60) ร้อยละ 16.62 เป็นเด็กชายร้อยละ 2.82 และเด็กหญิงร้อยละ 13.80 ตามลำดับ

ตาราง 6 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการวางแผนจัดการ ช่วงคะแนน 0-24 คะแนน

คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการการคิดเชิงบริหาร ด้านการวางแผนจัดการ					
จำนวน	T-Score ≤40	T-Score 40-44	T-Score 45-55	T-Score 56-60	T-Score >60
รวม n=355	48	43	154	41	69
ร้อยละ	13.52	12.11	43.38	11.55	19.44
ชาย n=178	30	24	85	19	20
ร้อยละ	8.45	6.76	23.94	5.35	5.63

หญิง n=177	18	19	69	22	49
ร้อยละ	5.07	5.35	19.44	6.20	13.80

จากตาราง 6 พบว่า เด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีค่าเฉลี่ยคะแนนรวมของพัฒนาการการคิดเชิงบริหารด้านการวางแผนจัดการ เมื่อเทียบกับเกณฑ์การจัดระดับพัฒนาการการคิดเชิงบริหารของแบบประเมิน MU.EF-101 ดังนี้ พัฒนาการระดับต่ำ ควรปรับปรุง (T-Score≤40) ร้อยละ 12.11 เป็นเด็กชายร้อยละ 6.76 หญิงร้อยละ 5.07 พัฒนาการระดับต่ำ ควรพัฒนา T-Score 40-44) ร้อยละ 9.01 เป็นเด็กชายร้อยละ 3.66 เด็กหญิงร้อยละ 5.35 พัฒนาการระดับปานกลาง (T-Score 45-55) ร้อยละ 43.38 เป็นเด็กชายร้อยละ 23.94 เด็กหญิงร้อยละ 19.44 พัฒนาการระดับดี (T-Score 56-60) ร้อยละ 11.55 เป็นเด็กชายร้อยละ 5.35 เด็กหญิงร้อยละ 6.20 พัฒนาการระดับดีมาก (T-Score >60) ร้อยละ 19.44 เป็นเด็กชายร้อยละ 5.63 และเด็กหญิงร้อยละ 13.80 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จังหวัดขอนแก่น มีคะแนนเฉลี่ยระดับพัฒนาการการคิดเชิงบริหารโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ถึงระดับต่ำควรปรับปรุง โดยมีจำนวนร้อยละในแต่ละรายองค์ประกอบ ดังนี้ ด้านการเปลี่ยน/ความยืดหยุ่นทางความคิด ร้อยละ 74.93 ด้านการหยุด การยับยั้งพฤติกรรม และด้านการหยุด การยับยั้งพฤติกรรม ร้อยละ 70.13 ด้านการควบคุมอารมณ์ ร้อยละ 65.37 และด้านการวางแผนจัดการ ร้อยละ 64.50 ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล (2560 : 169) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาและหาค่าเกณฑ์มาตราฐานเครื่องมือประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย อายุ 2-6 ปี พบว่า มีทักษะการคิดเชิงบริหารน้อยกว่าเกณฑ์เฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 30 เด็กกลุ่มนี้จะมีปัญหาพฤติกรรมด้านการกำกับตนเอง ใจร้อน หุนหันพลันแล่น ทำอะไรโดยไม่คิด รอคอยไม่เป็น ไม่สามารถทำงานที่ยากให้สำเร็จได้ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ส่งผลให้ในระยะยาวจะเป็นอุปสรรคต่อพัฒนาการด้านอื่น ๆ และการเรียน การทำงาน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ดังผลการสำรวจสถานการณ์ระดับสติปัญญา (IQ) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ในเด็กไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พ.ศ. 2559 ของกรมสุขภาพจิต ในรอบปีล่าสุด คือปี 2559 พบว่า เด็กวัย 6-11 ปี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางสติปัญญา (IQ) ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ (IQ < 90) อยู่ถึงร้อยละ 31.81 และมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ในระดับควรได้รับการพัฒนา คิดเป็นร้อยละ 23.0 (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2562 : 95) ซึ่งผลการวิจัยที่พบว่าพัฒนาการการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับต่ำควรปรับปรุงนั้น อาจมีสาเหตุมาจากปัจจัยต่อไปนี้ ปัจจัยด้านหลักสูตร กล่าวคือหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย

ของโรงเรียนส่วนใหญ่ ยังไม่มีการกำหนดจุดหมายและแนวทาง การพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยให้ชัดเจน จึงทำให้ครูผู้ดูแลเด็กขาดทิศทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านการส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารให้แก่เด็กปฐมวัย ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรเป็นแม่บทสำคัญที่เป็นตัวกำหนดทิศทางของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หากสถานศึกษากำหนดเป้าหมายด้านการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยให้ชัดเจนแล้วย่อมจะส่งผลให้พัฒนาการการคิดเชิงบริหารของเด็กอยู่ในระดับที่ดี ดังคำกล่าวของ นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล (2560 : 147) ที่ว่า องค์กรภาครัฐในกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยควรมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาเด็กไทยให้เติบโตเต็มศักยภาพของสมองด้านการคิดและการกำกับตนเองไปสู่เป้าหมาย การสอนและการดูแลเด็กปฐมวัยควรจัดให้มีความสมดุล ฝึกทักษะการคิดเชิงบริหารเพื่อให้เด็กรู้จักคิดรู้จักกำกับตนเองได้ ซึ่งจะมีความสำคัญต่อความสำเร็จของชีวิตในระยะยาวมากกว่าผลการเรียนรู้ทางวิชาการเพียงอย่างเดียว ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจของครูปฐมวัย ครูปฐมวัยยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็ก ทำให้ไม่สามารถออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กได้ ซึ่งการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารจำเป็นต้องอาศัยครูและบุคลากรที่ทำงานกับเด็กที่มีความเข้าใจและนำความเข้าใจเรื่องพัฒนาการการคิดเชิงบริหารไปออกแบบกิจกรรมสำหรับนำไปใช้ส่งเสริมเด็กให้สอดคล้อง และไม่ทำในสิ่งที่ขัดขวางต่อพัฒนาการการคิดเชิงบริหาร โดยควรฝึกฝนต่อเนื่องให้เด็กมีความสามารถในคิด ด้วยการให้ประสบการณ์ที่หลากหลาย (สุภาวดี หาญเมธี, 2564 : ออนไลน์) และพิณสุดา สิริรังธศรี (2557 : 1-2) ที่กล่าวว่า ครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากที่สุด และเป็นบุคคลที่จะส่งเสริมและสร้างสรรค์การเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพ ถ้าครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างถ่องแท้จะทำให้ไม่สามารถวางแผนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยและสอดคล้องกับพัฒนาการของนักเรียน และส่งผลให้พัฒนาการการคิดเชิงบริหารต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย และปัจจัยด้านรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย ยังไม่หลากหลายพอให้ครูได้เลือกศึกษาสำหรับเป็นแนวทางหรือนำไปประยุกต์ใช้ในการการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก ดังนั้นควรมีการวิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก เพื่อช่วยสนับสนุนครูให้สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปบมวัยให้มีพัฒนาการสูงขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเป็นปฐมวัย ที่กล่าวไว้ในหมวดที่ 1 มาตรา 5 ว่า ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ดีรอบด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะที่จำเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ (พระราชบัญญัติ การพัฒนาเด็กปฐมวัย, 2562 : 6)

จากการศึกษาเกี่ยวกับทักษะการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ทักษะการคิดเชิงบริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของเด็ก ทั้งนี้เพราะการมีทักษะการคิดเชิงบริหารที่ดีจะนำไปสู่การเป็นผู้มีสติปัญญาดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดบวก มุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเอง พร้อมรับความเปลี่ยนแปลง เปิดใจรับ สิ่งใหม่ ๆ มีความสุข สนุกกับชีวิต มีแนวทางใหม่ ๆในการแก้ไขปัญหา สร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และแบ่งปันให้ผู้อื่นในสังคม (วีระศักดิ์ ชลไชยะ, 2559 : 16) ซึ่งคุณลักษณะสำคัญเหล่านี้จะช่วยให้คนอยู่รอดและประสบความสำเร็จได้ในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นการส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีทักษะการคิดเชิงบริหารที่ดีจึงเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการดำรงชีวิตภายใต้บริบทการเติบโตอย่างรวดเร็วทางเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 นั่นเอง และการศึกษาเพื่อหารูปแบบการส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหาร จะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้การพัฒนาคนไทยบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-พ.ศ. 2580) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ คือ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่งและมีคุณภาพ มีความพร้อมทั้งกาย จิตใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกร นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2662 : 34)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า คะแนนเฉลี่ยระดับพัฒนาการการคิดเชิงบริหารโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับต่ำควรปรับปรุง ดังนั้นควรนำผลการศึกษาไปต่อยอด โดยนำไปเป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า คะแนนเฉลี่ยระดับพัฒนาการการคิดเชิงบริหารโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับต่ำควรปรับปรุง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีมาตรการที่ชัดเจนในการพัฒนาครูปฐมวัยให้มีความรู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ของทักษะการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่สามารถพัฒนาได้ในสภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ปกติในห้องเรียนระดับปฐมวัย

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยภายใต้บริบทการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2562). *รายงานประจำปี กรมสุขภาพจิต ปีงบประมาณ 2562*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทละม่อม จำกัด.

นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2561). รู้จักทักษะสมอง EF Executive Function Skills. *คู่มือพัฒนาทักษะสมอง EF Executive Functions สำหรับครูปฐมวัย*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทมติชนจำกัด (มหาชน).

นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2560). *การพัฒนาและหาค่าเกณฑ์มาตรฐานเครื่องมือประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย.* นครปฐม: ศูนย์วิจัยประสาทวิทยาศาสตร์ สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล;หาวิทยาลัยมหิดล.

นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2559). Executive Functions (*การคิดเชิงบริหาร).* เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการระดมสมองวางกรอบประเด็นและเนื้อหาหนังสือนิทานฯ โครงการ “หนังสือนิทานสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดสำหรับเด็กปฐมวัย”.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *หลักการวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครังที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวิริยาสาส์น.

พิณสุดา สิริธรังศรี. (2557). *การยกระดับครูไทยในศตวรรษที่ 21*. วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ราชกิจจานุเบกษา. (2562). *พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562*. เล่ม 136 ตอนที่ 56 ก. หน้า 5.

วีระศักดิ์ ชลไชยะ. (2559). *พัฒนา EF ตั้งแต่เด็กปฐมวัย รากฐานของการพัฒนาประเทศในยุค Thailand 4.0.* กรุงเทพมหานคร: บียอนด์เอ็นเทอร์ไพรซ์.

สุภาวดี หาญเมรี. (2564). “ความรู้ฐานราก 3 มิติเพื่อพัฒนาเด็ก”. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 26 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา https://www.rlg-ef.com

สุภาวดี หาญเมรี. (2562). รู้จักทักษะสมอง EF Executive Functions Skills. (บ.ก.), *คู่มือพัฒนาทักษะสมอง EF Executive Functions สำหรับครูปฐมวัย* (น.29-48). กรุงเทพมหานคร: มติชนจำกัด (มหาชน).

สุภาวดี หาญเมรี. (2558). EF *ภูมิคุ้มกันชีวิตและป้องกันยาเสพติด คู่มือสำหรับครูอนุบาล.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์รักลูกบุ๊คส์ บริษัท รักลูก กรุ๊ป จำกัด กลุ่มบริษัทอาร์แอลจี (รักลูก เลิร์นนิ่ง กรุ๊ป).

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564-2570*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580).* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

Anderson, P. (2002). Assessment and development of executive function (EF) during childhood. *Child Neuropsychology*. 8, 71-82.

Barkley, R. A. (2011). The nature of executive function (EF) deficits in daily life activities in adults with ADHD and their relationship to performance on EF test. *Journal of Psychopathology and Behavior Assessment*. 33, 137-158.

Seana Moran & Howard Gardner. (2012). Hill, Skill, and Will: Executive Function from A Multiple- Intelligences Perspective, Executive Function in Education: From Theory to Practice, edited by Lynn Meltzer, *The Guilford Press, N.Y.* p.19.

การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร

Developing the Potential of Emergency Medical Operators of Local Government Organizations in Phichit Province

จิรกฤต ธนกฤตศนนท์,
ภาสกร ดอกจันทร์ และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Jirakrit Thanakritsanon,
Patsakorn Dokchan and Kamparnart Wongwattanapong
Rachaphatpibulsongkram University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: sasiwimonk@nu.ac.th

****

บทคัดย่อ

วิจัยครังนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร 2) สภาพปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร และ 3) เสนอแนวทางในการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสานวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์กู้ชีพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคมกู้ชีพกู้ภัย และโรงพยาบาลของรัฐบาล จำนวน 248 คน เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 คน เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยรูปแบบข้อมูลเชิงพรรณนาความ ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านรถพยาบาลและวัสดุอุปกรณ์ รองลงมา คือ ด้านทักษะความรู้ในการออกปฏิบัติงาน ด้านการสื่อสารและศูนย์สั่งการ ด้านการมีส่วนร่วมของทีมงาน ด้านความพร้อมในการปฏิบัติงาน และด้านการสนับสนุนและขวัญกำลังใจ ตามลำดับ

2. สภาพปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร พบว่า 1) บุคคลากรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน 2) ไม่ได้มีการเตรียมความพร้อม 3) ยังขาดการจัดสรรงบประมาณที่จะส่งผู้ปฏิบัติการในระดับพื้นฐาน 4) การลาออกเนื่องจากค่าตอบแทนไม่พอกับการดำรงชีพ 5) ผู้สมัครเข้ามาเป็นผู้ปฏิบัติยังไม่ผ่านการอบรมให้ผู้ปฏิบัติงาน

* วันที่รับบทความ : 3 กรกฎาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 8 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 10 กรกฎาคม 2567
Received: July 3 2027; Revised: July 8 2024; Accepted: July 10 2024

3. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร พบว่า 1) จัดทำปฏิทินการจัดอบรมเพื่อแจ้งให้ทุกหน่วยงานทราบ 2) ให้มีหน่วยงานกลางที่เป็นหน่วยขับเคลื่อนการพัฒนางานบริการการแพทย์ฉุกเฉินโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่าย 3) การนิเทศติดตามศูนย์บริการแพทย์ฉุกเฉินทุกแห่งเพื่อหนุนเสริมเพิ่มกำลังใจให้กับคนทำงาน 4) การถอดบทเรียนการดำเนินงานของการแพทย์ฉุกเฉินในทุกปี และนำเสนอผู้บริหารเพื่อนำสู่การแก้ไขให้บุคลากร และ 5) การศึกษาและนำเสนอระเบียบกฎหมาย ที่ยังเป็นปัญหาในการหนุนเสริมภารกิจของการแพทย์ฉุกเฉิน เพื่อหาทางออกร่วมกันและสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่องได้

คำสำคัญ: พัฒนาศักยภาพ; ผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉิน; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น; พิจิตร

Abstract

The objectives of this thesis are 1) to study the development of the potential of emergency medical practitioners of local administrative organizations in Phichit Province, 2) to study the problems and obstacles of developing the potential of emergency medical practitioners of local administrative organizations in Phichit Province, 3) to propose guidelines for developing the potential of emergency medical operators of local government organizations in Phichit Province. This research is mixed-method research: quantitative and qualitative research. The samples for quantitative research were 248 who are workers in a local administrative organization's rescue center, Rescue Association, and government hospitals. The data were collected by employing a questionnaire and analyzed by using frequency, percentage, mean, and standard deviation. Whereas qualitative research was conducted through in-depth interviews with 18 key informants, and analyzed by using descriptive data formats. The research results were as follows:

1. Developing the potential of emergency medical operators of local administrative organizations in Phichit Province overall, was at a high level. When classified by area, it was found that the area with the highest mean was the ambulance and equipment area, followed by the area of skills and knowledge in performing work, communications and command center, participation of the team, readiness for work, and support and morale, respectively.

2. Conditions, problems, and obstacles in developing the potential of emergency medical operators of local government organizations in Phichit Province were found that 1) there are not enough personnel to perform the job, 2) there is no preparation, 3) there is still a lack of budget allocation to send operators at the basic level, 3) resignation due to insufficient compensation for living, 4) applicants to become operators have not yet completed training for operators.

3. Guidelines for developing the potential of emergency medical operators of local administrative organizations in Phichit Province were as follows: 1) create a training calendar to inform all agencies, 2) have a central agency driving unit for service development on emergency medicine using participation from network partners, 3) supervision and monitoring of all emergency medical service centers to support and increase the morale of working people, 4) reproduce lessons learned from the operation of emergency medicine every year and present to executives to bring corrections to personnel and, 5) study and present legal regulations that are still a problem in supporting the mission of emergency medicine to find a solution together and enable to develop continuously.

Keywords: Emergency Medical; Operators Government Organizations; Phichit

บทนำ

การเจ็บป่วยฉุกเฉินจากการเกิดอุบัติเหตุยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจนเป็นสาเหตุการตายอันดับต้นและเป็นปัญหาสาธารณสุขอย่างมากทั่วโลก ดังนั้น ระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินก่อนถึงโรงพยาบาล (Pre-hospital) จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยลดอัตราการเกิดทุพลภาพและเสียชีวิตจากการเจ็บป่วยฉุกเฉิน ลงที่ผ่านมาแต่ละประเทศได้มีการพัฒนาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเทศไทยที่มีการพัฒนาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินมาตลอดในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา โดยมีสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ.) เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน (อนุชา เศรษฐเสถียร, 2558) เป็นที่ทราบโดยทั่วกันว่าเมื่อผู้เจ็บป่วยฉุกเฉินที่ได้รับการช่วยเหลือ ณ จุดเกิดเหตุจะมีโอกาสรอดชีวิตหรือลดภาวะแทรกซ้อน จำเป็นต้องมีการช่วยเหลือที่รวดเร็ว ถูกต้อง เหมาะสม ตั้งแต่จุดเกิดเหตุ ขณะเคลื่อนย้ายลำเลียง จนถึงการนำส่งโรงพยาบาลที่เหมาะสม คือมีศักยภาพในการดูแลรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วยเหล่านั้นด้วยเหตุผลดังกล่าว ระบบการช่วยเหลือก่อนถึงโรงพยาบาล หรือระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน (EMSS : Emergency Medical Services System) จึงเป็นหนึ่งในนโยบายหลักสำคัญของรัฐบาลที่กำหนดให้มีหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินให้ครอบคลุมทั่วประเทศไทย โรงพยาบาลต่างๆ จึงต้องเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เพื่อตอบสนองนโยบายดังกล่าว สิ่งสำคัญที่ต้องทำไปพร้อมๆกับการพัฒนาระบบคือการพัฒนาการช่วยเหลือ (การกู้ชีพ) ให้มีประสิทธิภาพซึ่งต้องอาศัยปัจจัยหลายๆ ด้านประกอบกัน ทั้งการบริหารจัดการหน่วยกู้ชีพ การพัฒนาการให้บริการ ตลอดจนการพัฒนาและฟื้นฟูองค์ความรู้ของบุคลากร และที่สำคัญที่สุดคือการทำงานเป็นทีมอย่างมีความสุขที่สอดประสานเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจึงจะส่งผลลัพธ์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้คือ การลดอัตราการตายที่ไม่สมควรและลดภาวะแทรกซ้อนที่อาจตามมาภายหลัง (สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ, 2561)

ในปี พ.ศ.2547 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร ได้แต่งตั้งให้โรงพยาบาลพิจิตร เป็นศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการพื้นที่จังหวัดพิจิตร เพื่อให้ผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินมีโอกาสขอความช่วยเหลือในกรณีเจ็บป่วยทั้งในภาวะปกติและในภาวะภัยพิบัติให้ได้รับการช่วยเหลือ ณ จุดเกิดเหตุจากผู้มีความรู้ ตลอดจนลำเลียงขนย้าย และดูแลระหว่างการนำส่งยังสถานพยาบาลที่เหมาะสม จัดทำเครือข่ายระบบรับแจ้งเหตุและสั่งการติดต่อประสานงานการปฏิบัติงานร่วมกับโรงพยาบาลภาครัฐ เอกชนและหน่วยบริการทุกพื้นที่ จัดบุคลากรประจำศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการประสานงานหน่วยบริการที่รับผิดชอบออกปฏิบัติงานในแต่ละพื้นที่ราบตลอด 24 ชั่วโมงและให้คำปรึกษาทางการแพทย์ในภาวะฉุกเฉินแก่หน่วยบริการให้กับประชาชน รวมทั้งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตรร่วมกับโรงพยาบาลพิจิตร ได้มีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรประจำหน่วยตามหลักสูตรอบรมหลักสูตรการปฐมพยาบาล และช่วยปฏิบัติการแพทย์ขั้นพื้นฐาน ผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉิน

(EMR) 40 ชั่วโมง และอบรมปฏิบัติการแพทย์ขั้นพื้นฐานและช่วยปฏิบัติการแพทย์ขั้นสูง (EMT) 115 ชั่วโมง และบุคลากรผู้ปฏิบัติงานอื่นๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการอย่างมีคุณภาพเสมอภาคและทั่วถึงทุกพื้นที่ตลอด 24 ชั่วโมง โดยเน้นให้ประชาชนเรียกใช้บริการทางหมายเลข 1669 เป็นหลัก รวมทั้งอบรมกู้ชีพระดับสูงโรงพยาบาลของรัฐบาล (Advanced Life Support : ALS) หน่วยกู้ชีพฉุกเฉินระดับพื้นฐาน (Basic Life Support: BLS) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยกู้ชีพ-กู้ภัยมูลนิธิ/สมาคม (โรงพยาบาลพิจิตร, 2566) แต่เนื่องจากในปี 2565 สภาพการภายหลังจากผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินที่ผ่านการอบรมในระดับดีขั้นพื้นฐานจำนวนมาก ไม่มีการอบรมเพิ่มเติมในระดับที่สูงขึ้น และยังมีอาสาสมัครไม่ยังไม่ผ่านการอบรมมาช่วยปฏิบัติงานในศูนย์กู้ชีพทำให้การออกเหตุร่วมกับรถกู้ชีพ ณ จุดเกิดเหตุทำให้การะส่งต่อผู้ป่วยหรือผู้บาดเจ็บไปยังโรงพยาบาลแม่ข่ายในพื้นที่ ไม่ถูกวิธีอาจทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนตามมาจนเป็นอันตรายถึงขั้นพิการหรือเสียชีวิตได้ (โรงพยาบาลพิจิตร, 2566) การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะนำเอาความสามารถที่ซ่อนเร้นภายในร่างกายนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมีกระบวนการ ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรบุคคลเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทักษะ สมรรถนะ และทัศนคติ ของบุคลากรในองค์กรให้มีพฤติกรรมการทำงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรอันจะส่งผลให้บุคลากรมีศักยภาพในการทำงานให้มีประสิทธิภาพได้ ซึ่งการพัฒนาศักยภาพมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิผลสูงขึ้น และเพื่อให้บุคลากรสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการทำงานซึ่งจะเป็นผลดีต่อองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรซึ่งหน่วยงานเป็นผู้จัด เช่น การปฐมนิเทศบุคลากรใหม่ การอบรม การประชุมสัมมนา หรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน เป็นต้น หรือหระทั้งบุคลากรเป็นผู้ดำเนินการเอง เช่น การศึกษาจากตำรา ระเบียบข้อบังคับต่างๆ การศึกษาจากคู่มือการปฏิบัติงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น (ชูชัย สมิทธิไกร, 2554)

ดังนั้นผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงประโยชน์และความจำเป็นในการของการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร ในการดูแลผู้ป่วยฉุกเฉินที่เหมาะสมเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ ที่ประสบเหตุวิกฤติฉุกเฉินได้รับการรักษาพยาบาลและส่งต่ออย่างรวดเร็วเป็นการยกกระดับคุณภาพชีวิต ลดภาวะแทรกซ้อนที่ป้องกันได้ และลดอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยก่อนถึงโรงพยาบาล

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร

2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร

3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยระเบียบระเบียบวิธีเป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Research Method) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

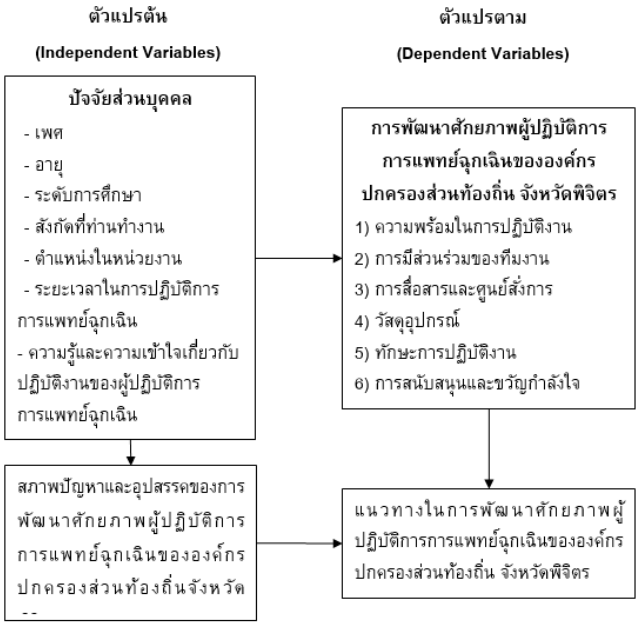
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย คือ ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์กู้ชีพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคมกู้ชีพกู้ภัย และโรงพยาบาลของรัฐบาล จำนวน 248 คน

เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามเก็บจากผู้ปฏิบัติงานในศูนย์กู้ชีพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคมกู้ชีพกู้ภัย และโรงพยาบาลของรัฐบาล จำนวน 248 คน และแบบสัมภาษณ์ สัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้รูปแบบข้อมูลเชิงพรรณนาความจากการวิจัยเชิงปริมาณและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีอุปนัย วิเคราะห์และการตีความ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่ออธิบายได้ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยปรากฏดังตาราง 1

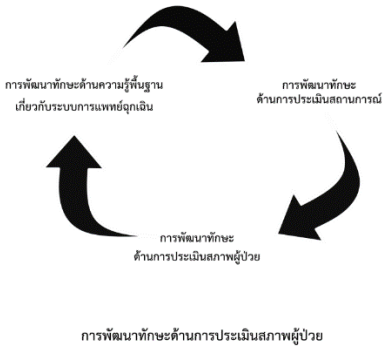
ตาราง 1 แสดงระดับการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมภาพรวมรายด้าน

การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับประสิทธิผล
1. ด้านความพร้อมในการปฏิบัติงาน	3.68	0.49	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมของทีมงาน	4.32	0.44	มาก
3. ด้านการสื่อสารและศูนย์สั่งการ	4.53	0.41	มากที่สุด
4. ด้านรถพยาบาลและวัสดุอุปกรณ์	4.63	0.48	มากที่สุด
5. ด้านทักษะความรู้ในการออกปฏิบัติงาน	4.56	0.45	มากที่สุด
6. ด้านการสนับสนุนและขวัญกำลังใจ	36.63	0.91	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	**4.23**	**0.35**	**มาก**

จากตาราง 1 พบว่า การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.23) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านรถพยาบาลและวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X}$= 4.63) รองลงมา คือ ด้านทักษะความรู้ในการออกปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 4.56) ด้านการสื่อสารและศูนย์สั่งการ ($\bar{X}$ = 4.53) ด้านการมีส่วนร่วมของทีมงาน ($\bar{X}$ = 4.32) ด้านความพร้อมในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 3.68) และด้านการสนับสนุนและขวัญกำลังใจ ($\bar{X}$ = 3.63) ตามลำดับ

สภาพปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร พบว่า จังหวัดพิจิตรมีการแพทย์ฉุกเฉินที่ดีมีความชัดเจนในการประสานงานมีประชาชนเข้าถึงได้ค่อนข้างมาก แต่ก็มีบางส่วนที่เข้าไม่ถึงมีบางส่วนสื่อสารไม่ชัดเจนไม่รู้วิธีสื่อสารเพราะบุคคลากรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้นในบางครั้งไม่ได้มีการเตรียมความพร้อม บางครั้งไม่ได้ใช้อุปกรณ์ป้องกัน ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากความเร่งรีบหรือไม่มีอุปกรณ์ป้องกันใช้ หรือขาดความรู้ในการป้องกันตนเอง และอุปกรณ์บนรถพยาบาลไม่ครบ เพราะส่วนมากเป็นวัสดุสิ้นเปลืองและส่วนท้องถิ่นยังไม่มีจัดสรรงบประมาณที่จะส่งผู้ปฏิบัติการในระดับพื้นฐาน อบรมพัฒนาศักยภาพในระดับที่สูงขึ้น มีการลาออกเนื่องจากค่าตอบแทนไม่พอกับการดำรงชีพ เนื่องจากมีภาระทางบ้านที่ต้องรับผิดชอบ และผู้สมัครเข้ามาเป็นผู้ปฏิบัติยังไม่ผ่านการอบรมให้ผู้ปฏิบัติงาน และอุปกรณ์การแพทย์บนรถพยาบาลไม่เพียงพอเนื่องจากเป็นวัสดุสิ้นเปลืองใช้มาหมดไป

แนวทางในการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร พบว่า การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งหน่วยงานควรให้ความสำคัญกับการจัดอบรม โดยอาจต้องมีหน่วยงานกลางที่เป็นหน่วยขับเคลื่อนการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉิน ด้วยการสนับสนุนด้านการศึกษา การอบรม ซึ่งแนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉิน ควรดำเนินการผ่านกิจกรรม 3 กิจกรรมตามภาพ ดังนี้

ภาพที่ 2 แนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉิน
แหล่งที่มา : จิรกฤต ธรกฤตศนนท์.(2567). การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร.

จากภาพ 2 อธิบายได้ว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉิน ควรดำเนินการผ่านกิจกรรม 3 กิจกรรม คือ

กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาทักษะด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับระบบการแพทย์ฉุกเฉินประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับ ระบบการแพทย์ฉุกเฉิน ศูนย์รับแจ้งเหตุ และการแจ้งขอความช่วยเหลือ 1669

กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาทักษะด้านการประเมินสถานการณ์ (Scene Size Up) เป็นการตรวจสอบว่าสถานที่เกิดเหตุปลอดภัยสำหรับการช่วยเหลือหรือไม่ โดยให้ความรู้และฝึกทักษะในการประเมินเกี่ยวกับการ ป้องกันตนเองโดยใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเอง เช่น ถุงมือ แว่นตา ผ้าปิดปากและปิดจมูก และเสื้อคลุม ความปลอดภัยของที่เกิด เหตุกลไกการเกิดอุบัติเหตุหรือการบาดเจ็บ จำนวนผู้บาดเจ็บ และการขอความช่วยเหลือที่ต้องการ เพิ่มเติม เช่น ตำรวจ และกู้ภัย

กิจกรรมที่ 3 การพัฒนาทักษะด้านการประเมินสภาพผู้ป่วย (Primary Assessment) เป็นการให้ความรู้และฝึกทักษะในการประเมินสภาพผู้ป่วยฉุกเฉิน ณ จุดเกิดเหตุ ประกอบด้วยการประเมินลักษณะทั่วไปของผู้ป่วย (General Impression) การประเมินระดับความรู้สึกตัว (Level of onsciousness : LOC) การประเมินทางเดินหายใจ (Airway) และจัดท่าเพื่อทำทางเดินหายใจให้โล่ง การประเมินการหายใจ (Breathing) และช่วยหายใจโดยปากเป่าผ่านหน้ากาก (Mouth to Mask Include Mouth to Mouth, Pocket Mask) การประเมินการไหลเวียน (circulation) การแจ้งศูนย์สั่งการเพื่อเรียกชุดปฏิบัติการระดับสูงและตามเครื่องกระตุกหัวใจไฟฟ้าชนิดอัตโนมัต (Automated External Defibrillator : AED) ภายใต้การขอคำสั่งจากศูนย์การยึดตรึงศีรษะ (Manual in line) ในกรณีที่สงสัยมีการบาดเจ็บที่กระดูก คอ และการจัดท่าพักฟื้นผู้ป่วย ในกรณีที่กลับมามีชีพจรและหายใจเองได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร” ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความพร้อมในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความพร้อมในการปฏิบัติการฉุกเฉินในทุกสถานการณ์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิลวรรณ ทรัพย์พรรณราย, กมล โพธิเย็น และสมทรัพย์ สุขอนันต์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการฉุกเฉินของผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉิน จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการปฏิบัติการฉุกเฉิน ความภาคภูมิใจในตนเอง ความผูกพันต่อชุมชนการมีจิตอาสาและแรงสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุติมา วรชินา (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์การบ ริหารส่วนตำบลสว่าง อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นต่อการให้บริการการแพทย์ฉุกเฉิน อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการแจ้งเหตุขอความช่วยเหลือ รองลงมาคือด้านการเจ็บป่วยและการพบเหตุ ด้านการนำส่งสถานพยาบาล ด้านการออกปฏิบัติการของหน่วยแพทย์ฉุกเฉิน ด้านการขนย้ายลำเลียงและการดูแลระหว่างนำส่ง และด้านการรักษาพยาบาลฉุกเฉิน ณ จุดเกิดเหตุ

2. ด้านการมีส่วนร่วมของทีมงาน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รับฟังและยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัคณัฐ วีรขจร, สุรีย์ จันทรโมลี, ประภาเพ็ญ สุวรรณ และมยุนา ศรีสุภนันต์ (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการปฏิบัติการฉุกเฉินของพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ จังหวัดชายแดนภาคใต้” ผลการวิจัยพบว่า สถานการณ์และความต้องการรูปแบบการปฏิบัติการฉุกเฉินของพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก รูปแบบการพัฒนาการปฏิบัติการฉุกเฉินของพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ 1) Information 2) Integration 3) Innovation 4) Immediate la 5) Impress ทั้งนี้ยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ และกำหนดแนวทางต่าง ๆ ในการจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อยกระดับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

3. ด้านการสื่อสารและศูนย์สั่งการ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รับฟังข้อมูลการรับแจ้งเหตุและสั่งการด้วยความตั้งใจซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิลวรรณ ทรัพย์พรรณราย, กมล โพธิเย็น และสมทรัพย์ สุขอนันต์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการฉุกเฉินของผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉิน จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการปฏิบัติการฉุกเฉินความภาคภูมิใจในตนเอง ความผูกพันต่อชุมชนการมีจิตอาสาและแรงสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุติมา วรชินา

(2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์การบริหารส่วนตำบลสว่าง อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นต่อการให้บริการการแพทย์ฉุกเฉิน อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านการแจ้งเหตุขอความช่วยเหลือ รองลงมาคือ ด้านการเจ็บป่วยและการพบเหตุ ด้านการนำส่งสถานพยาบาล ด้านการออกปฏิบัติการของหน่วยแพทย์ฉุกเฉิน ด้านการขนย้ายลำเลียงและการดูแลระหว่างนำส่ง และด้านการรักษาพยาบาลฉุกเฉิน ณ จุดเกิดเหตุ

4. ด้านวัสดุอุปกรณ์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พนักงานขับรถพยาบาลมีการตรวจสอบสภาพรถพยาบาลให้อยู่ในสภาพที่พร้อมในการใช้งานอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัคณัฐ วีรขจร, สุรีย์ จันทรโมลี, ประภาเพ็ญ สุวรรณ และมยุนา ศรีสุภนันต์ (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาการปฏิบัติการฉุกเฉินของพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ จังหวัดชายแดนภาคใต้” ผลการวิจัยพบว่า สถานการณ์และความต้องการรูปแบบการปฏิบัติการฉุกเฉิน ของพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของสมรรถนะตามขอบเขตความรับผิดชอบและข้อจำกัดของพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก รูปแบบการพัฒนาการปฏิบัติการฉุกเฉินของพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ 1) Information 2) Integration 3) Innovation 4) Immediate la และ 5) Impress

5. ด้านทักษะการปฏิบัติงาน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เมื่อถึงที่เกิดเหตุประเมินความปลอดภัยของสถานที่เกิดเหตุและสถานการณ์โดยรอบก่อนเป็นอันดับแรกเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิลวรรณ ทรัพย์พรรณราย, กมล โพธิเย็น และสมทรัพย์ สุขอนันต์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการฉุกเฉินของผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉิน จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการปฏิบัติการฉุกเฉิน ความภาคภูมิใจในตนเอง ความผูกพันต่อชุมชนการมีจิตอาสาและแรงสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุติมา วรชินา (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์การบริหารส่วนตำบลสว่าง อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นต่อการให้บริการการแพทย์ฉุกเฉิน อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการแจ้งเหตุขอความช่วยเหลือ รองลงมาคือด้านการเจ็บป่วยและการพบเหตุ ด้านการนำส่งสถานพยาบาล ด้านการออกปฏิบัติการของหน่วยแพทย์ฉุกเฉิน ด้านการขนย้ายลำเลียงและการดูแลระหว่างนำส่ง และด้านการรักษาพยาบาลฉุกเฉิน ณ จุดเกิดเหตุ

6. ด้านการสนับสนุนและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สามารถเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัคณัฐ วีรขจร, สุรีย์ จันทรโมลี, ประภาเพ็ญ สุวรรณ และมยุนา ศรีสุภนันต์ (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง“รูปแบบการพัฒนาการปฏิบัติการฉุกเฉินของพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ จังหวัดชายแดนภาคใต้” ผลการวิจัยพบว่า

สถานการณ์และความต้องการรูปแบบการปฏิบัติการฉุกเฉิน ของพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของสมรรถนะตามขอบเขตความรับผิดชอบและข้อจำกัดของพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก รูปแบบการพัฒนาการปฏิบัติการฉุกเฉินของพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ 1) Information 2) Integration 3) Innovation 4) Immediate la และ 5) Impress

2. สภาพปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร พบว่า การดำเนินงานการแพทย์ฉุกเฉินจะมองเฉพาะที่ตัวผู้ปฏิบัติงานเพียงอย่างเดียวมิได้ จะต้องแบ่งเรื่องระบบการบริหารจัดการการแพทย์ฉุกเฉินในระดับพื้นที่ เพราะสามส่วนนี้จะมีผลเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน และเป็นผลให้การปฏิบัติงานโดยรวมมีประสิทธิภาพมากขึ้น 1) เรื่องของยานพาหนะต้องได้มาตรฐาน ปัจจุบันก็ยังมีบางส่วนที่การตรวจสอบมาตรฐานของรถบริการการแพทย์ฉุกเฉินที่ผ่านเกณฑ์ในลักษณะกำหนดเงื่อนไข บางส่วนผ่านเกณฑ์ในมาตรฐานที่ดี 2) เรื่องบุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่การแพทย์ฉุกเฉินก็ยังมีความแตกต่างกัน แม้จะผ่านการอบรมและได้รับประกาศนียบัตรไปแล้วไม่ว่าจะเป็น EMR หรือ EMT แต่ความเคร่งครัด หรือมาตรฐานเมื่อออกไปปฏิบัติงานแล้วนั้น ยังคงมีความเหลื่อมล้ำอาจจะดูได้จากการแต่งกายที่มีความชัดเจน บางหน่วยก็มีบุคลากรที่ไม่มีการแต่งกายที่ถูกต้องตามแนวทางปฏิบัติ แม้จะเป็นเรื่องพื้นฐาน แต่ก็แสดงให้เห็นถึงมาตรฐานอื่นๆ ที่จะตามมา 3) ศูนย์บริการการแพทย์ฉุกเฉิน คือ สิ่งที่ไม่ได้รับความสำคัญทั้งที่มีความสำคัญมาก เพราะนอกจากจะเป็นศูนย์สื่อสารแล้ว บางแห่งน่าชื่นชมที่เป็นศูนย์เรียนรู้สร้างความเข้าใจให้กับประชาชนศูนย์บริการอื่นๆ เช่น การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ทำให้งานบริการการแพทย์ฉุกเฉินยังสร้างการเรียนรู้ให้เกิดกับประชาชนได้ สามารถส่งผ่านความเข้าใจให้กับประชาชนในการขอใช้บริการได้อย่างถูกต้องลดความเสี่ยงลดเวลา และสามารถช่วยชีวิตได้มากขึ้น สำคัญคือทำให้ประชาชนอุ่นใจที่มีการบริการการแพทย์ฉุกเฉินในพื้นที่ แต่ขณะเดียวกันบางแห่งก็แทบจะไม่มีแม้กระทั่งการเป็นศูนย์สื่อสารที่มีมาตรฐานและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริยาภรณ์ บุญเรือง (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับส่งผู้ป่วย จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า การรับส่งผู้ป่วยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา มี 4 ลักษณะ ได้แก่ การรับส่งผู้ป่วยในกรณีไม่ฉุกเฉิน การรับส่งผู้ป่วยในกรณีฉุกเฉิน การรับส่งต่อผู้ป่วยและการรับส่งผู้ป่วยลักษณะอื่น ๆการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับส่งผู้ป่วยจังหวัดสงขลา มี 3 ด้าน คือ ด้านนโยบายและแผน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการรวบรวมปัญหาและความต้องการของประชาชน การทำแผนบริการ การจัดสรรงบประมาณ การบริหารบุคลากร และด้านระบบสารสนเทศและการประสานงาน ด้านการดำเนินการรับส่งผู้ป่วย ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมดำเนินการในการจัดหน่วยบริการรับส่งผู้ป่วยการจัดซื้อรถพยาบาล วัสดุและเวชภัณฑ์ทางการแพทย์และการจัดบริการรับส่งผู้ป่วย และด้านการติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย การจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และการประเมินคุณภาพการจัดบริการผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปกำหนดแนวทางการจัดทำแผน

สำหรับการจัดบริการรับส่งผู้ป่วยลักษณะอื่น ๆ นอกเหนือจากการให้บริการทางการแพทย์ฉุกเฉินให้มีความชัดเจน และควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงประโยชน์ของการใช้บริการการแพทย์ฉุกเฉิน และการจัดระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินให้ตอบสนองความคาดหวังของประชาชนทั้งด้านความรวดเร็วและความปลอดภัย

3. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร พบว่า 1) ต้องทำปฏิทินการจัดอบรมเพื่อแจ้งให้ทุกหน่วยงานทราบ เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำเข้าแผนพัฒนาเพื่อนำสู่การปฏิบัติได้ 2) ควรให้มีหน่วยงานกลางที่เป็นหน่วยขับเคลื่อนการพัฒนางานบริการการแพทย์ฉุกเฉินปัจจุบันบทบาทน้อยมากหากทำไม่ได้ด้วยหน่วยงานเดียว ควรตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในระดับจังหวัด โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่าย รพ/อปท/เอกชน เป็นต้น 3) ควรมีการนิเทศติดตามศูนย์บริการแพทย์ฉุกเฉินทุกแห่งเพื่อหนุนเสริมเพิ่มกำลังใจให้กับคนทำงาน 4) ควรมีการถอดบทเรียนการดำเนินงานของการแพทย์ฉุกเฉินในทุกปี และนำเสนอผู้บริหารเพื่อนำสู่การแก้ไขหรือเป็นต้นแบบต่อไป และ 5) ควรมีการศึกษาและนำเสนอระเบียบ กฎหมาย ที่ยังเป็นปัญหาในการหนุนเสริมภารกิจของการแพทย์ฉุกเฉิน เพื่อหาทางออกร่วมกันและสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่องได้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริยาภรณ์ บุญเรือง (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับส่งผู้ป่วย จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า การรับส่งผู้ป่วยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา มี 4 ลักษณะ ได้แก่ การรับส่งผู้ป่วยในกรณีไม่ฉุกเฉิน การรับส่งผู้ป่วยในกรณีฉุกเฉิน การรับส่งต่อผู้ป่วยและการรับส่งผู้ป่วยลักษณะอื่น ๆการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับส่งผู้ป่วยจังหวัดสงขลา มี 3 ด้าน คือ ด้านนโยบายและแผน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการรวบรวมปัญหาและความต้องการของประชาชน การทำแผนบริการ การจัดสรรงบประมาณ การบริหารบุคลากร และด้านระบบสารสนเทศและการประสานงาน ด้านการดำเนินการรับส่งผู้ป่วย ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมดำเนินการในการจัดหน่วยบริการรับส่งผู้ป่วยการจัดซื้อรถพยาบาล วัสดุและเวชภัณฑ์ทางการแพทย์และการจัดบริการรับส่งผู้ป่วย และด้านการติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย การจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และการประเมินคุณภาพการจัดบริการผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปกำหนดแนวทางการจัดทำแผนสำหรับการจัดบริการรับส่งผู้ป่วยลักษณะอื่นๆ นอกเหนือจากการให้บริการทางการแพทย์ฉุกเฉินให้มีความชัดเจน

ภาพที่ 3 การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1. จัดอบรมหลักสูตรผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินการแพทย์ ให้ความรู้ ความสามารถและมีทักษะที่ถูกต้องในการปฏิบัติงานการแพทย์ฉุกเฉิน และพร้อมที่จะยกระดับจากผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น (First Responder) ให้เป็นเวชกรฉุกเฉินระดับต้น (Emereency Medical Technician Basic) ต่อไป

1.2 จัดอบมฟื้นฟูความรู้ และสนับสนุนการดำเนินงานและการบริหารจัดการระบบการแพทย์ฉุกเฉินระดับพื้นที่ และพัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉินในเขตพื้นที่ให้เกิดการปฏิบัติงานร่วมกันแบบบูรณาการมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 การพัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉินในท้องถิ่น ควรกำหนดให้มีแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี แผนปฏิบัติการด้านการแพทย์ฉุกเฉิน เพื่อมีการทำข้อบัญญัติแต่ละปีในการดำเนินงานด้านการแพทย์ฉุกเฉินจะทำให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่อง

2.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการผลิตผู้ปฏิบัติการแพทย์มีจำนวนเพียงพอ และมีศักยภาพสูงในการช่วยชีวิตผู้ป่วย พัฒนาศักยภาพให้มีความเชี่ยวชาญเพิ่มมากขึ้นหรือเพิ่มความเชี่ยวชาญชาญเฉพาะทาง

2.3 จัดระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในพื้นที่ให้เกิดการประสานงาน/การสื่อสารที่เอื้อประโยชน์ต่อการให้บริการ เช่น ความถูกต้องชัดเจนแม่นยำของการคัดแยกการประสานและสั่งการที่รวดเร็วและกระชับ การเฝ้าติดตามการดำเนินงานของหน่วยปฏิบัติการ

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

3.1 จัดโครงการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉิน/บาดเจ็บ ณ จุดเกิดเหตุ (EMS Rally) เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อให้มีความรู้ที่ถูกต้องและได้รับการฝึกฝนอย่างชำนาญ ให้สามารถจดจำและนำไปใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้รับบริการ

เอกสารอ้างอิง

ชูชัย สมิทธิไกร. (2554). *การฝึกอบรมบุคลากรในองค์การ.* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิลวรรณ ทรัพย์พรรณราย, กมล โพธิเย็น และ สมทรัพย์ สุขอนันต์. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการฉุกเฉินของผู้ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉิน จังหวัดราชบุรี.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ปริยาภรณ์ บุญเรือง. (2562). *การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับส่งผู้ป่วย จังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการระบบสุขภาพ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย
The Factor Affected the Price Change of Crude Palm Oil in Thailand

ภณัชษ์ฉัตร คำนวณศิลป์,
ปกรณ์ ลิ้มโยธิน และ เจตน์สฤษฎ์ สังขพันธ์
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
Panatchat Kamnuansin,
Pakorn Limyothin and Jedsarid Sangkaphan
Hatyai University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Winichpro.1981@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย 2) เพื่อสร้างสมการทำนายปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศ โดยการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ ราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย ใช้ข้อมูลรองรายเดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม 2561 ถึงธันวาคม 2565 รวม 60 เดือน และใช้การถดถอยพหุคูณเพื่อประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares: OLS) ซึ่งศึกษาปัจจัยทั้งหมด 7 ตัว ได้แก่ 1. ราคาน้ำมันดิบโลก (OP) 2. อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐฯ (EX) 3. ปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของไทย (EXQ) 4. มูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของไทย (EXV) 5. น้ำมันดิบ ราคาน้ำมันปาล์มในตลาดซื้อขายล่วงหน้ากรุงเทพฯ (FOB) 6.ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP และ 7.ปริมาณการผลิตน้ำมันปาล์มดิบโลก (POC)

ผลการวิจัยพบว่า สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย พบว่า อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐ (EX) ปริมาณน้ำมันดิบ การส่งออกน้ำมันปาล์มในประเทศไทย (EXQ) มูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของไทย (EXV) ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดซื้อขายล่วงหน้าในกรุงเทพฯ (FOB) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ของประเทศไทย และการผลิตน้ำมันปาล์มดิบของโลก (POC) มีความเกี่ยวข้องกัน ให้กับตัวแปร ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ตัวแปรอิสระอีกตัวหนึ่ง ได้แก่ ราคาน้ำมันดิบโลก (OP) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่มีอิทธิพลต่อราคาน้ำมันปาล์ม

คำสำคัญ: ราคาน้ำมันปาล์มดิบ; ประเทศไทย

* วันที่รับบทความ : 7 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 20 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 21 มิถุนายน 2567
Received: June 7 2027; Revised: June 20 2024; Accepted: June 21 2024

Abstract

This research aims to investigate factors influencing crude palm oil (CPO) prices in Thailand and develop a predictive model for understanding price changes. The study utilizes monthly secondary data spanning from January 2018 to December 2022, totaling 60 months. The analysis employs Ordinary Least Squares (OLS) regression to estimate coefficients of independent variables against CPO prices. Seven factors are examined: 1) global crude oil prices (OP), 2) Thai Baht to US Dollar exchange rate (EX), 3) Thai CPO export quantity (EXQ), 4) value of Thai CPO exports (EXV), 5) CPO prices in Bangkok futures market (FOB), 6) Thailand's Gross Domestic Product (GDP), and 7) global CPO production (POC).

The findings indicate statistically significant relationships between CPO prices and the exchange rate (EX), CPO export quantity (EXQ), export value (EXV), futures market prices (FOB), GDP of Thailand, and global CPO production (POC). However, global crude oil prices (OP) do not exhibit statistically significant influence on Thai CPO prices. These results contribute to understanding the complex dynamics affecting CPO pricing in Thailand, offering insights valuable for stakeholders in the palm oil industry and policymakers.

Keywords: Crude Palm Oil; Thailand

บทนำ

ในปัจจุบันเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันต้องเผชิญกับความไม่มีเสถียรภาพของราคาผลผลิต และการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน รวมทั้งความผันผวนของปริมาณและคุณภาพ ผลผลิตปาล์มน้ำมันจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศของโลก ทำให้เกษตรกรมีความเสี่ยง ด้านรายได้จากการทำสวนปาล์มน้ำมัน อันมีผลกระทบโดยตรงต่อการดำรงชีพและคุณภาพชีวิตของ เกษตรกร ราคาน้ำมันปาล์มดิบเป็นสิ่งที่มีการเคลื่อนไหวอยู่เสมอตามปัจจัยที่เข้ามากระทบ เป็นการ ยากที่จะเข้าใจความเป็นไปของราคาน้ำมันปาล์มได้อย่างถ่องแท้การได้รับรู้ว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่มี ผลต่อการเคลื่อนไหวขึ้นลงของราคาปาล์มน้ำมันอย่างแท้จริง ก็จะเป็นพื้นฐานที่บ่งชี้ทิศทางของราคา ที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น (Pummarinth, E. and Jantarawongpaisan, L. 2018)

นับตั้งแต่เดือนพ.ค.2560 สต๊อกน้ำมันปาล์มคงเหลือมีจำนวนมากกว่า 400,000 ตัน CPO มาถึงปัจจุบันทั้งนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากปริมาณผลปาล์มที่ออกสู่ตลาดมีมากเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เดือนมี.ค. 2560 ปริมาณผลปาล์ม อยู่ที่ 1.11 ล้านตัน จนถึงปัจจุบัน ต.ค. 2560 อยู่ที่ 1.57 ล้านตัน ประกอบกับมีการส่งเสริมให้เกษตรกรท้าปาล์มคุณภาพโดยการตัดปาล์มสุก เปอร์เซ็นต์น้ำมันเพิ่มขึ้น จาก 15-16% เป็น 17-18% ท้าให้มีปริมาณน้ำมันปาล์มดิบเพิ่มขึ้นตามไปด้วย การแก้ไขปัญหาราคาผลปาล์มน้ำมันตกต่ำ ต้องติดตามสถานการณ์ปาล์มน้ำมันและ น้ำมันปาล์มอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง รวมทั้งต้องดำเนินการตรวจสอบสต๊อกน้ำมันปาล์มทั้งระบบเช่นการลักลอบน้าเข้าจากประเทศเพื่อนบ้านและ ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อราคาทะลายปาล์มในลักษณะเพิ่มขึ้น ประกอบด้วย ราคาน้ำมันปาล์มดิบเฉลี่ยในตลาดกระบี่ สุราษฎร์ธานี และชุมพร ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาด ก.ท.ม เกษตรกรชาวสวนปาล์มกำลังเผชิญกับภาวะราคาผลปาล์มทะลายตกต่ำลงเป็น

ประวัติการณ์ หลังจากที่ตลาดการค้าน้ำมันปาล์มโลกตกอยู่ในภาวะชบเซา ไม่ว่าจะเป็นผู้นำเข้าน้ำมันปาล์มรายใหญ่อย่างอินเดียปรับขึ้นภาษีนำเข้าจาก 15% เป็น 40% สหภาพยุโรปลดการใช้น้ำมันปาล์มจากการแก้ไขกฎหมายทางด้านพลังงานทดแทน มีผลทำให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลกปรับตัวลดลงมาเหลือ กก.ละ 19.50 บาทจากช่วงเดียวกันของปีก่อนที่ กก.ละ 26 บาทถือเป็นราคาน้ำมันที่ต่ำที่สุดในรอบ 20 ปี

นอกจากที่ราคาปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มของไทยจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ราคาน้ำมันปาล์มในตลาดโลกแล้ว ยังขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิต ปริมาณการใช้ และสต็อกภายในประเทศอีกด้วย ดังนั้นการที่ปาล์มน้ำมันของไทยจะมีปริมาณมากขึ้น ขณะที่การส่งออกมีแนวโน้มลดลง จะส่งผลให้สต็อกน้ำมันปาล์มเพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตามปริมาณความต้องการใช้น้ำมันปาล์มทั้งในภาคบริโภคและภาคพลังงานที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นยังเป็นปัจจัยหนุนให้ราคาน้ำมันปาล์มและผลปาล์มในปี 2566 ยังอยู่ในระดับสูง โดยน้ำมันปาล์มอยู่ที่กิโลกรัมละ 34.00 บาทและส่งผลให้ราคาปาล์มน้ำมันที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 6.12 บาท สำหรับสถานการณ์การผลิตของไทยในปี 2566 คาดว่า มีเนื้อที่ให้ผล 6.20 ล้านไร่ ผลผลิต 18.98 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,059 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากเนื้อที่ให้ผล 6.15 ล้านไร่ ผลผลิต 18.42 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 2,994 กิโลกรัม ในปี 2565 คิดเป็นร้อยละ 0.81 ร้อยละ 3.04 และร้อยละ 2.17 ตามลำดับเนื่องจากในปี 2565 ราคาปาล์มน้ำมันค่อนข้างดี ทำให้เกษตรกรเปลี่ยนพื้นที่รกร้างหรือเปลี่ยนจากการปลูกพืชอื่นมาปลูกปาล์มน้ำมัน อีกทั้งทำให้เกษตรกรมีแรงจูงใจในการดูแลบำรุงสวนปาล์มน้ำมัน ทำให้ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่มีแนวโน้มสูงขึ้น นอกจากนั้น ระยะนี้ปาล์มน้ำมันให้ผลผลิตมาก แม้ราคาต่อกิโลกรัมลดลง แต่ปริมาณที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้น ดังนั้นการพิจารณาถึงรายได้เกษตรกร ต้องคำนึงถึงทั้งราคาจำหน่ายและมูลค่าโดยรวมควบคู่กันไปด้วย

Soulcharoensuk, C. (2022) กล่าวว่า อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันโดยรวมปี 2565 มีทิศทางขยายตัวโดยอุปทานมีแรงหนุนจากพื้นที่เพาะปลูกที่เพิ่มขึ้น ราคาผลปาล์มที่จูงใจเกษตรกรเก็บเกี่ยว และผลผลิตต่อไร่ที่สูงจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย ส่วนอุปสงค์เร่งตัวตามคำสั่งซื้อจากต่างประเทศซึ่งไทยได้อานิสงส์จากวิกฤตความมั่นคงทางด้านอาหาร (ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 และสงครามรัสเซีย-ยูเครน) ของประเทศคู่แข่งทำให้สามารถเร่งส่งออกได้สูง ขณะที่ความต้องการใช้ในประเทศหดตัวตามความต้องการของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง สำหรับปี 2566-2567 อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันโดยรวมมีทิศทางขยายตัวตามความต้องการทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะจากอุตสาหกรรมอาหารและโอเลโอเคมิคอลที่ขยายตัวตามภาวะเศรษฐกิจที่ทยอยฟื้นตัวจากการเปิดประเทศหลัง COVID-19 คลี่คลาย และอุตสาหกรรมไบโอดีเซลตามการฟื้นตัวของภาคขนส่ง ขณะที่ราคามีแนวโน้มปรับลดลงแต่ยังอยู่ในเกณฑ์ดีตามทิศทางราคาน้ำมันในตลาดโลก โดยแรงกดดันด้านราคามาจากผลผลิตที่เพิ่มขึ้นมากทั้งในประเทศ รวมถึงตลาดโลกโดยเฉพาะจากอินโดนีเซียและมาเลเซียที่มีแนวโน้มกลับมาเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ตามปกติ

ปัจจัยแวดล้อมที่มีความซับซ้อน และมีเงื่อนไขที่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลา ปริมาณการผลิตและราคาขึ้นอยู่กับปัจจัยภายใน คือ ปัจจัยการผลิตภาคการเกษตร และปัจจัยภายนอกในภาคการตลาด และนโยบายภาคการเกษตรของรัฐบาล แนวทางการวิเคราะห์จึงควรจะเลือกวิธีการจำลองสถานการณ์ (Simulation) ซึ่งการจำลองสถานการณ์ด้วย พลวัตระบบ (System Dynamics) เป็นกระบวนการในการออกแบบแบบจำลองของระบบจริง และประสบการณ์ด้านพฤติกรรมต่างๆ โดยการสร้างแบบจำลองเพื่อให้เข้าใจถึงพฤติกรรมของระบบหรือการประเมินด้วยวิธีการที่แตกต่างกันไปสำหรับการปฏิบัติการของระบบ (ภายใต้ข้อจำกัดซึ่งถูกกำหนดตามมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้) แล้วดำเนินการใช้แบบจำลองนั้นเพื่อการเรียนรู้พฤติกรรมของระบบงานหรือเพื่อประเมินผลการใช้กลยุทธ์ (Strategies) ต่างๆในการดำเนินงานของระบบภายใต้ข้อจำกัดที่วางไว้ การแก้ไขปัญหาราคาผลปาล์มน้ำมันตกต่ำ จะต้องมีการติดตามสถานการณ์ปาล์มน้ำมันอย่างใกล้ชิดสม่ำเสมอ เกษตรกรชาวสวนปาล์มกำลังเผชิญกับภาวะราคาผลปาล์มทะลายตกต่ำลงเป็นประวัติการณ์หลังจากที่ตลาดการค้าน้ำมันปาล์มโลกตกอยู่ในภาวะซบเซา เนื่องจากราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลกปรับตัวลดลง (Chatsiraphop, U. 2017)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาข้อวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย เพื่อให้ได้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อราคาและปัญหาที่แท้จริงในการกำหนดราคา และเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาธุรกิจน้ำมันปาล์มต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย
2. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศ

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่เกี่ยวกับราคาปาล์มน้ำมันดิบ ซึ่งปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย ทำการรวบรวมข้อมูลมาจากราคาการซื้อขายในแต่ละวัน โดยใช้สถิติข้อมูลรายเดือนตั้งแต่เดือนมกราคม 2561 ถึงเดือนธันวาคม 2565 รวมจำนวน 60 เดือน

เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ ข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสาร งานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้อง และเว็บไซต์ต่าง ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมค้นคว้าข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสาร งานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้อง และเว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นรายเดือน ตั้งแต่ เดือนมกราคม 2561 ถึงเดือนธันวาคม 2565 รวมจำนวน 60 เดือน ดังนี้

	ตัวแปร	ที่มา
Y	ราคาน้ำมันปาล์มดิบ (บาท:กิโลกรัม)	จากเว็บไซต์ กรมการค้าไทย www.ops3.moc.go.th
X1	ราคาน้ำมันดิบของโลก (ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา : บาร์เรล)	จากเว็บไซต์ U.S. Energy Information (eia) www.eia.gov/dnav/pet/hist/rwtcd.htm
X2	อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (บาท : ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา)	จากเว็บไซต์ ธนาคารแห่งประเทศไทย www.bot.or.th/thai/_layouts/application/exchangerate/ExchangeRateAgo.aspx
X3	ปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทย (หน่วย : กิโลกรัม)	จากเว็บไซต์ กรมการค้าไทย www.ops3.moc.go.th
X4	มูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทย (บาท : กิโลกรัม)	จากเว็บไซต์ กรมการค้าไทย www.ops3.moc.go.th
X5	ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดล่วงหน้ากรุงเทพ	จากเว็บไซต์ กรมการค้าไทย กระทรวงพาณิชย์ https://agri.dit.go.th/index.php/home https://agri.dit.go.th/index.php/department_doc
X6	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (หน่วย : เปอร์เซ็นต์)	จากเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ www.nesdb.go.th/main.php?filename=qgd_page
X7	ปริมาณผลิตน้ำมันปาล์มดิบของโลก (หน่วย : ตัน)	จากเว็บไซต์ กรมการค้าไทย www.ops3.moc.go.th

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ 1) ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นโดยทดสอบการแจกแจงแบบปกติหาค่าความเบ้ ความโด่ง ผลจาการทดสอบพบว่า ค่าความเบ้ และความโด่งมีค่าไม่เกิน 3, ทดสอบตัวแปรอิสระแต่ละตัวต้องเป็นอิสระต่อกัน(Multicollinearity) ผลจากการทดสอบพบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ไม่เกิน .80, ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระพิจารณาจากค่า Tolerance และ VIF ผลจากการทดสอบพบว่า ค่า Tolerance เข้าใกล้ 1 และ VIF มีค่าไม่เกิน 10, และทดสอบความเป็นอิสระต่อกันของค่าความคลาดเคลื่อน พิจารณาจากค่า Durbin-Watson ผลจากการทดสอบพบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 1.5 -2.5 และ 2) วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบ และสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศ โดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณา

เบื้องต้น และใช้สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis: MRA) มาประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตาม ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares : OLS) ซึ่งการเขียนสมการสามารถใช้ แบบจำลองของสมการถดถอยพหุคูณของการสร้างความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย ดังนี้

$$Y = a + b1(X1) + b2(X2) + b3(X3) + \dots bn(Xn)$$

โดยที่

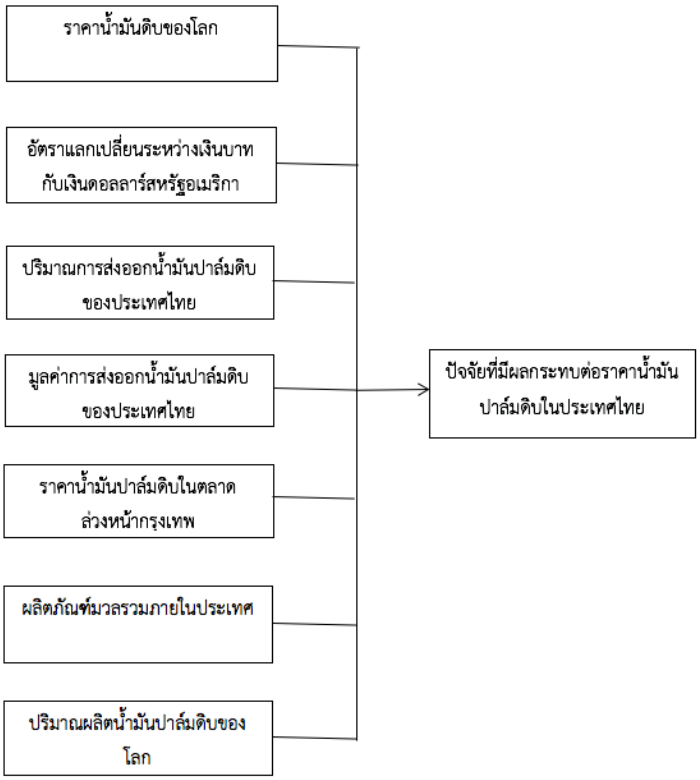
Y หมายถึง ตัวแปรตาม

a หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์คงที่หรือค่าสัมประสิทธิ์จุดตัดแกนตั้ง

b หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ ที่แสดงถึงร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเมื่อตัวแปรอิสระเปลี่ยนแปลงไปจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลง หรือเรียกว่าอีกอย่างว่าค่าสัมประสิทธิ์ความชั้น

X หมายถึง ตัวแปรอิสระ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย

การศึกษาในส่วนสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วยค่าเฉลี่ยของข้อมูลทั้งหมด (Mean) ค่าต่ำสุดของข้อมูล (Minimum) ค่าสูงสุดของข้อมูล (Maximum) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

Variables	Mean	Minimum	Maximum	Std. Dev.
CPO	29.48	14.76	56.52	11.83
OP	67.47	15.06	117.61	20.89
EX	32.56	30.17	38.19	1.86
EXQ	52189.40	1927.08	178995.10	46568.15
EXV	1801.95	60.19	8669.87	2145.28
FOB	861.21	451.25	1774.00	313.47
GDP	1.29	-9.20	7.00	3.24
POC	336304.62	103058.00	564735.00	113882.63

จากตารางที่ 2 เป็นการสรุปข้อมูลเบื้องต้นจากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย เป็นรายเดือนตั้งแต่เดือน มกราคม พ.ศ.2561 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2565 รวมระยะเวลา 5 ปี หรือขนาดข้อมูลเท่ากับ 60 เดือน ซึ่งสามารถสรุปผลเบื้องต้นได้ดังนี้

ราคาปาล์มน้ำมันดิบ(CPO) มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 29.4833 บาทต่อกิโลกรัม มีราคาต่ำสุดอยู่ที่ 14.76 บาทต่อกิโลกรัม มีราคาสูงสุดอยู่ที่ 56.52 บาทต่อกิโลกรัม และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 11.83250

ราคาน้ำมันดิบโลก(OP) มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 67.4675 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล มีราคาต่ำสุดอยู่ที่ 15.06 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล มีราคาสูงสุดอยู่ที่ 117.61 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 20.88669

อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (EX) มีอัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยอยู่ที่ 32.5605 บาทต่อดอลล่าร์สหรัฐอเมริกา มีอัตราแลกเปลี่ยนต่ำสุดอยู่ที่ 30.17 บาทต่อดอลล่าร์สหรัฐอเมริกา มีอัตราแลกเปลี่ยนสูงสุดอยู่ที่ 38.19 บาทต่อดอลล่าร์สหรัฐอเมริกา และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.86368

ปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย (EXQ) มีปริมาณการส่งออกเฉลี่ยอยู่ที่ 52189.3967 ล้านตันต่อเดือน มีปริมาณการส่งออกต่ำสุดอยู่ที่ 1927.08 ล้านตันต่อเดือน มีปริมาณการส่งออกสูงสุดอยู่ที่ 178995.10 ล้านตันต่อเดือน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 46568.15457

มูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย (EXV) มีมูลค่าการส่งออกเฉลี่ยอยู่ที่ 1801.9498 ล้านบาทต่อเดือน มีมูลค่าการส่งออกต่ำสุดอยู่ที่ 60.19 ล้านบาทต่อเดือน มีมูลค่าการส่งออกสูงสุดอยู่ที่ 8669.87 ล้านบาทต่อเดือน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 2145.27614

ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดล่วงหน้ากรุงเทพ (FOB) มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 861.2125 ดอลลาร์ต่อเดือน มีราคาล่วงหน้าต่ำสุดอยู่ที่ 451.25 ดอลลาร์ต่อเดือน มีราคาล่วงหน้าสูงสุดอยู่ที่ 1774.00ดอลลาร์ต่อเดือน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 313.47444

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไทย(GDP) มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.2850 มีอัตราการเติบโตต่ำสุดอยู่ที่ -9.20 มีอัตราการเติบโตสูงสุดอยู่ที่ 7.0 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 3.2418

ปริมาณการผลิตน้ำมันปาล์มดิบขององโลก(POC) มีปริมาณการผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 336304.6167 ล้านตันต่อเดือน มีปริมาณการผลิตต่ำสุดอยู่ที่ 103058.00 มีปริมาณการผลิตสูงสุดอยู่ที่ 564735.00 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 113882.6260

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ Pearson Correlation

Variables	**CPO**	**OP**	**EX**	**EXQ**	**EXV**	**FOB**	**GDP**	**POC**
CPO	1.000	0.592	0.377	0.362	0.612	0.415	-0.273	-0.804
OP	0.592	1.000	0.275	0.289	0.370	0.687	-0.260	-0.484
EX	0.377	0.275	1.000	0.519	0.572	-0.239	-0.111	-0.276
EXQ	0.362	0.289	0.519	1.000	0.913	-0.062	0.096	-0.192
EXV	0.612	0.370	0.572	0.913	1.000	0.019	-0.038	-0.389
FOB	0.415	0.687	-0.239	-0.062	0.019	1.000	-0.329	-0.458
GDP	-0.273	-0.260	-0.111	0.096	-0.038	-0.329	1.000	0.304
POC	-0.804	-0.484	-0.276	-0.192	-0.389	-0.458	0.304	1.000

จากตารางที่ 3 พบว่ามีตัวแปรอิสระ 1 คู่ ที่ค่า Pearson Correlation มีค่ามากกว่า 0.8 ใช้เกณฑ์ของ Stevens (1992 : 76) ก็อาจจะถือว่าเป็นตัวแปรอิสระคู่นั้น ๆ มีความสัมพันธ์กันมาก ได้แก่ ปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทย (EXQ) และมูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทย (EXV) แต่อย่างไรก็ตามในการแก้ไขปัญหาความสัมพันธ์เชิงเส้นของตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) ขึ้นอยู่กับแต่ลักษณะของแบบจำลองบางครั้งไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงใด ๆ เพราะว่าคุณสมบัติ Unbiased ของแบบจำลองยังคงอยู่ และการตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์เชิงเส้นของตัวแปรอิสระ (Multicollinearity)

สามารถพิจารณาจากค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระทุกตัวในสมการ มีค่าเข้าใกล้ 1 และค่า VIF (Variance Inflation Factor) มีค่าไม่เกิน 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระในสมการแต่ละตัวเป็นอิสระต่อกัน ดังตาราง

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

Variable	b	B	Std.Error	t-Stat	P-Value
Constant	444.566		55.919	7.950	0.000
OP	-1.417	-0.440	1.873	-0.757	0.454
EX	-63.446	-0.258	13.212	-4.802	0.000*
EXV	-6.114	-0.173	2.698	-2.266	0.030*
FOB	2.776	0.178	1.016	2.733	0.010*
GDP	-6.092	-0.198	2.208	-2.760	0.009*
POC	-25.172	-2.026	2.837	-8.874	0.000*
EXQ	26.006	2.353	2.952	8.809	0.000*
Year	3.698	0.430	0.818	4.518	0.000*

R-squared	0.969	Adjusted R-squared	0.962
S.E. of regression	2.57003	F-statistic	140.047
P-value(F-statistic)	0.000	Durbin-Watson Stat	1.601

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่า F–statistic (F-test) มีค่า เท่ากับ 140.047 หรือมีค่า Prob (F–statistic) ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = 0.05$ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ว่าตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน โดยตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวที่มีความสัมพันธ์และมีผลกระทบต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทยโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (EX) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมันร้อยละ 95 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -63.446 หมายความว่า เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่แล้ว หากอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐอเมริกา มีค่าเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐอเมริกา จะส่งผลทำให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย มีราคาลดลง 63.446 บาทต่อกิโลกรัม และในทิศทางตรงกันข้ามถ้าอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐอเมริกา มีค่าลดลง 1 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐอเมริกา จะส่งผลทำให้ราคาปาล์มดิบในประเทศไทยมีราคาเพิ่มขึ้น 63.446 บาทต่อกิโลกรัม

2. มูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทย (EXV) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ความเชื่อมันร้อยละ 95 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 26.006 หมายความว่าเมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่แล้ว หากมูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทยมีราคาเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อกิโลกรัม จะส่งผลทำให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทย มีราคาเพิ่มขึ้น 26.006 บาทต่อ กิโลกรัม และในทิศทางตรงกันข้ามถ้ามูลค่าการส่งออกปาล์มน้ำมันดิบของประเทศไทยมีราคาลดลง 1 บาท ต่อกิโลกรัม จะส่งผลทำให้ราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย มีราคาลดลง 26.006 บาทต่อกิโลกรัม

3. ราคาปาล์มน้ำมันดิบในตลาดล่วงหน้ากรุงเทพ (FOB) มีความสัมพันธ์ในทิศทาง เดียวกันกับราคาราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมันร้อยละ 95 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -6.114 หมายความว่าเมื่อกำหนดให้ ปัจจัยอื่น ๆ คงที่แล้ว หากราคาราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย มีราคาเพิ่มขึ้น 1 บาท ต่อกิโลกรัม จะส่งผลทำให้ราคาราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย มีราคา เพิ่มขึ้น 6.114 บาทต่อกิโลกรัม และในทิศทางตรงกันข้ามถ้าราคาราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย มีราคาลดลง 1 บาทต่อกิโลกรัม จะส่งผลทำให้ราคาราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย มีราคาลดลง 6.114 บาทต่อกิโลกรัม

4. ปัจจัยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กับราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ความเชื่อมันร้อยละ 95 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -2.776 หมายความว่าเมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่แล้ว หากปัจจัยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น 1 กิโลกรัม จะส่งผลทำให้ราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย มีราคาลดลง 2.776 บาทต่อกิโลกรัม และในทิศทางตรงกันข้ามถ้าปริมาณการส่งออกปาล์มน้ำมันดิบของประเทศไทยลดลง 1 กิโลกรัม จะส่งผล ทำให้ราคาปาล์มน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทยมีราคาเพิ่มขึ้น 2.776 บาทต่อ กิโลกรัม

5. ปริมาณการผลิตปาล์มน้ำมันดิบของโลก (POC) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กับราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ความเชื่อมันร้อยละ 95 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -6.092 หมายความว่าเมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่แล้ว หากปริมาณการผลิตปาล์มน้ำมันดิบของโลกเพิ่มขึ้น 1 กิโลกรัม จะส่งผลทำให้ราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย มีราคาลดลง 6.092 บาทต่อกิโลกรัม และในทิศทางตรงกันข้ามถ้าปริมาณการผลิตปาล์มน้ำมันดิบของโลกลดลง 1 กิโลกรัม จะส่งผล ทำให้ราคาปาล์มน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทยมีราคาเพิ่มขึ้น 6.092 บาทต่อ กิโลกรัม

6. ปริมาณการส่งออกปาล์มน้ำมันดิบของประเทศไทย (EXQ) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ความเชื่อมันร้อยละ 95 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -25.172 หมายความว่าเมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่แล้ว หากปริมาณการส่งออกปาล์มน้ำมันดิบของประเทศไทยเพิ่มขึ้น 1 กิโลกรัม จะส่งผลทำให้ราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย มีราคาลดลง

25.172 บาทต่อกิโลกรัม และในทิศทางตรงกันข้ามถ้าปริมาณการส่งออกปาล์มน้ำมันดิบของประเทศไทยลดลง 1 กิโลกรัม จะส่งผล ทำให้ราคาปาล์มน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทยมีราคาเพิ่มขึ้น 25.172 บาทต่อกิโลกรัม

สำหรับค่า R-squared (R2) และ Adjusted R-squared เป็นค่าที่สามารถบอกได้ว่าตัวแปร อิสระและปัจจัยที่เกี่ยวข้องสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้มาน้อยเท่าใด ซึ่งจากผล การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า R-squared (R2) มีค่าเท่ากับ .984 กล่าวคือ ตัวแปรอิสระและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในสมการนี้มีความสามารถในการอธิบาย ความผันผวนของราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย ได้ร้อยละ .984 ส่วนอีกที่เหลือร้อยละ .116 เกิดจากปัจจัยอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาวิเคราะห์ และเมื่อพิจารณา Adjusted R-squared พบว่า มีค่าเท่ากับ .962 เป็นค่าที่ใกล้เคียงกับ R-squared (R2) กล่าวคือ ตัวแปรส่วนใหญ่มีความสามารถในการอธิบายปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทยได้ดีดังนั้น ค่า R-squared (R2) และค่า Adjusted R-squared ที่ได้จากการ วิเคราะห์เป็นค่าที่สามารถยอมรับได้

2. สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศ

จากผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4 ข้างต้น สามารถประมาณค่าความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย โดยใช้รูปสมการ เส้นตรง ได้ผลการวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

CPO = 444.566 (ค่าคงที่) - 1.417(OP) - 63.446(EX*) - 6.114(EXV*) + 2.776(FOB*) - 6.092(GDP*) - 25.172(POC*) + 26.006(EXQ*) + 3.698(Year*)

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

CPO = - 0.44(OP) - 0.258(EX*) - 0.173(EXV*) + 0.178(FOB*) - 0.198(GDP*) - 2.026(POC*) + 2.353(EXQ)* + 0.43(Year*)

ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง ค่า T – Statistic ของค่าสัมประสิทธิ์ตัวแปร และ * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมันร้อยละ 95

จากสมการพยากรณ์แสดงให้เห็น

อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (EX), มูลค่าการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทย (EXV), ราคาปาล์มน้ำมันดิบในตลาดล่วงหน้ากรุงเทพ (FOB), ปัจจัยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP), ปริมาณการผลิตปาล์มน้ำมันดิบของโลก (POC), ปริมาณการส่งออกปาล์มน้ำมันดิบของประเทศไทย (EXQ) เปลี่ยนไป 1 หน่วย ทำให้ผลกระทบต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทยลดลง 0.134 หน่วย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น กล่าวได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย ได้แก่

1. อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (EX) มีความสัมพันธ์ในทิศทางลบกับราคาราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมันร้อยละ 95 ผลจากการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะเมื่อเงินบาทอ่อนค่า น้ำมันดิบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศจะมีราคาแพงขึ้น ส่งผลให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น ในขณะที่ต้นทุนการผลิตน้ำมันปาล์มดิบส่วนใหญ่เป็นเงินบาท เมื่อเงินบาทอ่อนค่าส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น ผู้ผลิตจำเป็นต้องปรับราคาขายน้ำมันปาล์มดิบในประเทศให้สูงขึ้น และผู้ส่งออกน้ำมันปาล์มดิบจะได้รับเงินบาทมากขึ้น เมื่อเงินบาทอ่อนค่าส่งผลให้มีแรงจูงใจในการส่งออกมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวาริสวริน ชาญสุไชย (2555 : 94-95) ได้ศึกษาพบว่าอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (EX) เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ในประเทศไทยในครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างการผลิตและการตลาดของน้ำมันปาล์ม บริสุทธิ์และศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อราคาน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ในประเทศไทยและสอดคล้องกับงานวิจัยกฤษณี พิสิฐศุภกุล (2558) ได้ทำการศึกษาเบื้องหลังตลาด และ การกำหนดราคายางพาราไทย และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพิชชา บัวแย้ม และอังศุธร ศรีสุทธิ สอาด (2559) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงราคายางพารา พบว่าอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (EX) มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาของสินค้า

2. ปริมาณการส่งออกปาล์มน้ำมันของประเทศไทย (EXQ) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมันร้อยละ 95 ผลจากการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะในตลาดสินค้าโภคภัณฑ์ เมื่อมีปริมาณสินค้าส่งออกเพิ่มขึ้น แต่ความต้องการคงที่ราคามีแนวโน้มลดลง ในทางกลับกันเมื่อปริมาณสินค้าส่งออกลดลง ราคามีแนวโน้มสูงขึ้น ในขณะที่ประเทศผู้ผลิตปาล์มน้ำมันหลายประเทศมีศักยภาพในการผลิตที่ใกล้เคียงกัน หากไทยส่งออกปาล์มน้ำมันดิบมากเกินไป ผู้ซื้ออาจหันไปซื้อจากประเทศอื่นที่มีราคาถูกกว่า ส่งผลให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบในไทยลดลง ขณะที่ปริมาณการส่งออกปาล์มน้ำมันดิบส่งผลต่อระดับสต็อกในประเทศ เมื่อสต็อกมากราคามีแนวโน้มลดลง ในทางกลับกันเมื่อสต็อกน้อย ราคามีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรฐา คำรูญ, เฉลิมพร จตุพร, วสุ สุวรรณวิหค และ นารีรัตน์ สีระสาร (2564 : 315) ได้การศึกษาการพยากรณ์ปริมาณและราคาส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายเดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2555 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 รวมข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 111 เดือน พบว่า ปริมาณส่งออกมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 8.479 แต่ราคามีแนวโน้ม เพิ่มขึ้นร้อยละ 31.730 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า ในขณะที่การพยากรณ์การส่งออก น้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2565 พบว่า การส่งออกมีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อย

ละ 28.721 แต่ราคาส่งออกมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 2.251 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2564 สรุปได้ว่าปริมาณการส่งออกปาล์มน้ำมันของประเทศไทย (EXQ) มีผลกระทบต่อราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย

3. มูลค่าการส่งออกปาล์มน้ำมันดิบของประเทศไทย (EXV) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ความเชื่อมันร้อยละ 95 ผลจากการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะในตลาดสินค้าโภคภัณฑ์มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้น แสดงถึงปริมาณสินค้าที่ส่งออกมากขึ้น เมื่อความต้องการคงที่ ราคามีแนวโน้มลดลง ในทางกลับกันเมื่อมูลค่าการส่งออกลดลง แสดงถึงปริมาณสินค้าที่ส่งออกน้อยลง ราคามีแนวโน้มสูงขึ้น ในขณะที่ปาล์มน้ำมันดิบเป็นสินค้าที่มีการซื้อขายในตลาดโลก มูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นไม่จำเป็นแสดงถึงความต้องการจากต่างประเทศที่เพิ่มขึ้น เพราะอาจเป็นไปได้ว่าปริมาณการผลิตในประเทศเพิ่มขึ้นส่งผลให้มีปริมาณสินค้าที่ส่งออกมากขึ้น แต่ราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศอาจจะลดลง และประเทศผู้ผลิตปาล์มน้ำมันหลายประเทศมีศักยภาพในการผลิตที่ใกล้เคียงกัน หากไทยส่งออกปาล์มน้ำมันดิบมากเกินไป ผู้ซื้ออาจหันไปซื้อจากประเทศอื่นที่มีราคาถูกกว่าส่งผลให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบในไทย ลดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรฐา คำรูญ, เฉลิมพร จตุพร, วสุ สุวรรณวิหค และนารีรัตน์ สีระสาร (2564 : 315)ได้การศึกษาการพยากรณ์ปริมาณและราคาส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายเดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2555 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 รวมข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 111 เดือน พบว่า ปริมาณส่งออกมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 8.479 แต่ราคามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.730 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า ในขณะที่การพยากรณ์การส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2565 พบว่า การส่งออกมีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.721 แต่ราคาส่งออกมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 2.251 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2564 จึงสรุปได้ว่ามูลค่าการส่งออกปาล์มน้ำมันดิบของประเทศไทย (EXV) มีผลกระทบต่อราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย

4. ราคาปาล์มน้ำมันดิบ ในตลาดล่วงหน้ากรุงเทพ (F.O.B) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมันร้อยละ 95 ผลจากการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทยอ้างอิงจากราคาปาล์มน้ำมันดิบในตลาดโลกโดยเฉพาะตลาดล่วงหน้ามาเลเซีย ซึ่งเป็นตลาดหลักที่ใช้กำหนดราคาน้ำมันปาล์มดิบ ในขณะที่ตลาดปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทยมีผู้ซื้อน้อยราย และพึ่งพาตลาดส่งออกต่างประเทศ เป็นหลักส่งผลให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทยขึ้นอยู่กับราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลก และเมื่อราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลกเพิ่มขึ้น ผู้ประกอบการในประเทศไทยจะปรับราคาน้ำมันปาล์มดิบภายในประเทศให้สูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับวาริสวริน ชาญสุไชย (2555 : 94-95) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ในประเทศไทยและสอดคล้องกับงานวิจัยของอุทิศ ฉัตรสิรภพ (2560) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อราคาน้ำมันปาล์มในประเทศไทยปี 2560 พบว่าถ้าราคาผลปาล์มทะลาย คุณภาพน้ำมัน 17% ในประเทศเพิ่มขึ้น 1 บาทจะมีผลทำให้ราคาน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ในประเทศ เพิ่มขึ้น 0.55 บาท

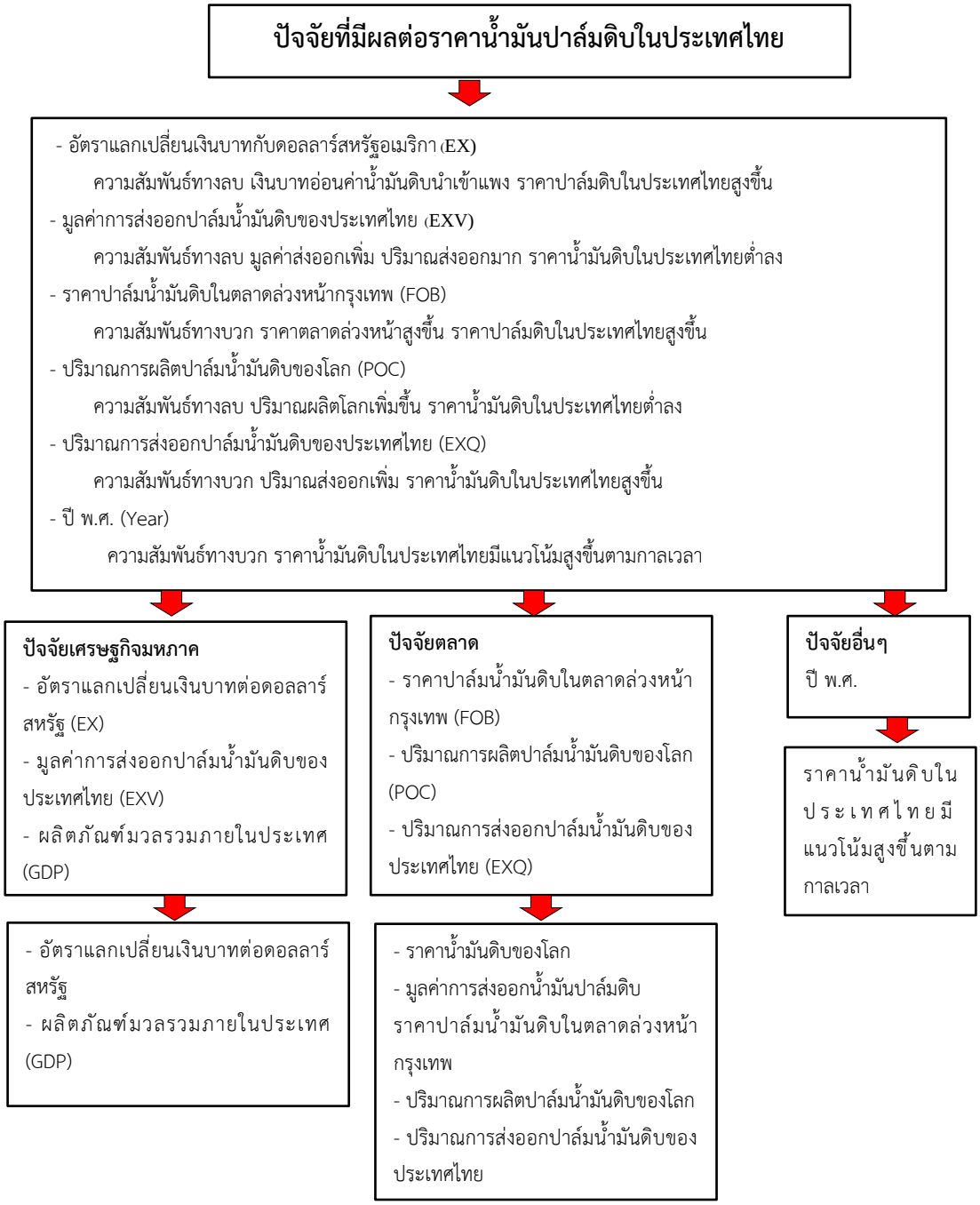
น้ำมันปาล์มดิบในประเทศเพิ่มขึ้น 1 บาทจะมีผลท้าให้ราคาน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ในประเทศเพิ่มขึ้น 0.85 บาท ไขปาล์มบริสุทธิ์ / สเตียรีน ในประเทศเพิ่มขึ้น 1 บาทจะมีผลท้าให้ราคาน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ในประเทศเพิ่มขึ้น 2.78บาทน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ที่ส่งออก FOB มาเลเซียเพิ่มขึ้น 1 บาทจะมีผลทำให้ราคาน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ในประเทศเพิ่มขึ้น1.57 บาทและปัญหาด้านนโยบายภาครัฐ สต๊อกน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ภายในประเทศเป็นปัจจัยที่ส่งผลทางตรงต่อราคาน้ำมันปาล์มในประเทศไทยปี 2560

5. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไทย (GDP) มีความสัมพันธ์ในทิศทางลบกับราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ผลจากการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะเศรษฐกิจไทยมีความซับซ้อน ปัจจัยที่มีผลต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบมีหลากหลาย GDP เป็นเพียงตัวชี้วัดภาพรวมของเศรษฐกิจอาจไม่สามารถอธิบายความสัมพันธ์กับราคาน้ำมันปาล์มดิบได้อย่างสมบูรณ์ ในขณะที่ราคาน้ำมันปาล์มดิบขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น อุปสงค์และอุปทานในตลาดโลก นโยบายของภาครัฐ สภาพเศรษฐกิจโลก และความผันผวนของตลาด ไม่จำเป็น จะสัมพันธ์กับ GDP ของไทยโดยตรง และเศรษฐกิจไทยพึ่งพาการส่งออกสินค้าเกษตรเป็นหลัก แม้ว่า GDP จะเพิ่มขึ้นแต่ราคาน้ำมันปาล์มดิบอาจจะลดลงหากความต้องการจากต่างประเทศลดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเอกกร ภุมมารินทร์ และลลิตา จันทรวงศ์ไพศาล (2561) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบของในภาคใต้ประเทศไทย และสอดคล้องกับสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สศก. (https://www.agrinewsthai.com/industrial-drop/48119) เผย ราคาปาล์มน้ำมันปาล์มในตลาดโลกปี 66 มีแนวโน้มปรับตัวลดลงเนื่องจากปริมาณผลผลิตทั่วโลกเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ราคาของไทยปรับลดตามไปด้วยแถมการส่งออกมีแนวโน้มลดลงทำให้สต็อกน้ำมันปาล์มในประเทศเพิ่มสูงคาดปี 66 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 6.12 บาท ลดลงจากปี 65 ซึ่งอยู่ที่ 7.70 บาทต่อกิโลกรัม ปัจจัยที่ทำให้ราคาน้ำมันปาล์มของตลาดโลกมีแนวโน้มลดลงในปี 2566 เนื่องจากในปี 2564/65 มีผลผลิตน้ำมันปาล์ม 75.93 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 73.08 ล้านต้น ในปี 2563/2564 ร้อยละ 3.90 แหล่งผลิตปาล์มน้ำมันที่สำคัญของโลกได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย มีสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยฝนตกอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับปัญหาการขาดแคลนแรงงานในการเก็บเกี่ยวผลผลิตในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโควิด-19 ของมาเลเซียเริ่มคลี่คลาย และราคาปาล์มน้ำมัน ปี 66 มีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้อินโดนีเซียผลิตน้ำมันปาล์มได้ 45.30 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 43.50 ล้านตัน ในปี 2563/64 ร้อยละ 4.14 มาเลเซียผลิตน้ำมันปาล์มได้ 18.15 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 17.85 ล้านตันในปี 2563/64 ร้อยละ 1.68 ทั้ง 2 ประเทศมีสัดส่วนการผลิตร้อยละ 83.56 ของผลผลิตน้ำมันปาล์มโลก สำหรับไทยผลิตได้เป็นอันดับที่ 3 ของโลก สามารถผลิตได้ 3.15 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.15 ของผลผลิตน้ำมันปาล์มโลก

6. ราคาน้ำมันดิบของโลก (OP) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทย ผลจากการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะ น้ำมันปาล์มดิบและน้ำมันดิบเป็นสินค้าทดแทนกันในบางกรณี เมื่อราคาน้ำมันดิบสูงขึ้นผู้บริโภคบางรายอาจจะหันมาใช้น้ำมันปาล์มดิบแทน ส่งผลให้ราคาน้ำมันปาล์มดิบสูงขึ้น

ในขณะที่ต้นทุนการผลิตน้ำมันปาล์มดิบบางส่วนเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐ เมื่อราคาน้ำมันดิบ สูงขึ้นส่งผลให้ต้นทุนการผลิตน้ำมันปาล์มดิบสูงขึ้น ผู้ผลิตอาจจะปรับราคาขายน้ำมันปาล์มดิบสูงขึ้น และนักลงทุนอาจจะคาดหวังว่าราคาน้ำมันปาล์มดิบจะเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกับราคาน้ำมันดิบส่งผลให้ราคาทั้งสองชนิดปรับขึ้นหรือปรับลงไปพร้อมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวรรณ ทองน้อย (2563) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคายางแผ่นดิบคุณภาพ 3 ตลาดกลางหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่าราคาน้ำมันดิบของโลก (OP) ไม่มีผลกระทบต่อราคายางแผ่น แต่งานวิจัยของวิชัย รุ่งเรืองอนันต์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง กลไกการวิเคราะห์สถานการณ์ของราคาปาล์มน้ำมัน พบว่า ปัจจัยที่มี ผลต่อเสถียรภาพของราคาน้ำมันปาล์มดิบ (CPO) ประกอบด้วย ปริมาณการผลผลิต ปาล์มน้ำมัน ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาด มาเลเซีย ราคาน้ำมันปาล์มดิบเฉลี่ยในตลาดกระบี่ สุราษฎร์ธานี และชุมพร ราคาไบโอดีเซล (B100) ราคาน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ของไทย

จากการอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์ผลการวิจัยออกมาเป็น Mind Mapping ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย ดังแสดงภาพที่ 2

ภาพที่ 3 Mind Mapping ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ติดตามปัจจัยอย่างใกล้ชิด ผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มดิบควรติดตามปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบอย่างใกล้ชิด รวมถึงอัตราแลกเปลี่ยน ปริมาณการส่งออก มูลค่าการส่งออก ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดล่วงหน้า GDP และปริมาณการผลิตน้ำมันปาล์มดิบของโลกการติดตามนี้อาจช่วยให้ผู้ประกอบการคาดการณ์แนวโน้มของราคาน้ำมันปาล์มดิบ และวางแผนกลยุทธ์ธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. กระจายความเสี่ยง ผู้ประกอบการควรกระจายความเสี่ยงโดยพึ่งพารายได้จากน้ำมันปาล์มดิบเพียงแหล่งเดียวการหาแหล่งรายได้เสริมจากผลิตภัณฑ์อื่นๆ เช่น น้ำมันไบโอดีเซล หรือ ผลิตภัณฑ์จากปาล์มอื่นๆ จะช่วยลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาน้ำมันปาล์มดิบ

3. พัฒนากลยุทธ์การตลาด ผู้ประกอบการควรพัฒนากลยุทธ์การตลาดเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า และสร้างความแตกต่างจากคู่แข่งการสร้างแบรนด์ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และการเจาะตลาดเฉพาะกลุ่ม ล้วนเป็นกลยุทธ์ที่อาจช่วยเพิ่มราคาขายและผลกำไร

4. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ผู้ประกอบการควรพยายามเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อลดต้นทุนการใช้เทคโนโลยีใหม่ การปรับปรุงกระบวนการผลิต และการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ล้วนเป็นวิธีที่จะช่วยลดต้นทุนและเพิ่มผลกำไร

5. สนับสนุนนโยบายภาครัฐ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มดิบควรสนับสนุนนโยบายภาครัฐที่ส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมนโยบายดังกล่าวอาจช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่ออุตสาหกรรม และดึงดูดนักลงทุน

6. พัฒนาทักษะบุคลากร ผู้ประกอบการควรพัฒนาทักษะบุคลากรในองค์กร ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบ กลยุทธ์การตลาด และเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยการพัฒนาทักษะบุคลากรจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และความสามารถในการแข่งขันขององค์กร

7. สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ผู้ประกอบการควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และเกษตรกรการสร้างเครือข่ายจะช่วยแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ และประสบการณ์ ซึ่งจะนำไปสู่ออกแบบกลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

8. ศึกษาข้อมูลและติดตามข่าวสาร ผู้ประกอบการควรติดตามข่าวสาร ข้อมูล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับราคาน้ำมันปาล์มดิบ เทคโนโลยีการผลิต และตลาดน้ำมันปาล์มดิบการติดตามข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ผู้ประกอบการตัดสินใจได้อย่างมีข้อมูล และทันต่อสถานการณ์

9. ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง ผู้ประกอบการควรปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม เทคโนโลยี และความต้องการของผู้บริโภคการปรับตัวที่รวดเร็ว และยืดหยุ่น จะช่วยให้ธุรกิจสามารถดำรงอยู่และเติบโต

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาในครั้งนี้ใช้ราคาปาล์มน้ำมันดิบในประเทศไทยมาวิเคราะห์ซึ่งเป็น ราคาปาล์มน้ำมันดิบเพียงอย่างเดียว ถ้าหากมีการศึกษาครั้งต่อไปได้ราคาปาล์มน้ำมันประเภทอื่น ๆ มาซึ่งเป็นผลผลิตที่ เกษตรกรสามารถผลิตได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์ร่วมด้วยจะทำให้การศึกษามีความสมบูรณ์และ แม่นยำยิ่งขึ้นสามารถกำหนดแนวทางการผลิต การตลาด ให้เกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันได้ดีมากยิ่งขึ้น

2. ควรทำการศึกษาตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่อาจจะสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลง ราคาปาล์มน้ำมัน เช่น ปัจจัยทางการเมือง ปัจจัยภัยธรรมชาติ และปัจจัยนโยบายการพัฒนาภาคเกษตรของรัฐ เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้อาจมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงราคาปาล์มน้ำมันดิบภายในประเทศไทยที่สามารถ อธิบายถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาปาล์มน้ำมันดิบภายในประเทศไทยได้สมบูรณ์มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จิรฐา คำรูญ เฉลิมพร จตุพร วสุ สุวรรณวิหค และ นารีรัตน์ สีระสาร(2564). การพยากรณ์ปริมาณและ ราคาส่งออกน้ำมันปาล์มดิบของประเทศไทย : กรณีศึกษาการวิเคราะห์ทางอนุกรมเวลา. *Journal of Modern Learning Development.* 6 (4), 315-329.

ลัดดาวรรณ ทองน้อย (2563). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคายางแผ่นดิบคุณภาพ 3 ตลาดกลาง หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.* วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชมงคลกรุงเทพ.

วาริสวริน ชาญสุไชย. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อราคาปาล์มน้ำมันของไทย*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา: กรุงเทพมหานคร.

วิชัย รุ่งเรืองอนันต์. (2558). *กลไกในการวิเคราะห์สถานการณ์ของราคาปาล์มน้ำมัน*. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). กรุงเทพมหานคร.

สุพิชชา บัวแย้ม และอังศุธร ศรีสุทธิ สอาด (2559). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงราคายางพารา*. วารสารวิชาการคณะบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

อุทิศ ฉัตรสิรภพ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อราคาน้ำมันปาล์มในประเทศไทยปี 2560. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา.* 9 (1), 79-85.

เอกกร ภุมมารินทร์ และลลิตา จันทรวงศ์ไพศาล. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อราคาน้ำมันปาล์มดิบของในภาคใต้ประเทศไทย*. การประชุมทางวิชาการและนำเสนอผลงานวิชาการระดับชาติ UTCC Academic Day. ครั้งที่ 2. หน้า 852-864.

Pummarinth, E. and Jantarawongpaisan, L. (2018). *Factors effecting the palm oil price in southern of Thailand.* UTCC Academic Day Proceeding. 852-864.

Soulcharoensuk, C. (2022). *Business and industry trend 2022-2024*. Krungsri Research Institution. Bangkok.

Chatsiraphop, U. (2017). Factors effecting the palm oil price in Thailand. *The Journal of Development Administration Research.* 9 (1), 79-85.

ปัจจัยเชิงสาเหตุของคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในประเทศไทย

The Causal Factors of Brand Value in the Perspectives of Members of the House of Representatives (MPS) in Thailand

พีรพัฒน์ มั่งคั่ง และ นิวัติ จันทราช
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Perapat Mungkung and Niwat Chantharat
Sripatum University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: perapat@go.buu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การเลือกตั้งดังกล่าวทุกพรรคการเมืองได้ใช้กลยุทธ์ต่างๆในการ หาเสียงเพื่อทำการสื่อสารเสนอนโยบายทางการเมืองต่าง ๆ ซึ่งทุกพรรคการเมืองนั้นต้องแข่งขันกันและต้องสร้างแบรนด์พรรคการเมืองของตน ซึ่งการคัดเลือกบุคคลเพื่อมาเป็นแบรนด์พรรคการเมืองนั้นมีความสำคัญอย่างมากต่อภาพลักษณ์ของพรรคการเมือง เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงและรู้จักมากขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในประเทศไทย เป็นการวิจัยแบบผสมผสานประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จำนวน 560 ราย ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามทางออนไลน์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ Gen Y = 27 ปี – 43 ปี การศึกษาปริญญาตรี อาชีพพนักงานองค์กรเอกชน/ลูกจ้าง รายได้ต่อเดือนระหว่าง 15,000 – 30,000 บาท มีการอ่านรีวิว/ความคิดเห็นในเว็บไซต์หรือเครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ ก่อนทำการเลือก (เช่น Facebook, Line, Pantip) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าส่วนประสมทางการตลาดการเมือง ธรรมาภิบาลของพรรคการเมือง คุณภาพการบริการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ส่งผลทางตรงเชิงบวกและส่งผลทางอ้อมเชิงบวกผ่านคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)

คำสำคัญ: คุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง; ส่วนประสมทางการตลาดการเมือง; ธรรมาภิบาลของพรรคการเมือง; คุณภาพการบริการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.); การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)

* วันที่รับบทความ : 24 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 3 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 4 กรกฎาคม 2567
Received: June 24 2027; Revised: July 3 2024; Accepted: July 4 2024

Abstract

In the said election, every political party used various strategies to Campaign to communicate and propose various political policies. Every political party has to compete and must build their own political party brand. The selection of people to be the brand of a political party is very important to the image of a political party. To allow the public to access and know more Therefore, it is necessary to receive education causal factors of brand value from the perspective of voters of Members of the House of Representatives (MPs) in Thailand. The research using a combination of population and sample groups, namely voters of Members of the House of Representatives (MPs). A total of 560 people collected data using online questionnaires. And the data was analyzed using structural equation modeling (SEM). The results found that the majority of respondents were female, Gen Y age = 27 years - 43 years, Bachelor's degree education. Occupation: Private organization employee Monthly income between 15,000 - 30,000 baht. Reviews/opinions on websites or other social media networks were read before making a selection (such as Facebook, Line, Pantip). The results of the hypothesis testing found that Political Marketing Mix, Good Governance of political parties and Service Quality of Members of the House of Representatives (MPs) has a positive direct effect and a positive indirect effect through brand value from the perspective of the voters of the House of Representatives (MPs) towards their election decisions. Member of the House of Representatives (MPs)

Keywords: Voter-Based Brand Equity; Political Marketing Mixed; Good Governance of Political Parties; Service Quality of Members of the House of Representatives (MPS); Decision-Making

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งในระบอบประชาธิปไตยนั้นการเลือกตั้งจะเป็นรูปแบบของการลงคะแนนและการนับคะแนนเสียงเลือกตั้งเพื่อหาผู้สมัครที่ชนะเลือกตั้งซึ่งสะท้อนถึงความเป็นตัวแทนของผู้สมัครรับเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย (Reynolds, Reilly and Ellis, 2005) สำหรับพรรคการเมืองนั้นจะเป็นกลุ่มบุคคลที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่สอดคล้องกันมารวมตัวกัน เพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองโดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจบริหารและนิติบัญญัติ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยการเลือกตั้งนั้นมีความสำคัญอย่างมาก ซึ่งจำนวนพรรคการเมืองที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นประกอบด้วยกับการจัดทำนโยบายที่มีความใกล้เคียงกันและการพัฒนาเทคโนโลยีทำให้ประชาชนการเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ของพรรคการเมืองได้สะดวกมากขึ้นทำให้การสร้างแบรนด์ทางการเมืองมีบทบาทสำคัญเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

ดังนั้นเพื่อให้ประชาชนได้เลือกพรรคการเมืองของตนเอง ทุกพรรคการเมืองจึงต้องมีการนำแนวความคิดด้านการสร้างแบรนด์มาประยุกต์ใช้ในทางการเมืองโดยการกำหนดอัตลักษณ์และภาพลักษณ์ซึ่งต้องสอดคล้องกับอุดมการณ์นโยบายหลักของพรรคการเมือง รวมถึงความต้องการของประชาชนที่มีเป้าหมาย

อุดมการณ์ทางการเมืองเดียวกัน และการนำแนวคิดทางส่วนประสมทางการตลาด ธรรมาภิบาลของพรรคการเมืองและคุณภาพการให้บริการซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่พรรคการเมืองจะต้องนำมาใช้ในการสื่อสารบอกกล่าวตัวตนของพรรคการเมืองให้กับประชาชนได้รับรู้และเข้าใจถึงนโยบายต่าง ๆ ของพรรคการเมือง สอดคล้องกับ Ahuja, A., & Dabas, A. (2020) ศึกษาเรื่อง The role of branding in political marketing: An analysis of Donald Trump's presidential campaign ผู้เขียนอธิบายถึงการใช้การตลาดแบบเชิงพื้นที่ในการเลือกตั้งของ Donald Trump โดยการพัฒนาแบรนด์และตระหนักถึงองค์ประกอบต่างๆของแบรนด์ เช่น ตราสัญลักษณ์, สี, และภาพลักษณ์ เพื่อสร้างความจำในผู้ลงคะแนนให้มากขึ้น นอกจากนี้ยังเน้นความสำคัญของการสื่อสารและการสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมายเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเป็นกำลังใจให้กับผู้ลงคะแนน และ Baffour และ Andoh-Korsah (2022) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของ Political Brand ดังนี้คือ การสร้างความรู้สึกและความเชื่อมั่นของผู้เลือก: การสร้างความรู้สึกและความเชื่อมั่นในกลุ่มเป้าหมายเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างแบรนด์ทางการเมือง การกำหนดตำแหน่งและมุมมองการเมือง: การกำหนดตำแหน่งและมุมมองที่ชัดเจนในการเมืองสามารถช่วยสร้างความเชื่อมั่นในผู้เลือกได้ การสร้างสัญลักษณ์และภาพลักษณ์: การสร้างสัญลักษณ์และภาพลักษณ์ที่เข้าใจง่ายและมีความหมายชัดเจนสามารถช่วยสร้างความรู้สึกและความจำในผู้เลือก การสร้างความสัมพันธ์และความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมาย: การสร้างความสัมพันธ์และความสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มเป้าหมายสามารถช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความเข้าใจในการเมืองได้ และการสร้างประสิทธิภาพในการสื่อสาร: การสร้างประสิทธิภาพในการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นในผู้เลือกและเพิ่มโอกาสในการได้รับเสียงชั้นสำคัญ

ในปี 2566 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งพบว่าก่อนที่จะถึงวันเลือกตั้งดังกล่าวทุกพรรคการเมืองได้ใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ในการ หาเสียงเพื่อทำการสื่อสารเสนอนโยบายทางการเมืองต่าง ๆ ให้ประชาชนเลือกพรรคการเมืองของตนในทุกรูปแบบของสื่อ เช่น การออกรายการโทรทัศน์ การจัดเวทีปราศรัยทางการเมืองและการประชาสัมพันธ์ผ่านเครื่องขยายเสียง การใช้ยานพาหนะต่าง ๆ ในการช่วยหาเสียง การแจกเอกสาร การทำป้ายประชาสัมพันธ์หรือทำวิดีโอ เป็นต้น ซึ่งกล่าวได้ว่าทุกพรรคการเมืองนั้นต้องแข่งขันกันและต้องสร้างแบรนด์พรรคการเมืองของตนเพราะแบรนด์ก็เปรียบเสมือนบุคคลที่ประชาชนทุกคนต้องการรู้จัก ซึ่งการคัดเลือกบุคคลเพื่อมาเป็นแบรนด์พรรคการเมืองนั้นมีความสำคัญอย่างมากต่อภาพลักษณ์ของพรรคการเมือง เพราะประชาชนจะใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายบริหาร โดยประชาชนจะเป็นผู้สร้างแบรนด์ให้นักการเมืองแต่ละคนโดยอัตโนมัติผ่านความพึงพอใจในการบริหารและการทำหน้าที่ทางการเมืองของบุคคลนั้นๆ โดยที่คุณค่าแบรนด์ของพรรคการเมืองในมุมมองของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งนั้นจะกล่าวถึงคุณลักษณะโดยรวมของพรรคการเมืองในด้านบริการ ความรู้สึก ภาพลักษณ์ ชื่อเสียง ประโยชน์ ซึ่งคุณลักษณะของแบรนด์พรรคการเมืองนั้นจะต้องตอบสนองความพึงพอใจรวมไปถึงความไว้วางใจของประชาชนผู้ส่วนได้เสียด้วย ทั้งนี้สื่อสังคม

ออนไลน์จึงมีความสำคัญที่มีส่วนเพิ่มการตระหนักรู้ในแบรนด์ของพรรคการเมืองและการตระหนักรู้ในแบรนด์ของพรรคการเมืองได้ (Momany & Alshboul, 2016) ซึ่งจะใช้เป็นกลยุทธ์เพื่อสร้างพฤติกรรมการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในพรรคการเมืองโดยสามารถวัดได้จากการให้บริการผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีประสิทธิภาพบรรลุเป้าหมาย ระบบที่มีความพร้อม ความเป็นส่วนตัว รวมถึงการมีระบบเพื่อตอบสนองการชดเชยและช่องทางการติดต่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในกรณีการให้บริการมีความผิดพลาดหรือเกิดปัญหา และ Smith, J. (2020) การบริหารจัดการภายในของพรรคการเมืองเพื่อสร้างความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต โดย Good Governance of Political Parties ในบทความนี้หมายถึงการบริหารจัดการที่ดีของพรรคการเมืองในด้านต่างๆ เช่น การเลือกตั้งผู้บริหารและเมื่อไหร่ควรมีการเปลี่ยนแปลง การกำกับดูแลการเงินและการประชุมสภาพนิติบุคคลของพรรคการเมือง การเข้าถึงข้อมูลและการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการเสริมสร้างความโปร่งใส

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดการเมือง ธรรมาภิบาลของพรรคการเมือง คุณภาพการบริการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ที่จะส่งผลทางตรงเชิงบวกและส่งผลทางอ้อมเชิงบวกผ่านคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในประเทศไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเหตุและผลของคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบในปัจจัยเหตุและผลของคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในประเทศไทย
3. เพื่อพัฒนาแบบจำลองเชิงสาเหตุของคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยผู้วิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้ที่ให้ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จำนวน 560 คน ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ครั้งที่ 1 ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยกำหนดประชากรเป้าหมาย และกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่ เพื่อการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ(Key informant) ที่ดีที่สุดด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงสัมภาษณ์เฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เพื่อนำผลที่ได้จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ในการวิเคราะห์การศึกษา ปัจจัยเชิงสาเหตุของคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในประเทศไทย เพื่อยืนยันตัวแปรและปัจจัยต่าง ๆ ที่นำมาศึกษาว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องในบริบทประเทศไทยอย่างไร และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เป็นตัวแบบโครงสร้างตัวแปรเพื่อสร้างเครื่องมือแบบสอบถามในการศึกษาการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

การวิจัยเชิงปริมาณพ (Qualitative Research) จากการนำผลที่ได้จากการลงพื้นที่ในการสำรวจข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพมาทำการวิเคราะห์เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในประเทศไทย และเพื่อเป็นการยืนยันในกรอบแนวคิด และการพัฒนารูปแบบต่าง ๆ ที่นำมาศึกษาโดยนำผลมาวิเคราะห์เป็นตัวแบบโครงสร้างตัวแปรเพื่อสร้างเครื่องมือแบบสอบถามในการศึกษาเชิงปริมาณซึ่งได้แบบสอบถามลักษณะดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และประสบการณ์ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดการเมือง ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของธรรมาภิบาลของพรรคการเมืองในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการบริการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ส่วนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)

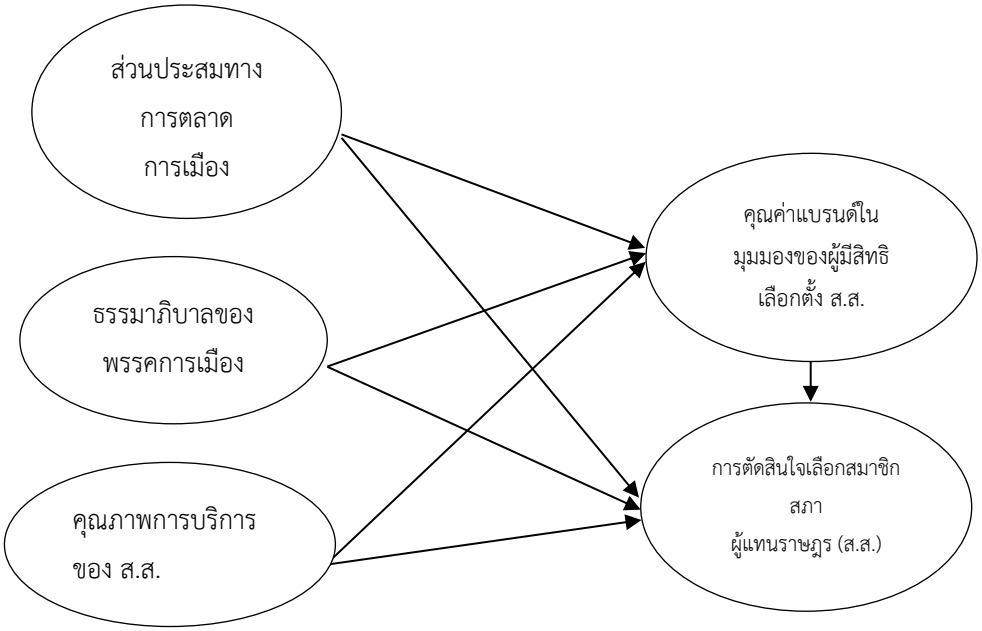
การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 ท่าน หาค่าความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Item of Objective Cogruence Index : IOC) ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.8 การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 30 ตัวอย่างแล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach’s alpha coefficient) เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.99 ขึ้นไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมจากงานวิจัยในประเทศไทยและต่างประเทศเกี่ยวกับเทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการแจกแบบสอบถามออนไลน์ เนื่องจากเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีค่าใช้จ่ายต่ำ ผู้ตอบแบบสอบถามมีเวลาคิด พิจารณาหาคำตอบได้มาก และขจัดความเอนเอียงของพนักงานภาคสนาม และการแจกแบบสอบถามออนไลน์ ผู้ตอบจะไม่มีอคติต่อการตอบแบบสอบถาม (Non-response Bias) แต่การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการแจกแบบสอบถามออนไลน์มีข้อจำกัดที่ผู้ตอบมักไม่ให้ความร่วมมือมากนัก อัตราการส่งแบบสอบถามคืนค่อนข้างต่ำและใช้เวลานาน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549)

ผู้วิจัยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย (1) สถิติการวิเคราะห์เชิงพรรณนา การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงปริมาณ มาสรุปเป็นแบบจำลองทางสถิติ และดำเนินการวิจัยแบบสนทนากลุ่ม นำบทสนทนาที่ได้มาวิเคราะห์ โดยการใช้วิธี Content Analysis จัดระบบเพื่อยืนยันแบบจำลองที่ค้นพบและนำมาใช้ร่วมในการอภิปรายผล (2) สถิติการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และ (3) สถิติการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบการวิจัยจะแสดงโครงสร้างและแผนภาพที่ใช้ในการออกแบบและดำเนินงานวิจัย เป็นแนวทางหรือแผนที่ช่วยให้นักวิจัยเข้าใจและนำเสนอข้อมูลและผลลัพธ์ของงานวิจัยได้อย่างชัดเจนและระเบียบ เรียบร้อยกรอบการวิจัยประกอบด้วยองค์ประกอบหลักที่ช่วยให้วิจัยมีโครงสร้างและแนวทางที่ชัดเจน ซึ่งทำให้งานวิจัยมีความเป็นระบบและทันสมัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

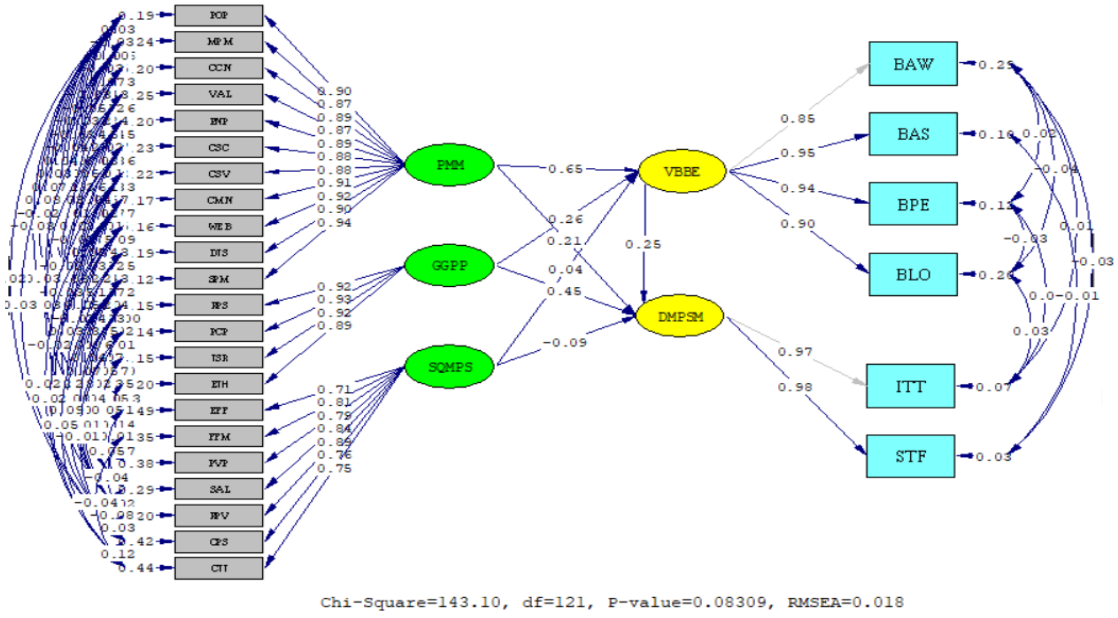
ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัจจัยเหตุและผลของคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในประเทศไทย 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 344 คน คิดเป็นร้อยละ 61.43 มีอายุ Gen Y = 27 ปี – 43 ปี จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 48.75 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 355 คน คิดเป็นร้อยละ 63.39 มีอาชีพพนักงานองค์กรเอกชน/ลูกจ้าง จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 37.68 มีสถานภาพโสด จำนวน 375 คน คิดเป็นร้อยละ 66.96 มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 15,000 – 30,000 บาท จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 39.64 กลุ่มจังหวัดที่เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คือกรุงเทพมหานคร จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 40.54 2) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แหล่งข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จากหาข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จากการอ่านรีวิว/ความคิดเห็น ในเว็บไซต์หรือเครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ ก่อนทำการเลือก (เช่น Facebook, Line, Pantip) จำนวน 462 คน คิดเป็นร้อยละ 82.50 เวลาในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คือช่วง 4 สัปดาห์ที่ก่อนการเลือกตั้ง จาก จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 36.07 มาเลือกตั้งในช่วงเวลา 8.01 น.-12.00 น. จำนวน 412 คน คิดเป็นร้อยละ 73.57 3) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เข้าใช้บริการเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์จาก Facebook จำนวน 536 คน คิดเป็นร้อยละ 95.71 เข้าใช้บริการเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์มากที่สุด Facebook จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 36.79 ความถี่ในการเข้าใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ทุกวัน หรือเกือบทุกวัน (5-7 วันต่อสัปดาห์) จำนวน 532 คน คิดเป็นร้อยละ 95.00 มีระยะเวลาโดยเฉลี่ยในการเข้าใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ต่อวันในแต่ละครั้งมากกว่า 3 ชั่วโมง จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 40.71 4) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเหตุผลที่เข้าใช้เว็บไซต์สังคมออนไลน์ คือ สนทนา แชต และส่งข้อความหากัน จำนวน 492 คน คิดเป็นร้อยละ 87.86 ใช้ทำงาน/ใช้เรียนออนไลน์หรือเรียนทางไกล จำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 มีกิจกรรมบนโลกอินเทอร์เน็ตที่ท่านนิยมใช้งานมากที่สุด คือ สนทนา แชต และส่งข้อความหากัน จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 31.96

2. ผลการศึกษาองค์ประกอบในปัจจัยเหตุและผลของคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในประเทศไทย 1) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่จะเป็นด้านการตระหนักรู้ในแบรนด์พรรคการเมือง ($\bar{x}$= 4.19) 2) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดการเมือง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 3.95) ส่วนใหญ่จะเป็นด้านพรรคการเมือง ($\bar{x}$= 4.05) 3) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับธรรมาภิบาลขององค์กรในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 3.98)

ส่วนใหญ่จะเป็นด้านจริยธรรม ($\bar{x}$= 4.01) 4) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความคาดหวัง ระดับการรับรู้ และระดับความพึงพอใจของคุณภาพการบริการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) พบว่า ระดับความคาดหวังต่อคุณภาพการบริการด้านประสิทธิภาพ มากกว่าระดับการรับรู้ ซึ่งส่งผลให้คะแนนช่องว่าง ระหว่างระดับการรับรู้และระดับความคาดหวัง ในคุณภาพบริการ โดยภาพรวมเป็นบวก ($\bar{x}$= 0.05) ส่วนใหญ่จะเป็นด้านการตอบสนอง ($\bar{x}$= 0.07) และด้านการชดเชย ($\bar{x}$= 0.07) 5) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.01) ส่วนใหญ่จะเป็นด้านความตั้งใจในการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ($\bar{x}$= 4.03)

3. ผลการพัฒนาแบบจำลองเชิงสาเหตุของคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ผลการวิเคราะห์โมเดล พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก χ^2 = 143.10, df= 121, χ^2 / df = 1.183, p-value= 0.083, CFI = 1.00, GFI = 0.98, AGFI = 0.94, RMSEA = 0.018 และ SRMR = 0.032 โดยดัชนีความสอดคล้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ χ^2 /df มีค่าน้อยกว่า 2 ดัชนี RMSEA และ SRMR มีค่าน้อยกว่า 0.05 และดัชนี CFI ,GFI, AGFI มีค่ามากกว่า 0.95 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 ซึ่งสรุปได้ว่า แบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุของคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในประเทศไทย มีความเหมาะสมกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ภาพที่ 2 โมเดลสมการโครงสร้างตามสมมติฐาน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยเหตุและผลของคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในประเทศไทย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แหล่งข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จากหาข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จากการอ่านรีวิว/ความคิดเห็น ในเว็บไซต์หรือเครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ ก่อนทำการเลือก (เช่น Facebook, Line, Pantip) เข้าใช้บริการเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์จาก Facebook มีเหตุผลที่เข้าใช้เว็บไซต์สังคมออนไลน์ คือ สนทนา แชต และส่งข้อความหากัน สอดคล้องกับ Lee et al. (2017) ศึกษาบทบาทของอารมณ์เชิงลบต่อการรับรู้ประโยชน์ของรีวิวโรงแรมของลูกค้าบนเว็บไซต์รีวิวที่ผู้ใช้สร้างขึ้นพบว่า เนื้อหา(Content)ในส่วนประสมทางการตลาดการเมืองเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีประโยชน์ (helpfulness) ในเว็บไซต์ ออนไลน์ ที่เป็นความคิดเห็นเชิงลบ ส่งผลต่อมีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)โรงแรมที่อ่านรีวิว และส่งผลต่อการเข้าพักหรือใช้บริการในอนาคต โดยหากความคิดเห็นนั้นแสดงอารมณ์มากกว่าให้เหตุผล (Non–Argument Quality) ระดับความสำคัญของความคิดเห็นที่มีประโยชน์นั้นจะถูกลดลงไป โดยหลากหลายงานวิจัยยืนยันว่าการใช้กลยุทธ์เครือข่ายสังคมออนไลน์และส่วนประสมทางการตลาดการเมืองก่อให้เกิดภาพลักษณ์องค์กร ความตั้งใจในการบริการหรือใช้บริการ (Purchase intention) ความตั้งใจในการกลับมาบริการหรือใช้บริการซ้ำ(Repurchase intention) ความพึงพอใจของมีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)

2. องค์ประกอบในปัจจัยเหตุและผลของคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในประเทศไทย ส่วนใหญ่จะเป็นด้านการตระหนักรู้ในแบรนด์พรรคการเมือง คุณค่าแบรนด์ในมุมมองของมีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)กับการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) การเพิ่มการตระหนักรู้ในแบรนด์ขององค์กรบริการด้วยส่วนประสมทางการตลาดการเมืองในด้านการสื่อสารแบบปากต่อปากของมีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) และการตระหนักรู้ในแบรนด์ช่วยเพิ่มส่วนแบ่งตลาดในช่องทางออนไลน์ได้ (Momany & Alshboul, 2016) และยังเป็นตัวแปรส่งผ่านระหว่างการสื่อสารแบบปากต่อปากกับความพึงพอใจของมีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)ในองค์กรบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว (Lemmetyinen et al., 2016) และการตระหนักรู้ในแบรนด์ส่งผลทางอ้อมเชิงบวกต่อความตั้งใจบริการในอนาคต ผ่านทัศนคติด้านความคิด (cognition) และความรู้สึก สอดคล้องกับ Chieh-Heng (2015) ได้ศึกษาผลกระทบของภาพลักษณ์ของแบรนด์ ราคา ความไว้วางใจ และมูลค่าต่อความตั้งใจในการซื้อ การทบทวนการจัดการในเอเชียแปซิฟิกพบว่าองค์ประกอบของคุณค่าแบรนด์มีความสำคัญและมีความสัมพันธ์กันเองกับทุกองค์ประกอบอื่นๆภายในคุณค่าแบรนด์ โดยเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ เป็นเครื่องมือวัดความสัมพันธ์ของคุณค่าแบรนด์และกลายเป็นปัจจัยสำคัญในบริบทการตลาดของที่จะช่วยสร้างความจงรักภักดีของมีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) โดยที่การจัดการความ

คิดเห็นต่างๆของมีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)โดยผู้จัดการ โดยเฉพาะความคิดเห็นที่มีปัญหาและผู้จัดการพยายามเพิ่มความสัมพันธ์กับมีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)และให้ความสำคัญกับมีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)ที่ไม่พึงพอใจ ด้วยการตอบกลับความคิดเห็นดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kim et al., (2017) ได้ศึกษาประสิทธิผลของการฝึกอบรมการจำลองออนไลน์: การวัดความรู้ของคณะ การรับรู้ และความตั้งใจที่จะนำไปใช้ ที่พบว่าการให้คะแนนรีวิวออนไลน์ มีระดับนัยสำคัญในการพยากรณ์การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) องค์กรได้มากกว่าการวัดความพึงพอใจแบบดั้งเดิม โดยพบว่า เว็บไซต์ให้คะแนนรีวิวด้านการท่องเที่ยวผ่านระบบออนไลน์เป็นสื่อกลางที่โดดเด่นและสำคัญที่สุดในการพยากรณ์ผลการดำเนินงานของโรงแรม เมื่อเทียบกับเว็บไซต์สื่อกลางอื่นๆ และผู้จัดการโรงแรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรายได้ให้โรงแรม ผู้จัดการการตลาดโรงแรม และเจ้าของโรงแรม สามารถตัดสินใจ แบ่งสรรงบประมาณกิจกรรมการตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์อย่างให้เป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์การจัดการส่วนประสมทางการตลาดการเมือง

3. แบบจำลองเชิงสาเหตุของคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ผลการวิเคราะห์โมเดล พบว่า 1) ส่วนประสมทางการตลาดการเมืองส่งผลทางตรงเชิงบวกและส่งผลทางอ้อมเชิงบวกผ่านคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mukherjee and Shivani (2016) ได้ศึกษาอิทธิพลส่วนประสมทางการตลาดต่อมูลค่าแบรนด์บริการและมิติของมันพบว่าเนื้อหาความคิดเห็นที่มีประโยชน์ในเว็บไซต์ออนไลน์ส่งผลต่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) การประเมินคุณภาพแบรนด์ของพรรคการเมืองโดยการรับรู้และประสบการณ์ของผู้เลือกตั้งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ Baffour & Andoh-Korsah (2022) ได้ศึกษาพรรคการเมืองและธรรมาภิบาลในอินเดีย พบว่า ได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการตลาดแบรนด์ทางการเมืองและความภักดีของผู้เลือกตั้งในประเทศกานา วิจัยนี้มุ่งเน้นการสำรวจว่าการตลาดแบรนด์ทางการเมืองมีผลกระทบต่อความภักดีของผู้เลือกตั้งอย่างไร ความภักดีในที่นี้หมายถึงความภักดีที่ผู้เลือกตั้งมีต่อพรรคการเมืองหรือผู้สมัครช่องทางการเมืองในประเทศกานา ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เลือกตั้งในประเทศกานาเพื่อวิเคราะห์และวัดความสัมพันธ์ระหว่างการตลาดแบรนด์ทางการเมืองและความภักดีของผู้เลือกตั้ง ผลวิจัยอาจจะสนับสนุนในการเข้าใจถึงวิธีการตลาดแบรนด์ทางการเมืองที่สามารถสร้างความภักดีและความภักดีที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของผู้เลือกตั้งในประเทศกานาได้ 2) ธรรมาภิบาลของพรรคการเมืองส่งผลทางตรงเชิงบวกและส่งผลทางอ้อมเชิงบวกผ่านคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kpundeh (2012) ได้ศึกษาบทบาทของพรรคการเมืองในการรับประกันธรรมาภิบาลในแอฟริกา กล่าวถึงความสัมพันธ์ต่อแบรนด์ อาจเป็นการวิเคราะห์ว่าการปกครองที่ดีของพรรคการเมืองสามารถสร้างภาพลักษณ์และชื่อเสียงที่ดีให้แก่แบรนด์พรรคการเมืองได้อย่างไร การบริหารจัดการที่โปร่งใสและมีความ

มีส่วนร่วมของประชาชนอาจสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในแบรนด์ ในขณะที่การปกครองที่ไม่ดีอาจส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและการยอมรับของแบรนด์ และ Smith (2020) ได้ศึกษาธรรมาภิบาลของพรรคการเมืองในสังคมประชาธิปไตย กล่าวถึงความสัมพันธ์ต่อแบรนด์ อาจเป็นการวิเคราะห์ว่าการปกครองที่ดีของพรรคการเมืองสามารถสร้างภาพลักษณ์และชื่อเสียงที่ดีให้แก่แบรนด์พรรคการเมืองได้อย่างไร การบริหารจัดการที่โปร่งใสและมีความมีส่วนร่วมของประชาชนอาจสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในแบรนด์ ในขณะที่การปกครองที่ไม่ดีอาจส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและการยอมรับของแบรนด์ 3) คุณภาพการบริการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ส่งผลทางตรงเชิงบวกและส่งผลทางอ้อมเชิงบวกผ่านคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) พบว่าคุณภาพการบริการที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคาดหวังจากพรรคการเมืองส่งมอบให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นคุณภาพที่เกิดจากการรับรู้ในใจผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Shieh et al., (2016) ได้ศึกษาปากต่อปากส่งผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าอย่างไร การรับรู้ในคุณภาพการบริการส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อการรับรู้ในคุณค่า เช่น คุณค่าแบรนด์และภาพลักษณ์ขององค์กรส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อความพึงพอใจของมีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) 4) คุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ส่งผลทางตรงเชิงบวก ต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ซึ่งพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ Elsäßer & Wirtz (2017) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุผลและอารมณ์ของความพึงพอใจของลูกค้าและความภักดีต่อแบรนด์ในสภาพแวดล้อมแบบธุรกิจกับธุรกิจซึ่งพบว่าความพึงพอใจของมีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ส่งผลต่อความจงรักภักดีต่อแบรนด์ โดยจะส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อความพึงพอใจของมีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) และความจงรักภักดีต่อแบรนด์พรรคการเมือง โดยสังเคราะห์ออกมาเป็นภาพที่ 3 ดังนี้

ภาพที่ 3 การสังเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุของคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. จากผลการวิจัยความสัมพันธ์ที่ส่งผลกระทบต่อตัวแปรต่างๆ สามารถนำไปพัฒนาและต่อยอดในเชิงวิชาการเพื่อศึกษาและนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงวิชาการในด้านอื่นๆ ต่อไป

2. จากผลการวิจัยพรรคการเมืองสามารถนำไปใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบายต่างๆ ในการสร้างคุณค่าแบรนด์ของพรรคการเมืองในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้

3. จากผลการวิจัยตัวแปรและแบบจำลองของปัจจัยเชิงสาเหตุของคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในประเทศไทย ประกอบด้วย ด้านส่วนประสมทางการตลาดการเมือง ด้านธรรมาภิบาลของพรรคการเมืองในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ด้านคุณภาพการบริการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) สามารถนำผลวิจัยดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางวางแผน กำหนดนโยบายต่างๆในการสร้างคุณค่าแบรนด์ของพรรคการเมืองที่จะส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ได้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรนำแบบจำลองความสัมพันธ์ปัจจัยเชิงสาเหตุของคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในประเทศไทย ทำการตรวจสอบโมเดลว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ต่อไป

2. ควรศึกษาปัจจัยที่สำคัญตัวอื่นเพิ่มเติมที่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในประเทศไทยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เนื่องจากยังมีอีกหลายปัจจัยที่ผู้วิจัยยังไม่ได้นำมาศึกษา

3. ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพถึงคุณค่าแบรนด์ในมุมมองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในประเทศไทยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) อย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2549). *สถิติสำหรับงานวิจัย.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักงานพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Ahuja, A., & Dabas, A. (2020). The role of branding in political marketing: An analysis of Donald Trump's presidential campaign. *International Journal of Political Marketing,* 19 (1), 54-70.

Baffour, S., & Andoh-Korsah, S. (2022). Analyzing the relationship between political branding and voter loyalty in developing countries: Evidence from Ghana. *Journal of Public Affairs*, 1, 2779.

Elsäßer, M., & Wirtz, B. W. (2017). Rational and emotional factors of customer satisfaction and brand loyalty in a business-to-business setting. *Journal of Business & Industrial Marketing*. doi:10.1108/jbim-05-2015-0101

Kim, S., Park, C., & O'Rourke, J. (2017). Effectives of Online Simulation Training: Measuring Faculty Knowledge, Perceptions, and Intention to Adopt. *Nurse Education Today*, 51, 102-107.

Kpundeh, S. J. (2012). The role of political parties in ensuring good governance in Africa. *Journal of African Elections*, 11 (2), 81-96.

Lee, M., Jeong, M., & Lee, J. (2017). Roles of negative emotions in customers' perceived helpfulness of hotel reviews on a user-generated review website: A text mining approach. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 29 (2), 762-783.

Lemmetyinen, A., Dimitrovski, D., Nieminen, L., & Pohjola, T. (2016). Cruise destination brand awareness as a moderator in motivation-satisfaction relation. *Tourism Review*, 71 (4), 245-258.

Momany, M., Alshboul, A. (2016). Social Media Marketing: Utilizing Social Media to Advance Brand Awareness and Increase Online Sales. *International Journal of Business, Marketing, & Decision Science*, 9 (1), 33-54.

Mukherjee, I. (2016). Political parties and good governance in India. *Journal of Asian and African Studies*, 51 (6), 721-736.

Reynolds, Andrew, Ben Reilly, and Andrew Ellis. (2005). *Electoral System Design: The New International Idea Handbook*. Stockholm: International IDEA

Smith, J. (2020). Good governance of political parties in democratic societies. *Journal of Political Science*, 15 (2), 45-62.

แนวทางการเสริมสร้างความตระหนักในการทำการเกษตรแบบปลอดภัย สำหรับเกษตรกรในพื้นที่สูงโดยใช้หลักคิดทางการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

The Guideline for Enhancing Awareness of Good Agricultural Practice by Using Non-Formal and Informal Education Principles

จันทรา วันนารี และ ชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Chantra Wannaree and Choosak Ueangchokchai
Kasetsart University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Chantra_naree@hotmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพสภาพการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในการทำการเกษตรแบบปลอดภัย 2) ศึกษาสภาพความตระหนักในการทำการเกษตรแบบปลอดภัย และ 3) จัดทำแนวทางการเสริมสร้างความตระหนักในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยโดยใช้หลักคิดทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ การศึกษาเชิงปริมาณรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามเกษตรกรในพื้นที่ชุมชนบ้านน้ำสอด อ.ทุ่งช้าง จ.น่าน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างเป็นระบบได้ตัวอย่างจำนวน 276 คน และข้อมูลเชิงคุณภาพศึกษาข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกระบบและอัธยาศัยในด้านการเกษตร จำนวน 7 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย ด้วยค่าความถี่ และร้อยละ จากนั้นเชื่อมโยงข้อมูลเชิงปริมาณไปสู่การวางแนวทางเชิงคุณภาพที่ได้รับการยืนยันจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบอยู่ในรูปแบบการฝึกอบรมระยะสั้นและการศึกษาตามอัธยาศัยอยู่ในรูปแบบการเรียนรู้ผ่านคลิปวิดีโอด้วยตนเอง 2. สภาพความตระหนักในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยของเกษตรกรในพื้นที่สูง ในด้านความรู้และเจตคติภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านพฤติกรรมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) ข้อเสนอเสนอแนวทางการสร้างความตระหนักในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยที่ใช้คิดทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยควรให้ความสำคัญกับกิจกรรมการอบรมที่เน้นการฝึกปฏิบัติ กิจกรรมในรูปแบบอาสาสมัคร รวมถึงการจัดกิจกรรมการพูดคุยแบบไม่เป็นทางการเพื่อสร้างการเรียนรู้ร่วมกันในการทำการเกษตรแบบปลอดภัย

* วันที่รับบทความ : 2 กรกฎาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 15 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 17 กรกฎาคม 2567
Received: July 2 2027; Revised: July 15 2024; Accepted: July 17 2024

คำสำคัญ: ความตระหนัก; เกษตรปลอดภัย; การศึกษานอกระบบ; การศึกษาตามอัธยาศัย

Abstract

This research aims to 1) study the participation status of farmers in informal education activities and self-directed learning in safe agricultural practices, 2) study the awareness status of safe agricultural practices among farmers, and 3) develop guidelines to enhance awareness of safe agricultural practices using principles of informal education and self-directed learning. This survey-based research collected both quantitative and qualitative data. Quantitative data was collected through surveys of 276 farmers in the community of Ban Namsod, Thung Chang District, Nan Province, using systematic sampling. Qualitative data was collected through interviews with 7 representatives of organizations involved in informal education and agricultural practices. The data was analyzed descriptively using frequency and percentage, then linked the quantitative data to develop quality-oriented guidelines, which were confirmed by stakeholders. The research findings revealed that:

1) participation in informal education activities was mainly through short-term training and self-directed learning via video clips. 2) The awareness level of safe agricultural practices among farmers in the highland areas was high in terms of knowledge and attitude, while behavior was moderate. 3) Proposed guidelines for enhancing awareness of safe agricultural practices, using principles of informal education and self-directed learning, should prioritize practical training activities, volunteer activities, and informal discussion activities to foster collaborative learning in safe agricultural practices.

Keywords: Awareness; Good Agricultural Practice; Non-Formal Education; Informal Education

บทนำ

เกษตรกรในพื้นที่ชุมชนบ้านน้ำทรัพย์ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน จัดเป็นกลุ่มที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูงซึ่งมีวิถีของการเป็นเกษตรกรเป็นอาชีพหลัก โดยเฉพาะการเพาะปลูกผักสวนครัว ผลไม้ และพืชไร่ประเภทต่างๆ ซึ่งผลผลิตที่ได้ส่วนหนึ่งจะเก็บไว้สำหรับการบริโภคในครัวเรือน อีกส่วนไว้สำหรับการจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ในการเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวซึ่งมีจำนวนมาก ดังนั้นในการทำการเกษตรดังกล่าว กลุ่มประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวจึงให้ความสำคัญกับการได้ผลผลิตเป็นจำนวนมากในระยะเวลาอันรวดเร็ว มากกว่าความปลอดภัย ซึ่งมีพฤติกรรมเฉกเช่นเกษตรกรในพื้นที่สูงๆ อื่นๆ (นงเยาว์ จินาวงค์, 2558) ซึ่งการดำเนินวิถีการทำการเกษตรนั้นขัดแย้งกับแนวคิดการทำการเกษตรปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหาร อันเป็นเป้าหมายที่ 2 ของการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับนานาชาติ ทั้งนี้ผลกระทบที่ตามมาพบว่าคนกลุ่มดังกล่าวนี้กำลังเผชิญอยู่กับสภาวะปัญหาทางด้านสุขภาพ อาทิ โรคมะเร็ง โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง โรคผิวหนัง (นวพล บัวธนะ, 2558) โดยปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นได้ขยายวงกว้างและมีแนวโน้มที่จะมีสถิติของผู้ที่ได้รับผลกระทบเพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลกระทบมาจากวิถีของการทำเกษตรที่มักใช้สารเคมีมากกว่าปริมาณที่กำหนดและไม่ได้เป็นไปตาม

มาตรฐานของการทำการเกษตร เพราะต้องการเร่งผลผลิตต่อการจำหน่าย ซึ่งส่งผลทำให้เกิดโทษทั้งในแง่ของการบริโภคที่ตกค้างจากการทำเกษตร ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่สูงประสบปัญหาของการเจ็บป่วยเรื้อรัง (นงเยาว์ จินาวงค์, 2558)

ถึงแม้จะมีความพยายามในการแก้ปัญหาเรื่องการใช้สารเคมีในการทำการเกษตร เห็นได้จากมีการจัดโครงการอบรมให้ความรู้เรื่องการทำการเกษตรแบบปลอดภัย แต่ก็พบว่าไม่ได้ทุเลาปัญหาต่างๆ เหล่านั้นให้เบาบางลง กลุ่มประชาชนในพื้นที่สูงยังคงมีค่านิยมในการทำเกษตรแบบเดิมที่ใช้สารเคมีเพื่อเร่งผลผลิตเพื่อสร้างรายได้ในการดูแลครอบครัวของตนเอง ทั้งนี้สาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มคนดังกล่าวยังคงแสดงพฤติกรรมแบบเดิมก็คือการขาดความตระหนักในการทำการเกษตรแบบปลอดภัย (สุวิมล ฉัตรานุกูล, 2560; พยุงศักดิ์ วงศ์วานิชย์, 2563) ซึ่งบุคคลที่มีความความตระหนักในเรื่องดังกล่าว จะเป็นบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจในการทำการเกษตรปลอดภัยที่ถูกต้อง มองเห็นคุณค่าความสำคัญของการทำการเกษตรปลอดภัยที่ต้องคำนึงถึงตนเองและคนรอบข้าง และแสดงออกทางพฤติกรรมในการทำการเกษตรปลอดภัยที่ใช้สารเคมีอยู่ในระดับที่พอดีเหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดอันตราย ซึ่งสิ่งดังกล่าวสะท้อนให้เห็นจากแนวปฏิบัติในการทำการเกษตรแบบปลอดภัย 3 เรื่อง ประกอบด้วย การจัดเตรียมพื้นที่การทำการเกษตร การปรับปรุงดินให้มีความเหมาะสม และการจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี (มานิตย์ สิงห์ทองชัย, 2565)

การตรวจเอกสารงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า การสร้างความตระหนักในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยนั้น มักอยู่ในรูปแบบของการจัดวิทยากรมาให้ความรู้เป็นครั้งคราว หรือให้ความรู้ผ่านการแจกเอกสาร แผ่นพับ ซึ่งชาวบ้านบางคนก็ไม่ได้ให้ความสนใจมากนัก เพราะมีทั้งกลุ่มที่อ่านหนังสือไม่ออก และกลุ่มที่ไม่ได้เห็นความจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนแนวปฏิบัติดังกล่าว ซึ่งช่องว่างที่สำคัญของการสร้างความตระหนักคือไม่ได้มีการกระตุ้น หรือสร้างการเรียนรู้ให้เห็นความสำคัญของการทำการเกษตรแบบปลอดภัย รวมถึงลักษณะกิจกรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนบางครั้งก็ไม่ได้ตอบโจทย์กับสภาพปัญหา ความต้องการ และวิธีการเรียนรู้ของคนบนพื้นที่สูง (สิทธิศักดิ์ พุ้ยมอม, 2564) ในทางทฤษฎีการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ดีจะต้องคำนึงถึงหลักการที่ยึดถือเอากลุ่มเป้าหมายเป็นศูนย์กลาง คำนึงสภาพบริบท และความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งหลักการดังกล่าวนั้นสอดคล้องกับวิธีการคิดของการจัดการศึกษานอกระบบและการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย โดยการจัดการศึกษานอกระบบ คือ การจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน สภาพปัญหา และความต้องการจำเป็นอย่างแท้จริงและสามารถเชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย (วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา, 2565) และการศึกษานอกระบบตามอัธยาศัย คือ การเรียนรู้ตามธรรมชาติวิสัยของแต่ละบุคคลที่มีการเรียนรู้มาตั้งแต่เกิด เป็นการเรียนรู้ที่ไม่เป็นทางการ ไม่มีกฎระเบียบ หลักสูตร และรูปแบบใดๆ แต่ตอบสนองความต้องการของตนเอง (สนอง โลหิตวิเศษ, 2544) ซึ่งการจัดการศึกษาทั้งสองแบบคือรูปแบบที่ดีที่สามารถสร้างการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์กับกลุ่มเป้าหมายบนพื้นที่สูง เพราะมีความยืดหยุ่น และให้ความสำคัญเกี่ยวกับวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก

แต่อย่างไรก็ตามการสร้างความตระหนักในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยที่ผ่านมา หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่สูงยังขาดความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องในการนำการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมาใช้กับกลุ่มเป้าหมายได้อย่างถูกต้อง จึงทำให้ประเด็นดังกล่าวมีผลต่อความสนใจของเกษตรกรในพื้นที่ชุมชนบ้านน้ำทรัพย์ในการเข้าร่วมเพื่อเรียนรู้สู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาสภาพการรับรู้ในการส่งเสริมการทำการเกษตรแบบปลอดภัยที่ศึกษาถึงการรับรู้ในกิจกรรมทางการศึกษา ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษา และการมองเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ในแต่ละรูปแบบตลอดจนศึกษาถึงความตระหนักในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยที่ประกอบด้วยมิติด้านความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการแสดงออก เพื่อนำไปสู่การออกแบบแนวทางการสร้างความตระหนักรู้ในการทำเกษตรแบบปลอดภัยที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของเกษตรกรในชุมชนบ้านน้ำทรัพย์ อ.ทุ่งช้าง จ.น่าน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ตลอดจนหน่วยงานที่ดูแลเกษตรกรในพื้นที่สูงสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพสภาพการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยของเกษตรกรในพื้นที่สูง
2. เพื่อศึกษาสภาพความตระหนักในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยของเกษตรกรในพื้นที่สูง
3. เพื่อจัดทำแนวทางการเสริมสร้างความตระหนักในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยสำหรับเกษตรกรในพื้นที่สูงโดยใช้หลักคิดทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ ที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยแบ่งการดำเนินการศึกษาออกเป็น 2 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยของเกษตรกรในพื้นที่สูงและสภาพความตระหนักในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยของเกษตรกรในพื้นที่สูง เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงปริมาณ มีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มประชากรในการศึกษา ได้แก่ เกษตรกรที่มีอายุตั้งแต่อายุ 18 ปีขึ้นไป ในพื้นที่ตำบลบ้านน้ำสอด อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน จำนวน 947 คน สำหรับการสุ่มกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้มีความเหมาะสมสำหรับการนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เกณฑ์หรือการประมาณจากจำนวนประชากร ตามแนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด (2535) ที่กล่าวว่า หากมีจำนวนประชากรทั้งหมดเป็นหลักร้อย ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมควรคิดเป็นร้อยละ 15-30 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการออกแบบการ

สุ่มอย่างเป็นระบบในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยได้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 276 คน คิดเป็นร้อยละ 29.15 ถือว่ามีขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมในการวิจัยครั้งนี้

เครื่องมือสำหรับการศึกษาวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และระดับความตระหนักในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่สูง จำแนกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมาย ตอนที่ 2 เป็นการศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยให้กับประชาชนในพื้นที่สูง ตอนที่ 3 เป็นการศึกษาสภาพความตระหนักในการทำการเกษตรแบบปลอดภัย ตอนที่ 4 เป็นการให้ข้อมูลเสนอแนะต่อหน่วยงานต่างๆ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้เครื่องมือดังกล่าวได้รับการตรวจสอบคุณภาพโดยมีการตรวจความตรงของเนื้อหา ซึ่งพบว่าทุกข้อคำถามมีความถูกต้องเหมาะสมในทุกรายการที่ประเมิน (มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 0.60 คะแนนทุกรายการ) และได้ทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แบบอัลฟาคอนบาร์ค มีคะแนนเท่ากับ 0.879 ถือได้ว่ามีความเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการสอบถามแบบรายบุคคลตามบัญชีครอบครัวที่ได้รับการสุ่ม ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอบถามด้วยตนเอง และเมื่อดำเนินการสอบถามครบแล้ว ก่อนที่จะวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดกรองข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนออกจากระบบเพื่อไม่ให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ผลการศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยให้กับประชาชนในพื้นที่สูง แบ่งออกเป็น 2 ตอนย่อย ได้แก่ ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย การรับรู้ประโยชน์และคุณค่าของช่องทางต่าง ๆ ในการเรียนรู้เรื่องการทำการเกษตรแบบปลอดภัย ตอนที่ 2 ระดับความตระหนักรู้ในการทำการเกษตรแบบปลอดภัย ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย จำแนกเป็นค่าความถี่ และร้อยละ แปลค่าตามเกณฑ์ที่สอดคล้องกับมาตรวัดในแบบสอบถาม

ทั้งนี้เมื่อผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 เรียบร้อยแล้วนั้น ผู้วิจัยจะนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาจัดทำ (ร่าง) แนวทางการเสริมสร้างความตระหนักในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยสำหรับเกษตรกรในพื้นที่สูงโดยใช้หลักคิดทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และนำผลที่จัดทำไปดำเนินการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพต่อไปในขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำแนวทางการเสริมสร้างความตระหนักในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยสำหรับเกษตรกรในพื้นที่สูงโดยใช้หลักคิดทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

กลุ่มเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยมีคุณสมบัติสำคัญ ได้แก่ จะต้องเป็นตัวแทนของหน่วยงานในพื้นที่ชุมชนบ้านน้ำทรัพย์ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการทำการเกษตร ซึ่งมีประสบการณ์การดำเนินงานในพื้นที่ไม่น้อยกว่า 5 ปีขึ้นไป ซึ่งในการวิจัยได้ทำการคัดเลือกตัวอย่างจำนวน 6 คน ประกอบด้วย บุคลากรครูสังกัดศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ตำบลบ้านน้ำสอด เกษตรตำบลบ้านน้ำสอด

ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านน้ำสอด ตัวแทนผู้อำนวยการในพื้นที่บ้านน้ำสอด ผู้นำชุมชนตำบลบ้านน้ำสอด และ เจ้าหน้าที่ป่าไม้บ้านน้ำสอด

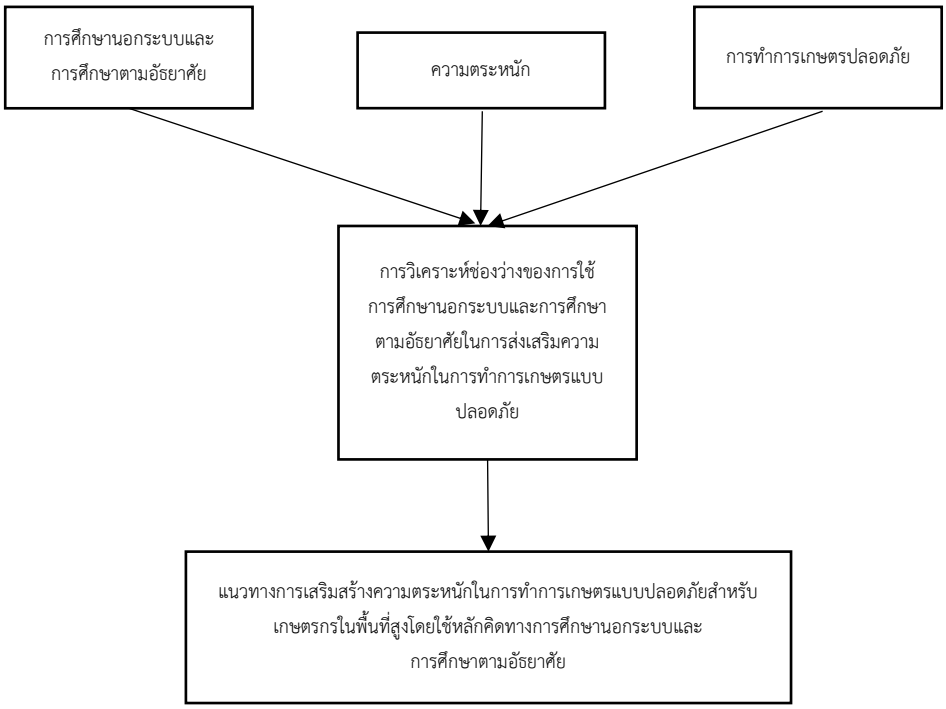
เครื่องมือสำหรับการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นเรื่อง แนวทางการเสริมสร้างความตระหนักรู้ในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยด้วยการใช้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น แบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ประเด็น ประกอบด้วย ประเด็นความคิดเห็นด้านความเป็นไปได้ในการปฏิบัติต่อ (ร่าง) แนวทางที่พัฒนาขึ้น ประเด็นความถูกต้องในแนวทางการดำเนินงานสอดคล้องตามภารกิจของหน่วยงาน ประเด็นข้อจำกัดในแนวทางการดำเนินงานตาม (ร่าง) แนวทางที่พัฒนาขึ้น และประเด็นข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้นำไปทดลองสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่อื่น เพื่อศึกษาความตรงของคำตอบที่ได้จะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษา ซึ่งพบว่ามีคุณภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงนำแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบรายบุคคล โดยทำการนัดวัดเข้าสัมภาษณ์และส่งรายละเอียดของ (ร่าง) แนวทางที่ได้พัฒนาขึ้นให้กลุ่มเป้าหมายได้ทำการศึกษาข้อมูลก่อนล่วงหน้า 7 วัน และใช้เวลาในการสัมภาษณ์ต่อบุคคลไม่เกิน 45 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านมาสร้างข้อสรุปในการปรับปรุง (ร่าง) แนวทางให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น แล้วจึงนำไปปรับปรุงเขียนบรรยายเชิงพรรณนาให้เป็นข้อเสนอแนวทางที่มีความชัดเจน ครบถ้วน ถูกต้อง และเหมาะสมต่อไป โดยในแนวทางจะมีรายละเอียดด้านหน่วยงานที่รับผิดชอบ และข้อเสนอที่ให้หน่วยงานดำเนินการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวทางการเสริมสร้างความตระหนักในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยสำหรับเกษตรกรในพื้นที่สูง โดยใช้หลักคิดทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้จากการที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ช่องว่างของการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในการส่งเสริมความตระหนักในการทำการเกษตรแบบปลอดภัย จากแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น แล้วนำข้อมูลไปศึกษาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อจัดทำข้อมูลแนวทางที่สมบูรณ์ต่อไป ซึ่งสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยของเกษตรกรในพื้นที่สูง

1.1 ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ตารางที่ 1 การศึกษาความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อเรียนรู้การทำการเกษตรแบบปลอดภัย

กิจกรรมการเรียนรู้	สม่ำเสมอ		เข้าร่วมบ้าง		ไม่เข้าร่วม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การอบรมแบบบรรยายระยะสั้น	0	0.00	50	18.12	226	81.88
2. การอบรมเชิงปฏิบัติการระยะยาว	2	0.73	5	1.81	269	97.46
3. การจัดนิทรรศการ	0	0.00	1	0.36	275	99.64
4. การเรียนรู้ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์	0	0.00	18	6.52	258	93.48
5. การเรียนรู้ผ่านสื่อที่เป็นคลิปวิดีโอ	9	3.26	208	75.36	59	21.38

กิจกรรมการเรียนรู้	สม่ำเสมอ		เข้าร่วมบ้าง		ไม่เข้าร่วม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
6. การเรียนรู้ผ่านรายการโทรทัศน์	1	0.36	3	1.09	271	98.55
7. การเรียนรู้จากวิทยุ	0	0.00	46	16.67	230	83.33
8. การเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์	0	0.00	29	10.51	247	89.49
9. การเรียนรู้ผ่านศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	0	0.00	0	0.00	279	100.00
10. การเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ	2	0.73	1	0.36	273	98.91

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นความถี่ของกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่เกษตรกรในพื้นที่ชุมชนบ้านน้ำทรัพย์เข้าร่วม ซึ่งจะพบว่า กิจกรรม 5 อันดับแรกที่มีความถี่ในการเข้าร่วมมากที่สุด ได้แก่ อันดับที่หนึ่ง กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อที่เป็นคลิปวิดีโอ มีการเข้าร่วมสม่ำเสมอคิดเป็นร้อยละ เข้าร่วมบ้าง คิดเป็นร้อยละ 75.36 และไม่เข้าร่วม คิดเป็นร้อยละ 21.38 รองลงมาเป็นการเรียนรู้ผ่านการอบรมแบบบรรยายระยะสั้น มีระดับการเข้าร่วมบ้าง คิดเป็นร้อยละ 18.2 และไม่เข้าร่วมคิดเป็นร้อยละ 81.88 อันดับที่สาม เป็นการเรียนรู้จากวิทยุ มีระดับการเข้าร่วมบ้าง คิดเป็นร้อยละ 16.67 และไม่เข้าร่วมคิดเป็นร้อยละ 83.33 อันดับที่สี่ การเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระดับการเข้าร่วมบ้าง คิดเป็นร้อยละ 10.51 และไม่เข้าร่วมคิดเป็นร้อยละ 89.49 อันดับที่ห้า การเรียนรู้ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ ระดับการเข้าร่วมบ้าง คิดเป็นร้อยละ 6.52 และไม่เข้าร่วมคิดเป็นร้อยละ 9.48

1.2 การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยของเกษตรกรในพื้นที่สูง

ตาราง 2 การศึกษามุมมองการรับรู้ประโยชน์และคุณค่าของช่องทางต่างๆ ในการเรียนรู้เรื่องการทำการเกษตรแบบปลอดภัย

ช่องทางการเรียนรู้	มาก		ปานกลาง		น้อย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การอบรมที่เน้นการบรรยาย	0	0.00	1	0.36	275	99.64
2. การอบรมที่มีการบรรยายและปฏิบัติ	100	36.23	171	61.96	5	1.81
3. การจัดนิทรรศการ	0	0.00	5	1.81	271	98.19
4. สื่อสิ่งพิมพ์	0	0.00	2	0.73	274	99.27
5. คลิปวิดีโอ	11	3.99	114	41.30	151	54.71
6. สื่อโทรทัศน์	0	0.00	8	2.90	268	97.10
7. สื่อวิทยุ	3	1.09	19	6.88	254	95.13
8. สื่อออนไลน์ต่างๆ	4	1.45	24	8.70	248	89.85

ช่องทางการเรียนรู้	มาก		ปานกลาง		น้อย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
9. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	0	0.00	1	0.36	275	99.64
10. บุคคลผู้เชี่ยวชาญ	270	97.83	0	0.00	6	2.17

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นการรับรู้ประโยชน์และคุณค่าของช่องทางต่างๆ ในการเรียนรู้เรื่องการทำการเกษตรแบบปลอดภัย พบว่าผลการศึกษา 3 อันดับแรก ประกอบด้วย อันดับที่ 1 การเรียนรู้จากบุคคลผู้เชี่ยวชาญ มีคุณค่าระดับมากคิดเป็นร้อยละ 97.83 รองลงมา ได้แก่ การเรียนรู้จากการอบรมที่มีการบรรยายและปฏิบัติ มีคุณค่าระดับมากคิดเป็นร้อยละ 36.23 ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 61.96 และอันดับที่ 3 ได้แก่ การเรียนรู้ผ่านคลิปวิดีโอ มีคุณค่าระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 3.99 และระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 41.30

2. ผลการศึกษาสภาพความตระหนักรู้ในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยของเกษตรกรในพื้นที่สูง

2.1 มิติความรู้ในการทำการเกษตรแบบปลอดภัย

ตารางที่ 3 การศึกษาสภาพความรู้ในการทำการเกษตรแบบปลอดภัย

เนื้อหาการทำการเกษตรแบบปลอดภัย	มาก		ปานกลาง		น้อย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดทำฟาร์มเกษตรแบบปลอดภัย	264	95.65	3	1.09	9	3.26
2. การปรับปรุงดินอย่างเหมาะสม	191	69.20	77	27.90	8	2.90
3. การจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี	11	3.98	232	84.06	33	11.96

จากตารางที่ 3 สามารถวิเคราะห์ผลการศึกษาสภาพความรู้ในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยของเกษตรกรในพื้นที่สูง ได้ว่า เนื้อหาด้านการจัดทำฟาร์มเกษตรแบบปลอดภัย เกษตรกรส่วนใหญ่ มีความเข้าใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 95.65 รองลงมา คือระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 3.26 และระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 1.09 เนื้อหาด้านการปรับปรุงดินอย่างเหมาะสม เกษตรกรส่วนใหญ่ มีความเข้าใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 69.20 รองลงมา คือ ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 27.90 และระดับน้อยคิดเป็นร้อยละ 2.90 เนื้อหาด้านการจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี เกษตรกรส่วนใหญ่ มีความเข้าใจในปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 84.06 รองลงมา คือระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 11.96 และระดับมากคิดเป็นร้อยละ 3.98

2.2 มิติเจตคติในการทำการเกษตรแบบปลอดภัย

ตารางที่ 4 การศึกษาสภาพเจตคติในการทำการเกษตรแบบปลอดภัย

เนื้อหาการทำการเกษตรแบบปลอดภัย	มาก		ปานกลาง		น้อย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดทำฟาร์มเกษตรแบบปลอดภัย	223	80.80	53	19.20	0	0.00
2. การปรับปรุงดินอย่างเหมาะสม	0	0.00	52	18.84	224	81.16
3. การจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี	124	44.93	152	55.07	0	0.00

จากตารางที่ 4 สามารถวิเคราะห์ผลการศึกษาสภาพเจตคติในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยของเกษตรกรในพื้นที่สูง ได้ว่า เนื้อหาด้านการจัดทำฟาร์มเกษตรแบบปลอดภัย เกษตรกรส่วนใหญ่ มีเจตคติอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 80.80 รองลงมา คือระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 19.20 และระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 0.00 ด้านการปรับปรุงดินอย่างเหมาะสม เกษตรกรส่วนใหญ่ มีคติอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 81.16 รองลงมา คือ ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 18.84 และระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 0.00 ด้านการจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี เกษตรกรส่วนใหญ่ มีเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 55.07 รองลงมา คือ 44.93 และระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 0.00

2.3 มิติพฤติกรรมในการทำการเกษตรแบบปลอดภัย

ตารางที่ 5 การศึกษาสภาพพฤติกรรมในการทำการเกษตรแบบปลอดภัย

เนื้อหาการทำการเกษตรแบบปลอดภัย	มาก		ปานกลาง		น้อย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดทำฟาร์มเกษตรแบบปลอดภัย	38	13.77	238	86.23	0	0.00
2. การปรับปรุงดินอย่างเหมาะสม	0	0.00	276	100.00	0	0.00
3. การจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี	7	2.54	266	96.37	3	1.09

จากตารางที่ 5 สามารถวิเคราะห์ผลการศึกษาสภาพพฤติกรรมในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยของเกษตรกรในพื้นที่สูง ได้ว่า เนื้อหาด้านการจัดทำฟาร์มเกษตรแบบปลอดภัย เกษตรกรส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการปฏิบัติ ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 86.23 รองลงมา คือ ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 13.77 และระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 0.00 เนื้อหาด้านการปรับปรุงดินอย่างเหมาะสม เกษตรกรส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการปฏิบัติ ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 100.00 และ ระดับน้อย กับ ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 0.00 เนื้อหาด้านการจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี เกษตรกรส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการปฏิบัติ ในระดับ ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 96.37 รองลงมา คือ ระดับมาก คิดเป็น 2.54 และระดับน้อย คิดเป็น 1.09

3. ผลการจัดทำข้อเสนอแนวทางการสร้างตระหนักในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยของเกษตรกรในพื้นที่สูงโดยใช้หลักคิดทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ หรือ เกษตรตำบล

1.1 จัดกิจกรรมส่งเสริมการทำฟาร์มเกษตรแบบปลอดภัยโดยเปิดโอกาสให้เกษตรกรที่ดำเนินการแล้วเป็นอาสาสมัครเข้าไปช่วยให้คำแนะนำและฝึกปฏิบัติร่วมกับเกษตรกรที่ยังไม่ได้มีการดำเนินการ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความตื่นตัวให้เกิดการจัดทำฟาร์มเกษตรแบบปลอดภัยและยังสนับสนุนให้เกิดความช่วยเหลือและสร้างความร่วมมือระหว่างกันในชุมชนด้วย

1.2 จัดทำต้นแบบแหล่งเรียนรู้การจัดทำฟาร์มเกษตรแบบปลอดภัยในชุมชน โดยใช้พื้นที่การทำเกษตรของหน่วยงานเป็นฐานในการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้เกษตรกรในพื้นที่สูงสามารถเข้าไปศึกษาดูงานและเรียนรู้ตามอัธยาศัย เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการจัดทำฟาร์มเกษตรแบบปลอดภัย

1.3 จัดกิจกรรม การรณรงค์ การจัดทำสื่อ เช่น คลิปวิดีโอ โดยให้เกษตรกร ในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมแสดงหรือตัวประกอบ รวมถึงการให้ความรู้ในเรื่องของดิน การปรับปรุงดินอย่างเหมาะสม ผ่าน วิทยุ ชุมชนภายในพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ได้มีช่องทางการติดตามข้อมูล ข่าวสาร เพิ่มมากขึ้น และเป็นพัฒนาการรับรู้และด้านการปฏิบัติแก่ผู้นำชุมชน โรงเรียน และชุมชนทั่วไป เป็นประจำอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อสร้างการมองเห็นคุณค่าการปรับปรุงดินอย่างเหมาะสม จนเกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติให้เหมาะสมกับสภาพแปลงเกษตรของตนจนเป็นนิสัย

1.4 สนับสนุนด้วยการจัดเจ้าหน้าที่ หรือผู้เชี่ยวชาญออกพื้นที่ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี สร้างการมองเห็นความสำคัญในการจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี และสร้างทักษะการจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธีที่ถูกต้อง โดยการ นัดหมายให้เกษตรกรมายังแปลง เกษตรตัวอย่าง หรือแปลงสาธิตที่มีในพื้นที่ เพื่อใช้เป็นห้องเรียนที่มีการบรรยายให้ความรู้ไปพร้อมๆกับการได้เดิมชมแปลงเกษตร การได้ชมการสาธิต และการได้ลงมือปฏิบัติจริง

2. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ตำบล

2.1 จัดทำหลักสูตรเชิงปฏิบัติการที่เน้นการแลกเปลี่ยนมุมมองความคิดเห็นและมีช่วงการฝึกลงมือทำจริง โดยประสานงานผู้เชี่ยวชาญหรือวิทยากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเป็นผู้ถ่ายทอดโดยตรง ทั้งนี้เป้าหมายที่สำคัญได้แก่ สร้างการมองเห็นคุณค่าการปรับปรุงดินอย่างเหมาะสม และฝึกการปรับปรุงดินให้เป็นกิจวัตรของเกษตรกร

2.2 จัดทำหลักสูตรที่มีทั้งการบรรยายและลงมือปฏิบัติซึ่งเป็นวิธีการที่เกษตรกรส่วนใหญ่ยินดีที่จะเรียนรู้ โดยเชิญวิทยากรที่มีความชำนาญจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติโดยตรงมาเป็นบุคคลผู้สร้างความรู้ความเข้าใจ และอธิบายแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ ได้แก่

เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี สร้างการมองเห็นความสำคัญในการจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี และสร้างทักษะการจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธีที่ถูกต้อง

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1 สนับสนุนหรือส่งเสริมให้มีการรวมตัวจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมที่ชักชวนกันจัดทำฟาร์มเกษตรแบบปลอดภัย มีการจัดทำโครงการและเชิญเกษตรกรที่ปฏิบัติจริงมาร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และบอกเล่าประโยชน์ที่จะได้รับ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความตื่นตัวให้เกษตรกรสนใจจัดทำฟาร์มเกษตรแบบปลอดภัยเพิ่มขึ้น

3.2 ร่วมมือกับภาคีที่เกี่ยวข้องในภาคการเกษตรจัดให้มีเวทีเสวนาในระดับชุมชนทุกๆ 3-4 เดือน เพื่อให้เกษตรกรในชุมชนได้ออกมาแบ่งปันมุมมองด้านสถานการณ์ที่เป็นอยู่ สถานการณ์ที่พบเจอ และบอกเล่าปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อเจตคติในการไม่ยอมปรับปรุงดินในพื้นที่แปลงเกษตรของตน โดยมีผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รู้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มารับทราบปัญหา ความต้องการ และข้อมูลจากเกษตรกรโดยตรง เพื่อร่วมกันหาทางออกและให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติให้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น เพราะเมื่อเกษตรได้รับความเข้าใจที่ถูกต้องอย่างกระจ่างแจ้งแล้วจะช่วยปรับมุมมองเดิมที่เคยมี หันมาสร้างความหมายใหม่ในการเกษตรและมีเจตคติที่ดีในการปรับปรุงดินอย่างเหมาะสมก่อนทำการเกษตรเพิ่มขึ้น

3.3 สนับสนุนโดยจัดให้มีทีมพี่เลี้ยงหรือวิทยากร ที่เป็นผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติโดยตรง อาจจะเป็นเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่หรือ นอกพื้นที่ เป็นผู้ที่คอยให้คำแนะนำ และคอยให้คำปรึกษากับเกษตรกรเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี สร้างการมองเห็นความสำคัญในการจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี และสร้างทักษะการจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธีที่ถูกต้อง พร้อมทั้งร่วมกันกับเกษตรกร ในพื้นที่จัดทำคู่มือ และทำปฏิทินชุมชน ที่มีรายละเอียดแนะนำว่าเกษตรกรจะต้องดำเนินการอะไรบ้างในการจัดการศัตรูพืชแต่ละเดือน จากนั้นในทุก ๆ 3-4 เดือน เกษตรกรจะต้องกลับมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการปฏิบัติรวมถึงเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ร่วมกัน

4. ผู้นำทางการเกษตรในชุมชน

4.1 จัดกิจกรรมสภากาแฟหรือวงเสวนาแบบไม่เป็นทางการในชุมชน เปิดโอกาสให้เกษตรในพื้นที่สูงที่มีความสนใจได้เข้าร่วมรับฟังหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเกษตรกรในพื้นที่ที่มีประสบการณ์การจัดทำฟาร์มเกษตรแบบปลอดภัย โดยอาจเชิญให้ผู้มีประสบการณ์ในพื้นที่ได้มาคุยบอกเล่าบทเรียนของการดำเนินงานที่ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงรวมถึงสามารถสร้างกลุ่มพี่เลี้ยงในการดำเนินงานเพื่อให้ความช่วยเหลือกับเกษตรกรกลุ่มใหม่ๆ ที่ยังขาดความชัดเจนในแนวทางการปฏิบัติด้านการจัดทำฟาร์มเกษตรแบบปลอดภัย โดยมีเป้าหมายเพื่อการสร้างแรงจูงใจและสร้างระบบพี่เลี้ยงในการส่งเสริมการทำฟาร์มเกษตรแบบปลอดภัย

4.2 รวมกลุ่มจิตอาสาชุมชนที่มีความรู้และประสบการณ์ในด้านการปรับปรุงดิน ให้เป็นพี่เลี้ยงจับคู่กับเกษตรกรในพื้นที่รับหน้าที่เป็นที่ปรึกษาทางการเกษตร ให้คำแนะนำในการปรับปรุงดินด้วยวิธีการ

ที่หลากหลาย และถูกต้อง ตลอดจนคอยกระตุ้นให้เกษตรกรในพื้นที่สูงเกิดความตื่นตัวในการลงมือปฏิบัติจริง และดำเนินการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

5. โรงเรียนในพื้นที่

จัดทำหลักสูตร หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สร้างความรู้ ความเข้าใจในการทำเกษตรแบบปลอดภัยที่ถูกต้องกับลูกหลานเกษตรกรในพื้นที่สูง เพื่อให้เป็นกลุ่มคนที่สามารถนำข้อมูลดังกล่าวกลับไปสื่อสารกับคนในครอบครัว รวมทั้งเป็นการเตรียมคนในอนาคตเพื่อให้มีแนวทางการทำเกษตรที่คำนึงถึงความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยจะพบว่ากิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการเรียนรู้ที่เกษตรกรในพื้นที่บ้านน้ำทรัพย์จะเลือกเรียนรู้มากกว่ากิจกรรมการศึกษานอกระบบ กล่าวคือ กิจกรรมที่เป็นลักษณะของการเรียนรู้ด้วยตัวเองผ่านสื่อต่างๆ จะเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ที่สามารถบริหารจัดการเวลาในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีอิสระในการเลือกเนื้อหาที่ต้องการในการเรียนรู้ และไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทางเพื่อที่จะไปเรียนรู้นอกสถานที่ ซึ่งไม่สะดวกสบายและอาจทำให้เสียโอกาสในด้านรายได้ และการประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงดูครอบครัว ซึ่งผลดังกล่าวนั้นสอดคล้องกับหลักการของการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของความเป็นมนุษย์มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มบุคคลที่อยู่นอกระบบโรงเรียน (ชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย, 2559) ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ได้แก่กลุ่มเกษตรกร อีกทั้งยังเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถวางแผน ออกแบบ และดำเนินการเรียนรู้ให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง จึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับการพัฒนาตนเองสำหรับกลุ่มบุคคลที่มีข้อจำกัดในด้านเวลาและสถานที่ของการเรียนรู้อีกด้วย

สำหรับกิจกรรมการศึกษานอกระบบ ซึ่งได้แก่ การจัดอบรมระยะสั้น และการจัดอบรมที่มีการบรรยายและฝึกปฏิบัติ ที่ผลการวิจัยพบว่ามีความถี่ในการเข้าร่วมการเรียนรู้ที่น้อยกว่ารูปแบบการเรียนรู้ตามอัธยาศัยนั้น จากการศึกษาข้อมูลเชิงลึกจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องระบุว่า ปัญหาสำคัญของการจัดการศึกษานอกระบบ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติขาดความรู้ความเข้าใจในแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการและปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย ทำให้หลายครั้งที่กิจกรรมถูกจัดขึ้นแต่ไม่มีผู้เข้าร่วม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษานอกระบบที่กล่าวว่า จะต้องเป็นการจัดประสบการณ์ที่ตรงตามความต้องการและมีความยืดหยุ่นโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา, 2565; Evan, 1981) ทั้งนี้พบว่าการดำเนินงานในด้านการศึกษานอกระบบของพื้นที่ชุมชนบ้านน้ำทรัพย์ยังไม่เป็นไปตามหลักการดังกล่าว จึงมีส่วนทำให้การจัดกิจกรรมในแต่ละครั้งไม่ได้รับความร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมายเท่าที่ควร

จากการศึกษาวิจัยด้านสภาพของความตระหนักรู้ในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยของเกษตรกรในพื้นที่สูง ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่กลุ่มชุมชนบ้านน้ำทรัพย์ พบว่า ระดับความรู้เป็นมิติที่เป็นจุดแข็งของเกษตรกรกลุ่มดังกล่าว โดยส่วนใหญ่เกษตรกรบ้านน้ำทรัพย์จะมีระดับความรู้ความเข้าใจในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดทำฟาร์มเกษตร ทั้งนี้เป็นเพราะเกษตรกรส่วนใหญ่มีภูมิความรู้ที่ได้เติมเต็มร่วมกับประสบการณ์ที่ผ่านมาทำให้มีข้อมูลสารสนเทศที่มากเพียงพอในการตอบคำถามที่ประเมินด้านความรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของจักรพันธ์ พรมเกี๋ยง (2562) ที่ผลงานวิจัยพบว่าระดับความรู้ของเกษตรกรด้านการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ในการปลูกหม่อนตามแนวการเกษตรดีที่เหมาะสม เกษตรกรตอบถูกมากกว่าตอบผิดไม่มากนัก เนื่องจากเกษตรกรมีความชานาญในการผลิตอยู่แล้ว เพราะเกษตรกรมีพื้นฐานการทำเกษตรกรรม

จากทฤษฎีทางด้านความตระหนักรู้ที่กล่าวว่าบุคคลที่จะมีความตระหนักได้นั้น พื้นฐานความรู้เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้คนมองเห็นคุณค่าความสำคัญและนำไปสู่การแสดงออกทางพฤติกรรมให้เคยชินจนเป็นนิสัยที่เป็นกิจวัตร (Runes, 1971) เมื่อเชื่อมโยงกับผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นพบประเด็นที่น่าสนใจที่สามารถอธิบายถึงพฤติกรรมการทำการเกษตรที่มีความสัมพันธ์กันได้ นั่นก็คือ ผลการวิจัยครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรในชุมชนบ้านน้ำทรัพย์นั้นมีระดับความรู้ในด้านการปรับปรุงดินอย่างเหมาะสมน้อยกว่าในอีกสองด้านที่ทำการประเมิน ซึ่งในการทำการเกษตรนั้นการเตรียมดินถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะเปรียบเสมือนการเตรียมอาหารให้กับพืชในการสร้างผลิตผล แต่เมื่อการเตรียมดินถูกดำเนินการอย่างผิดวิธี จึงมีผลทำให้ผลผลิตที่เกิดขึ้นไม่ดีหรือไม่มีคุณภาพ มีผลต่อเจตคติที่ทำให้การใช้สารเคมีเริ่มเข้ามาแทนที่เพื่อทำให้ผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้นซึ่งก็จะเชื่อมโยงไปสู่การมีพฤติกรรมการใช้สารเคมีในการทำการเกษตรเพิ่มขึ้นด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าจุด Paint point ของปัญหาดังกล่าวนั้นอยู่ที่การขาดความรู้ความเข้าใจของการปรับปรุงดินให้พร้อมกับการทำการเกษตรนั่นเอง

ผลการวิจัยดังกล่าวนั้นอาจเชื่อมโยงไปสู่การนำเสนอแนวทางการสร้างความตระหนักรู้ในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยที่ควรนำหลักการทางการศึกษานอกระบบการและการศึกษาตามอัธยาศัยเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยการจัดทำแนวทางนั้นผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยในส่วนของการศึกษาสภาพการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ การมองเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ ตลอดจนสภาพความตระหนักมาเป็นข้อมูลร่วมในการออกแบบแนวทางที่จะเป็นประโยชน์กับเกษตรกรในพื้นที่ชุมชนบ้านน้ำทรัพย์และเกษตรกรในพื้นที่สูงอื่นๆ สอดคล้องกับหลักของการจัดการศึกษานอกระบบและอัธยาศัยที่กล่าวไว้อย่างชัดเจนว่าข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายคือหัวใจของการจัดการศึกษาที่จะนำมาสู่การสร้างความสำเร็จในการดำเนินงาน

สำหรับแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยนั้น ในมิติของการจัดการศึกษานอกระบบควรมุ่งเน้นที่การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการระยะยาวที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง และต้องอาศัยวิทยากรหรือผู้ที่มีประสบการณ์เชี่ยวชาญมาเป็นผู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งจะ

สอดคล้องกับสิ่งที่กลุ่มเป้าหมายต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ มนันยา นันทสาร (2564) ที่มีการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางส่งเสริมแรงงานรุ่นใหม่เข้าสู่อาชีพเกษตรกร และพบว่าในการจัดประสบการณ์นั้นมีความจำเป็นที่จะเพิ่มรูปแบบการฝึกปฏิบัติงานจริงภายในฟาร์ม เพื่อเอื้อให้บุคคลเหล่านี้มีประสบการณ์จากการทำเกษตรอย่างถูกต้อง นอกจากนั้นกิจกรรมเชิงปฏิบัติการจะสร้างการมีส่วนร่วมซึ่งสอดคล้องกับวิถีการเรียนรู้ของเกษตรกรซึ่งมักจะให้ความสนใจในการเรียนรู้เรื่องราวใหม่ๆ แต่ต้องเป็นเรื่องในเชิงปฏิบัติ และการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าเกษตรกรได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการปฏิบัติ เนื่องจากเกษตรกรมีประสบการณ์และสามารถนำความรู้ ในเชิงปฏิบัติมาแลกเปลี่ยนกันได้ซึ่งจะทำให้การส่งเสริมความรู้กับเกษตรกรประสบความสำเร็จ

กิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัย นอกจากการเรียนรู้ผ่านสื่อแล้วนั้น การรวมกลุ่มหรือตั้งชมรมจัดเป็นอีกรูปแบบที่มีความน่าสนใจ เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้รู้และผู้ที่สนใจเรียนรู้มารวมตัวกันเกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ซึ่งทำให้เกิดการแบ่งปันประสบการณ์ระหว่างกัน แลกเปลี่ยนมุมมอง อาจทำให้คนเกิดการเรียนรู้สถานการณ์ที่เป็นอยู่หรือสถานการณ์ที่พบเจอเกษตรกรได้บอกเล่าปัจจัยต่างๆ อันนำไปสู่การเรียนรู้ร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (จิรัชญา ศุขโภคา, วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ และ จันทนา แสนสุข, 2566) สอดคล้องกับ ภัทรพงษ์ สุขเกษม, อภิชาติ ใจอารีย์, นิรันดร์ ยิ่งยวด (2566) ที่ระบุในงานวิจัยว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดตั้งกลุ่มหรือชุมรม ผู้สูงอายุ ผู้ที่สนใจทำการเกษตรปลอดภัย ไว้สำหรับการได้มาแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกันรวมทั้ง แลกเปลี่ยนผลผลิตและวัตถุดิบในการทำเกษตรปลอดภัยด้วย

อย่างไรก็ตามความสำเร็จของการสร้างความตระหนักในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยทั้งในมิติของผู้จัดและในมิติของกลุ่มเกษตรกร ดังนั้นหากทั้งสองฝ่ายหากประสานความร่วมมือด้วยการพัฒนาการสื่อสารระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง ก็จะเป็นกระบวนการที่สามารถสอดประสานความร่วมมือและทำให้วิถีการทำเกษตรแบบปลอดภัยสามารถดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานทางการเกษตร อันได้แก่ เกษตรตำบล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบทบาทในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบหรือกิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัย โดยนำข้อมูลการศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นที่เป็นผลการวิจัยครั้งนี้นำไปสู่การวางแผนที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์กับเกษตรในพื้นที่ให้เร็วที่สุด

2. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ตำบล ควรจัดทำหลักสูตรระยะยาวโดยเน้นการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการที่มีทั้งภาคการบรรยาย และภาคของการฝึกปฏิบัติ ที่มุ่งเสริมสร้างความเข้าใจการทำการเกษตรแบบปลอดภัย ซึ่งอาจทำความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอาทิ เกษตรตำบล หรือผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่มาเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดข้อมูลและประสบการณ์ความรู้

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล ควรเป็นเจ้าภาพในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการรวมกลุ่มของเกษตรในพื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมถึงสามารถใช้พื้นที่ของหน่วยงาน หรือพื้นที่ชุมชนในการสร้างแปลงเกษตรตัวอย่างให้เป็นพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ตามอัธยาศัยของกลุ่มเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักรู้ในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยในเชิงปริมาณ เพื่อให้เห็นถึงสาเหตุที่แท้จริงของสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

2. ทำการวิจัยเชิงทดลองในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงด้านความตระหนักรู้ในการทำการเกษตรแบบปลอดภัยของเกษตรกรในพื้นที่สูง

เอกสารอ้างอิง

จักรพันธ์ พรมเกี๋ยง. (2562). *ความรู้และการปฏิบัติตามแนวเกษตรดีที่เหมาะสมของเกษตรกรผู้ปลูกหม่อน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

จิรัชญา ศุขโภคา, วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ และ จันทนา แสนสุข. (2566). รูปแบบศักยภาพการจัดการการเปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนอย่างยั่งยืน. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 8 (11), 283-297.

ชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย. (2558). *การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเยาวชน.* วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นงเยาว์ จินาวงค์. (2558). *ระดับความรู้และความเข้าใจต่อพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ของเกษตรกรผู้ปลูกแคนตาลูป ตำบลดอยหล่อ อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นวพล บัวธนะ. (2558). กระบวนการมีส่วนร่วมด้านการดูแลสุขภาพของเกษตรกรผู้ใช้สารเคมีในชุมชนบ้านห้วย บง ตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา. *วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา*. 6 (1), 1-15.

พยุงศักดิ์ วงศ์วานิชย์. (2563). *การสร้างความร่วมมือปรับเปลี่ยนการผลิตเกษตรเคมีสู่เกษตรปลอดภัย บ้านนาป่าแปก ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน.* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.

ภัทรพงษ์ สุขเกษม, อภิชาติ ใจอารีย์, นิรันดร์ ยิ่งยวด. (2566). แนวทางการส่งเสริมการทำเกษตรปลอดภัยเพื่อความมั่นคงด้านอาหารสำหรับผู้สูงอายุ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 6 (2), 698-718.

มนันยา นันทสาร. (2564). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้าสู่แรงงานภาคเกษตรของเกษตรกรรุ่นใหม่ในจังหวัดมหาสารคาม.* วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

มานิตย์ สิงห์ทองชัย. (2565). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานภายใต้หลักเศรษฐกิจหมุนเวียนของอุตสาหกรรมอาหารสำเร็จรูปในประเทศไทย. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย.* 6 (1), 278-295.

วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา. (2565). *การศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สนอง โลหิตวิเศษ. (2544). *ปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษานอกระบบ.* กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินวิโรฒ

สิทธิศักดิ์ พุ้ยมอม. (2565). การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ด้านเกษตรปลอดภัยโรงเรียนชุมชนเชียงเครือราษฎร์รังสรรค์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.* 10 (39), 342-352.

สุวิมล ฉัตรานุกูล. (2560). *ปัจจัยการรับรู้และการปฏิบัติด้านการป้องกันการปนเปื้อนสารเคมีในอาหารสด ของประชาชน ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Evan, D.R. (1981). *The Planning of Nonformal Education.* Paris: UNESCO.

Runes, Dagobert D. (1971). *Dictionary of Philosophy.* New York: Littlefield, Adam.

Mediation and Moderation Effects Model of Teachers' Job Satisfaction on the Relationship between Careers Planning and Teachers' Leadership in Rural Primary Schools in Baise

Huang RiJian,
Sukhum Moonmuang and Sataporm Pruettikul
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 6163110026@bkkthon.ac.th

****

Abstract

Research objectives were: (1) To develop the relationship model between career planning and primary school teacher leadership which moderated and mediated by teacher's job satisfaction. (2) To find the relationship between career planning and job satisfaction of primary school teachers. (3) To find the relationship between primary school teacher's job satisfaction and teacher leadership. (4) To find the relationship between primary school teacher' career planning and teacher leadership. (5) To find the effect of primary school teacher's job satisfaction on the relationship between career planning and teacher leadership.

The research was a quantitative research method. Population was teacher, who was teaching in primary school in Baise City, Guangxi Zhuang Autonomous Region. Samples was selected from teacher who was teaching in academic year 2023 in Baise City. The number of sample size was calculated by G*power software, and the minimum sample size was 294 teachers.

The research findings revealed that: (1) Career planning had a positive effect on the job satisfaction of primary school teachers. (2) Job satisfaction had no effect on teacher leadership of primary school teachers. (3) Career planning had a positive effect on teacher leadership of primary school teachers. (4) Career planning had no effect on teacher leadership via job satisfaction. (5) Job satisfaction had a moderating effect on the relationship between career planning and teacher leadership.

Keywords: Teacher Job Satisfaction; Career Planning; Teacher Leadership; Rural Primary Schools

Introduction

Under the social background of China's rapid transformation from an educational power to an educational power, it has become an urgent task to establish a team of high-quality teachers and more professional teachers. In 2012, China's Ministry of Education published the Professional Standards for Primary School Teachers, which was the first national standard on the professional development of primary school teachers. In 2018, The State Council of China issued the Opinions on Comprehensively Deepening the Reform of the Construction of Teachers in the New Era, proposing to strengthen the training of high-quality teachers, bringing the professional development of teachers to a new height. In 2021, the working conference held by the Ministry of Education of China pointed out that "strengthening the construction of teachers and consolidating the support of high-quality development talents". With the development of The Times, the professional quality of teachers

* Received: February 28 2027; Revised: March 9 2024; Accepted: March 10 2024

should also be improved, so that teachers can become the leaders in the professional field, which is already the requirement and trend of teacher professional development in the new era. Only by making teachers become professional leaders can we give full play to the role of teachers in school development and the role model of students. Therefore, enhancing teachers' leadership is an important part of promoting teachers' professional development and adapting to the requirements of high-quality teachers.

It has been proved that teacher leadership can improve students' academic performance and democratic consciousness, promote teachers' professional development in the group, and improve school culture construction. (Du, 2010) At present, the research on teacher leadership in China is mainly at the theoretical level, and there are few empirical studies. (Wang & Zhu, 2020)The current empirical studies mainly focus on junior high school, senior high school and university, and there are few studies on the leadership of primary school teachers. (Hu & Gu, 2012) The purpose of this paper is to study the influence of teacher career planning and job satisfaction on teacher leadership in the primary school education stage, so as to put forward suggestions for the improvement of primary school teacher leadership. The ultimate goal is to cultivate the leadership ability of primary school teachers and give play to the leadership effectiveness of teachers, so as to promote the development of schools and students.

Research Objectives

1. To develop the relationship model between career planning and primary school teacher leadership which moderated and mediated by teacher's job satisfaction.
2. To find the relationship between career planning and job satisfaction of primary school teachers.
3. To find the relationship between primary school teacher's job satisfaction and teacher leadership.
4. To find the relationship between primary school teacher' career planning and teacher leadership.
5. To find the effect of primary school teacher's job satisfaction on the relationship between career planning and teacher leadership.

Literature Review

Zhu Jirong and Yang Jiping developed a questionnaire on the job satisfaction of primary school teachers, which divided the job satisfaction into: satisfaction with the job itself, management satisfaction, remuneration satisfaction, further education to improve satisfaction, and satisfaction with the working environment. (Zhu & Yang, 2004) Miao Jianming and Huo Guoqing's research believed that leaders must possess five key leadership abilities, including forward-looking power, appeal influence, decisiveness, and control, which constituted the "Five forces model of leadership". (Miao & Huo, 2006) Sun Lin developed a questionnaire on career planning for primary school teachers and believed that career planning for primary school teachers included self-cognition, organizational cognition, goal planning, self-improvement, interpersonal relations and so on. (Sun, 2020)

Scholars have conducted regression analysis using teacher career planning as the independent variable and teacher job satisfaction as the dependent variable, and found that teacher career planning has a significant positive impact on teacher job satisfaction. (He, 2014; Meng, 2020; Liang, 2018) Some researchers believed that teacher job satisfaction had a direct positive impact on teacher leadership. (Liu, 2022; Cheng, 2020) However, other researches believed that the influence of teacher job satisfaction on teacher leadership or other psychological behaviors was not direct, but rather mediated by other factors such as work motivation, work emotions, and organizational atmosphere. (Chen, 2010) Some scholars believed that teacher career planning had a positive impact on the generation of teaching leadership in teachers. (Wu, 2019)

In specific organizational and cultural contexts, job satisfaction may also play a mediating role, for example, in the relationship between labor relationship atmosphere and organizational citizenship behavior, job satisfaction is a key mediating variable. (Wang L. , 2013) Zhou Siyu found that job satisfaction had a positive and independent mediating effect on the relationship between the educational background of new kindergarten teachers and their intention to resign. (Zhou, Wang, & Li, 2021) Some recent researches suggested that teacher job satisfaction played a moderating role between teacher career planning and teacher leadership. Because job satisfaction often had a direct or indirect impact on people's psychology and behavior. Some recent researches by relevant scholars. (Pang t. J., 2016) (Zhao, 2019)

Research Methodology

1. Population and sample

The population of this study was primary school teachers in Baise city of Guangxi Zhuang Autonomous Region, China. According to data released by the Bureau of Statistics of Baise, Guangxi, there will be about 9,545 primary school teachers in the city in 2023.

Samples was selected from teacher who was teaching in academic year 2023 in Baise City. The multi-stage technique was used to select sample. The number of sample size was calculated by G*power software, and the minimum sample size was 294 teachers.

2. Research instrument

The survey questionnaire in this study was divided into two parts. The first part checked the general information of primary school teacher, and the second part consisted of three measurement questionnaires, namely the Teacher Leadership Questionnaire, Teacher Job Satisfaction Questionnaire, and Teacher Career Planning Questionnaire.

Teacher job satisfaction included 5 observed variables, namely (1) satisfaction with the job itself (2) management satisfaction (3) remuneration satisfaction (4) further education to improve satisfaction (5) satisfaction with the working environment. Teacher career planning included 6 observed variables, namely (1) self-awareness (2) organizational cognition (3) goal planning (4) self-improvement (5) interpersonal relationships (6) satisfaction level. Teacher leadership included 5 observed variables, namely (1) Forward-looking power (2) Appeal (3) Influence (4) Decisiveness (5) Control. These questionnaires all used Likert’s rating scale with a degree selection of 1-5.

The questionnaire was sent to five experts via WECHAT to evaluate its content validity. In the rating measurement table, each item had three options "Inconsistent (-1)", "Not Sure (0)”, and "Consistent (+1)". The expert chose "-1" to indicate their disagreement, "0" to

indicate their uncertainty, and "+1" to indicate their agreement. Items with IOC value less than 0.5 were eliminated and only those with IOC value of more than 0.5 were retained according to the evaluation of five experts.

In this study, the reliability analysis results showed that the Cronbach's alpha coefficient of the questionnaire was 0.990, and the Cronbach's alpha coefficient of each dimension was above 0.87.

3. Data collection

Step 1: Request permission to collect data for research to the BTU Educational Faculty.

Step 2: Request a letter of recommendation for the researcher from the BTU Educational Faculty.

Step 3: Selection the coordinating teachers to help assist in coordinating data collection in each primary school. Those will be oriented to understand the details of the questionnaire administration and data collection.

Step 4: Carry out data collection with the selected samples by sending questionnaires to the coordinator teacher who will help for collect data with the selected samples in each primary school.

4. Data analysis

The SPSS software was used to analyze categorical variables. The researchers divided the population samples into six types: gender, age, academic qualifications, job title, position and school, and calculated the number and proportion of each type of population sample.

The Jamovi software was used to perform multivariate normality test and correlation matrix analysis. In the normality test of the observed variables, the researchers found that their values were consistent with the indicators of normal distribution and had statistical significance. It was also shown in the correlation matrix measurements that the observed variables and P-values were confirmed to be of good quality. The analysis results show that all variables can be used to measure factors or potential variables.

The AMOS software was used for structural equation model analysis. The measurement model was established, the model fit degree was evaluated, and the reliability, convergence validity and discrimination validity of the model were analyzed. Then the hypothesis test was carried out, the unstandardized estimate with its T-value was calculated, so as to verify the 5 research hypotheses in this study.

Research Conceptual Framework

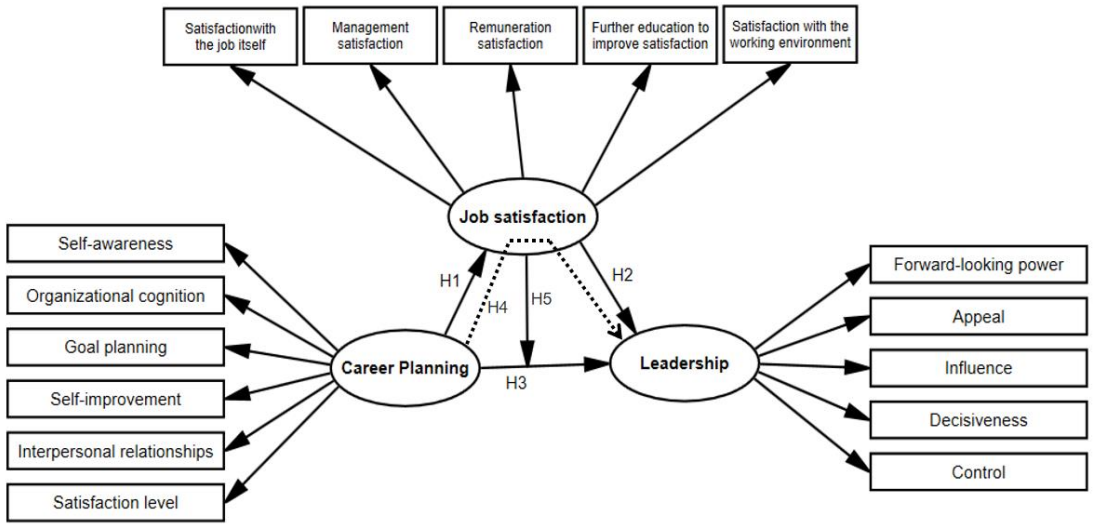

Figure 1 Research conceptual framework in this study

Research Results

According to the questionnaire survey data, the measurement model of the study was constructed.

1. Measurement model

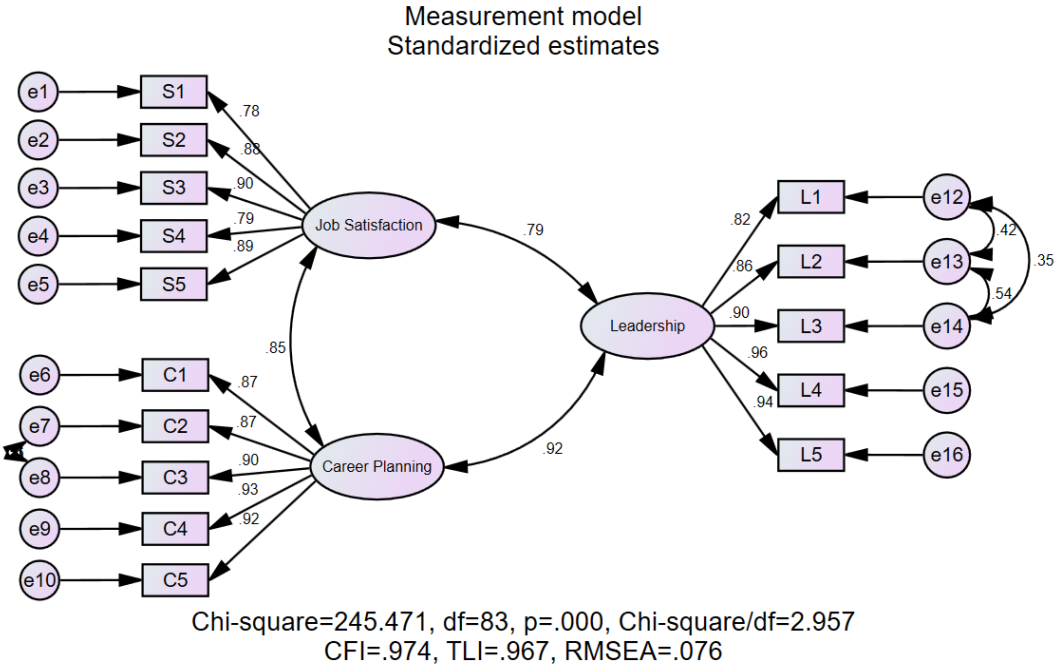

Figure 1 The Measurement Model of three Latent Variables and Their intercorrelation in Standardized Format, and The Model Fit Indexes

2. Model fit evaluation

Table 1 CFA Model fit evaluation

Measure	Estimate	Threshold	Interpretation
χ^2	245.471	--	--
DF	83	--	--
χ^2/DF	2.957	Between 1 and 3	Excellent
CFI	0.974	>0.95	Excellent
RMSEA	0.076	<0.08	Acceptable

From the data analysis in Table 1, the chi-square (χ^2) was 245.471 with degrees of freedom (DF) of 83, the χ^2/DF value was 2.957, which was between 1 and 3, and the CFI value was 0.974, which was greater than 0.95, and the RMSEA value was 0.76, which was less than 0.08.

It could be considered that the model interpretation was excellent and the fit of the structural model was acceptable. Hence the measurement model could be used in this measure.

Quality of the measurement model

Table 2 The Composite Reliability (CR), The Average Variance Extracted (AVE), The Maximum Shared Variance (MSV), The Maximum Reliability (MaxR(H)), and The Square Root of AVE *(in bold)* And Correlations Between Constructs

Latens	CR	AVE	MSV	MaxR(H)	F1	F2	F3
F1	0.928	0.723	0.724	0.937	**0.850**		
F2	0.954	0.806	0.853	0.957	0.851***	**0.898**	
F3	0.953	0.803	0.853	0.966	0.795***	0.923***	**0.896**

Note: in order to identify the latent variable reliability, the CR≥.70, MSV less than AVE and the MaxR(H) >CR, and to identify the convergent validity of the AVE≥.50, to identify the discriminant validity by the method of Fornell & Larcker (1981, pp. 39-50), the square root of AVE of latent variables must be more than its shared variance to other latent variables.

Reliability

In this model, composite reliability (CR) was used to evaluate the reliability of the measurement model, and the cut-off criterion was .70 (Hair, et. Al, 2017). The data analysis in Table 2 showed that the CR values were 0.928, 0.954 and 0.953 respectively, indicating that the reliability of the measurement model was high. MaxR(H) values of variables F1, F2 and F3 were 0.937, 0.957 and 0.966 respectively, all higher than their corresponding CR values.

Convergent validity

Table 2 showed that the AVE values of variables F1, F2, and F3 were 0.723, 0.806 and 0.803, respectively, and were all greater than 0.5.(Collier, 2020, pp. 83). This indicated that the scale had high convergence validity.

Discriminant validity

(1) **MSV**

The data analysis results in Table 2 showed that the MSV of F1, F2 and F3 were 0.724,0.853 and 0.853, respectively, which were all greater than the corresponding AVE values.

(2) Fornell and Larker criteria

In table 2 the bold font was the square root of AVE. It can be seen that the AVE square root of F1 and F3 were greater than the correlation coefficient of F1 and F3. The AVE square root of F1 was slightly larger than the correlation coefficient between F1 and F2, and the difference of 0.001 can be ignored. The AVE square root of F2 was larger than the correlation coefficient of F1 and F2. The AVE square root of F2 and F3 were less than the correlation coefficient of F2 and F3.

(3) HTMT

Table 3 Discriminant validity using Heterotrait-Monotrait Ratio of Correlations (HTMT)

Latents	F1	F2	F3
F1			
F2	0.847		
F3	**0.909**	0.781	

The usage of the Heterogeneous Trait Single Trait (HTMT) technique (Henseler, J.et al., 2015, pp. 115-135) is the third method of assessing discriminant validity. The ratio values in Table 3 between F1 and F2, F1 and F3, and F2 and F3 were 0.847, 0.909 and 0.781, respectively. Although the ratio of F1 to F3 was 0.909, slightly greater than 0.9, the difference was too small to be ignored. In summary, the discriminant validity of the measurement model is acceptable and supports the discriminant validity between structures.

4. Hypothesis testing

Table 4 Moderation Effects of Job Satisfaction on the Relationship between Career and Leadership

Hypothesized Relationship	Unstandardized Estimate	T-test	Hypothesis Supported
H1: Career → Job Satisfaction	0.973	15.251***	supported
H2: Job Satisfaction → Leadership	0.060	1.179	not supported
H3: Career → Leadership	0.927	13.033***	supported
H4: Mediation Test			
Career → Job Satisfaction → Leadership	0.058	0.463	No Sig.
Moderation Test			
Job Satisfaction → Leadership			
H5: Career * Job Satisfaction → Leadership	-0.016	-2.862**	supported
Probing the Interaction of Job Satisfaction			
Low Level			
Carrer → Leadership	0.064	6.834***	Significant
Medium Level			

Hypothesized Relationship	Unstandardized Estimate	T-test	Hypothesis Supported
Carrer → Leadership	0.408	10.706***	Significant
High Level			
Carrer → Leadership	-0.016	-2.862**	Significant

Hypothesis H1: As can be seen from Table 4 above, the unstandardized estimate of career planning on job satisfaction was 0.973, and the T-value was 15.251, which was significant. The hypothesis H1 was supported. Career planning had a positive impact on job satisfaction, and career planning could improve job satisfaction.

Hypothesis H2: As can be seen from Table 4 above, the unstandardized estimate of job satisfaction on teacher leadership was 0.060, the T-value was 1.179, which was not significant. Therefore, hypothesis H2 was not supported. Job satisfaction had no direct effect on teacher leadership.

Hypothesis H3: As can be seen from Table 4 above, the unstandardized estimate of career planning on teacher leadership was 0.927, and the T-value is 13.033, which was significant. The hypothesis H3 was supported. Career planning had a positive effect on teacher leadership, and career planning could improve teacher leadership.

Hypothesis H4 (Mediation Test): As can be seen from Table 4 above, the unstandardized estimate of job satisfaction between career planning and teacher leadership was 0.058, and the T-value was 0.463, and the test result was not significant. The hypothesis H4 was not supported. Job satisfaction had no mediating effect between career planning and teacher leadership.

Hypothesis H5 (Moderation Test): The analysis results in Table 4 showed that career planning and job satisfaction had interactive effects on teacher leadership. The unstandardized estimate was -0.016, and its T-value was -2.862, which was significant. So, hypothesis H5 was supported.

According to the average score of job satisfaction, the samples were divided into high group, low group and medium group by "*Mean±1SD*". A simple slope chart was drawn, as shown in Figure 4.3, to test the moderating effect of job satisfaction on career planning and teacher leadership.

The unstandardized estimate of the low-level job satisfaction group was 0.064, and its T-value was 6.834 and significant. The unstandardized estimate of the middle-level job satisfaction group was 0.408, which had a significant T-value of 10.706. The unstandardized estimate of the high-level job satisfaction group was -0.016, and its T-value was -2.862 and significant.

Figure 2 Moderation Effects of Job Satisfaction on the Relationship between Career and Leadership

From figure 2, it can be intuitively observed that for teachers with moderate job satisfaction, career planning has a very significant predictive effect on teacher leadership, which means that for these teachers, career planning will have a positive impact on teacher leadership.

Discussion

The research result show that job satisfaction has no mediating effect between career planning and teacher leadership. The mediating effect did not exist, and the possible reasons were: (1) Teacher job satisfaction may not have a direct impact on teacher leadership, or the impact might not be significant, which was consistent with the results verified by hypothesis H2. Some studies suggest that the impact of teacher job satisfaction on teacher leadership or other psychological behaviors is not direct, but rather mediated by other factors such as work motivation, work emotions, and organizational atmosphere. (Chen, 2010) When teachers were satisfied with their work, they often showed higher motivation, input and motivation, which helped improve their leadership. Teachers with high levels of satisfaction were more likely to establish positive working relationships with colleagues and students, arouse students' learning heat, and be able to cope with challenges and difficulties better. In addition, teachers with high satisfaction were often more likely to participate in professional development activities, improved their own ability and knowledge level, and further enhance their leadership. However, when teachers were dissatisfied with their work, there might be some negative impacts. They might lack motivation and engagement, held a negative attitude towards work, and be unable to effectively influence and motivate other teachers and students. In addition, teachers with high levels of dissatisfaction might have more complaints and conflicts, which could have a negative impact on the working atmosphere and teamwork of the entire school. (WuZhi, 2016) (2) The measurement of mediating variables might not be accurate enough. This will result in insignificant results of the mediation effect test. This study obtained data through online surveys, and it was worth considering whether the

respondents truthfully filled in their own opinions. More accurate measurement methods can be used, such as face-to-face interviews or pen and paper tests. (3) The selection of mediating variables might not be appropriate enough. There might be other mediating variables between the independent and dependent variables. (4) Insufficient sample size. Mediation effects usually require large sample data to support, and if the sample size was insufficient, the results of the mediation effect test may be unreliable. The reliability of the study can be increased by increasing the number of samples or using multiple sampling.

Teacher job satisfaction can play a moderating role between teacher career planning and teacher leadership. Because job satisfaction often has a direct or indirect impact on people's psychology and behavior. Pang Jiantao et al. found that subjective variables are important factors affecting individual innovation behavior, proactive personality has a positive impact on employee innovation behavior, and job satisfaction has a non-linear moderating effect on their relationship. (Pang & Shi, 2016) Some researchers conducted a study on the relationship between job satisfaction, turnover intention, job performance, and work family conflict among 570 primary and secondary school teachers. The results showed that job satisfaction had a significant negative predictive effect on turnover intention, and teacher job satisfaction had both moderating and mediating effects on the relationship between work family conflict and turnover intention. (Wang & Zeng, The impact of job satisfaction on the intention of primary and secondary school teachers to resign: a moderated model with mediation, 2019) Luo Haoshuang et al. conducted a study on the relationship between ethical leadership, performance evaluation satisfaction, and job withdrawal behavior. The results showed that there is an interaction between ethical leadership and performance evaluation satisfaction, which has an impact on employee withdrawal behavior. (Luo, He, & Wang, 2016)

Teacher career planning has a positive impact on teacher leadership and teacher job satisfaction. This is consistent with the conclusions of other scholars. The career planning and development had a significant positive effect on teachers' job satisfaction (regression coefficient 0.557, P=0.000). The better the school's career planning and development management, the higher the teacher's job satisfaction. (He, 2014) Career planning intention and job satisfaction factors, including salary return, promotion opportunity, leadership care, welfare benefits, job perception and organizational affiliation, were significantly or positively correlated ($p<0.01$ or $p<0.05$). (Meng, 2020) Factors such as interpersonal relationships and career goal planning have a positive impact on the generation of teaching leadership in teachers. (Wu, 2019) Therefore, we should attach great importance to the management of teachers' career planning and guide teachers to make personal career planning in order to promote teachers' professional development.

Conclusion

From the perspective of the corresponding contents of the research objectives, the specific research conclusions of this study were as follows:

1. Career planning of primary school teachers had a positive effect on the job satisfaction of primary school teachers.

2. Job satisfaction of primary school teachers had no effect on primary school teacher leadership.

3. Career planning for primary school teachers had a positive effect on leadership of primary school teachers.

4. Job satisfaction had no mediating effect between career planning and teacher leadership.

5. Job satisfaction of primary school teachers had a moderating effect on the relationship between career planning and leadership of primary school teachers.

Recommendations

1. Recommendation for Policies Formulation

Developing policies for cultivating leadership among primary school teachers. At present, there is no clear policy to cultivate teacher leadership in China. Therefore, education departments need to propose a plan to cultivate teacher leadership from the strategic perspective of the entire national education development, clarify the connotation and importance of teacher leadership, and provide financial support to attract widespread social attention. Local education departments should actively respond to the national call, formulate models and implementation rules for cultivating teacher leadership in various regions, attract excellent experts and scholars to provide suggestions, and meet the needs of teacher team construction and sustainable development. As an executing agency, the school carefully listens to the suggestions of its teachers, understands the needs of teachers to enhance leadership, and forms an effective training plan based on the actual development situation of each school.

Establish a sound school management system. The role and influence of teachers require schools to establish corresponding management mechanisms as an important guarantee. Provide effective practical paths for teachers to play a leading role and influence. Establishing a sound and equal democratic management system requires both administrative management democracy and teaching and research democracy. Rural schools should fully trust and respect teachers, encourage them to express their ideas and suggestions, and encourage them to innovate research and teaching. Under limited rural education resources, provide as many development platforms as possible for the teacher community, and pay attention to the living conditions and psychological demands of teachers.

2. Recommendation for Practical Application

Guide teachers to effectively carry out personal career planning. Through career planning, teachers can better understand their own strengths, interests and values, and on this basis define their own career development direction and goals. Career planning can also provide a clear path and direction for teacher development. Teachers can set career stage goals, such as promotion to teaching and research group leader, school-level backbone teacher, teaching and research achievement award winner, so as to promote their position and status in the development of goals.

Pay attention to improving teachers job satisfaction. Teachers with high levels of satisfaction are more likely to develop positive working relationships with colleagues and students, inspire students' enthusiasm for learning, and are better able to cope with challenges and difficulties. Teachers with high levels of satisfaction are usually more willing to participate in professional development activities to improve their abilities and knowledge, thus further strengthening their leadership. However, when teachers are not satisfied with their work, they may lack motivation and commitment, have a negative attitude towards their work, and there will be more complaints and conflicts, which will have a negative impact on

the working atmosphere and teamwork of the whole school.

3. Recommendation for Further Research

The factors that affect the formation of leadership among primary school teachers are multifaceted, and the establishment of research models needs to consider more factors. Researchers should incorporate more research variables to construct a more scientific and reasonable model, in order to effectively reveal the direct or indirect relationships between various factors.

References

Chen, Y. (2010). *Research on Teacher Leadership in the Context of Teacher Professional Development.* Master Dissertation, Shanghai Normal University.

Cheng, L. (2020). *Research on the Relationship between Job Satisfaction and Emotional Management Ability of Preschool Teachers*. Master's Thesis, Shanxi University of Technology.

Du, F. (2010). *Teacher Leadership: An important force for school change*. Educational Development Research, 47-51.

He, D. (2014). *A Study on the Current Situation and Influencing Factors of Job Satisfaction among Teachers in G Vocational Colleges*. Master's Thesis, South China University of Technology.

Hu, J., & Gu, L. (2012). *A survey on the status quo and influencing factors of teacher leadership in China: A case study of Guangdong Province*. Curriculum, teaching materials, teaching methods, 111-116.

Liang, J. (2018). *Research on the influencing factors and improvement strategies of job satisfaction among primary school teachers in Shijiazhuang City*. Master's thesis, Yanshan University.

Liu, Y. (2022). *Master's Thesis on Curriculum Leadership and Its Influencing Factors for Preschool Teachers.* Central China Normal University.

Luo, H., He, X., & Wang, X. (2016). *The impact of performance appraisal satisfaction on job withdrawal behavior: a moderated mediating effect*. Psychological and Behavioral Research, 817-825.

Meng, Z. (2020). Coupling Analysis Report on Career Planning and Job Satisfaction of Young Teachers in Vocational Colleges - Taking Xiamen City as an Example. *Cultural and Educational Materials*. (30), 114-118.

Miao, J., & Huo, G. (2006). *Research on Five Forces Model of Leadership*. Leadership Science, 20-23.

Pang, J., & Shi, H. (2016). *Employee proactive personality and innovative behavior: the moderating effect of job satisfaction, job level, and organizational tenure*. Science and Technology Progress and Countermeasures, 133-138.

Pang, t. J. (2016). *Employee proactive personality and innovative behavior: the moderating effect of job satisfaction, job level, and organizational tenure.* Science and Technology Progress and Countermeasures, 133-138.

Sun, L. (2020). *Career Planning and Management Research of New Primary School Teachers.* Master's Thesis, Shanghai Normal University.

Wang, L. (2013). *Empirical Study on the Impact of Labor Relationship Atmosphere on Organizational Citizenship Behavior: The Mediating Role of Job Satisfaction*. Master's Thesis, Northeastern University.

Wang, M., & Zhu, Y. (2020). Progress and Prospect of teacher leadership research. *Chinese Journal of Educational Science,* 130-143.

Wang, Z., & Zeng, L. (2019). *The impact of job satisfaction on the intention of primary and secondary school teachers to resign: a moderated model with mediation*. pp. 283-286.

Wu, X. (2019). What is the impact of "influencing factors" on the generation of teaching leadership among primary and secondary school teachers: Answer based on empirical research. *Contemporary Education Forum*. (02), 75-87.

WuZhi. (2016). *Research on Teacher Leadership in Classroom*. Master's Thesis, Shanghai Normal University.

Zhao, F. (2019). *Entrepreneurial Opportunities and Employee Resignation and Entrepreneurship Intention: A moderating effect based on job satisfaction and entrepreneurial cognition.* Chinese Master's Theses，Shaoxing University of Arts and Sciences.

Zhou, S., Wang, Y., & Li, X. (2021). The relationship between educational background and resignation intention of new kindergarten teachers: the multiple mediating effects of onboarding adaptation and job satisfaction. *Psychological Development and Education,* 675-682.

Zhu, J., & Yang, J. (2004). Investigative Study of Job Satisfaction Degree for Primary School Teachers. *Theory and Practice of Education*, 63-64.

The Study of Gannan Tea Picking Drama Guidebook for Teaching Sophomores Majoring

Wu Wenting and Thanyawat Sondhiratna
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail. 34537181@qq.com

****

Abstract

The objectives of this research were 1) To study “Gannan Tea Picking Drama” from experts, 2) To construct “Gannan Tea Picking Drama” guidebook for teaching sophomores majoring in music education at Jiangxi Science and Technology Normal University, 3) To teach the experimental group by using the “Gannan Tea Picking Drama” guidebook, 4) To evaluate the effectiveness of teaching by using the “Gannan Tea Picking Drama” guidebook. The research method is a mixture of qualitative and quantitative methods. Qualitative research is the analysis and research of Gannan Tea Picking Drama teaching in Sophomores Majoring, while quantitative research is the teaching of experimental groups. The population is 20 sophomores majoring in in Music Education at Jiangxi Science and Technology Normal University.

The findings of this paper are as follows: 1) Studied books and articles related to Gannan Tea Picking Drama, and learned the methods and techniques of Gannan Tea Picking Drama in in Sophomores Majoring from experts. 2)A teaching guide for Gannan Tea Picking Drama in Sophomores Majoring has been constructed. The first chapter of the guidebook is an introduction to the basic situation of the course, the second chapter is the content of Gannan Tea Picking Drama teaching in sophomores majoring, and the third chapter is an introduction to teaching methods. 3)Researchers designed a 12-week teaching plan based on guiding principles and conducted teaching experiments. 4)The teaching effect of this teaching guide book is good, indicating that the students' learning performance was very good. This guide is applicable to teaching and promotion.

Keywords: Gannan Tea Picking Drama; Guidebook; Sophomores

Introduction

Gannan Tea Picking Drama, a traditional Chinese Drama genre originating from Jiangxi province (Editorial Committee, 1999). “Gannan” is a general term for the Southern region of Jiangxi Province, China. The art form of tea picking drama is popular in Gannan region. Gannan tea picking drama is a performance form developed from folk songs and dances, with content close to life and humorous language. During the process of picking tea, farmers create and sing songs with tea picking as the main content to alleviate fatigue, improve efficiency, and relax their mood (Zhang & Zhong, 2007).

Gan Nan Tea Picking Drama, with a long history, is a culmination of Hakka culture in the form of performance art. Originating from the late Ming and early Qing dynasties, it dates back approximately 400 years. Gan Nan Tea Picking Drama originated from Jiulongzhang in Anyuan, created by the hardworking and wise people of Anyuan through their long laborious lives. In ancient times, Anyuan was a place with high mountains, dense forests, poisonous

* Received: July 1 2027; Revised: July 5 2024; Accepted: July 6 2024

weeds, and hot and humid miasma. After the Hakka ancestors migrated to Anyuan, they often suffered from poisoning by "miasma," experiencing symptoms ranging from mouth ulcers, dizziness, red urine, to severe cases of high fever, headaches, fainting, shock, or even life-threatening conditions (Lo & Zhang, 2013).

Living in a challenging environment, the Hakka ancestors discovered that tea leaves could cool, dispel heat, prevent illness, improve eyesight, enhance intelligence, and refresh the mind. Consequently, they survived by cultivating tea on the mountains, making a living from tea production. Starting from the Tang Dynasty, they extensively developed tea gardens and produced tea, During the tea production process, to reduce labor intensity, alleviate fatigue, and increase efficiency, tea farmers composed and sang tea-picking songs centered around planting and picking tea. This marked the origins of the primitive tea-picking songs and dances (Zhu & Liu, 2014)

At its peak, Gan Nan Tea Picking Drama had developed to over thirty troupes. However, due to prolonged wars and conflicts, it gradually declined until only five or six troupes remained by on the eve of liberation. In a state of near collapse, it barely held on. In 1949, with the nationwide liberation and the rejuvenation of the land, Gan Nan Tea Picking Drama experienced a revival, embarking on a new era of prosperity and becoming a unique flower in the garden of Hakka arts in the Ganzhou region. With over 400 years of trials and tribulations, Gan Nan Tea Picking Drama has gradually formed a relatively fixed artistic style, accumulating a wealth of valuable artistic materials with distinct characteristics of traditional repertoire, performance, and music. It has nurtured successive generations of inheritors who represent the art form (Zhang & Zhong, 2007).

The area of Gannan is inhabited by the Hakka people. The ancestors of the Hakka settled in the area and made a living by picking tea. Tea-picking Drama, as a well-known and beloved local Drama, has become an artistic bond that unites the hearts of the Hakka people, serving as important material for the study of Hakka language, arts, and folk culture. In recent years, to enhance the reputation of Gannan Tea Picking Drama, Ganzhou City has implemented the Opinions on Implementing the Project for the Inheritance and Development of Chinese Excellent Traditional Culture. Protecting and inheriting Gannan Tea Picking Drama has been taken as an important approach to promote local Drama culture, revitalizing the local Drama scene in Gannan. Policies have been put in place to support the development of local tea-picking Drama, including the issuance of the Implementation Opinions on the Revitalization of Gannan Tea Picking Drama, providing support in facilities, activity funds, staffing, and other aspects.

On January 6, 2013, the Ministry of Culture and Tourism officially approved the establishment of a national-level "Hakka Culture (Gannan) Ecological Protection Experimental Zone" in Ganzhou, Jiangxi Province. This move is significant for enhancing the influence, radiation, and inheritance of Hakka culture in Gannan, promoting the prosperity of regional cultural inheritance, and fostering comprehensive coordination and sustainable development of the local economy. It also plays a better protective role in the inheritance of Gannan Tea Picking Drama (the Ministry of Culture and Tourism officially,2013).

In November 2019, the list of National Intangible Cultural Heritage Protection Units was announced, and the Gannan Art Creation Institute was granted the qualification as a protection unit for the project Tea-Picking Drama “Gannan Tea Picking Drama” (National Intangible Cultural Heritage Protection Units, 2019).

On October 31, 2023, the list of National Intangible Cultural Heritage Protection Units was published, and the protection unit evaluation of the Gannan Art Creation Institute for this project was deemed qualified (National Intangible Cultural Heritage Protection Units, 2023).

Jiangxi Science and Technology Normal University, as a key development university in Jiangxi Province, should make more efforts to inherit and develop Jiangxi culture. Based in Jiangxi, looking at the whole country. But Jiangxi Science and Technology Normal University is a national comprehensive University. Many students from other provinces are not familiar with the tea Picking drama in Gannan, and are not even aware of its artistic form. Students lack the experience of local life, which is more difficult for learning. Students lack enthusiasm and interest in learning traditional drama. There is a significant difference in music style from mainstream disciplines in Schools, and it is necessary to cultivate students with a new aesthetic (Li, 2013).

"Gannan Tea Picking Drama" Guidebook for Teaching, in the field education, understanding the historical context and existing research dilemmas is paramount for effective pedagogy. The interplay between educational background and research problems shapes instructional strategies, curriculum development, and student outcomes. Grasping the educational landscape's intricacies provides educators with valuable insights into the challenges, trends, and innovations affecting teaching practices. Research issues shed light on areas necessitating further exploration and improvement within the educational domain.

Recognizing pivotal research problems in education empowers teachers to address critical issues impacting student learning, teacher efficacy, and institutional effectiveness. This awareness guides educators towards evidence-based solutions and transformative practices. Utilizing research insights to refine teaching strategies promotes innovation, differentiation, and personalized instruction tailored to meet diverse student needs. Leveraging research-informed approaches optimizes educational outcomes and fosters student success.

From the problems mentioned above, Researcher want to study and Constructing "Gannan Tea Picking Drama" Guidebook for Teaching Sophomores Majoring in Music Education at Jiangxi Science and Technology Normal University, by combining traditional cultural performance forms with professional knowledge in music education. This integrated approach to learning not only promotes students' understanding and respect for traditional art forms, but also enhances their ability to perform on stage, perform music, and express emotions. By actively participating in rehearsals and performances, students will develop teamwork and communication skills, as well as stimulate interest in learning and enhance cultural self-confidence, laying a solid foundation for their future career development and lifelong learning.

Research Objectives

1. To study “Gannan Tea Picking Drama” from experts.
2. To construct “Gannan Tea Picking Drama” guidebook for teaching sophomores majoring in music education at Jiangxi Science and Technology Normal University.
3. To teach the experimental group by using the “Gannan Tea Picking Drama” guidebook.
4. To evaluate the effectiveness of teaching by using the “Gannan Tea Picking Drama” guidebook.

Literature Review

Gannan Tea Picking Drama

Gannan Tea Picking Drama, a local traditional drama in Ganzhou City, Jiangxi Province, is one of the national intangible cultural heritages. Also known as "Tea Lantern Drama " or "Lantern Drama," it is praised as a "flower of Hakka art." Originating from Jiulongshan area in Anyuan County, Jiangxi, it has a history of over three hundred years. It is based on the Jiulong Tea Lantern and gradually formed by absorbing folk arts from southern Jiangxi. It is mainly popular in southern Jiangxi, northern Guangdong, western Fujian, and was once spread to the Guinan area of Guangxi. Gannan Tea Picking Drama evolved from folk songs and dances, with content close to daily life, and language that is humorous and witty. On May 20, 2006, Gannan Tea Picking Drama was approved to be included in the first batch of the national intangible cultural (Li,2013).

Gannan Tea Picking Drama is renowned for its rich local flavor and distinctive regional style. The repertoire content focuses on everyday life and reflects reality. With nearly a hundred traditional plays devoid of emperors, generals, or scholars and beauties, the Drama revolves around the working people, unfolding dramatic conflicts based on the interests, hobbies, and entanglements of the laboring masses. It features a humorous theatrical style and adopts the structure of "two leading roles and one comic," known for its "singing and dancing" prowess. Distinctive elements include the "short steps," unpredictable "fan dances," and unique "single-sleeve movements." The trio of "short steps," "fan dances," and "single sleeves" constitute the hallmark of Gannan Tea Picking Drama's performance artistry (Zhang & Zhong, 2007).

Music education and Teaching Method theory

A teaching method is a collection of guidelines and techniques that teacher to support students' learning. The subject matter to be taught, the learners' relative levels of skill, and the limitations imposed by the learning environment all play a role in determining these tactics. A specific teaching approach must consider the student, the subject matter, and the sort of learning it is intended to facilitate in order to be effective and appropriate (Westwood, 2008).

Summary: Gannan Tea Picking Drama, a traditional performance art from Ganzhou City, Jiangxi Province, is considered a national intangible cultural heritage. Originating in the Jiulongshan area of Anyuan County over three hundred years ago, it combines elements of local folk arts and southern Jiangxi traditions. The drama focuses on daily life themes, using humor and wit in its language. Recognized for its regional style, it features nearly a hundred plays centered on common people's lives rather than nobility. Characterized by a humorous theatrical style and a "singing and dancing" format, the drama showcases unique movements like "short steps" and "fan dances." Notable for its performance artistry, Gannan Tea Picking Drama was designated as a national intangible cultural heritage in 2006. Additionally, the importance of effective teaching methods tailored to students, subject matter, and learning objectives is highlighted in educational theory.

Research Methodology

This study is a mixed method research. Qualitative research mainly obtains research data through interviews with experts, literature research and other methods, and analyzes the data to obtain research results. Quantitative research mainly includes three tests: the first formative test, the second formative test and the summative test. Use research tools such as tables and charts to compare and analyze the collected data.

Population

60 Students in the Majoring in Music Education at Jiangxi Science and Technology Normal University, The People's Republic of China.

Samples

20 Seconded-year Majoring in Music Education at Jiangxi Science and Technology Normal University were selected by using purposive sampling.

Key informant

Three experts with extensive experience in teaching Chinese drama.

Inclusion Criteria

1) Experts must have a professional background, have studied Chinese drama teacher for at least 10 years, and have graduated from a professional music school.

2) Experts must be engaged in Chinese drama education and Chinese drama teacher for at least 10 years.

3) Experts must hold a professional title of associate professor or above.

Research Conceptual Framework

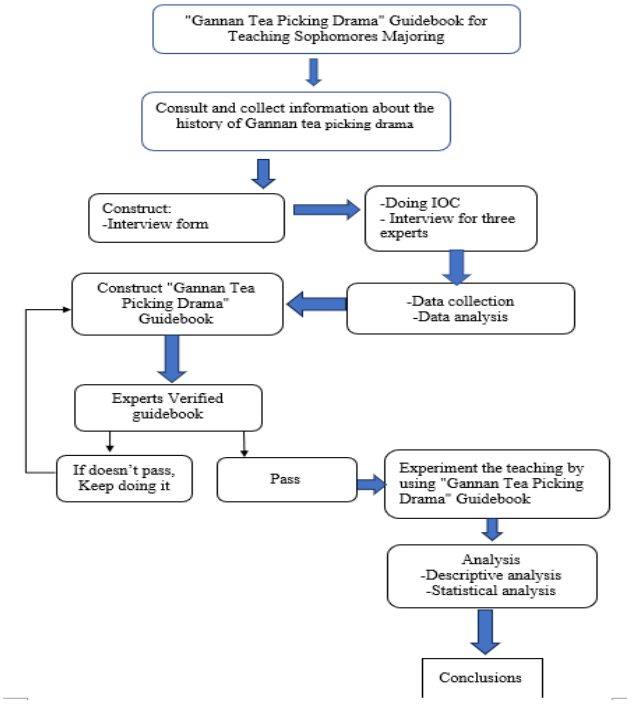

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Results

1. 1) To study “Gannan Tea Picking Drama” from experts

This is a qualitative study. Researchers have conducted research on the theory and teaching methods of Gannan Tea Picking Drama teaching in preschool education. And conducted in-depth interviews with three key informants. Researchers mainly learned from Chinese drama teacher experts how to write a teaching guide for Chinese drama teacher in preschool education, and how to choose teaching content and models that are suitable for the comprehensive music quality of preschool education students. Through the study of books and literature, researchers have gained an understanding of the development history Chinese drama, as well as the teaching status and methods Chinese drama teacher in preschool education majors. Based on the study of literature and interviews with experts, the researchers sorted out the acquired knowledge and compiled a book called "Preschool Education “Gannan Tea Picking Drama” Teaching Guidebook". Before conducting teaching experiments on students, experts were invited to conduct an IOC evaluation of the 13 questions in the teaching guidebook, and the expert's evaluation results were feasible.

2. Construct “Gannan Tea Picking Drama” guidebook for teaching sophomores majoring in music education at Jiangxi Science and Technology Normal University

This is a qualitative study that developed a teaching guidebook for Gannan Tea Picking Drama for Teaching Sophomores Majoring in Music Education through literature research and in-depth interviews with three Chinese drama experts. Three experts reviewed the effectiveness of the guidebook. The three key informants are renowned Chinese drama experts from the Conservatory of Music, all of whom have over 5 years of work experience and are professionals with Gannan tea Picking drama or related Chinese drama teaching experience. They have certain experience or achievements in “Gannan Tea Picking Drama” teaching, and their success in Gannan tea Picking drama teaching has been widely recognized. From the perspective of research purposes, this guide is divided into three chapters. Researchers designed three evaluation indicators, and experts evaluated the guidelines. The evaluation results of the experts are feasible and unanimously believe that these results can be used for teaching, as follows:

CONTENTS

Chapter 1 Introduction to " Gannan Tea Picking Drama"

Overview of Gannan Tea Picking Drama
Historical background and significance
The characteristics of Gannan Tea Picking Drama

Chapter 2 Elements of Gannan Tea Picking Drama

Exploration of traditional tune elements
Three melodies and one tune

Chapter 3 The singing method of Gannan Tea Picking Drama

Mudan Diao (Peony Melody) singing method
Yaolan Huakai (Cradle Flowers Bloom) singing method
Banjiu Diao (Spotted Dove Melody) singing method

Chapter 4 **The roles of different performers in the drama**

Chapter 5 **Costumes, makeup, and stage design in " Gannan Tea Picking Drama"**
Costumes
makeup
stage design in

3. The experimental group by using the "Gannan Tea Picking Drama" guidebook

Researcher used this guidebook for teaching with Third year students for 16 weeks, practice week 15, after that Second-year students have performed as Gannan Tea Picking Drama in front of the experts on week 16. The experts provided feedback on the performance.

Students Number	The first Formative Test	The second Formative Test	The third Formative Test	AVG Formative tests	Summative Test	Comparing
1	3.2	3.6	4.4	3.73	4.4	improvement
2	1.6	2.6	4.2	2.80	4.2	improvement
3	3.4	2.8	4	3.40	4.4	improvement
4	2.4	3.2	3.4	3.00	4	improvement
5	3	3	3.6	3.20	4.2	improvement
6	3	4	4.2	3.73	5	improvement
7	3	4.8	3.8	3.87	4.8	improvement
8	3	3.4	3.4	3.27	3.8	improvement
9	2.6	2.6	3	2.73	3.4	improvement
10	2.8	2.8	3.6	3.07	4	improvement
11	3.2	2.4	3.8	3.13	3.8	improvement
12	4	3.6	5	4.20	5	improvement
13	2.4	2.4	3.8	2.87	4	improvement
14	4	4.2	4.2	4.13	4.8	improvement
15	2.6	2.6	3.8	3.00	5	improvement
16	2.8	3	3.4	3.07	3.4	improvement
17	2.8	3.6	3.6	3.33	4.2	improvement
18	2.6	3.2	3.6	3.13	3.8	improvement
19	2.2	3	3.8	3.00	5	improvement
20	2.4	2.2	3.6	2.73	4	improvement
AVG	2.85	3.15	3.81	3.27	4.26	improvement

Week	**Contents**
Week 1	Introduction to Gannan Tea

Students Number	The first Formative Test	The second Formative Test	The third Formative Test	AVG Formative tests	Summative Test	Comparing
1	3.2	3.6	4.4	3.73	4.4	improvement
2	1.6	2.6	4.2	2.80	4.2	improvement
3	3.4	2.8	4	3.40	4.4	improvement
4	2.4	3.2	3.4	3.00	4	improvement
5	3	3	3.6	3.20	4.2	improvement
6	3	4	4.2	3.73	5	improvement
7	3	4.8	3.8	3.87	4.8	improvement
8	3	3.4	3.4	3.27	3.8	improvement
9	2.6	2.6	3	2.73	3.4	improvement
10	2.8	2.8	3.6	3.07	4	improvement
11	3.2	2.4	3.8	3.13	3.8	improvement
12	4	3.6	5	4.20	5	improvement
13	2.4	2.4	3.8	2.87	4	improvement
14	4	4.2	4.2	4.13	4.8	improvement
15	2.6	2.6	3.8	3.00	5	improvement
16	2.8	3	3.4	3.07	3.4	improvement
17	2.8	3.6	3.6	3.33	4.2	improvement
18	2.6	3.2	3.6	3.13	3.8	improvement
19	2.2	3	3.8	3.00	5	improvement
20	2.4	2.2	3.6	2.73	4	improvement
AVG	2.85	3.15	3.81	3.27	4.26	improvement

Week	**Contents**
Week 2	Picking Drama Overview of the art form Historical background and significance
Week 3	Characteristics of Gannan Tea Picking Drama Exploring key features and elements
Week 4	Understanding the traditional tune elements
Week 5	Three Melodies and One Tune in Ganan Tea Picking Drama
Week 6	In-depth study of the melodies and tunes
Week 7	Mudan Diao (Peony Melody) singing method
Week 8	Yaolan Huakai (Cradle

Students Number	The first Formative Test	The second Formative Test	The third Formative Test	AVG Formative tests	Summative Test	Comparing
1	3.2	3.6	4.4	3.73	4.4	improvement
2	1.6	2.6	4.2	2.80	4.2	improvement
3	3.4	2.8	4	3.40	4.4	improvement
4	2.4	3.2	3.4	3.00	4	improvement
5	3	3	3.6	3.20	4.2	improvement
6	3	4	4.2	3.73	5	improvement
7	3	4.8	3.8	3.87	4.8	improvement
8	3	3.4	3.4	3.27	3.8	improvement
9	2.6	2.6	3	2.73	3.4	improvement
10	2.8	2.8	3.6	3.07	4	improvement
11	3.2	2.4	3.8	3.13	3.8	improvement
12	4	3.6	5	4.20	5	improvement
13	2.4	2.4	3.8	2.87	4	improvement
14	4	4.2	4.2	4.13	4.8	improvement
15	2.6	2.6	3.8	3.00	5	improvement
16	2.8	3	3.4	3.07	3.4	improvement
17	2.8	3.6	3.6	3.33	4.2	improvement
18	2.6	3.2	3.6	3.13	3.8	improvement
19	2.2	3	3.8	3.00	5	improvement
20	2.4	2.2	3.6	2.73	4	improvement
AVG	2.85	3.15	3.81	3.27	4.26	improvement

Week	**Contents**
Week 9	Flowers Bloom) singing method Banjiu Diao (Spotted Dove Melody) singing method
Week 10	Roles of Different Performers in Gannan Tea Picking Drama
Week 11	Studying costumes used in performances
Week 12	Exploring makeup techniques and Analyzing stage design elements

4. Evaluate the effectiveness of teaching by using the "Gannan Tea Picking Drama" guidebook.

After the four tests are completed, the first three tests are compared with the fourth test. The results are as follows,

Table:1 , Comparison of formative and summative test

The table above is a comparison of the three formative and summative forms of testing. As can be seen from the table, based on this data, it appears that students tend to perform better in the Summative Test compared to the three Formative Tests.

Therefore, The Music Choreography Guidebook was effective.

Conclusion

Studied books and articles related to Gannan Tea Picking Drama, and learned the methods and techniques of Gannan Tea Picking Drama in in Sophomores Majoring from experts. This is a qualitative study. Researchers have conducted research on the theory and teaching methods of Gannan Tea Picking Drama teaching in preschool education. And conducted in-depth interviews with three key informants. Researchers mainly learned from “Gannan Tea Picking Drama” experts how to write a teaching guide for “Gannan Tea Picking Drama” in preschool education, and how to choose teaching content and models that are suitable for the comprehensive music quality of preschool education students. Through the study of books and literature, researchers have gained an understanding of the development history of the teaching method for "Gan Nan Tea Picking Drama" involves a blend of theoretical instruction and practical application, including performance demonstrations, rehearsals, and feedback sessions. It incorporates historical context, cultural significance, and unique performance elements such as comedic styles and storytelling techniques. Music education is often integrated to focus on musical characteristics

Construct “Gannan Tea Picking Drama” guidebook for teaching sophomores majoring in music education at Jiangxi Science and Technology Normal University, this is a qualitative study that developed a teaching guidebook for Gannan Tea Picking Drama for Teaching Sophomores Majoring in Music Education through literature research and in-depth interviews with three Chinese drama experts. Three experts reviewed the effectiveness of the guidebook. The three key informants are renowned Chinese drama experts from the Conservatory of Music, all of whom have over 5 years of work experience and are professionals with Gannan tea Picking drama or related Chinese drama teaching experience. They have certain experience or achievements in “Gannan Tea Picking Drama” teaching, and their success in Gannan tea Picking drama teaching has been widely recognized. From the perspective of research purposes, this guide is divided into three chapters. Researchers designed three evaluation indicators, and experts evaluated the guidelines. The evaluation results of the experts are feasible and unanimously believe that these results can be used for teaching, as follows: 2. Construct “Gannan Tea Picking Drama” guidebook for teaching sophomores majoring in music education at Jiangxi Science and Technology Normal University

This is a qualitative study that developed a teaching guidebook for Gannan Tea Picking Drama for Teaching Sophomores Majoring in Music Education through literature research and in-depth interviews with three Chinese drama experts. Three experts reviewed the effectiveness of the guidebook. The three key informants are renowned Chinese drama experts from the Conservatory of Music, all of whom have over 5 years of work experience and are professionals with Gannan tea Picking drama or related Chinese drama teaching experience. They have certain experience or achievements in “Gannan Tea Picking Drama” teaching, and their success in Gannan tea Picking drama teaching has been widely recognized. From the perspective of research purposes, this guide is divided into three chapters. Researchers designed three evaluation indicators, and experts evaluated the guidelines. The

evaluation results of the experts are feasible and unanimously believe that these results can be used for teaching, as follows: Chapter 1 Introduction to " Gannan Tea Picking Drama", Chapter 2 Elements of Gannan Tea Picking Drama, Chapter 3, the singing method of Gannan Tea Picking Drama, Chapter 4 The roles of different performers in the drama, Chapter 5, Costumes, makeup, and stage design in " Gannan Tea Picking Drama" by The experimental group by using the “Gannan Tea Picking Drama” guidebook

Researcher used this guidebook for teaching with Third year students for 16 weeks, practice week 15, after that Second-year students have performed as Gannan Tea Picking Drama in front of the experts on week 16. The experts provided feedback on the performance. Evaluate the effectiveness of teaching by using the “Gannan Tea Picking Drama” guidebook. The teaching effect of this teaching guide book is good, indicating that the students' learning performance was very good. This guide is applicable to teaching and promotion.

Discussion

Studying To study “Gannan Tea Picking Drama” from experts,

Discussion of all results the researcher should use the term which is consistent with the research of (Li, 2013) found that for the completeness of the discussion of results. The teaching of “Gannan Tea Picking Drama” by researchers is conducted through the arrangement and skills of “Gannan Tea Picking Drama”, the performance skills of “Gannan Tea Picking Drama”, the analysis skills of works, and the expression skills of works. It can help preschool education students easily and systematically learn practical “Gannan Tea Picking Drama” skills. Only standardized and systematic teaching can enable students to learn true “Gannan Tea Picking Drama” skills in simple and profound terms

construct “Gannan Tea Picking Drama” guidebook for teaching sophomores majoring in music education at Jiangxi Science and Technology Normal University

Discussion of all results the researcher should use the term which is consistent with the research of (Lo & Zhang, 2013). found that for the completeness of the discussion of results. Through the compilation of construct “Gannan Tea Picking Drama” guidebook, it was mainly found that “Gannan Tea Picking Drama” has a certain correlation with the researcher's construct “Gannan Tea Picking Drama” guidebook, and both have undergone standardized, systematic, and gradual learning and training requirements. Through various keyboard harmony and song improvisational accompaniment exercises, the theory of improvisational accompaniment is applied to practice, and in this process, the coordination of performance, ear, hand, and brain is achieved. Only in this way can continuous progress be made and the level of “Gannan Tea Picking Drama” be rapidly improved Unlike researchers, these teaching contents and methods are more suitable for music majors to learn. The difference among researchers lies in the deep integration of construct “Gannan Tea Picking Drama” teaching with the situation of preschool education students, which comprehensively cultivates students' abilities from the theory to practice of “Gannan Tea Picking Drama”.

teach the experimental group by using the “Gannan Tea Picking Drama” guidebook

Through research on relevant literature and in-depth interviews with experts, researchers conducted predictive evaluations of students' music theory and drama performance skills before teaching. They developed a teaching guide for “Gannan Tea Picking Drama”, designed a teaching plan based on the guide, and self-evaluated the teaching effectiveness of

each class, successfully completing the teaching task. Through the teaching process, it was found that although this is a challenging skill, students have a strong interest in “Gannan Tea Picking Drama” (Zhang, & Zhong, 2007). so their learning ability has been significantly improved. Three chinses drama experts believe that the curriculum design is scientific and the teaching methods are effective.

evaluate the effectiveness of teaching by using the “Gannan Tea Picking Drama” guidebook.

During the teaching process, in order to understand whether students' “Gannan Tea Picking Drama” skills have improved, researchers designed two formative tests and one summative test, and designed test standards in advance for each test. The formative test is scored by researchers, and the summative test is scored by three Chinese Drama experts. Based on the test results, create various statistical comparison charts. The researcher mainly found that students' “Gannan Tea Picking Drama” ability has greatly improved. Three “Gannan Tea Picking Drama” or Chinese drama experts believe that the testing standards are scientific and the teaching methods are effective. Students are very interested “Gannan Tea Picking Drama”, and the expression ability of students’ Musical improvisational accompaniment works has also been greatly improved.

Recommendation

1. Practical Recommendations

Researchers should read many books on “Gannan Tea Picking Drama” teaching and learn the theoretical knowledge involved. Researchers should also go out more, practice more, and investigate more to understand the teaching methods of “Gannan Tea Picking Drama” in various regions, and learn more “Gannan Tea Picking Drama” teaching methods from more experts. Applying some good teaching methods to “Gannan Tea Picking Drama” has changed traditional teaching concepts, found suitable methods for students, to improve their overall skill level, to improve their comprehensive music quality, and to improve the teaching level of teachers.

2. Recommendation for future research

Future research on "Gannan Tea Picking Drama" could delve into the evolving socio-cultural dynamics impacting the preservation and dissemination of this traditional art form. Exploring how globalization, technology, and changing audience preferences influence the performance, interpretation, and transmission of "Gannan Tea Picking Drama" can offer valuable insights into its sustainability and relevance in contemporary society. Additionally, investigating the adaptation of traditional teaching methods to suit modern educational frameworks and the exploration of innovative approaches to engage younger generations in the appreciation and practice of this art form present promising avenues for further research.

References

Li, P. (2013). *Analysis of the music skills course and its implementation in preschool education in Jiangxi Normal University of Science and Technology*. School of Music, Jiangxi Normal University of Science and Technology.

Lo, C. Y., & Zhang, Y. (2013). *A Brief Discussion on the Art of Singing, Dancing and Drama in the Tea Opera "Sister of the Eye" in Southern Gannan*. Chinese Drama.

Ministry of Culture and Tourism. (2013). the project Tea-Picking Drama "Gannan Tea Picking Drama". *Online.* Retrieved from https://zwgk.mct.gov.cn/zfxxgkml/fwzwhyc/202403/t20240328_951955.html

National Intangible Cultural Heritage Protection Units. (2023). "Hakka Culture (Gannan) Ecological Protection Experimental Zone. *Online.* Retrieved from https://www.ihchina.cn/zhengce_details/28357.html

Zhang, P., & Zhong, H. (2007). *Reflections on the Inheritance of Gannan Tea-Picking Drama*. Chinese Theatre.

Zhang, P., & Zhong, H. (2007*). Reflections on the Inheritance of Tea Opera in Southern Gansu*. Chinese Theatre.

Zhu, J., & Liu, H. (2014*). Seeking Development in Innovation and Seeking Development of Tea Opera in Southern Gansu*. Music Time and Space.

The Music Choreography for Third Year Dance Major Students in the College of Music of Jiangxi Normal University of Science and Technology in The People's Republic of China

Xu Shuiliang and Thanyawat Sondhiratna
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail. 34537181@qq.com

****

Abstract

The purpose of this research was to analyze the correct cognition and understanding of music choreography.

The research method of this study is qualitative methods. the key informants were educator experts They were selected by inclusion criteria the research instrument for the data collection were interview form

The research results were found as follows; 1) The correct cognition and understanding of music choreography, 2) Music Choreography: understanding music choreography involves integrating dance movements with the structure, emotion, and style of music. Choreographers must possess a deep comprehension of music elements like tempo, rhythm, and dynamics to create a symbiotic relationship between sound and movement, 3) Attention to contrasting elements within music melodies is essential for evoking depth and nuance in dance works. The relationship between music structure and dance structure is integral to creating cohesive and expressive dance works. Choreographers merge music composition with dance design, aligning dance structures with musical forms to amplify thematic expressions and emotional nuances. Through "music choreography," incorporating symphonies, melodies, rhythms, and textures into movement sequences and stage designs enhances choreographic techniques, mutual evolution of music and dance, and convergence of structure, emotion, and style. Understanding music selection, analysis, interpretation, and utilization alongside interdisciplinary knowledge is crucial for choreographers.

Keywords: The Music Choreography; Third Year Dance Major Students; The College of Music; Jiangxi Normal University of Science and Technology; The People's Republic of China

Introduction

Dance education in China has been gaining prominence, with several universities and institutions offering dance majors. The discipline has been increasingly recognized as an important field of study within the country's educational system. Moreover, there has been a growing emphasis on traditional Chinese dance forms as well as contemporary and international dance and Chinese folk dance styles (Li & Ren, 2010).Colleges and universities need to provide policies to support teaching reform, dance teachers change their concepts to ensure teaching effects, focus on stimulating students' independent learning, and improve students' subjectivity reform strategies to improve the quality of folk dance courses in private colleges and universities in my country. It aims to improve the quality of folk-dance courses

* Received: May 29 2027; Revised: June 6 2024; Accepted: June 7 2024

in private colleges and universities in China. Provide theoretical support for dance teaching level (Wang, 2021).

Music Choreography refers to the art of creating and arranging dance movements in synchronization with musical compositions. It involves designing movement sequences that complement, interpret, or enhance the musical elements such as rhythm, melody, and structure. Music choreography is a vital aspect of dance performance and often requires a deep understanding of both music and dance in order to create a unified and expressive artistic presentation. "Music choreography" fosters the co-development of dance and music in addition to enhancing choreography techniques for producing dance works. In addition to having a certain professional background and creative experience, choreographers must possess a thorough understanding and accurate comprehension of music selection, analysis, feeling, and application. They should also be proficient in interdisciplinary theoretical knowledge, including that related to theater, film, literature, and opera. Therefore, when producing dance, choreographers should accurately understand the relationship between music and dance, as well as evaluate, comprehend, feel, and use music in a detailed and comprehensive manner (Wang, 2017).

From the teaching situation in the dance, Music Choreography is an important branch. If the researcher still finds that, Dance education plays a vital role in fostering artistic expression, physical well-being, and professional development among students in higher education institutions. As part of the dance curriculum, music choreography stands as a fundamental component, providing students with a platform to integrate musical elements into their dance performances. While the existing curriculum at the College of Music emphasizes the importance of music choreography, The challenges in music choreography teaching include coordinating movements with music, fostering creativity, developing effective teaching methods, managing time, adapting choreography, ensuring technical proficiency, and providing constructive feedback during rehearsals (Li, 2005).

From the problems and importance mentioned above, the researcher wanted to analyze the correct cognition and understanding of music choreography. The purpose of this study is to address the necessity for a comprehensive Music Choreography teaching tailored specifically for third-year Dance Major students at the College of Music, Jiangxi Normal University of Science and Technology, The People's Republic of China. This chapter will provide an overview of the background, rationale, and significance of the research, highlighting the existing gaps and challenges pertinent to music choreography within the curriculum.

Research Purpose

To analyze the correct cognition and understanding of music choreography.

Literature Review

Theoretical of music

Music theory is the study of music practices and possibilities. It has three interrelated uses: The first involves understanding music notation's basic elements (key signatures, time signatures, and rhythmic notation). The second delves into scholars' perspectives on music from ancient times to the present. The third constitutes a sub-topic of musicology that seeks to define processes and general principles in music. The musicological approach to theory

differs from music analysis as it focuses on fundamental materials rather than individual works or performances. Theoretical knowledge of music encompasses an understanding of the principles and concepts that form the foundation of music. This includes elements such as rhythm, melody, harmony, form, notation, scales, keys, intervals, chords, and more. Theoretical knowledge also involves an understanding of historical and cultural contexts, as well as various styles and genres of music (Alison, 2011).

Music theory often focuses on explaining how musicians and composers create music, covering topics such as tuning systems and composition methods. As the definition of music continues to expand, a more inclusive interpretation could involve considering any sonic phenomena, including silence. However, this isn't absolute. For example, in medieval Europe's Quadrivium liberal arts curriculum, the study of "music" was an abstract system of proportions, studied separately from actual musical practice. Despite this, the medieval discipline later formed the basis for tuning systems and is typically included in modern scholarship on the history of music theory. In a more advanced context, theoretical knowledge of music may include studies in music composition, music analysis, musicology, and ethnomusicology. It provides musicians, composers, educators, and music scholars with a framework to understand, analyze, and create music (Christensen, 2002).

Dance theory

Dancing is an art form that is frequently categorized as a sport. It consists of a series of artistic and frequently symbolic body motions that can be chosen on purpose or performed spontaneously. Dance can be grouped and classified according to its historical time or place of origin, its choreography, or its repertoire of movements. Dance is usually performed to musical accompaniment, though occasionally the dancer plays a musical instrument in addition (Foster,2011). Theatrical and participation dance should be distinguished from one another; however, these two genres are not always mutually exclusive. Both can have specialized purposes, whether they be religious, ceremonial, competitive, sensual, martial, social, or liturgical. Some human movement disciplines, such as martial arts, gymnastics, cheerleading, figure skating, synchronized swimming, marching bands, and many more sports, are sometimes compared to dances. Dance is utilized as a kind of exercise and occasionally as a means of preparation for other sports and activities, so it's not just a performance art. For some people, dancing has turned into a sport, and there are dance competitions all around the world that feature a variety of styles and standards. Many people find dance to be aesthetically pleasing (Carey, Moran, & Rooney, 2019).

The philosophy underpinning contemporary dance encompasses formal ideologies, aesthetic concepts, and technical attributes. It is a relatively new field of study, largely developing in the 20th century. Considered a branch of expression theory, it is closely related to music theory, specifically musicality. While musicality focuses on finding a matching pair of dance and music that fit each other in various respects, dance theory is a broad term encompassing the origins, styles, genre, footwork, and artistic expression of dance. Dance theory seeks to determine the instinctual nature of dance and what makes various movements appear natural or forced. It is based on the founding principles of natural body movements, such as the moving of joints, limbs, and fingers. Through the use of the sphere and lines of the body, dance theory aims to derive, show, and demonstrate how dance is performed by depicting movements and their speed. It is hypothetically possible to draw and work out a dance using sphere lines and arrows, as described in many dance books (Milton & Carole, 1979).

Theoretical of Choreography

Choreography is the art or practice of designing sequences of movements of physical bodies (or their depictions) in which motion or form, or both, are specified. A choreographer is one who creates choreographies by practicing the art of choreography, a process known as choreographing. While it can refer to various forms, it most commonly refers to dance choreography. Choreography in dance refers to the design expressed through dance notation, also known as dance composition. It encompasses the use of organic unity, rhythmic articulation, theme and variation, repetition, and may involve improvisation for innovative movement ideas. Choreography specifies human movement and form in terms of space, shape, time, and energy within an emotional or non-literal context. Movement language is drawn from various dance techniques including ballet, contemporary, jazz, hip hop, folk, techno, K-pop, religious dance, and pedestrian movement, or a combination of these. The purpose of choreography is typically to create dances intended for performance in concert dance (Blom &Tarin,1989).

"Music choreography" is one of various types of choreography methods. It is a choreography method that uses music as the basis for dance creation. Dance choreographers are required not only to be good at in-depth analysis, understanding and application of music, but also to have certain dance creation experience and solid dance theoretical knowledge. When using the "music choreography" method, dance choreographers should draw on the musical form structure of the music itself to create dance works, and follow the creative principles of dance works, emphasizing that dance works and music are established in beat, rhythm, melody, emotion, style, and structure. A relationship of "mutual complementation, harmony and unity". Reasonable use of the "music choreography" creative method in creation can enable dance choreographers to correctly understand the importance of music to dance creation, and can also enrich dance choreographic techniques from multiple levels and angles, and strengthen the dance choreographer's awareness of innovation and innovation ability, and improve the overall quality and professional level of dance choreographers (You, 2020).

In conclusion, music theory delves into the foundations and principles of music, encompassing elements like rhythm, melody, harmony, and historical contexts. Dance theory explores the artistic and symbolic aspects of dance, categorizing movements based on history, choreography, and cultural context. Choreography involves designing movement sequences, often linked to music in practices like music choreography. Understanding the relationship between music and dance enhances a choreographer's ability to create cohesive and innovative works, emphasizing the harmony between music and dance elements for enriched artistic expression.

Research Methodology

The research methodology was Qualitative Research which collected data by interviewing key informants, and documents data.

Research tools: interview form and validate research tools by three experts.

Key informants: Associate professor of School of Music and Dance, Hunan University of Arts and Sciences, Associate professor of the music choreography.

Data collection: 1) Collect, sort and analyze literature, 2) Concept definition and theoretical framework of research, 3) Create questionnaires for use in expert interviews, 4)

Examine the survey and expert interview questionnaires for quality, 5) Data Collection and analyze

Data analysis: The data from the interview will be analyzed by using content analysis.

Research Conceptual framework

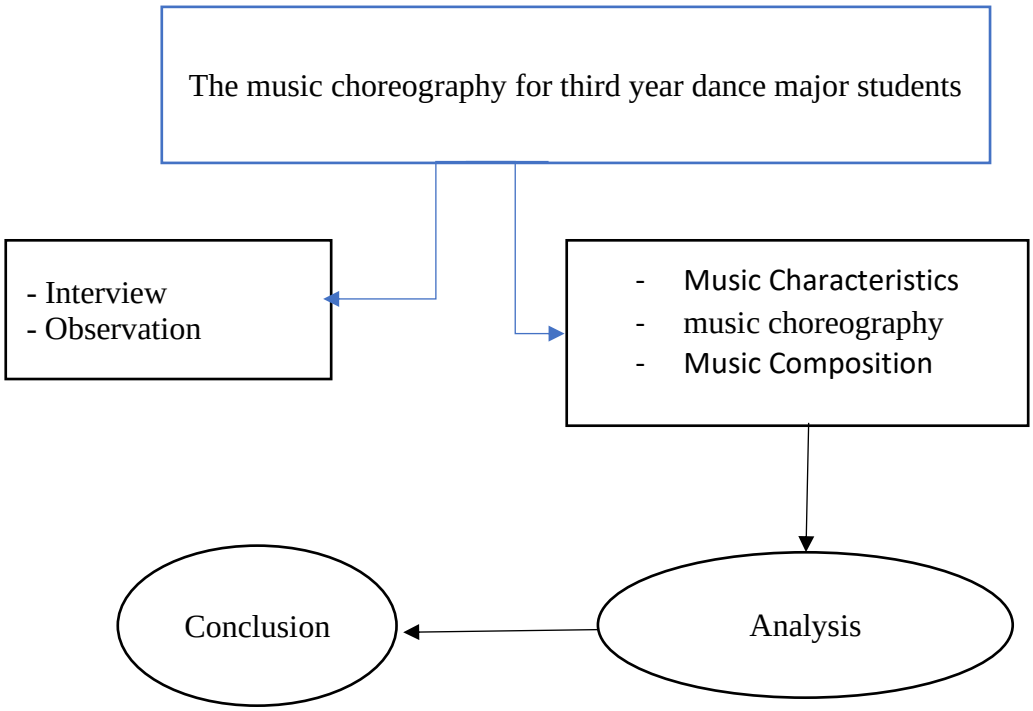

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Results

The correct cognition and understanding of music choreography

1. Music Choreography

Music choreography is a method where choreographers create dance works by effectively utilizing the structure of music. This approach involves choreographing movements, designing stage space, and developing themes based on elements like symphony, melody, rhythm, and texture of the music. It emphasizes the importance of achieving unity and complementarity between dance and music in terms of structure, emotion, and style. By deepening the connection between music and dance, this method not only enhances choreographic techniques but also fosters mutual development between music and dance disciplines. Choreographers must possess a profound understanding of music selection, analysis, interpretation, and utilization, alongside a solid professional foundation and creative experience. Integration of interdisciplinary knowledge from fields like drama, film, literature, and opera is essential. Therefore, choreographers should adeptly navigate the relationship between music and dance, analyzing, understanding, feeling, and utilizing music intricately and comprehensively to create impactful choreographic works.

Figure1: Music Choreography

Source: Xu Shuiliang, 2024

Choreographing a dance piece to align with specific music involves understanding the music's nuances like tempo, rhythm, dynamics, and phrasing. The choreographer should analyze the emotional arc of the music, consider accents and motifs, and create movement sequences that enhance the musical narrative. This entails creating a symbiotic relationship between sound and movement by incorporating musical elements into the choreography to deepen the audience's emotional connection to the performance.

In challenging scenarios involving complex music, choreographers can overcome difficulties by breaking down the music into segments, establishing clear cues for transitions, and collaborating closely with musicians or composers. Through intensive rehearsals focused on musical cues, spatial awareness, and dynamic responsiveness, they synchronize choreography with intricate music to captivate audiences with a seamless fusion of movement and sound. Communication, collaboration, adaptation, and creative exploration are key in successfully integrating complex music with choreography for captivating performances.

2. Characteristics of music choreography

In "music melody choreography," the seamless integration of music melody and dance movements yields a balanced interplay, where synchronization of dynamic trajectories enhances the character and rhythmic style of the dance work. By leveraging this method, choreographers enable performers and audiences to experience the captivating essence of music melodies, establishing a cohesive bond between music and dance expressions.

Conversely, "music beat rhythm choreography" tailors dance sequences to the tempo, intensity, and rhythm patterns of musical accompaniments, crafting unique styles and rhythms within dance works. The strategic utilization of beat rhythms infuses movements with unexpected dynamism and dance momentum, enriching artistic expression and imbuing performances with tension and vibrancy.

Figure2: Characteristics of music choreography
Source: Xu Shuiliang, 2024

Moreover, "music comprehensive choreography" merges elements from both music melody and beat rhythm choreography, synchronizing and intertwining movement trajectories and speeds to create a holistic and coordinated artistic expression. This method facilitates the seamless blending of music melodies and accompaniments into a unified form of expression that harmonizes music and dance intricately.

In the realm of dance creation, attention to the interplay between strong and weak, sparse and dense, fast and slow voices within music melodies and accompaniments is crucial when synchronizing movement trajectories. Through careful choreographic design, dancers can evoke contrasting yet complementary expressions, infusing their performances with depth, nuance, and artistic coherence.

Ultimately, "music choreography" stands as a transformative choreographic approach that not only enriches the creative process but also forges a profound connection between music and dance. By mastering these choreographic methods and techniques, choreographers can elevate their works to new heights of artistic excellence, captivating audiences through the harmonious fusion of music and movement. Successful collaboration between choreographers and composers or musicians relies on effective communication, mutual respect for artistic visions, and a commitment to enhancing performances. Elements such as fostering a collaborative environment, aligning on concepts, understanding creative processes, and being open to feedback are crucial. By maintaining open channels for exchange, embracing experimentation, and honoring each other's expertise, choreographers and composers can co-create impactful performances that resonate deeply with audiences through innovative synergies between music and movement.

3. The relationship between music structure and dance structure

Figure3: Characteristics of music choreography
Source: Xu Shuiliang, 2024

In the realm of "music choreography," the fusion of music structure with dance structure plays a pivotal role in the creation of cohesive and expressive dance works. The intricate relationship between music composition and dance design is essential for crafting harmonious and unified artistic pieces. Dance works typically adopt two-part and three-part structural styles, echoing the musical structures of single-two-part and single-trilogy compositions respectively. By aligning dance structures with musical forms, choreographers can leverage the symbiotic connection between music and dance to amplify thematic expressions and enrich emotional nuances within their creations.

The choreographic method of "music choreography" offers a vehicle for choreographers to integrate symphonies, melodies, rhythms, and textures into dance movements, stage designs, and thematic content. This approach expands choreographic techniques, fosters mutual evolution of music and dance, and strives for a seamless convergence of structure, emotion, and style between the two art forms. Choreographers must possess a deep understanding of music selection, analysis, interpretation, and utilization, drawing upon interdisciplinary knowledge from fields like drama, film, literature, and opera to enhance their choreographic endeavors. Profound insights into the relationship between music and dance are crucial for choreographers, demanding meticulous analysis, profound comprehension, sensitive interpretation, and strategic application of musical elements. Musical interpretation is a fundamental element in choreography, enabling the expression of emotions and themes through movement. Choreographers immerse themselves in the music, understanding its nuances and intentions to translate musical storytelling into choreographic expressions. By fostering a strong kinesthetic connection with the music and guiding dancers through imagery-based exercises and improvisation, they ensure dancers authentically convey the intended emotions and narratives, eliciting visceral responses from audiences and forging a deep connection between sound and gesture.

In summary, "music choreography" represents a holistic choreographic approach that marries the structural elements of music with dance expression. Through methods like music melody choreography, music beat rhythm choreography, and music comprehensive choreography, choreographers aim to synchronize, intensify, and integrate music and dance elements, ultimately striving for a cohesive unity in their choreographed works. By meticulously selecting and thoughtfully using the "music choreography" method, professional dance choreographers can elevate their creations to exceptional levels, embodying the essence of outstanding dance artistry.

Discussion

The passage emphasizes the need for a comprehensive approach to creating dance works. It stresses that success in this field requires not only the mastery and application of choreography skills but also a forward-looking perspective on the industry's content, existence, and development. The author highlights the necessity of professional theory and skills for anyone involved in dance performance or learning, emphasizing the importance of integrating theoretical knowledge with practical application. The text also points out the detrimental effects of disregarding theoretical knowledge in dance education, leading to a lack of understanding and coherence in teaching and performance. The author's primary focus lies in dance performance, stressing the inseparability of choreography techniques from performance research. Furthermore, the passage underscores the significance of theoretical learning in choreography, citing previous choreographers' techniques and highlighting the importance of understanding and learning such methods. It then connects theoretical analysis with practical examples, using the choreography of the original dance "regression" to illustrate creative experiences. Additionally, the author discusses the modern and contemporary dance trends, identifying personal insights and limitations within choreography practice, aiming to address existing issues and improve professional quality and creative thinking (Gao, 2019).

The choreography of the top three teams in the dance cheerleading events of the 2019 and 2021 World Cheerleading Championships from the perspective of symphonic choreography. It compares key elements of symphonic choreography in these performances based on existing research and expert interviews, utilizing video analysis as well as mathematical and statistical methods. The findings demonstrate that symphonic choreography in dance cheerleading draws from the artistic properties of program characteristics and music, leading to six key characteristics: spatial "symphonizing," mutual "resonance," dynamic "ups and downs," "modal evolution," "contradiction," and the "integration" of music and dance. Similarities are observed in movement sets, spatial levels, formation changes, and musical integration among the top three teams, showcasing the development from individual movements to dynamic sequences and the transformation from flat to three-dimensional formations. These choreographic elements convey emotional themes and collaborative performance, reflecting an overall symphonic rhythm. Moreover, the innovation path for symphonic choreography in dance cheerleading revolves around excavating artistic characteristics, integrating rational and irrational aspects, analyzing music's internal structure, understanding emotional themes, and continually innovating expression methods within set choreography. This study serves to enhance the quality and innovative approach of China's dance cheerleading choreography while shedding light on the role of symphonic choreography in the global dance cheerleading landscape (Yang, 2022).

Conclusions

The correct cognition and understanding of music choreography

Music Choreography**:** understanding music choreography involves integrating dance movements with the structure, emotion, and style of music. Choreographers must possess a deep comprehension of music elements like tempo, rhythm, and dynamics to create a symbiotic relationship between sound and movement. Analyzing musical nuances, emotional arcs, and collaborating closely with musicians are crucial for overcoming challenges with complex music. Successful music choreography requires communication, collaboration, adaptation, and creative exploration to deliver captivating performances that resonate with the audience.

The characteristics of music choreography encompass the integration of music melody, beat rhythm, and comprehensive elements to create a harmonious relationship between music and dance expressions. Choreographers utilize these methods to synchronize dynamic trajectories, tempo, intensity, and rhythm patterns with movement sequences, enhancing artistic expression and creating captivating performances. Attention to contrasting elements within music melodies is essential for evoking depth and nuance in dance works. Through effective collaboration between choreographers and musicians, maintaining open communication, aligning visions, and embracing experimentation, transformative choreographic works can be achieved, engaging audiences through innovative synergies between music and movement.

The relationship between music structure and dance structure is integral to creating cohesive and expressive dance works. Choreographers merge music composition with dance design, aligning dance structures with musical forms to amplify thematic expressions and emotional nuances. Through "music choreography," incorporating symphonies, melodies, rhythms, and textures into movement sequences and stage designs enhances choreographic techniques, mutual evolution of music and dance, and convergence of structure, emotion, and style. Understanding music selection, analysis, interpretation, and utilization alongside interdisciplinary knowledge is crucial for choreographers. By immersing in the music, interpreting its nuances, and guiding dancers through kinesthetic connections, choreographers ensure authentic expression of emotions and narratives, fostering a deep connection between sound and gesture. Overall, "music choreography" represents a holistic approach that elevates choreographed works to exceptional levels, embodying outstanding dance artistry through the seamless integration of music and dance elements.

Finding new knowledge:

Finding new knowledge in music choreography involves exploring innovative ways to integrate dance movements with the structure, emotion, and style of music. This process requires a deep understanding of music elements such as tempo, rhythm, dynamics, and nuances to establish a symbiotic relationship between sound and movement. Analyzing complex musical compositions, emotional arcs, and collaborating closely with musicians are essential steps in pushing the boundaries of traditional choreographic practices. By emphasizing communication, collaboration, adaptation, and creative exploration, choreographers can deliver captivating performances that resonate with audiences on a deeper level. Through continuous experimentation, open-mindedness, and a willingness to explore new avenues, choreographers can discover fresh approaches to music choreography that elevate their works and contribute to the evolution of dance as an art form.

Suggestions

1.General Recommendations

This research will help make the reader Enhance your knowledge of music choreography by delving into the intricate relationship between music and dance. Develop a profound comprehension of music elements such as tempo, rhythm, dynamics, and emotional nuances to create a cohesive blend of sound and movement. Adopt a holistic approach to music choreography that integrates symphonies, melodies, rhythms, and textures into movement sequences and stage designs. Aim for a seamless convergence of structure, emotion, and style between music and dance elements to elevate your choreographed works to exceptional levels of artistry.

Engage in reflective practice to evaluate the success of your choreographic endeavors. Analyze what worked well, what could be improved, and how you can further develop your understanding of music choreography. By incorporating these general recommendations into your practice, you can enhance your cognition and understanding of music choreography, leading to more nuanced and compelling dance performances that resonate with audiences.

2. Recommendation for future research

Recommendations for Future Research in Correct Cognition and Understanding of Music Choreography, Study the role of emotion and memory in shaping dancers' interpretations of music and choreography. Investigate how emotional responses to music influence movement choices and how memory processes affect dancers' abilities to retain and reproduce choreographic sequences. Explore the concept of embodied cognition in music choreography research, focusing on how sensory-motor experiences shape dancers' understanding and interpretation of music. Investigate how the body's interactions with music influence cognitive processes and creative decision-making in choreographic contexts. Conduct longitudinal studies to track dancers' cognitive development and learning trajectories in music choreography over extended periods. Explore how practice, experience, and exposure to different styles of music influence dancers' cognitive processes and artistic expression.

By exploring these recommendations in future research endeavors, scholars and practitioners can deepen their understanding of the cognitive mechanisms underlying music choreography, leading to innovative insights that enhance artistic creativity and performance quality.

References

Blom, L. A., & Chaplin, L. T. (2013). *The Intimate Act of Choreography*. Dance Books

Carey, K., Moran, A., & Rooney, B. (2019). Learning Choreography: An Investigation of Motor Imagery, Attentional Effort, and Expertise in Modern Dance. *Frontiers in Psychology*. 10 (1), pp. 422-431.

Christensen, T. (2002). *The Cambridge History of Western Music Theory*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Li, W., & Ren, F. (2010). *Current situation and reflections on undergraduate teaching of Chinese ethnic and folk dance*. Journal of Beijing Dance Academy. 2 (04).

Wang, M. (2017). Modern choreography of traditional dance. *Shanghai: Shanghai Music Publishing House*. 1 (15), 294-308.

Wang, X. (2021, June). *Dance Fashion. Sichuan University of Culture and Arts*. The current situation and strategies of teaching reform of Chinese ethnic and folk dance in dance majors in private colleges and universities.

Yang Ruqing. (2022). *Research on the Application of Symphony Dance Dance Dance Chelatou Solution.* Wuhan Institute of Physical Education.

You, L. (2020). *Analysis and Research on Music Choreography*. Northwest University for Nationalities.

การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

A Study of Thai tourist behavior effecting the decision-making in Hub Mae Win Community Enterprise Group, Mae Wang District, Chiang Mai Province

จารุณี ศรีบุรี, ยุทธการ ไวยอาภา,
กีรติ ตระการศิริวาณิช และ วุฒิพงษ์ ฉั่วตระกูล
มหาวิทยาลัยแม่โจ้

Jarunee Sriburi, Yutthakarn Waiapha,
Keerati Trakarnsiriwanich and Wutthipong Chiatrakul
Maejo University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: pheungjaru@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน และ 2) ศึกษาระดับการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บกลุ่มตัวอย่างจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า1) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน เคยมาท่องเที่ยวโดยใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน มาเป็นครั้งแรก ส่วนใหญ่ทราบข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วินจากคำบอกเล่าจากบุคคลอื่น ส่วนใหญ่วัตถุประสงค์หลักศึกษาดูงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน เดินทางมาโดยพาหนะรถเช่า/จ้างเหมา ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน มากับโรงเรียน / สถานศึกษา มีค่าใช้จ่ายหลัก ส่วนใหญ่เป็นอาหาร / เครื่องดื่ม ในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน มีรูปแบบที่พักชุมชนที่ท่านตัดสินใจใช้บริการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน ส่วนใหญ่เป็นโฮมสเตย์ ส่วนใหญ่มีเหตุผลในการเลือกใกล้ชิดกับทรัพยากรทางธรรมชาติ ระยะเวลาในการเข้าพัก ส่วนใหญ่ 1 – 3 วัน ส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้บริการที่พักชุมชน 1 ครั้ง จุดเด่นของที่พักชุมชนมีความโดดเด่นในที่พักที่ตั้งอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ มีช่องทางในการจองที่พักชุมชน ทำการจองโดยตรงกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน 2) ระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน ในภาพรวมนักท่องเที่ยวมีระดับคามคิดเห็นต่อการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อการ

วันที่รับบทความ : 10 มีนาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 26 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 28 มีนาคม 2567
Received: March 10 2027; Revised: March 26 2024; Accepted: March 28 2024

ตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน มากที่สุด คือ ด้านทรัพยากรและชุมชนแวดล้อม

คำสำคัญ: พฤติกรรมนักท่องเที่ยว; การตัดสินใจ; ชุมชนฮับแม่วิน

Abstract

The objective of this research were 1) to study the behavior that affect to Hub Mae Win Community Enterprise 2) to study the decision making that to Hub Mae Win Community Enterprise, Mae Wang district, Chiang Mai province. This research was a quantitative research. The questionnaire were used as a study tool. The statistic used to analyze the data in this research included: (a) frequency, (b) percentage, and (c) Standard deviation.

This result of the study found that; 1) Tourist behavior in Hub Mae Win Community Enterprise found that Thai tourist travelled in Hub Mae Win Community Enterprise at the first time. Most of them known the information from hearsay and the main objective of travelling was study trip. Most of them used the rental vehicle with school. Most of them spent for food / beverage and travlling in July – September. 2) Tourist had the highest level of opinion towards the decision making in Hub Mae Win Village at high level, namely resource and community. There was a form of community accommodation that the tourist decided to use the services of the Hub Mae Win Community Enterprise. Most of them were homestay and had reason for choosing proximity to natural resource. The duration of stay was mostly 1 - 3 days. Most of them had a frequency of using community accommodation services once. The highlight of community accommodation was the location amidst nature. There were channel for reserving community accommodation. The Tourist made a reservation directly with the Hub Mae Win Community Enterprise Group.

Keywords: Tourist Behavior; Decision Making; Hub Maewin Community Enterprise Group

บทนำ

วิสาหกิจชุมชน หมายถึง กิจการที่เกิดขึ้นในชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ และการอื่น ๆ ที่ดำเนินกิจการโดยประชาชนในชุมชนนั้น ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง วิสาหกิจชุมชน เป็นการนำเอาปัจจัยการผลิต ความรู้ความสามารถ ภูมิปัญญาต่าง ๆ ที่ ประชาชนในชุมชนพึงมีอยู่แล้วนั้น มาประกอบการเป็นผลผลิตหรือการบริการ เพื่อก่อให้เกิด รายได้แก่ประชาชนอาจวัดรายได้ที่เกิดขึ้นเป็นตัวเงินที่เราสามารถเห็นได้ชัดเจน แต่อีกด้านหนึ่ง ที่ได้รับจากการทำวิสาหกิจชุมชน คือ ประชาชนเกิดความผูกพัน ความสามัคคีมีความ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เกิดการเรียนรู้พึ่งพาตนเอง และผู้อื่นไปด้วยพร้อม ๆ กัน (สำนักงานเลขานุการ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2567 : ออนไลน์)

วิสาหกิจฮับแม่วินก่อตั้งขึ้นมา เพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และตลาดสินค้าในชุมชน สืบเนื่องจากพื้นที่ในชุมชนมีสถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีทรัพยากรที่ยังอุดมสมบูรณ์ประเพณีวัฒนธรรมที่เก่าแก่และน่าสนใจ (องค์การบริหารส่วนตำบลแม่วิน, 2567 : ออนไลน์) ดังนั้น จึงควรจะมีการอนุรักษ์สืบสานประเพณีและวัฒนธรรมพร้อมทั้ง ภูมิปัญญาให้อยู่ยั่งยืนจนถึงลูกหลาน รวมถึงการมีผลิตภัณฑ์สินค้าผ้าทอ ผ้าปัก งานฝีมือ ที่แสดงถึงเอกลักษณ์ที่งดงามของชนเผ่าท้องถิ่น มีภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่น่าภาคภูมิใจ ควรค่าแก่การอนุรักษ์ สืบสานไว้ให้ยั่งยืนต่อไป

หลังสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรน่า 19 สิ่งที่ไม่สามารถเลี่ยงได้ คือ พฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป (มาร์เก็ตเทียร์, 2566 : ออนไลน์) พฤติกรรมของการท่องเที่ยวหลังสถานการณ์โควิด 19 คือ 1) เดินทางท่องเที่ยวในประเทศเป็นอันดับแรก 2) เดินทางท่องเที่ยวระยะใกล้สามารถเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว และ 3) เดินทางท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยว Unseen ผู้คนไม่พลุกพล่าน (พชรพจน์ นันทรามาศ และคณะ, 2563 : ออนไลน์) ความกังวลเรื่องความปลอดภัยทำให้นักท่องเที่ยวอยากไปเที่ยวที่ Unseen มากยิ่งขึ้น โดยแหล่งท่องเที่ยว Unseen แบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่ 1) แหล่งท่องเที่ยวมหัศจรรย์และธรรมชาติ 2) แหล่งท่องเที่ยวผจญภัย 3) แหล่งท่องเที่ยวสิ่งศักดิ์สิทธิ์ 4) แหล่งท่องเที่ยวประเพณี วัฒนธรรม และ 5) แหล่งท่องเที่ยววิถีชีวิต (พชรพจน์ นันทรามาศ และคณะ, 2563) นักท่องเที่ยวหลีกเลี่ยงที่ท่องเที่ยวยอดนิยมซึ่งอาจทำให้เสี่ยงในการติดโรคโควิด 19 จึงเลือกไปสถานที่ที่ผู้คนไม่พลุกพล่าน (Fallows al., 2020) โดยสถานที่ที่คนไทยรู้สึกปลอดภัยที่สุดคือการเดินทางไปท่องเที่ยวชายทะเล ภูเขา ป่า น้ำตก (มาร์เก็ตเทียร์, 2566 : ออนไลน์)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ประเด็นข้างต้นผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจศึกษาวิจัยการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วินสู่มาตรฐานรีสอร์ทชุมชน เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาที่พักชุมชนของกลุ่มฮับแม่วินให้ดีขึ้นมากกว่าเดิม เมื่อมองในเชิงภาพรวม ในต้นน้ำนอกเหนือจากอรรถประโยชน์อันเกิดจากการท่องเที่ยวโดยทั่วไปแล้ว ชุมชนยังได้รับผลประโยชน์จากการมีรายได้จากนักท่องเที่ยวและอาชีพให้คนในพื้นที่ ซึ่งในกลางน้ำ ระหว่างการดำเนินงานพัฒนาที่พักชุมชนให้ยกระดับเป็นรีสอร์ทชุมชน จะได้เห็นถึงความร่วมมือกันระหว่างชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะเป็นตัวช่วยในการพัฒนาที่พัก อีกทั้งมักเกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชนในมิติต่าง ๆ รวมถึงเป็นการสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวระหว่างการเข้าพัก จนถึงปลายน้ำ ที่พักแรมชุมชนได้รับการยอมรับจากนักท่องเที่ยวมากขึ้น รวมถึงการสร้างประสบการณ์ใหม่ในการท่องเที่ยวในรูปแบบของที่พัก โดยผ่านทุกขั้นตอนของการบริหารจัดการที่แสดงความเป็นอัตลักษณ์ของคนในชุมชน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ รวมถึงมรดกภูมิปัญญาของชาวบ้านผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ที่เป็นส่วนหนึ่งของที่พักชุมชนที่ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาที่พักชุมชน โดยจากโจทย์วิจัยในเบื้องต้น ได้นำมาซึ่งปัญหาของงานวิจัยที่ผู้ศึกษาต้องการหาคำตอบเชิงประจักษ์เพื่อนำผลการศึกษาสู่การพัฒนาท้องถิ่นและสังคมที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน
2. เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitavetity Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้คัดเลือกประชากร ผู้ตอบแบบสอบถามด้านนักท่องเที่ยวในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดให้นักวิชาการ ผู้ประกอบการทางด้านการท่องเที่ยว ร่วมกับนักศึกษาสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรมที่ผ่านการลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน โดยมีหลักเกณฑ์ คือ ศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวได้ไม่เกิน 50 คน คือก่อนการร่วมประเมินศักยภาพของวิสาหกิจฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ และหลังการดำเนินงานด้านการจัดการที่พักชุมชน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถาม ซึ่งได้กำหนดตัวแปรที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และครอบคลุมเนื้อหาในการวิจัยเพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ซึ่งแบบออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยมีลักษณะคำตอบเป็นตัวเลือก

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ตัดสินใจใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชมฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีลักษณะเป็นคำตอบเป็นตัวเลือก

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่ตัดสินใจใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชมฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีลักษณะเป็นคำตอบเป็นเลือก

3. การวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ

1. หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Vaildity) โดยวิธีการของค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Objective Cogruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ผลการหา IOC ตอนที่ 2 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.80 และค่า IOC ตอนที่ 3 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.89

2. ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Content reliability) โดยดำเนินการทดสอบแบบสอบถาม (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความใกล้เคียงกับประชากรของงานวิจัย คือชุมชนออนใต้ ตำบล

แม่ออน อำเภอ สันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 ชุด หลังจากนั้นนำผลของข้อมูลที่ได้รับมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าตามแบบของของครอนบัค (Cronbach's alpha coefficient) ผลการหาความเชื่อมั่น (Reliability) ตอนที่ 2 ได้เท่ากับ 0.96 และตอนที่ 3 ได้เท่ากับ 0.94

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

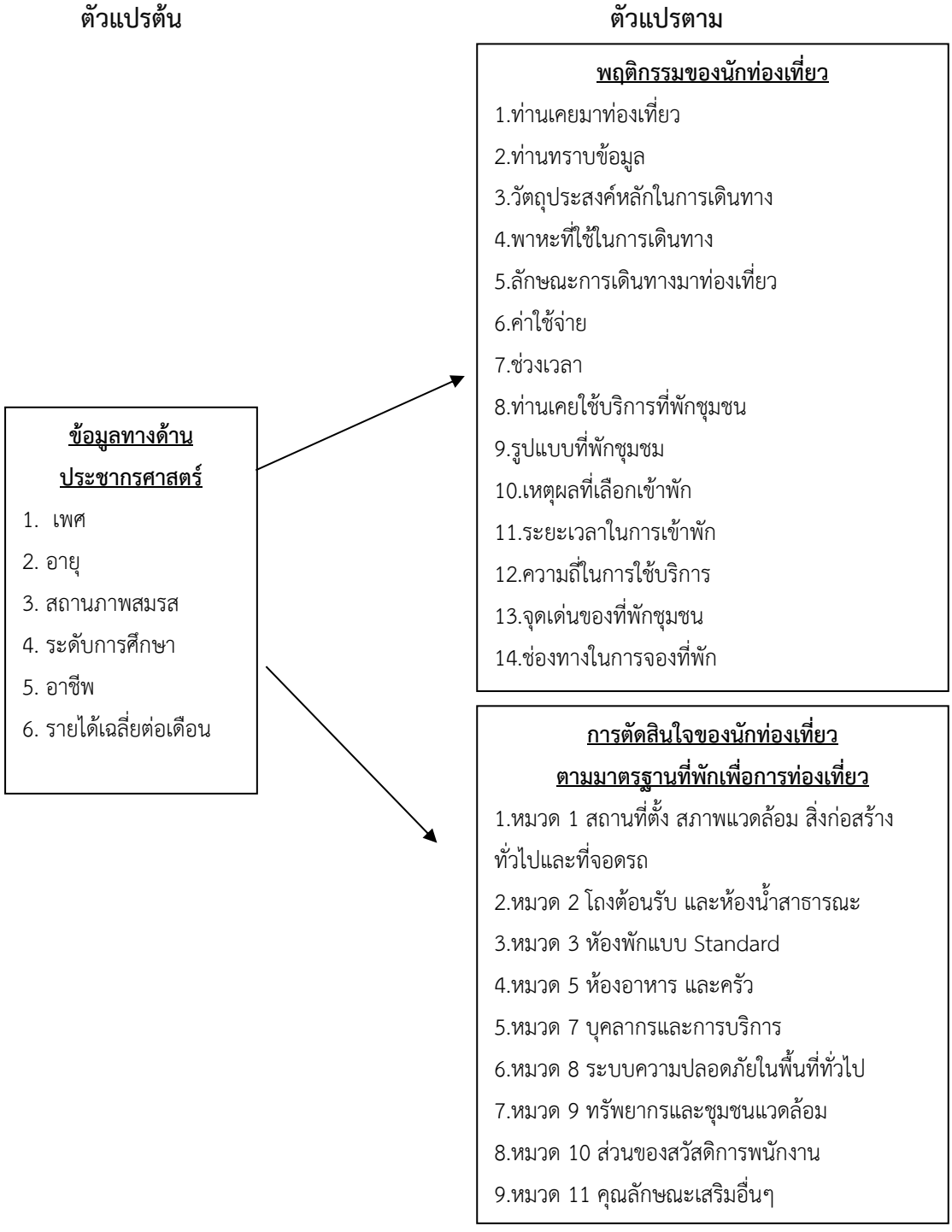
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการแจกแบบสอบถาม (Questionaire) โดยมีลักษณะของคำถามเป็นแบบปลายปิด (Closed-ended question) ด้วยวิธีการสอบถามจากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้วิธีการทางสถิติที่ใช้ข้อมูลเชิงปริมาณทางด้านประชากรศาสตร์ พฤติกรรมและระดับการตัดสินใจด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามลำดับ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีประชากรศาสตร์ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวพฤติกรรมนักท่องเที่ยว และทฤษฎีการตัดสินใจ โดยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 อยู่ในช่วงอายุ 21 – 30 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 74.00 มีสถานภาพโสด จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 84.00 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 72.00 มีอาชีพหลักเป็นนักเรียน / นักศึกษา จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 และมีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.00 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 1 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1.1ท่านเคยมาท่องเที่ยวโดยใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่แล้วกี่ครั้ง		
1.1 มาครั้งแรก	38	76.00
1.2 มามากกว่า 3 ครั้ง	7	14.00
1.3 มาเป็นครั้งที่ 2	5	10.00
รวม	50	100.00
2.ท่านทราบข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่จากแหล่งใดบ้าง		
2.1 คำบอกเล่าจากบุคคลอื่น	26	52.00
2.2 อินเตอร์เนต	18	36.00
2.3 อื่นๆ เช่น ข้อมูลจากอาจารย์ เพื่อนแนะนำ	4	8.00
2.4 หนังสือพิมพ์	1	2.00
2.5 บูธจัดแสดงสินค้า	1	2.00
รวม	50	100.00
3.วัตถุประสงค์หลักในการเดินทางมาท่องเที่ยวกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ครั้งนี้เพื่ออะไร		
3.1 ศึกษาดูงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่	22	44.00
3.2 เรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนชาติพันธุ์ปะญากะญอ	18	36.00
3.3 ศึกษาประวัติศาสตร์อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่	7	14.00

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
3.4 ศึกษาระบบนิเวศและทรัพยากรธรรมชาติอำเภอแม่วาง	1	2.00
3.4 ซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน	1	2.00
รวม	50	100.00
4.ท่านเดินทางมาโดยพาหนะประเภทใด		
4.1 รถเช่า / จ้างเหมา	27	54.00
4.2 รถยนต์ส่วนตัว	12	24.00
4.3 รถโดยสารประจำทาง	9	18.00
4.4 รถบริษัทนำเที่ยว	2	4.00
รวม	50	100.00
5.ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่		
5.1 มากับโรงแรงเรียน/ สถานศึกษา	30	60.00
5.2 มากับเพื่อน	9	18.00
5.3 มากับคณะทัวร์	6	12.00
5.4 มากับครอบครัว	5	10.00
รวม	50	100.00
6.การเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ ค่าใช้จ่ายหลักที่ท่านใช้จ่ายสูงที่สุดคืออะไร		
6.1 อาหาร/ เครื่องดื่ม	22	44.00
6.2 ที่พัก	16	32.00
6.3 พาหนะในการเดินทาง	10	20.00
6.4 ของที่ระลึก	2	4.00
รวม	50	100.00
7.ส่วนใหญ่แล้วท่านเดินทางมาท่องเที่ยวในช่วงใด		
7.1 มกราคม – มีนาคม	3	6.00
7.2 เมษายน – มิถุนายน	3	6.00
7.3 กรกฎาคม – กันยายน	26	52.00
7.4 ตุลาคม – ธันวาคม	18	36.00
รวม	50	100.00

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
8.รูปแบบที่พักชุมชนท่านตัดสินใจใช้บริการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน		
8.1 โฮมสเตย์	23	46.00
8.2 เกสเฮาส์	14	28.00
8.3 รีสอร์ท	12	24.00
8.4 บ้านของชุมชนชาติพันธ์	1	2.00
รวม	50	100.00
9.เหตุผลที่ท่านเลือกเข้าพักที่ชุมชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน		
9.1 ใกล้ชิดกับทรัพยากรธรรมชาติ	33	66.00
9.2 การบริการของคนในชุมชน	7	14.00
9.3 ชื่อเสียงของที่พักชุมชน	4	8.00
9.4 รีวิวจากสื่อออนไลน์	2	4.00
9.5 ทำเลที่ตั้ง	2	4.00
9.6 สิ่งอำนวยความสะดวก	1	2.00
9.7 มีความแตกต่างจากที่พักอื่นๆ	1	2.00
รวม	50	100.00
10.ระยะเวลาที่ท่านเข้าพักแรมในครั้งนี้		
10.1 1 – 3 วัน	50	100.00
รวม	50	100.00
11.ความถี่ในการใช้บริการที่พักชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ต่อปี		
11.1 1 ครั้ง	25	50.00
11.2 2 – 3 ครั้ง	19	38.00
11.3 4 – 5 ครั้ง	4	8.00
11.4 5 ครั้งขึ้นไป	2	4.00
รวม	50	100.00
12. ท่านคิดจุดเด่นของที่พักชุมชนมีความโดดเด่นในด้านใด		
12.1 ที่พักที่ตั้งอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ	22	44.00
12.2 ได้เรียนรู้วัฒนธรรมและใกล้ชิดกับวิถีชีวิตชุมชน	9	18.00
12.3 ที่พักที่มีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวภายในชุมชน	7	14.00
12.4 มีพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตระหว่างกัน	6	12.00

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
12.5 เงียบสงบ ห่างไกลความวุ่นวาย	4	8.00
12.6 ได้ลิ้มลองอาหารท้องถิ่นและอาหารชาติพันธุ์	2	4.00
รวม	50	100.00
13. ช่องทางในการจองที่พักชุมชน		
13.1 ทำการจองโดยตรงกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน	31	62.00
13.2 จองในรูปแบบออนไลน์ เช่น เว็ปไซต์ อีเมล์ โซเชียลมีเดีย	15	30.00
13.3 ทำการจองกับตัวแทนขายห้องพักในโรงแรมทางออนไลน์	2	4.00
13.4 ทำการจองกับบริษัททัวร์	2	4.00
รวม	50	100.00

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน เคยมาท่องเที่ยวโดยใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ มาเป็นครั้งแรก (ร้อยละ 76.00) รองลงมาคือ มามากกว่า 3 ครั้ง (ร้อยละ 14.00) ส่วนใหญ่ทราบข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่จากคำบอกเล่าจากบุคคลอื่น (ร้อยละ 52.00) รองลงมาคือ อินเตอร์เนต (ร้อยละ 36.00) ส่วนใหญ่วัตถุประสงค์หลักศึกษาดูงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน (ร้อยละ 44.00) รองลงมาคือ เรียนรู้ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนชาติพันธุ์ปะกากะญอ (ร้อยละ 36.00) เดินทางมาโดยพาหนะรถเช่า/จ้างเหมา (ร้อยละ 54.00) รองลงมาคือ รถยนต์ส่วนตัว (ร้อยละ 24.00) ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน มากับโรงเรียน / สถานศึกษา (ร้อยละ 60.00) รองลงมาคือ มากับเพื่อน (ร้อยละ 18.00) มีค่าใช้จ่ายหลัก ส่วนใหญ่เป็นอาหาร / เครื่องดื่ม (ร้อยละ 44.00) รองลงมาคือ ที่พัก (ร้อยละ 32.00) ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน (ร้อยละ 52.00) รองลงมาคือ ตุลาคม – ธันวาคม (ร้อยละ 36.00) มีรูปแบบที่พักชุมชนที่ท่านตัดสินใจใช้บริการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน ส่วนใหญ่เป็นโฮมสเตย์ (ร้อยละ 46.00) รองลงมาคือ เกสเฮาส์ (ร้อยละ 28.00) ส่วนใหญ่มีเหตุผลในการเลือกใกล้ชิดกับทรัพยากรทางธรรมชาติ (ร้อยละ 66.00) รองลงมาคือ การบริการของคนในชุมชน (ร้อยละ 14.00) ระยะเวลาในการเข้าพัก ส่วนใหญ่ 1 – 3 วัน (ร้อยละ 100.00) ส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้บริการที่พักชุมชน 1 ครั้ง (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคือ 2 – 3 ครั้ง (ร้อยละ 38.00) จุดเด่นของที่พักชุมชนมีความโดดเด่นในที่พักที่ตั้งอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ (ร้อยละ 44.00) รองลงมาคือ ได้เรียนรู้วัฒนธรรมและใกล้ชิดกับวิถีชีวิตชุมชน (ร้อยละ 18.00) ส่วนใหญ่มีช่องทางในการจองที่พักชุมชน ทำการจองโดยตรงกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน (ร้อยละ

62) รองลงมาคือ ทำการจองกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน โดยตรงในรูปแบบออนไลน์ (ร้อยละ 30.00) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาระดับการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 2 การตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย

การตัดสินใจของนักท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. สถานที่ตั้ง สภาพแวดล้อม สิ่งก่อสร้างทั่วไปและที่จอดรถ	3.10	0.97	ปานกลาง
2. โถงต้อนรับ และห้องน้ำสาธารณะ	3.16	0.99	ปานกลาง
3. ห้องพักแบบ Standard (รวมทางเดินระเบียงและห้องน้ำ)	3.40	1.38	มาก
4. ห้องอาหาร และครัว	3.79	1.28	มาก
5. บุคลากรและการบริหาร	3.57	0.83	มาก
6. ระบบความปลอดภัยในพื้นที่ทั่วไป	2.84	1.10	ปานกลาง
7. ทรัพยากรและชุมชนแวดล้อม	4.06	0.92	มาก
8. ส่วนของสวัสดิการพนักงาน	3.34	1.04	ปานกลาง
9. คุณลักษณะเสริมอื่นๆ	3.82	0.97	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	**3.45**	**1.05**	**มาก**

จากตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน พบว่า ในภาพรวมนักท่องเที่ยวมีระดับคามคิดเห็นต่อการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\overline{X}$ = 3.45, S.D. = 1.05) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ มากที่สุด คือ ทรัพยากรและชุมชนแวดล้อม ($\overline{X}$ = 4.06, S.D. = 0.92) รองลงมา คือ คุณลักษณะเสริมอื่นๆ ($\overline{X}$ = 3.82, S.D. = 1.05) ห้องอาหาร และครัว

($\overline{X}$ = 3.79, S.D. = 1.28) บุคลากรและการบริหาร ($\overline{X}$ = 3.57, S.D. = 0.83) ห้องพักแบบ Standard (รวมทางเดินระเบียงและห้องน้ำ) ($\overline{X}$ = 3.40, S.D. = 1.38) ส่วนของสวัสดิการพนักงาน ($\overline{X}$ = 3.34, S.D. = 1.04) โถงต้อนรับ และห้องน้ำสาธารณะ($\overline{X}$ = 3.16, S.D. = 0.99) สถานที่ตั้ง สภาพแวดล้อม สิ่งก่อสร้างทั่วไปและที่จอดรถ ($\overline{X}$ = 3.10, S.D. = 0.97) และด้านที่นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่น้อยที่สุด คือ ระบบความปลอดภัยในพื้นที่ทั่วไป ($\overline{X}$ = 2.84, S.D. = 1.10) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้โดยผู้วิจัยสามารถอภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน พบว่า เคยมาท่องเที่ยวโดยใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ มาเป็นครั้ง ส่วนใหญ่ทราบข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน จากคำบอกเล่าจากบุคคลอื่น มีวัตถุประสงค์หลักศึกษาดูงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน เดินทางมาโดยพาหนะรถเช่า/จ้างเหมา ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน มากับโรงเรียน / สถานศึกษา มีค่าใช้จ่ายหลักส่วนใหญ่เป็นอาหาร / เครื่องดื่ม ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน มีรูปแบบที่พักชุมชนที่ท่านตัดสินใจใช้บริการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน ส่วนใหญ่เป็นโฮมสเตย์ ส่วนใหญ่มีเหตุผลในการเลือกใกล้ชิดกับทรัพยากรทางธรรมชาติ โดยมีระยะเวลาในการเข้าพัก ส่วนใหญ่ 1 – 3 วัน ส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้บริการที่พักชุมชน 1 ครั้ง จุดเด่นของที่พักชุมชนมีความโดดเด่นในที่พักที่ตั้งอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ ส่วนใหญ่มีช่องทางในการจองที่พักชุมชน ทำการจองโดยตรงกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วสันต์ กานต์วรรันน์ (2563: 158-170) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักรีสอร์ทของนักท่องเที่ยวในอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามใช้บริการที่พักรีสอร์ทปีละ 2-3 ครั้ง ซึ่งในการเข้าพักรีสอร์ทในแต่ละครั้งส่วนใหญ่ใช้เวลา 2-3 วัน โดยราคาที่พักรีสอร์ทที่เลือกใช้บริการ ทั้งนี้ช่วงวันที่เข้าพักรีสอร์ทส่วนใหญ่เป็นวันหยุดเทศกาล วิธีที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้สำรองห้องพัก คือ ทางโทรศัพท์โดยตรง และเหตุผลในการตัดสินใจเลือกใช้บริการที่พักรีสอร์ทของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพราะอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยณรงค์ พิพิธวีรนันท์ (2559 : 64-131) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เลือกใช้บริกรที่พักโฮสเทล ในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจุดประสงค์ที่เลือกโฮสเทลพักกับเพื่อน มีการเลือกใช้บริการประเภทห้องพักของโฮสเทลที่มีห้องพักแบบครอบครัว (Family room) มีการเลือกซื้อห้องพักประเภทโฮสเทล ส่วนใหญ่เชื่อมั่นในมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกสบายต่างๆของโฮสเทล

โดยมีบุคคลที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้บริการที่พักประเภทโฮสเทลส่วนใหญ่คือ สมาชิกในครอบครัว/คู่รัก มีช่วงเวลาในการตัดสินใจตามความสะดวกของตัวเอง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การศึกษาระดับการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน ระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน พบว่า ในภาพรวมนักท่องเที่ยวมีระดับคามคิดเห็นต่อการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน มากที่สุด คือ ทรัพยากรและชุมชนแวดล้อม (รองลงมา คือ ห้องอาหารและครัว บุคลากรและการบริหาร ห้องพักแบบ Standard (รวมทางเดินระเบียงและห้องน้ำโถงต้อนรับ และห้องน้ำสาธารณะ สถานที่ตั้ง สภาพแวดล้อม สิ่งก่อสร้างทั่วไปและที่จอดรถ และระบบความปลอดภัยในพื้นที่ทั่วไป ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัชชัย มงคลจันทรกุล (2564: 70-98) ศึกษาเรื่อง การตัดสินใจและพฤติกรรมการเลือกใช้บริการรีสอร์ทในเขตจังหวัดตรัง พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับการตัดสินใจกับกระบวนการในการตัดสินใจเลือกใช้บริการรีสอร์ทในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับการตัดสินใจลำดับแรกคือ ด้านการรับรู้ถึงความต้องการหรือปัญหา รองลงมาคือ ด้านการประเมินทางเลือกด้านการตัดสินใจซื้อ ด้านพฤติกรรมภายหลังการซื้อและด้านการแสวงหาข้อมูลตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีพฤติกรรมในการเดินทางมาวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วินมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาดูงาน ดังนั้นควรให้นักวิชาการ และผู้จัดการท่องเที่ยว ได้ทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น และสามารถนำผลการวิจัย ไปเป็นองค์ความรู้ หรือนำไปวางแผนในการจัดส่งเสริมการเข้ามาทัศนศึกษาในชุมชนแม่วิน

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีพฤติกรรมตัดสินใจใช้บริการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เป็นรูปแบบโฮมสเตย์ ดังนั้นควรให้นักวิจัยพัฒนาต้นแบบรูปแบบที่พักชุมชนสู่มาตรฐานรีสอร์ทชุมชนที่เกิดจากการมีส่วนร่วมกับหลาย ๆ ฝ่ายทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน คนในชุมชนที่ทำให้เกิดเป็นรูปแบบใหม่ของที่พักอันเป็นประโยชน์อย่างมากต่อคนในชุมชน

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีพฤติกรรมในการเดินทางมาวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วินมีเหตุผลในการเลือกใกล้ชิดทรัพยากรธรรมชาติ มีระยะเวลาในการเข้าพัก 1-3 วัน ดังนั้นนายกองค์การปกครองท้องถิ่น โดยเฉพาะนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่และผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับต่าง ๆ สามารถนำรูปแบบการพัฒนาที่พักชุมชนสู่มาตรฐานรีสอร์ทชุมชนครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย สร้างแผนงานในการดำเนินงาน รวมถึงสร้างการบริการที่พักชุมชนให้ได้มาตรฐาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ให้ยั่งยืนต่อไป

1.4 จากผลการวิจัย พบว่า ระดับการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านทรัพยากรและชุมชนแวดล้อม ดังนั้นผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่ สามารถนำผลการศึกษานี้ไปจัดทำแผนและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านที่พักให้กับนักท่องเที่ยว รวมถึงสามารถใช้เป็นแนวทางในการออกกฎหมายในการควบคุมและสนับสนุนการบริการให้กับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ได้

1.5 จากผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีพฤติกรรมในการเลือกช่องทางในการจองที่พักชุมชน ทำการจองโดยตรงกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ดังนั้นจึงควรให้ผู้ประกอบการที่พักชุมชนทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ สามารถนำเอาผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการวางนโยบายให้กับธุรกิจของตนเอง เพื่อเป็นการประกอบธุรกิจอย่างมีมาตรฐานและตอบสนองความต้องการให้กับนักท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจมาใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติด้วย

2.2 การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเฉพาะพฤติกรรมและการตัดสินใจนักท่องเที่ยวในใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาส่วนประสมทางการตลาดเพื่อสามารถการวิจัยไปวางแผนการตลาดให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน

เอกสารอ้างอิง

ชัยณรงค์ พิพิธวีรนันท์. (2559). *ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เลือกใช้บริการที่พักประเภทโฮสเทล ในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์.* วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมป์ฟอร์ด.

มาร์เก็ตเทียร์ออนไลน์. (2566). โควิด-19 ส่งผลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค และทัศนคติที่มีต่อแบรนด์อย่างไร. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา https://marketeeronline.co/archives.

สำนักงานเลขานุการ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2567). วิสาหกิจชุมชนน่ารู้. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2567. แหล่งที่มา http://www.sceb.doae.go.th/index_n2.html

ธัชชัย มงคลจันทรสกุล. (2564). *การตัดสินใจและพฤติกรรมการเลือกใช้บริการรีสอร์ทในเขตจังหวัดตรัง.* วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกริก.

พชรพจน์ นันทรามาศ, กิตติพงษ์ เรือนทิพย์ และ จารุวรรณ เหล่าสัมฤทธิ. (2563). เจาะพฤติกรรมท่องเที่ยวใน New Normal: เมื่อโควิดทำให้ชีวิตเปลี่ยน. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2566 แหล่งที่มา: https://krungthai.com/Download/economyresources/Economy Resources Download_450เจาะพฤติกรรมท่องเที่ยวใน_New_Normal_เมื่อโควิดทำชีวิตเปลี่ยน_31_08_63.pdf.

วสันต์ กานต์วรรัตน์. (2563). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักรีสอร์ทของนักท่องเที่ยวในอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย.* 4 (2), 158-170.

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่วิน. (2566). ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจฮับแม่วิน. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.maewin.net/index.php?ge=view _lan=0701245

Fallows, J., Wadhwa, V., Rolf Potts, P. I., Becker, E., Crabtree, J., Juniac, A. d. & Thei, S. (2020). *The Future of Travel After the Coronavirus Pandemic*. Foreignpolicy.com. Availablehttps://foreignpolicy.com/2020/06/13/ travel-tourism-coronavirus-pandemic-future/ (13 June 2020).

กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล

The Academic Management Strategies of Primary Schools Under Bangkok According to the Concept of Digital Citizenship

วนิดา บิณกาญจน์,
สุบิน ยุระรัช และ เกรียงไกร สัจจะหฤทัย
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Wanida Binnakan,
Subin Yurarach and Kriangkrai Satjaharuthai
Sripatum University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: binkanwanida@gmail.com

****

บทคัดย่อ

กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัลเป็นการวิจัยแบบผสมวิธีพหุระยะ (Multi - Phase Mixed Method Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล 2) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามของการบริหารวิชาการ 3) พัฒนาและตรวจสอบคุณภาพกลยุทธ์การบริหารวิชาการ ประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 431 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 210 โรงเรียน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือการวิจัย คือ แบบประเมินกรอบแนวทางในการวิจัย แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แบบประเมินอรรถประโยชน์ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความถูกต้องของกลยุทธ์ สถิติที่ใช้ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่าดัชนี PNImodified

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการสภาพแวดล้อมภายในโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สภาพแวดล้อมภายนอกโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการสภาพแวดล้อมภายในโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด สภาพแวดล้อมภายนอกมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามของการบริหารวิชาการโดยภาพรวม พบว่าจุดอ่อน คือ การวัดผลประเมินผลการเรียน และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ จุดแข็ง คือ การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา และการบริหาร

* วันที่รับบทความ : 17 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 21 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 23 มิถุนายน 2567
Received: June 17 2027; Revised: June 21 2024; Accepted: June 23 2024

การจัดการเรียนรู้ ภาวะคุกคาม คือ การเมืองนโยบายของรัฐ และสภาพสังคม และโอกาส คือ เทคโนโลยี และสภาพเศรษฐกิจ 3) ผลการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพกลยุทธ์การบริหารวิชาการ พบว่ากลยุทธ์หลักมีจำนวน 4 กลยุทธ์ กลยุทธ์รองมีจำนวน 16 กลยุทธ์

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหารวิชาการ; แนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล; การบริหารวิชาการ

Abstract

This research is a Multi-phase mixed method research. The objectives of this research were to 1) study the current condition and desirable condition of the academic administration of primary school under Bangkok according to the concept of digital citizenship, 2) analyze the strengths, weaknesses, opportunities and threats of academic administration, and 3) develop and examine the quality of academic management strategies. The population were primary school a total of 431 schools. The sample group included primary school administrators under Bangkok, there were total of 210 schools, derived from multi-stage random sampling. The research instruments are research framework assessment form current and desirable conditions, utility assessment, suitability, feasibility and accuracy of the strategy. Statistics used include content analysis, frequency, percentage, mean, standard deviation and PNI modified. The results of research were as follows: 1) the overall current state of academic administration for internal environment is moderate level. The overall external environment is moderate level. And the desirable condition of academic management. The overall internal environment is the average at the highest level. The external environment is the average at the highest level, 2) the results of the analysis of strengths, weaknesses, opportunities and threats of academic management as a whole found that the weakness are the measurement of academic evaluation and development of media, innovation, technology and learning resources. The strengths are school curriculum management. Learning management threats are politics, government policy and social conditions. And opportunities are technology and economic conditions, and 3) the results of the development and quality inspection of academic management strategies found that there are 4 main strategies, secondary strategies with 16 strategies.

Keywords: Academic Management strategy; Digital citizenship concept; Academic Administration

บทนำ

การเข้าสู่ยุคอินเทอร์เน็ตแห่งสรรพสิ่ง (Internet of Things) ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้และวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ไปโดยฉับพลัน เกิดเป็นความท้าทายของกระแสโลกาภิวัฒน์รอบใหม่ที่ทุกประเทศในโลกจะต้องเตรียมพร้อม เพื่อรับมือให้เท่าทัน และสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศที่มีอยู่อย่างมหาศาล โลกยุคดิจิทัลในปัจจุบันสร้างโอกาสและความท้าทายใหม่ ๆ ให้กับพลเมืองในศตวรรษที่ 21 ไม่ว่าจะเป็นโอกาสด้านเศรษฐกิจ การเมือง และการเรียนรู้ การใช้อินเทอร์เน็ตกลายเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต โลกได้เข้าสู่ยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีการสื่อสารไปได้ไกล รวดเร็ว และไร้

พรมแดน วัยรุ่นไทยสามารถใช้งานอุปกรณ์ดิจิทัลสื่อสารกัน และติดต่อกันในโลกโซเชียลได้อย่างชำนาญ หากแต่สถานการณ์เช่นนี้ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะที่ประเทศไทย หากแต่เกิดขึ้นกับคนในยุคดิจิทัลทั่วทุกมุมโลก นั่นจึงทำให้ทุกคนตระหนักถึงผลกระทบจนทำให้เกิดการศึกษาเพื่อพัฒนาความฉลาดทางดิจิทัล (DQ : Digital Intelligence Quotient) หรือ DQ ขึ้น ซึ่งความฉลาดทางดิจิทัล คือ ชุดของความสามารถด้านการรับรู้ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ ทัศนคติ และค่านิยมที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล สามารถเผชิญหน้ากับความท้าทายและปรับตัวให้เข้ากับชีวิตยุคดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัยและมีจริยธรรมในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ DQ ซึ่งในปัจจุบันพบว่า เด็กและเยาวชนตลอดจนผู้ใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ต่างก็มีความชำนาญในการใช้งานอุปกรณ์ดิจิทัล เนื่องจากทั้งผู้ปกครองและโรงเรียนต่างก็ให้การสนับสนุนในด้านสื่ออุปกรณ์ดิจิทัลด้านโรงเรียนต่างก็เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามที่หลักสูตรกำหนดมากกว่าที่จะเล็งเห็นถึงสิ่งที่ควรพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน นั่นคือผู้ปกครองและครูผู้สอนควรให้คำแนะนำ อบรม สั่งสอนในการใช้งานอุปกรณ์ ดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ในทางที่ถูกต้อง สร้างสรรค์ และใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น สามารถประยุกต์ใช้ในการศึกษาและแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันได้ ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ จากสถานการณ์การใช้อุปกรณ์ดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ของเด็กและเยาวชนในปัจจุบันกลับพบว่า ยังขาดความรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลหรือความฉลาดในการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลและสื่อสังคม ออนไลน์ ทำให้เกิดปัญหาตามมามากมาย ทั้งนี้ยังพบอีกว่า เด็กไทยควรได้รับการพัฒนาความสามารถการใช้สื่อดิจิทัล 4 ประการ ได้แก่ 1) การสร้างอัตลักษณ์ออนไลน์ ไม่ปลอมแปลงโปรไฟล์ 2) การรับมือเมื่อถูกรังแกออนไลน์ 3) การคิดวิเคราะห์ และ 4)การจัดการกับข้อมูลส่วนตัว (กรมกิจการเด็กและเยาวชน, 2565)

กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษา โดยมีสำนักการศึกษาทำหน้าที่ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 437 โรงเรียน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2565) สภาพสังคมดังกล่าวส่งผลกระทบต่อนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เนื่องจากเด็กเหล่านี้เติบโตมาในยุคดิจิทัลเป็นผู้ใช้งานสื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นสื่อที่ผู้ใช้งานมีความหลากหลายทั้งทางด้านเชื้อชาติ อายุ ภาษา และวัฒนธรรมและสำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครซึ่งพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษามีการใช้โทรศัพท์เพื่อแสวงหาความบันเทิงเป็นส่วนใหญ่มากกว่าการแสวงหาความรู้นอกตำราหากเด็กเหล่านี้รู้ไม่เท่าทันสื่อเหล่านี้อาจนำมาซึ่งความเสี่ยงต่าง ๆ เป็นอย่างมาก (สถาบันสื่อเด็กและเยาวชน, 2562) การเสริมสร้างทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลให้กับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จึงมีความสำคัญและจำเป็นสถานศึกษาควรมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างเหมาะสม (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2558) และหากสถานศึกษามีการบริหารวิชาการที่ดีจะเป็นแนวทางหนึ่งในการ

ช่วยเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดิจิทัลให้กับนักเรียนได้ เนื่องจากการสร้างนักเรียนให้รู้จักคุณค่าในตนเอง สร้างงานให้นักเรียนรู้จักความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพของตน รู้ข้อมูลอาชีพสร้างชาติให้นักเรียนมีวิธีหาความรู้ทางวิชาการ มีคุณธรรมจริยธรรม เอื้ออาทรสมานฉันท์ และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม คุณลักษณะดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญในยุคปัจจุบัน (มาลิณี จุโฑปะมา, 2552)

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในแต่ละระดับถือเป็นหัวใจของการบริหารจัดการที่ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องให้ความสำคัญ และดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจึงเป็นแนวทางในการการพัฒนาเด็กและเยาวชนในยุคดิจิทัลให้มีคุณภาพ สามารถใช้ชีวิตควบคู่กับเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์และเหมาะสม มีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิตร่วมกับเทคโนโลยี เป็นนักเรียนที่เก่ง ดี และมีความสุขในโลกยุคดิจิทัล จะเห็นได้ว่าการส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัลให้แก่เด็กและเยาวชนมีความสำคัญมากในการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัลซึ่งการปลูกฝังความเป็นพลเมืองดิจิทัลดังกล่าวจะต้องอาศัยกระบวนการในการให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชน (มนรัตน์ แก้วเกิด, สุกัญญา แช่มช้อย, และพฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์, 2564)

จากงานข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าผู้วิจัยได้ศึกษาและพัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารสำนักงานเขต ผู้บริหารสำนักการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกยุคดิจิทัล

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล
2. เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามของการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล
3. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพกลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีพหุระยะ (Multi - Phase Mixed Method Research) แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้คือ

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือวิจัย แบบวิเคราะห์เอกสารวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

1.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบประเมินกรอบแนวทางในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ค่าความถี่ ร้อยละ

1.3 การตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ 1) ร่างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ 2) แบบประเมินเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลโดย 1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา 2) วิเคราะห์ค่าดัชนีค่าความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) โดยใช้สูตรของโรวิเนลลีและแฮมเบลตัน (ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และ ดิเรก ศรีสุโข, 2559) พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.80 - 1.00

1.4 การตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียน 30 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ผู้อำนวยการสถานศึกษา เครื่องมือวิจัย ร่างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ Cronbach พบว่า แบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.965

1.5 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียน 210 โรงเรียน โดยระบบออนไลน์ Google form ผู้ให้ข้อมูล ผู้อำนวยการสถานศึกษา มีขั้นตอนดำเนินการ 1) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการของยามาเน (ไพศาล วรคำ. 2556; อ้างอิงจาก Yamane, 1967) 2) สุ่มเลือกโรงเรียนดำเนินการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากร โดยมีขั้นตอนการสุมกลุ่มตัวอย่าง 3 ขั้นตอน คือการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลาก และกำหนดจำนวนโรงเรียนตามจำนวนสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มเขต เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ วิเคราะห์ข้อมูลโดย 1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ใช้สถิติเพื่อบรรยายคุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ใช้สถิติ เพื่อบรรยายสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) วิเคราะห์ความต้องการโดยใช้ค่า PNIModified

ระยะที่ 2 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามของการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล ดังนี้ วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม (SWOT Analysis) เครื่องมือวิจัย คือแบบสอบถามที่ตอบกลับ การวิเคราะห์ข้อมูล SWOT Analysis

ระยะที่ 3 พัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 ยกร่างกลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล มีลักษณะเป็นแบบมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เครื่องมือวิจัย ตารางวิเคราะห์แบบเมทริกต์ โดยจับประเด็นรายคู่ (TOWS Matrix Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์แบบเมทริกต์ โดยจับประเด็นรายคู่ (TOWS Matrix Analysis)

3.2 ตรวจสอบอรรถประโยชน์ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความถูกต้องของร่างกลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล (ฉบับที่ 1) เป็นรายบุคคล ผู้ให้ข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิ 15 ท่าน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบประเมินอรรถประโยชน์ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความถูกต้องของกลยุทธ์ การวิเคราะห์ข้อมูล 1) วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 2) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

3.3 ตรวจสอบอรรถประโยชน์ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความถูกต้องของร่างกลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล (ฉบับที่2) โดยสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Technique) ผู้วิจัยได้เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 ท่าน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ 1) เอกสารประกอบการประชุมกลุ่ม 2) แบบประเมินอรรถประโยชน์ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความถูกต้องของกลยุทธ์ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาเป็นหลัก เพื่อสรุปสาระสำคัญเป็นมาตรการเชิงรุกที่สอดคล้อง เหมาะสมและมีความเป็นไปได้

3.4 ปรับปรุงแก้ไข และนำเสนอกลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล เครื่องมือวิจัย แบบสรุปผลการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Technique) การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงเนื้อหาเป็นหลัก เพื่อสรุปสาระสำคัญเป็นมาตรการเชิงรุกที่สอดคล้อง เหมาะสม และมีความเป็นไปได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล ปรากฏผลวิจัยดังตารางที่ 1 – 2

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล สภาพแวดล้อมภายใน โดยภาพรวม

การบริหารวิชาการตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล		
1. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	3.25	0.66	ปานกลาง	4.57	0.49	มากที่สุด	0.406	4
2. การบริหารการจัดการเรียนรู้	3.20	0.62	ปานกลาง	4.51	0.49	มากที่สุด	0.409	3
3. การวัดผลประเมินผลการเรียน	3.20	0.60	ปานกลาง	4.69	0.51	มากที่สุด	0.466	1
4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	3.20	0.56	ปานกลาง	4.64	0.47	มากที่สุด	0.450	2
รวม	3.21	0.61	ปานกลาง	4.60	0.49	มากที่สุด	0.433	

จากตารางที่ 1 พบว่าการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ในภาพรวม สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$=3.21) และสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$=4.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สภาพปัจจุบัน พบว่า ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$=3.25) รองลงมา คือ ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$=3.20) ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ($\overline{X}$=3.20) และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ($\overline{X}$=3.20) ตามลำดับ

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$=4.69) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ($\overline{X}$=4.64) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ($\overline{X}$=4.57) และด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$=4.51) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล สภาพแวดล้อมภายนอก โดยภาพรวม

การบริหารวิชาการตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล		
1. การเมืองและนโยบายของรัฐ	3.03	0.76	ปานกลาง	4.49	0.44	มากที่สุด	0.482	1
2. สภาพเศรษฐกิจ	3.18	0.63	ปานกลาง	4.26	0.48	มากที่สุด	0.340	4
3. สภาพสังคม	3.00	0.64	ปานกลาง	4.37	0.49	มากที่สุด	0.457	2
4. เทคโนโลยี	3.22	0.57	ปานกลาง	4.49	0.50	มากที่สุด	0.394	3
รวม	3.11	0.65	ปานกลาง	4.40	0.48	มากที่สุด		

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพแวดล้อมภายนอก ในภาพรวม สภาพปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$=3.11) และสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$=4.40) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สภาพปัจจุบัน เทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$=3.22) รองลงมา คือ สภาพเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$=3.18) การเมืองและนโยบายของรัฐ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$=3.03) และสภาพสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$=3.00)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า เทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$=4.49) รองลงมา คือ การเมืองและนโยบายของรัฐ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$=4.49) สภาพสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$=4.37) และสภาพเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$=4.26)

2. วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามของการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล ปรากฏผลวิจัยดังตารางที่ 3 – 4

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล

การบริหารวิชาการตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล	$PNI_{modified}$	ผลการจัดกลุ่ม	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน
1. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	0.406	ต่ำ	จุดแข็ง
2. การบริหารการจัดการเรียนรู้	0.409	ต่ำ	จุดแข็ง
3. การวัดผลประเมินผลการเรียน	0.466	สูง	จุดอ่อน
4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	0.450	สูง	จุดอ่อน

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดยภาพรวม พบว่า จุดอ่อน คือ การวัดผลประเมินผลการเรียน และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ และจุดแข็ง คือ การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา และการบริหารการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล โดยภาพรวม

การบริหารวิชาการตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล	$PNI_{modified}$	ผลการจัดกลุ่ม	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก
1. การเมืองและนโยบายของรัฐ	0.482	สูง	ภาวะคุกคาม
2. สภาพเศรษฐกิจ	0.340	ต่ำ	โอกาส
3. สภาพสังคม	0.457	สูง	ภาวะคุกคาม
4. เทคโนโลยี	0.394	ต่ำ	โอกาส

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดยภาพรวม พบว่า ภาวะคุกคาม คือ การเมืองและนโยบายของรัฐ และสภาพสังคม และโอกาส คือ เทคโนโลยี และสภาพเศรษฐกิจ

3. ผลการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพกลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล ดังนี้

กลยุทธ์หลัก มีจำนวน 4 กลยุทธ์ 16 กลยุทธ์รอง

แผนภาพที่ 2 กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการ จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญพักตร์ มิ่งวงศ์ธรรม (2561) ที่ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีปัจจุบัน ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้และวิถีการดำเนินชีวิตของผู้เรียน ดังนั้นการบริหารวิชาการของสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการ จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพรรณ ธรรมธาดา (2559) เรื่องกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการเสริมสร้างคุณภาพนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ผลการวิจัย พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการเสริมสร้างคุณภาพนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนักเรียนซึ่งส่งผลต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

ผลการวิจัยสภาพปัจจุบันของการบริหาร จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กษิฎิฏฐ์ มีพรหม (2562) กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ตามแนวคิดพหุปัญญาและอาชีพในอนาคต ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ตามแนวคิดพหุปัญญาและอาชีพในอนาคต จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พันธวิชญ์ เลี้ยงชีพชอบ (2561) เรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0 ผลการวิจัย พบว่า สภาพแวดล้อมภายนอกของสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0 ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

2. จุดแข็ง ของการบริหารวิชาการ โดยภาพรวม คือ การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา และการบริหารการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พันธวิชญ์ เลี้ยงชีพชอบ (2561) เรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0 สอดคล้องแนวคิดของ วารีรัตน์ แก้วอุไร (2566) หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรเป็นงานที่จะต้องปฏิบัติอย่างเป็นระบบและมีการวางแผนการดำเนินงานเป็นอย่างดีจึงจะทำให้ได้หลักสูตรที่มีคุณค่าสนองตอบต่อการแก้ไขปัญหาและตรงตามความต้องการของผู้เรียน สังคม และการพัฒนาแบบยั่งยืน

จุดอ่อน ของการบริหารวิชาการ โดยภาพรวม คือ การวัดผลประเมินผลการเรียน และการพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พันธวิชญ์ เลี้ยงชีพชอบ (2561) เรื่องกลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0 ผลการวิจัย พบว่า จุดอ่อนของการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล คือ การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

โอกาสของการบริหารวิชาการ โดยภาพรวม คือ เทคโนโลยี และสภาพเศรษฐกิจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เศกสรร สกนธวัฒน์ (2560) เรื่องกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยตามแนวคิดการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความเป็นพลเมืองดิจิทัล ที่พบว่า สภาพแวดล้อมภายนอก

ด้านเทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์สูงสุดในการบริหารโรงเรียนในเครือมูลนิธิเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยตามแนวคิดการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความเป็นพลเมืองดิจิทัลแสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว และเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาแก่นักเรียน โดยเทคโนโลยีเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทั้งในและนอกห้องเรียน

ภาวะคุกคามของการบริหาร โดยภาพรวม คือ การเมืองและนโยบายของรัฐ และสภาพสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ เทพสุดา เมฆวิลัย (2563) เรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการตามแนวคิดสมรรถนะหลักของนักเรียนโรงเรียนสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า การเมืองและนโยบายของรัฐ ด้านสภาพเศรษฐกิจ และด้านสังคม เป็นภาวะคุกคามของการพัฒนาการบริหารวิชาการตามแนวคิดสมรรถนะหลักของนักเรียนโรงเรียนสร้างสรรค์

3. พัฒนาและตรวจสอบคุณภาพกลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล

กลยุทธ์หลักที่ 1 พลิกโฉมการวัดผลประเมินผลการเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความเป็นพลเมืองดิจิทัล ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์รอง กลยุทธ์รองที่ 1.1 เป็นกลยุทธ์เชิงแก้ไข (จุดอ่อน-โอกาส) สอดคล้องกับข้อเสนอของมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2556) ที่เสนอให้โรงเรียนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อช่วยให้การประเมินมีประสิทธิภาพมากขึ้น กลยุทธ์รองที่ 1.2 และกลยุทธ์รองที่ 1.3 เป็น กลยุทธ์เชิงรับ (จุดอ่อน-ภาวะคุกคาม) สอดคล้องกับ มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2556) ศึกษาเรื่อง การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ ได้ให้ข้อเสนอเชิงนโยบายในการใช้เทคโนโลยีเก็บข้อมูลการเรียนรู้และทำการประเมินที่รวดเร็วต่อเนื่อง ส่วนกลยุทธ์รองที่ 1.4 เป็นกลยุทธ์เชิงรุก (จุดแข็ง-โอกาส) สอดคล้องกับแนวคิดของ ศศิธร บัวทอง (2560) ที่กล่าวว่า การวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นการวัดและประเมินผลเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนานักเรียน มีการวัดและประเมินผลจากสภาพที่แท้จริงของนักเรียน ยึดการปฏิบัติเป็นสำคัญและสัมพันธ์การเรียนการสอน มีเครื่องมือวัดที่หลากหลาย นำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดและประเมินผล เน้นพัฒนาการที่เห็นได้ชัดเจน

กลยุทธ์หลักที่ 2 ยกระดับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดิจิทัล ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์รอง โดยผู้วิจัยได้กำหนดกลยุทธ์รองที่ 2.1 เป็นกลยุทธ์เชิงรุก (จุดแข็ง-โอกาส) สอดคล้องกับแนวคิดของ สมเกียรติ สรรคพงษ์ (2562) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีแนวทางให้ครูและบุคลากรทางการศึกษานำเทคโนโลยีที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างระบบการบริหารจัดการให้นักเรียนทุกคนได้ใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างทั่วถึงและเพียงพอ กลยุทธ์รองที่ 2.2 เป็นกลยุทธ์เชิงแก้ไข (จุดอ่อน-โอกาส)สอดคล้องกับ พฤทธ์ ศิริบรรณพิทักษ์ (2561) การหาจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมที่เป็นแนวคิดแหล่งเรียนรู้ (Maker

space) แก่ผู้เรียนเพื่อรองรับการเป็นนวัตกร ทำให้ผู้เรียนเกิดการฝึกทักษะกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ การลงมือปฏิบัติจริง ก่อให้เกิดการเรียนรู้จากการลง มือและประสบการณ์เป็นห้องเรียนที่เหมาะกับอนาคตในการสร้างนวัตกรรมของผู้เรียนอย่างแท้จริง ที่ต้องการมุ่งสู่ความเป็นมืออาชีพ หรือที่เรียกว่า พื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Learning Space) ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน กลยุทธ์รองที่ 2.3 เป็นกลยุทธ์เชิงรับ (จุดอ่อน-ภาวะคุกคาม) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชา พุ่มพวง (2559) ซึ่งผลการศึกษา พบว่า การพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นปัญหาหนึ่งในการบริหารงานวิชาการ โดยผู้บริหารโรงเรียนควรวางแผนจัดสรรงบประมาณการจัดซื้อ เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดหาและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีการศึกษา จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีการสอน นิเทศ และประเมินผลการใช้สื่อ การสอน รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้ครูผลิตสื่อการสอน และกลยุทธ์รองที่ 2.4 เป็นกลยุทธ์เชิงป้องกัน (จุดแข็ง-ภาวะคุกคาม) สอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงสุรีย์ วรคามิน (2562) เรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเป็นจุดแข็งของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน ผู้บริหารและครูสามารถสรรหาคัดเลือก สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันได้

กลยุทธ์หลักที่ 3 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความเป็นพลเมืองดิจิทัล ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์รองที่ 3.1 เป็นกลยุทธ์เชิงแก้ไข (จุดอ่อน-โอกาส) ซึ่งสอดคล้องกับ พนม คลี่ฉายา (2559) ที่กล่าวว่า การออกแบบวิธีการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้สามารถบรรลุผลได้ตามที่ต้องการวิธีการสอนที่จะสามารถเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการวิเคราะห์ประเมินเนื้อหา และสามารถนำไปประยุกต์ในชีวิตประจำวัน กลยุทธ์รองที่ 3.2 เป็นกลยุทธ์เชิงรุก (จุดแข็ง-โอกาส) สอดคล้องกับแนวคิดของ สิริภัคค์ ธรรมบุศย์ (2564) ซึ่งให้ความสำคัญในเรื่องของการพลิกโฉมการศึกษาด้วยเทคโนโลยี การเสริมสร้างทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy) การออกแบบพื้นที่การเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเข้าถึงการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง กลยุทธ์รองที่ 3.3 เป็นกลยุทธ์เชิงรับ (จุดอ่อน-ภาวะคุกคาม) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขัณธ์ชัย อธิเกียรติ และ ธนารักษ์ สารเถื่อนแก้ว (2559) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนแนวใหม่เป็นการนำแนวคิด วิธีการ กระบวนการหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร โดยประยุกต์ใช้การเรียนการสอนแนวใหม่ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และกลยุทธ์รองที่ 3.4 เป็นกลยุทธ์เชิงป้องกัน (จุดแข็ง-ภาวะคุกคาม) สอดคล้องกับแนวคิดของ สุกัญญา แช่มช้อย และ สุรัสวดี ควรหา (2562) กล่าวว่า รัฐบาลได้มีนโยบายให้ครูการจัดการเรียนการสอนแพลตฟอร์มด้านการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (Digital Education Excellence Platform) ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีทักษะทางด้านดิจิทัล เพื่อประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น การจัดห้องเรียนแบบผสมผสาน (Blended Classroom)

กลยุทธ์หลักที่ 4 ส่งเสริมการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความเป็นพลเมืองดิจิทัล ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์รอง โดยผู้วิจัยได้กำหนดกลยุทธ์รองที่ 4.1 เป็นกลยุทธ์เชิงรุก (จุดแข็ง-โอกาส) สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ได้สำรวจทบทวนหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล เพื่อเตรียมรับกับการพัฒนาประเทศสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 ขณะเดียวกันก็ต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน กลยุทธ์รองที่ 4.2 เป็นกลยุทธ์เชิงป้องกัน (จุดแข็ง-ภาวะคุกคาม) สอดคล้องกับแนวคิดของ สริญญพัชร์ ธรรมบุศย์ (2564) ที่ว่าการกระจายอำนาจทั้งการบริหารจัดการและการพัฒนาหลักสูตรไปสู่สถานศึกษาจะช่วยสร้างความกระตือรือร้นระหว่างผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ นวัตกรรมการทำงาน และการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ กลยุทธ์รองที่ 4.3 เป็นกลยุทธ์เชิงแก้ไข (จุดอ่อน-โอกาส) ซึ่งสอดคล้องกับ พวงสุรีย์ วรคามิน (2562) ที่ว่าการวางเป้าหมายในการพัฒนาให้นักเรียนระดับประถมศึกษามี อัจฉริยภาพทางดิจิทัล จะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้มีการกำหนดแนวทางในการพัฒนานักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด และการบริหารวิชาการด้านหลักสูตร ถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารวิชาการโรงเรียน และกลยุทธ์รองที่ 4.4 เป็นกลยุทธ์เชิงรับ (จุดอ่อน-ภาวะคุกคาม) สอดคล้องกับ พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2558) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับ การประเมินหลักสูตร แนวคิด กระบวนการ และการใช้ผลการประเมิน และระบุว่าเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาคือคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งจะต้องอาศัยหลักสูตรเป็นกรอบแนวคิดและทิศทางในการจัดการศึกษา ก่อนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาหรือผู้จัดทำหลักสูตร ควรวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ปัญหา ความต้องการและความจำเป็นของหลักสูตรเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการ ตัดสินใจจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ควรมีประเมินความพร้อมและคุณภาพของทรัพยากรสำหรับการใช้หลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล ควรพิจารณาตามลำดับความต้องการจำเป็น คือ การวัดผลประเมินผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ การบริหารการจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งผลจากการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน การวัดผลประเมินผลการเรียนเป็นจุดอ่อนที่สุดและมีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด แสดงให้เห็นถึงความต้องการของผู้บริหารและครูที่ต้องการพัฒนาการวัดผลประเมินผลการเรียนให้ดียิ่งขึ้น

1.2 ภาวะคุกคามของการบริหารวิชาการคือ 1) การเมืองและนโยบายของรัฐเป็นภาวะคุกคามในการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน 2) สภาพสังคม เป็นภาวะคุกคามในการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำนโยบายของรัฐสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม มีความชัดเจน เพื่อส่งเสริมความเป็นความเป็นพลเมืองดิจิทัล ด้วยการเร่งรัดพัฒนาครู เสริมสร้างกิจกรรมให้นักเรียนเกิดความตระหนักรู้ และควรขยายความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเพื่อระดมทรัพยากรบุคคล โดยสถานศึกษาส่งเสริมการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เป็นยุคดิจิทัล สนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถด้านการรู้และใช้ดิจิทัล พัฒนาวิชาชีพในชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) มีการชี้แนะ (Coach) การเป็นพี่เลี้ยง (Mentoring) แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการสอนและการวัดผลที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการสื่อสารสังคม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรผลักดันและพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้ครูเกิดความตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นพลเมืองดิจิทัล ควรกำหนดนโยบายและแผนการพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นพลเมืองดิจิทัล และนำกลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล สู่แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน และควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและจริงจัง รวมถึงการเสริมพลังครูด้วยการสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้ครูพัฒนาตนเองและนำไปพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นพลเมืองดิจิทัล

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษากลยุทธ์การบริหารวิชาการและรูปแบบการวัดผลประเมิผลการเรียนของโรงเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา เนื่องจากผลการวิจัยในครั้งนี้ศึกษาเฉพาะนักเรียนในระดับประถมศึกษาเท่านั้น

3.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครในการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดิจิทัลแก่ผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

กษิฎิฏฏ์ มีพรหม. (2562). *กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ตามแนวคิดพหุปัญญาและอาชีพในอนาคต.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2565). รายงานสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชนประจำปงบประมาณ 2565. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ 2566. แหล่งที่มา: https://opendata.nesdc.go.th/dataset/situation-of-children-and-youth-2022-q4

ขัณธ์ชัย อธิเกียรติ และธนารักษ์ สารเถื่อนแก้ว. (2559). การสอนแบบทันสมัยและเทคนิควิธีสอนแนวใหม่. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2566. แหล่งที่มา: http://regis.skru.ac.th/RegisWeb/datafiledownload/25590714-15.pdf.

เทพสุดา เมฆวิลัย. (2563). *กลยุทธ์การบริหารวิชาการตามแนวคิดสมรรถนะหลักของนักเรียนโรงเรียนสร้างสรรค์.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพศาล วรคำ. (2556). *การวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 6). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2558). การประเมินหลักสูตร : แนวคิดกระบวนการและการใช้ผลการประเมิน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.* 8 (1),13-28.

พรพรรณ ธรรมธาดา. (2559). *กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการเสริมสร้างคุณภาพนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พนม คลี่ฉายา. (2559). การใช้งานความเสี่ยง การรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล และแนวทางการสอนเพื่อการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล สำหรับนักเรียนมัธยมในประเทศไทย. *วารสารนิเทศศาสตรปริทัศน์.* 20 (1), 46-57.

เพ็ญพักตร์ มิ่งวงศ์ธรรม และ ลักขณา สริวัฒน์. (2561). แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. *วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.* 9 (1), 159-168.

พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2561). *การบริหารการศึกษาใหม่: New Education Governance. การประชุมวิชาการราชบัณฑิตสัญจร.* สำนักธรรมศาสตร์ และการเมือง ประเภทวิชาศึกษาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสภา และมหาวิทยาลัยบูรพา.

พันธวิชญ์ เลี้ยงชีพชอบ. (2561). *กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุบัณฑิตวิทยาลัย: ฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พวงสุรีย์ วรคามิน. (2562). *กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มาลิณี จุโฑปะมา. (2552). *จิตวิทยาการแนะแนว.* บุรีรัมย์: เรวัตการพิมพ์.

มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2556). การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 7 มีนาคม 2566. แหล่งที่มา: http://tdri.or.th/wp-content/uploads/2014/03/Final-Paper.pdf.

มนรัตน์ แก้วเกิด, สุกัญญา แช่มช้อย และ พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2564). ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.* 15 (1), 66-78.

วารีรัตน์ แก้วอุไร. (2566). *การพัฒนาหลักสูตร : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และ ดิเรก ศรีสุโข. (2559). *การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย.* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เศกสรร สกนธวัฒน์. (2560). *กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนในเครือเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทยตามแนวคิดการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความเป็นพลเมืองดิจิทัล.* วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศศิธร บัวทอง. (2560). การวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ.* 10 (2), 1856-1867.

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2558). *แนวทางการจัดกิจกรรมทักษะชีวิตให้กับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.* กรุงเทพมหานคร: กลุ่มงานหลักสูตรและวิธีสอน.

สุกัญญา แช่มช้อย. (2560). *การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล.* พิษณุโลก: พิษณุโลกดอทคอม.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษา พุทธศักราช2551. กรุงเทพมหานคร*: โรงพิมพ์ชุมชุนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สถาบันสื่อเด็กและเยาวชน. (2562). 8 ทักษะจำเป็นเพื่อก้าวสู่ “ความเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital Citizenship) & คนของศตวรรษที่ 21 อย่างภาคภูมิ”. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 2 มีนาคม 2566. แหล่งที่มา: http://www.salika.co/2019/04/03/8-skills-for-digital-citizenship/

สมเกียรติ สรรคพงษ์. (2562). *รูปแบบการส่งเสริมการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สริญณพัชร์ ธรรมบุศย์. (2564). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนภายใต้เครือข่ายสถานศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติของยูเนสโกในประเทศไทย ตามแนวคิดภาวะผู้นำแบบองค์รวม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สิริภัคค์ ธรรมบุศย์. (2564). เปิดโลกกว้างสู่การเสริมพลังดิจิทัลทางการศึกษาเพื่อเยาวชนยุคนิวนอร์มัล. *วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ.* 3 (4), 4-7.

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2565). *แผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. 2565 สำนักการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร.

อภิชา พุ่มพวง. (2559). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6*. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.

The Impact of Entrepreneurial Self-Efficacy on Entrepreneurial Intention of College Students in Henan Province of China: A Study of Mediating Role of Entrepreneurial Attitudes

Bai Songge and Chen Liang
Krirk University, Thailand
Corresponding Author, E-mail:416411936@qq.com

****

Abstract

Purpose: This study aims to explore the impact of self-efficacy on entrepreneurial intention among college students in Henan Province, China, and examine the mediating role of entrepreneurial attitude. **Methods:** Quantitative analysis was employed in this study. A total of 1351 participants were selected through cluster sampling. The data collected were processed using SPSS 25.0 and Process 3.5, including the removal of invalid questionnaires and adjustment of missing values and outliers. Harman's single-factor test was conducted to examine the common method bias, while reliability, validity, and the mediating effect in Process were also assessed. **Results:** The analysis of the data revealed that the correlation coefficient between self-efficacy and entrepreneurial attitude was 0.238 ($p<0.01$), and the correlation coefficient between self-efficacy and entrepreneurial intention was 0.282 ($p<0.01$). Additionally, the correlation coefficient between entrepreneurial attitude and entrepreneurial intention was 0.211 ($p<0.01$). Tests of the mediating effects of self-efficacy, entrepreneurial attitude, and entrepreneurial intention showed that self-efficacy significantly predicted entrepreneurial intention. Furthermore, even after incorporating the mediating variable of entrepreneurial attitude, self-efficacy continued to predict entrepreneurial intention. **Conclusion:** There is a significant positive correlation among self-efficacy, entrepreneurial attitude, and entrepreneurial intention among college students in Henan Province, China. Entrepreneurial attitude plays a mediating role between self-efficacy and entrepreneurial intention. Based on the data results in Table 7, the mean values of self-efficacy, entrepreneurial attitude, and entrepreneurial intention were 3.225, 3.196, and 3.181, respectively, with standard deviations of 1.019, 0.917, and 0.935. The correlation analysis results indicated that the correlation coefficient between self-efficacy and entrepreneurial attitude was 0.238 ($p<0.01$), and the correlation coefficient between self-efficacy and entrepreneurial intention was 0.282 ($p<0.01$). Additionally, the correlation coefficient between entrepreneurial attitude and entrepreneurial intention was 0.211 ($p<0.01$).

Keywords: College Students; Self-Efficacy; Entrepreneurial Attitude; Entrepreneurial Intention; Mediating Effect.

* Received: June 28 2027; Revised: July 12 2024; Accepted: July 13 2024

Introduction

In recent years, with the rapid development of China's economy and the acceleration of social change, entrepreneurship has become an important way for college students to pursue personal achievement and development (Han Huiping, 2024). In this process, college students in ordinary colleges and universities in Henan Province are no exception. College students' entrepreneurial self-efficacy, that is, their confidence in their ability in the entrepreneurial process, is considered to be one of the important factors affecting their entrepreneurial intention(Li Huiyu, 2023). Entrepreneurial attitude is considered to be a mediating factor in the formation of college students' entrepreneurial intention (Wang Yashu, 2023). However, the current research on the relationship between entrepreneurial self-efficacy and entrepreneurial intention of college students in ordinary colleges and universities in Henan Province is still relatively limited (Jiao Weiwei, 2021).

Despite the growing interest in student entrepreneurship, several challenges persist in the current research landscape. Firstly, there is a lack of comprehensive studies that specifically focus on the entrepreneurial intentions of students in ordinary colleges and universities in Henan Province. This gap is significant given the unique economic and social context of the region (chen, 1998). Secondly, while previous studies have examined entrepreneurial self-efficacy and entrepreneurial intention separately, few have explored the intricate relationship between these factors and the potential mediating role of entrepreneurial attitude in this specific context (Jill, 2005). This limited understanding hinders the development of effective entrepreneurship education programs and support policies tailored to the needs of students in Henan Province.

Furthermore, there is a pressing need for empirical research that can inform policy-making and educational practices in promoting student entrepreneurship. As China continues to emphasize innovation and entrepreneurship as drivers of economic growth, understanding the factors that influence students' entrepreneurial intentions becomes crucial (Xue Hanke, 2022). Specifically, there is a need to investigate how entrepreneurial self-efficacy and attitude interact to shape entrepreneurial intentions among students in ordinary colleges and universities, who may face different challenges and opportunities compared to their counterparts in more prestigious institutions (Zhou Wei, 2018).

Therefore, this study aims to explore the relationship between entrepreneurial self-efficacy and entrepreneurial intention of college students in ordinary colleges and universities in Henan Province, and further examine the mediating role of entrepreneurial attitude in it. By deeply analyzing the above relationship, we can better understand the psychological motivation of college students' entrepreneurial behavior and provide useful reference for the formulation and practice of relevant policies. Based on this, this study will use a questionnaire survey to collect relevant data from college students in ordinary colleges and universities in Henan Province, and use statistical analysis methods to verify the research hypothesis. Through a systematic study of the relationship between entrepreneurial self-efficacy, entrepreneurial intention and entrepreneurial attitude, it provides empirical evidence and targeted suggestions for the development of college students' entrepreneurship education and entrepreneurship support policies. The study aims to fill the research gap in the field of entrepreneurship among college students in Henan Province, China, to explore the relationship between entrepreneurial self-efficacy and entrepreneurial intention, and to reveal the mediating role of entrepreneurial

attitude. Through this study, we hope to contribute to the promotion of entrepreneurial intention and improvement of entrepreneurial environment among college students in Henan Province.

Research Objectives

1、To examine the relationship between entrepreneurial self-efficacy and entrepreneurial intention among college students in ordinary universities in Henan Province, China.

2、To investigate the mediating role of entrepreneurial attitude in the relationship between entrepreneurial self-efficacy and entrepreneurial intention.

3、To provide empirical evidence and practical recommendations for enhancing entrepreneurship education and support policies for college students in Henan Province based on the findings of the study.

Research Methodology

1. Research subjects

The subjects of this study are college students from 8 ordinary colleges and universities in Henan Province, China. A total of 1458 questionnaires were distributed using the cluster sampling method, with 1351 valid responses, resulting in an effective recovery rate of 92.66%.

The sample group's basic characteristics are as follows:

- Gender: Males 51.3%, Females 48.7%
- Grade distribution: Ranging from 20% to 27.8% across all grades
- Professional background: Diverse, ranging from 20.3% to 22.4% across various fields
- Growth environment: Urban 50.6%, Rural 49.4%
- Student cadre experience: Yes 14.4%, No 85.6%
- Only child status: Yes 37.3%, No 62.7%
- Participation in entrepreneurial activities: 68.2% have participated in various forms, 31.8% have not participated

This sample composition ensures a wide representation of students across different demographics, academic backgrounds, and entrepreneurial experiences, providing a solid foundation for the study.

Table 1 Descriptive analysis of basic information of college students

variable	category	frequency	percentage
Gender	Male	693	51.3
	Female	658	48.7
Grade	Freshman	318	23.5
	Sophomore	270	20

Professional background	Junior	272	20.1
	Senior	376	27.8
Growing environment	Graduate	115	8.5
	Literature, History, and Philosophy	302	22.4
Student cadre experience	Science, Engineering, Agriculture, and Medicine	286	21.2
	Business Law	339	25.1
Only child	Arts and Sports	274	20.3
	Other	150	11.1
Participation in entrepreneurial activities	Urban	684	50.6
Gender	Rural	667	49.4
	Yes	195	14.4
Grade	No	1156	85.6
	Yes	504	37.3
Professional background	No	847	62.7
	Participated in starting a company	210	15.5
	Owned part of the property rights of a company	184	13.6
	Participated in the operation of a company	121	9
	Tried to start a small business (set up a street stall, opened an online store, etc.)	406	30.1
	Never participated in entrepreneurial activities	430	31.8

2. Measurement tools

(I) Entrepreneurial self-efficacy Based on Chen's research and Jill et al.'s work , this study adopts a two-dimensional approach to measure college students' entrepreneurial self-efficacy: innovation efficacy and interpersonal relationship coordination efficacy. The scale consists of 12 questions using a Likert 5-point scale.

(II) Entrepreneurial attitude The entrepreneurial attitude scale is based on Phillip H. Phan's method, with modifications to suit the Chinese context (Phillip,2002). It includes 19 questions divided into three dimensions: attitude towards fame and fortune, personal spiritual pursuit, and social responsibility attitude. This scale has been proven to have good reliability and validity in the Chinese environment by scholars such as Zhou Wei and Xiang Chun (2011).

(III) Entrepreneurial intention The entrepreneurial intention scale is adapted from Gao Longzheng's (2018) work , divided into three dimensions: conscious preparation, action plan, and subjective psychology. It consists of 17 items using a Likert 5-point scale.

3、Research Methods

This study employs quantitative analysis methods, using a questionnaire survey for data collection. The sample population consists of college students from 8 ordinary universities in Henan Province, China. Cluster sampling was used. The questionnaire includes basic population information and scales for entrepreneurial self-efficacy, entrepreneurial attitude, and entrepreneurial intention.

Data analysis was conducted using SPSS25.0 and process3.5. Harman's single-factor test was used to check for common method bias, and correlation and process mediation effect tests were performed.

4. Research Hypothesis

Hypothesis 1: Entrepreneurial self-efficacy has a significant positive impact on entrepreneurial intention;

Hypothesis 2: Entrepreneurial self-efficacy has a significant positive impact on entrepreneurial attitude;

Hypothesis 3: Entrepreneurial attitude has a significant positive impact on entrepreneurial intention;

Hypothesis 4: Entrepreneurial attitude plays a mediating role between entrepreneurial self-efficacy and entrepreneurial intention.

According to the above hypothesis, there is a mutual influence among the entrepreneurial self-efficacy, entrepreneurial attitude and entrepreneurial intention of college students in ordinary universities in Henan Province, China, which is a model with a mediating effect (see Figure 1).

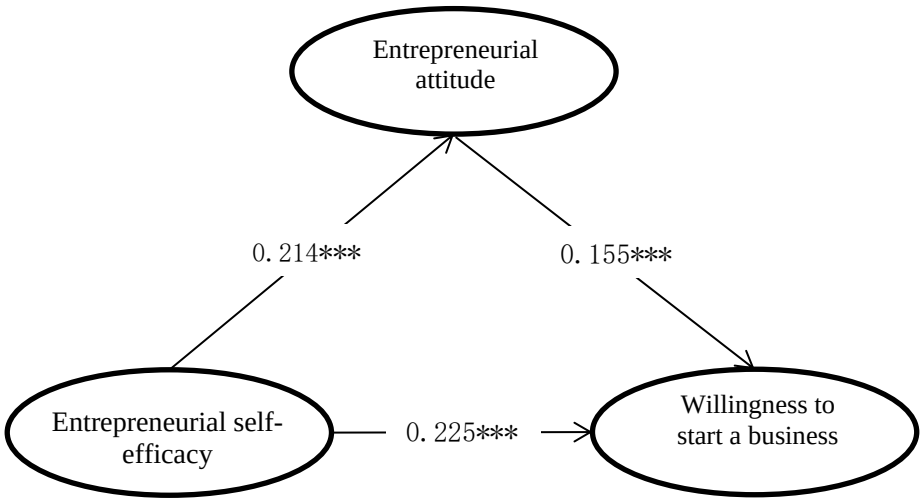

Figure 1 Model diagram of the mediating effect of entrepreneurial attitude between entrepreneurial self-efficacy and entrepreneurial intention

Research Result

1. Common method bias test

The common method bias (CMB) test is a test used to detect problems between predictor variables and criterion variables that are artificially covaried in research. Common method bias is a common and serious problem in questionnaire surveys. It may lead to large errors in statistical analysis results and cause deviations in the relationship between variables. Common method bias mainly comes from four aspects: item description, number of items, common evaluators, and survey time and location. This study used the single factor method to assess the risk of common method bias (Shi Songqi, 2019). The Harman single factor test method was used to perform a principal component factor analysis without rotation on the items of the questionnaire. As a result, 8 principal component factors with eigenvalues greater than 1 were extracted. The variance explanation rate of the first factor was 10.038%, which was less than the critical value of 40%, indicating that there was no significant common method bias in this study. This paper uses exploratory factor analysis, and the results are shown in Table 2 below:

Table 2 Index values of measurement items

Element	Extracting the sum of squares of loads			Sum of squares of rotating loads		
	total	Percentage of variance	accumulation %	total	Percentage of variance	accumulation %
1	12.103	25.214	25.214	4.818	10.038	10.038
2	6.946	14.471	39.685	4.751	9.898	19.936
3	5.293	11.027	50.712	4.734	9.862	29.798
4	2.551	5.314	56.026	4.206	8.762	38.56
5	2.39	4.979	61.005	4.171	8.689	47.249
6	2.106	4.388	65.393	4.094	8.529	55.778
7	1.485	3.094	68.487	4.027	8.39	64.168
8	1.413	2.943	71.43	3.486	7.262	71.43

Extraction method: principal component analysis.

2. Scale reliability and validity analysis

(I) Exploratory factor analysis of entrepreneurial self-efficacy, entrepreneurial attitude and entrepreneurial intention variables

The premise of exploratory factor analysis is that the sample data can be used for exploratory factor analysis, so it is necessary to first test the sample data to determine whether the sample data can be used for exploratory factor analysis. This paper uses KMO and Bartlett's sphericity test methods for testing. It is a necessary condition for questionnaire validity analysis that the KMO value meets the standard. In general, the KMO value must be greater than 0.7, and further factor analysis can be performed. The smaller the difference between the KMO value and 1, the more correlated the variables are. The role of Bartlett's sphericity test is to test the independence of variables. If the P value is less than 0.05, the variables are not independent of each other, and common factors can be extracted from them, which is suitable for factor analysis.

Table 3 KMO test of entrepreneurial self-efficacy, entrepreneurial attitude and entrepreneurial intention

KMO sampling suitability measure			0.958
Questionnaire	Bartlett's test of sphericity	Approximate chi-squared	46342.583
		degrees of freedom	1128
		significance	0

As can be seen from Table 3, the KMO value of this scale is 0.958, which is greater than 0.8, and the P value is 0<0.05. The original variable data are correlated, which also shows that the questionnaires on entrepreneurial self-efficacy, entrepreneurial attitude and entrepreneurial intention have good validity and can be further factor analyzed.

This paper first conducts exploratory factor analysis on the 48 indicators in the scale items, extracts factors with eigenvalues greater than 1, and summarizes and analyzes the extracted factors. Finally, 8 small dimensional factors are extracted as the 3 main variables of this paper. The cumulative variance explanation rate reaches 71.43%. The data is shown in Table 4 below, indicating that the 3 main factors can effectively explain the information contained in the original 48 variables.

Table 4 Variance contribution of entrepreneurial self-efficacy, entrepreneurial attitude and entrepreneurial intention

Element	Initial eigenvalues			Extracting the sum of squares of loads			Sum of squares of rotating loads		
	total	Percentage of variance	accumulation %	total	Percentage of variance	accumulation %	total	Percentage of variance	accumulation %
1	12.103	25.214	25.214	12.103	25.214	25.214	4.818	10.038	10.038
2	6.946	14.471	39.685	6.946	14.471	39.685	4.751	9.898	19.936
3	5.293	11.027	50.712	5.293	11.027	50.712	4.734	9.862	29.798
4	2.551	5.314	56.026	2.551	5.314	56.026	4.206	8.762	38.56
5	2.39	4.979	61.005	2.39	4.979	61.005	4.171	8.689	47.249
6	2.106	4.388	65.393	2.106	4.388	65.393	4.094	8.529	55.778
7	1.485	3.094	68.487	1.485	3.094	68.487	4.027	8.39	64.168
8	1.413	2.943	71.43	1.413	2.943	71.43	3.486	7.262	71.43

9	0.526	1.096	72.526
10	0.484	1.008	73.535
11	0.477	0.993	74.528
12	0.461	0.96	75.488
13	0.455	0.949	76.437
14	0.448	0.934	77.37
15	0.435	0.907	78.277
16	0.426	0.888	79.165
17	0.424	0.883	80.048
18	0.409	0.853	80.901
19	0.407	0.848	81.749
20	0.404	0.842	82.59
21	0.401	0.836	83.427
22	0.393	0.819	84.245
23	0.386	0.804	85.049
24	0.375	0.782	85.831
25	0.365	0.761	86.592
26	0.359	0.749	87.341
27	0.353	0.735	88.076
28	0.346	0.72	88.796
29	0.337	0.703	89.499
30	0.327	0.68	90.18
31	0.321	0.67	90.849
32	0.318	0.663	91.512
33	0.315	0.656	92.168
34	0.301	0.628	92.795
35	0.292	0.609	93.404

36	0.287	0.598	94.002
37	0.281	0.585	94.587
38	0.278	0.58	95.167
39	0.264	0.55	95.717
40	0.263	0.549	96.265
41	0.25	0.521	96.786
42	0.245	0.511	97.297
43	0.234	0.487	97.784
44	0.226	0.472	98.256
45	0.223	0.464	98.72
46	0.21	0.436	99.156
47	0.207	0.431	99.587
48	0.198	0.413	100

Extraction method: principal component analysis.

After extracting the main components, the maximum variance method was used to perform orthogonal rotation of the factors to extract the factors with higher loading coefficients on each variable, as shown in Table 5:

Table 5 Rotated component matrix of entrepreneurial self-efficacy, entrepreneurial attitude and entrepreneurial intention

Question	Element							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Q9_1	0.072	0.225	**0.829**	0.065	0.078	0.076	0.029	0.068
Q9_2	0.081	0.233	**0.838**	0.02	0.032	0.069	0.061	0.035
Q9_3	0.081	0.163	**0.869**	0.058	0.07	0.049	0.042	0.043
Q9_4	0.085	0.161	**0.864**	0.062	0.071	0.071	0.052	0.06
Q9_5	0.097	0.23	**0.849**	0.046	0.083	0.039	0.028	0.046
Q9_6	0.063	0.22	**0.849**	0.056	0.069	0.067	0.053	0.073
Q10_1	0.036	**0.852**	0.218	0.082	0.007	0.065	0.042	0.085

Q10_2	0.039	**0.866**	0.171	0.084	0.067	0.069	0.009	0.053
Q10_3	0.028	**0.874**	0.17	0.048	0.076	0.041	0.027	0.033
Q10_4	0.052	**0.84**	0.237	0.06	0.062	0.059	0.029	0.043
Q10_5	0.076	**0.842**	0.192	0.085	0.04	0.094	0.042	0.081
Q10_6	0.055	**0.841**	0.233	0.078	0.039	0.074	0.033	0.075
Q11_1	**0.743**	0.063	0.042	0.056	0.156	0.04	0.153	0.035
Q11_2	**0.793**	0.04	0.071	0.023	0.159	0.059	0.146	0.002
Q11_3	**0.763**	0.042	0.085	0.033	0.137	0.093	0.224	0.005
Q11_4	**0.744**	0.006	0.056	0.06	0.179	0.04	0.167	0.057
Q11_5	**0.799**	0.02	0.097	0.026	0.178	0.041	0.196	0.037
Q11_6	**0.769**	0.066	0.073	0.054	0.17	0.078	0.212	0.015
Q11_7	**0.776**	0.057	0.062	0.025	0.131	0.019	0.165	0.029
Q12_1	0.222	0.037	0.059	0.046	**0.76**	0.028	0.252	0.028
Q12_2	0.199	0.044	0.084	0.047	**0.776**	0.031	0.238	0.05
Q12_3	0.195	0.065	0.075	0.047	**0.753**	0.024	0.271	0.056
Q12_4	0.186	0.065	0.06	0.047	**0.757**	0.009	0.237	0.021
Q12_5	0.19	0.057	0.078	0.044	**0.756**	0.063	0.238	0.023
Q12_6	0.178	0.042	0.066	0.049	**0.769**	0.036	0.252	0.072
Q13_1	0.221	0.04	0.08	0.026	0.294	0.016	**0.739**	0.047
Q13_2	0.236	0.025	0.054	0.07	0.27	0.056	**0.724**	0.025
Q13_3	0.218	0.034	0.026	-0.004	0.29	0.063	**0.762**	0.031
Q13_4	0.226	0.03	0.061	0.035	0.267	0.028	**0.758**	0.047
Q13_5	0.25	0.038	0.024	0.027	0.256	0.041	**0.747**	0.024
Q13_6	0.273	0.025	0.034	0.026	0.219	0.03	**0.771**	0.055
Q18_1	0.071	0.061	0.033	**0.783**	0.057	0.212	0.013	0.152
Q18_2	0.023	0.102	0.037	**0.801**	0.059	0.183	0.002	0.15
Q18_3	0.01	0.054	0.041	**0.783**	0.055	0.214	0.016	0.162

Q18_4	0.078	0.079	0.046	**0.761**	0.037	0.191	0.049	0.14
Q18_5	0.054	0.082	0.081	**0.763**	0.012	0.184	0.022	0.141
Q18_6	0.024	0.042	0.056	**0.775**	0.04	0.217	0.06	0.154
Q19_1	0.013	0.062	0.084	0.203	0.043	0.273	0.068	**0.743**
Q19_2	0.024	0.086	0.056	0.181	0.045	0.275	0.053	**0.76**
Q19_3	0.047	0.089	0.074	0.186	0.048	0.289	0.024	**0.792**
Q19_4	0.054	0.054	0.062	0.221	0.055	0.28	0.022	**0.771**
Q19_5	0.036	0.091	0.057	0.203	0.054	0.263	0.048	**0.793**
Q20_1	0.058	0.072	0.043	0.253	0.032	**0.766**	0.046	0.201
Q20_2	0.041	0.064	0.066	0.237	0.036	**0.752**	0.022	0.22
Q20_3	0.062	0.066	0.086	0.209	0.015	**0.735**	0.039	0.225
Q20_4	0.052	0.073	0.062	0.224	0.041	**0.77**	0.056	0.222
Q20_5	0.089	0.079	0.046	0.193	-0.008	**0.752**	0.035	0.218
Q20_6	0.073	0.061	0.082	0.2	0.078	**0.724**	0.027	0.244

Extraction method: principal component analysis.
Rotation method: Kaiser normalization varimax method.
a The rotation converged after 7 iterations.

Combined with the cumulative total variance explanation, it can be seen that the factor loadings of the measurement items corresponding to the three factors are all greater than 0.6, among which Q9_1 to Q10_6 have higher factor loadings in the 2nd and 3rd factors. According to the meanings expressed by these items, this paper defines them as entrepreneurial self-efficacy; Q11_1 to Q13_6 have higher factor loadings in the 1st, 5th, and 7th factors. According to the meanings expressed by these items, this paper defines them as entrepreneurial attitude. Q18_1 to Q20_6 have higher factor loadings in the 4th, 6th, and 8th factors. According to the meanings expressed by these items, this paper defines them as entrepreneurial intention.

(II) Reliability analysis of variables in the overall scale

Reliability analysis is used to reflect the scale data, especially whether the scale is authentic and reliable. The principle of testing is to test the same dimension repeatedly. The higher the degree of consistency, the higher the reliability of the scale. This article uses Cronbach's Alpha value to measure the reliability of the scale. Cronbach's Alpha is a decimal between 0 and 1. The closer it is to 1, the better the reliability. The reliability results of the questionnaire are as follows:

Table 6 Cronbach's coefficients for the overall scale

variable	Number of items	Cronbach's Alpha	
Entrepreneurial self-efficacy	12	0.934	
Entrepreneurial attitude	19	0.948	0.937
Entrepreneurial willingness	17	0.932	

From the data in Table 6 above, we can see that the Cronbach's Alpha values of each variable and the overall questionnaire are all greater than 0.9. Combined with the standard: when Cronbach's a>0.9, the reliability of the questionnaire is very good. It can be seen that the internal consistency of each variable is high. After passing the reliability test, the next step of analysis can be carried out.

3. Correlation analysis of each scale

According to the data results in Table 7, it can be seen that the means of the three variables of entrepreneurial self-efficacy, entrepreneurial attitude and entrepreneurial willingness are 3.225, 3.196 and 3.181 respectively, and the standard deviations are 1.019, 0.917 and 0.935 respectively. The results of the correlation analysis show that the correlation coefficient between entrepreneurial self-efficacy and entrepreneurial attitude is .238 ($p<0.01$), the correlation coefficient between entrepreneurial self-efficacy and entrepreneurial willingness is also .282 ($p<0.01$), and the correlation coefficient between entrepreneurial attitude and entrepreneurial willingness is .211 ($p<0.01$). These results show that in this study, there is a significant positive correlation between the three variables of entrepreneurial self-efficacy, entrepreneurial attitude and entrepreneurial willingness. This means that college students are more likely to have a higher entrepreneurial willingness while having a higher entrepreneurial self-efficacy and entrepreneurial attitude. The results of the correlation analysis also show that the correlation coefficients between the three variables are all around 0.3, which indicates that there is a moderate degree of correlation between them. This also means that in the entrepreneurial process of college students, the three aspects of entrepreneurial self-efficacy, entrepreneurial attitude and entrepreneurial willingness are interrelated and influence each other. Therefore, in entrepreneurial training, it is necessary to comprehensively consider these factors to ensure entrepreneurial confidence and high efficiency. All correlation coefficients are less than 0.8, indicating that there is no collinearity problem.

Table 7 Descriptive statistics and correlation analysis results of variables (N=1351)

variable	M	SD	1	2	3
1. Self-efficacy	3.225	1.019	1		
2. Entrepreneurial attitude	3.196	0.917	.238**	1	
3. Entrepreneurial willingness	3.181	0.935	.282**	.211**	1

Note: N = 1351, ** $p<0.01$

4. Test of mediation effect

Mode 4 (Mode 4 is a mediation model) in the SPSS macro compiled by Hayes (2012) was used to test the mediation effect of entrepreneurial self-efficacy, entrepreneurial attitude and entrepreneurial intention. The results are shown in Table 8. Entrepreneurial self-efficacy has a significant predictive effect on entrepreneurial intention (β=0.259, t=10.796, p＜0.001), and when the mediating variable entrepreneurial attitude is added, the predictive effect of entrepreneurial self-efficacy on entrepreneurial intention is still significant (β=0.226, t=9.242, p＜0.001), the predictive effect of entrepreneurial attitude on entrepreneurial intention is significant (β=0.156, t=5.739, p＜0.001), and the predictive effect of entrepreneurial self-efficacy on entrepreneurial attitude is significant (β=0.214, t=9.006, p＜0.001).

Table 8 Test of the mediating effect of entrepreneurial attitude on entrepreneurial self-efficacy and entrepreneurial intention

variable	Willingness to start a business			Willingness to start a business			Entrepreneurial attitude		
	β	SE	t	β	SE	t	β	SE	t
Entrepreneurial self-efficacy	0.226	0.024	9.242***	0.259	0.024	10.796***	0.214	0.024	9.006***
Entrepreneurial attitude	0.156	0.027	5.739***						
R^2	0.102			0.080			0.057		
F	76.1306***			116.5601***			81.0994***		

*p<.05, **p<.01, ***p<.001

In addition, the upper and lower limits of the bootstrap 95% confidence intervals of the direct effect of entrepreneurial self-efficacy on entrepreneurial intention and the mediating effect of entrepreneurial attitude do not include 0 (see Table 9), indicating that entrepreneurial self-efficacy can not only directly predict entrepreneurial intention, but also predict entrepreneurial intention through the mediating effect of entrepreneurial attitude.

Table 9 Decomposition of total effect, direct effect and mediating effect

	Effect	BootSE	BootLLCI	BootULCI	效应占比
Passion	0.033	0.007	0.021	0.048	12.90%
Direct effect	0.226	0.025	0.177	0.274	87.07%
Total effect	0.259	0.024	0.212	0.305	

Discussion

Our study reveals several interesting findings regarding the relationships between entrepreneurial self-efficacy, entrepreneurial attitude, and entrepreneurial intention among college students in Henan Province.

Firstly, we found a significant positive correlation between entrepreneurial self-efficacy, entrepreneurial attitude, and entrepreneurial intention. This result aligns with Zhang Xiu'e's research (Zhang Xiu'e, 2022), which demonstrated that entrepreneurial self-efficacy significantly impacts entrepreneurial intention and behavior. Our findings further support this relationship in the context of ordinary universities in Henan Province, suggesting that these factors are indeed interconnected and mutually influential in the entrepreneurial process of college students.

Secondly, our mediation effect test revealed that entrepreneurial attitude plays a mediating role between entrepreneurial self-efficacy and entrepreneurial intention. This finding is consistent with Wang Yashu and Ding Feng's research (Wang, 2023& Xue Yinou, 2021), which emphasized the crucial role of both entrepreneurial self-efficacy and entrepreneurial attitude in shaping entrepreneurial intentions. However, our study specifically highlights the mediating role of entrepreneurial attitude in the context of Henan Province's college students, providing a more nuanced understanding of these relationships.

Interestingly, our results show that even after adding entrepreneurial attitude as a mediating variable, entrepreneurial self-efficacy still significantly predicts entrepreneurial intention. This partial mediation effect suggests that while entrepreneurial attitude is important, entrepreneurial self-efficacy maintains a direct influence on entrepreneurial intention. This finding adds depth to the existing literature by demonstrating the complex interplay between these factors.

Moreover, our study reveals that the relationship between these factors is particularly strong among students in ordinary universities in Henan Province. This result contrasts with some previous studies that focused on elite universities or other regions. For instance, Li et al. found weaker correlations in their study of elite university students in Beijing. Our findings suggest that the entrepreneurial dynamics may differ across different university tiers and regions, highlighting the need for tailored approaches to entrepreneurship education and support.

Additionally, we observed that the influence of entrepreneurial self-efficacy on entrepreneurial intention was stronger for students with prior entrepreneurial experience. This result aligns with the findings of Chen et al. [17], who reported similar patterns in their study of university students in Shanghai. However, our study extends this understanding to the context of ordinary universities in Henan, suggesting that practical entrepreneurial experiences may be particularly valuable in fostering entrepreneurial intentions in this setting.

These findings provide valuable insights for the cultivation and management of college students' entrepreneurship, especially in the context of ordinary universities in Henan Province. They emphasize the need for comprehensive approaches that consider both entrepreneurial self-efficacy and attitude in fostering entrepreneurial intentions. Furthermore, our results highlight the importance of providing practical entrepreneurial experiences to strengthen the relationship between self-efficacy and intention.

In conclusion, while our findings largely support previous research, they also reveal nuances specific to our study population. These insights contribute to a more comprehensive understanding of entrepreneurial dynamics among college students and provide a solid foundation for future research in this field.

Suggestions

Based on our study of entrepreneurial self-efficacy, attitude, and intention among college students in ordinary universities in Henan Province, we propose the following recommendations:

1. Enhance entrepreneurial self-efficacy and attitudes through integrated education programs: Universities should develop comprehensive entrepreneurship education programs that focus on boosting both entrepreneurial self-efficacy and fostering positive entrepreneurial attitudes. These programs could include practical workshops on innovation and leadership skills, entrepreneurship forums featuring successful local entrepreneurs, and the integration of entrepreneurship-related content across various courses. By simultaneously addressing both self-efficacy and attitudes, these programs can more effectively cultivate entrepreneurial intentions among students.

2. Provide practical entrepreneurial experiences: Given our finding that the influence of entrepreneurial self-efficacy on intention is stronger for students with prior entrepreneurial experience, universities should create more opportunities for hands-on learning. This could include establishing student-run businesses on campus, organizing internships with local startups, and encouraging participation in regional and national entrepreneurship competitions. These practical experiences will not only enhance students' self-efficacy but also help shape positive attitudes towards entrepreneurship.

3. Establish a supportive ecosystem tailored to the local context: Universities should work on creating a comprehensive support system for student entrepreneurs that is tailored to the specific context of Henan Province. This ecosystem could include on-campus incubation centers, mentoring programs pairing students with local entrepreneurs, and partnerships with regional businesses and government agencies. By aligning entrepreneurship support with local economic needs and opportunities, this approach can maximize the relevance and impact of entrepreneurship education, potentially leading to increased entrepreneurial activity and economic development in the region.

References

Han, H. (2024). Analysis of the impact of entrepreneurship education on college students' employment competitiveness. *Science and Education*. (06), 7-10.

Li, H. (2023). Research on the relationship between college students' learning ability and entrepreneurial behavior: The role of entrepreneurial self-efficacy and optimism. *Journal of Guilin Normal College*. 37 (06), 43-52.

Wang, Y., & Ding, F. (2023). The impact of entrepreneurial self-efficacy on college students' entrepreneurial intention. *Journal of Xinyang Normal University (Philosophy and Social Sciences Edition).* 43 (01), 77-82.

Jiao, W., Liu, X., & Wei, J. (2021). Perceived university support and college students' entrepreneurial intention: The mediating role of entrepreneurial self-efficacy. *Journal of Hebei Agricultural University (Social Sciences Edition).* 23 (03), 119-126.

Chen, C. C., Greene, P. G., & Crick, A. (1998). Does entrepreneurial self-efficacy distinguish entrepreneurs from managers? *Journal of Business Venturing*. 13, 295-316.

Jill, K., & Robert, S. D. (2005). Measure for measure: Modeling entrepreneurial self-efficacy onto instrumental tasks within the new venture creation process. *New England Journal of Entrepreneurship.* 8 (2), 39-47.

Xue, H. (2022). *The influence of college students' self-efficacy on sports autonomous learning ability: The mediating role of fitness equipment* [Unpublished master's thesis]. Shenyang Normal University.

Zhou, W., & Tang, Q. (2018). *Research on the influencing factors of college students' entrepreneurial intention under the background of mass innovation*. Youth and Society: Part 2, (11), 3.

Xiang, C., & Lei, J. (2011). The relationship and influencing factors of college students' entrepreneurial attitude and tendency - A study of Tsinghua University students. *Tsinghua University Education Research*. (5), 9.

Gao, L. (2024). *Research on the influence of entrepreneurship education and entrepreneurial opportunity identification ability on college students' entrepreneurial intention [Unpublished doctoral dissertation]*. University of Electronic Science and Technology of China.

Shi, S. (2019). *Research on statistical test and control methods of common method deviation*. Modern Economic Information. (16), 352.

Zhang, X., Wang, C., & Li, S. (2022). Institutional environment, entrepreneurial self-efficacy and entrepreneurial intention. *Scientific Research Management*. 43 (05), 59-66.

Wang, Y., & Ding, F. (2023). The influence of entrepreneurial self-efficacy on college students' entrepreneurial intention. *Journal of Xinyang Normal University (Philosophy and Social Sciences Edition).* 43 (01), 77-82.

Xue, Y., Chen, Y., & Deng, Y. (2021). Research on influencing factors and improvement strategies of college students' entrepreneurial intention - Based on a questionnaire survey of college students in 14 universities in Guangdong Province. *Science and Technology Entrepreneurship Monthly.* 34 (09), 139-146.

The Development of University Administrators Leadership Model in Guangxi Province, People's Republic of China

Liu Fang,
Somsak Jeewattana and Nawamin Prachanant
Buriram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 640427090009@bru.ac.th

****

Abstract

In the crucial period of current higher education reform in China, enhancing the leadership of university administrators was essential for promoting education quality and management efficiency. Universities in Guangxi Province faced challenges such as limited resources and uneven education quality during their development, urgently needing effective leadership models to guide and improve management levels

The purpose of this research was to: 1) Investigate the components of leadership among university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China. 2) Develop a leadership model for university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China. And 3) Evaluate the leadership model for university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China. The study was conducted in three phases: In the first phase, the composition of leadership among university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China, was researched. The sample for this phase included 370 university administrators and faculty members from nine universities in Guangxi Province. The research instrument was a Likert five-point scale questionnaire created by the researchers, with a reliability score of 0.964. The statistical methods used for data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation. In the second phase, a leadership model was developed for university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China. This phase was carried out in two steps: Step 1 involved three administrators from exemplary universities in Guangxi Province, obtained through purposive sampling, with semi-structured interviews as the research tool. Step 2 involved seven experts, also obtained through purposive sampling, with focus group discussions used to finalize the model draft and manual. The third phase evaluated the leadership model for university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China. Evaluators were obtained through purposive, sampling and divided into two groups: one group of five experts evaluated the accuracy and appropriateness of the model and its user manual, while another group of 30 individuals involved in university administration assessed the feasibility and usefulness of the model and its user manual, using a five-level scale evaluation questionnaire. The statistical methods used for data analysis were mean and standard deviation. Research has found that:

1.The various components of leadership development among university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China, were at a high level overall and in various aspects

2. The enhancement of leadership capabilities among university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China, required strengthening in four areas: 1) Influence, 2) Execution ability, 3) Foresight 4) Decision-making ability.

* Received: May 20 2027; Revised: June 1 2024; Accepted: June 4 2024

3. The evaluation results of the leadership model and user manual for university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China, showed that expert reviewers rated its accuracy and applicability highly. For university administrators, the assessments of usefulness and feasibility were also at a high level.

The leadership model developed in this study effectively enhanced the influence, execution ability, foresight, and decision-making capabilities of university administrators in Guangxi Province. Both expert reviewers and university administrators highly rated the model's accuracy, applicability, practicality, and feasibility, providing a solid theoretical and practical foundation for future leadership development among university administrators.

Keywords: Leadership Model; Guangxi Province; People's Republic of China; University Administrators

Introduction

Since the founding of the People's Republic of China, the higher education system in China has been undergoing continuous reform. General Secretary Xi Jinping pointed out during the fifth collective study session of the Political Bureau of the Central Committee of the Communist Party of China, "Education is the foundation of national prosperity and provides strong support for the comprehensive promotion of the great rejuvenation of the Chinese nation" (Central People's Government of the People's Republic of China, 2023:1). Education has been seen as an important measure to promote the development of the Party and the country's various undertakings. The construction of a strong education system has been regarded as a fundamental project to fully advance the great rejuvenation of the Chinese nation. In his report at the 20th National Congress of the Communist Party of China, General Secretary Xi Jinping clearly emphasized the need to "implement the strategy of rejuvenating the country through science and education and strengthen the support for modern construction by talents" (Ministry of Education of the People's Republic of China, 2022:1) and made comprehensive plans to "accelerate the construction of a strong education system." This fully demonstrated the fundamental, strategic, and pioneering role and status of education in the comprehensive construction of a socialist modern country.On October 24, 2015, the State Council issued the "Overall Plan for Promoting the Construction of World-Class Universities and First-Class Disciplines," proposing the basic principles of building world-class universities with discipline construction as the foundation and education reform as the driving force. This plan accelerated the construction of a batch of world-class universities and disciplines. In order to implement national policy goals, Guangxi Province also actively promoted the construction of "first-class universities and first-class disciplines" in Guangxi's colleges and universities. On June 26, 2017, the People's Government of Guangxi Province issued the "Implementation Plan for Comprehensively Promoting the Construction of First-Class Universities and First-Class Disciplines (Gui, 2017)," which mentioned that the construction of "first-class universities and first-class disciplines" should be combined with the national "Belt and Road" strategy to promote the economic development of Guangxi Province. Chinese scholar Zhong Binglin (Zhong, 2017:16-17) believed that "first-class undergraduate education is an important foundation for building world-class universities." The quality of undergraduate education reflects a university's talent training level and distinctive characteristics. Deepening undergraduate education and teaching reform can create a good academic ecological

environment for the construction of "first-class universities and first-class disciplines," making positive contributions to the promotion of world-class universities. In this process, university administrators are the leaders of university development, and their leadership level plays a crucial role in the development of schools. Chinese scholar Zhou Li (Zhou, 2012:5-7) believed that "the leadership of university administrators is their ability to achieve school goals, promote school development, and influence and relate to all teachers and students." University administrators need to grasp the direction of university development and play an important role in implementing and promoting university reform policies, integrating resources, optimizing the environment, and enhancing the international influence of universities. Chinese scholar Ma Xiaodong (Ma, 2018:217-218) believed that "to accelerate the construction of 'double first-class,' it is necessary to deepen the reform of the modern university system with Chinese characteristics, break the system that hinders the development of higher education, and focus on developing the leadership of university administrators." In summary, the leadership level of university administrators directly determines the prospects of university development. Improving the leadership of university administrators has very positive significance for the construction of first-class undergraduate universities and first-class disciplines.

Based on the reasons above, researchers conducted this study project. Through questionnaire survey methods, the important elements of leadership among university administrators in Guangxi Province were identified, providing a reference for the development of a draft model for leadership among Guangxi Province university administrators and the creation of a handbook for enhancing the leadership of Guangxi Province university administrators. This has significant value in improving the management quality of university administrators, promoting educational innovation, and addressing challenges.

Research Objectives

1. To analyze the components of leadership among university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China
2. To develop a leadership model for university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China.
3. To assesse the leadership model for university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China..

Literature Review

Gronn (2000: 317-338), through field observations and interviews in schools in Victoria, Australia, researched the concept and practice of distributed leadership and proposed a distributed leadership model. This model included shared leadership responsibilities, expertise and skills, open communication and collaboration, trust and shared values, collaborative structures and processes, leadership capacity building, proactivity, and autonomy. Schein (2010: 224-256) explored the relationship between organizational culture and leadership, proposing the iceberg model of leadership, emphasizing that leadership is not only reflected in visible behaviors but also influenced by deeper values and beliefs. Maxwell (2007: 134-156), through the observation of historical leaders, successful organizations, and personal experiences, proposed the onion model of leadership, which includes self-awareness, personal relationships, team management, and organizational influence, emphasizing multi-

level leadership development. Fiedler (Fiedler, 1984: 134-156) explored the relationship between leader behavior and leadership effectiveness, proposing the leadership effectiveness model, which emphasized the importance of the interaction between leader behavior, employee relations, and task structure on leadership outcomes. Greenleaf (Greenleaf, 1998: 89-96), through case studies, researched the servant leadership model, proposing elements such as a servant mindset, listening and understanding, focusing on employee growth, fostering autonomy and creativity, creating a positive work environment, gratitude and appreciation, social responsibility, and sustainable development, emphasizing leaders being service-centered to drive the success of individuals, teams, and organizations.

Miao, et al (2006: 20-23), through systematically summarizing leadership research results and the practices of the Chinese Academy of Sciences, proposed the five-force leadership model, which includes foresight, charisma, influence, decision-making power, and control power, emphasizing the explicit (knowledge, skills) and implicit (personality, ability, motivation, values) components of leadership. Yang Sizhuo (2008: 245-278), through case analysis, proposed the six-dimensional leadership model, covering continuous growth learning ability, strategic decision-making ability, resource integration organizational ability, team-building teaching ability, performance achievement implementation ability, and inspirational charisma. Fan Shiyi and Yu Zeyuan (2022: 91-100), using grounded theory and interview analysis, proposed the digital leadership model, including digital insight leadership, smart teaching organizational ability, industry-education integration promotion ability, professional development learning ability, digital collaborative communication influence, and digital education policy decision-making ability. Dong Tongqiang (2020: 77-83), through literature analysis and the Delphi method, constructed the informatization leadership model, covering informatization leadership cognition, planning ability, execution ability, coordination ability, and control ability, describing the roles and stage changes of leaders in the informatization era. Zhao Qian and Liu Jing (2010: 10-13), combining quantitative and qualitative research methods, proposed the teaching leadership model, which includes guiding teaching organization, planning teaching activities, providing teaching conditions, and monitoring teaching situations, emphasizing guiding teaching organization as the core behavior, with planning and providing conditions as peripheral aspects, and monitoring throughout.

In summary, Western scholars mainly analyzed the conceptual framework of leadership from the perspectives of leadership behavior and leadership traits, while Chinese scholars primarily explored the conceptual framework of leadership from the perspective of career development by analyzing different scenarios of leadership implementation. Different cultures and backgrounds also affected the understanding and emphasis on leadership, which influenced the construction of models. The above research provided a basis for this study on constructing a leadership model for university administrators in Guangxi Province. This study, in the construction of the model, paid more attention to localization.

Research Methodology

This study adopts a mixed methods research approach combining qualitative and quantitative methods.

1. Population and Samples

Phase 1: In this phase, the research encompassed a total of 9,540 personnel, including administrators and faculty from nine universities in Guangxi Province, People's Republic of China. Researchers employed stratified random sampling to select a sample of 370 administrators and faculty from these universities.

Phase 2: For the development of the leadership model, researchers utilized purposive sampling to conduct interviews with one individual from each of three exemplary universities within Guangxi Province, totaling three participants. Additionally, seven university administrators were selected using purposive sampling to form an expert panel for reviewing the draft of the leadership model for university administrators in Guangxi Province.

Phase 3: In the third phase of the evaluation, researchers used purposive sampling to select five university administrators from universities in Guangxi Province, People's Republic of China, to form an expert panel. This panel assessed the accuracy and applicability of the leadership model for university administrators in Guangxi Province. Additionally, researchers applied purposive sampling to select thirty managers or personnel involved in university administration from universities within Guangxi Province to evaluate the feasibility and usefulness of the leadership model for university administrators in Guangxi Province.

2. Research Tools

Phase 1: The research tools for this phase were: 1) a questionnaire on the leadership components of university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China; 2) an Item-Objective Congruence (IOC) rating form for the questionnaire on leadership components among university administrators in Guangxi Province.

Phase 2: The research tool for this phase was a semi-structured interview questionnaire on the development of a leadership model for university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China.

Phase 3: The research tools for this phase included: 1) an assessment form on the accuracy and appropriateness of the leadership model for university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China; 2) an assessment form on the feasibility and usefulness of the leadership model for university administrators in Guangxi Province, employing a Likert five-point scale; 3) an Item-Objective Congruence (IOC) rating form for the leadership model for university administrators in Guangxi Province.

3. Data collection

Phase 1: The first step involved distributing an Item-Objective Congruence (IOC) rating form online to five experts regarding the leadership components of university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China, inviting experts to rate each item. The second step was the dissemination of a pre-designed leadership components questionnaire online via Questionnaire Star. This questionnaire employed a Likert five-point scale and covered multiple dimensions to assess the leadership components of university administrators in Guangxi Province. After collecting the data, statistical software was used for data organization and preliminary analysis, including the calculation of frequencies, percentages, means, and standard deviations.

Phase 2: In this phase, purposive sampling was used to select university administrators from exemplary universities in Guangxi Province for semi-structured interviews. The interviews, guided by a pre-designed semi-structured questionnaire containing both open and closed questions, aimed to delve into the development measures of the leadership model, challenges encountered, and solutions adopted. The recorded interviews were then transcribed into text, from which key information was extracted.

Phase 3: This phase involved the use of purposive sampling to select experts and university administrators in Guangxi Province to assess the leadership model. The first step was to distribute an Item-Objective Congruence (IOC) rating form online to five experts regarding the leadership model for university administrators in Guangxi Province. The experts were the same as those in the first phase, invited to rate each item. The second step involved distributing an assessment form on the accuracy and appropriateness of the leadership model online to the first group of five expert panels. The third step was to distribute an assessment form on the feasibility and usefulness of the leadership model online to another group of thirty participants.

4. Data Analysis

Phase 1: The first step involved aggregating the IOC (Index of Item – Objective Conruence) scores from five experts, calculating the average IOC score for each item, and then retaining items with an average score of 0.5 or higher. The second step, descriptive statistical analysis: Descriptive statistics were used to summarize the data from the leadership components questionnaire, including frequencies, percentages, means, and standard deviations, to provide a preliminary understanding of the sample characteristics.

Phase 2: The transcribed texts from semi-structured interviews were processed through content analysis. This analysis aimed to identify the key elements and patterns in the development of the leadership model.

Phase 3: The first step involved aggregating the IOC (Index of Item – Objective Conruence) scores from five experts, calculating the average IOC score for each item, and then retaining items with an average score of 0.5 or higher. The second step: Statistical analysis was conducted on the data from the leadership model assessment forms, calculating means and standard deviations to evaluate the accuracy, appropriateness, feasibility, and usefulness of the model.

Research Scope

This study aimed to comprehensively analyze the leadership composition of university administrators in Guangxi, People's Republic of China, and based on this analysis, to construct a leadership model that meets the needs of university administrators in Guangxi Province. Finally, the study assessed the practical effects of this model. Initially, the research collected theories and studies on university leadership through literature review to identify the key components of leadership. Subsequently, leadership practices from exemplary universities in Guangxi were gathered through expert interviews, and the Deming Quality Cycle method was applied, combined with the cultural and educational characteristics of Guangxi, to develop a new leadership model. Upon completion of the model's construction, its accuracy and feasibility were first evaluated by five experts, followed by an assessment of its effectiveness and practicality by thirty university administrators, with a particular focus on the model’s impact on educational outcomes, student and faculty satisfaction, and management efficiency.

The research was confined to universities within Guangxi Province and spanned the current academic year. The study aimed to propose a leadership framework with a theoretical basis and practical guidance value to enhance the management of universities in Guangxi. The research framework diagram is as follows:

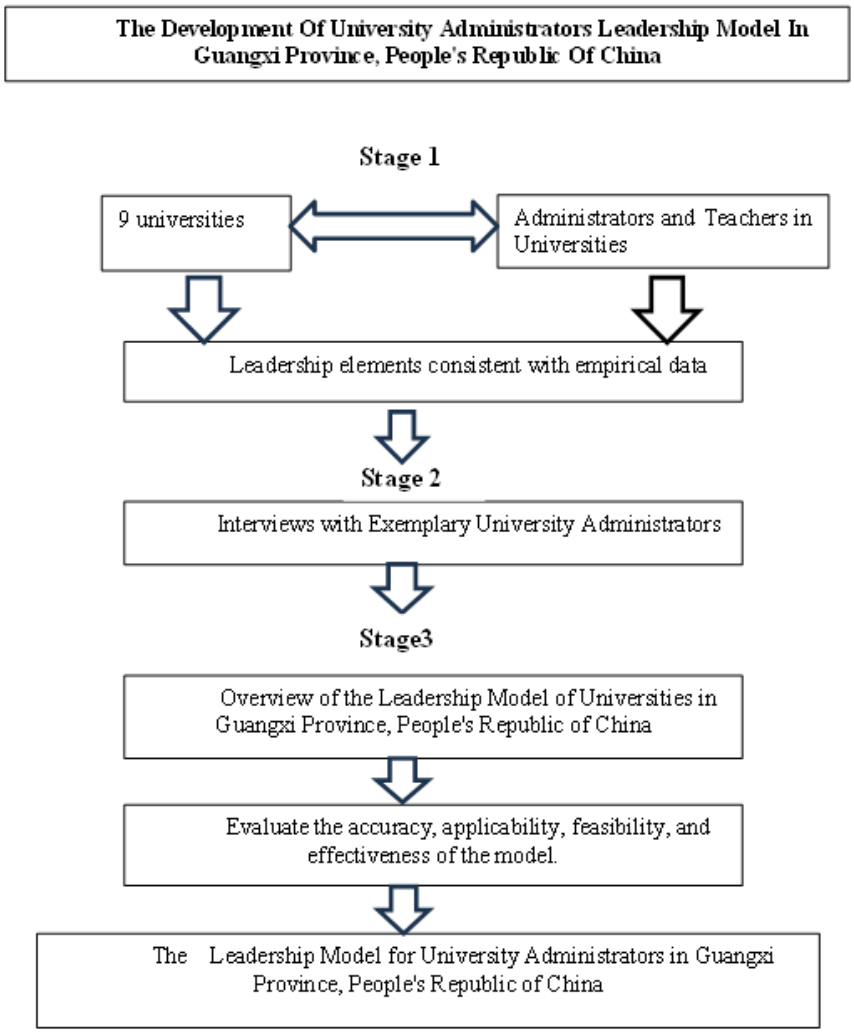

Figure 1 Conceptual Framework (Source: Constructed by the researcher)

Research Results

Regarding the leadership model for university administrators in Guangxi, People's Republic of China, researchers summarized the findings as follows:

1. The study investigated the components of leadership among university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China, and through data analysis, it was found that overall, all aspects were at a relatively high level. The ranking of the four main components of leadership is as follows: 1) Influence, 2) Execution Capacity, 3) Foresight, 4) Decision-Making Competence. As shown in the following table:

Table1 Survey results on the importance of leadership factors for university administrators in Guangxi Zhuang Autonomous Region, People's Republic of China.

NO.	The Elements of Leadership	$\bar{x}$	S.D.	Level	Rank
1	Influence	4.25	0.65	high	1
	1.1 Communication and Coordination Skills	4.27	0.66	high	2
	1.2 Emotional Intelligence	4.28	0.72	high	1
	1.3 Visionary Leadership	4.21	0.58	high	3
2	Foresight	4.19	0.62	high	3
	2.1 Insightfulness	4.24	0.64	high	1
	2.2 Global Perspective	4.23	0.64	high	2
	2.3 Innovative Capability	4.15	0.59	high	3
	2.4 Continuous Learning Ability	4.15	0.62	high	4
3	Decision-Making Competence	4.12	0.59	high	4
	3.1 Planning Proficiency	4.14	0.58	high	2
	3.2 Analytical and Evaluation Skills	4.04	0.56	high	3
	3.3 Risk Management Aptitude	4.19	0.63	high	1
4	Execution Capacity	4.20	0.55	high	2
	4.1 Supervisory and Control Skills	4.18	0.57	high	1
	4.2 Adaptive Response Capability	4.17	0.53	high	2
	Average value	4.19	0.60	high	

From the table above, it could be seen that in the survey on the components of leadership abilities of university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China, the opinions of the respondents were generally at a high level ($\overline{X}$ = 4.19; S.D=0.60). In individual items, the highest average score was for item 1, which was influence ($\overline{X}$ = 4.25;S.D=0.65), followed by item 4, which was execution ability ($\overline{X}$ = 4.20;S.D=0.55). The lowest average score was for item 3, which was decision-making ability ($\overline{X}$ = 4.12;S.D=0.59).

2. The study found that the leadership model for university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China, includes the following parts: The first part is the model components based on Deming's Quality Cycle (Liu, 2005:3); the second part is the philosophy and principles of modeling; operational strategies and components of the leadership model for university administrators in Guangxi Province. This model includes 4 aspects: 1) Influence, 2) Foresight, 3) Decision-making ability, 4) Execution ability. The model diagram was as follows:

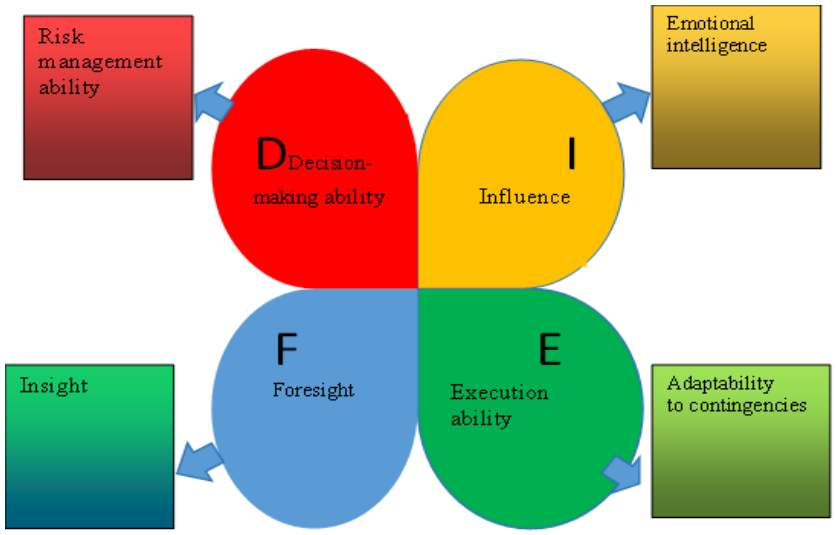

Figure 2 Leadership Model of Guangxi University Administrators in the People's Republic of China (Source: Constructed by the researcher)

3. Assessment of the Leadership Model for University Administrators in Guangxi Province, People's Republic of China

3.1 Five experts and thirty university administrators evaluated the leadership model for university administrators in Guangxi Province. The results showed that the model was highly feasible and beneficial in terms of accuracy and applicability. The leadership model performed excellently in feasibility and usefulness, as illustrated in the following table:

Table 2 The average values and standard deviations for the accuracy and applicability of the leadership model for university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China.

NO.	Content Of The Model	Accuracy			Applicability		
		$\bar{X}$	S.D.	level	$\bar{X}$	S.D.	level
1	Components Of The Model Description Of The Model	4.20	0.45	high	4.20	0.45	high
2	2.1 Part One: Deming Quality Cycle Management	4.40	0.55	high	4.40	0.55	high
	2.2 Part Two: Concepts and Principles of the Practical Model	4.40	0.55	high	4.60	0.55	highest
	2.3 Part Three: Implementation Strategies	4.60	0.55	highest	4.40	0.55	high

2.4 Part Four: Scope of the Model Leadership of University Administrators in Guangxi Province, People's Republic of China	4.60	0.55	highest	4.20	0.45	high
overall average	4.44	0.53	high	4.36	0.51	high

Table 2 showed that the leadership model for university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China, generally had high accuracy ($\overline{X}$ = 4.44;S.D=0.53). Specifically, the highest accuracy was observed in Sections 3 and 4 of Article 2 ($\overline{X}$ = 4.60), followed by Sections 1 and 2 of Article 2 ($\overline{X}$= 4.40;S.D=0.55), while the lowest was in Article 1 ($\overline{X}$ = 4.20;S.D=0.45). In terms of applicability, the overall evaluation was also high (($\overline{X}$ = 4.36;S.D=0.51), with the highest applicability in Section 2 of Article 2 ($\overline{X}$ = 4.60;S.D=0.55), followed by Sections 1 and 3 of Article 2 ($\overline{X}$ = 4.40;S.D=0.55). The lowest applicability scores were observed in Article 1 and Section 4 of Article 2 ($\overline{X}$= 4.20;S.D=0.45).

Table 3 The average values and standard deviations for the feasibility and practicality of the leadership model for university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China

No.	Content Of The Model	Feasibility			Usefulness		
		$\overline{X}$	S.D	level	$\overline{X}$	S.D	level
1	Components Of The Model	4.33	0.48	high	4.73	0.49	high
2	Description Of The Model 2.1 Part One: Deming Quality Cycle Management	4.53	0.51	highest	4.43	0.50	high
	2.2 Part Two: Concepts and Principles of the Practical Model	4.40	0.50	high	4.43	0.57	high
	2.3 Part Three: Implementation Strategies	4.40	0.56	high	4.43	0.50	high
	2.4 Part Four: Scope of the Model Leadership of University Administrators in Guangxi Province, People's Republic of China	4.57	0.57	highest	4.50	0.51	high
	Overall Average	4.45	0.52	high	4.43	0.52	high

Table 3 revealed that the leadership model for university administrators in Guangxi Province,People's Republic of China, overall exhibited very high feasibility ($\overline{X}$= 4.45). Specifically, most sections demonstrated high feasibility levels, with Section 4 of Article 2 receiving the highest feasibility score. Additionally, the overall practicality of the model was also very high ($\overline{X}$= 4.43), with each section displaying very high levels of practicality.

Discussion

Based on the data analysis of the leadership model for university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China, the following discussion can be made in accordance with the research objectives:

1.The leadership components of university administrators in Guangxi Province comprise four aspects: 1) Influence, which includes sub-elements such as communication and coordination skills, emotional intelligence, and the ability to create a vision; 2) Foresight, which encompasses insight, international perspective, innovation ability, and continuous learning ability; 3) Decision-making ability, including planning, analysis and evaluation, and risk management skills; 4) Execution ability, involving supervisory and control abilities, and adaptability. These are all crucial elements of leadership, covering multiple facets of leadership development, each playing a key role and being essential for constructing an effective and comprehensive leadership model. The findings might be attributed to the alignment of these four leadership components with the national requirements for university administrators' qualities. Administrators are expected to possess high ideological and political qualities, professional knowledge, influential power, exceptional management capabilities, strategic vision, democratic decision-making abilities, and the capability to implement significant decisions and deployments from higher authorities. This not only emphasizes the importance of ideological and political qualities and professional knowledge but also highlights the necessity of influence, management capabilities, strategic vision, and democratic decision-making abilities. These leadership components cover the key areas of higher education management comprehensively, helping administrators effectively respond to challenges within and outside the education sector, thus driving continuous development and innovation of their institutions. This all-encompassing leadership framework is crucial for enhancing the quality of university management and promoting the development of educational endeavors.

This result aligns with Wang Likun's (Wang, 2015:4) views on university administrators' leadership based on university charters, suggesting that the ability to influence others is vital for leaders as it involves core competencies such as relationships with others, self-awareness, and motivation. It also concurs with Zhao Guanghui's (Zhao, 2009:3) perspective on leaders' foresight, emphasizing the need for leaders to have a keen observation and understanding of the external environment, including policy, economic, technological, and social changes, to effectively respond when necessary. The findings are consistent with Liu Liqing's (Liu, 2023:34-36) views on a case study of university administrators' leadership, arguing that decision-making ability allows university administrators to fulfill their responsibilities better, make wise decisions, and contribute to the advancement and progress of higher education institutions. Similarly, the results match Li Yongxian's (Li, 2015:78-89) study on the construction of leadership capabilities in higher education, highlighting the critical importance of strong execution abilities for university administrators in facing various challenges. When adapting to new policies or technological changes, administrators need to act swiftly to ensure their institutions keep pace with the times, potentially involving updating teaching methods, adjusting curriculum settings, and introducing new technological tools. They must demonstrate the ability to act quickly to efficiently implement changes and ensure a smooth transition.

2. To enhance the leadership of university administrators in Guangxi Province, the study identified four key areas for improvement: 1) Influence, 2) Foresight, 3) Decision-making ability, and 4) Execution ability. The study results might be attributed to the fact that, in the rapidly changing global educational environment, the leadership of administrators directly impacts the adaptability, innovative capacity, and sustained competitiveness of schools. A leadership team with strong capabilities not only effectively guides and motivates faculty and students, shaping a positive campus culture, but also enhances team collaboration and improves the quality of teaching and research through effective communication and coordination. Additionally, administrators with forward-thinking abilities are able to recognize and seize future trends and challenges in education, enhancing the educational standards and international competitiveness of their institutions through innovative thinking and continuous learning. Decision-making and execution abilities are also essential qualities for university administrators, ensuring that they can make scientifically sound decisions in the face of complex challenges and effectively implement these decisions to achieve the strategic goals of the institution. Thus, enhancing the leadership of university administrators not only boosts the internal management efficiency and educational quality of the schools but also enhances the schools' social reputation and impact, better serving the needs of students and society, and promoting continuous development and innovation of the institutions. In the current era of globalization and informatization, strengthening the leadership training of university administrators has become an important task that cannot be ignored in higher education.

This study was consistent with the findings of Miao Jianming and Huo Guoqing et al. (Miao & Huo, 2006: 20-23), which proposed that leadership comprises five key abilities: 1) Foresight, involving future planning to align goals with organizational vision; 2) Inspirational Power, attracting the team through vision and passion; 3) Influence, requiring communication and persuasion skills to achieve goals; 4) Decisiveness, making quick decisions after analyzing problems; 5) Control, organizing resources and monitoring progress. This model divides leadership into visible aspects (such as skills) and invisible aspects (such as values), suggesting that leadership is composed of both apparent and deeper, implicit factors. The study also aligned with Yang Sizhuo's (Yang, 2008: 245-278) "Six-Dimensional Leadership Model," which includes: 1) Continuous growth and learning ability; 2) Resourceful decision-making; 3) Organizational ability to integrate resources; 4) Coaching ability to lead and develop people; 5) Execution ability to achieve performance; 6) Inspirational power to unify people, enhancing team cohesion and performance. These capabilities help leaders adapt to changes and improve team cohesion and performance.

3. The assessment results of the leadership model for university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China, generally reached a relatively high level in terms of accuracy and appropriateness. Furthermore, the model also maintained a comparably high level in terms of feasibility and usefulness. These outcomes were likely because the leadership model for university administrators in Guangxi had been reviewed and evaluated for accuracy, appropriateness, feasibility, and benefits by experts who are administrators from various universities across the province. These administrators have long held leadership roles, possess outstanding leadership skills, and have extensive knowledge and experience in university management, thus providing practical and viable recommendations.

These results are consistent with the findings of Ling Bo (Ling, 2023: 38-40) on strategies for enhancing university administrators' leadership. This scholar, basing his research on the "Five-Dimensional Model" theory, gathered information related to leadership development through expert interviews and surveys, and synthesized this information to develop a model for enhancing university administrators' leadership. The experts he interviewed were actively involved in university management, and the model showed good results in accuracy, appropriateness, feasibility, and benefits after expert review. These findings also align with the research by Zheng Kaiyuan (Zheng, 2021: 100-101) on enhancing the leadership practices of local university administrators. Using the Five Forces Model of leadership, he explored the pathways and methods for enhancing leadership among local university administrators. He employed the critical incident interview technique to collect key situational data from university administrators during their management processes, summarized specific methods for improving leadership among excellent university managers, and constructed a model for enhancing university administrators' leadership. Ultimately, after expert evaluation, the model's overall and specific accuracy, appropriateness, feasibility, and benefits were found to be at the highest level.

Recommendations

Based on the study of the leadership model for university administrators in Guangxi Province, People's Republic of China, a method was developed to enhance university administrators' leadership covering four aspects: 1) Influence, 2) Foresight, 3) Decision-making ability, and 4) Execution ability. The study found that the overall condition was at a relatively high level, with the average score for influence being the highest and for decision-making ability the lowest. Based on these findings, researchers made the following recommendations:

1. Implementation Suggestions

1.1 In the leadership components of university administrators in Guangxi Province, since Influence scored the highest average, it is shown to be the most critical leadership component. To enhance the influence of university administrators in Guangxi Province, administrators should continuously learn new knowledge and skills, including leadership theories, educational innovation, and management practices, to improve their professional competence and leadership capabilities. University administrators can also influence and motivate team members through their behavior, setting a positive example as an effective way to enhance influence.

1.2 The study identified four areas in need of development in the leadership of university administrators in Guangxi Province, including Influence, Foresight, Decision-making ability, and Execution. These four aspects should be comprehensively developed through research and the implementation manual.

1.3 The results of the model assessment show relatively high averages, therefore, administrators and relevant departments should apply this model in enhancing leadership among university administrators and in university management, while also providing institutional guarantees and arranging budget support for operations, and continuously researching and developing the model to ensure its ongoing progress.

2. Next Steps for Research:

To promote the development of leadership among university administrators in Guangxi Province and the development of universities in the province, researchers suggest the following:

2.1 Strengthen training in leadership and management skills, including decision-making, team building, communication skills, and conflict resolution, to enhance their efficacy in daily management tasks.

2.2 Conduct diversified leadership research: Encourage multifaceted research on university administrators' leadership, including leadership styles, the relationship between leadership effectiveness and university development, and how to adjust leadership strategies based on the specific environment and needs of the university.

2.3 Collect and analyze cases of successful leadership by university administrators, distill effective leadership strategies and practices, and share them with university administrators through seminars, workshops, or professional journals for reference and application.

References

Central People's Government of the People's Republic of China. (2023, September 15). Xi Jinping: Steadily Advancing the Construction of an Education Power, https://www.gov.cn/yaowen/liebiao/202309/content_6904156.html

Dong, T. (2020). Research on the Informatization Leadership Model of Vocational College Presidents. *Modern Educational Technology*. 22 (11), 77-83.

Fan, S, Yu, Z, & Qiu, D. (2022). Construction and Validation of a Digital Leadership Model for University Faculty. *Heilongjiang Researches on Higher Education*. 12 (06), 91-100.

Fiedler, F. E., & Chemers, M. M. (1984). *Improving Leadership Effectiveness: The Leader Match Concept.* New York, John Wiley and Sons.

Gronn, P. (2000). Distributed properties: A new architecture for leadership. *Educational management & administration*. 28 (3), 317-338.

Greenleaf, R. K. (1998). *The power of servant-leadership*. Berrett-Koehler Publishers.

Li, Y. (2015). *Leadership construction in universities: Management case of secondary college deans.* Beijing Institute of Technology Press.

Ling, B. (2023). Research on principal leadership improvement strategies. *Asia Pacific Education*. 15 (02), 38-40.

Liu, H. (2005). PDCA cycle promotes continuous quality improvement. *Electronic Quality*. 14 (7), 3.

Liu, L. (2023). Master's degree in technical school principal leadership case study (Master's dissertation, Hubei Normal University). *Online.* Retrieved from https://link.cnki.net/doi/10.27796/d.cnki.ghbsf.2023.000002doi:10.27796/d.cnki.ghbsf.2023.000002

Miao, J., & Huo, G. (2006). Research on the Five Forces Model of Leadership. *Leadership Science*. 23 (09), 20-23.

Maxwell, J. C. . (2004). *The 21 irrefutable laws of leadership*. Irrefutable Laws of Leadership Business Book Summaries.

Ministry of Education of the People's Republic of China. (2022, November 2nd). Implementing the Strategy of Rejuvenating the Country through Science and Education to Strengthen Talent Support—On Studying and Implementing the Spirit of the 20th National Congress of the Communist Party of China, http://www.moe.gov.cn/jyb_xwfb/s5148/202211/t20221102_697098.html

Ma, X. (2018). Reflections and Explorations on the De-administration of Universities under the "Double First-Class" Strategy. *China and Foreign Entrepreneurs.* 23 (18), 217-218

Schein, E. , & Francisco, C. . (1992). *Organizational culture and leadership*. Jossey-Bass Publishers.

Wang, L. (2015). The current situation of academic leadership in foreign universities and its enlightenment. *Education Review*. 13 (10), 4.

Yang, S. (2008). *Six dimensions of leadership*. Peking University Press.

Zhao, G. (2009). On the foresight of leaders. *Journal of Petrochemical Management Cadre College*. 11 (1), 3.

Zheng, K. (2021). Practice and thinking on improving principles. *Land Bridge Vision*. 12 (11), 100-101.

Zhou, L. (2012). A review of research on the leadership of university presidents in China. *China Electric Power Education: Part 1*, 13 (16), 5-7.

Zhong, B. (2017). First-class Undergraduate Education as the Core Task and Important Foundation for the Construction of "Double First-Class". China Higher Education. 23 (19), 16-17.

Zhao, Q, & Liu, J. (2010). Research on the Teaching Leadership Model of School Principals in China. *Primary and Secondary School Management*. 12 (03), 10-13.

The Mediating Effects of Student Organization and Teacher Factors on the Relationship between University Factors and Student's Leadership in Guangdong Province

Cai Chengyao,
Sukhum Moonmuang and Prapatpong Senarith
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 93713953@qq.com

****

Abstract

The objectives of this research were:(1)To develop the relationship model of University factors and Students Leadership.(2) To study mediating effects of Student organizations between University factors and Students Leadership;(3) To study mediating effects of Teacher factor between University factors and Students Leadership;(4) To test the model fit.The research was a quantitative research methodology. The scope of this study is the students of the 25 public undergraduate university in Guangdong Province. There are about 606235 students in these universities. In this study will adopt the method of multi stage sampling, with universities as stratum. According to the public universities. Total sample size appropriate in this study will be 310 students which was calculated by using the Optimal Design. Statistics used for data analysis were Confirmatory Factor Analysis and Structural Equation Model.

The research findings revealed that there is no significant correlation between university factors and students' leadership, between teacher factors and student leadership, between university factors influencing student leadership through student organizations, between university factors and the influence of teacher factors on student leadership, between the influence of university factors on student leadership through teacher factors and student organizations. However, there is significant correlation University factors and student organizations, between university factor and teacher factor, between student organizations and students' leadership, teacher factors and student organizations.

Keywords: University Factors; Students' Leadership; Teacher Factors; Student Organi zations

Introduction

The National Medium - and Long-term Education Reform and Development Plan (2010-2020) points out that the goal of "focusing on improving the social responsibility of students to serve the people, the innovative spirit of exploration and being good at solving problems" and the student leadership education are substantially consistent Therefore, it is understood that the training of student leadership has become an important connotation of the quality training of college talents at a strategic level(China, 2010). Universities should cultivate outstanding professional and technical talents, as well as leaders who are responsible for national rejuvenation. The cultivation of student leadership is the shaping of students' social roles (Liu, 2021).

* Received: February 19 2027; Revised: February 25 2024; Accepted: February 26 2024

In China, with the continuous renewal of the concept of talent training and the gradual deepening of higher education reform, the cultivation of high -quality talents with excellent leadership ability has become an important task for Chinese universities (Zhang, 2010). Carrying out student leadership education in Chinese universities not only meet China's requirements for the training of higher education talents, but also help promote the comprehensive development of college students' comprehensive ability, and cultivate a large number of qualified builders and successors for the country.

By the beginning of the 21st century, more than 800 student leadership courses in the United States have offered universities in the United States (Astin, 2001). The presidents of world -class universities such as Yale University, Oxford University, and Cambridge University, in the process of positioning the talent training goals and school concepts of colleges and universities, all take the training of leaders as an important goal of the university.

In recent years, more and more scholars have called universities to strengthen the cultivation of student leadership. At present, the research of student leadership is mainly carried out from the aspects of education model and ability structure. There are few studies on the cultivation of leadership carrier. The purpose of this study is to explore the influencing factors of student organizations on student leadership, analysis the correlation between the influencing factors, and provide reference for the development of student leadership in colleges and universities in Guangdong Province, so as to promote the improvement of student leadership.

From the perspective of empirical research, this study is the public undergraduate comprehensive university in Guangdong Province, aiming to find out the influencing factors of university factors and student leadership. It takes student organization and teacher factors as intermediary variables to explore the relationship between them. It provides a theoretical basis for university management, student organization development, teacher development and student leadership development, and make up for the shortcomings of the current research.

Research Objectives

The purposes of this research are:

1. To develop the relationship model of University factors and Students Leadership.
2. To study mediating effects of Student organizations between University factors and Students Leadership.
3. To study mediating effects of Teacher factor between University factors and Students Leadership.
4. To test the model fit.

Literature Review

Student leadership began in the 1970s in the United States in the field of higher education, taking the cultivation of student leadership as an important mission, and taking leadership as a necessary quality for future college students. According to the literature, we found that in the past 50 years, American leadership has developed into a professional field with theoretical framework, conceptual model, practical standards and various educational methods, and has its own academic research achievements, professional associations and institutions, support platforms for practitioners, and corresponding evaluation and measurement.

Compared with the current research situation in foreign countries, the research on student leadership education in Chinese universities and colleges began at the beginning of the 21st century. With "student leadership", "student leadership education" and other key words, it searched the full text database of Chinese academic journals, Vip Chinese journal database, Google Academic and other websites, and screened more than 100 relevant studies, including 24 studies involving the factors affecting student leadership, there are few empirical studies on the cultivation of student leadership. According to the data currently searched, most of the high-level journal papers on college students' leadership education also focus on the research of American college students' leadership education. In 2008, Fang Yufei conducted a comprehensive research on the connotation, background, historical evolution, educational purpose, curriculum structure, educational effect, theoretical basis, nature and characteristics of leadership education for college students in the United States, and put forward constructive suggestions on the necessity of developing student leadership education in China and promoting student leadership education in China (Fang, 2008). Tao Siliang studied the history of student leadership education in American universities (Siliang, 2011); Weng Wenyan and Zhao Shiming studied the world of American young students' leadership training (Wang and Zhao, 2011); Fang Yufei studied the leadership education of American students with the community as the carrier (Fang, 2008).

At present, there is relatively little research on the localization of leadership education for Chinese college students. Xu Xiaolin and others conducted a survey in six universities in Wuhan. A survey showed that college students have a strong desire for leadership, 93.6% of them said they want to be leaders, 21.6% of them said they want to be leaders, 38% said they want to be leaders, 34.0% said they want to be leaders, 70.7% of respondents said they would like to serve as student cadres. When asked "Are you satisfied with the current situation of the training of school leaders?", 52.6% were not satisfied, and only 17.3% were "satisfied" and "relatively satisfied". This study pointed out the contradiction between the strong desire of college students for leadership and the neglect of leadership quality education in colleges and universities, and put forward countermeasures starting from the reform of college curriculum system (Xu, 2004). Peking University has seen the role of cultivating students' leadership in reforming the postgraduate training model. Although some of the research involved in this article is not very detailed, it has formulated reform measures to cultivate leadership talents (Post, 2005). Luo Ailin put forward relevant suggestions on improving college students' leadership skills from three aspects: college students themselves, universities and families (Luo, 2010). Yang Yingying, starting with the survey data of the current situation of college students' leadership, analyzed the progress of college students' leadership education and the problems in the process from three perspectives of cognition, knowledge and skills. Huang Hongqiang studied the structure of leadership ability of college student cadres and pointed out the constituent dimensions (Huang, 2009).

To sum up, the research on student leadership in Chinese universities started relatively late, and the theoretical basis is basically derived from the existing research results in western countries. Many universities have begun to attach importance to student leadership education, but there is no systematic theory and mature experience at present. Most of the theoretical research stays in the summary and introduction of the

leadership education of American universities students and the description of the practice of the leadership education of universities students in a few domestic universities.

From the analysis of the large amount of relevant domestic and foreign literature research documents, we can see that today's scholars' research on university factors and student leadership has gradually increased. The research shows that many research results have proved that there is a strong correlation between the two, but from the perspective of research content, the influencing factors of university factors and student leadership mainly focus on the support of education curriculum, human resources, funds, venues and services, while the research on the relationship between the two is very few. In addition, college administrators do not attach importance to student leadership, leading to many colleges and universities have not included student leadership in the assessment indicators of student development. This also led to the slow development of student leadership.

On the basis of the above research, the research scope of this study is the public undergraduate comprehensive university in Guangdong Province, aiming to find out the influencing factors of university factors and student leadership. This study takes student organization and teacher factors as intermediary variables to explore the relationship between them. It has thus developed into a comprehensive public undergraduate university in Guangdong Province, which provides a theoretical basis for university management, student organization development, teacher development and student leadership development.

Research Methodology

1. Sample of research method

The purpose of this study is to explore the influence of the factors of public undergraduate colleges and universities in Guangdong Province on student leadership, and the intermediary role of student organizations and teachers. This study mainly confirmed the direct and indirect relationship between the two through the theory, literature analysis and investigation of the current situation, and found a solution. This paper surveys the students in 25 public comprehensive colleges and universities in Guangdong Province, using multi stage sampling method to randomly select 300 students as research samples. The collected data were analyzed by multiple regression model. Therefore, this study mainly uses quantitative research methods to help confirm the relationship between university factors and student leadership. This study adopts the following methods: literature analysis, survey method and quantitative analysis.

The scope of this study is the students of the public undergraduate comprehensive university in Guangdong Province. There are 38 undergraduate universities in Guangdong Province, including 25 public undergraduate comprehensive universities (NMET, 2022). There are about 606235 students in 25 public undergraduate comprehensive universities.

In this study will adopt the method of multi stage sampling, with universities as stratum. According to the public universities, and then use a proportional simple random sampling to select samples from each universities 25 universities from 38 university by

using simple random sampling method, so total sample size appropriate in this study will be 300 students which was calculated by using the Optimal Design finally collected 310 valid questionnaires, and provides more samples for the statistical analysis of data.

2. Research design

The implementation path of this study, which is divided into three parts: problem raising, problem analysis and problem solving.

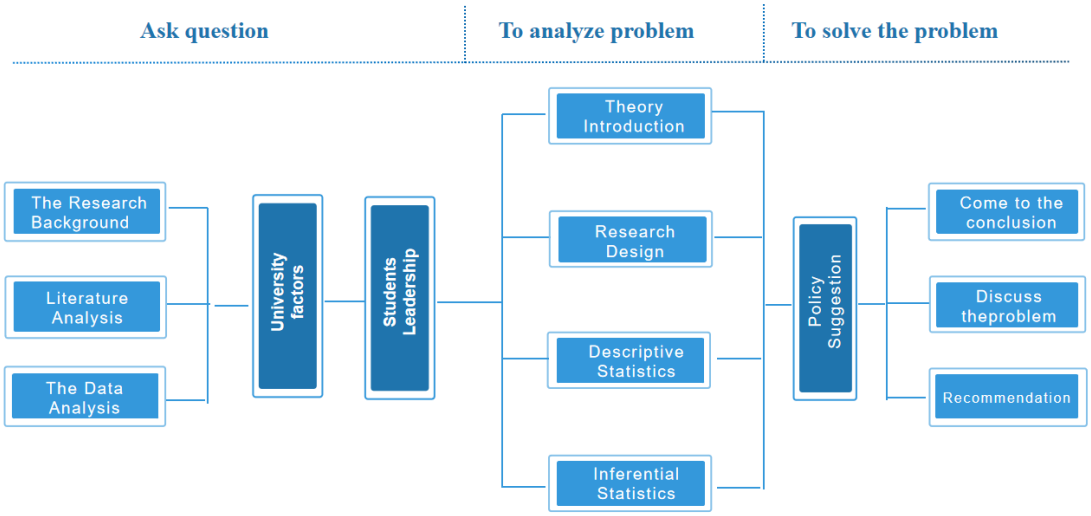

Figure 2. Design Roadmap for Research Implementation

3. Research tools

The research instrument used in this chapter contains 4 questionnaires, the name of which are:

(1)A questionnaire to the reform effectiveness of University factors. University factors which composed of 3 items, there were teaching support, policy support and campus service support.

(2)A questionnaire to the reform effectiveness of Students Leadership. Students Leadership which composed of 5 items, there were Self-cognition, Information processing ability, Task execution ability, Team cooperation ability, and Communication and coordination ability.

(3)A questionnaire to the reform effectiveness of Students' Organizational. Students' Organizational which composed of 5 items, there were motivation for participation, organization type, participation intensity, Organizational cognition, and interpersonal relationship.

(4)A questionnaire to the reform effectiveness of Teacher Factors. Teacher Factors which composed of 4 items, there were teacher management ability, professional ability, sense of responsibility, and teacher-student relationship.

The questionnaire contained 4 variables and 88 measurements. All type of questionnaires will be Likert's rating scale with 5 choices (Likert, R.1932 p.1-55). We verifies the research tools through descriptive statistical analysis, basic statistical values of analysis, fitting test and model quality test. Through online questionnaire distribution, a total of 310 valid questionnaires were collected. SPSS, Amos and Jamovi software were used to conduct adaptability analysis, path analysis (CFA) and hypothesis testing (SEM) for the model.

Research Conceptual Framework

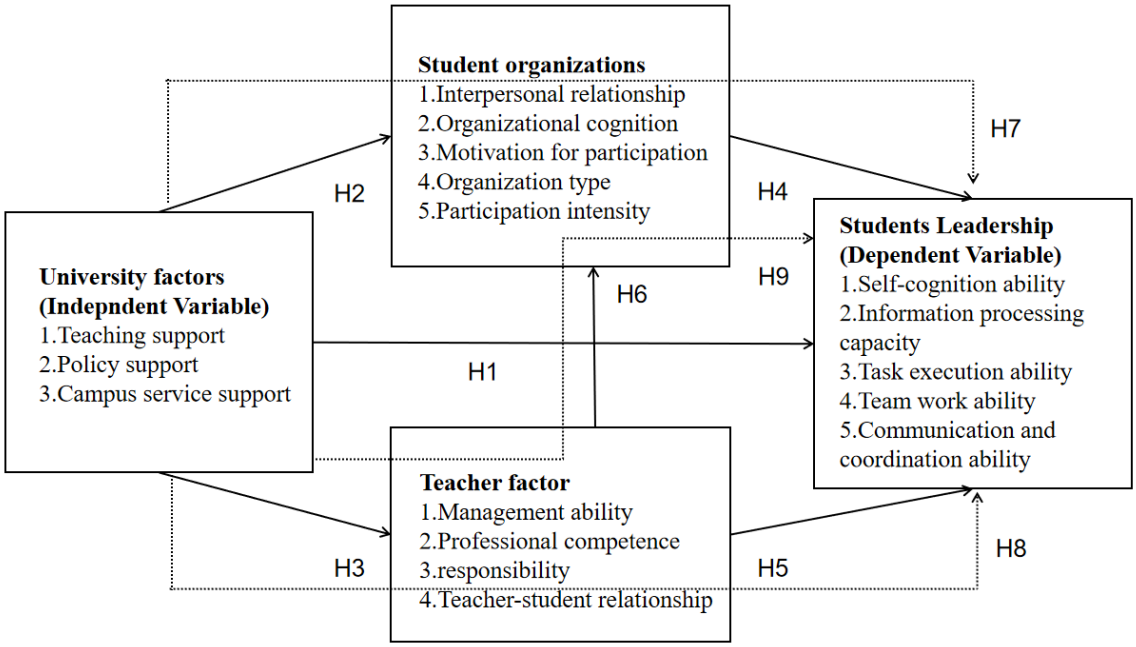

Figure 1 Research conceptual framework

The hypothesis framework of this study includes four variables, six direct assumptions and three indirect assumptions. The school factor is the independent variable, the leadership of college students is the dependent variable, and the student organization and teacher factor are the intermediary variables. The independent variable can directly affect the dependent variable, and the independent variable can also indirectly affect the dependent variable through the intermediary variable.

This paper mainly studies the influence of university factors on student leadership in Guangdong Province, and discusses the influencing factors and correlation between them. Among them, university factors are independent variables, including three aspects: teaching support, school policy and school support services. Student leadership is the dependent variable of this study, mainly including five aspects: self-cognition ability, information processing ability, task execution ability, team cooperation ability, communication and coordination ability. The student organization includes five aspects: self-cognition ability, information processing capacity, task

execution ability, team work ability, communication and coordination ability. Teacher factors include four aspects: management ability, professional ability, sense of responsibility, and teacher-student relationship.

Research Results

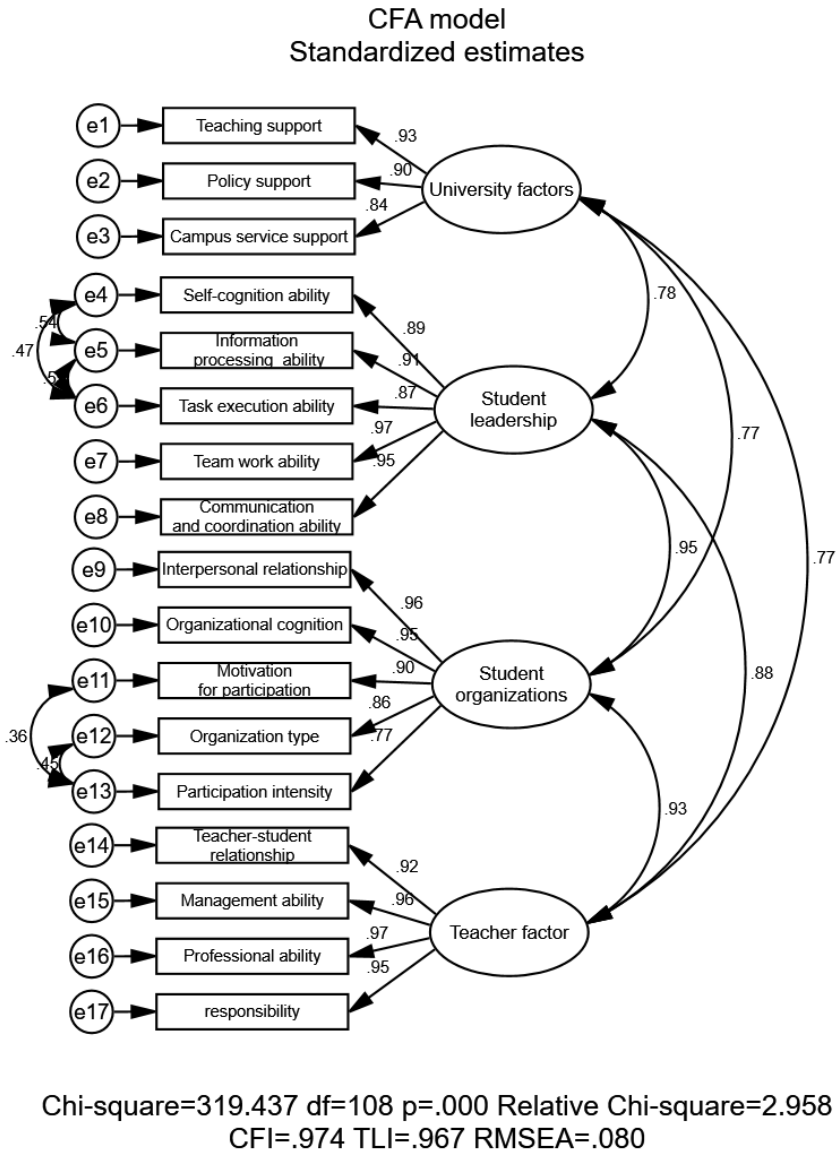

Figure 3 CFA model

Table 1 Hypothesis testing of Structural Equation Model

Hypotheses	Indirect Path	Unstandardized Estimate	Standardized Estimate	P-Value
		Direct effect		
H1	UF=> SL	0.113	0.036	0.001
H2	UF=>SO	0.138	0.041	***
H3	UF=> TF	0.755	0.05	***
H4	SO=> SL	0.862	0.077	***
H5	TF=> SL	-0.115	0.07	0.102
H6	SO=> TF	0.833	0.044	***
		Indirect effect		
H7	UF => SO => SL	0.119	0.135*	0.021
H8	UF=> TF=> SL	-0.087	-0.099	0.103
H9	UF=> TF=> SO=> SL	0.542	0.635***	0.001

Significance of Estimates: *p<0.050, **p<0.010, *** p < 0.001

Hypothesis 1 (UF=>SL): There were some positive relationships between University Factors and Student Leadership, the estimated path coefficient was 0.113 which was statistically significant (p = 0.001). This hypothesis wasn't accepted.

Hypothesis 2 (UF=>SO): There were some positive relationships between University Factors and Student Organizations, the estimated path coefficient was 0.138 which was statistically significant (p < 0.001). This hypothesis was accepted.

Hypothesis 3 (UF=> TF): There were some positive relationships between University Factors and Teacher Factor, the estimated path coefficient was 0.755 which was statistically significant (p < 0.001). This hypothesis was accepted.

Hypothesis 4 (SO=>SL): There were some positive relationships between Student Organizations and Student Leadership, the estimated path coefficient was 0.862 which was statistically significant (p < 0.001). This hypothesis was accepted.

Hypothesis 5 (TF=>SL): There were some positive relationships between Teacher Factor and Student Leadership, the estimated path coefficient was-0.115 which was statistically significant (p < 0.001). This hypothesis wasn't accepted.

Hypothesis 6 (SO=>TF): There were some positive relationships between Student Organizations and Teacher Factor, the estimated path coefficient was 0.833 which was statistically significant (p < 0.001). This hypothesis was accepted.

Hypothesis 7 (UF =>SO =>SL): There were some positive relationships between University Factors, Student Organizations and Student Leadership, the estimated path coefficient was 0.119 which was statistically significant ($p < 0.050$). This hypothesis wasn't accepted.

Hypothesis 8 (UF=>TF=>SL): There were some positive relationships between University Factors, Teacher Factor and Student Leadership, the estimated path coefficient was -0.087 which wasn't statistically significant ($p > 0.050$). This hypothesis wasn't accepted.

Hypothesis 9 (UF=>TF=>SO=>SL): There were some positive relationships between University Factors, Teacher Factor, Student Organizations and Student Leadership, the estimated path coefficient was 0.542 which wasn't statistically significant ($p > 0.050$). This hypothesis wasn't accepted.

This section presents the data of this research, used the research method of quantitative analysis for the statistical analysis of the data. A descriptive analysis of the data from this research hand was first performed using SPSS software. The variables and potential variables were then analyzed, and AMOS and JAMOVI software were used to analyze the data, and tested the CFA and SEM models. After analyzing the hypothesis of direct and indirect effects in this research, the final results showed that among the nine hypotheses in this research, the hypothesis of H2,H3,H4 and H6 was accepted, but the hypothesis of H1,H5,H7,H8 and H9 does not valid.

Discussion

From the research perspectives, the main findings are as follows:

H1: There is no significant correlation between university factors and students' leadership. The reason for not accepting the hypothesis may be that the survey objects are different, for example, students and teachers pay different attention to the content. In different studies, the conclusions of the above internal factor variables are very different. Zhang Xiaojing (2017), Yang Yingying (2017) and Tao Siliang (2014) found that leadership courses in colleges and universities are important indicators affecting the improvement of students' leadership, and whether universities offer leadership courses has become an important indicator to consider the influence of university factors on students' leadership. Because the subjects of this study are students, the research results are different from those of the three scholars.

H2: University factors affect the improvement of student organizations. Wang Yinan (2013), Wang Jiaojiao (2022), Li Chunyan, (2017), Ning Wei, Wang Zaijun (2022), Li Chaoyang (2013), and most other scholars have pointed out that the development of student organizations cannot be separated from the support of universities. Student organization is a systematic project, and many scholars will improve student organization through university factors. The results of this study are similar to the discovery of many scholars, that is, the university factors have a positive relationship with the student organization.

H3: The university factor has a significant influence on the teacher factor. Soni (2021), Jiao Xianyan (2022) Fan Xin (2020), Liang Yupeng (2019), Wang Qiaoling (2019), Xu Yanhong (2017) and other scholars have pointed out that the development of teachers is inseparable from the support of colleges and universities, affecting the main development of teachers 'development of teachers' development. The factors mainly make important references to teachers from the aspects of professional ability, personal quality, and sense of responsibility. The results of this study are similar to the discovery of many scholars, that is, the university factor and teacher factors have a positive relationship.

H4: Student organizations influence the improvement of students' leadership. Li Jinlin, Wang Fangguan (2010), Zhang Xiaojing (2017), Li Xiayan (2016), Zhang Xueqin (2020), Zhu Yu (2018), Zhang Junliang (2018), Tao Siliang (2014), Xu Xiaolin (2004) and other researchers believe that student organizations are against Chinese college students The development of leadership has a positive impact. Student organizations are important platforms and carriers to improve student leadership. They affect students' leadership capabilities through student organization activities, and have a positive impact on the improvement of student leadership capabilities. The results of this study are similar to the discovery of many scholars, that is, student organizations and student leadership have a positive relationship.

H5: There is no significant correlation between teacher factors and student leadership. The possible reasons for the rejection of the hypothesis are statistical variables such as teachers' insufficient attention to students and teachers' professional ability. The conclusions of different studies on the above internal factor variables are quite different. In his study, Wang Fang pointed out that many teachers have insufficient knowledge of their leadership role models, which leads to a reduction in the self-requirements of teachers' self-identities and ultimately weakens the role of teacher role models in student leadership development (Wang, 2012). In her master's thesis, Huang pointed out that negative evaluations by teachers will deal a major blow to students' confidence and enthusiasm, and inhibit the development of student leadership. (Huang et al., 2018). Secondly, Xu Heqing pointed out that teachers play an important role in education, which requires teachers to have rich professional experience and high theoretical level. For example, teachers' professional competence is insufficient and they cannot provide positive influence to students (Xu, 2020).

H6: Teacher factors have a significant impact on student organizations. Yu Hong (2007), Wang Yinan (2013), Wang Jiaojiao (2022), Li Chunyan (2017), Ning Wei, Wang Zaijun (2022), PI Li (2010), Zhang Junliang (2018) and other researchers believe that teacher factors have a positive impact on the development of student organizations. Teacher factor is an important factor affecting student organization. They influence students' leadership ability through student organization activities and have a positive impact on the improvement of students' leadership ability. The development of student organizations cannot be separated from the guidance of professional teachers, whose professional ability and time have a great impact on student organizations. The results of this study are similar to many scholars' discovery, that is, there is a positive correlation between student organization and teacher factors.

H7: There is no significant correlation between university factors influencing student leadership through student organizations. According to the investigation and analysis, Chen Tao and Gao Wenjing (2012) found that among the factors affecting students' leadership, on the whole, external factors and internal factors were significantly correlated. Among the internal factors, family friction has a negative correlation with students' leadership. Internal factors of students' own characteristics and participation in social activities will affect students' leadership development. It can be seen that the influence of university factors and student organizations on student leadership is situational and different, and different university factors will have different impacts on different student research objects.

H8: There is no significant correlation between university factors and the influence of teacher factors on student leadership. Yang Haiyan pointed out in her research that besides university factors, family factors and social factors are also important factors affecting students' leadership (Yang 2020). It can be seen that the influence of university factors on students' leadership is situational and different, and different influencing factors will have different results for different student objects.

H9: There is no significant correlation between the influence of university factors on student leadership through teacher factors and student organizations. First of all, the possible causes of unreceing assumptions, such as individual differences and students' job factors, and subjective factors. In different studies, there are great differences in the conclusions of the internal factors variables. Zhang Xiaojing and Wu Qiuxiang found in the study based on whether the students were the only children and students (Zhang 2017), and their leadership would be different. Secondly, Yang Yugang found that the gender was found in the study. Family factors are an important influencing factor (Yang, 2013).

Conclusion

There is no significant correlation between university factors and students' leadership, between teacher factors and student leadership, between university factors influencing student leadership through student organizations, between university factors and the influence of teacher factors on student leadership, between the influence of university factors on student leadership through teacher factors and student organizations. However, there is significant correlation University factors and student organizations, between university factor and teacher factor, between student organizations and students' leadership, teacher factors and student organizations.

Recommendations

1. For policy development

The Outline of the National Medium - and Long-Term Education Reform and Development Plan (2010-2020) points out that the goal of "focusing on improving students' sense of social responsibility for serving the people, the courage to explore the spirit of innovation and the ability to solve problems" is basically consistent with student leadership education. The cultivation of students' leadership has become an important goal for the cultivation of college talents' quality (China, 2010). Colleges and

universities should train excellent professional and technical personnel and train leading figures who bear the responsibility of national rejuvenation. Training students' leadership has become a new requirement for national strategic talent training, social sustainable development and students' personal growth, which has far-reaching significance for the development of the country and individuals.

Higher education is an important way to cultivate high-quality talents. Therefore, this study can strengthen the leadership education of college students in Guangdong Province and provide reference opinions for formulating policies, so as to formulate relevant policies and service supports that are more in line with the leadership development of students.

2. For practical development

The researchers also came to different conclusions from different angles. Especially at the beginning of this century, with the deepening of higher education reform and the continuous opening of ideas, in order to improve the comprehensive ability of students, higher leadership education has shown a new situation of blooming. However, the ambiguity of the concept of student leadership is still a major problem plaguing higher education in China, such as: lack of perfect curriculum training system, lack of professional teacher guidance, insufficient support for student organizations in universities. There is no doubt that different factors lead to different student leadership, so guiding the school's practice and talent training under the guidance of the right concept of student leadership training is the most spiritual thing that affects the quality of university running. The improvement of student organization will inevitably promote the corresponding change of student leadership. The improvement of students' leadership discussed in this paper is mainly based on higher education ideas that have a comprehensive impact on the whole university education, especially the new educational ideas that have a greater impact on the leadership of Guangdong students.

Teachers and student organizations are the main carriers to cultivate students' leadership. Colleges and universities should pay more attention to teachers and student organizations. For example :(1) Improve teachers' welfare, so that teachers can put more energy and time on students. (2) Strengthen the venue and financial support for student organizations, and provide activity venues and financial guarantees for student organizations to carry out activities.

Suggestion

This study has strong practical and specific theoretical significance. However, in the actual research process, due to the author's limited time and lack of ability, the research objects were only some public universities in Guangdong Province, and the factors of private universities were not considered, so the psychological factors of the population would be very different. On the other hand, there is no correlation between the dependent variable of student leadership and the mediating variable of teacher leadership. The dimensions of the university factor are difficult to measure because there is no clear operational definition. In the existing literature, there are many different views on student leadership from the perspective of student organizations. The author

can only design the dimensions and questionnaire from the existing theoretical basis and the practical experience of students' leadership. This inevitably leads to the inherent defects in the constructed models and research assumptions.

(1)The dimensions of influence on students' leadership include internal and external factors. In addition to school and social factors, the influence of family factors is reflected in different degrees in different students. Under the background that universities are cultivating leaders who are responsible for national rejuvenation, students' leadership of transformational leadership has attracted more and more attention. The various behavior characteristics of student leadership must be closely related to student organization and teacher factors.

(2) The main goal of student organization is to cultivate and improve students' leadership, and the premise of improving student organization is that the school should provide professional teacher guidance and venue and fund support for student organization. Professional instructors provide professional guidance to student organizations, which can affect students' leadership. Instructors vary in professional quality, responsibility, ability, personality, experience, and psychological and physiological conditions. To organize this work well, we must understand the differences among teachers and allocate them reasonably to make up for the shortcomings.

(3) With the development of college students' leadership, the cultivation and practice of student leadership become more important and complex. The students' leadership training has gradually changed from the relatively simple general school training to the teaching mode of off-campus activities, social services and home-school linkage. The research shows that the degree of emphasis on students' leadership, whether students' leadership courses are offered or not, and whether students' organizations undertake the work of educating students directly affect the quality of college personnel training and the realization of training objectives. The construction of college students' leadership training should be improved from the reform of education and teaching concept, the improvement of teachers' professional ability and the promotion of students' organization.

In subsequent work, the author will continue to focus on all of the above issues.

References

Ailin, L. (2010). *Empirical Study on the Leadership of College Students and Its Influencing Factors.* Southwest Jiaotong University.

Baoguo, H. (2005). *Research on the development of student associations on university campuses.* Shanghai: East China University of Technology.

Baozhong, Y. (2007). Requirements for the healthy development of college student associations [J]. *Journal of Jilin Normal University. Humanities and Social Sciences Edition.*

Bass, B. M. (1990). *Handbook of Leadership: Theory, Research, and Managerial Applications (Third Edition).* New York: the Free Press.

Bloland, P. A. (1961). *A New Concept in Student Government*. The Joint of Higher Education.

Brown G, A. M. (1991). *Effective Teaching in Higher Education*. London: Methuen.

Brown, H. D. (2017). *Changing TESOL: The Challenge of Teacher Education*. Shanghai: Shanghai Foreign Language Education Press.

Burton-Clark. (2001). *New Theory of Higher Education - Multidisciplinary Research [M]. Translated by Wang Chengxu et al*. Hangzhou: Hangzhou University Press.

C, T. (1981). *FFA participation and personal development as received by Lowa Vocational Agricultural officers*. Ames: Iowa State University.

C, Z. K. (2000). *Leadership in the Making:Impact and Insights from Leadership Development Programs in U. S.* Colleges and Universities. Executive Summary.

Cao Keyan, W. L. (2012). *Review of the research on college students' leadership.* Contemporary Youth Research.

Chaoyang, L. (2013). *Current situation of college student associations*.

Chunyan, L. (2017). *Research on the optimization strategy of the education function of university student associations -- Taking some colleges and universities in Wuhan as an example.*

Committee, C. C. (2016). *Opinions on Deepening the Reform of the Talent Development System and Mechanism.*

Committee, E. D. (1990). *Education Dictionary*. Shanghai: Shanghai Education Press.

Council, C. S. (2017). Opinions on Strengthening and Improving the Ideological and Political Work of Colleges and Universities under the New Situation.

Dengming, L. (2000). on the characteristics and role of student associations. *Journal of Sanming University*.

Dewey, J. (2003). *Principles of moral education* [M]. Translated by Wang Chengxu et al. Hangzhou: Zhejiang Education Press.

E, F. F. (1972). T*he Effects of Leadership Training and Experience: A Continuity Model Interpretation.* Administrative Science Quarterly.

Ehrenberg, R. G. (2010). *University Governance in the United States*. Beijing: Peking University Press.

Fang, W. (2012). *Connotation and Strategy of Student Leadership Development* . Education Development Research.

Guo Hui, C. J. (2021). *Research on the cultivation of college students' leadership based on the leadership evaluation system*. Research and Practice of Innovation and Entrepreneur ship Theory.

Guoliang, S. (2007). *Several Prerequisites for the Study of University Student Organizations*. School Party construction and ideological education, pp. 64-67.

Hamdani, M. R. (2018). Learning how to be a transformational leader through a skill-building,role-play exercise. *International Journal of Management Education.*

Harris, A. (2007). *Teacher leadership and school development* [M]. Translated by Xu Lian and Wu Hewen. Beijing: Beijing Normal University Press.

Heqing, X. (2020). *Guiding teachers' influence on the level of college students' innovation and entrepreneurship training program and empirical research*, Shanghai Education Evaluation Research.

Hoffman B J, B. (2011). *Person-Organization Value Congruence:How Transformati onal Leaders Influence Work Group Effectiveness*. Academy of Management Journal.

Hong, Y. (2007). improve the guidance system of college student associations with the mode of "association tutors+association seniors". *Journal of Zhejiang Normal University.*

Hongqiang, H. (2009). *Research on the Leadership Structure of University Student Cadres.* Psychological Research.

I.Barnard, C. (1938). *The Functions of the Executive*. Cambridge, Mass: Harvard University Press.

Inherit, X. (2009). *Research on the Problems and Countermeasures of the Development of College Students' Academic Associations*. Master's Thesis of Central South University.

J, S. R. (2005). *Cultivating the moral character of learning and teaching: A connected dimension of educational leadership.* School Leadership and Management.

James J.F.Forest, P. A. (2005). *International Handbook of Higher Education*. New York: Springer.

Jihong, X. (2013). *Research on the structure model of university teachers' teaching ability.* Northeast Normal University.

Jingjing, L. (2018). *Research on Performance Management of Professional Student Associations in Colleges and Universities*. Science and Technology and Management.

Jingjing, Q. (2022). *Research on University Management and Education.* Hainan Normal University.

Jinlin, L. (2010). Wang Fangguan, Jin Haiyan, survey of the current situation of college students' leadership cultivation. *Journal of Chongqing University of Technology*.

John Brennan, T. S. (2005). *Quality management of higher education: an international perspective on the evaluation and reform of higher education*. Shanghai: East China University Press.

K, C. (2009). An overview of the social change model of leadership development.

Kellerman, L. Y. (2011). *Barbara Kellerman, Lin Ying, Zhou Ying translated. Multidisciplinary perspective of leadership*. Shanghai People's Publishing House.

Kong Liping, C. M. (2019). *An empirical study on the construction of the performance evaluation index system of higher vocational student associations based on the Delphi method and the analytic hierarchy process*. Vocational Education Communication.

KOUZES I M, P. B. (2005). *The student leadership practices inventory, the facility's guide M, San Francisco.* San Francisco.ossey-Bass.

Kouzes J M, P. B. (2008). *The Student Leadership Challenge: Five Practices for Executive Leaders.* San Francisco.

Kouzes J M, P. B. (2008). *The Student Leadership Challenge: Five Practices for Executive Leaders.* San Francisco.

Kuniyoshi, O. (1993). *Selected Works of Kohara Guofang's Education Theory* (Volume I) [M]. Translated by Liu Jianqiao et al. Beijing: People's Education Press.

Li Chunyan. (2017). the research on the optimization strategy of the education function of university student associations-taking some universities in Wuhan as an example.

Li Jinlin, W. F. (2010). Investigation on the current situation of college students' leadership training. *Journal of Chongqing University of Technology*.

li, P. (2010). *Research on Problems and Countermeasures in the Management of University Student Associations.*

การสื่อสารของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศ

The Communication of Local Government Leaders on Cultivating Excellent Organizational Culture

เอกกร มีสุข, จุฬารัตน์ จุลภักดิ์, ทนากร ศรีก๊อ,
มนูญ วิวรรณ, อรรฆชัย ตระการศาสตร์, วิทยาธร ท่อแก้ว,
ปิยฉัตร ล้อมชวการ, หฤทัย ปัญญาวุธตระกูล, และ หัสพร ทองแดง
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Akkorn Meesuk, Julara Junlapuk, Tanakorn Sriko,
Manoon Wiwan, Archay Trakansak, Wittayatorn Torkaew,
Piyachat Lomchawak, Harutai Panyawuttrakul and Hassaporn Thongdaeng
Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Jaroen81@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การสื่อสารเพื่อให้ความรู้แก่บุคลากรของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศ และ 2) การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจบุคลากรของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก เลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง รวม 17 คน ประกอบด้วย (1) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 คน (2) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 คน (3) นักวิชาการด้านการสื่อสาร 4 คน และ (4) นักวิชาชีพด้านการสื่อสารองค์กร 3 คน เครื่องมือ คือ แนวทางสัมภาษณ์เชิงลึกกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการสร้างข้อสรุป

ผลการวิจัย พบว่า **1) การสื่อสารเพื่อให้ความรู้แก่บุคลากร** ประกอบด้วย (1) การสื่อสารที่ชัดเจนและมีการโน้มน้าวใจ (2) การสร้างการรับรู้และเข้าใจในทิศทางเดียวกัน (3) การยึดปฏิบัติตามค่านิยมของวัฒนธรรมขององค์กร (4) กลยุทธ์การสื่อสารแนวทางความร่วมมือและการวัดผล (5) หลักการเข้าถึงข้อมูลที่เชื่อถือได้และเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมความร่วมมือ (6) เนื้อหาสารสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (7) การสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม และ (8) ความร่วมมือ ความต่อเนื่อง และการวัดผลประเมิน และ **2) การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจบุคลากร** ประกอบด้วย (1) การสร้างความเข้าใจและการยอมรับ (2) การกำหนดแนวทางความร่วมมือและเป้าหมายร่วมกันภายในองค์กร (3) การสื่อสารความเข้าใจและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมองค์กร (4) การให้ความสำคัญเชื่อมโยงเป้าหมายการทำงานของบุคลากรฝ่าย (5) การสื่อสารที่มี

* วันที่รับบทความ : 4 มีนาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 4 เมษายน 2567; วันตอบรับบทความ : 16 เมษายน 2567
Received: March 4 2027; Revised: April 4 2024; Accepted: April 16 2024

ประสิทธิภาพ เนื้อหาถูกต้อง เข้าใจง่าย และส่งเสริมความร่วมมือ (6) เนื้อหาที่มีคุณค่า เหมาะสม น่าเชื่อถือ และสร้างแรงจูงใจ (7) การเลือกใช้สื่อและเนื้อหาอย่างเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และ (8) การวางแผนและบริหารจัดการการสื่อสารในลักษณะที่เหมาะสมกับบริบทขององค์กร

คำสำคัญ: การสื่อสารวัฒนธรรมองค์กร; ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น; วัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศ

Abstract

The purpose of this research is to study 1) communication to educate personnel of local government organization executives in creating an excellent organizational culture and 2) communication for persuading personnel of local government organization executives in creating an excellent organizational culture. Using qualitative research methods with in-depth interviews. A total of 17 key informants were selected specifically, consisting of (1) 5 local government organization executives, (2) 5 local government organization permanent secretaries, (3) 4 communication academics, and (4) 3 organizational communication professionals. By using a semi-structured in-depth interview guide as a tool and data were analyzed by drawing conclusions.

The results of the research found that 1) Communication to educate personnel consists of (1) clear and persuasive communication. (2) creating awareness and understanding in the same direction (3) adhering to the values of the organization's culture (4) communication strategies, collaborative approach and measurement (5) principles for accessing reliable and useful information to promoting cooperation, (6) the content is consistent with objectives, (7) continuous and appropriate communication, and (8) cooperation, continuity and measurement evaluation, and 2) Communication for persuading personnel consists of (1) creating understanding and acceptance (2) establishing guidelines for cooperation and common goals within the organization (3) communicating an understanding and appreciation of the organizational culture (4)) emphasize the importance to linking work goals of department personnel (5) effective communication, accurate content, understand easily and promotes cooperation. (6) content is valuable, appropriate, trustworthy, and motivating. (7) selecting appropriate media and content for the target group, and (8) planning and managing communications in a manner appropriate to the organizational context.

Keywords: Organizational culture communication; Local government organization administrators; Excellent corporate culture

บทนำ

ยุคที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เหมาะสมกับเทรนด์โลกยุคใหม่มีความจำเป็นเพื่อให้องค์กรมีการเติบโตอย่างยั่งยืนควบคู่กับบุคลากรที่มีความสามารถเติมเต็มองค์กรของตนเอง คำว่าวัฒนธรรมองค์กร หมายถึง สิ่งที่ทำให้ความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะบุคคล ซึ่งหมู่คณะรวมถึงคณะบุคคลหรือสถาบันซึ่งเป็นส่วนประกอบของหน่วยงานใหญ่ที่ทำหน้าที่สัมพันธ์กันหรือขึ้นต่อกัน โดยวัฒนธรรมองค์กรเริ่มจากการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจนในการสร้างคุณค่าขององค์กรที่จะต้องปรับให้

เหมาะสมกับทิศทางขององค์กรและสอดคล้องกับการทำงานของบุคลากรทั้งในด้านการปฏิบัติ ข้อบังคับทาง จริยธรรม การดูแลบุคลากร การให้ความสำคัญกับการทำงาน และสภาพแวดล้อมในองค์กร (วิทยาธร ท่อแก้ว, 2565 : ออนไลน์)

วัฒนธรรมองค์กรเป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงคุณลักษณะมีความเฉพาะของมนุษย์ในระดับบริหารและระดับปฏิบัติการเช่นเดียวกันกับการสร้างใยของแมงมุมที่มีความเกี่ยวยึดโยงกัน โดยวัฒนธรรมองค์กรประกอบขึ้นด้วยการใช้การสื่อสารระหว่างกันไปมาไม่ว่าจะแสดงออกมาในรูปแบบของเรื่องเล่า พิธีกรรม แนวปฏิบัติ และความเชื่อ ต่างก็ทอใยของตนเองเป็นผลผลิตส่วนผสมของพฤติกรรมกลายเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรทั้งหมด (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2559) Oetzel, John G, (2005) กล่าวว่า สมาชิกและกลุ่มมีที่มาแตกต่างกันแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ความเป็นปัจเจกหรือกลุ่ม กรอบจินตนาการของตน และการรักษาหน้า ด้วยเหตุนี้ความต่างของมิติทางวัฒนธรรมย่อมส่งผลต่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตามการจะสร้างความสำเร็จทางวัฒนธรรมให้เกิดประสิทธิผลจะต้องเกิดสิ่งเหล่านี้ให้ได้ คือ การมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม การตัดสินใจวินิจฉัยที่มีพื้นฐานจากการมองเห็นพ้องต้องกัน การจัดการกับความขัดแย้งที่ไม่ใช่การครอบงำ และการสื่อสารที่ให้ความเคารพผู้อื่น, โดยปรากฏการณ์วิทยาและสังคมวิทยา วัฒนธรรมเป็นกระบวนการสำคัญของการกระทำที่เปิดช่องโอกาสให้แต่ละคนสร้างสรรค์ความคิดที่แตกต่างกันในจุดสนใจร่วมกัน ซึ่งจะสามารถนำไปสู่การกำหนดทิศทางร่วมกันหรือมีการเจรจาต่อรองเพื่อนำไปสู่ความหมายร่วมกัน ดังนั้นการกำหนดทิศทางจะต้องดำเนินถึงข้อตกลงที่เผชิญอยู่ การลงมือทำตามข้อเท็จจริงและต้องสร้างบริบทในการกระทำดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอ (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2559) วัฒนธรรมองค์กรจึงเป็นแบบแผนที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ค่านิยม ความเข้าใจ ความเชื่อ ความรู้สึกของสมาชิกในองค์กรที่นำไปสู่บรรทัดฐานการปฏิบัติร่วมกัน การสร้างความราบรื่นในการทำงาน การมีเสถียรภาพด้วยการกำหนดกฎเกณฑ์อย่างเป็นระบบและมีความเชื่อถือได้ จึงยังส่งผลต่อความสำเร็จและความมีประสิทธิภาพขององค์กร (ศุภวรรณ คงเสมา, สุภาษา บุญยงค์ และกัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์, 2565)

วัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศมีองค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมทัศนคติและพฤติกรรมที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ค่านิยมซึ่งเป็นหลักการที่องค์กรยึดถือและปฏิบัติร่วมกัน การสร้างความไว้วางใจระหว่างพนักงานและผู้นำ การสื่อสารที่ชัดเจนและประสิทธิภาพเพื่อให้ทุกคนเข้าใจเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร ความยืดหยุ่นที่ปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของโลก และการสร้างทัศนคติและพฤติกรรมที่มุ่งมั่นสู่ความสำเร็จทั้งในระดับบุคคลและองค์กร ซึ่งจะต้องอาศัยกระบวนการสื่อสารในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศประกอบด้วยขั้นตอนหลักที่ช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพและส่งเสริมวัฒนธรรมที่เชื่อมั่นและมีประสิทธิภาพ คือ กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์การสื่อสารอย่างชัดเจน กำหนดกลุ่มเป้าหมายของการสื่อสาร เลือกช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสมกับข้อมูลและกลุ่มเป้าหมายสร้างเนื้อหาที่ชัดเจนและกระชับ สร้างการสื่อสารอย่างสม่ำเสมอ และการสร้างช่องทางรับฟังความคิดเห็น โดยการสร้าง

วัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศไม่เพียงแต่เกิดจากระบวนการสื่อสารเท่านั้น ยังมีปัจจัยอื่นที่ส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรม ได้แก่ ผู้นำควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนและแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมที่ต้องการ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และเอื้อต่อการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศควรสนับสนุนการทำงานร่วมกันและการแบ่งปันไอเดีย การส่งเสริมการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมในการพัฒนาพนักงานมีทักษะและความรู้ที่ต้องการพัฒนาในองค์กร การให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกันและความร่วมมือ และการสร้างเกิดพฤติกรรมเชิงบวกในทีมที่ส่งเสริมความรับผิดชอบ ความร่วมมือ และความยืดหยุ่น (วิทยาธร ท่อแก้ว, 2565)

การวิจัยเรื่อง “การสื่อสารของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศ” โดยหลักการผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคุณสมบัติตามกฎหมายกำหนดไว้และมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายเลือกตั้งสภาท้องถิ่นและมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานตามกรอบกฎหมายกำหนดเพื่อแบ่งเบาภาระจากราชการส่วนกลางในการตอบสนองสร้างคุณประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นและแก้ปัญหาต่าง ๆ ในพื้นที่ตามหลักการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และสิ่งจำเป็นซึ่งสำคัญของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำและภาวะผู้นำขององค์กรในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าเพื่อการผลักดันนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น การสร้างผลงานตอบสนองความต้องการ การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประชาชนในพื้น และการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่ความเป็นเลิศในการการจัดการทรัพยากรท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ การให้บริการสาธารณะที่มีคุณภาพ ความโปร่งใสและการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญต่อประชาชน การสร้างสังคมที่มีความเชื่อมั่น การสร้างความร่วมมือ การสร้างศักยภาพและเสริมสร้างทักษะให้กับบุคลากร และความสามารถรับมือกับความท้าทายและปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องความสัมพันธ์กันโดยตรงกับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบุคลากรภายในองค์กร ดังนั้นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องให้ความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการทำงานและการอยู่ร่วมกันเพื่อนำพาองค์กรให้เติบโต ทันสมัย และการพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศในทุกด้าน ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้มีการเลือกตัวอย่างแบบมีเกณฑ์ (criterion sampling) อ้างอิง Creswell, J. W. (2012) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ องค์การปกครองส่วนตำบล (อบต.) และเทศบาลตำบล (ทต.) โดยมีลักษณะโครงสร้างการบริหารงานขอบเขตอำนาจหน้าที่และจำนวนประชากรในพื้นที่ปกครองใกล้เคียงกันของแต่ละพื้นที่ในประเทศไทย ซึ่งมีผลงานการบริหารงานองค์กรจนประสบผลสำเร็จได้รับรางวัลต่าง ๆ จากหน่วยงานภาครัฐและผลรางวัลเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร การวิจัยนี้มีประเด็นศึกษา ประกอบด้วย การสื่อสารเพื่อให้ความรู้แก่บุคลากรของผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจบุคลากรของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสื่อสารเพื่อให้ความรู้แก่บุคลากรของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศ

2. เพื่อศึกษาการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจบุคลากรของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสื่อสารของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ออกแบบวิธีการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน คือ นายก อบต.หนองใหญ่ จังหวัดบุรีรัมย์ นายก อบต.สำนักท้อน จังหวัดระยอง นายก อบต.เจดีย์หลวง จังหวัดเชียงราย นายก อบต.ท่าข้าม จังหวัดสงขลา และ นายก ทต. โคกหล่อ จังหวัดตรัง 2) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน คือ ปลัด อบต.หนองใหญ่ จังหวัดบุรีรัมย์ ปลัด อบต.สำนักท้อน จังหวัดระยอง ปลัด อบต.เจดีย์หลวง จังหวัดเชียงราย ปลัด อบต.ท่าข้าม จังหวัดสงขลา และปลัด ทต.โคกหล่อ จังหวัดตรัง 3) นักวิชาการด้านการสื่อสาร โดยมีเกณฑ์เป็นผู้เชี่ยวชาญนักวิชาการสื่อสารทางการเมืองการวางแผนการสื่อสาร การให้คำปรึกษาด้านการสื่อสาร และการปฏิบัติงานด้านสื่อสาร จากสถาบันระดับอุดมศึกษา จำนวน 4 คน และ 4) นักวิชาชีพด้านการสื่อสารองค์กร โดยมีเกณฑ์เป็นผู้มีวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการสื่อสาร การให้คำปรึกษาด้านการสื่อสาร และการปฏิบัติงานด้านสื่อสารองค์กรภาครัฐจากผู้เชี่ยวชาญและที่ปรึกษาองค์กรภาครัฐ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 17 คน

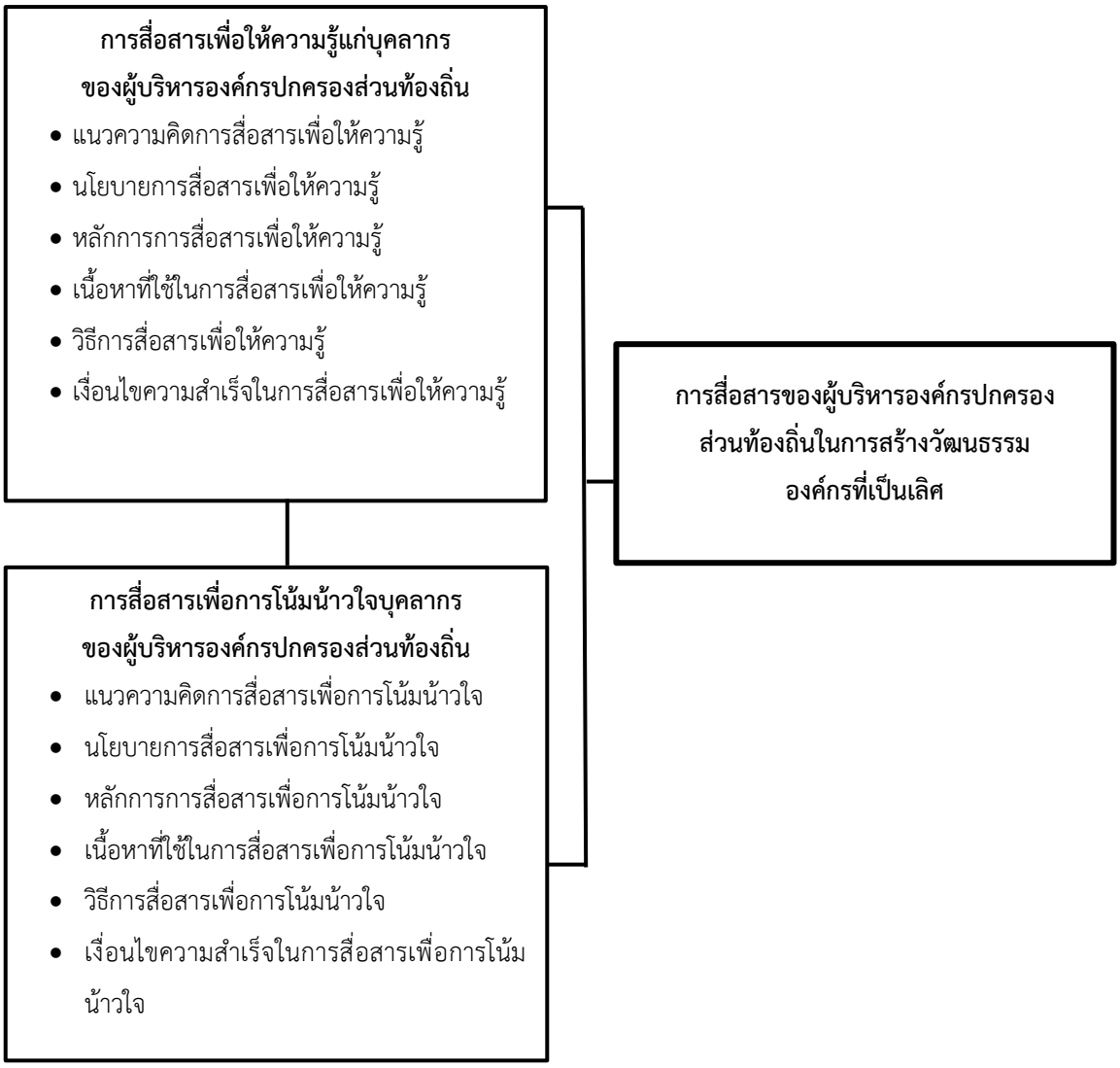
ขั้นตอนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบถึงการสื่อสารของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศ นอกจากนี้ยังมีอุปกรณ์ช่วยในการสัมภาษณ์ ได้แก่ อุปกรณ์บันทึกเสียง อุปกรณ์บันทึกภาพนิ่ง สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกกึ่งโครงสร้างจะกำหนดแนวคำถามซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์สามารถตอบได้อย่างอิสระตามที่ต้องการตอบ และนำมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปผลการวิจัยที่มีเหตุผลสนับสนุนชัดเจน โดยแบบสัมภาษณ์ มี 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 สำหรับผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุดที่ 2 สำหรับผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นักวิชาการด้านการสื่อสาร และนักวิชาชีพด้านการสื่อสารองค์กร

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวมรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลักตามบัญชีรายชื่อ ขั้นติดต่อประสานงานโดยผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานและนัดหมายวัน เวลาการขอเข้าสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่ม 1- 4 เพื่อขอเข้าไปสัมภาษณ์พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของงานวิจัยและประโยชน์ต่าง ๆ ที่จะได้รับจากงานวิจัยในครั้งนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการสร้างข้อสรุป ได้ดำเนินการจำแนกเนื้อหาของบทสัมภาษณ์ออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการจำแนกเนื้อหาของบทสัมภาษณ์ออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์มาวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาข้อมูลมาลดทอน จัดระเบียบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อสร้างเป็นข้อสรุปข้อมูลที่สมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเกี่ยวกับการสื่อสารของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่มุ่งเน้นการสื่อสาร คือ กระบวนการโน้มน้าวจิตใจหรือจูงใจและปฏิสัมพันธ์ของผู้นำสามารถสร้างอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมบุคคลอื่นที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชาให้เกิดความเชื่อถือและยอมรับและปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ณัฐภรณ์ เอกนราจินดาวัฒน์, 2563 : ...) 2) ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม (KAP) คือ การให้ความรู้ (Knowledge) จะส่งผลต่อทัศนคติ (Attitude) และนำไปสู่พฤติกรรม (Practice) การยอมรับของผู้รับสาร (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2559 : ...) และ 3) ทฤษฎีปรากฏการณ์ที่ว่าด้วยวัฒนธรรมองค์กร คือ หลักการของวัฒนธรรม ค่านิยมที่ปฏิบัติกันภายใต้กรอบทางวัฒนธรรมเดียวกันจึงเป็นกระบวนการสื่อสารสามารถเชื่อมโยงสมาชิกและการแสดงออกของบุคลากรต่อการทำงาน (Oetzel, John G, 2005 : …) จึงสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับ การสื่อสารเพื่อให้ความรู้แก่บุคลากรของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศ พบว่า **1) ความสำคัญในการสื่อสารเพื่อให้ความรู้** ได้แก่ การสร้างการสื่อสารที่ชัดเจนและโน้มน้าวให้บุคลากรเข้าใจวิสัยทัศน์และวัฒนธรรมขององค์กร การสร้างความโปร่งใสและการให้ข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ การสร้างสัมพันธภาพให้เกิดความไว้วางใจระหว่างผู้บริหารองค์กรกับบุคลากรในการทำงานร่วมกัน การสนับสนุนการคิดสร้างสรรค์ การส่งเสริมการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ระหว่างผู้บริหารองค์กรกับบุคลากรในการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และ

พัฒนาร่วมกัน การสร้างบรรยากาศที่เชื่อมั่นและเป็นกันเองภายในองค์กรที่ทำให้ทุกคนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรและมีความเข้าใจต่อวัฒนธรรมและค่านิยมขององค์กร และการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการสื่อสาร **2) บทบาทผู้บริหารองค์กรในการสื่อสารเพื่อให้ความรู้** ได้แก่ การกำหนดทิศทางและวิสัยทัศน์และสื่อสารให้บุคลากรเข้าใจและรับรู้เกี่ยวกับทิศทางขององค์กร การสร้างแผนกิจกรรมและยุทธศาสตร์เพื่อให้บุคลากรเข้าใจทิศทางการทำงานขององค์กร การสร้างสื่อสารองค์กรและสนับสนุนช่องทางการสื่อสารให้บุคลากรได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์ คือ การประชาสัมพันธ์ภายในองค์กร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดประชุม การฝึกอบรม และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างผู้บริหารองค์กรและบุคลากรแบบจริงใจและโปร่งใส การสนับสนุนการพัฒนาทักษะการสื่อสารของบุคลากรและการสร้างบทบาทให้เป็นที่พึ่งของบุคลากร **3) แนวความคิดการสื่อสารเพื่อให้ความรู้** ได้แก่ การใช้ภาษาพื้นถิ่นในการสื่อสารและเข้าใจง่าย เพื่อถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร การเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนตามค่านิยมขององค์กรในการสร้างและรักษาวัฒนธรรม การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดเวลาระหว่างผู้บริหารองค์กรและบุคลากร โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความกระตือรือร้นและความสามารถในการเรียนรู้ที่จะทำให้บุคลากรและองค์กรเติบโตและพัฒนาที่มีประสิทธิภาพได้อย่างยั่งยืน การสร้างโอกาสการแสดงความคิดเห็น การให้คำปรึกษา และการแบ่งปันข้อมูล การเผยแพร่ข้อมูลโดยใช้ช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเพื่อสร้างการรับรู้ เข้าใจ และจดจำวัฒนธรรมองค์กร และการวัดผลประสิทธิภาพจากการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการสื่อสารการเข้าใจวัฒนธรรมองค์กรจากผู้บริหารองค์กร **4) นโยบายการสื่อสารเพื่อให้ความรู้** ได้แก่ กลยุทธ์การสื่อสารวัฒนธรรมในองค์กรที่ชัดเจนและไม่มีความสับสนและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และปรัชญาขององค์กร แนวทางปฏิบัติเน้นการมีส่วนร่วมและสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้บริหารองค์กรและบุคลากรเกี่ยวกับประสบการณ์ การสร้างการสื่อสารองค์กรและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อเป็นช่องทางสื่อสารนโยบายการสื่อสารอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอและการติดตามและการวัดผลระดับความสำเร็จในการสร้างวัฒนธรรมของผู้บริหารองค์กรและการมีส่วนร่วมของบุคลากร **5) หลักการการสื่อสารเพื่อให้ความรู้** ได้แก่ การสื่อสารมีความชัดเจน น่าเชื่อถือ และเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรในทุกระดับขององค์กร การส่งเสริมความร่วมมือและสร้างโอกาสและมีพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนความคิด เรียนรู้ และแบ่งปันประสบการณ์ระหว่างผู้บริหารองค์กรและบุคลากรในการสร้างความรู้และวัฒนธรรมองค์กร กำหนดเนื้อหาให้เป็นไปตามความคาดหวังของผู้บริหารองค์กรที่มีต่อบุคลากร การใช้สื่อช่องทางสื่อสาร และเทคโนโลยีสื่อสารที่หลากหลายเหมาะสมกับบุคลากรสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกและการติดตาม ประเมินผล และการปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ **6) เนื้อหาที่ใช้ในการสื่อสารเพื่อให้ความรู้** ได้แก่ วิสัยทัศน์นโยบายการพัฒนาท้องถิ่นมีแนวทางในการดำเนินงานในทางปฏิบัติที่ชัดเจนและโปร่งใสในการกำหนดทิศทางในการทำงานที่ถูกต้อง กลยุทธ์องค์กร แผนกิจกรรม และยุทธศาสตร์องค์กร รวมถึงวิธีการทำงานตามเป้าหมายที่กำหนด นโยบายขององค์กรที่เน้นการปฏิบัติให้เป็นไปตามผลที่คาดหวัง

ความก้าวหน้า ความสำเร็จ และภาพรวมของผลงานที่ทำสำเร็จ ข้อมูลที่มีคุณภาพและถูกต้องเพื่อช่วยในการตัดสินใจและวางแผนในการทำงานขององค์กร การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับโอกาสและโครงการในการพัฒนาทักษะ ความรู้ และความสามารถในการทำงานของบุคลากรในระดับสูงขึ้น การนำเสนอแนวนโยบายและมาตรการที่เกี่ยวข้องที่มีผลต่อการดำเนินการและวัฒนธรรมในองค์กร และการเผยแพร่และสื่อสารผลงานและมุมมองขององค์กรอย่างถูกต้องและโปร่งใสให้กับสาธารณะและสังคมภายนอกเพื่อสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจจากสังคม **7) วิธีการสื่อสารเพื่อให้ความรู้** ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และทิศทางในการสื่อสารวัฒนธรรมองค์กรที่เหมาะสม การเลือกวิธีการและช่องทางสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้นำองค์กรและบุคลากร เช่น การจัดอบรมสัมมนา การประชุม การนำเสนอผลงาน หรือการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ การนำเสนอเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ ระบบและกระบวนการบริหารจัดการคุณภาพ การบริหารจัดการโครงสร้างองค์กร การพัฒนาบุคลากร การสร้างและปรับปรุงระบบที่เน้นให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง เช่น คู่มือ วิดีโอ และอินโฟกราฟิก เป็นต้น การสร้างและสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการสร้างวัฒนธรรมที่เป็นเลิศ การให้ความสำคัญกับบริบทขององค์กรที่ต้องคำนึงถึงวัฒนธรรมและคุณลักษณะพิเศษขององค์กรเลือกวิธีการสื่อสารที่สอดคล้องกับบริบทนั้น และการติดตามวัดผลการประเมินการสื่อสารชี้วัดประสิทธิภาพระดับความสำเร็จในการสร้างวัฒนธรรมที่เป็นเลิศ และ **8) เงื่อนไขความสำเร็จในการสื่อสารเพื่อให้ความรู้** ได้แก่ ความร่วมมือของผู้บริหารองค์กรและเป็นแบบอย่างในการสื่อสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศเพื่อสร้างความเข้าใจและความมุ่งมั่นให้พนักงาน การสื่อสารต่อเนื่องและสม่ำเสมอเพื่อให้พนักงานเข้าใจและจดจำวัฒนธรรมองค์กร การใช้กิจกรรมเข้ามาเสริมสร้างความสำเร็จการวัดผลประสิทธิภาพของการสื่อสาร กำหนดกลุ่มเป้าหมายของการสื่อสารเพื่อให้สื่อสารได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพ การกำหนดเนื้อหาของการสื่อสารและการบริหารจัดการข้อมูลครอบคลุมประเด็นสำคัญ และการเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ ดังผู้ให้ข้อมูลหลักแสดงความคิดเห็นดังนี้

“...การให้ความรู้และสื่อสารอย่างถูกต้อง โปร่งใส เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความเข้าใจและวางใจให้เกิดความสามัคคีที่เชื่อมโยงบุคลากรเข้าด้วยกัน ผู้บริหารจะต้องกำหนดทิศทางอย่างมีเป้าหมายอาศัยการสื่อสารทุกรูปแบบที่จะเชื่อมวัฒนธรรมและความเชื่อที่แตกต่างในทิศทางเดียวกัน...” (ทัศนัย ทองคต, 2566)

“...สร้างความเข้าใจเป้าหมายขององค์กรด้วยการถ่ายทอด แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยกระบวนการสื่อสารวัฒนธรรมที่ดีในการส่งเสริมให้พนักงานให้มีทัศนคติและพฤติกรรมที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน มุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ และสร้างคุณค่าให้กับองค์กร...” (สมเกียรติ อินทวี, 2566)

“...มีเป้าหมายที่จะสื่อสารที่ชัดเจนสอดคล้องกับผู้ที่เกี่ยวข้องและเกิดประโยชน์กับบุคลากรและองค์กร การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมอันดีงามให้มุ่งไปสู่การพัฒนา...” (ธีระพงษ์ วงศ์สายตา, 2566)

“...ยึดหลักถูกต้องตามวิสัยทัศน์และนโยบายขององค์กรเพื่อประสานประโยชน์และตระหนักถึงวัฒนธรรมอันดีงามที่จะช่วยในการขับเคลื่อนองค์กรสร้างความโปร่งใสและเชื่อมั่นให้เกิดความรักสามัคคีภายในองค์กรและพวกพ้องในการทำงานและการอยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจ...” (นริศ ศรีใหม่, 2566)

“...การสื่อสารที่ต้องเน้นจริยธรรม ความโปร่งใส การทำงานเป็นทีม และความสามารถในการปรับเปลี่ยนแนวทางการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบรอบด้านในการตั้งเป้าหมายและค่านิยมที่เชื่อมโยงหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ด้วยกัน...” (หฤทัย ปัญญาวุธตระกูล, 2566)

“...การสร้างความเข้าใจร่วมกันให้เกิดสัมพันธภาพในการสร้างวัฒนธรรมของการทำงานที่ดี การสื่อสารนโยบายต้องชัดเจนสอดคล้องกับค่านิยมและวิสัยทัศน์ขององค์กร การสื่อสารวัฒนธรรมร่วมกันจะต้องเปิดโอกาสในการสร้างความรู้ร่วมกันอย่างเปิดเผยโดยมีนโยบายองค์กรในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาท้องถิ่นที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ...” (ปิยะฉัตร ล้อมชวการ, 2566)

“...เนื้อหาสารและข้อมูลมีความเป็นปัจจุบันโดยพิจารณาปัจจัยแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสังคม กฎหมาย เทคโนโลยีร่วมกับความเหมาะสมกับช่องทางการสื่อสาร...” (สุภาภรณ์ ศรีดี, 2566)

“...ผู้นำจะต้องคำนึงถึงกระบวนการสื่อสารอย่างเข้าใจในทุก ๆ ขั้นตอนเพื่อออกแบบกลยุทธ์การสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เห็นเป็นรูปธรรม...” (เชิด ด้วงไพรี, 2567)

“...การใช้เทคโนโลยีเข้ามาสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน ผู้นำทำหน้าที่เป็นแบบอย่าง เชื่อมร้อยส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรหาความรู้ใหม่ ๆ สร้างแรงจูงใจในการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย...” (สินธพ อินทรัตน์, 2566)

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับ การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจบุคลากรของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศ พบว่า **1) ความสำคัญในการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ** ได้แก่ การสร้างความเข้าใจและการยอมรับจากบุคลากรเกี่ยวกับแนวคิด วิสัยทัศน์ และเป้าหมายขององค์กร การมอบรางวัลสร้างแรงจูงใจในการทำงานที่มากขึ้นสู่เป้าหมายการทำงานในทิศทางที่ถูกต้อง การสร้างความไว้วางใจและความเชื่อ ความมั่นใจในทิศทางการดำเนินงานขององค์กรแก่บุคลากร การสร้างความสมดุลความร่วมมือ และความเข้าใจในการทำงานร่วมกันในการสร้างวัฒนธรรมองค์กร การสร้างความโปร่งใสและการแบ่งปันข้อมูลแก่บุคลากรมีความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ทั้งภายในและภายนอก และการส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อเนื่องในองค์กร **2) บทบาทผู้บริหารองค์กรในการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ** ได้แก่ กำหนดแนวทางและเป้าหมายขององค์กรให้ทุกคนเข้าใจและรับรู้ถึงวัฒนธรรมองค์กรที่ต้องการสร้างขึ้น การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการเชื่อมโยงด้วยการพูดคุยและฟังความคิดเห็นของบุคลากร การเป็นแบบอย่างที่ดี และสนับสนุนให้กำลังใจในการทำงานรวมกันแก่บุคลากร การแบ่งปันข้อมูลที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ การส่งเสริมการพัฒนาทักษะและความรู้ของบุคลากร และการสร้างวัฒนธรรมในการทำงานเป็นทีมที่เน้นความร่วมมือและสร้างความ

เข้าใจร่วมกัน **3) แนวความคิดการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ** ได้แก่ การสร้างความเข้าใจและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศที่ต้องการสร้างขึ้นในองค์กร ความร่วมมือในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรการให้รางวัลและโอกาสพัฒนาเป็นตัวบ่งชี้สำคัญในการสร้างแรงจูงใจ การใช้การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้เข้าถึงและเข้าใจเนื้อหาที่ชัดเจน กระชับ และเน้นผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม การสร้างความเชื่อมโยงทางอารมณ์ จิตใจและการเข้าใจความต้องการของบุคลากร การสร้างแรงจูงใจในบุคลากรให้เห็นถึงผลกระทบที่เกิดจากการทำงาน การร่วมมือ และการบอกความคาดหวัง และการให้คำแนะนำและคำปรึกษาให้กับบุคลากรประกอบการตัดสินใจ เกี่ยวกับทิศทางและวัตถุประสงค์ขององค์กร **4) นโยบายการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ** ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ขององค์กรที่ชัดเจนเฉพาะเรื่อง การให้บุคลากรเข้าใจความสำคัญของการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการบริหารองค์กร การสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองและเปิดกว้างแบ่งปันความคิดเห็น สร้างความร่วมมือ การเข้าใจความต้องการของทีมและการเป็นตัวกลางในการแก้ไขความขัดแย้ง การสร้างเครือข่ายสื่อสารให้มีศักยภาพการเชื่อมโยงกับบุคลากรภายในองค์กร การเผยแพร่ข้อมูลที่มีประโยชน์ในเชิงบวก เช่น ความสำเร็จ ความเชื่อมั่น และประสบการณ์ที่ดีที่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการทำงานของบุคลากร **5) หลักการการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ** ได้แก่ การสร้างความชัดเจนและโปร่งใสในการสื่อสารแก่บุคลากร การฟังและเข้าใจความต้องการและความคิดเห็นของบุคลากร การสร้างความไว้วางใจและความซื่อสัตย์ในข้อมูลที่สื่อสาร การให้กำลังใจสร้างความประทับใจ การให้รางวัลและการขอบคุณกับบุคลากรเพื่อความมุ่งมั่นและกระตุ้นให้พัฒนาความสามารถเพิ่มขึ้น การสร้างพื้นที่ให้แสดงความคิดเห็นและการตอบสนองต่อความต้องการและความเห็นของบุคลากร การสร้างมิตรภาพของบุคลากรสามารถเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันอย่างเข้าใจและสร้างความผูกพันต่อองค์กร การสร้างระบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้บุคลากรสามารถเข้าถึงข้อมูลและสื่อสารได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว และการใช้เทคโนโลยีสื่อสารในการช่วยส่งเสริมการดูแลภาพลักษณ์วัฒนธรรมองค์กรไปสู่ภายนอกอย่างเหมาะสม **6) เนื้อหาที่ใช้ในการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ** ได้แก่ ประโยชน์และความสำคัญการเรียนรู้และพัฒนาของวัฒนธรรมที่เป็นเลิศ แนวทางสร้างและรักษาวัฒนธรรมที่เป็นเลิศ การสร้างสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการสร้างความร่วมมือในทำงานร่วมกัน กรณีศึกษาความสำเร็จเพื่อเรียนรู้จากประสบการณ์ขององค์กรอื่น การนำเสนอข้อมูลและหลักฐานที่มีคุณค่าน่าเชื่อถือสามารถโน้มน้าวใจ และการแบ่งปันประสบการณ์และเรียนรู้ที่สำคัญแก่บุคลากรได้รับความแรงจูงใจและแรงบันดาลใจ **7) วิธีการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ** ได้แก่ การเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม ประกอบด้วย การสื่อสารแบบตัวต่อตัว การสื่อสารแบบกลุ่ม และการสื่อสารผ่านสื่อต่าง ๆ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายและเลือกวิธีการสื่อสารที่เหมาะสม การสร้างเนื้อหาของการสื่อสารให้เหมาะกับวิธีการสื่อสารและสื่อสารผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เช่น วิดีโอ อินโฟกราฟิก เป็นต้น การศึกษาความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารและการใช้สื่อกระตุ้นความสนใจและการเข้าใจ และการนำเสนอเรื่องราวที่สร้างสรรค์และน่าสนใจในวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร และ **8) เงื่อนไขความสำเร็จในการ**

ในการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ ได้แก่ การวางแผนและบริหารจัดการการสื่อสารในลักษณะที่เหมาะสมกับบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสื่อสารที่ชัดเจนและโปร่งใสสร้างความเข้าใจเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ต้องการแก่บุคลากร การใช้ศิลปะ เทคนิคการสื่อสาร และภาษาที่เหมาะสมเพื่อสร้างความเข้าใจไว้วางใจ และน่าเชื่อถือของผู้บริหารองค์กร และโน้มน้าวใจ การสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนในการในการสร้างความสัมพันธ์ เช่น การเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็น การฟังความเห็น และการสร้างความร่วมมือในทีม การสร้างทัศนคติและค่านิยมในการทำงานร่วมกันด้วยความรับผิดชอบและการรักษาคำสัญญาที่เชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์และความสำเร็จขององค์กร และการใช้การสื่อสารอย่างต่อเนื่องโดยการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารออนไลน์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร ดังผู้ให้ข้อมูลหลักแสดงความคิดเห็นดังนี้

“...สื่อสารให้เข้าใจและสร้างการยอมรับให้เกิดความเชื่อมั่นในการสร้างแรงบันดาลใจเกิดพลังร่วมใจกันจากทุกฝ่ายให้เป็นหนึ่งเดียว...” (ธนกฤต ภูมิมาตร, 2566)

“...ความเชื่อมาจากการยอมรับกันและกันและนำไปสู่การปฏิบัติได้ เนื้อหาข้อเท็จริงจะต้องน่าเชื่อถือเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงาน...” (กำจร ธนสุนทรสุทธ์, 2566)

“...การนำประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ใช้การสื่อสารทางตรงและนำเทคโนโลยีที่เข้าถึงบุคลากรเพื่อการสื่อสารที่ชัดเจน และการมอบรางวัลเพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ...” (สมบัติ พัฒนายิ่งเจริญ, 2566)

“...เนื้อหา ความรู้ ทัศนคติในการถ่ายทอดยุคดิจิตอล 4.0 จะต้องเชื่อมโยงอย่างมีกระบวนการ ผู้นำท้องถิ่นและบุคลากรจะต้องมพัฒนาทักษะการสื่อสารอยู่เสมอ...” (พีรพร กันภัย, 2566)

“...การสร้างความเข้าใจในคุณค่า สร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วม และการใช้การสื่อสารที่ชัดเจน กระชับ ตรงประเด็น เน้นผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม...” (วิทยาธร ท่อแก้ว, 2566)

“...จากความตั้งใจของบุคลากรรับรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรและร่วมกันกำหนด พัฒนา เรียนรู้วัฒนธรรมองค์กรร่วมกันให้เกิดความสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง...” (หัสพร ทองแดง, 2566)

“...ผู้นำองค์กรจะต้องมีการวางแผนงานการสื่อสารในทุกด้านที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้รับสารและจะต้องสอดคล้องวัตถุประสงค์ของนโยบาย วิสัยทัศน์ และเป้าหมายขององค์กร เพื่อให้สารนั้นถูกตีความสร้างความเข้าใจแก่ผู้รับสารเกิดความสัมฤทธิ์ผลในทางปฏิบัติ...” (กานต์ บุญศิริ, 2567)

“...การให้ความสำคัญกับความคิดของบุคลากรโดยการสร้างสังคมแห่งการแบ่งปัน การจัดการความรู้และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพของบุคคลในองค์กร...” (สุภาภรณ์ ศรีดี, 2566)

อภิปรายผลการวิจัย

จากงานวิจัย “การสื่อสารของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศ” พบว่า

1. จากผลการศึกษา พบว่า การสื่อสารเพื่อให้ความรู้แก่บุคลากรของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศ ประกอบด้วย

1) ความสำคัญในการสื่อสารเพื่อให้ความรู้ โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมุ่งเน้นในการสื่อสารเพื่อให้ความรู้แก่บุคลากรได้เข้าใจถึงวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กร ที่ทำให้ทุกคนมีเป้าหมายและทิศทางทำงานร่วมกันอย่างเต็มที่เพื่อส่งทำให้องค์กรเป็นเลิศและยั่งยืนในระยะยาว ประกอบด้วย การกำหนดทิศทางและวิสัยทัศน์ชัดเจน การสร้างแผนกิจกรรมและยุทธศาสตร์ทิศทางการทำงาน การสร้างและสนับสนุนช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย การเชื่อมโยงระหว่างผู้บริหารองค์กรและบุคลากร การสื่อสารเป็นจริงใจและโปร่งใส การพัฒนาทักษะการสื่อสารของบุคลากร และการสร้างบทบาทสำคัญในองค์รแก่บุคลากรในการรับผิดชอบ สอดคล้องกับพิมพ์ศิริ ตั้งคุณศิริ และวาสิตา บุญสาธร (2561 : 185) เรื่อง กลยุทธ์การสื่อสารของผู้นำและประเภทอำนาจของผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการประชุมขององค์การ กรณีศึกษา องค์การรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง พบว่า กลยุทธ์การสื่อสารของผู้นำส่งผลต่อประสิทธิภาพในมอบหมายงานที่ต้องรับผิดชอบ และผู้บริหารองค์กรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการการกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วม

2) บทบาทผู้บริหารองค์กรในการสื่อสารเพื่อให้ความรู้ โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสื่อสารที่ดีและเชื่อมั่นในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรและส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรในระยะยาว ประกอบด้วย การมุ่งเน้นสื่อสารวิสัยทัศน์ เป้าหมาย กลยุทธ์ให้แก่พนักงานเข้าใจถึงเป้าหมายและทิศทางการทำงาน การสร้างกิจกรรมที่รัดกุมและแจกแจงแผนงาน กลยุทธ์ และวิธีการเพื่อช่วยให้พนักงานเข้าใจการทำงานให้บรรลุเป้าหมายโดยใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและเข้าถึงพนักงานทุกระดับ การสร้างความเข้าใจตรงกันในการขับเคลื่อนควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดี สื่อสารอย่างจริงใจ โปร่งใส สร้างแรงจูงใจ ส่งเสริมพัฒนาทักษะการสื่อสาร และผลักดันเป้าหมายให้เกิดความร่วมมือของพนักงานในองค์กรมุ่งสู่วัฒนธรรมองค์กรที่ยั่งยืน สอดคล้องกับศิริวรรณ มนอัตระผดุง และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2562 : 14-15) เรื่อง บทบาทของความไว้วางใจในอิทธิพลระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับผลการปฏิบัติงาน ผ่านการแบ่งปันความรู้ในองค์การของข้าราชการสังกัดรัฐสภา พบว่า ผู้นำมีบทบาทสำคัญต่อการแบ่งปันความรู้ในกิจกรรมต่าง ๆ ของพนักงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์กร วัฒนธรรมองค์กรมีอิทธิพลทางบวกต่อการแบ่งปันความรู้ การทำงาน และการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายขององค์กร

3) แนวความคิดการสื่อสารเพื่อให้ความรู้ โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสื่อสารที่เป็นมิตรและเปิดโอกาสให้ความรู้แก่บุคลากรซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการเรียนรู้และพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพและมีการปรับตัวและทำงานในสภาวะที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ประกอบด้วย การเป็นผู้บริหารองค์กรสื่อสารอย่างเป็นมิตรด้วยใช้ภาษาท้องถิ่น ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรให้เข้าใจง่าย การเป็นผู้บริหารองค์กรที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตามค่านิยม สร้างความน่าเชื่อถือ การสนับสนุนการเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดเวลาระหว่างผู้บริหารองค์กรและบุคลากร การเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็น ร่วมสร้างวัฒนธรรมองค์กร และการวัดผลประสิทธิภาพที่มีการกำหนดตัวชี้วัด ความเข้าใจวัฒนธรรมองค์กร พัฒนาองค์กร สอดคล้องกับศิริวรรณ มนอัตระผดุง และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2562 : 15-16) เรื่อง บทบาทของความไว้วางใจในอิทธิพลระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับผลการปฏิบัติงานผ่านการแบ่งปันความรู้ในองค์การของข้าราชการสังกัดรัฐสภา พบว่า เมื่อบุคลากรรับรู้ถึงวัฒนธรรมองค์กรที่มีการปรับเปลี่ยนของสภาพแวดล้อมและได้รับการสนับสนุนการเรียนรู้พัฒนาตนส่งผลให้บุคลากรมีพฤติกรรมการเปิดรับเทคโนโลยี การแลกเปลี่ยนทางสังคมมีผลต่อการจัดการความรู้ทีมีประสิทธิผลในหน่วยงาน และการวัดผลของการแบ่งปันความรู้ส่งผลต่อการปฏิบัติงานและการแก้ปัญหา

4) นโยบายการสื่อสารเพื่อให้ความรู้ โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีนโยบายในการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีในองค์กร และสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรบุคลากรให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานในสภาวะที่ต้องเรียนรู้และปรับตัวอย่างรวดเร็วในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย กลยุทธ์สื่อสารวัฒนธรรมองค์กรที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ การเสริมสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจ กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่สม่ำเสมอ การเสริมสร้างทักษะและความรู้ในทีมงาน ช่องทางสื่อสารการสื่อสารองค์กรและเทคโนโลยีที่เข้าใจง่ายและการใช้เทคโนโลยีเสริมสร้างประสิทธิภาพ และการติดตามและวัดผลการประเมินนโยบาย กิจกรรม และพัฒนาองค์กร สอดคล้องกับจงดี จันทร์ดำ (2559 : 78) เรื่อง การสื่อสารภายในองค์กรเพื่อสร้างวัฒนธรรมการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ : กรณีศึกษาโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชตะพานหิน จังหวัดพิจิตร พบว่า วัตถุประสงค์ของกระบวนการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดลักษณะพื้นฐานขององค์กร ค่านิยม และวัฒนธรรมขององค์กรการทำงานที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ของการสื่อสารในการสร้าง ความเข้าใจ รับรู้ในลักษณะขององค์กร และรู้สึกรักและเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

5) หลักการการสื่อสารเพื่อให้ความรู้ โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรและเปิดโอกาสที่ส่งผลให้บุคลากรเข้าถึงข้อมูลและความรู้ที่สำคัญจะช่วยสร้างวัฒนธรรมที่เน้นการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่องในองค์กร ประกอบด้วย ข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ เป็นประโยชน์ ไม่สร้างความสับสนและตรงตามความคาดหวัง การเกิดความร่วมมือและแลกเปลี่ยนความรู้วัฒนธรรมองค์กรให้เติบโตไปพร้อมองค์กร การกำหนดเนื้อหาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายตามความคาดหวังของผู้นำองค์กร การใช้สื่อ ช่องทาง และเทคโนโลยีสื่อสารที่หลากหลาย สะดวก และเข้าถึงง่าย การติดตาม ประเมินผล และปรับปรุง

การสื่อสารให้ตรงตามคาดหวังและสามารถปรับปรุงการสื่อสารในอนาคตได้ สอดคล้องกับอุษณากร ทาวะรมย์ (2562 : 99-100) เรื่อง วัฒนธรรมองคการขององคกรปกครองสวนทองถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร และเทศบาลเมืองในจังหวัดชลบุรีและจังหวัดระยอง พบว่า ความยืดหยุ่น และอิสระทางความคิดเห็นในการควบคุมการทำงานเป็นทีม ส่งผลต่อประสิทธิภาพของความสำเร็จที่มีคุณภาพและความเข้มแข็งวัฒนธรรมองค์กร โดยผู้นำองค์กรมีลักษณะให้คำปรึกษาอำนวยความสะดวกที่ก่อให้เกิดความร่วมมือการประสานงาน และการใช้สื่อเทคโนโลยีในองค์กรช่วยให้เกิดความราบรื่นจนเกิดความสำเร็จศรัทธาในตัวผู้นำในการยึดโยงองค์กรกับบุคลากรเสมือนครอบครัวเดียวกัน

6) เนื้อหาที่ใช้ในการสื่อสารเพื่อให้ความรู้ โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรมีความชัดเจนในเป้าหมายและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสมเพื่อให้ผู้นำและบุคลากรมีข้อมูลและความรู้ที่เพียงพอสำหรับการปรับตัวและพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่เน้นการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ที่ชัดเจนมุ่งสร้างแรงจูงใจและทิศทางในการทำงาน วัฒนธรรมองค์กร การปฏิบัติตามนโยบายสร้างประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย ผลงานที่ถึงแสดงความสำเร็จในการสร้างแรงบันดาลใจ การพัฒนาบุคลากรเสริมสร้างความพร้อมในการทำงานและพัฒนาองค์กรให้เติบโต การเผยแพร่และสื่อสารผลงานที่สร้างความเข้าใจและความไว้วางใจจากสังคมและเสริมสร้างภาพลักษณ์ขององค์กร สอดคล้องกับพิมพ์ศิริ ตั้งคุณศิริ และวาสิตา บุญสาธร (2561 : 141-142) เรื่อง กลยุทธ์การสื่อสารของผู้นำและประเภทอำนาจของผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการประชุมขององค์การ กรณีศึกษา องค์การรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง พบว่า พนักงานจะมุ่งมั่นทุ่มเทในการทำงานให้กับองค์กรและผูกพันกับองค์กรเพื่อบรรลุพร้อมเป้าหมายนโยบายขององค์กรเกิดจากการรับรู้วัฒนธรรมองค์กรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม โดยการสนับสนุนและการฝึกอบรมให้แก่พนักงานให้เข้าใจร่วมกัน และรับรู้แนวทางเป้าหมายขององค์กรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพแก่พนักงานให้เกิดความมั่นคงภูมิใจ และมีประสิทธิภาพการทำงานที่สูงขึ้น

7) วิธีการสื่อสารเพื่อให้ความรู้ โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีวิธีในการทำงานด้วยขั้นตอนการสื่อสารเพื่อให้บุคลากรเข้าถึงข้อมูลและความรู้ที่จำเป็นพร้อมทั้งส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมที่เน้นการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่องในองค์กร ประกอบด้วย กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้บุคลากรเข้าใจและนำไปปฏิบัติ เลือกวิธีการและช่องทางสื่อสารเข้าถึงกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ได้ง่ายและมีประสิทธิภาพนำเสนอเนื้อหาสำคัญอย่างคุ้มค่าสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองและหลากหลายรูปแบบ การสร้างและสนับสนุนกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน เลือกวิธีการสื่อสารที่คำนึงถึงบริบทเหมาะสมกับบริบทและคุณลักษณะพิเศษขององค์กร และการติดตามและวัดผลเพื่อพัฒนาการสื่อสารให้ตรงตามความต้องการขององค์กร สอดคล้องกับจงดี จันทร์ดำ (2559 : 53-58) เรื่อง การสื่อสารภายในองค์กรเพื่อสร้างวัฒนธรรมการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ : กรณีศึกษาโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชตะพานหิน จังหวัดพิจิตร พบว่า การสื่อสารที่มีระเบียบแบบแผนจากผู้บังคับบัญชาและจะถูกกระจายเป็นแบบแนวนอนสู่หน่วยงานต่าง ๆ ไปยัง

บุคลากรในหน่วยงานอื่น ๆ ได้รับการแจ้งแนวทางปฏิบัติ โดยข้อมูลข่าวสาร นโยบาย พันธกิจ และวัตถุประสงค์จะเข้าสู่กระบวนการรับส่งข้อมูล ตามช่องทางสื่อสารตามความเหมาะสมกับบุคลากรในแต่ละระดับ และการสังเกตของการทำงานจากช่องทางการสื่อสารแบบต่าง ๆ เพื่อค้นหาช่องทางที่ใช้สื่อสารภายในองค์กรที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากที่สุด

8) เงื่อนไขความสำเร็จในการสื่อสารเพื่อให้ความรู้ โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีลำดับขั้นตอนที่สำคัญในการสร้างความเข้าใจและการปรับตัวของผู้นำและบุคลากรทั้งหมดในองค์กรซึ่ง เป็นเงื่อนไขที่มีผลในความสำเร็จของการสื่อสาร ประกอบด้วย ความร่วมมือของผู้บริหารองค์กรเป็นแบบเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร การสื่อสารอย่างต่อเนื่องและสร้างความเข้าใจและจดจำ วัดผลประสิทธิภาพพัฒนาการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ตรงจุดและเข้าถึงได้ เนื้อหาชัดเจน ครอบคลุม และตอบสนองความต้องการ และเลือกใช้ช่องทางเหมาะสมสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย สอดคล้องกับวิสาข์ เชี่ยวสมุทร (2564 : 116-117) เรื่อง ปัจจัยด้านการสื่อสารองค์กรที่มีผลต่อการเติบโตและความยั่งยืนขององค์กร: กรณีศึกษา บริษัท ซีพี ออลล์ จำากัด (มหาชน) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเติบโตและความมั่นคง คือ กลยุทธ์ด้านการสื่อสารองค์กรและแบรนด์ที่สามารถปรับตัวมีความโดดเด่นเป็นอัตลักษณ์ ได้แก่ ใส่ใจสิ่งรอบตัว ดูแลพนักงานและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อจะสร้างความสัมพันธ์และรักษาความสัมพันธ์อย่างยาวนาน

2. ผลการศึกษา พบว่า การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจบุคลากรของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศ ประกอบด้วย

1) ความสำคัญในการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการโน้มน้าวใจบุคลากรเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่เพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศและส่งผลดีต่อการพัฒนาและการดำเนินงานขององค์กรท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ประกอบด้วย การสร้างความเข้าใจและยอมรับเกี่ยวกับแนวคิด วิสัยทัศน์ เป้าหมายขององค์กร การมอบรางวัลสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากรมุ่งมั่นทำงานในทิศทางที่ถูกต้อง การสร้างความไว้วางใจและมั่นใจในทิศทางการดำเนินงานขององค์กร การสร้างความสมดุลและความร่วมมือในการทำงานร่วมกันเป็นทีม การสร้างความโปร่งใสในการแบ่งปันข้อมูลและการเข้าใจสถานการณ์ และการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับเกรียงศักดิ์ แสงสว่าง (2566 : 123) เรื่อง ภาวะผู้นำและวัฒนธรรมองค์กรที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้นำแบบสนับสนุนส่งผลดีต่อแรงจูงใจและวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมที่มุ่งเน้นผลงานส่งผลดีต่อแรงจูงใจและความสัมพันธ์เชิงบวกกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

2) บทบาทผู้บริหารองค์กรในการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างบทบาทเป็นผู้นำที่สำคัญในการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรภายในองค์กรให้บุคลากรรู้สึกว่าอยากให้ความร่วมมือและมีความสำคัญต่อองค์กร และสร้างบทบาทที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะและการเรียนรู้ของบุคลากรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวเพื่อให้องค์กรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ประกอบด้วย การกำหนดแนวทางและเป้าหมายให้ทุกคนเข้าใจวัฒนธรรมที่ต้องการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีด้วยความเข้าใจในทิศทางการดำเนินงานขององค์กร การเป็นแบบอย่างที่ดียึดถือหลักการและพฤติกรรมที่ดีการสนับสนุนการทำงานเป็นทีมที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และแก้ไขปัญหา และการพัฒนาทักษะและความรู้ที่เน้นความร่วมมือและสร้างความเข้าใจร่วมกัน สอดคล้องกับเกรียงศักดิ์ แสงสว่าง (2566 : 123-124) เรื่อง ภาวะผู้นำและวัฒนธรรมองค์กรที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี” พบว่า บทบาทของผู้นำองค์กรในการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ มีความสำคัญต่อการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรที่ดี ส่งผลต่อแรงจูงใจ การมีส่วนร่วม และความมุ่งมั่นของบุคลากร

3) แนวความคิดการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการใช้แนวความคิดการโน้มน้าวใจและวิธีการสื่อสารที่เกี่ยวข้องเพื่อทำให้มีอิทธิพลต่อบุคลากรภายในองค์กรในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศ ประกอบด้วย การสร้างความเข้าใจคุณค่าของวัฒนธรรมอที่ต้องการสร้าง การก่อให้เกิดความร่วมมือในการสร้างวัฒนธรรมองค์กร การมอบรางวัลและโอกาสพัฒนาบุคลากร การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพเน้นผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม การสร้างความเชื่อมโยงและความต้องการของบุคลากร การสร้างแรงจูงใจในการร่วมมือและความคาดหวัง และการให้คำแนะนำ ปรึกษา และการตัดสินใจให้แก่บุคลากร สอดคล้องกับอุษณากร ทาวะรมย์ (2562 : 95) เรื่อง วัฒนธรรมองคการขององคกรปกครองสวนทองถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร และเทศบาลเมืองในจังหวัดชลบุรีและจังหวัดระยอง พบว่า การรับรู้วัฒนธรรมองค์กรเป็นการปรับตัวของพนักงานในการทำงานเข้ากับองค์กร เริ่มจากการสร้างความเข้าใจและทัศนะคติที่ดีต่อนโยบาย การพัฒนาบุคคลให้มีความรู้และทักษะ ในการใช้เทคโนโลยี การสร้างแผนในการรองรับเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติ ในการถ่ายทอดให้ทุกคนเข้าใจ

4) นโยบายการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างนโยบายการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ แนวทางและกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการสื่อสาร และการสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการโน้มน้าวใจและสร้างวัฒนธรรมองค์กร ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายการสื่อสารที่ชัดเจนเฉพาะเรื่อง การเพิ่มความเข้าใจในบริหารองค์กร การสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองในแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสร้างความร่วมมือและความต้องการของทีม การแก้ไขความขัดแย้งและสร้างความเข้าใจร่วมกัน การสร้างเครือข่ายสื่อสารเชื่อมโยงบุคลากรภายใน การใช้เครื่องมือสื่อสารที่เหมาะสมเพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่มีประโยชน์ และการปรับปรุงการทำงานบุคลากรในการพัฒนาทักษะการสื่อสาร สอดคล้องกับเกรียงศักดิ์ แสงสว่าง (2566 : 124) เรื่อง ภาวะผู้นำและวัฒนธรรมองค์กรที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี พบว่า ภาวะผู้นำแบบสนับสนุนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับแรงจูงใจ วัฒนธรรมองค์กรแบบมีส่วนร่วมที่มุ่งเน้นผลงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับแรงจูงใจ การสื่อสารที่ชัดเจน โปร่งใส เน้นย้ำความสำคัญของเป้าหมายและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ส่งผลต่อแรงจูงใจ และบรรยากาศที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของบุคลากรส่งผลต่อแรงจูงใจ

5) หลักการการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหลักการและเทคนิคการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความประสงค์ให้กับบุคลากรภายในองค์กรเพื่อโน้มน้าวใจบุคลากรในการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ประกอบด้วย การสื่อสารชัดเจนโปร่งใสป้องกันความสับสนและเข้าใจผิด การฟังและเข้าใจความต้องการของบุคลากรการให้กำลังใจ รางวัล และชักจูงให้เกิดความร่วมมือ การมีพื้นที่แสดงความคิดเห็นเพื่อเสริมสร้างความผูกพันการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเข้าถึงระบบข้อมูลและสื่อสารสะดวกเทคโนโลยีสื่อสารสะดวกและประสิทธิภาพ การดูแลภาพลักษณ์วัฒนธรรมองค์กรสื่อสารผ่านเทคโนโลยี การสื่อสารอย่างสม่ำเสมอเน้นย้ำความสำคัญและการประเมินผล ปรับปรุง และพัฒนาการสื่อสาร สอดคล้องกับอมรรัตน์ แก้วปัน (2557 : 125) เรื่อง การสื่อสารเพื่อสร้างเสริมวัฒนธรรมองค์กร ของบริษัทแพนดอร่าโพรดักชั่น จำกัด พบว่า หลักการบริหารที่ทำให้ประสบความสำเร็จ คือ การสื่อสาร สร้างระบบ และสุดท้ายคือสร้างคน เพื่อให้เกิดทิศทางที่ถูกต้องและการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆเป็นเครื่องมือสื่อสารกันภายในองค์กร

6) เนื้อหาที่ใช้ในการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรมีการเน้นไปที่การสร้างความเชื่อมโยงและความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้นำและบุคลากร โดยใช้เนื้อหาที่เป็นประโยชน์และเป็นที่ต้องการของบุคลากรภายในองค์กรเพื่อให้สามารถโน้มน้าวใจและสร้างความสนใจในการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ในการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ประกอบด้วย ประโยชน์ของการเรียนรู้และพัฒนาวัฒนธรรมต่อบุคลากร แนวทางและกลยุทธ์การสร้างและรักษาวัฒนธรรม วิธีการสร้างสภาพแวดล้อมกระตุ้นความร่วมมือ ความสำเร็จของการสร้างวัฒนธรรม ข้อมูลและหลักฐานเพื่อสร้างความเชื่อมั่น และประสบการณ์การเรียนรู้ การแบ่งปัน และแรงบันดาลใจ สอดคล้องกับอมรรัตน์ แก้วปัน (2557 : 127-128) เรื่อง การสื่อสารเพื่อสร้างเสริมวัฒนธรรมองค์กร ของบริษัทแพนดอร่าโพรดักชั่น จำกัด พบว่า รูปแบบเพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กร โดยเริ่มจากการกำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อความเป็นหนึ่งเดียวที่นำไปสู่กระบวนการอย่างเป็นระบบ รวมทั้งมีความยืดหยุ่นในการทำงานและการมอบหมายหน้าที่ให้แก่พนักงานสามารถคิดและตัดสินใจด้วยตนเองได้รับผิดชอบในคุณภาพการผลิตเสมือนหน้าที่ของตนเอง

7) วิธีการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีวิธีการสื่อสารในการสร้างความเชื่อมโยงทางอารมณ์กับบุคลากร โดยอาศัยช่องทางสื่อสารเป็นเครื่องมือและเทคนิคในการสร้างการเข้าใจและความร่วมมือในองค์กรมาใช้เพื่อการโน้มน้าวใจและสร้างวัฒนธรรมองค์กร ประกอบด้วย การเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม การกำหนดกลุ่มเป้าหมายเหมาะสมกับวิธีการสื่อสาร เนื้อหาเหมาะกับวิธีการสื่อสารและสื่อต่าง ๆ การศึกษาความต้องการกลุ่มเป้าหมายในเปิดรับข้อมูลข่าวสาร และการนำเสนอเรื่องราวที่สร้างสรรค์ตามวัตถุประสงค์ขององค์กร สอดคล้องกับจงดี จันทร์ดำ (2559 : 79-80) เรื่อง การสื่อสารภายในองค์กรเพื่อสร้างวัฒนธรรมการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ : กรณีศึกษาโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชตะพานหิน จังหวัดพิจิตร พบว่า ผู้บริหารระดับหัวหน้าฝ่ายมีการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ ในการทำงานขององค์กรให้แก่บุคลากรทุกคนได้รับทราบ โดยอาศัยการสื่อสารที่เป็นทางการและไม่เป็น

ทางการและเชื่อมโยงช่องทางเทคโนโลยีสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ ที่ทำให้ถึงบุคลากรอย่างทั่วถึง และมีช่องทางการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันทั้งเรื่องทั่วไปและเรื่องการทำงานในบรรยากาศที่เป็นกันเองให้มีความรู้สึกผ่อนคลายที่จะบอกเล่าความคิดความรู้สึกที่อาจเป็นข้อจำกัดในการทำงานของบุคลากร

8) เงื่อนไขความสำเร็จในการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคำนึงถึงปัจจัยสำคัญเกี่ยวกับการสื่อสารและปรับใช้ให้เหมาะสมตามบริบทและสภาพการณ์ขององค์กร ประกอบด้วย การวางแผนการสื่อสารอย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับบริบทองค์กร การสื่อสารเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและโปร่งใส การนำเสนอข้อมูลด้วยศิลปะและมีเทคนิคการสื่อสารที่เหมาะสม การสร้างบรรยากาศในการสนับสนุนความคิดเห็นร่วมกัน การสร้างทัศนคติและค่านิยมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารออนไลน์นำเสนอข้อมูลต่อเนื่อง สอดคล้องกับสุดา ประทวน และทิพทินนา สมุทรานนท์ (2558 : 138) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้วัฒนธรรมองค์การ ทัศนคติต่องาน และความ ผูกพันต่อองค์การ กับพฤติกรรมการทำงานของพนักงานบริษัทผลิต และจำหน่ายเครื่องดื่ม พบว่า การรับรู้วัฒนธรรมองค์กรเป็นการปรับตัวของพนักงานในการทำงานในรูปแบบการสื่อสรภายในและภายนอกให้เกิดการยอมรับและรับรู้ในทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดี

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1) จากผลการวิจัย พบว่า การสร้างวัฒนธรรมองค์กรเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้การบริหารองค์กรของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการพัฒนาบุคลากรในการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำผลการวิจัยในประเด็น การสื่อสารเพื่อให้ความรู้แก่บุคลากร และการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจบุคลากรมาปรับใช้ในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศ

2) จากผลการวิจัย พบว่า การขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนจะต้องอาศัยอำนาจการบริหารสั่งการของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะต้องสื่อสารความต้องการและทิศทางการพัฒนาที่ก่อให้เกิดผลดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ ดังนั้น ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยฝ่ายกองงานยุทธศาสตร์แผนงานและนโยบายควรมีนโยบายการพัฒนาการสื่อสารภายในองค์กรระหว่างผู้บริหารองค์กรและบุคลากรให้ทันยุคของความเปลี่ยนแปลงในการกำหนดทิศทางในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศแก่องค์กร

3) จากผลวิจัย พบว่า การสื่อสารของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องปรับให้เหมาะสมกับทิศทางเป้าหมายที่สอดคล้องกับการทำงานของบุคลากรทั้งในด้านการปฏิบัติและสภาพแวดล้อมในองค์กร ดังนั้น ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเสริมสมรรถนะทางการสื่อสาร การวางแผนและบริหารจัดการการสื่อสาร กลยุทธ์การสื่อสาร และการประเมินการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศ

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1) การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก ซึ่งการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาการวิจัยในรูปแบบเชิงปริมาณควบคู่ไปกับเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2) ในการศึกษาครั้งนี้ได้วิจัยในพื้นที่ อปท. จากแหล่งผู้ให้ข้อมูลหลักจากการเลือกตัวอย่างแบบมีเกณฑ์ของการวิจัย จึงให้ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาการสื่อสารของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศ จาก อปท. ที่มีเฉพาะในพื้นที่จังหวัด และระดับภูมิภาคต่าง ๆ ที่มีปัจจัยแวดล้อมที่มีความแตกต่างกัน

3) ควรทำการศึกษาการสื่อสารของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเลิศในระดับที่มีความเฉพาะขององค์กร ได้แก่ องค์การการบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

เอกสารอ้างอิง

กานต์ บุญศิริ. (2566). นักวิชาชีพด้านการสื่อสารองค์กร. *สัมภาษณ์.* 18 มกราคม 2567.

กำจร ธนสุนทรสุทธ์. (2566). นายกองค์การบริหารส่วนตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลหนองใหญ่ อำเภอสะตึก จังหวัดบุรีรัมย์. *สัมภาษณ์.* 28 ตุลาคม 2566.

เกรียงศักดิ์ แสงสว่าง. (2566). ภาวะผู้นำและวัฒนธรรมองค์กรที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี. คณะบริหารธุรกิจและรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น. *วารสารวิชาการ การจัดการภาครัฐและเอกชน*. 5 (1), 113-127.

จงดี จันทร์ดำ. (2559). *การสื่อสารภายในองค์กรเพื่อสร้างวัฒนธรรมการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ : กรณีศึกษาโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชตะพานหิน จังหวัดพิจิตร*. มหาวิทยาลัยมหิดล/นครปฐม.

เชิด ด้วงไพรี. (2566). นักวิชาชีพด้านการสื่อสารองค์กร. *สัมภาษณ์.* 13 กุมภาพันธ์ 2567.

ณัฐภรณ์ เอกนราจินดาวัฒน์. (2563). ภาวะผู้นำทางการบริหารการพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2566 แหล่งที่มา: http://www.elgrad.ssru.ac.th/natnaporn_ae/pluginfile.php/31/block_html/content/%E0%B2.pdf.

ทัศนัย ทองคต. (2566). นายกองค์กรบริหารส่วนตำบลสำนักท้อน อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง. *สัมภาษณ์.* 11 พฤศจิกายน 2566.

ธนกฤต ภูมิมาตร. (2566). นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลโคกหล่อ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง. *สัมภาษณ์.* 19 ตุลาคม 2566.

ธีระพงษ์ วงศ์สายตา. (2566). นายกองค์การบริหารส่วนตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลหนองใหญ่ อำเภอสะตึก จังหวัดบุรีรัมย์. *สัมภาษณ์.* 28 ตุลาคม 2566.

นริศ ศรีใหม่. (2566). ปลัดเทศบาลตำบลโคกหล่อ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง. *สัมภาษณ์.* 19 ตุลาคม 2566.

ปิยะฉัตร ล้อมชวการ. (2566). นักวิชาการด้านการสื่อสาร. *สัมภาษณ์.* 16 ตุลาคม 2566.

พิมพ์ศิริ ตั้งคุณศิริ และวาสิตา บุญสาธร. (2561). กลยุทธ์การสื่อสารของผู้นำและประเภทอำนาจของผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการประชุมขององค์การ กรณีศึกษา องค์การรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ*. 2 (5), 181-205.

พีรพร กันภัย. (2566). ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์หลวง อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย. *สัมภาษณ์.* 3 พฤศจิกายน 2566.

วิทยาธร ท่อแก้ว. (2565). *การสื่อสารในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรธรรมาภิบาล.* นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วิทยาธร ท่อแก้ว. (2565). การสร้างวัฒนธรรมองค์กร. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 16 พฤศจิกายน 2566 แหล่งที่มา : https://www.stou.ac.th/SchoolsWeb/commarts/UploadedFile.

วิทยาธร ท่อแก้ว. (2566). นักวิชาการด้านการสื่อสาร. *สัมภาษณ์.* 11 ตุลาคม 2566.

วิสาข์ เชี่ยวสมุทร. (2564). ปัจจัยด้านการสื่อสารองค์กรที่มีผลต่อการเติบโตและความยั่งยืนขององค์กร: กรณีศึกษา บริษัท ซีพี ออลล์ จำากัด (มหาชน). คณะนิเทศศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*. 13 (1), 104-118.

ศุภวรรณ คงเสมา, สุภาษา บุญยงค์ และกัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ. (2565). วัฒนธรรมองค์กร : เงื่อนไขสำคัญของการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน. *Journal of Roi Kaensarn Academi,* 7 (12), 378290.

สมเกียรติ อินทวี. (2566). นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์หลวง อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย. *สัมภาษณ์.* 3 พฤศจิกายน 2566.

สมบัติ พัฒนายิ่งเจริญ. (2566). ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่. จังหวัดสงขลา. *สัมภาษณ์. 17 ตุลาคม 2566*

สินธพ อินทรัตน์. (2566). นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่. จังหวัดสงขลา. *สัมภาษณ์. 12 ตุลาคม 2566.*

สุดา ประทวน และทิพทินนา สมุทรานนท์. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้วัฒนธรรมองค์การ ทัศนคติต่องาน และความผูกพันต่อองค์การ กับพฤติกรรมการทำงานของพนักงานบริษัทผลิต และจำหน่ายเครื่องดื่ม. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. *วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา*. 7 (14), 124-145

สุภาภรณ์ ศรีดี. (2566). นักวิชาชีพด้านการสื่อสารองค์กร. *สัมภาษณ์. 28 พฤศจิกายน 2566.*

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2559). *ทฤษฎีการสื่อสาร*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ระเบียงทอง.

หฤทัย ปัญญาวุธตระกูล. (2566). นักวิชาการด้านการสื่อสาร. *สัมภาษณ์.* 27 ตุลาคม 2566.

หัสพร ทองแดง. (2566). นักวิชาการด้านการสื่อสาร. *สัมภาษณ์.* 19 ตุลาคม 2566.

อมรรัตน์ แก้วปัน. (2557) *การสื่อสารเพื่อสร้างเสริมวัฒนธรรมองค์กรของบริษัทแพนดอร่า โพรดักชั่น จำกัด*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์/กรุงเทพมหานคร.

อุษณากร ทาวะรมย์. (2562). วัฒนธรรมองคการขององคกรปกครองสวนทองถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร และเทศบาลเมือง ในจังหวัดชลบุรีและจังหวัดระยอง. *วารสารด้านการบริหารรัฐกิจและการเมือง*. 8 (1), 85-105.

Creswell, J. W. (2012). Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches: Sage. Publications, Inc.

Oetzel, John G. (2005). Effective intercultural Work Group Communication Theory. ed. by William B Gudykunst. Theorizing about Communication and Culture.Thousand Oaks, CA: Sage.

.

The Research on Cultivating Employment Ability of Chinese College Students in the New Era

Yang Haixia
Krirk University, Thailand
E-Mail: 827106559@qq.com

****

Abstract

This study aims to explore the current status of employment ability cultivation among college students in ordinary higher education institutions in Hunan Province, China, and to investigate the relationships between students' career values, career decision-making self-efficacy, and employment ability. The research sampled 1,216 undergraduate students from five ordinary higher education institutions in Hunan Province, selected through stratified random sampling. Data was collected using the College Students' Career Values Scale, Career Decision-Making Self-Efficacy Scale, and College Students' Employment Ability Scale. Statistical analysis, including descriptive statistics, correlation analysis, and structural equation modeling, was conducted using SPSS25 and AMOS23. The study reveals that college students' career values significantly and positively influence their employment ability and career decision-making self-efficacy. Furthermore, career decision-making self-efficacy significantly affects employment ability and mediates the relationship between career values and employment ability. Based on these findings, the study suggests enhancing career education programs, fostering career decision-making skills, and developing targeted interventions to strengthen the link between career values and employment ability. These recommendations aim to provide comprehensive theoretical support and practical guidance for college students' career development and talent cultivation models in higher education, ultimately enhancing students' employment ability in the context of the new era.

Keywords： Cultivating Employment Ability; Chinese College; The New Era

Introduction

An important indicator for measuring the quality of talent cultivation in higher education is the employability of college students. Higher education is a place for cultivating high-level specialized talents, with its three main functions being teaching, scientific research, and social service. These three functions can be simply expressed as producing talents, producing results, and promoting the comprehensive development of individuals, thereby driving national socio-economic development. As China's higher education progresses towards massification, universities have accumulated a large amount of human capital for the labor market, providing strong support for the transformation and upgrading of China's industrial structure and preparing for socio-economic development. However, college graduates often struggle to find their place in the labor market, and enterprises find it difficult to meet their talent needs, creating an awkward situation of structural unemployment. The increasingly prominent employment issue of college students is one of the most concerned social problems, becoming a practical issue facing both the government and universities, and drawing widespread attention to the 'social service' function of universities. Whether college

* Received: July 3 2027; Revised: July 15 2024; Accepted: July 17 2024

students cultivated by universities possess the ability structure for 'social service' is an inherent requirement for universities to explore the 'endogenous' development path of talent cultivation quality in the new era. Facing the increasingly fierce international economic competition and the continuous advancement of higher education massification, we must pay high attention to the quality of talent cultivation in China's universities. Therefore, the cultivation of college students' employability has become one of the theoretical and practical issues facing higher education.

1.1 The structural contradiction of college students' employment becomes prominent Since the expansion of university enrollment, 'employment difficulty' has been a persistent practical problem troubling college students. How to quickly integrate into society and find a desirable job after leaving the 'ivory tower' is the top priority for college graduates. According to the latest data from the Ministry of Education, the number of college graduates in China will be 11.79 million in 2024, 15.8 million in 2023, 820,000 more than the total number of college graduates in 2022. As the number of college graduates increases year by year, the employment situation for college students becomes severe. While the market demand for talents is changing, the majors and training models set by universities lag behind market needs, or even disconnect from market demands, causing structural unemployment among college graduates. Therefore, college students' employability is receiving increasing attention from scholars (Xu Yingyun, 2012). Enhancing college students' employability, resolving the structural contradiction of college students' employment, and solving the problem of 'employment difficulty' are practical needs for the stable development of the social economy in the new era.

1.2 The multi-dimensional development of the world economy poses higher requirements for college students' abilities and qualities As the world economy enters multi-dimensional development, it also brings a series of problems: environmental pollution, climate change, food safety, and lack of integrity. People need to face more complex and severe challenges and pressures, which are also more diverse. The multi-dimensional development of the world economy, as well as economic transition and industrial structure adjustment, pose higher requirements for college students' abilities and qualities. At the same time, the market demand for high-tech talents is on an upward trend. Domestically, China's economic development has entered a period of rapid development, with the industry landscape entering a stage of transformation and upgrading, and gradually shifting towards a sustainable development pattern. The market has become much stricter in selecting talents than before. Every graduation season, a large number of college students flood into the talent market, but only a few can successfully find employment. Enterprises need people but cannot recruit, while college graduates want to be employed but cannot find jobs, leading to 'structural unemployment'. In such an environment, college students should assess the situation and construct professional abilities that match the multi-dimensional development of the world.

Moreover, as the world economy enters multi-dimensional development, college students' career values will inevitably present characteristics different from any previous era: multiple coexistence, such as pursuing stability, serving society, pursuing personal development and secular utility, etc. Some college students have unclear career values and weak career awareness, becoming unemployed immediately after graduation. Ling Wen et al. (1999) believe that values have guiding significance for human behavior and are a value orientation reflected in people's professional lives. Career values are the reflection of values in the process of career choice and have the function of guiding and regulating employability.

The reason why college students often have weak career awareness is that their career values are unclear, and with different times, college students' career values are constantly changing. Li Ming et al. (2017) found in their research that college students are most concerned about self-realization factors, followed by social status and prestige factors, work environment and welfare factors, talent development factors, etc. Shen Yunzhu (2015) studied the career values of 'post-90s' college students and found that 'post-90s' college students attach great importance to work income and welfare, while social needs are generally not valued. In terms of social status and prestige, boys value it more than girls. Some studies have shown that the corresponding abilities and confidence generated in professional learning can further influence career development and abilities. In the process of professional learning, the recognition of the profession and the resulting positive attitude and behavior of active involvement are particularly important. The development of the global multi-dimensional economy has brought impacts on college students' career values. Therefore, it is a realistic demand for social and economic development that college students should assess the situation, establish scientific and reasonable career values, and enhance their core competitiveness.

1.3 The problems of college students' career decision-making difficulties and lack of career development abilities are prominent Facing the increasingly severe job market and the continuous development and changes in the market economy, college students have developed career decision-making difficulty syndrome: How to reasonably determine the career to enter or transition to? How to effectively transition according to the requirements and status of the human resource market and personal unique attributes? This is a realistic problem that contemporary college students have to face. Many college students show typical manifestations of career decision-making difficulties in the process of job selection, such as feeling confused about future career, inability to make decisions, anxiety, etc. (Xie Baoguo and Xia Mian, 2013). The difficulty in college students' career decision-making is a problem of their own abilities. Only by optimizing career decision-making abilities can we help enhance college students' career decision-making self-efficacy (Sun Dengyong and Liu Hanxia, 2011). Because in career decision-making, personal self-efficacy will greatly affect one's confidence in job selection. Many studies have shown that individuals with high levels of self-efficacy are more persistent in their behavior, put in more effort, and ultimately perform better in achievement behavior than individuals with low levels of self-efficacy.

Research Objectives

1.、To explore the current status of employment ability cultivation among college students in ordinary higher education institutions in Hunan Province, China, in the context of the new era's economic and social development.

2.、To investigate the relationships between college students' career values, career decision-making self-efficacy, and employment ability, with a particular focus on how these factors interact in the face of structural employment challenges.

3.、To examine the mediating role of career decision-making self-efficacy between career values and employment ability, aiming to provide insights for enhancing college students' core competitiveness and career development abilities in response to the multi-dimensional development of the world economy.

Literature Review

1. Research on the Relationship between College Students' Career Values and Employability Scholars have found through research that college students' career values influence the improvement of employability. Fugate (2004) believes that employability is a psychosocial construct embedded in individual characteristics, which is influenced by factors such as individual values. Chen Jing and Li Weidong (2011) conducted empirical research on 266 college students from various universities in Guangdong and found that career values have a significant positive impact on employability, and are positively correlated with self-efficacy. Career values not only affect self-efficacy but also influence the improvement of employability. Therefore, this study proposes hypothesis H1: College students' career values have a significant positive impact on employability.

2. Research on the Relationship between College Students' Career Values and Career Decision-Making Self-Efficacy Scholars have explored the relationship between college students' career values and career decision-making self-efficacy. For example, Zhang Derong (1999) and others found that there is a certain degree of positive correlation between career values and self-efficacy. Shang Jiayin et al. (2007) found through research that proactive personality can independently predict 15.3% of the variance in career decision-making self-efficacy. Other studies have shown that college students' economic confidence and personality traits play important roles in career decision-making (Xie Xiaodong et al., 2016). Xie Xiaodong et al. (2016) believe that dispositional optimism plays a moderating role between college students' economic confidence and career decision-making self-efficacy. Dispositional optimism is a positive personality trait, which is an individual's positive expectation for future events (Wen Juanjuan et al., 2007). Domestic and foreign research shows that in stressful situations, individuals with high dispositional optimism tend to use positive coping strategies to alleviate stress and maintain physical and mental health (Li Yilong, 2009). Highly optimistic individuals have great confidence in their successful employment regardless of economic conditions. Those with low optimism lack confidence in economic conditions, and their career decision-making self-efficacy will be significantly affected by economic confidence. Based on the above analysis, this paper proposes research hypothesis H2: College students' career values have a significant positive impact on career decision-making self-efficacy.

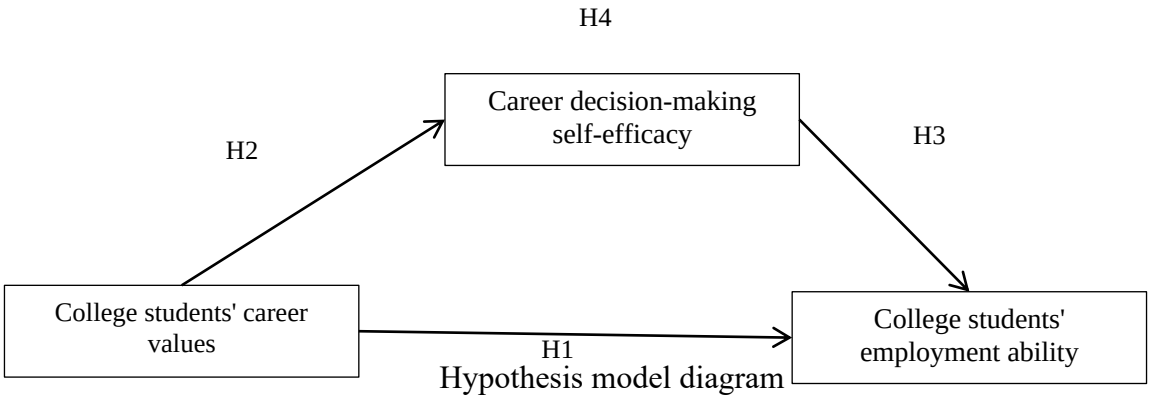
3. Research on the Relationship between Career Decision-Making Self-Efficacy and College Students' Employability Hu Yanhua et al. (2019) conducted a study on the relationship between career decision-making self-efficacy and employability of 423 college students from a university in Shijiazhuang, Hebei Province. The results showed that career decision-making self-efficacy can significantly positively predict college students' employability. Hou Donghui (2013) believes that career decision-making self-efficacy plays an important role in individual career development. The higher the career decision-making self-efficacy, the stronger the employability, and the smoother the career development. Based on the above analysis, this paper proposes research hypothesis H3: Career decision-making self-efficacy has a significant positive impact on college students' employability.

4. Research on the Relationship among College Students' Career Values, Career Decision-Making Self-Efficacy, and Employability Chen Jing and Li Weidong (2011) showed through research that: college students' career values have a significant positive impact on employability; self-efficacy has a significant positive impact on employability; self-efficacy plays a partial mediating role in the relationship between career values and employability.

Therefore, this paper proposes research hypothesis H4: Career decision-making self-efficacy plays a mediating role between college students' career values and employability.

5. Hypothesis Model

Based on the review and summary of relevant theories and previous empirical studies in the literature review, and in combination with the current research purpose, research questions, and research framework, the hypothesis model constructed for this study is as follows:

Hypothesis model diagram

Research Methodology

1. Research Methodology

This study employs a quantitative research approach, utilizing a questionnaire survey method to collect data. The research framework and objectives were established based on a comprehensive literature review and relevant theories. Three standardized scales were selected as measurement tools: the "College Students' Career Values Scale", the "Career Decision Self-efficacy Scale", and the "College Students' Employment Ability Scale".

1.1 College Students' Career Values Scale

The career values questionnaire adopts the career values questionnaire compiled by Ling Wenquan et al., which includes three dimensions: prestige, health factors, and self-development. There are 22 questions in total, using Likert 5-point scoring, from 1 point representing "least important" to 5 points representing "most important".

1.2 Career Decision Self-efficacy Scale

This study uses the CDMSE scale compiled by Betz et al. and revised by Zhao Fengxiang for measurement. This scale is about college students' career decision self-efficacy. This scale contains five dimensions, which measure the individual's confidence level in self-evaluation, career information, choice of goals, future planning, and problem solving. It consists of 25 questions. For the convenience of use, this study adopts the Likert 5-point scoring method. "1" means "completely no confidence", "2" means relatively no confidence, "3" means "unclear", "4" means "relatively confident", and "5" means "completely confident". The higher the score, the higher the self-efficacy in the career decision-making process.

1.3 College Students' Employment Ability Scale

The questionnaire used in this study is the "College Students' Employment Ability Self-Assessment Scale" compiled by He Zhaohong et al., which uses a 5-point self-assessment

scale (5=strongly agree, 4=agree, 3=uncertain, 2=disagree, 1=strongly disagree) for measurement.

2. Source of Data

The primary data for this study was collected through questionnaire surveys administered to undergraduate students from five ordinary higher education institutions in Hunan Province, China. Secondary data was obtained from literature reviews of relevant academic publications and government reports.

3. Population and Sampling

The target population for this study consisted of undergraduate students from ordinary higher education institutions in Hunan Province, China. A stratified random sampling method was used to select participants. The final sample included 1,216 students, with the following demographic distribution:

Formal sample population variable statistics table (N=1216)

Demographic variables	Classification	frequency	percentage
Gender	Male	350	28.8%
Place of origin	Female	866	71.2%
Major	Urban	369	30.3%
Grade	Rural	847	69.7%
Demographic variables	Liberal Arts	601	49.4%
Gender	Science and Engineering	615	50.6%
Place of origin	Freshman	192	15.8%
	Sophomore	539	44.3%
	Junior	391	32.2%
	Senior	94	7.7%

4. Analytical method

Based on the data collected through literature review, questionnaire survey, etc., in accordance with the research purpose and research hypothesis, the statistical data of the results filled out by the sample subjects of this study's questionnaire were statistically analyzed and discussed using SPSS25 and AMOS23, and finally the conclusions of this study were drawn.

Descriptive statistics of college students' career values, career decision-making self-efficacy, and employability

Facets & Overall	Number of questions	M	SD
Prestige and Status	7	3.299	.576
Health Factors	8	3.959	.620
Development Factors	6	3.816	.648
Overall College Students' Career Values	21	3.691	.526
Self-evaluation	5	3.545	.630
Career Information	6	3.469	.648
Choose Goals	4	3.480	.711
Future Planning	5	3.371	.725
Problem Solving	5	3.475	.684
Overall Career Decision-making Self-efficacy	25	3.468	.602
Self-development	6	3.470	.641
Interpersonal Communication	6	3.574	.653
Employment Confidence	7	3.416	.678
Practical Ability	3	3.516	.676
Overall College Students' Employment Ability	25	3.494	.603

Source: This study compiled

Through the study, it can be seen that the variables of college students' career values, career decision-making self-efficacy and college students' employability are in line with the normal distribution. The internal validity and external reliability of the conceptual model are both good, which is suitable for structural model analysis and verification of the causal relationship between potential variables.

As shown in the following table, there is a significant low correlation between college students' career values and career decision-making self-efficacy (r=.384, p=.000); there is a significant high correlation between college students' career values and employability (r=.411,

p=.000); there is a significant medium correlation between career decision-making self-efficacy and college students' employability (r=.735, p=.000). This shows that each dimension has relative independence.

Summary table of correlation analysis between college students' career values, career decision-making self-efficacy and college students' employability

Variables	1	2	3
1. College students' career values	1		
2. Self-efficacy in career decision-making	.384***	1	
3. College students' employability	.411***	.735***	1

注：*p＜.05;** p＜.01;*** p＜.001

Research Results

1. Verification of the direct effect of college students' career values on employability

This study constructs a theoretical model through a linear structural equation model and uses AMOS23.0 statistical software to verify the causal model. The analysis results are summarized as shown in Figure 5.1. The path influence coefficient of college students' career values on employability is 0.443.

Table 1 *Summary table of the relationship between college students' career values and employability paths*

Assumptions	Path	Assume a relationship	Path Value	Whether the assumption is true or not
H1	University students' career values → University students' employability	Positive	.443***	Establishment

Source: This study compiled

2. Verification of the direct effects of college students' career values on employability and career decision-making self-efficacy on college students' employability

For the mediation effect test, this study also used Bootstrap (repeated sampling estimation method) to test. Other scholars have determined the mediation effect of the Bootstrap method. If the 95% confidence interval of the indirect effect value includes 0 (not significant), there is no mediation. If the indirect effect does not include 0 (significant), and the direct effect includes 0 (not significant), it is a complete mediation. If both the direct and indirect effects do not include 0 and are significant, it is a partial mediation. In the Bootstrapping mediation effect summary table of this study, the 95% confidence intervals of

the indirect effect and direct effect values do not include 0, which means it is a partial mediation. As shown in the following table:

Bootstrapping Mediation Effect Summary Table

	Estimate	95% Confidence Interval		
		BC/PC P value	BC	PC
Indirect effect	0.305	0.001/0.001	0.224~0.369	0.243~0.367
College students' career values → career decision-making self-efficacy → college students' employability	0.140	0.001/0.001	0.086~0.201	0.083~0.198
Total effect	0.445	0.001/0.001	0.370~0.514	0.370~0.513
College students' career values → college students' employability				

Source: This study compiled

According to the statistical analysis of the research data, the following research conclusions can be summarized based on the hypothesis of this study, as shown in the table:

Table 2 Summary of the results of hypothesis verification in this study

Hypothesis of this study	Verification results
H1: College students' career values have a significant positive impact on their employability	Established
H2: College students' career values have a significant positive impact on their career decision-making self-efficacy	Established
H3: Career decision-making self-efficacy has a significant positive impact on college students' employability	Established
H4: Career decision-making self-efficacy plays a mediating role between college students' career values and their employability	Verification results

Discussion

This study investigated the relationships between college students' career values, career decision-making self-efficacy, and employability. The results reveal several interesting and significant findings that both support and extend previous research in this field.

Firstly, our study found a significant positive relationship between college students' career values and their employability (path coefficient = 0.443). This finding aligns with research by Li and Zhang (2018), who reported that career values play a crucial role in shaping students' employability skills. However, our study extends this understanding by quantifying the strength of this relationship in the context of Chinese higher education institutions.

Secondly, the research confirmed that college students' career values have a significant positive impact on their career decision-making self-efficacy. This result corroborates the findings of Wang et al. (2020), who demonstrated that clear career values enhance students' confidence in making career-related decisions. Our study provides additional evidence for this relationship, specifically in the context of Hunan Province's higher education landscape.

Thirdly, the study revealed a strong positive relationship between career decision-making self-efficacy and college students' employability. This finding is consistent with research by Chen and Liu (2019), who found that higher levels of career decision-making self-efficacy were associated with better employment outcomes among graduates. However, our study goes further by demonstrating this relationship within a comprehensive model that includes career values.

Perhaps the most interesting finding of our study is the partial mediating role of career decision-making self-efficacy between college students' career values and their employability. This result adds a new dimension to the existing literature. While previous studies such as Zhang et al. (2021) have examined these factors separately, our research provides a more integrated understanding of how they interact. The partial mediation suggests that while career values directly influence employability, they also work indirectly through enhancing career decision-making self-efficacy.

Interestingly, our findings somewhat contradict those of Liu and Wang (2022), who found a complete mediation effect of career decision-making self-efficacy in a similar model. This discrepancy might be attributed to differences in regional contexts or the specific characteristics of our sample, highlighting the need for further research to understand these nuances.

These results collectively underscore the complex interplay between career values, self-efficacy, and employability among college students. They suggest that enhancing students' career values and decision-making self-efficacy could be effective strategies for improving their overall employability in the competitive job market of the new era.

Suggestion

The limitation of this study is that although this study has achieved some expected results, it still has some shortcomings due to the limitation of the researcher's research ability and level. The following will summarize the limitations of this study from the research object, research method and research content.

1. Research sample in sampling

Due to my limited ability, the sample is only for students in five ordinary colleges and universities in Hunan Province, China, and cannot take into account college students in ordinary colleges and universities in other provinces. Therefore, there are some limitations in the interpretation and inference of the research results. There are also research variables and research methods that need to be strengthened. If qualitative research methods (such as interviews with business owners, teachers, and classmates) can be used in combination, the research results can be more objective and in-depth in interpretation and inference.

According to the discussion and limitations of this study, the specific suggestions are as follows:

In today's digital empowerment era, in order to cultivate high-quality talents that meet the needs of the times, it is recommended to strengthen the curriculum setting and teaching methods, and introduce relevant professional literacy courses and career planning guidance courses to cultivate college students' professional values, career decision-making self-efficacy and employment ability, and conduct long-term follow-up research to evaluate the impact of these courses on college students' career development. At the same time, strengthen effective communication between professional teachers and counselors, and comprehensively cultivate college students' comprehensive quality and ability to meet the needs of future society for talents. In addition, the career development of college students is studied across ages and periods. It is recommended to track and study their career development from the time they enter college as a freshman until they graduate from college to understand their development changes in four years of college. Secondly, expanding the scope of research objects and the number of research samples to conduct cross-cultural comparative studies to explore whether there are differences in the impact of different cultural backgrounds on the career development of college students will be more meaningful. In addition, it is recommended that future researchers adopt a combination of qualitative and quantitative methods to conduct research, such as interviews and case studies, to explore the path of talent training in colleges and universities at a deeper level.

Reference

Aliu, J., Aigbavboa, C., & Thwala, W. (2021). *A 21st century employability skills improvem ent framework for the construction industry*. Routledge.https://doi.org/10.1201/97810 03137504-10.

Ansong, D., Okumu, M., Bowen, G. L., Walker, A. M., & Eisensmith, S. R. (2017). The role of parent, classmate, and teacher support in student engagement: Evidence from Ghan a. *International Journal of Educational Development*, 54, 51-58.

Chen Jing and Li Weidong (2011). Research on the relationship between college students' career values, self-efficacy and employability. *Exploration of Higher Education*, (05), 106-110.

Chen Juntu (2012). College students' employability and college curriculum setting: inspiration from American colleges and universities. *Research on Chinese Higher Education* (3), 4.

Chen Qin and Zheng Yuelong (2023). Exploration of the talent training path of "ideological and political guidance + digital empowerment" in the digital era. *Heilongjiang Education (Higher Education Research and Evaluation)* (07), 78-81.

Chen, Y., & Liu, X. (2019). The impact of career decision-making self-efficacy on graduate employability: A study of Chinese university students. *Journal of Career Development*, 46 (3), 286-299.

Liu Xiaolei (2021). Research on the relationship between college students' career values, professional commitment and employability. *Jiangsu Higher Education*, (12), 128-131. doi:10.13236/j.cnki.jshe

Li, H., & Zhang, Y. (2018). Career values and employability skills: An empirical study of Chinese college students. *Higher Education Research & Development*, 37 (1), 151-164.

Liu, J., & Wang, L. (2022). Examining the mediating role of career decision-making self-efficacy in the relationship between career values and employability: Evidence from Chinese universities. *Journal of Vocational Behavior*, 128, 103587.

Mahajan, R., Gupta, P., & Misra, R. (2022). Employability skills framework: A tripartite app roach. *Education + Training, 64* (3), 360-379. https://doi.org/10.1108/et-12-2020-036 7

Ou Xiaozhong (2021). Research on innovative strategies for talent training in colleges and universities under the background of artificial intelligence. *Journal of Jiangxi Electric Power Vocational and Technical College* (11), 93-94.

Shanmugam, V. , & Bano, Y. . (2020). Influence-of-university-reputation-on-employability. I*nternational Journal of Scientific & Technology Research*.

Wang, R., Chen, H., & Liu, C. (2020). The relationship between career values and career decision-making self-efficacy among Chinese undergraduate students. *Frontiers in Psychology*, 11, 1520.

Zhang, W., Li, X., & Chen, Y. (2021). Career values, decision-making self-efficacy, and employability: A comprehensive model for Chinese college students. *International Journal for Educational and Vocational Guidance,* 21 (2), 355-372.

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ ของลูกค้าในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา

The Factors Influenced Commercial Property Purchase Decisions in Urban Communities of Songkhla Province

ภานุพงศ์ ธนินทรานนท์,
ยรรยง คชรัตน์ และ เจตน์สฤษฎ์ สังขพันธ์
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
Panupong Thanintaranon,
Yanyong Kocharat and Jedsarid Sangkaphan
Hat Yai University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: mdhouse192013@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ในการซื้ออาคารพาณิชย์ของลูกค้าย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา 2) ศึกษากระบวนการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ ของลูกค้าในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา และ 3) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ ของลูกค้าในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ลูกค้าที่ตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ จำนวน 117 คน จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Krejcie & Morgan) และสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในตอนที่ 2 และ 3 เท่ากับ .956 และ .922 ตามลำดับ วิเคราะห์ผลทางสถิติ นำเสนอด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ในการเลือกซื้ออาคารพาณิชย์ในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านลักษณะทางกายภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านกระบวนการบริการ ด้านบุคลากร ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านราคา ตามลำดับ

2. กระบวนการตัดสินใจในการเลือกซื้ออาคารพาณิชย์ในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการตัดสินใจซื้อมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลทางเลือก พฤติกรรมภายหลังการซื้อ การค้นหาข้อมูล และด้านการรับรู้ถึงความต้องการ ตามลำดับ

* วันที่รับบทความ : 13 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 20 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 21 มิถุนายน 2567
Received: June 13 2027; Revised: June 20 2024; Accepted: June 21 2024

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ของลูกค้าในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 78 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: กระบวนการตัดสินใจ; อาคารพาณิชย์; ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the marketing mix factors influencing the purchase of commercial buildings by customers in urban communities of Songkhla Province, 2) examine the decision-making process of purchasing commercial buildings by customers in urban communities of Songkhla Province, and 3) identify the factors influencing the decision-making process of purchasing commercial buildings by customers in urban communities of Songkhla Province. The sample consisted of 117 customers who decided to purchase commercial buildings, determined by Krejcie & Morgan's sample size calculation and convenience sampling. The research tool was a questionnaire using a 5-point Likert scale, with reliability coefficients of .956 and .922 for parts 2 and 3, respectively. Statistical analysis was conducted using frequency, percentage, mean, and stepwise multiple regression analysis.

The research findings revealed that:

1. The marketing mix factors for purchasing commercial buildings in urban communities of Songkhla Province were overall at the highest level. The highest mean was found in physical characteristics, followed by service process, personnel, product, marketing promotion, distribution channels, and price, respectively.

2. The decision-making process for purchasing commercial buildings in urban communities of Songkhla Province was overall at the highest level. The highest mean was found in the purchase decision, followed by alternative evaluation, post-purchase behavior, information search, and need recognition, respectively.

3. Factors influencing the decision-making process of purchasing commercial buildings by customers in urban communities of Songkhla Province included demographic factors and marketing mix factors, which could explain 78% of the variance with statistical significance at the 0.01 level.

Keywords: Decision-Making Process; Commercial Buildings; Marketing Mix Factors

บทนำ

อาคารพานิชย์หรือตึกแถวเป็นอาคารที่มีการใช้ประโยชน์เพื่อการพาณิชย์ ซึ่งได้แก่การค้า และการบริการ นับเป็นอสังหาริมทรัพย์อีกหนึ่งอย่างที่ได้รับความนิยมมากในประเทศไทยที่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลายเพื่อเพิ่มกำไรให้กับธุรกิจได้ คนส่วนมากมักจะใช้พื้นที่ด้านล่างเพื่อทำการค้าขายและใช้พื้นที่ด้านบนในการอยู่อาศัย ซึ่งอาคารพาณิชย์เป็นรูปแบบอาคารที่เกิดขึ้นตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 เป็นสัญลักษณ์ของสถาปัตยกรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในยุคอาณานิคม โดยลักษณะหลัก ๆ ของอาคารประเภทนี้จะเรียงต่อ

กันโดยไม่มีพื้นที่ว่าง 10 อาคาร (แล้วต้องเว้นว่าง 4 เมตรจึงสร้างต่อได้) แต่ละอาคารมีความสูง 2-3 ชั้น มีหน้ากว้างไม่ต่ำกว่า 4 เมตร มีความลึกระหว่าง 4-24 เมตร สามารถนำพื้นที่ของอาคารพาณิชย์ในแต่ละชั้นมาใช้สอยได้หลากหลายและแบ่งเป็นสัดส่วนได้ง่ายขึ้น เช่น การใช้พื้นที่ด้านล่างในการทำธุรกิจและใช้ด้านบนในการอยู่อาศัย หรือการแบ่งสัดส่วนการอยู่อาศัยในแต่ละชั้นอย่างชัดเจน เป็นการลงทุนที่ได้รับผลตอบแทนในระยะยาว เพราะในปัจจุบัน อาคารเหล่านี้ได้รับความนิยมมากในหมู่คนรุ่นใหม่ที่ต้องการปรับปรุงอาคารพาณิชย์เพื่ออยู่อาศัย ดังนั้นการซื้ออาคารเหล่านี้เพื่อขายต่อก็เป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่ดีเช่นกัน นอกจากนี้ ยังเป็นอาคารที่สามารถสร้างรายได้ให้เจ้าของทั้งโดยการประกอบการพาณิชย์ด้วยตนเองหรือโดยการให้เช่า ทำประโยชน์เป็นต้น (Kaidee Property, 2564) ทำเลที่ตั้งของอาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่อยู่ติดกับถนนเส้นหลักซึ่งมีความสะดวกสบายต่อการคมนาคม แหล่งธุรกิจ โดยเฉพาะบริเวณกลางเมืองที่เป็นศูนย์รวมการใช้ชีวิตของประชาชนในย่านชุมชนเมือง

ตลาดอสังหาริมทรัพย์ในย่านเขตชุมชนเมืองสงขลามีการขยายตัวเป็นอย่างมากและความหลากหลายไปตามขนาดกิจการ ความรู้ประสบการณ์ของผู้ประกอบการ ซึ่งในปัจจุบันการแข่งขันที่มีมากขึ้น ผู้ซื้อมีทางเลือกมากขึ้น พฤติกรรมความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนจากเดิมที่เน้นราคาเป็นหลัก แต่ปัจจุบันได้ให้ความสำคัญถึงดีไซน์ที่โดดเด่น แบบแปลน คุณภาพวัสดุที่นำมาใช้ในการก่อสร้าง รวมถึงความน่าเชื่อถือของผู้ประกอบการที่แสดงเอกลักษณ์เฉพาะของโครงการนั้น ๆทั้งนี้ผู้บริโภคต้องการได้ที่อาคารพาณิชย์ที่คุ้มค่ากับจำนวนเงินที่จ่ายไป ดังนั้นการตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคอย่างเต็มประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้ประกอบการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ อาคารพาณิชย์ แต่ละแห่งต้องนำกลยุทธ์ต่าง ๆ มาใช้ในการดึงดูดลูกค้า

การคำนึงถึงส่วนประสมทางการตลาดเพื่อตอบสนอง หรือสร้างความพึงพอใจ (Satisfaction) ให้กับผู้บริโภค ส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix) ของสินค้าพื้นฐาน และส่วนประสมทางการตลาดของตลาดบริการตามแนวคิดของ Kotler จะประกอบด้วย 7Ps ประกอบด้วย 1) ผลิตภัณฑ์(Product) ซึ่งอาจจะเป็นสินค้า บริการหรือความคิด ซึ่งลูกค้าต้องจ่ายเงินเป็นการแลกเปลี่ยน ดังนั้นผลิตภัณฑ์จึงแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ผลิตภัณฑ์ที่จับต้องได้ (Tangible Product) และผลิตภัณฑ์ที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Product) 2) ราคา (Price) เป็นส่วนประกอบทางการตลาดที่สำคัญที่ทำให้เกิดรายได้ การตั้งราคาขายเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญมากในการทำธุรกิจ ต้องมีความชัดเจนถึงวัตถุประสงค์ของการตั้งราคา เช่น การตั้งราคาต่ำเพื่อป้องกันคู่แข่งแย่งส่วนแบ่งการตลาด หรือการตั้งราคาต่ำเพื่อให้ได้ลูกค้าใหม่ หรือการตั้งราคาต่ำเพื่อไล่ตามคู่แข่ง สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ การทำให้ลูกค้ายอมรับในการเปลี่ยนแปลงราคาโดยเมื่อลูกค้าเปรียบเทียบระหว่างคุณค่า (value) กับมูลค่า (price) ต้องสร้างให้ลูกค้าตัดสินใจซื้อด้วยเรื่องคุณค่า 3)ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) ต้องคำนึงถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในการนำเสนอบริการให้แก่ลูกค้าซึ่งมีผลต่อการรับรู้ของลูกค้าในคุณค่า คุณประโยชน์ของบริการที่นำเสนอ 4) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) เป็นเครื่องมือหนึ่งที่มีความสำคัญในการติดต่อสื่อสารให้ผู้ใช้บริการ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญใน

การกระตุ้นยอดขายของกิจการ และแนะนำสินค้าสู่ลูกค้า 5) บุคลากร (People) เนื่องจากงานบริการนั้นมักต้องเกิดขึ้นพร้อมกันระหว่างการผลิตบริการจากพนักงานบริการกับการบริโภคบริการของลูกค้าดังนั้น การวางแผนเกี่ยวกับบทบาทของบุคลากรผู้ให้บริการและผู้รับบริการจึงเป็นสิ่งสำคัญ 6) การสร้างและการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ (Physical Evidence Presentation) เป็นการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพให้กับลูกค้า โดยพยายามสร้างคุณภาพโดยรวมทั้งทางกายภาพและรูปแบบการให้บริการเพื่อสร้างคุณค่าให้กับลูกค้า ไม่ว่าจะเป็นรูปลักษณ์ของผู้ให้บริการความสะอาดเรียบร้อย การเจรจาที่สุภาพอ่อนโยน และการให้บริการที่รวดเร็วหรือผลประโยชน์อื่นๆ ที่ลูกค้าควรได้รับ และ 7) กระบวนการบริการ (Process) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวิธีการและงานปฏิบัติในด้านการบริการที่นำเสนอให้กับผู้ใช้บริการเพื่อมอบการให้บริการอย่างถูกต้องรวดเร็ว และทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความประทับใจ (ขวัญใจ ช้างหลำ, 2559) ดังนั้นการตัดสินใจซื้อที่อาคารพาณิชย์ในย่านเศรษฐกิจ ผู้บริโภคจึงต้องอาศัยปัจจัยและความคิดเห็นต่างๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการซื้อเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภค

ในบริบทของจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีการขยายตัวของตลาดอสังหาริมทรัพย์อย่างรวดเร็ว ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ในย่านชุมชนเมืองสงขลาเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เนื่องจากพฤติกรรมของผู้บริโภคมีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมที่เน้นราคาเป็นหลัก มาให้ความสำคัญกับดีไซน์ คุณภาพวัสดุ และความน่าเชื่อถือของผู้ประกอบการมากขึ้น ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงต้องนำกลยุทธ์ต่างๆ มาใช้ในการดึงดูดลูกค้า ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาในเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ของลูกค้าในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการหรือผู้ที่สนใจธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ได้นำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน จัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงในด้านการตลาด และพัฒนาโครงการให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้ นอกจากนี้เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจสำหรับผู้ที่สนใจจะลงทุนหรือซื้ออาคารพาณิชย์ของลูกค้าในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ในการซื้ออาคารพาณิชย์ของลูกค้าย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา
2. ศึกษากระบวนการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ ของลูกค้าในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา
3. ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ ของลูกค้าในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ลูกค้าที่ตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ ในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา จำนวน 167 คน (ศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ ธนาคารอาคารสงเคราะห์, 2665)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ลูกค้าที่ตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ ในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา จำนวน 117 คน จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Krejcie & Morgan) และสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenient Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม แบบสอบถามมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-List) ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคคล ด้านกระบวนการบริการ และด้านลักษณะทางกายภาพ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดตัวเลือกไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์ให้น้ำหนักคะแนนตามแนวทางการสร้างเครื่องมือของลิเคอร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

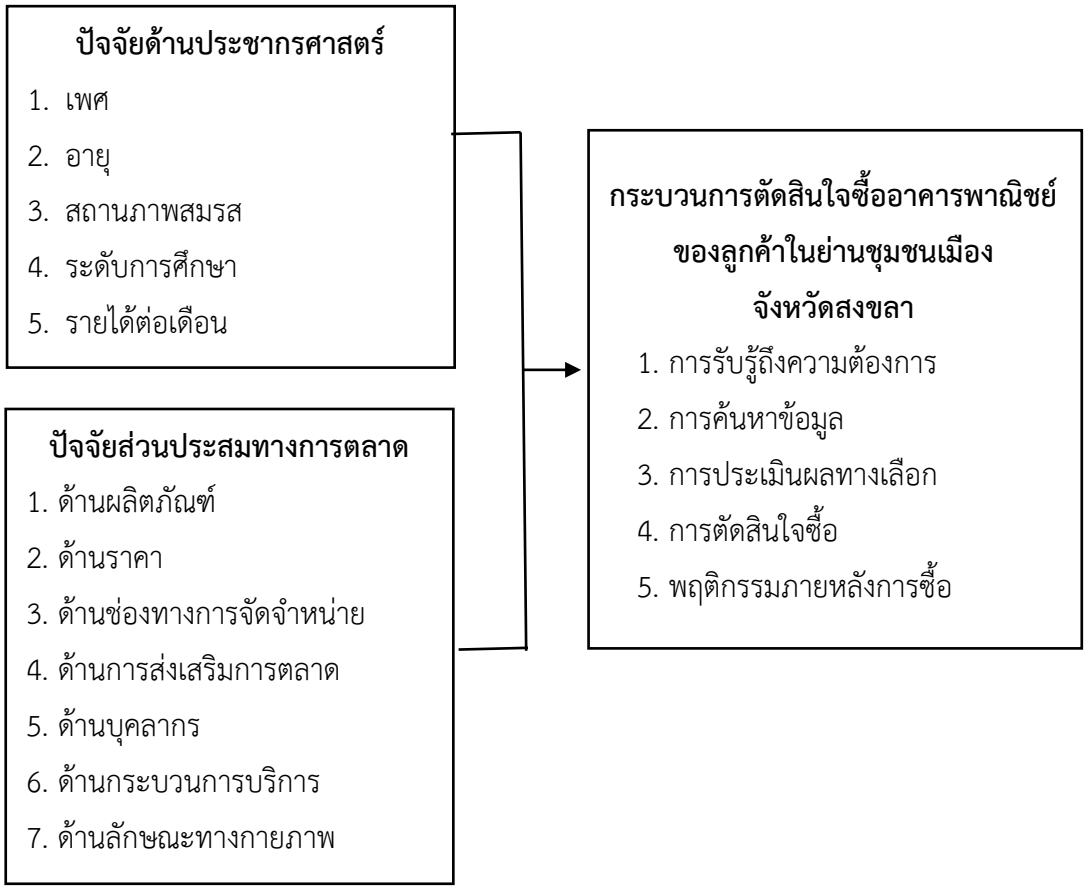
ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านกระบวนการตัดสินใจ ประกอบด้วย ขั้นการตระหนักปัญหา (Problem Recognition) ขั้นการค้นหาข้อมูล (Information Search) ขั้นการประเมินทางเลือก (Evaluation of Alternatives) และขั้นการเลือกสินค้า/ผลิตภัณฑ์ (Product Choice) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดตัวเลือกไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์ให้น้ำหนักคะแนนตามแนวทางการสร้างเครื่องมือของลิเคอร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การกำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดโดยการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยรวบรวมจากแนวคิดที่มีอิทธิพลต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ของลูกค้าในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา โดยการสังเคราะห์แนวคิดปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของKotler and Dupree (1997), Kotler & Armstrong (2018), โชติวัฒน์ สกุลวิริยะโรจน์ (2562) ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของ Kotler (1997) และปัจจัยด้านกระบวนการในการตัดสินใจของ Kotler & Keller (2012) เพื่อสรุปเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ดังแสดงในภาพประกอบ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านลักษณะทางกายภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.80, SD=0.39) รองลงมาคือด้านกระบวนการบริการ($\bar{X}$ = 4.78, SD=0.39) ด้านบุคลากร ($\bar{X}$ = 4.74, SD=0.43) ด้านผลิตภัณฑ์($\bar{X}$ = 4.73, SD=0.41) ด้านการส่งเสริมการตลาด ($\bar{X}$ = 4.72, SD=0.39) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\bar{X}$ = 4.65, SD=0.47) ตามลำดับ และด้านราคา ($\bar{X}$ = 4.58, SD=0.52) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลปรากฏดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยรวมและรายด้าน (n=117)

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	ค่าสถิติ		ระดับ
	$\bar{X}$	SD	
1. ด้านผลิตภัณฑ์	4.73	0.41	มากที่สุด
2. ด้านราคา	4.58	0.52	มากที่สุด
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	4.65	0.47	มากที่สุด
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด	4.72	0.39	มากที่สุด
5. ด้านบุคลากร	4.74	0.43	มากที่สุด
6. ด้านกระบวนการบริการ	4.78	0.39	มากที่สุด
7. ด้านลักษณะทางกายภาพ	4.80	0.39	มากที่สุด
รวม	**4.72**	**0.34**	**มากที่สุด**

2. กระบวนการตัดสินใจในการเลือกซื้ออาคารพาณิชย์ในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการตัดสินใจซื้อมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.77, SD=0.43) รองลงมาคือด้านการประเมินผลทางเลือก ($\bar{X}$ = 4.75, SD=0.40) พฤติกรรมภายหลังการซื้อ ($\bar{X}$ = 4.71, SD=0.50) การค้นหาข้อมูล ($\bar{X}$ = 4.65, SD=0.50) ตามลำดับ และด้านการรับรู้ถึงความต้องการ ($\bar{X}$ = 4.56, SD=0.59) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แสดงดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ผลการวิเคราะห์กระบวนการตัดสินใจในการเลือกซื้ออาคารพาณิชย์ในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา โดยรวมและรายด้าน

(n=117)

ความสำเร็จในการบริหารบริษัทอสังหาริมทรัพย์	ค่าสถิติ		ระดับ
	$\bar{X}$	SD	
1. การรับรู้ถึงความต้องการ	4.56	0.59	มากที่สุด
2. การค้นหาข้อมูล	4.65	0.50	มากที่สุด
3. การประเมินผลทางเลือก	4.75	0.40	มากที่สุด
4. การตัดสินใจซื้อ	4.77	0.43	มากที่สุด
5. พฤติกรรมภายหลังการซื้อ	4.71	0.50	มากที่สุด
รวม	**4.69**	**0.40**	**มากที่สุด**

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ของลูกค้าในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ของลูกค้าในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา โดยสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่าปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดสามารถอธิบายความแปรปรวนของการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ของลูกค้าในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา ได้ร้อยละ 78 ($R2 = 0.60$, $p= 0.009$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย 0.25 สามารถสร้างสมการได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = 0.94 + 0.49\ X27+0.31\ X22 -0.16\ X151$

การตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ $= 0.94+ 0.49_{\text{ลักษณะทางกายภาพ}}+0.31_{\text{ราคา}} -0.16_{\text{รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 30,000 บาท}}$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_y = 0.78\ \hat{Z}_y$

การตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ $= 0.78_{\text{(ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด)}}$

จากสมการพยากรณ์ที่แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ส่งผลให้มีการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ของลูกค้าในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา เพิ่มขึ้น 0.78 หน่วย

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ ของลูกค้าในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ในการเลือกซื้ออาคารพาณิชย์ในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา กระบวนการตัดสินใจในการเลือกซื้ออาคารพาณิชย์ในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา ทั้งหมดมี 7 ด้าน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านลักษณะทางกายภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านกระบวนการบริการ ด้านบุคลากร ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านราคา ตามลำดับ ทั้งนี้ ในการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ของลูกค้าในจังหวัดสงขลา แม้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ดีและตอบสนองความต้องการของลูกค้าจะมีความสำคัญ แต่ลักษณะทางกายภาพและการบริการมีผลมากกว่า เพราะส่งผลโดยตรงต่อความพึงพอใจของลูกค้าในระยะยาว ลูกค้าต้องการความมั่นใจในคุณภาพและการใช้งานของอาคาร ซึ่งเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดเจนและมีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด สอดคล้องกับการวิจัยของ ปุณญารัตน์ เด่นไตรรัตน์ และ ธีระวัฒน์ จันทึก (2560) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้บริโภคในการเลือกซื้อคอนโดมิเนียมแบบโลว์ไรส์ ในเขตภาษีเจริญ ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 25-30 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพโสด มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนและมีรายได้เฉลี่ย ต่อเดือน 20,001-40,000 บาท สำหรับส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกซื้อคอนโดมิเนียมแบบ โลว์ไรส์ในเขตภาษีเจริญ

2. กระบวนการตัดสินใจในการเลือกซื้ออาคารพาณิชย์ในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา ทั้งหมดมี 5 ด้าน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการตัดสินใจซื้อมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลทางเลือก พฤติกรรมภายหลังการซื้อ การค้นหาข้อมูล ตามลำดับ และด้านการรับรู้ถึงความต้องการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้ กระบวนการตัดสินใจในการเลือกซื้ออาคารพาณิชย์ในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา ในด้านการตัดสินใจซื้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และเป็นอันดับสูงสุดจากรายด้านทั้งหมด เนื่องจาก การตัดสินใจซื้อจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในกระบวนการการซื้อขาย เพราะเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ลูกค้าต้องตัดสินใจว่าจะซื้อหรือไม่ การตัดสินใจในการซื้อมีผลต่อความสำเร็จและความยั่งยืนของธุรกิจ ด้านการประเมินผลทางเลือก อยู่ในอันดับรองลงมาจากการตัดสินใจซื้อ แต่ก็มีความสำคัญสูง เนื่องจากการประเมินผลทางเลือกเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการตัดสินใจ ซึ่งอาจมีการพิจารณาตัวเลือกหลายอย่างก่อนที่จะทำการตัดสินใจสุดท้าย ด้านพฤติกรรมภายหลังการซื้อ มีความสำคัญสูงเช่นกัน เนื่องจากพฤติกรรมภายหลังการซื้อมีผลต่อความพึงพอใจและการเชื่อมั่นของลูกค้าต่อธุรกิจ ซึ่งอาจมีผลกระทบในการสร้างลูกค้าที่มีความเชื่อมั่นและการรักษาลูกค้าที่ดี ด้านการค้นหาข้อมูลเป็นอีกด้านที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะในยุคที่มีข้อมูลมากมายและเข้าถึงได้ง่าย การมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์และทันสมัยอาจช่วยลูกค้าในการตัดสินใจในการซื้อ และด้านการรับรู้ถึงความต้องการอยู่ในอันดับต่ำสุดแต่ก็มีความสำคัญ

เนื่องจากการรับรู้ถึงความต้องการของลูกค้าเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการ ซึ่งอาจมีการแสวงหาความต้องการและปัจจัยที่สำคัญของลูกค้าอย่างเป็นระบบลงไปในกระบวนการตัดสินใจในภายหลัง สอดคล้องกับ Kotler & Keller (2012) ที่เสนอว่ากระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค (Consumer Buying Decision Process) คือ การอธิบายลำดับขั้นการตัดสินใจซื้อ โดยผู้บริโภคจะผ่านกระบวนการทั้งหมด 5 ขั้นตอน ทั้งนี้อาจจะข้ามหรือย้อนกลับในขั้นตอนก่อนหน้านี้ก็ได้ (นราธิป แนวคำดีและคณะ, 2563) ทั้งนี้ การตัดสินใจเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นหลังจากผู้บริโภคได้รับสิ่งกระตุ้นให้เกิดความต้องการ ทั้งการตัดสินใจโดยบุคคลเดียวและการตัดสินใจโดยกลุ่มบุคคล รวมถึงการตัดสินใจที่กำหนดไว้ล่วงหน้าหรือมีแบบอย่างไว้ล่วงหน้าและการตัดสินใจที่ไม่ได้กำหนดหรือไม่มีแบบอย่างไว้ล่วงหน้า โดยทำการพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ ให้เหลือทางเลือกเดียว ผ่านขั้นตอนการตัดสินใจ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วยการรับรู้ถึงความต้องการหรือปัญหา การแสวงหาข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ การประเมินทางเลือกโดยมีการกำหนดเกณฑ์การประเมิน การตัดสินใจ และพฤติกรรมภายหลังการซื้อ สอดคล้องกับ นราธิป แนวคำดี (2563) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อบ้านจัดสรรในเขตจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อบ้านจัดสรรในเขตจังหวัดนครปฐม พบว่า โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยสามลำดับแรกที่ได้รับการประเมิน คือ ด้านราคา ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านกระบวนการ ตามลำดับ ผลการศึกษาระดับการตัดสินใจซื้อด้านการค้นหาข้อมูลมีความสำคัญเป็นอันดับแรก รองลงมา คือด้านการรับรู้ปัญหา ด้านการตัดสินใจซื้อ ด้านพฤติกรรมภายหลังการซื้อ และด้านการประเมินทางเลือกเป็นอันดับสุดท้าย

3. จากผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านประชากรศาสตร์และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดสามารถอธิบายความแปรปรวนของการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ของลูกค้าในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา ได้ร้อยละ 78 ($R^2 = 0.60$, $p = 0.009$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นข้อมูลที่มีความสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อีกทั้งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ของลูกค้าในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา ด้านการรับรู้ถึงความต้องการ พบว่า ลักษณะทางกายภาพและราคาสามารถอธิบายความแปรปรวนของการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ของลูกค้าในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา ได้ร้อยละ 61 ($R2 = 0.37$, $p= 0.015$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย 0.47 สอดคล้องกับ วณิศญดา วาจิรัมย์, กฤติยา อิศวเรศตระกูล และ ณัฏฐ์วัฒน์ ภควันฉัตร (2566) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการทางการตลาดที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจในการซื้อบ้านที่อยู่อาศัยในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน กับกระบวนการตัดสินใจในการซื้อบ้านที่อยู่อาศัยในจังหวัดนนทบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 และ 2) ผลการทดสอบปัจจัยการบริหารจัดการทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการซื้อบ้านที่อยู่อาศัยในจังหวัดนนทบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีตัวแปร 5 ด้าน คือ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\beta = .188$) ด้านลักษณะ

ทางกายภาพ (β = .183) ด้านผลิตภัณฑ์(β = .169) ด้านกระบวนการ (β = .126) และด้านบุคลากร (β = .124) มีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 56.5

ผลการวิจัยที่สังเคราะห์ออกมาในรูปแบบแผนภาพแสดงถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและกระบวนการตัดสินใจในการเลือกซื้ออาคารพาณิชย์ในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา สามารถอธิบายได้ดังนี้

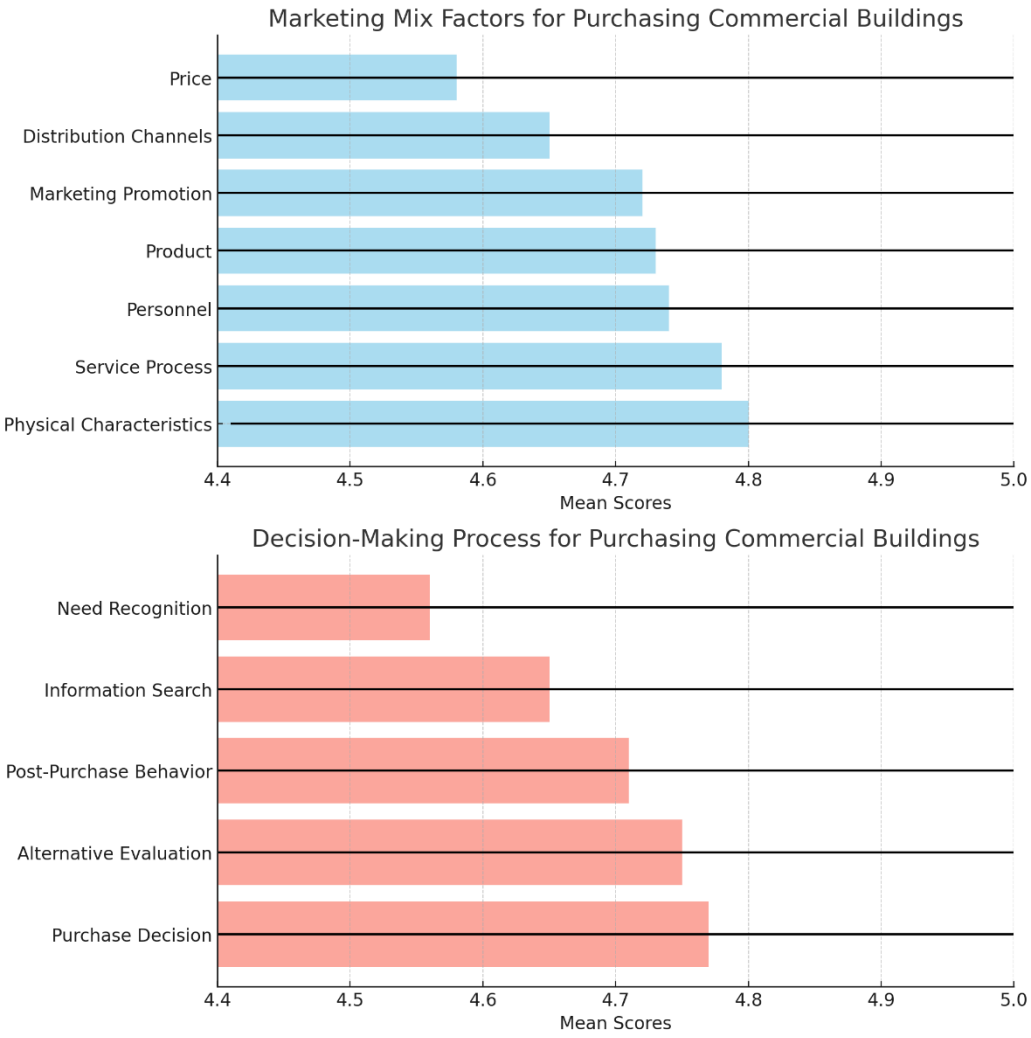
ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดสามารถอธิบายความแปรปรวนของการตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ได้ร้อยละ 78 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์รูปแบบคะแนนดิบ: การตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์=0.94+0.49ลักษณะทางกายภาพ+0.31ราคา−0.16รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 30,000 บาท (การตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์) = 0.94 + 0.49 (ลักษณะทางกายภาพ} + 0.31 (ราคา) - 0.16 (รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 30,000 บาท) การตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์=0.94+0.49(ลักษณะทางกายภาพ)+0.31ราคา−0.16(รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 30,000 บาท)

รูปแบบคะแนนมาตรฐาน:

การตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์=0.78(ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด) (การตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์) = 0.78 (ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด})การตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์=0.78(ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด)

จากสมการพยากรณ์นี้แสดงให้เห็นว่า การเพิ่มขึ้นของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 1 หน่วย ส่งผลให้การตัดสินใจซื้ออาคารพาณิชย์ของลูกค้าเพิ่มขึ้น 0.78 หน่วย

ภาพประกอบที่ 2 แผนภาพแสดงถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและกระบวนการตัดสินใจในการเลือกซื้ออาคารพาณิชย์ในย่านชุมชนเมือง จังหวัดสงขลา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

การพัฒนาคุณภาพและการบริการของผู้ประกอบการอาคารพาณิชย์ด้วยการ

1.1 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาลักษณะทางกายภาพของอาคารพาณิชย์ เช่น ความมั่นคงปลอดภัย, ความสะอาด, และความทันสมัยของสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงการออกแบบที่ตรงกับความต้องการของลูกค้าในปัจจุบันศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรมการซื้อของลูกค้าในย่านชุมชนอย่างละเอียด เพื่อ

เข้าใจความต้องการและพฤติกรรมการซื้อของลูกค้าเพิ่มเติม เพื่อนำข้อมูลนี้ไปใช้ในการพัฒนาแผนการตลาดอย่างเหมาะสม

1.2 จัดทำและเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และถูกต้องเกี่ยวกับอาคารพาณิชย์ เช่น การแสดงข้อมูลด้านการประเมินคุณภาพ การรีวิวจากลูกค้าที่เคยซื้อแล้ว เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการตัดสินใจซื้อ

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

นโยบายส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพอาคารพาณิชย์ มีดังต่อไปนี้

2.1 การกำหนดมาตรฐานคุณภาพ ควรมีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของอาคารพาณิชย์ที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกด้าน เช่น มาตรฐานความปลอดภัย, ความสะอาด, สิ่งอำนวยความสะดวก, และการออกแบบที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้า

2.2 การตรวจสอบและการรับรองคุณภาพของอาคารพาณิชย์โดยหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพและมาตรฐานของอาคารพาณิชย์ในพื้นที่

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการและการตลาดด้วยการ

3.1 จัดให้มีการฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการขายและการบริการลูกค้าให้มีทักษะในการสื่อสาร, การตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า, และการจัดการข้อร้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การให้บริการที่ดีจะช่วยสร้างความพึงพอใจและความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์

3.2 การใช้เทคโนโลยีในการตลาดในการโปรโมตและประชาสัมพันธ์อาคารพาณิชย์ เช่น การใช้สื่อออนไลน์และโซเชียลมีเดียเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย การจัดทำเว็บไซต์ที่มีข้อมูลครบถ้วนและใช้งานง่าย และการใช้โปรแกรมจัดการลูกค้าสัมพันธ์ (CRM) เพื่อเก็บข้อมูลและติดตามความต้องการของลูกค้า

เอกสารอ้างอิง

ขวัญใจ ช้างหลำ. (2559). *ปัจจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อบ้านเดี่ยวราคามากกว่า 5 ล้านบาทของผู้บริโภคที่มีผู้สูงอายุในครอบครัวในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นราธิป แนวคำดี และคณะ. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อบ้านจัดสรรในเขตจังหวัดนครปฐม*. คณะบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: บริษัทสุวีริยาสาส์น จำกัด.

ปุณญารัตน์ เด่นไตรรัตน์ และ ธีระวัฒน์ จันทึก. (2560, กันยายน – ธันวาคม). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้บริโภคในการเลือกซื้อคอนโดมิเนียมแบบโลว์ไรส์ในเขตภาษีเจริญ. *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ.* 10 (3), 853-858.

วณิศญดา วาจิรัมย์และคณะ. (2566). การบริหารจัดการทางการตลาดที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจในการซื้อบ้านที่อยู่อาศัยในจังหวัดนนทบุรี. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันติพล*. 9 (2), 43-51.

ศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ ธนาคารอาคารสงเคราะห์. (2665). สถิติอสังหาริมทรัพย์. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.reic.or.th/

Kaidee Property. (2564*).* อาคารพาณิชย์ มีอะไรดี. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2567. แหล่งที่มา: https://www. kaidee.com/blog/kaidee-property-insight-trend/

Kotler & Keller. (2012). *Marketing management: The millennium*. (14th ed.). New Jersey: Prentice-Hall Inc.

รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดมหาสารคาม

The Model of Participation in Capacity Development of the Sunday Buddhist Study Center, Maha Sarakham Province

พระประกฤษฎ์ ธมฺมวโส (แสงเทียมจันทร์) และ พระมหามิตร ฐิตปญฺโญ (วันยาว)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
Phra Prakrit Dhammawongso (Saengthiamchan)
and Phramaha Mit Thitapanyo (Wanyao)
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand
Corresponding Author, E-mail:shop.prakit@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดมหาสารคาม ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ (2) เพื่อศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดมหาสารคาม และ (3) เพื่อเสนอรูปแบบการการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์: ทั้ง 5 ด้าน คือ (1) ด้านหลักสูตร ไม่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน (2) ด้านสถานที่ เป็นอาคารเรียนตามศาลการเปรียญวัดหรืออาคารอาคันตุกะ (3) ด้านบุคลากร มีการปรับเปลี่ยนอยู่ประจำ (4) ด้านสื่อการเรียนการสอน บุคลากรขาดความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสมัย และ(5) ด้านการจัดกิจกรรมไม่ตอบโจทน์หลักสูตร

รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดมหาสารคาม: ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการตัดสินใจ มีความเข้าใจในกระบวนการที่สมเหตุสมผล (2) ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มีการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะการทำงานบนเทคโนโลยีที่ทันสมัย (3) ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการสนับสนุน และ (4) ด้านการร่วมประเมินผล มีการติดตามประเมินผลเพื่อสะท้อนถึงจุดอ่อนขององค์กรที่ตรงตามความเป็นจริง

* วันที่รับบทความ : 1 กรกฎาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 28 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 30 กรกฎาคม 2567
Received: July 1 2027; Revised: July 28 2024; Accepted: July 30 2024

ได้เสนอรูปแบบการการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์จังหวัดมหาสารคาม: การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยการอบรมพัฒนาทักษะการสอนแลการใช้เทคโนโลยี และ การมีร่วมประเมินผลเพื่อสร้างเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้องกับบริบทของศูนย์

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม; รูปแบบการมีส่วนร่วม; ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

Abstract

This research aims to (1) study the problems related to participation in the Sunday Buddhist Study Center, (2) explore the model of participation in the capacity development of the Sunday Buddhist Study Center, Maha Sarakham Province, and (3) propose the model of participation for enhancing the capacity of the Sunday Buddhist Study Center, Maha Sarakham Province. This qualitative research employed field studies through in-depth interviews with individuals involved with the Sunday Buddhist Study Center.

The research results were as follows:

Problems with participation in the Sunday Buddhist Study Center: the participation issues at the Sunday Buddhist Study Center are identified in five areas: (1) Curriculum: It does not align with the community context; (2) Facilities: The classes are held in monastery sermon halls or guest buildings; (3) Personnel: There is frequent turnover of staff; (4) Teaching Media: Staff lack proficiency in using modern technology; (5) Activities: The activities do not meet the curriculum objectives.

Model of participation for enhancing the capacity of the Sunday Buddhist Study Center, Maha Sarakham Province: The proposed participation models address four areas: (1) Decision-making: Involves understanding a rational process; (2) Efficiency in Operations: Includes training personnel in modern technology skills; (3) Benefit Sharing: Allows community involvement in support; (4) Evaluation Participation: Involves continuous assessment reflecting the organization's true weaknesses.

Proposed participation models for enhancing the capacity of the Sunday Buddhist Study Center, Maha Sarakham Province: To enhance capacity, it is recommended to improve Operational Efficiency: Train staff in teaching skills and technology usage and engage in Participatory Evaluation: Establish assessment criteria relevant to the center's context.

Keywords: Participation; Model of participation; Sunday Buddhist Study Center

บทนำ

ภายใต้สภาพแวดล้อมสังคมที่เรียกว่า “นิวนอร์มอล” (New Normal) หรือภาวะปกติใหม่ กระแสความเปลี่ยนแปลงของการดำเนินชีวิตในสังคม ก็ส่งผลคุณธรรมและจริยธรรมในใจมนุษย์เสื่อมโทรมและเป็นปัญหาทั่วโลก แม้แต่ประเทศที่มีความเจริญแล้ว ก็กำลังเรียกหาจริยธรรม เพราะสังคมกำลังประสบปัญหาหลายประการ เช่น อาชญากรรมแพร่ระบาด แม้กระทั่งเยาวชนก็กลายเป็นฆาตกรสังหารหมู่อย่างไม่รู้สึกรู้สา ระบบสวัสดิการผลาญงบประมาณมาก คนไม่ยอมทำงาน คอยพึงแต่ความช่วยเหลือจากรัฐ นอกจากนั้นยังมีปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยเรียน เด็กท้องไม่มีพ่อ กลายเป็นภาระของรัฐ ขณะเดียวกันจริยธรรมการทำงานก็ตกต่ำ คนขาดความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การศึกษาตกต่ำ คนจำนวนมากอ่านหนังสือไม่ออก ขาดความรู้ ผลก็คือคนยากจนเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ และเกิดช่องว่างมากขึ้นระหว่างคนรวยกับคนจน

ในประเทศไทยเอง ปัญหาการขาดคุณธรรมศีลธรรมและจริยธรรมก็กำลังเป็นปัญหาเช่นกัน สิ่งที่น่าเป็นห่วงมากที่สุดคือกระแสของวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไปตามค่านิยมต่าง ๆ ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมทางศีลธรรม โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนได้รับผลกระทบอย่างมาก จากการสำรวจสถิติคดี ประจำปี 2564 ของเด็กและเยาวชนที่ดำเนินชีวิตอย่างไม่เหมาะสมจนเกิดเป็นคดีความ ซึ่งในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา มีเด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีไปแล้วรวมทั้งสิ้น 14,593 คดี (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2564 : 4) ซึ่งปัญหาที่ตามมาหลังจากที่เยาวชนถูกดำเนินคดี คือ เด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีจะขาดโอกาสทางการศึกษา และขาดความอบอุ่น เหตุการณ์เช่นนี้ไม่ควรเกิดขึ้นในสังคมไทยซึ่งประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวพุทธเลย

ดังนั้น การที่กรมการศาสนาได้กำหนดให้โครงการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เป็นโครงการสำคัญของรัฐบาล ที่สนองนโยบายด้านสังคม เรื่อง “คุณธรรมนำความรู้” เป็นการเร่งรัด ทั้งภาครัฐและภาคอื่น ๆ อันจะเป็นเหตุให้ประชาชนที่เป็นข้าราชการ พลเรือน ทหาร ตำรวจ นักเศรษฐกิจ นักคิด นักวิชาการ ได้ยึดหลัก “คุณธรรมนำความรู้” ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมสนับสนุนคุณธรรมจริยธรรมของเด็ก เยาวชนให้มีประสิทธิผล (กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, 2554 : 2-3) เพราะสังคมไทยที่มีมาแต่โบราณ วัด ถือว่าเป็นศูนย์กลางการดำรงชีวิตทางสังคม และเป็นส่วนหนึ่งของสังคม พระสงฆ์ช่วยเหลือเกื้อกูลชาวบ้าน (มาณพ พล ไพรินทร์, 2556 : 10-39) เพราะบทบาทของพระสงฆ์ คือ การปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัย เพื่อความดับทุกข์และสั่งสอนให้ผู้อื่นรู้ตาม เป็นแบบอย่างที่ดีของคนในชุมชน บทบาทของพระสงฆ์ จึงเกื้อหนุนการพัฒนาระบบค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรมที่กำกับพฤติกรรมของมนุษย์ผ่านการถ่ายทอดอย่างเป็นรูปธรรมบนพื้นฐานของสังคมไทยที่มีพระพุทธศาสนาเป็นรากฐาน (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2536 : 39) ฉะนั้น วัดกับโครงการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จึงเป็นความร่วมมือที่สำคัญ ในการสนองนโยบายด้านสังคม เรื่อง “คุณธรรมนำความรู้” เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่ประชาชนทุกวัยตั้งแต่เด็ก เยาวชน จนถึงผู้สูงวัย

ประเทศไทยที่ได้จัดให้มีการศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ขึ้น ก็โดยปรารภถึงเด็กและ เยาวชนของชาติที่นับวันจะออกห่างจากพระพุทธศาสนามากขึ้นทุกที เพราะโรงเรียนที่เคยมีอยู่ในวัดต่างๆ ก็ไปมีอยู่นอกวัด ทำให้เด็กออกห่างวัด การศึกษาแผนใหม่แม้ไม่ขัดแย้งกับคำสอนในพระพุทธศาสนา แต่ก็จะไม่เกื้อกูลต่อพระศาสนา ถ้าครูผู้สอนไม่รู้จักนำธรรมะในพระพุทธศาสนาไป ประยุกต์ให้สอดคล้องกับวิชาการสมัยใหม่ อีกทั้งสังคมเมืองก็ใหญ่ขึ้น มีสิ่งล่อสิ่งเร้าที่ทำให้เด็กและ เยาวชนหันเหไปในทางผิดได้เสมอ และก็มีตัวอย่างที่ไม่ดีที่เกิดขึ้นแก่เด็กและเยาวชนให้เป็นข่าว ปรากฏตามสื่อมวลชนอยู่ไม่น้อย เราทำอย่างไรที่จะให้เด็กและเยาวชนได้รู้ถึงคำสอนใน พระพุทธศาสนา แล้วนำไป ประพฤติปฏิบัติ เป็นภูมิคุ้มกันให้พวกเขาก้าวพ้นจากห้วงเหวของความไม่ ดีไม่งามต่างๆ ไปได้จึงได้มีการจัดตั้งโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ขึ้น (ธมฺมจรถ, 2551 : ๑) ซึ่งในปัจจุบันศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ทั่วประเทศ มีจำนวนกว่า 3,109 ศูนย์ (กรมศาสนา, 2555) และศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ได้ยึดเอาหลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่ตนได้ศึกษาอบรม ไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ได้ประสบผลสำเร็จเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศทุกวงการ นับว่าเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาอบรมบ่มนิสัยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาจิตใจของเยาวชนได้ผลเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง

แต่การที่จะพัฒนาศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ยังขาดศักยภาพในหลายๆ ด้าน ทำให้เป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน เช่น ความร่วมมือ ร่วมใจ จากกลุ่มผู้มีส่วนร่วมต่างๆ เป็นต้น ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ต่อการบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะศักยภาพในการพัฒนาบนพื้นฐานการบริหารงาน 4 ด้าน คือ วิชาการ บุคคล งบประมาณ และ บริหารงานทั่วไป ภายใต้การมีส่วนร่วม 4 ด้าน คือ ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับประโยชน์ 4) ร่วมประเมินผล (พระมหาสุชาติ ธมฺมกาโม (ปิติ), 2561 : ข)

ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในเขตจังหวัดมหาสารคามเอง ก็พบปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาศูนย์ในด้านต่าง ๆ เช่นกัน ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเป็นแนวทางในการวางกรอบการบริหาร รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์ในเขตปกครอง โดยคำนึงถึงโอกาสในการเผยแผ่พุทธศาสนาและสร้างศาสนทายาทที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ให้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

2. เพื่อศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดมหาสารคาม

3. เพื่อเสนอรูปแบบการการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดมหาสารคาม

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดมหาสารคาม” นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีการการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ภาคสนาม ซึ่งมีการดำเนินการวิจัยดังนี้

รูปแบบการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีการการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการวิจัยไว้เป็น 3 ส่วน ได้แก่ (1) การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Analysis) ใช้การศึกษาจากหนังสือ บทความวิจัย รายงานการวิจัย คู่มือแนวทางการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม (2554) และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ (2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) กลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้เรียน และคณะกรรมการ จากศูนย์ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จำนวน 3 วัด ได้แก่ วัดสว่างวารี วัดบ้านค้อ และวัดโนนแดง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ นักวิชาการศาสนา จากวัฒนธรรมจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้สำหรับงานวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบ (In-dept Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เพื่อศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดมหาสารคามโดยมีโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตอนที่ 2 สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ตอนที่ 3 แนวทางในการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดมหาสารคาม ตอนที่ 4 รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล (1) รวบรวมข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Source) โดยรวบรวมจาก พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช 2539 และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ (2) รวบรวมข้อมูลขั้นทุติยภูมิ (Secondary Source) โดยรวมรวมจากเอกสาร หรือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและบทความต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับ รูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ (3) รวบรวมข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ (Interview) ของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ทั้งหมด แบบสังเกต (Observation) การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้แบบสังเกต โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และแบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) (4) รวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำและ ปรับเนื้อหาเพื่อให้สอดคล้องกับงานวิจัยมากขึ้น (5) รวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการเก็บแบบสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูล (6) รวบรวมเรียบเรียงข้อมูลทั้งที่ได้จากภาคทฤษฎีและภาคสนามมาจัดหมวดหมู่ (7) การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการการศึกษาค้นคว้า ตำรา จากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อมูลภาคสนามโดยใช้การวิเคราะห์และการสังเกตการณ์ จากการสัมภาษณ์ในพื้นที่สัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์แล้วนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนา (Interpretations) เพื่อเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดมหาสารคาม จึงสรุปผลการวิจัย และ (8) การทำประชาพิจารณ์ (Public Hearing) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้งานนั้นมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ (1) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และภาคสนามโดยใช้วิธีการอธิบายพรรณนา ตามวัตถุประสงค์ในประเด็นต่างๆ (2) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์จากลงพื้นที่ในการทำวิจัย (3) เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นมาสรุป เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนของการเขียนรายงานการวิจัย และ (4) เขียนรายงานการวิจัย โดยบรรยายและอธิบายถึงปรากฏการณ์ที่เป็นจริงอย่างละเอียด รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาสาระของแต่ละประเด็นที่ศึกษา และสรุปผลการวิจัย ตลอดจนข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

สรุปผลการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จำนวน 3 คน ครูผู้สอนประจำศูนย์ จำนวน 6 รูป/คน นักวิชาการศาสนา จำนวน 5 รูป/คน ผู้เรียน จำนวน 6 รูป/คน และกลุ่มที่ 5 คณะกรรมการศูนย์จำนวน 3 รูป/คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 23 รูป/คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 5 ด้านนั้น พบว่า แต่ละด้านนั้นมีความแตกต่างออกไป ซึ่งได้แก่ (1) ด้านหลักสูตร คือ หลักสูตรได้ถูกกำหนดมาจากส่วนกลาง จึงไม่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน ไม่มีการปรับปรุงคุณภาพหลักสูตรการเรียนการสอนจากการเก็บข้อมูลในอดีตเพื่อนำมาทำการการวิเคราะห์เพื่อนำไปพัฒนา (2) ด้านสถานที่ ส่วนมากเป็นอาคารเรียนตามศาลการเปรียญวัดหรืออาคารอาคันตุกะ ซึ่งทางศูนย์ไม่ได้มีแนวทางสร้างแผนผังกำหนดจุดต่าง ๆ ภายในวัดทั้งหมด ทำให้สภาพสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศที่มีสิ่งรบกวนค่อนข้างมาก (3) ด้านบุคลากร มีการปรับเปลี่ยนอยู่ประจำไม่มีการจัดอบรมบุคลากร หรือมีการวางมาตรการเพิ่มคุณและโทษของบุคลากรในการทำงาน จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามรถ และไม่มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองของบุคลากร (4) ด้านสื่อการเรียน การสอน ได้แก่ บุคลากรขาดความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสมัย และขาดการสร้างเครือข่ายกับภายนอก ที่มีความพร้อมด้านสื่อการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และ (5) ด้านการจัดกิจกรรม ไม่ตอบโจทน์หลักสูตร ได้แก่ การจัดกิจกรรมที่ไม่ได้สร้างความสัมพันธ์วัดกับชุมชน และโรงเรียน ให้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ขาดกุศโลบาย เช่น การให้รางวัล เกียรติบัตร และของที่ระลึก เพื่อช่วยในการสร้างแรงจูงใจให้คนสนใจ และการสร้างสรรค์กิจกรรมไม่ได้เชื่อมโยงเนื้อหากับชีวิตของคนในสังคมปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนไม่สามารถนำไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตจริงได้

2. รูปแบบการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดมหาสารคาม

ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ที่แตกต่างกัน ได้แก่ (1) ด้านการตัดสินใจ มีความเข้าใจในกระบวนการที่สมเหตุสมผล มีรูปแบบในการกำหนดนโยบายในการแก้ปัญหา ทำให้แก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด ทำการวิเคราะห์ก่อนตัดสินใจ จึงทำให้การกำหนดแนวทาง และนำนโยบายของกรมการศาสนามาสู่การปฏิบัติ ได้อย่างสอดคล้องกับเป้าหมายที่กรมการศาสนาตั้งไว้ (2) ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มีการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะการทำงานบนเทคโนโลยีที่ทันสมัย ให้มีความชำนาญ และสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร ในการที่จะพัฒนาศักยภาพตนเอง (3) ด้านการร่วมรับประโยชน์ ได้มีเปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการสนับสนุน ในด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอ เนื่องจากหลักการทำงานของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์นั้น คือ การสืบทอดพระศาสนา ดังนั้นการเป็นบุคลากรจึงทำงานด้วยความเสียสละ และมีรูปแบบในการร่วมรับผลประโยชน์ที่ไม่ใช่เงินหรือสิ่งของตอบแทน และ (4) ด้านการร่วมประเมินผล มีการติดตามประเมินผลเพื่อสะท้อนถึงจุดอ่อนขององค์กรที่ตรงตามความเป็นจริง มีการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในสร้างเครื่องมือในการประเมินผลที่มีคุณภาพ และมีระบบการให้คุณให้โทษที่เหมาะสมเพื่อรองรับระบบการประเมินผล โดยเกณฑ์การประเมินสามารถสะท้อนให้เห็นถึงการประสบผลสำเร็จและจุดอ่อนขององค์กรได้อย่างชัดเจน

3. การนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

รูปแบบการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยการอบรมพัฒนาทักษะการสอนแลการใช้เทคโนโลยีจะต้องมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบชัดเจน บุคลากรทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและทำความเข้าใจร่วมกัน เพื่อจัดรูปแบบ สร้างนโยบาย และหาแนวทางแก้ไขปัญหาช่วยกัน และกิจกรรมที่จัดขึ้นต้องสามารถเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนวัดได้ และการมีร่วมประเมินผล จะต้องสร้างเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้องกับบริบทของศูนย์ ต้องทำการประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น และวัดที่เป็นศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ บ้านและโรงเรียน ควรมีส่วนร่วมกันในการแสดงความคิดเห็น และร่วมกันประเมินผลในการปฏิบัติกิจกรรม ร่วมกันจัดสถานที่เรียนรู้ให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย ร่มรื่นน่าอยู่ พร้อมทั้งจัดการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยรูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดมหาสารคาม สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ทั้ง 5 ด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร ได้แก่ ความไม่สอดคล้องของหลักสูตรที่กำหนดมาจากส่วนกลางกับบริบทของชุมชน ทำให้ยากต่อเก็บข้อมูลผลการดำเนินงานในแต่ละภาคการศึกษาในอดีตมาทำการการวิเคราะห์ จัดทำหลักสูตรให้เป็นระบบโดยให้ทุกคนคนมีส่วนร่วมหาแนวทางพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้นไปอีก ซึ่งได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุจินตนินท หนูชู (2557) ได้ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ที่มีประสิทธิผล” ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ที่สำคัญนั้น ได้แก่ การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ที่มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ในชีวิตจริง และเป็นประโยชน์ต่อสังคม และยังซึ่งได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฐพงศ์ ฉลาดแย้ม (2554) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การประสานและสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนให้ชัดเจนและเป็นระบบ เพื่อสื่อสารให้รู้เกี่ยวกับหลักสูตรและบทบาทของชุมชน ด้านสถานที่ ได้แก่ อาคารเรียนตามศาลการเปรียญวัดหรืออาคารอาคันตุกะ ซึ่งไม่ได้ทำการวางผังกำหนดจุดเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนไว้ในจุดที่เหมาะสม ทำให้ต้องย้ายสถานที่เรียนอยู่เป็นประจำเมื่อตรงกับวันที่วัดมีกิจกรรม ทำให้ต้องรักษาความสะอาดบริเวรวัดให้สะอาดอยู่เสมอ และจัดสภาพแวดล้อมมีความร่มรื่น สงบ เหมาะแก่การปฏิบัติธรรมจึงเป็นไปได้ยาก ส่วนด้านบุคลากร มีการ

ปรับเปลี่ยนอยู่ประจำ และไม่มีการจัดอบรมพัฒนาความรู้ และไม่มีแรงจูงใจแก่บุคลากรในการทำงาน และขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามรถ และเหมาะสมต่อการทำงาน ซึ่งได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุจินตนินท หนูชู (2557) ได้ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ที่มีประสิทธิผล” ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ที่สำคัญนั้น ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้อำนวยการศูนย์ การพัฒนาบุคลากร การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน และความสามัคคีกันbของบุคลากร ด้านสื่อการเรียนการสอน บุคลากรก็ขาดความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสมัย สนับสนุนจากทุกภาคส่วน ต้องอาศัยการช่วยกันบริจาคจทรัพย์ เพื่อจัดซื้อครุภัณฑ์ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน รวมทั้งซ่อมแซมสื่อต่าง ๆ ที่เสื่อมสภาพเพื่อการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังขาดการประสานงานไปยังเครือข่าย เพื่อมาช่วยในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ซึ่งได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฐพงศ์ ฉลาดแย้ม (2554) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดย ผลการวิจัย พบว่า การมีนวัตกรรมหรือสื่อที่เหมาะสมในการประสานและสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนแบบที่คาดหวังหรืออาจเป็นบุคคลมาช่วยประสานงานด้วย ความต้องการให้ชุมชนตระหนักต่อการมีส่วนร่วมมากขึ้น ส่วนชุมชนมีความต้องการให้ทางโรงเรียนรับฟังความคิดเห็นและให้เกียรติในความรู้ความสามารถ ที่สำคัญคือพยายามถามในสิ่งที่ชุมชนพอรู้และถนัดซึ่งจะสามารถช่วยเหลือเติมเต็มข้อมูลได้อย่างเต็มที่การให้ความรู้ด้วยการประชุมเชิงปฏิบัติการหรืออบรมที่ชัดเจน และด้านการจัดกิจกรรม ไม่ตอบโจทน์หลักสูตร เพราะคนในพื้นที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรม จึงไม่ได้สร้างความสัมพันธ์กันระหว่างวัดกับชุมชน และโรงเรียน รวมทั้งผู้ปกครองก็ไม่ได้มีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลเพื่อการพัฒนาผู้เรียน และแสดงความคิดเห็นในการสร้างสรรค์กิจกรรม จึงทำให้กิจกรรมที่จัดไม่เชื่อมโยงเนื้อหากับชีวิตของคนในสังคมปัจจุบัน ผู้เรียนไม่สามารถนำไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตจริงได้ ซึ่งได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระประสิทธิ์ สิรินธโร (2547) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ที่สอดคล้องกับเครือข่ายโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในจังหวัดเชียงใหม่” พบว่า การจัดการเรียนการสอนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ไม่มีควรมีรูปแบบที่ตายตัว สำเร็จรูป แต่ควรมีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายขึ้นอยู่กับสภาพสังคมและสถานการณ์ทางสังคมปัจจุบัน โดยยึดปัญหาและความต้องการของผู้เรียนและชุมชนเป็นสำคัญเพื่อให้สอดคล้องกับเงื่อนไข บริบทของพื้นที่ และควรสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในระดับต่างๆ ของกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งกลุ่ม ผู้เรียน ผู้ปกครอง ครูผู้สอน และหน่วยงานสนับสนุนทั้งภาครัฐ เอกชนอาสาสมัครตลอดถึงกลุ่มผู้มีจิต ศรัทธาต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้น

รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ด้านการตัดสินใจ ได้แก่ ตัวผู้บริหารและบุคลากร มีความพร้อม มีความเข้าใจในกระบวนการวิเคราะห์สภาพปัญหา และกระบวนการแก้ไขปัญหา ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การมีความเชี่ยวชาญในด้านวิชาการ มีทักษะการทำงานกับสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย และมี

แรงจูงใจที่จะพัฒนาศักยภาพตนเอง ซึ่งได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระประสิทธิ์ สิรินธโร (2547) และคณะ ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพุทธศาสนา วันอาทิตย์ที่สอดคล้องกับเครือข่ายโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในจังหวัดเชียงใหม่” พบว่า แนวทางการจัดการเรียนการสอนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับเป้าหมาย ส่งผลให้เกิดปัญหาในการบริหารจัดการ ปัญหาด้านบุคลากร หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน การจัดระบบข้อมูลงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ สถานที่เรียน การมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยังมีศูนย์บางแห่งยังมีศักยภาพใน ปัจจัยบางอย่างที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านการร่วมรับประโยชน์ เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการสนับสนุน ได้แก่ การช่วยกันบริจาคงบประมาณอุดหนุน และจัดหาบุคลากรมีความเสียสละ มองเห็นความสำคัญของหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา และด้านการร่วมประเมินผล ได้แก่ มีการติดตามประเมินผลเพื่อสะท้อนถึงจุดอ่อนขององค์กรที่ตรงตามความเป็นจริง มีระบบการบริหารงาน และรูปแบบในการทำงานที่เป็นรูปธรรม ทำให้การสร้างเครื่องมือในการประเมินผล เพื่อใช้ในการประเมินผลความสำเร็จที่มีประสิทธิภาพ สามารถสะท้อนให้เห็นผลสำเร็จและจุดอ่อนขององค์กรได้ตามความเป็นจริง ซึ่งได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระมหาสุชาติ ธมฺมกาโม (ปิติ) (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13 ” ที่พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในเขตปกครองคณะ สงฆ์ ภาค 13 คือ วิชาการ บุคคล งบประมาณ และบริหารงานทั่วไป โดยพบปัญหา ดังนี้คือ ด้านการบริหารวิชาการ ผู้บริหารขาดความรู้ ความ เข้าใจในหลักการจัดการ ผู้สอนขาดความรู้ ความชำนาญ ขาดเทคนิควิธีการสอนที่ทันสมัย ด้านการ บริหารงบประมาณ ได้รับงบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ ต้องขอรับการ สนับสนุนงบประมาณจากภายนอกมาใช้จ่าย ด้านการบริหารบุคคล พระวิทยากร และครูผู้สอนไม่เพียงพอ ขาดความชำนาญในการสอน ด้านการบริหารงานทั่วไป ในส่วนของอาคารที่ใช้ในการเรียน การสอนส่วนมากจะใช้ศาลาการเปรียญ พระอุโบสถ และห้องเรียนของโรงเรียนภายในวัด งบประมาณสนับสนุนในด้านนี้ยังไม่เพียงพอ ขาดผู้ให้ความร่วมมือสนับสนุนในการดำเนินงานอย่างจริงจัง

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญยังได้นำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ไว้หลายประการ ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์จะต้องมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบชัดเจน บุคลากรทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพื่อจัดรูปแบบ สร้างนโยบาย และหาแนวทางแก้ไขปัญหาช่วยกัน และกิจกรรมที่จัดขึ้นต้องสามารถเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนวัดได้ ซึ่งได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระมหาอำนาจ ปวฑฺฒโน (2556) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม” ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการศึกษา นอกจากนั้นปัญหาอุปสรรคการจัดการและการบูรณาการที่ไม่เหมาะสมแล้ว สาเหตุสำคัญมาจากวิสัยทัศน์ไม่ชัดเจน พันธกิจไม่เหมาะสม กระบวนการจัดการภายในสำนักเรียนไม่ชัดเจน เช่น การบริหารบุคคล

การบริหารเงิน การบริหาร วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ เป็นต้น และวัดที่เป็นศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ บ้าน และโรงเรียน ควรมีส่วนร่วมกันในการแสดงความคิดเห็น และร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมด้วยกัน เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชนและผู้ปกครองด้วย ซึ่งได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระมหาสุชาติ ธมฺมกาโม (ปิติ) (2561) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13” พบว่า แนวทางหรือวิธีการที่จะสามารถพัฒนาการมีส่วนร่วมศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ชุมชนต้องได้รับการเตรียมความพร้อมทั้งความรู้ความเข้าใจและทำให้ชุมชนตระหนักถึงบทบาทของตนเองอาจมาจากวิธีการ ได้แก่ (1) การจัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจหรือการอบรมในเนื้อหาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาพอสังเขปกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (2) การอธิบายบทบาทของชุมชน บ่งบอกถึงความสำคัญของชุมชนในฐานะที่เป็นคณะกรรมการ ผู้ปกครอง ปราชญ์ท้องถิ่น โดยพยายามสะท้อนให้เห็นทุกคุณค่าในหลักสูตรของชุมชนที่จะพัฒนาเด็กนักเรียนที่เป็นบุตรหลาน (3) การพัฒนาคู่มือหรือเอกสารเพื่อเป็นสื่อประกอบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (4) การสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน รวมทั้ง เครือข่ายของชุมชน โดยสามารถร่วมกันทำงานการพัฒนาหลักสูตรได้อย่างเป็น และ (5) การกำหนดแผนงานหรือมีปฏิทินการมีส่วนร่วมที่ชัดเจนโดยกำหนด กรอบการทำงาน กรอบของเวลา สถานที่ และกิจกรรมอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังได้นำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ไว้อีกว่า ควรจัดสถานที่เรียนรู้ให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย ร่มรื่นน่าอยู่ พร้อมทั้งจัดการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ซึ่งได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุจินตนินท หนูชู (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ที่มีประสิทธิผล” ผลการวิจัย พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้ภายในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ที่มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม จะนำไปสู่การบริหารจัดการศึกษาของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ที่มีประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การเรียนรู้ภายในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ กรมการศาสนาควรกำหนดนโยบายในการจัดสรรค์งบประมาณให้ชัดเจน มีการติดตามและวัดผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และนำมาวิเคราะห์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตร

2. ควรมีการจัดทำแผนพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ให้ดำเนินงานได้อย่างรวดเร็ว และตอบสนองต่อความต้องการของเยาวชน ชุมชน และผู้ปกครองด้วย

3. ควรมีการให้ความสำคัญในการพัฒนาวัดที่เป็นศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ด้วย ทั้งด้านบุคลากร อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพบุคลากรของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

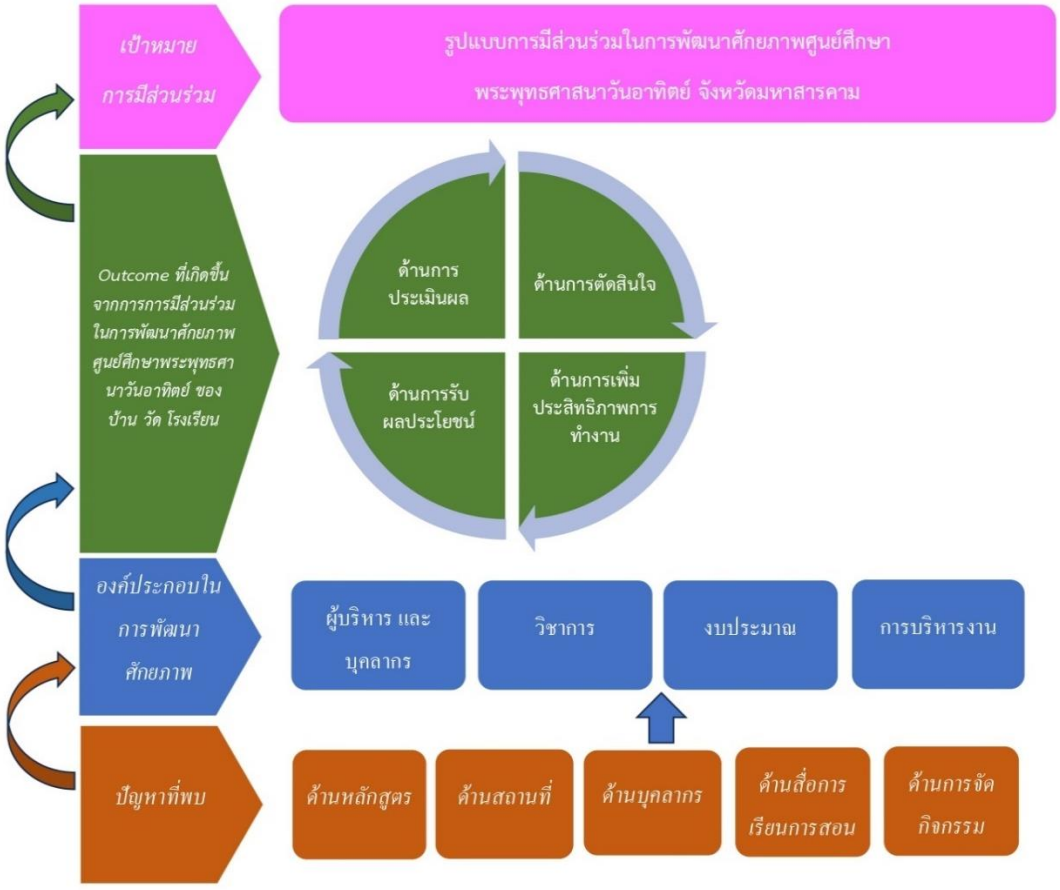
2. ควรศึกษารูปแบบในการพัฒนาเครื่องมือประเมินผลสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

3. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชน และวัด ที่มีต่อการส่งเสริมเยาวชน ให้ดำเนินชีวิตตามหลักธรรมในพระพุทธศาสนา

องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการทำวิจัย “รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดมหาสารคาม” ในบทนี้ผู้วิจัยได้มุ่งที่จะสังเคราะห์องความรู้ที่ได้จากการศึกษา ทั้งจากทฤษฎี รวมทั้งเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการวิจัยที่ค้นพบ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่ม โดยมีองค์ความรู้ที่ได้ คือ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ที่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่ผู้บริหารและบุคลากรยังขาดความพร้อม ความเข้าใจ ในกระบวนการในการตัดสินใจ ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ยังไม่มีความชำนาญในวิชาการ ด้านการร่วมรับประโยชน์ คือ มีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณ ที่ไม่เพียงพอต่อการใช้ประโยชน์ และด้านการร่วมประเมินผล บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญในการระบบการบริหารจัดการทำให้การประเมินไม่สามารถสะท้อนผลสำเร็จและจุดอ่อนขององค์กรได้ ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์จึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ได้แก่ วัด บ้าน และโรงเรียน ในการร่วมกันพัฒนาศักยภาพศูนย์ด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ ด้านหลักสูตร ได้แก่ เก็บข้อมูลผลการดำเนินงานในแต่ละถาคการศึกษาในอดีตมาทำการการวิเคราะห์ จัดทำหลักสูตรโดยให้ทุกคนคนมีส่วนร่วมหาแนวทางพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้นไปอีก ด้านสถานที่ ได้แก่ การวางผังวัด จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ด้านบุคลากร ได้แก่ การจัดอบรมพัฒนาความรู้

และเพิ่มแรงจูงใจ ตลอดจนการมีกระบวนการคัดเลือกบุคลากรที่มีเหมาะสมต่อการทำงาน ด้านสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ สนับสนุนจากทุกภาคส่วน ช่วยกันบริจาคจทรัพย์ และมีการประสานงานไปยังเครือข่าย เพื่อใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และมีการนำนวัตกรรมพื้นบ้านมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอน เพื่อเป็นส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ด้วย และด้านการจัดกิจกรรม ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์วัดกับชุมชน และโรงเรียน ให้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กิจกรรมการเรียนการสอนของแต่ละ ศพอ. แห่ง รวมทั้งมีการวัดผลประเมินผลเพื่อการพัฒนาผู้เรียน และการสร้างสรรค์กิจกรรมที่เชื่อมโยงเนื้อหากับชีวิตของคนในสังคมปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตจริงได้ จากนั้นจึงนำสร้างเป็นตัวอย่างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (2554). *แนวทางการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์.* กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมการเกษตรและสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด.

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2545). *รายงานสถิติคดี ประจำปี พ.ศ. 2564*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

ณัฐพงศ์ ฉลาดแย้ม. (2554). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1.* ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ธมฺมจรถ. (2551). *ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์อีกหนึ่งความหวังของเด็กไทย.* ธรรมลีลา. ฉบับที่ 86.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2545). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาคณะสงฆ์.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระประสิทธิ์ สิรินธโร และคณะ. (2547). *รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ที่สอดคล้องกับเครือข่ายโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในจังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่.

พระมหาสุชาติ ธมฺมกาโม (ปิติ). (2561). *การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13.* ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาอำนาจ ปวฑฺฒโน. (2556). *การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2535). *พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาเตปิฎกำ 2500*. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.* กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

มาณพ พลไพรินทร์. (2556). *คู่มือการบริหารกิจการคณะสงฆ์.* กรุงเทพมหานคร: ชุติมาการพิมพ์มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา.

สุจินตนินท์ หนูชู. (2557). *รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ที่มีประสิทธิผล.* ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

The Development of Strategic Leadership Model for Public Kindergarten Administrators in Nanning City of Guangxi Province in People's Republic of China

Cao Shiyan,
Somsak Jeewattana and Nawamin Prachanant
Buriram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 640427090005@bru.ac.th

****

Abstract

The purpose of this research were:1) To analyze the components of strategic leadership of public kindergarten administrators in Nanning City; 2) To formulate a strategic leadership model for public kindergarten administrators in Nanning City; 3) To evaluate the strategic leadership model of public kindergarten administrators in Nanning City. The research is divided into three stages: The first stage: analyzing of strategic leadership factors of public kindergarten administrators in Nanning City. The sample group was 367 administrators and teachers which are from 40 public kindergartens in Nanning City. The tool was a 5-level scale questionnaire with a reliability of 0.982. Statistics used for data analysis are frequency, percentage, mean, and standard. The second stage: Creation of the strategic leadership model for public kindergarten administrators in Nanning City. The first part is through semi-structured interviews with administrators of three model kindergartens, and the data is analyzed through content analysis; the second part is a focus group discussion to create the model, which is recorded in the form of records by 7 discussion of the experts. The third stage: Evaluating the strategic leadership model of public kindergarten administrators in Nanning City. Five experts and 30 kindergarten administrators assessed the accuracy、appropriateness、feasibility and practicality of the model and manual. The research results **were**:

1. The overall average value of the strategic leadership components and the average value of all aspects of public kindergarten administrators in Nanning City **were** at a high level.

2. Five aspects of the strategic leadership model for public kindergarten administrators in Nanning City including:1) formulating a vision; 2) managing resources; 3) formulating development strategies; 4) controlling balanced development; 5) promoting sustainable development.

3. The strategic leadership model and manual for public kindergarten administrators in Nanning City were evaluated by experts and administrators. The accuracy 、adequacy、feasibility and practicality of the model and manual were at the highest level.

Keywords: Kindergarten administrators; Strategic leadership; Public kindergarten

* Received: June 16 2027; Revised: July 25 2024; Accepted: July 26 2024

Introduction

Preschool education is an important part of the education system of the People's Republic of China. Entering a new era of high-quality development of education, people have an increasing demand for high-quality resources in preschool education. Providing high-quality education that satisfies the people' demand has become a new mission given to kindergartens in the new era. In December 2021, the Nanning Municipal Government formulated the "Nanning Plan for the Development of Preschool Education (2022-2035)", which clearly focused on promoting high-quality development and proposed the development goals, main measures and tasks of preschool education. The school running philosophy, work ability and personal qualities of kindergarten administrators are all important factors that would affect the running quality of the kindergarten. The leadership and management effectiveness of kindergarten administrators directly affect the high-quality development of the school. It is imperative to improve the strategic leadership of kindergarten administrators. Strategic leadership is the ability to construct the development frame of a kindergarten and to fully and unswervingly promote the realization of the plan. Improving the strategic leadership of kindergarten administrators is conducive to improve the quality of kindergarten's education and teaching, and is important to promoting the sustainable development of kindergartens. It is an inevitable requirement to promote the all-round development of children's moral, intellectual, physical, artistic and labor skills. In the critical period of promoting the high-quality development of preschool education, for the kindergarten administrators, how to continue to promote the development of kindergartens in a fiercely competitive environment is a question that kindergarten administrators must think deeply about. The researchers focused on the strategic leadership of public kindergarten administrators in Nanning City, Guangxi Province, the People's Republic of China, namely the elements and models, which is conducive to promoting efficient management of kindergartens.

the State Council of the People's Republic of China issued " Several Opinions on Reform and Strengthening the Standardization of Kindergarten Education " , stipulating that: Three years of universal kindergarten education within the year 2035 " The 14th Five-Plan Plan for Economic and Social Development " clearly stated within the year 2025 The country's 3-year pre-school enrollment rate will reach 9 0 percent or above after ten years of rapid development in the field of kindergarten education. Even though development can achieve international goals But there is still the weakest point in the education system. is the problem of insufficient funds Problems with incomplete cost sharing mechanisms and the problem of insufficient protection of teachers' salaries. Level problems of science education Implementation of the three-child policy Regional and structural resource conflicts still exist. It is necessary to continuously implement the " Kindergarten Education Improvement Plan ". To eliminate problems with systems and mechanisms Kindergarten education Improved warranty mechanism Kindergarten education, international model improve level Kindergarten education Comprehensive international model and improve the quality of kindergarten education Specific goals are proposed in three areas. is 1) Development goals is the number of proportions Three-year enrollment of kindergartens nationwide has reached 90 %. up The proportion of students in kindergartens achieves 85 percent or more and the proportion of kindergarten The government has achieved Percent 5 0 up to 2) The goal of the guarantee mechanism is to improve the guarantee mechanism. Continuous international kindergarten education 3) The quality goal is to comprehensively improve the quality of kindergarten

education. A scientific linkage mechanism has been established between kindergartens and primary schools (State Council, 2021 : 2) .

Kindergarten education It is considered the first process of the national education system. Kindergarten education It is of great importance for learning and improving people's lives. Since 2010 , the country has implemented an action plan. Kindergarten education Three serious phases and kindergarten education The country is developing rapidly. Promotion of development Kindergarten education that is universal comprehensive safe and high quality Able to meet the satisfaction of the people It is considered a requirement of organizing operations. Kindergarten education good in the new era The level of leadership and management of the director is an important factor affecting quality and level. Kindergarten education Effectively elevating the leadership level of kindergarten directors. Improving the quality of schools is of important practical importance in improving the quality of operations. and promoting sustainable development of Kindergarten education The leadership of the kindergarten director in Nanning City in practice encountered problems. namely 1) Valued leadership aspect The concept is not consistent with the kindergarten development plan 2) in the area of educational leadership. Child care and education strategies do not correspond to reality. and the results of teacher training were ineffective. 3) Interpersonal leadership. Teachers have poor internal communication and insufficient external communication. 4) Structural leadership Internal affairs are complex and there is insufficient use of external resources. (Zhao, 2019: 5)

From the background and importance, the researcher studied the development of strategic leadership models of government kindergarten administrators. Nanning City, Guangxi Province, People's Republic of China To be a model for developing the leadership of kindergarten administrators that directly affects the development of kindergarten education. To be effective both in cities and rural areas, along with the allocation of resources to be reasonable and effective, giving importance to justice and equality in Kindergarten education provides more and more Any other This will cause kindergarten administrators to adapt and respond to new needs and requirements. quickly and Strengthen strategic approaches and provide services Kindergarten education that meets the needs of Nanning society People's Republic of China.

Research Objectives

1. To study the components of strategic leadership of public kindergarten administrators. Nanning City Guangxi Province People's Republic of China.

2. To develop a strategic leadership model for public kindergarten administrators. Nanning City Guangxi Province, People's Republic of China.

3. To evaluate the strategic leadership style of public kindergarten administrators. Nanning City Guangxi Province, People's Republic of China.

Research Methodology

This research is divided into three stages.

The first stage is to study the strategic leadership components of public kindergarten managers in Nanning City, Guangxi Province, the People's Republic of China.

It is divided into two steps: 1) Study relevant literature, concepts, theories and research. 2) Develop questionnaires, conduct questionnaire surveys, and collect and analyze data. The

research subjects were 367 managers and teachers in 40 kindergartens. The research tool is a five-level scale questionnaire, and the reliability of the questionnaire is 0.982. Data analysis uses percentages, mean, and standard deviation.

In the second stage, a strategic leadership model for public kindergarten managers in Nanning City, Guangxi Province, the People's Republic of China, was developed.

It is divided into four steps: 1) Interview 3 model kindergartens 2) Develop a draft strategic leadership model for public kindergarten managers in Nanning City, Guangxi Province 3) Confirm the draft model through expert group discussion 4. Improve the draft format according to the suggestions of experts. The research subjects were 3 model kindergarten managers and 7 experts. The research tool is a semi-structured interview outline. Mainly conduct content analysis of interviews.

The third stage evaluates the strategic leadership model and manual for public kindergarten managers in Nanning City, Guangxi Province, the People's Republic of China.

It is divided into two steps: 1) Five experts evaluate the correctness and applicability of the model. 2) Evaluate the feasibility and practicality of the model by 30 kindergarten managers. The research subjects were 5 experts and 30 kindergarten managers. The research tool is a five-level scale questionnaire, and data analysis uses mean and standard deviation.

Research Results

1. Study on the strategic leadership components of public kindergarten managers in Nanning City, Guangxi Province, the People’s Republic of China

Table 1 Means and standard deviations of strategic leadership elements for public kindergarten administrators in Nanning City, Guangxi Province, the People's Republic of China

strategic leadership elements	$\bar{x}$	S.D.	Interpretation	Rank
1. Develop a vision	3.93	0.64	high	1
1.1 Value selection	3.94	0.65	high	1
1.2 Cultural changes	3.93	0.63	high	2
1.3Organizational Development	3.92	0.65	high	3
2. Resource management	3.93	0.64	high	1
2.1 Resource allocation	3.93	0.64	high	1
2.2 Talent development and utilization	3.93	0.65	high	2
3. Formulate development strategies	3.90	0.67	high	4
3.1 Use of information technology	3.88	0.70	high	2
3.2 Application of knowledge	3.92	0.64	high	1
4. Control balanced development	3.92	0.67	high	2
4.1 Balance of interests	3.90	0.67	high	2
4.2 Balance of responsibilities and rights	3.94	0.66	high	1
5. Promote sustainable development	3.91	0.64	high	3
5.1 Reasonable development	3.94	0.66	high	1
5.2 Innovative thinking	3.90	0.65	high	2
total	3.92	.658	high	

According to Table 1, The study found that components of strategic leadership of public kindergarten administrators Nanning City, Guangxi Province, People's Republic of China There are 5 components: 1) vision creation, 2) resource management, 3) development strategy, 4) controlling development in a balanced way, 5) promoting development. The overall picture is at a high level. When considering each aspect with the highest average is Vision creation and Resource management next is the aspect of controlling development in a balanced way and Promotion of development and the item with the lowest average is Determination aspect Development strategy As for the sub-components of vision creation, the overall level was at a high level. When considered individually, the item with the highest average value is item 1.1, choosing values, followed by item 1.2, cultural change. The item with the lowest average is item 1.3, organizational development. Resource management sub-components When considered individually, the item with the highest average value is item 2.1, allocation of resources. Next is Section 2.2 Benefits of developing personnel abilities, sub- components Controlling development in a balanced way When considered individually, the item with the highest average value is item 4.2, balance of power and responsibility. Next is Section 4.1 Balance of Interests Sub elements Promotion of development When considered individually, the item with the highest average value is item 5.1, reasonable development. Next is item 5.2, innovative thinking. Sub-components in determining development strategies When considered individually, the item with the highest average value is item 3.2: Application of knowledge. Next is item 3.1: Use of information technology.

2. Develop a strategic leadership model for public kindergarten managers in Nanning City, Guangxi Province, the People's Republic of China.

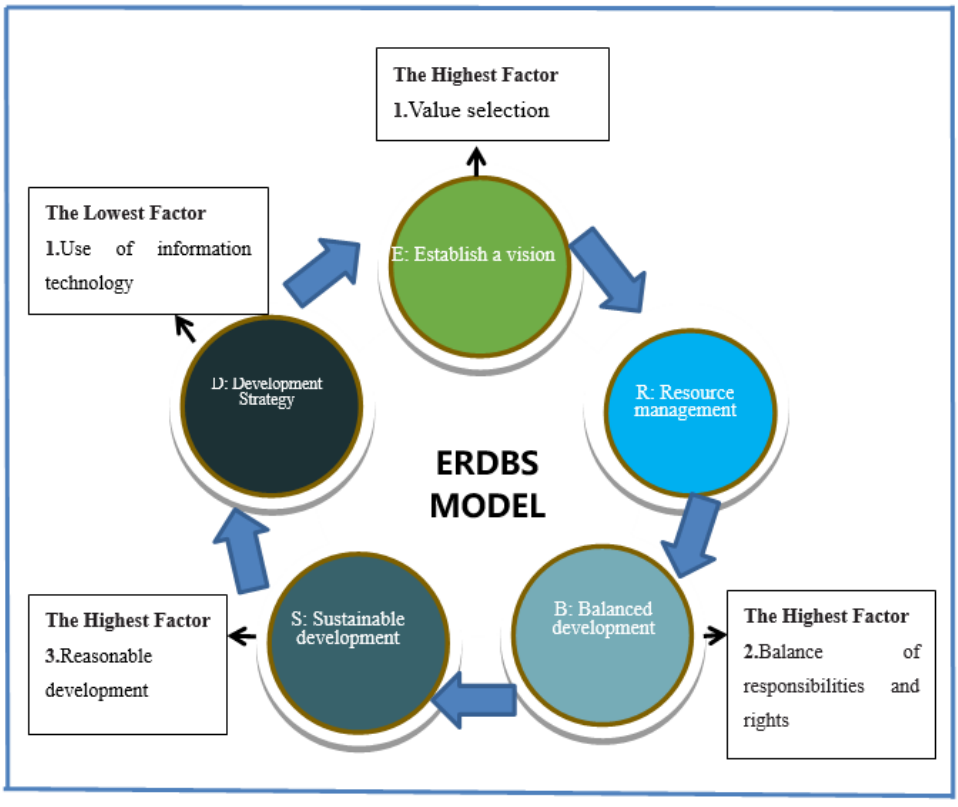

Figure 1 Development of a strategic leadership model for administrators of public kindergartens. Nanning City, Guangxi Province, People's Republic of China (ERDBS) (Source: Constructed by the researcher, 2024)

On the basis of interviews and expert group focus discussions, and in accordance with the PDCA theory, a strategic leadership model and user manual for public kindergarten managers in Nanning, Guangxi were formulated.

2.1 Strategic leadership model of public kindergarten administrators Nanning City, Guangxi Province, People's Republic of China They are as follows:

2.1.1 Pattern components

2.1.2 Format description

Part 1 Cyclic Management Deming quality

Part 2 Concepts and principles of development Strategic leadership of executives Nanning City public kindergarten, Guangxi Province, People's Republic of China

Part 3 Operational Strategy

Part 4 Components of strategic leadership of government

kindergarten administrators. Nanning City, Guangxi Province, People's Republic of China

2.2 Manual: Strategic Leadership Model for Administrators of public kindergarten, Nan City

Ning, Guangxi Province, People's Republic of China They are as follows:

2.2.1 Introduction

2.2.2 Statement

2.2.3 Part 1 Leadership

Objectives

Expected benefits

Strategic leadership model of administrators of Nanning City public kindergarten, Guangxi Province, People's Republic of China.

Format description

2.2.4 Part 2 Strategic leadership model of administrators of Nanning public kindergarten, Guangxi Province, People's Republic of China.

Part 1 Deming Quality Cycle Management

Part 2 Concepts and principles of development, strategic leadership model of administrators of Nanning public kindergarten, Guangxi Province, People's Republic of China.

Part 3 Operational Strategy

Part 4 Components of Strategic Leadership

Vision creation

Indicator 1.1 Choosing Values

Indicator 1.2 culture change

Indicator 1.3 enterprise development

Resource management

Indicators 2.1 Resource allocation

Indicator 2.2 Benefits of developing personnel abilities

In terms of determining development strategies

Indicators 3.1 use of information technology

Indicator 3.2 Knowledge application

Controlling development in a balanced way

Indicators 4.1 balance of benefits

Indicators 4.2 Balance of power and responsibility

Promotion of development

Indicators 5.1 Rational development
Indicators 5.2 innovative thinking

3. Results of model evaluation and a manual for using the model. Strategic leadership of public kindergarten administrators Nanning City, Guangxi Province, People's Republic of China Found that The format and manual are accurate. and suitability is at the highest level There is a possibility and usefulness is at the highest level The details are as follows:

3.1 Results of data analysis evaluating the correctness and appropriateness of the model and manual. Using the strategic leadership model of public kindergarten administrators. Nanning City, Guangxi Province, People's Republic of China

3.1.1 Results of the evaluation by 5 experts evaluating the correctness and suitability of the strategic leadership model of public kindergarten administrators. Nanning City, Guangxi Province People's Republic of China found that the strategic leadership model of kindergarten administrators of the government of Nanning City, Guangxi Province, People's Republic of China, created overall has the highest level of accuracy. When considering each item Found that Most of them are accurate. The highest level, except for item 2 , part 3 , operational strategy, is at a high level. As for the appropriateness of the format Overall, it is at the highest level.

3.1.2 Results of the evaluation by 5 experts evaluating the correctness and appropriateness of the manual for using the strategic leadership model for administrators of public kindergartens in Nanning City, Guangxi Province. People's Republic of China It was found that the manual for using the strategic leadership model for public kindergarten administrators Nanning City, Guangxi Province Created as a whole, it is accurate at the highest level. When considering each item, it was found that most of them were correct at the highest level, except for item 4 in determining development strategies, indicator 4.3.2, application of knowledge. Accurate at a high level The overall appropriateness of the format manual is at the highest level. When considering each item, it was found that most were at the highest level of appropriateness, except for item 3, operational strategies, and Item 4: Setting development strategies, indicator 4.4.1: Balance of benefits Suitability is at a high level.

3.2 Results of data analysis, evaluation of feasibility and usefulness of the model and user manual, model development model Strategic leadership of public kindergarten administrators Nanning City, Guangxi Province

3.2.1 Feasibility and usefulness of Development of a leadership style Executive strategy public kindergarten Nanning City, Guangxi Province, People's Republic of China by 30 experts It was found that the development of the model The strategic leadership of the administrators of the public kindergarten in Nanning City, Guangxi Province, People's Republic of China, which was created overall, is at the highest possible level. When considering each item Found that All of the above are possible at the highest level . As for the usefulness of the format Overall, it is at the highest level. When considering each item Found that Every point is useful. at the highest level

3.2.2 Feasibility and usefulness of the manual Using the model to develop a strategic leadership model. of administrators of public kindergartens Nanning City, Guangxi Province, People's Republic of China, by 30 experts. To evaluate the feasibility and usefulness, it was found that the manual for using the strategic leadership model for administrators of public kindergartens in Nanning City, Guangxi Province People's Republic of China created, overall, is at the highest level of possibility When considering each item individually, it was

found that every item was possible. are at the highest level in order As for the overall usefulness of the format, it is at the highest level. When considering each item, it was found that every item was useful at the highest level.

Discussion

From the results of research on the development of strategic leadership styles of executives kindergarten

Government of Nanning City, Guangxi Province, People's Republic of China The findings that were discussed were as follows:

1. Components of developing a strategic leadership model for public kindergarten administrators. Nanning City Guangxi Province People's Republic of China

A study of the components of the development of the strategic leadership model of public kindergarten administrators. Nanning City, Guangxi Province, People's Republic of China Overall, it is at a high level. When considering each aspect with the highest average That is, vision creation is at a high level. This is because Setting a vision is part of the strategic leadership of the administrators of a public kindergarten in Nanning City, Guangxi Province. People's Republic of China because setting a vision is considered Requirements at the level of expertise Kindergarten director which corresponds to The ideas of Hitt and Keats & Keats, 1998: 22-42) explains that Effective strategic leadership within the 21st Century Competitive Framework includes developing and communicating a consistent leadership vision. The resource management aspect is at a high level, indicating that resource management is a component of the development of strategic leadership styles of administrators of public kindergartens in Nanning City, Guangxi Province, People's Republic of China. Due to duty Responsibilities of the kindergarten director is Taking responsibility for the overall work of the kindergarten Including being a leader in the development of kindergartens. Education and teaching security management and contact between parents and schools, which is consistent with The concept of Sukai (Sukai, 2009 : 8) Explain that after setting a clear vision and direction The first thing a leader should do is Allocating one's own resources through reasonable planning To follow the vision and direction set Strategy setting in development was at a high level , showing that vision setting is part of the strategic leadership of administrators of public kindergartens in Nanning City, Guangxi Province . People's Republic of China, because kindergarten development planning is the responsibility of kindergarten administrators, which is in line with Chen Qinlei's ideas (Chen, 2010: 9) Explain that Strategic leadership consists of five areas: vision, strategy, resources, balance, and sustainability. Controlling balanced development is at a high level. Controlling balanced development is part of the strategic leadership of kindergarten administrators, Nanning City Government, Guangxi Province. People's Republic of China, because it is the professional responsibility of kindergarten directors to control the balanced development of kindergartens, which is in line with the concept of Hitt & Ireland (Hitt & Ireland, 1999: 43) explains that Strategic leadership includes creating balance in controlling the organization. The aspect of promoting development is at a high level, indicating that setting a vision is an important element of Development of a condition model Strategic leadership of the administrators of the Nan City public kindergarten. Ning Monthonk Wangxi People's Republic of China because of promoting the sustainable development of kindergartens. It is an important responsibility of the kindergarten director. which corresponds to Wu Yue's idea (Wu, 2013: 28) explains that Sustainable development is

an important part of strategic leadership. Sustainability refers to the ability to continuously develop and a core mindset. What guides the sustainable development of China today is the scientific development perspective. which is important for use as a reference for sustainable leadership development Strategic leadership development should focus on introducing theoretical methods with a scientific perspective to lead to sustainable leadership development.

2. Development of a strategic leadership model for public kindergarten administrators. Nanning City, Guangxi Province, People's Republic of China Development of a strategic leadership model for public kindergarten administrators. Nanning City, Guangxi Province, People's Republic of China To be effective, work must be carried out within the scope of 5 areas: 1) vision creation, 2) resource management, 3) development strategy planning, 4) controlling development in a balanced manner, and 5) Promotion of development Due to the condition strategic leader is Ability to set a vision for kindergarten development and promote the achievement of the vision, improving the strategic leadership of kindergarten administrators , contributing to improving the quality of education and teaching in kindergartens. and facilitates the promotion of sustainable development of kindergartens It is an unavoidable requirement to promote the development of moral, intellectual, physical, artistic and physical skills. In December 2021, Nanning Municipality established the " Preschool Education Development and Improvement Plan (2022-2035)", which clearly focuses on promoting high-quality development. and propose development goals, main measures, and missions of preschool education. It is at an important time for promoting the high quality development of preschool education. When faced with high quality development as a kindergarten administrator How to promote the development of kindergartens in an environment of fierce competition? Next is a question that kindergarten managers must: Think deeply about According to the process of strategic leadership model The kindergarten manager realizes the kindergarten's development vision and goals through various development measures in planning, implementing, monitoring and improving. and promote the effective management and sustainable development of kindergartens. Consistent with the research of Chen Qinlei (Chen, 2010: 10-11) The story explains that Robust industrial excellence strategic leadership should be based on the following five areas: First, vision: Strengthen employees' understanding and buy-in of the organization's mission. and introduce cultural factors into active exploration, innovation, and change. At the same time adhering to the traditional values of excellence. Second, the development strategy Continuously develop business opportunities relevant to the organization's current strategy through guided strategic work processes. and actively cultivate and guide spontaneous strategic work processes. Third, resource management level Continuously invest strategic resources in recommended strategic work processes. Fourth, balanced development. Create a balanced incentive mechanism to increase and gain both internal and external trust and support. Fifth, the level of perseverance. Gain insights into environmental changes Understand development trends Improve organizational flexibility Promote innovation and change and conserve strategic resources with the future in mind.

3. Model evaluation and model development manual Strategic leadership of public kindergarten administrators Nanning City Guangxi Province, People's Republic of China

Accuracy and appropriateness of the format and a manual for using the format and developing the format Strategic leadership of public kindergarten administrators Nanning City Guangxi Province, People's Republic of China, by image, is included to the greatest extent because of the format. Model development Oriented Leadership Strategies of administrators

of public kindergartens Nanning City Guangxi Province, People's Republic of China It is created through various processes. Appropriate evaluation of the feasibility and usefulness of the manual for using the strategic leadership model for public kindergarten administrators. Nanning City Guangxi Province, People's Republic of China, overall, was included at the highest level. The model manual was evaluated by 30 kindergarten administrators, all of whom had direct knowledge and experience in kindergarten management. Therefore Assessing the feasibility and usefulness of the format usage manual therefore depends on practice. The format and manual are comprehensive and cover the strategic leadership and implementation process for kindergarten administrators. The user guide has also been developed based on feedback received from expert interviews and the research process. Including the principles and concepts of the format. Strategies for using the model, etc., which are consistent with Zhao Xiqing's Thoughts (Zhao, 2019: 37-41) Study the leadership style of kindergarten principals in Nanning City. and evaluate the correctness, suitability, feasibility, and usefulness of the format.

Suggestions

1. Suggestions for using research results

1.1 Research results Components of developing a condition model Strategic leadership of administrators, kindergartens, government. Nanning City, Guangxi Province People's Republic of China found that The overall picture is at a high level. When considering each aspect, it has the highest average value. is the aspect of creating a vision and managing resources. Therefore, it is necessary to improve the awareness , knowledge, and ability of kindergarten administrators in setting a vision and implementing resource management . of the kindergarten effectively. The administrator of the kindergarten should set the vision and goals of the kindergarten according to the actual situation and according to documents related to kindergarten education. Comply with the law on the development of kindergarten education. There will be discussions. Staff training and contact between parents and schools to emphasize the importance of creating a vision and setting clear goals for kindergartens. Kindergarten administrators put strategies into practice. To be able to achieve goals and vision Resource management It is necessary to consolidate the available resources of kindergartens. and clearly define principles for resource management to ensure that kindergarten development will be supported by adequate resource allocation.

1.2 The research results found that Establishing a strategic leadership style should be carried out in five areas: Vision creation Resource management In determining strategies for development Controlling development in a balanced way and the aspect of promoting development and should improve these five aspects through a manual using the model

1.3 Study results Evaluation of the manual for using the model for developing the condition model. Strategic leadership of administrators, kindergartens, government. Nanning City, Guangxi Province People's Republic of China Found that Overall, it is at the highest level, so kindergarten administrators can Bring a manual for using the model to develop a condition model. Strategic leadership of administrators, kindergartens, government. Nanning City, Guangxi Province People's Republic of China to practice in order to develop and improve strategic leadership and management Kindergarten effectively

2. Suggestions for next research

2.1 Research on the development of strategic leadership styles for kindergarten administrators should be conducted in other formats. To improve the Manage Kindergarten schooling is more comprehensive and effective.

2.2 A comparative study should be conducted. Development of a strategic leadership model for public kindergarten administrators. Nanning City, Guangxi Province, People's Republic of China with the development of strategic leadership models for administrators of other types of kindergartens or other locations

2.3 Should cooperate with training institutes in relevant industries. To study and develop curriculum, training, strategic leadership Conduct targeted training for kindergarten administrators to improve administrative leadership methods. and promote effective kindergarten management.

2.4 Should conduct a survey of administrators in the educational administration department. To understand the perspective of the parties Conduct a study on strategic leadership of kindergarten administrators. to prepare for Improving the manual, using formats.

References

Chen, Q. (2010). Research on excellent strategic leadership in dynamic strategic situations. *China Human Resources Development*. (01), 9-13.

Hitt, M. A.& Ireland, R. D. (1999). Achieving and maintaining strategic competitiveness in the 21st century: The role of strategic leadership. *Academy of Management Executive*. 13 (1), 43-57.

Hitt, M. A., & Keats, B. W. (1998). Navigating in the new competitive landscape: Building strategic flexibility and competitive advantage in the 21st century. *Academy of Management Executive*. 12 (4), 22-42.

Huo, G.& Miao, J. (2009). Research on strategic leadership model. *Leadership Science*. (04), 4-7.

Ministry of Education of the People's Republic of China. (2015). Professional standards for kindergarten principals. *Online.* Retrieved October 18, 2023, from http://jgswj.zj.gov.cn/art/2015/2/15/art_1543701_35115840.html

State Council of the People Republic of China. (2021). The 14th Five-Plan Plan for Economic and Social Development. *Online.* Retrieved October 18, 2023, from https://www.gov.cn/xinwen/2021-03/13/content_5592681.htm

Nanning Municipal Government. (2022). Nanning plan for the development of preschool education (2022-2035). *Online.* Retrieved October 18, 2023, from http://jy.nanning.gov.cn/xxgk/fdzdgknr/jyzhgl/tzgg/t5466363.html

Su, K. (2007). *Research and suggestions on the leadership development model of Chinese enterprises (Master's thesis).* Shanghai Jiao Tong University, China.

Wu, Y. (2013). *Research on strategic leadership development strategies in learning organizations (Master's thesis).* Capital University of Economics and Business, China.

Zhao, X. (2019). *Investigation and research on the leadership of kindergarten principals in Nanning (Master's thesis).* Guangxi University for Nationalities, China.

การเมืองภาคประชาชนภายใต้รัฐบาลทหาร
People's Politics under Junta

อลงกรณ์ อรรคแสง
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
Alongkorn Akkasaeng
Mahasarakham University, Thailand
E-mail: alongkorn.a@msu.ac.th

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการความสำคัญของบรรยากาศทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยและการรับรองสิทธิและเสรีภาพไว้ในรัฐธรรมนูญที่มีต่อขบวนการและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชน นอกจากนี้ยังเพื่อศึกษาผลกระทบที่มีต่อขบวนการและการเคลื่อนไหวของภาคประชาชนภายหลังการยกเลิกรัฐธรรมนูญที่มีการรับรองสิทธิและเสรีของประชาชนและการเคลื่อนไหวของภาคประชาชนภายใต้การบังคับใช้กฎอัยการศึก ผลการศึกษาพบว่า บรรยากาศทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมีความสำคัญยิ่งต่อการเมืองภาคประชาชน เพราะเป็นบรรยากาศที่มีรัฐธรรมนูญเป็นเสมือนหลักให้ภาคประชาชนได้ใช้อ้างอิงหรือค้ำยันหรือรับรองถึงสิทธิและเสรีภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับรองถึงเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุม ซึ่งเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุมนี้เป็นเครื่องมือสำคัญของภาคประชาชนที่จะใช้ในการต่อรองและกดดันรัฐเพื่อให้เกิดการเจรจา ทำให้ช่องทางที่จะทำให้ประชาชนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล และประการสุดท้ายจากการศึกษาพบว่าบรรยากาศประชาธิปไตยนั้นส่งเสริมการอภิปรายอย่างเปิดเผยซึ่งเป็นกระบวนการทำงานที่สำคัญของการเมืองภาคประชาชน และเมื่อบรรยากาศประชาธิปไตยถูกพรากไปจากการรัฐประหารต่อเนื่องด้วยการปกครองของรัฐบาลทหาร ผลกระทบที่ตามมาต่อการเมืองภาคประชาชนจึงมีมากมายมหาศาล ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองถูกจำกัด การถูกควบคุมและการปราบปรามทางการเมืองแบบเผด็จการ การอภิปรายอย่างเปิดเผยถูกจำกัดและคุกคาม และสถาบันและกลไกในการแก้ไขข้อขัดแย้งและข้อพิพาททำงานผิดปกติ

คำสำคัญ: การเมืองภาคประชาชน; บรรยากาศการเมืองแบบประชาธิปไตย; รัฐประหาร

* วันที่รับบทความ : 16 ตุลาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 28 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 30 กรกฎาคม 2567
Received: October 16 2023; Revised: July 28 2024; Accepted: July 30 2024

Abstract

The objective of this research is to investigate the significance of a democratic atmosphere and the assurance of rights and freedoms in the constitution for political movements and activities of People's politics. Additionally, it aims to examine the impact on the People's politics activities following the abolition of the constitution that safeguards people's rights and freedoms, as well as the situation under martial law. The study's findings indicate that a democratic political atmosphere plays a vital role in People's politics. This atmosphere upholds the Constitution as a guiding principle for the People's politics, offering support and guarantees for rights and freedoms, particularly freedom of expression and assembly. These freedoms serve as essential tools for the People's politics to engage in negotiations, exert pressure on the state, and provide a channel for citizens to influence government decisions. Ultimately, the study reveals that a democratic atmosphere fosters open discussions, a critical aspect of public politics. When this democratic atmosphere is disrupted by coups d'état and military rule, the consequences for public politics become substantial. Political participation becomes limited, totalitarian control and repression prevail, open discussions are curtailed, and institutions and mechanisms for conflict resolution and dispute resolution fail to function effectively.

Keywords: People's politics Democratic atmosphere Coups d'état

บทนำ

การรัฐประหารเป็นปรากฏการณ์และอุปสรรคสำคัญต่อพัฒนาการประชาธิปไตยของหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทย นับจากเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาสู่ประชาธิปไตยนับแต่ 24 มิถุนายน 2475 ประเทศไทยเกิดรัฐประหารมาแล้วกว่า 13 ครั้ง เฉลี่ย 7 ปีครั้ง โดยครั้งล่าสุดเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2557 นำโดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา การก่อรัฐประหารแต่ละครั้งส่งผลกระทบต่อระบอบและกระบวนการประชาธิปไตยมากมาย อาทิ การยกเลิกรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดที่รับรองว่าอำนาจสูงสุดเป็นของประชาชนและเป็นกฎหมายที่รับประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชน การยกเลิกคณะรัฐมนตรีที่มาจากการเลือกตั้ง การยึดอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีไปเป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าคณะรัฐประหาร การยึดอำนาจของรัฐสภาให้เป็นอำนาจของหัวหน้าคณะรัฐประหาร การใช้อำนาจคณะรัฐประหารแก้ไขกฎหมายระดับพระราชบัญญัติซึ่งผ่านโดยสภาที่มาจากการเลือกตั้งจำนวนมาก การยกเลิกองค์กรทางการเมืองที่เกิดขึ้นในยุคที่มีประชาธิปไตย มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกและออกคำสั่งคณะรัฐประหารจำนวนมากที่เป็นการคุกคามสิทธิเสรีและก่อให้เกิดความหวาดกลัวแก่ประชาชน อาทิ การห้ามออกนอกเคหะสถาน การเรียกประชาชนมารายงานตัว การห้ามชุมนุมทางการเมือง การให้สถานศึกษาหยุดทำการ การห้ามบุคคลเดินทางออกนอกราชอาณาจักร การห้ามมิให้กระทำการเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางการเงินของบุคคล การแต่งตั้งหรือปลดข้าราชการโดยมิอาจโต้แย้ง การการเข้าควบคุมหรือระงับการถ่ายทอดออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียง สถานีวิทยุโทรทัศน์ และสถานีวิทยุชุมชน การออกคำสั่งทางนโยบายของคณะ

รัฐประหารที่ขาดการฟังความรอบด้านส่งผลกระทบต่อสิทธิและวิถีชีวิตของประชาชน จะพบว่าในการรัฐประการครั้งล่าสุด ในระยะเวลา 5 ปีระหว่างปี 2557-2562 ก่อนที่มีการกลับมาเลือกตั้งอีกครั้งมีประกาศและคำสั่งหัวหน้าคณะรัฐประหารมากว่าห้าร้อยกว่าฉบับที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา อันนี้ยังไม่นับพระราชบัญญัติจำนวนมากที่ตราโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่แต่งตั้งโดยคณะรัฐประหารเป็นพระราชบัญญัติที่ตราขึ้นโดยกระบวนการที่ไม่เป็นประชาธิปไตย

นับตั้งแต่ทศวรรษที่ 2530 เป็นต้นมา จะพบว่าการเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนเติบโตและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งในมิติของปริมาณของจำนวนครั้งในการออกมาเคลื่อนไหวและประเด็นข้อเรียกร้องที่หลากหลายมากขึ้น ส่วนหนึ่งสืบเนื่องจากการที่ระบบการเมืองแบบตัวแทนที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของภาคประชาชนได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งตัวแทนของประชาชนที่ได้รับการเลือกตั้งนั้นไม่ได้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนหรือเป็นปากเป็นเสียงแทนประชาชนในการทำหน้าที่ทั้งในทางนิติบัญญัติและบริหาร และไม่สามารถตอบสนองต่อข้อเรียกร้องที่เป็นความทุกข์ยากของประชาชน เป็นเหตุให้ประชาชนต้องออกมาแสดงออกทางการเมืองด้วยตนเอง ฉะนั้นการแสดงออกโดยการเดินขบวนเพื่อเจรจาต่อรองกับผู้มีอำนาจจึงเป็นกลไกหรือเครื่องสำคัญและอาจกล่าวได้ว่าเป็นเครื่องมือรูปแบบสุดท้ายที่ชาวบ้านซึ่งได้รับความเดือดร้อนใช้ในการต่อสู้เพื่อปกป้องตนเองและเรียกร้องการแก้ไขปัญหาจากผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ

ในระยะเวลาในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมา ผู้วิจัยสังเกตเห็นขบวนการเคลื่อนไหวของภาคประชาชนในหลายกลุ่มและในหลายวาระพบว่า การปราศรัยบนเวที การปราศรัยบนรถติดเครื่องขยายเสียง การเขียนป้ายรณรงค์และในใบปลิวต่างๆ จะสังเกตเห็นเนื้อหาที่อ้างถึงสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ไม่ว่าจะเป็นการอ้างถึงสิทธิเสรีภาพในการชุมนุม สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น สิทธิชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม สิทธิที่ได้รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างกว้างขวางเป็นเสมือนประตูที่เปิดออกเพื่อให้ประชาชนได้มีเครื่องมือหรือกลไกเพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นการตอกย้ำให้ประชาชนมีมั่นใจว่าตนเองมีสิทธิและความชอบธรรมที่จะทำได้ เป็นสิ่งที่กฎหมายหมายสูงสุดได้รับรองและให้สิทธิแก่ประชาชนไว้

ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าการเติบโตของการเมืองและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนเป็นเรื่องที่มีการรับรองในรัฐธรรมนูญเป็นเงื่อนไขสำคัญ แต่ทว่าการกลับมาของวงจรอุบาทว์โดยมีการรัฐประหารเกิดขึ้นอีกครั้งเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 การรัฐประหารดังกล่าวได้มีการล้มล้างรัฐธรรมนูญอีกครั้ง ซึ่งหมายถึงได้ล้มล้างสิทธิและเสรีภาพของประชาชนลงไปด้วย นอกจากคณะรัฐประหารจะได้ล้มล้างรัฐธรรมนูญแล้ว คณะรัฐประหารยังได้มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร การอยู่ภายใต้บรรยากาศทางการเมืองซึ่งการรับรองสิทธิและเสรีตามรัฐธรรมนูญขาดหายไป บรรยากาศทางการเมืองแบบประชาธิปไตยขาดหายไป อยู่ภายใต้รัฐบาลที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นคนเดียวกันกับหัวหน้าคณะรัฐประหาร การถูกปกครองด้วยกฎ

อัยการศึกซึ่งจำกัดสิทธิและเสรีภาพมีข้อห้ามมากมาย มีบทลงโทษที่รุนแรง ส่งผลกระทบอย่างไรต่อการเมืองภาคประชาชนอย่างไร ด้วยข้อสงสัยดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการความสำคัญของบรรยากาศทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยที่มีต่อการเมืองของภาคประชาชนในภาคอีสาน

2. เพื่อศึกษาผลกระทบต่อการเมืองภาคประชาชนในอีสานอันเกิดจากการรัฐประหารและการปกครองโดยรัฐบาลทหาร

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีการศึกษาวิจัยประกอบด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary studies) โดยการประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น รัฐธรรมนูญในอดีตที่รองรับสิทธิเสรีภาพของประชาชน ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ประกาศและคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่มีการจำกัดและกระทบต่อสิทธิเสรีภาพและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชน นอกจากนี้ผู้วิจัยจะทำการประมวลสถานการณ์หรือข่าวสารที่ปรากฏในสื่อเกี่ยวกับผลกระทบที่มีต่อขบวนการภาคประชาชนหลังการการรัฐประหารและมีการประกาศใช้คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติและกฎอัยการศึก นอกจากนี้การวิจัยยังได้ทำการวิจัยภาคสนามโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกขบวนการภาคประชาชนทั้งแกนนำและประชาชนในขบวนการที่ได้รับผลกระทบจากการการประกาศใช้คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติและกฎอัยการศึก โดยผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 4 กลุ่มประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิและสกลนคร 2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเขื่อนและการจัดการน้ำในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและร้อยเอ็ด 3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเหมืองแร่ในจังหวัดอุดรธานีและเลย และ 4) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านปิโตรเลียมกาฬสินธุ์และบุรีรัมย์ รวมทั้งสิ้น 20 คน จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ซอฟต์แวร์ NVivo ในการช่วยจัดระเบียบ วิเคราะห์ ตีความและความเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปสัมภาษณ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ความสำคัญของบรรยากาศทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยที่มีต่อขบวนการและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชน

1. บรรยากาศประชาธิปไตยได้รับรองถึงเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุม
2. บรรยากาศประชาธิปไตยทำให้ประชาชนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล
3. บรรยากาศประชาธิปไตยส่งเสริมการอภิปรายอย่างเปิดเผย

ผลการวิจัย

แนวคิดการเมืองภาคประชาชนเกิดจากข้อบกพร่องของระบบประชาธิปไตยแบบตัวแทน ส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งนั้นไม่เพียงพอ ดังนั้นจึงก่อให้เกิดการตอบโต้ต่อ ข้อจำกัดของระบบประชาธิปไตยแบบตัวแทนที่ อาจกล่าวได้ว่าประชาธิปไตยแบบตัวแทนที่ดำรงอยู่คือประชาธิปไตยที่การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเพียงมายาภาพหรือหลุมพรางที่จะบอกว่าประชาชนได้มีส่วนร่วมแล้วเท่านั้น ในประชาธิปไตยแบบตัวแทนของไทย ความเป็นตัวแทนเป็นเพียงกลไกทางการเมืองของภาคธุรกิจที่อาศัยการสร้างกติกาภายใต้ระบอบประชาธิปไตย เป็นเครื่องมือสำคัญในการทำให้ความเป็นตัวแทนของตนมีความชอบธรรมในการครอบครองทรัพยากรของสังคม (ประภาส ปิ่นตบแต่ง, 2541 : 216-217) ดังนั้นจึงเกิดรูปแบบการต่อสู้ที่เรียกว่ายุทธวิธีการขัดขวางท้าทายระบบการเมืองปกติ ซึ่งเป็นการแสวงหาเครื่องมือทางการเมืองใหม่ๆ ของประชาชนที่ไม่ใช่การมีส่วนร่วมในช่องทางการเมืองผ่านสถาบันทางการเมืองปกติ เป็นความพยายามที่จะเปิดช่องทาง กลไกและพื้นที่ทางการเมืองใหม่ๆ เพื่อเข้าไปต่อสู้ทางการเมืองโดยอาศัยการต่อสู้ผ่านการสร้างพื้นที่ทางสังคม การชุมนุมประท้วง และการดื้อแพ่ง (ประภาส ปิ่นตบแต่ง, 2547: 45-46)

ความเติบโตของการมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบนี้ พิจารณาได้จากสถิติการเดินขบวนชุมนุมประท้วงที่เพิ่มขึ้นมากในช่วงปลายทศวรรษที่ 2540 โดยในปี พ.ศ.2533 มีการเดินขบวนประท้วงจานวน 170 ครั้ง และได้เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากเป็น 739 ครั้ง ใน พ.ศ.2537 จานวน 754 ครั้งในปี พ.ศ.2538 และก้าวกระโดดเป็น 1,200 ครั้ง ในปี พ.ศ.2540 หรือ กล่าวให้เห็นภาพอีกมุมหนึ่ง คือ ในช่วงรัฐบาลนายชวน หลีกภัย และ รัฐบาลนายบรรหาร ศิลปอาชามีการชุมนุมประท้วงเฉลี่ยวันละ 2 ครั้ง ต่อมาในช่วงรัฐบาลพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ การชุมนุมประท้วงเพิ่มขึ้นเป็นวันละ 3 ครั้ง (ประภาส ปิ่นตบแต่ง, 2541 : 120-121)

การเมืองภาคประชาชนการเมืองที่ก่อตัวขึ้นมาก่อนที่จะมีรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ.2540 การเมืองในช่วงนั้นจะเป็นการเมืองที่เกี่ยวข้องกับคนยากจน แต่หลังจากนั้นการเมืองภาคประชาชนได้เปิดกว้างหรือเปิดโอกาสสำหรับคนกลุ่มอื่นๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น เป็นเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้อำนาจอธิปไตยต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ ขนาดควบคู่ไปกับการเมืองในระบบผู้แทน (นฤมล ทับจุมพล, 2543 : 7-8) เป็นการหันเหออกจากการเรียกร้องประชาธิปไตยจากเพียงรูปแบบสู่การเรียกร้องการเมืองภาคประชาชน (People

Politics) มีนัยยะถึงการที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรงในกระบวนการตัดสินใจนโยบาย โครงการ และกิจกรรมที่ส่งผลกับการทำมาหากิน และวิถีชีวิตโดยตรง (ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ, 2545) เป็นการที่ประชาชนหรือกลุ่มผลประโยชน์แต่ละกลุ่มต่างก็จะมีสิทธิส่วนร่วมในทางการเมืองในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือมากกว่ารูปแบบหนึ่ง และใช้สิทธิส่วนร่วมในทางการเมืองในระดับใดระดับหนึ่ง หรือใช้สิทธิส่วนร่วมทางการเมืองในหลายๆ ระดับ (วัชรา ไชยสาร, 2545) เป็นการเมืองแบบมีส่วนร่วมของพลเมือง ซึ่งครอบคุลมทั้งการเคลื่อนไหวของสาธารณชนทั่วไปในการแสดงความเห็นเกี่ยวกับนโยบายหรือกิจการสาธารณะ และการเคลื่อนไหวของประชาชนเฉพาะกลุ่มเพื่อแสดงสิทธิในการกำหนดวิถีชีวิตของตนเอง หรือเพื่อยับยั้งการกระทำของรัฐที่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของพวกเขา (เสกสรรค์ ประเสริฐกุล, 2548)

1. ความสำคัญของบรรยากาศทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยที่มีต่อขบวนการและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชน บรรยากาศประชาธิปไตยมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งการเมืองภาคประชาชน เพราะบรรยากาศประชาธิปไตยที่รับรองถึงเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุม รับรองถึงความชอบธรรมและความรับผิดชอบจากรัฐบาล ทำให้ประชาชนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล ทำให้เกิดการคุ้มครองทางกฎหมาย ส่งเสริมการอภิปรายอย่างเปิดเผย รวมถึงได้มีการจัดตั้งสถาบันและกลไกในการแก้ไขข้อขัดแย้งและข้อพิพาทที่ทุกฝ่ายให้การยอมรับ ความสำคัญของบรรยากาศทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่มีต่อการเมืองภาคประชาชนพิจารณาได้จากการบอกเล่าของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1.1 บรรยากาศประชาธิปไตยได้รับรองถึงเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุม เป็นบรรยากาศที่บุคคลและกลุ่มบุคคลมีเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุม สามารถแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล และรวมตัวกันเพื่อระดมการสนับสนุนสำหรับประเด็นของตนโดยไม่ต้องกลัวว่าจะถูกปราบปราม ผลการศึกษาพบว่า “ตั้งแต่ประชาธิปไตยเต็มที่ ได้มีการส่งหนังสือไปหน่วยงานราชการหม่องฮันหม่องนี่ คือว่าไปได้สะดวก การตั้งขบวน การจะรวมกลุ่มผู้สิมีความคิดเห็นเดียวกัน การขุดเจาะปิโตรเลียมตรงนี่บ่เป็นธรรมก็สามารถที่จะเข้าไปในจังหวัดในอำเภอ” (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านปิโตรเลียมจังหวัดกาฬสินธุ์คนที่ 1, 9 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) “นอกจากยื่นหนังสือแล้วกะมีการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์หลายอยู่ หนึ่งก็มีติดป้าย ช่วงนั้นก็จะมีการติดป้ายในชุมชน เป็นการแสดงว่า บ้านหลังนี้ไม่เอาบ่อก๊าซ ติดป้ายอย่างใหญ่อยู่หน้าชุมชน และมีการใส่เสื้อนี่ก็ใช้วิธีการถามจำนวนคนว่ามีผู้ใดสิไปเฮ็ดออกมา ก็มาขายแล้วเอากำไร 20 บาท แล้วเอาเข้าไปเฮ็ดเป็นกองทุนกลุ่ม” (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านปิโตรเลียมจังหวัดกาฬสินธุ์คนที่ 2, 9 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) “การเคลื่อนไหวมีหลายรูปแบบค่ะ เช่น คือต้องเข้าใจอันหนึ่งว่าก่อนหน้านี้มันจะมีความรู้สึกว่า หลายครั้งที่เวลาชาวบ้านไป 50-60 คน กว่าเอกสารหรือข้อมูลการดำเนินการของรัฐจะค่อนข้างช้า ... หลายครั้งชาวบ้านก็ได้เรียนรู้ว่า ถ้าไป ไปครั้งแรกยื่นหนังสือแล้ว หลักสิบอาจจะรอเป็นเดือน ถ้าไปเป็นหลัก 100-200 การดำเนินการหรือการให้ข้อมูลก็จะชัดขึ้น ... แต่อันนี้เรามองว่าเป็นเรื่องปกติของการสร้างอำนาจต่อรอง” (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาค

ประชาชนด้านปิโตรเลียมจังหวัดกาฬสินธุ์คนที่ 3, 9 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) “ส่วนใหญ่ท่าทีของรัฐในยุคที่เป็นประชาธิปไตย ท่าทีรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐ ก็เข้าใจดีว่าตรงนี้เป็นสิทธิของชาวบ้าน การลุกขึ้นมาของชาวบ้าน แม้เขาจะไม่ได้ยอมรับทั้งหมด แต่เขาก็เข้าใจดีว่านี่คือสิทธิที่ประชาชนมีสิทธิ์ทำ ความร่วมมือหรือท่าทีในการตอบรับก็ค่อนข้างจะดีกว่า (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านปิโตรเลียมจังหวัดกาฬสินธุ์คนที่ 4, 9 ก.ย.2561, สัมภาษณ์)

ความสำคัญของบรรยากาศประชาธิปไตยที่รับรองถึงเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุม ยังสะท้อนให้เห็นในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนในด้านอื่นได้อีก เช่น เครือข่ายปฏิรูปที่ดินภาคอีสาน พบว่า “รูปแบบการเคลื่อนไหวนี่ก็คือ อันดับแรกคือมีการชุมนุม รอบแรกคือชาวนาชาวไฮ่ ก็มาร่วมกับ สกย.อ. พอ สกย.อ. เสร็จก็มาเป็นสมัชชาคนจน ออกจากสมัชชาคนจนเรียบร้อยแล้ว ช่วงหลัง ๆ มาปี 52-53 ซึ่งผมจะไปร่วมกับพีมูฟ เพราะปัญหาบ่ได้ถูกแก้ ... การชุมนุมก็มีกรุงเทพฯ ทำเนียบรัฐบาล รัฐสภา แล้วก็เข้านะครับ แล้วก็ไปชุมนุมอยู่ที่สนามหลวง แล้วก็แถวสนามม้านางเลิ้ง แล้วก็ลานพระบรมรูปทรงม้า ก็เคยไปอยู่โดน” (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิคนที่ 1, 12 ก.ย. 2561, สัมภาษณ์)

ในส่วนของประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเขื่อนและการจัดการน้ำพบว่า “กิจกรรมเคลื่อนไหวมันหลายรูปแบบ เช่น ร่วมโต่วกันยื่นหนังสือ สองเป็นกรรมการหลายอย่าง หลายรัฐบาลก็เฮ็ด ๆ รูปแบบคล้ายๆ กัน ... ก่อนการยื่นหนังสือกะมีคุยกันบ่อย ถ้าเฮายื่นหนังสือไปจังซี่ ประมาณ 3 วัน หรืออาทิตย์นึง บ่เห็นเปิ้นตอบมา เฮาก็คุยกัน ซ่วยกันตามหนังสือ” (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเขื่อนและการจัดการน้ำในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีคนที่ 1, 15 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) “เว้าง่ายๆ เฮาระดมกำลังไป หนึ่ง ขอคัดค้านการสร้างเขื่อน ... กะมีการไปชุมนุม ไปศาลากลางจังหวัด บางเที่อก็ไปแก่งสะพือ ไปบวงสรวงพระพือ ว่าให้หยุดการกระทำสร้างเขื่อนเพราะว่าเป็นการทำร้ายทรัพยากร เจ้าแม่เจ้าพ่อที่เทียวไปเทียวมาหากันสิบได้ ก็คือวิธีการของเฮานี้ในภาคประชาชนที่เคลื่อนไหว ... เวลาไปยื่นหนังสือโดยเฉพาะอยู่จังหวัด ไปยื่นทีน่าจะ 200 กว่า 300 กว่า ครั้งแรกน่ะเบิ่มเลย เฮารู้สึกว่าการที่เฮาไปยื่นหนังสือคนน้อยๆ แค่ไป 5 คน 10 คน เฮามั่นใจว่าบ่สามารถเรียกร้องให้คนหลาย ๆ ให้สาธารณะ หรือว่าให้หน่วยงานข้างบนรับรู้ได้ว่าคนเดือดร้อนขนาดเนี่ย ... การชุมนุมหรืออำนาจของชาวบ้านต้องใช้ขนาด ใช้จำนวน เพราะว่าถ้าไปคนน้อย ๆ จะรู้สึกว่าบ่มีพลัง บ่สามารถเฮ็ดให้หน่วยงานอื่นๆ รู้สึกได้ เพราะความที่ชาวบ้านไปอิหยังก็ช่างถ้าไปหลาย ๆ มันมีพลัง (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเขื่อนและการจัดการน้ำในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีคนที่ 2, 15 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) “รูปแบบการเคลื่อนไหวยุคคุณอภิสิทธิ์นี่เราค่อนข้างเข้มข้นหน่อย ชาวบ้านปากมูลประมาณต้นปี 2554 เดือนมกราคม ชาวบ้านปากมูลชุมนุมที่หน้าศาลากลางจังหวัดอุบลฯ เดือนกว่า มีคนอยู่ประมาณ 2,000 กว่าคน ชุมนุมที่หน้าศาลากลาง อันนี้หลัง หมู่บ้านแม่มูนมั่นยืน หลังจากชุมนุมที่หน้าศาลากลางเสร็จแล้ว รัฐบาลก็ไปแก้ หลังจากนั้นก็เคลื่อนไปชุมนุมที่ลานพระรูปฯ ใน

นามของพีมูฟ มีการชุมนุมอีกหลายครั้ง ในช่วงนั้น ... พอมาถึงยุคคุณยิ่งลักษณ์ซึ่งเข้ามาหลังจากมีการเลือกตั้งเสร็จ ของคุณยิ่งลักษณ์ก็ชุมนุมกันค่อนข้างหลายรอบ ที่หลักๆ จะมีการชุมนุมข้างทำเนียบรัฐบาล ที่ประตู 5 เฉพาะปากมูลนี่ก็หนึ่งสัปดาห์ และรวมกับพีมูฟที่ข้างกระทรวงศึกษาฯ ก็ร่วมเดือน ชุมนุมระยะยาว กดดันให้มีการเจรจาต่อรอง และในยุคของคุณยิ่งลักษณ์ตอนนั้นก็มีหลายรูปแบบ ชาวบ้านปากมูลยึดรถไฟที่วารินฯ เข้ากรุงเทพฯ โดยไม่จ่ายค่ารถไฟ อันนี้ก็ทำอยู่ประมาณ 3 ครั้ง ในยุคของคุณยิ่งลักษณ์ รวมถึงการไปแสดง action ไม่ว่าจะเป็นการไปชุมนุมที่หน้าทำเนียบ" (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเขื่อนและการจัดการน้ำในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีคนที่ 3, 15 ก.ย.2561, สัมภาษณ์)

เช่นเดียวกับประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเหมืองแร่ที่อธิบายถึงความสำคัญของบรรยากาศประชาธิปไตยว่า "ถ้าอิงกับระบอบการเมืองแบบประชาธิปไตยนี่ การเมืองภาคประชาชนมันเป็นประชาธิปไตยในส่วนที่อยู่นอกสภา ... ประชาธิปไตยที่ว่านี่ อย่างน้อยผมมองว่ามันแบ่งออกเป็น 3 ส่วนประกอบกัน ส่วนแรก คือ ประชาธิปไตยเลือกตั้งหรือประชาธิปไตยตัวแทนหรือประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา ส่วนสอง ประชาธิปไตยมวลชน ประชาธิปไตยทางตรงประชาธิปไตยบนท้องถนน และอีกส่วนหนึ่ง คือ เสรีภาพของปัจเจกชนที่เป็นพื้นฐานในการรองรับเพื่อจะทำให้ประชาธิปไตยทั้งสองส่วนแรกมีความแข็งแรง. (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเหมืองแร่ในจังหวัดเลยคนที่ 1, 21 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) "เรื่องการนำพี่น้องไปเรียกร้อง เหตุการณ์เฮ็ดในการชุมนุม มีเบิ็ดแบบ ตั้งแต่การเฮ็ดหนังสือ การไปพบปะ การไปหาเจ้าหน้าที่ของปลัด พวกนี้ อาจจะไปทุกหน่วยงาน การกดดันนี่ฮู้หลากหลายแฮงครับ ในช่วงที่ผ่านมา อันที่หนึ่ง บ่สิเป็นการเฮ็ดหนังสือร้องเรียน บ่สิเป็นการไปติดตามหน่วยงานที่เป็นเจ้าของปัญหา แม่นยกพวกเป็นหลักเลย ส่วนใหญ่สิยกพวกบ่ยกผู้เดือดร้อนไปแล้ว เรื่องการพาผู้เดือดร้อนไปบ่แม่นไปเฉพาะรายสองราย เอาไปทั้งครอบครัว ทั้งลูกเล็กเด็กแดงไป ... เวลาไปก็เป็นหลักร้อยบางทีก็หลักพัน ไปนั่งเฝ้า ส่วนใหญ่จากพื้นที่ก็จะอยู่ที่อำเภอ และก็ไปจังหวัด จากจังหวัดก็ไปรวมศูนย์ที่อำนาจเลย หน้าทำเนียบรัฐบาล ที่กระทรวงต่างๆ (ผู้ประสานงานเครือข่ายไทบ้านผู้ไร้สิทธิ์จังหวัดขอนแก่น, 30 ก.ย.61, สัมภาษณ์)

1.2 บรรยากาศประชาธิปไตยทำให้ประชาชนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล

บรรยากาศทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย มีช่องทางสำหรับประชาชนและการเคลื่อนไหวทางการเมืองในการมีส่วนร่วมกับรัฐบาลและมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจผ่านช่องทางต่างๆ อาทิ การล็อบบี้ การร้องทุกข์ การปรึกษาหารือ เพื่อให้การเคลื่อนไหวมีอิทธิพลต่อนโยบาย พิจารณาได้จากข้อมูลดังต่อไปนี้ "ในกระบวนการเคลื่อนไหว เฮาก็เฮ็ดไปตามขั้นตอนก็คือเรื่องของการยื่นหนังสือต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และในระดับพื้นที่ก็คือ อบต.เอง และก็ทั้งอำเภอ รวมไปถึงจังหวัด เป็นไปตามขั้นตอนทุกกระบวนการ เป็นกระบวนการปกติของรัฐค่ะ .... กระบวนการบ่ปกติก็คือ มีการชุมนุมเรียกร้อง เพื่อที่จะให้มันเกิดเงื่อนไขที่จะเจรจาต่อร้องเพื่อแก้ไขปัญหา เพราะว่าเฮามองว่าด้วยเงื่อนไขปกติ มันซ่า ในขณะที่สถานการณ์ในพื้นที่มันมาลุกเร็ว แฮงน่ะค่ะ เช่นกรณีของป่าไม้ที่ดิน เฮาก็สิมิการมาไล่ชาวบ้านออก ก็คือตัดฟันอาสินของที่บ้าน ... ก็

ชุมนุมตั้งแต่อยู่อำเภอ อยู่ อบต. และก็อยู่จังหวัด รวมถึงไปชุมนุมอยู่กรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลางอำนาจ อยู่กับพีมูฟ" (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิคนที่ 2, 12 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) "ก่อนช่วงหลังรัฐประหาร เฮาจะเฮ็ดสถานการณ์ในการเคลื่อนไหวนอกจากเรื่องของการใช้ทั้งมวลชนไปกดดัน เพื่อให้เกิดการเจรจาร่วมกับฝ่ายรัฐบาล เฮาสิเห็นสถานการณ์อันนึงก็คือ เรื่องของการยึดพื้นที่ ซึ่งอันนี้จะเห็นหลาย ๆ ที่ เช่น บ่อแก้ว โคกเงา ภาคเหนือ ภาคใต้ (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิคนที่ 3, 12 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) "ที่ผ่านมายื่นหนังสือด้วยกลไกของท้องถิ่น ของจังหวัด อันที่สอง ก็คือการยื่นหนังสือในเชิงของฝ่ายนโยบายก็คือรัฐบาล ที่ไปที่ผ่านมามันก็ง่าย การยื่นหนังสือคือยื่นข้อเสนอพื้นฐานกำหนดกรอบหรือการแก้ไขปัญหา กระบวนการที่สองคือกระบวนการติดตามคือว่าไปหลายขึ้น กระบวนการที่สาม ที่ต้องใช้การแสดงกำลังพี่น้องในการที่เสนอให้เฮ็ดว่าพี่น้องเฮาเดือดร้อน ไปชุมนุมก็ได้ เรื่องของการไปประชุมก็ได้ ไปชุมนุมหลาย ก็ที่ชุมนุมติดตามปัญหา" (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิคนที่ 4, 12 ก.ย. 2561, สัมภาษณ์) "หนึ่งมีการรวมตัว สองมีการยื่นหนังสือ และสามเฮาก็ต้องไปติดต่อหน่วยงาน ก็คือเข้าไปหากรรมการสิทธิฯ อยู่กรุงเทพฯ นี่ก็พากันเข้าไป... เดินรณรงค์ในหมู่บ้าน ใส่เสื้อเขียว มีการปลูกต้นไม้ ใช้สิทธิเต็มที่ คือเขาปลูกต้นไม้ก็เป็นพิธีของเฮาที่เฮาเฮ็ดเพื่อหมู่บ้านเฮา" (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านปิโตรเลียมจังหวัดกาฬสินธุ์คนที่ 1, 9 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) "ในเรื่องการชุมนุมเฮาไประดับศูนย์กลางอำนาจการตัดสินใจ คือประชาธิปไตยทางตรงเลย การไปหม่องรวมกลุ่มก็เพื่อให้มันมีโครงสร้าง อันที่หนึ่งเน๊าะ อันที่สองก็คือว่าไปนำเสนอปัญหาให้กับทางรัฐบาลได้รับรู้ ว่ามันมีกระบวนการในตั้งกรรมการแต่ละชุดนี่ ระดับจังหวัดมันต้องเฮ็ดงาน ถ้าเกิดว่าระดับจังหวัดมันบ่เฮ็ดงานปี๊บ ชาวบ้านเฮาก็ต้องไปชุมนุมทันทีเพื่อที่ให้จังหวัดเฮ็ดงาน จะสั่งลงมาแต่มันบ่เฮ็ด จังหวัดคือเฮ็ดไปตามประเด็น หมายถึงว่าการแก้ไขปัญหา อันที่สองก็คือว่า ไปคัดค้านนโยบายที่มันส่งผลกระทบต่อพื้นที่ เวลาไปก็ไปหลายฮะ ไปสมาชิกเลย 400-500 คน อันนี่ต้องเข้าไปศาลากลาง ไปหาผู้ว่าฯ แต่ส่วนหลักสิได้พบรองผู้ว่าฯ เป็นหลัก อันนี่คือกระบวนการของลำน้ำชีเน๊าะ (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเขื่อนและการจัดการน้ำในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ดคนที่ 1, 18 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) "การเมืองภาคประชาชนจะให้ความสำคัญกับประชาธิปไตยมวลชนมาก เพราะพลังของประชาชนบนท้องถนนมันเป็นเสียงโดยตรงที่จะไปคานอำนาจกับประชาธิปไตยในระบบ" (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเหมืองแร่ในจังหวัดเลยคนที่ 1, 21 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) "อันที่หนึ่งเราสร้างพื้นที่รูปธรรม ต้นแบบการจัดการที่ดินอย่างยั่งยืน การจัดการป่าให้ยั่งยืน อันที่สอง ก็คือทำงานรณรงค์สาธารณะ เอาสิ่งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ไปเผยแพร่ต่อสื่อสาธารณะผ่านสื่อต่างๆ อันที่สาม เป็นเรื่องของการเจรจาต่อรองเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างและนโยบาย ซึ่งจะมีกิจกรรมต่าง ๆ การชุมนุมเป็นอันหนึ่ง เป็นเครื่องมืออันหนึ่ง ก็เปิดโต๊ะเจรจา แล้วก็ผลักดันให้มีการแต่งตั้งกลไกร่วมระหว่างรัฐกับ

ประชาชนเพื่อพิจารณาประเด็นแต่ละเรื่องซึ่งจะเสนอสู่นโยบายด้วย (ที่ปรึกษาขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม, 5 ต.ค.61, สัมภาษณ์)

1.3 บรรยากาศประชาธิปไตยส่งเสริมการอภิปรายอย่างเปิดเผย การเคลื่อนไหวทางการเมืองสามารถใช้สภาพแวดล้อมนี้เพื่อสร้างการสนับสนุนจากสาธารณะสำหรับประเด็นของพวกเขา ชักชวนพลเมืองที่ยังไม่ตัดสินใจ และได้รับแรงผลักดันจากแนวคิดของตนเอง ความสำคัญของบรรยากาศประชาธิปไตยในส่วนนี้พิจารณาได้จากข้อมูลดังนี้ “ชาวบ้านเราจะใช้วิธีก่อนที่จะนำไปสู่อะไร ๆ เราก็ต้องเรียนรู้ข้อมูล ก็จะใช้วิธีเดินประชุม เดินคุยกัน อันนี้คือเรื่องธรรมดามาก เพราะชาวบ้านไม่รู้ว่าต้องทำอะไรยังไง เขาต้องเข้าใจก่อนว่าเขาจะสู้อะไร แรกๆ ก็คือต้องจัดพื้นที่การแลกเปลี่ยน พูดคุยแลกเปลี่ยนกันในหมู่บ้าน ในชุมชน ระหว่างคนที่มีข้อมูล ทำงาน หรือคนที่มาเคลื่อนไหวในพื้นที่ต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน การประชุมย่อยในพื้นที่เป็นเรื่องแรกที่ต้องทำก่อนเลย ... การลุกขึ้นมาของชาวบ้าน แม้เขาจะไม่ได้ยอมรับทั้งหมด แต่เขาก็เข้าใจดีว่านี่คือสิทธิที่ประชาชนมีสิทธิ์ทำ ความร่วมมือหรือท่าทีในการตอบรับก็ค่อนข้างจะดีกว่า แล้วเขาก็จะทำตามกรอบหน้าที่เขา เช่นมีหน้าที่ให้ข้อมูลเมื่อชาวบ้านมาร้องขอก็ต้องให้ ชาวบ้านถามก็ต้องตอบ เช่น ชาวบ้านร้องขอให้หยุดก่อนเพื่อทบทวน อันนี้ก็ต้องหยุดและเพื่อทบทวน คุยกัน เปิดพื้นที่คุยกัน แลกเปลี่ยนกันก่อน อันนี้คือเรื่องปกติบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย” (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านปิโตรเลียมจังหวัดกาฬสินธุ์คนที่ 3, 9 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) “ก่อนหน้าที่มีการรัฐประหาร มีการใช้กฎอัยการศึก เฮาเคลื่อนไหวอยู่สองด้าน ด้านหลักเคลื่อนไหวผลักดันทางนโยบาย ให้มีผลต่อการแก้ไขปัญหาว่าที่ผ่านมาข้อยุติในการแก้ไขปัญหามันติดอยู่กับหน่วยงานหรือกฎระเบียบของข้าราชการในพื้นที่ซึ่งมันเฮ็ดให้บ่สามารถแก้ไขปัญหาได้ เพื่อที่จะให้เกิดการแก้ไขปัญหาได้มันต้องผลักดันในทางนโยบาย ก่อนที่จะมีกฎอัยการศึก รูปแบบการเคลื่อนไหวของพี่น้อง หรือว่าการดำเนินการของพี่น้อง มีรูปแบบที่ผ่านมาก็ชัดเจน หนึ่งก็คือว่าพี่น้องที่เดือดร้อนกลุ่มปัญหาต่าง ๆ เอาเรื่องราวเจ้าของมาเว้าให้สู่กันฟัง ประเด็นผลกระทบ ประชุม แล้วก็เสนอ เก็บข้อมูล การประชุม สรุปประชุม แล้วก็มีการฝึกอบรมกระบวนการในการที่จะเสนอกระบวนการที่จะให้ข้อมูลผู้นำจัดตั้งผู้นำในการเจรจาเรื่องราวของเจ้าของ กระบวนการนี่เฮาก็หนึ่งคือจัดตั้งส่วนร่วมคือว่ากำหนดแนวทางในการเรียกร้อง (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิคนที่ 4, 12 ก.ย.2561, สัมภาษณ์)

นอกจากการเคลื่อนไหวรณรงค์ในพื้นที่แต่ละบ้าน แล้วก็มีการทำความเข้าใจระหว่างข้อมูลเฮากับข้อมูลเขา ประชุมบ่อยค่ะ มันบ่ได้ระบุขนาดนั้น คร่าว ๆ อาจจะเป็นเดือนละเถื่อ การประชุมมันก็จะมีบ้านแต่ละคน บางครั้งเฮาก็จะเปลี่ยนกัน บางเถือก็จะไปเฮือนผู้หนึ่ง ที่โด่น ๆ มาก็ไปเฮือนอีกคนนึง เขาสิแบบว่าคล้าย ๆ ทุกคนสิแบบว่าเฮือนผู้ใดว่าง หรือบางพื้นที่ที่สังเกตว่าพื้นที่เฮือนผู้ใดมีพื้นที่ในการนั่งชุมนุมกันแด้ เฮาก็จะไปนั่งเว้ากันว่า เอ๊ย... ตอนนี่เฮายื่นหนังสือฮอดนี่แล้วนะ เดี๋ยวนี่มีหนังสือเชิญมาจากกรรมการสิทธิฯ ตอนนั้นเฮาส่งหนังสือไปหากรรมการสิทธิฯ แต่สิพบปะกันหรือว่าโด่น ๆ บ่ได้พ้อกัน หรือสองเดือนบ่ได้พ้อกันเลย ชวนกัน

นัดกันกินข้าว และก็นั่งคุยกันว่าเดี๋ยวนี่เฮาไปยื่นหนังสือมาฮั่นมานี่ หรือเว้าว่าเฮาไปประชุมเวลามีกรรมการสิทธิฯ เชิญมาช่วงนั้น (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเขื่อนและการจัดการน้ำในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีคนที่ 2, 15 ก.ย.2561, สัมภาษณ์)

"รูปแบบการเคลื่อนไหว หนึ่ง นี่คือประชุม แน่นอนก็คือประชุมเฮาต้องประชุมทุกเดือน เพื่อติดตามสถานการณ์ในพื้นที่และติดตามสถานการณ์นโยบายในการจัดการน้ำ พอประชุมแล้วปี๊บก็สิเฮ็ดข้อเสนอสาม ก็คือว่าต้องร่วมกันชุมนุม อันนี่คือการแสดงออกตามสิทธิ สิทธิภายใต้รัฐธรรมนูญที่มีอยู่ในช่วงนั่นเน๊าะ เพราะว่าสามารถเฮ็ดได้" (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเขื่อนและการจัดการน้ำในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ดคนที่ 1, 18 ก.ย.2561, สัมภาษณ์)

"รูปแบบการเคลื่อนไหวก่อนรัฐประหารส่วนใหญ่พยายามให้ความสำคัญกับตัวองค์กรชาวบ้าน มีการฝึกอบรม ให้ความรู้เรื่องกฎหมาย เรื่องสิทธิมนุษยชน ฝึกอบรม การพูดคุย จัดประชุม อบรมวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อเคลื่อนไหว ในประเด็นปัญหาแบบนี้ๆ เราควรจะทำไรบ้าง เช่น เรื่องการทำจดหมาย การยื่นหนังสือ การทำหนังสือร้องเรียนต่างๆ รวมทั้งการเคลื่อนไหวชุมนุมกดดันในสถานการณ์ต่างๆ ทำบ่อยหมายถึงตัวองค์กรชาวบ้านจะต้องเกาะติดสภาพปัญหา และจะต้องมีการพูดคุยเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาอยู่อย่างต่อเนื่อง (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเหมืองแร่ในจังหวัดเลยคนที่ 1, 21 ก.ย.2561, สัมภาษณ์)

"การประชุมชาวบ้าน คือ การต่อข้อมูลกันระหว่างชาวบ้านในทุกอาทิตย์ที่ต่อข้อมูลกันนี่สำคัญสอง คือพอเกิดเห็นข้อมูลก็ไปยื่นหนังสือ ไปทวงถามซึ่งถือเป็นเรื่องปกติที่ทำกันอยู่ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้สำคัญ" (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเหมืองแร่ในจังหวัดอุดรธานีคนที่ 1, 22 ก.ย.2561, สัมภาษณ์)

2. ผลกระทบต่อการเมืองภาคประชาชนในอีสานอันเกิดจากการรัฐประหารและการปกครองโดยรัฐบาลทหาร การปกครองภายใต้รัฐบาลทหารมีการเซ็นเซอร์และปิดกั้นการอภิปรายสาธารณะเกี่ยวกับสถานะสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตยในประเทศไทย นักเคลื่อนไหวและผู้เห็นต่างหลายร้อยคนถูกดำเนินคดีในข้อหาทางอาญา เช่น ยุยงปลุกปั่น อาชญากรรมเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ กองทัพได้กดดันนักเคลื่อนไหวหลายพันคนให้ยุติการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองต่อรัฐบาลทหาร เจ้าหน้าที่ยังคงควบคุมตัวบุคคลอย่างลับๆ เป็นเวลาสูงสุดเจ็ดวันโดยไม่มีข้อกล่าวหา และสอบปากคำพวกเขาโดยไม่ต้องเข้าถึงทนายความ (Sunai Phasuk, Unending Repression Under Thailand's Military Junta: Abuses Persist Five Years After Coup, 2019: online) และจากที่กล่าวมาในเรื่องของคำสำคัญของบรรยากาศประชาธิปไตยข้างต้นจะพบว่าบรรยากาศทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยที่ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเมืองภาคประชาชน เพราะการเคลื่อนไหวทางการเมืองในหลากรูปแบบทั้งประชุมเตรียมกันการเคลื่อนไหว การชุมนุม การเดินขบวน การกดดันรวมตัวกันยื่นหนังสือพร้อมเข้าร่วมหลักร้อยเพื่อกดดันให้เกิดการเจรจาต่อรอง กิจกรรมดังกล่าวนี้กระทำ

ได้เมื่อบรรยากาศทางการเมืองเปิดและเอื้ออำนวย ในทางตรงข้ามหากบรรยากาศทางการเมืองแบบประชาธิปไตยปิดลง สิทธิเสรีภาพในการเคลื่อนไหวถูกพรากไปโดยการรัฐประหารและถูกกดทับต่อด้วยการปกครองโดยรัฐบาลทหาร กิจกรรมของการเมืองภาคประชนชนเพื่อต่อรองก็ถูกพรากไปด้วย เราสามารถพิจารณาผลกระทบต่อการเมืองภาคประชาชนในอีสานอันเกิดจากการรัฐประหารและการปกครองโดยรัฐบาลทหารได้ดังต่อไปนี้

2.1 การมีส่วนร่วมทางการเมืองถูกจำกัด ภายใต้รัฐบาลทหารนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองมักถูกควบคุมหรือจำกัดอย่างเข้มงวด ประชาชนถูกจำกัดหรือไม่สามารถเข้าถึงสิทธิ เสรีภาพและยุติธรรม การเลือกตั้งและกิจกรรมพรรคการเมืองหรือการเคลื่อนไหวที่ต่อต้านรัฐบาลทหารถูกสั่งห้ามหรือระงับ พิจารณาได้ดังนี้

การเมืองภาคประชาชนด้านปิโตรเลียม ประชาชนให้ข้อมูลว่า “จบเลยเดินขบวน แม้แต่ก่อตั้งกันรวมโต่วกันนิด ๆ หน่อย คือจบเลย รัฐประหารนี่คือแบบ มันเหมือนกับน้ำท่วมปาก ความเลวร่ายมากที่สุดเลยนี่ คือว่าเหมือนกับเฮาถูกบีบบังคับ เหมือนกับเฮาเฮ็ดหยังบ่ได้สะดวก เฮาเคยมีประชาธิปไตย และก็ประชาชนที่เขาบ่เข้าใจเลย จะต้องนิ่งเงียบ บ่กล้าลุกขึ้นสู้ ประชาชนยิ่งห่างไกลเฮาไปอีก ที่เฮาคิดแค่ว่าสิต้องทำมาหากินขายของ ยิ่งเข่าไปยุ่งยิ่งยาก เฮาก็ต้องอยู่เฉย ๆ บ่กล้าลุกขึ้นมาสู้เพื่อหมู่บ้านเจ้าของ” (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านปิโตรเลียมจังหวัดกาฬสินธุ์คนที่ 1, 9 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) “กฎอัยการศึกมันคือการกดขี่ข่มเหง ไม่ใช่อิสระเสรีภาพ ออกจากบ้านไม่ได้ นั่งคุยกันไม่ได้” (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านปิโตรเลียมจังหวัดกาฬสินธุ์คนที่ 5, 10 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) “ถ้าสมมติบอกว่าการเมืองแบบประชาธิปไตยคือผู้ปกครองคงไม่ชอบประชาชนที่รู้สิทธิอะไรอย่างนี้เท่าไหร่ แต่ถ้าเราอยู่ในภาวะเผด็จการไม่ต้องการความคิดเห็นของประชาชนเลย เผด็จการมันไม่มีพื้นที่เลย ไม่มีพื้นที่ให้กับการเคลื่อนไหวของภาคประชาชนเลย แต่ว่าความน่ากลัวของเผด็จการอย่างทุกวันนี้ที่ฟังดูจะเหมือนมันฉลาดขึ้นนิดหน่อยก็คือว่า มันจะมีพื้นที่เสมือน เราจะเสมือนว่ามีพื้นที่อยู่นะ ให้ภาคประชาชนได้เคลื่อนไหว ได้แสดงออกอยู่ และก็เพื่อไปปลอบประโลมกับคนที่มองอยู่ข้างนอก แล้วไม่ได้มาใช้พื้นที่นี้จริง ว่าจริง ๆ แล้วเผด็จการทหารได้ออกแบบพื้นที่เสมือนให้ประชาชนอยู่ พวกคุณไม่ใช้ต่างหากหล่ะ มันก็เลยเป็นภาวะกดดัน (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านปิโตรเลียมจังหวัดกาฬสินธุ์คนที่ 3, 9 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) “การเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ มีนสิหย่ากขึ้น การรวมกลุ่มของกลุ่มนั่นกลุ่มนี่สิหย่ากขึ้น การเสนอแนวความคิดเห็นต่าง ๆ เขาสิอ้างว่าคนบ่เฮ็ดตามกฎอัยการศึก คุณบ่เฮ็ดตามมาตรา 44” (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านปิโตรเลียมจังหวัดกาฬสินธุ์คนที่ 4, 9 ก.ย.2561, สัมภาษณ์)

ในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านที่ดินและป่าไม้ ได้ข้อมูลว่า “กฎอัยการศึกมันไม่ควรจะมาใช้กับประชาชน มันเป็นการใช้ในภาวะสงคราม อันนี้มันไม่ใช่สงคราม ซึ่งมันต้องละเว้น การชุมนุมทางการเมือง การชุมนุมเพื่อแก้ปัญหาปากท้อง ความเดือดร้อนต้องทำได้ แต่มันไม่นั่นเลย อ้างเป็นครอบจักรวาล

เป็นยาสารพัดนึก ทุกหน่วยก็อ้างกฎอัยการศึก ซึ่งทำให้สิทธิเสรีภาพถ้าคนเราไม่สามารถพูดจาส่งเสียงได้ มันก็ชัดเจนแล้วว่าไม่มีทางที่จะเข้าสู่ความเป็นธรรมได้ ไม่มีโอกาสแม้แต่จะพูดปัญหาความเดือดร้อนของตนเอง มันก็จบ" (ที่ปรึกษาขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม, 5 ต.ค.61, สัมภาษณ์) "ในความคิดของผมนี่ ในกฎอัยการศึก ทหารนี่เปรียบประชาชนเป็นคู่ต่อสู้ เป็นตัวต่อต้านเลยครับ แบบถือว่าประชาชนสิเป็นคู่ต่อสู้ แบบกองโจรน่ะครับ ประชาชนไปไซนี่สิมีทหารมาขู่แต่ประชาชน ผมสิไปประชุมหม่องใด๋ สิไปคุยกันหม่องใด๋ เขาประกาศกฎอัยการศึก บ่ให้ผมได้แสดงออกข้อเท็จจริงอีหลีว่าประชาชนมีความเดือดร้อนอิหยังจังใด๋แน่" (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิคนที่ 1, 12 ก.ย. 2561, สัมภาษณ์) "เฮ็ดบ่ได้เลย ก็คือการขุมนุม การรวมกลุ่มกันเพื่อที่สิต่อรองเรื่องผลกระทบของที่ได้รับจากนโยบายของรัฐ อันนี่บ่มีเพราะว่าข้อกำหนดจากกฎอัยการศึกมันบอกว่าบ่ให้มีการชุมนุมเกิน 5 คนบ่ได้ ซึ่งอันนี่ถึงแม้นว่าอาจจะมีการดำเนินกิจกรรมในลักษณะนี่อยู่ แต่ว่าในท้างข้อกังวล มันหลาย คิดแล้วคิดอีก ก็เป็นฮูปที่ตื้น ๆ ย่าน ๆ นะครับ การจัดกิจกรรมของฝ่ายประชาชนหมดโดยรวมบ่สามารถดำเนินไป่ได้เลย ซึ่งแตกต่างอย่างชัดเจนกับช่วงที่มีบรรยากาศทางการเมืองแบบประชาธิปไตย" (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิคนที่ 3, 12 ก.ย.2561, สัมภาษณ์)

ในส่วนของผลกระทบต่อการเมืองภาคประชาชนด้านเขื่อนและการจัดการน้ำ พบว่า .หลังจากมีกฎอัยการศึก พี่พี่น้องบ่ได้เติบโต หรือพี่น้องบ่ได้เป็นพลเมืองที่อยู่ภายใต้ประชาธิปไตย การมีกฎอัยการศึกเป็นการกดให้พี่น้องบ่ได้เติบโตในเรื่องของการแสดงความคิดเห็น การแสดงออก การชุมนุม ปรากฏการณ์จังซี่มันสิหายไปเลย เฮ็ดให้พี่น้องต้องยอมรับ ต้องรับฟังคำสั่งจากฝ่ายเดียว" (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเขื่อนและการจัดการน้ำในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ดคนที่ 1, 18 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) "มันมีเรื่องการจับกุม รัฐธรรมนูญก็คือเฮาก็สู้ได้เด้ ทหารมันสิไปสู้กับใคร ขึ้นศาลเสร็จไปหายจ้อยบ่เห็นโต่วเลย... เว้าง่าย ๆ รัฐบาลทหารมันก็ส่งผลบ่ดี เพราะว่าเฮาบ่กล้าเคลื่อน จะเฮ็ดหยังก็ระวัง ความเดือดร้อนของประชาชนมันสิรอจังใด (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเขื่อนและการจัดการน้ำในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีคนที่ 2, 15 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) "ชุมนุมได้แต่ว่ายาก ก็คือว่าอันที่หนึ่ง เอาชาวบ้านออกยาก เพราะว่าชาวบ้านเขาถึกขู่เด้ คือถูกขู่ตรง ๆ แบบประเภทนำไปฮอดบ้านนี่หล่ะอย่างแกนนำ ว่าเจ้าอย่าไปนำเขาเดี๋ยวพวกสมัชชาฯ น่ะ ส่วนใหญ่จะเป็นตำรวจ บางคนก็ไปส่งหนังสือว่าให้ไปรายงานตัวจังซี่นา บางคนนี่เจอแบบอย่างงพ่ออุดม บ้านค้อใต้ คือเรานี่พอกันใด๋ แต่ว่าพี่น้องคือพี่น้องเราแบบย่านนา อันนั่นแบบทหารฮือไป แล้วก็ไปส่งหนังสือให้พลังงานเที่อก่อน (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเขื่อนและการจัดการน้ำในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีคนที่ 3, 15 ก.ย.2561, สัมภาษณ์)

2.2 การควบคุมและการปราบปรามทางการเมืองแบบเผด็จการ รัฐบาลทหารใช้อำนาจควบคุมอย่างเข้มงวดในทุกด้านของชีวิตทางการเมือง ทหารหรือกลุ่มผู้ปกครองติดตามกิจกรรมของผู้เห็นต่างและฝ่ายค้านอย่างใกล้ชิด ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการเซ็นเซอร์สื่อ การสอดแนมพลเมือง และการปราบปรามพรรคหรือ

กลุ่มฝ่ายค้าน การข่มขู่เพื่อระงับความขัดแย้งและกีดกันการเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับการเมืองภาคประชาชนหลังการรัฐประหาร 22 พฤษภาคม 2557 พบว่า “ทำเป็นตรวจยาเสพติด ตั้งด่านในหมู่บ้าน แล้วก็ตระเวนกันตอนกลางคืน เพื่อสกัดการรวมกลุ่ม การพูดคุย การเตรียมการเคลื่อนไหวของชาวบ้านอยู่ตลอด (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านปิโตรเลียมจังหวัดกาฬสินธุ์คนที่ 3, 9 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) “ตอนไปขึ้นศาลเราก็เคยเกือบโดน รถทหาร 2 คัน พร้อมกับตั้งด่าน เราออกประมาณ 4 ทุ่ม เสร็จแล้วจะมีพี่คนหนึ่งขับรถ survey ไปก่อน ในเส้นทางที่เราจะไป ก็คือมันเป็นด่านที่ผิดปกติ มันไม่ใช่แค่ด่านตำรวจตรวจยาเสพติด แต่มันมีทหารเป็นร้อย เหมือนคอยปราบฝูงชน เขารู้ว่าเราจะไป เพราะเราต้องเปิดเผย ต้องประกาศให้ชาวบ้านรู้ก่อน ให้มาขึ้นรถบัส วันนั้นชาวบ้านมีอยู่ 30 คนที่จะไป แต่เขาก็สลายด่าน พอดีเราก็มีสันติบาลมาถามว่าใครไปบ้าง ไปจำนวนเท่าไหร่ ตอนนั้นลุงเขียวกับผมก็เข้าไปคุย แต่เราคุยเตี๊ยมกันมาแล้ว จริง ๆ ข้อมูลอันนี้วิธีลับหน่อยนะฮะ ก็คือ เราก็บอกสันติบาลว่าเรารู้อยู่ว่ายังไงเราอาจจะโดนสกัด เราก็เลยใช้วิธีส่งชาวบ้านคันละปิกอัพ 2 ปิกอัพ ไปล่วงหน้าแล้ว 200 คน แต่ชุดนี้เป็นชุดรถบัส เป็นชุดเก็บตก (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านปิโตรเลียมจังหวัดกาฬสินธุ์คนที่ 5, 10 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) “ในช่วงนี่มันสิอยู่ในช่วงของกฎอัยการศึก ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา การเคลื่อนก็สิหย่าก มีคนคอยประกบ ในกลุ่มของ กอ.รมน. เข้าไปประกอบทุก ๆ ขั้นตอน ... มีคนไปเฝ้าบ้าน คือเข้าไปเบิ่งการเคลื่อนไหวของผม ว่าผมสิออกบ้านบ่ (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านปิโตรเลียมจังหวัดกาฬสินธุ์คนที่ 4, 9 ก.ย.2561, สัมภาษณ์)

นอกจากการเมืองภาคประชาชนด้านคัดค้านปิโตรเลียมแล้ว การเมืองภาคประชาชนด้านอื่นๆ ก็ถูกควบคุมและการปราบปรามทางการเมืองเช่นกัน ดังเช่น “เกือบทุกอย่างทำไม่ได้ เอาง่ายๆ แม้แต่การจัดประชุมชาวบ้านในพื้นที่ รูปธรรมทั้งหลายก็ยังทำไม่ได้เลย เพราะว่ามันจะถูกสกัดหมด เนื่องจากพื้นที่ที่ผมทำงานภาคเหนือ 7-8 จังหวัด เป็นฐานมวลชนเสื้อแดงเป็นส่วนใหญ่ เพราะฉะนั้นจะถูกติดตาม จะถูกควบคุมจากพวกฝ่ายปกครอง ฝ่ายความมั่นคงค่อนข้างเยอะ การประชุมชาวบ้านจึงทำไม่ได้ อันที่สองเรื่องของการรณรงค์แบบที่เราเคยทำ เช่น การเดินก้าวแรก ซึ่งไม่ได้เป็นการชุมนุมทางการเมือง เดินรณรงค์เพื่อให้คนตระหนักและรับรู้ว่าเราต้องการอะไร และก็การเจรจาซึ่งเขาก็เจรจาอยู่นะ แต่ว่าเครื่องมือสำคัญที่ใช้ประกอบการเจรจาคือการชุมนุม มันเป็นอาวุธหลักของประชาชนเลย การจะเจรจากันแบบเสนอหน้าได้ มันต้องมีมวลชน (ที่ปรึกษาขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม, 5 ต.ค.61, สัมภาษณ์) “ผมคิดว่าเป็นปรากฏการณ์หนึ่ง ตั้งแต่เฮ็ดงานมา มาเจอรัฐประหาร และก็มาเจอแบบการใช้กฎของทหารอย่างเดียว อย่างเช่นกฎอัยการศึก เฮ็ดให้คนเฮ็ดงานหรือพี่น้องต้องระแวงต้องระวังตลอด แม้แต่การสิรวมตัวกันเกิน 5 คน ก็ต้องระวัง เพราะว่าหนึ่งคือว่า เฮาเห็นแล้วว่าถ้าเกิดว่าเกิน 5 คนปึ๊บเนี่ย มันสิเอาไปปรับทัศนคติ อันที่สองก็คือว่า ในการรวมกลุ่มกันที่แสดงความคิดเห็นที่บ่เห็นนำหรือมีความคิดเห็นที่ต่างจากรัฐบาลชุดนี่นะ มันก็สิมีปัญหากับในทางคนเฮ็ดงานนี่ทางกลุ่ม ฉะนั้นก็คือ สิเคยถามเพิ้นว่าระบบการรัฐประหาร ณ ปัจจุบัน มันมี

ผลกระทบกับพี่น้องบ่ คือมีผลกระทบแน่นอน สิทธิในการแสดงความคิดเห็นจังซี่เน๊าะ” (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเขื่อนและการจัดการน้ำในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ดคนที่ 1, 18 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) “รู้สึกเกลียดชัง รู้สึกมันเป็นไผอยู่ๆ กะบุกเข้ามาในบ้านเฮา ในขณะที่เฮาเป็นเจ้าของบ้าน เขาควรที่จะให้เกียรติหรือว่าเคารพในความเป็นมนุษย์เหมือนกัน คือจริงๆ เขาควรมีหนังสือหรือว่ามีการประสานงานมาก่อน บ่แม่นว่าเขามาโดยผลีผลามหรือว่าพลการ ถ้าสมมติว่าในเหตุการณ์ปกติ สถานการณ์ปกติบ้านเมือง มันสิกลายเป็นบุกรุกใช่ไหม แต่นี่คุณสิเข้ามาเฮ็ดอิหยังก็ได้ แทนที่ถ้าบ้านของเรานี่ จะขออนุญาตก่อนถ่ายรูป มันเป็นสิทธิส่วนบุคคล และเฮาเป็นเจ้าของบ้าน ไฮ้บ้านก็รู้สึกกังวล กังวลกับย่านก็ฮื้อกัน แต่ว่ามันจะมีหลากหลายอารมณ์เน๊อะ ความกังวลคือเอ้...มันสิมาอันหยังจังได๋ แต่ความย่านก็คือว่าย่านถูกจับย่านมันย่านนี่ความเลวร้ายของกฎอัยการศึกคือมันจำกัดสิทธิเสรีภาพ ภราดรภาพ ความเสมอภาค ของการเคลื่อนไหวภาคประชาชน มันบ่ได้สร้างการเติบโตทางความคิดการเคลื่อนไหวเพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาในเชิงโครงสร้างซึ่งจริง ๆ ประเทศไทยมีปัญหาหลาย พอมาเจอสถานการณ์แบบนี่เหมือนกับหยุดชะงักแล้วก็ถอยหลังกระบวนการแก้ไขปัญหาตรงนี้ ซึ่งเฮามองว่ามันไม่ได้เป็นคำตอบสำหรับประเทศไทย” (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิคนที่ 2, 12 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) “การประชุมในระดับพื้นที่ ยังพอเฮ็ดได้ เพราะว่าการประชุมของชาวบ้านเรื่องผู้เดือดร้อน ในนามผู้เดือดร้อนถึงเฮ็ดได้ แต่ว่าไอ้ที่หลายกว่านั่น การสัมมนาระดับเครือข่าย การไปจัดกิจกรรมอย่างที่หลายบอกกรณี.... ก็จะถูกจับตาจากหน่วยงานทางด้านความมั่นคงหลายขึ้น แม้แต่ในบางเหตุการณ์บ่สามารถทำกิจกรรมใด” (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิคนที่ 3, 12 ก.ย.2561, สัมภาษณ์)

การเมืองภาคประชาชนด้านเหมืองแร่และด้านเขื่อนและการจัดการน้ำก็ถูกควบคุมปราบปรามไม่ต่างกัน “หลังจากรัฐประหารแล้วนี่มันไม่ได้แอ็คชั่น แอ็คชั่น หมายถึงว่า การไปหลายๆ คน เพื่อไปตามงานหน่วยงานรัฐ ทีนี้พอมันไม่เกิดการแอ็คชั่นนี่ พลังของชาวบ้านมันเลยไม่เกิด คือ ถ้ารวมกันมันมีพลัง มันมีอำนาจต่อรอง แต่ตอนนี้อำนาจต่อรองมันลดลง มันไปอยู่ที่รัฐ ... ที่ไปกันหลายคน คือแน่นอนชาวบ้านหลายคนมันดีกว่าคนเดียวอยู่แล้ว หรือสองคนสามคน เราก็ไม่เคยไปสองคนสามคน มันต้องไปกัน 50 คน หรือ100 ไปน้อย เค้าไม่ฟัง ผมคิดว่าถ้ามันหลายคน หน่วยงานรัฐจะเกรงใจ (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเหมืองแร่ในจังหวัดอุดรธานีคนที่ 1, 22 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) “ทหารเขาตามหลาย ทหารเขาใช้กฎอัยการศึก แต่เฮาสิไปได้บ่ไกลดอก ชาวบ้านบางคนบ่กล้าออกไป หลังจากที่เฮากลับไปในหมู่บ้านหลังชุมชนเน๊าะ ชาวบ้านบอกว่าบ่กล้าไปเพราะว่ากรรมการที่ไปประชุมศูนย์กลับมาว่า จะสิเป็นจังใด๋ต่อกัน ทหารหลาย ๆ ไทบ้าน คนที่สู้คัก ๆ แด้ ก็ยังโดนขนาดนั่น แต่บางคนสิกล้าไปที่หมู่บ้าน ทั้ง ๆ ที่เขาบอกว่า เทกระจาดกันไปหมดทุกคน” (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเขื่อนและการจัดการน้ำในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีคนที่ 4, 15 ก.ย.2561, สัมภาษณ์)

2.3 การอภิปรายอย่างเปิดเผยถูกจำกัดและคุกคาม ผลกระทบการการรัฐประหารและการปกครองโดยรัฐบาลทหาร นอกจากจะส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองถูกจำกัด และมีการควบคุมและการปราบปรามทางการเมืองแบบเผด็จการแล้ว ยังส่งผลการการเมืองภาคประชาชนในมิติของการอภิปรายอย่างเปิดเผยซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเคลื่อนไหวภาคประชาชนถูกจำกัดและถูกคุกคาม พิจารณาได้จากคำบอกเล่าดังต่อไปนี้

“ยากมากเลย บ่ได้ทุกอย่าง ทุกอย่างจะเฮ็ดบ่ได้ ตั้งแต่เรื่องของกระบวนการที่จะคุยกัน เพื่อที่จะวางแผนไปสู่เรื่องของการเรียกร้อง หรือแม้แต่การยื่นหนังสือหรือการเรียกร้อง มันถูกจำกัดสิทธิ ... ยกตัวอย่าง เช่น ในกรณีที่เฮาจะจัดเวทีอยู่ดอนแดง สารคามที่เว้าถึงเรื่องของปัญหาพี่น้องช่วงที่ได้รับผลกระทบจากป่าไม้ที่ดิน และก็สิเตรียมงานอิหยังต่าง ๆ กลายเป็นทหารคุกคามบ่ให้เฮาเว้าเรื่องปัญหาของเฮา แต่ว่าให้เว้าเรื่องของการทำความสะอาด พัฒนาพื้นที่ไป ซึ่งถูกคุกคามอย่างหลาย ... ก็มีปัญหา แต่ว่าเฮาสามารถจะเตรียมการได้อยู่ เช่น อย่างกฎอัยการศึกบอกว่า ทหารยึดอำนาจ เขาก็บอกว่าห้ามชุมนุมเกิน 5 คน ดังนั้นมันก็เป็นไปได้ยากที่เฮา 5 คน จะมาคุยกัน เพราะถูกจับตามองจากหน่วยงานและก็จากองค์กร (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิคนที่ 2, 12 ก.ย.2561, สัมภาษณ์)

“เรื่องกิจกรรมบางกิจกรรมเฮาต้องงด หนึ่ง ในการประชุมทุกเดือน อันนี่เฮ็ดอยู่แต่ทีนี่คือต้องลดจำนวนคนลง แอบเฮ็ดกัน คือหนึ่งพอได้แจ้งเน๊าะ เพราะเขาหย่อนมาว่า ถ้าเกิดว่าสิประชุมหรือเฮ็ดหยังต้องแจ้ง กับหน่วยงานเพิ้นสิได้รับรู้ว่าสิเฮ็ดอิหยังแล้วเป้นสิส่งคนลงมาร่วมรับฟัง แต่ทีนี่บางเถื่อทุกครั้งเน๊าะที่ประชุมเนี่ย ณ ปัจจุบันนี่ก็คือ หนึ่ง บ่ได้แจ้ง สอง ก็คือว่าลดจำนวนคนลง เพราะว่าบ่อยากให้พี่น้องได้มีปัญหากับส่วนราชการ ... แต่มันมีอยู่กิจกรรมนึงที่เป็นประเด็นที่พี่น้องทางยโสธรอยากศึกษาระบบนิเวศของลุ่มน้ำ ก็เลยได้กำหนดกิจกรรมกันขึ้นมาเพื่อหย่างศึกษาระบบนิเวศลุ่มน้ำเน๊าะ ซึ่งไปใช้กันหย่างตอนนั้นก็มีพี่น้องประมาณ 70-100 คนที่ร่วมหย่างกันน้ำกัน แต่พอหย่างได้มื้อหนึ่งสุดนี่ ยามแล้งประมาณจัก 4-5 โมงแล้ง พี่น้องก็มาพักกันอยู่วัด พอพักอยู่วัดก็มีทหารประมาณ 2 คน ทหาร 2 นายนี่ก็กลับไป นอกเครื่องแบบได้กลับไปนะครับ เป้นก็บอกว่าเป้นเป็นทหาร พอตื่นเช้ามาซิ่งวัดป่าเขาฉันประมาณ 9 โมงเช้า พอฉันแล้ว ๆ ปุ๊บมีทหารมา 2 คันรถจิ๊บ รถฮัมวี่ ประมาณเกือบ 10 นาย พร้อมอาวุธ เฮาอธิบายวัตถุประสงค์ในการหย่างเที่ยวนี่ให้กับทางทหารฟัง ว่าเฮาสิหย่างศึกษาระบบนิเวศ ทหารนี่จังใด๋ก็บ่ยอม บ่ยอมให้พี่น้องหย่างต่อ เขาอ้างกฎอัยการศึกเลย สถานการณ์บ้านเมืองไม่ปกติ” (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเขื่อนและการจัดการน้ำในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ดคนที่ 1, 18 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) “คือแต่ก่อนพอนัดประชุมเสร็จก็จะเป็นไปตามที่นัด ก็จะประชุมได้ แต่หลัง ๆ มาก็จะมีแบบว่า สันติบาลขอเข้าร่วมหน่อยนะ ทีนี้เราก็เลื่อนดีกว่า เปลี่ยนสถานที่ดีกว่า หรือบางครั้งก็มีทางทหารก็ติดตามว่า การเรียกประชุมวันนี้เป็นยังไงบ้าง ก็คือมันก็ถูกจับตามองทำให้เกิดสภาพที่ไม่ค่อยอิสระพอสมควร ส่วนการประชุมใหญ่นี้มีปัญหามาก การประชุมใหญ่ สันติบาลต้องเข้าทุกครั้ง ทั้ง ๆ ชาวบ้านพยายามที่จะกีดกัน ... การไปมันทำอะไรไม่ได้มาก อย่างเช่น ประมาณปลายเดือน

กุมภาพันธ์ ก่อนที่จะจัดงาน ตอนนั้นไปประมาณ 32 คน พอไปถึงเสร็จ เราก็บอกว่าขอเปิดการเจรจากับรัฐบาล แล้วทหารก็ไม่ยอม คือปกติเราจะอยู่ตรงป้ายรถเมล์ประตู 4 มันก็ไม่ยอม ชาวบ้านก็ไม่ยอม ต่อรองกันอย่างแรง สุดท้ายก็มีการเจรจา แล้วชาวบ้านก็ต้องยอมย้ายเข้าไป คือมันหนักมากขึ้นเวลาที่คุยแล้ว ส่วนมากคุยกับทหาร ซึ่งทหารไม่มีเรื่องเหตุผล พอคุยกันไม่รู้เรื่อง มันก็เอารถกรงมา ซึ่งแบบนี้เป็นจิตวิทยาที่ข่มชาวบ้าน ซึ่งแบบนี้ก็แย่ ... เขาก็พูดชัดเจนว่า ตอนนี้เขาต้องการให้สงบ ไม่ให้มีการชุมนุม ส่วนเรื่องความเดือดร้อนของพวกคุณไม่ใช่หน้าที่ผม ผมมีหน้าที่รักษาความสงบ อันนี้เขาพูดชัดเจนมาก ... อีกอันหนึ่ง ซึ่งผมไม่รู้จะพูดดีรึเปล่า คือ ครั้งที่หนึ่ง ครั้งที่สอง ครั้งที่สาม ที่ปากมูล ที่ทางเราโดนไป มันตามมาด้วยการชวนนักข่าว ทหารชวนนักข่าวไปกินกาแฟ แล้วบอกว่าให้เสนอข่าวปากมูลนี่ให้ดูดี ๆ หน่อยนะ ว่ามันกระทบอะไรรึเปล่า นักข่าวในพื้นที่ นักข่าวที่เข้าใจชาวบ้าน อย่างล่าสุดวันที่ 30 ที่ไป ผมก็แจ้งหมายนักข่าว นักข่าวก็บอกตรงไปตรงมาว่า ให้กำลังใจนะ เราไป ข่าวก็ไม่ได้ออก แล้วก็จะต้องถูกโดนเรียก" (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเขื่อนและการจัดการน้ำในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีคนที่ 1, 15 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) "ของเฮา บางเที่อก็ได้ แต่ว่าได้แบบยาก ๆ อย่างเทือล่าสุดที่เฮาสิประชุมเน๊าะ ที่ประกาศว่าจะไปตามเรื่องกรรมการเพราะว่ากรรมการมื้อนั่นออกหมด ตั้งแต่ ม. 44 ออกมา เฮาประกาศว่าเฮาสิไปกรุงเทพฯ หมู่บ้านละคน ไปตามกรรมการและก่อนสิมีการประชุมก็มีการตามโต่วส่งหนังสือ คือมีทหาร ตำรวจ ลงไปตามบ้านแกนนำจังซี่นา ทางเฮาก็เลยประเมินกันและก็บอกว่าอันนี่ติดไว้ก่อน คือการประชุมก็หยุด การลงไปกรุงเทพฯ ก็ต้องหยุด นี่หล่ะเทื่อล่าสุด (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเขื่อนและการจัดการน้ำในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีคนที่ 4, 15 ก.ย.2561, สัมภาษณ์)

2.4 สถาบันและกลไกในการแก้ไขข้อขัดแย้งและข้อพิพาททำงานผิดปกติ ในบรรยากาศการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย สถาบันและกลไกของรัฐในการแก้ไขข้อขัดแย้งและข้อพิพาทสามารถทำงานได้ปกติ ประชาชนสามารถเคลื่อนไหวเพื่อให้เพื่อเจรจาต่อรองหรือกดดันให้เกิดเวทีแก้ไขปัญหาหรือหาทางออกร่วมกันระหว่างรัฐกับประชาชน แต่การรัฐประหาร การประกาศใช้กฎอัยการศึกษา และการปกครองโดยรัฐบาลทหารทำให้สถาบันและกลไกดังกล่าวทำงานผิดปกติ พิจารณาได้จากคำบอกเล่าดังต่อไปนี้ ในการเคลื่อนด้านปิโตรเลียมพบว่า "มันทำลายกลไกสร้างอำนาจต่อรองของภาคประชาชนทั้งหมด ใช้คำว่าทั้งหมดเลยนะ เพราะว่าถ้าโครงสร้างการรวมศูนย์อำนาจ ถ้ามันไม่เปิดพื้นที่ ภาคประชาชนมันโตแล้วมันไปไม่ได้ แล้วถ้าหายไป สุดท้ายโดยธรรมชาติ การสร้างพื้นที่เสมือนไว้ให้คนที่ไม่ได้อยู่ข้างใน คนอยู่ข้างนอกกดดันและก็ลดภาคประชาชนลงไปเองอีก เขาใช้เครื่องมือใหม่ คือมวลชนของเขา" (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านปิโตรเลียมจังหวัดกาฬสินธุ์คนที่ 3, 9 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) "กฎอัยการศึก มาตรา 44 มันบังคับ มันกดทุกด้านเน๊าะ บ่ว่าความเป็นอยู่ บ่ว่าจิตใจ บ่ว่าเสรี ในโต่วบ่มี แม้แต่เฮาแทนที่สิคึดให้เว้าได้ตามแบบประชาธิปไตยหรืออิหยัง มันบ่ได้ เว้าซะง่าย ๆ คือเว้าไปแน่ก็คือเฮ็ดจังซี่ มันเหมาะสมแล้วบ่ มันถึกต้องอยู่บ่ ทั้ง ๆ ที่เฮาขอร้องไปอิหยังมันบ่มีความหมายสำหรับความเว้า กฎเกณฑ์อิหยังบ่มี คือเขาบ่ยอมรับทางเฮา

คือบ่เป็นความผิดของกรมเชื้อเพลิงฯ ของ สผ. หรือของผู้ชำนาญการ การเฮ็ด EIA นี่ ผมว่ามันบ่โปร่งใส สำหรับพื้นที่พวกผมนี่ถ้าสังเกตเบิ่ง เขาให้คำตอบบ่ได้ เฮาไปยื่นหน่วยงานไหนแล้วก็แล้ว เขาไปบอกว่าไปศูนย์ดำรงธรรม ก็ยื่นไปแล้ว บ่มีความหมาย ผมเลยว่า ตั้งม่วนตั้งงามแท้บ่ช่วยเฮาคือช่วยอิหยังบ่ได้ มันเบื่อหน่าย แต่จำใจอยู่ เพราะว่าเฮาบ่มีอำนาจต่อรองอย่างใดสักอย่าง ให้มันลงคะแนนเสียงห่วย ๆ ว่าสิเว้าหมื่น ๆ เสียงไปแล้วผู้เดียวก็ได้ ยกเลิกซะระบบนี่ (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านปิโตรเลียมจังหวัดกาฬสินธุ์คนที่ 6, 10 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) “ก่อนหน้านี้เช่นเรายื่นกรรมการสิทธิฯ กรรมการสิทธิฯ สามารถส่งเรื่องไปแล้วขอตรวจสอบได้ รัฐก็จะชะลอ และทำกระบวนการนี้ให้ชัดก่อนระดับหนึ่ง แต่กลายเป็นว่าพอหลังรัฐประหาร อย่างกรณีที่นามูล พอเรายื่นเรื่องไปที่กรรมการสิทธิฯ เรียกว่าการตอบรับของหน่วยงานรัฐต่าง อันนี้มีผลแตกต่าง” (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านปิโตรเลียมจังหวัดกาฬสินธุ์คนที่ 3, 9 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) “ทุกอย่างต้องมีทหารเข้ามาเกี่ยวข้อง ขณะไปยื่นหนังสือศูนย์ดำรงธรรม ทหารก็เข้ามา เขาจะเข้ามาดูทุกอย่าง ... ก็เหมือนกับว่า ถ้าเป็นความคิดของเฮาก็คือว้า สิ่งที่เราไปเรียกร้อง เขาต้องทำให้มันถูกต้องใช่ไหม แต่บางทีนี่มันจะมีกฎของทหารมาควบคุมเขาอีก มาควบคุมเขา ซึ่งเขาบ่มาทางเฮา เขาต้องไปทางนั่น ทั้ง ๆ ที่ผิดก็ช่างบางทีน่ะ” (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านปิโตรเลียมจังหวัดกาฬสินธุ์คนที่ 1, 9 ก.ย.2561, สัมภาษณ์)

ผลกระทบดังกล่าวของภาคประชาชนด้านปิโตรเลียมสอดคล้องกับภาคประชาชนด้านที่ดินป่าไม้และด้านเขื่อนและการจัดการน้ำดังนี้ “ที่ผ่านมาเฮาชุมนุมเฮาต้องการให้มีกระบวนการในการแก้และก็ให้ผ่านไป นั่นนี่ก็คือมีพื้นที่ให้พี่น้องเฮายื่นหนังสือ มีพื้นที่ให้พี่น้องเฮาต่อรอง มีพื้นที่ให้พี่น้องเฮาชุมนุม และก็จนไปสู่กระบวนการต่อรองในเชิงนโยบาย ก็คือมีโครงสร้างคณะกรรมการในระดับชาติ ต่อรองข้อเท็จจริงมันคือระดับจังหวัด คือกระบวนการมันได้ถูกสร้างมาจากกระบวนการพี่น้องเฮาต่อสู้และก็สู่กระบวนการตรวจสอบพิสูจน์ข้อเท็จจริง กระบวนการนี่มันเคลื่อนมาตลอด ปัญหาที่แก้ได้ก็หลาย” (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิคนที่ 4, 12 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) “ตะกี้เวลาปัญหาอิหยังกะไปหา อบต. ไปหานายอำเภอ พอภายใต้กฎอัยการศึก ท่าทีของนายอำเภอ อบต. ต่างกันมากเลย คือนายอำเภอเพิ่นก็บอกว่าผมไม่รู้เรื่องอะไรเลย รู้เรื่องเป็นบางครั้งหลังจากมีหนังสือลงมาหาพวกผม ก็คือกระชั้นชิดเหลือเกิน มันสิเป็นจังสั้นนะครับ ถึกสั่งมา ผู้ว่าฯ เท่านั้นที่จะรู้เรื่องทั้งหมด เป็นว่าจังซี่ บัดทีนี่มันแม่นกว่าเพิ้นอี้สิมาติดป้ายบ่ฮั่นบ่นี่ต้องผ่านนายอำเภอ นายอำเภอเป็นตั้งรำบ่ติด เพราะว่าเขาสั่งมา สั่งมาจากข้างบนติดอย่างเดียว เขาสิไล่รื้ออย่างเดียว” (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิคนที่ 1, 12 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) “การยึดพื้นที่นี่มันเห็นชัด หลังจากที่มีการรัฐประหารมันมีแผนแม่บทการจัดการแก้ปัญหาพื้นที่ป่าไม้เกิดขึ้น และก็มีคำสั่ง คสช. ที่ 64 ที่ชัดเลยก็คือว่า แม้พื้นที่จะมีเรื่องพิพาทสิทธิ์ มีประกาศจังหวัดซึ่งอาศัยอำนาจตามคำสั่งที่ 64 นี่ เพื่อที่ที่ผลักดันพี่น้องออกจากพื้นที่ เห็นชัดเลย ทั้ง ๆ ที่มันมีเรื่องที่มีกระบวนการแก้ไขปัญหากันอย่างปกติอยู่แล้ว แต่ก็ที่ใช้ทั้งมาตรการนโยบายแก้ แต่

พอหลังรัฐประหารมา มีคำสั่ง 64 มีแผนแม่บทป่าไม้มานี่หมดเลย สิต้องให้พี่น้องออกจากพื้นที่ ยิ่งระยะหลัง ๆ เริ่มมีการตัดฟันทำลาย... อันนี่มีผลกระทบ" (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิคนที่ 3, 12 ก.ย.2561, สัมภาษณ์) "หลังจากพี่น้องไปประชุมกับรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน ... ได้มาประชุมพี่น้องเพื่อชี้แจงให้กับสมาชิกฟังว่า หลังจากที่ไปประชุมกับรัฐมนตรีมาแล้ว มีความคืบหน้าจังใด๋ มีพี่น้องเข้าร่วมประชุมประมาณ 50-60 คน ในหมู่บ้านเน๊าะ มีผู้ใหญ่บ้านไปแจ้งเชิญปลัดอำเภอว่ามีการชุมนุมเกิดขึ้น ทั้ง ๆ ที่พี่น้องประชุม บ่ได้ชุมนุม พี่น้องประชุมตามปกติ แล้วก็ไปแจ้งว่ามีการชุมนุม ปลัดอำเภอก็แจ้งไปทางทหาร ซึ่งประมาณเกือบ 3 ทุ่ม ในช่วงที่ประชุมเสร็จแล้วนี่ ทหารเองประมาณ 5-6 นาย พกอาวุธได้เข้าไปในพื้นที่ ซึ่งการเข้าไปในพื้นที่การที่ปได้แจ้งกับพี่น้องรับทราบนั่น ถือว่าเฮ็ดให้พี่น้องตกใจนะครับ พี่น้องยิ่งมีความกลัวกับทหาร" (ประชาชนในขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนด้านเขื่อนและการจัดการน้ำในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ดคนที่ 1, 18 ก.ย. 2561, สัมภาษณ์)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาพบว่าบรรยากาศทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมีความสำคัญยิ่งต่อการเมืองภาคประชาชน เพราะเป็นบรรยากาศที่มีรัฐธรรมนูญเป็นเสมือนหลักให้ภาคประชาชนได้ใช้อ้างอิงหรือค้ำยันหรือรับรองถึงสิทธิและเสรีภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับรองถึงเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุม ซึ่งเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุมนี้เป็นเครื่องมือสำคัญของภาคประชาชนที่จะใช้ในการต่อรองและกดดันรัฐเพื่อให้เกิดการเจรจา ทำให้ช่องทางที่จะทำให้ประชาชนมีอิทธิพลต่อ การตัดสินใจของรัฐบาล และประการสุดท้ายจากการศึกษาพบว่าบรรยากาศประชาธิปไตยนั้นส่งเสริมการอภิปรายอย่างเปิดเผยซึ่งเป็นกระบวนการทำงานที่สำคัญของการเมืองภาคประชาชน และเมื่อบรรยากาศประชาธิปไตยถูกพรากไปจากการรัฐประหารต่อเนื่องด้วยการปกครองของรัฐบาลทหาร ผลกระทบที่ตามมาต่อการเมืองภาคประชาชนจึงมีมากมายมหาศาล ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองถูกจำกัด การถูกควบคุมและการปราบปรามทางการเมืองแบบเผด็จการ การอภิปรายอย่างเปิดเผยถูกจำกัดและคุกคาม และสถาบันและกลไกในการแก้ไขข้อขัดแย้งและข้อพิพาททำงานผิดปกติ

เอกสารอ้างอิง

นฤมล ทับจุมพล (บรรณาธิการ). (2543). *สองทศวรรษ ครป. บนเส้นทางการเมืองภาคประชาชน พ.ศ.25522-2542.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กังหัน. น.7-8.

ประภาส ปิ่นตบแต่ง. (2541). *การเมืองบนท้องถนน : 99 วันสมัชชาคนจนและประวัติศาสตร์การเดินขบวนชุมนุมประท้วงในสังคมไทย*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยและผลิตตารา มหาวิทยาลัยเกริก.

ประภาส ปิ่นตบแต่ง. “ขบวนการประชาชนในชนบทช่วงตั้งแต่ทศวรรษ 2530: ผลสำเร็จ ล้มเหลว และผลกระทบ”. ใน นวลน้อย ตรีรัตน์ (บรรณาธิการ). (2547). ประชาธิปไตย ประชาสิทธิ์ ประชาธรรม. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ. (2545). *วิถีชีวิต วิธีสู้ : ขบวนการประชาชนร่วมสมัย.* เชียงใหม่: ตรัสวิน.

วัชรา ไชยสาร. (2545). การเมืองภาคประชาชน : พัฒนาการการมีส่วนร่วมในทางการเมือง ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมและพหุการเมือง. กรุงเทพมหานคร: เมฆขาว.

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล. (2548). การเมืองภาคประชาชนในระบอบประชาธิปไตยไทย. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.

Sunai Phasuk, (2019), Unending Repression Under Thailand’s Military Junta: Abuses Persist Five Years After Coup). *Online.* Retrieved April 29, 2020, from https://www.hrw.org /news/2019/05/22/unending-repression-under-thailands-military-junta

The Research of the Model for Gymnastics Course Objectives Achievement in Physical Education Major Base on Teacher Professional Accreditation Theory

Fang Han
Krirk University, Thailand
E-mail: 64006353@qq.com

****

Abstract

The objectives of this research were 1) to explore the objective setting of gymnastics courses in physical education majors under the background of normal major certification, and 2) to investigate the achievement path of gymnastics course objectives in physical education majors. The sample consisted of 120 students majoring in physical education from X University. They were selected by stratified random sampling. The research instruments for data collection were a questionnaire survey and semi-structured interviews. The statistics for data analysis included descriptive statistics, t-tests, and content analysis.

The research results were found as follows: 1) The objective setting of gymnastics courses in physical education majors should align with the certification standards of normal majors, focusing on the cultivation of students' teaching abilities. 2) The achievement path of gymnastics course objectives involves optimizing course content, innovating teaching methods, strengthening practical training, and improving evaluation mechanisms. Suggestions based on the findings include: 1) Gymnastics courses in physical education majors should clarify course objectives based on the requirements of normal major certification. 2) A multi-dimensional approach should be adopted to ensure the achievement of gymnastics course objectives, including curriculum design, teaching implementation, and evaluation.

Keywords: Model for Gymnastics Course; Physical Education; Teacher Professional Accreditation Theory

Introduction

China's Ministry of Education decided to carry out teacher professional certification nationwide, and urged to improve the training quality of teachers from the source. In the certification standards of teachers, graduation requirements are the core content of the certification of teachers, which determines the graduation standards of students and plays a role in the certification work, that is, the upward support of the expected achievement of training objectives, and the downward determination of the curriculum system and objectives[1]. Accreditation standards guide the direction of talent training, and courses are the driving force for talent training. Gymnastics is a core course offered by the major of physical education, and students should master it proficiently. At present, the academic research on the evaluation of gymnastics course objectives and the path of course quality improvement based on the theoretical system of teacher certification has just begun.

Based on this, in order to explore the role of gymnastics courses in supporting graduation requirements, this paper will focus on clarifying the corresponding course objectives of the supporting relationship between gymnastics courses and graduation

* Received: July 2 2027; Revised: July 15 2024; Accepted: July 17 2024

requirements, put forward the hypothesis of the gymnastics course objectives achievement path model, verify the elements and functions of the gymnastics course objectives achievement path, deeply analyze the main path of gymnastics course objectives achievement, and lay a theoretical and practical foundation for the evaluation of gymnastics course objectives and the improvement of course quality in physical education. At the same time, it is hoped to provide useful reference for similar courses.

Teacher professional accreditation is the extension of professional accreditation in the field of teachers. Accreditation can be understood as a nationally recognized or legitimate accreditation institution, organization, association, etc., in accordance with a certain prescribed qualification and a certain educational standard to determine whether professional training programs or various institutions meet the qualifications and standards[2]. Professional Accreditation refers to the evaluation of a specific specialty offered by a school by a legitimate professional accreditation institution and experts in the field according to certain professional accreditation standards[3].China's teacher professional accreditation refers to the Ministry of Education in accordance with the teacher professional certification standards for the quality of teacher professional evaluation.

Curriculum objectives are the specific goals and intentions to be achieved by the curriculum itself[4]. The curriculum objective can be understood as the overall objective of the curriculum, and the teaching objective is the decomposition of the curriculum objective in each learning stage[5]. The gymnastics course objectives refers to the expected goal and standard to be achieved in the emotional, knowledge and skill development of students through gymnastics course learning, which is the overall objective of gymnastics course. Achieved means to reach a goal or achieve a goal[6]. The gymnastic course objective achievement refers to the process of students completing the overall objective of gymnastics course through course learning. Mechanism comes from Greek and contains three connotations. One is function, that is, the function and effect of things with the help of internal laws. The second is the interrelationship, that is, the structure of the internal elements of things. The third is the mode of operation, that is, the principle of using the function[7]. At the same time, the mechanism is a kind of law established according to the reality, and expressed through the dynamic process of the relationship between the relevant subjects[8].

Research Objective

Objective 1: To clarify the relationship between gymnastics course objectives and the graduation requirements in the context of teacher professional certification in physical education majors.

Objective 2: To develop and test a hypothetical model for the achievement path of gymnastics course objectives in physical education majors.

Objective 3: To analyze the main paths for achieving gymnastics course objectives and provide recommendations for evaluating and improving the quality of gymnastics courses in physical education majors.

Research Methods

1、Research Methodology This study employed a mixed-methods approach, combining both quantitative and qualitative research techniques. The quantitative aspect involved a questionnaire survey to collect data from a larger sample, while the qualitative aspect utilized literature analysis to provide a theoretical foundation for the research.

2、Source of Data The data for this study were obtained from two main sources. Firstly, a comprehensive literature review was conducted to gather relevant theoretical works related to teacher professional certification, gymnastics course objectives of physical education majors, and the achievement of course objectives. Secondly, primary data were collected through a questionnaire survey administered to physical education students who had passed the second-level certification evaluation in normal universities in Hebei province, China.

3、Population and Sampling The target population for this study consisted of students majoring in physical education who had undergone the second-level certification evaluation in normal universities in Hebei province, China. A total of 308 questionnaires were distributed to this population using a convenience sampling technique. Out of the 308 questionnaires, 283 valid responses were received, yielding an effective response rate of 91.9%, which was deemed sufficient for statistical analysis.

4、Data Collecting The data collection process involved two main methods. Firstly, the literature review was conducted by searching for relevant theoretical works using keywords such as teacher professional certification, gymnastics course objectives of physical education majors, and achievement of course objectives. The selected literature was then read, analyzed, and reorganized to establish a theoretical basis for the research. Secondly, the questionnaire survey was administered to the target population to gather primary data. The questionnaire was designed to elicit information related to the achievement path model of gymnastics course objectives in physical education majors.

5、Analysis of Data The collected data were analyzed using two statistical software packages: SPSS 25.0 and AMOS 24.0. SPSS 25.0 was employed for descriptive statistics, reliability analysis, and validity analysis of the questionnaire data. AMOS 24.0 was used for confirmatory factor analysis and structural equation modeling to validate the proposed achievement path model of gymnastics course objectives in physical education majors.

Research Conceptual Framework

Conceptual Framework The conceptual framework of this study is based on the integration of teacher professional certification theory and the achievement path model of course objectives. The framework posits that the achievement of gymnastics course objectives in physical education majors is influenced by various factors, including curriculum design, teaching methods, practical training, and evaluation mechanisms. These factors are hypothesized to have direct and indirect effects on the realization of course objectives, which in turn contribute to meeting the graduation requirements set by teacher professional certification standards.

The conceptual framework also considers the interrelationships among the different elements of the achievement path model. For instance, curriculum design may influence teaching methods, which in turn affect practical training and evaluation. The framework aims to provide a holistic understanding of how these elements work together to facilitate the

achievement of gymnastics course objectives in the context of teacher professional certification.

By combining the theoretical foundations of teacher professional certification with the proposed achievement path model, this conceptual framework serves as a guide for the research design, data collection, and analysis of the study. It helps to clarify the key variables and their hypothesized relationships, and provides a structure for interpreting the research findings and drawing meaningful conclusions.

Research Results

1. Verification and analysis of the path model of gymnastics course objectives achievement for physical education majors The hypothesis that course content, teaching methods, teaching organization, and teaching evaluation positively impact the achievement of gymnastics course objectives was put forward. Exploratory factor analysis extracted five factors consistent with the research hypothesis. The confirmatory factor analysis using AMOS software showed a good fit (CMIN/DF=1.803, GFI=0.936, NFI=0.946, CFI=0.975, RMSEA=0.053), and all path coefficients were positive and significant ($p<0.05$), with course content being the most important factor, followed by teaching method, teaching organization, and teaching evaluation.

2. Analysis of course content path The hypothesis that gymnastics theory, gymnastics technique, and gymnastics teaching ability positively influence the content of the gymnastics curriculum was put forward. Exploratory factor analysis extracted four factors consistent with the research hypothesis. The confirmatory factor analysis showed a good fit (CMIN/DF=1.095, GFI=0.940, NFI=0.959, CFI=0.996, RMSEA=0.018), and all path coefficients were positive and significant ($p<0.05$), with gymnastics technique being the most important factor, followed by gymnastics teaching ability and gymnastics theory. The practical value analysis emphasized the importance of gymnastics technique, teaching ability, and theory in the course content.

3. Analysis of teaching method path The hypothesis that language teaching methods, visual teaching methods, and practical teaching methods significantly influence teaching methods was put forward. Exploratory factor analysis extracted four factors consistent with the research hypothesis. The confirmatory factor analysis showed a good fit (CMIN/DF=1.183, GFI=0.965, NFI=0.970, CFI=0.995, RMSEA=0.025), and all path coefficients were positive and significant ($p<0.05$), with practical teaching methods being the most important factor, followed by language teaching methods and visual teaching methods. The practical value analysis highlighted the importance of practical, language, and visual teaching methods in achieving course objectives.

4. Analysis of teaching organization path The hypothesis that practice form structure, student location change, and teaching organizer significantly influence teaching organization was put forward. Exploratory factor analysis extracted four factors consistent with the research hypothesis. The confirmatory factor analysis demonstrated a good fit (CMIN/DF=1.393, GFI=0.963, NFI=0.970, CFI=0.991, RMSEA=0.037), and all path coefficients were positive and significant ($p<0.05$), with student location change being the most important factor, followed by practice form structure and teaching organizer. The practical value analysis emphasized the importance of student location change, practice form structure, and teaching organizer in mastering gymnastics techniques and improving teaching ability.

5. Analysis of teaching evaluation path The hypothesis that evaluation content, evaluation methods, and evaluation subjects significantly impact teaching evaluation was proposed. Exploratory factor analysis extracted four factors consistent with the research hypothesis. The confirmatory factor analysis showed a good fit (CMIN/DF=1.934, GFI=0.938, NFI=0.953, CFI=0.977, RMSEA=0.058), and the path coefficients of evaluation content and evaluation method were positive and significant ($p<0.05$), with evaluation content being the most important factor, followed by evaluation method. However, the evaluation subject did not reach significance. The practical value analysis emphasized the importance of aligning evaluation content with course content and selecting appropriate evaluation methods.

Discussion

The present study aimed to explore the objective setting and achievement path of gymnastics courses in physical education majors under the background of teacher professional certification in China. The research findings provide valuable insights into the key factors and strategies for aligning gymnastics course objectives with graduation requirements, developing and validating a hypothetical model for the achievement path of gymnastics course objectives, and identifying the main paths for achieving these objectives and improving the quality of gymnastics courses.

One of the notable findings of this study is the positive and significant influence of course content, teaching methods, teaching organization, and teaching evaluation on the achievement of gymnastics course objectives. This result is consistent with the findings of Li and Wang (2019), who emphasized the importance of integrating various elements of curriculum design and implementation to support the attainment of course objectives in physical education. However, our study extends this understanding by specifically focusing on gymnastics courses and examining the relative importance of each factor in the context of teacher professional certification.

Another interesting finding is the identification of gymnastics technique as the most critical component in course content, followed by gymnastics teaching ability and gymnastics theory. This result partially agrees with the work of Chen and Liu (2018), who highlighted the significance of technical skills in gymnastics courses. However, our study also underscores the importance of developing students' teaching abilities, which is essential for meeting the graduation requirements set by teacher professional certification standards. This finding suggests that gymnastics courses in physical education majors should strike a balance between technical skill development and pedagogical training.

Regarding teaching methods, the current study found that practical teaching methods were the most important, followed by language teaching methods and visual teaching methods. This result is in line with the findings of Wang and Zhang (2020), who emphasized the effectiveness of hands-on learning experiences in enhancing students' understanding and mastery of gymnastics skills. However, our study also highlights the complementary roles of language and visual teaching methods, which is consistent with the work of Liu and Chen (2019) on the importance of multi-modal instruction in physical education.

The analysis of the teaching organization path revealed that student location change was the most crucial factor, followed by practice form structure and teaching organizer. This finding partially agrees with the work of Zhang and Li (2021), who stressed the significance of efficient classroom management and student engagement in physical education courses.

However, our study provides a more nuanced understanding of the specific elements within teaching organization that contribute to the achievement of gymnastics course objectives, particularly in the context of teacher professional certification.

Lastly, the teaching evaluation path analysis showed that evaluation content and evaluation methods were significant predictors of teaching evaluation, while the evaluation subject did not reach significance. This result is consistent with the findings of Chen and Wang (2020), who emphasized the importance of aligning evaluation content with course objectives and selecting appropriate evaluation methods. However, our study also reveals that the role of evaluation subject may be less critical in the context of gymnastics courses in physical education majors, which is a novel finding that warrants further investigation.

In conclusion, the present study contributes to the existing literature by providing a comprehensive examination of the objective setting and achievement path of gymnastics courses in physical education majors, in the context of teacher professional certification in China. The findings highlight the importance of considering multiple factors, such as course content, teaching methods, teaching organization, and teaching evaluation, in the design and implementation of gymnastics courses to support the attainment of graduation requirements. Furthermore, the study identifies specific elements within each factor that are most critical for achieving gymnastics course objectives, which can inform targeted interventions and quality improvement efforts. These findings have important implications for physical education teacher training programs and can guide future research on the effectiveness of gymnastics courses in preparing prospective teachers.

Conclusions

Firstly, course content, teaching methods, teaching organization and teaching evaluation are the independent variables for the gymnastics objectives achievement, which have a significant positive correlation on the achievement of curriculum objectives, and constitute four paths for the achievement of gymnastics curriculum objectives in physical education. The order of role from largest to smallest is course content, teaching methods, teaching organization and teaching evaluation.

Secondly, gymnastics theory, gymnastics technique and gymnastics teaching ability are the three paths of gymnastics course content of physical education major, and the order of role from large to small is gymnastics technique, gymnastics teaching ability and gymnastics theory.

Thirdly, the language teaching method, the visual teaching method and the practical teaching method are the three paths of the teaching methods of the gymnastics course of physical education major, and the order from large to small is the practice teaching method, the language teaching method, the visual teaching method.

Fourthly, change student location, practice form structure and teaching organizer are the three paths of the teaching organization of gymnastics courses in physical education major, and the role is student location change, practice form structure, teaching organizer in order from large to small.

Fifthly, The evaluation content and evaluation method are two paths for the teaching evaluation of gymnastics course in physical education major. The order of the role from large to small is the evaluation content and the evaluation method. The evaluation subject path has no significant positive impact on the implementation of teaching evaluation.

Suggestion

1、Suggestions for this research work:

1) Gymnastics courses in physical education majors should focus on developing students' technical skills, teaching abilities, and theoretical knowledge, in alignment with the graduation requirements set by teacher professional certification standards.2) Physical education departments should provide training and support for instructors to enhance their teaching skills and implement effective teaching methods, particularly practical teaching methods, language teaching methods, and visual teaching methods.3) Teaching organization in gymnastics courses should emphasize designing flexible and efficient student location change and practice form structures to maximize student engagement and learning outcomes.4) Evaluation systems for gymnastics courses should be comprehensive and aligned with course objectives and content, with carefully selected evaluation methods to assess students' mastery of technical skills, teaching abilities, and theoretical knowledge.

2、Suggestions for further research:

1) Future studies should investigate the long-term impact of the proposed achievement path model on the professional development and teaching effectiveness of physical education graduates.2) Researchers should explore the potential moderating or mediating effects of student characteristics (e.g., prior gymnastics experience, learning styles, and motivation) on the relationship between achievement path factors and gymnastics course outcomes.3) Comparative studies should be conducted to examine the objective setting and achievement path of gymnastics courses across different teacher professional certification systems or cultural contexts.4)Future research should also investigate the potential of integrating technology into gymnastics courses to enhance the delivery of course content, teaching methods, and evaluation processes.5) Researchers should consider conducting qualitative studies to gain a deeper understanding of the experiences, perceptions, and challenges of students, instructors, and other stakeholders in gymnastics courses within physical education majors.

Reference

Zhang Xiqian. (2013). *Physical Education Curriculum and Teaching Theory* [M]. Guangdong: Higher Education Press. 09, 22-23.

Burton Clark, Guy Neave.(1992), *The Encyclopedia of Higher Education Vol.2:Analytical Perspectives* [M]. Oxford: Pergamon Press, 1305.

WANG Lining. (2019). *Research on the policy of Teacher Education Professional Certification in Chinese universities* [D]. Shenyang: Shenyang Normal University.

Compiled jointly by 12 key normal universities in China. Fundamentals of Pedagogy [M]. Beijing: Educational Science Press,2013:169-170.

White Moon Bridge. (2004). Discussion on curriculum objective setting of curriculum Standard experiment Draft [J]. *Curriculum. Teaching Methods*. (09), 3-10.

Modern Chinese Dictionary of the Great Dictionary Compilation Office of the Han Dynasty 2nd edition. Chengdu: Sichuan Dictionary Publishing House, 2020. 79.

Zheng Hangsheng. (2001). *New Revision of Introduction to Sociology* [M]. Beijing: Renmin University Press.

Li Songlin. System and Mechanism. (2019). Concept, Comparison and its Significance for reform -- and the relationship with system [J].] *Leadership Science*. (06), 19-22.

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก

The Effective Administration Model for Early Childhood Schools of Small Basic Education Schools in the South East Coast

สาริณี หมัดอะดัม,
นิรันดร์ จุลทรัพย์ และ สมศักดิ์ ลิลา
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
Sarinee Madadam
Nirun Chulasap and Somsak Lila
Hatyai University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: sarinee4519@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันอออก 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก และ 3) เพื่อยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ดำเนินการวิจัย 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก และ ระยะที่ 3 การยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย ประกอบด้วย 1) หลักการในการบริหารสถานศึกษา 2) วัตถุประสงค์ในการบริหารสถานศึกษา 3) ระบบการบริหารสถานศึกษา 4) แนวทางการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา

2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีค่ามัธยฐานมากกว่า 3.5 ทุกข้อ มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์น้อยกว่า 1.5 ทุกข้อ

* วันที่รับบทความ : 15 มีนาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 1 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 30 กรกฎาคม 2567
Received: March 15 2027; Revised: July 1 2024; Accepted: July 30 2024

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ตรวจสอบความสอดคล้องทั้ง 4 องค์ประกอบ มีความสอดคล้องกลมกลืนในระดับที่ยอมรับได้ นำมากำหนดเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ตามรูปแบบ POMI Model ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ระบบการบริหาร และแนวทางการนำรูปแบบไปใช้

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหาร; การบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย; ประสิทธิผล; สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก

Abstract

The objectives of this research were 1) To study the current state of the effective administration model for early childhood schools of small basic education schools in the South East coast 2) To develop the effective administration model for early childhood schools of small basic education schools in the South East coast and 3) To confirm the appropriateness of the effective administration model for early childhood schools of small basic education schools in the South East coast. The research method consists of 3 phases: Phase 1: Studying the current state of the administration for early childhood schools of small basic education schools in the South East coast. Phase 2: Development of the effective administration model for early childhood schools of small basic education schools in the South East coast and Phase 3: Confirmation of the effective administration model for early childhood schools of small basic education schools in the South East coast.

The research findings indicate the following.:

1. Current state of the administration of early childhood schools. 1) Components of principles in educational institution administration. 2) Objectives of educational institution administration. 3) Management systems of educational institution administration. 4) Guidelines for applying the educational institution administration model in educational institution administration.

2. The effective administration model for early childhood schools of small basic education schools in the South East coast according to expert opinion, has a median value of more than 3.5 for every item and an interquartile range value of less than 1.5 for every item.

3. The results of the confirmatory component analysis. Check the consistency of the sketch of the pattern on all 4 elements. There is a harmonious consistency at an acceptable level. It is defined as a model of administrating early childhood schools of small basic education schools in the South East coast according to "POMI Model" consists of principles, objectives, management system and guidelines for Implementing the model.

Keywords: Administration Model; Administration of early childhood educational; Effectiveness; Small Basic Education Schools

บทนำ

การศึกษาปฐมวัย เป็นการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นรากฐานของชีวิตมนุษย์และมีอิทธิพลต่อชีวิตของคนเราเป็นอย่างยิ่ง การพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุก ด้วยการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน การยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็ก ตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย เพื่อที่จะพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพในทุก ๆ ด้านอย่างเต็มที่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 2-4)

พระราชบัญญัติ การพัฒนาเด็กปฐมวัย (2562, 30 เมษายน, น. 6) มาตรา 5 กล่าวถึงวัตถุประสงค์สำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยให้มารดาได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์ เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาวะและพัฒนาการที่ดี ให้ “เด็กปฐมวัย” อยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจาการล่วงละเมิดไม่ว่าทางใด ให้ “เด็กปฐมวัย” มีพัฒนาการที่ดีรอบด้านทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ สร้างคุณลักษณะให้ “เด็กปฐมวัย” มีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้

สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบ 2564 (ตุลาคม 2563-กันยายน 2564) ด้วยรูปแบบการประเมินออนไลน์ 100% พบว่า ระดับปฐมวัย (อนุบาล 1-3) มีสถานศึกษาเข้ารับการประเมินจำนวน 7,526 แห่ง โดยมีสถานศึกษาระดับปฐมวัยขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออกเข้ารับการประเมิน จำนวน 492 แห่ง พบว่าทั้งประเทศมีผลการประเมินคุณภาพเด็ก/ผู้เรียนโดยรวม อยู่ในระดับดีจำนวน 7,034 แห่ง คิดเป็น 93% สะท้อนให้เห็นถึงความตั้งใจของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน ผู้เรียน และภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ความสำคัญกับการร่วมมือพัฒนาสถานศึกษา และสถานศึกษาหลายแห่งมีการพัฒนาประยุกต์ใช้กระบวนการที่หลายหลาก ไม่ว่าจะเป็นการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ให้เด็กเกิดพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล ถึงแม้จะไม่ประสบความสำเร็จอย่างสูงสุด แต่ได้เห็นถึงแผนงานการบริหารจัดการและเป้าหมายที่แต่ละสถานศึกษาจะได้พัฒนาให้ดีขึ้นในอนาคต (ผู้จัดการออนไลน์, 2564, กรกฎาคม 30)

สถานศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ภายใต้การกำกับ ติดตามของสำนักงานศึกษาธิการภาค 5 (2563 : 39-44) ในฐานะหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค เล็งเห็นความสำคัญและตอบสนองนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ โดยการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในพื้นที่รับผิดชอบ 5 จังหวัด ได้แก่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา

โดยจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลการวิจัย เรื่องปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 5 พบว่าปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็กเป็นด้านที่มีปัญหาเป็นอันดับแรก รองลงมา คือด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ส่วนด้านที่มีปัญหาเป็นอันดับสุดท้าย คือด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริม พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการส่งเสริม พัฒนาการตามช่วงวัยของเด็กจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูและผู้บริหารสถานศึกษา และการขาดความสม่ำเสมอในการฝึกอบรมให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดคุณภาพ ผลการประเมินการจัดบริการพัฒนาเด็ก 3-5 ปี ด้อยคุณภาพทั้งในด้านการบริหารและจัดการขาดคุณภาพในเรื่องวิธีการเรียนรู้ของเด็ก ขาดการกำหนดมาตรฐาน ขาดรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่เหมาะสม เป็นไปได้ในการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย การจัดบริการสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีอายุต่ำกว่า 3 ปี และบริการสำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี ไม่มีการกำกับดูแลคุณภาพมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งไม่มีการกำหนดมาตรฐาน คุณภาพที่เหมาะสม

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น การบริหารจัดการของผู้บริหาร การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน และการดูแลเอาใจใส่ของผู้ปกครอง จะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องร่วมมือกันโดยตรงในการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย การดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย ประกอบกับการจัดทำหลักสูตรเหมาะสมของสถานศึกษา การจัดสภาพแวดล้อม ที่ดีต่าง ๆ ในการดำเนินงานและการจัดกิจกรรม การเสริมสร้างกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัยของแต่ละโรงเรียน ตลอดจนความรู้ความสามารถของผู้บริหารในการกำกับดูแลอย่างถูกต้องตามทิศทางของการจัดการศึกษาปฐมวัย และการมีรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่เหมาะสมนั้นล้วนมีผลโดยตรงต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาเพื่อให้การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยนั้นเป็นไปตามแนวทางการศึกษาปฐมวัย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก
3. เพื่อยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยการแบ่งการวิจัยเป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินการบริหารสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักการ ด้านวัตถุประสงค์ ด้านระบบบริหารโรงเรียน ด้านรูปแบบบริหารสถานศึกษา ด้านปัญหาและอุปสรรค และด้านความต้องการรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนละ 1 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัย โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 10 โรงเรียน รวมจำนวน 20 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการดำเนินการบริหารสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา สรุปประเด็นและนำเสนอข้อมูลแบบพรรณนา วิเคราะห์เพื่อให้ได้ความคิดเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการดำเนินการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลของ Colaizzi (1978 : 48-71)

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญซึ่งปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนในสถานบันอุดมศึกษาหรือนักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญซึ่งปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคใต้ฝั่งตะวันออก (ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา) จำนวน 5 คน ผู้เชี่ยวชาญซึ่งปฏิบัติหน้าที่ศึกษานิเทศก์ในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคใต้ฝั่งตะวันออก จำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญซึ่งปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษาระดับ

ปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก จำนวน 6 คน รวมจำนวน 17 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ในการพัฒนารูปแบบด้วยเทคนิคเดลฟาย 3 รอบ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 17 คน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ในการพัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย 3 รอบ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 17 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟายรอบที่ 1 ข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนำมาหาค่าร้อยละ โดยค่าร้อยละ 80 ขึ้นไปของข้อคำถาม นำมายกร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก

2. การพัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟายรอบที่ 2-3 ข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนำมาหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquatile Range) คำตอบที่ได้แต่ละข้อความมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (วัน เดชพิชัย, 2535 : 531-532)

ระยะที่ 3 การยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา รวมทั้งสิ้น 1,976 คน

กลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละจังหวัด ได้แก่ ชุมพร 36 คน สุราษฎร์ธานี 66 คน นครศรีธรรมราช 124 คน พัทลุง 36 คน และสงขลา 72 คน รวมทั้งสิ้น 334 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ความเหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด จากการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม เรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก

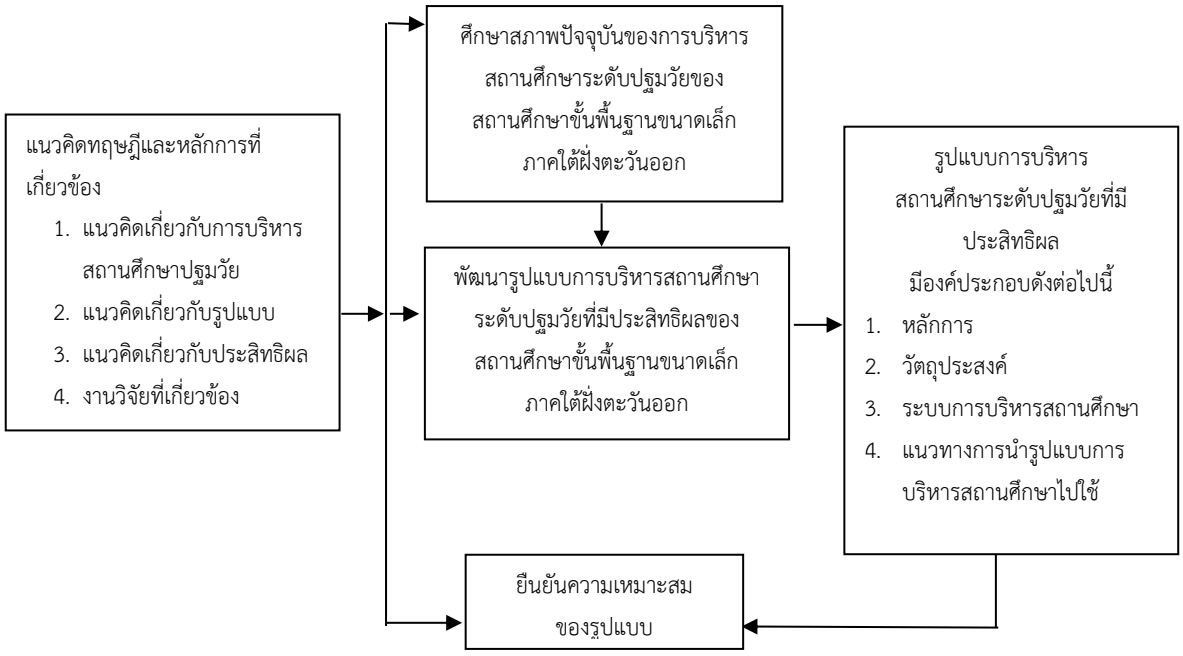
การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบจากแบบสอบถามการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก จำนวน 80 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ใช้ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิจารณาค่าเฉลี่ยความเหมาะสมตั้งแต่ระดับมากขึ้นไป และ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบ โดยใช้ค่าสถิติระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Measures)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ที่มีการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จและเป็นแบบอย่างสถานศึกษาระดับปฐมวัย ความสำเร็จของการปฏิบัติงานตามองค์ประกอบด้านหลักการ วัตถุประสงค์ ระบบการบริหารสถานศึกษา แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย และปัญหาอุปสรรค ความต้องการรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาระดับปฐมวัย ข้อเสนอแนะอื่น ๆ สรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

1.1 ด้านหลักการในการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จและเป็นแบบอย่าง มีหลักการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักการความโปร่งใส หลักการความรับผิดชอบ หลักการความคุ้มค่า และหลักการคุณธรรม นำมาใช้กับในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิผลในระดับปฐมวัย มีการร่วมกันกำหนดแนวทาง วางแผน กำหนดกลยุทธ์ในด้านการพัฒนาการจัดการบริหารศึกษาปฐมวัย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยการแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะ สนับสนุนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน ให้ทุกภาคส่วนร่วมสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความทันสมัยและเพียงพอ มีการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ให้ได้ทราบการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็น ระยะ ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียน ครูระดับปฐมวัยทุกคนมีการส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถ เต็มเวลาและเต็มตามศักยภาพของแต่ละคน นอกจากนี้สถานศึกษายังต้องมีหลักการแนวทางในการใช้ทรัพยากรในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์ เกิดความคุ้มค่าให้มากที่สุด และเน้นการปฏิบัติงานที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะเด็กระดับปฐมวัยเพื่อเป็นรากฐานทางการศึกษาให้กับการศึกษาระดับที่สูงขึ้น

1.2 ด้านวัตถุประสงค์ในการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จและเป็นแบบอย่าง จำเป็นต้องการมีส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน การอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล พัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย และมีกิจกรรม ที่หลากหลาย รวมถึงการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับ พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.3 ด้านระบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จและเป็นแบบอย่าง มีระบบกาบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านบริบทของสถานศึกษา ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน ผลผลิต และผลลัพธ์ ล้วนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น ได้แก่ การมีอาคารสถานที่มี

ความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ ได้มาตรฐานของสถานศึกษาระดับปฐมวัย มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็น และสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นระบบ ครบวงจร มีพื้นที่สะดวก ปลอดภัยในการทำกิจกรรมและการเคลื่อนไหวของนักเรียนปฐมวัย มีงบประมาณในการบริหารจัดการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเชื่อมโยงข้อมูลภายนอก สถานศึกษา ต้องพัฒนาครูให้สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร การบริการ การเรียนการสอนพัฒนาการเด็ก อย่างมีประสิทธิภาพ จัดโครงสร้างการบริหารเอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นระบบชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงาน อย่างต่อเนื่อง

1.4 ด้านแนวทางการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จและเป็นแบบอย่าง มีแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ก่อนการดำเนินการ จำเป็นต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินตามโครงสร้างการบริหารงานระดับปฐมวัย ระหว่างการดำเนินการ มีการจัดทำหลักสูตรสอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา มีกรอบโครงสร้างเวลาในการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง หลังดำเนินการ ควรประเมินผลตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และมีการทบทวนประสิทธิผลของการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

1.5 ปัญหา อุปสรรค ความต้องการรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาระดับปฐมวัย สถานศึกษาควรมีรูปแบบการบริหารที่มีส่วนร่วมกันทุกภาคส่วนในการสนับสนุน ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เด็กปฐมวัย เด็กอนุบาลเป็นรากฐานของชีวิต ควรจะมีการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี ตามวัย ต้องการให้มีการจัดซื้อ สื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยจะมีราคาค่อนข้างสูง เนื่องจากสื่อเหล่านี้จะเน้นการใช้งานที่สร้างความปลอดภัยให้แก่เด็ก ควรมีครูครบชั้นเรียน สามารถทำให้การขับเคลื่อนการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กประสบความสำเร็จได้ และควรมีการนิเทศติดตามจากสำนักงานเขตพื้นที่ อย่างต่อเนื่อง

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก โดยใช้เทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ตะวันออก ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีค่ามัธยฐานมากกว่า 3.5 ทุกข้อ มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์น้อยกว่า 1.5 ทุกข้อ

3. ผลการยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก สรุปผลการยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบ พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านหลักการในการบริหารสถานศึกษา จำนวน 31 ข้อ ด้านวัตถุประสงค์ในการบริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ ด้านระบบการบริหารสถานศึกษา จำนวน 32 ข้อ และด้านการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา จำนวน 12 ข้อ รวมทั้งสิ้น 80 ข้อ ซึ่งทุกข้อมีความเหมาะสม

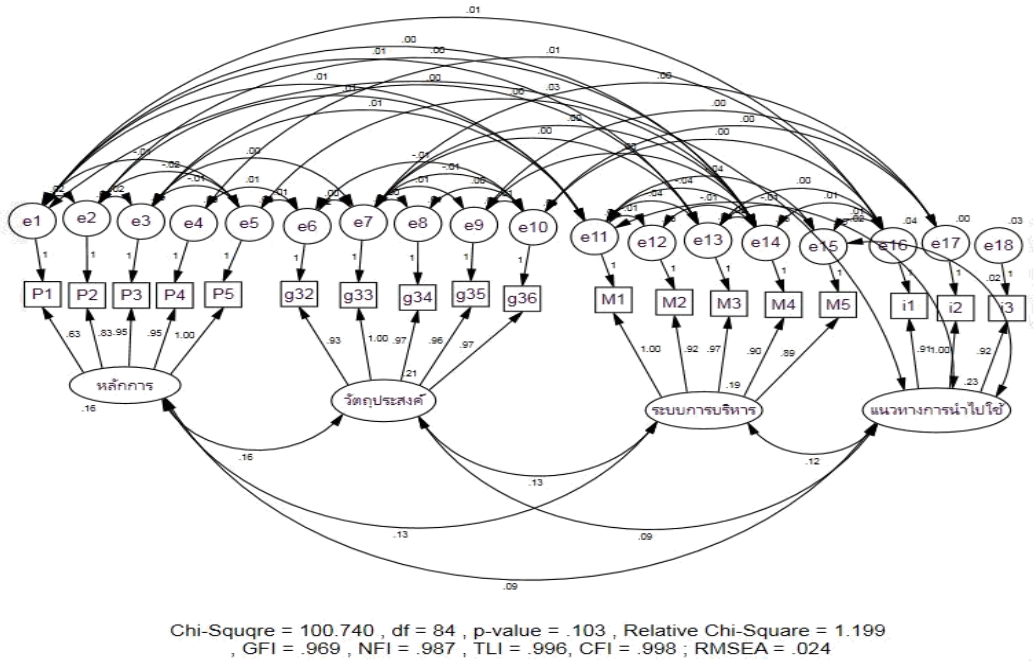
ในระดับมากที่สุด และมีค่าผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ตรวจสอบความสอดคล้องของร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ทั้ง 4 องค์ประกอบ มีค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 100.740 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 84 P-value เท่ากับ .103 ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 1.199 ดัชนีความสอดคล้องเปรียบเทียบกับ Tucker และ Lewis (TLI) เท่ากับ .996 (GFI) เท่ากับ .969 (CFI) เท่ากับ .998 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน (RMSEA) เท่ากับ .024 ดังตารางที่ 1 และรูปภาพที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ตรวจสอบความสอดคล้องทั้ง 4 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก

ค่าสถิติ	ค่าเกณฑ์การวัด	ผลการวิเคราะห์	ผลการวิเคราะห์เทียบกับค่าเกณฑ์การวัด
χ^2	> .05	100.740	ผ่าน
P-value	>.05	.103	ผ่าน
X^2/df	≤ 3	1.199	ผ่าน
TLI	≥ .90	.996	ผ่าน
GFI	≥ .90	.969	ผ่าน
CFI	≥ .90	.998	ผ่าน
RMSEA	< .08	.024	ผ่าน
χ^2 = 100.740 , df = 84			

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ทั้ง 4 องค์ประกอบ มีค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 100.740 (ตามเกณฑ์ควรมีค่ามากกว่า .05) ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 84 P-value เท่ากับ .103 (ตามเกณฑ์ควรมีค่ามากกว่า .05) ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 1.199 (ตามเกณฑ์ควรมีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 3) ดัชนีความสอดคล้องเปรียบเทียบกับ Tucker และ Lewis (TLI) เท่ากับ .996 (GFI) เท่ากับ .969 (CFI) เท่ากับ .998 (ตามเกณฑ์ควรมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ .90) และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน (RMSEA) เท่ากับ .024 (ตามเกณฑ์ควรมีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ .08) ดังนั้นรูปแบบการบริหารสถานศึกษา

ระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ทั้ง 4 องค์ประกอบ มีความสอดคล้องกลมกลืนในระดับที่ยอมรับได้

รูปภาพที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ตรวจสอบความสอดคล้องทั้ง 4 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก มีการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จและเป็นแบบอย่างสถานศึกษาระดับปฐมวัย โดยในความสำเร็จของการปฏิบัติงานนั้นมีองค์ประกอบด้านหลักการ วัตถุประสงค์ ระบบการบริหารสถานศึกษา และแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย แต่ยังมีปัญหา อุปสรรค ความต้องการรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาระดับปฐมวัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรพล ธุลีจันทร์ (2562 : 235) โดยศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ระดับปฐมวัย พบว่า องค์ประกอบของการจัดการศึกษาและคุณภาพเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ระดับปฐมวัย ด้านการจัดการศึกษา 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) ด้านกระบวนการเรียนการสอน 2) ด้านการบริหารจัดการ 3) ด้านครู 4) ด้านหลักสูตรสถานศึกษา 5) ด้านการวัดและประเมินผล และ 6) ด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ภาพรวมของการจัดการศึกษา สภาพปัจจุบันที่ปฏิบัติมีคะแนน เฉลี่ย 3.60 อยู่ในระดับมากและสภาพที่พึงประสงค์ มีคะแนนเฉลี่ย 4.71 อยู่ใน

ระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรรธนา นันตาเขียน (2563 : 219) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงบูรณาการเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะความสามารถในการคิดเชิงบริหาร สำหรับเด็กปฐมวัย 2) พัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เชิงบูรณาการเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย 3) ศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงบูรณาการเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย และ 4) ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เชิงบูรณาการเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งการพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงบริหาร ทำให้เด็กสามารถจัดการกับการทำงานได้สำเร็จด้วยตนเอง ปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้อย่างประสบความสำเร็จ และเป็นเด็กที่มีคุณภาพต่อประเทศชาติในในอนาคต

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก พบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คือ ด้านหลักการในการบริหารสถานศึกษา ด้านวัตถุประสงค์ในการบริหารสถานศึกษา ด้านระบบการบริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษา และด้านการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ในระดับมากที่สุด อย่างเป็นเอกฉันท์ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 ท่าน ให้ความเห็นที่สอดคล้องกัน สามารถนำไปกำหนดเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก สอดคล้องกับงานวิจัยของวรพล ธุลีจันทร์ (2562 : 236) พบว่ารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ระดับปฐมวัย ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 แนวทางการจัดการศึกษา ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้ ส่วนที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ และการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ ชีวิตเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ระดับปฐมวัย จำนวน 4 ด้าน 1) ด้านความเหมาะสม 2) ด้านความสอดคล้อง 3) ด้านความมีประโยชน์ และ 4) ด้านความเป็นไปได้ ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรธนา นันตาเขียน (2563 : 220) ผลการศึกษาดังนี้ 1) การศึกษาคุณลักษณะความสามารถในการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการยับยั้งชั่งใจ ด้านการเปลี่ยนความคิดและด้านการควบคุมอารมณ์ 2) รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงบูรณาการเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย มีขั้นตอนทั้งสิ้น 4 ขั้นตอน 3) ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงบูรณาการเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมากที่สุด 4) ค่าเฉลี่ย ของคะแนนหลังการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เชิงบูรณาการเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิง บริหารสำหรับเด็กปฐมวัย สูงขึ้นกว่าก่อนการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การ

เรียนรู้ เชิงบูรณาการเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย 5) ครูและผู้ปกครอง มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงบูรณาการเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมาก

3. ผลการยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนระดับปฐมวัย มีความเห็นว่ารูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก และนำรายละเอียดด้านต่าง ๆ มาสร้างเป็นแผนภูมิรูปแบบ POMI Model สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 4) เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษา แก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรขา ศรีวิชัย (2554 : 165-168) พบว่า รูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้าที่มีองค์ประกอบย่อย คือ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาการตอบสนองความต้องการของชุมชนและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน นโยบายของรัฐบาล นโยบายของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้เรียน ผู้บริหารและครู จรรยาบรรณวิชาชีพของครู จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหาร และ งบประมาณ สำหรับปัจจัยด้านกระบวนการนั้นประกอบด้วยการบริหารจดัการหลักสูตรการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลด้านผลผลิต คือ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Highett (1989 : 34) พบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนในทัศนะของผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษาธิการจังหวัดนั้นประกอบด้วยปัจจัยหลักสองประการ คือ ปัจจัยภายในโรงเรียนและปัจจัยภายนอกโรงเรียน ได้แก่ 1) ผู้บริหารโรงเรียน 2) ความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในโรงเรียน 3) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 4) การบริหารจัดการเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและ งบประมาณ 5) การเน้นที่เป้าหมายของโรงเรียน 6) การสนับสนุนของผู้ปกครอง และ 7) การให้ความสำคัญกับโปรแกรมทางวิชาการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำผลการวิจัยไปกำหนดเป็นนโยบาย และแนวปฏิบัติ เพื่อให้สถานศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก มีความสำเร็จของการปฏิบัติงานตามองค์ประกอบ ด้านหลักการ วัตถุประสงค์ ระบบการบริหารสถานศึกษา และแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย

2. นำเสนอ เผยแพร่ รูปแบบ POMI Model ในสถานศึกษาระดับปฐมวัย ผ่านที่ประชุมผู้บริหารและคณะกรรมการทุกระดับที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อทราบและปรับปรุงแก้ไขต่อไป

3. สถานศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ควรนำรูปแบบไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทในแต่ละด้านของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยรูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพผลของสถานศึกษาระดับปฐมวัยด้านทิศทางการบริหารจัดการในอนาคตเป็นอย่างไร

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในชุมชนประสิทธิภาพของโรงเรียนปฐมวัย นำมาซึ่งการพัฒนาหลักสูตร และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาได้

3. ควรมีการวิจัยพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในบริบทชุมชนภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรกแห่งประเทศไทย.

คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย. (2564). *แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.2564-2570.* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

ผู้จัดการออนไลน์. (2564). สมศ.รายงานผลการประเมินแล้วเสร็จ 1.3 หมื่นแห่ง มั่นใจยังเดินหน้าประเมินต่อได้ในช่วงสถาการณ์โควิด-19 โดยไม่สร้างภาระให้สถานศึกษา. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 2 ธันวาคม 2564. แหล่งที่มา: http://mgronline.com/onlinesection/ detail/9640000074633.

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย. (2562, 30 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 136 ตอนที่ 56 ก. 5-14.

เรขา ศรีวิชัย. (2554). *รูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย ที่มีประสิทธิผลในจังหวัดนนทบุรี*. งานวิจัยศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

วรพล ธุลีจันทร์. (2562). *รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กที่มีความต้องการเป็นพิเศษระดับปฐมวัย*. งานวิจัยศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสยาม.

วรรธนา นันตาเขียน. (2563). *การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงบูรณาการเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย*. งานวิจัยศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานศึกษาธิการภาค 5. (256*3). รายงานวิจัย เรื่องปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในทัศนะของผู้บริหาร ครู โรงเรียนอนุบาล ประจำเขตพื้นที่การศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 5.* นครศรีธรรมราช: กลุ่มพัฒนาการศึกษาสำนักงานศึกษาธิการภาค 5.

Highett, N. T. (1989). *School effectiveness and ineffective parent's principal's and superintendent's perspective. Unpublished doctoral dissertation* : University of Alberta, Edmonton, AB.

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: กรณีศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู

The Policy Proposals for the Community Participatory Management in Small Primary Schools Under the Office of the Basic Education Commission: A Case Study Under the Office of Nong Bua Lam Phu Primary Educational Service Area

กชพร พลศักขวา,
นวัตกร หอมสิน และ ชัชจริยา ใบลี
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
Kotchaporn Polsakkhwa,
Nawattakorn Homsin and Chatjariya Bailee
Udon Thani Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: aunoi4321@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) เพื่อตรวจสอบและประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงนโยบาย แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของนโยบาย แนวทางของนโยบาย และกลไกของนโยบาย ได้องค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมใน

* วันที่รับบทความ : 7 มีนาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 28 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 30 มีนาคม 2567
Received: March 7 2027; Revised: March 28 2024; Accepted: March 30 2024

การวางแผนและตั้งเป้าหมาย 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 5) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

3. ผลการตรวจสอบและประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ: ข้อเสนอเชิงนโยบาย; การบริหารแบบมีส่วนร่วม; โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

Abstract

The purposes of this research were 1) to investigate the conditions of community participatory management, 2) to construct the policy proposals community participatory management, and 3) to examine and evaluate policy proposals of community participatory management in small primary schools under Office of the Basic Education Commission. The policy research design was used in this study consisted of 3 phases. The results of this research were as follows:

1. The conditions of community participatory management in small primary schools under Office of the Basic Education Commission overall were at the high level, when considering each aspect, they were at the high level in all

2. The draft of policy proposals community participatory management in small primary schools under Office of the Basic Education Commission consisted of Policy Objective, Policy Means, Policy Mechanism. The components consisted of 5 aspects: the participation in planning and goal setting, the participation in practice, the participation in decision making, the participation in benefits, and the participation in evaluation.

3. The evaluation of policy proposals community participatory management in small primary schools under Office of the Basic Education Commission showed the highest level of appropriateness, congruity, feasibility, and utility across all aspects.

Keyword: Policy proposals; Participatory management; Small primary school

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3) พ.ศ. 2553 มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนให้สังคมมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มาตรา 9 การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติมีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษามีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาและการพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่าง

ต่อเนื่องระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคคลครอบครัวชุมชน องค์กรชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชนองค์กรเอกชนองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนาสถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นและในหมวด 5 มาตรา 39 และมาตรา 40 ว่าด้วยเรื่องการบริหารและจัดการศึกษา กำหนดให้กระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการงบประมาณการบริหารงานบุคคลและ บริหารทั่วไปไปยังสถานศึกษาโดยตรงโดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาแต่ละแห่งทำ หน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาฉะนั้นรูปแบบการบริหารงานจะมีการเปลี่ยนแปลง โดยนำการบริหารแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School–based management) มาดำเนินการ บริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยอยู่บน พื้นฐานการกระจายอำนาจการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในสถานศึกษาอย่างทั่วถึงรวมทั้งบิดามารดา ผู้ปกครองและชุมชนในการบริหารสถานศึกษาบุคคลสำคัญที่จะทำให้การบริหารงานตามแผนนโยบายดังกล่าว บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพคือผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำและผู้แสวงหาความร่วมมือจากทุกฝ่ายโดยเน้น รูปแบบการบริหารในรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553: 27) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งมั่นดำเนินการภารกิจหลักตามแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนทุกแผนย่อยในประเด็น 12 การพัฒนาการเรียนรู้ และแผนย่อยที่ 3 ในประเด็น 11 ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต รวมทั้งแผนการปฏิรูป ประเทศด้านการศึกษา และนโยบายรัฐบาลทั้งในส่วนนโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และการ พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต และนโยบายเร่งด่วน เรื่องการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ ยัง สนับสนุนการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นอื่นๆ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562-2565) รวมทั้งนโยบายและแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยคาดหวังว่าการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต จะ ได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ และมีความพร้อมร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ปัญหาที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ประสบเกี่ยวกับสถานศึกษาขนาด เล็กนั้น คือ การที่โรงเรียนขนาดเล็กมีอยู่เป็นจำนวนมากนั้น ไม่สามารถสะท้อนถึงคุณภาพ และประสิทธิภาพ ในการการจัดการศึกษาได้ คือ โรงเรียนขนาดเล็กมีต้นทุนในการจัดการเรียนการสอนต่อหัวที่สูงกว่าโรงเรียน ขนาดใหญ่ เนื่องจากภาวะประชากรมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ปัญหานักเรียนออกกลางคัน และการเลือก ทำงานหลังจบการศึกษาภาคบังคับ ส่งผลทำให้ขนาดของโรงเรียนปรับเปลี่ยนเป็นโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มมาก ขึ้น ค่าใช้จ่ายนักเรียนต่อหัวสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ทำให้รัฐบาลต้องใช้งบประมาณจำนวนที่มากกว่า แม้โรงเรียนขนาดเล็กจะดูเหมือนเป็นภาระด้านงบประมาณในระบบการศึกษา แต่ถ้ามองในมุมที่กลับกันแล้ว ก็อาจจะเป็นโอกาสที่ดีในการส่งเสริมการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนนั้นๆ ได้เช่นกัน ด้วยพื้นฐานของ

โรงเรียนขนาดเล็กนั้น ส่วนใหญ่คือโรงเรียนเล็กๆ ที่กระจายตัวอยู่ในชุมชนที่อยู่ห่างไกล ซึ่งถ้าชุมชนเข้มแข็งแล้วเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาก็อาจเป็นโอกาสดีที่จะสนับสนุนให้โรงเรียนเติบโตไปตามบริบทของชุมชนนั้นๆ อย่างมีคุณภาพได้ โดยผ่านรูปแบบการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม ซึ่งได้มีการนำเสนอกันอย่างมากมาย

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กและสถาบันการศึกษาอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อตรวจสอบและประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัย เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: กรณีศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เป็นการวิจัยเชิงนโยบาย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) ระหว่างวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชน จากเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชน แล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำไปศึกษาเชิงสำรวจกับกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้นำชุมชนและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยวิธีการเลือกแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 360 คน

ระยะที่ 2 จัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน และการสนทนากลุ่มเป้าหมาย (Focus Group Discussion) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน เพื่อยกร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย

ระยะที่ 3 ตรวจสอบและประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการ การสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) ผู้เชี่ยวชาญ 9 คน และการประชาพิจารณ์ (Public Hearing) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 80 คน เพื่อยืนยันข้อเสนอเชิงนโยบาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

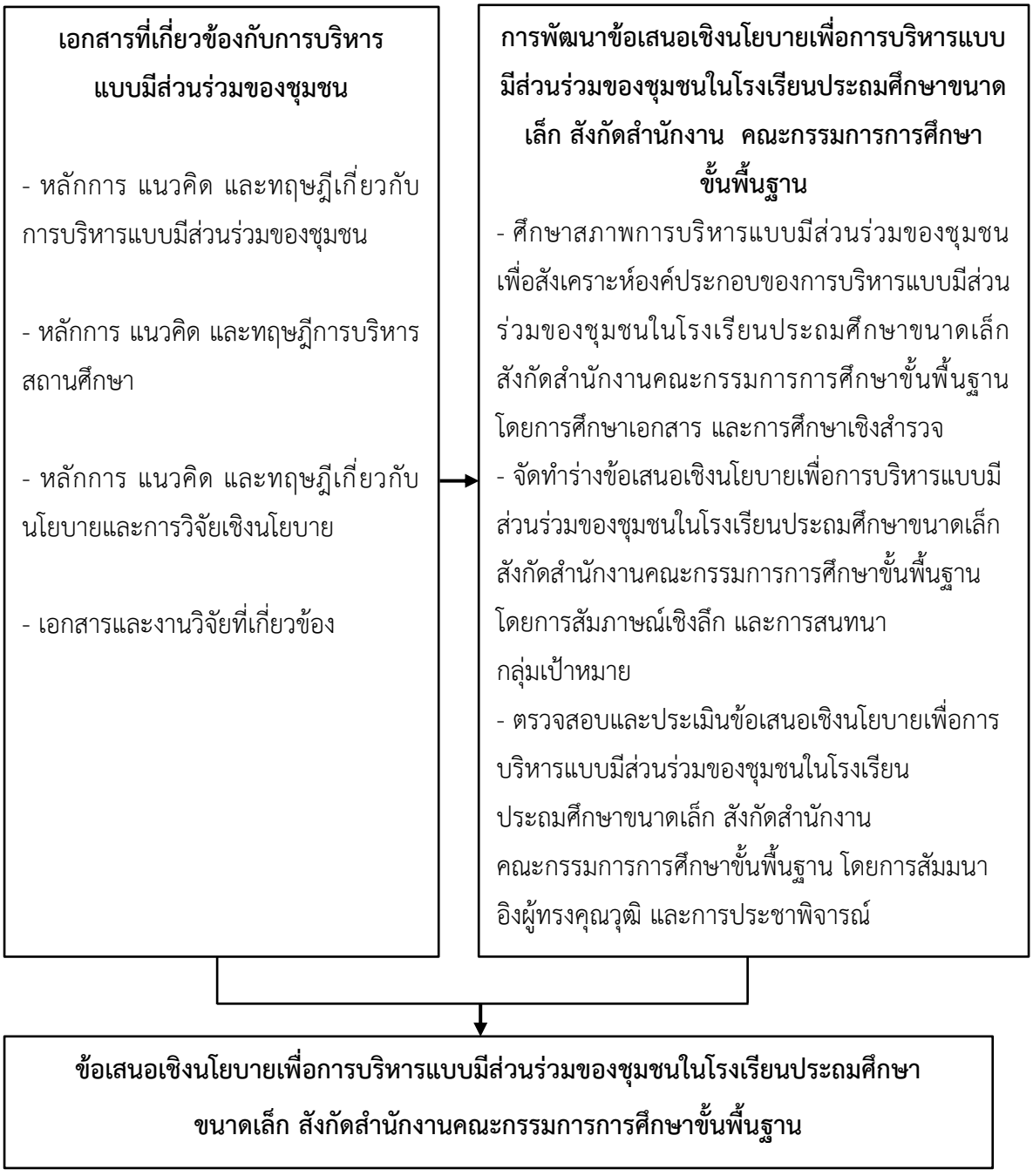
ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีของ อุทัย บุญประเสริฐ (2542), ธร สุนทรายุทธ (2552), ชัชจริยา ใบลี (2563)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีของ วิโรจน์ สารรัตนะ (2545), กระทรวงศึกษาธิการ (2546), วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2548), ธีระ รุญเจริญ (2550).

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายและการวิจัยเชิงนโยบาย ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีของ ประชุม รอดประเสริฐ (2547), วิจิตร ศรีสอ้าน และ ทองอินทร์ วงศ์โสธร (2551) และชัชจริยา ใบลี (2553)

วิธีวิจัยที่เกี่ยวกับการวิจัยเชิงนโยบายของ Majchrzak (1984, อ้างถึงใน ชัชจริยา ใบลี, 2553: 137) ตลอดจนศึกษางานวิจัยของนักวิชาการอีกหลายท่าน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) ระหว่างวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังต่อไปนี้ การวิจัยแบบผสมผสาน ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีของ สุคนธา คงศีล และ สุขุม เจียมตน (2550), และ วิจิตร ศรีสอ้าน (2532) มาตรฐานการประเมินได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีของ รัตนา สายคณิต (2550) สามารถสรุปกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแสดงให้เห็นในภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: กรณีศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู มีดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ผลการศึกษาเอกสาร (Documentary Study)

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลตามแนวคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม จะเห็นได้ว่านักการศึกษาหลายท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ตามแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical Framework) จากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ได้แสดงให้เห็นถึงรายละเอียดเกี่ยวกับหน้าที่และกระบวนการบริหาร ผู้วิจัยพิจารณาเกณฑ์ที่มีความถี่สูง (มีความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป) เพื่อสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ประกอบด้วย ขอบเขตเนื้อหาเพื่อดำเนินการวิจัยได้ทั้งสิ้น 5 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตั้งเป้าหมาย หมายถึง การให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาเข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์หรือแนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และรูปแบบการจัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ หมายถึง การให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมวันสำคัญทางสถาบันพระมหากษัตริย์ วันสำคัญทางศาสนา สนับสนุนงบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม และเผยแพร่การดำเนินงานต่างๆ ให้หน่วยงานอื่นทราบ รวมทั้งการร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นงานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคคล งานบริหารงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง การให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียน การพัฒนาอาชีพ การมีทักษะชีวิต การรวบรวมเผยแพร่นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์หรืองานวิชาการต่างๆ ที่มีคุณค่าต่อการจัดการเรียนการสอน นอกจากนั้นร่วมรับรู้ในปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา แล้วหาวิธีการป้องกันและแก้ไขร่วมกัน

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผล ไม่ว่าจะเป็นงานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคคล งานบริหารงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป ให้ความเห็นชอบและแนะนำ ในการจัดทำรายงานผลการศึกษาประจำปี แล้วร่วมสรุปผลเพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไขและพัฒนางานต่อไป

2. ผลการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research)

จากการศึกษาบริบทเกี่ยวกับสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการกำหนดแนวทางการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผู้เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และผู้นำชุมชน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่ (n=360)	ร้อยละ (100)
เพศ		
ชาย	168	46.67
หญิง	192	53.33
อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	12	3.33
31-40 ปี	153	42.50
41-50 ปี	116	32.22
51 ปีขึ้นไป	79	21.95
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	173	48.00
ปริญญาตรี	115	31.94
สูงกว่าปริญญาตรี	72	20.00
อายุราชการ/ประสบการณ์ในการทำงาน		
1-10 ปี	84	23.33
11-20 ปี	154	42.78
21-30 ปี	107	29.72
31 ปีขึ้นไป	15	4.17

สถานภาพ		
ผู้บริหารสถานศึกษา	40	11.11
คณะกรรมการสถานศึกษา	120	33.33
ครู	130	36.11
ผู้นำชุมชน	70	19.45

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 360 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 192 คน (ร้อยละ 53.33) เป็นเพศชาย 168 คน (ร้อยละ 46.67) ด้านอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 31-40 ปี (ร้อยละ 42.50) รองลงมาอยู่ในช่วง 41-50 ปี (ร้อยละ 32.22) รองลงมาอยู่ในช่วง 51 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 21.95) และสุดท้ายอยู่ในช่วงไม่เกิน 30 ปี (ร้อยละ 3.33) ด้านวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 48.00) รองลงมาคือระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 31.94) สุดท้ายคือสูงกว่าระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 20.00) ด้านอายุราชการ/ประสบการณ์ในการทำงานส่วยใหญ่อยู่ในช่วง 11-20 ปี (ร้อยละ 42.78) รองลงมาอยู่ในช่วง 21-30 ปี (ร้อยละ 29.72) รองลงมาอยู่ในช่วง 1-10 ปี (ร้อยละ 23.33) ลำดับสุดท้ายอยู่ในช่วง 31 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 4.17) ด้านสถานภาพส่วนใหญ่เป็นครู (ร้อยละ 36.11) รองลงมา คือ คณะกรรมการสถานศึกษา (ร้อยละ 33.33) รองลงมาจากคณะกรรมการสถานศึกษา คือ ผู้นำชุมชน (ร้อยละ 19.45) และลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา (ร้อยละ 11.11)

ตารางที่ 2 ระดับองค์ประกอบและสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏผลดังตารางที่ 2 ดังนี้ (n=360)

องค์ประกอบและสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{x}$	S.D.	**แปลผล**
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตั้งเป้าหมาย	3.95	0.91	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	4.30	0.89	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.02	0.91	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	4.02	0.87	มาก
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.92	0.93	มาก
รวม	4.04	0.90	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า องค์ประกอบและสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวม อยู่ในระดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ระยะที่ 2 จัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ (In-depth Interview) เพื่อจัดทำร่างข้อเสนอนโยบายเพื่อการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครั้งที่ 1 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับประเด็นข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนมาก

2. การสนทนากลุ่มเป้าหมาย (Focus Group Discussion)

จากการสนทนากลุ่มเป้าหมาย (Focus Group Discussion) ครั้งนี้ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับประเด็นข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นส่วนมาก และได้ร่วมกันจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้ยกร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ของข้อเสนอเชิงนโยบาย	แนวทางของข้อเสนอเชิงนโยบาย	กลไกของข้อเสนอเชิงนโยบาย
1. เพื่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตั้งเป้าหมาย	1. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตั้งเป้าหมาย โดยการให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาเข้ามามีบทบาท	1) มีส่วนร่วมในการขอใช้สถานที่ เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนได้แก่ วัด ร้านค้า สถานีอนามัย 2) วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงานในช่วงสถานการณ์โควิด 19 ของสถานศึกษา

	และส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์หรือแนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และรูปแบบการจัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้	3) กำหนดนโยบายและแผนกลยุทธ์เพื่อรองรับโรคที่จะอุบัติขึ้นมาใหม่ของสถานศึกษา 4) กำหนดวิสัยทัศน์หรือแนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษา 5) กำหนดหลักสูตรของสถานศึกษา 6) จัดทำโครงการต่างๆ ร่วมกับโรงเรียน 7) กำหนดแผนงาน วิธีปฏิบัติงาน ต่างๆ ในยุค New Normal ของโรงเรียน 8) กำหนดโครงการเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และนำเทคโนโลยีมาส่งเสริม 9) แสดงความคิดเห็นในการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติการ 10) กำหนดรูปแบบกิจกรรม
2. เพื่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ โดยการให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมวันสำคัญทางสถาบันพระมหากษัตริย์ วันสำคัญทางศาสนา สนับสนุนงบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม และเผยแพร่การดำเนินงานต่างๆ ให้หน่วยงานอื่นทราบ รวมทั้งการร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา	1) จัดกิจกรรมต่างๆ กับโรงเรียน เช่น การจัด การเรียนรู้ในแหล่งชุมชน 2) เป็นที่ปรึกษาเรื่องต่างๆ ให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) แก้ปัญหาในด้านต่างๆ ให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) สนับสนุนงบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในการจัดกิจกรรม ตลอดจนการจัดหาจากแหล่งอื่นๆ 5) เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับโรงเรียนให้หน่วยงานอื่นทราบ 6) จัดหาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาความต้องการของชุมชน เพื่อให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแก้ปัญหาและสนองความต้องการของชุมชน 7) สนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนเข้ามาใช้บริการห้องสมุดของโรงเรียน

		8) จัดนิทรรศการด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน เช่น ด้านสุขภาพอนามัย ด้านกฎหมายประชาชนควรทราบ
3. เพื่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยการให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นงานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคคล งานบริหารงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป	1) วางแผนจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานของสถานศึกษา 2) วางแผนดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพทางการศึกษาในสถานศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา 3) จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีตามนโยบายและภารกิจของสถานศึกษา 4) วางแผนจัดตั้งงบประมาณของสถานศึกษา 5) ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดหา การซื้อ การจ้าง การควบคุม การเก็บรักษา ตามแผนงานพัสดุ 6) จัดวางระบบ เกี่ยวกับการจัดหา การซื้อ การจ้าง การควบคุม การเก็บรักษา ตามแผนงานพัสดุ 7) จัดประชุมผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายและรายงานความก้าวหน้าของโรงเรียน
4. เพื่อการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	4. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ โดยการให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียน การพัฒนาอาชีพ การมีทักษะชีวิต การรวบรวมเผยแพร่นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ หรืองานวิชาการต่างๆ ที่มีคุณค่าต่อการจัดการเรียนการ	1) ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 2) ประสานงานและส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษากับชุมชน 3) ส่งเสริม สนับสนุน ร่วมกับชุมชนเพื่อพัฒนาอาชีพและทักษะชีวิต 4) รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัย นวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น 5) ประสานงาน สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐ เอกชนและชุมชน 6) ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ปัญหาความไม่สงบในสถานศึกษา

	สอน นอกจากนั้นร่วมรับรู้ในปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา แล้วหาวิธีการป้องกันและแก้ไขร่วมกัน	7) เผยแพร่ผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่าต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา
5. เพื่อการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	5. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยการให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผล ไม่ว่าจะเป็นงานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคคล งานบริหารงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป ให้ความเห็นชอบและแนะนำ ในการจัดทำรายงานผลการศึกษาประจำปี แล้วร่วมสรุปผลเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางานต่อไป	1) ติดตาม ประเมินผลงานวิชาการของโรงเรียน 2) ติดตาม ประเมินผลงานบุคลากรของโรงเรียน 3) ติดตาม ประเมินผลงานงบประมาณของโรงเรียน 4) ติดตาม ประเมินผลงานบริหารงานทั่วไปของโรงเรียน 5) ติดตามและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 6) ให้คำแนะนำในกรณีที่สถานศึกษาประสบปัญหาจากการปฏิบัติงาน 7) ติดตามให้สถานศึกษาจัดทำรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี 8) เสนอแนะ แก้ไขปรับปรุงรายงานประจำปีของสถานศึกษา 9) พิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานประจำปี ก่อนนำเสนอรายงานต่อสาธารณชน 10) กำกับและติดตามการจัดทำรายงานผล การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นระยะๆ

ระยะที่ 3 การตรวจสอบและประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. การสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship)

จากการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) ครั้งนี้ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับประเด็นข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นส่วนมาก และผลการประเมิน ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบาย

ตารางที่ 4 ผลการประเมิน ความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก	ระดับความเหมาะสม		แปลค่า	ระดับความสอดคล้อง		แปลค่า	ระดับความเป็นไปได้		แปลค่า	ระดับความเป็นประโยชน์		แปลค่า
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
ด้านที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตั้งเป้าหมาย	4.85	0.44	มากที่สุด	4.68	0.51	มากที่สุด	4.62	0.55	มากที่สุด	4.89	0.31	มากที่สุด
ด้านที่ 2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	4.74	0.56	มากที่สุด	4.67	0.57	มากที่สุด	4.53	0.61	มากที่สุด	4.77	0.49	มากที่สุด
ด้านที่ 3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.64	0.59	มากที่สุด	4.44	0.60	มาก	4.25	0.68	มาก	4.70	0.47	มากที่สุด
ด้านที่ 4 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	4.69	0.50	มากที่สุด	4.61	0.53	มากที่สุด	4.43	0.56	มาก	4.70	0.47	มากที่สุด
ด้านที่ 5 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.80	0.40	มากที่สุด	4.79	0.41	มากที่สุด	4.66	0.45	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.74	0.50	มากที่สุด	4.64	0.52	มากที่สุด	4.50	0.57	มากที่สุด	4.77	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 ผลการประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

2. การประชาพิจารณ์ (Public Hearing)

การประเมินผลของข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 80 คน เห็นด้วยกับประเด็นประเมินผลข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนมาก และมีผลการประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยอภิปรายตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตั้งเป้าหมาย พบว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตั้งเป้าหมายมีความสอดคล้องกับ ซัชคิน เอ็ม (Sashkin, M., 1982: 110-113) ซึ่งได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย (Participation in Goal Setting) มีความหมายถึงการที่ผู้ปฏิบัติงานทั้งในระดับบุคคล ระดับผู้บังคับบัญชา หรือระดับกลุ่มได้มีส่วนร่วมในงานในการกำหนดเป้าหมายของงานเพื่อที่พวกเขาจะได้พยายามทำให้งาน หรือผลการปฏิบัติงานนั้นบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเกิดผลงานที่ดี สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2551: 11) ได้กล่าวว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมในลำดับที่สอง คือ การมีส่วนร่วมวางแผน และสอดคล้องกับ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553: 24-25) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วม โดยจำแนกตามกระบวนการบริหาร คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ พบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมีความสอดคล้องกับ โคเฮน และ อัพฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1997: 40-42) ซึ่งกล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Participation in implementation) เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงาน ได้มาจากคำถามที่ว่า ใครจะทำอะไรให้โครงการได้บ้าง และทำอย่างไร เช่น การติดต่อประสาน การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงาน และการขอความช่วยเหลือปัจจัยในทุกๆ ด้าน จึงได้นำรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษามาใช้ในการขับเคลื่อนงานของโรงเรียน เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่ได้วางแผนไว้ และสอดคล้องกับ ปธาน สุวรรณมงคล (2551: 83) ได้กล่าวถึง ลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ 3 ลักษณะซึ่งลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินการอยู่ในลำดับที่สอง

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีความสอดคล้องกับ แอนโทนี วิลเลี่ยม พี (Anthony, William, P., 1978: 3-5) ที่ได้กล่าวว่า ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนในการตัดสินใจ (subordinate involvement) โดยผู้ใต้บังคับบัญชาจะต้องเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของตนและตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล และคำนึงถึงประโยชน์ขององค์การเป็นหลัก สอดคล้องกับ ธร สุนทรายุทธ (2552: 540) ได้กล่าวว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมลำดับแรก คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ก็คือ การกำหนดตามความต้องการและจัดลำดับความสำคัญ และสอดคล้องกับ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553: 24-25) ได้กล่าวว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมเป็นการพิจารณาไว้หลายลักษณะ ซึ่งจำแนกตามกระบวนการบริหาร คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการตัดสินใจ

4. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์นั้นสอดคล้องกับ โรเบิร์ต เจ และ ไอร์วิง พี (Robert, J. & lrving, P., 1961: 59-63) ซึ่งได้สรุปแนวคิดว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนร่วมกับลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมของสมาชิกหรือผู้ใต้บังคับบัญชา อาจจะเป็นไปโดยทางตรง และลักษณะเป็นทางการ ซึ่งจะมีผลประโยชน์เป็นแรงผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมและเกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างไรก็ตามในกรณีมีส่วนร่วมของสมาชิกเป็นไปโดยทางอ้อมไม่เป็นทางการ การมีส่วนร่วมอาจจะไม่ได้เกิดจากผลประโยชน์ก็ได้ แนวคิดในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้มีการเปลี่ยนแปลงไป โดยหันไปมุ่งเน้นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งการตัดสินใจเกิดขึ้นโดยตัวผู้บริหารเมื่อเวลาที่ต้องการประสานสิ่งต่างๆ ตลอดจนเป็นการควบคุมให้ผู้ใต้ บังคับบัญชาปฏิบัติงานตามหน้าที่และเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ ผู้บริหารจะเป็นผู้ผลักดันผลสำเร็จให้แก่องค์กรโดยผ่านผู้ใต้บังคับบัญชารวมทั้งจะเป็นผู้ดูแลผลประโยชน์ขององค์กร ซึ่งในประเด็นเรื่องผลประโยชน์นี้เองที่ผู้ใต้บังคับบัญชามีความปรารถนาอย่างยิ่งที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมสอดคล้องกับ ปธาน สุวรรณมงคล (2551: 83) ได้กล่าวถึง ลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนว่าจะต้องมีส่วนได้ส่วนเสียในผลประโยชน์ และสอดคล้องกับ ธร สุนทรายุทธ (2552: 540) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ (Benefits) การคำนึงถึงผลประโยชน์เชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่ม

5. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีความสอดคล้องกับ โคเฮน และ อัพฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1997: 40-42) ซึ่งได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation participation) เป็นองค์ประกอบ ที่กล่าวถึง การพิจารณา ความเห็น (View) ความชอบ (Preference) ความคาดหวัง (Expectation) ซึ่งจะมีอิทธิพลและสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลต่างๆ ได้ การติดตามประเมินผล การดำเนินงานเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่มุ่งเน้นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อเสนอต่อผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ และนำไปใช้วางแผนการ

ทำงานในครั้งต่อไป และสอดคล้องกับ เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2551: 13) กล่าวว่า การจะพัฒนาชุมชนนั้นจะต้องมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตั้งเป้าหมาย 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 5) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรนำนโยบายดังกล่าวไปปรับใช้กับการบริหารจัดการสถานศึกษา และควรนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปวางแผนในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดอื่นๆ ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัย เพื่อสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนขนาดอื่นๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกัน

2.2 ควรวิจัยปฏิบัติการเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาด้านใดด้านหนึ่งจากข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในครั้งนี้ โดยวิจัยในโรงเรียนขนาดอื่นๆ

2.3 ควรวิจัยเพื่อประเมินประสิทธิภาพการนำข้อเสนอเชิงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศไปปรับปรุงและพัฒนากลไกต่างๆ ให้สามารถขับเคลื่อนการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล.* กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา.* กรุงเทพมหานคร: กระทรวงฯ.

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2551). *การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท.* กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์.

ชัชจริยา ใบลี. (2553). *ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์เพื่อเสริมสร้างประสิทธิผลการจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.* วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชัชจริยา ใบลี. (2563). *หลัก ทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา.* อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

ธร สุนทรายุทธ. (2552). *การบริหารจัดการจัดการเชิงปฏิรูป.* กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์.

ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและบริหารการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา.* กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.

ปธาน สุวรรณมงคล. (2551). *การปกครองท้องถิ่นไทย ในบริบทของรัฐธรรมแห่งราชอาณาจักรไทย.* นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประชุม รอดประเสริฐ. (2547). *นโยบายและการวางแผนงานหลักการและทฤษฎี.* (พิมพ์ครั้งที่ 8). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). *การจัดการศึกษา: โดยชุมชน เพื่อชุมชน และสังคมไทย.* กรุงเทพมหานคร: ไทยร่มเกล้า.

รัตนา สายคณิต. (2550). *การประเมินโครงการ : แนวทางสู่การปฏิบัติ.* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิจิตร ศรีสอ้าน. (2532). *การวิจัยเชิงนโยบายกับการพัฒนาการศึกษา.* กรุงเทพมหานคร: สมาคมวิจัยสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิจิตร ศรีสะอ้าน และ ทองอินทร์ วงศ์โสธร. (2551*). แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับนโยบาย ในประมวล สาระชุดวิชานโยบายและการวางแผนการศึกษา หน่วยที่ 1.* นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2548). *การบริหารจัดการและการบริหารการพัฒนาขององค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐ.* กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2545). *การวิจัยทางการบริหารการศึกษา : แนวคิดและกรณีศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: อักษราพิพัฒน์จำกัด.

สุคนธา คงศีล และ สุขุม เจียมตน. (2550). การวิจัยเชิงนโยบายคืออะไรและทำอย่างไร. *บริหารงานสาธารณสุข.* 13 (2), 56-71.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2542). *รายงานการวิจัย การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.* กรุงเทพมหานคร: โครงการวิจัยภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

Anthony, William, P. (1978). *Participative management.* Massachusetts: Addition-Wesley.
Cohen & Uphoff. (1997). *Rural development participation: Concept and measures for project design implementation and evaluation.* London: Rural Development Committee Center for International Studies Cornell University.
Robert, J. & lrving, P. (1961). *Leadership and organization.* New York: McGraw Hill.
Sashkin, M. (1982). *A manager's guide to participative management.* New York: AMA. Membership Publications Division.

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการควบคุมมาตรฐานการผลิตชาในราชอาณาจักรไทย

Model Law on Control Tea Production Standards in the Royal Kingdom of Thailand

ศุภวัฒน์ สรรพจารย์ และ เกรียงไกร กาญจนคูหา
มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
Supawat Sappajan and Kheingkhai Kanjanakuha
Western University, Thailand
Corresponding Author, E-mail teaoolong17@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาตรการทางกฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศ และกฎหมายของราชอาณาจักรไทย วิเคราะห์และเปรียบเทียบกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการควบคุมมาตรฐาน การผลิตชาในราชอาณาจักรไทยกับของต่างประเทศ และจัดให้มีกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการควบคุมมาตรฐานการผลิตชาในราชอาณาจักรไทย

วิธีดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาจากเอกสารแล้วนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ตัวบท กฎหมาย ตำราทางวิชาการ งานวิจัย บทความจากวารสารหรือนิตยาสารทางกฎหมาย เอกสารประกอบการสัมมนา สถิติ ข้อมูลจากเว็บไซต์ทางอินเตอร์เน็ตทั้งของราชอาณาจักรไทยและของต่างประเทศ มีการจัดทำสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 5 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้แทนสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กลุ่มผู้แทนสำนักงานมาตรฐานสินค้าการเกษตรและอาหารแห่งชาติ กลุ่มผู้บริโภคชา กลุ่มผู้ผลิตชาในไทย และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนักวิชาการด้านชา

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการผลิตชาของราชอาณาจักรไทยไม่ได้มาตรฐานสากล การผลิตชาของราชอาณาจักรไทยยังไม่มีกฎหมายที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ ราชอาณาจักรไทยไม่มีหน่วยงานกำหนดมาตรฐานการผลิตชาไว้อย่างชัดเจน ชาที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยมิได้กำหนดให้มีคำบ่งบอกที่แสดงถึงคุณภาพของชา จึงทำให้ชาที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยไม่ได้มาตรฐานสากลเทียบเท่ากับชาที่ผลิตในต่างประเทศ จึงขอเสนอแนะว่าควรมีการตรากฎหมายว่าด้วยการควบคุมมาตรฐานการผลิตชาในราชอาณาจักรไทยไว้เป็นการเฉพาะ

คำสำคัญ : ชา; ผลิตชา; ควบคุมมาตรฐาน

วันที่รับบทความ : 5 กรกฎาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 28 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 30 กรกฎาคม 2567
Received: July 5 2027; Revised: July 28 2024; Accepted: July 30 2024

Abstract

The purpose of this research was to study the history, concept theories and related research international public law measures, foreign laws and the laws of Thailand, analyze and compare the model law on control tea production standards in the royal kingdom of Thailand with those of foreign countries and establish the model law on control tea production standards in the royal kingdom of Thailand.

The method of conducting this research is qualitative research by studying documents and content analysis law, academic text research articles from legal journals or magazines, seminar materials, statistics information from internet websites in the royal kingdom of Thailand and abroad. A focus group was conducted with in-depth interviews with 5 sample groups namely groups of representatives of the industrial standards institute, group of representatives of the national agricultural commodity and food standards office, tea consumer group, tea producers' group and tea experts/academics.

The findings indicated that the royal kingdom of Thailand tea production process does not meet international standards. Tea production in the royal kingdom of Thailand has no specific law. The royal kingdom of Thailand does not have a clearly defined tea production standard. The tea produced in the royal kingdom of Thailand has no indication of the quality of the tea. As a result, tea produced in the royal kingdom of Thailand is not up to international standards comparable to tea produced abroad. Therefore, it is suggested that a law on the regulation of tea production standards in the royal kingdom of Thailand should be enacted.

Keywords : Tea; Tea Production; Control Standards

บทนำ

ปัจจุบันในปี พ.ศ.2566 มีการนำเข้าชาและส่งออกชาไปต่างประเทศ ปริมาณนำเข้าชา 15,995.30 ตัน มูลค่า 1,574.07 ล้านบาท ปริมาณส่งออกชา 15,114.67 ตัน มูลค่า 2,144.53 ล้านบาท (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2566) ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีการนำเข้าและส่งออกชามีปริมาณที่ค่อนข้างสูง ส่วนพื้นที่เพาะปลูกชาของราชอาณาจักรไทย รวมทั้งหมดในปี 2566 จำนวน 149,656.95 ไร่ และมีแนวโน้มเติบโตขึ้นทุกปีเนื่องจากการบริโภคชาที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น ชา ที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยมีจำนวนมาก แต่กฎหมายว่าด้วยการควบคุมมาตรฐานการผลิตชาในราชอาณาจักรไทย ยังไม่มีประสิทธิภาพดีพอและไม่ได้มาตรฐานที่เป็นสากลเทียบเท่ากับต่างประเทศ จึงทำให้เกิดปัญหา กระบวนการผลิตชาของราชอาณาจักรไทยไม่ได้มาตรฐานสากล การผลิตชาของไทย ซึ่งผลิตจากชาที่มีมาตรฐานการผลิตที่มีคุณภาพต่ำเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำของมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มาตรฐานสินค้าเกษตร รวมทั้งมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้ชาที่ผลิตออกมาจำหน่ายไม่ได้คุณภาพ จึงควรศึกษาว่าหากจะผลิตชาในไทยที่ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานการทำชาที่เป็นสากลเทียบเท่ากับต่างประเทศนั้น ชาในไทยควรมีกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการควบคุมมาตรฐานการผลิตชาในราชอาณาจักรไทยอย่างไร ปัญหาที่ประเทศไทยไม่มีหน่วยงานกำหนดมาตรฐานการผลิตชาไว้เป็นการเฉพาะ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เป็นผู้กำหนดมาตรฐานการ

ผลิตชาเป็นมาตรฐานการผลิต ชา มอก.460-2562 มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ชา มผช.120/2558 มอก. เอส ชาจีน 91–2563 และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร สารพิษตกค้าง ปริมาณสารพิษตกค้างสูงสุด (มกษ. 9002-2559) และยังมีหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานการผลิตชา ซึ่งทำให้ชาที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยไม่ได้คุณภาพและมาตรฐานสากล จึงทำให้ควรศึกษาว่าหน่วยงานใดควรเป็นผู้รับผิดชอบกำหนดมาตรฐานการผลิตชาเพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เป็นสากลเทียบเท่ากับต่างประเทศ และ ปัญหาชาที่ผลิตในประเทศไทยมิได้กำหนดให้มีคำบ่งบอกที่แสดงถึงคุณภาพของชา ชาที่ได้รับอนุญาตให้ผลิตได้ตามมาตรฐานการผลิตชานั้น ไม่มีคำบ่งบอกซึ่งแสดงถึงคุณภาพของชา เช่น ฉลาก เครื่องหมาย สัญลักษณ์ หรือโลโก้ ที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจน ส่วนชาที่ได้รับมาตรฐานตามสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ก็เพียงแสดงสัญลักษณ์ มาตรฐานการผลิต มอก.460-2562 มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน มผช.120/2558 มอก. เอส 91–2563 หรือ เลขทะเบียน อย. ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณีเท่านั้น ซึ่งเป็นเพียงมาตรฐานของสินค้าที่ผลิตในราชอาณาจักรไทย จึงทำให้ควรศึกษาว่าควรมีข้อกำหนดให้ชาที่ผลิตในราชอาณาจักรไทย ต้องมีฉลากบ่งบอกคุณภาพมาตรฐานชา เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นสากลเทียบเท่ากับต่างประเทศ

ปัจจุบันกฎหมายที่ควบคุมเกี่ยวกับการผลิตชาได้แก่ พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.2511 ซึ่งกฎหมายฉบับดังกล่าว ไม่ได้กำหนดกระบวนการผลิตชาของราชอาณาจักรไทย ตามมาตรฐานสากลเอาไว้ มีเพียงบทบัญญัติตามมาตรา 16 ภายใต้บังคับมาตรา 25 ผู้ใดทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีประกาศกำหนดมาตรฐานแล้ว จะแสดงเครื่องหมายมาตรฐานกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นได้ต้องให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและได้รับอนุญาตจากเลขาธิการก่อนนำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นออกจากสถานที่ผลิต ส่วน มอก.460-2562 ชา หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการนำใบชาสดส่วนที่เป็นยอดอ่อนของใบชาที่ยังไม่คลี่ (bud) และใบอ่อนไม่เกินใบที่ 3 ที่อยู่ถัดจากยอดของต้นชาที่มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า Camelia sinensis Linn. มาผ่านกระบวนการทำให้แห้ง ซึ่งอาจบดและอาจผสมวัตถุแต่งกลิ่นตามที่กฎหมายอนุญาตให้ใช้ด้วยก็ได้

ผู้วิจัยจึงเห็นว่ากฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตชา ซึ่งบังคับไว้ในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ คงมีเพียงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตไว้ในภาพรวม และยังไม่สามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้กระบวนการผลิตชาไม่ได้คุณภาพและมาตรฐานสากลเทียบเท่ากับต่างประเทศ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการควบคุมมาตรฐานการผลิตชาในราชอาณาจักรไทย ในต่างประเทศ แนวคำพิพากษาศาล และมาตรการทางกฎหมาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการควบคุมมาตรฐานการผลิตชาในราชอาณาจักรไทย มาตรการทางกฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศ และกฎหมายของราชอาณาจักรไทย ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมมาตรฐานการผลิตชา ว่ามีปัญหาอย่างไรและควรแก้ไขอย่างไร

3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการควบคุมมาตรฐานการผลิตชาในราชอาณาจักรไทยกับของต่างประเทศ ว่ามีปัญหาเหมือนหรือแตกต่างจากราชอาณาจักรไทยหรือไม่ ถ้ามีแก้ไขอย่างไร ถ้าไม่มีเพราะสาเหตุใด

4. เพื่อนำมาตรฐานการผลิตชาของต่างประเทศที่มีความเหมาะสมนำมาปรับใช้กับกฎหมายไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาจากเอกสารแล้วนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ตัวบท กฎหมาย ตำราทางวิชาการ งานวิจัย บทความจากวารสารหรือนิตยาสารทางกฎหมาย เอกสารประกอบการสัมมนา สถิติ ข้อมูลจากเว็บไซต์ทางอินเตอร์เน็ตทั้งของราชอาณาจักรไทยและของต่างประเทศเกี่ยวกับกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการควบคุมมาตรฐานการผลิตชาในประเทศไทย ประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึก และมีการจัดทำสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ปัญหา สรุปและข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย ในการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้วิจัยได้กำหนดตัวผู้เชี่ยวชาญที่จะทำการสัมภาษณ์เชิงลึกในประเด็นที่ได้จากการสนทนากลุ่ม คือ ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานสินค้าการเกษตรและอาหารแห่งชาติ ผู้บริโภคชา ผู้ผลิตชาในประเทศไทย ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการด้านชา

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกถึงเกี่ยวกับกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการควบคุมมาตรฐานการผลิตชาในราชอาณาจักรไทย ที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของ การวิจัย โดยเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด ที่ผ่านความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว

2. อุปกรณ์ที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลในขณะสัมภาษณ์ ได้แก่

2.1 เครื่องบันทึกภาพและเสียงที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครบถ้วน

2.2 การจดบันทึกขณะและหลังการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยเอง ผู้วิจัยจดบันทึกย่อข้อมูลสำคัญๆ ในขณะที่ฟัง เกี่ยวกับการแสดงสีหน้า ท่าทาง แล้วนำมาบันทึกรายละเอียดเมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์

3. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. วิเคราะห์สภาพปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานการผลิตชาในราชอาณาจักรไทยที่ได้จากเอกสารทางด้านกฎหมาย

2. วิเคราะห์ผลจากการสัมภาษณ์กลุ่มประชากร โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึกมาศึกษาวิเคราะห์ความเห็นและข้อเสนอแนะในประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนดในแบบสัมภาษณ์

3. วิเคราะห์ผลการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกคิดเป็นร้อยละ โดยแบ่งเป็น 5 ส่วน คือ 1.ข้อมูลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ 2.ข้อมูลความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำวิจัย 3.ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาในเรื่องที่ทำวิจัย รวมทั้งความเหมาะสมในในการแก้ไขปัญหา 4. ข้อมูลเกี่ยวกับความร่วมมือและแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 5. ข้อเสนอแนะ

4. ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับบุคคลที่จะทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดี รวมทั้งสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัยและกระบวนการวิจัย

2. ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตแนะนำตัวและขออนุญาตเก็บข้อมูล จากมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น เสนอต่อบุคคลคล เจ้าของกิจการและหน่วยงานที่จะเข้าไปขอสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการดังต่อไปนี้ คือ

3.1 การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) คือ สัมภาษณ์บุคคลโดยเรียงลำดับประเด็นคำถามตามแบบฟอร์มสัมภาษณ์เชิงลึก

3.2 บันทึกการสนทนาในกระดาษ เครื่องบันทึกภาพ และเครื่องบันทึกเสียง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการควบคุมมาตรฐานการผลิตชาในราชอาณาจักรไทย ดังนี้

บุคคลที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มที่ 1 ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
กลุ่มที่ 2 ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานสินค้าการเกษตรและอาหารแห่งชาติ
กลุ่มที่ 3 ผู้บริโภคชา
กลุ่มที่ 4 ผู้ผลิตชาในไทย

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎี
1. ประวัติความเป็นมาและข้อมูลเกี่ยวกับชา
2. แนวคิดการผลิตชาในต่างประเทศ
3. แนวคิดการผลิตชาในราชอาณาจักรไทย
4. แนวคิดเกี่ยวกับคำบ่งบอก
5. แนวคิดการควบคุมคุณภาพ
6. ทฤษฎีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ
7. ทฤษฎีบูรณาการ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาข้อเท็จจริง

1. กระบวนการผลิตชาของราชอาณาจักรไทยไม่ได้มาตรฐานสากล
2. ราชอาณาจักรไทยไม่มีหน่วยงานกำหนดมาตรฐานการผลิตชาไว้เป็นการเฉพาะ
3. ชาที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยมิได้กำหนดให้มีคำบ่งบอกที่แสดงถึงคุณภาพของชา

ปัญหาข้อกฎหมาย

1. พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.2511 ไม่ได้กำหนดกระบวนการผลิตชาของราชอาณาจักรไทยตามมาตรฐานสากล
2. พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.2511 ไม่มีบทบัญญัติกำหนดหน่วยงานควบคุมการผลิตชาในราชอาณาจักรไทย ไว้เป็นการเฉพาะ
3. พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.2511 ไม่ได้บัญญัติคำบ่งบอกที่แสดงถึงคุณภาพของชาไว้

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ

1. มาตรการทางกฎหมายและกฎระเบียบของสหภาพยุโรป (EU) จำนวน 5 ฉบับ

กฎหมายของต่างประเทศ

1. กลุ่มที่ใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร
   1. สาธารณรัฐเกาหลี 2. ญี่ปุ่น
   3. สาธารณรัฐประชาชนจีน
2. กลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายจารีต ประเพณี 1. สหรัฐอเมริกา 2. สหพันธรัฐแคนาดา 3. สหพันธรัฐมาเลเซีย
   4. สาธารณรัฐอินเดีย 5. เครือรัฐออสเตรเลีย
   6. สหสาธารณรัฐแทนซาเนีย
   7. สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา

กฎหมายของราชอาณาจักรไทย

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
2. ประกาศพระราชโองการ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)
3. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)
4. พรบ.มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511
5. พรบ.การมาตรฐานแห่งชาติ พ.ศ. 2551
6. พรบ.มาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551
7. พรบ./มาตรฐาน/ประกาศอื่นๆ รวม 24 ฉบับ

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการควบคุมมาตรฐานการผลิตชาในราชอาณาจักรไทย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การดื่มชานั้นเริ่มขึ้นในประเทศจีน ไม่น้อยกว่า 2,167 ปีก่อนคริสตกาล การดื่มชามีหลายตำนาน บ้างก็กล่าวว่าจักรพรรดิเสินหนิงของจีน (Shen Nung) หลักฐานสำคัญที่เป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับเรื่องชาที่สืบทอดมาจนถึงทุกวันนี้คือ "วรรณกรรมชาคลาสสิกฉาชิง (Cha Ching) เป็นตำราที่เกี่ยวกับชาเล่มแรกของโลก บรรยายถึงแหล่งกำเนิดของชา การปลูกชา การผลิตชา คุณภาพของชา วิธีการดื่มชา อุปกรณ์การชงชา และธรรมเนียมการชงชา นานนับศตวรรษที่หนังสือเล่มนี้กลายเป็นพื้นฐานการศึกษาของจีน ในสมัยสุโขทัยช่วงที่มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับจีน พบว่าได้มีการดื่มชากัน แต่ก็ไม่ปรากฏหลักฐานว่านำเข้ามาอย่างไร และเมื่อใด แต่จากจดหมายของท่านลาลูแบร์ ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้กล่าวไว้ว่า คนไทยได้รู้จักการดื่มน้ำชาแล้ว โดยนิยมชงชาเพื่อรับแขก การดื่มชาของคนไทยสมัยนั้นดื่มแบบชาจีนไม่ใส่น้ำตาล สำหรับการปลูกชาในประเทศไทยนั้น แหล่งกำเนิดเดิมจะอยู่ตามภูเขาทางภาคเหนือของประเทศ โดยจะกระจายอยู่ในหลายจังหวัดแถบภาคเหนือ ที่สำคัญได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน แพร่ น่าน ลำปางและตาก จากการสำรวจของคณะทำงานโครงการหลวงวิจัยชาได้พบแหล่งชาป่าที่บ้านไม้ฮุง กิ่งอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน บริเวณเขตติดต่อชายแดนประเทศพม่า ต้นชาป่าที่พบเป็นชาอัสสัม (Assam tea) อายุหลายร้อยปี เส้นผ่าศูนย์กลางของลำต้นประมาณ 0.5 เมตร ชาวบ้านละแวกนั้นเรียกต้นชาพันปี โดยสวนชาส่วนใหญ่ทางภาคเหนือ จะเป็นสวนเก่าที่ได้จากการถางต้นไม้ชนิดอื่นออก เหลือไว้แต่ต้นชาป่าที่ชาวบ้านนิยมเรียกว่าต้นเมี่ยง จำนวนต้นต่อไร่ต่ำ ประมาณ 50-200 ต้นต่อไร่ ผลผลิตใบชาสดต่ำเพียง 100-140 กิโลกรัมต่อไร่ (สถาบันชาและกาแฟแห่งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 2566)

สมุนไพรชา เป็นไม้ยืนต้นที่เชื่อว่ามีถิ่นกำเนิดมาจากเทือกเขาทางด้านตะวันตกเฉียงใต้ของจีน เนื่องจากมีหลักฐานการค้นพบต้นชาสายพันธุ์ดั้งเดิมหลายสายพันธุ์ที่เป็นพืชพื้นเมืองประจำถิ่นของมณฑลยูนนาน และภายหลังได้แพร่กระจายไปปลูกตามประเทศทางเอเชียตะวันออกรวมถึงญี่ปุ่น ในการเพาะปลูกมักตัดแต่งกิ่งให้เป็นพุ่มสูงประมาณ 0.6-1 เมตร ทั้งนี้ก็เพื่อความสะดวกในการเก็บใบชา ส่วนการเก็บใบชามักจะเก็บแต่ใบอ่อนๆ 3 ใบแรกเท่านั้น ชาเป็นพืชกึ่งร้อนที่เจริญเติบโตได้ดีในเขตอบอุ่นและมีฝน ปลูกได้ดีที่ระดับความสูงจากน้ำทะเลตั้งแต่ 200 - 2,000 เมตร โดยชาที่ผลิตทางการค้าส่วนใหญ่จะมีอยู่ 2 สายพันธุ์ ได้แก่กลุ่มชาพันธุ์จีน (Chinese Tea) และกลุ่มชาพันธุ์อัสสัม (Assam tea)

1. การควบคุมการผลิตชาในต่างประเทศ

1.1 ประเทศญี่ปุ่น ญี่ปุ่นนับเป็นประเทศที่มีมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารสูง เป็นอันดับต้นๆ ของโลก สินค้าของญี่ปุ่นส่วนใหญ่จึงมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และมีความปลอดภัยสูง หรือเรียกได้ว่าญี่ปุ่นก้าวข้ามการแข่งขันกันด้วยมาตรฐานความปลอดภัยพื้นฐานในอาหารไปแล้ว เครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร (JAS) เป็นมาตรฐานของกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น ให้การรับรองสินค้าเกษตรและอาหาร ทั้งสินค้าที่ผลิตในประเทศและสินค้านำเข้า โดยหน่วยงานที่ให้การรับรองคือห้องปฏิบัติการที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น โดยเครื่องหมาย JAS มีทั้งหมด 5 ชนิด ได้แก่ 1.สินค้าทั่วไปที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน JAS 2.สินค้าที่ผลิตด้วยกรรมวิธีพิเศษตามข้อกำหนดของมาตรฐาน JAS 3.สินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน JAS 4.สินค้าที่เปิดเผยรายละเอียดขั้นตอนการผลิตตามข้อกำหนดของมาตรฐาน JAS 5.สินค้าที่ใช้การขนส่งแบบควบคุมอุณหภูมิ ตามข้อกำหนดของ มาตรฐาน JAS มาตรฐานสินค้าเกษตรญี่ปุ่น มาตรฐาน JAS ประกอบด้วย 1.มาตรฐานสินค้า 2.มาตรฐานการผลิตและเก็บรักษาสินค้า 3.มาตรฐานการประกอบธุรกิจของนิติบุคคล 4.มาตรฐานวิธีทดสอบสินค้า โดยปัจจุบันมีมาตรฐาน JAS ทั้งหมด 63 ชนิด หากสินค้าหรือระบบการผลิตมีคุณภาพตรงตามมาตรฐาน จะสามารถใช้เครื่องหมาย JAS เพื่อแสดงการรับรองการผ่านมาตรฐานชนิดนั้นๆ บนสินค้าได้ ซึ่งมาตรฐานคุณภาพสินค้า สามารถแบ่งเป็นเกรดดังนี้ เกรดพิเศษ เกรดสูง เกรดมาตรฐาน (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, 2561) ในส่วนของการควบคุมมาตรฐานการผลิตชานั้น ญี่ปุ่นไม่มีบทบัญญัติควบคุมการผลิตชาไว้เป็นการเฉพาะ ไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบหลักมีอำนาจในการควบคุมและตรวจสอบผู้ประกอบการทุกรายได้ในทุกขั้นตอนตั้งแต่การผลิต แปรรูป การกระจายสินค้า และการนำไปใช้ เพียงแต่มีหน่วยงานกำกับดูแลเป็นการทั่วไป เช่น กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries หรือ MAFF) หน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภค (Consumer Affairs Agency หรือ CAA) เป็นต้น และกฎระเบียบการติดฉลากของญี่ปุ่น ไม่มีเครื่องหมายบ่งบอกที่แสดงถึงคุณภาพของชาไว้เป็นการเฉพาะ เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วน อันจะทำให้สามารถเลือกซื้อสินค้าได้ตรงตามความต้องการและปลอดภัย แต่เครื่องหมายมาตรฐาน JAS เพื่อแสดงการรับรองการผ่านมาตรฐานชนิดนั้นๆ บนสินค้าได้ ซึ่งมาตรฐานคุณภาพสินค้าสามารถแบ่งเป็นเกรดดังนี้ เกรดพิเศษ เกรดสูง เกรดมาตรฐาน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเครื่องหมายมาตรฐาน JAS สามารถควบคุมและตรวจสอบขั้นตอนและกิจกรรมต่างๆ ของผู้ประกอบการได้ (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, 2561)

1.2 สาธารณรัฐประชาชนจีน อุตสาหกรรมชาของจีนเป็นอีกหนึ่งอุตสาหกรรมหลักของภาคการเกษตรที่ได้รับการส่งเสริมจากกระทรวงเกษตร (MOA) อย่างต่อเนื่อง โดยจีนถือเป็นผู้ผลิตชาอันดับ 1 ของโลก มีพื้นที่ปลูกชากระจายอยู่ใน 18 มณฑลทั่วประเทศ โดยมีตลาดส่งออกชาเขียวที่สำคัญ คือ เขตบริหารพิเศษฮ่องกง มาเลเซีย และตลาดส่งออกชาดำที่สำคัญ คือ สหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ และมาเก๊า ความสำคัญของ “การเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าเกษตรท้องถิ่น” อุตสาหกรรมชา กลายมาเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือยกระดับเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตเกษตรกรในพื้นที่ของจีน มีการส่งเสริมการปลูกชาและเพิ่มศักยภาพในอุตสาหกรรมการผลิตชาอย่างเป็นรูปธรรม ภายหลังที่รัฐบาลจีนประกาศทำสงครามต่อสู้ความยากจน และมีการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาปรับใช้ เพื่อยกระดับคุณภาพและเพิ่มปริมาณผลผลิตชา นอกจากการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาใช้เพิ่มปริมาณและคุณภาพของชาแล้ว จีนยังได้กำหนดมาตรฐานชาเป็นของตนเอง อาทิ ระเบียบว่าด้วยการรับรองมาตรฐานชาจื่อหยางให้สามารถใช้ตราเครื่องหมายการค้า Rich Selenium ได้ ตลอดจนการกำหนดมาตรฐาน QS certified tea companies produce strict specifications for their products ซึ่งทำให้ชาของจีนมีมาตรฐานในการกำกับและดูแลจากหน่วยงานของรัฐอย่างมีเอกภาพ (Thaibizinchina, 2021) การตรวจสอบอันตรายในอาหารและการประเมินเพื่อควบคุมความปลอดภัยอาหาร หน่วยงานกำกับดูแลสาธารณสุขและวางแผนครอบครัวภายใต้รัฐบาลกลาง (NHFPC) เป็นผู้รับผิดชอบงานด้านการจัดการการประเมินความเสี่ยงความปลอดภัยของอาหารตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญการประเมินความเสี่ยงความปลอดภัยของอาหาร ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในสาขาแพทยศาสตร์ เกษตรกรรม อาหาร โภชนาการ ชีวภาพ และสิ่งแวดล้อม เพื่อประเมินความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของอาหาร โดยหน่วยงานกำกับดูแลสาธารณสุขและวางแผนครอบครัวภายใต้รัฐบาลกลาง (NHFPC) เป็นผู้ประกาศผลการประเมินความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของอาหาร และเรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของอาหาร มีหน่วยงานกำกับดูแลสาธารณสุขและวางแผนครอบครัว (NHFPC) พร้อมกับหน่วยงานกำกับดูแลอาหารและยา (CFDA) ภายใต้รัฐบาลกลาง กำหนดและประกาศมาตรฐานความปลอดภัยของอาหาร ขณะที่หน่วยงานบริหารจัดการมาตรฐานภายใต้รัฐบาลกลาง (SAC) เป็นผู้ให้หมายเลขมาตรฐาน (สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2566) แต่จีนก็ไม่มีบทบัญญัติควบคุมการผลิตชาไว้เป็นการเฉพาะ ไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบหลักมีอำนาจในการควบคุมและตรวจสอบผู้ประกอบการทุกรายได้ในทุกขั้นตอนตั้งแต่การผลิต แปรรูป การกระจายสินค้า และการนำไปใช้ เพียงแต่มีหน่วยงานกำกับดูแลเป็นการทั่วไป เช่น หน่วยงานกำกับดูแลอาหารและยา (CFDA) หน่วยงานกำกับดูแลสาธารณสุขและวางแผนครอบครัวภายใต้รัฐบาลกลาง (NHFPC) หน่วยงาน Chinese Inspection and Quarantine Service (CIQS) เป็นต้น และกฎระเบียบการติดฉลากของสาธารณรัฐประชาชนจีน ไม่มีเครื่องหมายบ่งบอกที่แสดงถึงคุณภาพของชาไว้ (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2556)

1.3 สาธารณรัฐอินเดีย สาธารณรัฐอินเดีย เป็นผู้ผลิตและส่งออกชารายใหญ่เป็นอันดับสองรองจากสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีชาที่มีชื่อเสียงรวมถึง ชาอัสสัม (Assam Tea) และ ชาดาเจลิ้ง (Darjeeling Tea) สาธารณรัฐอินเดีย มีการบริโภคชา จำนวนมากคิดเป็นร้อยละ 30 ของโลก นอกจากอินเดียจะผลิตชาไว้บริโภคเองภายในประเทศแล้ว ยังสามารถส่งออกชาได้มาก รองจากสาธารณรัฐประชาชนจีนอีกด้วย ซึ่งสาธารณรัฐอินเดีย ก็มีวัฒนธรรมการดื่มชามายาวนาน เช่นเดียวกับสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่สาธารณรัฐอินเดียจะมีการนำชามาผสมกับสมุนไพร หรือนิยมนำมาผสมนมและน้ำตาลดื่ม กฎหมายควบคุมสินค้าชาในสาธารณรัฐอินเดีย เป็นไปตามกฎหมายรัฐบัญญัติชา 1953 (พ.ศ.2496) (The Tea Act, 1953) โดยมี Tea Board of India (Wikipedia, 2023) เป็นหน่วยงานของรัฐของรัฐบาลอินเดียภายใต้การควบคุมของกระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรม ซึ่งก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการเพาะปลูก การแปรรูป และการค้าภายในประเทศ รวมถึงการส่งออกชาจากอินเดีย Tea Board India มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดหมายเลขใบรับรองให้กับการส่งออกของผู้ค้าชาบางราย การรับรองนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้แน่ใจว่าชามีต้นกำเนิด ซึ่งจะช่วยลดปริมาณการติดฉลากชาหายากที่ฉ้อโกง โดยได้รับอนุญาตจาก Tea Board India ให้เป็นผู้ค้าที่ถูกต้องตามกฎหมายของภูมิภาคนี้ ภารกิจของ Tea Board India ได้แก่ การรับรองการผลิตและผลผลิตชาที่หลากหลาย การสนับสนุนทางการเงินขององค์กรวิจัย และการติดตามความก้าวหน้าในบรรจุภัณฑ์ชาที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ต่อสุขภาพ โดยประสานงานสถาบันวิจัยการค้าชา และหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้มั่นใจว่าการสนับสนุนทางเทคนิคของการค้าชาในอุตสาหกรรมระดับโลก และมีเครื่องหมายบ่งบอกที่แสดงถึงคุณภาพของชาไว้เป็นการเฉพาะสัญลักษณ์ India Tea (Tea board india, 2023) สำหรับชาที่บรรจุในอินเดียแล้ว Tea Board of India ยังมีระบบการตั้งชื่อเพื่อปกป้องชื่อและต้นกำเนิดของชาส่วนใหญ่ และยังมีสัญลักษณ์สำหรับแต่ละภูมิภาคชาที่ได้รับการคุ้มครอง ดาร์จีลิง อัสสัมออร์โธดอกซ์ อัสสัม CTC, Dooars CTC, Dooars Terai, นิลคีรีออร์โธดอกซ์ นิลคีรี CTC และชา Kangra

1.4 สหสาธารณรัฐแทนซาเนีย การปลูกชาในประเทศแทนซาเนีย พื้นที่ส่วนใหญ่ของสหสาธารณรัฐแทนซาเนีย มีน้อยสำหรับการปลูกชา และใช้พื้นที่ทั้งหมดเพียง 22,000 เอเคอร์ (55,638 ไร่) สำหรับการผลิตชา หรือประมาณ 1/10 ของพื้นที่ที่ใช้ในเคนยาชาแทนซาเนียมีพื้นที่ปลูกหลักสามแห่ง ได้แก่ เทือกเขาทางใต้รอบๆ พื้นที่ Mufindi และ Njombe ของเขต Iringa, สวน Usambara ทางตะวันออกใกล้กับชายฝั่งในจังหวัด Tanga และเขตตะวันตกเฉียงเหนือบริเวณชายฝั่งตะวันตกเฉียงใต้ของทะเลสาบวิกตอเรีย กฎหมายควบคุมสินค้าชาในสหสาธารณรัฐแทนซาเนีย เป็นไปตาม (The Tea Act, 1997) รัฐบัญญัตินี้กำหนดให้คณะกรรมการชาแห่งแทนซาเนีย (TBT) และสำนักงานพัฒนาชาแทนซาเนียเป็นองค์กร มีหน้าที่ของคณะกรรมการ (ก) การออกใบอนุญาตโรงงานชา (ข) ใบอนุญาตเครื่องปั่นชาและผู้บรรจุหีบห่อ (ค) การควบคุมศัตรูพืชและโรค (ง) การออกใบอนุญาตและการควบคุมการส่งออกและนำเข้าชา และ (จ) ดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล คณะกรรมการจะต้องจัดให้มีการรักษาทะเบียนที่ดินทั้งหมดที่ปลูกชาและของเจ้าของผู้

ครอบครอง และผู้จัดการของที่ดินนั้น บทบัญญัติของส่วนที่ 4 ควบคุมการผลิตชา ห้ามมิให้ผู้ใดผลิตชาเพื่อขาย เว้นแต่และเป็นไปตามใบอนุญาต กำหนดใบอนุญาตสำหรับการส่งออกชา และการอนุญาตสำหรับการส่งออกเมล็ดชาและพืช (United Nation, 2023)

1.5 สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา ชาซีลอน โดยทั่วไปแล้วจะเกี่ยวข้องกับชาดำคุณภาพซึ่งผลิตโดยวิธีออร์โธดอกซ์หรือวิธีดั้งเดิม ศรีลังกาส่งออกชามากกว่า 3,000 ตัน แต่ก็มีการเติบโตอย่างรวดเร็วเนื่องจากผลิตภัณฑ์ของศรีลังกา ดึงดูดกลุ่มประเทศที่ดื่มชาทั่วโลก ปัจจุบันตลาดส่งออกหลักของชาเขียวซีลอนคือตะวันออกกลางและประเทศในอดีตสหภาพโซเวียต กฎหมายควบคุมสินค้าชาในสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา เป็นไปตาม รัฐบัญญัติควบคุมชา 1957 (พ.ศ.2500) หมวด 251 (Tea Control Act, 1957) โดยมีคณะกรรมการชาศรีลังกา (SLTB) ได้รับการจัดตั้งขึ้นในฐานะสถาบันตามกฎหมายที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ SLTB ก่อตั้งขึ้นโดยการควบรวมกิจการระหว่างแผนกควบคุมชา กรมกรรมาธิการส่งออกชา คณะกรรมการโฆษณาชาซีลอน และสถาบันวิจัยชาแห่งศรีลังกา ภายใต้กฎหมายคณะกรรมการชาศรีลังกา (Sri Lanka Tea Board Law 14 of 1975) (Sri Lanka Tea Board Law 17 of 1985) (Sri Lanka Tea Board Law 44 of 2006) คณะกรรมการดำรงอยู่ภายใต้ขอบเขตอำนาจของกระทรวงอุตสาหกรรมการเพาะปลูก วัตถุประสงค์หลักของคณะกรรมการชาศรีลังกาภายใต้รัฐบัญญัติข้างต้นคือการพัฒนาอุตสาหกรรมชาในศรีลังกา การส่งเสริมชาซีลอน (ศรีลังกา) ทั่วโลก คณะกรรมการชาศรีลังกา มีบทบาทสำคัญในการควบคุมการทำงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการเพาะปลูก การผลิต และการพัฒนาคุณภาพของชา ดำเนินงานผ่านเครือข่ายสำนักงานภูมิภาคเจ็ดแห่ง และดำเนินการจดทะเบียนและรับรองแบรนด์ชาซีลอนเพื่อให้มั่นใจว่าเฉพาะแบรนด์ที่ตรงตามมาตรฐานคุณภาพอันเข้มงวดของคณะกรรมการเท่านั้นที่จะมีโลโก้ Ceylon Tea Lion อันเป็นเอกลักษณ์ ตั้งแต่การลงทะเบียนและการตรวจสอบของผู้ผลิตชา โรงงาน ตัวแทนจำหน่ายใบชาเขียว ศูนย์แปรรูปชาและตัวแทนจำหน่าย ไปจนถึงการให้เงินอุดหนุนสำหรับการปรับปรุงโรงงานและการปลูกใหม่ รวมถึงการดำเนินโครงการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ และยังมีเครื่องหมายบ่งบอกที่แสดงถึงคุณภาพของชาไว้เป็นการเฉพาะ (โลโก้ Ceylon Tea Lion อันเป็นเอกลักษณ์) เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วนอันจะทำให้สามารถเลือกซื้อสินค้าได้ตรงตามความต้องการและปลอดภัย (Srilanka tea board, 2023)

2. การควบคุมการผลิตชาในราชอาณาจักรไทย “ชา” ที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยนั้นมี 2 สายพันธุ์ คือ ชาอัสสัมและชาจีน ซึ่งมีกระบวนการผลิตที่แตกต่างกันและผลิตภัณฑ์ที่ดีก็มีชื่อเรียกที่หลายชนิด แต่ก็สามารถแบ่งตามกระบวนการหมักได้ 3 ประเภท ได้แก่ ชาไม่หมักหรือชาเขียว (non-fermented tea or green tea) ชากึ่งหมักหรือชาอู่หลง (semi-fermented or oolong tea) และชาหมักหรือชาดำ (fermented tea or black tea) ซึ่งการหมักนี้ให้รสชาติที่แตกต่างกันด้วย ชาที่หมักนานจะให้รสชาติที่หวาน ดังนั้นชาดำจะมีรสชาติที่หวานที่สุดซึ่งเป็นที่นิยมของชาติตะวันตก การควบคุมการผลิตชาในราชอาณาจักรไทยนั้นมีปัญหาดังนี้

2.1 ปัญหากระบวนการผลิตชาของราชอาณาจักรไทยไม่ได้มาตรฐานสากล

การผลิตชาในราชอาณาจักรไทยนั้น ต้องขออนุญาตการผลิตจากหลายหน่วยงานราชการ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ฯลฯ โดยปัจจุบันมีมาตรฐานการผลิตชาจำนวนมาก ดังนี้ มาตรฐานการผลิตชาเป็นมาตรฐานการผลิต ชา มอก.460-2562 มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ชา มผช.120/2558 มอก. เอส ชาจีน 91–2563 และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร สารพิษตกค้าง ปริมาณสารพิษตกค้างสูงสุด (มกษ. 9002-2559) และยังมีหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานการผลิตชา แต่อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะเป็นมาตรฐานของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่กำหนดไว้นั้น ก็ยังไม่ได้มาตรฐานสากล เนื่องจากเป็นมาตรฐานในเรื่องของการไม่มีสารพิษซึ่งเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค มิใช่มาตรฐานในเรื่องคุณภาพของชา ซึ่งใช้กันอยู่ในระดับสากล จึงทำให้ชาที่ผลิตออกมาจำหน่ายไม่ได้คุณภาพ โดยพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.2511 ไม่มีบทบัญญัติควบคุมการผลิตชาในราชอาณาจักรไทย ไว้เป็นการเฉพาะ มีเพียงบทบัญญัติตามมาตรา 16 ภายใต้บังคับมาตรา 25 ผู้ใดทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีประกาศกำหนดมาตรฐานแล้ว จะแสดงเครื่องหมายมาตรฐานกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นได้ต้องให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและได้รับอนุญาตจากเลขาธิการก่อนนำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นออกจากสถานที่ผลิต ส่วน มอก.460-2562 ชา หมายถึงผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการนำใบชาสดส่วนที่เป็นยอดอ่อนของใบชาที่ยังไม่คลี่ (bud) และใบอ่อนไม่เกินใบที่ 3 ที่อยู่ถัดจากยอดของต้นชาที่มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า Camelia sinensis Linn. มาผ่านกระบวนการทำให้แห้ง ซึ่งอาจบดและอาจผสมวัตถุแต่งกลิ่นตามที่กฎหมายอนุญาตให้ใช้ด้วยก็ได้ และมาตรฐาน มอก.460-2562 ได้กำหนดคุณลักษณะทางเคมีความชื้น ต้องไม่เกิน 8.0 % โดยมวลกาเฟอีน ต้องไม่น้อยกว่า 1.5 % โดยมวล ฯลฯ เป็นต้น สี ห้ามใช้สี สารพิษตกค้างที่มีในชาต้องไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้ ไดอะซินอน (diazinon) ต้องไม่เกิน 0.1 mg/kg เฟนิโทรไทออน (fenitrothion) ต้องไม่เกิน 0.5 mg/kg อะเมทริน (ametryn) ต้องไม่เกิน 0.05 mg/kg จะเห็นได้ว่ามาตรฐาน มอก.460-2562 ได้กำหนดเรื่องสารพิษตกค้างซึ่งเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค มิใช่มาตรฐานในเรื่องคุณภาพของชา และมาตรฐาน มอก. ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องก็ได้กำหนดมาตรฐานตามแนวทางเดียวกันดังนั้นจึงควรมีการบัญญัติกฎหมายของราชอาณาจักรไทยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตชาไว้เป็นการเฉพาะ

เช่นเดียวกับประเทศผู้ผลิตชาในต่างประเทศ เช่น รัฐบัญญัติชา 1953 (พ.ศ.2496) (The Tea Act, 1953) ของสาธารณรัฐอินเดีย รัฐบัญญัติชา 1997 (The Tea Act, 1997) ของสหสาธารณรัฐแทนซาเนีย และรัฐบัญญัติควบคุมชา 1957 หมวด 251 (Tea Control Act, 1957) ของสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา แล้วแต่กรณี จึงจะทำให้กระบวนการผลิตชาในราชอาณาจักรไทย มีคุณภาพและมาตรฐานสากลเทียบเท่ากับต่างประเทศ

2.2 ปัญหาราชอาณาจักรไทยไม่มีหน่วยงานกำหนดมาตรฐานการผลิตชาไว้เป็นการเฉพาะ

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เป็นผู้กำหนดมาตรฐานการผลิตชาเป็นมาตรฐานการผลิต ชา มอก.460-2562 มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ชา มผช.120/2558 มอก. เอส ชาจีน 91–2563 และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร สารพิษตกค้าง ปริมาณสารพิษตกค้างสูงสุด (มกษ. 9002-2559) และยังมีหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานการผลิตชา ซึ่งจะเห็นได้ว่าสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เป็นผู้กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจำนวนมากครอบคลุมทั้งหมดในราชอาณาจักรไทย มิได้เป็นหน่วยงานกำหนดมาตรฐานการผลิตชาไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งทำให้ชาที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยไม่ได้คุณภาพและมาตรฐานสากล เนื่องจากขาดการควบคุมตรวจสอบการผลิตชา โดยพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.2511 ไม่ได้กำหนดหน่วยงานกำหนดมาตรฐานการผลิตชาไว้เป็นการเฉพาะอย่างชัดเจน และมาตรา 25 ทวิ บัญญัติว่า ในการออกใบอนุญาตตามมาตรา 16 เลขาธิการจะกำหนดเงื่อนไขเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติในเรื่องต่อไปนี้ด้วยก็ได้ (1) วิธีการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้เป็นไปตามมาตรฐาน (2) กำหนดเวลาสำหรับการแสดงเครื่องหมายมาตรฐาน (3) กำหนดเวลาสำหรับการชำระค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบการทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หรือตรวจสอบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ดังนั้นจึงควรมีหน่วยงานกำหนดมาตรฐานการผลิตชาในราชอาณาจักรไทยขึ้นไว้เป็นการเฉพาะเช่นเดียวกับต่างประเทศ เช่น คณะกรรมการชาอินเดีย (Tea board india) ของสาธารณรัฐอินเดีย คณะกรรมการชาแห่งแทนซาเนีย (TBT) และสำนักงานพัฒนาชาแทนซาเนียของสหสาธารณรัฐแทนซาเนีย และคณะกรรมการชาศรีลังกา (SLTB) ของสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา แล้วแต่กรณี จึงจะทำให้กระบวนการผลิตชาในราชอาณาจักรไทย มีหน่วยงานกำหนดมาตรฐานการผลิตชาไว้เป็นการเฉพาะเทียบเท่ากับต่างประเทศ

2.3 ปัญหาชาที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยไม่ได้กำหนดให้มีคำบ่งบอกที่แสดงถึงคุณภาพของชาไว้

ชาที่ได้รับอนุญาตให้ผลิตได้ตามมาตรฐานการผลิตชานั้น ไม่มีคำบ่งบอกซึ่งแสดงถึงคุณภาพของชา เช่น ฉลาก เครื่องหมาย สัญลักษณ์ หรือโลโก้ ที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจน ส่วนชาที่ได้รับมาตรฐานตามสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ก็เพียงแสดงสัญลักษณ์ มาตรฐาน

การผลิต มอก.460-2562 มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน มผช.120/2558 มอก. เอส 91–2563 หรือ เลขทะเบียน อย. ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณีเท่านั้น ซึ่งเป็นเพียงมาตรฐานของสินค้าที่ผลิตในราชอาณาจักรไทย โดยพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง มิได้กำหนดให้มีคำบ่งบอกที่แสดงถึงคุณภาพของชาไว้เป็นการเฉพาะอย่างชัดเจน

ดังนั้นจึงควรมีบทบัญญัติของกฎหมายให้ชาที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยต้องมีคำบ่งบอกคุณภาพมาตรฐานของชาเช่นเดียวกับต่างประเทศ เช่น สัญลักษณ์ India Tea มาตรฐานระดับโลก World Gold Standard ของสาธารณรัฐอินเดีย และโลโก้ Ceylon Tea Lion ของสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา แล้วแต่กรณี เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นสากลเทียบเท่ากับต่างประเทศ

อภิปรายผลการวิจัย

1. กระบวนการผลิตชาของราชอาณาจักรไทยม่ได้มาตรฐานสากล เนื่องจากพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.2511 ไม่ได้กำหนดมาตรฐานการผลิตชาของราชอาณาจักรไทยให้เป็นสากล มีเพียงกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการผลิตไว้ภาพรวม และไม่สามารถบังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้กระบวนการผลิตชาไม่ได้คุณภาพและมาตรฐานสากลเทียบเท่ากับต่างประเทศ มีเพียงบทบัญญัติตามมาตรา 16 ภายใต้บังคับมาตรา 25 ผู้ใดทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีประกาศกำหนดมาตรฐานแล้ว จะแสดงเครื่องหมายมาตรฐานกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นได้ต้องให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและได้รับอนุญาตจากเลขาธิการก่อนนำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นออกจากสถานที่ผลิต ส่วน มอก.460-2562 ชา หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการนำใบชาสดส่วนที่เป็นยอดอ่อนของใบชาที่ยังไม่คลี่ (bud) และใบอ่อนไม่เกินใบที่ 3 ที่อยู่ถัดจากยอดของต้นชาที่มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า Camelia sinensis Linn. มาผ่านกระบวนการทำให้แห้ง ซึ่งอาจบดและอาจผสมวัตถุแต่งกลิ่นตามที่กฎหมายอนุญาตให้ใช้ด้วยก็ได้ ดังนั้นจึงควรมีการบัญญัติกฎหมายของราชอาณาจักรไทยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตชาไว้เป็นการเฉพาะ เช่นเดียวกับประเทศผู้ผลิตชาในต่างประเทศ เช่น รัฐบัญญัติชา 1953 (พ.ศ.2496) (The Tea Act, 1953) ของสาธารณรัฐอินเดีย รัฐบัญญัติชา 1997 (พ.ศ. 2540) (The Tea Act, 1997) ของสหสาธารณรัฐแทนซาเนีย และรัฐบัญญัติควบคุมชา 1957 (พ.ศ.2500) หมวด 251 (Tea Control Act, 1957) ของสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา แล้วแต่กรณี จึงจะทำให้กระบวนการผลิตชาในราชอาณาจักรไทย มีคุณภาพและมาตรฐานสากลเทียบเท่ากับต่างประเทศ

2. ราชอาณาจักรไทยไม่มีหน่วยงานกำหนดมาตรฐานการผลิตชาไว้เป็นการเฉพาะ ด้วยปัจจุบันกำหนดมาตรฐานการผลิตชามีสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมซึ่งมิใช่หน่วยงานเฉพาะที่ดูแลเกี่ยวกับเรื่องชา เป็นผู้กำหนดมาตรฐานการผลิตชา มอก.460-2562 มอก. เอส 91–2563 มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน มผช.120/2558 จึงควรกำหนดหน่วยงานที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรมไว้เป็นการเฉพาะ โดยมาตรา 25

ทวิ บัญญัติว่า ในการออกใบอนุญาตตามมาตรา 16 เลขาธิการจะกำหนดเงื่อนไขเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติในเรื่องต่อไปนี้ด้วยก็ได้ (1) วิธีการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้เป็นไปตามมาตรฐาน (2) กำหนดเวลาสำหรับการแสดงเครื่องหมายมาตรฐาน (3) กำหนดเวลาสำหรับการชำระค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบการทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หรือตรวจสอบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นชา ซึ่งได้รับอนุญาตให้ผลิตตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรแล้วแต่กรณี ก็ล้วนมีมาตรฐานที่ระบุห้ามเฉพาะสารเคมีในชาที่อาจก่อให้เกิดอันตราย แต่ไม่มีมาตรฐานสารเคมีที่บ่งบอกคุณภาพของชา จึงทำให้กรรมวิธีผลิตชาในไทยบางส่วนไม่ได้คุณภาพและไม่ได้มาตรฐานเทียบเท่าชาที่ผลิตในต่างประเทศ จึงควรบัญญัติกฎหมายใหม่ หรือกฎหมายเฉพาะออกมาบังคับใช้ โดยให้กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบการผลิตชาไว้อย่างชัดเจน

3. ชาที่ผลิตในราชอาณาจักรไทย ไม่ได้กำหนดให้มีคำบ่งบอกที่แสดงถึงคุณภาพของชาไว้

เนื่องจากการขออนุญาตให้ผลิตชาได้ตามมาตรฐานการผลิตชานั้น ไม่มีคำบ่งบอกซึ่งแสดงถึงคุณภาพของชาไว้ตาม มอก.460-2562 มอก. เอส 91–2563 มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน มผช.120/2558 จึงควรกำหนดให้การผลิตชาในราชอาณาจักรไทยต้องมีฉลาก คำบ่งบอกคุณภาพมาตรฐานการผลิตชาไว้อย่างชัดเจน ส่วนชาที่ได้รับมาตรฐานตามสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ก็เพียงแสดงสัญลักษณ์ มอก.460-2562 หรือ มอก. เอส 91–2563 และมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน มผช.120/2558 และเลขทะเบียน อย. ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณีเท่านั้น ไม่ได้มีข้อกำหนดให้ชาที่ผลิตในราชอาณาจักรไทย ต้องมีคำบ่งบอกคุณภาพมาตรฐานของชา จึงเห็นควรตรากฎหมายใหม่ หรือกฎหมายเฉพาะออกมาบังคับใช้กับการผลิตชาของราชอาณาจักรไทยให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่าควรนำแนวทางของกฎหมายรัฐบัญญัติชา 1953 (พ.ศ.2496) (The Tea Act, 1953) ของสาธารณรัฐอินเดีย เหมาะสมที่จะนำมาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไข เพื่อจัดให้มีกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการควบคุมมาตรฐานการผลิตชาในราชอาณาจักรไทย เพื่อแก้ไขปัญหาในการผลิตชาในราชอาณาจักรไทย ดังนี้

1. ปัญหากระบวนการผลิตชาของราชอาณาจักรไทย ไม่ได้มาตรฐานสากล ควรจัดให้มีองค์กรและหน่วยงานที่จะคอยกำกับ ดูแล และควบคุมมาตรฐานการผลิตชาในราชอาณาจักรไทย เพื่อยกระดับให้ชาที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยเป็นชาที่มีมาตรฐานสากล เทียบเท่ากับนานาอารยประเทศ

2. ปัญหาราชอาณาจักรไทยไม่มีหน่วยงานกำหนดมาตรฐานการผลิตชาไว้เป็นการเฉพาะควรจัดให้มีคณะกรรมการควบคุมมาตรฐานการผลิตชาในราชอาณาจักรไทย เพื่อทำหน้าที่คอยกำกับ ดูแล และควบคุมมาตรฐานการผลิตชาในราชอาณาจักร ไทย เพื่อยกระดับให้ชาที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยเป็นชาที่มีมาตรฐานสากลเทียบเท่ากับนานาอารยประเทศ

3. ปัญหาชาที่ผลิตในราชอาณาจักรไทย ไม่ได้กำหนดให้มีคำบ่งบอกที่แสดงถึงคุณภาพของชาไว้ ควรบัญญัติให้ชาที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยต้องมีคำบ่งบอกที่แสดงถึงคุณภาพและมาตรฐานของชาเพื่อยกระดับให้ชาที่ผลิตในราชอาณาจักรไทยเป็นชาที่มีมาตรฐานสากลเทียบเท่านานาอารยประเทศ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษากฎหมายต้นแบบที่สามารถกำหนดคุณภาพมาตรฐานของชาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น กฎกระทรวง เพื่อให้ทราบถึงคุณภาพมาตรฐานของชาที่แท้จริง ซึ่งจะเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศและเป็นมาตรฐานสากลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

สถาบันชาและกาแฟแห่งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. (2566). ประวัติชา. *ออนไลน์*. สืบค้นวันที่ 8 พฤษภาคม 2566. แหล่งที่มา: https://teacoffee.mfu.ac.th/tc-tea-coffeeknowledge/tc-tea/tc-tea his tory.html.

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2566). กฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยอาหารของสาธารณรัฐประชาชนจีน ฉบับปี ค.ศ. 2015.*ออนไลน์*. สืบค้นวันที่ 10 พฤศจิกายน 2566. แหล่งที่มา: https:// www.opsmoac.go.th/trat-law-files-432891791809.

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ. (2561). เครื่องหมายรับรองและมาตรฐาน กับการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และอาหารของญี่ปุ่น. *ออนไลน์*. สืบค้นวันที่ 14 พฤศจิกายน 2566. แหล่งที่มา : https://thaituna.org/home/download/food-safety-public-.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.(2566). ชา. *ออนไลน์*. สืบค้นวันที่ 12 พฤษภาคม 2566. แหล่งที่มา **:** https://mis-app.oae.go.th/product/%E0%B8%8A%E0%B8%B2.

Srilanka tea board. (2023). History of Sri Lanka Tea Board. *online*. AT **:** https://www. srilankateaboard.lk

Tea board india. (2023). Tea board india. *Online*. AT **:** https://www.teaboard.gov.in/home

Thaibizinchina. (2021). **เจาะอุตสาหกรรมชาส่านซี.** *Online*. AT **:** https://thaibizchina.com

United Nations. (2023). Tea Act, 1997. *Online*. AT **:** https://www.fao.org/faolex/results /details/en/c/LEX-FAOC010007

Wikipedia. (2023). Tea Importation Act of 1897. *Online*. AT **:** https://en.wikipedia.org/wiki/ Tea Importation Act of 1897

The Development of Training Curriculum for Enhancing Leadership of Standardized Training Resident Physicians in Guangxi Province, People's Republic of China

Xiang Yonghong ,
Ketsuda Buranaphansak and Nawamin Prachanant
Buriram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 640427090017@bru.ac.th

****

Abstract

Leadership is a core competency in the roles and responsibilities of physicians. Physician leadership is essential for the advancement of global medicine. Research on leadership among Chinese resident physicians is still in its early stages, and the overall level of leadership among Chinese physicians is not high, Chinese physician leadership faces challenges. There has been a lack of corresponding research and a universally accepted curriculum system in the past, which is a critical and core issue that needs to be addressed to enhance the leadership of resident physicians.

The objective of this research was to improve the leadership knowledge level of standardized training resident physicians in Guangxi Province through the implementation of the developed leadership training curriculum. The survey sample consisted of 336 Standardized Training Resident Physicians from six hospitals. The implementation sample consisted of 30 standardized training resident physicians, selected through purposive sampling. Research tools included literature content analysis, questionnaires, pre-tests and post-tests, expert evaluation forms, and satisfaction surveys. Quantitative data were analyzed using percentage, mean, standard deviation and t-test. Qualitative data were analyzed using content analysis.

The results indicated that the overall leadership level of standardized training resident physicians in Guangxi Province, People's Republic of China, was at a moderate level. The training curriculum to enhance the leadership of standardized training resident physicians in Guangxi Province was developed and designed, including two modules: Communication and cooperation ability, and management ability. Leadership knowledge and ability levels were assessed by post-training and showed a significant increase compared to pre-training, with statistically significant differences at .01 level. The overall satisfaction survey for the leadership training curriculum was at the highest level. Five experts evaluated the training curriculum, with results showing the highest levels of utility, feasibility, and propriety, and a relatively high level of accuracy, with the highest average for feasibility.

Conclusion: At present, the overall leadership level of standardized training residents physicians in Guangxi is at a moderate level, and the main shortcoming lies in the low level of communication and cooperation ability and management ability; Designed and developed leadership training curriculum in Guangxi Province, China, with strong utility, feasibility and propriety;The leadership training curriculum has the highest overall satisfaction; 5 Experts generally believe that the training curriculum is highly utility, feasibility, propriety and accuracy, and can be used and further promoted.

* Received: June 27 2027; Revised: July 29 2024; Accepted: July 30 2024

Keywords: Leadership; Standardized training resident physicians; Curriculum development; Communication and cooperation ability, and Management ability

Introduction

Standardized training for resident physicians is the most crucial form of postgraduate medical education, serving as the essential path for clinical medicine graduates to become qualified clinical physicians. It is also the most effective way to promote the homogenization of global medical education. The Global Standards for Postgraduate Medical Education provide detailed requirements related to leadership, including collaboration in multidisciplinary teams, decision-making and problem-solving abilities, ethics, and professional behavior. These standards encompass training in management and leadership, management skills, and enhancing teamwork and communication skills to develop medical professionals with effective management and leadership abilities for future clinical practice (Baohong, 2006: 35).The Institute of Medicine (IOM) and the Accreditation Council for Graduate Medical Education (ACGME) in the United States have identified six core competencies that resident physicians must possess (Swing, 2007: 648), including Practice-based Learning and Improvement, Interpersonal and Communication Skills, Professionalism, and Systems-based Practice. These three core competencies are also fundamental to leadership. The focus of evaluating the quality of resident physician training has shifted from checking learning progress to competency assessment.

The Royal College of Physicians and Surgeons of Canada, in “Its 2005 Can MEDS Framework”, describes seven roles of competency, including medical experts and scholars, as well as communicators, collaborators, and leaders (Royal College of Physicians and Surgeons of Canada, 2019). These two models provide a reference for the setting of physician competency standards and competency research in many countries and regions.

The WFME (World Federation for Medical Education) standards for postgraduate medical education certification have already been reflected and integrated into the current evaluation criteria for standardized training bases in China. In 1993, the Ministry of Health issued the "Notice on the Implementation of the Pilot Program for Standardized Training of Clinical Resident Physicians" (China Ministry of Health, 1993:1). In December 2013, the National Health and Family Planning Commission of China, in collaboration with seven other departments including education, finance, and human resources, formulated and issued the "Guiding Opinions on Establishing the Standardized Training System for Resident Physicians." In 2014, the National Health and Family Planning Commission officially released the "Guiding Opinions on Establishing the Standardized Training System for Resident Physicians" (General Office of the National Health and Family Planning Commission, 2014: 1). The comprehensive implementation of the standardized training for resident physicians began nationwide in 2015, covering all 31 provinces (regions, municipalities), and the expected goals were successfully achieved.

The concept of leadership in the standardized training of resident physicians in China was reflected in the "Standardized Training Content and Standards for Resident Physicians (Trial)" issued in 2014, focusing on the cultivation of professional ethics, professional abilities, interpersonal communication, and teamwork skills. In September 2020, the General Office of the State Council of China issued the "Guiding Opinions on Accelerating the Innovative Development of Medical Education" (Guobanfa, 2020; General Office of the State Council,

2020: 1), which calls for comprehensively improving the quality of talent training. Leadership education for resident physicians is an essential guarantee for achieving this innovative healthcare system reform and for comprehensively improving the quality of talent training. Leadership is a crucial capability required of doctors in the modern healthcare industry. Although the importance of leadership in the medical field has been widely acknowledged, research on the leadership of standardized training resident physicians in China is still in its early stages, with relatively few related theoretical and empirical studies. Most research methods used are qualitative, with fewer quantitative studies (Jia, 2021: 923). There is a lack of in-depth research on the current status of leadership among resident physicians in China, the overall level of leadership, influencing factors, and development models. Preliminary research results have indicated some issues in the cultivation of leadership among Chinese resident physicians (Luo, 2016: 478), such as the generally low level of leadership, the absence of universally accepted training goals and content, and the lack of effective leadership training curricula and methods.

Resident physicians primarily undertake the fundamental medical work in hospitals, and the quality of their training is directly related to the hospital's sustainable development capabilities. Enhancing the leadership of standardized training resident physicians in China is of significant importance to the development of the medical system and the medical profession (Chen, 2022: 440). How to improve the quality of resident physician training has become a focal point of industry attention and consideration. As China’s medical system continues to develop and reform, the cultivation and development of medical leadership have become an urgent task. Therefore, it is essential to develop educational curricula and conduct related research to enhance the leadership of standardized training resident physicians in China. Developing curriculum to improve the leadership of standardized training resident physicians in China holds significant and profound implications for various aspects. These include enhancing the comprehensive qualities and professional abilities of resident physicians and the entire medical workforce, cultivating more next-generation leaders in the medical field, improving the quality of medical services, optimizing the operational efficiency of medical institutions, promoting the reform of medical education towards a more integrated and diversified direction, and providing references for policy-making.

The above contents are summarized: Firstly, leadership is a core competency in the roles and responsibilities of physicians; physician leadership is essential for the advancement of global medicine. Secondly, research on leadership among Chinese resident physicians is still in its early stages, and the overall level of leadership among Chinese physicians is not high, Chinese physician leadership faces challenges. Thirdly, Chinese national healthcare policies support the development of physician leadership. The Chinese state has issued a number of documents emphasizing that on the basis of professional ability; doctors should also cultivate their interpersonal skills and teamwork skills. Finally, enhancing the leadership training of standardized training resident physicians is the most important way to improve the overall leadership level of physicians. Standardized residency training is the most important form of postgraduate medical education, and the global standards for postgraduate medical education include management and leadership development.

There has been a lack of corresponding research and a universally accepted curriculum system in the past, which is a critical and core issue that needs to be addressed to enhance the leadership of resident physicians. Therefore, this study will assess the overall current leadership status of standardized training resident physicians in Guangxi Province, China, and develop a curriculum to enhance their leadership. This will answer the key question of "how to cultivate leadership among resident physicians" in the context of improving the leadership of standardized training resident physicians in People's Republic of China.

Research Objectives

The objective of this research was to improve the leadership knowledge level of standardized training resident physicians in Guangxi Province of People's Republic of China through the implementation of the developed leadership training curriculum.

Research Methods

This study is divided into five aspects:

1. Reviewing the Related Literature

The researcher studied the documents, academic textbooks and previous studies related to the leadership of standardized training resident physicians in Guangxi Province, People's Republic of China both in domestics and overseas.

Research Instrument: The research instrument in this step was the documentary analysis form which includes the content summary.

Data Collection: The data were collected through the documents, academic textbooks and related research works from various higher education institution libraries and educational institutions in China and online data bases.

Data Analysis: The collected data were analyzed by using content analysis technique.

2. Studying the Current Situations

The set of questionnaires was used to collect the current situations in the leadership of standardized training resident physicians in Guangxi Province, People's Republic of China in overall. The details of research method were followings:

Population and samples: The population included 2,100 standardized training resident physicians from 6 hospitals in Nanning City, Guangxi Province, People's Republic of China. The samples for this research were 336 standardized training resident physicians from 6 hospitals. They were selected by using the table of Yamane with the confidence of 95%, stratified random sampling and simple random sampling, respectively.

Research Instrument: It was a set of questionnaires asking about the current situations of the leadership of standardized training resident physicians in Guangxi Province, People's Republic of China. The questionnaire was divided into 3 parts as follows: Part 1 - General information about the respondents; Part 2 - The survey project on the current status of leadership level includes 46 items in 6 dimensions: communication and cooperation ability, comprehensive personal qualities, inspiring influence, ethics and professionalism, management ability, and expertise and technology; Part 3 - Problems and recommendations; Part 3 includes 7 questions. The questionnaire was examined the validity by the five experts. After that, the researcher analyzed the Index of Item-Objective Congruence (IOC). It showed that the IOC value was 0.95.

Data Collection: The researcher sent the letter issued by the Graduate School asking for permission to collect the data. The researcher collected all data by herself.

Data Analysis: The quantitative data from the rating scale questionnaire were analyzed by using mean and standard deviation. The researcher determined the opinion meanings of each five rating scale. The qualitative data were analyzed by content analysis.

3. Interviewing the Relevant Stakeholders

Population and samples: The target group included 6 stakeholders related to the leadership of standardized training resident physicians from six hospitals. They were selected by using purposive sampling technique. They were classified into two groups: 1) two hospital directors, one deputy hospital director and Dean of Medicine Faculty, totally 4 persons, and 2) two lecturers from Faculty of Medicine.

Research Instrument: The semi-structured interview asking for designing and developing the training curriculum, the revised interview questions were verified by the 5 experts to find out the IOC value. The items which have the value of IOC between 0.60 – 1.00 were chosen. It indicated that the IOC value was 0.95

Data Collection: The researcher informally made an appointment with the stakeholders for interview. The researcher interviewed the stakeholders with the time and dates via online. Each individual interview lasted 30-60 minutes. Each interview was recorded to ensure that all the information was recorded and could be reviewed afterwards.

Data Analysis: The obtained data from the interview were analyzed by using content analysis technique.

4. Implementing the Developed Training Curriculum

Population and samples: The target group consisted of 30 standardized training resident physicians who work in Minzu Hospital of Guangxi Zhuang Autonomous in Nanning City, Guangxi Province, People's Republic of China. They involved in this study on volunteering basis.

Research Instruments: The instruments included the training curriculum for enhancing the leadership of standardized training resident physicians, the test (as pre-test and post-test) and leadership evaluation form of the leadership of standardized training resident physicians. The results show that the IOC value was 1.00.

Data Collection: The target group did the 40 questions as pre-test related to the leadership of standardized training resident physicians before the training program about one hour, then the target group were trained about 10 days, after that they did the post-test.

Data Analysis: The test scores were calculated to find out the mean and standard deviation. In addition, dependent samples t-test was used to compare between the test mean scores before and after the training program to detect a significant different set at .01 level.

5. Evaluating the Satisfaction towards the Developed Training Curriculum

Population and samples: The target group included 30 standardized training resident physicians who work in Minzu Hospital of Guangxi Zhuang Autonomous in Nanning City, Guangxi province, People's Republic of China. They involved in this study on volunteering basis.

Research Instrument: The satisfaction questionnaire towards the training curriculum including 3 parts as follows: Part 1 - General information about the respondents which in in the form of checklist; Part 2 - The specific content of satisfaction survey includes 17 items: 8 items of curriculum contents, 5 items of training methods and effects, 2 items of training teachers

and materials, and 2 items of training modules; Part 3 - Problem states and recommendations. It showed that the IOC value between 0.60.

Data Collection: The researcher collected the data from the target group by using the satisfaction questionnaire towards the developed training curriculum.

Data Analysis: The quantitative data from the questionnaire were analyzed by using mean and standard deviation. The researcher determined the satisfaction meanings of each five rating scale. The qualitative data were analyzed by content analysis.

6. The Research Conceptual Framework

The conceptual framework of this research is as follows:

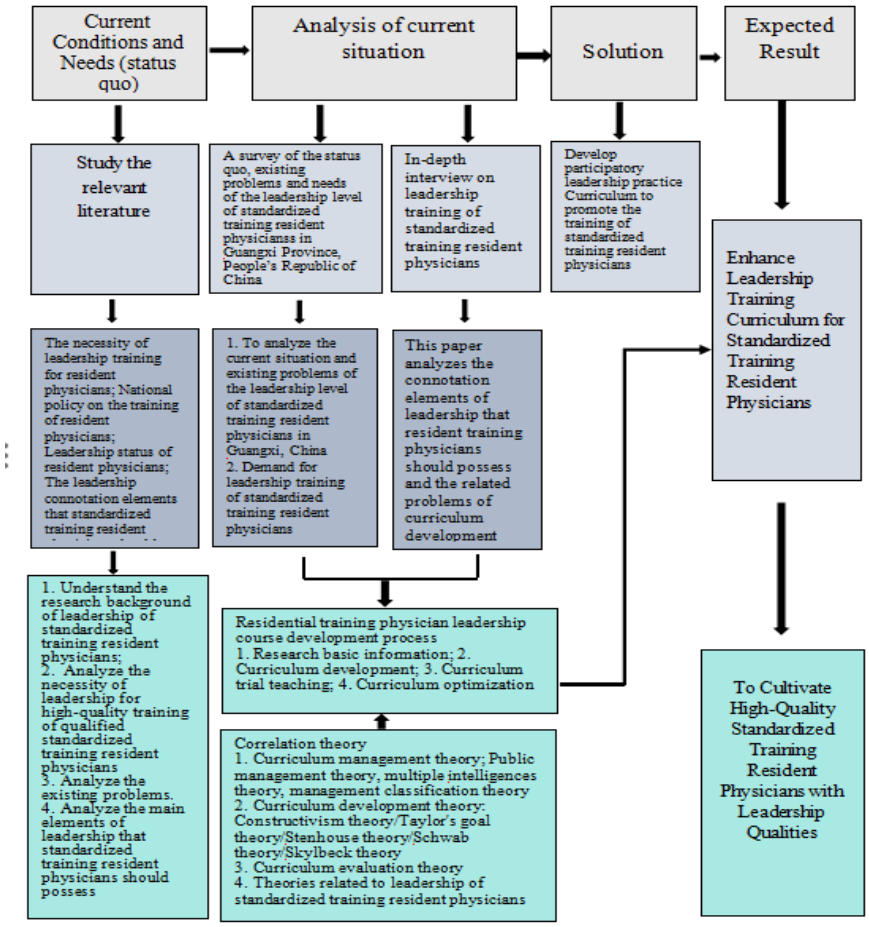

Figure 1: The Research Framework of Development of Training Curriculum for Enhancing the Leadership of Standardized Training Resident Physicians in Guangxi Province of People's Republic of China

Research Results

1. The Current Status and Related Needs on Leadership Standardized Training Resident Physicians

The current status and related needs on leadership of standardized training resident physicians in Guangxi Province, People's Republic of China are shown in Table 1 below.

Table 1 Overall level of leadership among standardized training resident physicians in Guangxi Province, People's Republic of China

Leadership Dimensions	n	$\bar{X}$	S.D.	Level	Rank
1. Communication and cooperation ability	336	2.44	0.86	Low	6
2. Comprehensive personal quality	336	3.51	0.89	High	2
3. Inspiring influence	336	3.18	0.84	Moderate	4
4. Ethics and professionalism	336	3.54	0.87	High	1
5. Management ability	336	2.60	0.66	Moderate	5
6. Expertise and technology	336	3.34	0.82	Moderate	3
Total	336	3.10	0.77	Moderate	

According to Table 4.2, the research findings indicate that the overall leadership level among standardized training resident physicians in Guangxi Province was at a moderate level. Among six dimensions, two dimensions, namely comprehensive personal quality and ethics and professionalism were at a high level. The dimension of inspiring influence, management ability, and expertise and technology were at a moderate level. The dimension of communication and cooperation ability was at a low level. Among these, the dimension with the highest mean score was ethics and professionalism, followed by comprehensive personal quality. In contrast, the dimension with the lowest mean score was communication and cooperation ability, followed by management ability, which are slightly below average.

The above results indicate a deficiency in communication and cooperation ability, and management ability among standardized training resident physicians in Guangxi Province, People's Republic of China. Based on this, the researcher has chosen the two lowest dimensions, namely communication and cooperation ability, and management ability, to be the main training contents for enhancing the leadership of standardized training resident physicians in Guangxi Province, People's Republic of China.

The researcher gained further insights into the training needs for the leadership enhancement of standardized training resident physicians from the seven questions as summarized below:

Over 80% of respondents cited inadequate theoretical knowledge of leadership and limited opportunities for leadership practice as major concerns. To address these issues, recommendations were made to establish leadership training curriculums for standardized training resident physicians, provide practical leadership opportunities.

Regarding learning contents, with over 80% of respondents indicating communication and cooperation ability, and management ability are as the most crucial areas.

In terms of training methods and modalities, respondents favored case sharing, role-playing exercises, and specialized lectures.

Concerning training duration, 69% of respondents deemed 10 days as the most suitable duration.

2. Developing the Training Curriculum for Enhancing the Leadership of Standardized Training Resident Physicians

The researcher synthesized the relevant content of the curriculum for enhancing the leadership of standardized training resident physicians by studying theories and expert interviews, designed and developed the training curriculum for enhancing the leadership of standardized training resident physicians in Guangxi Province, People's Republic of China. It included two modules: communication and cooperation ability, and management ability. Each module was used to train for 5 days, totally 10 days. The training curriculum comprised both theoretical learning and practical exercises.

Module 1: Communication and Cooperation Ability includes 5 aspects, namely 1) Medical ethics/ professionalism, 2) Core communication skills, 3) Taking medical history, 4) Formulating mutual consent, and 5) Communicating in special situations - delivering bad news.

Module 2 Management Ability includes 3 aspects, namely 1) Risk management ability, 2) Crisis management ability, and 3) Decision-making ability.

3. Results of the Training Curriculum Implementation

Following a 10-day learning and training period, the researcher conducted pre- and post-training tests on leadership knowledge and ability levels. Additionally, leadership level tracking surveys and evaluations were conducted at 4 weeks post-training. The research processes are as follows:

3.1 Pre- and Post-training Leadership Knowledge Evaluation

Pre- and post-training evaluations of leadership knowledge were conducted for two modules, with each module scored out of 100 points. Two modules of leadership knowledge evaluation were conducted before and after the training. The results are shown in Table 2.

Table 2: Comparison of test mean scores before and after training for Module 1: Communication and cooperation ability, and Module 2: Management ability

Modules	Pre-Test		Post-Test		t	p-value
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
Module 1: Communication and cooperation ability test	55.17	14.89	91.83	7.01	18.37	0.000**
Module 2: Management ability test	48.83	11.65	86.67	8.02	26.06	0.000**
Total scores for Modules 1 and 2	104.00	21.99	178.50	11.00	25.87	0.000**

** statistically significant difference at .01

As shown in Table 2, it was found that the results of the training curriculum implementation showed that the leadership knowledge of standardized training resident physicians was statistical significantly higher than after the training of Module 1: Communication and cooperation ability and Module 2: Management ability at the level of .01. That means the developed training curriculum is effective and feasible.

3.2 Post-training Leadership Level Tracking Survey and Evaluation

These evaluations were completed by evaluation teams composed of training instructors. The results are as follows (Table3, Table 4)

Table 3 Dynamic evaluation of Communication and cooperation ability in standardized training resident physicians

Item		Pre-training		Week 4 Post-training		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
Communication Ability	1	2.37	1.10	4.57	0.50	-9.973	0.00**
	2	2.77	1.25	3.90	0.89	-4.052	0.00**
	3	2.37	1.13	4.67	0.61	-9.83	0.00**
	4	2.43	1.17	4.23	0.94	-6.599	0.00**
	5	2.27	0.98	4.27	0.98	-7.902	0.00**
	Total[1]	2.44	0.42	4.33	0.35	-7.468	0.00**
Cooperation Ability	6	2.70	1.32	4.13	0.86	-4.991	0.00**
	7	2.73	1.08	4.53	0.68	-7.717	0.00**
	8	2.30	1.15	4.23	0.73	-7.784	0.00**
	9	2.33	1.16	4.13	0.63	-7.498	0.00**
	10	2.77	1.31	4.27	0.69	-5.564	0.00**
	Total[2]	2.57	0.57	4.26	0.48	-6.875	0.00**
Total		2.50	0.35	4.29	0.35	-7.0851	0.00**

Table 4 Dynamic evaluation of Management Ability Before and After Training

Item	Pre-training		Week 4 Post-training		t	Sig
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
Risk management ability	2.72	0.10	4.56	0.13	-63.286	0.00**
Crisis management ability	2.37	0.14	4.21	0.17	-36.226	0.00**
Decision-making ability	2.76	0.24	4.21	0.17	-27.174	0.00**
Total	2.73	0.08	4.33	0.12	-61.184	0.00**

The results showed that the leadership knowledge and leadership level of resident training doctors were significantly higher after the training of module 1 communication and cooperation ability and module 2 management ability, and the training was effective and feasible.

3.3 Evaluation of the Developed Training Curriculum

This evaluation includes satisfaction evaluation from the standardized training resident physicians who underwent the training and expert evaluation.

3.3.1 Evaluating the Satisfaction towards the Training Curriculum

Following the completion of the curriculum training, the researcher conducted a satisfaction evaluation towards the training curriculum of the standardized training resident physicians in the first week after the curriculum. The evaluation results are shown in Table 5.

Table 5 Satisfaction evaluation results of the standardized training resident physician leadership training curriculum (n=30)

Items	Content	Satisfaction		
		$\bar{x}$	SD	Level
Curriculum Content	Communication and cooperation ability Curriculum introduction	4.53	0.57	Highest
	Establish a harmonious relationship with patients	4.57	0.50	Highest
	Take medical history	4.63	0.56	Highest
	Explain the problem and agree on goals with the patient	4.63	0.49	Highest
	Break the news	4.47	0.63	High
	Risk management abilitytraining content	4.50	0.57	High
	Crisis management ability training content	4.47	0.51	High
	Decision-making ability training content	4.50	0.57	High
	Total [1]	4.54	0.55	Highest
Training Methods and Efficiency	You are satisfied with the training method of this training	4.50	0.51	Highest
	You think this training is helpful to your leadership development	4.52	0.57	Highest
	Apply knowledge and abilitys to clinical practice	4.47	0.51	High
	You think this training can help and guide clinical work	4.67	0.48	Highest
	Can promote their management ability and leadership improvement	4.40	0.56	High
	Total [2]	4.51	0.53	Highest
Trainers and Materials	Your satisfaction with the teachers (lecturers, teaching assistants, etc.) in this training	4.60	0.50	Highest
	The Curriculumware, cases and materials provided by this training are sufficient and practical	4.67	0.55	Highest
	Total [3]	4.63	0.52	Highest
Training Modules	Your satisfaction with the communication and cooperation training module	4.63	0.49	Highest
	Your satisfaction with the management competency training module	4.57	0.50	Highest
	Total [4]	4.60	0.49	Highest
Total		4.55	0.53	Highest

As shown in Table 5, it was found that the overall satisfaction towards the developed training curriculum of the standardized training resident physicians was at the highest level. The highest mean score was trainers and materials, followed by training modules, curriculum contents, and training methods and efficiency, respectively.

3.3.2 Validating the Developed Training Curriculum

Five experts from various fields including clinical medicine, medical education, sociology, and educational administration were asked to evaluate the utility,

feasibility, propriety and accuracy of the developed leadership curriculums for standardized training resident physicians. The evaluation results are shown in Table 6.

Table 6 Evaluation results of experts on leadership training curriculum

Item	Utility			Feasibility			Propriety			Accuracy		
	$\bar{X}$	S.D	level	$\bar{X}$	S.D	level	$\bar{X}$	S.D	level	$\bar{X}$	S.D	level
1. Curriculum Objectives	4.60	0.55	Highest	4.80	0.45	Highest	4.60	0.55	Highest	4.60	0.55	Highest
2. Curriculum Contents	4.80	0.45	Highest	4.60	0.55	Highest	4.80	0.45	Highest	4.40	0.55	Highest
3. Teaching Methods	4.80	0.45	Highest	4.80	0.45	Highest	4.60	0.55	Highest	5.00	0.00	Highest
4. Teaching Resources	4.80	0.45	Highest	4.80	0.45	Highest	4.20	1.10	High	4.80	0.45	Highest
5. Trainer Qualifications	4.80	0.45	Highest	4.80	0.45	Highest	4.40	0.55	High	4.60	0.55	Highest
6. Teaching Cases	4.60	0.55	Highest	4.80	0.45	Highest	4.40	0.55	High	4.60	0.55	Highest
7. Appropriateness of Training Input and Output Ratio	4.80	0.45	Highest	4.60	0.55	Highest	4.60	0.55	Highest	3.80	0.84	High
8. Curriculum Design	4.80	0.45	Highest	4.80	0.45	Highest	4.40	0.55	High	4.60	0.55	Highest
9. Curriculum Evaluation and Feedback Mechanism	4.60	0.55	Highest	4.80	0.45	Highest	4.40	0.55	High	4.20	0.84	High
10.Reasonableness of Training Schedule	4.80	0.45	Highest	4.60	0.55	Highest	4.82	0.45	Highest	4.40	0.89	High
11. Training Venue and Facilities	4.60	0.55	Highest	4.80	0.45	Highest	4.60	0.55	Highest	4.40	0.89	High
Total	4.73	0.45	Highest	4.75	0.44	Highest	4.53	0.57	Highest	4.49	0.66	High

According to Table 6, the evaluation results of the quality of the training curriculum validated by the five experts indicate that the utility ($\bar{X}$ = 4.73, S.D. = 0.45), the feasibility ($\bar{X}$ = 4.75, S.D. = 0.445), and the propriety ($\bar{X}$ = 4.53, S.D. = 0.575) were all at the highest level, while the accuracy ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = 0.665) was at a relatively high level, with feasibility having the highest mean score. It is evident that the curriculum design has received unanimous praise from the five experts, who generally consider it to have high utility, feasibility, propriety and accuracy.

Discussion

The discussion regarding the four issues addressed in this research topic is as follows:

1. The Current Status and Relevant Needs of Leadership among Standardized Training Resident Physicians

Based on the survey findings, the overall leadership level among standardized training resident physicians in Guangxi Province, People's Republic of China, was at a moderate level. The survey results of this study indicated that the communication and cooperation ability and management ability of standardized training resident physicians do not match clinical needs. Therefore, communication and cooperation ability and management ability should be emphasized in the leadership training of standardized training resident physicians. How to communicate and cooperate with patients and teams, demonstrate leadership in crises, handle conflicts and crises correctly, manage teams well, and achieve efficient diagnosis and treatment and safe medical care are components of the curriculum that standardized training resident physicians need to further study and train. This provides a clear direction for the design of the leadership training curriculum for standardized training resident physicians in Guangxi Province, People's Republic of China.

The researcher designed the curriculum based on the current status and needs of leadership among standardized training resident physicians in Guangxi Province and determined the objectives, design plans, explanations, implementations, inspections, evaluations, feedback, and rebuilding, which conforms to the curriculum development situational model proposed by Skilbeck (Guo,1998: 67) and Jin Yule (Jin, 2012: 155), also known as the environmental model or cultural analysis model, situational analysis model. They mentioned that the curriculum must have a broad theoretical foundation to balance between students, society, and knowledge. Emphasis is placed on analyzing and evaluating the curriculum design and development according to different environmental realities, and solving curriculum development problems in real contexts. This study comprehensively analyzed the reality of leadership education among standardized training resident physicians in Guangxi Province through methods such as questionnaire surveys, observation, and interviews to identify deficiencies and issues, and fully analyzed the reality of leadership education among standardized training resident physicians, thus determining the curriculum objectives of the leadership training curriculum for standardized training resident physicians in Guangxi Province. This fully reflects the theoretical thinking of the situational model.

2. Development of Leadership Enhancement Curriculum for Resident Physicians

Based on the survey results, the core elements of leadership that are most lacking among resident physicians were communication and cooperation ability, as well as management ability. Consequently, the researcher developed key curriculum to enhance the leadership of resident physicians in Guangxi Province, People's Republic of China, including Module 1: Communication and Cooperation ability Training and Module 2: Management ability Training.

The design and development of these two curriculum modules were based on four elements: curriculum objectives, curriculum content, curriculum implementation, and curriculum evaluation, in accordance with the principles proposed by Tyler (1949: 112-130), which delineate the four components of a curriculum. Ding (2005: 37-39) suggests that learning methods and evaluation should directly align with learning objectives and content. The training curriculum developed in this study adheres to this principle, with training content, methods,

and evaluation centered on achieving the training objectives. This approach is consistent with Tyler's goal theory (1949).

In terms of teaching methods, the researcher employed a significant amount of simulation scenario exercises (role-playing) to enhance the integration of theory with practice in learning. This approach aims to reinforce theoretical knowledge while deepening the understanding of theory and enhancing practical ability. This application mirrors the "practice model" proposed by Shi (1996:195-196) in curriculum development, as well as the concepts of practical curriculum development proposed by Zhang (2001: 23), which emphasizes the development of curriculums based on the specific needs of practical situations.

Through leadership enhancement training, standardized training resident physicians can not only enhance their communication and cooperation ability, cultivate team spirit, and improve critical management ability in risk management, crisis management, and decision-making, but also expand their interpersonal networks and foster innovative thinking. Therefore, residency training centers and society as a whole should strengthen the cultivation and training of leadership ability for standardized training resident physicians, laying a solid foundation for their future career development and personal success. At the same time, standardized training resident physicians should actively participate in leadership enhancement training programs to continuously improve their leadership and comprehensive abilities, thereby better adapting to the evolving demands and developments in the field of medicine.

3. Implementation of Developed Leadership Enhancement Curriculum for Resident Physicians

The researcher employed pre- and post-training knowledge tests and tracked leadership levels to compare the changes in leadership knowledge and ability of a 30-person experimental group before and after training. They analyzed the results using statistical methods and found significant differences in leadership knowledge and ability before and after training. The leadership knowledge, communication and cooperation ability, and management ability of the resident physicians were markedly higher after training. Tracking evaluations conducted at 4 weeks after training revealed a continuous improvement in communication, cooperation, and management ability, confirming the propriety, feasibility, utility, accuracy and sustainability of this study. It indicated that post-training leadership knowledge could be internalized into sustained leadership ability enhancement, with enduring and sustainable training effects. Moreover, it suggested that the developed leadership enhancement curriculum for resident physicians in Guangxi Province, People's Republic of China, could be further promoted and used, possessing good social value. This aligns with the values advocated in the Decision on Deepening Education Reform and Promoting Comprehensive Quality Education issued by the CPC Central Committee and the State Council (Li. 2002: 10-14).

4. The Evaluation of the Curriculum for Enhancing the Leadership of Standardized Training Resident Physicians

It is evident that the evaluation of the developed curriculum for enhancing the leadership of standardized training resident physicians in Guangxi Province aligns with specific applications of cognitive learning theories such as Bruner's cognitive structure learning theory, Ausubel's cognitive assimilation learning theory, and information processing learning theory (Smith. 1999: 17). This reflects the important viewpoint of cognitive learning theory that "learning is not just a change in behavior, but also a change in cognitive abilities."

The research findings indicated that the satisfaction level of standardized training resident physicians was at the highest level, overall considering the curriculum to have the highest feasibility, utility, propriety, and relatively high accuracy, achieving the objectives and values of the curriculum.

The educational value of the developed curriculum is essentially a specific manifestation of educational value in the field of curriculum, also representing the curriculum values advocated in the "Decision of the Central Committee of the Communist Party of China and the State Council on Deepening Educational Reform and Comprehensively Promoting Quality Education" (Li. 2002: 10-14).

Suggestions

1. Suggestions for applying research results

1.1 The developed curriculum for enhancing leadership of standardized training resident physicians can be promoted in other training bases within Guangxi Province:
Given its universality, the curriculum holds value and significance for widespread adoption throughout Guangxi Province. Therefore, it is for promotion and utilization in other STRP training bases across Guangxi Province.

1.2 The developed curriculum for enhancing leadership of standardized training resident physicians can be promoted in other provinces of People's Republic of China:
Developing and implementing curriculum to enhance the leadership of standardized training resident physicians in People's Republic of China is of great practical and strategic significance for exploring the leadership qualities required for doctors under new circumstances in medical development and how to cultivate medical leadership. The curriculum is universal, and through investigation and demonstration, it has been shown to have high utility, feasibility, propriety, and accuracy. Therefore, it is for nationwide promotion and application throughout People's Republic of China.

2. Suggestions for Future Research

2.1 In terms of research breadth, the further research should expand and improve the curriculum for standardized training resident physicians, and add other modules.

2.2 In terms of research depth, the further research should study the influencing factors of the leadership of standardized training resident physicians, analyze the underlying reasons that affect the leadership level of standardized training resident physicians.

2.3 In terms of the evaluation mechanism, the further research should improve the evaluation mechanism, establish a multi-angle and multi-level evaluation system from the aspects of standardized training resident physicians themselves, patients and their families, colleagues, teams, superior leaders and the development of the medical industry.

References

Baohong, et al. (2006). Investigation and analysis of the global basic standards of medical education after graduation. *Chinese Higher Medical Education*. 16 (8), 35-36.

Chen, S., & Liang, T. (2022). Talking about the cultivation of leadership in the process of standardized training for residents. *Chinese Postgraduate Medical Education*. 6 (5), 439-442.

Chen, X. (2002). *Curriculum and teaching theory*. Changchun: Northeast Normal University Press.

China Ministry of Health. (1993). Notice on the implementation of the "Trial Measures for the Standardized Training of Clinical Residents". *Online.* Retrieved July 20, 2023, from https://wenku.baidu.com/view/cbcf25060a12a21614791711cc7931b765ce7bb2.html?_wkts_=1692608022984

Ding, N. (2005). Discussion on the systematic structure of curriculum theory. *Curriculum, Textbook, Teaching Method*, 2005 (9), 37-39.

General Office of the National Health and Family Planning Commission. (2014). Notice on printing and distributing standardized residential physician training base identification standards (trial implementation) and residential physician standardization training content and standards (trial implementation) (nhc.gov.cn). *online.* Retrieved July 20, 2023, from hattps://www.gov.cn/gzdt/2014-01/17/content_2569096.htm

General Office of the State Council. (2020). Guiding opinions on accelerating the innovation and development of medical education. *Online.* Retrieved December 15, 2022, from https://www.gov.cn/zhengce/content/2020-09/23/content_5546373.htm

Guo, J. (1998). On the reform of curriculum management system in China. *Teaching and Management*, (Z2), 67-78.

Jia, Y., Bai, B., He, F., & Pan, H. (2021). A survey of medical leadership training and curriculum construction. *Basic & Clinical Medicine*, 41 (6), 923-926.

Jin, Y. (2012). *Curriculum theory*. Beijing: China Renmin University Press.

Kala, S., & Isaranralai, S. P. A. (2010). A electronic learning and constructivism: A model for nursing education. *Nurse Education Today*, 30 (1), 61-66.

Li, M. (2002). What exactly does constructivism give us? On the influence of constructivist epistemology on instructional design. *China Audio-visual Education*, 2002 (6), 10-14.

Luo, L., et al. (2016). Investigation of the clinical specialty leadership curriculum at Peking Union Medical College. *Union Medical Journal*, 7 (6), 477-478.

Ornstein, A. C., & Hunkins, F. P. (2002). *Curriculum: Foundations, principles, and issues* (Translated by Ke Sen). Nanjing: Jiangsu Education Press.

Shi, L. (1996). *Curriculum theory: Foundations, principles and problems of curriculum*. Beijing: Educational Science Publishing House.

Stenhouse, L. (1975). *An introduction to curriculum research and development*. London: Heinemann.

Swing, S. R. (2007). The ACGME outcome project: Retrospective and prospective. *Medical Teacher*, 29 (7), 648-654. DOI: 10.1080/01421590701392903

Tyler, R. W. (1949). *Basic principles of curriculum and instruction*. Chicago, IL: University of Chicago Press.

Zhang, H. (2001). *Curriculum and pedagogy*. Shanghai: Shanghai Education Press.

การพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตในรายวิชา มศว 361 มศว เพื่อชุมชน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

The Development of Self-Directed Learning for Students of the Course Swu 361 Swu in the Community of Srinakharinwirot University

ถนอมศักดิ์ ศรีจันทรา

สำนักนวัตกรรมการรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Tanomsak Srichantra

School of Educational Studies, Innovative Learning Srinakharinwirot University

E-mail: tnomsak@g.swu.ac.th

****

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตในรายวิชา มศว 361 มศว เพื่อชุมชน เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ตัวอย่าง คือ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษาในรายวิชา มศว 361 มศว เพื่อชุมชน ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 267 คนที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกลุ่มเดียวกัน 2 ครั้ง (Pair T-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\overline{x}$ = 2.47, S.D. = 0.34 และ $\overline{x}$ = 2.95, S.D. = 0.11) หลังการจัดการเรียนการสอน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับดี คือ ด้านความต้องการในการเรียน ($\overline{x}$ 2.97, S.D. = 0.13) ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตก่อนและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมด้วย pair t-test มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (t = - 28.942) โดยหลังการจัดการเรียนการสอนนิสิตมีการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอนทั้งในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความต้องการในการเรียน ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน ด้านการดำเนินการเรียนรู้จากแหล่งวิทยาการและด้านการประเมินผล ข้อเสนอแนะ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับความหลากหลายและความแตกต่างกันของผู้เรียนเพื่อเลือกแนวทางกระตุ้นผู้เรียนได้เหมาะสมและผสมสานการเรียนรู้แบบนำตนเองกับแนวทางการสอนวิธีอื่น

คำสำคัญ: การเรียนรู้แบบนำตนเอง; นิสิต; มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

* วันที่รับบทความ : 1 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 29 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 30 กรกฎาคม 2567

Received: June 1 2027; Revised: July 29 2024; Accepted: July 30 2024

Abstract

This article aimed to study and compare the development of self-directed learning of students in the course SWU 361 SWU for the Community. This was quasi-experimental research. The samples consisted of 267 Srinakharinwirot University students who were enrolled in the course SWU 361: SWU for the Community, Semester 2, Academic year of 2023, obtained from simple random sampling. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, paired t-test for comparing means, and one-way ANOVA for variance analysis.". The overall development of self-directed learning of students before and after teaching and learning were at a good level ($\bar{x}$ = 2.47, S.D. = 0.34 and $\bar{x}$ = 2.95, S.D. = 0.11). After teaching and learning, the aspect with the highest average score in the good level was the aspect of learning needs ($\bar{x}$= 2.97, S.D. = 0.13). The results of comparing the development of self-directed learning among students before and after the teaching and learning using the paired t-test showed a statistically significant difference at the .01 level level (T = -28.942). After the teaching and learning, students showed higher self-directed learning development compared to before the teaching and learning of overall and all four aspects: learning needs, goal setting, learning process from academic sources, and evaluation. Recommendations: In organizing learning activities, the instructor should prioritize diversity and the differences among learners in order to choose suitable strategies for motivating students and integrating self-directed learning with other teaching methods.

Keywords: : Self-directed learning; Student; Srinakharinwirot University

บทนำ

ในปัจจุบัน โลกมีการเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ ไปอย่างมาก โดยเฉพาะเป็นผลมากจากการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ ทำให้ผู้คนสามารถได้รับและเข้าถึงข่าวสารและข้อมูลต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและการตัดสินใจของผู้คนได้ง่ายขึ้น การรับรู้ข่าวสารและข้อมูลต่างๆ นี้ยังมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (life-long learning) ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้คนด้วย การเรียนรู้ด้วยการนำาตนเอง (self directed learning) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากแรงจูงใจของแต่ละบุคคล อาจด้วยความจำเป็น ความต้องการหรือความสนใจก็แล้วแต่ ลักษณะนี้จะทำให้บุคคลมีการขวยขวาย มุ่งมั่นตั้งใจและนำไปสู่ความสำเร็จของการเรียนรู้ โดยเฉพาะระบบการศึกษาในปัจจุบันที่มีเน้นการเรียนรู้มากกว่าในอดีตที่ระบบการศึกษาไทยเป็นลักษณะการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งหรือผ่านครูผู้สอนซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนขาดกระบวนการเรียนรู้ที่เข็มแข็งและไม่ได้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการคิด ใฝ่รู้และเรียนรู้ตลอดชีวิต (ปิยะ ศักดิ์เจริญ, 2558)

แนวคิดการเรียนรู้ด้วยตนเองเริ่มมีการศึกษาเมื่อ 30 กว่าปีบนแนวคิดความเชื่อทางมนุษยนิยม (humanistic philosophy) ที่กำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ไว้ที่การพัฒนาตนเอง (personal growth) ในฐานะที่ผู้เรียนเป็นปัจเจกบุคคล และมีแนวคิดว่า มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพและมีแนวโน้มที่จะใส่ใจใฝ่รู้ ขวนขวายเรียนรู้ด้วยตนเอง มนุษย์สามารถรับผิดชอบ พฤติกรรมของตนเองและถือว่าตนเองเป็นคนที่มีค่า (Roger, 1969: Comb, 1982: Maslow, 1987 อ้างถึง ใน สุรางค์ โค้วตระกูล, 2544: 135-145) โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์คิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังนั้น **การเรียนรู้แบบนำตนเอง** (Self –Directed Learning) จึงเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง ผู้มีสิทธิ์ตัดสินใจเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ของตนเอง แสวงหาประสบการณ์อย่างอิสระจากการตัดสินใจด้วยข้อมูลที่เพียงพอ และรับผิดชอบการกระทำของตนเอง จัดกระบวนการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างอิสระ และสร้างความมั่นใจให้ตนเองในฐานะผู้เรียนเชิงรุก (active learner) ได้ก็ต่อเมื่ออยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้เขาได้รับผิดชอบ ซึ่งเมื่อผู้เรียนได้รับประสบการณ์เชิงบวกเกี่ยวกับทักษะการนำของตนเองจะส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ ผู้เรียนจะตั้งเป้าหมายที่ท้าทายมากขึ้นสำหรับตัวเอง และไม่ยอมแพ้ง่าย ๆ เมื่อเกิดปัญหา จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องสร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อการเรียนรู้ โดยมีครูหรือผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำและสามารถแสวงหาความเป็นไปได้ที่หลากหลายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ด้วยสิ่งแวดล้อม เครื่องมือ รวมถึงช่วงเวลาฝึกฝนที่มากพอ จะทำให้สามารถการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งในและนอกสถานศึกษาได้อย่างสร้างสรรค์ (กิร์สติ โลนกา, 2563)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 24 กำหนดว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพและมีทักษะการจัดการศึกษา ส่วนในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยได้มีการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (Thai Qualifications Framework for Higher Education-TQF) โดยมุ่งเน้นคุณภาพของบัณฑิต ทุกระดับคุณวุฒิ และสาขาหรือสาขาวิชาต่าง ๆ ต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด ดังนั้น สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีภารกิจสำคัญในการบริหารจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป ให้กับ

นิสิตระดับปริญญาตรีทุกคนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ โดยหนึ่งในแนวทางการจัดการเรียนการสอนของสำนักฯ คือ การให้นิสิตเรียนรู้ด้วยตนเอง

ในการจัดการเรียนการสอนประมวลรายวิชา มศว 361 มศว เพื่อชุมชน ภาคการศึกษาที่ 2/2566 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นิสิต ศึกษาวิธีการและเครื่องมือศึกษาชุมชน กระบวนการมีส่วนร่วม โดย การบูรณาการการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนิสิต เพื่อเสริมสร้างความรู้ความ เข้าใจวบริบทชุมชนด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งเสริมสร้าง สัมพันธภาพที่ดีและเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างมีส่วนร่วม โดยมีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนด้วยการบรรยาย/อภิปราย การเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน การศึกษาเชิงพื้นที่ และการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบนำตนเอง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจว่าเมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตในประมวลรายวิชา มศว 361 มศว เพื่อชุมชนแล้ว นิสิตมีการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะใด และผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้นำไปใช้ประยุกต์ ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตในรายวิชา มศว 361 มศว เพื่อชุมชน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทดลองการวิจัยทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลัง (One Group Pretest – Posttest Design) โดยมุ่งศึกษาและเปรียบเทียบศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา มศว 361 มศว เพื่อชุมชน มีรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ตัวแปรที่ในการศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สาขาวิชาที่เรียน และชั้นปี และการจัดการเรียนการสอนในในรายวิชา มศว 361 มศว เพื่อชุมชน และตัวแปรตาม คือ การพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเอง 4 ด้าน คือ ความต้องการในการเรียน การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน การดำเนินการเรียนรู้จากแหล่งวิทยาการ และการประเมินผล

2. ตัวอย่าง คือ นิสิตที่เรียนประมวลรายวิชา มศว 361 มศว เพื่อชุมชน ภาคการศึกษาที่ 2/2566 คำนวณขนาดตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากรโดยใช้สูตรแบบของทาโร ยามาเน (Taro Yamane', 1973: 727-728) ได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 267 คน แล้วทำการเลือกตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบอย่างง่าย

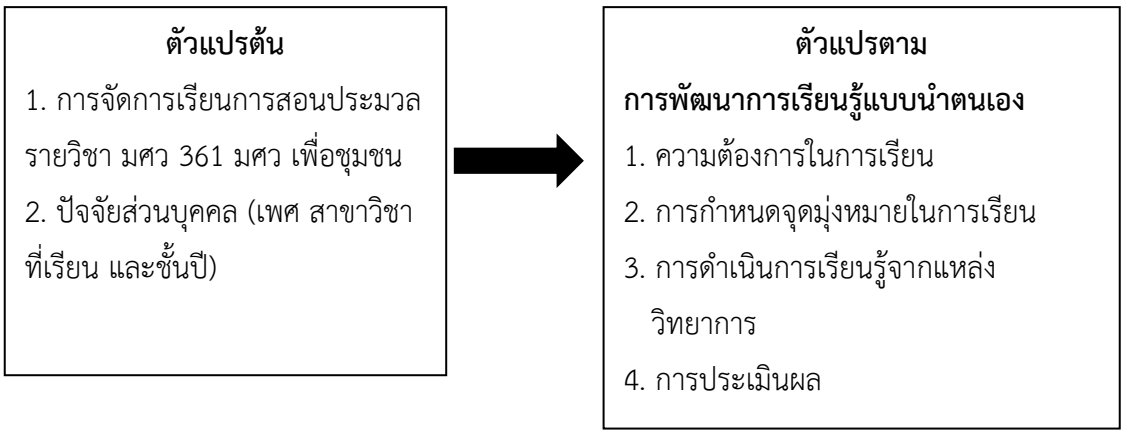
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองที่ผู้วิจัยประยุกต์จากแบบสอบถามการใช้การเรียนรู้แบบนำตนเองของ เขมกร อนุภาพ (2560: 98) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของตัวอย่าง ได้แก่ เพศ และสาขาที่เรียน ตอนที่ 2 เป็นการวัดระดับการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเอง 4 ด้าน คือ ความต้องการในการเรียน การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน การดำเนินการเรียนรู้จากแหล่งวิทยาการ และการประเมินผล เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 3 ระดับ (Rating Scale) ตามรูปแบบของ Likert's Scale จำนวน 8 ข้อ มีเกณฑ์การแปลคะแนน ดังนี้ คะแนน 1- 1.67 หมายถึง อยู่ในระดับต้องปรับปรุง คะแนน 1.68 2.33 หมายถึง อยู่ในระดับพอใช้ และ คะแนน 2.34 – 3.00 หมายถึง อยู่ในระดับดี มีค่าความเที่ยงตรง (IOC) ระหว่าง 0.30 – 0.67 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.76

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และและสถิติอนุมาน ได้แก่ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่มแบบจับคู่ (Pair Sample T-test) และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในวันแรกที่เริ่มจัดการเรียนการสอนประมวลรายวิชา มศว 361 มศว เพื่อชุมชน และหลังสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอนประมวลรายวิชา มศว 361 มศว เพื่อชุมชน และใช้เวลาในการดำเนินการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างเดือนมกราคมถึงเมษายน พ.ศ. 2567

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ได้นำแนวคิดและทฤษฎี ได้แก่ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเอง ของ กริฟฟิน (Griffin, 1983: 153) ที่กล่าวว่าการเรียนรู้แบบนำตนเองคือ วิธีการเรียนรู้และวิธีการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยแสดงพฤติกรรมที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนต้องควบคุมการเรียน และทำความเข้าใจเนื้อหาด้วยตนเอง โดยกริฟฟิน (Griffin, 1983: 153) แบ่งรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองออกเป็น 5 รูปแบบ ดังนี้ 1) รูปแบบการเรียนการใช้สัญญาการเรียนรู้ (learning contract) 2) รูปแบบการใช้โครงการเรียนรู้ (learning project) 3) รูปแบบการใช้บทเรียนสำเร็จรูป (individualized program instruction) 4) รูปแบบที่ไม่ใช่การจัดการเรียนการสอนทั่วไป (non-traditional institutional) และ 5) รูปแบบการเรียนรู้ประสบการณ์ชีวิต (experiential learning) มาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนประมวลรายวิชา มศว 361 มศว เพื่อชุมชน จำนวน 15 สัปดาห์ และทำการวัดการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนของนิสิต 4 ด้าน คือ ความต้องการในการเรียน การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน การดำเนินการเรียนรู้จากแหล่งวิทยาการ และการประเมินผล ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านบุคคล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนิสิต แล้วนำมาหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) พบผลแสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนิสิต (n = 267)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	54	20.2
หญิง	213	79.8
สาขาที่เรียน		
สาขาการวิจัยสังคมเพื่อการพัฒนา	119	44.6
สาขาการประถมศึกษา	40	15.0
สาขาจิตวิทยาแนะแนว	30	11.2
สาขาอุตสาหกรรมศึกษาขไฟฟ้า	28	10.5
สาขาการออกแบบเพื่อการแสดง	19	7.1
สาขาการศึกษาตลอดชีวิต	19	7.1
สาขาศิลปะการแสดง	12	4.5

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 79.80 และ เพศชาย จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 ตัวอย่างส่วนใหญ่เรียนในสาขาการวิจัยสังคมเพื่อการพัฒนา จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 44.6 รองลงมาเป็นสาขาการประถมศึกษา จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 และตัวอย่างเรียนในสาขาศิลปะการแสดงน้อยที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5

2. ผลการวิเคราะห์การพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเอง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเอง 4 ด้าน แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบผลแสดงดังตารางที่ 2-6 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิต จำแนกเป็นรายด้านและภาพรวม

ด้านที่	การพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเอง	ก่อนการจัดการเรียนการสอน			หลังการจัดการเรียนการสอน		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1	ความต้องการในการเรียน	2.59	0.44	ดี	2.97	0.13	ดี
2	การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน	2.38	0.48	ดี	2.94	0.21	ดี
3	การดำเนินการเรียนรู้จากแหล่งวิทยาการ	2.41	0.45	ดี	2.95	0.17	ดี
4	การประเมินผล	2.50	0.41	ดี	2.96	0.12	ดี
	รวม	**2.47**	**0.34**	**ดี**	**2.95**	**0.11**	**ดี**

จากตารางที่ 2 การพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตก่อนการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\overline{X}$ = 2.47, S.D. = 0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับดี คือ การพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านความต้องการในการเรียน ($\overline{X}$ = 2.59, S.D. = 0.44) รองลงมาเป็น การพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านการประเมินผล อยู่ในระดับดี ($\overline{X}$ = 2.50, S.D. = 0.41) และการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน อยู่ในระดับดี ($\overline{X}$ = 2.38, S.D. = 0.48) และเมื่อพิจารณาการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตหลังการจัดการเรียนการสอนโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับดีมาก ($\overline{X}$ = 2.95, S.D. = 0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับดี คือ การพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านความต้องการในการ

เรียน ($\overline{x}$ = 2.97, S.D. = 0.13) รองลงมาเป็น การพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านการประเมินผล อยู่ในระดับดี ($\overline{x}$ = 2.96, S.D. = 0.12) และการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เป็นด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน อยู่ในระดับดี ($\overline{x}$ = 2.94, S.D. = 0.21)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตก่อนและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวม

การพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเอง	n	$\overline{x}$	S.D.	t	p-value
ก่อนการจัดการเรียนการสอน	267	2.47	0.34	-28.942	.000*
หลังก่อนการจัดการเรียนการสอน	267	2.95	0.11		

*p < .01

$\overline{X}$ จากตารางที่ 3 การพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตก่อนการจัดการเรียนการสอนโดยรวม ($\overline{x}$ = 2.74, S.D. = 0.34) และ การพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตหลังการจัดการเรียนการสอนโดยรวม ($\overline{x}$ = 2.95, S.D. = 0.11) การเปรียบเทียบการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตก่อนและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมด้วย pair t-test มีค่าทีเท่ากับ -28.942 ซึ่งการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนโดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังการจัดการเรียนการสอน นิสิตมีการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตก่อนและการจัดการเรียนการสอนจำแนกเป็นรายด้าน

การพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเอง	n	$\overline{x}$	S.D.	t	p-value
ด้านความต้องการในการเรียน					
ก่อนการจัดการเรียนการสอน	267	2.59	0.44	-16.291	.000*
หลังก่อนการจัดการเรียนการสอน	267	2.97	0.13		
ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน					
ก่อนการจัดการเรียนการสอน	267	2.38	0.48	-23.368	.000*
หลังก่อนการจัดการเรียนการสอน	267	2.94	0.21		

ด้านการดำเนินการเรียนรู้จากแหล่งวิทยาการ					
ก่อนการจัดการเรียนการสอน	267	2.41	0.45	-28.998	.000*
หลังก่อนการจัดการเรียนการสอน	267	2.94	0.17		
ด้านการประเมินผล					
ก่อนการจัดการเรียนการสอน	267	2.50	0.41	-20.369	.000*
หลังก่อนการจัดการเรียนการสอน	267	2.96	0.12		

*p < .01

จากตารางที่ 4 การพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตก่อนการจัดการเรียนการสอนด้านความต้องการในการเรียน ($\overline{x}$ = 2.94, S.D. = 0.44) ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน ($\overline{x}$ = 2.38, S.D. = 0.48) ด้านการดำเนินการเรียนรู้จากแหล่งวิทยาการ ($\overline{x}$ = 2.41, S.D. = 0.45) และด้านการประเมินผล ($\overline{x}$ = 2.50, S.D. = 0.41) ตามลำดับ และ การพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตหลังการจัดการเรียนการสอนด้านความต้องการในการเรียน ($\overline{x}$ = 2.97, S.D. = 0.13) ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน ($\overline{x}$ = 2.94, S.D. = 0.21) ด้านการดำเนินการเรียนรู้จากแหล่งวิทยาการ ($\overline{x}$ = 2.94, S.D. = 0.17) และด้านการประเมินผล ($\overline{x}$ = 2.96, S.D. = 0.12) ตามลำดับ การเปรียบเทียบการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตก่อนและการจัดการเรียนการสอนทั้ง 4 ด้านด้วย pair t-test มีค่าทีเท่ากับ -16.291, -23.368, 28.998 และ -20.369 ซึ่งการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนทั้ง 4 ด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังการจัดการเรียนการสอน นิสิตมีการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอนทุกด้าน

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตก่อนและการจัดการเรียนการสอนจำแนกตามสาขาที่เรียน

การพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเอง	**SS**	**df**	**MS**	**F**	**p-value**
ก่อนการจัดการเรียนการสอน					
ระหว่างกลุ่ม	5.176	7	0.739	7.340	.000*
ภายในกลุ่ม	26.091	259	0.101		
รวม	31.267	266			
หลังการจัดการเรียนการสอน					
ระหว่างกลุ่ม	0.100	7	0.14	1.060	000.*

ภายในกลุ่ม	3.503	259	0.14
รวม	3.603	266	

*p < .01

จากตารางที่ 5 จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เปรียบการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนจำแนกตามสาขาที่เรียน พบว่า ก่อนการจัดการเรียนการสอน นิสิตที่เรียนในสาขาที่ต่างกัน มีการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอน พบว่า นิสิตที่เรียนในสาขาที่ต่างกัน มีการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกตางกัน ส่วนการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองจำแนกตามเพศ พบว่า ทั้งก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอน นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตในการจัดการเรียนการสอนประมวลรายวิชา มศว 361 มศว เพื่อชุมชน ภาคการศึกษาที่ 2/2566 โดยมีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนด้วยการบรรยาย/อภิปราย การเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน การศึกษาเชิงพื้นที่ และการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบนำตนเอง เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอน พบว่า นิสิตมีการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ดีขึ้นกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอน และแสดงให้เห็นชัดเจนจากการเปรียบเทียบนิสิตในสาขาที่ต่างกัน มีการเรียนรู้แบบนำตนเองต่างกันก่อนเข้าเรียนในประมวลรายวิชา มศว 361 มศว เพื่อชุมชน แต่เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอนแล้วมีการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่ต่างกันเมื่อได้รับการเรียนรู้ในแนวทางเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นวิธีการเรียนรู้และวิธีการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยแสดงพฤติกรรมที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนต้องควบคุมการเรียน และทำความเข้าใจเนื้อหาด้วยตนเอง โดยผู้สอนได้จัดการเรียนการสอนการศึกษาเพื่อเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนตลอดระยะเวลาการจัดการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นการร่วมกันอภิปรายหัวข้อต่างๆ เกี่ยวกับชุมชนร่วมกัน การลงพื้นที่จริงในการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานที่จริง การคิดวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ของชุมชน การสร้างโครงการพัฒนาชุมชนและลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งกิจกรรมการเรียนเหล่านี้ล้วนกระตุ้นให้ผู้เรียนต้องเรียนรู้มากขึ้นโดยเฉพาะการค้นหาความรู้นอกชั้นเรียน สอดคล้องกับรูปแบบของการเรียนรู้แบบนำตนเองที่ กริฟฟิน (Griffin, 1983: 153) แบ่งไว้ เช่น รูปแบบการใช้โครงการเรียนรู้ (learning project) เป็นตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบนำตนเองตามแนวคิดโครงการเรียนแบบผู้ใหญ่ของทัฟ (the Tough adult learning project stream, 1971: 114) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนรู้แบบนำตนเองของ

เพลินพิศ ธรรมรัตน์ (2563) และ ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน และ เฉลิมขวัญ สิงห์วี (2563) ที่พบว่า เมื่อใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานด้วยวิธีการเรียนรู้แบบนำตนเอง และการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง นิสิตนักศึกษามีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงขึ้น เนื่องจากผู้เรียนจำเป็นต้องค้นหาค้นคว้าเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาต่างๆ ด้วยตนเอง ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบในการวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผลความก้าวหน้าของการเรียนของตนเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจในจุดอ่อนจุดแข็งของตนเพื่อให้บรรลุการเรียนในประมวลรายวิชา มศว 361 มศว เพื่อชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตได้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับผลของการจัดการเรียนการสอนแบบนำตัวเองด้วยเทคนิคต่างๆ

1.2 ควรศึกษาจากประชากรที่เป็นนิสิตในรายวิชาอื่นๆ เพื่อจะได้ทราบข้อมูลและสามารถนำมาเปรียบเทียบภาพรวมในการใช้การเรียนรู้แบบนำตนเองมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 ควรส่งเสริมด้านการมีส่วนร่วมและการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองโดยเฉพาะในการฝึกประสบการณ์ในพื้นที่จริงในชุมชน สถานศึกษาจะต้องกำหนดให้นิสิตมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองตลอดหลักสูตร

2.2 ควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นเพื่อให้ผู้เรียนได้นำหลักการแนวคิด ความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาการเรียนรู้แบบนำตนเองไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยให้แสดงผลการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

3.1 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนควรเน้นความหลากหลายและให้ผู้เรียนได้ ปฏิบัติในสถานการณ์จริงให้มากที่สุด โดยให้ผู้เรียนได้ไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในสถานศึกษา ให้ได้ปฏิบัติจริงในทุก ๆ ขั้นตอนของการดำเนินการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชา

3.2 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับความแตกต่างกันของผู้เรียน เพื่อเลือกแนวทางกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน การทำหน้าที่ ในบทบาทที่ได้รับมอบหมาย และศึกษาค้นคว้าเหมาะสมมากขึ้น

3.3 ควรกำหนดหรือให้ผู้สอนให้ความสำคัญหรือเพิ่มกิจกรรมกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การใช้การเรียนรู้แบบนำตนเองผสมสานกับแนวทางการสอนวิธีอื่นๆด้วย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

กิร์สติ โลนกา. (2563). *Phenomenal Learning: นวัตกรรมการเรียนรู้แห่งอนาคตแบบฟินแลนด์.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บุ๊คสเคป.

เขมกร อนุภาพ. (2560). *การใช้การเรียนรู้แบบนำตนเองเพื่อพัฒนาการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยาลัยครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน และ เฉลิมขวัญ สิงห์วี. (2563). การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 46 (1), 218-253.

ปิยะ ศักดิ์เจริญ. (2558). ทฤษฎีการเรียนรู้ผู้ใหญ่และแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการชี้นำาตนเอง : กระบวนการเรียนรู้เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต. *วารสารพยาบาลทหารบก.* 16 (1), 8-13.

เพลินพิศ ธรรมรัตน์. (2563). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบแบบผสมผสานด้วยวิธีการเรียนรู้แบบนำตนเองรายวิชาการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาสายครู. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.* 9 (33), 12-23.

สุรางค์โค้วตระกูล. (2544).*จิตวิทยาการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่5). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Griffin, Colin. (1983). *Curriculum Theory in Adult Lifelong Education*. London: Croom Helm.

Knowles M.S. (1975). *Self-Directed Learning: A Guide for Learner and Teachers*. Chicago: Association Press.

Tough, Allen. (1971). *The Adult's Learning Projects*. Toronto, Ontorio: The Ontorio Institute for Studies in Education.

Yamane, Taro. (1973). *Statistics an introductory analysis*. New York Harper & Row.

Constructing Shandong Folk Music Pipa Workbook for Teaching Pipa Students at the College of Arts in Shandong Agricultural University, The People's Republic of China

Zhang Yuqian,
Chutasiri Yodwised and Prasert Khunthongchan
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: zhangyuqian19860703@126.com

****

Abstract

The purpose of this study is: (1) To study the characteristics of Shandong folk music. (2) To develop the pipa teaching workbook of Shandong folk music. (3) To teach Shandong folk music pipa workbook to the students in our experimental group. (4) To evaluation from using effect Shandong folk music pipa workbook.This study adopts qualitative and quantitative research methods. In the qualitative study, experts were interviewed, and specific repertoire suitable for the third year pipa students was developed based on the experts' interviews, with the aim of improving students' interest in learning Shandong folk music and their playing ability, and observing students' learning dynamics. In the quantitative study, through the IOC's evaluation of the Shandong Folk Music Pipa lesson Plan, 5 samples from the third year were selected from 15 pipa students in the Art College of Shandong Agricultural University for the experiment. In conjunction with the Shandong Folk Music Pipa Lesson Plan, the students' learning effects of using the Shandong Folk Music Pipa Lesson Plan were examined by collecting and comparing test scores through formative tests (twice) and summative tests.

The results show that the Shandong folk music pipa workbook covers the basic knowledge, performance skills and historical of Shandong folk music. Among them, the teaching workbook for college students fully considers students' interests and learning characteristics in content, which makes the teaching guide more practical and operational. The results of three tests show that: Shandong folk music pipa workbook has a good guiding role in improving the ability of Shandong students to learn Shandong folk music, This Shandong folk music pipa workbook is successful and can provide some reference experience for other universities.

Keywords: Chinese culture, Shandong folk music, Pipa teaching, college students, The College of Arts In Shandong Agricultural University

Introduction

The article covers several research perspectives related to Shandong folk music culture and the use of Shandong folk music for pipa teaching. The main focus is to build a workbook on Shandong folk music pipa through the study of Shandong folk music culture to solve this problem of not having Shandong folk music to use and pass on in the teaching of the pipa instrument in the current teaching.

* Received: January 15 2027; Revised: February 10 2024; Accepted: February 12 2024

The generation of Shandong folk music is closely related to the people's work and life. Oral instruction is its main inheritance method, and family inheritance and mentoring inheritance are its main inheritance methods. Under the original teaching and inheritance methods, due to the lack of systematic records, Shandong folk music has lost a lot, including classic tracks, lyrics, tunes and so on (Li, 2022).

Pipa is one of the most representative national musical instruments in China. In the field of pipa art specialty in colleges and universities, related teaching also needs to adapt to the new social development situation and make some innovations to give full play to the role and value of pipa teaching. Especially today, with the in-depth development of economic globalization and the prevalence of multiculturalism, foreign culture has had a certain impact on local culture. If our national culture wants to stand out, we must attach importance to the education and inheritance of national culture. Therefore, the pipa teaching course in colleges and universities should actively carry out corresponding reforms according to the teaching status quo, to improve the quality of pipa teaching, give full play to the role of pipa teaching, enhance students' cultural self-confidence while improving their artistic professional quality, and promote the promotion of China's cultural soft power to a certain extent (Wang, 2023).

The purpose of this paper is to use Shandong folk music to teach the performance of the pipa instrument. In teaching, not only is it a better way to pass on the excellent culture of Shandong folk music, but it also allows students to understand and master the stylistic characteristics of Shandong folk music and to use the pipa's unique techniques to perform. In addition, this paper will use assessment tools and methods to score the Shandong folk music pipa course, which can make the effect of teaching more clearly manifested and prove the effectiveness of teaching using the Shandong folk music pipa workbook.

Research Objectives

1. To Study the characteristics of Shandong folk music.
2. To develope the pipa teaching workbook of Shandong folk music.
3. To teach Shandong folk music pipa workbook to the students in our experimental group.
4. To evaluate from using effect Shandong folk music pipa workbook.

Research Methodology

The study used a mixed research design of qualitative and quantitative research methods and was centered around the following areas:

Population

The subjects are 15 students majoring in pipa from the instrumental music class of Shandong Agricultural University Art College.

Sample

The samples choose the third year students, there are five peoples majoring in Pipa.

Descriptive analysis:

1. Conduct interviews with key informants to learn from experts about Shandong folk music knowledge.
2. Create lesson plan based on interviews with experts.
3. Teaching according to the content of the lesson plan.

Statistical analysis:

1. IOC to evaluate lesson plan
2. Formative test and Summative test
3. Performance test

Through the above methods, the study aims to synthesize qualitative and quantitative data to gain insights into students' learning and performance of Shandong folk music, while evaluating the effectiveness of the teaching program with the help of expert interviews and statistical analyses.

Research Conceptual Framework

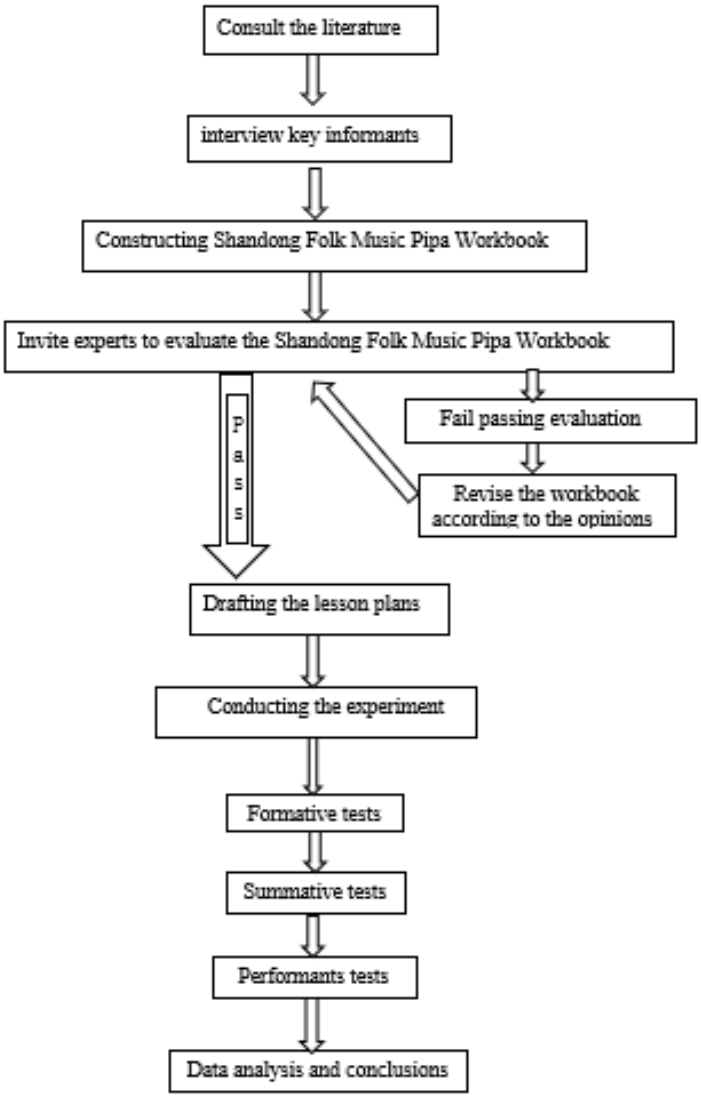

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Results

1. Studying the characteristics of Shandong folk music.

Through interviews with three key informants, the authors have made some constructive comments on the creation of the Shandong Folk Music Pipa Workbook, which cover workbook content, teaching methods, assessment tools and other relevant aspects. These suggestions aim to ensure the comprehensiveness and applicability of the Shandong Folk Music Pipa Workbook so that students can systematically learn and master the theoretical knowledge and performance skills of the Shandong Folk Music Pipa.

2. Developing the pipa teaching workbook of Shandong folk music.

According to the interviews with key informants, the content of the first chapter is the theoretical knowledge part about Shandong folk music. The second chapter introduces the pipa playing techniques needed to play Shandong folk music, categorized into left-hand techniques and right-hand techniques. The third chapter contains pipa scores of classic Shandong folk music repertoire. Based on the experts' opinions, nine pieces were selected.

The Shandong Folk Music Pipa Workbook was submitted to a group of experts for evaluation. Three experts assessed the feasibility of the Shandong Folk Music Pipa Workbook through the IOC and the consistency, feasibility and effectiveness of the project objectives through the IOC. The final score was 0.901>0.50, which means that this Shandong Folk Music Pipa Workbook is usable and has specific validity.

3. Teaching Shandong folk music pipa workbook to the students in our experimental group.

The researcher developed a teaching plan based on the Shandong Folk Music Pipa Teaching Manual, which included 16 lessons, once a week for 90 minutes. According to the teaching plan, one semester of study was scheduled. Three formative tests were given in weeks 4, 8 and 12Summative tests were given at the end of the course and a performance test was administered. The researcher also designed observational assessments in the teaching program to assess the students' learning status, emotional state, understanding of the characteristics of Shandong folk songs in the classroom, the students' mastery of the important and difficult content during the learning process, and their understanding of the theoretical knowledge of performing Shandong folk song pieces. This helped the researcher to understand students' feedback in the classroom and to further grasp the practical application of the workbook.

4. Evaluating from using effect Shandong folk music pipa workbook.

To further understand the results of the experiment, the researchers administered three formative tests to the students in weeks 4, 8 and 12 and a summative test in week 16. A performance test was administered at the end of the program. Students were graded on their performance of playing a piece of music or an exercise and graded according to the grading principle into four grades, A (>85), B (80-85), C (70-79) and D (60-69).

Week 4: Five students took the first formative test and the results were as follows: three students received a grade of D (60-69) and two students received a grade of C (70-79) with an average score of 67. Since the students had not studied Shandong folk music before, they were not prepared for this test, were unfamiliar with the Shandong style of pipa playing techniques, and were not accurate enough in mastering left and right hand techniques.

Week 8: Five students took the second formative test and the results were as follows: two students received a grade D (60-69 points) and three students received a grade C (70-79

points), with an average score of 71.6 points. The students made progress in mastering the performance skills of Shandong folk music styles.

Week 12: Five students took the third formative test. The results were as follows: two students received grade C (70-79 points), three students received grade B (80-85 points), with an average score of 79.4. Students made great progress in their skills in playing Shandong folk music style pipa.

Week 16: In the 16th week of the semester, all five students took a summative test with the following results: four students belonged to Group A (>85 points), one student belonged to Group B (80-85 points), and the average score was 88. In week 16 of the semester, five students took a summative test that required them to play a solo piece of the Shandong folk music pipa repertoire they had studied, which had to be formally performed on stage and preceded by an introduction to the theoretical knowledge of Shandong folk music of the piece they were playing. Compared to the results of the formative test in week 8, after one semester of study, the students had achieved a wealth of knowledge in the theoretical knowledge of Shandong folk music, as well as a great deal of progress in their performance skills on the Shandong folk music pipa.

The study was based on the Shandong Folk Music Pipa Workbook, which was used as a teaching test to analyze its effectiveness among five students in the third year of the Art College of Shandong Agricultural University.In order to verify the validity of this workbook, the resultant data of the Formative test was compared with that of the Summative test.

The researchers conducted 16 weeks teaching experiment with five pipa students, with one 90 minutes lesson per week for a total of 16 lessons.To further understand the results of the experiment, the researchers administered three formative tests to the students in weeks 4, 8 and 12, and a summative test in week 16. A performance test was administered at the end of the course. Students were graded on their performance of a piece of music or an exercise, and were scored according to the grading principles, which were divided into four grades: A (>85), B (80-85), C (70-79), and D (60-69).

During the fourth week of this class, five students studying the Shandong folk music pipa took their first formative test. The results of the test were as follows: three students received a grade of D (60-69 points), two students received a grade of C (70-79 points), and the average score was 67. In the 8th week of the program, five students studying Shandong folk music pipa took the second formative test. The results of the test were as follows: two students received a D grade (60-69 points) and three students received a C grade (70-79 points), with an average score of 71.6. In the 12th week of the program, five students studying Shandong folk music pipa took the third formative test. The results of the test were as follows: two students received a C grade (70-79 points), three students received a B grade (80-85 points), and the average score was 79.4 points. During week 16, all five students took the summative test. The test results were as follows: four students were in Level A (>85 points) and one student was in Level B (80-85 points) with an average score of 88.

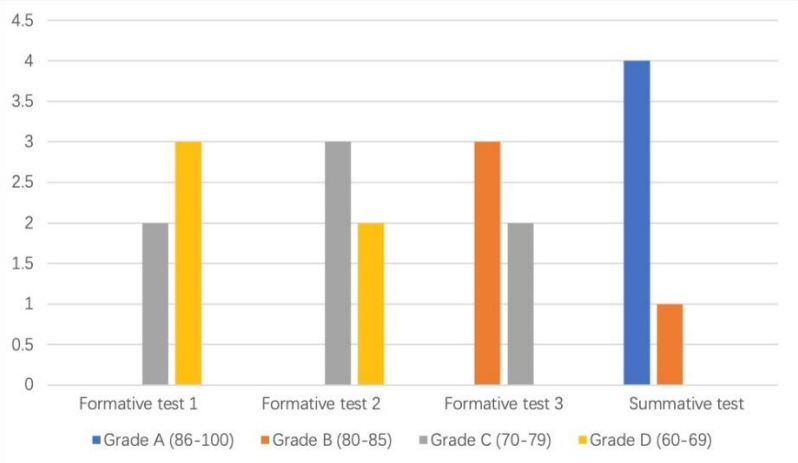

Figure 2 Grade distribution of test scores

Discussion

Learning the theoretical knowledge of Shandong folk music

When reading literature, We learned that Shandong folk music is one of the colorful musical traditions in China, which combines regional culture, historical heritage, and folk customs. Here are some characteristics and elements about Shandong folk music: Shandong is a vast province, and its different regions possess unique musical traditions. The musical styles of each region are influenced by geography, history and ethnic culture and show diversity. Much Shandong folk music is passed down orally, from generation to generation. This oral tradition emphasizes direct transmission between master and disciple, allowing music to take root in families and communities (Wang, 2023).

Overall, Shandong folk music reflects the region's rich cultural heritage and deep historical traditions. These musical elements are an excellent cultural heritage that is well worth passing on and are the basis for building a workbook on Shandong folk music for Pipa.

Preparation of a workbook on Shandong folk music Pipa

Before writing the Shandong Folk Music Pipa Workbook based on the purpose of the study, we discussed the content of the workbook: the workbook needs to be "a comprehensive and systematic introduction to all aspects of Shandong folk music, from theoretical content to Pipa playing techniques, and from performance repertoire, so that the learner can fully understand Shandong folk music culture.

Shandong folk music culture has a long history. As early as the Longshan culture period, there was Shao music that made Confucius "not know the taste of meat for three months". Shandong folk music is very rich in content. According to statistics, there are more than 8,000 folk songs, more than 4,000 folk instrumental music, more than 30 kinds of operas, more than 20 kinds of folk art and more than 100 kinds of dance with songs, which are both rich and complete (Feng, 2021).

Pipa is one of the traditional Chinese musical instruments, and its playing techniques cover a rich range of dimensions, including: Fingering techniques: Pipa's fingering is one of the keys, and the player needs to be proficient in a variety of fingerings, including single tones, glissandos, and vibrato, to express different musical emotions. Right hand technique: The right hand is mainly responsible for playing the Pipa, including playing chords, strumming,sweeping

and other techniques. A skillful right hand technique can produce rich tones and sound effects. Left Hand Technique: The left hand holds the pitch, and by pressing the strings on the fingerboard, the player can produce notes of different pitches. Left hand dexterity and accuracy are critical to playing with precision (Shu, 2022).

After the discussion, the preparation of exercise books for Shandong folk music Pipa and the teaching of national folk culture in the field of Pipa art in colleges and universities are to a certain extent improving the quality of students and conducive to the promotion of Shandong folk culture inheritance.

Teaching students with the Shandong Folk Music Pipa Workbook.

In the teaching discussion, we discussed about teaching methods, lesson plan development and so on.

The Chinese Pipa has a long history of development and is an ancient instrument of our nation. In the past, Pipa teaching was mostly done by passing on the instrument. Nowadays, Pipa teaching is also absorbing international excellent teaching methods. Utilizing a series of scientific teaching methods is of great practical significance to improve students' practical ability and creativity. Moreover, scientific teaching methods can greatly stimulate students' enthusiasm for learning, so that Pipa music can be recreated in students' active creative thinking (Tian, 2023).

The teaching plan is to design the course into a diagram according to the student activity system that will include the class materials, learning content, evaluation, feedback, and prediction in each stage. Classroom teaching plans can build the best classroom environment and materials without wasting time and resources and are tools to help teachers formulate courses suitable for students' learning level (McKinney, 2020).

By discussing each of the key elements of the instructional lesson plans, we believe that the implementation of instruction guided by this Shandong Folk Music Pipa Workbook will create training and learning experiences that are unique to the student.

Evaluating teaching effectiveness.

In discussing how to evaluate the effectiveness of the teaching, we carefully considered the objectives of the study and came up with the following:

1) Assessment of academic performance: the importance of evaluating students' academic performance to measure the effectiveness of the teaching was explored. This evaluation will include assessing students' knowledge of Shandong folk music theory, and mastery of Pipa performance skills.

2) Performance assessment: formative tests were administered in weeks 4, 8 and 12, and a summative test was administered in week 16. In each of these four tests, students performed Shandong folk music Pipa performance pieces. Students' grades increased and their skills improved.

3) Comparative analysis: We compared the results of the three formative and summative tests, and the results of the summative test were significantly higher than those of the formative test.

4) Research results: After getting suggestions from key informants, we prepared the Shandong Folk Music Pipa Workbook, which was evaluated by experts and used for teaching, and was found to be very useful for the sample students to improve.

Recommendation

Based on the results of our research and our experience in preparing workbooks, we make the following recommendations to ensure that workbooks are used to best effect in teaching practice:

1. Practical Recommendations

1) It is recommended to increase the knowledge of Shandong folk music, which can expand the study of theoretical contents other than the curriculum, and to have enough knowledge reserves of Shandong folk music culture to have a clear understanding of the teaching contents and the use of teaching methods when teaching the knowledge, and to be able to apply them correctly to the teaching practice.

2) Suggestions for practical application Encourage students to utilize musical instruments to carry out effective inheritance of Shandong folk music culture and improve students' acceptance of traditional Chinese culture.

2. Recommendation for future research

1) Continuous improvement: Regularly evaluate the teaching effect of the exercise book, listen to the feedback from experts and students, and continuously improve and perfect the content and teaching methods of the exercise book.

2) Continue to create a more perfect curriculum system on the basis of the Shandong Folk Music Pipa Workbook, which can add Shandong Folk Music Pipa Ensemble and Shandong Folk Music Chamber Music courses.

In conclusion, the preparation of "Shandong Folk Music Pipa Exercise Book" provides a good way for the inheritance of Shandong folk music culture and expands the technical ability of pipa majors to play various styles of repertoire. It is hoped that this guidebook will help students to understand the treasures of Shandong folk music and to better transmit and carry forward this valuable local cultural heritage.

References

Feng, B. (2021). *Appreciation of Chinese Folk Music*. Jilin Publishing Group.

Li, W. (2022). Research on the inheritance value of Shandong national folk music and the practice of educating people. *Song of yellow river*, 10-12.

McKinney, L. (2020). *ESL Lesson Plans for Teachers*. Amazon Digital Services LLC - KDP Print US.

Shu, Y. (2022). *Pipa Practice Pieces: Left Hand Finger Can*. Shanghai Conservatory of Music Press.

Tian, D. (2023). *Research on Theory and Practice of Teaching Ethnic Instrumental Music in Colleges and Universities*. Jilin Publishing Group Co.

Wang, C. (2023). *The Beauty of Non-heritage*. Shandong Education Publishing House.

Wang, L. (2023). Exploring the status quo of Pipa teaching in colleges and universities and its reform program. *Drama House*, 190-192.

The Preservation of Ren Zhuang Nuo Drama in Shan Xi, China

Zhang Ying, Panya Roongruang,
Zhang Yuxin, Jirapat Lertsivaporn and Nitaya Aroonwong
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: panya.roo@bkkthon.ac.th

****

Abstract

Purposes of the research were: (1) To Study the traditional performing art of Ren Zhuang Nuo Drama in Shanxi, China. (2) To write the hand book of Han musical identity of Ren Zhuang Nuo Drama. (3)To use the hand book of Ren Zhuang Nuo Drama for preservation, I will give a lecture for 200 people to spread the Ren Zhuang Nuo Drama. Research methodology is qualitative research. From the perspective of data analysis, this research plan chooses qualitative research, and the results of the research depend on the nature, characteristics and natural development of the thing itself. From the perspective of knowledge type, this research is social research, which requires researchers to go deep into the local area the community went to conduct field interviews and field surveys. In terms of methodology, this research needs to conduct side-by-side literature mining on local history, ethnography, and ancient books.

Keywords: Studying; Ren Zhuang Nuo Drama; China; Preservation

Introduction

Ren Zhuang Nuo Drama is an ancient and mysterious ritual performed in the middle of spring every year. This ceremony is mainly used by the local people to express some good wishes such as praying for blessings and disasters, driving away plagues, praying for abundant grains and a safe life.

It is precisely because Ren Zhuang Nuo Drama constantly beats the round fan-shaped single-sided drum when performing, so it is named Shan Gu. Shan Gu is not only a manifestation of a religious sacrifice culture, but also an ancient music and dance culture. After thousands of years of evolution and development, today's Shan Gu culture has its own unique cultural characteristics and artistic expressions, and its social functions are widely present in the spiritual and cultural life of the people, becoming one of the ways for the people to pray.

The Shan Gu, when performed with the puppet ceremony, can be divided into different levels according to the storyline that the puppet wants to express, which can be sung by the artist alone, or by two artists singing in pairs, can be sung in a way that tells a story, and can also be sung while talking and accompanied by corresponding dance movements, and so on. From this, it is not difficult to see that the Shan Gu and the puppet play are inseparable, the Shan Gu as a prop to express the content of the story and the special emotions of the characters, through the priority of the drum, to express the ups and downs of the development of the story, so as to bring out the different degrees of emotional changes in the psychology of the characters, create an external atmosphere for the viewers, and make the focus of public viewing always condensed on the performers. Also for the Nuo Drama, the simple prop of the Shan Gu has played a role in the finishing touch to a large extent for the emotional information that the

* Received: February 2 2027; Revised: February 10 2024; Accepted: February 12 2024

puppet itself wants to convey to the viewer, the synopsis of the story, and a series of other contents. Therefore, the two complement each other and are indispensable.

Ren Zhuang Nuo Drama is a sacrificial performance event held by the Xu family of Ren Zhuang Village, Qu Wo County, Shanxi. Thousands of years into its history, I find several distinct features that differ from other inspirations from the manifestations of the drumming play. First of all, the Shan Gu play is a traditional family ritual. All the props and clothing used in the performance are publicly owned, and the actors performing the Twelve Gods can only be played by villagers surnamed Xu in their own village; The content sung in the performance is all from the "Fan and Drum God Score". (Ma Guo Jun et al, 2010). Secondly, the whole ceremony is complete and rigorous. Moreover, every link in the fan and drum play is essential, and each link has its important connotation. In the performance, each program also has its own unique formation, and the formation is complex and changeable, with unique characteristics.

In addition, the "Ba Gua Altar", the main place for Ren Zhuang Nuo Drama activities, entered the Nuo Drama roughly in the Yuan and Ming Dynasties. From the perspective of the development context of Ren Zhuang Nuo Drama, since its introduction in the Song Dynasty, Ren Zhuang Nuo Drama has undergone changes over the past thousand years, and it is a historical legacy rooted in the rich religious and folk soil of Qu Wo in ancient times. (Huang Zhu San et al, 2009). It has developed as a form of local religious folklore activity. With the continuous multiplication and increase of the Xu family, it gradually changed into the big surname of the village, so that this kind of religious folk activity was exclusively inherited by the Xu surname, passed down from generation to generation, and finally expressed in the form of "family puppet", thus having the characteristics that distinguish it from many puppets in the Central Plains.

As one of the traditional folk ritual dances in Shanxi, Ren Zhuang Nuo Drama, whether from the Shan Gu performance costumes, props, or from the fan inspired performance movements, performance program, has its own characteristics and characteristics, especially the rare "Shan Gu divine spectrum", it is also the only remaining and unique in the world, through the Shan Gu old artist personally copy, clearly record the singing lyrics, tunes, etc. interpreted by the Shan Gu. Through the investigation and research of Ren Zhuang Nuo Drama, it is found that although Ren Zhuang Nuo Drama is a local intangible cultural heritage, but its own covered culture can still play a certain role in the study of China's Shan Gu, Ren Zhuang Nuo Drama field research can not only explore the prototype of the original Shan Gu in the long history of the river, but also increase the public's understanding of the background knowledge of Ren Zhuang Nuo Drama, and furthermore, can enrich the spiritual life of the local people and promote the vigorous development of local tourism. Let the local culture get more attention from the outside world, and also play a positive role in driving the inheritance and development of more outstanding intangible cultural heritage in the county.

In the performance of Ren Zhuang Nuo Drama, it is always full of elements of music and dance, although Ren Zhuang Nuo Drama is a kind of performance representing sacrificial culture, is a ritual for the local people to pray for blessings and prayers, but it is conveyed through music and dance, it can also be understood that music and dance are an important carrier of Ren Zhuang Nuo Drama performance.

Research Objectives

1. To Study the traditional performing art of Ren Zhuang Nuo Drama in Shanxi, China.
2. To write the hand book of Han musical identity of Ren Zhuang Nuo Drama.
3. To use the hand book of Ren Zhuang Nuo Drama to preservation.

Research Methodology

Research method is qualitative research, which is to studying the Preservation of Ren Zhuang Nuo Drama in Shan Xi. Writing handbook and giving lecture.

Research Conceptual Framework

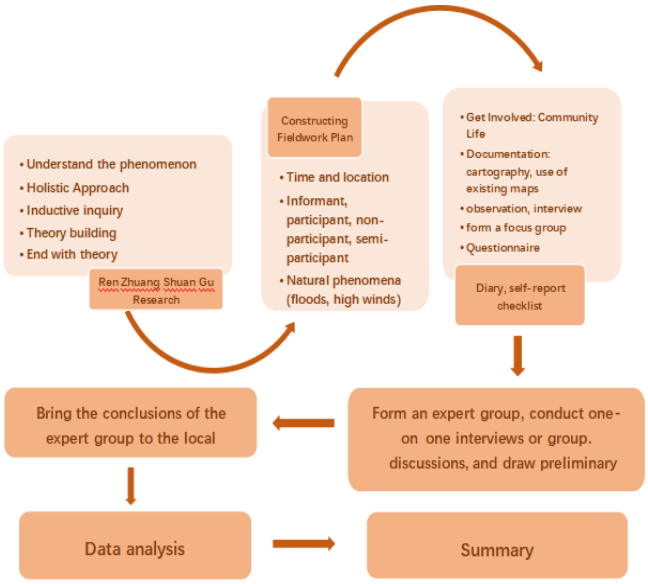

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Results

1. The traditional performing art of Ren Zhuang Nuo Drama in Shanxi, China.

Ren Zhuang Nuo Drama is a sacrificial performance event held by the Xu family of Ren Zhuang Village, Qu Wo County, Shanxi. Thousands of years into its history, I find several distinct features that differ from other inspirations from the manifestations of the drumming play. First of all, the Shan Gu play is a traditional family ritual. All the props and clothing used in the performance are publicly owned, and the actors performing the Twelve Gods can only be played by villagers surnamed Xu in their own village; The content sung in the performance is all from the "Fan and Drum God Score". Secondly, the whole ceremony is complete and rigorous. Moreover, every link in the fan and drum play is essential, and each link has its important connotation. In the performance, each program also has its own unique formation, and the formation is complex and changeable, with unique characteristics.

In addition, the "Ba Gua Altar", the main place for Ren Zhuang Nuo Drama activities, entered the Nuo Drama roughly in the Yuan and Ming Dynasties. From the perspective of the development context of Ren Zhuang Nuo Drama, since its introduction in the Song Dynasty, Ren Zhuang Nuo Drama has undergone changes over the past thousand years, and it is a historical legacy rooted in the rich religious and folk soil of Qu Wo in ancient times. It has developed as a form of local religious folklore activity. With the continuous multiplication and increase of the Xu family, it gradually changed into the big surname of the village, so that this kind of religious folk activity was exclusively inherited by the Xu surname, passed down from generation to generation, and finally expressed in the form of "family puppet", thus having the characteristics that distinguish it from many puppets in the Central Plains.

As an intangible cultural heritage, Ren Zhuang Nuo Drama has always existed in this specific field of Renzhuang Village. Through this act, the unity of concept and the unity of spirit are achieved, so that the action and the spirit are one, and the purpose is presented. The agricultural narrative of Ren Zhuang Nuo Drama inherits the agricultural beliefs and worship of the ancestors, and its continuation and continuous enrichment are also the result of the people of Renzhuang Village independently choosing the narrative content of "obeying the ritual and chasing the plague and chasing the epidemic" and developing agricultural sacrifice customs. In the whole agricultural narrative link, on the one hand, Ren Zhuang's fan drum drama strictly follows the time narrative of the year's seasons and spring prayers and autumn reports.

On the other hand, through the secular realm of Ren Zhuang villagers, the ritual field of the Bagua Altar, the utensils of fan drums and the "Twelve Divine Families", the three-dimensional space of "people, things, and gods" is jointly constructed, and the space of agricultural narrative is completed breaking the time and space boundaries between history and reality, ancestors and families, completing the dialogue between man and God, and realizing the purpose of praying for blessings and disasters for agricultural activities and people's lives. This agricultural ritual maintains and activates the social network of Renzhuang Village, which is undoubtedly of great significance for the academic community to trace the origin, performance procedures and development and evolution of Nu opera.

2. A hand book of Han musical identity of Ren Zhuang Nuo Drama.

The handbook, it is mainly divided into 6 chapters, namely, the first chapter is the introduction of Quwo County, Shanxi Province, the second chapter is the introduction of the opera, the third chapter is the introduction of Ren Zhuang Nuo Drama, the fourth chapter is the whole process of Ren Zhuang Nuo Drama performance, the fifth chapter is the melody analysis of Ren Zhuang Nuo Drama, and the sixth chapter is the research value of Ren Zhuang Nuo Drama. From these six chapters, we can carry out a systematic inheritance, and we can also propose relatively effective ways.

3. Using the handbook of Ren Zhuang Nuo Drama to preservation.

I used the handbook to hold a lecture for 200 people on Ren Zhuang Nuo Drama, so that more people could understand and learn this national culture through the lecture.

3.1 Identification and registration of Ren Zhuang Nuo Drama: Through the systematic identification and registration of the intangible cultural heritage of Ren Zhuang Nuo Drama, a detailed list and file is established, which mainly refers to his special performance lyrics, props, costumes, performance formations, etc., to ensure the accurate recording of these key information. This contributes to the preservation and transmission of Ren Zhuang Nuo

Drama, an intangible cultural heritage, and also provides basic and effective information for future researchers to refer to for future conservation work.

3.2. Inheritance and training of Ren Zhuang Nuo Drama: Develop and implement a detailed inheritance and safeguarding plan for Ren Zhuang Nuo Drama, and impart relevant skills, knowledge and values through training and educational activities. Here we can consider starting with the locals, such as selecting personnel from the local cultural center for training, or going deep into the local primary and secondary schools for training, which can be carried out as a local characteristic course. This helps to ensure the effective transmission of intangible cultural heritage and to nurture a new generation of bearers.

3.3 Increase community involvement: Encourage and promote the active participation and ownership of local communities. Community participation is key to safeguarding intangible cultural heritage, as these elements are often closely linked to the daily life and identity of a particular community.

3.4 Legal protection: Formulate and implement the corresponding laws and regulations on Ren Zhuang Nuo Drama. In this way, the protection of the legitimate rights and interests of intangible cultural heritage can be ensured to a large extent. This may include the use of Ren Zhuang Nuo Drama's intellectual property rights, Ren Zhuang Nuo Drama's cultural heritage law and other legal tools.

3.5 Strengthen international cooperation: Ren Zhuang Nuo Drama is a cultural and folklore event from China, but we can also advocate for this local culture to go abroad and cooperate at the international level to share best practices, experiences and resources. Through cooperation with other countries and international organizations, we can better address transnational challenges and promote the common safeguarding and transmission of global intangible cultural heritage.

Through the above five points, if these safeguarding measures can be implemented in an integrated manner, then I believe that to a large extent, it will certainly help to ensure that the intangible cultural heritage of Ren Zhuang Nuo Drama is fully and effectively safeguarded at different levels.

And from the questionnaire found that out of the 200 people who participated in this workshop, a total of 107 men and 97 women participated in the survey. The number of male participants was slightly higher than that of women, accounting for 52.45%. The number of female participants was 47.55%. According to the data table, more than seventy percent (72.06%) of the respondents know about Ren Zhuang Nuo Drama in Shanxi very well, and the remaining 27.94% of the respondents only know some relevant information about Ren Zhuang Nuo Drama.

In the following data, we can see that the most attractive aspects of Ren Zhuang NuoDrama's performances include: Music: out of all the options, the percentage of people who chose "Music" was the highest, reaching 82.84%. This shows that the audience is very appreciative of the musical performance of Ren Zhuang Nuo Drama. Dance: The proportion of people who chose "dance" was also quite high, reaching 85.29%. This shows that Ren ZhuangNuo Drama's dance performance has also been recognized by the audience. Clothing: The proportion of people choosing "Trappings" is relatively low, at 33.82%. This may mean that the audience has a certain recognition of the costume design of Ren Zhuang Nuo Drama, but it is not the most appealing aspect. Acting: The proportion of people who chose "Acting skills" was 25.98%, which was relatively low, but it also showed that the acting skills of the actors of Ren Zhuang Nuo Drama were recognized by some audiences.

Discussion

As a "Nu" traditional folk culture with the function of "dispelling the epidemic and promoting auspiciousness", it is not only of great significance at the level of music and dance culture, but also the entire "Nu culture".An important part of the research. Through my fieldwork, handbook research, and interviews with experts, I can't help but have a few points to think.

1.The absence of the soil for the survival of Ren Zhuang Nuo Drama.

After the author's investigation and research, it is found that the gradual lack of inheritance carriers is inseparable from the unique expression of Ren Zhuang Nuo Drama itself, of course, with the development of society, people's production and life have also undergone great changes. Generally speaking, folk activities across the country are carried out based on traditional festivals in various places, such as temple fairs, market gatherings and other activities, which are important carriers and necessary ways for the dissemination of a number of intangible cultural heritage, including Ren Zhuang Nuo Drama. However, with the pace of socialization, the pressure of people's life and work has gradually increased, some traditional Chinese festivals have gradually evolved into days of vacation or simple relaxation, few people pay attention to what a festival represents, how they came, in order to commemorate what, in this festival we should inherit the customs left by our ancestors, more real phenomenon is that everyone uses holidays to fully relax their tired body and mind, so, a lot of traditional folk culture is getting farther and farther away from our lives (Wu, 2022).

In recent years, due to the fact that no one has taken the initiative to stand up to organize this activity, coupled with the relative scarcity of performers, the performance funds given by the government are also quite limited, as well as the influence of many factors such as poor communication with various departments and performers, as well as the strong impact of foreign fresh cultural information, etc., all over the country, including Ren Zhuang Nuo Drama and many other festivals and temple fairs, compared with the previous grand model, it seems very single and boring, and it does not reach the atmosphere that the festival should have, but adds a lot of secular atmosphere, and if it goes on like this for a long time, the final result is that it is slowly moving towards extinction (Zhang, 2022).

In the end, the public's attitude towards the inheritance of intangible cultural heritage has been indifferent, and the concept of developing intangible cultural heritage has also gradually faded. As a result, the awareness of inheritance and the concept of development have gradually faded to the next generation, so whether the drum can continue to be passed on from generation to generation depends largely on the importance that people attach to intangible cultural heritage (Shi, 2021).

There are also some reasons that with the accelerated development of new media upgrading, more and more new and exciting cultural activities have gradually penetrated into the lives of ordinary people, and people living in both urban and rural areas have begun to be attracted to these new things and try to learn. For example, square dancing and aerobics that we can see everywhere have become popular in the daily lives of ordinary people. With the steady improvement of living standards, ordinary people are no longer satisfied with the previous single mode of life, and begin to choose according to their own preferences. In short, the lack of soil for things to grow has made a large number of intangible cultural heritages such as Ren Zhuang Nuo Dramas neglected, which has undoubtedly exacerbated the decay of traditional culture.

2. Lack of Ren Zhuang Nuo Drama's inheritors

Through the collation and analysis of these materials, the author found that the lack and lack of inheritors is also one of the important factors that make it difficult for this intangible culture to be well inherited and developed. So far, most of the folk artists who are more proficient in the technical skills of the fan drum and the more brilliant ones are already in their old age, so it is difficult to pass it on by word of mouth, let alone demonstrate it in person. Most of these old folk artists did not undergo professional training when they were young, did not follow professional teachers to learn, and only relied on their love for fan drums and their enthusiasm for folk culture, so the fan drum art passed down from generation to generation through them lacked artistic laws and even beauty. In addition, there are a large number of people, who are mainly good (Cao, et al. 2023).

In recent years, most of the fan drum artists with mature skills have given up their favorite careers to seek new outlets, and an important reason for this phenomenon is the load of life. Therefore, there is a contradiction between the survival of fan drum artists and the development of fan drum art, even if some old artists are willing to teach their skills to young people, young people may not necessarily study seriously, then, this has undoubtedly become one of the important obstacles to the effective inheritance of fan drums. For a long time, Ren Zhuang's self-entertainment mode of "taking care of each other" obviously has obvious local closure, which greatly affects its dissemination and attraction to the outside world. And because the fan drum puppet play covers some religious colors, most young people still choose to stay away. In addition, the current situation of old fan drum artists makes people seem to be really worried, and some young people who are interested in learning are also discouraged, resulting in them being even more reluctant to engage in folk art similar to fan drums. On the other hand, it is not difficult to see that if the problem of the inheritors is not solved, then this ancient folk art will gradually disappear from our sight.

3. The impact of "commercialization"

With the changes of the times, Ren Zhuang Nuo Drama has witnessed the gradual progress of the local cultural and historical level, more and more new things, fresh information emerges in front of the public, people's original world view, values have changed greatly, and at this time in the new world Ren Zhuang Nuo Drama is used as the epitome of local ancient customs, in it still reflects the relationship between human society and nature, as well as the relationship between human beings (Hou, 2022).

All intangible cultural heritage should not be separated from its own inherent natural geographical environment and human environment, if blindly in order to cater to the public's aesthetic taste, so that it passively withdraws from the original ecological environment to please the public, then similar intangible cultural heritage such as Ren Zhuang Nuo Drama will lose its original style, original characteristics, original meaning. As said, we should deal with the relationship between the impact of commercialization and the protection of intangible cultural heritage, and skillfully use the development of commercialization to protect intangible cultural heritage, so that it can maintain its original characteristics and style as much as possible. In addition, with the mentality of a local researcher, it is more hoped that the folk culture with the local artistic atmosphere can maintain its original intact characteristics, so that more scholars can better explore it, and more future generations can inherit and carry it forward (Wang, 2023).

Recommendation

1. Practical recommendation

First, the necessary rescue is carried out. In addition to having the manuscript that has been handed down during the Xuantong period of the Qing Dynasty, there are also performance videos in the late 80s of the last century and Huang Zhusan, Wang Fucai's "Investigation Report on the Fan Drum Divine. Spectrum in Renzhuang Village, Quwo County, Shanxi Province", which seems to be not a problem to restore the performance according to these materials. But in fact, the overall situation of the fan drum opera is not optimistic: as far as the inheritors are concerned, although the family members of the key informants and the artists who played the drums with him back then are still alive, most of them are already in their seventies. Most of their descendants are no longer engaged in fan drum performances, and there is a danger that the fan drum puppet will be broken. The preservation of living conditions is more meaningful for intangible cultural heritage, so the rescue restoration of fan drum and puppet opera is urgent.

Second, make reasonable use. The use of intangible cultural heritage should have a scale and not be expanded indefinitely. The definition of intangible cultural heritage points out that each group or collective should follow the interrelationship between its environment and nature, as well as the different historical and cultural backgrounds of different periods, and at the same time pass on intangible cultural heritage from generation to generation, it can also give intangible cultural heritage certain innovations. In doing so, it can also gain a sense of historical mission and a certain degree of affirmation, which in turn stimulates the development of cultural diversity. The "innovation" mentioned above refers to the development and utilization of intangible cultural heritage in various eras, but this development and utilization is based on the "sense of identity and history" of the group.

2. Recommendation for future research

Through this on-the-spot collection of Ren Zhuang Nuo Drama, I feel that when we walk into these intangible heritages with a sincere heart and from the perspective of science and culture, you will find that behind every lively and extraordinary performance, we are left to think more about the problems it brings. For example, the carriers of intangible cultural heritage such as Ren Zhuang Nuo Drama in modern society are disappearing in large quantities, and with the changes of the times, people's living standards are different, and the original way of life has changed, so the corresponding intangible cultural heritage has gradually disappeared. There are also the gradual growth of the grades of old artists, the deterioration of various physical functions, resulting in them no longer being able to perform the task of inheritance, as well as problems in all aspects of society, how to solve them more scientifically and effectively, etc., these are all problems that need to be solved.

On the one hand, according to the characteristics of the intangible cultural heritage's liveliness and openness, the intangible cultural heritage also needs to adapt to the society and the market according to the development of the times.

On the other hand, the bearer is very important for every intangible cultural heritage, and if there is no important person in this area, then the decline of intangible cultural heritage is not far away, and it will be forgotten. Therefore, to a certain extent, inheritance is a kind of culture, a historical memory, a spiritual value, a noble belief and so on.

All in all, for intangible cultural heritage, protection and inheritance are indispensable and mutually reinforcing without inheritance, how can it be protected? In order for our children and grandchildren to have more splendid Chinese culture, the efforts of government departments are necessary, but it is more important to start from each of us and take practical actions to protect and inherit intangible cultural heritage.

In the performance of Ren Zhuang Nuo Drama, it is always full of elements of music and dance, even though Ren Zhuang Nuo Drama is a kind of performance on behalf of the sacrificial culture, it is a ritual for the local people to pray for blessings and prayers, but it is conveyed through music and dance, and it can also be understood that music and dance are an important carrier of Ren Zhuang Nuo Drama performance.

However, music and dance is an important part of culture in a macro sense, it is accumulated by the broad masses of people in various stages of history for a long time, freely chosen to spread, it slowly formed from the work production and daily life of the masses, so it will also develop and change in different historical periods, with the development and change of everyone's most fundamental needs, and the natural selection of the masses determines the direction of the spread of music and dance culture. Because of this, when we study the changes and development of the form of traditional national music, we should have a better understanding of its historical and cultural environment at that time, and apply it to the environment at that time in order to better identify and think about some issues.

This point requires us to respect the cultural issues we are facing, the historical facts of the research background, and the precious cultural achievements naturally selected by the broad masses of the people in the vast long river of history, and do our best to protect them and avoid biased understanding, narrow vision, and harm to all sides. Specific to the study of Ren Zhuang Nuo Drama, we should also compare and study the outstanding characteristics of the music form and social function from the cultural background on the basis of the cultural background, and the two are both opposing and unified observations, so as to highlight the value of the research and highlight the musical cultural value of Ren Zhuang Nuo Drama.

References

Cao, H., Peng, J., & Hui, J. (2023). Research on the current situation of intangible cultural he ritage transmission based on factor analysis and BP neural network: A case study of Shaanxi Province. *Journal of Capital Normal University (Natural Science Edition)*, (05), 24-29.

Hou, Y. (2022). Poetic dwelling: the reproduction of the space and culture of Ren Zhuang Nuo Drama. *Sichuan Drama*, (01), 107-111.

Shi, Q. (2021). Research on the artistic value of Ren Zhuang's fan drum opera. *Peony*, (12), 187-188.

Wang, L. (2023). Exploration on the Development of Intangible Cultural Heritage in the Con text of Rural Revitalization: A Case Study of Luoyang City Henan Agriculture, (27), 5 7-58.doi: 10.15904/j.cnki.hnny.2023.27.009

Wu, L. (2022). The analysis of the body language of Jinnan Ren Zhuang Fan Drum Dance. *Art Appraisal*, (13), 69-72.

Zhang, S. (2022)."Family Nu" to "Village Nu": Shanxi Ren Zhuang Fan Drum Opera Inherita nce Turn. *Journal of Beijing Dance Academy*, (01), 71-76.

Overview of Single-Dimensional Physical Fitness Research in Tennis Players

Wang Zihao and Li Simin
Krirk University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 100536766@qq.com

****

Abstract

Tennis is a complex sport that requires the synthesis of various physical fitness components, and understanding the individual effects of each fitness dimension can provide valuable insight into the development of targeted training programs to improve specific aspects of player performance. Based on this exclude and include this article USES the literature method and data analysis method, from the strength, speed, agility, and endurance of tennis player four aspects has carried on the comprehensive study of unidimensional physical elements were reviewed. This article reviews the separation of each dimension, in order to understand the specific impact of the tennis achievement and training. The unidimensional physical fitness components of tennis, strength, speed, agility, and endurance, were found to contribute uniquely to overall performance. Each dimension plays a unique role in improving specific aspects of a player's ability, and targeted training based on unidimensional fitness components can improve the overall performance of a tennis player.

Keywords: Single-Dimensional Physical Fitness; Physical Fitness; Tennis Player

Introduction

Tennis is a sport that demands a complex integration of various physical fitness components, including strength, speed, agility, and endurance (Kovacs, 2007). These components contribute significantly to a player’s ability to execute strokes, recover quickly, and sustain performance throughout a match. Understanding the individual impact of each fitness dimension can provide valuable insights for developing targeted training programs that enhance specific aspects of a player's performance.

The nature of tennis requires players to repeatedly perform high-intensity movements, such as sprinting, jumping, and rapid changes in direction, all of which place significant physical demands on the athlete. These demands underscore the necessity for a well-rounded fitness regimen that addresses multiple dimensions of physical fitness. However, much of the existing research tends to focus on the holistic impact of overall fitness on tennis performance, potentially obscuring the unique contributions of single-dimensional fitness attributes.

Strength, for instance, is crucial for the power behind serves and groundstrokes, whereas agility is essential for quick changes in direction during rallies. Speed influences the ability to cover the court efficiently, and endurance is vital for maintaining performance levels during extended matches (Kraemer et al., 2012; Roetert et al., 2009). By examining how each of these components individually affects tennis performance, we can gain a clearer understanding of their roles and how they can be optimized through specific training interventions.

* Received: July 2 2027; Revised: July 20 2024; Accepted: July 24 2024

This paper aims to address this gap by reviewing studies that isolate each fitness dimension. By examining the specific contributions of strength, speed, agility, and endurance to tennis performance, we provide insights that can inform the design of training programs tailored to enhance particular physical attributes. These findings can ultimately lead to improved performance on the court.

The organization of the paper is as follows: the Survey Methodology section details the methods used to collect and analyze relevant studies. This is followed by an in-depth discussion of each fitness dimension, highlighting key findings and methodologies. The Suggestions section offers practical recommendations for training based on the review findings. The Conclusions section summarizes the findings and discusses their implications for training and further research.

Existing research predominantly examines the overall impact of holistic fitness on performance, potentially obscuring the specific effects of each fitness attribute. This broad approach makes it challenging to develop targeted training programs that enhance particular physical aspects of a tennis player's performance. Consequently, there is a significant gap in understanding how each fitness dimension uniquely influences crucial aspects of tennis, such as stroke execution, court coverage, and sustained performance during matches.

Research Objectives

1. To Isolate and Examine Single-Dimensional Fitness Components: The primary objective is to review studies that focus specifically on strength, speed, agility, and endurance, thereby isolating each fitness component to understand its unique impact on tennis performance.

2. To Identify Specific Contributions of Each Fitness Dimension: By examining individual fitness dimensions, the paper aims to identify how each component—strength, speed, agility, and endurance—contributes to different aspects of tennis performance, such as power generation, quick directional changes, efficient court coverage, and sustained energy levels during matches.

3. To Inform Training Program Design: The insights gained from the review are intended to inform the design of targeted training programs. By understanding the specific roles of each fitness component, trainers and coaches can develop tailored interventions that enhance particular physical attributes, ultimately leading to improved performance on the court.

4. To Address the Research Gap: This paper seeks to fill the gap in existing research by providing a detailed analysis of single-dimensional fitness components, offering a clearer understanding of their individual roles and importance in tennis.

5. To Provide Practical Recommendations: Based on the review findings, the paper aims to offer practical recommendations for integrating specific fitness training into tennis regimens, ensuring a well-rounded and effective approach to enhancing player performance.

By achieving these objectives, the paper contributes to a more nuanced understanding of physical fitness in tennis, promoting the development of specialized training programs that can improve specific performance aspects and overall athletic success.

Research Methodology

1. Literature Search

The literature search aimed to identify studies focusing on single-dimensional physical fitness attributes in tennis players. Databases including PubMed, Google Scholar, and ScienceDirect were searched using keywords such as "tennis," "physical fitness," "strength," "speed," "agility," and "endurance." The search was restricted to articles published from 2000 to 2023 to ensure contemporary relevance and methodologies.

The literature review was structured to ensure a comprehensive collection of studies, including experimental research, reviews, and case studies that offer insights into each physical fitness component's specific role in tennis performance. The search terms were refined iteratively to encompass a broad spectrum of relevant articles, and additional sources were identified through references cited in the initially retrieved articles.

2. Inclusion and Exclusion Criteria

(1) Inclusion criteria:

I. Studies specifically focusing on tennis players.

II. Research analyzing one of the physical fitness dimensions (strength, speed, agility, endurance).

III. Peer-reviewed articles providing detailed methodological information.

IV. Articles that offer empirical data or theoretical insights pertinent to tennis performance enhancement.

(2) Exclusion criteria:

I. Studies addressing multiple fitness dimensions without isolated analysis.

II. Research not directly related to tennis.

III. Non-peer-reviewed articles or those lacking robust methodological details.

IV. Studies with insufficient sample sizes or lacking clear outcome measures.

3. Data Extraction and Analysis

Data were extracted on study design, sample characteristics, assessment methods, and key findings. Studies were categorized based on the fitness dimension they examined. A comparative analysis was conducted to identify patterns and gaps in the research, assess the robustness of methodologies, and evaluate the reported findings' implications for training.

The analysis involved a systematic synthesis of the extracted data to highlight the methodologies employed across studies, such as the use of specific strength tests, speed assessments, and endurance evaluations. The results were examined in the context of their applicability to tennis training, with particular attention to the practical implications of each study's findings for developing targeted training regimens.

Dimensions of Physical Fitness

1. Strength

Strength is pivotal in tennis, influencing serve speed, shot power, and overall physical stability during matches (Kraemer et al., 2012; Roetert et al., 2009). Strength training focuses on enhancing both upper and lower body musculature, which contributes differently to various tennis skills.

Lower Body Strength: Kraemer et al. (2012) investigated the correlation between lower body strength and serve velocity in professional tennis players. The study utilized strength assessments like the squat and leg press tests. Results indicated a direct relationship between leg strength and serve velocity, underscoring the importance of robust lower body musculature for generating power in serves. Enhanced lower body strength was associated

with increased serve speed, contributing to a competitive edge in match play.

Upper Body Strength: Roetert et al. (2009) explored the impact of upper body strength on shot accuracy and power. Their study used tests such as the bench press and shoulder press to measure upper body strength. Findings revealed that greater upper body strength correlated with improved shot accuracy and power, particularly in groundstrokes. This suggests that upper body strength is crucial for effective stroke execution and overall performance.

In addition to serving and groundstrokes, strength contributes to a player's ability to withstand the physical demands of prolonged match play. Strength training helps in the prevention of injuries by reinforcing muscles, tendons, and ligaments, thereby providing greater physical resilience during matches (Roetert et al., 2009). Moreover, a well-developed strength base enhances overall physical conditioning, allowing players to endure the rigors of competitive play.

Research by Gomes et al. (2010) supports these findings, highlighting that players with higher levels of muscular strength demonstrate superior performance metrics, including faster serve speeds and more powerful groundstrokes. These studies collectively underscore the necessity for incorporating comprehensive strength training into a tennis player's routine to maximize performance and minimize injury risk.

2. Speed

Speed in tennis encompasses sprinting ability and reaction time, both of which are essential for effective court coverage and quick responses to the ball (Kovacs, 2007; Ferrauti et al., 2011).

Sprinting Ability: Ferrauti et al. (2011) examined the role of sprint speed in match performance. Using sprint tests to measure straight-line speed, the study found that faster players exhibited better court coverage, enabling them to reach the ball more quickly and execute strokes effectively. Sprint speed was directly linked to improved defensive play and successful shot execution under pressure.

Reaction Time: Kovacs (2007) highlighted the importance of reaction speed, particularly in returning serves and reacting to opponents' shots. The study used reaction drills to assess players' ability to respond quickly. Results indicated that players with faster reaction times were more successful in returning serves and defending against aggressive play, emphasizing the need for training that enhances both sprinting ability and reaction speed.

Further studies, such as those by Fernandez et al. (2006), have elaborated on the necessity for quick reaction times in high-pressure situations, such as returning a fast serve or responding to a sudden change in the opponent’s shot direction. Effective training programs must therefore integrate speed drills that enhance both linear sprint speed and reaction time, replicating the unpredictable nature of in-game scenarios.

3. Agility

Agility is crucial for executing rapid changes in direction and maintaining balance during dynamic play. It is particularly important given the unpredictable nature of ball trajectories and the need for quick positional adjustments (Fernandez et al., 2006; Ulbricht et al., 2016).

Change of Direction: Fernandez et al. (2006) developed a tennis-specific agility test to assess players' ability to change direction quickly. This test simulated game-like scenarios requiring rapid directional changes. Findings demonstrated a strong correlation between agility scores and match performance, with higher agility levels contributing to better on-court success.

Balance and Coordination: Ulbricht et al. (2016) conducted a study focusing on the role of agility in maintaining balance and coordination during play. The research used various agility drills to assess performance. Results supported the importance of agility in executing rapid movements while maintaining balance, essential for effective shot execution and recovery.

Agility involves not only the ability to change direction rapidly but also the capacity to do so while maintaining control and balance. This dual requirement of agility is critical for executing precise movements under the high-speed conditions typical of competitive tennis. Agility training should therefore incorporate exercises that challenge both directional changes and balance, such as cone drills, agility ladders, and plyometric exercises. These exercises enhance neuromuscular coordination, enabling players to react more effectively to dynamic in-game situations (Ulbricht et al., 2016).

4. Endurance

Endurance is critical for sustaining performance levels throughout long matches, requiring a high level of cardiovascular fitness (Gomes et al., 2010; Fernández-Fernández et al., 2018).

Cardiovascular Endurance: Gomes et al. (2010) investigated the relationship between cardiovascular endurance and match performance. Using VO2 max tests to measure aerobic capacity, the study found that players with higher cardiovascular endurance experienced less fatigue and maintained higher performance levels during prolonged matches. Enhanced endurance was associated with improved stamina and reduced performance decline in later stages of a match.

Recovery: Fernández-Fernández et al. (2018) examined the role of endurance in recovery between points and sets. The study used interval training protocols to assess recovery rates. Findings indicated that players with better endurance had faster recovery times, allowing them to maintain a high level of play throughout matches. Improved endurance also facilitated quicker recovery between high-intensity efforts, critical for maintaining consistent performance.

Endurance training must therefore focus on both cardiovascular fitness and the ability to recover quickly between intense bouts of activity. Incorporating interval training, long-distance running, and circuit training can enhance endurance levels, enabling players to sustain performance over extended periods (Fernández-Fernández et al., 2018). Such training regimens improve not only overall stamina but also the ability to maintain high-intensity efforts during critical match moments.

Conclusions

The review of single-dimensional physical fitness components in tennis reveals the distinct contributions of strength, speed, agility, and endurance to overall performance. Each dimension plays a unique role in enhancing specific aspects of a player's capabilities, and understanding these roles is crucial for developing effective training programs.

Strength: Strength training enhances serve speed and shot power, with both upper and lower body strength being critical. It contributes to the power and stability required for executing powerful strokes and maintaining physical conditioning.

Speed: Speed training improves court coverage and reaction time, essential for effective movement and quick responses during play. Enhanced speed allows players to reach the ball more quickly and execute strokes efficiently.

Agility: Agility training focuses on quick direction changes and maintaining balance, crucial for effective movement and shot execution in dynamic match situations. It enables players to adjust rapidly to changing ball trajectories and positional demands.

Endurance: Endurance training enhances cardiovascular fitness, supporting sustained performance and reducing fatigue during long matches. It allows players to maintain high performance levels and competitive edge throughout extended play.

The comprehensive review of single-dimensional physical fitness components—strength, speed, agility, and endurance—provides a nuanced understanding of their distinct contributions to tennis performance. Each fitness dimension uniquely enhances specific aspects of a player's capabilities, which is essential for developing targeted and effective training programs.

The findings underscore the importance of refining assessment methodologies for these fitness components and exploring their interplay to develop comprehensive training approaches. Coaches and practitioners can leverage these insights to design specialized training regimens tailored to individual player needs, ultimately leading to improved performance.

In conclusion, the single-dimensional approach to studying physical fitness in tennis provides valuable insights into the specific attributes that contribute to athletic success. By understanding and optimizing these dimensions, tennis players can achieve higher levels of performance and competitiveness. This new knowledge highlights the critical need for tailored training programs that address each fitness dimension to maximize overall performance.Future research should refine assessment methodologies for these fitness components and explore their interplay to develop comprehensive training approaches. Coaches and practitioners can leverage these insights to design specialized training regimens tailored to individual player needs, ultimately leading to improved performance.

Suggestions

Based on the review of single-dimensional physical fitness components, the following suggestions are provided to optimize training programs for tennis players:

1. Integrate Multi-Dimensional Training Approaches

While this review emphasizes single-dimensional fitness components, training programs should integrate exercises that simultaneously target multiple dimensions of physical fitness. For example, plyometric exercises can enhance both strength and agility, while interval training can improve speed and endurance. Combining these approaches can create more comprehensive and effective training regimens (Kraemer et al., 2012; Ferrauti et al., 2011).

2. Tailor Training to Individual Needs

Training programs should be tailored to address the specific needs and weaknesses of individual players. Personalized assessments can identify areas for improvement, allowing for the development of customized training plans that focus on enhancing the most critical fitness components for each player (Roetert et al., 2009). This individualized approach ensures that training efforts are aligned with each player's unique physical attributes and performance goals.

3. Emphasize Periodization in Training

Implement periodized training schedules that vary the focus on different fitness components throughout the training cycle. This approach helps prevent overtraining and promotes balanced development across strength, speed, agility, and endurance. Periodization also allows players to peak at the right times, particularly during competitive seasons (Gomes et al., 2010; Fernández-Fernández et al., 2018).

4. Incorporate Regular Performance Assessments

Regularly assess players' fitness levels using standardized tests to monitor progress and adjust training programs accordingly. Tools such as force plates, sprint tests, agility drills, and VO2 max assessments provide valuable data on players' strengths and weaknesses, enabling more precise training interventions (Ulbricht et al., 2016). These assessments should be conducted periodically to track improvements and refine training strategies.

5. Utilize Technology for Enhanced Training

Leverage technology, such as wearables, motion capture systems, and video analysis, to gain detailed insights into performance metrics and movement patterns. These tools can help identify areas for improvement and track the effectiveness of training interventions. Incorporating technology into training programs enhances the ability to provide data-driven feedback and optimize performance (Kovacs, 2007).

6. Focus on Recovery and Injury Prevention

Incorporate recovery strategies into training programs to prevent injuries and enhance physical resilience. Techniques such as active recovery, foam rolling, and proper nutrition support the body's recovery processes and help maintain optimal fitness levels (Roetert et al., 2009). Emphasizing recovery ensures that players can train effectively and reduce the risk of overuse injuries.

7. Encourage Cross-Training and Functional Exercises

Encourage cross-training and functional exercises that mimic the movements and demands of tennis. Activities such as swimming, cycling, and yoga can complement traditional training by enhancing overall fitness and flexibility. Functional exercises that replicate tennis-specific movements can improve coordination, balance, and strength in ways directly applicable to on-court performance (Ferrauti et al., 2011).

8. Promote Psychological Resilience and Focus

In addition to physical training, address the psychological aspects of tennis performance. Techniques such as mental conditioning, visualization, and stress management can enhance players' focus, confidence, and resilience under pressure. Integrating psychological training into overall fitness programs supports holistic player development and performance (Fernandez et al., 2006).

References

Fernández-Fernández, J., Sanz-Rivas, D., & Méndez-Villanueva, A. (2009). A review of the activity profile and physiological demands of tennis match play. *Strength & Conditioning Journal,* 31 (4), 15-26. https://doi.org/10.1519/SSC.0b013e3181b3dc6a

Fernández-Fernández, J., Ulbricht, A., & Ferrauti, A. (2018). Fitness testing of tennis players: How valuable is it? *British Journal of Sports Medicine*, 48 (1), i64-i70. https://doi.org/10.1136/bjsports-2013-093152

Fernandez, J., Mendez-Villanueva, A., & Pluim, B. M. (2006). Intensity of tennis match play. *British Journal of Sports Medicine*, 40 (5), 387-391. https://doi.org/10.1136/bjsm.2005.023168

Ferrauti, A., Pluim, B. M., & Weber, K. (2011). The importance of physical fitness for tennis performance. *British Journal of Sports Medicine*, 45(1), 623-632. https://doi.org/10.1136/bjsm.2009.068122

Gomes, F. R., Santos, A. M., Nakamura, F. Y., Lima, J. R., & Sampaio-Jorge, F. (2010). Physical fitness and performance in tennis: A review. *International Journal of Sports Medicine,* 31 (10), 737-745. https://doi.org/10.1055/s-0030-1261954

Kovacs, M. S. (2007). Tennis physiology: training the competitive athlete. *Sports Medicine,* 37 (3), 189-198. https://doi.org/10.2165/00007256-200737030-00001

Kraemer, W. J., Spiering, B. A., Ratamess, N. A., & Maresh, C. M. (2012). Effects of strength training on physiological and performance adaptations in tennis players. *Medicine & Science in Sports & Exercise,* 44 (2), 210-217. https://doi.org/10.1249/MSS.0b013e31822b78e5

Roetert, E. P., Piorkowski, P. A., Woods, R. B., & Brown, S. W. (2009). Fitness comparisons among three different levels of elite tennis players. *Journal of Strength and Conditioning Research,* 13 (1), 40-45. https://doi.org/10.1519/00124278-199902000-00008

Ulbricht, A., Fernandez-Fernandez, J., Mendez-Villanueva, A., & Ferrauti, A. (2016). Impact of fitness characteristics on tennis performance in elite junior players. *Journal of Sports Sciences,* 34 (10), 980-987. https://doi.org/10.1080/02640414.2015.1077981

The application status and Countermeasures of flipped classroom Teaching in pop vocal music class of Tianjin media college, China

Jiang Xiaoli,
Chutasiri Yodwised and Sanga Kumjudpanpai
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : nicha.musiced@gmail.com

****

Abstract

The purpose of this study 1) To study on flipped classroom teaching of pop vocal music with experts. 2) To construct pop vocal music flipped classroom teaching manual 3) To use flipped classroom teaching manual at the Tianjin media college 4) To evaluate the effectiveness of the teaching class room. This study adopts mixed research methods, qualitative and quantitative research methods. In the research stage, interview and observation are adopted. The researcher observed the learning situation of the third-grade pop singers in Tianjin Communication College. In the development stage, the quantitative method is adopted by flipping the classroom experimental design and the conclusion with statistical description. six juniors students majoring in popular vocal music in Tianjin Media College were selected as the experimental objects to carry out the teaching experiment of flipping the classroom. The effect analysis of flip classroom teaching passed the pre-test and post-test.

The research findings were (1) Through the study and interview of vocal music teaching experts, four songs and related video documents suitable for junior students of Tianjin Communication College were produced, and a teaching method combining class with class was formulated to learn popular vocal music singing; (2) The evaluation score of the Teaching "Popular Vocal Music Flip Classroom Teaching Manual". is 0.618>0.50. Experts believe that the design and implementation of the Teaching "Popular Vocal Music Flip Classroom Teaching Manual". is very reliable, reasonable and comprehensive, which meets the requirements of the teaching practice manual and can be used as a reference for students to learn the flip classroom teaching of popular vocal music; (3) Through three formative test scores and final test scores, from the first formative test score (two students got Grade B or above) to the final test score (all 16 students got A), the results show that this book has a good guiding role in improving the students' singing ability in Tianjin Communication College, and it also proves that Tianjin Communication College students love learning pop songs; and (4) Generally speaking, by compiling this exercise manual, we have provided a valuable teaching resource for the educators and students of popular vocal music in Tianjin Communication College. I hope this exercise manual can help students to learn the charm of flip classroom teaching of popular vocal music and better learn pop vocal music singing. The combination of traditional teaching and flip classroom learning can improve learning efficiency.

Keywords: Application Status; Countermeasures; Flipped Classroom; Pop Vocal Music Class; Tianjin Media College; China

* Received: January 15 2027; Revised: February 10 2024; Accepted: February 12 2024

Introduction

In the 21st century, the popular music singing in Europe and America has developed to a very high level, while the popular singing in China has gradually matured from the initial imitation in the years of singing practice, We must have a deeper understanding and study of the artistic characteristics of popular singing, s a part of China's music culture, pop singing promotes the vigorous development of China's vocal art together with Bel Canto and the nation. Pop music has experienced more than a century of development and evolution, forming many musical styles and schools (Li, 2019).

Pop music is loved by more and more people in China, because its music forms are diverse, its creation and innovation keep pace with the times, showing more and more music forms and refined styles. The diversity and flexibility of media for music festivals have led to TV media and online media programs for pop music and pop singing, which has played a great role in promoting and driving pop music. But at the same time, it also extends the obvious problem of pop music education. In today's society, pop music singing is widely spread by developed internet and TV media, which affects the daily life of teenagers. A correct pop music singing education system plays a vital role in the education and guidance of the younger generation in China. There are many platforms and media in China's pop music singing competition, which play its effects and functions in various forms (Wang, 2017).

This problem is presented to every basic educator of pop music singing in a very solid form, with long-term habits and an ideological problem of "listening". It is precisely because there is no education system of pop music singing that can be followed. Therefore, the concepts of "imitation" and "imitation consciousness" are generally studied and practiced (Guo, 2018).

In recent years, the practice of vocal music teaching in colleges and universities has become one of the hot spots of educational research at home and abroad. In foreign countries, western operas, folk songs and popular songs are the main teaching contents, and students' musicality, performance and creativity are emphasized, and personalized teaching and practical ability are emphasized. national songs and popular songs as the main teaching contents (Liu, 2018).

The highlights of the practical exploration of vocal music teaching in colleges and universities under the background of data mainly include the following aspects: personalized teaching: big data technology can help collect students' learning data and feedback information, understand each student's learning characteristics and difficulties through data analysis and mining, and then carry out personalized teaching design and guidance. Sharing of teaching resources: Big data technology can help teachers, students and teaching institutions to share high-quality teaching resources, such as online courses, learning videos and teaching materials, and provide students with diversified and efficient learning resources. Practice teaching: Big data technology can provide data support for practice teaching, for example, aiming at students' practical projects and tasks, through big data analysis and mining to optimize the practice scheme, improve the practice effect, and help students better master practical skills and application ability. Teaching evaluation: Big data technology can provide more objective and comprehensive data support for teaching evaluation, such as evaluating teaching effect through students' learning data and feedback information, finding out the existing problems and room for improvement in teaching, and then optimizing teaching quality and improving students' performance. Cultivating students' practical performance ability: Through concerts, competitions and other forms, students have the opportunity to show their musical talents and

performance ability, stimulate their interest in learning and self-co.nfidence, and lay a foundation for their future development (Wang, 2016).

The 21st century is an era of information technology. Information technology represented by computer technology, Internet technology and communication technology has developed rapidly. New concepts such as "cloud era" and "Internet plus" have emerged. Education as the "last corner of the tech storm" has also been deeply affected and has begun to change. The information age has brought a huge impact on the traditional teaching mode. The traditional teaching relationship of "explaining and accepting" between teachers and students and the way of passively accepting knowledge have been unable to meet the requirements of talent training in the information age. The strategy of promoting education modernization through Internet information technology has been put into practice in education development. The use of Internet information technology can make education more information-based and intelligent. At present education information technology with the progress of science and technology is also constantly developing and innovating, it has laid the foundation for our country's education modernization development. Therefore, in the context of the rapid development of Internet information technology, how to use modern information technology to effectively promote the implementation and development of strategic goals has become a problem that every educator needs to solve (Wang, 2022).

Research Objectives

1. To study on flipped classroom teaching of pop vocal music with experts
2. To construct pop vocal music flipped classroom teaching manual
3. To use flipped classroom teaching manual at the Tianjin media college
4. To evaluate the effectiveness of the teaching class room.

Research Methodology

This study adopts mixed research methods, qualitative and quantitative research methods. In the research stage, interview and observation are adopted. The researcher observed the learning situation of the third-grade pop singers in Tianjin Communication College. In the development stage, the quantitative method is adopted by flipping the classroom experimental design and the conclusion with statistical description. six juniors students majoring in popular vocal music in Tianjin Media College were selected as the experimental objects to carry out the teaching experiment of flipping the classroom. The effect analysis of flip classroom teaching passed the pre-test and post-test.

Population

There are 12 students in the junior students grade in Tianjin Media College.

Sample

Uning **sys**tematic sampling According to the number from 1 to 12,select the odd number as the sampling sample), A total of 6 students were selected for teaching experiment. In this way, the accuracy of sampling can be guaranteed.

Research Conceptual Framework

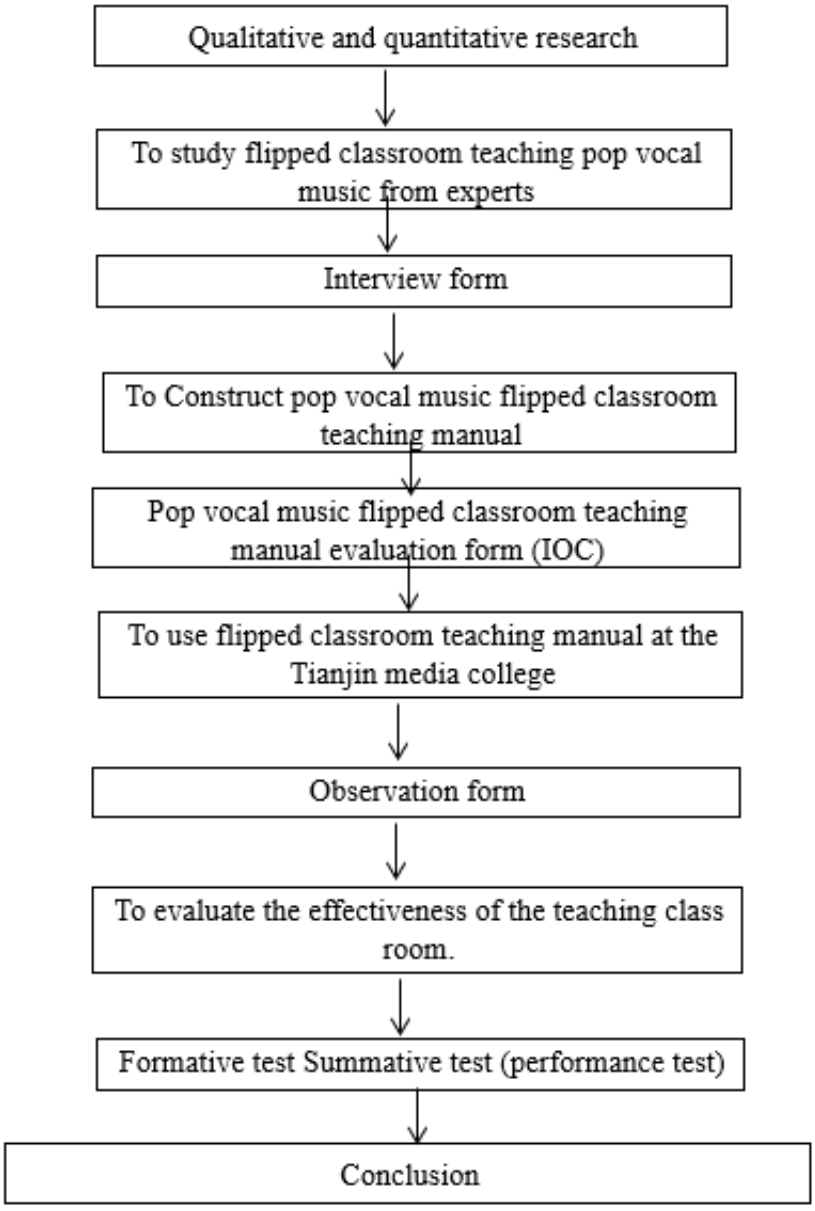

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Results

Flipped classroom teaching pop music with experts

Through interviews with singing teaching experts, four popular songs are suitable. The junior students of Tianjin Institute of Media and Communication were taught for one year. By reading relevant literature, an exercise manual combining theory with teaching was made.

Constructing pop music flipped classroom teaching manual

The teaching guide of the popular vocal music flip classroom teaching practice manual is divided into four chapters, including watching video learning, practicing the vocal skills of popular vocal music and discussing the professional skills in the classroom, analysing the singing characteristics of the original singer, and professional terminology knowledge such as singing style and repertoire. At the same time, choose four songs suitable for students to sing. This exercise manual tutorial is designed to help.

Using flipped classroom teaching manual at the Tianjin media college

The teaching process is divided into four stages. In the first stage, let students watch videos in advance to learn the contents of popular vocal music. In the second stage, discuss the contents of learning videos in class, point out some shortcomings of students and explain and demonstrate them, so that students can listen to songs sung by excellent singers and analyse the singing characteristics of their works. Gradually master the basic elements such as singing skills, melody, rhythm and accompaniment the third stage practice of singing performance guides students to pay attention to the stage practice of singing performance. The fourth stage is to show the learning results, encourage students to take an active part in the demonstration performance, exercise their own singing performance experience, and show the learning results they have mastered according to the comprehensive ability of popular singing taught by the teacher in class.

Finding out the result of teaching class room

Six students passed the formative test, summative test and performance test. It proves the effectiveness of the "Popular Vocal Music Flip Classroom Teaching Practice Manual".In the first formative test, two students got Grade B (75-84) and four students got Grade B.In the second formative test,Two students got Grade B (75-84) and four students got Grade C (60-74).In the third forIn the final test, three students got a grade (85-100 points). mative test, one student got a grade (85-.100 points), five students got Grade B (75-84 points),Three students got Grade B (75-84). The results show that the number of tests the scores are rising, and all the students' scores are rising. 3 people the students got an A-level, which proves that this exercise manual has a good guiding role in improving their singing ability. the ability of students to learn pop singing also shows that students are interested in the flip classroom teaching of pop vocal music. Success can provide some reference experience for other universities. In the final performance test, all six students got (5-4.0) or above.(excellent),These data show that after 16 weeks' study, all six students have achieved excellent results, and the singing ability and emotional expression ability of popular vocal music have made great progress, and the clothing, modeling and stage background all reflect professional standards. The disadvantage is that it is necessary to strengthen and improve the stage coping ability.

Discussion

Based on the research objectives, the discussion will be presented as follows.

when reading popular vocal music flip classroom teaching literature, it The discussion includes the application of flip classroom, the analysis of its advantages and disadvantages in popular vocal music teaching, and how to carry out personalized teaching according to students' characteristics and needs. This paper discusses the application of modern information technology in the classroom teaching of popular vocal music flip, such as online video, audio and interactive platform, and analyzes how to improve the teaching quality and efficiency by using technical means. This paper summarizes the challenges faced by flip classroom in popular vocal music teaching, such as teaching resources, teachers' quality and students' participation, and puts forward corresponding solutions. At the same time, the development trend and application prospect of flip classroom in the future popular vocal music teaching are prospected (Fergnann, 2018).

Before compiling "Teaching Practice Manual of Pop Vocal Music Flip Class", according to textual research Objectives, discussed as follows:

The content and structure of the practice manual: We discussed that the practice manual of flip classroom teaching of pop vocal music needs to comprehensively and systematically introduce the knowledge of pop vocal music and the application of flip classroom teaching, from singing skills to various singing skills and stage performances, so that readers can fully understand a teaching form of learning pop vocal music and other courses with flip classroom. We also discussed how to enhance the practicality and comprehensiveness of the popular vocal music flip classroom exercise manual (Xu, 2023).

This discussion has laid a solid foundation for the compilation of the classroom teaching practice manual of popular vocal music flip. We believe that through our efforts, this practice manual will become a valuable resource to help more people understand the classroom teaching of popular vocal music flip.

When discussing how to teach pop vocal music to Tianjin Media College by using pop vocal music flip classroom teaching, we seriously considered the research objectives and drew the following key points.

Expert participation: We emphasize the importance of inviting experienced experts. Singers, teachers and scholars are guest teachers. Their major Knowledge and personal experience will not only enrich students' learning experience,It can also stimulate the potential of their pop vocal performances (Li, 2023).

Evaluation and feedback: We emphasize the importance of continuity.

Evaluation and feedback. Regular evaluation will help to track students' progress and find out the direction of improvement to ensure the effectiveness of teaching methods. By considering these key points, our discussion aims at developing. We believe that the implementation of these strategies will create a dynamic situation, cultivate students' initiative of self-learning pop music, enrich different learning forms, and learn pop music anytime and anywhere.

When discussing how to evaluate the teaching effect of popular vocal music flip class in Tianjin Communication College, we carefully considered the research objectives and drew the following points:

1) Evaluation of academic performance: We discussed Evaluate students' academic performance to measure the teaching effect. This The evaluation will include the introduction of popular vocal skills to students, Performance skills and the significance of meteor music. At

the same time, we will We should also observe their progress in practical training, stage solo performance and team cooperation performance (Yang, 2021).

2) Expert evaluation: We consider including experienced singers and actors,

Teachers and scholars in the evaluation process. Their professional knowledge can provide valuable advice for the progress of students and the effectiveness of teaching method (Chen, 2017).

By considering these points, our discussion aims at making a comprehensive

The evaluation scheme effectively evaluates the teaching of the flip classroom of pop vocal music in Tianjin Media College. We believe that the multi-faceted evaluation will better enrich the teaching practice manual of the flip classroom of pop vocal music and better serve the teaching of pop vocal music.

Recommendation

1. Practical Recommendations

Student participation: Encourage students to use pop vocal music to flip classroom teaching, encourage them to participate in various pop vocal music competitions and performances, accumulate students' performance experience and improve their singing ability.

Improve teaching resources: Establish a rich teaching resource base, including high-quality audio, video, courseware, etc., to meet the learning needs of different students. At the same time, it is necessary to ensure the timely updating and expansion of resources to ensure the cutting-edge and practicality of teaching content.

Strengthen the interaction between teachers and students: flip the classroom to pay attention to students' autonomous learning and cooperative learning, and teachers should actively guide students to carry out inquiry learning. Teachers can use online platforms or social media to interact with students in real time, answer questions, provide personalized guidance and promote students' learning effect.

2. Recommendation for future research

Continuous improvement: regularly evaluate the teaching effect of the instruction manual, listen to the feedback from teachers and students, and constantly improve and perfect the contents and teaching methods of the instruction manual.

Generally speaking, by compiling this exercise manual, we have provided a valuable teaching resource for the educators and students of popular vocal music in Tianjin Institute of Media and Communication, and also contributed to the singing of popular vocal music. I hope this exercise manual can better help students learn rational vocal music.Continuous improvement: regularly evaluate the teaching effect of the instruction manual, listen to the feedback from teachers and students, and constantly improve and perfect the contents and teaching methods of the instruction manual.

Generally speaking, by compiling this exercise manual, we have provided a valuable teaching resource for the educators and students of popular vocal music in Tianjin Institute of Media and Communication, and also contributed to the singing of popular vocal music. I hope this exercise manual can better help students learn rational vocal music.

References

Chen, Z. (2017). *Pop music singing*. Shanghai Music People's Music Press.

Fergnann, J. (2018). *Flip Classroom and Deep Learning*. China tushu Jin publishing limited.

Guo, J. (2018). *Flip Classroom and Teaching Innovation in Colleges and Universities*. Xiamen university press .

Li, G. (2023). *Popular singing art*. Shanghai Music Publishing House.

Li, J. (2019). Analysis of the application of "flip classroom" in vocal music teaching. *Drama House*, (32), 178.

Liu, H. (2018). On the application of flip classroom mode in higher vocational vocal music teaching. *Drama House*, (28), 210.

Wang, A. (2022). Thinking and Practice Research on Flip Classroom in New Era University. *Intelligence*, (17), 168-171.

Wang, W, (2016). *A Study on the Singing Style of China Pop Music*. China Federation of Literary and Art Circles Press.

Wang, X. (2017). Exploration on the Flip Classroom Teaching Mode of Vocal Music Curriculum in Vocational Colleges. *Curriculum Education Research*, (32), 192.

Xu, J. (2023). Research on the construction of flip classroom teaching mode of Vocal Music course for preschool education majors in higher vocational colleges. *Shanxi Youth*, (13), 11-13.

Yang, C. (2021). *Video production and flip classroom teaching in micro-class*. Peking Univer sity Press.

Constructing a Piano Guidebook for Teaching First Year Undergraduates at School of Music, University of Jinan, the Peoples' Republic of China

Liang Xiaoning,
Chutasiri Yodwised and Narongsak Sribandasakwacharapon
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com

****

Abstract

The objectives of this research were four-folds: (1) To study piano teaching pieces from experts; (2) To construct a piano guidebook for teaching first year undergraduates at School of Music University of Jinan; (3) To experiment teaching by using the guidebook; and (4) To evaluate the results of teaching by using the guidebook.Research methodology was a mixed method including qualitative and quantitative method using research and develop as the research design. The quantitative research is to measure the students' academic performance through teaching experimental group. The qualitative research is through the interview with the key informants, understand how to construct better guidebook to train playing piano.

The research results found that: (1) The interview mainly focuses on the following aspects: Expert background; Related music theory; Genre choice; Choice of music; Schedule of teaching time and exams; (2) The final data shows that the satisfaction of the three experts on the piano guidebook is generally at the highest level, with IOC= 8.01, the average score is 0.8; (3) Through the study of this course, students can master the professional skills of basic piano performance; (4) The three experts determined that the innovation actually measured the desired properties.

Keywords: Piano guidebook; Teaching; First year undergraduates; School of Music Univer sity of Jinan

Introduction

University of Jinan is a comprehensive university jointly established by the People's Government of Shandong Province and the Ministry of Education of China. It is authorized to grant bachelor's, master's and doctor's degrees, and has three post-doctoral research centers. Founded in 1948, the campus covers an area of 2.43 million square meters. Over the past 70 years, the university has nearly 350,000 alumni from home and abroad. The university now consists of 26 schools, covering 10 disciplines including economics, law, education, literature, history, science, engineering, medicine, management and art. There are more than 38,000 full-time undergraduates, graduate students and international students.

The University adheres to the philosophy of open education, actively expands cooperation and exchanges with overseas educational institutions, and has established inter-university cooperative relations with more than 120 universities and colleges in the United States, Britain, Germany, France, Canada, Australia, Russia, Japan, South Korea, New Zealand and other countries and regions through mutual visits of scholars, academic exchanges, and cooperative education. The university has passed the quality certification of the Ministry of

* Received: January 15 2027; Revised: February 10 2024; Accepted: February 12 2024

Education. The university has established a Confucius Institute in the Congo and three national and regional research centers, namely, the Iceland Research Center, the Francophone Research Center in Africa, and the Caribbean Research Center.

Research Objectives

(1) To study piano teaching pieces from experts;

(2) To construct a piano guidebook for teaching first year undergraduates at School of Music University of Jinan;

(3) To experiment teaching by using the guidebook; and

(4) To evaluate the results of teaching by using the guidebook.

Research Methodology

The researcher use a mixed research method concluding quantitative and qualitative research. Quantitative research mainly include collecting data, analyzing data experimental research. Through teaching experiments, measure students' academic performance.

Qualitative research mainly include expert interviews, collect and filter piano works, observation method. Through interviewing the experts, understand how to construct better teaching track to train playing piano. By observing the changes in the performance of the students before and after the survey, and the process of the process, the quality and the level of the book are measured.

Research Conceptual Framework

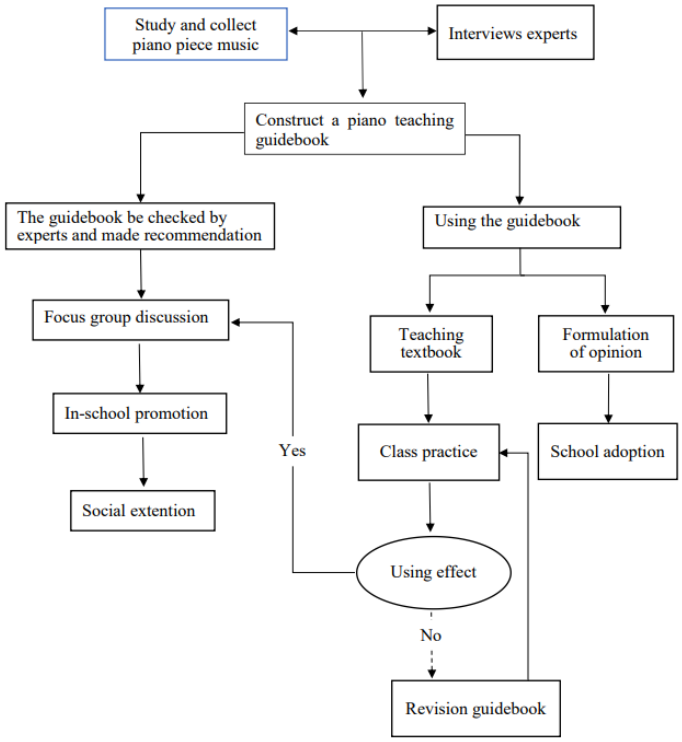

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Results

Guide book evaluation criteria

In the selection of piano teaching repertoire, a number of factors need to be considered comprehensively to ensure the effectiveness of the teaching process and the overall development of students. The following are the key criteria for the evaluation of teaching materials:

The content of the material should be closely aligned with the discipline standards, covering the required music theory, technical training, and different styles of repertoire. The assessment is to ensure that the material fully covers the subject requirements and enables the student to develop fully in the learning process.

The difficulty of the textbook should match the level of the student. The assessment should focus on whether the material is suitable for beginners or students with a certain foundation, and provide progressively increased difficulty to ensure that students can improve gradually in their learning.

The curriculum should be clear and easy to understand and provide clear guidance to students. The assessment should pay attention to whether the layout of the pieces is clear and the explanations are easy to understand, so that students can easily use them when studying independently.

A good guide book should have a certain degree of individual adaptability to meet the needs of different students. The evaluation should consider whether the repertoire is flexible and whether it allows the teacher to adjust it according to the actual situation of the students in order to better meet the learning characteristics of the students.

2. Choose suitable teaching repertoire

The guidebook can be personalized to the student's level, interests, and learning style. By understanding students' needs in depth, teachers are able to create repertoire that meets their learning needs, thus improving the relevance and practicality of learning.

The guidebooks can more accurately meet the needs of specific student groups. Through in-depth understanding of students' level and subject background, teachers can design more targeted teaching materials, so that students can understand and master knowledge more easily and improve learning results.

By designing interesting and creative teaching materials, teachers can better stimulate students' interest in learning. Self-edited teaching materials help to break the monotony of traditional teaching, so that students can experience more fun in the process of learning piano, so as to enhance learning motivation.

The music teaching environment of different schools and different regions is different, so self-compiled teaching materials can better adapt to the specific teaching environment. By considering students' cultural background and regional characteristics, teachers can create textbooks that are more in line with students' background and increase the affinity and operability of learning.

Course design and arrangement

1. Integrated curriculum design

When constructing a piano tutorial guidebook for first-year undergraduate students at the School of Music in University of Jinan, the overall course design is the key to ensure the all-round development of students. The curriculum should be based on a clear structure and

organization that enables students to acquire knowledge and skills at all stages of the learning process in an orderly manner.

The overall curriculum design should take into account the students' learning curve, and reasonably set the teaching content with progressive difficulty. Start with basic finger training and gradually guide students to master more complex repertoire and techniques to ensure that students do not feel too much pressure during the learning process.

In order to stimulate students' interest in learning, the overall curriculum design should include a variety of learning activities, such as answering questions on music terms and participating in concerts. By introducing different forms of learning activities, students' teamwork spirit and music comprehensive literacy can be better cultivated.

In order to cultivate students' stage performance ability, the overall curriculum design should fully consider providing students with practice and performance opportunities. Regular college concerts and performance assessments can boost students' self-confidence and motivate them to become more actively engaged in their studies.

2. Course breakdown and module setup

When constructing the piano tutorial guidebook for first-year undergraduates in the School of Music in University of Jinan, the concept of modular teaching is helpful to better organize and decompose the course content. Modular teaching divides the entire curriculum into small modules, each focusing on a specific topic or skill, making it easier for students to understand and master.

The flexibility of the module Settings allows teachers to adjust according to the actual situation and learning progress of students. Each module can be designed independently and added, deleted or adjusted as needed to ensure continuity and adaptability throughout the course.

Teaching progress and plan

The key of teaching schedule and plan is to set teaching cycle reasonably. For first-year undergraduates at the School of Music in University of Jinan, the length of the semester and the weekly teaching time need to be considered to ensure that the entire course is completed within the specified time.

In the teaching progress plan, it is very important to set phased goals for students' learning. The goals for each stage should be specific, measurable, and lead students towards the overall curriculum goals. This helps keep students motivated and oriented.

In the actual teaching, it is inevitable to encounter the situation that students' learning progress is different. Therefore, the teaching schedule should have some flexibility and establish a flexible adjustment mechanism at the same time. This can include extra practice time, personalized tutoring, etc., to meet the needs of different students.

Student assessment and feedback

1. Evaluation method selection

Student assessment plays a crucial role in piano teaching, and diversified assessment methods can better understand students' learning situation. In addition to the traditional final exam, quizzes, homework assessments, class participation, academic reports and other ways can be introduced to evaluate students' musical ability in a comprehensive manner.

Piano teaching involves a combination of skills and theory, so the assessment method should cover both aspects. Skills assessment can be conducted through students' performance practice, while theoretical assessment can include music theory tests, music analysis, etc., to

ensure that students not only make breakthroughs in performance, but also improve their understanding of music.

In order to provide actual performance opportunities, recitals can serve as an important form of evaluation. By inviting professional judges or other teachers to comment, students can be provided with more professional and objective feedback, helping them to make more significant progress in playing skills and expression.

2. Student performance evaluation criteria

Finger flexibility, note accuracy, rhythm and speed mastery should be considered when evaluating students' technical performance. By setting clear technical standards, students can be helped to practice more pertinently and gradually improve their performance level.

In addition to the technical aspects, musical expression is an equally important part of piano performance. Students' ability to express music should be evaluated according to the nature of the music, emotional expression and other factors. Considering the rational use of timbre, dynamics and rhythm, it is helpful to cultivate students' deep understanding of musical works.

Students' learning attitude and autonomy are crucial to the sustainable development of long-term learning. Evaluation criteria can include whether the student participates seriously in the class, whether the homework is completed on time, and whether the student actively participates in music activities. This helps to develop students' sense of responsibility and self-management ability.

Feedback mechanism establishment

Immediate feedback is critical to student learning. Teachers should give feedback in time after students' performance or class performance, point out the advantages and put forward suggestions for improvement. This immediacy of feedback allows students to understand the problem more quickly, prompting them to make adjustments the next time they play.

Each student learns differently, so feedback should be personalized. Teachers can provide personalized suggestions according to students' technical level, musical expression ability, subject background, etc., to help students improve their performance and learning methods more targeted.

Feedback should be constructive, highlighting the student's strengths in performance and providing specific suggestions for improvement. Through encouragement and guidance, teachers can help students develop a more positive attitude towards learning and stimulate their enthusiasm for learning.

Establish the mechanism of students' self-reflection and feedback, so that students can actively participate in the feedback process. By asking students to evaluate and summarize their own performance, they can have a deeper understanding of their own strengths and weaknesses and form a more positive attitude towards learning.

Discussion

The piano guidebook was designed by studying both local and international documents, and take advice from the opinions of music experts and related persons. Through the sorting and study of different times, different countries, different styles of piano piece, the three level of the piano music, which is outstanding in the art level, is suitable for beginners, is used for the students in the school to study the piano course (Pu, 2022). It is difficult to classify and compare the level of the class, and it can accurately reflect the students' learning level. At the same time, the development of the times, the pulse of the times, the ancient and modern China and foreign countries, and the various characteristics of the study, made the study historic, temporal, national and inclusive (Tao, 2017). This study aims at the freshmen who are studying piano at School of Music in University of Jinan. According to their performance skills, the actual situation and training goals of the students in University of Jinan, the piano repertoire corresponding to different levels is finally listed, and the composition, performance, historical background and artistic characteristics of the repertoire are also studied (Sai, 2022).

At present, there is no specific research on the classification of the piano piece in university. For example, the piano teaching at School of Art in TaiShan University, which is a piano textbook that use various social music exams directly, selects the teaching and examination of some level of the work (Sun, 2014). And no matter whether it is a variety of things, but only the comprehensive, different and specific of the track, it is not suitable for the actual piano teaching of the school. In the meantime, in this guidebook, the author introduces the author of the key track, the background of the time background, the characteristics of the work, and the knowledge of the famous anecdotes. Pay attention to the knowledge integrity and the extension of the music work, and the teaching purpose requirement, the key difficulty, the evaluation standard and the teaching process are added (Tu, 2022). At the same time, it embodies the characteristics of the piano teaching in the school, which can reflect the real level of teachers and students, adapt to the needs of piano course teaching, and avoid the problem of the old and the level of the content of the study.

Recommendation

1. Practical recommendation

Further focus on the individual differences of the students, according to the level and learning requirements of different students, provide personalized teaching guidance and track selection, to maximize the students' interest and potential.

2. Recommendation for future research

This research suggests that the students of the actual application of this track can be evaluated for long-term tracking and effect, and then understand the influence of the track library on the improvement of piano skills and the expressive effect of music

References

Pu, L. (2022). Application of Multiple Intelligences theory in piano teaching. *Theatre House*, (19), 187-189.

Sai, Y. (2022). Thinking on Music Aesthetics and Piano Performance Practice.*Contemporary Music*, (10), 27-29.

Sun, J. (2014). Analysis on piano teaching methods for college Music educationmajors. *Journal of jilin institute of education (middle)*, (10), 34-35.

Tao, J. (2017). Problems and solutions in the construction of piano teaching teams inundergraduate universities. *Music of the North*, (8), 175.

Tu, T. (2022). The embodiment of artistic aesthetic characteristics in piano education.*Theatre House*, (18), 114-116.

Creating Pipa Performance Exercise Book for Non-Pipa Major First Year Students at Shandong University of Arts, Shandong Province, China

Wang Chen,
Chutasiri Yodwised and Yongsit Yongkamol
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 187212153@qq.com

****

Abstract

This "Pipa Exercise Book" is designed for first-year university students who are not majoring in Pipa. It aims to provide comprehensive guidance, allowing them to grasp the basic techniques and knowledge of Pipa performance. The book covers fundamental aspects of the Pipa, such as its developmental history, structure, as well as techniques for both the left and right hands. Additionally, it includes simple melodies and practice pieces suitable for beginners, along with representative pieces for intermediate learners, intended to help students progressively enhance their performance skills. Through this book, students can systematically learn Pipa performance, establishing a solid foundation for their future studies and development in the field of music. This manual serves as a valuable learning resource for non-Pipa majors, enabling them to better understand and master this ancient and beautiful instrument.

Keywords: Pipa performance; practice guide; non-Pipa majors; basic skills; Pipa learning

Introduction

Pipa, as a precious heritage of China traditional music culture, has a long history bearing rich emotions and profound cultural connotations. In the long development, the pipa has experienced many changes and improvements from ancient times, and reached its brilliant peak in the prosperous period of Tang and Song Dynasties. It used to be a courtyard musical instrument of noble scholars, and it was also an important part of court and temple music. Pipa inherits not only musical skills, but also China's culture, history and emotion (Jin, 2023). Nowadays, pipa has become an indispensable part of music education in China. Schools and music institutions offer pipa courses one after another, attracting learners who are interested in China traditional music. The teaching methods of pipa are increasingly diversified and mature. For beginners, the teaching will focus on the basic skills and postures of the pipa, helping students to correctly hold the pipa and master the basic playing skills (Li, 2023). This covers the cultivation of finger flexibility and accuracy, as well as familiarity with the unique playing method of pipa (Wang, 2023).The key to teaching lies in persistent practice and guidance. Students need to master the essence of pipa through long-term study and personalized guidance. Teachers often use workbooks, demonstration performances and individual tutoring to help students understand and apply what they have learned.Pipa, as a musical art, is not only a learning skill, but also a way to understand the cultural connotation of China traditional music. In teaching, students will gradually come into contact with a rich repertoire, from classic

* Received: January 12 2027; Revised: February 11 2024; Accepted: February 12 2024

traditional repertoire to modern playing works, and appreciate the unique timbre and musical charm of pipa (Lin, 2022).

With the progress of science and technology, pipa teaching has entered a new era. Online courses and multimedia resources provide students with more learning choices and convenience, which makes the ways of learning pipa more diversified and rich. Both traditional face-to-face teaching and modern online courses have opened up opportunities for students to explore the art of pipa.

Research Objectives

1. To study pipa technique.
2. To write pipa exercise book.
3. To teach students by pipa exercise book.
4. To evalutation the effect of teaching

Research Methodology

This study adopts the method of combining qualitative and quantitative research. Qualitative research: interview experts to observe students' learning ability, performance and acceptance during and after the experiment. Quantitative research: This study tests students and sorts out and analyzes their test results.

The population of this study is 20 freshmen majoring in music in Shandong University of Arts, and the sample is 6 students who voluntarily choose Pipa. This study invites three experts, each of whom is a teacher who meets the requirements of four experts. Interview experts, collect information about pipa and pipa teaching, practice manuals and experimental courses, and evaluate experimental data.

Research Conceptual Framework

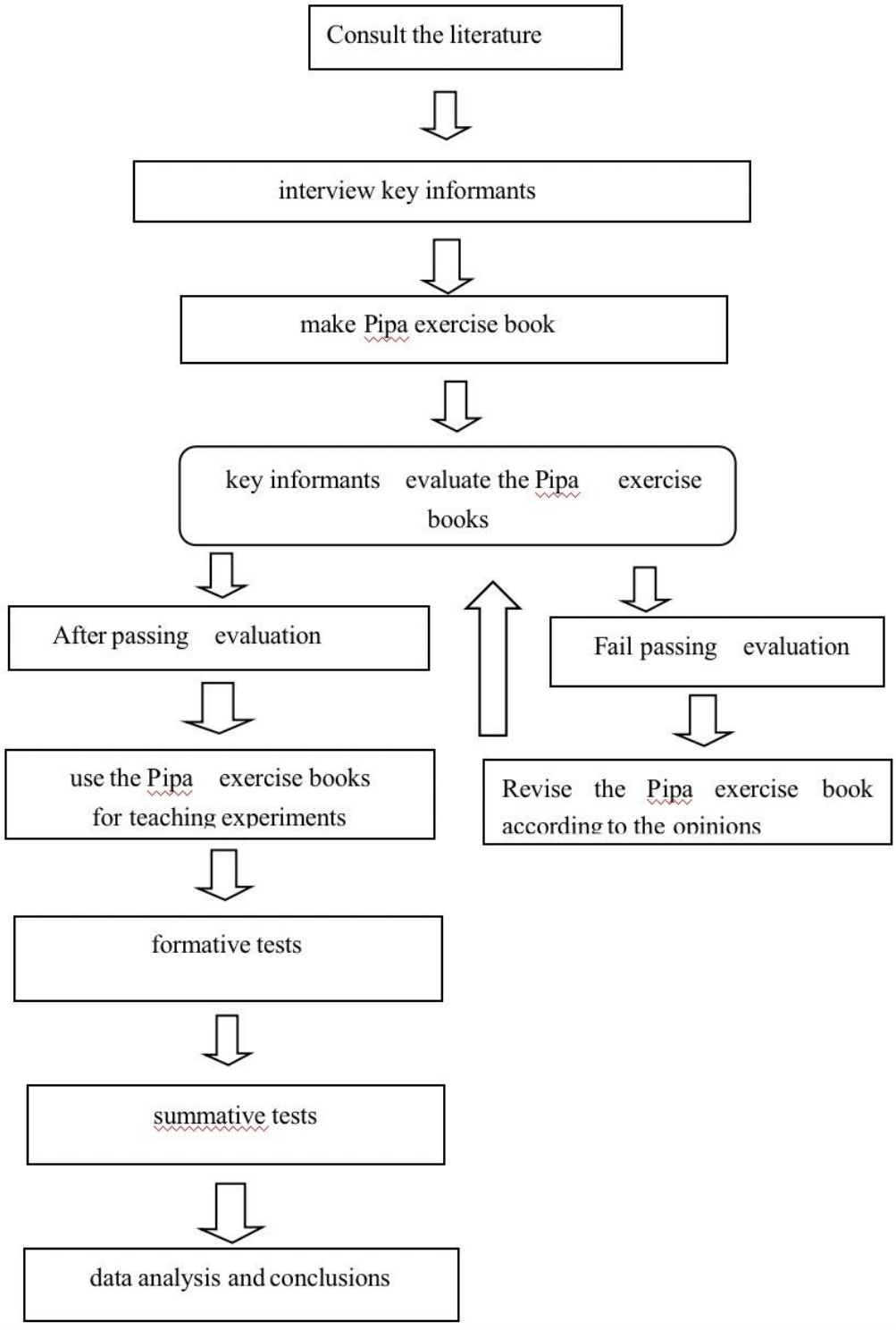

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Results

Three experts from the expert group evaluated the feasibility of Pipa Practice Manual, and evaluated the consistency, feasibility and effectiveness of the project objectives through IOC. IOC Index=1+1+1+1+0.67+1+1+1+0.67+1=9.34,the final Average of IOC is 0.934.

Table1:Expert evaluation of "Pipa Exercise Book"（IOC）

	Evaluation problem	EXP1	EXP2	EXP3	Sum	result
1	Cover design of Exercise book	1	1	1	1	confirm
2	Pipa playing skills	1	1	1	1	confirm
3	Performance style of songss	1	1	1	1	confirm
4	Integration of theory into practice	1	1	1	1	confirm
5	Reasonable arrangement of songss	1	0	1	0.67	confirm
6	The difficulty is suitable for students.	1	1	1	1	confirm
7	Technical learning improvement	1	1	1	1	confirm
8	The difficulty of the songs	1	1	1	1	confirm
9	Introduction to pipa skills	1	1	0	0.67	confirm
10	Introduction to the Basic Knowledge of Pipa	1	1	1	1	confirm
total					9.34	
average					0.934	

According to the data, the final score of IOC is 9.34, with an average of 0.934. This data value shows that the expert group is very satisfied with the feasibility of Pipa Practice Manual.

"Pipa Eexercise Bookl" aims to help non-Pipa major music students learn to play Pipa. It contains the historical background, playing skills and representative tracks of Pipa, which can help students understand Pipa music. The wxercise book not only contains relevant theoretical knowledge, but also makes an in-depth analysis of technical difficulties in combination with actual performance and etudes, which helps students to understand the style characteristics of pipa music. At the same time, the guidebook contains four small and medium-sized pieces of music. These four pieces are representative works of pipa works, which are difficult to some extent, and also incorporate the methods and techniques of playing pipa, which can help students master pipa music more comprehensively in pipa learning.

The researcher conducted a 16-week experiment on six pipa students, one class per week, with a total of 16 classes. In order to further understand the experimental results, the researchers conducted three formative tests on students at the 3rd, 7th and 15th weeks respectively, and conducted a summative test at the 16th week. The form of the test is that students score the performance of a piece of music or an etude, and the score is divided into four grades: A (>85), B (80-85), C (70-79) and D (60-69).

Table2 :Formative tests for students in Week 3

Student	Scale of score(100)			Total score (100)	Teacher evaluation
	Performance ability (60)	Master the musical style of pipa (30)	Mood and emotion (10）		
01	40	19	7	66	D
02	38	18	6	62	D
03	39	22	7	68	D
04	35	23	7	65	D
05	45	21	8	74	C
06	42	20	8	70	C

In the third week of the course, all 6 students participated in the first Formative test, and each student independently played “Scale etude”. The test results were: 4 students for D (60-69) and 2 students for C (70-79), and the average was 67.5. Because the students have no basic knowledge of pipa, they are not fully prepared for this exam, and they are not familiar with pipa skills, and their mastery of left-handed and right-handed playing skills is not accurate. However, through the test, the students' learning effect has been tested, and the teachers have a better understanding of the students' problems.

Table3 :Formative tests for students in Week 7

Student	Scale of score(100)			Total score (100)	Teacher evaluation
	Performance ability (60)	Master the musical style of pipa (30)	Mood and emotion (10）		
01	43	20	8	71	C
02	39	20	7	66	D
03	40	23	8	71	C
04	38	24	8	70	C
05	46	22	8	76	C
06	43	21	9	73	C

In the seventh week of the course, all six students took part in the second formative test, and each student played "Etudes of Wheel Fingers" independently. The test results are: 1 student in D (60-69) and 5 students in C (70-79), with an average score of 71.17. The students have made progress in mastering the playing skills of left and right hands. Through the test, students' learning effect has been tested, and teachers have a better understanding of students' problems.

Table 4:Formative tests for students in Week 15

Student	Scale of score(100)			Total score (100)	Teacher evaluation
	Performance ability (60)	Master the musical style of pipa (30)	Mood and emotion (10）		
01	45	21	9	75	C
02	46	20	8	74	C
03	46	24	9	79	C
04	50	25	8	83	B
05	51	25	8	84	B
06	52	24	8	84	B

In the 15th week of the course, all six students took the second formative test, and each student played “Fengyang Flower Drum” independently. The test results are as follows: 3 people got Grade B (80-85) and 3 people got Grade C (70-79), with an average score of 79.83. The students have made progress in mastering the playing skills of left and right hands. Through the test, students' learning effect has been tested, and teachers have a better understanding of students' problems.

Table 5 : Formative test Comparison of results form

Level of results	Formative test Comparison of results		
	Formative test 1	Formative test 2	Formative test 3
A	0	0	0
B	0	0	76(50%)
C	72(33%)	72.2(83.33%)	83.67(50%)
D	65(66.67%)	66（16.67%)	0
Average score	67.5	71.17	79.83

Table 6: Comparison of Formative Test Results

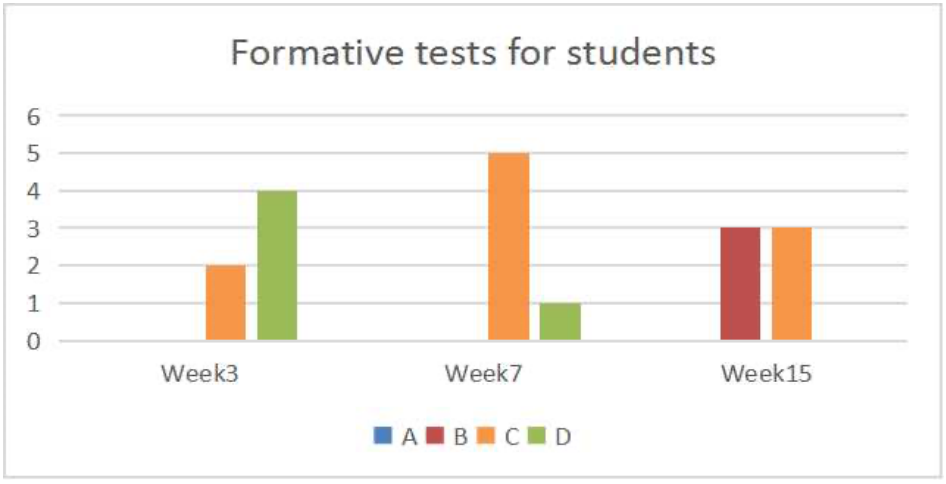

Table 7: Summative test

Student	Scale of score(100)			Total score (100)	Teacher evaluation
	Performance ability (60)	Master the musical style of pipa (30)	Mood and emotion (10）		
01	55	25	7	87	A
02	54	26	7	87	A
03	56	28	7	91	A
04	52	25	8	85	B
05	54	26	7	87	A
06	51	28	7	86	A

Table 8 : Comparison of results

Level of results	Comparison of results			
	Formative test 1	Formative test 2	Formative test 3	Summative test
A	0	0	0	87.6(83.33%)
B	0	0	76(50%)	85(16.67%)
C	72(33%)	72.2(83.33%)	83.67(50%)	0
D	65(66.67%)	66（16.67%)	0	0
Average score	67.5	71.17	79.83	84

During the 16-week course, all six students took the summative test, and each student played Zizhu Tune independently. The test results were: 5 students in Group A (> 85) and 1 student in Group B (80-85), with an average score of 87.2.

In the 16th week of this semester, six students took a summative test, which included asking them to play a solo piece they were learning alone, which must be performed formally in performance clothes. Compared with the results of the previous Formative test, it is obvious that after one semester's study, the students have made great progress in playing pipa skills.

Discussion

The text presents a study focused on developing a Pipa Exercise Book for university students not majoring in Pipa. It aimed to aid their learning of Pipa performance, covering techniques, historical context, and musical styles. The study used a mix of qualitative and quantitative research methods, including expert evaluations and student performance assessments over 16 weeks.

The findings highlighted significant progress among the six students, evident through multiple formative and summative tests. These assessments tracked the students' improvement in Pipa-playing skills and understanding of musical styles. The consistent positive results indicated the effectiveness of the Pipa Exercise Book in facilitating their learning and skill development (Yang, 2023).

Ultimately, the study successfully met its objectives of creating a comprehensive resource for non-Pipa majors and evaluating its impact on their mastery of Pipa performance. The notable enhancements in student abilities throughout the experiment emphasized the book's effectiveness as a teaching tool (Li, 2023).

Recommendation

1. Practical recommendation

Provide training and lectures for music educators, so that they have a clear understanding of the use of exercise books and teaching methods and use them correctly in teaching practice. Encourage students to apply for pipa performance elective courses, and improve students' practical experience and identity with Chinese traditional musical instrument pipa.

2. Recommendation for future research

Continuous improvement: regularly evaluate the teaching effect of workbooks, listen to the feedback from teachers and students, and constantly improve and perfect the contents and teaching methods of workbooks.

Generally speaking, the compilation of this Pipa Workbook provides a valuable teaching resource for the educators and students of Pipa elective courses in Shandong University of Arts, and also makes a positive contribution to the inheritance and development of Pipa. I hope this guide book can help students understand the unique charm of pipa and better inherit and carry forward this valuable local cultural heritage.

References

Jin, T. (2023). Analysis of the path to improve the quality of pipa classroom teaching. *Contemporary Music*, (09), 61-63.

Li, H. (2023). Research on the Innovation of Pipa Teaching and Practice in Colleges and Universities from the Perspective of Aesthetic Education. *Art Evaluation*, (08), 114-117.

Li, Z. (2023). Reflections on the cultivation of aesthetic feeling in pipa teaching. *Journal of Gansu Normal University*, (01), 139-142.

Lin, Y. (2022). Exploration of Liu Dehai's Pipa Art Creation and Teaching Concept-Comment on "Qin Hai You Si". *China Pedagogy Journal*, (02), 137.

Wang, L. (2023). The present situation of pipa teaching in colleges and universities and the exploration of reform scheme. *Drama House*, (09), 190-192.

Yang, F. (2023). Teaching Thoughts on the Expression of Charm in Pipa Playing. *Art Evaluation*, (11), 159-163.

Composing the "Qingming Capriccio": A Composition Based on Zhang Zeduan's the Qingming Shanghe Tu

Wang Yi, Panya Roongruang,
Wattana Srisombut, Nitaya Aroonwong and Kunakorn Srisombut
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com

****

Abstract

The Qingming Shanghe Tu (the picture of the Riverside Scene at Qingming Festival) is one of the most famous paintings in China. It is a painting of the Northern Song Dynasty. It is the only surviving masterpiece of Zhang Zeduan, a painter of the Northern Song Dynasty. It is a national treasure and is now in the Palace Museum in Beijing.

The music work Qingming Capriccio is composed based on the Qingming Shanghe Tu. The technical approach of the process is transferring the visual arts into auditory sense. Qingming Capriccio consists of four movements corresponding to the four parts of the painting. A number of Chinese traditional instruments are used in the music to create the atmosphere of Chinese landscape painting, such as Dizi, Ruan, Pipa, Yangqin, Guzheng, Horn, Erhu, Zhonghu, Cello, Double Bass, Cymbals, Snare Drum and Bass Durm.

The music has been performed in the theater for more than 2000 people at Qingdao University of Science and Technology in the May of 2023.

Keywords: Composition; Qingming Shanghe Tu; Composing based on painting

Introduction

The Qingming Shanghe Tu (the picture of the Riverside Scene at Qingming Festival) is one of the most famous paintings in China. It is a painting of the Northern Song Dynasty. It is the only surviving masterpiece of Zhang Zeduan, a painter of the Northern Song Dynasty. It is a national treasure and is now in the Palace Museum in Beijing. The seal on the right of the scroll is the Northeast Museum (now Liaoning Provincial Museum). Because it has been robbed, stolen and sold for more than 800 years, and finally passed to the last emperor of the Qing Dynasty, Pu Yi, who was controlled by Japan in the Northeast, although he was the emperor, he had no actual power. After the victory of the Anti-Japanese War in 1945, Pu Yi was captured in Shenyang while preparing to go to Japan. The precious calligraphy and painting he carried with him were confiscated and then left in the Northeast Museum. Because it was a national treasure, it was transferred to the Palace Museum in Beijing. This is unique in the history of painting in China and even in the world and has high historical and artistic value. According to literature, Bianjing was one of the largest cities in the world at the beginning of the 12th century (Chen, 2021).

Zhang Zeduan was born in Zhucheng, Shandong Province. When he was young, he liked to play around in Bianjing. After that, he became very interested in painting. During the Song Dynasty, he became a royal painter. He was good at painting palaces, houses, etc., and also likes painting cars, boats, bridges and other objects, forming his own style characteristics.

* Received: January 9 2027; Revised: February 8 2024; Accepted: February 12 2024

His paintings are not well documented, and the only works that have been handed down to the world are The Qingming Shanghe Tu and The Jinmingchi Zhengbiao Tu (Shi, 2021).

The Song Dynasty was the peak stage of Chinese painting art. This stage showed many types of landscape painting, flower and bird painting, which were very diverse and had their own systems and painting methods. As an expert in figure painting Zhang Zeduan is good at expressing the feelings and states of characters with the help of the surrounding environment. Narrative paintings' space were divided by environmental scenery or furnishings in the room in the long-volume painting. The painter Zhang Zeduan carefully observed the expressions and actions of different people, and completed the work with diversified painting expressions. This reflects the aesthetic concept of realism, which is different from the "fat is beauty" of the Tang Dynasty in aesthetic sense. It is closer to the aesthetic trend of modern people in the shape of the characters. The characters are natural in body shape. Both men and women use the body shape that is neither too fat nor too thin (Yuan, 2018).

The Qingming Shanghe Tu mainly described the prosperity of Bianjing in the Song Dynasty, and recorded the urban landscape on both sides of Bianhe River according to the real situation at that time. Later generations could understand the urban landscape, the culture and politics of Song dynasty and the living conditions of people at different levels of the Song Dynasty through this painting.

It can be seen from the painting that there was the Dipu in the Song Dynasty. Di Pu was an organization that delivered official documents through land and water transportation in the Song Dynasty. The horses and weapons in the picture are related to the military system at that time The people in the picture look tired because they haven't received the task for a long time. Waiting for the task makes them bored. This detail implicitly indicates that the economic development and prosperity reached the peak at that time, and the government was extravagant and lazy. It also revealed the reasons for the decline of the dynasty (Li, 2020).

Figure 1 A detail of the *Qingming Shanghe Tu*

It can be seen from the painting that the market economy in the Song Dynasty was prosperous. At the entrance of the magnificent shop, there are two peddlers selling vegetables. The peddlers on the left are selling to three young people and a child. The peddlers on the right are selling to a woman and a baby sitter with a baby. This detail reflects the social form of commodity economy at that time.

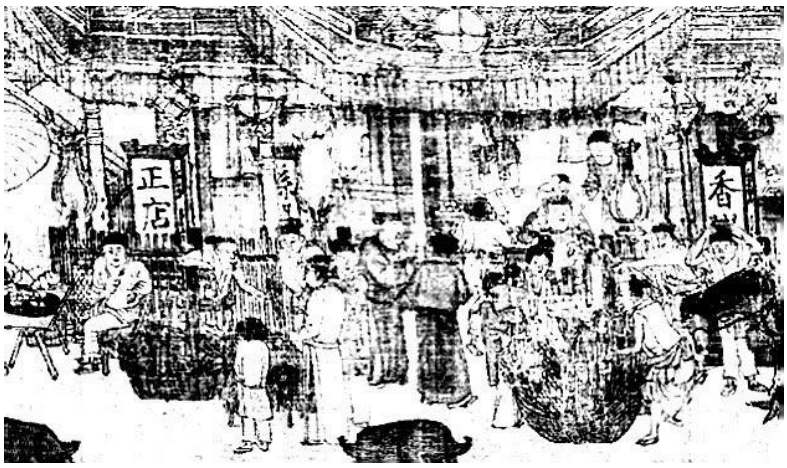

Figure 2 A detail of the *Qingming Shanghe Tu*

In addition, different commercial buildings can be seen in the painting, such as restaurants, tavern, hotels, teahouses, etc., with a large number and scale, which was a feature of the urban economic development at that time. The restaurant industry is booming and the buildings of restaurant are beautiful. There are 122 houses in the painting, 45 of which are used for commercial operation, many of them are restaurants and taverns. Two of them are two-story buildings. There are plaques at their doors with the restaurants' name called Zhengdian and Shiqian Jiaodian which appear on the far left of the picture and the bridgehead in the middle of the picture. The tea house industry in the Song Dynasty also flourished. Tea houses are widely distributed and numerous, with distinctive buildings. In addition to selling water and tea, teahouses also provide people with a place to relax and negotiate. Therefore, the location of teahouses is very exquisite, which is generally only available in cities, and will be located near the main traffic routes and the docks with dense commercial exchanges. At that time, the competition in the teahouse industry was fierce. In order to attract customers, the teahouses with economic strength made their own teahouse buildings magnificent. They not only attached importance to the building structure, but also had exquisite interior decoration (Mu, 2022).

We can also see some changes in living habits from the painting. The hat worn by women was a political etiquette system abolished in the Tang Dynasty. However, people were used to wearing this hat when traveling long distances to protect themselves from sand and wind. In front of the woman was a cart pulled by a donkey, loaded with luggage. The donkey cart is operated by two servants, one pulling in the front and the other pushing in the back. The woman was riding on another donkey with a servant leading the donkey. There is a servant carrying a shoulder pole behind the woman. The package contains the woman's personal belongings. This woman took four servants, which reflected the prosperity of social and economic development at that time.

In front of the hospital named Zhaotaichengjia in the picture, there is a man wearing white clothes and riding a large horse. There are many servants following him. Some servants lead horses and some carry goods. It can be seen that the man is a very rich businessman. The walls and bricks of the hospital Zhaotaichengjia are luxurious, the gate is beautifully decorated, and the walls are also luxurious. From the design of the roof and the shape of the chairs, it can be known that the owner was once a senior official

To the east of the hospital Zhaotaichengjia, there is a house named Wangyuanwaijia. There are exquisite tables and chairs in his house. The position of this chair is obvious. In the past, the chair symbolized the identity of the owner, while the exquisite chair symbolized the high social status of the owner. This kind of chair can not be sit by everyone. In modern society, there is a saying in Chinese that "the first chair" refers to the chief person in charge of an organization, company or institution. This proves that the exquisite degree of decoration and carving on the chair corresponds to the identity and political status of the owner (Bao, 2021).

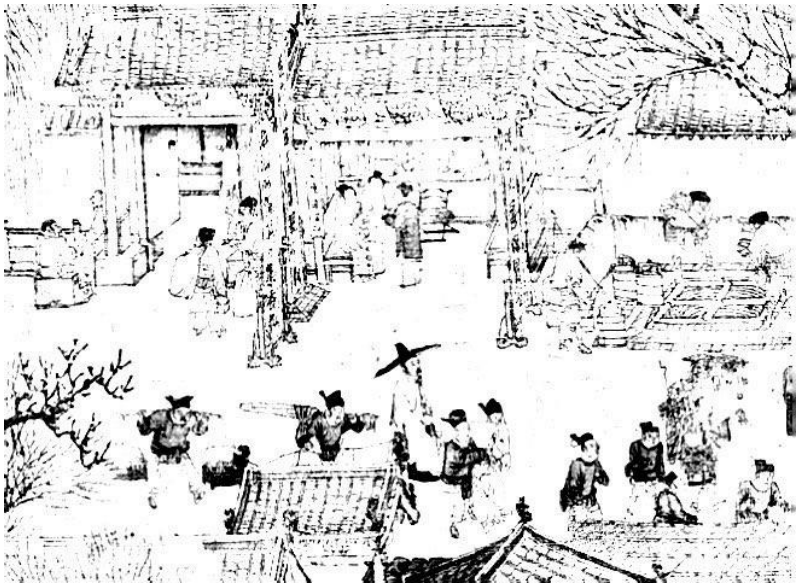

Figure 3 A detail of the *Qingming Shanghe Tu*

The picture shows the working people at the bottom of the society, such as boatman, slaves, porters, handicraftsmen, rickshaw drivers, barbers, patients who are buying traditional Chinese medicine, and so on. They have their own unique images. Among them are several people with extremely long sleeves. They are middlemen called called Yaren. Their job is to make deals between buyers and sellers, earn commissions and price differences. The waiters in the tavern who had a low social status at that time wore a black headscarf on their head and a gray gown on their body.

The bridge part was once considered the greatest part of the painting. It shows a scene where a boat is about to hit the bridge. There is another disaster at the same time. The people at the bow of the boat and the people on the bridge look into the water together. Some studies show that someone was drowning. Some studies believe that the economy of the Song Dynasty at that time developed to a very prosperous level, so the officials at that time were lazy and

would be corrupt. The soldiers at that time had nothing to do because the court was peaceful and there was no war. However, if this state continues, the society will inevitably decline. The painter hopes to remind the emperor of the danger of the imperial court through this painting.

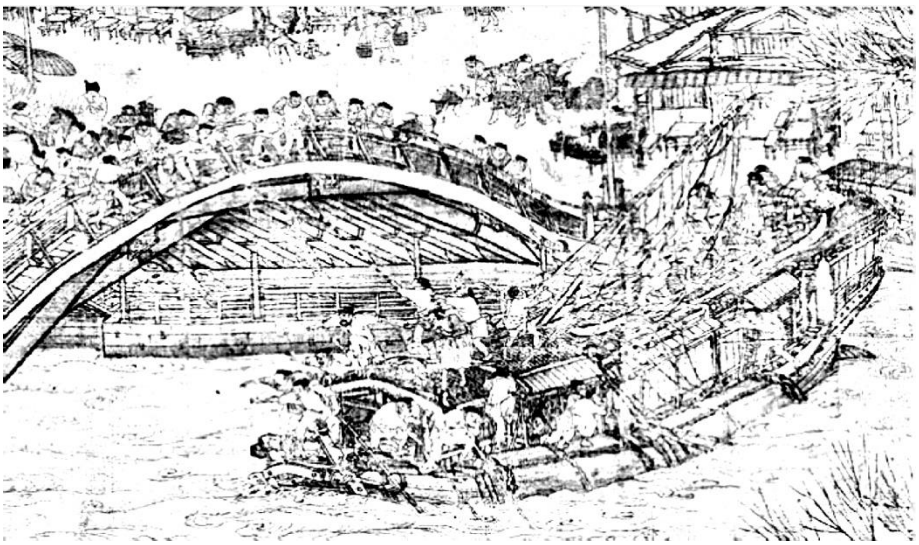
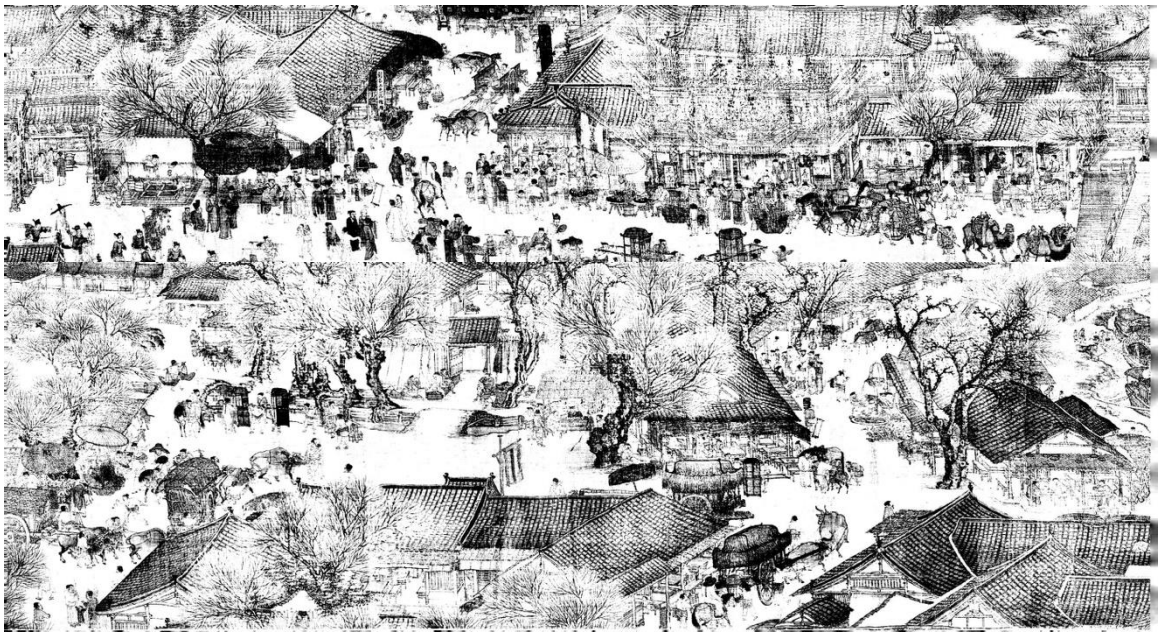

Figure 4 A detail of the *Qingming Shanghe Tu*

The picture shows that a pedestrian met a rich man on a horse, but did not want to greet him, so he covered his face with a fan. In ancient times, when people met an acquaintance but did not want to greet him, they would cover their faces with fan. This is called *Bian Mian.* This is an ancient social etiquette

The *Qingming Shanghe Tu* is a painting with 5.287 meter-long with 0.25 meter-high. but it could be divided to four parts :

Part I. The Market

Part III. The River

Research Objectives

The research objectives are to study the Qingming Shanghe Tu, to To interpret the content and meaning of the Qingming Shanghe Tu into musical composition Qingming Capriccio. After finishing the music composition Qingming Capriccio, to verify the composition by experts and to perform the Qingming Capriccio for public. At last, to teach student at Qingdao University of Science and Technology on art and musical interpretation.

Research Methodology

This research is a combination with qualitative research and creative research. A musical composition will be composed for the creative research bases on PR model.

Research Conceptual Framework

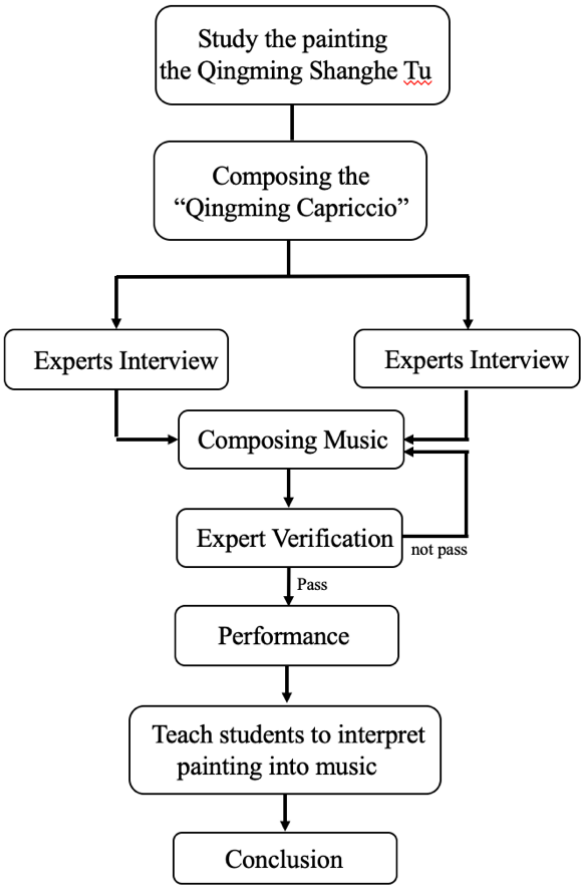

Figure 5 Research Conceptual Framework

Research Results

1. The study about the Qingming Shanghe Tu

Qingming Shanghe Tu It is a painting of the Northern Song Dynasty. It is the only surviving masterpiece of Zhang Zeduan, a painter of the Northern Song Dynasty. It is a national treasure and is now in the Palace Museum in Beijing. The seal on the right of the scroll is the Northeast Museum. Because it has been robbed, stolen and sold for more than 800 years, and finally passed to the last emperor of the Qing Dynasty, Pu Yi, who was controlled by Japan in the Northeast, although he was the emperor, he had no actual power. After the victory of the Anti-Japanese War in 1945, Pu Yi was captured in Shenyang while preparing to go to Japan. The precious calligraphy and painting he carried with him were confiscated and then left in the Northeast Museum. Because it was a national treasure, it was transferred to the Palace Museum in Beijing. This is unique in the history of painting in China and even in the world and has high historical and artistic value. According to literature, Bianjing was one of the largest cities in the world at the beginning of the 12th century

The Qingming Shanghe Tu is a painting of the Northern Song Dynasty. It is the only surviving masterpiece of Zhang Zeduan, a painter of the Northern Song Dynasty. It is a national treasure and is now in the Palace Museum in Beijing. The seal on the right of the scroll is the Northeast Museum. Because it has been robbed, stolen and sold for more than 800 years, and finally passed to the last emperor of the Qing Dynasty, Pu Yi, who was controlled by Japan in the Northeast, although he was the emperor, he had no actual power. After the victory of the Anti-Japanese War in 1945, Pu Yi was captured in Shenyang while preparing to go to Japan. The precious calligraphy and painting he carried with him were confiscated and then left in the Northeast Museum. Because it was a national treasure, it was transferred to the Palace Museum in Beijing. This is unique in the history of painting in China and even in the world and has high historical and artistic value. According to literature, Bianjing was one of the largest cities in the world at the beginning of the 12th century

2. Interpret the content and meaning of the Qingming Shanghe Tu into musical composition Qingming Capriccio

Transforming the scene and emotions of the Qingming Capriccio into music is a comprehensive task which required the Familiarity of the painting. The overall atmosphere of music is to depict a scene of a busy city, filled with the hustle and bustle of life and various activities of characters. Music expresses this busyness and diversity through lively melodies, diverse instrument combinations, and rhythms.

The painting was divided into 4 parts based on the previous study.

20 Pipa, Zhongruan and Daruan are used in the first part, the busy scenes in the market. By using fast-paced rhythm to depict the busy scene of people in the market, imitating the hustle and bustle of people buying and selling in the market.

Figure 6 Music Example of the 1st Movement of *Qingming Capriccio*

Dizi, Pipa, Guzheng, Yangqin, Erhu, Zhonghu, Cello, Snare Drum and bass Drum are used in the second part, the restaurants. The music language used Western regional modes to express the influx of various cultures during that period.

Figure 7 Music Example of the 2nd Movement of *Qingming Capriccio*

Dizi, Pipa, Oboe, Horn, Erhu, Zhonghu, Cello, Double Bass, Cymbals, Snare Drum and Bass Drum are used in the their part, the River. More instruments describe more emotions and stories, and the comparison between Chinese and Western instruments depicts the crisis of a ship about to collide with a bridge, Use smooth strings and woodwind instruments to depict the flow of water in the canal, and the feeling of boats crossing the water surface. Soft tones can be used to express the tranquility of the canal.

Figure 8 Music Example of the 3nd Movement of *Qingming Capriccio*

Dizi, Ruan, Pipa, Yangqin, Guzheng, Horn, Erhu, Zhonghu, Cello, Double Bass, Cymbals, Snare Drum, Bass Drum are used in the last part, the wilds. Erhu and Zhonghu are used to create the atmosphere of palaces and temples, and music can gradually become solemn and mysterious.

Figure 9 Music Example of the4nd Movement of *Qingming Capriccio*

3. Expert feedback about the *Qingming Capriccio*

The experts gived positive feedback after reading the score of *Qingming Capriccio* and lestening the rehersal of the piece. Here are the summary of their feedback:

The work Qingming Capriccio is described as musically innovative, and the work is full of creativity and variation in its melodic conception. From the melodious folk music melody to the tension of modern symphony, the musical picture of the work is rich and colorful. Particularly praiseworthy is the emotional expression, in which the composer pushes the emotions forward through the climaxes and valleys of the music, triggering emotional resonance in the listener. Each instrument seems to be telling a deeply emotional story, which makes people deeply involved in it.

This piece is like a musical scroll, laying out ancient historical scenes and the sights of a bustling city in notes, showing the listener a glimpse of life a thousand years ago. With his unique creativity and musical talent, the composer skillfully incorporates the details, emotions and atmosphere of the historical scroll into the music, creating a vivid soundscape for us.

The harmonic technique of the work is also unique. The composer skillfully blends the harmonies of classical instruments with the timbres of modern instruments, creating rich sound layers and musical textures. The emotional expression of the piece is equally infectious. The sadness and joy intertwined in the music, and the cycle of life and death, seem to be the interlacing of historical footage. From the quiet riverbank scenery to the hustle and bustle of the city, from the peaceful scenes of life to the colorful depiction of characters, every note reveals an emotional resonance, allowing people to feel the flow of time and the weight of history in the music.

4. Perform the *Qingming Capriccio* in public

This work is divided into four movements, corresponding to the four parts of the screen from left to right, which are the market, the restaurant, the river and the wild. The first movement has been performed in the theater for more than 2000 people at Qingdao University of Science and Technology in the may of 2023.

5. Teaching student about interpretation of music

The teaching process has been placed at the faculty of music of Qingdao University of Science and Technology. This course, as an innovative application course, is divided into ten classes, teaching students to simulate and reproduce the entire process of using music to depict the Qingming Shanghe Tu. The first class is an introduction, in this lesson, students will understand how to divide a complete work into several parts and connect the visual structure in art with the musical structure in music. In order to ensure the uniformity of the course, we will divide the work into four parts from left to right. From the second class to the ninth class, complete one movement explanation and simulated writing every two classes, The last class serves as a summary of the previous learning content, and students need to complete and showcase their four movements of music in this class. These ten classes are interspersed with some tests, and finally there is a test to evaluate the learning situation of the students'.

Discussion

The Qingming Capriccio is an academic practice and attempt that combines theory and practice. Painting is an art that can be seen but not heard, music is an art that can be heard but not seen. The creative attempt of this work has transformed visual art into auditory art. The creative attempt of this work has transformed visual art into auditory art, and attempted to explore the feasibility of creating music based on paintings and the theory of music composition techniques. Music and painting have a certain correspondence in overall structure and external form. Due to the influence of psychological synesthesia, music and painting often penetrate and influence each other. The musical structure of music can correspond to the composition of painting. Melody and rhythm were originally basic concepts in music and are widely used in painting and spatial art, such as describing building layouts with rich rhythm and smooth character lines (Jiang, 2021).

In 1868, color was originally a fundamental attribute of painting and was often transplanted into the field of music, such as "color changes in piano playing", "harmony colors", "tonal colors", "color palettes for orchestration", and so on. Just as music borrows the term "color" from painting, painting also borrows the term "tone" from music to describe the nature of color. The main color tone is called "tone". Various colors give people different feelings. Red, orange, and yellow are warm tones, equivalent to the major mode in music, giving people a warm and enthusiastic feeling; Green, cyan, and blue are cool tones, equivalent to minor tones in music, giving people a cold and peaceful feeling (He, 2019).

Recommendation

1. Practical Recommendations

using music to depict or enhance a painting can be a powerful and creative approach. The combination of visual and auditory stimuli can create a multi-sensory experience for the viewer, enriching their overall perception of the artwork. Music has the ability to evoke emotions, and when paired with a painting, it can amplify the emotional impact of the artwork. The combination of visual and auditory stimuli can create a more immersive and powerful experience.

Music can provide another layer for interpretation, allowing viewers to connect with the artwork on a more personal level. Different people may perceive the combination of music and painting in unique ways, adding depth to the overall artistic experience. Combining music and painting is a form of interdisciplinary art, breaking traditional boundaries and exploring new creative possibilities. Artists who experiment with different mediums can push the boundaries of artistic expression.

2. Recommendation for future research

Reasonable and extensive development of music can expand the commercial value of products, especially in commercial advertising. The use of music in advertising can serve as a brand trademark. It can also play the role of a brand trademark in the same advertisement for a long time, so that the audience can know which brand of product it is advertising for at any time when they hear this familiar music, and "hear its sound, know its object", deepening consumers' impression of the product brand or corporate image, which helps to improve the brand and corporate awareness of the product. Pepsi Cola Company in the United States once broadcasted a famous British hunting song in an advertisement on a radio station, accompanied by lyrics with Pepsi characteristics. Accurately appeal Pepsi's low price and high-quality

features to consumers in the familiar and beloved music of the audience. After the advertisement aired, Coca Cola shook its dominant position in the US beverage market. Advertising songs often play an important role in expressing advertising themes in the form of music. Due to the short and rhyming lyrics, intentional repetition of words and characters, and beautiful and pleasant melodies of advertising songs, they often rely on a song that the audience is familiar with and loves to listen to translate into advertising songs, thereby achieving a unique brand appeal effect.

References

Bao, H. (2021). *The Expression of Musicality in the Painting Language of Modern Art——Taking Klimt and Kandinsky as Examples*. Chongqing, Chongqing: Sichuan Fina Arts Institute.

Chen, C. (2021). Sedan Chairs and Flowers in Riverside Scene in Qingming Festival. *Journal of Literature and History*, (2), 84-88.

He, S. (2019). *The Relation between Debussy Music and Impressionist Painting——on the Artistic Conception of Debussy's Art Songs*. Beijing: China Conservatory of Music.

Jiang, Z. (2021). Dialogue across time and space the blooming of cross-border integration Comment on Zhao Lin's symphonic poem "Thousands of Miles of Rivers and Mountains". *People's Music*, (11), 21-25.

Li, D. (2020). Research on the Literature of Painting History in the Late Northern Song Dynasty. *Journal of Ethnic Art*, (1), 26-38.

Mu, Y. (2022). On the Artistic Achievements of Folk Paintings in the Song Dynasty from the Painting Style of Qingming Shangehe Tu. *Journal of Kaifeng Vocational College of Culture & Art*, *42* (7), 126-128.

Shi, X. (2021). Big Thought from A Small View -- The Science and Technology of the Northern Song Dynasty hidden in Qingming Shanghe Tu. *Sicence in art*, (13), 52-53.

Yuan, B. (2018). *A Study on the economic life of Kaifeng in Northern Song Dynasty.* Wuhan: Central China Normal University.

The Performance of the Mapi Dance in China

Su Na, Panya Roongruang,
Pattararin Sirirat, Nitaya Aroonwong and Saisunee Hawang
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: panya.roo@bkkthon.ac.th

****

Abstract

The Mapi dance in Xinxiang, Henan Province began in the late Ming Dynasty and had a significant influence in the jurisdiction of Weihui and Huaiqing prefectures during the Ming and Qing dynasties. It was mainly spread in the areas of Ji County, Huojia, and Wuzhi. In the old days, during leisure time or major festivals, only a small space was needed in the village, and a person wielded a the Mapi whip and led a dozen people to perform. In the middle of the Qing Dynasty,the Mapi dance gradually became a part of the daily life of the people in the Huojia area of Xinxiang. In the late Qing Dynasty, it reached its peak. During the Daoguang period of the Qing Dynasty, the eleventh-generation inheritor, Du Shubing, recruited nearly a hundred apprentices. However, after entering the 21st century, with the growth of local economic strength and the continuous updates of science and technology, foreign cultures continue to pour into the Huojia area, making its cultural environment diverse and integrated from the previous single and closed. This article presented the performance of the Mapi dance in China.

Keywords: Performance; Mapi Dance; China

Introduction

According to Du Guoxiang, the 22nd generation inheritor of the Mapi dance,the Mapi dance originated from the late Ming and early Qing dynasties. In the ninth to thirteenth years of the Chongzhen reign of Emperor Sizong of the Ming Dynasty (1636-1640), there was a severe drought in northern Henan Province for five consecutive years, with locusts blocking the sun and crops failing to harvest. In addition, the war and war caused the people to suffer from hunger and death, and there were widespread lamentations and epidemics. the lack of water conservancy construction, frequent river disasters, frequent droughts, infrequent harvests and droughts, daily livelihood barriers, poor people not seeking daily necessities, and wealthy people also having huge amounts of capital, can be seen from historical records that the living environment at that time was harsh. People survive in such harsh environments, eating grass roots, scraping tree bark, and even cannibalism among fathers, sons, brothers, and spouses. the corpses are scattered across the fields, and the houses and villages are deserted. Although there are no pedestrians on the road, the villages from east to west dare not travel, and hungry people from all over the country have risen up in rebellion. the Du family left their homes and fled in all directions. Due to the fact that the Du family members are proficient in martial arts and are skilled in boxing and footwork, some martial arts practitioners may have evil thoughts in their hearts during times of no support, so they rely on martial arts to survive and become "ring the Mapis". This group of people, who have been reduced to "Xiangma", are looting and harming the people in the northern Henan and Hebei regions. the Du family, who once eradicated

* Received: January 29 2027; Revised: February 10 2024; Accepted: February 12 2024

violence and pacified the people, became the "ring the Mapis" that plundered the good people, causing the remaining Du family members to feel insulted by the Du family tradition, violating the ancestral teachings of the Du family's ancestors on "Da Hong Quan". After several discussions, the elders of the Du family decided to build a Wudao Temple and Niuwang Temple to the west of the village. the meaning of 'Wudao Temple' is to pray for favorable weather and abundant grain in the village; the "Niuwang Temple" takes the folk saying "the ox falls from the the Mapi", which means that the ox conquers the earth and rings the the Mapi. It intimidates the people who have become the "ring the Mapi", hoping that they can wash their hands with gold and turn back to the right. At the same time, it serves as a warning to future generations, taking a warning and engaging in charitable deeds to benefit the village (Li, 2019).

In the 14th year of the Chongzhen reign of the Ming Dynasty (1641 AD), after the completion of the Wudao Temple, the Du family members held a ceremony to open the temple on a auspicious day. At the ceremony, the Jade Emperor sacrificed his the Mapi to the heavens to show that he had subdued the the Mapi and returned to heaven, following the will of the people, and no longer leaving it to harm the world. At the same time, the Du family members of Guantan based their martial arts moves on the family tradition of "Da Hong Quan" and cut the Mapi into strands to create a long whip, named "Golden Dragon the Mapi Whip". They used props such as the Green Dragon Yan Moon Blade or Golden Dragon the Mapi Whip, and combined the form and movements of "the Mapi" stepping on fire performance in religious rain praying ceremonies to create the Shoujia Guantan Du family the Mapi dance. Using the performance form of the Mapi dance, one is to support the celebration of the completion of the temple; the second one expresses the public opinion at that time, that is, to dispel the charm of drought, pray for blessings and rain, and to bring peace to the countryside; the three principles shake evil and ward off evil, promote righteousness, and educate future generations.the Mapi dance, as a unique traditional dance art of the Han ethnic group, took root and took shape during this period.

"Mapi" originates from "Ma Pi" and refers to people who "communicated with gods" and were able to exorcise evil spirits in ancient religious activities. It is a profession of "wizards" spread in folk culture. During the reign of Emperor Qianlong of the Qing Dynasty, Li Dou wrote the "Record of Yangzhou Boats", In the fifth article of Volume 16, it is recorded that "in the local customs, the sixth day of the second month and the nineteenth day of the ninth month are the Christmas of Guanyin. At the end of the season, the pole flag, umbrella cover, flag building, and lantern fire of Nuo are at their peak. Nuo is called incense in ordinary times. Joining the guild is called Ma Pi. When the the Mapi Pi arrives, the gongs resound in the sky." Killing chickens and shedding blood is called Jiansheng. When dancing in the palace, ghosts and ghosts stand apart, it is impossible to have any form. "Here, the"the Mapi"is called" Nuo ", which is usually referred to as" Xiang Huo ", Refers to the deacon who welcomes the deity statue out of the temple during the Guanyin Temple Fair. During the reign of Emperor Daoguang and Emperor Jiaqing of the Qing Dynasty, the Mongolian people in the Han Dynasty also recorded the religious activity "Guanyin Hui" in the 16th chapter of "Fengyue Meng", which included the appearance of "Ma Pi", the article provides a detailed description of its actions and behaviors the two of them were bare feet, tied with silver red Xing'er cloth and green Xing'er cloth pants, which were two feet long. the iron cone pierced through their arms and wrists, and each held an iron whip, jumping around the hot incense pile in the courtyard of the main hall. the other person placed the bamboo iron whip in the incense pile and burned it red. His right hand wiped the end of the red iron whip with a piece of yuan flower, but when

he saw a wisp of green smoke, his skin and flesh were not damaged. the other person jumped a pair of bare feet into the incense pile Inside, he jumped out of the pile again, and the epithelial flesh of his feet was not damaged the following section of the article further explains its responsibilities, claiming to be a "handsome master" who is a person who communicates yin and yang and punishes yin and yang. Both of these books come from the Qing Dynasty, which was later than the formation period of the Mapi dance. However, to this day, only these two books have been recorded in ancient literature regarding "Ma Pi". Where does the "(the Mapi)" art mentioned in the inheritance population of Du's the Mapi dance in the rain praying ritual come from (Bo, 2018).

The author reviewed the literature and found that the "Ma Pi" also appeared in the "Zero Sacrifice" activity of praying for rain in Pingding, Shanxi, and played a very important and even central role in the activity. What Dou Kai and Zhao Bingsheng saw in their childhood, Suddenly, a strong man emerged from under the incense table, disheveled and disheveled, with his chest exposed, his mouth foaming, his eyes wide open, his right hand holding a three ring knife weighing over thirty pounds, and his left hand dragging a large hemp rope with a mouth thickness of more than twenty zhang long. His face was filled with murderous energy, which was shocking. As soon as he appeared, both inside and outside the hall, there was a commotion, and the people kneeling in incense ran out of the temple door and told them, 'Suppress the the Mapi! Suppress the the Mapi! Suppress the the Mapi!' the residents of Seventh Street heard the good news Suddenly, gongs and drums were played, gathering in front of the Yuhua Terrace, competing to see the glory of the the Mapi world the duty of "Ma Pi" here is similar to that of ancient witches and Fang Xiang in the Qin and Han dynasties, and he is the central figure who communicates with the gods when praying for rain. the meaning of 'suppressing' is to be entrusted to God, to convey God's will, and to carry out God's mission. " Pi 'and' Pi 'have the same rhyme and sound, and the appearance of the Mapi during praying for rain is the same as the scene of Ma Pi's appearance recorded in the "Record of Yangzhou Painted Boats", the leading dance center "Prince" in Du's the Mapi dance is also holding a large knife or whip, and the most mysterious dance form in the Mapi dance is the performer walking on a hot steel plate, which is similar to the movements recorded in "Wind and Moon Dream". Although there was no record of "Mapi" before the Ming Dynasty, it can still be inferred that "Ma Pi" was a figure shaped like a "witch wish" in ancient religious activities, while the Du family's the Mapi dance was directly related to ancient religious worship and rain seeking activities, but there were significant differences (Yu & Zhang, 2014).

Folk Culture in China

For the study of folk culture, China has gone through a complex process. Currently, there is no systematic theory of the dissemination of folk culture in China, and domestic scholars mainly use modern communication research methods for research. the first researcher with outstanding achievements in the field of folk communication is Professor Zhong Fulan from East China Normal University. His publication of "Folk Communication Studies" is the pioneering work of folk communication studies, providing a systematic construction for the research of folk communication studies and theoretical explanations for the dissemination of folk culture. the specific content includes research on folk culture and communication from a cultural perspective, research objects of folk communication studies, folk communication and symbol theory Elaborate on the spatiotemporal characteristics of folk culture and nonverbal

communication, as well as the specific concepts of folk culture communication, It is believed that "the dissemination of folk customs is a phenomenon of the transmission, diffusion, transfer, and inheritance of various cultural elements unique to humanity, and it is the flow, sharing, interaction, and reorganization of various cultural resources and information in time and space. It is the process of symbolization and socialization of human survival, the process of encoding and interpreting by disseminators, and the creative spiritual activity of cultural communication between subjects. Professor Zhong Fulan's "Folklore Communication Studies" and "General Theory of Chinese Folklore - Folklore Communication Theory" have opened a new door to folklore research, integrating folklore and communication studies, and providing theoretical support for this research paper.

The theory of symbols has important constructive significance for the dissemination of folk culture. Professor Wu Bing'an (2021), a renowned folklorist, has gained the most basic understanding of the content and research ideas of "Principles of Folklore". In the book "Principles of Folklore", Professor Wu Bing'an proposed the "theory of folk symbols". He believes that "any kind or phenomenon of folk customs is composed of corresponding expressive forms by people. These expressive forms are the symbolic symbols of various folk elements." His viewpoint reminds me that the Mapi dance should be regarded as a folk symbol and studied using folk symbol theory and symbolic communication theory. Afterwards, Professor Wu Bing'an specially published a paper titled "Entering the Symbolic World of Folk Customs - A Study of Folk Symbols". He pointed out that in the promotion and inheritance of folk culture, any folk thing itself is composed of two forms. One form is the folk thing itself, and the Mapi dance is presented to the audience through dance movements, which is its own form; Another type is the cultural significance conveyed by folk customs. After more than 300 years of history,the Mapi dance contains rich cultural and historical memories, and it also has regional cultural symbols. These are the cultural dissemination content of the Mapi dance and also the key content of studying folk customs. In addition, relevant papers on folk semiotics include Bai Limei's semiotics Interpretation of Folk Custom published on Guangming Daily, which examines and reveals the connotation of folk culture from the perspective of semiotics, and endows folk communication with the realization and concretization of symbolic activities (Jia, 2018).

In 1997, Sun Xupei organized 28 experts and scholars from both sides of the Taiwan Strait to write the book "On Chinese Communication", proposing the idea of "localization of communication studies in China", marking the beginning of localization of communication studies. the book closely combines communication studies with Chinese culture, detailing the impact of communication and exchange between China and foreign countries on the development of Chinese culture, covering various aspects of ancient Chinese cultural dissemination. Due to the co authorship of the book, the format is not compact enough, and some arguments still need to be improved, but the significance is significant. It is the first time that the term "Huaxia Communication" has been used in the title of the book. This laid the theoretical foundation for the emergence of folk communication studies, and also provided a framework and research method for the author to study the dissemination of the Mapi dance culture. the second part of the book, "Communication and Media," focuses on introducing the media and environment of communication, and the author uses this as a theoretical analysis of the communication environment and characteristics of the Mapi dance. the theory of "cultural adaptation" proposed in the book refers to the adaptation and absorption of heterogeneous cultures by adjusting one's own cultural structure patterns during the dissemination and

exchange of different social groups' cultures. This provides theoretical support and direction for the innovative communication strategies of the Mapi dance.

Other works that mention the theory of folk communication include Lin Jifu and Wang Dan's"Explanatory Folklore" (Huazhong Normal University Press, 2006 edition). the fourth chapter of the book "the Origin and Dissemination of Folk Customs" and the second section provide a detailed explanation of the four modes of folk communication in China, namely oral communication, behavioral communication, intentional communication, and written communication, And it is pointed out that the combination of spoken language and behavior is a strong and effective way of spreading folk customs in Chinese society. the author summarizes the types of folk customs in the process of dissemination, which are borrowing, overflow, conservation, substitution, fusion, and extinction. the book integrates and sorts out the dissemination forms of folk culture from the perspective of the dissemination process, which has theoretical reference significance for the author's research on the dissemination and evolution of the Mapi dance.

Tuo Jiguang and Liu Haigui, in their paper "A Brief Discussion on the Elements of Folk Communication" published in the Journal of Journalism University, viewed the entire process of folk formation as a complete communication process, attempting to construct a framework for folk communication. This paper analyzes the source of information, procedural processing, audience recognition, and information variation in the dissemination of folk customs, and points out that folk customs dissemination is different from general information dissemination. the proposal of these theoretical significance enables the author to place the dissemination of the Mapi dance culture in a large folk cultural context, avoiding analyzing it separately and studying the complete dissemination process of the Mapi dance. Cai Qi and Chang Yanrong (2021) published their paper "Culture and Communication -- On the Theory and Methods of Ethnic Communication Studies" in the Journal of News and Communication Research, focusing on the related theories of culture and communication, and made a detailed introduction to the research methods and theories of foreign cultural communication studies. Among them, they mentioned the communication research framework theory of ethnography, which provides new research methods for domestic cultural communication studies, It also provides new research content for the field research of folk culture transmission (Qi, 2011).

The theory of cultural communication abroad first appeared at the end of the 19th century. the person who really opened the prelude to the theory of communication was German human geographer Razel (1887). In his works such as "Human Geography" and "Land and Life", he attempted to plot the distribution of cultural elements on a map from the perspective of geographical conditions, believing that cultural elements were spread along with ethnic migration, and that the differences between ethnic cultures caused by natural conditions would gradually weaken or even disappear as the connections between ethnic groups strengthened. Lazier also believes that material culture is a proof of historical connections between different ethnic groups, which is very important. Material culture can only be spread as a mode of thought sprouting through people, along with people, in people, especially within people, that is, in people's hearts. "Lazier's empirical research in cultural communication challenges the theory of prior evolution. Taylor was also one of the early scholars to study cultural modernity from the perspective of "communication". In his book 'Primitive Culture', he used 'dissemination' to refer to phenomena such as cultural migration and hunting, while also paying attention to the issue of attachment in cultural phenomena. He published a series of papers on

cultural dissemination, but it did not attract people's attention at that time. Because he lived in a time when the evolutionary theory of cultural anthropology was prevalent. Lazier and Taylor linked culture and communication, although they did not establish a certain theoretical system, they opened up new research directions for cultural communication and laid the foundation for further theoretical development of cultural communication in later generations.

It is worth mentioning that in the 1960s, German scholar Hammers put forward the research theory of ethnography communication in the journal American Anthropologist, which provided a research method for folklore communication, namely SPEAKING framework. the framework summarizes eight aspects that should be paid attention to when conducting research on ethnic communication: background, characters, purpose, sequence of actions, tone, tools, norms, and types. After ethnography communication science was put forward by Hammers, it has been further expanded and developed through a series of studies by American communication scholar Philipson. Philipson believes that culture is not only a process of history, but also a process of dissemination. the past norms have undergone changes through generations and have been replaced by new norms generated by daily communication processes. He established that the ethnography method in communication research is to study communication through a cultural approach, and this cultural approach is different from the research method of communication of cultural researchers. After ethnography communication research method was introduced into China, it was used for reference by folk communication research method. Its framework theory guided the field research of folk customs.

The Performance of the Mapi Dance

The Mapi dance, which combines martial arts and dance, is a type of artistic expression formed by the organic combination of folk dance and martial arts, reflecting highly representative regional characteristics and religious ideas. the performance of the Mapi dance involves one person pretending to be a prince, who must possess martial arts skills and wield a large whip of about 17 kilograms of yam, pointing to and hitting wherever they go. There are eight or sixteen people around who pretend to be the Mapis and circle around. the props used include a yam whip (over 7 meters in length, with approximately 3 meters of palm rope inside and a yam wrapped around the outside, weighing over 17 kilograms), a spring and autumn broadsword, a wooden frame, and a bar. Decorate the frame with copper bells to sound with dance steps, replacing music accompaniment (Jia, 2018).

Du Guoxiang is the 22nd generation inheritor of the Mapi dance. According to his introduction, the whip during the dance process is made of leather.the Mapi dance is an organic combination of martial arts and dance, usually performed during celestial ceremonies. At the same time, it can also create beautiful shapes such as "Qilin stepping on the snow" and "Eagle hitting the sky". the person who dances the whip can also represent princes, nobles, or the Mapi hooves to convey their will, and the actor who plays the the Mapi is called "Xiangma". On their back, portraits of Zhang Fei, Guan Yu, or Zhuge Liang are depicted, and bells are used to embellish them, representing the "Xiangma" prodigal son turning back, inspiring them to become heroes. In the actual performance process, when the person wielding the whip vigorously wields the yam whip, they are conducting the command, while the "ring the Mapi" changes the formation, changes its own pace, and makes corresponding gestures according to its command.

In the Mapi dance performance, there is also a unique skill, which is "walking the steel plate", which is also the most mysterious performance method in the dance, usually only people within the family can watch. On top of the scorching steel plate, the performer waved a whip and walked barefoot, with a persistent expression of resilience on his face, as if the scorching steel plate would not affect him, as if walking flat on the ground. As the performer said, during the performance process, it is mainly supported by inner faith and endurance, just like in the past, the Du family was strong, brave, and fearless of power, using the method of killing the Mapis and offering sacrifices to heaven to pacify the spirit of the the Mapi and defend their own homeland. Chen Huawen once said: "For human beings, the countryside has always been an important Lebensraum, mainly an important area for the transition from family to society, and also an organic combination of family customs and social inheritance customs, so most of the time it can not only reflect the characteristics of family customs, but also reflect the basic characteristics of village customs" ①. Therefore, as a folk dance with strong appeal, the Mapi dance not only includes the beautiful wishes of every small family to offer sacrifices to the heavens and rain, but also includes the grand aspirations of the ethnic group, namely, to live and work in peace and prosperity, and to harvest abundant crops. It mainly presents a beautiful vision through dance, and also warns the ethnic people to be united, friendly, and protect their country.

Because the Mapi dance originated from the folk, it has no special requirements for performance venues and is usually performed on stage or on the streets, mainly organized by the public spontaneously; Its performance has diverse forms and exciting content. Under the command of the "Prince", the "Ringing the Mapi" constantly changes, resulting in the formation scheduling and basic movements of the Mapi dance. With the help of religious rituals and performances, it forms a unique artistic form and style characteristics. There were no particularly difficult movements throughout the entire performance, but it required the players of "Wang Ye" and "Xiang Ma" to cooperate with each other. There were differences in the specific roles, performance styles, and specific actions of all performers. the legends related to the Mapi dance are thrilling and mysterious, making people imaginative. the performance is magnificent, captivating, and memorable. the author summarized the specific performance content of the local live performance through observation as follows:the original ecological the Mapi dance has solemn ritual steps during performance. After three parts of rituals: inviting a whip, offering a drink to the heavens, and paying respects to the gods, the Mapi dance is finally performed. the formation for the appearance of the the Mapi whip is one person waving a spring and autumn sword in front, and then two people cross and lead out a the Mapi whip, which needs to be supported by another person at the back, symbolizing "nailing a the Mapi to offer sacrifices to heaven". Following one person holds the the Mapi whip in a "U-shaped" shape with both hands, and at the end of the team is the performer who will stand on his back and sound the the Mapi. After the entire team walked for 3 laps, two the Mapi whips were called out in sequence. the following is the ceremony of drinking and offering sacrifices to the heavens. Led by one person, all of them kneel down and raise their wine to offer sacrifices to the heavens, chanting "the heavens are above, the Yellow River has a spirit, the Du family is peaceful, the gods are fully displayed, the weather is favorable, and the country is safe", to bless the safety of the national clan. Finally, there is a group of "general worship" ceremonies, with different character images posted on each general rack. Every time the whip is swung, a general worship process is carried out, with wine as a tribute to the gods. the first worship is

Liu Bei, the second worship is Kong Ming, and then Guan Yu, Zhang Fei, Zhao Yun, Huang Zhong, and others. Showcasing this strong sense of sacrificial ceremony through a combination of giant whip martial arts and the Mapi riding skills. After the complete worship process, the performance of the Mapi dance part began. On a clearing, a middle-aged man was wielding a giant whip about 6 meters in length, constantly waving it. There were also 8 young men and women, dressed in red and green jackets, with a red lacquer wooden frame on their shoulders adorned with a large red flower and two rows of copper bells. They surrounded the dancers, running circles and standing on either side, forming various formations.

The formation is mainly composed of circles, vertical columns, and triangles. In addition to the mutual changes of the three basic formations, there are also changes in each formation. For example, on the basis of circles, they are sometimes divided into inner and outer circles, and sometimes merged into one circle; There are also changes in running and stopping clockwise and counterclockwise on a circle. If the formation changes on two vertical columns, there are two columns that cross horizontally to form one column, two columns that cross horizontally to return to two columns, some that cross diagonally to form two columns, and some that wrap around each other in a zigzag pattern. Two vertical columns turn into two horizontal rows, one vertical column wraps around flowers, the first person circles around the second person, and then runs away to become a circle (Li, 2019).

Generally speaking, the classification of dance categories is mainly based on basic movements, and each category of dance has its own representative movements.the Mapi dance is a type of dance with a religious ritual nature, and the ritual calling function of dance is also an extension of its history. This type of feature prompts the basic movements of the Mapi dance to revolve around its theme and have significant characteristics. In actual performances, performers must lift the frame with their hands, and the frame has a certain weight. the performer needs to quickly move and transform the formation during the process of holding the frame, so from the perspective of movement, it is often relatively simple, and the foot movements are mainly jogging, with the upper body following. In addition to the single double handed support movement, there are also single-handed support movements, such as waving or holding hands to change the formation, and holding hands to form a circle, and holding hands to change the inner and outer circles on the circular formation. the steps of the Mapi dance are not as graceful and lively as our common dance steps. It only has simple running tracks and standing steps, but these movements precisely cater to the theme of this religious dance.

There are three main points to summarize the performance form of the original the Mapi dance: Mainly due to changes in formation. During the performance of the original ecological the Mapi dance, there are many changes in the formation. In addition to large-scale collective positional changes, the eight-character circle around flowers and concentric circles are also adopted. Under the guidance of music accompaniment, the steps are neat and uniform, and the entry and exit are orderly. Although it is now a time far away from various worship ceremonies, during the process of watching the Mapi dance, one is often shocked by its neat and constantly changing formation, and the crisp and melodious sound of bells. It is naturally introduced to the Du people's "killing the Mapis and offering sacrifices to heaven", and the scene of the Mapi's revered ceremony is echoed, solemn and mysterious. The action is simple and operable. the performance of the original ecological the Mapi dance was due to a strained body and back, with almost no movement in the upper limbs. All movements were focused on the running field at the feet, using running steps to change the formation. The Mapi Dance has a performance

style of sacrificial rituals. Throughout the entire performance process, the person who is about to stand on their back does not have to stay still in place. Although there are movements in place, they also need to be accompanied by trembling feet to ensure that the copper bell on the stand continues to ring, and the ceremony continues. On the basis of running, filling in footwork and gestures, simple hand waving and pulling movements, foot running steps, and standing trembling steps are easy to master. Simple gesture steps can also be used by viewers to dance together at any time, making it highly enjoyable and easy to learn when performing. Barefoot performance. In old performances, performers were all barefoot. As mentioned earlier, "(the Mapi)" originally referred to people in ancient religions who used to communicate with gods and exorcism, while the skill of "walking steel plates" to communicate with gods and step on fire was demonstrated barefoot to demonstrate the superb skills of these people. With the changes in the venues of the Mapi dance performances, the basic skills of being able to connect with the gods and step on fire have been rarely demonstrated during the Mapi dance performances. Nowadays, the Mapi dance performances still retain the tradition of the prince playing barefoot, because the "prince" is the possession of gods and the person who communicates the will of the gods. It is said that this is a rule that has been passed down since the Ming Dynasty. As the saying goes, "those who connect with the sky have no shoes", while those who dress up as the Mapis no longer play barefoot and instead wear shoes for performances\.

Conclusion

The Mapi dance not only requires skilled skills, but also requires high physical strength. During the performance, the author also found that all actors wore smiles and showed no signs of fatigue. It is not difficult to find that the actors are very enthusiastic about the Mapi dance, a folk dance. the reason why the Mapi dance is popular and loved by the masses is that it has a certain storyline, and both the movements and formations can help the general public understand the content that the dance needs to be explained. It has the characteristics of being simple, easy to understand, and unique; And during the performance, the grandeur and unique props can easily resonate with each other, possessing relatively high ornamental and artistic value, indicating the idea of advocating kindness and righteousness, supporting righteousness and dispelling evil, unity and harmony, and sharing peace.

References

Bo, X. (2018). Rethinking on the Protection Policy for Inheritors of Intangible Cultural Heritage. *Southeast Culture*, (6).

Jia, J. (2018). The influence of traditional Chinese culture on folk dance. *Art Review*, (13).

Li, G. (2019). Research on the Interaction between the Protection of Intangible Cultural Heritage and Square Culture. *Journal of Dali University*, (1).

Qi, J. (2011). Research on the Protection and Inheritance of Intangible Cultural Heritage in Xinxiang. *Popular Literature and Art*, (12).

Yu, Z., & Zhang, H. (2014). Research on the Culture of "Grinding Skin Flower Drum Dance". *Journal of Pu'er University*, (1).

การพัฒนาแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน

The Development on Online Marketing Platform to Enhance Community Products

สมาภรณ์ นวลสุทธิ์,
สุจินดา พรหมขำ และ บำรุง ศรีนวลปาน
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
Samaporn Nualsut,
Sujinda Promkum and Bumrung Srinounpan
Nakhonsithamarat Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: samaporn1420@gmail.com

****

บทคัดย่อ

ในการตลาดยุคดิจิทัลคงปฏิเสธไม่ได้ว่าแพลตฟอร์มการตลาดมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของธุรกิจ การพัฒนาแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการเข้าถึงตลาดของสินค้าชุมชน ซึ่งมักประสบปัญหาในการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ให้กว้างขวางพอและเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ แพลตฟอร์มดังกล่าวจะประกอบด้วยฟังก์ชันต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้ประกอบการชุมชนสามารถจัดการสินค้า ดำเนินการด้านการตลาดและทำธุรกรรมออนไลน์ได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ยังมีเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถประเมินผลการดำเนินงานและปรับปรุงกลยุทธ์การตลาดได้ตามสถานการณ์ สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิตวิถีใหม่ของผู้บริโภค ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงกันของห่วงโซ่คุณค่า ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ สังคม ได้ทันต่อเวลาและความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางการตลาด การพัฒนาแพลตฟอร์มนี้เริ่มต้นจากการศึกษาความต้องการและปัญหาของผู้ประกอบการชุมชน เพื่อนำมาวางแผนและออกแบบฟังก์ชันการทำงานที่ตอบสนองต่อความต้องการ รวมถึงการอบรมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการมีความรู้และทักษะในการใช้งานแพลตฟอร์ม นอกจากนี้ยังมีการเชื่อมต่อกับโซเชียลมีเดียและเครื่องมือค้นหาเพื่อเพิ่มโอกาสในการประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการของชุมชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ส่งผลให้ตลาดเติบโตอย่างต่อเนื่องภายใต้พฤติกรรมผู้บริโภควิถีใหม่ที่ผู้บริโภคต้องการความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิต นอกจากนั้นผลที่คาดหวังจากการพัฒนาแพลตฟอร์มนี้คือ การเพิ่มยอดขายและรายได้ของผู้ประกอบการชุมชน การสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจท้องถิ่นและการเพิ่มการรับรู้และคุณค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนในตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว

* วันที่รับบทความ : 2 กรกฎาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 23 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 24 กรกฎาคม 2567
Received: July 2 2027; Revised: July 23 2024; Accepted: July 24 2024

คำสำคัญ: แพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์; การตลาดดิจิทัล; ผลิตภัณฑ์ชุมชน

Abstract

In the digital marketing era, it is undeniable that marketing platforms play a crucial role in business success. The development of an online marketing platform to elevate community products leverages digital technology to enhance competitiveness and market access for community goods, which often struggle with broad dissemination and effectively reaching target customers. This platform comprises various functions that assist community entrepreneurs in managing products, conducting marketing activities, and performing online transactions more easily. Additionally, it features data analysis tools that enable entrepreneurs to evaluate performance and adjust marketing strategies according to the situation, aligning with the new lifestyle patterns of consumers. This integration connects the value chain, enhancing adaptability to business environments and societal changes, keeping pace with the ever-changing marketing landscape.The development of this platform begins with studying the needs and issues faced by community entrepreneurs, planning and designing functions that meet those needs, and providing training and support to ensure they have the knowledge and skills to use the platform effectively. It also includes integration with social media and search engines to expand the opportunities for publicizing community products and services. This leads to continuous market growth under the new consumer behavior that demands convenience in their lives. The anticipated outcomes from the development of this platform are increased sales and revenue for community entrepreneurs, strengthening the local economy, and enhancing the recognition and value of community products in both domestic and international markets, leading to sustainable development in the long term.

Keywords: Marketing Platform Online, Digital Marketing, Community Products

บทนำ

จากสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งวิถีการดำเนินชีวิตและรูปแบบการดำเนินธุรกิจ เข้าสู่ยุคดิจิทัลการตลาดออนไลน์อย่างเต็มรูปแบบ และมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของธุรกิจ แพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ จึงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยผลักดันให้ธุรกิจเข้าถึงลูกค้าได้อย่างกว้างขวาง คงปฏิเสธไม่ได้ว่าในยุคของการตลาดดิจิทัลเปรียบเสมือนเข็มทิศนำทางธุรกิจในยุคดิจิทัล ที่มีส่วนช่วยให้การเข้าถึงลูกค้า สร้างการรับรู้ และผลักดันยอดขาย หากกล่าวถึงเศรษฐกิจดิจิทัล ทั้งในส่วนของสภาพแวดล้อม ปัจจัยเกื้อหนุนที่จำเป็นต่อเศรษฐกิจดิจิทัล สภาพแวดล้อมทางธุรกิจของประเทศไทยนั้นมีความเข้มแข็ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคการลงทุนและการเงิน โดยจะเห็นได้ว่าประเทศไทยเริ่มมีจำนวนของนักลงทุนรูปแบบต่าง ๆ ที่มาลงทุนในวิสาหกิจเริ่มต้นจำนวนมาก และนอกจากนี้ ยังมีมูลค่าตามราคาตลาด บริการการเงิน และโครงสร้างอัตราภาษีที่ดีสำหรับเศรษฐกิจดิจิทัล แม้ตลาดจะยังคงมีความเสี่ยงในการลงทุนค่อนข้างสูงก็ตาม นอกจากนั้นปัจจัยในการขับเคลื่อนที่สำคัญของเศรษฐกิจดิจิทัล คงหนีไม่พ้นการตลาดดิจิทัล โดยมีการใช้ช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ ใน

การส่งเสริมสินค้าและบริการ โดยอาศัยเทคโนโลยีและเครื่องมือดิจิทัล เพื่อเข้าถึงผู้บริโภค สร้างการรับรู้ กระตุ้นการมีส่วนร่วม และผลักดันยอดขาย โดยช่องทางการตลาดดิจิทัล ได้แก่เว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย เครื่องมือค้นหา โฆษณาออนไลน์ เนื้อหาทางการตลาด โปรแกรมพันธมิตร โดยเป้าหมายหลักของการตลาดดิจิทัล คือ สร้างการรับรู้ สร้างการมีส่วนร่วม การรักษาฐานลูกค้าและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า หรือกล่าวได้ว่า การตลาดดิจิทัล เปรียบเสมือนเข็มทิศนำทางธุรกิจในยุคดิจิทัล ช่วยให้เข้าใจลูกค้า เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย และบรรลุเป้าหมายทางการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ธุรกิจที่สามารถนำกลยุทธ์การตลาดดิจิทัลมาใช้อย่างชาญฉลาด จะประสบความสำเร็จและเติบโตอย่างยั่งยืนในยุคดิจิทัลนี้ (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล, 2567: 6)

ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในทุกด้านของชีวิตประจำวัน การตลาดออนไลน์ได้กลายเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ประกอบการชุมชนที่มักประสบปัญหาในการเข้าถึงตลาดและกลุ่มลูกค้าเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีคุณค่าและเอกลักษณ์เฉพาะตัวมักถูกจำกัดอยู่ในพื้นที่ท้องถิ่นและขาดการเผยแพร่ที่กว้างขวาง การพัฒนาแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการช่วยยกระดับผลิตภัณฑ์เหล่านี้ แพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ถูกออกแบบมาเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการชุมชนในการบริหารจัดการสินค้าและบริการอย่างเป็นระบบ รวมถึงการทำธุรกรรมออนไลน์ที่สะดวกและปลอดภัย นอกจากนี้ แพลตฟอร์มยังมีเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถประเมินผลการดำเนินงานและปรับปรุงกลยุทธ์การตลาดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและความต้องการของผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน ซึ่งเน้นความสะดวกสบายและการเชื่อมโยงกันของห่วงโซ่คุณค่า (สาลีวรรณ จุติโชติ และทิพมาศ เศวตวรโชติ, (2564: 77-88)

จากปัจจัยความเปลี่ยนแปลงที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทและมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก ส่งผลให้พฤติกรรมในการบริโภคมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ส่งผลต่อภาคธุรกิจแม้กระทั่งกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือกลุ่มวิสาหกิจเองจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินธุรกิจและกลยุทธ์ในการบริหารองค์กรให้ทันต่อสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว รวมถึงเพื่อให้สามารถตอบสนองและเติมเต็มความต้องการของผู้บริโภค ยุคของการตลาดออนไลน์เปรียบเสมือนสมรภูมิรบในยุคดิจิทัลธุรกิจที่ต้องการประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องเลือกใช้อาวุธ หรือก็คือ แพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ ให้เหมาะสมกับกลยุทธ์สินค้าและบริการ ตลอดจดตรงกับกลุ่มเป้าหมาย โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านต่างๆ เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน การเปลี่ยนกลยุทธ์ธุรกิจโดยการเริ่มนำผลิตภัณฑ์ชุมชนเข้าสู่แพลตฟอร์มออนไลน์ ทำให้ธุรกิจสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้เพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้นการทำธุรกรรมซื้อขายก็มีความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือกลุ่มวิสาหกิจสามารถวางกลยุทธ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต โดยแพลตฟอร์มสามารถขยายขีดความสามารถอย่างไม่จำกัด มีการพัฒนาฟังก์ชั่นหรือโมเดลใหม่ๆ มาต่อยอดได้ตลอดเวลาและสอดรับกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง

อย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ และสามารถนำไปต่อเชื่อมกับระบบอื่นของภาคธุรกิจได้ (พรรณวดี เลิศลุมพลีพันธุ์, 2562 : 150-157)

การพัฒนาแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนไม่เพียงแต่เป็นการนำเทคโนโลยีมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำธุรกิจ แต่ยังเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนและเชื่อมโยงทรัพยากรในท้องถิ่นให้สามารถเติบโตและพัฒนาไปพร้อมกับความเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคดิจิทัล โดยการพัฒนาแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์มุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมศักยภาพการดำเนินการ ทั้งนี้แพลตฟอร์มสามารถเพิ่มศักยภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและวางรากฐานทางเศรษฐกิจให้กับผู้ประกอบการชุมชน ทั้งนี้แพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์มุ่งเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและบริการตลอดห่วงโซ่คุณค่า จากต้นทาง กลางทาง และปลายทาง มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการด้วยการต่อยอดภูมิปัญญา นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานที่ชัดเจนตอบโจทย์ทั้ง ตลาดออฟไลน์และออนไลน์ ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับสินค้าและบริการของธุรกิจชุมชนและส่งเสริมวิธีคิดและการดำเนินธุรกิจในรูปแบบของธุรกิจเพื่อชุมชนหรือธุรกิจเพื่อสังคมได้ในอนาคต ผลจากการนำแพลตฟอร์มออนไลน์ไปใช้งาน ก่อให้เกิดการส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการประกอบการในรูปแบบใหม่ สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้น สร้างเสริม ทักษะด้านใช้ชีวิตให้แก่ชุมชนในทางที่ดีขึ้นและคนในชุมชนเกิดการมีปฏิสัมพันธ์มากขึ้น (รัตน์ชฎาพร ศรีสุระ, 2565 : 66-79)

แนวคิดเกี่ยวกับดิจิทัลแพลตฟอร์ม

ดิจิทัลแพลตฟอร์มในความหมายเชิงธุรกิจ คือ โครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางเชื่อมโยงระหว่างผู้ใช้ ผู้ให้บริการ และข้อมูลเข้าด้วยกัน แพลตฟอร์มเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัล โดยสร้างโอกาสใหม่ ๆ ทางธุรกิจ ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเพิ่มประสิทธิภาพในหลาย ๆ หน่วยโครงสร้างเข้าถึงกันได้ง่ายขึ้น โดยลักษณะสำคัญของดิจิทัลแพลตฟอร์มเชิงธุรกิจเป็นระบบนิเวศซึ่งดิจิทัลแพลตฟอร์มจะดึงดูดผู้ใช้และผู้ให้บริการจำนวนมาก สร้างเครือข่ายที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสินค้า บริการ ข้อมูล และโอกาสใหม่ ๆ ผ่านแพลตฟอร์ม ในขณะที่ผู้ให้บริการสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าใหม่ ๆ และขยายธุรกิจของตน ในปัจจุบันโมเดลธุรกิจแบบหลายด้านจะเข้ามามีส่วนสำคัญ ทั้งนี้ดิจิทัลแพลตฟอร์มสามารถสร้างรายได้จากหลายช่องทาง เช่น ค่าธรรมเนียมโฆษณา ค่าธรรมเนียมธุรกรรม การขายสินค้าหรือบริการ และค่าธรรมเนียมสมาชิก โมเดลธุรกิจแบบหลายด้านนี้ช่วยให้แพลตฟอร์มสามารถเติบโตและสร้างผลกำไรได้ นอกจากนั้นการขับเคลื่อนด้วยข้อมูลดิจิทัลแพลตฟอร์มใช้ข้อมูลผู้ใช้เพื่อปรับปรุงการนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการที่ตรงกับความต้องการและพัฒนาธุรกิจ ทั้งนี้ข้อมูลเป็นหัวใจสำคัญของดิจิทัลแพลตฟอร์ม แพลตฟอร์มที่มีข้อมูลมากจะมีความได้เปรียบในการแข่งขัน (ปริศนา มั่นเภาและฐิติยา เนตรวงษ์, 2564 : 57-65)

การนำดิจิทัลแพลตฟอร์มมาใช้ โดยการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลที่เชื่อมโยงผู้ใช้ ผู้ให้บริการและข้อมูล เพื่อบรรลุเป้าหมายทางธุรกิจ แพลตฟอร์มเหล่านี้สามารถนำมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ดิจิทัลแพลตฟอร์มสามารถช่วยลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และปรับปรุงประสบการณ์ของลูกค้า ตัวอย่างเช่น ธุรกิจสามารถใช้แพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซเพื่อขายสินค้าออนไลน์ได้อย่างสะดวก โดยไม่ต้องลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ สร้างโอกาสใหม่ ๆ ดิจิทัลแพลตฟอร์มสามารถช่วยให้ธุรกิจเข้าถึงกลุ่มลูกค้าใหม่ ๆ ขยายตลาด และสร้างผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ ตัวอย่างเช่น ธุรกิจสามารถใช้แพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียเพื่อเชื่อมต่อกับลูกค้า สร้างแบรนด์และทำการตลาด ส่งเสริมนวัตกรรม ดิจิทัลแพลตฟอร์มสามารถกระตุ้นให้นักพัฒนาซอฟต์แวร์และผู้ประกอบการสร้างแอปพลิเคชันและบริการใหม่ ๆ แพลตฟอร์มที่เปิดกว้าง จะดึงดูดนักพัฒนาและผู้ประกอบการจำนวนมาก ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่รวดเร็วและนวัตกรรมใหม่ ๆ เพิ่มขีดความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล ช่วยให้ผู้คนเข้าถึงข้อมูลและความรู้ได้อย่างสะดวก แพลตฟอร์มการแชร์ข้อมูล เช่น Wikipedia ช่วยให้ผู้คนเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อต่าง ๆ ได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย นอกจากนั้นยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมช่วยให้ผู้คนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยให้ผู้คนติดต่อสื่อสาร แบ่งปันความคิดเห็นและสร้างชุมชนออนไลน์

การใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มของผู้ประกอบการ โดยการทำให้ดิจิทัลแฟลตฟอร์มที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ให้เป็นที่รู้จักเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์จะต้องหาช่องทางในการสื่อสารให้กับลูกค้าที่อยู่อย่างกระจัดกระจายได้รู้จักกับดิจิทัลแพลตฟอร์มของกลุ่มธุรกิจนั้น ไม่ว่าจะด้วยการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงประโยชน์จากการใช้งานเน้นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับแฟลตฟอร์ม สามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้ในทุกระดับ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเข้ามาใช้ช่องทางดิจิทัลแพลตฟอร์ม โดยการคำนึงถึงคุณภาพของเว็บไซต์ ต้องคำนึงถึงภาพลักษณ์ของตราสินค้า เพราะเป็นคุณค่าด้านชื่อเสียงของบริษัทเจ้าของเว็บไซต์ ประกอบด้วยส่วนภาพลักษณ์ของเว็บไซต์คือความรู้สึกของลูกค้าต่อเว็บไซต์และการรับรู้ต่อเว็บไซต์คือความเป็นที่รู้จักของเว็บไซต์ เช่นเดียวกันกับ Laohasiri (2016) กล่าวว่ากลยุทธ์สร้างความได้เปรียบทางการเข้าถึงลูกค้าคือ การทำให้สินค้าหรือบริการของตัวเองเข้าถึงผู้บริโภคได้มากกว่าคู่แข่ง (สถิรา มะลาสิน, 2565 : 1545-1559) สำหรับดิจิทัลแพลตฟอร์มที่ประสบความสำเร็จในปี 2567 ได้แก่

1. TikTok แพลตฟอร์มวิดีโอสั้นยอดนิยม เติบโตอย่างรวดเร็ว ดึงดูดผู้ใช้จำนวนมาก โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น

2. WeChat แพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียยอดนิยมในจีน ให้บริการหลากหลาย เช่น การส่งข้อความ การโทร การชำระเงิน และการช้อปปิ้ง

3. Shopee แพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซยอดนิยมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เติบโตอย่างรวดเร็ว นำเสนอสินค้าหลากหลาย และราคาที่แข่งขันได้

4. Netflix แพลตฟอร์มบริการสตรีมมิ่งวิดีโอยอดนิยม นำเสนอเนื้อหาภาพยนตร์ รายการโทรทัศน์และสารคดี จำนวนมาก

5. Spotify แพลตฟอร์มบริการสตรีมมิ่งเพลงยอดนิยม นำเสนอเพลงจำนวนมาก ให้ผู้ใช้ฟังเพลงได้ทุกที่ทุกเวลา

แพลตฟอร์มดิจิทัลนั้นเป็นเสมือนพื้นที่ที่รวบรวมสินค้า บริการและข้อมูลต่าง ๆ ไว้ในที่เดียวและยังเป็นตัวกลางที่ช่วยให้เกิดการปฏิสัมพันธ์หรือตอบโต้กันระหว่างผู้ประกอบการ ผู้บริโภค และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ นั่นเองโดยปัจจุบันบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลมีความหลากหลายอย่างมาก ขึ้นกับวัตถุประสงค์หรือการตอบสนองความต้องการที่แตกต่างกันออกไป โดยในหนึ่งแพลตฟอร์มดิจิทัลนั้นอาจมีการให้บริการได้หลายประเภทได้ ทั้งนี้ตัวอย่างประเภทของแพลตฟอร์มดิจิทัล (Time Consulting, 2567 : ออนไลน์) ได้แก่

1. บริการตลาดออนไลน์ (Online Marketplace) อาทิ Shopee, Lazada, Agoda

2. บริการ Sharing Economy Platform อาทิ Grab, LINE MAN, Robinhood

3. บริการการสื่อสารออนไลน์ (Online Communication) อาทิ Line, Whatsapp, Messenger, Zoom, Microsoft Teams

3. บริการสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) อาทิ Facebook, Instagram, Twitter

4. บริการโฆษณาออนไลน์ (Advertising Service) อาทิ Google Ads, Facebook Ads

5. บริการสื่อโสตทัศน์ วีดีโอและเพลง (Audio-Visual, Video on demand, Video Sharing and Music Sharing) อาทิ YouTube, TikTok, Spotify, Netflix, AIS play

6. บริการสืบค้น (Searching Tools) อาทิ Google, Yahoo!, Tripadviser

7. บริการรวบรวมและเผยแพร่เนื้อหาข่าวสาร (News Aggregator) อาทิ Google News, Apple News, SmartNews

8. บริการแผนที่ออนไลน์ (Maps) อาทิ Google Map, Apple Maps, HERE WeGo

9. บริการผู้ช่วยเสมือนจริง (Virtual Assistants) อาทิ Siri, Alexa

10. บริการเว็บเบราว์เซอร์ (Web Browsers) อาทิ Google Chrome, Microsoft Edge, Safari

11. บริการระบบปฏิบัติการ (Operating System) อาทิ Microsoft Windows, Android, iOS

12. บริการโฮสต์ (Hosting Service) หรือให้บริการเช่าพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลเว็บไซต์ต่าง ๆ อาทิ GoDaddy, Hostinger

13. บริการคลาวด์ (Cloud Service) อาทิ Google Cloud, Microsoft Azure, AWS และ 15)

14.บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider) อาทิ AWN, TRUE, NT

แพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์

แพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ หมายถึง ช่องทางหรือเครื่องมือบนอินเทอร์เน็ตที่ใช้สำหรับการทำการตลาดสินค้าหรือบริการ หรือช่องทางดิจิทัลที่ธุรกิจใช้เพื่อเข้าถึงลูกค้า โปรโมทสินค้าหรือบริการและบรรลุเป้าหมายทางการตลาด แพลตฟอร์มเหล่านี้มีหลากหลายประเภท แต่ละประเภทมีจุดเด่นและข้อจำกัดที่แตกต่างกัน ธุรกิจจำเป็นต้องเลือกแพลตฟอร์มที่เหมาะสมกับความต้องการกลุ่มเป้าหมาย และงบประมาณ โดยแพลตฟอร์มเหล่านี้มีหลากหลายรูปแบบ เช่น เว็บไซต์ แอปพลิเคชัน โซเชียลมีเดีย อีคอมเมิร์ซ (จิรวรรณ ปลั่งพงษ์พันธ์, 2566 : 433-449) ทั้งนี้แพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์มีวัตถุประสงค์

1) เข้าถึงลูกค้า แพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ช่วยให้ธุรกิจเข้าถึงลูกค้าได้อย่างกว้างขวาง ข้ามพรมแดน และข้ามกลุ่มเป้าหมาย

2) สร้างการรับรู้ แพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ช่วยสร้างการรับรู้เกี่ยวกับแบรนด์ สินค้า หรือบริการ

3) สร้างการนัดพบ แพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ช่วยสร้าง engagement กับลูกค้า กระตุ้นให้ลูกค้ามีส่วนร่วมกับแบรนด์ สินค้า หรือบริการ

4) ส่งเสริมการขาย แพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ช่วยส่งเสริมการขาย กระตุ้นให้ลูกค้าตัดสินใจซื้อ

5) สร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า แพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ช่วยสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า กระตุ้นให้ลูกค้ากลับมาซื้อซ้ำ

ประเภทของเทคโนโลยีการตลาด ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนแผนงานการตลาดให้ธุรกิจสามารถสร้างโอกาสทางการขายได้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคแห่งการแข่งขันด้วยข้อมูลและความรวดเร็วในการวิเคราะห์รวมถึงการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องและก้าวไปข้าวหน้าเหนือกว่าคู่แข่งขันอยู่เสมอ (ปรีดี นุกุลสมปรารถนา, 2563 : ออนไลน์) ได้มีการแบ่งออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. Content Marketing Tools เครื่องมือเกี่ยวกับการทำคอนเทนต์ทางการตลาด ประกอบไปด้วย

2. Rich Media Tools เครื่องมือที่เป็นส่วนสนับสนุนการทำคอนเทนต์การตลาด ซึ่งเป็นเรื่องของการออกแบบ การทำวีดิโอและเสียง ประกอบไปด้วย

3. Social Media Tools เครื่องมือในการบริหารจัดการสื่อโซเชียล ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบ การวิเคราะห์ การเก็บข้อมูล

4. Marketing Automation Platforms & Tools เครื่องมือการตลาดอัตโนมัติที่รวมไปถึงการส่งอีเมล์และการตลาดบนมือถือ

5. Advertising Platforms & Tools เครื่องมือและแพลตฟอร์มที่ช่วยในการซื้อโฆษณา ไม่ว่าจะเป็น SEO โฆษณาบนโซเชียลมีเดีย

6. Sales Enablement Tools ซอฟต์แวร์สำหรับการขายซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่จะช่วยให้คุณบริหารจัดการขั้นตอนสำคัญต่าง ๆ ของกระบวนการขาย และการบริหารจัดการลูกค้าโดยอัตโนมัติ

7. Data and Analytics Platforms แพลตฟอร์มสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลล้วน ๆ ทั้งข้อมูลในอดีต ปัจจุบัน รวมถึงการทำนายแนวโน้มในอนาคต

จากประเภทของเทคโนโลยีการตลาด สามารถนำมาปรับใช้กับธุรกิจได้ แต่ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องนำมาทุกเครื่องมือเนื่องจากอาจต้องลงทุนจำนวนมหาศาลเลยทีเดียว ดังนั้นเจ้าของธุรกิจควรจะตั้งเป้าหมายของธุรกิจและกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดให้ชัดเจน และพิจารณาว่าเครื่องมือใดเหมาะสมและคุ้มค่าในการช่วยขับเคลื่อนธุรกิจให้เติบโตได้อย่างมั่นคง

ภายใต้สถานการณ์ปกติวิถีใหม่หลังจากวิกฤตโควิด - 19 การเติบโตของยอดขายสินค้าทางออนไลน์มีการเติบโตแบบสวนทาง ซึ่งถือได้ว่าเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ทำให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงผลิตภัณฑ์สินค้าได้ง่ายขึ้น จากพฤติกรรมการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคดังกล่าว ทำให้ช่องทางของตลาดอีคอมเมิร์ซจึงเป็นอีกหนึ่งแพลตฟอร์มที่ทำให้กลุ่มผู้ประกอบการรายย่อยและธุรกิจชุมชนเป็นที่รู้จักของผู้บริโภคในวงกว้าง จึงขอยกตัวอย่างแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ การผลการดำเนินแผนงานวิจัย *“การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและสร้างเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย”* (อภิรักษ์ สงรักษ์, 2563 : ออนไลน์) โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย (มทร.ศรีวิชัย) ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เพื่อพัฒนาศักยภาพการตลาดของผู้ประกอบการในท้องถิ่น การสร้างคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ชุมชน และสินค้าผลผลิตการเกษตรที่มีอัตลักษณ์และความโดดเด่นในพื้นที่แล้ว ทาง มทร.ศรีวิชัย จึงได้สร้างแพลตฟอร์มเพื่อการจำหน่ายสินค้าแบบออนไลน์ไปพร้อมกัน ภายใต้ชื่อ “จังฮู้” หรือ “JUNGHUU.COM”

“จุดเด่นของมีผลิตภัณฑ์และสินค้าชุมชนของภาคใต้มีมากมาย แต่ขาดโอกาสในการเข้าถึงกลุ่มลูกค้าที่มีความต้องการและมีกำลังซื้อ ดังนั้นแพลตฟอร์ม JUNGHUU จึงมีสินค้าชุมชนของภาคใต้ที่มีความหลากหลาย โดยรวบรวมสินค้าเด่น สินค้าดังของแต่ละพื้นที่มารวมไว้บนรูปแบบออนไลน์ ของกิน ของใช้ เสื้อผ้า เวชภัณฑ์ และผลไม้ตามฤดูกาล สินค้าเด่นตามพื้นที่ที่ได้รับความนิยม สินค้าคุณภาพ ที่คัดสรรจากชุมชน เช่น สองเกลอจากคีรีวง ทุเรียนกวน และมังคุดกวน ส่งตรงจากแหล่งโอโซนชั้นดี หมู่บ้านคีรีวง หรือจะเป็นไข่ครอบสงขลา ของดีหายากของจังหวัดสงขลา โดยทุกการจับจ่ายจะหมายถึงการเข้าไปสนับสนุนผู้ประกอบการท้องถิ่น และเจ้าของผลิตภัณฑ์ชุมชน อันเป็นการกระจายรายได้ให้กับเศรษฐกิจฐานรากได้อย่างแท้จริง” (วัจน์ ธัญรส, สัมภาษณ์, 21 เมษายน 2564 : ออนไลน์)

นอกจากนั้น การส่งเสริมการแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ของกระทรวงมหาดไทย โดยองค์การตลาดร่วมกับภาคเอกชน เปิดตัวแพลตฟอร์ม ไทยดีเวอร์ (Thaideever) เพื่อเพิ่มศักยภาพการจำหน่ายและกระจายสินค้าเกษตร สินค้า OTOP สินค้า SME และผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่านออนไลน์ เพื่อบริหารจัดการด้านการตลาดและเพิ่มช่องทางสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน ภายใต้แพลตฟอร์ม “ไทยดีเว่อร์” จะช่วยสนับสนุนการซื้อขายในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อให้เกษตรกรมีโอกาสจำหน่ายผลผลิตในราคายุติธรรม ช่วยแก้ปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ สินค้าล้นตลาด ให้มีช่องทางจำหน่ายไปยังช่องทางออนไลน์ (E-Commerce) หรือ Digital Platform ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มที่สามารถบริหารจัดการด้านการตลาดและการขายแบบครบวงจร ช่วยตอบโจทย์ขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม มีสินค้าให้เลือกซื้อหลายหมวดหมู่ อาทิ อาหารและเครื่องดื่ม กระเป๋า สินค้าสุขภาพและความงาม ของเล่น สินค้าแม่และเด็ก รวมถึงสินค้าเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง โดยสามารถเลือกซื้อสินค้าได้ ตลอด 24 ชั่วโมง (รัชดา ธนาดิเรก, สัมภาษณ์, 29 สิงหาคม 2566 : ออนไลน์)

ประเภทของแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์

การจำแนกประเภทแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ สามารถแบ่งได้อย่างหลาย ขึ้นอยู่กับช่องทางหรือเครื่องมือที่นักการตลาดใช้เพื่อโปรโมทสินค้าและบริการ หรือแบรนด์บนโลกออนไลน์ แพลตฟอร์มเหล่านี้มีหลากหลายประเภท แต่ละประเภทมีจุดเด่นและเหมาะกับธุรกิจที่แตกต่างกันไป

ตารางที่ 1 ประเภทของแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์

ประเภท	ตัวอย่าง	รายละเอียด
โซเชียลมีเดีย	Facebook, Instagram, Twitter, YouTube, TikTok	แพลตฟอร์มที่ผู้ใช้สามารถสร้างเนื้อหา แชร์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ติดตามข่าวสาร และเชื่อมต่อกับผู้อื่น เหมาะสำหรับการสร้างแบรนด์ สร้างการมีส่วนร่วม โปรโมทสินค้า/บริการ และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่กว้าง
เว็บไซต์	เว็บไซต์ธุรกิจ, บล็อก, เว็บไซต์อีคอมเมิร์ซ	แพลตฟอร์มที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร สินค้า/บริการ ผ่านเว็บเบราว์เซอร์ เหมาะสำหรับการนำเสนอข้อมูลสินค้า/บริการ สร้างความน่าเชื่อถือ สร้างฐานลูกค้า และเพิ่มการขาย

อีเมล	จดหมายข่าว, โปรโมชั่น, อัปเดตข้อมูล	แพลตฟอร์มที่ใช้ส่งข้อความอิเล็กทรอนิกส์ไปยังกลุ่มเป้าหมาย เหมาะสำหรับการแจ้งข่าวสาร โปรโมชั่น อัปเดตข้อมูล สร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า และกระตุ้นยอดขาย
การโฆษณาออนไลน์	Google Ads, Facebook Ads, YouTube Ads	แพลตฟอร์มที่ใช้แสดงโฆษณาบนเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน หรือเครื่องมือค้นหา เหมาะสำหรับการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายใหม่ เพิ่มการเข้าชมเว็บไซต์ กระตุ้นยอดขาย และสร้างแบรนด์
การตลาดเนื้อหา	บทความ, อินโฟกราฟิก, วิดีโอ, อีบุ๊ก	แพลตฟอร์มที่ใช้สร้างและเผยแพร่เนื้อหาที่มีคุณค่าเพื่อดึงดูดและสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมาย เหมาะสำหรับการสร้างแบรนด์ สร้างความน่าเชื่อถือ ดึงดูดลูกค้าใหม่ และเพิ่มการขาย
การตลาดแบบมีส่วนร่วม	กิจกรรมบนโซเชียลมีเดีย, การประกวด, โปรแกรมสะสมแต้ม	แพลตฟอร์มที่ใช้กระตุ้นให้ผู้ใช้มีส่วนร่วมกับแบรนด์ เหมาะสำหรับการสร้างการรับรู้ สร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า และเพิ่มการขาย
การตลาดแบบมีอิทธิพล	การรีวิวสินค้า/บริการโดย Influencer	แพลตฟอร์มที่ใช้บุคคลที่มีชื่อเสียงหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ มารีวิวสินค้า/บริการ เหมาะสำหรับการสร้างความน่าเชื่อถือ กระตุ้นยอดขาย และสร้างการรับรู้

จากตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาในมุมมองที่มีเป้าหมายในการสร้างมั่นคงและการเจริญเติบโตให้กับองค์กรนั้น ได้แบ่งจากประเภทของแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ โซเชียลมีเดีย เว็บไซต์ อีเมล การโฆษณาออนไลน์ การตลาดเนื้อหา การตลาดแบบมีส่วนร่วม และการตลาดแบบมีอิทธิพล นอกจากนั้นเพื่อเป็นการดำเนินการกลุ่มผลิตภัณฑ์ภายใต้ห่วงโซ่คุณค่า จึงควรบูรณาการการทำงานควบคู่กับการระบบนิเวศทางธุรกิจเพื่อความยั่งยืนขององค์กร

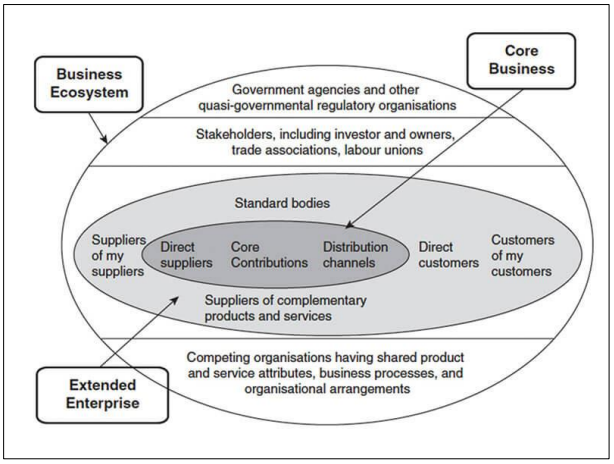
ระบบนิเวศทางธุรกิจเป็นสิ่งที่เคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่ง และต่างพึ่งพากันทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กรเพื่อให้เกิดความสำเร็จอย่างยั่งยืน องค์กรในปัจจุบันทำงานที่ซับซ้อนมากขึ้น ทำให้ต้องเกิดความร่วมมือในรูปแบบนวัตกรรมและและระบบที่พึ่งพาอาศัยกันเพื่อความอยู่รอดของทุกฝ่าย นอกจากนั้นองค์กรธุรกิจเองจะต้องมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ สังคม ได้ทันต่อเวลาและความเปลี่ยนแปลงต่างๆ องค์กรที่ล้มเหลวส่วนใหญ่มักพยายามเพียงแค่ต้องการเพิ่มประสิทธิภาพให้สินค้าและ

บริการให้สามารถตอบสนองลูกค้าได้ดียิ่งขึ้น แต่นั้นอาจจะไม่เพียงพอสำหรับสถานการณ์การดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน แนวคิดของระบบนิเวศทางธุรกิจ จึงเป็นการนำเสนอรูปแบบ การดำเนินธุรกิจที่มีสินค้าและบริการที่ครบถ้วน ครบวงจร ผู้ผลิตจะต้องมองภาพรวมทั้งระบบการผลิต การให้บริการ ต้องวิเคราะห์และมองครอบคลุมทั้งระบบห่วงโซ่ โดยองค์ประกอบของระบบนิเวศทางธุรกิจที่ดี (ธวัชชัย บัววัฒน์, 2564 : ออนไลน์) ประกอบด้วย

1. ความหลากหลายที่เกื้อหนุนกัน
2. ความซับซ้อนที่ช่วยให้การขาดองค์ประกอบหนึ่ง ไม่ทำให้ส่วนที่เหลือมีปัญหา
3. ความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรที่เกื้อหนุนระบบนิเวศนั้น ๆ
4. การแข่งขันที่ช่วยพัฒนาวิวัฒนาการของธุรกิจ

การศึกษาระบบนิเวศทางธุรกิจ จำเป็นต้องศึกษาและวิเคราะห์ core business ขององค์กรนั้น ๆ เพราะถือว่าเป็นหัวใจหลักของการดำเนินธุรกิจ ถ้ามีความชัดเจนในเรื่องของ core business การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เป้าหมายขององค์กร ก็จะทราบว่าเรามีความชำนาญด้านไหน อะไรคือสินค้าหรือบริการที่เราทำได้ดีและซัพพลายเออร์ของเราคือใคร สามารถสร้างเครือข่ายคู่ค้า หุ้นส่วน พันธมิตร ของกลุ่มธุรกิจ เมื่อกลุ่มธุรกิจมีความเข้มแข็ง ก็สามารถรวมกลุ่ม จัดตั้งองค์กรเพื่อขอความช่วยเหลือจากภาครัฐและภาคเอกชน การกำหนดนโยบาย และกฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อให้การดำเนินธุรกิจมีความคล่องตัวในการดำเนินการให้กับองค์กรธุรกิจ (พิชิต ขจรเดชะ, 2561 : ออนไลน์)

จากกรณีศึกษาของบริษัท SCG หรือ เครือซิเมนต์ไทย เป็นตัวอย่างของบริษัทที่นำเอาระบบนิเวศทางธุรกิจมาปรับใช้กับบริษัท เนื่องจากปัญหาวิกฤติต้มยำกุ้งในปี พ.ศ. 2540 ทำให้ทางบริษัท ทำการแบ่งประเภทของธุรกิจที่มีอยู่ออกเป็น 2 ประเภทคือ Core Business กับ Non-Core Business โดยธุรกิจหลัก (Core Business) ของทาง SCG เป็นกลุ่มที่บริษัทมีความสามารถสูง ทำได้ดี และถนัด สามารถเจริญเติบโตได้ ได้แก่ ธุรกิจซิเมนต์ ปิโตรเคมีและกระดาษ ส่วนที่เหลือจะถูกตั้งเป็น Non-Core Business และถูกขายหุ้นส่วนใหญ่ให้กับต่างประเทศ หรือคนอื่นๆ ที่สนใจลงทุน ทำให้บริษัท SCG สามารถสร้างความแข็งแกร่งให้กับการดำเนินธุรกิจ และช่วยให้รอดพ้นจากปัญหา สามารถพัฒนาอุตสาหกรรมได้อย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 1 ภาพรวมของระบบนิเวศทางธุรกิจ

ที่มา : Moore (1996).

จากภาพที่ 1 ภาพรวมของระบบนิเวศทางธุรกิจ เปรียบเสมือนระบบนิเวศตามธรรมชาติที่สิ่งมีชีวิตต่าง ๆ อาศัยพึ่งพาอาศัยกัน เป็นเครือข่ายขององค์กรต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน และเชื่อมต่อถึงกัน ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ เช่น ธุรกิจ ซัพพลายเออร์ ผู้จัดจำหน่าย ลูกค้า พันธมิตร สถาบันการเงิน ภาครัฐ องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร และแม้แต่คู่แข่ง โดยองค์ประกอบสำคัญของระบบนิเวศทางธุรกิจไม่ว่าจะเป็น ธุรกิจหลัก ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ความสัมพันธ์ โครงสร้าง และสภาพแวดล้อม ล้วนแล้วแต่เป็นฟันเฟืองสำคัญในการขับเคลื่อนองค์ไปข้างหน้าอย่างมั่นคง

ดิจิทัลแพลตฟอร์มผลิตภัณฑ์ชุมชน

ดิจิทัลแพลตฟอร์มผลิตภัณฑ์ชุมชน เป็นช่องทางหรือเครื่องมือบนอินเทอร์เน็ตที่ใช้สำหรับการตลาด ขายและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหรือแม้แต่เกษตรกรรายย่อย แพลตฟอร์มเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้ชุมชนสามารถเข้าถึงตลาดที่กว้างขึ้น เพิ่มโอกาสในการขายสินค้า สร้างรายได้ และพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น ทั้งนี้องค์ประกอบสำคัญของดิจิทัลแพลตฟอร์มผลิตภัณฑ์ชุมชน ได้แก่

1. ระบบการแสดงสินค้า แพลตฟอร์มควรมีระบบที่ช่วยให้ผู้ขายสามารถแสดงสินค้าของตนได้อย่างสะดวก สวยงาม และน่าสนใจ ข้อมูลสินค้าควรครบถ้วน ถูกต้อง และตรงกับความเป็นจริง

2. ระบบการชำระเงิน แพลตฟอร์มควรมีระบบการชำระเงินที่หลากหลาย สะดวก ปลอดภัย และเชื่อถือได้

3. ระบบการจัดส่งสินค้า แพลตฟอร์มควรมีระบบการจัดส่งสินค้าที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และปลอดภัย

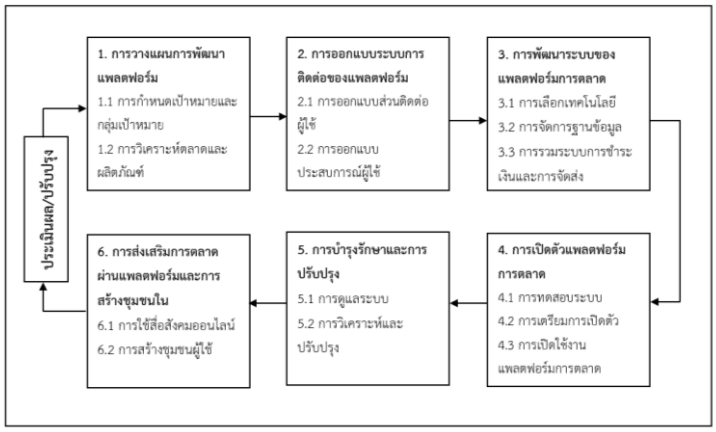
4. ระบบการบริการลูกค้า แพลตฟอร์มควรมีระบบการบริการลูกค้าที่ดี รวดเร็ว และตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ระบบการวิเคราะห์ข้อมูล แพลตฟอร์มควรมีระบบการวิเคราะห์ข้อมูลที่ช่วยให้ผู้ขายสามารถติดตามผลการขาย วิเคราะห์พฤติกรรมลูกค้า และพัฒนาสินค้าและบริการให้ตรงกับความต้องการของตลาด

สำหรับกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จะได้รับประโยชน์ของดิจิทัลแพลตฟอร์มผลิตภัณฑ์ชุมชน ช่วยให้ชุมชนสามารถเข้าถึงตลาดที่กว้างขึ้น แพลตฟอร์มดิจิทัลช่วยให้ผู้ผลิตสินค้าชุมชนสามารถเข้าถึงลูกค้าได้ทั่วโลก โดยไม่ต้องจำกัดพื้นที่ นอกจากนั้นช่วยให้ผู้ผลิตสินค้าชุมชนสามารถขายสินค้าได้โดยตรงกับลูกค้า โดยไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง ทำให้ได้กำไรมากขึ้น ในส่วนของการมีส่วนช่วยสร้างรายได้ ซึ่งช่วยให้ผู้ผลิตสินค้าชุมชนสามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้น พัฒนาคุณภาพชีวิต และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และช่วยพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นด้วยการการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยกระตุ้นให้เกิดการผลิต การจ้างงาน และการกระจายรายได้ ตลอดจนสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นช่วยให้สามารถเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น สินค้าพื้นเมือง และวัฒนธรรมท้องถิ่นไปยังผู้คนทั่วโลก

สรุป

จากการทบทวนทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ผู้เขียนขอนำเสนอการสรุปกระบวนการพัฒนาแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน ในลักษณะโมเดลดังนี้

ภาพที่ 2 ภาพโมเดลการพัฒนาแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน
ที่มา : สมาภรณ์ นวลสุทธิ์, 2567

1. การวางแผนการพัฒนาแพลตฟอร์ม 1.1) การกำหนดเป้าหมายและกลุ่มเป้าหมาย ในตั้งเป้าหมายการพัฒนาและระบุกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการเข้าถึง และ 1.2) การวิเคราะห์ตลาดและผลิตภัณฑ์ ศึกษาตลาดและทำความเข้าใจผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างแพลตฟอร์มที่ตอบสนองความต้องการ

2. การออกแบบระบบการติดต่อของแพลตฟอร์ม 2.1) การออกแบบส่วนติดต่อผู้ใช้ สร้างอินเตอร์เฟซที่ใช้งานง่ายและดึงดูด และ 2.2) การออกแบบประสบการณ์ผู้ใช้ พัฒนาแนวทางที่ให้ประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้ใช้ รวมถึงการทำให้กระบวนการใช้งานสะดวกและราบรื่น

3. การพัฒนาระบบของแพลตฟอร์มการตลาด 3.1) การเลือกเทคโนโลยี เลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาและการใช้งานของแพลตฟอร์ม 3.2) การจัดการฐานข้อมูล: ออกแบบและจัดการฐานข้อมูลเพื่อการจัดเก็บข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และ 3.3) การรวมระบบการชำระเงินและการจัดส่ง รวมระบบการชำระเงินและการจัดส่งเพื่อให้การทำธุรกรรมเป็นไปอย่างราบรื่น

4. การเปิดตัวแพลตฟอร์มการตลาด 4.1) การทดสอบระบบ: ทดสอบระบบเพื่อให้แน่ใจว่าทำงานได้ตามที่คาดหวังและไม่มีปัญหา 4.2) การเตรียมการเปิดตัว วางแผนการเปิดตัวแพลตฟอร์มรวมถึงกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ และ 4.3) การเปิดใช้งานแพลตฟอร์มการตลาด: เปิดตัวแพลตฟอร์มให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงและใช้งานได้

5. การบำรุงรักษาและการปรับปรุง 5.1 การดูแลระบบ ดูแลและจัดการแพลตฟอร์มอย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกันปัญหาและรักษาประสิทธิภาพ และ 5.2 การวิเคราะห์และปรับปรุง วิเคราะห์ข้อมูลการใช้งานและนำผลที่ได้มาปรับปรุงแพลตฟอร์มเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลง

6. การส่งเสริมการตลาดผ่านแพลตฟอร์มและการสร้างชุมชน 6.1) การใช้สื่อสังคมออนไลน์: ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการส่งเสริมแพลตฟอร์มและผลิตภัณฑ์ และ 6.2) การสร้างชุมชนผู้ใช้: สร้างและสนับสนุนชุมชนผู้ใช้เพื่อส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มและสร้างความสัมพันธ์ที่ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ จำเป็นต้องเข้าใจความต้องการและพฤติกรรมของลูกค้าเป้าหมายเพื่อให้สามารถออกแบบแพลตฟอร์มที่ตรงความต้องการ เลือกช่องทางการตลาดออนไลน์ที่เหมาะสม แพลตฟอร์มควรใช้งานง่าย สะดวก และรวดเร็ว การวิเคราะห์ข้อมูล การติดตามและวิเคราะห์ข้อมูลการใช้งานสามารถช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพของแพลตฟอร์มได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้สามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน ดังนี้

1. การสร้างแพลตฟอร์มที่เป็นมิตรกับผู้ใช้: ออกแบบให้แพลตฟอร์มใช้งานง่าย โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่อาจไม่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี

2. การให้การสนับสนุนและการฝึกอบรม: จัดให้มีการสนับสนุนและฝึกอบรมสำหรับผู้ผลิตชุมชนในการใช้แพลตฟอร์ม และการทำการตลาดออนไลน์

3. การทำการตลาดและการประชาสัมพันธ์: ใช้กลยุทธ์การตลาดที่มีประสิทธิภาพในการประชาสัมพันธ์แพลตฟอร์มและผลิตภัณฑ์ของชุมชน

4. การรักษาคุณภาพและความปลอดภัย: ต้องมีมาตรการในการรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์และความปลอดภัยในการทำธุรกรรมออนไลน์

5. การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง: ปรับปรุงและพัฒนาแพลตฟอร์มอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการและเทรนด์ของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป

6. การพัฒนาแพลตฟอร์มที่มีคุณภาพจะเป็นการสนับสนุนที่สำคัญในการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนและสร้างโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ ให้กับผู้ผลิตในชุมชน.

ดังนั้นประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้แพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์สามารถช่วยให้ผู้ประกอบการชุมชนเข้าถึงตลาดที่กว้างขึ้น เพิ่มยอดขาย และสร้างรายได้ ยังสามารถช่วยให้ผู้ประกอบการชุมชนเรียนรู้เกี่ยวกับการตลาดดิจิทัลและพัฒนาทักษะทางธุรกิจ ผลลัพธ์โดยรวมคือการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและสร้างโอกาสใหม่สำหรับผู้ประกอบการชุมชน

เอกสารอ้างอิง

จิรวรรณ ปลั่งพงษ์พันธ์. (2566). *การวิเคราะห์ต้นทุนทางการตลาดดิจิทัลสำหรับผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยวิธีต้นทุนฐานกิจกรรมและการบริหารฐานกิจกรรม.* 17 (2), 433-449.

ธวัชชัย บัววัฒน์. (2564). ระบบนิเวศทางธุรกิจกับความยั่งยืนขององค์กร. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2567. แหล่งที่มา: https://beginrabbit.com/2021/09/02/ระบบนิเวศทางธุรกิจกับค/

ปริศนา มั่นเภา และ ฐิติยา เนตรวงษ์. (2564). *ดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อยกระดับธุรกิจบริการในยุคโควิด-19.* วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 1 (1), 57-65

ปรีดี นุกุลสมปรารถนา. (2563). ประเภทของ Marketing Technology. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 4 มิถุนายน 2567. แหล่งที่มา: https://www.popticles.com/marketing/types-of-marketing-technology/

พรรณวดี เลิศลุมพลีพันธุ์. (2562). *แพลตฟอร์ม: เปลี่ยนกลยุทธ์ธุรกิจ.* วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี. 14 (1), 150-157

พิชิต ขจรเดชะ. (2561). ระบบนิเวศธุรกิจ : การวิเคราะห์และปรับตัวของอุตสาหกรรมการพิมพ์. *วารสารการพิมพ์ไทย.* 115, 10-13.

รัตน์ชฎาพร ศรีสุระ และคณะ. (2565). การใช้แนวคิดแบบอไจล์ในการพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อเสริมศักยภาพ วิสาหกิจชุมชนบ้านท่าก่อ จังหวัดอุบลราชธาน. *วารสารวิชาการเทคโนโลยีอุตสาหกรรม.* 7 (2), 66-79

รัชดา ธนาดิเรก, *การส่งเสริมการแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ของกระทรวงมหาดไทย*, สัมภาษณ์, 29 สิงหาคม 2566

รุ่งลักษณา ดีแจ่ม และ เจน จันทรสุภาเสน. (2564). *การพัฒนาดิจิทัลมาร์เก็ตติ้งผลิตภัณฑ์เมล็ดบัววิสาหกิจชุมชน จังหวัดพิจิตร*. วารสารสมาคมนักวิจัย. 26 (1), 166-178

วัจน์ ธัญรส, *แพลตฟอร์ม JUNGHUU*, สัมภาษณ์, 21 เมษายน 2564

สถิรา มะลาสินและคณะ. (2565). แนวทางการพัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจโรงแรมไทย. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.* 10 (4), 1545-1559

สาลีวรรณ จุติโชติ และทิพมาศ เศวตวรโชติ. (2564). การดำเนินชีวิตอย่างไรให้มีความสุขในยุคดิจิทัล. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ.* 1 (3), 77-88

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล. (2565). แผนแม่บทการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570). สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 4 มิถุนายน2567. แหล่งที่มา: https://www.depa.or.th/th/master-plan-digital-economy/master-plan-for-digital-economy -66-67

อภิรักษ์ สงรักษ์. (2563). *การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและสร้างเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย*. รายงานผลการวิจัย. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.

การเสริมทักษะการอ่านโน้ตจังหวะดนตรีพื้นฐาน ด้วยนวัตกรรมระบบสุ่มของรูบิคที่มีประสิทธิภาพ

Fundamental Music Rhythm Note Reading Skills Through Innovative and Efficient Rubik's Cube Randomization Systems

เกษม ทิพยเมธากุล
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Kasem Thipayametrakul
Kasetsart University, Thailand
E-Mail: Kasem.th@ku.th

****

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ แนะนำระบบการสุ่มที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้ประโยชน์จากระบบกระบวนการคัดเลือกแบบสุ่ม เพื่อเพิ่มทักษะ ไหวพริบ และแบบฝึกหัดให้กับนักดนตรีได้อย่างไม่จำกัด บทความนำเสนอการทดลองที่ประเมินผลของระบบ ที่มีต่อการแสดง ความคิดสร้างสรรค์ และความพึงพอใจต่อความสามารถทางดนตรีของผู้เข้าร่วม สมมุติฐานว่าระบบการสุ่มมีผลในเชิงบวกต่อการพัฒนาทักษะ ไหวพริบ และความคิดสร้างสรรค์ต่อผู้เข้าร่วม และมีส่วนต่อยอดการฝึกฝนดนตรี กระบวนการคัดเลือกแบบสุ่มกระตุ้นให้เกิดการทดลองและการสำรวจ ทำให้นักดนตรีสามารถพัฒนาทักษะและรูปแบบ แนวทางใหม่ ๆ ระบบยังช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์ด้วยการนำเสนอแนวคิดใหม่ทางดนตรี และการผสมผสานทักษะและไหวพริบที่คาดไม่ถึง นอกจากนี้ระบบการสุ่มยังให้ความรู้สึกแปลกใหม่และคาดเดาไม่ได้ ซึ่งสามารถเพิ่มความเพลิดเพลิน การมีส่วนร่วมกับการฝึกดนตรีของผู้เข้าร่วม บทความนี้สรุปโดยกล่าวถึงนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการศึกษาด้านดนตรี การฝึกการแสดง และการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีด้วยระบบสุ่มที่มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: นวัตกรรมเสริมทักษะทางดนตรี; ความคิดสร้างสรรค์; ระบบสุ่มที่มีประสิทธิภาพ

Abstract

This article presents a novel randomization system that aims to enhance musical skills, creativity, and flair. By utilizing randomized selection processes, the system can expand a performer's repertoire with unlimited notes and abilities. The study evaluates the impact of the system on participants' satisfaction, creativity, and performance, with a hypothesis that the system positively affects skill development and creativity. Furthermore, the randomized selection process promotes experimentation and exploration, enabling musicians to develop new styles and abilities. Additionally, the system enhances creativity by introducing unexpected combinations of skills and flair, providing a sense of novelty and unpredictability

* วันที่รับบทความ : 22 กุมภาพันธ์ 2567; วันแก้ไขบทความ 28 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 10 มีนาคม 2567
Received: February 22 2027; Revised: February 28 2024; Accepted: March 10 2024

that increases participants' engagement with their musical practice. The article concludes by discussing the potential applications of the system in music education, performance training, and musical creativity.

Keywords: Innovation to enhance musical skills; creativity; Powerful random system

บทนำ

จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในโลกของเรามีวิธีการสุ่มมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการโยนหินเสี่ยงทาย เซียมซี ลูกเต๋า ไพ่ ไพ่ทาโร่ ไพ่ยิปซี การสุ่มจับลูกปิงปอง ไม้สั้นไม้ยาว หรืออื่น ๆ อีกมากมาย ไม่เว้นกระทั่งลอตเตอรี่ หรือหวยที่เรารู้จักกัน แต่ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ยังเป็นการสุ่มที่มีขอบเขตจำกัดที่น้อยเกินไป จนไม่ใกล้คำว่าอนันต์ เช่น การสุ่มจากลูกเต๋า มีโอกาสสุ่มที่ทำให้เกิดผลไม่ซ้ำกัน คือ 1 ใน 6 หรือถ้าใช้ลูกเต๋า 3 ลูก ผลของการสุ่มที่จะไม่ซ้ำ คือ $n(S) = 6 \times 6 \times 6 = 216$ รูปแบบ ซึ่งยังไม่มากพอที่จะสามารถกล่าวได้ว่าเป็นระบบสุ่มที่มีประสิทธิภาพ จนในที่สุดก็ได้ค้นพบอุปกรณ์พิเศษชนิดหนึ่ง อุปกรณ์นี้คือลูกบาศก์ของรูบิค (Rubik's cube) เมื่อได้ลองไปศึกษาประวัติกับระบบการสุ่มความน่าจะเป็นของอุปกรณ์ชิ้นนี้อย่างจริงจัง จึงทำให้มีความเข้าใจเข้าถึงอุปกรณ์ชิ้นนี้มากยิ่งขึ้น และคิดว่าจะใช้ระบบการสุ่มของอุปกรณ์รูบิคนี้ กับการทดลองครั้งนี้

ลูกบาศก์รูบิคหรือที่เรียกกันสั้น ๆ ว่า รูบิค เป็นของเล่นลับสมองประดิษฐ์ขึ้นในปี ค.ศ. 1974 โดย เออร์โน รูบิค (Ernö Rubik) ซึ่งเป็นประติมากร และศาสตราจารย์ในสาขาสถาปนิกชาวฮังการี โดยทั่วไปตัวลูกบาศก์นั้นทำจากพลาสติกแบ่งเป็นชิ้นย่อย ๆ 26 ชิ้น ประกอบกันเป็นรูปลูกบาศก์ที่สามารถบิดหมุนไปรอบ ๆ ได้ ส่วนที่มองเห็นได้ของแต่ละด้าน จะประกอบด้วย 9 ช่องย่อย ซึ่งมีสีทั้งหมด 6 สี ส่วนประกอบที่หมุนไปมาได้นี้ทำให้การจัดเรียงสีของช่องต่าง ๆ สลับกันได้หลายรูปแบบ จุดประสงค์ของเกมคือการจัดเรียงให้แถบสีทั้ง 9 ที่อยู่ในด้านเดียวกันของลูกบาศก์ซึ่งมีทั้งหมด 6 ด้านนั้น มีสีเดียวกับลูกบาศก์ของรูบิค รูบิคได้รับความนิยมสูงสุดในช่วงต้นของทศวรรษ 1980 และได้กลายเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมสมัยนิยมของยุคนั้น รูบิคนั้นถือได้ว่าเป็นของเล่นที่ขายได้มากที่สุดในโลก โดยมีจำนวนยอดขายรวมทั้งของแท้และเลียนแบบมากกว่า 300,000,000 ชิ้นทั่วโลก จะเห็นได้ว่า บทบาทของรูบิค ไม่ได้เป็นเพียงอุปกรณ์เสริมทักษะการแก้ปัญหาทางการคำนวนเท่านั้น แต่ยังมีจุดเด่นที่ระบบของการสุ่ม ที่มีความสลับซับซ้อน ด้วยเหตุนี้ จึงเลือกระบบการสุ่มของรูบิคมาใช้ เพื่อเสริมทักษะทางดนตรี ไหวพริบ และความคิดสร้างสรรค์ด้วยระบบสุ่มที่มีประสิทธิภาพ ลูกบาศก์ของรูบิคมีจำนวนรูปแบบการเรียงสับเปลี่ยนที่แตกต่างกันทั้งหมดโดยมีค่าความน่าจะเป็นตามระบบในการแก้ลูกบาศก์ของรูบิค ดังนี้ "ระบบการสุ่มของรูบิค (Random) กับความน่าจะเป็น ลูกบาศก์รูบิคมีชิ้นส่วนเข้ามุม 8 ชิ้น แต่ละชิ้นมีสติกเกอร์สามสีที่แตกต่างกัน ลำดับการจัดเรียงชิ้นส่วนมุมบนลูกบาศก์สามารถเปลี่ยนแปลงได้ใน 8! วิธีต่าง ๆ แต่ละการจัดเรียงเหล่านี้สามารถหมุนได้สามวิธี โดยให้ 3^8 เป็นทิศทางที่เป็นไปได้สำหรับชิ้นส่วนมุม รวมแล้วมี $8! \times 3^8$ การเรียงสับเปลี่ยนมุมที่เป็นไปได้ ชิ้นส่วนขอบของ

ลูกบาศก์รูบิคจะคล้ายกับชิ้นส่วนมุม แต่มีเพียงสติกเกอร์สองสีที่แตกต่างกันเท่านั้น มีชิ้นส่วนขอบ 12 ชิ้น และสามารถจัดเรียงบนลูกบาศก์ได้ใน 12! วิธีต่างๆ ชิ้นส่วนขอบแต่ละชิ้นสามารถพลิกกลับได้ (ซึ่งหมายความว่าสามารถสลับสติกเกอร์สองชิ้นบนชิ้นส่วนขอบได้) ทำให้สามารถพลิกขอบได้ 2^{12} รวมแล้วมี $12! \times 2^{12}$ โดยสรุปแล้ว ลูกบาศก์ของรูบิคมีจำนวนรูปแบบการเรียงสับเปลี่ยนที่แตกต่างกันทั้งหมด จึงได้สูตรการคิดคำนวนตามนี้”[3]

$$\frac{(8! \cdot 3^8 \cdot 12! \cdot 2^{12})}{(3 \cdot 2 \cdot 2)} = 4.3252 \cdot 10^{19}$$

รูปที่ 1 สูตรการคิดคำนวณความน่าจะเป็นของรูบิค

ที่มา : https://web.mit.edu/sp.268/www/rubik.pdf

เมื่อคำนวณแล้วจะมีค่าเท่ากับ 43,252,003,274,489,856,000 รูปแบบ ($\sim 4.3252 \times 10^{19}$) หรือประมาณ 43 ล้าน ล้าน ล้าน (quintillion) รูปแบบ นั่นหมายความว่า เมื่อนำกลุ่มโน้ตใส่เข้าไปในลูกบาศก์ของรูบิค 3 x 3 จำนวน 1 ลูกที่มี 54 ช่อง จะสามารถสุ่มได้ถึง 43 ล้าน ล้าน ล้าน รูปแบบ และเมื่อนำรูบิคหลาย ๆ ลูกมาเรียงกันในลักษณะกลุ่ม ตามรูปแบบที่คำนวณไว้ จะสามารถสร้างแบบฝึกหัดเพื่อเสริมทักษะทางดนตรี ไหวพริบ และความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ประโยชน์จากระบบกระบวนการคัดเลือกแบบสุ่ม เพื่อเพิ่มทักษะ ไหวพริบ และโน้ตดนตรีให้กับการแสดงของนักแสดงได้อย่างไม่จำกัด โดยใน 1 ชุดแบบฝึกหัดที่ได้จะต้องไม่สั้นหรือยาวจนเกินไป จึงนำไปสู่การออกแบบการจัดวางรูปแบบของกลุ่มรูบิคเพื่อสุ่ม ตัวอย่างเช่น ใส่โน้ตที่มีค่าอัตรา 1 จังหวะ ใน 54 ช่องย่อย โดยการคัดเลือกกลุ่มโน้ต และตัวหยุดพื้นฐาน 1 จังหวะ ที่มีขอบเขตอัตราค่า 1 จังหวะเต็ม หรือโน้ตตัวดำ จนถึงขอบเขตอัตราค่า ¼ จังหวะ หรือโน้ตเขบ็ต 2 ชั้น จำนวน 107 รูปแบบ โดยแบ่งเป็นรูปแบบที่ไม่มีเน้น (Accent) 24 รูปแบบ และรูปแบบที่มีเน้น 83 รูปแบบ แบ่งโน้ตที่คัดเลือกเป็นชุด ๆ ตามประเภทรูปแบบของการพัฒนา 10 ชุด ได้แก่ ชุด A จนถึง ชุด J โดยกำหนดจำนวนแต่ละชุดให้มี 10 ลูก

รูปที่ 2 รูปแบบของการพัฒนาทั้ง 10 ชุด

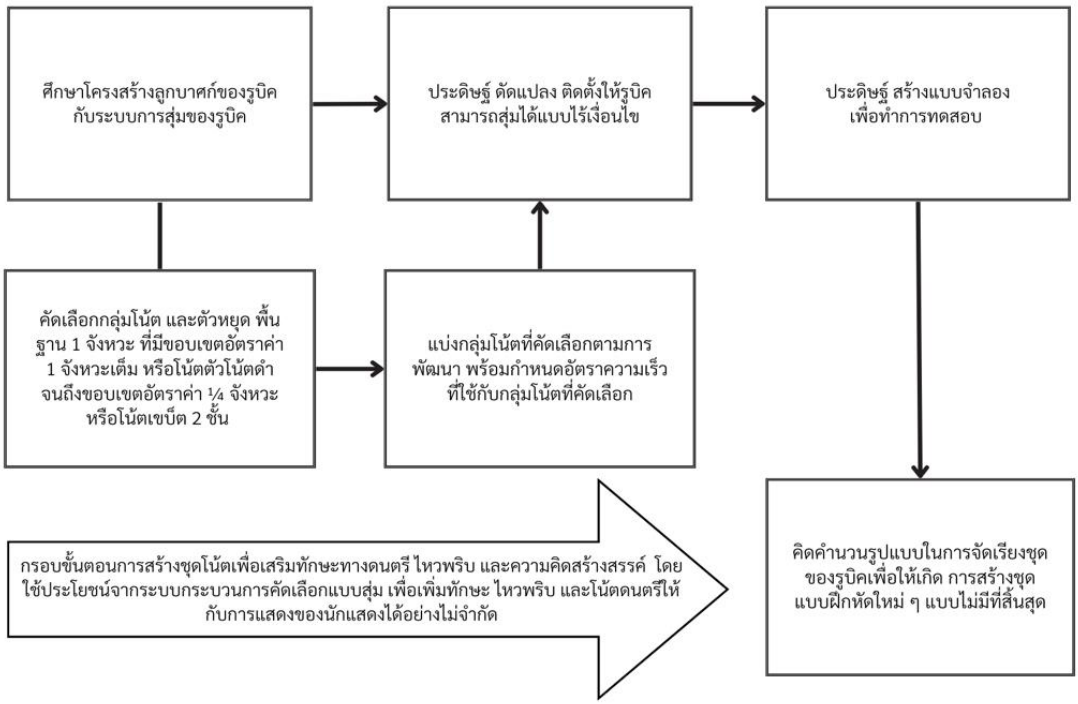
จากนั้นให้เลือกมา 16 ลูก จากรูบิค 10 ชุด สามารถเลือกใช้ชุดรูบิคที่ต้องการพัฒนาในแต่ละด้าน หรือเลือกแบบรวมชุดกันเพื่อพัฒนาในหลายด้านก็ได้ นำรูบิค 16 ลูกที่เลือกมาสุ่มเรียงกัน ในรูปแบบการเรียงเป็นกลุ่ม แบบ 4 x 4 จะเกิดเป็นแบบฝึกหัดรูปแบบจังหวะพื้นฐาน ที่มีจำนวน 144 จังหวะ ถ้าคิดในฐานของเครื่องหมายประกอบจังหวะ (Time signature) 4/4 จะได้ 36 ห้องเพลง หรือถ้าคิดในฐานของเครื่องหมายประกอบจังหวะ 3/4 จะได้ 48 ห้องเพลง ทำให้สามารถสร้างแบบฝึกหัดเพื่อเสริมทักษะทางดนตรี ไหวพริบ และความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ประโยชน์จากระบบกระบวนการคัดเลือกแบบสุ่ม เพื่อเพิ่มทักษะ ไหวพริบ และโน้ตดนตรีให้กับการแสดงของนักแสดงได้อย่างไม่จำกัด ซึ่งมีขนาดความยาวที่ไม่สั้นหรือยาวจนเกินไป เหมาะสำหรับผู้เริ่มฝึก และเพื่อให้แน่ใจว่าสามารถสร้างแบบฝึกหัดเพื่อเสริมทักษะทางดนตรี ไหวพริบ และความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ประโยชน์จากระบบกระบวนการคัดเลือกแบบสุ่ม เพื่อเพิ่มทักษะ ไหวพริบ และโน้ตดนตรีให้กับการแสดงของนักแสดงได้อย่างไม่จำกัด จึงมีการใช้ระบบสุ่ม 2 ชั้น คือ สุ่มในรูบิค 54 ช่องย่อย กับ การสุ่มเพื่อจัดเรียงรูบิค 16 ลูก (4 x 4) ทำการจัดเก็บข้อมูลที่ได้จากผู้เข้าร่วม เพื่อเป็นข้อพิสูจน์ว่างานทดลองนี้สามารถสร้างแบบฝึกหัดเพื่อเสริมทักษะทางดนตรี ไหวพริบ และความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ประโยชน์จากระบบกระบวนการคัดเลือกแบบสุ่ม เพื่อเพิ่มทักษะ ไหวพริบ และโน้ตดนตรีให้กับการแสดงของนักแสดงได้อย่างไม่จำกัด

วัตถุประสงค์ของนวัตกรรมนี้

1. เพื่อออกแบบระบบสุ่มสำหรับเสริมทักษะทางดนตรี ไหวพริบ และความคิดสร้างสรรค์
2. เพื่อสร้างแบบฝึกหัดเสริมทักษะทางดนตรี ไหวพริบ และความคิดสร้างสรรค์

ขอบเขตของนวัตกรรมนี้

ด้วยความตั้งใจที่ต้องการสร้างแบบฝึกหัดเพื่อเสริมทักษะทางดนตรี ไหวพริบ และความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ประโยชน์จากระบบกระบวนการคัดเลือกแบบสุ่ม เพื่อเพิ่มทักษะ ไหวพริบ และโน้ตดนตรีให้กับการแสดงของนักแสดงได้อย่างไม่จำกัด จึงทำให้ต้องศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องแบบรอบด้าน ทั้งองค์ความรู้เรื่องของกลุ่มโน้ตหรือจังหวะค่าโน้ตในสัดส่วนต่าง ๆ ที่ต้องนำมาใช้ ศึกษาโครงสร้างของลูกบาศก์ รูบิคกับรูปแบบที่รูบิคใช้ในการสุ่ม สร้างแบบจำลอง เพื่อทำการทดสอบคิดคำนวนรูปแบบในการจัดเรียงชุดของรูบิคเพื่อให้เกิดการสร้างชุดแบบฝึกหัดใหม่ ๆ แบบไม่มีที่สิ้นสุด

รูปที่ 3 กรอบขั้นตอนการสร้างชุดโน้ตเพื่อเสริมทักษะทางดนตรี ไหวพริบ และความคิดสร้างสรรค์

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ระบบการสุ่มที่ออกแบบมาเพื่อเสริมทักษะทางดนตรี ไหวพริบ และความคิดสร้างสรรค์นี้จะเป็นประโยชน์ต่อ นักเรียนดนตรีระดับประถม ระดับมัธยม ระดับอุดศึกษา นักดนตรีอาชีพ ครู อาจารย์ ที่สอนดนตรี ในสถาบันดนตรี โรงเรียน มหาวิยาลัย

2. แบบฝึกหัดเพื่อเสริมทักษะทางดนตรี ไหวพริบ และความคิดสร้างสรรค์นี้จะเป็นประโยชน์ต่อ นักเรียนดนตรีระดับประถม ระดับมัธยม ระดับอุดศึกษา นักดนตรีอาชีพ ครู อาจารย์ ที่สอนดนตรี ในสถาบันดนตรี โรงเรียน มหาวิยาลัย

3. อุปกรณ์สำหรับช่วยเสริมทักษะทางดนตรี ไหวพริบ และความคิดสร้างสรรค์นี้จะเป็นประโยชน์ต่อ นักเรียนดนตรีระดับประถม ระดับมัธยม ระดับอุดศึกษา นักดนตรีอาชีพ ครู อาจารย์ ที่สอนดนตรี ในสถาบันดนตรี โรงเรียน มหาวิยาลัย

4. การสร้างแบบฝึกหัดดนตรีได้อย่างไม่จำกัดนี้จะเป็นประโยชน์ต่อ นักเรียนดนตรีระดับประถม ระดับมัธยม ระดับอุดศึกษา นักดนตรีอาชีพ ครู อาจารย์ ที่สอนดนตรี ในสถาบันดนตรี โรงเรียน มหาวิยาลัย

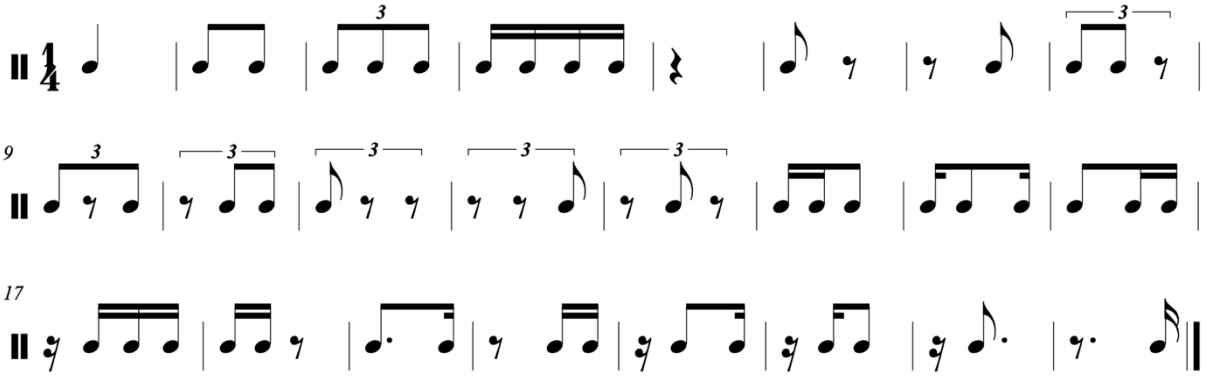
5. แบบฝึกหัดเพิ่มความเพลิดเพลิน และการมีส่วนร่วมกับการฝึกดนตรีของผู้เข้าร่วมนี้จะเป็นประโยชน์ต่อ นักเรียนดนตรีระดับประถม ระดับมัธยม ระดับอุดศึกษา นักดนตรีอาชีพ ครู อาจารย์ ที่สอนดนตรี ในสถาบันดนตรี โรงเรียน มหาวิยาลัย

ขั้นต่อการสร้างนวัตกรรมนี้

1. คัดเลือกกลุ่มโน้ต และตัวหยุดพื้นฐาน 1 จังหวะ ที่มีขอบเขตอัตราค่า 1 จังหวะเต็ม หรือโน้ตตัวดำ จนถึงขอบเขตอัตราค่า ¼ จังหวะ หรือโน้ตเขบ็ต 2 ชั้น จำนวน 107 รูปแบบ โดยแบ่งเป็น

รูปแบบที่ไม่มีเน้น (Accent) 24 รูปแบบ (1 ห้องคือ 1 รูปแบบ)

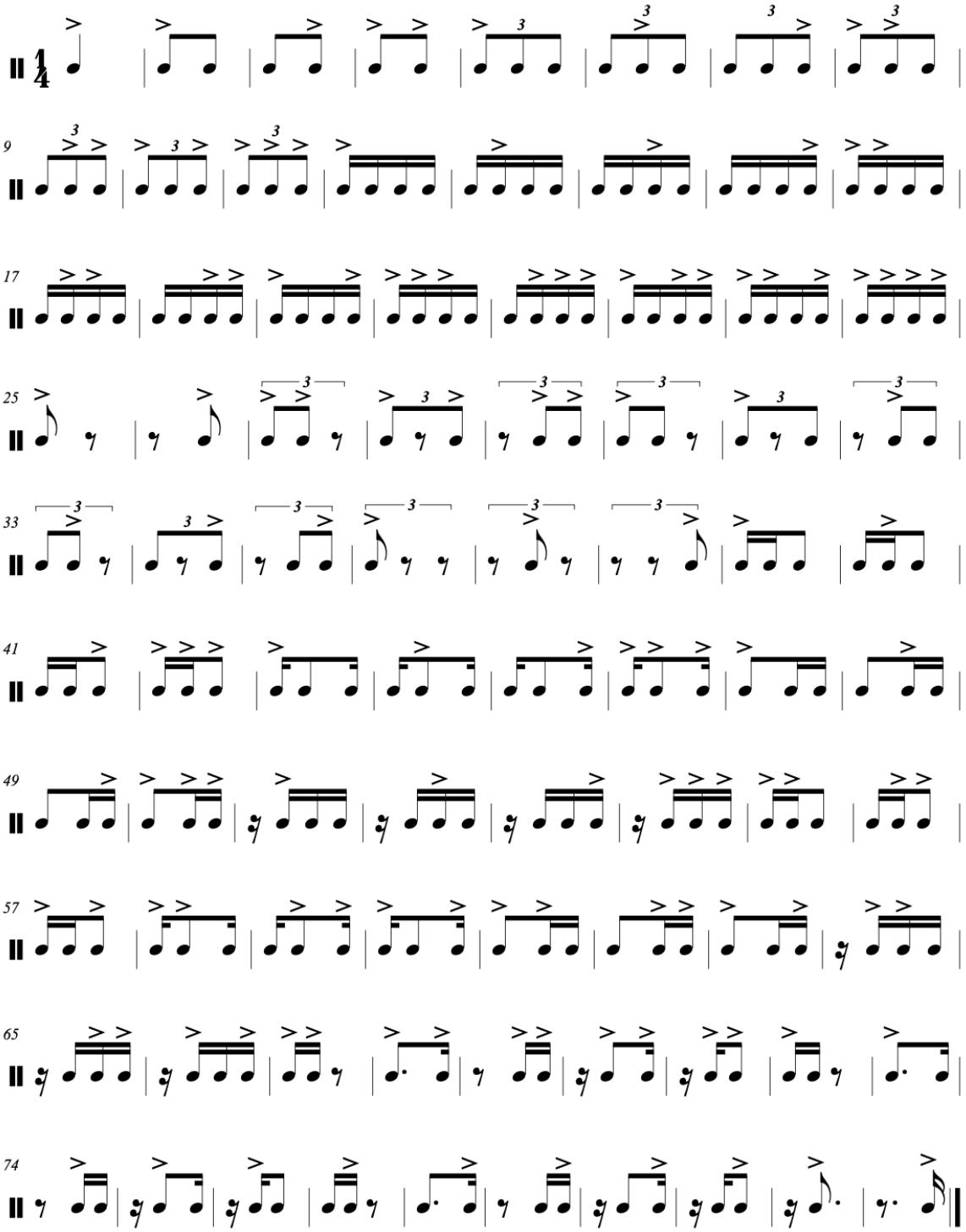
24 รูปแบบ ไม่มี Accent

รูปที่ 4 รูปแบบโน้ตที่ไม่มีเน้น

1.2 รูปแบบที่มีเน้น 83 รูปแบบ (1 ห้องคือ 1 รูปแบบ)

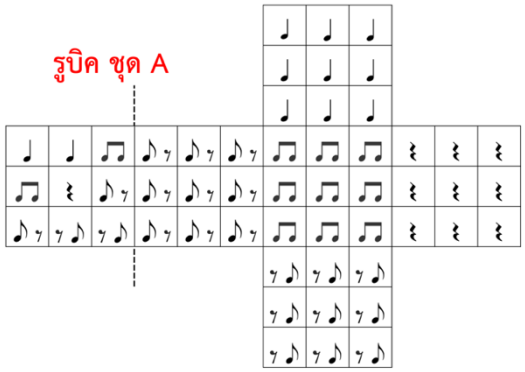
83 รูปแบบ มี Accents

รูปที่ 5 รูปแบบโน้ตที่มีเน้น

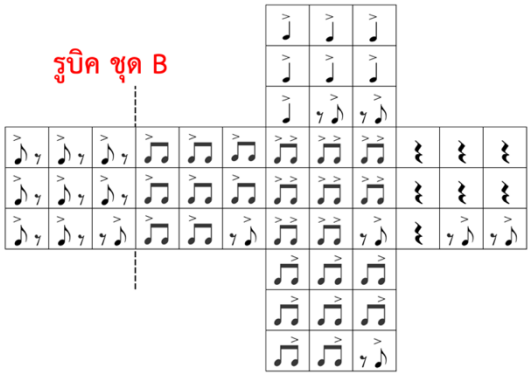
2. แบ่งโน้ตที่คัดเลือกเป็นกลุ่ม ๆ ตามประเภทรูปแบบของการพัฒนา 10 กลุ่ม กับความเร็วโดยประมาณที่เหมาะสมในการฝึกเพื่อพัฒนา จัดเรียงลงในช่องย่อย 54 ช่อง ของลูกกบาศก์รูบิค

2.1 ชุด A = โน้ตตัวดำ, โน้ตเขบ็ต 1 ชั้น, โน้ตตัวหยุด 1 จังหวะ, โน้ตตัวหยุด ½ จังหวะ ทั้งหมด 5 รูปแบบ ความเร็วโดยประมาณที่เหมาะสมในการฝึกเพื่อพัฒนา BPM = 60 ~ 120

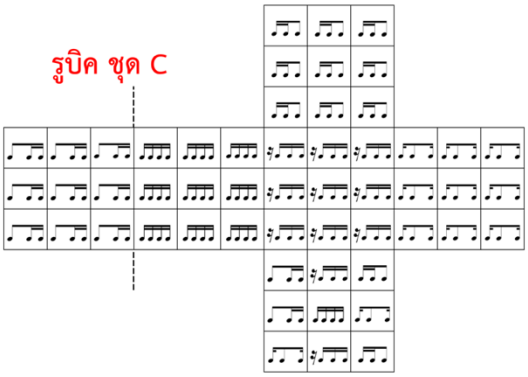
รูปที่ 6 รูปแบบโน้ตรูบิคชุด A

2.2 ชุด B = โน้ตตัวดำที่มีเน้น, โน้ตเขบ็ต 1 ชั้น เน้น 1 ตัว และ 2 ตัว, โน้ตตัวหยุด 1 จังหวะ , โน้ตตัวหยุด ½ จังหวะ ทั้งหมด 7 รูปแบบ ความเร็วโดยประมาณที่เหมาะสมในการฝึกเพื่อพัฒนา BPM = 60 ~ 120

รูปที่ 7 รูปแบบโน้ตรูบิคชุด B

2.3 ชุด C = โน้ตเขบ็ต 2 ชั้น 4 ตัว, กลุ่มโน้ตเขบ็ต 2 ชั้น 3 ตัว ทั้งหมด 5 รูปแบบ ความเร็วโดยประมาณที่เหมาะสมในการฝึกเพื่อพัฒนา BPM = 40 ~ 100

รูปที่ 8 รูปแบบโน้ตรูบิคชุด C

2.4 ชุด D = โน้ตเขบ็ต 2 ชั้น เน้น 1 ตัว, เน้น 2 ตัว, เน้น 3 ตัว, เน้น 4 ตัว ทั้งหมด 13 รูปแบบ ความเร็วโดยประมาณที่เหมาะสมในการฝึกเพื่อพัฒนา BPM = 40 ~ 100

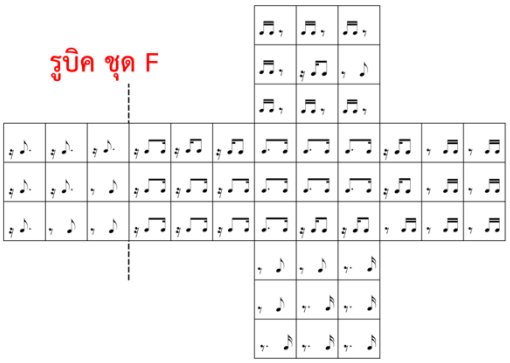
รูปที่ 9 รูปแบบโน้ตรูบิคชุด D

2.5 ชุด E = โน้ตเขบ็ต 2 ขั้น กลุ่ม 3 ตัว, เน้น 1 ตัว, เน้น 2 ตัว, เน้น 3 ตัว ทั้งหมด 28 รูปแบบ ความเร็วโดยประมาณที่เหมาะสมในการฝึกเพื่อพัฒนา BPM = 40 ~ 100

รูปที่ 10 รูปแบบโน้ตรูบิคชุด E

2.6 ชุด F = โน้ตเขบ็ต 2 ชั้น กลุ่ม 1 ตัว, กลุ่ม 2 ตัว ทั้งหมด 8 รูปแบบ ความเร็วโดยประมาณที่เหมาะสมในการฝึกเพื่อพัฒนา BPM = 50 ~ 110

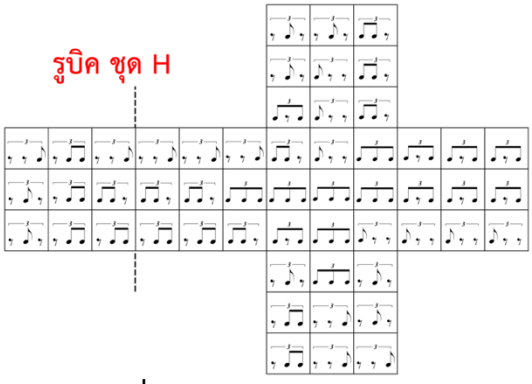
รูปที่ 11 รูปแบบโน้ตรูบิคชุด F

2.7 ชุด G = โน้ตเขบ็ต 2 ชั้น กลุ่ม 1 ตัว, กลุ่ม 2 ตัว, เน้น 1 ตัว, เน้น 2 ตัว ทั้งหมด 14 รูปแบบ ความเร็วโดยประมาณที่เหมาะสมในการฝึกเพื่อพัฒนา BPM = 50 ~ 110

รูปที่ 12 รูปแบบโน้ตรูบิคชุด G

2.8 ชุด H = โน้ต 3 พยางค์ (โน้ต 3 ตัวใน 1 จังหวะที่มีระยะห่างของโน้ตแต่ละตัวที่เท่า ๆ กัน) กลุ่ม 1 ตัว, กลุ่ม 2 ตัว, กลุ่ม 3 ตัว ทั้งหมด 7 รูปแบบ ความเร็วโดยประมาณที่เหมาะสมในการฝึกเพื่อพัฒนา BPM = 72 ~ 144

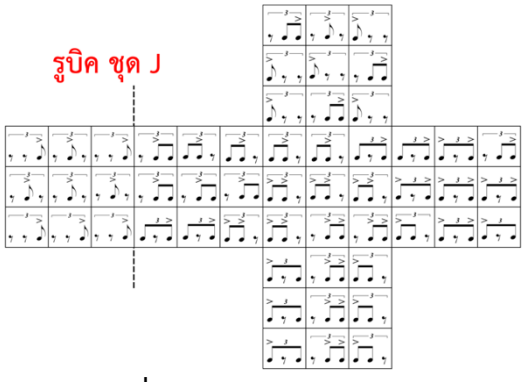
รูปที่ 13 รูปแบบโน้ตรูบิคชุด H

2.9 ชุด I = โน้ต 3 พยางค์, เน้น 1 ตัว, เน้น 2 ตัว, เน้น 3 ตัว ทั้งหมด 7 รูปแบบ ความเร็วโดยประมาณที่เหมาะสมในการฝึกเพื่อพัฒนา BPM = 70 ~ 140

รูปที่ 14 รูปแบบโน้ตรูบิคชุด I

2.10 ชุด J = โน้ต 3 พยางค์, กลุ่ม 1 ตัว, กลุ่ม 2 ตัว, เน้น 1 ตัว, เน้น 2 ตัว ทั้งหมด 12 รูปแบบ ความเร็วโดยประมาณที่เหมาะสมในการฝึกเพื่อพัฒนา BPM = 68 ~ 132

รูปที่ 15 รูปแบบโน้ตรูบิคชุด J

3. ศึกษาโครงสร้างลูกบาศก์ของรูบิค (Rubik's Cube) ลูกบาศก์รูบิคมี 6 หน้า แต่ละหน้าประกอบด้วย 9 ช่องสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ รวมเป็น 54 ช่องย่อย โดยทั่วไปจะประกอบไปด้วยสี 6 สี ที่แตกต่างกัน ลูกบาศก์มีแกนกลางที่ยึดไว้ด้วยกัน และช่วยให้การหมุนแต่ละหน้าทำได้อย่างอิสระ ลูกบาศก์รูบิคประกอบด้วยขอบ 12 ด้าน และมุม 8 มุม ขอบมี 2 เหลี่ยมแต่ละด้าน และอยู่ระหว่างสองหน้า ในขณะที่มุมมี 3 เหลี่ยมแต่ละด้าน และอยู่ที่จุดตัดของสามหน้า ชิ้นส่วนต่าง ๆ ของลูกบาศก์รูบิคมักเรียกกันว่า ลูกบาศก์ ลูกบาศก์แต่ละลูกมีตำแหน่ง และการวางแนวที่ไม่ซ้ำกันภายในลูกบาศก์ และสามารถระบุได้ด้วยสี หรือรูปแบบบนหน้าลูกบาศก์

4. ศึกษาระบบการสุ่มของรูบิค (Random) กับความน่าจะเป็น ลูกบาศก์รูบิคมีชิ้นส่วนเข้ามุม 8 ชิ้น แต่ละชิ้นมีสติกเกอร์สามสีที่แตกต่างกัน ลำดับการจัดเรียงชิ้นส่วนมุมบนลูกบาศก์สามารถเปลี่ยนแปลงได้ใน 8! (**n!** เป็นผลคูณของจำนวนเต็มบวกทั้งหมดตั้งแต่ 1 ถึง n ตัวอย่างเช่น 8! เท่ากับ $8 \times 7 \times 6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1$ ซึ่งเท่ากับ 40,320) วิธีต่าง ๆ แต่ละการจัดเรียงเหล่านี้สามารถหมุนได้สามวิธี โดยให้ 3^8 เป็นทิศทางที่เป็นไปได้สำหรับชิ้นส่วนมุม รวมแล้วมี $8! \times 3^8$ การเรียงสับเปลี่ยนมุมที่เป็นไปได้ ชิ้นส่วนขอบของลูกบาศก์รูบิคจะคล้ายกับชิ้นส่วนมุม แต่มีเพียงสติกเกอร์สองสีที่แตกต่างกันเท่านั้น มีชิ้นส่วนขอบ 12 ชิ้น และสามารถจัดเรียงบนลูกบาศก์ได้ใน 12! (12! เท่ากับ $12 \times 11 \times 10 \times 9 \times 8 \times 7 \times 6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1$ ซึ่งเท่ากับ 479,001,600) วิธีต่างๆ ชิ้นส่วนขอบแต่ละชิ้นสามารถพลิกกลับได้ (ซึ่งหมายความว่าสามารถสลับสติกเกอร์สองชิ้นบนชิ้นส่วนขอบได้) ทำให้สามารถพลิกขอบได้ 2^{12} รวมแล้วมี $12! \times 2^{12}$ โดยสรุปแล้ว ลูกบาศก์ของรูบิคมีจำนวนรูปแบบการเรียงสับเปลี่ยนที่แตกต่างกันทั้งหมด $(8! \times 3^8 \times 12! \times 2^{12}) = 4.3252 \times 10^{19}$ รูปแบบ ซึ่งเมื่อคำนวณแล้วจะมีค่าเท่ากับ 43,252,003,274,489,856,000 รูปแบบ ($\sim 4.33 \times 10^{19}$) หรือประมาณ 43 ล้านล้านล้าน (quintillion) รูปแบบ ต่อลูกบาศก์รูบิค 1 ลูก

5. การประดิษฐ์ ดัดแปลง ติดตั้งให้รูบิคสามารถสุ่มได้แบบไร้เงื่อนไข ถ้าเรานำเอารูบิคธรรมดาที่มีขายทั่วไปมาใช้ โดยการติดสติ๊กเกอร์ตัวโน้ตลงไปแทนที่บนแถบสีทั้ง 54 ช่องย่อยของรูบิค ปัญหาที่พบ คือตัวโน้ตต่าง ๆ ที่เราติดไว้จะกลับหัวกลับหาง หลังจากที่เราทำการสุ่มโดยการหมุนสลับแถวแต่ละแถว ด้วยรูปแบบของสัญลักษณ์ตัวโน้ตจะสามารถมองได้เพียงมิติเดียว จากการตั้งตรงของตัวโน้ตเหมือนอักษรภาษาไทย หรืออักษรภาษาอังกฤษทั่วไปในแบบที่พวกเราคุ้นเคย ไม่สามารถอ่านแบบ แนวนอนหรือกลับด้านได้ ด้วยเหตุนี้ผู้ทดลองจึงมีความจำเป็นที่มีต้องการประดิษฐ์ ดัดแปลงรูบิคขึ้นมาใหม่แบบพิเศษ ผู้ทดลองเรียกรูบิคชนิดนี้ว่า รูบิคที่สามารถสุ่มได้แบบไร้เงื่อนไข ขั้นต่อการประดิษฐ์ ดัดแปลงรูบิค ที่สามารถสุ่มได้แบบไร้เงื่อนไข มี 4 ขั้นตอนดังนี้

5.1 ติดตั้งอุปกรณ์ยึดเกาะ

ทำการเจาะรูที่ตำแหน่งตรงกลางของสี่เหลี่ยมย่อย 54 ช่อง จากรูบิคที่เตรียมไว้ โดยการใช้ปากกาบัดกรีที่มีความร้อนที่เหมาะสม จี่ไปที่ตำแหน่งตรงกลางของสี่เหลี่ยมย่อย ใช้คัดเตอร์ปาดหน้าสัมผัสของสี่เหลี่ยมย่อยให้เรียบ (เพราะการใช้หัวปากกาบัดกรี จี่ลงไปจะทำให้พลาสติกละลายเอ่อล้นออกมา ไม่สามารถติดตั้งอุปกรณ์เพื่อยึดเกาะได้) จากนั้นใช้กาวยึดเกาะกำลังสูงแต้มที่ด้านหลังของแผ่นโลหะตัวผู้ ติดลงบนสี่เหลี่ยมย่อยที่ทำการเจาะรูไว้ โดยให้เดือยด้านหลังของแผ่นโลหะล็อคพอดีในรูที่เจาะไว้ แล้วใช้นิ้วกดโลหะกับรูบิคค้างไว้ประมาณ 2 – 3 วินาที เพื่อให้กาวแห้ง ทำแบบนี้ซ้ำ ๆ จะครบ 54 ช่อง

5.2 ติดตั้งตัวประกบเพื่อหมุน

นำแผ่นยางที่มีขนาดความหนา 3 มิลลิเมตร ที่ด้านหนึ่งมีแทบกาวสำหรับติดยึดเกาะกับวัตถุมาตัดในรูปแบบสี่เหลี่ยมให้มีขนาดที่เล็กกว่าช่องสี่เหลี่ยมย่อยของรูบิคเล็กน้อย (เวลาที่หมุนจะได้ไม่ชนกันกับช่องสี่เหลี่ยมย่อยข้าง ๆ) จากนั้นแต้มกาวยึดเกาะกำลังสูงที่ด้านหลังของแผ่นยางที่ตัดไว้ (ไม่ใช่ด้านที่มีแทบกาวสำหรับคิดยึดเกาะกับวัตถุ) ติดกับด้านหลังแผ่นโลหะแม่เหล็กตัวเมีย (เป็นโลหะตัวคู่กับโลหะตัวผู้ที่ติดอยู่ที่รูบิคก่อนหน้านี้) แล้วใช้นิ้วกดค้างไว้ให้ด้านหลังของโลหะตัวเมียกับยางที่ตัดไว้ติดกัน ประมาณ 2 – 3 วินาที เพื่อให้กาวแห้ง ประกบชุดโลหะแม่เหล็กตัวเมียเข้ากับโลหะตัวผู้ที่ติดตั้งไว้ที่รูบิคก่อนหน้า หมุนทดสอบเพื่อให้แน่ใจว่าอุปกรณ์ทุกชิ้นที่ติดตั้ง อยู่ในคุณภาพที่เราต้องการ แล้วทำแบบนี้ซ้ำ ๆ จะครบ 54 ช่อง

5.3 จัดเรียงตัวโน้ตใส่รูบิค

ออกแบบจัดวางกลุ่มโน้ตที่เลือกไว้ลงบนตารางช่องรูบิค 54 ช่อง โดยให้ตารางมีขนาดเท่ากับแผ่นยางที่ถูกติดตั้งบนลูกรูบิคก่อนหน้านี้ ในคอมพิวเตอร์แล้วทำการพิมพ์ออกมา ตัดกระดาษตามตารางที่วัดไว้ ซึ่งจะได้ 54 ชิ้น นำเอาไปติดที่แผ่นยาง โดยการลอกแทบกาวที่ติดอยู่บนแผ่นยางออก นำเอาชิ้นกระดาษที่ตัดไว้แปะลงไปแทนที่ แล้วทำแบบนี้ซ้ำ ๆ จะครบ 54 ช่อง

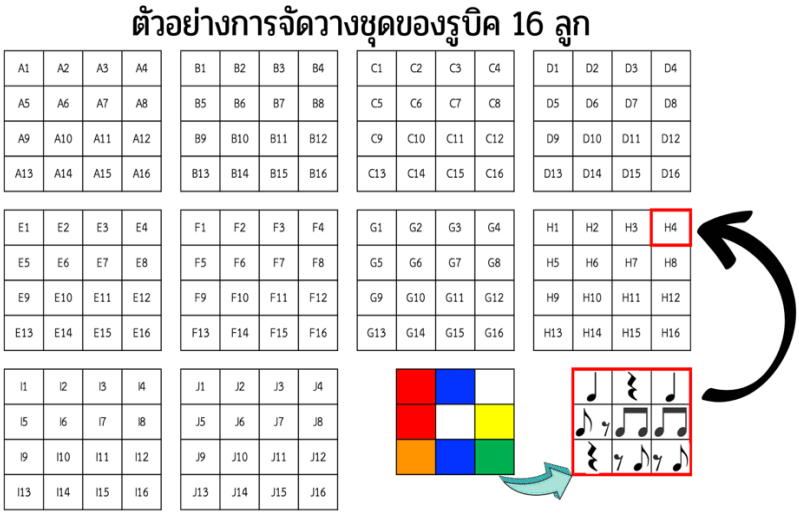
5.4 ติดสติ๊กเกอร์ใสกันชื้นจากนิ้วมือ

เนื่องด้วยการสุ่มของรูบิคต้องใช้มือและนิ้วในการหมุน อาจทำให้ความชื้นจากนิ้วมือของผู้ใช้สัมผัสโดยตรงกับกระดาษที่อยู่บนแผ่นยาง ในระยะยาวจะทำให้แผ่นกระดาษนั้นเกิดการยุ้ย หรือตัวโน้ตที่อยู่บนแผ่นกระดาษนั้นลอกออก เสียหาย จึงต้องมีการติดสติ๊กเกอร์ใส เพื่อกันชื้นจากนิ้วมือ ให้อุปกรณ์มีความคงทน และใช้งานได้ในระยะยาว ทำได้โดยการนำสติ๊กเกอร์ใสมาวัดขนาดตามตาราง ที่ตัดไว้ก่อนหน้านี้ แล้วแปะทับกระดาษรูปตัวโน้ตที่อยู่บนแผ่นยาง ในขั้นตอนก่อนหน้านี้ แล้วทำแบบนี้ซ้ำ ๆ จะครบ 54 ช่อง

6. การสร้างแบบจำลองเพื่อทำการทดสอบการสุ่มได้อย่างอิสระ เพื่อการทดสอบการสุ่มว่าสามารถเกิดขึ้นได้จริง และใช้งานได้จริง ผู้ทดลองจึงต้องประดิษฐ์รูบิคที่สามารถสุ่มได้แบบไร้เงื่อนไข ขึ้นมาให้มากกว่า 1 ลูก และให้มากกว่า 1 รูปแบบของชุดโน้ตที่ออกแบบไว้ ผู้ทดลองจึงทำการประดิษฐ์รูบิคที่สามารถสุ่มได้แบบไร้เงื่อนไขขึ้นมาทั้งหมด 4 ลูก เพื่อทำการทดสอบการสุ่ม สลับตำแหน่ง ออกแบบการจัดวางของรูบิค ว่า

สามารถ ตอบโจทย์ของผู้ทดลองได้จริง ซึ่งจะนำไปสู่พื้นฐานการออกแบบการจัดวางชุดของรูบิค ให้เกิดเป็นการสร้างแบบฝึกหัดเพื่อเสริมทักษะทางดนตรี ไหวพริบ และความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ประโยชน์จากระบบกระบวนการคัดเลือกแบบสุ่ม เพื่อเพิ่มทักษะ ไหวพริบ และโน้ตดนตรีให้กับการแสดงของนักแสดงได้อย่างไม่จำกัด ในขั้นตอนต่อไป

7. การออกแบบการคิดคำนวณรูปแบบในการจัดเรียงกลุ่มชุดของรูบิค เพื่อให้เกิดการสร้างแบบฝึกหัดเพื่อเสริมทักษะทางดนตรี ไหวพริบ และความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ประโยชน์จากระบบกระบวนการคัดเลือกแบบสุ่ม เพื่อเพิ่มทักษะ ไหวพริบ และโน้ตดนตรีให้กับการแสดงของนักแสดงได้อย่างไม่จำกัด เนื่องด้วยลูกบาศก์ของรูบิค 3 x 3 จำนวน 1 ลูกที่มี 54 ช่องย่อย จะสามารถสุ่มได้ถึง 43 ล้าน ล้าน ล้าน รูปแบบ และเมื่อนำรูบิคหลาย ๆ ลูกมาเรียงกันในลักษณะกลุ่ม ตามรูปแบบที่คำนวณไว้ จะสามารถสร้างแบบฝึกหัดเพื่อเสริมทักษะทางดนตรี ไหวพริบ และความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ประโยชน์จากระบบกระบวนการคัดเลือกแบบสุ่ม เพื่อเพิ่มทักษะ ไหวพริบ และโน้ตดนตรีให้กับการแสดงของนักแสดงได้อย่างไม่จำกัด ใส่โน้ตที่มีค่าอัตรา 1 จังหวะ ใน 54 ช่องย่อย โดยการคัดเลือกกลุ่มโน้ต และตัวหยุดพื้นฐาน 1 จังหวะ ที่มีขอบเขตอัตราค่า 1 จังหวะเต็ม หรือโน้ตตัวดำ จนถึงขอบเขตอัตราค่า ¼ จังหวะ หรือโน้ตเขบ็ต 2 ชั้น จำนวน 107 รูปแบบ โดยแบ่งเป็นรูปแบบที่ไม่มีเน้น (Accent) 24 รูปแบบ และรูปแบบที่มีเน้น 83 รูปแบบ แบ่งโน้ตที่คัดเลือกเป็นชุด ๆ ตามประเภทรูปแบบของการพัฒนา 10 ชุด ได้แก่ ชุด A จนถึง ชุด J โดยกำหนดจำนวนแต่ละชุดให้มี 10 ลูก จากนั้นให้เลือกมา 16 ลูก จากรูบิค 10 ชุด สามารถเลือกใช้ชุดรูบิคที่ต้องการพัฒนาในแต่ละด้าน หรือเลือกแบบรวมชุดกันเพื่อพัฒนาในหลายด้านก็ได้ นำรูบิค 16 ลูกที่เลือกมาสุ่มเรียงกัน ในรูปแบบการเรียงเป็นกลุ่มแบบ 4 x 4 จะเกิดเป็นแบบฝึกหัดรูปแบบจังหวะพื้นฐาน ที่มีจำนวน 144 จังหวะ ถ้าคิดในฐานของเครื่องหมายประกอบจังหวะ (Time signature) 4/4 จะได้ 36 ห้องเพลง หรือถ้าคิดในฐานของเครื่องหมายประกอบจังหวะ 3/4 จะได้ 48 ห้องเพลง ทำให้สามารถสร้างแบบฝึกหัดเพื่อเสริมทักษะทางดนตรี ไหวพริบ และความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ประโยชน์จากระบบกระบวนการคัดเลือกแบบสุ่ม เพื่อเพิ่มทักษะ ไหวพริบ และโน้ตดนตรีให้กับการแสดงของนักแสดงได้อย่างไม่จำกัด ซึ่งมีขนาดความยาวที่ไม่สั้นหรือยาวจนเกินไป เหมาะสำหรับผู้เริ่มฝึก และเพื่อให้แน่ใจว่าสามารถสร้างแบบฝึกหัดเพื่อเสริมทักษะทางดนตรี ไหวพริบ และความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ประโยชน์จากระบบกระบวนการคัดเลือกแบบสุ่ม เพื่อเพิ่มทักษะ ไหวพริบ และโน้ตดนตรีให้กับการแสดงของนักแสดงได้อย่างไม่จำกัด จึงมีการใช้ระบบสุ่ม 2 ชั้น คือ สุ่มในรูบิค 54 ช่องย่อย กับ การสุ่มเพื่อจัดเรียงรูบิค 16 ลูก (4 x 4)

รูปที่ 16 ตัวอย่างการวางรูบิคทั้ง 16 ลูก แบบ 4 x 4

สรุป

การสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์นวัตกรรมนี้นำเสนอระบบการสุ่มแบบใหม่ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมทักษะทางดนตรี ระบบนี้มีความชาญฉลาดและมีไหวพริบ โดยใช้ระบบการสุ่มที่มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างแบบฝึกหัดที่ไร้ขีดจำกัดซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะการแสดงของนักดนตรีรวมถึงประโยชน์ต่าง ๆ เช่น ความเพลิดเพลิน ความคิดสร้างสรรค์ และประสิทธิภาพที่ดีขึ้น ระบบมีผลอย่างมากต่อผู้เล่น โดยมอบประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายและกระตุ้นให้พวกเขาสนุกสนานมากขึ้นขณะเล่นดนตรี ระบบสุ่มช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์โดยการนำเสนอแนวคิดทางดนตรีใหม่และบทเพลงที่คาดไม่ถึง ซึ่งสร้างความสนใจและความตื่นเต้นในการศึกษาดนตรี กระบวนการสุ่มเลือกยังส่งเสริมการทดลองและการสำรวจ ช่วยให้นักดนตรีพัฒนาแนวทางและทักษะใหม่ ๆ ยิ่งไปกว่านั้น ระบบยังผสมผสานทักษะไหวพริบเพื่อเพิ่มความคิดสร้างสรรค์และเพิ่มองค์ประกอบที่คาดเดาไม่ได้ เพิ่มการมีส่วนร่วมอย่างมากของผู้ใช้กับการฝึกฝนดนตรี สิ่งประดิษฐ์ที่เป็นนวัตกรรมนี้มีศักยภาพในการนำไปใช้ในการศึกษาดนตรี การฝึกการแสดง และความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีสำหรับนักเรียนดนตรีระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา นักศึกษาวิทยาลัยดนตรี นักดนตรีมืออาชีพ ครู และอาจารย์ในสถาบันดนตรี โรงเรียน และมหาวิทยาลัย กล่าวโดยสรุป ระบบการสุ่มแบบปฏิวัตินี้มีศักยภาพในการเปลี่ยนแปลงวิธีที่นักดนตรีเข้าถึงการฝึกซ้อมและการแสดง โดยมอบประสบการณ์ทางดนตรีที่สร้างสรรค์และน่าพึงพอใจยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

Lemelson. Ernö Rubik. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา : https://lemelson.mit.edu/resources/erno-rubik

Davidson, M., Dethridge, J., & Kociemba, H. (2008). God's Number is 20. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา : https://web.mit.edu/sp.268/www/rubik.pdf

The Oxford Handbook of Music Performance, Volume 2. (2022). In *Oxford University Press eBooks*. https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780190058869.001.0001

Torrance, E. P. (1972). Can we teach children to think creatively?*. *The Journal of Creative Behavior*, *6* (2), 114–143. https://doi.org/10.1002/j.2162-6057.1972.tb00923.x

Custodero, L. A. (2011). The call to create: Flow experience in music learning and teaching. *Oxford University Press eBooks*, 369–384. https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199568086.003.0023

Hannon, E. E., & Trainor, L. J. (2007). Music acquisition: effects of enculturation and formal training on development. *Trends in Cognitive Sciences*, 11 (11), 466–472. https://doi.org/10.1016/j.tics.2007.08.008

Huss, M., Verney, J. P., Fosker, T., Mead, N., & Goswami, U. (2011). Music, rhythm, rise time
perception and developmental dyslexia: Perception of musical meter predicts reading and phonology. *Cortex*, 47 (6), 674–689. https://doi.org/10.1016/j.cortex.2010.07.010

การพัฒนาการจัดการปกครอง: นัยยะสำหรับการปฏิรูปภาครัฐในอนาคต

Developing Governance: Implications for Future Public Sector Reform

พระมหาสุทธิดล จิตฺตปญฺโญ,
พระมหาสุรสิทธิ์ นนฺทปญฺโญ, ปราโมทย์ อุ่นจิตสกุล,
กำธร สร้อยพรรณนา, พระมหากิตติ กิตฺติเมธี และ พระมหาณัฐพันธ์ สุทสฺสนวิภาณี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
PhramahaSuttidon Jittapanyo,
PhramahaSurasit Chaisangka, Pramote Aunjitsakul,
Kamthon Soipanna, Phramaha Kitti Kittimatee and
Phramaha Natthabhan Sudassanavibhani
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Suttidon.poo@mcu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การศึกษาการพัฒนาการจัดการปกครอง มีการศึกษาขอบเขตอำนาจรัฐแบบดั่งเดิม ในฐานะที่รัฐมีอำนาจเพียงหนึ่งเดียวของการปกครอง และเมื่อไม่นานมานี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงแบบแผนเกี่ยวกับอำนาจรัฐได้เกิดขึ้นจากรัฐไปสู่การจัดการปกครอง และได้เกิดเป็นคลื่นสามลูกขึ้นมาของการเปลี่ยนแปลง โดยคลื่นลูกที่ 1 เป็นการจัดการปกครองแบบเคลื่อข่าย คลื่นลูกที่ 2 อภิการจัดการปกครอง และคลื่นลูกที่ 3 เป็นการจัดการปกครองที่ถ่อยห่างออกจากศูนย์กลาง ซึ่งปัจจุบันคลื่นลูกที่ 1 และคลื่นลูกที่ 2 ได้ตายไปเรียบเรือบแล้ว และนำไปสู่การเกิดขึ้นของคลื่นลูกที่ 3 การจัดการปกครองที่ถอยห่างจากศูนย์กลาง และจากการศึกษาของ Osborne ได้ระบุว่าทั้งสามคลื่นมีการเกิดขึ้นและทับซ้อนกันอยู่ และผลการศึกษาได้เสนอธรรมชาติและลักษณะของระบบการส่งมอบบริการใน 3 รูปแบบ คือ (1) การบริหารภาครัฐแบบดั้งเดิม (Public Administration: PA) (2) การจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management: NPM) และ (3) การจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (New Public Governance: NPG) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิรูปภาครัฐในอนาคต

คำสำคัญ: การพัฒนา; การจัดการปกครอง; การปฏิรูปภาครัฐในอนาคต

* วันที่รับบทความ : 14 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 28 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 29 มิถุนายน 2567
Received: June 14 2027; Revised: June 28 2024; Accepted: June 29 2024

Abstract

The study of administrative management has traditionally focused on the scope of state power. Initially, the state exercised a singular form of governmental power. However, there has been a recent shift from state-centric power to governance, leading to three distinct waves of change. The first wave introduced network-based governance arrangements. The second wave brought about super-government arrangements. The third wave represents a move away from centralized governance. Currently, the first and second waves have completely subsided, giving rise to the third wave of decentralized administrative management. Osborne's study indicates that all three waves occur and overlap, revealing the characteristics of service delivery systems in three formats: (1) Traditional Public Administration (PA), (2) New Public Management (NPM), and (3) New Public Governance (NPG). These formats serve as guidelines for future public sector reform.

Keywords: Development; Governance; Future Government Reform

บทนำ

การบริหารภาครัฐแบบดั้งเดิม (Public Administration: PA) มีลักษณะกระบวนการของนโยบายบังคับแบบแนวดิ่งและลำดับชั้น ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการ ดังต่อไปนี้ 1.ยึดหลักนิติธรรม 2. ยึดกฎเกณฑ์และข้อกำหนด 3. ยึดถือระบบราชการ 4. การแยกการบริหารและการเมืองออกจากกัน 5. ยึดถือระบบงบประมาณแบบส่วนที่เพิ่มและแบบสะสม และ 6. ส่งมอบบริการโดยมืออาชีพ โดย PA นั้นมีจุดแข็ง ที่เน้นกระบวนการกำหนดนโยบาย ส่วนจุดอ่อน ไม่เน้นที่การนำนโยบายไปปฏิบัติ และไม่เน้นผลลัพธ์ (Osborne, 2010) และ (Bevir and Rhodes, 2011) มองว่าคลื่นลูกที่ 1 ของการจัดการปกครอง มีลักษณะสำคัญ คือ ทำให้รัฐกลวงและการเกิดการจัดการแบบเคลือข่ายเข้ามาท้าทายแบบเดิม การใช้ระบบการตลาด การกระจายการส่งมอบบริการสาธารณะ และการตีความเคลือข่ายแยกจากการตลาดและระบบบังคับบัญชาตามลำดับชั้น ก่อให้เกิดการตึงเครียดในการใช้เคลือข่าย เกิดเป็นความสับสนและความยุ่งเหยิงของคลื่นลูกที่ 1 ซึ่งแสดงให้เห็นการแตกแยกเป็นส่วนเสี่ยว ได้เกิดผลที่ไม่คาดหมายขึ้นมาของคลื่นลูกที่ 1 จึงทำให้เกิดแกนกลางที่กลวงเป็นปัญหาของคลื่นลูกที่ 1 ข้อโจมตีของคลื่นลูกที่ 1 นั้น คือ รัฐได้ถูกทำให้กลวงและหายไป (Bevir and Rhodes, 2011) ในการแก้ไขปัญหาของคลื่นลูกที่ 1 ได้นำไปสู่คลื่นลูกที่ 2 เกิดการเรียกร้องให้รัฐกลับมาใหม่ได้เกิดเป็น อภิการจัดการปกครอง

การจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management: NPM) มีนิยามที่หลากหลาย นิยามที่เป็นแบบฉบับของ PM คือ กระบวนการที่ทำให้แน่ใจว่าทรัพย์กรที่มีอยู่จะได้ดำเนินการอย่างเหมาะสม ทรัพยากรที่นำมาใช้ให้บรรลุเป้าหมายนั้นต้องถูกกฎหมาย (Cohen and William, 2011) โดย NPM เริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1970 จากการจัดการภาคเอกชน โดยมีองค์ประกอบ 6 ประการ ดังต่อไปนี้ 1. ใช้แนวคิดจากภาคเอกชน 2. จัดการแบบปล่อยมือหรือโอนภารกิจไปให้ภาคอื่นร่วม 3. เน้นภาวะผู้นำแบบผู้ประกอบการ

4. เน้นการควบคุมสิ่งนำเข้าการประเมินผลการดำเนินงานและการตรวจสอบ 5. เน้นที่การแบ่งแยก การแยกย่อยการบริหาร และ 6. เน้นที่ระบบตลาดการแข่งขันและการทำสัญญา โดย NPM มีจุดแข็ง ของการนำนโยบายปฏิบัติ เน้นผลรับ เน้นประสิทธิภาพของการแข็งขันและการทำงานของตลาด (Osborne, 2010) และ (Bevir and Rhodes, 2011) มองว่าคลื่นลูกที่ 2 รัฐได้ใช้วิธีการ 3 วิธีการในการทำงาน ได้แก่ (1) การถือท้ายตัวแสดงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการโดยการกำหนดกฎเกณฑ์ของการดำเนินการ (2) การใช้เรื่องเล่า (การตีความ) และ (3) รัฐแบ่งสรรงบประมาณให้ โดยรัฐไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการเดียว สามารถใช้วิธีการหลาย ๆ วิธีการได้ในการกำหนดสถานการณ์ที่แตกต่าง และในเวลาที่แตกต่าง สามารถปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา โดยรากฐานของคลื่นลูกที่ 1 และคลื่นลูกที่ 2 มีจุดร่วมบางอย่างที่มีลักษณะร่วมกัน 4 ประการ ได้แก่ (1) รัฐแยกเป็นส่วนเสี่ยวและนำไปสู้เคลือข่ายที่แตกแยก (2) ทั้งสองคลื่นยังยอมรับอำนาจของรัฐที่เข้ามาควบคุมและให้คำแนะนำเคลือข่ายว่าต้องทำอย่างไร (3) ยอมรับแนวคิดเรื่องโครงสร้าง และประการสุดท้าย การหารคำอธิบายโดยรวมและแบบฉบับ โดยหาคำอธิบายคำเดียวที่ใช้ได้หมด (Bevir and Rhodes, 2011) อย่างไรก็ดี Osborne มองว่าจุดอ่อนของ NPM คือกระบวนการของนโยบาย ซึ่งเป็นการมองบริบทมิติเดียวในการจัดการความท้าทายท้ามกลางสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย ซึ่งต่อมาเกิดการโต้แย้ง วิภาค โจมตี และ ตั้งคำถาม อย่างรุนแรงสำหรับการมุ่งเน้นภายในองค์กรที่มีความหลากหลายมากขึ้นและการยึดมั่นกับการนำเทคนิคการตลาดของภาคเอกชนที่ล้าสมัยมาใช้กับการดำเนินนโยบายสาธารณะและการให้บริการสาธารณะของ NPM โดยมีประเด็นของข้อโต้แย้ง (1) NPM ไม่ใช่เป็นกระบวนทัศน์ที่เป็นหนึ่งเดียว ประกอบด้วยหลายองค์ประกอบรวมกันและเอาแนวคิดต่าง ๆ มารวมกัน (2) NPM มีการนำไปใช้เฉพาะบางภูมิภาค บางส่วนของโลก เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ หรือ ประเทศในเครือจักรภพ แต่ประเทศจำนวนมากที่กำลังพัฒนาใช้ไม่ได้ (3) NPM ที่นำไปใช้ในแต่ละภูมิภาคก็มีจุดเน้นที่แตกต่างกัน หรือสามารถนำไปใช้ในบ้างข้อที่มีจุดเน้นที่ต่างกัน (4) NPM เป็นส่วนหนึ่งของ PA เท่านั้น NPM เป็นเพียงแค่สาขาย่อยของ PA (5) NPM มีผลลัพธ์ยังไม่ชัดเจน และยังมีข้อถกเถียงในข้อดีและข้อเสีย และ ประการสุดม้าย NPM เป็นกระบวนทัศน์ที่รอวันล้มเหลว (Osborne, 2010). ดังนั้นจึงนำไปสู่การสำรวจกระบวนทัศน์ใหม่ ที่มีความเหมาะสมมากกว่าทั้งเชิงทฤษฎีและการปฏิบัติ จึงนำไปสู่คลื่นลูกที่ 3 การจัดการปกครองที่ถอยห่างจากศูนย์กลาง

การจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (New Public Governance: NPG) มีนิยามคือ การใช้อำนาจภาครัฐภาคเอกชนเกี่ยวข้องกับการสร้างกฎระเบียบทำร่วมกันอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการของภาครัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับการส่งมอบบริการ จากแนวตั้งสู่แนวนอน (Cohen and William, 2011) ความเข้าใจเบื้องต้นของการเกิดขึ้นของ NPG นั้น ไม่ใช่กระบวนการทัศน์ใหม่เหนือ PA หรือ NPM และ NPG ไม่ใช่วิธีที่ดีที่สุดวิธีการเดียว และ Governance ไม่ใช่คำใหม่ มีการใช้มานานแล้ว มีสำนักที่เป็นสาขาย่อย 3 สาขา คือ 1. บรรษัท ภิบาล เน้นที่ระบบกระบวนการภายในองค์การความสัมพันธ์ระหว่างผู้กำหนดนโยบายและผู้นำผู้บริหารระดับสูง 2. ธรรมาภิบาล เน้นแนวคิดการจัดการองค์การระหว่างประเทศแบบระบบ

ตลาด และ 3. การปกครองภาคสาธารณะ โดย Governance แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ (1) การจัดการปกครองเชิงสังคมการเมือง (2) การจัดการปกครองนโยบายสาธารณะ (3) การจัดการปกครองเชิงบริหาร (4) การจัดการปกครองเชิงสัญญา และประการสุดท้าย การจัดการปกครองเชิงเครือข่าย (Robinson, 2015) และ Bevir and Rhodes มองว่า คลื่นลูกที่ 3 มีจุดเน้นที่การสร้างเชิงสังคมของแบบแผนของกฎเกณฑ์โดยผ่านความสามารถของปัจเจกบุคคลในการสร้างความหมายในการกระทำ โดยคลื่นลูกที่ 3 ได้เปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับรัฐ โดยพิจารณาถึงแบบแผนของการปกครองรัฐถูกที่สร้างขึ้นมา ถูกรักษาไว้ และถูกปรับเปลี่ยนโดยปัจเจกบุคคล โดยได้เสนอวิธีการถอยห่างจากศูนย์กลาง และ Osborne ได้เสนอการจัดการปกครองภาครัฐแนวใหม่ที่เน้นประชาชนไว้ที่ศูนย์กลางแทนรัฐบาล ประชาชนในฐานะที่เป็นผู้ผลิตร่วมของนโยบาย และส่งมอบบริการด้วย โดย NPG มีลักษณะสำคัญ คือ ตัวแสดงที่หลากหลายที่ต้องพึ่งพาและกระบวนการที่หลากหลาย รัฐบาลเป็นเพียงตัวแสดงหนึ่ง ไม่ผูกขาดเพียงผู้เดียว และแนวคิดนี้จะเน้นที่ความไว้วางใจความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน สอดคล้องกับแนวคิด NPS (New Public Service) โดยแนวคิดนี้เน้นที่พลเมือง เน้นชุมชน และเน้นประชาสังคม โดยบทบาทของเจ้าหน้าที่รัฐคือการช่วยให้ประชาชนเสนอความต้องการและได้รับผลประโยชน์ร่วมกันแทนที่จะควบคุมและกำกับ ข้าราชการจะทำหน้าที่เหมือนนายหน้าหรือคู่เจรจาและเกิดแนวคิด NPS 4 ประการ คือ (1) ความสัมพันธ์แบบร่วมมือ (2) ร่วมกันรับผิดชอบ (3) ให้ข้อมูลทั่วถึง (4) การให้พลเมืองเข้าไปมีส่วนร่วม และบางทีก็เรียกว่า หลัง NPM หรือ “หลักการจัดการภาครัฐแนวใหม่” ได้แก้ไขการขาดความร่วมมือของ NPM และในขณะเดียวกันมีการเพิ่มความร่วมมือในแนวนอน มีการจัดการแบบรวมทั้งหมด การบริหารจัดการแบบดิจิทัล มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการเพิ่มความร่วมมือด้วยเทคโนโลยีทำให้เกิดความโปร่งใสและความรับผิดชอบ และการจัดการที่เน้นแรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจให้รางวัลและการลงโทษ (Robinson, 2015) อย่างไรก็ตาม NPG ได้ถูกท้าทายจากระบบเดิมที่มีลักษณะกลืนไม่เข้าขายไม่ออก 5 ประการ

1. ความซับซ้อนและท้าทายระบบเดิมที่เป็นทางการ ได้ท้าทายแนวคิดการเป็นหนึ่งเดียว โดยปัจจุบันมีหลายศูนย์หลายหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงหน่วยงานที่หลากหลาย ก่อให้เกิดความสำคัญแบบตัวการตัวแทน โดยรัฐบาลไม่ต้องดำเนินการด้วยตัวเอง โดยให้ภาคส่วนอื่นมาบริการแทน ทำให้เกิดการเพิ่มของภาคเอกชนและภาคส่วนสมัครใจเข้ามาทำหน้าที่ เกิดการจ้างเหมาภาคเอกชน จึงเกิดแนวคิดการร่วมมือเข้ามา และมีจุดอ่อน คือ ความรับผิดชอบ การแยกออกจากกันระหว่างทฤษฎีและความเป็นจริง โดยขาดกรอบแนวคิดความชอบธรรมในการยอมรับระบบที่เข้ามาใหม่ และความชอบธรรมของการใช้อำนาจ

2. ขอบเขตความรับผิดชอบที่ไม่ชัดเจน รัฐบาลจะลดบทบาทลงไปและเพิ่มภาคส่วนเอกชนและภาคส่วนสมัครใจ เปลี่ยนดุลระหว่างรัฐบาลและภาคประชาสังคมมีความซับซ้อนและปัดความรับผิดชอบ เชื่อมโยงระหว่างแนวคิดชุมชน ภาคส่วนที่เข้ามามีทรัพยากรของเขาเอง โดยไม่ได้พึ่งพาทรัพยากรของรัฐ และไม่ได้อยู่

ภายใต้อำนาจของรัฐบาลที่เป็นทางการ และความรับผิดชอบก็ได้กระจายไปอยู่ในส่วนอื่นๆ ภาคเอกชนได้เข้ามาเป็นตัวแสดงที่สำคัญ และมี จุดอ่อน คือ ขอบเขตของการรับผิดชอบที่ไม่ชัดเจน ก่อให้เกิดความคลุมเครือและปัดความรับผิดชอบ หรือการหาแพะรับบาป เพิ่มความเป็นไปได้ในการหาแพะรับบาป เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกตำหนิ

3. การพึ่งพาเชิงอำนาจระหว่างสถาบันต่างๆ เพื่อทำให้งานนั้นสำเร็จ ไม่มีหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งที่ครอบงำ เนื่องจากไม่มีหน่วยงานใดมีความรู้และทรัพยากรในการแก้ไขปัญหาได้เพียงหน่วยงานเดียว งบประมาณก็ไม่พอ คนมีความรู้ก็ไม่พอ เมื่อรวมสิ่งเหล่านี้การทำงานจึงจะประสบความสำเร็จ ยกตัวอย่างเช่น อังกฤษมีความร่วมมือระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น และมี จุดอ่อน คือ อีกด้านหนึ่งของเหรียญในการพึ่งพาอำนาจ ในระดับท้องถิ่น มีอิทธิพลน้อยลงเมื่อมีหลายๆ ส่วนเข้ามาอิทธิพลท้องถิ่นก็จะน้อยลง และสภาท้องถิ่นไม่มีอำนาจในตัวเอง การพึ่งพาตนเองอาจนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ไม่ชัดเจนที่อาศัยการตีความหลายกลุ่ม

4. เครือข่ายของตัวแสดงที่เป็นอิสระในตัวเอง การมีตัวแสดงที่เป็นชนชั้นนำที่มาจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน แต่ไม่มีโครงสร้างรองรับ จึงทำให้ตัวแสดงผสมปนเปเข้าด้วยกัน ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศนำไปสู่การปกครองที่ไม่มีรัฐ ข้อดีทำให้ได้รับข้อมูลและลดต้นทุนส่วนต่างๆ จุดอ่อน ทำให้ขาดความรับผิดชอบ อาจมีปัญหาเรื่องผลประโยชน์ส่วนตัวของสมาชิกกลุ่ม โดยไม่ได้เน้นผลประโยชน์สาธารณะเหมือนรัฐเดิม วิธีการแก้ไขคือการนำรัฐบาลกลับเข้ามาอีกครั้ง

5. การจะทำงานให้สำเร็จไม่ได้อยู่ภายใต้คำสั่งและอำนาจของรัฐ แต่อยู่ที่ว่ารัฐบาลใช้เครื่องมือและเทคนิคแบบใหม่ในการกำหนดทิศทางและนำพา การจัดการปกครองยุคใหม่หน้าที่ของรัฐบาล คือ การประสานงานความร่วมมือ การบูรณาการหลายๆ ภาคส่วนเข้าด้วยกัน ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ประการ 1. นิยามสถานการณ์ 2. กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่างๆ และ 3. จัดการเชิงระบบ ในการกำหนดทิศทางรัฐบาลต้องมีภาวะผู้นำและมี จุดอ่อน สาเหตุ 3 ประการที่ทำให้รัฐบาลล้มเหลว ประการที่ 1. ความยากลำบากในการเชื่อมโยง 2. มีภาวะผู้นำที่เหมาะสม และประการสุดท้ายเกิดความขัดแย้ง

ดังนั้น การปกครองในยุคปัจจุบันมีความซับซ้อนและท้าทายระบบเดิม มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปยังภาคส่วนต่างๆ การทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเป็นสิ่งสำคัญ แต่ก็ต้องระมัดระวังปัญหาเรื่องความรับผิดชอบที่ไม่ชัดเจนและผลประโยชน์ส่วนตัว รัฐบาล จึงต้องมีภาวะผู้นำและใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการกำหนดทิศทางและนำพาการทำงานร่วมกันให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งแนวคิดการจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (New Public Governance: NPG) จึงได้เน้นไปที่การผลิตร่วมของภาคส่วนต่างๆ อาทิ การทำสัญญาจ้างเหมาจากภายนอก หุ้นส่วน เอ็นจีโอ และเครือข่ายข้ามรัฐบาล

การทำสัญญาจ้างเหมาจากภายนอก

การทำสัญญาจ้าง คือ สัญญาที่เป็นข้อตกลงทางกฎหมายระหว่างคู่สัญญาตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป ซึ่งเป็นลายลักษณ์อักษรและบังคับใช้ได้ตามกฎหมาย ทำไมภาครัฐจึงตัดสินใจทำสัญญาจ้างจากผู้รับเหมาภายนอกนั้น มี 4 เหตุผลหลัก คือ 1. สินค้าบริการไม่มีในหน่วยงาน 2. ทำให้เกิดการแข่งขันและลดต้นทุนปรับปรุงคุณภาพ 3. ได้ผู้เชี่ยวชาญที่หน่วยงานภาครัฐไม่มี และประการสุดท้าย ผู้นำหน่วยงานใช้สัญญาเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น นอกจากนี้ ยังมี 4 เหตุผลรอง คือ 1. บางครั้งใช้เป็นเทคนิคของภาครัฐในการต่อต้านระบบราชการแบบเดิมที่สั่งการจากบนลงล้าง 2. ต้องการลดขนาดหน่วยงาน 3. ลดอำนาจสหภาพและลดเบี้ยบำนาญ และประการสุดท้ายเลี่ยงความรับผิดชอบ (Cohen and William, 2011)

การทำสัญญาจ้างได้เพิ่มขึ้นโดยเกิดจาก เทคโนโลยี ข้อมูล การสื่อสาร มีต้นทุนลดลงและการขนส่งที่รวดเร็วและราคาได้ลดลงด้วย ทำให้สถานที่ผลิตสินค้ามีความยืดหยุ่นมากขึ้น และเกิดจากอุดมการณ์ของโลกาภิวัตน์และเศษฐกิจโลก โดยการทำสัญญามีความท้าทายในการจัดการของความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการและทางกฎหมาย โดยภาครัฐใช้หลายวิธีในการเลือกคู่ทำสัญญา โดยภาครัฐจะต้องใช้การยื่นซอง ประกวดราคาและประมูลแบบปิดซองและมีการพัฒนาเทคนิคทางภาษาของสัญญา โดยมี 4 เทคนิค คือ 1. ทำสัญญาตามลำดับงาน 2. ใช้สัญญาระยะสั้น 3. ให้ไปขอคุณสมบัติของผู้ประมูล และ 4. ใช้บริการของตัวแทนในการจัดหาที่ร่วมตัวแทนไว้ โดยการจัดการให้มีประสิทธิภาพ ต้องใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ใช้ทรัพยากรในการสร้างแรงจูงใจและการลงโทษ มีการออกแบบและการใช้งานมาตรการให้มีประสิทธิภาพ โดยมีขั้นตอน ดังนี้ 1. กำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำของงานที่เป็นตัวชี้วัดให้ชัด 2. เน้นการให้รางวัลและการลงโทษ 3. แยกงานเป็นหลาย ๆ ส่วน และยังท้าทายประเด็นเชิงจริยธรรมและความรับผิดชอบ ผ่านการทำสัญญาและความรับผิดชอบเชิงประชาธิปไตย และควรระวังการฉ้อฉลและผลประโยชน์ทับซ้อน โดยมีวิธีป้องกัน ได้แก่ 1. การประมูลแบบปิดซอง 2. ตั้งคณะกรรมการประมูลให้มีคนภายนอก และ 3. เลือกเจ้าหน้าที่รัฐต้องมีความรอบคอบ และวิธีป้องกันการละเมิดสาธารณะ มี 4 ขั้นตอน คือ 1.ให้ความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมสำหรับผู้ที่จะเข้ามาประมูล 2.ให้รางวัลสำหรับคู่สัญญาที่ปฏิบัติตามจริยธรรม 3.มีสิ่งจูงใจหรือโบนัสให้คู่สัญญาที่มีจริยธรรม และ 4.ติดตามพฤติกรรมของคู่สัญญาให้มั่นใจว่ามีจริยธรรม การทำสัญญาจ้างทำให้ศักยภาพของภาครัฐสูงขึ้น เชื่อมโยงตัวแทนกับระบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น การทำสัญญาจ้างท้ายทายความรับผิดชอบของรัฐบาลที่เป็นตัวแทน โดยเจ้าหน้าที่รัฐควรมีคุณสมบัติเฉพาะ ได้แก่ การดูแลสัญญาจ้างให้ได้ผลลัพธ์ที่เหมาะสมและราคาที่เหมาะสม และสามารถตรวจสอบประสิทธิภาพของผู้รับเหมา พยายามพัฒนาเครือข่ายที่ไม่เป็นทางการ และต้องมีทักษะการจัดการที่หลากหลาย (Cohen and William, 2011)

หุ่นส่วน (Partnerships)

ความเป็นหุ้นส่วนในวาทกรรมการจัดการปกครอง เป็นการกำหนดการปกครองเป็นรูปแบบสถาบันของการประสานงานทางสังคมที่ใช้ในการผลิตและใช้กฎที่มีผลผูกพันธ์และจัดหาสินค้าส่วนรวม มีทั้งมิติเชิงโครงสร้าง กระบวนการ และครอบคลุมการชี้นำโดยรัฐ การจัดการปกครองผ่านเครือข่ายผู้มีบทบาทภาครัฐและเอกชน กำหนดกฎเกณฑ์โดยผู้มีบทบาทที่ไม่ใช่รัฐ มุ่งเน้นไปที่รูปแบบการกำกับดูแลที่ไม่ใช้ลำดับชั้นและไม่ใช้รัฐเป็นศูนย์กลาง รูปแบบการกำกับดูแลเหล่านี้มักถูกระบุว่าเป็น **“รูปแบบใหม่”** โดยมีการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคมจึงถือเป็นเรื่อง **“ใหม่”** เนื่องจากบทบาทที่เปลี่ยนไปของตัวแสดงหลักทั้ง 3 ตัว ได้แก่ รัฐที่เปลี่ยนจากผู้มีอำนาจผูกขาดเป็นผู้มีอำนาจจัดการ ภาคธุรกิจที่มีบทบาทสาธารณะเพิ่มขึ้น และความหมายที่เปลี่ยนจากคำว่า “ภาคที่สาม” เป็น “ภาคประชาสังคม” มีลักษณะเป็นรูปแบบเชิงสัมพันธ์ขององค์กรทางสังคมบนพื้นฐานของความไว้วางใจและความมุ่งมั่นในระยะยาว (Gunnar Folke, 2011).

ความเป็นหุ้นส่วนและสถาบันทางเลือก เกิดความท้าทายที่รัฐและผู้ให้บริการสาธารณะต้องเผชิญ ได้แก่ (1) การปลดปล่อยข้อบังของ EU (2) ความต้องการปลดปล่อยให้เอกชน (3) แรงดึงดูดทางการเงิน และ (4) ข้อบกพร่อง ในการตอบสนองของผู้ให้บริการของภาครัฐ มีการเพิ่มประสิทธิภาพ การลดขนาดการบริการแก่ลูกค้า การส่งเสริมตลาดการแข่งขั้น การกำหนดให้เป็นตัวแทน การให้บริษัทเอกชนเช่า และประการสุดท้าย การปรับปรุงนิยามของการจัดการปกครอง จากความหลากหลายของตัวเลือกขององค์กร เช่น การเช่าสัญญา เครือข่าย ความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชน เป็นต้น สิ่งสำคัญ คือ ต้องเข้าใจความแตกต่าง และความคล้ายคลึงกันระหว่างการจัดการสถาบันข้ามภาคส่วนทั้ง 3 ประเภท เพื่อที่จะวิเคราะห์ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถพิจารณา 6 ประเด็นในการจัดการสัญญา (1) มีการคัดเลือกหุ้นส่วนอย่างรอบคอบและการตัดสินใจจัดซื้อจัดจ้าง (2) สัญญาควรมีความสมดุล โดยอยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และไม่ลงรายละเอียดมากเกินไป (3) มีการสะท้อนค่านิยม สถาบัน และตลาดเป็นสิ่งสำคัญ (4) มีการคำนวณและลดความเสี่ยงผ่านความสามารถภายในองค์กร การเตรียมการในการเลิกสัญญา และการประเมินความเสี่ยง (5) มีการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ และประการสุดท้าย มีการกระจายความรับผิดชอบที่มีประสิทธิภาพระหว่างผู้ซื้อและผู้ให้บริการ และต้องพิจารณาเครือข่ายในการทำสัญญา 7 ประการ คือ (1) เครือข่ายนโยบายขึ้นอยู่กับกระบวนการต่อรองระหว่างผู้มีบทบาทขององค์กร (2) ชื่อเสียงเป็นกลไกควบคุม (3) เป้าหมายและวัตถุประสงค์โดยรวม (4) การตัดสินใจเป็นแบบพหุภาคี (5) ความสัมพันธ์ในแนวนอนระหว่างตัวแสดงเครือข่าย (6) ผู้มีบทบาทในเครือข่ายแก้ปัญหาร่วมกันผ่านการรวบรวมทรัพยากรและนำความรู้และทักษะต่างๆ มาสู่เครือข่าย และประการสุดท้ายเครือข่ายมีความแตกต่างของการทำงาน (Gunnar Folke, 2011).

โดยเหตุผลหลักในการจัดตั้ง PPP นั้น เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณสาธารณะกับประสิทธิภาพ เพื่อแบ่งปันความเสี่ยงที่เหมาะสม นวัตกรรมและความต่อเนื่องของบริการสาธารณะ ความร่วมมือกัน มีการกำกับดูแลสาธารณะ และให้ประชาชนการมีส่วนร่วม โดยการบริการส่วนใหญ่ที่เพิ่มขึ้นนั้น ได้สะท้อนภาพของ "รัฐที่เปิดใช้งาน" และการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น โดย PPP นั้น ได้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (1) PPP ขององค์กรตามสัญญากฎหมายบริษัท (2) PPP ตามสัญญากฎหมายเอกชน และ (3) PPP แบบเครือข่ายที่ผูกมัดตนเอง เพื่อการให้บริการที่มีคุณภาพด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่าและเสนอมูลค่าเพิ่มสำหรับกองทุนสาธารณะ ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากกฎหมายและเขตอำนาจศาลของประชาคมยุโรป (Gunnar Folke, 2011).

ในความสำเร็จของ PPP ที่ซับซ้อนจำเป็นต้องมีกลยุทธ์การจัดการความเสี่ยงที่มีการวางแผนอย่างดี ซึ่งเกี่ยวข้องกับความเชี่ยวชาญและทักษะระดับสูงจากหุ้นส่วนสาธารณะ เพื่ออำนวยความสะดวก ซึ่งนักวิชาการได้เสนอให้ใช้รายงานความโปร่งใสเป็นเครื่องมือในการกำกับดูแล ดังนั้นความเป็นหุ่นส่วน (Partnerships) ได้เสนอความหมายของรัฐในฐานะผลิตภัณฑ์ ที่มีการตรวจสอบคุณภาพและขั้นตอนการผลิตตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในฐานะผู้ร่วมผลิต โดยมุมมองนี้ได้เปิดช่องทางใหม่สำหรับการวิเคราะห์นโยบายต่างๆ และระบุการผลิตร่วม จากข้อสังเกตเหล่านี้ การมองความเป็นรัฐที่เป็นผลิตภัณฑ์สามารถนำไปสู่ความเข้าใจที่ครอบคลุมมากขึ้นเกี่ยวกับพลวัตที่ซับซ้อนของการจัดเตรียมความเป็นรัฐได้

เอ็นจีโอ (Non-governmental Organizations)

มีการเกิดขึ้นของ NGOs ไปทั่วโลกพร้อม ๆ กับการจัดการปกครอง โดย NGOs มีนิยามและกรอบแนวคิดที่หลากหลาย มี NGO จำนวนมากที่เสแสร้งและปลอม โดยมีคำเรียกขององค์การที่คล้ายครึงกันหรือใช้แทนกันจำนวนมาก มีลักษณะสำคัญร่วมกัน ทั้ง 7 ข้อ โดยมีทั้งลักษณะที่เหมือนกันและต่างกัน ซึ่งสามารถพิจารณาแนวคิดที่ร่วมกันได้ ดังนี้ 1. การมีกฎหมายรองรับ 2. มีโครงสร้างอย่างเป็นทางการถาวร 3. เจ้าหน้าที่ที่ไม่ใช้รัฐแต่มีการจ้างและมีการจ่ายค่าจ้าง 4. มีสถานะเป็นเอกชนที่มีเป้าหมายเพื่อให้บริการสาธารณะ 5. เป็นอิสระทั้งในภาครัฐและเอกชน 6. ไม่มุ่งหวังผลกำไร และประการสุดท้าย สนับสนุนสิทธิมนุษยชน ซึ่ง NGOs มีความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ 5 รูปแบบ คือ 1. เป็นตัวแบบจำลองที่ครอบงำโดยรัฐบาล รัฐบาลสั่งการได้ระดับหนึ่ง 2. เป็นตัวแบบจำลองที่ครอบงำโดยภาคส่วนที่สาม 3. เป็นตัวแบบคู่ขนาน เดินไปด้วยกันแบบช่วยกันทำในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในการทำเรื่องเดียวกัน 4. เป็นตัวแบบจำลองความร่วมมือ รับผิดชอบร่วมกัน และ 5. เป็นตัวแบบจำลองการแข่งขัน ทั้งนี้ NGOs เป็นเรื่องที่ศึกษากันมานานแล้ว แต่ระยะหลังมีการปรับปรุง NGOs ภายใต้ระบบตลาด และจากผลการศึกษาการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจาก NGOs ในการจัดการปกครองนั้นมีผลลัพธ์อยู่ 3 ส่วน คือ เชิงบวก เชิงลบ และผลในเชิงกระบวนการและหลักการ (1) ผลเชิงบวก คือ หลักการจะมีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพมากกว่า มีนวัตกรรมมากกว่า ลำดำขั้นน้อยกว่า มีความยืดหยุ่น บุคลากรมีความเห็นใจในมนุษย์ ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย (2) ผลเชิงลบ คือ ล้มเหลวที่จะลดคนจน แต่ยิ่งนานไปคนจนยิ่งจะเพิ่มขึ้น มีแนวปฏิบัติแบบอนุรักษ์นิยม พึ่งพาเงินบริจาคจากภายนอกอย่างถาวร ทำให้ซับซอนสูญ

สียทรัพยากร และทำให้ภาครัฐในประเทศยากจนเลี่ยงความรับผิดชอบด้วยถือว่า NGOs ทำอยู่แล้ว แต่ผลสรุปผลลัพธ์ระหว่าง เชิงบวก เชิงลบ นั้นยังไม่ชัดเจน จึงนำไปสู่ประเด็นที่ (3) ผลในเชิงกระบวนการและหลักการ ที่มีลักษณะข่อนข้างลบ เพราะการเลือกผู้นำระดับสูงไม่เป็นไปตามระบบคุณธรรม การตัดสินใจขาดการมีส่วนร่วม มีปัญหาเรื่องความรับผิดชอบ การให้กู้ยืมเงินไม่เป็นธรรม เกิดการคอร์รัปชัน ทำธุรกิจหากำไรขัดหลักการช่วยเหลือคนจน (Shamsul, 2011)

ดังนั้น การเพิ่มขึ้นอย่างมากของ NGOs แต่ไม่มีความเห็นสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี มีผลทั้งเชิงบวกและเชิงลบไม่มีหลักฐานชี้ว่า NGOs ดีกว่ารัฐบาล มาตรการเชิงนโยบายที่มีความเป็นไปได้ในการแก้ไขเกี่ยวกับ NGOs ได้มากขึ้น คือ (1) การปรับโครงสร้างของ NGOs ใหม่ เพื่อแก้ไขข้อจำกัด ผลเชิงลบ NGOs ปลอม (2) การแสวงหาสถาบันทางเลือกอื่นๆ (3) สร้างระบบการการจัดการตั้งอบู่บนพื้นฐานความรับผิดชอบร่วมของตัวแสดงสำคัญ ร่วมกันปรึกษาหารือสำหรับภาคส่วนต่างๆ บทบาทของรัฐซึ่งมองว่ารัฐยังความสำคัญในฐานะผู้กำหนดนโยบายหลัก

เครือข่ายข้ามรัฐบาล (Trans governmental Networks)

เครือข่ายข้ามรัฐบาล คือ สถาบันที่ไม่เป็นทางการเชื่อมโยงตัวแสดงต่างๆ ข้ามเขตแดนประเทศ มีลักษณะที่มีโครงสร้างแบบหลวมๆ ระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐระดับเดียวกัน โดยผ่านการเจรจาอย่างไม่เป็นทางการ จากการสำรวจภาพรวมของเครือข่ายข้ามรัฐบาล เครือข่ายข้ามรัฐบาลได้เติบโตขึ้นมีการแผ่ขยายอย่างรวดเร็วเพื่อตอบสนองการจัดการที่ซับซ้อนระหว่างประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ที่ระบบการทูตแบบดั่งเดิมไม่สามารถทำได้ โดยเครือข่ายข้ามรัฐบาลทำหน้าที่หลักสามประการ คือ (1) ขยายศักยภาพของรัฐในประเด็นระหว่างประเทศที่รัฐมนตรีระหว่างประเทศทำไม่ได้ (2) ความร่วมมือระหว่างประเทศเชิงเทคนิคอย่างสูงที่รัฐมนตรีต่างประเทศขาดความชำนาญ (3) เครือข่ายทำให้ยืดหยุ่นและรับผิดชอบช่องทางที่ช่องทางเดิมทำไม่ได้ เครือข่ายสามารถแบ่งออกได้เป็นสามประเภทพื้นฐาน: (1) เครือข่ายข้อมูล (2) เครือข่ายการบังคับใช้และ (3) เครือข่ายประสาน (Slaughter and Thomas N, 2011)

ประเภทของเครือข่ายข้ามรัฐบาล สามารถจัดประเภทตามความสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นและหน้าที่ในการดำเนินการ แม้ว่าเครือข่ายแนวตั้งระหว่างเจ้าหน้าที่ระดับสูงและเจ้าหน้าที่ระดับชาติจะมีอยู่ แต่เครือข่ายข้ามรัฐบาลส่วนใหญ่อยู่ในแนวนอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้มีบทบาทในระดับเดียวกัน เครือข่ายสามารถแบ่งออกได้เป็นสามประเภทพื้นฐาน

(1) เครือข่ายข้อมูล เครือข่ายเหล่านี้อำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูล แนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด ตัวอย่าง เครือข่ายระหว่างประเทศเพื่อการปฏิบัติตามและการบังคับด้านสิ่งแวดล้อม INECE

(2) เครือข่ายการบังคับใช้กฎหมายมีความสำคัญต่อประเทศต่างๆ ตัวอย่างเช่น เครือข่ายตำรวจข้ามชาติเพื่อต่อต้านการฟอกเงิน ก่อการร้ายข้ามชาติ

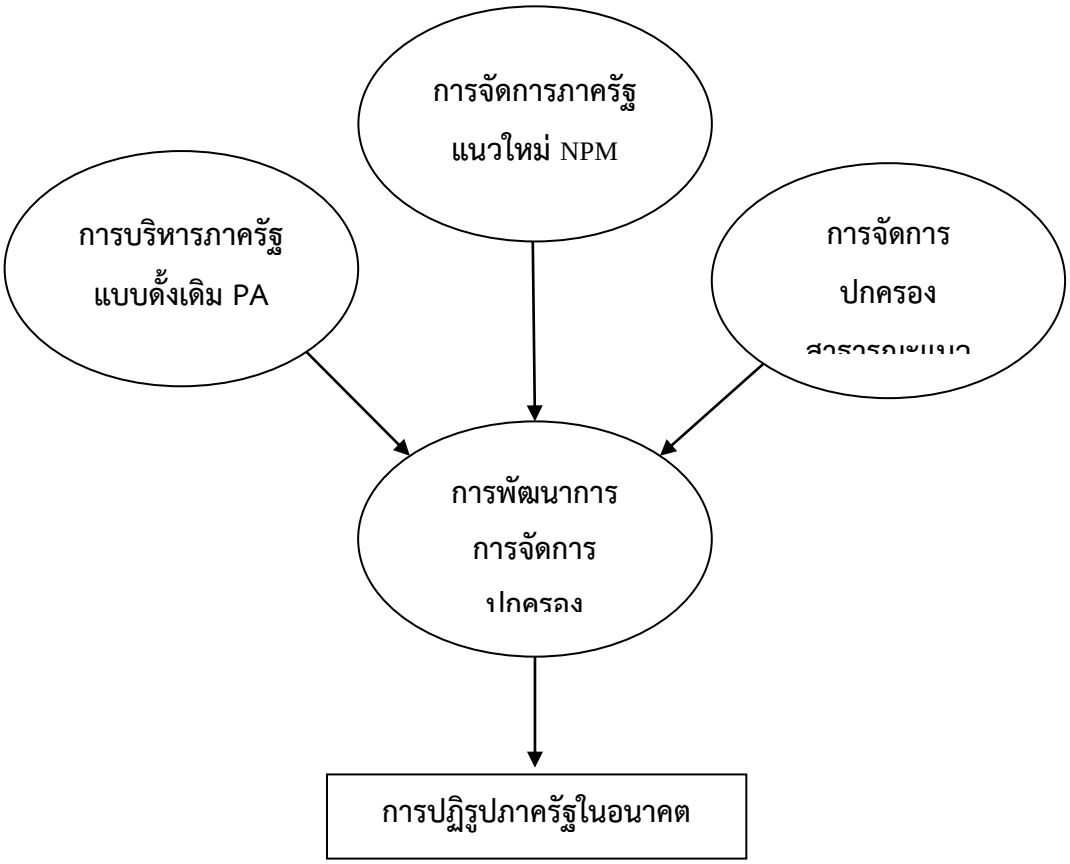
(3) เครือข่ายการประสานกัน เพื่อกำหนดมาตรฐานร่วม ตัวอย่าง Basel Committee on Banking Supervision ความร่วมมือข้ามรัฐบาลที่มีส่วนสำคัญต่อคุณภาพการกำกับดูแลธนาคารทั่วโลก International Conference on Harmonization (ICH) เป็นเครือข่ายการประสานที่สำคัญที่รวบรวมหน่วยงานกำกับดูแลและกลุ่มอุตสาหกรรมจากสหรัฐอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่น เพื่อค้นหามาตรฐานทั่วไปสำหรับการอนุมัติผลิตภัณฑ์ยา (Slaughter and Thomas N. 2011)

การทำงานของเครือข่ายข้ามรัฐบาล อำนาจและบทบาทของเครือข่ายข้ามรัฐบาลไม่เป็นการบังคับแต่เป็นการกำหนดมาตรฐานและแนวทางอย่างกว้าง ๆ และแนะนำแนวปฏิบัติให้แก่รัฐในแง่มุมต่าง ๆ แบ่งเป็นแนวปฏิบัติ 3 ส่วน (1) การให้ข้อมูลแบ่งปันเรียนรู้ (2) ประสานงานในเชิงบังคับ (3) ในแง่ของการประสานงานระหว่างประเทศที่แตกต่างจากสถาบันแบบดั่งเดิม ในขณะเดียวกัน TN ก็มีจุดอ่อน คือไม่มีอำนาจบังคับแต่เครือข่ายความรัฐบาลจะมีประโยชน์ใน 3 ลักษณะ (1) ถ้ามีการพึ่งพากันสูงประโยชน์ก็จะสูง (2) ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการขาดข้อมูล TN ก็จะดี (3) เครือข่ายทำงานได้ดีที่สุดเมื่อผลประโยชน์ของรัฐสอดคล้องกัน และในความชอบธรรมเชิงประชาธิปไตยและเครือข่ายข้ามรัฐบาล อาจเผชิญกับความชอบธรรม 2 ประเด็น คือ (1) เนื่องจากไปดึงอำนาจที่มาจากการเลือกตั้งแล้วนำไปใส่มือข้าราชการ (2) TN มีการนำผู้เชี่ยวชาญมาจากหลายประเทศทำให้มีประสิทธิภาพแต่มักละเลยนโยบายด้านอื่น ๆ

สรุป

ในการนำนโยบายไปปฏิบัติและการส่งมอบบริการสาธารณะมีพัฒนาการผ่าน 3 ระบบจาก PA สู่ NPM และสู่ NPG และ NPG นั้นไม่ใช้วิธีที่ดีที่สุดวิธีเดียวของการปฏิบัติแต่เป็นตัวแบบเชิงแนวคิดที่ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความจริงของการส่งมอบบริการสาธารณะในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นประชาชนไว้ที่ศูนย์กลางแทนรัฐบาล ซึ่งในการปกครองยุคปัจจุบันที่มีความซับซ้อนและท้าทายระบบเดิม มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปยังภาคส่วนต่างๆ และเน้นการผลิตร่วม เช่น การทำสัญญาจ้างเหมาจากภายนอก หุ่นส่วน เอ็นจีโอ และเครือข่ายข้ามรัฐบาล ที่จะชี้ให้เห็นว่ามีการเพิ่มภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในการส่งมอบบริการสาธารณะ เพื่อการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเป็นสิ่งสำคัญ แต่ก็ต้องระมัดระวังปัญหาเรื่องความรับผิดชอบที่ไม่ชัดเจนและผลประโยชน์ส่วนตัว รัฐบาลจึงต้องมีภาวะผู้นำและใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการกำหนดทิศทางและนำพาการทำงานร่วมกันให้ประสบความสำเร็จ

องค์ความรู้ใหม่

จาการวิเคราะห์การปฏิรูปภาครัฐในอนาคต ควรเน้นประชาชนไว้ที่ศูนย์กลางแทนรัฐบาล ในฐานะที่เป็นผู้ผลิตร่วมของนโยบาย และส่งมอบบริการ อีกทั้งภาครัฐควรพึ่งพากระบวนการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม เพื่อสร้างรูปแบบเชิงสัมพันธ์ขององค์กรทางสังคมบนพื้นฐานของความไว้วางใจ ประกอบด้วยความสัมพันธ์แบบร่วมมือ รวมกันรับผิดชอบ มีการสื่อสารให้ข้อมูลอย่างทั่วถึง และประการสุดท้ายการให้พลเมืองเข้าไปมีส่วนร่วมและในขณะเดียวกันมีการเพิ่มความร่วมมือแบบแนวนอน ส่งเสริมการบริหารจัดการแบบดิจิทัล มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการเพิ่มความร่วมมือเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นแนวทางในการปฏิรูปภาครัฐในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

Bevir, Mark and Hall, Ian. (2011). "Global Governance" in Bevir, Mark. Ed**.** *The SAGE Handbook of Governance.* London: SAGE Publications Ltd.

Bevir, Mark and Rhodes, R.A.W. (2011). "The Stateless State" in Bevir, Mark. Ed. *The SAGE Handbook of Governance.* London: SAGE Publications Ltd.

Cohen, Steven and Eimicke, William. (2011). "Contracting Out" in Bevir, Mark. Ed. *The SAGE Handbook of Governance.* London: SAGE Publications Ltd.

Haque, M. Shamsul. (2011). "Non-governmental Organizations" in Bevir, Mark. Ed. *The SAGE Handbook of Governance.* London: SAGE Publications Ltd.

Osborne, Stephen, P. (2010). "Introduction : The (New) Public Governance: a Suitable Case for Treatment?." in Osborne, Stephen, P. *The New Public Governance?: Emerging Perspectives on Theory and Practice of Public Governance.* New York: Routledge.

Osborne, Stephen, P. (2010). "Conclusion: Public Governance and Public Service Delivery: A Research Agenda for the Future" in Osborne, Stephen, P. *The New Public Governance? : Emerging Perspectives on Theory and Practice of Public Governance.* New York: Routledge.

Robinson, Mark. (2015). *From Old Public Administration to the New Public Service.* UNDP Global Centre for Public Service Excellence. Singapore.

Schuppert, Gunnar Folke. (2011). "Partnerships" in Bevir, Mark. Ed. *The SAGE Handbook of Governance.* London: SAGE Publications Ltd.

Slaughter, Anne-Marie and Hale, Thomas N. (2011). "Transgovernmental Networks" in Bevir, Mark. Ed. *The SAGE Handbook of Governance.* London: SAGE Publications Ltd.

ประเด็นคัดสรรว่าด้วยพฤติกรรมผู้นำ
Selected Issues Regarding Leadership Behavior

พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์[1],
ธรรมรัตน์ สินธุเดช[2], พิมลศักดิ์ นิลผาย[3],
ปิ่นบุญญา ลำมะนา[4], สิทธิศักดิ์ เตียงงา[5] และ อภินันท์ ทะสุนทร[6]
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด[1,2,3,4,5] มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์[6]
Pongsawut Rachjun[1],
Thammarat Sinthudet[2], Phimolsuk Nilphai[3],
Pinbunya Lammana[4], Sittisuk Tiengnga[5] and Apinan Thasunthorn[6]
Roi Et Rajabhat University[1,2,3,4,5] Phetchabun Rajabhat University[6]
Corresponding Author, Email : kingkongfc1@gmail.com

****

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งนำเสนอประเด็นคัดสรรว่าด้วยพฤติกรรมของผู้นำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจในด้านพฤติกรรมของผู้นำ ทั้งนี้ จากการศึกษาค้นคว้าด้านผู้นำที่อยู่ในภาคธุรกิจหรือทางสังคมจะช่วยให้มองเห็นความสำคัญของภาวะผู้นำที่มีต่อความสำเร็จขององค์การได้ชัดเจนขึ้น ตลอดจนเข้าใจถึงปัญหาอุปสรรคและความท้าทายต่าง ๆ ของการเป็นผู้นำ ช่วยให้สามารถค้นพบความสามารถด้านภาวะผู้นำของตนเองซึ่งไม่เคยทราบมาก่อน รวมทั้งการแสดงพฤติกรรมของผู้นำได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้แม้ผู้ที่ไม่ต้องการเป็นผู้นำก็ตามภาวะผู้นำก็สามารถสร้างความเข้าใจต่อการเป็นผู้นำของคนอื่นและช่วยให้ตนสามารถกำหนดบทบาทในการเป็นผู้ตามที่ดี สร้างประโยชน์ให้แก่องค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

คำสำคัญ: ประเด็นคัดสรร; พฤติกรรม; ผู้นำ

Abstract

This article aims to present selected issues regarding leader behavior. The objective is to create an understanding of the behavior of leaders. Research on leaders in the business or social sectors will help to see The importance of leadership in organizational success has become clearer. as well as understanding the various problems, obstacles, and challenges of being a leader Helps you discover your own leadership abilities that you never had before. known before, including showing appropriate leadership behavior Moreover, even for those who do not want to be leaders, leadership can create Understanding how to lead others and helping oneself determine the role of being a good follower Effectively create benefits for the organization and effectiveness.

* วันที่รับบทความ : 2 กรกฎาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 15 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 17 กรกฎาคม 2567
Received: July 2 2027; Revised: July 15 2024; Accepted: July 17 2024

Keywords : Selected Issues, Behavior, Leader

บทนำ

ปัจจัยหรือสิ่งที่ทำให้องค์การประสบความสำเร็จนั้น นักวิชาการบุคลากรที่อยู่ในองค์การทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไปจะให้ความสำคัญกับคำว่า “ผู้นำ” ในระดับต้น ๆ ซึ่งความสำคัญของผู้นำในแง่ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญหรือเสื่อมขององค์การนั้นเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นและพิสูจน์มาตลอดว่าเป็นความจริง แม้จะมีทฤษฎีหรือแนวคิดเกี่ยวกับการทดแทนภาวะผู้นำหรือการลดความสำคัญของผู้นำบางแนวคิดกล่าวว่า “องค์การบางแห่งอาจไม่จำเป็นต้องมีผู้นำเลยก็ได้” นั่นก็เป็นเพียงความคิดในอุดมคติเท่านั้น ซึ่งหมายความว่า ผู้นำยังคงมีความสำคัญต่อความเจริญและความเสื่อมขององค์การทั้งหลายอยู่ดี ดังนั้น การศึกษาผู้นำยังคงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้เข้าใจผู้นำในมิติต่าง ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้นำเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาเกี่ยวกับผู้นำที่จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงองค์การต่อไป ดังนั้น องค์การจึงจะต้องมีผู้นำที่มีความสามารถเพื่อนำองค์การให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้อย่างมีประสิทธิภาพ มิฉะนั้นองค์การจะสูญเสียความสามารถในการแข่งขันและเกิดความเสียหาย ประเด็นต่อมา กล่าวคือ การกล่าวถึงหน้าที่ทางการจัดการในยุคปัจจุบัน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 หน้าที่ที่สำคัญ คือ 1. การวางแผน 2. การจัดองค์การ 3. การนำหรือการชี้นำ และ 4. การควบคุม ขณะที่การนำ “leading” เป็นหน้าที่ประการหนึ่งของการจัดการภายหลังที่ผู้บริหารได้กำหนดแผนงานที่จะกระทำในอนาคตและได้จัดเตรียมโครงสร้างองค์การพร้อมทั้งทำการบรรจุแต่งตั้งบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการลงในทุก ๆ ตำแหน่งเรียบร้อยแล้ว หากปราศจากการชี้นำหรือการนำที่ดีแล้วโอกาสทั้งธุรกิจและเพื่อสาธารณะจะประสบความสำเร็จย่อมมีน้อยในการชี้นำ หรือ “leading” มีส่วนประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ 1. ความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำซึ่งเป็นคุณสมบัติของผู้นำ 2. การจูงใจ และ 3. การติดต่อสื่อสารทางด้านการจัดการ ดังนั้น องค์การต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชนก็ตาม จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมมาเป็นผู้นำและกำหนดทิศทางการบริหารเพื่อให้องค์การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจากสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การไม่มีความแน่นอน เปลี่ยนแปลงไหลเรื่อยไปตามกาลเวลาจึงจำเป็นที่จะต้องมีผู้ที่คอยกำกับดูแลให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปตามเป้าหมายขององค์การตาม

ดังนั้น บทความวิชาการนี้จึงมุ่งนำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้นำอย่างรอบด้าน ซึ่งการนำเสนอแบ่งออกเป็น 5 ส่วน กล่าวคือ ส่วนแรก : ว่าด้วยพฤติกรรมและเจตคติของผู้นำที่มีประสิทธิผล ส่วนที่สอง : ว่าด้วยการจัดหมวดหมู่พฤติกรรมเฉพาะด้านของผู้นำ ส่วนที่สาม : ว่าด้วยการประยุกต์ใช้สำหรับผู้บริหาร ส่วนที่สี่ : ว่าด้วยผู้นำชั้นยอด และส่วนสุดท้าย : เป็นการสรุป

ว่าด้วยพฤติกรรมและเจตคติของผู้นำที่มีประสิทธิผล

คองเกอร์ (Conger, 1992) และ คอตเตอร์ (Kotter, 1990) ได้เสนอพฤติกรรมและเจตคติของผู้นำ ที่มีประสิทธิผล 2 ประเด็นสำคัญ ดังนี้คือ

1. ประเด็นพฤติกรรมและเจตคติด้านที่มุ่งงาน

การแบ่งประเภทของพฤติกรรมผู้นำ เป็น 2 ด้านคือ ด้านพฤติกรรมของผู้นำที่เกี่ยวกับงาน (Task Related) กับด้านพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์คน ยังคงมีประโยชน์ในฐานะเป็นกรอบความคิดช่วยสร้างความเข้าใจต่อผู้นำในแง่เจตคติพฤติกรรมและการกระทำได้ชัดเจนมากขึ้น ต่อไปนี้จะนำเสนอถึง เจตคติและพฤติกรรมของผู้นำที่เป็นด้านที่เกี่ยวกับงาน (task related) เพื่อเสนอแนะการพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผล

1.1 พฤติกรรมในการปรับตัวตามสถานการณ์

ผู้นำที่มีประสิทธิผลจำเป็นต้องมีความสามารถในการปรับตัวตามสถานการณ์ การมีความสามารถปรับตัวเป็นมุมมองของผู้นำเชิงการเปลี่ยนแปลงโดยผู้นำจะเลือกใช้กลยุทธ์ในการทำงานให้เหมาะกับสภาวะแวดล้อมขณะนั้น กล่าวคือ เมื่อผู้นำมอบหมายงานรับผิดชอบให้สมาชิกกลุ่มที่ยังขาดวุฒิภาวะ ผู้นำจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์เชิงจิตวิทยาด้วยการเข้าดูแลอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ ผู้นำที่ปรับตัว (adaptive leader) ยังรู้จักเลือกโครงสร้างในรูปแบบกลุ่มระดมความคิด (brainstorming group) หรือรูปแบบคณะกรรมการ เป็นต้น

ความสามารถในการประเมินคนและสถานการณ์ได้ถูกต้อง จะทำให้ผู้นำปรับกลยุทธ์ได้เหมาะสมขึ้น ความสามารถดังกล่าวจึงเป็นหัวใจของพฤติกรรมผู้นำอย่างหนึ่ง เป็นความสามารถในการหยั่งรู้และเข้าใจอย่างทะลุปรุโปร่งซึ่งเกี่ยวข้องกับสติปัญญาในการรับรู้สถานการณ์ ความสามารถในการปรับตัวจึงเป็นพฤติกรรมของผู้นำที่จำเป็นทั้งด้านที่เกี่ยวกับงาน (task related) และด้านที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคน (interpersonal related) อีกด้วย

1.2 พฤติกรรมในการกำหนดทิศทาง

คอตเตอร์ (Kotter, 1990) ให้เหตุผลว่าเนื่องจากผู้นำมีหน้าที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น ผู้นำจึงต้องเป็นผู้กำหนดทิศทางของการเปลี่ยนแปลงนั้น การกำหนดทิศทางจึงมีความสำคัญสูงและอยู่เหนือการวางแผนซึ่งเป็นเพียงกระบวนการบริหารให้เกิดผลที่กำหนดมากกว่าการเปลี่ยนแปลง โดยคอตเตอร์ให้การอธิบายว่าการกำหนดทิศทางมาจากวิธีการคิดเชิงเหตุผลแบบอุปนัย (inductive) ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมากเพื่อหาแนวโน้มรูปแบบความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงต่าง ๆ จนสามารถอธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

การกำหนดทิศทางจึงเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ กล่าวคือ กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการที่มีความเป็นไปได้ในการบรรลุตามวิสัยทัศน์ ผู้นำกับวิสัยทัศน์จึงเป็นสิ่งที่คู่กัน

1.3 พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างมาตรฐานของการปฏิบัติงานสูง

ผู้นำที่มีประสิทธิผลจะต้องทำให้กลุ่มทำงานยึดมั่นต่อมาตรฐานที่สูงของการปฏิบัติงาน เช่น การกำหนดมาตรฐานในการเพิ่มผลผลิต การที่ผู้นำแสดงออกด้วยความคาดหวังต่อกลุ่มด้วยมาตรฐานที่สูงจะส่งผลเชิงจิตวิทยาที่เรียกว่า“pygmalion effect” ด้วยการทำให้สมาชิกในกลุ่มได้รับรู้ความคาดหวังสูงของผู้นำ สมาชิกก็จะพยายามทำให้เกิดผลที่มีมาตรฐานสูงตามไปด้วย ดังนั้นเมื่อผู้นำมุ่งที่ผลงานสูงชัดเจนผู้นำต้องพยายามสื่อสารความเชื่อดังกล่าวเพื่อกลุ่มจะได้ปฏิบัติตาม ในทางตรงกันข้าม ถ้าผู้นำแสดงออกด้วยการคาดหวังว่า กลุ่มคงจะล้มเหลวไม่สามารถบรรลุเป้าหมายนั้น เมื่อสมาชิกรับรู้เช่นนี้ ผลงานก็จะไม่ดีตามที่ผู้นำคาดหวังไว้เช่นกัน ดังนั้นความคาดหวังของผู้นำต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวก็ตาม จะส่งผลต่อผู้ตามด้วยผลที่เรียกว่า pygmalion effect ด้วยเหตุนี้ผู้นำที่มีประสิทธิผลย่อมรู้จักการแสดงออกด้วยพฤติกรรมความคาดหวังต่องานที่มีมาตรฐานสูง เพื่อเหนี่ยวนำจูงใจให้เกิดพฤติกรรมต่อผู้ตามในลักษณะเดียวกันไปด้วย

1.4 พฤติกรรมกล้าเสี่ยงและกล้าทำ

ความกล้าเสี่ยงกล้าทำเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่ทำให้องค์การมีโอกาสประสบความสำเร็จจึงเป็นพฤติกรรมสำคัญอย่างหนึ่งของผู้นำ ทั้งนี้เพราะการจะทำให้การเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ เกิดขึ้นได้ในองค์การนั้น ผู้นำจำเป็นต้องมีความกล้าเสี่ยงและพร้อมที่จะตัดสินใจดำเนินการ (keys & case, 1990)

1.5 พฤติกรรมที่เกี่ยวกับความสามารถในการตีความสภาวการณ์

ผู้นำที่มีประสิทธิผลจะต้องมีความสามารถในการตีความเงื่อนไขหรือสภาวการณ์ทั้งภายในและภายนอกองค์การที่มีผลกระทบต่อผู้นำเองและต่อองค์การ ผู้นำจึงจำเป็นต้องมีความรู้สึกไวต่อสภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น สามารถมองเห็นแนวโน้มสำคัญที่จะตามมาพร้อมกับเตรียมแผนปฏิบัติการเพื่อรองรับล่วงหน้าได้อย่างแม่นยำ ต่อไปนี้เป็นวิธีปฏิบัติ 5 ประการ ในการสร้างความสามารถในการตีความ (Conger, 1992) ดังนี้คือ 1) หาข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ให้มากที่สุด 2) ทำความเข้าใจว่าการทำงานของแต่ละคนสนับสนุนต่อกลยุทธ์ขององค์การอย่างไร 3) ทำการวิเคราะห์ว่าสมาชิกของกลุ่มสามารถทำงานร่วมกันได้ดีเพียงใด 4)รู้ขีดความสามารถและแรงจูงใจของบุคคลต่าง ๆ ในกลุ่มงาน และ 5)รู้ขีดความสามารถและแรงจูงใจของตนเองในฐานะผู้นำ

1.6 พฤติกรรมในการใช้ข้อมูลป้อนกลับอย่างสม่ำเสมอ

การให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของสมาชิกได้รับรู้ตนเองอย่างสม่ำเสมอถือเป็นพฤติกรรมที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของผู้นำ การรู้ข้อมูลป้อนกลับของสมาชิกกลุ่ม จะช่วยให้ผู้นำสามารถใช้อิทธิพลต่อบุคคลนั้นได้อย่างเหมาะสม ข้อมูลป้อนกลับจึงมีความสำคัญใน 2 ลักษณะได้แก่ ประการแรก เมื่อสมาชิกได้ทราบผลจากข้อมูลป้อนกลับก็จะรู้ข้อบกพร่องที่ตนจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุง และประการหลัง

ก็คือ ถ้าผลของข้อมูลป้อนกลับเป็นบวกก็จะช่วยเสริมแรงต่อบุคคลผู้นั้นให้รักษามาตรฐานหรือพัฒนาผลงานสูงขึ้นต่อไป

1.7 พฤติกรรมความมั่นคงระหว่างทำงาน

ผู้นำที่มีประสิทธิผลจะมีพฤติกรรมที่มั่นคงในการปฏิบัติงาน แม้ว่าจะอยู่ในภาวการณ์ทำงานหนักหรือต้องเผชิญกับความผันผวนต่างๆ ที่มากระทบก็ตาม ผู้นำต้องควบคุมพฤติกรรมของตนให้สงบนิ่งไม่วิตกกังวลต่อภาวะที่เกิดขึ้น พร้อมที่จะเผชิญกับเหตุการณ์อย่างมั่นคง ก็จะช่วยให้สมาชิกของกลุ่มมีกำลังใจและมีสติในการแก้ปัญหานั้นได้ดี เพราะการมองเห็นพฤติกรรมอันสุขุมเยือกเย็นมีสติของผู้นำ จะทำให้สมาชิกเกิดความมั่นใจว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะสามารถแก้ไขได้สำเร็จ พฤติกรรมการแสดงออกที่มั่นคงยังเสริมบุคลิกภาพความเป็นมืออาชีพที่สุขุมเยือกเย็นในยามวิกฤติของผู้นำอีกด้วย

1.8 พฤติกรรมที่มุ่งเน้นความสำคัญของลูกค้า

ผู้นำที่มีประสิทธิผลต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า หรือผู้รับบริการ ทั้งนี้เพราะเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดต่อความสำเร็จทางธุรกิจขององค์การ การปฏิบัติต่อลูกค้าเยี่ยงบุคคลสำคัญของผู้นำ จะเป็นแนวทางให้ผู้นำต้องสร้างแรงบันดาลใจแก่พนักงานหรือผู้ตามให้ยึดและแสดงพฤติกรรมที่ปฏิบัติต่อลูกค้าอย่างดีเพื่อให้เกิดความพึงพอใจขึ้นเช่นกัน

กล่าวโดยสรุปคือ ประเด็นพฤติกรรมและเจตคติด้านที่มุ่งงานนั้น ผู้นำจะต้องความสามารถในการปรับตัวตามสถานการณ์การ มีความสามารถปรับตัวเป็นมุมมองของผู้นำเชิงการเปลี่ยนแปลง โดยผู้นำจะเลือกใช้กลยุทธ์ในการทำงานให้เหมาะกับสภาวะแวดล้อม เป็นผู้กำหนดทิศทางของการเปลี่ยนแปลงผู้นำที่มีประสิทธิผลจะต้องทำให้กลุ่มทำงานยึดมั่นต่อมาตรฐานที่สูงของการปฏิบัติงาน ทั้งยังจะต้องมีความกล้าเสี่ยงและพร้อมที่จะตัดสินใจดำเนินการ มีความสามารถในการตีความเงื่อนไขหรือสภาวการณ์ทั้งภายในและภายนอกองค์การที่มีผลกระทบต่อผู้นำเองและต่อองค์การ มีพฤติกรรมที่มั่นคงในการปฏิบัติงาน แม้ว่าจะอยู่ในภาวการณ์ทำงานหนัก หรือต้องเผชิญกับความผันผวนต่าง ๆ ที่มากระทบ รวมทั้งให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าหรือผู้รับบริการ

2. ประเด็นพฤติกรรมและเจตคติด้านที่มุ่งความสัมพันธ์

คอตเตอร์ (Kotter, 1992) และ คอวี (Covey, 1995) ได้เสนอว่า ภาวะผู้นำเกี่ยวข้องกับการมีอิทธิพลต่อบุคคลอื่น ดังนั้น เจตคติ พฤติกรรม และการกระทำต่าง ๆ ของผู้นำจึงเกี่ยวข้องกับด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ดังรายละเอียดสำคัญต่อไปนี้

2.1 พฤติกรรมส่งเสริมการเข้าร่วมของคน

คอตเตอร์ (Kotter, 1992) กล่าวว่า การชักชวนให้คนเข้าร่วมทำงานเป็นภารกิจที่ท้าทายของผู้นำยิ่งกว่าปัญหาการจัดรูปแบบองค์การ ทั้งนี้เพราะการดึงกลุ่มคนให้เข้ามายึดเหนี่ยวต่อกันนั้นผู้นำต้องใช้ความสามารถและศิลปะในการสื่อสารสูง เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายซึ่งมีส่วนได้เสียมีความหลากหลาย

ค่อนข้างมากมีทั้งกลุ่มที่เป็นผู้ใต้บังคับบัญชาผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปผู้ที่อยู่ในระดับเดียวกันพนักงานแผนกอื่นขององค์การผู้จัดหาปัจจัยการผลิตและสินค้าลูกค้าเจ้าหน้าที่ต่าง ๆของข้าราชการตลอดจนคนอื่น ๆ ที่สามารถช่วยส่งเสริมผลักดันหรือต่อต้านวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ขององค์การก็ควรได้เข้ามาร่วมงาน

วิธีการหนึ่งในการเข้าร่วมของคนก็คือการให้ฝ่ายต่างๆส่งตัวแทนของกลุ่มตนเข้ามาร่วมเป็นทีมงานเพื่อสร้างผลงานให้สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม วิธีการนี้ทำได้ยากถ้าโครงสร้างองค์การยังแข็งตัวแบ่งเป็นแผนกหรือฝ่ายเฉพาะตน การให้มีการเข้าร่วมของคนดังกล่าวจะช่วยทำให้แต่ละคนมองเห็นเป้าหมายและทิศทางการทำงานที่ชัดเจนในการเดินไปสู่วิสัยทัศน์ร่วมกัน

2.2 พฤติกรรมให้เกิดการขับเคลื่อนไปข้างหน้าร่วมกัน

การขับเคลื่อน (mobility) เป็นพฤติกรรมผู้นำที่เกี่ยวข้องกับการพยายามทำให้กลุ่มคนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น ทั้งที่คนเหล่านั้นล้วนมีความแตกต่างทั้งงานความคิดและค่านิยมให้มาร่วมมือกันผลักดันงานของกลุ่มจนประสบความสำเร็จได้ โดยผู้นำอาจแสดงพฤติกรรมในการขับเคลื่อนทีมงาน ดังนี้

1) สื่อสารให้เข้าใจความคาดหวังอย่างชัดเจน
2) โน้มน้าวดึงดูดใจและความคิดของคนไปสู่ทิศทางใหม่
3) ให้การเอาใจใส่ต่อสมาชิกของทีมงาน
4) แสดงความเชื่อมั่นในความสามารถของสมาชิกทีมงาน
5) แจ้งความก้าวหน้าผลงานของทีมในการขับเคลื่อนงานสู่เป้าหมายให้ทราบทุกระยะ

2.3 พฤติกรรมในการสร้างความผสมกลมกลืนของทีมงาน

ผู้นำจะต้องแสดงพฤติกรรมต่อทีมงานเหมือนผู้นำวงดนตรี (conductor) ขนาดใหญ่ (orchestra) ซึ่งประกอบด้วยผู้เล่นเครื่องดนตรีแต่ละชิ้นที่แตกต่างกันเข้ามารวมเป็นวงดนตรีจำนวนนับร้อยคนเพื่อบรรเลงเพลงร่วมกันภายใต้การกำกับของผู้นำวงดนตรีให้เกิดความผสมกลมกลืนของเสียงดนตรีดังกล่าวแล้วจึงเป็นบทบาทใหม่โดยบทบาทการสร้างความผสมกลมกลืนหรือบทบาท Building นั้นจะรวมเอาพฤติกรรมตามข้อ 2.1 และ 2.2 เข้าอยู่ด้วยจึงต้องอาศัยการมีทักษะหลายอย่างของผู้นำ

2.4 พฤติกรรมในการสร้างแรงบันดาลใจ

ความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจของผู้นำที่มีต่อทีมงานหรือผู้ตามนั้นถือเป็นคุณสมบัติที่สำคัญยิ่งต่อการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผลในยุคปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากทฤษฎีผู้นำแบบใหม่ๆ เช่น ทฤษฎีผู้นำโดยเสน่หาหรือผู้นำที่มีความสามารถพิเศษ (charismatic leadership) ผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ (trans formational leadership) จะระบุคุณสมบัติของผู้นำประการสำคัญก็คือ ผู้นำต้องสามารถสร้างแรงบันดาลใจ ความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจจึงเป็นคุณลักษณะและพฤติกรรมที่จำเป็นของผู้นำ ต่อไปนี้เป็นข้อแนะนำในการแสดงพฤติกรรมให้เกิดแรงบันดาลใจต่อผู้อื่น

1) พยายามส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนาด้านสติปัญญาให้แก่ทีมงาน
2) ให้การยอมรับต่อความคิด ข้อเสนอ และมุมมองของผู้อื่น
3) สร้างหรือทำให้ผู้อื่นเกิดความรู้สึกว่าตนเองเหมือนเป็นผู้นำ
4) กระตุ้นปลุกเร้าให้คนอื่นกล้าคิด กล้าแสดงออก
5) กระตุ้นให้สมาชิกทีมงานกระตือรือร้นต่องานหรือโครงการที่รับผิดชอบ

2.5 พฤติกรรมตอบสนองความต้องการของมนุษย์

ในการสร้างแรงบันดาลใจแก่ทีมงานนั้น ผู้นำที่มีประสิทธิผลจะจูงใจคนเหล่านั้นด้วยระดับความต้องการที่สูง (higher level needs) เรื่องนี้ คอตเตอร์ (Kotter, 1990) อธิบายว่า แรงจูงใจและแรงบันดาลใจที่มีพลังของคนเหล่านี้คือการตอบสนองความต้องการระดับสูงของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการมีความสำเร็จ (needs for achievement) ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของทีม / องค์การ (a sense of belonging) การได้รับการยอมรับ (recognition) ความต้องการมีชื่อเสียงเกียรติยศ (self esteem) และการได้ควบคุมตนเอง (self - control) ดังนั้น พฤติกรรมในการนำ (leading) จึงมีความสำคัญกว่าการบริหาร (management)

2.6 พฤติกรรมในการทำให้งานมีความหมายแก่ผู้ปฏิบัติ

ผู้นำสามารถแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ผู้ตามรู้สึกว่างานที่ทำนั้นมีความหมาย ด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์การทำงานที่ถูกต้องชัดเจน กล่าวคือ การมีวิสัยทัศน์ช่วยทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถมองเห็นเป้าหมายของการทำงานที่ต้องบรรลุร่วมกันได้ชัดเจน นอกจากนี้ผู้นำต้องสื่อสารให้เกิดความรู้สึกร่วมกันว่างานที่ทำนั้นจะมีผลกระทบต่อองค์การและสังคมมากเพียงใด ยิ่งทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดแรงจูงใจอยากทำมากขึ้น เพราะการได้ทำงานที่มีความหมายดังกล่าว ทำให้ตนรู้สึกเป็นคนมีคุณค่าที่สร้างประโยชน์แก่สังคม ซึ่งเป็นความต้องการระดับสูงของมนุษย์อย่างหนึ่งดังกล่าวแล้วในข้อ 2.5

2.7 พฤติกรรมกระตุ้นให้กำลังใจและการสนับสนุนด้านอารมณ์

พฤติกรรมให้การสนับสนุน (supportive behavior) ต่อการทำงานของทีมงานจะช่วยเพิ่มความมีประสิทธิผลขอลผู้นำซึ่งผู้นำสามารถแสดงออกด้วยคำชมหรือการพูดให้กำลังใจ วิธีการกระตุ้นให้กำลังใจเป็นพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์อย่างหนึ่งที่สามารถทำได้ด้วยการให้มีส่วนเข้ามารับรู้หรือร่วมตัดสินใจ การแสดงพฤติกรรมต่างๆ เชิงสนับสนุนทางอารมณ์ด้วยสีหน้า กิริยาท่าทางที่เป็นกันเองหรือคำพูดเห็นอกเห็นใจหรือแสดงการรับรู้เข้าใจล้วนส่งผลต่อขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานให้สูงขึ้น ทำให้ผลงานดีขึ้นด้วยและระยะยาวจะช่วยยกระดับความต้องการของผู้ตามให้สูงขึ้น เช่น ต้องการชื่อเสียงเกียรติยศ (self esteem) เป็นต้น ดังนั้น บุคลิกหรือพฤติกรรมของผู้นำที่เอื้ออาทรต่อผู้ตาม (empathy for people) ก็ดี หรือการมีบุคลิกที่อบอุ่น (warm person) ก็ดีจึงมีความสำคัญต่อผู้นำ

2.8 พฤติกรรมที่ส่งเสริมค่านิยมและหลักการ

การส่งเสริมให้เกิดค่านิยมและยึดหลักการเป็นบทบาทที่สำคัญยิ่งโดยเฉพาะในผู้นำระดับสูง เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ทุกคนในองค์การได้ยึดถือร่วมกัน จนในที่สุดอาจกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์การ เนื่องจากเรื่องที่เกี่ยวกับเจตคติ ความเชื่อและค่านิยมเชิงอมรมณ์ความรู้สึกเป็นส่วนใหญ่ พฤติกรรมที่ส่งเสริมค่านิยมและหลักการจึงถือเป็นพฤติกรรมของผู้นำที่เกี่ยวกับด้านความสัมพันธ์ (relationship oriented) มากกว่าเป็นด้านที่เกี่ยวกับงาน (task oriented) คอวี (Covey, 1995) เสนอแนะว่า ในการเขียนข้อความแสดงพันธกิจขององค์การที่ดีนั้น จะต้องระบุบรรดาแนวทางดีๆ ทั้งหลาย (for all good causes) ทั้งนี้เพราะผู้นำที่มีความเชื่อต่อแนวทางดีๆ เหล่านี้จะสนับสนุนการยึดมั่นต่อหลักการและค่านิยมในการนำคนไปสู่การประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามในที่ทำงาน

เมื่อได้รู้แล้วว่า “พฤติกรรมและเจตคติของผู้นำที่มีประสิทธิผล ” มีความสำคัญ และรายละเอียดอย่างไร ในประเด็นต่อมาก็จะต้องพิจารณาประเด็นคัดสรรว่าด้วยการจัดหมวดหมู่พฤติกรรมเฉพาะด้านของผู้นำ ว่ามีนิยามขอบเขตของแต่ละกลุ่มพฤติกรรมอย่างไรบ้าง ดังจะได้กล่าวในรายละเอียดดังต่อไปนี้

ว่าด้วยการจัดหมวดหมู่พฤติกรรมเฉพาะด้านของผู้นำ

ยุคล์ (Yukl, 1987) ได้ทำการศึกษาวิจัยในรายละเอียดที่เป็นพฤติกรรมเฉพาะด้านที่เกี่ยวกับการบริหารของผู้นำในองค์การโดยสรุปการจัดหมวดหมู่ของพฤติกรรมของผู้นำเฉพาะด้านที่สำคัญออกเป็น 14 กลุ่มพฤติกรรม พร้อมทั้งให้นิยามขอบเขตของแต่ละกลุ่มพฤติกรรมซึ่งมีทั้งพฤติกรรมที่มุ่งงานและมุ่งความสัมพันธ์ ดังนี้

1. การวางแผนและการจัดองค์การ

กล่าวคือ เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องการจัดทำกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ระยะยาว การจัดสรรทรัพยากรตามลำดับความสำคัญก่อนหลังของภารกิจ การพิจารณาจัดทรัพยากรและคนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การปรับปรุงด้านการประสานงาน การเพิ่มผลผลิตและความมีประสิทธิภาพของหน่วยงานในองค์การ

2. การแก้ปัญหา

กล่าวคือ พฤติกรรมด้านการระบุปัญหาที่เกี่ยวกับงานการวิเคราะห์ปัญหาภายในกรอบเวลาอย่างเป็นระบบเพื่อหาสาเหตุของปัญหาและทางออกของปัญหานั้น การดำเนินการแก้ปัญหาด้วยความแน่วแน่ชัดเจน

3. การทำให้วัตถุประสงค์และบทบาทมีความชัดเจน

กล่าวคือ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการกำหนดงานที่มอบหมาย การกำหนดทิศทางของงานที่ต้องทำ การสื่อสารให้เกิดความเข้าใจต่องานที่รับผิดชอบ การกำหนดวัตถุประสงค์ของงาน การกำหนดเวลาที่งานเสร็จ รวมทั้งผลงานที่คาดหวังอย่างชัดเจน

4. การแจ้งให้ทราบ

กล่าวคือ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ การวางแผน และการปฏิบัติงานของพนักงานในลักษณะที่เป็นลายลักษณ์อักษรและการตอบข้อสงสัยต่างๆ ที่เป็นข้อมูลข่าวสารด้านเทคนิค

5. การติดตามผล

กล่าวคือ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารปฏิบัติงานรวมทั้งปัจจัยภายนอกต่าง ๆ ที่มีผลต่องาน การตรวจสอบความคืบหน้าและคุณภาพของงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานของทั้งบุคคลและหน่วยงาน การวิเคราะห์หาแนวโน้มและการคาดเหตุการณ์ภายนอก

6. การจูงใจและการบันดาลใจ

กล่าวคือ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการใช้กลยุทธ์อิทธิพลในการสร้างความรู้สึกที่ดีของผู้ปฏิบัติงาน ให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน เกิดการยึดมั่นต่อวัตถุประสงค์ของงาน ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามอย่างเต็มใจ ให้ความช่วยเหลือ ความสนับสนุนต่างๆ และวางตนเป็นแบบอย่างที่ดี

7. การให้คำปรึกษา

กล่าวคือ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการตรวจสอบก่อนจะริเริ่มการเปลี่ยนแปลงว่าจะกระทบต่อใครบ้างด้วยการหารือก่อน ขอคำแนะนำจากคนเหล่านั้นเพื่อหาทางปรับปรุงให้ดีขึ้น ชักชวนให้เข้ามาร่วมตัดสินใจ รวบรวมความคิดและข้อเสนอแนะทั้งหมดเพื่อประกอบการตัดสินใจ

8. การมอบหมายงาน

กล่าวคือ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการยอมให้ผู้ให้บังคับบัญชามีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นพร้อมกับมอบอำนาจที่เกี่ยวกับงาน การแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจ

9. การสนับสนุน

กล่าวคือ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการแสดงออกที่เป็นมิตรและการเอื้ออาทร การมีความอดทนและพร้อมช่วยเหลือ แสดงความเห็นใจและปลอบใจเมื่อผู้ร่วมงานผิดหวังหรือกระวนกระวายใจ ให้การรับฟังต่อปัญหาและคำร้องทุกข์ ดูแลผลประโยชน์ของผู้ร่วมงาน

10. การพัฒนาและสอบงาน

กล่าวคือ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการสอนงานและให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ในอาชีพจัดกิจกรรมที่เป็นการปรับปรุงพัฒนาทักษะของผู้ร่วมงาน ส่งเสริมความงอกงามก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และวิชาชีพของผู้ร่วมงาน

11. การจัดการความขัดแย้งและการสร้างทีมงาน

กล่าวคือ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการช่วยคลี่คลายความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือที่เน้นการทำงานแบบทีมและสร้างความผูกพันต่อหน่วยงาน

12. การสร้างเครือข่าย

กล่าวคือ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างความคุ้นเคยทางสังคมต่อกัน สร้างข่ายการติดต่อกับบุคคลที่เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร ให้การสนับสนุนคงการติดต่อและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ เช่น เยี่ยมเยียนไปมาหาสู่กัน ใช้โทรศัพท์การติดต่อในรูปแบบต่างๆ การร่วมประชุมและร่วมกิจกรรมทางสังคม เป็นต้น

13. การให้การยอมรับ

กล่าวคือ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการให้คำชมเชยและแสดงการยอมรับต่อผลสำเร็จของงานต่อผลงานดีเด่น หรือแสดงความชื่อชมประทับใจต่อการกระทำหรือความสำเร็จพิเศษของบุคคลในโอกาสต่าง ๆ

14. การให้รางวัล

กล่าวคือ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเสนอหรือการให้รางวัลแก่บุคคล เช่น การขึ้นขั้นเงินเดือนเพิ่มพิเศษ การเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงานเมื่อมีผลงานดีหรือประสบความสำเร็จพิเศษ หรือแสดงความสามารถที่ดีเด่น

เมื่อได้รู้แล้วว่า “การจัดหมวดหมู่พฤติกรรมเฉพาะด้านของผู้นำ” มีนิยามขอบเขตของแต่ละกลุ่มพฤติกรรมอย่างไร ในประเด็นต่อมาก็จะต้องพิจารณาประเด็นคัดสรรว่าด้วยการประยุกต์ใช้สำหรับผู้บริหารว่ามีแนวทางปฏิบัติและการประยุกต์ใช้สำหรับผู้บริหาร อย่างไรบ้าง ดังจะได้กล่าวในรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ว่าด้วยการประยุกต์ใช้สำหรับผู้บริหาร

การศึกษาวิจัยด้านพฤติกรรมที่มีประสิทธิผลของผู้นำจะเน้นการแบ่งประเภทของพฤติกรรมเป็นหลักโดยละเลยต่อการให้ความสำคัญของสถานการณ์ก็ตาม แต่ผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวก็มีส่วนสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจมากขึ้น ในการปรับปรุงประสิทธิผลของการบริหารจัดการ ยุคล์ (yukl, 1998) ได้เสนอแนวทางปฏิบัติและการประยุกต์ใช้สำหรับผู้บริหาร ดังนี้

1. จะต้องหาแนวทางปฏิบัติที่เน้นทั้งด้านงานและด้านความสัมพันธ์ไปพร้อมกัน

ผู้นำที่มีประสิทธิผลจะต้องตระหนักในความสำคัญของทั้งด้านวัตถุประสงค์ของงานควบคู่กับความสำคัญของบุคคล แม้ว่าทั้งสองด้านจะมีความขัดแย้งกันในบางครั้งก็ตาม แต่เป็นหน้าที่ของผู้นำที่จะต้องหาความสมดุลระหว่างองค์ประกอบทั้งสอง ซึ่งมีหลายกรณีที่ผู้นำสามารถแสดงพฤติกรรมต่อผู้ตามที่มุ่งทั้งงานพร้อมกับมุ่งความสัมพันธ์ควบคู่ไปด้วย ตัวอย่างเช่น ผู้นำช่วยสอนวิธีการแก้ไขความผิดพลาดของงาน โดยงานแสดงกิริยาท่าทางและสีหน้าที่เป็นมิตรด้วยการให้ความช่วยเหลือมิให้ผู้ตามเกิดความรู้สึกว่าถูกจับผิดหรือมีความมีสบายใจขึ้น แต่ตรงกันข้ามเกิดความพึงพอใจต่อความช่วยเหลือของผู้นำที่ช่วยงานของตนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เป็นต้น ดังนั้นผู้นำจึงจำเป็นต้องมีศิลปะและกลยุทธ์ให้เกิดพฤติกรรมที่ผสมกลมกลืนที่ดีระหว่างงานกับด้านความสัมพันธ์และการเกิดความพึงพอใจในงานแก่ผู้ตาม

2. ใช้วัตถุประสงค์และลำดับความสำคัญก่อนหลังของภารกิจเป็นตัวนำพฤติกรรม

เฉพาะการยึดความสำคัญของด้านงานควบคู่กับด้านความสัมพันธ์ดังกล่าวมาแล้วในข้อ 1 นั้นยังไม่เป็นการเพียงพอ ผู้นำจะต้องรู้จักเลือกใช้พฤติกรรมเพื่อแสดงออกให้สอดคล้องตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดและต้องปฏิบัติตามไปตามลำดับความสำคัญของขั้นตอนต่างๆ ที่ไปสู่วิสัยทัศน์นั้นอีกด้วยในทางปฏิบัติมักพบว่าการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้นำในการแก้ปัญหาบางครั้งเพียงให้ได้ข้อยุติ แต่อาจลืมคิดถึงบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จึงทำให้เกิดการสูญเสียโอกาสขึ้นและเป็นการใช้ความพยายามที่ไม่เกิดประโยชน์แต่อย่างใด นอกจากนี้ ผู้นำจะต้องมีพฤติกรรมเชิงรุก (proactive) กล่าวคือ เป็นฝ่ายริเริ่มการกระทำแทนการมีพฤติกรรมเชิงรับ (reactive) คือ เป็นฝ่ายถูกกระทำโดยผู้อื่นหรือโดยเหตุการณ์บังคับ ทั้งนี้เพราะผู้มีพฤติกรรมเชิงรุกจะมุ่งการกระทำไปข้างหน้าในอนาคตซึ่งคาดว่าจะเกิดเหตุการณ์โดยพฤติกรรมที่แสดงออกด้วยการกระทำดังกล่าวจึงต้องผูกติดกับวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และการลำดับความสำคัญที่กำหนดไว้

3. รู้จักเลือกใช้พฤติกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์

เนื่องจากลักษณะงานของผู้บริหารมีความซับซ้อนและยากแก่การคาดหมายต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ผู้บริหารจึงไม่สามารถใช้สูตรสำเร็จตายตัวแน่นอนในการแก้ปัญหาได้ในทุกกรณีหรือทุกสถานการณ์ ผู้นำที่มีประสิทธิผลจึงต้องมีความสามารถในการอ่านสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างทะลุปรุโปร่งทุกแง่มุม พร้อมทั้งสามารถประเมินได้ถูกต้อง เพื่อจะได้ปรับพฤติกรรมของตนได้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น โดยจะต้องรู้จักการยืดหยุ่นและริเริ่มวิธีใหม่ ๆ ที่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ดี ผู้นำที่สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ในลักษณะของโครงข่ายโยงใยอันซับซ้อนการเมืองหรือความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้ดี จึงมักจะตัดสินใจและลงมือปฏิบัติเป็นผลสำเร็จอยู่เสมอ

กล่าวโดยสรุปคือ ประเด็นแนวทางปฏิบัติและการประยุกต์ใช้สำหรับผู้บริหารนั้น ผู้นำที่มีประสิทธิผลจะต้องตระหนักในความสำคัญทั้งด้านวัตถุประสงค์ของงานควบคู่กับความสำคัญของบุคคล โดยเลือกใช้พฤติกรรมเพื่อแสดงออกให้สอดคล้องตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด และต้องปฏิบัติตามไปตามลำดับความสำคัญของขั้นตอนต่าง ๆ อีกทั้งผู้นำที่มีประสิทธิผลจึงต้องมีความสามารถในการอ่านสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างทะลุปรุโปร่งทุกแง่มุม พร้อมทั้งสามารถประเมินได้ถูกต้อง เพื่อจะได้ปรับพฤติกรรมของตนได้เหมาะสมกับสถานการณ์

เมื่อได้รู้แล้วว่า “การประยุกต์ใช้สำหรับผู้บริหาร” มีแนวทางปฏิบัติและการประยุกต์ใช้สำหรับผู้บริหารอย่างไร ในประเด็นต่อมาก็จะต้องพิจารณาประเด็นคัดสรรว่าด้วยผู้นำชั้นยอด มีรายละเอียดและความสำคัญอย่างไรบ้าง ดังจะได้กล่าวในรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ว่าด้วยผู้นำชั้นยอด

1. ความหมาย

มีนักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศได้นิยามความหมายของผู้นำชั้นยอด ดังต่อไปนี้

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2545) ได้กล่าวว่า ผู้นำแบบชั้นยอด (SuperLeader) หมายถึง ผู้นำที่มุ่งพัฒนาผู้ตามเพื่อให้สามารถนำตนเอง จนในที่สุดผู้ตามก็แปรสภาพไปเป็นผู้นำโดยอัตโนมัติ มีบางคนเรียกผู้นำแบบนี้ว่า “ผู้นำแบบมอบอำนาจเบ็ดเสร็จ” (empowering leader)

แมนซ์และซิมส์ (Manz & Sims, 1991) ได้กล่าวว่า ผู้นำชั้นยอดคือผู้ที่นำคนอื่นเพื่อให้เขานำตนเองด้วยการทำตัวเหมือนเป็นครูและฝึกสอน แต่มิใช่ผู้อำนวยการ โดยผู้นำชั้นยอดจะใช้วิธีบันดาลใจผู้อื่นให้เขาจูงใจตนเอง และเมื่อเขาสามารถนำตนเองได้ คนเหล่านี้แทบจะไม่มีความต้องการได้รับการควบคุมจากภายนอก (external control) แต่อย่างใด

2. กุญแจแห่งความสำเร็จ

กุญแจแห่งความสำเร็จของการเป็นผู้นำชั้นยอด ก็คือความสามารถในการสอนและให้กรอบความคิดที่ถูกต้อง (right thought pattern) แก่ลูกน้อง โดยแมนซ์และซิมส์กล่าวว่าผู้นำจะต้องสอนสมาชิกทีมงานให้พัฒนาวิธีการคิดอย่างมีผล (productive thinking) จุดมุ่งหมายของการคิดอย่างมีผลหรือการคิดอย่างสร้างสรรค์ (constructive thinking) ก็คือ การคิดในการรู้จักควบคุมพฤติกรรมตนเองของพนักงานเป็นหลักโดยผู้นำชั้นยอดจะแสดงตนเป็นแบบอย่างของการมีกรอบความคิดอย่างสร้างสรรค์ด้วยการแสดงพฤติกรรม เช่น ลดวิธีการมองโลกแง่ลบให้น้อยที่สุดแก่พนักงานที่คิดอย่างสร้างสรรค์

3. กรอบความคิดในแนวทางที่พึงประสงค์

แมนซ์และซิมส์ (Manz & Sims, 1991) ได้แนะนำวิธีการเฉพาะที่ใช้ในการสร้างหรือเปลี่ยนกรอบความคิดในแนวทางที่พึงประสงค์ได้แก่

3.1 การไม่มีสมมติฐานหรือความเชื่อเชิงทำลาย

3.2 การมองและพูดในเชิงบวกกับตัวเอง

3.3 การมองเห็นวิธีการให้เกิดความมีประสิทธิผล

4. การเสริมสร้างเจตคติและพฤติกรรม

ผู้นำและบุคคลทั่วไปสามารถพัฒนาทักษะเหล่านี้ได้ด้วยตนเอง โดยการเสริมสร้างเจตคติและพฤติกรรมของตนเอง ได้ดังนี้

4.1 ค้นหาให้พบและหาทางปรับปรุงสมติฐานหรือความเชื่อเชิงทำลายที่ตนมี

การค้นหาจุดอ่อนด้านความคิดเชิงลบของตนแล้วแทนที่ด้วยมุมมองหรือทัศนะใหม่ที่เป็นแง่บวกนับว่ามีความสำคัญ เช่น พนักงานตีความหมายจากพฤติกรรมของหัวหน้าที่วิจารณ์การทำงานของตนว่าหัวหน้าไม่ชอบตนเป็นส่วนตัว (มุมมองแบบลบ) สามารถเปลี่ยนเป็นมุมมองใหม่ให้มีลักษณะที่สร้างสรรค์ทางบวกว่าการที่หัวหน้าพูดเช่นก็เพราะพยายามช่วยให้ตนสร้างผลงานได้สูงขึ้น เป็นต้น

4.2 ใช้วิธีการพูดเชิงบวกที่สร้างสรรค์เกี่ยวกับตนเอง

ความคิดด้านลบสามารถเปลี่ยนเป็นด้านบวกได้ ตัวอย่างเช่น แทนที่จะพูดว่า “ความสามารถในการพูดของผมแย่มากที่จะนำเสนอรายงานต่อที่ประชุมผู้บริหาร ”เปลี่ยนใหม่เป็น “เพื่อให้การนำเสนอรายงานต่อที่ประชุมผู้บริหารเกิดความประทับใจ กระผมจะปรับปรุงทักษาด้านการพูดของ กระผมจะเริ่มฝึกคืนนี้เลยครับ”

4.3 สร้างความสามารถในการมองเห็นวิธีการต่างๆ ในการทำงานอย่างมีประสิทธิผล

การชอบสร้างจิตนาการ และการไม่ละความพยายามในการค้นหาวิธีการทำงานใหม่ ๆ ที่ท้าทายเป็นคุณสมบัติของผู้นำ เพราะทำให้เกิดทางเลือกในการทำงานที่มีประสิทธิผลขึ้นหลายทาง ส่วนความสามารถสร้างมุมมองที่ตรงกับความเป็นจริงจะช่วยให้บุคคลนั้นเกิดความมั่นใจในขีดความสามารถและความมีประสิทธิผลของตน

กล่าวโดยสรุปคือ ผู้นำชั้นยอดจะช่วยสร้างเงื่อนไขให้แก่สมาชิกทีมงานของตนให้สามารถทำงานได้สำเร็จโดยปราศจากผู้นำดูแล ด้วยการส่งเสริมให้ทุกคนพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำของตนเอง ดังนั้น การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวนับว่ามีความสำคัญต่อองค์การ ช่วยให้ลดจำนวนผู้นำระดับต่าง ๆ ให้น้อยลง นอกจากนี้เนื่องจากโครงสร้างองค์การในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงเป็นโครงสร้างแบบแนวนอนหรือแบบ “การนำตนเองมากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

บทความเรื่อง “ประเด็นคัดสรรว่าด้วยพฤติกรรมผู้นำ” ผู้เขียนมีข้อค้นพบองค์ความรู้ใหม่ที่ควรนำเสนอในประเด็นสำคัญ ดังนี้คือ

ภาพประกอบที่ 1 : โมเดลประเด็นคัดสรรว่าด้วยพฤติกรรมผู้นำ

สรุป

พฤติกรรมและเจตคติของผู้นำที่มีประสิทธิผล มี 2 ประเด็นสำคัญคือ 1. ประเด็นพฤติกรรมและเจตคติด้านที่มุ่งงาน และ 2. ประเด็นพฤติกรรมและเจตคติด้านที่มุ่งความสัมพันธ์

พฤติกรรมผู้นำทั้งด้านมุ่งงานและมุ่งความสัมพันธ์ออกเป็นพฤติกรรมเฉพาะด้าน เป็นหมวดหมู่จำนวน 14 กลุ่มพฤติกรรม ได้แก่ การวางแผนและการจัดองค์การ การแก้ปัญหา การทำให้วัตถุประสงค์และบทบาทมีความชัดเจน การแจ้งให้ทราบ การติดตามดูแล การจูงใจและการบันดาลใจ การให้คำปรึกษา การมอบหมายงาน การสนับสนุน การพัฒนาและสอนงาน การจัดการความขัดแย้งและสร้างทีมงาน การสร้างเครือข่าย การให้การยอมรับ และ การให้รางวัล

แนวทางปฏิบัติและการประยุกต์ใช้สำหรับผู้บริหาร ดังนี้ 1. จะต้องหาแนวทางปฏิบัติที่เน้นทั้งด้านงานและด้านความสัมพันธ์ไปพร้อมกัน 2. ใช้วัตถุประสงค์และลำดับความสำคัญก่อนหลังของภารกิจเป็นตัวนำพฤติกรรม และ 3. รู้จักเลือกใช้พฤติกรรมที่เหมาะสมและสอด คล้องกับสถานการณ์

ภาวะผู้นำที่เสนอโดยแมนซ์และซิมส์ คือทฤษฎีผู้นำชั้นยอด (the super leadership theory) ซึ่งมีแนวคิดหลังเชิงพฤติกรรมของผู้นำว่า ผู้นำชั้นยอด คือผู้นำที่นำคนอื่นเพื่อให้เขาสามารถนำตนเองได้ โดยผู้นำทำตนเป็นผู้สอนแนะให้ลูกน้องเกิดการพัฒนากรอบความคิดเชิงเหตุผล และสร้างสรรค์ให้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง จนมีความมั่นใจมีความเป็นอิสระในตน จนมีความเป็นผู้นำเกิดขึ้นในตนเอง

บทความนี้จึงนำเสนอองค์ความรู้สำคัญเกี่ยวกับ “ประเด็นคัดสรรว่าด้วยพฤติกรรมผู้นำ” ซึ่งถือว่าองค์ความรู้เหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งสำหรับการศึกษาและการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำ ได้แก่ ประเด็นพฤติกรรมและเจตคติของผู้นำที่มีประสิทธิผล ประเด็นการจัดหมวดหมู่พฤติกรรมเฉพาะด้านของผู้นำ ประเด็นการประยุกต์ใช้สำหรับผู้บริหาร และประเด็นผู้นำชั้นยอด

เอกสารอ้างอิง

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2545). *ภาวะผู้นำ : ทฤษฎีและปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บุ๊คลิ้งค์.

Conger. J.A. (1992). Leadership to lead : The art of transforming managers into leaders. San Francisco : Jossey - Bass.

Covey, S.R. (1995). *"Covey proposes : Principle-based leadership"*. Management Review, September, 21.

Keys, B, & Case T. (1990). *"How to become and influential manager"*. Academy of Management Executive, November, 44.

Kotter, J.P. (1990). *A force for change : How leadership differs from management*. New York : Free Press.

Kotter, J.P. (1992). *The general managers*. New York : Free Press.
Manz, C. C. & Sims, H.P. Jr. (1991). The New Super Leadership Leading Other to Lead Themselves. San Francisco : Berreit Koehler.
Yukl, G. (1987). *Leadership in organizations*. Englewood Cliffs, NJ : Prentice Hall.
Yukl, G. (1998). *Leadership in organizations*. (4th ed.), Englewood Cliffs, NJ : Prentice Hall.

Reshaping the Art Ecosystem: A Case Study on Art Space Emergence in Bangkok

Ark Fongsmut
King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang
E-mail: ark.fo@kmitl.ac.th

****

Abstract

This academic article has reflected the observation on the alluring topic of the Art Ecosystem in Thai Contemporary Art scene since the COVID-19 outbreak. The topic was publicly stated in Bangkok Art Biennale 2020 (BAB 2020) Symposium resulting in awakening many nonprofit and profit sectors to take responsibility without thoroughly identifying what is the art ecosystem, who is in and how it affects the individuals. Moreover, there is the drastic emergence of art spaces and art activities in Thailand which many people assume as the growth in the art market. However, this could also be considered as fluctuations of growth if the art activities are initiated from commercial spaces rather than nonprofit spaces. Therefore, this article aims to study on the background of the art ecosystem and to study on how to sustain at the equilibrium which will enhance the healthy condition of the art ecosystem especially in Bangkok. Through texts review, interview and observation, this paper advocates for pioneering model of 'SMSs' or Small and Medium Art Spaces for all individuals in the art ecosystem.

Keywords: Art Ecosystem; Ecology of Culture; Nonprofit Art Institution; Roles of Art Museum; Visual Arts Infrastructure

Introduction

Soon after WHO declared a Public Health Emergency of International Concern of COVID-19 in January 2020, the lockdown drastically impacted on all activities onsite including art and culture spaces. Many art spaces quickly implemented virtual experiences in terms of exhibitions, lectures, talks etc. through online platform in order to retain their virtual presence. However, the online platform was massively developed not only for public interest but also for commercial purpose in order that artists, galleries and other art professions can survive. Apart from adapting onsite to online platform, there were art industry advocates namely created a public Facebook page called "Thailand's Art Ecosystem" in April, 2020 for people in the art-related professions to share their knowledge and experiences in Thailand's art field and to better understand different roles within the ecosystem. The page also conducted Thailand's Art Ecosystem survey which published online on January 29, 2021 with the conclusion that the online platforms and marketplaces could facilitate the emerging artists but might disrupt the role of middlemen, the government support could give career opportunities to artists, and the art exhibitions or events could help more accessible to the general public in order to expand the consumption of art and grow the industry. Furthermore, followed by late 2020, when lockdown began to release, Bangkok Art Biennale 2020 bravely opened its biannual events in various venues under the theme "Escape Route" together with series of Symposium which was in Symposium II, session 2 "How can Thai Art Ecosystem Survive: Survey from the Field" that was also the alarm for this research. Finally, with the series of

* Received: June 15 2027; Revised: June 27 2024; Accepted: June 29 2024

Special Seminar MFA Silpakorn University on 27 January, 3 February, 24 February and 3 March 2022, it also shaped questions for this study.

All happenings stated above reflect the impact of COVID-19 and the recurrence of the term ‘ecosystem’ in Thailand. The popularity of this term also makes the term ubiquitous that all art-related sectors from nonprofit to profit institutions privilege to be their duties and responsibilities to fulfill the art ecosystem without clear explanation of its contextual structures and elements and more importantly its equilibrium; a healthy art community. Those phenomena after the pandemic mainly initiated from the center, Bangkok, which can be contextualized that all art and culture events are centralized structured. Moreover, if we go through the topics and speakers of those symposium and seminars, those events indirectly imply the majority of stakeholders in the art ecosystem in Thailand such as artists, curators, collectors, dealers, gallerists, art handlers, art-related producers etc. The spotlight falls on art professions or art producers. Who else is missing in the art ecosystem? It seems like the art ecosystem nowadays focuses more on art industry economy and on how art professions will survive. Bailey (2016) shared her concern on this terminology that people working in art policy and strategy in Australia have been using ‘ecology’ rather than ‘economy’. To Bailey, the ecology concept in art happens in relationships and conversations where people commune with each other inside and outside their heads, heart and bodies. Her point of view was generated from Markusen research. Markusen (2011: 2) stated that California’s Art and Cultural Ecology encompasses complex ties among people, organizations, and places. The ecological approach emphasizes the prominence and contributions of these art ecology components. As a result, in terms of the subsystem of people, Bailey points out a crucial view that audience are not just ‘consumers’ but part of the ecosystem. Therefore, the people inferred from Markusen and Bailey, art producers and art consumers, will be acknowledged for this study. However, for organizations and places, will also be intensively explored in the art ecosystem.

To observe the art venues (places) and their characteristics (organizations) within the last two decades, the emergence of art spaces such as galleries, alternative art spaces, auction houses, art fairs etc., indicate the growth in the art market place. However, since the pandemic, there has been an irregular increase of art projects, art events, and art spaces around Bangkok, the capital city of Thailand, where the art scene is vibrant and dynamic. Despite the rises, it can be considered as fluctuations in its growing conditions, particularly in comparison with the physical conditions of spaces and activities beyond the area of market place, for instance, in the nonprofit area like art museum, university art gallery, as well as alternative experimenting art space etc. The overwhelming expansion of art spaces and organizations in commercial wing will possibly create an imbalance condition in the ecosystem, as a result it effects the general and potential audience (as of art and culture value), who are consumers (as of economic value) of those art productions and who are essential elements to drive a healthy art ecosystem.

Suspecting recurring onsite and online art activities, symposiums related to the topic of the art ecosystem and the drastic emergence of commercial art spaces in Bangkok lead to the comprehensive study on the background of the art ecosystem, the values led relationships among artists, audience and art institutions and the relevant case studies with the objective to sustain the equilibrium in the art ecosystem in Thailand.

The Background of Art Ecosystem

Search from Britannica website, 'ecology', word invented by the German zoologist Ernst Haeckel, is the study of the relationships between organisms and physical surroundings. It involves interactions between individuals, between populations, and between organisms and their environment from ecological systems or ecosystems. Then, 'ecosystem' is the complex of living organisms, their physical environment, and all their interrelationships in a particular unit of space. The ecological system has been widely studied in relation to science especially biology. Until 1950s, Julian Steward coined the term 'cultural ecology'. He stated that 'Cultural ecology differs from human and social ecology in seeking to explain the origin of particular cultural features and patterns which characterize different areas rather than to derive general principles applicable to any cultural-environmental situation'. Thus, to Steward, the cultural ecology presents both a problem and a method. The problem is to ascertain whether the adjustments of human societies to their environments require particular modes of behavior or whether they permit latitude for a certain range of possible behavior pattern (Steward, 2006).

From the concept of ecology in science and culture above nurtures a view of interconnectedness in the art and cultural sphere. The interactions and the adjustments of organisms and the physical systems conform human's attitudes and behavior patterns. From the researcher observation, many nonprofit and alternative experimenting venues are disappearing. They are replaced by the massive emergence of commercial visual art platforms both online and onsite. Moreover, the art and culture activities are mostly initiated by non-governmental sectors. These could be signs of unhealthy art ecosystem in Thailand and of course art appreciation behavior. Art and culture are meaningful reflecting one's own trait, heritage, knowledge of shared believes and values. Therefore, art and culture should be assessed as ecology not as economy. And to create meaningful art and culture experiences to general public, non-commercial attitude should be recognized.

In 2011, Markusen researched on California's art and cultural ecology focusing on the understudied nonprofit art and cultural sector and its intersections with people and place. The conclusion stated that (Markusen, 2011: 7) 'nonprofit art organizations play a key role. They form a huge seedbed for new art and cultural forms and are also major caretakers for cultural heritage and fine art. They provide food for thought, underscore meanings and interpretations of past and present, and deliver delight and beauty. They are often the originators of ideas and forms that result in creative industry products and services that generate many more jobs and incomes than those generated directly by their operations.' The research was conducted within American context where art and cultural ecology includes interdependencies among commercial, nonprofit, public and informal organizations. The nonprofit organizations in the US are acknowledged and supported by tax policies that affirm their contribution to the public good. However, considering nonprofit sectors in Thai context where tax policies related to art and culture are overlooked, Markusen's research is a potential comparative study to find a proper methodology for philanthropy on art and culture in Thailand. Moreover, as California is the world's richest art and cultural ecologies, it is a good idea to scope the exploration of the complex interdependencies of art and culture demand and supply in Bangkok, the center of art and culture offerings in Thailand.

Yan (2014) affirms the notion about different context conform different organization structure as mentioned above that nonprofit sectors in the US differ from ones in Thailand. The conceptual framework of his study comes from the understanding that the art ecosystem includes the individuals and public and private sector institutions that support the art, for-profit and nonprofit art and entertainment organizations that provide support and venues for art experiences, artists that create and interpret works of art, and the general public, which participates in, experiences, supports the art. As in any ecosystem, these different actors are connected to and influence one another, and their vitality impacts the system's overall health. The focused location of his study was in Song Zhuang art village in Beijing where he would like to show how the cooperation between government and non-government organization could promote the cultural industry. In this paragraph, apart from pointing out the differences in organization characteristics, it recalls that culture is always discussed as an industry.

The Ecology of Culture by John Holden (2015) was frequently cited when the issue related to the art ecosystem. Apart from proposing that culture should be assessed through ecological approach, he also noted on the importance of audience because he examined that there was overwhelmingly concerned on the supply-side of culture rather than demand-side. The worries fell on what artists produced and how they were funded without the concern on the important role of audiences, participants, and the public as consumers, and therefore as shapers, of the cultural ecology. In the report, Holden framed three spheres of culture which could be applied for the characteristics in art and cultural organizations. First, it is the publicly funded sector with its essential roles as guardians of assets and tradition, as providers of foundation knowledge which the rest of culture is built and as supporters of research and development for the whole culture ecology. Second, it is homemade culture with the fact that people do not get paid for their work such as amateur or volunteer. Third, it is commercial culture defined by the existence without the public support and the organization must make profit in order to survive. However, the interrelatedness of the three spheres is being recognized. As a result, the cautions for the nonprofit ideal would be cultural values-led rather than finance-led and public-interest rather than private-interest. According to Holden, ecological approach for art and culture involves making of meaning, expression of identity and construction of social significances, in a way it also intangibly generates monetary flow in the economic system. In terms of art and culture infrastructure, the public realm is a physical space (Holden: 2011, 23) where affordable expenses and small-scale size should be fundamentally considered for long-term management.

The ecosystem is interrelationships between organisms and their physical surroundings. To assess its health, it requires the observations on people, organizations and places. Furthermore, ecological approach is time-consumed process and privileges non-monetary values. Then, the nonprofit sector should be focused in the sphere of art and culture.

Art Institution: Its Interrelations for Contribution

Usually, museums are recognized as depositories of objects and collections. However, there is a shift to view that they are active public educational institutions where relationships and networks among people are located at the center of their mission and where visitors' voices are heard and reflected in their practices (Jung, 2011). Through museum practices, conventional and contemporary issues on art, culture, history, economics, politics etc. are recognized for audience to revise. Jung applied ecological approach to foster diverse perspectives from museum's stakeholders. She described art museum functions as an ecosystem where staff members, departments, collections, mission statements, visitors, and other cultural and educational institutions are linked together, influencing and being influenced by each other. In terms of titles who perform those jobs, there are wide range of roles implying duties and responsibilities such as director, curator, educator, museum registrar, conservator, exhibition designer etc. However, from the birth of museums until early twentieth century, museums were traditionally not 'managed' at all, but were 'administered' by curators or keepers (Moore: 2002, 1-14). The titles and job descriptions were gradually clearly appointed by 1960s when some museum services in Britain had begun to apply management thinking especially the local government-run museums to improve the organization and to survive amidst the rapid increase of museums. It seemed like museums were pushed into the marketplace and competed with each other for all kinds of visitor engagement and support. Moore stated that management is a set of ideas about how organizations and businesses can be most effectively run and there have been two main traditions in management thought; scientific management and the human relations approach. After the management thinking applied, museums in Britain were evaluated with both excellence and poor performance. That could be because scientific management was preferably implemented rather than developed with human resources management. Moore also described that 'museums rely heavily on knowledge and experiences of highly skilled staff; they seek to engage with and involve all sections of society; and they remain non-profit context, it the most fertile ground for management ideas that museums can use and develop.' To this extent, the management with human relations approach has come to the nonprofit institution. Furthermore, Moore introduced the McKinsey 7-S framework as a device to analyze the management of the organization. Seven interlinked elements are shared values, strategy, staff, skills, style, structure and systems. Moore stated that excellence management in museums is based on a delicate balance of all seven elements. For art institution, the first S should be intensely focused because the sense of purpose and the sense of direction need to clearly define in mission and vision statements in order that all personnel would keep in mind and constantly contribute those values through all museum activities.

In memorable of nonprofit art institutions

After reviewing the art ecosystem background and its elements including relevant activities, articles and events, it is apparent that the term ‘art ecosystem’ currently indicates economic values rather than substantial cultural values. How to balance the interconnectedness of individuals in the system? It is undeniable that economy helps driving the art ecosystem but the non-economic aspect should also be counted to sustain the whole system. This study places an emphasis on observing nonprofit art institutions particularly in Bangkok. To understand the current situation, the research will review on the rise and fall of some iconic art spaces including alternative ones and revise some case studies.

Bhirasri Institute of Modern Art (BIMA), renowned as the first public art gallery in Thailand, was founded in 1974. It was initiated by Silpa Bhirasri or Corrado Feroci, the Father of Modern Art in Thailand. He passed away in 1962. Twelve years later, the construction of his initiation was built with half of the funding provided by the government and the other half supported by patrons and artists (Chaiyong: 2023). The government support was embedded in the physical appearance. During 14 years of service, the gallery mainly supported by Bhirasri Institute of Modern Art Foundation, artists, patrons including international cultural organizations and hosted fascinating, prevalent, diverse and creative art events such as visual art exhibitions, dances, performing art and music. However, without government’s vision on art and cultural support and fund, BIMA closed down in 1988. The disappearing of the first public art gallery could be an unforgettable missing element in the art ecosystem in Thailand. And BIMA is always the case to raise the issue about the public art space and the nonprofit art institution in this country. In 2002 after 14 years out of service, Ark Fongsmut the curator of Bangkok University Gallery at that time raised awareness on public art space in Thailand with the exhibition ‘PRESENT PERFECT’ during December 14, 2002 – January 25, 2003 at Bhirasri Institute of Modern Art. There were artists, art scholars and art and cultural advocates participated in the event. Through PERSENT PERFECT catalogue, there were articles written by academics, all of which reflected their intellect, philosophy, remembrance, hope and even criticism. For the exhibition, there was a site-specific work ‘Record of Journey’ by Ithipol Thangchalok remained the physical and spiritual prove of the event. Even twenty plus years later, Ithipol’ s journey was still an authentic prove of the endless dialogue on public art space as there was an art and cultural event called Revitalizing Bangkok through Art and Architecture: A Case Study on BIMA’s Vision for the City’s Future during 28-30 March 2024. Since the beginning of this journey, BIMA is still structure of the ambition to have art infrastructure.

Picture 1 'Record of Journey' by Ithipol in 2003 (Left)
and Bhirasri Institute of Modern Art in March 2024 (Right)
Source: (Left) Taken by the author, (Right) www.sarakadeelite.com

To contemporary art, the practice is experimental and multi-disciplinary. Without infrastructure in modern era, contemporary art in Thailand has been groomed and grown in alternative art spaces. On one hand, those alternative art spaces emerged from the art movement itself but on the other hand the emergence was driven by the lack of support from both government and private sector. Project 304, an independent nonprofit alternative art space, was initiated in 1996 and fully run by artists and curators in Bangkok. The space provided a platform for emerging local artists, as well as for well-established national and international ones (Oupkum: 2014). Because of financial constraint, the physical space of Project 304 closed down in 2002 but the spirit kept recurring. In Parallel, there were two more renowned alternative art spaces, About Studio and Café and Tadu Contemporary Art, which were run by foundation and patrons. To conclude, all three spaces were the struggle of art spaces and the vibe for contemporary art movement in Thailand during 1990s and early 2000s.

Talking about nonprofit, the study on university gallery is a potential case. Rojanatanti conducted the individual study 'The Shape of Problems and Issues: Art Spaces in Educational Institutions in Bangkok' for MA in Cultural Management in 2004. Her study emphasized on the nonprofit making art space in educational institutions in relation to Thai socio-cultural context with objectives to update the existence, to understand problems and to propose feasible solutions for those spaces and future art infrastructure. There were 10 art spaces in her accumulated data; Bangkok University Gallery, Jamjuree Art Gallery, Phra Phrombhichitr Architecture and Art Gallery, Poh Chang Gallery, Silpakorn University Art Centre (now called Art Centre Silpakorn University), Srinakharinwirot Art Exhibition Hall, The Art Gallery of the Faculty of Painting Sculpture and Graphic Art, The Gallery of Art and Design, The Suan Dusit Art Gallery and Vajiravudh College Gallery. There are three interesting findings after the review. Firstly, updated in 2024, some spaces are closed; Bangkok University Gallery (City Campus), Jamjuree Art Gallery, The Suan Dusit Art Gallery, Vajiravudh College Gallery and some are suspended its direction; Poh Chang Gallery and Srinakharinwirot Art Exhibition Hall.

The rest are still open and, in the precinct of Silpakorn University, where visual art in Thailand developed. Secondly, unlike The Art Gallery of the Faculty of Painting Sculpture and Graphic Art, The Gallery of Art and Design and Phra Phrombhichitr Architecture and Art Gallery, Art Centre Silpakorn University is the only art space in educational institution that has inhouse curator and proficient team to run exhibitions and programs. The others are available for proposals, faculty members and degree's shows. Thirdly, in terms of mode of governance, Bangkok University Gallery (City Campus) was categorized as nonprofit organization under private sector. Interestingly, by the time of its service, the gallery provided diversity in Bangkok art ecosystem with remarkable exhibitions from local and international artists, educational programs and activities including pioneered projects of Artist in Residency and BRANDNEW Art project which the latter supported and promoted emerging contemporary artists in Thailand (Fongsmut, 2022). Although the shared values of nonprofit art gallery were rooted in all the director, curator and staff at Bangkok University Gallery, this space was already only in our memory. To conclude from this case study, there are three notions related to Bangkok art ecosystem; the decreases of nonprofit art space especially in educational institutions, the need of insourcing professional staff for public programs and activities, and the disappearing of nonprofit-led private sector.

Accordingly, there is another case study related to university art museum from international context. Recently, Gellatly (2003) wrote an online article 'Why university art museums play a vital role' to raise awareness and opposition after the proposed closure of Griffith University Art Museum (GUAM). Like Rojanatanti, Gellatly elaborated that "university art museums do more than simply exhibit art in a university setting – they are "in and of" the university. As such, they can embrace experimentation and risk taking in ways not possible in our larger public art institutions and, in doing so, play a vial role in providing public access to and better understanding of the role of universities and academic research in our society… offer a real point of difference, creating and presenting exhibitions and programs in a space where research, scholarship, teaching and learning are first and foremost." She also argued the leadership of understanding the significance of the university art museum which, in terms of management, is relevant to mission and vision statement that must embed in the organization and in this case the nonprofit organization. Let's hope for the near future that the Art Centre of Silpakorn University and the Griffith University Art Museum will exist for the diversity in their particular art ecosystem.

Diagnose the state of Bangkok art ecosystem

For someone, COVID-19 provides economic challenges. Ajchariyasophon (Interview, 26 October 2022) mentioned that soon after the pandemic relief in early 2019, the art spaces in Bangkok are hunger to regain the in-person contact with much vitality and energy. They have been opening and operating in various business modules ranging from conventional commercial art spaces to multifunctional art spaces for instance exhibiting spaces with bar or café, collaborative art projects with big shopping malls or real estate companies. Moreover, some galleries were emerged from personal attitudes of the owners such as Warin Lab, a commercial gallery opened in 2021 for the purpose of environment issues in visual art run by Sukontip Nakasem, the owner of Lalanta Gallery which was opened in 2006. Furthermore, there are also additional platforms like local art fairs and auction houses that significantly drive the local art market. Ratthawongirakul (Interview, 30 November 2022) stated that from

superficial observation it seems the art market is growing. There are younger generation of buyers and collectors with the focus on contemporary art replacing the older generation of traditional or modern art. It seems like the producer and buyer are the only key factors to fulfill the whole art ecosystem. Even though, the emergence of commercial art spaces boosts art exhibitions, events and networks among dealers and buyers, it is not a vital part of the art ecosystem. It serves the monetary values for particular group of people rather than the cultural values which are non-monetary led for all individuals.

From the data accumulation of this survey conducted in cooperation with the team from Creative Art and Curatorial Studies, the King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, until February 2024 there are 63 art spaces in Bangkok, 12 spaces categorized themselves as nonprofit and 51 as commercial. It is interesting to discover that after the pandemic relief, there are 39 art spaces newly opened. This drastic number is related with what Ajchariyasophon stated above and is opposite to what that financial investors predict on the economic recession after the pandemic. According to Ajchariyasophon, the art market is constantly expanded considered from the summary report of local art fairs. He called this phenomenon 'hype' as he, artist, curator, gallerist and dealer himself, had never seen people queuing for exhibitions or buying artworks like this before. He admitted that he could not explain the situations, it was beyond his experience in the visual art sphere. From the collector's point of view, Kittiporn Jalichandra, the president of Thai Art Collector Association, it could be called 'passion investment'. He elaborated that previously people really collected the artworks in long term, do not sell and do not think of profit. Nowadays, new generation collector they look for profit and how much they gain from the collection. That is the reason to combine the words 'passion' and 'investment'. Furthermore, Michael Findlay (2016), the director of Acquavella Galleries New York, explained a situation which was correlated with 'passion investment' that Jalichandra mentioned in his lecture for the Fundación Arte y Mecenazgo that 'buying something with money you can afford because you think it would be fun or nice to have in your house is really what collecting is all about. And following the advice of another because they have discovered an artist that some other people are buying, who is currently hot, is going to disrupt the ecosystem because what you have now, in that market, is a big bubble'.

Findlay started to explain the art ecosystem using an artist as a main organism to have interconnected with others in the whole system such as art suppliers, studio landlord, supporter from local government, gallery owner, dealer, collector, art handler, art assistant, art institution etc. He explained that the vital role in the ecosystem of the government support in the US went through grant, working permit, materials or even tax policy. Eventually, even he comes from commercial side, he convinces that the community needs the existing public museums. Like Findlay, Ajchariyasophon and Nakasem agreed on the need of public art museum as accessible for all individuals. However, when we look through Bangkok art ecosystem, museums and art institutions especially the public oriented spaces are missing. They are the places where individuals especially children develop their learning skills from different directions, from different disciplines, apart from knowledge they gain from the traditional educational system. The main reason of its missing comes from the lack of government's understanding, support and long-term plan for art and culture policy. The policy would have never been thoroughly planed as Ajchariyasophon mentioned that Thai bureaucracy is too complicated to catch up with the art and culture disruption driven by social media.

Museum in Thailand was found and developed from the Western countries, especially from the United Kingdom. In terms of visual art, we have the National Gallery on Chao Fa Road under the Fine Art Department, Ministry of Culture and the National Art Gallery on Ratchadaphisek Road under the Office of Contemporary Art and Culture, Ministry of Culture. It seems to be an argument with the paragraph above. But it is true that art museums and art institutions are missing because they fail to strengthen their role as an attractive, accessible and vibrant part of society (Henrichsen, 2014). The National Gallery was opened for public on May 5, 1978. However, the government agency in charge of this space is the Fine Art Department. As a result, with conservative management style together with inadequate and incompetent human resources, there are limitations on delivering mission and vision statements of public art museum in terms of attractive and initiative exhibitions and educational programs. For the National Art Gallery on Ratchadaphisek Road, the physical structure was completed many years ago and there were PR news on the inauguration for public since 2020 followed by some temporary projects exploiting the space. But currently, the access is still suspended for general public and the building is empty without competent software to run this huge space. The assumption here is that the art infrastructure should be fully supported by government budget not only for the structure of the space but also for the software such as qualified human resource, public access for contemporary experiences and exhibitions, extensive range of education and public programs etc.

The closings of Bhirasri Institute of Modern Art, Project 304, About Studio and Café, Tadu Contemporary Art together with 'Present Perfect' the awakening exhibition calling for government support for art space were probably factors for the establishment of Bangkok Art and Culture Centre (BACC) in 2008. This institution was the cooperation and support from the Bangkok Metropolitan Administration and the People's Network for the Bangkok Art and Culture Centre which later became a foundation. Presently, from the online article 'The Life of Bangkok Art and Culture Centre', it is undeniable the same problems and limitations recur such as the lack of support from the state, budget constraint, incompetent human resources in terms of quantity and quality etc. With the disappearing of art institutions in the university and the excessive emergence of commercial art spaces, it reflects the abnormal state in the art ecosystem in terms of interconnectedness of the people, organizations and places. Therefore, after all symptoms have been analyzed, the research will propose how to regain the healthy art ecosystem.

Towards the equilibrium of BKK art ecosystem

In Thailand, art ecosystem is frequently considered as economic values rather than cultural values. Economics is the condition of material prosperity focusing on the production, the consumption and the distribution of goods and services. For art and cultural prosperity, it is intangible, time-consumed process and non-monetary return. Therefore, the art ecosystem resilience should be evaluated through cultural value. Unlike many discussions of art ecosystem, this study places an emphasis on nonprofit institutions for the benefit of public or all individuals, not specific group of people. Bangkok is vast in terms of populations with layers of history and cultures. The growth in business-oriented art spaces, situated in hi-end mall or property, overlooks the diversity of other types of art spaces. It reflects some particular groups who consume the art; middle-class, high-class and new rich people. It also echoes the art

appreciation process, the superficial aesthetics, because those spaces display the artworks in short time without thoroughly concern on dialogue for the audience.

From data analysis, the interviewees recommend on the policy and support from the government. Among the proposals, tax deduction and tax exempt are included which are relevant to an approach to sustain the art ecosystem described by Findlay (2016). He elaborated that the government support by tax benefit will encourage people to give their collection or donate money to museums and consequently museums will have collection or budget to accomplish the roles of museums for public interest. However, to build the art infrastructure, it requires feasibility study, in-dept interview with academics, scholars and stakeholders and most importantly competent staff prior having the building itself. Henrichsen (2014) introduced the New Munch Museum at Oslo's waterfront as part of the city development plan initiated by Oslo Municipality in 2008. The New Munch Museum was opened in 2021 but the vision and mission statement, the architecture, the collection, the resources, the public program, the relation with cultural institutions surrounded etc. were assessed more than ten years earlier.

The lesson learned from government subsidized art institutions Bangkok Art and Culture Centre and the National Art Gallery on Ratchadaphisek Road reflects the founding problem in terms of the size of the space which leads to the impact on budget allocation and the management efficiency. To sustain the healthy art ecosystem while those limitations and difficulties exist, this study recommends an alternative concept of art space in consistent with the cultural landscape in Bangkok. While commercial art spaces are rapidly increasing, the researcher proposes nonprofit "**Small and Medium Art Spaces (SMSs)**" probably initiated from either public and private sector to provide diversity in art ecosystem. SMSs is the concept of readiness and feasibility in the way that is related to the size, scale and capability of the space while graving for the government run art institution. SMSs should be grounded in the community as the center of cultivating art and culture experiences for all individuals to gain knowledge and understanding in contemporary issues. It is unnecessary to focus on a large-scale space because there are limitations in almost every aspect under the bureaucratic management system. Moreover, SMSs rely not only on the monetary support from the government but also non-monetary support such as policy or strategic plan to facilitate public or private sector to initiate nonprofit art spaces.

SMSs provides diversity in the art ecosystem and accessibility for public. Once it is established in the community, it will engage with all individuals in its surrounding as art and cultural participants and consumers, the interconnectedness between people, organizations and places will be revealed and the art and cultural values will be cultivated and consumed which in a way generate economic values. While waiting for the future and proper art infrastructure, SMSs concept provides solutions to 1) increase the nonprofit organization either run by government or private sector 2) initiate affordable and adaptable size of art space with variety of activities and programs 3) be agile in terms of management and administration on activities and budget allocation 4) contribute to community relationships. However, the government sector still should put effort on the long-term plan starting with feasibility study to originate and fulfill the healthy art ecosystem.

To summarize, the study has achieved to identify the art ecosystem as the equilibrium of the interconnectedness of all individuals especially both producer and consumer in the art and cultural sphere. The healthiness of the art ecosystem sphere should be considered through cultural ecology approaches or non-monetary values. However, the emergence of the commercial art spaces and the disappearing of the nonprofit ones imply the unhealthiness. With difficulties and limitations of public art space infrastructure in Thai context reviewed from case studies, 'SMSs' or Small and Medium Art Spaces will be an approach to develop a healthy art ecosystem in Thailand and will welcome everyone in the community to explore art in everyday life.

Conclusion

This article presents a comprehensive study on the art ecosystem through ecological approach and proposes the idea to sustain a healthy art ecosystem. The paper observes the recurring events about the art ecosystem and the unusual emergence of the art space in Bangkok. All of which lead to the studies on the background of the art ecosystem, cultural ecology and related case studies. After data collection and analysis, the paper proposes the pioneering model of 'SMSs' or Small and Medium Art Spaces to enhance the healthy condition of the art ecosystem. Art and cultural prosperity are intangible and time-consumed process with non-monetary return. This concept is applicable to the Law of Slowness stated by Samudavanija (2014) when he discussed on the balance in the educational, social and democratic reform process. He stated that 'The faster speed we look for, the slower speed we get.' Art and culture represent the cultivation of attitude, belief, behavior, ethic, manner and moral. This learning process takes time. As a result, if we keep this Law of Slowness in mind, we would understand why we should consider the art ecosystem as cultural values rather than economic values.

References

Bailey, Jackie. (2016, March 29). Why it is good idea to talk about 'ecologies' rather than 'economies' when we talk about the art. *Online*. Retrieved March 4, 2024, from https://www.bypgroup.com/blog/tag/arts+ecology#:~:text=The%20ecology%20concept%20allows%20us,the%20fruits%20of%20human%20creativity

Chaiyong, Suwitcha. (2023, June21). A Cultural Landmark. *Online*. Retrieved April 8, 2024, from bangkokpost.com/life/arts-and-entertainment/2596311/a-cultural-landmark

Findlay, Michael. (2016). Art and Development a Sustainable Ecosystem. *Online*. Retrieved March 4, 2023, from https://coleccion.caixaforum.org/documents/10180/2956404/02-Michael-Findlay-art-and-developement-a-sustainable-ecosystem.pdf/c0e21706-7223-530d-9ab3-ffdddc5c4bd8?t=1516181556000

Fongsmut, Ark. (2022). Contemporary Art Project Initiative to Support Artist Career and Sustain Cultural Continuity. *Journal of Urban Culture Research* 24, 235-247. Retrieved May 9, 2023, from so04.tci-thaijo.org/index.php/JUCR/article/view/259471/175658

Gellatly, Kelly. (2023, December). Why university art museums play a vital role. *Online*. Retrieved May 8, 2024, from https://www.artshub.com.au/news/opinions-analysis/why-university-art-museums-play-a-vital-role-2687972/

Holden, John. (2015). *The Ecology of Culture*. Research Report. Wiltshire: Arts and Humanities Research Council.

Jung, Yuha. (2011). The Art Museum Ecosystem: A New Alternative Model. *Museum Management and Curatorship* 26 (4), 321-338. Retrieved February 14, 2023, from file:///C:/Users/ADMIN/Downloads/Theartmuseumecosystem%20(2).pdf

Markusen, Ann. (2011). *California's Arts and Cultural Ecology*. Research Report. The James Irvine Foundation.

Moore, Kevin. (2002). *Museum Management*. London: Routledge.

Oupkum, Anothai. (2014). *The Role and Influence of Project 304, An Alternative Space in Thai Contemporary Art*. Master of Fine Arts Thesis, Silpakorn University.

Samudavanija, Chai-Anan. (2014). *The Law of Slowness*. Bangkok: Institute of Public Policy Studies.

Steward, Julian. (2006). The Concept and Method of Cultural Ecology. In N. Haenn & Richard R. Wilk (Eds.), *The Environment in Anthropology A Reader in Ecology, Culture, and Sustainable Living* (pp. 5-9). New York: New York University Press.

Yan, Chu. (2014). *Sustaining Art Ecosystem: Social Diversity and NGO-Government Cooperation in Song Zhuang Art Village*. Master of Science Thesis, Columbia University. Retrieved February 14, 2024, from file:///C:/Users/ADMIN/Downloads/ChuYan_GSAPPUP_2014_Thesis%20(11).pdf

Nanyin Songs for Children in China

Lyu Shaofeng,
Chutasiri Yodwised and Yongsit Yongkamol
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : 187212153@qq.com

****

Abstract

Nanyin originated in Quanzhou, Fujian Province, and its history can be traced back to the Jin and Tang Dynasties (3rd-10th century AD). Nanyin is a kind of music that has preserved a lot of information about ancient China music culture. It is known as "the living fossil in the history of China music" and "the root of China folk music", and it is also known as the world intangible cultural heritage, also known as "string tube" and "southern tube", Fujian Nanyin and Quanzhou Nanyin. The characteristics of ancient Nanyin research before 1840, along with the research on the formation and development of Nanyin art, formed the track of Nanyin from scratch, from simplicity to complexity, from less to more. The study of Nanyin from 1840 to 1949 introduced new ideas from western musicology introduced into China, which promoted new exploration and thus entered the modern stage. This article presented Nanyin songs for children in China.

Keywords: Nanyin; Songs; Children; China

Introduction

The study of Nanyin has the characteristics of looking at tradition from a developmental perspective, discovering the existence of Nanyin, exploring classification, describing the emergence of musicology and expounding musical thoughts. From 1949 to 1988, a large number of music professionals devoted themselves to the study of Nanyin theory, which was characterized by criss-crossing pioneering fields, combining research methods with historical theories and complementing historical theories. Since 1989, with the self-development brought about by China's reform and opening-up, foreign exchange and the successful application for Nanyin's heritage, the multi-disciplinary and all-round Nanyin research, the combination of theoretical research and inheritance and innovation practice, the exchanges and cooperation between the two sides of the Taiwan Strait and at home and abroad have been strengthened day by day, and Nanyin research has shown a fruitful new situation of deepening, normalization and serialization (Wang, 2019).

Historical development of Nanyin

Zheng Guoquan (2009) Nanyin came from the Central Plains and preserved many ancient music of the Central Plains in the Yellow River Basin. Its long history can be seen from its name. Xianguan is the title of Nanyin by the older generation in southern Fujian. The word Xianguan was first seen in Tang poetry, and it also has the same meaning as the instrumental performance accompanied by song and dance or drama recorded in history books. The tunes and styles of Nanyin music, some blend with the music of Southern Opera in Song Dynasty,

* Received: January 9 2027; Revised: February 8 2024; Accepted: February 12 2024

and some directly absorb the selected sections and long singing music of Southern Opera. By the early Qing Dynasty, Nanyin had mature cantata Sanqu, divertimento and instrumental performance. Some scholars believe that the combination of Nanyin (Yanle songs and fine music), flute and drum cavity (Mulian puppet) and Tang "teasing" in the early Tang and Five Dynasties to the Northern Song Dynasty produced Quanzhou Spring cavity in the Song Dynasty; Some people think that the musical structure of Nanyin is similar to that of Tang Daqu; Some people talk about the characteristics of modal scales and think that Nanyin is a living fossil of Yan music in Sui and Tang Dynasties. From the analysis of Nanyin Dongxiao, some people think that the music of Xishu Quzi in the Five Dynasties may be the origin of Nanyin. Others believe that the spinning feature of the juxtaposition of southern sounds with multiple major degrees is related to the Fu Yezeng system based on "Gong, Shang, Zheng and Yu" in Ceng Houyi's Zhong Qing inscription. In addition to the complicated connections with many music in history, Nanyin music itself has a huge and complicated system of door management, door rolling and qupai, as well as the differences and connections between them; Music development thinking and characteristics; The self-contained I-X spectrum, which is related to and different from the popular I-scale spectrum, is like a treasure house of traditional music, attracting countless southern music lovers and igniting the research enthusiasm of scholars (Zheng, 2009).

Central Plains immigrants to the south will inevitably bring their Central Plains culture, including Central Plains music. In the process of long-term continuous integration and development with local music, these music finally formed Nanyin. In several large-scale waves of people from the Central Plains entering Fujian, Wang Shenzhi and Zong Zheng from Nanwai entered Fujian, which is considered to have a great influence on Nanyin and other music. For this reason, it is generally believed that Nanyin retains many characteristics of central Plains music in Tang and Song Dynasties, and is closely related to court and aristocratic music. Nanyin has strict regulations and a mature system, and it is meticulously crafted and refined in art, inheriting the dignity of teachers and being well-trained. It can be considered that this can only be created by those palace workshops or aristocratic families with power and financial resources. Otherwise, if it's just a folk opera, it's often born and bred, and it can't have such profound artistic accumulation and cultural content (Chen, 2018).

Tian qing (2022) From the Jin, Tang, Five Dynasties to the Song Dynasty, the gentry and the royal family in the Central Plains moved southward because they fled the war, and eventually a large number of people settled in Quanzhou. They also brought the indispensable music culture in daily life into Quanzhou, and gradually flowed into the people and passed it on from generation to generation. Most of the material and morphological compositions of China ancient music are only buried in the brick-carved stone carvings in the tombs of the Five Dynasties and Wei and Jin Dynasties in the Central Plains and even in the north and south of the river. Surprisingly, the living music of Tang and Song Dynasties is preserved in Nanyin.

Quanzhou local opera research society (2006) This is an important achievement of the contemporary development of Nanyin.Nanyin score is extremely scarce in history. Fortunately, there are three kinds of Ming-published orchestral music scores, which bridge the origin of the history of orchestral music from Ming Dynasty to Jin and Tang Dynasties. Wen Huantang's Finger Spectrum in Qing Dynasty and Quannan Finger Spectrum Reediting in Republic of China were printed by woodblock and lithoblock respectively, with limited printing volume and less stock. Even if the printing industry entered the lead printing era, it was impossible to print because

there was no such Nanyin Gongchi Spectrum font. Therefore, in recent decades, we can only rely on wax printing, which is inefficient and difficult to meet the demand. In 1996, Wu Shizhong and Li Wensheng successfully developed a computer-edited instrument score, and then successfully translated the instrument score into a staff score, which provided convenience for the study and study of Nanyin.

The music of Nanyin

Gun men, is to classify the qupai with similar door control (tonality), plucking (beat), cavity rhyme (main melody) and mode into one category. As long as you indicate the name of the rolling gate and the name of the tune at the beginning of the song, you will basically understand the gate, the beat, the rhyme, the form, the singing language and the word case of the song. The word case and tune of the same rolling door qupai are basically the same, which is convenient for filling words according to the song. The spinning method characterized by several pairs of juxtaposition of big three degrees between d^1 and f^1, a^1 and $\sharp c^1$, c^1 and e^1 , and the related melody progress is called "multiple juxtaposition of big three degrees". This method, which is based on the third degree, the juxtaposition of four palace angles and the coincidence of their pitch positions, should be regarded as the inheritance and practice represented by Ceng Houyi Zhong Qing's inscription music system. Yun, Rhyme is one of the basic elements of poetry meter, which can make poetry harmonious and form the beauty of sound. The rhyme of Nanyin music is the most representative and typical tone in music, so it is also the most characteristic tone. They remain unchanged in a certain structural position in the repeated cycle of tunes. Cavity rhyme is a general term for musical phenomena such as big rhyme, high rhyme, low rhyme and short rhyme. As a musical development technique of single, the mechanism form of cyclic variation of cavity rhyme has been fully used in Nanyin, which is different from that of rolling cavity rhyme and qupai cavity rhyme (Wang & Liu, 1989).

Nanyin musical instrument embodies the important value and style of this living fossil of China music, with unique appearance and different charm. Nanyin pipa retains the legacy of Tang and Five Dynasties in both shape and playing posture, and only the pipa's pin column is similar to that of Ming and Qing Dynasties. The fingering of Nanyin Sanxian is the same as that of Pipa, whether it is the point, the jump, the nail and the burning. The two are played together, one is gentle and the other is lively, just like a harp and a sound, which is very harmonious; Nanyin Dongxiao is a bamboo wind instrument with unique structure and playing style, which inherits the essence of the ancient shakuhachi and the Song shakuhachi. In fact, in the Ming Dynasty, shakuhachi made progress in the regulation of Nanyin Dongxiao as it is today, and lived in seclusion in the living fossil of Nanyin, Fujian. Nanyin Dongxiao has a mellow and beautiful voice, a broad and vigorous range, and is loved. Nanyin Erxian has a certain kinship with ancient Xiqin, and its ponytail is extremely loose. According to the ancient method, the rules of carrying bows and alluding are very strict, the outer string is yang, the bow is pushed when playing, the inner string is yin, and the bow is pulled. The tight silk thread leaves a continuous music like a hairspring, which is very expressive.

A Preliminary Study of Fujian Nanyin is an important achievement in the study of contemporary China national music, especially music types. It consists of two parts: On Art (ten chapters) and Textual Research (six chapters). Apart from a large number of chapters for academic discussion, there are also special chapters on the basic knowledge of Fujian Nanyin, which have formed the Music Creation and Music Language of Fujian Nanyin, the

Examination of Nanyin Instruments and the Music of Fujian Nanyin Capital. This book not only has its own characteristics in theoretical writings, but also has many achievements in the study of music theory. Broad vision and multi-angle research, involving musicology, folklore, drama literature, religion and other arts, this paper studies the historical evolution of Nanyin from specific issues, makes in-depth research on outstanding musical phenomena, and is confirmed by literature records and archaeological discoveries, thus making the unsolved case appear. "Preliminary Exploration" also puts the study of music types into Fujian folk music and Minnan folk life for investigation. In a word, this masterpiece has important enlightenment to the study of contemporary music and other fields of ethnomusicology (Wang & Liu, 2021).

Sun xingqun (2011) Scattering-slow-middle-fast-scattering is a traditional structure of China folk music, which is closely related to the combination of Qupai and plate-type variants in recent times. This structure is also a structural principle widely adopted by Nanyin's "fingers". Among the 48 sets of Nanyin's "fingers", there are 14 sets of "fingers" with endings. Nanyin, like China traditional music, is characterized by the linear structure of single melody, which is achieved by means of gradual change of speed, expansion and contraction of rhythm, elasticity and tension, and tightness of plate. It is not only the manifestation of natural movement, but also the summary of music movement law.

Nanyin clapper is an ancient method of Tang Dynasty, which is made of five pieces of litchi wood and has the same shape as that of Tang Dynasty clapper. When playing, Nanyin clapper keeps sitting still and hitting with both hands. Whether it is a performer, a singer or an audience, the crisp and resounding clappers will jump out in the chorus of a large band, and I will hit the atrium, creating a huge artistic space that is both approaching and distant, both cheerful and quiet, thus guiding the audience into this artistic conception, so that the emotions of the performers and singers will rise and fall with the opening and closing of their arms when beating, and the clappers will reach a climax. Nanyin, in addition to singing in Minnan dialect, has formed a distinctive personality because of its unique contemporary musical instruments and playing methods, which is different from the group of national music with its irreplaceable local colors.

Nanyin Pipa is a kind of Quxiang Pipa, which basically maintains the specifications of Tang Dynasty with double phoenix eyes, narrow neck and flat abdomen, big hand and high mountain pass. There are thirteen columns (four-phase nine products) and fourteen columns (four-phase ten products). Pipa has always been the main musical instrument of the band. From nine pieces of music in Sui Dynasty to ten pieces of music in Tang Dynasty, pipa has always been at the core of the band in court Yan music. This status has been preserved in Nanyin Band. It is not only the best instrument for playing, accompanying and singing, but also undertakes the task of conducting the whole band (Sun, 2011).

Nanyin, and the symbols on the spectral surface are all bone sounds that imply the sound of moistening the cavity. Because the backbone sound is not only the pipa playing mark, but also contains the intangible melody of moistening the cavity, which also reflects the theory of explicit structure and implicit structure, the course is roughly divided into the core cavity of the musical notation, the auxiliary color of the musical notation, the extended cavity of the musical notation, the moistening cavity formed by the principle of moistening the cavity of a single musical notation, the timbre cavity of the linear musical notation and the related timbre text prompts.

Nanyin's lines and rhymes reflect the artistic style of simplicity, elegance, euphemism and femininity. The so-called "rhyming" means that on the basis of the backbone sound played by pipa, the singer improvises, embellishes and enriches according to certain rules to form a melody. The method of cavity rotation is similar to the performance of Dong Xiao and Er Xian, but it is not the same. Nanyin's embellishment is improvisational, so it is not static. It is difficult for the same singer to find out that the embellishment is exactly the same twice when singing the same song over and over again. From this point of view, Nanyin's singing process contains the singer's own creative factors, and the singer can experience the fun of creation through such singing, which is also one reason why Quanzhou Nanyin can be sung for thousands of years.There are many rhyming methods, and it is difficult to fully express them in words or musical examples. There are three most common rhyming methods: quotation, that is, prefix sound. It appears before the tonic, and then naturally turns into the tonic. The lead is generally a major and minor note above the main note. Of course, this is not absolute, it depends on the specific sound and specific lyrics, because some words are not suitable for quotation; Stuff: that is, pad sound. It is opposite to the lead, and generally adopts the second or third octave below the tonic; Transition tone: Transition tone is a commonly used method of Quanzhou Nanyin tune, which is mostly used for downward melody (Li, 2006).

Nanyin Ritual langjun

No matter what the historical truth is, the current reality is that Meng Chang, the post-Shu emperor who lived in Sichuan for five generations, is indeed worshipped as the founder of Nanyin, and enjoys the Spring and Autumn Festival on February 12 and August 12 of the lunar calendar every year. The spring festival is played with music. First, the first section [Qian Jing] in the suite of pure instrumental music "Score" and "Eight Faces" is played. This song was originally a Buddhist song with a peaceful and solemn tune, and it was accompanied by the main sacrifice. After that, I sang "Qu" and "Painting a Colored Tangjie", which is a piece of music dedicated to birthdays. It is auspicious and festive and can be used in any birthday occasion. Finally, it ends with the last section [Folding Tea Picking] of the divertimento "Spectrum" and "Five Faces", which is related to Fujian folk song "Tea Picking Song" and is relaxed and cheerful. The autumn festival is fun, and the first section of "Music" and "Plum Blossom Exercise" [Brewing Snow for Spring] is played. With the image that plum blossoms are not afraid of cold and blooming in the wind, they praise the purity, nobility and fear of harsh environment of Mr. Lang. After that, I sang "Qu" and "Golden Furnace Treasure Seal", and the lyrics repeatedly sang the wish of wishing for longevity: "The red candles on the silver stage come together to celebrate, and I am happy that the hall is rich and the longevity is in pairs, and the hall is full of longevity ... All the disciples come to celebrate the birthday, and I hope that the longevity of the mountain and the sea will be increased ... The flat peach will be happy, and I hope that the longevity will be increased every year." Finally, the last section of "Spectrum" and "Four Seasons Scenery" is played, which indicates the arrival of severe cold in winter, and seems to imply the situation of Meng Chang, as if it were in the snow and frost (Chen, 2008).

Nanyin Aesthetics

Plum Blossom is simple and beautiful. The so-called unpretentious, it is said that no posturing, no unnecessary dress-up, everything should come from nature, natural, not that there is no color, no colorful. Huacai without losing simplicity, still belongs to simplicity; Carving without losing nature still belongs to nature. "Plum Blossom Exercise" has two points: First, the colorful melody forms a unique musical color by playing the timbre of instruments that are suitable and coordinated with it. Antique itself is a charming color; Second, in the third paragraph, "a little water smells sweet", the two strings of the pipa flute are played eight octaves higher, while the three strings that are eight octaves lower than the pipa are played a little in the second half, resulting in a three-dimensional symphony (Zhou, 2001).

Nanyin is a kind of neutralization ritual music. Nanyin people are deeply influenced by Confucian etiquette and music, take "neutralization" as the beauty, consistently adhere to the characteristics of "neutralization" without external interference, and enjoy and sing this kind of "neutralization" music while achieving the purpose of self-cultivation People reach the peak experience of music in every singing and performance, and in every mutual cooperation. Every cooperation is different, and every singing is a kind of self-realization. Obviously, the higher the skill and art of the ensemble, the deeper this experience and realization will be. Moreover, Nanyin takes slow music as its profound knowledge, and those who can sing and play slow music as their masters. Those who learn Nanyin start with fast music, and gradually master slow music through continuous learning and tempering. Slow music doesn't just slow down the speed, its structure and musical vocabulary are more complicated, and there are many long notes that last for dozens of beats at every turn. You should have enough experience, enough breath, enough concentration and a very good sense of southern music as support, otherwise the music will collapse loosely and be difficult to hear. Nanyin masters play/sing Nanyin, often close their eyes and pay close attention, listen to whether the music sounds made by themselves and others are in full swing, and cultivate their body and mind in delicate, rich and temperate performance. As a result, Nanyin people have achieved Nanyin and realized themselves in the process of becoming more and more "full" (Chen, 2019).

To sum up, at present, the research on Nanyin involves a wide range, with many researchers and rich achievements. The above research and understanding of all aspects of Nanyin is an indispensable premise and solid foundation for this study.

Important figure in promoting the development of China Nanyin

Zhao Feng (1916-2001)

Central Conservatory of Music(2016)He is a famous contemporary music theorist, music educator, social activist, and a pioneer of professional music education in New China. He was the president of the Central Conservatory of Music, the vice chairman of the China Musicians Association, and the editor-in-chief of People's Music. Since the 1980s, the strong leader who has inherited and developed Fujian Nanyin and played back its glory has been the promoter of Nanyin research, the development of musicology, and the cultivation of talents for China's music industry. Investigating Nanyin in Quanzhou, familiar with Nanyin and wrote an inscription for Nanyin: "Nanyin is a living history of China music, which can be traced back to the Jin and Tang Dynasties in terms of musical instruments and legal system. Therefore, it is a matter of benefiting future generations to inherit and preserve it." Under his impetus, Quanzhou held the Lantern Festival in 1981, 1982, 1988, 1994 and 2000, and Xiamen

held eight Fujian Nanyin International Conferences in the Mid-Autumn Festival in 1989 and 1995. It contributed to the convening of Nanyin Academic Symposium in February 1984 and the first, second and third academic symposiums of Nanyin in Fujian on June 4, 1985, October 11, 1991 and February 17, 2000. At the opening ceremony of Nanyin Academic Symposium in 1984, he made a speech entitled "I think the academic research of Nanyin should be carried out well". Unde his wise thinking and strong guidance, that research on Nanyin has gone from shallow to deep, with scholar ranging from Quanzhou and Xiamen to the whole province, to the national music circle and to the domestic and overseas, and finally the Nanyin Society of China was established in 1985, with him as its president. He also advocated the establishment of "Nanyin Studies" and comparative research methods.

Wang Yaohua (1989)

A senior professor of liberal arts and a famous musician, as early as 1980s and 1990s, he perceived the profound academic connotation and value of Nanyin with keen academic insight. Studying Nanyin music and its origin will not only help to deepen the understanding of the characteristics of Chinese traditional music, enrich the study of China's music history, but also help to establish the theoretical system of Chinese music. In 1989, A Preliminary Study of Fujian Nanyin, co-authored by him and Liu Chunshu, was published by Fujian People's Publishing House, which was the first book to discuss Fujian Nanyin in detail and systematically. It was not only an important achievement in the research of traditional music in China since 1980s, but also a milestone in the academic research of Nanyin. With a high sense of mission and responsibility, he devoted himself to the study of Nanyin, and made breakthrough research results in Nanyin origin, music structure, history and inheritance, Nanyin aesthetics and so on. His research involves many disciplines, such as music science, music temperament, music history, music philology, ancient genealogy and so on, and has achieved fruitful results. His main research methods are: multi-dimensional speculative method, reverse investigation method, cross-cultural comparative study, and the selected topics are quite forward-looking. His achievements and viewpoints in Nanyin research have a far-reaching impact on the discipline construction of Nanyin research.

Fan Zuyin (2007) Fan Zuyin, then president of China Conservatory of Music, spoke highly of Professor Wang Yaohua's hard work and fruitful achievements. Many works in the book involve many disciplines and are rich in content, mainly in the following six aspects: Fujian traditional music research, China traditional music research, world folk music research, Sino-Japanese music comparative research, music education research, and musicology discipline construction research. The research methods and perspectives are also diverse, among which the multicultural perspective is particularly obvious in the first five studies. An Introduction to China Traditional Music is a masterpiece of studying China traditional music from a multicultural perspective.

Zheng Guoquan（1931-）

Since he joined Quanzhou Local Opera Research Society in 1985, Zheng Guoquan has devoted himself to the rescue and protection of Quanzhou Local Opera for 40 years，which is an important person who can successfully apply for the world intangible cultural heritage in Nanyin. He developed Nanyin digital and network at his own expense. In 2000, he compiled 15 volumes of Quanzhou Traditional Opera Series with more than 6 million words, all of which were published, and won the only "Mayor's Special Award" in Quanzhou. He also

successively compiled and published Selected Chords of Ming Opera, Wen Zhi Pu of Qing Dynasty, Dao Guang Zhi Pu Pocket Style of Writing, on Chords across the Taiwan Strait, Qu Ji of Quanzhou Chords and History of Listening to Nanyin. 93-year-old Zheng still sticks to the front line of Quanzhou opera culture inheritance and protection.

Guo Yaying (2021) in 1993, by chance, Zheng Guoquan discovered Three Selected Works of Southern Fujian Opera in Ming Dynasty compiled by Long Peter and published at his own expense. He was deeply shocked when he first read this book. This book is not only of great significance to the study of Quanzhou opera history and culture, but also a spur to him. A western scholar can still do his best to explore and protect Quanzhou's traditional culture. As local cultural workers, how can we be indifferent? Now 93-year-old Zheng Guoquan still insists on the front line of the inheritance and protection of Quanzhou opera culture. Intangible cultural heritage is the treasure of Quanzhou, and it is the foundation of development. With such a good cultural environment today, he still has the spare capacity to persist in doing it!

Liu Dehai (1937-2020)

Born in Shanghai, he is a famous pipa player, educator, composer and professor of China Conservatory of Music. He absorbs the strengths of various schools and is eclectic, which greatly develops the basic skills of pipa playing and has profound traditional music cultivation. In 1960, the five strong men of Langya Mountain were played for the first time, which made a great breakthrough in playing content and technical skills and played a great role in promoting the modern pipa playing art. In 1972, he collaborated with Wu Zuqiang and Yan Wang Bridge to create the Pipa Concerto Little Sisters on the Grassland, which was the first of its kind. In 1975, Liu Dehai performed his adaptation of House of Flying Daggers for the first time, which was a great success. In 1979, Boston Symphony Orchestra visited China under the leadership of Seiji Ozawa, and Liu Dehai played Little Sisters on the Grassland with the orchestra. In 1981, Huang Yijun conducted Berlin Philharmonic for three consecutive concerts in Germany, and Liu Dehai played the pipa solo. This is the first time that China cooperated with Berlin Philharmonic, and Liu Dehai became the first person to cooperate with the Western Symphony Orchestra in folk music.

Master Liu Dehai has been paying attention to Nanyin for many years. His drawer is full of Nanyin albums, and he personally arranges music for Quanzhou Nanyin special concert. In the Spring Festival of 2003, Liu Dehai and a group of experts went to Quanzhou to collect folk songs. The 90-year-old man was deeply moved by the southern voice of a 4-year-old child. On behalf of China Conservatory of Music, they agreed to hold the "2003 China Quanzhou Nanyin Year", which was successfully performed by China Conservatory of Music and Quanzhou Nanle Orchestra in 2004. At the curtain call of the concert, Master Liu Dehai shouted' Long live Nanyin'! He said that Nanyin is the mother tongue of China music, and its artistic value is worthy of being a living fossil of China music history. Quanzhou provides various materials for China Conservatory of Music. China Conservatory of Music studies Nanyin with its own advantages, taking Nanyin as an important part of China's music gene pool, protecting, inheriting and promoting national culture and promoting Nanyin to the world.

Conclusion

Nanyin musical instruments include the upper four pipes: pipa, sanxian, dongxiao, erxian and lower four pipes; four kinds of small percussion instruments, as well as the suona (alto) and pinxiao (flute). Clapper is an indispensable symbolic instrument, and the singing method of singing while tapping inherits the legacy of Xianghe songs in Han Dynasty. Quanzhou and Xiamen are both important cities of Nanyin. Nanyin relies on Quanzhou dialect to produce and develop, and Quanzhou dialect is the main aria of Nanyin. Xiamen Nanyin has a long history, and the earliest Nanyin Society "Jinhua Pavilion" was founded in 1830. From the late Qing Dynasty to the present, Xiamen has been the political, economic and cultural center of southern Fujian and the star city of China. Due to the differences in pronunciation and articulation of Minnan dialect in different regions, the differences in pronunciation, rhyme and breath in Nanyin singing have gradually formed subtle differences in artistic style between Xiamen Nanyin and Quanzhou Nanyin.

References

Chen, Y. (2008). *Sacrificing the South and the North*. Beijing. Culture and Art Publishing House.

Chen, Y. (2018). "Non-legacy" rescuer Zheng Guoquan. *Music Life*, (04), 14-17.

Chen, Y. (2019). *Research on Nanyin Musical Sens.* Beijing. Central Conservatory of Music Press.

Li, B. (2006). *Quanzhou Nanyin Singing Course*. Xiamen. Xiamen University Press. Qua nzhou local opera research society. (2006). *Comparison of Gongchi Score, Staff Score and Simple Score Selected works of new spectral string pipe music*. Beijing. China Drama Publishing House.

Sun, X. (2011). Zhao Wei and Fujian Nanyin. *Fujian Art*, (01), 56-58.

Wang, Y., & Liu, C. (1989). *A Preliminary Study of Fujian Nanyin*. Fuzhou. Fujian People's Publishing House.

Wang, Y., & Liu, C. (2021). *Nanyin.* Fuzhou, Fujian Education Press.

Wang, Z. (2019). Tracing the origin of China. *Musicology*, (03), 97-101.

Zheng, G. (2009). *History of Quanzhou Xianguan.* Beijing, China Drama Publishing House.

Zhou, C. (2001). *Music and Aesthetics.* Nanjing. Jinghua Publishing House.

Literatures and Research on Cantonese Nursery Rhymes in China

Chen Huali,
Nicha Pattananon and Siriwan Intrakamhaeng
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : nicha.musiced@gmail.com

****

Abstract

Chinese local Cantonese nursery rhymes are an important part of the Chinese traditional music education system. Cantonese children contain Chinese culture's genes and life passwords, carry unique and rich imagination, cultural awareness, collective memory and by studying Guangdong's Cantonese nursery rhymes, students can accumulate the vocabulary of local national folk music in Guangdong, master the artistic characteristics and style characteristics of Chinese folk music. This will give the student folk music theory knowledge, the cultivation of national folk professional skills, the development of national folk music art and the development of national folk music music play an indispensable role. It is also a deep understanding of traditional Chinese art and cultural connotation. This article presents the literature of Cantonese nursery rhymes in China.

Keywords: Literatures; Research; Cantonese; Nursery Rhyme; China.

Introduction

By using "Cantonese nursery rhymes" as the main title to search for the overall trend of the number of publications in Chinese literature (2008-2023) that can be recorded in CNKI database. There are 77 literatures, including 7 master's theses, and the trend is obviously rising, which shows that the research on "Cantonese nursery rhymes" has been paid more and more attention. 2020 is by far the year with the highest number of articles, at 17. Before 2008, the academic attention on the study of "Cantonese nursery rhymes" did not attract much attention from experts and scholars. From 2008 to 2016, the number of published Chinese Cantonese nursery rhymes and the sequential growth rate of Chinese nursery rhymes showed a slow trend. In 2017, 2019 and 2020, the number of published Chinese Cantonese nursery rhymes and the sequential growth rate of Chinese nursery rhymes significantly increased three times. By 2020, there were 17 published in the same year, and the research on Cantonese nursery rhymes has been paid more and more attention by scholars. An upward trend in growth is foreseen in 2023.

Through the quantitative visualization analysis of the keywords "Cantonese nursery rhymes" in CNKI database, it is found that the research on "Cantonese nursery rhymes" takes Cantonese nursery rhymes as the main keywords, and forms a keyword co-occurrence network with music education, national vocal music, music classroom, etc. It can be seen that "Cantonese nursery rhymes" is an important part of music education in Guangdong, Hong Kong and Macao, and it is also one of the ways of traditional music culture in school education. The teaching of Cantonese nursery rhymes contains the dual connotation of art ontology and education, which has research value and significance.

* Received: January 9 2027; Revised: February 8 2024; Accepted: February 12 2024

Through the search of English literature in CNKI database with Cantonese nursery rhymes as keywords (1923-2023), it can be found that there has been a total of 1 study on Cantonese nursery rhymes and their teaching since 1923. Foreign studies on Cantonese nursery rhymes have not paid much attention.

Analysis of the research field of Cantonese nursery rhymes

The research field of "Cantonese nursery rhymes" involves a wide range. There are primary education, music and dance, preschool education, Chinese literature, higher education, secondary education, Chinese language and literature, journalism and media, drama, film and television arts, vocational education, library information and library science, educational theory and educational management, cultural economy, publishing, literature and art theory, adult education and special education, and so on. Among them, there were 20 literatures on primary education, accounting for 22.99%; There were 16 literatures on music and dance, accounting for 18.39%; There were 8 higher education literatures, accounting for 9.2% of the total; There were 9 literatures on preschool education, accounting for 10.34%.

Analysis of research institutions and personnel of Cantonese nursery rhymes

Related research institutions on Cantonese nursery rhymes mainly include universities, government departments, municipal district education bureaus, primary and secondary schools, specifically: Guangdong Vocational College of Literature and Art, Guangdong Second Normal College, Guangdong University of Technology, Guangzhou Tianhe District Huarong Primary School, Guangzhou University, Xinghai Conservatory of Music, Foshan University of Science and Technology, Guangzhou Yuexiu District Education Development Research Center, South China Normal University, Guangdong Technical Teachers College, Shaoguan College, etc. The main researchers are: Wan Shanshan published 5 papers, Chen Huali published 3 papers, Chen Jinying published 2 papers, and so on.

Overview of research on the teaching of Cantonese nursery rhymes.

Through major libraries, cultural centers, literature and history libraries in China, the books of "Cantonese Nursery rhymes" collected are lyrics and music scores. Using "Cantonese nursery rhymes" and "Guangfu nursery rhymes" as search terms through CNKI, Tongfang, Wip.com and Google Scholar, 77 literatures were retrieved from 1959 to December 2023, including 7 postgraduate theses and 44 journal papers analyzed and researched from the perspective of music and education. Another 26 papers are studied from other disciplines such as Chinese, fine arts, and design.

Through the literature analysis on CNKI, it is found that there is no core literature on the teaching of Cantonese nursery rhymes at present, and most of them focus on the analysis of lyrics, melody and rhythm of the music ontology. There are also studies on music appreciation, vocal music teaching and the use of Cantonese nursery rhymes in early childhood education, and the correlation between the research contents is not great. Through the search of literature and the analysis of the data obtained by field investigation, there are no significant research results on Guangfu nursery rhymes in foreign literature.

Literatures of Cantonese nursery rhymes

Qu Dajun's "Guangdong New Language" through 28 volumes of the Guangfu area's mountains and rivers, scenic spots, poetry works and other detailed records and classification, such as "Lizhi good food, no children, nimbaki no sweet fall broken branches." Although the description of Guangfu nursery rhymes is not much, it is also promoted as the earliest Guangdong encyclopaedia that records Guangfu nursery rhymes.

Zhu Ziqing's "Chinese Nursery rhymes" can take the way of nursery rhymes and compare the differences between different local nursery rhymes, such as the difference between the Guangzhou nursery rhyme "Moonlight Light" and the southern Fujian nursery rhyme "Moonlight Light".People show the characteristics and value of Guangfu nursery rhymes.

Liang Da's "Guangzhou Xiguan Ancient Child (4) Xiguan Children's Play" combines the background of Guangfu nursery rhymes, local legends, and the combination of nursery rhymes and games with vivid and concise pictures, which is well received by the world.

Xiao Zhuoguang's "Guangzhou Folk Ballads" is a book with the most complete contents of Guangfu nursery rhymes. It is called "professional dictionary" of Guangfu nursery rhymes. The ballads are classified according to the number of first characters and strokes.

Guangzhou Yuexiu District Literary Federation. "Old and New tour of Guangfu Nursery rhymes" collected 64 nursery rhymes combined with pictures, divided into "the most classic", "the most ghost horse", "the most fun", "the most common", "the most characteristic", "the most brief" six parts, and the difficult to understand the words and words to interpret, forming a fun and childlike "small picture book".

In addition, the works on Guangfu nursery rhymes published in modern times include Chen Zidian's Lingnan Traditional nursery rhymes: Guangfu Nursery rhymes Hakka Nursery rhymes Chaoshan Nursery rhymes, Chen Zidian's New Life New Nursery rhymes and Wang Junkang's Ageless Nursery rhymes: Comments on Children's Poetry by Chen Zidian, Notes on Foshan Traditional Nursery rhymes by Peng Yongmei, Research on Teaching Design of Rhythm in Xiguan Nursery rhymes in Guangzhou by Li Qingyue and Chen Yaxian, etc. To sum up, the works of Cantonese nursery rhymes are divided in various ways (Song, 2008).

To sum up, the existing books published on "Cantonese Nursery rhymes" are all lists of musical scores and tracks of "Cantonese nursery rhymes", as well as lists of lyrics of "Cantonese nursery rhymes". There is no in-depth discussion on teaching objectives and teaching effects from the perspective of teaching. At present, the research at home and abroad is still vacant.

Research on the music ontology of Cantonese nursery rhymes

Wan Shanshan (2019), in an essay on the Creation and Development of Cantonese nursery rhymes chorus, takes the creation and arrangement of Cantonese nursery rhymes chorus as the starting point to make suggestions on the way out of traditional Cantonese nursery rhymes chorus.

In the article "The Classroom Inheritance of Local Nursery rhymes Culture -- Taking the Classroom Inheritance of Cantonese nursery rhymes and Songs as an example", Zhang Wei (2019) expounds the great role of classroom in the inheritance of Cantonese nursery rhymes and puts forward several suggestions for optimizing classroom inheritance, such as: We should pay attention to the development of Cantonese nursery rhymes curriculum, strengthen the construction of teaching materials of Cantonese nursery rhymes, pay attention to the fun of Cantonese nursery rhymes and build a rich and colorful display platform.

In his article Folk Chanting in the Cultural Memory of Guangfu -- On the Inheritance and Development of Cantonese nursery rhymes, Zeng Yingfeng (2018) discusses the content, lyrics format and language of Cantonese nursery rhymes in a specific period, starting from the Opium War in 1840.

The characteristics and multiple versions of one song are expounded, and suggestions are put forward for the inheritance and development of contemporary Cantonese nursery rhymes.

Zhang Ying's (2016) Research on the singing Style of Guangdong Traditional nursery rhyme "Moonlight Light" aims at the analysis and elaboration of the history and artistic characteristics of different versions of "Moonlight Light" in Guangzhou and Hakka areas, and explores their internal emotional expression and other issues.

In "On the Regional Cultural Characteristics of Guangzhou Nursery rhymes", written by Liu Yezhen (2015), the carrier characteristics of the lyrics of Guangzhou nursery rhymes, the way of emotional expression and the sense of picture carried in the works are introduced in detail.

Wu Yumei (2017), in the article "A Study on the Phonetic Characteristics of Cantonese nursery rhymes", analyzes and studies the phonetic features of Cantonese nursery rhymes lyrics, and provides suggestions for the development of Cantonese nursery rhymes in the new era.

Liu Yezhen (2015) pointed out that Guangfu nursery rhymes have the free rhythmic form of "number of Bai LAN", and the regional characteristics of the dialect with a rhyme and a sigh.

Guangfu children's rhymes can make use of nine tones and six keys of Cantonese, flexibly use melody changes to set the person, grasp the speed and strength of singing, and form a diversified lyric style.

Cantonese new nursery rhymes are full of strong children's taste, innocent imagination and happy game color, the language is simple and popular.

Cantonese nursery rhymes have a strong vitality. The rhythm of the level and oblique tones shows the rhythmic beauty of the nursery rhymes. The lyrics with nine tones and six keys show the beauty of the nursery rhymes.

Zhang Ying (2021) uses text analysis and comparative research to explain the traditional nursery rhyme "Moonlight Light" in Guangzhou and Hakka areas, analyzes the aesthetic characteristics of "Moonlight Light" in terms of music ontology structure, lyrics content and emotional transmission, and summarizes the singing style and characteristics of Guangdong nursery rhymes.

He Tao (2021) uses the text analysis method to analyze the source and cultural connotation of Guangzhou traditional nursery rhymes from the past, present and future three dimensions, and probes into the artistic characteristics of Guangzhou traditional nursery rhymes in terms of language, melody and structure.

From the perspective of data analysis methods, existing studies have paid more attention to the song creation and singing skills of Cantonese nursery rhymes, but paid less attention to the specific implementation of music education in different regions.

Analysis of the cultural connotation of Cantonese nursery rhymes

Chen Huali-Chu and Zhu Zai-ching (2023) pointed out that Cantonese nursery rhymes are part of the traditional culture of Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area in China. It has certain significance for promoting the inheritance and protection of Guangfu culture in the Greater Bay Area; It can improve the cultural cohesion and centripetal force of Guangfu; Enhance the sense of identity and belonging to the local culture of Guangfu; To inspire children to love their hometown and motherland, and to provide a good language

environment for the inheritance and development of Cantonese in the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area. This paper discusses the ethnic characteristics of Cantonese nursery rhymes in the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area from the perspective of musical anthropology and its interconnecting national emotional and cultural heritage.

By collecting data through field investigation, Fu Chunming explained the aesthetic characteristics, spiritual and cultural connotation of Guangzhou nursery rhymes and the "gray nursery rhymes" under the contemporary evolution, and analyzed the four aspects of Guangzhou nursery rhymes with local characteristics of Lingnan scenery, interesting festival customs, positive and optimistic people's spirit and pragmatic and enterprising commercial consciousness. It shows Guangzhou people's plain, honest, open-minded, positive attitude towards life and interpersonal communication standards, and shows the Guangfu culture's aesthetic value pursuit of truth, kindness and beauty.

The feelings of local and hometown contained in Guangfu nursery rhyms are expressed in the form of lyrics to reproduce the beauty of rural situation and water village ethics, and the picture of the integration of Xiguan old houses and urban culture deepens the aesthetic taste of Guangfu culture.

Establishment and research of Cantonese nursery rhyme teaching

Transmission of Cantonese nursery rhymes in school education

"Compulsory Education Music Curriculum Standards (2011 edition)" pointed out: "The excellent traditional music of all ethnic groups in China as an important content of music teaching." Therefore, in order to spread local culture, primary and secondary education in Guangdong Province has also done a lot of work, such as the development of local art textbooks "Guangzhou Music" and "local art". Although the textbooks are available, what about the actual application in teaching? According to the survey on the use of the textbook "Guangzhou Music", 40 teachers from 35 primary and secondary schools in Panyu District, Guangzhou, found that almost none of the teachers often use the textbook "Guangzhou Music". When asked about the reasons, the teachers generally said that the Education Bureau did not clearly stipulate that the textbook must be included in the textbook, so it can be used or not. Originally there is a music textbook "Music" (Huacheng Publishing House), this must be on the textbook is not enough time to finish, naturally will not teach "Guangzhou Music", moreover, "Guangzhou Music" teaching reference is very little, there is no CD and other materials to learn, many provincial teachers can not speak Cantonese, nature can not teach. Nowadays, a large number of college graduates from other provinces of Guangdong come to Guangdong to teach, so Putonghua teaching is the language of instruction in primary and secondary schools. These teachers are not proficient in Cantonese, so they generally do not teach Cantonese nursery rhymes. Even though some teachers consciously teach children to sing Cantonese nursery rhymes, there are not many nursery rhymes works, and the materials for reference and learning are limited. It affects the teaching of Cantonese nursery rhymes, so we should solve this problem from the richness of works and the richness of learning images, audio and video materials. The author believes that it is imperative to train children and primary and secondary school teachers who have the knowledge system of Lingnan music culture.

Many education units in the old urban areas of Guangzhou, such as Yuexiu District and Liwan District, still attach importance to the inheritance and development of Cantonese nursery rhymes. For example, the performance video of Yuexiu District's old Buqian Primary school shows a group of "student brothers" on the playground.

Line up the formation of "2017· Yue Sing", and sing Cantonese rhyme Tang children's song "Pool" together with Cantonese shock. It was composed by Chen Huiquan, a famous musician in Guangdong Province, and adapted from a poem of the same name by Bai Juyi, a Tang Dynasty poet Cantonese nursery rhyme, the song is sung by Chen Yunrong, the daughter of teacher Chen Huiquan. Yuexiu District "Cantonese nursery rhymes, Cantonese Popular singing" singing activities, each school year will select five selected songs for primary school students in Yuexiu District to learn singing, has been held for four years, many key primary schools in Yuexiu District have organized students to sing Cantonese nursery rhymes. The development of art education activities in these schools is worth learning from other schools.

Guangzhou Yuexiu District Education Bureau holds a Cantonese nursery rhyme competition every year, see the picture below:

Ling Yao's "Case Study of Primary school students' Learning attitude towards Cantonese nursery rhymes" is a memorial to MAO Sheng in Panyu District, Guangzhou.

Taking "school" as an example, this paper analyzes pupils' learning attitude towards Cantonese nursery rhymes.

In the article "Cantonese nursery rhymes, Lighting up Your childhood - On the application of Cantonese nursery rhymes in my kindergarten teaching", Wu Minyan and Chen Xiaoming believe that choosing suitable nursery rhymes can stimulate children's interest in learning. In the teaching process, if the use of rich teaching forms can promote the all-round development of children.

Tang Wen believes that an important way for Cantonese nursery rhymes to enter the classroom education of kindergartens is to design courses and activities that conform to children's cognitive rules and psychological development characteristics, set the teaching objectives of Cantonese nursery rhymes, and choose appropriate methods such as situation method, question method and prop practice method for teaching. For example, the goal of small classes is for children to learn to sing while performing simple movements; The goal of the middle class is to learn to sing and perform Cantonese nursery rhymes with expression, and to imitate and compose Cantonese nursery rhymes; The goal of Tai class is to be able to express and sing Cantonese nursery rhymes in the created situation, and to be willing to participate in the collective creation of Cantonese nursery rhymes.

Guangzhou nursery rhymes, as one of the quintessence of Guangfu culture, fit into Guangzhou nursery rhymes in combination with the localization emphasized by the Orff music teaching method in rhythm, scale, tone and other aspects, and can be integrated into music classes through the combination of the two.

Shen Mei proposed that the application of Guangfu nursery rhymes in the music teaching practice of the lower grades of primary schools not only accords with the actual physical and mental development of students, but also helps students understand the history and culture of the city where they live, providing possibilities for cultivating love for their hometown and realizing the pursuit of truth, kindness and beauty from an early age.

He Fang proposed to take "Guangzhou nursery rhymes" as the carrier, under the framework of the new curriculum standard, and relying on Tao Xingzhi's art education thoughts, to design effective teaching strategies such as "Guangzhou nursery rhymes + culture", "Guangzhou nursery rhymes + technology", and "Guangzhou nursery rhymes + opening", to enter the mother tongue ballads, base on the local origin, dig deep into the

teaching materials and humanities, integrate the teaching methods, and enrich the music teaching content. Inheriting excellent traditional culture.

Pan Yingbin proposed that Cantonese nursery rhymes have such characteristics as beauty of children's interest, beauty of music and beauty of games. In the teaching process, teachers can introduce various characteristics and classification of nursery rhymes, display corresponding Cantonese nursery rhymes, and then analyze them.

In the context of diversified cultural background, through integration education into various forms such as the contextualization, creation and performance of Guangfu nursery rhymes, foreign students are promoted to quickly adapt to the life of Guangfu and enhance the sense of cultural identity of Guangfu.

As the origin and characteristics of Cantonese culture, Cantonese nursery rhymes should be selected to integrate the content and form of appropriate Cantonese nursery rhymes into children's daily life, so that Cantonese nursery rhymes can become a learning method that children enjoy (He, 2023).

Zhou Minxian and Shen Feifei believe that according to the problems of passive waiting, complaint incidents, and safety hazards that may occur in drinking water and gathering of middle class in kindergartens, teachers can guide Guangfu nursery rhyme into several categories of "good taste" and "good viewing" to optimize the effect of middle class children in the transition process.

Nursery rhymes are of profound significance to the development of children. To optimize the application of Cantonese nursery rhymes in kindergarten curriculum, it is possible to integrate Guangfu nursery rhymes into children's daily life by adopting such methods as children's cultivation, education through entertainment and subtle influence .

By analyzing the significance of games and combining with a large number of group cooperative game words involved in Guangfu children's rhymes, this paper puts forward operable game types to enable children to develop their physical and humanistic qualities in the process of playing games.

Social education inheritance of Cantonese nursery rhymes

In the 1980s, Mr. Wei Ran, the father of Hong Kong nursery rhymes, carried out the activities of Guangdong nursery rhymes, adapted and created more than 300 nursery rhymes in three months, and recorded some songs into six sets of Guangdong nursery rhymes song tapes. At that time, no record company was willing to publish them, and he invited Hong Kong university students and several children to record CDS, which sold more than 10,000 copies. With China's reform and opening up, these songs spread to Guangzhou and even the whole South China. In the 1990s, Mr. Lai Kwong-yi adapted the song into a chorus and won awards in various music competitions, which has since spread and has been sung until now. It is not difficult to find that "Moonlight" and "Rain" are the two nursery rhymes that music creators are most enthusiastic about adapting. Because of their catchy melodies, these two nursery rhymes are also the most widely spread and have become well-known songs and become the most famous classic nursery rhymes in Cantonese. However, the degree of social attention is still not enough, and the whole society should pay attention to it together in order to better inherit traditional culture. Radio and TV stations still consider economic benefits more, and advertisements occupy most of the time. If traditional songs are played in these times, it will certainly have great social impact. With the development of The Times, new nursery rhymes and nursery rhymes are constantly developing and innovating, and the creation of children's songs is getting more and more attention from everyone. With the

development of The Times, new nursery rhymes and nursery rhymes are constantly developing and innovating, and the creation of children's songs is getting more and more attention from everyone. She spent decades to create a large number of children's songs, these children's songs are based on the traditional Chinese poetry adaptation and creation, and held Gu Jianfen ancient poetry children's poetry concert, through the promotion of the concert, a lot of ancient poetry children's songs spread rapidly in the north and south of the Yangtze River, which is also helpful for children to remember ancient poetry. The social environment is the best way to inherit and develop traditional culture, such as subway, bus billboards and TV videos, can be well used, but in fact, these screens and videos are occupied by a large number of advertisements, failed to play a good propaganda effect on traditional culture. The Lingnan Nursery Rhyme Festival organized by the Guangdong Provincial Civilization Office is a good way to promote the festival. Guangzhou Education Bureau and Guangzhou Committee of the Communist Youth League held the collection of Guangzhou nursery rhymes in 2022, see the left figure below. Guangdong-hong Kong-Macao Greater Bay Area Cantonese nursery rhyme choir performance see below right (He, 2021).

From the first session to the second session, whether in the quality of works or the scope of participation and groups, there is a qualitative leap. The organizers also aim to inherit the minor tunes that have carried folk culture for thousands of years, and also hope to collect works belonging to the current era. The Xinghai Children's Palace in Panyu District plays Cantonese nursery rhymes on the screen in the hall, which also has a good enlightening effect on people.

At the same time, the spread of Cantonese nursery rhymes in public places also plays a certain role. For example, when the New Year is coming, the restaurant of Guangzhou Library plays "Selling Laziness", which is really grounded. It not only has the atmosphere of the New Year, but also plays a good effect of promoting traditional culture.

For the inheritance of Cantonese nursery rhymes, there are many CDS of Cantonese nursery rhymes on the market, including reciting and singing, but the demand is very small. There are two main reasons for this: first, nursery rhymes are not recognized enough by the society and cannot arouse people's resonance; Second, the production of songs with a single melody, old tunes without innovation, can not attract attention.

The research on nursery rhymes at home and abroad generally focuses on the educational research issues such as the music education of nursery rhymes, the moral education of nursery rhymes, the play of nursery rhymes, and the relationship between nursery rhymes and nursery rhymes. These studies all show that Cantonese nursery rhymes, as the unique local characteristics of Guangdong and Lingnan culture, have attracted people's attention. Among the scores and books of Cantonese nursery rhymes, there is the earliest "Guangzhou Nursery rhymes A Collection" written by Liu Wanzhang in 1928, published by the publishing Department of National Sun Yat-sen University, which collected 100 popular Cantonese nursery rhymes. However, the book only has text without music score, and the font is traditional Chinese, which is no longer suitable for the language and culture needs of modern society. After that, there were the 1982 Chinese Folk Song Collection · Guangdong Volume · Han Section and the 2005 edition of Chinese Folk Song Collection · Guangdong Volume, which included folk songs of various places in Guangdong based on real people singing and scoring, but not specifically for nursery rhymes, and the score and lyrics had their own sources.

From the perspective of argumentations, existing studies have focused on the promotion of Cantonese nursery rhymes to children's comprehensive quality, while less attention has been paid to the acceptance and application of Cantonese nursery rhymes in different cultural backgrounds (Smith, 2010; Johnson, 2012; Brown, 2016). The exploration and research on the practice teaching of Guangfu nursery rhymes in colleges and universities are still few, and the way is relatively simple. There is no research literature on Cantonese nursery rhymes in normal colleges and universities.

Conclusion

Many scholars and experts in China have a high sense of mission and responsibility for the inheritance of folk music culture, and have gone deep into the folk rescue, excavation and sorting out very valuable first-hand data, especially in the history of folk music, folk music classification, folk music form, folk music characteristics and other aspects of a large number of in-depth research work. The main representative scholars are: Fan Zuyin, Geng Shenglian, Xie Jiaxing, Guan Jianhua, Wang Yaohua, Luo Qin, Qiao Jianzhong, Xiao Mei, etc.

The inheritance of folk music culture is a mission entrusted by history to the contemporary era, which is an important event related to the national movement and national policy. Based on this, relevant institutions have organized academic seminars for many times to study the inheritance of folk music culture, reached a consensus on the urgency and practical significance of inheritance, proposed the concepts of "mother tongue music education" and "bilingual music education", and seriously considered and deeply studied from the aspects of inheritance subjects and inheritance modes. In theory, the promotion of national music culture inheritance has made a positive exploration.

References

Chen, H., & Zhu, Z. (2023). The Connection of Feelings between Guangdong, Hong Kong and Macao under the perspective of Musical Anthropology: A Case study of Cantonese nursery rhymes. *Drama House*, (14), 116-118.

He, J. (2023). Popular Writing starting from Nursery rhymes: A discussion on the Development of Lingnan Cantonese Children's Literature from the perspective of Cultural Memory. *Yuehaifeng*, (03), 57-66.

He, T. (2021). *Artistic Characteristics and Singing Exploration of Guangzhou Traditional Nursery rhyme,* [Master's Thesis]. China Conservatory of Music.

He, W. (2021). A study on the inheritance and integration of Chinese folk music Culture in Piano teaching in normal universities. *Cultural Industry*, (07), 128-129.

Liu, Y. (2015). On the Regional cultural characteristics of Nursery rhymes in Guangzhou. Journal of Guangdong Agricultural. *Industrial and Technical College*, (2), 26-29.

Song, S. (2008). Chinese vocal music teaching should create a diversified development path -- Introducing world folk music into vocal music teaching classroom. *Music of China*, (03), 211-213.

Wan, S. (2019). Research on choral creation and development of Cantonese nursery rhymes. *Contemporary Music*, (08), 91-95.

Wu, Y. (2017). A Study on Translation of Children's Oral Literature: Taking the English Translation of Cantonese Nursery Rhymes as Examples. (eds.) 2nd *International Conference on Humanities Science, Management and Education Technology (HSMET 2017)*.

Zeng, Y. (2018). Folk Chanting in the cultural memory of Guangfu: On the inheritance and development of Cantonese nursery rhymes. *Quest*, (05), 96-103.

Zhang, W. (2019). *Classroom inheritance of Local nursery rhymes Taking the classroom inheritance of Cantonese nursery rhymes*.

Zhang. Y. (2016). The role of multi-cultural music education in the inheritance of folk music culture: A case study of folk music education in primary and secondary schools. *Journal of Kaili University*, (04), 178-182.

Zhang, Y. (2021). Inheritance and Development of Folk art: A Case Study of Cantonese Nursery rhymes. *Drama House*, (34), 81-82.

ภาคผนวก

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ

1.ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

1.1 บทความพิเศษ (Special Article) บทความทางวิชาการพิเศษ ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการอย่าง เข้มข้น และผ่านการอ่านและพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นๆ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักวิชาการในวงการวิชาการ/วิชาชีพ

1.2 บทความวิจัย (Research Article) ได้แก่ รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ จะต้องไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดๆ มาก่อน

1.3 บทความทางวิชาการ (Academic Articles) ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการมีความโดดเด่นเพื่อนำเสนอองค์ความรู้ใหม่สู่สังคม

2.การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ใน Journal of Roi Kaensarn Acadami ให้ผู้เขียนทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลด Template บทความวิจัย หรือ Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ Template บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ ซึ่งเป็นตัวอย่างของการเขียนบทความวารสาร โดยสามารถดาวน์โหลดได้ดังนี้

2.1.1 Template บทความวิจัย (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.docx)

2.1.2 Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.docx)

2.2 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลดหนังสือรับรองก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Roi Kaensarn Academi โดยสามารถดาวน์โหลดได้ที่ (.pdf) และให้กรอกรายละเอียดให้ครบถ้วน พร้อมทั้งบทความที่เขียนส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสารเพื่อตรวจสอบเบื้องต้น

2.3 รอเจ้าหน้าที่ติดต่อกลับตามเอกสารที่แนบของผู้เขียนบทความที่ส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสาร เจ้าหน้าที่ส่งแบบ Google Form ให้ผู้เขียนดำเนินการตามแบบฟอร์มดังกล่าว

2.4 เจ้าหน้าที่แจ้งให้เข้าในระบบสมัครสมาชิกออนไลน์ของวารสารและ/หรือ (กรณีผู้สมัครแล้วต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่ 2.1 และ 2.2 เช่นเดียวกัน) ถึงให้เข้าระบบได้ตามลิงค์นี้ https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/user/register (สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ระบบ Thaijo) เมื่อส่งบทความเข้าระบบแล้ว เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบและดำเนินการตามขั้นตอนในการจัดทำบทความให้ผู้เขียนบทความทราบตามลำดับต่อไป

3. การตรวจสอบบทความและพิสูจน์อักษร

ผู้เขียนควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความให้กับบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสารจะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร

4. รูปแบบการจัดเตรียมบทความ

4.1 สำหรับภาษาไทย บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ดีด โดยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH SarabunPSK) ขนาดอักษร 16 จัดกั้นหลังตรง ส่วนบทความภาษาอังกฤษให้ใช้แบบอักษร Times New Roman ขนาดอักษร 12 ในการจัดให้มีระยะห่างระหว่างบรรทัดหนึ่งช่อง (Double spacing) ตลอดเอกสาร พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์สั้นขนาดเอ 4 (A4) ระยะ ขอบกระดาษบน 1.5 นิ้ว, ล่าง 1 นิ้ว, ซ้าย/ขวา 1 นิ้ว พร้อมใส่หมายเลขหน้ากำกับทางมุมขวาบนทุกหน้า บทความไม่ควรยาวเกิน 20 หน้ากระดาษพิมพ์สั้น โดย นับรวมภาพประกอบและตาราง

4.2 ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง

4.3 ชื่อผู้เขียน ตำแหน่งทางวิชาการ สาขา คณะ สังกัด/หน่วยงานของผู้ร่วมหรือที่ปรึกษาทุกคน โดยเรียงจากผู้เขียนบทความ 1 ผู้ร่วม 2,3,4 ตำแหน่งใต้ชื่อเรื่อง เยื้องชิดฝั่งขวาของหน้ากระดาษ มี E – mail ที่ติดต่อในการส่งบทความได้

4.4 มีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 500 คำต่อบทคัดย่อ

4.5 กำหนดคำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 3-5 คำ

4.6 การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษรและหัวข้อย่อยขนาดเดียวกันต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ควรเว้น ระยะพิมพ์ 0.5 ช่วงบรรทัด

4.7 การใช้ตัวเลข คำย่อ และวงเล็บ ใช้เป็นตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Network Organization) เป็นต้น

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

1) บทคัดย่อ (Abstract)

2) บทนำ (Introduction) ระบุความสำคัญของปัญหาการวิจัย

3) วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

4) ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่ม ตัวอย่าง และการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

5) กรอบแนวคิดในการวิจัย

6) ผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ

7) อภิปรายผล/วิจารณ์ (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยง ของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อๆ แต่ ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด

8) ข้อเสนอแนะ (Suggestion) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป

9) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ในเชิงอรรถเท่านั้น เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

บทความพิเศษ บทความวิชาการ บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ บทความวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

1) บทคัดย่อ (Abstract)

2) บทนำ (Introduction)

3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับและมีกรอบแนวคิดผลสัมฤทธิ์ของบทความ

4) บทสรุป (Conclusion)

5) เอกสารอ้างอิง (References)

ตัวอย่างการจัดพิมพ์บทความ

ระบุหมายเลขไว้ด้านบนขวา (16 pt)

1. นิ้ว

1 นิ้ว **ชื่อบทความภาษาไทย (20 pt)** 1 นิ้ว

Articles English (14 pt)

ชื่อ – นามสกุล ผู้เขียนบทความ (16 pt)
หน่วยงานต้นสังกัด (16 pt)
Name - Surname of Article author (12 pt)
Agency (12 pt)
E-mail (12 pt)

****

บทคัดย่อ (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน 350 คำ) .....

.....

คำสำคัญ : 3-5 คำ **(16 pt)**

Abstract (14 pt)

(12 pt ไม่เกิน 350 คำ).....

.....

Keywords : 3-5 words (12 pt)

บทนำ (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

.....

เนื้อหาแต่ละประเด็น ตามแบบบทความวิชาการ/วิจัยและอื่นๆ (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

.....

สรุป (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

.....

1 นิ้ว

สำหรับการอ้างอิงเอกสารในบทความนั้นใช้ระบบ APA ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้ วงเล็บ เปิด-ปิด และระบุชื่อ-นามสกุล ของผู้เขียน ปี พ.ศ. และเลขหน้า ของเอกสารที่นำมาอ้างอิงกำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง เอกสารที่อ้างอิงในบทความจะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ และผู้เขียนบทความต้องรับผิดชอบถึงความถูกต้องของเอกสารที่นำมาอ้างอิงทั้งหมด การอ้างอิงเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ โดยรูปแบบของการอ้างอิงเอกสาร มีดังนี้

1. หากชื่อผู้แต่งอยู่หน้าข้อความที่อ้างถึงให้ใช้ชื่อผู้แต่ง (ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2545 : 15-16) หรือ Baruard, Chester L, (1938 : 50)

2. หากชื่อผู้แต่งอยู่ท้ายข้อความที่อ้างถึง ให้ใช้ (ชื่อผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น

1) กรณีผู้แต่ง 1 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อผู้เขียน, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น (ชวลิต ประภาวานนท์, 2545 : 19) หรือ (Chandler, Alfred D, 1962 : 42)

2) กรณีผู้แต่ง 2 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อที่ 1 และชื่อที่ 2, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (ทองใส นามดี และวิทยา แสงทอง, 2556 : 20) หรือ (Chandler,Ralph C. and Plano Jack C, 1982 : 3)

3) กรณีผู้แต่งมากกว่า 3 คนขึ้นไป ครั้งแรกให้เขียนชื่อผู้เขียนทั้งหมด และครั้งต่อไปให้เขียนเป็นคณะ เช่น (ชื่อผู้เขียนคนที่ 1 และคณะ, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (สมศักดิ์ วานิชยาภรณ์ และคณะ, 2556 : 23) หรือ (Argyris et al.,1972 :9)

4) การอ้างอิงท้ายบทความ ให้ใช้รูปแบบ APA เวอร์ชัน 6 ดังตัวอย่างนี้ (http://www.apastyle.org)

1) หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อเรื่อง.* (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. เช่น

1.1) ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2543). *2475 การปฏิวัติสยาม.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

1.2) Simon,Herbert A. (1976). *Administrative Behavior*. (3rd ed.). New York: The Free Press.

2) บทความในวารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. *ชื่อวารสาร*, ปีที่ (ฉบับที่), เลขหน้าที่ ปรากฏบทความในวารสาร. เช่น

2.1) ฉลอง พัฒนา. (2556). การสร้างฐานความรู้ในการบริหารจัดการชุมชน. *วารสารปกครองท้องถิ่น*, 1(1), 52-67.

2.2) Jurkovich,R (1974). A Core Typology of Organization Environments. *Administrative Science Quarterly*, 19 (2), 380-394.

3) วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

ชื่อผู้วิจัย. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อเรื่อง.* ระดับของงาน.หน่วยงานที่รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัย

3.1สมพร เกษตรศิริ (2550). *การบริหารจัดการองค์กรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

3.2 Jaffee,D. (2001). *The Development on New Generation of Thai Farmers to Propel Thai Eeonomy* . Research Report. College : Thepsatri Rajabhat University.

4) แหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์

ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ วัน เดือน ปี. แหล่งที่มา : Url

เช่น

พีรพล หาญพิชัยยุทธ. (2553). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย. *ออนไลน์*.สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2555. แหล่งที่มา http://www.buddhismth.com/index.hp?y.

BBC New. (2016). Etnical Alzheimers or Social Advocates solution. *Online.* Retrieved May 3, 2017. from : http://www.bbc.com/2016/ WORLD

5) รายงานการประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. *ชื่อเอกสารรวมเรื่องรายงานการประชุม.* วัน เดือน ปี. สถานที่จัด. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น สมาน นิดตาทอง. (2550). การพัฒนาการเรียนรู้แห่งศาสตร์ทางการจัดการ.*เอกสารประกอบการประชุมการประสานงานชุมชน.* 25 พฤศจิกายน 2550. โรงแรมนภานิมิต. กรุงเทพมหานคร: พิสุดการพิมพ์.

Natthabhan, S. (2000). The Besuty of Wonmen in Theravada Philosopy. *Nebraska Symposium on Motivation : voll. 38. Perspectives on Motivation.* 18 July 2000. Lincoln. USA: University of Nebraska Prees.

6) พจนานุกรม

ชื่อหนังสือ. (ปีที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน.* (2525). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน.

Shoter Oxford English dictionary. (2002). New York: Oxford University Press.

6. ส่วนภาพประกอบ (Figure) **และส่วนตาราง** (Table)

ภาพประกอบและตารางควรมีเท่าที่จำเป็น โดยพิมพ์หน้าละ 1 ภาพ หรือ 1 ตาราง สำหรับคำบรรยายภาพและตารางให้พิมพ์เหนือภาพหรือตาราง ส่วนคำอธิบายเพิ่มเติมให้ใส่ใต้ภาพหรือตาราง

7. ลิขสิทธิ์

เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ผู้เขียนทุกท่านต้องลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มใบมอบลิขสิทธิ์บทความให้แก่วารสาร พร้อมกับบทความต้นฉบับที่ได้แก้ไขครั้งสุดท้าย นอกจากนี้ ผู้เขียนทุกท่านต้องยืนยันว่าบทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์นั้น ได้ส่งมาตีพิมพ์เฉพาะใน Journal of Roi Kaensarn Acadami เพียงแห่งเดียวเท่านั้น หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้เขียนอื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้เขียนต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อบรรณาธิการ ก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์

8. การติดต่อโฆษณาและการสมัครสมาชิก

การติดต่อโฆษณา การสั่งซื้อ และการสมัครเป็นสมาชิกวารสารพัฒนาระบบการจัดการ กรุณาติดต่อ “กองบรรณาธิการวารสาร” ศูนย์พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ บจก.พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190
https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/index
E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

9. กำหนดการออกวารสาร

ฉบับที่ 1 มกราคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มกราคม)
ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)
ฉบับที่ 3 มีนาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มีนาคม)
ฉบับที่ 4 เมษายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)
ฉบับที่ 5 พฤษภาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤษภาคม)
ฉบับที่ 6 มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)
ฉบับที่ 7 กรกฎาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กรกฎาคม)
ฉบับที่ 8 สิงหาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)
ฉบับที่ 9 กันยายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กันยายน)
ฉบับที่ 10 ตุลาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)
ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤศจิกายน)
ฉบับที่ 12 ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

10. อัตราค่าวารสาร

กำหนดออกวารสารปีละ 12 ฉบับ จำหน่ายราคาฉบับละ 300 บาท (ไม่รวมค่าส่ง)

11. อัตราค่าสมาชิก

ปีละ 500 บาท

ใบสมัครเป็นสมาชิก

Journal of Roi Kaensarn Academi

ที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน บรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Academi

ข้าพเจ้า (ชื่อภาษาไทย).....

(ชื่อภาษาอังกฤษ).....

ที่อยู่ (ที่สามารถติดต่อได้).....

.....

E-Mail : .....โทรศัพท์ ..... โทรสาร.....

มีความประสงค์จะขอรับสมัครเป็นสมาชิก Journal of Roi Kaensarn Academi

( ) สมาชิกประเภทรายปี 500 บาท

( ) เล่มละ 300 บาท

พร้อมนี้ ข้าพเจ้าได้ส่ง

( ) เงินสด

( ) อื่นๆ.....

โปรดนำส่ง Journal of Roi Kaensarn Academi

สถานที่ติดต่อ ☐ ที่บ้าน ☐ ที่ทำงาน

เลขที่.....ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์ ..... มือถือ.....

โทรสาร.....E-Mail : .....

ลงชื่อ.....

(.....)

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

ค่าบำรุงปี พ.ศ.....

เลขที่ใบเสร็จ.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงบัญชีแล้ว.....

หนังสือรับรอง

ก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Roi Kaensarn Acadami

เรียน บรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami

ตามที่ ข้าพเจ้า.....

ได้ส่งบทความเรื่อง.....

.....

.....

.....

เพื่อตีพิมพ์ใน Journal of Roi Kaensarn Acadami

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม ขอรับรองว่า บทความที่เสนอมา (ถ้ามี)นี้ยังไม่เคยได้รับการตีพิมพ์หรือไม่ได้อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาลงตีพิมพ์ในวารสารหรือแหล่งตีพิมพ์อื่นใด หรือได้รับการตอบรับให้ตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยอมรับหลักเกณฑ์การพิจารณาต้นฉบับ ทั้งยินยอมให้กองบรรณาธิการมีสิทธิพิจารณาและตรวจแก้ต้นฉบับได้ตามที่เห็นสมควร พร้อมนี้ขอมอบลิขสิทธิ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ให้แก่ **ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่** หากมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ กราฟ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่ง และหรือข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม/ยินยอมรับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว

หาก กองบรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami ตรวจพบว่าคำรับรองดังกล่าว ไม่เป็นความจริง กองบรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami มีสิทธิยกเลิกบทความของผู้นิพนธ์ออกจาก Journal of Roi Kaensarn Acadami ได้ทันทีโดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้นิพนธ์ทราบล่วงหน้า และผู้นิพนธ์ทุกท่านขอรับรองและยินยอมปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว พร้อมทั้งลงนามรับรองไว้ที่ข้างท้ายของหนังสือรับรองฉบับนี้

ลงนามผู้เขียนหลัก (ชื่อที่ 1)	ลงนามผู้เขียนร่วม (ชื่อที่ 2)
.....	.....
(.....)	(.....)

ข้อมูลติดต่อ (เฉพาะผู้เขียนหลัก)

Facebook : .....

ID : Line .....

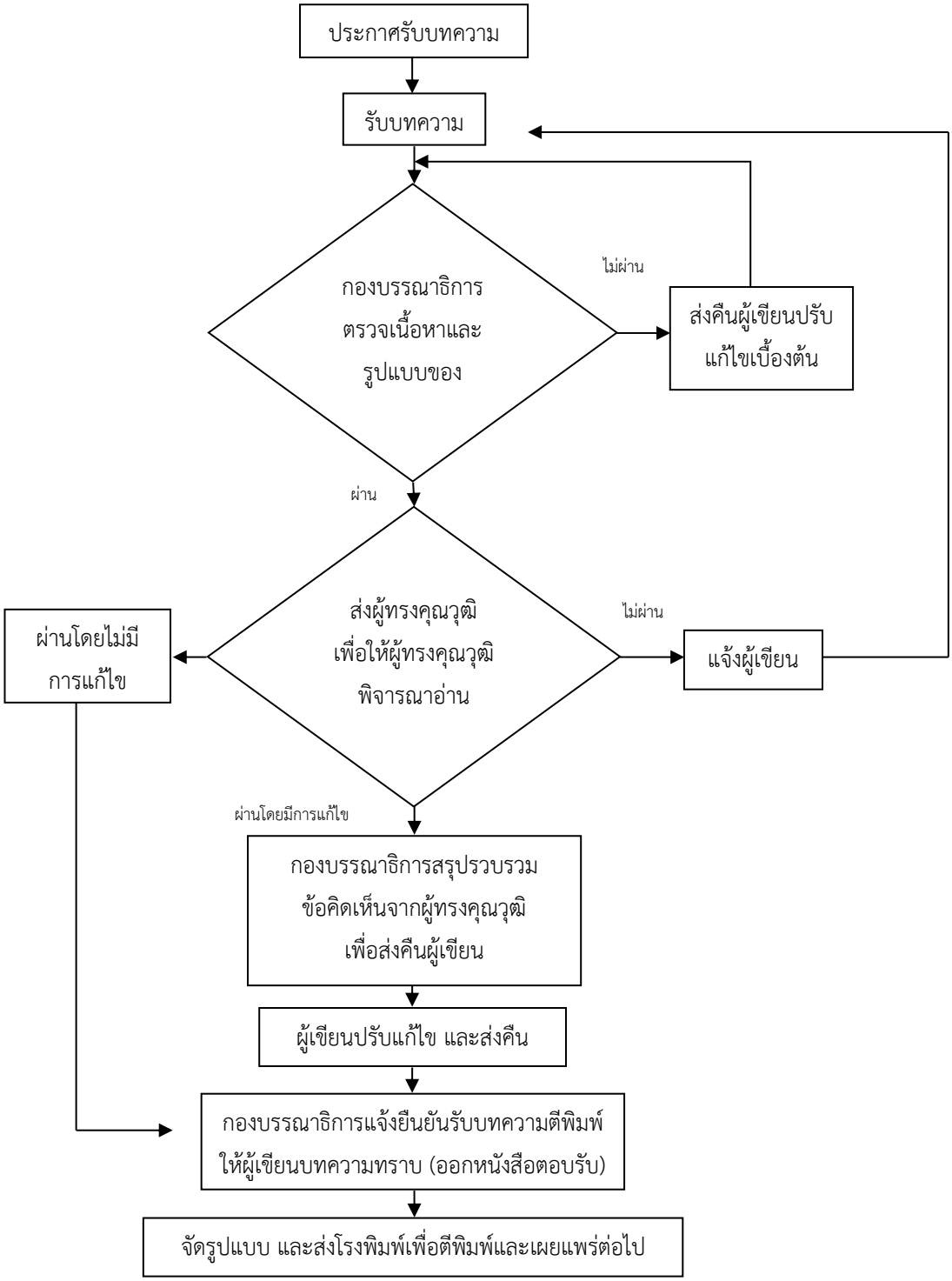
E : mail .....

เบอร์โทร .....

หมายเหตุ: ให้ผู้เขียนหลักและผู้เขียนร่วมลงนามให้ครบทุกท่าน หากมีผู้เขียนมากกว่า ท่าน สามารถเพิ่มเติมรายชื่อผู้ลงนาม 2 ข้างท้ายได้ตามจำนวนผู้เขียนบทความทั้งหมด

รูปแบบการตีพิมพ์

Journal of Roi Kaensarn Acadami

จริยธรรมการตีพิมพ์

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนักบริหารที่ตนรับผิดชอบ และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหากับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสาร หรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิด (Conceptual Model) ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ

2. บรรณาธิการจะต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียน และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ

3. บรรณาธิการจะต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบ การคัดลอกผลงานของผู้อื่น จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้นๆ

4. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน และผู้ประเมิน

5. บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

6. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้นำว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่

7. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียนซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียนบทความ

1. ผู้เขียนบทความจะต้องรับรองว่า บทความที่ส่งมาพิจารณาไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่ใดมาก่อน และไม่ส่งต้นฉบับบทความซ้ำซ้อนกับวารสารอื่น

2. ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย จะต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

3. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “คำแนะนำสำหรับผู้เขียน”

4. ผู้เขียนที่มีชื่อในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย

5. ผู้เขียนจะต้องอ้างอิงผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น)

6. ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง ทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในอ้างอิง และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากจนเกินไป

7. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

8. ผู้เขียนจะต้องระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และจะต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี)

9. ในบทความผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป

10. ผู้เขียนไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้นเป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ใน เอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาแก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ

2. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่า ตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ

3. ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชานั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้เขียนบทความไม่ได้อ้างถึง เข้าไปในการประเมินบทความด้วยผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ

4. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

5. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความ ที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ

Publication Ethics

Duties of Editors

1. The editor will assess the paper quality for publication and select only those passing through the reviewing process, in which the clarity of and congruence with the journal policy must be prioritized. The selected paper must contain a body of knowledge that reflects valuable perception and a theoretical framework derived from experiences or textual/research synthesis. A grounded theory or a conceptual model contributing to further research must be preferably included.

2. No information regarding the paper's author(s) or reviewers shall be revealed to irrelevant parties during the paper reviewing process.

3. The paper published formerly elsewhere must not be accepted by the editor for publication. Plagiarism must be scrutinized seriously by using the credible detecting software. The paper detected as bearing plagiarism must be frozen for further evaluation, the author(s) will be contacted to ask for explanation to support the editor's decision to accept or reject the said paper.

4. The editor must not bear any conflict of interest with the author(s) or the reviewer(s).

5. The editor must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

6. The editor must consider for publication only the paper conducted with valid methodology and yielding accurate findings, and the quality of which serves as the main indicator for publication.

7. In case the editor detects plagiarism or false data in the submitted paper and hence deciding for revocation with which the author(s) refuse(s) to comply, the editor has thus full rights and responsibility to proceed with the revocation process without the author(s)'s prior consent.

Duties of Authors

1. The author has to assure that his/her paper has not been previously published in nor simultaneously submitted to other journals.

2. The author shall not commit any degree of plagiarism in his/her paper.

3. The author shall produce his/her manuscript format in accordance with the 'guideline to authors' stated in the journal.

4. The author whose name listed in the paper shall contribute to paper production or research-related procedure.

5. All pictures, figures, or tables appearing in the paper must be cited properly with their source(s) accurately identified. The author(s) shall be solely liable to any legal suit, if any.

6. The author shall verify the accuracy of content and format in both 'in-text' citations and references, no citation(s) shall be made for unread references, and the proper number of citations is preferable.

7. The author is required to correct or rework on their paper in due time as assessed and advised by reviewers and the editorial board.

8. The author shall identify the source(s) of research fund (if any) as well as any applicable conflict of interest.

9. Findings must be presented in accordance with the acquired data. No exploitation (false summary, or distortion or biased selection of data/finding) shall be committed.

10. No reference shall be made to any revoked article unless the cited statement refers to that in the revocation procedures. A statement must be additionally provided in the said reference as ‘the revoked article’.

Duties of Reviewers

1. The reviewer must keep confidential of the submitted paper and avoid revealing a partial or all of the information of the said paper to irrelevant parties during the paper reviewing process.

2. Perceiving as having a conflict of interest with the paper’s author(s) that may inhibit his/her freedom of expression, the reviewer should notify the editor at once and deny taking part in the reviewing process of the said paper.

3. The reviewer should evaluate the paper that fits with their area of his/her expertise, by assessing the paper’s contribution to the discipline, quality of analysis, and intensity of literature review related to the topic of study. Advices should also be provided regarding the literature failed to be included by the author(s), and personal judgment without supportive evidences should not be used as a criterion for paper evaluation.

4. The reviewer must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

5. In case of the plagiarism detecting, the reviewer must notify the editor at once.

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่
บจก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี
https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/index
E-mail : journal1990jmsd@gmail.com